SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 16.11.2020

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Kokouksessa saadut selostukset ... 4

3 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset ... 6

5 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 72 / 2020 ... 8

6 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 103/2020 ... 10

7 § Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksyminen ... 12

- YK0048 Yleiskaava 2020 kaavakartta, 16.11.2020 ... 18

- YK0048 Yleiskaava 2020 Oikeusvaikutteinen liitekartta: arvokas kulttuuriympäristö, 16.11.2020 ... 19

- YK0048 Yleiskaava 2020 Oikeusvaikutteinen liitekartta: luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet 16.11.2020 ... 20

- YK0048 Yleiskaava 2020 Yleiskaavan selostus 16.11.2020 ... 21

- YK0048 Yleiskaava 2020 vuorovaikutusraportti IV 16.11.2020 ... 180

- YK0048 Yleiskaava 2020 Lausuntotiivistelmät vastineineen 16.11.2020 ... 279

- YK0048 Yleiskaava 2020 ehdotusvaiheen lausunnot 16.11.2020 ... 376

- Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute 6.11.2020 ... 568

- Oheismateriaali: Maantie 152:n ympäristövaikutusten arviointiselostus ... 573

8 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa koskevasta valituksesta / tiedoksi ... 743

9 § Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä ... 744

- Vantaan kaupungin lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä ... 746

10 § Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin haku ... 750

- Perustelut Lapsiystävällinen kunta -malli hakemukseen ... 753

11 § Hallintosäännön muutokset / joulukuu 2020 ... 754

- Hallintosääntö 1.1.2021_muutokset näkyvissä, hyväksytty KH 16.11.2020 ... 759

- Hallintosääntö 1.1.2021_puhdas versio, hyväksytty KH 16.11.2020 ... 949

12 § Lainasalkun keskimääräisen korkosidonnaisuusajan rajoista poikkeaminen ... 1138

13 § A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myyminen ... 1140

- Kauppakirjaluonnos ja Myyjän Vakuutukset liite ... 1145

- Osakkeenomistajien yksimielinen päätös, luonnos ... 1160

14 § Tulkkaus-, käännös- ja niihin liittyvien palveluiden hankinta ... 1162

- Luonnos hankintasopimukseksi ... 1166

- Hankintasopimuksen liite 4 ... 1204

- Luonnos sopimusten päättymissopimukseksi ... 1209

15 § Virkojen perustaminen työllisyyden kuntakokeiluun 1.1.2021 - 30.6.2023 ... 1212

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 16.11.2020

16 § Vastaus Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan, Kai-Ari Lundellin ja Jari Jääskeläisen sekä 16 muun aloitteeseen sisäilma-asioiden tiedonkulun parantamiseksi 1215

- Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan, Kai-Ari Lundellin ja Jari Jääskeläisen sekä 16 muun aloite sisäilma-asioiden tiedonkulun parantamiseksi 1218

17 § Sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuosilta 2019 ja 2020 1219

- Sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys toimintavuosilta 2019-2020 1221

18 § Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille 1232

- Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille 1235

19 § Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma 1237

- Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma 1241

20 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 1243

21 § Allekirjoitetut kauppakirjat, luovutuskirjat, vaihtokirja, maanvuokrasopimus, maanvuokrasopimuksen muutos, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen muutossopimus, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimus ja maankäyttösopimus 1244

22 § Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-50-1-7 (Voimakuja 2) 1248

- Kartta kaupan kohteesta 1250

23 § Etuostolain mukaisen ennakkolausunnon antamisesta perittävän korvauksen korottaminen 1251

24 § Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020 1253

- Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020 (II) 1256

25 § Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen 1296

- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2021 1299

- Voimassa oleva kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2018 1302

26 § Ympäristöterveydenhuollon maksutaksan hyväksyminen 1305

- Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa 1307

- Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa, liite maksutaulukko 1317

27 § Vuoden 2020 määrärahamuutosesitys koskien toimitilainvestointeja 1322

28 § Vantaan kaupungin lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta 1324

- Vantaan kaupungin lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta 1326

- Lausuntopyyntö Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksesta ja kutsu lausunnonantajien tilaisuuteen 21.9.2020 1329

29 § Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 1331

- Lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta / HP 1336

- Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 1337

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 16.11.2020

- Ote: Ympäristölautakunta 19.10.2020 § 4 Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 1340

30 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 110500 sekä tonttijako, 11 Hämevaara / Vieteririnne 1350

- 110500 asemakaavaselostus 3.11.2020, Vieteririnne 1353

31 § Asemakaavan muutos 002416 ja tonttijako, 12 Hämeenkylä / Santamäentie 15 1392

- 002416 asemakaavamuutoksen selostus 16.11.2020, Santamäentie 15 1395

32 § Asemakaavan muutos 002373, 52 Veromies / Annefred eteläinen 1427

- 002373 selostus asemakaavanmuutos 3.11.2020 Annefred eteläinen 1433

- 002373 Rakentamistapaohje 3.11.2020_Annefred eteläinen 1515

- 002373 Lausunnot ja vastineet 3.11.2020 1595

33 § Asemakaavamuutos 002417 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 52 Veromies/ Aviapolis eteläinen 1607

- 002417 asemakaavamuutoksen selostus 3.11.2020, Aviapolis eteläinen 1612

- 002417 Lausunnot ja vastineet 3.11.2020 /Aviapolis eteläinen 1671

34 § Vastaus Jenni Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloitteeseen Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu 1682

- Jenny Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu 1685

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 1686

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 1687

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 1688

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 1689

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa 1694

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa 1695

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa 1696

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 16.11.2020 klo 11.00-13.40
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila tai Teams-yhteys

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	-
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x (etäyhteys)	Nieminen Irja	-
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	x (etäyhteys)	Hölttä Heikki	-
Abdi Faysal	x (etäyhteys)	Kähkönen Osmo	-
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteys)	Vanhanen Maija	-
Kaira Lauri	x (etäyhteys) §§ 1-6, 8-34 klo 11.00-12.05, 12.30-13.40	Weckman Markku	-
Kaukola Ulla	x (etäyhteys)	Hall Anu	-
Niikko Mika	x (etäyhteys)	Kärki Niilo	-
Orpana Anitta	x (etäyhteys)	Sieviläinen Marianne	-
Pajunen Sirpa	x (etäyhteys)	Kuusela Minna	-
Puoskari Pentti	x (etäyhteys)	Särkelä Jussi	-
Rokkanen Sakari	x (etäyhteys)	Sami Kanerva	-
Tyystjärvi Kati	x (etäyhteys)	Karinen Ville	-

Muut osallistujat		Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja		x (etäyhteys) 1-3 klo 11.00-12.00
Orlando Carita, valtuuston I varapuheenjohtaja		x (etäyhteys)
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja		x (etäyhteys)
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteys)
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteys)
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteys)
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja		x (etäyhteys)
Rainio Päivi, viestintäjohtaja		x (etäyhteys)
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		x (etäyhteys)
Kolju Niina, lakimies		x (etäyhteys)
Silfverberg Lotta, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä §§ 1-6, 8-34		x §§ 1-6, 8-34 klo 11.00-12.05, 12.30-13.40
Yli-Leppälä Henna, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä § 7		x § 7 klo 12.05-12.30
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		x
Ristimäki Tiia, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori		x (etäyhteys) § 3 klo 11.05-11.30
Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö		x (etäyhteys) § 3 klo 11.30-11.50

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Lotta Silfverberg

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 23.11.2020, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 9, 13, 28 ja 29 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Mika Niikko Ulla Kaukola

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 25.11.2020, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Kokouksessa saadut selostukset

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 2

Käsittely:
Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

Lapsiystävällinen kunta -malliin haku
lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki

Vantaan yleiskaava 2020
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola

Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

3 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 23.11.2020 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	3.11.2020
Jääskeläinen Jouko	3.11.2020
Kaira Lauri	16.11.2020
Kaukola Ulla	16.11.2020
Niikko Mika	
Norrena Vaula, II varapuheenjohtaja	
Orpana Anitta	
Pajunen Sirpa	
Puoskari Pentti	
Rokkanen Sakari	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	
Tyystjärvi Kati	

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 25.11.2020 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

a) valita Ulla Kaukola ja Mika Niikko pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 23.11.2020 klo 16.00 ja

b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 25.11.2020 lähtien

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Konsernijaoston pöytäkirja nro 8/9.11.2020
Sosiaali- ja terveyslautakunta nro 11/9.11.2020
Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 8/11.11.2020
Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 10/9.11.2020
Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 10/10.11.2020
Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 11/3.11.2020
Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 9/5.11.2020
Teknisen lautakunnan pöytäkirja nro 9/4.11.2020

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätökset
§ 68 Eräiden saatavien poistaminen henkilöstökeskuksen palkkasaamisten tasetililtä
§ 70 Vantaan kaupungin johtamisen, esimiestyön ja työyhteisön kehittämispalveluiden väliaikainen hankinta, (120 000 euroa, alv 0 %)

Talous- ja hallintojohtajan päätös
§ 40 Vuokranhyvityshakemus ajalta 1.4.-31.5.2020/Vantaan Jalkapalloseura ry

Hankintajohtajan päätös
§ 94 Hankintaoikaisu_Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden hankinnassa

Tietohallintojohtajan päätökset
§ 95 ProConsonan äitiysasiakirjojen hankinta (38 640 euroa)
§ 96 Concur matkanhallinnan lisätöiden hankinta (17 256,25 euroa)
§ 97 Päätös sitoutumisesta Sisäministeriön pelastusosaston Onnettomuuksien ehkäisyn -tietojärjestelmän ja sähköisen asiointialustan kehittämisen yhteishankintaan

Työllisyyspalveluiden johtaja päätökset
§ 363 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - Tmi Roivainen Petri
§ 364 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - A-Office Ky:lle
§ 365 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - Crownwell Housing Oy:lle
§ 367 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - Tmi Innodeal
§ 368 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - Aarnitaksi Oy:lle
§ 369 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - DevaIT Tmi:lle
§ 370 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen - Torkel Tatjanalle
§ 371 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen
§ 376 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen -Tmi Teuvo Sakari Puo-lakka
§ 377 Yksinyrittäjien korona-avustuksen myöntäminen -Remonttipalvelu Fermolle

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavalla pöytäkirjalla:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 13/28.10.2020

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus edellyttää, että ennen neuvolaverkon muutosten toimeenpanoa sosiaali– ja terveyslautakuntaan tuodaan suunnitelma tulevan perhekeskusmallin palveluverkosta, aikataulusta ja tarvittavista toimenpiteistä.”

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 72 / 2020

VD/3708/03.01.02.00/2020

RV/JI/HN/HY-L

Vahinkorahaston asiamies on 3.7.2020 tekemällään päätöksellä § 72 / 2020 hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija on tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen säädetyssä ajassa.

Kyseessä on kiinteistövahinko, jossa korvausvaatimuksen mukaan kiinteistölle rakennettavien rakennusten paikat merkattiin väärin Vantaan kaupungin toimesta. Tämän seurauksena jouduttiin tekemään täyttöjen massavaihtoa ja uudet tiiveyskokeet sekä siirtämään sadevesiviemäreitä ja salaojaputkia paikkojen uudelleen merkinnän jälkeen.

Vahingonkorvauksena on esitetty M.E Oy:n lasku 3 890,70 euroa + ALV 24 % 933,78 euroa eli yhteensä 4 824,48 euroa. Esitettyä laskua on pidettävä oikean suuruisena vahinkoon nähden.

Asia on käsitelty laajasti viranhaltijapäätöksessä § 72 / 2020. Oikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin uusia väitteitä ja näyttöä koskien Vantaan kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauksen virheestä.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Jokaisella on velvollisuus rajoittaa vahinkoa. Lisäksi suostumuksen antaminen vahingolle tulee arvioitavaksi (Hemmo, 2005). Asiassa vahingonkorvauksen vaatijaa on edustanut rakentamiseen erikoistunut osakeyhtiö ja rakennusmestari. Alan ammattilaisena häneltä edellytetään alan toimintatapojen tuntemista.

Oikaisuvaatimuksessa on osoitettu virheitä asian käsittelyn osalta, koskien Vantaan kaupungin toimintaa. Näillä toimilla on ollut vaikutusta vahingon syntymiseen ja niiden puitteissa on Vantaan kaupungille syntynyt vahingonkorvausvelvollisuus. Toisaalta oikaisuvaatimuksessa on vahingonkorvauksen hakijan oman vastuun osalta ainoastaan esitetty, että se on toiminut annettujen ohjeiden mukaisesti. Hakijaa on edustanut prosessissa alan ammattilainen (rakennusmestari), jolta on voitu edellyttää maallikkoa laajempaa osaamista asiassa. Osapuolet ovat olleet ammatillisesti samalla tasolla. Rakennusmestarin osalta ei riitä, että hän ei ole jotain tiennyt, vaan merkitystä on sillä, mitä hänen olisi pitänyt tietää. Sama koskee Vantaan kaupungin puolelta asiaa hoitaneita henkilöitä.

Viranhaltijapäätöksessä on käsitelty laajasti hakijan vahingonkorvaukseen liittyviä velvollisuuksia. Silloin ei ole ollut näyttöä Vantaan kaupungin vahingonkorvausoikeudellisesta vastuusta. Tehty viranhaltijapäätös on ollut olemassa olleen tiedon perusteella oikea. Oikaisuvaatimus on tuonut asiaan uutta näyttöä Vantaan kaupungin vahingonkorvauksellisen vastuun osalta.

Aikaisemman näytön ja oikaisuvaatimuksessa uutena tuodun näytön myötä on osoitettu, että vahingon syntymisen osalta ovat molemmat osapuolet olleet vaikuttamassa toimillaan tai toimimatta jättämisellään vahinkoon. Vaikuttavuuden aste on ammatillinen taso huomioiden yhtä suuri. Näin ollen esitetään, että Vantaan kaupunki korvaa hakijalle vahingonkorvauksena puolet vaatimuksesta.

Kaupunkiympäristön toimialan lakimies suosittaa, että Vantaan kaupunki maksaa vahingonkorvauksen hakijalle puolet esitetystä vahingosta eli 2 412,24 euroa

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallitusten jäsenten nähtävänä luottamushenkilöiden extranetissä.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein korvata hakijalle esitetystä vahingosta 2 412,24 euroa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

6 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 103/2020

VD/8024/03.01.02.00/2020

RV/HN/HY-L

Vahinkorahaston asiamies on 27.10.2020 tekemällään päätöksellä § 103/2020 hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan hakija on hakenut Vantaan kaupungilta vahingonkorvausta Vantaan kaupungin alueella tapahtuneesta puun kaatumisesta hakijan auton päälle. Vahingonkorvauksen määräksi on esitetty 1500,00 euroa. Vahinko on tapahtunut 17.9.2020 kello 13.30 osoitteessa Tikkurilantie 5, 01300 Vantaa.

Oikaisuvaatimuksessa hakija esittää *”Ette näe itseänne korvausvelvolliseksi mutta jos metsissänne on lahopuu (joka mainitaan teidän kirjelmässänne) ja ette ole sitä hoitanut asian mukaisesti pois niin katson että teillä on silloin korvausvelvollisuus.”*

Vantaan kaupungin kunnossapidon metsänhoito on antanut asiasta lausunnon 5.10.2020. Lausunnon mukaan kyseisenä aikana sää on ollut tuulinen, jolloin puita saattaa kaatua. Esitetystä kuvasta on nähty, että puun haarassa on lahovikaisuutta ja sen perusteella kyseinen puu tullaan kaatamaan. Kunnossapitoyksiköllä ei kuitenkaan ole ollut tietoa koivun kunnosta ennen vahinkoa. Asiasta on annettu lisälausunto 29.10.2020. Lausunnon mukaan ”Kunnossapitoyksikkö ei pysty seuraamaan ajantasaisesti yksittäisten puiden kuntoa. Tiedossa olevia huonokuntoisia puita poistetaan. Kaavojen mukaisille puisto- ja virkistysmetsille on metsänhoitosuunnitelmat mutta ne antavan tietoa metsikkökohtaisesti, ei yksittäisen puun tasolla.”

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Lähtökohtaisesti omaisuuden omistajalla on vastuu siitä, että hänen omaisuutensa ei aiheuta vaaraa. Vastuu puun kaatumisesta aiheutuneesta vahingosta ei kuitenkaan ole tuottamuksesta riippumatonta vastuuta vaan vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää, että kiinteistön omistaja on laiminlyönyt kaataa puun, jonka huono kunto on ulospäin todettavissa.

Hakijan kertomuksen ja Vantaan kaupungin viheralueiden kunnossapidon lausuntojen perusteella on riidatonta, että Vantaan kaupungin omistamalta alueelta on kaatunut puu hakijan ajoneuvon päälle aiheuttaen esitetyn vahingon. Näyttöä ei ole esitetty, että vahinko olisi syntynyt Vantaan kaupungin tahallisuuden tai tuottamuksen johdosta. Kyseisenä aikana on ollut tuulinen sää, jolloin puita ajoittain kaatuu ilman tuottamusta tai tahallisuutta. Pelkästään se seikka, että Vantaan kaupungin kiinteistöltä kaatunut puu on aiheuttanut vahinkoa, ei vielä muodosta vahingonkorvausvelvollisuutta.

Vahingonkorvausvelvollisuus edellyttäisi, että kaupunki olisi laiminlyönyt silmämääräisesti lahon tai vaurioituneen puun kaatamisen, josta sillä on myös tieto. Kyse ei ole ankaran vastuun tilanteesta, jossa vahingonkorvausvelvollisuus syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Hakija ei ole antanut sellaista lisäselvitystä, joka olisi olennaista asian

ratkaisemisen kannalta. Oikaisuvaatimuksen perusteella ei voida osoittaa, että Vantaan kaupunki olisi vastuussa vahingosta ja näin ollen oikaisuvaatimus tulee hylätä perusteettomana. Edellä lausutun perusteella Vantaan kaupunki ei ole vahingosta korvausvelvollinen.

Kaupunkiympäristön toimialan lakimies suosittaa, että korvausvaatimus hylätään.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallitusten jäsenten nähtävänä luottamushenkilöiden extranetissä.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 103 / 2020.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

7 § **Yleiskaava 2020 (YK0048) hyväksyminen**

VD/4419/10.02.02.00/2017
RV/HP/TLA/MSI/HY-L

Uuden koko kaupungin yleiskaavan laadinta on edennyt hyväksymisvaiheeseen. Yleiskaavaehdotuksen vuorovaikutuksesta saadut kaikki muistutukset ja lausunnot on käsitelty laadittaessa esitystä hyväksyttäväksi yleiskaavaksi. Yleiskaavatoimikunta on hyväksynyt kokouksessaan 22.10.2020 oikeusvaikutteiset yleiskaavakartat määräyksineen sekä vastaukset vuorovaikutuksessa saatuun palautteeseen. Kaupunginhallitukseen hyväksyttävä yleiskaava on täydentynyt selostuksella. Yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Uusi koko kaupungin yleiskaava 2020 on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Keskeisiä ajan ilmiöitä, jotka vaikuttavat suunnitelman taustalla ovat mm. kaupungistuminen ja vahvan kasvun jatkuminen, kestävyyden kaikki näkökulmat, joissa korostuu ilmastonmuutos sekä segregaation uhka.

Yleiskaava 2020 jatkaa voimassa olevan yleiskaavan viitoittamalla tiellä. Suunnitelma mahdollistaa kaupungin kasvun ohjaten sen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä eheyttäen ja uudistaen. Kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajenevat merkittävästi. Vahvin kasvukäytävä on Vantaan ratikan varsi, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyy myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla. Ratkaisu mahdollistaa kulttuuriympäristön, luontoarvojen ja viherrakenteen turvaamisen – myös seudullisesti.

Tärkeimpiä suunnittelulinjauksia on olemassa olevien ja uusien asemanseutujen kehittäminen seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Ratikka parantaa merkittävästi poikittaisia yhteyksiä Itä-Vantaan, Tikkurilan ja Lentokentän välillä. Ratikka kytkee eriytymiskehityksen uhkaamia asuinalueita tiiviimmin kiinni kaupunkirakenteeseen parantaen mm. työpaikkojen ja palvelujen saavutettavuutta. Uusin asemanseutuina mukana ovat Kivistön keskustan laajennus Lapinkylän asemalle, Vallinojan asemanseutu pääradan varressa sekä Länsisalmen metroasema Östersundomissa. Joukkoliikennekaupungin kehittymistä tukee myös yleiskaavan jatkosuunnittelua ohjaavat linjaukset liikkujan laadukkaasta lähiympäristöstä. Yleiskaavassa on määritelty seudullisesti kattava ulkoilureittien verkosto sekä pyöräilyn baanat. Peilinä tiivistyvälle joukkoliikennekaupungille, on yleiskaavan ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon.

Kaupungin elinvoiman ja sitä kautta seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavaan määritelty riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. Työpaikkoja sijoittuu sekä keskuksiin että työpaikka-alueille. Kaupan sijoittumista ohjataan erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta: tärkeimpinä linjauksina keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella. Lentokentän ja lentämisen kasvuun on varauduttu, mikä näkyy mm. osittain laajenevina lentomelualueina. Lentomelualueista merkittävä osa on varattu työpaikkarakentamiseen, koska uutta asumista niille ei voi sijoittua. Asemakaava määrittelee tulevaisuudessa yleiskaavaa tarkemmin käyttötarkoitukset asumisesta työpaikkoihin. Laajentuneet melualueet ulottuvat olemassa oleville asuntoalueille, joissa on yleiskaavamääräyksin haluttu turvata häiriöistä huolimatta nykyisen asutuksen säilymismahdollisuudet.

Myös asumisen varantoa on tulevaa kasvua varten riittävästi. Yleiskaavassa sitä on tarpeen ylimitoittaa, koska jatkosuunnittelussa ratkaisujen täsmentyessä siitä osa jää toteutumatta. Asuntorakentaminen painottuu keskuksiin ja tiiviimmille alueille. Olemassa olevien pientaloalueiden täydentymistä on arvioitu

hyvin maltillisesti. Rakennettaviksi osoitetuista aluevarauksista on arvioitu noin 65 % korttelimaaksi. Muu osuus on esimerkiksi katuja tai puistoja. Palvelujen sijoittumisesta yleiskaava ohjaa vain tilaa vievimpiä kuten urheilupuistoja. Muilta osin tavoite riittävistä palveluista on nostettu yleiskaavamääräyksiin. Lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi ja rakentamisen tulee olla vihertehokasta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

Yleiskaava linjaa maankäytön tulevasta kehityksestä monitasoisesti, koska sama suunnitelma sekä mahdollistaa kaupungin kasvun että säilyttää arvoja. Uusi yleiskaava on edeltäjänsä tavoin laadittu aluevarauskaavana, jotta sujuva jatkumo yleiskaavasta toteutukseen voi edelleen toimia. Voimassa olevaan yleiskaavaa verraten uuteen on tuotu paljon asioita määräyksiin. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten esimerkiksi liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Yleiskaava toteutuu tulevina vuosikymmeninä jatkosuunnitelmien ja päätösten kautta. Uusi yleiskaava ei kumoa voimassa olevia asemakaavoja vaan ohjaa uusien laadintaa.

Yleiskaavan laadinta

Yleiskaavaa on laadittu vaiheittain ja vuorovaikutteisesti lähes neljä vuotta. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä 22.5.2017 § 59. Kaupunginhallitus nimitti yleiskaavatoimikunnan ohjaamaan yleiskaavatyötä 14.8.2017 § 8 kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2017–2019. Ensimmäisenä työvaiheena laadittiin tavoitteet yleiskaavatyölle tavoitteet, jotka kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 8. Tavoitteet määriteltiin kolmeen eri mittakaavaiseen ja teemaiseen kokonaisuuteen: paikallinen elinympäristö ja näkyvä kaupunki, seudullinen joukkoliikennekaupunki sekä kansainvälinen lentokenttäkaupunki. Tavoitteiden kehyksen muodosti kestävän kehityksen raami. Kaupungin kestävä kasvu on ainoa vaihtoehto, eikä sitä näin ollen voitu nostaa tavoitteeksi vaan se määriteltiin reunaehdoksi.

Tavoitteet ohjasivat yleiskaavaluonnoksen laadintaa, joka työvaiheena kesti lähes koko vuoden 2018. Keväällä järjestettiin avoin karttapohjainen kysely yleiskaavan sisällöstä ja kierrettiin alueittain keskustelemassa asukkaiden kanssa (ns. road show). Luonnosvaiheessa käytiin laaja asiantuntijakeskustelu suunnitelmasta niin sisäisesti kuin yhteistyötahojen kanssa. Yleiskaavaluonnoksen ratkaisuja käytiin aiheittain ja alueittain läpi yleiskaavatoimikunnassa, joka hyväksyi luonnoksen 21.1.2019. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen nähtäville 30 päiväksi MRA 30 § mukaisesti 11.2.2019 § 14.

Yleiskaavaluonnos toimi keskustelun pohjana, siksi keväällä 2019 järjestettiin useita asukastilaisuuksia ja haettiin aktiivisesti palautetta tehdyistä ratkaisuista mm. karttapalautejärjestelmän avulla. Mielipiteitä luonnoksesta saatiin yli 700 ja niiden pohjalta tehtiin useita muutoksia niin kaavakarttaan kuin yleiskaavamääräyksiin. Myös luonnosvaiheen lausuntojen ja luonnoksesta laadittujen vaikutusten arviointien pohjalta säädettiin ratkaisuja. Syksyllä 2019 käytiin yleiskaavatoimikunnan kanssa läpi muutosesitykset, joiden avulla koottiin yleiskaavaehdotus. Yleiskaavatoimikunta hyväksyi ehdotuksen kokouksessaan 27.2.2020. Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 332 muistutusta, jotka on tiivistetty vastauksineen alueittain ja aiheittain vuorovaikutusraporttiin IV. Lausuntoja saatiin 30. Alustavista vastineista keskusteltiin lausunnonantajien kanssa ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelussa 3.9.2020, minkä jälkeen vastineita vielä päivitettiin. Lausuntojen tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet on koottu omaksi raportiksi.

Kaupunginhallituksen hyväksymispäätöksen jälkeen vastausraportit toimitetaan sekä muistutuksen jättäjille sekä lausunnonantajille. Päätösesityksen oheismateriaaliksi on koottu yleiskaavan hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute.

Vaikutusten arvioinnit oli ehdotukseen tehtyjen muutoksien myötä tarpeen päivittää. Arvioinneissa on lisäksi huomioitu ehdotuksesta saatujen lausuntojen palaute. Osa päivityksistä on tehty lisäliitteinä alkuperäiseen ja osa siten, että on päivitetty koko arviointi. Arvioinneista yksi on kokonaan uusi: luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi, mistä on pyydetty lausunnot maanomistajilta ja Uudenmaan ELY-keskukselta 6.11. mennessä. Yksityisiltä maanomistajilta ei ole saatu arviointia koskevia lausuntoja, vaan ne ovat kohdentuneet yleisesti ratkaisuihin ja ovat mukana oheismateriaalissa. Metsähallituksen ja ELYn lausuntoa ei ole vielä saatu, joten ne täydentyvät yleiskaavan aineistoon seuraavaan käsittelyyn. Arvioinneista on koottu tiivistelmät yleiskaavan selostukseen.

Hyväksyttävä yleiskaava
Hyväksyttävä yleiskaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta: kaavakartasta ja kahdesta liitekartasta. Yleiskaavaan kuuluu lisäksi selostus, joka avaa kaavan ratkaisuja. Nämä kaikki ovat päätösesityksessä hyväksyttävinä liitteinä. Selostus on vielä taittamaton; taitettu versio valmistuu kaupunginvaltuustoon. Yleiskaavantyön tueksi on laadittu useita vaikutusten arviointeja ja selvityksiä ennen prosessia ja työn aikana. Selvitykset ja arvioinnit löytyvät yleiskaavan nettisivuilta https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020

Ehdotusvaiheen jälkeen on yleiskaavaan tehty vuorovaikutuksen ja vaikutusten arviointien pohjalta muutamia täsmennyksiä. Kaavakartan muuttamisen sijasta päädyttiin korjaamaan erityisesti määräyksiä, jotka ohjaavat jatkosuunnittelua kattavasti kaikilla vastaavilla alueilla.

Huoli olemassa olevista pientaloalueista nousi vahvasti esiin saaduissa muistutuksissa, siksi sekä pientaloalueita (AP) että asuinalueita (A) koskevia määräyksiä on edelleen muokattu paremmin pientaloalueita turvaaviksi. Asuinalueiden määräyksestä on palautteen perusteella poistettu lause ”alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä”. Lause ymmärrettiin siten, asuinalueelle voisi minne vaan tehdä kerrostaloja. Myös määräyksen pientaloalueita koskevassa osuus on useiden vaiheiden jälkeen yleiskaavatoimikunnan päätöksellä 22.10. korjattu muotoon: ”Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.” Myös pientaloalueiden (AP) määräystä on korjattu vastaamaan A-määräyksen pientaloalueita koskevaa osuutta: ”Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita.”

Yleismääräyksiin on kaupunginmuseon (museoviranomaisen) lausunnon perusteella lisätty ”sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet”, koska muut kulttuuriperintökohteet eivät ole muinaismuistolain suojaamia. Strategisiin merkintöihin on Natura vaikutusten arvioinnin perusteella tehty lisätty joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen määräykseen ”Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaa-joki on liitetty Natura 2000-verkostoon”.

Keskustatoimintojen alueen määräystä on täsmennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausuntojen pohjalta siten, että Lapinkylä on lisätty mukaan alueisiin, joille ”voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”. Kaupan alueiden määräyksiä on täydennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausunnoissa esiin nostetun maakuntakaavassa määritellyn enimmäismitoituksen osalta. Lisäksi kaupan määräystä on täydennetty lauseella: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

Liikennettä koskevia määräyksiä on myös täsmennetty. Tallinnan tunnelin ja lentoradan merkinnän selitys ”raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve” on korjattu Helsingin lausunnon perusteella muotoon ”raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus”, joka mahdollistaa ratasuunnitelman hyväksymisen. Useiden lausuntojen perusteella on lisätty liikenneyhteys - määräykseen sana seudullinen, mikä vastaa myös maakuntakaavan ratkaisua mm. Vihdintiellä. ELYn lausunnon perusteella on täsmennetty viheryhteyden kehittämiskohta-merkinnän määräystä muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi”. Baanan määräystä on muokattu yksityishenkilöltä saadun muistutuksen perusteella siten, että merkinnän selite on pyöräliikenteen baana ja määräyksessä puhutaan ”pyöräliikenteen nopeasta runkoyhteydestä”.

Yleiskaavatoimikunnan päätöksellä 22.10.2020 on luonnonsuojelualueen määräystä täydennetty luonnosvaiheen yleismääräyksellä: ”Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen”. ELYn lausunnon perusteella on lisätty pohjavesialeen määräykseen kaksi jatkosuunnittelua ohjaavaa lausetta: ”Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin. Vedenottamojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.”

Kaavakarttaan on tehty yksi muutos lentoliikennealueen rajaukseen Turbiinitien varressa, mistä on kuultu erikseen maanomistajia (MRA 32§). Kaavakartasta on poistettu ratikan reitistä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Valkoisenlähteentien kautta kulkeva vaihtoehto. Aviapoliksessa joukkoliikenteen runkoyhteys on siirretty tarkentuneiden suunnitelmien myötä korttelirakenteesta Tikkurilantielle.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa liitteen 5 mukaiset vastineet muistutuksiin ja liitteen 6 mukaiset vastineet lausuntoihin; ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi liitteiden 1–4 mukainen 16.11.2020 päivätty yleiskaava 2020 (YK0048).

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui kokouksesta yhteisöjääviyden vuoksi ja hallintoasiantuntija Lotta Silfverberg poistui kokouksesta osallisuusjääviyden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen teki seuraavan muutosesityksen**:**
”Porttipuistosta tulee poistaa kaavamääräys, joka estää päivittäistavaran suuryksiköiden sijoittamisen sinne.”

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sari Multala kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkasen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Tahvanainen, Kaukola, Puoskari, Pajunen, Abdi, Norrena, Tyystjärvi) ja 5 ei-ääntä (Multala, Rokkanen, Orpana, Niikko, Jääskeläinen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrena teki seuraavan muutosesityksen**:**
”Lavangon moottorirata-alueen merkintä (EM) palautetaan yleiskaavan luonnosvaiheen TT:ksi.”

Kaupunginhallituksen jäsen Sirpa Pajunen kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrenan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Multala, Tahvanainen, Kaukola, Puoskari, Abdi, Tyystjärvi, Rokkanen, Orpana, Niikko) ja 3 ei-ääntä (Norrena, Pajunen, Jääskeläinen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraavat pöytäkirjalausumat:

Kaupunginhallituksen yhteinen pöytäkirjalausuma:
“Kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäkylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle.”

Vihreiden kaupunginhallitusryhmän pöytäkirjalausuma:
”Lavangon moottoriradan aluetta ei tule varata pelkästään moottoriratatoiminnalle kymmeniksi vuosiksi, vaan sen jatkokehitys myös toisenlaiseen, esim. työpaikkatoimintaan on mahdollistettava TY- tai TT-merkinnällä. Moottoriradan meluntorjunta on vaativaa, eikä ole takeita siitä, että se on millekään yrittäjälle mahdollista. Siksikin todennäköisyys, että alueelle on mielekkäämpää suunnitella vaihtoehtoista käyttöä, on suuri.”

Liitteet:

1. YK0048 Yleiskaava 2020 kaavakartta, 16.11.2020
2. YK0048 Yleiskaava 2020 Oikeusvaikutteinen liitekartta: arvokas kulttuuriympäristö, 16.11.2020
3. YK0048 Yleiskaava 2020 Oikeusvaikutteinen liitekartta: luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet 16.11.2020
4. YK0048 Yleiskaava 2020 Yleiskaavan selostus 16.11.2020
5. YK0048 Yleiskaava 2020 Vuorovaikutusraportti IV 16.11.2020

6. YK0048 Yleiskaava 2020 Lausuntotiivistelmät vastineineen 16.11.2020
7. YK0048 Yleiskaava 2020 Ehdotusvaiheen lausunnot 16.11.2020
8. YK0048 Yleiskaava 2020 hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute / 6.11.2020
9. Oheismateriaali: maantie 152 ympäristövaikutusten arviointiselostus.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 0403360159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

YK0048 - Vantaan uusi yleiskaava 2020
YK0048 - Ny generalplan för Vanda 2020

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnonto
Yleiskaavaosasto

Työn numero
YK0048

Kaavakartta

Vanda stad
Stadsplaneringen
Förslag till generalplan

Arbetsnummer
YK0048

Plankarta

KH 16.11.2020

Mari Silvola
Yleiskaavapäällikkö / Generalplanchef

Yleiskaavamerkintöjä ja -määräykset

Yleis- ja ajoitusmääräykset

Oikeusvaikutteinen yleiskaava koostuu pääkartasta ja kahdesta liitekartasta määräyksineen.

Yleiskaava osoittaa kaupungin eri alueiden käyttötavoitteet. AO, VL, VR, M, MT -alueiden rakentamista säädetään pääasiassa yleiskaavalla. Muilla alueilla sitovimpaan päätöksentekoon asemakaavaa.

Asemakaavoitettaessa ja kaupkäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin ajantasaiset tiedot. Mikäli rakennusluvan myöntämisen yhteydessä tai aiemmissa vaiheissa on havaittu muinaismuistojen ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin muiksaiset kiinteät muinaisjäännökset, on niiden säilyminen varmistettava ja selvitettävä niiden sijoittamiseksi ja arvioitavaksi.

Mikäli asemakaavoitettaessa tai rakennuslupaa käsiteltäessä havaitaan, että kohteella on kulttuurihistoriallista merkitystä, on kohteen säilyminen varmistettava ja selvitettävä niiden sijoittamiseksi ja arvioitavaksi.

Asemakaavoitettaessa tulee edistää energiatehokkaita ja uusiutuvan energian hyödyntämistä.

Kiiko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua aiheuttavien liikennealueiden torjutta tulee huomioa jatkosuunnittelussa.

Alueen päikkäjöttömikkuuden lisäksi että hälinämeltä tulee huomioa yhdyskuntateknisen huollon palvelevia tiloja ja rakenteita.

Suunnonettomuusvaralueiden kohdalen mahdolliset riskit tulee jatkosuunnittelussa selvittää ja huomioida riittävästi.

Lämpöenergian kulutuksen vähentämiseksi tulee rakentamisessa noudattaa vähintään rakentamismääräyskokoelman 3. osan ohjeita. Lisäksi tulee suosia rakennuksia, joiden lämmitysenergian kulutus on vähintään 20 % pienempi kuin rakentamisen ajan voimassa olevien määräysten mukaisen laskennallisen kulutuksen.

Asemakaavoitettaessa tulee varmistaa, että rakennusten ja katujen sijoittelu ja suunnittelu mahdollistaa tehokkaan joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sujuvuuden ja houkuttelevuuden

YK0048 - Vantaan uusi yleiskaava 2020
YK0048 - Ny generalplan för Vanda 2020

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavaehdotus

Työn numero
YK0048

Oikeusvaikutteinen liitekartta 1,
Arvokas kulttuuriympäristö

Vanda stad
Stadsplaneringen
Förslag till generalplan

Arbetsnummer
YK0048

Bilagskarta med rättsverkningar 1,
Värdefull kulturmiljö

KH 16.11.2020

Mari Siivola
Yleiskaavapäällikkö / Generalplanchef

Oikeusvaikutteisen liitekartan 1 merkinnät ja määräykset

Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö

Arvokas kulttuuriympäristö, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyylittään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kylämaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet, yksittäispuut, pellot tai niityt on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyylittään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaupunkikuvallisesti arvokas 1960-1980 –lukujen asuinalue

Kaupunkimaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava sen alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita ja huolehdittava siitä, että rakentaminen tyylittään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöön. Alueella tapahtuvan ympäristörakentamisen ja -hoidon tulee perustua sen kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueella olevien rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

RKY-kohde

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön pienet alueet: Tikkurilan rautatieasema ja Korson rautatieasema. Alueen käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen.

Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.

Beteckningar och bestämmelser för bilagskartan 1 med rättsverkningar

Landskapsmässigt värdefullt område eller annan värdefull kulturmiljö

Värdefull kulturmiljö, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och landskapsbild ska skyddas. Byggnads- och kulturhistoriskt värdefulla konstruktioner, gårdsområden eller parker samt landskapsmässigt betydande alléer, häckar och enskilda träd ska bevaras.

Viktiga byggnadsarvsobjekt enligt den kulturmiljödatabas som upprätthålls av museimyndigheten får inte rivas utan tillstånd (127.1 § i markanvändnings- och bygglagen), och de får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

Byggande, miljöbyggande och miljövård i området ska anpassas till områdets landskaps- eller bybildsmässiga, kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Då man bygger i området eller gör ändringar i befintliga byggnader ska man se till att byggandet av både byggnader och miljö till läge, dimensioner, stil och material anpassar sig till omgivningen. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid de öppna landskapsrummens kanter.

Bylandskap som är särskilt värdefullt med avseende på kulturhistoria och landskapsbild

Kulturhistoriskt och med tanke på landskapsbilden värdefullt bylandskap, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och landskapsbild ska skyddas. Byggnads- och kulturhistoriskt värdefulla konstruktioner, gårdsområden eller parker samt landskapsmässigt betydande alléer, häckar, enskilda träd, åkrar eller ängar ska bevaras.

Viktiga byggnadsarvsobjekt enligt den kulturmiljödatabas som upprätthålls av museimyndigheten får inte rivas utan tillstånd (127.1 § i markanvändnings- och bygglagen), och de får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

Byggande, miljöbyggande och miljövård i området ska anpassas till områdets landskaps- eller bybildsmässiga, kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Då man bygger i området eller gör ändringar i befintliga byggnader ska man se till att byggandet av både byggnader och miljö till läge, dimensioner, stil och material anpassar sig till omgivningen. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid de öppna landskapsrummens kanter.

Stadsbildsmässigt värdefullt bostadsområde från 1960–1980-talen

Stadslandskap, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och stadsbild ska skyddas. I planeringen och byggandet av området ska man följa de ursprungliga stadsplaneringsprinciperna för området och se till att byggandet till sin stil och sina material passar in i omgivningen. Miljöbyggande och miljövård i området ska baseras på dess stadsbildsmässiga, kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Byggnaderna i området får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

RKY-objekt

Små områden med byggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse: Dickursby järnvägsstation och Korso järnvägsstation. I områdesanvändningen ska man försäkra sig om att kulturmiljöns värden bevaras. Vid mer detaljerad planering, byggande och användning ska värnandet om den värdefulla kulturmiljön tas i beaktande.

Vid utvecklingen av kulturmiljön ska dess värden tas i beaktande och angassas efter markanvändningen enligt det användningsändamål som anges i generalplanen.

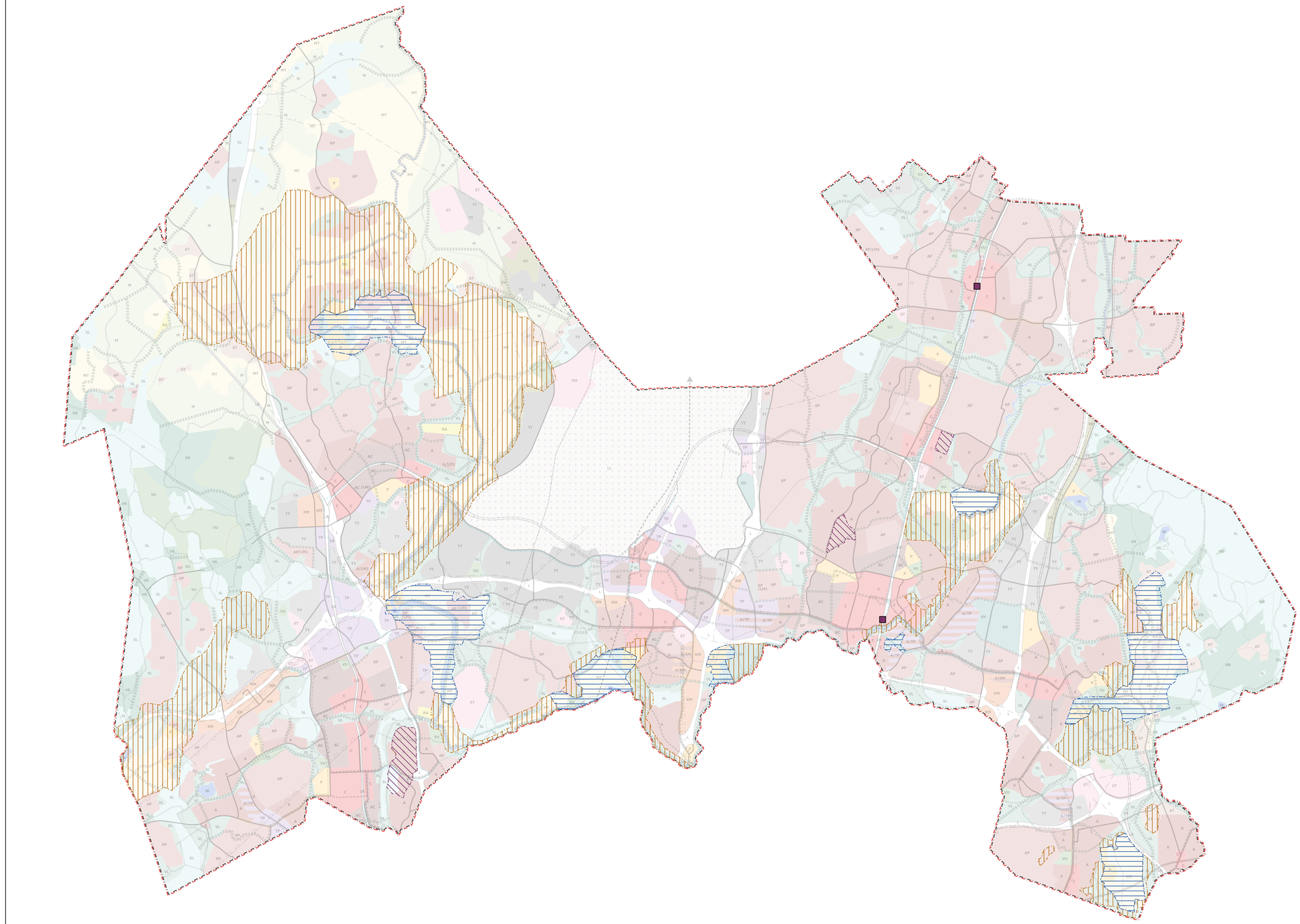

YK0048 - Vantaan uusi yleiskaava 2020
YK0048 - Ny generalplan för Vanda 2020

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavaehdotus

Työn numero
YK0048

Vanda stad
Stadsplaneringen
Förslag till generalplan

Arbetsnummer
YK0048

Oikeusvaikutteinen liitekartta 2,
Luonnon monimuotoisuuden
kannalta erityisen tärkeät alueet

Bilagskarta med rättsverkningar 2,
Områden som är särskilt viktiga
med tanke på naturens mångfald

KH 16.11.2020

Mari Siivola
Yleiskaavapäällikkö / Generalplanchef

Oikeusvaikutteisen liitekartan 2 merkinnät ja määräykset

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Beteckningar och bestämmelser för bilagskartan 2 med rättsverkningar

Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald

I områdets planering, användning och skötsel ska bevarandet av områdets karakteristiska naturvärden tryggas.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör grävnings-, brytnings-, utjämnings- och utfyllnadsarbeten eller annan med dessa jämförbar åtgärd ifall jordmassor förs till området.

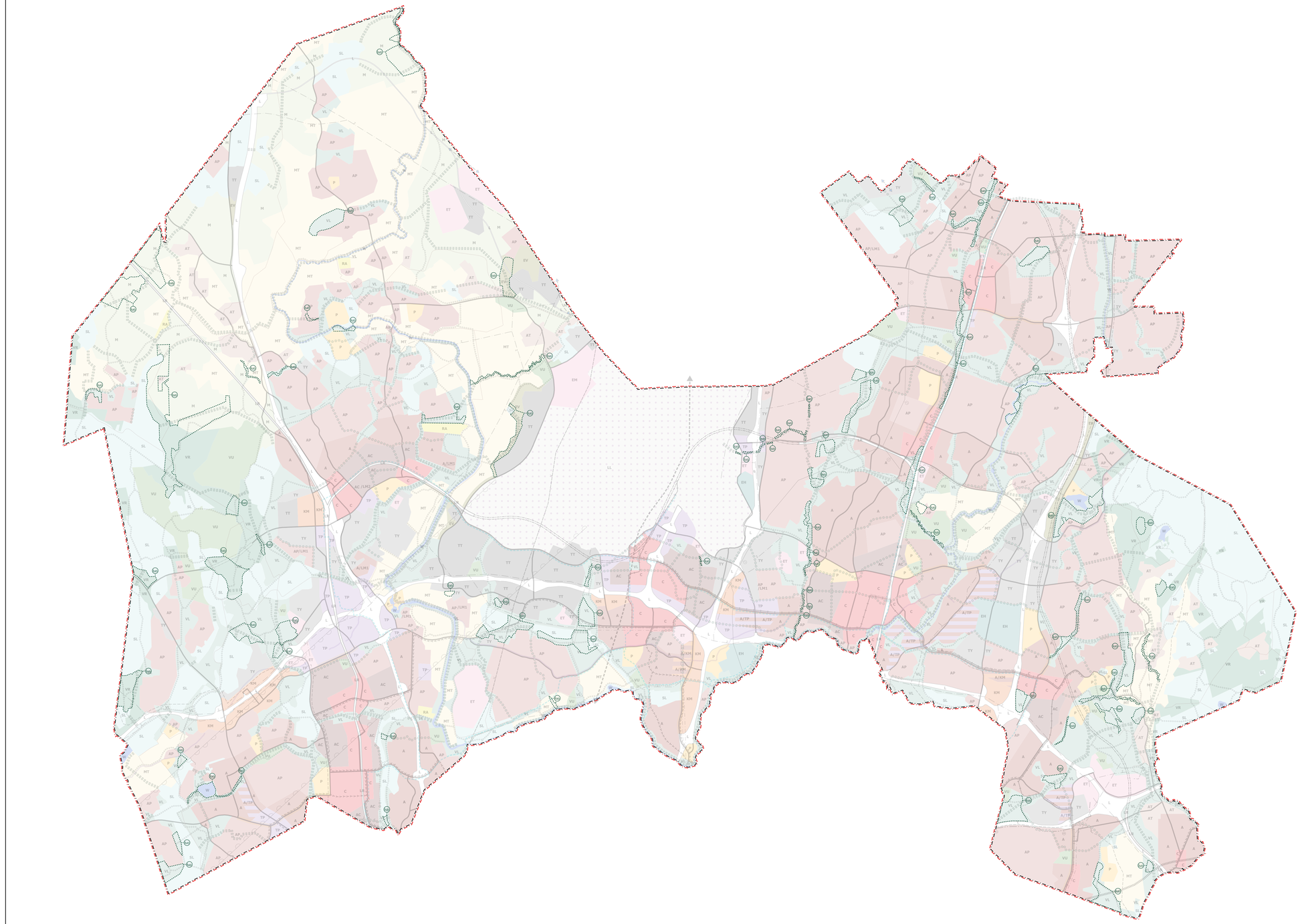

YLEISKAAVA 2020

YK0048

16.11.2020

Sisällysluettelo

Johdanto 5

1. Tiivistelmä 6

2. Yleiskaavan tehtävänä yhteensovittaa 8

3. Mitoitus 10

4. Yleiskaava 2020 – kaavakartta ja -määräykset 14

5. Yleiskaavan kaavatekninen ratkaisu 32

6. Maankäytön ratkaisut 34

6.1 Rakentamisen aluejaot ja maankäytön muutosten perustelut 34

6.1.1 Sisäänpäin kasvulla parempaa joukkoliikennekaupunkia 34

6.1.2 Uudistuminen on mahdollisuus 36

6.1.3 Keskustat 37

6.1.4 Asemanseudut 40

6.1.5 Kaupan sijoittamisen ohjaaminen 42

6.1.6 Palvelut 44

6.1.7 Toimitila-alueet ja työpaikat 45

6.1.8 Asuminen 47

6.1.9 Kaupunkitila joukkoliikennekaupungissa 54

6.2 Vihreä voimavara – tiivistävän kasvun vastavoima 56

6.2.1 Ekologinen verkosto 57

6.2.2 Alueiden virkistyskäyttö 62

6.2.3 Viheryhteyksien kehittämiskohdat 66

6.2.4 Metsät kasvavassa kaupungissa 66

6.3 Kulttuuriympäristön suojelu 68

6.4 Kaupungin kytkeytyminen 72

6.4.1 Liikennejärjestelmä 72

6.4.2 Lentokenttä 78

6.4.3 Tekninen verkosto 80

7. Yleiskaava alueittain 85

7.1 Myyrmäki 85

7.1.1 Keskustat ja asuminen 86

7.1.2 Palvelut 87

7.1.3 Suojeluarvot 88

7.1.4 Toimitila-alueet 90

7.1.5 Liikenne 91

7.1.6 Tekninen verkosto 91

7.2 Kivistö 93

7.2.1 Keskustat ja asuminen 94

7.2.2 Palvelut ... 95
7.2.3 Suojeluarvot ... 96
7.2.4 Toimitila-alueet ... 98
7.2.5 Liikenne ... 98
7.2.6 Tekninen verkosto ... 99
7.3 Aviapolis ... 101
7.3.1 Keskustat ja asuminen ... 102
7.3.2 Palvelut ... 103
7.3.3 Suojeluarvot ... 104
7.3.4 Toimitila-alueet ... 106
7.3.5 Liikenne ... 106
7.3.6 Tekninen verkosto ... 107
7.4 Tikkurila ... 108
7.4.1 Keskustat ja asuminen ... 109
7.4.2 Palvelut ... 109
7.4.3 Suojeluarvot ... 110
7.4.4 Toimitila-alueet ... 111
7.4.5 Liikenne ... 111
7.4.6 Tekninen verkosto ... 112
7.5 Korso ja Koivukylä ... 113
7.5.1 Keskustat ja asuminen ... 114
7.5.2 Palvelut ... 115
7.5.3 Suojeluarvot ... 115
7.5.4 Toimitila-alueet ... 117
7.5.5 Liikenne ... 117
7.5.6 Tekninen verkosto ... 118
7.6 Hakunila ... 119
7.6.1 Keskustat ja asuminen ... 120
7.6.2 Palvelut ... 121
7.6.3 Suojeluarvot ... 121
7.6.4 Toimitila-alueet ... 122
7.6.5 Liikenne ... 123
7.6.6 Tekninen verkosto ... 124
8. Tiivistelmä vaikutusten arvioinneista ... 125
8.1 Luontovaikutusten arviointi ... 125
8.2 Natura-vaikutusten arviointi ... 126
8.3 Ilmastovaikutusten arviointi ... 127
8.4 Vaikutukset kulttuuriympäristöön ... 128

8.5 Liikenteellisten vaikutusten arviointi 129
8.6 Melu- ja ilmanlaatuvaikutusten arviointi 131
8.7 Ympäristöriskejä mahdollisesti aiheuttavien toimintojen vaikutukset 132
8.8 Taloudellisten vaikutusten arviointi 133
8.9 Kaupan vaikutusten arviointi 134
8.10 Asumisen vaikutusten arviointi 135
8.11 Elinkeinopoliittisten vaikutusten arviointi 136
8.12 Sosiaalisten vaikutusten arviointi 137
9. Suunnitteluprosessin vaiheet: osallistuminen ja vuorovaikutus 138
9.1 Viestintä ja vuorovaikutus 138
9.2 Aloitus- ja tavoitevaihe 138
9.3 Luonnosvaihe 139
9.4 Kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseksi 140
9.5 Kaavaehdotuksesta kohti hyväksymiskäsittelyä 141
10. Yleiskaavan toteuttaminen 147
Liite 1. Ekologinen verkosto 148
Liite 2. Luonnonsuojelu 149
Liite 3. Luonnonsuojelualueet (SL) 150
Liite 4. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo) 152
Liite 5. Vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakartta 154
Liite 6. Lentoestekorkeudet Vantaalla 155
Liite 7. Yhdyskuntateknisen huollon verkosto 156
Liite 8. Pilaantuneet maat ja pilaantuneeksi epäillyt maat Vantaalla 157
Liite 9. Vesihuolto 158
Liite 10. Jätevesihuolto 159

Johdanto

Uusi koko kaupungin yleiskaava 2020 on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa maankäytön kehitystä haluamaansa suuntaan. Tavoitevuosi on 2050. Suunnitelma mahdollistaa kaupungin kasvun ohjaten sen nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä eheyttäen ja uudistaen. Kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajenevat merkittävästi. Vahvin kasvukäytävä on Vantaan ratikan varsi, mutta joukkoliikennekaupunki täydentyy myös muilla yhteyksillä ja solmukohdilla. Ratkaisu mahdollistaa kulttuuriympäristön, luontoarvojen ja viherrakenteen turvaamisen – myös seudullisesti.

Kaupungin elinvoiman ja sitä kautta seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavaan määritelty riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia. Kaupan sijoittumista ohjataan erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta: tärkeimpinä linjauksina keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella. Lentokentän ja lentämisen kasvuun on varauduttu, mikä näkyy mm. osittain laajenevina lentomelualueina.

Myös asumisen varantoa on tulevaa kasvua varten riittävästi. Asuntorakentaminen painottuu keskuksiin ja tiiviimmille alueille. Olemassa olevien pientaloalueiden täydentymistä on arvioitu hyvin maltillisesti. Palvelujen sijoittumisesta yleiskaava ohjaa vain tilaa vievimpiä kuten urheilupuistoja. Muilta osin tavoite riittävistä palveluista on nostettu yleiskaavamääräyksiin. Lähipuistoja ja virkistysalueita tulee varata riittävästi ja rakentamisen tulee olla vihertehokasta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

Yleiskaavan laadintaa on ohjannut kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta, jonka kokouksissa on keskusteltu kattavasti suunnitelman linjauksista ja päätetty valituista suunnista. Yleiskaavatyöhön on valmistelijoiden lisäksi osallistunut laaja joukko kaupungin, seudun ja muiden tahojen asiantuntijoita. Vuorovaikutteista keskustelua on käyty asukkaiden ja muiden osallisten kanssa luonnoksen laadinnasta 2018, luonnoksesta 2019 ja ehdotuksesta poikkeuksellisena koronakeväänä 2020. Vuorovaikutuksen menetelminä on käytetty niin perinteisiä kohtaamisia asukkaiden kanssa, kuin myös aivan uusia sähköisiä työkaluja, joista on saatu paljon arvokasta oppia jatkoa ajatellen.

Uusi yleiskaava on edeltäjänsä tavoin laadittu aluevarauskaavana, jotta sujuva jatkumo yleiskaavasta jatkosuunnittelun kautta toteutukseen voi edelleen toimia.

1. Tiivistelmä

Tulevaisuuskuva Vantaan maankäytön kehityksestä vuoteen 2050 asti on määritelty yleiskaavaan 2020. Tehtävänsä mukaisesti yleiskaava linjaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua, paikallisista muutoksista sekä yhteyksistä niin liikkujalle kuin luonnolle.

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle – ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Uuden ratikan kehityskäytävä kytkee kaupunkiseudun verkostoihin myös eriytymiskehityksen uhkaamia alueita.

Kuva 1. Vantaan yleiskaavan keihäänkärjet

Monikeskuksisen kaupungin ytiminä ovat uudistuvat keskustat, joista etenkin kolmea pääkeskustaa Tikkurilaa, Aviapolista ja Myyrmäkeä vahvistetaan mahdollistamalla niihin voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Ratikan kehityskäytävän lisäksi joukkoliikennekaupunkia vahvistetaan uudistamalla ja täydentämällä sekä pääkeskustojen lisäksi olemassa olevia että uusia asemanseutuja ja keskuksia **seudullisen joukkoliikennekaupungin** osana. Uusina asemanseutuina yleiskaavassa esitetään Kivistön keskusta laajentavaa Lapinkylän asemaa, Vallinojan asemanseutua pääradan varressa ja Östersundomin ensimmäistä uutta metroasemaa Länsisalmea. Yleiskaava 2020 määrittelee seudulliset pyöräliikenteen baanat sekä kattavan ulkoilureittien verkoston. Lisäksi yleiskaava ottaa kantaa myös muiden jalankulku- ja pyöräilyreittien laatuun.

Peilinä tiivistyvälle joukkoliikennekaupungille on yleiskaavaan määritelty ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon. Yleiskaavassa linjataan myös lähipuistojen ja virkistysalueiden määrästä ja rakentamisen vihertehokkuudesta niin asunto- kuin työpaikka-alueellakin.

Kansainvälisen lentokenttäkaupungin kehittämismahdollisuuksien ja sitä kautta seudun kasvun turvaamiseksi on yleiskaavassa riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia lähivuosikymmenille. Vaikka paine asuntorakentamiselle tiedostetaan, elinkeinoelämän toimintaedellytykset on haluttu varmistaa. Keskustoista erityisesti Aviapoliksessa on varattu tilaa tiiviille keskustatoiminnoille sekä työpaikkaintensiiviselle rakentamiselle. Yleiskaavassa on myös vahvistettu Aviapoliksen ja lentoaseman välistä yhteyttä.

Lentokenttä kasvaa ja lentämisen vaikutukset näkyvät vantaalaisessa kaupunkirakenteessa yhä voimakkaammin. Uudelleen määritellyistä lentomelualueista merkittävä osa on yleiskaavassa varattu työpaikkarakentamiseen. Laajentuneet melualueet ulottuvat joissain kohdin myös olemassa oleville asuntoalueille. Näillä alueilla yleiskaava turvaa nykyisen asutuksen säilymismahdollisuudet meluhäiriöistä huolimatta.

Yleiskaava esittää kaupunkirakenteen tiivistämistä ja uudistamista koko kaupungin alueella, niin kerros- kuin pientaloalueillakin. Toteutuessaan suunnitelma tuo muutoksia paikallisiin elinympäristöihin kaikilla kaupunkialueilla. Kaupunkirakenteen uudistumisen voi nähdä mahdollisuutena, jonka myötä asukkaat ja alueiden käyttäjät voivat vaatia ja saada parannuksia niin toiminnallisen arjen sujuvuuteen kuin kaupunkiympäristön visuaaliseen laatuunkin.

Tavoite riittävistä palveluista on ratkaistu yleiskaavamääräyksin. Yleiskaava ohjaa kaupan sijoittumista erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta. Yleiskaava ei ohjaa tarkasti yksittäisten palvelujen tarkkaa sijoittumista. Tärkeimpinä linjauksina kaupan sijoittumisessa on keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella.

Yleiskaava on laadittu aluevarauskaavana, jotta se ohjaa sujuvasti asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten esimerkiksi liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Kaavakartan aluevarauksia täsmentävät yleiskaavamääräykset, joissa on paljon tarkempaa suunnittelua ohjaavia linjauksia. Asemakaavoitetun alueen ulkopuolisen alueen määräykset mitoittavat rakentamisen määrää vuoden 1983 yleiskaavan ratkaisujen mukaisesti: kantatiloihin perustuva mitoitus on ohjausvaikutukseltaan tasapuolinen alueen maanomistajille.

Uuden yleiskaavan valmisteluvaiheessa on ollut voimassa kolme yleiskaavaa:

- Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava 2007, joka on tullut voimaan kuulutuksin 25.2.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010.
- Kaupunginvaltuuston 19.6.2006 hyväksymä Marja-Vantaan osayleiskaava, joka tuli voimaan 9.7.2008.
- Pienellä osalla Hakkilaa ja Jokiniemeä on voimassa kaupunginvaltuuston 14.9.1992 hyväksymä Vantaan yleiskaava 1992, joka tuli voimaan 17.1.1996.

Yleiskaava 2020 korvaa kaikki nämä yleiskaavat. Tässä selostuksessa viitataan näiden edeltävien yleiskaavojen yhdistelmään käyttämällä termiä ”yleiskaava 2007”.

2. Yleiskaavan tehtävänä yhteensovittaa

Valtakunnallinen Vantaa on liikkumisen ja kasvun kaupunkia. Lentokenttä yhdistää Suomen ja seudun kansainvälisiin virtoihin. Vantaa on kasvamassa Suomen kolmanneksi suurimmaksi kaupungiksi ohitse Tampereen. Valtakunnallinen kasvu, asuminen ja työpaikat, keskittyy pääkaupunkiseudulle.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet määrittelevät reunaehtoja yleiskaavatyölle. Tavoitteet on valtioneuvosto hyväksynyt 14.12.2017. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VN 14.12.2017) on jaettu viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaikki nämä kokonaisuudet määrittelevät Vantaan yleiskaavan sisältöä. Liikennejärjestelmän toimintaa ja taloudellisuutta edistetään eri liikennemuodoin. Kansainväliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet turvataan ja niiden kehittämismahdollisuudet huomioidaan yleiskaavassa. Terveelliseen ja turvalliseen elinympäristöön liittyy mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen sekä muiden ympäristöhäiriöiden, kuten lentomelun, pölyn ja tärinän aiheuttamien ympäristöhaittojen ehkäisy. Luonnon monimuotoisuuden säilyminen on nostettu yleiskaavan raamissa keskeiseksi kaupungin kehittämisen reunaehdoksi. Myös kulttuuriympäristön säilyminen ja saavutettavat ja verkostomaiset virkistys- ja viheralueet turvataan yleiskaavassa. Kiertotalousnäkökulman toimintaedellytykset on otettu kaavassa huomioon. Kaupungin huolto- ja toimintavarmuus on huomioitu turvaamalla energiahuollon verkosto.

Vantaan rooli osana Uudenmaan maakuntaa keskittyy liikkumiseen, väyliin, lentokenttään, mutta myös kasvavaan kaupunkiseutuun, viherrakenteeseen, luonnon ja kulttuuriperinnön suojeluun. Uudenmaan rajaaminen omaksi toiminnalliseksi kokonaisuudekseen on vaikeaa, koska harva asia noudattaa maakunnan rajoja ja kasvu keskittyy vahvasti Helsingin seudulle. Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuuden kokouksessaan 25.8.2020. Maakuntahallituksen on määrä päättää kaavan voimaantulosta loppuvuonna 2020. Kaava on laadittu kolmena alueellisena vaihekaavana, joiden alueet määrittyvät toiminnallisina kokonaisuuksina. Vantaa kuuluu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueeseen. Uusimaa-kaavasta rajattiin ulos Östersundomin alue, jonne oli 2018 kesällä hyväksytty täydennys Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan. Hyväksymispäätöksestä oli valitettu Hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valitukset päätöksellään 29.11.2019. Päätöksestä on valitettu Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Maakuntakaavat ohjaavat yleiskaavan laadintaa. Ohjaaminen painottuu maakunnallisesti merkittäviin asioihin, eikä yksityiskohtiin. Rinnakkaiset laadintaprosessit ovat mahdollistaneet hyvän vuorovaikutuksen kaavaratkaisuja pohdittaessa.

Helsingin seudulla Vantaan rooli on merkittävä, koska kaupunki on fyysisesti keskellä seutua ja sen verkostoja. Vantaa on seudun kolmanneksi suurin kaupunki, joka kasvaa voimakkaasti. Lentokenttä on seudun ja Vantaan elinkeinoelämän kasvun moottori. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteinen tavoitetila on kuvattu 2019 valmistuneeseen MAL 2019 – suunnitelmaan. Siinä määritellään seudun ensisijaiset maankäytön kehittämisvyöhykkeet, asuntorakentamisen painopisteet ja kasvua generoivat liikennehankkeet. Yleiskaavan ratkaisut ovat linjassa MAL 2019-suunnitelman kanssa niin maankäytön kuin liikennehankkeiden osalta. MAL-suunnittelusta on käynnistynyt 2020 uusi suunnitelmatyö, mutta siinä ei ole vielä tehty sisällöllisiä linjauksia.

Yleiskaavassa sovitetaan yhteen **naapurikuntien** kanssa rajaseutujen maankäytön ja erilaisten verkostojen ratkaisut. Helsingin uusi yleiskaava tuo merkittäviä muutoksia mm. Malmin lentokentän ja Jakomäen suuntaan sekä Tuusulanväylän ja Vihdintien kaupunkibulevardien kautta. Espoo laatii parhaillaan Pohjois- ja Keski-Espoon uutta yleiskaavaa, joka tuo uuden kasvusuunnan Viiskorpeen ja Kalajärvelle. Nurmijärven kanssa yhdessä on laadittu uusi joukkoliikenneselvitys Klaukkalan ja Kivistön välisistä yhteyksistä, jotka tukevat Klaukkalan kasvua uuden osayleiskaavan mukaisiin laajuuksiin. Tuusula työstää uutta yleiskaavaa aikatähtäimellä 2040. Siinä tavoitteena on ratkaista mm. Hyrylän ja Focuksen suunnan maankäyttöä ja liikenneyhteyksiä. Keravan yleiskaava on uusi, joten keskustelua on käyty enemmän yksityiskohdista kuten reittien ja ekologisen verkoston jatkumisesta. Keravalla laaditaan parhaillaan viherkaavaa. Sipoon kanssa aktiivisin vuorovaikutus on liittynyt Östersundomin yhteisen yleiskaavan laadintaan yhdessä

Helsingin kanssa. Kaavan ratkaisut on tuotu lähes sellaisenaan Vantaan yleiskaavaan. Helsingin hallinto-oikeus kumosi 29.11.2019 antamallaan päätöksellä 19/0777/5 Östersundom-toimikunnan yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusprosessi on edelleen kesken.

Yleiskaavatyössä on yhteensovitettu ajankohtaisia **Vantaan kaupungin strategisia linjauksia** maankäytön näkökulmasta. **Vantaan resurssiviisauden tiekartta** (kaupunginvaltuusto 18.06.2018) on pitkän aikavälin tavoiteohjelma kaupungin resurssitehokkuuden ja ympäristövastuullisen toiminnan edistämiseksi. Resurssiviisauden tiekarttaa ja sen toteuttamisohjelmaa laadittiin samaan aikaan yleiskaavan tavoitteiden ja yleiskaavaluonnoksen kanssa vuosina 2017 ja 2018. Sekä yleiskaavaan että tiekarttaan vietiin samansuuntaiset maankäyttöä koskevat tavoitteet, joissa maankäytön tiivistäminen raideliikenteeseen tukeutuen samalla viheralueita säästäen on keskeistä. Tavoitteena on hiilineutraali ja jätteetön tulevaisuuden kaupunki, jossa luonnonvaroja käytetään säästeliäästi ja luodaan edellytyksiä kestävälle hyvinvoinnille. Tiekartassa on energiantuotantoa ja -kulutusta, yhdyskuntarakennetta, viherrakennetta ja liikkumista koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä. Yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen osalta tavoitteena on, että 2030 kaupunkirakenne on täydentynyt ja sekoittunut kestävästi, liikkuminen siellä on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset on valmisteltu samaan aikaan Vantaan strategian 2018–2021 ja uuden yleiskaavan kanssa. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat löytävät monia yhtymäkohtia valtuustostrategiassa päätettyihin painopistealueisiin ja niiden tavoitteisiin, kuten hiilineutraaliin Vantaaseen 2030, kaupungin tiivistämiseen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, palveluiden kehittämiseen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen sekä talouden tasapainon turvaamiseen. Nämä tavoitteet ovat yhteneväisiä myös yleiskaavan tavoitteiden kanssa.

Vantaan **elinvoima- ja vetovoimaohjelma** toteuttaa kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategiaa, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä yleiskaavatyössä tehtyjä linjauksia. Sen toimenpiteet on suunnattu ensisijaisesti palvelemaan elinkeinoelämän ja yritysten edustajia sekä ohjaamaan kaupunkiorganisaation omaa työtä kaupungin elinvoiman kehittämisessä. Ohjelman tavoitteena on turvata, että työllisyystilanteen kehitys on koko pääkaupunkiseudun vahvinta, ja että Vantaa tunnetaan entistä houkuttelevampana ja juuristaan ylpeänä tapahtumakaupunkina.

3. Mitoitus

Yleiskaavalle ei ole määritelty yhtä ainoaa mitoitustavoitetta, vaan useamman skenaarion kautta on selvitetty kasvun määrää ja miten siihen tulisi varautua. Kaava mahdollistaa voimakkaan kasvun, mutta todellisuudessa se voi olla hitaampaa tai nopeampaa. Resurssiviisas kaupunki kasvaa viisaasti ja ennakoi tulevaa, siksi pitää osata varautua eri vaihtoehtoihin.

Yleiskaavan tavoitteita varten laadituissa **väestö- ja työpaikkaskenaarioissa** Vantaan kasvun ennustettiin jatkuvan vahvana tulevina vuosikymmeninä. Erittäin voimakkaan kasvun skenaariossa väestön määrä kasvaisi vuoteen 2050 mennessä 370 000 asukkaaseen, voimakkaan kasvun skenaariossa 335 000 asukkaaseen ja perusennusteessa 302 000 asukkaaseen. Hidastuvan kasvun skenaariossa väestön määrä kasvaisi edelleen, mutta vain 268 000 asukkaaseen.

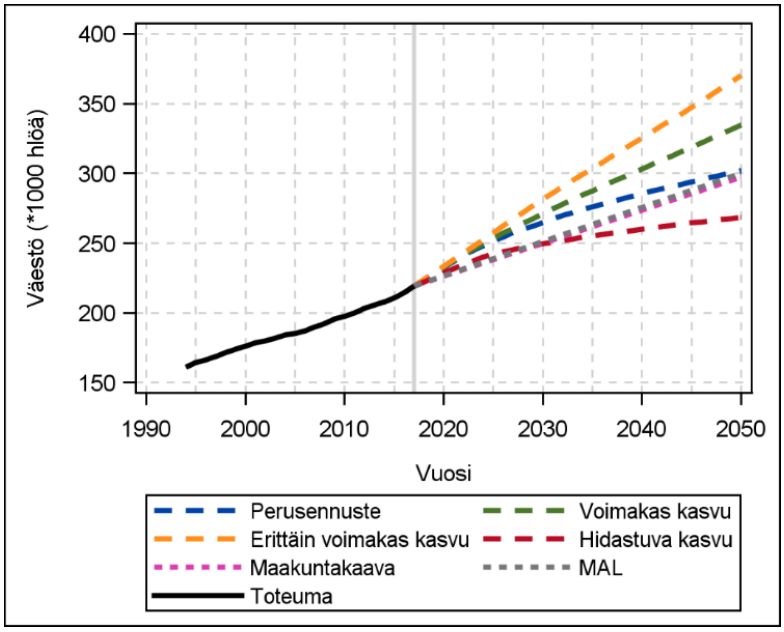

Kuva 2. Väestöskenaariot

Työpaikkaskenaarioissa työpaikkojen määrä vuonna 2050 vaihtelee skenaarioittain 128 000 ja 221 000 työpaikan välillä. Perusennusteessa työpaikkojen määrä kasvaisi nykyisestä noin 80 000 työpaikalla 185 000 työpaikkaan. Kasvua odotetaan tapahtuvan etenkin osaamisintensiivisissä liike-elämän palvelu -työpaikoissa ja majoitus- ja ravitsemustoiminnan alalla.

Skenaariot ovat linjassa seudullisia MAL- ja maakuntakaavatöitä varten laadittujen selvitysten kanssa, joissa Helsingin seudulla arvioidaan olevan vuonna 2050 2 miljoonaa asukasta ja yli miljoona työpaikkaa.

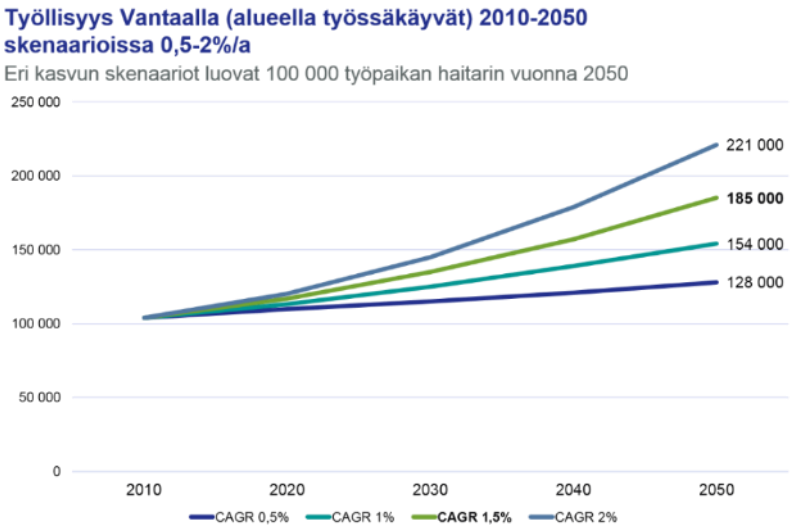

Kuva 3. Työpaikkaskenaariot

Yleiskaavavaranto

Yleiskaavan linjausten mukaisesti Vantaa kasvaa tulevaisuudessa sisäänpäin olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tukeutuen. Täydennysrakentamisen suuri osuus aiheuttaa merkittäviä epävarmuuksia toteuttamisen suhteen. Siksi rakentamismahdollisuuksia niin asumiseen kuin työpaikkarakentamiseen on syytä olla tarvetta suurempi määrä. Kasvun mitoittaminen yleiskaavan tarkkuudessa on vaikeaa, koska jatkosuunnittelussa voi olemassa olevasta rakenteesta löytyä merkittävästi ennakoitua enemmän rakentamismahdollisuuksia tai joku vielä tuntematon reunaehto taas saattaa rajoittaa niitä.

Yleiskaavan mahdollistamia rakentamismahdollisuuksia on arvioitu laskennallisen yleiskaavavarannon avulla. Kaavoituksessa varannolla tarkoitetaan sellaista kaavanmukaista rakentamisen määrää, mitä ei vielä ole toteutettu; ns varastossa olevaa rakennusoikeutta. Yleiskaava ei anna suoraan rakennusoikeutta, mutta yleiskaavassa määritellään/arvioidaan asemakaavoissa ja muissa yleiskaavan pohjalta laadittavissa suunnitelmissa myönnettävän rakennusoikeuden mahdollinen määrä. Yleiskaava 2020 mahdollistamaa rakentamisen määrää on arvioitu laskennallisen yleiskaavavarannon avulla.

Yleiskaavavaranto on laskennallisesti mitoitettu 335 000 asukkaalle vuonna 2050. Kasvun mahdollistamiseksi on olemassa olevien realististen asemakaavavarantojen lisäksi oltava uutta varantoa vähintään 7 miljoonaa kerrosneliömetriä. Yleiskaavaratkaisujen pohjalle laadittujen karttatarkastelujen lisäksi kasvun edellyttämän rakentamisen tilavaateita tarkasteltiin laskennallisesti. Laskennallisen tarkastelun tuloksena eri väestönkasvuskenaarioiden asuntorakentamisen tilantarve voi vaihdella paljonkin riippuen väestönkasvun vauhdista ja rakenteen tehokkuudesta. Yleiskaavavaranto on tietoisesti ylimitoitettu, koska vain osa siitä lopulta toteutuu.

Arvioidun väestönkasvun mahdollistava asuntorakentamisen varanto on mallinnettu täydennysrakentamiseen perustuvan alueprofiilikohtaisten yhtälöiden kautta. Varannon pohjaksi on peilattu voimassa olevissa asemakaavoissa annettua rakennusoikeutta ja toteutunutta rakennusoikeutta (korttelitehokkuuksia käyttäen) sekä paikkakohtaisesti arvioituja tulevaisuuden korttelitehokkuuksia. Suurimmat tehokkuudet yleiskaavan varantolaskennassa on maankäytön vyöhykemallin mukaisesti osoitettu pääkeskustoihin sekä keskusta-alueiden ympäristöön vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Alueilla, joilla nykyinen rakenne ei selvästi mahdollista täydennysrakentamista, on laskennassa säilytetty aluetehokkuudet voimassa olevan asemakaavan tehokkuuksien keskiarvona, mikä tuottaa vain vähän uudisrakentamisen mahdollisuuksia. Myös olemassa olevien pientaloalueiden yleiskaavavaranto on laskettu hyvin maltillisen täydennysrakentamisen pohjalta. Laskennassa kaikille asumisen maankäyttöalueille on arvioitu jonkin verran täydennysrakentamista; yleiskaavan kaupunkikeskustoihin (C) ja kaupunkikeskustojen asuinalueille (AC) eniten, asuinalueille (A) aluekohtaisesti laskentamallia soveltaen ja pientalovaltaisille asuinalueille (AP) maltillisesti. Käytännössä varanto jakautuu epätasaisemmin kuin laskennassa.

Yleiskaavavaranto on laskettu arvioitujen rakentamistehokkuuksien, pinta-alan ja korttelimaan osuuden suhteena. Alueilla rakentamiseen käytettävä korttelimaan osuus on vähintään 65 % pinta-alasta. Asumisen osuus vaihtelee yleiskaavamerkinnästä ja alueesta riippuen 50 %-95 % rakentamisen määrästä. Arviotehokkuus on määritelty alueen olemassa oleva rakennuskanta huomioiden. Laskennassa käytetyt kortteleiden tehokkuudet vaihtelevat välillä e=0,15 – e=2,5.

Koko kaupungin alueelle näin on mitoitettu mahtuvaksi yhteensä yli 12 miljoonaa kerrosneliötä uutta asuntorakentamista. Suuralueille laskennallinen yleiskaavavaranto jakautuu siten, että Myyrmäkeen kohdistuu n. 19 %, Kivistön alueille n. 15 %, Aviapolikseen n. 14 %, Tikkurilaan n. 17 %, Korsoon n. 10 %, Koivukylään n. 11 % ja Hakunilaan n. 14 % kokonaisvarannosta.

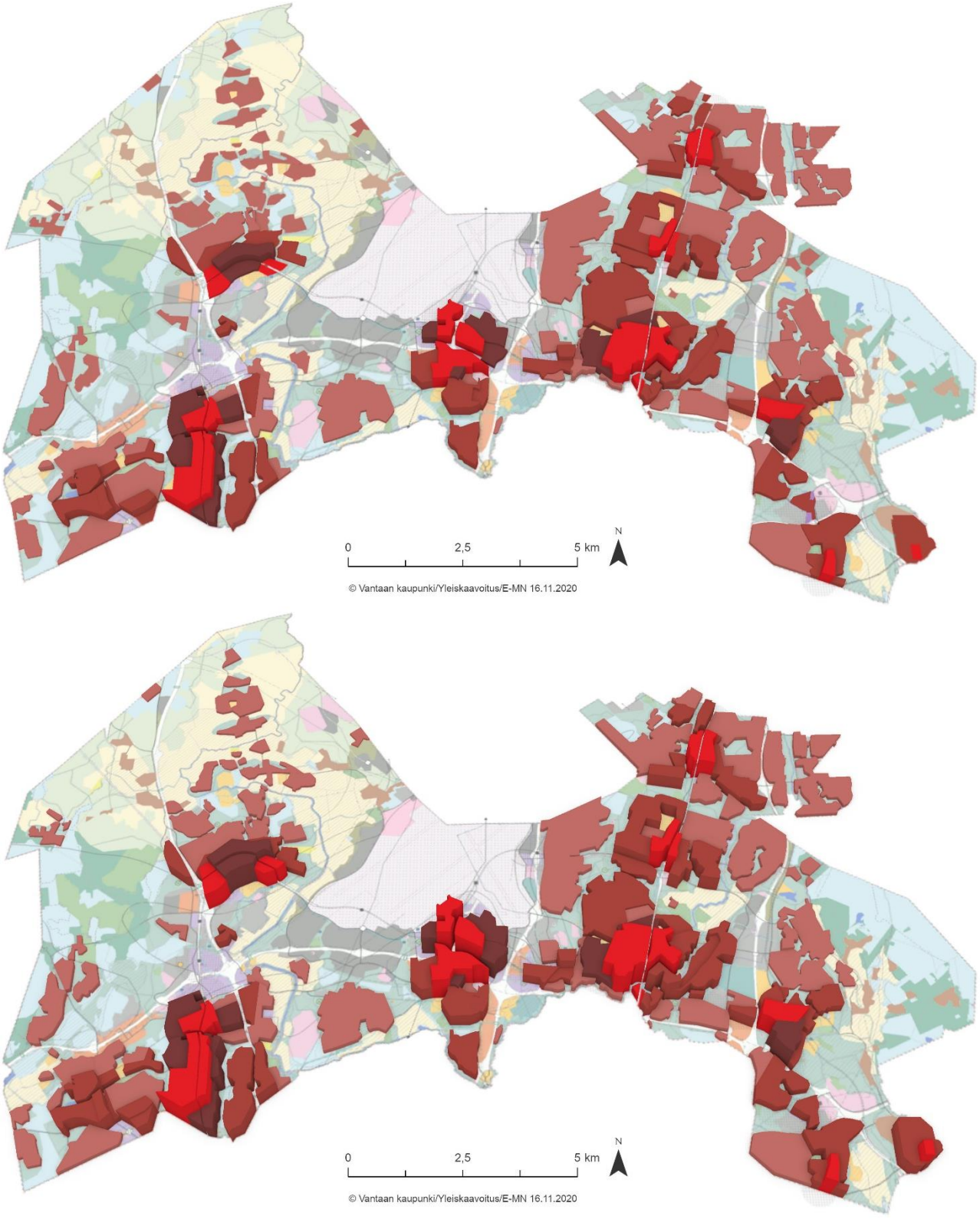

Kuva 4. Rakentamisen määrä vuosina 2019 (yllä) ja asumisen varanto yhdessä nykyisen rakentamisen kanssa vuonna 2050 (alla) yleiskaavan kaupunkikeskustan ja asumisen alueilla. Käytännössä varanto jakautuu epätasaisemmin kuin laskennassa.

Yleiskaavassa varaudutaan 185 000 työpaikkaan Vantaalla vuonna 2050. Elinkeinopoliittisten vaikutusten arvioinnissa on esitetty arvio uusien työpaikkojen ja toimitilarakentamisen potentiaalista toimitila-alueilla (taulukko 1). Työpaikka-kasvun edellyttämän toimitilakerrosneliömetrimäärän arvioiminen on vielä asumista haastavampaa. Yleiskaavassa on esitetty mm. toimitila-alueiden muuttamista asumisen ja työpaikkojen alueeksi, mikä voi edellyttää suurimmillaan yli miljoonaa uutta korvaavaa toimitilakerrosneliömetriä. Epävarmuuksien takia yleiskaavan tulee mahdollistaa noin 6

miljoonan uuden toimitilakerrosneliömetrin rakentaminen. Elinkeinopoliittisten vaikutusten arvioinnin mukaan tämä tavoite saavutetaan keskimääräisillä työpaikkaväljyyksillä arvioituna, mutta tämä edellyttää toimitila-alueiden tiivistämistä ja tehostamista.

Taulukko 1: Arvio yleiskaavan mukaisten toimitila-alueiden mahdollistamasta uusien työpaikkojen määrästä ja uudesta kerrosalasta. (Elinkeinopoliittinen vaikutusten arviointi)

Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 toimitila-alueet, VANTAA	NYKYTILANNE		LASKENNALLINEN					
	Pinta-ala (ha)	Työpaikat	Työpaikat/ hehtaari (rakentuneet alueet*)	TP/ha (tavoite)	Työpaikka-potentiaali	Uudet työpaikat	k-m^2 / tp (tavoite)	Uusi kerrosala
Kaupunkikeskustan alue (C)	686	24 900	40	80	54 900	30 000	40	1 200 000
Palvelujen ja hallinnon alue (P)	302	2 900	20	40	12 100	9 200	60	552 000
Kaupallisten palvelujen alue (KM)	221	5 300	30	60	13 300	8 000	100	800 000
Monipuolinen työpaikka-alue (TP)	380	17 800	60	120	45 600	27 800	30	834 000
Tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TY)	697	12 900	20	40	27 900	15 000	60	900 000
Tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TT)	589	7 200	10	20	11 800	4 600	150	690 000
Lentokenttä (LL)	1 448	8 200	10	10	14 500	6 300	100	630 000
Yhteensä	**4 323**	**79 200**	**20**	**40**	**180 100**	**100 900**	**60**	**5 606 000**

** mukana vain rakentuneet (osittain tai kokonaan) alueet*

Yleiskaavan merkittävin kasvukäytävä sijoittuu ratikan varteen. Tälle alueelle on alustavasti arvioitu voitavan rakentaa yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asuinrakentamista sekä yli 1,6 miljoonaa kerrosneliötä toimitilarakentamista. Vaikutusalueen asukas- ja työpaikkamäärän ennustetaan kasvavan 36 600 asukkaalla ja 31 400 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä. Rakentamispotentiaali mahdollistaa asukas- ja työpaikkaväljyydestä riippuen myös suurempia kasvulukuja.

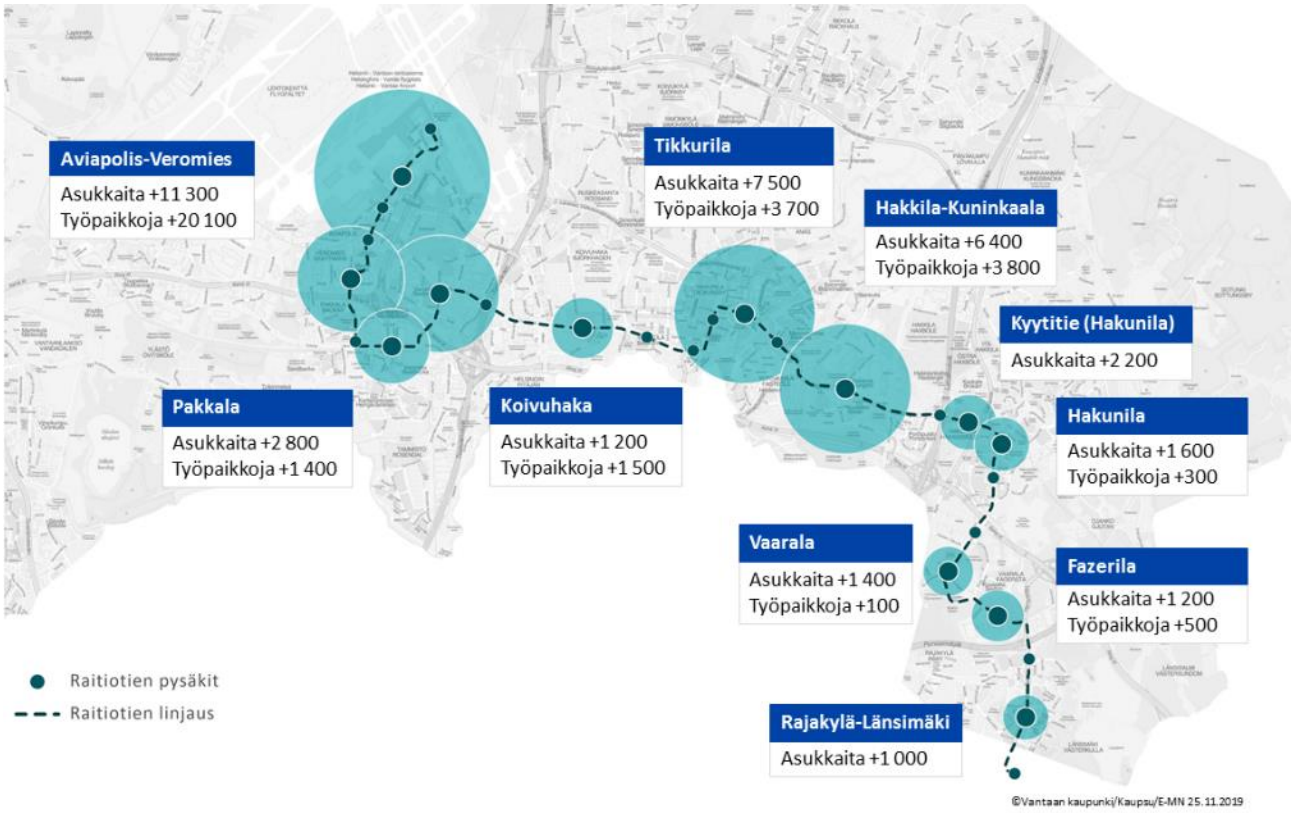

Kuva 5. Arvio Vantaan ratikan potentiaalista

4. Yleiskaava 2020 – kaavakartta ja -määräykset

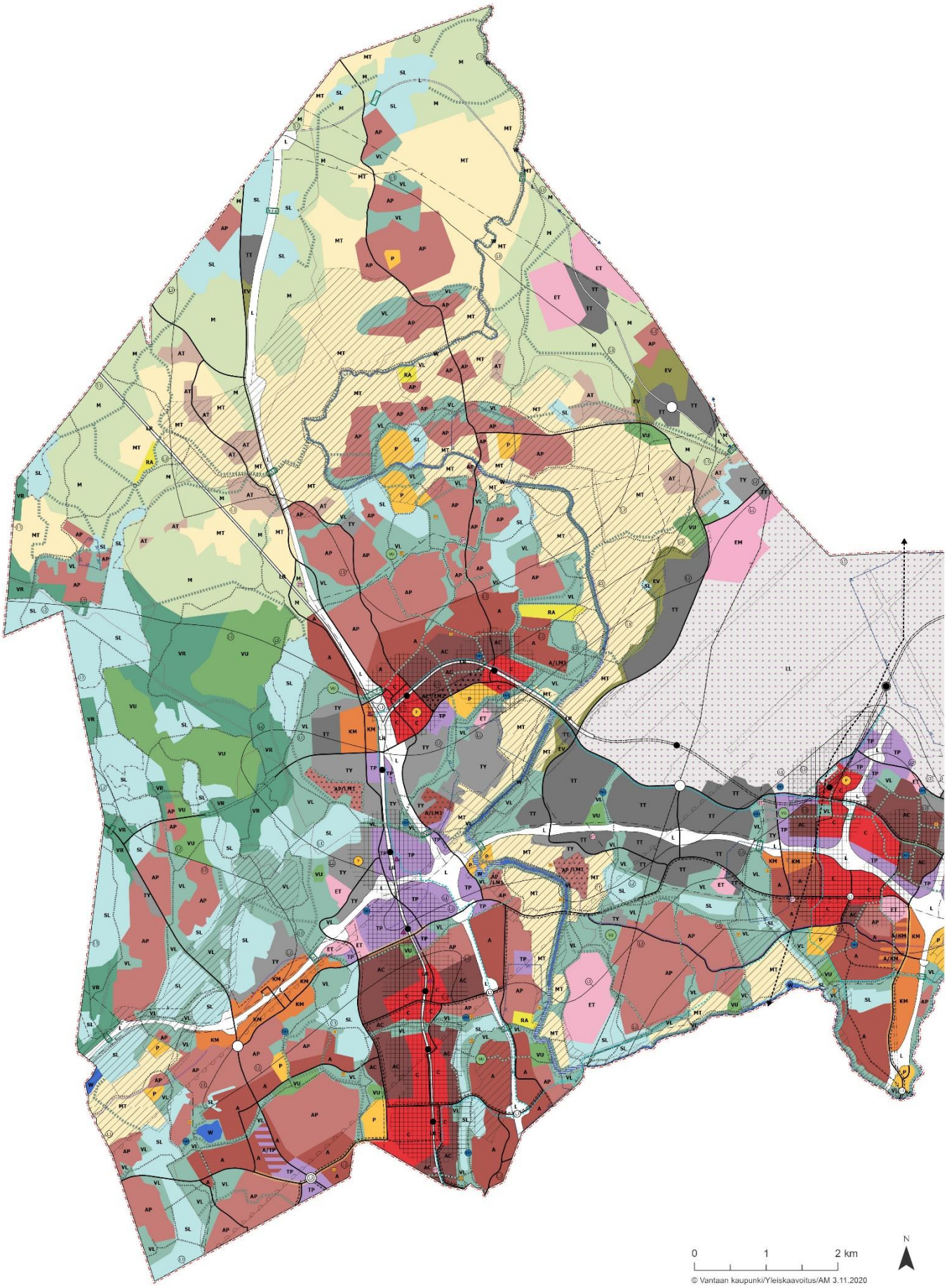

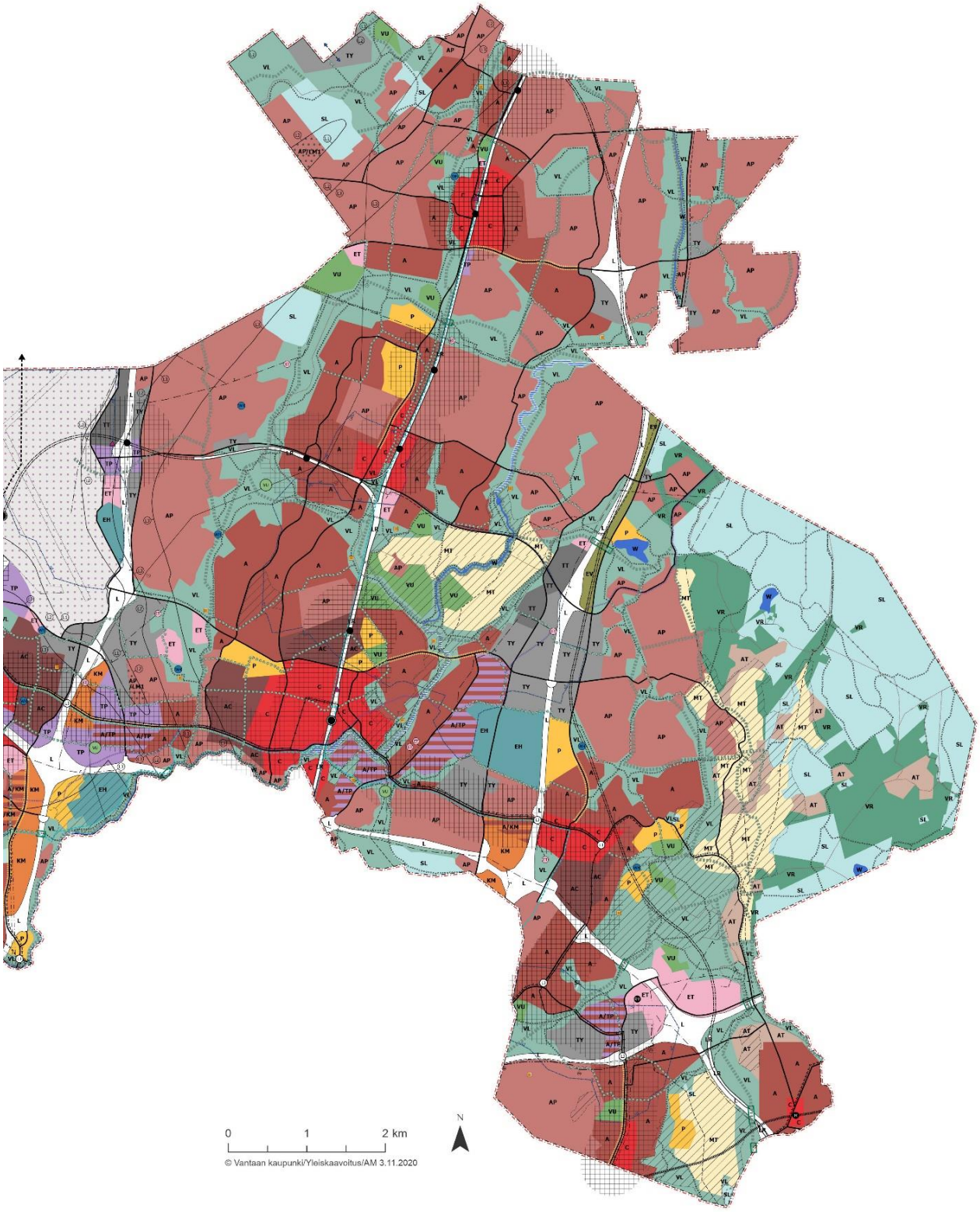
0
1
2 km
N
© Vantaan kaupunki/Yleiskaavoitus/AM 3.11.2020

YK0048 Vantaan yleiskaava 2020
KH 16.11.2020

Kaavakartta

Yleiskaavamerkinnät ja -määräykset

Yleis- ja ajoitusmääräykset

Oikeusvaikutteinen yleiskaava koostuu pääkartasta ja kahdesta liitekartasta määräyksineen.

Yleiskaava osoittaa kaupungin eri alueiden käyttötarkoituksen. AT, VL, VR, M ja MT -alueiden rakentamista säädellään pääasiassa yleiskaavalla. Muilla alueilla edellytetään pääsääntöisesti asemakaavaa.

Asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset.

Hulevesien muodostumista on pyrittävä ehkäisemään. Muodostuvat hulevedet on viivytettävä.

Purot tulee lähtökohtaisesti säilyttää vesipinnaltaan avoimina ja reuna-alueiden kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina. Muokattuja puroja tulee mahdollisuuksien mukaan luonnonmukaistaa. Jatkosuunnittelussa tulee tutkia, kuinka leveä rakentamaton alue puron varrelle jätetään. Puron viherkäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman leveänä.

Asemakaavoituksessa tulee edistää energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian hyödyntämistä.

Koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan. Ilmanlaatuhaittojen torjunta tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita.

Suuronnettomuusvaarallisten kohteiden mahdolliset riskit tulee jatkosuunnittelussa selvittää ja huomioida riittävästi.

Länsisalmen keskustan ja asuntoalueiden toteuttaminen edellyttää metroyhteyden sitovaa toteuttamispäätöstä. Länsisalmen asuntoalueen tarkemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee varmistaa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen "Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet" välillä. Yhteyttä ei saa heikentää ennen kuin Länsisalmen alueen länsipuolinen uusi ekologinen yhteys on käytettävissä.

Lapinkylän suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee kehittää metsäinen etelä-pohjoissuuntainen ekologinen yhteys ja rajata avoin maaseudun kulttuurimaisema.

Maantie 152 jatkeen varren uusien työpaikka-alueiden toteuttaminen ja työpaikka-alueiden laajentaminen on mahdollista vasta, kun maantie 152 jatke on käytettävissä.

Vierumäen uuden työpaikka-alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavaa ja aiottuun työpaikkatoimintaan soveltuvaa liikenneyhteyttä Tuusulan puolelta.

Generalplan för Vanda 2020
KH 16.11.2020

Plankarta

Generalplanebeteckningar och -bestämmelser

Allmänna bestämmelser och tidsbestämmelser

Generalplanen med rättsverkningar består av en huvudkarta och två bilagskartor med bestämmelser.

Generalplanen anger användningsändamålet för stadens olika områden. Byggandet av AT-, VL-, VR-, M- och MT-områdena regleras huvudsakligen i generalplanen. I övriga områden förutsätts i regel detaljplan.

I detaljplaneringen och i behandlingen av tillstånd ska viktiga byggnadsarvsobjekt enligt den kulturmiljödatabas som upprätthålls av museimyndigheten samt fasta fornlämningar och övriga kulturarvsobjekt enligt det fornlämningsregister som upprätthålls av museiverket tas i beaktande och deras skyddsbehov och -förutsättningar ska utredas.

Man ska sträva efter att förebygga att det bildas dagvatten. Dagvatten som bildas ska fördröjas.

Bäckar ska i princip bevaras öppna till sin vattenyta och randområden ska till sin växtlighet bevaras i naturtillstånd. Bäckar som omformats ska i mån av möjlighet återställas till naturtillstånd. Vid fortsatt planering ska det undersökas hur brett område som bevaras obebyggt vid bäcken. Bäckens grönkorridor ska förverkligas så att den är så bred som möjligt.

I detaljplaneringen ska energieffektivitet och utnyttjandet av förnybar energi främjas.

I hela planområdet finns ett behov av bullerbekämpning mot flygbuller och annat trafikbuller. Bekämpningen av skador i luftkvaliteten ska beaktas vid den fortsatta planeringen.

Utöver områdets huvudsakliga användningsändamål är det tillåtet att i området placera sådana utrymmen och anordningar för samhällsteknisk försörjning som inte stör området.

Eventuella risker i objekt med risk för storolycka ska utredas och beaktas i tillräcklig utsträckning vid fortsatt planering.

För att Västersundoms centrum och bostadsområdena ska kunna byggas förutsätts ett bindande beslut om att bygga en metroförbindelse. I den mer ingående planeringen och byggandet av Västersundoms bostadsområde ska man med tanke på skogsarternas rörlighet se till att en fungerande ekologisk förbindelse bevaras mellan Sibbo storskog och området "Svarta backens lundområde och Östersundoms fågelvatten", som hör till nätverket Natura 2000. Förbindelsen får inte försämras innan den nya ekologiska förbindelsen väster om Västersundomområdet kan användas.

I planeringen och byggandet av Lappböle ska en ekologisk förbindelse utvecklas i syd-nordlig riktning och ett öppet kulturlandskap ska avgränsas på landsbygden.

Byggandet av nya arbetsplatsområden längs förlängningen av landsväg 152 och utbyggandet av arbetsplatsområden är möjligt först då förlängningen av landsväg 152 är i bruk.

Byggandet av ett nytt arbetsplatsområde i Vierumäki förutsätter en detaljplan och en trafikförbindelse från Tusbysidan för den tilltänkta arbetsplatsverksamheten.

Strategiset kehittämismerkinnät

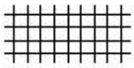

Kestävän kasvun vyöhyke

Joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Aseman ja pysäkin lähikortteleita kehitetään sen vaikutusalueen palveluiden, kaupan ja alueelle soveltuvien työpaikkojen keskittymänä. Kaupan rakentuminen raitiotien vaikutusalueella tulee kytkeä raitiotien toteutumiseen ja lähialueen asutuksen rakentumiseen.

Pientaloalueilla tehokkuuden muutos tulee suunnitella useiden tonttien kokonaisuuksina.

Asemanseuduilla ja pysäkeillä parannetaan saavutettavuutta ja paikkojen tunnistettavuutta. Raitiotien reitillä kestävän kasvun vyöhyke on ensisijaisesti pysäkkien kohdalla. Pysäkkien paikat määritellään raitiotien suunnittelun yhteydessä.

Katukuvan kehittämisvyöhyke

Kaupunkirakenteen tiivistyessä tulee kadusta rakentaa laadukasta kaupunkitilaa niin, että se luo helpot mahdollisuudet ihmisten monipuoliseen liikkumiseen.

Kadunvarren kortteleissa rakentamisen tulee edistää viihtyisän katukuvan muodostumista.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke

Merkinnällä osoitetaan ensisijaiset virkistyskäyttöön kehitettävät jokien rannat. Rantoja kehitetään siten, että veden äärelle pääsee helposti ja monenlainen ulkoilu ja virkistys on mahdollista. Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaanjoki on liitetty Natura 2000-verkostoon.

Maankäyttömerkinnät

C

Kaupunkikeskustan alue

Kaupunkikeskustan aluetta kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Olemassa olevissa keskustoissa tulee varmistaa, että liike- ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla. Keskeisillä keskusta-alueilla maantasokerrosten tilojen tulee avautua kaupunkitilaan ja ne tulee osoittaa liike- ja toimitiloiksi.

Kaupunkiympäristön lähtökohtana tulee olla kävelytävyys. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi palveluita, puistoja ja julkisia ulkotiloja. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Myyrmäessä, Kivistössä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Koivukylässä, Korsossa ja Hakunilassa alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Lapinkylässä, Länsimäessä ja Länsisalmessa alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Länsisalmessa vähittäiskaupan suuryksiköiden rakentaminen tulee ajoittaa asuntorakentamisen aikatauluun.

Alueen pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti pyrkien keskitettyyn, nimeämättömään ja vuorottaiskäyttöiseen ratkaisuun. Alueelle tulee toteuttaa lyhytaikaista kadunvarsipysäköintiä.

Strategiska utvecklingsbeteckningar

Zon för hållbar tillväxt

En zon som stödjer sig på kollektivtrafikens stamlinje, till vilken byggande som effektiverar markanvändningen i stadsdelen anvisas i första hand. Stationens och hållplatsens närmaste kvarter utvecklas som ett kluster av sådana tjänster, handel och arbetsplatser lämpade för området som ligger inom dess influensområde. Byggandet av affärsverksamhet i spårvägens influensområde ska sammankopplas med byggandet av en spårväg och bostäder i närområdet.

I småhusområdena ska ändringar i exploateringstalen planeras som helheter bestående av flera tomter.

Tillgängligheten och platsernas igenkännlighet förbättras i områdena kring stationerna och på hållplatserna. Spårvägens zon för hållbar tillväxt ligger i första hand vid hållplatserna. Hållplatsernas lägen fastställs i samband med planeringen av spårvägen.

Gatubildens utvecklingszon

När stadsstrukturen förtätas ska en gata byggas till ett högklassigt stadsrum så att den skapar lätta möjligheter till mångsidig rörelse och motion.

Byggandet i kvarteren utmed gatan ska bidra till att skapa en trivsam gatubild.

Zon för utveckling av åsträndernas rekreationsbruk

Med beteckningen anvisas de åstränder som i första hand ska utvecklas för rekreationsbruk. Stränderna utvecklas så att det är lätt att ta sig ner till vattnet och att det finns möjlighet till olika slags utomhusaktiviteter och rekreation. Utvecklingen av rekreationsbruket får inte äventyra de naturvärden vars skydd medfört att Vanda å har anslutits till Natura 2000-nätverket.

Markanvändningsbeteckningar

Stadscentrumområde

Stadscentrumområden utvecklas till en mångsidig stadsmiljö med blandade funktioner. I de redan existerande centrumen ska man se till att antalet affärs- och kontorslokaler utvecklas ytterligare och att byggandet förbättrar kvaliteten på stadsrummet, särskilt i gatuplan. I viktiga centrumområden ska utrymmen i markplansvåningar öppnas upp mot stadsrummet och de ska anvisas som affärs- och kontorslokaler.

Promenadvänlighet ska vara utgångspunkten för stadsmiljön. Området ska byggas gröneffektivt. I området ska det finnas tillräckligt med tjänster, parker och offentliga uterum. I samband med detaljplaneringen ska det säkerställas att servicenätet räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I områdena Myrbacka, Kivistö, Aviapolis, Dickursby, Björkby, Korso och Håkansböle kan man placera stora detaljhandelsenheter av regional betydelse. I områdena Lappböle, Västerkulla och Västersundom kan man placera stora detaljhandelsenheter av lokal betydelse. I Västersundom ska byggandet av stora detaljhandelsenheter anpassas till bostadsbyggandets tidtabell.

Man genomför heltäckande parkeringslösningar i området och strävar efter lösningar med centraliserad och växelvis parkering med icke namngivna parkeringsplatser. Kortvarig gatuparkering ska ordnas i området.

AC

Kaupunkikeskustan asuinalue

Kaupunkikeskustan asuinaluetta kehitetään asuntovaltaisena, monipuolisena ja toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alueen uuden asuntorakentamisen tulee olla tehokasta ja sitä voidaan toteuttaa kaikilla talotyypeillä.

Kaupunkiympäristöstä tulee muodostua toimiva ja viihtyisä kokonaisuus läheisen keskustan kanssa. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi puistoja ja julkisia ulkotiloja. Korttelien tulee olla läpikuljettavia jalan sekä pyöräillen ja muodostaa yhtenäinen verkosto keskusta-alueen reittien kanssa.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.

Pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti. Keskitetyt, nimeämättömät ja vuorottaiskäyttöiset pysäköintiratkaisut ovat suositeltuja. Alueelle tulee toteuttaa lyhytaikaista kadunvarsipysäköintiä.

Bostadsområde i ett stadscentrum

Ett bostadsområde i ett stadscentrum utvecklas till en bostadsdominerad, mångsidig stadsmiljö med blandade funktioner. Byggandet av nya bostäder i området ska vara effektivt och alla typer av hus kan ingå i byggandet.

Stadsmiljön ska bilda en fungerande och trivsam helhet tillsammans med det närliggande centrumet. Området ska byggas gröneffektivt. I området ska det finnas tillräckligt med parker och offentliga uterum. Det ska finnas förbindelser för gång- och cykeltrafik genom kvarteren och de ska bilda ett enhetligt nätverk med lederna i centrumområdet.

I samband med detaljplaneringen ska det säkerställas att servicenätet räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I området kan man placera affärer som betjänar invånare i närområdet och underskrider gränsen för stora detaljhandelsenheter.

Parkeringslösningar ska förverkligas så att de är heltäckande. Lösningar med centraliserad och växelvis parkering och icke namngivna parkeringsplatser rekommenderas. Kortvarig gatuparkering ska ordnas i området.

A

Asuinalue

Alue varataan monipuoliseen asumiseen.

Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön ja paikalliseen alakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimitilaa. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.

Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.

Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja.

Bostadsområde

Området reserveras i första hand för mångsidigt boende.

I områdets utveckling och kompletteringsbyggande ska stadsrummet göras trivsammare och möjligheterna till gång- och cykeltrafik förbättras. Området ska byggas gröneffektivt. I området ska det finnas tillräckligt med rekreationsområden. Tjänster och lokaler som passar in i boendemiljön och det lokala sekundärcentrumet får placeras i området. I samband med detaljplaneringen ska man säkerställa att servicenätet räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I området kan man placera affärer som betjänar närområdets invånare och underskrider gränsen för stora detaljhandelsenheter.

Vid ny- och kompletteringsbyggande av ett befintligt småhusområde ska man värna om de värdefulla specifika drag i omgivningen och byggnadssätten. På dessa områden får man främst bygga olika typer av småhus och närtjänster. Den högsta tillåtna byggnadshöjden är tre våningar. Detaljplaner som ändrar på småhusområdets struktur ska utarbetas i tillräckligt stora helheter och i växelverkan med områdets invånare.

I området ska effektiva parkeringslösningar prioriteras.

AP

Pientalovaltainen asuinalue

Alue varataan pientaloasumiseen.

Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.

Rakentamista säädellään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle salli-

Småhusdominerat bostadsområde

Området reserveras för småhusboende.

I första hand får olika typer av småhus och närtjänster byggas i området. Vid ny- och kompletteringsbyggande inom ett existerande småhusområde ska man värna om specifika drag i den existerande miljön och byggnadssätten. I dessa områden den högsta tillåtna byggnadshöjden är tre våningar. Detaljplaner som ändrar på småhusområdets struktur ska utarbetas i tillräckligt stora helheter. I området ska tillräckligt med rekreationsområden bevaras.

I samband med detaljplaneringen ska man säkerställa att tjänsterna räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I området kan man placera affärer som betjänar invånare i närområdet och underskrider gränsen för stora detaljhandelsenheter.

Byggandet regleras med generalplanen tills en detaljplan har utarbetats för området. Ifall byggandet inte försvårar områdets framtida detaljplanering, tillåter man byg-

taan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla.

AT

Kyläalue

Alue varataan maaseutumaiseen asumiseen. Alueella sallitaan rakentaminen 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
- yksi asunto 0,2 -2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla.

Alueen rakentamista ohjataan yleiskaavalla.

RA

Loma-asuntoalue

Alue varataan yksiasuntoisille loma-asunnoille ja ryhmäpuutarhoille. Alueella voidaan sallia myös aluetta palvelevia yhteistiloja.

P

Palveluiden ja hallinnon alue

Alue varataan monipuolisille julkisille ja yksityisille palvelutoiminnoille, sekä niitä palveleville asuin- ja huoltotiloille. Rakentaminen tulee toteuttaa ympäristöön sopeutuen. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Alueella olevaa asumista saa ylläpitää ja täydentää harkitusti.

P

Julkisten palveluiden ja hallinnon paikka

Ohjeellinen sijainti julkiselle palvelulle, jonka sijainti ja laajuus määritellään jatkosuunnittelussa. Palvelun saavutettavuus kestävin kulkumuodoin tulee varmistaa.

KM

Kaupallisten palveluiden alue

Alue varataan kaupallisille palveluille ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille elinkeinotoiminnoille. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.

Alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkitilan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin, erityisesti joukkoliikenteen runkoyhteyksien alueella. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti.

Kaupallisten alueiden aluekohtaiset määräykset:

Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto
- Alueille saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä ja sellaista uutta vähittäiskauppaa, joka tukee ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustatoimintojen alueet huomioon ottaen.
- Alueille ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksiköitä.
- Vantaanportin alueelle saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa yhteensä korkeintaan 2000 k-m². Porttipuistossa päivittäistavarakauppa tulee sijoittaa A/KM-alueelle.

Hämeenkylä-Varisto-Petikko, Petas ja Koivuhaka
- Alueille ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan eikä keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköitä.
- - Hämeenkylä - Varisto - Petikkoon saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 2000 k-m².

gande i området på fastigheter enligt 6.6.1983:

- en bostad på fastigheter med storleken 0,2-2 hektar
- två bostäder på fastigheter med storleken 2-3 hektar
- tre bostäder på fastigheter över 3 hektar.

Byområde

Området reserveras för boende av landsbygdskaraktär. I området tillåts byggande på fastigheter enligt 6.6.1983:
- en bostad på fastigheter med storleken 0,2-2 hektar
- två bostäder på fastigheter med storleken 2-3 hektar
- tre bostäder på fastigheter över 3 hektar.

Områdets byggande styrs med generalplanen.

Område för fritidshus

Området reserveras för fritidshus med en bostad och koloniträdgårdar. I området kan också gemensamma lokaler som betjänar området tillåtas.

Område för service och förvaltning

Området reserveras för mångsidiga offentliga och privata servicefunktioner samt för bostadsutrymmen och servicelokaler som betjänar dessa. Byggandet ska anpassas till miljön. Ingen stor detaljhandelsenhet får placeras i området. Områdets existerande bostadsbestånd får upprätthållas och kompletteras på ett övervägt sätt.

Plats för offentliga tjänster och förvaltning

Riktgivande läge för offentlig service, vars placering och omfattning fastställs i den fortsatta planeringen. Servicens tillgänglighet med hållbara färdmedel ska säkerställas.

Område för kommersiell service

Området reserveras för kommersiell service och näringslivsfunktioner som inte stör miljön. Stora detaljhandelsenheter av regional betydelse som inte konkurrerar med affärer i centrum får placeras i området. Vid en mer detaljerad planering av stora detaljhandelsenheter ska särskild vikt fästas vid att man genom placeringen av de stora enheterna inte försvagar verksamhetsförutsättningarna för den affär som förläggs till centrum.

När området byggs ska särskild uppmärksamhet fästas på att stadsrummet blir trivsamt och att det finns möjligheter till gång- och cykeltrafik, särskilt i området för kollektivtrafikens stamförbindelse. Området ska byggas gröneffektivt.

Områdesspecifika bestämmelser för kommersiella områden:

Vandaporten, Rosendal och Portparken
- I områdena får man placera stora specialaffärsenheter av regional betydelse och sådan ny detaljhandel som med beaktande av närliggande områden för centrumfunktioner stödjer och förstärker servicestrukturen.
- Stora dagligvaruenheter får inte placeras i områdena.
- I Vandaporten är det tillåtet att placera dagligvaruaffärer med en yta av sammanlagt 2000 m²-vy. I Portparken bör dagligvaruaffären placeras i A/KM området.

Tavastby-Varistorna-Petikko, Petas och Björkhagen
- Storenheter för dagligvaruaffärer eller centruminriktade specialaffärer får inte placeras i områdena.

- Koivuhakaan saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 1000 k-m².
- Petakseen saasijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 1000 k-m². Petaksessa kaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää sitovaa toteuttamispäätöstä Kehäratan liittyvästä asemasta.

Maakuntakaavassa määritelty aluekohtainen enimmäismitoitus tulee ottaa huomioon kaupan hankkeiden suunnittelussa ja sijoittumisen ohjaamisessa.

- Tammisto 250 000 k-m²
- Porttipuisto 200 000 k-m²
- Hämeenkylä – Varisto - Petikko 250 000 k-m²
- Petas 100 000 k-m²
- Koivuhaka 150 000 k-m²

- I Tavastby-Varistorna-Petikko är det tillåtet att placera dagligvaruaffärer med en yta av sammanlagt 2000 m²-vy
- I Björkhagen är det tillåtet att placera dagligvaruaffärer med en yta av sammanlagt 1000 m²-vy.
- I Petas är det tillåtet att placera dagligvaruaffärer med en yta av sammanlagt 1000 m²-vy. I Petas förutsätter en mer detaljerad planering av stora handelsenheter ett bindande beslut om byggande av en station i anslutning till Ringbanan.

Den områdesspecifika maximala dimensioneringen som fastställts i landskapsplanen ska beaktas vid planeringen av handelsprojekt och styrningen av placeringen.

- Rosendal 250 000 m²-vy
- Portparken 200 000 m²-vy
- Tavastby – Varistorna - Petikko 250 000 m²-vy
- Petas 100 000 m²-vy
- Björkhagen 150 000 m²-vy

A/KM

Asumisen ja kaupallisten palveluiden alue

Alue varataan sekä asumiseen että kaupallisille palveluille. Muutos asumiseen tulee suunnitella yhtä tonttia laajempana kokonaisuutena. Asuntorakentamisen edellytyksenä on, että alueen joukkoliikenneyhteydet ovat hyvät ja lähialueen toiminnot soveltuvat asuinympäristöön.

Alueen kehittämisessä tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee varata riittävästi tilaa julkisille virkistysalueille.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa paikallisia asukkaita palvelevaa päivittäistavarakauppaa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja.

Område för boende och kommersiell service

Området reserveras för både boende och kommersiell service. Ändringen i boendet ska planeras som en helhet som omfattar fler än en tomt. Förutsättningen för bostadsbyggande är att området har bra kollektivtrafikförbindelser och att närområdets funktioner lämpar sig för boendemiljön.

I områdets utveckling ska stadsrummets trivsel förbättras liksom möjligheterna till gång- och cykeltrafik. Området ska byggas gröneffektivt. Det ska reserveras tillräckligt med utrymme för allmänna rekreationsområden.

I samband med detaljplaneringen ska man säkerställa att servicenätet räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I området kan man placera dagligvarubutiker som betjänar lokala invånare och underskrider gränsen för stora detaljhandelsenheter. I området ska effektiva parkeringslösningar prioriteras.

TP

Monipuolinen työpaikka-alue

Alue varataan monipuolisille toimisto- ja palvelutoiminnoille sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomille tuotantotoiminnoille. Alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkitilan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti.

Mångsidigt arbetsplatsområde

Området reserveras för mångsidiga kontors- och servicefunktioner samt produktionsfunktioner som inte stör miljön. När området byggs ska särskild uppmärksamhet fästas på att stadsrummet blir trivsamt och att det finns möjligheter till gång- och cykeltrafik. Området ska byggas gröneffektivt.

A/TP

Asumisen ja työpaikkojen alue

Alue varataan sekä asumiseen että monipuolisille työpaikkatoiminnoille. Muutos asumiseen tulee suunnitella yhtä tonttia laajempana kokonaisuutena. Asuntorakentamisen edellytyksenä on, että alueen joukkoliikenneyhteydet ovat hyvät ja lähialueen toiminnot soveltuvat asuinympäristöön.

Alueen kehittämisessä tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alueet tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee varata riittävästi tilaa julkisille virkistysalueille.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa paikallisia asukkaita palvelevaa kauppaa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja.

Område för boende och arbetsplatser

Området reserveras för både boende och mångsidiga arbetsplatsfunktioner. Ändringen i boendet ska planeras som en helhet som omfattar fler än en tomt. Förutsättningen för bostadsbyggande är att området har bra kollektivtrafikförbindelser och att närområdets funktioner lämpar sig för boendemiljön.

I områdets utveckling ska stadsrummets trivsel förbättras liksom möjligheterna till gång- och cykeltrafik. Områdena ska byggas gröneffektivt. Det ska reserveras tillräckligt med utrymme för allmänna rekreationsområden i området.

I samband med detaljplaneringen ska man säkerställa att servicenätet räcker till och att servicen är tillgänglig med hållbara färdmedel. I området kan man placera affärer som betjänar lokala invånare och underskrider gränsen för stora detaljhandelsenheter. I området ska effektiva parkeringslösningar prioriteras.

TY

Tuotanto- ja varastotoiminnan alue

Alue varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä.

Område för produktions- och lagerverksamhet

Området reserveras för produktions- och lagerfunktioner som inte orsakar avsevärda olägenheter för miljön.

TT

Tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue

Alue varataan tuotanto-, varasto-, logistiikka- ja yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille. Alueelle saa sijoittaa toimintoja, joita niiden aiheuttamien ympäristöhäiriöiden vuoksi ei voi sijoittaa muille työpaikka-alueille.

Område för produktions- och lagerverksamhet som kräver utrymme

Området reserveras för funktioner för produktion, lager, logistik och samhällsteknisk försörjning. I området får sådana funktioner placeras som på grund av miljöstörningar från funktionerna inte kan placeras i andra arbetsplatsområden.

ET

Yhdyskuntateknisen huollon alue

Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon tarpeisiin.

Område för samhällsteknisk försörjning

Området reserveras för den samhällstekniska försörjningens behov.

ET

Yhdyskuntateknisen huollon laite

Ohjeellinen yhdyskuntateknisen huollon laitteen sijainti.

Anläggning för samhällsteknisk försörjning

Riktgivande placering av anordning för samhällsteknisk försörjning.

EM

Moottorirata-alue

Alue varataan moottoriurheiluun ja ajokoulutukseen.

Motorbaneområde

Området reserveras för motorsport och körundervisning.

VU

Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue

Alue varataan liikunnan, urheilun ja virkistyksen vapaa-ajantoiminnoille. Alueella sallitaan näihin toimintoihin liittyvä rakentaminen, ei kuitenkaan suurten urheilulaitosten rakentamista.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, mikäli alueelle tuodaan maamassoja.

Område för idrotts- och rekreationstjänster

Området reserveras för fritidsaktiviteter som motion, idrott och rekreation. Byggande i anslutning till dessa funktioner tillåts i området, dock inte byggande av stora idrottsanläggningar.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör grävnings-, brytnings-, utjämnings- och utfyllnadsarbeten, ifall jordmassor förs till området.

VU

Urheilu- ja virkistyspalveluiden paikka

Ohjeellinen sijainti liikunnan, urheilun ja virkistyksen vapaa-ajan toiminnoille, joiden lopullinen sijainti ja laajuus määritellään jatkosuunnittelussa.

Plats för idrotts- och rekreationstjänster

Riktgivande läge för fritidsfunktioner som motion, idrott och rekreation, vars slutliga placering och omfattning fastställs i den fortsatta planeringen.

Viljelypalstoja

Ohjeellinen sijainti viljelypalstoille, joiden lopullinen sijainti ja laajuus määritellään jatkosuunnittelussa. Jos nykyisten palstojen päälle rakennetaan, tulee palstoille etsiä korvaava sijainti.

Kolonilotter

Riktgivande läge för kolonilotter, vars slutliga placering och omfattning fastställs i den fortsatta planeringen. Om det byggs på de nuvarande lotterna ska en ersättande plats hittas för lotterna.

VL

Lähivirkistysalue

Alue varataan virkistyskäyttöön. Alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnonympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemipalvelut. Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva rakentaminen.

Alueella olevat asuinrakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen ovat sallittuja. Mikäli asuinkäytössä oleva rakennus tuhoutuu, voidaan se korvata uudisrakennuksella. Asuntojen määrää alueella ei saa lisätä.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maise-

Område för närrekreation

Området reserveras för rekreationsbruk. Områdena underhålls och utvecklas som sammanhängande, lättillgängliga, till sina funktioner och sin naturmiljö mångsidiga rekreations- och grönområden. Vid mer ingående planering av området och dess funktioner och i samband med tillståndsförfarandet ska naturvärden, kulturhistoriska värden och landskapsvärden beaktas, friluftsledernas och det ekologiska nätverkets kontinuitet säkerställas, samt ekosystemtjänsterna tryggas. Byggande som betjänar utomhusaktiviteter eller annan allmän rekreationsverksamhet tillåts i området.

Enskilda bostadshus som finns i området kan bevaras. Ombyggnad, renovering och småskalig utbyggnad av byggnaderna är tillåtet. Om en byggnad som används för boende förstörs kan den ersättas med en nybyggnad. Antalet bostäder i området får inte utökas.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i

maa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan med dem jämförbar åtgärd som förändrar landskapet.

Virkistysalueyhteys

Laajoja virkistysalueita yhdistävä virkistysalueiden sarja, ulkoilureitti tai viheralue. Yhteyden tulee olla jatkuva ja sen luonne voi vaihdella rakennetusta luonnonmukaiseen.

Kaupunkikeskustoissa ja niiden läheisillä asuinalueilla merkinnän varrella olevat julkiset ulkotilat toteutetaan vehreinä ja viihtyisinä, toisiinsa kytkeytyneinä kaupunkitiloina.

Förbindelse för rekreationsområden

Serie av rekreationsområden, friluftsled eller grönområde som förenar vidsträckta rekreationsområden. Förbindelsen ska vara sammanhängande och dess karaktär kan variera från byggd till naturenlig.

Offentliga uterum i stadscentrumen och i bostadsområden i deras närhet förverkligas så att de bildar grönskande och trivsamma stadsrum som är sammanlänkade med varandra.

VR

Retkeily- ja ulkoilualue

Alue varataan virkistyskäyttöön. Alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnonympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemipalvelut.

Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa ja matkailua palveleva vähäinen rakentaminen. Alueella olevat asuinrakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen ovat sallittuja. Mikäli asuinkäytössä oleva rakennus tuhoutuu, voidaan se korvata uudisrakennuksella. Asuntojen määrää alueella ei saa lisätä.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Alueella voi tehdä MRL 128§ mukaisia pienimuotoisia metsänhoitotöitä.

Ströv- och friluftsområde

Området reserveras för rekreationsbruk. Områdena underhålls och utvecklas som sammanhängande, lättillgängliga, till sin naturmiljö mångsidiga rekreations- och grönområden. Vid mer ingående planering av området och dess funktioner och i samband med tillståndsförfarandet ska naturvärden, kulturhistoriska värden och landskapsvärden beaktas, friluftsledernas och det ekologiska nätverkets kontinuitet säkerställas, samt ekosystemtjänsterna tryggas.

Småskaligt byggande som betjänar utomhusaktiviteter eller annan allmän rekreationsverksamhet tillåts i området. Bostadshus i området kan bevaras. Ombyggnad, renovering och småskalig utbyggnad av byggnaderna är tillåtet. Om en byggnad som används för boende förstörs kan den ersättas med en nybyggnad. Antalet bostäder i området får inte utökas.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan med dem jämförbar åtgärd som förändrar landskapet.

Småskaliga skogsvårdsarbeten enligt MBL 128 § kan göras i området.

Viheryhteyden kehittämiskohta

Ensisijaisesti kehitettävä viheryhteys. Merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Plats för utveckling av grönförbindelse

Grönförbindelse som ska utvecklas i första hand. Vid markeringen ska man göra en bedömning av möjligheterna att bygga en grönbro eller en underfart för att stödja framkomligheten för människor och djur. Förbindelsens läge preciseras vid den fortsatta planeringen.

SL

Luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava luonnonsuojelualue. Alueen suojelu turvataan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla, kunnes luonnonsuojelulainsäädännön mukainen rauhoitus astuu voimaan. Luonnonsuojelualueen tarkka rajaus määrittyy rauhoituspäätöksessä.

Alueella sallitaan ainoastaan sen käyttötarkoitusta palveleva vähäinen rakentaminen. Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.
Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.

Naturskyddsområde

Ett område som är fridlyst eller som ska fridlysas med stöd av naturvårdslagen. Områdets skydd säkerställs med stöd av markanvändnings- och bygglagen, tills fridlysning enligt naturvårdslagstiftningen träder i kraft. Detaljerade gränser för det fridlysta området fastställs i fridlysningsbeslutet.

I området tillåts endast småskaligt byggande som betjänar områdets användningsändamål. I området är det tillåtet att anlägga friluftsleder så att områdets skyddsvärde inte äventyras.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan med dem jämförbar åtgärd som förändrar landskapet.
Om markägaren inte kan utnyttja sitt område på ett sätt som bringar skälig vinst, är kommunen eller staten skyldig att lösa in området eller betala ersättning för förlusten.

Natura 2000-verkoston alue

Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet.

Område i nätverket Natura 2000

Med beteckningen anvisas de områden som hör till nätverket Natura 2000.

Ekologinen runkoyhteys

Yhteys turvaa eliölajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.

Ekologisen runkoyhteyden sijainti on ohjeellinen ja tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehittyy luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä.

Ekologisk stamförbindelse

Förbindelsen tryggar arternas rörelser och att naturens mångfald bevaras. Kontinuiteten i det ekologiska nätverket ska tryggas.

Den ekologiska stamförbindelsens placering är riktgivande och preciseras i den fortsatta planeringen. Vid skötsel, användning och mer detaljerad planering av förbindelsen ska naturvärden, kulturhistoriska värden och landskapsvärden beaktas och det ska säkerställas att den ekologiska förbindelsen bibehålls eller utvecklas så att den är varierande till sina naturförhållanden, och så vidsträckt som möjligt.

Ohjeellinen ulkoilureitti

Ulkoilureitti voidaan toteuttaa ulkoilutienä tai ulkoilupolkuna. Reitin sijainti on ohjeellinen. Ulkoilureitin sijainti ja tyyppi tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Riktgivande friluftsled

Friluftsleden kan byggas som en friluftsväg eller friluftsstig. Friluftsledens läge är riktgivande. Friluftsledens läge och typ preciseras i den mer detaljerade planeringen.

Ohjeellinen ratsastusreitti

Ratsastusreittien toteuttamiselle on varattava tilaa jatkosuunnittelussa. Ratsastusreitin sijainti on ohjeellinen.

Riktgivande ridled

I den fortsatta planeringen ska utrymme reserveras för anläggande av ridleder. Ridledens läge är riktgivande.

EV

Suojaviheralue

Alue varataan suojaviheralueeksi. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Skyddsgrönområde

Området reserveras för skyddsgrönområde. I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan med dem jämförbar åtgärd som förändrar landskapet.

EH

Hautausmaa-alue

Alue varataan hautausmaa-alueeksi.

Begravningsplatsområde

Området reserveras för begravningsplatsområde.

WH

Hulevesitulva-allas

Ohjeellinen sijainti hulevesitulvan hallintarakenteelle.

Bassäng för dagvattenöversvämningar

Riktgivande placering av konstruktion för hantering av dagvattenöversvämning.

W

Vesialue

Vesialue, jonka lähialueella rakennettaessa vesistön ja sen rantojen luontoarvot ja ekosysteemipalvelut tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää siten, että pintavesien hyvä tila säilyy tai saavutetaan vesienhoitosuunnitelman mukaisessa aikataulussa.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee ruoppausta, kaivamista ja täyttämistä.

Vattenområde

Vattenområde där naturvärdena och ekosystemtjänsterna för områdets vattendrag och vattendragens stränder ska tas i beaktande, bevaras och utnyttjas så att ytvattnens goda tillstånd bevaras eller uppnås i en tidtabell enligt vattenvårdsplanen när det byggs i ett närliggande område till vattenområdet.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör muddring, grävning och utfyllnad.

PV

Pohjavesialue

Pohjavesialue, joka on erityisen merkittävä vedenhankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa pohjaveden laadun ja määrän. Liikennealueet ja -väylät tulee suunnitella siten, että liikenteen ja tienpidon mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan välttää. Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin. Vedenottamojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Grundvattenområde

Grundvattenområde som är särskilt viktigt med tanke på vattenförsörjningen och bibehållandet av vattnets användbarhet. Sådan verksamhet som kan äventyra grundvattnets kvalitet och kvantitet är inte tillåten i området. Trafikområden och -leder ska planeras så att eventuella skadeverkningar från trafik och väghållning på grundvattnets kvalitet kan undvikas. Den fortsatta planeringen ska basera sig på tillräckliga jordmåns- och grundvattenutredningar. Tryggandet av skyddszoner för vattentäkter ska beaktas i den fortsatta planeringen.

MT

Maatalousvaltainen alue

Alue varataan maatalouteen. Alueella sallitaan tilalla harjoitettavaa maatilataloutta palvelevaa rakentamista 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
- kaksi asuntoa 2-5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa 5-20 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- lisäksi yksi asunto kutakin tilan pinta-alan täyttä kahtakymmentä hehtaaria kohti.

Lisäksi sallitaan ulkoilua, virkistystä tai matkailua palveleva vähäinen rakentaminen.

Rakentaminen on ensisijaisesti sijoitettava tilakeskusten yhteyteen tai siirrettävä AT- tai AP-alueille. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.

Jordbruksdominerat område

Området reserveras för jordbruk. I området tillåts följande byggande som betjänar det jordbruk som bedrivs på fastigheten på fastigheter enligt 6.6.1983:
- två bostäder på fastigheter med storleken 2-3 hektar
- tre bostäder på fastigheter med storleken 5-20 hektar
- därtill en bostad per fulla 20 hektar av arealen på varje fastighet.

Dessutom tillåts småskaligt byggande som betjänar friluftsaktiviteter, rekreation eller turism.

Byggandet ska i första hand förläggas så att det ligger i anslutning till fastigheternas centrumområden eller flyttas till AT- eller AP-områden. Friluftsledernas och det ekologiska nätverkets kontinuitet ska tryggas.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue varataan maa- ja metsätalouteen. Alueella sallitaan tilalla harjoitettavaa maatilataloutta palvelevaa rakentamista 6.6.1983 mukaisilla tiloilla seuraavasti:

- kaksi asuntoa 2-5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- kolme asuntoa 5-20 hehtaarin suuruisilla tiloilla
- lisäksi yksi asunto kutakin tilan pinta-alan täyttä kahtakymmentä hehtaaria kohti.

Rakentaminen on ensisijaisesti sijoitettava tilakeskusten yhteyteen tai siirrettävä AT- tai AP-alueille. Lisäksi sallitaan ulkoilua, virkistystä tai matkailua palveleva vähäinen rakentaminen. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.

Jord- och skogsbruksdominerat område

Området reserveras för jord- och skogsbruk. I området tillåts följande byggande som betjänar det jordbruk som bedrivs på fastigheten på fastigheter enligt 6.6.1983:

- två bostäder på fastigheter med storleken 2-5 hektar
- tre bostäder på fastigheter med storleken 5-20 hektar
- därtill en bostad per fulla 20 hektar av arealen på varje fastighet.

Byggandet ska i första hand förläggas så att det ligger i anslutning till fastigheternas centrumområden eller flyttas till AT- eller AP-områden. Dessutom tillåts småskaligt byggande som betjänar friluftsaktiviteter, rekreation eller turism. Friluftsledernas och det ekologiska nätverkets kontinuitet ska tryggas.

Arvokas kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Alueiden käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriympäristön ominaispiirteitä. Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.

Tarkemmat määräykset ympäristötyypin mukaan on annettu, ja valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on esitetty oikeusvaikutteisella liitekartalla.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Den värdefulla kulturmiljön

En kulturmiljö som är värdefull ur ett riksomfattande, landskapsmässigt eller lokalt perspektiv. I områdesanvändningen ska man försäkra sig om att kulturmiljöns värden bevaras. Vid mer detaljerad planering, byggande och användning ska man värna om kulturmiljöns särdrag. Vid utvecklingen av kulturmiljön ska dess värden tas i beaktande och anpassas efter markanvändningen enligt det användningsändamål som anges i generalplanen.

Det har getts noggrannare bestämmelser enligt miljötyp, och den nationellt betydande byggda kulturmiljöns objekt har framställts i en bilagskarta med rättsverkningar.

I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör grävnings-, brytnings-, utjämnings- och utfyllnadsarbeten eller annan med dessa jämförbar åtgärd.

Suuri rantatie

Suuren rantatien linjaus säilytetään tai palautetaan kävellen, pyöräillen tai ratsain kuljettavaksi aina kun mahdollista. Siellä, missä linjaus on katkennut, suunnitellaan tieosuuksia yhdistäviä kulkuväyliä. Jatkosuunnittelussa on tutkittava tien linjauksen ja sitä rajaavien historialliseen tiemiljööseen liittyvien rakennusten ja rakenteiden sekä miljöössä merkittävän kulttuurikasvillisuuden säilyttäminen. Uusi rakentaminen tai ympäristörakentaminen liitetään tieympäristöön sen kulttuurihistoriallisia ominaispiirteitä korostaen. Tiestä löytyvät tierauniorakenteet ovat muinaismuistolain suojaamia.

Stora strandvägen

Stora strandvägens sträckning bevaras eller återskapas så att det är möjligt att ta sig fram på den till fots, på cykel eller ridande, alltid när det är möjligt. Där vägsträckningen brutits planeras färdleder som förbinder vägpartierna. I den fortsatta planeringen ska man undersöka bevarandet av vägsträckningen och byggnader och konstruktioner som gränsar till den historiska vägmiljön och viktiga kulturväxter i miljön. Nytt byggande eller miljöbyggande ansluts till vägmiljön så att dess kulturhistoriska egenskaper betonas. De vägruinkonstruktioner som återfinns i vägen är skyddade enligt lagen om fornminnen.

L

Liikennealue

Alue varataan valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevalle väylälle.

Trafikområde

Området reserveras för en led som betjänar riksomfattande eller regional trafik.

Liikenneyhteys

Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.

Trafikförbindelse

Viktig led för lokal- eller regiontrafik, för vilken tillräckligt med utrymme ska reserveras.

LR

Raskaan raideliikenteen alue

Alue varataan rautateille.

Område för tung spårtrafik

Området reserveras för järnvägar.

Raskaan raideliikenteen tunneliosuus

Raskaan raideliikenteen tunneliosuus.

Tunnelavsnitt för tung spårtrafik

Tunnelavsnitt för tung spårtrafik.

Liikenneyhteyden tai raitiotien tunneliosuus

Liikenneyhteyden tai raitiotien tunneliosuus, joka on rakennettava niin, ettei liikennöinti sillä häiritse olemassa olevaa eikä yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä.

Tunnelandel för trafikförbindelse eller spårväg

Tunnelandel för trafikförbindelse eller spårväg som ska byggas så att dess trafik inte stör den existerande markanvändningen eller markanvändning som anvisats i generalplanen.

Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus

Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus. Radat on rakennettava niin, ettei liikennöinti niillä häiritse olemassa olevaa eikä yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä. Linjausten tarkentaminen edellyttää seudullisen maankäytön ja liikenteen selvityksiä.

Riktgivande dragning av tunnel för tung spårtrafik

Riktgivande dragning för tunnel för tung spårtrafik. Banorna ska byggas så att trafiken på dem inte stör den existerande markanvändningen eller markanvändning som anvisats i generalplanen. Precisering av dragningarna förutsätter utredningar om den regionala markanvändningen och trafiken.

Liikenteen yhteystarve

Liikenteen yhteystarve, jonka sijainti tulee jatkosuunnittelussa selvittää yhteistyössä Tuusulan kanssa.

Behov av trafikförbindelse

Behov av trafikförbindelse, vars läge ska utredas i samarbete med Tusby vid fortsatt planering.

Eritasoliittymävaraus

Varaus eritasoliittymälle, joka palvelee kaikkia liikennesuuntia.

Reservering för planskild anslutning

Reservering för planskild anslutning som betjänar samtliga trafikriktningar.

Suuntaisliittymävaraus

Varaus suuntaiseritasoliittymälle. Valkoisenlähteentien ja Lahdenväylän suuntaisliittymän toteuttaminen edellyttää, että liittymä täyttää Euroopan laajuiselle TEN-T -ydinverkolle asetetut palvelutasotavoitteet.

Reservering för ensidig anslutning

Reservering för ensidig planskild anslutning. En förutsättning för byggandet av Vitbäcksvägens och Lahtisledens ensidiga anslutning är att anslutningen uppfyller de servicenivåmål som ställts upp för det transeuropeiska kärnnätet TEN-T.

Valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema

Ohjeellinen sijainti valtakunnallisen joukkoliikenteen vaihtoasemalle. Kansainvälisen, valtakunnallisen ja seudullisen joukkoliikenteen liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä.

Riksomfattande bytesstation för kollektivtrafik

Riktgivande läge för riksomfattande bytesstation för kollektivtrafik. Anslutnings- och bytesförbindelserna för internationell, riksomfattande och regional kollektivtrafik ska hålla god nivå. Stationen ska förses med tillräckligt många platser för cykelparkering.

LJ

Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka

Ohjeellinen sijainti tärkeälle joukkoliikenteen vaihtopaikalle. Vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina.

Viktig bytesplats för kollektivtrafik

Riktgivande läge för viktig bytesstation för kollektivtrafik. Bytesförbindelserna ska hålla hög nivå.

Metro

Metron reitti, jolle on varattava riittävä alue maan alla tai pinnalla.

Metro

Metroled för vilken ett tillräckligt stort område ska reserveras under jorden eller på markytan.

Raitiotie

Raitiotien reitti, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.

Spårväg

Spårvägsled, för vilken tillräckligt med utrymme ska reserveras.

RV

Raitiotien varikko

Raitiotien varikko, jolle on varattava riittävä tila.

Spårvägsdepå

Spårvägsdepå för vilken tillräckligt med utrymme ska reserveras.

Joukkoliikenteen runkoyhteys

Ohjeellinen sijainti joukkoliikenteen runkoyhteydelle, joka voidaan toteuttaa raitiotienä. Yhteydelle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus.

Stamförbindelse för kollektivtrafik

Riktgivande läge för stamförbindelse för kollektivtrafik, vilken kan anläggas som spårväg. För förbindelsen ska tillräckligt med utrymme reserveras i den fortsatta planeringen.

Pyöräliikenteen baana

Ohjeellinen sijainti pyöräilyn baanalle, joka on pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys. Baanalle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja se tulee toteuttaa erityisen korkeatasoisena.

Bana för cykeltrafik

Riktgivande placering av banan som är en snabb stamförbindelse för långväga cykeltrafik. Tillräckligt med utrymme ska reserveras för banan i den fortsatta planeringen och den ska anläggas så att den håller särskilt hög kvalitet.

Rautatieasema

Ohjeellinen sijainti rautatieasemalle. Liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä.

Järnvägsstation

Riktgivande läge för järnvägsstation. Anslutnings- och bytesförbindelserna ska hålla god nivå. Stationen ska förses med tillräckligt många platser för cykelparkering.

Metroasema

Ohjeellinen sijainti metroasemalle. Liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä.

Metrostation

Riktgivande läge för metrostation. Anslutnings- och bytesförbindelserna ska hålla god nivå. Stationen ska förses med tillräckligt många platser för cykelparkering.

Seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue

Ohjeellinen sijainti seudullisesti merkittävälle liityntäpysäköintialueelle. Saavutettavuuden joukkoliikenteen asemalta ja pysäkeiltä tulee olla hyvä ja yhteydet tulee toteuttaa korkeatasoisena.

Infartsparkeringsområde av regional betydelse

Riktgivande läge för infartsparkeringsområde av regional betydelse. Det ska vara lätt att nå parkeringen från en kollektivtrafikstation och hållplatser och förbindelserna ska förverkligas så att de håller hög nivå.

Lentoliikenteen alue

Alue varataan lentoliikenteelle ja lentoaseman toiminnalle välttämättömille rakennuksille ja laitteille.

Område för flygtrafik

Området reserveras för flygtrafik och för byggnader och anordningar som är nödvändiga för flygstationens verksamhet.

Lentoterminaalin alue

Alueelle saa sijoittua lentoaseman terminaalirakennuksia.

Område för flygterminal

I området får terminalbyggnader för flygstationen placeras.

Kiitotien alue

Kiitotielle varattu alue.

Startbaneområde

Område som reserverats för en startbana.

Lentomeluvyöhyke 1 (LDEN yli 60 dB)

Alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Korvaavan asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikenteen melua vastaan tulee olla vähintään 38 dB.

Flygbullerzon 1 (LDEN över 60 dB)

Nya bostäder får inte byggas och andra funktioner som är känsliga för buller får inte placeras i området. Reparationsbyggnad och ersättande av förstört bostadshus är tillåtet. Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller ska vara minst 38 dB i ersättande bostadshus.

Lentomeluvyöhyke 2 (LDEN 55-60 dB)

Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisten asuinalueiden täydennysrakentaminen on sallittu. Asuinrakennuksen ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Flygbullerzon 2 (LDEN 55-60 dB)

Nya bostadsområden eller funktioner som är känsliga för buller får inte placeras i området. Kompletteringsbyggande i nuvarande bostadsområden är tillåtet. Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i bostadshuset ska vara minst 35 dB.

Lentomeluvyöhyke 3 (LDEN 50-55 dB)

Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.

Flygbullerzon 3 (LDEN 50-55 dB)

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i ytterskiktet i byggnader som används för boende och andra funktioner känsliga för buller ska vara minst 32 dB.

Asuinalue voimakkaan lentomelun alueella /LM1

Lentomelualueella sijaitsevalla asuinalueella ei saa lisätä asuntojen määrää.

Bostadsområde i område med starkt flygbuller /LM1

Antalet bostäder får inte utökas i bostadsområden som ligger i ett flygbulleområde.

Lentomelualueen laajenemisvyöhyke /LM2

Alue, jonka kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota lentomeluun varautumiseen.
Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB. Parvekkeet tulee lasittaa ja ulko-oleskelualueet tulee suojata lentomelulta kattamalla.

Zon för utvidgning av flygbulleromräde /LM2

Område där särskild vikt fästs vid beredskap inför flygbuller då det utvecklas.
Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i ytterskiktet i byggnader som används för boende och andra funktioner känsliga för buller ska vara minst 35 dB. Balkonger ska inglasas och områden för utevistelse ska skyddas mot flygbuller genom att täcka över dem.

Laskeutumisvyöhyke

Lentokoneiden laskeutumisvyöhyke, jolla melu on huomioitava rakentamisessa. Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB.

Landningszon

Landningszon för flygplan där buller ska beaktas vid byggande. Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i ytterskiktet i byggnader som används för boende och andra funktioner känsliga för buller ska vara minst 35 dB.

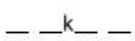

Maakaasun runkolinja

Valtioneuvoston asetuksen maakaasun käsittelyn turvallisuudesta mukaiset rakennusten, teiden ja ratojen suojaetäisyydet maanalaiseen maakaasun siirtoputkeen tulee huomioida ympäröivän maankäytön suunnittelussa.

Huvudledning för naturgas

Enligt statsrådets förordning om säkerhet vid hantering av naturgas ska skyddsavstånden för byggnader, vägar och järnvägar till det underjordiska överföringsröret för naturgas beaktas då markanvändningen i omgivningen planeras.

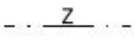

Voimajohto

Johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä.

Kraftledning

Kraftledningar på 110 kV och 400 kV kan löpa genom ledningsgatan. Ledningsområdet begränsar markanvändningen runtomkring.

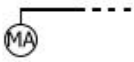

Maanalainen voimajohto

400 kV maakaapeliyhteys.

Underjordisk kraftledning

Jordkabelförbindelse på 400 kV.

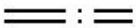

Kehitettävä voimajohto

Voimajohto, jonka sijoittaminen maan alle tulee selvittää johdon uusimisen tai ympäröivän maankäytön muutoksen yhteydessä.

Kraftledning som ska utvecklas

Kraftledning, vars placering under jorden ska utredas i samband med att ledningen förnyas eller omgivningens markanvändning förändras.

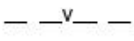

Raakavesitunneli

Raakavesitunnelin suoja-alueella (200m putken keskilinjasta) ei ole sallittua sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa tunnelille tai veden laadulle.

Råvattentunnel

I råvattentunnelns skyddsområde (200m från rörets mittlinje) tillåts inte sådan verksamhet som kan äventyra tunneln eller vattnets kvalitet.

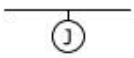

Jätevesitunneli

Jätevesitunnelin suoja-alue on 20 m putken keskilinjasta.

Avloppsvattentunnel

Avloppsvattentunnels skyddsområde sträcker sig 20 m från rörets mittlinje.

Viiteviiva

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Referenslinje

Referenslinjen anger det område som beteckningen gäller.

Kaupungin raja

Stadsgräns

20 metriä yleiskaava-alueen ulkopuolella oleva viiva

Linje 20 meter utanför generalplaneområdet

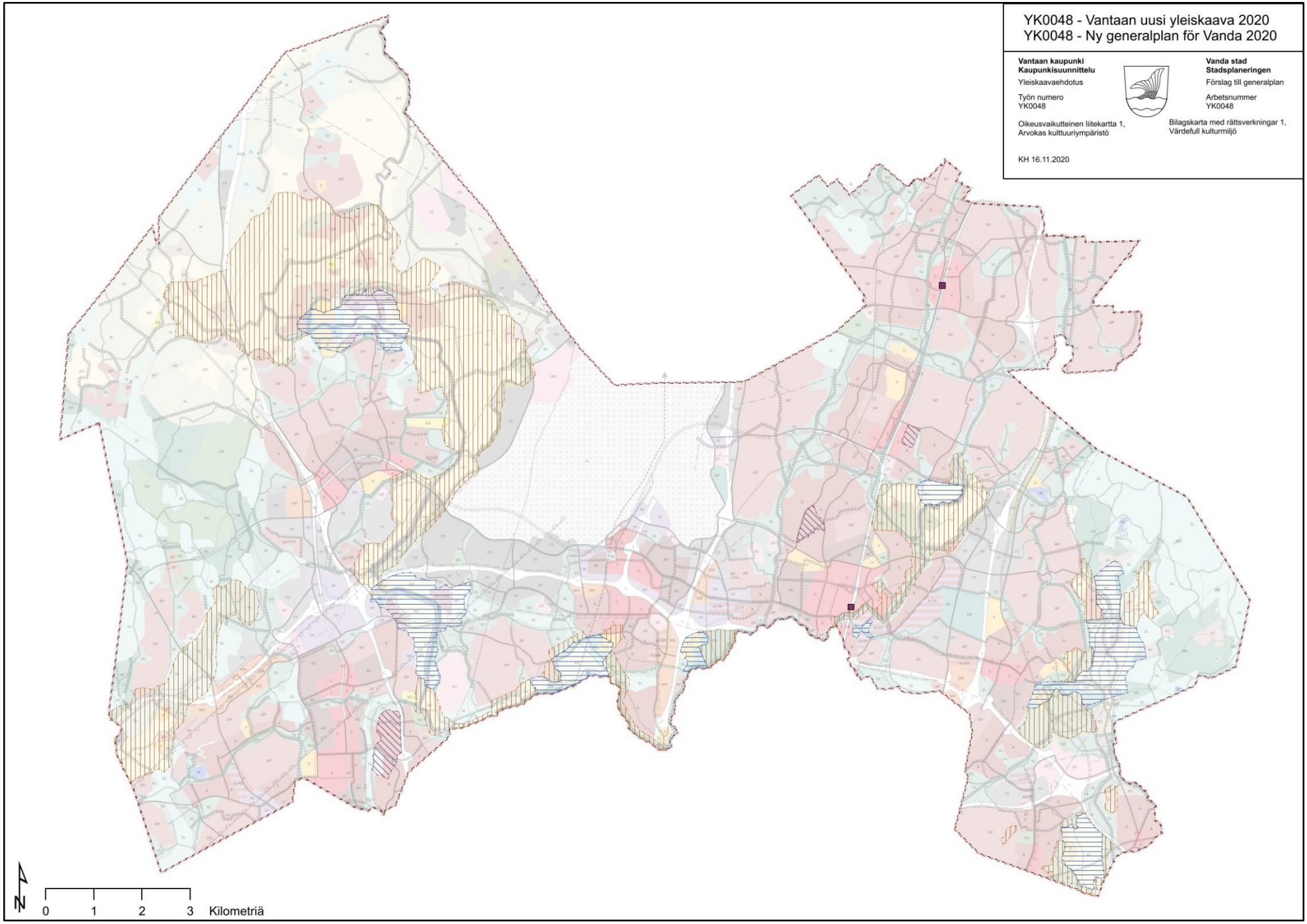
YK0048 - Vantaan uusi yleiskaava 2020
YK0048 - Ny generalplan för Vanda 2020
Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavaehdotus
Työn numero
YK0048
Oikeusvaikutteinen liitekartta 1,
Arvokas kulttuuriympäristö
Vanda stad
Stadsplaneringen
Förslag till generalplan
Arbetsnummer
YK0048
Bilagskarta med rättsverkningar 1,
Värdefull kulturmiljö
KH 16.11.2020
0
1
2
3
Kilometriä

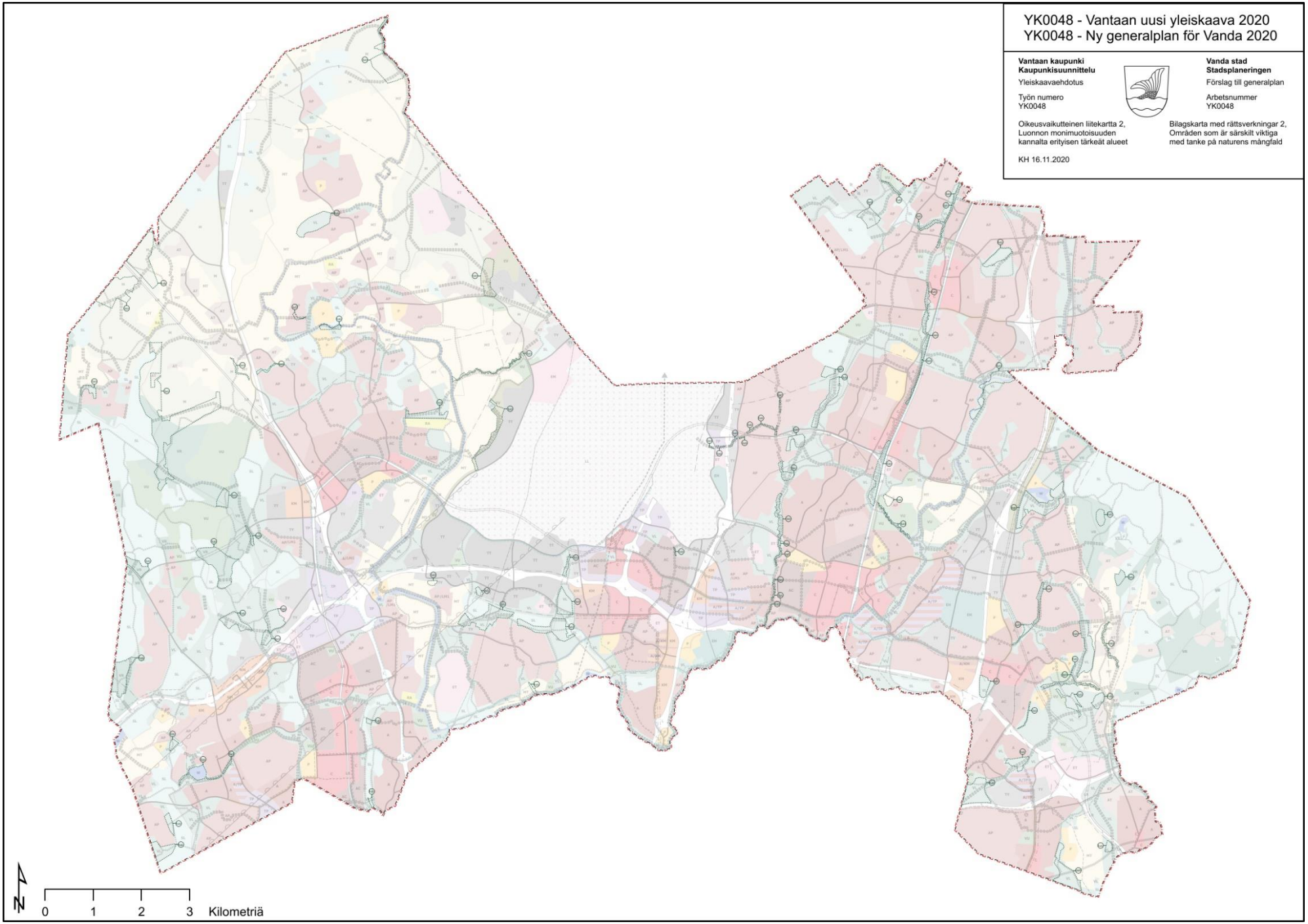
YK0048 - Vantaan uusi yleiskaava 2020
YK0048 - Ny generalplan för Vanda 2020
Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavaehdotus
Työn numero
YK0048
Vanda stad
Stadsplaneringen
Förslag till generalplan
Arbetsnummer
YK0048
Oikeusvaikutteinen liitekartta 2,
Luonnon monimuotoisuuden
kannalta erityisen tärkeät alueet
Bilagskarta med rättsverkningar 2,
Områden som är särskilt viktiga
med tanke på naturens mångfald
KH 16.11.2020
0
1
2
3
Kilometriä

Oikeusvaikutteinen liitekartta 1, Arvokas kulttuuriympäristö

Oikeusvaikutteisen liitekartan 1 merkinnät ja määräykset

Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö

Arvokas kulttuuriympäristö, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kylämaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet, yksittäispuut, pellot tai niityt on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kyläkuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaupunkikuvallisesti arvokas 1960-1980 –lukujen asuinalue

Kaupunkimaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä kaupunkikuvaa on suojeltava. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava sen alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita ja huolehdittava siitä, että rakentaminen tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöön. Alueella tapahtuvan ympäristörakentamisen ja -hoidon tulee perustua sen

Bilagskartamedrättsverkningar 1, Värdefull kulturmiljö

Beteckningar och bestämmelser för bilagskartan 1 med rättsverkningar

Landskapsmässigt värdefullt område eller annan värdefull kulturmiljö

Värdefull kulturmiljö, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och landskapsbild ska skyddas. Byggnads- och kulturhistoriskt värdefulla konstruktioner, gårdsområden eller parker samt landskapsmässigt betydande alléer, häckar och enskilda träd ska bevaras.

Viktiga byggnadsarvsobjekt enligt den kulturmiljödatabas som upprätthålls av museimyndigheten får inte rivas utan tillstånd (127.1 § i markanvändnings- och bygglagen), och de får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

Byggande, miljöbyggande och miljövård i området ska anpassas till områdets landskaps- eller stadsbildsmässiga, kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Då man bygger i området eller gör ändringar i befintliga byggnader ska man se till att byggandet av både byggnader och miljö till läge, dimensioner, stil och material anpassar sig till omgivningen. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid de öppna landskapsrummens kanter.

Bylandskap som är särskilt värdefullt med avseende på kulturhistoria och landskapsbild

Kulturhistoriskt och med tanke på landskapsbilden värdefullt bylandskap, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och landskapsbild ska skyddas. Byggnads- och kulturhistoriskt värdefulla konstruktioner, gårdsområden eller parker samt landskapsmässigt betydande alléer, häckar, enskilda träd, åkrar eller ängar ska bevaras.

Viktiga byggnadsarvsobjekt enligt den kulturmiljödatabas som upprätthålls av museimyndigheten får inte rivas utan tillstånd (127.1 § i markanvändnings- och bygglagen), och de får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

Byggande, miljöbyggande och miljövård i området ska anpassas till områdets landskaps- eller bybildsmässiga, kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Då man bygger i området eller gör ändringar i befintliga byggnader ska man se till att byggandet av både byggnader och miljö till läge, dimensioner, stil och material anpassar sig till omgivningen. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid de öppna landskapsrummens kanter.

Stadsbildsmässigt värdefullt bostadsområde från 1960–1980-talen

Stadslandskap, vars byggnads- och kulturhistoriska värden och stadsbild ska skyddas. I planeringen och byggandet av området ska man följa de ursprungliga stadsplaneringsprinciperna för området och se till att byggandet till sin stil och sina material passar in i omgivningen. Miljöbyggande och miljövård i området ska baseras på dess stadsbildsmässiga, kulturhistoriska

kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueella olevien rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

RKY-kohde

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön pienet alueet: Tikkurilan rautatieasema ja Korson rautatieasema. Alueen käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan kulttuuriympäristön vaaliminen.

Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.

och arkitektoniska värden. Byggnaderna i området får inte ändras till det yttre så att deras kulturhistoriskt värdefulla eller med tanke på miljön betydelsefulla karaktär förstörs.

RKY-objekt

Små områden med byggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse: Dickursby järnvägsstation och Korso järnvägsstation. I områdesanvändningen ska man försäkra sig om att kulturmiljöns värden bevaras. Vid mer detaljerad planering, byggande och användning ska värnandet om den värdefulla kulturmiljön tas i beaktande.

Vid utvecklingen av kulturmiljön ska dess värden tas i beaktande och anpassas efter markanvändningen enligt det användningsändamål som anges i generalplanen.

Oikeusvaikutteinen liitekartta 2, Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet

Oikeusvaikutteisen liitekartan 2 merkinnät ja määräykset

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Bilagskarta med rättsverkningar 2, Områden som är särskilt viktiga med tanke på naturens mångfald

Beteckningar och bestämmelser för bilagskartan 2 med rättsverkningar

Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald

I områdets planering, användning och skötsel ska bevarandet av områdets karakteristiska naturvärden tryggas. I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör grävnings-, brytnings-, utjämnings- och utfyllnadsarbeten eller annan med dessa jämförbar åtgärd ifall jordmassor förs till området.

5. Yleiskaavan kaavatekninen ratkaisu

Maankäyttö- ja rakennuslaki asettaa yleiskaavan laatimisen tarpeen arvioinnin ja ajantasaisena ylläpidon kunnan vastuulle. Yleiskaavan esitystavasta maankäyttö- ja rakennuslaki vaatii, että yleiskaava esitetään kartalla ja siihen kuuluvat kaavamääräykset ja -merkinnät sekä selostus.

Vantaan yleiskaavat on esitetty maantieteellisesti määritellyin aluevarausmerkinnöin maankäytön tarkoitusta modernismin hengen mukaisesti erotellen. Niitä edeltäneet ensimmäiset yleiskaavalliset suunnitelmat oli laadittu hyvin strategisina suunnitelmina kaupungin suurrakenteen periaatteita ohjaamaan. Yleiskaava 2020 on edelleen aluevarauskaava, mutta se tuo näkyviin sekä selkeitä strategisia valintoja että ohjausta ja joustavuutta jatkosuunnitteluun.

Viime vuosina Suomen kaupungeissa on yleiskaavojen laadinnassa siirrytty tarkoista aluevarauskaavoista yleispiirteisempiin ja strategisempaan lähestymiseen kaupungin kehittämisen ohjaamisessa. Strateginen lähestymistapa on vahvistunut, koska kaupunkisuunnittelun kentälle on noussut useita vaikeasti ennakoitavia muuttujia, joihin pitää pystyä vastaamaan tarvittaessa nopeasti. Yleiskaava näyttää kehityksen suuntaa, mutta mahdollistaa vaihtoehtoisia kehityskulkuja.

Yleiskaavan maankäytön päätoiminnot on määritelty maantieteellisesti rajatuin aluevarauksin, mutta rakennetuilla alueilla maankäyttöluokkien väliseen rajanvetoon on jätetty tulkinnanvaraa tarkemmalle suunnittelulle. Lisäksi yleiskaavassa on useita tulkintaa edellyttäviä päällekkäisiä merkintöjä, joiden kohdalla tulee huomioida sekä alapuolinen käyttötarkoitusalue sekä sitä ohjaava päällekkäismerkintä. Näitä päällekkäismerkintöjä ovat strategiset kehittämismerkinnät, arvokkaan kulttuuriympäristön alueet, lentomeluun liittyvät rajaukset, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet, Natura-alueet ja pohjavesialueet. Näiden lisäksi käyttötarkoitusalueiden päälle sijoittuvat viivat ja pistekohteet, kuten symbolien osoittamat ohjeelliset sijainnit.

Strategiset merkinnät osoittavat valintoja mm. kasvun sijoittumisesta ja jokivarren kehittämisestä. Merkinnät ovat tarkoituksella hyvin yleispiirteisiä, jotta ratkaisu erottuu kokonaisuudesta. Esimerkiksi kestävän kasvun vyöhyke ohjaa joukkoliikenteeseen tukeutuvaa kaupunkirakenteen kehitystä. Vaikka se ulottuu paikoitellen myös yleiskaavan viheralueille, ei niille ole tarkoitus tuoda uutta rakentamista.

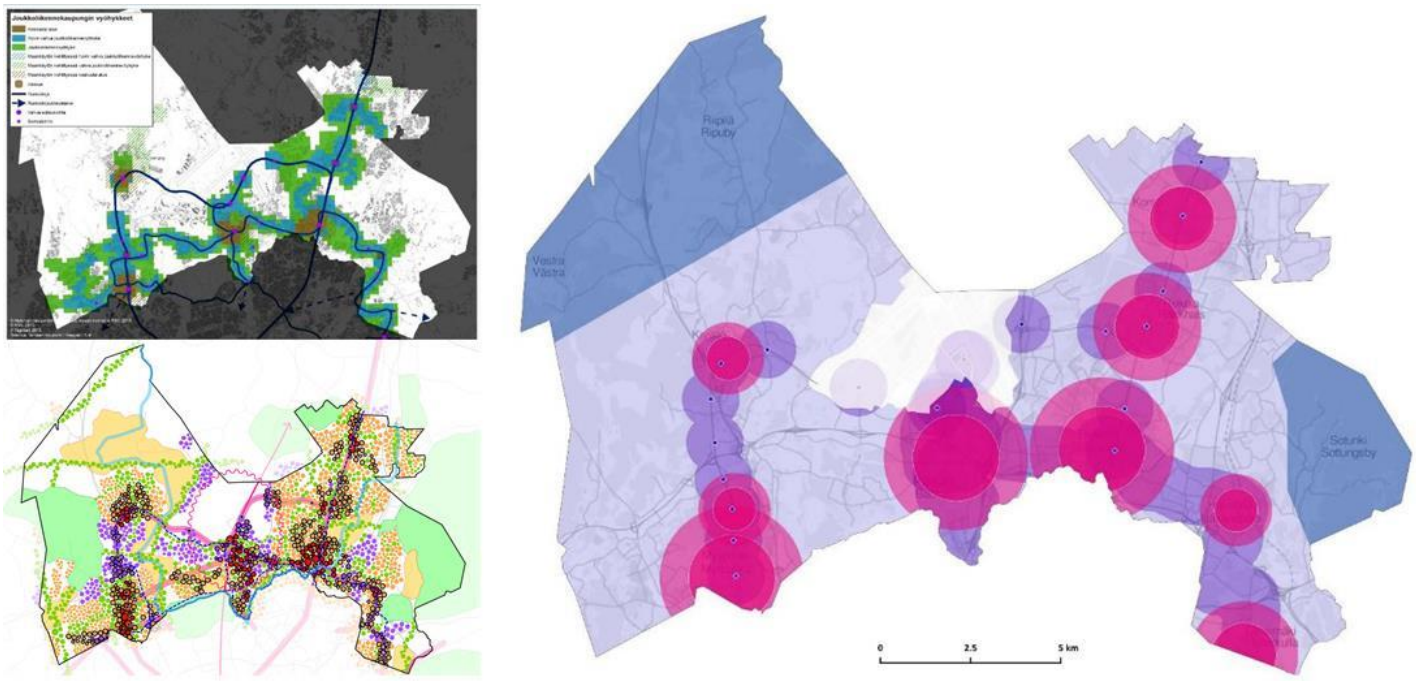

kuva 6. Yleiskaavan maankäytön vyöhykemallia on määritelty Vantaan joukkoliikennekaupunki selvityksen (2015) saavutettavuusvyöhykkeistä ja Yleiskaavan tavoitteiden kehityskuvan (2017) painopistealueista.

Kaavakartan ratkaisun pohjana on maankäytön vyöhykemalli. Vyöhykkeet vaiheistavat maankäytön luonteen ja intensiteetin kehittyvän ja varjeltavan ympäristön välissä. Väkirikkaimmat, palveluintensiiviset ja toiminnoiltaan monipuolisimmat kaupunkiympäristöt sijoittuvat keskustoihin ja muihin kestävän saavutettavuuden paikkoihin. Erityisesti malli

näkyy asumisen ratkaisuissa, missä luokittelun keskiöön on nostettu tavoiteltavan palvelurakenteen luonne, kaupunkiympäristön laatu ja käyttäjämäärät. Myös työpaikka-alueiden määrittelyssä näkyy vyöhykeajattelu.

Kaikilla keskusta-alueilla on käytetty yhtenäistä merkintää erittelemättä sitä, onko keskusta seudullisesti merkittävä vai paikallinen keskusta. Kartalla keskustojen mittakaavaa määrittää niiden laajuus sekä niihin liittyvät keskusta-asumisen alueet. Kaikki keskustat ovat niin asumisen kuin työpaikkojen ja kaupankin alueita, millä on kaupunkitilallisia laatuvaateita.

Yleiskaavan asumisen alueiden luokittelu on muodostettu siten, että kaikkia asumisen alueita käsittävästä merkinnästä A on korostettu alueet, joilla olemassa olevaa rakennetta vaalitaan (AP) ja ne alueet, joiden kehittämisen tavoitteena on muuttaa alueita toiminnoiltaan monipuolisemmiksi ja väkirikkaammiksi alueiksi (AC). Vaikka yleiskaavassa korostetaan tiivistä kaupunkirakentamista, yleiskaavakartta piirtää auki sen, että Vantaa kehittyy asuinympäristöiltään jatkossakin vahvasti vehreiden pientaloalueiden kaupunkina.

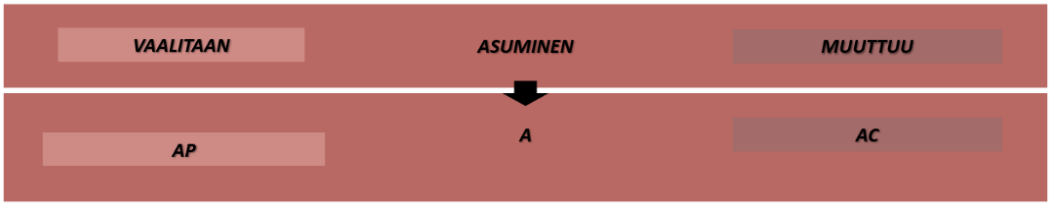

Kuva 7. Asumisen merkintöjen vyöhykemallin periaate.

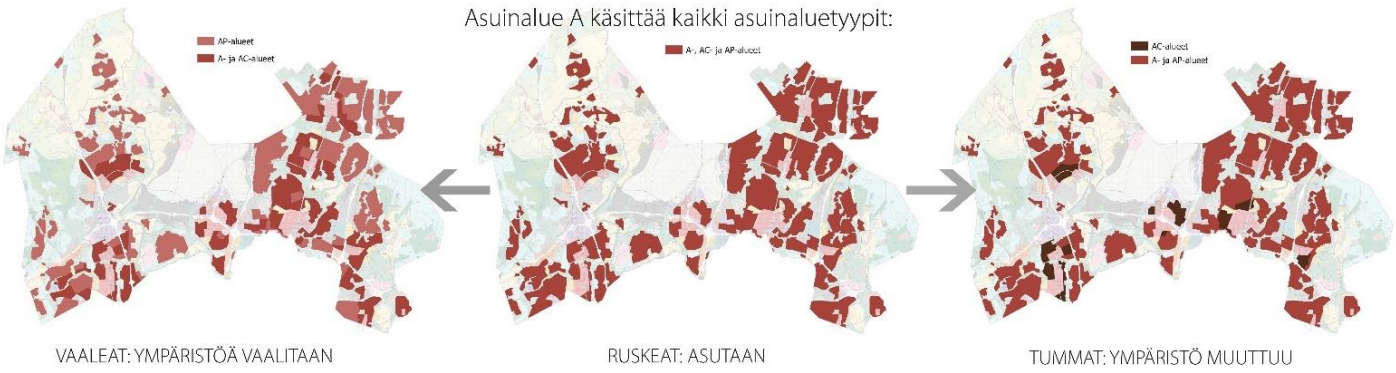

Kuva 8: Asumisen alueet vyöhykemallin mukaan yleiskaavakartalla.

Työpaikka-alueiden maankäyttöluokissa on käytetty nk. kaksiportaista jakomallia. Ensinnäkin ne jakautuvat saavutettavuuden perusteella monipuolisemmin saavutettaviin ja parhaiten vain autolla saavutettaviin alueisiin. Mitä lähempänä keskustaa tai asemaa alue sijaitsee, sitä paremmin sen saavuttaa. Näiden alueiden kehittämiselle yleiskaava asettaa tavoitteeksi tiiviimmän ja laadukkaamman kaupunkitilan. Sivummalla sijaitsevien työpaikka-alueiden osalta tavoitteet ovat väljempiä. Toisaalta alueita erottaa keskenään se mitä toimintoja on mahdollista sijoittaa. Erottavia tekijöitä ovat toiminnan tuottamien asiakasvirtojen ohjaus ja ympäristöhäiriöiden salliminen. Kaupunkitilaa edellyttävät toimitila-alueet jakautuvat alueisiin, joille ajatellaan sijoitettavan runsaasti asiakasvirtoja tuottavia toimintoja (KM), ja työvoimaintensiivisten toimintojen alueisiin (TP). Järjestelmän ehdoilla kehitettävät työpaikka-alueet jakautuvat ympäristöhäiriöitä tuottavia toimintoja mahdollistaviin alueisiin (TT) ja häiriöitä rajoittaviin alueisiin (TY).

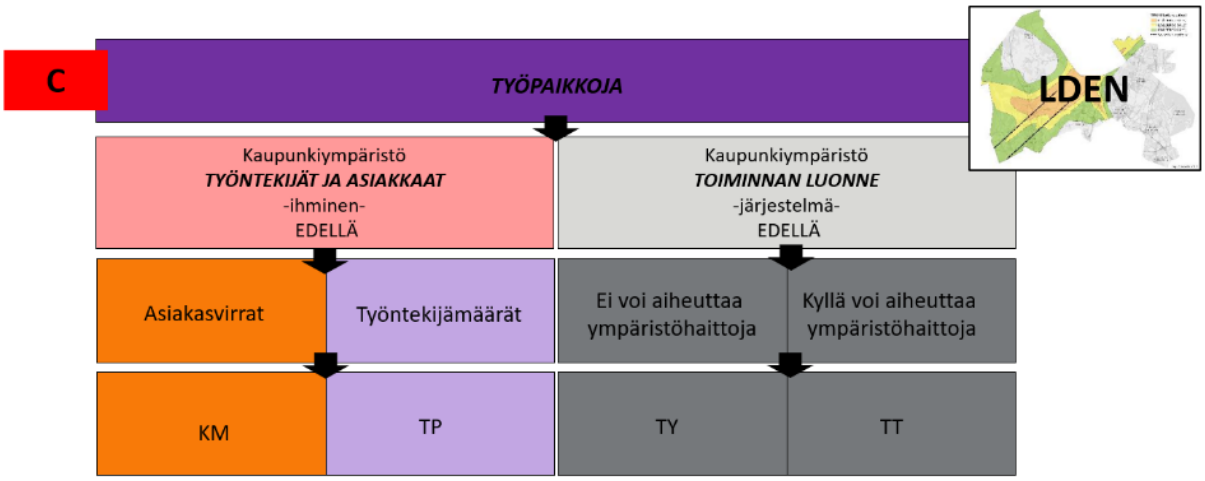

Kuva 9. Työpaikka-alueidenluokittelu vyöhykemallissa jakaa alueita saavutettavuuden ja työpaikkatoiminnan luonteen mukaan.

Palveluverkon tarpeet sisältyvät pääosin muihin maankäyttöluokkiin ja määräyksiin. Vain laajimmat aluekokonaisuudet ja rakenteessa erillään olevat paikat on osoitettu palvelujen alueina, mikä on toimintoja mahdollistavalta sisällöltään laaja. Symbolimerkinnöillä on osoitettu tulevaisuuden tarpeita, joiden tilavaade ja tarkka sijainti tulee määritellä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kaavakartan ratkaisuja täsmentävät ja ohjaavat yleiskaavamääräykset. Määräyksissä on korostettu monia jatkosuunnittelua ohjaavia asioita mm. ympäristön laadusta ja toiminnoista. Yleiskaavakarttaa tulee lukea määräysten kanssa.

6. Maankäytön ratkaisut

6.1 Rakentamisen aluejaot ja maankäytön muutosten perustelut

6.1.1 Sisäänpäin kasvulla parempaa joukkoliikennekaupunkia

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle – ja tulevaisuuden muutoksille. Yleiskaavassa on strateginen merkintä *kestävän kasvun vyöhyke,* millä osoitetaan alue, mihin väestönkasvua tulee ensisijaisesti keskittää ja missä liikkuminen voi tukeutua kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Vyöhyke on merkitty junaasemien ympärillä 600 metrin säteellä ja raitiotien linjauksella puolestaan 400 metrin säteellä. Etäisyydet kertovat alueiden erittäin hyvästä joukkoliikenteen saavutettavuudesta sekä joukkoliikenteen käytettävyyden kannalta sopivista kävelymatkoista asemalle tai raitiotien pysäkille.

Yleiskaavan laadinnan ajanhetkellä vyöhykkeellä asuu reilu kolmannes vantaalaisista, mutta rakentamisen tehokkuus on monin paikoin alhainen. Koko vyöhykkeen kaavoitettu aluetehokkuus on 0,31 ja keskimääräinen tonttitehokkuus 0,58. Tiivistämisen ja tehostamisen edellytyksiä vyöhykkeellä on runsaasti, mikä mahdollistaa myös kaupunkitilan järjestämisen uudelleen joukkoliikennekaupunkia tukevaksi.

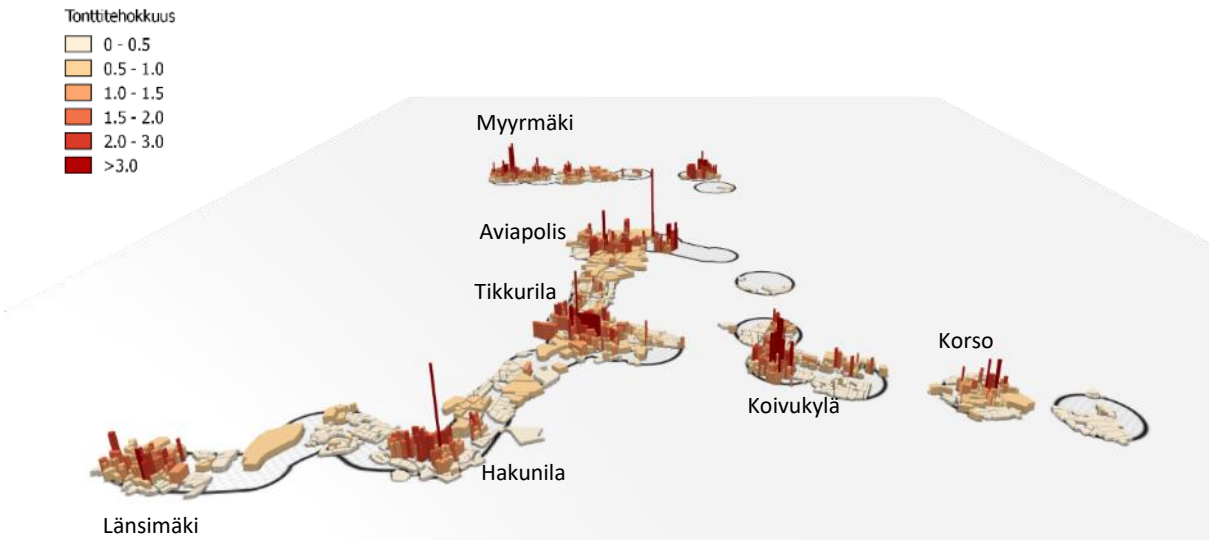

Kuva 10. Kestävän kasvun vyöhyke on yleiskaavassa aluevarausmerkintöjä täydentävä päällekkäismerkintä, joka on merkitty keskisten ja itäisten kaupunginosien raitiotien reitille ja asemanseuduille. Keskimääräinen kaavoitettu tonttitehokkuus vyöhykkeellä on nykyisin hieman alle 0,6.

Kaupunkirakenteen tiivistäminen edellyttää suurta panostusta kaupunkiympäristön ja virkistysalueiden laatuun sekä palveluiden saavutettavuuteen, jotta täydennysrakentamisen myötä syntyy parempaa kaupunkia. Kaupunkitilassa erityisesti kävelijän olosuhteet, paikkojen tunnistettavuus ja joukkoliikennevälineen esteetön saavutettavuus merkitsevät paljon myös joukkoliikenteen toimivuudelle. Yleiskaavamääräyksissä on nämä vaateet nostettu esiin.

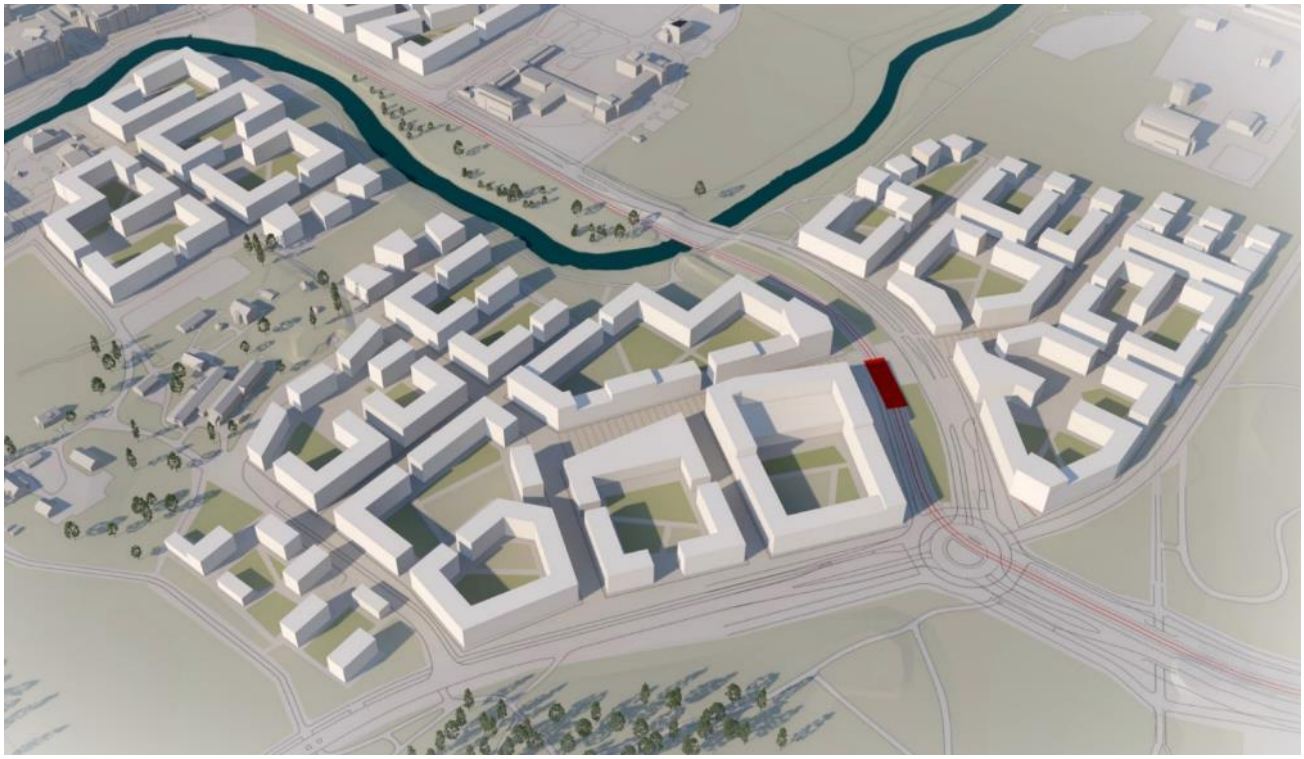

Kuva 11. Maankäytön kehittämismahdollisuuksia on tutkittu alustavasti yleiskaavan pohjaksi mm. Vantaan ratikan vaikutusalueella (kuva Sitowise Oy)

6.1.2 Uudistuminen on mahdollisuus

Yleiskaava jatkaa eheyttämistä kaupunkia uudistaen. Sisäänpäin kasvaminen edellyttää olemassa olevan muuttumista, mutta tarjolla on samalla ainutkertainen mahdollisuus kehittää aiempaa parempaa, toimivampaa ja viihtyisämpää kaupunkiympäristöä. Yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti edistetään sosiaalisesti, kulttuurisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävämpää kaupunkia.

1960–1970-luvut olivat Vantaalla voimakkaan kaupunkirakenteen kasvun aikaa. Tehokas aluerakentaminen tuotti uusia asuinalueita, lähiöitä, joiden asunnot ovat nyt peruskorjausten edessä ja asuinympäristö kaipaa päivitystä. Osalla alueista asuntokanta on kovin yksipuolista. Monessa kohteessa korjaustaakka voi olla taloudellisesti mahdoton ja purkaminen todellinen vaihtoehto. 1980-luvulla rakennettiin mm. keskuksia kuten Tikkurilaa, missä sen aikajänteen rakennuskantaa nyt arvioidaan uusin silmin. 1990-luvulta on tuloksena asuntoalueita, joihin laman takia rakentui vain vuokra-asuntoja. Erilaisia esimerkkejä uudistamishankkeista on jo olemassa: osa on pienimuotoista rakennuskohtaista ja joissain käynnissä on jo nyt korttelitasoisia hankkeita.

Jotta uudistumisesta seuraa hyvää, tulee sitä suunnitella. Kyse ei ole vain kaupunkisuunnittelusta vaan myös mm. asunto- ja maapolitiikasta, palveluverkon suunnittelusta ja eriytymiskehityksen estämisestä. Uhkana uudisrakentamisessa on jälleen asuntokannan yksipuolisuus esimerkiksi asuntokoon osalta. Jotta näihin tarkemman tason ratkaisuihin päästään kiinni, tulee yleiskaavan linjauksia jatkaa kaupunkiuudistuksen ohjaamisella.

Yksi ilmiö, mihin uudistamisella voidaan vaikuttaa, on asuinalueiden eriytymiskehitys. Rakennuskannan korvaaminen uudella voi vaikuttaa alueen sosiaalisesti negatiiviseen kierteeseen parantamalla ympäristön laatua, monipuolistamalla asuntojen hallintamuotoja sekä tuomalla uutta vireyttä alueille lisäämällä asukasmäärää ja siten luomalla uusille palveluille toimintaedellytyksiä.

Kaikkea ei pidä uudistaa, vaan kaupungissa pitää säilyä ajallista kerroksellisuutta, joka kertoo yhteistä historiaa - myös lähiöiden aikakaudelta. Osana kaupunkiuudistusten alueellista suunnittelua tulee tarkastella rakennuskannan arvoja ja linjata keinot, joilla säilyttää niitä. Joissain tapauksissa joudutaan tekemään arvovalintoja, koska sosiaalisten kysymysten ratkaiseminen voi olla tärkeämpää kuin alueen tai rakennuksen suojelu.

6.1.3 Keskustat

Vantaa on muotikeskuksineen kaupunki, jolla on yhdeksän keskustaa ja keskusverkko jatkuu naapurikuntiin. Yleiskaava nostaa Tikkurilan, Aviapoliksen ja Myyrmäen pääkeskustoiksi. Nämä kolme keskustaa ovat Vantaan keskustoista seudullisesti merkittävimpiä muiden kasvaessa paikallisempina ytiminä.

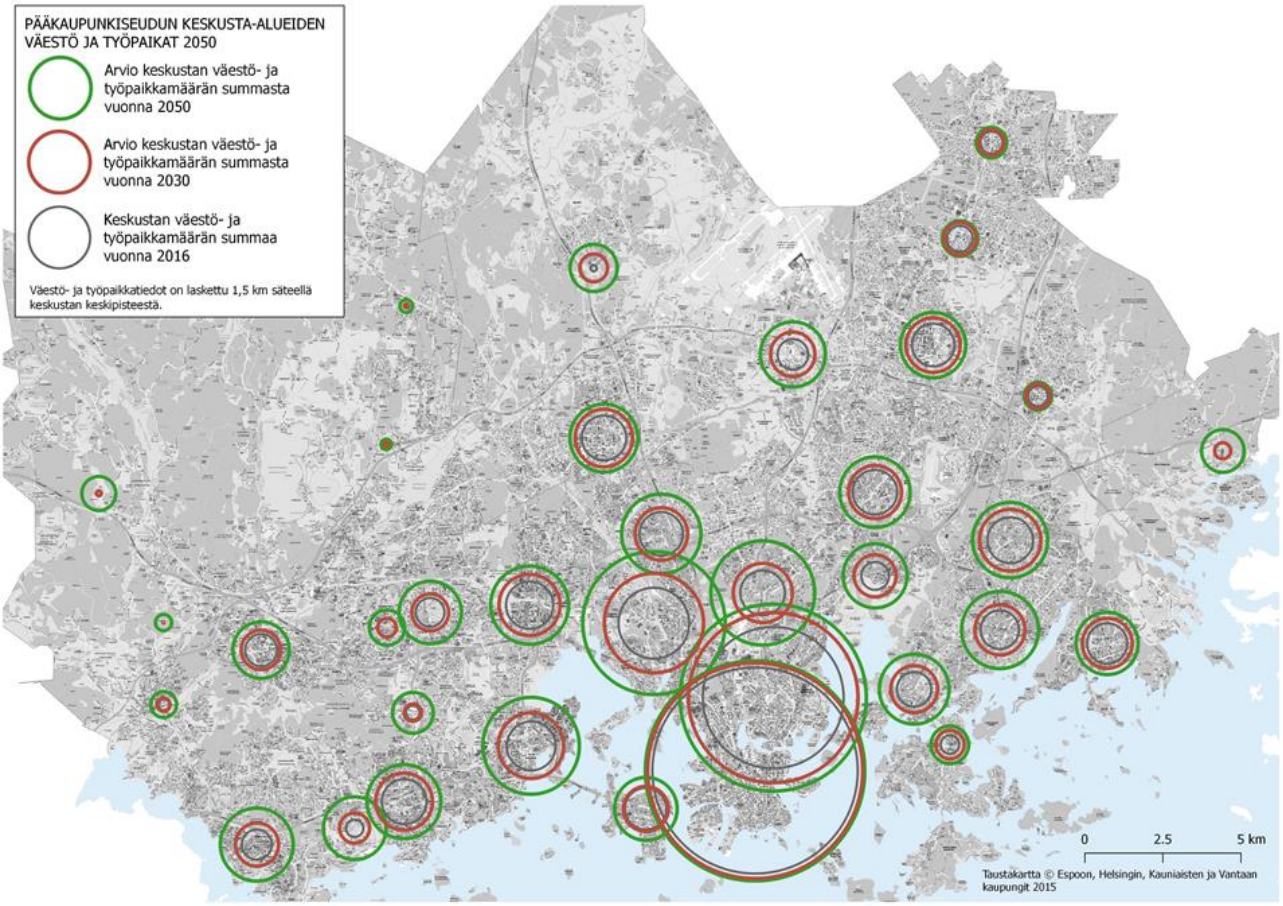

Kuva 12. Pääkaupunkiseudun keskustaverkosto vuoden 2016 väestö- ja työpaikkamäärien summana sekä vuoden 2030 ja 2050 ennustelukujen summana. Vantaan seudullisesti merkittävimpinä keskustoina kehittyvät Aviapolis, Tikkurila ja Myyrmäki.

Yleiskaava eheyttää ja vahvistaa kaikkia keskustoja kaupungin toiminnallisina solmupaikkoina. Keskustoista tulee rakentaa niin asukkaita, palveluita, kauppaa kuin työpaikkojakin sisältäviä paikkoja. Keskusta-alueiden laajentamisella edistetään joukkoliikennekaupungin kehittymistä ja palveluiden saavutettavuutta ilman autoa sekä kasvatetaan kaupunkitilan laatuvaateiden ohjausta takaamaan väestörikkaiden alueiden asumisviihtyisyyttä.

Tavoitteena on täydentää keskustoja tiiviiksi, monipuolisiksi ja kaupunkitilaltaan laadukkaiksi alueiksi. Yleiskaavamääräyksillä ohjataan kaupunkitilan luomista käveltävyyden, viherrakentamisen ja pysäköinnin järjestämisen osalta. Katuja korttelirakenne tulee olla reiteiltään jatkuva ja läpikuljettava. Käveltävyys ja paikkojen tunnistettavuus on määräävää keskustoissa. Viherympäristöstä keskustoissa tavoitellaan laadukasta rakennettua vihreää. Liikenne keskusta-alueilla ohjataan järjestettäväksi jalankulkijoita ja pyöräliikennettä priorisoivaksi. Pysäköinnin järjestämiseen edellytetään ratkaisuja, jotka tukevat mahdollisimman tehokkaassa käytössä olevia ja kaupunkikuvasta vähän tilaa vaativia järjestelyjä. Asuminen on keskusta-alueilla yksi toiminnan muoto siinä missä palvelut ja työpaikatkin. Monipuolinen toimintojen sijoittaminen takaa elävyyden keskusta-alueelle mahdollisimman jatkuvasti. Ensisijaista keskustojen kehittämisessä on tuottaa inhimillisen viihtyisyyden kautta arvoa ja laatua rakennettuun ympäristöön.

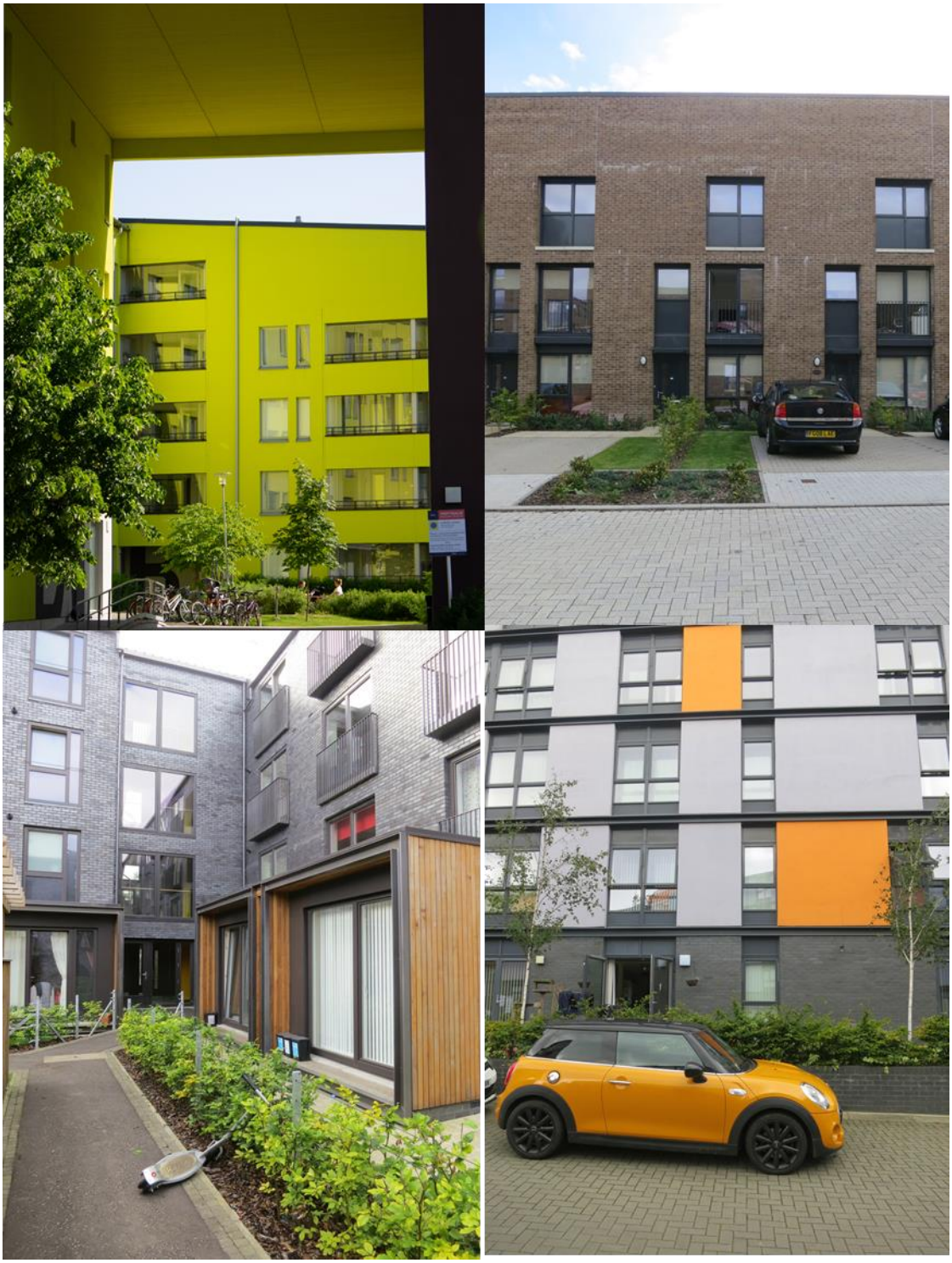

Kuva 13. Esimerkkejä erilaisista asumisen vaihtoehdoista (Kuvat: Mari Siivola, Nea Rapo)

Seudullinen keskustavisio

Aviapolis on 2010-luvulla noussut seudulliseksi keskukseksi, joka sijaitsee noin viiden kilometrin etäisyydellä Tikkurilasta ja lähes yhtä lähellä Helsingille tärkeästä Malmin keskustasta. Keskustat muodostava kartalle kolmion ja kolmikon, jotka ovat ikään kuin saman kasvutarinan jatkumoa. Malmi oli ennen suurta alueliitosta 1946 Vantaan hallinnollinen keskus. Alueliitoksen jälkeen Tikkurila lähti kasvamaan uutena hallinnon paikkana. Malmin lentokentän jäädessä riittämättömäksi kasvavalle lentoliikenteelle, uusi lentokenttä rakennettiin nykyiselle sijainnilleen avautuen 1952. Uusi kenttä oli Aviapoliksen ensimmäinen askel.

Tämän kolmikon kasvuvauhti tulee olemaan vahva. Ei voi välttyä kuvittelemasta tulevaisuutta, jossa nämä pyöräilyetäisyyden päässä toisistaan sijaitsevat merkittävät keskustat kehittyisivät toiminnallisesti yhteen ja muodostaisivat uuden pääkaupunkiseudun ytimen. Keskustoja erottaa toisistaan kolmion keskellä virtaava Keravanjoki ja kuntaraja, mihin yleiskaava tuo joen varren käyttöä ja kehittämistä korostavan merkinnän. Jonain päivänä jokiympäristö voi olla kasvavia keskustoja yhdistävä vehreä kaupunkitila ja kansainvälisen elinvoiman vetovoimatekijä koko alueelle - sijaitseehan joen rannalla, keskustojen kolmion keskellä, seudun historialle merkittävä Helsingin pitäjän kirkonkylä.

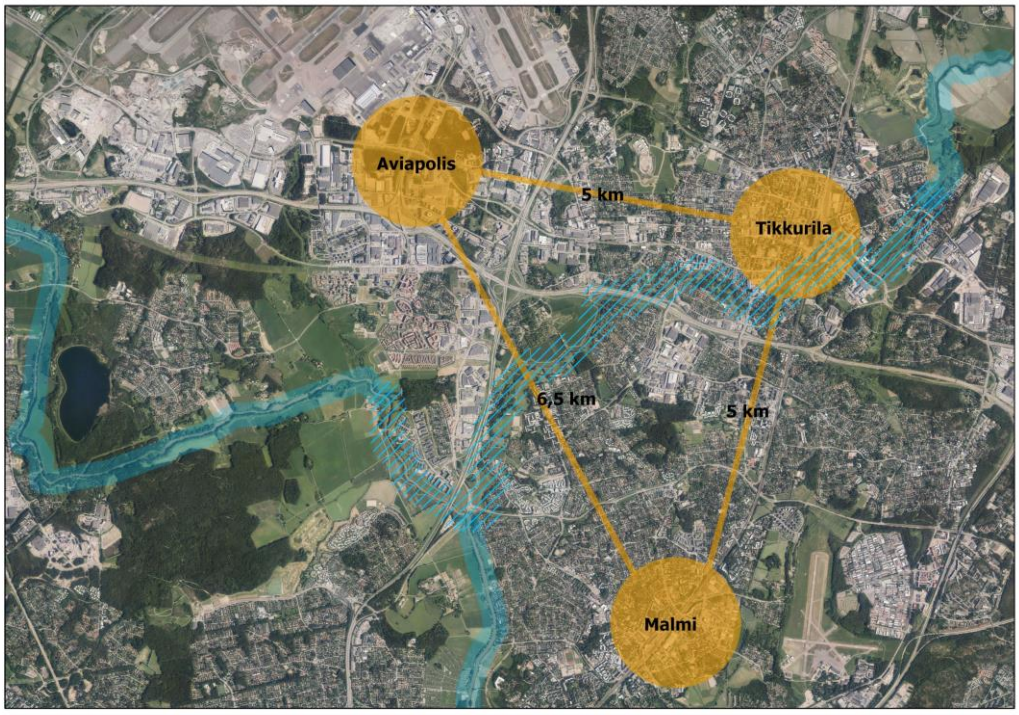

Kuva 14. Keravanjoen varsi historiallisine paikkoineen karttaan korostetulla vyöhykkeellä voisi tulevaisuudessa olla ympärillä kasvavia keskustoja yhdistävä, alueen matkailua ja vierailupotentiaalia kohottava vyöhyke, ja kaupunginosia toisiinsa kytkevä paikka.

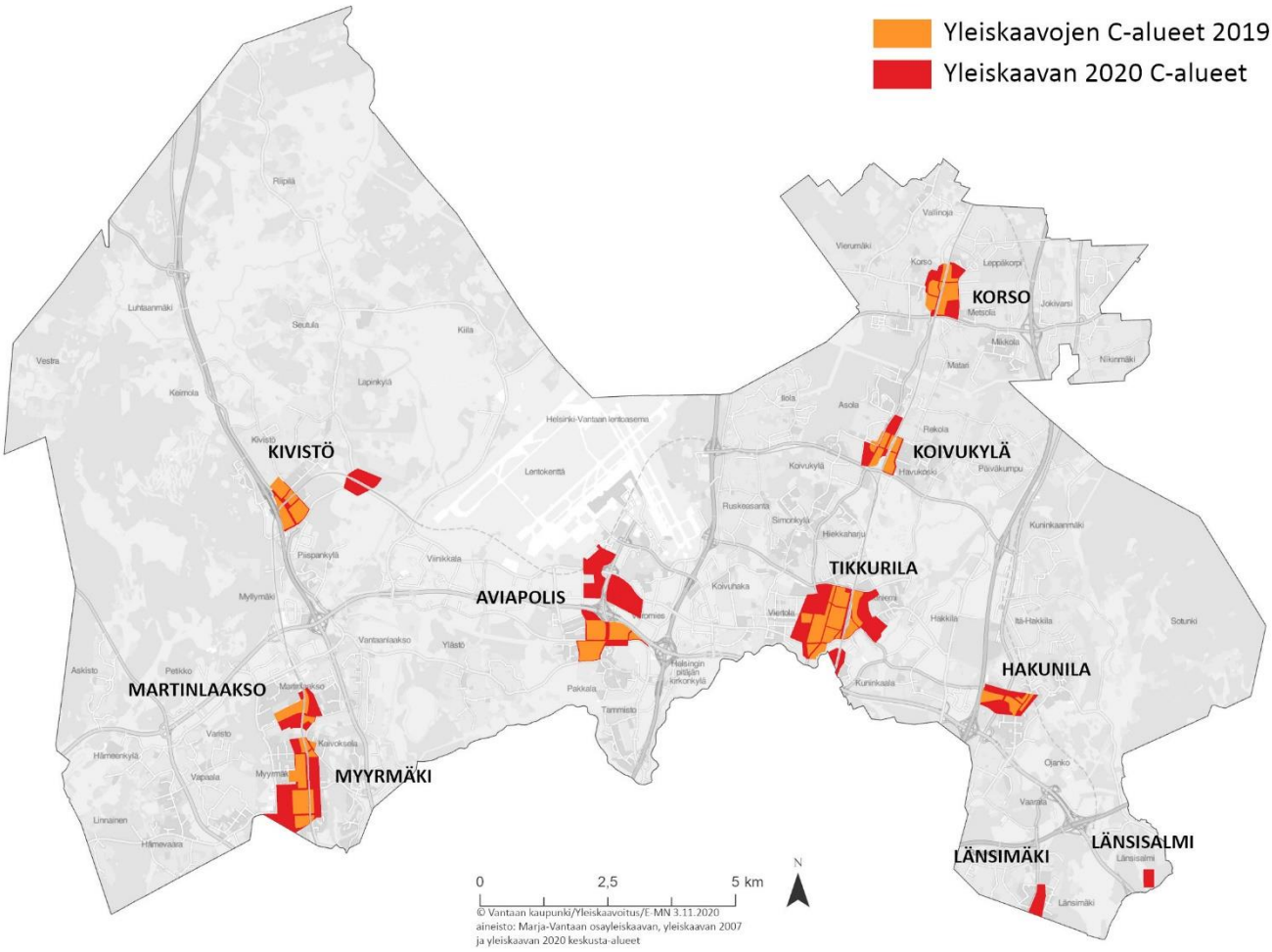

Kuva 15. Yleiskaavan ratkaisussa keskusta-alueiden pinta-ala kasvaa merkittävästi.

6.1.4 Asemanseudut

Yleiskaavassa on 19 rautatieasemaa, joista 14 on käytössä ja loput viisi asemavarauksia. Jokainen asema muodostaa lähialueen palveluille ja muille toiminnoille luonnollisen solmukohdan. Rakennetussa ympäristössä sijaitsevien asemien ympärille on määritelty 600 m säteellä *kestävän kasvun vyöhyke*. Vyöhykkeellä korostetaan aluetta, jolla tehokas maankäyttö on perusteltua joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvattamiseksi. Tehokkuus ei yksin takaa joukkoliikenteelle toimivuutta. Asemien määräys vaatii, että liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Joukkoliikennejärjestelmän helppo saavutettavuus kävellen on olennainen osa järjestelmän toimivuutta. Joukkoliikenteen palvelutaso on sitä korkeampi, mitä helppokäyttöisempi järjestelmä kaupunkitilassa on kävelijälle.

Yleiskaavalla ohjataan kehittämistä myös vierailevien käyttäjien näkökulmasta joukkoliikennekaupungin vyöhykkeellä ja keskustoissa. Kestävän kasvun vyöhykkeen määräyksissä on huomioitu tunnistettavuus joukkoliikennematkustajan näkökulmasta. Matkustajan on miellyttävää ymmärtää, mihin suuntaan on matkalla.

Vantaalla on kävelyetäisyydellä toisistaan sijaitsevien asemien muodostamia kokonaisuuksia. Asemien välisen ympäristön kehittäminen helposti kävellen tai pyöräliikenteellä liikuttavaksi, lisää lähekkäin sijaitsevien asemanseutujen elinvoimaa. Kaupunkirakenteen esteettömyys ja helppo orientoitavuus ovat osa aseman ja joukkoliikenteen vaihtoalueen esteettömyyttä. Läheisten keskustojen ja asemanseutujen keskinäisellä kytkeytymisellä on iso merkitys kaupungin toimivuudelle.

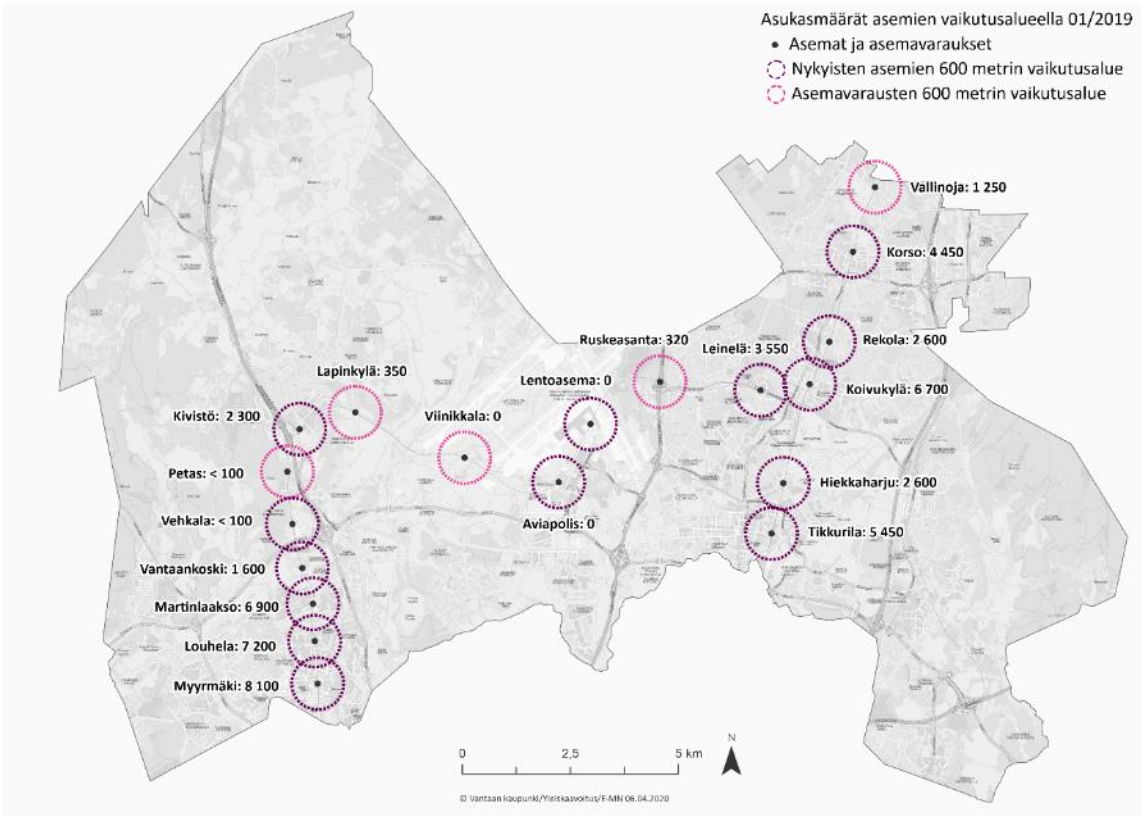

Kuva 16. Kestävän kasvun vyöhykkeen nykyisistä asukkaista 62% asuu yleiskaavan rautatieasemien lähellä. Kuvassa nykyiset väestömäärät asemaseuduittain (r=600m).

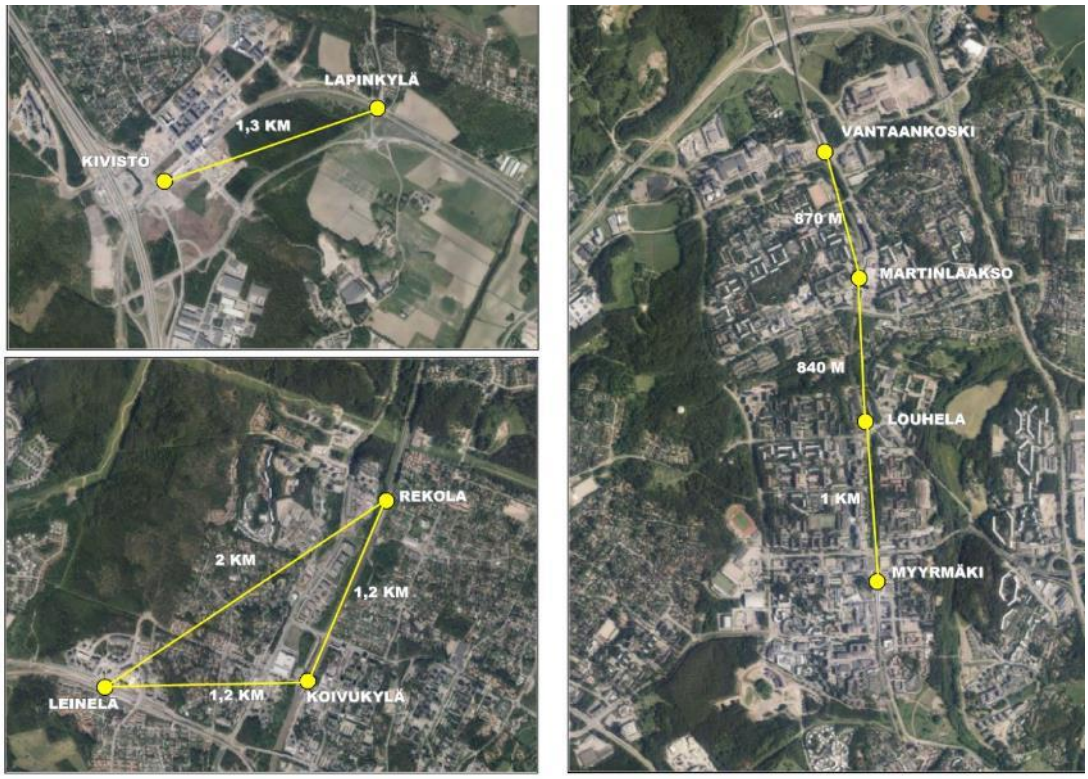

Kuva 17. Kävelyetäisyydellä toisistaan sijaitsevia asemanseutukokonaisuuksia ovat mm. Myyrmäki-Louhela-Martinlaakso-Vantaankosken asemien nauhakaupunkimainen kokonaisuus, Kivistö-Lapinkylän kaksoisasemakeskusta, sekä Leinelä-Koivukylä-Rekola-kolmio, jonka luoteislaidalla sijaitsee seudullisestikin merkittävä Peijaksen sairaala-alue. Läheisten kaupunginosien keskinäisellä kytkeytymisellä on tulevaisuudessa entistä isompi merkitys myös Peijaksen palvelukeskittymän toimivuudelle.

6.1.5 Kaupan sijoittamisen ohjaaminen

Yleiskaavan määrittelee kaupunkitasoiset kaupan sijoittamisen ohjaamisen periaatteet ja täsmentää maakuntakaavan linjauksia. Elinvoiman ja seudullisen kaupanverkon näkökulmasta on keskeistä, että yleiskaava mahdollistaa keskustojen ja kaupan alueiden kasvun sekä parantaa niiden saavutettavuutta eri kulkumuodoilla. Tasa-arvoinen saavutettavuus ja autoriippuvuuden vähentäminen tukevat myös kaupungin tavoitteita vähentää eriytymiskehitystä ja olla hiilineutraali vuonna 2030.

Kaupan ratkaisun taustaa

Yleiskaavan kaupan ohjaaminen perustuu nykytilanteeseen, voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä useisiin selvityksiin. Kauppa on merkittävä toimiala Vantaalla. Paikallisilla kaupan palveluilla ja alueilla on seudullisesti tärkeä rooli jo nyt. Keskustoista on kaupallisesti vahvin Aviapolis myynniltään Suomen suurimman kauppakeskuksen myötä. Tikkurilasta ja Myyrmäestä löytyvät riittävät palvelut nykyiselle asukaspohjalle ja jatkuva kasvu vahvistaa niitä. Tammisto-Vantaanportti, Porttipuisto ja myös Petikko-Varisto ovat seudullisesti merkittäviä tilaa vievän kaupan alueita, joista kaksi ensimmäistä ovat muuttuneet myös tilojen jatkokäytön myötä tärkeiksi muun keskustahakuisen erikoiskaupan alueiksi. Nykytilanne perustelee vahvasti yleiskaavan maakuntakaavaa täsmentäviä linjauksia. Yleiskaavan mahdollistama muutos nykytilanteeseen Tammisto-Vantaanportissa ja Porttipuistossa ei ole merkittävä, koska alueet on kertaalleen jo rakennettu täyteen. Tiivistäminen ja sitä kautta sisäisten yhteyksien parantaminen antaa tilaisuuden kehittää alueista paremmin toimivia – myös joukkoliikenteellä, pyörällä ja kävellen liikkuville.

2015 laadittu “Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040” määritteli kaupan maankäytöllisen kehittämisen ja ohjaamisen periaatteet. Selvitys hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 9.11.2015 § 10 jatkosuunnittelun pohjaksi. Selvityksessä määritellyt kaupan ohjaamisen yleiset periaatteet ovat:

Yleisohjeistus

- Vähittäiskaupan suuryksiköt ohjataan keskusta-alueille ja kaupan alueille.
- Päivittäistavarakaupat ja muut erikoiskaupat tulee sijoittaa keskusta-alueille tai niiden tulee tukeutua asuntorakenteeseen tai raideliikenteeseen.
- Keskusta-alueiden ulkopuolisilla asuntovaltaisilla alueilla tulee edistää kaupallisten lähipalvelujen muodostumista.
- Työpaikka-alueille (muu kuin kaupan alue) saa sijoittaa alueen pääkäyttötarkoitusta tukevia liiketiloja tapauskohtaisesti. Liiketiloja ei saa rakentaa ilman tontin varsinaisen liiketoiminnan rakentamista. Tästä poikkeuksena ovat Kehäradan asemanseudut, joille saa rakentaa kaikkia kaupan laatuja.
- Kaupungin tulee edistää riittävää kaupan tonttitarjontaa.

Nykyiset keskusta-alueet ja keskusta-alueiden laajennukset

- Tavoitellaan laaja-alaisesti kauppaa, erityisesti muuta erikoiskauppaa ja päivittäistavarakauppaa.
- Myymälätilojen suunnittelussa on otettava huomioon keskustojen erityispiirteet tiiviinä kaupunkirakenteen ytiminä. Keinoina ovat muun muassa liiketilojen integroiminen muihin toimintoihin ja myymälätilojen avautuminen katutilaan.
- Keskustojen liiketilat on suunniteltava tavalla, joka kannustaa asioimiseen kävellen, pyöräillen ja julkisella liikenteellä.
- Rakennusten maantasokerrosten kadulle aukeavat tilat on osoitettava keskeisillä paikoilla liiketiloiksi.
- Liiketilojen pysäköinti tulee toteuttaa pääsääntöisesti rakenteellisena ja osin kadunvarsipysäköintinä.
- Julkisten ja yksityisten palvelujen yhteisasioinnin helppoutta tulee edistää.

Nykyiset kaupan alueet ja kaupan alueiden laajennukset

- Tavoitellaan kauppaa, joka ei suuren kokonsa vuoksi sovellu keskustatoimintojen alueille ja joissa myytävät tuotteet vievät paljon tilaa.
- Tammistoa, Porttipuistoa, Petikko-Varistoa ja Vantaanporttia kehitetään monipuolisina kaupan alueina. Kaupan toimiala ja laatu ei kuitenkaan saa olla sellaista, joka haittaa merkittävästi keskusta-alueiden kehittämistä. Alueita tulee kehittää tavalla, joka edistää asioimista kävellen, pyöräillen ja julkisella liikenteellä. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan myymälätiloja sisältäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueelle voidaan sallia päivittäistavarakauppoja, jotka palvelevat lähiasutusta (alle 1000 k-m2) ja tukeutuvat asuntorakenteeseen.

- Koivuhakaa, Viinikkalaa ja Hakkilaa kehitetään paljon tilaa vaativan kaupan alueina, jonne ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppoja tai muuta erikoiskauppaa.

Kaupan ratkaisujen osalta on hyödynnetty selvitysaineistona yleiskaavan rinnalla laadittua Uusimaa 2050 kaavaa, koska voimassa olevan maakuntakaavan voimaan tulon jälkeen on kauppaa ohjaava lainsäädäntö päivittynyt ja näin ollen voimassa olevan maakuntakaavan ratkaisu on osittain vanhentunut. Lainsäädännön muutos 2017 nosti kaupan sijoittumisen ensisijaisiksi kriteereiksi palvelujen saavutettavuuden ja vaikutukset keskustojen kaupallisiin palveluihin. Lakimuutoksen myötä yleiskaavatyön pohjaksi täydennettiin ”Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040” uudella selvityksellä ”Vantaan yleiskaavan kaupan ratkaisun täsmentäminen” (WSP Oy, 2018). Yleiskaavan ratkaisuja täsmennettiin vielä kaupan vaikutusten arvioinnin ja vuorovaikutuksessa saadun palautteen perusteella mm. asumisen alueilla. Vaikutusten arviointina ja ratkaisujen tukena hyödynnettiin myös Uusimaa 2050 kaavan vaikutusten arviointia ”Uudenmaan palveluverkon mitoittaminen ja vaikutusten arviointi”.

Kaupan ohjaaminen
Yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina, mitä edellyttävät myös maankäyttö- ja rakennuslain erityiset sisältövaatimuksen yleiskaavassa. Kauppa on tärkeä vetovoimainen keskustatoiminto, jonka sijoittumista yleiskaava ohjaa merkintöjen lisäksi kaavamääräyksin mm. näin: ”Kaupunkikeskustan aluetta kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Olemassa olevissa keskustoissa tulee varmistaa, että liike- ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla.” Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijaintipaikkana keskusta on ensisijainen, mitä määräys vielä keskustoittain täsmentää: ”Myyrmäessä, Kivistössä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Koivukylässä, Korsossa ja Hakunilassa alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Lapinkylässä, Länsimäessä ja Länsisalmessa alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Länsisalmessa vähittäiskaupan suuryksiköiden rakentaminen tulee ajoittaa asuntorakentamisen aikatauluun.” Jatkosuunnittelun ohjaamisen lisäksi yleiskaava turvaa keskustojen saavutettavuuden eri liikennemuodoilla, mikä on kaupan kannattavuuden ja kestävän saavuttavuuden näkökulmasta erittäin tärkeää. Yleiskaava sijoittaa myös valtaosan tulevasta kasvusta keskustoihin mahdollistaen niiden kehittymisen asiakaspohjaltaan hyvinä kauppapaikkoina.

Asukkaiden eniten käyttämä yksityinen lähipalvelu on päivittäistavarakauppa, siksi niiden sijainnin ohjauksella on merkitystä myös mm. segregaation näkökulmasta. Lähikaupan tulee palvella kaikilla liikennemuodoilla liikkuvia kuluttajia ja mahdollistaa kohtuulliset asiointimatkat. Suuryksiköiden sijoittuminen ei saa heikentää lähipalvelujen saavutettavuutta. Yleiskaavaan ei ole erikseen määritelty paikallisia lähipalvelujen keskittymiä, vaan kaupan sijoittumista ohjataan yleiskaavamääräyksillä ja viime kädessä asemakaavoilla. Aluekohtaisiin määräyksiin on kirjattu näin: ”Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.” Asemakaavoituksen ja hankeohjauksen yhteydessä tulee tarkastella, että lähialueen asukaspohja on hankekokoa vastaava eikä ratkaisuilla haitata kaupan palveluverkon tasapainoa.

Kaupan alueet (KM) täydentävät kaupallisten palveluiden tarjontaa osana seudullista kaupan verkkoa. Niille saa sijoittua vähittäiskaupan suuryksiköitä sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa. Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.

Kaupan alueille on laadittu aluekohtaisia määräyksiä, joilla linjataan päivittäistavarakaupan sijoittumisesta alueittain sekä seudullisen keskustahakuisen erikoiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen mahdollistamisesta Tammistoon, Vantaanporttiin ja Porttipuistoon. Ratkaisujen tulee tukea ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustatoimintojen alueet huomioon ottaen. Petaksen kaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää sitovaa toteuttamispäätöstä Kehärataan liittyvästä asemasta. KM-alueita koskevissa aluekohtaisissa määräyksissä käytetään ilmaisua ”päivittäistavarakaupan suuryksikkö”, jolla viitataan vähittäiskaupan suuryksikkökoon ylittävään päivittäistavarakauppaan. Määräyksiin sisältyy maakuntakaavassa (Uusimaa 2050) määritelty aluekohtainen enimmäismitoitus. Kaupan hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon voimassa olevassa maakuntakaavassa määritellyt seudullisen kaupan alarajat.

Tammiston länsireunaan ja Porttipuiston pohjoisosaan on esitetty A/KM- alueet, jotka voivat joukkoliikenneyhteyksien paranemisen myötä muuttua osittain asumiseen.

6.1.6 Palvelut

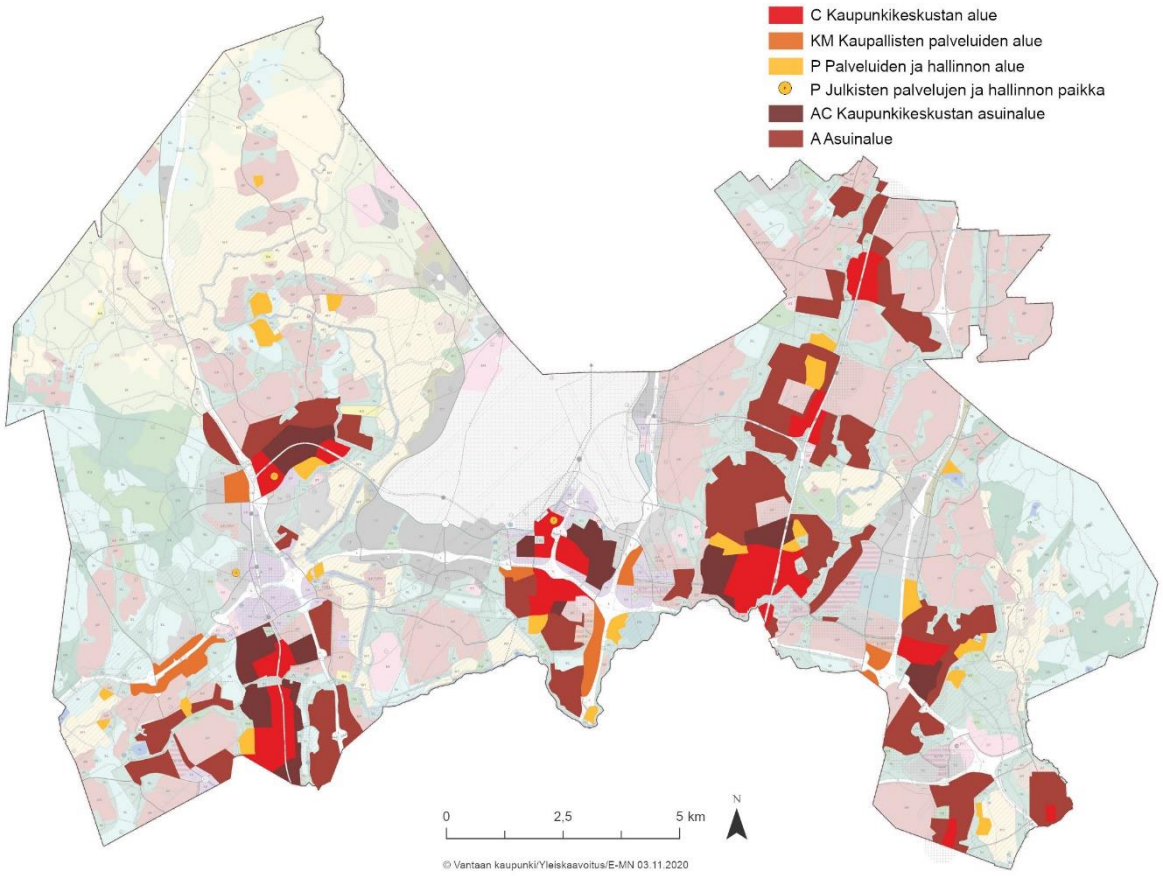

Kuva 18. Yleiskaavan palveluiden alueet.

Vantaa kasvaa voimakkaasti. Uudisrakentamisen painopiste on tällä hetkellä tiiviissä ja tehokkaassa rakentamisessa. Alueiden houkuttelevuus asumisen tai yrittämisen paikkana perustuu mm. palveluiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Palveluiden ja erilaisten toimintojen saavutettavuus vaikuttaa merkittävästi ihmisten jokapäiväiseen elämään ajankäytön ja liikkumistarpeen muodossa. Ideaalitilanteessa keskustamaisilla alueilla palvelut voi saavuttaa helposti kestävin kulkumuodoin. Vantaalaisilla asukkailla on odotusarvoja urbaanin asumisen eduista: sujuvasta arjesta ja palvelujen saavuttamisesta kävellen. Tavoite ei voi asukasmäärien ja palveluverkon tiheyden takia olla sama kaikilla alueilla, vaan on hyväksyttävä tosiasia, että tiivis kaupunkirakenne tarjoaa palvelut lähempänä kuin pientaloalue tai maaseutu.

Yleiskaava ei linjaa yksityiskohtaisesti alueiden palveluista, vaan luo sille maankäytölliset edellytykset. Palveluiden toteuttamismahdollisuuksia lisätään ja vahvistetaan nostamalla palveluverkon riittävyys ja saavutettavuus keskustoja ja asumista koskeviin määräyksiin. Tämä tarkastelu tulee tehdä asemakaavoituksen yhteydessä.

Yleiskaava määrittelee paikat laajoille palveluiden ja hallinnon alueille (P), jotka sijaitsevat keskusta-alueiden ulkopuolella. Merkinnällä osoitetaan mm. kartanot, urheilupuistot sekä sairaalat. Osalla aluevarauksista on samaan sijaintiin keskittynyt useampi julkinen tai yksityinen palvelutoiminto. Julkisten palveluiden ja hallinnon paikka -merkintä osoittaa tunnistettuja tulevaisuuden tarpeita toisen asteen koulutuksen osalta. Nämä toiminnot halutaan ohjata sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen joukkoliikenteellä hyvin saavutettaviin sijainteihin, jolloin nähdään parhaaksi osoittaa yleiskaavassa tarve riittävän tilavarauksen huomioimiseksi tarkemman tason suunnittelussa.

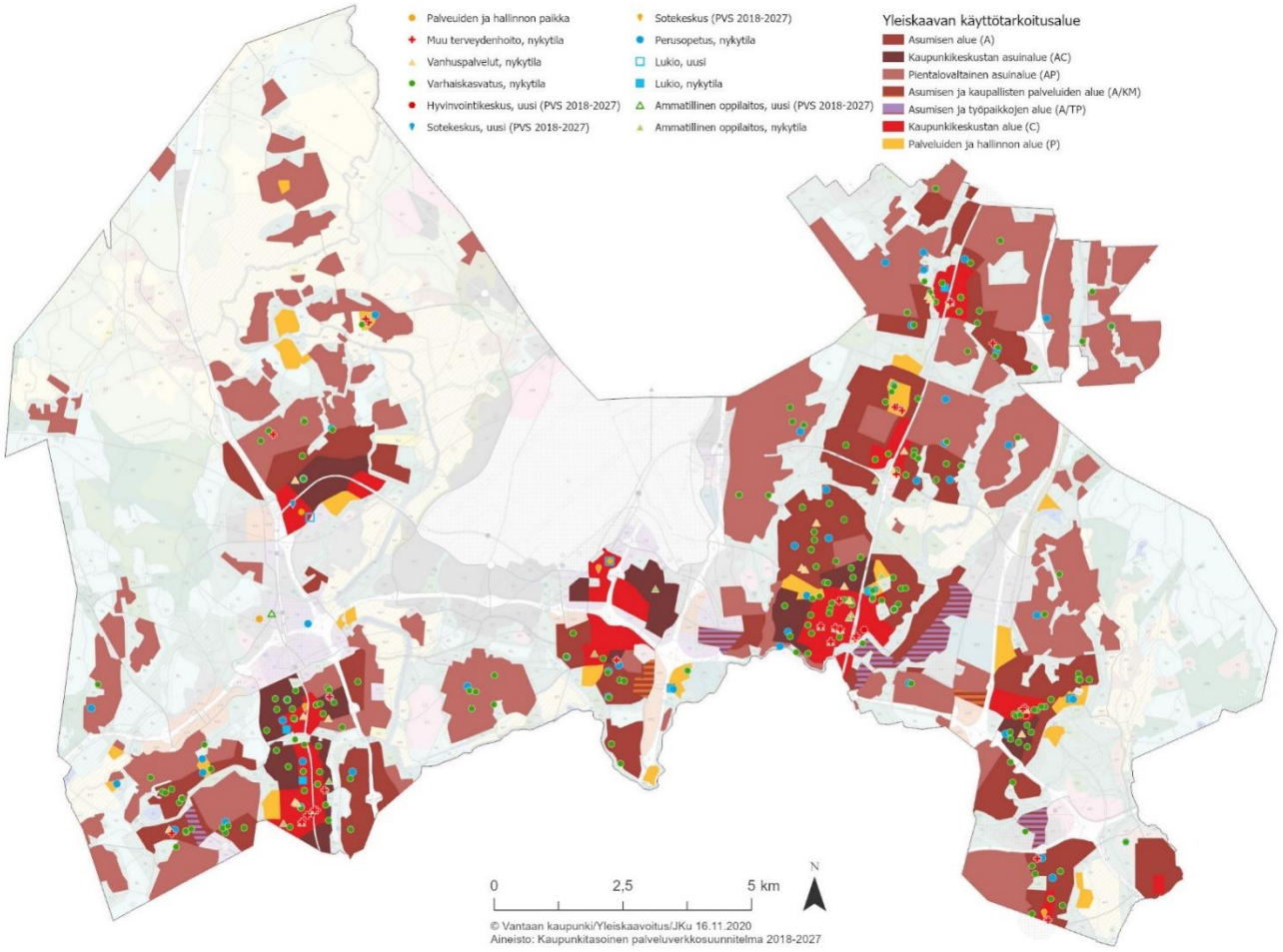

Kuva 19. Julkiset palvelut sijoittuvat keskusta- ja asumisen alueille palveluiden ja hallinnon alueiden lisäksi. Kartalla on esitetty palveluiden nykytilaa sekä Kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan (PVS 2018-2027) perustuvia tunnistettuja palvelutarpeita.

Matkailun kehittämisen näkökulmaa sekä kulttuuriympäristöjen roolia osana kaupunkilaisten elinympäristöä tukevat myös kartanoalueet ja muut historialliset miljööt. Nämä kohteet korostavat Vantaan monisatavuotista tarinaa, jota on syytä korostaa voimakkaan kasvun rinnalla. Yksityisessä omistuksessa olevat palveluiden ja hallinnon alueet, kuten kartanot, eivät ole tarkoitettu julkisten palveluiden tarpeisiin. Kulttuurihistoriallisia palveluiden alueiksi merkittyjä kohteita kehitettäessä suojeluarvot ovat huomioonotettava reunaehto.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.09.2018 palveluverkkosuunnitelman vuosille 2018–2027. Suunnitelman sisältö on otettu huomioon yleiskaavan palveluiden aluevarauksia ja määräyksiä laadittaessa.

6.1.7 Toimitila-alueet ja työpaikat

Työpaikkojen määrä Vantaalla on kasvanut voimakkaasti Suomen pitkästä taantumasta huolimatta. 2010-luvulla työpaikkamäärä on kasvanut yli kuusi prosenttia. Määrän ennustetaan kasvavan myös jatkossa. Teollisuuden ja kaupan työpaikkojen osuus työpaikoista pienenee, kun taas etenkin matkailu- ja ravitsemistoiminnan, kiinteistö- ja tutkimuspalveluiden, elinkeinoelämän palveluiden sekä muiden palveluiden osuus kasvaa. Määrällisesti eniten uutta kerrosalaa tarvitaan varastorakennuksiin, tilankäytön tiivistyessä etenkin toimistoissa.

Yleiskaavan toimitila-alueiden ratkaisu nojaa vahvasti kestävän kasvun raamiin. Toimitilarakentamiselle on esitetty riittävästi rakentamismahdollisuuksia nykyrakenteesta, mahdollistaen samalla maankäytön tehostaminen kaupunkirakenteellisesti keskeisillä paikoilla. Toimitila-alueet on yleiskaavassa jaettu neljään luokkaan, kaupallisten palvelujen alueeksi, monipuolisiksi työpaikka-alueiksi, tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi sekä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi. Työpaikkoja ja toimitilarakennuksia sijoittuu jatkossakin runsaasti myös keskustatoimintojen, asumisen ja työpaikkojen sekä lentokentän alueille.

Suurimpana uutena toimitila-alueena esitetään Tuusulan katuverkkoon ja työpaikka-aluekokonaisuuteen kytkeytyvää kokonaisuutta Vierumäen lentomelualueella.

Monipuolisiksi työpaikka-alueiksi on varattu etenkin hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsilla sijaitsevia toimitila-alueita, jossa on hyvät edellytykset toimisto-, palvelu- ja tehokkaan tuotantotoiminnan kehittämiseen. Alueiden kehittämisessä tulee huomioida laadukkaan kaupunkitilan syntyminen, jalankulkijan ja pyöräilijän liikkumismahdollisuudet sekä vihertehokkuus. Suurimmat monipuolisten työpaikka-alueiden kokonaisuudet sijoittuvat Vantaankoski-Vehkalan ja Aviapoliksen alueille.

Yleiskaavassa ympäristöhäiriöitä, kuten melua, tärinää ja raskasta liikennettä, aiheuttavia toimintoja on ohjattu alueille, joissa niistä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa. Nämä alueet on osoitettu tilaa vaativan tuotantotoiminnan alueiksi (TT). Alueet sijaitsevat pääasiassa voimakkaan lento- tai tiemelun alueella lentokentän ympäristössä. Ympäristöhäiriöitä tuottamattoman tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi (TY) on osoitettu toimitila-alueet, joita halutaan edelleen kehitettävän rouheampien toimintojen alueena ja joiden joukkoliikenneyhteydet eivät tarjoa hyviä edellytyksiä työvoimaintensiivisen työpaikkatoiminnan kehittämiseen.

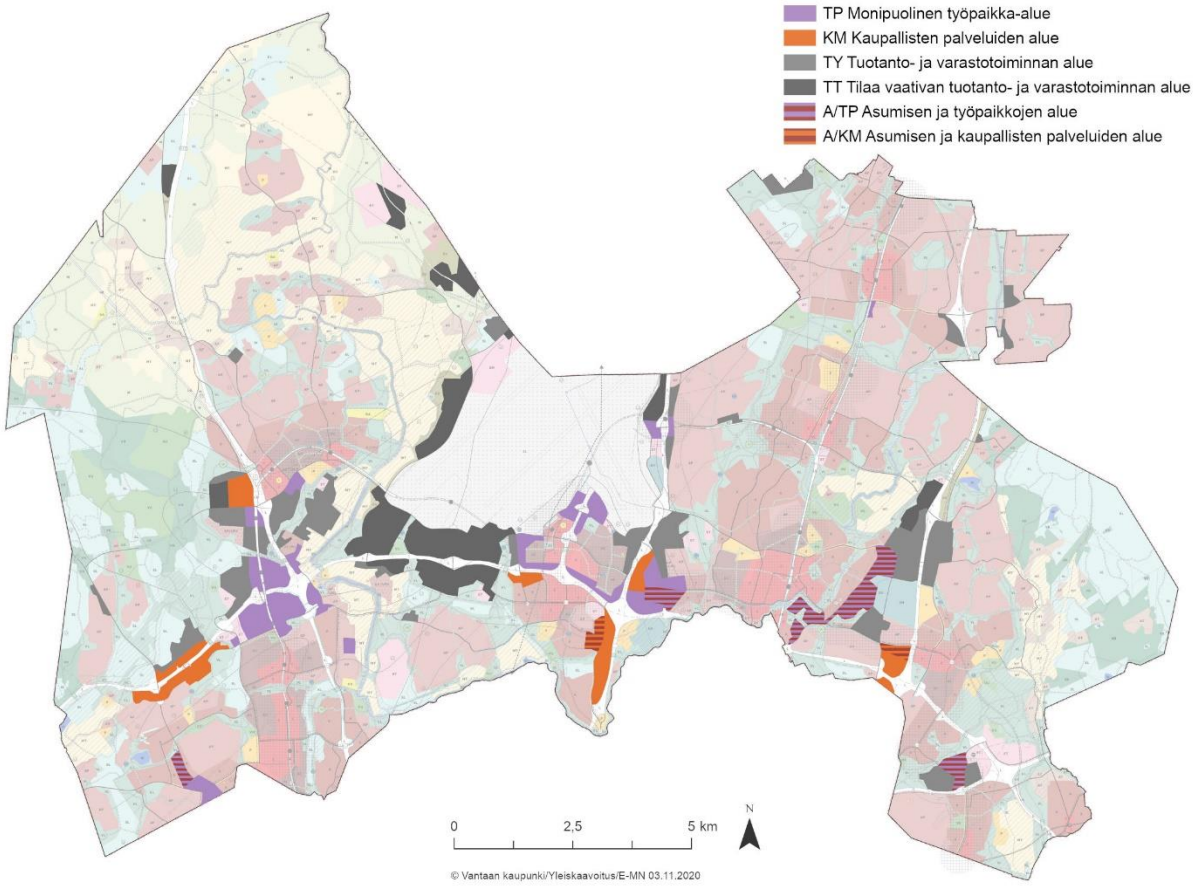

Kuva 20. Yleiskaavan toimitila-alueet.

Osa toimitila-alueista, jotka sijoittuvat kaupunkirakenteessa keskeisesti, on muutettu myös asumista salliviksi alueiksi tai kokonaan asuinalueiksi. Työpaikkojen ja asumisen sekoittaminen mahdollistaa kaupungin tiivistymisen ja rakenteen monipuolistumisen joukkoliikennevyöhykkeille tavoitteiden mukaisesti. Kun vanhoja toimitila-alueita muutetaan asumiseen, tulee mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet huomioida.

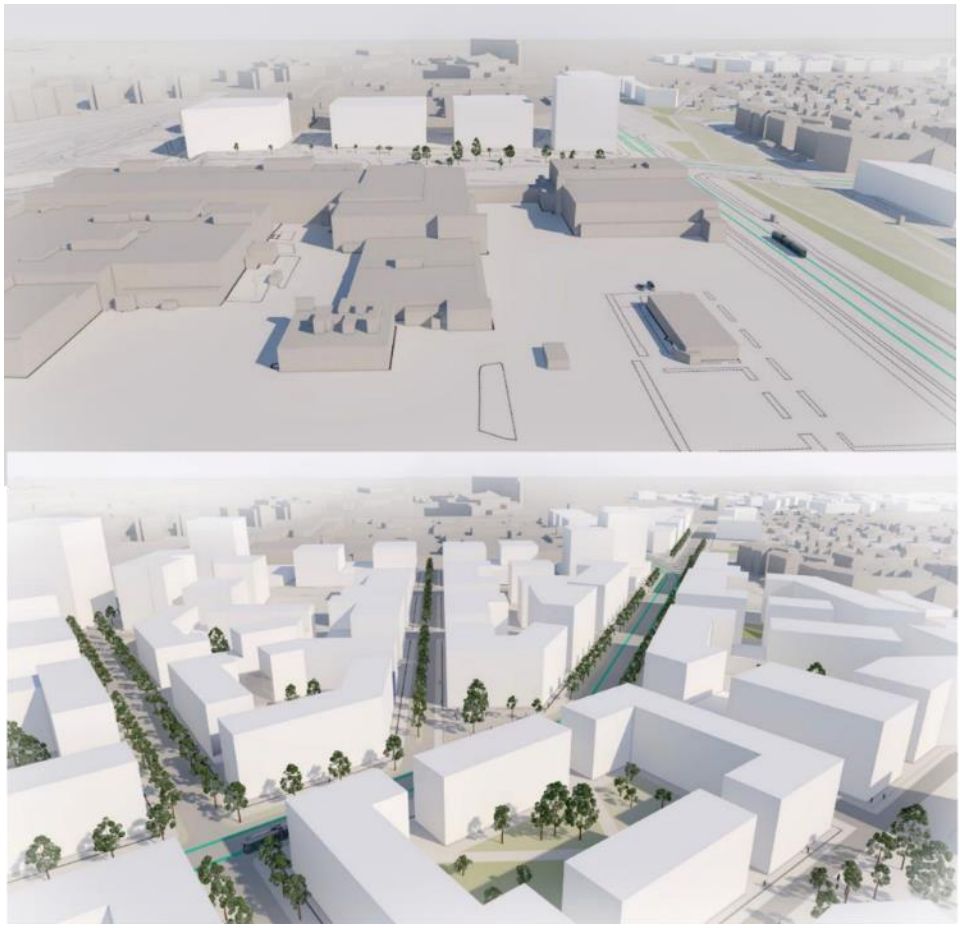

Kuva 21. Useita olemassa olevia työpaikka-alueita on osoitettu yleiskaavassa muutosalueiksi erityisesti joukkoliikenteen runkoyhteyksien alueella. (kuva: Sitowise Oy)

6.1.8 Asuminen

Asumiselle varatut paikat yleiskaavassa

Monipuolinen kaupunki mahdollistaa monentyyppistä asumista. Asuntorakentamista ohjaavat muun muassa saavutettavuus ja asumisterveydelliset olosuhteet. Asukkaat tuottavat eloa kaupunkiin, kunhan asuminen ei ole alueen ainoa toiminto. Yleiskaavan asuinalueilla on sallittua sijoittaa asumista tukevia palveluita ja asumiselle häiriötä tuottamattomia muita toimintoja.

Tilaa uudelle asuntorakentamiselle on mitoitettu ensisijaisesti olemassa olevan väljästi rakennetun rakenteen sisään täydentämään tai korvaamaan nykyistä asuntokantaa. Lisäksi asumista on osoitettu aiemmin muuhun maankäyttöön varattuja alueita. Esimerkiksi raitiotien reitin varrella on muutettu työpaikka-alueita asumiselle.

Yhtenä täydennysrakentamisen ja kaupunkirakenteen eheyttämisen ratkaisuna yleiskaavassa on tehokkaan asuntorakentamisen sijoittaminen tiemäisten katujen avoimiin maisemiin. Tavoitteen on paikan identiteetin muovaaminen urbaanimmaksi ja virkistyskäytön kannalta vähempiarvoisten rakentamattomien alueiden hyödyntäminen. Nämä alueet on määritelty katukuvan kehittämisalueiksi.

Yleiskaava ei esitä laajoja uusia aluevarauksia asuntorakentamiselle rakentamiseen aiemmin osoittamattomilta alueilta. Kaikki uudet rakentamisen alueet ovat nykyisen kaupunkirakenteen sisällä tai laidalla. Vain Länsisalmeen Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan pohjautuva merkintä metroaseman ympäristöstä tekee tässä poikkeuksen. Sinne on esitetty laajalti uusia rakentamisen alueita.

Edellisistä yleiskaavoista rakentamattomina pysyneitä alueita siirtyy asuntorakentamisen varauksina edelleen yleiskaavaan. Joitakin asumiseen aiemmin varattuja rakentamattomina säilyneitä alueita on merkitty viheralueiksi.

Asuinaluevarauksia on yleiskaavassa eniten kaikista maankäyttöluokista. Asuntovaltaisille alueille on varattu maapinta-alaa yhteensä noin 7000 ha. Asuinalueet on luokiteltu kaupunkirakenteellisen sijainnin ja alueiden olemassa olevan rakenteen arvojen perusteella. Asuntoalueiden määräyksiin on sisällytetty paljon esim. palveluverkon ja viherrakenteen kehittämiseen kohdistuvia asioita, joita kartan merkinnöistä ei muilla tavoin ole esitetty. Asuinaluetyypit eroavat toisistaan enemmän niille asetetussa elinympäristötavoitteessa kuin siinä, millaisia rakennuksia alueille on mahdollista rakentaa.

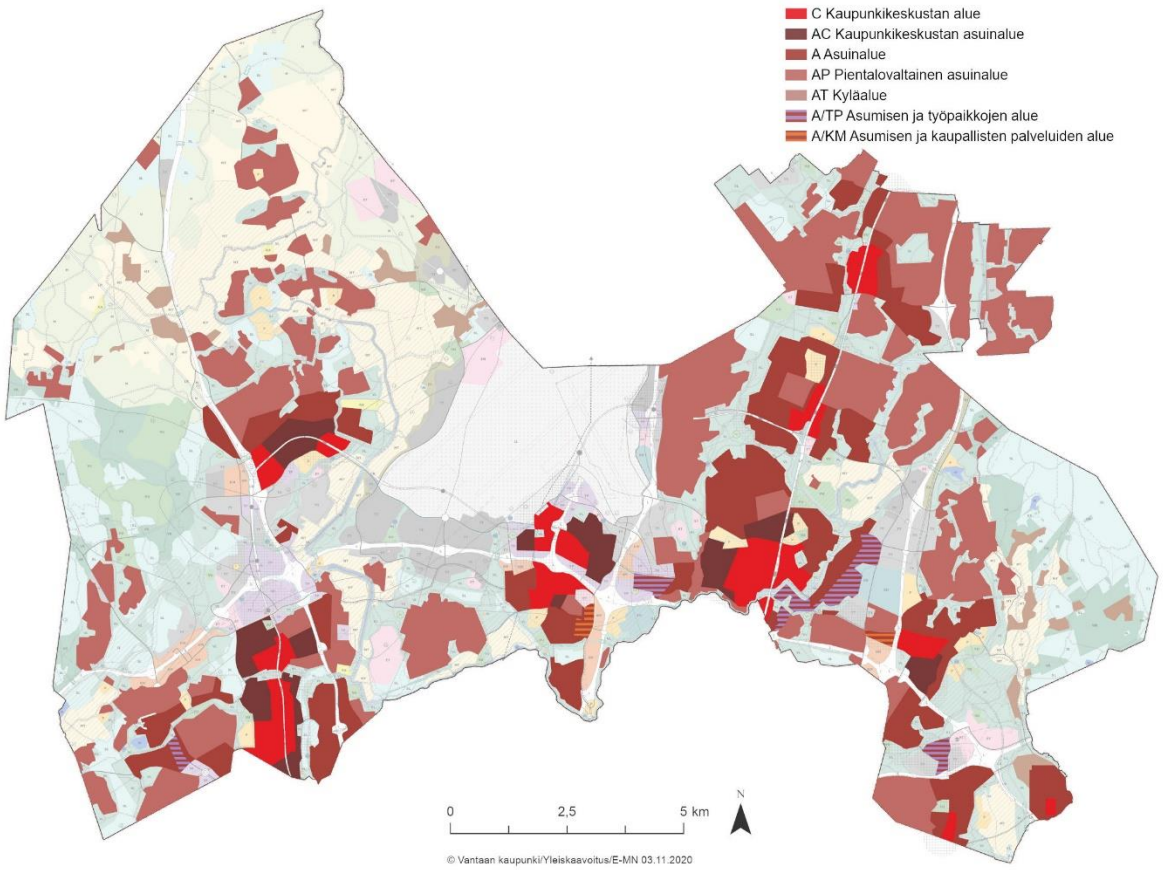

Kuva 22. Asumiseen varatut alueet yleiskaavassa.

Asuntoalueiden monipuolistamisen mahdollisuuksia:

Vyöhykemalli asumisen maankäyttöluokkien jakoperusteena

Yleiskaavan asumisen alueet on luokiteltu kaupunkirakenteellisen sijainnin perusteella. Ratkaisu vahvistaa sekoittuneen kaupunkirakenteen toteutumisen edellytyksiä. Toisena tavoitteena on edistää asuinkortteleiden toteutuksessa uusien ratkaisumallien kehittämistä.

Yleiskaavan asuntorakentamisen ohjauksessa talotyyppi ei ole hallitseva. Vain pientalovaltaisilla alueilla ohjataan rakentamista talotyyppi-termillä. Kaikkia muita alueita voi rakentaa ns. 'kaikilla talotyypeillä'. Tällä tavoitellaan monipuolisia, inhimillisiä, tiiviitä, identiteetiltään toisistaan poikkeavia alueita, joille voi kehittyä toistaiseksi luokittelemattomiakin asuntorakentamisen ratkaisuja. Merkintätavalla halutaan edistää väljien kortteleiden täydentymistä rakennetta monipuolistavin ja ympäristöä rikastuttavin ratkaisuin. Tehokas rakentaminen ei aina ole tiivistä ja inhimillistä kaupunkitilaa tukevaa, jos se sijoitetaan kasvavasti kerroksiin. Kerroksiin sijoitettava rakentaminen on usein mahdollista toteuttaa samalla tehokkuudella, samalla tontilla matalasti ja ulkotilallisesti mielekkäämpinä ratkaisuina.

Yleiskaavalla halutaan mahdollistaa samoihin kortteleihin monien erilaisten rakennustypologioiden rakentamista. Tulevaisuuden asuinalueille tavoitteena on sallia niin kerrostalojen ja pientalojen yhdistelyä kuin näiden talotyyppien välimuotojen ja variaatioiden kehittyminen. Uudenlaisten korttelityyppien lisäksi Vantaan lähiöaikakauden olemassa olevia korttelirakenteita on monessa paikassa mahdollista monipuolistaa toteuttamalla toisentyyppisiä taloja olemassa olevien sekaan. Esimerkiksi kerrostalokortteleiden laajojen pysäköintialueiden käyttöä voi monipuolistaa kansiratkaisuilla siten, että pysäköintikansien päälle voisi rakentaa kaupunkipientaloja. Tai vilkkaiden katujen varsilla olevien pientaloalueiden viihtyisyyttä voisi parantaa toteuttamalla katujen varsille sopivia tehokkaita asuintalomalleja, mitä ei määritellä kerrostaloina.

Asumisen alueiden maankäyttöluokat

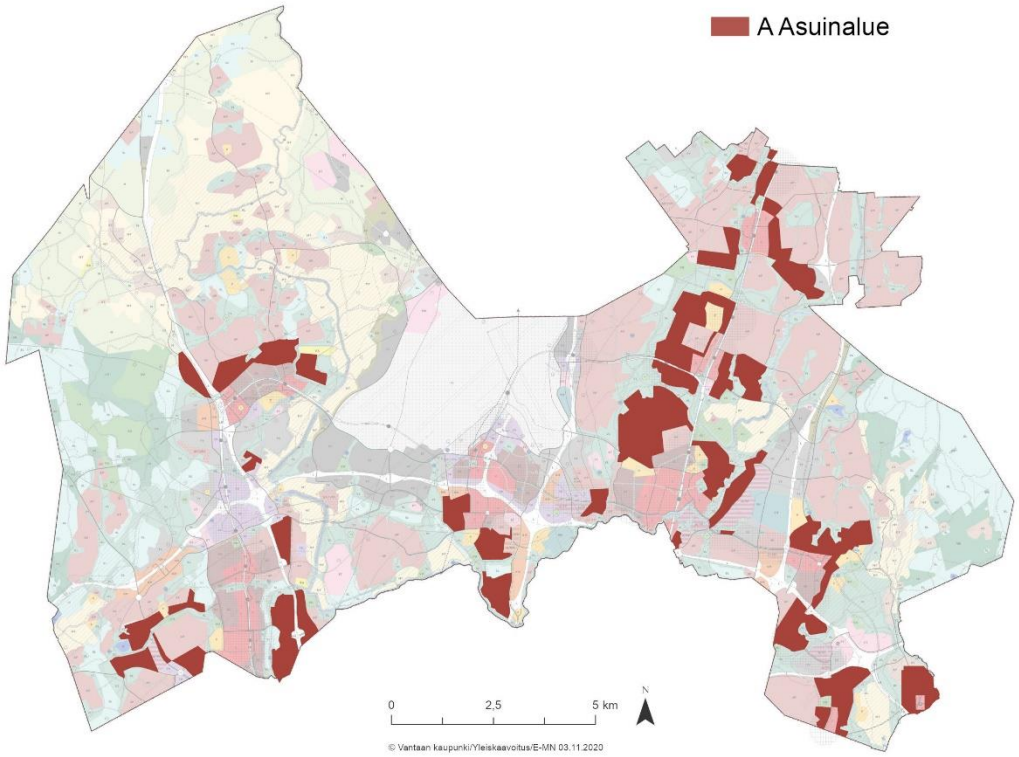

Kuva 23. Asuinalueet (A) yleiskaavassa.

Asuinalueilla (A) on sallittua rakentaa monenlaisia erinäköisiä asuntovaltaisia alueita. Paikan kaupunkirakenteellinen sijainti ohjaa kunkin alueen tavoitetasoa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. A-alueita on yleiskaavakartalla yhteensä vain noin 2000 ha. Merkinnällä on merkitty idässä kestävän kasvun vyöhykkeen asumisen alueita, lännessä väylien ja vahvan linja-autoliikenteen varsilla olevia asuinalueita ja muualla kaupungissa rakenteeltaan jonkin verran muuttuvia, täydentyviä ja/tai toistaiseksi rakentumattomia asuntoalueita. Kaikkien vanhojen keskustojen viereiset asuntoalueet on pääosin merkitty asuinalueina (A). Hyviä esimerkkejä tavoitetilasta ovat Kartanonkoski ja Arabianranta.

Kuva 24. Kartanonkosken alue on hyvä esimerkki yleiskaavan A-merkinnän tavoitetilasta. (Kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki / Lentokuva Vallas Oy, Pekka Turtiainen)

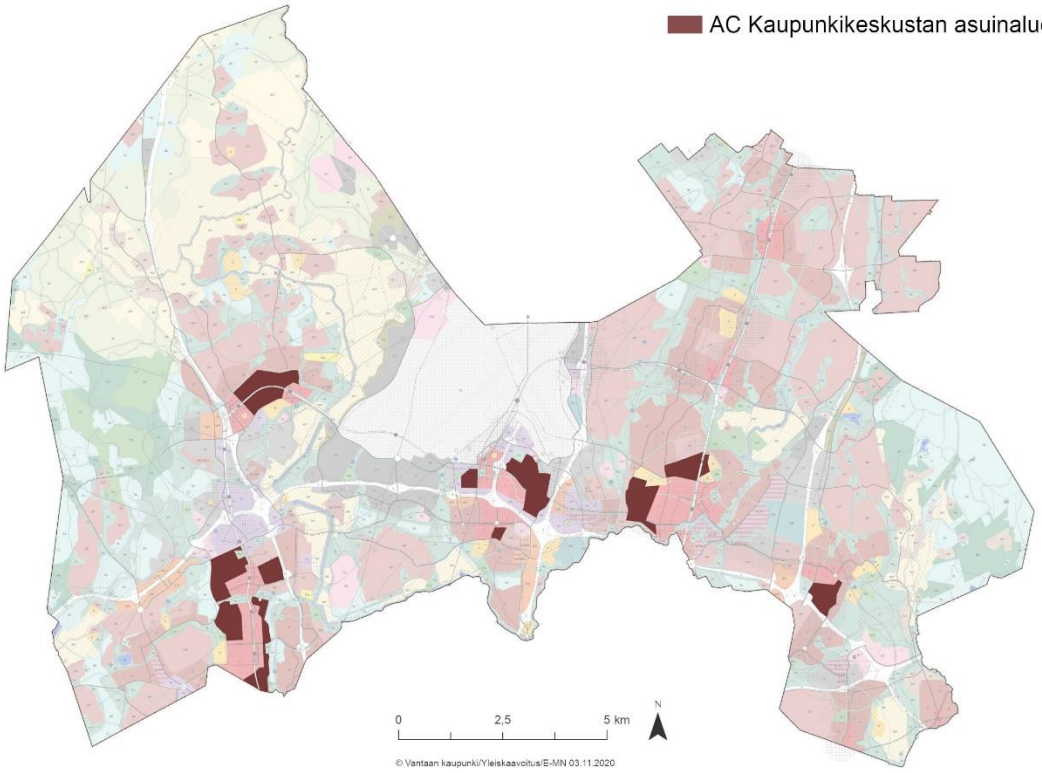

Kuva 25. Kaupunkikeskustan asuinalueet (AC) yleiskaavassa.

Kaupunkikeskustan asuinalue (AC) ohjaa keskustoihin rajoittuvien asuntovaltaisten alueiden kehittämistä voimakkaasti kasvavia keskusta-alueita tukeviksi. Kaupunkitilan laatuun, viherrakenteeseen ja korttelirakenteeseen pätee samat tavoitteet ja vaateet kuin keskusta-alueillakin. Vain kaupan sijoittamisen edellytykset erottavat asuntovaltaisen keskusta-alueen kaupunkikeskustan alueesta. AC-alueiksi on määritelty yhteensä 540 ha maata.

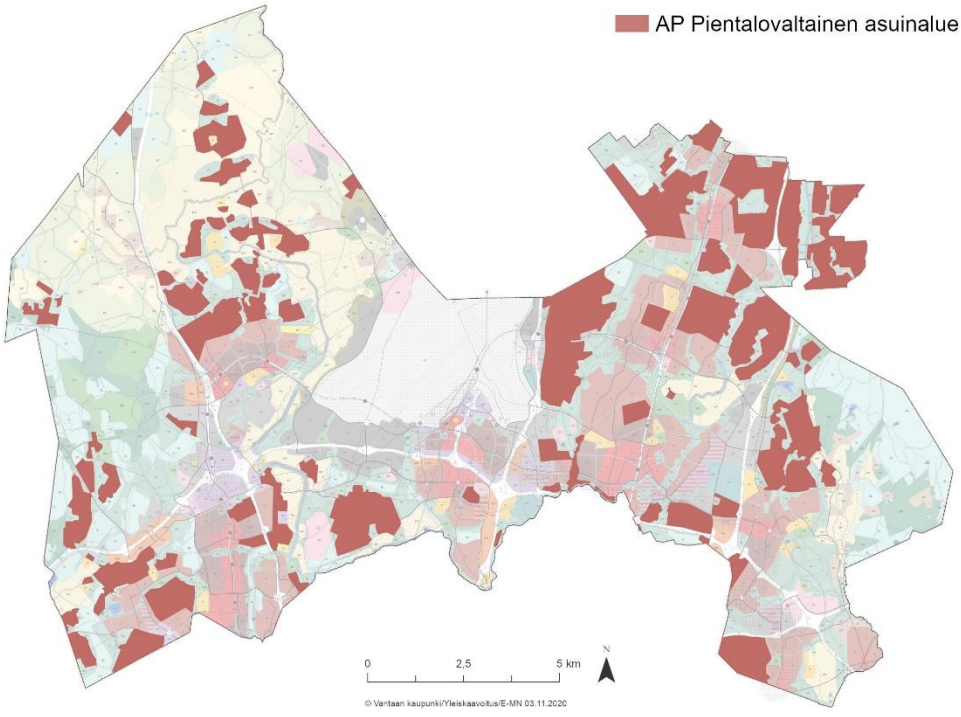

Kuva 26. Pientalovaltaiset asuinalueet yleiskaavassa.

Pientaloalueiden linjausten tavoitteena on vaalia olemassa olevia pientalomiljöitä ja luoda uusia. Pientalovaltainen asuinalue voi rakentua niin yhtiömuotoisilla ratkaisuilla kuin erillispientaloina. Alueilla voi olla yksittäisiä kerrostalokortteleita. Pientalovaltaisen asuinalueen miljöö voi olla hyvin urbaani tai väljä ja vehreä kiemurtelevien hiekkateiden varsille rakentunut omakotitalojen nauha. Niin Ylästö kuin Kartanonkoskikin ja Espoon Säterinmetsä käyvät esimerkistä, millaista pientalovaltaisella asuinalueella voi olla, miksei Helsingin Alppikyläkin. Pientalovaltaisia asuinalueita on

yleiskaavakartalla yhteensä noin 4100 ha, mikä on pinta-alaltaan suurin yleiskaavan kaikista rakentamisen maankäyttöluokista.

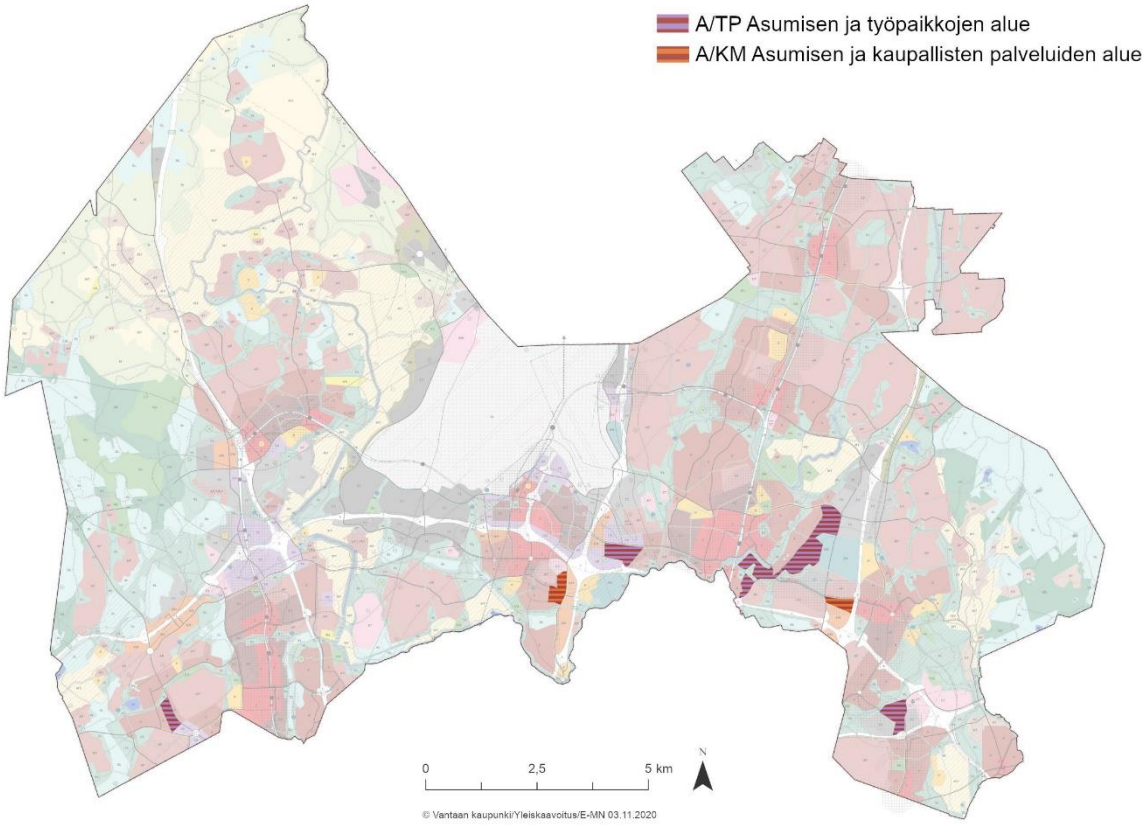

Kuva 27. Asumisen ja työpaikkojen sekä asumisen ja kaupallisten palveluiden alueet yleiskaavassa.

Kahden maankäyttöluokan merkinnöillä (raidalliset aluevarausmerkinnät) on määritelty alueita joukkoliikennevyöhykkeellä, jotka kehittyvät nykyisen toiminnon, työpaikkojen tai kaupan, lisäksi asumiseen. Näiden alueiden toimivuuden ja riittävän tehokkuuden kannalta on erittäin tärkeää ohjata muutosta laajoja kokonaisuuksia kattavilla suunnitelmilla, ei yksittäisinä tonttimuutoksina. Kahden maankäyttöluokan merkinnällä asumiseen muuntuvia alueita on merkitty yleiskaavaan yhteensä vain noin 200 ha.

Asumisen määräykset on rakennettu siten että alueille sijoitettavat puistot, virkistysalueet ja -reitit sisältyvät asumisen aluevaraukseen. Vehreys on läpileikkaava tavoite kaiken uuden rakentamisessa ja olemassa olevan vaalimisessa. Alueita halkovat laajimmat viheraluekokonaisuudet on esitetty aluevarausmerkinnän päällä niiden likimääräistä sijaintia esittävällä merkinnällä. Yleiskaavamääräyksissä vehreyden läpileikkaavuutta ohjataan vihertehokkuudella.

Lähipalveluiden sijoittamisesta asuinalueilla linjataan yleiskaavassa samoin kuin viheralueista. Ne voidaan sijoittaa asumisen lomaan ja yleiskaavamääräyksessä vaaditaan, että asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään lähipalvelujen riittävyys ja varataan niille tarvittaessa riittävästi tilaa.

Asuinalueiden talotypologioista yleiskaavamääräyksissä

Yleiskaavamääräyksistä on tarkoituksellisesti häivytetty rakennustypologia. Vain pientalot on rakennustyyppinä nostettu määräyksiin. Vantaalle monin paikoin ominaista, pientalorakentamisella kehittynyttä miljöötä pyritään vaalimaan vehreänä ja matalalla rakennuskannalla rakennettuna siten, että kortteleiden liikenne- ja pysäköintijärjestelmät eivät varaa huomiota maisemassa ja ympäristön mittakaava säilyy pientaloille tavanomaisena.

Olemassa olevia pientaloalueita löytyy kaikilta yleiskaavan asumista osoittavien maankäyttömerkintöjen alueilta. Asuinalue (A) ja pientalovaltainen asuinalue (AP) merkinnöissä pientalokortteleiden vaaliminen on yleiskaavamääräyksin osoitettu. Maankäyttömerkinnöistä eniten pinta-alaa yleiskaavakartalla valtaa pientalovaltaisen asuinalueen (AP) merkintä, noin 17 % kokonaispinta-alasta. Asuinalue (A) merkintää on kartalla noin 8 % pinta-alasta, ja kaupunkikeskustan (C) ja kaupunkikeskustan asuinalueen (AC) merkintöjä yhteensä n. 5 % pinta-alasta. Yleiskaavan

asuinaluemerkinnällä (A) merkityillä alueilla olemassa olevasta rakennuskannasta noin 55 % on pientaloja kun taas A-alueilla yleiskaavan laadinnan hetkellä asuvista asukkaista yli 85% asuu muussa kuin pientalossa.

Yleiskaavamääräyksissä viitattu pientalo on asuinrakennus, jossa on yhden tai useamman asunnon käsittävä maksimissaan kolmekerroksinen asuinrakennus, jossa jokaiseen asuntoon on maantasosta oma sisäänkäyntinsä. Jokaiseen asuntoon voi liittyä oma asuntopiha. Yleiskaavamääräyksissä tarkoitetun pientalomääritelmän täyttäviä talomalleja voidaan kutsua myös mm. erillispientaloiksi tai omakotitaloiksi, paritaloiksi, atriumtaloiksi, kytketyiksi pientaloiksi, rivitaloiksi, rinnetaloksi tai terassitaloksi/kerrospientaloiksi, tyyppitaloksi tai pakettitaloksi, kaupunkipientaloksi tai viipaletaloksi. Tärkein yleiskaavan tarkoittaman pientalon ominaisuus on vähäinen asuntojen määrä ja rakennuksen matala korkeus.

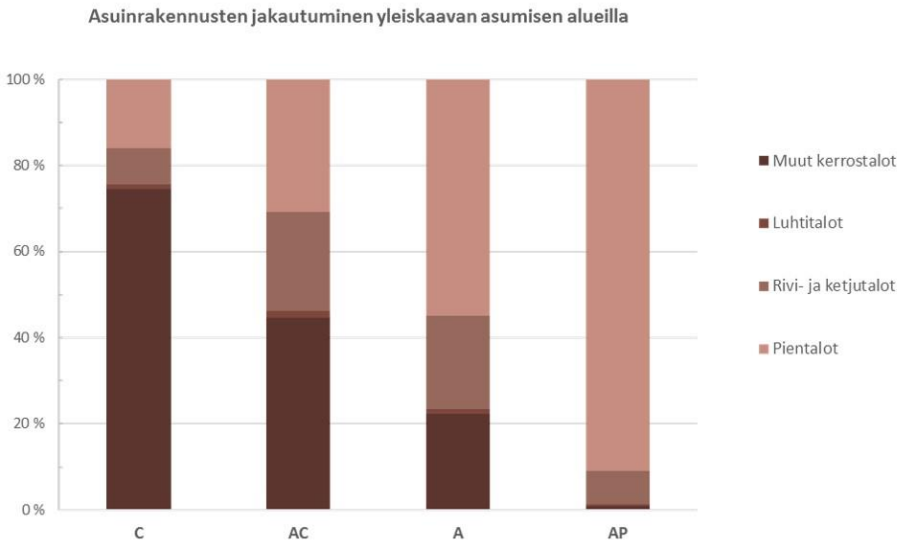

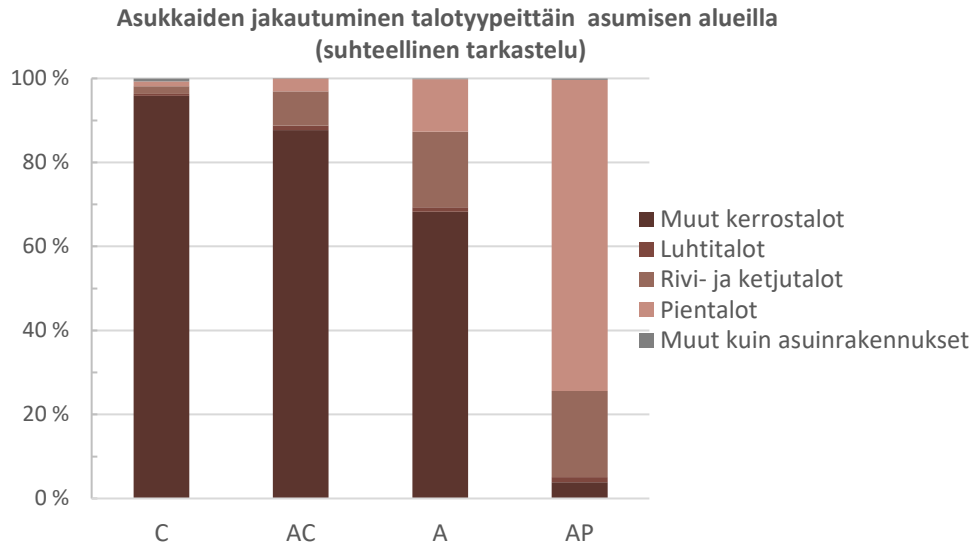

Kuva 28: Asuinrakennusten jakautuminen yleiskaavan asumisen alueilla ja asukkaiden jakautuminen rakennustyypeittäin vuonna 2019 (Aineisto: HSY/ Seutudata 2019).

Maaseutualueiden asuntorakentamisen ohjaus

Yleiskaava toteutuu rakentamisen osalta valtaosin asemakaavoituksen kautta. Vantaalla on huomattava määrä asemakaavoittamatonta aluetta, jonka rakentamisen ohjaamisen pohjana yleiskaava toimii. Kyse on lähinnä maaseudusta, joten rakentamisen määrä ei ole vuositasolla suuri ja pääosa hankkeista on yksittäisiä pientaloja. Tiiviimmän kaupunkirakenteen alueella hankkeilta on edellytetty lähes aina asemakaavaa. Hankalin tilanne on asemakaavoitetun alueen lähialueilla mm. yleiskaavan pientaloalueilla, missä rakentamisen painetta on, mutta resursseja pientaloalueiden asemakaavojen laadintaan ei ole.

Rakentamisen ohjaamisen väline asemakaavoitetun alueen ulkopuolella on suunnittelutarveratkaisu, mikä valmistellaan maanomistajien hakemuksesta kaupunkisuunnittelussa. Suunnittelutarveratkaisuissa arvioidaan hankkeen sopivuus kyseiselle paikalle. Siitä ei saa aiheutua haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Se ei saa vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Rakentamisen ohjaamisessa yleiskaavan AP-, AT-, M- ja MT-alueilla käytetään emätilaperiaatetta, mikä tarkoittaa, että tilalla sallittujen asuntojen enimmäismäärä lasketaan emätiloittain. Rakennusoikeuden laskentasäännöt ilmaisevat, kuinka monta asuntoa voidaan enintään rakentaa tietyn ajankohdan kiinteistöjaotustilanteen mukaista tilaa kohti. Emätilatarkastelu perustuu Vantaalla kaupunginvaltuuston 6.6.1983 hyväksymään yleiskaavaan, jolloin päätettiin maaseutualueiden rakennusoikeuksien jakautumisesta emätilaperiaatteella. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun periaatteen mukaisesti päätöstä on noudatettu vuosien 1992 ja 2007 yleiskaavoissa, ja samaa periaatetta on tarkoitus noudattaa edelleen. Kunkin emätilan kokonaisrakentamismahdollisuudet on laskettu taulukon 1. laskusäännön mukaisesti emätilakohtaisesti.

Taulukko 2. Rakentamismahdollisuuksien määräytymisperusteet yleiskaavassa

	AP pinta-ala	**AT pinta-ala**	**M pinta-ala**	**MT pinta-ala**
Ei asuinrakentamista	Alle 0,2 ha	Alle 0,2 ha	Alle 2 ha	Alle 2 ha
1 asunto	0,2-2,0 ha	0,2-2,0 ha	-	-
2 asuntoa	2,0-3,0 ha	2,0-3,0 ha	2,0-5,0 ha	2,0-5,0 ha
3 asuntoa	Yli 3,0 ha	Yli 3,0 ha	5,0-20,0 ha	5,0-20,0 ha
Lisäksi			1 asunto/ täysi 20,0 ha	1 asunto/ täysi 20,0 ha

Laskusäännön mukaisesti maaseutumaisilla asemakaavoittamattomilla alueilla luoteis-Vantaalla ja itä-Vantaalla on yhteensä 674 kpl rakentamismahdollisuuksia (1 asunto). AP- ja AT-alueiden osalta laskusääntöä on muutettu aikaisemmasta siten, että emätila saa kolmannen asunnon 3 hehtaarin pinta-alan ylittyessä. Tämä muutos tuottaa noin 20 rakentamismahdollisuutta lisää aiempaan laskukäytäntöön nähden. Emätilakohtaisia rakentamismahdollisuuksia arvioitaessa huomioidaan tilalla jo olemassa olevien, myös jo ennen vuotta 1983 rakennettujen asuntojen lukumäärä, joka vähentää jäljellä olevien rakentamismahdollisuuksien määrää. Asunnoiksi lasketaan myös voimassa olevat suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset sekä rakennusluvat.

Huomioitavaa on, että laskelma on teoreettinen, koska se ei ota huomioon esimerkiksi rakennusjärjestyksen määräyksiä rakennuspaikkojen pinta-alasta ja sijainnista. Myöskään tarkkoihin rakentamispaikkoihin ei yleiskaavassa oteta kantaa, koska rakennuspaikat määritellään aina suunnittelutarveratkaisuissa.

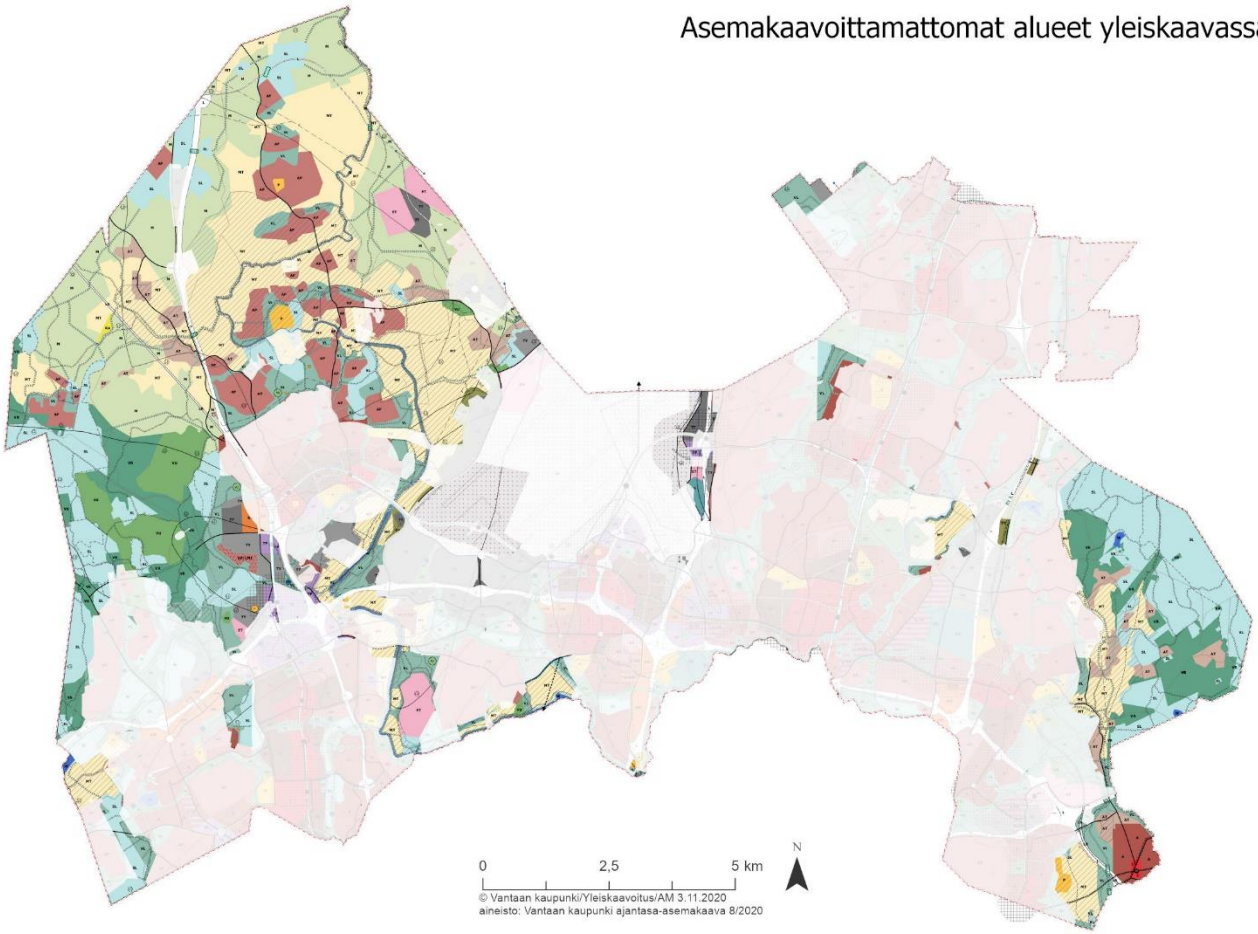

Kuva 29. Asemakaavoittamattomilla alueilla rakentamista ohjataan yleiskaavan emätilaperiaatteen mukaisesti ja suunnittelutarveratkaisuun perustuen.

Kaupungissa on asemakaavoittamattomilla alueilla asuinrakennuksia, jotka eivät ole yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisia. Tällaisia asuinrakennuksia sijaitsee mm. yleiskaavan lähivirkistysalueilla (VL) sekä tuotanto- ja varastotoiminnan (TY) alueilla. Mikäli tällainen rakennus tuhoutuu tai muusta syystä on purettava, sen voi korvata uudella yleiskaavan käyttötarkoitusmerkinnästä riippumatta.

6.1.9 Kaupunkitila joukkoliikennekaupungissa

Ihmisen näkökulma

Modernisaation myötä autoilu on heikentänyt kaupunkielämän edellytyksiä kaupunkitilassa. Ihmisten olosuhteet kaupunkitilassa ovat muuttuneet alisteiseksi liikennejärjestelmien toimivuudelle. Kaupunkikehityksen historiaa tarkastellessa voidaan huomata, miten ihmiset valitsevat toimintamallikseen, olemisen ja liikkumisen tavakseen sen, minkä kaupungin tilallinen järjestelmä tekee helpoimmaksi ja turvallisimmaksi. (Jan Gehl: Ihmisten Kaupunki, 2018)

Kaupunkitila vaikuttaa myös liikkumisen tahtiin: mitä enemmän huomioitavaa tilassa on, sitä hitaammin ihminen siinä etenee välineestä riippumatta ja sitä enemmän reagoi ympärillään oleviin asioihin – kohtaa muita ihmisiä, asioi liikkeissä, väistää vastaantulijoita.

Yleiskaavan läpileikkaava strategia

Kaupunkitilan laadun parantaminen on yleiskaavamääräyksissä läpileikkaava teema. Vantaan kaupunkirakenteen perimä nojaa modernisaation ajattelutapaan toimintoja erottelevasta järjestelmästä. Modernisaation periaatteissa ihmisen ympäristökokemus ja sen vaikutukset ihmisen toiminnalle jätettiin toissijaisiksi. Ollakseen resurssiviisaasti toimiva ja kestävästi kasvava kaupunki, kaupunkitilan tulee nykyistä vahvemmin ohjata käyttäjiensä valintoja kestävyyttä tukien. Kaupunkitilan tulee kannustaa liikkumaan lihasvoimalla ja kestävillä kulkumuodoilla sekä valitsemaan turhan kuluttamisen sijasta muuta tekemistä. Kaupunkitila voi parhaimmillaan vahvistaa paikallisyhteisöjen muodostumista.

Katukuvan kehittämisvyöhyke

Yleiskaavakartalle on joukkoliikennekaupungin maankäytön tehostamista ja kaupunkitilan laatua ohjaavan kestävän kasvun vyöhykkeen strategisen merkinnän lisäksi tuotu merkittävien katujen varsille strateginen merkintä **Katukuvan kehittämisvyöhyke**. Merkintä kehittyi asuntorakentamisen sijoituskohteita haarukoitaessa, kun pohdittiin asuinalueiden asuinviihtyvyyteen ja liikkumisen edellytyksiin vaikuttavia tekijöitä. Vantaalla on paljon katumaisemia, jotka näyttäytyvät kulkijalle ensisijaisesti suojaviheralueina ja joilla liikkumisen vauhti nousee ympäristöstä johtuen helposti yli annetun ohjearvon. Tiemäisten katuympäristöjen täydennysrakentamista ohjaavalla merkinnällä tavoitellaan kortteli-rakenteen eheytymistä ja paikan parempaa tunnistettavuutta.

Katukuvan kehittämisvyöhyke on ensisijaisesti kaupunkitilan laatua ohjaava päällekkäismerkintä, joka ottaa kantaa alueen täydennysrakentamisen sijoittamisen mahdollisuuksiin sekä maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittamiseen. Katukuvan kehitysalueita on priorisoitu tärkeyden perusteella yleiskaavakartalle yhdeksän: Rajatorpantie, Martinkyläntie, Tammiston kauppatie, Tikkurilantie, Valkoisenlähteentie, Asolanväylä, Kulomäentie, Länsimäentie ja Lahdentie. Merkinnät on esitetty kohteisiin, jotka toimivat reittinä läheisille keskusta-alueille ja vaikuttavat niiden kehitykseen.

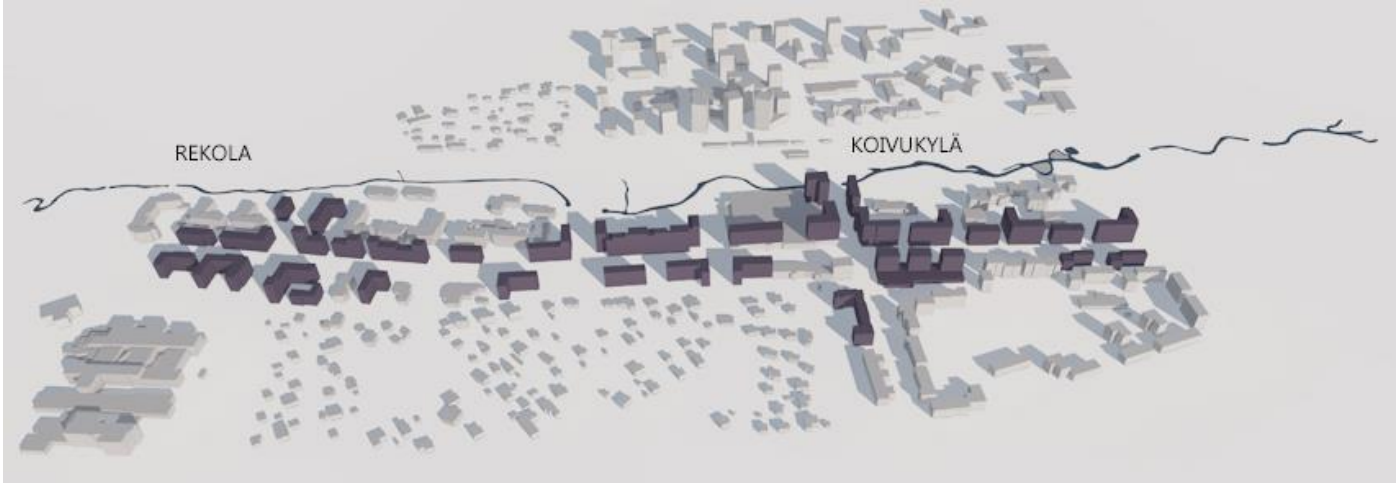

Kuva 30. Visio Asolanväylän katukuvaa kohentavasta täydennysrakentamisesta kolmen kävelyetäisyydellä toisistaan sijaitsevan aseman keskellä. (Kuva: Irene Sarvi/Vantaan kaupunki)

Kuva 31. Visio Rajatorpantien katukuvaa kohentavasta täydennysrakentamisesta. (Kuva: Sitowise Oy)

6.2 Vihreä voimavara – tiivistävän kasvun vastavoima

Yleiskaavassa esitetään viheralueverkoston suuret linjat: laajat viheraluekokonaisuudet ja yhteydet niiden välillä. Viheralueverkosto perustuu maisemarakenteeseen. Vantaan viheralueverkostoa on suunniteltu pitkäjänteisesti. Siitä on muodostunut hyvä ja toimiva vihreä infrastruktuuri − strategisesti suunniteltu luonnontilaisten tai osittain luonnontilaisten alueiden verkosto, joka tuottaa hyötyjä eli ekosysteemipalveluja ihmisille. Tätä vihreää infrastruktuuria vaalitaan edelleen.

Yleiskaavan viheralueverkosto koostuu virkistysalueista, joita ovat urheilu- ja virkistyspalvelujen alueet (VU), lähivirkistysalueet (VL) ja retkeily- ja ulkoilualueet (VR), luonnonsuojelualueista (SL), suojaviheralueista (EV), hautausmaa-alueista (EH), maatalousvaltaisista alueista (MT) ja maa- ja metsätalousvaltaisista alueista (M). Viheralueiden erilaisilla maankäyttövarauksilla on monenlaisia maisemia ja luontotyyppejä: erilaisia metsiä, maanviljelysmaisemia, jokien ja purojen rantoja ja kaupunkipuistoja.

Luonnon itseisarvon tunnustamisen lisäksi on hyvä ymmärtää, miten monenlaisia hyötyjä kaupunkiluonto ihmisille tuottaa. Viheralueet eivät ole tärkeitä ainoastaan virkistäytymisen takia, vaan niillä tapahtuvat biologiset prosessit ja rakenteet hyödyttävät ihmisiä esimerkiksi vettä viivyttämällä ja puhdistamalla. Luonnon ihmiselle tuottamia hyötyjä eli ekosysteemipalveluja selvitettiin yleiskaavatyön rinnalla (Vantaan luontohyödyt 2018). Viherrakenteella tarkoitetaan kasvullisten alueiden (viheralueet, pihat ja muut alueet, joilla kasvaa kasveja) ja niiden välisten viheryhteyksien muodostamaa verkostoa, joka on osa yhdyskuntarakennetta (ViherKARA-verkosto 2013). Kaupungin viherrakenne on ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille olennainen ja tuottaa myös taloudellisia hyötyjä. Viherrakenteen rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja hillinnässä on merkittävä. Kasvillisuuteen ja maaperään on sitoutunut hiiltä, ja sitoutuu edelleen. Sateiden lisääntyessä vedellä on tilaa viipyä ja puhdistua viheralueilla.

Yleiskaavan ratkaisuna se, että kaupunki jatkaa kasvuaan jo rakennetuilla alueilla ja säästää viheralueita, on paras ja kustannustehokkain tapa varmistaa luonnon ihmisille tuottamat hyödyt. Viheralueiden tuottamien hyötyjen kompensointi ennallistamalla tai luomalla uutta viherrakennetta on vasta toissijainen.

Vantaan viherrakenneselvitys (Mäkynen 2017) on yleiskaavan maankäyttöratkaisujen taustalla. Selvityksessä esitetään maisemarakenteen sekä luonnon ja kulttuuriympäristön arvojen määrittämät rajat kaupunkirakenteen laajentumiselle ja seudun ja Vantaan kaupungin rakenteessa tärkeä viherverkosto, jota vaalitaan maankäytön muutoksissa.

Laajan viheralueverkoston lisäksi yleiskaava huolehtii myös pienipiirteisestä, ihmisiä lähimpänä olevasta viherrakenteesta. Keskustoissa ja keskustojen asuinalueilla määrätään varaamaan riittävästi tilaa puistoille ja julkisille ulkotiloille ja muilla asuinalueilla virkistysalueille. Puistoista puhuminen keskustojen yhteydessä sisältää ajatuksen siitä, että siellä, missä on eniten ihmisiä, on viheralueiden laatuun panostettava sekä kulutuskestävyyden ja toimivuuden että esteettisyyden näkökulmista. Virkistysalueyhteyden merkintä sitoo yhteen kaupunginosien sisäisiä viheralueita.

Useimmat rakennettaviksi tarkoitetut alueet on määrätty toteutettaviksi vihertehokkaasti. Vihertehokkuus on rakennetun ympäristön suunnittelun tueksi kehitetty väline, jonka tarkoitus on edistää ekologisten toimintojen ja ekosysteemipalvelujen tuotannon huomioon ottamista rakennushankkeiden toteutuksessa. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen kasvullisen osan (=alue, jolla kasvaa eläviä kasveja) pinta-alan suhdetta alueen koko pinta-alaan pisteytettynä elementtien vaikuttavuuden mukaan. Esimerkiksi säilytettävästä puusta saa paljon pisteitä, koska puusta juurineen on paljon hyötyä. Vihertehokkuuden arviointiin on kehitetty laskuri, jonka avulla voidaan määritellä minimivaatimukset tavoitteen täyttymiseksi. Yleiskaavamääräyksessä vihertehokkuusvaatimus ei sido suunnittelua nykyiseen laskuriin, vaan laskuria ja sen lähtöoletuksia voidaan tarvittaessa muuttaa ja kehittää.

Kaupungin kasvun ohjaaminen sisäänpäin olemassa olevaa rakennetta tehostaen tuo lisää käyttäjiä viheralueille. Vehreiden kaupunkiympäristöjen laatua tulee vaalia ja käytettävyyttä parantaa alueiden käyttöä ohjaamalla ja paikkojen saavutettavuutta kehittämällä.

Merkittävinä kaupungin vetovoimaresurssina virtaavat Vantaalla joet. Yhtenä kaupunkitilan laatua strategisesti ohjaavana merkintänä yleiskaavakartalla on jokien varsien virkistyskäytön kehittämisvyöhyke. Joen varren kehittämisen merkintää on esitetty yleiskaavassa niille joen varren alueille, joiden lähellä on väestökasvupotentiaalia.

Kuva 32. Käyttäjämäärien kasvaessa voi luonnon kulumista hillitä rakentamalla paikkoja ja reittejä luontoa varjellen ja ihmisten kulkua helpottaen. (Kuvat: Virpi Mamia)

Hulevesitulviin varautumiseksi yleiskaavassa on osoitettu paikkoja vesitulva-altaille symbolimerkinnällä, ja niiden paikat ja koot tarkentuvat tarkemmassa suunnittelussa. Hulevesitulvien arvioidaan lisääntyvän rakentamisen tehokkuudesta ja ilmastonmuutoksesta johtuen. Yleiskaavassa on varauduttu tulviin siten, että asuinrakentaminen ohjataan tulva-alueiden (1/250 a) ulkopuolelle Vantaan tulvaohjelman (2015) suositusten mukaisesti. Rakentamisen ohjaaminen vesistötulva-alueiden ulkopuolelle ja hulevesitulviin varautuminen ovat keinoja sopeutua muuttuvaan ilmastoon ja lisätä resilienssiä kaupungissa.

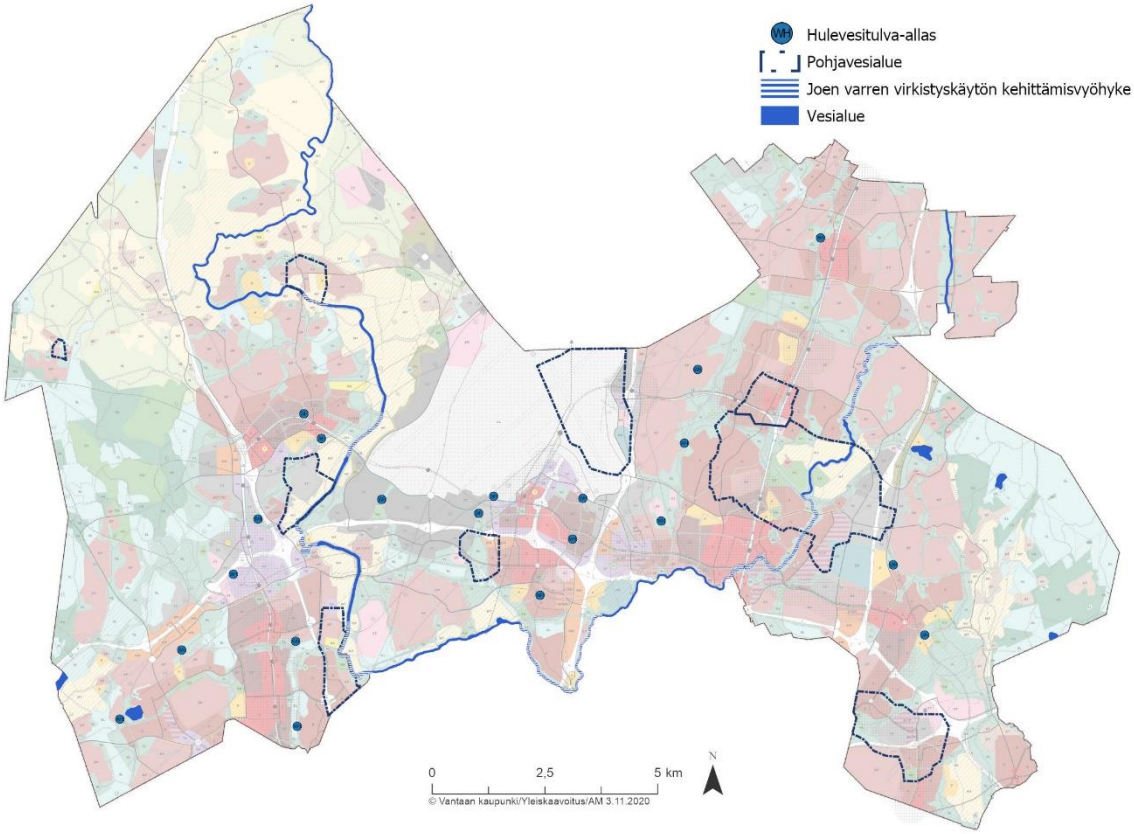

Kuva 33. Yleiskaavan vesiin liittyviä kaavamerkintöjä.

6.2.1 Ekologinen verkosto

Yleiskaavan tavoitteiden raami on kestävä kehitys, jonka kivijalka on ekologisen kestävyyden turvaaminen. Yleiskaavassa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä turvataan vahvistamalla ekologista verkostoa. Yleiskaavassa on osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (luo) sekä suojelualueita toisiinsa kytkevät ekologiset runkoyhteydet. Luonnonsuojelualueet yhdessä muiden luontoarvoiltaan merkittävien alueiden kanssa muodostavat Vantaan ekologisen verkoston (liite 1.) perustan, jonka tavoitteena on turvata eliölajiston sekä luontotyyppien säilyminen ja monimuotoisuus pitkällä aikavälillä. Liitteen 2. kartalla on

esitetty kaikki yleiskaavan luonnonsuojelualue (SL) -merkinnällä osoitetut alueet (rauhoitetut sekä varaukset), ja samassa kartassa olevat numerot viittaavat luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeisiin alueisiin (luo). Liitteiden 3. ja 4. taulukoista ilmenevät myös alueiden pinta-alat. Vantaa sijaitsee eliöstöltään rikkaalla hemiboreaalisella vyöhykkeellä, joka kattaa vain Suomen eteläisimmän osan. Vantaan suojelualueilla on tärkeä merkitys eteläisen luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa ja turvaamisessa. Vantaalla on sekä valtakunnallisesti että paikallisesti merkittäviä suojelualueita, ja osa suojelualueista kuuluu myös EU:n Natura 2000 -verkostoon.

Luonnonsuojelualueet

Luontoarvojen säilymisen ja edistämisen kannalta keskeinen keino on suojelualueiden perustaminen. Luonnonsuojelualueiden tarkoituksena on suojella alueella esiintyviä luontotyyppejä ja eliölajeja sekä ylläpitää ekologisia yhteyksiä. Yleiskaavassa on esitetty sekä uusia luonnonsuojelualueita ja laajennuksia olemassa oleviin. Luonnonsuojelualueiden (SL) pinta-ala on yhteensä noin 2240 hehtaaria (n. 9,3 % kaupungin pinta-alasta). Näistä 800 hehtaaria on uusia. Yleiskaavan osoittamat uudet luonnonsuojelualuevaraukset on selostettu aluekohtaisissa kuvauksissa.

Suojelualueverkostoon lisättäväksi ehdotetuilla alueilla on erityisesti perusteena niiden monipuoliset metsäarvot, joilla tarkoitetaan metsäluontotyyppien säilyneisyyttä ja kehittymistä luonnontilaisen kaltaisiksi. Suojelualueverkoston täydennyksiä on tehty Vantaan luonnosta kertyneiden tietojen perusteella ja ekologisen verkoston, erityisesti metsäisen verkoston, säilyttämisen näkökulmasta. (Uudet suojelu- ja luo-alue-ehdotukset suuralueittain, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus 2019)

Kuva 34. Tyttömäen metsä on erittäin monipuolinen luontokokonaisuus, jossa korkeaa avokalliota, erilaista kangasmetsää, lehtoa sekä rämettä ja avosuota. (Kuva: Jarmo Honkanen)

Metsäisiä alueita on tarkasteltu nykytilanteessa, riippumatta tämän hetken yleiskaavavarauksista tai maanomistuksesta. Luontoarvoiltaan merkittävien alueiden arvioinnissa lähtökohtina ovat olleet luonnonsuojelulaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Luontoarvojen arvotuksessa on hyödynnetty myös maakunnallisesti arvokkaiden alueiden kriteeristöä sekä METSO-kriteeristöä. Yleiskaavan 2007 luo-alueverkosto (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) on ollut tärkeä lähtökohta. Tiukasti suojellun liito-oravan elinpiiriverkoston kartoitus ja muut luontoinventoinnit ovat tuoneet lisätietoa arvokohteista. Monimuotoisen metsäluonnon indikaattorina on käytetty EU:n direktiivilajien sekä uhanalaisten tai muutoin monimuotoista luontoa kuvaavien lajien esiintymistä alueilla.

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetun lahokaviosammalen huomioimiseksi paremmin kaavoituksessa, Vantaan kaupunki teetti syksyllä 2019 selvityksen, jossa kartoitettiin sammaleen esiintymistä alueilla, joilta aiemmin oli vain vähän tietoa kuten suojelualueilta, ja lisäksi tutkittiin joitain erityisten maankäyttöpaineiden kohteina olevia alueita. Selvityksen mukaan lahokaviosammalen tilanne vaikuttaa olevan Vantaalla poikkeuksellisen hyvä Suomen mittapuulla

arvioituna. Selvityksessä rajattiin tunnettujen esiintymäalueiden perusteella 107 ydinaluetta, joiden pinta-ala on yhteensä n. 1 071 ha. Ydinalueista n. 3/4 (86 % niiden yhteispinta-alasta), itiöpesäkkeistä n. 3/4 ja itiöpesäkkeiden kasvupaikoista n. 2/3 sijaitsee nykytilanteessa hyvin tai kohtalaisesti turvatuilla kohteilla. Selvitys sisältää lahokaviosammaleen suojelusuunnitelman, joka perustuu yleiskaava 2007:n ja uuden yleiskaavan valmisteluaineiston väliseen vertailuun. Yleiskaavan valmisteluaineistossa maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavan rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammalesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla.

Kuva 35. Sotilaskorven alueella on koko Vantaan ehkä aarnimaisinta metsää sekä erittäin paljon vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä. (Kuva: Jarmo Honkanen)

Luonnonsuojeluun tarkoitetut alueet on tarkoitus rauhoittaa luonnonsuojelulain 24 §:n nojalla. Rauhoitetulle luonnonsuojelualueelle voidaan tarvittaessa laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jolla osoitetaan alueella tarpeelliset reitit ja rakenteet sekä luonnonhoitotoimet. Kaikki Vantaan kaupungin omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet, ja valtion omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet niiltä osin kuin valtion laatimissa hoito- ja käyttösuunnitelmissa esitetään, ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.

Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen

Kaavojen luonnonsuojelualueiden toteuttaminen on pääosin valtion asia. Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty.

Yleiskaavan suojeltaviksi ehdotettavat alueet rauhoitetaan luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesti yksityiselle kuuluvina luonnonsuojelualueina tai yksityisinä luononsuojelualueina. Päätöksen yksityisen luonnonsuojelualueen muodostamisesta tekee Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) jos alueen luonnonsuojelubiologiset perustamisedellytykset täyttyvät. Pääsääntö on, että yksityinen luonnonsuojelualue perustetaan joko maanomistajan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan. Maanomistajan ja luonnonsuojeluviranomaisen käsitykset sovitetaan yhteen ennen päätöksen tekemistä. Luonnonsuojeluviranomaisten on tehtävä sopimus maanomistajan kanssa rauhoitusmääräyksistä ja korvauksista ennen kuin päätös annetaan. Suojelualueen rajojen ei tarvitse noudattaa yksittäisen maanomistajan rajoja, vaan se voidaan perustaa myös usean eri maanomistajan alueelle.

Rauhoituskanava voi olla myös Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toteuttamisohjelma (METSO), joka on vapaaehtoinen ja tarkoitettu luonnon monimuotoisuusarvoja omaavien metsien suojeluun.

METSOn kautta voidaan suojella pysyvästi tai määräaikaisesti. METSOssa perustettavat pysyvät yksityiset suojelualueet (YSA) eivät periaatteessa eroa muista yksityisistä suojelualueista, vaan niiden rauhoituksen perusteena on myös LSL 24 §. METSO-kohteiden osalta on kuitenkin huomionarvoista se, että alueiden on täytettävä METSO-ohjelman kriteerit eli oltava monimuotoisuudelle merkittäviä metsiä. Jos maanomistaja on aloitteellinen, niin METSO-ohjelman kautta rauhoitus voi edetä hyvinkin nopeasti. Kunta valmistelee ja edistää aktiivisesti omilla maillaan olevien SL-aluevarausten rauhoitusprosessia yhdessä ELY-keskuksen kanssa.

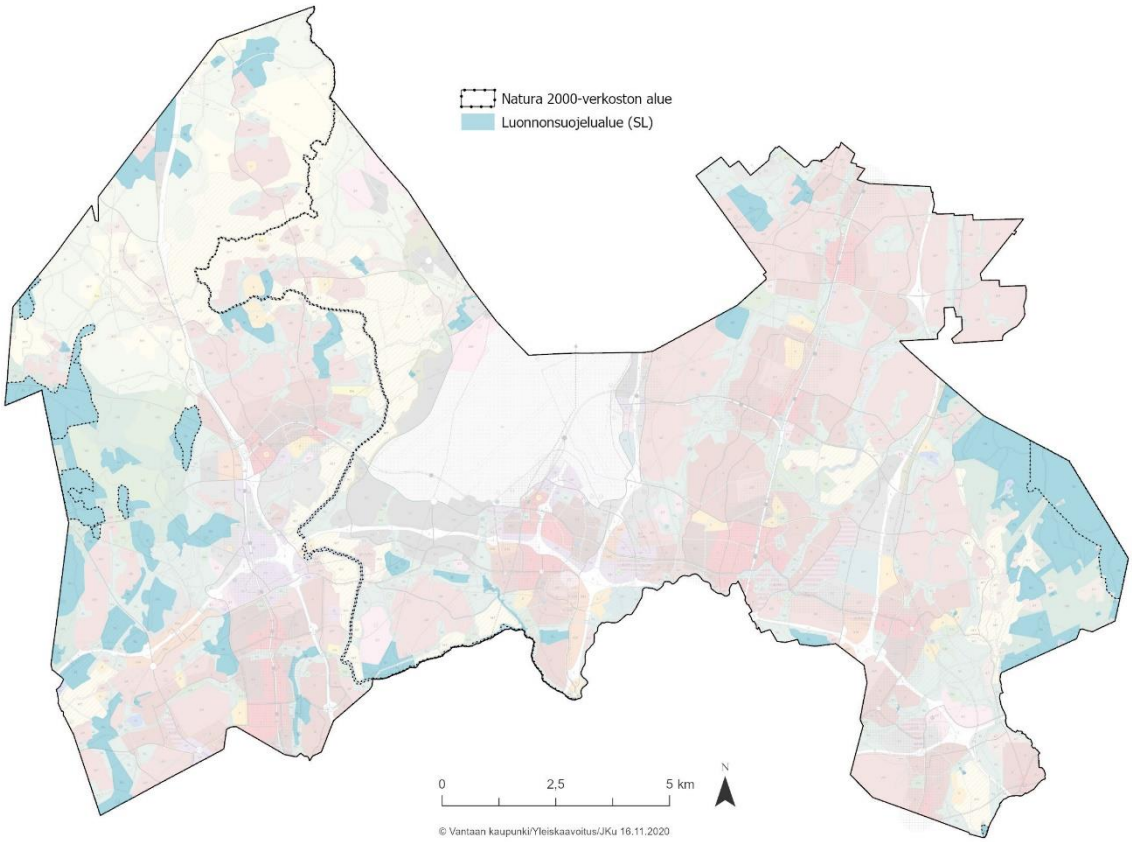

Kuva 36. Yleiskaavan luonnonsuojelualueet ja Natura 2000-verkostoon kuuluvat alueet

Natura 2000 -alueet

Natura 2000 -verkoston alueet on esitetty yleiskaavassa päällekkäismerkinnöillä. Verkosto turvaa luontodirektiivissä määriteltyjen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjä. Natura 2000 -alueilla on toteutettava niiden suojeluperusteina olevien luontotyyppien ja lajien ekologisia vaatimuksia vastaavia suojelutoimenpiteitä ja laadittava tarvittaessa tarkoituksenmukaisia aluekohtaisia hoito- ja käyttösuunnitelmia tai laaja-alaisempia kehittämissuunnitelmia.

Vantaan alueelle ulottuu alueita neljästä eri Natura-aluekokonaisuudesta: Sipoonkorpi (FI0100066); Vantaanjoki (FI0100104); Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064); Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065). Yleiskaavassa ei osoiteta uutta maankäyttöä Natura-alueille. Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinneissa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden (luo) kokonaisuutta on yleiskaavassa täydennetty kokonaan uusilla alueilla tai olemassa olevien laajennuksilla. Tavoitteena on laajempien luonnon arvoaluekokonaisuuksien ja suojelualueiden tukialueiden muodostaminen luonnon monimuotoisuutta turvaamaan. Luo-alueiden rajausperusteet ovat pääosin samat kuin varsinaisten suojelualue-ehdotustenkin (Uudet suojelu- ja luo-alue-ehdotukset suuralueittain, Vantaan kaupunki, ympäristökeskus 2019). Osa luo-alueista on todettu Uudenmaan liiton selvityksessä maakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi. Arvokkaat puroluontokohteet täydentävät luonnon monimuotoisuuden

kannalta erityisen tärkeiden alueiden verkostoa. Yleiskaavan osoittamat uudet luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet on selostettu aluekohtaisissa kuvauksissa.

Luo-alueet sijoittuvat pääosin VR- ja VL-alueille päällekkäismerkintänä, mutta niitä on myös muilla alueilla. Luo-alueen määräys velvoittaa maaomistajaa hakemaan maisematyölupaa maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisesti siinä tapauksessa, jos tarkoitus on kaivaa, louhia, tasoittaa, täyttää tai tehdä muuta vastaavaa. Luo-alueiden pinta-ala yleiskaava-alueella on yhteensä noin 780 ha.

Kuten muillakin yleiskaavan merkinnöillä ja määräyksillä, luo-merkinnällä ohjataan tarkemman asteista suunnittelua. Määräyksellä ohjataan asemakaavoitusta ja varsinkin kaupungin omilla mailla metsän- ja maisemanhoitoa. Sellaisilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, merkintä kertoo maanomistajalle, että alueella on erityisiä luonnon arvoja. Luo-alueella määrätään, että alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen. Luo-alueella saa ja pitääkin tehdä sellaisia hoitotoimenpiteitä, jotka edesauttavat arvojen säilymistä.

Yleiskaavan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet ja niitä koskeva kaavamääräys esitetään oikeusvaikutteisella liitekartalla 2.

Ekologiset runkoyhteydet

Yleiskaavaan on määritelty ekologiset runkoyhteydet, jotka yhdistävät luonnonsuojelualueita ja luo-alueita toisiinsa. Kokonaisuudesta muodostuu luontoalueiden verkosto, joka turvaa elinympäristöjä sekä mahdollistaa lajien leviämisen ja liikkumisen alueelta toiselle. Ekologisen runkoyhteyden määräys ohjaa varaamaan tilaa yhteyksille asemakaavoissa ja ottamaan ne huomioon viheralueiden jatkosuunnittelussa. Yhteydet kulkevat pääosin viheralueilla. Vantaan ekologiset yhteydet -selvityksen (2018) mitoitusohjeita on tulkittu siten, että runkoyhteyksien kohdille on pyritty varaamaan vähintään 100 metriä viheraluetta. Pientalovaltaisilla asuinalueilla yhteys kulkee ilman viheralueen tilavarausta, koska monet lajit voivat liikkua pihoja pitkin. Runkoyhteydet tukeutuvat myös asemakaavoitettuihin viheralueisiin.

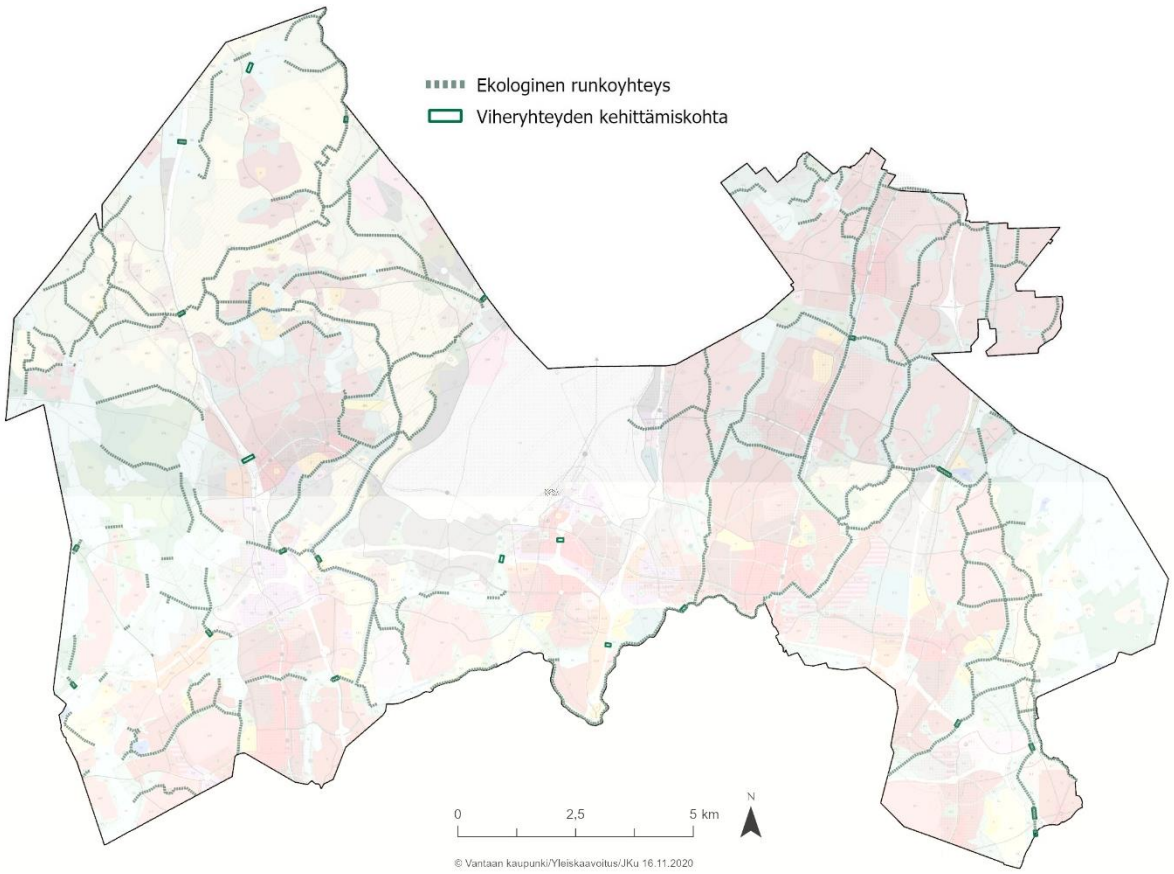

Kuva 37. Ekologiset runkoyhteydet ja viheryhteyden kehittämiskohdat yleiskaavassa

6.2.2 Alueiden virkistyskäyttö

Julkiset virkistysalueet ja muut viheralueet, joilla saa liikkua pääsymaksua maksamatta, antavat kaikille mahdollisuuden nauttia luonnon terveyshyödyistä ja kauneudesta. Ulkoilua harrastaa 96% suomalaisesta aikuisväestöstä ja ulkoilureitit ovat käytetyimpiä liikuntapaikkoja. Yleiskaavan virkistysalueiden, virkistysalueyhteyksien ja ulkoilureittien verkosto turvaa mahdollisuuden tulevaisuuteen.

Virkistyksen ja liikunnan vapaa-ajanpalvelut

Lähiliikkuminen kuuluu kaupungin jokapäiväisiin palveluihin. Vantaalla viheralueet ovat lähellä ja useimmiten helposti saavutettavissa. Urheilupuistot ja liikuntapalvelut keskittyvät keskuksien reunamille asukkaille hyviin sijainteihin.

Urheilu- ja virkistyspalveluiden alueet (VU) on tarkoitettu pääasiassa ulkoilmassa tapahtuvaan liikuntaan, urheiluun, peleihin ja muihin aktiivisiin virkistystoimintoihin. Palvelut voivat olla julkisia tai yksityisiä. Urheilu- ja virkistyspalvelualueita yleiskaavassa ovat urheilukentät, golfkentät, ratsastuskeskukset, koirien koulutuskeskukset, uimarannat ja muut tiettyyn tarkoitukseen varatut tai merkittäviä palveluita sisältävät kohteet. Pääosin urheilu- ja virkistyspalveluiden verkosto on suunniteltu jo yleiskaavassa 1992.

Yleiskaavassa esitetään pääosin yleiskaava 2007:n mukaiset urheilun ja virkistystoiminnan aluevaraukset täydennettynä liikuntapuistoilla niiltä osin, kun ne ovat yleiskaavan tarkkuustasoon soveltuvia. Alueiden lisäksi on symbolilla Urheilu- ja virkistyspalveluiden paikka (8 kpl) osoitettu kasvavan kaupungin tarvitsemia uusia tai kehittyviä urheilun ja virkistyksen toimintojen ohjeellisia sijainteja. Toimintojen tarkempi sijainti ja laajuus määritellään jatkosuunnittelussa.

Osana yleiskaavatyötä on laadittu vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakartta (liite 5.). Teemakartan merkinnät ovat yleiskaavan oikeusvaikutteisen pääkartan mukaisia ja niiden lisäksi kartalle on merkitty uimapaikat. Teemakartassa on esitetty urheilu- ja virkistyspalveluiden alueiden (VU) käyttötarkoitukset yleiskaavaa tarkemmin, kuten esimerkiksi golfkentät, uimarannat sekä koirienkoulutukseen tarkoitetut alueet. Teemakartassa esitettyjen kohteiden lisäksi yleiskaavan keskustoihin ja asumisen alueille sijoittuu runsaasti lähivirkistysalueita ja -palveluja, jotka muodostavat asukkaille tärkeän lähiliikkumisen verkoston.

Jokien varsien virkistyskäyttö

Vantaan yleiskaavojen pitkäaikaisena strategisena linjauksena on ollut, että jokien rannat varataan julkisiksi virkistysalueiksi. Tämä on osoitettu merkitsemällä rannoille lähivirkistysaluetta. Asemakaavoissa ja virkistysalueen yleissuunnittelussa tulee tutkia tarkemmin lähivirkistysalueen laajuus sekä ympäristörakentamisen ja maisemanhoidon mahdollisuudet. Rannoille perustetaan ulkoilureittejä, jos se on geoteknisesti mahdollista. Yleiskaavaan merkitty ohjeellisten ulkoilureittien ja ratsastusreittien verkosto on lähtökohta reittien toteutukselle. Maatalousvaltaisen alueen määräyksessä todetaan, että ulkoilureittien jatkuvuus tulee turvata. Jokien varsille voi sijoittua myös pienimuotoista palvelurakentamista, kuten julkisia saunoja tai kahviloita. Lähivirkistysalueen määräys sallii tämän.

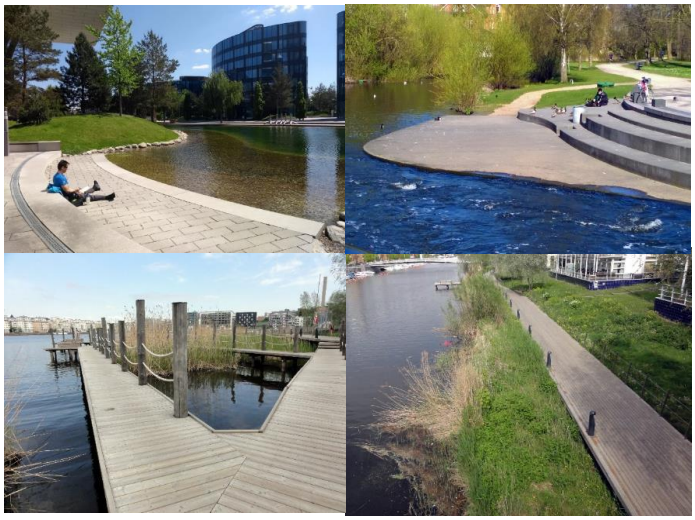

Kuva 38. Ihmisillä on tarve päästä veden äärelle. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeellä parannetaan mahdollisuuksia liikkua ja oleskella veden äärellä. Kuvissa on esimerkkejä rantojen virkistyskäyttöön rakentamisesta eri puolilta Eurooppaa. Vantaalla joet ovat tärkeitä ekologisia yhteyksiä, joten virkistyskäyttö on tärkeää sovittaa rannalle luontoarvoja haittaamatta. (Kuvat: Laura Muukka)

Yleiskaava osoittaa jokien varsien virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeet. Ensisijaisesti virkistyskäyttöön kehitettäviksi on merkitty ne jokien varsien alueet, jotka sijaitsevat lähimpänä tiiviisti asumiseen rakennettuja alueita, tai joilla on merkittävää matkailun kehittämispotentiaalia.

Virkistysalueiden toteuttaminen

Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Kaupungin omistamalla virkistysalueella voidaan suunnitella ja toteuttaa alueen palveluvarustusta ja ylläpitoa siten, että alue sopii virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi. Virkistysalueiksi yleiskaavoitetut alueet, jotka eivät ole kaupungin tai valtion omistuksessa, ovat virkistyskäytössä vain jokamiehenoikeudella.

Virkistysalueyhteydet

Virkistysalueyhteydet ovat rakennetun ympäristön sisällä kulkevia laajoja viheralueita yhdistäviä virkistysalueiden sarjoja, ulkoilureittiyhteyksiä tai erilaisia kapeampia viheralueita. Yhteys voi tarvittaessa olla välillä kadulla. Virkistysalueiden sijainti tarkentuu asemakaavoissa.

Yhteyksiä on merkitty erityisesti Tikkurilan, Aviapoliksen ja Kivistön keskustavyöhykkeille. Määräyksessä edellytetään, että kaupunkikeskustoissa ja niiden läheisillä asuinalueilla merkinnän varrella olevat julkiset ulkotilat toteutetaan vehreinä ja viihtyisinä, toisiinsa kytkeytyneinä kaupunkitiloina. Julkisten virkistysalueiden tarve on suurempi tiiviisti rakennetuilla alueilla kuin väljillä pientaloalueilla, koska niillä oleskellaan omilla pihoilla. Virkistysalueyhteyksiä onkin suunniteltu erityisesti tehokkaasti rakennetuille tai rakennettaville alueille.

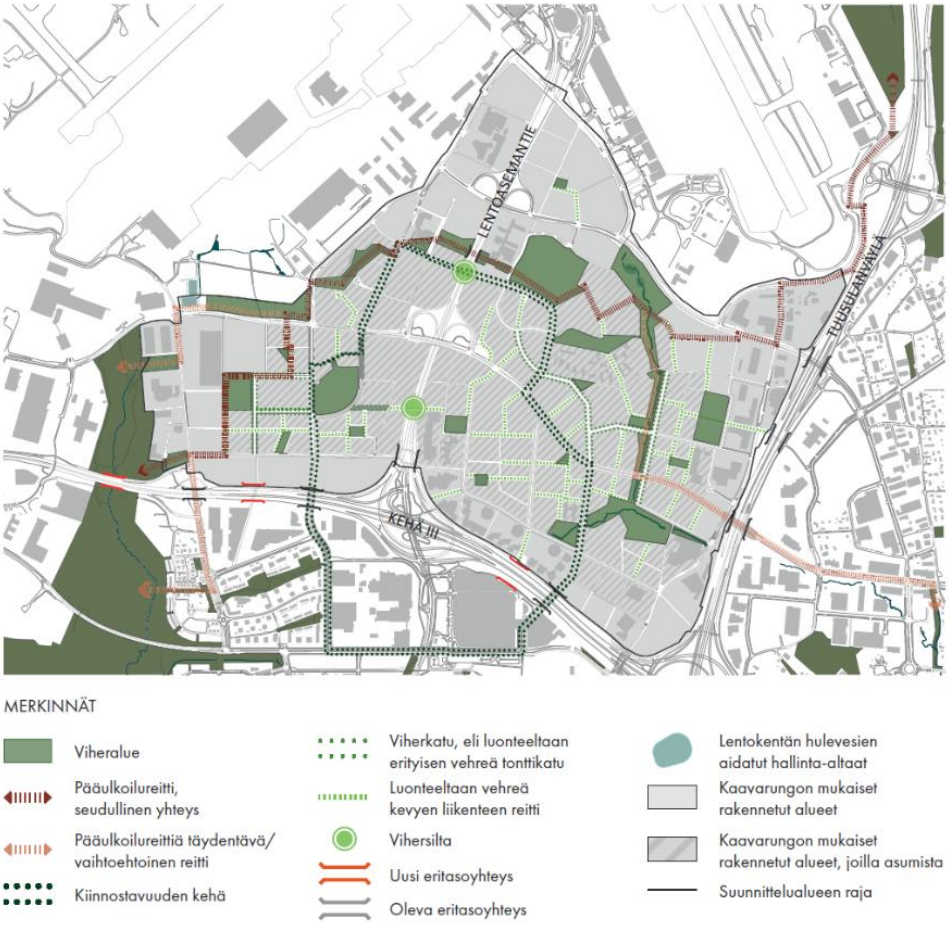

Kuva 39. Esimerkki virkistysalueyhteyksistä. Ote diplomityöstä "Veromiehen viheralueverkosto – kehittämissuunnitelma" (Laura Turunen 2018.)

Ohjeelliset ulkoilureitit
Yleiskaavaan on määritelty ohjeellisten ulkoilureittien verkosto, jonka pohjalta reittejä voidaan suunnitella tarkemmin ja toteuttaa. Lähtökohtana ovat yleiskaava 2007:n ulkoilureitit ja ratsastusreitit ja niiden taustalla viheralueiden verkosto. Ulkoilureitit kulkevat aina viheralueilla.

Ohjeelliset ulkoilureitit ja ratsastusreitit ovat olennainen lähtökohta eri tahojen omistamilla mailla kulkevan verkoston toteutukselle. Yleiskaavassa osa on jo toteutettuja reittejä, osa tarkemmin suunniteltuja ja osa reittiyhteystarpeita. Ulkoilureittien verkostoa on suunniteltu rinnan Vantaan ulkoilureitistön yleissuunnitelman kanssa. Se sisältää tiedot olemassa olevista reiteistä, eri yhteyksissä tarkemmin suunnitelluista reiteistä, ja siinä suunnitellaan uusia reittejä. Yleissuunnitelma tarkentaa yleiskaavaan merkittyjen ohjeellisten reittien sijaintia ja tyyppiä.

Lisätietoa on viime vuosina tullut muun muassa reittien perustamisolosuhteista. Jokien rannoilla on usein paksu ja pehmeä savikko, jolle ulkoilutien perustaminen edellyttää stabilointia tai jonkin muun menetelmän käyttöä. Sen tähden ulkoiluteille on pyritty löytämään sijainteja kauempana jokien rannoista. Rantojen halutaan kuitenkin edelleen olevan yleisessä virkistyskäytössä: rannalla voi kulkea ilmankin ulkoilutietä ja rannoille voidaan tehdä myös kevyemmin perustettuja polkuja. Reittilinjoja ei ole poistettu jokien rannoilta, mutta niitä on paikoin lisätty kauemmaksi joen uomasta sellaisille kohdille, joilla on tehty tarkempaa selvitystyötä.

Luonnonsuojelualueilla on erityisen tärkeää ohjata kulku perustetuille reiteille, jotta suojelualue ei kuluisi kauttaaltaan. Kulkua luonnonsuojelualueella voidaan ohjata erilaisilla rakenteilla.

Kuva 40. Esimerkki laadukkaasta ulkoilun ohjauksesta luonnonsuojelualueella: Lammassaaren pitkospuut Helsingissä. (Kuva: Laura Muukka)

Ohjeelliset ratsastusreitit
Vantaan ratsastusreittien ja -keskusten tarveselvityksen (2004) pääanti oli sen huomaaminen, että Vantaalla on paljon ratsuhevosia ja monet kaupunkilaiset haluavat harrastaa ratsastusta lähellä asuinpaikkaansa, ja toisaalta eri liikkumismuodot häiritsevät toisiaan ja aiheuttavat vaaratilanteita samoilla reiteillä. Suunnitelmia tarkennettiin Länsi-Vantaalla 2012.

Yleiskaavaan merkitty ratsastusreittien verkosto mahdollistaa ratsastustallien lähistölle toteutettavien lyhyempien lenkkien yhdistämisen ja myös esimerkiksi vaellusratsastuksen matkailupalveluna.

Viheralueohjelman 2011–2020 kehittämistoimenpiteenä esitettiin, että yhdistykset ja yritykset sopimuksin toteuttavat ja ylläpitävät ratsastusreittejä yhteistyössä kaupungin kanssa. Yleiskaavaan merkitty ohjeellinen reitti muistuttaa varamaan reiteille tilaa maankäytön, liikenteen ja viheralueiden suunnittelun eri vaiheissa, mutta ei velvoita kaupunkia toteuttamaan reittejä.

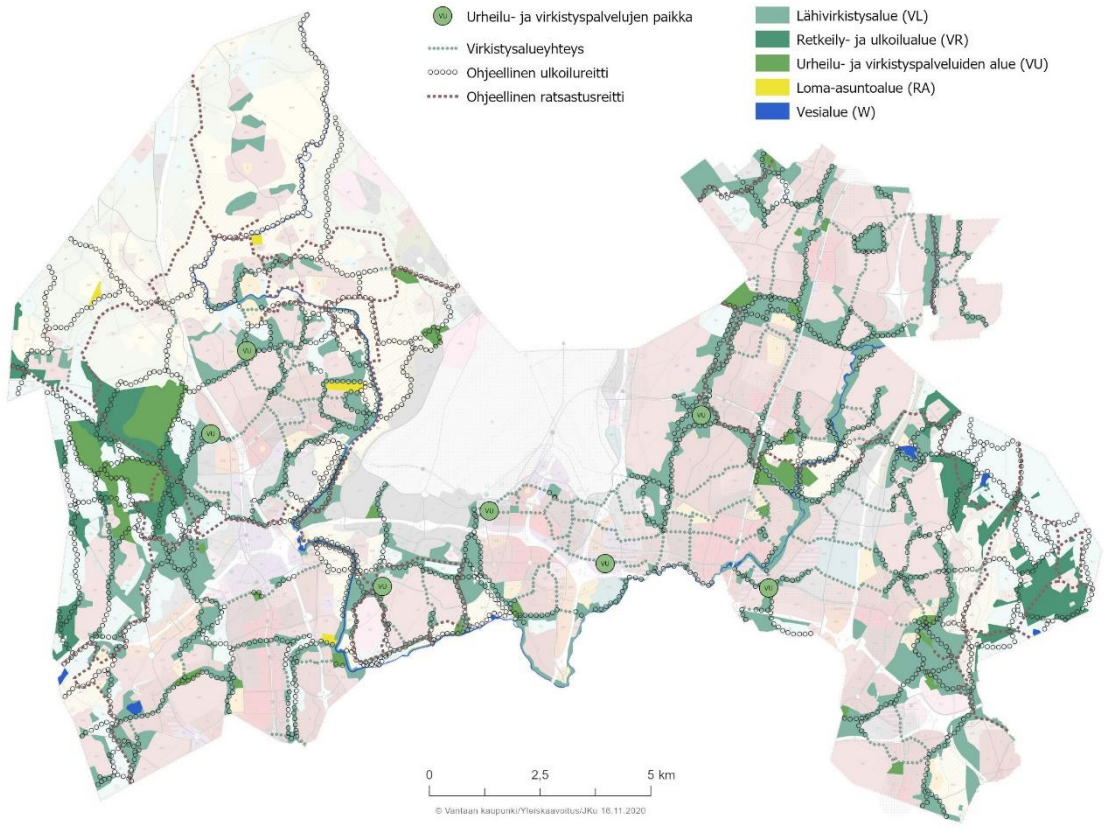

Kuva 41. Yleiskaavan virkistyksen reitit ja alueet

Viljelypalstat

Yleiskaavan pohjaksi laadittiin selvitys, jossa on esitetty Vantaan nykyiset viljelypalstat ja haettu mahdollisia sijainteja uusille viljelypalstoille. Uusilla alueilla otettiin huomioon hyvä sijainti asutukseen ja kulkuyhteyksiin nähden, mahdollisuus viljelyyn luonnon olojen kuten veden, auringon ja maaperän suhteen sekä vaikutus maisemaan.

Sekä nykyiset että uudet ehdotetut palsta-alueet on esitetty kaavakartalla määräyksellä: ”Ohjeellinen sijainti viljelypalstoille. Alueen lopullinen sijainti ja laajuus määritellään jatkosuunnittelussa. Jos nykyisten palstojen päälle rakennetaan, tulee palstoille etsiä korvaava sijainti.”

Monet palstaviljelyyn soveltuviksi ehdotetuista alueista ovat pinta-alaltaan laajoja. Viljelypalstoiksi voidaan perustaa osa alueesta tarkemman suunnitelman mukaan. Joitain viljelypalsta-alueita joudutaan mm. asemanseutujen täydennysrakentamisen yhteydessä siirtämään. Joitain palsta-alueita voidaan laajentaa, mm. Hakunilassa se olisi mahdollista. Oheisella kartalla (kuva 42.) on yleiskaavakarttaa tarkemmin esitetty viljelypalstat, joille ei kohdistu rakentamispaineita, viljelypalstat, jotka voidaan säilyttää kokonaan tai osittain, jos alueelle rakennetaan, sekä uudet mahdolliset viljelypalsta-alueet.

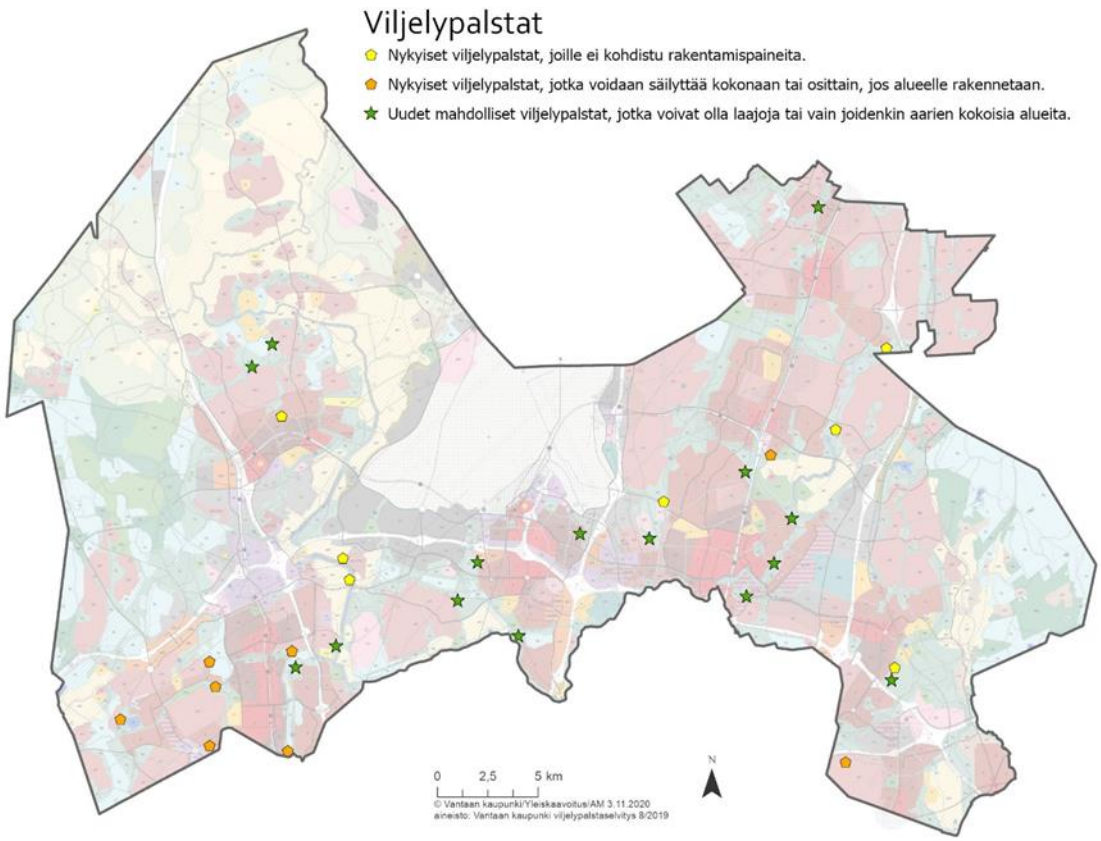

Kuva 42. Viljelypalstaselvityksessä tutkittiin sijainteja uusille mahdollisille viljelypalstoille kaupungissa.

6.2.3 Viheryhteyksien kehittämiskohdat

Vantaa on leveiden liikenneväylien halkoma kaupunki. Väylät katkaisevat sekä ihmisten että eläinten kulkureittejä. Jotta yleiskaavassa esitetty ekologisten runkoyhteyksien verkosto toimii, tulee väylille rakentaa vihersiltoja tai laajoja vehreitä alikulkuja. Ekologisiin yhteyksiin liittyvät vihersillat tulee suunnitella ensisijaisesti eläinten liikkumista tukeviksi, kun taas ulkoilureittiverkostoihin liittyvät sillat voivat olla erityisesti ihmisen virkistyskäytön näkökulmasta suunniteltuja. Useimmiten on järkevää tehdä vihersillasta sellainen, että se palvelee sekä ihmisiä että eläimiä ja ratsastusreitteihin yhdistettynä myös ratsukkoja.

Tärkeimmät viheryhteyksien kehittämiskohdat on merkitty yleiskaavaan. Tarkoituksena on tukea vihersiltojen tai vehreiden alikulkujen rakentamista väylien ja teiden perusparannusten ja rakentamisen yhteydessä. Merkintään liittyy määräys: ”Ensisijaisesti kehitettävä viheryhteys. Merkitylle kohdalle tulee rakentaa vihersilta tai kehittää alikulkua ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa.”

6.2.4 Metsät kasvavassa kaupungissa

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunkiseutua. Metsien väheneminen Vantaalla jatkuu vääjäämättä. Alueita varataan ennen kaikkea rakentamiselle, asukkaiden virkistykselle ja luonnonsuojelulle. Virkistys- ja luonnonsuojelualueilla metsiä säästyy. Maatalousvaltaisista alueista valtaosa on arvokkaana maaseudun kulttuurimaisemana suojeltua viljelysmaisemaa. Metsätalous on kaupungissa vähitellen väistyvä maankäyttömuoto.

Metsiä on lähes kaikilla yleiskaavan käyttötarkoitusalueilla. Tuotanto- ja varastoalueiksi (TT, TY) varatuilta alueilta metsät joudutaan yleensä maankäytön toteutuessa poistamaan lähes tyystin, koska rakennukset ja niihin liittyvät ulkotilat ovat suuria. Asuinalueille varataan asemakaavoituksen yhteydessä viheralueverkosto, jonka osana metsiä tai metsiköitä säästyy. Myös tonteille jää puustoa – varsinkin, kun asemakaavoissa yleiskaavamääräyksen mukaisesti asetetaan tavoite vihertehokkuudelle, mikä johtaa usein siihen, että olevaa puustoa säilytetään, koska siitä saa vihertehokkuuslaskurissa hyvin pisteitä.

Pääosin metsätalouteen varattuja M -alueita (maa- ja metsätalousvaltainen alue) on Luoteis-Vantaalla, jonne kaupungistuminen ei ole toistaiseksi edennyt. M-alueet ovat kuitenkin tulevaisuuden mahdollisen kaupunkirakenteen laajenemisen alueita. Yleiskaavassa 2020 M-alueen pinta-ala on 6,3 % (1521 ha) yleiskaava-alueen pinta-alasta. Metsien käyttöä ei yleiskaavassa rajoiteta maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla.

Metsälakia sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Luonnonsuojeluun varatuilla alueilla metsälakia ei sovelleta. Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon. Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki (Kemera) ja laki metsätuhojen torjunnasta (metsätuholaki) eivät koske yleiskaavan luonnonsuojelualueita.

Ilmastonmuutoksen seurauksena lisääntyvät sään ääri-ilmiöt lisäävät metsiin kohdistuvaa myrsky- ja hyönteistuhoriskiä. Vantaan metsät ovat keskimäärin melko vanhoja, ja ikääntyvä puustorakenne saattaa lisätä tuhoriskiä. Luonnonsuojelualueilta voi periaatteessa levitä esim. kirjanpainaja yksityisalueelle. Kirjanpainajatuhoja syntyy hellekesinä samaan aikaan erilaisissa paikoissa, niin talous- kuin suojelumetsissä. Suojelluissa metsissä on yleensä monilajinen ja moni-ikäinen puulajisto ja hyönteislajisto, joiden joukossa on tuholaisten luontaisia vihollisia, jotka vaikuttavat siihen, että tuholaiset eivät välttämättä pääse kovin laajalle alueelle leviämään. Laissa metsätuhojen torjunnasta on määritelty, missä tapauksissa valtio on velvollinen korvaamaan suojelualueilta levinneet metsätuhot.

Virkistyskäyttöön on varattu melko paljon metsiä. Virkistysalueita (VL ja VR) on yleiskaavassa noin 16,5% (4000 hehtaaria) kaupungin pinta-alasta. Virkistysalueverkostoa toteutetaan vähitellen hankkimalla maita kaupungin omistukseen. Kaupungin omistuksessa olevia metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaan siten, että metsänhoidossa painottuvat metsien virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus ja maisemanhoito.

Virkistysalueiksi varatuilla alueilla metsämaiseman kauneuden säilyminen on tärkeä asia. Virkistysalueilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin vaalia. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Jos päätehakkuu tehdään ilman maiseman ja luonnon huomioon ottamista, voi tuloksena olla metsän virkistyskäyttömahdollisuuksien heikkeneminen vuosikymmenien ajaksi. Maisematyölupa on kuitenkin maanomistajalle merkittävä kustannus.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Luonnonsuojelualueet turvaavat metsäluonnon monimuotoisuutta.

6.3 Kulttuuriympäristön suojelu

Yleiskaavalla suojellaan arvokkaita kulttuuriympäristökokonaisuuksia, jotka on tunnistettu valtakunnallisissa, maakunnallisissa tai Vantaan kaupungin laatimissa selvityksissä ja inventoinneissa. Merkittävien rakennusperintökohteiden suojelutarpeen ja -edellytysten selvittämistä tarkemman asteisessa suunnittelussa vaaditaan. Yleiskaavan pääkartalla ja oikeusvaikutteisella liitekartalla annetut suojelumääräykset määrittävät reunaehdot maankäyttömerkinnän perusteella tehtävälle kehittämiselle.

Valtakunnalliset ja maakunnalliset arvot kulttuuriympäristön suojelun lähtökohtina

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Vantaanjokilaakson viljelymaisema on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, joka edustaa eteläisen Uudenmaan pitkään jatkuneen kartanokulttuurin ja maanviljelyksen synnyttämää kulttuurimaisemaa. Valtioneuvosto teki 5.1.1995 periaatepäätöksen valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on inventoitu uudestaan vuosina 2010–2014. Rajausta on inventoinnissa supistettu Riipilän alueella ja Tammistossa siten, että se vastaa suunnilleen yleiskaavan 2007 kyläkuvallisesti ja maisemallisesti arvokkaiden alueiden rajausta.

1995 päätös on edelleen voimassa, koska uuden inventoinnin käsittely on kesken. Mutta voimassa oleva rajaus on niin vanhentunut, ettei se voi uskottavasti toimia suojeluperusteena. Yleiskaavassa on uuden ajantasaisen inventoinnin ja maiseman nykytilanteen arvoihin perustuva rajaus.

kuva 43. Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisemaa Seutulassa. (Kuva: Pertti Raami)

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Valtioneuvosto on päättänyt 2009 valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY), joiden ajantasainen tilanne perustuu ”Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (Museovirasto 2009)”-inventointiin (VN 22.12.2009). Vantaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat: Backas – Elannon suurtila, Helsingin pitäjän kirkonkylä, Jokiniemen koelaitos, Korson rautatieasema, Pääkaupunkiseudun I maailmansodan linnoitteet, Sotungin kylä ja Håkansböle, Suuri rantatie sekä Tikkurilan rautatieasema.

Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt

Uudenmaan liiton selvityksessä 2012 ”Missä maat on mainiommat” on tunnistettu maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt, jotka sisältyvät 4. vaihemaakuntakaavaan. Vantaalla maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ovat: Hämeenkylään ulottuva Espoonjokilaakson maisema-alue, Kaivokselan asuntoalue,

Simonmetsän kerrostaloalue, Tikkurilan kulttuurimaisema, Hanabölen kylämaisema, Havukosken asuntoalue sekä Sotungin kylämaisema ja Håkansbölen kartano RKY-aluetta laajempana. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan alueelle sijoittuu Länsisalmen kulttuurimaisema.

Kuva 44. Kaivoksela on yksi Vantaan maakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (Kuva: Seppo Niva)

Vantaan kulttuuriympäristöselvitykset

Kulttuurimaisemaselvitys 2005 ja viljelymaiseman maisemakuvan uusi inventointi

Yleiskaavan 2007 taustalle laadittiin Kulttuurimaisemaselvitys (2005). Siinä esitetty teoreettinen tausta vantaalaisista kulttuuriympäristötyypeistä ja maiseman arvottamisesta pätee edelleen. Kulttuuriympäristön suojelun onkin oltava pitkäjänteisempää kuin 10 vuoden välein muuttuvaa, jotta jäisi jotain suojeltavaa. Työssä selvitettiin kulttuurimaisemien maisemakuvalliset ja kulttuurihistorialliset arvot, joista arvokkaimmat alueet merkittiin yleiskaavaan 2007.

Vantaan viljelysmaisemien maisemakuva inventoitiin uudelleen 2017. Yleiskaavassa 2007 suojellut kyläkuvallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet ovat pääpiirteissään säilyttäneet ne arvot, joihin perustuen maisemakuvaa on haluttu suojella. Arviointikriteerejä ovat maisemakuvan eheys ja yhtenäisyys, vaihtelevuus eli monipuolisuus, intensiteetti eli vaikuttavuus ja huomattavat yksittäiset maisemaelementit ja maisemaa jäsentävät osatekijät.

Kylli – Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset

Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset laadittiin osana yleiskaavan selvityksiä. Linjauksissa määriteltiin vantaalaisen kulttuuriympäristön tavoitetila sekä toimialakohtaiset toimenpiteet. Hankkeen osana laadittiin yleiskaavan kulttuuriympäristövaikutusten arviointi.

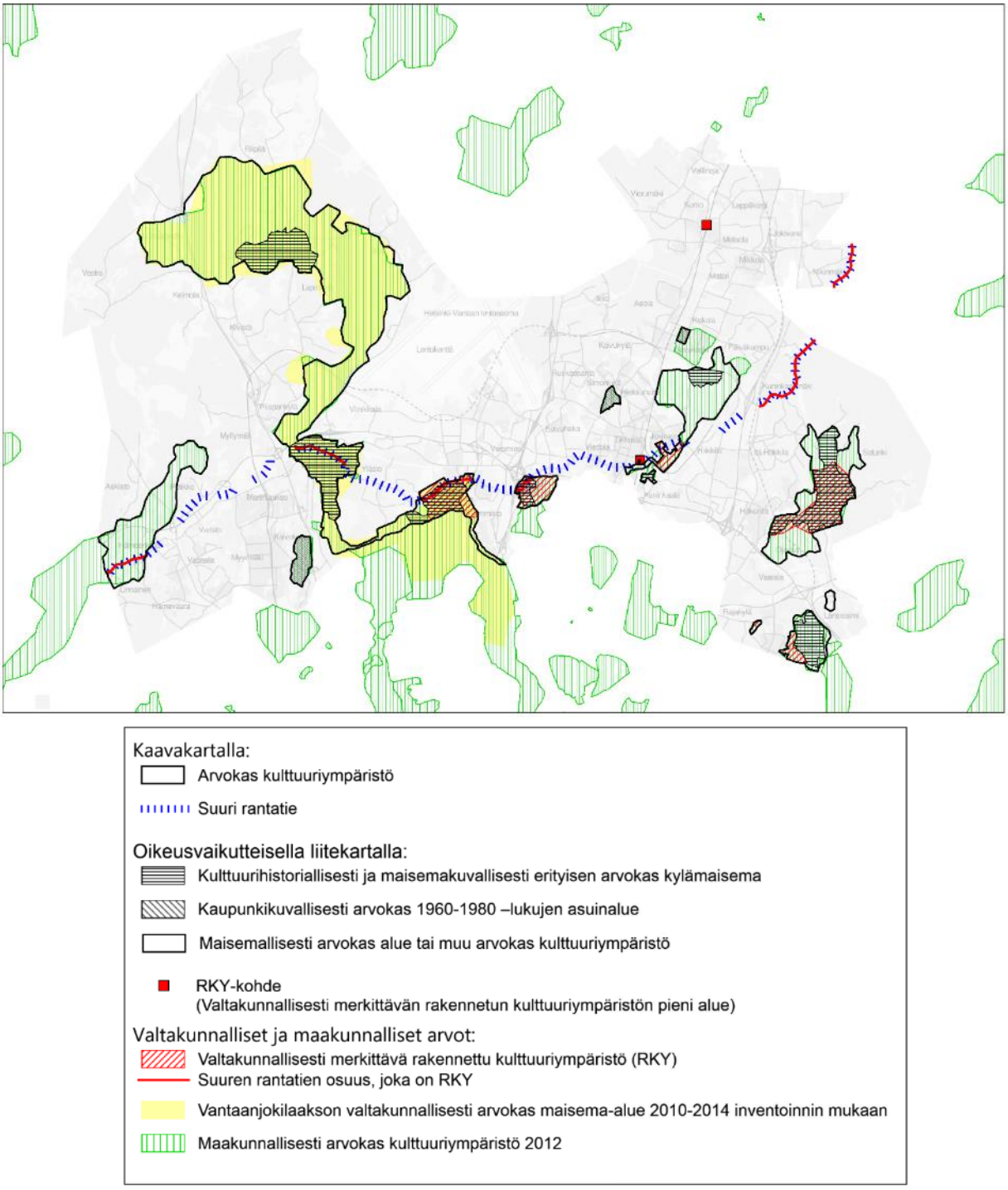

Kuva 45. Arvokas kulttuuriympäristö on esitetty yleiskaavan pääkartalla ja rajaukset kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin mukaan oikeusvaikutteisella liitekartalla.

Yleiskaavan kulttuuriympäristöä koskevat aluerajaukset, merkinnät ja määräykset

Kaavakartalla on päällekkäismerkintänä arvokkaan kulttuuriympäristön rajaus. Oikeusvaikutteisella liitekartalla tarkennetaan arvokkaan kulttuuriympäristön määräyksiä kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin mukaisiksi ja esitetään valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet, jotka ovat pieniä alueita. Kolme eriteltyä kulttuurihistoriallista ympäristötyyppiä ovat: maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema ja kaupunkikuvallisesti arvokas 1960-1980 –lukujen asuinalue.

Yleiskaavan yleismääräyksissä linjataan, että asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet

ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset. Merkittävät rakennusperintökohteet määrittyvät inventointien kautta. Museoviranomainen, joka tällä hetkellä on Vantaan kaupunginmuseo, päivittää valmistuneiden inventointien pohjalta jatkuvasti tietokantaa, jossa kerrotaan, mitkä rakennusperintökohteet ovat merkittäviä. Kaavakartan arvokkaan kulttuuriympäristön määräyksessä edellytetään, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät, ja että kulttuuriympäristön ominaispiirteitä vaalitaan. Tarkemmat määräykset kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin mukaan annetaan oikeusvaikutteisella liitekartalla.

Suurin osa Vantaan arvokkaasta kulttuuriympäristöstä on maaseudun kulttuurimaisemaa, jonka arvoja voidaan vaalia säilyttämällä rakennuksia, rakenteita ja kulttuurikasvillisuutta, hoitamalla avointa maisemaa ja huolehtimalla sen reunojen eheydestä sekä sopeuttamalla uusi rakentaminen perinteiseen ympäristöön ja maisemarakenteeseen. Maisemallisesti arvokkaiden alueiden, muiden arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaiden kylämaisemien määräyksissä kehotetaan säilyttämään näitä ominaispiirteitä ja sopeuttamaan uudet lisäykset arvoihin. Erityisen arvokkaissa kylämaisemissa maisemallisesti merkittävät pellot ja niityt on säilytettävä.

Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella maankäyttömerkintä on pääsääntöisesti maatalousvaltainen alue. Maanviljelyn jatkuminen ylläpitää pitkään jatkuneen kartanokulttuurin ja maanviljelyksen synnyttämän maiseman kulttuurihistoriallista ja maisemakuvallista arvoa. Maankäyttömerkinnän lisäksi aluetta koskevat suojelumääräykset. Kaupungin sisällä säilyvillä pelloilla on merkitystä huoltovarmuuden kannalta ja ne luovat mahdollisuuksia lähiruoan tuotannolle ja kaupunkilaisten harrasteviljelylle. Kaavakartalle merkityt ohjeelliset ulkoilureitit tarkoittavat sitä, että viljelyalueet ovat virkistyskäytössä siten, että maisemaa voi ihailla reiteiltä käsin.

Kulttuurimaisemaselvityksessä 2005 arvioitiin ja tunnistettiin maaseudun kulttuurimaiseman parhaiten säilyneet ja arvokkaimmat ydinalueet. Nämä alueet on nyt nimetty otsikolla ”Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema”. Tähän luokkaan on yleiskaavasta 2007 poiketen nostettu Backas ja lisätty pala Sotungissa. Viljelymaiseman säilyneisyys nostaa Backaksesta Tolkinkylään ulottuvan maiseman erityisen arvokkaiden kylämaisemien joukkoon. Maisemaa on viljelty ainakin 1600-luvun lopulta saakka ja todennäköisesti kauemminkin. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) -inventoinnin kuvauksessa todetaan, että Backas – Elannon suurtila peltoineen on suurmaataloudesta kertova saareke kaupungistuneessa ympäristössä. Yleiskaavassa 2007 aluetta ei merkitty kyläkuvallisesti arvokkaaksi siksi, että se haluttiin varata golfkentäksi. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) -inventoinnin kuvauksessa todetaan, että Sotungin kylä ympäröivine viljelysmaisemineen on säilyttänyt perinteisen rakenteensa ja rakennuskantansa hyvin. Etelässä kylä liittyy Håkansbölen kartanon historialliseen maisemaan. Håkansbölen ja Sotungin välinen maisema on liitetty erityisen arvokkaisiin kylämaisemiin.

Kaikki kohdat, joissa on tehty valintoja kulttuuriympäristön arvojen ja uusien rakentamismahdollisuuksien välillä, on perusteltu luvussa yleiskaava alueittain.

Lähiörakentamisen kauden asuinalueiden (kaupunkikuvallisesti arvokkaat 1960-1980 –lukujen asuinalueet) kulttuurihistoriallinen arvo perustuu siihen, että ne on toteutettu yhtenäisen kaupunkisuunnitelman mukaisesti ja arkkitehtuuri edustaa kokonaisuutena tiettyä aikakautta. Suojelumääräyksessä kehotetaan noudattamaan alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita ja huolehtimaan siitä, että rakentaminen tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöön. Alueella tapahtuvan ympäristörakentamisen ja -hoidon tulee perustua sen kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueella olevien rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu. Verrattuna yleiskaava 2007:ään kaupunkikuvallisesti arvokkaiden alueiden luokittelu on joillain alueilla alentunut alueiden rakennuskannan yhtenäisyyden heikentymisen johdosta. Näin on käynyt esimerkiksi joillain asuinalueilla, kuten Hämevaarassa. Näitä alueita ei enää esitetä arvokkaana kulttuuriympäristönä.

Yleiskaavakartalla on esitetty viivalla Suuri rantatie. Suuri rantatie on valtakunnallisesti merkittävä osuuksilla, jotka on eritelty oheisella (yllä olevalla) kartalla. Määräys sisältää kehittämislinjauksen: tavoitteena on, että tietä pitkin voisi kulkea Vantaan päästä päähän, kuten entisinä aikoina.

6.4 Kaupungin kytkeytyminen

6.4.1 Liikennejärjestelmä

Yleiskaavan tavoitteena on luoda toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne, jossa palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa myös ilman henkilöautoa. Laadukkaat seudulliset joukkoliikenteen runkoyhteydet, toimivat vaihtopaikat sekä pyöräliikenteen baanat lyhentävät matka-aikoja ja vahvistavat niihin tukeutuvan kaupunkirakenteen syntymistä. Matka-aikojen lyheneminen ja uuden rakentamisen ohjaaminen joukkoliikennevyöhykkeelle parantaa saavutettavuutta, kun yhä useamman työpaikan ja ystävän voi tavoittaa samassa ajassa.

Paikallisesti tiivis kaupunkiympäristö mahdollistaa jokapäiväisten palveluiden saavuttamisen kävellen ja pyöräillen sekä tehokkaan joukkoliikenteen ja liityntäyhteyksien järjestämisen. Kaupunkiympäristön tiiveyttä ~~puolestaan~~ tuetaan keskitetyillä ja tehokkailla kokonaisvaltaisesti toteutetuilla pysäköintiratkaisuilla. Kestävän liikkumisen tukeminen vähentää kuormitusta tie- ja katuverkolla, mikä edesauttaa tavaraliikenteen toimivuutta sekä keskustoissa että niiden välillä.

Keskusta-alueilla sekä katukuvan kehitysalueilla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta kehittämällä katutilojen yleisilmettä ja luomalla mahdollisuudet ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä kaupunkiympäristön ominaisuuksia. Katukuvan kehitysalueiksi on nostettu keskusta-alueiden ulkopuolella olevia katuja, jotka on tunnistettu keskeisiksi kehityskohteiksi ja jotka toimivat tavallaan keskusta-alueiden jatkeina.

Kestävien liikkumismuotojen tukeminen vähentää liikenteen aiheuttamia haittoja. Vantaalla tie- ja katuliikenne on merkittävin ilmanlaatuhaittojen lähde. Tieliikenteen pakokaasupäästöt ovat vähentyneet tekniikan kehittymisen myötä, vaikka liikennemäärät ovat kasvaneet. Tieliikenne vaikuttaa silti edelleen merkittävästi ilmanlaatuun pakokaasujen lisäksi sen aiheuttaman katupölyn vuoksi. Tie- ja katuliikenteen melu on myös keskeinen haittatekijä. Tie- ja katuliikenteen sekä raideliikenteen melua sekä liikenteen aiheuttamia ilmanlaatuhaittoja on arvioitu yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa. Liikenteen haittojen vähentämiseen tulee kiinnittää huomiota asemakaavoituksessa.

Joukkoliikenne

Yleiskaavan ratkaisu mahdollistaa nopeat joukkoliikenteen runkoyhteydet seudun keskuksien ja solmukohtien välille. Päärunkoyhteytenä Vantaalla toimii juna. Uusina varauksina yleiskaavassa on raitiotie sekä joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voi olla bussirunkolinja tai tulevaisuudessa toteutua myös raitioteinä. Runkoyhteydet ovat seudullisen järjestelmän osia ja muodostavat Vantaan sisällä jatkuvia yhteyksiä kaupungin toimintojen välille.

Raiteet yhdistävät jo nykyisin Vantaan kolme pääkeskusta: Tikkurilan, Myyrmäen ja Aviapoliksen. Raiteiden varressa sijaitsevat aluekeskuksista myös Korso, Koivukylä ja Kivistö. Pääradan varteen yleiskaava määrittelee uuden Vallinojan aseman maankäyttöineen. Kehäradalla on neljä vielä toteuttamatonta asemavarausta: Ruskeasanta, Viinikkala, Lapinkylä ja Petas. Petaksen, Viinikkalan ja Lentoaseman asemia lukuun ottamatta juna-asemien ympäristöt ovat yleiskaavassa kestävän kasvun vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Petaksen asemalta erkanee yleiskaavassa aluevarauksena Klaukkalan rata, joka on pitkän aikavälin raidevaraus eikä välttämättä toteudu ennen yleiskaavan tavoitevuotta 2050. Kivistön ja Klaukkalan välinen runkoyhteys kehittynee aluksi bussiliikenteenä. Yleiskaavassa on lisäksi varauduttu omalla *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus* -merkinnällä Lentorataan sekä Tallinna-tunneliin. Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Ratojen linjaukset tarkentuvat suunnittelun edetessä, mutta niillä on joka tapauksessa merkittäviä vaikutuksia sekä kansalliseen että kansainväliseen liikkumiseen lentoasemayhteydestä johtuen. Pääradalla on yleiskaavassa lisäraidevaraus Tikkurilan alueella Valkoisenlähteentielle asti ja se on vuonna 2008 hyväksytyn lisäraidesuunnitelman mukainen. Tikkurilan asema on rakennettu ja alueen asemakaavat laadittu kyseisen suunnitelman mukaisesti. Lentorata toimii vaihtoehtona lisäraiteiden mahdollistamalle pääradan kapasiteetin lisäykselle.

Raskaan raideliikenteen varauksista on poistettu maakuntakaavasta poistettu Heli-rata sekä Santarata. Heli-radalle on yleiskaava 2007:ssa varaukset Vaaralassa ja Ojangossa. Santarata on olemassa oleva Tikkurilan asemalta itään Jokiniemen läpi kulkeva tavaraliikenteen rata, jota käytetään raidesepelikuljetuksiin. Lisäksi rataa on käytetty suurmuuntajien siirtokuormaukseen, mutta tämä tarve on jatkossa poistumassa ja suurmuuntajakuljetuksille on löydetty uusi reitti Vuosaaren kautta. Tällöin radalle jää käyttöä ainoastaan raidesepelikuljetuksissa. Raidesepeli on tärkeä osa raideverkon kunnossapitoa, mutta sille tulee löytää paikka, joka ei estä kaupunkikehitystä ja Tikkurilan asemaa ympäröivän

maankäytön tiivistämistä sekä täysimääräistä hyödyntämistä. Santaradan rautatieyhteyden alueella kulkee yleiskaavassa raitiotie ja alue tukeutuu vahvasti myös Tikkurilan asemaan.

Metro jatkuu yleiskaavassa Mellunmäestä itään ja Länsisalmessa varaudutaan metroasemaan Kehä III:n itäpuolella Östersundomin yhteisen yleiskaavan ja maakuntakaavan mukaisesti.

Raitiotie yhdistää Hakunilan aluekeskuksen kahteen Vantaan pääkeskukseen ja metroon Mellunmäessä. Raitiotien reitti on esitetty alla olevassa kuvassa Vantaan ratikan yleissuunnitelmavaiheen mukaisena. Tikkurilassa raitiotien reitti alittaa juna-aseman tunnelissa lyhentäen matka-aikaa ja luoden erinomaiset vaihtoyhteydet juniin ja busseihin. Raitiotien reitti Tikkurilassa tarkentuu vielä sen suunnittelun edetessä ja Lentoasemalla raitiotien linjaus määritetään yhdessä Finavian kanssa jatkosuunnittelun yhteydessä. Raitiotien varsi on asemien tapaan kestävän kasvun vyöhykettä, jolla on suositeltavaa ympäristöään tehokkaampi rakentaminen ja joukkoliikenteeseen tukeutuvien toimintojen sijoittaminen.

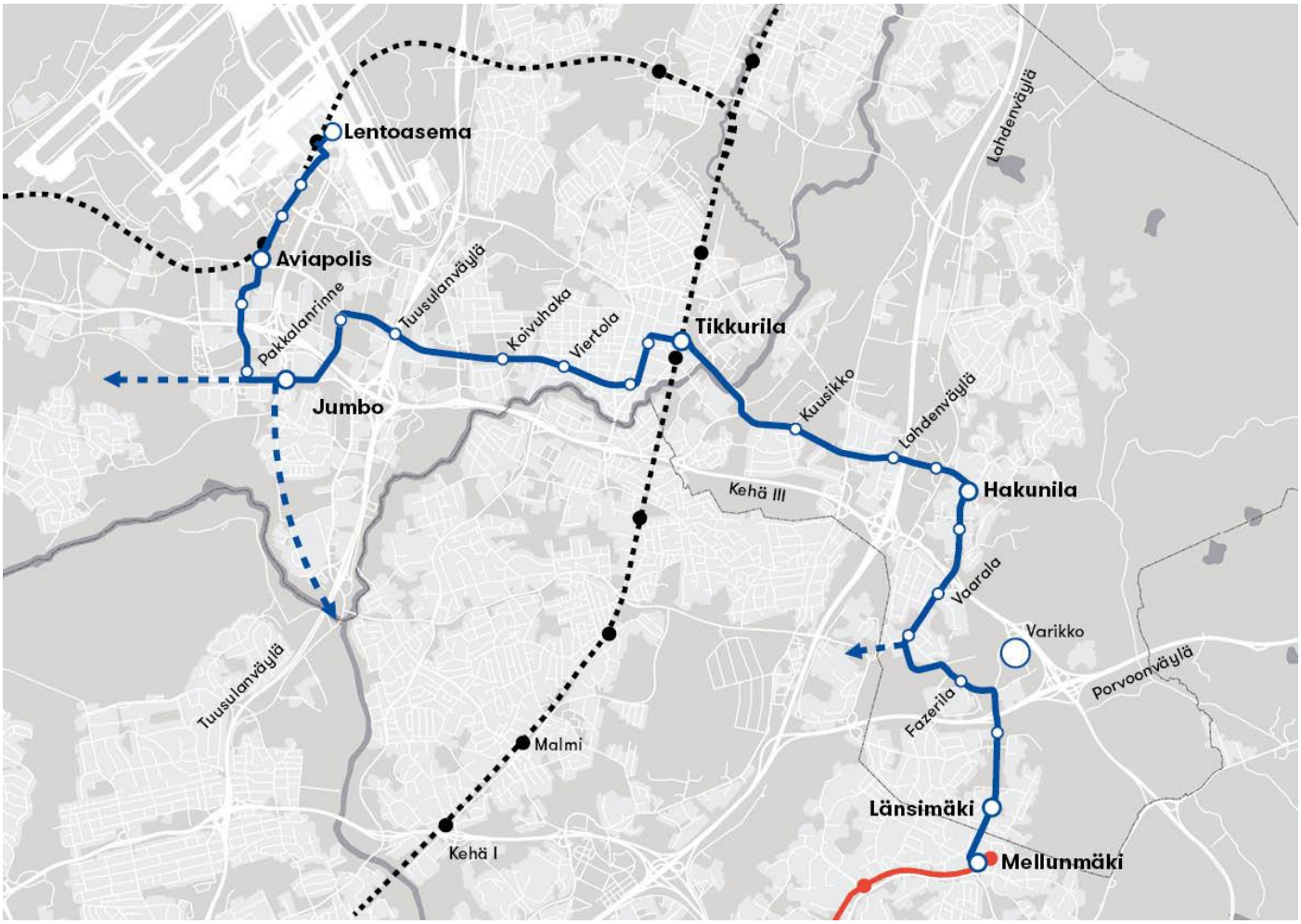

Kuva 46. Vantaan ratikan yleissuunnitelmavaiheen mukainen reitti sekä alustavat pysäkit.

Raitiotien varikolle on yleiskaavassa varaus Vaaralassa. Varikon sijainti on osoitettu omalla symbolimerkinnällä ja sille on tehty ET-alueelle varaus yleissuunnitelman mukaisesti. Linja-autovarikkoja ei ole esitetty kaavakartalla, mutta niiden sijainnit on esitetty yhdyskuntateknisen huollon verkoston liitekartalla 7. Ojangon linja-autovarikko sijaitsee Kehä III pohjoispuolella ET-alueella ja Länsi-Vantaan varikolle on puolestaan varattu tilaa Petaksen asemavarauksen länsipuoleisella TT-alueella.

Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnällä varaudutaan Helsingin yleiskaavan raitioteiden jatkumiseen Vantaan puolella, Raide-Jokeri 2:seen sekä poikittaiseen runkoyhteyteen Myyrmäen ja Pakkalan välillä. Itä-Vantaalla runkoyhteys mahdollistaa Viikki-Malmi -raitiotien jatkumisen Hakunilan urheilupuiston tienoille ja Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa olevan Itäväylää mukailevan raitiotien Länsisalmen kautta Majvikiin. Tammiston ja Pakkalan alueilla joukkoliikenteen runkoyhteys kulkee Tammiston ja Kartanonkosken asuinalueiden kautta sekä myös Hagelstamintien kautta Tammiston kauppatielle. Luonnosvaiheen hankearvioinneissa linjausten on todettu olevan liikenteellisesti saman

arvoisia, ja on mahdollista, että molemmat toteutuvat tulevaisuudessa raitiotienä. Näiden runkoyhteyksien jatkumiseen varaudutaan sekä Malmin että Tuusulanväylän ja siitä edelleen Helsingin keskustan suuntaan. Pohjoisessa Tammiston runkoyhteyksien jatkeena on varaus Tikkurilantiellä Rälssitieltä Aviapoliksen asemalle.

Myyrmäen ja Pakkalan väliselle runkoyhteydelle tutkittiin liikenne-ennusteilla useita eri vaihtoehtoja. Vaikka yhteyden matkustajamäärät vuodelle 2050 ovat ennusteen mukaan liian pieniä sen toteuttamiseksi vielä silloin raitiotienä, niin yhteys toimii tulevaisuuden varauksena. Runkoyhteys kulkee Tulkintien, Hakakorven tunnelivarauksen ja Ylästöntien kautta Vantaanlaaksontielle ja siitä edelleen Martinlaaksontietä pitkin Myyrmäkeen. Kyseinen linjaus vaikuttaa tutkituista vaihtoehdoista teknisesti ja kaavallisesti toteuttamiskelpoisimmalta.

Muut joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnät Myyrmäen alueella ovat nykyisen bussirunkolinjan 560 varaus raitiotieksi (”Jokeri 2”) sekä Helsingin yleiskaavan Vihdintien raitiotien jatke Vihdintieltä Raappavuorentien kautta Myyrmäkeen tai Malminkartanosta Korutien kautta Myyrmäkeen. Lisäksi varaudutaan raitiotien jatkeeseen Vihdintien ja Rajatorpantien liittymästä kohti Leppävaaraa.

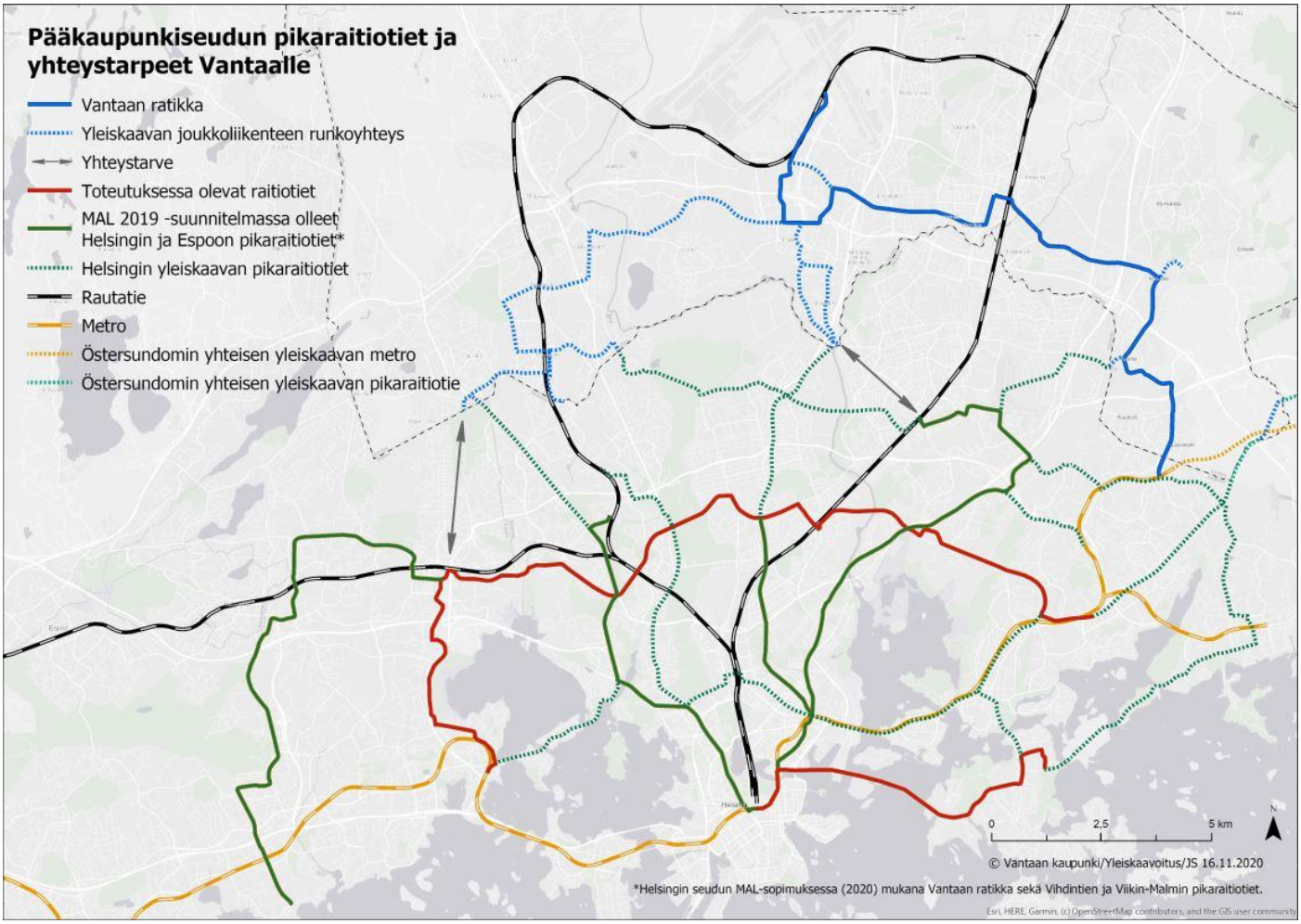

Kuva 47. Yleiskaavan raitiotievaraukset mahdollistavat Vantaan liittymisen pääkaupunkiseudun raitiotieverkkoon.

Juna-asemat, metroasema, tärkeät joukkoliikenteen vaihtopaikat sekä seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet on merkitty yleiskaavaan symbolimerkinnöin. Kaikilla asemilla sekä vaihtopaikoilla painotetaan laadukkaita liityntä- ja vaihtoyhteyksiä, ja tämän takia vaihtopaikkamerkintää ei ole erikseen merkitty asemille. Lentoasemalla sekä Tikkurilan asemalla on merkittävä rooli kansainvälisen, valtakunnallisen sekä seudullisen joukkoliikenteen kannalta. Nämä asemat onkin merkitty omalla symbolillaan valtakunnallisen joukkoliikenteen vaihtoasemiksi.

Keskuksien asemat sekä Hakunilan keskusta toimivat omien alueidensa liityntäliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn vaihtopaikkoina kulkumuodosta toiseen. Kivistön ja Ruskeasannan asemat palvelevat lisäksi kehyskunnista tulevien bussilinjojen liityntäasemana Kehäradalle sekä tarjoavat mahdollisuuden liityntäpysäköintiin Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän autoilijoille. Muut seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet sijaitsevat Tikkurilan, Vehkalan, Vantaankosken, Martinlaakson ja Korson asemilla. Vehkalaan ja Vantaankoskelle on Kivistön ja Ruskeasannan tapaan

tarkoitus ohjata pidempimatkaista liikennettä pääväyliltä. Tikkurilan, Martinlaakson ja Korson seudulliseen merkittävyyteen vaikuttaa hyvien joukkoliikenteen runkoyhteyksien lisäksi liityntäpysäköinnin yhteydessä olevat palvelut.

Tärkeät vaihtopaikat sijaitsevat pääosin joukkoliikenteen runkoyhteyksien tai kaukoliikenteen ja runkoyhteyksien risteyspaikoissa. Vantaan ratikan varressa vaihtopaikat sijaitsevat asemien lisäksi Porvoonväylän, Kuussillantien, Lahdenväylän, Tuusulanväylän sekä Lentoasemantien kohdilla. Länsi-Vantaalla tärkeitä joukkoliikenteen vaihtopaikkoja on Hämeenlinnanväylällä Kivistössä sekä Martinlaakson ja Kaivokselan liittymissä ja Vihdintiellä Rajatorpantien liittymässä. Tammistossa vaihtopaikka sijaitsee mahdollisten raitiotieyhteyksien risteyskohdassa Tapaninkyläntien kohdalla.

Jalankulku ja pyöräily

Pyöräliikenteen baanat muodostavat Vantaalle keskuksien välisen laadukkaan pyöräilyverkon, joka yhdistyy seudulliseen baanaverkostoon. Baanat palvelevat erityisesti pitkämatkaista pyöräilyä, eivätkä ne välttämättä kulje aivan keskusta-alueilla. Niiltä järjestetään erinomaiset yhteydet asemille ja muihin keskustojen palveluihin.

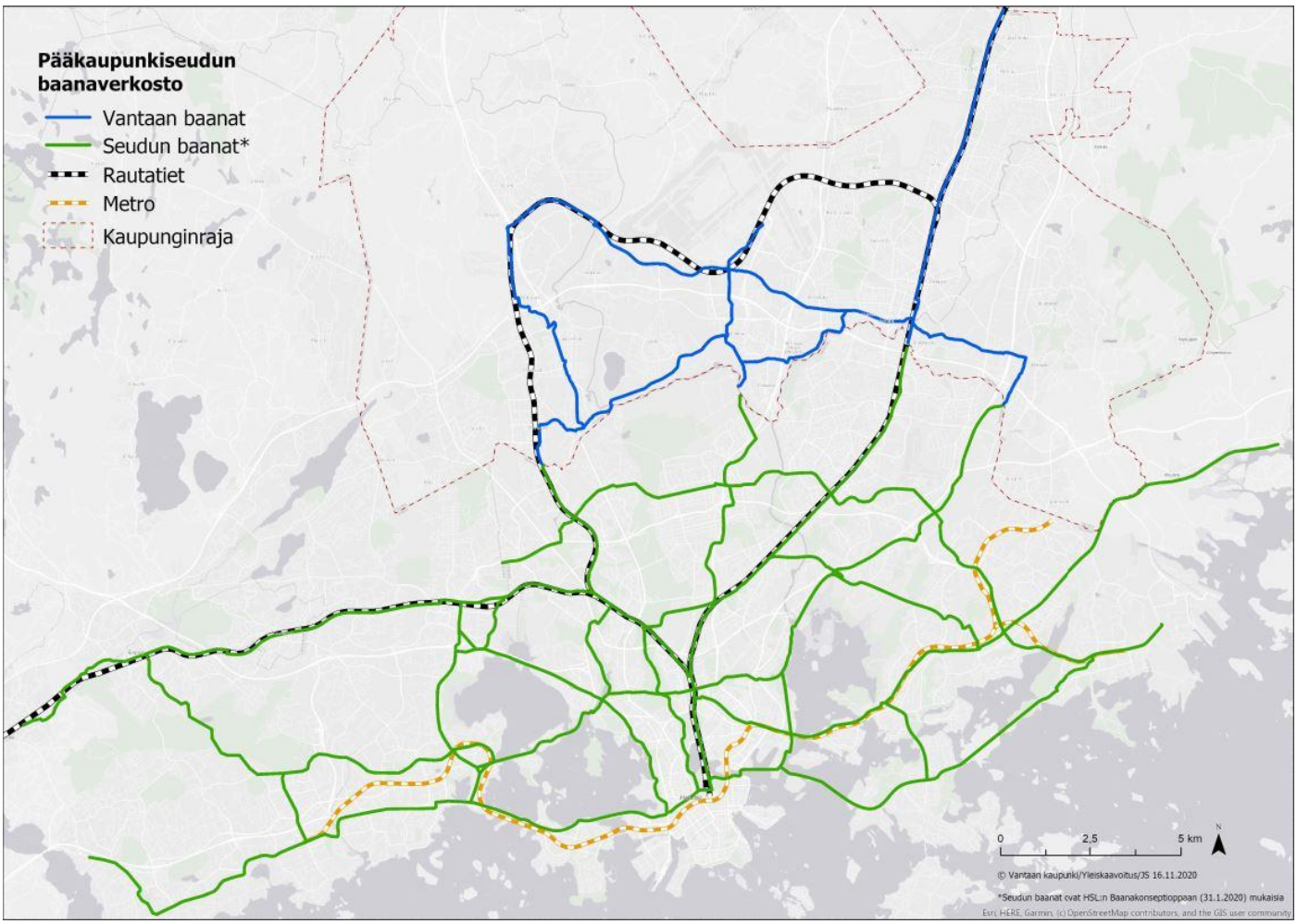

Kuva 48. Pääkaupunkiseudun baanaverkosto. Kuvan baanat ovat HSL:n baanakonseptioppaan (31.1.2020) mukaisia.

Pohjoiseteläsuuntaiset baanat yhdistyvät Myyrmäessä, Tammistossa, Tikkurilassa ja Hakunilassa Helsingin yleiskaavan baanoihin. Näiden baanojen lisäksi yleiskaavassa on kaksi poikittaista baanaa. Toinen kulkee Hakunilasta Tikkurilan ja Aviapoliksen läpi aina Kivistöön asti ja toinen puolestaan yhdistää Myyrmäen lentoaseman baanaan jatkuen siitä edelleen Tammiston kautta Tikkurilaan.

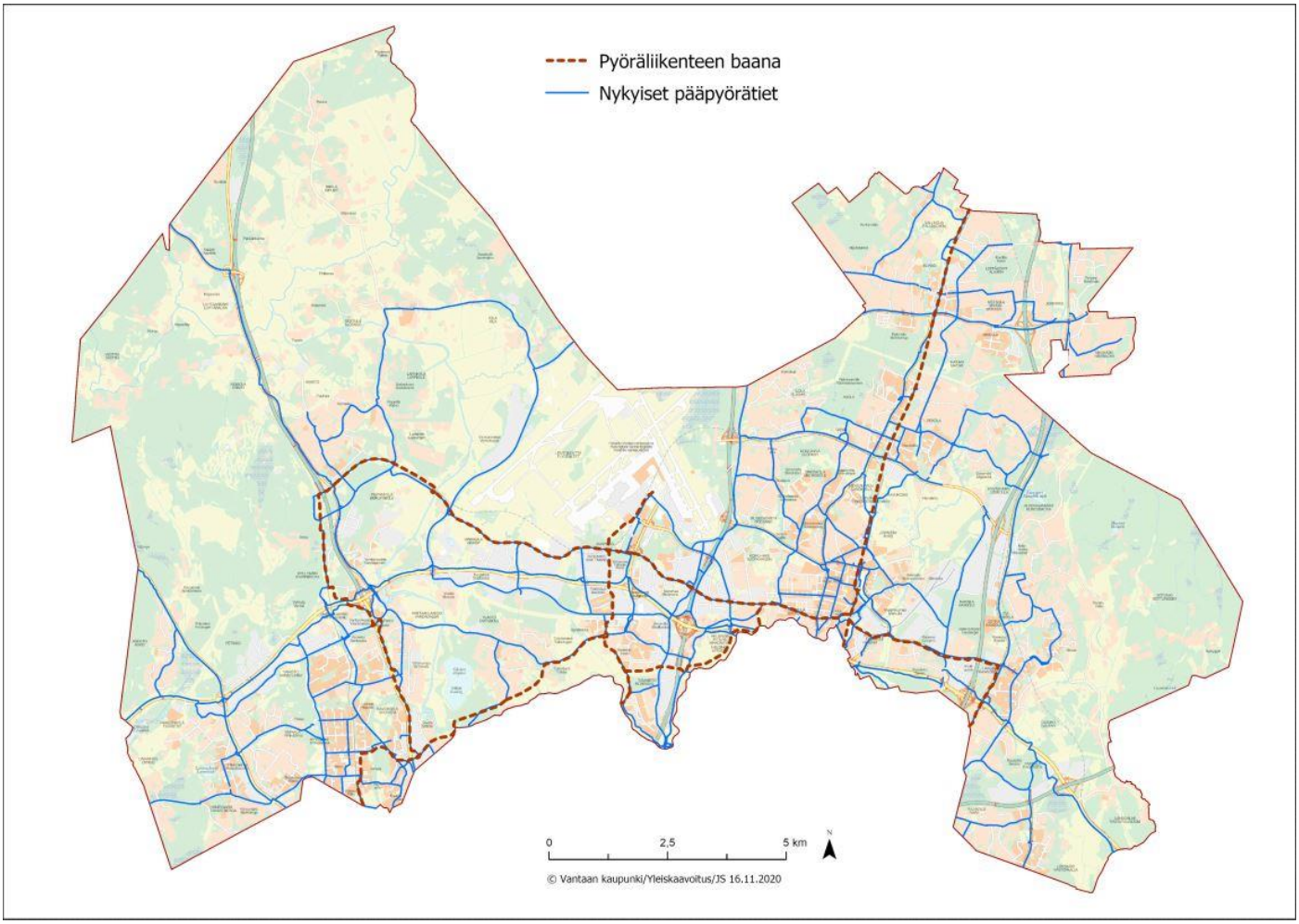

Kuva 49. Pyöräliikenteen baanat sekä nykyiset pääpyörätiet.

Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet, jotka suunnitellaan tarkemmassa kaavoituksessa. Tämä verkosto ei siksi näy yleiskaavassa.

Yleiskaava ohjaa jokapäiväisten palveluiden sijoittumista määräyksillä siten, että ne ovat saavutettavissa sujuvasti kävellen ja pyöräillen. Tärkeimpiä ovat koulut, päiväkodit ja päivittäistavarakaupat. Kaupunkiympäristö tulee suunnitella siten, että se kannustaa liikkumaan lihasvoimalla. Joukkoliikenteen pysäkkien, vaihtopaikkojen ja asemien hyvä saavutettavuus tulee varmistaa.

Liikennealueet ja -yhteydet

Yleiskaavan tie- ja katuverkko on jaettu liikennealueisiin ja -yhteyksiin. Aluevarauksina on esitetty valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevat väylät eritasoliittymineen ja levähdysalueineen. Viivamerkinnällä on puolestaan merkitty liikenneyhteyksiksi tärkeät paikallista tai seudullista liikennettä palvelevat, alueiden väliset keskeisimmät tiet ja pääkadut, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Maantien 152 jatkeesta on laadittu yleiskaavan laadinnan aikana aluevaraussuunnitelma ja osana sitä tiestä on tehty myös ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Tavoitteena oli löytää hankkeelle toteuttamiskelpoinen ratkaisu ja YVA-menettelyssä tutkituista vaihtoehdoista aluevaraussuunnitelman pohjaksi valikoitui Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välinen vaihtoehto 1 sekä Reunan pohjoinen vaihtoehto VE Reuna 1B. Yleiskaavassa aluevarauksena merkitty maantien 152 linjaus on maakuntakaavan sekä aluevaraussuunnitelman mukainen. Tie- ja katuverkon muutokset on selostettu tarkemmin suuralueita koskevissa kappaleissa.

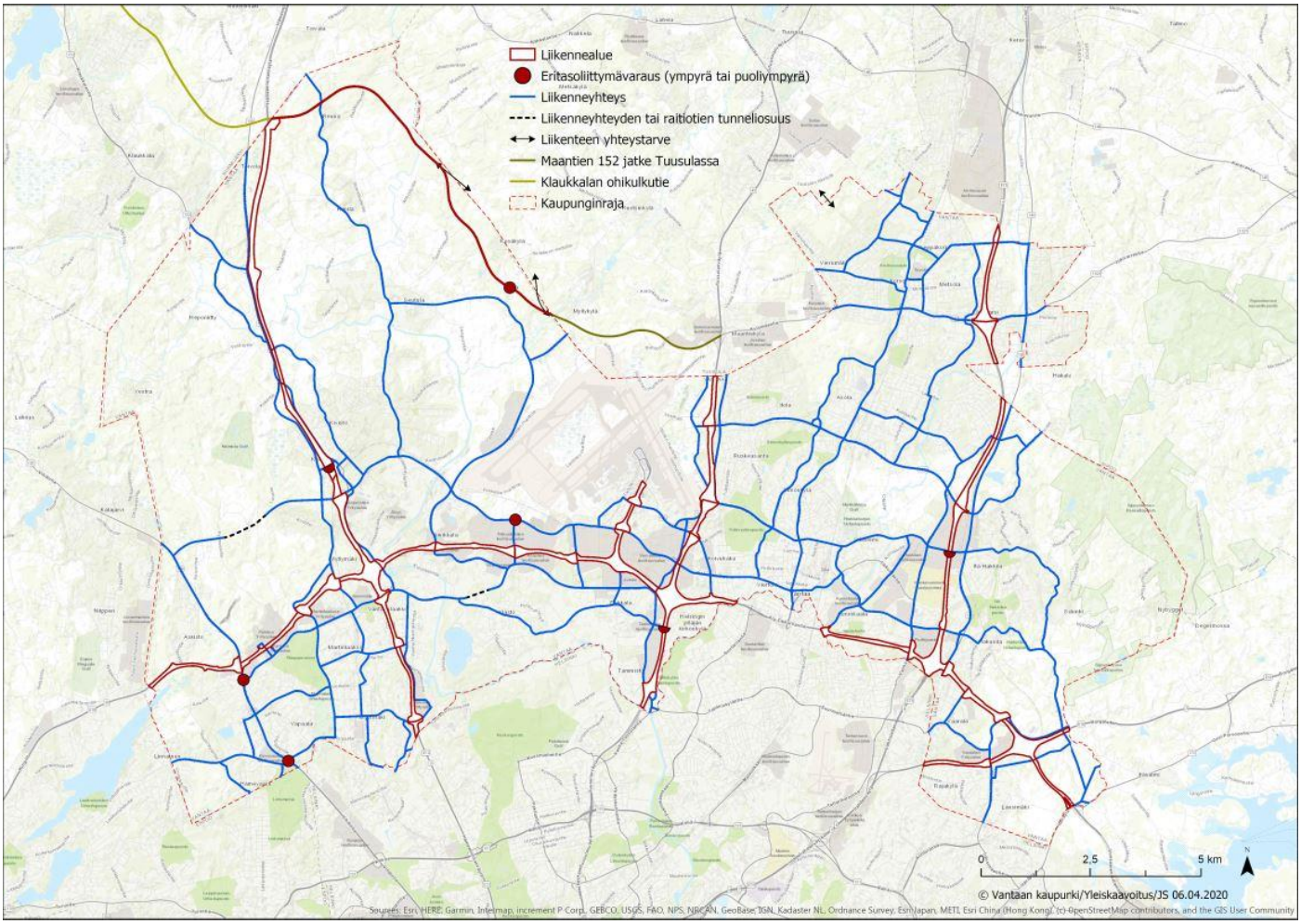

Kuva 50. Yleiskaavan liikennealueet ja -yhteydet sekä eritasoliittymävaraukset.

Uusille eritasoliittymille ei ole tehty tilavarausta, vaan niiden paikat on osoitettu symboleilla. Kaikkia liikennesuuntia palveleville uusille eritasoliittymille on esitetty paikat Vihdintiellä Rajatorpantien ja Martinkyläntien liittymissä, Caravellentien ja Tikkurilantien liittymässä sekä maantien 152 varressa Hanskalliontielle. Suuntaisliittymille etelän suuntaan on esitetty paikat Valkoisenlähteentien ja Lahdenväylän, Ylästöntien ja Tuusulanväylän sekä Hämeenlinnanväylän ja Keimolanportin liittymissä. Keimolanportin liittymässä suuntaisliittymävaraus osoittaa täydennyksen nykyiseen liittymään, jolloin siitä muodostuu kaikkia suuntia palveleva eritasoliittymä.

Erinomaisten päätieyhteyksien sekä lentoaseman sijainnin ansiosta Vantaalla sijaitsee paljon tavaraliikennettä aiheuttavia toimintoja. Lentoaseman läheisyydessä sekä Hakkilassa on useita logistiikkayrityksiä, joista monet ovat valtakunnallisestikin merkittäviä. Tämä aiheuttaa monille pääteille ja -kaduille myös runsaasti raskasta liikennettä, mikä on huomioitava liikenneverkon toimivuudessa.

Keskeinen osa seudun liikenne- ja logistiikkajärjestelmää sekä sen toimivuutta ovat raskaan liikenteen palvelualueet, joiden olisi hyvä sijaita noin 30 minuutin ajomatkan päässä tärkeimmistä kohdealueista: satamat, lentoasema ja Kehä III:n logistiikkatoiminnat. Palvelualueille olisi hyvä olla sujuvat ja helpot yhteydet pääteiltä. Yleiskaavassa on Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen tehty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Kyseinen alue on osoitettu myös Uusimaa-kaava 2050:n logistiikkaa käsittelevässä liitekartassa. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita tai edellä mainitussa liitekartassa osoitettuja raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei kuitenkaan ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia ole merkitty yleiskaavaan. Yleiskaava kuitenkin mahdollistaa palvelualueiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueilla (TT) ja toisaalta yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa raskaan liikenteen palvelualueiden/taukopaikkojen pienimuotoisen kehittämisen esimerkiksi liikennealuevarauksiin sisältyvillä levähdysalueilla. Liikenneverkon toimivuutta tarkasteltiin yleiskaavan vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Yleiskaavan vaikutukset on esitetty teemoittain tiivistettynä kappaleessa 8.

6.4.2 Lentokenttä

Lentokentän maankäyttö mukaan yleiskaavaan

Yleiskaava varmistaa lentoaseman kasvun edellytykset ja lentämisen ympäristöhaittojen hallinnan. Yleiskaavassa varaudutaan Lentorataan ja Tallinna-yhteyteen, jotka yhdessä Vantaan ratikan kanssa parantavat raideliikenneyhteyksiä asemalle. Samalla saadaan vähennettyä lentoasemalle suuntautuvan ajoneuvoliikenteen määrää sekä siitä aiheutuvia päästöjä. Lisäksi yleiskaavassa on aluevaraus pääradalta pohjoisesta Kehäradalle kääntyvälle raiteelle.

Eritasoliittymävaraus Caravellentien pohjoispäässä säilyy tulevaisuuden varauksena. Liittymä toimii yhteytenä Tikkurilantieltä Viinikkalan asemalle sekä mahdolliselle uudelle terminaalille.

Lentokentän kasvuun on varauduttu osoittamalla riittävät varaukset lentoliikenteen alueelle sekä uudelle lentoterminaalialueelle Viinikkalan asemavarauksen yhteyteen. Lentokentän sisääntuloalueet on osoitettu monipuolisiksi työpaikka-alueiksi, mikä mahdollistaa lentokenttään tukeutuvan työpaikkarakentamisen tuhansille uusille työpaikoille.

Lentomelu

Lentomelu on merkittävimpiä maankäytön reunaehtoja Vantaalla, koska melu rajoittaa asuntorakentamisen ja myös useiden palveluiden (ns. muut herkät toiminnot, kuten koulut, päiväkodit ja hoitolaitokset) sijoittumista. Lentomelu, kuten muukin melu, aiheuttaa terveyshaittoja. Sosiaalisesti kestävä kaupunki edistää asukkaiden hyvinvointia, mikä yleiskaavassa tarkoittaa erityisesti elinympäristön laatua ja haittojen hallintaa.

Lentokoneita kuuluu ainakin ajoittain koko kaupungin alueella. Mallinnetut lentomeluvyöhykkeet (Lden yli 50 dB) kattavat kaupungin pinta-alasta noin puolet. Voimakkainta lentokoneiden aiheuttama melu on lentoreittien kohdalla lähellä kiitoteiden päitä. Lentomelualueet on mallinnettu ennustetun liikennemäärän ja konetyyppijakauman mukaisesti, ja mallinnetut lentomelualueet kuvaavat keskimääräistä lentomelutasoa alueella vuorokausi- ja vuositasolla. Nousevien koneiden reittejä (kuva 51.) on jonkin verran mahdollista ohjata asuinalueiden väleistä, mutta laskeutuvat koneet asettuvat kiitotien suuntaiselle laskulinjalle (kuva 52.) jo useita kilometrejä ennen lentokenttää. Kiitoteiden jatkeilla laskeutuvien lentokoneiden melu on paikoin voimakasta myös mallinnettujen melualueiden ulkopuolella. Laskeutuvien koneiden melun vaikutuksiin on alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota.

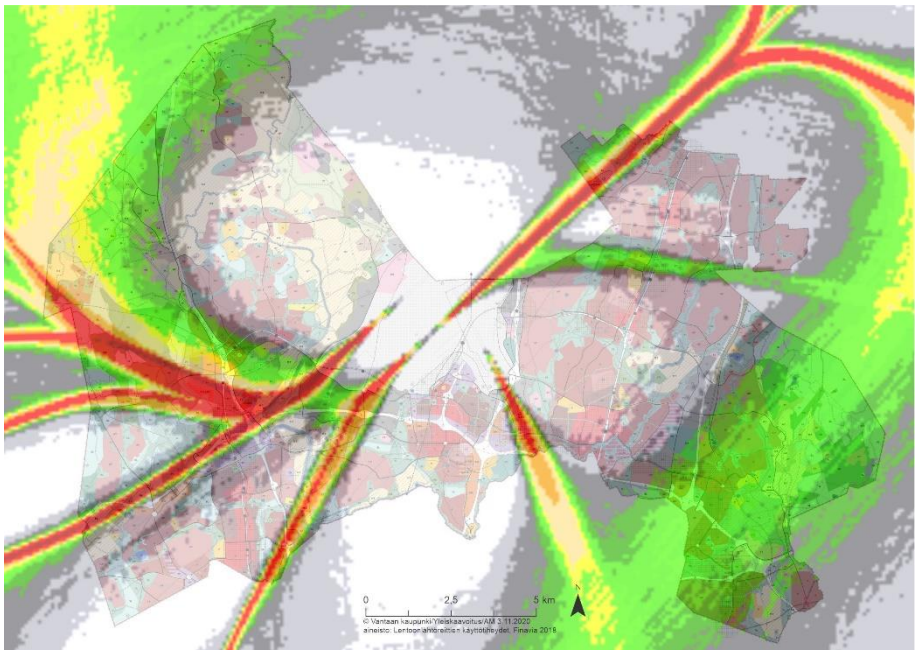

Kuva 51. Lentoonlähtöreittien käyttötiheydet. Useimmin käytetyt reitit punaisella (keskimäärin yli 8 lentoonlähtöä/vrk). Aineisto: Finavia.

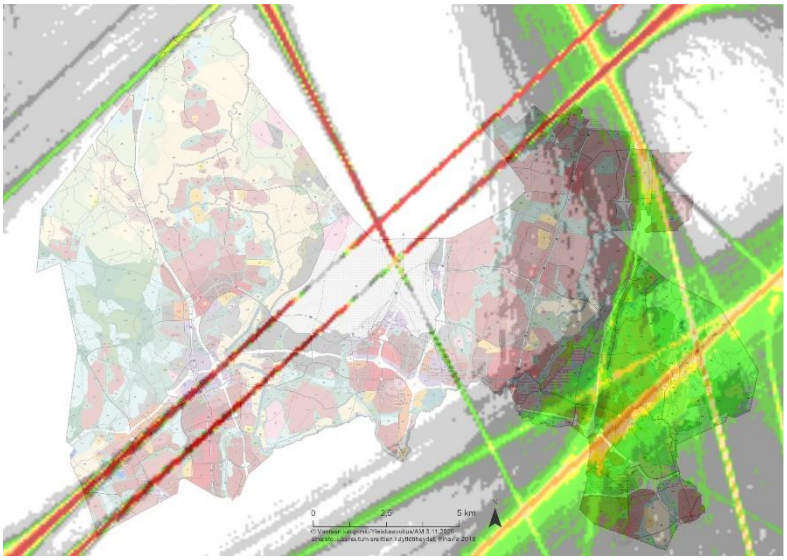

Kuva 52. Laskeutumisreittien käyttötiheydet. Useimmin käytetyt reitit punaisella (keskimäärin yli 8 laskeutumista/vrk). Aineisto: Finavia.

Finavia on esittänyt ympäristölupahakemuksensa (2008) yhteydessä uudet lentomelukäyrät, jotka ovat paikoin yleiskaavan 2007 lentomelualueita laajemmat. Lentomelualueet on osoitettu maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050, hyväksymiskäsittelyssä). Maakuntakaavassa esitettyjen Lden yli 60 dB ja 55-60 dB lentomelualueiden lisäksi yleiskaavassa on osoitettu myös Lden 50-55 dB lentomelualue.

Lentomeluvyöhykkeet osoitetaan yleiskaavassa alueina, jotka pohjautuvat Finavian ennusteisiin. Mitä voimakkaampaa lentomelu on, sitä enemmän se rajoittaa maankäyttöä ja rakentamista. Uloimmalle lentomeluvyöhykkeelle asetetaan vain ääneneristävyysvaatimus, kun taas kovimman lentomelun vyöhykkeellä ei sallita uusia asuinrakennuksia, ainoastaan nykyisen korvaaminen.

Laskeutuvien lentokoneiden aiheuttaman melun vuoksi laskeutumisreittien alle kiitoteiden jatkeille on osoitettu laskeutumisvyöhyke, jolla on asetettu ääneneristävyysvaatimus asuinrakennuksille ja muille herkille toiminnoille. Vantaalla lentokoneiden laskeutumisvyöhyke Länsi-Vantaalla on kiitoteiden 1 ja 3 lounaispäässä alueella, joilla lentomelu on voimakasta sellaisina vuorokaudenaikoina, joina on runsaasti laskeutumisia. Alueella on tästä huolimatta täydennysrakentamisen potentiaalia. Vaikka osa laskeutumisvyöhykkeestä jää mallinnetun Lden yli 55 dB alueen ulkopuolelle, voi lentomelu olla vilkkaimpina aikoina häiritsevää. Laskeutumisvyöhyke-merkinnällä asetetaan kiitoteiden jatkeilla laskeutumislinjan alla oleville alueille ääneneristysvaatimus, jolla pyritään turvaamaan riittävä ääneneristys asuinrakennuksissa ja siten mahdollistamaan hyvät asuinolosuhteet samalla, kun varmistetaan lentokentän toiminta-edellytysten säilyminen.

Laskeutumisvyöhyke-merkinnän leveys on määritelty kiitoteiden jatkeiden ja Finavian laatimien lentokoneiden laskeutumisreittien käyttötiheyksien perusteella (Kuva 52.). Laskeutumisvyöhyke on osoitettu maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) selostuksen liitekartassa. Yleiskaavassa laskeutumisvyöhykkeeksi on tästä osoitettu Länsi-Vantaalla se osa, joka sijaitsee aivan laskeutumisreittien alla. Yleiskaavan yhtenä tavoitteena on ollut varmistaa lentokentän kasvun edellytykset sekä lentämisen ympäristöhäiriöiden hallinta.

Vierumäen-Vallinojan alueella tämä laskeutumisvyöhyke sijoittuisi Vantaan alueella lentomeluvyöhykkeen 2 (Lden 55-60 dB) päälle. Lentomeluvyöhykkeellä 2 on vastaava ääneneristävyysvaatimus kuin laskeutumisvyöhykkeellä, joten laskeutumisvyöhyke on Koillis-Vantaalla jätetty pois.

Lentokentän ja sen laitteiden suojavyöhykkeet

Lentoliikenteen turvallisuuden vuoksi lentokentän lähistöllä on asetettu rajoituksia rakentamisen korkeudelle. Lentokentän lentoesterajoituspinnat on kuvattu liitteessä 6.

Helsinki-Vantaan lentoliikennettä palvelevat tutkat sijaitsevat Ruskeasannassa ja Hanskalliolla. Molemmille tutkille on määritelty suoja-alue, joka ulottuu 15 km etäisyydelle tutkista. Tutkien virheettömän toiminnan edellyttämiseksi niille on määritelty suojapinta, jonka mukaan tutkan ympäristössä 500 m säteellä (kuva 53.) ei ole suojapinnan ylittäviä

rakennuksia, rakennelmia tai muita suuria heijastavia pintoja. Ruskeasannan tutkan suojapinnan korkeus on +78 metriä merenpinnasta ja Hanskallion tutkan suojapinnan korkeus on +93 m MSL.

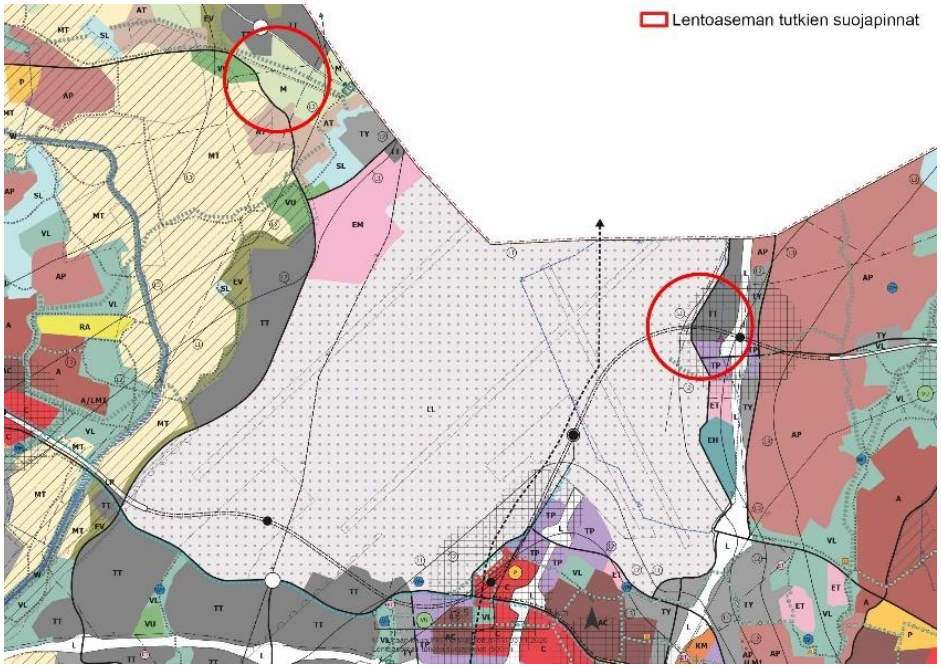

Kuva 53. Lentoaseman tutkien suojapinnat punaisella.

6.4.3 Tekninen verkosto

Vantaan kautta kulkee seudullisesti merkittäviä yhdyskuntateknisen infrastruktuurin verkkoja: sähkön kantaverkkoa ja muuta suurjänniteverkkoa, maakaasun runkojohtoja sekä raakavesi- ja jätevesitunnelit. Näiden lisäksi Vantaalla on sähkön- ja kaukolämmön tuotantolaitoksia, sähkön siirtoverkkoa sekä kaukolämpöverkosto. Yhdyskuntateknisen huollon verkostoihin kuuluvat myös kaupungin tukikohdat ja varikot sekä lumen ja ylijäämämaiden vastaanottopaikat. Teknisen verkoston toimivuus on seudullisesti tärkeä tavoite sekä edellytys toimivalle kaupungille ja sen kasvulle. Yhdyskuntateknisen huollon verkosto on esitetty kuvassa 54 ja verkosto sekä alueiden tarkemmat käyttötarkoitukset liitekartassa 7.

Voimajohtoverkosto, jäte- ja raakavesitunnelit, maakaasun runkojohdot, voimalaitokset sekä keskeisimmät sähköasemat on merkitty myös maakuntakaavassa. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan yleiskaavassa on huomioitava energia-, vesi- ja jätehuollon järjestäminen. Yleiskaavassa osoitetaan teknisen verkoston tarpeisiin riittävät yhteydet sekä aluevaraukset. Näin turvataan välttämättömän infrastruktuurin toimintaedellytykset ja mahdollistetaan varautuminen verkostojen toimivuuteen myös kaupungin kasvaessa. Teknisen verkoston tilanne ja muutostarpeet on käsitelty yhdessä verkoston eri osista vastaavien tahojen kanssa. Keskusteluissa nousi esiin joitakin uusia tarpeita ja samalla osa aikaisemmista varauksista on todettu tarpeettomiksi.

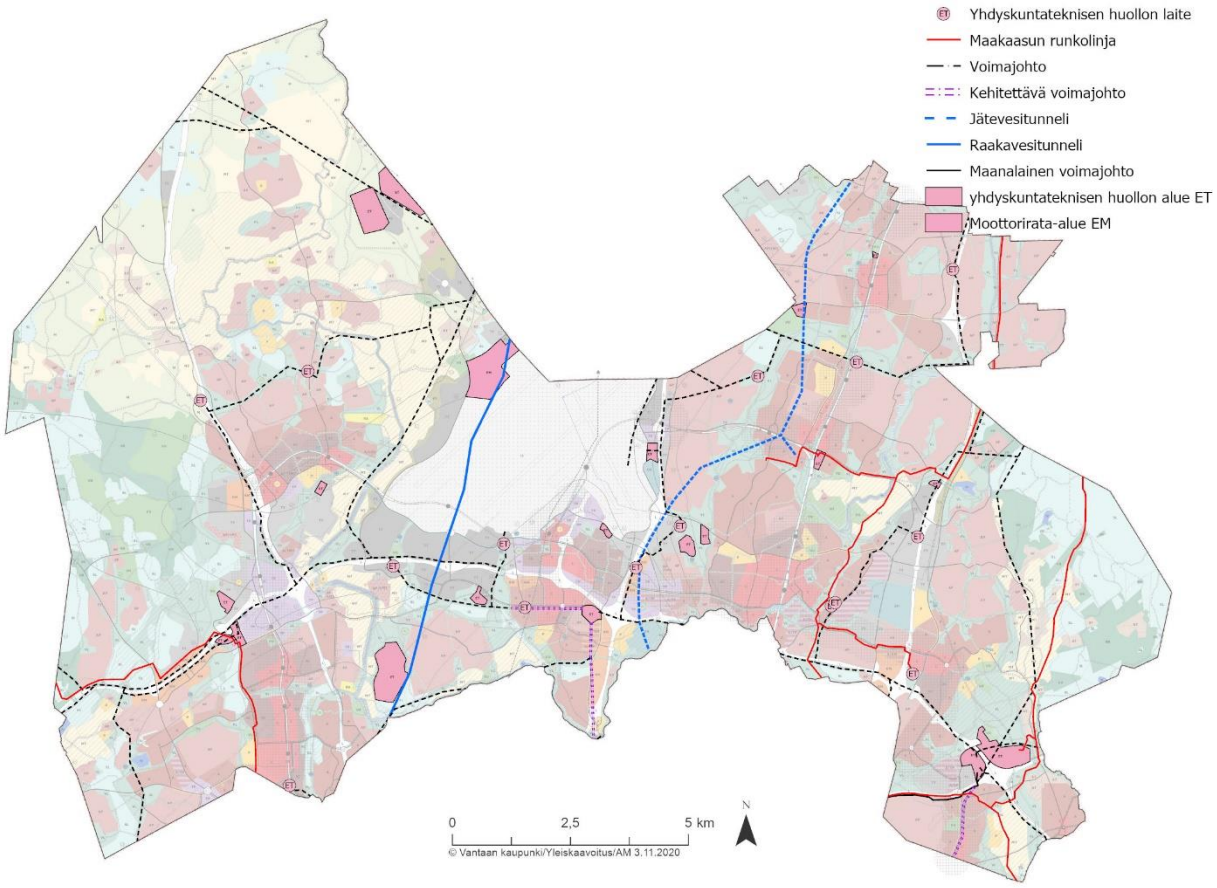

Kuva 54. Energia- ja vesihuollon yhteydet sekä yhdyskuntateknisen huollon pistemerkinnät ja aluevaraukset

Sähkön tuotanto ja jakelu

Sähkön tuotanto- ja jakeluverkostoon on ilmennyt kehittämistarpeita kaupungin kasvaessa ja joidenkin sähköinfran osien tullessa käyttöikänsä päähän. Seutulan sähköasemavaraukselta on tarve uudelle 110 kV voimajohtoyhteydelle Tuupakan ja Tolkinkylän sähköasemille. Nämä voimajohdot on maakuntakaavassa osoitettu yhteystarpeina. Yhteydelle tutkittiin vaihtoehtoisia linjauksia, joiden toteutettavuutta on tarkasteltu. Tämän perusteella yleiskaavassa on esitetty ratkaisu, jonka myötä syntyy mahdollisimman vähän uutta voimajohtokäytävää. Kaikki yleiskaavan voimajohtokäytävät esitetään viivoina riippumatta käytävän leveydestä tai johtojen määrästä. Voimajohtokäytävien tarkempi leveys määrittyy asemakaavoituksessa.

Länsisalmen sähköasemalta on uusi yhteystarve Helsinkiin Viikinmäen sähköasemalle. Yhteys toteutetaan 400 kV maakaapelina, mikä on yleiskaavassa varauksena maanalaiselle voimajohdolle.

Uusia sähköasemia tarvitaan Tikkurilaan ja Varistoon sekä Tolkinkylään, jossa vanha sähköasema on tullut uusimisvaiheeseen ja samalla se on mahdollista siirtää sopivampaan sijaintiin. Sähköasemat osoitetaan teknisen huollon symbolimerkinnällä lukuun ottamatta Tammiston ja Länsisalmen laajempia sähköasema-alueita, jotka osoitetaan aluevarauksina.

Leveät voimajohtokäytävät vaativat tilaa ja rajoittavat johtokadulla ja sen läheisyydessä olevaa maankäyttöä. Osa johtoalueesta voidaan hyödyntää rakentamiseen sijoittamalla voimajohdot maan alle, jolloin niiden suojaetäisyydet ovat pienemmät. Maankäytön tehostuessa erityisesti raitiotielinjauksen varrella osa sähkölinjoista on merkitty kehitettävinä sähkölinjoina, joiden sijoittaminen maan alle tulee tutkia ympäröivän maankäytön muuttuessa tai siinä vaiheessa, kun linjat uusitaan. Tällaisia sijainteja ovat Pakkalassa Väinö Tannerin tien–Tasetien suuntaiset voimajohdot Pakkalan sähköaseman ja Tammiston sähköaseman välillä, Tammiston kauppatien suuntaiset voimajohdot Tammiston sähköasemalta Helsinkiin Tapanilan ja Pukinmäen sähköasemien suuntaan sekä Porvoonväylän eteläpuolta kulkevat voimajohdot Länsisalmen sähköasemalta Helsinkiin Mellunkylän sähköaseman suuntaan.

Kaukolämpö
Yleiskaavassa nykyisten voimalaitosten ja lämpökeskusten alueet on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueina (ET-alueina). Lisäksi kahdelle uudelle lämpökeskukselle on ET-aluevaraukset. Yleiskaavassa esitetään voimalaitosten ja lämpökeskusten alueet ET-aluevarauksina tai ET-pistemerkinnöillä.

Uusiutuva energia
Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Koska valtaosa päästöistä syntyy energian tuotannosta ja kulutuksesta, hiilineutraaliustavoitteeseen pääseminen edellyttää energiansäästön lisäksi fossiilisten polttoaineiden käytön korvaamista uusiutuvilla energiamuodoilla.

Vantaan Energian voimalaitoksissa ja lämpökeskuksissa uusiutuvaan energiaan siirrytään muuntamalla laitoksia biopolttoaineille. Tällä hetkellä pääpolttoaineet ovat jäte, kivihiili ja maakaasu. Martinlaakson voimalaitoksella käytetään jatkossa myös puupohjaisia polttoaineita. Uusien ja uudistettavien lämpökeskusten suunnitellaan käyttävän biopolttoainetta, kuten pellettiä.

Vantaalla on aurinkoenergiapotentiaalikartoituksen perusteella huomattavan paljon aurinkoenergian tuotantoon soveltuvaa kattopinta-alaa. Aurinkopaneelin tai -keräimen sijoittamiseen rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle ei vaadita toimenpidelupaa. Yleiskaavassa ei osoiteta aurinkoenergian keruualueita. Myös maalämmön hyödyntämismahdollisuuksia on laajasti. Maalämpöä hyödynnetään Vantaalla erityisesti pientalojen lämmitysmuotona. Yleiskaavassa osoitettavilla pohjavesialueilla maalämpökaivon poraaminen perustuu tapauskohtaiseen riskiarvioon. Maalämmön soveltuvuus varmistetaan toimenpideluvassa, eikä maalämmöntuotannon ohjaaminen siten ole yleiskaavatason kysymys. Tarkemmassa suunnittelussa tulee edistää uusiutuvan energian hyödyntämisen mahdollisuuksia ja energiatehokkuutta alueelle sopivilla ratkaisuilla. Yleiskaavassa edellytetään energiatehokkuuden edistämistä ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämistä. Ratkaisuja tulee tarkastella asemakaavavaiheessa.

Maakaasu
Yleiskaavassa osoitetaan nykyinen maakaasun runkojohtoverkosto viivamerkintänä. Yleiskaavassa 2007 oli osoitettu varaus uudelle maakaasun runkojohdolle Martinlaakson voimalaitokselta pohjoiseen. Tämän yhteyden tarve on poistunut ja sitä ei esitetä maakuntakaavassa eikä yleiskaavassa. Kaavamääräykseen lisätään maininta suojaetäisyyksistä, jotka on määritelty valtioneuvoston asetuksessa 551/2009. Asetuksessa on määritelty suojaetäisyyksiä maakaasuverkoston laitteille sekä kullekin putkikoolle. Suojaetäisyydet huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa.

Vesihuolto
Nykyisiä vesitorneja tai aluevarausta Kivistön ylävesisäiliölle ei yleiskaavassa osoiteta. Raakavesitunneli ja jätevesitunneli esitetään yleiskaavassa samoin kuin yleiskaava 2007:ssa, samoin Silvolan tekoaltaan ET-alue. Raakavesitunnelin suojavyöhykkeellä on kielletty toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa tunnelille tai vedenlaadulle. Suojavyöhykettä ja sen asettamia rajoituksia ei esitetä yleiskaavassa. Raakavesitunnelin 200 m suojavyöhyke ja jätevesitunnelin 20 m suojavyöhykkeet (keskilinjan molemmin puolin) on mainittu myös kaavamääräyksissä. Suojavyöhykkeellä toimimista varten on olemassa Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n laatima tarkempi ohje (Päijännetunnelin huomioiminen rakentamisessa ja maankäytön suunnittelussa 20.12.2010).

Vesihuollon rakennettu päärunkoverkko, vesitornit sekä Raakavesitunneli on esitetty Vesihuollon liitekartalla 9. Nykyisen Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2017 -2026. Sen mukaan Vantaan kaupungin alueella on HSY:n vesijohtoverkostoa noin 800 km ja jätevesiviemäriverkostoa 750 km. Uusi vesihuollon kehittämissuunnitelma vuosille 2021 – 2030 laaditaan yhteistyössä HSY:n kanssa vuoden 2020 aikana. Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitetään tarkemmin vesihuollon laajentumisalueet.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluvaiheessa on esitetty tilavaraus uutta jätevedenpuhdistamoa varten. Puhdistamon kaksi tulotunnelia ja pääpurkutunneli tulisivat esiselvityksen mukaan sijaitsemaan osin Vantaan alueella. Helsingin maanalaisessa yleiskaavaluonnoksessa (21.4.2020) tulotunnelit ja pääpurkutunnelit on esitetty yhteystarpeina. Vaikka jätevesitunnelien yhteystarpeita ei osoiteta yleiskaavassa, on niiden toteuttaminen mahdollista. Yleiskaavan yleismääräyksiin on linjattu, että alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Tunnelien sijainnin ja teknisen ratkaisun täsmennyttyä niille voidaan laatia asemakaava. Vantaan yleiskaavassa jätevesitunnelien yhteystarpeet on esitetty Jätevesihuoltoa koskevassa liitekartassa 10.

Täyttömäet
Vantaan kaupungin täyttömäkiin kasataan pelkästään puhtaita, pilaantumattomia ylijäämämaita (maa- ja kallioainesta). Petikossa sijaitseva Pitkäsuon täyttömäki eli Petikonhuippu ja Korson suuralueella sijaitseva Kulomäen täyttömäki on aikaisemmin osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueina (VU) päällä olevilla määräaikaisen yhdyskuntateknisen huollon alueina, jotka on tarkoitettu määräaikaisesti maanläjitykseen. Petikonhuipulle on haettu jatkoaikaa ja toimintaa on tarkoitus jatkaa myös maapankkitoimintana vielä toistakymmentä vuotta. Tämän jälkeen kaupungin ylijäämämaiden sijoitusalueet ovat kuitenkin täynnä ja on tarve osoittaa uusi alue ylijäämämaiden läjitystä varten. Nykyiset täyttömäet maisemoidaan käytön jälkeen ja yleiskaavassa ne esitetään urheilu- ja virkistyspalveluiden alueina (VU) ilman väliaikaiskäyttöä osoittavaa päällekkäismerkintää.

Yleiskaavassa on osoitettu uudelle kaupungin täyttömäelle yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevaraus Kiilan kaupunginosasta maantien 152 varauksen länsipuolella. MT 152 varauksen itäpuolella Kiilassa Tuusulan rajaa vasten on myös osoitettu ET-alue maamassojen käsittelyä ja sijoittamista varten. Alueella on vireillä yksityinen hanke. Alueella on aikaisemmin osoitettu väliaikainen teknisen huollon alue. Suunniteltu toiminta on kuitenkin niin pitkäkestoista, että yleiskaavan aikajänteellä sitä ei katsottu väliaikaiseksi käytöksi. Lisäksi alueen yksityinen toimija suunnittelee hankealueensa eteläpuolelle melusuojavallia lähialueen asutuksen suuntaan, jonka toteuttaminen ei saa vaikeuttaa mt 152 toteuttamista.

Puhtaiden maamassojen käsittely ja välivarastointi on järkevää mahdollisimman lähellä niiden synty- tai käyttöpaikkaa. Pienet ja väliaikaiset maapankkialueet voivat toimia esimerkiksi muuntuvilla alueilla esirakentamisen yhteydessä, ja niiden lyhyt ajallinen kesto sekä pieni koko mahdollistavat tällaisten toimintojen sijoittamisen ilman erillisiä yleiskaavavarauksia. Yleiskaavan yhdyskuntateknisen huollon (ET) alueita, mm. lumenvastaanottopaikkoja, on myös mahdollista hyödyntää niiden varsinaisen käyttötarkoituksen ohella väliaikaisina maapankkialueina.

Jätteenkäsittely
Yleiskaavassa ei esitetä erillisiä jätteenkäsittelyalueita (EJ), mutta jätteiden käsittelyä ja kierrättämistä tehdään Yhdyskuntateknisen huollon ET-alueilla. Esimerkiksi Ojangon ET-alueella Vantaan Energian jätevoimalassa poltetaan yhdyskuntajätettä energiaksi ja Ruskeasannan ET-alueella sijaitsee HSY:n Sortti-asema. Lisäksi erilaisia kierrätys- ja kiertotaloustoimintoja kuten metallinmurskausta ja paperinkäsittelyä tehdään myös jollain TT- ja TY-alueilla.

Helsingin seudun ympäristökeskus HSY:n jätehuollon investointiohjelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman rakentamiseen tänä kevään HSY:n hallituksen hyväksymässä 10 vuoden investointiohjelmassa. Täyden mittakaavan sorttiasema edellyttää noin 2 hehtaarin tilavarauksen. Yleiskaava-mahdollistaa sorttiaseman sijoittamisen Petaksen TT-alueelle ja teknisen verkoston liitekartalla 7. on huomioitu sorttiaseman tarve. Tarkempi sijainti täsmentyy jatkosuunnittelussa HSY:n kanssa yhteistyössä.

Vantaan kaksi vanhaa kaatopaikkaa sijaitsevat Sotungissa yleiskaavan lähivirkistysalueella (VL) ja Seutulan suljettu kaatopaikka (nyk. Syysmäki) Hanskalliontiellä yleiskaavan suojaviheralueella (EV). Kummallakin entisellä kaatopaikalla on tarkkailusuunnitelma, lisäksi Sotungin kaatopaikalle on laadittu sulkemissuunnitelma. Seutulan vanha kaatopaikka on jo suljettu, maisemoitu ja aidattu.

Lumen vastaanotto
Yleiskaavassa on kuusi yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevarausta lumenvastaanottopaikkojen tarpeisiin. Näistä neljä on käytössä (Vehkalanmäki, Koisotie, Kulomäki ja Ojanko), yksi rakenteilla (Tolkinkylä) ja yksi on toteuttamaton aluevaraus (Päiväkumpu). (liite 7.). Mikäli tulevaisuudessa lumenvastaanottopaikkoja tarvitaan entistä lyhyemmän aikaa vuodesta, lumettomina aikoina niitä voi käyttää myös muihin yhdyskuntateknisen huollon tarkoituksiin, kuten lehtien ja maa-ainesten väliaikaiseen varastointiin ja muihin kiertotaloustoimintoihin.

Kaupungin tukikohdat ja varikot sekä liikennevarikot
Teknisen huollon tukikohdille ja kaupungin varikoille on yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevaraukset Kivistön Piispankylästä ja Koivuhaasta osoitteissa Koisotie 7 ja Koisotie 10 (lumenvastaanottopaikan yhteydessä) sekä Voimalantiellä Martinlaakson voimalaitoksen vieressä ET-alueella. Petaksen TT-alueelle on mahdollista sijoittaa myös varikkotoimintoja. Kaupungin keskusvarikko sijaitsee yleiskaava 2007:ssa Tuupakan TT-alueella, mutta sen toimintojen sijoittamista muille nykyisille tukikohta- ja varikkoalueille on tarkasteltu.

Itä-Vantaalla bussivarikkoa varten on varattu yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon (ET) alue Ojangon lumenvastaanottopaikan yhteydessä. Länsi-Vantaalla bussivarikolle ei ole osoitettu teknisen huollon aluetta, mutta varikko on

mahdollista sijoittaa Petaksen TT-alueelle. Ratikan varikolle on varattu ET-alue Länsisalmen sähköaseman vierestä ja alue on osoitettu myös varikkosymbolilla (RV).

Lähijunaliikenteen varikko
Lähijunaliikenteen varikkojen tarpeita ja sijainteja Helsingin seudun alueella on selvitetty Väyläviraston teettämässä selvityksessä, joka julkaistiin toukokuussa 2020 (Väyläviraston julkaisuja 25/2020) yleiskaavan ollessa jo nähtävillä. Selvityksessä todetaan tarve kunnossapitovarikolle Kehäradan varresta ja varikolle tutkittiin useita sijainteja Vantaalla. Varikon mahdolliseen sijaintiin vaikuttivat muun muassa ratatekniset vaatimukset sekä rataa ympäröivä maankäyttö. Verrattaessa Vantaalle ehdotetun lähijunaliikenteen varikon sijaintia yleiskaavaan, se sijoittuisi Petaksessa Tuotanto- ja varastotoiminnan alueelle (TY), joka varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä.

Mitään päätöksiä ja suunnitelmia varikon sijoittamisesta Petakseen ei ole tehty, joten mahdollisen hankkeen vaikutuksia ei ole voitu yleiskaavan yhteydessä tarkemmin arvioida. Hankkeen täsmennyttyä alueelle on mahdollista laatia esimerkiksi osayleiskaava. Yleiskaavaan lähijunaliikenteen varikkoa ei ole merkitty. Mahdollisen junavarikon vaikutukset tulee arvioida kokonaisuudessaan hankkeen edellyttämien kaavojen ja muiden tarkempien suunnitelmien yhteydessä sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ja ympäristölupaprosessissa.

Moottorirata-alue
Lavangon moottorirata-alue Kiilan kaupunginosassa on osoitettu omalla erityisalueen merkinnällään (EM) moottoriurheilua ja ajokoulutusta varten.

7. Yleiskaava alueittain

7.1 Myyrmäki

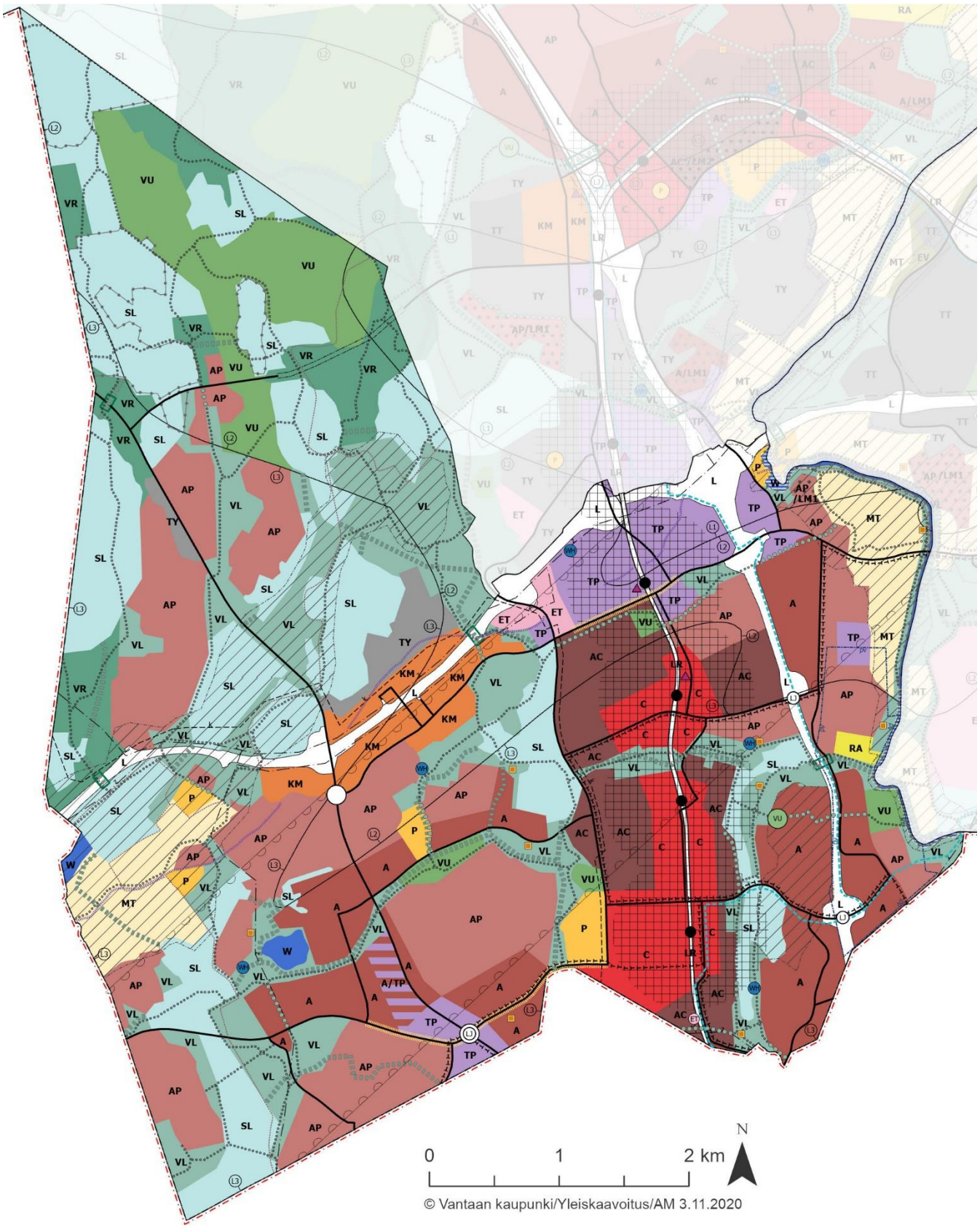

7.1.1 Keskustat ja asuminen

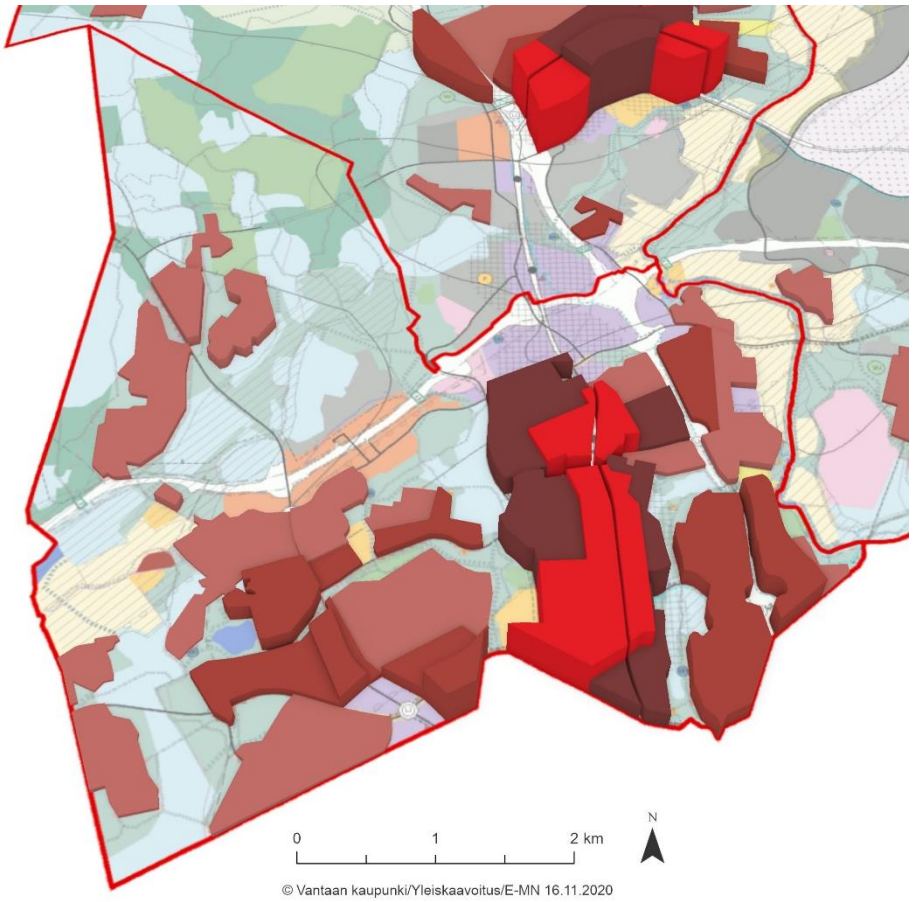

Kuva 55. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Myyrmäen suuralueella

Myyrmäki-Martinlaakson keskustat käsitetään yleiskaavassa yhtenä toimivana keskustakokonaisuutena. Kaupunkikeskustan alue (C) jatkuu neljän asemanseudun nauhana, Länsi-Vantaan raidekaupunkina, Myyrmäen asemalta Louhelan ja Martinlaakson kautta, Vantaankosken asemalle. Kaupunkikeskustan alueet on rajattu Myyrmäessä laajasti kattaen koko eteläosan urheilupuistoon asti ja jatkuen pohjoiseen kohti Louhelaa. Martinlaaksossa keskusta-alue ulottuu lännessä Martinus-talolle ja sen naapurina uudistuville kortteleille asti. Sekä Myyrmäen että Martinlaakson keskusta-alueita täydentävät kaupunkikeskustan asuinalueet (AC).

Vantaankosken asema ei ole keskusta-aluetta lentomelun rajoittaessa sinne sijoittuvia toimintoja. Keskustarakentaminen eteläisten asemien ympärillä tukee myös Vantaankosken kehittymistä työpaikkaintensiivisenä ja kaupunkiympäristöön laadukkaan alueena. Yleiskaavaan tehty täydennys asumisen alueeseen aseman eteläpuolella voi mahdollistaa palvelujen saamisen asemalle.

Kaikki neljä asemaa ovat kävelyetäisyydellä toinen toisistaan. Uusi asuntorakentaminen on sijoitettu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen sitä tiivistäen ja täydentäen. Uudistavalla lisärakentamisella kehitetään erityisesti Myyrmäkeä ja Martinlaaksoa.

Vihdintien varren työpaikka-alueita Pähkinärinteen puolella on osoitettu muun maankäytön ohessa asuntorakentamiseen soveltuviksi, asumisen ja työpaikkojen alueiksi (A/TP). Alueiden mahdollinen rakennemuutos tulee suunnitella kokonaisuutena ympäröivään kaupunkirakenteeseen sovittaen. Kaivokselan alue Hämeenlinnan väylän itäpuolella on osoitettu asuinalueeksi. Alue kytkeytyy suoraan Helsingin puoleiseen Kuninkaantammeen. Molempien alueiden kautta kohti Myyrmäkeä kulkee joukkoliikenteen runkoyhteys, joka on mahdollista toteuttaa raitiotienä.

Lentomeluvyöhyke 2 (L_{den} 55-60 dB) ulottuu yleiskaavassa entistä laajemmalle Vantaanlaaksossa ja Martinlaaksossa. Vyöhykkeelle ei ole osoitettu uutta asutusta, mutta nykyisen täydentäminen on mahdollista ääneneristävyysvaatimukset huomioiden. Lentomeluvyöhyke 3 (L_{den} 50-55 dB) laajenee kattamaan koko Myyrmäen alueen ja edellyttää 32 dB ääneneristävyysvaatimusta asuinrakennuksissa ja herkkien toimintojen osalta. Länsi-Vantaalla vain pieni osa Myyrmäestä ja Askistosta jäisi lentomeluvyöhykkeen 3 (L_{den} 50-55 dB) ulkopuolelle. Lentomelua kuuluu myös näillä alueilla,

joten yhdenmukaisuuden vuoksi lentomeluvyöhyke 3 ääneneristävyysvaatimuksineen on ulotettu koko Lounais-Vantaalle. Uutena merkintänä on esitetty kiitoteiden 1 ja 3 suuntainen lentokoneiden laskeutumisvyöhyke, joka ulottuu myös varsinaisten melualueiden ulkopuolelle kuvastaen laskeutuvine koneiden paikoin voimakasta hetkellistä melutasoa. Laskeutumisvyöhyke ei rajoita maankäyttöä, mutta asettaa 35 dB ääneneristävyysvaatimuksen.

7.1.2 Palvelut

Myyrmäen suuralueella palvelut keskittyvät vahvasti olemassa oleville keskustatoimintojen ja asumisen alueille. Yleiskaava mahdollistaa Varian ison yksikön muuttamisen pois Myyrmäestä ja alueen kehittämisen muuhun maankäyttöön.

Monipuoliset erikoiskaupan palvelut ovat Myyrmäen keskustassa. Lähipalveluita löytyy kattavasti jokaiselta suuremmalta asuntoalueelta. Yleiskaava ohjaa päivittäistavarakaupan suuryksiköt keskusta-alueille ja tiiviimmille asuntoalueille, koska kestävyyden tavoite edellyttää usein käytetyiltä palveluilta hyvää saavutettavuutta kestävillä kulkumuodoilla. Hämeenkylä-Varisto-Petikon kaupan alue voi kasvaa tilaa vievän kaupan alueena maakuntakaavaluonnoksen linjausten mukaisesti.

Palvelujen ja hallinnon alueina (P) on osoitettu Myyrmäen urheilupuisto sekä Hämeenkylän koulun kokonaisuus, Tuomelan koulu, kulttuurihistoriallisista kohteista Hämeenkylän kartanon ja Vantaankosken alueet. Palveluiden aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Virkistyspalvelut

Läntisen Vantaan laajin viheraluekokonaisuus on Petikon luontovirkistysalue, joka sisältää laajoja metsiä, luonnonsuojelualueita ja viljelymaisemaa. Alueelle on merkitty kattava ohjeellisten ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto. Petikossa sijaitseva nykyinen täyttömäki Pitkäsuo (eli Petikonhuippu) maisemoidaan käytön jälkeen ja esitetään siksi urheilu- ja virkistyspalveluiden alueena (VU) ilman väliaikaiskäyttöä osoittavaa päällekkäismerkintää. Herukkaojan laakso on varattu golfkentäksi, jonka poikki on merkitty ulkoilureittiyhteydet.

Linnaistenmetsä, Raappavuortenmetsä ja Mätäojan laakso säilyvät merkittävinä, päivittäin helposti tavoitettavina viheralueina. Luonnonsuojelualueilla liikkumisen ohjaaminen merkityille reiteille on tärkeää. Virkistysalueilla voidaan kehittää laajemmin palveluita. Hämeenkylän kulttuurimaisemaan on merkitty ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto.

Kaivokselan liikuntapuisto on merkitty urheilun ja virkistyksen paikaksi. Merkintä tukee liikuntapuiston kehittymistä kasvavan väestön tarpeisiin. Urheilun ja virkistyksen palveluina kaavassa osoitetaan Martinlaakson ja Vapaalan liikuntapuistot, Myyrmäen urheilukenttä sekä Vetokannaksen uimaranta.

Virkistysalueyhteyksillä on esitetty tarve kytkeä virkistysalueet toisiinsa ja kehittää niiden välisiä yhteyksiä. Myyrmäessä tiiviisti rakennetun alueen ja Mätäojan laakson soisen pohjan välille on varattu virkistysaluetta ja osoitettu virkistysalueyhteys. Mätäojan laaksosta johtaa Kaivokselan kautta virkistysalueyhteys Vetokannakselle. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykettä on Myyrmäen suuralueella merkitty Vetokannakselta Lounaniityn virkistysalueelle saakka. Vantaankoskella kehittämisvyöhyke on kolmen palvelualueen rajalla. Vantaankoskella Kehä III:n alituksesta pitäisi kehittää sekä eläinten että ihmisten liikkumista palveleva houkutteleva yhteys.

7.1.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto

Myyrmäen suuralueella ekologinen verkosto täydentyy usealla uudella luonnonsuojelualueella ja olemassa olevien SL-alueiden laajennuksilla. Uusia ovat Ladaunmetsä (ent. Alkärr), Karhusuo-Tyttömäki (ent. Karhusuo-Tyttömäenmetsä), Linnaistenmetsä ja Myyrmäen keskusta-alueen läheisyydessä oleva Raappavuoret-Kolokallio (ent. Raappavuoret-Myyrmäen lehto). Friimetsänrinne (ent. Friimetsä) on laajentunut, ja myös Mätäojan luonnonsuojelualuetta on laa jennettu Vaskivuoren SL-varauksella (Mätäoja-Vaskivuori).

Kuva 56. Vasemmalla näkymä Myyrmäenlehdosta ja oikealla Raappavuorelta vuoden 2017 elokuun myrskyn jälkeen. (Kuvat: Paula Kankkunen)

Uusia luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä alueita (luo-alue) on osoitettu ja joitakin olemassa olevia laajennettu. Uusia ovat Yhteismaannotko (ent. Ainontie), Hoorikinrinne (ent. Hermanskär), Askistonmetsä, Lampimäki (ent. Koivurinne). Lammaslampi tulo- ja laskupuroineen on puroluontoselvityksen arvokkaana kohteena osoitettu uudeksi luo-alueeksi. Linnaisten alueella olevat asemakaavan mukaiset luo-alueet on myös lisätty yleiskaavaan. Pelininmetsä (ent. Alkärr) on laajentunut hieman, Bredmalmenin (ent. Bredmalm) rajausta on laajennettu idässä ja supistettu lännessä niin, että alue käsittää vain kaupungin omistaman metsäpalstan, jolla on monimuotoisuusarvoja.

Lammaslampi on paikallisesti merkittävä pienvesiluonnon kokonaisuus ja ekologinen yhteys. Direktiivilaji viitasammakko elää Lammaslammella. Luonnonsuojelulain 49§:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty, siis joka tapauksessa ilmankin yleiskaavan luo-rajausta. Luo-määräys ei tarkoita sitä, että alueella ei saa tehdä mitään hoitotoimenpiteitä. Viitasammakon elinympäristöjen suositeltuja kunnostus- ja hoitotoimia ovat rantaniittyjen avaus ja niitto ja avovesialueen lisääminen (Viitasammakko 27.2.2014). Ruoppauskin on mahdollista niin, ettei viitasammakon suojelu vaarannu. Lammaslammella olisi siis syytä niittää ja lisätä avovesipintaa sekä viitasammakon että virkistyskäytön näkökulmista. Kunnossapidosta huolehtii kadut ja puistot -palvelualue. Kunnostustyöt talkoilla ovat myös mahdollisia. Silloin ympäristökeskus antaa luvan niittoon ja ohjeet työn tekemiselle.

Ekologiset runkoyhteydet kulkevat pääosin riittävän leveitä metsäisiä yhteyksiä pitkin Petikossa, Askistossa, Hämeenkylässä ja Linnaisissa. Hämevaarasta Espoon puolelle jatkuva ekologinen runkoreitti on merkitty Koivuvaaran pientalovaltaisen asuntoalueen (AP) päälle. Se kulkee asemakaavan VL-alueilla, mutta paikoitellen niin kapeana, että yhteydelle ei ole tehty aluevarausta.

Kuva 57. Myyrmäen lehdon ja Mätäojan luonnonsuojelualueen yhdistävää ekologista käytävää virkistysreitin vierellä. (Kuvat: Paula Kankkunen)

Myyrmäen suuralueelle on osoitettu kaksi viheryhteyden kehittämiskohtaa Kehä III:n varteen, toinen Muuripuiston/Pärispruunsaran kohdalle, toinen Lintutorninsillan kohdalla lähellä Espoon rajaa, sekä Hämeenlinnanväylälle Kaivokselan alueelle Hankapuiston kohdalle.

Kulttuuriympäristö

Vantaanjokilaakson maisema-alueella Vantaanlaakso on yksi sen hyvin säilyneistä ja paljon rakennettua kulttuuriperintöä sisältävistä osista. Vantaanlaakso on oikeusvaikutteisella liitekartalla erotettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi. Vantaanjokilaakson arvokkaan viljelymaiseman sisälle annetaan mahdollisuudet rakentaa joitain uusia pientaloalueita, koska ajatellaan, että laajan viljelymaiseman kokonaisuus kestää täydennysrakentamista, kunhan pientaloalueiden reunat suunnitellaan pieteetillä, kuten määräyksessä kehotetaan tekemään. Nämä pientaloalueet on varattu jo aikaisemmissa yleiskaavoissa. Rajauksiin on tehty joitain muutoksia maiseman eheyttä ajatellen.

Suuren Rantatien linjaus on muutamia katkoksia lukuun ottamatta säilynyt, ja se on yleiskaavassa omalla merkinnällään.

Hämeenkylän viljelymaisema on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi. Sinne sijoittuu keskiaikaisia kylätontteja ja Suuri rantatie sekä useita rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita.

Kaivoksela on ansiokasta 1960-luvun kaupunkisuunnittelua. Voimakaspiirteinen maasto ja rakennukset muodostavat veistoksellisen mutta samalla kodikkaan kokonaisuuden. Aluerajaus on maakunnallisen inventoinnin mukainen.

Viherkummun siirtolapuutarha on maakunnallisesti arvokkaan rajauksen sisällä, mutta sitä ei ole mainittu erikseen maakuntakaavan maisema-alueen inventointitekstissä. Alueen kulttuurihistorialliset arvot ovat rakennusperinnön osalta heikentyneet purkamisten myötä. Siksi aluetta ei esitetä arvokkaana kulttuuriympäristönä yleiskaavassa.

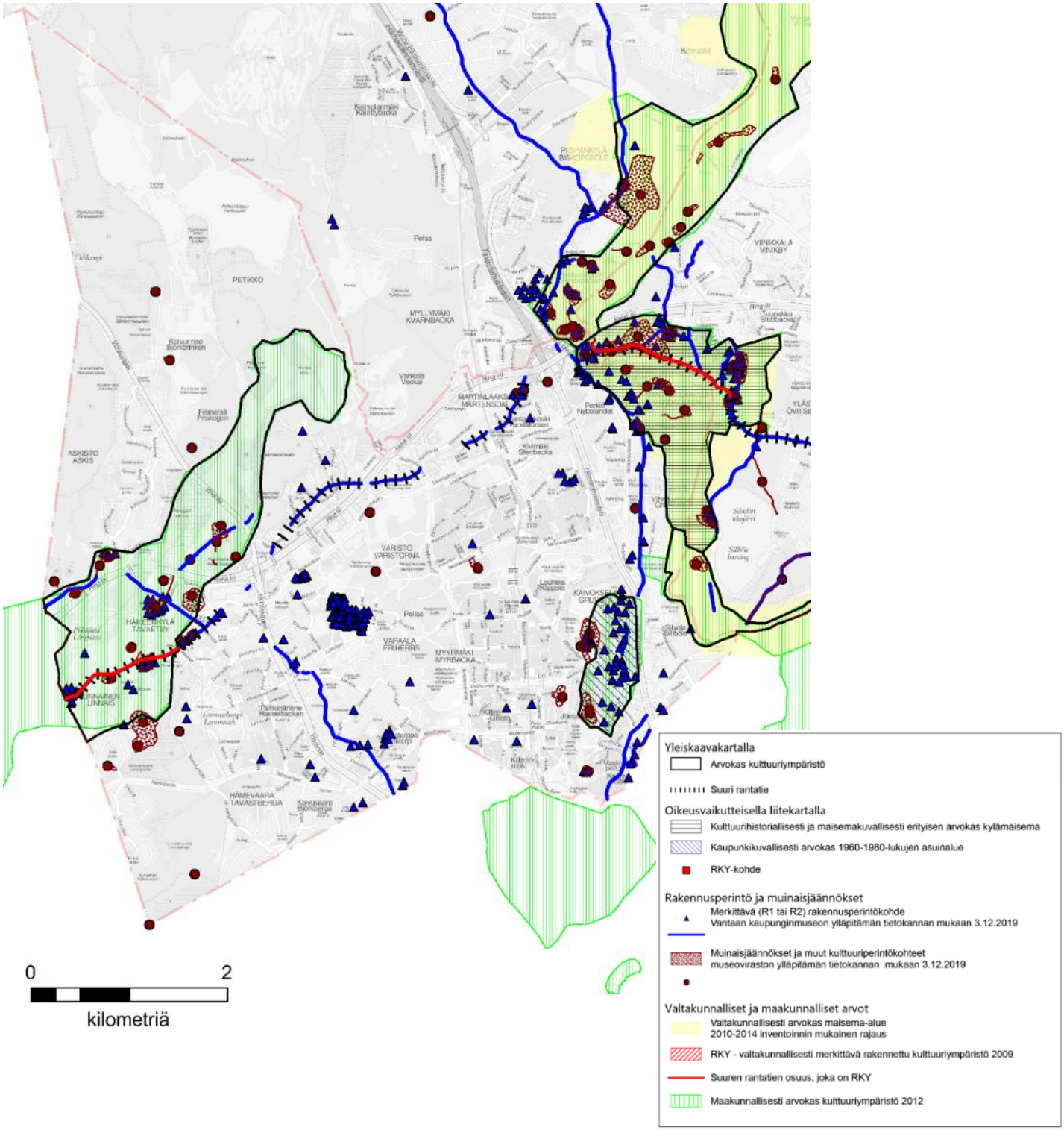

Kuva 58. Myyrmäen suuralueen arvokas kulttuuriympäristö. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

7.1.4 Toimitila-alueet

Vierekkäin sijaitsevat Vantaankoski ja Petikko-Varisto muodostavat suurimman yhtenäisen toimitila-aluekokonaisuuden Myyrmäen suuralueella. Alueella on runsaasti monipuolisia toimitilarakentamismahdollisuuksia kaupasta toimistoihin ja työpaikkojen määrää alueella on mahdollista kasvattaa tuhansilla. Koivuvaaran monipuolinen työpaikka-alue sijaitsee joukkoliikenteen runkoyhteyksien solmukohdassa, Vihdintien ja Rajatorpantien risteyksessä. Toimitila-alue on merkitty siten, että se mahdollistaa myös asuinalueiden uudis- ja täydennysrakentamisen hyviin yhteyksiin tukeutuen. Vihdintien varsi Askistossa ja ns. Vaisalan alue Vantaanlaaksossa on osoitettu toimitila-alueiksi.

Kaivokselan työpaikka-alue Hämeenlinnanväylän molemmin puolin on osoitettu kokonaisuudessaan asuntorakentamisen alueeksi. Ratkaisu pohjautuu pitkälti alueelle käynnistettyyn yleiskaavan muutokseen, joka luonnosvaiheensa jälkeen sulautettiin koko kaupungin yleiskaavaan.

7.1.5 Liikenne

Myyrmäen alueella on varauduttu usean seudullisen joukkoliikenneyhteyden kehittämiseen. Myyrmäen ja Pakkalan väliselle runkoyhteydelle tutkittiin liikenne-ennusteilla useita eri vaihtoehtoja. Vaikka yhteyden matkustajamäärät vuonna 2050 ovat ennusteen mukaan liian pieniä sen toteuttamiseksi vielä silloin raitiotienä, niin yhteys toimii tulevaisuuden varauksena. Runkoyhteys kulkee Tulkintien, Hakakorven tunnelivarauksen ja Ylästöntien kautta Vantaanlaaksontielle ja siitä edelleen Martinlaaksontietä pitkin Myyrmäkeen. Kyseinen linjaus on tutkituista vaihtoehdoista teknisesti sekä kaavallisesti toteuttamiskelpoisin.

Muut joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnät Myyrmäen alueella ovat nykyisen bussirunkolinjan 560 varaus raitiotieksi (”Jokeri 2”) sekä Helsingin yleiskaavan Vihdintien raitiotien jatke Vihdintieltä Raappavuorentien kautta Myyrmäkeen tai Malminkartanosta Korutien kautta Myyrmäkeen. Lisäksi varaudutaan raitiotien jatkeeseen Vihdintien ja Rajatorpantien liittymästä kohti Leppävaaraa. Joukkoliikenteen paikallisen kehittämisen kannalta keskeisin yhteys on Luhtitien jatke Raappavuorentielle. Katu parantaa Pähkinärinteen ja Myyrmäen keskustan välistä saavutettavuutta. Luhtitiestä laadittiin vuoden 2019 aikana yleissuunnitelma, jonka mukaan kadun linjaus on tarkennettu yleiskaavaan.

Yleiskaavassa on kolme joukkoliikenteen vaihtopaikkaa Myyrmäen alueella. Vihdintien ja Rajatorpantien liittymässä on vaihtopaikka runkoyhteyksien ja Vihdintien bussiliikenteen välillä. Hämeenlinnanväylän liittymät Vaskivuorentien ja Martinlaaksontien kohdilla toimivat vaihtopaikkoina joukkoliikenteen runkoyhteyksiltä valtatien lähi- ja kaukobussiliikenteeseen. Näiden lisäksi alueen juna-asemat ovat vaihtopaikkoja Kehäradan, joukkoliikenteen runkoyhteyksien sekä liityntäliikenteen välillä. Vantaankosken ja Martinlaakson asemilla on myös seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet.

Pyöräliikenteen baanat kulkevat Myyrmäestä Kivistöön sekä Pakkalan kautta Tikkurilaan ja ne palvelevat erityisesti pitkämatkaista pyöräilyä. Helsingistä tuleva baana jatkuu Myyrmäessä Korutietä pohjoiseen Vaskivuorentielle, jolta se yhdistyy Kivistöön menevään baanaan Silvolassa. Tämä kulkee Hämeenlinnanväylää mukaillen Vehkalan asemalle ja siitä edelleen Kehäradan varressa Kivistöön. Myyrmäen ja Pakkalan välillä baana kulkee Kahluuniityn läpi Vantaanjoen pohjoispuolelle siirtyen Tolkinkylän kohdalla Ylästöntien varteen. Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Merkittävin muutos Myyrmäen tie- ja katuverkossa on Kehä II:n varauksen poistuminen yleiskaavasta. Sen tilalle on merkitty liikenneyhteytenä jatke Kuninkaantammen eritasoliittymästä Vanhalle Kaarelantielle. Muutos vaikuttaa Myyrmäen keskustan läpiajoliikenteeseen, joka jatkossa ohjataan vahvemmin Myyrmäen kaavarungon mukaisesti Raappavuorentien ja Vaskivuorentien kautta. Samalla tien entiset tilavaraukset vapautuvat muuhun maankäyttöön.

Vihdintie on merkitty viivamerkinnällä liikenneyhteydeksi, koska se on todettu kaupunkimaisena kehitettäväksi tie- tai katujaksoksi Liikenneviraston vetämässä työssä, jossa jäsenneltiin pääkaupunkiseudun tie- ja katuverkkoa (Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet). Selvityksessä Vihdintien tapaisilla yhteyksillä on todettu merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia ja tien liikenneympäristöä on tarkoitus kehittää maankäytön ja lähiliikkumisen lähtökohdista. Tiellä on myös seudullista merkitystä, mutta liikenneyhteys -merkintä kuvaa paremmin tien kehittämissuuntaa osana tie- ja katuverkkoa. Vihdintielle on lisäksi merkitty eritasoliittymävaraukset Rajatorpantien ja Martinkyläntien liittymiin, joilla pyritään osittain turvaamaan myös linja-auto- ja tavaraliikenteen toimintavarmuus tiellä. Vantaanlaaksontie on Silvolassa linjattu kulkemaan osittain Hämeenlinnanväylän vieressä ja Raappavuorentien jatke Helsingin puolelle on poistettu.

Rajatorpantie on merkitty katukuvan kehitysalueeksi Myyrmäen keskustan ja Pähkinärinteentien väliseltä osuudelta ja Martinkyläntie puolestaan Raappavuorentien ja Sanomatien väliseltä osuudelta. Näillä katuosuuksilla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta kehittämällä katutilojen yleisilmettä ja luomalla mahdollisuudet ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä.

7.1.6 Tekninen verkosto

Varistossa on tarve uudelle sähköasemalle, joka sijoittuu Variston lämpökeskuksen länsipuolelle voimajohtokäytävän viereen. Sähköasemavarausta varten Lämpökeskuksen sekä viereisen Martinlaakson voimalaitoksen polttoainevaraston kattavaa yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevarausta on laajennettu länteen päin Kehä III varrella. Maakaasun runkojohdon reittiä on tarkennettu Raappavuorentien varrella tehtyjen ja suunniteltujen muutosten mukaisesti.

Myyrmäen alueella on yksi toteutumaton 110 kV voimajohtovaraus, joka kulkee Espoon Juvanmalmilta Vantaan Hämeenkylän kautta takaisin Espooseen Leppävaaran sähköasemalle. Kehä III varressa varaus kulkee samassa johtokäytävässä nykyisen voimajohdon kanssa, joten toteutumatonta voimajohtokäytävävarausta on noin 1 km matkalla. Varaus säilytetään yleiskaavassa.

Petikonhuipun täyttömäki sijaitsee urheilu- ja virkistyspalveluiden (VU) alueella. Ylijäämämaiden sijoitusta alueelle jatketaan ja käyttöä laajennetaan maapankkitoimintaan. Toiminnan päätyttyä alue maisemoidaan.

Raappavuorenpuistossa, Kolokalliontien päässä sijaitsee vesitorni. Jätevedet johdetaan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

7.2 Kivistö

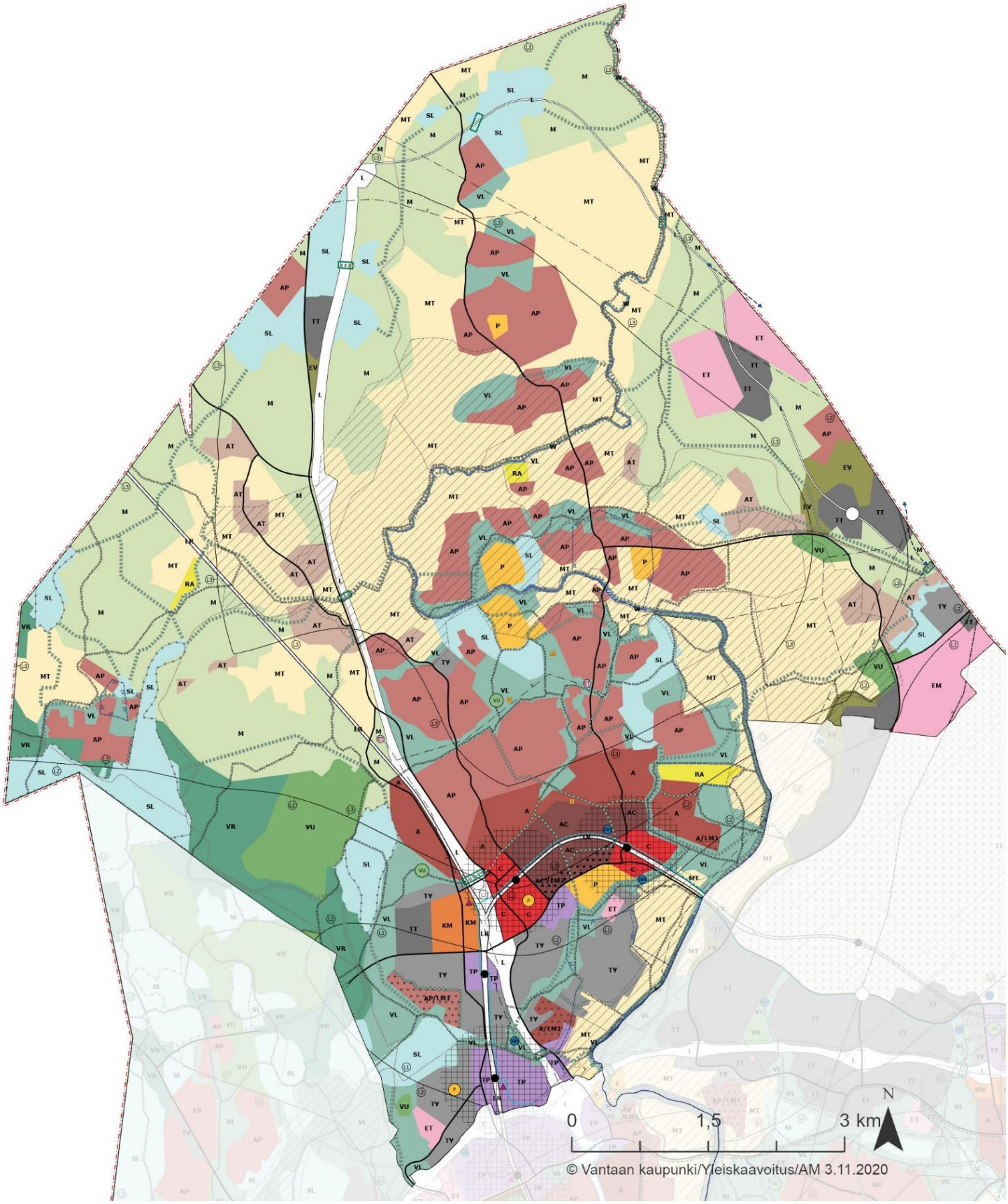

7.2.1 Keskustat ja asuminen

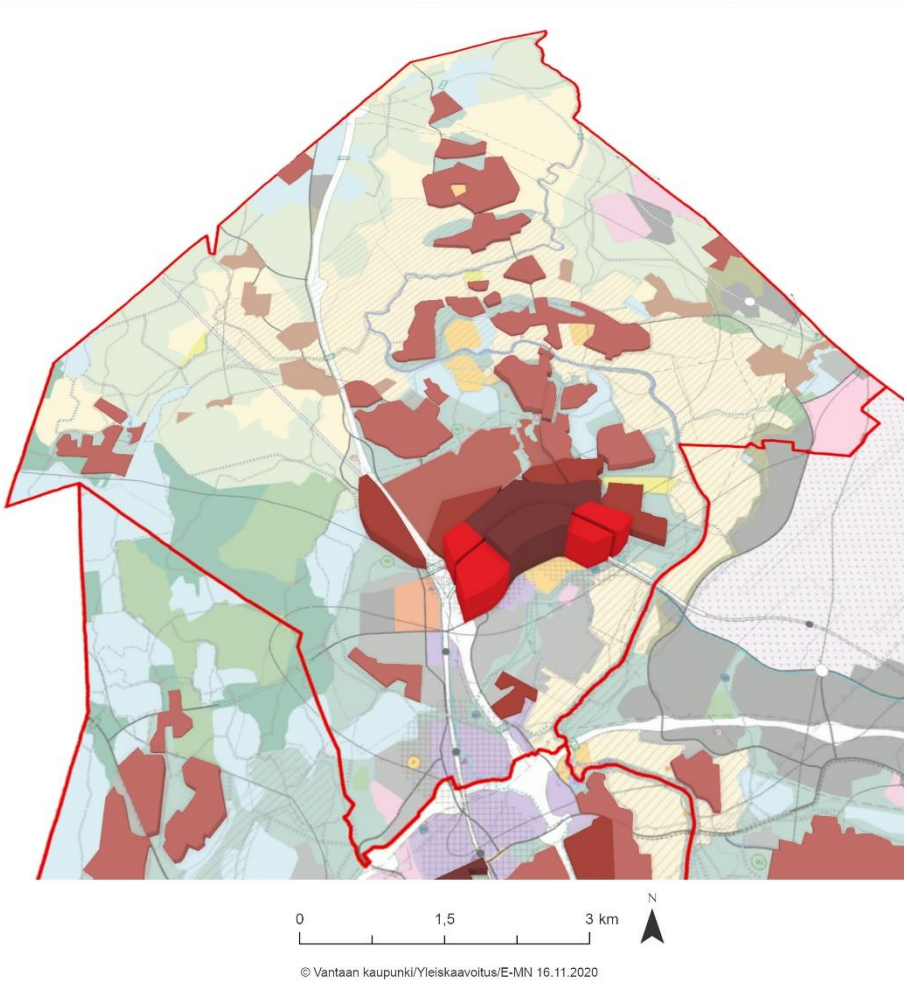

Kuva 59. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Kivistön suuralueella

Kivistön keskusta on kaupungin uusimpia keskustoja 2000-luvulta. Se on määritelty yleiskaavassa kaksinapaisena, kahteen asemanseutuun tukeutuvana keskustana. Kaupunkikeskustan alueita (C) on sekä Kivistön aseman että Lapinkylän aseman ympärillä. C-alueita yhdistää välissä kaupunkikeskustan asuinalue (AC). Lapinkylän keskusta-alue ja asemanseudun asuinalueet on määritelty Kivistön keskustan kaavarunko-suunnitelman pohjalta.

Kivistön suuralueella on merkittävin määrä Vantaan asemakaavoittamattomista ja osin täysin rakentamattomista asumisen aluevarauksista, joista valtaosa on pientaloalueita. Yleiskaavassa näitä alueita on merkitty pientalovaltaisten asuinalueiden merkinnällä (AP).

Lentomelualueet määrittelevät Kivistössä tarkkaan asuntorakentamiseen soveltuvan alueen. Siksi yleiskaavassa on linjattu asemanseutujen lähikorttelien asuntoalueelle reunaehtoja lentomelun rajoituksien vuoksi. Finavian ennusteen mukaan lentomelualue Kivistön keskustassa levenee noin 200 metriä. Kivistön keskusta sijaitsee lentomeluvyöhykkeen 2 (L_{den} 55-60 dB) tuntumassa ja siellä on varauduttu lentomelun voimistumiseen tiukemmalla ääneneristävyysvaatimuksella kuin muilla vastaavan sijainnin alueilla. Tällä yleiskaavassa varmistetaan Kivistön keskustan toteuttaminen. Lentomelualueen laajenemisen vuoksi alueelle on merkitty asumisen mahdollistavien kaavamerkintöjen alueilla lisämääräystä / LM2 (lentomelualueen laajenemisvyöhyke), joka takaa keskusta-asumisen alueella riittävät meluntorjuntatoimenpiteet niin rakennusten sisällä kuin ulko-oleskelualueilla: parvekkeet tulee lasittaa ja ulko-oleskelualueita kattaa. Lisäksi pientalojen rakentamista rajoitetaan, sillä pientaloissa piha-alueet ovat keskeinen osa asumista ja ne on vaikea suojata lentomelulta. Asemakaavoituksessa määritellään tarkemmin, kuinka em. toimenpiteillä voidaan taata säädösten edellyttämät melutason ohjearvot sisällä ja ulko-oleskelutiloissa.

Petaksen ja Vantaanpuiston asuinalueet sekä Koivupään alueen itäosa sijaitsevat lentomeluvyöhykkeellä 1 (Lden yli 60 dB) sisällä. Näillä alueilla on asumisen merkinnän lisäksi lisämääräys /LM1 (asuinalue voimakkaan lentomelun alueella), jonka mukaan asuntojen määrää alueella ei saa lisätä. Määräys selventää asuinalueen tilannetta: lentomelun vuoksi

rakennuspaikkoja ei tule lisää, mutta nykyisiä asuinrakennuksia voi ylläpitää, korjata ja ääneneristysvaatimukset huomioiden korvata.

Uusi yleiskaava on edeltävää Marja-Vantaan osayleiskaavaa yleispiirteisempi esitystavaltaan. Siksi pienempiä maankäyttöalueita, kuten esimerkiksi Vantaanpuiston ja Piispankylän asumisen alueet, on yhdistetty laajempiin aluekokonaisuuksiin. Alueelle tulevaisuudessa laadittava asemakaava määrittelee tarkemmin alueiden sisäisen rakenteen ja mahdolliset suojavyöhykkeet ja ekologiset käytävät. Vantaanpuisto ja Piispankylä ovat kokonaisuudessaan lentomeluvyöhykettä 1, missä keskiäänitaso on yli 60 dB. Nykyiset asunnot voivat lentomelualueella säilyä, mutta uusia asuntoja eikä muita melulle herkkiä toimintoja saa alueelle sijoittaa. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Vantaanpuiston laajempi asuntoalue on yleiskaavassa asuntoalueena, jossa on päällekkäismerkintä "asuinalue voimakkaan lentomelun alueella /LM1" ja määräys "lentomelualueella sijaitsevalla asuinalueella ei saa lisätä asuntojen määrää".

7.2.2 Palvelut

Kivistön kaupallisten palvelujen keskus on vielä rakentumatta, mutta hankkeen pitäisi edetä lähivuosien aikana. Keskukseen sijoittuu myös julkisia palveluita. Petaksessa sijaitsee kaupan alueen varaus, jota ei ole tarkoitus toteuttaa ennen keskuksen toteumista ja aseman käyttöönottoa.

Palveluiden (P) aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Kivistön urheilupuistolle on esitetty aluevaraus Lapinkylän asemavarauksen eteläpuolelle. Kivistön keskustaan junaaseman läheisyyteen on osoitettu symbolimerkinnällä toisen asteen koulun tulevaisuuden tarve, jonka vaatima aluevaraus ja sijainti määrittyy asemakaavassa. Katriinan sairaalan kokonaisuus Seutulassa säilyy palvelujen alueena. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista Linnan sekä Königstedtin kartanoalueet osoitetaan palveluiden alueina. Riipilässä sijaitseva P-alue on tulevaisuuden varaus julkisille palveluille.

Virkistyspalvelut

Läntisen Vantaan laajin virkistys- ja suojelualuekokonaisuus on Petikon luontovirkistysalue. Keimolanmäen eteläpuolelle on VU-symbolilla osoitettu tarve urheilu- ja virkistyspalveluille siten, että se kytkeytyy Kivistön keskustan ja Petikon metsien välisiin ulkoilureitteihin. Kivistön keskustassa virkistysalueverkoston jatkosuunnittelun lähtökohtina ovat virkistysalueyhteydet.

Saraksen vielä asemakaavoittamattoman alueen itäpuolelle on merkitty urheilu- ja virkistyspalvelujen paikka (VU) palvelemaan Kivistön kasvavaa väestöä. Katriinantien ja Myllykyläntien risteyksessä on VU-alue, jonne on laadittu asemakaava koirakoulutuksen toiminnoille. Vehkalan länsipuolella ja Katriinantien eteläpuolella sijaitsevat ratsastuskeskukset on myös osoitettu VU-alueena.

Luoteis-Vantaalla laaja arvokkaan kulttuuriympäristön kokonaisuus on oivallinen virkistysympäristö, kunhan alueelle saadaan toteutettua lisää ulkoilureittejä. Kivistön alueen kolme tärkeää viheraluetta ovat Parolanmäki, Sotilaskorpi ja Linna. Parolanmäki ja Sotilaskorpi ovat selännemetsiä, Linnan alueesta osa on vielä peltoa ja osa pensoittumassa. Linnan alueella on hyvät mahdollisuudet kehittää alueesta monipuolinen virkistysalue.

Kivistön keskustassa virkistysalueverkoston jatkosuunnittelun lähtökohtina ovat virkistysalueyhteydet. Yhteyttä keskustasta Petikon virkistysalueille tukee vihersilta Hämeenlinnanväylän yli. Virkistysalueyhteys -viivalla on kuvattu erilaisia, kapeita viheralueita ja ulkoilureittien jatkuvuutta rakennettujen alueiden läpi.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykettä on Vantaanjoen rannalla Kivistön ja Lapinkylän keskuksien läheisyydessä sekä Katrinebergin kartanon kohdalla Seutulassa. Aluetta olisi mahdollista kehittää matkailu- ja virkistyspalvelujen kokonaisuutena, johon joen varsi kuuluu. Virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen kohdalla joen pohjoispuolella on asemakaavoitettua virkistysaluetta ja kaupungin omistamaa maata. Vantaankoskella kehittämisvyöhyke on kolmen palvelualueen rajalla.

Ohjeellisten ulkoilureittien verkosto on asuinalueiden läheisyydessä tiheä. Kauemmas vievät yhteydet jatkuvat kohti Tuusulaa ja Nurmijärveä. Tuusulassa reitit yhdistyvät mm. Seitsemän veljeksen vaellusreittiin. Ohjeelliset ulkoilureitit voivat toteutua ulkoiluteinä, polkuina tai latuina. Jatkosuunnittelussa tarkennetaan reittien tyyppi ja sijainti.

Luonnonsuojelualueilla reittien tarkempi suunnittelu tehdään luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

7.2.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto

Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alueesta sijoittuu Vantaan alueelle Mustakosken lehtomainen metsäalue, Vestran vanha metsä, Herukkapuron lehto, Keimolan Isosuon keidassuo, Pyymosan lehto ja Odilammen-Smedsmossenin suo. Alue muodostaa pääkaupunkiseudulla erittäin merkittävän varsin luonnontilaisina säilyneiden luontokohteiden keskittymän. Alueen vanhat metsät, lehdot ja suot ovat valtakunnallisesti arvokkaita. Kivistön suuralueen halki virtaa Vantaanjoki, jonka koko pääuoma on Natura-aluetta. Natura-alueen suojeluperusteena ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) ja II lajeihin kuuluvat vuollejokisimpukka (Unio crassus) ja saukko (Lutra lutra). Lisäksi Vantaanjoki on myös tärkeä erittäin uhanalaisen taimenen elinympäristö.

Kivistön suuralueen ekologinen verkosto täydentyy useilla metsäisillä luonnonsuojelualueilla: Rauhamaa (ent. Rauhamaan metsä), Josvaholman (ent. Josvaholm) laajennus, Syväojanmetsä (ent. Syväojan metsä ja lehto), Lamminsuon laajennus, Kistolannotko (ent. Lamminsuon kaakkoispuolen metsä), Linnanmetsä (ent. Linnan metsä), Königstedtinmetsä (ent. Königstedtin laajennus), Sotilaskorpi, Vähäjoenranta (ent. Lillå-Solbacka) ja Karhusuo-Tyttömäki (ent. Karhusuo-Tyttömäenmetsä).

Alueelle on osoitettu myös useita uusia luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä alueita (luo-alue): Rajakoskenranta (ent. Rajakoski), Yli-Kistolan mäki (ent. Yli-Kistola), Tammionkallioiden (ent. Palomäki) laajennus, Konkoonkallioiden laajennus, Jokimaanrinne (ent. Jokimaa), Nummimäet (ent. Riitukin laajennus), Keimolan purolaakso ja räme -luo-alueen laajennus, Lapinmetsä (ent. Lapinniitty) ja Kesämetsä. Ekologista verkostoa vahvistavat lisäksi luo-alueiksi osoitettavat arvokkaat puroluontokohteet Jelmusanojan, Lillån ja Kynikenojan varsilta. Radioaseman luo-alue on poistettu kokonaan, koska alue on menettänyt niin paljon luontoarvoistaan.

Kivistön alueella ekologiset runkoyhteydet kulkevat pääosin metsäisiä reittejä pitkin MT-alueilla. Riipilän, Seutulan ja Kivistön alueilla yhteyksiä on ohjattu kulkemaan myös kyläalueiden (AT) yli. Alueen ekologisista runkoyhteyksistä iso osa tukeutuu virtavesien varsiin.

Kivistön suuralueelle on osoitettu ekologiseen verkostoon liittyviä viheryhteyden kehittämiskohtia neljään kohtaan. Hämeenlinnanväylällä Luhtaanmäenjoen varren ekologista yhteyttä on parannettava väylän kunnostuksen yhteydessä. Vihersilta ei ole laakson pohjalla mahdollinen, vaan parannettava olisi väylän alitusta. Josvaholmassa MT 152 on toteutettava luonnoltaan arvokkaan jyrkkäreunaisen laakson yli pitkällä sillalla. Vantaanjoen kulku maantien ali on tehtävä siten, että eläimet ja ihmiset pääsevät liikkumaan rantaa pitkin. Tuusulan rajalla Hanskallion ja Vähäjoen alueilla on tien jatkosuunnittelussa ratkaistava ekologisten yhteyksien ja ulkoilureittien jouheva jatkuminen kuntarajan yli.

Kulttuuriympäristö

Kivistössä on valtakunnallisesti arvokkaan Vantaanjokilaakson maisema-alueen pohjoisosa. Merkittävä rakennusperintö on pääosin maisema-alueen sisällä. Merkittävää tiestöä on sen ulkopuolellakin. Vantaanjokilaakso on arvokas kartanokulttuurin ja maanviljelyksen synnyttämänä kulttuurimaisemana, joten rakennusperintökin on pääosin ennen 1930-lukua rakennettuja kartanoita, tilakeskuksia, kouluja ym. Alueella on runsaasti muinaisjäännöksiä.

Seutulan kylän ydinalue kartanoineen ja useine rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaine kohteineen sekä lähipeltoineen on alueen arvokkain ydin, joka on oikeusvaikutteisella liitekartalla erotettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi.

Maantie 152:n linjaus rikkoi aikaisemmissa yleiskaavoissa kulttuurimaisemaa Riipilässä ja Luhtaanmäessä. Luhtaanmäessä on arvokkaan kulttuurimaiseman alue inventointeja laajempi, koska maantien liittymä ei tule rikkomaan metsän reunaa ja maisemakuvan eheyttä.

Riipilässä, Seutulassa, Kiilassa, Kivistössä ja Lapinkylässä arvokkaan kulttuuriympäristön raja on lähes sama kuin maakunnallisessa inventoinnissa, mutta tarkentaa hieman valtakunnallisen inventoinnin suurpiirteistä rajaa. Rajauksen sisällä on laaja avoin maisematila ja sitä rajaava metsänreuna tai perinteinen rakennettu ympäristö.

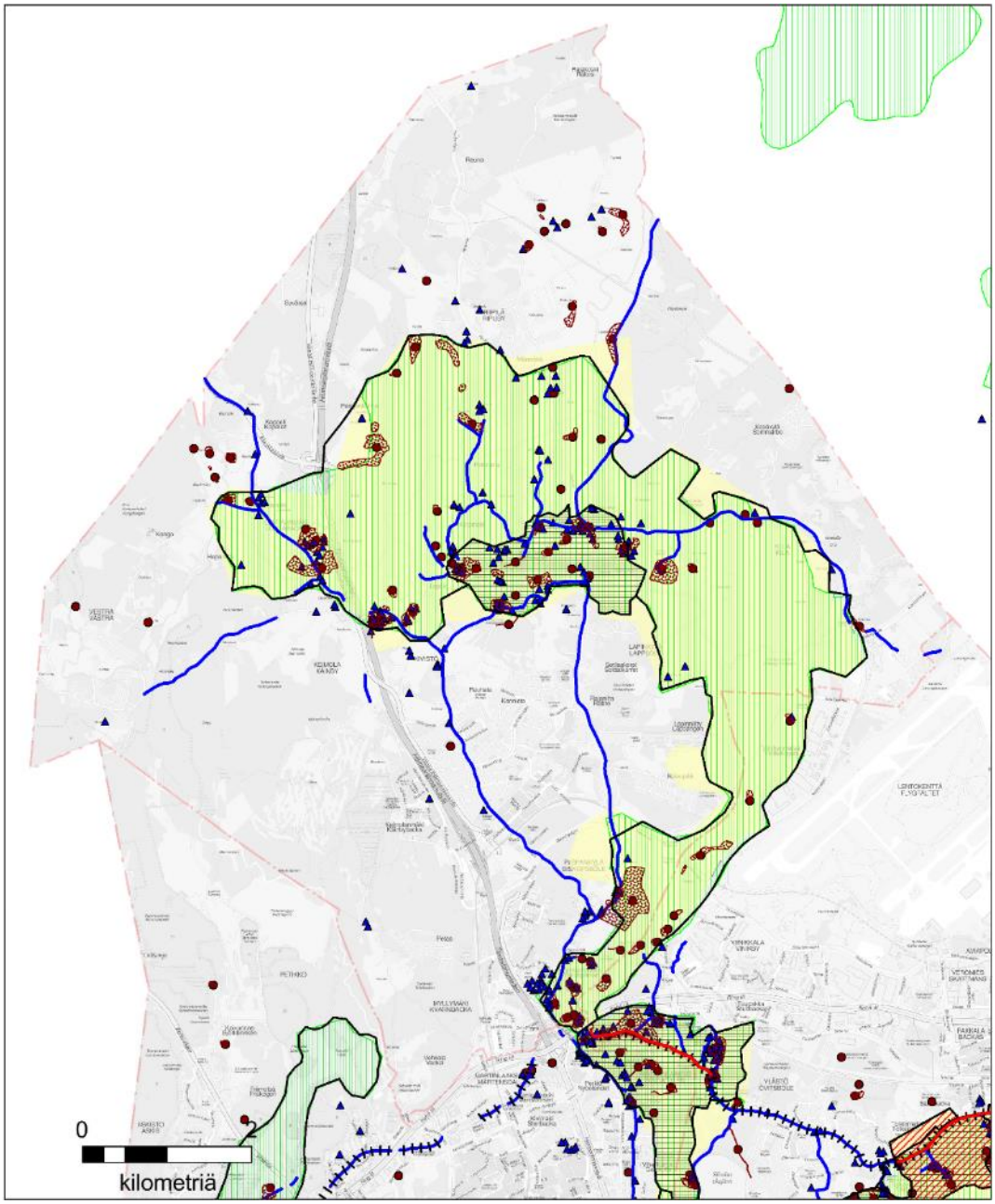

Kuva 60. Kivistön suuralueen arvokas kulttuuriympäristö. Kartan selite on kuvan 58 yhteydessä. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

Valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta on rajattu pois Piispankyläntien länsipuolinen peltotasanko ja maakunnallisesti arvokkaasta rajauksesta Ruusumäenkujan luoteispuolelle jäävää tasankoa. Poistetun alueen ainoa rakennusperintö- tai muinaismuistokohde on Piispankyläntie, jonka linja on jo rikkoutunut Tikkurilantien-Riipiläntien kiertoliittymän rakentamisen myötä. Piispankylässä maasto nousee hiljalleen Vantaanjoesta kohti Piispankyläntietä ja Norrkullan tilakeskusta. Norrkullan tilakeskus ja Ruusumäenkuja on aikoinaan rakennettu pienen moreenikumpareen ja lounas-koillissuuntaisen hietajakson päälle. Avoin maisematila voidaan tässä maisemarakenteeseen tukeutuen rajata uudelleen siten, että se päättyy Norrkullan tilakeskukseen Ja Ruusumäenkujaan maaston korkeimpaan kohtaan. Yleiskaavan yleismääräyksissä on edellytetty, että maisematilalle luodaan uusi reuna, joka samalla on osa puustoista ekologista verkostoa, joka palvelee mm. liito-oravaa. Tämän reunan taakse voidaan rakentaa uusi Lapinkylän aseman ympärillä oleva kaupunkikeskus.

7.2.4 Toimitila-alueet

Yleiskaavassa on huomattava määrä toimitilarakentamisen mahdollisuuksia Kivistön suuralueelle. Vehkalan asemanseutu on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi sekä länsipuolelta osin tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi. Vehkalan pohjoispuolella sijaitsevan Petaksen asemavarauksen ympäristö on merkitty kokonaisuudessaan toimitila-alueeksi lentomelusta johtuen. Asemanseudun ydin on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja sitä ympäröivät alueet kaupallisten palveluiden ja tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi sekä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi. Toimitila-aluevarauksen pohjoisreunaan on merkitty viheryhteys Kivistön keskustan suuntaan. Valtaosa toimitilavarauksista on pitkän aikavälin kehittämismahdollisuuksia, jotka ovat sidoksissa Petaksen aseman käyttöönottoon.

Piispankylän alue Hämeenlinnanväylän itäpuolella on osoitettu lähes kokonaan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi lentomelusta ja heikoista joukkoliikenneyhteyksistä johtuen. Maantie 152:n varauksen yhteen on osoitettu kaksi toimitilarakentamisen aluetta. Täyttömäkivarauksen yhteyteen on edelleen osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue. Kiilan kiertotalousalueen rajaus on merkitty sellaisella laajuudella, että se kattaa olemassa olevat toiminnat. Seutulan vanha kaatopaikka on merkitty suojaviheralueeksi.

Pienempinä toimitila-alueina on merkitty TT-alue Lamminsuon eteläpuolella sekä TY-alue Kylänpääntien varrella.

7.2.5 Liikenne

Kivistössä on yleiskaavassa nykyisten Kehäradan asemien, Kivistön ja Vehkalan, lisäksi kaksi asemavarausta: Lapinkylä ja Petas. Petaksen asemalta erkanee Klaukkalan rata, joka on pitkän aikavälin raidevaraus. Kivistön ja Klaukkalan välinen runkoyhteys kehittynee ensin bussiliikenteenä. Lapinkylän asema tukee Kivistön keskustan kehittymistä.

Alueen tärkein vaihtopaikka on Kivistön asema. Se toimii kehyskunnista tulevien bussilinjojen sekä kaukoliikenteen liityntäasemana Kehäradalle ja tarjoaa Hämeenlinnanväylän ajoneuvoliikenteelle mahdollisuuden liityntäpysäköintiin. Toinen seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue Kivistön alueella on Vehkalan asema.

Kivistössä kohtaa kaksi pyöräliikenteen baanaa. Kivistön ja Tikkurilan välinen baana kulkee Kvartsiraittia ja Tikkurilantietä pitkin aina pääradalle asti. Kivistöstä Myyrmäkeen baana kulkee Kehäradan varressa olevaa huoltotietä pitkin Vehkalan asemalle, josta se jatkuu Hämeenlinnanväylää mukaillen Vaskivuorentielle. Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Maantien 152 jatkeesta on laadittu yleiskaavan laadinnan aikana aluevaraussuunnitelma ja osana sitä tiestä on tehty myös ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Tavoitteena oli löytää hankkeelle toteuttamiskelpoinen ratkaisu ja YVA-menettelyssä tutkituista vaihtoehdoista aluevaraussuunnitelman pohjaksi valikoitui Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välinen vaihtoehto 1 sekä Reunan pohjoinen vaihtoehto VE Reuna 1B. Yleiskaavassa aluevarauksena merkitty maantien 152 linjaus on maakuntakaavan sekä aluevaraussuunnitelman mukainen ja linjaus on Kesäkyläntien itäpuolella sama kuin vuoden 2007 yleiskaavassa. Kyseisessä liikennealueena merkityssä linjauksessa varaudutaan tien toteutumiseen 1+1-kaistaisena. Maantien 152 jatke muodostaa seudullisen päätieyhteyden mahdollistaen toteutuessaan Kehä III:n ruuhkien keventämisen. Uusi väylä toimii myös maakunnallisena varareittinä.

Lisäksi yleiskaava huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella ja tämä on merkitty kaavaan *Liikenteen yhteystarve* -merkinnöillä. Tiellä on myös eritasoliittymävaraus Hanskalliontien kohdalla. Tie liittyy Hämeenlinnanväylän kohdalla Klaukkalan ohikulkutiehen Lamminsuon eritasoliittymässä, jonka yhteyteen on tehty varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Kehä IV:n jatke Hämeenlinnanväylältä Lahnukseen on poistunut yleiskaavasta.

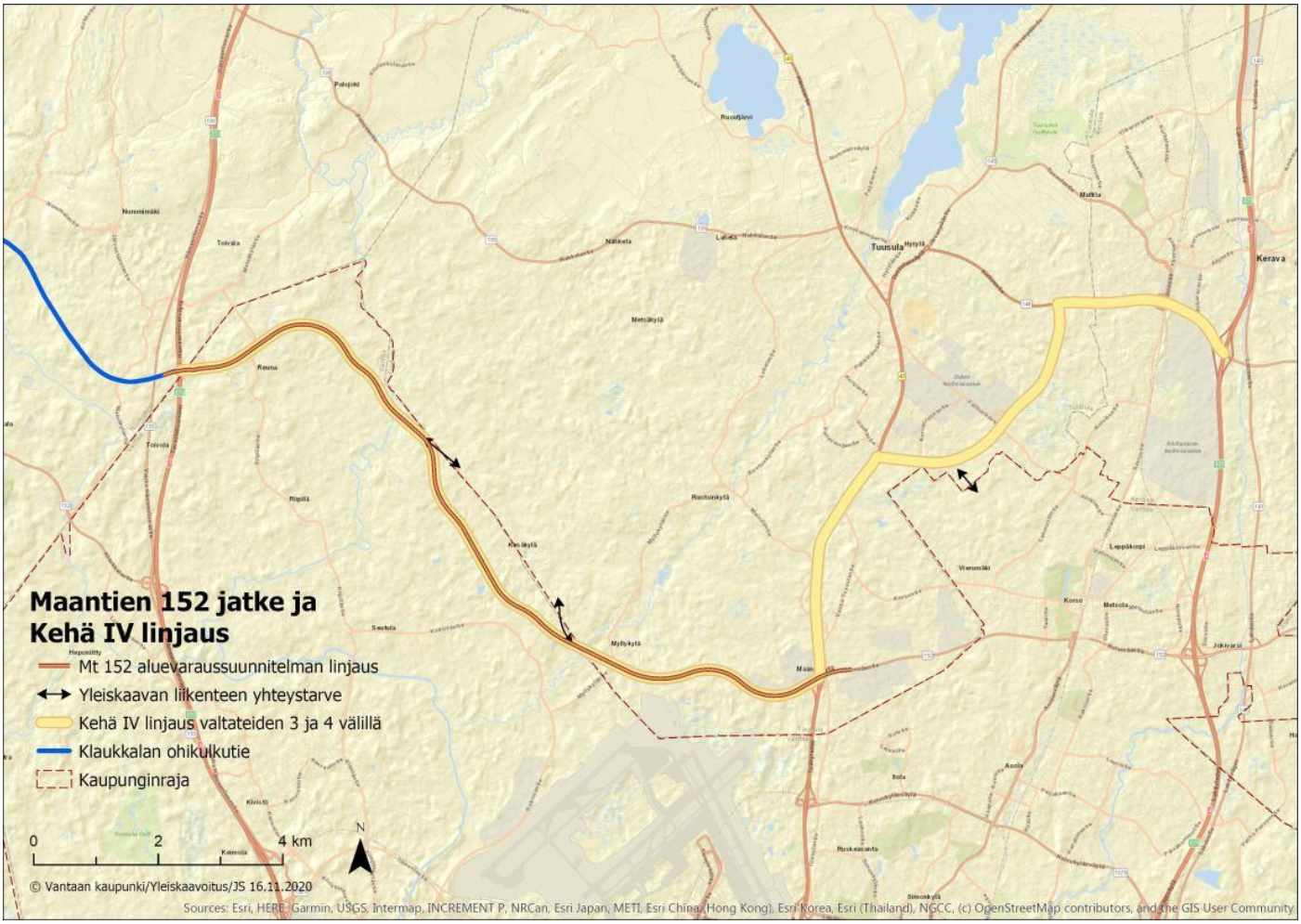

Kuva 61. Maantien 152 jatke yhdistyy idässä Kulomäentiehen ja lännessä Klaukkalan ohikulkutiehen. Lisäksi yleiskaava huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella ja tämä on osoitettu kaavassa Liikenteen yhteystarve -merkinnöillä.

Yleiskaavassa on säilytetty Tikkurilantien jatke Hämeenlinnanväylältä Vihdintielle pitkän aikavälin varauksena. Katuvaraus on esitetty tunnelissa niiltä osin kuin se katuliittymien ja kallion olemassaolon perusteella on arvioitu mahdolliseksi. Hämeenlinnanväylällä on eritasoliittymävaraus suuntaisliittymälle etelään Keimolanportin kohdalla.

Länsi-Vantaalla ei ole bussivarikkoa, mutta sellaisen sijoittaminen on mahdollista Petaksen tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueelle (TT). Linja-autovarikkoja ei ole esitetty kaavakartalla, mutta niiden sijainnit on esitetty yhdyskuntateknisen huollon verkoston liitekartalla 7.

7.2.6 Tekninen verkosto

Kivistön suuralueella on nykyisten voimajohtojen lisäksi varaus voimajohdolle. Voimajohtovaraus kulkee Keimolan sähköasemalta Seutulan sähköasemavarauksen kautta Seutulan peltoalueen halki haarautuen pohjoiseen Tuusulaan Ruotsinkylän sähköasemalle sekä etelään Tuusulaan Ruotsinkylän sähköasemalle sekä Seutulan sähköasemavarauksselta Tuupakan sähköasemalle. Seutulan sähköasemavaraus on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon symbolimerkinnällä.

Piispankylässä on yhdyskuntateknisen huollon aluevaraus (ET), jolle on mahdollista sijoittaa esimerkiksi tukikohtatoimintoja sekä lämpökeskus. Vehkalanmäen ET-alueella sijaitsee käytössä oleva lumenvastaanottopaikka. Länsi-Vantaalla on varauduttu tulevaisuuden bussivarikkotarpeisiin osoittamalla Petaksen alueelle tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TT), jolle on mahdollista sijoittaa myös varikkotoimintaa.

Helsingin seudun ympäristökeskus HSY:n jätehuollon investointiohjelmassa (lähde) on varauduttu uuden Sortti-aseman rakentamiseen tänä kevään HSY:n hallituksen hyväksymässä 10-vuoden investointiohjelmassa. Uuden Sorttiaseman rakentaminen ohjelmassa ajoittuu vuosille 2029-2030 ja aseman suunnittelu olisi tarkoitus aloittaa vuonna 2028.Täyden mittakaavan sorttiasema edellyttää noin 2 hehtaarin tilavarauksen. Yleiskaava mahdollistaa

sorttiaseman sijoittamisen Petaksen TT-alueelle ja teknisen verkoston liitekartalla 7 on huomioitu sorttiaseman tarve. Tarkempi sijainti täsmentyy jatkosuunnittelussa HSY:n kanssa yhteistyössä.

Vantaan nykyiset täyttömäet ovat täyttymässä lähivuosina ja on tarve osoittaa uusi alue ylijäämämaiden läjitystä varten. Yleiskaavassa on osoitettu uudelle puhtaiden ylijäämämaiden täyttömäelle yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevaraus sekä kaupungin että yksityiselle hankkeelle Kiilan kaupunginosasta.

Lavangon moottorirata-alue Kiilan kaupunginosassa on osoitettu omalla erityisalueen merkinnällään (EM) moottoriurheilua ja ajokoulutusta varten.

Kivistössä on varaus ylävesisäiliölle, joka on osoitettu Vesihuollon liitekartassa 9. Raakavesitunneli kulkee Lavangon moottorirata-alueen eteläpuolella, jonka suojaetäisyydet tulee ottaa huomioon tarkemman tason suunnittelussa. Kivistön jätevedet johdetaan Myyrmäen viemäriverkoston kautta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

7.3 Aviapolis

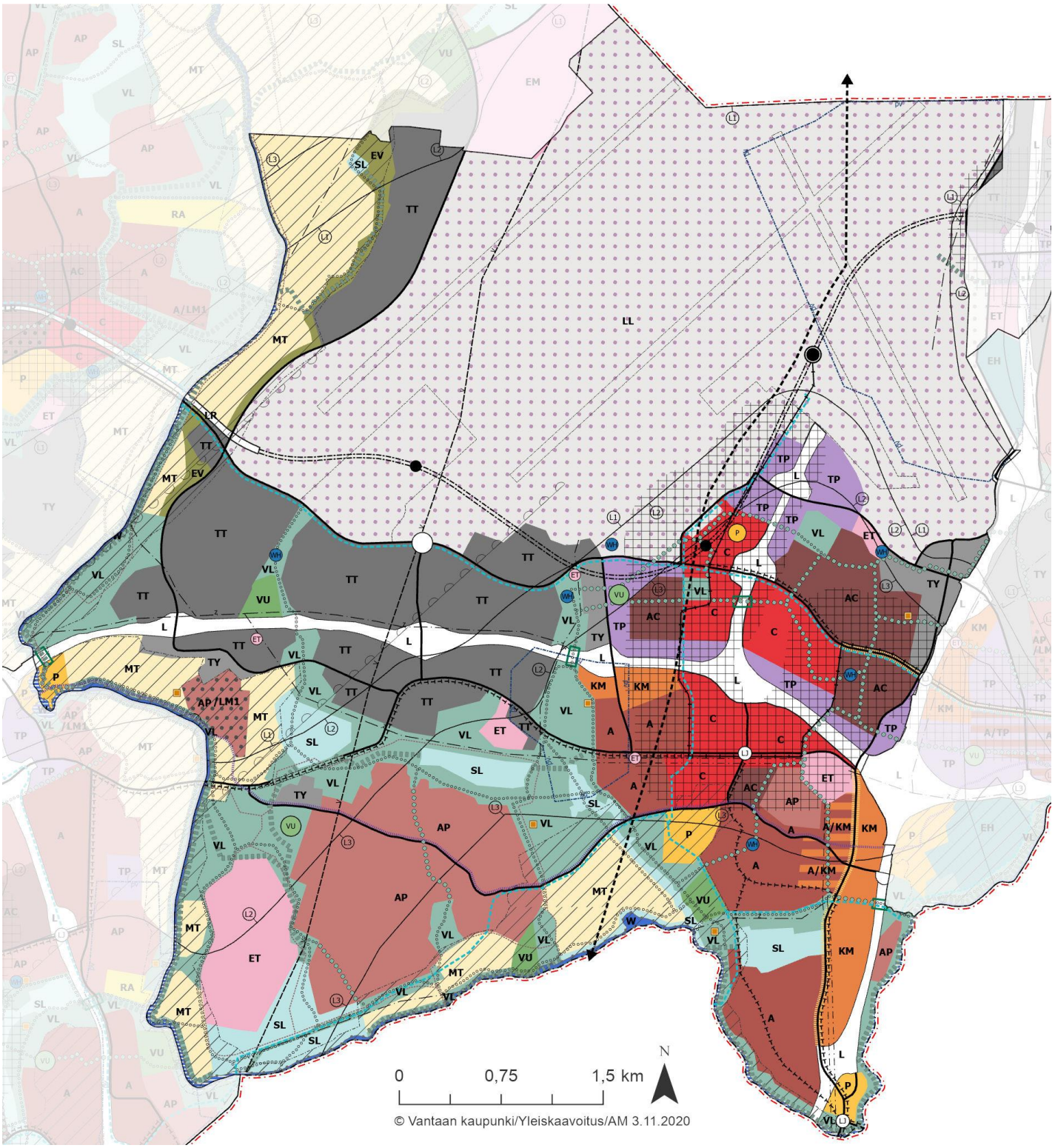

7.3.1 Keskustat ja asuminen

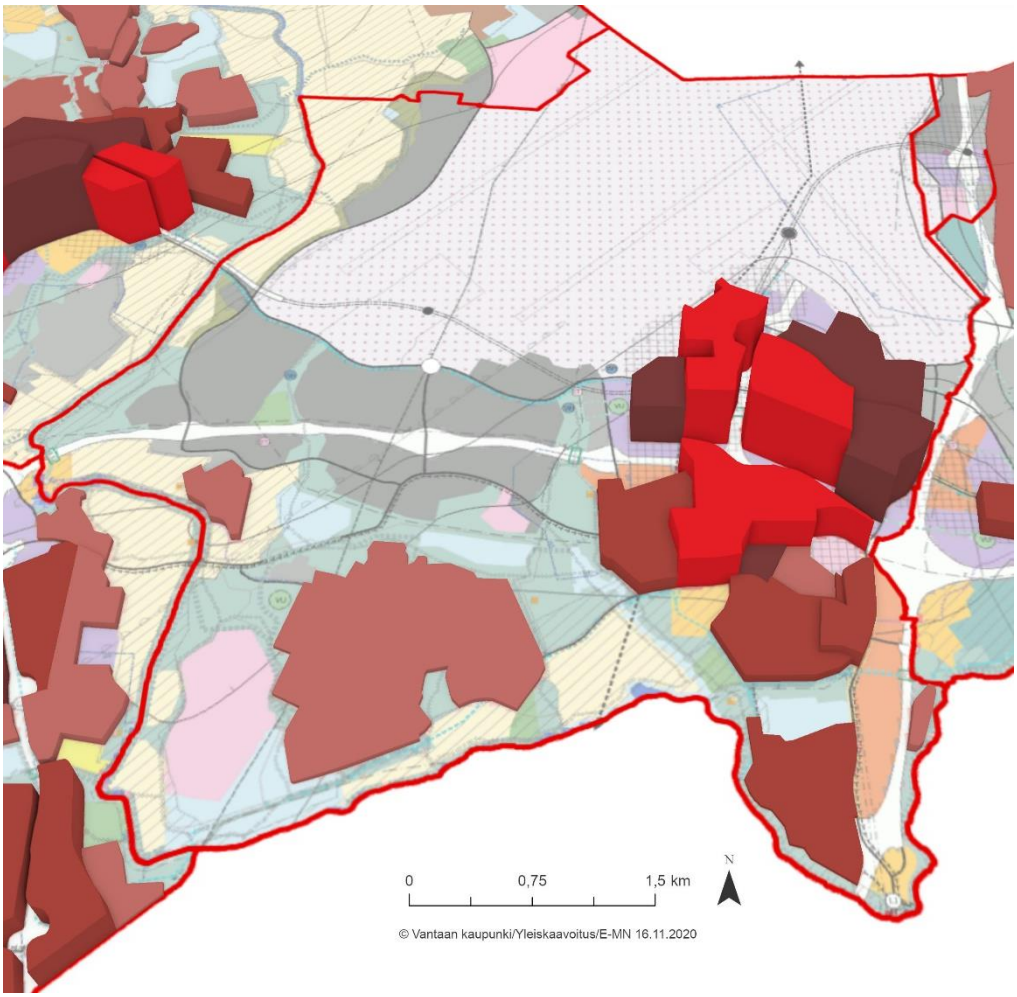

Kuva 62. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Aviapoliksen suuralueella

Aviapoliksen keskusta on Vantaan keskustoista laajin ulottuen Pakkalan puolen keskustasta Aviapoliksen asemalle. Keskustan kehittyminen alkoi Kehä III eteläpuolelta Jumbon rakentamisen myötä ja laajentui Kehäradan aseman myötä pohjoispuolelle. Lentomelualueet mahdollistavat kansainvälisestikin poikkeuksellisesti asuntorakentamiseen lentokentän välittömässä läheisyydessä. Kehärataan ja Aviapoliksen asemaan varauduttiin laatimalla kaavarunko, joka nyt toimii alueen kehittämisen pohjana. Yleiskaavan kaupunkikeskustan alue (C) noudattaa Kehä III pohjoispuolella kaavarungon laajan sekoittuneen kaupunkirakenteen alueen rajausta. Keskusta-alueen etäisyydet ovat pitkiä ja Kehä III estevaikutus merkittävä, joten toimiakseen keskustana alue tarvitsee hyvän reittien verkoston ja sisäisen joukkoliikenteen - raitiotien.

Määrällisesti keskustassa on jo nyt seudullisesti merkittävä määrä palveluita ja työpaikkoja. Työpaikkojen kasvu Aviapoliksessa on Suomen suurinta. Kehityksen jatkuvuus on varmistettu riittävillä tilavarauksilla ja yhteyksillä. Työpaikkarakentamisen lisäksi on varattu merkittävä määrä tehokasta asuntorakentamista. Suurin osa Kehä III:n eteläpuolisista Aviapolikseen esitetystä asumisen alueista on merkitty asuinalueena (A), mikä tukee mm. Kartanonkoskelle tyypillisen tiiviin tehokkaan ja monipuolisen kaupunkirakenteen kehittämistä. Veromäen pientaloalue on merkitty miljööltään vaalittavana pientalovaltaisena asuinalueena (AP).

Aviapoliksen keskustan yhteys Tammiston kaupan alueelle edellyttää luontevaa kaupunkirakenteen jatkumoa. Yksi keino rakenteen ja reittien jatkumiselle on Tammiston pohjoisosan kaupan kortteleissa, joihin on osoitettu asuntorakentamisen mahdollisuuksia muun maankäytön oheen asumisen ja kaupallisten palvelujen aluemerkinnällä (A/KM).

Aviapoliksesta itään on yleiskaavassa 2007 esitetty idea Aviapoliksen ja Tikkurilan välillä olevasta keskustamaisesta kaupunkiakselista. Uusi yleiskaava säilyttää akselin: Tikkurilantielle on merkitty raitiotie ja siihen kohdistuvat sekä kestävän kasvun vyöhyke että katukuvan kehitysalue -merkinnät. Lisäksi tämän kahta pääkeskusta yhdistävän akselin ajatusta tukee Veromiehen kaupunkikeskustan asuinalueet (AC).

Lentomelualueiden muutokset vaikuttavat Aviapoliksen alueella erityisesti Voutilassa, kun lentomeluvyöhyke 1 (L_{den} yli 60 dB) kattaa koko asuinalueen. Alueella on lisämerkintä /LM1, asuinalue voimakkaan lentomelun alueella. Melualueella ei ole mahdollista lisätä asuinrakennusten määrää, mutta nykyisisiä asuinrakennuksia voi ylläpitää, korjata ja korvata ääneneristävyysvaatimukset (38 dB) huomioiden.

7.3.2 Palvelut

Aviapoliksen kaupallisten palveluiden tarjonta on seudullisesti merkittävää. Keskustan Jumbon kauppakeskuksen lisäksi kaupallisia palveluita on Vantaanportin ja Tammiston kaupan alueilla. Kartanonkoskella ja Ylästössä on päivittäistavaramyymälät, joita tulevaisuudessa asumisen määrän kasvaessa sijoittuu lähipalveluina myös Veromieheen ja Aviapoliksen aseman seuduille. Tammiston kaupan alueen liikenneongelmat rajoittavat seudun suurimman kaupan alueen kehittämismahdollisuuksia, siksi yleiskaavan liikenneratkaisuilla parannetaan alueen saavutettavuutta ja sisäisiä yhteyksiä. Osa kaupan alueesta on yleiskaavassa osoitettu asumisen ja kaupallisten palveluiden (A/KM) alueeksi.

Aviapoliksen alueen kulttuurihistoriallisista kohteista palveluiden alueina osoitetaan Vantaankoski, Backaksen kartano sekä Pitäjän kirkonkylän kulttuurihistoriallinen kokonaisuus rajattuna siten, että Kyrkoby skolan, Helsinge skolan sekä Helsinge gymnasium sekä kirkonkylän vanha kyläasutus kuuluvat rajaukseen. Kyläasutusta saa ylläpitää ja täydentää kulttuuriympäristön arvot huomioiden.

Aviapolis merkittävästi kasvavana keskustana tarvitsee uusia palveluille osoitettuja alueita. Aviapoliksen mahdollista kampusaluetta on vaikea merkitä tässä vaiheessa yleiskaavaan, koska ennustettu sijainti voi lopulta olla väärä. Palveluiden on tarkoitus toteutua keskusta- ja asumisen merkintöjen turvin. Toisen asteen oppilaitoksen tarve on tunnistettu ja se on osoitettu symbolimerkinnällä Aviapoliksen asemanseudulle hyvien joukkoliikenneyhteyksien yhteyteen.

Tammiston eteläkärkeen tulevaisuuden ratikoiden risteykseen on osoitettu P-aluevaraus, jolla halutaan mahdollistaa paikan merkitystä kohottavan erityskohteen kehittäminen ratikoiden risteykseen hyvälle joukkoliikennesaavutettavuudelle ja ”portiksi” Helsingin ja Vantaan rajalle, joen rantaan. Palveluiden (P) aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Virkistyspalvelut

Aviapoliksen laajat metsäiset virkistysalueet kiertyvät Ylästön pientaloalueiden ympärille. Vantaanjokilaakson viljelymaisemissa kulkee ulkoilureittien verkosto.

Veromies on muuttumassa työpaikka-alueesta monipuoliseksi ja tiiviiksi kaupunkiympäristöksi, jossa myös asutaan. Nykyisellään heikkoja virkistysalueyhteyksiä on parannettava. Virkistysalueyhteysviivoilla on esitetty kehitettävien yhteyksien suunnat ja suurpiirteiset sijainnit. Veromiehen sisäiset virkistysalueyhteydet nojaavat Pytinojaan ja Pyttisbergetiin. Pyttisberget ja Plootukallio on niiden tärkeyden takia esitetty kaavakartalla aluevarauksina. Virkistysalueyhteydet kohti Tikkurilan keskuspuistoa kulkevat osittain tukeutuen asemakaavoitettuihin viheralueisiin ja osittain katuja pitkin, mutta viestivät myös toivetta uusista viheralueista ja ulkoilureiteistä alueiden maankäytön mahdollisesti muuttuessa. Kartanonkoskella virkistysalueyhteys nojaa asemakaavoitettuihin viheralueisiin ja Illenpuroon.

Urheilun ja virkistyspalvelujen tulevaisuuden tarpeeseen osoitettu VU-merkintä yhdistyy Krakanojan varren pohjoiseteläsuuntaiseen virkistysalueeseen Veromiehen itä-länsisuuntaisen virkistysalueyhteyden kautta. Saman virkistysaluekokonaisuuden eteläosassa sijaitsee Kartanonkosken liikuntapuisto.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisen merkintä kiertää Aviapoliksen alueen jokien rantoja Backaksen kartanon eteläpuolelta Pitäjän kirkonkylän myllylle saakka. Jokien risteämäkohtaan varattu palvelujen alue mahdollistaa virkistyskäyttöön liittyvää rakentamista suojaksi Tuusulanväylän melulta. Vantaankoskella joen varren virkistyksen kehittämisvyöhyke on kolmen palvelualueen rajalla.

Aviapoliksen alueella Kehä III ja Tuusulanväylä valtavine liittymäalueineen ovat kaupunkirakenteen sujuvaa jatkumista katkaisevia esteitä. Lentoasemantie halkaisee Aviapoliksen kehittyvän kaupunkikeskuksen. Jalkaisin liikkuvan ihmisen näkökulmasta ympäristö hahmottuu leveisiin ja meluisiin väyliin päättyvinä kokonaisuuksina. Kolme Aviapoliksen neljästä viheryhteyksien kehittämiskohdasta onkin tarkoitettu palvelemaan ennen kaikkea ihmisten liikkumista. Yhteys Veromiehestä kohti Vantaanjoen laakson laajoja viheralueita tulisi kehittää sujuvaksi rakentamalla Kehä III:n poikki joko Krakanojan vartta noudatteleva alikulku tai Osumapuiston kallioihin tukeutuva vihersilta. Aviapoliksen keskustaa yhdistämään on ideoitu Lentoasemantien ylittävää vihersiltaa. Tuusulanväylän alitus Pitäjän kirkonkylän ja

Kartanonkosken välillä parantaa joen varren virkistysalueiden saavutettavuutta ja palvelee nopeaa pyöräilyä. Vantaankoskella Kehä III:n alituksesta pitäisi kehittää sekä eläinten että ihmisten liikkumista palveleva houkutteleva yhteys.

7.3.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto

Aviapoliksen suuralueella virtaa Vantaanjoki, joka on yksi Vantaan alueelle ulottuvista neljästä Natura-alueesta. Alueen ekologinen verkosto täydentyy yhdellä uudella luonnonsuojelualueella, Hakasuonkalliot (ent. Hagakärrsbergen). Lisäksi Krakanojan SL-aluevarausta laajennettiin Ylästöntien pohjoispuolella käsittämään hieman laajemmin puronvarsimetsää, ja kokonaisuus sai uuden nimen Krakanpuisto. Krakanpuisto on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi 7.4.2020.

Aviapoliksen uusina luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (luo) yleiskaavassa ovat Tuulensuunpuisto, Sarkaniitty–Peltovuorenmetsä (ent. Krakanpelto ja Tolkinmetsä), sekä Hagakärrsbergenin luo-alue. Hagakärrsbergenin luo-alue jatkuu yhtenäisenä Mustikkasuonkalliot-luonnonsuojelualueeseen asti. Hakasuonkallioiden SL-varaus ja Hagakärrsbergenin luo-aluemerkintä yhdessä kattavat maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun luontoarvoalueen, jonka sisäpuolelle jää mm. liito-oravan elinpiirin ydinalue. Uusia luo-alueita ovat myös arvokkaat puroluontokohteet Pytinojan luo-alue ja Krakanojan latva.

Alueen ekologiset runkoyhteydet on osoitettu kulkemaan virtavesiä seuraillen Vantaanjoen varrella. Ne kulkevat metsäisiä yhteyksiä pitkin Silvolanmetsästä Hakasuonkallioiden SL-aluevarauksen, Hagakärrsbergenin luo-alueen ja Mustikkasuonkallioiden SL-alueen kautta Krakanojalle. Viinikkalassa ekologinen runkoreitti on osoitettu TT-aluetta reunustavalle metsäiselle EV-alueelle.

Aviapoliksen suuralueelle on osoitettu viheryhteyden kehittämiskohteita Kehä III:n varteen kolmeen kohtaan (Vantaankosken, Tuupakan ja Krakanojan kohdalle), Tuusulanväylälle Ylästöntien kohdalle, ja Lentoasemantielle.

Kulttuuriympäristö

Keskiselle Vantaalle sijoittuu Backaksen kartanomaisema, joka on kartanoineen ja useine rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaine kohteineen sekä peltoineen oikeusvaikutteisella liitekartalla erotettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi. Backas – Elannon suurtilan valtakunnallisen arvon perusteluissa todetaan, että talouskeskus peltoineen on suurmaataloudesta kertova saareke kaupungistuneessa ympäristössä, ja että samaan maisemakokonaisuuteen kuuluu viljelyaukean ympäröimä vanha kapteenin virkatalo Petas. Peltojen häviäminen tilojen ympäriltä alentaisi maiseman arvoa, ja oikeusvaikutteisen liitekartan määräyksessä onkin edellytetty, että maisemallisesti merkittävät pellot tai niityt säilytetään. Suuri rantatie kulkee alueen läpi. Suuri rantatie on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään. Arvokkaan kulttuuriympäristön raja on pohjoisessa ja idässä sama kuin valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön. Erityisen arvokkaasta kylämaisemasta on rajattu ulos Kartanonkosken urheilupuisto. Etelässä ja lännessä arvokas kulttuuriympäristö jatkuu maakunnallisen rajauksen mukaisena.

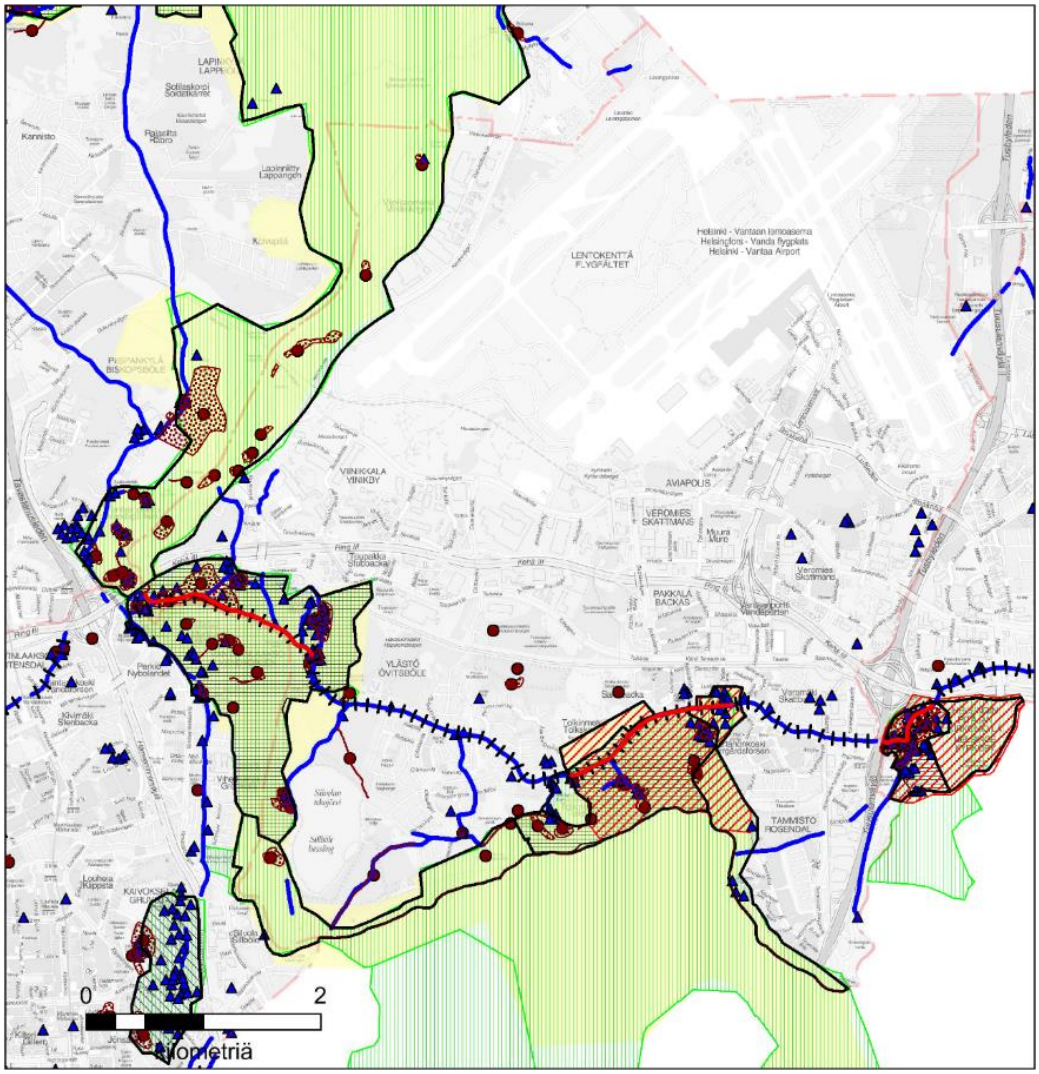

Kuva 63. Aviapoliksen suuralueen arvokas kulttuuriympäristö. Kartan selite on kuvan 58 yhteydessä. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

Vantaanlaakson viljelymaisemasta on tarkempi kuvaus kappaleessa Myyrmäki.

Ylästössä Tulkintien Hakakorven kallioiden läpi menevän tunnelin suu aukeaa Voutilan avoimeen maisemaan. Tien eteläpuolella on lähivirkistysaluetta, joka voitaisiin metsittää ja siten tukea metsäistä ekologista yhteyttä ja muodostaa maisematilalle uusi reuna. Reuna tulee suunnitella tie- ja tunnelihankkeen yhteydessä. Arvokkaan kulttuuriympäristön rajaus on suunnilleen maakunnallisen inventoinnin mukainen, mutta jättää osan valtakunnallisen inventoinnin mukaisesta alueesta rajauksen ulkopuolelle. Samoin Ylästössä Pitkäkosken metsäinen luonnonsuojelualue on rajattu pois maakunnallisen inventoinnin mukaisesti.

7.3.4 Toimitila-alueet

Aviapolis kehittyy maankäytöltään monipuolisen kaupunkikeskustan suuntaan, mutta on jatkossakin Vantaan suurin ja tärkein työpaikkakeskittymä. Viinikanmetsä, Viinikkala sekä Tuupakka on osoitettu lähes kokonaisuudessaan tilaa vaativien tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi lukuun ottamatta Voutilan kylän pohjoisreunaa, joka on osoitettu TY-alueeksi.

Veromiehen alueella Kehä III:n pohjoisreuna sekä Lentoasemantien pohjoisosa on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi. Alueen odotetaan muodostuvan kasvavan lentokenttäkaupungin työpaikkaytimeksi. Veromiehen itä- ja länsireunat on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta ympäristöhäiriöitä. Ylästöntien pohjoispuoli Hakakorven eteläpuolella on edelleen osoitettu tuotanto- ja varastotoimintaan.

7.3.5 Liikenne

Yhtenä yleiskaavan tavoitteena on varmistaa lentoaseman kasvun edellytykset. Tavoitteen toteutumista edesauttaa *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus* -merkintä, joka mahdollistaa sekä Lentoradan pääradalta lentoaseman kautta Helsingin keskustaan että Tallinna-tunnelin, joka kulkee lentoasemalta Tallinnaan. Merkintä mahdollistaa yhteyksien jatkumisen myös pohjoiseen ottamatta kuitenkaan tarkemmin kantaa mihin suuntaan maanalaiset radat Vantaalta suuntautuvat. Ratojen linjaukset tarkentuvat suunnittelun edetessä, mutta niillä on joka tapauksessa merkittäviä vaikutuksia sekä kansalliseen että kansainväliseen liikkumiseen lentoasemayhteydestä johtuen. Yleiskaavassa on Viinikkalan asemavaraus ja eritasoliittymävaraus Caravellentien pohjoispäässä: asema ja liittymä toimivat yhteytenä mahdolliselle uudelle terminaalille. Yleiskaavassa on myös eritasoliittymävaraus etelään Ylästöntieltä Tuusulanväylällä.

Vantaan uuden raitiotien toinen päätepiste on lentoasema. Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden *Raitiotie* -merkintä ei osoita linjauksen täsmällistä sijaintia lentoaseman alueella, vaan se määritetään yhdessä Finavian kanssa jatkosuunnittelun yhteydessä. Merkinnällä kuitenkin osoitetaan lentoaseman tärkeys raitiotien päätepysäkkinä ja vaihtopaikkana. Raitiotie tuo samalla Aviapoliksen keskusta-alueelle uuden sisäisen joukkoliikenteen runkoyhteyden, joka yhdistää keskustan eri osat toisiinsa. Raitiotien varsi on asemien tapaan kestävän kasvun vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Joukkoliikenteen runkoyhteys on Tasetien eteläpuolella osoitettu Hagelstamintielle, jolta se haarautuu Tilkuntietä pitkin etelään sekä Tammiston kauppatielle. Linjausten on todettu olevan liikenteellisesti saman arvoisia, ja on mahdollista, että molemmat toteutuvat tulevaisuudessa raitiotienä. Näiden runkoyhteyksien jatkumiseen varaudutaan sekä Malmin että Tuusulanväylän ja siitä edelleen Helsingin keskustan suuntaan. Pohjoisessa Tammiston runkoyhteyksien jatkeena on varaus Tikkurilantiellä Rälssitieltä Aviapoliksen asemalle.

Myyrmäen ja Pakkalan väliselle runkoyhteydelle tutkittiin liikenne-ennusteilla useita eri vaihtoehtoja. Vaikka yhteyden matkustajamäärät vuodelle 2050 ovat ennusteen mukaan liian pieniä sen toteuttamiseksi vielä silloin raitiotienä, niin yhteys yleiskaavassa toimii tulevaisuuden varauksena. Runkoyhteys kulkee Aviapoliksessa Tulkintien ja Hakakorven tunnelivarauksen kautta Ylästöntielle, jolta se jatkuu Myyrmäkeen. Kyseinen linjaus on tutkituista vaihtoehdoista teknisesti sekä kaavallisesti toteuttamiskelpoisin.

Raitiotien vaihtopaikat Aviapoliksessa ovat nykyisten juna-asemien lisäksi Tasetien ja Lentoasemantien liittymässä sekä Tuusulanväylän kohdalla. Lentoasemalla on merkittävä rooli kansainvälisen, valtakunnallisen sekä seudullisen joukkoliikenteen kannalta. Se toimii porttina kansainvälisiin lentoyhteyksiin ja on merkitty Tikkurilan aseman tapaan omalla symbolillaan valtakunnallisen joukkoliikenteen vaihtoasemiksi. Tammiston runkoyhteyksien välinen vaihtopaikka on merkitty Tapaninkyläntien liittymään.

Aviapoliksen läpi kulkee kolme pyöräliikenteen baanaa. Tikkurilantietä pitkin kulkeva Kivistö-Tikkurila -baana risteää Turbiinitien kohdalla lentoasemalta tulevan baanan kanssa. Tämä jatkuu Turbiinitieltä Veromiehen ja Pakkalan läpi Tammistonrantaan. Lentoaseman baana yhdistyy Tikkurilaan myös Kartanonkosken ja Helsingin pitäjän kirkonkylän kautta kulkevan baanan välityksellä. Länteen päin Tikkurilan ja Myyrmäen välinen baana jatkuu Ylästöntietä pitkin Tolkinkylään asti, jossa se siirtyy kulkemaan Vantaanjoen pohjoispuolelle. Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Tikkurilantie on merkitty katukuvan kehitysalueeksi Aviapoliksen ja Tikkurilan keskustojen väliseltä osuudelta ja Tammiston kauppatie puolestaan Kehä III:n eteläpuoliselta osuudelta. Näillä katuosuuksilla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta kehittämällä katutilojen yleisilmettä ja luomalla mahdollisuudet ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä.

7.3.6 Tekninen verkosto

Seutulan sähköasemavaraukselta Tolkinkylän sähköasemalle kulkeva voimajohtolinjaus kulkee Turvalaakson kautta, Kehä III pohjoisreunaa pitkin. Voimalinja Tuulensuunpuistossa on siirretty puiston länsilaidalle, mikä mahdollistaa paremmin luontoarvojen turvaamisen ja johtokäytävän kehittämisen. Tolkinkylän sähköaseman uusi sijainti Tuulensuunpuiston pohjoisreunassa on merkitty ET-symbolimerkinnällä.

Väinö Tannerin tien–Tasetien mukaisesti kulkevat voimajohdot on esitetty kehitettävänä voimajohtona, joiden sijoittamista maan alle tulee tutkia. Voimajohtokäytävässä kulkee useita 110 kV ja 400 kV johtoja, joten nykyisellään se rajoittaa reunavyöhykkeineen maankäyttöä laajalla alueella. Myös Tammiston sähköasemalta etelään Helsinkiin suuntautuvat voimajohtoyhteydet on esitetty kehitettävänä. Voimajohdon sijoittaminen maan alle mahdollistaisi Tammistoon erilaisia maankäytön ratkaisuja. Tammiston nykyinen sähköasema-alue on osoitettu ET-alueena.

Lentokenttäalueen tuntumassa Ilmakehän laidalla on teknisen huollon aluevaraus (ET), jolla sijaitsee lentokentän hulevesien käsittelyyn tarkoitettuja rakenteita.

Raakavesitunneli eli Päijänne -tunneli kulkee Aviapoliksen suuralueen halki etelä-pohjoissuunnassa. Raakavesitunnelin suojaetäisyydet tulee ottaa huomioon tarkemman tason suunnittelussa. Aviapoliksen jätevedet johdetaan Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

7.4 Tikkurila

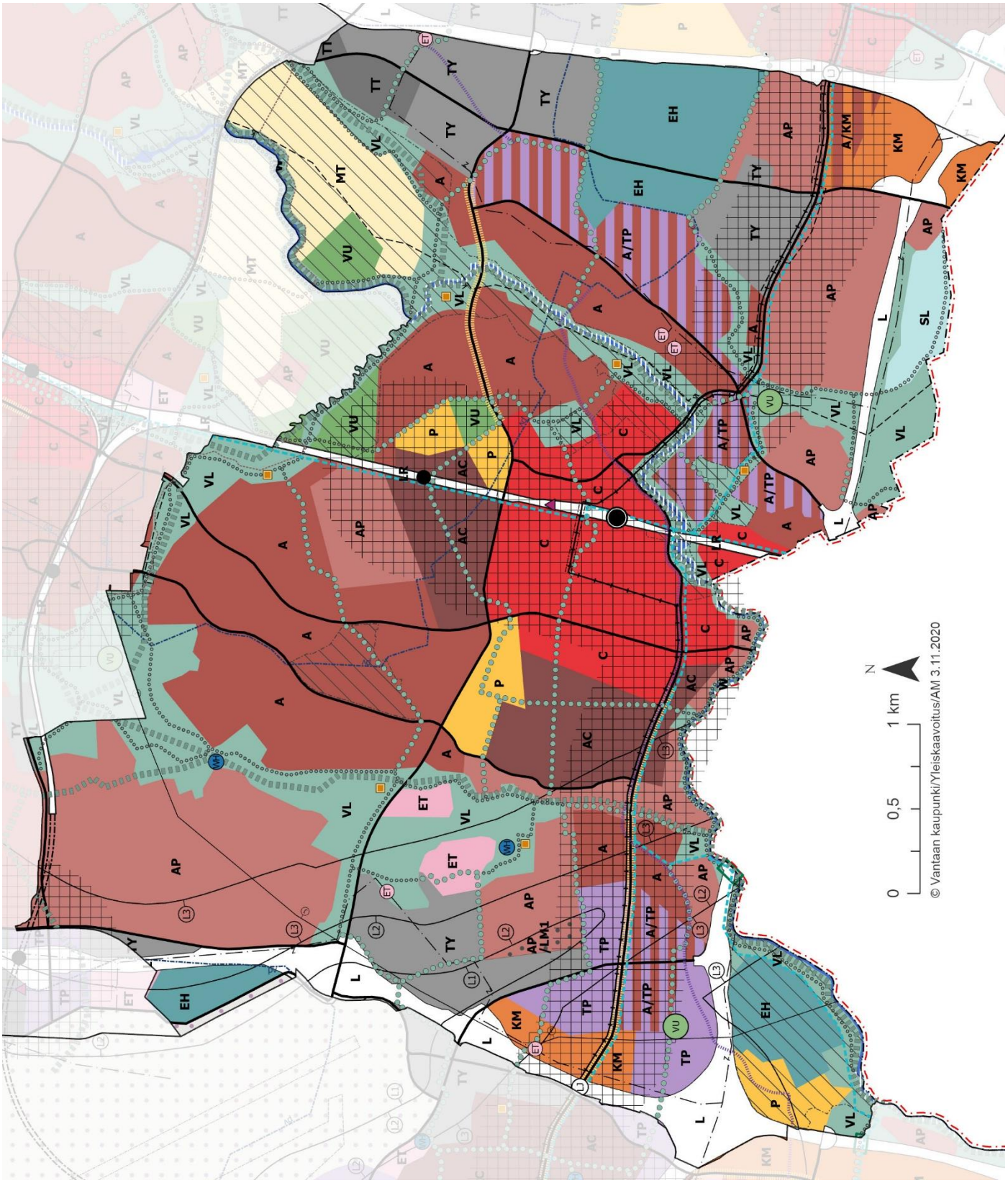

7.4.1 Keskustat ja asuminen

Kuva 64. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Tikkurilan suuralueella

Tikkurila on kaupungin vanhin keskus, jonka rakentaminen alkoi Helsinki-Hämeenlinna-radan myötä 1800-luvulla. Seuraava vaihe käynnistyi Malmin siirryttyä osaksi Helsinkiä: Tikkurila lähti kasvamaan Helsingin maalaiskunnan hallinnollisena keskuksena. 2010-luvulla käynnistyi Tikkurilan kaupunkikehityksessä ns. kolmas vaihe, jossa Tikkurilaa uudistetaan ja tiivistetään merkittävästi. Yleiskaavan ratkaisulla varmistetaan kasvun jatkuminen yhtenä kaupungin kolmesta pääkeskuksesta. Yleiskaavassa Tikkurilan kasvu perustuu uudistavaan lisärakentamiseen. Uusia kasvusuuntia on osoitettu Tikkurilan keskustaa ympäröivistä asumisen ja työpaikkojen alueista raitotien varrelta. Kaupunkikeskustan alue (C) on määritelty laajasti asemakeskuksen ympärillä ulottuen lähialueiden asunto- ja palvelukortteleihin.

Tikkurilasta Aviapolikseen kulkeva keskustamainen kaupunkiakseli on mukana yleiskaavassa: Tikkurilantiellä kulkee raitiotie ja siihen kohdistuvat sekä kestävän kasvun vyöhyke että katukuvan kehitysalue -merkinnät. Akselia tukee Tikkurilan länsipuolelle esitetty kaupunkikeskustan asuinalue (AC).

Hiekkaharjun asema on kävelyetäisyydellä Tikkurilan asemasta. Asemanseutujen välistä kaupunkirakenteen kehittämistä tukemaan on Tikkurilan keskustan C-alueen pohjoispuolelle merkitty kaupunkikeskustan asuinaluetta (AC) Hiekkaharjun asemalle asti. Muuten Tikkurilan asumisen alueet on merkitty asuinalueina (A). Useita Tikkurilan alueen pientaloalueista, kuten Kuusikko ja Hakkila, on esitetty pientalovaltaisten asuntoalueiden (AP) merkinnällä.

Lentomelualueet rajoittavat asuntorakentamista Koivuhaan kohdalla. Osa Koivuhaan pientalovaltaisesta alueesta sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (Lden yli 60 dB), missä on asumisen merkinnän lisäksi lisämääräys /LM1 (asuinalue voimakkaan lentomelun alueella).

7.4.2 Palvelut

Palveluiden (P) aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Tikkurilan urheilupuisto sekä Tikkurilan lukion, Jokiniemen koulun sekä päiväkodin, Hiekkaharjun Varian muodostamat usean palvelutoiminnon kokonaisuudet osoitetaan P-alueina. Varian P-alue kattaa Tennistien varren itäpuolen, mahdollistaen Hiekkaharjun aseman läheisyydessä sijaitsevien tennistoimintojen keskittämisen sinne. Koivuhaassa Tuusulanväylän varsi Piitiestä pohjoiseen on osoitettu kaupan palveluiden alueena.

Porttipuistoon asumisen ja kaupallisten palveluiden alueelle (A/KM) voidaan sijoittaa suuryksikkörajan alittavaa paikallisia asukkaita palvelevaa päivittäistavarakauppaa. Porttipuistossa päivittäistavarakauppa ohjataan sijoittumaan A/KM-alueelle Kyytitien varteen.

Virkistyspalvelut
Keravanjoen ja Kylmäojan varteen ketjuttuvat tärkeimmät virkistysalueet. Kylmäojan varren kokonaisuuteen kuuluvat Tikkurilan keskuspuisto ja Simonkylänpuisto. Tämä laaja viheraluevyöhyke mahdollistaa tulevaisuudessa monenlaisten virkistyspalvelujen kehittämisen laajenevia asukasjoukkoja palvelemaan, mm. arboretumin laajentamisen. Keravanjoen varrella avoin maisematila laajenee Hanabölen pelloilla, joille on merkitty ohjeellisten ulkoilureittien verkosto.

Tikkurilan keskustassa joen rantoja ollaan jo kohentamassa kaupunkilaisten ja vierailijoiden käyttöön. Asukasmäärän kasvaessa joen varren puistorakentamista jatketaan kohti itää ja koillista joen varren virkistyskäytön kehittämisen merkinnän mukaisesti. Tikkurilan tehtaiden kohdalla virkistysalueiden laajuus ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Heidehofinpuiston viheralue jatkuu lännessä Kuninkaalaan kylään ja idässä Kanervanummen viheralueelle.

Virkistysalueyhteyksillä on osoitettu Tikkurilan keskustan kehitettävien julkisten ulkotilojen sarjoja, kehitettäviä yhteyksiä Veromiehen suuntaan, asuinalueilla toisiinsa kytkeytyneiden asemakaavoitettujen virkistysalueiden turvaamista ja virkistysalueyhteyksien tai ulkoilureittien jatkuvuutta rakennettujen alueiden läpi.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueina (VU) on osoitettu Hiekkaharjun liikuntapuisto sekä Hiekkaharjun golfkentän alue sekä sen laajentumisvara Keravanjoen itäpuolella. Urheilun ja virkistyspalvelujen verkkoa täydentämään on merkitty kaksi urheilun ja virkistyspalvelujen paikkaa, toinen Koivuhakaan Puukullanpellolle ja toinen Kuninkaalaan.

7.4.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto
Tikkurilan suuralueella ei ole lainkaan luonnonsuojelualueita, koska alue on niin tiiviisti rakennettu. Alueelle on osoitettu uusina luo-alueina useita arvokkaita puroluontokohteita Kylmäojan varrelta, Kylmäojan alajuoksun luo-alueet. Myös pieni osa Kylmäojan yläjuoksun ja länsihaaran luo-alueesta on Tikkurilan alueella. Lisäksi Rekolanojan alajuoksun purokäytävä on osoitettu luo-alueeksi, eli Rekolanojan keski- ja alajuoksun luo-alue sivuaa Tikkurilan suuraluetta. Tikkurilan suuralueella ekologinen runkoyhteysreitistö kulkee VL-alueella pohjois-eteläsuuntaisena Kylmäojan, Rekolanojan ja Keravanjoen varsia pitkin, sekä poikittaisyhteytenä Simonmetsästä Rekolanojalle ja Vantaanjoen varrella.

Kulttuuriympäristö
Helsingin pitäjän kirkonkylä ja Kuninkaalan kylä ovat kaupungin kehittymisen myötä menettäneet niitä ympäröineet laajat viljelysaukeat. Rakennusperintönsä ja kulttuurikasvillisuutensa ansiosta kylät ovat edelleen arvokkaita muistoja menneestä ajasta. Pitäjän kirkonkylässä arvokkaan kulttuuriympäristön rajaus on muuten sama kuin valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön, mutta arvokas kulttuuriympäristö ei ylety liikennealueen päälle. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi on oikeusvaikutteisella liitekartalla merkitty Pitäjän kirkonkylästä osa, johon kuuluu pala entistä kirkkopeltoa sekä Kuninkaalan kylä. Suuri rantatie on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.

Tikkurilan rautatieasema on oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennusperintökohteeksi. Simonmetsä edustaa ansiokasta 1960-luvun kaupunki- ja rakennussuunnittelua, missä omintakeinen korttelirakenne ja yksinkertaisen kaunissuhteiset rakennukset muodostavat harmonisen kokonaisuuden. Simonmetsä on rajattu maakunnallisen inventoinnin mukaisesti.

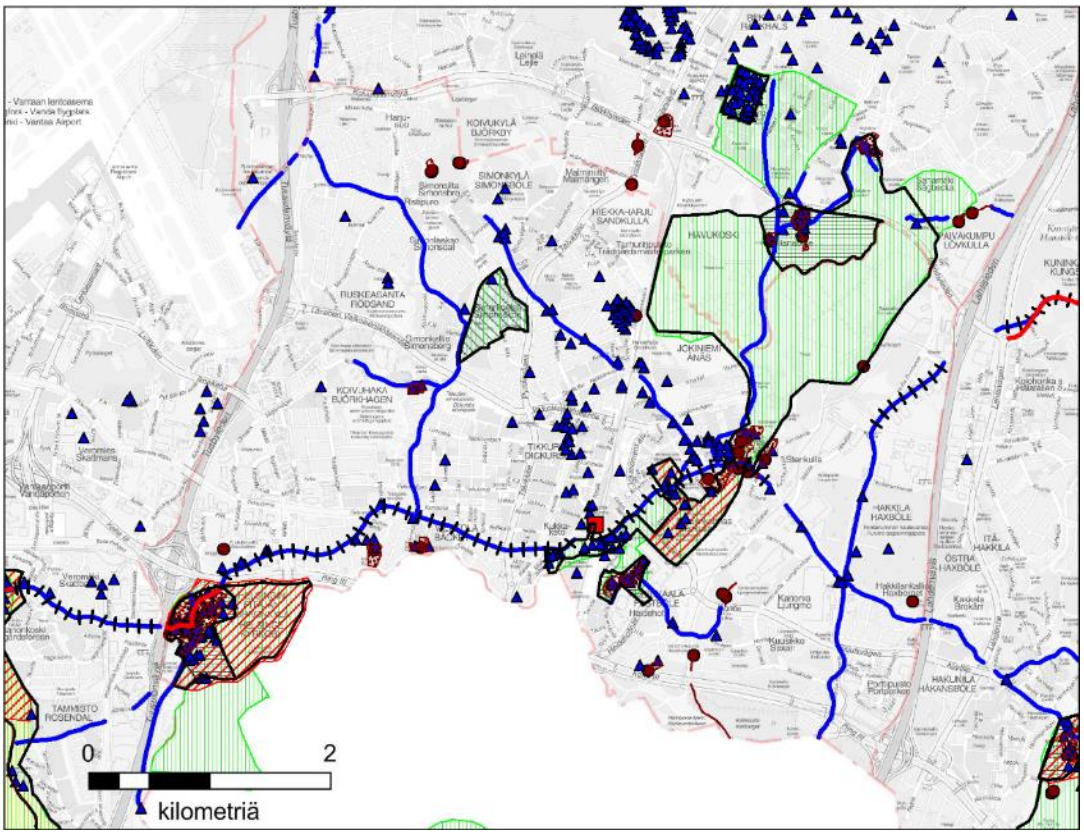

Kuva 65. Tikkurilan suuralueen arvokas kulttuuriympäristö. Kartan selite on kuvan 58 yhteydessä. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

Tikkurilan maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö koostuu monista eri ikäisistä erillisistä fragmenteista, eivätkä niiden väliset alueet ole kokonaisuuden säilymisen kannalta merkityksellisiä. Jokiniemessä ja Kuninkaalassa on keskusrikospoliisin pysäköintialue ja siitä Keravanjokeen saakka sekä Tikkurilan tehtaiden alueella rakennusten välisiä alueita rajattu pois arvokkaasta kulttuuriympäristöstä. Pois rajatulla alueella ei ole merkittävää rakennusperintöä. Jokiniemen koelaitoksen valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sisältyy rajaukseen kokonaisuudessaan.

Hanabölen kylämaisemassa Sahamäen pellot on rajattu arvokkaan alueen ulkopuolelle, koska kun pellolle rakennetaan pientaloalue, pelto ei enää kuulu historiallisen kylämaiseman kokonaisuuteen.

7.4.4 Toimitila-alueet

Tikkurilan suurin työpaikkakeskittymä on Tikkurilan keskusta. Alueen kaupunkirakenteen uudistumispaine näkyy vahvasti toimitilarakentamisen alueiden muutoksessa. Huomattava osa vanhoja toimitila-alueita keskustan itäpuolella ja Tikkurilantien varressa on osoitettu asumisen ja työpaikkojen (A/TP) alueiksi.

Toimitila-alueiksi yleiskaavassa on osoitettu lentomelualueelle sijoittuva Koivuhaan työpaikka-alue, jossa ratikan varsi on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja pohjoisempi alue tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi. Meiramitien varrella sijaitseva alue on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi ympäröivän maankäytön häiriöistä sekä heikoista joukkoliikenteen yhteyksistä johtuen.

Osa Kanervan alueesta sekä ns. Vantaan akseli on osoitettu edelleen toimitilarakentamiseen. Ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen aluevaraus on rajattu pohjavesialueen suojeleminen huomioiden.

7.4.5 Liikenne

Yleiskaavassa raitiotie alittaa Tikkurilan juna-aseman tunnelissa lyhentäen matka-aikaa ja luoden erinomaiset vaihtoyhteydet juniin ja busseihin. Raitiotien reitti Tikkurilassa tarkentuu vielä sen suunnittelun edetessä. Vantaan ratikka yhdistää Hakunilan entistä tehokkaammin Tikkurilaan ja vahvistaa kahden Vantaan pääkeskuksen välistä

joukkoliikenneyhteyttä. Raitiotien varsi on asemien tapaan kestävän kasvun vyöhykettä, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Tikkurila on valtakunnallisen liikenteen matkakeskus, joka on lentoaseman tavoin merkitty valtakunnallisen joukkoliikenteen vaihtoasemaksi. Tikkurilan asemalla on myös seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue. Hiekkaharjun asema toimii Tikkurilan aseman lisäksi alueensa liityntäliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn vaihtopaikkoina kulkumuodosta toiseen. Tärkeitä vaihtopaikkoja alueella on asemien lisäksi kaksi. Molemmat ovat raitiotien reitillä ja ne sijaitsevat Lahdenväylän sekä Tuusulanväylän kohdilla. Kaikilla asemilla sekä vaihtopaikoilla painotetaan laadukkaita liityntä- ja vaihtoyhteyksiä.

Pääradalla on yleiskaavassa lisäraidevaraus Tikkurilan alueella Valkoisenlähteentielle asti ja se on vuonna 2008 hyväksytyn lisäraidesuunnitelman mukainen. Tikkurilan asema on rakennettu ja alueen asemakaavat laadittu kyseisen suunnitelman mukaisesti. Lentorata toimii vaihtoehtona lisäraiteiden mahdollistamalle pääradan kapasiteetin lisäykselle.

Tikkurilan suuralueella kulkee kolme pyöräliikenteen baanaa. Pohjois-eteläsuuntainen baana seuraa Helsingin rajalta pääradan vartta Keravalle. Poikittainen baana Hakunilasta kulkee Kyytitietä pitkin Kuninkaalan läpi Tikkurilaan, josta se jatkuu Tikkurilantietä pitkin aina Kivistöön asti. Tikkurilantieltä haarautuu toinen poikittainen baana Kuriiritielle, jolta se jatkuu Helsingin pitäjän kirkonkylän kautta Tammistoon ja sieltä edelleen Ylästön läpi Myyrmäkeen. Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Tikkurilassakin liikenneyhteyksinä on esitetty pääosin alueiden välisiä yhteyksiä, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Tikkurilantie on Aviapoliksen ja Tikkurilan keskustojen väliseltä osuudelta merkitty katukuvan kehitysalueeksi, jolla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta. Raitiotie sekä baana muuttavatkin Tikkurilantien yleisilmettä ja luovat mahdollisuuksia ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä katukuvan kehitysalueilla.

Santarata on Tikkurilan asemalta itään Jokiniemen läpi kulkeva tavaraliikenteen rata, jota käytetään raidesepelikuljetuksiin. Lisäksi rataa on käytetty suurmuuntajien siirtokuormaukseen, mutta tämä tarve on jatkossa poistumassa ja suurmuuntajakuljetuksille on löydetty uusi reitti Vuosaaren kautta. Tällöin radalle jää käyttöä ainoastaan raidesepelikuljetuksissa. Raidesepeli on tärkeä osa raideverkon kunnossapitoa, mutta sille tulee löytää paikka, joka ei estä kaupunkikehitystä ja Tikkurilan asemaa ympäröivän maankäytön tiivistämistä sekä täysimääräistä hyödyntämistä. Santaradan rautatieyhteyden alueella kulkee yleiskaavassa raitiotie ja alue tukeutuu vahvasti myös Tikkurilan asemaan. Santarataa ei ole merkitty yleiskaavan raskaan raideliikenteen alueisiin.

7.4.6 Tekninen verkosto

Yleiskaavassa esitetään Tikkurilaan paikka uudelle sähköasemalle yhdyskuntateknisen huollon laite -symbolilla Koivuhaan Arboretumin ja Meiramitien välissä. Maarinkunnaan alueella sijaitsee lämpökeskus ja sähköasema, jotka on merkitty yhdyskuntateknisen huollon symbolimerkinnällä. Tämä mahdollistaa niiden säilymisen myös ympäröivän maankäytön kehittyessä. Tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan sähköaseman ja lämpökeskuksen asettamat rajoitteet ja yhteensovittamisen keinot. Koivuhaassa sijaitsee kaksi kaupungin tukikohtaa osoitteissa Koisotie 7 ja 10, jälkimmäinen lumen vastaanottopakan yhteydessä. Molempien rajauksia on hieman laajennettu, jotta tukikohtatoimintojen lisääminen alueella on mahdollista.

Tikkurilan suuralue on kauttaaltaan vesihuoltoverkoston piirissä. Simonkylässä sijaitsee olemassa oleva vesitorni Talvikkitien varrella. Tikkurilan jätevedet pumpataan Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

7.5 Korso ja Koivukylä

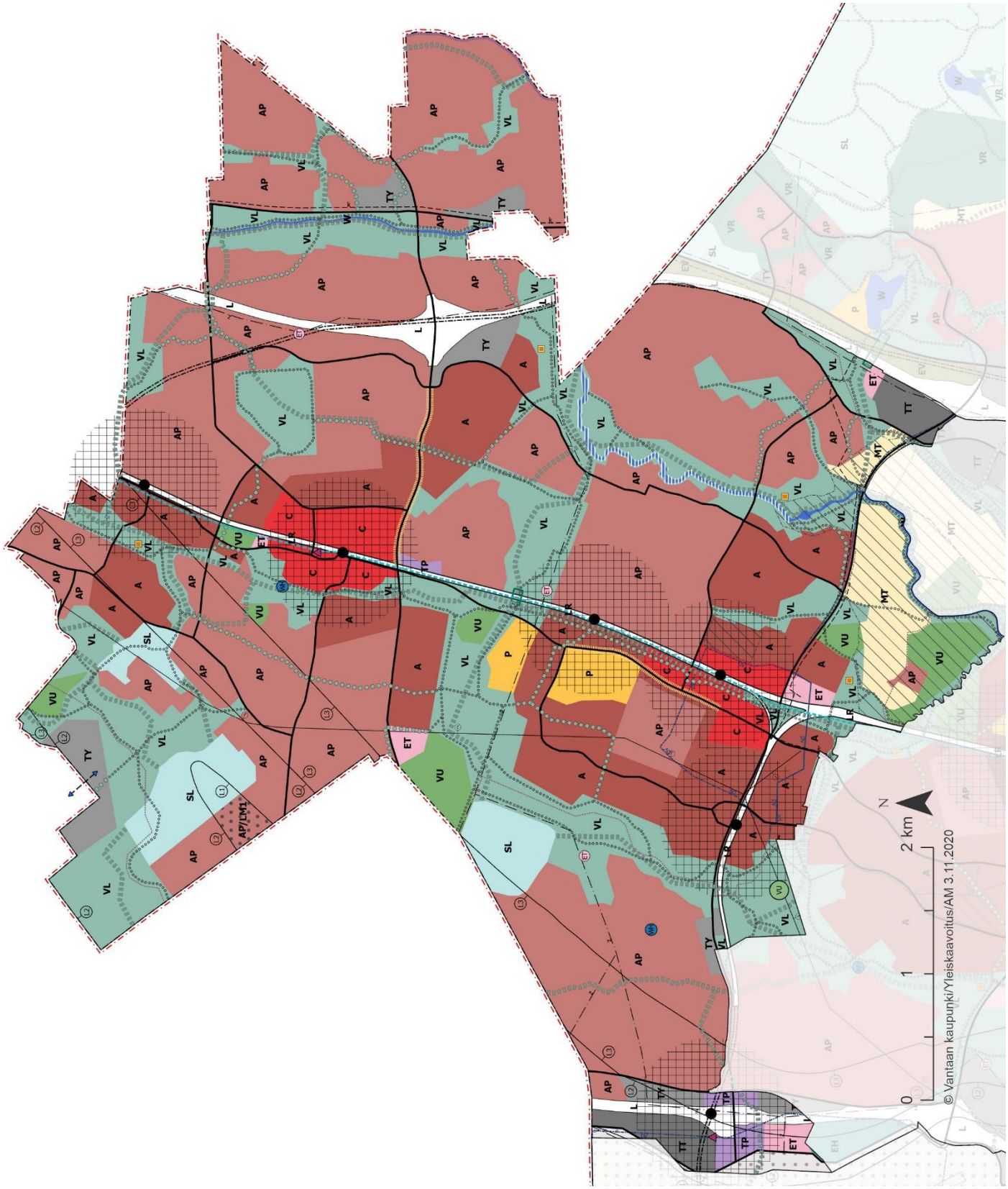

7.5.1 Keskustat ja asuminen

Kuva 66. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Korson ja Koivukylän suuralueilla

Korson keskusta on yleiskaavassa määritelty radan molemmin puolin. Yleiskaava ohjaa keskustan kehittämistä kaventaen radan estevaikutusta Korson itäisten ja läntisten osien välillä. Korson keskusta-alue on kokonaan kestävän kasvun vyöhykettä, jonne kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti tulee sijoittaa. Länsipuolelle rataa on osoitettu asuntorakentamisen lisäämisen mahdollisuuksia ns. Vallinojan seisakkeen alueelle, jotta asukasmäärä mahdollistaisi uuden aseman käyttöönoton. Keravan rajalla on merkitty asuinalue, jonka käyttöönotto edellyttää ratkaisuja Lahdenväylän melunhallintaan.

Koivukylässä kaupunkikeskustan alueen ratkaisu on samantapainen kuin Korsossa: keskustarakennetta tulee kehittää tasapuolisesti radan molemmin puolin. Koivukylän keskusta muodostaa Rekolan ja Leinelän asemanseutujen kanssa kokonaisuuden, jota tulee kehittää yhteen toimivana alueena. Kolmella lähellä toisiaan sijaitsevilla asemanseuduilla on mahdollisuuksia kehittyä elinvoimaiseksi yhtenäiseksi kaupunkiympäristöksi: alueella tulee vahvistaa erilaisia asumisen vaihtoehtoja, monipuolistaa palveluverkkoa ja lisätä työpaikkoja mm. Peijaksessa. Kokonaisuuden toimivuutta tulee parantaa mm. Asolanväylän kehittämisellä sekä lisäämällä kulkuyhteyksiä ratojen estevaikutuksen vähentämiseksi. Leinelän aseman ympäristössä selvitettiin erilaisia vaihtoehtoja rakentamisen sijoittamiselle Leinelän aseman seudulla. Alue on hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden vyöhykettä. Yleiskaavan asuinaluetta laajennetaan siten, että vanhan Asolan länsipuolinen täydennysrakennusalue voidaan toteuttaa laajempana kuin aiemmin suunniteltu. Pohjoisempana rakentamista laajennetaan mm. alueelle, joka on ollut vielä 30-40 vuotta sitten peltoa, ja missä puusto ei ole kovin vanhaa.

Sekä Korso että Koivukylä tarvitsevat keskustoihin vetovoimaa. Yleiskaavaa laadittaessa on pohdittu mm. urheilupalveluiden sijoittamista keskustoihin, koska kaupan varaan rakentuvat kehittämissuunnitelmat eivät ole toteutuneet. Yleiskaavan kaupunkikeskustan alue mahdollistaa tällaisen ratkaisun.

Asumisen monipuolistamisen osalta varsinkin Koivukylään sopii Helsingin Alppikylän tyyppistä ratkaisua, missä kerrostalokortteleiden naapuriin on tuotu pientaloasutusta alueen asuntokantaa kirjavoittamaan.

Lentomelualueet laajenevat hieman Korson alueella ja sen vuoksi uusien asuinrakennusten ääneneristävyysvaatimuksiin on kiinnitetty erityishuomiota. Osa Vierumäen asuinalueesta sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (Lden yli 60 dB), missä on asumisen merkinnän lisäksi lisämääräys /LM1 (asuinalue voimakkaan lentomelun alueella).

7.5.2 Palvelut

Korson ja Koivukylän kaupalliset palvelut sijaitsevat keskuksissa ja yleiskaava tukee tätä kehitystä myös tulevaisuudessa. Asumisen lisääminen alueilla mahdollistaa kaupallisten palveluiden kasvun.

Palveluiden (P) aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä. Peijaksen sairaala-alue on Korso-Koivukylän alueen julkisten palveluiden keskittymä. Elmon urheilupuiston aluevarauksessa on huomioitu alueen pohjoispuolisen ekologisen runkoyhteyden vaatima tila.

Virkistyspalvelut

Korso-Koivukylän laajimmat virkistysaluekokonaisuudet tukeutuvat Keravanjokeen ja Ilolanojaan. Koillisessa Vierumäen virkistysalue liittyy seudulla merkittävään Mätäkivenmäen viheraluekokonaisuuteen.

Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon. Yleiskaavassa Kehäradan pohjoispuolelta pääradan varrelle ulottuvan lähivirkistysalueen pinta-ala on yli 160 hehtaaria. Luonnonsuojelualueen pinta-ala on n. 37 hehtaaria. Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta on yli 30 hehtaaria. Yhteensä yleiskaavaan varattu viheralue on siis yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen kokonaisuus. Matarinkosken ja Rekolanmetsän välinen poikittainen viheralueyhteys on maakunnallinen ekologinen käytäväalue, jonka virkistyspalveluja halutaan parantaa perustamalla Elmo-urheilupuisto, rakentamalla Kulokukkulan täyttömäki virkistyskäyttöön ja vihersilta radan ja Rekolanojan yli. Simonkylänpuisto on monipuolinen virkistysaluekokonaisuus, joka sijaitsee osin Koivukylän ja osin Tikkurilan suuralueella. Rekolanoja ja sen varren viheralueet ovat tiiviissä kaupunkirakenteessa tärkeitä. Keravan ja Vantaan välillä on viheraluetta rajan molemmin puolin.

Uusien asuinalueiden kytkeytyneiden virkistysalueiden tarve on yleiskaavassa esitetty virkistysalueyhteyksinä Rekolanmäessä, Leppäkorvessa ja Jokivarressa sekä Metsolansuon ja Rekolanojan välillä. Lisäksi virkistysalueyhteyksinä on esitetty kapeita jo asemakaavoitettuja viheralueita ja ulkoilureittiyhteyksien jatkuvuutta asuin- ja kyläalueiden läpi.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeeksi on merkitty Keravanjoen vartta Hanabölenkoskelta Matarinkoskelle ja kaupungin rajalle saakka.

Urheilun ja virkistyspalveluiden aluevarauksia on Elmossa, Kalmuurissa sekä Vallinojalla. Uusi urheilu- ja virkistyspalveluiden varaus (VU-symboli) on merkitty Kehäradan eteläpuolelle Simonkylänpuistoon. Merkintä tukee alueen toimintojen jatkokehittämistä. Korson liikuntapuisto on palveluverkon kannalta tärkeä alueen urheilu- ja virkistyspalvelu, siksi se pienestä koostaan huolimatta esitetään kaavakartalla.

7.5.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto

Korso-Koivukylä-alueelle on osoitettu uusi luonnonsuojelualue Vierumäenmetsä. Lisäksi alueen ekologinen verkosto vahvistuu uusilla luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävillä alueilla (luo): Korkinmäki (ent. Vierumäki) Vierumäenmetsän SL-alueen kyljessä, Satupuisto, Ilolanoja, Rosenlund ja Metsolansuo. Alueella on luo-alueiksi osoitettavia arvokkaita puroluontokohteita Myllyniitynojan varrelta, Rekolanojan ylä-, keski- ja alajuoksulta, sekä Kylmäojan varrelta.

Vahvoja etelä-pohjoissuuntaisia ekologisia runkoreittejä alueella tarjoavat virtavesien varret, eli Kylmäoja, Rekolanoja ja Keravanjoki. Tärkeitä itä-länsisuuntaisia yhteyksiä ovat Kylmäojan korven, Kylmäojanmetsän ja Matarinkosken yhdistävä ekologinen runkoyhteys, sekä yhteydet Vallinojan ja Vierumäen välillä. Yhteydet on osoitettu VL-, VR- tai VU-alueille. Leppäkorven, Jokivarren ja Nikinmäen yhteydet kulkevat paikoitellen pientalovaltaisen asuntoalueen poikki. Maakuntakaavan mukainen viheryhteys on Keravan yleiskaavassa tarkennettu Vantaan rajalle. Vantaan puolella yhteyden jatkuvuus halutaan turvata. Rajalle osoitetaan VL-aluetta. Alueelle on osoitettu viheryhteyden kehittämiskohta junaradan kohdalle.

Rekolanmetsässä nykyistä metsää on varattu rakentamiselle. Viheralueeksi jäävän ja rakennettavaksi varatun alueen raja on pyritty vetämään mahdollisimman paljon maisemaa ja luontoarvoja säästävällä tavalla. Viheralueelle jää kallioiden ja kosteiden alueiden muodostamia kokonaisuuksia ja lehtomaisia kankaita tai lehtoja. Pohjoisessa korkea kalliomäki jää viheralueelle. Ekologinen runkoyhteys noudattaa tässä Kylmäojaa ja päätyy Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän rauhoitetulle luonnonsuojelualueelle. Metsäisen maakuntatason ekologisen yhteyden minimisuositusleveys on taajamassa 300 metriä ja sen ulkopuolella 500-1000 metriä (Ojala 2019). Rekolanmetsässä yhteys pääsääntöisesti täyttää vaatimuksen. Kapein kohta on 220 metriä leveä, mikä johtuu voimassa olevasta asemakaavasta.

Metsän sisäosaa häviää Isoniitun alueella. Isoniitty on ollut vielä 40-30 vuotta sitten peltoa. Kestää kauan ennen kuin kerran pelloksi raivattu alue kehittyy metsäksi, jonka maaperä ja ekologiset rakennepiirteet vastaavat metsää, jota ei ole koskaan raivattu pelloksi. Muualla rakennettavaksi varatulla alueella on tehty hakkuita.

Kulttuuriympäristö

Hanabölen maakunnallisesti merkittävään kylämaisemaan sisältyy Keravanjoen rantamaisemaa Hanabölen myllypaikalle asti ylävirtaan ja Jokiniemen koelaitoksen alueelle alavirtaan. Hanabölen kylämäki, jonka historia juontaa mahdollisesti keskiajalta, ja sen lähipellot, ovat kulttuurimaiseman arvokkain ydin, joka on oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi. Maakunnallisen inventoinnin mukaisesta alueesta on rajattu pois sivulaakso, jotta se voidaan rakentaa pientaloalueeksi. Pientaloalue rajautuu etelässä suunnilleen Kauniston pihatiehen. Muuten pientaloalueeksi varatulla alueella ei ole merkittävää rakennusperintöä. Sahamäentien itäpuolella on mahdollista istuttaa avoimelle maisematilalle uusi luonteva reuna Storpetaksen tilakeskuksen ja Kauniston tilakeskuksien ja Sahamäenpuiston välille, jonka avoin maisematila on alkanut kasvaa umpeen 1970–1980-luvuilta lähtien.

Korson rautatieasema on oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennusperintökohteeksi.

Havukoskella arvokkaaseen alueeseen on sisällytetty Rautkallion tornitalot ja niiden lähiympäristö. Havukosken alueen suojeluarvo ei ole yksittäisissä rakennuksissa, vaan aluekokonaisuudessa ja sen näkymisessä kaukomaisemaan. Asemakaavallisen ratkaisun (kulkureitit, rakennusten sijoittelu) ja rakennusten massoittelun pääperiaatteiden ylläpitäminen tukee kokonaiskuvan säilymistä.

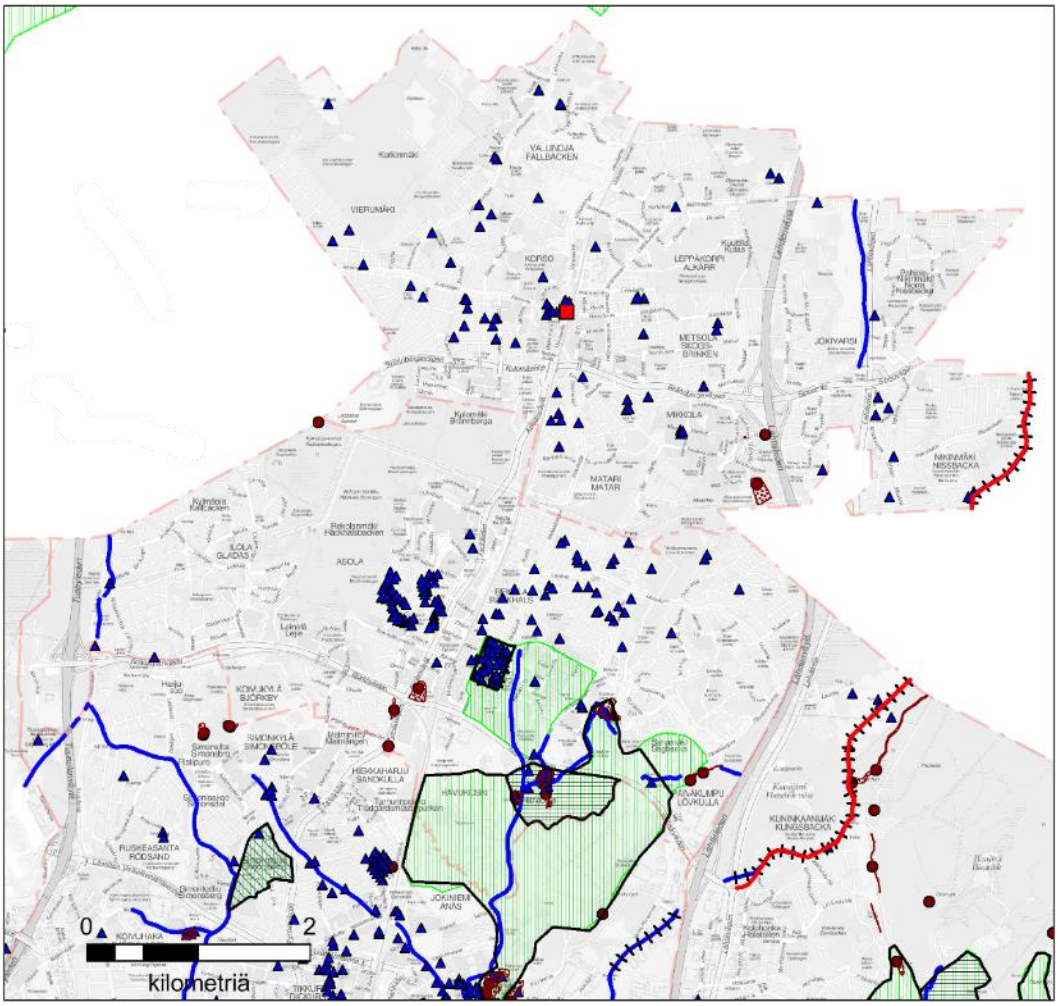

Kuva 67. Korson ja Koivukylän suuralueiden arvokas kulttuuriympäristö. Kartan selite on kuvan 58 yhteydessä. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

7.5.4 Toimitila-alueet

Ruskeasannan asemavarauksen yhteyteen sijoittuvat Koivukylän suurimmat toimitilarakentamisen potentiaalit. Asemanseutu on osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja sitä ympäröivät alueet joko TY- tai TT-alueiksi riippuen asutuksen läheisyydestä. Ilolan toimitila-alue Koivukylänväylän varrella on merkitty ympäristöhäiriötä aiheuttamatomalle työpaikkatoiminnalle. Koivukylän keskustan eteläpuolella, Korson keskustassa sekä Lahdenväylän länsireunassa Keravan rajalla entisiä toimitila-alueita on muutettu asumisen alueiksi. Päiväkummussa Lahdenväylän varrella on TT-alue ja Nikinmäessä Lahdentien varrella TY-alueita.

Vierumäkeen Tuusulan rajaa vasten on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TY). Alue sijaitsee voimakkaan lentomelun alueella ja yhdistyy vastaavaan maankäyttöön Tuusulan puolella. Alue tukeutuu Tuusulan katuverkkoon, sillä Vantaan puolella aluetta ympäröivät retkeily- ja ulkoilualueet. Alueelta on osoitettu liikenteen yhteystarve Tuusulaan ja alueen toteuttaminen edellyttää sen toimintaan soveltuvaa liikenneyhteyttä.

7.5.5 Liikenne

Päärata ja Kehärata muodostavat Korson ja Koivukylän suuralueiden joukkoliikenteen rungon, eikä alueelle ole yleiskaavassa esitetty muita joukkoliikenneyhteyksiä. Korson asema sekä sen yhteydessä oleva bussiterminaali ja liityntäpysäköintialue toimivat Korson suuralueen liityntäliikenteen vaihtopaikkana pääradan junaliikenteeseen. Leinelän sekä Ruskeasannan asemat palvelevat puolestaan Tuusulan suunnan liityntäliikennettä Kehäradalle ja lisäksi Ruskeasanta toimii toteuduttuaan seudullisesti merkittävänä liityntäpysäköintialueena Tuusulanväylän ajoneuvoliikenteelle. Koivukylän ja Rekolan asemat toimivat omien alueidensa liityntäliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn vaihtopaikkoina kulkumuodosta toiseen.

Ruskeasannan lisäksi alueella on pääradan varressa varaus uudelle asemalle. Vallinojan asemavaraus sijaitsee Anttilantien kohdalla ja aseman yhteyteen radan länsipuolelle on merkitty tiivistä asuntoaluetta. Aseman ympärillä oleva kestävän kasvun vyöhyke mahdollistaa muutosta myös itäpuolen pientalovaltaisella asuntoalueella. Raideliikenteen

kehittämisen kannalta yleiskaavassa on säilytetty myös pohjoisesta tuleva yhteys, niin sanottu Koivukylän kolmioraide, pääradalta Kehäradalle.

Korson ja Koivukylän alueiden halki kulkee Tikkurilan ja Keravan välinen pyöräilyn baana. Reitti mukailee pääradan vartta. Baanaa täydentää hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Liikenneyhteyksinä on esitetty vain keskeisimmät tiet ja pääkadut, jotka ovat pääosin alueiden välisiä yhteyksiä ja joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Korson ja Koivukylän alueiden liikenneyhteyksiä tutkittiin yleiskaavan luonnosvaiheessa liikenne-ennusteilla ja yhteyksiä, joilla ei ennusteiden mukaan ole välttämätöntä tarvetta liikenneverkon toimivuuden kannalta, ei enää merkitä yleiskaavaan. Korsossa ja Koivukylässä tällaisia yhteyksiä ovat Lehmustontien jatke Korsontieltä Kulomäentielle sekä Laurintien jatke pääradan ali. Lehmustontien jatkeen alueella liikenneverkko on riittävä ilman kyseistä jatketta eikä läpiajoliikennettä haluta ohjata pientaloalueen läpi. Laurintien jatke on puolestaan pääradan alituksen sekä maaperäolosuhteiden takia hyvin kallis, ja liikenteelliset hyödyt ovat pienet.

Vierumäen TY-alueelle on yleiskaavaan merkitty liikenteen yhteystarve -merkintä, joka osoittaa, että liikenneyhteydet kyseiselle alueelle on tarkoitus järjestää Tuusulan itäväylältä. Aluetta koskien myös yleismääräyksissä on maininta, että Vierumäen uuden työpaikka-alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavaa ja aiottuun työpaikkatoimintaan soveltuvaa liikenneyhteyttä Tuusulan puolelta.

Kulomäentie on yleiskaavassa merkitty liikenneyhteydeksi sekä katukuvan kehitysalueeksi pääradan ja Pihkalantien väliseltä osuudelta. Vaikka yhteys liittyy maantiehen 152 Tuusulanväylän kohdalla, niin se on jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä. Tavoitteena on, että maantien 152 tavaraliikenne kulkee muun tieverkon kautta. Kulomäentiellä ei haluta lisätä raskasta liikennettä, vaan yhteyttä on tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi. Asolanväylä on myös merkitty katukuvan kehitysalueeksi Koivukylän puistotien ja Valtimotien väliseltä osuudelta. Näillä katuosuuksilla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta kehittämällä katutilojen yleisilmettä ja luomalla mahdollisuudet ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä.

7.5.6 Tekninen verkosto

Korson kautta kulkee varaus toistaiseksi toteutumattomalle voimajohdolle Mikkolan pienteollisuusalueen ja Leppäkorven ohi Lahdenväylän viertä pohjoiseen. Tällä välillä on yhdyskuntateknisen huollon pistemerkintä sähköasemalle Leppäkorvessa. Matarin ja Rekolan rajalla sekä Ilolassa Rekolanmetsän laidalla on nykyiset sähköasemat, jotka osoitetaan yhdyskuntateknisen huollon pistemerkinnällä. Uudelle lämpökeskukselle Korson alueella on yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevaraus pääradan varressa Kalmurin kentällä, joka tällä hetkellä on koirapuistona. Koivukylän ET-alueella on nykyinen lämpökeskus. Päiväkummussa Lahdenväylä varrella on ET-aluevaraus lumen vastaanottopaikkaa varten.

Korson keskusta-alueen eteläpuolella, Aurinkomäellä sijaitsee olemassa oleva vesitorni. Korson ja Koivukylän jätevedet meriviemäritunnelin kautta Viikin jätevedenpuhdistamolle.

7.6 Hakunila

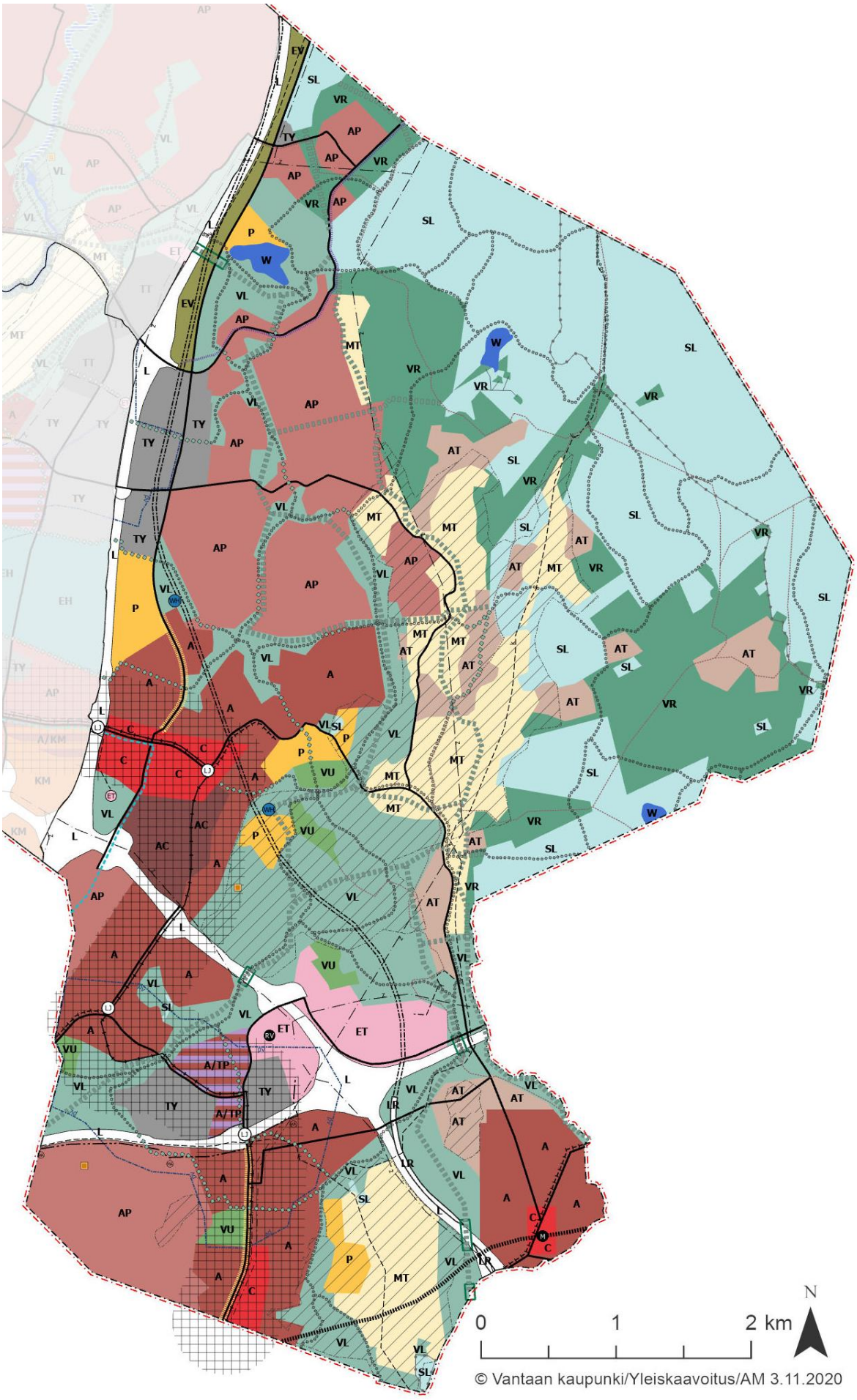

7.6.1 Keskustat ja asuminen

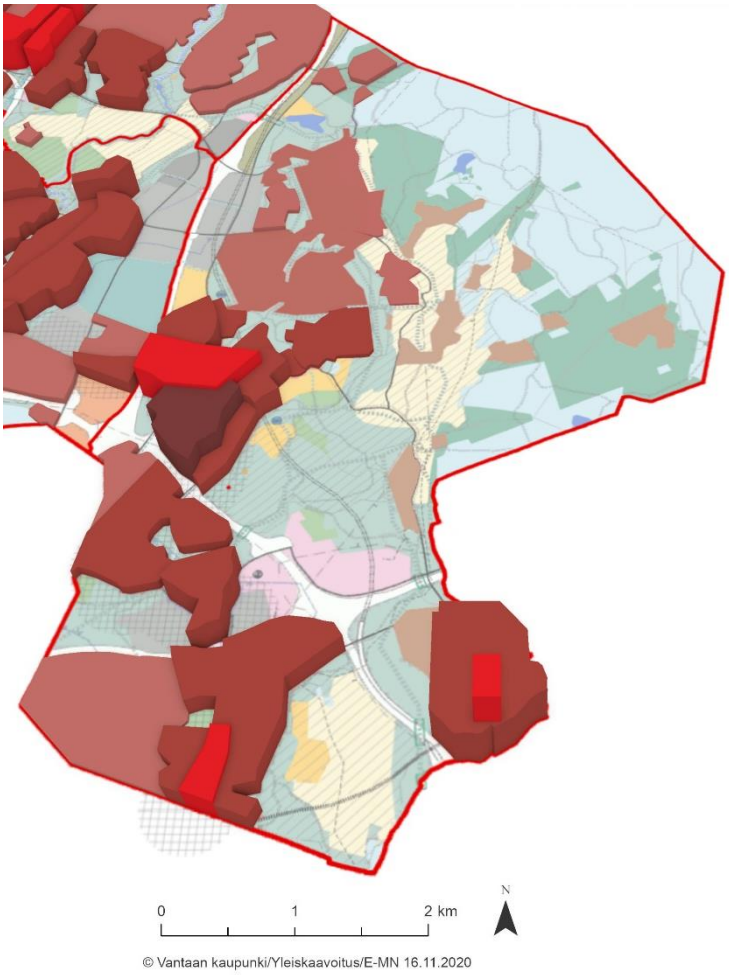

Kuva 68. Asumisen laskennallinen yleiskaavavaranto Hakunilan suuralueella

Hakunilan suuralueelle sijoittuu kolme yleiskaavan kaupunkikeskustan aluetta. **Hakunilassa** keskustakortteleiksi on merkitty alueet raitiotien varressa Kyytitieltä Lahdenväylälle. Keskusta-aluetta tukee myös Lahdentien muuttaminen kaduksi ja eritasoliittymän poistaminen sekä keskusta-alueen eteläpuolelle raitiotiereitin ympärille merkitty kaupunkikeskustan asuinalue (AC). Koko alue on yleiskaavassa määritelty kestävän kasvun vyöhykkeeksi, jonne kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti tulee ohjata. Yleiskaava ohjaa erikoiskauppaa ja päivittäistavarakaupan suuryksiköitä keskustoihin, mikä edellyttää Hakunilan keskustassa uudistamista. Kauppaa voi sijoittaa keskustan kauppakeskukseen ja lähikorttelien kivijalkaan.

Länsimäkeen on osoitettu pieni keskustakortteleiden alue. Länsimäkeen on osoitettu korttelien rakennuskannan uudistamisen myötä kehitettävä oma keskus, jonne voi sijoittaa kasvavan kaupunginosan kaupallisia lähipalveluita sekä uutta asuntorakentamista.

Länsisalmeen merkityn keskustarakenteen toteutuminen on sidottu Östersundomin ja itäisen metron jatkeen rakentumiseen. Länsisalmen keskusta sijoittuu itämetron läntisimmän uuden aseman yhteyteen.

Hakunilan suuralue kasvaa vahvasti sisäänpäin. Uuden raitiotien varten on määritelty kestävän kasvun vyöhyke, minne alueiden asuntorakentaminen tulee ensisijaisesti keskittää. Raitiotien varressa Vaaralassa on laajoja alueita merkitty kehitettäväksi asuinalueina (A). Lisäksi vyöhykkeellä on pientalovaltaisia asuinalueita (AP), joiden täydennysrakentaminen tukee raitiotien kannattavuutta. Ratikan reitillä Vaaralan eteläisissä osissa Fazerin alueiden vierellä on toistaiseksi rakentumattomia rakentamisalueita merkitty asumisen ja työpaikkojen alueina (A/TP).

Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa määritelty Länsimäen laajennus koilliseen on mukana yleiskaavan asumisen alueissa. Metron laajentaminen itään mahdollistaa aikanaan uuden kaupunginosan rakentamisen Länsisalmeen metrokeskukseen. Länsisalmen nykyinen kyläalue on rajattu laajana aluevarauksena metrokeskuksen pohjoispuolelle. Sotungin kyläalueisiin on tehty pieniä aluetarkistuksia rakentamistilanteen mukaan, mutta muutokset eivät vaikuta rakentamisen määrään.

7.6.2 Palvelut

Palveluiden (P) aluevarausten lisäksi yleiskaava mahdollistaa palveluiden toteuttamisen keskustatoimintojen sekä asumisen alueilla. Palvelut ovat siten lähellä käyttäjiään ja saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Hakunilan suuralueella palvelujen ja hallinnon alueiksi on osoitettu Vantaan vankila ja Sotungin lukio yhdessä Hakunilan urheilupuiston kanssa. Kuusijärven pohjoisranta, jossa nykyiset palvelutoiminnot sijaitsevat, on osoitettu myös P-aluevarauksena. Tämä merkintä tukee Kuusijärven kehittämissuunnitelman mukaista virkistyspalvelujen kehittämistä alueella.

Kulttuurihistoriallisista kohteista Håkansbölen, Westerkullan sekä Nissbackan kartanot ovat palveluiden ja hallinnon alueita, joiden palvelutoimintaa voidaan kehittää kulttuuriympäristön arvot huomioiden.

Virkistyspalvelut

Hakunilan alueella on kaksi erityisen vetovoimaista viheraluetta, jotka lähikäyttäjien lisäksi keräävät kävijöitä laajalta alueelta: Sipoonkorpi ja Ojanko. Hakunilan urheilupuiston käsittävä Ojanko on tärkeä hiihtokeskus.

Ulkoilureittiyhteydet kaupungista Sipoonkorpeen ovat tärkeitä virkistyksen mahdollistajia. Sipoonkorven portteina ovat erityisesti Kuusijärvi ja Hakunilan urheilupuisto, mutta muitakin ulkoilureittiyhteyksiä on esitetty. Pääkaupunkiseudun viheraluejärjestelmässä tärkeä on Helsingin Viikki-Kivikko -viheryhteys, joka jatkuu Ojankoon ja siitä Sipoonkorpeen. Tätä yhteyttä halutaan Kehä III:n kohdalla vahvistaa vihersillalla tai alikululla.

Uusien asuinalueiden kytkeytyneiden virkistysalueiden tarvetta on esitetty virkistysalueyhteyksinä Kaskelan ja Vaaralan alueilla. Lisäksi virkistysalueyhteysviivalla on esitetty kapeita jo asemakaavoitettuja viheralueita ja ulkoilureittiyhteyksien jatkuvuutta asuin- ja kyläalueiden läpi.

Urheilu- ja virkistyspalveluiden alueina on esitetty Hakunilan urheilupuiston kentät, Ponihaan ratsastuskoulun alue, Rajakylän liikuntapuisto, Ojangon koirien koulutusalue, sekä Vaaralan lammet, joiden virkistyskäyttöä suunnitellaan yhdessä Helsingin kaupungin kanssa.

7.6.3 Suojeluarvot

Luonnonsuojelu ja ekologinen verkosto

Hakunilan alueella on entuudestaan hyvin vahva luonnonsuojelualueverkosto. Sotungissa ja Länsisalmessa ovat itäisen Vantaan Natura 2000 -alueet Sipoonkorpi sekä Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet. Hakunilan suuralueelle on osoitettu uusi luonnonsuojelualue Bosbacken (ent. Bosbackanmetsä), joka yhdistää Palokallion luonnonsuojelualueen kansallispuistoon. Alueen ekologista verkostoa vahvistavat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo): Kustaa III:n puisto (ent. Kuusijärvi), Itä-Hakkilan oja, Sotungin Kirkkokallion (ent. Kirkkokallio) laajennus, Käärmekallio, Pikkukoulunmäki (ent. Luontokoulu), Slåttmossen ja Lähdepuisto (ent. Kuussilta). Uusina luo-alueina osoitetaan myös arvokkaat puroluontokohteet Itä-Hakkilan ojan alajuoksu ja Liinapelto, Sotungin purokäytävä, Kormuniitynoja sekä Nissbackanoja.

Ekologiset runkoyhteydet kulkevat pääosin metsäisiä yhteyksiä pitkin VL- tai VR-alueilla niin Etelä-Hakunilasta (Vaarala, Länsisalmi) kuin pohjoisesta Hakunilasta Sipoonkorven suuntaan. Myyraksenojan-Sotunginojan-Krapuojan ekologinen yhteys kulkee pitkiä matkoja myös MT-alueella pitkin tärkeitä purovesistöjä sekä muutamin paikoin Kuninkaanmäen ja Itä-Hakkilan pientalovaltaisilla asuntoalueilla (AP). Kuusijärveltä Hanabölen pelloille ulottuu maakunnallinen ekologinen käytäväalue, jota halutaan vahvistaa Lahdentien ja Lahdenväylän ylittävillä vihersilloilla. Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueelle on esitetty kolme vihersiltaa.

Kulttuuriympäristö

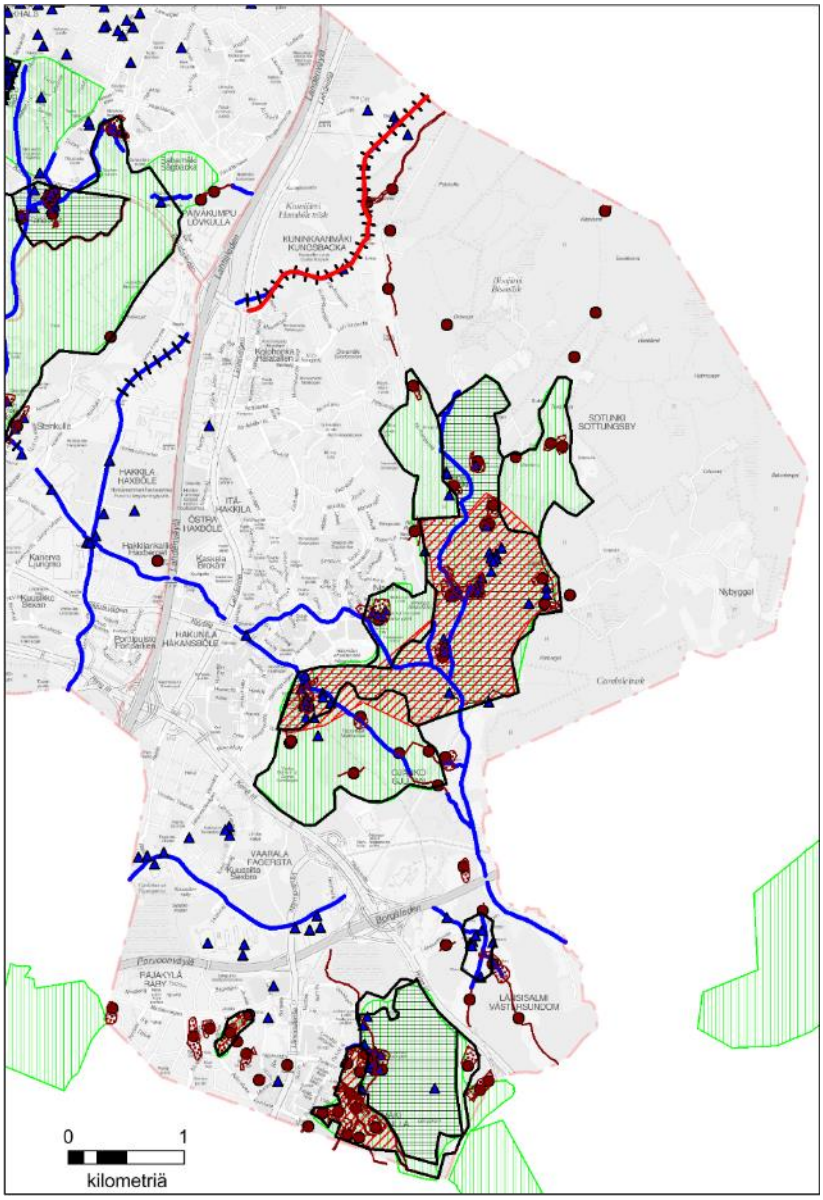

Kuva 69. Hakunilan suuralueen arvokas kulttuuriympäristö. Kartan selite on kuvan 58 yhteydessä. Kartassa on merkittävän rakennusperinnön ja muinaisjäänteiden inventointien mukainen tilanne 3.12.2019.

Sotungissa ja Ojangossa arvokkaan kulttuuriympäristön raja on maakunnallisen inventoinnin mukainen ja sisältää kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön. Sotungin keskiajalta peräisin olevaa kylää ja Håkasbölen kartanoa yhdistää Kormuniitynoja ja sen eteläpuolella kohtuullisen hyvin säilynyt avoin maisema. Håkansbölen kartano on Kormuniitynojan varrella ja kartanon puutarhassa puroa hyödynnettiin aikoinaan puutarhan elementtinä. Puutarha on kunnostettu historiaa kunnioittaen. Håkansbölen kartano ja Sotungin kylä lähipeltoineen ovat kulttuurimaiseman arvokkain ydin, joka on oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi.

Suuri rantatie on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.

Westerkullan kartanon alueella kaavakartta on Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavan ratkaisun mukainen, vaikka merkintätavat ovat Vantaan yleiskaavan 2020 mukaisia.

7.6.4 Toimitila-alueet

Hakunilan suuralueelle on yleiskaavassa osoitettu kaksi merkittävää toimitila-aluekokonaisuutta. Itä-Hakkilassa Lahdentien varsi sekä Vaaralassa Porvoonväylän pohjoispuoli on varattu tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi. Vaaralassa raitiotien reitin varrella säilyy toimitila-alueita Kuussillantien ja Fazerintien varsilla. Rajatien alue Lahdenväylän ja Kehä III tuntumassa on osoitettu tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi, sillä tieliikenteen haittojen vuoksi aluetta ei voi kehittää asumiseen.

7.6.5 Liikenne

Raitiotie tuo yleiskaavassa raiteen Hakunilaan yhdistäen sen tehokkaammin Mellunmäkeen ja Tikkurilaan. Raitiotien linjaus kulkee Länsimäentieltä Fazerintielle ja siltä edelleen Hakunilantietä Vaaralan läpi Hakunilaan. Hakunilasta raitiotie jatkuu Kyytitietä pitkin Tikkurilaan ja sen reitti päättyy lentoasemalle. Raitiotien varikolla on yleiskaavassa varaus Vaaralassa. Varikon sijainti on osoitettu omalla symbolimerkinnällä ja sille on tehty ET-alueelle varaus yleissuunnitelman mukaisesti. Varikon sijainti näkyy myös yhdyskuntateknisen huollon verkoston liitekartalla 7.

Kuva 70. Havainnekuva Hakunilasta (Vantaan ratikan yleissuunnitelma 18.09.2019)

Länsimäentie Porvoonväylän eteläpuoliselta osuudelta sekä Lahdentie Hakunilan keskusta-alueelta Siltaniittyyn asti on merkitty katukuvan kehitysalueeksi, jolla tuetaan jalankulun, pyöräilyn ja julkisen liikenteen houkuttelevuutta. Lahdentien linjaus noudattelee Hakunilan kaavarungon linjausta. Raitiotien myötä katutilan yleisilme uusiutuu ja samalla luodaan mahdollisuuksia ihmisten monipuoliselle liikkumiselle. Erityisesti paikkojen tunnistettavuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä katukuvan kehitysalueilla.

Yleiskaavassa on joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnät Kuussillantietä pitkin kohti Jakomäkeä sekä Hakunilan keskustasta pohjoiseen Hakunilantietä pitkin urheilupuistoon. Molemmat merkinnät liittyvät Viikki – Malmi -raitiotien jatkeeseen Hakunilaan. Joukkoliikenteen runkoyhteys merkintä mahdollistaa varautumisen raitiotiehen Hakunilan ja Malmin välillä laajentaen samalla seudullista raitiotieverkkoa. Länsisalmessa joukkoliikenteen runkoyhteys on Östersundomin yhteisen yleiskaavan mukainen ja mahdollinen yhteys kulkee Itäväylää mukaillen Helsingistä Länsisalmen kautta Majvikiin.

Hakunilan alueen tärkeimmät vaihtopaikat sijaitsevat kaikki raitiotien reitin varrella. Länsimäentien ja Porvoonväylän sekä Kyytitien ja Lahdenväylän risteyskohdissa olevat vaihtopaikat mahdollistavat vaihtoyhteydet Lahden ja Porvoon suuntien kaukoliikenteen busseista raitiotiehen. Joukkoliikenteen liityntäyhteyksien osalta keskeisessä asemassa on Hakunilan keskusta, missä voi vaihtaa bussista raitiotiehen sekä tulevaisuuden varauksena myös Vantaan ratikasta Hakunilan urheilupuistoon päättyvään linjaan. Kuussillantien kohdalla voi raitioteiden toteuduttua vaihtaa esimerkiksi Länsimäen suunnasta tultaessa Vantaan ratikasta Malmin suuntaan.

Metro jatkuu yleiskaavassa Mellunmäestä itään ja Länsisalmessa varaudutaan metroasemaan Kehä III:n itäpuolella. Kaavassa esitetty metrolinjaus sekä -asema ovat Östersundomin yhteisen yleiskaavan ja maakuntakaavan mukaisia. Metrolinjauksen on suunniteltu päättyvän Sipoossa Majvikiin.

Hakunilassa pohjoiseteläsuuntainen baana jatkuu Helsingin rajalta Rajatietä ja Lahdentietä pitkin Kyytitielle, jossa se yhdistyy poikittaiseen Hakunilan, Tikkurilan ja Kivistön yhdistävään baanaan. Baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosto sekä muut pyörätiet.

Hakunilan alueellakin liikenneyhteyksinä on esitetty vain keskeisimmät tiet ja pääkadut, jotka ovat pääosin alueiden välisiä yhteyksiä ja joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Hakunilan keskustan alueella liikenneyhteys -

merkinnät ovat Hakunilan kaavarungon mukaisia ja keskustan pohjoispuolelta Kehä III:lle suuntautuva läpiajoliikenne on tarkoitus ohjata kulkemaan Kyytitien ja Lahdentien kautta. Yhteyden kehittämiseen liittyy myös Kyytitien ja Lahdentien liittymän muuttaminen tasoliittymäksi. Valkoisenlähteentien ja Lahdenväylän suuntaisliittymälle etelään on esitetty eritasoliittymän varaus. Liittymän toteuttaminen edellyttää, että se täyttää Euroopan laajuiselle TEN-T -ydinverkolle asetetut palvelutasotavoitteet.

Länsisalmeen on merkitty Östersundomin yhteisen yleiskaavan mukaiset liikenneyhteydet. Näitä yhteyksiä ovat Pitkäsuontie Kehä III:n liittymästä Sotungintielle, Länsisalmentien jatke Kehä III:lta Länsimäentielle, pohjoiseteläsuuntainen yhteys Sotungintien ja Länsisalmentien liittymästä Länsisalmen uuteen keskukseen sekä itä-länsisuuntainen yhteys Itäväylältä Länsisalmen keskuksen läpi kohti Östersundomia.

7.6.6 Tekninen verkosto

Hakunilan suuralueella on keskeisiä energiahuollon alueita ja yhteyksiä. Långmossebergenin alueella on laaja yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevaraus jätevoimalan, lumenvastaanottopaikan ja bussivarikon tarpeisiin. Kehä III:n länsipuolella on ET-alue, jolla on Länsisalmen ja Vaaralan sähköasemat. Sähköasemille tulee ja niiltä lähtee useita eri voimajohtoja sekä yksi maanalainen voimajohto Helsinkiin Viikin sähköasemalle. Mellunkylän suuntaan kulkeva voimajohto on merkitty kehitettäväksi voimajohdoksi, jonka uusimisen yhteydessä tai ympäröivän maankäytön muuttuessa tulee tarkastella johdon sijoittamista maan alle. Lisäksi Hakunilan suuralueella kulkee maakaasun runkojohtoja, jotka tulee asemakaavoituksessa sovittaa yhteen maankäytön kanssa niiden suojaetäisyyksien vuoksi. Hakunilan Käärmekallion maanalainen lämpökeskus on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon symbolimerkinnällä. Vaaralassa on osa yhdyskuntateknisen huollon alueesta varattu ratikkavarikolle, mikä on osoitettu ratikkavarikon symbolimerkinnällä (RV).

Hakunilan Käärmekallioilla on vesitorni. Hakunilan jätevedet johdetaan Länsimäen ja Helsingin viemäriverkoston kautta Viikin jätevedenpuhdistamolle.

Östersundomin kuntien yhteisessä yleiskaavassa sekä Helsingin maanalaisen yleiskaavaluonnoksessa (21.4.2020) on esitetty tilavaraus uutta jätevedenpuhdistamoa varten. Puhdistamon kaksi tulotunnelia ja pääpurkutunneli tulisivat esiselvityksen mukaan sijaitsemaan osin Vantaan alueella ja kulkisivat Hakunilan suuralueen halki. Jätevesitunnelien yhteystarpeet on osoitettu Jätevesihuollon liitekartalla 10.

8. Tiivistelmä vaikutusten arvioinneista

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnit on laadittu yleiskaavaluonnoksen pohjalta useasta eri näkökulmasta joko kaupungin omina töinä, tai konsulttitöinä. Arviointien ehdottamia muutoksia on tehty yleiskaavaan. Arviointeja on täydennetty yleiskaavaehdotuksen pohjalta.

Tämä luku sisältää vaikutukset tiivistettynä. Kuhunkin teemaan voi syventyä niitä käsittelevissä erillisissä raporteissa.

8.1 Luontovaikutusten arviointi

Luontovaikutusten arvioinnissa tuotettiin olemassa olevan selvitys- ja tutkimustiedon pohjalta kattava asiantuntija-arvio yleiskaavan vaikutuksista kaava-alueen luontoarvoihin ja ekologiseen verkostoon, lajistoon sekä luonnon monimuotoisuuteen. Arvioinnista rajattiin tarkemman tarkastelun ulkopuolelle lentokenttä ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan alue, koska alueesta on tehty erillisiä, kuntien yhteisiä kokonaistarkasteluja ja arviointeja. Arvioinnissa kerrotaan aluksi yleiskaavan keskeiset muutokset verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Vaikutuksia arvioidaan luonnon nykytilaan.

Arvioinnin pohjaksi muodostettiin kokonaiskuva Vantaan luonnon nykytilasta. Työssä käytettiin eri aineistoja yhdisteleviä paikkatietoanalyysejä, jotta saatiin monipuolinen ja tasalaatuinen yleiskuva koko Vantaan luonnonoloista ja verkostoista, sekä kuva käytettävissä olevien tietojen kattavuudesta. Koottujen lähtötietojen ja niitä kokoavien karttaanalyysien pohjalta tehtiin johtopäätöksiä kaavaehdotuksen vaikutusten suunnasta, kohdistumisesta ja alueellisesta painottumisesta.

Yleiskaavan laatimisen lähtökohdiksi on otettu monia luontoarvojen, monimuotoisuuden, ekologisen verkoston ja kestävän kehityksen kannalta hyviä periaatteita. Suojelualueiden lisääminen ja niiden välisten yhteyksien turvaaminen ovat hyviä lähtökohtia luontoarvojen säilyttämiselle. Myös pyrkimys säilyttää laajoja yhtenäisiä luonnonalueita ja keskittää rakentaminen jo rakentuneiden alueiden yhteyteen on monin tavoin luonnon kannalta hyvä periaate. Toisaalta nykyisten keskustojen väkimäärän merkittävä kasvattaminen paitsi tiivistää alueita, myös laajentaa niiden ulkoreunoja vielä luontoarvoja käsittäville ja luonnonpiirteitä säilyttäneille alueille. Kasvava väestö myös lisää virkistyskäyttöpainetta etenkin tiivistyvien asutuskeskusten laitamilla ja niiden keskelle jäävillä luonnon alueilla.

Vantaan alueella on turvattu länsi- ja itäosan laajoja metsäalueita ja luontoarvoja toisiinsa kytkeytyvillä SL- ja luo-alueilla. Keskisen Vantaan alueella jäljellä olevat metsäalueet ja muut luonnonympäristöt ovat pienialaisempia. Näitä luonnon arvoalueita, jotka muodostavat laajuudeltaan vähäisempiä, mutta arvokkaita elinympäristöjä säilyttäviä suojelualueita osin hyvin kapeidenkin ekologisten yhteyksien varrelle, on pyritty kytkemään ekologiseen verkostoon kaavaehdotuksessa esitettyjen ekologisten runkoyhteyksien avulla. SL-alueista osa on jo perustettuja tai voimassa olevassa kaavassa esitettyjä SL-varauksia. Kaavaehdotuksessa on osoitettu myös uusia SL- ja luo-alueita täydentämään säilytettävää ekologista verkostoa ja turvaamaan sen merkittävimmiksi arvioituja luonnonympäristöjä.

Vaikutuksia metsäluontoon

Suurin osa Vantaan laajoista yhtenäisistä metsäalueista (yli 100 ha laajuiset metsäalueet) on jo suojeltu, tai niille on osoitettu SL-merkintä. Yli 50 hehtaarin laajuisista metsäalueista rakentamisen mahdollistava käyttötarkoitus on 725 hehtaarilla, kun Vantaan koko metsäpinta-ala on 9400 hehtaaria. Pinta-alaltaan laajin rakentamisen mahdollistavan käyttötarvemerkinnän saanut metsän sisäosa on Petaksen alueella. Alueella on jo toteutettuja hakkuita. Friimetsän länsipuolelle osoitettu AP-alue kaventaa myös nykyistä metsäydintä selvästi. Kylmäojan itäpuolella on osoitettu A-alueeksi Isoniittu, paikallisesti laajan metsäytimen muodostava alue. Vierumäen alueella metsäydin kaventuu sille osoitetun TY-alueen toteutuessa. Lentokentän itäpuolella sekä Vantaan koilliskulmassa on joitakin pienialaisempia metsäosia rakentuvilla alueilla. Monista kohteista leikkautuu pienempiä metsäisiä aloja, jolloin ne kaventuvat pienialaisemmiksi metsiköiksi ja puuryhmiksi kaupunkirakenteen tiivistyessä. Lentokentän välittömässä läheisyydessä kasvavien metsäalueiden hoitoa ohjaa niiden sijainti osana lentokentän aluekokonaisuutta. Suunniteltu Maantie 152:n linjaus rikkoo Josvaholmin suojelualuekokonaisuuden. Ekologisen verkoston kytkeytyneisyyttä on pyritty auttamaan merkitsemällä yleiskaavaan viheryhteyden kehittämiskohta. Maantie 152:n vaikutuksia on avioitu omassa prosessissaan. (Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä. Aluevaraussuunnitelma. Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Sitowise oy 2020.)

Vaikutuksia vesistöihin
Yleiskaava sisältää varsin paljon puroluonnon suojelua. Kaupunkirakenteen tiivistyminen voi lisätä virtaamien äärevöitymistä. Kaavaan merkityt rakennettavat hulevesialtaat tasaavat virtaamapiikkejä, ja niitä voidaan kehittää myös vedenlaatua parantaviksi. Pohjavesialueilla rakentamista ohjaa kaavamääräys, joka ohjaa pohjavesien laadun ja määrän säilyttämiseen.

8.2 Natura-vaikutusten arviointi

Natura-arviossa arvioitiin yleiskaavan vaikutukset kaikkiin Natura 2000-alueisiin, joihin vaikutuksia on arvioitu voivan kohdistua. Yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitsevia Natura-alueita ovat:

- Vantaanjoki (FI0100104 SAC)
- Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064)
- Sipoonkorpi (FI0100066 SAC)

Yleiskaavan maankäyttö Vantaan kaakkoisosassa (Kehä III:n ja Porvoonväylän eteläpuoli) on yhteneväinen Östersundomin kuntien yhteisen yleiskaavan kanssa. Tältä osin kaavaehdotuksen mukaisen maankäytön vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueeseen (FI0100065 SAC/SPA) on arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa.

Natura-arvioinnissa keskitytään suojelun perustana oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Arvioitu on vaikutuksen suuruutta ja merkittävyyttä. Vaikutusmekanismeja ovat virkistyskäytön eli liikkumisen lisääntyminen, elinympäristöjen suorat menetykset tai pirstoutuminen Natura-alueiden sisällä tai välillä, valuma-alueiden muutokset, kiintoaineen lisääntyminen, ravinteiden ja haitta-aineiden huuhtoutuminen, pintavalunnan muutokset Natura-alueella, melu rakentamisaikana, liikenteen melu ja päästöt sekä yhteisvaikutukset, kuten pääkaupunkiseudun kasvava asukasmäärä, ja läheiset muut kaavahankkeet.

Asukasmäärän lisääntyminen Natura-alueen läheisyydessä tai hyvien liikenneyhteyksien varrella voi lisätä Natura-alueen virkistyskäyttöä, jonka seurauksena kasvillisuus voi kulua ja eläimistö häiriintyä. Ulkoilupaineen lisääntymiseen Natura-alueilla vaikuttavat ennen kaikkea saavutettavuus, virkistysreitit ja kohteen houkuttelevuus virkistyskäytön näkökulmasta. Eniten painetta kohdistuu asuinalueiden välittömään läheisyyteen. Virkistyskäytön kuluttava vaikutus kohdistuu kuitenkin harvoin koko retkeily- tms. alueeseen, koska ihmiset kulkevat ensisijaisesti ulkoilureittejä ja polkuja pitkin. Selkeäksi ulkoilureitiksi rakennettu polku vähentää ihmisten poikkeamista kulku-uralta ja samalla vähentää mm. linnustoon kohdistuvaa häiriötä verrattuna ”rakentamattomaan” polkuun.

Yleiskaavassa ei ole osoitettu rakentamista Natura-alueille, joten suoria elinympäristöjen menetyksiä tai pirstoutumista Natura-alueilla ei tapahdu. Yleiskaavasta ei aiheudu muutoksia ekosysteemien toimintaan tai rakenteeseen. Osa-alueiden välisiin yhteyksiin kohdistuu vähäisiä vaikutuksia.

Yleiskaavassa osoitetun rakentamisen aiheuttamat valuma-alueiden muutokset kohdistuvat ensisijaisesti Vantaanjoen Natura-alueeseen. Yleiskaava-alueesta 159 km2 sijaitsee joko Vantaanjoen pääuoman siihen laskevan Keravanjoen vesistön valuma-alueella. Jokien valuma-alueet kattavat suurimman osan 240 km2 yleiskaava-alueesta. Muihin Natura-alueisiin ei arvioida kohdistuvan laajempia valuma-alueiden muutoksista johtuvia vaikutuksia. Kokonaisuudessaan Vantaan yleiskaavan vesistövaikutuksia Vantaanjoen vedenlaatuun ei voi pitää merkittävinä.

Uusi liikenneverkko on pääasiassa etäällä Natura-alueista, joten liikenteen melua ja päästöjä ei alueille juurikaan kohdistu.

Vantaanjoen Natura-alue
Vantaanjoen suurin kuormittaja on tällä hetkellä peltoviljely. Koko valuma-alueen mittakaavassa rakennetun ympäristön osuus kasvaa vain joitakin prosentteja. Vantaanjoen Natura-alueen vedenlaadun huomioiminen edellyttää yleiskaavan mukaista, Vantaan hulevesiohjelman mukaista hulevesien hallintaa, jotta vesistöihin kohdistuva kuormitus ei kasva. Vantaanjokivarteen on osoitettu joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeitä. Ranta- ja vesialueen virkistyskäytön kehittäminen ja sitä kautta virkistyskäytön lisääntyminen ei vaikuta suojeluperusteena oleviin lajeihin,

saukkoon ja vuollejokisimpukkaan. Toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa tulee kuitenkin tapauskohtaisesti arvioida vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alue FI0100064
Luontotyyppeihin ei kohdistu vaikutuksia tai ne ovat vähäisiä. Esitetyllä rakentamisella ei ole sellaisia heikentäviä vaikutuksia, jotka kohdistuisivat ekosysteemien toimintaan tai rakenteeseen. Yleiskaava ei heikennä Natura-alueen eheyttä. Yleiskaavan maankäyttö heikentää liito-oravan kulkuyhteyksiä Natura-alueelta etelään ja itään, mutta vaikutukset eivät ole lajin Natura-alueella esiintymisen kannalta merkittäviä. Virkistyskäyttö lisääntyy Isosuon ja jossain määrin myös Smedsmossenin osa-alueilla.

Sipoonkorven Natura-alue FI0100066
Yleiskaava ei heikennä Natura-alueen eheyttä. Luontodirektiivin liitteen II lajeihin ei kohdistu yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä haitallisia vaikutuksia. Asukasmäärän muutosten vuoksi liikkuminen Natura-alueella lisääntyy, eikä ole poissuljettua, että kulumiselle herkimpiin luontotyyppeihin boreaaliset lehdot, kasvipeitteiset silikaattikalliot sekä lähteet ja lähdesuot, voi kohdistua paikallisesti vähäisiä haitallisia vaikutuksia kulumisen seurauksena.

8.3 Ilmastovaikutusten arviointi

Yleiskaavan ilmastovaikutuksia tarkasteltiin sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että siihen sopeutumisen näkökulmasta. Koska yleiskaava on pitkän aikavälin strateginen suunnitelma, se mahdollistaa monenlaisia kehityskulkuja, joiden tarkempi toteutus selviää vasta myöhemmissä vaiheissa. Yleiskaavan tulee kuitenkin tukea hiilineutraaliustavoitetta ja ohjata kaupungin kehittämistä kestävään suuntaan.

Vantaan kaupunki on sitoutunut vähentämään päästöjään ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä, mikä edellyttää päästöjen leikkaamista nopeasti. Samalla on myös varauduttava tuleviin muutoksiin, sillä lämpenemisen ennustetaan jatkuvan päästöjen vähenemisen jälkeenkin. Hiilineutraaliustavoite näkyy yleiskaavassa erityisesti yhdyskuntarakenteen tiivistämisenä ja kestävän liikkumisen verkoston kehittämisenä. Yleiskaavan ilmastovaikutusten arvioinnin tavoitteena oli selvittää, onko yleiskaavassa huomioitu päästövähennystavoite ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen riittävällä tasolla.

Yleiskaavan vaikutuksia päästöihin mallinnettiin Ilmastoveivi-työkalulla ja tuloksia verrattiin Hiilineutraali Vantaa -tavoitteen arvioinnin yhteydessä laadittuun päästöskenaarioon. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 1 068 tuhatta tonnia CO2-ekv. vuonna 2018. Päästöt alittivat ensimmäisen kerran 2000-luvulla vertailuvuoden 1990 päästöt. Valtaosan kokonaispäästöistä muodostavat kaukolämmöntuotannon (43 %) ja liikenteen (36 %) päästöt. Yleiskaava vaikuttaa päästöihin välillisesti kaupunkirakenteen ja liikkumisen muutoksen mahdollistamisen kautta. Yleiskaava vie oikeaan suuntaan, mutta ei yksin riitä hiilineutraalisuustavoitteen toteutumiseen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista arvioitiin ekosysteemipalveluiden näkökulmasta, mallintamalla kaupunkirakenteen lämpösaarekeilmiötä ilmastoskenaarioiden valossa sekä arvioimalla hulevesitulviin varautumisen toimenpiteitä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta keskeistä on turvata kattava viheralueverkosto sekä ylläpitää vettä haihduttavaa, viilentävää ja hulevesien imeytymistä edistävää viherrakennetta tiivistyvillä kaupunkialueilla sekä huomioida vesistö- ja hulevesitulvien riskipaikat ja varata niillä tilaa tulvimiselle. Kaavoitus ja erityisesti yleiskaava on keskeinen keino huolehtia viheralueverkoston yhtenäisyydestä.

Yleiskaavan vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen arvioitiin vertaamalla yleiskaavan toimenpiteitä nykytilaan ja yleiskaavaan 2007 sekä arvioimalla vaikutuksen suuntaa, suuruutta ja kohdistumista. Toimenpiteitä, joilla tunnistettiin olevan merkittäviä tai ristiriitaisia vaikutuksia tai paikallisesti merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään tai sopeutumiseen, arvioitiin sanallisesti tarkemmin.

Asukas- ja työpaikkamäärien kasvu vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintään. Voimakas kasvu on haaste päästöjen vähentämiselle, sillä asukasmäärän kasvaessa tulee asukaskohtaisia päästöjä pystyä leikkaamaan noin neljännekseen nykyisestä. Väestön ja työpaikkamäärän kasvaessa päästöjä syntyy sekä kotien ja työpaikkojen rakentamisesta että niillä tapahtuvasta energiankulutuksesta ja paikasta toiseen liikkumisesta.

Uusista asumisen alueista pääosa sijoittuu yleiskaavan 2007 työpaikka-alueille tai toteutumattomille työpaikka-aluevarauksille. Erityisesti hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden työpaikka-alueita muutetaan asumiseen ja kasvua

ohjataan keskustojen lisäksi erityisesti raideliikenneyhteyksien varteen. Yleiskaava ohjaa kohti kestäviä liikkumismuotoja kehittämällä joukkoliikenneverkostoa, luomalla korkeatasoisen polkupyöräilyn baanaverkoston sekä keskittämällä kasvua erityisesti juna-asemien läheisyyteen ja pikaraitiotien varrelle. Useimmin tarvittavat palvelut ohjataan keskustoihin sekä asumisen alueille, jolloin liikkumistarve pienenee ja palvelut ovat helpommin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla. Eri kulkumuotojen valintaan pyritään yleiskaavalla vaikuttamaan mm. pyöräilyn baanojen, jalankulkuympäristön laadun sekä pysäköintinormien avulla. Kävely- ja pyöräily-ympäristön laadun sekä reittiverkoston parantamisen arvioidaan lisäävän niiden houkuttelevuutta. Palveluiden sijoittumiseen ja asukkaiden kulkutavan valintaan vaikuttavat kuitenkin myös monet muut seikat kuin kaavoitus. Lentoliikenteen päästöjä ei ole huomioitu Vantaan kaupungin päästöjen laskennassa, mutta niiden arvioidaan lisääntyvän, mikäli lentoliikenteen kasvu jatkuu.

Nykytilaan verrattuna yleiskaavassa on osoitettu uusia työpaikkarakentamisen alueita nykyisille viheralueille, mm. Petikossa. Näistä valtaosa on yleiskaavan 2007 varauksia, mutta myös muutama uusi aluevaraus tai alueen laajennus on osoitettu Vierumäkeen ja Kiilaan. Joitakin asuinalueita laajennetaan yleiskaavan 2007 aluevarauksiin nähden ja osa yleiskaavan 2007 aluevarauksista on yhä toteuttamatta ja ne ovat nykyisin virkistyskäytössä. Uusia asumisen alueita viheralueille osoitetaan mm. Länsimäessä, Asolassa ja Kivistössä. Samalla muutetaan joitakin yleiskaavassa 2007 rakentamiseen osoitettuja alueita viheralueiksi.

Viherrakenne on tärkeä ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen kannalta monella tavalla. Mitä laajempi ja yhtenäisempi viherrakenne, sitä enemmän se tarjoaa erilaisia ekosysteemipalveluja, millä on merkitystä myös ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen kannalta. Yleiskaavassa viherrakenne säilyy pääosin ennallaan ja kaavaan on tuotu uutena vihertehokkuuteen kantaa ottava määräys, jonka avulla voidaan varmistaa riittävästi vihreää ja vettä läpäisevää pintaa kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa. Sen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu kaupunkien tiivistyessä. Yleiskaavassa huomioidaan sateisuuden lisääntyminen myös hulevesiä koskevalla yleismääräyksellä sekä hulevesitulva-altaan merkinnällä, jolla varataan tilaa tulva-altaalle. Yleiskaavassa on huomioitu vesistötulvat siten, että tulva-alueille ei ohjata uutta asumista. Tulva-alueet perustuvat mallinnettuihin ja havaittuihin tulviin ja ne on varattu pääosin viheralueiksi ja maatalousvaltaisiksi alueiksi.

Yleiskaava mahdollistaa kaupungin sopeutumisen ilmastonmuutokseen. Määräykset tukevat sellaisen kaupunkirakenteen muodostumista, jossa hellekausina kasvillisuus viilentää ilmaa ja sateella vesi viipyy kasvullisilla alueilla. Kaupunkirakenne ja viheralueverkosto pysyvät edelleen sellaisina, että viheralueita on kattavasti joka puolella kaupunkia lähellä ihmisiä. Laajat metsäalueet Sipoonkorvessa ja Petikossa säilyvät.

Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta tunnistettiin merkittäväksi haasteeksi yleiskaavan aikajänteelle ennustettu kasvu, joka edellyttää paljon uutta rakentamista. Vaikka yleiskaava ei ohjaa rakennusmateriaaleja tai lämmitysmuotoja, voisi yleiskaavalla ohjata myös näitä valintoja kestävämpään suuntaan, jotta haastava hiilineutraaliustavoite saavutettaisiin. Kestävää kehitystä yleiskaavan yhtenä tärkeänä lähtökohtana voisi tuoda voimakkaammin esille. Yleiskaava on keskeinen kaupunkirakenteen kehittämisen työkalu, ja sen tulee tukea kestävyystavoitteita. Päästölaskennan perusteella suunta on oikea, mutta hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vaatii yleiskaavan toteutumista kestävällä tavalla. Kestävyys on yksi elinympäristön laadun näkökulma, ja jatkossa sen painoarvo tulee todennäköisesti kasvamaan.

8.4 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Yleiskaavan vaikutuksia kulttuuriympäristöön arvioitiin osana Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset (Kylli) -hanketta.

Yleiskaavassa toteutuu maankäyttö- ja rakennuslain alueidenkäytön suunnittelulle asettama velvoite rakennetun ympäristön kauneuden ja kulttuuriarvojen vaalimisesta, sillä tarkkuudella, joka on tarkoituksenmukaista yleispiirteisessä maankäytön suunnittelussa. Kulttuuriympäristön suojelua koskevassa yleismääräyksessä uutta on viittaaminen lukkoon lyödyn luettelon sijasta päivittyviin tietokantoihin eli uusimpaan tutkittuun tietoon. Tämä on onnistunut, joustava toimintamalli kulttuuriympäristön suojeluun.

Nykyisen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja uudistaminen säilyttää monia kulttuuriympäristökohteita. Suurimmat tiivistymispaineet ja täten myös isoin huoli alueiden kulttuuriympäristöstä kohdistuu paikalliskeskustoihin Tikkurilassa,

Myyrmäessä, Koivukylässä, Korsossa ja Aviapoliksessa. Yksi rakennusryhmä, johon tiivistämisen vaikutukset mitä todennäköisimmin kohdistuvat, ovat paikalliset ostoskeskukset, joiden sijaintia ei ole enää merkitty erillisellä c-merkinnällä uudessa yleiskaavassa. C-merkintä ei kuitenkaan pelasta ostoskeskusta purkamiselta, jos se ei enää ole kaupallisesti toimiva. Rakennusperinnön ja kaupunkikuvan kannalta olennaisia vaikutuksia ovat myös yleiskaavassa esitetyt toiminnalliset muutokset, mm. vaikutukset moderniin teollisuusperintöön teollisuusalueilla, jotka on nyt osoitettu myös asumiseen soveltuviksi.

Kulttuurimaiseman säilymisen kannalta yleiskaavan ratkaisut ovat kaiken kaikkiaan hyviä. Arvokkaiden kulttuuriympäristökokonaisuuksien säilymistä ja kehittymistä ohjataan oikeusvaikutteisen liitekartan melko tarkoilla määräyksillä samaan tapaan kuin vuoden 2007 yleiskaavassa. Maantie 152:n siirtäminen pohjoiseen parantaa kulttuurimaiseman säilymisen mahdollisuuksia Luoteis-Vantaalla. Kulttuurimaiseman arvoja menetetään vain pieneltä osin Sahamäessä. Monet muinaisjäänteet sijoittuvat luonnonsuojelualueille ja ovat näin hyvässä turvassa.

Kaikkiaan yleiskaava onnistuu luomaan kulttuuriympäristöä kunnioittavan ja mahdollisesti myös sitä kehittävän kokonaisuuden, mutta se jättää paljon vastuuta asemakaavoituksessa tehtävälle tarkemmalle suunnittelulle. Yhteistyö suunnittelijoiden ja museoviranomaisten kesken ja kulttuuriympäristölinjausten huomioiminen tulevat olemaan tärkeässä roolissa.

8.5 Liikenteellisten vaikutusten arviointi

Arviointi tehtiin yleisesti hankkeiden arviointiin käytettävällä liikenteen mallinnusohjelmistolla, jolla esimerkiksi MAL-suunnitelman vaikutuksetkin on arvioitu. Ohjelmisto mallintaa väestön liikkumiskäyttäytymistä eli matkojen määrää, ajankohtaa, kulkutavan valintaa sekä matkojen suuntautumista. Lähtötietoina käytettiin maankäytön osalta MAL2019-suunnitelman mukaista maankäyttöä koko seudulla, ja Vantaan osalta yleiskaavasta arvioituja asukas- ja työpaikkamääriä vuosille 2030 ja 2050.

Yleiskaavan mitoitukseen liittyvät tekijät eivät muuttuneet kaavaluonnoksesta ehdotukseen. Vaikka joidenkin asuinalueiden aluerajaukset ja joidenkin alueiden tehokkuutta kuvaavat merkinnät muuttuivat, yleiskaavan aluevaraukset mahdollistavat edelleen luonnoksen lähtökohtana käytetyn asukas- ja työpaikkamäärän kasvun. Muutokset maankäytön mitoitukseen ja sijoittumiseen eivät siis ole olleet merkittäviä ja toisaalta ajoneuvoliikenteen verkkoon eli yleiskaavan liikennealueisiin ja -yhteyksiin tehdyt muutokset koskivat lähinnä kaavan merkintöjä. Nämä muutokset eivät vaikuta katujen nopeusrajoituksiin ja kaistamääriin eikä muutoksilla siis ollut vaikutuksia tie- ja katuverkon sujuvuuteen tai ruuhkautumiseen. Näin ollen liikenne-ennusteita ei ollut tarvetta uusia ehdotusvaiheessa.

Vaikutuksia arvioitiin nykytilaan verrattuna neljässä eri tilanteessa. Vuodelle 2030 muodostettiin skenaario ”2030 Yleiskaava”, joka sisälsi MAL2019-suunnitelman mukaiset liikennehankkeet. ”2030 Mini” -skenaariossa haettiin maankäytön aiheuttamaa suurinta mahdollista liikennemäärää karsimalla MAL-hankkeista esimerkiksi liikenteen hinnoittelumuutokset sekä useita väylien lisäkaistojen rakentamishankkeita. Myös tämän skenaarion vaikutukset voivat hyvin toteutua, jos esimerkiksi tiemaksut eivät toteudu. Tiemaksut eivät ole yleiskaavalla päätettävä asia, mutta ne oli arvioinnissa oletettu toteutuneeksi MAL2019-suunnitelman mukaisesti. Tiemaksujen lopullinen hyväksyntä koko seudulla on tekemättä, ja selvitykset niiden optimaalisesta toteutustavasta ja vaikutuksista ovat vielä kesken. Myös tiemaksut mahdollistava lainsäädäntö puuttuu.

2050 vuodelle tehtiin kaksi skenaariota, joista ”2050 Yleiskaava” kuvaa todennäköisesti vuoteen 2050 mennessä toteutunutta tilannetta liikennehankkeiden osalta. ”2050 Maksimi” -skenaariossa ovat mukana kaikki yleiskaavan kuvaamat hankkeet, kuten esimerkiksi Klaukkalan rata.

Suurin osa liikenteellisistä vaikutuksista johtuu asukas- ja työpaikkamäärien suuresta kasvusta. Tämän kasvun myötä myös liikenne lisääntyy, ja ilman vahvaa ohjaamista kohti kestäviä kulkumuotoja (joukkoliikenne, pyöräliikenne, kävely) suuri osa liikenteestä tehdään henkilöautoilla. Maankäytön kasvun mukaista henkilöautoliikenteen kasvua kaupunki ei kuitenkaan kestä, sillä väylille ja kaduille ei voida rakentaa enää useita lisäkaistoja. Etenkin tiiviissä, kaupunkimaisessa ympäristössä katutilaa ei voida leventää enää ollenkaan. Tästä syystä tarvitaan sekä vahvoja investointeja kestäviin kulkumuotoihin, että ajoneuvoliikenteen hinnoittelua, jolla voidaan säätää henkilöautoliikenteen määrää siellä missä tilaa kasvulle ei ole.

Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tutkittiin Vantaan nykyisten ja yleiskaavan mukaisten asukkaiden sijoittumista saavutettavuusvyöhykkeille I ja II, jotka ovat kestävien kulkumuotojen kannalta parhaita maankäytön sijoittamiskohteita. Vyöhykkeet muuttuvat liikennejärjestelmän muutosten vaikutuksesta, jolloin esimerkiksi henkilöautoliikenteen hinnan korotus lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Yleiskaavan maankäytön sijoittumisella ja liikennehankkeilla kehitys saavutettavuusvyöhykkeille I ja II sijoittuneen asukasmäärän osalta on todella hyvää.

Henkilöautoliikenteen määrän vuorokauden aikana Vantaalta lähtevistä matkoista mallinnettiin olleen 48 % ja joukkoliikenteen 20 % vuonna 2016. Yleiskaavan ja MAL-suunnitelman mukaisella kehityksellä vuonna 2030 henkilöautoliikenteen osuus laskisi 9 prosenttiyksikköä (39 %) ja joukkoliikenteen osuus nousisi 27 prosenttiin. Tämä olisi vahvasti seurausta liikenteen hinnoittelusta, sillä ”2030 Mini” -skenaariossa ilman hinnoittelumuutoksia henkilöautoliikenteen osuus laskisi vain 3 prosenttiyksikköä ja joukkoliikenteen osuus nousisi 23 prosenttiin. Joukkoliikenteen kehittämisellä ilman liikenteen hinnoittelua ei siis päästä yhtä hyviin tuloksiin. Vuodelle 2050 yleiskaavan ja muun seudun toimenpiteillä arvioitiin henkilöautoliikenteen osuudeksi kaikesta liikenteestä 38 % ja joukkoliikenteen osuudeksi 28 %. Vuoden 2030 jälkeen ei ole suunnitteilla yhtä merkittäviä liikenteeseen vaikuttavia toimenpiteitä kuin ennen vuotta 2030.

Malli ei kuitenkaan pysty ottamaan huomioon monia kulkutapoihin vaikuttavia tekijöitä. Esimerkiksi liikkumiseen liittyvien asenteiden muutokset, uudet liikkumispalvelut ja sähköisten kulkuvälineiden yleistyminen ovat tekijöitä, jotka eivät mallissa näy. Lisäksi esimerkiksi alueiden sisäinen palveluverkko, kävelyolosuhteiden miellyttävyys ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen eivät lisää kävelyn ja pyöräliikenteen osuutta tuloksissa.

Liikenteen aiheuttamia päästöjä arvioitiin pohjautuen MAL2019-suunnitelman oletuksiin autojen ominaispäästöjen jatkuvasta vähenemisestä. Suunnitelmassa on oletettu, että vuoteen 2030 mennessä ajoneuvojen päästöt vähenevät noin puoleen, ja 2050 vuoteen vielä 30 % lisää. Tämä oletus aiheuttaa suuren osan yleiskaavan arvioinnin päästövähennyksistä. Tehtävistä toimenpiteistä liikenteen hinnoittelu vaikuttaa kaikista eniten liikenteen päästöihin. Vaikka hinnoittelu ja muut toimenpiteet otettaisiin käyttöön ei valtioneuvoston tavoitetta liikenteen päästöjen vähentämisestä puoleen vuodesta 2005 vuoteen 2030 saavuteta. Vähenemä olisi näillä toimenpiteillä 35 prosenttia.

Tieverkon ruuhkautumista tutkittiin, jotta yleiskaavan vaikutukset tavaraliikenteen sujuvuuteen saatiin esiin. MAL2019-suunnitelman toimenpiteillä ruuhkat vähenisivät nykyisestä, mutta ”2030 Mini” -skenaariossa ne kasvaisivat. Myös tässä liikenteen hinnoittelu on suurena osallisena tuloksessa. Pahimmassakin tilanteessa ruuhkautunutta osuutta pääväylistä olisi vain noin 5 prosenttia, joten liikenteen sujuvuuden voi todeta olevan myös yleiskaavan toimenpiteillä hyvää.

Keskustojen välisten matka-aikojen muutoksia tutkittiin sekä henkilöautolla että joukkoliikenteellä. Matka-ajat ovat suurpiirteisiä arvioita, ja ne sisältävät henkilöautomatkoissa viisi minuuttia per matka kävelyyn ja pysäköintiin, ja joukkoliikenteessä kävelyn pysäkille ja pysäkiltä sekä keskimääräisen odotusajan pysäkillä. Ennusteen mukaan henkilöautomatkojen pituudet vuonna 2030 keskuksista toiseen pääosin lyhenisivät muutamilla minuuteilla. Tämä on seurausta liikenteen hinnoittelusta, sekä myös suurten väylien lisäkaistoista. Vuonna 2050 tulos on hyvin samansuuntainen. Keskustojen väliset matka-ajat henkilöautoliikenteellä eivät siis yleiskaavan ja MAL-suunnitelman ratkaisuilla kasva.

Joukkoliikenteellä keskustojen väliset matka-ajat lyhenevät ennusteen mukaan vuonna 2030 huomattavasti etenkin Hakunilasta Vantaan ratikan myötä. Pakkalan ja Hakunilan välinen matka-aika kasvaa ratikkasuunnitelmassa oletetun suoran bussilinjan poiston johdosta, mikä ei välttämättä lopullisessa linjastosuunnittelussa tapahdu. Tämän välin matka-ajan kasvu ei suoraan liity yleiskaavaratkaisuun tai MAL-suunnitelmaan. Vuonna 2050 matka-ajat kasvavat nykyisestä etenkin Kivistön ja Myyrmäen osalta, johtuen tämän hetken Pisara-radan liikennöintiajatuksista. Tällä hetkellä ajantasauspisteen on ajateltu Pisara-radan myötä siirtyvän Lapinkylän aseman kohdalle, jolloin Lapinkylän läpi kulkevien matka-aika kasvaa junan vaihdon myötä. Suunnitelmat ovat alkuvaiheessa ja tämän ratkaisun toteutumisesta ei ole vielä tietoa.

Lentoaseman saavutettavuus pysyisi yleiskaavan mukaisessa tilanteessa suunnilleen nykyisellään. Asukas- ja työpaikkamäärien kasvun myötä lentoaseman henkilöautolla puolessa tunnissa saavuttavan asukas- ja työpaikkamäärän kasvu on kuitenkin suurta. Joukkoliikenteellä saavutettava alue pysyy myös suunnilleen samana tulevaisuudessa, mutta puolessa tunnissa saavutettava asukasmäärä kasvaa vuoteen 2030 noin 46 prosenttia ja työpaikkamäärä on 55 prosenttia. Tämä johtuu pääosin asukas- ja työpaikkamäärien kasvusta, mutta myös Vantaan ratikan aiheuttamasta

saavutettavuuden lisäyksestä. Vuonna 2050 saavutettavan maankäytön määrä kasvaa entisestään, johon vaikuttaa myös esimerkiksi lentoradan rakentaminen.

Työvoiman saavutettavuus on yksi MAL2019-suunnitelman päämittareista, ja sen muutoksia arvioitiin myös yleiskaavasta. Mittari kuvaa alueiden houkuttelevuutta ja sitä kuinka monta asukasta on saavutettavissa kunkin työpaikan näkökulmasta seudulla. Työvoiman saavutettavuus kasvaisi yleiskaavan ja MAL-suunnitelman toimenpiteiden myötä Vantaalla vuoteen 2030 noin 16 prosenttia ja vuoteen 2050 24 prosenttia. Suurimpia syitä myönteiseen kehitykseen ovat väestönkasvu, kaupunkirakenteen tiivistyminen ja sijoittuminen hyvien joukkoliikennepalvelujen läheisyyteen. Saavutettavuus kasvaisi myös liikenneyhteyksien kehittymisen ja joukkoliikenteen lipun hinnan alentumisen myötä.

Joukkoliikenteen osalta merkittävin muutos yleiskaavaluonnoksesta ehdotukseen koski Lentoradan ja Tallinna-tunnelin merkintää. Yleiskaavaehdotuksessa kyseiset radat oli merkitty *Raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve* -merkinnällä. Ratojen yleissuunnitelman laatiminen voi perustua maakunta- tai yleiskaavan ohjeelliseen tai vaihtoehtoiseen ratalinjaukseen, mutta ei kaavassa esitettyyn *yhteystarve* -merkintään. Yhteyksien toteutumisen kannalta merkintä muutettiin yleiskaavaan *ohjeelliseksi linjaukseksi*. Muilla luonnoksesta ehdotukseen tehdyillä muutoksilla ei arvioitu olevan merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi matkamääriin ja kulkutapaosuuksien kehitykseen.

Kokonaisuudessaan Vantaan yleiskaavan liikenteelliset vaikutukset vastaavat kaavan tavoitteita hyvin. Kaupungin voimakas kasvu lisää liikennettä, mutta yleiskaava ohjaa kestävämpiin kulkutapoihin. Tämä tulos on kuitenkin vahvasti riippuvainen siitä, otetaanko liikenteen hinnoittelutoimenpiteet käyttöön vai ei. Vuoteen 2030 mennessä on suunniteltu tehtäväksi paljon vahvoja, liikkumistapoihin vaikuttavia toimenpiteitä, joiden johdosta tulokset tähän mennessä ovat hyvät. Tämän jälkeen Vantaan paikallista tai seudullista liikennettä suuresti kehittäviä toimenpiteitä ei ole näköpiirissä, minkä johdosta maankäytön kasvu aiheuttaa tässä ennusteessa enemmän haasteita kaupungissa.

8.6 Melu- ja ilmanlaatuvaikutusten arviointi

Ilmanlaatu ja melu ovat keskeisiä kaupunkiympäristön terveyshaittojen aiheuttajia. Suurimmat melunlähteet Vantaalla ovat lentoliikenne, tie- ja katuliikenne sekä raideliikenne. Myös esimerkiksi kivenmurskaamot ja betoniasemat aiheuttavat melua. Ilmanlaatuhaittoja syntyy erityisesti tie- ja katuliikenteestä, mutta myös puun pienpoltto heikentää ilmanlaatua paikallisesti.

Yleiskaavan vaikutuksia ilmanlaatuun ja meluun sekä asumisen sijoittumisen näkökulmasta yleiskaavan vaikutuksia ilman epäpuhtauksille ja meluhaitoille altistumiseen arvioitiin yleisluontoisesti. Ensin arvioitiin sitä, minkä verran melu ja ilmanlaatuhaitat lisääntyvät yleiskaavan mahdollistamalla kasvulla, huomioiden yleiskaavan mukaiset liikennehankkeet. Tämän perusteella arvioitiin sitä, onko yleiskaavassa osoitettu uusia tai tiivistyviä asuinalueita sellaisissa paikoissa, joissa ilmanlaatu- tai meluongelmat ovat todennäköisiä.

Lentomelualueet laajenevat yleiskaava 2007:ään nähden. Tämän muutoksen vuoksi lentomelualueilla asuu nyt laskennallisesti enemmän asukkaita kuin ennen. Kovimman lentomelun alueella asutusta ei lisätä, ja nämä alueet on pääosin osoitettu toimitila-alueiksi. Muilla lentomeluvyöhykkeillä on täydennysrakentamista, mutta uusia asuinalueita ei ole osoitettu melualueille (Lden yli 55 dB). Raidemelu ei lisäänny merkittävästi, mutta asemanseutujen tiivistäminen tuo uusia asukkaita raidemelun piiriin. Täydennysrakentaminen kutenkin suojaa taaempia alueita raidemelulta.

Ratikan meluvaikutus on pieni, mutta esimerkiksi kaarteissa se voi erottua muusta liikennemelusta. Tie- ja katuliikenteen melun arvioidaan lisääntyvän merkittävästi joillakin katuosuuksilla. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu uusia asumisen aluevarauksia melualueille tai niiden tuntumaan ja lisäksi melualueisiin rajautuu yleiskaava 2007:n vielä toteuttamattomia asuinalueita. Näillä alueilla tulee tarkemmassa suunnittelussa kiinnittää huomiota meluntorjuntaan. Yleiskaavassa on annettu melua koskeva yleismääräys ja lentomelumääräyksiin on tuotu ääneneristävyysvaatimukset eri vyöhykkeillä.

Liikenteen lisääntymisen myötä myös sen aiheuttamat ilmanlaatuhaitat lisääntyvät. Toisaalta ilman epäpuhtauksien pitoisuudet ovat olleet hitaassa laskussa ja niiden arvioidaan edelleen pienenevän ajoneuvokannan uudistumisen ja sähköistymisen myötä. Esimerkiksi katupölyyn tämä ei kuitenkaan vaikuta. Ilmanlaadun paranemisesta huolimatta ongelmallisia alueita on yhä vilkasliikenteisten teiden ja katujen varsilla. Liikenteen ohella keskeinen ilmanlaatuun

vaikuttava tekijä Vantaalla on puun pienpoltto. Erityisesti lämmityskaudella ilmanlaatu heikkenee paikoin tiiviillä pientaloalueilla.

Yleiskaava ohjaa merkittävän osan asukasmäärän kasvusta keskusta-alueille ja niiden lähellä sijaitseville tiivistyville asuinalueille sekä hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden alueille. Keskeisesti sijaitsevilla ja tiiviisti asutuilla alueilla on usein myös vilkkaasti liikennöityjä katuja ja erityisesti keskustamaisilla alueilla kaupunkirakenne on tiivis ja heikommin tuulettuva. Yleiskaava kuitenkin ohjaa etenkin tiiviimmillä alueilla kestävään liikkumiseen, jolloin autoliikenne voi vähentyä.

Yleiskaavan tarkkuustasosta johtuen aluevaraukset on piirretty kiinni teihin ja katuihin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että asuminen ohjattaisiin välittömästi väylien varteen. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaiset suojaetäisyydet vilkasliikenteisistä teistä ja kaduista asumisen ja herkkien toimintojen osalta. Uusien teiden ja katujen sekä työpaikka-alueiden vaikutus ilmanlaatuun arvioitiin olevan pieni. Jatkosuunnittelussa olisi myös hyvä huomioida pientaloalueilla mahdollisuus puun säilyttämiseen esimerkiksi puuvajassa.

8.7 Ympäristöriskejä mahdollisesti aiheuttavien toimintojen vaikutukset

Vantaan yleiskaavan vaikutustenarvioinneissa arvioitiin kaupungin omana työnä Kemikaali- ja turvallisuusvirasto Tukesin määritelmän mukaisten (tilanne 8.3.2019) suuronnettomuutta ja ympäristöriskejä mahdollisesti aiheuttavien toimintojen vaikutuksia. Arviointi tehtiin tarkastelemalla konsultointivyöhykkeille sijoittuvien asukkaiden määrän muutosta vertaamalla nykytilannetta sekä yleiskaava 2007:n maankäyttöalueita yleiskaavaan 2020. Tavoitteena oli tunnistaa konsultointivyöhykkeiden sisällä eniten muuttuvat alueet, joiden jatkosuunnittelussa tulee erityisesti huomioida konsultaatiovyöhykkeiden vaikutus.

Valtaosa yleiskaavan ympäristöriskejä mahdollisesti aiheuttavista toiminnoista sijoittuvat yleiskaavan työpaikka-alueille. Yleiskaavassa ei ole suunniteltu sijoitettavan uusia, merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja. Kuitenkin yleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen, täydentäminen ja etenkin entisten työpaikka-alueiden muuttaminen asumisen alueiksi saattaa lisätä painetta sijoittaa uutta rakentamista nykyisten vaaraa aiheuttavien kohteiden konsultaatiovyöhykkeiden sisälle. ~~Koko kaupunkia koskeva~~ Yleiskaava ~~on yleispiirteinen, pitkän ajan suunnitelma, joka~~ ei ratkaise paikallisesti millä aikajänteellä alueet muuttuvat ja mikä voidaan silloin olettaa olevan onnettomuusvaaraa aiheuttavien toimintojen tilanne alueella. Yksityiskohtainen häiriöitä tai riskejä aiheuttavien kohteiden selvittäminen ja arviointi on tarpeen tehdä tarkemman tason jatkosuunnittelussa.

Vaikutustenarvioinnin pohjalta yleiskaavan yleismääräyksiin on lisätty määräys jossa ”Suuronnettomuusvaarallisten kohteiden mahdolliset riskit tulee jatkosuunnittelussa selvittää ja huomioida riittävästi”. Yleismääräyksellä varmistetaan, että jatkosuunnittelussa, kuten osayleiskaavoissa tai asemakaavojen yhteydessä, selvitetään yksityiskohtaisemmin mm. toimintojen ympäristövaikutukset ja riskit sekä varmistetaan riittävät suojaetäisyydet toimintojen ja herkkien kohteiden välillä. Aikaisemmin tämänkaltaista tarkastelua on jo tehty mm. Aviapoliksen kaavarungon yhteydessä.

Maankäytön tiivistäminen ja muuttunut ympäristö saattaa rajoittaa nykyisten ympäristöhaittaa tai vaaraa aiheuttavien toimintojen laajentamista, toiminnan muuttamista, toimintaan kuuluvien aineiden kuljetusta tai ympäristöluvan uusimista.

Pilaantuneet tai pilaantuneeksi epäillyt maat

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarkasteltu myös tilannetta pilaantuneiden tai sellaisiksi epäiltyjen maiden osalta. Pilaantuneet maat ja pilaantuneeksi epäilyt maat (ns. Pima-maat) on käsitelty yleiskaavojen ajantasaisuuden arvioinnissa (Vantaan kaupunki 2017) ja ne ovat olleet osana yleiskaavan valmisteluaineistoa läpi yleiskaavaprosessin.

Maaperän pilaantuneisuus johtuu useimmiten alueen aiemmasta käytöstä, joskus myös esimerkiksi onnettomuuksissa maaperään päässeistä haitta-aineista. Yleiskaavan 2007 selostuksen mukaan Vantaalla oli tuolloin noin 650 ha pilaantuneita, pilaantuneiksi epäiltyjä sekä jo kunnostettuja maita. Osa silloisista pilaantuneista alueista on kunnostettu, mutta samaan aikaan on löydetty ja kartoitettu lisää mahdollisesti pilaantuneita alueita.

Pilaantuneet ja pilaantuneiksi epäillyt sekä jo kunnostetut maa-alueet on jaettu kahteen luokkaan (liitekartta 8). Lukumääräisesti noin kolmannes alueista on kunnostettu tai tarkemmissa tutkimuksissa maaperä on todettu puhtaaksi.

Puhtaiksi todetut ja kunnostetut alueet eivät aiheuta rajoituksia maankäytölle. Loput alueet ovat joko osittain kunnostettuja, niillä on pilaantuneiksi todettuja maita tai ne ovat edelleen tutkimatta. Osittain kunnostetuilla alueilla on maaperässä pilaantuneita maa-aineksia muovikalvolla eristettynä tai maaperään tai pohjaveteen on jäänyt kunnostuksissa pilaantumaa, joka voi aiheuttaa rajoituksia esimerkiksi maa-ainesten käytölle tai alueen käyttötarkoitukselle.

Tällaisia alueita on esimerkiksi yleiskaavan teollisuus- ja työpaikka-alueilla. Mikäli alueiden käyttötarkoitus muuttuu esimerkiksi asumiseen, tulee jatkosuunnittelun yhteydessä arvioida puhdistamistarve uudestaan ja kunnostaa maaperä niin, että se ei aiheuta riskiä tai haittaa. Yleiskaavassa tällaisia muuttuvia työpaikka-alueita on esimerkiksi Vantaan ratikan kaavarungon alueella, Korson keskusta-alueella, Tikkurilassa, Aviapoliksessa sekä Kaivokselassa.

Eniten pilaantuneita maa-alueita on yleiskaavan liikennealueilla, kuten valtaväylillä tai lentokentän alueella. Myös teollisuus- ja työpaikka-alueilla, erityisesti TP- ja TT-alueilla on huomattavasti pilaantuneita tai pilaantuneiksi epäiltyjä alueita. Yli kolmannes alueista on edelleen tutkimatta, ja niillä mahdollinen pilaantuneisuuden laajuus ja tarvittavat puhdistustoimet arvioidaan tarkemmissa tutkimuksissa jatkosuunnittelun, kuten kaavarunkojen ja asemakaavojen yhteydessä.

8.8 Taloudellisten vaikutusten arviointi

Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnin tavoitteena oli tuoda esiin yleiskaavan ratkaisujen ja niiden taustalla olevan mitoituksen aiheuttamat merkittävimmät taloudelliset vaikutukset. Arvioinnissa tarkasteltiin kaupunkirakenteen ja yleiskaavan käyttötarkoitusalueiden vaikutuksia yhteiskuntatalouteen sekä vaikutusten kohdistumista. Yleiskaavassa varaudutaan 335 000 asukkaaseen Vantaalla vuonna 2050. Väestönkasvun mahdollistamiseksi on olemassa olevien realististen asemakaavavarantojen lisäksi rakennettava reilut 7 miljoonaa uutta kerrosneliömetriä asumiselle. Yleiskaava mahdollistaa vuositasolla noin 2 280–2 670 asunnon rakentamisen. Yleiskaavassa varaudutaan 185 000 työpaikkaan Vantaalla vuonna 2050, mikä tarkoittaa noin 5,6 miljoonan uuden toimitilakerrosneliömetrin rakentamista. Tämä tarkoittaa vuoteen 2050 mennessä vuositasolla keskimäärin 190 000 k-m2/vuosi, joka on lähes puolet enemmän kuin Vantaalla 2010-luvulla valmistuneet toimitilat (noin 100 000 k-m2/vuosi). Yleiskaava mahdollistaa noin 29,5 miljardin euron investoinnit rakennusten rakentamiseen.

Rakenteen tiivistämistä pidettiin positiivisena taloudellisten vaikutusten kannalta, sillä keskusta-alueiden laajenemisella ja tiivistymisellä sekä kasvun ohjaamisella erityisesti hyville joukkoliikennesijainneille mahdollistetaan tuottavuuden kasvua sekä liikkumistarpeen vähenemistä. Tämä vaatii kuitenkin investointeja infraan ja yleisiin alueisiin. Keskusta-alueiden koko on noin kaksinkertainen yleiskaava 2007:ään verrattuna.

Kuntatalouden kannalta on edullista, että iso osa uudesta asumisesta osoitetaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen, sillä täydennysrakentaminen edellyttää suhteellisesti vähemmän kuntatekniikan investointeja. Asukkaille ja maanomistajille merkittävimmät positiiviset taloudelliset vaikutukset syntyvät maan ja kiinteistön arvon noususta tehostuvan maankäytön alueella sekä saavutettavuuden parantumisesta, erityisesti kestävän kasvun vyöhykkeellä. Yritysten ja elinkeinoelämän taloudellista kehittämistä tuetaan yleiskaavassa osoittamalla riittävät toimitila-aluevaraukset ja parantamalla saavutettavuutta. Toisaalta nykyisten toimitila-alueiden muuttaminen asuinkäyttöön nostaa maaomaisuuden arvoa.

Yleiskaavassa esitetyt uudet luonnonsuojelualueet, luo-alueet ja ekologiset yhteydet rajoittavat metsätalouden harjoittamista. Myös maisematyölupaa edellyttävät VL-, VR- ja VU-alueet voivat rajoittaa hakkuita ja ainakin kasvattavat kustannuksia. Maa- ja metsätalouteen voi olla vähäisiä vaikutuksia myös asemakaava-alueen ulkopuolisilla alueilla, joilla rakentamisen ohjaamisessa käytettyä kantatilaperiaatetta on hieman väljennetty.

Yleiskaavassa on esitetty useita merkintöjä, jotka edellyttävät suuria infrainvestointejaliikenteeseen ja yhdyskuntatekniseen huoltoon. Tällä on merkittäviä myönteisiä taloudellisia vaikutuksia myös seudullisten verkostojen näkökulmasta. Yleiskaava mahdollistaa noin 1,9 miljardin euron investointeja suuriin liikenne- ja infrahankeisiin. Investoinnit edistävät huolto- ja toimintavarmuutta ja liikennehankkeet vaikuttavat positiivisesti yhdyskuntatalouteen saavutettavuuden paranemisen ja matka-aikojen lyhenemisen kautta. Liikennehankkeista erityisesti ratikan arvioidaan parantavan kokonaissaavutettavuutta ja nostavan asuinkiinteistöjen arvoa. Pyöräilyn baanojen odotetaan nostavan pyöräilyn kulkumuoto-osuutta, millä on laskennallisesti miljoonien eurojen terveysvaikutukset vuosittain.

Lentomeluvyöhykkeiden taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kiinteistöjen omistajille raakamaan hinnan laskuna (lentomelu rajoittaa rakentamista tietyillä alueilla) tai asuntojen arvon laskuna (yleisesti liikennemelu alentaa asuntojen arvoa). Lentomeluvyöhykkeille 2 (Lden 55-60) ja 3 (Lden 50-55 dB) on kuitenkin mahdollista rakentaa, mutta ääneneristävyys voi nostaa kustannuksia. Lentomeluvyöhykkeellä 3 vaadittu ääneneristävyys ei juuri vaikuta rakentamiskustannuksiin, mutta lentomeluvyöhykkeellä 2 sekä laskeutumisvyöhykkeellä vaadittava ääneneristävyys lisää kustannuksia vähän. Lentomeluvyöhykkeellä 1 sallitaan ainoastaan korvaava rakentaminen tiukoin ääneneristävyysvaatimuksin, joiden osuus rakentamisen kustannuksista on maksimissaan 5 %.

Vantaan kaupungin talouden kannalta yleiskaavan mahdollistaman väestökasvun pohjalta huoltosuhteen arvioitiin heikkenevän tulevaisuudessa, kuitenkin suhteellisen lievästi verrattuna koko maan ennustettuun kehitykseen. Palvelutarpeet kasvavat ja kuormittavat kaupungin taloutta. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen nettomenot olisivat vuonna 2050 yli 1 100 miljoonaa euroa, kun ne olivat vuonna 2017 noin 560 miljoonaa euroa. Muiden kuin sosiaali- ja terveystoimen nettomenot olisivat vuonna 2050 yli 700 miljoonaa euroa, kun ne olivat vuonna 2017 noin 440 miljoonaa euroa. Samalla tulevaisuudessa tarvittavat investoinnit uusiin opetusrakennuksiin ovat merkittävät, arviolta noin 370 miljoonaa euroa. Yleiskaavassa osoitetaan alueet julkisten palvelujen rakentamiselle riittävällä tasolla. Tulevaisuudessa verotulojen riittävyys vähenee oletusten mukaan noin 91 %:iin nettotoimintamenoista, toisaalta verotulojen riittävyys paranee, mikäli toimintamenojen kehitystä voidaan hillitä tai lisätä tuloja.

8.9 Kaupan vaikutusten arviointi

Kaupan vaikutusten arvioinnissa on arvioitu yleiskaavan kaupan ratkaisun vaikutuksia kaupan sijoittumisen, mitoituksen ja ajoituksen osalta. Vaikutuksia on tarkasteltu suhteessa kaupungin tavoitteisiin sekä maankäyttö- ja rakennuslain yleiskaavan sisältövaatimuksiin ja kaupan säännöksiin nähden.

Alkuperäisen luonnosvaiheen arvioinnin laati Katja Koskela WSPltä. Arviointi keskittyi yleiskaavamerkintöihin ja kaupan ratkaisuun. Tausta-aineistona kaupan ratkaisuissa ja niiden arvioinnissa on ollut 2015 valmistunut ”Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040”. Arviointia täydennettiin ehdotuksen ja siitä saatujen lausuntojen pohjalta.

Arvioinnissa keskeisiä kysymyksiä olivat vaikutukset keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Lisäksi työssä tarkasteltiin vaikutuksia lähipalveluiden toimintaedellytyksiin sekä palvelujen saavutettavuutta erityisesti joukkoliikenteen sekä pyöräilyn ja kävelyn näkökulmasta. Arvioinnissa tarkasteltiin myös kaupan kilpailuedellytysten toteutumista yleiskaavan kaupan ratkaisun myötä. Kaupallisten vaikutusten arviointi pohjautuu kaupan palveluverkon nykytilaan ja kaupan kehitysnäkymiin sekä markkinoiden kehitykseen. Vaikutusten arviointi tehtiin yleispiirteisesti käyttäen lähtötietona kaupungille ja maakunnan liitolle tehtyjä palveluverkkoselvityksiä sekä muuta kaavaan liittyvää aineistoa. Seudulliset vaikutukset on kattavasti arvioitu Uusimaa 2050 maakuntakaavan kaupan vaikutusten arvioinnissa. Seudullista osuutta ei ole laajennettu yleiskaavan vaikutusten arviointiin.

Luonnosvaiheen arvioinnin pohjalta selkeytettiin kauppaa ohjaavia määräyksiä siltä osin, minkälaisia kaupan yksiköitä sallitaan asumisen alueille (A, AP) työpaikka-alueille (TP, TY, TT) sekä kaupan alueilla (KM). Myös keskustatoimintojen alueen (C) ja asuntovaltaisen keskusta-alueen välistä eroa täsmennettiin. Keskustatoimintojen alueen määräykseen tehdyt muutokset tukevat keskuksien kehittymisestä ensisijaisina ja monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina toteutumista. Asuinalueiden määräyksiin tehdyt lisäykset tukevat toimivan kaupan lähipalveluverkon kehittämismahdollisuuksia ja toteuttavat yleiskaavan tavoitetta ”jokapäiväiset palvelut ruokakaupasta lähimetsään saavuttaa kaupunkialueella sujuvasti kävellen ja pyöräillen”. Asumisen ja kaupallisten palveluiden tai työpaikkojen alueilla muutokset edesauttavat lähipalveluverkon kehitystä, kunhan hankkeet mitoitetaan lähialueen asukasmäärille.

KM-alueen määräystä täydennettiin ehdotukseen ja sitä on täydennetty ehdotuksesta saatujen lausuntojen pohjalta mm. maakuntakaavassa osoitetun enimmäismitoituksen osalta. Mitoituksen väljyys mahdollistaa kasvun edelleen, mutta rajaa seudullisesti alueiden kokoa ja suhdetta toisiinsa. KM-alueiden ratkaisuja muun keskustahakuisen erikoiskaupan osalta ei ole muutettu maakuntakaavan ratkaisun muuttumisesta huolimatta, koska yleiskaavan ratkaisu vastaa nykytilannetta ja tavoitetilaa Vantaanportissa, Tammistossa ja Porttipuistossa. Jotta kyseisten alueiden kehittymisen vaikutukset mm. keskustahakuisen erikoiskaupan osalta voidaan hallita, on KM-alueen määräystä täydennetty:

”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

8.10 Asumisen vaikutusten arviointi

Asumisen vaikutusten arviointi rajattiin yleiskaavan asumisen ratkaisujen rakentamiseen ja rakentamisen ohjaukseen kohdistuviin vaikutuksiin. Arvioinnin tueksi teetettiin konsulttityönä kolmelta kohdealueelta yleiskaavan ratkaisujen erilaisia toteutumisvaihtoehtoja havainnollistava työ. Havainnollistamisen työssä kustakin kohdealueesta tehtiin yleiskaavaluonnoksen pohjalta kaksi erilaista tulkintaa alueen mahdollisista kehityspoluista.

Vaikutusten arvioinnissa ei huomioitu asumisen ratkaisujen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia, koska niitä arvioitiin yleiskaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa.

Asumisen vaikutusten arvioinnin pohjaksi asetettiin kysymyksiä kahdesta näkökulmasta: miten yleiskaava vaikuttaa kaupungin asuntotuotannon ohjaukseen ja toimintamalleihin sekä minkälaista asuntorakentamista yleiskaava mahdollistaa ja mitä todennäköisimmin toteutuu. Arvioinnissa ei haarukoitu kaupungin kantaa asumisen kehittämisen suunnasta, koska sitä linjataan omilla asunto- ja maapoliittisilla linjauksilla.

Arvioinnin pohjalta todettiin, että yleiskaavan tulkintamahdollisuuksien väljentäminen luo mahdollisuuksia asemakaavoituksessa ottaa huomioon sellaisia toteutustapoja ja käytäntöjä, mitä ei yleiskaavan laadinnan yhteydessä vielä osata ennakoida. Tämä on perusteltua ennen kaikkea yleiskaavan kestävyyden tavoitetta ajateltuna, sillä tieto siitä, mikä on kestävyyden kannalta paras mahdollinen rakentamisen malli, päivittyy tällä hetkellä kiivasta vauhtia. Suunnittelukäytäntöjen muuttamisessa ja laaja-alaisesti erilaisia mittareita läpäisevien kestävien ratkaisujen kehittämisessä on tilausta paljon sellaiselle tiedolle, jota ei vielä ole käytössä. Yleiskaava tähtää vuoteen 2050 ja monet yhteiskunnan päästötavoitteista vuosikymmeniin ennen sitä. On perusteltua, että yleiskaavaratkaisuissa on otettu päivittyvän tiedon mahdollisuus huomioon.

Arvioinnissa todettiin, että tulkintamahdollisuuksien laventamisessa on myös toinen puoli: se luo herkästi ns. porsaanreikiä kehitykselle, jota ei haluta tukea. Yleiskaavan monet tulkinnan mahdollisuudet luovat tarpeita kaavarunkotyyppisille tarkasteluille keskustojen lisäksi mm. ratikan varrelle sekä alueille, jotka on esitetty muuntumaan työpaikka-alueista toiminnallisesti monipuolisemmiksi kaupunginosiksi tai asumisen alueiksi.

Yleiskaavan ratkaisujen arvioimiseksi teetetystä havainnollistamisen työssä näkyi yleiskaavan tulkintamahdollisuuksien kirjo. Vaikka vaihtoehdot laadittiin samalla annetulla väestökehityksellä, oli kokonaisratkaisulla merkittävä rooli siinä, miten paljon lisärakentamista alueelle sijoittui.

Yleiskaavan yleispiirteinen esitystapa selkiyttää kaupungin strategisesti merkittävien alueiden hahmotettavuutta, jolloin esimerkiksi yleisöä tai muuta asiointiliikennettä tuottavat hankkeet on helpompi ohjata niille soveltuviin sijainteihin. Yleispiirteisestä esitystavasta huolimatta on paikalliset erityispiirteet otettavissa huomioon yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa. Asemakaavoituksen paikallisissa tulkinnoissa haasteeksi voi nousta maanomistajien tasapuolinen kohtelu eri puolilla kaupunkia. Yleispiirteinen aluevarausraja voi rakentamattomia alueita asemakaavoitettaessa nk. siirtää selvitystarpeita yleiskaavasta asemakaavaan’ rakentamisen ja rakentamattoman käytännössä mahdollisen reunan löytymiseksi.

Asumisen merkintöjen osalta yleiskaavaluonnoksessa oli epäloogisuuksia ainakin maankäyttöluokkien nimeämisessä ja aluevarausten luokitteluperusteissa. Tämä näkyi osittain myös kartalla, mikä herätti paljon keskustelua mm. vuorovaikutustilanteissa. A- ja AP-merkintöjen esittäminen kartalla oli paikoin ristiriitaista, eikä noudattanut tasapuolisesti vyöhykemallin ajatusta. Yleiskaavaehdotukseen kaavaratkaisua kehitettiin ja tarkastettiin sekä asumisen yleiskaavamerkintöjen nimeämistä, merkintöjen määräysten sisältöä kuin kartalla osoitettujen alueiden sijaintia ja rajauksia.

Yleiskaavaehdotuksen pohjalta asumisen vaikutusten arviointiin lisättiin arvio yleiskaavan vaikutuksesta hajarakentamisen ohjaamiseen. Tarkastelu osoitti, että hajarakentamisen kehitys on ollut hallinnassa yleiskaavan 1983 linjausten jälkeen ja vuosittainen rakentamisen määrä on hyvin tasainen, suhteellisesti jopa laskeva, kun otetaan huomioon muun asuntotuotannon määrän kasvun.

Yleiskaavaehdotuksen ratkaisujen pohjalta asumisen vaikutusten arviointia täydennettiin lisäksi tilastotarkastelulla yleiskaavan asumisen ohjauksesta suhteessa toteutuneeseen asuntorakentamiseen. Arvioinnissa todetaan, että luonnoksesta ehdotukseen tehdyt muutokset ratkaisuissa eivät ole merkittävästi vähentäneet asumisen rakentamismahdollisuuksia ja niiden monipuolisuutta. Yleiskaava mahdollistaa edelleen tavoitteen mukaisen kasvun ohjaamalla sen olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja vahvan joukkoliikenteen vyöhykkeelle.

Asumisen vaikutusten arvioinnin pohjalta todettiin, että yleiskaavan ratkaisut edellyttävät muutosta tavassa tulkita yleiskaavaa. Yleiskaavaratkaisut voivat luoda uutta joustoa yleiskaavan ohjaukseen ja samalla siirtävät yksityiskohtien päätösvastuuta asemakaavoitukseen ja muuhun tarkemman mittakaavan ohjaukseen, lähemmäs toteutusta. Yleiskaava voi luoda odotusarvoja ympäristön laadusta ja kehittämisen paikoista. Yleiskaavan asumisen ratkaisut voi avata pohjan kehittää vyöhykeajatteluun pohjautuvia strategisia linjauksia esim. pysäköinnin ohjaukseen tai palveluverkon kehittämiseen.

Yleiskaavan ratkaisut eivät varsinaisesti tuo muutosta kaupungin asuntotuotannon ohjaukseen. Uusi yleiskaava mahdollistaa hyvin Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten toteuttamista ja tukee niissä esitettyjen asuntorakentamisen ja kaupunkirakenteen kehityksen tavoitteita.

8.11 Elinkeinopoliittisten vaikutusten arviointi

Yleiskaavan elinkeinopoliittisten vaikutusten arviointi koostui kahdesta toisiinsa lomittuvasta työvaiheesta: varsinaisesta selvityksestä ja vuorovaikutuksesta elinkeinoelämän asiantuntijoiden kanssa. Varsinainen vaikutusten arviointi laadittiin kaavamääräyksiin ja rakentamismahdollisuuksiin sekä tähänastiseen kehitykseen perustuen asiantuntijatyönä. Yleiskaavan lisäksi tausta-aineistona hyödynnettiin uutta elinvoimaohjelmaa sekä maa- ja asuntopoliittisia linjauksia. Arviointi sisältää nykytilanteen ja kehitystrendien kuvauksen sekä vaikutusten arvioinnit suuralueittain ja aiheittain. Asiaa on tarkasteltu keskustojen, kaupan ja palveluiden, työpaikka-alueiden, liikennejärjestelmän ja saavutettavuuden sekä tulevaisuuden toimialojen näkökulmista. Lisäksi on lyhyesti kuvattu seudullisia vaikutuksia. Elinkeinopoliittinen vaikutusten arviointi sisältää myös suuraluetasoiset arvioinnit, joita ei tähän tiivistelmään ole tuotu.

Vaikutusten arvioinnin tulokset ovat hyvin yleispiirteisiä, koska elinkeinoelämän kehitystä pitkälle tulevaisuuteen on äärimmäisen vaikea ennustaa. Näin ollen voitiin arvioida kehitystä suhteessa nykytilanteeseen ja tämän hetken kehityssuuntiin. Vantaan arvioitiin kasvavan nykyisten vahvojen toimialojen kaupan, rakentamisen ja logistiikan osalta myös tulevaisuudessa. Tulevaisuuden toimialoja ovat myös tietointensiiviset alat ja majoitus- ja ravitsemustoiminta. Tärkeää on, että yleiskaava mahdollistaa monipuolisen kehityksen, mitä tulee vahvasti toteuttamisvaiheessa ohjata. Kaupan kasvussa tarvetta on löytää riittävästi tilaa kasvavan väestön päivittäistavarakaupan rakentamismahdollisuuksille. Yleiskaava ohjaa tätä asumisen ja keskustojen palveluverkkoa määräyksien avulla: myös elinkeinopoliittinen arviointi ehdotti niiden täsmentämistä, mikä ehdotukseen tehtiin.

Arvioinnin mukaan yleiskaavan ratkaisut tukevat elinkeinoelämän ja yritysten kehittämistä osoittamalla riittävät aluevaraukset ja parantamalla saavutettavuutta. Tuottavuuden näkökulmasta tiivistyvät ja laajentuvat kaupunkikeskustat ovat alueita, joille elinkeinotoimintaa ja työpaikkoja tulee keskittää. Ne ovat vetovoimaisia nimenomaan palveluille, toimistoille ja samalla työntekijöille haluttuja työympäristöjä. Keskustojen laajuus kaksinkertaistuu suhteessa yleiskaava 2007:ään ja Marja-Vantaan osayleiskaavaan.

Yleiskaava muuttaa osan kestävän kasvun vyöhykkeen työpaikka-alueista asumisen tai keskustatoimintojen alueiksi, mikä saattaa yksipuolistaa alueita asuntovaltaisiksi. Tämän estäminen edellyttää vahvaa ohjausta yleiskaavaa tarkemmassa suunnittelussa. Yleiskaavaehdotukseen päädyttiin myös vaikutusten arvioinnin pohjalta muuttamaan asumiseen muuttuvia työpaikka-alueita asumisen ja työpaikkojen alueiksi.

Säilyvien työpaikka-alueiden osalta tavoitteena on tiivistyminen, kuten muillakin kasvavan kaupungin alueilla. Maankäytön tehokkuudella on vaikutuksia alueen tuottavuuteen. Keskittymisen vaikutusta tuottavuuteen on tarkasteltu useissa tutkimuksissa. Tutkimusten mukaan keskittymän koon kaksinkertaistuminen tai saavutettavuuden paraneminen kaksinkertaiseksi, lisää tuottavuutta kaikilla toimialoilla. Työpaikka-alueiden tiivistyminen johtaa siihen, ettei Vantaalla enää tulevaisuudessa ole sijoittumispaikkoja paljon tilaa vieville logistiikkahankkeille. Logistiikan toimialalta löytyy paljon toimintoja, jotka tiivistyvään kaupunkiin sopivat.

Kaupunkien rooli on muuttumassa palvelujen järjestäjästä yhä vahvemmin alueensa elinvoiman, työllisyyden ja yrittäjyyden edistäjäksi. Vantaan kaupungin kilpailukyky riippuu ratkaisevasti siitä, miten se onnistuu luomaan yritysten sijaintitekijöiden näkökulmasta vetovoimaisia, kestäviä ja profiililtaan mielenkiintoisia alueita. Esimerkiksi yleiskaava mahdollistaa seudullisesti merkittävimpien kaupunkikeskusten, Tikkurilan, Aviapoliksen ja Myyrmäen, kehittymisen toiminnoiltaan monipuolisina keskuksina. Asumiselle riittää kaupunkikeskustoissa aina kysyntää, mutta yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulisi varmistaa keskustojen vetovoima ja kilpailukyky myös toimisto- ja tietointensiivisten yritysten sijaintipaikkoina.

Yleiskaavan toteutumista ja kaupungin kilpailukykyä ja vetovoimaa yritysten sijaintipaikkana voidaan edistää vuorostaan esimerkiksi toimitila-alueiden profiloinnilla ja brändäyksellä. Alueiden onnistunut profilointi edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä ja yhteisten tavoitteiden määrittämistä. Profiloinnin yhteydessä on mahdollista arvioida myös Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelmassa esitettyjen yritysklustereiden mahdollisuuksia.

8.12 Sosiaalisten vaikutusten arviointi

Sosiaalisilla vaikutuksilla on useita yhtymäkohtia muihin yleiskaavan vaikutuksiin, ja niitä on arvioitu myös useassa muussa yleiskaavasta laaditussa vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin sosiaalisia vaikutuksia kahden kokonaisuuden osalta: vaikutuksista asukkaiden arjen toimintaympäristöön sekä asukkaiden kokemaan elinympäristöön. Arjen toimintaympäristöä tarkastellaan liikkumisen ja kulkutapojen, työssäkäynnin, palveluiden, asumisen sekä vapaa-ajan ja virkistyksen osalta. Asukkaiden kokemaa elinympäristöä tarkastellaan imagon, identiteetin, yhteisöllisyyden, viihtyisyyden sekä terveellisyyden näkökulmista. Yleiskaava 2020:n keskeisimpinä periaatteina on, että kasvunäkymistä huolimatta uusia kaupunkirakenteen avauksia ei kaavassa osoiteta, vaan kasvu ohjataan nykyrakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Tämän takia myös sosiaalisia vaikutuksia ilmenee jo ennen uusien asukkaiden muuttoa nykyisten asukkaiden arjessa.

Liikenteen osalta kestävien kulkumuotojen osuus kasvaa ja siten liikenteen haitalliset vaikutukset voivat vähentyä. Itäisellä Vantaalla keskustojen välinen saavutettavuus paranee ratikan myötä. Ratikka luo myös hyviä kaupunkikehittämisen edellytyksiä, joiden toteutumista yleiskaavan ratkaisut tukevat. Lentorata parantaa lentoaseman saavutettavuutta ja vahvistaa sen asemaa seudullisena työpaikkakeskittymänä. Keskustojen kasvu lisää niiden houkuttelevuutta työvoimavaltaisten alojen näkökulmasta. Työssäkävijöiden näkökulmasta kaupungin sekoittunut rakenne helpottaa arkea lyhentämällä työmatkoja.

Yleiskaavaehdotukseen tehdyn A/TP- ja A/KM-alueiden määräysmuutoksen myötä kyseiset alueet eivät ainoastaan muutu asumiseen, vaan muuntuvat kahden toiminnon (asumisen sekä työpaikkojen tai kaupan) alueiksi. Muutos nähtiin tarpeelliseksi elinkeinoelämän tarpeiden turvaamiseksi kaupungissa. Näissä, kuten muissakin yleiskaavan ratkaisuissa varsinaiset vaikutukset konkretisoituvat tarkemman tason suunnittelussa. Jotta kyseiset alueet saadaan toimiviksi ja viihtyisiksi niin asukkaiden kuin muiden alueella toimivien kannalta, tulee ne suunnitella laajempina kokonaisuuksina.

Yleiskaava mahdollistaa toiminnallisesti monipuolisen rakenteen myös asumisen alueilla siten, että palvelut voivat sijoittua lähelle käyttäjiään. Yleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja tehostaminen lisää niin julkisten kuin kaupallisten palveluiden käyttäjämääriä, mikä mahdollistaa tiheän palveluverkon toteuttamisen. Haasteena on sijainnin ja riittävän suuren tontin löytyminen riippuen palvelusta. Tiivis ja urbaani kaupunkirakenne pakottaa myös palvelut uudenlaisiin konsepteihin. Yleiskaavaehdotusta laadittaessa asumisen alueita on vähennetty siten, että muualle kaupunkirakenteeseen on kaavoitettava asumista noin 5000 asukkaalle. Tämä tiivistämisen lisätarve saatetaan kokea heikennyksenä asuinympäristöissä, vaikka tiivistämisen myötä voidaan myös vahvistaa palvelutarjontaa, tai kohentaa ympäristön laatua.

Virkistysalueiden verkostoon kohdistuvat muutokset ovat pääasiassa paikallisia ja pienehköjä, ja osa niistä parantaa virkistyksen mahdollisuuksia ja parantaa edellytyksiä mm. ulkoilureittien perustamiseen. Muutos V-alueista SL-alueiksi muuttaa virkistyskäytön luonnetta ja edellyttää resursseja sen ohjaamiseen. Yleiskaavan perusratkaisu, kaupungin kasvu sisäänpäin, johtaa paineeseen ottaa asemakaavoitettuja viheralueita rakentamiskäyttöön samaan aikaan, kun käyttäjien määrä lisääntyy. Tiivistyvässä kaupungissa tarvitaan entistä kulutuskestävämpiä ja rakennetumpia viheralueita.

Asumisen ratkaisuissa keskustoissa ja asemien ympäristöissä, sekä niiden läheisillä alueilla maankäytön odotetaan lisääntyvän sekä monipuolistuvan ja seikoittuvan toiminnallisesti siten, että asuntojen lisäksi alueille on mahdollista rakentaa tiloja palveluille, kaupalle ja asumisen kanssa samoihin kortteleihin soveltuville työpaikoille. Vaikka täydennysrakentaminen voi olla vaikea prosessi ja koetaan usein asukkaiden näkökulmasta uhkana asuinalueen viihtyisälle luonteelle, lopputulos on usein sekä asukkaita että kaupunkia hyödyttävä. Täydennysrakentamisella ja kaupungin tiivistymisellä on myös haitallisia vaikutuksia: Alueiden täydennysrakentaminen vähentää ihmisen itsensä toteuttamisen tilan tilaa alueilla rakennusten välissä. Tämän tilan turvaaminen tiivistyvässä kaupungissa on tärkeää, joten asiaa tulee tarkastella jatkosuunnittelussa useista näkökulmista. Asuinympäristöissä käyttäjämäärien lisääntyminen lisää kaupunkiympäristölle ominaisia potentiaalisia häiriötekijöitä asumiselle. Kaupungin kasvaessa ja tiivistyessä on aiheellista huomioida suunnittelusta lähtien asuinympäristöjen rauhallisuus.

Raitiotiellä voi olla positiivisia vaikutuksia alueiden imagoon ja siten vetovoimaan työpaikkojen, palveluiden ja asukkaiden näkökulmasta. Asumisen osalta Vantaalla on jatkossakin tarjolla monipuolisia asumisen vaihtoehtoja keskustoista pientaloalueisiin. Tiivistäminen muuttaa fyysisiä piirteitä. Kaupunkiympäristön laatuun liittyvät tavoitteet toteutuessaan parantavat kaupungin käytettävyyttä ja elinympäristön laatua. Elinympäristötavoite toteutuessaan parantaa kaupungin imagoa houkuttelevana ja hyvin toimivana asuinympäristönä. Keskustojen uusiutumisen ja tiivistymisen tuoman muutoksen voi olettaa olevan monin paikoin positiivinen, mutta samalla saatetaan kadottaa erityispiirteitä alueiden identiteetille ominaisesta historiasta. Yleiskaavan arvokkaiden kulttuuriympäristöjen merkinnöillä varmistetaan näiden elementtien säilyminen, mutta tarkemman tason suunnittelussa näitä historian kiinnekohtia on syytä tunnistaa ja vahvistaa niiden roolia osana kaupunkia.

Lentomelualueet laajenevat ja siten lentomelualueilla asuu nyt laskennallisesti enemmän asukkaita kuin ennen. Raidemelu ei lisäänny merkittävästi, mutta asemanseutujen tiivistäminen tuo uusia asukkaita raidemelun piiriin. Liikenteen lisääntymisen myötä myös sen aiheuttamat ilmanlaatuhaitat lisääntyvät. Keskustamaisilla alueilla kaupunkirakenne on tiivis ja heikommin tuulettuva. Yleiskaava kuitenkin ohjaa etenkin tiiviimmillä alueilla kestävään liikkumiseen, jolloin autoliikenne voi vähentyä. Liikenteen ohella keskeinen ilmanlaatuun vaikuttava tekijä Vantaalla on puun pienpoltto. Erityisesti lämmityskaudella ilmanlaatu heikkenee paikoin tiiviillä pientaloalueilla. Keskeistä onkin huomioida uuden asutuksen sijoittaminen suhteessa melun ja ilman epäpuhtauksien lähteisiin.

Sosiaalisten vaikutusten ennakointi yleiskaavan yhteydessä on vaikutusten monitahoisen ja vaikeasti ennustettavan luonteen vuoksi haastavaa ennakoida. Vaikutukset ovat usein subjektiivisesti eri tavoin koettuja. Lisäksi monet vaikutuksista konkretisoituvat vasta tarkemman tason jatkosuunnittelun ratkaisujen myötä. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu useita lisäselvitystarpeita sekä jatkosuunnittelussa huomioitavia seikkoja. Näitä ovat mm. kaupan uusien konseptien ja maankäytön yhteensovittaminen, julkisten palveluiden palveluverkon saavutettavuuden ja riittävyyden ajantasainen varmistaminen, täydennysrakentamisen ja uudistamisen ympäristöhäiriöiden hallinta, ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaiset suojaetäisyydet vilkasliikenteisistä teistä ja kaduista asumisen ja herkkien toimintojen osalta.

9. Suunnitteluprosessin vaiheet: osallistuminen ja vuorovaikutus

9.1 Viestintä ja vuorovaikutus

Viestinnän pääkanavaksi valittiin verkkosivut vantaa.fi/yleiskaava2020. Sivustolle koottiin artikkelien, asukastilaisuuksien ynnä muiden tietojen ja aiheiden lisäksi kaikki asiakirjat, selvitykset ja raportoinnit vaikutuksen arvioinnista. Yleiskaavatoimikunnan esityslistat, pöytäkirjat ja liitteet ovat myös kaikkien luettavissa verkkosivuilta. Keskustelun ja vuorovaikutuksen pohjana on ollut avoin ja tasapuolinen viestintä erilaisten kuntalaisryhmien kanssa.

Kaupungin Asukaslehteä käytettiin tiedotuskanavana koko Yleiskaava 2020 -työn ajan. Lehden jokaiseen numeroon kirjoitettiin artikkeli. Samoin jokaisessa alueellisessa uutiskirjeessä kerrottiin yleiskaavan tilanteesta. Kaupungin sosiaalisen median kanavia hyödynnettiin viestinnässä ja vuorovaikutuksessa.

9.2 Aloitus- ja tavoitevaihe

Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä 22.5.2017 § 59. Päätöksen liitteenä oli yleiskaavan työohjelma. Ohjelmassa luonnosvaiheen tavoitteeksi kirjattiin, että viestinnän tehtävä on tuoda julkiseen keskusteluun konkreettisia aiheita ja alueiden maankäyttöön liittyviä kysymyksiä sekä ratkaisumahdollisuuksia.

Aloitusvaiheen aikana tavattiin kuntalaisia erilaisissa tilanteissa ja tietoa kerättiin myös kyselyillä. Lisäksi mielipiteitä saatiin eri kumppaneita ja sidosryhmiltä. Luonnosta tehtiin yhteistyössä kaupungin asiantuntijoiden kanssa. Palaute hyödynnettiin luonnoksen laadinnassa.

Yleiskaavatoimikunta hyväksyi lokakuussa 2017 osallistumis- ja arviointisuunnitelman. Se oli nähtävillä 14.10. - 30.11.2017. Suunnitelmasta jätettiin yhteensä 26 mielipidettä, joista 6 oli viranomaiskannanottoja. Mielipiteet ja vastineet on koottu Vuorovaikutusraporttiin I.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ollessa nähtävillä järjestettiin tilaisuus kaupunkisuunnittelun asiakaspalvelun tiloissa, jossa oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa yleiskaavatyön lähtökohdista.

9.3 Luonnosvaihe

Kaupunginhallitus hyväksyi yleiskaavan tavoitteet 22.1.2018 § 8 ja valtuusto merkitsi ne tiedoksi 5.3.2018 § 6. Tämän jälkeen osallisia tavattiin Kivistön, Korson, Hakunilan, Myyrmäen, Koivukylän ja Aviapoliksen asukastilaisuuksissa ja lisäksi Tikkurilan Dixin infossa. Yleiskaavoittajat olivat tavattavissa myös kaupungin järjestämillä Alueiden päivillä Länsimäessä, Myyrmäessä, Kivistössä ja Koivukylässä.

Kaupunkilaisten ja muiden osallisten näkemysten hahmottamiseksi avattiin keväällä 2018 karttapohjainen kysely. Kyselyyn vastasi lähes tuhat vastaajaa, jotka tekivät kartalle yli 4500 merkintää ja ne koottiin Vuorovaikutusraporttiin II.

Kyselyn perusteella osalliset toivovat, että nykyisiä keskusta-alueita tiivistettäisiin täydennysrakentamalla ja katutilaan tuotaisiin lisää elämää ja vilskettä muun muassa kivijalkaliikkeiden ja kävelykatujen muodossa. Uusia isoja rakentamisen aluevarauksia ei koettu tarvittavan, mutta olemassa olevien pientalovaltaisten laajentaminen nähtiin ratkaisuna kasvupaineeseen vastaamiseksi. Työpaikkarakentamista toivottiin kohdistettavan etenkin Aviapolikseen, Tikkurilaan ja Kehäradan asemanseuduille. Jokivarsien virkistysyhteyksien parantamista toivottiin kyselyssä laajalti. Tärkeäksi koostettiin myös tiiviisti rakennettujen keskusta-alueiden virkistysalueiden kehittäminen.

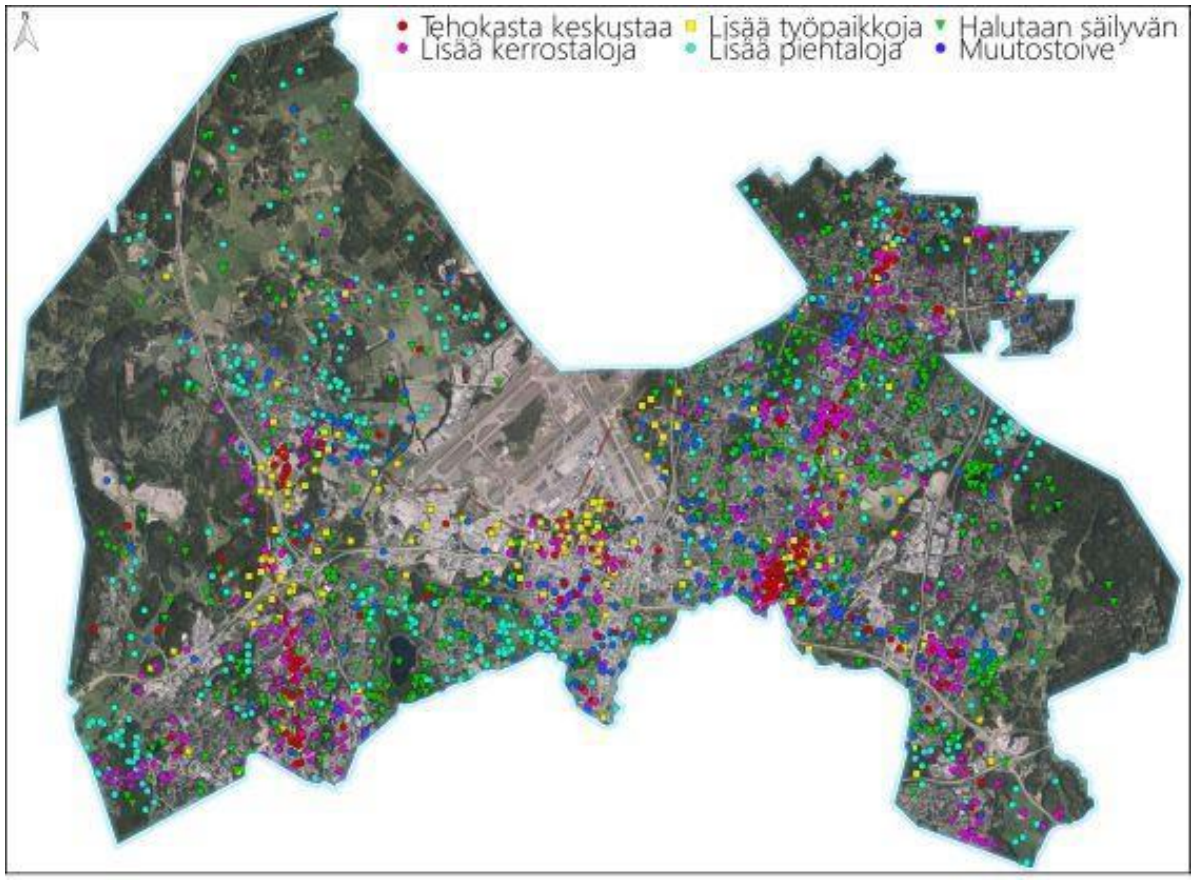

Kuva 71. Yleiskaavan karttakyselyssä esitettiin satoja näkemyksiä niin tulevaisuuden kasvun rakentamisen paikoista kuin toiveista säilyttää jokin erityinen paikka nykyisellään.

Viranomaisneuvottelu järjestettiin tammikuussa 2018. Keskustelussa nousi esille näkökulmia rajaseuduista, kulttuuriympäristöstä, rakentamisen rajauskysymyksistä, lentokentästä sekä kansainvälisistä raideyhteyksistä.

Vuoden 2018 aikana on järjestettiin muun muassa kaksi työpajaa kaupungin henkilöstölle, vierailtiin kaupunginhallituksen asettamissa toimikunnissa ja alueellisissa kehittämistoimikunnissa, tavattiin naapurikuntien edustajia ja neuvoteltiin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Yleiskaavaluonnosta käsiteltiin yleiskaavatoimikunnassa 21.1.2019. Toimikunta hyväksyi apulaiskaupunginjohtajan esityksen yleiskaavaluonnokseksi seuraavin muutoksin:

- Hakunilan keskustan viereinen tiivis asuntoalue (A) muutettiin osittain asuntovaltaiseksi keskusta-alueeksi (AC)
- Hakunilassa Hevoshaan koulun tontti merkittiin tiiviin asuntoalueen (A) sijasta palvelujen ja hallinnon alueeksi (P)
- Korson keskustan läheinen asumiseen muuntuva työpaikka-alue (A/TP) muutettiin asuntovaltaiseksi keskusta-alueeksi (AC)
- Linnaisissa Tuomelan koulun alue merkittiin pientalovaltaisen asuntoalueen (AP) sijasta palvelujen ja hallinnon alueeksi (P)

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 11.2.2019 § 14 asettaa yleiskaavan nähtäville MRA 30 § mukaisesti ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään tarvittavat lausunnot. Kaupunginhallitus päätti samalla myös kolmesta muutoksesta yleiskaavaluonnokseen. Lentokenttäaluetta laajennettiin terminaalien lähialueen osalta, Hiekkaharjussa rajattiin asuntoalueesta osa virkistysalueeksi ja kaupan alueen määräyksiä muutettiin Porttipuistossa siten, että alueelle saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa korkeintaan yhteensä 4000 k-m^2.

9.4 Kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseksi

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaluonnoksen nähtäville 30 päiväksi MRA 30 § mukaisesti 11.2.2019 § 14. Vantaan yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 18.2. - 29.3.2019. maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä sekä Korsossa (remontista johtuen vasta 11.3.2019 eteenpäin). Yleiskaavaluonnoksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja yleiskaava 2007:ään.

Nähtävillä olon aikana yleiskaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuuksissa kaikilla Vantaan suuralueilla: Kivistössä, Myyrmäessä, Aviapoliksessa, Tikkurilassa, Korsossa, Koivukylässä ja Hakunilassa. Lisäksi kaupungintalolla järjestettiin tilaisuudet ruotsiksi ja englanniksi. Yhteensä tilaisuuksissa oli lähes 600 osallistujaa. Myyrmäen esittely nauhoitettiin ja on nähtävissä Vantaa-kanavalla.

Kaupunki käytti ensimmäisen kerran yleiskaavaluonnoksen virallisten mielipiteiden keräämisessä Maptionnaire-karttapalautejärjestelmää. Karttapalautejärjestelmään pystyi jättämään useamman piste-, alue ja viivakohteen sekä avoimia koko kaava-aluetta koskevia mielipidekohteita. Karttasovelluksen lisäksi virallisia meilipiteitä pystyi lähettämään kaupungin Kirjaamoon sähköpostilla tai kirjeellä.

Luonnoksesta jätettiin yhteensä noin 658 mielipidettä, joista noin 551 saapui karttapalautejärjestelmän kautta. Loput mielipiteistä annettiin perinteisillä tavoilla sähköpostilla ja kirjeitse suoraan kaupungin kirjaamoon. Mielipiteiden käsittelyyn otettiin mukaan myös 76 anonyymisti karttajärjestelmän kautta jätettyä mielipidettä. Osa mielipiteistä jätettiin nimettömänä, mutta kaikki saadut mielipiteet huomioitiin yleiskaavaehdotuksen valmistelussa. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Annetuista mielipiteistä laadittiin Vuorovaikutusraportti III, johon koottiin saadun palautteen keskeinen sisältö. (Kuva 60.)

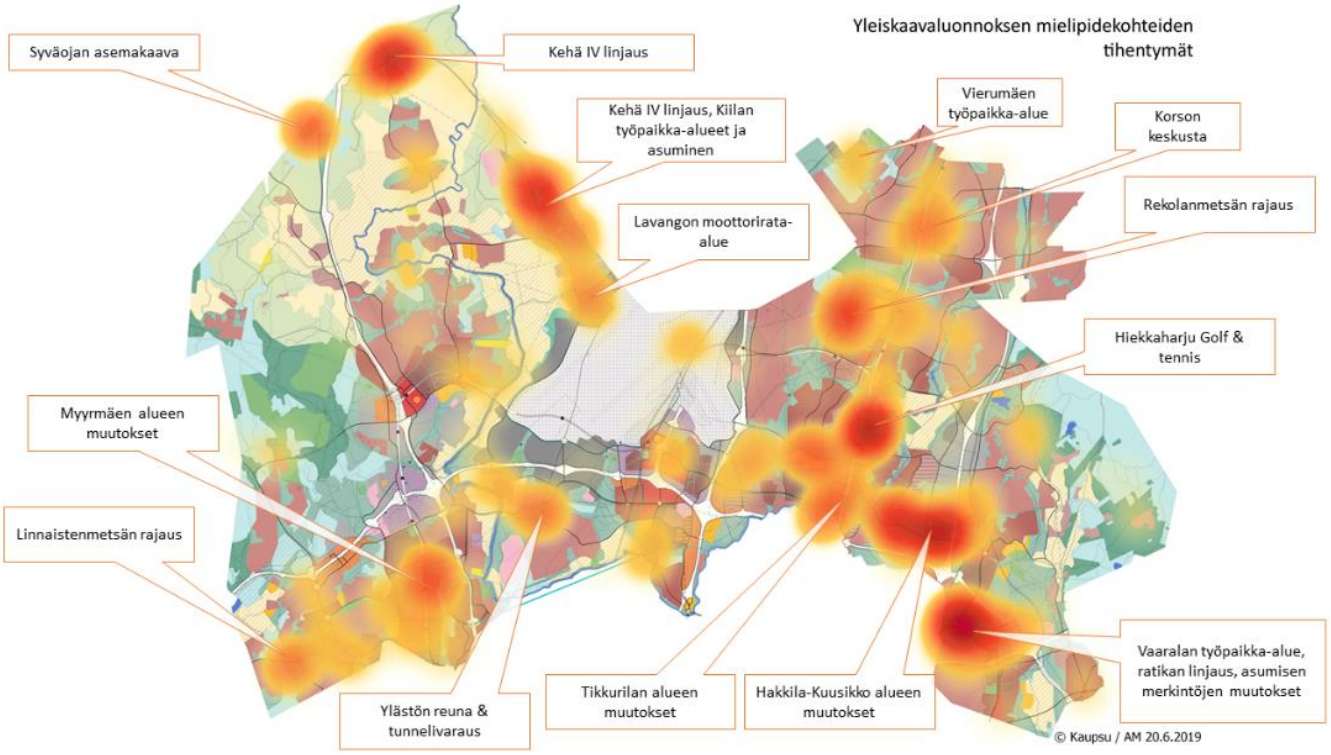

Kuva 72. Yleiskaavaluonnoksen mielipiteiden tihentymät ja eniten puhututtaneet aiheet.

Yleiskaavaluonnoksesta pyydettiin 23.4.2019 mennessä lausunnot 44 taholta. Lausunnot saatiin 28 taholta ja niihin on laadittu vastineet. Lausunnoista ja vastineista on koottu erillinen kooste osana yleiskaavatyötä.

Saatu palaute oli valtaosin positiivista ja varsinaisia muutosesityksiä luonnokseen esitettiin vähän. Useat lausunnot koskivat liikennekysymyksiä, joita oli mukana hyvin eri mittakaavoissa Lentoradasta aina pyöräpysäköintiin. Ekologiseen verkostoon ja luonnonsuojelualueisiin saatiin myös täsmennys- ja täydennysehdotuksia. Vantaan kaupungin sivistystoimelta, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta sekä elinkeinopalveluilta pyydettiin lausunnot. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tulosyksiköiltä pyydettiin epävirallisempi palaute suoraan valmistelijoille. Useista lausunnoissa esiin nostetuista aiheista on jatkettu keskustelua asianomaisten tahojen kanssa, jotta linjauksia on voitu kehittää yleiskaavaehdotukseen. Lisäksi lausunnot toimivat vaikutusten arviointien pohjana. Lausunnoista on tehty erillinen kooste, missä saadut lausunnot ovat kokonaisuudessaan, sekä tiivistelmä, joka sisältää lausuntoihin annetut vastineet.

Yleiskaavatoimikunta käsitteli yleiskaavaehdotuksen sisältöä kokouksessaan 27.02. 2020 ja hyväksyi apulaiskaupunginjohtajan esityksen sekä muutokset yleiskaavamääräyksiin sekä kaavakartan maankäyttömerkintöihin. Useasta kohdasta jätettiin myös pöytäkirjalausumia sekä eriävä mielipide.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 6.4.2020 § 7 asettaa yleiskaavan nähtäville MRA 19 § mukaisesti 22.4.-18.6.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkirakennetta ja ympäristöä pyytämään tarvittavat lausunnot. Kaupunginhallitus päätti samalla myös yhdestä muutoksesta yleiskaavaehdotukseen. Kaupan alueen (KM) määräyksiä muutettiin Porttipuistossa siten, että päivittäistavaramyymälät tulee sijoittaa A/KM-alueelle.

9.5 Kaavaehdotuksesta kohti hyväksymiskäsittelyä

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen 6.4.2020 § 7 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa ehdotusta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Yleiskaavan materiaalit olivat luettavissa myös yleiskaavan nettisivuilla. Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa, keskimäärin 30 kertaa päivässä.

Koska yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää, tehtiin yleiskaavaehdotuksesta kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Kokoontumisrajoitusten muututtua kesäkuun alussa järjestettiin ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa Kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9-11. Tarvittaessa kysyjiä ohjattiin eteenpäin kuntaorganisaatiossa, jos kysymys ei koskenut yleiskaavaa. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä.

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista sekä nähtävilläoloajasta sekä muistutusten jättämisestä. Kirjeitä lähetettiin yhteensä 81 kpl. Osa maanomistajista otti yhteyttä puhelimitse (7), osan kanssa viestittiin sähköpostitse ja muutamaa maanomistajaa tai heidän edustajiaan tavattiin (2) paikan päällä tai etäkokouksessa. Yhteydenotot koskivat vaatimuksia SL-aluevarausten poistosta tai rajojen siirrosta pois maanomistajien mailta. Osa koki epäreiluna sen, että kaavaan oli heidän kiinteistölleen, kokonaan tai osittain, merkitty SL-aluevaraus. Myös mahdolliset SL-aluevarauksesta aiheutuvat rajoitukset alueen käytölle herättivät kysymyksiä, esimerkiksi kieltääkö SL-aluevaraus kokonaan polttopuun oton alueelta jatkossa ja voiko vaarallisia puita kaataa. Kuitenkin jotkut maanomistajat olivat myönteisiä suojelulle, ja olivat kiinnostuneita METSO-vaihtoehdosta. Useat maanomistajat jättivät myös muistutuksen asiasta.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 30 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista on laadittu oma tiivistelmäraportti.

Kuva 73. Yleiskaavan nähtävilläolon aikana hyödynnettiin erilaisia viestintä- ja vuorovaikutuskanavia mahdollisimman laajasti.

Yhteenveto muistutuksista

Nähtävilläolon aikana yleiskaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia perinteisin kirjein tai sähköpostitse (47%) sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta (53%). Muistutuksia saatiin kaikkiaan 332 kappaletta. Suurin osa muistutusten jättäjistä olivat yksityishenkilöitä (278 kpl), joiden lisäksi muistutuksia saatiin järjestöiltä ja yhdistyksiltä (20kpl) sekä yrityksiltä (15 kpl). Muistutuksia saatiin tasaisesti kaikilta suuralueilta. Eniten yksittäisiä muistutuksia saatiin Tikkurilan, Aviapoliksen sekä Koivukylä-Korson suuralueita koskevista yleiskaavaratkaisuista.

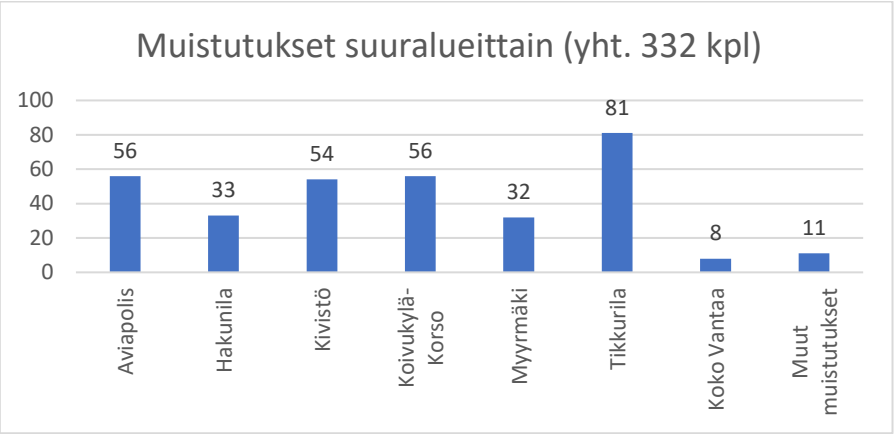

Kuva 74. Muistutusten määrä suuralueittain. Eniten yksittäisiä muistutuksia saatiin Tikkurilan, Aviapoliksen sekä Koivukylä-Korson suuralueita koskevista yleiskaava-asioista.

Eniten muistutuksia saatiin merkittävimmistä kaupunkirakenne- ja liikennejärjestelmämuutoksista kuten maantie 152 linjauksesta ja Vantaan ratikan reitistä sekä paikoista, joissa asumisen rajausta tai kaavamerkintää oli muutettu voimassaolevasta yleiskaavasta. Etenkin muuttuvat pientaloalueet keräsivät paljon muistutuksia asukkailta. Myös viheralueiden säilyttämisestä saatiin muistutuksia mm. Rekolanmetsästä sekä Etelä-Ylästöstä. Luonnonsuojelualue-ehdotuksista saatiin muistutuksia yksityisiltä kiinteistönomistajilta. Lisäksi yleiskaavan virallisen nähtävilläoloajan jälkeen yleiskaavasta saatiin yhteydenottoja pientaloalueiden asukkailta mm. Jyvätieltä. Yhteydenotot koskivat enimmäkseen pientaloalueisiin kohdistuvia muutoksia ja sitä mitä A-kaavamerkintä tarkoittaa olemassaolevilla pientaloalueilla.

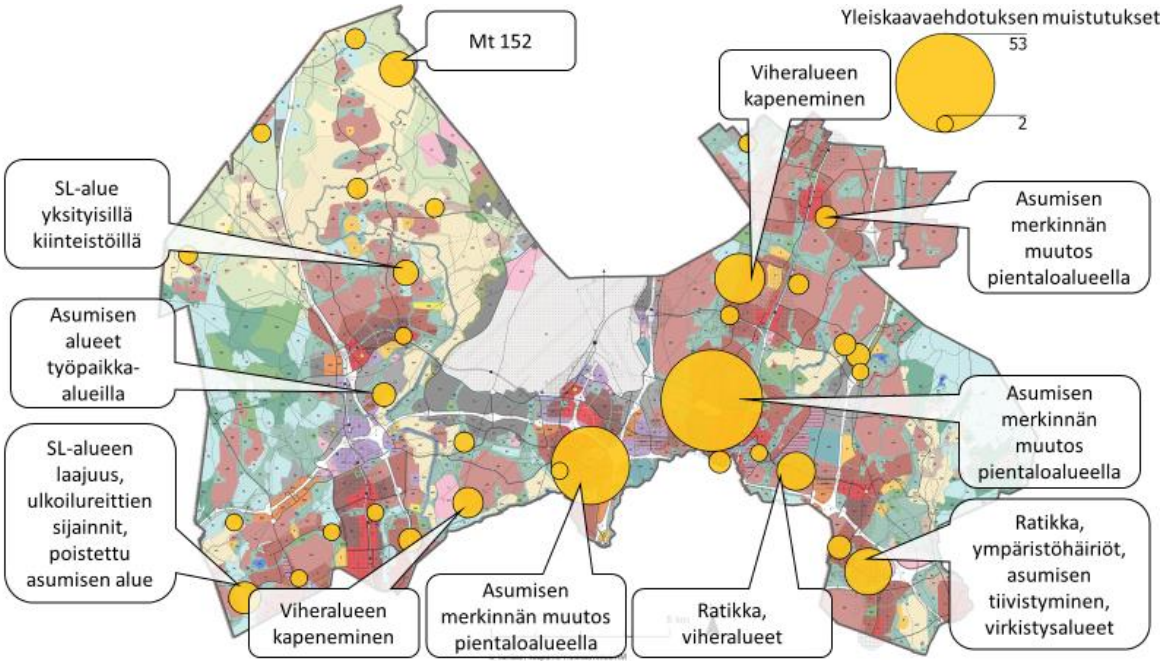

Kuva 75. Kohteet, joista jätettiin useampi (>1 kpl) muistutus. Lisäksi saatiin 57 yksittäistä teemaa tai aihetta koskevaa muistutusta.

Yleiskaavasta saaduista muistutuksista on koottu suuralueittain Vuorovaikutusraportti IV ja muistutuksissa esille tuotuihin asioihin on vastattu tarkemmin aihepiireittäin ja alueittain. Raporttiin on pyritty kokoamaan kattavasti kaikki muistutuksissa esille tulleet asiat.

Toinen viranomaisneuvottelu
Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 18 §:n 1 momentin mukaan toinen yleiskaavaan liittyvä viranomaisneuvottelu järjestetään sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu. Viranomaisneuvottelu pidettiin 3.9.2020. Viranomaisneuvottelussa keskusteltiin alustavista lausuntojen vastineista.

Viranomaisneuvottelussa käydyn keskustelun perusteella täsmennettiin määräyksiä pohjaesitykseen, jota käsiteltiin 28.9.2020 yleiskaavatoimikunnassa.

MRA 32§:n mukainen erilliskuuleminen
Yleiskaavaehdotuksesta saatujen lausuntojen pohjalta yleiskaavakarttaan esitettiin karttamuutos lentoliikennealueen rajaukseen Turbiinitien ja Tietotien varrella. Rajaus ei muuta alueen liikenneratkaisuja. Muutos kuitenkin edellytti MRA 32§:n mukaan niiden osallisten, joita muutos kosketti, kuulemista erikseen. Kahdelta asianosaiselta osalliselta pyydetiin lisäystä ehdotuksesta saatuihin lausuntoihin aikavälillä 28.9. -9.10.2020. Yhdeltä osalliselta saatiin lisälausunto, minkä mukaan muutos voidaan karttaan jättää.

Ehdotuksen vuorovaikutuksen jälkeen tehdyt korjaukset
Yleiskaavasta tehtiin yleiskaavatoimikuntaan 28.9.2020 pohjaesitys, joka sisälsi vuorovaikutuksen ja päivitettyjen vaikutusten arviointien täydennysten pohjalta muutamia täsmennyksiä. Kaavakarttaan ei ollut tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia, vaan palautteen perusteella päädyttiin korjaamaan erityisesti määräyksiä, jotka ohjaavat jatkosuunnittelua kattavasti kaikilla vastaavilla alueilla.

Korjaukset kaavakarttaan:

- Lentoliikennealueen rajausta Turbiinitien ja Tietotien varrella on muutettu Finavian lausunnon mukaisesti, mistä on kuultu erikseen maanomistajia (MRA 32§).
- Kaavakartasta on poistettu ratikan reitistä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Valkoisenlähteentien kautta kulkeva vaihtoehto.
- Aviapoliksessa joukkoliikenteen runkoyhteys on siirretty tarkentuneiden suunnitelmien myötä korttelirakenteesta Tikkurilantielle.
- Ruskeasantaan on lisätty teknisenä korjauksena puuttuva voimajohtolinja.

Korjaukset määräyksiin:

- Yleismääräyksistä on poistettu ELY:n ja Finavian lausuntojen perusteella ”jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen”. (Asia lisätty SL-alueen määräykseen, kts. Yleiskavaehdotuksen tarkistaminen).
- Yleismääräyksiin on kaupunginmuseon (museoviranomaisen) lausunnon perusteella lisätty ”sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet”, koska muut kulttuuriperintökohteet eivät ole muinaismuistolain suojaamia.
- Strategisiin merkintöihin on Natura vaikutusten arvioinnin perusteella tehty yksi lisäys. Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen määräykseen on lisätty lause ”Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaa-joki on liitetty Natura 2000-verkostoon”.
- Asuinalueiden (A) määräystä on korjattu edelleen paremmin tavoitetilaa vastaavaksi. Määräyksestä on muistutuksissa saadun runsaan palautteen perusteella poistettu lause ”alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä”. Myös pientaloalueiden (AP) määräystä on korjattu vastaamaan A-määräyksen pientaloalueita koskevaa osuutta. (Määräystä tarkistettu päätöskäsittelyssä kts. Yleiskaavaehdotuksen tarkistaminen).

- Keskustatoimintojen alueen määräystä on täsmennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausuntojen pohjalta siten, että Lapinkylä on lisätty mukaan alueisiin, joille ”voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”.
- Kaupan alueiden määräyksiä on täydennetty ELYn ja Uudenmaan liiton lausunnoissa esiin nostetun maakuntakaavassa määritellyn enimmäismitoituksen osalta. Voimassa oleva maakuntakaavan kaupan ratkaisu toimii yleiskaavatyötä ohjaavana, mutta elokuussa hyväksytty Uusimaa 2050 maakuntakaava ehtinee tulemaan voimaan ennen yleiskaavan hyväksymistä, joten mitoitus on täydennetty määräyksiin sen mukaisena. Lisäksi kaupan määräystä on täydennetty lauseella: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”
- Petikko-Varisto-alueen nimeen on lisätty Hämeenkylä, koska kaavakartan KM-alueen rajauksen suhde määräykseen oli ilmeisesti epäselvä.
- Tallinnan tunnelin ja lentoradan merkinnän selitys ”raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve” on korjattu Helsingin lausunnon perusteella muotoon ”raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus”, joka mahdollistaa ratasuunnitelman hyväksymisen.
- Useiden lausuntojen perusteella on lisätty liikenneyhteys - määräykseen sana seudullinen, mikä vastaa myös maakuntakaavan ratkaisua mm. Vihdintiellä.
- ELYn lausunnon perusteella on täsmennetty viheryhteyden kehittämiskohta-merkinnän määräystä muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku ihmisten ja eläinten liikkumista tukevaksi”.
- Baanan määräystä on muokattu yksityishenkilöltä saadun muistutuksen perusteella siten, että merkinnän selite on pyöräliikenteen baana ja määräyksessä puhutaan ”pyöräliikenteen nopeasta runkoyhteydestä”.
- ELYn lausunnon perusteella on lisätty pohjavesialueen määräykseen kaksi jatkosuunnittelua ohjaavaa lausetta: ”Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin. Vedenottamojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.”

Yleiskaavaehdotuksen tarkistaminen

Yleiskaavatoimikunta käsitteli pohjaesitystä kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta määräyksineen sekä vuorovaikutuksen koosteesta ja vastauksista kokouksessaan 28.9.2020 jättäen sen pöydälle. Yleiskaavatoimikunta päätti 22.10.2020 kokouksessaan hyväksyä yleiskaavakartat ja määräykset kokouksessa tehtyjen muutosten mukaisesti sekä tarkennukset yleiskaavaselostukseen, sekä esittää nämä hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Lisäksi yleiskaavatoimikunta päätti viedä yleiskaavan tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 3.11.2020 kokoukseen.

Yleiskaavatoimikunta päätti 22.10.2020 kokouksessaan seuraavista muutoksista yleiskaavan määräyksiin ja selostukseen:

- **A-alueen määräys:** Yleiskaavatoimikunta on muuttanut kuulemisen jälkeisessä käsittelyssä A-alueen merkintää. Merkinnän muutos perustuu asukaspalautteeseen, jota on annettu A-alueella sijaitsevien pientaloalueiden asukkailta. Yleiskaavatoimikunta katsoi aiheelliseksi täsmentää merkintää seuraavasti (täsmennetty kappale kursivoituna):

  ”Alue varataan monipuoliseen asumiseen.

  Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön ja paikalliseen alakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimitilaa. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa.

  Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja

lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa.

Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja."

- **AP-alueen määräys:** Käsittelyn kuluessa apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään AP-alueen määräykseksi siten, että se sanamuodoltaan vastaa muutettua A-alueen määräystä. Muutettu määräyksen kappale on seuraava:

  "Alue varataan pientaloasumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näillä alueilla suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita."

- **SL-alueen määräys:** Lisättiin määräykseen seuraava lause: "Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen."

- **Lisäykset yleiskaavan selostukseen:** Kaavaselostukseen täydennetään lisätietoja asuinalueiden eri talotyyppien jakautumisen logiikasta nykytilanteen perusteella ja eri talotyyppien määritelmistä.

  Kaavaselostukseen kirjataan, miten maanomistajien kanssa on tehty yhteistyötä yleiskaavaprosessin aikana ja miten yhteistyö jatkuu yleiskaavan valmistuttua.

  Kaavaselostukseen lisätään Lammaslammen Luo-merkintään liittyen seuraava teksti: "Luo-alueella määrätään, että alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen. Lammaslampi on paikallisesti merkittävä pienvesiluonnon kokonaisuus ja ekologinen yhteys. Direktiivilaji viitasammakko elää Lammaslammella. Luonnonsuojelulain 49§:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty, siis joka tapauksessa ilmankin yleiskaavan luo-rajausta. Luo-määräys ei tarkoita sitä, että alueella ei saa tehdä mitään hoitotoimenpiteitä. Viitasammakon elinympäristöjen suositeltuja kunnostus- ja hoitotoimia ovat rantaniittyjen avaus ja niitto ja avovesialueen lisääminen (Viitasammakko 27.2.2014. http://www.ymparisto.fi/Lajiesittelyt). Ruoppauskin on mahdollista niin, ettei viitasammakon suojelu vaarannu. Lammaslammella olisi siis syytä niittää ja lisätä avovesipintaa sekä viitasammakon että virkistyskäytön näkökulmista."

Lisäksi yleiskaavatoimikunta lisäsi päätökseen seuraavat pöytäkirjalausumat:

- **Toimikunnan yhteinen pöytäkirjalausuma**: "Varikkoalueiden, erityisesti uusien raideliikenteen varikoiden, kaavoituksessa on niiden sijoittamiselle etsittävä vähiten asutusta häiritsevät alueet sekä tarvittaessa edellytettävä katettujen tilojen rakentamista melunsuojaukseksi."

- **Toimikunnan yhteinen pöytäkirjalausuma:** "Yleiskaavatoimikunta edellyttää, että Vantaan moottorirata -alueen meluntorjunta ja ympäristöpäästöt ovat määräysten edellyttämällä tasolla."

- **Toimikunnan yhteinen pöytäkirjalausuma:** Kaupungin on edistettävä neuvotteluja Tuusulan kunnan kanssa maantie 152 linjauksen toteuttamiseksi Kesäkylän pohjoispuolelta. Pohjoinen linjaus voi olla taloudellisesti edullisempi ratkaisu sekä säästäisi paremmin luontoarvoja ja olisi vähemmän haitallista asutukselle. Hyväksymisprosessin viimeisimmät vaiheet päivittyvät kaavaselostukseen myöhemmin.

- **Vihreiden pöytäkirjalausuma:** "Lavangon moottoriradan aluetta ei tule varata pelkästään moottori-ratatoiminnalle kymmeniksi vuosiksi, vaan sen jatkokehitys myös toisenlaiseen, esim. työpaikkatoimintaan on mahdollistettava TY- tai TT-merkinnällä. Moottoriradan meluntorjunta on vaativaa, eikä ole takeita siitä, että se on

millekään yrittäjälle mahdollista. Siksikin todennäköisyys, että alueelle on mielekkäämpää suunnitella vaihtoehtoista käyttöä, on suuri.”

10. Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaava toteutuu monitasoisesti säilyttäen arvoja ja mahdollistaen kaupungin kasvun. Uusi yleiskaava ei ota kantaa käynnissä oleviin asemakaavoihin tai niihin pohjautuviin suunnitelmiin, vaan lähtee vaikuttamaan vasta uusien asemakaavojen ja muiden suunnitelmien myötä. Yleiskaavan voimaantulo ei tule kumoamaan voimassa olevia asemakaavoja, vaan yleiskaava ohjaa aikanaan uusien laadintaa alueille kohdentuvien merkintöjen ja määräysten avulla. Tarkemman suunnittelun yhteydessä määrittyvät toteuttamisen reunaehdot, jotka täsmentävät yleiskaavan ratkaisuja ja rajauksia.

Yleiskaavan osoittamasta kasvusta merkittävä osa perustuu täydennysrakentamiseen tai nykyisen rakennuskannan uudistumiseen, mikä on toteuttamisen näkökulmasta vaikeampaa kuin rakentamattoman alueen käyttöönotto. Taloudellisesti ja muun kestävyyden näkökulmasta nykyisen kaupunkirakenteen ja sen verkostojen tehokkaampi käyttö on perusteltua. Laajempia muuttuvia ja täydentyviä alueita on tarpeen tarkastella kaavarunkotasoisilla suunnitelmilla. Yleiskaavan jatkotyönä on käynnistymässä ratikan kaavarungon laadinta.

Yleiskaava kohdentaa ajoitusmääräyksiä ja muita ehtoja maantie 152 varren työpaikka-alueille, ns. itämetron ensimmäiselle asemanseudulle, Vierumäen uudelle työpaikka-alueelle, asumisen ja muiden toimintojen alueille (A/TP ja A/KM), Lapinkylään ja Petaksen kaupan alueelle. Maantie 152 jatkeen varren uusien työpaikka-alueiden toteuttaminen ja työpaikka-alueiden laajentaminen on mahdollista vasta, kun uusi maantie 152 jatke on käytettävissä. Länsisalmessa metron investointipäätökseen kytketyllä ajoitusmääräyksellä turvataan alueen säilyminen lähes rakentamattomana, jotta tuleva asemanseutu voidaan toteuttaa tehokkaana osana seudullista kasvusuuntaa. Maaston muodoiltaan vaikeasta alueesta ei ole vielä riittävän tarkkoja kokonaissuunnitelmia, että se voisi lähteä toteutumaan joltain osa-alueeltaan. Määräys on samassa muodossa kuin valituksen alaisessa Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa. Vierumäen uusi työpaikka-alue Tuusulan rajalla kytkeytyy liikenneyhteyksien ja muun infran osalta Tuusulaan, joten ennen alueen käyttöönottoa sinne tulee laatia asemakaavaa ja rakentaa aiottuun työpaikkatoimintaan soveltuva liikenneyhteys Tuusulan puolelta. Asumisen ja kaupallisten palveluiden alueen (A/KM) sekä asumisen ja työpaikkojen alueen (A/TP) määräyksessä todetaan, että asuntorakentamisen edellytyksenä on, että alueen joukkoliikenneyhteydet ovat hyvät ja lähialueen toiminnot soveltuvat asuinympäristöön. Muutos asumiseen sekä A/KM että A/TP alueilla tulee suunnitella yhtä tonttia laajempana kokonaisuutena. Lapinkylän suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee kehittää metsäinen etelä-pohjoissuuntainen ekologinen yhteys ja rajata avoin maaseudun kulttuurimaisema. Petaksessa KM-alueella kaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää sitovaa toteuttamispäätöstä Kehärataan liittyvästä asemasta.

Jatkossa yleiskaavan, seudullisten suunnitelmien ja sopimusten (kuten MAL) ja ajankohtaisten hankkeiden pohjalta on tarkoitus laatia yhteenveto, joka osoittaa seuraavan vuosien painopisteet maankäytön toteuttamisessa. Yhteenvedon linjausten toteutumista seurataan MATTI järjestelmän maankäytön suunnittelun ja toteuttamisen ohjelmoinnin (MTO) prosessissa. MTO sisältää kaupunkiympäristön toimialan eri osa-alueiden hankkeiden suunnittelun- ja toteutuksen ohjelmoinnin. MTO prosessissa tarkastellaan sitä, miten kaavavarannot riittävät vastaamaan kaupungin tulevan kasvun erilaisiin tarpeisiin sekä arvioidaan sitä, milloin on tarvetta avata uusia alueita käyttöön. Tätä arvioidaan muun muassa asuntorakentamisen, työpaikkojen, liikenteen, palvelujen, ympäristön ja talouden näkökulmasta.

Virkistysalueiden ja luonnonsuojelualueiden toteuttamista on kuvattu selostuksen luvuissa 6.2.1 Ekologinen verkosto ja 6.2.2. Alueiden virkistyskäyttö.

Liite 1. Ekologinen verkosto

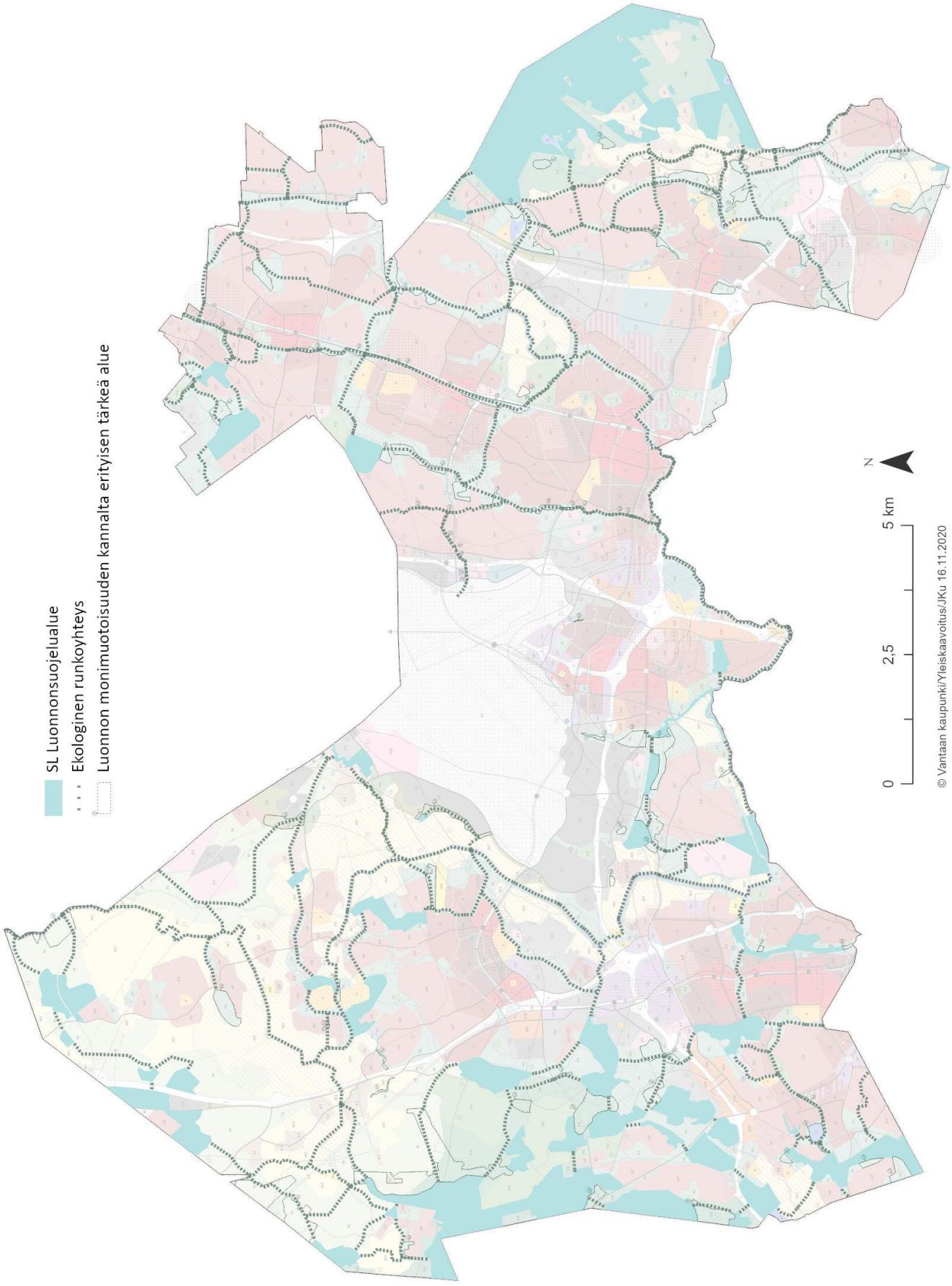

Liite 2. Luonnonsuojelu

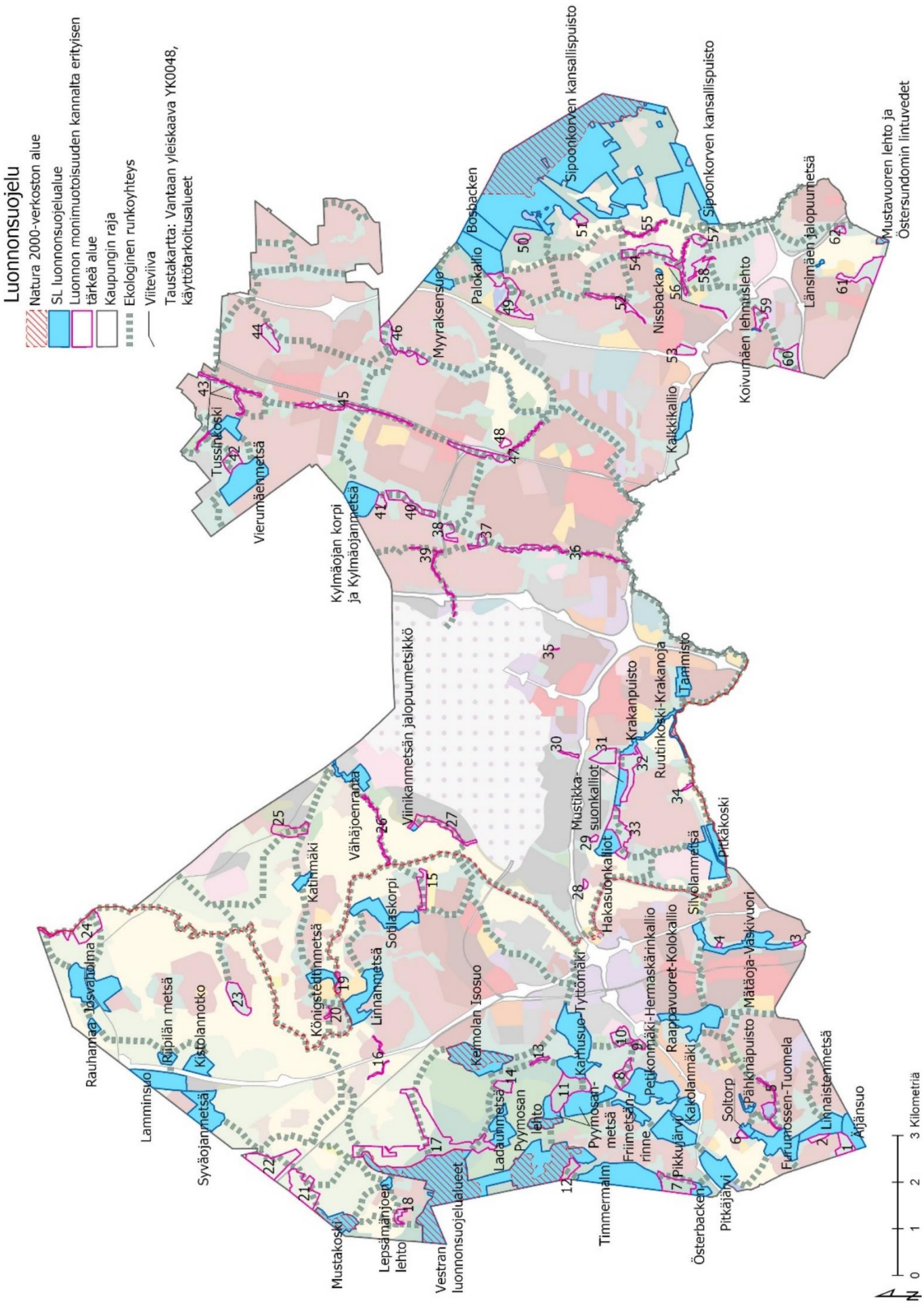

Liite 3. Luonnonsuojelualueet (SL)

Luonnonsuojelualueet

nimi	pinta-ala (ha)
Bosbacken (ent. Bosbackanmetsä)	37.6
Friimetsänrinne (ent. Friimetsä)	12.7
Furumossen-Tuomela	36.0
Hakasuonkalliot (ent. Hagakärrsbergen)	19.8
Josvaholma (ent. Josvaholm)	62.4
Kakolanmäki	22.9
Kalkkikallio	19.8
Karhusuo-Tyttömäki (ent. Karhusuo-Tyttömäenmetsä)	73.5
Katinmäki	7.7
Keimolan Isosuo	55.6
Kistolannotko (ent. Lamminsuon kaakkoispuolen metsä)	19.6
Koivumäen lehmuslehto	0.6
Krakanpuisto	6.9
Kylmäojan korpi ja Kylmäojanmetsä	37.4
Königstedtinmetsä (ent. Königstedtin metsän laajennus)	12.7
Ladaunmetsä (ent. Alkärr)	27.2
Lamminsuo	35.6
Lepsämänjoen lehto	3.8
Linnaistenmetsä	28.5
Linnanmetsä (ent. Linnan metsä)	39.5
Länsimäen jalopuumetsä	1.1
Mustakoski	22
Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet	2.8
Mustikkasuonkalliot	13.4
Myyraksensuo	13.6
Mätäoja-Vaskivuori	39.3
Nissbacka	0.8
Palokallio	46.2
Petikonmäki-Hermaskärinkallio	56.5
Pikkujärvi	40.0
Pitkäjärvi	34.3
Pitkäkoski	12.6
Pyymosan lehto	13.2
Pyymosanmetsä	49.8
Pähkinäpuisto	3.5
Raappavuoret-Kolokallio (ent. Raappavuoret-Myyrmäen lehto)	46.5
Rauhamaa	5.2
Riipilän metsä	7.5
Ruutinkoski-Krakanoja	10.2
Silvolanmetsä	29.3

Sipoonkorven kansallispuisto	650.6
Soltorp	5.0
Sotilaskorpi	41.9
Syväojanmetsä (ent. Syväojan metsä ja lehto)	43.1
Tammisto	15.8
Timmermalm	70.4
Tussinkoski	18.1
Vestran luonnonsuojelualueet	287.1
Vierumäenmetsä	52.0
Viinikanmetsän jalopuumetsikkö	1.6
Vähäjoenranta (ent. Lillån-Solbacka)	18.8
Äijänsuo	18.4
Österbacken	8.5
yhteensä yleiskaava-alueella	**2238.9**

Liite 4. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo)

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet

nro	nimi	pinta-ala (ha)
1	Kulkusmäen luo-alue	11.8
2	Kulkusojan luo-alue	4.1
3	Mätäojan eteläinen luo-alue	1.2
4	Mätäojan pohjoinen luo-alue	1.1
5	Lammaslampi	10.9
6	Yhteismaannotko (ent. Ainontie)	2.4
7	Askistonmetsä	21.6
8	Hoorikinrinne (ent. Hermankär)	12.3
9	Pyymosanmetsä (ent. Petikon Isosuo)	4.4
10	Vehkalan mäki	12.8
11	Pelininmetsä (ent. Alkärr)	34.6
12	Lampimäki (ent. Koivurinne)	8.7
13	Kynikenoja	2.1
14	Bredmalmen (ent. Bredmalm)	7.4
15	Lapinmetsä (ent. Lapinniitty)	11.3
16	Jelmusanoja	3.3
17	Nummimäet (ent. Riitukki)	119.6
18	Jokimaanrinne (ent. Jokimaa)	4.2
19	Linnan joenvarsimetsä	3.3
20	Tapolan niityt	1.1
21	Konkoonkalliot	30.6
22	Tammionkalliot (Palomäki)	35.3
23	Yli-Kistolan mäki (ent. Yli-Kistola)	19.8
24	Rajakoskenranta (ent. Rajakoski)	28.8
25	Kesämetsä	16.3
26	Lillån	4.6
27	Viinikanmetsä	14.4
28	Voutilan kallioketo	1.6
29	Tuupakan lampi	1.9
30	Krakanojan latva	2.1
31	Tuulensuunpuisto	13.3
32	Sarkaniitty – Peltovuorenmetsä (ent. Krakanpelto ja Tolkinmetsä)	22.3
33	Hagakärrsbergen	23.9
34	Ylästön purovarsi	1.3
35	Pytinoja	0.3
36	Kylmäojan alajuoksun luo-alueet	11.2
37	Simonsillan metsä ja purovarsi	5.2
38	Kylmäojan metsä	7.4
39	Kylmäojan yläjuoksun ja länsihaaran luo-alueet	4.4
40	Ilolanoja	15.8

41	Satupuisto	4.5
42	Korkinmäki (ent. Vierumäki)	11.1
43	Myllyniitynoja	9.7
44	Metsolansuo	11.1
45	Rekolanojan yläjuoksu	12.9
46	Matarinkoski ja Pikkukoski	16.9
47	Rekolanojan keski- ja alajuoksu	17.3
48	Rosenlund	3.1
49	Kustaa III:n puisto (ent. Kuusijärvi)	32.2
50	Sotungin kilpikaarnamännikkö	5.1
51	Kalkkiuuninvuoren metsälaidun	4.5
52	Itä-Hakkilan oja, Itä-Hakkilan ojan alajuoksu ja Liinapelto	7.9
53	Käärmekallio	7.4
54	Sotungin Kirkkokallio (ent. Kirkkokallio)	20.5
55	Sotungin purokäytävä	3.4
56	Kormuniitynoja	8.3
57	Pikkukoulunmäki (ent. Luontokoulu)	5.4
58	Brandtsinmäet (ent. Ojanko)	8.4
59	Lähdepuisto (ent. Kuussilta)	7.6
60	Slåttmossen	21.0
61	Myllymäki	21.2
62	Westerkullan entiset laitumet	2.7
	yhteensä yleiskaava-alueella	**780.9**

Liite 5. Vapaa-aika-, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakartta

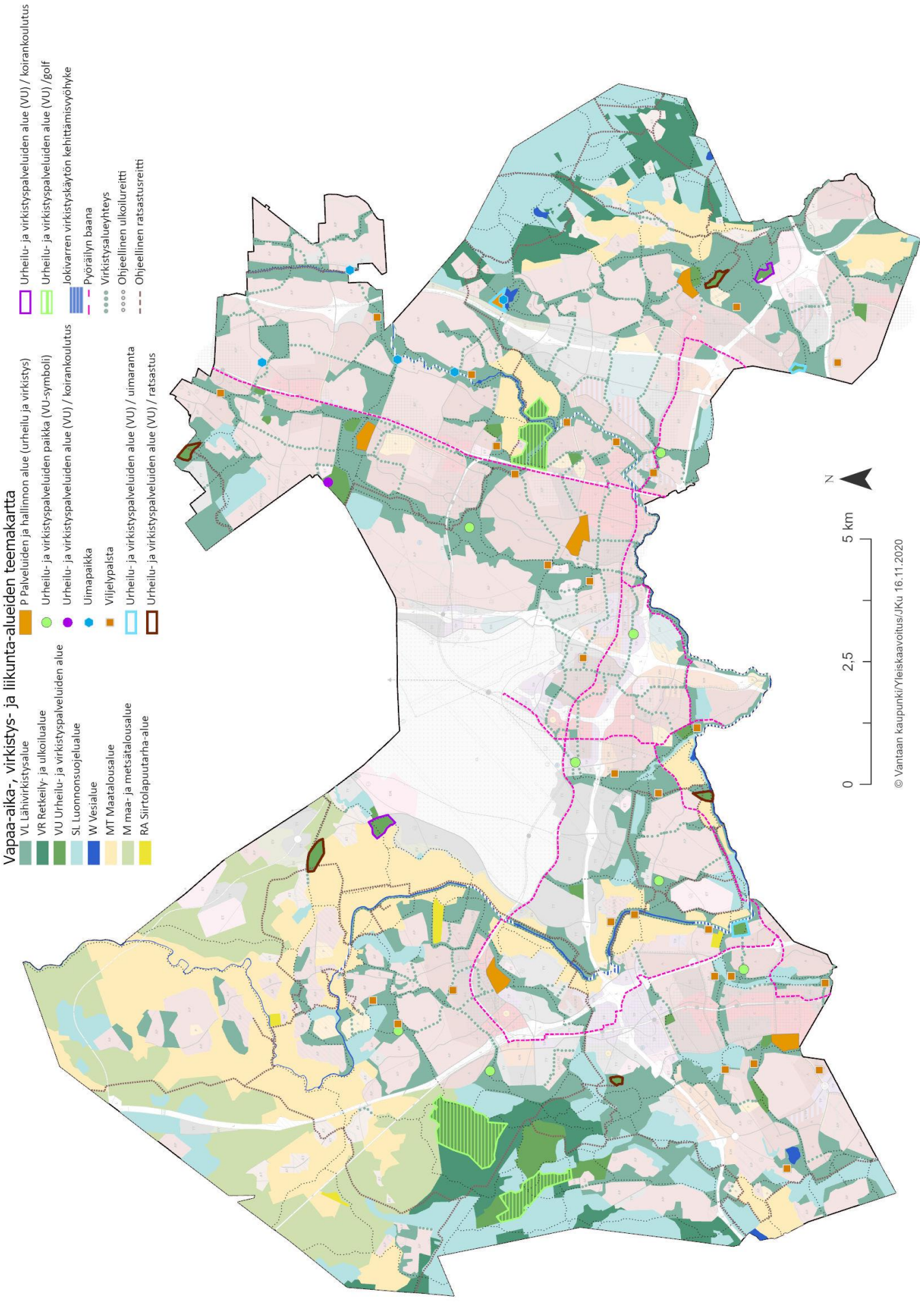

Liite 6. Lentoestekorkeudet Vantaalla

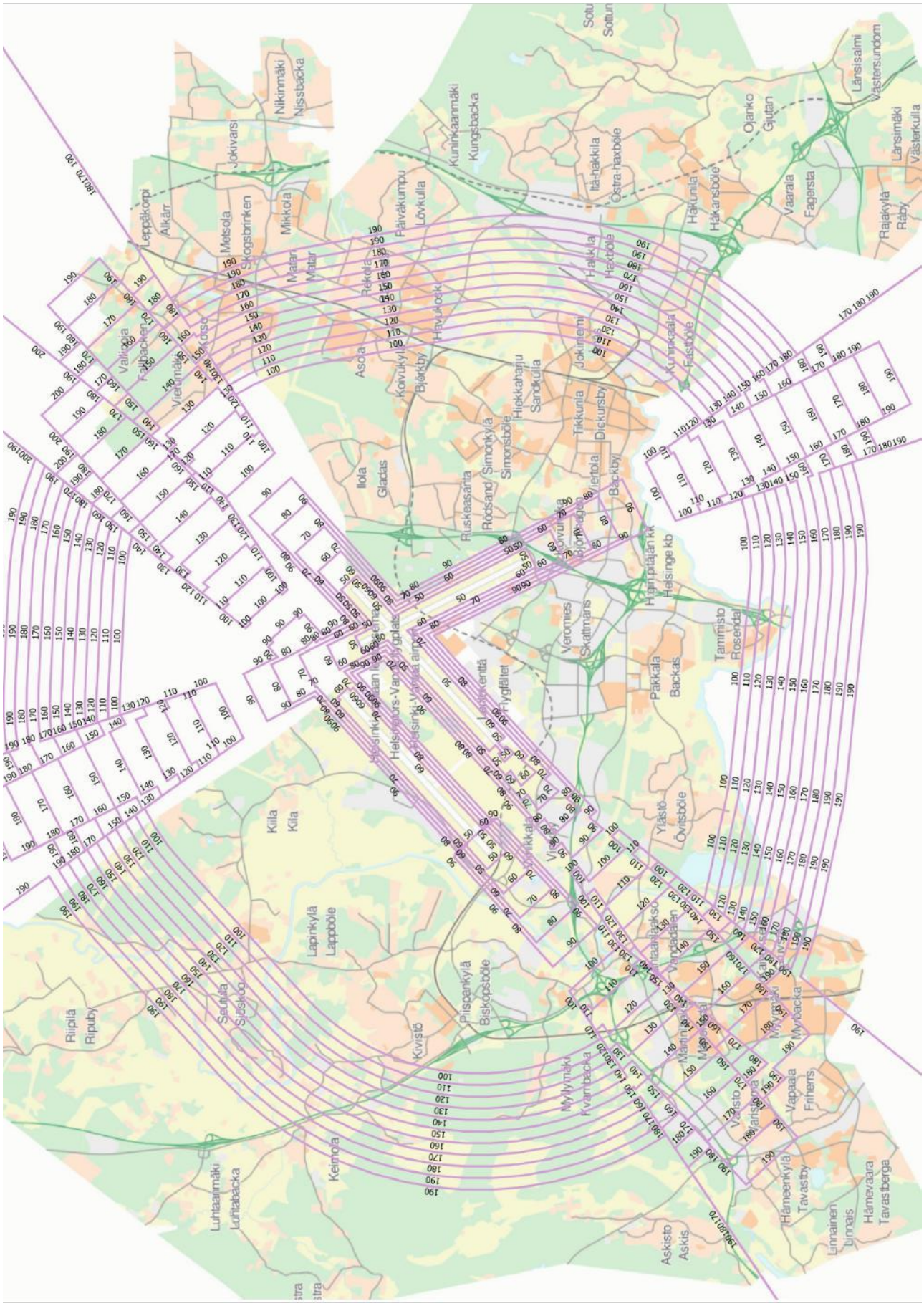

Liite 7. Yhdyskuntateknisen huollon verkosto

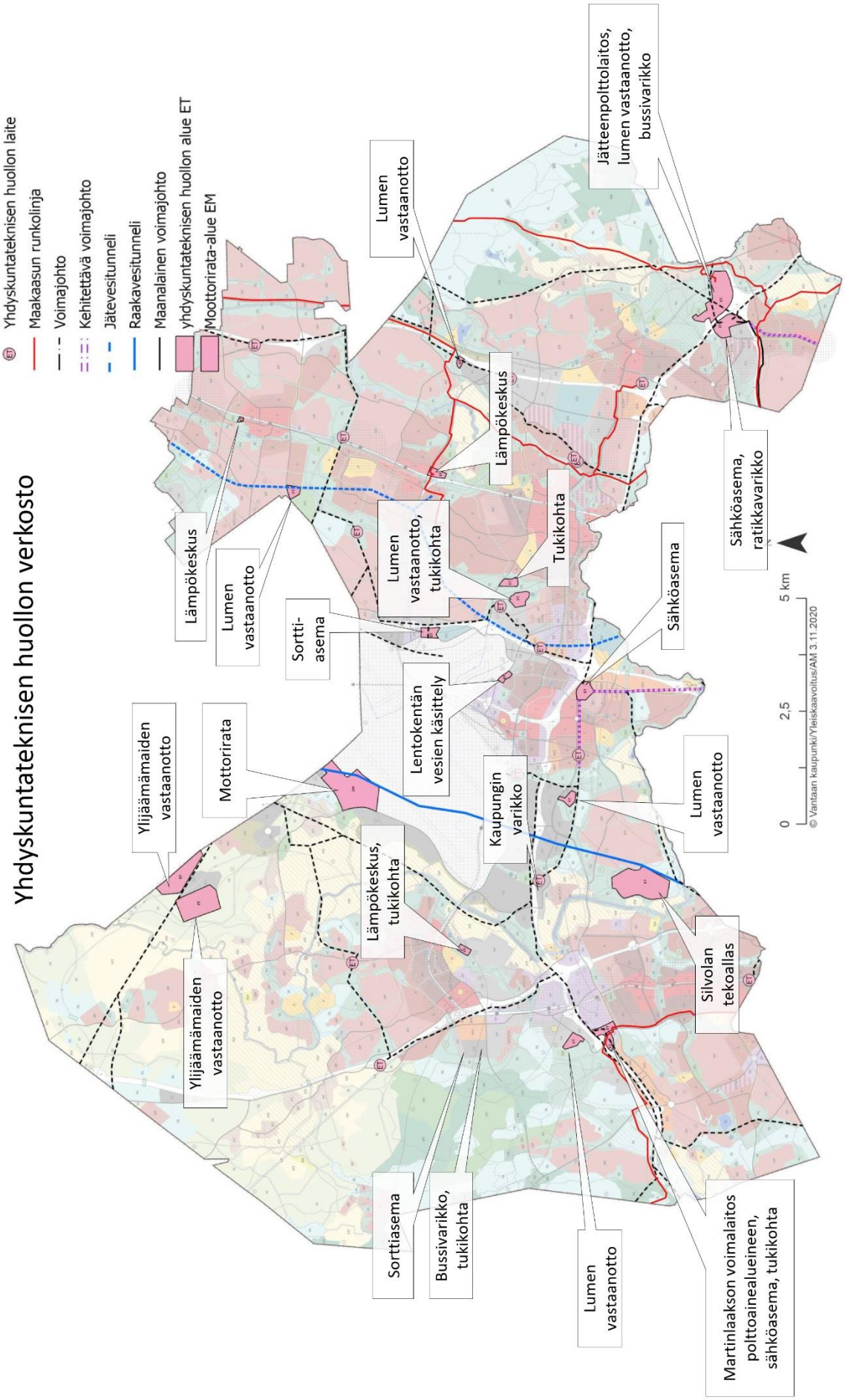

Liite 8. Pilaantuneet maat ja pilaantuneeksi epäillyt maat Vantaalla

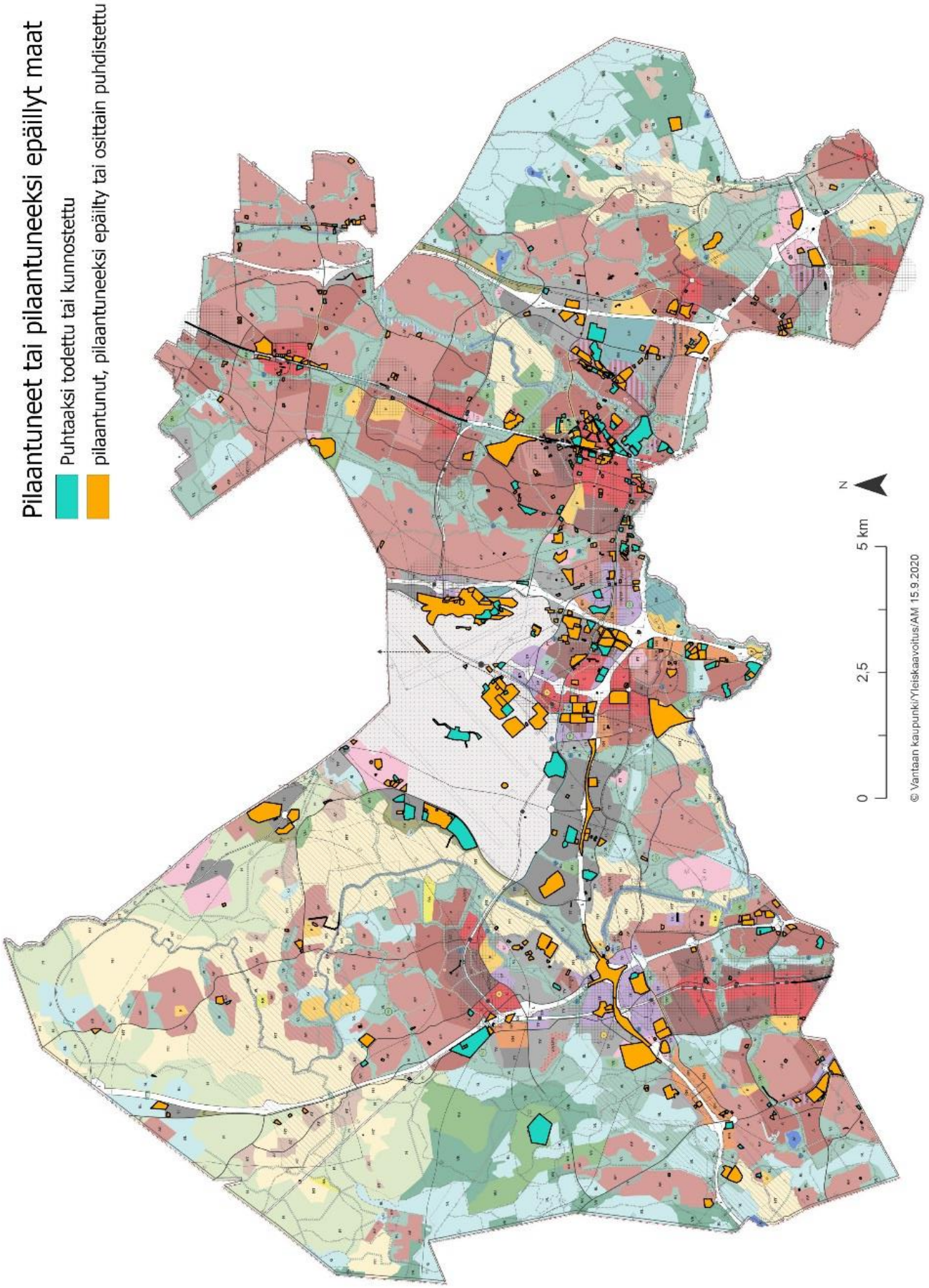

Liite 9. Vesihuolto

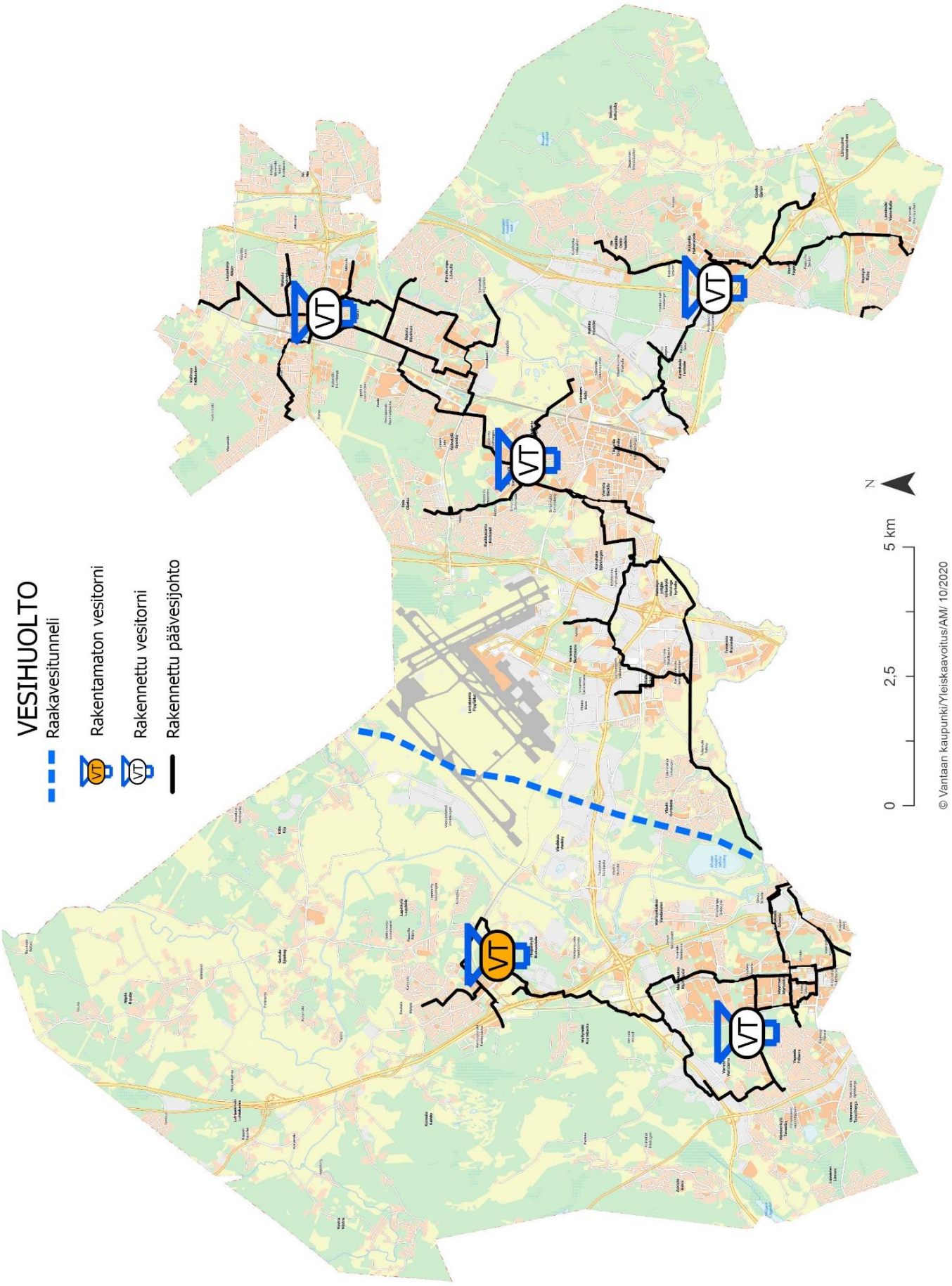

Liite 10. Jätevesihuolto

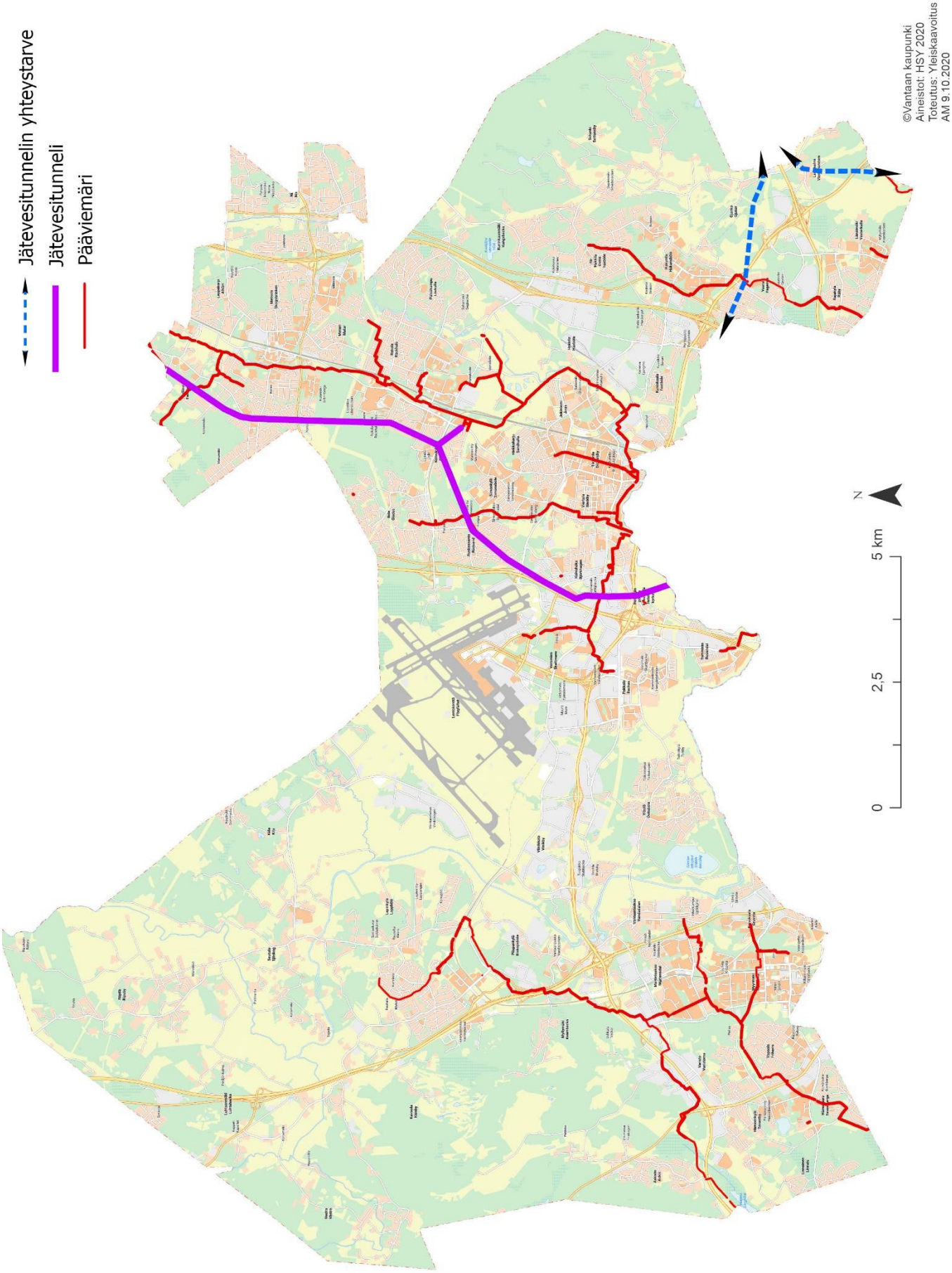

VANTAAN

YLEISKAAVA 2020

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Muistutusten vastineraportti, osa 4

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vuorovaikutusraportti IV
Vantaan Yleiskaavan 2020 (YK0048) muistutusten vastineraportti

Vantaan kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkirakenne ja ympäristö / Yleiskaavoitus
Kaupunginhallitus 16.11.2020

yleiskaava@vantaa.fi
http://www.vantaa.fi/yleiskaava2020

Vantaan kaupungintalo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki,
Käyntiosoite: Asematie 7, 01300 Vantaa

TYÖRYHMÄ

yleiskaavapäällikkö **Mari Siivola**
yleiskaava-arkkitehti **Virpi Mamia**
johtava maisema-arkkitehti **Laura Muukka**
yleiskaavasuunnittelijat **Jonna Kurittu** ja **Eeva-Maria Niemi**
suunnittelijat **Anna-Mari Kangas** ja **Paula Kankkunen**
liikenneinsinööri **Joonas Stenroth**
kaavoitusinsinööri **Antonina Myllymäki**
kaavoituskoordinaattori **Ritva-Leena Kujala**

Eniten muistutuksia keränneet aihealueet yleiskaavassa 2020.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto 6

1.1. Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus 8
1.2. Yhteenveto muistutuksista 6
1.3. Lukuohje 11
1.4. Inledning 11

2. Muistutukset yleiskaavaehdotuksesta 13

2.1. Koko kaava-aluetta ja prosessia koskevat muistutukset 13
2.1.1. Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja viheralueet 13
2.1.2. Loma-asumisen alueet 16
2.1.3. Rakentamattomat asuntoaluevaraukset 16
2.1.4. Vantaan ratikka ja kaupungin kasvu 19
2.1.5. Pyöräilyn edistäminen yleiskaavassa 20
2.1.6. Vuorovaikutus 21
2.1.7. Vihersuunnitteluyksikön muistutus 23

2.2. Aviapolis 24

2.2.1. Backaksen kartanoalue 24
2.2.2. Eteläinen Ylästö / Södra Övitsböle 25
2.2.3. Hagakärssbergin luonnonsuojelualue / Naturskyddsområdet Hagakärrsbergen 26
2.2.4. Ilmakehä-Tuusulanväylän eritasoliittymän ympäristö 28
2.2.5. Kartanonkoski 28
2.2.6. Pohjois-Ylästö: Pukkivuorentie ja Mustikkasuon alue 29
2.2.7. Tallinnantunneli 30
2.2.8. Veromies 30
2.2.9. Veromäki – Ylästöntien pohjoispuoli 31

2.3. Myyrmäki 33

2.3.1. Eräkujan pää 33
2.3.2. Hämeenkylä 31
2.3.3. Hämeenkylän kartanon alue 34
2.3.4. Hämeenkylä - Vihdintien varsi 35
2.3.5. Kaivoksela / Gruvsta 35
2.3.6. Koivurinne 38
2.3.7. Linnainen 39
2.3.8. Luhtitien jatke 41
2.3.9. Myyrmäen keskusta 41

2.4. Kivistö 43

2.4.1. Josvaholmin luonnonsuojelualue 42
2.4.2. Katinmäen luonnonsuojelualue 46
2.4.3. Kehä IV / maantie 152 46
2.4.4. Keimola 47
2.4.5. Keimolan Isosuon Natura-alue 47
2.4.6. Klaukkalan rata 48
2.4.7. Lapinkylän asemanseutu / Stationsområdet i Lappböle 48
2.4.8. Lavangon moottorirata-alue 50
2.4.9. Lepsämänjoen lehto 50
2.4.10. Lillån-Solbackan luonnonsuojelualue 50

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4.11. Petas 51
2.4.12. Piispankylä 52
2.4.13. Pirttiranta 52
2.4.14. Päivärinne 54
2.4.15. Rauhamaan luonnonsuojelualue 54
2.4.16. Riipilä 54
2.4.17. Riipilän Seppälä 56
2.4.18. Sotilaskorven luonnonsuojelualue 57
2.4.19. Syväoja 59
2.4.20. Tikkurilantien jatkeen tunneli 61
2.4.21. Vantaanpuisto – Piispankylä 61
2.4.22. Vestra 63

2.5. Tikkurila 65

2.5.1. Hakkila – Kuusikko 65
2.5.2. Hiekkaharjun golfkeskus 65
2.5.3. Jokiniemi 66
2.5.4. Koivuhaka 66
2.5.5. Kuusikon viheralueet 67
2.5.6. Köyhämäki 68
2.5.7. Minttutien lähiympäristö 68
2.5.8. Tikkurila Oyj:n alue 70
2.5.9. Virnatie 71

2.6. Korso-Koivukylä W72

2.6.1. Jokivarsi 72
2.6.2. Korso – asumisen merkinnät 73
2.6.3. Korson Jokivarsi, Kiiltomadonranta 74
2.6.4. Lahdenväylän EV-alue 75
2.6.5. Leinelä – Asola 75
2.6.6. Naakkamäki 76
2.6.7. Päiväkumpu - Tapionranta 76
2.6.8. Päiväkumpu - ET-alue 77
2.6.9. Päiväkumpu - Peijaksentien lähiympäristö 77
2.6.10. Rekola & yleiskaavan nähtävilläolo ja vuorovaikutus 78
2.6.11. Rekolanmetsä 82
2.6.12. Vierumäki 85

2.7. Hakunila 88

2.7.1. Byända 88
2.7.2. Liikenne 88
2.7.3. Joukkoliikenne 90
2.7.4. Ulkoilu ja virkistysalueet 90
2.7.5. Vaarala - ratikka 92
2.7.6. Asuminen 93
2.7.7. Vaarala – pohjavedet 95
2.7.8. Vaarala – ympäristöhäiriöt 96
2.7.9. Westerkullan kartano 96
2.7.10. Myyraksensuo 97

3. Lähteet 98

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

JOHDANTO

1.1. Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo ja vuorovaikutus

Kaupunginhallitus asetti yleiskaavaehdotuksen Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n nojalla 2 6.4.2020 § 14 nähtäville 22.04.-18.06.2020 väliselle ajalle ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään lausunnot. Kevään 2020 koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilasta ja kokoontumisrajoituksista johtuen ehdotusvaiheen vuorovaikutus toteutettiin hyödyntämällä sähköisiä välineitä mahdollisimman laajasti. Nähtävilläoloaikaa pidennettiin asetuksen edellyttämästä 30 päivästä 58 päivään.

Yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotettiin kuulutuksella Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä Helsingin Sanomissa. Vantaan kaupungin asukaslehden toukokuun numerossa oli artikkeli yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta sekä iso kaavakartta merkintöjen selitysten kera.

Kaava-aineisto oli nähtävillä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asiakaspalvelussa Tikkurilassa ja Vantaa-infoissa Dixissä ja Myyrmäessä. Poikkeustilan aikana Korson Vantaa-info oli suljettu. Yleiskaavaehdotuksen kartta ja määräykset olivat lisäksi nähtävillä kaupungin karttapalvelussa, jossa luonnosta oli mahdollista verrata mm. ilmakuviin, karttoihin ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Yleiskaavan materiaalit olivat luettavissa myös yleiskaavan nettisivuilla.

Koska yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää, tehtiin yleiskaavaehdotuksesta kolme videotallennetta, joissa esiteltiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisua yleisesti ja merkittävimpiä muutoksia luonnoksesta ehdotukseen. Yksi esittelyistä oli ruotsinkielinen. Videot olivat nähtävillä Vantaa-kanavan sivuilla sekä Vantaan osallistumisalusta Osallistuva Vantaa-sivulla, jonka yhteydessä osallisilla oli mahdollisuus esittää suunnittelijoille kysymyksiä yleiskaavasta. Kysymyksiä saatiin 6 kappaletta. Esittelyvideoita katsottiin nähtävilläoloaikana kaikkiaan 1145 kertaa.

Yleiskaavan nettisivuilla yleiskaavaehdotuksen sisältöä esiteltiin tarinakartan muodossa. Tarinakarttaa katsottiin nähtävilläoloaikana 1606 kertaa, keskimäärin 30 kertaa päivässä.

Kokoontumisrajoitusten muututtua kesäkuun alussa järjestettiin ulkoilmatilaisuudet Tikkurilassa Kaupungintalon edustalla sekä Myyrmäessä Paalutorilla. Tikkurilassa kävi 20 ja Myyrmäessä 25 yleiskaavasta kiinnostunutta osallista.

Nähtävilläolon aikana suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat maanantaista keskiviikkoon klo 9-11. Tarvittaessa kysyjiä ohjattiin eteenpäin kuntaorganisaatiossa, jos kysymys ei koskenut yleiskaavaa. Nähtävilläolon aikana saatiin kaikkiaan 61 puhelua. Lisäksi kysymyksiä saatiin yleiskaavoituksen sekä suunnittelijoiden sähköpostiin useita kymmeniä. Kaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia perinteisin kirjein, sähköpostitse sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta. Muistutuksia saatiin kaikkiaan 332 kappaletta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Suojelualueiden maanomistajia tiedotettiin yleiskaavaehdotuksen ratkaisuista kirjeitse. Kirjeessä informoitiin yleiskaavaehdotuksesta, alueiden suojeluperusteista sekä nähtävilläoloajasta ja muistutustenjättämisestä. Kirjeitä lähetettiin yhteensä 81 kpl.

Lisäksi yleiskaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot tärkeimmiltä viranomaistahoilta sekä kaupungin sisällä muilta toimialoilta. Poikkeustilan vuoksi lausunnonantajien infotilaisuus järjestettiin verkossa Microsoft Teams-sovelluksen välityksellä. Yleiskaavaehdotuksesta saatiin 30 lausuntoa. Lausunnoista ja niihin annetuista vastineista laaditaan oma tiivistelmäraportti.

Kuva 1) Yleiskaavan vuorovaikutus lukuina. Yleiskaavan nähtävilläolon aikana hyödynnettiin erilaisia viestintä- ja vuorovaikutuskanavia mahdollisimman laajasti. Lisäksi kesäkuun alussa järjestettiin toritapahtumat Tikkurilassa ja Myyrmäessä, joissa kävi yhteensä 45 henkilöä.

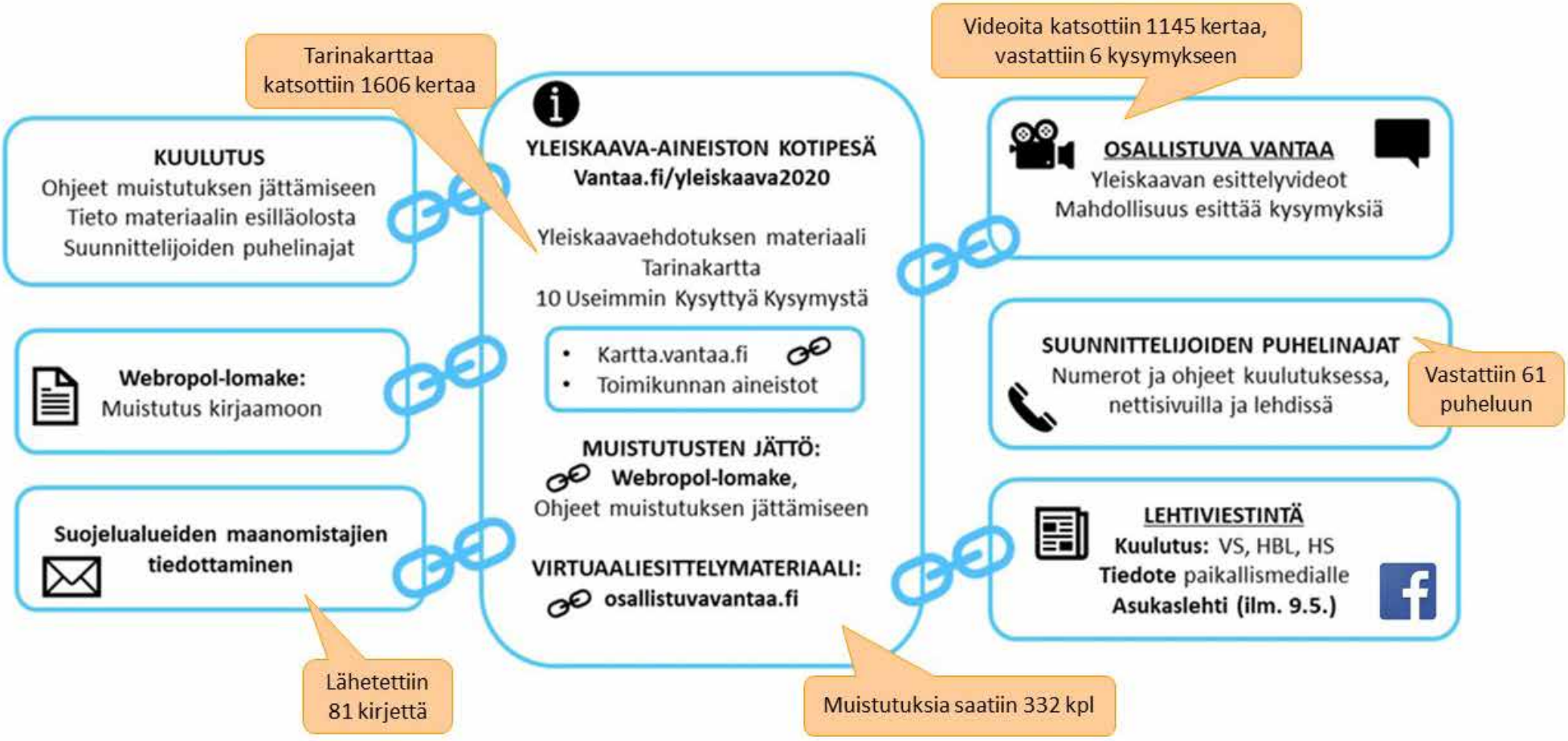

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

1.2. Yhteenveto muistutuksista

Maankäyttö- ja rakennuslaki linjaa 65 § kaavaehdotuksen nähtävilläolosta seuraavasti: ”Kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa (muistutus). Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.” Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 § täsmentää lakia yleiskaavaehdotuksen osalta mm. nähtävillä olon keston osalta.

Yleiskaavan pidennetyn nähtävilläolon aikana (22.04.-18.06.2020) yleiskaavaehdotuksesta otettiin vastaan muistutuksia perinteisin kirjein tai sähköpostitse (47%) sekä netin välityksellä sähköisen muistutuslomakkeen kautta (53%). Muistutuksia saatiin kaikkiaan 332 kappaletta. (Kuva 2.)

Kuva 2.) Muistutuksia saatiin tasaisesti sekä sähköisen muistutuslomakkeen kautta että perinteisesti sähköpostilla tai kirjeitse.

Suurin osa muistutusten jättäjistä olivat yksityishenkilöitä (278 kpl), joiden lisäksi muistutuksia saatiin järjestöiltä ja yhdistyksiltä (20kpl) sekä yrityksiltä (15 kpl). (Kuva 3.)

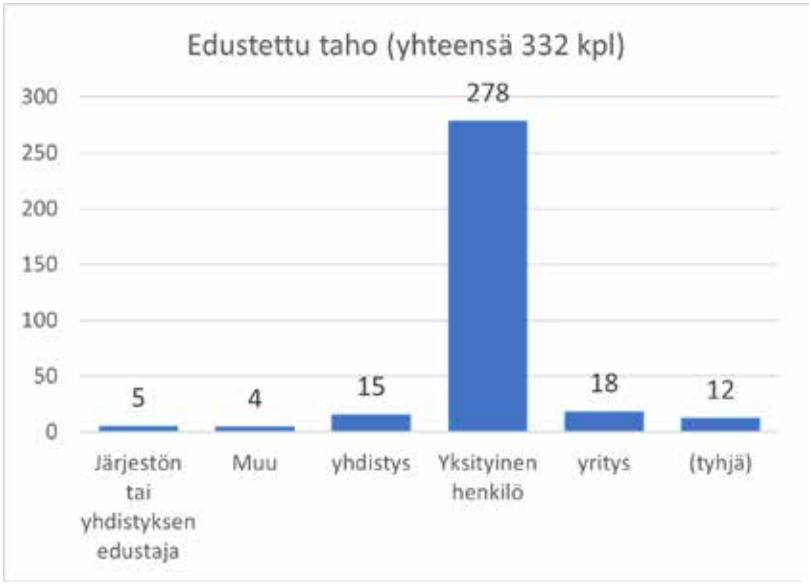

Kuva 3.) Muistutusten jättäjien edustetut tahot. Eniten muistutuksia saatiin yksityishenkilöiltä.

Muistutuksia saatiin tasaisesti kaikilta suuralueilta. Eniten yksittäisiä muistutuksia saatiin Tikkurilan, Aviapoliksen sekä Koivukylä-Korson suuralueita koskevista yleiskaavaratkaisuista. (Kuva 4.)

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

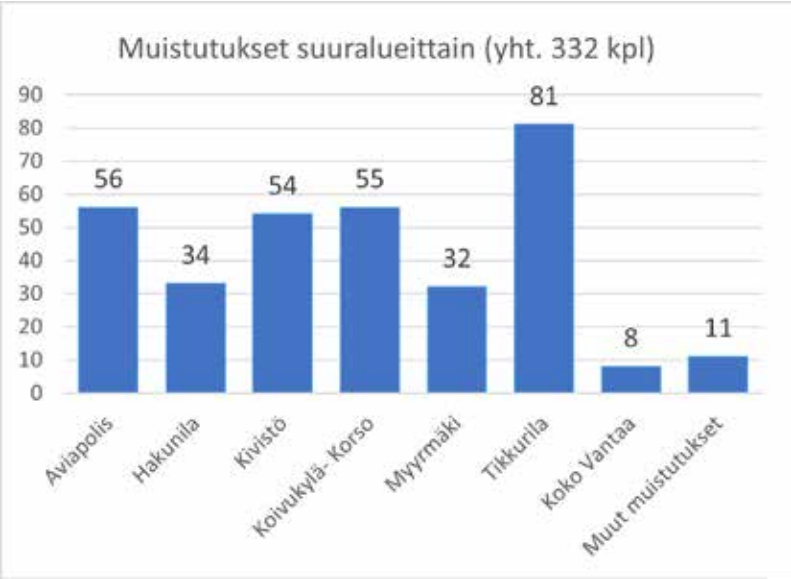

Kuva 4.) Muistutusten määrä suuralueittain. Eniten yksittäisiä muistutuksia saatiin Tikkurilan, Aviapoliksen sekä Koivukylä-Korson suuralueita koskevista yleiskaava-asioista.

Eniten muistutuksia saatiin merkittävimmistä kaupunkirakenne- ja liikennejärjestelmämuutoksista. Maantie 152 YVA-selostus oli nähtävillä lähes saman aikaisesti: osa palautteesta oli saman sisältöistä molemmissa. Yleiskaavan Maantien 152 jatketta koskevissa muistutuksissa painotettiin, että tie tulisi säilyttää voimassa olevan yleiskaavan mukaisella linjauksella. Tietä ei haluta pilaamaan luontoa, maisemaa tai maatiloja. Mikäli jatkeesta pitää jotain toteuttaa, niin vain Tuusulanväylän ja Myllykyläntien välinen osuus (hankkeen YVA-selostuksen mukainen vaihtoehto 0+).

Vantaan ratikasta saatiin palautetta erityisesti Vaaralasta liittyen ratikan aiheuttamaan meluun, tärinään sekä ratikan varikkoon ja sen ympäristövaikutuksiin. Lisäksi ratikan reitillä osittain katualueella sijaitseva kampaamo ja sen säilyminen nähtiin tärkeäksi asiaksi. Ratikkaan liittyvät yksityiskohtaisemmat suunnittelukysymykset ja vaikutusten arvioinnit toteutetaan ratikan suunnitteluprosessin yhteydessä. Ratikan suunnitelmien vuorovaikutus on tarkoitus käynnistää syksyllä 2020 yhteisellä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla, joka kattaa kaavarungot, asemakaavat ja katusuunnitelmat.

Asumisen yleismerkintä A keräsi muistutuksia eri puolilta Vantaata. Erityisesti puhuttivat paikat, joissa asumisen rajausta tai kaavamerkintää oli muutettu voimassa olevasta yleiskaavasta. Etenkin pientaloalueet, jotka on merkitty yleiskaavaan asumisen (A) -alueiksi, keräsivät paljon muistutuksia asukkailta. Eniten muistutuksia tuli Minttutien ympäristöstä Tikkurilasta ja Johdintien alueelta Pakkalasta. Lisäksi yleiskaavan virallisen nähtävilläolon jälkeen saatiin yhteydenottoja pientaloalueiden asukkailta mm. Jyvätieltä. Yhteydenotot olivat saman sisältöisiä kuin esimerkiksi Minttutieltä tulleet muistutukset. Saadun palautteen perusteella on arvioitu, että asuinalue - määräystä on edelleen tarve selkiyttää.

Myös viheralueiden säilyttämisestä saatiin muistutuksia mm. Rekolanmetsästä sekä Ylästön eteläreunasta. Alueiden luonto- ja virkistysarvot halutaan säästää rakentamiselta. Ylästössä on kyse jo voimassa olevassa yleiskaavassa rakentamiseen osoitetuista, mutta vielä rakentamattomasta alueesta. Rekolanmetsän rakennettavaksi varattua aluetta on laajennettu voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna.
Luonnonsuojelualue-ehdotuksista saatiin muistutuksia yksityisiltä kiinteistönomistajilta, joista suurin osa vastusti alueilleen esitettyjä luonnonsuojelualuevarauksia.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 5) Kohteet, joista jätettiin useampi (>1 kpl) muistutus. Lisäksi saatiin 57 yksittäistä teemaa tai aihetta koskevaa muistutusta.

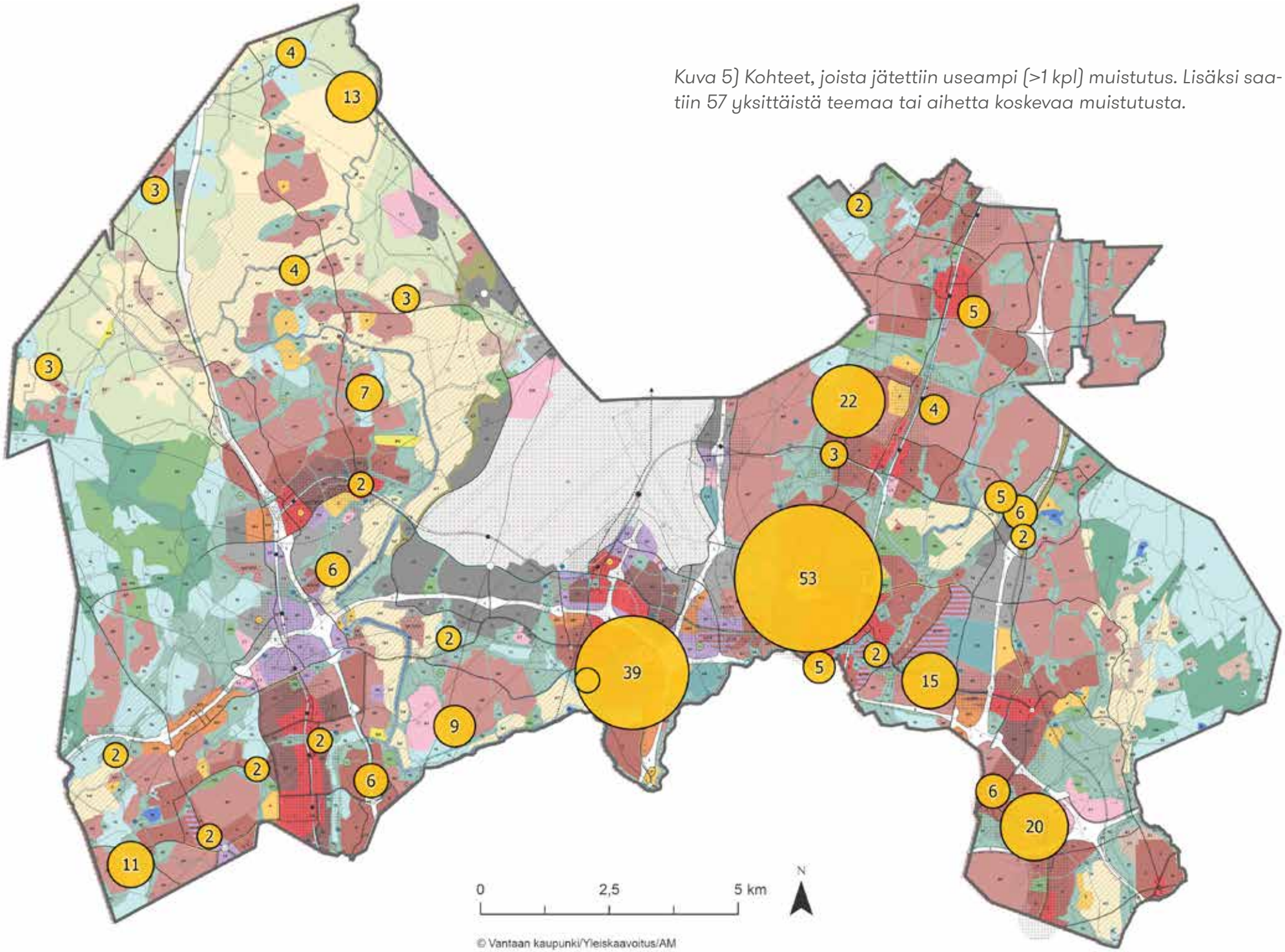

1.3. Lukuohje

Tähän raporttiin on koottu kaikki yleiskaavasta saadut muistutukset suuralueittain. Lisäksi koko kaava-aluetta ja prosessia koskevat muistutukset on käsitelty omassa kappaleessaan. Samaa aihealuetta käsittelevistä muistutuksista on laadittu yhteinen yhteenveto toiston välttämiseksi ja luettavuuden parantamiseksi. Vastaukset on laadittu aiheittain ja alueittain, joten muistutuksen jättänyt löytää yhteenvedon ja vastauksen oman aiheensa tai alueen kohdalta. Tietosuojakäytäntöjen vuoksi jokaiselle muistutuksen jättäjälle on annettu yksilöivä anonyymi tunniste MXXX (esim. M102). Otsikoiden alle on kirjattu, kuinka paljon yksittäisiä muistutuksia kustakin aihealueesta on vastaanotettu. Myös muistutuksiin sisältyneet yksilöivät tunnisteet, kuten kiinteistönumerot tai katuosoitteet on jätetty pois.

Ruotsinkieliset muistutukset on referoitu ja tiivistetty ruotsiksi, ja niihin on vastattu suomen ja ruotsin kielellä.

1.4. Inledning

Under generalplanens förlängda framläggningstid (22.04–18.06.2020) inlämnades anmärkningar om generalplaneförslaget enligt följande: per brev eller e-post (47 %), på webben via en elektronisk anmärkningsblankett (53 %). Allt som allt 332 anmärkningar lämnades in. (Bild 2.) Det var främst privatpersoner (278 st.) som lämnade in anmärkningar, men också organisationer och föreningar (20 st.) och företag (15 st.). (Bild 3.) Det kom anmärkningar från alla storområden. Största delen av anmärkningarna gällde generalplanelösningarna för storområdena Dickursby, Aviapolis och Björkby-Korso. (Bild 4.)

Anmärkningarna gällde främst ändringar i stadsstrukturen och trafiksystemen. Miljökonsekvensbedömningsrapporten (MKB) om Landsväg 152 hölls framlagd praktiskt taget samtidigt: en del av responsen hade samma innehåll. I anmärkningarna som gällde fortsättningen av Landsväg 152 i generalplanen betonades att vägen borde bevaras enligt den gällande generalplanens dragning. Man vill inte att vägen förstör naturen, landskapet eller lantbruken. Om fortsättningen av vägen måste genomföras, så då endast avsnittet mellan Tusbyleden och Kvarnbyvägen (alternativet 0+ i enlighet med projektets MKB-rapport).

Respons om den s.k. Vandabanan inkom främst från Fagersta och gällde buller och skakningar som orsakas av spårvagnarna, spårvagnsdepån och dess miljökonsekvenser. Dessutom ansåg man att det är viktigt att bevara frisersalongen som ligger vid spårvagnsrutten och delvis i gatuområdet. Mer detaljerade planeringsfrågor och konsekvensbedömningar som gäller Vandabanan verkställs i samband med Vandabanans planeringsprocess. När det gäller växelverkan vid beredningen av Vandabanans planer ska att ett gemensamt program för deltagande och bedömning göras upp under hösten 2020. Programmet omfattar dispositionsplaner, detaljplaner och gatuplaner.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Anmärkningar som gällde den allmänna beteckningen A för boende lämnades in från olika delar av Vanda. Anmärkningarna handlade särskilt om sådana platser och områden där avgränsningen eller planbeteckningen för boendet hade ändrats från den gällande generalplanen. I synnerhet de småhusområden som betecnats som områden för boende (A) i generalplanen fick många anmärkningar av invånarna. Störstdelen gällde Myntavägens omgivning i Dickursby och Kabelvägens område i Backas. Invånare från småhusområdena bl.a. Spannmålsvägen tog också kontakt efter generalplanens offentliga framläggningstid.
Kontakterna gällde samma saker som anmärkningarna från till exempel Myntavägen. Man har bedömt att bestämmelsen för bostadsområdet behöver förtydligas ytterligare utifrån den inlämnade responsen.

Anmärkningar om bevarande av grönområden lämnades också in, bland annat från Räckhalsskogen och Övitsböles södra sida. Områdets natur- och rekreationsvärden vill skyddas från byggandet. I Övitsböle är det fråga om ett område som redan i den gällande generalplanen anvisats för byggande, men som ännu är obebyggt. Området som reserverats för byggande i Räckhalsskogen har utvidgats om man jämför med den gällande generalplanen.

Anmärkningar om förslagen till naturskyddsområden lämnades in av privata fastighetsägare som till största delen motsatte sig de föreslagna reserveringarna för naturskyddsområden i sina områden.

I denna rapport har man sammanställt alla anmärkningar om generalplanen som lämnades in per storområde. De anmärkningar som gäller hela planområdet och processen har dessutom behandlats i ett eget stycke. De anmärkningar som behandlar samma tema har sammanfattats till en text för att undvika upprepning och förbättra läsbarheten. Svaren har sammanställts per tema och område, och de som lämnat in en anmärkning hittar sammandraget och svaret under det egna temat eller området. Av dataskyddsorsaker har alla som lämnat in en anmärkning getts en anonym identifieringskod MXXX (t.ex. M102). Under rubrikerna anges hur många enskilda anmärkningar som har lämnats in per respektive tema. Identifierbar information, t.ex. fastighetsnummer eller gatuadresser har lämnats bort.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2. Muistutukset yleiskaava-ehdotuksesta

2.1. Koko kaava-aluetta ja prosessia koskevat muistutukset

2.1.1. Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja viheralueet

M9, M189

Muistuttajat ovat huolissaan asuinalueiden tiivistämisestä. Levottomuuksien uskotaan lisääntyvän, kun ihmiset asetetaan niin lähekkäin, eikä rakentamisessa selvästikään ole mielessä ihmisten hyvä vaan raha. Yleiskaavaluonnoksessa 2020 ollaan ottamassa merkittävä määrä nykyisiä metsäalueita rakennusmaaksi.

Kaavaehdotuksessa on jätetty kokonaan huomioimatta näiden aikaisemmin rakennettujen alueiden lähellä olevien metsien merkitys virkistyskäytössä ja asumisviihtyvyyttä lisäävänä tekijänä. Kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen huomioivan arvioinnin tulisi ottaa huomioon myös alueen muut arvot kuin vain ekologinen lokero. Kaavasuunnitelma 2020 perusteella vaikuttaa siltä, että Vantaa on päättänyt luopua kokonaan yhtenäisestä metsäisestä ”keskuspuistosta” Itä-Vantaan alueella.

Kaavasuunnitelmassa tulee huomioida lähimetsäalueet tarkemmin myös virkistysalueina sekä asumisen laatua nostavana elementtinä.

Kaavasuunnitelman systemaattinen vika on, että sen ensisijainen tavoite on kategorinen massiivinen sisäänpäin kasvu, jota perustellaan kestävällä kehityksellä. Kaavasuunnitelma ei ota huomioon nykyisten asukkaiden tarpeita ja asukasviihtyvyyttä samassa mittakaavassa.

Kestävä kehitys sisältää taloudellisen näkökulman lisäksi elementtejä ekologisesta sekä kulttuurillisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Kaavasuunnitelma tulisi arvioida uudelleen siitä näkökulmasta, mikä on Vantaan todellinen kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen periaatteet huomioiva asukasmäärän nousupotentiaali.

Kaavasuunnitelmassa kaupunkimainen rakentaminen pyritään keskittämään ns. kaupunkikeskustoihin (Tikkurila, Myyrmäki, Kivistö). Tämä on kestävän kehityksen näkökulmasta perusteltua. Näissäkin tiivistämishankkeissa tulee kuitenkin huomioida kaupunkikeskustojen viihtyisyys.

Koronapandemia saattaa vaikuttaa ihmisten haluun asua väljemmin rakennetuissa ympäristöissä. Riittävän laajoja viheralueita tulee säilyttää myös kaupunkirakentamisen alueella. Yleiskaavasuunnitelma ei ota huomioon pandemian aiheuttamaa muutostarvetta. Vantaa on ainoa pääkaupunkiseudun iso kunta, joka pystyisi tarjoamaan pientaloasumista pääkaupunkiseudulla hyvien kulkuyhteyksien (sekä julkisen liikenteen että henkilöauto) alueella. Vantaan alueen näkeminen vain

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

lähiöpotentiaalina on valitettava ilmiö, johon Vantaan omatkin päättäjät näyttävät juuttuneen. Kaavasuunnitelman tulee mahdollistaa myös pientalovaltainen asumistyyli myös joukkoliikenteen saavutettavilla alueilla. Tämä on mahdollista lisäämällä AP-alueiden määrää nykyisessä ehdotuksessa. Valittu kaavaratkaisu (A-tyypin suosiminen) valitettavasti ohjaa rakennusliikkeet suunnittelemaan alueet betoniläh iöajattelun pohjalta, eikä esimerkiksi merkittäviä innovaatioita kuten puurakentamisen laajenemista tulla Vantaalla näkemään.

Kaavasuunnitelmassa 2020 on lähdetty kategorisesti laajentamaan A-tyypin alueita myös sellaisille alueille, missä niitä ei ole aikaisemmin ollut. Vantaalla on valtava massa teknisen käyttöikänsä päässä olevaa tai siihen kohta tulevaa rakennuskantaa. Kaavasuunnitelmassa A-tyypin massarakentaminen tulisi keskittää näiden vanhojen alueiden uudelleenrakentamiseen eikä varata niille uutta rakennusmaata.

Huomiot liittyen Rekolanmäen ja Leinelä 2 alueeseen

Rekolanmäen alueen rakennustapa on muutettu A-tyypiksi vanhan kaavan A2-tyypistä. Muutos ei ole kestävästi perusteltu. Rekolanmäen ja Leinelä 2 alue nojautuu Asolan pientaloalueeseen sekä välillisesti Ilolan pientaloalueeseen. Aluetyypin muuttaminen kaavassa on räikeässä ristiriidassa alueen nykyisen rakennustyypin sekä tiheyden suhteen. Sekä Asolalla että Ilolalla on oma, Vantaalla hyvin omaleimainen ja karismaattinen, miljöönsä. Kaavaluonnoksessa alueen tyyppi tulisi olla AP. Kaavassa alueelta on perustelematta poistettu varaus yleishyödylliseen rakentamiseen, vaikka Leinelän alueella on pulaa mm. päiväkotipalveluista.

Kaavasuunnitelmasta Luontoliitolle annetussa vastineessa Rekolanmäen alueen merkittävää laajentamista metsäalueelle on perusteltu hyvin arveluttavasti jo olemassa olevalla asemakaavalla. Rakennetun alueen laajentaminen alueen pohjoisosassa on perusteltu joukkoliikennesaavutettavuudella sekä kategorisella perustelulla alueen metsänpohjan iästä (40 vuotta, entinen peltoalue). Lisäksi Rekolanmäen pohjoisosien rakentamisen perustelu joukkoliikenneyhteyksillä on vähintään outo, koska alue ei enää kuulu Kehäradan vaikutuspiiriin etäisyyden perusteella. Alueen viheralueiden koossa tulee noudattaa minimisuositustasoja, ja luontoarvot tulee arvioida perustuen siihen paremmin sopiviin mittareihin, eikä vain metsän ikään.

Rekolanmäen alueen laajaa lisärakentamista määriteltäessä on täysin jätetty huomioimatta Kylmäojankorven luonnonsuojelualueeseen Tuusulan puolelta kohdistuva paine. Ainoaksi viherkäytäväksi on jäänyt alueen itäpuolinen metsäalue, jota nyt tehty kaavaluonnos kutistaa merkittävästi. Kaavaluonnoksessa Rekolanmäen huippu on jätetty virkistysalueeksi tiiviin rakentamisen keskelle. Tällä kaavaluonnoksella paine suojelualuetta kohtaan kasvaa entisestään ja Rekolanmäen huippu jää vain kaupunkipuistoiksi, eikä aluetta voida enää pitää luonnonmukaisina metsäalueina. Tehty kaavaehdotus 2020 pienentää Ilola-Korso alueen metsäaluetta epätasapainossa kokonaisuuteen nähden ja jättää alueen eteläosan lähes ilman laajempaa lähimetsäaluetta. Kaavasuunnitelmaan ehdotettu rakennetun alueen laajuus ei ole kestävä Kylmäojan korven luonnonsuojelualue huomioiden ja alueen koko tulee palauttaa yleiskaavan 2007 tasolle.

Rekolanmäen metsäalueiden rakentamisella poistetaan alueelta viimeinen ehjä lähimetsä. Jäljelle jäävät alueet ovat käytännössä voimalinjojen suoja-alueita. Tämä yksityiskohta rajoittaa alueen saavutettavuutta tietyille erityisryhmille, kuten sydämentahdistinpotilaat, joiden liikkuminen voimalinjojen läheisyydessä on kiellettyä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Kaupungistuminen on ilmiö, joka koskee myös Helsingin seutua. Asukasluvun kasvu ei ole tavoite, vaan siihen varaudutaan, jotta muillakin kuin nykyisillä asukkailla olisi mahdollisuus asua pääkaupunkiseudulla.

Kestävyys on asetettu yleiskaavan 2020 tavoitteiden raamiksi. Yleiskaava 2020 tavoitteet (Kaupunginhallitus 22.1.2018) -raportissa on tulkittu kestävyyden ulottuvuuksia maankäyttöön. Maapallon kantokyky on kestävyyden kivijalka. Ekologista kestävyyttä yleiskaavassa on mm. se, että viherrakenne turvaa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä ja tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa kestävää liikkumista ja säästää viheralueita rakentamiselta. Sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä ovat mm. eriytymiskehityksen hidastaminen ja alueiden tasapainoinen kasvu, elinympäristön laatu, liikkumisyhteyksien kehittäminen ja aineellisen kulttuuriperinnön vaaliminen. Elinympäristön laatua ovat muun muassa hyvin saavutettavat, riittävän laajat ja monipuoliset virkistysalueet. Kestävän kehityksen raami tuottaa keskenään ristiriitaisia tavoitteita, joita yleiskaavassa on sovitettu yhteen.

Yleiskaavassa sovitetaan yhteen erilaisia, monesti keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa (Vantaan kaupunki 2016) on esitetty Vantaan joukkoliikennevyöhykkeet. Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeiltä. Lisäksi yleiskaavaan merkittiin kestävän kasvun vyöhykkeet 600 metrin etäisyydelle juna-asemista ja 400 metrin etäisyydelle raitiotielinjasta.

Vantaan viherrakenneselvityksessä (Mäkynen Anne 2017) analysoitiin virkistysalueiden saavutettavuutta monilla eri analyyseillä. 97 %:lla kaikista vantaalaisista ja 100 %:lla asemakaavoitetun alueen asukkaista on vähintään puolen hehtaarin kokoinen virkistysalue enintään kolmensadan metrin etäisyydellä kotoa. Vaikka yleiskaavan pääasiallinen ratkaisu väestönkasvun aiheuttamaan rakentamisalueiden tarpeeseen on kaupunkirakenteen tiivistäminen, on siitä huolimatta haluttu merkintöjen ja määräysten avulla huolehtia siitä, että ympäristöt säilyvät ja kehittyvät vehreinä. Määräyksissä edellytetään, että asuinalueilla tulee olla riittävästi virkistysalueita, ja että useimpia alueita on toteutettava vihertehokkaasti. Vihertehokkuus on laskentatyökalu, jolla osoitetaan, että rakennettaville alueille jää tai istutetaan riittävästi kasvillisuutta. Alueiden sisäisen vehreyden säilymistä ja lisääntymistä korostavat myös virkistysalueyhteysviivat, joka on uusi merkintä yleiskaavassa 2020.

Yleiskaavan rakennettavien maankäyttöluokkien sisällä on asemakaavoitettuja viheralueita. Asemakaavaa voidaan muuttaa, ja silloin yleiskaava määräyksineen ohjaa asemakaavan muutosta. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.”

Muistutuksessa toisaalta toivotaan viheralueiden säilyttämistä ja toisaalta väljien pientalotonttien varaamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Nämä tavoitteet ovat keskenään ristiriitaisia. Väljä asuminen pientalossa tarkoittaa sitä, että maata käytetään paljon per henki, eikä riittävää väestöpohjaa toimivalle joukkoliikenteelle synny. Pientaloasumisen hyviä puolia, kuten omia pihoja, on mahdollista saavuttaa talo- ja asuntotyypeiltään monimuotoisissa ympäristöissä, joiden syntymiseen A-merkinnällä pyritään. Yleiskaavassa Vantaan maankäyttöä on suunniteltu siten, että Vantaalle ominaisia laajoja pientaloalueita säilyy, ja edellisen yleiskaavan määrittämä viheralueverkosto säilyy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

lähes ennallaan. A-alueilla mahdollistetaan kaupunkirakenteen tiivistyminen siten, että nykyisten pientaloalueiden ominaispiirteitä vaalitaan. Rekolanmetsän reuna on yksi niistä harvoista alueista, joilla rakentamista laajennetaan voimassa olevan yleiskaavan määrittelemälle viheralueelle. Rekolanmetsästä on kirjoitettu oma vastine, johon on koottu vastauksia lukuisten eri muistuttajien esittämiin huolenaiheisiin. Katso Rekolanmetsää koskeva vastine Rekolanmetsää käsittelevästä kappaleesta.

Ekologisille yhteyksille on laaditussa selvityksessä arvioitu suositeltavia minimileveyksiä. Suositus on yksi asia maankäytön palapelissä, eikä sitä voida jokaisessa kohdassa kirjaimellisesti noudattaa.

2.1.2. Loma-asumisen alueet

M82

Siirtolapuutarhojen (loma-asuntoalueet RA) määrää ja kokoa tulee kasvattaa yleiskaavaan, sillä tulevaisuudessa vantaalaiset haluavat viettää myös vapaa-aikansa lähellä koteja.

Vastine

Siirtolapuutarhojen tarvetta ja sijoittamista Vantaalle on tutkittu Siirtolapuutarhaselvityksissä, osat I (FCG 2011) ja II (Anne Mäkynen 2014). Osassa II on esitetty mahdollisia paikkoja siirtolapuutarhoille, vaikka yksikään alueista ei kaikilta osin ole paikkana ihanteellinen. Monet selvityksessä ehdotetuista paikoista sijaitsevat yksityisellä maalla. Maanomistajat eivät ole osoittaneet kiinnostusta siirtolapuutarhojen perustamiseen maillensa. Mahdollisten toteuttamishankkeiden jatkoselvityksissä on alueiden soveltuvuus tutkittava yksityiskohtaisesti. Tällöin vasta voidaan tutkia, onko jokin ao. alueen heikkous voitettavissa. Asemakaava siirtolapuutarhaa varten voitaisiin hyviksi osoittautuneille paikoille näiden selvitysten perusteella laatia.

2.1.3. Rakentamattomat asuntoaluevaraukset

M68, M69, M74, M228

Huolenaiheena on Vantaan kaupunkirakenteen täydennys ja tiivistäminen suhteessa ympäristön vehreyden ja luontoelementtien säilymiseen.

Muistuttaja pitää mittavana ongelmana yleiskaavan mahdollistamaa mittavaa rakentamista, katsoo että kaava mahdollistaa metsäkadon Vantaalla. Muistutuksessa nostetaan esiin seuraavat ongelmakohteet: Asumisen varaukset Linnaisten (AP), Friimetsän (AP), Rekolanmetsän (A), Metsolansuon (AP), Hanabolen (A) ja Kalkkikallion (A-varaus Kehä 3:n pohjoispuolella, Kivistön aseman itä- ja kaakkoispuoliset metsät, Westerkullan peltojen pohjoispuoli (A) ja Länsisalmen keskusta (A). Ongelmallisia ovat myös työpaikkavaraukset Petaksessa (TY-varauksen länsi- ja itäpuoli), Tyttömäellä (SL--varauksen eteläpuoli), sekä luontoalueiden huomiointi maantie 152:n linjauksessa ja toteuttamisessa (Josvaholm, Königstedtin vuori, muut Reunan luontoalueet).

Muistuttaja vastustaa yleisesti uuden rakentamisen osoittamista metsäisille alueille, metsien sijaan rakentaminen tulisi ohjata joutomaille. Erityisen lähimetsien hävittäminen uhkaa ihmisten hyvinvointia ja terveyttä, ja voi pakottaa ihmiset matkustamaan autolla päästääkseen metsään tai luontoon. Muistuttajan mielestä uhanalaiset ja harvinaiset lajit tulisi yleiskaavassa ottaa huomioon, ja kaikissa Vantaan metsissä tulisi toteuttaa vastaava kääpätutkimus mitä Savola & Wikholmin ovat tehneet. (Savola & Wikholm: Vantaan kääpätutkimus 2003/2004).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa selitettiin valitettavan monitulkintaisesti Vantaan metsien tulevaisuutta koskevia lukuja, ja syntyi väärinkäsitys, että uuden yleiskaavan takia jopa kolmannes Vantaan metsistä rakennettaisiin. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa metsäisten alueiden rakentumista on tarkennettu. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa todetaan, että Vantaan noin 9400 hehtaarin metsäalueista yli 50 hehtaarin metsäalueita on noin 4800 hehtaaria, ja näistä rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoitusalueilla on 725 hehtaaria. Tämä luku on lähellä yleiskaavan todellista vaikutusta metsiin.

Yleiskaavassa nimenomaan säästetään laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Kaupungin rakentamiseen osoitettua pinta-alaa ei olla lähdetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Väestönkasvupaineessa sekin olisi yksi vaihtoehto. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin yleiskaavassa 2007. Luonnosvaiheessa käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja yleiskaavan 2007 viheralueilla, mutta useimmista luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia.

Luontovaikutusten arvioinnissa tehtiin paikkatietoanalyysi, jossa kaikki puustoiset alueet ja yleiskaavan rakennettavat maankäyttöluokat laitettiin päällekkäin ja laskettiin rakennettavilla maankäyttöluokilla olevien puustoisten alueiden pinta-ala. Puustoista aluetta on Vantaan jo nykyisin rakennetuilla alueilla runsaasti. Tämä kertoo Vantaan rakennettujen alueiden vehreydestä ja virkistysalueiden hyvästä saavutettavuudesta. Vantaan viherrakenneselvityksessä (Anne Mäkynen 2017) analysoitiin virkistysalueiden saavutettavuutta monilla eri analyyseillä. 97 %:lla kaikista vantaalaisista ja 100 %:lla asemakaavoitetun alueen asukkaista on vähintään puolen hehtaarin kokoinen virkistysalue enintään kolmensadan metrin etäisyydellä kotoa. Yleiskaavaehdotuksessa on haluttu korostaa alueiden vehreyden tärkeyttä mainitsemalla määräyksissä erikseen, että asuinalueilla tulee olla riittävästi virkistysalueita, ja että alueita on toteutettava vihertehokkaasti. Rakennettavien maankäyttöluokkien päällä kulkee virkistysalueyhteysviivoja, jotka useimmiten tukeutuvat asemakaavoitettuun virkistysalueverkostoon.

Yleiskaavan rakennettavien maankäyttöluokkien sisällä siis on metsiä asemakaavoitetuilla viheralueilla. Asemakaavaa voidaan muuttaa, ja silloin yleiskaava määräyksineen ohjaa asemakaavan muutosta. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.”

Yleiskaava ei siis missään tapauksessa aiheuta sitä, että kaikki asemakaavoitetuilla viheralueilla olevat metsät rakennettaisiin.

Yleiskaavan taustalla on lukuisia luontoa ja kulttuuriympäristöä koskevia selvityksiä. Niiden perusteella yleiskaavaan on merkitty luonnonsuojelualueita ja muita viheralueita sekä kulttuuriympäristön suojelua koskevia aluerajauksia ja määräyksiä.

Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runko on Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisessa viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuk-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

sessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen noin neljän hehtaarin verran ja muotoiltu uudelleen perustuen luonnon ja maiseman arvoihin. Yleiskaavassa 2020 aluerajaukset ovat suurpiirteisempiä kuin yleiskaavassa 2007.

Yleiskaavaehdotuksessa Kehäradan pohjoispuolelta pääradan varrelle ulottuvan lähivirkistysalueen pinta-ala on yli 160 hehtaaria. Kylmäojankorven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelualueen pinta-ala on n. 37 hehtaaria. Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (Elmo) on yli 30 hehtaaria. Yhteensä yleiskaavaehdotukseen varattu viheralue on siis yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen kokonaisuus. Rekolanmetsän alue ei suurimmaksi osaksi ole Vantaan kaupungin omistuksessa. Tällä hetkellä alue on virkistyskäytössä jokamiehenoikeudella. Yleiskaavaan ollaan varaamassa laajaa, yhtenäistä viheraluetta paljolti juuri muistutusten jättäneiden ihmisten mainitsemista monista hyvistä syistä siitä huolimatta, että maanomistaja toivoisi alueiden laajempaa varaamista rakentamiseen.

Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida juurikaan pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan, ja vaikka yleiskaavassa suurin osa kasvusta sijoittuu jo rakentamiseen osoitettujen alueiden sisälle, on jonkin verran myös viheralueita esitetty rakennettaviksi. Asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa (Vantaan kaupunki 2016) on esitetty Vantaan joukkoliikennevyöhykkeet. Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeiltä. Yleiskaavaan merkittiin kestävän kasvun vyöhykkeet 600 metrin etäisyydelle juna-asemista ja 400 metrin etäisyydelle raitiotiestä. Kaikki rakentaminen ei mahdu pelkästään asemien ja ratikan ympäristöön rajatuille kestävän kasvun vyöhykkeille. Kaikkia kestävän kasvun vyöhykkeitä ei myöskään voida rakentaa täyteen johtuen luonnon ja maiseman arvoista ja virkistyskäytön tarpeista ja olemassa olevasta rakennuskannasta. Yksi tällainen arvokas alue on Leinelän aseman länsi- ja eteläpuolella.

Yleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen rakentamisen sijoittamista Leinelän ympäristön kestävän kasvun vyöhykkeelle pohjoisemman alueen sijasta tutkittiin, mutta todettiin alueen luonnon ja virkistyskäytön arvot vielä suuremmiksi kuin pohjoisempana. Alueella on mm. lehtomaista kangasta tai lehtoa, jonka puusto on iäkästä tai vanhaa. Simonkylänpuisto haluttiin säilyttää yhtenäisenä, monipuolisena virkistysaluekokonaisuutena. Lisäksi metsäinen ekologinen yhteys kapenisi, jos koko Leinelän aseman kestävän kasvun vyöhyke rakennettaisiin. Rakentamisen sijoittamista Ilolanojan päälle ei tutkittu puroympäristön monien luonto- ja virkistysarvojen takia. Leinelän aseman ympäristön sijasta rakentamista osoitettiin pohjoisemmaksi entisen pellon alueelle, jonka joukkoliikennesaavutettavuus ei ole yhtä hyvä, mutta jonka luontoarvot ja virkistyskäytön mahdollisuudet ovat vähäisemmät, ja Leinelästä pohjoiseen alueelle, jonka metsä ei ole yhtä vanhaa kuin asemanseudulla. Viheralueelle jää kallioiden ja kosteiden alueiden muodostamia kokonaisuuksia. Pohjoisessa maisemallisesti hieno korkea kalliomäki jätettiin viheralueeksi, joka liittyy Elmon urheilupuiston alueeseen.

Yleiskaavassa esitetään laajojen viheralueiden verkosto. Jos laki olisi sellainen, että yleiskaavaa ei laadittaisi, vaan siirryttäisiin suoraan asemakaavoitukseen, olisi todennäköistä, että laajoja viheraluekokonaisuuksia ei saataisi varattua, vaan viheralueet pirstaloituisivat. Maankäyttö- ja rakennuslain 4 § mukaan kunnan tehtäviin kuuluu tehdä kaavoja kahdessa eri mittakaavassa: yleiskaavoja ja asemakaavoja. Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet kunnassa. Yleiskaavan määräykset määrittelevät tarkemmin sitä, millaisina alueiden pitäisi kehittyä. Asuinalueen määräyksessä mm. todetaan, että alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhtey-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

dessä tutkitaan ja suunnitellaan, mitkä alueet asuinalueen sisällä tai reunoilla jäävät viheralueiksi. Asemakaavassa siis määritellään yleiskaavaa pienipiirteisempi viheralueverkosto.

Friimetsässä on voimassa olevassa yleiskaavassa matala ja tiivis asuntoalue. Yleiskaavaehdotukseen 2020 aluevarausta on luontoarvojen takia pienennetty väestönkasvupaineesta huolimatta ja aluevaraus on muutettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi, jonka määräyksessä mm. kehotetaan säilyttämään riittävästi virkistysalueita. Kalkkikallion läheisyydessä ei ole rakentamattomia alueita varattu rakentamiseen. Kehä III:n pohjoispuolinen Variskallion alue on asemakaavoitettua viheraluetta. Valkoisenlähteentien varrelle tien molemmin puolin on haluttu luoda asuinrakentamisen mahdollisuus alueelle, jolla yleiskaavassa 2007 on teollisuus- ja varastoalueita (T ja TY) ja lähivirkistysaluetta. Valkoisenlähteentie on katukuvan kehittämisvyöhykettä Tikkurilan keskustaan saakka. Kadun varrelle halutaan luoda viihtyisä rakennetun ympäristön kokonaisuus, jossa katua pitkin on houkuttelevaa kävellä tai pyöräillä alle kahden kilometrin matka Tikkurilan keskustaan. Alueen tulevilla asukkailla on hyvät mahdollisuudet virkistäytyä lähiluonnossa.

Vaikka väestönkasvusta johtuva rakennettavan maan tarve on suuri, on tärkeää myös säilyttää arvokkaan kulttuurimaiseman kokonaisuuksia, metsää ja muita luontoalueita. Yleiskaavassa tärkeimmät säilytettävät alueet rajataan rakentamisen ulkopuolelle. Yleiskaavalla mm. suojellaan Backaksen peltoaukea.

Rekolanmetsästä on kirjoitettu oma vastine, johon on koottu vastauksia lukuisten eri muistuttajien esittämiin huolenaiheisiin. Rekolanmetsää koskevan vastineen löytää Rekolanmetsää käsittelevästä kappaleesta.

2.1.4. Vantaan ratikka ja kaupungin kasvu

M198

Yleiskaava perustuu siihen, että Vantaan ratikka toteutuu. Toteutuksesta ei ole päätöksiä.

Ratikan kustannukset on arvioitu 400 milj.€. Arvio ei sisällä kalustoa tai varikkoa (väh.100 milj. €). Kaupunki on budjetoinut suunnitteluun rahaa ja valtakunnan hallitus on myöntänyt 15 milj. suunnittelurahaa. Toteutuksen osalta hanke on täysin auki.
Valtio tulee yleensä kannattaviin ylikunnallisiin hankkeisiin mukaan 30 % investoinneista. Vantaalle jää joka tapauksessa maksettavaa vähintään 300 miljoonaa investoinneista. Soteuudistus vie kaupungin talousarvion volyymistä yli 50 %. Kaupungin velka-aste on jo nyt 100 %. Vantaan pitäisi toteuttaa radan varteen 300 milj. euron nettotulojen saamiseksi 3 miljoonaa kerrosneliömetriä. Tämä tarkoittaa neliöitä, jotka kaavoitettaisiin ilman ratikkaakin.

Yleiskaavan osalta lähtöoletuksena on se, että vaihtoehtoa täysin taloudellisesti toteuttamisen kannalta epävarmalle ratikkahankkeelle ei ole. Itä-vantaalle tämä tarkoittaa, että yksityisiä isompia investointeja ei Hakunilan ostarille tai muualle Itä-Vantaalle ei tehdä ennen kuin ratikkahankkeesta on toteuttamispäätöksiä. Kaupungin palveluverkkosuunnittelussa yleiskaava ohjaisi siten, että lähivuosina keskeiset palvelut siirretään Tikkurilaan, vaikka ratikka ei koskaan toteudu.

Yleiskaava perustuu keskeiseltä osaltaan epärealistiseen Vantaan ratikan toteuttamiseen ilman vaihtoehtoja. Ratikan toteutuminen on epätodennäköistä nykyisen taloustilanteen kannalta. Yleiskaavan pitäisi sisältyä vaihtoehto kaupungin kehittymisestä myös muilla joukkoliikennevaihtoehdoilla. Tämä on myös nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain mukien vaatimus.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Yleiskaava linjaa kaupunkirakenteesta vuoteen 2050 asti, joten mukana on useitakin epävarmoja hankkeita. Suunnitelmaratkaisu perustuu kaupunginhallituksen 22.1.2018 hyväksymiin tavoitteisiin. Yksi keskeinen ratkaisu on kasvun ohjaaminen sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen sitä uudistaen ja täydentäen. Jotta näin voidaan toimia, tulee liikennejärjestelmää kehittää siten, että se toimii edelleen asukasmäärien kasvaessa. Tarvitaan uusia sisäisiä joukkoliikenteen runkoyhteyksiä, joista itäisin osuus on Vantaan ratikka. Yleiskaava ei ratkaise sitä, koska hanke toteutuu vaan mahdollistaa sen. Yleiskaavassa on merkittävä määrä kasvua arvioitu sijoittuvaksi myös nykyisiin keskuksiin ja asuntoalueille, joten lähivuosikymmenien kasvu ei edellytä ratikkaa. Liikennejärjestelmän kehitystä ja maankäytön sijoittumista eri vaihtoehtoineen ja vaiheineen ohjataan seudullisessa 14 kunnan ja HSLn yhdessä laatimassa MAL-suunnitelmassa sekä sen pohjalta laadittavassa MAL-sopimuksessa. Seudullisen ratikkaverkoston rakentaminen on jo käynnissä Raide-Jokerin osalta. Kuten sielläkin ja kuten Vantaallakin; ensimmäinen vaihe ratikasta on runkobussilinja. Se aloittaa Vantaan ratikan reitillä numerolla 570 vuoden 2021 elokuussa.

2.1.5. Pyöräilyn edistäminen yleiskaavassa

M305

1. Baanan kaavamerkinnän tulisi olla pyöräliikenteen baanaverkko (ei pyöräilyn), koska verkosta halutaan selkeä liikenneverkko kuten muillakin liikennemuodoilla. Pyöräliikenne-termi vastaa myös Väyläviraston käyttämää käsitteistöä.
Ehdotettu muotoilu: ”Pyöräliikenteen baana
Ohjeellinen sijainti baanalle, joka on pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys. Baanalle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja se tulee toteuttaa erityisen korkeatasoisena”
2. Vantaankosken radan varren baana pitäisi linjata radan varteen myös välillä Kehä 3 – Vaskivuorentie. Lähempänä rataa kulkeva linjaus olisi tarkoituksenmukaisempi
3. Kaavassa on esitetty tärkeimmät nykyisen maankäytön kannalta elintärkeät baanayhteydet, mutta tilaa olisi jo varattava kehittyvää maankäyttöä tukeville yhteyksille
4. Pyöräliikenne tulisi nostaa kaavassa keskiöön Vantaan strategian mukaisesti. Kaavakarttaan tulisi lisätä koko kaava-aluetta koskeva yleismääräys, joka huomioi nämä seikat. Esimerkiksi: “Koko kaava-alueella kehitetään jalankulku-, pyörä-, ja joukkoliikenteen edellytyksiä.”
C-alueita koskeva määräys: ” Kaupunkiympäristön lähtökohtana on jalankulkijan mittakaava. Jalankulku-, pyörä-, huolto-, ja joukkoliikenteen järjestelyiden toimivuuteen kiinnitetään erityistä huomiota” tulisi lisätä myös AC, A ja kestävän kasvun vyöhyke merkintöihin.

Vastine

Baanojen reittejä on tutkittu viimeksi yleiskaavan laadintaa varten Baanojen toteutettavuusselvityksessä ja ennen sitä määritettäessä Vantaan pyöräilyn laatukäytäviä. Myös baanan sijoittamista Myyrmäessä Kehäradan varteen on näiden selvitysten yhteydessä tutkittu, mutta sen osalta on todettu, ettei yhteyden toteuttaminen baanatasoisena ole mahdollista. Vaskivuorentien ja Kehä III:n välisiä ja keskusta-alueilla kulkevia, keskeisimpiä pääpyöräteitä on kuitenkin tarkoitusta kehittää tukemaan ja edistämään kestävää liikkumista Vantaalla.
Baanat ovat lähtökohtaisesti keskuksien välisiä laadukkaita yhteyksiä, joita täydennetään hyvän laatutason pääpyöräreittiverkostolla sekä muilla pyöräteillä. Yleiskaavassa ei baanojen lisäksi esitetä muuta pyöräliikenteen verkkoa. Poikittaiset baanat Pakkalasta länteen on määritetty kulkemaan Myyrmäkeen ja Kivistöön, Ylästöntiellä kulkee pääpyörätie. Hakunilan ja Länsimäen välistä yhteyttä parannetaan myös pääpyörätienä ja sitä suunnitellaan Vantaan ratikan yhtey-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

dessä. Klaukkalan rata on puolestaan pitkän aikavälin varaus eikä se välttämättä toteudu yleiskaavan tavoitevuoteen 2050 mennessä. Lisäksi ratavarauksen varren maankäyttöä ja muita yhteyksiä ei vielä ole suunniteltu. Kivistön ja Klaukkalan välille ei ole muutenkaan suunniteltu baanaa, vaan ko. välin yhteyttä voidaan kehittää pääpyöräteihin tukeutuen, samoin kuin yhteyksiä Korsosta Nikinmäkeen ja Vantaankoskelta Espooseen.

Yleiskaavaan merkityt baanat on sovitettu yhteen naapurikuntien kanssa ja baanaverkkoa kehitetään yhteistyössä seudulla. Baanan määräystä muokattiin muistutuksen pohjalta yleiskaavaan.

Vaikka yleiskaavassa ei ole pyöräilyn kehittämistä koskien yleismääräystä tai mainintaa asumisen määräyksissä, niin Vantaan liikennepoliittisen ohjelman linjauksia huomioidaan silti tarkemman asteisessa suunnittelussa. Kasvua ohjataan kestävän liikkumisen alueille, missä on paremmat edellytykset kestävien kulkumuotojen käytölle.

2.1.6. Vuorovaikutus

M306, M4, M196

Menettelytapavirhe
Yleiskaavan valmistelu on nyt loppuvaiheessa. Kaupunginhallitus päätti huhtikuussa asettaa yleiskaavan nähtäville juhannukseen asti. Vakava ongelma on menettelyllinen. Yleiskaavan asettaminen nähtäville ajankohdaksi, jolla kokoontumisrajoitukset on asetettu 10 henkilöön ja mahdollisesti myöhemmin kesäkuun alusta 50 henkilöön, on menettelytapavirhe. Tehostettu tiedottaminen ei paikkaa menetettyjä mahdollisuuksia kansalaisten tai järjestöjen vaikutusmahdollisuuksiin. Kansalaisvuorovaikutuksen keskeisiä toimijoita ovat lain perusteluiden mukaan asukasyhdistykset, joilla ei näiden poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi ole mahdollista järjestää kokouksia ja muodostaa kantojaan.

Yleiskaavaan sisältyy useiden omakotialueiden osalta merkittävä muutos. Asia selviää vertaamalla nykyistä yleiskaavaa uuteen yleiskaavaan ja näiden alueiden voimassa oleviin asemakaavoihin. Uudessa yleiskaavassa on merkintä AP pientaloalueen symbolina. Se on suppeampi kuin useimpien nykyisen asemakaavojen sallima rakentaminen. Merkintä asettaa maanomistajat eriarvoiseen asemaan. Ne, jotka ovat täysin hyödyntäneet rakennusoikeutensa ovat voineet A-asemakaavan tuoman mahdollisuuden myös päällekkäisten asuntojen rakentamiseen. AP ei tätä mahdollista. Uusi yleiskaava on ristiriidassa voimassa olevien asemakaavojen kanssa. Tämä on yksi esimerkki siitä, että järjestöillä on oltava mahdollisuus käsitellä ja esittää kantansa yleiskaavan aiheuttamista mahdollisista vaikutuksista. Yhdistysten yhteisen kannan muodostaminen on mahdotonta, kun kyse on jäsenten ristiriitaisista eduista ja tavoitteista, kun yhteisten sääntöjen mukaisten tilaisuuksien ja kokouksien järjestäminen on valtakunnan hallituksen toimesta rajoitettu henkilömäärältään.

Korona-aika
Vantaan kaupungin päättäjien ja virkamiesten on Vantaan yleiskaavasta 2020 annetuista muistutuksista yhteenvetoa tehdessään huomioitava poikkeuksellinen korona-aika. Yleiskaavan nähtävilläoloaika ajoittui pahimpaan korona-aikaan ja tämä olisi pitänyt Vantaan päättäjien ja virkamiesten huomioida jo alkuvuodesta 2020 ja siirtää nähtävilläoloaikaa pandemian kehittymistä seuraten.

Lehti-ilmoitus
Miksi Hämeenkylän nimi puuttuu yleiskaavakartasta?

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Menettelytapavirhe

Tilanne on hyvin poikkeuksellinen eikä sen päättymisestä ollut keväällä varmuutta, niinpä päädyttiin pitämään yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta kiinni ja panostamaan merkittävästi kaikkiin mahdollisiin vuorovaikutuksen keinoihin ja kanaviin. Niistä löytyy kattava kuvaus tämän Vuorovaikutusraportti IV:n johdannosta. Poikkeustilanteen takia nähtävillä oloa jatkettiin lain edellyttämästä 30 päivästä 58 päivään. Kesäkuussa rajoitusten muututtua, järjestettiin yleiskaavasta toritapahtumia. Rajoituksien muutos mahdollisti myös yhdistysten kokoukset, mikä saattoi joidenkin yhdistysten sääntöjen perusteella olla kannanoton edellytys. Kokoontumisvelvoite kannanoton edellytyksenä ei ole kuitenkaan yleensä kirjattu yhdistysten toiminnan sääntöihin.

Huoli voimassa olevien yleiskaavojen ja asemakaavojen ristiriitaisuudesta on tässä yhteydessä tarpeeton. Uusi yleiskaava ei kumoa voimassa oleva asemakaavoja pientaloalueilta eikä estä rakennuslupien käsittelyä niiden pohjalta. Yleiskaava on aikanaan ohjeena, kun alueille laaditaan uusia asemakaavoja. Yleiskaavan pientaloalueiden kaavamääräys mahdollistaa ensisijaisesti erilaiset pientalotyypit, mutta asemakaava linjaa tarkemmin paikallisista ratkaisuista.

Korona-aika

Maankäyttö- ja rakennusasetus (19§) edellyttää, että yleiskaavaehdotus on vähintään 30 päivää nähtävillä. Nähtävilläolon voi toteuttaa kunnan verkkosivuilla ja käytännössä myös kunnan ilmoittamassa paikassa, kuten ilmoitustaululla tai kirjaamossa. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan tapauskohtaisesti voi harkita nähtävilläoloajan pidentämistä, jotta osallisille jää aikaa hankkia aineisto ja tutustua siihen poikkeavat olosuhteet huomioon ottaen. Lisäksi on syytä tarjota mahdollisuus keskustella kaavoittajan kanssa puhelimitse.

Vantaan yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo poikkeusaikana pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään, jotta osallisille jää riittävästi aikaa reagoida nähtävilläoloon ja mahdollisen muistutuksen jättämiseen. Yleiskaavasta tehtiin esittelyvideoita, koska yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää. Lisäksi suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat, jolloin osallisilla oli mahdollisuus keskustella ja kysyä yleiskaavasta. Nähtävilläolosta, esittelyvideoista, aineistojen esilläolosta Vantaan verkkosivuilla sekä Vantaa-infoissa, muistutusten jättämismahdollisuuksista sekä puhelinajoista tiedotettiin kuulutuksella Vantaan Sanomissa, Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa sekä koteihin jaettavassa asukaslehdessä toukokuussa 2020. Lisäksi nähtävilläolosta on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä Facebookissa. Luonnonsuojelualueiden maanomistajia (81 kpl) on tiedotettu kirjeitse yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta ja suojelun perusteista. Kesäkuussa, poikkeusoloja koskevien kokoontumisrajoitusten muututtua, järjestettiin Tikkurilassa ja Myyrmäessä toritapaaminen, jossa halukkailla oli mahdollisuus keskustella yleiskaavasta suunnittelijoiden kanssa. Toritapaamisista tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla sekä Facebookissa. Lisäksi yleiskaavan materiaaleja on pyydettäessä postitettu osallisille kotiin.

Yleiskaavaprosessille on asetettu tavoitteeksi, että se saadaan päätökseen yhden valtuustokauden aikana. Tästä aikataulusta on haluttu pitää kiinni. Koronatilanteen vaikea ennustettavuus voisi pitkittää prosessia kohtuuttoman paljon. Tästä syystä nähtävilläolon käytäntöihin reagoitiin edellä kuvatuin keinoin.

Lehti-ilmoitus

Vantaan sanomissa /asukaslehdessä julkaistu kartta oli lehteen muokattu versio yleiskaavakartasta, johon oli lisätty muutamia paikannimiä tulkinnan helpottamiseksi. Lainvoimaisessa kartassa ei ole esitetty paikannimiä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.1.7. Vihersuunnitteluyksikön muistutus

M54

Viheraluesuunnittelussa olemme tyytyväisiä siihen, että yleiskaava-luonnoksesta antamamme kommentit on erittäin monin paikoin otettu huomioon. Näkökulmastamme katsottuna on tärkeää, että palvelut, kuten liikuntakentät, koira-aitaukset, ulkoilureitit ja ladut mahtuvat viheralueille.
Tiiviissä kaupunkirakenteessa on haasteellista saada riittävän laajoja viheralueita, joissa olisi tilaa sekä kenttämäisille toiminnoille että luonnonmukaisille alueille, joita molempia kuitenkin tarvitaan.
Liitteenä olevassa kartassa on esitetty ulkoilureittien, virkistysalueyhteyksien ja siltojen sijainteja sekä viheralueiden rajauksia.

Vastine

Yleiskaava on laadittu yhteistyössä viheraluesuunnittelun kanssa. Yleiskaavaa laadittaessa yleiskaavoituksen ja viheraluesuunnittelun edustajat ovat yhdessä käyneet läpi erityisen tarkasti ohjeelliset ulkoilureitit.

Yleiskaava 2020 on koko kaupungin laajuudessa laadittu yleispiirteinen suunnitelma vuoteen 2050 tähtäävästä maankäytöstä Vantaalla. Yleiskaava on laadittu strategisena aluevarauskaavana. Rakentamiseen osoitettujen maankäyttöalueiden rajaukset ovat ohjeellisia ja suuntaa antavia. Paikalliset toteutusratkaisut linjataan tarkemman tason suunnittelussa. Yhteistyö viheraluesuunnittelun kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa, ja viheraluesuunnittelu on myös itse tarkemman asteisen suunnittelun tekijä.

Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa, jota viheraluesuunnittelussa tehdään.

Yleiskaavassa sovitetaan yhteen erilaisia, monesti keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen.

Vaikka yleiskaavan pääasiallinen ratkaisu väestönkasvun aiheuttamaan rakentamisalueiden tarpeeseen on kaupunkirakenteen tiivistäminen, on siitä huolimatta haluttu merkintöjen ja määräysten avulla huolehtia siitä, että ympäristöt säilyvät ja kehittyvät vehreinä. Määräyksissä edellytetään, että asuinalueilla tulee olla riittävästi virkistysalueita, ja että useimpia alueita on toteutettava vihertehokkaasti. Alueiden sisäisen vehreyden säilymistä ja lisääntymistä korostavat myös virkistysalueyhteysviivat, joka on uusi merkintä yleiskaavassa 2020.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.2. Aviapolis

Aviapoliksen suuralueelta annettiin yhteensä 56 muistutusta:

- Finest Bay area development Oy
- HOK-Elanto
- Wihuri Oy
- 53 yksityishenkilöä

2.2.1. Backaksen kartanoalue

M88, M303

Kartanoalueen yleiskaavamerkintä
Yleiskaavamerkintöjä tulee Backaksen Kartanon alueella muuttaa siten, että merkinnät eivät olisi ristiriidassa samaan aikaan vireillä olevan asemakaavamuutoksen kanssa. Yleiskaavaehdotuksen korjaaminen on välttämätöntä, jotta elämyspuiston suunniteltu sijoittuminen alueelle olisi mahdollista. Kaavamuutoksen tavoitteena on elämyspuiston ja uusien asuinrakennusten rakentamisen mahdollistaminen alueelle.

Muumimaailma
Muumimaailmaa ei tule suunnitella Backaksen kartanon alueelle. Alue on niin ihanan rauhallinen luonnon keskellä, jonne ei enää muuta kaivata. Ylästöntien ja Tammisto on muutenkin liikenteestä pyhinä tukossa, niin mitä se on sitten kun muumimaailma yms. tulee alueelle. Varmasti Vantaalta löytyy muitakin parempia paikkoja tallaiselle, joka ei tule häiritsemään asutusta ja luontoa.

Vastine

Kartanoalueen yleiskaavamerkintä
Backaksen alue ja Ylästön tien varren pellot ovat osa Backaksen – Elannon suurtilan RKY-rajausta, joka on suurmaataloudesta kertova saareke kaupungistuneessa ympäristössä. Oikeusvaikutteisella liitekartalla arvokas kulttuuriympäristö on tarkennettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava mm. siten, että maisemallisesti merkittävät pellot ja niityt säilytetään. Ylästöntien eteläpuoli Backaksen kartanoalueen länsipuolella on osoitettu VL-alueeksi, joka mahdollistaa monipuolisen virkistystoiminnan kehittämisen lähialueen asukkaiden käyttöön ja osana Aviapoliksen viher- ja virkistysverkostoa.

Suunnitelmien ristiriita johtuu kaavaprosessien eriaikaisuudesta. Yleiskaavaehdotus on lähtenyt nähtäville asetettavaksi yleiskaavatoimikunnan kautta kaupunginhallitukseen jo joulukuussa 2019. Backaksen elämyskeskuksen ja siihen kytkeytyvän asumisen sisältävä asemakaavaprosessi on käynnistynyt vasta keväällä 2020, joten yleiskaavassa ei ole voitu ottaa kyseisen suunnitelman tavoitteita huomioon. Yleiskaavaehdotuksen mukaan P-alueilla voidaan ylläpitää ja täydentää pienimuotoista asumista, jota kyseisessä asemakaavaprosessissa suunniteltu asuminen ei ole.

Asumisen toteuttaminen Ylästöntien varteen edellyttäisi yleiskaavasta poikkeamista ja yleiskaavatasoisten selvitysten laatimista asemakaavaprosessin yhteydessä.

Muumimaailma
Backaksen elämyspuistoa suunnitellaan asemakaavaprosessissa (asemakaavan tunnus 512000). Yleiskaavan P-merkintä mahdollistaa elämyspuiston sijoittumisen alueelle, mutta alueen kulttuurimaiseman arvot asettavat toteutukselle omat reunaehtonsa. Asemakaavan yhteydessä selvitetään myös muut hankkeen toteutuksen edellytykset. Kulttuurimaisemaan sopimisen lisäksi liikenteen järjestäminen siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa alueen asukkaille

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tai muille toiminnoille, on yksi asemakaavan yhteydessä selvitettävistä seikoista.

2.2.2. Eteläinen Ylästö / Södra Övitsböle

M10, M11, M12, M13, M14, M16, M18, M86, M207, M244

Silvolan tekojärven viereistä Lehtikummuntien takana olevia niittyjä ja metsiköitä ei tule kaavoittaa asuntotonteiksi. Aluetta tulee suojella luontoarvoja sisältävänä viheralueena. Kaupungin kaavasuunnitelmat uhkaavat viedä oleellisen palan Ylästön vetovoimasta. Näitä näennäisesti hyödyttömiä niittyjä ja metsiköitä tarvitaan puskurivyöhykkeeksi, Pitkäkosken luonnonsuojelualueen ja Silvolan tekojärven viheralueiden suojelemiseksi ja rauhoittamiseksi asutukselta. Luonnonsuojelualue on jo nykyisellääänkin liian kovassa käytössä, ja se todellakin tarvitsee nykyisen puskurivyöhykkeen. Ylästöntien varrella on paljon muuta tilaa, johon rakentaa ja kulkuyhteydetkin olisivat julkisen liikenteen näkökulmasta paremmat. Ylästöön on muutettu luonnon rauhaan, eikä siitä haluta uutta Martinlaaksoa.

De ängar och skogsdungar intill Sillböle bassäng bakom Lövkullavägen ska inte planläggas till bostadstomter. Området ska bevaras som ett grönområde med naturvärden. Stadens planläggningsplaner hotar att ta bort en viktig del av Övitsböles attraktionskraft. Dessa till synes onödiga ängar och skogsdungar behövs som buffertzoner för att bevara Långforsens naturskyddsområde och Sillböle bassängs grönområden och skydda dem från bebyggelse. Naturskyddsområdet används redan nu för mycket, och därför behövs den nuvarande buffertzonen i hög grad. Utmed Övitsbölevägen finns det många andra områden som kan byggas och har bättre kollektivtrafikförbindelser. De som har flyttat till Övitsböle har gjort det för naturen och lugnet i området, och de vill inte ha ett nytt Mårtensdal.

Vastine

Yleiskaava 2020 suunnitelma säilyttää yleiskaavallisen maankäytönohjauksen voimassa olevan yleiskaavan mukaisena Ylästön lounaisosissa. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan, ja vaikka yleiskaavassa suurin osa kasvusta sijoittuu jo rakennettujen alueiden sisälle, on jonkin verran myös viheralueita esitetty rakennettaviksi. Verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan 2007 yleiskaavaehdotukseen on lisätty alueen läpi kulkeva virkistysalueyhteys. Yleiskaavaehdotuksessa 2020 siis virkistysalueverkoston jatkuvuus rakennettavan alueen läpi on turvattu paremmin kuin voimassa olevassa yleiskaavassa.

Yleiskaavan laajojen viheralueiden verkosto kulkee Vantaanjoen laaksoa pitkin. Pientaloalueeksi varatun alueen vieressä oleva Silvolanmetsä on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi sen monipuolisten luontoarvojen takia. Rakennettavaksi yleiskaavassa 2007 varattu alue on suurimmaksi osaksi entisiä peltoja, jotka ovat alkaneet kasvaa umpeen 1970-luvun jälkeen. Pientaloalueeksi varatun alueen luonnon ja maiseman arvot on arvioitu vähäisemmiksi kuin viheralueiksi varattujen alueiden. Vantaan ympäristökeskus on laatimassa Silvolanmetsän luonnonsuojelualueelle hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Siinä mm. suunnitellaan alueelle ulkoilureittejä, jotka ohjaavat alueen kulutusta kohdistumaan enemmän reiteille kuin koko metsään.

Svar

Den planerade generalplanen 2020 bevarar den generalplaneenliga styrningen av markanvändningen i Övitsböles sydvästra delar, helt enligt den gällande generalplanen. Befolkningsökningen i Vanda

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

förutspås fortsätta kraftigt. Av denna anledning kan man inte minska på de områden som reserverats för bostadsbyggande jämfört med generalplanen 2007, och även om största delen av tillväxten koncentreras till redan byggda områden i generalplanen, har man också föreslagit att det ska byggas i en del grönområden. Jämfört med den gällande generalplanen 2007 har generalplaneförslaget kompletterats med en rekreationsområdesförbindelse som går genom området. I generalplaneförslaget 2020 har man säkerställt kontinuiteten i nätverket av rekreationsområden som går genom det område som byggs, på ett bättre sätt än i den gällande generalplanen.

Generalplanens nätverk av omfattande grönområden följer Vanda ådal. Sillböleskogen som ligger intill det område som reserverats som ett småhusområde, är ett fredat naturskyddsområde på grund av de mångsidiga naturvärdena i skogen. Området som reserverats för byggande i generalplanen 2007 består till största delen av tidigare åkrar som vuxit igen efter 1970-talet. Natur- och landskapsvärdena i det område som reserverats som ett småhusområde har uppskattats vara mindre betydelsefulla än i de områden som reserverats som grönområden. Vanda miljöcentral håller på att göra upp en skötsel- och dispositionsplan för Sillböleskogens naturskyddsområde. I planen planeras bland annat friluftsleder i området för att styra användningen av området så att lederna används mer än själva skogen.

2.2.3. Hagakärssbergin luonnonsuojelualue / Naturskyddsområdet Hagakärrsbergen

M21, M22, M256, M257

Muistuttaja vaatii luonnonsuojelualuevarauksen poistoa kiinteistöltään. Muistuttaja katsoo, että ei ole riittäviä perusteita rajata sl-aluetta niin laajana, että sl-merkintä ulottuu muistuttajan kiinteistölle. Muistuttajan kiinteistölle ulottuva sl-merkintä hankaloittaa mm. puunottoa alueelta ja puun käyttöä lämmitykseen. Muistuttaja toteaa siirtyvänsä öljylämmitykseen, mikäli ei voi jatkossa ottaa puuta omasta metsästä. Muistuttaja katsoo myös, että viljankuivaamon alueelle osoitettu luo-alueen merkintä on ongelmallinen, ja vaarantaa alueen käytön maataloustoimintaan ja heikentää siten muistuttajan rahoituksen saamisen edellytyksiä. Vaatii että metsäalue merkitään M- tai MT-alueeksi. Katsoo että SL- ja luo-merkinnöillä tuhotaan mahdollisuudet maataloustoimintaan. Katsoo myös että suunniteltu peltolaakson läpi osoitettu julkisen liikenneväylän linjaus pitää poistaa. Lisäksi Silvolan tekoaltaan ja Vantaanjoen välinen alue Sillbölentien länsipuolella pitäisi olla kokonaan M- tai MT-aluetta.

De som lämnat in en anmärkning kräver att reserveringen för naturskyddsområde tas bort från den egna fastigheten. Enligt anmärkningarna finns det inte tillräckliga grunder att avgränsa sl-området i den omfattning att sl-beteckningen sträcker sig ända till fastigheten i fråga. Sl-beteckningen som sträcker sig till fastigheten försvårar bland annat vedinsamlingen i området och användningen av träflis för uppvärmning. De som lämnat in en anmärkning konstaterar att de är tvungna att återgå till oljeuppvärmning om de inte kan utnyttja virke från den egna skogen. De anser också att luo-beteckningen som anvisats för det område där en spannmålstorkanläggning finns är problematisk, och äventyrar användningen av området för jordbruksverksamhet och på så sätt försvagar förutsättningarna till finansiering. De kräver att skogsområdet betecnas som M- eller MT-område. De anser att SL- och luo-beteckningarna förstör möjlig_heterna till jordbruksverksamhet. Vidare anser de att den planerade dragningen av en anvisad kollektivtrafikled genom åkerdalen ska tas bort. Dessutom borde området mellan Sillböle bassäng och Vanda å, väster om Sillbölevägen vara M- eller MT-område i sin helhet.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Hagakärrsbergen on osoitettu yleiskaavan SL-alueeksi sen monien luontoarvojen vuoksi. Alue yhdessä sen itäpuolen ympäristön kanssa on arvotettu myös maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Alueen eräät metsäkuviot ovat luonnontilaltaan heikentyneitä, mutta niillä on silti selkeitä monimuotoisuusarvoja. Alue on olennainen osa muutoin tiiviisti rakennetun Keski-Vantaan ekologista verkostoa ja paikallista ekologista runkoyhteyttä. Hagakärrsbergenillä esiintyy uhanalaista ja erityisesti suojeltavaa sekä alueellisesti uhanalaista sammallajistoa ja se on paikallisesti erityisen merkittävä matelijoiden elinalue. Hagakärrsbergenin kalliot ovat myös maisemallisesti merkittäviä, ja niillä on useita geologisesti arvokkaita piirteitä, kuten Ancyluskautinen muinaisranta sekä useita suuria siirtolohkareita. Kallioalueen länsiosan jyrkänteet ovat kasvillisuudeltaan huomionarvoisia (Vantaan kaupunki 2018a). Tarkemmat tiedot alueen luontoarvoista löytyvät Uusimaa-kaavan luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo koosteraportista: https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/selvitykset#Ymparistnvoimavaratjavetovoima

Yleiskaavan valmistelussa on huomioitu vireillä olevan maakuntakaavan osoittamat SL-alueet, alueen luontoarvot ovat kiistattomat ja täyttävät myös luonnonsuojelulain kriteerit luonnonsuojelualueen perustamiseksi.

Alueelle osoitetun luo-alue on olennainen osa muutoin tiiviisti rakennetun Keski-Vantaan ekologista verkostoa ja paikallista ekologista runkoyhteyttä. Luo-alueen merkintä VL-alueella ei kuitenkaan estä yksityistä elinkeinoharjoittajaa ottamasta puuta mailtaan. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Hagakärrsbergenin tunnelilinjaus ei ole uusi linjaus vaan on sellaisenaan siirtynyt voimassa olevasta yleiskaavasta valmisteilla olevaan yleiskaavaan.

Svar

Hagakärrsbergen har anvisats som SL-område i generalplanen på grund av områdets många naturvärden. Området tillsammans med omgivningen öster om området har också uppskattats vara ett landskapsmässigt värdefullt objekt. Vissa av områdets skogsfigurer kan ha försämrat naturtillstånd, men de har ändå tydliga biodiversitetsvärden. Området är en väsentlig del av det annars tättbebyggda ekologiska nätverket i Mellersta Vanda och den lokala ekologiska stomförbindelsen. I Hagakärrsbergen förekommer mossarter som är hotade och kräver särskilt skydd samt mossarter som är regionalt hotade, och området är lokalt sett en särskilt betydelsefull livsmiljö för kräldjur. Klipporna i Hagakärrsbergen är också landskapsmässigt betydelsefulla, och de har flera geologiskt värdefulla särdrag, t.ex. en s.k. fornstrand från Ancylustiden samt flera stora flyttblock. Stupen i bergsområdets västra del har beaktansvärd vegetation (Vanda stad 2018a). Närmare uppgifter om områdets naturvärden finns i Nylandsplanens sammanställningsrapport om värdet på landskapsnivå hos naturutredningsobjekt (Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo. Koosteraportti): https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/selvitykset#Ymparistnvoimavaratjavetovoima

I beredningen av den nya generalplanen har man beaktat SL-områdena som anvisats i den aktuella landskapsplanen, områdets naturvärden är självklara och uppfyller också naturvårdslagens kriterier för inrättandet av ett naturskyddsområde.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Luo- området som anvisats för området är en väsentlig del av det annars tättbebyggda ekologiska nätverket i Mellersta Vanda och den lokala ekologiska stomförbindelsen. Luo-områdesbeteckningen i VL-området hindrar inte en privat näringsidkare att ta ved och virke från sina egna marker. I området gäller en åtgärdsbegränsning enligt 128 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) som berör jordbyggnadsarbete, trädfällning eller någon annan med dem jämförbar åtgärd som förändrar landskapet.

Tunneldragningen i Hagakärrsbergen är inte en ny dragning utan har som sådan överförts från den gällande generalplanen till den generalplan som är under beredning.

2.2.4. Ilmakehä-Tuusulanväylän eritasoliittymän ympäristö

M321

Ilmakehä-Tuusulanväylän eritasoliittymän ympäristön länsi- ja pohjoispuoliset alueet on varattu tuotanto- ja varastotoiminnoille (TY). Kohteen sijainti pääkaupunkiseudun yhden pääväylän ja lentoaseman toisen eritasoliittymän ympärillä antaa kuitenkin mahdollisuuden tehokkaammalle toimitilarakentamiselle. Alueella tulisi sallia monipuolinen työpaikkarakentaminen (esim. TP) ja siten että se mahdollistaisi K tai KL merkinnät.

Vastine

Yleiskaava 2020 ehdotuksessa ympäristöhäiriöitä tuottamattomiksi tuotanto- ja varastotoiminnan -alueiksi (TY) on osoitettu toimitila-alueet, joita halutaan edelleen kehitettävän rouheampien toimintojen alueena ja joiden joukkoliikenneyhteydet eivät tarjoa hyviä edellytyksiä työvoimaintensiivisen työpaikkatoiminnan kehittämiseen. Monipuolisiksi työpaikka-alueiksi (TP) on puolestaan varattu etenkin hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsilla sijaitsevia toimitila-alueita, jossa on hyvät edellytykset toimisto-, palvelu- ja tehokkaan tuotantotoiminnan kehittämiseen. Ilmakehä-Tuusulanväylän eritasoliittymän ympäristössä sijaitseva TY-alueeksi ehdotuksessa osoitettu alue ei sijoitu vahvan joukkoliikenteen alueelle (Joukkoliikennekaupunki Vantaa, 2015). Yleiskaavamerkintä on alueen pääkäyttötarkoitusmerkintä. Yleiskaavamerkinnän alueella asemakaavassa voidaan osoittaa myös muita työpaikkatoimintoja. Se kuitenkin ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.

2.2.5. Kartanonkoski

M190

Joukkoliikenteen runkoyhteysvaraus kattaa kaksi vaihtoehtoista raitiotielinjaa, joista toinen on sijoitettu lähempänä Vantaan jokea luonnonsuojelualueiden ja rakennustemme välittömään läheisyyteen. Pyydämme, että ennen lopullista sijoittamista arvioidaan raideliikenteen sijoittamisen vaikutuksia luonnonsuojelualueeseen ja sen luontotyyppien ominaispiirteisiin. Pidämme toista vaihtoehtoista reititystä Tammiston kauppatien varteen sopivampana ja pyydämme että joen lähempänä oleva läntinen varaus poistetaan tarpeettomana.

Vastine

Tammistossa olevia joukkoliikenteen runkoyhteyksiä tutkittiin yleiskaavan luonnosvaiheen hankearvioinneissa ja niissä Tammiston linjausten todettiin olevan liikenteellisesti saman arvoisia. On mahdollista, että molemmat toteutuvat tulevaisuudessa raitiotienä ja näiden runkoyhteyksien jatkumiseen varaudutaan sekä Malmin että Tuusulanväylän ja siitä edelleen Helsingin keskustan suuntaan. Luonnonsuojelualueen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

viereinen, kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueella oleva osuus joukkoliikenteen runkoyhteydestä voidaan toteuttaa kadulle Tammistontiellä sekä Tilkuntiellä. Tilkuntie on kyseiseltä osuudelta jo nykyisin joukkoliikennekatu, eikä siellä ole tällä hetkellä sallittu kuin bussiliikenne. Tammiston alueen läntinen joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä on myös voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Yleiskaavaehdotuksessa olevan määräyksen mukaisesti merkintä osoittaa ohjeellisen sijainnin joukkoliikenteen runkoyhteydelle, joka voidaan toteuttaa raitiotienä ja yhteydelle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus.

2.2.6. Pohjois-Ylästö: Pukkivuorentie ja Mustikkasuon alue

M290

Mustikkasuon lumenkaatopaikasta laadittiin adressi jo vuonna 2014, jonka asiasisältö ei ole muuttunut. Lumenkaatopaikan koon tarpeellisuutta tulee vielä tarkastella mm. vähälumisten talvien vuoksi. Lumenkaatopaikan ja nyt kaavoitetun teollisuusalueen (Mustikkamäentien/Mustikkasuontien) väliin jäävä kallioalue (VL-alue) tulee säilyttää ja muuttaa luonnonsuojelualueeksi alueen keskellä olevan suon johdosta. Mustikkamäentien ympäristön kallioiden puusto kaadettiin keväällä lintujen pesimäaikaan. Kallion louhimisen ja rakentamisen takia kaupunki tulee rakentaa alueelle meluaita, sillä puuston ja kallioiden menetyksen myötä melu kasvaa asuinalueella merkittävästi. Alueella on myös rauhoitettuja eläinlajeja, joten luontokartoitukset tulisi tehdä uudelleen ennen rakentamista.
Pukkivuorentiellä, asuintalojen pohjoispuolelle ja sähkölinjojen eteläpuolelle jäävä virkistysalue tulisi muuttaa luonnonsuojelualueeksi, jotta aluetta voitaisiin suojella lisääntyneeltä maastopyöräilyltä. Pukkivuorentieltä länteen kohti läheistä villiniittyä kulkenut puro on mennyt maankaadosta umpeen. Puro on lajistoltaan monimuotoinen ympäristö, jota tulisi vaalia.

Vastine

Mustikkasuon ET-alue on varaus lumenvastaanottopaikkaa varten. Yleiskaavassa on kuusi yhdyskuntateknisen huollon (ET) aluevarausta lumenvastaanottopaikkojen tarpeisiin. Näistä neljä on käytössä (Vehkalanmäki, Koisotie, Kulomäki ja Ojanko), yksi rakenteilla (Tolkinkylä) ja yksi on toteuttamaton aluevaraus (Päiväkumpu). Vantaan lumenvastaanottopaikkaverkoston kehittämisen tavoitteena on, että lähin lumenvastaanottopaikka sijaitsisi kolmen kilometrin säteellä kerättävästä paikasta. Mikäli tulevaisuudessa lumenvastaanottopaikkoja tarvitaan entistä lyhyemmän aikaa vuodesta, lumettomina aikoina niitä voisi käyttää myös muihin yhdyskuntateknisen huollon tarkoituksiin, kuten lehtien ja maa-ainesten väliaikaiseen varastointiin ja muihin kiertotaloustoimintoihin.

Mustikkamäentien mahdollinen melusuojaus suunnitellaan tarkemman tason suunnittelun yhteydessä.

Yleiskaavassa on osoitettu luonnonsuojelualueiksi alueita, joiden kaikkien katsotaan täyttävän niiltä vaadittavat luonnonsuojelualueen perustamiseksi vaadittavat kriteerit. Lumenkaatopaikan ja nyt kaavoitetun teollisuusalueen (Mustikkamäentien/Mustikkasuontien) väliin jäävä kallioaluetta ei ole osoitettu SL-alueeksi, vaan VL-alueeksi. Alueella oleva Blåbärkärrsbergenin luonnontilainen avosuo ja puustoinen räme on osoitettu kaupungin metsäsuunnitelmassa arvometsäkuvioiksi, joille ei osoiteta metsänhoitotoimenpiteitä ja alueet saavat kehittyä rauhassa luonnontilaisina.

Pukkivuorentiellä, asuintalojen pohjoispuolelle ja sähkölinjojen eteläpuolelle jäävälle virkistysalueelle on osoitettu luo-aluemerkintä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue), jonka mukaan alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältämien erityisten luontoarvojen säilyminen. Alueen kautta on osoitettu

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

myös ekologinen yhteys ja virkistysreittiyhteys. Alueen maastopyöräilyä ja muuta kulutusta pyritään ohjaamaan suunnittelemalla soveltuvia reittejä.

Mustikkasuonoja on vesilain tarkoittama puro ja arvokas pienvesikohde, kuitenkaan yleiskaava ei ota kantaa puron tilaan, kuten sen umpeutumiseen, mutta asia välittyy tiedoksi asiasta vastaavalle taholle.

2.2.7. Tallinnantunneli

M55

Yhtiö suunnittelee ja valmistautuu rakentamaan junayhteyden Vantaan ja Tallinnan välille tunneliyhteytenä. Yhtiöllä on hankkeesta käynnissä ympäristövaikutusten arviointiprosessi (YVA). Radalle on suunnitteilla rahtiliikenteen terminaali Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle Tuusulaan ja henkilöliikenteen asema tulee olemaan lentoaseman alla nykyisen Kehäradan aseman vieressä ja mahdollisesti tulevan Lentoradan aseman vieressä uuden rakenteilla olevan terminaalin alla. Yhtiö pitää hyvänä yleiskaavaehdotuksessa esitettyä tekstiä: ”Yleiskaavassa on lisäksi varauduttu omalla Raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve -merkinnällä Lentorataan sekä Tallinna-tunneliin. Merkintä ei ota kantaa mihin suuntaan maanalaiset radat Vantaalta suuntautuvat, mutta mahdollistaa niiden toteutumisen. Ratojen linjaukset tarkentuvat suunnittelun edetessä, mutta niillä on joka tapauksessa merkittäviä vaikutuksia sekä kansalliseen että kansainväliseen liikkumiseen lentoasemayhteydestä johtuen.”

Tallinnan tunnelin linjaukset vaativat lisää tutkimuksia, eikä kukaan tiedä vielä tarpeeksi voidakseen varmuudella päättää mikä linjaus on paras. Varmaa on kuitenkin se, että tunnelin henkilöliikenteen asema tulee lentoasemalle ja rahtiterminaali sekä varikko Tuusulaan. Näin ollen on hyvä, että kaavoituksessa mahdollistetaan useamman linjauksen eteenpäin vieminen tässä vaiheessa.

Vastine

Lentorata ja Tallinna-tunneli ovat suuria liikennehankkeita, joilla on merkittäviä vaikutuksia sekä kansalliseen että kansainväliseen liikkumiseen. Vantaan yleiskaava 2020:n yhtenä tavoitteena on varmistaa lentokentän kasvun edellytykset mm. saavutettavuutta parantamalla. Tallinna-tunneli ja Lentorata on yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksytyn maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen. Määräystä on täsmennetty muotoon ”Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti”, mikä mahdollistaisi ratasuunnitelman hyväksymisen, Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen.

2.2.8. Veromies

M43

Yrityksen omistama kiinteistö sijaitsee Aviapoliksessa osittain kaupunkikeskustan asuinalueella AC ja osittain työpaikka-alueella TY. Kiinteistöstä on tarkoitus luopua 10 - 15 vuoden kuluessa, joten yleiskaavaehdotuksen periaate nykykäytön korvautumisesta asuntopainotteiseksi on hyväksyttävä kehityssuunta. Sen sijaan mitään osia kiinteistöstä ei tarkoituksenmukaista osoittaa tuotanto- ja varastoalueeksi, koska nykyiset toiminnot siirtyvät sieltä pois kokonaisuudessaan. Mikäli ei ole maankäytöllistä estettä tulisi koko kiinteistö osoittaa AC-alueeksi tai varata sellaiseen käyttötarkoitukseen, joka on toteutettavissa myös tilanteessa, jossa nykytoiminnot on siirretty pois kiinteistöltä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Aviapoliksesta on tarkoitus kehittää toiminnoiltaan monipuolinen seudullinen keskus työpaikkoineen, palveluineen ja asukkaineen. Yleiskaava osoittaa yleispiirteisesti muuttuvan alueen perusrakenteen, jota asemakaava aikanaan täsmentää. Tarkemman korttelirakenteen määrittely asumisen ja työpaikkojen osalta tehdään asemakaavoituksessa. Kyseinen kiinteistö sijoittuu alueen itäreunaan, missä Tuusulanväylän läheisyys rajoittaa asumisen mahdollisuuksia.

2.2.9. Veromäki -Ylästöntien pohjoispuoli

M42, M108, M112, M133, M37, M65, M84, M89, M90, M91, M92, M93, M94, M95, M96, M97, M98, M99, M100, M101, M102, M116, M120, M121, M125, M127, M131, M132, M136, M155, M192, M193, M234, M235, M237, M238, M242, M284, M288

Yleiskaavaehdotuksessa Ylästöntien pohjoispuoli on kaavoitettu A-alueeksi. Veromäen alueelle, Ylästöntien pohjoispuolelle ei tule suunnitella kerrostaloja. Alue on olemassa olevaa vanhaa ja perinteistä pientaloaluetta (AP), jonne ei sovellu kerrostalorakentaminen.

Muistuttajia huolestuttivat kerrostalorakentamisen myötä lisääntyvän liikenteen aiheuttamat häiriöt mm. kapealla Johdinkujalla ja Johdintiellä, mittavat Paikoitus- ja pysäköintiongelmat sekä pientalojen pihojen yksityisyyden ja valoisuuden heikentyminen kerrostalojen vierellä. Lisäksi muistuttajia huoletti palveluiden (koulut, päiväkodit, terveydenhuolto) riittävyys alueen mahdollisesti kasvavalle asukasmäärälle. Myös alueen rauhallisuus ja turvallisuus kärsisi. Kerrostalorakentaminen vähentäisi Veromäen vähäisiä luontoalueita entisestään sekä loisi yksitoikkoisuutta alueen koostuessa vain rakennuksista.

Tiivistämistä pidettiin toisaalta myös ymmärrettävänä, mutta sitä pitää tehdä vanhoja alueita kunnioittaen, ei voiton maksimoimiseksi. Rakennusliikkeiden mahdollisesta vaikuttamisesta kaavoitukseen oltiin myös huolissaan. Vaihtoehdoksi tontille sopisi rakentaa omakotitaloja tai rivi- tai paritaloja, kuten naapurustossakin. Vaihtoehdoiksi kerrostalorakentamiselle ehdotettiin myös voimajohtojen maakaapelointia tai siirtoa rakennusmaan vapauttamiseksi lähialueella.

Viimeistään uutta asemakaavaa laadittaessa tuleekin huolehtia siitä, että tälle nimenomaiselle alueelle ei sallita rakentamista, joka on esimerkiksi korkeudeltaan ristiriidassa alueen ja etenkin lähialueen vanhan talokannan kanssa.

Vastine

Asumisen alueiksi (A) on määritelty keskustojen ja asemien lähialueita sekä joukkoliikenteen runkoyhteyksien varsia, joiden arvioidaan lähivuosikymmeninä täydentyvän uusilla asunnoilla. Se miten alueet täydentyvät ratkaistaan asemakaavoituksessa. Yleiskaava ei kumoa voimassa olevia asemakaavoja, vaan toimii ohjeena uusia laadittaessa. Uudisrakentamisen aloite lähtee yleensä maanomistajalta, joka haluaa kehittää omaa kiinteistöään. Omakotitontteja jaetaan ja osa uudistuu pientaloasunnoiksi asemakaavoituksen myötä. Hyvin harvoin talotyyppi vaihtuu kokonaan.

Yleiskaavakartalla kuvataan yleispiirteisesti minkälaisista toiminnoista alueet koostuvat, muttei ratkaista minkälaisia taloja alueille rakennetaan. Jatkosuunnittelua yleiskaava ohjaa määräysten avulla. Asuinalueen määräykseen on kuvattu erityisesti pientaloalueiden täydentymistä, koska tämä herätti huolta jo luonnosvaiheessa. Määräystä muokattiin vielä ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen seuraavasti: ” Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja. ”

Yleiskaavasta saadussa palautteessa korostuu huoli pientaloalueiden tulevaisuudesta, mikä edellyttänee tarkempaa jatkosuunnittelun ohjausta.

Palveluverkkoa suunnitellaan pohjautuen viimeisimpiin väestö- ja asuntorakentamisennusteisiin. Pakkalassa Veromäen ja Kartanonkosken kouluissa syksyllä 2019 ei ollut liikaa oppilaita suhteessa koulun kapasiteettiin. Tosin monet koulut ovat lähellä maksimioppilasmäärää ja esimerkiksi Veromäkeen ollaan kohta rakentamassa paviljonkia oppilasmäärien painetta helpottamaan.

Alueen kehittämisen yksityiskohtaiset linjaukset tehdään tarkemman asteisen suunnittelun yhteydessä, eikä yleiskaava ota kantaa esimerkiksi yksittäisten alueiden tai katujen jalankulun ja pyöräilyn ratkaisuihin (pyöräilyn baanoja lukuun ottamatta). Pysäköintiin liittyen yleiskaavassa on asuinalueita (A) koskien määräyksessä, että alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja. Tarkemmat paikkamäärät ja niiden sijoittuminen ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä ja samalla tarkastellaan muuttuvan alueen vaikutusta sen läheiseen liikenneverkkoon ja liikenteen ratkaisuihin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.3. Myyrmäki

Myyrmäen suuralueelta annettiin yhteensä 32 muistutusta:

- Asunto Oy Kartanonpuiston asukkaat ja isännöitsijä
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
- Kiinteistö Oy Kaivokselan Talliosake
- Kiinteistö Oy Larix/OY J-Trading Ab
- Kårböle ungdomsförening rf
- Linnaisten omakotitaloyhdistys
- Hämeenkylän omakotiyhdistys ry
- 24 yksityishenkilöä

2.3.1. Eräkujan pää

M57, M156

Yleiskaavaehdotuksessa on Louhelan päiväkodin alue Eräkujan varrella merkitty AC kaupunkikeskustan asuinalueeksi. Vastustan ehdotusta ja katson, että alueella ei tule yleiskaavassa sallia tiivistä korkeata rakentamista, vaan alue tulisi säilyttää entisellään tai muuttaa puistoalueeksi. Jos nyt päiväkodin tontille suunnitellaan tulevaisuudessa korkeita, useita asuinrakennuksia, olemme kuin sumpussa. Viedään viimeinenkin henkireikä, ikkunoista näkyvä luonto. Näköalaa ei yleensä pidetä vaikuttavana seikkana kaavoituksessa, mutta asukkaiden enemmistön mielestä sen pitäisi olla. Jos Eräkujan varteen tulee tulevaisuudessa rakennuksia lisää ja samalla autoja, liikenne Eräkujalla lisääntyy huomattavasti. Louhelantien liikenne tulee lisääntymään myös asuntorakentamisen ja Luhtien jatkeen Uomatielle ulottamisen kautta, jolloin kulkuyhteys Eräkujalta Louhelantielle tulee suuresti vaikeutumaan kuten se on jo nyt varsinkin ruuhka-aikoina.

Yleiskaavassa on ymmärtääkseni luovuttu päiväkodin takaisen puiston täydennysrakentamisesta, mutta kaavaan on kuitenkin jätetty varaus päiväkotitontin ottamisesta asuntorakentamiseen. Mikäli tälle tontille rakennetaan kerrostalo, niin asuintalomme länsi- pohjoispuoli on täysin saarrettu. Ymmärrän, että kaupunki haluaa rakentaa radanvarret tehokkaasti, mutta se ei voi tarkoittaa sitä, että aiemmin rakennetut asuintalot saarretaan uusilla rakennuksilla niin, että kaikki valo ja yksityisyys asunnoista katoaa.

Vastine

Louhela sijaitsee rautatieaseman luona Myyrmäessä, joka on yksi Vantaan pääkeskustoja. Siksi alue on joukkoliikennekaupungin kehittämiseen tähtäävässä yleiskaavaehdotuksessa täydennysrakentamisen ydinaluetta, kestävän kasvun vyöhykettä ja merkinnällä kaupunkikeskustan asuinalue (AC). Eräkujan päässä on yleiskaavassa virkistysaluemerkintä VL. Asuinalueiden sisäiset puistot ja viheralueet eivät näy kartalla yleiskaavan tarkkuudessa. Eräkujan päässä oleva asemakaavan pallokenttä (UL) tekee tässä poikkeuksen. Yleiskaavassa ei määritetä rakennustehokkuutta, joka ei ole paras mittari ympäristön laadusta. Ympäristön laatua ohjataan yleiskaavamääräyksissä. Myyrmäen kaavarunko on hyväksytty kaupunginhallituksessa 29.4.2019. Yksityiskohtaiset ratkaisut paikan kehittämisestä tehdään asemakaavassa.

2.3.2. Hämeenkylä

M50, M152 + 26 allekirjoittajaa

Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksessa on suunnitelma yleisen kävelytien rakentamisesta Hämeenkylään. Sen mukaan reitti kulkisi Hämeenkylän kartanon ja sitä vastapäätä olevien rivitaloalueiden välistä. Emme vastusta varsinaista ehdotusta – päinvastoin on hyvä,

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

että kaupunki järjestää luontevia kävelyreittejä kaupunkilaisten virkistykseksi. Yhtä tärkeää on mielestämme huomioida kehityshankkeissa niiden asukkaiden mielipiteet, joita päätökset ja niiden vaikutukset eniten koskevat. Ehdotammekin, että tuleva kävelytie pyrittäisiin sijoittamaan Hämeenkylän kartanon puolelle peltoaluetta. Näin toimien se tuottaisi haittaa mahdollisimman vähän kaikkien nykyisten asukkaiden kannalta ja vältyttäisiin mahdollisilta valituskierroksilta. Muistutuksella oli 26 allekirjoittajaa.

Vastine

Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kadut ja puistot -palvelualueella laaditaan parhaillaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaa, jossa reittejä suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Hämeenkylän kartanon viereisellä pellolla on yleiskaavaehdotuksessa esitetty reittivaihtoehto, joka ei pirsto peltoja, ja siten vaikeuta peltojen viljelyä. Erilaiset reittivaihtoehdot ovat kuitenkin edelleen mahdollisia jatkosuunnittelussa.

2.3.3. Hämeenkylän kartanon alue

M8, M178

Hämeenkylässä kaavaa tulee muuttaa siten, että se mahdollistaa jo alueen asukkaillekin julkisesti esitellyn uuden asuinalueen rakentamisen ja siinä olevien 4-kerroksisten kerrostalorakennusten rakentamisen suunnitellusti. Tällöin kaavan tulee olla siltä osin kuin nyt on suunniteltu rakennettavan 4-kerroksisia taloja merkinnältään ”asuinaluetta” (kaavamerkintä A), ei ”pientaloasuinaluetta”. 4-kerrosten kerrostalojen funktio uudella asuinalueella on merkittävä, sillä niiden on suunniteltu estävän Kehä 3:lta tulevaa melua uudelle asuinalueelle. Muilta osin kuin näiden Kehä 3:n läheisyyteen rakennettavien kerrostalojen osalta alueen kaava voi hyvin säilyä jatkossa kaavamerkinnältään AP:nä. Hämeenkylä tarvitsee vuonna 2014 asukkaille esitetyn uuden asuinalueen, sillä alueella ei ole riittävästi asuntoja sitä tarvitseville uusille asukkaille. Kartanon alue on uniikki vetovoimatekijä Vantaalla. Näemme, että yleiskaavalla ei tule rajoittaa tulevan rakentamisen mahdollisuuksia vaan sallia tulevaisuudessa asuntorakentaminen nyt kyseessä olevalla alueella pienkerrostalomaisella tavalla.

Vastine

Alue on yleiskaavaehdotuksessa merkitty pientalovaltaiseksi alueeksi (AP), joka mahdollistaa asumisen toteutuksen sekä vaihtoehtojen tarkastelun asemakaavatasoisessa suunnittelussa. Suunnittelussa on huomioitava, että alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi tai muuksi arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, jonka luonteeseen pientalovaltainen rakentaminen parhaiten soveltuu. Kyseinen merkintä myös edellyttää, että alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito sopeutetaan alueen maisema- tai kaupunkikuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Myös avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Sen lisäksi, että pientalovaltainen rakentamisen merkintä soveltuu kartanoalueen arvoihin, ei alueen sijainti kaupunkirakenteessa puolla pientaloja tehokkaampaa rakentamista. Yleiskaavaehdotuksessa asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa (Vantaan kaupunki 2016) on esitetty Vantaan joukkoliikennevyöhykkeet. Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty joukkoliikennevyöhykkeiltä. Julkaisun mukaan vuonna 2025+ kyseinen alue ei ole joukkoliikennevyöhykettä eikä siten ole sopiva sijainti tehokkaalle kerrostalorakentamiselle.

2.3.4. Hämeenkylä - Vihdintien varsi

M295

Muistutuksen jättäjä omistaa alueella kaksi merkittävää toimitilakiinteistöä. Yhtiö on hakemassa toiselle uutta käyttötarkoitusta. Toisella kiinteistöllä sijaitsevalla päivittäistavarakaupalla on tarve laajentua.
1. Yleiskaavaluonnoksen eritasoliittymän tilavaraus näyttää ulottuvan yhtiön omistaman kiinteistön tontille. Liittymä on muistuttajan mukaan sinänsä hyväksyttävissä, jos tilavaraus mukailee yleiskaavan 2007 risteyskohdassa olevaa liikennealueen tilavarausta, eikä vie tilaa tontilta.
2. KM -kaavamerkintä selostusosan merkintään ”Varisto-Petikon alueelle saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 2000 k-m2” halutaan muutos niin, että sallittaisiin lain mukaisen suuryksikön laajuuden määritelmän alle olevan päivittäistavaramyymälän rakentaminen eli yhteensä 4000 k-m2. Perusteita päivittäistavaramyymälän laajuuden lisäämiselle: Olemassa oleva päivittäistavarakauppa toimii kaupungin reuna-alueella ja palvelee sekä Vantaan reuna-alueen että Espoon puolen asukkaita keskustapalveluiden ollessa suhteellisen kaukana. Lähellä kävelymatkan päässä on runsaasti asutusta ja sitä on yleiskaavassa osoitettu jonkin verran lisää alueen länsipuolella (AP korttelin tilavaraus). Päivittäistavarakaupan lisääminen alueelle hyödyttää myös viereisiä alueita ja toiminnot tukisivat toinen toisiaan. Itäpuolella oleva Variston alue saisi lisää elinvoimaa ja länsipuolella Hämeenkylän kartanolle tulisi lisää näkyvyyttä. Alue sijaitsee liikenteellisesti vilkkaassa ja helposti saavutettavassa paikassa isojen teiden risteyskohdassa. Alueella on hyvät kevyen ja julkisen liikenteen verkostot. Katuverkosto parantuu tulevaisuudessa entisestään, kun alueen eritasoliittymiä ja kevyen liikenteen väyliä rakennetaan uudestaan ja parannetaan Kehä III:n yhteydessä. Lisäksi liikenne sujuvoituu, kun Kehä III:n pohjoispuolelle suunniteltu Tavastkullantien jatkeena oleva ylikulkusilta ajoneuvoliikennettä varten ja alikulkuväylä kevyttä liikennettä varten toteutuvat. Alueella toimii jo päivittäistavaramyymälä ja sen laajentaminen vahvistaa nykyistä kaupunkirakennetta sekä toiminnallisesti että liikenteellisesti.

Vastine

Yleiskaavakartassa oleva eritasoliittymän merkintä ei ole aluevaraus vaan symboli, joka osoittaa varauksen eritasoliittymälle. Merkintä ei siis osoita liittymän vaatimaa tilaa. Vihdintien / Ainontien / Martinkyläntien risteykseen on tehty tilavaraussuunnitelma 2010 ja sen mukainen asemakaavamuutos 2011. Lisätarvetta tonteista katu- ja liikennealueiksi ei siten enää ole.

Suunnitelma rautakaupasta ja tilaa vaativasta erikoistavaran kaupasta on yleiskaavan ja yleiskaavaehdotuksen mukainen. Niin Vantaalla kuin pääkaupunkiseudulla yleisesti on tavoitteena keskittää isot päivittäistavarakaupan yksiköt keskustoihin ja asuntoalueille. Siksi myös Petikko-Varisto-Hämeenkylän kaupan alueella (KM) päivittäistavarakaupan kokonaismäärä on rajoitettu 2000 k-m2:iin.

2.3.5. Kaivoksela / Gruvsta

Liikenne, Kuninkaantammen eritasoliittymä
M9, M39, M70 + 5 allekirjoittajaa, M289 + 6 allekirjoittajaa

Suunnitelma liikenneyhteydestä Vanhalta Kaarelantieltä Kuninkaan-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tammen eritasoliittymään pitäisi haudata ja merkintä poistaa yleiskaavasta. Yleiskaavaehdotukseen merkitty pieni pätkä Vanhalta Kaarelantieltä, joka päättyy Helsingin kaupungin rajalle, on ihmisten yleiskaavakarttojen ymmärtämiseksi tehty vaikeaksi ja peittelee todellisia seurauksia. Kartta tulisi ulottaa ainakin kilometrin päähän kaupungin rajalta, jotta voisi päätellä mitä seurauksia pienistäkin viivoista voi olla. Kuninkaantammen eritasoliittymää ja yhteyttä liittymästä Vanhalle Kaarelantielle ei pitäisi toteuttaa, koska se palvelee vain Kuninkaantammen asukkaita. Yhteys tuhoaa tärkeän ulkoilualueen ja suuren osan alueen metsää sekä omakotialueen viihtyisyyden. Kaivokselan liittymää voisi parantaa rakentamalla risteykseen esimerkiksi liikenneympyrän, joka olisi kustannuksiltaan paljon pienempi.

Mutkainen Vanha Kaarelantie olisi hyvä kohde kehittää rauhalliseksi kylätieksi leveine kevyen liikenteen kaistoineen. Alueen uudet asukkaat ja lapsiperheet arvostaisivat tällaista kehitystä. On täysin käsittämätöntä ja vantaalaisten asuinalueiden viihtyisyyden vastaista läpiajoliikenteen salliminen Helsingin Kuninkaantammesta ja Malminkartanosta Vanhalle Kaarelantielle, joka on vanha kulttuuritie ja asuinalueiden käytössä. Sen sijaan tulisi priorisoida parempia joukkoliikenneyhteyksiä, mahdollisuuksia käyttää polkupyörää ja muita kevyen liikenteen väyliä.

Trafiken, Kungsekens planskilda anslutning
Planen om en trafikförbindelse från Gamla Kårbölevägen till Kungsekens planskilda anslutning borde slopas och beteckningen strykas från generalplanen. Det korta vägavsnittet från Gamla Kårbölevägen till Helsingfors stads gräns som angetts i generaplaneförslaget är svårt att förstå utifrån generaplanekartan och de verkliga konsekvenserna kommer inte fram. Kartan borde visa ett större område som sträcker sig åtminstone en kilometer från stadens gräns för att man kunde bedöma vilka följder de korta strecken kan ha.

Kungsekens planskilda anslutning och förbindelsen från anslutningen till Gamla Kårbölevägen borde inte genomföras, eftersom den endast betjänar Kungsekens invånare. Förbindelsen förstör det viktiga friluftsområdet och en stor del av skogen samt trivsamheten i egnahemshusområdet. Gruvsta anslutning kunde förbättras t.ex. genom att bygga en rondell i korsningen, vilket kostnadsmässigt skulle vara mycket förmånligare.

Den krokiga Gamla Kårbölevägen borde utvecklas till en lugn byväg med breda gång- och cykeltrafikleder. Områdets nya invånare och barnfamiljer skulle uppskatta denna utveckling. Att genomfartstrafiken från Kungseken och Malmgård i Helsingfors tillåts till Gamla Kårbölevägen är helt ofattbart och förstör trivsamheten i bostadsområdena. Gamla Kårbölevägen är ju en gammal kulturväg som används av invånarna i bostadsområdena. Däremot borde man prioritera bättre kollektivtrafikförbindelser, möjligheter att cykla och använda andra lättrafikleder.

Työpaikat
M209, M210, M216, M254

Yleiskaavaehdotuksessa Hämeenlinnanväylän ja Vaskivuorentien eritasoliittymän ympäristö on varattu monipuoliselle asuntorakentamiselle (A). Kohteen sijainti pääkaupunkiseudun yhden autoliikenteen pääväylän ja yleiskaavaehdotukseenkin merkityn raideliikenteen risteyskohdassa tukee pitkällä aikavälillä voimakasta työpaikkarakentamista paikan erinomaisen saavutettavuuden johdosta. Lisäksi risteysalueen välittömässä tuntumassa on jo tällä hetkellä merkittävää toimitilarakentamista, jonka elinkaarta on jäljellä vielä vuosikymmeniä, jonka jälkeenkin ovat sijaintinsa puolesta taloudellisesti kannattavia peruskorjaushankkeita. Em. syystä kohteessa tulee säilymään nykyinen toimitilatarjonta ja sen kehittäminen myös jatkossa tulee turvata. Kohteen yleiskaavan tulisi sallia risteysalueen välittömässä läheisyydessä toimitilarakentamiseen painottuvaa rakennuskantaa. Kokonaisuuteen voi

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

liittyä tehokasta asuntorakentamista, jolloin mm. tehokkaan pysäköintiratkaisun vuoropysäköinti tulee mahdolliseksi, joka parantaa investointien kannattavuutta ja madaltaa investointipäätösten kynnystä. Em. tavoitteen toteuttamiseksi yleiskaavamerkintä A/TP (asumisen ja työpaikkarakentamisen alue) on parempi ja katsomme, että yleiskaavassa merkintä tulisi vaihtaa ehdotuksemme mukaiseksi. Em. merkintä voi rajoittua risteysalueen välittömään läheisyyteen. Samalla tulisi lisätä Silvolasta osa kestävän kasvun vyöhykkeeksi raitiovaunulinjauksen vaikutusalueella.

Taivaltien ja Silvolan yritysalue tulisi säilyttää monipuolisena työpaikka-, tuotanto- sekä varastotoiminnan alueena tai korkeintaan vaihtaa se asumiseen muuntuvaksi työpaikka-alueeksi. Silvolan yritysalue asuinalueeksi. Silvolan yritysalueen yritykset ovat tarjonnut vuosien ajan länsi-Vantaalla ja myös koko pääkaupunkiseudulla asuville monia työpaikkoja, eri yrityksien kaupallisia ja teollisia palveluja, tuotannollisia - ja varastotiloja yrityksille sekä harrastajille.

Muutoksen perusteena on esitetty uusien asuntojen kysyntää lähellä Myyrmäen palveluja ja koska alueen työvoimakysyntä ei ole kehittynyt viime aikoina. Alue sopii paremmin yrityksille hyvien liikenneyhteyksien vuoksi. Sijainti E12 vieressä helpottaa yritysten logistiikkaa ja samalla vähentää liikennettä asuinalueilla. E12 aiheuttamien liikennemelun ja -päästöjen vuoksi alue ei ole sijainniltaan optimaalinen asuinalueeksi. Alueen käyttötarkoituksen muuttaminen vie luottamuksen kaupungin toimintaan. Aluetta tulisi kehittää edelleen monipuolisena työpaikka-, kaupallisten ja teollisten palveluiden alueena sekä tuotanto ja varastotila-alueena sen optimaalisen logistisen sijainnin ja olemassa olevan monipuolisen yrityskannan vuoksi. Alueella on tällä hetkellä paljon erilaisia yrityksiä, varasto- ja harrastetilaa, joista on pääkaupunkiseudulla pulaa. Vantaan kaupungin tulisi omalta osaltaan edistää yhdessä maanomistajien kanssa alueen kehittämistä niin, että alueella olisi monipuolisesti eri alojen yrityksiä. Alueen toimi- ja harrastetilojen kysyntä on ollut kasvussa. Yritysalueen muuttaminen asuinalueeksi tekisi Länsi-Vantaan alueesta selvästi liian yksipuolisen lähiöalueen, jossa ei olisi alueellisesti tarvittavia paikallisia palveluja ja työpaikkoja lähellä asutusta.

Vastine / Svar

Liikenne, Kuninkaantammen eritasoliittymä

Yleiskaava on oikeusvaikutteinen asiakirja, eikä siinä voida esittää merkintöjä naapurikuntien puolelle. Liikenneyhteyden liittymisestä Vanhalta Kaarelantieltä Helsingin puolella sijaitsevaan Kuninkaantammen eritasoliittymään on kerrottu yleiskaavan selostuksessa. Uusi eritasoliittymä palvelisi ensisijaisesti Kuninkaantammen asuinaluetta.

Vaskivuorentien ja Vanhan Kaarelantien liittymä on jo nyt hyvin kuormitettu. Liikenneympyrän toimivuudelle liikennemäärät ovat liian suuria. Yhdyskatu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylälle keventää Vaskivuorentien liittymän kuormitusta, mahdollistaa siten uutta maankäyttöä ja parantaa Myyrmäen keskustan saavutettavuutta Rajatorpantielle. Vanha Kaarelantie tulee säilyttämään luonteensa kapeana ja mutkittelevana vanhana maantienä.

Kaivokselan eritasoliittymään on tutkittu useita kertoja kehittämistoimenpiteitä, mutta liittymään esitetyt toimenpiteet eivät yksistään riitä parantamaan sen sujuvuutta. Kuninkaantammen eritasoliittymä mahdollistaa tulevaisuudessa myös Hämeenlinnanväylän bussiliikenteelle uusia reittejä mm. Silvolaan ja Myyrmäkeen. Liittymästä on jo käynnissä tiesuunnitelman laatiminen ja uusi yhteys Vanhalta Kaarelantieltä on tarkoitus toteuttaa tasoliittymänä, mahdollisesti kiertoliittymänä. Vaikka uusi yhteys liikenne-ennusteiden mukaan lisääkin Vanhan Kaarelantien liikennemäärää, niin se mahdollistaa myös paremman joukkoliikenteen kehittämisen Kaarenmäkeen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Trafiken, Kungsekens planskilda anslutning
Generalplanen är en handling med rättsverkningar och man kan inte ange beteckningar i grannkommunernas områden. Det har informerats i generalplanebeskrivningen om trafikanslutningen från Gamla Kårbölevägen till Kungsekens planskilda anslutning som ligger på Helsingforssidan. Den nya planskilda anslutningen skulle betjäna Kungsekens bostadsområde i första hand.

Kopparbergsvägens och Gamla Kårbölevägens anslutning är redan nu mycket belastad. Trafikmängderna är för stora för en rondell. En förbindelsegata från Gamla Kårbölevägen till Tavastehusleden minskar belastningen i Kopparbergsvägens anslutning, möjliggör ny markanvändning och förbättrar tillgängligheten från Myrbacka centrum till Råtorpsvägen. Gamla Kårbölevägens karaktär som en smal och krokig gammal landsväg ska bevaras.

Man har undersökt möjligheten till utvecklingsåtgärder vad gäller Gruvsta planskilda anslutning flera gånger, men de åtgärder som föreslagits räcker inte till för att förbättra anslutningen och dess smidighet. Kungsekens planskilda anslutning möjliggör också nya framtida trafikrutter för busstrafiken på Tavastehusleden till bland annat Sillböle och Myrbacka. En vägplan beträffande anslutningen görs upp som bäst och avsikten är att en ny förbindelse från Gamla Kårbölevägen genomförs som en planskild anslutning, eventuellt en rondell. Även om en ny förbindelse ökar trafikmängden på Gamla Kårbölevägen enligt trafikprognoserna, ger den också möjlighet att utveckla bättre kollektivtrafikförbindelser till Kårbacka.

Työpaikat
Kaivokselan työpaikka-alue Hämeenlinnanväylän molemmin puolin on osoitettu kokonaisuudessaan asuntorakentamisen alueeksi. Ratkaisu pohjautuu pitkälti alueelle käynnistettyyn yleiskaavan muutokseen, joka työnä sulautettiin yleiskaava 2020:n. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vuoden 2014 lopulla jatkosuunnittelun pohjaksi Joukkoliikenne Vantaa –työn, jossa Kaivoksela tunnistettiin alueeksi, jonka maankäytön periaatteet tulee uudistaa. Suunnittelun lähtökohtana oli tutkia nykyisellään vajaakäyttöisen työpaikka-alueen muuntumista osin asuinalueeksi. Vaikuttavina tekijöinä ovat olleet mm. se, ettei yleiskaavassa 2007 tavoiteltu kehitys kohti työvoimavaltaisempaa työpaikka-aluetta ei ole toteutunut. Lisäksi maanomistajilta on tullut kyselyjä asumisen tutkimiseksi alueella. A-alue merkintä mahdollistaa asumisen yhteyteen soveltuvat työpaikkatoiminnot. Lisäksi voimassa olevan asemakaavan turvin on mahdollista jatkaa nykyistä toimintaa alueella.
Yleiskaavan määräysten mukaisesti asuinalueella (A) on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja. Yleiskaava ei kuitenkaan ota kantaa alueiden pysäköinnin mitoitukseen tai järjestämistapaan, vaan ne ratkaistaan tarkemman asteisessa suunnittelussa.

Yleiskaava 2020:ssa kestävän kasvun vyöhyke -merkintä on merkitty Kehä- ja Pääradan juna-asemien yhteyteen sekä Vantaan ratikan linjauksen varrella oleville alueille.

2.3.6. Koivurinne

M212

Koivurinne 3 asemakaava pitää saada tehtyä pikaisesti. Sitä on valmisteltu jo yli 25 vuotta saamatta sitä valmiiksi ja voimaan. Kaavan laadinnan yhteydessä vaaditut ylimääräiset maanluovutukset poistamalla asemakaava olisi valmis hyväksyttäväksi ja toteutettavaksi Nyt 2020 yleiskaavassa alue on AP-aluetta, jossa rakentamista pyritään keinotekoisesti rajoittamaan jollain v. 6.6.1983 mukaisilla tiloilla koon mukaan. Missään ei ole selkeästi sanottu tämän tarkkaa selitystä. Vuoden 2007 yleiskaavassa alue on A3-aluetta, jolla sallitaan pientalojen rakentaminen, tästä johtuen alueen pitäisi olla 2020 yleiskaavassa A-aluetta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Yleiskaava ohjaa tulevaa asemakaavoitusta ja toteutuu pääasiallisesti asemakaavojen kautta. Yleiskaava ei ota kantaa alueiden asemakaavoituksen aikatauluun. Aina alueen ensimmäistä asemakaavaa laadittaessa määritellään yleiset alueet (kadut, puistot), jotka joko maankäyttösopimuksella tai haltuunottotoimituksella siirtyvät kaupungin omistukseen. Tämä on lakiin perustuva normaali käytäntö. Voimassa olevan yleiskaavan A3 merkintä tarkoittaa pientaloaluetta, kuten uuden yleiskaavan AP. Ennen asemakaavaa alueille on ollut mahdollista hakea suunnittelutarveratkaisua, joiden tasapuolisen mitoitus pohjautuu vuoden 1983 yleiskaavan tilajakoon. Asuinalue (A) osoittaa uudessa yleiskaavassa asumisen alueita, jotka kehittyvät tulevaisuudessa monipuolisina asumisen alueina eivätkä vain pientaloalueina. Koivurinne halutaan säilyttää pientaloalueena.
Koivurinteen pohjoisosaan on laadittu asemakaavaluonnokset, mutta asemakaavan liittyvät sopimusneuvottelut eivät ole ratkenneet.

2.3.7. Linnainen

M46, M51, M137, M165, M167, M169, M170, M172, M175, M177, M204

Asuminen
Maanomistajat esittävät muistutuksena, että Rajatorpantien ja Hämeenkyläntien risteyksen pohjoispuolella oleva alue, joka alkuvuonna 2020 esillä olleiden yleiskaavaluonnosten mukaan oli AP - aluetta, mutta joka kaupunginhallituksen 6.4.2020 päättäessä asettaa yleiskaava nähtäväksi oli muutettu VL – alueeksi, muutetaan ja palautetaan AP – alueeksi. Maanomistajan kiinteistöt sijaitsevat tällä aiemmin suunnitelmassa olleella AP - alueella. Vantaan kaupunki varautuu voimakkaaseen asukasmäärän kasvuun, mikä edellyttää merkittävää asuntorakentamista. Tämän alueen kaavoittaminen pientaloalueeksi aiemman yleiskaavaluonnoksen mukaisesti tukee tätä kaupungin elintärkeää tavoitetta. Alueella on mahdollista yhdistää nykyaikaisella tavalla luontoarvojen kunnioittaminen ja tulevaisuuden kestävät asumisratkaisut. Historiallisen ympäristöön soveltuen alueelle voisi rakentaa pienkerrostaloja risteyksen läheisyyteen antaen talojen madaltua metsää kohti, jolloin kokonaisuudesta syntyisi vaikuttava kylätunnelma. Tarkoitus olisi, että talot asemoitaisiin niin, että niiden poikki pääsisi kulkemaan viheralueiden metsiin, mikä vahvistaisi nykyajan rakennustavan sulautumista ympäröivään luontoon. Näin alueesta voitaisiin rakentaa turvallinen, terveellinen ja tasapainoinen elinympäristö. Asuinrakentamisen edellyttämä kunnallistekniikka on jo rajalla.

Luonto ja ulkoilu
1. Linnaisten AP-alueesta tulee rajata pois luo-alueet. Luo-alueet rajauksineen tulee lisätä yleiskaavaan ja tarkistaa tältä osin SL-rajaus nykyistä perustelluksi ekologisesta näkökulmasta.

2. Linnaistenmetsän SL-varaus jää liian suppeaksi. SL-alueen tulee noudattaa tarkemmin uhanalaisten lajien esiintymien rajauksia ja kattaa ekologisesti merkittävimmät luontoarvoalueet.

3. Långbackan AP-alue on kulttuurivaikutteinen sekä tärkeä osa arvokasta metsäistä suojavyöhykettä SL-alueen reunassa. Kohde tulee kaavassa turvata maankäyttöpaineelta VL- ja luo-merkinnöillä.

4. Linnaisten metsäalueen ohjeelliset ulkoilureitit tulee muuttaa noudattamaan jo olemassa olevia, toimivia reittejä, metsäalueen heikentämisen välttämiseksi.

5. Metsäisen viheralueen säilyttäminen mahdollisimman laajana ja yhtenäisenä turvaa ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä muut metsäluonnon tarjoamat ekosysteemipalvelut parhaiten. Linnaisten metsän SL-alue, toimivat ekologiset yhteydet kaikkiin ilmansuuntiin ja riit-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tävät reuna-alueiden suojavyöhykkeet (VL/luo) – ovat myös luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta välttämättömiä. Friimetsä on suojeltava ekologisin perustein nykyistä ehdotusta kattavammin.

Vastine

Asuminen
Nähtäville panon päätöskäsittelyyn lähetetyssä yleiskaavaehdotuksen versiossa (yleiskaavatoimikunta 16.12.2019) muistutuksessa mainittu pientalovaltainen asuinalue (AP) oli mukana. Yleiskaavatoimikunta päätti kokouksessaan 27.2.2020 poistaa ristiriitaisia näkökulmia herättäneen rakentamisalueen yleiskaavaehdotuksesta. Näin ollen sitä ei ollut enää mukana kaupunginhallituksen 6.4.2020 nähtäville asettamassa yleiskaavaehdotuksessa. Asuntorakentamisen paikkana alue on erinomainen, mutta valinnassa painottui virkistyskäytön arvot.

Luonto ja ulkoilu
1. Linnaisten AP-alueen rajaus on yleiskaavan yleispiirteistä tarkkuustasoa. Tarkempi rajaus on Linnaisten asemakaavassa 100400, joka on käsitelty KHO 9.6.2020 ja kuulutettu voimaan 30.6.2020.

2. Luonnonsuojelualueen rajaus tarkennetaan rauhoituspäätöksen yhteydessä.

3. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan paitsi virkistys- ja luonnonsuojelualueita, myös runsaasti asuntotontteja kaupungin eri osiin. Långbackan alue on jo vanhastaan osin rakennettu ja sopii siten hyvin täydennysrakentamiseen. Alue on asuntorakentamisen näkökulmasta tärkeä, koska se sijaitsee hyvin suhteessa muihin asuntoalueisiin ja palveluihin ja koska asuntoalueiden rajauksia ei yleiskaavassa merkittävästi laajenneta. Alue täyttää myös kaupungin maapoliittista tavoitetta pientalotonttien kaavoittamisesta kaupungin omalle maalle.

4. Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kadut ja puistot -palvelualueella laaditaan parhaillaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaa, jossa reittejä suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla.

5. Yleiskaavaehdotus 2020 ei pienennä Linnaistenmetsän viheraluetta verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan ja asemakaavaan. Yleiskaavassa säästetään laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Jo yleiskaavoitettujen asuntoalueiden alaa ei ole lähdetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Väestönkasvupaineessa sekin olisi yksi vaihtoehto. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Rakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan. Kestävyys on asetettu yleiskaavan 2020 tavoitteiden raamiksi. Yleiskaava 2020 tavoitteet (Kaupunginhallitus 22.1.2018) -raportissa on tulkittu kestävyyden ulottuvuuksia maankäyttöön. Maapallon kantokyky on kestävyyden kivijalka. Ekologista kestävyyttä yleiskaavassa on mm. se, että viherrakenne turvaa luonnon monimuotoisuutta ja toimivia ekosysteemejä ja tiivistyvä kaupunkirakenne mahdollistaa kestävää liikkumista ja säästää viheralueita rakentamiselta. Yleiskaavassa sovitetaan yhteen keskenään ristiriitaisia asioita. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin yleiskaavassa 2007. Luonnosvaiheessa käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja yleiskaavan 2007 viheralueilla, mutta niistä luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia. Linnaistenmetsään luonnosvaiheessa esitetty pientaloaluelaajennus poistettiin. Ekologiset runkoyhteydet on pääsääntöisesti varattu siten, että runkoyhteys ei ole vain viivana maankäyttömerkinnän päällä, vaan runkoyhteydelle on tehty niin laaja viheralueen maankäyttövaraus kuin kussakin kohdassa on mahdollista. Liikenneväylien haittavaikutusta torjumaan on esitetty viheryhteyden kehittämiskohtia, jotka ovat joko vihersiltoja tai vehreitä alikulkuja. Frii-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

metsä on yleiskaavan tulevia pientaloalueita, joka liittyy Vihdintien kaupunkirakenteeseen ja täyttää kaupungin maapoliittista tavoitetta pientalotonttien kaavoittamisesta. Friimetsään saatavissa bussilinja Askiston kautta, kun Askistontien silta rakennetaan Kehä III:n yli.

2.3.8. Luhtitien jatke

M173, M274

Suunnitelma Luhtien jatkamisesta Uomatielle, ja ylipäätään ajatus Raappavuoren viheralueen ja lähivirkistysalueen halkomisesta vilkasliikenteisellä tiellä, ei noudata Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksen henkeä. Yleiskaavan mukaan Vantaan kaupunki arvioi melu- ja ilmanlaatuvaikutuksia; pelkään, että Luhtitien jatkeen osalta kokonaisarviointi on jäänyt puutteelliseksi ja puolitiehen. Raappavuoren lähivirkistysalue tulee säilyttää yhtenäisenä. Koronapandemia on viimeistään osoittanut, että kaupunkilaisille tulee olla lähellä ja helposti saavutettavissa viheralue, jossa voi liikkua ja nauttia luonnosta ilman jatkuvaa liikenteen melua ja pakokaasuja. Luhtitien jatkaminen Uomatielle tietäisi varmuudella suurta liikennemäärää, ja sitä kautta melu- ja saasteongelmien syntymistä.

Vastine

Luhtitien jatke Uomatielle on jo voimassa olevassa yleiskaavassa ja tämä ohjaa vielä myös alueen asemakaavoitusta. Luhtitien merkitys joukkoliikenteelle nousi esiin erityisesti Länsi-Vantaalle tehdyn uuden linja-autoliikennettä koskevan linjastosuunnitelman myötä ja yhteys mahdollistaa suunnitelman mukaisen tehokkaan joukkoliikenteen bussirunkolinjan toteuttamisen Pähkinärinteeltä Kehäradan varteen. Luhtitien asemakaava 141100 on jo hyväksytty 16.12.2019 ja kuulutettu voimaan 2.3.2020. Luhtitiestä laaditaan jo katusuunnitelmia ja yleiskaavan merkinnällä korostetaan sen merkitystä tärkeänä paikallista liikennettä palvelevana väylänä.

Raappavuorten viheralue on säilytetty yhtä laajana kuin voimassa olevassa yleiskaavassa väestönkasvupaineesta huolimatta juuri siitä syystä, että tiedostamme viheralueiden tärkeyden kaupunkilaisille. Luonnonsuojelualuevaraus vakiinnuttaa viheralueen asemaa entisestään. Luhtitie on katsottu niin tärkeäksi osaksi liikenneverkkoa, että se halutaan toteuttaa siitä huolimatta, että se joudutaan rakentamaan viheralueen poikki.

2.3.9. Myyrmäen keskusta

M45, M194

Yleiskaavalla pyritään tehostamaan jo olevan infrastuktuurin käyttöä kehäradan vaikutusalueella. Tämä tavoite on sinänsä hyväksyttävä. Myyrmäessä ja Louhelassa tulee kuitenkin ottaa huomioon jo olevan asutuksen luonne ja kaupunkikuva: tiivistäminen ei se saa liikaa muuttaa varsinkaan Louhelan luonnonläheisen väljää ja ihmisläheistä yleisilmettä.

Louhelantien ja Uomatien risteyksen ja Louhelan aseman läheiset korttelialueet on yleiskaavassa merkitty kaupunkikeskustaksi (C). C-aluetta laajennettu suhteessa kaupunginhallituksen 29.4.2019 hyväksymään Myyrmäen kaavarunkoon. Siinä laajennusalue on enintään 8-kerroksista aluetta. Tämä merkitsee laajennetun alueen rakennustehokkuuden lisääntymistä ilmeisesti sen suuntaiseksi, mikä on merkitty kaavarunkoon risteyksen eteläpuolen 16-kerroksiseen ja Louhelan asema länsipuoliseen 24-kerroksiseen rakentamiseen. Alue, jolla on 2012 ja 2017 rakennetut 5- ja 6-kerroksiset asuinkerrostalot, on merkittävä yleiskaavassa vähemmän tehokkaasti rakennettavaksi AC-alueeksi, kaupunkikeskustan asuinalueeksi. Kaavarungossa esitetty rakentami-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

nen on ylikorkeaa ja heikentää jo olevan asutuksen viihtyisyyttä mm. varjostuksen lisääntymisenä. Kaavarungon rakentamiskorkeuksia tulisi laskea.

Yleiskaava ei ota kantaa C- ja AC -alueiden rakennustehokkuuteen. Näin saatava informaatio on olennaisen puutteellista ja vaikuttaa siten oikeusturvaa heikentäen myös sen arviointiin, onko kaavaan syytä reagoida esimerkiksi muistutuksella. Kaavarunko on ohjaava eikä kuulu viralliseen kaavajärjestelmään. Yleiskaava on kaupunginvaltuuston hyväksymä kaavoituksen oikeusvaikutteinen ohjausväline.

Yhteenvetona esitetään, että puheena olevan risteyksen lähialueen Myyrmäen kaavarungon mukaisen rakennustehokkuuden laskemisen lisäksi kunkin eri rakentamisalueen, erityisesti C- ja AC-alueiden, rakennustehokkuus määritellään yleiskaavan kaavamääräyksissä niin, että se ohjaa yksityiskohtaista kaavoitusta tavalla, josta ilmenee ainakin suuntaa antavasti alueen rakennustehokkuus enimmäiskerroslukuineen. Louhelantien ja Uomatien risteysalueen pohjois- ja luoteispuolen rakennustehokkuutta ei ole yleiskaavassa korotettava siitä, mitä se on Myyrmäen kaavarungossa.

Muistuttaja vastustaa kaavaehdotuksessa esitettyä tornitalon sijoitusta Ojapolun varteen: ”Meillä on nyt parvekkeeltamme esteettömät näkymät länteen. Niiden tilalle tulisi aivan lähelle tyly tornin päätyseinä. Kun vielä otetaan huomioon, että radan toiselle puolelle tulee joukko korkeita tornitaloja, meiltä ollaan viemässä kokonaan mahdollisuus nähdä ilta-aurinkoa. Toivomme, että tämä talo poistettaisiin kaavasta ja haettaisiin sille muualta sopivampi paikka.”

Vastine

Louhela sijaitsee rautatieaseman luona Myyrmäessä, joka on yksi Vantaan pääkeskustoja. Siksi alue on joukkoliikennekaupungin kehittämiseen tähtäävässä yleiskaavaehdotuksessa täydennysrakentamisen ydinaluetta, kestävän kasvun vyöhykettä ja merkinnöillä C ja AC. Korttelirakenteen yksityiskohtaiset ratkaisut linjataan koko kaupungin yleiskaavaa tarkemman tason suunnitelmissa ja asemakaavoissa. Yleiskaava mahdollistaa monenlaisten korttelirakenteiden toteuttamisen Myyrmäen alueella. Yleiskaavassa ei määritetä rakennustehokkuutta, joka ei ole paras mittari ympäristön laadusta. Ympäristön laatua ohjataan yleiskaavamääräyksissä. Kaupungin maapoliittiset linjaukset (Kv 18.6.2018) ja Myyrmäen kaavarunko (Kh 29.4.2019) tähtäävät korkeaan rakentamiseen asemanseuduilla. Yksityiskohtaiset ratkaisut paikan kehittämisestä tehdään asemakaavamuutoksissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4. Kivistö

Kivistön suuralueelta annettiin yhteensä 57 muistutusta:

- As Oy Kustaanmäki
- As Oy Paulaharju
- Blackbull Jeans Store Oy
- Peab industri Oy
- Petaksen asukasyhdistys Ry
- Pirttiranta Oy
- Vassinmäen asukkaat
- 50 yksityishenkilöä

2.4.1. Josvaholmin luonnonsuojelualue

M140, M214, M309, M326

Luonnonsuojelualue yksityisellä kiinteistöllä
Muistuttaja vaatii, että luonnonsuojelualueen rajaus katsotaan kiinteistöllä uudelleen. Alue on metsätalouskäytössä eikä METSO ole houkutteleva vaihtoehto. Muistuttaja haluaa käyttää kiinteistöään pienrakentamiseen, jota luonnonsuojelualueen merkintä SL ei mahdollista. SL heikentää kiinteistön arvoa ja poistaa mahdollisuuden taloudelliseen ansaintaan. Muistuttaja ei ole saanut aikaisemman yleiskaavan SL-varauksesta tietoa ja vaatii nyt rajauksen poistamista hänen kiinteistöltään. Uudessa yleiskaavaehdotuksessa jätettiin yk2007:ssä oleva peltoalue pois SL-varauksesta. Tämä muutos vastaa muistuttajan mielestä samaa kuin hänen omistama talousmetsä, josta voi saada tulevaisuudessa tuottoa. Muistuttajan mukaan hänen kiinteistöllään ei ole mitään merkittävää kasvillisuutta tai eläimistöä, jota olisi suojeltava.

Talousmetsät, jotka eivät kuulu luonnonsuojeluohjelmaan, eivätkä täytä suojelukriteerejä ei tule merkitä SL-merkinnällä yleiskaavaan. Kiinteistönomistajat on saatava kunnalta täysi korvaus alueista, jotka saavat suojelumerkinnän. Omistajat menettävät tuloja, jos eivät saa enää suojelumerkinnän jälkeen hoitaa metsää ja suorittaa metsässä päätehakkuita. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Suojelutoimissa on otettava huomioon yksityisen maanomistajan oikeusturva. SL-merkintä yleiskaavassa aiheuttaa maanomistajalle epävarmuutta: ei saa Kemera-tukia, koska metsälaki ei ole voimassa SL-alueilla. Myöskään metsätuholaki ei ole voimassa.

Metsien monimuotoisuus turvataan parhaiten vapaaehtoisilla menetelmillä kuten METSO-ohjelmalla. Aikarajoitteisten vapaaehtoisten suojelualueiden ei tule saada SL-merkintää yleiskaavaan.

Hyvin hoidetut kasvavat metsät ovat paras hiilinielu ja viihtyisämpi virkistysalue kuin hoitamaton metsä.

Mt152 ja SL
Muistuttajan palstalle on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu Mt152 ja SL. Maapalstasta on yk2020:ssa yli 90% osoitettu muuhun käyttöön kuin rakentamiseen. Muistuttaja pitää tilannetta kohtuuttomana ja ehdottaa, että rakennusoikeutta siirrettäisiin lisää muistuttajan omistamille muille kiinteistöille, esim. Riipiläntiellä sijaitsevalle palstalle.
Muistutuksessa todetaan, että Mt 152 kohdalla ei ole luontoselvityksissäkään todettu luontoarvoja. SL-aluevaraukselle ei ole luonnonsuojelullista perustetta ja varaus tuottaa merkittävää haittaa maanomistajalle. Tulevaisuudessa MT152 varteen kohdistuu rakentamispainetta. Mt152:n ympäristövaikutusten arvioinnissa ja yleiskaavaluonnoksen luontovaikutusten arvioinnissa on todettu ristiriita Mt 152 ja suojeluvarauksen kanssa. Yleiskaava ei täytä MRL 39§ 3 ja 4 momentin sisältövaatimuksia.

Muut kaavaratkaisut yksityisellä kiinteistöllä
Yleiskaavaan virkistysalueiksi on varattu liian paljon muistuttajan maita. Virkistysalueet ja reitit jokamiehenoikeuksin tuottavat maan-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

omistajalle haittaa ja virkistys olisi osoitettava valtion, kuntien ja yhdistysten maille. Myös Mt 152, EV-merkintä ja VU-merkintä tuottavat maanomistajalle haittaa.

Maa- ja metsätaloudella on suuri merkitys kulttuuriympäristön ja -perinnön säilyttämisessä.

ELI: yleiskaavassa on otettava huomioon MRL 39§:n mukaiset määräykset eikä kaavoituksella ja tehdyillä merkinnöillä voida aiheuttaa kiinteistön omistajalle kohtuutonta haittaa velvoittamalla omistajia taloudellisesti epäedulliseen asemaan.

Lisäksi muistuttaja vaatii Katriinantiellä sijaitsevan tilakeskuksen osalta SL-merkinnän poistamista ja haluaa tilalle M- tai AP-merkinnän.
Kaupunki on itse hävittänyt metsiä lentoaseman eteläpuolella.

Vastine

Luonnonsuojelualue yksityisellä kiinteistöllä
Josvaholmin alueelta löytyy useita luontoselvityksiä, alueen suojeluarvot on tunnistettu jo vuoden 1981 Vantaa luonnonsuojelukohteet -perusselvityksessä. Alueelta tehtiin luontoselvitys myös vuonna 1987. Josvaholmin korpipainanne on ollut suojeluvarauksena vuoden 1983 yleiskaavasta lähtien. Alueen tärkeänä suojeluarvona on kostea monipuolinen korpipainanne ja lehtomaiset rinteet. Kiinteistö, jonka rajojen siirtoa muistutuksessa vaaditaan, on osa Josvaholmin korpipainannetta. Koska yleiskaavan suojelualuerajaus on aikanaan tehty varsin yleispiirteiseksi, on rajausta mahdollista tarkistaa sen pohjoisreunassa muistuttajan kiinteistön alueella.

Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitojia, mutta vanhat metsät sitovat myös hiiltä ja ovat merkittäviä hiilivarastoja. Luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ilmastonmuutoksen lisäksi ihmiskuntaa uhkaava ilmiö. Vantaan kaupunki on halunnut reagoida tähän uhkaan varaamalla ekologiselle verkostolle tilaa kasvavassa kaupungissa. Ekologinen verkosto muodostuu luonnonsuojelualueista ja ekologisista yhteyksistä. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahopuun väheneminen, metsien puulajisuhteiden muutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen.

Useimmat yleiskaavaan ehdotetuista luonnonsuojelualueista ovat metsäisiä alueita. Niissä lajisto on yleensä monimuotoisinta. Vantaan alueella luontoselvityksiä on tehty sekä kunnan että yksityisten mailla, ja merkittäviä luontoarvoja löytyy myös yksityisten omistamista metsistä. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi Vantaalla pitäisi olla riittävän monta ja isoa luonnonsuojelualuetta ja ekologiset yhteydet näiden välillä tarvitaan. Iso osa, yli 70 prosenttia uusista SL-varauksista on kunnan mailla, loput yksityisten omistamilla mailla, M- ja VR-alueilla. Kaikki yleiskaavaan uutena osoitetut sl-alueet ovat luontoarvoiltaan merkittäviä, ja alueet on rajattu noudattaen luonnonsuojelulain 10§ kriteeristöä.

Mt152 ja SL
Josvaholmin alueelta löytyy useita luontoselvityksiä, alueen suojeluarvot on tunnistettu jo vuoden 1981 Vantaa luonnonsuojelukohteet -perusselvityksessä, ja Josvaholmin korpipainanne osoitettiin suojelualueeksi 2007 yleiskaavassa. Uusimmissa selvityksissä (2017-2020) on saatu uutta tietoa mm. alueen kääpä- ja sammallajistosta, ja liito-oravista. Maakunnallisesti arvokkaaksi määritelty luontokohde, joka on olennainen osa metsäisen ekologisen verkoston ydinaluetta Luoteis-Vantaalla. Edustavia korpialueita sekä lehtoja, jossa jalopuustoa. Josvaholmin laajennusehdotusalueella on useita luontodirektiivin liitteen IV (a)lajeihin kuuluvan liito-oravan elinpiirin ydinalueita sekä lajille tärkeitä säi-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

lytettäviä kulkuyhteyksiä. Alueella on silmälläpidettävää ja Vantaalla huomionarvoista kääpälajistoa. Alueen yhtenäisyyden säilyttämiseksi rajausehdotukseen on sisällytetty myös kehityskelpoisia nuoria metsiä. Olemassa olevien tietojen pohjalta alueen SL-aluerajaus on perusteltu. Mt152 linjaus kulkee SL-alueen poikki ja asettaa haasteensa alueen yhtenäisyydelle, ja vaatii väylän huolellista suunnittelu ja toteutusta, jotta alueen suojeluarvot säilytetään mahdollisimman hyvin."

Muut kaavaratkaisut yksityisellä kiinteistöllä
Yleiskaava ohjaa kasvun sisäänpäin nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja hyvän joukkoliikenteen alueelle. Uusia asuinaluevarauksia ei ole esitetty maatalousalueiden yhteyteen. Muistuttajan mainitsemalla Katriinantiellä sijaitsevalla tilakeskuksen mailla ei ole SL-merkintää.

Virkistysalueet ja ulkoilureitit yksityisellä kiinteistöllä
Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yleiskaavan virkistysalueverkosto on pitkälti sama kuin voimassa olevissa oikeusvaikutteisissa yleiskaavoissa. Virkistysalueiden sijainti on määritelty kaupunkirakenteen perusteella, ei maanomistuksen. Joitain virkistysalueita on voimassa oleviin yleiskaavoihin verrattuna muutettu maatalousalueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla, koska maatalouden harjoittaminen turvaa viljelyn jatkumista alueilla, joiden arvo perustuu siihen, että ne ovat pitkään jatkuneen maanviljelyksen tuottamia kulttuurimaisemia. Näillekin alueille on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit, koska peltomaisema voi olla virkistyskäytössä siten, että maisemaa katsotaan reitiltä käsin. Yksityisesti omistetuilla virkistysalueilla voidaan edelleen harjoittaa metsätaloutta. Metsätalouden harjoittaminen kuitenkin saattaa heikentää metsämaiseman laatua ja luonnon monimuotoisuutta ja siksi virkistysalueilla vaaditaan MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa, jonka ehdoissa voidaan määritellä, miten metsää voidaan hoitaa siten, että arvoja säilyy ja maanomistaja samalla saa kohtuullista tuloa. Metsämaiseman arvostusta on tutkittu. Yhteinen piirre tuloksissa on se, että ihmiset arvostavat useimmiten metsää, jonka puusto on varttunutta. Metsän uudistamisen tapa vaikuttaa siihen, miten miellyttävänä metsämaisemaa uudistuksen jälkeen pidetään.

Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä alkaa olla paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Samasta syystä yleiskaavaan on merkitty myös ohjeellisten ulkoilureittien verkosto.

Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Yleiskaavassa esitetään ulkoilureittien sijainniltaan ohjeellinen verkosto. Reittien suunnittelu ja siinä yhteydessä yhteistyö maanomistajien kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yksityisille maille reittejä perustettaessa Vantaalla on mm. käytetty ulkoilulain mukaista ulkoilu-reittitoimitusta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 pykälässä säädetyistä rajoituksista johtuvasta lunastus- ja korvausvelvollisuudesta säädetään lain 101 ja 140 §:ssä. MRL 101 §:ssä todetaan näin: "Jos maa asemakaavassa tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräyksen nojalla yleiskaavassa on osoitettu käytettäväksi muuhun tarkoitukseen kuin yksityiseen rakennustoimintaan eikä maanomistaja sen vuoksi voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai, jos alue on kaavassa tarkoitettu tai osoitettu valtion tarpeisiin, tämä on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen."

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4.2. Katinmäen luonnonsuojelualue

M24, M25

Omistaja vastustaa luonnonsuojelualuerajausta kiinteistöllään. Hän haluaa käyttää metsää osana pihapiiriä kuten ennenkin ja huolehtia vaaralliset puut metsäalueelta pois. Lahokaviosammalen suojelulle kiinteistö ei muistuttajan mukaan sovellu.

Vastine

Katinmäen luonnonsuojelualueesta on vuonna 1999 rauhoitettu Vantaan kaupungin omistamat alueet. Vuoden 2007 yleiskaavaan Katinmäen suojelualuetta laajennettiin hieman länteen päin myös yksityisten omistamille kiinteistöille ja samanlaisena kokonaisuutena suojelualue on nyt nähtävillä olevassa yleiskaavaehdotuksessa 2020. Suojelualuetta ei olla laajentamassa nykyisen yleiskaavan suojelualuevarausta laajemmaksi.

Luonnonsuojelualueen rajaus noudattelee etelä-lounaassa kalliometsän reunaa. Kiinteistöjen alueella sijaitseva kalliometsäalue on arvokasta luontotyyppiä ja täydentää jo rauhoitettua luonnonsuojelualuetta. Kiinteistönomistaja voi poistaa vaaralliset puut suojelualueen rajan läheisyydessä.

2.4.3. Kehä IV / maantie 152

M79, M146, M142, M215, M218, M224, M226, M227, M233, M298, M300, M301, M304

Maantien 152 jatketta (Kehä IV) ei tarvita pilaamaan luontoa, maisemaa tai maatiloja. Mikäli jatkeesta pitää jotain toteuttaa, niin vain Tuusulanväylän ja Myllykyläntien välinen osuus (hankkeen YVA-selostuksen mukainen vaihtoehto 0+). Alkuperäinen Kehä-IV linjaus Klaukkalan liittymään olisi looginen, halvempi, eikä aiheuttaisi niin paljon haittaa luontoarvoille sekä ihmisille. Sen sijaan kehä 3 parantamiselle olisi tarvetta ja monin verroin järkevämpää.

Tämä tie on yksittäinen esimerkki siitä, että järjestöillä on oltava mahdollisuus käsitellä ja esittää kantansa yleiskaavan aiheuttamista mahdollisista vaikutuksista. Yhdistysten yhteisen kannan muodostaminen on mahdotonta, kun kyse on jäsenten ristiriitaisista eduista ja tavoitteista, kun yhteisten sääntöjen mukaisten tilaisuuksien ja kokouksien järjestäminen on valtakunnan hallituksen toimesta rajoitettu henkilömäärältään. Seikka aiheuttaa vakavan riskin siihen, että yleiskaava valitusten perusteella palautetaan oikeuden päätöksellä uudelleen valmisteltavaksi ja voimaantulo viivästyy vuosilla.

Vastine

Maantien 152 jatke (ns. Kehä IV) kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Keskeisin peruste uuden väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikkumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja.

Yhteystarve sekä siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu voimassa olevassa ja uudessa maakuntakaavassa. Yleiskaavan linjaus perustuu maakuntakaavaan. Linjausta on yleiskaavaehdotukseen tarkistettu parhaillaan laadittavan aluevaraussuunnitelman (Uudenmaan ELY, Vantaa ja Tuusula) ja osana sitä tehdyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyn mukaiseksi.

Tien sijoittumisesta tutkittiin aikanaan 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa useita vaihtoehtoja, jotka perustuivat ELY:n 2015 laatimaan ”Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien selvitykseen”. Maantien 152 yhteyden suunnitteluhistoriassa on useita vaiheita sekä eritasoisia suunnitelmia ja selvityksiä. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot on muodostettu edeltävien selvitysten, maankäytön tarpeiden ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden perusteella. Myös ympäristöarvoista on saatu reunaehtoja suunnitteluun. Hankkeen yhteysviranomainen on

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

antanut YVA-selostuksesta perustellun päätelmän, jotka pohjalta jatkosuunnitteluun on valittu YVA-selostuksen mukainen vaihtoehto 1.

Voimassa olevan yleiskaavan linjaus kulkee länsiosassa eri reittiä kuin uusi linjaus, koska sen määränpäänä on Klaukkalantien liittymä ja uuden Klaukkalan ohikulkutien liittymä. Keskeiset perusteet pohjoisemman linjauksen eduksi ovat, ettei se kulje keskeltä Seutulan kylän asutusta, Vantaanjoen tulva-alueita ja Vantaanjoen kulttuurimaisemaa. Vaikutuksia ympäristöön uudella maantiellä on kaikissa vaihtoehdoissa.

Voimassa olevan yleiskaavan linjaus vaurioittaisi merkittävästi valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Kulttuurimaiseman arvoja arvioitiin yleiskaavan 2007 taustaksi tehdyssä Kulttuurimaisemaselvityksessä (Muukka ja Mäkynen 2005). Selvityksessä esitetyt arviointikriteerit ovat edelleen päteviä. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaus on määritelty uudelleen tuoreemmassa inventoinnissa Vantaan yleiskaavan 2007 rajausta noudattelevaksi. Pohjoisempi uusi linjaus vaurioittaa kulttuurimaiseman arvoja vähemmän.

Yleiskaavaehdotus mahdollistaa Kehä 3:n parantamisen. Osia Kehä III:sta on jo parannettu ja suunnitelmia uusista parannuksista laaditaan.

Yhdistysten mahdollisuudesta ottaa kantaa yleiskaavaan on vastattu vuorovaikutusta koskevassa koosteessa kappaleessa 2.1.6.

2.4.4. Keimola

M38

Kiinteistö Rauhalantien varressa tulee osoittaa kokonaan pientaloalueena, niin että sille voi rakentaa pientaloasutusta. Kiinteistö on ollut suvun hallussa 4 polven ajan ja sillä on aiemmin sijainnut talo (palanut).

Vastine

Kyseisen alueen osalta ei ole tehty muutoksia suhteessa voimassa olevaan yleiskaavaan. Sekä voimassa oleva yleiskaava että uusi yleiskaava mahdollistavat yhden asunnon rakentamisen kiinteistölle. Eteläosa kiinteistöstä on osa Kivistön virkistysalueverkostoa.

2.4.5. Keimolan Isosuon Natura-alue

M324

Muistuttaja haluaa, että luonnonsuojelualueen rajaus siirretään hänen kiinteistöltään noudattamaan kiinteistön etelärajaa. Perusteluina muistuttaja esittää, että suojeltavalle alueelle on rakennettu uusi tie ja tehty maantäyttöä eikä alue ole enää luonnontilainen. Lisäksi muistuttaja ehdottaa ekologisen yhteyden merkinnän siirtämistä kiinteistön itäreunalta länsireunalle.

Vastine

Muistuttajan kiinteistön eteläreunalla oleva luonnonsuojelualueen rajaus on osa Natura 2000-verkostoon kuuluvaa aluetta Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064). Rajaus on jo vuoden 2007 yleiskaavassa. Vantaan kaupungin käsityksen mukaan Natura-verkostosta on aikanaan ELY-keskus maanomistajia kuullut. Suojeltavalle alueelle rakennetulle tielle ja maantäytölle olisi yleiskaavamääräyksen mukaan tarvittu maisematyölupa. Toimitamme tätä kiinteistöä koskevan tiedon ELY-keskukseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Ekologisen yhteyden siirtämiselle ei ole perusteita.

2.4.6. Klaukkalan rata

M199

Klaukkalan radan varaus on mielestäni tarpeeton ja se tulisi poistaa kaavasta.

Vastine

Klaukkalan rata on pitkän aikavälin raidevaraus ja merkintä on maakuntakaavan mukainen. Vaikka rata ei välttämättä toteudu ennen yleiskaavan tavoitevuotta 2050, niin sen merkitseminen yleiskaavaan mahdollistaa tulevaisuudessa radan sekä laadukkaan joukkoliikenneyhteyden toteuttamisen Nurmijärveltä Kehäradalle.

2.4.7. Lapinkylän asemanseutu / Stationsområdet i Lappböle

M317, M220

Aseman seutu
Ainoastaan pieni osa, luoteisosa, kiinteistöomistajan omistamasta tilasta on osoitettu keskustaksi/asuinalueeksi, vaikka tilan lähes koko koillinen rajanvarsi rajautuu melko isoon omakotitaloalueeseen ja lännessä paikallisjunarataan ja suunniteltuun juna-asemaan.

Kiinteistönomistaja ihmettelee, miksi suunnitellaan lähivirkistysaluetta niin lähelle rautatietä, kun sen sijaan pitäisi luoda mahdollisuudet toimivaan yhteiskuntaan, missä yhteydet ovat lähellä asutusta. Rautatien molemmin puolin olevat alueet ovat ehdotettu muuhun käyttöön kuin asutukseen. Verorahoja säästyisi melkoisesti jos asutusta keskitettäisiin radan varteen Vantaanjoelle asti. Alueesta voisi tulla hyvin houkutteleva tuleville asukkaille, koska palvelut, yhteydet ja virkistysalueet ovat lähellä.

Itse tilakeskus tulee muuttaa lähivirkistysalueesta MT-alueeksi, lähivirkistysalueen sijaan. Nykyinen kaavamerkintä toisi ulkoilijat suoraan kiinteistönomistajan yksityispihalle.

Rakentamisen laatu ja toteutus
Kaavoituksessa tulisi harkita tarkemmin sitä, kuinka lähelle rakennuksia suunnitellaan toisiinsa kiinni, jotta kerrostaloista ei näkisi suoraan pientaloon sisälle.

Liikenne- ja pysäköintiongelmat on huomioitava heti alussa, sillä vaikka kerrostalot olisivat lähellä tulevaa asemaa niin harva haluaa elää täysin autottomana. Tilanne muuttuu vielä pahemmaksi, jos kerrostalot rakennetaan ensin ja sitten odotellaan aseman mahdollista rakentumista.

Stationsområdet
Enbart en liten del, den nordvästra delen, av den av fastighetsägaren ägda fastigheten har anvisats till centrum/bostadsområde trots att fastigheten i stort sett längs med hela den nordostliga rån gränsar till ett rätt så stort egnahemshusområde och i väster till lokaltågsbanan och den planerade tågstationen.

Fastighetsägaren undrar varför ett närrekreationsområde planeras så nära järnvägen, då man i stället borde skapa möjligheter till ett fungerande samhälle där kommunikationerna är nära bebyggelsen. På vardera sidan av järnvägen har det föreslagits att områdena används till annat än bebyggelse. Det skulle sparas åtskilligt med skattemedel om bebyggelsen koncentrerades till området längs med järnvägen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

ända fram till Vanda å. Området skulle kunna bli väldigt attraktivt för framtida invånare på grund av närheten till service, kommunikation och rekreation.

Själva gårdscentrumet ska ändras från ett närrekreationsområde till ett MT-område. Den nuvarande planbeteckningen leder till att de som rör sig i närrekreationsområdet kommer in på fastighetsägarens privata gård.

Kvaliteten på byggandet och hur det genomförs
Planläggningen borde utreda mer i detalj hur nära varandra byggnaderna kan planeras för att flervåningshusen inte ska ha direkt insyn till småhusen.

Eventuella trafik- och parkeringsproblem ska beaktas genast från början, för även om t.ex. flervåningshusen ligger nära den framtida stationen vill de flesta ändå ha en bil. Situationen är ännu värre om flervåningshusen byggs först och stationen eventuellt först senare.

Vastine / Svar

Aseman seutu
Kaupunkikeskustan alueen (C) laajuus kyseisen kiinteistön alueelle ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä huomioiden kestävän kasvun vyöhykkeen mahdollistama laajentuminen sekä lentomeluvyöhykkeet. Kyseisellä alueella kaupunkikeskustan alueen (C) laajuuteen vaikuttavat myös luontoarvojen huomiointi sekä yhtenäisen viherverkoston kokonaiskuva.

Kiinteistön itäosa Vantaanjoen läheisyydessä sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB), jonne ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja.

Rakentamisen laatu ja toteutus
Yleiskaavan määräyksissä edellytetään muun muassa, että kaupunkikeskustan alueella (C) sekä kaupunkikeskustan asuinalueella (AC) pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti. Lisäksi asuinalueella (A) on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja. Yleiskaava ei kuitenkaan ota kantaa alueiden pysäköinnin mitoitukseen, vaan se ratkaistaan tarkemman asteisessa suunnittelussa samoin kuin tarkemmat liikenteen järjestelyt.

Yleiskaava mahdollistaa juna-aseman rakentamisen Lapinkylään, mutta ei ota kantaa aseman toteuttamisajankohtaan.

Stationsområdet
Omfattningen av stadscentrumområdet (C) i området för fastigheten i fråga avgörs i samband med detaljplaneringen och samtidigt beaktas en utvidgning som zonen för hållbar tillväxt möjliggör, samt flygbullerzoner. I området i fråga påverkas omfattningen av stadscentrumområdet (C) också av hur naturvärdena beaktas och av helhetsbilden som det enhetliga grönområdesnätverket ger.

Fastighetens östra del i närheten av Vanda å ligger i flygbullerzon 1 (LDEN över 60 dB), där nya bostäder inte får byggas och andra funktioner som är känsliga för buller inte får placeras.

Kvaliteten på byggandet och hur det genomförs
I generalplanens bestämmelser förutsätts bland annat att parkeringslösningarna ska vara heltäckande i stadscentrumområdet (C) och i stadscentrumets bostadsområde (AC). I bostadsområdet (A) ska dessutom effektiva parkeringslösningar prioriteras. Generalplanen tar ändå inte ställning till dimensioneringen av parkeringen i områdena, utan detta avgörs i en mer detaljerad planering liksom också trafikarrangemangen i närmare detalj.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Generalplanen gör det möjligt att bygga en tågstation i Lappböle, men tar inte ställning till när stationen byggs.

2.4.8. Lavangon moottorirata-alue

M320

Yrityksen omistama kiinteistö oli yleiskaavaluonnoksessa tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueella (TT), mutta ehdotukseen käyttötarkoitus on muutettu pääosin moottorirata-alueeksi (EM). Merkintä tulee palauttaa TT-alueeksi, jotta kiinteistön kehittäminen on mahdollista.

Vastine

Nähtäville panon päätöskäsittelyyn lähetetyssä yleiskaavaehdotuksen versiossa (yleiskaavatoimikunta 16.12.2019) muistutuksessa mainittu alue oli työpaikka--alueena. Yleiskaavatoimikunta päätti kokouksessaan 27.2.2020 muuttaa alueen voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti moottorirata-alueeksi. Näin ollen sitä ei ollut enää mukana kaupunginhallituksen 6.4.2020 nähtäville asettamassa yleiskaavaehdotuksessa. Voimassa olevassa asemakaavassa (Lavanko 340400) alue on Erityistoimintojen korttelialuetta. Kyseisen kiinteistön käyttötarkoitusta voidaan täsmentää asemakaavan muutoksella.

2.4.9. Lepsämänjoen lehto

M245, M293

Suojelurajaus on poistettava omistajan kiinteistöltä. Perusteluina se, että kiinteistöllä ei ole suojeltavia luontoarvoja ja että rajaus perustuu vanhoihin tietoihin. Suojelualuevaraus kulkee toisen omistajan pihan halki. Lisäksi vedotaan tasa-arvoiseen kohteluun, koska tien länsipuolella on myös vastaavia luontoarvoja kiinteistöllä, jota ei ole kuitenkaan osoitettu luonnonsuojelualueeksi.

Vastine

Kiinteistön alueella oleva Lepsämänjoen lehdon suojelualuevarauksen merkintä on ollut Vantaan yleiskaavoissa jo vuodesta 1992 lähtien.

Suojelualueen rajaus on aikanaan piirretty suurpiirteisesti. Rajausta tarkennetaan ja poistetaan suojeluvarausmerkintä tältä kiinteistöltä.

Lepsämänjoen lehdon tärkein arvo on luontotyyppi lehto, jonka on todettu olevan pääkaupunkiseudun tasollakin kasvillisuudeltaan edustava. Alueen luontoarvoja ovat lehtokasvillisuuden lisäksi myös linnuston monipuolisuus ja myös uhanalaisen hyönteislajiston arvot, joista on saatu uutta tietoa kevään 2020 aikana. Rantalehdon alueella elää useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä hyönteislajeja. Lepsämänjoen lehtoalue on myös osa laajempaa Lepsämänjokilaakson arvokasta virtavesiluonnon aluetta, johon sisältyy joen vesialueet rantavyöhykkeineen.

Lepsämänjoen lehdon suojelualuerajaus on mukana Vantaan yleiskaavoissa jo vuodelta 1992 lähtien ja suojeluarvot ovat alueella säilyneet. Ennen rauhoittamista alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 128§:n mukainen maisematyölupavelvoite metsänhakkuuseen.

2.4.10. Lillån-Solbackan luonnonsuojelualue

M260

Kiinteistön omistaja pitää nykyisessä yleiskaavassa olevan TT-alueen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

muuttamista lahokaviosammalen vuoksi SL-alueeksi MRL:n vastaisena ja maanomistajalle kohtuuttomana. Muistuttaja vetoaa siihen, että lahokaviosammalta on uusissa selvityksissä löydetty Vantaalta runsaasti ja että lajin suotuisan suojelun taso on säilytettävissä, vaikka tätä kyseistä kiinteistöä ei varattaisi suojelualueeksi.

Vastine

Lillån jokirannan ja siihen liittyvän Sohlbackan metsäalueen yhtenä tärkeänä luontoarvona on lahokaviosammal, jolla on alueella vahva esiintymä. Lahokaviosammal ei kuitenkaan ole alueen ainut luontoarvo. Metsäalue on linnustoltaan monipuolinen ja toimii myös ekologisena yhteytenä Tuusulan puolelle, jossa on todettu liito-oravan elinympäristöä ja joenvarsilehdon luonnonsuojelualue heti kunnanrajan tuntumassa. Vantaanpuoleiset Lillån-Sohlbackan metsäalueet ovat liito-oravan elinympäristöverkoston tärkeää osaa ja osoitettu vuonna 2016 tehdyssä selvityksessä lajille soveltuvaksi elinympäristöksi.

Lillån joenvarren vyöhyke on todettu maaperän vakavuudeltaan heikoksi ja joenvarressa on havaittu joen virtauksesta johtuvia rantaluiskien sortumia. Joenvarren maaperää on jonkin verran tutkittu ja sillä on todettu olevan liian alhainen stabiliteetti, jossa raskas maata kuormittava rakentaminen aiheuttaa sortumavaaran ja tarpeen kalliille pohjanvahvistuksille. TT-tyyppinen rakentaminen ei siis sovellu tälle alueelle, sillä se aiheuttaa häiriötä paitsi luonnolle, myös lähiseudun asutukselle ja on myös maaperältään vaikeasti rakennettavaa.

2.4.11. Petas

M287

Petaksen asuinalueen pohjoispuolelle on esitetty yleiskaavassa TY-alue. Väylävirasto on kuitenkin laatinut keväällä 2020 junavarikkoselvityksen, jossa Petakseen ehdotetaan kunnossapito- ja säilytysvarikkoaluetta Petaksen TY-alueelle. Tämä ei ole tullut yleiskaava-aineistossa ilmi. Pyydämme harkitsemaan muita paikkoja varikkoalueen sijainniksi. Petaksen kylän asukkaan ovat huolissaan alueen tulevaisuudesta sekä mm. siitä minkälaisia sosiaalisia, taloudellisia sekä ympäristövaikutuksia varikko aiheuttaa lähialueelle. Lisäksi alueen itäpuolelle on kaavailtu nelikaistaista ohitustietä, joka tulisi sijaitsemaan lähellä Petaksen pientaloja. Onko tien meluvaikutuksia arvioitu?
Onko HSL/Väylävirasto / Vantaan kaupunki teettänyt YVA-selvitystä varikon vaikutuksista? Ennakkoarviointi on ehdottomasti tehtävä jollei sitä ole vielä tehty.

Mikäli lähialue vastoin tahtoamme muutetaan TY-alueesta RL-alueeksi ehdotamme kompensaatioita, että alueelle rakennetaan korkeat suoja-aidat ja alue erotetaan toistaan leveillä viherkaistaleilla.

Vastine

Seudullinen lähijunaliikenteen varikkotarve on ollut tiedossa, mutta aiemmat selvitykset ovat keskittyneet pääradan ja rantaradan varikkotarpeisiin. Esimerkiksi yleiskaavatyötä ohjaavien maakuntakaavojen yhteydessä ei mahdollisen kehäradan varikon tarvetta ole selvitetty. Hanke tuli siis vasta loppumetreillä mukaan keskusteluun eikä sitä ole sisällytetty yleiskaavaehdotukseen, joka lähti luottamuselimiin nähtäville asetettavaksi jo joulukuussa 2019. Väyläviraston selvityksen yhteydessä todettiin, että uusi yleiskaavaehdotus voisi mahdollistaa lähijunaliikenteen varikon Petakseen tuotanto- ja varastotoiminnan alueelle TY, koska varikon ei pitäisi tuottaa merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Vuorovaikutuksen ja avoimen yleiskaavaprosessin näkökulmasta linjaus olisi ongelmallinen, koska kyse on kuitenkin isosta hankkeesta, joka edellyttää kattavia selvityksiä ja vuorovaikutusta useiden tahojen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kanssa. YVA-selvitystä hankkeesta ei ole tehty.

Mahdollinen junavarikon sijoittaminen Petakseen tulee ratkaista erillisellä osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella. Siinä tulee linjata myös suojavyöhykkeistä ja rakenteista, joita toiminta edellyttää.

2.4.12. Piispankylä

M179

Miksi yleiskaavaehdotuksessa 2020 kiinteistölle tulee TY-merkintä? Eikö aiempi A3/tp -merkintä olisi edelleen parempi vaihtoehto? Onko muutoksesta jotakin hyötyä kaupungille ja/tai meille kiinteistönomistajille? Vai voiko siitä aiheutua kiinteistönomistajille esim. arvonmuutosta ja jos, niin minkälaista?
-Alue sijaitsee kulttuurihistoriallisesti tärkeällä alueella, jonne TY-alue ei sovellu
-Vantaanpuistontien Yleiskaavaehdotuksessa se sekä sen lähikiinteistöt on merkitty A/LM1 -kaavamerkinnällä. Mikä on syynä, että näin lähekkäin olevat kiinteistöt on näin eri tavoin arvioitu, kuin omamme/kahden lähinaapurimme?

Vastine

Uusi yleiskaava on voimassa olevaa yleiskaavaa yleispiirteisempi esitystavaltaan, jotta se aiempaa paremmin kuvaa koko kaupungin rakennetta. Siksi pienempiä maankäyttöalueita on yhdistetty laajempiin aluekokonaisuuksiin. Asemakaava määrittelee tarkemmin alueiden sisäisen rakenteen ja mahdolliset suojavyöhykkeet ja ekologiset käytävät. Vantaanpuisto ja Piispankylä ovat kokonaisuudessaan lentomeluvyöhykettä 1, missä keskiäänitaso on yli 60 dB.

Alueen pääkäyttötarkoitukseksi on yleiskaavassa valtaosin määritelty tuotanto- ja varastotoiminta, joka ei saa tuottaa merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Nykyiset asunnot voivat lentomelualueella säilyä, mutta uusia asuntoja eikä muita melulle herkkiä toimintoja saa alueelle sijoittaa. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu.

Vantaanpuiston laajempi asuntoalue on yleiskaavassa asuntoalueena, jossa on päällekkäismerkintä ”asuinalue voimakkaan lentomelun alueella /LM1” ja määräys ”lentomelualueella sijaitsevalla asuinalueella ei saa lisätä asuntojen määrää”.

Vantaanpuiston ja Piispankylän alueen asumisen ja muun maankäytön ratkaisusta on lisätty tekstiä yleiskaavaselostukseen kappaleeseen 7.2 Kivistö.

2.4.13. Pirttiranta

M36, M221, M222, M223

Yleiskaavaehdotuksessa Pirttiranta Oy:n alue on merkitty loma-asuntoalueeksi (RA). Pirttirannan osakkaiden toive on saada alueesta pientaloalue (AP) samaan tapaan, kuin viereisetkin kiinteistöt. Toivoisimmekin, että asia huomioitaisiin yleiskaavaa tehtäessä. Pirttirannassa on ollut nykyisenkaltaista asutusta jo 60 vuoden ajan (Pirttiranta Oy on perustettu jo 50-luvun lopulla), joten merkinnän muutoksella ainoastaan vahvistettaisiin pitkään olemassa ollut tilanne.

Useat alueen vapaa-ajanasunnon omistajat haluaisivat hakea nykyiselle asunnolleen käyttötarkoituksen muutosta pientaloksi tai rakentaa vapaa-ajan asunnon tilalle pientalon rakennuskannan elpymisen ja vakituisen osoitteen saamiseksi alueelle, kun alueella joka tapauksessa vakituisesti asutaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Pirttirannan vakiintuminen pientaloalueeksi/asuinalueeksi on siis tapahtunut kaupungin hyväksymänä ja onkin eriskummallista, kuinka tilanne on voinut näin muuttua ja aiheuttaa osakkaille taloudellista haittaa, koska alueelle ei saa enää vakituista osoitetta vapaa-ajan asuntoihin.

Koska alueen historia osoiteasiassa on hyvin erilainen kuin yleensä loma-asuntoalueilla niin tämä asia tulisi huomioida vakituisten osoitteiden saamiseksi alueelle.

Aluetta ympäröi tulvavalli, joka estää kerran 50 vuodessa tai useammin tapahtuvat tulvat. Vuoden 2004 kesätulvan myötä alueelle tuli rakennuskielto. Tulvavallien rakentamisen piti palauttaa rakennusluvat jo vuonna 2012. Samalla pelloilta tulevien sulamisvesien ojitus tehtiin uudelleen kulkemaan suoraan pelloilta jokeen. Näiden toimenpiteiden myötä Pirttirannan tulvariski on pienentynyt huomattavasti. Peruskorjauksia ei uskalleta edes aloittaa, kun ei tiedetä mitä alueelle tapahtuu tai että saadaanko jatkossa edes asua täällä.

Keskustelua kaupungin käyttämien asiantuntijoiden kanssa on käyty siitä, että kaavaan voisi edellyttää kevennettyjä rakennustapoja, jolloin maapohjan kuormittuminen pysyisi aisoissa. Emme edelleenkään ymmärrä sitä, miksi alueesta ei voi tehdä pientaloaluetta näillä kevennetyillä ja korotetuilla (rakennukselle ei aiheutuisi mahdollisessa tulvassa vahinkoa) rakennusmenetelmillä.

Koska Pirttirannassa oltiin siinä uskossa, että rakennusluvat saadaan takaisin (tällöin suurimpaan osaan alueen rakennuksista sai vielä siirrettyä kirjat, eli vakituisen osoitteen) Pirttiranta rakennutti omalla kustannuksellaan alueelle kalliin kunnallistekniikan.

Vastine

Vantaan kaupungin käynnistämässä loma-asumisen asemakaavatyössä arvioidaan Pirttirannan alue kokonaisuutena ja laaditaan kaavamääräykset, jotka oikeusvaikutteisina takaavat yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun alueen asukkaille.

Pirttirannan asemakaavoitusta ohjaa vahvasti valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sekä yleiskaava. VAT painottaa sään ääri-ilmiöihin ja esimerkiksi tulviin varautumista. Linjauksena on, että uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta on varmistettava muulla tavoin. Tulvavallin patoluokituksessa on todettu, että alueelle rakennettu tulvavalli ei poista tulvariskiä. Vantaan tulvaohjelmassa (2015) suositellaan varautumaan keskimäärin 1/250 vuodessa toistuviin tulviin, huomioon ottaen vuosien 1996 ja 2004 tulva-alueet.

Pirttirannan asemakaavaprosessissa arvioidaan paikan soveltuvuutta rakentamiselle maankäyttö- ja rakennuslain 116§ mukaisesti. Rakennuspaikan soveliaisuutta ja kelvollisuutta harkittaessa on otettava huomioon, ettei rakennuspaikalla ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa.

Yleiskaavaehdotus esittää alueen loma-asuinalueena ja asemakaavassa määritellään vaihtoehdot niin rakentamisen alimman korkeuden suositukseksi kuin rakennusoikeuden määrittämiseksi.

Maistraatti myöntää asukkaalle vakinaisen osoitteen tämän asuinpaikkaan. Vakinaiseksi asuinpaikaksi ei kuitenkaan voida merkitä rakennusta, joka ei ole asuinrakennus tai jossa ei ole asuinhuoneistoja. Loma-asuntoon on kuitenkin voinut saada pysyvän osoitteen, mikäli yhtäjaksoinen asuminen rakennuksessa on alkanut ennen 1.1.1980. Tämän jälkeen maistraatilla on ollut käyttötarkoituksen kertova järjes-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

telmä käytössään. Pirttirannan alueen rakennukset ovat käyttötarkoitukseltaan vapaa-ajan asuntoja, joitain historiasidonnaisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Vapaa-ajan asunnon muuttaminen vakituiseksi asunnoksi edellyttää rakennusluvan saamista käyttötarkoituksen muutokselle. Käyttötarkoituksen muutos edellyttää MRL 116 § mukaista arviointia rakennuspaikan soveltuvuudesta asumiseen.

2.4.14. Päivärinne

M3

Päivärinteen eteläreunassa pientaloalueen rajausta tulisi laajentaa kiinteistörajan mukaisesti voimajohtolinjaan saakka.

Vastine

Yleiskaava määrittelee asumisen alueiden rinnalla paikallisen virkistysalueiden verkoston, johon kiinteistön eteläosa kuuluu. Asemakaava ratkaisee rajaukset aikanaan tarkemmin: nyt asemakaava ulottuu jo virkistysalueen eteläpuolelle asti.

2.4.15. Rauhamaan luonnonsuojelualue

M15

Muistuttaja vastustaa kiinteistöjensä muuttamista SL-alueeksi. Jos SL-aluevaraus toteutuu, muistuttaja haluaa ottaa metsästä tarvitsemansa polttopuun (n. 15-20 kiintokuutiometriä vuodessa).

Vastine

Rauhamaan metsäalue sisältää maakunnallisesti arvokkaita luontoarvoja, joiden vuoksi aluetta esitetään luonnonsuojelualueeksi Vantaan yleiskaavaan. Suojelualue on mahdollista toteuttaa, esim. METSO-suojeluohjelmalla tai yksityisenä luonnonsuojelualueena sillä tavoin, että rauhoitusmääräyksissä sallitaan kohtuullinen omatarvepuunotto.

2.4.16. Riipilä

M141

1. Koronaepidemiasta johtuen yleiskaavaa 2020 koskeva viestintä- ja vuorovaikutus on hoidettu pääosin sähköisten järjestelmien ja puhelinpäivystysten avulla. Sähköiset järjestelmät eivät ole olleet kaikkien saatavilla ja käytettävissä eivätkä kaikki asukkaat ole voineet karanteeniolosuhteista johtuen päästä tutustumaan kaavaehdotukseen. Esitämme myös, että kaavaehdotuksen nähtävilläpitoaikaa jatketaan heinäkuun loppuun nyt, kun kaupunkilaisilla olisi mahdollisuus tutustua siihen koronatilanteen rajoitusten poistuttua.

2. Mikäli yleiskaavassa esiintyy linjaus Kehä IV:lle, esitän jyrkän vastalauseen hankkeen toteuttamisesta Vantaan kaupungin puolella, koska sen hyöty tulee yksinomaan Tuusulan kunnan hyväksi. Tielinjaus suhtautuu välipitämättömästi luontoarvojen säilymiseen Reunan alueella.

3. Kulttuurimaisemassakin tulisi rakentaminen sallia hallitusti, sillä yksityisten omistuksessa oleva kulttuurimaisema katoaa, kun nykyiset vuokraviljelijät lopettava, heillä tulee ikä vastaan varsin pian eikä jatkajia ole.

4. Suunnittelutarveratkaisuja tulisi sallia entistä väljemmin perustein, Riipilässä yli puoli vuosisataa vallinnut rakennuskielto on täysin perus-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

teita vailla eikä kohtele asukkaita tasa-arvoisesti millään mittarilla katsottuna. Mikäli rakentaminen sallittaisiin n. 2000 m2:n tonteille (kymmeniä vuosia vanhat ja omistajia jo useaan otteeseen vaihtaneet 'kantatilat' unohtaen), saataisiin aikaan kaunis, puutarhamainen ympäristö, kuten Tapiola aikoinaan ja samalla tarpeellisia, kunnon veroja maksavia asukkaita lisää.
5. Uudet suuret ostoskeskuskeskittymät tulisi unohtaa, ne eivät palvele kestävää kehitystä eivätkä ne pysty elämään palvelujen ylitarjonnasta johtuen. Sen sijaan tulisi liikennejärjestelyjä ja sisäistä liikennettä parantaa merkittävästi ja nopeasti.

6. Selvityksessä esitetään maisemarakenteen sekä luonnon ja kulttuuriympäristön arvojen määrittämät rajat kaupunkirakenteen laajentumiselle. --- Onko Vantaa selvittänyt esim. yksityisessä omistuksessa olevia lehtomaisemia, arboretumeja ym.?

Vastine

1. Maankäyttö- ja rakennuslaki (65§) edellyttää, että aineisto on vähintään 30 päivää nähtävillä kunnan verkkosivuilla ja käytännössä myös kunnan ilmoittamassa paikassa, kuten ilmoitustaululla tai kirjaamossa. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan tapauskohtaisesti voi harkita nähtävilläoloajan pidentämistä, jotta osallisille jää aikaa hankkia aineisto ja tutustua siihen poikkeavat olosuhteet huomioon ottaen. Lisäksi on syytä tarjota mahdollisuus keskustella kaavoittajan kanssa puhelimitse. Vantaan yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo poikkeusaikana pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään, jotta osallisille jää riittävästi aikaa reagoida nähtävilläoloon ja mahdollisen muistutuksen jättämiseen. Yleiskaavasta tehtiin esittelyvideoita, koska yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää. Lisäksi suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat, jolloin osallisilla oli mahdollisuus keskustella ja kysyä yleiskaavasta. Nähtävilläolosta, esittelyvideoista, aineistojen esilläolosta Vantaan verkkosivuilla sekä Vantaa-infoissa, muistutusten jättämismahdollisuuksista sekä puhelinajoista tiedotettiin kuulutuksella sekä koteihin jaettavassa asukaslehdessä toukokuussa 2020. Lisäksi nähtävilläolosta on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä Facebookissa. Vuorovaikutuksesta on laadittu oma vastine luvussa 2.1.6.

2. Yleiskaava sisältää maakuntakaavan linjauksen ns. Kehä IV:lle, joka on seudullisesti merkittävä poikittainen maantieyhteys Hämeenlinnanväylältä Tuusulanväylälle, mistä yhteys jatkuisi Tuusulan Itäväylän kautta Lahdenväylälle. Kyseessä ei ole yhden kunnan tarpeisiin rakennettava valtion maantie, vaan kasvavan seudun logistiikan tarpeisiin suunniteltu yhteys.

3. Viljelysmaata varjellaan arvokkaana kulttuuriympäristönä ja kauniina maisemana, mutta myös ruokaturvan tuojana. Jos jostain syystä viljely kävisi täysin kannattamattomaksi, olisi viljelysmaiden käyttöä arvioitava uudelleen, kun yleiskaava seuraavan kerran päivitetään.

4. Yleiskaavaa laaditaan vuorovaikutuksessa eri tahojen kanssa ja siinä yhteensovitetaan hyvin moninaisia arvoja ja tavoitteita. Yleiskaavaratkaisu ei perustu maanomistajien toiveisiin, vaan määrittelee yhteisen tavoitetilan kaupunkirakenteen kehittämisestä. Vantaa kasvaa voimakkaasti. Yleiskaava ohjaa kasvun nykyiseen rakenteeseen. Uusia rakentamismahdollisuuksia ei nykyisille maatalousalueille ole osoitettu, koska nykyisessä rakenteessa on vielä tilaa. Yleiskaavaehdotuksessa kasvu keskitetään sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty joukkoliikennevyöhykkeiltä. Kantatilamitoituksen ja suunnittelutarveratkaisujen piirissä olevat alueet toimivat kasvun reserveinä tuleville vuosikymmenille ja niiden rakentamisen kysymykset ratkotaan tulevilla yleiskaavakierroksilla sitten, kun se on kaupungin kasvun kannalta ajankohtaista.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

5. Yleiskaava painottaa keskuksia ensisijaisina kaupan sijaintipaikkoina. Vielä toteutumaton kaupan alue on Petaksessa ja se sijoittuisi aseman yhteyteen. Nykyisillä kaupan alueilla pyritään parantamaan sisäistä liikennettä, kuten koko tiiviin kaupunkirakenteen alueella joukkoliikennettä painottaen.
6. Vantaan viherrakenneselvitys (Anne Mäkynen 2017) on laadittu koko kaupungin alueelle maanomistuksesta riippumatta. Selvityksessä esitetyt rajat kaupunkirakenteen laajenemiselle on määritelty yleispiirteisessä mittakaavassa.

Selvityksen sivulla 49 on esitetty elinympäristötyypit, joista yksi on lehto tai lehtomainen metsä. Elinympäristötyyppiluokittelu on tehty hyödyntämällä erilaisia paikkatietoaineistoja ja se kattaa 63 % Vantaan maa-alasta. Rakennukset kattavat 5 % ja loppu luokittelun ulkopuolelle jäävä 32 % on teitä, pihoja ym. Luokittelun ulkopuolelle jääneestä maa-alasta suuri osa on pihoja, mutta sopivan lähtöaineiston puuttumisen takia pihoja ei ole ollut mahdollista eritellä. Arboretumeja ei ole erikseen selvitetty.

2.4.17. Riipilän Seppälä

M75

Muistutus koskee useita kiinteistöjä, jotka ovat saman omistajan hallussa. Muistutuksessa vaaditaan, että kiinteistölle esitettyä laajaa VL aluevarausta tulee merkittävästi pienentää ja AP aluetta tulee vastaavasti laajentaa pohjoiseen ja koilliseen. Ohjeellinen ekologinen runkoyhteysvaraus tulee sijoittaa mäkialueen pohjoissivun ja pellon reunaan. Tilojen alueelle esitetty AP aluevaraus tulee laajentaa siten, että alueille on mahdollista sijoittaa teoreettisen rakennusoikeuden määrä (9 rakennusoikeutta). AP alueen laajuuden määrittelyssä tulee ottaa huomioon AP alueen kaavamääräykseen sisällytetty vaatimus: ”Alueella tulee säilyttää riittävästi virkistysalueita.” Kaavamääräyksen mukaan alue sisältää asuntoalueet ja ”riittävästi virkistysalueita”. AP alueen laajuus tulee olla riittävä, jotta alueelle voidaan toteuttaa monipuolisia ja erikokoisia asuntopalstoja myös ilman tai ennen asemakaavan laatimista. Lähivirkistysalueet, pallokentät, puistikot ja ulkoilupolut vaativat myös oman pinta-alansa AP alueessa. Muistutuksessa on tarkemmin perusteltu ehdotusta ja liitteissä esitetty vaihtoehtoja asuntotonttien sijoittumisesta ja alueen mahdollisesta täydennysrakentamisesta tulevaisuudessa.

Vastine

Yleiskaavaa laaditaan vuorovaikutuksessa eri tahojen kanssa ja siinä yhteensovitetaan hyvin moninaisia arvoja ja tavoitteita. Yleiskaavaratkaisu ei perustu maanomistajien toiveisiin, vaan määrittelee yhteisen tavoitetilan kaupunkirakenteen kehittämisestä. Vantaa kasvaa voimakkaasti. Yleiskaava ohjaa kasvun nykyiseen rakenteeseen. Uusia rakentamismahdollisuuksia ei nykyisille maatalousalueille ole osoitettu, koska nykyisessä rakenteessa on vielä tilaa. Muistutuksessa esitetty rakentamisen määrä ja ratkaisut asumisen ja lähivirkistysalueiden sijoittumisesta tehdään asemakaavalla.

Ekologiset yhteydet yhdistävät tärkeitä metsäisiä luonnon ydinalueita. Yli-Kistolan luo-alueella on merkitys metsäisenä luonnon ydinalueena laajojen peltoalueiden keskellä. Ekologinen yhteys yhdistää maisemallisesti merkittävän ja kasvillisuudeltaan arvokkaan metsäsaarekkeen ja luo-alueen Vantaanjokilaakson ekologisiin yhteyksiin.

Yleiskaavan ekologiset runkoyhteydet ovat sijainniltaan suurpiirteisiä, eikä niitä koske maisematyöluvan vaatimus. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yleiskaavassa määritellään koko kaupungin laajuinen viheralueverkosto, jossa näkyvät isot viheralueet. Virkistysaluevarausta ei ole muutettu verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4.18. Sotilaskorven luonnonsuojelualue

M20, M23, M325, M327, M328, M19, M7

SL-alue yksityisellä kiinteistöllä
Vaatimuksena on, että SL-merkintä tilalta poistetaan.
Suojeluehdotus vaarantaisi maatilan toiminnan ja elinkelpoisuuden. Ja on kohtuutonta, että suojeluvaraus koskee melkein koko maatilan metsäaluetta.

Perustuslaki turvaa jokaiselle oikeuden hallita ja käyttää omaisuuttaan. MRL myös määrittelee, ettei yleiskaava saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

Tilaan kuuluva metsä on tavanomainen talousmetsä, joka ei täytä suojelukriteereitä. Vantaan kaupungin teettämän inventoinnin mukaan talousmetsässämme ei esiinny mitään tavanomaisesta poikkeavaa eliöstöä tai kasvillisuutta, joten tämä ei ole peruste suojelulle.

Maanomistajan tulisi voida tulevaisuudessakin hyödyntää metsää tilan tarpeisiin.

Metsällä on tärkeä rooli myös hiilineutraalisuuteen pyrittäessä. Hyvin kasvava metsä on paras hiilinielu. Kun metsää hoidetaan istutuksen ja raivauksin ja nuorta metsää perustetaan, taataan metsän hiilensidontakyky pitkällä tähtäimellä.

Kiinteistön omistaja vastustaa SL-alueen rajan kulkemista kiinteistöllään. Perusteluina annettiin mm. että Kiinteistöllä ei muistuttajan mukaan ole havaittu suojelunarvoista lajistoa, jota ei esiintyisi muualla lähistöllä. Lahokaviosammalen esiintyminen ei ole riittävä suojelunperuste, koska lajia esiintyy runsaasti Vantaalla.

Vantaan kaupungin toiminnot ovat ylimitoitettuja luonnonsuojelun tarpeellisuuteen ja välttämättömyyteen nähden. Suojelutavoitteet saavutetaan myös talousmetsässä yhteistuumin maanomistajan kanssa. Metsälaki ja metsätuholaki eivät ole SL-alueella voimassa eikä myöskään Kemera-rahoitustuki tai muut metsänhoidon tukemiseen tarkoitetut tuet. Myöskään eivät toteudu metsätuholain tavoitteet esim. kirjanpainajan torjunnassa. Mikäli suojelualue perustetaan, tulee taloudelliset menetykset korvata täysimääräisenä, koskien metsän tuottoa ja muita mahdollisia rajoituksia.

Perustuslaki turvaa jokaiselle oikeuden hallita ja käyttää omaisuuttaan. MRL myös määrittelee, ettei yleiskaava saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

Maanomistajan tulisi voida tulevaisuudessakin hyödyntää metsää tilan tarpeisiin. Tilaan kuuluva metsä on tavanomainen talousmetsä, joka ei täytä suojelukriteereitä. Vantaan kaupungin teettämän inventoinnin mukaan talousmetsässämme ei esiinny mitään tavanomaisesta poikkeavaa eliöstöä tai kasvillisuutta, joten tämä ei ole peruste suojelulle. Metsällä on tärkeä rooli myös hiilineutraalisuuteen pyrittäessä. Hyvin kasvava metsä on paras hiilinielu. Kun metsää hoidetaan istutuksen ja raivauksin ja nuorta metsää perustetaan, taataan metsän hiilensidontakyky pitkällä tähtäimellä.

SL-rajaus kiinteistöllä
Kiinteistöillä ei ole uhanalaisia kääpälajeja, jotka näyttävät olevan SL-alueen kriteereinä. Suojelurajaus noudattelee kalliomaaperän linjausta tonttien läpi, mitä ei voida myöskään pitää SL-alueen rajauksen kriteerinä. Metsä on kauttaaltaan kallioista metsää, jolle ei voida katsoa syntyvän erityistä suojelutarvetta. Ehdotettu suojelurajaus kulkee osittain pihanurmikon poikki, jota ei ole tarpeen suojella.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

SL-rajaus kiinteistöllä, kuulemiskirje
Eräs Omistaja vastustaa SL-alueen rajauksen kulkemista kiinteistöllään ja huomauttaa, että hänelle ei ole tullut kuulemiskirjettä.

SL-rajaus kiinteistöllä, toisen kiinteistön muuttaminen asumisen alueeksi
Eräs Omistaja vastustaa SL-alueen rajauksen kulkemista kahdella kiinteistöllään. Lisäksi muistuttaja vaatii jälkimmäisen kiinteistön muuttamista yleiskaavaan A-alueeksi.

Maastopyöräily SL-alueella
maastopyöräilymahdollisuus tulee säilyä Sotilaskorven SL-alueella.

Vastine

SL-alue yksityisellä kiinteistöllä
Sotilaskorven metsässä on tehty huolellinen metsäluontoarvojen inventointi vuonna 2016 (Savola 2016), jota on myöhemmin täydennetty lahokaviosammalen selvityksellä vuonna 2019 (Faunatica 2020). Molemmissa selvityksissä on todettu kiistattomia metsäluonnon arvoja laajasti Sotilaskorven alueella, myös muistuttajan kiinteistön alueella. Tärkein luontoarvo on monimuotoiset ja hyvin säilyneet sekä kehityskelpoiset metsäluontotyypit, joita ilmentää lahopuustosta riippuvainen lajisto, kuten käävät ja lahokaviosammal. Sotilaskorven alueella on säilynyt merkittävä pinta-ala eriasteisesti arvokkaita kallio-, kangas- ja lehtometsiä (METSO-arvoluokkia I, II ja III), joita täydentävät muutamat korpikuviot sekä luonnontilainen noro lehtonotkossa. Sotilaskorven keskivaiheilla on säilynyt erittäin edustava luonnontilainen ikivanhojen kuivahkojen kangas- ja kalliometsien alue, jolla on eri-ikäistä järeää kuusilahopuuta. Vanhimmat puut ovat iältään noin 140-vuotiaita. Metsä edustaa näiltä osin Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa äärimmäisen uhanalaiseksi Etelä-Suomessa luokiteltuja vanhoja kuusivaltaisia kuivahkoja kankaita. Vanhat metsät ja lahopuusto siihen kytköksissä olevine eliölajeineen on luonnon monimuotoisuutta, joka on tällä hetkellä vakavasti uhattuna. Metsätalouden toimenpiteet eivät nykymuodossaan yksin riitä turvaamaan metsäluonnon monimuotoisuutta. Aiheesta on paljon tutkimuksia ja asiasta kertoo myös uhanalaistuneiden metsälajien suuri määrä. Metsien merkitys hiilen sidonnassa on myös tärkeä asia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vanhoilla metsillä on myös merkitystä hiilen sitojana.

Merkittävien luontoarvojen vuoksi Sotilaskorven metsä on arvotettu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi Uusimaa-kaavaa varten tehdyssä suojelualueiden arvioinnissa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamista ei pidä jättää huomiotta ilmastonmuutoksen torjuntaan vedoten. Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitojia, mutta myös vanhat metsät sitovat hiiltä ja ovat merkittäviä hiilivarastoja. Sotilaskorven metsien luontoarvot on tunnistettu jo pitkään. Alueella on ollut luonnonsuojelualuevaraukset jo Vantaan yleiskaavassa 1992. Vuoden 2007 yleiskaavassa alueella on kaksi luo-aluemerkintää (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue). Merkittävien luontoarvojen vuoksi Sotilaskorven metsä on arvotettu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi Uusimaa-kaavaa varten tehdyssä suojelualueiden arvioinnissa. Tulevaisuudessa metsäluonnolla ja sen monimuotoisuudella tulee olemaan entistä suurempi merkitys myös ihmisten hyvinvoinnille. Metsänomistajalla on mahdollisuus turvata metsäluonnon säilymistä METSO-ohjelmaan liittymällä ja saada suojelusta korvaus ja säilyttää metsä omistuksessaan. Vantaan kaupunki on halukas neuvottelemaan erilaisista suojeluvaihtoehdoista maanomistajan kanssa.

SL-rajaus kiinteistöllä
Muistuttajan kiinteistön alueella Sotilaskorven metsä on vanhaa kuivahkoa kallio- ja kangasmetsää, jotka ovat luontotyyppeinä täällä hyvin edustavia ja arvokkaita ja Suomen luontotyyppien uhanalaisuustar-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kastelussa määritelty uhanalaisiksi. Suojelualueen rajaus noudattelee tätä kalliometsän rajaa eikä siihen ole tarkoitettu mukaan pihapiirin nurmikkoa.

SL-rajaus kiinteistöllä, kuulemiskirje
Yleiskaavan viiva on suurpiirteinen, eikä SL-aluetta ole tarkoitettu toteutettavaksi muistuttajan kiinteistöllä. Suojelualueen raja voi vielä tarkentua siinä vaiheessa, kun alueen rauhoitus toteutuu.

SL-rajaus kiinteistöllä, toisen kiinteistön muuttaminen asumisen alueeksi
Yleiskaavan viiva on suurpiirteinen, eikä SL-aluetta ole tarkoitettu toteutettavaksi muistuttajan kiinteistöllä. Suojelualueen raja voi vielä tarkentua siinä vaiheessa, kun alueen rauhoitus toteutuu.

Yleiskaava ohjaa kasvun nykyiseen rakenteeseen. Sotilaskorpea ympäröivät pientaloalueet ovat asemakaavoittamattomia, joiden sisältö ja rajaukset täsmentyvät aikanaan asemakaavalla. Yhdellä muistuttajan tarkoittamista kiinteistöistä on merkitystä ekologisena yhteytenä ja siinä tarkoituksessa tällä kiinteistöllä on tärkeä merkitys myös luonnonsuojelualueen osana.

Maastopyöräily SL-alueella
Luonnonsuojelualueiden rauhoittamiseen liittyy useimmiten myös tarve ohjata kulkua ja kulutusta alueella niin, että suojelun perusteina olevat luontoarvot säilyisivät, kehittyisivät ja ennallistuisivat mahdollisimman hyvin. Maastopyöräily pyritään ottamaan uusien suojelualueiden rauhoituksessa huomioon ja osoittamaan niille sopivat reitit, jos ne soveltuvat luonnonsuojelualueen luonteeseen. Ensisijainen tarkoitus kaupunkien pienillä suojelualueilla on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Erilaiset virkistyskäyttömuodot tulee sovittaa suojelualueella tähän tavoitteeseen.

2.4.19. Syväoja

M150, M261

Maantie 152 jatke
Maantien 152 jatkeen (Kehä IV) koko linjaus on kelvoton ja se tulisi arvioida kokonaan uudelleen ja todellisin vaihtoehdoin. Reunan kohdalla nyt YVA:ssa olevat minimaaliset ns. lumevaihtoehdot eivät täytä vaihtoehtojen tarkastelun tarkoitusta. Koko tie sijoittuu täysin sopimattomaan paikkaan luonnonsuojelualueille.

Tielinjaus kuuluu ja sopisi paremmin alkuperäiselle paikalleen Klaukkalan nykyiseen liittymään, jolloin sitä voisivat käyttää sujuvasti sekä Klaukkalan ohikulkutietä että Klaukkalantietä käyttävät sekä Seutulan ja Riipilän alueen asukkaat tosiasiallisina.

Viherkehä
Kannatamme ja kiitämme kaupungin valmistelua Syväojan alueen ja Pääkaupunkiseudun viherkehän vahvistamisesta luonnonsuojelualueita vahvistamalla ja lisäämällä Uudenmaan maakuntakaavan mukaisesti Uudenmaan ekologiselle käytävälle.

Syväojan AT-alue
Vastustamme ehdottoman jyrkästi pääkaupunkiseudulla harvinaisen Syväojan kyläalueen AT-kyläalueen muuttamista AP- alueeksi. Vastustamme ehdottoman jyrkästi Syväojan alueelle asemakaavaa. Se pilaisi hienon vanhan kylämiljöön, rikkoisi tontit ja toisi alueelle kirjavaa ja ei-toivottua täydennysrakentamista ja nostaisi alueen kiinteistöveroa.

Syväojan luonnonsuojelualue
Muistuttaja vastustaa kiinteistönsä eteläpuoliskon muuttamista osaksi Syväojan luonnonsuojelualuetta. Omistaja sanoo tehneensä metsänraivaustöitä, jotka ovat hänen mukaansa heikentäneet alueen luonto-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

arvoja, jotka hän muutenkin kyseenalaistaa. Jos alue kuitenkin liitetään luonnonsuojelualueeseen, vaatii kiinteistön omistaja korvaukseksi vastaavan tontin tai määräalan muualta samoilla rakennusoikeuksilla kuin suojeltavaksi esitetty alue.

Vastine

Maantie 152 jatke
Maantien 152 jatke (ns. Kehä IV) kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Keskeisin peruste uuden väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikkumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja. Yhteystarve sekä siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu voimassa olevassa ja uudessa maakuntakaavassa. Yleiskaavan linjaus perustuu maakuntakaavaan. Linjausta on yleiskaavaehdotukseen tarkistettu parhaillaan laadittavan aluevaraussuunnitelman (Uudenmaan ELY, Vantaa ja Tuusula) ja osana sitä tehdyn ympäristövaikutusten arviointimenettelyn mukaiseksi.

Tien sijoittumisesta tutkittiin aikanaan 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa useita vaihtoehtoja, jotka perustuivat ELYn 2015 laatimaan ”Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien selvitykseen”. Maantien 152 yhteyden suunnitteluhistoriassa on useita vaiheita sekä eritasoisia suunnitelmia ja selvityksiä. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot on muodostettu edeltävien selvitysten, maankäytön tarpeiden ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden perusteella. Myös ympäristöarvoista on saatu reunaehtoja suunnitteluun. Hankkeen yhteysviranomainen on antanut YVA-selostuksesta perustellun päätelmän, jotka pohjalta jatkosuunnitteluun on valittu YVA-selostuksen mukainen vaihtoehto 1.

Voimassa olevan yleiskaavan linjaus kulkee länsiosassa eri reittiä kuin uusi linjaus, koska sen määränpäänä on Klaukkalantien liittymä ja uuden Klaukkalan ohikulkutien liittymä. Keskeiset perusteet pohjoisemman linjauksen eduksi ovat, ettei se kulje keskeltä Seutulan kylän asutusta, Vantaanjoen tulva-alueita ja Vantaanjoen kulttuurimaisemaa. Vaikutuksia ympäristöön uudella maantiellä on kaikissa vaihtoehdoissa.

Voimassa olevan yleiskaavan linjaus vaurioittaisi merkittävästi valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Kulttuurimaiseman arvoja arvioitiin yleiskaavan 2007 taustaksi tehdyssä Kulttuurimaisemaselvityksessä (Muukka ja Mäkynen 2005). Selvityksessä esitetyt arviointikriteerit ovat edelleen päteviä. Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaus on määritelty uudelleen tuoreemmassa inventoinnissa Vantaan yleiskaavan 2007 rajausta noudattelevaksi. Pohjoisempi uusi linjaus vaurioittaa kulttuurimaiseman arvoja vähemmän.

Syväojan AT-alue
Syväoja on määritelty yleiskaavassa pientaloalueeksi, koska sen rakenne on nyt jo kyläalueeksi varsin tiivis. Kaupunki kasvaa voimakkaasti ja kasvu ulottuu kaikille asumisen alueille, jopa ilman yleiskaavan linjauksia. Syväojan täydentyminen on hyvä suunnitella asemakaavalla. MRL 54 §:ssä on määritelty asemakaavan sisältövaatimukset, joiden mukaan mm. rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

Syväojan luonnonsuojelualue
Syväojan metsäalueelta on tehty vuonna 2016 kattava kääpä- ja metsäarvoselvitys (Savola 2017; Vantaan Syväojan metsän kääpä ja metsäselvitys), jossa metsäalue laajasti todettiin kääväkäslajiston, METSO-elinympäristöjen sekä uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien kannalta arvokkaaksi alueeksi. Kiinteistön 92-416-3-104 alueella kasvaa järeitä haapoja ja kohtalaisesti lahopuuta ja alueen todettiin olevan liito-oravan asuttama.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Mikäli metsänhoitotoimenpiteet ovat hävittäneet kiinteistöltä luontoarvot, on suojelualuerajausta syytä tarkistaa.

2.4.20. Tikkurilantien jatkeen tunneli

M200

Tikkurilantien jatke tunnelina Vihdintielle. ”Katuvaraus on esitetty tunnelissa niiltä osin kuin se katuliittymien ja kallion olemassaolon perusteella on arvioitu mahdolliseksi.” Varausta olisi muutettava siten, että se muutettaisiin kokonaisuudessaan maanpäälliseksi kaduksi eli tunneliin sijoittamisesta luovuttaisiin kokonaan. Maanpäällinen ratkaisu tulee kustannuksiltaan halvemmaksi.

Vastine

Tikkurilantien jatke Vihdintielle on pitkän aikavälin varaus. Katu kulkee tärkeän viheralueyhteyden läpi ja tunneliosuudella pyritään varmistamaan viheryhteyksien jatkuvuus sekä eri eliölajien esteetön kulku alueella. Yhteyden tarkemmat ratkaisut, kuten esimerkiksi tunneliosuuden pituus, ratkaistaan sen jatkosuunnittelun yhteydessä ottaen huomioon myös kustannukset.

2.4.21. Vantaanpuisto-Piispankylä

M302, M53, M157, M62, M118, M80

Asumisen alueet työpaikka-alueilla
Vantaanlaakso, Kustaanmäki, Vassimäki ja Bertaksenkuja on esitetty muutettavaksi teollisuusalueiksi (Ty). Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on pientaloalue A3/tp. Muutos on merkittävä koskien yht. n.150 asukasta. Vaadimme alueen säilyttämistä nykyisen yleiskaavan mukaisesti asuinalueena (A/tp). Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti merkinnän tulee olla sama kaikilla Vantaanpuiston asuinalueilla.

Perustuslain mukaisesti on oikeus suojata omaisuutta: kaavamuutos alentaa merkittävästi kiinteistömme jälleenmyyntihintaa sekä vaikeuttaa myymistä asuinkäyttöön. Tulemme vaatimaan korvausta arvonmenetyksestä kaavamuutoksen toteutuessa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaavoituksen tavoite on turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elinympäristön luominen. Asuinalueet tulee erottaa muista alueista riittävin suoja-aluein, mikä on huomioitu voimassa olevassa yleiskaavassa. Kaavamuutos on luonnonarvojen säilymisen vastainen. Riittävän leveä puistoalue Vassinmäen ja teollisuusalueen välillä muodostaa monille eläimille suojatun kulkureitin Parolanmäen ja Vantaanjokivarren välillä. Alue ei sovellu teollisuusalueeksi alueen rakennusolosuhteiden takia. Myöskään tiestön suunnittelussa ei ole otettu huomioon raskasta liikennettä. Miksi alue toistuvasti halutaan muuttaa teollisuusalueeksi. Bertaksenkujan alue on liitettävä suojeltavaksi pohjavesialueeksi.

Piispankylä
Piispankylässä sijaitseva tilakeskus tulee muuttaa maatalousalueesta (MT) tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Tilakeskuksessa ja Piispankyläntien varrella on paljon pienyritystoimintaa, jotka täydentävät Kivistön palveluita ja lisäävät suunnitellun Lapinkylän aseman käyttöastetta. Yleiskaavan ratkaisu on epäjohdonmukainen sillä ratkaisu muuttaa tilakeskuksen ympärilläolevat naapuritontit TY-alueiksi jättäen tilakeskuksen ainoana kiinteistönä MT-alueelle. Tilalla jo olevat rakennukset pitävät huolen TY alueen sopimisesta maisemaan.

Vantaanjokilaakson kulttuurimaisema
Vantaanjokilaakson kaunista kulttuurimaisemaa ei pitäisi pilata teollisuus- ja varastorakentamisella. Tällaiset muutokset hävittävät vanhan kylämme maalaismaisen ympäristön. Ihmetyttää, miksi ikivanha maa-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

laiskylä, jossa on ollut asutusta vuosisatoja, muutettaisiin teollisuusalueeksi.

Vantaanpuistontien asuinalue kuuluu Museoviraston määrittelemään arvokkaaseen alueeseen, joka on esitetty myös oikeusvaikutteisella liitekartalla. Vantaapuiston TP-alue tulisi merkitä AT tai AP-alueena. Syyt ehdotukseen: voimassaoleva AP-kaavamerkintä on jo nyt mahdollistanut ympäristöön täysin sopimattoman rakentamisen.

Liito-oravat
Liito-orava-alue tulisi turvata rakentamiselta. Vantaanpuiston Liito-orava-alue tulisi merkitä VL-alueena TY-alueen sijaan.

Ulkoilureitit
Ulkoilureitti on siirrettävä Piispankylän tilakeskuksen pohjoispuolelle. Bertas-tilan läpi kulkeva ulkoilureitti tulisi siirtää kulkemaan Petas-Guss tilan ja Bertaksen väliin suunnitellun ratsastusreitistön rinnalle.

Vuorovaikutus
Muistuttaja pitää moitittavana, että maanomistajiin ei olla oltu yhteydessä näin merkittävän muutoksen osalta eikä kaavamuutoksen nähtävilläoloa ole jatkettu poikkeuslain aikana.

Vastine

Asumisen alueet työpaikka-alueilla
Uusi yleiskaava on alueella voimassa olevaa Marja-Vantaan yleiskaavaa yleispiirteisempi esitystavaltaan, siksi pienempiä maankäyttöalueita on yhdistetty laajempiin aluekokonaisuuksiin. Asemakaava määrittelee tarkemmin alueiden sisäisen rakenteen ja mahdolliset suojavyöhykkeet ja ekologiset käytävät. Vantaanpuisto ja Piispankylä ovat kokonaisuudessaan lentomeluvyöhykettä 1, missä keskiäänitaso on yli 60 dB. Lentomeluvyöhyke 1 alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu.

Alueen pääkäyttötarkoitukseksi on yleiskaavassa valtaosin määritelty tuotanto- ja varastotoiminta, joka ei saa tuottaa merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Nykyiset asunnot voivat lentomelualueella säilyä, mutta uusia asuntoja eikä muita melulle herkkiä toimintoja saa alueelle sijoittaa. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Vantaanpuiston laajempi asuntoalue on yleiskaavassa asuntoalueena, jossa on päällekkäismerkintä ”asuinalue voimakkaan lentomelun alueella /LM1” ja määräys ”lentomelualueella sijaitsevalla asuinalueella ei saa lisätä asuntojen määrää”.

Bertaksenkuja sijaitsee Vantaanpuisto 0109208 nimisellä pohjavesialueella, joka on esitetty yleiskaavakartassa.

Piispankylä
Yleiskaava osoittaa tulevaisuuden tavoitetilaa alueella ja toteutuu asemakaavoituksen kautta. Vantaanpuistossa ja Piispankylässä on yhteensovitettu yhtälöä, joka muodostuu valtakunnallisesti arvokkaan maiseman arvoista, asumisesta, yritystoiminnasta ja lentoliikenteen aiheuttamista häiriöistä. Piispankyläntien ja Vantaanpuistontien varsi on kokonaisuudessaan lentomeluvyöhykettä 1, missä lentomelun keskiäänitaso on yli 60 dB. Siksi alue on valtaosin yleiskaavassa määritelty tuotanto- ja varastotoiminnalle, joka ei saa tuottaa merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Lapinkylän aseman läheisyys on seudullisesti hyvä sijainti. Nykyiset asunnot voivat Piispankyläntien ja Vantaanpuistontien varressa säilyä, mutta uusia asuntoja eikä muita melulle herkkiä toimintoja saa alueelle sijoittaa. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Kulttuurimaiseman reunavyöhyke on mahdollisuuksien mukaan säilytetty maatalousalueena tai virkistysalueena.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vantaanjokilaakson kulttuurimaisema
Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (valtioneuvoton periaatepäätös 5.1.1995) on yleiskaavakartalla merkitty arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, jonka käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Kulttuuriympäristöä koskevalla oikeusvaikutteisella liitekartalla määräyksiä on tarkennettu kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin mukaan. Vantaanpuiston viljelysmaisema on maisemallisesti arvokasta aluetta, jonka määräyksessä edellytetään, että alueen rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa suojellaan. Pitkässä määräyksessä on eritelty, millä tavoin arvoja tulee suojella. Yleiskaavan määräykset ohjaavat sitä, millä tavoin alueella saa jatkossa rakentaa.

Ulkoilureitit
Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kadut ja puistot -palvelualueella laaditaan parhaillaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaa, jossa reittejä suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla.

Liito-oravat
Yleiskaava on kaupungin yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Kaikkia liito-orava-alueita ei ole merkitty viheralueiksi kaavan suurpiiteisyyden takia. Jos alueelle laaditaan asemakaava tai asemakaavan muutos, on liito-oravia koskevien selvitysten ajantasaisuus tarkistettava ja liito-oravat otettava huomioon asemakaavan ratkaisuissa.

Vuorovaikutus
Koko kaupungin yleiskaavan laadinnasta ja eri vaiheista tiedotetaan kaikkia kaupungin alueen maanomistajia lehti-ilmoituksilla ja kuulutuksilla. Kaikki maanomistajat eivät ole vantaalaisia, siksi kaavasta on julkaista kuulutukset myös Helsingin Sanomissa ja HBLssä. Poikkeuslain ja poikkeuksellisen tilanteen takia yleiskaavan nähtävillä oloa jatkettiin lakisääteisestä 30 päivästä kahteen kuukauteen.

Vuorovaikutuksesta on laadittu laajempi vastaus luvussa 2.1.6.

2.4.22. Vestra

M122, M113

Kiinteistöjä AT tai AP-alueeksi
Yleiskaavaehdotuksessa ei ole otettu huomioon maanomistajan tahtoa muuttaa kiinteistöjään AP- tai AT-alueeksi. Tämä ei olisi uusi AP-alue, vaan nykyisen alueen rajaa siirrettäisiin jo olemassa olevien talojen alueelle sekä väliin jäävän peltotontin osalle. kiinteistöillä on valmis kunnallistekniikka, alue on jo rakennettu osittain sekä muuallakin Vantaan alueilla on muutettu alueita AP-alueeksi, vieläpä heikommilla kriteereillä.

Kysyttäessä miksi mielipidettämme ei ole otettu huomioon ehdotuksessa, vastauksena saatiin ”Yleiskaavaehdotus ei sisällä ehdottamianne muutoksia. Olemme ne kaikki toki läpikäyneet”. Tosin emme ole saaneet dokumentaatiota missä näkyisi, että tämä asia on käsitelty, millä kokoonpanolla ja kuka päätöksen on tehnyt.

Maanomistajien yhdenvertainen kohtelu ei millään muotoa tässä toteudu. Jos kaavamerkintä MT ei ole ongelma suunnittelutarveratkaisun myöntämiseen asuinrakennukselle, niin silloin AP- tai AT-alueeksi muuttaminen ei ole välttämätön.”

Mustakosken Natura-alue
Kiinteistön pohjoisosalla olevasta SL-rajauksesta ei ole maanomistajaa kuultu. Lisäksi muistuttaja arvioi joen varteen osoitetun ekologisen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

yhteyden heikentävän tontin käyttömahdollisuuksia ja ehdottaa ekologista yhteyttä joen toiselle puolelle.

Vastine

Kiinteistöjä AT tai AP-alueeksi
Yleiskaavaa laaditaan vuorovaikutuksessa eri tahojen kanssa ja siinä yhteensovitetaan hyvin moninaisia arvoja ja tavoitteita. Yleiskaavaratkaisu ei perustu maanomistajien toiveisiin, vaan määrittelee yhteisen tavoitetilan kaupunkirakenteen kehittämisestä. Vantaa kasvaa voimakkaasti. Yleiskaava ohjaa kasvun nykyiseen rakenteeseen. Uusia rakentamismahdollisuuksia ei nykyisille maatalousalueille ole osoitettu, koska nykyisessä rakenteessa on vielä tilaa. Muistutuksessa viitataan kahteen yleiskaavaehdotukseen tehtyyn muutokseen, joista kumpikaan ei tuota uutta asuntorakentamisen mahdollisuutta. Sotungissa kyse on retkeily- ja ulkoilualueella olevien asuntojen rajaamisesta pois virkistysalueesta. Syväojalla taas uusi luonnonsuojelualue rajautuu asuinalueeseen muuttaen hieman sen rajausta.

Mustakosken Natura-alue
Muistuttajan kiinteistön pohjoisreunalla oleva luonnonsuojelualueen rajaus on osa Natura 2000-verkostoon kuuluvaa aluetta Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät (FI0100064). Rajaus on jo vuoden 2007 yleiskaavassa. Vantaan kaupungin käsityksen mukaan Natura-verkostosta on aikanaan ELY-keskus maanomistajia kuullut, minkä vuoksi nyt ei kuulemiskirjettä lähetetty. Toimitamme tätä kiinteistöä koskevan tiedon ELY-keskukseen.

Yleiskaavaehdotuksen ekologinen yhteysmerkintä joen varressa on luonteeltaan suurpiirteinen ja sen voi tulkita tarkoittavan joenvarsia molemmin puolin soveltuvilta osin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.5. Tikkurila

Tikkurilan suuralueelta annettiin yhteensä 81 muistutusta:

- As Oy Minttutie 31 kaikkien 4 asuntokunnan puolesta
- Hakkilan omakotiyhdistys ry
- Tikkurilan Golfkeskus Oy
- Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta
- Tikkurila Oyj
- Tikkurilan omakotiyhdistys Ry
- Virnatien /virnakujan asukkaat
- 74 yksityishenkilöä

2.5.1. Hakkila-Kuusikko

M60, M106, M241, M197, M306, M240

Huolenaiheena Kuninkaalan pientaloalueiden kestävän kasvun vyöhyke -merkintä yleiskaavassa sekä lähivirkistysalueiden riittävyys. Vantaan yleiskaavassa 2020 on huomioitava, että tulevaisuudessa turvataan pienten omakotialueiden kuten Hakkilan ja Kuusikon omakotialueiden säilyminen pientalovaltaisena ja alueiden merkitseminen kestävän kasvun vyöhykkeenä on poistettava.

Yleiskaavaehdotuksessa A-alueeksi merkitty Kyytitien varrella oleva alue on muutettava takaisin viheralueeksi, tai vaihtoehtoisesti alueeksi AP. Alueelle eivät sovi A-kaavoituksen mahdollistavat kolmekerroksiset talot. Lisäksi Porttipuiston alueelle suunniteltu päivittäistavarakauppa poistaa tarpeen mahdollisesta lähikaupasta tälle alueelle.

Vastine

Vantaan väkiluku kasvaa pääkaupunkiseudun väestönkasvun mukana. Yleiskaava 2020 suunnitelman tavoitevuosi on 2050. Yleiskaava ohjaa tulevan kasvun tavoitteiden mukaisesti nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja hyvän joukkoliikenteen palvelutason äärelle. Kuninkaalan pientaloalueet sijaitsevat Vantaan ratikan (Kaupunginvaltuusto 16.12.2019) linjauksen välittömässä läheisyydessä. Ratikan linjausta ympäröivä vyöhyke on tulevien vuosikymmenten aikana kaupungin kehittämisen painopistealuetta, joka on yleiskaavassa osoitettu kestävän kasvun vyöhyke -merkinnällä.

Hakkilan ja Kuusikon alueet ovat yleiskaavaehdotuksessa pientalovaltaisia asuinalueita. Merkinnän rajaus ei ole muuttunut voimassa olevan yleiskaavan rajauksesta. Yksityiskohtaiset ratkaisut alueiden kehittämisestä osana ratikkakaupunkia laaditaan koko kaupungin yleiskaavaa tarkemman tason suunnittelussa. Yleiskaavan tarkkuudessa asuinalueiden sisäiset puistot ja viheralueet eivät näy kartalla.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 kyseinen Kyytitien asuinalue (A) on osa teollisuus- ja varastoaluetta (T). Lisäksi alue on voimassa olevassa asemakaavassa rakentumaton toimistorakennusten korttelialue (KT). Yleiskaavaehdotuksessa lähivirkistysalue (VL) on rajattu asemakaavoitetun viheralueen mukaisesti ja asemakaavassa oleva toimistorakennusten korttelialue (KT) on osoitettu asuinalueeksi (A).

2.5.2. Hiekkaharjun golfkeskus

M307

Tikkurilan golfkeskus ehdottaa Hiekkaharjun golfkentän laajentamista kenttäalueen pohjoispuolisille peltoalueille vastaamaan golfharrastajien kasvavaan kysyntään.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vastine

Tällä yleiskaavakierroksella ei ole tarkemmin tutkittu golfkenttien mahdollisia sijainteja tai nykyisten laajennuksia. Voimassa olevaan yleiskaavaan laadittiin selvitys golfkentistä ja kaavaan tehtiin useita varauksia. Hiekkaharjun golfkenttää ehdotettiin osittain asumiseen yleiskaavaluonnoksessa, mutta tarkempien selvitysten ja saadun palautteen perusteella siitä luovuttiin. Maanomistus kentän ympärillä on yksityistä ja alueet ovat vielä maatalouskäytössä, mikä on osa alueen maisemallista arvoa. Yleiskaava osoittaa alueelle sekä virkistys- ja ulkoilualuetta että maatalousaluetta. Tarkemmat rajaukset niiden välillä voidaan määritellä asemakaavalla, mikäli golfkentän laajennushanke olisi muuten mahdollinen.

2.5.3. Jokiniemi

M265, M27

Vehnätien pohjoispuoli on päiväkodille tärkeä monimuotoinen virkistysalue. Hanabölen eteläpuolelle Keravanjoen Itäpuolelle kaavoitettu asuintaloalue on rikas lintulajistoltaan, siellä kuuluu kuukkelin ääni. Jokiniemen alueelle tulisi kaavoittaa pientaloja.

Vastine

Yleiskaavamerkintä A Jokiniemen alueella mahdollistaa monenlaisten kortteleiden ja talotyyppien toteuttamisen paikalle. Alueen kehittämisen tarkemman tason linjaukset tehdään jatkosuunnittelussa.

Vehnätien viereinen Vihantatien ja Vainiotien pohjoispuoli on voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 matala ja tiivis asuntoalue (A2). Yleiskaavaehdotuksessa se on asuinaluetta (A) sekä osittain Hiekkaharjun asemasta 600 metrin säteelle piirrettyä kestävän kasvun vyöhykettä. A-merkitty alue eroaa vain vähän voimassa olevan yleiskaavan merkinnästä A2 sen pohjoisrajalla, jossa A-alue on hieman kasvanut edelliseen merkintään verrattuna. Alue on toistaiseksi rakentamaton. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan.

Valkoisenlähteentien varrelle Hakkilasta Jokiniemeen tien molemmin puolin on haluttu luoda asuinrakentamisen mahdollisuus. Hakkilassa tämä on alueella, jolla yleiskaavassa 2007 on teollisuus- ja varastoalueita (T ja TY) ja lähivirkistysaluetta. Valkoisenlähteentie on katukuvan kehittämisvyöhykettä Tikkurilan keskustaan saakka. Kadun varrelle halutaan luoda viihtyisä rakennetun ympäristön kokonaisuus, jossa katua pitkin on houkuttelevaa kävellä tai pyöräillä alle kahden kilometrin matka Tikkurilan keskustaan. Asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan tarkemmin rakennetun alueen ja viherympäristön rajoja. Alueen mahdolliset luontoarvot huomioidaan. Yleiskaavassa rakentamiseen merkitty alue mahdollistaa lähivirkistysalueet ja luontoalueet yhteyksineen. Asemakaavassa määritellään asuinalueen sisäinen yleiskaavaa pienipiirteisempi viheralueverkosto. Alueen tulevilla asukkailla on hyvät mahdollisuudet virkistäytyä lähiluonnossa.

2.5.4. Koivuhaka

M117

Muistutuksen on jättänyt kiinteistön omistava uskonnollinen yhteisö. Maanomistaja toteaa, ettei ole muuttamassa aluetta yleiskaavaehdotuksen mukaisesti tuotanto- ja varastokäyttöön. Alueella tulee olemaan jatkossakin asuntotarve noin 250 henkilölle sekä toimisto- sekä muille tukitiloille. Kiinteistöllä on käyttämätöntä rakennusoikeutta jäljellä noin 3000 m2, mitä tarvitaan monipuoliseen rakentamiseen, jonka nykyisen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

yleiskaavan palvelujen ja hallinnon alue (P2) mahdollistaa paremmin kuin yleiskaavaehdotuksessa esitetty TY. Tavoitteena on saada ko. kiinteistöä koskeva kaava muutettua nykyisestä käytöstä asumiseen. Lentomelukäyrät eivät estä asuinrakennusoikeuden myöntämistä alueelle. Naapurustossa sijaitsevalta ET-alueen aiheuttamalta ajoittaiselta häiriöltä voidaan suojautua järkevällä rakennusten sijoittelulla. Alueella on myös kohtuulliset julkisen liikenteen yhteydet jo nyt, ja Vantaan ratikka on kiinteistöltä alle 1 km päässä.

Ehdotuksessa ei ole huomioitu tontin nykyisen kirkkorakennuksen seurakunnallisen toiminnan jatkumista. Kiinteistön omistaja edellyttää, että ko. kiinteistöä koskevaa yleiskaavamerkintää ei muuteta heidän tahtonsa ja käyttötarpeensa vastaiseksi. Voimassa oleva kaava mahdollistaisi monipuolisemman käytön ja lisärakentamisen.

Vastine

Yleiskaava osoittaa tulevaisuuden tavoitetilan alueen maankäytölle yhtä kiinteistöä laajempina kokonaisuuksina. Tämän alueen osalta päädyttiin työpaikka-alueen määrittelyyn, sillä kyse on lentomelulle altistuvasta alueesta, joka on lisäksi muusta yhdyskuntarakenteesta erillään sijaitseva ja huonosti joukkoliikenteellä saavutettavissa oleva alue. Lisäksi lähialueen jo olemassaolevat ja suunnitellut työpaikka- ja teknisen huollon alueet voivat aiheuttaa häiriötä asutukselle.

Kyseisten kiinteistöjen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva asemakaava. Asemakaavamerkintä KY:n (liike-, toimisto- ja yleisten rakennusten korttelialue) määräys mahdollistaa kokous-, toimisto-, varasto- ja kirjapainotiloja sekä asumista enintään 6000 k-m2 yhteistiloineen. Samoin kirkkorakennuksen kiinteistöllä asemakaavamerkintä YK (kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue) mahdollistaa seurakunnallisen toiminnan jatkumisen. Yleiskaava ohjaa aikanaan asemakaavan muutosta, minkä yhteydessä tulee arvioida asumisen soveltuminen alueelle.

Yleiskaavassa asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille alueille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Kyseinen alue ei ole vahvaa joukkoliikennevyöhykettä, minne kasvua olisi tarkoituksenmukaista ohjata.

2.5.5. Kuusikon viheralueet

M40, M103, M104, M105, M110, M114, M115, M119, M174, M232, M306

Haluan että kuusikon alue pysyy kokonaan pientaloalueena. En halua, että puistoja ja suojelualueita rakennutetaan.

Viheralueita ei ole merkitty yleiskaavaehdotukseen. Metsä on tärkeä oppimisympäristö koululaisille ja pienille lapsille. Liikenneväylät ja teollisuusrakentaminen rajaavat Kuusikkoa tiukasti. Kuusikon rakentamattomat viheralueet (Lindmaninkorpi, Untibacka, Variskallio ja Kalkkikallio) on kaavalla turvattava viher- ja/tai virkistysalueeksi.

Vastine

Vantaan väkiluku kasvaa pääkaupunkiseudun väestönkasvun mukana. Yleiskaava 2020 suunnitelman tavoitevuosi on 2050. Yleiskaava ohjaa tulevan kasvun tavoitteiden mukaisesti nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja hyvän joukkoliikenteen palvelutason äärelle. Kuninkaalan pientaloalueet sijaitsevat Vantaan ratikan (Kaupunginvaltuusto 16.12.2019) linjauksen välittömässä läheisyydessä. Ratikan linjausta ympäröivä vyöhyke on tulevien vuosikymmenten aikana kaupungin kehittämisen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

painopistealuetta, joka on yleiskaavassa osoitettu kestävän kasvun vyöhyke -merkinnällä.

Hakkilan ja Kuusikon alueet ovat yleiskaavaehdotuksessa pientalovaltaisia asuinalueita. Merkinnän rajaus ei ole muuttunut voimassa olevan yleiskaavan rajauksesta. Yksityiskohtaiset ratkaisut alueiden kehittämisestä osana ratikkakaupunkia laaditaan koko kaupungin yleiskaavaa tarkemman tason suunnittelussa. Yleiskaavan tarkkuudessa asuinalueiden sisäiset puistot ja viheralueet eivät näy kartalla.

Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 kyseinen Kyytitien asuinalue (A) on osa teollisuus- ja varastoaluetta (T). Lisäksi alue on voimassa olevassa asemakaavassa rakentumaton toimistorakennusten korttelialue (KT). Yleiskaavaehdotuksessa lähivirkistysalue (VL) on rajattu asemakaavoitetun viheralueen mukaisesti ja asemakaavassa oleva toimistorakennusten korttelialue (KT) on osoitettu asuinalueeksi (A).

2.5.6. Köyhämäki

M308

Ehdotamme kyseisen alueen Köyhämäenkujan läheisyydessä olevan pientaloalueen kaavamerkinnäksi A/TP. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että Ohtolankadun - Niittyvillanpolun - Niittyvillankujan rajaama pientaloalue voitaisiin rakentaa nykyisen asemakaavan pohjalta ja tarvittaessa/haluttaessa myös käyttää työpaikkarakentamiseen, jos alue kiinnostaa siihen soveltuvia rakentajia/rakennuttajia. Tämä kaavamerkintä sopisi tietysti hyvin koko tuolle TP-alueelle Tikkurilantielle asti. Mutta koska Tikkurilantien kyseinen kohta on jo työpaikkarakennuttu, niin käytännöllisintä olisi erottaa ja säilyttää nykyistä pientaloasumisaluetta elinvoimaisena asumisalueena, johon voisi syntyä myös kaupunkikuvaan sopivaa työpaikkarakentamista.

Vastine

Koivuhaan alueelle on useita osin ristiriitaisia maankäyttötarpeita, joihin vielä lentomelu ja läheisten väylien ympäristöhäiriöt tuovat oman vaikutuksensa. Yleiskaavatyössä on määritelty perusrakenne mm. asumisen ja työpaikkojen sijoittumisesta, mutta kehityksen ohjaamiseksi tarvitaan yleiskaavaa täsmentävä tarkempi alueellinen suunnitelma, missä määritellään korttelitasolla toimintojen sijoittumisesta. Tiivistyvä ja työpaikkarakentamiseen painottuva alue ei todennäköisesti säily tulevaisuudessa miellyttävänä pientaloympäristönä.

2.5.7. Minttutien lähiympäristö

M48, M49, M52, M58, M59, M134, M138, M145, M151, M205, M246, M247, M248, M249, M250, M251, M252, M253, M255, M259, M262, M266, M267, M268, M269, M270, M271, M272, M273, M275, M276, M277, M278, M279, M280, M281, M282, M285, M286, M291, M310, M311, M312, M316, M318, M319, M322, M323, M329, M330, M331, M264, M30, M32

Yleiskaavaehdotuksessa Minttutie lähialueineen on merkitty asuntoalueeksi A aiemman pientalovaltaisen kaavamerkinnän AP sijaan. Emme pidä tarkoituksenmukaisena ja vastustamme ehdotettua muutosta, jolla Minttutiestä pohjoiseen ulottuva alue (Koivukylänväylän ja Talvikkitien väli) muutetaan kerrostalorakentamisen mahdollistamiseksi alueeksi A. Kaavamerkinnän tulee olla AP, jolla turvataan alueen säilyminen pientaloalueena.

Yleiskaavalla ei pidä mahdollistaa eikä edistää sekarakentamista perinteisellä omakotialueella. Se johtaa alueen ilmeen ja rakenteen tuhoamiseen ja epäviihtyisyyden lisääntymiseen. Persoonalliset pientaloalueet ovat olleet omiaan luomaan Vantaasta viihtyisää luontoystävällistä asuinpaikkaa. Nyt toimivia vain pientä tiivistämistä kaipaavia, vanhoja pientaloalueita halutaan muuttaa kaavassa. Alueella on

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

muutamia taloja, jotka lähivuosina tullaan purkamaan, ja jos niihin voittoa tavoittelevien rakennusyhtiöiden toimesta rakennetaan isoja taloja, jäävät monet pientalot täysin niiden sumppuun.

Meillä on käytännön kokemusta asiasta, kun kaupunki salli kolmen kerrostalon rakentamisen yleiskaavassa pientaloalueeksi merkitylle alueelle. Alueen luonne muuttui täysin asuinympäristönä. Pientaloalueen asumisidyllisyys katosi. Liikenne ja sen mukanaan tuomat haitat lisääntyivät merkittävästi. Kaunis maisema muuttui kerrostalon seinäksi. Olemme ikään kuin teatterin näyttämöllä ja kerrostalot sen katsomoita. Pieniä tontteja on jaettu, monille on rakennettu uusia taloja ja useita on valmisteilla. Ihmiset ovat hyvässä uskossa muuttaneet alueelle.

Pientaloalueiden asemakaavassa voitaisiin hieman nostaa rakennustehokkuutta tiivistämisrakentamisen helpottamiseksi. Nyt ollaan viemässä asukkaiden uskoa ja luottamusta oman asuinalueen luonteeseen. Vantaa on hukkaamassa pientalovaltaisen asumisimagonsa ja menettämässä vetovoimaisuutta uusilta pientalorakentajilta ja muuttoa sinne harkitsevien parissa. Vastikään uuden talon rakentaneilla on varmaan tunne kuin mattoa oltaisiin vetämässä jalkojen alta. Vanhat asukkaat joutuvat kärsimään kalvavasta ja pitkäkestoisesta epätietoisuudesta. Jos kerrostalorakentamisen kaava toteutuisi ja pitkällä tähtäimellä myös asemakaavat tulisivat sen mukaiseksi, niin tonttimaan kiinteistöverotusarvot nousisivat varmaan aivan kohtuuttomuuksiin ja johtaisivat pakkomyynteihin. Asukkailla pitää olla tieto ja varmuus asuinalueensa kehityksestä pitkällä tähtäimellä.

Ymmärrämme hyvin, että uusia kerrostaloalueita tarvitaan. Ne pitäisi sijoittaa pääsääntöisesti Tikkurilan ydinkeskustaan. Tiivis ja matala alue keskustan kerrostalojen ympärille, on oiva kaupunkisuunnittelun periaate. Tikkurilassa ja Vantaalla on tilaa rakentaa kerrostaloja jo niille aiemmin suunnitelluille paikoille. Ei uuden uljaan Tikkurilan luonti edellytä vanhan alas repimistä, vaan järkevää hyvin suunniteltua ja toteutettua tasapainon säilyttävää täydennysrakentamista. Minttutie lähitienoineen on esimerkki tästä. Yleisvaikutelmaksi YK2020 suunnitelmasta jää, että peltoja suojellaan ylikorostetusti, muttei kunnan asukkaita. Kerrostaloja ei rakenneta tyhjille pelloille, vaan niitä suunnitellaan sijoitettaviksi valmiiksi rakennetuille pientaloalueille ja samalla revitään alas toimivaa rakennuskantaa. Onko Suomen nopeimmin kasvavan alueen leima vaikuttanut liiaksi suunnittelun lähtökohtiin? Tavoitteena pitäisi olla pikemmin Suomen viihtyisin paikka asua.

Vastine

Asumisen alueiksi (A) on määritelty keskustojen ja asemien lähialueita sekä joukkoliikenteen runkoyhteyksien varsia, joiden arvioidaan lähivuosikymmeninä täydentyvän uusilla asunnoilla. Se miten alueet täydentyvät ratkaistaan asemakaavoituksessa. Yleiskaava ei kumoa voimassa olevia asemakaavoja, vaan toimii ohjeena uusia laadittaessa. Uudisrakentamisen aloite lähtee yleensä maanomistajalta, joka haluaa kehittää omaa kiinteistöään. Omakotitontteja jaetaan ja osa uudistuu pientaloasunnoiksi asemakaavoituksen myötä. Hyvin harvoin talotyyppi vaihtuu kokonaan.

Yleiskaavakartalla kuvataan yleispiirteisesti minkälaisista toiminnoista alueet koostuvat, muttei ratkaista minkälaisia taloja alueille rakennetaan. Jatkosuunnittelua yleiskaava ohjaa määräysten avulla. Asuinalueen määräykseen on kuvattu erityisesti pientaloalueiden täydentymistä, koska tämä herätti huolta jo luonnosvaiheessa. Määräystä muokattiin vielä ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen seuraavasti: ” Olemassa olevan pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia alueen ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Näille alueille saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Suurin sallittu rakennuskorkeus on kolme

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kerrosta. Pientaloalueen rakennetta muuttavat asemakaavat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja." Yleiskaavasta saadussa palautteessa korostuu huoli pientaloalueiden tulevaisuudesta, mikä edellyttänee tarkempaa jatkosuunnittelun ohjausta. Kaupungin tahtotila on säilyttää ja luoda viihtyisiä asuinalueita.

2.5.8. Tikkurila Oyj:n alue

M35, M333

Yleiskaavaehdotuksessa on laajennettu nähtävillä olleessa yleiskaavaluonnoksessa esitettyä virkistysaluemerkintää yhtiön omistaman maa-alueen osalta Keravanjoen rannassa siten, että se työntyy pitkälle alueellemme myös olemassa olevan osittain suojeltavan väritehtaan rakennuskannan päälle.

Näkemyksemme alueen tulevasta suunnittelusta on, että sen tulee olla miljööltään kaupunkimainen, jossa korttelirakenteet liittyvät kiinteästi viheralueisiin. Siinäkin mielessä viheralueen yleiskaavamerkintä johdattelee toisenlaiseen ajatteluun.

Yhtiömme on pyydettynä kannanottona Tikkurilan kaavarungon OAS-suunnitelmaan tuonut esiin tarpeen suunnitella Keravanjoen ranta-alue kokonaisuutena yhdessä koko yhtiön omistaman alueen muutossuunnittelun kanssa. Virkistysaluemerkintä tulee palauttaa luonnoksessa olleeseen laajuuteensa.

Vastine

Yleiskaava 2020 on koko kaupungin laajuudessa laadittu yleispiirteinen suunnitelma vuoteen 2050 tähtäävästä maankäytöstä Vantalla. Yleiskaava on laadittu strategisena aluevarauskaavana. Rakentamiseen osoitettujen maankäyttöalueiden rajaukset ovat ohjeellisia ja suuntaa antavia. Paikalliset toteutusratkaisut linjataan tarkemman tason suunnittelussa.

Arvokas rakennusperintö on turvassa virkistysalueella. Yleiskaavaehdotuksen 2020 yleismääräyksessä todetaan, että asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset kaikilla alueilla. Virkistysalueilla rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen ovat sallittuja.

Keravanjoen varsi on tärkeä virkistysalue Tikkurilan kasvavalle väestölle. Joen varren virkistyskäytön ja ilmeen kehittäminen on jo aloitettu Tikkurilan ydinkeskustassa. Tikkurilan tehtaiden kohdalla joen varrella on tällä hetkellä kapea ulkoilureitti, ja juuri muuta sinne ei mahdu. Yleiskaavaehdotukseen 2020 on merkitty joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke. Tehdasalueen muutos avaa mahdollisuudet kehittää joen rannasta vetovoimainen ja monipuolinen.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on yksi yleiskaava 2020:n tärkeimmistä tavoitteista. Jokien rannat ovat luontaisia ekologisia käytäviä, joita pitkin eläimet liikkuvat. Yleiskaavaehdotuksessa 2020 Keravanjoki rantoineen on esitetty ekologisena runkoyhteytenä, jonka tulee säilyä tai kehittyä luonnon olosuhteiltaan monipuolisena ja mahdollisimman leveänä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Asemakaavoituksessa ratkaistaan, millainen kaupunkiympäristön kokonaisuus muuttuvalle alueelle rakennetaan, ja miten virkistysalueen ja rakentamisen raja joen rannalla jäsentyy.

2.5.9. Virnatie

M17, M44, M61, M67, M135 + 11 allekirjoittajaa

Virnatien ympäristö tulisi merkitä yleiskaavaan kaupunkikeskustan alueena (C). Yleiskaavaluonnoksessa alue oli vielä merkitty kaupunkikeskustan alueena, josta annettiin palautetta, jonka mukaan ”rannan alue tulisi säilyttää matalien pientalojen alueena”. Haluamme tuoda ilmi, että tämä vuorovaikutusraporttiin kirjattu näkemys ei ole alueen asukkaiden yleinen mielipide. Meidän ”Virnakorttelin” tonttien omistajien taholta ei juuri annettu palautetta kaavaluonnoksesta, koska luonnoksessa esitetty ratkaisu on haluamamme mukainen sekä näkemyksemme mukaan kyseiselle alueelle soveltuva ja tukisi yleiskaavan tavoitteita tiivistää kaupunkirakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen.

Toisaalta Virnatien ympäristö haluttiin myös säilyttää pientaloalueena.

Vastine

Virnatien alue oli 2019 nähtävillä olleessa yleiskaava 2020 luonnoksessa keskusta-aluetta (C). Yleiskaavaluonnoksesta saadun määrällisesti runsaan palautteen pohjalta yleiskaavamerkintää tarkistettiin ehdotuksessa alueen eteläisiin osiin merkinnälle pientalovaltainen asuinalue (AP). Alueen kehittämisen tarkemmat linjaukset tehdään jatkosuunnittelussa Tikkurilan alueen asemakaavatöiden yhteydessä. Suunnittelussa huomioidaan jokiranta ja sen varren pienimittakaavainen rakennuskanta, keskusta-alueen läheisyys sekä Kielotie, joka on alueelle Kehä III:lta saapuva kokoojakatu meluhaittoineen.
Luonnosvaiheen vuorovaikutusraporttiin on koostettu saadut mielipiteet, joita ei pidäkään, kuten muistuttaja huomauttaa, ymmärtää alueen asukkaiden yhteisenä mielipiteenä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.6. Korso-Koivukylä

Korso-Koivukylän suuralueilta saatiin yhteensä 55 muistutusta:

- Asunto-osakeyhtiö Siilitie 10:n hallitus, osakkaat ja asukkaat
- Kiiltomadonrannan maanomistajat
- Kiinteistö Oy Laurintie 145
- Kiinteistö oy Lahdenväylä
- Kiinteistötoimisto Jukka Laurila
- MTBCF ry
- Päiväkummun Omakotiyhdistys ry
- 48 yksityishenkilöä

2.6.1. Jokivarsi

M292

Jokivarren asuinalueen ympäristöä voisi parantaa seuraavasti. Esitämme, että:

(1) Laajennetaan Keravanjoen lähivirkistysalue (VL) kattamaan vielä rakentamaton metsäkaistale mukaan lukien Rauskutien ja Nahkiaisentien välinen metsäalue.

(2) Merkitään lähivirkistysalue (VL) Nahkiaisentien, Haapalantien ja Leppäkorventien rajaamalle rakentamattomalle alueelle.

(3) Merkitään lähivirkistysalue (VL) Harmaahylkeentien ja Lahdenväylän rajaamalle alueelle, harkitaan Leppäkorventien pohjoispuolisen AP-alueen kaventamista sekä Metsolansuon VL-alueen laajentamista Harmaahylkeentien varteen saakka nykyisen lähiluonnon säilyttämiseksi.

(4) Mahdollistetaan joukkoliikenteen vaihtoyhteyden rakentaminen Lahdenväylän ja tien 152 (suunniteltu Kehä IV) risteysalueelle.

Vastine

Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan. Haapalantien ja Nahkiaisentien väliselle alueelle on kuitenkin merkitty virkistysalueyhteys, jotta asemakaavoituksessa tälle kohdalle varattaisiin toisiinsa kytkeytyneiden virkistysalueiden sarja. Metsolansuonojaa noudattelemaan on merkitty ekologinen runkoyhteys, jonka tarkempi aluevaraus tulee myös hahmottumaan asemakaavoituksen kautta.

Yleiskaavassa ei osoiteta jalankulun ja pyöräilyn verkkoja baanoja lukuun ottamatta, vaan ne suunnitellaan tarkemman asteisessa suunnittelussa. Leppäkorventielle on jo suunniteltu puuttuva jalankulku-/pyörätie.

Yleiskaavaehdotuksessa tärkeät joukkoliikenteen vaihtopaikat sijaitsevat pääosin joukkoliikenteen runkoyhteyksien tai kaukoliikenteen ja runkoyhteyksien risteyspaikoissa. Kulomäentielle tai Lahdenväylälle ei ole yleiskaavassa merkitty joukkoliikenteen runkoyhteyttä eikä sellainen ole noussut esiin seudullisissa selvityksissä tai suunnitelmissa. Maantien 152 ja Lahdenväylän välinen liittymä ei ole myöskään noussut esiin vaihtopaikkaselvityksissä, vaikka liittymän läpi kulkeekin sekä kauko- että lähiliikennettä. Vaihtopaikan toteuttaminen liittymään vaatisi joko nykyisten siltojen uusimista tai uusien siltojen rakentamista eli se olisi huomattavan kallis suhteutettuna mahdollisiin vaihtomääriin. Varat vaihtopaikkojen toteuttamiseen onkin syytä ohjata paikkoihin, joissa on ennustettavissa merkittävä määrä vaihtoja seudullisen joukkoliikenteen ja kaukoliikenteen välillä. Tällaisia paikkoja on määritetty mm. MAL 2019-suunnitelmassa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Lisäksi sekä Kulomäentie (mt 152) sekä Lahdenväylä kuuluvat Suomen valtiolle ja niiden kehittämisestä vastaa Uudenmaan ELY-keskus.

2.6.2. Korso – asumisen merkinnät

M187, M191, M144, M184, M195

Korson keskustan läheisten pientaloalueiden merkintä yleiskaavakartalla tulisi olla AP. Pientaloalueiden täydennysrakentamisen tavat tulevaisuudessa huolettavat. Pientaloalueiden ympäristön luonne ei kestä rakentamisen tehokkuuden nousua. Korson pientaloalueiden erityisiä kulttuuriarvoja on vaalittava yleiskaavassa.

Korsossa mm. Siilipuistontien pientalovaltainen alue on merkitty kerrostaloasumista mahdollistavana A-alueena, jonka lisäksi alueella on kestävän kasvun päällekkäismerkintä. Kerrostalorakentaminen tuhoaisi pientaloalueen identiteetin. Yleiskaavassa on myös merkitty Siilipuisto asumisen alueena. Puiston rakentaminen olisi masentavaa. Yleiskaava ei myöskään anna takeita palveluiden lisääntymisisestä.

Myös Metsotien ja Rekolanojan sekä Teeritien välinen alue yhdessä Teeritien länsipuolisen pientaloasutuksen kanssa halutaan säilyttää AP-alueena. Lisäksi pyydetään erottamaan Teeritien Korsontien puoleisen pään kerrostalorakennuskannan yhdessä Korsontien ja Metsotien kerrostalojen kanssa omaksi kokonaisuudekseen (A).

Kaavakartan vaikeaa luettavuutta moititaan.

Vastine

Yleiskaava kuvaa alueiden tulevaa kehitystä. Valtaosa Korson suuralueesta on yleiskaavassa pientalovaltaista asuinaluetta (AP). Korson keskustan (C) ympärillä on kapeahko vyöhyke asuinaluetta (A), mikä ei osoita kerrostalorakentamisen mahdollisuuksia vaan monipuolisia asuinalueita.

Asumisen alueiksi (A) on määritelty keskustojen ja asemien lähialueita sekä joukkoliikenteen runkoyhteyksien varsia, joiden arvioidaan lähivuosikymmeninä täydentyvän uusilla asunnoilla. Se miten alueet täydentyvät ratkaistaan asemakaavoituksessa. Yleiskaava ei kumoa voimassa olevia asemakaavoja, vaan toimii ohjeena uusia laadittaessa. Uudisrakentamisen aloite lähtee yleensä maanomistajalta, joka haluaa kehittää omaa kiinteistöään. Omakotitontteja jaetaan ja osa uudistuu pientaloasunnoiksi asemakaavoituksen myötä. Hyvin harvoin talotyyppi vaihtuu kokonaan.

Yleiskaavakartalla kuvataan yleispiirteisesti minkälaisista toiminnoista alueet koostuvat, muttei ratkaista minkälaisia taloja alueille rakennetaan. Jatkosuunnittelua yleiskaava ohjaa määräysten avulla. Asuinalueen määräykseen on kuvattu erityisesti pientaloalueiden täydentymistä, koska tämä herätti huolta jo luonnosvaiheessa. Määräykseen on kirjattu näin: ”Pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia olemassa olevan ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Pientaloalueen rakennetta muuttavat suunnitelmat tulee laatia riittävän laajoina kokonaisuuksina. Tonttikohtaisten hankkeiden suurin sallittu rakennuskorkeus pientaloalueella on kolme kerrosta. Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa vihertehokkaasti. Alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Alueelle saa sijoittaa asuinympäristöön ja paikalliseen alakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimitilaa. Ase-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

makaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa. Alueella on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja."

Yleiskaavasta saadussa palautteessa korostuu huoli pientaloalueiden tulevaisuudesta, mikä edellyttänee tarkempaa jatkosuunnittelun ohjausta.

2.6.3. Korson Jokivarsi, Kiiltomadonranta

M176

Muistutus koskee Korson Jokivarren Kiiltomadonrannan aluetta, joka on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi, ja jonne asukkaat ovat hakeneet kaavamuutosta, koska haluaisivat rakentaa sinne. Kaupunki on hylännyt kaavamuutoksen, ja perustanut päätöksen alueella 250-500 tapahtuviin tulviin. Muistuttaja katsoo että vuoden 1966 suurtulvaan, joka johtui suuren lumimäärän sulamisesta, ei pitäisi enää vedota, koska ilmastonmuutos tekee tavista vähälumisempia. Lisäksi Tikkurilan pato, nyt kun se on purettu, vaikuttaa tulvariskiä pienentävästi.

Vastine

Vantaan kaupungin alueet Keravanjoen varressa Sipoontien etelä- ja pohjoispuolella on yleiskaavassa 2007 sekä asemakaavassa kaavoitettu lähivirkistysalueeksi. Vantaan näkemyksen mukaan alue on tulvariskialuetta, jossa rakentamista ei tulisi sallia, ja maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi on suotavaa, että noudatettaisiin samoja periaatteita kaikkialla Vantaan tulvariskialueilla. Vantaan tulvaohjelmassa (2015) sivulla 48 on maininta, että rakentaminen ohjataan tulva-alueiden ulkopuolelle, ja Vantaalla tulva-alueilla tarkoitetaan kerran 250 vuodessa tapahtuvia tulvatilanteita. Yleiskaavassa 2020 tulviin on varauduttu siten, että rakentaminen ohjataan Vantaan tulva-alueiden (1/250a) ulkopuolelle. Yleiskaavalla ei muuteta asemakaavaa. Seudullinen virkistysalueverkosto jatkuu Keravanjoen laaksoa pitkin. Maakuntakaavassa se on esitetty viheryhteystarpeena.

Kiiltomadonranta sijaitsee Keravanjoen rannalla n. 10 km yläjuoksuun Tikkurilankoskesta. Tikkurilankosken padonpurku vaikuttaa tulvavedenkorkeuksiin vain 200m matkalla yläjuoksulle vanhasta, puretusta patorakenteesta. Kaupungilla ei ole tiedossa, siitä että ilmastomuutos olisi pienentänyt tulva-aluetta tai tulvariskin suuruutta Vantaan Jokivarressa tai yleisesti Vantaan- ja Keravanjoen valuma-alueella kymmenen viime vuoden aikana (2011 – 2020), jolloin alueen kaavamuutoshakemus oli käsittelyssä.

Kuitenkin on oletettavaa, että kaupungistuminen Keravanjoen valuma-alueella lisää vettä läpäisemättömien pintojen määrää ja sadevesien viemäröintiä, jotka äärevöittävät Keravanjoen virtaamia ja pahentaisivat tulvatilanteita. Kun rakentuvat kesäsateet aiheuttavat tulvia, tulva-alueet muodostuvat aiempaa laajemmiksi. Ilmastonmuutos yhdessä kaupungistumisen kanssa siis pikemmin lisää tulvavaaraa, kuin vähentää Jokivarren Kiiltomadonrannan alueella.

VL-alueen muuttaminen asuinalueeksi tai asumisen lisääminen sinne ei ole mahdollista. Vesihuoltoa ei ole rakennettu ja mitoitettu olevan asutuksen laajentamiseksi tai uudistamisen tarpeisiin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.6.4. Lahdenväylän EV-alue

M73, M76

Yleiskaavaehdotuksessa Lahdenväylän sekä Lahdentien välissä sijaitseva alue on esitetty EV-alueena. Alueen eteläosa on voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 ET-aluetta. Yleiskaavan tulee mahdollistaa pienyritystoiminnan mahdollistava työpaikkarakentaminen kiinteistön etelälaidalle sen hyvä saavutettavuuden sekä keskeisen sijainnin vuoksi. Kiinteistön pohjoisosa voisi kaavoittaa lähivirkistysalueeksi VL, jolla suojattaisiin Kuusijärven valuma-alueen säilyminen riittävän laajana ja samalla suojeltaisiin pintavesien puhtautta. Vaihtoehtoisesti alueella tulisi mahdollistaa majoitus- ja muu kaupallinen virkistystoiminta osana Kuusijärven aluetta. Nykyinen ratkaisu rajaa alueen kaikki kehitysmahdollisuudet pois.

Vastine

Kyseisellä kohdalla on tarkoituksena säilyttää ympäristö suojaviheralueena melusuojauksena sekä ekologisena käytävänä.

Muistutuksessa mainittu ET-alue kuuluu lähes kokonaisuudessaan Kuusijärven valuma-alueeseen. Kuusijärven vedenlaatu on heikentynyt järveen virtaavien pintavesien mukana kulkeutuvien epäpuhtauksien johdosta. Kuusijärven vedenlaadun parantamiseksi ja säilyttämiseksi on tarpeen muuttaa valuma-alueella sijaitseva ET-merkintä EV-merkinnäksi.

Pohjavedet syntyvät ja uusiutuvat hydrologisen kierron kautta. ET-alueena Lahdenväylän ja Lahdentien välinen alue mahdollistaisi toiminnan, joka voisi vähentää pohjaveden määrää sekä heikentää sen laatua tulevaisuudessa.

Alueelle ei ole toivottavaa, että sinne muodostuisi asfaltoitua maanpintaa tai kattopintaa taikka muuta vettä läpäisemätön pintaa, joka voisi estää hulevesien imeytymisen pohjavedeksi jatkossa. EV-merkintä varmistaa alueen maanpinnan säilymisen luonnontilaisena, ja samalla ehkäisee pohjavesitilanteen huonontumisen Kuusijärven valuma-alueella.

2.6.5. Leinelä-Asola

M2, M6

Leinelä-Asolan alueelle ei tule kaavoittaa kerrostaloja. Alueiden viihtyisyys tulisi olla suunnittelun keskiössä eikä rakennusfirmojen voitto, jotta alueella viihdyttäisiin sukupolvelta toiselle.

Leinelän ja Asolan välillä ei tarvita uutta katua. Uusi katuyhteys Asolan ja Leinelän välillä on turhan tuntuinen, samalla välillä on paljon hyvä ulkoilumaastoa. Nykyisten katujen luulisi riittävän alueen liikenteeseen, eikä metsiä sieltä tulisi hävittää.

Miksi sähkölinjan alla kulkeva joutomaa on merkitty viheralueeksi, mutta viereinen mäntyinen kallionharjanne on osoitettu asumiselle?

Vastine

1. Leinelä-Asolan alue on yleiskaavassa merkitty pääosin merkinnällä asuinalue (A), mikä on kaikkien erilaisten asuinaluetyyppien yleiskaavamerkintä. A-merkintää ei tule ymmärtää yksinomaan kerrostalorakentamiseen ohjaavana merkintänä. Yleiskaava 2020 asuinalueiden merkinnöillä ohjataan asuinalueiden kehittämistä monipuolisilla ratkaisuilla paikan kaupunkirakenteellinen sijainti etusijalla. Paikan kehittämisen yksityiskohtaiset linjaukset tehdään tarkemman tason suunnittelussa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Yleiskaavan asuinalue (A) merkintä mahdollistaa alueen kehittämisen pientaloalueena.

Yleiskaavaan on merkitty liikenneyhteyksinä vain alueiden väliset keskeisimmät tiet sekä pääkadut ja nämä yhteydet on määritetty liikennesuunnittelussa asiantuntija-arvioina. Leinelän ja Rekolanmäen alueella yleiskaavan mukainen täydennysrakentaminen edellyttää alueelle uutta pääkatuyhteyttä, jota pitkin on tarkoitus ohjata alueen ajoneuvoliikenne muulle katuverkolle. Katuyhteys mahdollistaa myös alueen joukkoliikenneyhteyksien kehittämisen.

2. Sähkölinjojen alapuolella on noin 30-45 metrin levyinen johtoalue, joka asettaa rajoituksia maa-alueen käytölle. Johtoalue sisältää johtoaukean ja sen molemminpuoliset reunavyöhykkeet. Myös Puidenkasvukorkeus on reunavyöhykkeillä rajoitettu, jotta puut eivät mahdollisesti kaatuessaan ulotu voimajohtoon. Tämän vuoksi sähkölinjan alapuolisia maa alueita ei voida kaavoittaa asumiselle.
Katso lisäksi Rekolanmetsää koskeva vastine.

2.6.6. Naakkamäki

M143

Muistutuksessa valitetaan Lehmustontien asemakaavan katulinjauksesta, joka katkaisee Tussinkosken suuntaan menevän ekologisen yhteyden. Lisäksi on huolissaan alueen lepakkoesiintymistä.

Vastine

Yleiskaavassa on esitetty koko Vantaan osalta vain keskeisimmät tie- ja katuyhteydet eikä se ota kantaa yksittäisten asuinalueen yhteyksiin. Lehmustontien varteen on laadittu asemakaava (002288), jossa on suunniteltu tarkemmin myös alueen katuyhteyksiä.
Lepakkoesiintymät on selvitetty Vantaan Ympäristökeskuksen asiantuntijoiden yhteydessä. Asemakaavamuutos on laadittu yhteistyössä Vantaan ympäristökeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Kaavaratkaisu perustuu alueen keskeisiä piirteitä koskevaan selvitykseen. Kaavaselostuksessa on käsitelty kaavamuutosalueen ja sen lähialueiden luontoarvoja.

2.6.7. Päiväkumpu - Tapionranta

M71

Yleiskaava 2020 -ehdotuksessa on esitetty Tapionrannan viheralueen kaventamista ottamalla sen itäreunasta Untamontien ja Seliminkujan väliltä siivu pientaloalueeksi (AP). Mielestäni tuo ehdotus on huono, ja siihen liittyy useita ongelmia. Tapionrannan puistoalue (sekametsä) kaventuisi aivan liikaa. jos AP-alueen laajennus toteutettaisiin yleiskaavaehdotuksen mukaisena eli noin 30 metriä leveänä suikaleena, uuden kadun viereen mahtuisi pientalotontteja vain toiselle puolen katua. Alueen korkeuserot ovat suuria ja eteläpäässä katu pitäisi louhia kallion läpi. Kulku alueelle olisi hankala. Ehdotan, että Yleiskaavasta poistetaan Tapionrannan puistoalueen viereen merkitty AP-alueen pieni laajennus.

Vastine

Päiväkummun asuntoalueen ja joen varren tärkeän virkistysalueiden rajauksia on muutettu voimassa olevasta yleiskaavasta. Rajausta täsmennettiin yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella siten, että virkistysalueen osuus kasvoi. Yleiskaavan rajaus on yleispiirteinen: asuntoalueen mahdollinen laajentaminen sekä sen edellyttämät liikenneyhteydet ja lähipuistojen osuus tutkitaan asemakaavalla.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.6.8. Päiväkumpu - ET-alue

M85, M159, M161, M182, M183, M208

Koivukylänväylän ja Lahdenväylän liittymän läheisyydessä oleva yleiskaavan ET-alue tulee muuttaa yleiskaavassa TP/TY/TT tai VL-alueeksi. Kyseiseen sijaintiin ei sovi haittoja aiheuttavaa toimintaa, kuten esimerkiksi lumenkaatopaikkaa, jollaisen hajuhaitta heikentäisi merkittävästi Kuusijärven ja Sipoonkorven toimivuutta virkistysalueena. Muutkin päästöt, kuten melu, pöly, ilmansaasteet sekä vesistöihin kohdistuvat päästöt ovat ristiriidassa sekä virkistyskäytön että olemassaolevan sekä suunnitellun asumisenalueiden kanssa. Alue sijaitsee pohjavesialueella, jonne ei sovellu lumenvastaanoton kaltaista toimintaa. ET-alue vaikuttaisi lisäksi perinnemaisemaan, joka näkyy pitkälle Hiekkaharjuun asti.

Vastine

Päiväkummun eteläosassa oleva ET-alue on varaus lumenvastaanottopaikkaa varten. Vantaan lumenvastaanottopaikkaverkoston kehittämisen tavoitteena on, että lähin lumenvastaanottopaikka sijaitsisi kolmen kilometrin säteellä kerättävästä paikasta. Koivukylän alueella ei ole lumenvastaanottopaikkaa. Lähimmät ovat pääradan länsipuolella Kulomäessä ja Koivuhaassa. Koivukylän alueen lumenvastaanottopaikka on haettu tämän takia pääradan itäpuolelta, jolloin se parhaiten täydentäisi lumenvastaanottopaikkojen verkostoa. Soveliain paikka on työpaikka-alueeksi varattu Hakkilan alue, jolloin alue palvelee sekä Koivukylän tiivistä asutusta että Hakkilan työpaikka-aluetta. Valkealähteen pohjavesialueen takia sen on sijaittava Koivukylänväylän pohjoispuolella, ts. ET-alue ei ole pohjavesialueella. Mm. vaihtoehtona ollut Koivukylän pääradan viereinen ET-alue ympäristöineen on Valkealähteen pohjavesialuetta.

Valumavedet virtaavat länteen Keravanjoelle. Myös muilla vaihtoehtoisilla sijainneilla lumenvastaanottoalue kuuluu aina jonkin vesistön valuma-alueeseen. Tämä edellyttää, että jatkosuunnittelun yhteydessä ympäristöluvassa annetaan tarvittavat määräykset pintavesien suojelemiseksi.

Koivukylän lumenvastaanottopaikka sijaitsee liikennemelualueella Lahdenväylän vieressä. Alue ei sovellu asumiselle eikä virkistykselle, alue ei ole myöskään luonnonsuojelun kannalta arvokasta aluetta. ET-alueen pohjoisrinne jää lähivirkistysalueeksi, joka toimii myös suojavyöhykkeenä Päiväkummun ja Kuusijärven välistä kevyen liikenteen reittiä vastaan. Päiväkummun asutus on noin 150 metriä lumenvastaanottopaikasta luoteeseen. Lumenvastaanottopaikan ja asutuksen välissä on lähivirkistysalueeksi osoitettu metsäalue.

Yleiskaavaehdotuksessa esitetty varaus rajautuu etelässä asemakaavoitettuun teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeseen (T), jossa toimii DSV:n logistiikkakeskus. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen aluetta (TT).

Lumenvastaanottopaikan liikenne ei ohjaudu asuntoalueelle vaan Koivukylänväylälle. Alue soveltuu tiiviisti rakennetun Koivukylän keskustan ja Hakkilan työpaikka-alueen lumen vastaanottopaikaksi. Pohjoisesta Päiväkummun suunnasta alueelle tulee vain mahdollisesti itse asuntoalueelta kerättävää lunta.

2.6.9. Päiväkumpu - Peijaksentien lähiympäristö

M72, M162, M163, M164, M171, M180

Peijaksentien Päiväkummun puoleisen pään viereisen peltoalueen muuttamista pientaloalueeksi vastustetaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Rakentamiseen tulisi varata vain Peijaksentien läheisyydessä olevaa aluetta. Vuosisatoja vanha Sahamäentie on tärkeä ulkoilureitti. Uutta AP-aluetta ei saa tuoda liian lähelle Sahamäentietä eikä Kuusiston tilaa. Kulttuurihistoriallisesti arvokasta miljöötä ei tule pilata, vaan säilytettävä siinä ennallaan.

Vastine

Sahamäentien ja Peijaksentien välissä oleva Sahamäen sivulaakso kuuluu Hanabölen maakunnallisesti merkittävään kylämaisemaan. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Yleiskaavalla halutaan turvata mahdollisuudet rakentaa monipuolisesti erilaisia asuinalueita. Tällä kohtaa rakentamispaineen ja kulttuurimaiseman suojelun välistä ristiriitaa on sovitettu niin, että Hanabölen arvokkaasta maisemakokonaisuudesta leikataan pois yksi sivulaakso, mutta maisemakokonaisuus säilyy silti laajana ja eheänä.

Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty ensisijaisesti hyvän joukkoliikenteen vyöhykkeiltä. Mitä parempi on alueen joukkoliikennesaavutettavuus, sitä tiiviimmin asuntoja, työpaikkoja ja palveluja pitäisi alueelle mahtua. Kuitenkin halutaan mahdollistaa myös joitain uusia väljempiä pientaloalueita. Sahamäen alue on ainoa yleiskaavassa 2020 esitetty laajempi uusi pientaloaluevaraus.

Esitetty rajaus on hyvin perusteltu. Uuden asutuksen sovittamista arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

2.6.10. Rekola & yleiskaavan nähtävilläolo ja vuorovaikutus

M56, M258, M314, M124, M47

Muistutuksen lähettäjä on jättänyt kaksi muistutusta, joista toinen on hyvin laaja sisällöltään. Tähän yhteenvetoon on koostettu molemmat muistutukset ja rajattu mukaan vain yleiskaavaa koskevat asiat. Pääosa muistutuksesta liittyy vuorovaikutukseen luonnosvaiheessa ja ehdotusvaiheessa, joita kumpaakaan muistuttaja ei pidä lainmukaisesti toteutettuina. Yleiskaavaluonnoksen vuorovaikutuksessa hän on jättänyt mielipiteitä, joihin ei ole hänelle vastattu, mitä hän pitää menettelyvirheenä. Mielipiteistä koostetusta vuorovaikutusraportista ei löydy kaikkia osia (mm. kunnossapitoluokan muutos, liikenneturvallisuus) mielipiteestä Laurintien ja Rekolantien säilyttämisestä yleiskaavassa. Raportin sisältö todetaan muistutuksessa puolueellisesti laadituksi. Ehdotuksen vuorovaikutuksessa muistuttaja pitää menettelyvirheenä sitä, että kaupunginhallitus päätti asettaa kaavan nähtäville, vaikka asukastilaisuuksia ei voida järjestää eikä tieto kaavan sisällöstä ja tehdyistä muutoksista näin ollen saavuta asukkaita. Muistutukseen on esimerkkinä liitetty pientaloalueita koskenut yleisönosastokirjoitus. Muistuttaja esittää, että yleiskaava tulisi asettaa poikkeustilanteen päätyttyä uudelleen nähtäville ja mikäli näin ei toimita valittaa hän hallinto-oikeuteen vuorovaikutuksen riittämättömyydestä.

Toisena asiana muistutuksessa on liikenteestä: Rekolan yhteyksistä, pääradan estevaikutuksesta Asolan suuntaan sekä liikenneturvallisuudesta erityisesti lasten näkökulmasta. Yleiskaavassa korostetaan yhteyksien lisäämisen tarvetta ja siitä huolimatta Laurintien alikulku on poistettu. Muistutuksessa vaaditaan Laurintien ja Rekolantien säilyttämistä luokaltaan samanarvoisina katuina kuin ne ovat yleiskaavassa 2007 ja Laurintien alikulun palauttamista yleiskaavaan. Perusteluina alikulun osalta on mm. Peijaksen sairaalan ja Elmon liikuntapuiston

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

saavutettavuus. Lisäksi muistutuksessa on liitteenä luonnosvaiheen 2. mielipide, missä on yleiskaavaan liittyen vaadittu Haxberginhaan muutos virkistysalueesta asumiseen palautettavaksi virkistysalueeksi, Rekolanpuron rajaamista riittävän laajana VL-alueena sekä Hiekkaharjun golfkentän asuntoalueen vastustus, jota ei enää toisteta, koska tilanne on yleiskaavaehdotukseen parantunut.

Liikenne:
Päätös, viisikymmentä vuotta kaavavarauksena olleen, Laurintien radanalituksen poistamisesta oli järkevä ratkaisu. Myös Pihkalantien varaus tulisi poistaa, koska se toisi samanlaisen läpiajoliikenteen omakotialueelle kuin Laurintien alikulkukin.
Nähtävilläolo: Yleiskaava olisi pitänyt laittaa nähtäville vasta syksyllä, kun kaupungin ja asukasyhdistysten selostustilaisuudet olisi voitu pitää normaalisti. Nykyinen menettely ei ole kaupungin paljon hehkuttaman avoimuuden mukaista.

Rekolan asumisen merkinnät
Muistuttaja on erittäin tyytyväinen, että Rekola on yleiskaavassa merkinnällä AP. Rekola on kaunis puutarhakaupunginosa, jonka soisi vastaisuudessakin säilyvän sellaisena. Mitä tähän radan itäpuoleen tulee, Rekolassa on tapahtunut ja tapahtuu koko ajan tiivistymistä, kun tontteja myytäessä vanhat talot puretaan ja tontille tulee tiiviimpää rakentamista. Niin Rekolantie kuin Laurintie ovat menettäneet ”pääkatu” statuksensa, joten onko tässä pelkona, ettei niiden kuntoon tulla jatkossa satsaamaan juurikaan mitään rahoitusta? Mikäli halutaan, että Rekolan itäpuoleinen alue tiivistyy entistä enemmän pientalo rakentamisen puitteissa, olisi toivottavaa, että alueen houkuttelevuutta uudisrakentajien suhteen lisättäisiin ajokelpoisella katuverkostolla.
Rekolan rautatieseisakkeen läheisyyteen tulisi varata alue sekä päiväkodille ja vanhusten asumispalveluihin. Tarvetta molemmille palveluille on.
Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen Vantaan kaupungin panostukseen luonnonläheisyyden säilyttämisessä.

Rekolan asemanseudun merkitseminen A-alueena
Rekolan keskustan korttelit tulisi merkitä yleiskaavaan A-merkinnällä AP-merkinnän sijaan vähintään Rekolantien ja Rekolan juna-aseman välisellä alueella A:ksi. AP-merkintä ei tue Vantaan kaupunkistrategiaa, joka painottaa joukkoliikenteeseen perustuvaa kaupunkikehitystä. Nyt AP-merkintä asemanseudulla poikkeaa yleiskaavan logiikasta, jossa kaikki asemanseudut on merkitty A, AC tai C-alueina. Ratkaisu on ristiriidassa myös MAL-sopimuksen sekä Uusimaa-kaava 2050:n kanssa. A-merkintä mahdollistaisi erityyppisen asumisen, kuten palveluasumisen kehittymisen alueella, se myös tiivistäisi olemassa olevaa rakennetta, jolloin alueen palvelutkin säilyisivät paremmin. Ilman A-merkintää maanomistaja joutuu miettimään kortteleiden kehittämistä nykyisen asemakaavan mukaisesti, joka sallii kortteleihin mm työpaikkarakentamista sekä teollisuutta. A-merkintä mahdollistaisi ympäristön kannalta alueystävällisemmän ratkaisun.

Vastine

Luonnosvaiheen vuorovaikutus:
Yleiskaavaluonnoksesta saatiin 2019 yli 700 mielipidettä, jotka käytiin kaikki huolellisesti läpi ja niiden pohjalta tehtiin useita muutoksia yleiskaavaehdotukseen. Mielipiteisiin ei luonnosvaiheessa vastattu eikä kaavoitusta ohjaava maankäyttö- ja rakennuslaki sitä edellytäkään. Mielipiteistä koostettiin vuorovaikutusraportti III. Mielipiteillä oli merkitystä niin suunnitelmaratkaisuihin, vaikutusten arviointeihin kuin päätöksentekoonkin, Ilmeisesti, emme luonnosvaiheen vuorovaikutusaineistossa riittävän selkeästi kertoneet tästä menettelystä. Kuitenkin muistuttajan luonnosvaiheen mielipiteissä esitettyjä ratkaisuja on muutettu yleiskaavaehdotukseen ja selvityksiä on täydennetty mm. puroluonnon osalta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Luonnosvaiheessa ei kaavan vuorovaikutuksessa mielipiteisiin vastata vaan palaute käydään tarkkaan läpi ja tehdään mahdolliset muutokset kaavaehdotukseen. Kaikkia osittain keskenään ristiriitaisia mielipiteitä ei voida ottaa huomioon. Kaikki mielipiteet eivät ole yleiskaavaan liittyviä vaan asemakaavoitukseen tai liikennesuunnitteluun. Muutoksista linjaa viime vaiheessa luottamushenkilöt. Vastaukset annetaan ehdotusvaiheen muistutuksiin, mikäli muistuttuja niin haluaa. Tämä on linjattu Maankäyttö -ja rakennuslain luvussa 8 ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta tarkemmin pykälässä 65 ""Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen"".

Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Maankäyttö- ja rakennuslaki (65§) edellyttää, että aineisto on vähintään 30 päivää nähtävillä kunnan verkkosivuilla ja käytännössä myös kunnan ilmoittamassa paikassa, kuten ilmoitustaululla tai kirjaamossa. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan tapauskohtaisesti voi harkita nähtävilläoloajan pidentämistä, jotta osallisille jää aikaa hankkia aineisto ja tutustua siihen poikkeavat olosuhteet huomioon ottaen. Lisäksi on syytä tarjota mahdollisuus keskustella kaavoittajan kanssa puhelimitse. Vantaan yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo poikkeusaikana pidennettiin tavanomaisesta 30 päivästä 58 päivään, jotta osallisille jää riittävästi aikaa reagoida nähtävilläoloon ja mahdollisen muistutuksen jättämiseen. Yleiskaavasta tehtiin esittelyvideoita, koska yleisötilaisuuksia ei voitu järjestää. Lisäksi suunnittelijoilla oli säännölliset puhelinajat, jolloin osallisilla oli mahdollisuus keskustella ja kysyä yleiskaavasta. Nähtävilläolosta, esittelyvideoista, aineistojen esilläolosta Vantaan verkkosivuilla sekä Vantaa-infoissa, muistutusten jättämismahdollisuuksista sekä puhelinajoista tiedotettiin kuulutuksella Vantaan Sanomissa, Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa sekä koteihin jaettavassa asukaslehdessä toukokuussa 2020. Lisäksi nähtävilläolosta on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä Facebookissa. Luonnonsuojelualueiden maanomistajia (81 kpl) on tiedotettu kirjeitse yleiskaavaehdotuksen nähtävilläolosta ja suojelun perusteista. Rekola-Asolan omakotiyhdistyksen edustaja tiedusteli toukokuun puolivälissä mahdollisuutta järjestää yleiskaavaa koskeva yleisötilaisuus Rekolassa. Varsinaisten kaikille avoimien yleisötilaisuuksien järjestäminen ulkotiloissa rajoituksia noudattaen olisi ollut teknisesti ja väkimäärän hallinnan kannalta hyvin hankalaa erityisesti siksi, että suuri osa yleisötilaisuuksiin osallistujista on riskiryhmään kuuluvaa.

Kesäkuussa, poikkeusoloja koskevien rajoitusten muututtua, järjestettiin Tikkurilassa ja Myyrmäessä toritapaaminen, jossa halukkailla oli mahdollisuus keskustella yleiskaavasta suunnittelijoiden kanssa. Toritapaamisista tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla sekä Facebookissa. Lisäksi yleiskaavan materiaaleja on pyydettäessä postitettu osallisille kotiin. Yleiskaavaprosessille on asetettu tavoitteeksi, että se saadaan päätökseen yhden valtuustokauden aikana. Tästä aikataulusta on haluttu pitää kiinni. Koronatilanteen vaikea ennustettavuus voisi pitkittää prosessia kohtuuttoman paljon. Tästä syystä nähtävilläolon käytäntöihin reagoitiin edellä kuvatuin keinoin.

Liikenneyhteydet

Yleiskaavassa esitettävää tie- ja katuverkkoa on karsittu voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna. Aluevarauksina on esitetty valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevat väylät eritasoliittymineen ja levähdysalueineen. Liikenneyhteyksiksi on puolestaan merkitty vain alueiden väliset keskeisimmät tiet ja pääkadut, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Merkityt liikenneyhteydet on määritetty liikennesuunnittelussa asiantuntija-arvioina ja joillakin alueilla on jouduttu priorisoimaan mitä yhteyksiä lähdetään kehittämään läpiajoliikenteen kannalta. Laurintie ja Rekolantie palvelevat edelleen paikallista liikennettä, mutta läpiajavaa liikennettä niillä ei haluta lisätä ja tästä syystä niitä ei ole merkitty yleiskaavaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tätä suunnitteluperiaatetta tukien myöskään Laurintien jatketta ei ole merkitty yleiskaavaan. Jatkeen tarpeellisuutta pääradan alitse tutkittiin liikenne-ennusteilla yleiskaavan luonnosta laadittaessa. Sen liikenteellisten hyötyjen todettiin olevan melko pieniä ja toisaalta pääradan alituksen sekä maaperäolosuhteiden takia jatkeen toteuttaminen olisi hyvin kallis hanke.

Vaikka tiettyä katua, esim. Laurintie tai Rekolantie, ei ole enää merkitty yleiskaavaan, se ei tarkoita, että katu olisi poistumassa tai että sen kunnossapitoluokka olisi muuttumassa. Kunnossapitoluokkaan vaikuttaa mm. joukkoliikenne ja koska tämä on Laurintiellä ja Rekolantiellä säilymässä, niitä prioirisoidaan jatkossakin kunnossapidon osalta. Lisäksi Laurintien jatkeelle on varaus voimassa olevissa asemakaavoissa, mikä edelleen mahdollistaa sen toteuttamisen.

Liikenneturvallisuus (lapset)
Yleiskaava on kaupungin yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Liikenneturvallisuus on tärkeä osa kaupungin liikennesuunnittelua sekä kaavoitusta, mutta yleiskaavalla ei suunnitella ja ratkaista esimerkiksi yksittäisten katujen liikenneturvallisuusratkaisuja.

Yleiskaavan liikenneverkosta on laadittu liikenne-ennusteet osana yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arviointia ja pahimpienkin ennusteiden mukaan yleiskaavan verkollisilla ratkaisuilla saadaan vähennettyä Rekolantien liikennemääriä. Jo tämä parantaa kadun liikenneturvallisuutta Laurintien pohjoispuolella. Lisäksi koska Rekolantietä ei ole tarkoitus kehittää läpiajoliikenteen kannalta, sen varrella on mahdollista toteuttaa laajemmin liikenneturvallisuutta edistäviä toimenpiteitä muun muassa lasten turvallisen liikkumisen takaamiseksi.

Rekolan asema
Yleiskaavaehdotuksessa rautatieasemia koskee määräys ""Ohjeellinen sijainti rautatieasemalle. Liityntä- ja vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Asemalle tulee toteuttaa riittävästi pyöräpysäköintiä."" Asemanseutujen ratkaisut ovat monesti erilaisia ja määräyksellä pyritään varmistamaan asemien mahdollisimman hyvä käytettävyys ottaen kuitenkin huomioon niitä ympäröivä maankäyttö. Määräys ohjaakin tulevaa kaavoitusta sekä suunnittelua eikä välttämättä kuvaa asemien nykytilaa. Kaikilla asemilla esimerkiksi linja-autopysäkkien tai liityntäpysäköinnin toteuttaminen aivan aseman viereen ei ole mahdollista.
Liikenne: Yleiskaavassa on merkitty liikenneyhteyksiksi alueiden väliset keskeisimmät tiet ja pääkadut, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Merkityt liikenneyhteydet on määritetty liikennesuunnittelussa asiantuntija-arvioina ja joillakin alueilla on jouduttu priorisoimaan mitä yhteyksiä lähdetään kehittämään läpiajoliikenteen kannalta. Rekolan alueella Pihkalantie on tällainen yhteys ja katu mahdollistaa alueelle paremmat joukkoliikenneyhteydet sekä joukkoliikenteen palvelutason.

Rekolan asumisen merkinnät
Yleiskaavassa esitettävää tie- ja katuverkkoa on karsittu voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna. Aluevarauksina on esitetty valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevat väylät eritasoliittymineen ja levähdysalueineen. Liikenneyhteyksiksi on puolestaan merkitty vain alueiden väliset keskeisimmät tiet ja pääkadut, joille läpiajava liikenne pyritään ohjaamaan. Merkityt liikenneyhteydet on määritetty liikennesuunnittelussa asiantuntija-arvioina ja joillakin alueilla on jouduttu priorisoimaan mitä yhteyksiä lähdetään kehittämään läpiajoliikenteen kannalta. Laurintie ja Rekolantie palvelevat edelleen paikallista liikennettä, mutta läpiajavaa liikennettä niillä ei haluta lisätä ja tästä syystä niitä ei ole merkitty yleiskaavaan. Vaikka tiettyä katua, esim. Laurintie tai Rekolantie, ei ole enää merkitty yleiskaavaan, se ei tarkoita, että katu olisi poistumassa tai että sen kunnossapitoluokka olisi muuttumassa. Kunnossapitoluokkaan vaikuttaa mm. joukkoliikenne ja koska

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tämä on Laurintiellä ja Rekolantiellä säilymässä, niitä priorisoidaan jatkossakin kunnossapidon osalta.

Laurintien parantamisesta on jo laadittu suunnitelmat ja se on tarkoitus toteuttaa lähivuosina.

Yleiskaava mahdollistaa päiväkotien ja vanhusten asumispalveluiden sijoittamisen Rekolan aseman läheisyyteen. Yleiskaavalla halutaan tukea palveluiden hyvää saavutettavuutta niin kävellen ja pyöräillen, kuin myös joukkoliikenteellä. Palveluverkkoa suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla pohjautuen väestö- ja asuntorakentamisennusteisiin.

Rekolan asemanseudun merkitseminen A-alueena
Muistutuksessa mainittu alue oli yleiskaavaluonnoksessa merkinnällä Tiivis asuntoalue (A). Yleiskaavaehdotukseen asuinalueiden määräyksiä ja nimeämistä muutettiin sekä tarkistettiin alueiden rajauksia kartalla. Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen pohjalta Rekolan asemanseudulle tarkoituksenmukaisimmaksi yleiskaavalliseksi maankäyttömerkinnäksi todettiin sopivan pientalovaltainen asuinalue (AP) yhdessä asemaseudun kehittämisen tärkeyttä korostavan strategisen Kestävän kasvun vyöhyke -merkinnän kanssa. Yksityiskohtaiset ratkaisut alueen kehittämisestä tehdään asemakaavoituksessa.

2.6.11. Rekolanmetsä

M1, M77, M83, M128, M129, M139, M147, M149, M181, M211, M213, M219, M229, M231, M239, M243, M283, M294, M296, M297, M299, M315

Rekolanmetsään ei pidä rakentaa. Vastustan tämän metsäalueen rakentamista, sillä se on tärkeä osa asukkaiden virkistysaluetta ja monen eläimen koti. Kapea kaistale metsäalueen länsireunasta ei todellakaan riitä eikä korvaa sitä, jos juuri ne kauneimmat kallioisen kumpuilevat metsäpolut ja maisemat uhrataan rakentamiselle.

Rekolanmäen metsä on laaja, yhtenäinen alue, jossa tuntee olevansa metsässä. Hienoin osa Rekolanmäkeä on ehdottomasti kumpuilevat kalliot ja niiden halki risteilevät polkuverkostot (useita mainintoja), jotka tarjoavat ympärivuotista virkistystä ja luontokokemuksia monille ulkoilijoille. Näitä alueita ei saa rakentaa. Miksi rakentamista on sijoitettu näille kallioalueille eikä jonnekin muualle? Mikä on perustelu sille, että Vierumäen metsä suojellaan, mutta Isoniityn aluetta ei ole ainakaan näkyvästi ehdotettu suojelualueeksi? Voisiko alueelle kaavoitetun yleiskaavan asutuksia siirtää paikkaan, missä luonto on jo ihmisen toimesta turmeltu tai peltoalueille, jotka eivät ole käytössä?

Luonnossa liikkuminen lisääntyy ja ihmiset arvostavat tätä tapaa aikaisempaa enemmän, mikä on tietysti sinänsä hyvä asia. Jos pienempiä lähimetsiä tuhotaan lähialueilta, jossa vapaa-aikaa ja luonnossa liikkumisesta voi nauttia, painetta siirtyy esimerkiksi Sipoonkorpeen. Lähimetsän tuhoaminen aiheuttaa autoilua kauempana oleville luonto-alueille. Rekolanmäen metsä on lisäksi yksi Vantaan harvoista oikeista metsäalueista, jonne pääsee julkisen liikenteen raiteita pitkin Leinelän asemalta.

Monet osatekijät tällä alueella edesauttavat ihmisen hyvinvointia ja stressin hallintaa. Koska metsäalue on laaja, mahtuu alueella ulkoilemaan lukuisa määrä ihmisiä omassa rauhassa. Luonnossa liikkumisesta hyötyvät ihmisten lisäksi heidän lemmikkinsä. Säilyttäkää luonto, asukkaiden mielenterveys kiittää. Nyt kaavailtu alueen läpi menevä tie pilkkoisi aluetta niin, että nyt alueella liikkuva ihmismäärä ei mahtuisi kulkemaan rauhassa. Alueen pilkkominen lisää myös luonnon pirstaloitumista.

Rekolanmäen metsät sijaitsee suunnitteilla olevan Elmon urheilupuiston välittömässä läheisyydessä. Laajat metsäalueet voisivat mielestäni

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kuulua myös osaksi Elmon urheilupuiston palveluja. Elmon alueesta sekä sen läheisestä Kulokukkulasta on mahdollisuus tulla jotain aivan erikoista Vantaalle.

Rekolan lähimetsää käyttävät myös Leinelän ja Ilolan alueen päiväkodit ja koulut.

Luontoarvot eivät säily tällä esityksellä. Metsä on monimuotoinen elinympäristö eläimille, kasveille ja sienille. Jos nämä hienot metsäalueet kosteikkoineen tullaan muuttamaan asuinalueiksi, menetetään Itä-Vantaalta merkittävä osa alueen vielä tällä hetkellä laajinta yhtenäistä metsää. Alueella pesii monia uhanalaisia ja vaarantuneita lintulajeja. Uhanalaisten taimenien kutualue on Kylmäojassa. Onko tätä Leinelästä pohjoiseen Kulomäkeen asti ulottuvan metsäalueen luonnon lajistoa inventoitu ja tarkasteltu mitä vaikutuksia rakentaminen alueelle tuo?

Onko alueella tehty arkeologisia inventointeja 2000 luvulla?
Selostuksessa ei ole mainittu metsiä sellaisenaan laisinkaan. Puhutaan vain luonnonsuojelualueista, lähipuistoista tai virkistysalueista. On tosin hienoa, että luonnonsuojelualueita tavoitellaan varattavan lisää. Luonnonsuojelualueet tosin vaarantuvat ja tulevat tärveltymään ihmisen toiminnan lisääntyessä, mikäli kaikki muut metsät niiden ympäriltä kaavoitetaan pois.

Leinelän ja Rekolanmäen alueiden kaavoitus ristiriidassa kaavaselostuksen tavoitteisiin. Rakentamisen kasvu ei keskity radan/joukkoliikenteen solmukohtien alueelle, vaan laajentaminen tapahtuu viimeisille Pohjois-Vantaan metsäalueille mahdollisimman kauas olemassa olevista joukkoliikenteen solmukohdista. Rakentaminen Leinelän ja Rekolanmäen alueella on ristiriidassa myöskin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kun laajennetaan asuinalueita, tällöin ei kehitetä kestävää liikkumista, vaan tuodaan lisää yksityisautoilua ja madalletaan liikennejärjestelmän tehokkuutta. Kun viimeisiä elinvoimaisia virkistyskäyttömetsiä luonnontilaisine polkuineen tuhotaan, ei edistetä terveellistä elinympäristöä eikä pyritä säilyttämään elinvoimaista luontoympäristöä ja luonnonvaroja.

Alueen rakentaminen tuottaa ainoastaan rahaa jo ennestään rikkaille ihmisille. Valmiita omakotiasuntoja ja -alueita löytyy kehyskunnista riittämiin.

Vetoan Vantaan yleiskaava 2020 luontovaikutusten arviointi -raportin suosituksiin, joissa mainitaan yhtenäisten metsäalueiden ja mm. kosteikkojen säilyttäminen rakentamattomina. Vaadin, että vakavasti harkitaan sitä, että rakennettavien alueiden rajaus olisi sama kuin yleiskaavassa 2007 Suomen luonnonsuojeluliiton ehdotuksen mukaisesti.

Vastine

Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuksessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen noin neljän hehtaarin verran ja muotoiltu uudelleen perustuen luonnon ja maiseman arvoihin. Yleiskaavassa 2020 aluerajaukset ovat suurpiirteisempiä kuin yleiskaavassa 2007.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Yleiskaavaehdotuksessa Kehäradan pohjoispuolelta pääradan varrelle ulottuvan lähivirkistysalueen pinta-ala on yli 160 hehtaaria. Luonnonsuojelualueen pinta-ala on n. 37 hehtaaria. Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta on yli 30 hehtaaria. Yhteensä yleiskaavaehdotukseen varattu viheralue on siis yli 200 hehtaarin laajuinen monipuolinen kokonaisuus. Rekolanmetsä ei suurimmaksi osaksi ole Vantaan kaupungin omistuksessa. Tällä hetkellä alue on virkistyskäytössä jokamiehenoikeudella. Yleiskaavaan ollaan varaamassa laajaa, yhtenäistä viheraluetta paljolti juuri muistutuksen jättäneiden ihmisten mainitsemista monista hyvistä syistä siitä huolimatta, että maanomistaja toivoisi alueiden laajempaa varaamista rakentamiseen.

Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan, ja vaikka yleiskaavassa suurin osa kasvusta sijoittuu jo rakennettujen alueiden sisälle, on jonkin verran myös viheralueita esitetty rakennettaviksi. Asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Yleiskaavaan on merkitty kestävän kasvun vyöhykkeet 600 metrin etäisyydelle juna-asemista. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa (Vantaan kaupunki 2016) on selvitetty Vantaan joukkoliikennevyöhykkeiden sijaintia. Mahdollisia rakentamisen paikkoja on etsitty ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeiltä. Monissa mielipiteissä on aivan oikein huomattu, että osa rakentamiseen varatusta alueesta ei kuitenkaan ole hyvän joukkoliikenteen vyöhykettä. Kaikki rakentaminen ei mahdu pelkästään asemien ja ratikan ympäristöön rajatuille kestävän kasvun vyöhykkeille tai hyvän joukkoliikenteen vyöhykkeille. Kaikkia kestävän kasvun vyöhykkeitä ei toisaalta voida rakentaa täyteen johtuen luonnon ja maiseman arvoista ja virkistyskäytön tarpeista. Yksi tällainen arvokas alue on Leinelän aseman länsi- ja eteläpuolella.
Yleiskaavan luonnosvaiheen jälkeen rakentamisen sijoittamista Leinelän ympäristön kestävän kasvun vyöhykkeelle pohjoisemman alueen sijasta tutkittiin, mutta todettiin alueen luonnon ja virkistyskäytön arvot vielä suuremmiksi kuin pohjoisempana. Alueella on mm. lehtomaista kangasta tai lehtoa, jonka puusto on iäkästä tai vanhaa. Simonkylänpuisto haluttiin säilyttää yhtenäisenä, monipuolisena virkistysaluekokonaisuutena. Lisäksi metsäinen ekologinen yhteys kapenisi, jos koko Leinelän aseman kestävän kasvun vyöhyke rakennettaisiin. Rakentamisen sijoittamista Ilolanojan päälle ei tutkittu puroympäristön monien luonto- ja virkistysarvojen takia. Leinelän aseman ympäristön sijasta rakentamista on osoitettu pohjoisempaan Rekolan Isoniitun alueelle. Isoniittu on entinen pelto, joka on alkanut kasvaa umpeen 1970-luvulta alkaen. Vielä 2000-luvun ilmakuvissa entisellä pellolla näkyy monin paikoin avoimia alueita. Isoniitun metsä ei siis ole kovin vanhaa. Isoniitun joukkoliikennesaavutettavuus ei ole yhtä hyvä kuin Leinelän aseman ympäristössä, mutta luonnon ja maiseman arvot ovat vähäisemmät. Rakentamista poistettiin joidenkin kalliokumpareiden ja kosteikkojen päältä verrattuna yleiskaavaluonnokseen. Pohjoisessa maisemallisesti hieno korkea kalliomäki jätettiin viheralueeksi, joka liittyy Elmon urheilupuiston alueeseen. Rakennetun alueen raja on yleiskaavassa suurpiirteinen, mikä tarkoittaa sitä, että rakennettavan alueen rajaus tarkennetaan asemakaavoituksessa.

Kun kaikkea metsää ei voida säilyttää, joudutaan arvottamaan sitä, minkä metsän säilyttäminen on tärkeintä. Yhtenä perusteena arvottamisessa on metsän ikä. Vanhat metsät ovat rakenteeltaan nuorta metsää monipuolisempia (puulajisto, eri-ikäisiä puita, kolopuita, maa- ja pystylahoja, keloja, vanhoja isoja lehtipuita, jalopuita, ehkä myös palannutta puuta). Metsänrakenteen monipuolisuus ja erityisesti lahopuu ylläpitää monipuolisempaa eliölajistoa. Vanhoihin metsiin on ehtinyt pitkän ajan kuluessa muodostua monipuolisempi eliöyhteisö kuin nuoreen pellolle syntyneeseen metsään, josta puuttuvat paljolti nuo yllä mainitut vanhan metsän rakennepiirteet. Erityisesti lahopuu on metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä asia. Lahopuusta tavalla tai toisella riippuvaisia eliölajeja hyönteisistä, kääväkkäistä,

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

jäkälistä lintuihin on paljon ja näiden lajien uhanalaistuminen on kasvanut. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahopuun väheneminen, metsien puulajisuhteiden muutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen. Nuoria metsiä pidetään hyvinä hiilen sitojina koska ne kasvavat kovaa ja sitovat samalla hiiltä. Vanhat metsät ovat kuitenkin merkittäviä hiilivarastoja ja sitovat edelleen hiiltä.

Yleiskaavassa esitetään laajojen viheralueiden verkosto. Jos laki olisi sellainen, että yleiskaavaa ei laadittaisi, vaan siirryttäisiin suoraan asemakaavoitukseen, olisi todennäköistä, että laajoja viheraluekokonaisuuksia ei saataisi varattua. Maankäyttö- ja rakennuslain 4 § mukaan kunnan tehtäviin kuuluu tehdä kaavoja kahdessa eri mittakaavassa: yleiskaavoja ja asemakaavoja. Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet kunnassa. Yleiskaavan määräykset määrittelevät tarkemmin sitä, millaisina alueiden pitäisi kehittyä. Asuinalueen määräyksessä mm. todetaan, että alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan ja suunnitellaan, mitkä alueet asuinalueen sisällä tai reunoilla jäävät viheralueiksi. Asemakaavassa siis määritellään yleiskaavaa pienipiirteisempi viheralueverkosto. Yleiskaavassa alueet varataan alueen käyttötarkoituksen mukaan ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti. Metsän käyttötarkoitus voi olla esimerkiksi luonnonsuojelu, virkistys tai metsätalous. Määräyksessä kerrotaan, miten aluetta tulee kehittää. Rekolanmetsässä on Kylmäojankorven luonnonsuojelualue ja Rekolanmetsän lähivirkistysalue. Yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi varatut alueet täyttävät luonnonsuojelulain 10 §:ssä määritellyt luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset. Vierumäenmetsän luonnonsuojelualue on osa Uudellamaalla maakunnallisesti merkittävää itä-länsisuuntaista ekologista käytäväaluetta ja se on määritetty maakunnallisesti arvokkaaksi luontoalueeksi. Tarkemmin luonnonsuojelualueiden arvoista voi lukea uusien luonnonsuojelu- ja luo-alueiden selvityksestä (29.3.2019), joka löytyy yleiskaavan nettisivuilta.

Rekolanmetsässä on tehty monia luontoinventointeja: mm. Vantaan petolintuinventoinnit, lahokaviosammalselvitykset, virtavesiselvitys koskien Ilolanojaa, seurakunnan METSO-inventointi ja Elmon alueen luontoselvitykset (potentiaalisen lahokaviosammalalueen inventointi, luontotyyppi-inventointi, linnustoinventointi).

Yleiskaavan taustaselvitykseksi tehtiin Vantaan historiallisen tiestön inventointi vuonna 2018. Alueelta tunnetaan Leppäsuossa Vantaan ja Tuusulan rajalla sijaitseva rajamerkki, jonka inventoinnin laatija arkeologi Petro Pesonen tarkasti inventoinnin yhteydessä. Muuten alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä, eikä niitä löytynyt inventoinnin aikana uusia. Lähimmät uudet muinaisjäännökset löytyivät Rekolanmetsän eteläpuolelta Simonsillan alueelta. Sieltä paljastui pari uutta vanhemman kivikauden asuinpaikkaa.

2.6.12. Vierumäki

M148, M64, M66

Lentomelu

Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 kirjaus uusien rakennusten rakennuskiellosta lentomelualueelle 1 on poistettava ja sallittava samat oikeudet täydennysrakentamisesta kuin lentomelualueella.

Nykyinen ratkaisu on epäoikeudenmukainen, sillä esimerkiksi yleiskaavaehdotuksen selostuksessa mainitaan, että “Kiitoteiden jatkeilla laskeutuvien lentokoneiden melu on paikoin voimakasta myös mallinnettujen melualueiden ulkopuolella.” Näin ollen asukkaat nyt alueella L1 ovat varsin eriarvoisessa asemassa juuri “viivan” toisella puolella (L2) asuvien naapurien kanssa, joille molemmille melu kuluu todellisuudessa samanlaisena.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vierumäessä ja Vallinojan asumisenalueet tulee sijoittaa uusimaa-kaavan 2050 mukaisesti lentomeluvyöhykkelle Lden 55-60 dBA (L2)

Maastopyöräily luonnonsuojelualueilla
Muistutuksessa vaaditaan maastopyöräilyn sallimista laajasti luonnonsuojelualueilla jokamiehenoikeuksiin vedoten. Erityiskohteena rauhoitusprosessissa oleva Vierumäenmetsän luonnonsuojelualue.

Luontoarvot
Yleiskaavan AP-alueet Vierumäessä ja Vallinojalla (liitekartassa Naakkakujan alueet) tulee muuttaa lähivirkistysalueiksi alueella esiintyvän lahokaviosammaleen sekä muiden luontoarvojen vuoksi.
Vierumäen metsän ja Tussinkosken SL-alueet yhdistävä ja VL-alueen kautta kulkeva ekologinen runkoyhteys ja maakuntakaavaan merkitty viheryhteystarve tulee säilyttää.

Vastine

Lentomelu
Maankäytön suunnittelussa Vantaalla hyödynnetään mallinnettuja lentomelualueita. Ne kuvaavat oletetun lentoliikennetilanteen keskimääräistä melutasoa vuorokauden ja vuoden aikana. Lentomelualue on jaettu eri vyöhykkeisiin melun voimakkuuden perusteella. Varsinaisten melualueiden (lentomeluvyöhyke 2, LDEN 55-60 dB ja lentomeluvyöhyke 1 LDEN ≥60 dB) lisäksi rakentamisen ääneneristävyyttä ohjataan lentomeluvyöhykkeellä 3 (LDEN 50-55 dB). LM1 lentomelualueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen ja tuhoutuneen asuinrakennuksen korvaaminen on sallittu. Lentomelumallinnuksiin perustuvat lentomelualueet ovat paras käytettävissä oleva tieto nykyisistä ja tulevista lentomelualueista.

Ympäristömelun arvioidaan olevan (ulkoilman pienhiukkasten jälkeen) kansanterveydellisesti toiseksi merkittävin ympäristöaltiste, joka vaikuttaa ihmisten terveyteen. Vaikka yksilölliset erot ihmisten välillä sekä erot saman henkilön reaktioissa eri tilanteissa ovat suuria, on tietyillä äänitasoilla todettu olevan merkittäviä terveysvaikutuksia. Lisää melun tuottamista terveysvaikutuksista voi lukea yleiskaavan melu- ja ilmanlaatuvaikutustenarvioinnista (https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020). Muistutuksessa mainitut Vierumäen ja Vallinojan asumisen korttelit sijaitsevat jo lentomeluvyöhykkeillä m2 LDEN 55-60 ja osittain m3 LDEN 50-55.

Maastopyöräily luonnonsuojelualueilla
Luonnonsuojelualueiden rauhoittamiseen liittyy useimmiten myös tarve ohjata kulkua ja kulutusta alueella niin, että suojelun perusteina olevat luontoarvot säilyisivät, kehittyisivät ja ennallistuisivat mahdollisimman hyvin. Maastopyöräily pyritään ottamaan uusien suojelualueiden rauhoituksessa huomioon ja osoittamaan niille sopivat reitit, jos ne soveltuvat luonnonsuojelualueen luonteeseen. Ensisijainen tarkoitus kaupunkien pienillä suojelualueilla on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Erilaiset virkistyskäyttömuodot tulee sovittaa suojelualueella tähän tavoitteeseen. Luonnonsuojelulaki mahdollistaa jokamiehenoikeuksien kaventamista suojelualueilla, jotta luontoarvot säilyisivät ja jotta luonnolla olisi mahdollista myös ennallistua ja palautua esim. kulutuksen aiheuttamista haitoista. Kaupungin pienet yksityiset luonnonsuojelualueet eivät ole verrattavissa kansallispuistoihin. Maastopyöräilijöiden tulisi lähtökohtaisesti kunnioittaa luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä ja pyrkiä suunnittelemaan reittinsä muualle kuin luonnonsuojelualueille.

Vierumäenmetsän alueella tulee säilymään maastopyöräilijöille hyvät reitit ja yhteysreitti myös Tuusulan puolelle.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Luontoarvot

Lahokaviosammaleen suojelun turvaamista on selvitetty yleiskaavaluonnoksen jälkeen. Naakkakujan ja Vallinnojan pientaloalueet eivät vaaranna sammaleen suojelua Vantaalla. Kyseiset yleiskaavan pientaloaluevaraukset ovat valtaosin jo rakennettuja alueita. Naakkakujan ja Lehmustontien risteysalueelle on laadittu uutta asemakaavaa, jonka yhteydessä on vielä yleiskaavaa tarkemmin selvitetty lahokaviosammaleen ja luontoarvojen tilannetta.

Yleiskaavaehdotuksessa on pyritty säilyttämään ekologinen yhteys ja maakuntakaavan viheryhteys osoittamalla Vierumäenmetsän suojelualueen kylkeen itäpuoliselle VL-alueelle uusi luo-alue sekä ekologinen yhteys itään, Tussinkosken suojelualueen suuntaan. Luontoarvoja tukemaan on myös merkitty Tussinkosken yläpuolinen puronvarsiosuus luo-alueeksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.7. Hakunila

Hakunilan suuralueelta 34 muistutusta

- Parturi-kampaamo Trevi
- Rajakylän Pientaloyhdistys ry
- Vaarala Seura ry
- Vaaralan Kalliokuja 6 hallitus
- Vaaralan Kappeli
- 29 yksityishenkilöä

2.7.1. Byända

M225

Ulkoilureitti, joka johtaa Siimakujalle/Mesitielle tulisi ehdottomasti poistaa. Reittiä ei tule vetää peltojen yli, koska se johtaa suoraan maantielle ja tässä kohtaa Vantaan kaupungin mukaan Vanha Porvoontien ylikulku ei ole turvallinen. Koska Kuusijärvi ja vantaalaisten ulkoilumahdollisuudet ovat tärkeitä, maanomistaja on myynyt kaupungille alueen, jolle silta rakennettiin. Ulkoilureitti on vedetty yksityisen maanomistajan peltojen läpi, ja ulkoilijat eivät erota hiihtolatua ja kesäkäytössä olevaa ulkoilureittiä, vaan peltojen yli kävellään sekä pysäköidään autoja. Olisi kohtuutonta rasittaa yksittäistä maanomistajaa myös toisella reitillä. Toivomme lisäksi AP-alueiden laajennuksia ja haluamme myös säilyttää mahdollisuuden rakentaa pienimuotoista majoitustoimintaa Kuusijärven koillispuolella.

Vastine

Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, käyttötarkoitus leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kadut ja puistot -palvelualueella laaditaan parhaillaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaa, jossa reittejä suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Muistutuksessa mainitun reitin tarkka sijainti määritellään Byändan asemakaavatyön ja muiden asemakaavojen laatimisen yhteydessä.

Asuinalueiden mahdolliset laajennusalueet on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa. Yleiskaava on laadittu strategisena aluevarauskaavana. (Rakentamiseen osoitettujen maankäyttöalueiden rajaukset ovat ohjeellisia ja suuntaa antavia. Paikalliset toteutusratkaisut linjataan tarkemman tason suunnittelussa.) Alueen luonteen vuoksi lisälaajennukset eivät ole todennäköisiä tai toivottavia. Alueella toivotaan kylämäisen ja luotovaltaisen ilmeen säilyttämistä. AP-merkintä mahdollistaa kuitenkin myös hieman tiiviimmän rakentamisen AP-alueen sisällä, esimerkiksi rivitalorakentamisen.

Kuusijärven koillispuolelle on merkitty VR alue, joka mahdollistaa pienimuotoisen majoitustoiminnan sijoittamisen.

2.7.2. Liikenne

M158, M166, M185, M201, M203

Hakunilantie
Muistuttaja on huolissaan uuden asutuksen myötä lisääntyvästä liikenteestä Hakunilantiellä koskien asuntoja, jotka sijaitsevat Vaaralassa tämän tien varrella. Meteli on nyt jo kova ja jos liikenne vielä lisääntyy, voiko näissä taloissa enää asua.

Kyytitien ja Lahdentien liittymä
Kyytitien ja Lahdentien välisen liittymän muuttamisesta tasoliittymäksi tulee luopua. Nykyisestä poikkeavia tiejärjestelyjä ei tarvita.
Yleensä liikenteen sujuvuutta parannetaan tekemällä eritasoliittymiä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Lahdentien ja Kyytitien eritasoristetystä ollaan muuttamassa samaan tasoon ja sitä perustellaan oudosti, sillä muutos hidastaa kulkemista. Liikenteen sujuvuuslaskelmissa pitäisi laskea mukaan useiden vuosien työmaa-ajan aiheuttama haitta.

Rajatie / Kuussillantie
Rajatien liikennemäärä ei saisi enää kasvaa yhtään lisää läpikulkuliikenteen vuoksi. Lasten, jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja pihasta lähtevien autojen riskit kasvavat kasvavan liikenteen vuoksi.
Rajatien asuntoihin kantautuu Kuussillantien liikenteen melu voimakkaasti, ilmeisesti johtuen kallioista ympärillä. Istutettava metsää / puustoa suojaksi sekä vähennettävä liikennettä Kuussillantiellä.

Vastine

Hakunilantie
Yleiskaava mahdollistaa kaupungin asukasmäärän voimakkaankin kasvun ja muun muassa tämän vaikutuksia on tutkittu yleiskaavan vaikutusten arvioinneissa (katsottavissa: https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020). Liikenteellisten vaikutusten arvioinnin mukaan maankäytön voimakas kasvu kasvattaa myös kaikkien kulkumuotojen matkamääriä painottuen kuitenkin kestäviin kulkumuotoihin. Joukkoliikenteen käyttöä Vaaralassa näyttäisi nostavan erityisesti Hakunilantiellä kulkeva Vantaan ratikka ja toisaalta liikenne-ennusteiden mukaan liikennemäärän muutos Hakunilantiellä pysyisi maltillisena. Yleiskaavaehdotuksessa on lisäksi yleismääräyksenä, että koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan, mutta yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten alueiden meluntorjuntatarpeisiin ja -ratkaisuihin. Esimerkiksi ratikan aiheuttamat meluntorjuntatarpeet Hakunilantiellä tullaan selvittämään sen jatkosuunnittelun yhteydessä. Lähtökohtaisesti raitiotieliikenteen aiheuttama melupäästö on tieliikenteen melua alhaisempi.

Kyytitien ja Lahdentien liittymä
Vantaa on voimakkaasti kasvava kaupunki ja yleiskaava mahdollistaa maankäytön kasvun myös tulevaisuudessa. Maankäytön kasvu lisää myös matkamääriä ja yleiskaavan ratkaisuilla pyritään takamaan mahdollisimman sujuva liikenne. Kyytitien ja Lahdentien liittymän järjestelyjä on tutkittu Hakunilan kaavarungon sekä Vantaan ratikan suunnittelun yhteydessä. Liittymän muuttaminen tasoliittymäksi on osa järjestelyjä, joilla parannetaan yhteyksiä Hakunilasta Kehä III:lle. Erityisesti Vantaan ratikan myötä Pohjois-Hakunilan liikenne Kehä III:lle on tarkoitus ohjata entistä voimakkaammin Lahdentien kautta, koska Hakunilantielle ei ole mahdollista lisätä kaistoja ajoneuvoliikenteelle. Toisaalta ratkaisulla tuetaan Hakunilan kaavarungon ja yleiskaavan mukaisen maankäytön toteutumista sekä Hakunilan kaupunkikeskustan alueen laajenemista. Lisäksi järjestely mahdollistaa vaihtoyhteydet bussiliikenteestä Vantaan ratikkaan.

Yleiskaava osoittaa Vantaan maankäytön tavoitetilan vuonna 2050 eikä yleiskaavassa ratkaista työmaiden aikaisia poikkeusjärjestelyjä. Nämä ratkaistaan tarkemman asteisen suunnittelun yhteydessä.

Rajatie / Kuussillantie

Rajatietä ei ole merkitty yleiskaavan liikenneyhteyksiin eikä sitä ole tarkoitus kehittää läpiajoliikenteen kannalta. Vaikka yleiskaava mahdollistaa asukasmäärän kasvun ja sen myötä myös matkamäärien kasvun, niin yleiskaavassa ei ratkaista yksittäisten katujen toimenpiteitä vaan ne suunnitellaan muussa yhteydessä.

Yleiskaavassa on yleismääräyksenä, että koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan, mutta yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten alueiden, kuten Rajatien, meluntorjuntatarpeisiin ja -ratkaisuihin. Ne ratkaistaan tarkemman asteisessa suunnittelussa. Kuussillantie on merkitty yleiskaavaan liikenneyhtey-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tenä ja se onkin tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä sekä yhteys Porvoonväylälle ja Helsingin suuntaan. Kadulla on jatkossakin tarkoitus mahdollistaa sujuva liikkuminen eri kulkumuodoilla.

2.7.3. Joukkoliikenne

M202

Vantaan ratikka on linjattu rakennettavaksi kulkemaan reittiä Länsimäentie-Fazerintie, jolloin se ylittää Porvoonväylän. Porvoonväylän ja Länsimäentien liittymän tuntumaan olisi merkittävä kaavaan mahdollisuus rakentaa pysäkkijärjestelyt niin linja-autoille kuin ratikallekin, jotka mahdollistaisivat sujuvan vaihtoyhteyden Porvoon suuntaan meneviin linja-autoihin. Tämä tukisi osaltaan joukkoliikennevälineiden käyttöä myöskin Porvoon suuntaan suuntautuvissa linja-automatkoissa.

Vastine

Yleiskaavaehdotuksessa Länsimäentien ja Porvoonväylän liittymään on merkitty tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka. Merkintä osoittaa vaihtopaikan ohjeellisen sijainnin ja määräys edellyttää, että sen vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina. Vantaan ratikan suunnittelun yhteydessä on jo tutkittu linja-autopysäkkien toteuttamista Porvoonväylälle kyseiselle kohdalle ja mahdollisen vaihtopaikan ratkaisua selvitetään tarkemmin raitiotien jatkosuunnittelun yhteydessä.

2.7.4. Ulkoilu ja virkistysalueet

M26, M28, M29, M31, M34, M87, M126, M130, M185, M186, M166, M217, M236

Vaarala
Riittävä viheralueiden määrä pitää varmistaa Vaaralassa. Uusi rakentaminen ei saa olla liian korkeaa eikä tiivistä meluhaittojen ja ahtauden vuoksi.

Sotungin ulkoilureitit
Yksityismaaomistajat huomioon ja suunnittelu kaupungin omille maille! Maanomistajia tiedotettava suunnittelusta! Selkeät suunnitelmat ja tarkat kartat! Retkeilijät eksyy ihmisen pihapiiriin, rikkoo kotirauhan ja kävelee pitkin pihaa ja viljapelloilla. Lisää p-paikkoja olemassa olevaan p-alueeseen! Mainostakaa julkinen liikenne kansallispuistoon ja kaupunkipyöriä. Selkeät opasteet. Ei lisää metsäpolkuja yksityismaille tai ratsastusreittejä.

Vaaralanmäki
Vaaralanmäki on kokonaisuudessaan arvokas lähivirkistysalue. Nyt yleiskaavaehdotuksessa alue on merkitty A-alueeksi. Alue tulee säilyttää lähivirkistysalueena (VL). Vaaralan asuinalueen tehorakentaminen vie alueelta asumisviihtyvyyden. Vaaralanmäki on korkea maastokohta, joka rakennettuna turmelee muutoin vehreän asuinalueen. Lähialueella on rakentamiseen paremminkin soveltuvaa maastoa.

Fazerintien pohjoispuolia
Fazerin tehdasta vastapäätä olevaan metsään on kaavoitettu toimitila ja asuntotontteja. Metsä on tärkeä pienten lasten lähivirkistysalue, koska muihin metsiin on vaikea päästä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vaaralanlammet
Parkkipaikkojen riittävyys tulee huomioida Vaaralan lampien suunnittelussa.

Lähdepuisto
Yleiskaavan tulee mahdollistaa Lähdepuiston kehittämisen viihtyisäksi ulkoilualueeksi. Alueesta olisi luotavissa alueen asukkaiden kanssa yhteistyössä mallialue viihtyisästä puistosta tekemällä puiston alueelle yhden tai kahden lammen (korkeintaan 30*60 M) avulla erittäin viihtyisä ja kaunis alue polkuineen.

Vastine

Vaarala
Vaaralan kaupunginosan läpi kulkee merkittävä seudullinen viheralue. Helsingin Viikki-Kivikko vihersormi jatkuu Vantaan puolella Vaaralan läpi Ojankoon ja siitä Sipoonkorpeen. Kelokallio, joka liittyy ulokkeena vihersormeen, on yleiskaavaehdotuksessa esitetty viheralueena poiketen voimassa olevasta yleiskaavasta 2007. Asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan ja suunnitellaan, mitkä alueet asuinalueen sisällä jäävät virkistysalueiksi. Asuinalueen kaavamääräyksessä todetaan, että alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Asemakaavassa määritellään yleiskaavaa pienipiirteisempi viheralueverkosto.

Sotungin ulkoilureitit
Yleiskaavaehdotukseen on merkitty ohjeellinen ulkoilureittien verkosto koko kaupungin alueelle. Kaupunki toteuttaa ulkoilureittien verkostoa vähitellen. Reittien sijainti, leveys, pinnoitteet, valaistus ym. tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Kadut ja puistot -palvelualueella laaditaan parhaillaan ulkoilureittien tavoitesuunnitelmaa, jossa reittejä suunnitellaan yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Ulkoilureittien avulla ihmisten liikkumista voidaan ohjata siten, että he eivät eksy ihmisten pihoille. Yleiskaavaan on merkitty ohjeellinen ratsastusreittien verkosto, jotta ratsukot voitaisiin ohjata turvallisesti omille reiteilleen. Kaupunki ei ainakaan toistaiseksi ole toteuttanut reittejä, vaan toteuttamisen toivotaan käynnistyvän yksityisestä aloitteesta.

Yleiskaavan taustalla on lukuisia luontoa ja kulttuuriympäristöä koskevia selvityksiä. Niiden perusteella yleiskaavaan on merkitty luonnonsuojelualueita ja muita viheralueita sekä kulttuuriympäristön suojelua koskevia aluerajauksia ja määräyksiä. Sotungissa ja Ojangossa arvokkaan kulttuuriympäristön raja on maakunnallisen inventoinnin mukainen ja sisältää kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön. Håkansbölen kartano ja Sotungin kylä lähipeltoineen ovat kulttuurimaiseman arvokkain ydin, joka on oikeusvaikutteisella liitekartalla osoitettu kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaaksi kylämaisemaksi.

Vaaralanmäki
Vaaralanmäki on Vaaralassa sijaitseva komea kalliomäki ja asemakaavoitettu noin neljän ja puolen hehtaarin kokoinen lähivirkistysalue. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2007 alue on varattu pientaloalueeksi (A3). Yleiskaavaehdotuksessa 2020 alue on varattu asuinalueeksi, ja se on ratikan varrelle 400 metrin päähän raidelinjasta määriteltyä kestävän kasvun vyöhykettä. Vantaan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan voimakkaana. Asuinrakentamiseen varattuja alueita ei siksi voida pienentää verrattuna vuoden 2007 yleiskaavaan. Asuntoja esitetään rakennettaviksi sellaisille paikoille, joilta käsin ihmiset pystyvät hoitamaan päivittäiset työ-, kauppa- ja koulumatkansa julkisella liikenteellä, kävellen tai pyöräillen.

Vuoden 1992 yleiskaavassa Vaaralanmäki oli viheraluetta. Vuoden 2007 yleiskaavaan esitystapaa yleispiirteistettiin siten, että asuinalueiden sisäisiä viheralueita ei enää merkitty yleiskaavaan, vaan sen sijaan yleiskaavassa esitetään laajojen viheralueiden verkosto. Yleiskaava-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

ehdotukseen 2020 esitystapaa on edelleen jonkin verran yleispiirteistetty. Asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan ja suunnitellaan, mitkä alueet asuinalueen sisällä jäävät virkistysalueiksi. Asuinalueen kaavamääräyksessä todetaan, että alueella tulee olla riittävästi virkistysalueita. Asemakaavassa siis määritellään yleiskaavaa pienipiirteisempi viheralueverkosto. Se, rakennetaanko Vaaralanmäki kokonaan tai osittain, vai jääkö se lähivirkistysalueeksi, ratkaistaan mahdollisen asemakaavan muutoksen yhteydessä.

Fazerintien pohjoispuolia
Fazerin tehdasta vastapäätä Fazerintien toisella puolella oleva metsä on voimassa olevassa yleiskaavassa varattu teollisuus- ja varastoalueeksi (T). Väestönkasvun paineessa voimassa olevan yleiskaavan rakentamisen alueita ei ole juurikaan voitu pienentää, mutta viheralueverkosto on kuitenkin pystytty säilyttämään lähes samana kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Yleiskaavaehdotuksessa alue on varattu asumisen ja työpaikkojen alueeksi, jonka läpi kulkee virkistysalueyhteys. Näillä merkinnöillä ja määräyksillä jatkosuunnittelussa on voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna paljon paremmat mahdollisuudet ottaa huomioon alueen luonnon ja maiseman arvot ja suunnitella alueelle rakennusten ohella myös virkistysalueita.

Vaaralanlammet
Yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten alueiden ratkaisuihin. Ne ratkaistaan tarkemmanasteisessa suunnittelussa, samoin kuin Vaaralan lampien pysäköintipaikkojen mitoitus.

Lähdepuisto
Lähdepuisto on asemakaavoitettu viheralue. Yleiskaava ei estä Lähdepuiston kehittämistä. Puistojen tarkempaa suunnittelua ei tehdä yleiskaavalla.

2.7.5. Vaarala - ratikka

M123, M154, M33, M78, M81, M107, M109, M111, M160, M185, M186, M188, M206

Kampaamo
Vaaralassa Hakulantien varressa oleva kampaamo on säilytettävä. Kampaamo on tärkeä lähipalvelu vaaralalaisille eikä ratikkahanke saa vaarantaa kampaamon olemassaoloa.

Tärinä
Varmistettava, että ratikka ei täristä maata, koska Kalliokujalla osa taloista on jo nyt kärsinyt maan tärinästä. Putket ovat liikkuneet, aiheuttaen vesivahinkoa ja talojen seiniin on tullut halkeamia.

Melu
Hakunilantielle on rakennettava riittävä meluesteaita tulevan raitiotien vuoksi. Raitiotieliikenne tulee sijoittumaan lähelle Hakunilantien varrella sijaitsevia kiinteistöjä, jonka vuoksi asukkaiden asumismukavuus on varmistettava riittävällä äänieristyksellä raitiotieliikenteestä ja muusta liikenteestä johtuvasta liikennemelusta. Rakennettavaan meluesteeseen tulee tehdä kulkukäynnit Hakunilantielle jokaisen taloyhtiön kohdalla, jotta sujuva liikkuminen julkisen liikenteen pysäkeille on turvattu.

Ratikan linjaus
Miksi ratikka pitää vetää kulkemaan Vaaralassa alueelle, jossa on pohjavesialuetta ja merkittävä viheralue Kuussillantien ja Porvoon moottoritien välissä? Miten paljon ja minkä korkuisia asuntoja sinne peltoalueille ja metsään meinataan kaavoittaa, jos ratikka kulkee siellä missä nyt on vain luontoa? Ratikka on tervetullut ja voi kulkea Kuussillantietä pitkin Hakunilan tielle. Vaarala on erittäin viihtyisä ja haluttu alue sen takia että täällä on rauhallista, paljon luontoa lähellä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vantaan ratikan linjaus Länsimäestä Hakunilaan mutkittelee olemassa olevia katuja pitkin. Ratikan linjausta pitäisi muuttaa niin, ette se jumita muuta liikennettä. Linjaus tulisi olla suorempi esim. Vaaralassa.

Ratikan varikko
Vaaralaan on suunniteltu ratikkavarikkoa, joka sijaitsisi pohjavesialueella. Varikko tulee siirtää muualle, jotta pohjavesialueen tila ei vaarannu.

Vastine

Kampaamo
Yleiskaava ei ota kantaa katutilan leveyteen vaan se ratkaistaan tällä kohdalla raitiotien katusuunnitelmassa.

Tärinä
Vantaan ratikan yleissuunnitelmassa on selvitetty tärinälle herkät alueet ja raitiotien jatkosuunnittelussa tärinän estäminen otetaan huomioon.

Melu
Yleiskaavaehdotuksessa on yleismääräyksenä, että koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan, mutta yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten hankkeiden meluntorjuntatarpeisiin ja -ratkaisuihin. Lähtökohtaisesti raitiotieliikenteen aiheuttama melupäästö on tieliikenteen melua alhaisempi ja ratikan aiheuttamat meluntorjuntatarpeet tullaan selvittämään sen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Ratikan linjaus
Vantaan ratikka ei mahtuisi kulkemaan Kuussillantietä omilla kaistoillaan ilman viereisten pientalojen purkua. Tästä syystä linjaus on ohjattu kulkemaan Hopeatien ja Tilustien kautta.

Vantaan ratikka kulkee Hakunilassa ja Länsimäessä omilla kaistoillaan, jolloin se ei jumita muuta liikennettä. Ratikan yleissuunnitelman yhteydessä muun liikenteen toimivuus on varmistettu liittymien toimivuustarkasteluilla. Vaaralassa on tutkittu myös suorempaa reittiä, mutta yleiskaavaehdotuksen mukaiseen reittiin on päädytty, jotta Vaaralan asukkaille saadaan pysäkit ja metsäalueita paremmin säilytettyä.

Ratikan varikko
Vantaan ratikan yleissuunnitelman yhteydessä ei ole todettu varikon aiheuttavan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Raitiotievarikon ympäristövaikutuksia tutkitaan tarkemmin raitiotien suunnittelun edetessä.

2.7.6. Asuminen

M33, M78, M168, M166, M28, M63, M230, M153, M185, M313

Pientalojen pihat ovat varsinaisten virkistysalueiden lisäksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Vantaallakin on kova paine tonttien pilkkomiseen ja lisärakentamiseen, mutta sitä kehitystä tulisi suunnata alueille, joilla se ei vaaranna luonto- tai virkistysarvoja. Yleiskaavan on myös sallittava se, että uusille rakennuksille kaavoitetaan riittävästi parkkitilaa. Jos asuntoja lisätään alueella niin palvelutarjontaa tulee myös lisätä.

Vaarala
Nykyisen Vaaralan Shellin tilalle ei mielestäni missään nimessä saisi rakentaa kerrostaloa tai muutakaan korkeaa rakennusta. Ympärillä olevat rakennukset ovat kaikki 1-kerroksisia. Esim. 3 kerroksinen kerrostalo näyttäisi kovin erikoiselta katukuvassa ja sen lisäksi sieltä olisi suora näköyhteys todella monien ihmisien pihoille.
Asutuksen sijoittelua melualueille tulee välttää. Kuussillan alue ei sovellu

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kerrostalorakentamiselle alueen meluisuuden vuoksi. Mikäli alue rakennetaan, vaarantavat räjäytystyöt lähialueen talot.

Vaarala tulee säilyttää pientaloalueena eikä raitiovaunureittien läheisyyteen Kuusillantielle eikä Hakunilantielle tule sijoittaa kerrostaloja. Hopeatien asunnot tulisi kaavoittaa A-alueelle (nyt VL-aluetta).

Valion alue
Muistutuksen jättänyt kiinteistönomistaja pyytää, että heidän omistamansa kiinteistöt alueella osoitetaan uudessa yleiskaavassa 2020 A- tai A/TP-alueena, jotka sallisivat kiinteistöjen kehittymisen monenlaisen toiminnan kautta, yleiskaavaehdotuksessa esitetyn tuotanto- ja varastotoiminnan alueen (TY) sijaan. Perusteluina he esittävät:

1. Valio Oy:n toiminta Vaaralassa tulee jatkumaan osoitteessa Fazerintie

2. Valiolla kuitenkaan ei ole tulevaisuudessa tarvetta laajentaa teollista toimintaa Fazerintien toiselle puolelle yllä esitettyjen kiinteistöjen alueelle.

3. Kaavaluonnosvaiheessa heidän kiinteistöjensä viereinen alue Länsimäentien toisella puolella on esitetty A-alueena ja nyt yleiskaavaehdotusvaiheessa A/TP-alueena. Samantyyppinen yleiskaavamerkintä olisi perusteltua jatkua myös Valion omistamien kiinteistöjen alueella. Alue sijoittuu uuden Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 kestävän kasvun vyöhykkeelle.

4. Alueen kehittäminen asuntoalueeksi tukee tulevaisuuden joukkoliikenneratkaisuja ja tehostaa maankäyttöä kaupunkiseudun maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti. Muistutuksen jättäjä odottaa, että kaavoitus ei aiheuta kohtuutonta haittaa Valiolle ja että kaavoituksessa huomioidaan kaikkien maanomistajien intressit tasapuolisesti. He ovat halukkaita kehittämään alueesta korkeatasoisen työpaikka- ja asuinalueen yhdessä Vantaan kaupungin kanssa.

Kuninkaanmäki
Kuninkaanmäen pohjoispuolella sijaitsevien kiinteistöjen kohdalla pientalovaltainen asuinalue (AP) tulisi laajentua luoteeseen tiemelun sallimissa rajoissa. Vuoden 2016 melukartoituksen mukaan sekä päivällä että yöllä liikenteenmelu ei estä ko. kiinteistöjen kohdalla AP-alueen laajentumista luoteeseen. Vantaan ja Sipoon rajalle on varattu suojavyöhyke. Kyseenalaistamme sen tarkoituksen ja leveyden. Vantaan ja muiden kuntien rajojen yhteydessä suojavyöhyke ei ole näin leveä ja sitä on kaavoitettu myös rakentamiskelpoiseksi maaksi.

Vastine

Yleiskaava ohjaa kasvun sisäänpäin nimenomaan suojellakseen luontoarvoja. Pientalotonttien täydentäminen ratkaistaan asemakaavalla ja lupakäsittelyssä. Asemakaavoituksen yhteydessä luonto- ja virkistysarvoja selvitetään paikallisella tasolla. Vantaan asemakaavoituksessa käytetään vihertehokkuuslaskuria, jotta tiivistyvät ympäristöt säilyisivät vehreinä (lisätietoa: vantaa.fi/vihertehokkuus).

Pysäköintiä koskien yleiskaavan määräyksissä edellytetään muun muassa, että kaupunkikeskustan alueella (C) sekä kaupunkikeskustan asuinalueella (AC) pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti. Lisäksi asuinalueella (A) on suosittava tehokkaita pysäköintiratkaisuja. Yleiskaava ei kuitenkaan ota kantaa alueiden pysäköinnin mitoitukseen, vaan se ratkaistaan tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yleiskaavaan on merkitty palveluista alueina vain suuret kokonaisuudet, mutta yleiskaavan keskustatoimintojen sekä asumisen alueiden määräyksissä (AC, A, AP) palveluiden riittävyys ja saavutettavuus on otettu huomioon. Palveluverkkoa suunnitellaan yleiskaavaa tarkem-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

man tasoisessa suunnittelussa väestö- ja asuinrakentamisennusteisiin perustuen.

Vaarala
Yleiskaava 2020 on koko kaupungin laajuudessa laadittu yleispiirteinen suunnitelma vuoteen 2050 tähtäävästä maankäytöstä Vantalla. Yleiskaava ei osoita korttelikohtaisia ratkaisuja rakentamisen tavoista. Yleiskaava on laadittu strategisena aluevarauskaavana. Rakentamiseen osoitettujen maankäyttöalueiden rajaukset ovat ohjeellisia ja suuntaa antavia. Paikalliset toteutusratkaisut linjataan tarkemman tason suunnittelussa.

Yleiskaavaehdotuksessa on yleismääräyksenä, että koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan, mutta yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten alueiden meluntorjuntatarpeisiin ja -ratkaisuihin, jotka tehdään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Valion alue
Kiinteistö rajautuu ratikkareitin varteen, jonka osalta laaditaan yleiskaavaa täsmentäviä kaavarunkoja. Niiden yhteydessä tutkitaan tarkemmin, miten asumisen ja työpaikkojen sijoittuminen alueella on mahdollista. Merkittävä osa kiinteistöstä on ympäristöhäiriöiden ja alueella olevien toimintojen takia huonosti asumiseen sopivaa. Erilaisia työpaikkatoimintoja voi alueelle sijoittaa.

Kuninkaanmäki
Yleiskaavaa laaditaan vuorovaikutuksessa eri tahojen kanssa ja siinä yhteensovitetaan hyvin moninaisia arvoja ja tavoitteita. Yleiskaavaratkaisu ei perustu maanomistajien toiveisiin, vaan määrittelee yhteisen tavoitetilan kaupunkirakenteen kehittämisestä. Vantaa kasvaa voimakkaasti. Yleiskaava ohjaa kasvun nykyiseen rakenteeseen. Suojavyöhyke on luonnonsuojelualue.

2.7.7. Vaarala – pohjavedet

M78, M185, M217

Yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) pienennettävä, pois pohjavesialueelta ja sen lähistöltä. Vaaralaan on suunniteltu ratikkavarikkoa, joka sijaitsisi pohjavesialueella. Varikko tulee siirtää muualle, jotta pohjavesialueen tila ei vaarannu.

Hopeatie
Pohjaveden taso on ajoittain melko korkealla Hopeatien pohjoispuolella olevassa metsikössä. Tämä aiheuttaa sen, että joidenkin talojen perustukset kostuvat ja maa, joka on hienojakoista hiesua, jopa pyrkii nousemaan talojen perustuksissa kostuessaan, koska jotkut asukkaat ovat ajaneet luvatta painavia maamassoja tonteilleen. Mikäli pohjaveden taso pidetään Hopeatien varren ojien pohjan tasolla, ongelmia ei synny. Metsikköön pitäisi siis kaivaa putki, joka pitää pohjaveden tason ed. mainitulla tasolla.

Vastine

Vaaralassa sijaitseva yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) on varattu Vantaan ratikan varikolle. Verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan, yleiskaava 2020 parantaa Vaaralan pohjavesialueen tilaa muuttamalla monia työpaikka-alueita (T, TY) asumisen alueiksi tai asumisen ja työpaikkojen alueeksi (A/TP). Muutokset lisäävät huokoisen pinnan määrää alueella verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Pohjavesialueita koskevaa määräystä on tarkoitus täydentää vielä.
Ratikan varren muuttuville alueille on tarkoitus laatia kaavarunko, joka täsmentää yleiskaavan ratkaisuja. Yleiskaavassa ei siksi haluttu vielä lukita, miltä osin alue varataan asumiseen ja miltä osin työpaikkarakentamiseen. Pohjavesialueen arvot ovat hyvin tiedossa ja rajaavat

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

alueelle sijoittuvia toimintoja.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman yhteydessä ei ole todettu varikon aiheuttavan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Raitiotievarikon ympäristövaikutuksia tutkitaan tarkemmin raitiotien suunnittelun edetessä.

Hopeatie
Pohjavesien tilaa selvitetään tarkemman tason suunnittelussa.

2.7.8. Vaarala - ympäristöhäiriöt

M78, M160, M185, M186

Vaarala-Rajakylä-Ojangon lähialueen ympäristöhäiriöt (melu-, pöly-, liikenne-, ilmanlaatu) ja mahdolliset ympäristöriskit on otettava huomioon ja toimintojen ympäristövaikutukset on selvitettävä riittävästi alueen suunnittelussa. Suuronnettomuusvaarallisten kohteiden riskejä ei ole selvitetty ja huomioitu riittävästi.

Metsäiset suojavyöhykkeet ja viherkäytävät tulee tehdä suuremmiksi kuin yleiskaavassa on esitetty. Myös Natura-alueille kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää. Liikenteenmelu Hakunilantiellä ja Kuussillantiellä kantautuu voimakkaasti lähitaloihin. Kuussillantien alueella liikkuu nyt jo raskasta liikennettä ja autoja paljonkin, joista tulee meluhaittaa Suunnittelussa kiinnitettävä huomiota, että viheralueita on riittävästi vaimentamaan melua.

Sähkötolpan siirto kehä kolmosen toiselle puolelle, pois tulevan asuinalueen vierestä Lähdepuistosta.

Ei mahdollisteta kaavalla Kehäkolmosen toisella puolella olevaa/tulevaa jätteenpolttolaitoksen laajennusta tai muuta jätteenkäsittelytoimintaa. Tämä on uhka lähialueen asukkaille.

Vastine

Vaaralan alueen ympäristöhäiriöitä ja riskejä tuottavien toimintojen vaikutuksia arvioidaan tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä. Vantaan kaupunki on käynnistänyt Vantaan ratikan kaavarungon laatimisen, jonka yhteydessä on tarkoitus kartoittaa sekä ympäristöriskejä mahdollisesti aiheuttavien toimintojen vaikutukset että ratikan ja ratikkavarikon ympäristöhäiriöt.
Yleiskaavaan on merkitty viheralueverkoston suuret linjat ja kaupunkirakenteen sisäiset viheralueet suunnitellaan tarkemmin jatkosuunnittelun ja asemakaavoituksen yhteydessä. Yleiskaavaehdotuksen yhteydessä täydennettiin luontovaikutustenarviointia arvioimalla yleiskaavasuunnitelman vaikutukset Natura-alueiden tilaan.
Yleiskaavassa on yleismääräyksenä, että koko kaava-alueella on meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan, mutta yleiskaava ei ota kantaa yksittäisten alueiden tai katujen meluntorjuntatarpeisiin ja -ratkaisuihin. Ne ratkaistaan tarkemman asteisessa suunnittelussa. Rekat pyritään ohjaamaan Kehä III:lle.
Voimajohdon siirtäminen kehä 3 pohjoispuolelle on kallis ja kannattamaton projekti jos alueelle ei ole tulossa merkittävää määrää uutta rakentamista. Lisäksi Kehä 3:n pohjoispuolinen Kormunitty kuuluu maisemallisesti arvokkaaseen aluekokonaisuuteen.
Jätteenpolttolaitoksen laajennus on jo voimassa olevassa asemakaavassa, eikä yleiskaava laajenna kyseistä varausta enempää.

2.7.9. Westerkullan kartano

M63

Asuminen
Kartanokeskuksen palvelujen alue tulee muuttaa kyläalueeksi AT tai pientaloalueeksi AP.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Luonto ja virkistys
Virkistysalueiden VI merkintä tulee muuttaa maa- ja metsätalousalueeksi M lisämerkinnällä ekologinen runkoyhteys. Kartanon tilakeskuksen lounaispuolella sijaitseva tärkeä luontokohde (luo) tulee muuttaa maakuntakaavan mukaisesti luonnonsuojelualueeksi SL. Tälle alueelle tulee sijoittaa myös ekologinen runkoyhteys, joka lähtisi Mustavuoren alueelta jatkuen kartanon länsipuolelta toisaalta itään Kehä III yli ja toisaalta luoteeseen Slåttmossenin alueen suuntaan yhdistyen siellä Helsingistä tulevaan Sipoonkorpeen suuntautuvaan yhteyteen. Virkistysalueyhteydet tulee tällä alueella suunnitella erityisen tarkasti siten, ettei vaaranneta luontoarvoja eikä ekologisen yhteyden toimivuutta. Kehä III ja Itäväylän kulmassa sijaitseva Gubbackan alue tulee osoittaa oikeusvaikutteisin lisämerkinnöin ”arvokas kulttuuriympäristö” ja ”maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö”. Tämän alueen kaakkoisin kulma on perusteetta rajattu näiden merkintöjen ulkopuolelle.

Vastine

Asuminen
Kaikki kartanoalueet on yleiskaavassa määritelty palvelujen alueeksi eikä niille maisemaan ja kulttuuriympäristöön liittyvien arvojen takia ole osoitettu suoraan uutta asuntorakentamista vaan mahdollinen uudisrakentaminen tulee tutkia tapauskohtaisesti ja mieluiten asemakaavalla.
Luonto, virkistys ja kulttuuriympäristö
Kyseinen kartanoalue rajautuu Vantaan puoleisilta osiltaan kokonaisuudessaan Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueelle, jonka maankäytön ratkaisut on näiltä osin tuotu sellaisenaan Vantaan uuteen yleiskaavaan. Ekologiset runkoyhteydet on määritelty koko Vantaan alueelta yleiskaavatyön yhteydessä tehdyssä selvityksessä, jonka perusteella ne on tuotu kaavakartalle. Länsimäessä yhteydet on osoitettu kulkemaan alueilla, joissa muun ulkoilun paine ei ole niin merkittävä. Kulttuuriympäristön suojelua jatketaan koko Vantaalla pitkäjänteisyyttä tavoitellen lähes samoilla määräyksillä ja aluerajauksilla kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Aluerajaukset on perusteltu Kulttuurimaisemaselvityksessä (Muukka ja Mäkynen 2005). Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueella kulttuuriympäristön suojelualueista on rajattu pois sellaiset kohdat, joilla maankäytön ratkaisu ei mahdollista kulttuuriympäristön säilyttämistä.

2.7.10. Myyraksensuo

M263

Muistuttaja on jättänyt Myyraksensuon suojelulle myötämielisen muistutuksen.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää myötämielisestä suhtautumisesta Myyraksensuon suojeluun. Keskustelu suojelusta jatkuu yhteistyössä maanomistajien kanssa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

3. Lähteet

Vantaan yleiskaavan 2020 (YK0048) valmistelumateriaalit (mm. vaikutustenarvioinnit, selvitykset, vuorovaikutusraportit, yleiskaavaselostus, määräykset sekä kaavakartat) löytyvät Vantaan yleiskaavan nettisivuilta: (https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020).

Vireillä olevat asemakaavat löytyvät Vantaan kaupungin asemakaavoituksen nettivuilta.

Voimassa oleviin asemakaavoihin pääsee tutustumaan osoitteessa: https://kartta.vantaa.fi

Anne Mäkynen 2014, Siirtolapuutarhaselvitys osa II – löytyykö sija Vantaalta? Loppuraportti 20.1.2014. Vantaan kaupunki.

Anne Mäkynen 2017, Vantaan viherrakenneselvitys, Vantaan kaupunki

FCG 2011, Siirtolapuutarhaselvitys, osa I. Vapaa-ajan asuminen ja viljely Vantaalla. Vantaan kaupunki.

Muukka ja Mäkynen 2005, Vantaan kulttuurimaisemaselvitys

Savola 2017, Vantaan Syväojan Kääpä- ja metsäarvoselvitys

Uudenmaan ELY-keskus 2015, Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien selvitys.

Vantaan kaupunki 2019, Baanojen toteutettavuusselvitys

Vantaan kaupunki 2015, Joukkoliikenne Vantaa. Viitattu 7.9.2020:
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/108268_Joukkoliikennekaupunki_Vantaa.pdf

Vantaan kaupunki 2019, Yleiskaavan melu- ja ilmanlaatuvaikutustenarviointi. Viitattu 7.9.2020: (https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020).

Vantaan kaupunki, 2015. Vantaan tulvaohjelma. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/128558_713368vantaan_tulvaohjelma1251346820.pdf

Vantaan kaupunki 1981, Vantaa luonnonsuojelukohteet -perusselvitys.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

VANTAAN YLEISKAAVA 2020

LAUSUNTOTIIVISTELMÄT VASTINEINEEN (EHDOTUSVAIHE)

Kaupunginhallitus 16.11.2020

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO 5
NRO 1 CARUNA OY 6
Tiivistelmä lausunnosta 6
Vastine 7
NRO 2 ESPOO 7
Tiivistelmä lausunnosta 7
Vastine 8
NRO 3 FINAVIA OYJ 9
Tiivistelmä lausunnosta 9
Vastine 10
NRO 4 FINGRID OYJ 11
Tiivistelmä lausunnosta 11
Vastine 12
NRO 5 HELEN SÄHKÖVERKKO 12
Tiivistelmä lausunnosta 12
Vastine 13
NRO 6 HELSINKI 13
Tiivistelmä lausunnosta 13
Vastine 14
NRO 7 HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI 16
Tiivistelmä lausunnosta 16
Vastine 17
NRO 8 HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ 19
Tiivistelmä lausunnosta 19
Vastine 20
NRO 9 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE HSL 21
Tiivistelmä lausunnosta 21
Vastine 22
NRO 10 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT HSY 24
Tiivistelmä lausunnosta 24
Vastine 26

NRO 11 KERAVA 27
Tiivistelmä lausunnosta 27
Vastine 28
NRO 12 METSÄHALLITUS 29
Tiivistelmä lausunnosta 29
Vastine 29
NRO 13 MTK UUSIMAA 30
Tiivistelmä lausunnosta 30
Vastine 31
NRO 14 PUOLUSTUSVOIMAT 34
Tiivistelmä lausunnosta 34
Vastine 34
NRO 15 SIPOO 34
Tiivistelmä lausunnosta 34
Vastine 35
NRO 16 SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC OCH NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND (SLC NYLAND) 36
Tiivistelmä lausunnosta 36
Vastine 37
NRO 17 SLC NYLANDIN PAIKALLISOSASTO HELSINGE 39
Tiivistelmä lausunnosta 39
Vastine 40
NRO 18 SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO, UUDENMAAN PIIRI JA VANTAAN YHDISTYS RY. 42
Tiivistelmä lausunnosta 42
Vastine 48
NRO 19 SUOMEN METSÄKESKUS 55
Tiivistelmä lausunnosta 55
Vastine 59
NRO 20 HELSINGIN SEUDUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS TRINGA 61
Tiivistelmä lausunnosta 61
Vastine 61

NRO 21 TUUSULA 62
Tiivistelmä lausunnosta 62
Vastine 63
NRO 22 UUDENMAAN ELY-KESKUS 64
Tiivistelmä lausunnosta 64
Vastine 69
NRO 23 UUDENMAAN LIITTO 75
Tiivistelmä lausunnosta 75
Vastine 77
NRO 24 VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY 80
Tiivistelmä lausunnosta 80
Vastine 80
NRO 25 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO 81
Tiivistelmä lausunnosta 81
Vastine 82
NRO 26 VANTAAN KAUPUNKI / KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA 84
Tiivistelmä lausunnosta 84
Vastine 84
NRO 27 VANTAAN KAUPUNKI / LIIKUNNAN PALVELUALUE 85
Tiivistelmä lausunnosta 85
Vastine 87
NRO 28 VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ 91
Tiivistelmä lausunnosta 91
Vastine 92
NRO 29 VR-YHTYMÄ OY 93
Tiivistelmä lausunnosta 93
Vastine 94
NRO 30 VÄYLÄVIRASTO 95
Tiivistelmä lausunnosta 95
Vastine 96

JOHDANTO

Tähän aineistoon on koostettu Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta (YK0048) keväällä 2020 saaduista lausunnoista lyhyet tiivistelmät ja vastineet. Yleiskaavatoimikunta hyväksyi 22.10.2020 osaltaan vastineet. Kaupunginhallituksen hyväksymisen jälkeen viimeistelty aineisto toimitetaan lausunnon antajille vastineina saatuihin lausuntoihin.

Lausuntojen pohjalta on tehty täsmennyksiä hyväksyttävään yleiskaavaan ja täydennyksiä vaikutusten arviointien päivityksiin mm. asumisen arviointiin hajarakentamisen osalta. Tehdyt korjaukset on kuvattu vastineissa.

Yleiskaavaehdotuksesta saatujen lausuntojen pohjalta yleiskaavakarttaan esitettiin karttamuutos lentoliikennealueen rajaukseen Turbiinitien ja Tietotien varrella. Rajamuutoksella ei muutettu alueen liikenneratkaisuja. Muutos kuitenkin edellytti MRA 32§:n mukaan niiden osallisten, joita muutos kosketti, kuulemista erikseen. Finavialta ja Väylä-virastolta pyydetiin lisäystä ehdotuksesta saatuihin lausuntoihin aikavälillä 28.9.−9.10.2020. Finavialta saatiin lisälausunto, minkä mukaan muutos voidaan karttaan jättää.

Kiitämme kaikista saamistamme lausunnoista ja niissä annetuista rakentavista huomioista sekä kannustavasta palautteesta, minkä pohjalta voimme luottaa olevamme oikealla tiellä Vantaan yleiskaavan viimeistelyssä.

NRO 1 CARUNA OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaava-alueella sijaitseva Caruna Oy:n nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko on esitetty kaavassa asianmukaisesti.

Suurjännitteisen jakeluverkon uudet yhteystarpeet

- Caruna on harkinnut uusia voimajohtoyhteyksiä, joiden reitti kulkisi osittain kaava-alueella.
- Ensimmäinen voimajohtoyhteystarve on Leppävaaran sähköaseman ja suunnitellun Juvanmalmin sähköaseman välillä (oheisen kartan vihreä viiva). Toinen voimajohto-yhteystarve koskee kantaverkkoyhtiö Fingridin Länsi-Vantaalle, mahdollisesti Petikon alueelle alustavasti suunnittelemaa kantaverkon sähköasemaa. Mikäli kyseinen sähköasema rakennetaan Vantaan yleiskaava-alueelle, Carunalla on tarve rakentaa sieltä voimajohtoyhteydet Leppävaaran sekä Juvanmalmin sähköasemille (kartan keltainen viiva).
- Harkinnassa olevista voimajohdoista ei ole tehty tarkempia suunnitelmia tai selvityksiä, joten johtovaraukset tulisi merkitä kaavaan voimajohdon yhteystarve -merkinnällä, joka mahdollistaa erilaiset suunnitteluratkaisut. Voimajohtoyhteydet voivat noudatella mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia johtokäytäviä.

LIITE 1: Voimajohtoyhteystarpeet

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan voimajohtomerkintä mahdollistaa useamman voimajohdon kulkemisen nykyisissä johtokäytävissä: *”Johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä.”*

Uusille johtokäytäville ei ole kyseisellä alueella tilaa. Merkittävät luontoarvot luonnonsuojelualuevarauksineen, seudullinen virkistysalueyhteys ja läheiset asuntoalueet eivät mahdollista uutta johtokäytävää. Uusien voimajohtoyhteyksien on kuljettava nykyisissä johtokäytävissä. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee selvittää, onko johtokäytäviä mahdollista leventää.

Fingrid suunnittelee alueelle muuntoasemaa, jonka sijaintia ei lausuntojen jälkeen tehdyissä alustavissa selvityksissä ole voitu ratkaista. Muuntoaseman sijaintia ei ole osoitettu yleiskaavassa ja se jää jatkosuunnittelussa määriteltäväksi.

NRO 2 ESPOO

Tiivistelmä lausunnosta

- Espoon kaupunginhallitus uudistaa luonnoksesta esittämänsä lausuman, että suunnittelun seudulliseen kokonaisuuteen ja seudullisiin vaikutuksiin on hyvä kiinnittää yhä tarkemmin huomiota.
- Yleiskaavaan tulisi lisätä Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä Vihdintien käytävään Espoon rajalta Rajatorpantien liittymään.
- Jotta Espoon Vihdintien käytävän baana liittyisi pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon, tulisi yleiskaavaan lisätä pyöräilyn baana Vihdintien käytävään, josta baana voisi yhdistyä pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon esimerkiksi Myyrmäessä.
- Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että Kuninkaankolmion alueelle voidaan toteuttaa järkevä asuinaluekokonaisuus kaupunkien välisistä rajoista huolimatta. Yhteisellä suunnittelulla tulee varmistaa myös hyvät liikenneyhteydet syntyvälle aluekokonaisuudelle. Espoo ei enää omissa suunnitelmissaan varaudu Kehä II:n jatkeen käytävässä seudulliseen ajoneuvoliikenteen läpiajoliikenteeseen. Yleiskaavassa tulisi mahdollistaa Espoon katuverkon yhteys Vantaan katuverkkoon Kehä II-käytävässä.
- Yleiskaavaluonnoksesta on Tallinna-tunnelin ja Lentoradan esitystapa muuttunut. Mikäli suunnittelun edetessä käy ilmi, että Espoon Otaniemen kautta kulkeva linjaus olisi kuitenkin toteutuskelpoisin, tulee Vantaan yleiskaavaa (ja maakuntakaavaa) tulevaisuudessa muuttaa tältä osin.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan sijainti on seudullisesti keskeinen. Yleiskaavatyön yksi tärkeä tehtävä on ollut yhteensovittaa seudulliset ja naapurikuntien tavoitteet osaksi yleiskaavan ratkaisuja. Seudullisen kokonaisuuden osalta työtä on ohjannut sekä voimassa oleva maakuntakaava että hyväksymisvaiheessa oleva Uusimaa-kaava 2050.

Vantaan yleiskaavassa *Joukkoliikenteen runkoyhteyksiksi* on merkitty yhteydet, jotka voidaan toteuttaa raitioteinä. Merkinnät pohjautuvat kaupungin omiin selvityksiin sekä seudullisiin suunnitelmiin. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan Vihdintien joukkoliikennekäytävän kehittäminen Rajatorpantien ja Kalajärven välisellä osuudella on mahdollista bussiliikenteeseen tukeutuen vielä yleiskaavan tavoitevuonna 2050. Kaupunki varautuu Helsingin suunnasta tulevan Vihdintien raitiotien jatkumiseen Myyrmäen suuntaan. Tämän takia joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintää ei ole lisätty Vihdintielle Rajatorpantien pohjoispuolelle.

Vantaan yleiskaavassa pyöräilyn baanaa ei ole merkitty Vihdintien varteen. Kyseisen baanan tarve ei ole noussut esiin Vantaan omissa tai seudullisissa baanaselvityksissä, joiden pohjalta yleiskaavassa esitettävä baanaverkko on määritetty. Yleiskaavan ratkaisut mahdollistavat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa esitetyn baanan jatkumisen korkeatasoisena pyöräilyreittinä Vantaan puolella.

Kuninkaankolmion alue vaatii seudullista suunnittelua ja yhteistyötä Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupunkien välillä. Alueen kaupunkirakenteen sekä liikenneverkon ja -yhteyksien ratkaisut ovat vielä avoimia, joten liikenneyhteyden osoittaminen yleiskaavassa Vantaan katuverkolta Kehä II:n käytävään ei ole tarkoituksenmukaista. Yhteydet ratkaistaan alueen jatkosuunnittelun yhteydessä. Yleiskaava mahdollistaa alueelta yhteydet Vantaan katuverkkoon jo Teräsköydentietä, Vihdintietä sekä Honkasuontietä pitkin.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti.* Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

NRO 3 FINAVIA OYJ

Tiivistelmä lausunnosta

Finavia esittää muutoksia seuraaviin kaavamerkintöihin ja/ tai määräyksiin:

- Lentoliikenteen alue (LL) tulee voida esittää kaavakartassa Finavian luonnosvaiheen lausunnossaan esittämällä tavalla mukaan lukien Turbiinitien itäpuolinen tarve.
- Ilmakehän eteläpuolinen hulevesitulva-allas (WH) -merkintä ei kata Finavian alueelle suunnittelemaa vesienkäsittelyratkaisua. LL-alueen ja yhdyskuntateknisen huollon alueen (ET) merkintä ko. paikassa tulee tarkastella Finavian kanssa yhteistyössä.
- Monipuolisen työpaikka-alueen (TP) rajauksen muutos on liian vähäinen ja se tulisi rajata idässä Tietotiehen. Perustelut annettu kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa.
- Terminaalien ja kiitoteiden merkintä LL-alueen sisällä on sekava, tarpeeton ja rajaava. ”Lentoterminaalin alue” merkintä kattaa myös paljon land-side toimintoja. LL-alueen sisäpuolisesta maankäytöstä ei määrätä yleiskaavassa. Merkinnät tiukasti tulkittuna estäisivät esimerkiksi Non-Schengen-terminaalin jatkamisen lännen suuntaan. ”Kiitotien alue” ja ” Lentoterminaalin alue” – merkinnät tulee poistaa Kaavakartasta.
- Raitiotien suunnittelu on siinä määrin kesken lentokentän alueella, että tarpeettoman määräävä kaavamääräys on muutettava muotoon ”Raitiotien ohjeellinen reitti”.

Lentomelu (sekä esterajoituspinnat, tutkat)

- Laskeutumisvyöhykkeen maantieteellinen laajuus on pienempi kuin vastaava merkintä maakuntakaavan liitekartalla.
- Lentomelualueen laajenemisvyöhyke /LM2 -merkintä tulisi olla nimeltään Asuntovaltainen keskusta-alue lentomelualueella.
- Tutka-asemat on merkittävä LL-alueeksi. Kaavaehdotuksessa Hanskallion tutka-aseman kohdalla on Voimajohto, mikä on ristiriidassa tutkan toimintaedellytysten kanssa. Voimajohtomerkintä on siirrettävä. Tutkan merkitsemin LL-alueeksi olisi estänyt ristiriitaisen maankäyttöehdotuksen.
- LL-alueella sijaitsevalle pohjavesialueelle ei tule merkitä minkäänlaisia MRL:n perusteella asetettavia vaatimuksia lentoaseman toiminnalle.
- Lunastus- ja korvausmääräyksellä ei ole juridisia perusteita ja se tulee harhaanjohtavana poistaa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jonka rajaukset eivät kaikkialla noudata tarkkoja kiinteistörajoja tai tielinjauksia. Asemakaavalla voidaan osoittaa tarkempi sijainti ja käyttötarkoitusalue. Finavian lentoliikenteen aluetta (LL) koskevaan ehdotukseen sisältyi joitakin lentokentästä erillisiä alueita, jotka sijaitsevat teiden tai katujen takana. Näitä ei ole merkitty LL-alueina, mutta on huomioitu, että merkinnät eivät estä esimerkiksi laskeutumisvalojen tai tutkien sijoittamista alueille.

Finavian lausunnon mukaan monipuolisen työpaikka-alueen (TP) rajauksen muutos yleiskaavaehdotuksessa Aviapoliksen asemanseudulla on liian vähäinen. Lentoliikennealueen rajaukseen on hyväksyttävään yleiskaavaan tehty laajennus Turbiinitien ja Tietotien varrella. Rajauksen muutoksesta on pyydetty Finavialta ja Väylävirastolta lausunnon täydennys (MRA 32§). Muut lausunnossa esitetyt muutokset lentokentän LL-alueen rajaukseen ovat yksityiskohtaisia suhteessa yleiskaavan yleispiirteisyyteen. Yleiskaava mahdollistaa toimintojen säilymisen ja kehittämisen kyseisillä alueilla.

Hulevesiallasta osoittava WH-merkintä on ohjeellinen symbolimerkintä, joka osoittaa yleispiirteisen sijainnin hulevesitulvarakenteelle yhdyskuntateknisen huollon alueella. Kiitotien alueet ja Lentoterminaalin alue on merkitty kaavakarttaan, sillä kiitoteiden sijainti on suoraan suhteessa lentomelualueisiin ja terminaalin alue kehäradan asemavaraukseen. Terminaaleista on esitetty myös nykyinen. Tarkemman tason suunnittelussa terminaalien sijaintiin ja kokoon voidaan ottaa uudelleen kantaa.

Yleiskaavassa Raitiotie-merkintää ei nimetä ohjeellisena raitiotielinjauksena, koska merkinnällä halutaan osoittaa lentoaseman tärkeys raitiotien päätepysäkkinä ja vaihtopaikkana. Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden merkintä ei osoita linjauksen täsmällistä sijaintia ja lentoaseman alueella Vantaan ratikan tarkempi sijainti määritellään yhdessä Finavian kanssa jatkosuunnittelun yhteydessä. Tätä on tarkennettu myös selostuksessa.

Lentomelu (sekä esterajoituspinnat, tutkat)
Lausunnossa on esitetty huoli, että laskeutumisvyöhykkeen maantieteellinen laajuus on pienempi kuin vastaava merkintä maakuntakaavan liitekartalla. Laskeutumisvyöhyke-merkinnän leveys on määritelty kiitoteiden jatkeiden ja Finavian laatimien lentokoneiden laskeutumisreittien käyttötiheyksien perusteella. Leveys on kapeampi kuin maakuntakaavan liitekartassa, mutta yleiskaava tuo sen oikeusvaikutteiselle kaavakartalle.

Finavia esittää lausunnossaan, että Lentomelualueen laajenemisvyöhyke /LM2 -merkintä tulisi olla nimeltään Asuntovaltainen keskusta-alue lentomelualueella. /LM2-Merkintä on kuitenkin ns. päällekkäismerkintä, joka kuvaa aluetta, jolla lentomelualue on aikaisempaa laajempi, mutta jolle on osoitettu tehokasta rakentamista. Merkintä antaa lisäohjeita lentomelun

huomioimiseen. Maankäyttöä ohjaa vuorostaan alueen käyttötarkoitusmerkintä kaupunkikeskustan asuinalue (AC).

Finavian mukaan tutka-asemat on merkittävä LL-alueeksi sekä Hanskallion tutka-aseman läheisyydessä sijaitseva voimajohtolinjausta on siirrettävä sen sijaitessa lentotutkan suoja-pinta-alueella. Vantaan kaupunki ja Finavia selvittivät yhdessä Air Navigation Services Finland Oy:n (ANS Finland) kanssa sitä onko voimajohtolinjaus ristiriidassa Hanskallion tutkan toimintaedellytysten kanssa. ANS Finlandin mukaan voimajohdon nykyinen sijainti (alle 500 m) ei estä lentotutkan toimintaedellytyksiä, mutta voimajohdon tarkemman tason suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon pylväsrakenteiden korkeus ja sijainti tutkan läheisyydessä. Lentotutkat on osoitettu selostuksen teemakartalla ja niiden suojapinnoista on kirjoitettu kappale yleiskaavaselostuksen sivulle 66, jossa käsitellään tutkien suojapinnat ja niitä koskevat rajoitukset. Lentotutkia ei katsota tarpeen esittää LL-alueina yleiskaava kaavan yleispiirteisyyden vuoksi.

Finavian mukaan LL-alueella sijaitsevalla pohjavesialueella ei tule merkitä minkäänlaisia MRL:n perusteella asetettavia vaatimuksia lentoaseman toiminnalle. Vantaan kaikki 1-luokan pohjavesialueet on esitetty tasavertaisesti kaavakartassa. Pohjavesiä koskee oma lainsäädäntönsä, johon Maankäyttö- ja rakennuslaki ei tuo mitään lisävaatimuksia. Lunastus- ja korvausmääräyksiin viittaava yleismääräys on poistettu hyväksyttävästä yleiskaavasta.

NRO 4 FINGRID OYJ

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty ”kehitettävä voimajohto” -merkintä, joka viittaa voimajohtojen sijoittamiseen maan alle. Kantaverkon voimajohtojen maakaapelointi olisi äärimmäisen poikkeuksellinen ratkaisu ja se edellyttäisi laajoja teknistaloudellisia tarkasteluja sekä tapauskohtaista arviointia kantaverkkoyhtiön kanssa. Kaavamerkintä viittaa vain selvittämiseen, mutta silti on pohdittava, onko tällainen kaavamerkintä realistinen ja antaako se väärän viestin alueen kehittämiseen.
- Sähkönkulutuksen kasvaessa ja sähköverkon käyttövarmuuden turvaamiseksi tulevaisuudessa kantaverkosta on tarpeen lisätä syöttömahdollisuuksia Espoon ja Vantaa sähkönsiirtoverkkoon. Tulevaisuudessa tällainen mahdollinen muuntoasema voisi sijoittua Kehä 3 läheisyyteen Petikon ja Espoon rajan väliselle alueelle.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavassa esitetyt maakaapeloinnit sijoittuvat molemmat keskeiselle kaupunkirakenteen kasvukäytävälle Pakkalaan ja Länsimäkeen. Realistisuus on arvioitu sijainnin perusteella. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tehdään yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa tarvittavat selvitykset ja tutkitaan vaihtoehtoiset ratkaisut.

Lausunnossa esiin nostetun muuntoaseman sijoittumisvaihtoehtoja on tutkittu alustavasti yhteistyössä Fingridin kanssa, mutta ratkaisua ei ole vielä löytynyt. Uutta muuntoasemaa ei ole esitetty hyväksyttävässä yleiskaavassa, joten sijainti jää jatkosuunnittelussa ratkaistavaksi.

NRO 5 HELEN SÄHKÖVERKKO

Tiivistelmä lausunnosta

- Helen Sähköverkko on lausunut Uusimaa-kaava 2050 yhteydessä kehitettävistä energiahuoltoalueista ja niiden välisistä yhteystarpeista, jotka löytyvät Uusimaa-kaava 2050 kaavaehdotuksen liitekartasta.
- Yleiskaavassa kehitettäviksi merkityt voimajohtoyhteyksien kaapelointimahdollisuudet tarkastellaan tarvittaessa, mutta yhden johtoyhteyden muuttaminen voi tarkoittaa muutostarpeita koko pääkaupunkiseudun sähkönsiirtojärjestelmään. Tällaiset muutokset voivat olla teknisesti ja ajallisesti haastavia toteuttaa, lisäksi muutokset edellyttävät maankäytön muutoksia muuallakin.
- Sähköisen raideliikenteen risteily ja sijainti voimajohtojen läheisyydessä voivat aiheuttaa teknisiä ongelmia sekä raideliikenteelle että voimajohdoille. Asiat tulee tarkastella pitkäjänteisesti ja kokonaisuus huomioiden.
- Asumisen sijoittuminen voimajohtojen läheisyyteen aiheuttaa monesti huolenaiheita kaupunkilaisten keskuudessa voimajohdoista aiheutuvien sähkö- ja magneettikenttien takia. Yleismaailmallisesti raja-arvot em. kenttien altistumiselle tiukennevat tulevaisuudessa.
- Selostuksen kohdassa 7.6.6 on virheellisesti mainittu yhteyden kehittäminen Vuosaaren suuntaan. Tämä tulisi olla Mellunkylän suuntaan.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavassa esitetyt maakaapeloinnit sijoittuvat molemmat keskeiselle kaupunkirakenteen kasvukäytävälle Pakkalaan ja Länsimäkeen. Realistisuus on arvioitu sijainnin perusteella. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tehdään yhteistyössä verkkoyhtiöiden kanssa tarvittavat selvitykset ja tutkitaan vaihtoehtoiset ratkaisut.

Raitiotieliikenteen suunnittelua voimajohtojen läheisyydessä tehdään tiiviissä yhteistyössä voimayhtiöiden kanssa, jotta tekniset ongelmat saadaan minimoitua. Ratkaisut tehdään yleiskaavaa tarkemmassa suunnittelussa.

Helen sähköverkko esittää lausunnossaan, että asumisen sijoittuminen voimajohtojen läheisyyteen aiheuttaa monesti huolenaihetta sähkö- ja magneettikenttien takia. Yleiskaava on kaupungin yleispiirteinen, pitkän tähtäimen maankäyttösuunnitelma ja tulevaisuudessa tiukkenevat sähkö- ja magneettikenttien raja-arvot otetaan huomioon tarkemman tason suunnittelussa. Helen Sähköverkon lausunnossa esiin nostama selostuksen virhe on korjattu.

NRO 6 HELSINKI

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavassa on tarpeen osoittaa riittävät ja selkeät liikennealuevaraukset kasvavan junaliikenteen varikkotarpeisiin, seudullisen junaliikenteen toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan.
- Lentoradan ja Tallinna-tunnelin merkinnät on muutettu yhteystarvemerkinnäksi, jonka perusteella ratasuunnitelmien hyväksyminen ei ole mahdollista. Merkintä tulee säilyttää viimeisimpien suunnitelmien mukaisena ohjeellisena linjausmerkintänä, jotta varauksella on riittävät oikeusvaikutukset.
    - Liikenteestä on nostettu lausuntoon myös mm. raskaan liikenteen pysäköintialueiden tarve.
- Kaavakartalla olisi hyvä huomioida Östersundomin yleiskaavassa osoitetut yhdyskuntateknisen huollon tunnelit (yk) ja pääkaupunkiseudun itäisen jätevedenpuhdistuslaitoksen jätevesitunneli (j).
- Östersundomin yleiskaavassa ekologisen yhteyden kehittämisestä on määrätty vielä Vantaan yleiskaavaehdotusta yksityiskohtaisemmin Natura-alueen metsälajiston yhteyksien turvaamiseksi.
- Aviapoliksen, Tikkurilan ja Helsingin Malmin historiallinen yhteys ja hahmoteltu tulevaisuuden seudullinen keskustavisio näitä yhdistävään Keravanjokeen tukeutuen on

lähtökohtana hedelmällinen ja tarjoaa hyvien yhteyksiensä ansiosta vahvan kehittämispotentiaalin. Suunnitteluyhteistyötä edellyttäviä yhteyksiä on muuallakin: Tuusulanbulevardi, sen raitiotie ja koko Käpylästä Pakkalan ja Aviapoliksen alueille ulottuva kokonaisuus seutua laajemminkin yhdistävänä tekijänä. Kehäradan varrella, idässä Mellunmäen, Jakomäen ja Hakunilan välillä sekä Östersundomissa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti.* Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Yleiskaavassa on Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä, jolla varaudutaan muun muassa Helsingin yleiskaavan raitioteiden sekä Viikki-Malmi-raitiotien jatkumiseen Vantaan puolella. Tammistossa tällä merkinnällä on osoitettu kaksi yhteyttä, jotka yhdistyvät Raitiotie-merkinnällä olevaan Vantaan ratikkaan Pakkalassa. Yhdessä nämä merkinnät varmistavat raitioteiden verkostomaisen rakenteen ja mahdollistavat raitioteiden jatkumisen Helsingistä Vantaalle sekä Malmin että Tuusulanväylän suunnasta.

Vantaan yleiskaavassa vain toteutumattomat eritasoliittymät on osoitettu symbolimerkinnöillä. Olemassa olevat eritasoliittymät on puolestaan huomioitu Liikennealue-merkinnän aluevarauksessa. Jatkosuunnittelussa varmistetaan Kehä III:n ja Itäväylän liittymän säilyminen eritasoliittymänä sekä Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa esitettyjen katuyhteyksien toimivuus. Lisäksi liikenneyhteys -merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.”, jolloin se vastaa myös paremmin Östersundomin yleiskaavan pääkadun merkintää.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Muut lausunnon aiheet

Mahdolliseen Östersundomin jäteveden puhdistamoon liittyviä esiselvitykseen ja Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan perustuvia tunneliyhteyksiä ei ole täydennetty kaavakarttaan, mutta tarve kirjataan yleiskaavan selostukseen. Yleiskaavan yleismääräyksiin on linjattu, että alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Hankkeen täsmennyttyä niille voidaan laatia asemakaava.

Yleiskaavan yleis- ja ajoitusmääräyksissä todetaan, että “Länsisalmen asuntoalueen tarkemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee varmistaa metsälajiston liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden säilyminen Sipoonkorven ja Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen ”Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet” välillä. Yhteyttä ei saa heikentää ennen kuin Länsisalmen alueen länsipuolinen uusi ekologinen yhteys on käytettävissä.“ Tarvittavia toimenpiteitä metsälajiston ja erityisesti pyyn liikkumisen kannalta toimivan ekologisen yhteyden luomiseksi on joka tapauksessa selvitettävä ja suunniteltava jatkossa tarkemmin.

Vantaa ottaa ilahtuneena vastaan Helsingin kiinnostuksen kuntarajat ylittävään suunnitteluyhteistyöhön uusissa sijainneissa. Keravanjoen potentiaalin tunnistus pääkaupunkiseudun kolmen pohjoisen kaupunkikeskustan yhdistävänä elementtinä on otettu huomioon Yleiskaava 2020 kartan strategisissa merkinnöissä mm. joen varren kehittämisen kohdalla, mikä antaa monialaiset mahdollisuudet yhteistyöhön. Idean avauksessa on taustalla vaikuttanut historian lisäksi tieto Helsingin bulevardien kehittämisestä. Yleiskaavan toteuttamisen ja mm. Vantaan ratikan kaupunkikehityksen yhteydessä yhteistyötä kuntien välillä on hyvä edistää entisestään. Vantaa avaa mielellään yleiskaavaselostusta tarkemmin esitettyä visiota ja sen taustoja. Vantaa on valmiudessa uusiinkin yhteistyömalleihin.

NRO 7 HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI

Tiivistelmä lausunnosta

- Yleiskaavan tärkeinä lähtökohtina pitää olla joustavuus ja vaihtoehtoisten kehityskulkujen mahdollistaminen, ei rajoittaminen.
- Pitää oikeana varautumista voimakkaaseen asukas- ja työpaikkamäärän kasvuun sekä tavoiteltavana yleiskaavavarannon mitoittamista arvioitua kasvua suuremmaksi. Pitää oikeana Vantaan maankäytön kehittämistä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tukeutuen ja että yleiskaavaan sisältyy uusi merkittävä kehityskäytävä Vantaan ratikka.
- Kaupan sijainnin ohjaus on liian yksityiskohtaista ja johtaa myymälöiden yksikkökoon pienenemiseen ja korkeampaan hintatasoon. Suurempien päivittäistavarakaupan perusmyymälöiden sekä suuryksiköiden toimintaedellytykset tulee turvata tiivistyvässä kaupunkirakenteessa varaamalla niille tilaa keskusta-alueilta.
- Kaupan laatuun liittyvät määritelmät ja ratkaisut tulee poistaa kaava-aineistosta ja keskustojen ulkopuolisia kaupan alueita (KM) käsitellä yhdenmukaisesti. Jollei laatumäärityksistä kokonaan luovuta, tulee suuryksikkörajan alittavat mitoitukset joka tapauksessa poistaa KM-määräyksestä.

- Kauppakamari ei pidä hyvänä kaupan alueiden (KM) kaavamääräystä, jolla päivittäistavarakaupan mitoitusta rajoitetaan vielä erikseen alle suuryksikkörajan aluekohtaisesti. KM-kaavamääräys on kaupan laatua koskevilta osin epäselvä ja tulkinnanvarainen. Kaupan laatuluokittelu aiheuttaa tulkintaongelmaa, rajoittaa kilpailua sekä jäykistää kiinteistömarkkinoita vaikeuttamalla mm. uusien käyttäjäkonseptien kehittämistä olemassa oleville tiloille; kaavan joustavuus tulee pitää maakuntakaavan määrittelemällä tasolla.
- Kaavassa tulee ottaa huomioon seudun kokonaisetu ja Vantaan logistisesti edullinen sijainti seudun keskellä. On välttämätöntä, että yleiskaava mahdollistaa logistiikkatoiminnot Vantaalla ja että kaavassa varataan riittävästi alueita uusille tilaa vaativille logistiikkatoiminnoille.
- Asukasmäärän kasvaessa on järkevää varautua erityisesti joukkoliikenteen kehittämiseen. Samalla on huolehdittava autoliikenteen toimivuudesta, koska joukkoliikenne ei ole kaikille realistinen vaihtoehto ja tavara- ja huoltoliikenne tarvitsevat jatkossakin kumipyöriä. Kaupan elinehto on hyvä saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla. On hyvä, että kaavassa varaudutaan seudulliseen liityntäpysäköintiin useilla liikenteellisesti keskeisillä paikoilla sijaitsevilla rautatieasemilla.
- On erittäin tärkeää, että yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan lentoaseman pohjoispuolisen Kehä IV -yhteyden (maantien 152 jatke) toteuttamiseen.
- Yleiskaavassa tulee varata vähintään kaksi tarkoituksenmukaisissa paikoissa sijaitsevaa aluetta raskaan liikenteen pysyviksi taukopaikka-alueiksi, jotta voidaan varmistaa taukopaikkojen toteuttaminen MAL-sopimuksen mukaisesti.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Kauppa

Yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittäminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina, jotka ovat saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla. Tavoitteena ovat kohtuulliset asiointimatkat kestävillä kulkumuodoilla sekä mahdollisimman vähäiset liikenteen haitalliset vaikutukset.

Kaavaratkaisussa vähittäiskaupan suuryksiköt ohjataan keskusta-alueille sekä kaupan alueille. Suuryksikkökoon ylittävä päivittäistavarakauppa ohjataan edelleen keskustoihin ja asuinalueille. Päivittäistavarakauppa lukeutuu asukkaiden eniten käyttämään lähipalveluun, jonka tulee palvella kaikilla liikennemuodoilla liikkuvia kuluttajia ja mahdollistaa kohtuulliset asiointimatkat.

Kaupallisten palvelujen alueita (KM) kehitetään alueina, joissa kauppa vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa, ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni. Päivittäistavarakaupan katsotaan lukeutuvan keskustahakuiseen kauppaan. Maakuntakaavan tavoitteiden mukaisesti keskustahakuisen kaupan sijoittumista rajoitetaan KM-alueilla määräyksiin kirjatuilla päivittäistavarakauppaa ohjaavilla aluekohtaisilla mitoituksilla.

Uudessa maakuntakaavassa pääkaupunkiseudun kaupan alueet on muutettu ehdotusvaiheen lausuntojen perusteella TIVA-alueiksi ja laaturajoittamattomuus poistettu. Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto säilyvät yleiskaavassa seudullisesti merkittävinä kaupan alueina myös muun keskustahakuisen erikoiskaupan osalta, mutta vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä. Tämä täsmennys on täydennetty KM-alueiden määräykseen. Lisäksi maakuntakaavan mukainen kaupan alueiden enimmäismitoitus on täydennetty ELY:n ja Uudenmaan liiton lausuntojen pohjalta KM-alueiden määräykseen. Päivittäistavarakaupan suuryksikkö -termi on kirjoitettu auki yleiskaavan selostuksessa.

Kauppa on Vantaalla merkittävä toimiala ja logistiikan toimintojen turvaaminen tukee vahvasti kaupan kehitystä. Yleiskaava ei osoita uusia laajoja aluevarauksia logistiikkatoiminnoille, mutta säilyttää merkittävän osan nykyisistä. Voimakkaasti kasvavassa ja samalla tiivistyvässä kaupungissa logistiikankin tarpeet muuttuvat. Yleiskaavaehdotuksen elinkeinopoliittisissa vaikutusten arvioinnin mukaan logistiikan osalta painopiste voikin siirtyä tehokkaaseen ja älykkääseen logistiikkaan, jolloin tilantarve on vähäisempää.

Liikenne

Yleiskaava noudattaa Vantaan liikennepoliittisen ohjelman linjauksia, että keskusta-alueita kehitetään kestävän liikkumisen (jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne) ehdoilla. Keskustojen on kuitenkin tarkoitus olla hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla ja tarkemman asteisessa suunnittelussa varmistetaan muun muassa citylogistiikan ja huoltoyhteyksien sujuvuus. Näillä alueilla henkilöauto ei kuitenkaan ole ensisijainen vaihtoehto liikkumiselle, koska autoilun mahdollistaminen pysäköinteineen vaatii paljon tilaa ja hankaloittaa viihtyisien kestävään liikkumiseen tukeutuvien keskusta-alueiden kehittämistä.

Vaikka kaupungin kasvu ohjataan yleiskaavassa pääsääntöisesti kestävän liikkumisen vyöhykkeille ja liikennejärjestelmää kehitetään erityisesti vahvaan joukkoliikenteeseen tukeutuen, niin yleiskaava mahdollistaa myös autoliikenteen sujuvuutta parantavia toimenpiteitä kuten lisäkaistoja päätieverkolle sekä pääkatuverkon kehittämistä. Näillä pyritään varmistamaan liikenteen ja logistiikan toimivuus seudullisesti sekä kaupungin sisällä.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista

yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

NRO 8 HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tiivistelmä lausunnosta

- Helsingin seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se on laadittu huolellisesti ja perusteellisesti. Yleiskaavan lähtökohdat olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämiseksi, joukkoliikenneverkoston kehittämiseksi ja luontoarvojen säilyttämiseksi noudattavat kestävän kehityksen mukaisia arvoja.
- Seurakuntayhtymän verotulojen vähentyessä pääomatulojen merkitys kasvaa entisestään. Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen.
- Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää, että tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjusta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin niin, että ainoastaan joen ranta jäisi virkistyskäyttöön.
- Leinelän pohjoispuolella olevien asuntoalueiden tulisi olla laajuudeltaan kaavaehdotuksessa esitettyä laajempia ja mahdollistaa tehokas asuntorakentaminen. Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tulisi kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilualueita.
- Kulomäen nykyisen asuinalueen eteläpuolelle tulisi mahdollistaa asuntorakentamista. Elmon urheilupuistoalue on suunniteltu täysimääräisesti seurakuntayhtymien omistamille maa-alueille. Alueen kehittämisessä tulisi ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulisi taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymien muiden alueiden kaavamerkinnöissä ja mahdollisissa maanvaihdoissa seurakuntayhtymille mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.
- Seurakuntayhtymiä tulisi kohdella yhdenvertaisesti muiden kiinteistönomistajien kanssa. Seurakuntayhtymät antavat jo merkittävän panoksen Vantaan kaupungin

metsä- ja kulttuurimaiseman sekä luontoarvojen turvaamiseksi. Seurakuntayhtymien tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhunkin hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin uutta asumisen (A) aluetta Hiekkaharjun golfkentän alueelle siten, että golftoiminnot voisivat edelleen pääosin säilyä. Asumisen luontevana rajana pidettiin Rekolanpuroa, joka toimii maisemallisena puskurina Hanabölen kulttuurimaiseman reunassa. Yleiskaavaehdotusta laadittaessa alueen asumisen edellytyksiä tutkittiin edelleen. Alueella tehtyjen selvitysten (mm. maaperäkairaukset) perusteella todettiin, että paksut savikerrokset yhdessä raideliikenteen aiheuttaman tärinän kanssa rajoittavat asuinrakentamiseen soveltuvan alueen hyvin pieneksi. Lisäksi edellä mainitut tekijät nostavat rakentamisen kustannuksia ja edellyttävät rakentamisen merkittävää tehokkuutta, mikä ei sovellu kulttuurimaiseman reunaan sen arvojen vuoksi. Tästä johtuen golfkentän alueen asuinaluevaraukset on poistettu ehdotuksesta ja alue on merkitty urheilun ja virkistyksen vapaa-ajan toimintojen alueeksi (VU). Lisäksi yleiskaavaluonnoksesta saatiin useita golftoimintojen säilyttämistä puolustavia mielipiteitä.

Leinelässä Rekolanmetsän asumisen rajausta on tarkistettu perustuen luontovaikutusten arviointiin siten, että ekologinen runkoyhteys ja virkistysmahdollisuudet säilyvät. Luonnoksen ratkaisusta saatiin myös runsaasti asukaspalautetta, jossa vastustettiin Leinelän asumisen alueiden laajennuksia Rekolanmetsän suuntaan. Kaavaehdotuksessa aluerajausta on hieman supistettu luonnoksesta siten, että metsän ydinalueet ja niiden lähiympäristöt ulkoilumahdollisuuksineen säilyvät. Asumisen painopistettä on siirretty lähemmäs Leinelän aseman ympäristöä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Pääkaupunkiseudun kasvavalle väestölle virkistäytymisen mahdollisuudet ja muut metsän tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä. Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus ja olennainen osa seudullista viheralueiden verkostoa. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuksessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen vain noin neljän hehtaarin verran siitä huolimatta, että erittäin monet osalliset vastustivat näiden alueiden varaamista rakentamiseen. Osalliset toivat muistutuksissaan esille aivan todellisia ja tärkeitä syitä olla varaamatta Rekolanmetsästä rakentamiseen alueita voimassa olevaa yleiskaavaa laajemmin.

Yleiskaava yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana ei ota kantaa, tai perustu maanomistajuuteen, vaan lähtökohtana on toimivan ja kestävän kaupunkirakenteen mahdollistaminen. Rakennusoikeutta ei määritellä yleiskaavassa ja yleiskaavan osoittamat aluerajaukset ja muut merkinnät tarkentuvat tarkemman asteisessa suunnittelussa. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada taloutaan tasapainoon sitä kautta.

NRO 9 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE HSL

Tiivistelmä lausunnosta

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaavan kokonaisuus on erittäin onnistunut ja tarjoaa mahdollisuuksia kehittää kokonaisuutena kestävää maankäyttöä ja liikennejärjestelmää. Yleiskaavaehdotus on hyvin linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.
- Väyläviraston 12.5.2020 valmistuneessa varikkoselvityksessä on tunnistettu tarve kolmelle lähijunavarikolle HSL:n lähijunaliikenteelle, joista yksi tulisi Kehäradan varteen Petakseen. Selvityksen mukaan varikkokokonaisuuden toteutus on aloitettava Rantaradan tai Petaksen kunnossapitovarikosta, jotta uusi kalustohankinta voidaan käynnistää. Jos kalustohankinta aloitetaan 2020, ensimmäisen kunnossapitovarikon tulisi olla toiminnassa 2020-luvun puolivälissä. Junavarikon toteuttaminen on aikataulukriittistä ja ensimmäisen junavarikon tulisi sijaita Petaksessa myös kaavoitukseen liittyvistä aikataulusyistä. HSL pitää ehdottoman tärkeänä, että Petaksen varikko merkitään edellä esitetyin perustein Vantaan yleiskaavaan. Yleiskaavassa tulee olla Petaksen junavarikolle riittävät tilavaraukset, jotka koskevat sekä liikennealuetta (erkaantumisraiteet) että itse varikkoaluetta. Alue tulee varata kaavamerkinnällä nimenomaisesti junavarikon käyttöön. Lisäksi varikko tulee kuvata kaavaselostuksessa.

- HSL pitää tärkeänä, että raitiotien linjaus on Tikkurilan keskustassa mahdollisimman suora, jotta tarjoaa erinomaiset vaihtomahdollisuudet junaan, kuten Vantaan kh on linjannut.
- HSL pitää hyvänä, että Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on tehty varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. HSL:n näkemyksen mukaan on tärkeää, että Keimolaan suunnitteilla oleva raskaan liikenteen väliaikainen pysäköintialue on käytössä Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen palvelualueen käyttöönottoon saakka. Muita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueita ei ole esitetty kaavassa. HSL haluaa muistuttaa, että myös Lahdenväylän käytävään tarvitaan varaus raskaan liikenteen palvelualueelle, ja se tulisi esittää Vantaan yleiskaavassa.
- Yleiskaavakartalla esitetyt oikeusvaikutteiset merkinnät (linja-autovarikko) tukisivat vahvemmin tärkeän tuki-infran edistämistä esim. valitustilanteissa kuin nyt esitetty ratkaisu (selostus ja liitekartta).
- Vaihtoterminaaleista eniten haasteita vaihtojen sujuvuudessa on Myyrmäen asemalla ja siksi sen kehittämiseen tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan ratikan yleissuunnitelman loppuvuodesta 2019 ja päätti samalla ratikan ensisijaiseksi linjaukseksi Tikkurilan terminaalin alittavan vaihtoehdon. Tämän päätöksen pohjalta Valkoisenlähteentietä pitkin kulkeva ratikan linjaus on poistettu hyväksyttävästä yleiskaavaehdotuksesta.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Linja-autoliikenteen varikoita ei ole merkitty erikseen Vantaan yleiskaavaan. Ojangon varikko on jo rakenteilla ja Länsi-Vantaan varikon sijainti on kaupungilla määritetty yleiskaavan laatimisen yhteydessä. Varikon toteutuminen varmistetaan alueen jatkosuunnittelussa.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

NRO 10 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT HSY

Tiivistelmä lausunnosta

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

- HSY pitää hyvänä Vantaan yleiskaavaehdotuksen tavoitetta eheyttää yhdyskuntarakennetta ja ohjata rakentamista ilmastonmuutosta hillitseväksi ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia kestäväksi. Myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen on huomioitu sekä laajoilla viheralueilla että kaupunkirakenteen sisäisen viherrakenteen määräyksillä. Sateisuuden lisääntymiseen on varauduttu varaamalla alueita hulevesialtaille sekä ohjaamalla rakentaminen vesistötulva-alueiden ulkopuolelle.
- HSY suosittelee Ilmastoviisas alue suunnittelutyökalun käyttöä yleiskaavassa osoitettujen pääkeskusten sekä muiden kestävän kasvun vyöhykkeelle sijoittuvien asemien jatkosuunnittelussa.

Ilmansuojelu

- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja tiivistäminen erityisesti raideliikenteeseen tukeutuen parantaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen houkuttelevuutta, mikä vuorostaan auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja niille altistumista sekä ilmanlaatu- ja terveyshaittoja.
- Liikennesuunnittelun keinoin on syytä pyrkiä vähentämään autoliikenteen tarvetta ja liikennemääriä sekä ruuhkautumista, mikä tuottaa parempaa ilmanlaatua sekä viihtyisämpää ja terveellisempää kaupunkiympäristöä. Kaupunkisuunnittelussa tulee huomioida myös kadunkunnossapidon tarpeet, jotta katupölyntorjuntaa voidaan tehdä tehokkaasti.
- Kaupunkirakenteen eheyttäminen voi lisätä liikenteen, energiantuotannon ja puunpolton päästöille altistumista. Altistumista ilmansaasteille voidaan vähentää erilaisilla suunnittelun ja kaavoituksen keinoilla. Ilmalaadun suojaetäisyydet tulee huomioida tarkemman tason suunnittelussa ja lähimmäksi väylää voidaan sijoittaa vähemmän herkkiä toimintoja, kuten pysäköintiä, toimistoja ja suoja viheralueita. Maankäytön suunnittelun mahdollisuudet puunpolton savuhaittojen torjumiseksi ovat rajalliset, mutta haittoja voidaan ehkäistä esimerkiksi välttämällä tiiviiden pientaloalueiden sijoittamista huonosti tuulettuviin notkelmiin ja suosittelemalla puuvajoja pientaloihin, joissa on tulisija.

Vesihuolto

- Teknisen huollon verkoston liitekartassa on esitetty vesihuollon osalta ainoastaan raakavesitunneli ja jätevesitunneli, kun taas esim. maakaasun osalta on esitetty kattavasti runkolinjoja. Yhdenmukaisuuden vuoksi kartalla olisi syytä esittää myös vesihuollon tärkeimmät runkolinjat, vesitornit (Kivistön vesitornin aluevaraus mukaan lukien) ja raakavesi- ja jätevesitunnelin suojavyöhykkeet. Teknisten verkostojen merkintöjen selitykset poikkeavat kartalla esitetyistä viivatyylien osalta.
- Yleiskaavaehdotukseen on lisätty yleismääräys yhdyskuntateknisten laitteiden ja tilojen sijoittamisesta. Yleismääräyksen olisi kuitenkin toivonut olevan lähempänä HSY:n kaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa esitettyä sanamuotoa: ”kaikkien maankäyttötyyppien alueilla saa rakentaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita”.
- Kaavaselostuksen kappaleessa 7 on yleiskaavaehdotus esitetty suuralueittain. Vesihuoltoa ei ole mainittu lainkaan suuralueiden teknistä verkostoa käsittelevissä kohdissa.
- HSY esittää, että olemassa olevat vesitornit, Kivistön rakentamaton vesitorni sekä raakavesitunnelin suojavyöhyke merkittäisiin yleiskaavakarttaan. Suojavyöhykkeellä toimimista koskevaan ohjeeseen olisi hyvä lisätä viittaus.
- Raakavesi- eli Päijänne-tunnelin toimintaedellytykset ja toiminnan varmistaminen on turvattava korostetun suurella huolellisuudella.
- Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluvaiheessa on esitetty tilavaraus uutta jätevedenpuhdistamoa varten. Puhdistamon kaksi tulotunnelia ja pääpurkutunneli tulisivat esiselvityksen mukaan sijaitsemaan osin Vantaan alueella. Tunneleille suojavyöhykkeineen tulee esittää varaus Vantaan yleiskaavassa.
- Vesihuoltojärjestelmien toimintaedellytykset tulee turvata jatkosuunnittelussa ja yleiskaavassa riittävin tilavarauksin. Kaavan jatkotyössä ja tehtävissä selvityksissä ja suunnitelmissa tulee huomioida vesihuolto reunaehtoineen, ja ratkaisuja pohdittaessa tulee toimia jatkossakin yhteistyössä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Jätehuolto

- Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu hyvin jätehuollon ja kiertotaloustoimintojen tarpeita, erityisesti TT- ja TY-alueet. HSY:n tarkoituksena on kehittää omistamaansa Seutulan aluetta vastaavanlaiseksi ekoteollisuuskeskukseksi (Ekomo-alueeksi) kuin Espoossa sijaitsevan Ämmässuon aluetta. HSY esittää alueen kehittämistä laajempana maakunnallisena kohteena. Yleiskaavaehdotuksessa kaavamerkintä TT (tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue) mahdollistaa alueen kehittämisen kiertotalousalueena, mutta vielä selkeämpi kiertotalousaluetta osoittava merkintä vahvistaisi alueen luonnetta kehittyvänä kiertotalousalueena.

- Pääkaupunkiseudun Sortti-asemaverkostoa on tarpeen täydentää Vantaan osalta. Alustavissa tarkasteluissa mahdolliseksi uuden aseman sijainti alueeksi on hahmoteltu Luoteis-Vantaalta Petaksen aluetta. Petaksen alueella olisikin syytä merkitä ET-alue uutta Sortti -asemaa varten.
- Jätehuoltoratkaisuja tarkemman jatkosuunnittelun yhteydessä mietittäessä tulisi tehdä jatkossakin yhteistyötä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja HSY:n asiantuntijoiden avusta yleiskaavan vaikutusten arviointien laadinnassa. Kaupunki jatkaa mielellään yhteistyötä HSY:n asiantuntijoiden kanssa vesi- ja jätehuollon suunnittelussa sekä mm. ”ilmastoviisas alue”-suunnittelutyökalun käytön kokeilussa.

Ilmansuojelu
Yleiskaavan ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu myös kaupunkirakenteen tiivistymisen osalta. Yleiskaava on yleispiirteinen ja tarkemmassa suunnittelussa huomioidaan tapauskohtaisesti tarvittavat keinot ilmanlaatuhaittojen ja niille altistumisen vähentämiseksi.

Vesihuolto
Mahdolliseen Östersundomin jäteveden puhdistamoon liittyviä esiselvitykseen ja Östersundomin yhteiseen yleiskaavaan perustuvia tunneliyhteyksiä ei ole täydennetty kaavakarttaan, mutta tarve kirjataan yleiskaavan selostukseen. Yleiskaavan yleismääräyksiin on linjattu, että alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita. Hankkeen täsmennyttyä niille voidaan laatia asemakaava.

HSY esittää lausunnossaan, että teknisen huollon verkoston liitekartassa tulisi esittää myös vesihuollon tärkeimmät runkolinjat, vesitornit sekä raakavesi ja jätevesitunnelien suojavyöhykkeet. Lisäksi vesitornit ja raaka- ja jätevesitunnelien suojavyöhykkeet tulisi esittää kaavakartassa. Vesitorneja ei katsottu tarpeellisiksi merkitä yleiskaavakarttaan vaan niille on osoitettu tilavarukset tarkemman tason suunnittelussa. Yleiskaavaselostukseen on kuitenkin lisätty vesihuollon liitekartta, jossa esitetään vesitornit sekä tärkeimmät vesihuollon yhteydet. Lisäksi selostukseen on lisätty vesihuoltoa koskeva kappale suuraluekohtaisiin kappaleisiin teknistä verkostoa käsitteleviin kohtiin.

Raaka- ja jätevesitunnelien toimintaedellytykset turvataan oikeusvaikutteisen yleiskaavan määräyksissä. Lisäksi yleiskaavaselostukseen on lisätty viittaus suojavyöhykkeellä toimimista koskevaan ohjeeseen. Teknisen huollon verkoston liitekartan viivatyyli eroavat yleiskaavan viivatyyleistä luettavuuden tulkinnan helpottamisen vuoksi.

Yleiskaavan yleismääräyksissä sanotaan: ”Alueen pääkäyttötarkoituksen lisäksi sitä häiritsemättä saa sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia tiloja ja laitteita”. Määräys mahdollistaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevat tilat ja laitteet kaikille pääkäyttötarkoitusalueille sitä häiritsemättä. Toimintojen yhteensovittaminen tehdään tarkemman asteisessa suunnittelussa, joten määräystä ei ole tarkoitus muuttaa.

Jätehuolto

HSY:n esittää lausunnossaan Hanskallion työpaikka-alueiden merkitsemistä yleiskaavassa kiertotalousalueena. Yleiskaavan tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TT) mahdollistaa Hanskallion alueen kehittämisen kiertotalousalueena, mutta seudullista nykyistä merkittävästi laajempaa kiertotalouskeskittymää ei asutuksen läheisyyteen voi sijoittaa. Alueen kehittämistavoitteita voidaan arvioida tulevaisuudessa uudelleen, kun maantie 152 jatke rakennetaan.

Helsingin seudun ympäristökeskus HSY:n jätehuollon investointiohjelmassa on varauduttu uuden Sortti-aseman rakentamiseen. Täyden mittakaavan sorttiasema edellyttää noin 2 hehtaarin tilavarauksen. Yleiskaava mahdollistaa sorttiaseman sijoittamisen Petaksen esimerkiksi TT-alueelle ja teknisen verkoston liitekartalla on esitetty sorttiaseman tarve. Tarkempi sijainti voidaan täsmentää esimerkiksi mahdollisen Petaksen osayleiskaavan tai muun jatkosuunnitelman yhteydessä HSY:n kanssa yhteistyössä.

NRO 11 KERAVA

Tiivistelmä lausunnosta

Raja-alueiden maankäyttö

- Kerava pitää hyvänä, että kuntien rajalle on varattu lähivirkistysaluetta, joka suojaa Vantaan puolista asumista Keravan puoleisilta teollisuustoiminnoilta.
- Kerava on varannut riittävät tilavaraukset pyöräilyn baanoille pääradan varrelta ja jatkaa mielellään keskustelua muiden ylikunnallisten pyöräilyreittien kehittämisestä.

Lentokoneiden laskeutumisvyöhyke

- Vantaan yleiskaavaehdotuksen kaavakarttaan on merkitty lentomelun laskeutumisvyöhyke. Uusimaa-kaavan ehdotuksesta kyseinen laskeutumisvyöhyke on luonnosvaiheen jälkeen poistettu ja se on siirretty oikeusvaikutuksettomalle liitekartalle.
- Nyt kun laskeutumisvyöhyke ei ole Uusimaa-kaavan ehdotuksessa, on johdonmukaista, ettei merkintää käytetä myöskään kuntakaavoituksessa. Muiden lentomelukuntien näkökulmasta olisi hyvä, että yleiskaavoissa noudatettaisiin yhtenäistä linjaa

lentomeluvyöhykkeiden suhteen, merkitsemällä kaavakartoille vain riittäviin selvityksiin perustuvat lentomelualueet (lentomeluvyöhyke 1 LDEN yli 60 dB ja lentomeluvyöhyke 2 LDEN 55-60 dB).

- Nykyinen merkintä tulisi poistaa Vantaan yleiskaavasta, sillä Vantaan käyttäessään merkintää omassa yleiskaavassaan, luo se painetta muille kunnille käyttää merkintää omissa kaavoissa.
- Lentomelun laskeutumisvyöhyke-merkinnän käyttäminen saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa vaikutuksia niin rakentamiskustannusten nousuun kuin alueiden monipuoliseen hyödyntämiseen.
- Mikäli merkintä jää yleiskaavakartalle, tulee perusteet merkinnän käyttämiselle avata kaavaselostuksessa selkeästi. Oikea esitysmuoto kyseiselle kaavamerkinnälle olisi oikeusvaikutukseton liitekartta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Ylikunnallisten pyöräilyreittien jatkuvuuden kannalta yhteistyö naapurikuntien kanssa on tärkeää. Vantaan kaupunki jatkaa mielellään keskusteluja tällaisten yhteyksien kehittämisestä Keravan kanssa.

Vantaalla lentokoneiden laskeutumisvyöhyke Länsi-Vantaalla on kiitoteiden 1 ja 3 lounaispäässä alueella, joilla lentomelu on voimakasta sellaisina vuorokaudenaikoina, joina on runsaasti laskeutumisia. Alueella on tästä huolimatta täydennysrakentamisen potentiaalia. Vaikka osa laskeutumisvyöhykkeestä jää mallinnetun Lden yli 55 dB alueen ulkopuolelle, voi lentomelu olla vilkkaimpina aikoina häiritsevää. Laskeutumisvyöhyke-merkinnällä asetetaan kiitoteiden jatkeilla laskeutumislinjan alla oleville alueille ääneneristysvaatimus, jolla pyritään turvaamaan riittävä ääneneristys asuinrakennuksissa ja siten mahdollistamaan hyvät asuinolosuhteet samalla, kun varmistetaan lentokentän toimintaedellytysten säilyminen.

Laskeutumisvyöhyke on osoitettu hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) selostuksen liitekartassa. Vantaan yleiskaavassa laskeutumisvyöhykkeeksi on osoitettu Länsi-Vantaalla se osa, joka sijaitsee aivan laskeutumisreittien alla ja kasvaa voimakkaasti täydennysrakentamisen kautta. Merkinnällä varmistetaan uuden rakennuskannan riittävä ääneneristys. Yleiskaavan tavoitteena on ollut mahdollistaa kaupungin kasvun mahdollisuudet ja samalla varmistaa lentokentän kasvun edellytykset sekä lentämisen ympäristöhäiriöiden hallinta.

NRO 12 METSÄHALLITUS

Tiivistelmä lausunnosta

- Metsähallitus muistuttaa, että yleiskaava on luonnonsuojelulain 65§:n mukainen suunnitelma, jonka vaikutukset Natura 2000 -verkostoon on arvioitava. Metsähallitus katsoo, että yleiskaavan yhteydessä ei ole vielä tehty luonnonsuojelulain 65§:n edellyttämää arviointia, jossa kaavan mahdollistamat maankäytön muutokset kunkin Natura2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luotoarvoihin olisi arvioitu laji- ja luontotyyppikohtaisesti asianmukaisella tavalla, ja että arviointi tulee tehdä vielä.
- Metsähallitus katsoo myös, että olisi selkeämpää, että Östersundomin alue rajattaisi pois Vantaan yleiskaavasta, koska Östersundomin kaava on otettu mukaan sellaisenaan, vaikka kaava merkittävästi heikensi suojelun perusteena olevia arvoja, ja on nyt valitusprosessissa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisuista ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa. Yhteisen yleiskaavan osalta valitusprosessi on kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuissa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta. Länsisalmen uuden asuinalueen rajaus ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa ja sen rajaaminen pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

NRO 13 MTK UUSIMAA

Tiivistelmä lausunnosta

Metsien terveys

- MTK ehdottaa, että kaavaselostuksessa noteerattaisiin metsien riittävän hyvän terveydentilan olevan tavoiteltava asia. Metsien terveydentilaan kohdistuviin merkittäviin uhkiin, kuten hyönteistuhoihin, on voitava metsälain alla olevilla aluevarauksilla (M- ja V-alkuiset) reagoida metsälain sallimin keinoin.

Puurakentaminen

- Kaavaselostuksessa todetaan (s. 47), että rakennettaviksi tarkoitetut alueet on määrätty toteutettaviksi vihertehokkaasti, esimerkiksi puita säästäen. Sen sijaan puurakentamisesta ei mainita sanallakaan. Mielestämme puurakentaminen pitäisi nähdä mahdollisuutena kasvattaa pitkäkestoista hiilivarastoa, hyödyntää lähialueen resursseja ja pitää yllä suomalaista puurakentamiskulttuuria.

Luonnonsuojelualueet

- Uusia luonnonsuojelualueita osoitetaan yksityismaille noin 250 hehtaarin alueella. Omistus jakautuu usean kymmenen maanomistajan kiinteistöille. Pidämme ongelmallisena luonnonsuojelualueiden osoittamista SL-merkinnällä ennen kuin alueesta on tehty suojelupäätös. Kaavaan merkitty SL-alue jää rajoittamaan maankäyttöä kaavan voimassaoloajaksi riippumatta siitä, toteutuuko suojelualue kaavan rajauksen mukaisesti. Maanomistajia on lähestytty kirjeitse niin myöhään, että mahdollisiin neuvotteluihin ei ole varattu riittävästi aikaa. Suojelualueiden osalta viitataan METSO-ohjelmaan, joka perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Kaavan suojelualueella ei voida enää puhua aidosta vapaaehtoisuudesta. Olisi neuvoteltava ennen kaavamerkintöjä kartalla. Koska kaavan rajaukset eivät ota huomioon kiinteistöjen rajoja tai maanomistusta, on mahdollista, että suojelumerkinnällä pirstotaan tarpeettomasti pääasiallista maankäyttömuotoa tai tullaan tilanteeseen, jossa pienehkö suojelualue osuu usean kiinteistön alueelle. Tällaisessa tilanteessa on epätodennäköistä, että kukin maanomistaja pääsisi neuvottelemaan kohtuullisesta korvauksesta tai aiheutunut haitta ylittäisi korvausrajaa.
- Selostuksessa todetaan (s. 49), että ”Kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.” Onko näin myös yksityisillä suojelualueita ja ohjataanko asukkaita virkistäytymään näille alueille?

Virkistysalueet, EV-alueet ja luo-alueet

- MTK muistuttaa, että MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.
- Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa sekä mahdollisista korvauskäytännöistä tilanteissa, joissa maata ei voi käyttää kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.
- Luo-merkintä aiheuttaa käytännössä hämmennystä ja aiheuttaa tarpeetonta lisärajoitetta oikeusvaikutteisena merkintänä ja toimisi paremmin informatiivisena merkintänä. Lajiesiintymien merkitseminen oikeusvaikutteiselle liitekartalle rajoittavana tekijänä on ongelmallista siksi, ettei esiintymä ole välttämättä pysyvä, ei noudata kaavan rajausta ja voi muuttua kaavan voimassaoloaikana. Potentiaalisten METSO-kohteiden perusteella ei merkintää myöskään pitäisi tehdä, sillä METSO-ohjelma perustuu maanomistajille vapaaehtoiseen suojeluun ja merkitsemällä kohteita kaavaan rikotaan ohjelman periaatteita. Sama näkökulma koskee myös suojelualueeseen kytkeytyneisyyttä. Tällaisissa tilanteissa vapaaehtoinen suojelu voi johtaa suojelun laajentamiseen viereisille alueille, mikä vie pohjaa suojeluohjelman toteuttamiselta. Liitekartan määräyksestä ei käy ilmi, että luo-merkintä velvoittaa hakemaan MRL 128 § mukaista lupaa osalla alueista myös puunkaatoon.

Ohjeellinen ulkoilureitti

- Ennen ulkoilureitin perustamista yksityismaille on maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut reitin toteutusvaihtoehtojen selvittämiseksi. Samalla sovitaan vastuut ja korvaukset.

Arvokas kulttuuriympäristö (arvokkaat maisema-alueet, pellot)

- Ainoa taloudellisesti järkevä tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on turvata maatalouden harjoittaminen alueella. Mikäli toiminnasta tulee liian rajoitettua ja käytännön kannalta mahdotonta, menetetään nämä monipuolisen maisemankin kannalta tärkeät alueet.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla “Metsät kasvavassa kaupungissa”. Metsien terveydentilan liittymistä yleiskaavaan pohditaan lyhyesti tässä yhteydessä. Puurakentamista aiotaan Vantaalla edistää puurakentamisen linjausten kautta. Asemakaavoilla ohjataan asemakaavoitettavan maa-alueen käyttöä ja siinä yhteydessä määritellään myös, mitä kasvillisuutta tontilla säästetään, ja mitä

istutetaan. Vihertehokkuus on uudenlainen, entistä joustavampi työkalu asemakaavan kasvillisuutta koskevien määräysten tuottamiseen. Vihertehokkuuden määrittelyyn on olemassa laskureita, joita voidaan myös kehittää edelleen. Vihertehokkuuden määrittely asemakaavoissa antaa jatkosuunnitteluun, kuten rakennuslupavaiheen pihasuunnitteluun, monia erilaisia mahdollisuuksia saavuttaa vihertehokkuutta. Puurakentaminen sen sijaan on suoraan rakentamiseen, eikä niinkään maankäytön suunnitteluun, liittyvä tärkeä keino hiilineutraalisuuden saavuttamiseen.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita on osoitettu myös yksityisille maille. Suojelualuevaraus yleiskaavassa rajoittaa alueen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin luonnonsuojeluun, eikä metsälaki ole voimassa SL-alueella, jolloin maanomistaja ei voi saada Kemera-tukea. Maanomistaja voi kuitenkin hakea Metso-tukea. Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Hyväksyttävään yleiskaavan on luonnonsuojelualueiden rajauksia korjattu noudattamaan tarkemmin kiinteistöjen rajoja.

Kiitos luonnonsuojelualueiden virkistyskäyttöä koskevasta hyvästä huomiosta. Korjasimme asian selostukseen: ”Kaikki Vantaan kaupungin omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet, ja valtion omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet niiltä osin kuin valtion laatimissa hoito- ja käyttösuunnitelmissa esitetään, ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.” Yli miljoonan asukkaan pääkaupunkiseudulla ihmiset löytävät tiensä luontoalueille joka tapauksessa ja virkistyskäyttöä on siksi tarpeen ohjata esimerkiksi ulkoilureittiverkostoja suunnittelemalla ja perustamalla.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yleiskaavassa esitetään koko kaupungin viher- ja virkistysalueverkosto. Lähivirkistysalueiden, retkeily- ja ulkoilualueiden ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden varaukset ovat pienentyneet verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin 5 296 hehtaarista 4 498 hehtaariin, eli noin 15 %. Kysyä siis voisi, onko virkistysalueita varattu riittävästi kasvavalle väestölle. Yleiskaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa onkin pohdittu tätä kysymystä.

Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Alueita ei perusteta yleiskaavalla. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Luo-alueet ovat luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvokkaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Kuten muillakin yleiskaavan merkinnöillä ja määräyksillä, luo-merkinnällä ohjataan tarkemman asteista suunnittelua. Määräyksellä ohjataan asemakaavoitusta ja erityisesti kaupungin omilla mailla myös metsän- ja maisemanhoitoa. Sellaisilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, merkinnällä kerrotaan, että alueella on erityisiä luonnon arvoja, ja vaaditaan MRL128§ mukaista maisematyölupaa, jos maastoa halutaan muokata. Luo-alueita (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvaikutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-merkintä ei velvoita hakemaan MRL 128 § mukaista lupaa puunkaatoon. Sen sijaan SL-, VL-, VR- ja EV-alueilla maisematyölupaa on haettava puunkaatoon. Virkistysalueiksi varatuilla alueilla maisematyölupaa puiden kaatoon vaaditaan, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Yleiskaavassa esitetään ulkoilureittien sijainniltaan ohjeellinen verkosto. Reittien suunnittelu ja siinä yhteydessä yhteistyö maanomistajien kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yksityisille maille reittejä perustettaessa Vantaalla on mm. käytetty ulkoilulain mukaista ulkoilureittitoimitusta.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 14 PUOLUSTUSVOIMAT

Tiivistelmä lausunnosta

- Puolustusvoimat on lausunut yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan asiakirjalla BN17984 27.11.2017, jossa on pyydetty huomioimaan yleiskaavaan yleismääräys tuulivoimaloista:
- *”Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista koko kunnan alueella tulee aina pyytää erillinen lausunto puolustusvoimien Pääesikunnalta.*
- *Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pientuulivoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.”*

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaalla yleiskaavassa ei esitetä korkeusrajoituksia ilmailun tai tuulivoimaloiden osalta, vaan ne esitetään asemakaavoissa tai rakennusluvissa. Lentoliikenteen turvallisuuden vuoksi lentokentän lähistöllä on asetettu rajoituksia rakentamisen korkeudelle. Lentokentän lentoesterajoituspinnat on kuvattu yleiskaavaselostuksen liitteessä 6.

NRO 15 SIPOO

Tiivistelmä lausunnosta

- Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen Hämeenlinnan väylälle asti (maantien 152 jatke) on kannatettava, seudullisesti merkittävä hanke. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisu ei riittävästi huomioi Kulomäentien (mt 152) toimimista osana tätä seudullisesti keskeistä poikittaista liikenneyhteyttä. Kulomäentien osoittaminen vain paikalista liikennettä palvelevana väylänä, jolle on osittain osoitettu katukuvan kehittämisvyöhyke -merkintä, on ristiriidassa seudullisten kehittämistavoitteiden ja ylemmän asteisten kaavojen (Uusimaa-kaava 2050) kanssa. Vantaan yleiskaavaratkaisulla ei tule heikentää tieyhteyden toimintavarmuutta.
- Kulomäentien (mt 152) kaavamerkintä tulee muuttaa siten, että se huomioi paremmin raskaan liikenteen ja elinkeinoelämän tarpeet sekä tieyhteyden roolin jo nyt osana seudullista liikenneverkkoa, eikä heikennä sen nykyistä asemaa.

- Sipoon kunta muistuttaa, että tiemaksujen toteuttamiseen liittyen on tehty vasta selvityksiä eikä niiden toteuttamisesta ole poliittista päätöstä tai sopimusta. Tämä on mainittu myös Vantaan yleiskaavaselostuksessa. Tästä syystä kaavaratkaisua ja sen toteutuspolkua ei voi perustaa ainoastaan tiemaksujen toteutumisen varaan. Sipoon kunta pitää tarpeellisena, että osana Vantaan yleiskaavatyötä on esitettävä myös vaihtoehtoinen kaavaratkaisun toteutuspolku ilman käyttöön otettavia tiemaksuja.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavatyötä ohjaavassa voimassa olevassa maakuntakaavassa Kulomäentie on seututie, joka ”voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena”. Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) Kulomäentie on seudullisesti merkittävä tie tai katu, jolla on merkitystä tavaraliikenteen tai joukkoliikenteen reittinä. Jälkimmäistä ei ole tarkoitus heikentää. Vantaan yleiskaavaratkaisu mahdollistaa edelleen seudullisen liikenteen sekä raskaan liikenteen läpiajon Kulomäentiellä ja Liikenneyhteys-merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.” Raskaan liikenteen määrää tiellä ei kuitenkaan haluta lisätä, koska Kulomäentie on jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä ja tämä on myös Uudenmaan ELY-keskuksen kanta. Yleiskaava osoittaa Vantaan maankäytön tavoitetilan vuonna 2050 ja yhteyttä onkin tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi kaavan tavoitevuoteen mennessä.

Vuoden 2018 lopulla on valmistunut Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet -selvitys (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018), jossa on tarkasteltu ja luokiteltu seudun tieverkkoa vuosien 2030 ja 2050 tilanteissa. Kyseisessä selvityksessä Kulomäentietä ei ole esitetty osana tieverkkoa eikä sitä siis ole nähty osana keskeisimpiä valtakunnallisen ja pitkämatkaisen tavaraliikenteen reittejä. Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tämä reitti ja Kehä IV on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä tie -merkinnällä ensisijaisesti maantien 148 kautta. Vantaan yleiskaavan ratkaisut tukevat tätä tarkoitusta ja merkinnät ovat myös johdonmukaisia edellä mainitun selvityksen kanssa.

Aiempien selvitysten mukaan Bastukärrin työpaikka-alueen liikenteen tulisi ensisijaisesti ohjautua maantien 148 kautta länteen tai tietä 1521 (Jokivarrentie) pitkin Lahdenväylälle.

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty

yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Vantaan yleiskaava mahdollistaa kaupungin melko voimakkaankin kasvun, mutta suurin osa kasvusta sijoittuu vaikutusten arvioinnin mukaan kestävän liikkumisen vyöhykkeille. Vyöhykkeet muuttuvat liikennejärjestelmän vaikutuksesta ja yleiskaavan ratkaisuista vyöhykkeitä laajentaa muun muassa Vantaan ratikka. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2050 ja huomioiden muun muassa Vantaan kaupungin sekä yleiset hiilineutraalisuustavoitteet, kasvu ei voi samassa suhteessa lisätä henkilöautoilua. Liikenne-ennusteiden mukaan matkamäärien kasvu painottuukin jalankulkuun, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen.

Joukkoliikennehankkeiden lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa myös tie- ja katuverkon kehittämisen ja monilla pääväylillä onkin varauduttu esimerkiksi kolmansiin kaistoihin liikenteen sujuvoittamiseksi.

NRO 16 SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC OCH NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND (SLC NYLAND)

Tiivistelmä lausunnosta

- Luonnonsuojelua ei pidä toteuttaa kaavalla, vaan luonnonsuojelulain mukaisin menettelyin.
- Suojelualuemerkinnästä ei saa aiheutua maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Siltä osin, kun suojelualueiksi on osoitettu muitakin alueita, kuin LSL:n suojeltuja tai lakiperusteisesti suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, kaavamerkinnät tulee poistaa kaavaehdotuksesta. Suojelualuemerkinnän lisääminen talousmetsäalueille, joiden suojelukriteerien täyttymistä ei ole yksiselitteisesti voitu osoittaa, sotii perustuslain kohtaa vastaan, jossa turvataan oikeus hyödyntää omaisuuttaan.
- Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensaatioon suojelluille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. Suojelualuemerkintä kaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Periaatteena pitää olla ensin suojelupäätös, sitten vasta merkintä kaavaan. Suojelualueista ja luontoarvoista tehdyt selvitykset eivät ole riittäviä ja ajan tasalla. Kaavamerkintöjen vaikutusarviointi metsätalouden osalta on myös ollut puutteellinen ja arvioinnin valmistuttua sen tulokset on huomioitava kaavassa.

- Maa- ja metsätalouden harjoittaminen ja kehittäminen pitää varmistaa myös siellä missä luo-merkintä. Luo-merkintä toimisi paremmin informatiivisena merkintänä. Kaikki maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitetut alueet pitäisi merkitä M tai MT-merkinnällä.
- Yksityismaita ei pidä osoittaa virkistysalueiksi ilman erittäin painavia perusteita. Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa, sekä mahdollisista korvauskäytännöistä.
- MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.
- Kaavan mahdollisista rajoituksista ja vaikutuksista yksityismaille on maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut ja sovittava mahdollista korvauksista.
- Järkevin tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on turvata maatalouden harjoittaminen alueella.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla “Metsät kasvavassa kaupungissa”.

Luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ihmiskuntaa uhkaava ilmiö. Vantaan kaupunki on halunnut reagoida tähän uhkaan varaamalla ekologiselle verkostolle tilaa kasvavassa kaupungissa. Ekologisen verkoston rungon muodostavat luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet. Luonnonsuojelualueiden varaaminen yleiskaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain hengen mukaista.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita (SL) on osoitettu myös yksityisille maille.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä. Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös valmisteilla olevassa maakuntakaavassa (hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020).

Luo-alueita (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvaikutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-alueet ovat luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvokkaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Alueita koskee MRL128§ maisemalupavaatimus silloin, kun kyse on maaston muokkaamisesta. Virkistysalueiksi varatuilla alueilla maisematyölupaa puiden kaatoon vaaditaan, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunkiseutua. Tilaa tarvitaan rakentamiselle ja asukkaiden virkistykselle. Metsätalous on vähitellen väistyvä maankäyttömuoto tällaisella alueella. Luonnonsuojeluun taas alueita halutaan varata luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja samalla julkisesti omistettuja luonnonsuojelualueita voidaan kehittää virkistyskäyttöön luontoarvoja suojellen. Maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitetut alueet on merkitty maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) - tai maatalousvaltainen alue (MT) -merkinnällä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yksityisessä omistuksessa olevat virkistysalueet ovat kuitenkin edelleen virkistyskäytössä vain jokamiehenoikeudella. Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kaavojen luonnonsuojelualueiden toteuttaminen on pääosin valtion asia. Vantaan kaupungin kanssa neuvottelut käydään ja korvauksista sovitaan joko maanhankinnan prosessissa tai maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä. Tähän mennessä kaupunki on esimerkiksi tarjoutunut ostamaan hakkuuhakemusalueita, joilla on luonnonsuojeluarvoja. Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on arvioitu vaikutuksia metsätalouteen.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 17 SLC NYLANDIN PAIKALLISOSASTO HELSINGE

Tiivistelmä lausunnosta

- Meille, jotka harjoitamme maa- ja metsätaloutta ammatiksemme Vantaalla, talousmetsä on osa liiketoimintaamme ja talouttamme. Me hoidamme talousmetsiämme säännönmukaisia käytäntöjä noudattaen. Me omistamme istutettuja metsiä, nuoria metsiä, harvennettuja metsiä ja metsiä, jotka pian kohtaavat päätehakkuun. Yhdistävä tekijä talousmetsiemme välillä ovat hyvin hoidetut metsäkuviot läpi koko Vantaan alueella.
- Me vaadimme, että talousmetsät, jotka evät kuulu luonnonsuojeluohjelmaan, eivät saa SL-merkintää yleiskaavaan Vantaalla. Maanomistajan tulee saada täysi korvaus niistä rajoituksista ja tappioista, jotka yleiskaavan merkinnät tuovat mukanaan.
- Omaisuus on turvattu Suomen lainsäädännön mukaan (mm. perustuslaki). Jos suojelualue ei ole määritelty valtion tai ELY-keskuksen toimesta, on kunnan maksettava korvaus maanomistajalle.
- Kaupunki on 15 vuoden aikana itse tuhonnut suuret ja yhtenäiset metsäalueet lentokentän eteläpuolella logistiikkakeskusten tieltä pois. Nyt tuntuu siltä, että yksityisten metsämaat suojataan SL-merkinnällä ja, että yksityisiltä metsänomistajilta viedään oikeus harjoittaa talousmetsää. Useat maa- ja metsätilat Vantaalla ovat entuudestaan kuormitettuja teiden ja lentokenttien rakentamisen seurauksena.
- Luonnonsuojelulaki vaatii maanomistajan hyväksynnän niin aluerajauksen kuin maksettavan korvauksen osalta. Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensaatioon suojatuille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. SL-merkintä Vantaan yleiskaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Tämä johtaa siihen, että maanomistajalla on epävarmat ajat edessään odotellessaan päätöstä siitä, täyttyvätkö luonnonsuojelun kriteerit vai ei ja, että onko hän oikeutettu kompensaatioon.
- Metsien monimuotoisuus turvataan parhaiten vapaaehtoisilla luonnonsuojelutoimenpiteillä, kuten esimerkiksi Metso-ohjelmalla. Aikarajoitteisten vapaaehtoisten suojelualueiden ei tule saada SL-merkintää yleiskaavaan. Metsälaki ei ole voimassa SL-alueilla. Tällöin maanomistajalla ei ole oikeutta Kemera-tukeen. Metsätuholaki ei myöskään ole voimassa. Tällöin metsänomistaja ei ole velvollinen korjaamaan vioittuneita puita metsästä pois. Jos metsälaki olisi voimassa, olisi maanomistaja

velvollinen korjaamaan vioittuneet puut metsästä ja välivarastoista, kuten metsälajissa 1087/2013 6 § on todettu. Vioittuneet puut voivat levittää metsätauteja naapurimetsiin ja virkistysalueille. Talousmetsät kaupungin hoitamattomien virkistysalueiden läheisyydessä huolettaa erityisen paljon. Kuka on korvausvelvollinen?

- Maa- ja metsätaloudella on tärkeä rooli hiilen sidonnassa ja kun halutaan saavuttaa hiilineutraali yhteiskunta. Hyvin hoidetut kasvavat metsät ovat paras hiilinielu ja viehättävämpi virkistysalue kuin hoitamaton metsä. Meidän mielestämme liian paljon yksityisomisteisia talousmetsiä on varattu virkistysalueiksi yleiskaavassa. V-merkintä ei ole tarkoitettu suurille alueille. Yksityisiä maita ei tule merkitä virkistysalueiksi ilman painavaa syytä. Jokamiehen oikeus tuo maa- ja metsätalousmaille haittatekijöitä, joten virkistyskäyttö tulee ohjata alueille, jotka valtio, kunta tai yhdistykset omistavat tai hallitsevat. Vaadimme myös, että jalka- ja pyörätiet tai ulkoilureitit jokien varsilla meidän metsissämme poistetaan Vantaan yleiskaavaehdotuksesta. Vaadimme, että ekoloogiset runkoyhteydet poistetaan yksityisomisteisista metsistä. Maa- ja metsätaloudella on osa ja suuri merkitys, jotta kulttuuriympäristö ja kulttuuriperintö säilytetään kaupunkimaisemmassa ympäristössä. Me emme saa unohtaa, että maa- ja metsätalouden ansoista meillä on kulttuuriympäristö kaupungissa. Merkinnät yleiskaavassa alueille, jotka ovat tärkeitä kulttuuriympäristölle tai maisemansuojelulle, eivät saa uhata aktiivista maa- ja metsätaloutta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla “Metsät kasvavassa kaupungissa”.

Luonnon monimuotoisuuden häviäminen on ihmiskuntaa uhkaava ilmiö. Vantaan kaupunki on halunnut reagoida tähän uhkaan varaamalla ekologiselle verkostolle tilaa kasvavassa kaupungissa. Ekologisen verkoston rungon muodostavat luonnonsuojelualueet ja ekologiset yhteydet. Luonnonsuojelualueiden varaaminen yleiskaavassa on maankäyttö- ja rakennuslain hengen mukaista.

Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita (SL) on osoitettu myös yksityisille maille.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä.

Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050, hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020).

Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunkiseutua. Tilaa tarvitaan rakentamiselle ja asukkaiden virkistykselle. Metsätalous on vähitellen väistyvä maankäyttömuoto tällaisella alueella. Luonnonsuojeluun taas alueita halutaan varata luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja samalla luonnonsuojelualueita voidaan kehittää virkistyskäyttöön luontoarvoja suojellen.

Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitojia, mutta vanhat metsät ovat merkittäviä hiilivarastoja ja sitovat myös edelleen hiiltä. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahopuun väheneminen, metsien puulajisuhteiden muutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen. Suojelualueiksi varatuissa metsissä on yleensä monilajinen ja moni-ikäinen puulajisto ja hyönteislajisto, joiden joukossa on myös tuholaisten luontaisia vihollisia. Hyönteistuhojen mahdolliset korvaukset maanomistajalle määrittyvät lakien mukaan.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yksityisessä omistuksessa olevat virkistysalueet ovat kuitenkin edelleen virkistyskäytössä vain jokamiehenoikeudella. Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen. Kaavojen luonnonsuojelualueiden toteuttaminen on pääosin valtion asia. Suojeluun varatuille alueille on mahdollista hakea Metso-tukea. Vantaan kaupungin kanssa neuvottelut käydään ja korvauksista sovitaan joko maanhankinnan prosessissa tai maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä. Tähän mennessä kaupunki on esimerkiksi tarjoutunut ostamaan hakkuuhakemusalueita, joilla on luonnonsuojeluarvoja.

Yleiskaavassa esitetään ulkoilureittien sijainniltaan ohjeellinen verkosto. Reittien suunnittelu ja siinä yhteydessä yhteistyö maanomistajien kanssa jatkuu tarkemman asteisessa suunnittelussa. Yksityisille maille reittejä perustettaessa Vantaalla on mm. käytetty ulkoilulain mukaista ulkoilureittitoimitusta.

Yleiskaavan ohjeellisen ekologisen runkoreitistön ajatus on mahdollistaa kytkeytyneisyys eri luonnonsuojelualueiden välillä eli mahdollistaa eliölajien liikkuminen ensisijaisesti metsäisiä reittejä pitkin. Paikoitellen nämä ohjeelliset yhteydet on osoitettu yksityisten maanomistajien alueiden kautta. Ekologisten runkoyhteyksien kohdilta ei vaadita maankäyttö- ja rakennuslain 128§:n mukaista maisematyölupaa, koska niiden sijainti ei yleiskaavassa ole tarkka.

Virkistysalueiksi varatuilla alueilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Voimassa olevan yleiskaavan virkistysalueita on palautettu maatalousvaltaisiksi alueiksi arvokkaan kulttuuriympäristön alueilla juuri siitä syystä, että viljelymaisema säilyy maataloutta harjoittamalla.

NRO 18 SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO, UUDENMAAN PIIRI JA VANTAAN YHDISTYS RY.

Tiivistelmä lausunnosta

- Suurin osa lausunnonantajan kaavaluonnoksesta antamista esityksistä, jotka koskivat yksittäisiä aluevarauksia, sekä ehdotus kaavan pohjaksi tarvittavien luontoselvitysten täydentämisestä, oli jätetty huomioimatta ehdotuksen valmistelussa. Lausunto keskittyy toimivan viherrakenteen säilyttämisen sekä arvokkaiden luontokohteiden riittävän turvaamisen kannalta olennaisiin kysymyksiin ja uusii valtaosan luonnoksen sisällöstä.
- Kaavan jatkotyöstölle ehdotetaan lisäaikaa, joka mahdollistaisi tarvittavien lisäselvitysten teon, keskeisimpänä vuoden 2007 yleiskaavasta siirtyviin asemakaavoittamattomiin metsäalueiden rakentamisvarauksiin.
- Kaavan kasvutavoitteista aiheutuva metsämaiden mittava tuhoutuminen ei ole saanut samanlaista huomiota kuin ruuhkat ja joidenkin lähivirkistysalueiden nakertuminen. Vantaan keskeisen vahvuuden eli hyvän viheralueverkoston säilymisen

kannalta on kaikki perusteet laskea asukasmäärätavoitetta esimerkiksi 300 000–320 000 asukkaaseen, myös työpaikkatavoitteiden tulisi olla maltillisempia.

- Kaavan viherrakenteen työkalupakkia eli suojelualueet, luo-alueet, erilaiset virkistysalueet sekä ekologiset runkoyhteydet, pidetään onnistuneena. Onnistuneena pidetään myös suojelualueiden varaamisen perinteen jatkamista, luo-alue-merkinnän säilyttämistä, ekologisten runkoyhteyksien tuomista oikeusvaikutteiselle kaavakartalle ja pienvesiluonnon suojelun kaavallista tehostamista.
- Kritiikkiä saavat samoja luontoalueita koskevat ristiriitaiset suojelualuevarauksille ja vesistöjen varsille osoitetut. Kritiikkiä ansaitsee se, että yleiskaavan kautta ollaan synnyttämässä turhan paljon tilanteita, joissa samoja luontoalueita koskevat erilaiset, tavoitteiltaan ristiriitaiset kaavavaraukset, ohjeelliset reittivaraukset sekä ominaispiirre- ja kehittämismerkinnät. Varsinkin suojelualuevarauksilla sekä vesistöjen varsilla on luotu runsaasti selkeitä kaavallisia ristiriitatilanteita luontoarvojen säilyttämisen ja virkistyskäytön kehittämisen välille.
- Kaavan luontotietopohjaa pidetään riittämättömänä. Kaavassa esitetään useampia tuhansia hehtaareja sellaisia rakentamisvarauksia, joiden luontoarvoista ei ole varsinkaan mahdollisten luontotyyppiarvojen osalta olemassa mitään dokumentoitua 2000-luvun selvitystä. Kaavaa tehtäessä ei selvästikään ole huomioitu edes kaikkea olemassa olevaa kaupungin omaa luontotietoa, muun muassa kaupungin omistamien metsien metsänhoitosuunnitelmien luontotietoja. Lausunnossa esitetään hanketta, jossa käydään läpi ne laajemmat viheralueet, joiden luontotietopohja on vähäinen ja joihin ollaan osoittamassa rakentamisvarauksia, tieyhteyksiä, uusia ulkoilureittejä, uusia ratsastusreittejä, uusia kaasuputkia tai uusia voimalinjoja.
- Kaavan mahdollistama metsämaan tuleva väheneminen ja pirstoutuminen katsotaan liian voimakkaaksi. Esitetään rakennettavien alueiden määrän vähentämistä noin kolmanneksella, lausunnon aluevarauskohtaisissa huomioissa esitetään noin 40 aluetta, joilla rakentamisvarauksia tulisi perustellusti vähentää luonto- ja virkistysarvojen takia, mm. Kehä, IV linjaus, Tikkurilantien jatkon tielinjaus.
- Tikkurilan keskuspuisto esitetään rajattavaksi omalla kaavamerkinnällä, joka kattaa yhtenäiset virkistys- ja suojelualueet etelästä Koivuhaasta pohjoiseen Korson koillisosan Ankkalampien alueeseen asti.
- Kaikkia yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät lausunnonantajan arvion mukaan luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset. Kuitenkin joidenkin alueiden laajentamista ja joukkoa uusia suojelualuevarausalueita esitetään lausunnon kohdekohtaisissa huomioissa.
- Lausunnossa esitetään poistettavaksi kaavan suojelualuevarauksille osoitettu kaavamääräystä, joka sallii ulkoilureittien rakentamisen, kunhan luontoarvot eivät vaarannu. (”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu”).

- Suojelualueille ja -varauksille osoitettujen ulkoilureittien ja ohjeellisten ratsastusreittien määrää pidetään kohtuuttoman suurena ja olevan ristiriidassa yleiskaavan suojelualueille esitetyn yleisen, ulkoilureittien luontoarvojen huomiointivelvoitetta koskevan suunnittelumääräyksen kanssa. Haitallisimmat ja toteuttamiskelvottomimmat ovat lausunnonantajan mukaan Pitkäsuon täyttömäen eteläpuolen reitit, Vestra-Herukkapuron suojelukokonaisuuden reitit, Raappavuoren pohjoisosan uusi reitti ja Hagakärrsbergenin SL-varauksen halkaiseva reitti. Myös Sipoonkorpeen suunniteltu liikaa ulkoilu- ja ratsastusreittejä, vaikka reitit tulisi suunnitella hoito- ja käyttösuunnitelmaprosessin kautta. Lausunnonantaja katsoo, että ohjeelliset ulkoilureitit eivät perustu riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin, niille ei ole ELY-keskuksen hyväksymää reittisuunnitelmaa. Esitetyt uudet reitit olisivat lausunnonantajan mukaan poistettavissa ongelmitta.
- Kaavaan osoitetut luo-alueet ovat lausunnonantajan mukaan perusteltuja, erityisen kiitoksen saa puroluonnon huomiointi. Joidenkin luo-alueiden tulisi kuitenkin olla laajempia, ja joitakin arvokkaita kohteita vielä puuttuu, joidenkin kohteiden tulisi olla SL-alueita luo-alueen sijaan.
- Ekologiset runkoyhteydet pääosin tunnistettu hyvin, taustaselvitys on erinomainen, mutta niistä puuttuu länsi-itäsuuntainen yhteys Aviapoliksen itäosan Tikkurilantien pohjoispuolella Kytökalliolta Aviabulevardin ylitse itään Pyttisbergetille.
- Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen merkintää selkeitä luontoarvoja omaavilla jokiosuuksilla merkintää pitäisi vähentää. Merkintä on syytä poistaa Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueeseen sisältyvä osa Keravanjoen varresta. Vähintäänkin kaavamääräystä tulee muokata siten, ekologisen runkoyhteyden alueella sijaitsevilla osuuksilla virkistyskäytön kehittämisessä tulee painotetusti huomioida kyseisen yhteyden luonnonsuojelubiologisen laadun säilyttäminen.
- Lausunnonantaja on kommentoinut 75 yksilöityä maankäyttöratkaisua, ja toimittanut niihin liittyvät karttatäsmennystä 1.9.2020. Kommentit 75 yksilöityyn maankäyttöratkaisuun, esitetty suuralueittain alla.

- Myyrmäen alueelle esitettyjä muutoksia
    - Raappavuoren suojelualuevarauksen lounaispuoliset A-alueet VL-alueeksi.
    - Kaivokselan länsiluoteispuoliset metsäiset alueet lähivirkistysalueena.
    - Mätäojanlaakson suojelualueen viereen ei ole järkevää osoittaa viljelypalstaa.
    - Linnaistenmetsän SL-varausta syytä laajentaa koillisosasta.
    - Pöllökallio, esitetään luo-kohteeksi.
    - Furumossen-Tuomiston SL-alueen ja Lammaslammen välinen arvometsä, AP-varausta supistetaan.
    - Lammaslammen luo-rajaukseen tulisi sisällyttää Lammaslammen lounais- ja länsipuoliset rantaluhdat ja -lehdot.

- Variston sähköasema, ET-varauksen esitetyn laajennuksen poistamista.
- Askistonmetsän luo-aluerajaukseen tulisi sisällyttää koillisosan monipuoliset vanhat ja varttuneet metsät.
- Pitkäjärven SL-suojeluvaraukseen on perusteltua laajentaa.
- Koivurinteen luo-alue laajennus etelässä Vihdintien yli kiinni Timmermalmin suojelualueeseen.
- Friimetsän suojelualuetta syytä laajentaa etelälounaispuolelta.
- Karhusuo esitetään nimettäväksi Karhusuo-Tyttömäeksi Petikon luo-aluetta tulisi laajentaa.
- Alkärrin suojelualueeseen esitetään laajennusta.
- Tikkurilantien jatkon tielinjausta esitetään poistettavaksi.
- Petikonhuipun täyttömäen jatkokäyttö, esitetään luontoarvojen huomiointia koskeva kehittämistavoitteen sisällyttämistä osaksi täyttömäen jatkokäytön suunnittelumääräyksiä.
- Herukkapuron laakson VU-varaus, todetaan että Pyymosan laakso kuvaisi paremmin varauksen sijaintia. Esitetään VU-alueen supistamista kattamaan vain keskiosan eli nykyisen golf-kentän.

- Kivistön suuralueelle esitettyjä muutoksia
  - Petikon VR-aluetta syytä laajentaa (luo-alueet, kuntorata ja ulkoilumaja mukaan).
  - Petas-Vehkalan alueilla esitetyt yli 70 ha esitetty TY- ja TP-varaukset syytä esittää säilyttävillä varauksilla, sekä Tyttömäen SL-varausta on syytä idässä ja kaakossa laajentaa.
  - luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin metsiin, varauksia pidetään luontoarvojen kannalta yleiskaavaehdotuksen ongelmallisimpina.
  - Vestra-Herukkapuron SL-aluetta tulisi laajentaa.
  - Kivistön alueen metsät, Kehäradan ja Tikkurilantien välinen metsäalue AC-alueen sijasta VL/luo-alueeksi. Murronpuiston, Lippupuiston sekä Kivistönkorventien itäpuolisen yhtenäisen metsäalueen säilyminen varmistaa nykyistä säilyttävämmillä merkinnöillä.
  - Lapinniityn luo-aluetta on syytä laajentaa.
  - Sotilaskorven SL-alueen länsilounaispuolella oleva AP-alue a liian laaja ja tulisi osoittaa VL-alueena tai mieluiten VL/luo-alueena.
  - Linnan joenvarsimetsän yk 2007:n luo-alue tulisi osoittaa SL-varauksena.
  - Yli-Kistolan uutta luo-aluetta tulisi laajentaa koillisessa.
  - Lavangon VU-aluevarausta on syytä supistaa.
  - Kiilan VU-aluevarausta esitetään poistettavaksi ja sille haetaan uusi sijainti.
  - Lamminsuon kaakkoispuolen metsän SL-aluevarausrajausta tulisi laajentaa.

- Syväojan suojelualuevarauksen ja Sompiontien välissä oleva liito-oravankin käyttämä sekametsäalue tulisi kaavoittaa joko osaksi SL-aluevarausta tai VL-alueeksi.
- Konkoonkalliot M/luo-alue tulisi muuttaa SL-varaukseksi.
- Palokallion kaupungin omistamat osat luo-alueesta on perusteltua M/luo-alueen sijaan esittää SL-varauksena, myös pohjoisempana olevia yksityismaisen osia.
- Rauhamaan metsä SL-varausta olisi syytä laajentaa.
- Kehä IV -kaavavaraus tulee joko poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti osoittaa ohjeellisena linjauksena. Mikäli tievaraus esitetään yleiskaavassa, pitää olla tiesuunnitelma, joka sisältää a) kaikki vaadittavat vihersillat, nyt vain Josvaholm ja Tuusulanjoen kohta b) siltajärjestelyt, jotta lähteikkö ei vaurioidu c) tielinjauksen tunnelointi Königstedtin vuoren alueella, tunneli pitää merkitä myös kaavaan. Esteeksi tulee nähdä myös huoltoasemakompleksin rakentaminen Kehä IV:n ja Hämeenlinnanväylän risteysalueen tuntumaan.

- Aviapoliksen suuralueelle esitettyjä muutoksia
  - Silvolanmetsän suojelualueen koillispuolinen AP-varaus VL-alueeksi.
  - Hagakärrsbergenin ja lähiympäristön huomiointi, Hagakärrbergenin sl-alue on rajaus liian suppea. Luo-alueen piiriin tulisi liittää myös Hakasuontien länsipuolinen VL-alue. Myös Blåbärskärrbergetin voisi laajentaa itäpuolella kaupungin haapavaltaisella metsäkuviolla 3125. Alueen poikki esitetyn liikenneyhteyden tunnelinosuutta tulee pidentää pohjoisessa noin 250 metrillä, siten että uusi varaus kulkee tunnelissa koko metsäalueen osalta, alueen virkistyskäyttöarvon takia.
  - Tammiston luonnonsuojelualuetta kannattaisi laajentaa sen lounaispuolella.
  - Viinikan luo-alue tulisi osoittaa SL-alueeksi luo-merkinnän sijaan.
  - Plootukallion virkistysalueeseen esitetään laajennusta.
  - Kytökallion ja Pyttisbergetin yhdistävä ekologinen yhteys puuttuu.
  - Pyttisbergetin virkistysaluetta tulisi laajentaa etelälounaassa, etelässä ja kaakossa arvokkain alue on vanhan metsän alue Pyhtäänkorvenkujan ja Tikkurilantien risteyksen Pohjoisluoteispuolella ja Pytinojan lehto- ja kangasmetsät. Liito-oravan ydinalue myös täällä (Savola K. 2020).

- Korson ja Koivukylän suuralueelle esitettyjä muutoksia
  - Vierumäen luo-aluetta tulisi laajentaa eteläpuolen lehto- ja kangasmetsillä, myös luonnontilainen lähde puuttuu.
  - Vierumäen metsä, esitetään TY-varauksen pienentämistä kaupungin metsien poistamisella aluevarauksesta.

- Myllyniitynojan luo-alue pitäisi laajentaa lännessä Lehmustontiehen, pohjois-luoteispuolen A-aluevarauksen eteläosa VL-alueeksi noin 100 m leveän kaistan verran. Tilhitien ja Savimaantien AP-varaus VL-alueeksi.
- Anttilanpuiston alueen AP-alue tulisi pienentää, osoittaa siitä puolet VL-alueeksi.
- Metsolansuon VL-aluevarauksen ja Lahdenväylän väliset asemakaavoittamattomat metsä muutettava VL-alueeksi, ET-aluevaraus syytä poistaa.
- Leppäkorven VL-alue rajataan Lumikkopuiston kohdalta etelään Leppäkorventielle ulottuva Lähivirkistysaluekaistale.
- Siimapuisto-Karppipuisto-Ahvenpuisto-Siikapuiston kokonaisuus, virkistysalueena (VL) säilyvien metsien määrää lisätään olannaisesti.
- Heinäsirkanpuisto ja Lukkipuisto esitetään osoitettavaksi yleiskaavassa VL-varauksella.
- Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alue, esitetään luo-alueen laajentamista.
- Esitämme Leinelän pohjoiskoillispuolisten sekä Rekolanmäen alueiden osoittamista yleiskaavassa lähivirkistysalueina vähintään vuoden 2007 yleiskaavan laajuudessa.
- Simokylän urheilupuisto, selostuksesta ei käy ilmi urheilurakentamisen laajuus, mutta se tulisi rajoittaa avoimelle maatalousalueelle max.n.8 ha, jos urheilurakentaminen enemmän kuin 5-6 ha, merkintä pitää poistaa.
- Kylmäojan metsän luo-alueeseen tulisi liittää se etelä- ja kaakkoispuolen noin 15 ha metsäalue. Esitetään suojelualueharkintaa em. 23 ha luontoalueelle, koska Tikkurilan ympäristöstä puuttuvat SL-alueet. Vähintäänkin luo-alueena.

- Tikkurilan suuralueelle esitettyjä muutoksia
  - Simonkyläntien itäpuolen metsät VL-alueeksi.
  - Simonkylän koulun itäpuolen Simpparinmäen A-varaus VL-kokonaisuuteen.
  - Simonkallion Maitikkapuisto syytä osoittaa virkistysalueeksi.
  - Kaikki perusteet täydentää luo-aluetta Kylmäojan varrella ja lähilehdoilla pohjoisessa rataan ja Kylmäojan luo-alueen länsireunaan asti.
  - Hanabölen peltoalueen etelä- ja itäosan metsät, alueelle kannatta vakavasti harkita kaksiosaista luo-aluetta.
  - Kuninkaalan Variskallio, luo-alueeksi.
  - Kuninkaalan Untipakka syytä osoittaa virkistysalueeksi.
  - Kalkkikallion suojelualuevaraukseen syytä osoittaa SL-varauksella siihen pohjoispuolelta.

- Hakunilan suuralueelle esitettyjä muutoksia
  - Kuusijärven esitetty luo-alue ei ole riittävä, etelä- ja lounaispuoliset metsät osoitetaan SL-alueena, vähintäänkin luo-alueena.
  - Oravamäki, AP-varaus syytä muuttaa VL/luo-alueeksi.
  - Nissaksenpuisto-Saagapuisto, esitetään että luo-aluetta (Itä-Hakkilanojan ala-juoksu ja Liinapelto) täydennetään tällä arvokkaalla metsäalueella.
  - Rukinpyörän alue, esitetään että Palttinatien eteläpuolelle kaavoitetaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen lähivirkistysalue, joka turvaa ekologisen kytkeytyneisyyden säilymisen.
  - Kelokallio, perusteltuna kaavoittaa VL/luo-alueeksi (nyt pelkkä VL).
  - Fazerintien, Länsimäen sekä Metsätien väliset metsät, esitetään T/AP varauksen sijaan VL-aluetta (karttaliite).
  - Kuussillan luo-alue.
  - Långmossen, A-varauksen sijaan VL/luo-merkintä.
  - Myllymäki, esitetään SL-aluevaraukseksi.
  - Länsisalmen alueen maankäyttö on valtaosin nykyisten lainvoimaisten maakuntakaavojen vastainen. Raskasta rakentamista esitetty Sipoonkorven ja Mustavuoren välisen nykyisen laadukkaan metsäekologisen yhteyden päälle. Korvaava yhteys esitetty lännempänä. Rakentamisen alle jää myös Länsimetsän SL-varaus ja sen eteläpuolen luo-alue. Kaavan ratkaisua ei siten voida pitää hyväksyttävänä.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Lausunnossa on esitetty lisäaikavaatimus yleiskaavan laadintaan, mutta näin ei ole tarkoitus toimia vaan pitäytyä yhden valtuustokauden mittaisessa prosessissa. Kaavan hyväksyminen etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti kaupunginvaltuustoon vuoden 2020 lopulla.

<u>Kasvun mitoitus</u>
Vantaa on osa Suomen voimakkaimmin kasvavaa ja kaupungistuvaa aluetta, pääkaupunkiseutua. Yleiskaavan tavoitteita varten laadituissa väestö- ja työpaikkaskenaarioissa Vantaan kasvun ennustetaan jatkuvan vahvana tulevina vuosikymmeninä. Kaupungin tulee varautua kasvuun ja yleiskaavan tehtävänä on mahdollistaa se, vaikka todellisuudessa kasvu voi olla hitaampaa. Yleiskaavan väestö- ja työpaikkakasvuennusteet ovat linjassa seudullisten MAL- ja maakuntakaavan selvitysten kanssa.

Kaavan luontotietopohja

Kaavaratkaisun kannalta keskeisiä selvityksiä löytyy Vantaan yleiskaava 2020:n nettisivulta https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020 kuten Vantaan ekologiset yhteydet -selvitys, jonka pohjalta kaavaan on tuotu ekologisen runkoyhteyden merkintä sekä Uudet suojelu- ja luo-alue-ehdotukset suuralueittain –selvitys, josta löytyvät perustelut uusille SL- ja luo-alueille. Muita luontoselvityksiä on ollut luettavissa osoitteessa: https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/julkaisut/maankayton_rakentamisen_ja_ymparistontoimiala/ymparistokeskuksen_julkaisut

Näiden lisäksi on alla lueteltu vielä julkaisemattomia 2000-luvulla tehtyjä luontoselvityksiä, joita on pyydettäessä voinut saada suoraan Vantaan ympäristökeskuksesta.

KASVILLISUUS- JA LAJISTOSELVITYKSIÄ

- 2020–2017 Lahokaviosammalinventoinnit
- 2017–2004, Alueellisia kääpäraportteja (n. 40 kpl)
- 2012, Korson suuralueen kasvillisuusselvitys
- 2011, Katrinebergin kartanopuiston kasvillisuusselvitys
- 2011, Aviapoliksen alueen kasvikartoitus
- 2011, Vantaan Myyrmäen suuralueen kasvillisuusselvitys
- 2010, Marja-Vantaan kasvillisuuskartoitus
- 2008, Pohjois-Nikinmäen kasvillisuus
- 2006, Vestran luonnonsuojelualueen, Herukkapuron lehdon ja Pyymosan lehdon sammalinventointi
- 2005, Kalkkikallion kasvillisuus
- 2004, Rekolanojan kasvillisuusselvitys
- 2004, Rosenlundin metsäalueen kasvillisuusselvitys
- 2004, Leinelän kasvillisuus
- 2003, Kormuniitynojan kasvillisuuskartoitus

HYÖNTEISSELVITYKSIÄ

- 2016–2015, Purtojuurisurviaiskoin seuranta ja selvitys Vantaan Alkärrissä ja Keimolassa
- 2015, Puilla elävien uhanalaisten perhos- ja kovakuoriaislajien selvityksiä Vantaan Tikkurilassa vuonna
- 2014–2012, Vantaan Myyrmäen suuralueen uhanalaisten hyönteisten selvityksiä
- 2014, Vantaan lentokenttäalueen ja Aviapoliksen sudenkorento- ja vesihyönteisselvitys
- 2014, Pähkämökirjokääriäisen esiintymisselvitys Vantaan Tikkurilassa

- 2012, Kalliosinisiiven elinympäristöjen selvitys Pohjois-Vantaalla vuonna
- 2012, Huomionarvoisten hyönteislajien esiselvitys ja selvityksiä Vantaan Veromiehenkylässä vuonna
- 2011, Halavasepikkä Pikku- ja Pitkäjärven alueella
- 2007–2006, Haapasepikän (halavasepikän) esiintyminen Vantaan Mätäojan alueella
- 2007, Uhanalaiset perhoset Vantaan Keimolassa: ketosukkulakoiesiintymän rajaus ja yhteenveto lajistosta
- 2004, Vantaan Viinikanmetsän perhosselvitys
- 2004, Kovakuoriais- ja perhosselvityksiä Vantaalla vuonna 2004: Mätäoja-Vaskivuori, Pitkäkoski ja Vehkalanmäki
- 2001–2000, perhosten linjalaskentaa seitsemällä hoitoniittykohteella

MUITA ELÄIMISTÖSELVITYKSIÄ

- 2019–2012, Kivistön liito-oravaselvitykset ja tilanteen seuranta
- 2018, Vantaan viitasammakkokartoitus
- 2018, Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys
- 2017, Vantaan linnustoselvityksiä jokien ja purojen varsilla ja kosteikoilla
- 2016, Myyrmäen-Kivistön-Ylästön liito-oravaselvitys
- 2015, Vantaan saukkoselvitys
- 2014–2001, Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla
- 2014, Länsi-Vantaan liito-oravaselvitys
- 2013–1990, Useita alueellisia lintuselvityksiä aikavälillä
- 2013, Eteläisen Vantaanjokilaakson linnustoselvitys
- 2012 Vantaan Krakanojan saukkoselvitys
- 2011, Marja-Vantaan alueen matelija- ja sammakkoeläinselvitys
- 2010, Vantaan metsälinnusto muutoksista kahden vuosikymmenen aikana 2000-luvun vaihteessa
- 2009, Marja-Vantaan lepakot
- 2007, Hakunilan-Ojangon lepakkoselvitys
- 2006, Itä-Hakkilan lepakkoselvitys
- 2005, Länsi-Vantaan liito-oravakannan suojelusuunnitelma
- 2002–2001, Vantaan lepakkokartoitus

VIRTAVEDET

- 2011, Vantaan virtavesiselvitys
- 2009, Vantaan pienvesiselvitys hulevesiohjelman osaselvityksenä
- Opinnäytetöitä mm. purojen ekologisesta tilasta

MUITA JULKAISUJA

- 2019, Vantaan ekologiset yhteydet
- 2012, Vantaan kaupungin metsien METSO-inventointi
- 2005, Vantaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet
- 2003, Vantaan Marja-radan rakentamisen luontoselvitys

Yleiskaavan ratkaisujen taustalla ovat olleet nämä selvitykset. Asemakaavaprosessissa on tehtävä omat asemakaavatasoiset luontoselvitykset.

Yleiskaavan metsien rakentuminen

Kaupungin rakennettua alaa ei olla lähdetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Yleiskaavaluonnoksen laatimisen yhteydessä käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja voimassa olevien yleiskaavojen viheralueilla, mutta niistä luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia.

Yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa selitettiin valitettavan monitulkintaisesti Vantaan metsien tulevaisuutta koskevia lukuja, ja syntyi väärinkäsitys, että uuden yleiskaavan takia jopa kolmannes Vantaan metsistä rakennettaisiin. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa metsäisten alueiden rakentumista on tarkennettu. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa todetaan, että Vantaan noin 9400 hehtaarin metsäalueista yli 50 hehtaarin metsäalueita on noin 4800 hehtaaria, ja näistä rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoitusalueilla on 725 hehtaaria. Tämä luku on lähellä yleiskaavan todellista vaikutusta metsiin. Metsäisiä ja pienempiä puustoisia alueita, ei siten varsinaisia metsiä, sijaitsee noin 3300 hehtaaria rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoitusalueilla. Monet näistä alueista ovat yleiskaavan mukaisesti jo rakentuneita alueita ja metsät ja puustoiset alueet ovat asemakaavoitetuilla viheralueilla. Uusi yleiskaava ei siis tällaisessa tapauksessa muuta tilannetta. Tiivistämisen paineessa kuitenkin joudutaan pohtimaan joidenkin asemakaavoitettujen viheralueiden ottamista rakentamiskäyttöön. Silloin tehdään asemakaavan muutos, jota ohjaa yleiskaava määräyksineen. Yleiskaavaan 2020 on tuotu alueiden sisäistä viherrakennetta tukevia määräyksiä ja merkintöjä, joten tilanne on rakennettavien alueiden sisäisten metsien kannalta parempi kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.” Yleiskaava ei siis missään tapauksessa aiheuta sitä, että kaikki asemakaavoitetuilla viheralueilla olevat metsät rakennettaisiin.

Tikkurilan keskuspuisto esitetään rajattavaksi omalla kaavamerkinnällä, joka kattaa yhtenäiset virkistys- ja suojelualueet etelästä Koivuhaasta pohjoiseen Korson koillisosan Ankkalampien alueeseen asti. Tikkurilan keskuspuiston kokonaisuutta on syytä selvittää ja suunnitella yleiskaavaa tarkentavissa suunnitelmissa.

SL-alueen kaavamääräys ”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu.” on mukana, koska lähtökohtana on, että luontoarvot ja virkistyskäyttö on sovitettava yhteen. Koska osa uusista SL-aluevarauksista, Raappavuori ja Myyrmäen lehto tästä hyvänä esimerkkinä, ovat yhä tiivistyvien taajamien läheisyydessä, niihin tulevaa kulutuspainetta on tärkeä ohjata reiteillä, joko rakentamalla uusia tai vahvistamalla olemassa olevaa reitistöä. Ulkoilureittejä on perustettu luonnonsuojelualueille ennenkin. Lause, joka kieltää suojeluarvon vaarantamisen on tuotu määräykseen turvaamaan suojeluarvoja ulkoilureittejä perustettaessa. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa on arvioitu vaikutusmekanismeja Natura-alueisiin. Arvioinnissa mm. todetaan ”Alueet, joilla ei ole valmista selvää polkuverkostoa, ovat herkimpiä laajemmallekin kulumiselle, koska polkuverkoston puutteen takia liikkuminen ei kanavoidu selvästi. Keskeisimpiä keinoja vähentää kulumista onkin polkuverkoston rakentaminen.”

Ohjeellinen ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto

Yli miljoonan asukkaan pääkaupunkiseudulla ihmiset löytävät tiensä luontoalueille joka tapauksessa ja virkistyskäyttöä on siksi luonnon säilymisen näkökulmasta tarpeen ohjata ulkoilureittejä suunnittelemalla ja perustamalla. Luonnossa liikkuminen myös lisää luonnon arvostusta, ja sitä kautta ihmisten tahtoa suojella luontoa. Yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa on käsitelty virkistyskäytön vaikutusmekanismeja luontoon ja viitattu tutkimuksiin, jotka tukevat ulkoilureittien perustamisen tarvetta. Arvioinnissa todetaan mm: “Ulkoilun kanavoimisessa oleellista on toteuttaa virkistysreitistöt ja muut virkistyspalvelut ennen asuinrakentamisen toteuttamista uusilla, asuinkäyttöön otettavilla alueilla tai asukasmäärältään huomattavasti kasvavilla alueilla.” Yleiskaavassa esitetään sijainniltaan ohjeellinen ulkoilu- ja ratsastusreittien verkosto. Yleiskaavassa esitetty verkosto turvaa sen, että pala kerrallaan toteutetut reitit lopuksi liittyvät toisiinsa ja muodostavat verkoston. Reittiverkosto perustuu voimassa olevissa yleiskaavoissa esitettyyn verkostoon, jota on tarkennettu paikoin. Ei ole tarkoituksenmukaista lyödä lukkoon reittiverkoston täsmällistä sijaintia yleiskaavassa, jonka muuttaminen on hidas ja työläs prosessi. Reittien tyyppiä ja sijaintia tarkennetaan jatkosuunnittelussa. Reittejä ei perusteta suoraan yleiskaavan pohjalta. Sijainti voi jatkosuunnittelussa muuttua paljonkin. Tekeillä on koko kaupungin kattava yleiskaavaa tarkempi tavoitereittisuunnitelma. Toimintatapa reittien suunnittelussa on viime aikoina ollut, että toteutuksen pohjaksi tehdään ensin valituista reittiosuudesta yleissuunnitelma ja sitten vielä tarkempi rakentamissuunnitelma. Luonnonsuojelualueilla reittejä suunnitellaan suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman yhteydessä. Sipoonkorvessa Metsähallitus suunnittelee

kansallispuiston rajojen sisäpuolella olevat reitit kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman prosessissa.

Ekologiset runkoyhteydet
Ekologiset runkoyhteydet yhdistävät luonnonsuojelualueita. Kytökallio ja siihen kytkeytyvä Tikkurilantien pohjoispuolen kasvullinen alue ovat jo voimassa olevassa yleiskaavassa lentokenttäaluetta. Ekologisen runkoyhteyden osoittaminen tätä kautta on käytännössä mahdotonta. Veromiehen alueen viherrakenteen muodostumista on pyritty turvaamaan esittämällä alueelle useita virkistysalueyhteyksiä.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen merkintää
Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke on kartan päällä oleva kehittämistavoitetta ilmaiseva merkintä. Merkintää on esitetty joen varsille paikoilla, joiden lähellä asuu paljon ihmisiä, tai joilla on muuten erityistä virkistys- tai matkailukäytön painetta. Maankäyttömerkintä alueella, jolla virkistyskäyttöä kehitetään, on useimmiten lähivirkistysalue, jota koskee määräys: “Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemipalvelut.” Jokea koskee määräys: “Vesialue, jonka lähialueella rakennettaessa vesistön ja sen rantojen luontoarvot ja ekosysteemipalvelut tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää... “. Jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa sovitetaan yhteen virkistyskäytön ja luontoarvojen tavoitteita. Päiväkummussa ja Matarissa luo-aluerajaus on olennainen lähtökohta alueen suunnittelulle.

Natura vaikutusten arvioinnin ja SLL:n lausunnon pohjalta on täydennetty ”Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke” -määräystä: ”Merkinnällä osoitetaan ensisijaiset virkistyskäyttöön kehitettävät jokien rannat. Rantoja kehitetään siten, että veden äärelle pääsee helposti ja monenlainen ulkoilu ja virkistys on mahdollista. Virkistyskäytön kehittäminen ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Vantaanjoki on liitetty Natura 2000-verkostoon.”

Mätäojanlaakson viljelypalsta viljelypalstamerkintä on ohjeellinen, ja palsta-alueen sijaintia voidaan tarkentaa jatkosuunnittelussa.

Lammaslammen luo-aluerajaus
Lammaslammen alueen monipuolisia luontoarvoja ja virkistyskäyttöä sovitetaan tarkemmin yhteen jatkosuunnittelussa. Pitäydytään Puroluontoselvityksen mukaisessa rajauksessa.

Tikkurilantien jatke Hämeenlinnanväylältä Vihdintielle on säilytetty Vantaan yleiskaavassa pitkän aikavälin varauksena. Katu kulkee tärkeän viheralueyhteyden läpi ja tunneliosuudella

pyritään varmistamaan viheryhteyksien jatkuvuus sekä eri eliölajien esteetön kulku alueella. Yhteyden tarkemmat ratkaisut, kuten esimerkiksi tunneliosuuden pituus, ratkaistaan sen jatkosuunnittelun yhteydessä ottaen huomioon myös kustannukset.

Maantien 152 jatke (ns. Kehä IV) kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Yhteystarve sekä siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu voimassa olevassa ja uudessa maakuntakaavassa. Mt 152 linjauksesta on laadittu YVA-menettely, ELY-keskuksen YVA-hankkeen loppupäätelmän mukaan myös yleiskaavaan merkittyä linjausta voidaan pitää toteuttamiskelpoisena. Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Hakakorven tunneli Hakakorven tunnelin merkintä on vuoden 2007 yleiskaavan sekä sen pohjalta laaditun selvityksen mukainen. Yleiskaava on kuitenkin yleispiirteinen maankäytön suunnitelma ja yhteyden tarkemmat ratkaisut, kuten esimerkiksi tunneliosuuden pituus, ratkaistaan sen jatkosuunnittelun yhteydessä. Tunneliosuudella pyritään varmistamaan viheryhteyksien jatkuvuus sekä eri eliölajien esteetön kulku alueella.

Länsisalmen alueen maankäytön osalta pitäydytään kuntien yhteisen yleiskaavan ratkaisussa.

Muut lausunnossa esitetyt muutokset ja täydennykset on käyty läpi ja niiden osalta on pitäydytty ehdotuksen ratkaisuissa. Luontoarvot tutkitaan joka tapauksessa tarkemmin aikanaan asemakaavaprosessissa, kun tehdään asemakaavatasoiset luontoselvitykset. Osa lausunnossa esitetyistä muutoksista ei ole yleiskaavan tarkkuustasoa. MRL 54 §:n asemakaavan sisältövaatimusten mukaan luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä siihen liittyviä erityisiä luonnonarvoja saa hävittää.

NRO 19 SUOMEN METSÄKESKUS

Tiivistelmä lausunnosta

Kaavan valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa.

Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (metsätuholaki). Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä esimerkiksi laki metsätuhojen torjunnasta. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Metsäkeskuksen lainsäädännöllisiin tehtäviin kuuluu metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta Suomen metsäkeskuksen tulee olla riittävässä yhteistyössä kuntien kanssa Metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteen sovittamiseksi.

Suomen metsäkeskuksessa haluamme uudistaa suomalaista metsäalaa ja tehdä metsän omistamisen, hoitamisen, hyödyntämisen ja suojelun mahdollisimman palkitsevaksi ja helpoksi. Lisäksi tuemme metsänomistajien tavoitteisiin perustuvaa metsien käyttöä ja hoitoa. Kunnan kaavoittaessa omistamiaan metsäalueita kunta huomioi tavoitteensa kaavaprosessin yhteydessä. Yksityisten metsänomistajien alueita kaavoitettaessa metsänkäyttöön mahdollisesti kohdistuvat rajoitukset heikentävät metsänomistajien mahdollisuuksia hoitaa ja käyttää metsiään tavoitteidensa mukaisesti.

Metsätalous ja ilmastotavoitteet Vantaalla
Yleiskaavassa voidaan maankäytön suunnittelulla vaikuttaa metsien hiilinielujen ja -varaston ylläpitoon, säilymiseen ja kasvattamiseen. Metsien hiilinielujen kannalta suunnittelussa on tärkeintä huomioida, että metsäalueita ei osoiteta muuhun maankäyttöön ilman erityisiä perusteita. Eheä yhdyskuntarakenne, haja-asutuksen leviämisen rajoittaminen ja yhtenäisten metsätalousvaltaisten alueiden säilyttäminen tukevat hiilinielujen ylläpitoa, säilymistä ja lisäämistä.

Metsien hiilinielut ovat kuntien ilmastotavoitteiden saavuttamisessa merkittävässä osassa. Maankäyttösektorilla hiilinieluja tulisi kasvattaa ja tähän voidaan vaikuttaa

merkittävästi hyvällä metsänhoidolla. Hiilensidonnan määrään voidaan vaikuttaa lisäämällä puuston kasvua. Laadukkaalla tukkipuulla sidotaan hiiltä pitkäksi aikaa lopputuotteisiin, kuitupuulla korvataan uusiutumattomia raaka-aineita ja lisäksi sivuvirtoja käytetään bioenergiana korvaamaan fossiilisia polttoaineita.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen keinoja tarkasteltaessa on tärkeää huomioida, miten eri toimenpiteet vaikuttavat hiilensidontaan. Hakkuiden vähentäminen lisää lyhyellä aikavälillä metsien hiilinielua, mutta pidemmällä aikavälillä hakkuiden rajoittamisella on monimutkaisemmat vaikutukset hiilitaseeseen ja kokonaisuus voi kääntyä negatiiviseksi.
Luonnonvarakeskus on kartoittanut ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä metsätaloudelle. Metsätaloudessa suurimpien riskien on arvioitu liittyvän mahdollisiin metsätuhoihin. Yhdeksi tärkeimmäksi toimenpidesuositukseksi metsätalouden ilmastoriskien vähentämiseksi on määritelty käytössä olevien metsänhoitosuositusten noudattaminen.
Yleiskaavan Ilmastovaikutusten arvioinnissa todetaan, että ”Riittävän isot ja monipuoliset metsäalueet ovat vastustuskykyisempiä esimerkiksi myrsky- ja tuholaisvahingoille.”. Monipuolisilla metsäalueilla on syytä kiinnittää huomioita myös puuston ikäjakaumaan. Vantaan yleiskaava-alueen metsien ikä painottuu kehitysluokiltaan varttuneisiin kasvatus- ja uudistuskypsiin metsiköihin, joiden kasvu alkaa hidastua ja on heikompaa kuin nuorissa kasvatusmetsiköissä. Nuoria metsiä Vantaalla on vähän. Ikääntyvä puustorakenne saattaa lisätä metsien tuhoriskiä, mikä vaikuttaa taloudelliseen tuottoon ja voi vaarantaa hiilinielujen kasvun.

Uudenmaan metsäohjelman tavoitteena on, että metsävarat Uudellamaalla ovat runsaat, terveet ja hyväkasvuiset. Vantaan yleiskaavalla 2020 tuetaan tätä tavoitetta, kun metsät Vantaalla ovat aktiivisessa käytössä ja yleiskaavassa tunnistetaan metsänhoidon vaikutukset metsien kasvuun ja hiilensidontaan. Hyvällä ja aktiivisella metsänhoidolla turvataan metsien hiilen sidonta, hyvä kasvu ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen.

Vantaan yleiskaavan 2020 metsätalouteen merkittävimmin vaikuttavat kaavamerkinnät

Maa- ja metsätalousvaltaiset ja maatalousvaltaiset alueet

Metsien käyttöä ei uudessa yleiskaavassa rajoiteta maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, mikä on metsien kehityksen ja metsäelinkeinon näkökulmasta hyvä asia. Luo-alueet M-alueilla asettavat kuitenkin edelleen epämääräisiä rajoituksia alueen metsäelinkeinon harjoittamiselle.

Suojelualuevaraukset
Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoitusten perusteella alueilla, joille ei vielä ole perustettu suojelualuetta, on harjoitettu aktiivista metsätaloutta. Myös ilmakuvista tarkasteltuna osalla alueista on tehty avohakkuita. Näin ollen suojelualuevaraukset ja niiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin. Osa alueiden rajauksista on epätarkkoja eivätkä ne esimerkiksi vastaa kiinteistörajoja, jolloin pienten suojelualueiden perustaminen voi yksittäiselle maanomistajalle käydä mahdottomaksi.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että suojelualuevaraukset rajauksineen tulee arvioida uudelleen ja alueiden metsänomistajat tulee osallistaa alueiden rajaukseen.

Virkistysalueet
Virkistysalueilla puunkaatoon vaaditaan maisematyölupa, jonka hinta on Vantaalla vähintään 540 € ja enintään 1050 €. Lisäksi naapurin kuulemisesta koituu lisäkustannuksia. Vähäisiin toimenpiteisiin maisematyölupaa ei vaadita, mutta vähäisiä metsätalouden toimenpiteitä ei ole määritelty. Mikäli metsänhoitotoimenpiteet tehdään talousmetsissä ajallaan, voidaan arvioida, että pelkästään uudistuskypsien metsikkökuvioiden päätehakkuiden maisematyöluvat tulevat maksamaan metsänomistajille vähintään 300 000 € (seuraavan 10 vuoden aikana).

Kun alueita on tarpeen ottaa erityisen tehokkaaseen virkistyskäyttöön, osoitetaan alueet virkistysalueiksi. Virkistysalueiden toteuttamisvastuu tulisi määritellä kunnalle tai valtiolle ja toteuttamisesta ja korvauksista tulisi keskustella maanomistajan kanssa.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että yksityisten maanomistajien omistuksessa olevat alueet, jotka on suunniteltu varattavaksi virkistysalueiksi, arvioidaan uudelleen ja harkitaan alueiden kaavoittamista maa- ja metsätalousalueiksi. Metsätalousalueita voidaan käyttää jokamiehenoikeudella ulkoiluun ja virkistykseen. Mikäli yksityisessä omistuksessa olevia maita kaavoitetaan virkistysalueiksi, tulee näiden yhteydessä luopua maisematyölupa vaatimuksesta puunkaatoon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-alue).
Luo-alueita on esitetty myös aukeille, siemenpuumetsiköihin, pieniin taimikoihin ja varttuneisiin taimikoihin, mikä viittaa, että luontoselvitykset ovat joko vanhoja tai alueiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin. Ottaen huomioon, että alueilla, joilla metsälaki on voimassa, noudatetaan luonnonsuojelulain, vesilain ja ympäristönsuojelulain velvoitteita asettaa luo-merkinnät erillislainsäädäntöä laajempia rajoituksia alueiden metsätalouskäytölle.

Metsälaissa on säädetty monimuotoisuuden säilyttämisestä ja erityisen tärkeistä elinympäristöistä. Metsäkeskus vastaa metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajauksesta, valvonnasta ja ilmoittamisesta maanomistajille. Metsäkeskuksen on ilmoitettava

ELY-keskukselle, jos metsänkäyttöilmoitus kohdistuu tai sen lähialueella on luonnonsuojelulaissa tarkoitettu erityisesti suojeltava laji, suojellun luontotyypin esiintymä tai Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Yleiskaavan oikeusvaikutteisessa liitekartassa 2 (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet) luo-alueita ei ole indeksoitu niin, että monimuotoisuuden kannalta tärkeät ominaispiirteet olisivat tarkasteltavissa metsätaloustoimenpiteitä suunniteltaessa. Mikäli liitekartan -luo tiedot esitetään kartalla tulisi luo alueet indeksoida niin että alueiden piirteet, on helposti löydettävistä kaavan muusta materiaalista. Yleisenä huomiona, että yleiskaavamerkinnöissä on luo-alueiden kaavamääräyksessä eroa suomeksi ja ruotsiksi.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (–luo-alue) ei esitetä alueilla, joilla metsälaki on voimassa. Vaihtoehtoisesti alueet merkitään yleiskaavaan informatiivisina merkintöinä ilman kaavamääräystä. Näin kaavamerkinnät voidaan huomioida vallitsevan tilanteen mukaan ja metsänomistajan tavoitteet huomioiden.

Metsätalousvaikutusten arviointi

Huomioiden maa- ja metsätalouteen varattujen alueiden vähäisyyden ja rajoitetussa metsätalouskäytössä olevien yksityisten metsäalueiden laajuuden voi todeta, että yleiskaavalla on metsätalouden harjoittamiseen merkittävät taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisten ja yksityisten virkistysalueiden metsäpinta-alasta metsätalouskäyttöä rajoitetaan laskelmiemme mukaan yhteensä 59,3 % pinta-alasta.

Kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulisi arvioida kattavammin ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden riittävyyttä Vantaalla tulisi arvioida uudelleen. Nyt laajat yksityisessä omistuksessa olevat metsäalueet kaavoitetaan virkistysaluevarauksella, vaikka näillä alueilla harjoitetaan aktiivista metsätaloutta. Jokamiehen oikeudet turvaavat alueiden käytön ulkoiluun ja virkistyskäyttöön.

- Suomen metsäkeskus lausuu, että yleiskaavan vaikutukset metsäelinkeinoon tulee arvioida vähintään virkistys-, suojelualuevarausten ja -luo kohdemerkintöjen osalta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavan selostusta täydennettiin luvulla “Metsät kasvavassa kaupungissa”.Yleiskaavan yhtenä keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ja tässä luonnonsuojelualueverkoston laajentaminen ja täydentäminen on keskeistä. Luontoarvoiltaan merkittäviä ja vaalimisen arvoisia kohteita ja esimerkiksi uhanalaista tai harvinaista kasvi-, eläin- ja sienilajistoa löytyy sekä kaupungin että yksityisiltä mailta, ja siksi luonnonsuojelualueita on osoitettu myös yksityisille maille. Maanomistaja on lakien mukaan oikeutettu saamaan korvauksia, jos ei voi käyttää aluettaan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Korvaukset määrittyvät sen mukaisesti kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa ja luonnonsuojelulaissa on säädetty. Yleiskaavan luonnonsuojelualueilla määrätään, että jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.

Nuoret metsät ovat hyviä hiilen sitojia, mutta vanhat metsät ovat merkittäviä hiilivarastoja ja sitovat myös hiiltä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta Vantaan varttuneet metsät ovat arvokkaita. Vanhat metsät ovat rakenteeltaan nuorta metsää monipuolisempia. Metsärakenteen monipuolisuus ja erityisesti lahopuu ylläpitää monipuolisempaa eliölajistoa. Vanhoihin metsiin on ehtinyt pitkän ajan kuluessa muodostua monipuolinen eliöyhteisö. Lahopuusta tavalla tai toisella riippuvaisia eliölajeja hyönteisistä, kääväkkäistä ja jäkälistä lintuihin on paljon ja näiden lajien uhanalaistuminen on kasvanut. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 punaisessa kirjassa todetaan, että suurin osa uhanalaisista lajeista elää metsissä. Merkittävimpiä uhanalaisuuden syitä kirjan mukaan ovat lahopuun väheneminen, metsien puulajisuhteiden muutokset ja vanhojen metsien ja suurten puiden väheneminen.

Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset, mikä on osoitettu selvityksissä. Useimmat luonnonsuojelualueiksi ehdotettavat alueet on osoitettu luonnonsuojelualueina myös hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020). Luonnonsuojelualueiden rajauksia on korjattu noudattamaan tarkemmin kiinteistöjen rajoja. Luonnonsuojelualueiden maanomistajia on tiedotettu erikseen.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Yleiskaavassa esitetään koko kaupungin viher- ja virkistysalueverkosto. Lähivirkistysalueiden, retkeily- ja ulkoilualueiden ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden varaukset ovat pienentyneet verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin 5 296 hehtaarista 4 498 hehtaariin, eli noin 15 %. Kysyä siis voisi, onko virkistysalueita varattu riittävästi kasvavalle väestölle. Yleiskaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa onkin pohdittu tätä kysymystä.

Pelkästään jokamiehen oikeuteen perustuva metsissä liikkuminen ei ole riittävän hallittua, kun ihmisiä on paljon. Siksi kaupunki kaavoittaa ja hankkii alueita virkistyskäyttöön. Virkistysalueet tarkentuvat usein asemakaavoituksen kautta. Alueita ei perusteta yleiskaavalla. Julkiset virkistysalueet toteutetaan yleensä hankkimalla ne Vantaan kaupungin omistukseen. Vantaan kaupunki hankkii yleiskaava-alueella virkistysalueita omistukseensa lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti vapaaehtoisin kaupoin. Tarvittaessa voidaan käyttää etuosto-oikeutta. Koko virkistysalueverkoston hankkiminen kaupungin omistukseen on hidas prosessi.

Virkistysalueiksi varatuilla alueilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, jotta metsämaisemaa ja luonnon monimuotoisuutta voitaisiin säilyttää. Maisematyöluvan ehdoissa voidaan määritellä, millä tavoin toteutettuna hakkuu parhaiten säilyttää näitä arvoja. Samalla huolehditaan siitä, että maanomistaja saa kohtuullista tuloa.

Luo-alueita (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) koskee oikeusvaikutteinen kaavamääräys, kuten voimassa olevissakin yleiskaavoissa. Luo-alueet ovat luonnonsuojelualueiden ulkopuolella sijaitsevia eläimistöltään ja kasvistoltaan erityisen arvokkaita alueita, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Kuten muillakin yleiskaavan merkinnöillä ja määräyksillä, luo-merkinnällä ohjataan tarkemman asteista suunnittelua. Määräyksellä ohjataan asemakaavoitusta ja erityisesti kaupungin omilla mailla myös metsän- ja maisemanhoitoa. Sellaisilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa, merkinnällä kerrotaan, että alueella on erityisiä luonnon arvoja, ja vaaditaan MRL128§ mukaista maisematyölupaa, jos maastoa halutaan muokata.

Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on arvioitu luonnonsuojelualue- ja virkistysaluevarausten sekä luo-alueiden taloudellisia vaikutuksia. Yksityisen maan varaaminen luonnonsuojelualueeksi tarkoittaa tappioita metsän myynnin tuloissa, mutta toisaalta yksityinen maanomistaja voi myydä suojelualueen tai saada korvauksen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta tai alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta aiheutuvasta taloudellisesta menetyksestä. Alueet, joilla vaaditaan maisematyölupaa puiden kaatoon, pienenivät verrattuna voimassa oleviin yleiskaavoihin jo yleiskaavaluonnoksessa. Yleiskaavaehdotukseen maisematyöluvan vaatimus korjattiin koskemaan puiden kaatoa vain SL-, VL-, VR- ja EV-alueilla, joten maisematyöluvan vaatimus poistui entistä laajemmin. Yleiskaavan taloudellisten vaikutusten arvioinnissa todetaan, että maisematyölupavaatimus ja kaavamääräykset aiheuttavat metsätaloudelle lisäkustannuksia, jotka ovat merkittäviä metsäomistajille. Luonnonsuojelualueiden laajentamisesta syntyvät yksityiselle sektorille kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat kokonaisuudessa vähäisiä ja Vantaan alueen talouden kannalta marginaalisia.

NRO 20 HELSINGIN SEUDUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS TRINGA

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaavaehdotus mahdollistaa nykyisellään kestämättömän määrän rakentamista metsäisille alueille: kaava-aineiston luontovaikutusten arvioinnin mukaan yli kolmannes nykyisistä metsistä ja puustoisista alueista sijoittuu rakentuville alueille.
- Erityisen ongelmallisia Petikon-Vestran ja Friimetsän alueiden rakentamisesta: tulisi esittää vain nykyinen asutus. Länsisalmen keskus ja asuminen pois kokonaan.
- Näiden lisäksi rakentamiselle varattua alaa olisi niin luontoarvojen kuin virkistyskäytönkin kannalta järkevää supistaa etenkin Petaksen pohjois-, itä- ja eteläpuolisten alueiden (TY-varauksia) osalta.
- Kaavaehdotuksessa esitetään runsaasti (n. 800 hehtaaria) uusia suojelualuevarauksia. Tuemme lämpimästi kaikkia esitettyjä uusia suojelualueita ja kiitämme Vantaan kaupunkia tehokkaasta luonnonsuojelutyöstä, jossa uusien suojelualueiden perustaminen on todellakin keskeinen toimenpide. Toivomme muidenkin alueen kuntien ottavan tästä mallia.
- SL-alueille kaavamääräystä, joka mahdollistaa ulkoilureittien rakentamisen (*”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu”*), jonka lisäksi monille suojelualueille esitetään ohjeellisia ulkoilureittejä. Esitämme ko. määräyksen poistamista SL-alueiden määräyksistä.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Kaupungin rakennettua alaa ei olla lähdetty isommin laajentamaan jo rakentuneiden alueiden ulkopuolelle. Yleiskaavan viheralueverkosto on pystytty säilyttämään pitkälti samana kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Yleiskaavaluonnoksen laatimisen yhteydessä käytiin läpi monia mahdollisia rakentamisen paikkoja voimassa olevien yleiskaavojen viheralueilla, mutta niistä luovuttiin luontoarvojen ja virkistyskäytön tarpeiden takia.

Yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa selitettiin valitettavan monitulkintaisesti Vantaan metsien tulevaisuutta koskevia lukuja, ja syntyi väärinkäsitys, että uuden yleiskaavan takia jopa kolmannes Vantaan metsistä rakennettaisiin. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa metsäisten alueiden rakentumista on tarkennettu. Yleiskaavaehdotuksen luontovaikutusten arvioinnissa todetaan, että Vantaan noin 9400 hehtaarin metsäalueista yli 50 hehtaarin metsäalueita on noin 4800 hehtaaria, ja näistä rakentamisen

mahdollistavilla käyttötarkoitusalueilla on 725 hehtaaria. Tämä luku on lähellä yleiskaavan todellista vaikutusta metsiin. Metsäisiä ja pienempiä puustoisia alueita, ei siten varsinaisia metsiä, sijaitsee noin 3300 hehtaaria rakentamisen mahdollistavilla käyttötarkoitusalueilla. Monet näistä alueista ovat yleiskaavan mukaisesti jo rakentuneita alueita ja metsät ja puustoiset alueet ovat asemakaavoitetuilla viheralueilla. Uusi yleiskaava ei siis tällaisessa tapauksessa muuta tilannetta. Tiivistämisen paineessa kuitenkin joudutaan pohtimaan joidenkin asemakaavoitettujen viheralueiden ottamista rakentamiskäyttöön. Silloin tehdään asemakaavan muutos, jota ohjaa yleiskaava määräyksineen. Yleiskaavaan 2020 on tuotu alueiden sisäistä viherrakennetta tukevia määräyksiä ja merkintöjä, joten tilanne on rakennettavien alueiden sisäisten metsien kannalta parempi kuin voimassa olevissa yleiskaavoissa. Asemakaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n asemakaavan sisältövaatimukset, joissa todetaan: ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.” Yleiskaava ei siis missään tapauksessa aiheuta sitä, että kaikki asemakaavoitetuilla viheralueilla olevat metsät rakennettaisiin.

Osa yleiskaavan uusista SL-alueista on osoitettu nykyisin virkistyskäytössä oleville alueille, kuten Raappavuori ja Myyrmäen lehto. Liikkumista alueella on ohjattu rakennetuilla reiteillä, mikä osaltaan on säästänyt muuta ympäröivää luontoa kulumiselta. Yleiskaavan SL-alueen kaavamääräyksen *”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu”* ajatuksena on, että kulkua SL-alueilla nimenomaan tulee ohjata hallitusti, varsinkin jos tiedetään, että alueelle kohdistuu voimakasta käyttöpainetta. Siksi myös alueen käyttötarkoitusta palveleva reittien rakentaminen tarvittaessa, suojelualueen arvoja vaarantamatta, tulisi sallia myös kaavamääräyksessä. SL-alueiden yksityiskohtaiset hoito- ja käyttösuunnitelmat tehdään myöhemmin alueiden perustamisvaiheessa.

NRO 21 TUUSULA

Tiivistelmä lausunnosta

- Kulomäentien (mt 152) liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Sen tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4–kt45 välillä. Kulomäentie (mt 152) on merkitty myös Uusimaa-kaavaan seudullisesti merkittäväksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät mm. kuljetusten palvelutasoa.

- Mt 152 jatkeelle tulee esittää vain yksi linjaus. Tuusulan näkemys on, että yleiskaavassa tulee esittää ve 1 mukainen tielinjaus.
- Ruskeasannan aseman toteutusta tulee kiirehtiä.
- Tuusula näkee hyvänä, että Vierumäen työpaikka- alueelle on lisätty liikenteen yhteystarve - merkintä ja määräys suunnitelmien tekemisestä yhteistyössä Tuusulan kanssa. Tuusula on tyytyväinen ratkaisuun osoittaa Lentorata / Tallinna-tunneli raskaan raideliikenteen yhteystarpeena lentokenttäalueelta pohjoiseen, ja ettei Lentoradan varausta ole osoitettu Vierumäen alueelle.
- Tuusula on teettänyt selvityksen Hyrylän joukkoliikenteen laatukäytävästä (Sitowise 2020) ja työn laajassa ohjausryhmässä on ollut mukana Vantaan edustus aktiivisesti. Tuusulan kaavoitus toteaa, että raitiotielinjauksen osoittaminen Vantaan yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä ei liene realistista. Pidemmän tähtäimen suunnitelmissa tällainenkin vaihtoehto kannattaa kuitenkin pitää mielessä ja pohtia joukkoliikenteen merkintää myös kohti Tuusulaa.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Yleiskaavatyötä ohjaavassa voimassa olevassa maakuntakaavassa Kulomäentie on seututie, joka ”voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena”. Hyväksymisvaiheessa olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) Kulomäentie on seudullisesti merkittävä tie tai katu, jolla on merkitystä tavaraliikenteen tai joukkoliikenteen reittinä. Jälkimmäistä ei ole tarkoitus heikentää. Vantaan yleiskaavaratkaisu mahdollistaa edelleen seudullisen liikenteen sekä raskaan liikenteen läpiajon Kulomäentiellä ja Liikenneyhteys-merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.” Raskaan liikenteen määrää tiellä ei kuitenkaan haluta lisätä, koska Kulomäentie on jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä ja tämä on myös Uudenmaan ELY-keskuksen kanta. Yleiskaava osoittaa Vantaan maankäytön tavoitetilan vuonna 2050 ja yhteyttä onkin tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi kaavan tavoitevuoteen mennessä.

Vuoden 2018 lopulla on valmistunut Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet -selvitys (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 58/2018), jossa on tarkasteltu ja luokiteltu seudun tieverkkoa vuosien 2030 ja 2050 tilanteissa. Kyseisessä selvityksessä Kulomäentietä ei ole esitetty osana tieverkkoa eikä sitä siis ole nähty osana keskeisimpiä valtakunnallisen ja pitkämatkaisen tavaraliikenteen reittejä. Tekeillä olevassa maakuntakaavassa (Uusimaa-kaava 2050) tämä reitti ja Kehä IV on osoitettu Maakunnallisesti merkittävä

tie -merkinnällä ensisijaisesti maantien 148 kautta. Vantaan yleiskaavan ratkaisut tukevat tätä tarkoitusta ja merkinnät ovat myös johdonmukaisia edellä mainitun selvityksen kanssa.

Aiempien selvitysten mukaan Bastukärrin työpaikka-alueen liikenteen tulisi ensisijaisesti ohjautua maantien 148 kautta länteen tai tietä 1521 (Jokivarrentie) pitkin Lahdenväylälle.

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Yleiskaava ei ota kantaa asemien tarkempaan toteutumisajankohtaan tai toteutusjärjestykseen vaan ne ratkaistaan jatkosuunnittelussa.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti.* Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

NRO 22 UUDENMAAN ELY-KESKUS

Tiivistelmä lausunnosta

- Vantaan yleiskaavaa on työstetty osallistavasti ja vaikutuksia arvioiden. Yleiskaavaehdotus jatkaa onnistuneesti pitkäjänteistä strategisen suunnittelun perinnettä Vantaalla. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisu tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varressa tarjoaa Vantaan kaupungille hyvät mahdollisuudet ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Yhdyskuntarakenne

- Yleiskaavaehdotus tiivistää yhdyskuntarakennetta joukkoliikenteen äärellä huomioiden naapurikuntien maankäytön suunnittelun tilanteen.
- Yleiskaavassa on käytetty hajarakentamisen poikkileikkausvuotena vuotta 1983. Sitä on käytetty kaikissa Vantaalle vuoden 1983 jälkeen hyväksytyissä yleiskaavoissa. Asumisen ratkaisun vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden asemakaavoittamattomilla alueilla 1959–1983 tapahtunut rakentaminen suhteessa 1983 jälkeen tapahtuneeseen vastaavaan rakentamiseen.

Tarkastelun tarkoituksena on varmistaa, että vuosina 1959–1983 ei ole tapahtunut niin merkittävää rakentamista, etteikö yleiskaavaehdotuksessa esitettyä poikkileikkausvuoden käyttöä voisi jatkaa asemakaavoittamattomien alueiden rakentamisen mitoituksessa.
- Yleisistä määräyksistä on syytä poistaa lunastusta koskeva määräys. Määräyksellä ei voi ohittaa lainsäädäntöä (MRL 43§).

Kulttuuriympäristö
- Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden, kulttuuriympäristö on huomioitu sekä kaavakartalla, oikeusvaikutteisella liitekartalla sekä kaavamääräyksin asianmukaisesti. Määräykset ovat esimerkillisen tarkat. Ratkaisu perustuu riittäviin selvityksiin ja kaavaratkaisun vaikutuksia kulttuuriympäristöön on arvioitu selkeästi.

Kaupan ratkaisu
- Kaupan ohjaamisen periaatteet ovat kannatettavia ja toteuttavat valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita ja MRL:n sisältövaatimuksia.
- ELY kiinnittää huomioita siihen, että yleiskaavassa ei ole esitetty maakuntakaavassa määriteltyä kaupan alueiden mitoitusta. Näin ollen maakuntakaavan ohjausvaikutus ei ole riittävästi välittynyt yleiskaavaan.
- Yleiskaavan tavoitteena on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan paikkoina. Kaupan alueiden aluekohtaiset määräykset Vantaanportissa, Tammistossa ja Porttipuistossa eivät tue edellä mainittua. Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioon ottaen näillä alueilla voi seudullinen kauppa olla vain tilaa vaativaa kauppaa. Sen sijaan paikallinen kauppa voi olla muutakin, mikäli selvityksin osoitetaan kaavaratkaisun täyttävän MRL:n sijainninohjauksen sisältövaatimukset. KM-määräys tulisi näiden alueiden osalta muuttaa siten että ”muun keskustahakuisen erikoiskaupan” osalta seudullinen sana korvataan paikallista-sanalla.

Liikennejärjestelmä
- Raskaan liikenteen taukopaikkoihin ja raskaan raideliikenteen varikoihin liittyvät ratkaisut eivät ole vielä riittäviä.
- Raskaan liikenteen taukopaikka on todettu voivan sijoittua maantie 152 jatkeen liittymän liikennealueelle Hämeenlinnanväylän varteen. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi. TT aluetta ei ole Koivukylänväylän varrella Tuusulanväylän itäpuolella, joka on myös tunnistettu erääksi potentiaaliseksi taukopaikka-alueeksi. Keimolassa Hämeenlinnanväylän varrella ei ole TT aluetta ja taukopaikkaa ei ole osoitettu edes muuntuvan maankäytön merkinnällä,

joka osoittaisi mahdollisen väliaikaisen sijaintipaikan. Käytännössä Vantaan yleiskaava ei edistä akuutin taukopaikkaongelman ratkaisemista. Uudenmaan ELY-keskus esittää edelleen, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti.
Kehäradalla soveltuvimmaksi alueeksi on määritelty Petaksen kohta, jonne on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu aluevarausmerkintä merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle tuotanto- ja varastotoiminnoille (TY). Petaksen kohta tulisi merkitä raskaan raideliikenteen alueena (LR), joka mahdollistaisi sekä varikon että sen vaatiman erkanemisraiteen suunnittelun etenemisen.

- Joukkoliikenteen vaihtopaikkamerkinnät: kaavakartalla vaihtopaikkojen merkintänä on LJ, mutta merkintöjen listauksessa JL. Asia on syytä korjata kaavan viimeistelyssä.
- Maantien 152 jatketta koskeva yhteystarvemerkinnät Tuusulan kautta on syytä poistaa yleiskaavaehdotuksesta.
- Vierumäen työpaikka-aluetta (TT) koskeva ajoitusmääräys on myös Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan tarpeen.
- Viheryhteyden kehittämiskohta - merkinnän määräystä tulisi muokata muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku”.

Melun käsittely

- Yleiskaavaratkaisu huomioi suunnittelualueen melutilanteen. Tausta-aineiston meluselvityksissä melua on käsitelty monipuolisesti. Liikennemäärien muutoksien ja uusien väylien aiheuttamat muutokset on huomioitu. Kaava-aineistossa on käsitelty viheralueiden ja hiljaisten alueiden sijoittumista ja luonnetta. Kaavaratkaisussa on pyritty vähentämään melua liikennesuunnittelun keinoin. Yleiskaava jättää kuitenkin paljon asemakaavasuunnittelun varaan meluntorjunnan ja täydennysrakentamisen määrän osalta.
- Uudenmaan ELY-keskus nostaa esille lentomelun suhteen WHO:n uudet suositukset. Lentomelun aiheuttamasta häiriöstä ja terveyshaitasta saadun uusimman tiedon perusteella WHO antoi vuonna 2018 linjauksensa, jonka mukaan lentomelusta aiheutuu haittaa jo tasolla 45 dB (LDEN) / 40 dB (Lyö).

Pohjavedet

- Vedenottamoiden sijainnit sekä suoja-aluemääräykset ja rajaukset tulee ottaa huomioon kaavan valmistelussa, vaikka niitä ei esitetä kartalla.
- Fazerilan (1-luokka) pohjavesialueella tulee säilyttää nykyiset rakentamattomat alueet rakentamattomina, jotta pystytään turvaamaan riittävä pohjavedenmuodostuminen ja pohjaveden laatu. Raitiotien rakentamisen vaikutukset vedenottamoihin tulee

huolellisesti selvittää ja tarvittaessa siirtää raitiotien linjausta, jos se aiheuttaa vaaraa vedenotolle.

- Lentoaseman (1-luokka) pohjavesialueella / Ruskeasanta molemmat alueet (TT ja TP) tulee jättää rakentamatta vedenottamon läheisyyden vuoksi.
- Vantaanpuistossa (1-luokka) TY-aluetta tulee supistaa niiltä osin kuin se on asemakaavoittamatonta ja jättää lähialue rakentamatta.
- Valkealähteen (1-luokka) pohjavesialueella oleva TT-aluetta supistetaan etelälaidasta rajautumaan virkistysviheralueyhteyteen. Lisäksi rakentamattomat A-alueet on vedenottamon läheisyyden vuoksi jätettävä rakentamatta. TT-alue ei lähtökohtaisesti sovellu pohjavesialueelle.
- Backasen (1-luokka) pohjavesialueella on HK-ruokatalon vedenottamo. Pohjavesialueelle on merkitty TT-alue, joka ei sovellu pohjavesialueelle. Vedenottamon läheisyyden vuoksi Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että TT-merkintä poistetaan kartalta ja alue jätetään rakentamattomaksi.
- Kaivokselan (1-luokka) pohjavesialueella on Kaivokselan vedenottamo. Alueen maankäytön muuttuminen A-alueeksi ja rakentaminen tulee aiheuttamaan pohjavesialueella rakentamisenaikaista pohjaveden tilan muuttumista, mikä tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.
- Kaavaselostukseen ei ole selvitetty yleiskaavan vaikutuksia pohjaveteen ja pohjavedenottamoihin. Vaikutusten arviointia varten tulee tarkastella pohjavesialuekohtaisesti, mitä maankäytön muutoksia vedenottamoiden ympäristössä sekä pohjavesialueilla on kaavaan merkitty ja miten nämä muutokset maankäytössä tulevat vaikuttamaan pohjaveden laadulliseen ja määrälliseen tilaan.
- Pohjavesialueen kaavamääräystä tulee muuttaa siten, että viimeinen virke kuuluu seuraavasti: ”Maankäyttö tulee suunnitella siten, että maankäytön muutoksen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle ja määrälle voidaan välttää.” Lisäksi määräykseen tulee lisätä, että jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin ja että olemassa olevien pohjaveden ottamoiden vedenlaatua tai määrää ei saa vaarantaa ja jos mahdollista niiden ympärille on jätettävä riittävä rakentamaton vyöhyke.

Hulevedet ja pintavesien laatuun vaikuttavat asiat

- Hulevesiä koskevia yleismääräyksiä on edelleen syytä täsmentää siten, että niissä edellytetään alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä tehtävät hulevesien hallinnan suunnitelmat. Lisäksi on suositeltavaa määrätä rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnan ja käsittelyn suunnittelusta.
- Uusi rakentaminen ohjataan tulvariskialueiden ulkopuolelle. Tulviminen on otettava huomioon ja riittävät rakentamiskorkeudet määritettävä niillä kehittyvillä alueilla, jotka sijoittuvat jokien tai purojen läheisyyteen.

Vesihuolto

- Vantaan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma on tehty viimeksi 2017, ajanjaksolle 2017–2026. Suunnitelma tulee päivittää vastaamaan Vantaan yleiskaavan tilannetta. Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivittäminen ja aikataulu tulee mainita kaavaselostuksessa. Muutokset on huomioitava myös Vantaan kaupungin vesihuollon toiminta-alueissa ja toiminta-alueiden laajenemisalueiden suunnitellussa.

Pilaantuneet maat

- Pilaantuneet maat tulee huomioida yleiskaavassa. Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tulee kuvata ja käsitellä pilaantuneet maat sekä tarvittaessa merkitä ja määrätä ne kartalle.

Luonto

- Yleismääräyksissä esitetty lunastuskohta on ongelmallinen. Valtion lunastus on mahdollinen vain erityislaeissa tarkoin määritellyissä tilanteissa. Määräys on syytä poistaa.
- Vaikutukset Natura-alueisiin arvioitava.
- Östersundomin yleiskaava on kumottu Helsingin hallinto-oikeudessa ja siitä on valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Östersundomiin esitetty maankäyttö ei voi olla kumotun kaavan mukainen, koska Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen mukaan ratkaisu on lainvastainen vaikutusten arvioinnin ollessa puutteellinen ainakin Naturan osalta.
- SL-alueen kaavamääräys mahdollistaa käyttötarkoitusta palvelevan vähäisen rakentamisen. Määräyksen tarpeellisuutta on syytä harkita. Luo-alueet on merkitty oikeusvaikutteiselle liitekartalle. Kaavaselostuksen mukaan alueilla (muilla kuin M-alkuisilla) on voimassa MRL 128§:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee mm. puidenkaatoa. Kaavamääräyksestä puiden kaato kuitenkin puuttuu. Määräystä on syytä täsmentää tältä osin.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan alue

- Östersundomin yhteisen yleiskaava alue tulisi rajata pois yleiskaavasta valitusprosessin takia. ELY esittää nimenomaan metromerkinnän poistamista ja Kehä III itäpuolisen ja Porvoonväylän eteläpuolisen alueen rajaamista pois Vantaan yleiskaavasta.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Yhdyskuntarakenne
Yleiskaavassa 1983 määritelty hajarakentamisen ohjaamisen periaate on toiminut käytännössä hyvin ja sitä on tarkoituksenmukaista jatkaa myös tällä yleiskaavalla. Yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arviointia täydennetään tarkastelulla asemakaavoittamattomien pientalo- ja kyläalueiden asuntorakentamisen määriä rakennuslain voimaan tulosta tähän päivään (1959–2019). Tarkastelu osoitti, että kehitys on ollut hallinnassa yleiskaavan 1983 linjausten jälkeen ja vuosittainen määrä on hyvin tasainen, jopa laskeva, jos ottaa huomioon muun asuntotuotannon määrän kasvun. Hajarakentamisen hallinta on tärkeää voimakkaasti kasvavassa kaupungissa, jotta voidaan aikanaan mahdollistaa kestävä kasvu tulevaisuuden uusilla kasvusuunnilla. Asumisen vaikutusten arviointia on täydennetty esitetysti. Kyläalueen (AT) määräystä ei ole muutettu, jotta ei synny väärinymmärryksiä ohjausmekanismin muuttumisesta nykyisestä.

Yleismääräyksistä on poistettu ELY:n ja Finavian lausuntojen perusteella lunastukseen viittaava määräys: ”Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen.”

Kaupan ratkaisu
Kuten lausunnossa todetaan, ohjaa yleiskaavatyötä 2. vaihemaakuntakaavan ratkaisut ja hyväksymisvaiheessa oleva maakuntakaava (Uusimaa-kaava 2050) on otettu selvityksenä huomioon. Kuitenkin vähittäiskaupan ohjaamisen osalta lainsäädäntö on uudistunut 1.5.2017 (MRL), joten 2. vaihemaakuntakaavan kaupan ratkaisu on osittain vanhentunut.

Uudenmaan liiton ja ELY:n lausunnon perusteella on kaupan alueiden enimmäismitoitus täydennetty hyväksyttävän yleiskaavan kaupallisten palvelujen alueen (KM) määräykseen. Mitoitus on osoitettu Uusimaa-kaava 2050:n mukaisena, koska ratkaisu vastaa paremmin alueiden nykytilannetta ja uuden maakuntakaavan voidaan olettaa tulevan voimaan ennen yleiskaavan hyväksymistä.

Kaupan laadun suhteen ei tavoitteita ole muutettu: yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palvelujen paikkoina. Tammiston, Vantaanportin ja Porttipuiston osalta kaupallisten palvelujen alueiden määräystä ei kuitenkaan ole muutettu lausunnossa esitetyllä tavalla. Alueilla on jo nyt enemmän muuta keskustahakuista erikoiskauppaa kuin tilaa vievää kauppaa. Kaikkien kolmen

alueen rooli kaupan palveluverkossa on seudullinen, eikä paikallinen vain yhtä kuntaa palveleva. Mutta uusien hankkeiden keskustoihin kohdentuvien vaikutuksien hallitsemiseksi on KM-alueen määräystä täydennetty näin: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.”

Liikennejärjestelmä

Vihdintie

Selostusta on täsmennetty Vihdintien osalta lausunnon mukaisesti siten, että siinä ei oteta kantaa väylän hallinnolliseen luokkaan. Lisäksi Liikenneyhteys-merkinnän määräystä on hyväksyttävään ehdotukseen täsmennetty muotoon: ”Tärkeä paikallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.” Näin yleiskaava vastaa paremmin Uusimaa-kaava 2050:n ratkaisua muun muassa Vihdintien osalta ja tuo esiin yhteyden seudullisen merkityksen.

Mt 152 jatke

Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja pääradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Muut liikenneasiat

Viheryhteyden kehittämiskohta määräys on täsmennetty hyväksyttävään ehdotukseen muotoon ”merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku”.

Tärkeää joukkoliikenteen vaihtopaikkaa koskeva kirjainyhdistelmä JL on hyväksyttävään ehdotukseen korjattu oikeaan muotoon LJ.

Melun käsittely

Yleiskaava on pitkän tähtäimen, koko kaupungin strateginen suunnitelma, jossa linjataan kaupungin kasvutavat yleispiirteisesti. Vaikka yleiskaavassa on käsitelty kattavasti melua, jättää se paljon jatkosuunnittelun varaan meluntorjunnan ja täydennysrakentamisen määrän osalta. Yleiskaava kuitenkin takaa hyvät lähtökodat kattavalle meluntorjunnalle koko kaava-alueella.

Maankäytön suunnittelussa Vantaalla hyödynnetään Finavian mallintamia lentomeluvyöhykkeitä (Finavian ympäristölupa 2008). Lentomelualue on jaettu eri vyöhykkeisiin melun voimakkuuden perusteella. Varsinaisten melualueiden (lentomeluvyöhyke 2, LDEN 55-60 dB ja lentomeluvyöhyke 1 LDEN ≥60 dB) lisäksi rakentamisen ääneneristävyyttä ohjataan lentomeluvyöhykkeellä 3 (LDEN 50-55 dB). 45 dB (LDEN) / 40 dB (Lyö) Lentomeluvyöhykkeiden mallintamiseen liittyy kuitenkin huomattavia epävarmuuksia, jonka vuoksi niitä ei ole mallinnettu.

Pohjavedet

Uudenmaan ELY-keskus esittää monia muutoksia sekä vielä rakentamattomien alueiden jättämistä rakentamattomiksi yleiskaavaan merkityillä pohjavesialueilla.

Yleiskaavan ratkaisu on kasvaa sisäänpäin ilman suurempia uusia aluevarauksia. Tämä tarkoittaa olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä mm. olemassa olevien työpaikka-alueiden muuttamista asumiselle. Kasvun mahdollistamisen vuoksi olemassa olevista rakentamisen aluevarauksista ei ole voitu luopua. Vantaan kaupunki kasvaa. Yleiskaavavaranto on laskennallisesti mitoitettu 335 000 asukkaalle vuonna 2050. Kasvun mahdollistamiseksi on olemassa olevien realististen asemakaavavarantojen lisäksi oltava uutta varantoa reilut 7 miljoonaa kerrosneliömetriä. Työpaikkaskenaarioissa työpaikkojen määrä vuonna 2050 vaihtelee skenaarioittain 128 000 ja 221 000 työpaikan välillä.

Yleiskaavassa on tarkistettu 1-luokan pohjavesialueiden alueiden maankäyttöratkaisuja ja niiden tila on parantunut monissa tapauksissa suhteessa voimassa olevaan yleiskaavaan. Tilaa on parannettu ennen kaikkea muuttamalla työpaikka-alueita (TT-TY) asumiseen tai asumisen ja työpaikkojen alueiksi Vaaralassa, Hakkilassa ja Kaivokselassa. Asumisen alueilla vaikutuksia pohjavesiin on helpompi hallita kuin työpaikka-alueilla, koska asuintalot ovat yleensä pinta-alaltaan pienempiä kuin työpaikkarakennukset ja asuinalueilla on viheralueverkosto ja viherrakennetta myös pihoilla.

Vedenottamoiden sijainnit ja suoja-aluerajaukset sekä määräykset otetaan huomioon tarkemman tason suunnittelussa, kun aluekohtaiset ratkaisut täsmentyvät.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon pohjalta pohjavesialueen määräystä on tarkennettu lisäyksellä: ”Jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin. Vedenottamojen suojavyöhykkeiden turvaaminen tulee huomioida jatkosuunnittelussa.”

Hulevedet ja pintavesien laatuun vaikuttavat asiat

Vantaalla laaditaan asemakaavoituksen yhteydessä hulevesisuunnitelmat. Lisäksi yksittäisten tonttien rakennuslupavaiheessa edellytetään yksityiskohtaisia pintavesi- ja

hulevesisuunnitelmia sekä hulevesilaskelmia. Hulevesien määrällisellä hallinnalla voidaan vaikuttaa välillisesti myös huleveden laatukysymyksiin.

Kaupungin hulevesien hallinta nojautuu yleiskaavan ohella vuonna 2009 laadittuun hulevesiohjelmaan ja kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalli vuodelta 2014. Nämä asiakirjat huolehtivat, että hulevedet eivät heikennä vastaanottavan pintavesien tai pohjavesien tilaan.

Uudisrakentaminen sijoittuu lähtökohtaisesti tulva-alueiden ulkopuolelle ja määritetyn tulvakorkeuden (1/250a) yläpuolelle. Yleiskaavan lisäksi tulvien hallintatoimet nojautuvat kaupungin tulvaohjelmaan vuodelta 2015. Selostusta voidaan täydentää näiden osalta.

Kaikki em. asiakirjat löytyvät seuraavien linkkien takaa:
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124676_Hulevesiohjelma_nettiin.pdf
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120411_Hulevesien_hallinnan_toimintamalli.pdf
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/128558_713368vantaan_tulvaohjelma1251346820.pdf

Vesihuolto
Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2017–2026. Sen mukaan Vantaan kaupungin alueella on HSY:n vesijohtoverkostoa noin 800 km ja jätevesiviemäriverkostoa 750 km. Uusi vesihuollon kehittämissuunnitelma vuosille 2021–2030 laaditaan yhteistyössä HSY:n kanssa vuoden 2020 aikana. Vesihuollon kehittämissuunnitelman laadinta-aikataulu on lisätty yleiskaavaselostukseen.

Pilaantuneet maat
Yleiskaava osoittaa tavoitetilaa kaupunkikehittämisessä. Pilaantuneet maat ja pilaantuneeksi epäilyt maat on käsitelty yleiskaavojen ajantasaisuuden arvioinnissa (Vantaan kaupunki 2017) ja ne ovat olleet osana yleiskaavan valmisteluaineistoa läpi yleiskaavaprosessin. Yleiskaavaselostukseen on lisätty kappale pilaantuneista maista ja niiden sijainneista sekä esitetty ne omalla liitekartalla. Pilaantuneet maat selvitetään aina tarkemman suunnittelun ja hankkeiden yhteydessä. Selvitysten pohjalta ratkaistaan tarvittavat toimenpiteet.

Luonto
Vähäinen käyttötarkoitusta palveleva rakentaminen, kuten ulkoilureitit, levähdyspaikat, laavut tms. on ollut SL-alueilla sallittua tähänkin saakka, eikä ole aiheuttanut ongelmia. Suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa suunnitellaan tarkemmin suojelualueen mahdollista jakoa enemmän ja vähemmän virkistyskäytössä oleviin vyöhykkeisiin ja tarvittavaa palveluvarustusta.

Luo-alueen määräyksessä ei ole tarpeen mainita, että puiden kaatoon tarvitaan MRL 128§ lupa, koska puiden kaatoon tarvitaan MRL128§ lupa kaikilla SL-, VL-, VR- ja EV -alueilla joka tapauksessa. M-alueilla taas lupaa puiden kaatoon ei voida vaatia.

Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisuista ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa.

Kuten ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, on yhteisen yleiskaavan valitusprosessi kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuissa.

Östersundomin yhteinen yleiskaava

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta.

Länsisalmen uuden asuinalueen rajaus ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa ja sen rajaaminen pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Metrolinjaus itään on esitetty voimassa olevassa maakuntakaavassa, joten sen säilyttäminen Vantaan yleiskaavassa on perusteltua.

NRO 23 UUDENMAAN LIITTO

Tiivistelmä lausunnosta

Vantaan koko kaupungin yleiskaava on erittäin merkittävä suunnitelma, jolla on paljon vaikutuksia seudun kokonaisuuteen. Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestävään liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.

Yleiskaavassa strategisella kestävän kasvun vyöhyke -merkinnällä osoitetaan suurpiirteisesti sijainteja, joille väestönkasvua tulee ensisijaisesti keskittää, ja joilla liikkuminen voi tukeutua kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia liikenneyhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Uudenmaan liitto katsoo, että kestävän kasvun vyöhyke -merkintä tukee sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kasvun kestävän ohjaamisen tavoitteita.

Elinkeinot ja kauppa

- Tavoite ohjata vähittäiskaupan suuryksiköt keskusta-alueille ja kaupan alueille ei näy määräyksissä. Kauppaa koskeva määräys tulee lisätä kaupunkikeskustan alueen määräykseen.
- Määräyksissä Länsimäen ja Länsisalmen kauppaa on rajoitettu paikalliseksi, mutta Lapinkylän keskuksen osalta ei. Kaupunkikeskustan alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.
- Aviapoliksen kaupunkikeskustan alueen rajausta tulee tarkistaa. Pakkalan keskustatoimintojen alueen laajentaminen valtakunnallisesti merkittävän Kehä III:n, pohjoispuolelle ei tuota kävelyyn perustuvaa keskusta-aluetta. Kehä III aiheuttaa suuren estevaikutuksen keskustamaisen kaupunkitilan jatkumiselle eikä Aviapoliksen keskustatoimintojen alue muodosta yhtenäistä toiminnallista kokonaisuutta olemassa olevan Pakkalan keskustan kanssa. Ratkaisu ei ole voimassa olevan eikä hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen.
- Seudullisen kaupan kokoraja ja maakuntakaavassa määritellyt KM-alueiden enimmäismitoitukset tulee täydentää määräyksiin.
- Tammiston, Porttipuiston ja Vantaanportin kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa kaupan laadun osalta. Alueita kehitetään yleiskaavaselostuksen mukaan monipuolisina kaupan alueina, joilla kaupan toimiala ja laatu ei kuitenkaan saa haitata merkittävästi keskusta-alueiden kehittämistä. Tavoitetta ei

kuitenkaan ole osoitettu kaupan alueiden merkinnöissä ja määräykissä kyseisten alueiden osalta. Määräystä tulisi tarkentaa tältä osin.

Liikenne

- Uudenmaan liitto katsoo, että maantie 152 liikennealueen aluevaraus sekä vaihtoehtoinen nuolimerkinnöillä esitetty linjaus ovat yhteneviä maakuntakaavojen ohjeellisen linjauksen kanssa, kun otetaan huomioon maakuntakaavojen tarkkuustasot. Liitto pyytää huomioimaan, että Tuusulan kunta ei ole kaavoituksessaan varautunut maantie 152 vaihtoehtoiseen, osin Tuusulan puolella kulkevaan linjaukseen.
- Lentorata ja Tallinnan tunneli: näiden merkittävien hankkeiden suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että hankkeiden suunnittelu etenee yhteistyössä.
- Petaksen raidevarikon suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että varikko huomioitaisiin yleiskaavassa.
- Uudenmaan liitto toivoo, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitaisiin raskaan liikenteen palvelualueet.

Östersundomin alueen maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavan suhde

- Yleiskaavaratkaisu Östersundomissa ei ole voimassa olevan maakuntakaavan mukainen. Vantaan yleiskaavassa osoitetaan Länsisalmen metroon tukeutuva kaupunkikeskusta ja siihen tukeutuva asuinalue maakuntakaavan vastaavaa taajamatoimintojen aluetta idemmäs siten, että se peittää lähes kokonaan alueen, jonne on maakuntakaavassa osoitettu tärkeä pohjoiseteläsuuntainen virkistysalue (rakentamisrajoitus), joka toimii myös ekologisena yhteytenä Sipoonkorven ja Salmenkallion sekä meren rannan välillä, ja johon virkistysalueen suunnittelumääräyksessä kiinnitetään erityistä huomiota. Yleiskaavassa osoitettuun korvaavaan, Kehä III:n ylittävään viheryhteyteen liittyy epävarmuutta sekä sen toteutumisen että toimivuuden suhteen, ja viheryhteyden korvaaminen yleiskaavan mukaisesti voi tältä osin vaikeuttaa maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.
- Koska sekä Östersundomin yhteinen yleiskaava että voimassa oleva Östersundomin vaihemaakuntakaava ovat tällä hetkellä valitusprosessissa Korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ja koska Östersundomin alueeseen liittyy erityisesti Natura-vaikutusten arviointia ja arviointitulosten tulkintaa koskevia merkittävästi erilaisia kuntien ja viranomaisten tulkintoja, Uudenmaan liitto katsoo, että Östersundomin maakuntakaavan ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois yleiskaavasta. Östersundomin maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois Vantaan yleiskaavasta keskeneräisen valitusprosessin takia.

Yleiskaavan muut teemat ja vuorovaikutus

- Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavan ratkaisut muiden kaavan teemojen (viherrakenne, kulttuuriympäristöt, lentokenttä ja tekninen verkosto) osalta tukevat hyvin sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan tavoitteita. Erityisesti virkistyksen, suojelun ja ekologisen verkoston osalta kaavan ratkaisut ovat kunnianhimoisia ja onnistuneita.
- Vuorovaikutus ja kaavan aineistot on toteutettu esimerkillisen hyvin nähtävilläolon ajankohdan haasteet huomioiden. Kaavan esittelyaineisto on toteutettu käyttäjäystävällisesti ja tarjoaa informaatiota helposti lähestyttävässä muodossa.

Uudenmaan liitto pitää lausunnolla olevaa Vantaan yleiskaavan ehdotusta erinomaisena pohjana jatkosuunnittelulle.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta ja yleiskaavan ratkaisuja tukevista huomioista.

Keskustatoimintojen alueet

Keskustatoimintojen alueen määräystä on täsmennetty Uudenmaan liiton lausunnon pohjalta siten, että Lapinkylä on lisätty mukaan alueisiin, joille ”*voidaan sijoittaa merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan suuryksiköitä”.* Keskustojen ensisijaisuutta ei kaupan osalta keskustatoimintojen alueen määräyksessä ole erikseen korostettu, koska asia on määritelty Maankäyttö- ja rakennuslaissa (71 c §) “Vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltu.”

Yleiskaava 2020 huomioi Aviapoliksessa käynnissä olevan kaupunkikehityksen suunnan ja Pakkalassa olemassa olevan toiminnallisen kaupungin. Yhtälöstä rakentuu tulevaisuudessa yksi seudun merkittävin keskus. Vantaan ratikan myötä Pakkalan keskustapalvelut yhdistyvät käytävämäisellä rakenteella (kaavarungon ”kiinnostavuuden kehä”) Aviapoliksen asemahubiin ja sen ympärillä kasvavaan lentokenttäkaupunkiin. Keskustatoiminnot kehittyvät sekä Kehä III:n pohjois- että eteläpuolella. Kehäväylän aiheuttama kaupunkirakenteen estevaikutus on tarkoitus ratkaista parhaalla mahdollisella tavalla niin ratikkakäytävän ja kehäväylän risteyskohdissa kuin myös useiden kävelyn ja pyöräilyn reittien avulla.

Kaupan mitoitus
Uudenmaan liiton ja ELY:n lausunnon perusteella on kaupan alueiden enimmäismitoitus täydennetty hyväksyttävän yleiskaavan kaupallisten palveluiden alueen (KM) määräykseen. Mitoitus on osoitettu hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukaisena, koska ratkaisu vastaa paremmin alueiden nykytilannetta ja uuden maakuntakaavan voidaan olettaa tulevan voimaan ennen yleiskaavan hyväksymistä. Ohje seudullisen kaupan kokorajan huomioon ottamisesta on täydennetty selostukseen.

Kaupan alueet: Tammisto, Porttipuisto ja Vantaanportti
Kaupan laadun suhteen ei tavoitteita ole muutettu: yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palvelujen paikkoina. Uusien hankkeiden keskustoihin kohdentuvien vaikutuksien hallitsemiseksi on KM-alueen määräystä täydennetty näin: ”Vähittäiskaupan suuryksiköiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei suuryksiköiden sijoittamisella heikennetä keskustaan sijoittuvan kaupan toimintaedellytyksiä.**”**

Mt 152 jatke
Maantien 152 jatkeesta on esitetty yleiskaavassa liikennealueena vain yksi, YVA-menettelyn perusteella aluevaraussuunnitelman pohjaksi valittu linjaus, jonka lisäksi on esitetty yhteystarpeet Tuusulan puolelle. Yleiskaavan ratkaisu huomioi mahdollisuuden reitistä Tuusulan puolella. Yleiskaavan selostukseen on lisätty tietoa maantien 152 aluevaraussuunnitelmasta sekä siitä tehdystä YVA-menettelystä.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti.* Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Lähijunaliikenteen varikko
Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja päärradalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan

yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun”. Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Östersundom

Östersundomin yhteisen yleiskaavan Vantaan puoleinen osuus on tuotu Vantaan yleiskaavaan, jotta uusi yleiskaava kattaa koko kaupungin maankäytön tulevaisuuskuvan ja ohjaa sitä yhteneväisin keinoin. Yhteisen yleiskaavan ratkaisuja on täsmennetty Vantaan yleiskaavaan kulttuurimaiseman ja ekologisen verkoston osalta, mutta kaupunkirakenteellisesti ratkaisu on sama kuin yhteisessä yleiskaavassa ja poikkeaa maakuntakaavasta.

Länsisalmen uusi ”metrokeskus” on voimassa olevassa maakuntakaavassa rajattu Kehä III, Itäväylän ja satamaradan risteyksen jakamalle alueelle. Tarkemman tasoisessa suunnittelussa tämä ratkaisu osoittautui mahdottomaksi toteuttaa, joten ristiriita yhteisen yleiskaavan ja voimassa olevan maakuntakaavan välillä on todellinen. Vantaan yleiskaavassa Länsisalmen uuden asuinalueen rajaus ja sisältö noudattelee yhteistä yleiskaavaa. Sen rajaaminen

pois tästä yleiskaavasta voi tulla kyseeseen, mikäli yhteinen yleiskaava kaatuu korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Ratkaisua odotetaan loppuvuodesta. Metrolinjaus itään on esitetty voimassa olevassa maakuntakaavassa, joten sen säilyttäminen Vantaan yleiskaavassa on perusteltua.

Yleiskaavasta on laadittu luonnonsuojelulain 65§:n mukainen Natura-arviointi, josta on pyydetty lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Metsähallitukselta sekä alueen maanomistajilta. Arviointi keskittyy seuraaviin yleiskaava-alueella kokonaan tai osittain sijaitseviin Natura2000-alueisiin: Vantaanjoki (FI0100104 SAC), Sipoonkorpi (FI0100066 SAC) ja Vestran suot, lehdot ja metsät (FI0100064SAC). Vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065SAC/SPA) -Natura-alueeseen on jo arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Suora metro -vaihtoehdon Natura-arvioinnissa. Yleiskaavan ratkaisut eivät ns. itämetroon tukeutuvan uuden kaupunkirakenteen (Länsisalmi) osalta poikkea yhteisen yleiskaavan ratkaisuista ja siksi vaikutuksia Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet -alueeseen ei ole arvioitu tässä arvioinnissa.

Kuten Uudenmaan liiton lausunnossa todetaan, on yhteisen yleiskaavan osalta valitusprosessi kesken: myös Natura-arvioinnin riittävyys tulee kyseisen alueen osalta arvioiduksi oikeuden ratkaisuissa.

NRO 24 VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Voimassa olevassa yleiskaavassa on voimajohdon yhteys esitetty Ruskeasannan sähköaseman läheisyydestä kohti itää Tuusulanväylän yli. Yhteys on tarpeellinen ja se tulee palauttaa yleiskaavakarttaan takaisin.
- Kehitettävä voimajohtomerkintä esittää voimajohtojen sijoittamista maan alle mm. Tammistossa ja Väinö Tannerin tiellä. Aluetta kehitettäessä voimajohtojen osalta tulee voida tarkastella myös muita mahdollisia teknisiä ratkaisuja kaapeloinnin ohella. Kaapelointi vaihtoehtona on kallis ja aiheuttaa seurannaisvaikutuksia muualle sähköverkkoon.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan Energia sähköverkot Oy lausui, että yleiskaavasta puuttuu Ruskeasannan sähköaseman läheisyydestä kohti itää Tuusulanväylän yli kulkeva voimajohtoyhteys, joka on esitetty voimassa olevassa yleiskaavassa. Kyseessä oli tekninen virhe ja voimajohtoyhteys on lisätty kaavakartalle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy lausuu, että kehitettäviä voimajohtoja mm. Tammistossa ja Väinö Tannerin tiellä tulle voida tarkastella myös muita teknisiä ratkaisuja kaapeloinnin ohella. Kehitettävä voimajohto -merkinnän ympäröiviä alueita kehitettäessä johtojen maakaapeloimista ja muita vaihtoehtoja kustannuksineen ja vaikutuksineen selvitetään tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä yhteistyösää kantaverkkoyhtiöiden kanssa.

NRO 25 VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Tiivistelmä lausunnosta

Vantaan kaupunginmuseo antaa asiasta lausunnon sekä arkeologisen kulttuuriperinnön, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta. Vantaan kaupunginmuseo on osallistunut yleiskaavaehdotuksen valmisteluun.

Yleiskaavassa kulttuuriympäristön säilymistä edistetään kaavan pääkartalla olevalla yleisellä kulttuuriympäristön rasterimerkinnällä, joka sisältää valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat Vantaan kulttuuriympäristöt. Merkintään liittyy määräys, jossa on viitattu oikeusvaikutteiseen liitekarttaan. Lisäksi kulttuuriympäristön vaaliminen on huomioitu kaavakarttaan liittyvässä yleismääräyksessä. Molemmissa määräyksissä on viitattu museon kulttuuriympäristötietokantaan. Näiden mainintojen kautta saadaan hyvin esille kartalla liittyvien arvokkaiden alueiden lisäksi myös yksittäiset merkittävät kohteet ja huomioidaan ajantasaisin tieto kulttuuriympäristön arvottamisessa. Museon ylläpitämän tietokannan lisäksi tulee kuitenkin huomioida Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri, josta saa ajantasaisen tiedon muinaisjäännösten osalta. Luonnosvaiheessa muinaisjäännösrekisteri oli mainittu määräyksessä ja se tulisi mainita siinä edelleen. Museo pitää hyvänä, että arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen määräykseen on otettu mukaan MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Pääkartalta on otettu pois RKY-kohteiden pistemäinen merkintä ja ne on siirretty liitekartalle. Merkinnän tarkoitus oli tuoda pääkartalle valtakunnallisesti merkittävät kohteet siinä tapauksessa, että ne eivät sisälly arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen sisälle. Olisi tärkeää, että nämä kohteet palautettaisiin takaisin pääkartalle.

Arvokas kulttuuriympäristö -liitekartalla on pääkartan rasterilla merkittyjen valtakunnallisesti- ja maakunnallisesti arvokkaiden alueiden lisäksi kohteet, joilla on Vantaalla paikallista merkitystä. Luonnosvaiheessa liitekartta rakentui siten, että siihen oli merkittynä paikallisesti merkittävät rakennusperintökohteet pistekohteina, muinaisjäännökset, sekä muut kulttuuriympäristökohteet pistekohteina ja aluerajauksina. Lisäksi eriteltiin arvokkaat

viljelymaisemat sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaat 1960–1980-lukujen asuinalueet eri värein väritettyinä alueina. Museo ehdotti luonnosvaiheen lausunnossaan, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maisema-alueiden aluekohteille, sekä muinaisjäännöksille lisätään vielä liitekarttaan tarkemmat määräykset. Asia on ratkaistu kaavaehdotuksessa siten, että liitekartalla on kolme erityyppistä rasterimerkintää: Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema sekä kaupunkikuvallisesti arvokas 1960–1980-lukujen asuinalue. Kahden ensin mainitun merkinnän määräykseen on sisällytetty lause: "Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu". Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta olisi tarpeen vielä täsmentää kunkin alueen ominaispiirteitä ja muokata määräyksiä niiden mukaisiksi. Purkamista koskeva lauseesta tulee poistaa maininta ilman lupaa, koska purkaminen on joka tapauksessa aina luvanvaraista.

Ehdotuksessa liitekartalle ei ole lainkaan merkitty muinaisjäännöksiä. Museon näkemys on, että muinaisjäännökset tulisi esittää myös yleiskaavan liitekartalla. Muinaisjäännökset tulee huomioida maankäyttöä suunnitellessa ja yleiskaavan avulla kohteet tuodaan kaavoittajien ja muiden maankäytön kanssa työskentelevien tietoisuuteen. Merkintä yleiskaavassa ohjaa tarkastamaan ajantasaiset tiedot muinaisjäännösrekisteristä. Lisäksi muinaisjäännökset ovat osa alueen luonnetta, mikä on usein tärkeä huomioida maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä.

Museo kiinnitti huomiota lausunnossaan siihen, että Sahamäessä Hanabölen arvokkaan maisemakokonaisuuden osana olevalle pellolle on esitetty pientalovaltaista asuinaluetta. Lausunnon vastineessa on todettu, että rakentamismaan tarve ylittää tällä alueella pellon suojeluarvon. Ratkaisu on kirjattu kaavaselostuksen lukuun, jossa käsitellään kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Museo pitää myönteisenä, että Myyrmäessä Husbacka II-muinaisjäännösalueelle luonnoksessa osoitettu täydennysrakentamisen alue on poistettu ehdotuksesta ja alue on palautettu virkistysalueeksi.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Muinaisjäänteitä koskeva määräys palautettiin yleismääräyksiin. Muut kulttuuriperintökohteet mainitaan määräyksessä erikseen, koska ne eivät ole muinaismuistolain suojaamia. Kulttuuriympäristöä koskeva yleismääräys on: ”Asemakaavoituksessa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet

sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitettävä niiden suojelutarve ja -edellytykset.”

Yleiskaavaluonnoksessa ei vielä ollut kulttuuriympäristöä koskevaa liitekarttaa. Selostuksessa oli kuitenkin jokaiselta alueelta kartta, jossa oli valtakunnallisten ja maakunnallisten inventointien mukaiset aluerajaukset sekä rakennusperintö, muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet kaupunginmuseon ja museoviraston tietokannoista tulostettuina. Näistä kartoista saa käsityksen siitä, kuinka merkittävä rakennusperintö ja muinaisjäänteet ovat olleet määriteltyjen arvokkaiden kulttuuriympäristöjen rajausten yhtenä perusteena. Näissä kartoissa oli luonnosvaiheessa esitettynä myös eritellyt kulttuurihistorialliset ympäristötyypit. Kartat, joissa on esitetty merkittävä rakennusperintö ja muinaisjäänteet, löytyvät edelleen yleiskaavaselostuksesta.

Oikeusvaikutteisella liitekartalla esitetään aluerajaukset ja kohteet, joihin kohdistuu määräys. Yllä mainitussa koko Vantaata koskevassa yleismääräyksessä viitataan päivittyvään tietoon. Suunnittelussa hyödynnetään digitaalisia aineistoja, joita voidaan ruudulla tarkastella päällekkäin, jolloin liitekartan taustalle ei kannata tulostaa vanhenevaa tietoa.

Liitekartalla on esitetty eritellyt kulttuurihistorialliset ympäristötyypit siten, että niihin liittyy määräys, jossa kerrotaan, miten käsiteltynä juuri tämän ympäristötyypin arvot säilyvät parhaiten. Oikeusvaikutteisella liitekartalla olevista merkinnöistä ja määräyksistä on keskusteltu Vantaan kaupunginmuseon edustajien kanssa. Määräykset ovat pitkälti samoja kuin yleiskaavassa 2007. Tavoitteena on jatkaa kulttuuriympäristön yleiskaavallista suojelua Vantaalla yhtä selkeillä ja tarkoilla määräyksillä kuin tähänkin saakka. Yleiskaavan kulttuuriympäristöä koskevalle oikeusvaikutteiselle liitekartalle vietiin myös RKY-kohteet. Tällä kartalla ne erottuvat selkeämmin kuin muita merkintöjä täynnä olevalla pääkartalla.

Jos määräyksessä lukisi, että rakennusperintökohteita ei saa purkaa, vaikuttaisi se siltä, että purkaminen ei missään olosuhteissa ole sallittua. Määräyksen teksti ”ilman lupaa” selventää, että on tarkoitus toimia normaalien lupakäytäntöjen mukaisesti.

NRO 26 VANTAAN KAUPUNKI / KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALA

Tiivistelmä lausunnosta

Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa. Nykyiseen yleiskaavaan verrattuna luonnonsuojelualueiden määrä kasvaa merkittävästi uudessa yleiskaavassa. Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Vastine

Kaupunkiympäristön toimiala kiittää saamastaan lausunnosta. Pidämme tärkeänä riittävän ja hyvin saavutettavissa olevan palveluverkon olemassaoloa ja kehittämismahdollisuuksia osana kuntalaisten arjen toimintaympäristöä. Vaikka yleiskaava yleispiirteisyytensä vuoksi ei osoitakaan palvelujen sijainteja kaavakartalla, siinä halutaan kuitenkin antaa entistä joustavampia mahdollisuuksia palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen korostamalla sitä asumisen (AP, A, AC) ja kaupunkikeskustan (C) alueiden määräyksissä.

Yleiskaavan lähtökohtana on kestävyyden raami, jonka olennaisena osana on ekologinen kestävyys, jota sovelletaan maankäytön suunnitteluun mm. varaamalla luonnoltaan arvokkaita alueita luonnonsuojelualueiksi. Luonnonsuojelualueina alueet ovat edelleen myös virkistyskäytössä. Luonnonsuojelualueiden jatkosuunnitteluun, palveluvarustuksen rakentamiseen ja ylläpitoon tulee jatkossa suunnata nykyistä enemmän resursseja. Luonnonsuojelualueen määräyksessä on maininta ulkoilureittien perustamisen sallimisesta siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu, korostamassa sekä reittien perustamisen että luontoarvojen merkitystä.

NRO 27 VANTAAN KAUPUNKI / LIIKUNNAN PALVELUALUE

Tiivistelmä lausunnosta

- Kaupungin kasvaessa myös palveluiden tarve ja niiden käytössä olevien tilojen ja alueiden tarve kasvaa. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa.
- Alueiden houkuttelevuus asumisen ja yrittämisen paikkana perustuu muun muassa palveluiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Näiden saavutettavuus on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen edellyttää panostusta kaupunkiympäristön ja virkistysalueiden laatuun sekä palveluiden saavutettavuuteen.
- Yleiskaavamääräyksissä edellytetään, että asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään lähipalvelujen riittävyys ja varataan niille tarvittaessa riittävästi tilaa. Näistä on huolehdittava maankäytön tarkemman asteisessa suunnittelussa.
- Liikunnan palvelualue esittää lausunnossaan uusia merkintöjä tai muutoksia kaavakartalle, niin VU-alueiden ja -symbolien, kuin ulkoilureittien ja virkistysalueyhteyksien osalta:
    - Lisättävä Urheilu- ja virkistyspalveluiden VU-alue: Rekolan liikuntapuisto, Lipunkantaja Kivistössä, Keimolan maja merkinnällä VU tai VR (retkeily- ja ulkoilualue), Helsinge skolan, Päiväkummun Sahamäki, Leppäkorven maauimala
    - Urheilu- ja virkistyspalveluiden paikka, VU-symboli: Askisto, Hämeenkylä, Nikinmäki, Aviapoliksen itäosa tai Tikkurilan suuralueen länsiosa
    - Siirrettävät merkinnät: VU-symboli Simonkylänpuistosta Leinelään, Puukullan pelto
    - VU- tai lähivirkistysalueen (VL) rajausta muutettava: Lounaniityssä Vantaanjokilaaksossa, Rekolanojan varressa laajennettava, Kuusijärven itäpuolella asemakaavan mukaiseksi
    - Virkistysalueyhteyksiä lisää: Myyrmäestä Vantaanjoelle (Vaskivuori-Ruostepuisto), Sahrapuistossa pallokentälle asti, Mäkipuisto–Tarinapuisto välille Ilolassa, Pallopuiston läpi Latupuistoon, reittiyhteydet varmistettava Aviapoliksesta laajemmille viheralueille
    - Ohjeellista ulkoilureittiä muutettava: Petikossa Pyymosantien ylittävä, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen risteys (myös siltayhteys), Veromiehestä laajemmille viheralueille

  - Luonnonsuojelualueet (SL): Tuusulanjoen aluetta laajennettava, varmistettava riittävä etäisyys teollisuusalueeseen ja Seitsemän veljeksen vaellusreitin toteuttaminen
  - Vesialueita lisää: Tuusulanjoki ja Luhtaanmäenjoki kaavakartalle
  - Viljelypalsta siirrettävä idemmäksi Tilkunpeltoon Kartanonkoskella, Tarhurinniittyssä liian vähän tilaa purolle, reiteille ja asutukselle.
- Voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Ylästöntien etelä- ja pohjoispuolella on säilytettävä golfkentän toteuttamista varten (yleiskaavaehdotuksessa eteläosaa ehdotettu maatalousvaltaiseksi alueeksi, pohjoisosa VL-aluetta). Alueelle on voitava toteuttaa golfin harrastamiseen soveltuva kenttä. VU-aluevarauksella ei nähdä olevan vaikutusta avoimen maiseman kulttuurihistorialliseen arvoon, sillä vastaava VU-alue on sijoitettu ja toteutettu kulttuuriympäristöön muun muassa Hiekkaharjussa.
- Voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Hiekkaharjun golfkenttää varten on säilytettävä. Golfkentän laajentamistarve on otettava huomioon nimenomaan pohjoiseen, Havukosken suuntaan. Kentän toteuttaminen Keravanjoen itäpuolelle ei ole tarkoituksenmukaista, koska se edellyttäisi vaativia ja kalliita siltaratkaisuja.
- Päiväkummun Sahamäestä on poistunut merkittävän kokoinen VU-alue. Yleiskaavaehdotuksesta ei ilmene, minne vastaavankokoinen aluevaraus on tehty. Aluevaraus ehdotetaan sijoitettavaksi Hiekkaharjun golfkentän pohjoispuolelle palvelemaan kentän laajentamistarvetta.
- Nykyisin Hiekkaharjun tennishallien ja -kenttien käytössä oleva pääradan ja Tennistien välisellä alueella on turvattava nykyisen laajuiset liikuntapalvelut.
- Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä, esimerkiksi ulkoilu-, latu- ja pyöräilyreittejä. Kuten yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita. Myyrmäen suuralueella luonnonsuojelualueet ovat laajentuneet merkittävästi esimerkiksi Raappavuoren ja Petikon alueella verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Alueella on jatkossakin turvattava ulkoilureittien, latujen ja lähiliikunnan palveluiden kehittäminen (esim. lähiliikuntapaikat, frisbeegolfradat, pulkkamäki).
- Jokamiesoikeuksien mukainen vapaa-ajan liikkuminen on pysyttävä sallittuna pääulkoilureittien lisäksi myös luonnonsuojelualueiden alemmalla polkuverkostolla. Jokamiehenoikeudet koskevat myös hiihtoa, maastopyöräilyä sekä rajoitetusti ratsastusta. Maastopyöräilyn harrastamisen mahdollisuudet ja reittien jatkuvuus on turvattava myös uudessa yleiskaavassa, sekä tarkemman asteisissa maankäytön suunnitelmissa ja luonnonsuojelualueiden määräyksissä.
- Friimetsän AP-aluetta on harkittava poistettavaksi kaavasta, koska alue on irrallaan muusta asutuksesta ja sijoittuu tärkeälle Petikon virkistysalueelle.

- Rekolanojan varren ulkoilureittien toteuttamiseen Hiekkaharjun golfkentän kaakkoispuolella ei ole varattu riittävästi tilaa (asumisen ja joen välissä). Asutus leviää liian pitkälle Keravanjoen jokilaaksoon Maarinojalla, joka on Tikkurilan parhaiten säilyneitä yhtenäisiä viheralueita. Jokilaakso on käytetyimpiä Tikkurilan alueen virkistysalueita ja kevyenliikenteen reittiyhteyksiä niin työmatka- kuin ulkoilukäytössä. Lisäksi alueelle on jätettävä tilaa lähiliikunnan kasvavalle kysynnälle.
- Elmon urheilupuistoalueen läpi kulkee ekologinen runkoyhteys. Yhteyden toteuttamisessa on huomioitava sen toiminnallisesti järkevä sijoittuminen suhteessa urheilupuiston palveluihin.
- Yleiskaavaehdotuksessa viitataan monin paikoin, että alueiden suunnittelussa kiinnitetään huomiota kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksien toteuttamiseen; palveluiden saavuttamiseen sekä jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämiseen. Tämän tavoitteen toteutuminen on turvattava tarkemman asteisessa suunnittelussa. Pyöräilyn baanoilta on turvattava yhteydet julkisen liikenteen asemille, palveluihin ja pienemmille, paikallisille reittiyhteyksille.
- Virkistyksen teemakarttaa koskevan tekstiä tulisi selventää selostuksessa.

Vastine

Kaupunkiympäristön toimiala kiittää saamastaan lausunnosta. Pidämme tärkeänä riittävän ja hyvin saavutettavissa olevan palveluverkon olemassaoloa ja kehittämismahdollisuuksia osana kuntalaisten arjen toimintaympäristöä. Vaikka yleiskaava yleispiirteisyytensä vuoksi ei osoitakaan palvelujen sijainteja kaavakartalla, siinä halutaan kuitenkin antaa entistä joustavampia mahdollisuuksia palveluverkon suunnitteluun ja toteutukseen korostamalla sitä asumisen (AP, A, AC) ja kaupunkikeskustan (C) alueiden määräyksissä.

Liikunnan palvelualue esittää useita uusia merkintöjä tai muutoksia kaavakartalle, niin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueiden (VU-alue) ja urheilu- ja virkistyspalveluiden paikkojen (VU-symboli), kuin ulkoilureittien ja virkistysalueyhteyksien osalta. Yleiskaavassa osoitetaan sen tarkkuustasoon soveltuen VU-alueita, jotka ovat yli 2 hehtaarin laajuisia, sekä uusia ja kehittyviä kohteita VU-symbolilla, joita on kaikkiaan 8 kappaletta. Symbolit on pyritty sijoittamaan siten, että ne toteutuessaan ovat saavutettavissa mahdollisimman hyvin ja laajalle joukolle asukkaita siten, että ne kytkeytyvät muuhun virkistyksen ja ulkoilun verkostoon sekä niin, että luontoarvot eivät vaarannu. Liikunnan palveluita voidaan kehittää virkistyksen ja asumisen alueilla yleiskaavamääräysten sitä estämättä. Ohjeelliset merkinnät, kuten VU-symbolit, ulkoilureitit, viljelypalstat sekä ratsastusreitit tarkentuvat sijainniltaan ja laajuudeltaan tarkemman tason suunnittelussa. Lisäksi yleiskaavan aluerajaukset ovat yleispiirteisiä ja ne tarkentuvat tarkemmassa suunnittelussa.

Ylästön golfkenttävaraus

Valtioneuvoston valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva 14.12.2017 tehty päätös tuli voimaan 1.4.2018. Päätös edellyttää, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot, kohteiden alueellinen monimuotoisuus ja ajallinen kerroksisuus turvataan maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan suomalaisen kulttuuriympäristön kokonaisuus perustuu viranomaisten laatimiin valtakunnallisiin inventointeihin, jotka koskevat valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) ja valtakunnallisesti merkittäviä arkeologisia kohteita. Ylästöntien varren pellot ovat osa Backaksen - Elannon suurtilan RKY-rajausta. Backas - Elannon suurtilan valtakunnallisen arvon perusteluissa todetaan, että talouskeskus peltoineen on suurmaataloudesta kertova saareke kaupungistuneessa ympäristössä, ja että samaan maisemakokonaisuuteen kuuluu viljelyaukean ympäröimä vanha kapteenin virkatalo Petas. Peltojen häviäminen tilojen ympäriltä alentaisi maiseman arvoa, ja oikeusvaikutteisen liitekartan määräyksessä onkin edellytetty, että maisemallisesti merkittävät pellot tai niityt säilytetään. Kokonaisuuden arvoa nostaa alueen läpi kulkeva Suuri rantatie, joka on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.

Kulttuurimaisemaselvityksessä 2005 arvioitiin ja tunnistettiin maaseudun kulttuurimaiseman parhaiten säilyneet ja arvokkaimmat ydinalueet. Yleiskaavan 2007 arvokasta kulttuuriympäristöä koskevat rajaukset ja määräykset tehtiin selvityksen pohjalta. Yleiskaava 2020 jatkaa kulttuuriympäristön suojelua samoilla periaatteilla ja kriteereillä, jotka on avattu Kulttuurimaisemaselvityksessä 2005. Yleiskaavan 2007 ”kyläkuvallisesti arvokkaat” maisemat nimettiin informatiivisemmin kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaiksi kylämaisemiksi. Backas on nostettu tähän luokkaan viljelysmaiseman säilyneisyyden perusteella. Maisemaa on viljelty ainakin 1600-luvun lopulta saakka ja todennäköisesti kauemminkin.

Jos Backaksen ja Hanabölen maisemia verrataan, olennaisia eroja ovat toisaalta valtakunnallisella tasolla määritelty arvokkuuden asteen ero, ja toisaalta omassa selvitystyössä todettu maiseman säilyneisyys. Viranomaisten laatimien valtakunnallisten ja maakunnallisten inventointien perusteella Backas on valtakunnallisesti merkittävä ja Hanaböle maakunnallisesti. Yksi kulttuurimaiseman arvon kriteeri on, että maisema on säilynyt samassa käytössä eli tässä tapauksessa viljelymaisemana pitkään.

Ylästöntien pohjoispuoli on varattu VL-alueeksi, joka mahdollistaa monipuolisen virkistystoiminnan kehittämisen lähialueen asukkaiden käyttöön ja osana Aviapoliksen viher- ja virkistysverkostoa.

Hiekkaharjun golfkenttä

Tällä yleiskaavakierroksella ei ole tarkemmin tutkittu golfkenttien mahdollisia sijainteja tai nykyisten laajennuksia. Voimassa olevaan yleiskaavaan laadittiin selvitys golfkentistä ja kaavaan tehtiin useita varauksia. Hiekkaharjun golfkenttää ehdotettiin osittain asumiseen yleiskaavaluonnoksessa, mutta tarkempien selvitysten ja saadun palautteen perusteella siitä luovuttiin. Maanomistus kentän ympärillä on yksityistä ja alueet ovat vielä maatalouskäytössä, mikä on osa alueen maisemallista arvoa. Yleiskaava osoittaa alueelle sekä virkistys- ja ulkoilualuetta että maatalousaluetta. Tarkemmat rajaukset niiden välillä voidaan määritellä asemakaavalla, mikäli golfkentän laajennushanke olisi muuten mahdollinen. Raja asumisen A-alueen ja VU-alueen välillä on yleiskaavan esitystapaa mukaillen esitetty yleispiirteisesti, jolloin tarkempi rajaus golftoimintojen ja asumisen välillä määritellään asemakaavassa.

Päiväkummun poistunut VU-merkintä oli kotieläintila, joka ei ole koskaan toteutunut. Tällä yleiskaavakierroksella katsottiin, että tarve uudelle pientaloalueelle on suurempi kuin kotieläintilalle.

Hiekkaharjun Tennistien toimijoiden kanssa on käyty keskustelua yleiskaavan aluerajauksista. Aiheesta saatiin myös paljon mielipiteitä luonnosvaiheessa. Yleiskaavaehdotuksessa Tennistien ympäristön P-aluevarausta on laajennettu siten, että se mahdollistaa tennishallien rakentamisen. Lisäksi AC-aluevaraus mahdollistaa toiminnan säilymisen alueella. Kyseessä on kuitenkin yksityisessä maanomistuksessa oleva alue, joten yleiskaavan vaikutusmahdollisuudet toiminnon säilymiseen ovat rajalliset.

Luonnonsuojelualueet ja ulkoilureitit, maastopyöräily

Yleiskaavan lähtökohtana on kestävyyden raami, jonka olennaisena osana on ekologinen kestävyys, jota sovelletaan maankäytön suunnitteluun mm. varaamalla luonnoltaan arvokkaita alueita luonnonsuojelualueiksi. Luonnonsuojelualueina alueet voivat olla myös virkistyskäytössä, kunhan ne arvot, joiden perusteella aluetta suojellaan, säilyvät. Luonnonsuojelualueiden jatkosuunnitteluun, palveluvarustuksen rakentamiseen ja ylläpitoon tulee jatkossa suunnata nykyistä enemmän resursseja. Luonnonsuojelualueen määräyksessä on maininta ulkoilureittien perustamisen sallimisesta siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu, korostamassa sekä reittien perustamisen että luontoarvojen merkitystä.

Yleiskaavaa on laadittu yhteistyössä viheraluesuunnittelun kanssa. Viheraluesuunnittelussa suunnitellaan tarkemmin ulkoilureitit ja liikuntapaikat. Yleiskaavaa laadittaessa yleiskaavoituksen ja viheraluesuunnittelun edustajat ovat yhdessä käyneet läpi ohjeelliset ulkoilureitit. Ulkoilureittien verkosto on edelleen esitetty kautta Vantaan. Yleiskaavassa esitetään suurpiirteisesti reittiverkosto, jonka sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa. Ulkoilureittien linjauksia on kuitenkin tarkistettu paikoin mm. estämään sellaiset tilanteet, joissa reitille ei jatkosuunnittelussa löytyisi yhtään realistista sijaintia.

Verkostoina yleiskaavassa esitettään ohjeelliset ulkoilureitit ja ohjeelliset ratsastusreitit. Yleiskaavan tasoisena verkostona ei ole tarpeen esittää maastopyöräilyreittejä, koska maastopyörällä voi siirtyä paikasta toiseen liikenneverkon normaalina osana olevia pyöräteitä pitkin. Maastopyöräilyn ratkaisut ovat osa tarkemman asteista suunnittelua. Suojelualueelle voi olla alueesta riippuen mahdollista osoittaa myös maastopyöräilyä varten reitti tai reitit ja maastopyöräilystä voidaan laatia rauhoitusmääräyksiin salliva määräys tietyin rajoituksin. Tapauskohtaisesti arvioidaan, mitä suojelualueella on sopivaa tehdä, ja mitä ei, ja missä kohdassa. Luonnonsuojelu on kuitenkin suojelualueen päätarkoitus ja liikkumisen tulee tapahtua luontoa kunnioittaen.

Friimetsän asuinaluevaraus säilyy yleiskaavassa tulevaisuuden varauksena ja sen tarpeellisuus arvioidaan myöhemmin.

Maarinojalla on edelleen reilusti yli 200 metriä leveä viheraluevyöhyke Keravanjoen rannalla. Teiden ja ratikan risteyskohdasta ja sen lähistöltä on löydetty välttämättömiä rakentamisen paikkoja ratikan varrelle. Rekolanojan varrella Jokiniemessä julkisen virkistysalueen leveys ja ulkoilureitin sijainti on ratkaistava jatkosuunnittelussa. Purojen varsia koskee yleismääräys: “… Jatkosuunnittelussa tulee tutkia, kuinka leveä rakentamaton alue puron varrelle jätetään. Puron viherkäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman leveänä.” Elmon urheilupuiston pohjoispuolisen ekologisen yhteyden leveys ja sijainti suhteessa urheilupuiston toimintoihin selviää alueen jatkosuunnittelussa.

Kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuudet, pyöräliikenteen baanat

Tarkempaa suunnittelua eri alueilla ohjaa mm. Vantaan liikennepoliittinen ohjelma sekä kaupungin omat maankäytön ja kaavoituksen tavoitteet. Niiden mukaan edistetään kaupungin arvojen mukaista kestävää kehitystä. Kestävän liikkumisen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) ja maankäytön tavoitteita tukemaan on laadittu kulkumuotokohtaisia poliittisia ohjelmia ja selvityksiä, jotka ohjaavat tarkempaa suunnittelua. Kulkumuodoittaiset ohjelmat linjaavat tarkempaa suunnittelua kulkumuotojen erityispiirteistä lähtien.

Pyöräliikenteen baanat muodostavat Vantaalle keskuksien välisen laadukkaan pyöräilyverkon, joka yhdistyy seudulliseen laatukäytäväverkkoon. Baanat palvelevat erityisesti pitkämatkaista pyöräilyä ja baanoja täydentävät hyvän laatutason pääpyöräreittiverkosta sekä muut pyörätiet, jotka suunnitellaan tarkemmassa kaavoituksessa eikä tämä verkosto siksi näy yleiskaavassa. Baanat eivät siis välttämättä kulje aivan keskusta-alueilla tai tiettyjen toimintojen edustalta, mutta niiltä järjestetään kuitenkin erinomaiset yhteydet esimerkiksi asemille ja muihin keskustojen palveluihin.

Vapaa-ajan, virkistyksen ja liikunta-alueiden teemakarttaa koskevaa tekstiä yleiskaavaselostuksessa on täsmennetty.

NRO 28 VANTAAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tiivistelmä lausunnosta

- Vantaan seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se ohjaa kasvua ja kehitystä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.
- Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen ja mahdollisuuksiin ylläpitää seurakuntien toimintaa ja toimintaan tarvittavia rakennuksia tulevaisuudessa. Seurakuntayhtymän tavoite on myös tukea ja edistää Vantaan kaupungin kasvua ja kehitystä tasapainoisten ja elinvoimaisten asuntoalueiden kaavoittamisella seurakuntien omistamille maa-alueille.
- Hautausmaille ja seurakuntien toimintatiloihin mahdollistetaan jatkossa hyvät joukkoliikenneyhteydet. Ruskeasannalle ja hautausmaalle tulee varmistaa raideliikenneyhteyden lisäksi myös bussiyhteys.
- Myyrmäen kirkon yhteyteen on varmistettava tuhkahautaamisen mahdollisuus tulevaisuudessa. Lisäksi Myyrmäen kirkon tontille tulee sallia asuinrakentaminen ja kirkon tonttia ympäröivässä rakentamisessa on huomioitava arkkitehti Juha Leiviskän kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus.
- Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää, että golf-toiminnot keskitetään Rekolanojan pohjoispuolelle ja tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjusta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin, niin, että ainoastaan joen ranta jää virkistyskäyttöön. Vantaan kaupungin ja seurakuntien välisessä aiesopimuksessa tavoitteena on ollut, että seurakuntien Vantaan Hiekkaharjussa ja Rekolan alueella olevat kaavoituskelpoiset maa-alueet voitaisiin kaavoittaa lähivuosina ja että niille voitaisiin rakentaa korkeatasoisia ja kaupunkirakennetta hyvin täydentäviä asuntoalueita tarvittavine palveluineen.
- Leinelän pohjoispuolella olevan Rekolanmäen alueen asuntoalueiden tulee olla laajuudeltaan vähintään kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen laajimpien vaihtoehtojen mukaisia ja mahdollistaa mahdollisimman tehokas asuntorakentaminen.
- Kulomäen pohjoisosan alueelle tulee mahdollistaa asuntorakentaminen. Elmon urheilupuiston alueen kehittämisessä tulee ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulee taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymän muiden alueiden kaavamerkinnöissä ja mahdollisissa maanvaihdoissa seurakuntayhtymälle mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.
- Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tule kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilualueita ja seurakuntayhtymän tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhun hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa on esitetty Kehäradan varteen Ruskeasannan asemavaraus, joka toteutuessaan parantaa Ruskeasannan hautausmaan saavutettavuutta joukkoliikenteellä. Hautausmaiden ja seurakunnan toimitilojen bussiyhteydet eivät ole yleiskaavassa ratkaistava asia. Vantaan kaupunki kuuluu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL), joka mm. suunnittelee ja järjestää toimialueensa joukkoliikenteen ja edistää sen toimintaedellytyksiä.

Yleiskaavassa ei osoiteta uusia hautausmaavarauksia. Myyrmäen kirkon yhteyteen on mahdollista suunnitella tuhkahautaamismahdollisuus asemakaavassa. Kirkon ja sen ympäristön keskusta-alueen kaavamerkintä C mahdollistaa myös asumisen. Kirkon rakennusperintöarvot tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Yleiskaava ei ole ristiriidassa seurakuntayhtymän tavoitteiden kanssa.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin uutta asumisen (A) aluetta Hiekkaharjun golfkentän alueelle siten, että golftoiminnot voisivat edelleen pääosin säilyä. Asumisen luontevana rajana pidettiin Rekolanpuroa, joka toimii maisemallisena puskurina Hanabölen kulttuurimaiseman reunassa. Yleiskaavaehdotusta laadittaessa alueen asumisen edellytyksiä tutkittiin edelleen. Alueella tehtyjen selvitysten (mm. maaperäkairaukset) perusteella todettiin, että paksut savikerrokset yhdessä raideliikenteen aiheuttaman tärinän kanssa rajoittavat asuinrakentamiseen soveltuvan alueen hyvin pieneksi. Lisäksi edellä mainitut tekijät nostavat rakentamisen kustannuksia ja edellyttävät rakentamisen merkittävää tehokkuutta, mikä ei sovellu kulttuurimaiseman reunaan sen arvojen vuoksi. Tästä johtuen golfkentän alueen asuinaluevaraukset on poistettu yleiskaavaehdotuksesta ja alue on merkitty urheilun ja virkistyksen vapaa-ajan toimintojen alueeksi (VU). Lisäksi yleiskaavaluonnoksesta saatiin useita golftoimintojen säilyttämistä puolustavia mielipiteitä.

Leinelässä Rekolanmetsän asumisen rajausta on tarkistettu perustuen luontovaikutusten arviointiin siten, että ekologinen runkoyhteys ja virkistysmahdollisuudet säilyvät. Luonnoksen ratkaisusta saatiin myös runsaasti asukaspalautetta, jossa vastustettiin Leinelän asumisen alueiden laajennuksia Rekolanmetsän suuntaan. Kaavaehdotuksessa aluerajausta on hieman supistettu luonnoksesta siten, että metsän ydinalueet ja niiden lähiympäristöt ulkoilumahdollisuuksineen säilyvät. Asumisen painopistettä on siirretty lähemmäs Leinelän aseman ympäristöä.

Yleiskaava toteuttaa MRL:ssä 39 §:ssä määriteltyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia. Niihin kuuluu mm. riittävien virkistysalueiden varaaminen. Pääkaupunkiseudun kasvavalle väestölle virkistäytymisen mahdollisuudet ja muut metsän tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä.

Kehäradan ja Kulomäen välissä oleva Rekolanmetsä on itäisen Vantaan asukkaille tärkeä laaja, metsäinen viheraluekokonaisuus ja olennainen osa seudullista viheralueiden verkostoa. Rekolanmetsän viheraluekokonaisuuden runkona ovat Ilolanojan purolaakso ja sitä rajaavat kalliomoreenimäet. Pohjoisosassa on Kylmäojan korven ja Kylmäojanmetsän luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue, josta edelleen koilliseen ja itään päin viheraluekokonaisuus yhdistyy Elmo-urheilupuiston kautta Rekolanojan purolaaksoon.

Nykyisen metsän itäpuoli on ollut varattuna asuinrakentamiseen erilaisilla rajauksilla ainakin yleiskaavasta 1982 saakka. Yleiskaavaehdotuksessa aluetta esitetään varattavaksi rakentamiseen noin 23 hehtaaria enemmän kuin yleiskaavassa 2007. Aluevarausta on pienennetty verrattuna yleiskaavaluonnokseen vain noin neljän hehtaarin verran siitä huolimatta, että erittäin monet osalliset vastustivat näiden alueiden varaamista rakentamiseen. Osalliset toivat muistutuksissaan esille aivan todellisia ja tärkeitä syitä olla varaamatta Rekolanmetsästä rakentamiseen alueita voimassa olevaa yleiskaavaa laajemmin. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada talouttaan tasapainoon sitä kautta.

Yleiskaava yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana ei ota kantaa, tai perustu maanomistajuuteen, vaan lähtökohtana on toimivan ja kestävän kaupunkirakenteen mahdollistaminen. Rakennusoikeutta ei määritellä yleiskaavassa ja yleiskaavan osoittamat aluerajaukset ja muut merkinnät tarkentuvat tarkemman asteisessa suunnittelussa. Seurakunnille on annettu erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää omistamiaan alueita rakentamiseen ja saada talouttaan tasapainoon sitä kautta.

NRO 29 VR-YHTYMÄ OY

Tiivistelmä lausunnosta

- Pidämme kannatettavana Vantaan kaupungin linjauksia ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen sekä joukkoliikenteen kestävän kehityksen vyöhykkeille. Panostaminen asemanseutujen kehittämiseen, liikenteen solmupisteiden sujuvuuteen sekä liityntäpysäköintiin on tehokas keino ohjata väestöä ympäristöystävällisen joukkoliikenteen käyttäjiksi.
- Rataverkon kapasiteetin kasvattamista tulee edistää etenkin pääradalla. Pääradalla tulee varata mahdollisuus kuuteen raiteeseen sekä tasonnostoon. Vaihtoehtoisesti Lentoradan toteutuminen poistaisi tarpeen 5. ja 6. raiteelle. Liikennemäärien

kasvattaminen ja yhteyksien parantaminen Helsinki-Tampere käytävällä ei ole tulevaisuudessa mahdollista ilman lisäraiteita.
- Lentorata tukee koko Suomen henkilöliikenteen kehitystä. Rata mahdollistaa sekä lähi-, taajama-, että kaukoliikenteen vuorojen lisäämisen kysytyimpinä vuorokauden aikoina. Investointina lentorata parantaa koko maan junaliikenteen sujuvuutta ja luotettavuutta. Lentorata edistäisi Aviapoliksen liiketoimintakeskuksen kehitystä.
- Asemanseutujen kehittämishankkeissa tulee taata riittävät mahdollisuudet henkilöautojen ja polkupyörien liityntäpysäköintiin sekä luoda hyviä kävely- ja pyöräily-ympäristöjä. Liityntäliikenteen osalta tulee kiinnittää huomiota riittävään liityntäpaikoituksen määrään henkilöautoille ja polkupyörille sekä sujuviin vaihtomahdollisuuksiin.
- Asuntotuotannon kehittäminen raideyhteyksien varrelle tukee kestävän kehityksen tavoitteita.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta.

Pääradan lisäraiteet ja Lentorata
Yleiskaavassa on pääradalla lisäraidevaraus Tikkurilan alueella Valkoisenlähteentielle asti. Liikenneviraston laatiman lisäraiteiden aluevarausselvityksen mukaan Tikkurilasta ja Korsosta pitäisi purkaa useita melko uusia rakennuksia. Tikkurilan asema on rakennettu ja alueen asemakaavat laadittu vuonna 2008 hyväksytyn lisäraidesuunnitelman mukaisesti. Tämän suunnitelman mukaan Tikkurilasta ei tarvitse purkaa rakennuksia ja Tikkurilassa on siten riittävästi varauduttu lisäraiteisiin. Korsossa aluevarausselvityksen mukainen ratkaisu tarkoittaisi puolestaan keskustasuunnitelman uusimista, jotta mm. Urpiaisentien läpiajoa ei jouduttaisi katkaisemaan aluevaraussuunnitelman mukaisesti. Lisäraideselvityksessä on lisäksi esitetty purettavaksi Lumon pysäköintirakennusta.

Pääradan lisäraidevaraukset ovat pitkän aikavälin varauksia, niiden toteuttamisaikataulu ei ole tiedossa eikä niistä ole yksityiskohtaisia suunnitelmia. Lisäraiteiden aluevarausselvitys on tehty liian väljällä mitoituksella, jotta sitä voitaisiin käyttää tiivistettävien keskustojen suunnitteluun ja yleiskaavan tilavaraukseen. Vantaan yleiskaavassa on varauduttu Lentoratatan, joka toimii vaihtoehtona lisäraiteiden mahdollistamalle pääradan kapasiteetin lisäykselle.

Tallinna-tunneli ja Lentorata on merkitty Vantaan yleiskaavassa omalla merkinnällään, joka on hyväksyttävässä yleiskaavassa muutettu muotoon: *Raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen sijainti.* Merkintä osoittaa ratojen ohjeellisen linjauksen Helsingin kautta sekä niiden yhteystarpeet lentoasemalta pohjoiseen. Merkintä on hyväksymisvaiheessa olevan maakuntakaavan (Uusimaa-kaava 2050) mukainen ja mahdollistaa ratojen jatkosuunnittelun.

Asemanseudut ja liityntäpysäköinti
Asemat ja asemanseudut ovat keskeinen osa toimivaa joukkoliikennettä. Vantaan yleiskaavassa asemia koskevissa määräyksissä on mainittu, että laadukkaisiin liityntä- ja vaihtoyhteyksiin sekä riittävään pyöräpysäköintiin tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Lisäksi seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet on osoitettu kartalla omalla merkinnällään. Tarkemmat paikkamäärät, niiden laatu ja yhteydet määritetään alueiden jatkosuunnittelussa.

Tikkurilan ja Lentoaseman asemat on merkitty omalla merkinnällään *Valtakunnallinen joukkoliikenteen vaihtoasema*. Merkinnällä korostetaan kyseisten asemien tärkeyttä ja roolia osana kansainvälistä, valtakunnallista ja seudullista joukkoliikennettä.

Raitiotie
Vantaan kaupunki kuuluu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL), joka kilpailuttaa ja hankkii Vantaan joukkoliikenteen. Kaupunki ei siis vaikuta kevytraideliikenteen kilpailuttamiseen.

NRO 30 VÄYLÄVIRASTO

Tiivistelmä lausunnosta

- Väylävirasto on laatinut Lähijunaliikennealueen varikkoselvityksen (Väyläviraston julkaisuja 25/2020), jossa esitetty Petaksen varikon sijaintialue on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi (TP) ja tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minkäänlaista mainintaa. Väyläviraston näkemyksen mukaan yleiskaavaehdotus ei mahdollista varikon sijoittamista Petakseen ja sen ratalain mukaista jatkosuunnittelua. Ratalain 10 §:n mukaan rautatien rakentamista koskevan yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista yleiskaavaa.
- Väylävirasto huomauttaa, että lähijunaliikenteen kehittämisen ja sen edellyttämän varikkokokonaisuuden jatkosuunnittelun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Vantaan yleiskaavassa osoitetaan varaus Petaksen varikolle. Väyläviraston näkemyksen mukaan varikkoselvityksen mukainen Petaksen varikko kehäradalle suuntautuvineen yhdysraiteineen tulee yleiskaavassa osoittaa rautatiealueena ja yleiskaavaselostusta tulee täydentää Petaksen varikon osalta.

- Hakkilaan johtava nykyinen Santarata ja Hakkilassa sijaitsevat radanpidon alueet ovat Väylävirastolle välttämättömiä. Kunnossapidon alueiden poistaminen alentaa radanpidon palvelutasoa millä on heikentäviä vaikutuksia valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuteen. Väyläviraston näkemyksen mukaan Santaradan ja Hakkilan alueen poistaminen Vantaan yleiskaavasta ei ole mahdollista ilman korvaavan radanpidon alueen osoittamista. Korvaavan alueen puuttuessa tulee nykyinen Santarata osoittaa yleiskaavassa rautatiealueena.
- Raskaan liikenteen palvelualueiden puute on paheneva ongelma. Väylä pitää hyvänä, että palvelualuekysymys on yleiskaavaehdotuksessa esitetty hieman konkreettisemmin kuin luonnosvaiheessa. Hämeenlinnanväylän (vt3) käytävään yleiskaavaehdotuksessa on esitetty varteenotettava ratkaisuehdotus. Tarvetta vastaavalle on myös muualla esimerkiksi Lahdenväylän (vt4) käytävässä. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT-alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi. Väylävirasto esittää, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti.

Vastine

Vantaan kaupunki kiittää saamastaan lausunnosta.

Lähijunaliikenteen varikko

Lähijunaliikenteen varikkoa tarvittavine liikennealueineen ei ole täydennetty hyväksyttävään yleiskaavaehdotukseen. Uuden yleiskaavan laadinta on neljän vuoden vuorovaikutteinen prosessi. Työn tavoitteet määriteltiin työn alussa ja ne hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kattava yhteistyö ja keskusteltu eri tahojen kanssa on jatkunut koko ajan.

Seudullisesti on selvitetty uusien lähijunaliikenteen varikkojen sijoittumisvaihtoehtoja päärадalle ja rantaradalle. Viime vuoden lopulla keskusteluun nousi mukaan myös vaihtoehto yhden varikon sijoittamisesta Kehäradalle. Yleiskaavaprosessissa se ajoittui ehdotuksen viimeistelyyn. Varikkoselvitys valmistui huhtikuussa, kun yleiskaavaehdotus oli jo nähtävillä.

Uuden näin merkittävän asian tuominen mukaan yleiskaavaan viime metreillä, olisi ollut jo pelkästään vuorovaikutuksen näkökulmasta mahdotonta. Myös yleiskaavan laadinnan yhden valtuustokauden mittaisesta aikataulusta haluttiin pitää kiinni, mihin ei voitu lisätä uutta nähtävillä oloa.

Kehäradan mahdollisen varikon osalta ei ole vielä osoitettavissa hankkeesta vastaavaa toimijaa. Uudessa Helsingin seudun MAL-sopimuksessa todetaan, että ”kunnat ja HSL

ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun". Välitön tarve on varikolla Rantaradan suunnalla ja seuraava varikko tarvittaneen 2030-luvulla. Tässä vaiheessa ei ole riittävän selvää kuvaa Kehäradan varikkotarpeesta eikä ole myöskään selkeää kuvaa hankkeesta vastaavassa tahosta. Kun hankkeen sisältö täsmentyy ja toimintamalli selkeytyy, voidaan sitä edistää esimerkiksi osayleiskaavalla tai yleiskaavan muutoksella.

Santarata

Yleiskaava on pitkän aikavälin suunnitelma ja Vantaan uudessa yleiskaavassa yhdyskuntarakenteen kasvu pyritään ohjaamaan osaksi vahvaa joukkoliikennekaupunkia. Santaradan rautatieyhteyden alueella kulkee yleiskaavassa raitiotie ja alue tukeutuu vahvasti myös Tikkurilan asemaan. Santarata on poistettu yleiskaavasta, koska Vantaan kaupungin näkökulmasta rata haittaa kaupunkikehitystä ja Tikkurilan asemaa ympäröivän maankäytön tiivistämistä sekä täysimääräistä hyödyntämistä. Yleiskaavalla osoitetaankin kaupungin maankäytön tavoitetilaa vuonna 2050, vaikka muutokset tapahtuvat usein vaiheittain.

MAL-sopimuksessa on todettu Santaradan osalta, että "*Väylävirasto laatii selvityksen Santaradan siirtämisestä valtion rataverkolla ja sen nykyisistä aluevarauksista luopumisesta. Kunnat tarjoavat Santaradalle vaihtoehtoisen, pääkaupunkiseudun junaliikenteen tehokasta kunnossapidon toteuttamista vastaavan paikan. Santaradan siirrolla mahdollistetaan pikaraitiotien rakentaminen ja maankäytön kehittäminen sen nykyisellä alueella.* "

Raskaan liikenteen palvelualueet

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on esitetty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muita seudullisissa selvityksissä esiin nousseita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueiksi soveltuvia alueita ei ole ollut mahdollista yleiskaavassa osoittaa pysyvästi tähän käyttöön, koska alueilla on muitakin maankäytön kehittämistarpeita. Viimeisimpänä raskaan liikenteen taukopaikkaa on tutkittu Lahdenväylän varteen Leppäkorven levähdysalueen yhteyteen ja Vantaan yleiskaavan yleispiirteisyys mahdollistaa alueen pienimuotoisen kehittämisen tähän suuntaan. Lisäksi Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT).

Keimolaan suunniteltu raskaan liikenteen palvelualue on väliaikainen, eikä sitä tämän takia merkitä Vantaan yleiskaavaan. Vaikka yleiskaava mahdollistaa kyseisen alueen korvaavan sijainnin maantien 152 liittymään, niin yleiskaavassa ei ratkaista alueiden toteutusajankohtia. Selostusta on täydennetty raskaan liikenteen palvelualueiden osalta.

Kaupunkisuunnittelu / Yleiskaavoitus
Vantaan yleiskaava 2020 (ehdotusvaihe)

	Lausunnonantaja	Sivu
NRO 1	Caruna Oy	1
NRO 2	Espoon kaupunki	3
NRO 3	Finavia Oyj	6
NRO 4	Fingrid Oyj	10
NRO 5	Helen Sähköverkko Oy	12
NRO 6	Helsingin kaupunki	13
NRO 7	Helsingin seudun kauppakamari	21
NRO 8	Helsingin seurakuntayhtymä	29
NRO 9	HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	33
NRO 10	HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	44
NRO 11	Keravan kaupunginhallitus	48
NRO 12	Metsähallitus	51
NRO 13	MTK-Uusimaa	53
NRO 14	Puolustusvoimat	56
NRO 15	Sipoon kunta	58
NRO 16	SLC ja SLC Nyland	69
NRO 17	SLC Nylandin paikallisosasto Helsinge	75
NRO 18	Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ja Vantaan yhdistys ry.	78
NRO 19	Suomen Metsäkeskus	118
NRO 20	Tringa Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys	124
NRO 21	Tuusulan kunta	127
NRO 22	Uudenmaan ELY-keskus	130
NRO 23	Uudenmaan liitto	142
NRO 24	Vantaan Energia Sähköverkot Oy	165
NRO 25	Vantaan kaupunginmuseo	169
NRO 26	Vantaan kaupunkikulttuurin toimiala	172
NRO 27	Vantaan liikunnan palvelualue	173
NRO 28	Vantaan seurakuntayhtymä	180
NRO 29	VR-Yhtymä Oy	182
NRO 30	Väylävirasto	187

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

24.6.2020

Vantaan kaupunki, Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan Kaupunki
kirjaamo@vantaa.fi

LAUSUNTO, Vantaan yleiskaavaehdotus

Nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko

Kaava-alueella sijaitseva Caruna Oy:n nykyinen suurjännitteinen jakeluverkko on esitetty kaavassa asianmukaisesti.

Suurjännitteisen jakeluverkon uudet yhteystarpeet

Olemme harkinneet uusia voimajohtoyhteyksiä, joiden reitti kulkisi osittain kaava-alueella. Ensimmäinen voimajohtoyhteystarve on Leppävaaran sähköaseman ja suunnitellun Juvanmalmin sähköaseman välillä. Yhteystarve on merkitty liitteen 1 kuvaan vihreällä viivalla.

Toinen voimajohtoyhteystarve koskee kantaverkkoyhtiö Fingridin Länsi-Vantaalle, mahdollisesti Petikon alueelle alustavasti suunnittelemaa kantaverkon sähköasemaa. Mikäli kyseinen sähköasema rakennetaan Vantaan yleiskaava-alueelle, Carunalla on tarve rakentaa sieltä voimajohtoyhteydet Leppävaaran sekä Juvanmalmin sähköasemille. Liitteen 1 kuvassa näitä yhteystarpeita on kuvattu Carunan sähköasemat yhdistävän vihreän viivan lisäksi Petikon suuntaan menevällä keltaisella viivalla.

Caruna toivoo, että edellä mainitut yhteystarpeet huomioidaan yleiskaavassa. Harkinnassa olevista voimajohdoista ei ole tehty tarkempia suunnitelmia tai selvityksiä, joten johtovaraukset tulisi merkitä kaavaan voimajohdon yhteystarve -merkinnällä, joka mahdollistaa erilaiset suunnitteluratkaisut. Voimajohtoyhteydet voisivat kuitenkin noudatella mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia johtokäytäviä.

Kunnioittavasti

Caruna Oy

Sähköverkot

Jani Stenroos
Verkostoanalyytikko
Puh. +358 40 7293920
Sähköposti: jani.stenroos@caruna.fi

24.6.2020

LIITE 1: Voimajohtoyhteystarpeet

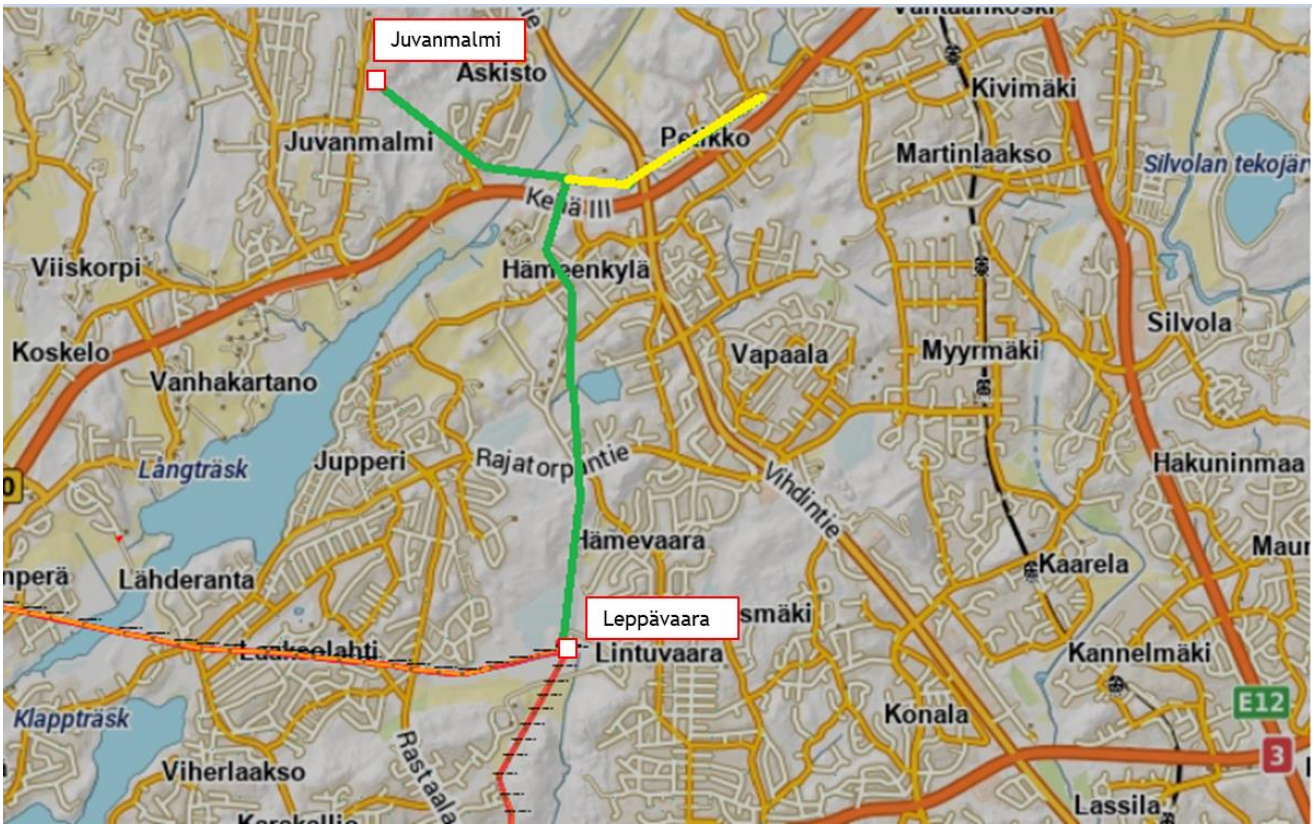

Espoon kaupunginhallituksen lausunto Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta

Yhteenveto

- Suunnittelun seudulliseen kokonaisuuteen ja seudullisiin vaikutuksiin on hyvä kiinnittää yhä tarkemmin huomiota.
- Yleiskaavalla tulee varmistaa valtakunnallisesti merkittävän Tallinnan tunnelin toteuttamisedellytykset, mutta tunnelin linjausvaihtoehtoja ei tule keskeneräisessä suunnittelu- ja vaikutustenarviointitilanteessa lukita muilta osin, kuin että se osoitetaan kulkemaan lentokentän kautta.
- Joukkolikenteen runkoyhteys ja baana tulisi lisätä Vihdintien liikennekäytävään.

Kaupunkirakenne ja mitoitus

Vantaan yleiskaavassa ei ole yhtä ainoaa mitoitustavoitetta. Skenaarioissa on tunnistettu erilaisia kasvun vaihtoehtoja. Asukasluvun vaihteluväli on Hitaan kasvun 268 000 asukkaasta erittäin voimakkaan kasvun 370 000 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä. Työpaikoissa vaihteluväli on 128 000–221 000 työpaikkaa vuonna 2050. Yleiskaavoituksen ratkaisuja on valmisteltu rinnan ja vuorovaikutuksessa sekä MAL 2019-suunnitelman että Uusimaa 2050 -maakuntakaavan kanssa, ja ratkaisut ovat siten samansuuntaiset kaikissa suunnitelmissa.

Kaupunkia kehitetään monikeskuksisena ja sen ytiminä ovat uudistuvat keskustat, erityisesti kaupungin pääkeskukset; Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki, jotka vahvistuvat keskusta-alueiden laajentuessa sekä tiivistyessä. Uudet työpaikka- ja logistiikka-alueet tukeutuvat suurelta osin Kehä IV-väylään sekä Petaksessa Hämeenlinnanväylään.

Espoon kaupunginhallitus uudistaa luonnoksesta esittämänsä lausuman, että suunnittelun seudulliseen kokonaisuuteen ja seudullisiin vaikutuksiin on hyvä kiinnittää yhä tarkemmin huomiota.

Liikenne

Espoo on tyytyväinen, että Tikkurilantien jatke on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa. Tikkurilantien jatke lyhentää Kalajärven ja Kivistön välistä joukkoliikenteen matka-aikaa noin 10 minuuttia ja henkilöauton matka-aikaa noin 5 minuuttia, sekä keventää Vihdintien kuormitusta Kehä III:n pohjoispuolella. Tikkurilantien jatke parantaa selkeästi sekä joukkoliikenne- että henkilöautoliikenneyhteyksiä Pohjois-Espoosta Kivistön seudulle ja Kehäradalle. Yhteys mahdollistaa myös uuden pyöräily-yhteyden alueiden välille.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavatyön ehdotusvaiheessa kaavakartalle on lisätty joukkoliikenteen runkoyhteys Vihdintien käytävään Kalajärveltä Vantaan rajalle. Joukkoliikenteen runkoyhteys jatkuisi Vihdintien käytävässä Helsinkiin, joten Vantaan yleiskaavaan tulisi lisätä Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkintä Vihdintien käytävään Espoon rajalta Rajatorpantien liittymään.

Vantaan yleiskaavakartalle on merkitty seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintipaikat, joista espoolaisia nykyään tai tulevaisuudessa eniten palvelevat Kivistön, Vehkalan ja Vantaankosken asemien liityntäpysäköinti. Yleiskaavaehdotukseen on lisätty myös Martinlaakson ja Korson asemille seudullisesti merkittävän liityntäpysäköintialueen merkintä.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavatyön ehdotusvaiheessa Espoon baanaverkkoa on esitetty merkittävästi täydennettäväksi ja kaavakartalle on Vihdintien käytävään lisätty baana Kalajärveltä Vantaan rajalle. Jotta Espoon Vihdintien käytävän baana liittyisi pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon, tulisi Vantaan yleiskaavaan lisätä pyöräilyn baana Vihdintien käytävään, josta baana voisi yhdistyä pääkaupunkiseudun muuhun baanaverkkoon esimerkiksi Myyrmäessä.

Kehä II:n jatke on poistettu Vantaan yleiskaavaehdotuksesta ja hyväksymiskäsittelyssä olevasta maakuntakaavaehdotuksesta. Jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että Kuninkaankolmion alueelle voidaan toteuttaa järkevä asuinaluekokonaisuus kaupunkien välisistä rajoista huolimatta. Yhteisellä suunnittelulla tulee varmistaa myös hyvät liikenneyhteydet syntyvälle aluekokonaisuudelle. Alueen toteutus ei ole lähivuosien ohjelmissa, mutta nousee varmasti pidemmällä tähtäimellä tarpeelliseksi. Koska Kehä II:sta ei tulla jatkamaan seudullisena väylänä Turuntieltä Hämeenlinnanväylälle, Espoo ei enää omissa suunnitelmissaan varaudu Kehä II:n jatkeen käytävässä seudulliseen ajoneuvoliikenteen läpiajoliikenteeseen. Kuitenkin yleiskaavassa tulisi mahdollistaa Espoon katuverkon yhteys Vantaan katuverkkoon Kehä II käytävässä.

Yleiskaavaluonnoksesta on Tallinnatunnelin ja Lentoradan esitystapa muuttunut. Yleiskaavaehdotuksessa on ohjeellisena linjauksena Raskaan raideliikenteen tunnelin yhteystarve. Linjassa on yhdistetty Tallinnatunneli ja Lentorata samaan linjaan lentoasemalta etelään kohti Helsingin keskustaa. Maakuntakaavaehdotuksessa Tallinnatunnelista on esitetty vain Helsingin keskustan kautta kulkeva vaihtoehto. Tunneli on hyvin pitkän aikavälin hanke, joten tässä vaiheessa ei voida varmuudella lyödä lukkoon sen linjausta. Mikäli suunnittelun edetessä käy ilmi, että Espoon Otaniemen kautta kulkeva linjaus olisi kuitenkin toteutuskelpoisin, tulee Vantaan yleiskaavaa (ja maakuntakaavaa) tulevaisuudessa muuttaa tältä osin.

Kaupan ja työpaikkojen ratkaisut

Yleiskaavassa kauppa ohjataan pääosin keskustoihin. Laajat C-alueet tuovat joustoa kaupan sijoittumisen suunnitteluun. Toimitilarakentamista ohjataan Vantaalla nykyrakenteeseen. Nykyisellään Vantaalla, kuten muuallakin pääkaupunkiseudulla on runsaasti toimitilavarantoa niin asema- kuin yleiskaavoissa.

Yleiskaavaehdotukseen kaupan määräyksiä on täsmennetty mm. keskusta-alueiden ulkopuolelle sijoittuvan kaupan osalta. Tämä on selkeyttänyt yleiskaavan ratkaisua ja helpottaa kaupan ohjaamista.

Työpaikkojen kasvuun on varauduttu. Osa nykyisistä työpaikka-alueista on mahdollista muuttaa kokonaan tai osittain asumiseen. Tämä edellyttää muun muassa nykyisten työpaikka-alueiden tiivistämistä ja tehostamista. Tilaa vaativien työpaikkojen osalta on tehty jaottelua ympäristöhäiriötä aiheuttaviin ja aiheuttamattomiin alueisiin. Tämä vaikuttaa mm. mahdollisuuteen sijoittaa työpaikkoja asumisen läheisyyteen. Työpaikkojen tilatarpeen arvioiminen tulevaisuudessa on haastavaa, siksi yleiskaavassa on varauduttu melko suureen tilatarpeeseen, joka kaikki ei välttämättä toteudu suunnitteluaikajänteellä.

Luonnonympäristö ja viherrakenne

Vantaan yleiskaavaehdotukseen on luonnoksen nähtävillä olon jälkeen täydennetty uuden puroluontoselvityksen kohteilla.
Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu hyvin ekologinen verkosto osana kaupunkirakennetta ja seudullista kokonaisuutta.

Kaavakartta ja kaavamääräykset

Yleiskaava on aluevarauskaava, johon on tuotu strategisia elementtejä. Luonnoksen nähtävillä olon jälkeen on Yleiskaavakartta päädytty jakamaan kolmeksi kartaksi. Pääkartan lisäksi on omiksi oikeusvaikutteisiksi kartoikseen erotettu kulttuuriympäristöt ja Luo-alueet. Lisäksi kartan esitystapaa on muutenkin terävöitetty, mikä näkyy parantuneena luettavuutena.

FINAVIA

Päivämäärä
5.6.2020

Asia nro
FINAVIA 1750

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

VANTAAN KAUPUNKI

kirjaamo@vantaa.fi

Lausuntopyyntö 7.4.2020

Finavia Oyj:n lausunto Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksesta

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksesta 5.6.2020 mennessä. Finavia kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Finavia on antanut lausunnon kaavan luonnoksesta 23.4.2019. Lausunnossaan Finavia esitti muutoksia mm. seuraaviin kaavamerkintöihin ja/tai -määräyksiin:

- LL-alueen rajaus
- raitiotien linjauksen merkintätarkkuus
- lentokonemelualueiden kaavamerkintä ja niiden -määräykset
- tutkien merkintä kaavaan
- esterajoituspintojen liittäminen kaava-aineistoon
- sähkölinjamerkinnän poistaminen
- lentoaseman suoja-aidan tilantarve

Vantaan kaupunki on lausuntojen vastineessaan (Luonnokset lausunnot ja vastineet 23.3.2020) kuvannut, millä tavoin Finavian lausunto on otettu ehdotuksessa huomioon.

LL-alueen rajaus

Vantaa: (Finavian) Ehdotukseen sisältyi joitakin lentokentästä irrallisia alueita, jotka sijaitsevat teiden tai katujen takana. Näitä ei ole merkitty LL-alueina, mutta on huomioitu, että merkinnät eivät estä esimerkiksi laskeutumisvalojen tai tutkien sijoittamista alueille. … Finavian vesienkäsittelyalueista osa on esitetty teknisen huollon (ET) aluevarauksena, mikä mahdollistaa niiden kehittämisen lentokentän toimintaa tukevina alueina.

Finavia: Ratkaisu ei ole tyydyttävä. Yleiskaavan mittakaavatasolla LL-alueet tulee voida esittää kartassa Finavian esittämällä tavalla, mukaan lukien

Finavia Oyj
Lentäjäntie 3, PL 50
01531 Vantaa
2302570-2, Vantaa
www.finavia.fi
Vaihde: 020 708 000

Ohivalinta 020 708 2278
Sähköposti satu.routama@finavia.fi

Turbiinitien itäpuolinen tarve. Ilmakehän eteläpuolella on WH-merkintä (hulevesitulva-allas), joka ei kata Finavian alueelle suunnittelemaa, yksinomaan lentoaseman hulevesille tarkoitettua kosteikko-tyyppistä vesienkäsittelyratkaisua. LL-alueen ja ET-alueen merkintä ko. paikassa tulee vielä tarkastella Finavian kanssa yhteistyössä.

Vantaa: Yleiskaavaluonnokseen nähden TP-aluerajausta on hieman siirretty Tietotien kohdalla.

Finavia: Muutos on liian vähäinen ja sitä on selvennettävä vastamaan Finavian vaatimusta siitä, että TP-alue rajautuu idästä Tietotiehen. Perustelut tälle tarpeelle on esitetty Finavian kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa.

Vantaa: Merkinnät Lentoterminaalin alue ja Kiitotien alue (luonnoksessa Kiitotie) ovat mm. uuden asemavarauksen sekä lentomelun kannalta keskeisiä, joten niitä ei ole poistettu kaavasta.

Finavia: Ratkaisu ei ole tyydyttävä. Terminaalien ja kiitoteiden merkintä LL-alueen sisällä on sekava, tarpeeton ja rajaava. "Lentoterminaalin alue" -merkintä kattaa nyt myös paljon land-side -toimintoja. LL-alueen sisäpuolisesta maankäytöstä ei määrätä yleiskaavalla. Merkintä tiukasti tulkittuna estäisi esimerkiksi Non-Schengen -terminaalin jatkamisen lännen suuntaan. "Kiitotien alue" ja "Lentoterminaalin alue" -merkinnät tulee poistaa.

Raitiotien linjauksen merkintätarkkuus

Vantaa: Yleiskaavaehdotuksessa Raitiotie-merkinnän linjausta on muutettu LL-alueella, mutta sitä ei osoiteta katkoviivalla. Merkinnällä halutaan osoittaa lentoaseman tärkeys raitiotien päätepysäkkinä ja vaihtopaikkana. Selostukseen on lisäksi tarkennettu, että raitiotien linjaus lentoasemalla tarkentuu sen suunnittelun edetessä.

Finavia: Raitiotien ulottumisesta lentoasemalle on olemassa Finavian ja kaupungin periaatetasolla yhteisymmärrys. Suunnittelu on kuitenkin siinä määrin kesken, että tarpeettoman määräävä kaavamääräys on muutettava muotoon "Raitiotien **ohjeellinen** reitti".

Lentokonemelu (sekä esterajoituspinnat, tutkat)

Vantaa: Laskeutumis-vyöhykkeen merkintä on esitetty kartalla ja määräys sisältää ääneneristävyysvaatimuksen.

Finavia: Finavia on pitänyt merkintää erittäin hyvänä. Merkinnän maantieteellinen laajuus on kuitenkin pienempi kuin vastaava merkintä maakuntakaavan liitekartalla L3[1]. Finavian käsityksen mukaan Vantaan tarkoituksena on kuitenkin ollut käyttää samaa merkintää. Kyse on ilmeisestä teknisestä virheestä. Myöskään Finavia ei tarkistanut merkintää riittävän yksityiskohtaisesti kaavan luonnoksessa.

Vantaa: Finavia katsoo, että Kivistön ja Lapinkylän asemien väliselle alueelle esitetty Lentomelualueen laajenemisvyöhyke (/LM2, kaavaluonnoksessa merkintä oli /LM1) tulisi olla nimeltään Asuntovaltainen keskusta-alue lentokonemelualueella.

Finavia: Finavia pitää kaavamerkinnän nimen vaihtamista edelleen aiheellisena.

Vantaa: Finavian lausunnossaan toivomat lentoreittien tiheyskartat on lisätty kaavaselostuksen liitemateriaaliin, samoin kartat esterajoituspinnoista sekä tutkien suoja-alueista.

Finavia: Reittitiheyskartat havainnollistavat hyvin lentoreittien maantieteellistä hajontaa ja ovat tärkeä tietomateriaali kaavamerkintöjen ja määräysten ymmärtämisessä. Aineisto ei vielä ollut liitetty lausuttavana olevaan materiaaliin.

Finavia oli myös esittänyt, että tutka-asemat merkitään LL-alueeksi. Kaavaehdotuksessa Hanskallion tutka-asema kohdalla on kaavaluonnoksesta poiketen merkintä "Voimajohto", mikä on ilmeisessä ristiriidassa tutkan toimintaedellytysten kanssa. Voimajohtomerkintä on siirrettävä. Tutkan merkitseminen LL-alueeksi merkitseminen olisi estänyt ristiriitaisen maankäyttöehdotuksen.

Pohjavesialue-merkintä

Finavia ei lausunut lentoaseman kakkoskiitotielle ulottuvasta pohjavesialue-merkinnästä luonnosvaiheessa. Finavia kuitenkin toteaa, että lentoasema toimii lainvoimaisen ympäristöluvan perusteella ja sen ympäristövaikutukset ovat hyväksytty ja hallinnassa, eikä pohjavesialue-merkinnän ulottaminen lentoasema-

[1] Uusimaa-kaava 2050: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ehdotukset | SELOSTUKSEN LIITEKARTAT, Lausunnoilla 21.3.–24.5.2019

alueelle tule merkitä minkäänlaisia MRL:n perusteella asetettavia vaatimuksia lentoaseman toiminnalle.

Kaavan yleismääräykset

Kaavaehdotuksessa on yleismääräys *"Jos maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväkseen aluettaan, kunta tai valtio on velvollinen lunastamaan alueen tai suorittamaan haitasta korvauksen"*. Lunastus- ja korvauskysymykset käsitellään asianomaisen lainsäädännön mukaan, eikä tämän kaltaisilla määräyksillä ole asiassa juridista merkitystä. Määräys ei vähennä kaavoittajan vastuuta. Yleismääräys tulee harhaanjohtavana poistaa.

Lisätietoja antamista Finaviassa koordinoi allekirjoittanut 25.6. saakka sekä tämän jälkeen ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka & vastuullisuus

Mikko Viinikainen
kestävän kehityksen johtaja

Liitteet -

Tiedoksi Tekniikka & ympäristö
Kiinteistöt
Helsinki-Vantaan lentoasema

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

FINGRID

LAUSUNTO

5.6.2020

Vantaan kaupungin kirjaamo
kirjaamo@vantaa.fi

Lausuntopyyntö 7.4.2020

Yleiskaava 2020 (YK0048), ehdotus

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Vantaan alueelle sijoittuu useita Fingridin nykyisiä voimajohtoja. Fingridin sähköasemista suurimmat ovat Vantaalla Tammisto ja Länsisalmi. Olemme lausuneet yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 18.2.2017 ja luonnoksesta 25.3.2019. Lausunnossamme olemme tuoneet esille Vantaan alueelle sijoittuvat Fingridin hankkeet, joita ovat 400 kV voimajohto Länsisalmi - Vuosaari, 400 kV kaapeli Länsisalmi-Viikinmäki ja 400 kV voimajohto Länsisalmi-Anttila.

Olemme tutustuneet kaavanlaatijan vastineeseen 23.3.2020 liittyen edelliseen lausuntoomme. Yleiskaavan voimajohtomerkintä on yleispiirteinen ja kattaa selkeästi useat voimajohtorakenteet ja niiden kehittämistarpeet. Kuten vastineessa todetaan, *yleiskaava mahdollistaa uuden Länsisalmi-Anttila-voimajohtoyhteyden toteuttamisen nykyisen johtokäytävän yhteyteen* ja että, *asemakaavoituksessa huomioidaan johtokäytävän tilavaraus*. Fingridillä ei ole huomauttamista asiasta.

Yleiskaavaehdotuksessa merkintään "kehitettävä voimajohto" liittyy edelleen määräys, joka viittaa voimajohtojen sijoittamiseen maan alle: "Voimajohto, jonka sijoittaminen maan alle tulee selvittää johdon uusimisen tai ympäröivän maankäytön muutoksen yhteydessä". Tällainen merkintä on esitetty Pakkalassa Fingridin 400 kV voimajohdoille Espoo Tammisto ja Tammisto-Forssa (Väinö Tannerin tien–Tasetien suuntaiset voimajohdot Pakkalan sähköaseman ja Tammiston sähköaseman välillä). Haluamme vielä muistuttaa siitä, että kantaverkon voimajohtojen maakaapelointi olisi äärimmäisen poikkeuksellinen ratkaisu ja se edellyttäisi laajoja teknistaloudellisia tarkasteluja sekä tapauskohtaista arviointia kantaverkkoyhtiön kanssa. Kaavamerkintä viittaa vain selvittämiseen, mutta silti on pohdittava, onko tällainen kaavamerkintä realistinen ja antaako se väärän viestin alueen kehittämiseen.

Sähkönkulutuksen kasvaessa ja sähköverkon käyttövarmuuden turvaamiseksi tulevaisuudessa kantaverkosta on tarpeen lisätä syöttömahdollisuuksia Espoon ja Vantaa sähkönsiirtoverkkoon. Tulevaisuudessa tällainen mahdollinen muuntoasema voisi sijoittua Kehä 3 läheisyyteen Petikon ja Espoon rajan väliselle alueelle.

Fingridillä ei ole muutoin huomauttamista kaavaehdotusmateriaalista. Edellisessä lausunnossamme esiintuodut asiat on otettava huomioon myös asemakaavoituksessa ja jatkosuunnittelussa.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingrid Oyj

Katuosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
Läkkisepäntie 21	PL 530			etunimi.sukunimi@fingrid.fi
00620 Helsinki	00101 Helsinki	030 395 5000	030 395 5196	**www.fingrid.fi**

5.6.2020

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
vanhempi asiantuntija

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 28.5.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

LAUSU

28.5.2020

Verkon strateginen suunnittelu

Vantaan kaupungin kirjaamo
kirjaamo@vantaa.fi

Lausuntopyyntö 7.4.2020, Vantaan yleiskaava 2020 ehdotus (YK0048)

VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUS (YK0048)

Olemme tutustuneet otsikossa mainittuun Vantaan yleiskaava 2020 ehdotukseen ja lausumme siitä seuraavasti:

- Helen Sähköverkko on lausunut Uusimaa kaava 2050 yhteydessä kehitettävistä energiahuoltoalueista ja niiden välisistä yhteystarpeista. Tiedot löytyvät Uusimaa kaava 2050 kaavaehdotuksen liitekartasta.

- Yleiskaavassa kehitettäviksi merkityt voimajohtoyhteyksien kaapelointimahdollisuudet tarkastellaan tarvittaessa, mutta yhden johtoyhteyden muuttaminen voi tarkoittaa muutostarpeita koko pääkaupunkiseudun sähkönsiirtojärjestelmään. Tällaiset muutokset voivat olla teknisesti haastavia toteuttaa ja viedä ajallisesti jopa vuosikymmeniä ja edellyttää maankäytön muutoksia muuallakin.

- Sähköisen raideliikenteen risteily ja sijainti voimajohtojen läheisyydessä voivat aiheuttaa teknisiä ongelmia sekä raideliikenteelle että voimajohdoille. Asiat tulee tarkastella pitkäjänteisesti ja kokonaisuus huomioiden.

- Asumisen sijoittuminen voimajohtojen läheisyyteen aiheuttaa monesti huolenaiheita kaupunkilaisten keskuudessa voimajohdoista aiheutuvien sähkö- ja magneettikenttien takia. Yleismaailmallisesti raja-arvot em. kenttien altistumiselle tullevat tiukkenemaan tulevaisuudessa.

- Selostuksen kohdassa 7.6.6 on virheellisesti mainittu yhteyden kehittäminen Vuosaaren suuntaan. Tämä tulisi olla Mellunkylän suuntaan.

HELEN SÄHKÖVERKKO OY

Aki Hämäläinen
suunnittelupäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

§ 318
Lausunto Vantaan kaupungille Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta

HEL 2020-004734 T 10 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Vantaan kaupungille Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Yleiskaavaehdotus on hyvin perusteltu ja tukee pääkaupunkiseudun tavoiteltua kehitystä. Kasvun ohjaaminen kaupunkirakenteen sisään tukee kestävää liikkumista, parantaa kaupunkitilan laatua ja vastaa urbaanin asumisen kasvavaan kysyntään. Merkittävimmän kasvukäytävän sijoittaminen raitiotien varteen tukee raideliikenteen verkoston vahvistumista ja verkostomaisen aluerakenteen kehittymistä koko pääkaupunkiseudun tasolla.

Helsingin kaupungin kaavaluonnoksesta esittämät mielipiteet on pääosin hyvin huomioitu. Yhteistyö Helsingin ja Vantaan kaupunkien kesken niin tässä asiassa kuin Östersundomin yhteisen yleiskaavan, MAL 2019 -suunnitelman sekä muiden seudullisten suunnitelmien osalta on ollut sujuvaa ja toimivaa.

Östersundomin alueella Helsingin hallinto-oikeus on kumonnut Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Valitusprosessi on kesken. Östersundomin yleiskaavan ratkaisut on tuotu lähes sellaisenaan Vantaan yleiskaavaehdotukseen, mutta niitä on varauduttu täsmentämään. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Länsisalmen alueen uuden kaupunkirakenteen toteutus on perustellusti sidottu Östersundomin ja itäisen metron jatkeen toteutukseen.

Ilmastonäkökulmasta Vantaan yleiskaavaehdotus on Helsingin yleiskaavan tapaan mahdollistava. Maankäytön tiivistäminen vähentää hiilidioksidipäästöjä liikennejärjestelmän kautta, mutta tämän vaikuttavuutta kokonaisuuteen ei ole tarkemmin arvioitu. Yleiskaavaehdotus muo-

dostaa hyvän rungon uusien energiajärjestelmien suunnitteluun ja rakentamisen aikaisten päästöjen arviointiin.

Selostuksessa on erikseen tunnistettu Aviapoliksen, Tikkurilan ja Helsingin Malmin keskinäinen historiallinen yhteys ja hahmoteltu tulevaisuuden seudullista keskustavisiota näitä yhdistävään Keravanjokeen tukeutuen. Avaus on lähtökohtana hedelmällinen ja tarjoaa hyvien yhteyksiensä ansiosta vahvan kehittämispotentiaalin. Keravanjoen ohella on paikallaan tunnistaa Tuusulanbulevardi, sen raitiotie ja koko Käpylästä Pakkalan ja Aviapoliksen alueille ulottuva kokonaisuus seutua laajemminkin yhdistävänä tekijänä. Suunnitteluyhteistyötä edellyttäviä yhteyksiä on muuallakin, kuten lännessä Kehäradan varrella, idässä Mellunmäen, Jakomäen ja Hakunilan välillä sekä Östersundomissa.

Keskustoja ja kaupan sijoittumista koskevat merkinnät ovat tarkentuneet luonnoksesta. Tavoitteet ovat hyvin linjassa Helsingin vastaavien kanssa.

Liikenne ja verkostot

Lentoradan ja Tallinna-tunnelin merkinnät on muutettu luonnoksessa olleista ohjeellisista linjauksista poiketen yhteystarvemerkinnäksi, jonka perusteella ratasuunnitelmien hyväksyminen ei ole mahdollista. Merkintä tulee säilyttää viimeisimpien suunnitelmien mukaisena ohjeellisena linjausmerkintänä, jotta varauksella on riittävät oikeusvaikutukset.

Vantaan raitiotien yhteystarpeet Viikin–Malmin raitiotiehen on otettu huomioon, samoin varikon tilavarauksen riittävyys myös muiden seudullisten raitiolinjojen käyttöön. Vielä on kuitenkin selvitettävä raitiotien vaikutus liityntäpysäköinnin tarpeeseen ja sen kustannukset. Vantaan raitiotien yhdistäminen mahdollisesti Vantaalle jatkettavaan Tuusulanbulevardin raitiotiehen tulee varmistaa verkostomaisen rakenteen vahvistamiseksi.

Östersundomin yleiskaavassa on osoitettu metron kanssa rinnakkainen joukkoliikenteen runkolinjavaraus uuden pääkadun yhteyteen. Vantaan yleiskaavassa tämä katu on kuvattu tärkeäksi paikallista liikennettä palvelevaksi väyläksi, kun Östersundomin yleiskaavassa yhteys toimii seudullisen tieyhteyden osana. Jatkosuunnittelussa on varmistettava, että seudullinen yhteystarve toteutuu.

Kehä III:n ja Itäväylän liittymä on Östersundomin yleiskaavassa esitetty eritasoliittymän symbolilla. Merkintä tulisi esittää myös Vantaan yleiskaavassa, vaikka se sijoittuisikin pääosin Helsingin puolelle.

Tiivistyvä kaupunkirakenne voi vaarantaa tilaa vaativien logistiikka-alueiden riittävyyden. Helsinki pitää tärkeänä, että Vuosaaren sataman

logistiikkaketjujen kannalta välttämättömille logistisille toiminnoille voidaan tulevaisuudessakin osoittaa riittävät varaukset. Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävään määrään raskaan liikenteen taukopaikkoja.

Pyöräilybaanojen linjaukset on ehdotuksessa tarkennettu sopimaan hyvin yhteen Helsingin suunnitelmien kanssa.

On hyvä, että Vantaan yleiskaavaehdotuksen yleismääräyksiin on lisätty maininta yhdyskuntateknisten tilojen ja laitteiden sijoittamisesta. Kaavakartalla olisi lisäksi hyvä huomioida Östersundomin yleiskaavakartalla osoitetut tärkeimmät yhdyskuntatekniset johdot, putket ja tunnelit. Näitä ovat esimerkiksi yhdyskuntateknisen huollon tunnelit (yk) ja pääkaupunkiseudun itäisen jätevedenpuhdistuslaitoksen jätevesitunneli (j).

Junaliikenteen varikot

Raideliikenteen kasvu koko pääkaupunkiseudulla on positiivinen asia, mutta tuo mukanaan tarpeen varata maa-alueita siihen liittyville välttämättömille toiminnoille, kuten junavarikoille. Helsingin ja koko seudun näkökulmasta on tarpeen, että Vantaa osoittaa yleiskaavassa riittävät ja selkeät liikennealuevaraukset kasvavan junaliikenteen varikkotarpeisiin, seudullisen junaliikenteen toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan.

Viheryhteydet ja virkistys

Viheryhteyksien liittyminen Helsingin yleiskaavassa osoitettuun viherverkostoon on otettu hyvin huomioon. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä seudullisten ulkoilureittien ja ekologisten yhteyksien jatkuvuuden turvaamista. Yhteistyö reitistön, virkistyspalveluiden ja viheryhteyksien kehittämiskohtien sekä ekologisten verkostojen suunnittelussa on ollut hyvää ja se on jatkossakin tarpeellista.

Seudullisen ulkoilureittiverkoston kehittämisen kannalta on erityisen tärkeää, että Helsingin Vanhankaupunginlahdelta alkavaa Kivikon ulkoilupuiston, Jakomäen, Vaaralan ja Hakunilan liikuntapuiston kautta Sipoonkorpeen kulkevaa seudullista yhteyttä kehitetään ottaen huomioon metsäalueiden kytkeytyneisyys ja reitistön sujuvuus. Yleiskaavaehdotuksessa on otettu huomioon ekologiset yhteydet, jokivarsien virkistysvyöhykkeen kehittäminen ja ohjeelliset virkistysreitit, pyöräilyn baanat ja baanan yhteystarpeet, mitkä tukevat seudullisen viher- ja virkistysverkoston kehittämistä.

Hallinto-oikeuden kumoaman Östersundomin yhteisen yleiskaavan tavoitteellinen virkistysverkkosuunnitelma on huomioitu keskeisiltä osin. Sipoonkorven ja Mustavuoren välinen ekologinen yhteys on huomioitu

Vantaan yleiskaavaehdotuksen ajoitusmääräyksissä, viheryhteyden kehittämiskohteina ja ekologisen runkoyhteyden merkinnällä. Östersundomin yleiskaavassa ekologisen yhteyden kehittämisestä on määrätty vielä Vantaan yleiskaavaehdotusta yksityiskohtaisemmin Natura-alueen metsälajiston yhteyksien turvaamiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

Muutoksenhaku

Otteet

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 4.6.2020 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty 5.6.2020.

Kaupunginhallitus

11
Lausunto Vantaan kaupungille Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta

HEL 2020-004734 T 10 03 01

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Vantaan kaupungille Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Yleiskaavaehdotus on hyvin perusteltu ja tukee pääkaupunkiseudun tavoiteltua kehitystä. Kasvun ohjaaminen kaupunkirakenteen sisään tukee kestävää liikkumista, parantaa kaupunkitilan laatua ja vastaa urbaanin asumisen kasvavaan kysyntään. Merkittävimmän kasvukäytävän sijoittaminen raitiotien varteen tukee raideliikenteen verkoston vahvistumista ja verkostomaisen aluerakenteen kehittymistä koko pääkaupunkiseudun tasolla.

Helsingin kaupungin kaavaluonnoksesta esittämät mielipiteet on pääosin hyvin huomioitu. Yhteistyö Helsingin ja Vantaan kaupunkien kesken niin tässä asiassa kuin Östersundomin yhteisen yleiskaavan, MAL 2019 -suunnitelman sekä muiden seudullisten suunnitelmien osalta on ollut sujuvaa ja toimivaa.

Östersundomin alueella Helsingin hallinto-oikeus on kumonnut Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteisen yleiskaavan hyväksymistä koskevan päätöksen. Valitusprosessi on kesken. Östersundomin yleiskaavan ratkaisut on tuotu lähes sellaisenaan Vantaan yleiskaavaehdotukseen, mutta niitä on varauduttu täsmentämään. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Länsisalmen alueen uuden kaupunkirakenteen toteutus on perustellusti sidottu Östersundomin ja itäisen metron jatkeen toteutukseen.

Ilmastonäkökulmasta Vantaan yleiskaavaehdotus on Helsingin yleiskaavan tapaan mahdollistava. Maankäytön tiivistäminen vähentää hiilidioksidipäästöjä liikennejärjestelmän kautta, mutta tämän vaikuttavuutta kokonaisuuteen ei ole tarkemmin arvioitu. Yleiskaavaehdotus muodostaa hyvän rungon uusien energiajärjestelmien suunnitteluun ja rakentamisen aikaisten päästöjen arviointiin.

Selostuksessa on erikseen tunnistettu Aviapoliksen, Tikkurilan ja Helsingin Malmin keskinäinen historiallinen yhteys ja hahmoteltu tulevaisuuden seudullista keskustavisiota näitä yhdistävään Keravanjokeen tukeutuen. Avaus on lähtökohtana hedelmällinen ja tarjoaa hyvien yhteyksiensä ansiosta vahvan kehittämispotentiaalin. Keravanjoen ohella

on paikallaan tunnistaa Tuusulanbulevardi, sen raitiotie ja koko Käpylästä Pakkalan ja Aviapoliksen alueille ulottuva kokonaisuus seutua laajemminkin yhdistävänä tekijänä. Suunnitteluyhteistyötä edellyttäviä yhteyksiä on muuallakin, kuten lännessä Kehäradan varrella, idässä Mellunmäen, Jakomäen ja Hakunilan välillä sekä Östersundomissa.

Keskustoja ja kaupan sijoittumista koskevat merkinnät ovat tarkentuneet luonnoksesta. Tavoitteet ovat hyvin linjassa Helsingin vastaavien kanssa.

Liikenne ja verkostot

Lentoradan ja Tallinna-tunnelin merkinnät on muutettu luonnoksessa olleista ohjeellisista linjauksista poiketen yhteystarvemerkinnäksi, jonka perusteella ratasuunnitelmien hyväksyminen ei ole mahdollista. Merkintä tulee säilyttää viimeisimpien suunnitelmien mukaisena ohjeellisena linjausmerkintänä, jotta varauksella on riittävät oikeusvaikutukset.

Vantaan raitiotien yhteystarpeet Viikin–Malmin raitiotiehen on otettu huomioon, samoin varikon tilavarauksen riittävyys myös muiden seudullisten raitiolinjojen käyttöön. Vielä on kuitenkin selvitettävä raitiotien vaikutus liityntäpysäköinnin tarpeeseen ja sen kustannukset. Vantaan raitiotien yhdistäminen mahdollisesti Vantaalle jatkettavaan Tuusulanbulevardin raitiotiehen tulee varmistaa verkostomaisen rakenteen vahvistamiseksi.

Östersundomin yleiskaavassa on osoitettu metron kanssa rinnakkainen joukkoliikenteen runkolinjavaraus uuden pääkadun yhteyteen. Vantaan yleiskaavassa tämä katu on kuvattu tärkeäksi paikallista liikennettä palvelevaksi väyläksi, kun Östersundomin yleiskaavassa yhteys toimii seudullisen tieyhteyden osana. Jatkosuunnittelussa on varmistettava, että seudullinen yhteystarve toteutuu.

Kehä III:n ja Itäväylän liittymä on Östersundomin yleiskaavassa esitetty eritasoliittymän symbolilla. Merkintä tulisi esittää myös Vantaan yleiskaavassa, vaikka se sijoittuisikin pääosin Helsingin puolelle.

Tiivistyvä kaupunkirakenne voi vaarantaa tilaa vaativien logistiikka-alueiden riittävyyden. Helsinki pitää tärkeänä, että Vuosaaren sataman logistiikkaketjujen kannalta välttämättömille logistisille toiminnoille voidaan tulevaisuudessakin osoittaa riittävät varaukset. Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävään määrään raskaan liikenteen taukopaikkoja.

Pyöräilybaanojen linjaukset on ehdotuksessa tarkennettu sopimaan hyvin yhteen Helsingin suunnitelmien kanssa.

On hyvä, että Vantaan yleiskaavaehdotuksen yleismääräyksiin on lisätty maininta yhdyskuntateknisten tilojen ja laitteiden sijoittamisesta. Kaavakartalla olisi lisäksi hyvä huomioida Östersundomin yleiskaavakartalla osoitetut tärkeimmät yhdyskuntatekniset johdot, putket ja tunnelit. Näitä ovat esimerkiksi yhdyskuntateknisen huollon tunnelit (yk) ja pääkaupunkiseudun itäisen jätevedenpuhdistuslaitoksen jätevesitunneli (j).

Junaliikenteen varikot

Raideliikenteen kasvu koko pääkaupunkiseudulla on positiivinen asia, mutta tuo mukanaan tarpeen varata maa-alueita siihen liittyville välttämättömille toiminnoille, kuten junavarikoille. Helsingin ja koko seudun näkökulmasta on tarpeen, että Vantaa osoittaa yleiskaavassa riittävät ja selkeät liikennealuevaraukset kasvavan junaliikenteen varikkotarpeisiin, seudullisen junaliikenteen toimivuuden kannalta tarkoituksenmukaiseen paikkaan.

Viheryhteydet ja virkistys

Viheryhteyksien liittyminen Helsingin yleiskaavassa osoitettuun viherverkostoon on otettu hyvin huomioon. Helsingin kaupunki pitää tärkeänä seudullisten ulkoilureittien ja ekologisten yhteyksien jatkuvuuden turvaamista. Yhteistyö reitistön, virkistyspalveluiden ja viheryhteyksien kehittämiskohtien sekä ekologisten verkostojen suunnittelussa on ollut hyvää ja se on jatkossakin tarpeellista.

Seudullisen ulkoilureittiverkoston kehittämisen kannalta on erityisen tärkeää, että Helsingin Vanhankaupunginlahdelta alkavaa Kivikon ulkoilupuiston, Jakomäen, Vaaralan ja Hakunilan liikuntapuiston kautta Sipoonkorpeen kulkevaa seudullista yhteyttä kehitetään ottaen huomioon metsäalueiden kytkeytyneisyys ja reitistön sujuvuus. Yleiskaavaehdotuksessa on otettu huomioon ekologiset yhteydet, jokivarsien virkistysvyöhykkeen kehittäminen ja ohjeelliset virkistysreitit, pyöräilyn baanat ja baanan yhteystarpeet, mitkä tukevat seudullisen viher- ja virkistysverkoston kehittämistä.

Hallinto-oikeuden kumoaman Östersundomin yhteisen yleiskaavan tavoitteellinen virkistysverkkosuunnitelma on huomioitu keskeisiltä osin. Sipoonkorven ja Mustavuoren välinen ekologinen yhteys on huomioitu Vantaan yleiskaavaehdotuksen ajoitusmääräyksissä, viheryhteyden kehittämiskohteina ja ekologisen runkoyhteyden merkinnällä. Östersundomin yleiskaavassa ekologisen yhteyden kehittämisestä on määrätty vielä Vantaan yleiskaavaehdotusta yksityiskohtaisemmin Natura-alueen metsälajiston yhteyksien turvaamiseksi.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Vantaan kaupunki pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa 5.6.2020 mennessä.

Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotus

Vantaan yleiskaava kattaa koko kaupungin alueen ja osoittaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, Vantaan kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua. Kaavan aikatähtäin on vuodessa 2050, joka on sama aikatähtäin kuin Helsingin yleiskaavassa 2016 ja Uusimaa-kaavassa.

Yleiskaava on laadittu aluevarauskaavana. Se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Kaavakartan aluevarauksia täsmentävät yleiskaavamääräykset. Nähtävillä oleva materiaali koostuu kaavakartasta ja kahdesta liitekartasta, kaavamääräyksistä sekä kaavaselostuksesta. Lisäksi yleiskaavasta on laadittu laajat vaikutusten arvioinnit sekä muita selvityksiä.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lautakunnan lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

Muutoksenhaku

Otteet

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

KAUPPAKAMARI

5.6.2020

Vantaan kaupunki

VANTAAN YLEISKAAVA 2020 -EHDOTUS

Vantaan kaupunki on pyytänyt kauppakamarin lausuntoa Yleiskaava 2020 -ehdotuksesta. Kauppakamari esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Yhteenveto lausunnon pääkohdista

- Yleiskaavan tärkeinä lähtökohtina pitää olla joustavuus ja vaihtoehtoisten kehityskulkujen mahdollistaminen, ei rajoittaminen.
- Kaupan sijainnin ohjaus on liian yksityiskohtaista ja johtaa myymälöiden yksikkökoon pienenemiseen ja korkeampaan hintatasoon. Suurempien päivittäistavarakaupan perusmyymälöiden sekä suuryksiköiden toimintaedellytykset tulee turvata tiivistyvässä kaupunkirakenteessa varaamalla niille tilaa keskusta-alueilta.
- Kaupan laatuun liittyvät määritelmät ja ratkaisut tulee poistaa kaava-aineistosta ja keskustojen ulkopuolisia kaupan alueita (KM) käsitellä yhdenmukaisesti. Jollei laatumäärityksistä kokonaan luovuta, tulee suuryksikkörajan alittavat mitoitukset joka tapauksessa poistaa KM-määräyksestä.
- Kaavassa tulee ottaa huomioon seudun kokonaisetu ja Vantaan logistisesti edullinen sijainti seudun keskellä. On välttämätöntä, että yleiskaava mahdollistaa logistiikkatoiminnot Vantaalla ja että kaavassa varataan riittävästi alueita uusille tilaa vaativille logistiikkatoiminnoille.
- Asukasmäärän kasvaessa on järkevää varautua erityisesti joukkoliikenteen kehittämiseen. Samalla on huolehdittava autoliikenteen toimivuudesta, koska joukkoliikenne ei ole kaikille realistinen vaihtoehto ja tavara- ja huoltoliikenne tarvitsevat jatkossakin kumipyöriä. On hyvä, että kaavassa varaudutaan seudulliseen liityntäpysäköintiin useilla liikenteellisesti keskeisillä paikoilla sijaitsevilla rautatieasemilla.
- On erittäin tärkeää, että yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan lentoaseman pohjoispuolisen Kehä IV -yhteyden (maantien 152 jatke) toteuttamiseen.
- Yleiskaavassa tulee varata vähintään kaksi tarkoituksenmukaisissa paikoissa sijaitsevaa aluetta raskaan liikenteen pysyviksi taukopaikka-alueiksi, jotta voidaan varmistaa taukopaikkojen toteuttaminen MAL-sopimuksen mukaisesti.

2. Yleistä

Yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan 335 000 asukkaaseen ja 185 000 työpaikkaan Vantaalla vuonna 2050, mikä tarkoittaisi noin 100 000 asukkaan ja 80 000 työpaikan lisäystä nykytilanteeseen verrattuna. Kasvu ohjataan pääasiassa olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Erityisesti Tikkurilaa, Myyrmäkeä ja Aviapoliksen aluetta laajennetaan ja tiivistetään. Olemassa olevia ja uusia asemanseutuja kehitetään seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Vantaan ratikka parantaa poikittaisia yhteyksiä Itä-Vantaan, Tikkurilan ja lentoaseman välillä. Sen varteen uskotaan rakentuvan vahva kehityskäytävä, joka tuo mukanaan uutta ja täydentävää asuntorakentamista. Päivittäistavarakauppaa ohjataan vahvasti keskuksiin.

Kauppakamari pitää Vantaan yleiskaavaa merkittävänä Helsingin seudun elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin ja kilpailukyvyn kehittämiseen vaikuttavana linjauksena. Kaupungistumisen ja seudun väestönkasvun on ennustettu jatkuvan voimakkaana tulevaisuudessakin. Yleiskaavan tärkeinä lähtökohtina pitää olla joustavuus ja vaihtoehtoisten kehityskulkujen mahdollistaminen, ei rajoittaminen. Yleiskaavan on turvattava pitkälle tulevaisuuteen yleiset kasvu- ja kehitysmahdollisuudet, yritysten toimintaedellytykset, kaupan kilpailu ja laajenemismahdollisuudet, kohtuuhintainen asuntotuotanto sekä kaikkien liikennemuotojen toimivuus.

Yleiskaavaa valmisteltaessa on otettava huomioon metropolialueen merkitys Suomen menestykselle, mikä edellyttää kansallisesti ja kansainvälisesti kilpailukykyistä toimintaympäristöä sekä toimivia liikenneyhteyksiä niin kotimaassa kuin ulkomaillekin. Yleiskaavaa ei voi tehdä erillään muun Helsingin seudun maankäytön suunnittelusta tai ottamatta huomioon yleiskaavan osuutta ja vaikutuksia koko seudun kehittämisessä.

Kauppakamari pitää oikeana varautumista voimakkaaseen asukas- ja työpaikkamäärän kasvuun sekä tavoiteltavan yleiskaavavarannon mitoittamista arvioidun kasvun edellyttämää suuremmaksi, jotta käyttökelpoista kaavavarantoa olisi tarpeeksi. On tärkeää, että Vantaa haluaa kasvaa ja kehittää omaa aluettaan aktiivisesti.

3. Maankäytön ratkaisut

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Suuri osa kasvusta keskitetään joukkoliikennekaupungin alueelle, missä liikkuminen voi tukeutua ensisijaisesti kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on osoitettu asemanseudut sekä Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle.

Kauppakamari pitää oikeana Vantaan maankäytön kehittämistä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tukeutuen. Täydennysrakentamisen edut ovat kiistattomat: alueilla on valmiina yhdyskuntatekninen infrastruktuuri, palvelut ja yhteydet, joten rakentamisesta syntyy vähemmän kustannuksia kuin kokonaan uusilla alueilla. Lisäksi riittävän tiivis rakentaminen mahdollistaa palvelujen säilymisen ja uusien palvelujen syntymisen.

Täydennysrakentamiseen ja uudistavaan lisärakentamiseen liittyy suuria haasteita mm. asukkaiden vastustuksen ja menettelyjen monimutkaisuuden vuoksi. Kaupungin tuleekin määrätietoisesti edistää kaupunkirakenteen tiivistämistä mm. omalla maankäyttöpolitiikallaan ja tukitoimenpiteillään.

Kauppakamari pitää hyvänä, että yleiskaavaan sisältyy myös yksi uusi merkittävä kehityskäytävä - Vantaan ratikka - laajoine maankäytön kehittämispotentiaaleineen. Se mahdollistaa paitsi uusien alueiden rakentamisen myös Itä-Vantaan nykyisen kaupunki- ja palvelurakenteen kohentamisen.

3.1 Keskustat ja asemanseudut

Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki on ehdotuksessa nostettu pääkeskuksiksi, joihin mahdollistetaan voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Laajimmat C-aluelisäykset painottuvat

ensisijaisesti kolmeen pääkeskustaan, mutta aluelaajennuksia ja keskustamerkintälisäyksiä esitetään eri puolille kaupunkia. Keskusta-alueiden laajentamisella halutaan edistää mm. joukkoliikennekaupungin kehittymisen edellytyksiä ja palveluiden saavutettavuutta ilman autoa. Pysäköinnin järjestämiseen edellytetään ratkaisuja, jotka tukevat mahdollisimman tehokkaassa käytössä olevia ja kaupunkikuvasta vähän tilaa vaativia järjestelyjä.

Olemassa olevien keskustojen ja joukkoliikennekaupungin edellytysten vahvistaminen on kannatettava tavoite. Ehdotuksen mukaan liikenne keskusta-alueilla ohjataan järjestettäväksi jalankulkijoita ja kevyttä liikennettä priorisoivaksi. Kauppakamari pitää tärkeänä, että samalla huolehditaan autoliikenteen sujuvuudesta. Ollakseen elinvoimainen kaupunkikeskusta vaatii mm. monipuolista ja kilpailukykyistä kauppaa ja asioinnin helppoutta. Hyvästä saavutettavuudesta huolehtiminen kaikilla kulkutavoilla on kaupan elinehto. Keskustojen elinvoimaisuus edellyttää myös hyvin toimivaa huolto- ja jakeluliikennettä.

Henkilöauto tulee vielä pitkään olemaan tarpeellinen liikkumisväline Helsingin seudulla. Vaikka yritykset yhä enenevässä määrin hakeutuvat hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle, ovat hyvä saavutettavuus henkilöautolla ja autopaikkojen määrä edelleenkin tärkeitä monille yrityksille.

Osa keskusta-alueilla työskentelevistä tarvitsee autoa työtehtäviinsä päivän aikana. Ja keskusta-alueilla tulee myös niiden voida asua, jotka tarvitsevat omaa autoa päivittäin työ- ym. arjen matkoihin. Raideliikenteen investoinnit toteutuvat vasta pitkän ajan kuluttua, ja liikenteen toimivuus on turvattava niitä odotellessakin.

3.2 Kaupan sijoittumisen ohjaaminen

Yleiskaava ohjaa kaupan sijoittumista erityisesti suurimpien yksiköiden ja erillisten ns. kaupan alueiden osalta. Ehdotuksen mukaan keskeistä on mahdollistaa keskustojen ja kaupan alueiden kasvu ja parantaa niiden saavutettavuutta eri kulkumuodoilla. Kaupunkikeskustoja (C) kehitetään ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina. Julkiseen kaupunkitilaan avautuvat maantasokerrosten tilat on keskeisillä keskusta-alueilla osoitettava liike- ja toimitiloiksi. Kaupallisten palveluiden alueille (KM) sijoittuu suuria erikoiskauppoja sekä tilaa vaativaa kauppaa. Niitä on yleiskaavaehdotuksessa samassa laajuudessa kuin voimassa olevassa yleiskaavassa, ja tilaa lisärakentamiselle on vielä kaikilla alueilla. Kaupan alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä, jotka eivät kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa. Kaupan alueille ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksiköitä. Lisäksi kaavamääräyksissä on useita kaupan alueiden aluekohtaisia määräyksiä mm. päivittäistavarakaupan maksimimitoituksesta.

Vantaan väestömäärän kasvaessa ja ostovoiman lisääntyessä tulee yleiskaavan mahdollistaa riittävän palvelu- ja myymäläverkoston syntyminen. Yleiskaavaehdotuksessa korostuu kaupan ohjaaminen keskuksiin ja uusien sijaintipaikkojen tarjoaminen erityisesti pienimuotoisemmalle päivittäis- ja erikoistavaran kaupalle. Asiakkaille pitäisi kuitenkin antaa mahdollisuus asioida haluamassaan kaupassa kulloisenkin elämäntilanteen ja tarpeen mukaan. Lisäksi on otettava huomioon, että voimakkaassa kasvussa olevan verkkokaupan logistiikka vaatii riittävän suuria päivittäistavarakaupan yksiköitä liikenteellisesti hyvillä paikoilla.

Kaupunkikeskustojen laajentaminen ja vahvistaminen sekä niiden sijoittuminen raideliikenneyhteyksien varteen on sinänsä positiivista, mutta vaatimus

päivittäistavarakauppojen sijoittamisesta ensisijaisesti vain keskustoihin ja rakennusten kivijalkoihin johtaa kaupan yksikkökoon ja valikoiman pienenemiseen sekä korkeampaan hintatasoon. Ehdotuksessa esitetyt olemassa olevien C-alueiden laajennukset ovat kannatettavia, mutta kohdistuvat suurimmassa osassa keskustoja jo rakennettuihin asuin- ja liikekortteleihin. Näin ollen ne tarjoavat vain rajoitetut mahdollisuudet vastata kasvavaan päivittäistavaroiden kysyntään ko. alueilla.

Asukasmäärän kasvaessa asiointimatkojen määrä lisääntyy. Ostosmatkoihin liittyy usein muutakin toimintaa kuin pelkkä ostosten tekeminen. Pieni lähimyymälä ei valikoimaltaan tai hintatasoltaan vastaa kuluttajien kaikkia vaatimuksia. Mikäli kaupan verkosto painottuu keskustoissa liiaksi pieniin myymälöihin, ajavat ihmiset autolla kauemmaksi paremman valikoiman ja helpomman asioinnin perässä. Näin ollen on tärkeää, että myös suurempien päivittäistavarakaupan perusmyymälöiden sekä suuryksiköiden toimintaedellytykset turvataan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa varaamalla niille tilaa keskusta-alueilta.

Olemassa olevien kaupan yksiköiden toimintaedellytykset ja kehittyminen on turvattava, mutta kilpailun edistäminen edellyttää, että sijoittumismahdollisuuksia löytyy uusillekin toimijoille. Kilpailuetu on aina jo markkinalla valmiiksi olevalla toimijalla. Kauppakamari ei pidä hyvänä kaupan alueiden (KM) kaavamääräystä, jolla päivittäistavarakaupan mitoitusta rajoitetaan vielä erikseen alle suuryksikkörajan aluekohtaisesti. Määräys rajoittaa kilpailua ja vaikeuttaa ko. alueilla jo sijaitsevien yksiköiden kehittämistä. Joillain alueilla määräyksen mukainen mitoitus on käytännössä jo täynnä. Jollei laatumäärityksistä kokonaan luovuta (ks. vaatimus alla), tulee suuryksikkörajan alittavat mitoitukset joka tapauksessa poistaa KM-määräyksestä.

On epärealistista olettaa, että tulevaisuudessa asiointi perustuisi pääosin vain joukko- ja kevyeen liikenteeseen tai kävelyyn. Käytännön syistä on auto monille perheille ainoa realistinen vaihtoehto liikkumiseen ja asiointiin. Autoilun muuttuminen yhä vähäpäästöisemmäksi ja tarjolla olevat uudet liikkumispalvelut ja -muodot saattavat päin vastoin johtaa henkilöauton käytön lisääntymiseen. Päivittäistavarakaupalle saavutettavuus henkilöautolla on jatkossakin tärkeää.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen yhteydessä vuonna 2017 luovuttiin laatumäärittelystä kaupan sijainnin ohjauksen yhteydessä. Uuden 71 c §:n mukaan vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltu. Lainmuutosta koskevassa hallituksen esityksessä mainitaan muun sijainnin perusteina esim. toimivan kilpailun kehittymisen edistäminen ja erilaisten liiketoimintamallien kehittäminen. Edelleen HE:ssä todetaan, että ”erityisenä tavoitteena on parantaa kaupan toimialan edellytyksiä kehittää toimintaansa keskusta-alueiden ulkopuolella ilman vähittäiskaupan suuryksikön laadun huomioon ottamiseen liittyvää rajoitusta”.

Ehdotuksessa MRL:n muutos on sivuutettu. Keskusten ulkopuolella sijaitsevien kaupan alueiden ohjaus perustuu edelleen kaupan laatuun eli kauppa on jaettu päivittäistavarakauppaan, keskustahakuiseen erikoiskauppaan ja ei-keskustahakuiseen erikoiskauppaan (tilaa vaativaa kauppaa). Kaupallisia palveluita koskeva KM-kaavamääräys on lisäksi kaupan laatua koskevilta osin epäselvä ja tulkinnanvarainen.

Kauppa elää suurta murrosta, jonka lopputulosta voi vain arvailla. Kaupan konseptit kehittyvät jatkuvasti, eikä ole perusteltua käsitellä päivittäistavarakauppaa, erikoistavaran kauppaa ja tilaa vaativaa kauppaa erillisinä ilmiöinä. Viranomaisten suorittama kaupan laatuluokittelu on omiaan aiheuttamaan tulkintaongelmia, rajoittamaan kilpailua sekä jäykistämään kiinteistömarkkinoita vaikeuttamalla mm. uusien käyttäjäkonseptien kehittämistä olemassa oleville tiloille.

MRL:n mukaan kaavoituksella on edistettävä kaupan kilpailua, mikä on käytännössä mahdollista vain tarjoamalla kaupan toimijoille riittävästi vaihtoehtoisia sijoittumispaikkoja. Kauppa tarvitsee niitä myös voidakseen reagoida muuttuvaan toimintaympäristöön.

Kauppakamari vaatii, että kaupan laatuun liittyvät määritelmät ja ratkaisut poistetaan kokonaan kaava-aineistosta ja että keskustojen ulkopuolisia kaupan alueita käsitellään yhdenmukaisesti. Missään tapauksessa yleiskaavassa ei pidä rajoittaa ko. alueiden kaupan laatua ja määrää tiukemmin kuin uudessa Uudenmaan maakuntakaavassa. Kaupan konseptien kehittämisen mahdollistamiseksi, lisääntyvän asiakasmäärän tarpeiden tyydyttämiseksi ja kilpailun edistämiseksi tulee kaavan joustavuus pitää maakuntakaavan määrittelemällä tasolla.

KM-alueita koskevissa aluekohtaisissa määräyksissä käytetään ilmaisua ”päivittäistavarakaupan suuryksikkö”. Koska laki ei kyseistä ilmaisua tunne, tulee se tulkintaongelmien ja väärinkäsitysten välttämiseksi korvata toisella, lainmukaisella ilmaisulla, tai sen merkitys selittää.

3.3 Toimitila-alueet ja työpaikat

Ehdotuksen mukaan toimitilarakentamiselle on esitetty riittävästi rakentamismahdollisuuksia nykyrakenteesta. Määrällisesti eniten uutta kerrosalaa tarvitaan varastorakennuksiin, kun tilankäyttö tiivistyy etenkin toimistoissa. Suurimpana uutena toimitila-alueena esitetään aluetta Vierumäen lentomelualueella. Monipuolisiksi työpaikka-alueiksi on varattu etenkin hyvien joukkoliikenneyhteyksien varsilla sijaitsevia toimitila-alueita (mm. Vantaankoski-Vehkalassa ja Aviapoliksessa). Ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja on ohjattu alueille, joissa niistä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa eli pääasiassa voimakkaan lento- tai tiemelun alueelle lentokentän ympäristössä. Tuotanto- ja varastotoiminnan alueiksi on osoitettu toimitila-alueet, joita halutaan kehitettävän rouheampien toimintojen alueena ja joiden joukkoliikenneyhteydet eivät tarjoa hyviä edellytyksiä työvoimaintensiivisen työpaikkatoiminnan kehittämiseen (mm. Vaaralassa, Hakkilassa, Koivuhaassa, Petikossa ja Kivistön suuralueella). Osa toimitila-alueista, jotka sijoittuvat kaupunkirakenteessa keskeisesti, on muutettu asumiseen muuntuviksi tai asuinvaltaisiksi alueiksi.

Teollisuustyöpaikkojen määrä on jatkuvasti vähentynyt Uudellamaalla. Monilla yritysalueilla on paineita mm. asunto- tai toimitilarakentamiseen. Kaikkien yritysten tuotannon luonne tai logistiikka ei mahdollista sijoittumista asuinalueiden yhteyteen. Mikäli teollisuusyritysten toimintaedellytyksiä heikennetään, seurauksena voi olla niiden siirtyminen Suomen rajojen ulkopuolelle.

Kauppakamari pitää tärkeänä, että maankäytön suunnittelussa turvataan teollisuusyrityksille mahdollisuus toimia Uudellamaalla myös tulevaisuudessa. On hyvä, että ympäristöhäiriöitä aiheuttavien yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi on yleiskaavaehdotuksessa varattu alueita yksinomaan tuotanto- ja

varastotoiminnalle. Huomioon on otettava sekä uusien vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen osoittaminen että olemassa olevan toiminnan jatkuminen ja mahdollinen laajentuminen.

Pääosa logistiikka-alan toimijoista on sijoittunut Kehä III:n varrelle tai sen välittömään läheisyyteen. Pääkaupunkiseudun kaupunkirakenteen tiivistyessä logistiikkatoimintoja on vähitellen siirtymässä kauemmaksi Kehä III:n vyöhykkeeltä, mutta esim. verkkokaupan logistiikka edellyttää mahdollisuutta operoida kohtuullisen läheltä asiakkaita. Kappaletavara- ja pakettilajittelua ei kannata tehdä kovin kaukana pääasiakasalueesta, sillä kuljetuskustannukset kasvavat nopeasti etäisyyden lisääntyessä. Tätä lisäkustannusta ei pysty kompensoimaan edes maan edullisempi hinta kauempana reuna-alueilla.

Kaavaehdotuksen mukaan työpaikka-alueiden tiivistyminen johtaa siihen, ettei Vantaalla enää tulevaisuudessa ole sijoittumispaikkoja paljon tilaa vieville logistiikkahankkeille. Kauppakamari korostaa, että Vantaan tulee maankäytön suunnittelussaan ottaa huomioon myös seudun kokonaisetu ja oma logistisesti edullinen sijaintinsa seudun keskellä. On välttämätöntä, että yleiskaava mahdollistaa logistiikkatoiminnot Vantaalla ja että kaavassa varataan riittävästi alueita uusille tilaa vaativille logistiikkatoiminnoille.

3.4 Asuntorakentamisen ohjaus

Yleiskaavaehdotuksessa on varattu tilaa uudelle asuntorakentamiselle ensisijaisesti olemassa olevan, väljästi rakennetun rakenteen sisään. Uusina asuntorakentamiseen varattavina alueina on esitetty aiemmin muuhun maankäyttöön osoitettuja alueita. Esim. Vantaan ratikan reitin varrella on muutettu työpaikka-alueita asumiselle. Suurin muutos asuntorakentamisessa on merkintöjen joustavampi määritelmä uudisrakentamisen tavasta, mikä monin paikoin mahdollistaa nykyistä monipuolisempaa ja tehokkaampaa maankäyttöä. Samaan kortteliin halutaan mahdollistaa sekä kerrostalojen että pientalojen toteutuminen ja näiden talotyyppien välimuotojen kehittyminen. Laajoja uusia aluevarauksia asuntorakentamiselle esitetään vain Länsisalmeen metroaseman ympäristöön.

Helsingin seudun kasvu on koko maan hyvinvoinnin perusta. Seudun kilpailukyvyn kriittisinä tekijöinä ovat työmarkkinoiden, liikennejärjestelmän ja palveluverkon lisäksi asuntomarkkinat. Asuntopolitiikalla on suuri elinkeinopoliittinen merkitys. Asuntojen saatavuus ja hintataso vaikuttavat keskeisesti alueen elinvoimaisuuteen, työvoiman saatavuuteen ja sen liikkuvuuteen.

Helsingin seudulla on jatkuva pula erityisesti seudulle muuttavalle työvoimalle suunnatuista kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista. Monilla palveluvaltaisilla aloilla Helsingin seudun asumisen hinta ylittää uuden työvoiman maksukyvyn. Kauppakamari pitää erittäin tärkeänä, että uudella yleiskaavalla mahdollistetaan riittävä asuntotuotanto ja että Vantaa toteuttaa oman osuutensa sovitusta asuntotuotannosta.

On järkevää kohdentaa asuntorakentamista olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, jossa on jo valmiina yhdyskuntatekninen infrastruktuuri, palvelut ja yhteydet. Täydennysrakentaminen voi kuitenkin olla monella tavoin haastavampaa ja hitaampaa kuin täysin neitseelliselle alueelle rakentaminen esim. asukkaiden vastustuksesta johtuen. Ottaen huomioon, että yleiskaava ohjaa asuntorakentamisen paljolti jo rakennetuille alueille, tulee Vantaan kaupungin pyrkiä omilla toimenpiteillään määrätietoisesti edistämään täydennysrakentamista.

Muuten on vaarana, että yleiskaava ei mahdollista riittävää asuntotuotantoa eivätkä seudullisesti sovitut asuntotuotantotavoitteet Vantaan osalta toteudu.

Vantaan tuleva rakentaminen nojautuu paljolti alueisiin raideyhteyksien – erityisesti Vantaan ratikan – varrella. Näiden alueiden rakentuminen edellyttää Vantaalta vahvaa sitoutumista uusien asemien ja ratikan toteuttamiseen.

3.5 Yleiskaavan liikennejärjestelmä

Yleiskaavan tavoitteena on luoda yhdyskuntarakenne, jossa palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa myös ilman henkilöautoa. Päärunkoyhteytenä Vantaalla toimii juna, ja yleiskaavaehdotuksessa esitetään varauksia raitioteille sekä muille joukkoliikenteen runkoyhteyksille. Pääradan varteen on merkitty uusi Vallinojan asema maankäyttöineen. Kehäradalla on neljä vielä toteuttamatonta asemavarausta: Ruskeasanta, Viinikkala, Lapinkylä ja Petas. Lentoaseman kasvuun on varauduttu osoittamalla riittävät varaukset lentoliikenteen alueelle sekä uudelle lentoterminaalialueelle Viinikkalan asemavarauksen yhteyteen. Lisäksi varaudutaan maanalaiseen Lentorataan, joka kulkee pääradalta lentoaseman kautta Helsingin keskustaan, sekä Tallinna-tunneliin, joka kulkee lentoasemalta Tallinnaan.

Länsisalmessa varaudutaan metroasemaan Kehä III:n itäpuolella. Hakunilan aluekeskus yhdistyy raiteilla kahteen Vantaan pääkeskukseen raitiotievarauksen myötä. Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnällä varaudutaan Helsingin yleiskaavassa esitettyjen raitioteiden jatkumiseen Vantaan puolella, Raide-Jokeri 2:een sekä poikittaiseen runkoyhteyteen Myyrmäen ja Pakkalan välillä. Kivistön ja Ruskeasannan asemat tarjoavat mahdollisuuden liityntäpysäköintiin Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän autoilijoille. Muut seudullisesti merkittävät liityntäpysäköintialueet sijaitsevat Tikkurilan, Vehkalan, Vantaankosken, Martinlaakson ja Korson asemilla. Pyöräilyn baanat muodostavat Vantaalle keskuksien välisen pyöräilyverkon, joka yhdistyy seudulliseen pyöräilyverkkoon. Kehä II:n jatkon varaus on poistettu yleiskaavasta. Kivistön pohjoisosassa sijaitsevan maantien 152 (ns. Kehä IV) linjauksesta kaava mahdollistaa kaksi vaihtoehtoa.

Kauppakamari pitää hyvänä, että asukasmäärältään jatkuvasti kasvavaa pääkaupunkiseutua kaavoitetaan joukkoliikenteeseen ja erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaksi. Samalla on kuitenkin huolehdittava autoliikenteen toimivuudesta, koska joukkoliikenne ei ole kaikille realistinen vaihtoehto ja tavara- ja huoltoliikenne tarvitsevat jatkossakin kumipyöriä. Tavaraliikennejärjestelmän haasteet lisääntyvät merkittävästi seudun asukasmäärän kasvaessa eivätkä suunnitellut raideliikenneinvestoinnit palvele tavaraliikennettä kuin välillisesti muuta liikennettä vähentämällä.

Seudun poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ovat huonot, mikä aiheuttaa runsaasti ongelmia myös yrityksille. Esimerkiksi vuorotyötä tekevien työntekijöiden on usein käytännössä mahdotonta käydä töissä julkisilla liikennevälineillä. On hyvä, että ehdotukseen on sisällytetty useita poikittaisia joukkoliikenneyhteyksiä ja että Vantaa varautuu Helsingin pikaraitioteiden jatkumiseen omalla alueellaan.

Liityntäpysäköinnin edistäminen on olennainen osa liikennejärjestelmän kehittämistä. Kauppakamari pitää tärkeänä, että yleiskaavassa varaudutaan seudulliseen liityntäpysäköintiin liikenteellisesti keskeisillä paikoilla sijaitsevilla rautatieasemilla. Vantaan tulee aktiivisesti myötävaikuttaa siihen, että suunnitellut liityntäpysäköintipaikat toteutuvat.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyden puute valtateiden 3 ja 4 väliltä aiheuttaa mm. raskaalle liikenteelle pidempiä reittejä tai hakeutumista alemmalle tieverkolle. Kauppakamari pitää erittäin tärkeänä, että yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan Vantaan osalta lentoaseman pohjoispuolisen Kehä IV -yhteyden toteuttamiseen. Tavaraliikenteen sujuvoittamisen lisäksi Kehä IV mahdollistaa lentoaseman pohjoispuolella sijaitsevan Tuusulan Focus-alueen kehittämisen, mikä puolestaan vahvistaa lentoaseman ympäristön logistiikkaklusteria.

Pääkaupunkiseudulla on jo pitkään ollut pula raskaalle liikenteelle tarkoitetuista taukopaikoista. Viimeisimmän selvityksen mukaan seudulla on välitön tarve 2-3 taukopaikalle enintään 30 minuutin ajoajan päässä Helsingin satamista, lentoasemalta, Kehä III:n logistiikka-alueilta sekä suurista rakennustyömaista. Potentiaalisia taukopaikka-alueita on Vantaalta tunnistettu Hämeenlinnantien varrelta Keimolasta, Kehä III:n tuntumasta Tikkurilantien varrelta sekä Tuusulanväylän itäpuolelta Koivukylänväylän varrelta. Juuri päättyneissä MAL-neuvotteluissa on sovittu, että kahdelle raskaan liikenteen palvelualueelle laaditaan kaavat siten, että niiden toteuttaminen voi käynnistyä ensimmäisen nelivuotisjakson aikana.

Logistiikan sujuvuuden kannalta on välttämätöntä, että asiassa päästään viimein toteutusvaiheeseen. Kysymyksessä on ennen kaikkea seudullinen maankäytön ongelma, jonka ratkaisemisesta kunnat eivät ole päässeet yhteisymmärrykseen. Ongelman ratkaisemiseksi ei riitä, että raskaalle liikenteelle järjestetään väliaikaisia alueita, vaan alueiden sijaintipaikat on turvattava osoittamalla kaavoissa pysyväksi tarkoitettuja taukopaikka-alueita.

Kaavaehdotuksessa on tehty varaus taukopaikalle Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen, mutta yhtään em. selvityksessä nimetyistä alueista ei ole ehdotukseen merkitty. Ehdotuksen mukaan kaava mahdollistaa taukopaikkojen sijoittumisen tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille, mutta em. potentiaaliset taukopaikkakohteet eivät sijaitse kaavaehdotuksen TT-alueilla. Kauppakamari vaatii, että Vantaa panostaa ongelman ratkaisemiseen ja varaa yleiskaavasta em. alueita taukopaikka-alueiksi. Niiden osoittaminen yleiskaavassa on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa vähintään kahden tarkoituksenmukaisen sijainnin omaavan taukopaikan toteuttaminen MAL-sopimuksen mukaisesti. Taukopaikkojen osoittamista yleiskaavaan ovat vaatineet myös HSL, Uudenmaan ELY-keskus ja Väylävirasto.

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI

Heikki J. Perälä
toimitusjohtaja

Tiina Pasuri
maankäyttö- ja liikenneasioiden päällikkö

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 4.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Helsingin seurakuntayhtymän lausunto Vantaan yleiskaavaehdotuksesta 2020

Helsingin seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se on laadittu huolellisesti ja perusteellisesti. Yleiskaavan lähtökohdat olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämiseksi, joukkoliikenneverkoston kehittämiseksi ja luontoarvojen säilyttämiseksi noudattavat kestävän kehityksen mukaisia arvoja.

Seurakuntayhtymän verotulojen vähentyessä pääomatulojen merkitys kasvaa entisestään. Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen.

Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien yhteinen maaomaisuus sijaitsee pääosin Jokiniemen ja Rekolanmetsän sekä Kulomäen alueilla.

Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää, että tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjusta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin niin, että ainoastaan joen ranta jäisi virkistyskäyttöön. Tämän alueen kaavamerkintöjä on muutettu kaavaluonnoksesta siten, että seurakuntayhtymien rakentamismahdollisuuksia on merkittävästi kavennettu. Vantaan kaupungin ja seurakuntien välisessä aiesopimuksessa tavoitteena on ollut, että seurakuntien Vantaan Hiekkaharjussa ja Rekolan alueella olevat kaavoituskelpoiset maa-alueet voitaisiin kaavoittaa lähivuosina ja että niille voitaisiin rakentaa korkeatasoisia ja kaupunkirakennetta hyvin täydentäviä asuntoalueita tarvittavine palveluineen.

Leinelän pohjoispuolella olevien asuntoalueiden tulisi olla laajuudeltaan kaavaehdotuksessa esitettyä laajempia ja mahdollistaa tehokas asuntorakentaminen.

Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tulisi kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilualueita. Kulomäen nykyisen asuinalueen eteläpuolelle tulisi mahdollistaa asuntorakentamista.

Elmon urheilupuistoalue on suunniteltu täysimääräisesti seurakuntayhtymien omistamille maa-alueille. Alueen kehittämisessä tulisi ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulisi taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymien muiden alueiden kaavamerkinnöissä ja mahdollisissa maanvaihdoissa seurakuntayhtymille mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.

Seurakuntayhtymiä tulisi kohdella yhdenvertaisesti muiden kiinteistönomistajien kanssa. Seurakuntayhtymät antavat jo merkittävän panoksen Vantaan kaupungin metsä- ja kulttuurimaiseman sekä luontoarvojen turvaamiseksi. Seurakuntayhtymien tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhunkin hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Helsingin seurakuntayhtymä **PÖYTÄKIRJANOTE**
Yhteinen kirkkoneuvosto

Vantaan kaupunki,
kaupunkirakenne ja -ympäristö

Aika 28.5.2020 klo 16–18.45
Paikka Seurakuntien talo, Helsinki

134 § Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

62/2019

152 § Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta

Päätösehdotus

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää antaa Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta 2020 oheisen liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Helsingin seurakuntayhtymän lausunto Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta 2020

Puheenjohtaja antoi oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoituksen.

Yhteisen kirkkoneuvoston puolesta

Jukka Pakarinen, puheenjohtaja
Mirjami Toivakka, hallintolakimies, sihteeri

Otteen vakuudeksi Helsingissä 4.6.2020

Nora Yliruka
asianhallintasihteeri
allekirjoitettu koneellisesti

HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ
Yhteinen kirkkoneuvosto

OIKAISUVAATIMUSOHJE
Kirkollisasiat

Kokouspäivä: 28.5.2020
Pöytäkirjan § 152
Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen, pvm: 4.6.2020

Tiedoksianto asianosaiselle[1]

Asianosainen: Vantaan kaupunki

☐ Lähetetty tiedoksi kirjeellä (kirkkolaki 24:11).
Annettu postin kuljetettavaksi, päivämäärä ja tiedoksiantaja:

☒ Sähköisesti, päivämäärä ja tiedoksiantaja: 4.6.2020 / N. Yliruka

☐ Luovutettu asianosaiselle, paikka ja pvm:

Tiedoksiantajan allekirjoitus Vastaanottajan allekirjoitus

_____ _____

☐ Muulla tavoin, miten:

Oikeus oikaisuvaatimuksen tekemiseen

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä seurakuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsenseurakunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika ja tiedoksisaanti

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut päätöksestä tiedon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei oteta lukuun oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus osoitetaan Helsingin seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkoneuvostolle.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen toimitusosoite:

Helsingin seurakuntayhtymä/Kirjaamo
Käyntiosoite: Kolmas linja 22 B, Helsinki
Aukioloaika: 9-15
Postiosoite: Kolmas linja 22 B, 00530 Helsinki
Sähköposti: kirjaamo.hsrky@evl.fi

Lisätietoja

Kiinteistöjohtaja Kai Heinonen, 09 2340 2700, kai.heinonen@evl.fi

[1] Täytetään asianosaiselle annettavaan otteeseen. Täytetään myös viranomaiselle jäävään kaksoiskappaleeseen.

26.5.2020 247/10.02.02/2020

Vantaan kaupunki
kirjaamo@vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 27.5.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE-KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO VANTAAN YLEISKAAVA 2020 -EHDOTUKSESTA

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa yhdeksän jäsenkuntansa (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Tuusula ja Siuntio) joukkoliikenteen järjestämisestä sekä liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta Helsingin seudun 14 kunnan sekä Siuntion alueelle osana Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) suunnitelmaa.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma MAL 2019 hyväksyttiin keväällä 2019 HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteiskokouksessa ja KUUMA-johtokunnassa. Kukin em. toimielin hyväksyi sen toimivaltansa osalta ja sen jälkeen suunnitelma hyväksyttiin myös pääosassa seudun kunnista.

Lausunnossaan HSL kiinnittää huomiota siihen, miten kaavaehdotus on muuttunut luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen sekä siihen, miten HSL:n Vantaan yleiskaavaluonnoksesta antama palaute on otettu huomioon kaavaehdotuksessa. Lisäksi HSL nostaa edelleen esiin tarpeen esittää Kehäradan junavarikko kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä sekä kaavaselostuksessa.

Tiivistelmä HSL:n lausunnosta kaavaluonnosvaiheessa
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, miten joukkoliikenteen toimintaedellytykset toteutuivat yleiskaavaluonnoksessa, millaisia mahdollisuuksia kaava tarjoaisi kestävälle liikkumiselle ja kaupunkirakenteelle sekä siihen, miten yleiskaava toteuttaisi MAL 2019 -suunnitelman linjauksia. HSL piti Vantaan yleiskaavan kokonaisuutta erittäin onnistuneena ja totesi, että yleiskaavaluonnos oli hyvin linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

HSL totesi lausunnossaan, että joukkoliikenteen runkoyhteyksiin panostaminen oli hyvin esillä kaavaratkaisuissa. HSL piti tärkeänä, että Vantaan ratikan riittävän suuresta keskinopeudesta (vähintään 25 km/h) huolehditaan. Raitiotien reitti alittaa junaradan tunnelissa Tikkurilan aseman kohdalla. Yleiskaavaluonnoksessa oli varalla myös toinen reitti pääradan alitse pohjoisempana Valkoisenlähteentiellä. HSL korosti lausunnossaan, että ainoastaan raitiotien suora linjaus Tikkurilan keskustassa on tarkoituksenmukainen toteuttaa.

HSL mainitsi lausunnossaan, että yleiskaavaluonnokseen merkittyjen liityntäpysäköintialueiden lisäksi myös Korso ja Martinlaakso ovat seudullisesti mer-

kittäviä alueita Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelmassa (HSL:n julkaisuja 8/2017).

HSL esitti lausunnossaan, että joukkoliikenteen vaihtopaikkamerkinnät lisättäisiin myös Ruskeasannan, Myyrmäen ja Leinelän asemille.

HSL nosti lausunnossaan esiin, että Vantaalle Kehäradan varteen on tunnistettu tarve lähijunaliikenteen varikolle tai seisontapaikalle. Varikko palvelisi erityisesti Pisara-tilanteessa junaliikenteen aloittamista, päättämistä ja häiriönhallintaa. HSL esitti lausunnossaan, että Kehäradan varikon toimintoja ja tarkempia tilavarauksia tarkennettaisiin jatkosuunnittelussa ja sen varaus lisättäisiin yleiskaavaan.

Vantaan yleiskaavaluonnoksessa oli esitetty raitiotien varikko. HSL muistutti lausunnossaan, että myös Ojangon bussivarikko sekä bussivarikon varaus Länsi-Vantaalla tulisi merkitä yleiskaavaan.

HSL esitti lausunnossaan, että myös raskaan liikenteen taukopaikkavaraukset (Lamminsuo, Keimola ja Koivukylänväylä) tulisi esittää yleiskaavakartalla, jotta niiden hyödyntäminen tähän käyttöön olisi tulevaisuudessa mahdollista.

Vantaan tekemät muutokset yleiskaavaehdotukseen HSL:n luonnosvaiheen lausunnon perusteella

Vantaan kaupunki totesi vastineessaan HSL:n lausuntoon, että se varaa myös jatkossa riittävät tilavaraukset kaupunkiympäristössä ja katutilassa turvatakseen joukkoliikenteen toimintaedellytykset kaupungissa ja pitää HSL:n mukana asemanseutujen, varsinkin uusien, jatkosuunnittelussa. HSL:n lausunnossaan toivomat kartat, joissa pyöräilyn baanat sekä yleiskaavan tie- ja katuverkko näkyvät osana seudun muuta verkkoa, on lisätty kaavaselostukseen.

Vantaa totesi vastineessaan, että Vantaan ratikan ensisijainen reittivaihtoehto Tikkurilassa on tunnelin kautta kulkeva reitti Ratakujan kautta, kuten myös HSL oli esittänyt luonnosvaiheen lausunnossaan. Vantaan kaupunginhallitus hylkäsi Vantaan ratikan jatkosuunnittelupäätöksessä pohjoisemman, Valkoisenlähteentietä kulkevan reitin, mutta yleiskaavaehdotuksen ja Vantaan ratikan käsittelyajankohtien takia tämä reitti oli vielä jäänyt yleiskaavaehdotukseen.

Vantaan yleiskaavaluonnoksessa seudullisesti merkittävä liityntäpysäköintialue oli merkitty Vantaankoskelle, Vehkalaan, Kivistöön, Ruskeasantaan ja Tikkurilaan. Yleiskaavaehdotukseen lisättiin kyseinen merkintä myös Korson ja Martinlaakson asemille, kuten HSL oli lausunnossaan esittänyt. Sen sijaan yleiskaavaehdotukseen ei ole lisätty HSL:n lausunnossaan esittämää *Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka* -merkintää Ruskeasannan, Myyrmäen ja Leinelän asemille. Vantaa totesi vastineessaan, että kaikilla asemilla sekä vaihtopaikoilla painotetaan laadukkaita liityntä- ja vaihtoyhteyksiä, eikä vaihtopaikkamerkintää siksi ole erikseen merkitty asemille.

Kehäradan lähijunaliikenteen junavarikkoa ei ole esitetty yleiskaavaehdotuksessa. Vantaa totesi vastineessaan, että varikolle on tutkittu sijainteja Väyläviraston selvityksessä.

Linja-autovarikot esitetään kaavaselostuksen liitekartalla, mutta niitä ei ole merkitty erikseen kaavakartalle. Ojangon linja-autovarikon rakentaminen on alkamassa vuoden 2020 aikana. Länsi-Vantaan varikolle on tutkittu sijaintia yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen ja sille on varattu tilaa Petaksen asemavarauksen länsipuoleisella TT-alueella. Tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueen (TT) määräys mahdollistaa varikkotoimintojen sijoittamisen kyseiselle alueelle.

Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on tehty liikennealueeseen varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. Muille vastaaville palvelualueille ei ole tehty varauksia liikennealueisiin, mutta Vantaan yleiskaava mahdollistaa niiden sijoittumisen kaavaan merkityillä tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueilla (TT). Keimolaan on suunnitteilla väliaikainen raskaan liikenteen pysäköintialue.

HSL:n lausunto Vantaan yleiskaavaehdotuksesta

Yleiskaavan kokonaisuus
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaavan kokonaisuus on erittäin onnistunut ja tarjoaa mahdollisuuksia kehittää kokonaisuutena kestävää maankäyttöä ja liikennejärjestelmää. Yleiskaavaehdotus on hyvin linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

Kokonaisuuteen on tehty luonnosvaiheesta ehdotukseen vain pieniä muutoksia ja HSL:n luonnosvaiheen lausunnossa esiin nostetut asiat on otettu pääosin hyvin huomioon.

Kehäradan varteen kaavaillusta lähijunavarikosta on saatu uutta tietoa. Väyläviraston selvitys lähijunaliikenteen varikoista (Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys) on valmistunut ja julkaistu 12.5.2020. Julkaisu löytyy linkistä: https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2020-25_lahijunaliikennealueen_web.pdf

Junavarikko Kehäradan varteen
Väyläviraston 12.5.2020 valmistuneessa varikkoselvityksessä on tunnistettu tarve kolmelle lähijunavarikolle HSL:n lähijunaliikenteelle, joista yksi tulisi Kehäradan varteen Petakseen. Jos uusia junavarikoita ei toteuteta, HSL ei voi hankkia uutta junakalustoa, eikä junaliikennettä voida kehittää vastaamaan seudun kasvaessa lisääntyvää kysyntää.

Junaliikenteen kysyntä on kasvanut viime vuosina noin 2,5-3 % vuosittain, mikä on enemmän kuin joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvu keskimäärin. Joinakin vuosina kasvua on ollut jopa 8-9 % edellisen vuoden vertailukuukauteen nähden. Matkustajamäärien kasvaessa nykyinen HSL:n käytössä

oleva kalustomäärä ei riitä nykytasoisen liikenteen säilyttämiseen ja junista loppuu matkustajakapasiteetti ruuhka-aikoina.

Väylän varikkoselvityksen mukaan varikkokokonaisuuden toteutus on aloitettava Rantaradan tai Kehäradan Petaksen kunnossapitovarikosta, jotta uusi kalustohankinta voidaan käynnistää. Jos kalustohankinta aloitetaan vuonna 2020, ensimmäisen kunnossapitovarikon tulisi olla toiminnassa 2020-luvun puolivälissä. HSL:n näkemyksen mukaan junavarikon toteuttaminen on aikataulukriittistä ja ensimmäisen junavarikon tulisi sijaita Petaksessa myös kaavoitukseen liittyvistä aikataulusyistä.

Petaksen varikko mahdollistaisi kustannustehokkaan liikennöinnin Kehäradalla, koska ylimääräisiä kalustosiirtoja ei tarvita. Esimerkiksi Kehäradan junien liikennöinti Hyvinkään varikolta nostaisi operointikustannuksia jopa 5 miljoonalla eurolla vuositasolla verrattuna siihen, että varikko olisi Kehäradan varressa. Lisäksi liikennöitävän radan varressa sijaitseva varikko mahdollistaa huomattavasti paremman häiriönhallinnan, jolloin esimerkiksi varakalustoa saadaan nopeasti liikenteeseen.

HSL:n näkemyksen mukaan nykyinen HSL:n junakalusto ei ole optimaalinen Kehäradan liikenteeseen ja käytännössä ainoastaan Petaksen varikko mahdollistaa Kehäradan tyyppiseen kaupunkirataliikenteeseen räätälöidyn junakaluston hankkimisen.

HSL:n lähijunaliikenteen varikkokokonaisuus (Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan varikot) mahdollistaa pidemmällä aikajänteellä junakaluston säännöllisen kunnossapidon siirtämisen pois Ilmalan varikolta, mikä vapauttaa huoltoraiteet Helsingin ja Pasilan väliltä esimerkiksi kaukoliikenteen käyttöön. Lisäkapasiteetti Helsingin ja Pasilan välille on käytännössä edellytys esimerkiksi Lentoradan lisäliikenteen mahdollistamiseksi.

Väylän varikkoselvityksen mukaan Petaksen junavarikon rakentamiskustannukset ovat alhaisimmat verrattuna muihin selvityksen kunnossapitovarikoihin. Väylän selvityksessä on tutkittu huolellisesti myös muita sijainteja Kehäradan varteen, ja Petas osoittautui näistä toteuttamiskelpoisimmaksi. Yhtenä perusteluna sijainnille ovat myös lentokonemelun alueelle aiheuttamat maankäyttörajoitukset.

Lähijunaliikenteen varikon ympäristövaikutukset eivät yleisesti ottaen ole kovin merkittäviä. Suurimmaksi ympäristöhaitaksi voidaan arvioida valaistus. Moderneista sähkömoottorijunista varikolla ei esimerkiksi kuulu polttomoottorien tai tavaravaunujen yhteen kytkennöistä kuuluvaa ääntä. Junilla on varikolla alhainen nopeusrajoitus, jolloin niiden liikkumisesta aiheutuu selvästi vähemmän ääntä kuin liikenteessä olevista junista. Varikolla ei myöskään käytetä merkittäviä määriä kemikaaleja tai muita ympäristölle haitallisia aineita ja vähäiset käytettävät aineet kerätään talteen. Lisäksi varikon tarvitsema tavaravirta on hyvin vähäistä esimerkiksi verrattuna isojen tuotantolaitosten liikennemääriin. Henkilöautoliikenne koostuu pääosin henkilökunnan työmatkaliikenteestä. Junien huoltotoiminta tapahtuu sisällä halleissa.

HSL on valmis omalta osaltaan selvittämään varikkotoiminnasta aiheutuvia melu- ym. haittoja Vantaan yleiskaavaehdotuksen viimeistelyvaiheen tueksi.

HSL:n näkemyksen mukaan Petaksen varikko on paras vaihtoehto kustannustehokkuuden, häiriönhallinnan ja liikennöinnin näkökulmasta. Varikon toteuttaminen Petakseen vuoteen 2025 mennessä on välttämätöntä lähijunaliikenteen kalustohankinnan käynnistämiseksi ja kaupunkiratamaisen liikennöinnin varmistamiseksi Kehäradalla myös tulevaisuudessa.

HSL pitää ehdottoman tärkeänä, että Petaksen varikko merkitään edellä esitetyin perustein Vantaan yleiskaavaan. Yleiskaavassa tulee olla Petaksen junavarikolle riittävät tilavaraukset, jotka koskevat sekä liikennealuetta (erkaantumisraiteet) että itse varikkoaluetta. Alue tulee varata kaavamerkinnällä nimenomaisesti junavarikon käyttöön. Lisäksi varikko tulee kuvata kaavaselostuksessa. Varikon osoittaminen yleiskaavassa riittävän yksilöidysti varmistaa myös sen toteuttamisen edellytyksenä jatkossa olevien asemakaavoituksen ja varikon ratasuunnittelun perustan.

Yleiskaavan liikenteen ratkaisut
HSL pitää erittäin myönteisenä yleiskaavalla tavoiteltavaa yhdyskuntarakennetta, jossa palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa suurelta osin myös ilman henkilöautoa. Kaavassa esitetyt seudulliset joukkoliikenteen runkoyhteydet, toimivat vaihtopaikat sekä pyöräilyn baanat ovat hyväksi todettuja keinoja kohti kestävän liikkumisen tavoitteita.

HSL pitää hyvänä esitystapana, että tie- ja katuverkosta esitetään kaavakartalla vain keskeisimmät yhteydet. Kaavakarttaa on tältä osin vielä entisestään selkeytetty Tikkurilassa, jossa paikallisia liikenneyhteyksiä palvelevia yhteyksiä on vähennetty kaavakartalta.

Joukkoliikenne
HSL kannattaa Vantaan yleiskaavan tavoitetta luoda nopeat joukkoliikenteen runkoyhteydet seudun keskuksien ja solmukohtien välille. Kaavaratkaisussa on hyvin esillä runkoyhteyksiin panostaminen, erityisesti juna päärunkoyhteytenä. Seudullisen runko- ja raitioverkon suunnittelua on tarpeen jatkaa kuntien ja HSL:n välisenä yhteistyönä.

Vantaan ratikka
Vantaan ratikka Mellunmäestä Hakunilan ja Tikkurilan kautta Lentoasemalle on Vantaan 2020-luvun tärkein uusi joukkoliikennehanke ja erittäin tärkeä myös seudullisesti. Vantaan ratikka on mukana MAL 2019 -suunnitelmassa ennen vuotta 2030 aloitettavana liikennehankkeena. HSL pitää tärkeänä, että Vantaan ratikan riittävän suuresta nopeudesta huolehditaan. Raitiotien linjauksen tulee olla Tikkurilan keskustassa mahdollisimman suora ja tarjota erinomaiset vaihtomahdollisuudet junaan, kuten myös Vantaan kaupunginhallitus on linjannut**.**

Vaihtopaikat ja liityntäpysäköintialueet

HSL pitää hyvänä, että yleiskaavaehdotuksen liityntäpysäköintiratkaisu on linjassa Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman kanssa, ja myös Korso ja Martinlaakso on merkitty kaavakartalle.

HSL pitää hyväksyttävänä Vantaan yleiskaavan ratkaisua, jonka mukaan asemille ei ole erikseen merkitty joukkoliikenteen vaihtopaikkoja, vaan kaikilla asemilla painotetaan laadukkaita liityntä- ja vaihtoyhteyksiä.

Vaihtoterminaaleista eniten haasteita vaihtojen sujuvuudessa on Myyrmäen asemalla ja siksi sen kehittämiseen tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota.

Pyöräilyn baanat
HSL pitää tärkeänä, että baanaverkko on esitetty yleiskaavassa. HSL korostaa edelleen, että laadukkaat ja sujuvat yhteydet ovat edellytys pyöräliikenteen suosion lisääntymiselle. Tämä edellyttää vahvaa panostusta pyöräliikenteen väyliin.

Raskaan liikenteen taukopaikat
HSL pitää hyvänä, että Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on tehty varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. HSL:n näkemyksen mukaan on tärkeää, että Keimolaan suunnitteilla oleva raskaan liikenteen väliaikainen pysäköintialue on käytössä Hämeenlinnanväylän ja maantien 152 jatkeen palvelualueen käyttöön ottoon saakka. Muita mahdollisia raskaan liikenteen palvelualueita ei ole esitetty kaavassa. HSL haluaa muistuttaa, että myös Lahdenväylän käytävään tarvitaan varaus raskaan liikenteen palvelualueelle, ja se tulisi esittää Vantaan yleiskaavassa.

Linja-autoliikenteen varikot
HSL pitää tärkeänä, että joukkoliikenteen varikot otetaan huomioon, eikä niiden toteuttamista vaikeuteta kaavoituksessa. Linja-autovarikkoja ei ole erikseen merkitty kaavakartalle, mutta niiden sijainnit on esitetty selostuksen liitekartalla. HSL haluaa muistuttaa, että yleiskaavakartalla esitetyt oikeusvaikutteiset merkinnät tukisivat vahvemmin seudullisesti ja jopa valtakunnallisesti tärkeän liikennejärjestelmän tuki-infran (joukkoliikenteen varikot ja raskaan liikenteen palvelualueet) edistämistä esimerkiksi valitustilanteissa kuin nyt esitetty ratkaisu (selostus ja liitekartta).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus

Lisätietoja:
toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362

Hallitus § 108 26.5.2020

Lausunnon antaminen Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta

Hallitus § 108

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelijat Osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362,
ryhmäpäällikkö Aarno Kononen, p. 040 663 6744 ja
liikennesuunnittelija Riikka Aaltonen, p. 040 161 2234

Vantaalle laaditaan uutta koko kaupungin kattavaa yleiskaavaa. Yleiskaavan laatiminen on edennyt ehdotusvaiheeseen. Yleiskaavaehdotus ohjaa tavoitteidensa mukaisesti kasvun kestävästi olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.

Yleiskaavaehdotus on työstetty luonnoksesta saadun palautteen ja luonnoksen pohjalta laadittujen vaikutusten arviointien pohjalta. Ehdotus on nähtävillä 22.4.-18.6.2020. Myös vaikutusten arvioinnit päivitetään ehdotuksen pohjalta.

Nähtäville asetettuun aineistoon kuuluu kaavakartta, kaksi oikeusvaikutteista liitekarttaa, kaavamääräykset ja kaavaselostus. Aineisto on kaupungin internet-sivuilla osoitteessa: https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020

Sivuilla on myös yleiskaavaluonnoksesta laaditut vaikutustenarvioinnit, vastineet luonnoksesta annettuihin lausuntoihin sekä muuta yleiskaavan valmisteluun liittyvää aineistoa.

Vantaan kaupunki pyytää lausuntoja yleiskaavaehdotuksesta perjantaihin 5.6.2020 mennessä sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@vantaa.fi

Tiivistelmä

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelma MAL 2019 hyväksyttiin keväällä 2019 HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteiskokouksessa ja KUUMA-johtokunnassa. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän näkemyksen mukaan Vantaan yleiskaavan kokonaisuus on erittäin onnistunut ja tarjoaa mahdollisuuksia kehittää kokonaisuutena kestävää maankäyttöä ja liikennejärjestelmää. Yleiskaavaehdotus on hyvin linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

Kokonaisuuteen on tehty luonnosvaiheesta ehdotukseen vain pieniä muutoksia ja HSL:n luonnosvaiheen lausunnossa esiin nostetut asiat on otettu pääosin hyvin huomioon. Kehäradan varteen kaavaillusta lähijunavarikosta on saatu uutta tietoa, minkä HSL esittää ehdotusvaiheen lausunnossaan.

Väyläviraston 12.5.2020 valmistuneessa varikkoselvityksessä on tunnistettu tarve kolmelle lähijunavarikolle HSL:n lähijunaliikenteelle, joista yksi tulisi Kehäradan varteen Petakseen. HSL:n näkemyksen mukaan Petaksen varikko on paras vaihtoehto kustannustehokkuuden, häiriönhallinnan ja liikennöinnin näkökulmasta. Varikon toteuttaminen Petakseen vuoteen 2025 mennessä on välttämätöntä lähijunaliikenteen kalustohankinnan käynnistämiseksi kaupunkiratamaisen liikennöinnin varmistamiseksi Kehäradalla myös tulevaisuudessa.

HSL pitää ehdottoman tärkeänä, että Petaksen varikko merkitään Vantaan yleiskaavaan. Yleiskaavassa tulee olla Petaksen junavarikolle riittävät tilavaraukset, jotka koskevat sekä liikennealuetta (erkaantumisraiteet) että itse varikkoaluetta. Alue tulee varata kaavamerkinnällä nimenomaisesti junavarikon käyttöön. Lisäksi varikko tulee kuvata kaavaselostuksessa. Varikon osoittaminen yleiskaavassa riittävän yksilöidysti varmistaa myös sen toteuttamisen edellytyksenä jatkossa olevien asemakaavoituksen ja varikon ratasuunnittelun perustan.

HSL pitää erittäin myönteisenä yleiskaavalla tavoiteltavaa yhdyskuntarakennetta, jossa palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa suurelta osin myös ilman henkilöautoa. Kaavassa esitetyt seudulliset joukkoliikenteen runkoyhteydet, toimivat vaihtopaikat sekä pyöräilyn baanat ovat hyväksi todettuja keinoja kohti kestävän liikkumisen tavoitteita. HSL kannattaa Vantaan yleiskaavan tavoitetta luoda nopeat joukkoliikenteen runkoyhteydet seudun keskuksien ja solmukohtien välille.

Vantaan ratikka Mellunmäestä Hakunilan ja Tikkurilan kautta Lentoasemalle on Vantaan 2020-luvun tärkein uusi joukkoliikennehanke ja erittäin tärkeä myös seudullisesti. HSL pitää tärkeänä, että raitiotien linjaus on Tikkurilan keskustassa mahdollisimman suora ja tarjoaa erinomaiset vaihtomahdollisuudet junaan, kuten myös Vantaan kaupunginhallitus on linjannut.

HSL pitää hyvänä, että Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja maantien 152 jatkeen liittymän yhteyteen on tehty varaus raskaan liikenteen palvelualueelle. HSL haluaa muistuttaa, että myös Lahdenväylän (vt 4) käytävään tarvitaan varaus raskaan liikenteen palvelualueelle, ja se tulisi esittää Vantaan yleiskaavassa.

Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotus

Tulevaisuuskuva Vantaan maankäytön kehityksestä vuoteen 2050 asti on määritelty yleiskaavaehdotukseen. Tehtävänsä mukaisesti yleiskaava linjaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua, paikallisista muutoksista sekä yhteyksistä niin liikkujalle kuin luonnolle.

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle – ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Uuden ratikan kehityskäytävä kytkee kaupunkiseudun verkostoihin myös eriytymiskehityksen uhkaamia alueita.

Monikeskuksisen kaupungin ytiminä ovat uudistuvat keskustat, joista etenkin Tikkurilaa, Aviapolista ja Myyrmäkeä vahvistetaan mahdollistamalla niihin voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Ratikan kehityskäytävän lisäksi joukkoliikennekaupunkia vahvistetaan uudistamalla ja täydentämällä sekä olemassa olevia että uusia asemanseutuja ja keskuksia seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Uusina asemanseutuina yleiskaavaehdotuksessa esitetään Kivistön keskusta laajentavaa Lapinkylän asemaa, Vallinojan asemanseutua pääradan varressa ja Östersundomin ensimmäistä uutta metroasemaa Länsisalmea.

Yleiskaava 2020 määrittelee seudulliset pyöräilyn baanat sekä kattavan ulkoilureittien verkoston ja ottaa kantaa myös kevyen liikenteen reittien laatuun. Vantaan eteläisten poikittaisten baanojen ja reittien suunnittelua jatketaan Vantaanjoen molemmin puolin yhteistyössä Helsingin kanssa.

Kansainvälisen lentokenttäkaupungin kehittämismahdollisuuksien ja sitä kautta seudun kasvun turvaamiseksi yleiskaavassa on riittävästi työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia lähivuosikymmenille. Vaikka paine asuntorakentamiselle tiedostetaan, elinkeinoelämän toimintaedellytykset on haluttu varmistaa. Keskustoista erityisesti Aviapoliksessa on varattu tilaa tiiviille keskustatoiminnoille sekä työpaikkaintensiiviselle rakentamiselle. Yleiskaavaehdotuksessa on myös vahvistettu Aviapoliksen ja lentoaseman välistä yhteyttä.

Yleiskaavaehdotus esittää kaupunkirakenteen tiivistämistä ja uudistamista koko kaupungin alueella, niin kerros- kuin pientaloalueillakin. Tavoite riittävistä palveluista on ratkaistu yleiskaavamääräyksin. Yleiskaava ohjaa kaupan sijoittumista erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta. Yleiskaava ei ohjaa tarkasti yksittäisten palvelujen tarkkaa sijoittumista. Tärkeimpinä linjauksina kaupan sijoittumisessa on keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella.

Yleiskaava on laadittu aluevarauskaavana, jotta se ohjaa sujuvasti asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten esimerkiksi liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Kaavakartan aluevarauksia täsmentävät yleiskaavamääräykset, joissa on paljon tarkempaa suunnittelua ohjaavia linjauksia.

Ehdotus

Hallitus päättää antaa Vantaan yleiskaava 2020-ehdotuksesta liitteen mukaisen lausunnon.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Ville Ylikahri ehdotti puheenjohtaja Risto Rautavan kannattamana, että lausunnon kappaleeseen "Vaihtopaikat ja liityntäpysäköinti" loppuun lisätään seuraava lause: “Vaihtoterminaaleista eniten haasteita vaihtojen sujuvuudessa on Myyrmäen asemalla ja siksi sen kehittämiseen tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota”. Esittelijä muutti pohjaehdotustaan Ylikahrin lisäysehdotuksen mukaisesti.

Päätös

Hallitus päätti antaa Vantaan yleiskaava 2020-ehdotuksesta liitteen mukaisen lausunnon (esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti).

Liite

Lausunto Vantaan yleiskaava 2020-ehdotuksesta

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) 26.5.2020.

Tiedoksianto asianosaiselle
Lähetty tiedoksi 27.5.2002 sähköisesti.

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 27.5.2020

Pirjo Sailavuo-Asikainen
assistentti

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykäliä: § 108

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, joka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 19.5.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunki
kirjaamo
kirjaamo@vantaa.fi

Lausunto
18.5.2020

1113/00.02.022.0220/2017

HSY:N LAUSUNTO VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUKSESTA

Vantaan kaupunki on pyytänyt Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymältä 7.4.2020 lausuntoa ehdotuksesta Vantaan yleiskaavaksi 2020. HSY:n hallitus on kokouksessaan 15.5.2020 päättänyt antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Vantaan yleiskaava 2020 -luonnoksen kokonaiskuva kaupungista, jossa kasvu ohjataan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja luodaan näin edellytyksiä sujuville ja kestäville liikennemuodoille, on tärkeä päämäärä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Yleiskaavaluonnoksessa on tunnistettu asemanseudut kestävän kasvunvyöhykkeinä. HSY on julkaissut Ilmastoviisaan alueen suunnittelutyökalun asemanseutujen tarkemman tason suunnitteluun. HSY suosittelee suunnittelutyökalun käyttöä sekä yleiskaavassa osoitettujen pääkeskusten – Tikkurilan, Aviapoliksen ja Myyrmäen – että muiden kestävän kasvun vyöhykkeelle sijoittuvien asemien jatkosuunnitteluun.

Yleiskaavassa on huomioitu laajojen yhtenäisten kasvillisuuspeitteisten alueiden turvaamisen lisäksi myös pienipiirteinen viherrakenne rakennetussa kaupunkitilassa, mikä on tärkeää paitsi viihtyisyyden ja monimuotoisuuden, myös hulevesien käsittelyn näkökulmasta. Yleiskaavassa varaudutaan sateisuuden lisääntymiseen myös varaamalla alueita hulevesialtaille. Kaupungin ilmastokestävyyttä lisää myös se, että rakentaminen ohjataan vesistötulva-alueiden ulkopuolelle.

Ilmansuojelu

Yleiskaavaehdotuksen periaatteena oleva yhdyskuntarakenteen eheyttäminen hyviin joukkoliikenneyhteyksiin, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuen, parantaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen houkuttavuutta ja lisää niiden käyttöä, mikä vähentää autoilun tarvetta. Vähäpäästöisen joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen auttaa pienentämään liikenteen päästöjä ja vähentää niille altistumista sekä ilmanlaatu- ja terveyshaittoja.

Merkittävin ilmanlaatua heikentävä päästölähde pääkaupunkiseudulla on tieliikenne. Liikenteen päästöt purkautuvat suoraan hengityskorkeudelle, joten niillä on suuri vaikutus ihmisten terveyteen. Liikenteen pakokaasupäästöjen ennustetaan vähenevän tulevaisuudessa merkittävästi liikenteen sähköistymisen myötä, mutta teknologia ei ratkaise kaikkia päästöongelmia, kuten liikenteen katupölypäästöjä. Liikennesuunnittelun keinoin on syytä pyrkiä vähentämään autoliikenteen tarvetta ja liikennemääriä sekä ruuhkautumista, mikä tuottaa parempaa ilmanlaatua sekä viihtyisämpää ja terveellisempää kaupunkiympäristöä. Kaupunkisuunnittelussa tulee huomioida myös kadunkunnossapidon tarpeet, jotta katupölyntorjuntaa voidaan tehdä tehokkaasti.

Kaupunkirakenteen eheyttäminen voi lisätä liikenteen, energiantuotannon ja puunpolton päästöille altistumista. Altistumista ilmansaasteille voidaan vähentää erilaisilla suunnittelun ja kaavoituksen keinoilla. HSY suosittaa Uudenmaan ELY-keskuksen ”Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa” - oppaassa esitettyjen suojaetäisyyksien ja muiden altistumisen vähentämiskeinojen käyttämistä suunnittelun apuna (http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-244-2). Liikenteen päästöille altistuminen vähenee, kun tarkemman tason suunnittelussa huomioidaan oppaassa esitetyt suojaetäisyydet. Lähimmäksi väylää voidaan sijoittaa vähemmän herkkiä toimintoja, kuten pysäköintiä, toimistoja ja suojaviheralueita.

Kotitalouksien puunpoltto on tulevaisuudessa liikenteen katupölypäästöjen ohella toinen merkittävä ilmanlaatua heikentävä päästölähde. Puunpolton päästöt purkautuvat matalista piipuista asuinalueilla, mikä lisää niiden terveyshaittoja. Maankäytön suunnittelun mahdollisuudet puunpolton savuhaittojen torjumiseksi ovat rajalliset, mutta haittoja voidaan kuitenkin ehkäistä esimerkiksi välttämällä tiiviiden pientaloalueiden sijoittamista huonosti tuulettuviin notkelmiin ja suosittelemalla puuvajoja pientaloihin, joissa on tulisija.

Vesihuolto

Kaavaselostuksessa on todettu vesihuollosta seuraavaa: “Nykyisiä vesitorneja tai aluevarausta Kivistön ylävesisäiliölle ei yleiskaavassa osoiteta. Raakavesitunneli ja jätevesitunneli esitetään yleiskaavassa samoin kuin yleiskaava 2007:ssa, samoin Silvolan tekoaltaan ET-alue. Raakavesitunnelin suojavyöhykkeellä on kielletty toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa tunnelille tai vedenlaadulle. Suojavyöhykettä ja sen asettamia rajoituksia ei esitetä yleiskaavassa. Raakavesitunnelin 200 m suojavyöhyke ja jätevesitunnelin 20 m suojavyöhykkeet (keskilinjan molemmin puolin) on mainittu myös kaavamääräyksissä. Suojavyöhykkeellä toimimista varten on olemassa tarkempi ohje.”

HSY:n lausunto yleiskaavaluonnoksesta on huomioitu monella tapaa yleiskaavaehdotuksessa. Raakavesi- ja jätevesitunnelin suojavyöhykkeet on kirjattu kaavamääräyksiin. Kaavaselostukseen on myös lisätty kartta yhdyskuntateknisen huollon verkostoista (kuva 48), samoin karttaan perustuva tarkentava liite 4. Kartassa huomio kiinnittyy vesihuollon osalta siihen, että siinä on esitetty ainoastaan raakavesitunneli ja jätevesitunneli, kun taas esim. maakaasun osalta on esitetty kattavasti runkolinjoja. Yhdenmukaisuuden vuoksi kartalla olisi syytä esittää myös vesihuollon tärkeimmät runkolinjat. Kartalla olisi tarpeen esittää myös vesitornit (Kivistön vesitornin aluevaraus mukaan lukien) ja raakavesi- ja jätevesitunnelin suojavyöhykkeet. Teknisten verkostojen merkintöjen selitykset poikkeavat kartalla esitetyistä viivatyylien osalta.

Lisäksi kaavakartan yhteyteen on lisätty yleismääräys yhdyskuntateknisten laitteiden ja tilojen sijoittamisesta. Yleismääräyksen olisi kuitenkin toivonut olevan lähempänä kaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa esitettyä sanamuotoa.

Kaavaselostuksen kappaleessa 7 on yleiskaavaehdotus esitetty suuralueittain. Vesihuoltoa ei ole jostain syystä mainittu lainkaan suuralueiden teknistä verkostoa käsittelevissä kohdissa.

Yleiskaavassa ei osoiteta nykyisiä vesitorneja kuten ei myöskään aluevarausta Kivistön vielä rakentamattomalle vesitornille. Samoin raakavesitunnelin suojavyöhykettä ei esitetä yleiskaavassa. HSY esittää, että merkittäisiin yleiskaavaan. Suojavyöhykkeellä toimimista koskevaan ohjeeseen olisi hyvä lisätä viittaus.

Koko pääkaupunkiseudun vedenhankinta nojaa raakavesi- eli Päijännetunneliin. Sen toimintaedellytysten ja häiriöttömän toiminnan varmistamiseen on suhtauduttava korostetun suurella huolellisuudella.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluvaiheessa on esitetty tilavaraus uutta jätevedenpuhdistamoa varten. Puhdistamon kaksi tulotunnelia ja pääpurkutunneli tulisivat esiselvityksen mukaan sijaitsemaan osin Vantaan alueella. Tunneleille suoja-vyöhykkeineen tulee esittää varaus Vantaan yleiskaavassa. Pohjoisen tulotunnelin lähtöpiste on Suutarilan pumppaamo Kehä III:n pohjoispuolella. Tulotunneli on linjattu kulkemaan Vaaralan pumppaamon kautta, joka sijaitsee lähellä Hakunilantien ja Kehä III:n risteystä. Tunnelin kokonaispituus on noin 8,4 km. Eteläisen tulotunnelin lähtöpiste on Helsingissä Vartiokylänlahti - Viikinmäki viemäritunnelissa ja kulkee etelä-koillissuunnassa Itäväylän ja Kehä III alitse. Tunnelin kokonaispituus on noin 5,8 km. Pääpurkutunneli kulkee Vantaan alueella eteläisen tulotunnelin suuntaisesti.

Vesihuoltoverkostojen tavoitteellinen elinkaari on 100 vuotta eli huomattavasti yleiskaavan aikajännettä pidempi. Pitkä elinkaari edellyttää hyvin laaja-alaista ja pitkäjänteistä näkemystä tulevista rakentamisalueista ja niiden vaikutuksista yksittäisiin investointeihin ja niiden mitoitukseen. Yhdyskuntarakenteen täydentäminen ja täydennysrakentaminen jo olemassa olevan kunnallistekniikan piiriin mahdollistaa jo rakennetun vesihuoltoverkoston tehokkaan hyödyntämisen. Toimenpiteet ovat myös kustannustehokkaita verrattuna uusien alueiden rakentamiseen. Kaupungin väkiluvun kasvu edellyttää kuitenkin väistämättä myös vesihuoltoverkoston laajentamista sekä kapasiteetin varmistamistoimenpiteitä. Toisaalta väkiluvun ja elinkeinotoiminnan lisääntyminen saattaa edellyttää sekä vedenpuhdistuksen että jätevedenpuhdistuksen kapasiteetin lisäämistä, mikäli ominaiskulutus ja –kuormitus eivät laske. Vesihuoltojärjestelmien toimintaedellytykset tulee turvata jatkosuunnittelussa ja yleiskaavassa riittävin tilavarauksin. Kaavan jatkotyössä ja tehtävissä selvityksissä ja suunnitelmissa tulee huomioida vesihuolto reunaehtoineen, ja ratkaisuja pohdittaessa tulee toimia jatkossakin yhteistyössä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Jätehuolto

Kaavaselostuksessa jätteenkäsittelystä on todettu seuraavaa: “Yleiskaavassa ei esitetä erillisiä jätteenkäsittelyalueita (EJ), mutta jätteiden käsittelyä ja kierrättämistä tehdään Yhdyskuntateknisen huollon ET-alueilla. Esimerkiksi Ojangon ET-alueella Vantaan Energian jätevoimalassa poltetaan yhdyskuntajätettä energiaksi ja Ruskeasannan ET-alueella sijaitsee HSY:n Sortti-asema. Lisäksi erilaisia kierrätys- ja kiertotaloustoimintoja kuten metallinmurskausta ja paperinkäsittelyä tehdään myös jollain TT- ja TY-alueilla.

Vantaan kaksi vanhaa kaatopaikkaa sijaitsevat Sotungissa yleiskaavan lähivirkistysalueella (VL) ja Seutulan suljettu kaatopaikka (nyk. Syysmäki) Hanskalliontiellä yleiskaavan suojaviheralueella (EV). Kummallakin entisellä kaatopaikalla on tarkkailusuunnitelma, lisäksi Sotungin kaatopaikalle on laadittu sulkemissuunnitelma. Seutulan vanha kaatopaikka on jo suljettu, maisemoitu ja aidattu.”

Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu hyvin jätehuollon ja kiertotaloustoimintojen tarpeita, erityisesti kun huomioidaan TT- ja TY-alueet. HSY:n tarkoituksena on kehittää omistamaansa Seutulan aluetta (pois lukien suljetun kaatopaikan alue) kiertotaloutta edistäväksi ekoteollisuuskeskukseksi (Ekomo-alueeksi). HSY esittää alueen kehittämistä laajempana maakunnallisena kohteena. Yleiskaavaehdotuksessa kaavamerkintä TT (tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue) mahdollistaa alueen kehittämisen kiertotalousalueena, mutta vielä selkeämpi kiertotalousaluetta osoittava merkintä vahvistaisi alueen luonnetta kehittyvänä kiertotalousalueena.

Ruskeasannan Sortti-asema on merkitty kaavakarttaan merkinnällä ET. Pääkaupunkiseudun Sortti-asemaverkostoa on tarpeen täydentää Vantaan osalta. Alustavissa tarkasteluissa mahdolliseksi uuden aseman sijaintialueeksi on hahmoteltu Luoteis-Vantaalta Petaksen aluetta. Petaksen alueella olisikin syytä merkitä ET -alue uutta Sortti -asemaa varten.

Jätehuoltoratkaisuja tarkemman jatkosuunnittelun yhteydessä mietittäessä tulisi tehdä jatkossakin yhteistyötä HSY:n asiantuntijoiden kanssa.

Yhteenveto

HSY pitää hyvänä Vantaan yleiskaavaehdotuksen tavoitetta eheyttää yhdyskuntarakennetta ja ohjata rakentamista ilmastonmuutosta hillitseväksi ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia kestäväksi. Jatkosuunnittelu on tärkeää tehdä yhteistyössä HSY:n asiantuntijoiden kanssa, jotta vesi- ja jätehuoltopalvelut voidaan turvata jatkossakin.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 156 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 4.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Dnro KH/KV: 341 /2019

172 § KERAVAN KAUPUNGIN LAUSUNNON ANTAMINEN VANTAAN YLEISKAAVAEHDOTUKSESTA

Kaupunkikehitysjaosto 14.5.2020/28 §
Kaupunginhallitus 2.6.2020/172 §

Kkj 28 §

Vantaan kaupunginhallitus on 06.04.2020 päättänyt asettaa nähtäville Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksen MRA 19 §:n perusteella.

Kaavaluonnos on nähtävillä 22.4.-18.06.2020. Samalla kaupunginhallitus antoi liitteen mukaiset vastineet luonnoksesta annettuihin lausuntoihin.

Nähtäville asetettuun aineistoon kuuluu kaavakartta, kaksi oikeusvaikutteista liitekarttaa, kaavamääräykset ja kaavaselostus.

Aineisto on kaupungin internet-sivuilla osoitteessa:
https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020

Sivuilla on myös yleiskaavaluonnoksesta laaditut vaikutustenarvioinnit sekä muuta yleiskaavan valmisteluun liittyvää aineistoa.

Vantaan kaupunki pyytää lausuntoa yleiskaavaehdotuksesta perjantaihin 5.6.2020 mennessä sähköisenä osoitteeseen sähköpostilla kirjaamo@vantaa.fi. Mikäli lausuntoa ei määräaikaan mennessä saada, tulkitaan asia siten, että lausunnonantajalla ei ole yleiskaavaluonnoksen johdosta huomautettavaa.

KERAVAN KAUPUNGIN LAUSUNTO VANTAAN YLEISKAAVAEHDOTUKSESTA

Raja-alueiden maankäyttö
Keravan kaupunki pitää hyvänä, että Vantaa on ottanut Keravan vastaisten raja-alueiden maankäytön huomioon yleiskaavatyössään siten, että Vantaan ja Keravan rajan tuntumaan on varattu lähivirkistysaluetta. Tämä palvelee erityisesti sitä, että Keravan puoleiset teollisuustoiminnot eivät aiheuta mahdollisia haittoja Vantaan puoleisille asumiseen varatuille alueille.

Kerava on varannut riittävät alueet pyöräilyä palvelevalle baanayhteydelle pääradan varresta. Jatkosuunnittelun yhteydessä Keravan kaupunki jatkaa mielellään keskusteluita muiden ylikunnallisten pyöräilyreittien kehittämisestä.

Lentomelun laskeutumisvyöhyke
Vantaan yleiskaavaehdotuksen kaavakarttaan on merkitty lentomelun laskeutumisvyöhyke. Uusimaa-kaavan ehdotuksesta kyseinen

laskeutumisvyöhyke on luonnosvaiheen jälkeen poistettu ja se on siirretty oikeusvaikutuksettomalle liitekartalle.
Nyt kun laskeutumisvyöhyke ei ole Uusimaa-kaavan ehdotuksessa, on johdonmukaista, ettei merkintää käytetä myöskään kuntakaavoituksessa. Muiden lentomelukuntien näkökulmasta olisi hyvä, että yleiskaavoissa noudatettaisiin yhtenäistä linjaa lentomeluvyöhykkeiden suhteen, merkitsemällä kaavakartoille vain riittäviin selvityksiin perustuvat lentomelualueet (lentomeluvyöhyke 1 LDEN yli 60 dB ja lentomeluvyöhyke 2 LDEN 55-60 dB).

Keravan kaupunki näkee, että elinvoiman ja kasvun kannalta tarkoituksenmukaista olisikin, että kyseinen merkintä poistettaisiin Vantaan yleiskaavasta. Vantaan käyttäessään merkintää omassa yleiskaavassaan, luo se myös muille lentomelukunnille paineita käyttää merkintää tulevaisuudessa omissa kaavoissaan. Lentomelun laskeutumisvyöhyke-merkinnän käyttäminen saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa vaikutuksia niin rakentamiskustannusten nousuun kuin alueiden monipuoliseen hyödyntämiseen.

Mikäli merkintä jää yleiskaavakartalle, tulee perusteet merkinnän käyttämiselle avata kaavaselostuksessa selkeästi. Oikea esitysmuoto kyseiselle kaavamerkinnälle olisi oikeusvaikutukseton liitekartta kuten Uudenmaanliitto on Uusimaa-kaavan yhteydessä tehnyt. (EM)

Ehdotus: Kaupunkikehitysjaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle, että se antaa Vantaan kaupungille yllä esitetyn lausunnon Vantaan yleiskaavaehdotuksesta.

Päätös: Kaupunkikehitysjaosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

———

Kh 172 §

Ehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa Vantaan kaupungille yllä esitetyn lausunnon Vantaan yleiskaavaehdotuksesta.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Lisätietoja antavat:
yleissuunnittelunpäällikkö Emmi Malin, p. 040 318 4348
kaupunkisuunnittelujohtaja Pia Sjöroos, p. 040 318 2323

Päätöksen täytäntöönpano
Ote:
Vantaan kaupunki
Kaupunkikehityspalvelut

Otteen oikeaksi todistaa

Keravalla 4.6.2020 Tommy Koukka, arkistopäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

METSÄHALLITUS

1874/2019

5.6.2020

Vantaan kaupunki
Kirjaamo(at)vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausuntopyyntö

Metsähallituksen lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta

Vantaan yleiskaava on pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla kaupunki ohjaa kehitystä tavoittelemaansa suuntaan. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset ovat oikeusvaikutteisia ja ne hyväksyy valtuusto. Kaavaluonnoksessa kasvu ohjataan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, jossa erityisesti Tikkurilan, Myyrmäen ja Aviapoliksen aluetta laajennetaan ja tiivistetään. Seudullinen viheraluejärjestelmä ja Vantaan viheralueverkosto säilyvät.

Metsähallitus muistuttaa edelleen, että yleiskaava on luonnonsuojelulain 65§:n mukainen suunnitelma, jonka laadinnan aikana on selvitettävä kaavan vaikutuksia Natura-alueisiin sekä pyydettävä siitä lausunto myös siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000- verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000- verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava vaikutukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197§ mukaan kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on noudatettava luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään ja kaavan hyväksymien edellyttää siten arviointi- ja lausuntomenettelyn kautta saatua varmuutta merkittävästi heikentävien vaikutusten poissulkemisesta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnan mukaan hanke tai suunnitelma voidaan hyväksyä vasta silloin kun ei ole olemassa tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä hankkeen tai suunnitelman vahingollisia vaikutuksista Natura 2000-alueen valinnan perusteisiin. Vaikutusten arviointiin sovelletaan varovaisuusperiaatteita.

Metsähallitus katsoo, että yleiskaavan yhteydessä ei ole vielä tehty luonnonsuojelulain edellyttämää arviointia, jossa kaavan mahdollistamat maankäytön muutokset kunkin alueen suojelun perusteena oleviin luotoarvoihin olisi arvioitu laji- ja luontotyyppikohtaisesti asianmukaisella tavalla, ja että arviointi tulee tehdä vielä. Metsähallitus toi Östersundomin yleiskaavaprosessin aikana lausunnoissaan esille kantansa, että kaava merkittävästi heikensi suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Östersundomin yleiskaava on nyt

Metsähallitus
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

valitusprosessissa, mutta otettu kuitenkin mukaan sellaisenaan Vantaan yleiskaavaan. Metsähallitus katsoo, että olisi selkeämpää rajata Östersundomin alue pois Vantaan yleiskaavasta valitusprosessin takia.

Mikael Nordström

Aluepäällikkö, Rannikon luontopalvelut

Metsähallitus
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o vVD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

MTK

MTK-Uusimaan lausunto Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta

MTK-Uusimaa (jäljempänä MTK) kiittää mahdollisuudesta antaa kommentit kaavaehdotuksesta.

Metsien terveys

MTK ehdottaa, että kaavaselostuksessa noteerattaisiin metsien riittävän hyvän terveydentilan olevan tavoiteltava asia, sillä riski metsätuhoihin on tutkimusten mukaan kasvanut ilmastonmuutoksen myötä – ja kasvaa jatkossakin.

Metsien terveydentilaan kohdistuviin merkittäviin uhkiin, kuten hyönteistuhoihin, on voitava reagoida metsälain alla olevilla aluevarauksilla (M- ja V-alkuiset) reagoida metsälain sallimin keinoin.

Puurakentaminen

Kaavaselostuksessa todetaan (s. 47), että rakennettaviksi tarkoitetut alueet on määrätty toteutettaviksi vihertehokkaasti, esimerkiksi puita säästäen. Sen sijaan puurakentamisesta ei mainita sanallakaan. Mielestämme puurakentaminen pitäisi nähdä mahdollisuutena kasvattaa pitkäkestoista hiilivarastoa, hyödyntää lähialueen resursseja ja pitää yllä suomalaista puurakentamiskulttuuria.

Luonnonsuojelualueet

Uusia luonnonsuojelualueita osoitetaan yksityismaille noin 250 hehtaarin alueella. Omistus jakautuu usean kymmenen maanomistajan kiinteistöille. Pidämme ongelmallisena luonnonsuojelualueiden osoittamista SL-merkinnällä ennen kuin alueesta on tehty suojelupäätös. Kaavaan merkitty SL-alue jää rajoittamaan maankäyttöä kaavan voimassaoloajaksi riippumatta siitä, toteutuuko suojelualue kaavan rajauksen mukaisesti. Maanomistajia on lähestytty kirjeitse vasta huhtikuussa, joten esimerkiksi mahdollisiin neuvotteluihin ei ole varattu riittävästi aikaa. Suojelualueiden osalta viitataan METSO-ohjelmaan, joka perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Kaavan suojelualueella ei voida enää puhua aidosta vapaaehtoisuudesta. Maanomistajien suhtautuminen suojelualueen perustamiseen vaihtelee ja toteutuksen kannalta parempi tapa olisi neuvotella ennen

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

kaavamerkintöjen kartalla. Suojeluhalukkuuteen vaikuttaa myös korvaustapa. Esimerkiksi maa- ja metsätaloustoimintaa elinkeinona harjoittaville hyvät vaihtomaat houkuttelevat rahallista korvausta enemmän.

Koska kaavan rajaukset eivät ota huomioon kiinteistöjen rajoja tai maanomistusta, on mahdollista, että suojelumerkinnällä pirstotaan tarpeettomasti pääasiallista maankäyttömuotoa tai tullaan tilanteeseen, jossa pienehkö suojelualue osuu usean kiinteistön alueelle. Tällaisessa tilanteessa on epätodennäköistä, että kukin maanomistaja pääsisi neuvottelemaan kohtuullisesta korvauksesta tai aiheutunut haitta ylittäisi korvausrajaa.

Selostuksessa todetaan (s. 49), että ”Kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat myös asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita.” Onko näin myös yksityisillä suojelualueita ja ohjataanko asukkaita virkistäytymään näille alueille? Kun ihmisiä ohjataan virkistäytymään tietyille alueille, on otettava huomioon alueille kulku ja ennen kaikkea mahdolliset negatiiviset lieveilmiöt (esimerkiksi roskaaminen, paikkojen rikkominen, pysäköinti) ympäröivälle alueelle, esimerkiksi asuinkiinteistöille sekä viljellyille pelloille.

Virkistysalueet ja luo-alueet

MTK muistuttaa, että MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.

Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa sekä mahdollisista korvauskäytännöistä tilanteissa, joissa maata ei voi käyttää kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla.

Luo-merkintä aiheuttaa käytännössä hämmennystä ja aiheuttaa tarpeetonta lisärajoitetta oikeusvaikutteisena merkintänä ja toimisi paremmin informatiivisena merkintänä. Lajiesiintymien merkitseminen oikeusvaikutteiselle liitekartalle rajoittavana tekijänä on ongelmallista siksi, ettei esiintymä ole välttämättä pysyvä, ei noudata kaavan rajausta ja voi muuttua kaavan voimassaoloaikana. Potentiaalisten METSO-kohteiden perusteella ei merkintää myöskään pitäisi tehdä, sillä METSO-ohjelma perustuu maanomistajille vapaaehtoiseen suojeluun ja merkitsemällä kohteita kaavaan rikotaan ohjelman periaatteita. Sama näkökulma koskee myös suojelualueeseen kytkeytyneisyyttä. Tällaisissa tilanteissa vapaaehtoinen suojelu voi johtaa suojelun laajentamiseen viereisille alueille, mikä vie pohjaa suojeluohjelman

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa
kirjaamo@vantaa.fi

toteuttamiselta. Liitekartan määräyksestä ei käy ilmi, että luo-merkintä velvoittaa hakemaan MRL 128 § mukaista lupaa osalla alueista myös puunkaatoon.

EV, suojaviheralueet

MTK muistuttaa, että MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.

Ohjeellinen ulkoilureitti

Ennen ulkoilureitin perustamista yksityismaille on maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut reitin toteutusvaihtoehtojen selvittämiseksi. Samalla sovitaan vastuut ja korvaukset.

Arvokas kulttuuriympäristö (arvokkaat maisema-alueet, pellot)

Ainoa taloudellisesti järkevä tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on turvata maatalouden harjoittaminen alueella. Mikäli toiminnasta tulee liian rajoitettua ja käytännön kannalta mahdotonta, menetetään nämä monipuolisen maisemankin kannalta tärkeät alueet.

Helsingissä 5.6.2020

Asta Sarkki
Kenttäpäällikkö
MTK metsälinja

Matti Perälä
Toiminnanjohtaja
MTK-Uusimaa

Vantaan kaupunki

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Asematie 7
01300 VANTAA

Vantaan kaupungin lausuntopyyntö BQ6185 7.4.2020

PUOLUSTUSVOIMIEN LAUSUNTO VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUKSEEN

1. Asia

Vantaan kaupunki on pyytänyt Puolustusvoimien lausuntoa Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta viitteenä olevalla asiakirjalla.

2. Puolustusvoimien mielipide

Puolustusvoimat on lausunut yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan asiakirjalla BN17984 27.11.2017, jossa on pyydetty huomioimaan yleiskaavaan yleismääräys tuulivoimaloista.

Puolustusvoimien hallintoyksiköt ovat tutustuneet nähtäville asetettuun ehdotukseen, eikä Puolustusvoimille ole lisättävää edelliseen lausuntoonsa BN17984.

3. Yhteystiedot

Asiaa 1. Logistiikkarykmentissä hoitaa kiinteistöinsinööri Antti Erämo puh. 0299 571 263 tai antti.eramo@mil.fi.

Komentaja
Eversti Juha Kylä-Harakka

Osastopäällikkö
Everstiluutnantti Juha Ratinen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

1. Logistiikkarykmentti
Esikunta
PL 1080
45101 KOUVOLA

Puh. 0299 800
Faksi 0299 571109

Y-tunnus 0952029-9
www.puolustusvoimat.fi

TIEDOKSI ILMAVE
MERIVE
KAARTJR
PVTIEDL
MAAVE

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 2.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Ote pöytäkirjasta
Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 41	20.05.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 138	25.05.2020

Lausunto Vantaan yleiskaavaehdotuksesta 2020 / Utlåtande om Vandas generalplaneförslag 2020

MAAJAOS § 41

Maankäyttöjaosto / Markanvändningssektionen 20.5.2020
Valmistelija / Beredare: Kaavoituskoordinaattori / planläggningskoordinator Suvi Kaski, suvi.kaski(at)sipoo.fi

Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta

Vantaan kaupunki valmistelee koko kuntaa koskevaa yleiskaavaa, joka on nyt ehdotusvaiheessa. Vantaan kaupunginhallitus on 06.04.2020 päättänyt asettaa nähtäville Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksen MRA 19 §:n perusteella. Kaavaehdotus on nähtävillä 22.4.-18.06.2020. Samalla kaupunginhallitus antoi liitteen mukaiset vastineet luonnoksesta annettuihin lausuntoihin.

Päätöspöytäkirja on kaupungin internet-sivuilla osoitteessa: https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/paatoksenteko/muut_toimielimet/kaupunginhallituksen_asettamat_toimikunnat/yleiskaavatoimikunta/esityslistat__poytakirjat_ja_liitteet
Nähtäville asetettuun aineistoon kuuluu kaavakartta, kaksi oikeusvaikutteista liitekarttaa, kaavamääräykset ja kaavaselostus. Aineisto on kaupungin internet-sivuilla osoitteessa: https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020. Sivuilla on myös yleiskaavaluonnoksesta laaditut vaikutustenarvioinnit sekä muuta yleiskaavan valmisteluun liittyvää aineistoa.

Vantaan kaupunki pyytää Sipoon kunnan lausuntoa yleiskaavaehdotuksesta perjantaihin 5.6.2020 mennessä sähköisenä osoitteeseen sähköpostilla kirjaamo@vantaa.fi.

Yleiskaavaehdotuksen lähtökohdat
Yleiskaavaehdotukseen on määritelty tulevaisuuskuva Vantaan maankäytön kehityksestä vuoteen 2050 asti. Tehtävänsä mukaisesti yleiskaava linjaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua.

Yleiskaava on luonteeltaan strateginen aluevarauskaava, jotta se ohjaa sujuvasti asemakaavoitusta ja muuta tarkemman tason suunnittelua, kuten esimerkiksi liikennehankkeita ja teknisen verkoston rakentamista. Kaavakartan aluevarauksia täsmentävät yleiskaavamääräykset, joissa on paljon tarkempaa suunnittelua

ohjaavia linjauksia. Asemakaavoitetun alueen ulkopuolisen alueen määräykset mitoittavat rakentamisen määrää vuoden 1983 yleiskaavan ratkaisujen mukaisesti: kantatiloihin perustuva mitoitus on ohjausvaikutukseltaan tasapuolinen alueen maanomistajille.

Laadittavan Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitevuodeksi on asetettu 2050. Yleiskaava mahdollistaa voimakkaan kasvun, mikä tarkoittaa vuositasolla esim. noin 2 280-2 670 asunnon rakentamisen. Yleiskaavassa varaudutaan 335 000 asukkaaseen ja 185 000 työpaikkaan Vantaalla vuonna 2050. Kasvun mahdollistamiseksi on olemassa olevien realististen asemakaavavarantojen lisäksi oltava reilut 7 miljoonaa kerrosneliömetriä uutta asumisen kaavavarantoa. Yleiskaavavaranto on tarpeen ylimitoittaa, sillä kaikkea ei syystä tai toisesta voida hyödyntää. Työpaikkakasvun edellyttämän toimitilakerrosneliömetrimäärän arvioiminen on asumista haastavampaa. Epävarmuuksien takia yleiskaavan tulee mahdollistaa noin 6 miljoonan uuden toimitilakerrosneliömetrin rakentaminen.

Yleiskaavan merkittävin kasvukäytävä sijoittuu Vantaan ratikan varteen. Tälle alueelle on mahdollista rakentaa yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asuinrakentamista sekä yli 1,6 miljoonaa kerrosneliötä toimitilarakentamista. Vaikutusalueen asukas- ja työpaikkamäärän ennustetaan kasvavan 36 600 asukkaalla ja 31 400 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä. Rakentamispotentiaali mahdollistaa asukas- ja työpaikkaväljyydestä riippuen myös suurempia kasvulukuja.

Yleiskaavaehdotus ohjaa tavoitteidensa mukaisesti kasvun kestävästi olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen, ns. kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle. Erityisesti Tikkurilaa, Myyrmäkeä ja Aviapoliksen aluetta laajennetaan ja tiivistetään. Olemassa olevia ja uusia asemanseutuja kehitetään seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Vantaan ratikka parantaa merkittävästi poikittaisia yhteyksiä Itä-Vantaan, Tikkurilan ja Lentokentän välillä. Ratikan varteen uskotaan rakentuvan vahva kehityskäytävä, joka tuo mukanaan uutta ja täydentävää asuntorakentamista. Uusina asemanseutuina yleiskaavaehdotuksessa esitetään Kivistön keskusta laajentavaa Lapinkylän asemaa, Vallinojan asemanseutua pääradan varressa ja Östersundomin ensimmäistä uutta metroasemaa Länsisalmea.

Yleiskaava 2020 määrittelee seudulliset pyöräilyn baanat sekä kattavan ulkoilureittien verkoston ja ottaa kantaa myös kevyen liikenteen reittien laatuun. Peilinä tiivistyvälle joukkoliikennekaupungille on yleiskaavaehdotukseen määritelty ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon. Nykyisen kaupunkirakenteen täydentäminen turvaa laajoja viheralue- ja kulttuurimaisemakokonaisuuksia. Seudullinen viheraluejärjestelmä ja Vantaan viheralueverkosto säilyvät.

Vantaan yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 18.2.-29.3.2019. Kaikkiaan mielipiteitä jätettiin siis 734 kappaletta. Annetuista mielipiteistä laadittiin Vuorovaikutusraportti III, johon koottiin saadun palautteen keskeinen sisältö. Yleiskaavaluonnoksesta pyydettiin 23.4.2019 mennessä lausunnot 44 taholta. Lausunnot saatiin 28 taholta ja niihin on laadittu vastineet. Lausunnoista ja vastineista on koottu erillinen kooste osana yleiskaavatyötä (Vantaan yleiskaava 2020. Luonnoksen lausunnot ja vastineet, 23.3.2020. Vastine Sipoon lausuntoon on esitetty numerolla 14 raportin sivuilla 24-25).

Saatu palaute oli valtaosin positiivista ja varsinaisia muutosesityksiä luonnokseen esitettiin vähän. Useat lausunnot koskivat liikennekysymyksiä, joita oli mukana hyvin eri mittakaavoissa Lentoradasta aina pyöräpysäköintiin. Ekologiseen verkostoon ja luonnonsuojelualueisiin saatiin myös täsmennys- ja täydennysehdotuksia.

Yleiskaavaehdotus on työstetty luonnoksesta saadun palautteen ja luonnoksen pohjalta laadittujen vaikutusten arviointien pohjalta. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset on esitetty selostuksen liitteessä 5. Sipoon näkökulmasta kaavaehdotus ei poikkea juurikaan kaavaluonnosratkaisusta.

Ehdotus on nähtävillä 22.4.-18.6.2020 ja siitä pyydetään lausunnot. Myös vaikutusten arviointeja päivitetään ehdotuksen pohjalta. Mikäli vuorovaikutus ja vaikutusten arvioinnit eivät tuota merkittäviä muutoksia, viimeistellään ehdotus hyväksyttäväksi loppuvuodesta 2020.

Yleiskaava 2020 tulee hyväksymisensä jälkeen korvaamaan kaikki Vantaalla nyt voimassa olevat yleiskaavat.

Sipoon kunnan lausunto
Sipoon kunta kiittää Vantaan kaupunkia yleiskaavaluonnoksesta

annetun lausunnon vastineesta sekä yleiskaavaehdotusta koskevasta lausuntopyynnöstä. Sipoon kuntaa koskevat erityisesti rajan yli ulottuvat liikenneyhteydet sekä rajan pinnassa oleva maankäyttö.

Liikenneyhteydet ja -ratkaisut
Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Kulomäentie (mt 152) on merkitty liikenneyhteydeksi (= tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus) sekä katukuvan kehitysalueeksi pääradan ja Pihkalantien väliseltä osuudelta. Vaikka yhteys liittyy maantiehen 152 Tuusulanväylän kohdalla, niin sen katsotaan olevan jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä. Tavoitteena on, että maantien 152 tavaraliikenne kulkee muun tieverkon kautta. Kulomäentiellä ei haluta lisätä raskasta liikennettä, vaan yhteyttä on tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi. Yleiskaavaehdotuksessa on kuitenkin varauduttu tulevan Kehä IV:sen kehittämiseen Tuusulanväylältä Hämeenlinnan väylälle asti siten, että maantien 152 jatke on osoitettu valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevana väylänä.

Kaavaluonnoksesta annetun lausunnon tavoin Sipoon kunta katsoo edelleen, että maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen Hämeenlinnan väylälle asti (maantien 152 jatke) on kannatettava, seudullisesti merkittävä hanke. Maantien 152 jatkeen osalta Vantaan yleiskaavaehdotus vastaa hyvin Kehä IV-yhteyden kehittämistarpeisiin. Yleiskaavaehdotuksen mukainen ratkaisu ei kuitenkaan huomioi riittävästi Kulomäentien (mt 152) toimimista osana tätä seudullisesti keskeistä poikittaista liikenneyhteyttä. Tältä osin yleiskaavaratkaisun tieverkko sisältää merkittävän katkoskohdan. Kulomäentien (mt 152) osoittaminen vain paikalista liikennettä palvelevana väylänä, jolle on osittain osoitettu katukuvan kehittämisvyöhyke -merkintä ja sitä koskevat määräykset ovat ristiriidassa seudullisten kehittämistavoitteiden ja ylemmän asteisten kaavojen (Uusimaa-kaava 2050) kanssa.

Maantie 152 ja sen jatke Hämeenlinnan väylälle on kokonaisuudessaan osoitettu Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksessa seudullisesti merkittävänä tienä ja liikenteen yhteystarve-merkinnällä. Tieyhteyden painoarvoa tulee tulevaisuudessa kasvattamaan MAL 2019-suunnitelmassa todettu logistiikan painopisteen siirtyminen Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. MAL 2019 -suunnitelmassa on tunnistettu ongelmaksi puutteelliset logistiikan poikittaisyhteydet juuri valtateiden 3 ja 4 väliltä valtatien 25 ja Kehä III:n välisellä alueella, jotka osaltaan johtavat raskaan liikenteen kannalta joko

lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. Näistä lähtökohdista maantien 152 ja sen jatkeen (Kehä IV:n) kehittämisen mahdollistaminen kokonaisuudessaan osana Helsingin seudun logistiikan poikittaisyhteyksien verkostoa on olennaista.

Seudullisten poikittaisyhteyksien tarve tulee kasvamaan juuri Kehä III:n ja Kehä V:sen välisellä alueella Sipoon Bastukärrin ja muiden Keski-Uudenmaan logistiikkatoimintojen alueiden kehittymisen myötä. Etenkin Kulomäentien (mt 152) rooli seudullisena raskaan liikenteen yhteytenä, valtateiden 4, 45 ja 3 välillä, tulee tulevaisuudessa kasvamaan, kun osa Bastukärrin työpaikka-alueen liikenteestä on tarkoitus ohjata tielle 1521 (Jokivarrentie) alueelta rakennettavan uuden katuyhteyden myötä.

Maantien 152 on keskeinen osa Kehä IV-yhteyttä, jolla on tärkeä rooli niin seudun tavaraliikenteen sujuvuuden ja valtakunnallisen huoltovarmuuden kuin kuljetusmatkojen minimoimisen näkökulmasta. Vantaan yleiskaavaratkaisulla ei tule heikentää tieyhteyden toimintavarmuutta. Tästä asiasta ovat lausuneet Vantaan yleiskaavaluonnoksen nähtävillä ollessa Sipoon ohella myös Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta.

Em. näkökohtien pohjalta Sipoon kunta esittää, että
- Kulomäentien (mt 152) kaavamerkintä tulee muuttaa siten, että se huomioi paremmin raskaan liikenteen ja elinkeinoelämän tarpeet sekä tieyhteyden roolin jo nyt osana seudullista liikenneverkkoa, eikä heikennä sen nykyistä asemaa.

Vantaan yleiskaavan pohjaksi on tehty laajat vaikutustarkastelut. Kaavaselostuksen vaikutusarvioinnista käy ilmi, että Vantaan yleiskaavan 2020 ratkaisun toimivuus ja tavoitteiden toteutuminen perustuu pitkälti oletukseen, että tiemaksut/liikenteen hinnoittelumuutokset toteutuvat MAL 2019 suunnitelman mukaisesti.

Sipoon kunta muistuttaa, että tiemaksujen toteuttamiseen liittyen on tehty vasta selvityksiä eikä niiden toteuttamisesta ole poliittista päätöstä tai sopimusta. Tämä on mainittu myös Vantaan yleiskaavaselostuksessa. Tästä syystä kaavaratkaisua ja sen toteutuspolkua ei voi perustaa ainoastaan tiemaksujen toteutumisen varaan.

Tämän vuoksi Sipoon kunta pitää tarpeellisena, että

- osana Vantaan yleiskaavatyötä on esitettävä myös vaihtoehtoinen kaavaratkaisun toteutuspolku ilman käyttöön otettavia tiemaksuja.

Raja-alueen maankäyttö
Raja-alueen maankäyttöratkaisujen osalta Sipoo pitää yleiskaavaehdotuksen mukaista ratkaisua ja Sipoon kunnalle annetussa vastineessa esitettyä toimintatapaa (yhteistyötä jatketaan kuntien välisenä yhteistyönä tarkemman suunnittelun tiimoilta) toimivana.

Yleistä
Kaiken kaikkiaan Vantaan yleiskaava sisältää kattavat ja selkeät esittelyaineistot. Yleiskaavaehdotuksen strateginen luonne ja esitystapa on perusteltu, havainnollinen ja selkeä, antaen kaavahierarkian mukaisesti sopivasti joustoa asemakaavoitukseen linjaten kuitenkin keskeisimmät kehittämisen periaatteet. Osana kaavatyötä on tunnistettu ja osoitettu hyvin ns. kehittämisen keihäänkärjet, jotka ohjaavat yleiskaavaratkaisua: 1) Kasvu sisään, uudistaen ja vahvistaen, 2) ratikkakaupungin rakentaminen, 3) viherverkon ja luontoarvojen vaaliminen sekä 4) lentokenttäkaupungin kehittäminen. Yleiskaavan kokonaisratkaisu on Sipoon kunnan mielestä toimiva.

Osana lausunnonantajien esittelyaineistoa oli ilahduttavasti havainnollinen yhdistelmäkuva seudun kuntien yleiskaavoista. Kuva auttoi jäsentämään Vantaan (yleiskaavaratkaisun) vaikuttavuutta osana seudun yhdyskuntarakennetta. Lisäksi osana kaavaselostusta oli esitetty havainnollisesti yleiskaavaratkaisun mukaisen liikenneverkon kytkeytyminen seudun ja etenkin Helsingin liikenneverkostoon.

Vs. Kehitysjohtajan ehdotus
Maankäyttöjaosto päättää esittää, että kunnanhallitus antaa Vantaan kaupungille yleiskaava 2020 ehdotuksesta valmistelutekstin mukaisen lausunnon (yllä).

Pykälä tarkastetaan välittömästi kokouksessa.

Tf. Utvecklingsdirektörens förslag
Markanvändningssektionen beslutar föreslå kommunstyrelsen att den ger sitt utlåtande enligt beredningstexten ovan till Vanda stad gällande förslaget till generalplan 2020.

Paragrafen justeras omedelbart på mötet.

Vs. Kehitysjohtajan muutettu ehdotus
Maankäyttöjaosto päättää esittää, että kunnanhallitus antaa Vantaan kaupungille yleiskaava 2020 ehdotuksesta päivitetyn valmistelutekstin mukaisen lausunnon (yllä).

Pykälä tarkastetaan välittömästi kokouksessa.

Tf. Utvecklingsdirektörens ändrade förslag
Markanvändningssektionen beslutar föreslå kommunstyrelsen att den ger sitt utlåtande enligt den uppdaterade beredningstexten ovan till Vanda stad gällande förslaget till generalplan 2020.

Paragrafen justeras omedelbart på mötet.

Päätös
Maankäyttöjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi kokouksessa.

Beslut
Markanvändningssektionen beslöt enhälligt godkänna föredragandens ändrade förslag.

Paragrafen justerades omedelbart på mötet.

_____

KH § 138

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 25.5.2020

Sipoon kunnan lausunto:

Sipoon kunta kiittää Vantaan kaupunkia yleiskaavaluonnoksesta annetun lausunnon vastineesta sekä yleiskaavaehdotusta koskevasta lausuntopyynnöstä. Sipoon kuntaa koskevat erityisesti rajan yli ulottuvat liikenneyhteydet sekä rajan pinnassa oleva maankäyttö.

Liikenneyhteydet ja -ratkaisut
Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Kulomäentie (mt 152) on merkitty liikenneyhteydeksi (= tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus) sekä katukuvan kehitysalueeksi pääradan ja Pihkalantien väliseltä osuudelta. Vaikka yhteys liittyy maantiehen 152 Tuusulanväylän kohdalla, niin sen katsotaan olevan jo nykyisin osittain kaupunkimaista ympäristöä. Tavoitteena on, että maantien 152

tavaraliikenne kulkee muun tieverkon kautta. Kulomäentiellä ei haluta lisätä raskasta liikennettä, vaan yhteyttä on tarkoitus kehittää entistä paremmin kaupunkiympäristöön sopivaksi. Yleiskaavaehdotuksessa on kuitenkin varauduttu tulevan Kehä IV:sen kehittämiseen Tuusulanväylältä Hämeenlinnan väylälle asti siten, että maantien 152 jatke on osoitettu valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevana väylänä.

Kaavaluonnoksesta annetun lausunnon tavoin Sipoon kunta katsoo edelleen, että maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen Hämeenlinnan väylälle asti (maantien 152 jatke) on kannatettava, seudullisesti merkittävä hanke. Maantien 152 jatkeen osalta Vantaan yleiskaavaehdotus vastaa hyvin Kehä IV-yhteyden kehittämistarpeisiin. Yleiskaavaehdotuksen mukainen ratkaisu ei kuitenkaan huomioi riittävästi Kulomäentien (mt 152) toimimista osana tätä seudullisesti keskeistä poikittaista liikenneyhteyttä. Tältä osin yleiskaavaratkaisun tieverkko sisältää merkittävän katkoskohdan. Kulomäentien (mt 152) osoittaminen vain paikalista liikennettä palvelevana väylänä, jolle on osittain osoitettu katukuvan kehittämisvyöhyke -merkintä ja sitä koskevat määräykset ovat ristiriidassa seudullisten kehittämistavoitteiden ja ylemmän asteisten kaavojen (Uusimaa-kaava 2050) kanssa.

Maantie 152 ja sen jatke Hämeenlinnan väylälle on kokonaisuudessaan osoitettu Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksessa seudullisesti merkittävänä tienä ja liikenteen yhteystarve-merkinnällä. Tieyhteyden painoarvoa tulee tulevaisuudessa kasvattamaan MAL 2019-suunnitelmassa todettu logistiikan painopisteen siirtyminen Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. MAL 2019 -suunnitelmassa on tunnistettu ongelmaksi puutteelliset logistiikan poikittaisyhteydet juuri valtateiden 3 ja 4 väliltä valtatien 25 ja Kehä III:n välisellä alueella, jotka osaltaan johtavat raskaan liikenteen kannalta joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. Näistä lähtökohdista maantien 152 ja sen jatkeen (Kehä IV:n) kehittämisen mahdollistaminen kokonaisuudessaan osana Helsingin seudun logistiikan poikittaisyhteyksien verkostoa on olennaista.

Seudullisten poikittaisyhteyksien tarve tulee kasvamaan juuri Kehä III:n ja Kehä V:sen välisellä alueella Sipoon Bastukärrin ja muiden Keski-Uudenmaan logistiikkatoimintojen alueiden kehittymisen myötä. Etenkin Kulomäentien (mt 152) rooli seudullisena raskaan liikenteen yhteytenä, valtateiden 4, 45 ja 3 välillä, tulee tulevaisuudessa kasvamaan, kun osa Bastukärrin

työpaikka-alueen liikenteestä on tarkoitus ohjata tielle 1521 (Jokivarrentie) alueelta rakennettavan uuden katuyhteyden myötä.

Maantien 152 on keskeinen osa Kehä IV-yhteyttä, jolla on tärkeä rooli niin seudun tavaraliikenteen sujuvuuden ja valtakunnallisen huoltovarmuuden kuin kuljetusmatkojen minimoimisen näkökulmasta. Vantaan yleiskaavaratkaisulla ei tule heikentää tieyhteyden toimintavarmuutta. Tästä asiasta ovat lausuneet Vantaan yleiskaavaluonnoksen nähtävillä ollessa Sipoon ohella myös Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta.

Em. näkökohtien pohjalta Sipoon kunta esittää, että Kulomäentien (mt 152) kaavamerkintä tulee muuttaa siten, että se huomioi paremmin raskaan liikenteen ja elinkeinoelämän tarpeet sekä tieyhteyden roolin jo nyt osana seudullista liikenneverkkoa, eikä heikennä sen nykyistä asemaa.

Vantaan yleiskaavan pohjaksi on tehty laajat vaikutustarkastelut. Kaavaselostuksen vaikutusarvioinnista käy ilmi, että Vantaan yleiskaavan 2020 ratkaisun toimivuus ja tavoitteiden toteutuminen perustuu pitkälti oletukseen, että tiemaksut/liikenteen hinnoittelumuutokset toteutuvat MAL 2019 suunnitelman mukaisesti.
Sipoon kunta muistuttaa, että tiemaksujen toteuttamiseen liittyen on tehty vasta selvityksiä eikä niiden toteuttamisesta ole poliittista päätöstä tai sopimusta. Tämä on mainittu myös Vantaan yleiskaavaselostuksessa. Tästä syystä kaavaratkaisua ja sen toteutuspolkua ei voi perustaa ainoastaan tiemaksujen toteutumisen varaan. Sipoon kunta ei muiden KUUMA-kuntien mukaisesti hyväksy tietullien käyttöönottoa eikä ole niiden käyttöönottoon MAL 2019 -suunnitelmassa sitoutunut.

Tämän vuoksi Sipoon kunta pitää tarpeellisena, että osana Vantaan yleiskaavatyötä on esitettävä myös vaihtoehtoinen kaavaratkaisun toteutuspolku ilman käyttöön otettavia tiemaksuja.

Raja-alueen maankäyttö
Raja-alueen maankäyttöratkaisujen osalta Sipoo pitää yleiskaavaehdotuksen mukaista ratkaisua ja Sipoon kunnalle annetussa vastineessa esitettyä toimintatapaa (yhteistyötä jatketaan kuntien välisenä yhteistyönä tarkemman suunnittelun tiimoilta) toimivana.

Yleistä
Kaiken kaikkiaan Vantaan yleiskaava sisältää kattavat ja selkeät

esittelyaineistot. Yleiskaavaehdotuksen strateginen luonne ja esitystapa on perusteltu, havainnollinen ja selkeä, antaen kaavahierarkian mukaisesti sopivasti joustoa asemakaavoitukseen linjaten kuitenkin keskeisimmät kehittämisen periaatteet. Osana kaavatyötä on tunnistettu ja osoitettu hyvin ns. kehittämisen keihäänkärjet, jotka ohjaavat yleiskaavaratkaisua: 1) kasvu sisään, uudistaen ja vahvistaen, 2) ratikkakaupungin rakentaminen, 3) viherverkon ja luontoarvojen vaaliminen sekä 4) lentokenttäkaupungin kehittäminen. Yleiskaavan kokonaisratkaisu on Sipoon kunnan mielestä toimiva.

Osana lausunnonantajien esittelyaineistoa oli ilahduttavasti havainnollinen yhdistelmäkuva seudun kuntien yleiskaavoista. Kuva auttoi jäsentämään Vantaan (yleiskaavaratkaisun) vaikuttavuutta osana seudun yhdyskuntarakennetta. Lisäksi osana kaavaselostusta oli esitetty havainnollisesti yleiskaavaratkaisun mukaisen liikenneverkon kytkeytyminen seudun ja etenkin Helsingin liikenneverkostoon.

Kunnanjohtajan ehdotus
Kunnanhallitus päättää, että kunta antaa Vantaan kaupungille yleiskaava 2020 ehdotuksesta päivitetyn valmistelutekstin mukaisen lausunnon (yllä).

Kommundirektörens förslag
Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ger sitt utlåtande enligt den uppdaterade beredningstexten ovan till Vanda stad gällande förslaget till generalplan 2020.

Päätös
Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Beslut
Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens förslag.

_____

Ote pöytäkirjasta
Protokollsutdrag

Maankäyttöjaosto/ Markanvändningssektionen	§ 41	20.05.2020
Kunnanhallitus/Kommunstyrelsen	§ 138	25.05.2020

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa / Riktigheten av utdraget ur det vederbörligen undertecknade och justerade protokollet bestyrker:

Heidi Huldén
hallinnon suunnittelija / förvaltningsplanerare
Sipoossa/Sibbo den 2.6.2020

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 12.06.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund

UTLÅTANDE 12.6.2020

Vanda stad
kirjaamo@vantaa.fi

UTLÅTANDE GÄLLANDE FÖRSLAGET TILL GENERALPLAN FÖR VANDA 2020

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC och Nylands svenska producentförbund (SLC Nyland), i fortsättningen SLC, har tagit del av förslaget till generalplan och önskar å våra markägarmedlemmars vägnar framföra följande:

Allmänt
Vi noterar att några punkter som SLC anmärkt om i utkastskedet har beaktats i förslaget. Men fortfarande finns det en brister och problematiska frågor i förslaget.

Generalplanen påverkar ett stort antal privata markägare. De jord- och skogsbruksdominerade områdena utgör till arealen en betydande del av markanvändningsformen på det aktuella planområdet. Området består till 75 % av växtlig mark, av vilket största delen består av skog och åker. Av de odlade åkrarna utgörs 87 % av goda enhetliga åkerområden. Vi anser det positivt att staden strävar till att bevara en stor del av den kvarvarande åkermarken, i synnerhet stora enhetliga åkerområden i odling. SLC framhåller att en splittring av enhetliga skogs- och åkerområden bör undvikas. Enligt de riksomfattande målen för markanvändningen skall goda och enhetliga åkerområden inte heller utan särskilda grunder tas i bruk för tätortsfunktioner.

Vanda har förbundit sig att uppnå kolneutralitet till år 2030. För att uppnå önskat resultat bör man stärka förutsättningarna för ekonomiskogsbruket och undvika ny infrastruktur på skogsmark. Genom att säkerställa möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket ökar även tillväxten och kolbindningen i skogarna. I planförslaget skulle det även vara viktigt att befrämja förutsättningarna för utnyttjandet av bioenergi och annan förnybar energi.

Generalplanen får inte orsaka markägare eller andra rättsinnehavare oskäliga olägenheter (Markanvändnings- och bygglag 39 §). Särskilt fokus bör sättas på markägarnas rättsskydd och en rättvis behandling av markägarna. De föreslagna nya naturskyddsområdena, luo-områdena och ekologiska förbindelserna begränsar bedrivandet av ekonomiskogsbruk och lantbrukets verksamhetsförutsättningar. Markägarna bör ersättas till fullo för de begränsningar och förluster som beteckningarna medför. Vi förordar ett tätare samarbete med markägarna under den fortsatta beredningen.

Skyddsområden, leder och förbindelser
I förslaget har ritats in 521 ha nya skyddsområden utan att markägarna har kontaktats på förhand. Berörda markägare kontaktades brevledes först nu under våren. Totalt omfattar SL-beteckningen ca 2241 ha vilket motsvarar 9,3 % (i materialet förekommer lite olika siffror på olika ställen) av Vandas areal. **Naturskydd skall inte genomföras genom planläggning, utan genom det förfarande som föreskrivs i naturvårdslagen**.

Skyddsområdesbeteckningen får inte medföra oskälig olägenhet för markägaren. Enligt vår uppfattning omfattar SL-beteckningen områden som kan ses som vanlig ekonomiskog och inte uppfyller skyddskriterierna. Införandet av skyddsbeteckning på områden med ekonomiskog, för vilka man inte entydigt kan påvisa att skyddskriterierna uppfylls **är mot skrivningen i grundlagen om egendomsskydd, enligt vilken vars och ens egendom är tryggad**. Angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Grundlagen förutsätter alltså att egendom endast kan tas till gemensam användning genom lag och mot full ersättning.

SLC Nyland
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Skyddsområdena är avsedda att fredas enligt 24 § i naturvårdslagen. Skyddsområdesbeteckningen i planen innebär inte per automatik att naturvårdslagens skyddskriterier uppfylls. Markägaren sätts i kläm, då man utan att kunna utnyttja sin mark kan tvingas vänta i många år på en möjlig, men osäker, kompensation. **De föreslagna nya SL-områdena bör därför strykas ur planen,** om de inte redan är skyddade enligt lag eller man nått en särskild överenskommelse med markägaren om att de skall ingå som skyddsområden.

Man bör sträva efter att skyddsområden, leder och förbindelserna i första hand styrs till kommunal och statlig mark. Samtidigt bör man beakta närliggande privata marker och i planbeskrivningarna säkra deras möjlighet att utöva sin näringsverksamhet. Skogarnas mångfald tryggas bäst genom frivilliga naturvårdsåtgärder och frivilligt miljöskydd, t.ex. via Metso-programmet. Tidsbegränsade frivilliga skyddsområden bör inte intas med skyddsbeteckning i planen. Planbeteckningarna kan innebära betydande ekonomiska förluster för skogsägarna. De föreslagna skyddsbeteckningarna skulle försämra många gårdars verksamhetsförutsättningar. Om skyddsområdena inte är fastställda av staten eller av NTM-centralen bör kommunen svara för ersättningarna till markägarna. Möjlighet till byte av mark bör utredas.

Staden har redan mycket fredade områden och rekreationsområden. De fredade områdena är inte alltid attraktiva för rekreation, då de är oskötta och oframkomliga, vilket styr människor till omkringliggande områden. Fler skyddsområden skulle snarast försämra möjligheterna till rekreation. De naturvärden som man nu vill skydda har uppstått genom god skogsskötsel i enlighet med skogslagen och hållbart virkesuttag med hänsyn till miljövärdena och omkringliggande miljön.

Skogslagen upphör att gälla på SL-områden. Då har skogsägaren inte heller möjlighet att få Kemera-stöd. Skogsskadelagen är inte heller i kraft, varvid skogsägaren inte har skyldighet att avlägsna skadade träd. Om skogsskadelagen skulle gälla, då skulle markägaren vara skyldig och ta bort skadade träd från skogen och lager, som det står i lagen 1087/2013 6 §. Om skadade träd lämnas kvar till skogen, kan sjukdomar sprida sig till omkringliggande skogar och utgöra en fara även vid rekreationsbruk.

Gällande olika leder och korridorer är kartan även så grovdragen att det är svårt för markägarna att kunna placera gränserna och veta om det berör just dem och i så fall exakt vilka områden. Avgränsningen av biotoper och naturvärden följer inte naturliga gränser. Detta föranleder onödig splittring av markanvändningen och försämrar markägarnas position.

Jord- och skogsbruket och dess verksamhet är en del av och av stor betydelse för kulturmiljön och kulturarvet i en allt mer urbaniserad omgivning. **Möjligheterna att bedriva och utveckla ekonomiskogsbruket bör säkerställas överlag och även på områden med luo-beteckning**. Luo-beteckningen orsakar närmast förvirring och onödiga begränsningar som beteckning med rättsverkan. Den **skulle fungera bättre som en informativ beteckning**. Utmärkandet av t.ex. en art på en karta med rättsverkan är problematisk, då dess förekomst där inte nödvändigtvis är bestående, inte följer avgränsningen och kan ändras betydligt under den tid planen är i kraft. Skogen utgör en viktig del av gårdarnas ekonomiska helhet och verksamhetsförutsättningar samt möjligheterna att fortsätta med lantbruket.
När man sköter skogen, planterar, röjer och anlägger ungskog garanterar man att skogens kolbindningsförmåga på sikt hålls hög. Skogarna är den viktigaste kolsänkan i Finland. Välskötta växande skogar är den bästa kolsänkan.

SLC Nyland
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Jord- och skogsbruksområde
Planens **konsekvenser för jord- och skogsbruket har under beredningsskedet inte utvärderats i tillräcklig omfattning**. Vi anser att det är viktigt att man i samband med den numera lagstadgade konsekvensbedömningen beaktar de ekonomiska konsekvenserna och riskerna för befintlig näringsverksamhet. I planen bör beaktas resultaten i den konsekvensbedömning av vilken inverkan planebeteckningarna har för skogsbruket, som enligt uppgift lär vara beställd.

En central princip i planläggningen är tydlighet. **Områden som är avsedda för bedrivande av jord- och skogsbruk borde fortsättningsvis ha beteckningen ”Jordbruksdominerat / Jord- och skogsbruksdominerat område” (M eller MT).** Vi framhåller att denna beteckning i sig redan är tillräcklig för att trygga de värdefulla landskap och randskogen kring dessa, samt viktiga ekologiska korridorer, som man strävar efter att säkra.

Vi understöder att man på icke deltaljplanerade områden bibehåller den så kallade stomlägenhetsprincipen. Den så kallade glesbyggnadsrätten är central på M-områden, där det bör finnas möjligheter att bedriva och utveckla sidonäringsgrenar och företagarverksamhet i anslutning till jord- och skogsbruket.

Rekreationsområde
SLC anser att alltför mycket privatägd skog i aktiv skogsbruksanvändning reserverats som rekreationsområde. **Privat mark skall inte utan mycket vägande skäl anges som rekreationsområden**. I och med att allemansrätten i huvudstadsregionen redan skapar ett stort tryck och medför olägenheter på jord- och skogsbruksmarkerna bör rekreationstrycket styras till områden som staten, kommunerna eller Föreningen Nylands friluftsområden äger eller förvaltar.

SLC ifrågasätter om det finns verkliga grunder för att så stora områden planerats som rekreationsområden? Rekreationsområdesbeteckningen kan inte anses vara avsedd för väldigt stora områden. Grundandet av rekreationsområden och leder på privat mark bör grunda sig på frivillighet och ersättningsfrågorna bör utredas redan i planeringsskedet. Införandet av beteckningen MU kunde vara ett möjligt alternativ för vissa av dessa områden i generalplanen.

Samtidigt måste man även beakta att närliggande privata marker och möjligheter att idka näringsverksamhet inte påverkas negativt. Då människor styrs till vissa friluftsområden är det viktigt att man beaktar möjligheterna att ta sig dit och de negativa biverkningarna för området och omkringliggande områden, t.ex. parkering, nedskräpning och risk för skogsbrand. Olika leder över privata marker bör utformas i nära samarbete med markägarna. **I planbeskrivningen bör framhållas att jord- och skogsbruk skall kunna idkas på rekreationsområden och grönförbindelser**.

Rekreationsområdesbeteckningen kan inte anses vara avsedd för väldigt stora områden. **Grundandet av rekreationsområden och leder på privat mark bör grunda sig på frivillighet och ersättningsfrågorna bör utredas redan i planeringsskedet**. Införandet av beteckningen MU kunde vara ett möjligt alternativ för vissa av dessa områden i generalplanen.

Utförandet av skogsvårdsåtgärder anpassat till rådande väder- och marknadsförhållanden kan försvåras och blir dyrt för skogsägaren, när lov nu föreslås krävas på skog med beteckningen ”Rekreationsområde” (VL, VR). Kravet som gäller avverkning borde slopas. Det bör räcka att man följer gällande skogsbruksplan och att det för avverkningarna alltid görs en obligatorisk anmälan om användning av skog till behörig myndighet.

SLC Nyland
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Ekologisk stamförbindelse och grönförbindelse
Även här bör man sträva efter att förbindelserna i första hand bör styras till kommunal och statlig mark. Samtidigt bör man beakta närliggande privata marker och i planbeskrivningarna säkra deras möjlighet att utöva sin näringsverksamhet. Förbindelserna kan också bestå av öppna områden och skog i olika utvecklingsskeden. Då dessa även avses användas som friluftsleder bör man i den mer detaljerade planeringen och förverkligandet se till att detta inte inverkar negativt på djurlivet och bedrivandet av jord- och skogsbruk på området.

Skyddsgrönområde
SLC anser att beteckningen för skyddsgrönområde är onödig och kan strykas ur planen.
Det är viktigt att notera att en åtgärdsbegränsning i enlighet med MBL 140 § 3 mom skall ersättas. ”Förvägras tillstånd till --- åtgärd på nämnda områden och kan markägaren därför inte använda sin mark på ett sätt som medför skälig nytta, har han rätt att av kommunen få ersättning för den skada som sålunda åsamkas honom.” På samma sätt skall förfaras om tillstånd ges med så stränga villkor att det i praktiken kan ses förvägrat.

Värdefull kulturmiljö
Kulturlandskapet bevaras även i framtiden bäst via beteckningen ”Jord- och skogsbruksområde”. Jord- och skogsbruket och dess verksamhet är en del av och har en väldigt stor betydelse, för att kulturmiljön och kulturarvet bevaras i en allt mer urbaniserad omgivning. Beteckningen för områden, som är viktiga för kulturmiljön eller landskapsvården, får inte äventyra ett aktivt jord- och skogsbruk.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND

Viktor Harvio
Skogsombudsman

NYLANDS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND NSP r.f.

Bjarne Westerlund
Verksamhetsledare

SLC Nyland
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tel (09) 601 588, www.slc.fi/nyland
nsp@slc.fi

Aaltonen Patrik

Lähettäjä: Bjarne Westerlund <bjarne.westerlund@slc.fi>
Lähetetty: perjantai 12. kesäkuuta 2020 10.25
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Kopio: Muukka Laura; Viktor Harvio; thomas.antas@kolumbus.fi; Mats Nylund; Mikaela Strömberg-Schalin; eklund.erik@hotmail.com; tom.pehkonen@elisanet.fi
Aihe: Utlåtande om Vanda generalplan
Liitteet: Utlåtande Vanda generalplan 110620 SLC.pdf

Seurantamerkintä: Seuranta
Merkinnän tila: Merkitty

Bästa mottagare,

Bifogat SLC:s och SLC Nylands utlåtande om förslaget till Vanda generalplan.

Vi hoppas att våra synpunkter beaktas i den fortsatta beredningen.

Lausunnon tiivistelmä suomeksi:

1. Luonnonsuojelua ei pidä toteuttaa kaavalla, vaan luonnonsuojelulain mukaisin menettelyin. **Suojelualuemerkinnästä ei saa aiheutua maanomistajalle kohtuutonta haittaa**. Siltä osin, kun suojelualueiksi on osoitettu muitakin alueita, kuin LSL:n suojeltuja tai lakiperusteisesti suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, **kaavamerkinnät tulee poistaa kaavaehdotuksesta.**
2. Suojelualuemerkinnän lisääminen talousmetsäalueille, joiden suojelukriteerien täyttymistä ei ole yksiselitteisesti voitu osoittaa, **sotii perustuslain kohtaa vastaan, jossa turvataan oikeus hyödyntää omaisuuttaan.** Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensaatioon suojelluille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. Suojelualuemerkintä kaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Periaatteena pitää olla **ensin suojelupäätös, sitten vasta merkintä kaavaan.**
3. **Suojelualueista ja luontoarvoista tehdyt selvitykset eivät ole riittäviä ja ajan-tasalla.** Kaavamerkintöjen vaikutusarviointi metsätalouden osalta on myös ollut puutteellinen ja arvioinnin valmistuttua sen tulokset on huomioitava kaavassa.
4. Maa- ja metsätalouden harjoittaminen ja kehittäminen pitää varmistaa myös siellä missä luo-merkintä. **Luo-merkintä toimisi paremmin informatiivisena merkintänä.**
5. **Kaikki maa- ja metsätalouden harjoittamiseen tarkoitetut alueet pitäisi merkitä M tai MT-merkinnällä.**
6. **Yksityismaita ei pidä osoittaa virkistysalueiksi ilman erittäin painavia perusteita.** Jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa, sekä mahdollisista korvauskäytännöistä.
7. MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, **oikeuttaa maanomistajan saamaan kunnalta korvauksia**. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.
8. Kaavan mahdollisista rajoituksista ja vaikutuksista yksityismaille on **maanomistajien kanssa käytävä neuvottelut** ja sovittava mahdollista korvauksista.
9. Järkevin tapa pitää maisema-alueiden pellot avoimina ja viljeltyinä on **turvata maatalouden harjoittaminen alueella**.

Ystävällisin terveisin,

Vänliga hälsningar,

Bjarne Westerlund

Verksamhetsledare / Toiminnanjohtaja SLC Nyland

Nylands svenska producentförbund NSP r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
+358 40 503 7188
facebook.com/SLC.Nyland/
nsp@slc.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 3.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Iivonen Jaana

Lähettäjä:	Erik Eklund <eklund.erik@hotmail.com>
Lähetetty:	3. kesäkuuta 2020 20:01
Vastaanottaja:	YHT Kirjaamo
Kopio:	Bjarne Westerlund; Bror Åvall; Anders Åvall; meilby@elisanet.fi; Johan Eklund; tom.pehkonen@elisanet.fi
Aihe:	Vantaan yleiskaavaehdotus2020 - SLC Nyland paikallisosaston Helsingen lausunto

Hej,

Vantaan yleiskaavaehdotus2020 - SLC Nyland paikallisosaston Helsingen lausunto.

Alla on sama lausunto käännettynä suomeksi.

För oss som idkar jord- och skogsbruk yrkesmässigt i Vanda är ekonomiskogen en viktig del av företagets verksamhet. Det är en del av vår ekonomi. Vi, som skriver under detta utlåtande, är medlemmar i styrelsen av Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (senare SLC) Nylands lokalavdelning Helsinge.

Vi sköter våra ekonomiskogar enligt regelrätta praxis. Vi äger plantskogar, unga skogar, gallrade skogar och skogar som möter slutavverkning. Förenande faktorn är välskötta figurer genom alla våra ekonomiskogar i Vanda. På flesta bilder som man träffar i litteraturen eller i reklamaffischer, som ska ge den lugnande känslan för människan, är välskötta ekonomiskogar (tycker vi, som experter inom branschen).

Vi trivs ute i skogen och det är trevligt om andra Vandabor också trivs i våra skogar t. ex. och plockar bär eller är ute med hunden. Vi kräver att ekonomiskog som inte ingår i fastställda skyddsprogram inte får en SL-status i generalplanen i Vanda. Generalplanen får inte orsaka markägare eller andra rättsinnehavare oskäliga olägenheter (Markanvändnings- och bygglag 39 §). Generalplanen påverkar ett stort antal privata markägare. Särskilt fokus bör sättas på markägarnas rättsskydd och en rättvis behandling av markägarna. Staden har under de senaste 15 åren själv förstört sina egna stora enhetliga och fina skogsområden och berg söder om flygfältet, bl.a. till stora logistikcentraler. Nu känns det som att privatägda skogsmarker skyddas efter att Vanda stad har förstört ägna skogsområden och att markägarna blir tvungna att avstå från rätten att utföra skogsbruk i sin egen skog. Flera gårdar i Vanda har nog redan belastats hårt av vägar och flygfält från tidigare år.

Enligt vår uppfattning omfattar SL-beteckningen områden som kan ses som vanlig ekonomiskog och inte uppfyller skyddskriterierna. Intagandet av dessa nya skyddsområden i generalplanen strider mot den i grundlagen tryggade rätten att utnyttja sin egendom. De föreslagna nya SL-områdena bör därför strykas ur planen, om de inte redan är skyddade enligt lag eller man nått en särskild överenskommelse med markägaren om att de skall ingå som skyddsområden.

Vi förutsätter att det görs en konsekvensbedömning av vilken inverkan planebeteckningarna har för skogsbruket. Markägarna bör ersättas till 100% för de begränsningar och förluster som beteckningarna medför. Vars och ens egendom är tryggad enligt finsk lagstiftning. Om skyddsområden intas som inte är fastställda av staten eller av NTM-centralen bör kommunen svara för ersättningarna till markägarna. Genomförandet av ett i planen anvisat skyddsområde förutsätter enligt naturvårdslagen ett godkännande av markägaren såväl beträffande områdesavgränsning som utbetalda ersättningar. Markägaren har rätt till ekonomisk kompensation för de skyddade områdena. Detta förutsätter dock att skyddskriterierna verkligen uppfylls, vilket inte automatiskt garanteras av att området ges en SL-beteckning i generalplanen. Markägaren sätts i kläm, då man utan att kunna utnyttja sin mark kan tvingas vänta i många år på en möjlig, men osäker, kompensation. Skogarnas mångfald tryggas bäst genom frivilliga naturvårdsåtgärder och frivilligt miljöskydd, t.ex. via Metso-programmet. Tidsbegränsade frivilliga skyddsområden bör inte intas med skyddsbeteckning i planen.

Skogslagen upphör att gälla på SL-områden. Då har skogsägaren inte heller möjlighet att få Kemera-stöd. Skogsskadelagen är inte heller i kraft, varvid skogsägaren inte har skyldighet att avlägsna skadade träd. Om skogsskadelagen skulle gälla, då skulle markägaren vara skyldig och ta bort skadade träd från skogen och lager, som det står i lagen 1087/2013 6 §. Om skadade träd lämnas kvar till skogen, kan sjukdomar sprida sig till omkringliggande skogar och utgöra en fara även vid rekreationsbruk. Vem är då skyldig att betala ersättning?

De gröna näringarna har en viktig roll inom kolbindningen och uppnåendet av målsättningen om kolneutralitet. Välskötta växande skogar är den bästa kolsänkan och attraktivare för rekreation än de ovårdade skogarna.

Vi anser att alltför mycket privatägd skog i aktiv skogsbruksanvändning reserverats som rekreationsområde. V-beteckningen är inte avsedd för väldigt stora områden. Privat mark skall inte utan mycket vägande skäl anges som rekreationsområden. I och med att allemansrätten i huvudstadsregionen redan skapar ett stort tryck och medför olägenheter på jord- och skogsbruksmarkerna bör rekreationstrycket styras till områden som staten, kommunerna eller Föreningen Nylands friluftsområden äger eller förvaltar. Vi kräver även att gång- och cykelvägar ska bort från Vanda generalplans förslag vid å stränderna i våra skogar. Vi kräver att ekologiska stomförbindelser slopas från Vanda generalplan i privatägda skogar.

Jord- och skogsbruket och dess verksamhet är en del av och har en väldigt stor betydelse, för att kulturmiljön och kulturarvet bevaras i en allt mer urbaniserad omgivning. Man får inte glömma att det är tack vare jord och skogsbruk som vi har kulturmiljö i staden. Beteckningen för områden, som är viktiga för kulturmiljön eller landskapsvården, får inte äventyra ett aktivt jord- och skogsbruk.

Vänligen,

SLC Nylands lokalavdelning Helsinges styrelse:

Ordförande: Tom Pehkonen

Vice ordförande / Miljö- och markpolitik: Erik Eklund

Sekreterare: Johan Eklund

Meille, jotka harjoitamme maa- ja metsätaloutta ammatiksemme Vantaalla, talousmetsä on osa meidän liiketoimintaamme ja talouttamme. Me, jotka allekirjoitamme tämän lausunnon, olemme Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund (SLC) Nylandin paikallisosaston Helsingen hallituksen jäseniä. SLC Nyland on ruotsinkielisten maataloustuottajien keskusliitto Uudellamaalla. Helsingen (Helsingin pitäjän) paikallisosasto vaikuttaa koko Vantaan alueella.

Me hoidamme talousmetsiämme säännönmukaisia käytäntöjä noudattaen. Me omistamme istutettuja metsiä, nuoria metsiä, harvennettuja metsiä ja metsiä, jotka pian kohtaavat päätehakkuun. Yhdistävä tekijä talousmetsiemme välillä ovat hyvin hoidetut metsäkuviot läpi koko Vantaan alueella. Useissa tiloissa ja mainoksissa olemme huomanneet, että ihmismieltä rauhoittavat kuvat ja mainokset (joita kohtaamme esimerkiksi lentoaseman wc-tiloissa) ovat hyvin hoidettuja talousmetsiä (tämä on meidän ammattikuntamme arvio kuvista).

Me viihdymme metsässä ja on mukava huomata, että myös Vantaalaiset viihtyvät esimerkiksi koirien kanssa meidän talousmetsissämme. Me vaadimme, että talousmetsät, jotka evät kuulu luonnonsuojeluohjelmaan, eivät saa SL-merkintää yleiskaavaan Vantaalla. Maanomistajan tulee saada täysi korvaus alueista, jotka saavat suojelumerkinnän. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa (maankäyttö- ja rakennuslaki 39 §). Yleiskaava vaikuttaa useita yksityisiä maanomistajia. On huomioitava ja painotettava yksityisten maanomistajien oikeusturvaan ja oikeudenmukainen käsittelyn yleiskaavaa laadittaessa ja hyväksyttäessä. Kaupunki on 15 vuoden aikana itse tuhonnut suuret ja yhtenäiset metsäalueet lentokentän eteläpuolella logistiikkakeskusten tieltä pois. Nyt tuntuu siltä, että yksityisten metsämaat suojataan SL-merkinnällä

ja, että yksityisiltä metsänomistajilta viedään oikeus harjoittaa talousmetsää. Useat maa- ja metsätilat Vantaalla ovat entuudestaan kuormitettuja teiden ja lentokenttien rakentamisen seurauksena.

Meidän käsityksemme mukaan SL-statuksen omaavat alueet ovat talousmetsää, eivätkä ne täytä suojelukriteereitä. SL-merkinnän lisääminen talousmetsän kohdalle yleiskaavassa sotii perustuslain kohtaa, jossa turvataan oikeus hyödyntää omaisuuttaan. Tämän takia Vantaan yleiskaavassa esitetyt SL-alueet on poistettava, ellei maanomistajan kanssa erikseen ole sovittu, että kyseiselle alueelle tulee saada SL-merkintä.

Maanomistajan tulee saada 100 % korvaus niistä rajoituksista ja tappioista, jotka yleiskaavan merkinnät tuovat mukanaan. Kaikkien omaisuus on turvattu suomen lainsäädännön mukaan. Jos suojelualue ei ole määritelty valtion tai ELY-keskuksen toimesta, on kunnan maksettava korvaus maanomistajalle. Luonnonsuojelulaki vaatii maanomistajan hyväksynnän niin aluerajauksen kuin maksettavan korvauksen osalta. Maanomistajalla on oikeus taloudelliseen kompensaatioon suojatuille alueille. Tämä edellyttää tosin sitä, että luonnonsuojelukriteerit täyttyvät. SL-merkintä Vantaan yleiskaavassa ei suoraan tarkoita sitä, että luonnonsuojelulain kriteerit täyttyvät. Tämä johtaa siihen, että maanomistajalla on epävarmat ajat edessään odotellessaan päätöstä siitä, että täyttyvätkö luonnonsuojelun kriteerit vai ei ja, että onko hän oikeutettu kompensaatioon. Metsien monimuotoisuus turvataan parhaiten vapaaehtoisilla luonnonsuojelutoimenpiteillä, kuten esimerkiksi Metso-ohjelmalla. Aikarajoitteisten vapaaehtoisten suojelualueiden ei tule saada SL-merkintää yleiskaavaan.

Metsälaki ei ole voimassa SL-alueilla. Tällöin maanomistajalla ei ole oikeutta Kemera-tukeen. Metsätuholaki ei myöskään ole voimassa. Tällöin metsänomistaja ei ole velvollinen korjaamaan vioittuneita puita metsästä pois. Jos metsälaki olisi voimassa, olisi maanomistaja velvollinen korjaamaan vioittuneet puut metsästä ja välivarastoista, kuten metsälajissa 1087/2013 6 § on todettu. Vioittuneet puut voivat levittää metsätauteja naapurimetsiin ja virkistysalueille. Talousmetsät kaupungin hoitamattomien virkistysalueiden läheisyydessä huolettaa erityisen paljon. Kuka on korvausvelvollinen?

Maa- ja metsätaloudella on tärkeä rooli hiilen sidonnassa ja kun halutaan saavuttaa hiilineutraali yhteiskunta. Hyvin hoidetut kasvavat metsät ovat paras hiilinielu ja viehättävämpi virkistysalue kuin hoitamaton metsä.

Meidän mielestämme liian paljon yksityisomisteisia talousmetsiä on varattu virkistysalueiksi yleiskaavassa. V-merkintä ei ole tarkoitettu suurille alueille. Yksityisiä maita ei tule merkitä virkistysalueiksi ilman painavaa syytä. Jokamiehen oikeus tuo maa- ja metsätalousmaille haittatekijöitä, joten virkistyskäyttö tulee ohjata alueille, jotka valtio, kunta tai yhdistykset omistavat tai hallitsevat. Vaadimme myös, että jalka- ja pyörätiet tai ulkoilureitit jokien varsilla meidän metsissämme poistetaan Vantaan yleiskaavaehdotuksesta. Vaadimme, että ekoloogiset runkoyhteydet poistetaan yksityisomisteisista metsistä.

Maa- ja metsätaloudella on osa ja suuri merkitys, jotta kulttuuriympäristö ja kulttuuriperintö säilytetään kaupunkimaisemmassa ympäristössä. Me emme saa unohtaa, että maa- ja metsätalouden ansoista meillä on kulttuuriympäristö kaupungissa. Merkinnät yleiskaavassa alueille, jotka ovat tärkeitä kulttuuriympäristölle tai maisemansuojelulle, eivät saa uhata aktiivista maa- ja metsätaloutta.

Ystävällisin terveisin,

SLC Nylandin paikallisosaston Helsingen hallitus:

Puheenjohtaja: Tom Pehkonen

Varapuheenjohtaja / Ympäristö- ja maapolitiikka: Erik Eklund

Sihteeri: Johan Eklund

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Suomen luonnonsuojeluliitto
Uudenmaan piiri

18.6.2020

Vantaan kaupungille

Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 kaavaehdotuksesta

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ja Vantaan yhdistys ovat antaneet aikanaan yhteisen lausunnon kaavaluonnoksesta. Joitakin lausunnossa esiin nostettuja asioita on huomioitu kaavaehdotuksessa osittain tai kokonaan, mistä kiitämme.

Valtaosa eli yli 90 % lausunnon muutosesityksistä koskien yksittäisiä aluevarauksia tai kaavan pohjaksi tarvittavien luontoselvityksien täydentämistä on kuitenkin jätetty huomiotta. Joudumme siksi valitettavasti uusimaan valtaosan luonnoslausuntomme asiasisällöstä. Varsinkin aluevarauskohtaisten muutosesitysten osalta tässä ehdotusvaiheen lausunnossa on kuitenkin pyritty ja pystytty aikaisempaa kattavampaan ongelmakohteiden yksilöintiin.

Yhdistysten päätoimenkuvan eli luonnon- ja ympäristönsuojelun edistämisen takia lausunnossa keskitytään toimivan viherrakenteen säilyttämisen sekä arvokkaiden luontokohteiden riittävän turvaamisen kannalta olennaisimpina pitämiimme kysymyksiin.

Kaavan jatkotyöstön tarvitsemasta lisäajasta

Kaavaehdotukseen liittyy niin paljon selvitys- ja muutostarpeita, että esitämme kaavavalmistelun jatkamista kunnollisella lisäajalla. Tämä mahdollistaisi myös tarvittavat lisäselvitykset.

Keskeisimpiä lisäselvitystarpeita liittyy uusien rakentamisvarausten ohella vuoden 2007 yleiskaavasta siirtyviin asemakaavoittamattomiin metsäalueiden rakentamisvarauksiin. On varsin ilmeistä, että isolla osalla näistä ei ole tehty yleiskaavatason kannalta riittäviä luontoselvityksiä sen enempää vuoden 2007 yleiskaavan kuin uuden yleiskaavankaan valmistelun yhteydessä.

Kaavan kasvutavoitteista

Vantaan kaltaisen nopeasti kasvavan kaupungin alueidenkäytön kestävä suunnittelu on vääjäämättä haastavaa. Nyt tekeillä olevassa, aikaisempaa yleispiirteisemmässä yleiskaavassa huomattavat kasvukivut ovat ilmeisiä.

Eniten julkista huomiota ovat saaneet kaavaillun väestönkasvun Vantaan pääteille todennäköisesti aiheuttamat ruuhkat sekä eräiden lähivirkistysalueiden nakertuminen. Vähemmän huomiota on saanut kaavan kasvutavoitteista aiheutuva metsämaiden mittava tuhoutuminen, joka uhkaa osaltaan kaupungin vuosikymmeniä jatkuneen luonnon monimuotoisuuden ja lähivirkistysalueiden luontorikkauden vaalimisen tuloksia.

Nyky-Vantaan eräät keskeiset vahvuudet asukkaiden kannalta kumpuavat hyvästä viheralueverkostosta. Tällaisen riittävän luontoverkoston hyödyistä muun muassa nykyisten ja tulevien kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on vuoden 2007 yleiskaavan jälkeen saatu runsaasti uutta tutkimustietoa. Valitettavasti tieto ei ole vaikuttanut riittävästi siihen, että ymmärrettäisiin pitää asukas- ja työpaikkakasvuun liittyvät tavoitteet sen verran kohtuullisina, että muutos pysyy hallittavana.

Hyvän elinympäristön ja viheralueverkoston toimintakyvyn säilyttämisen kannalta on kaikki perusteet laskea nykyisiä kaavaehdotuksen asukasmäärätavoitteita voimakkaan kasvun luvuista (370 000 asukasta v. 2050) esimerkiksi 300 000-320 000 asukkaaseen. Vastaavaa maltillistamista kaipaavat myös työpaikkatavoitteet. Myös eräiden liikennehankkeiden edistämisen tarpeellisuutta tällä yleiskaavakaudella kannattaa vielä vakavasti harkita.

Maltillisemmat kasvutavoitteet saattaisivat moniarvoistaa ja joustavoittaa myös Vantaan asemakaavoitusta, jonka tuotokset ja kaavasuunnitelmien järkähtämätön edistäminen ovat esimerkiksi Kivistön alueella edustaneet pääkaupunkiseudun synkintä asemakaavaosastoa luontoarvojen huomioinnin osalta. Pääsyynä ongelmiin Kivistössä ovat olleet kestäviin mahdollisuuksiin nähden liian kunnianhimoiset ja ylimitoitetut asukasmäärä- ja työpaikkatavoitteet sekä vasta kaavaratkaisujen jälkivaiheessa tai jopa niiden jälkeen tehdyt luontoselvitykset.

Viheraluejärjestelmän huomioinnista yleisesti

Kaavaehdotuksessa on ymmärretty hyvin se, että viheralueverkoston huomiointi kasvavassa kaupungissa vaatii erityishuomiointia sekä useita kaavallisia työkaluja. Tältä osin Vantaan yleiskaavoitus eroaa positiivisesti edukseen naapurikaupunki Espoosta sekä varsinkin Helsingistä.

Kaavaehdotuksen viheraluerakenteen huomioinnin keskeinen ”työkaluvalikko” eli suojelualuevaraukset, luo-alueet, erilaiset virkistysalueet sekä ekologiset runkoyhteydet on nähdäksemme hyvin onnistunut. Erityistä kiitosta kaupunki ansaitsee suojelualueiden varaamisen perinteen jatkamisesta, luo-merkinnän säilyttämisestä, ekologisten runkoyhteyksien tuomisesta oikeusvaikutteiselle kaavakartalle sekä pienvesiluonnon suojelun kaavallisesta tehostamisesta.

Kritiikkiä ansaitsee puolestaan se, että yleiskaavan kautta ollaan synnyttämässä turhan paljon tilanteita, joissa samoja luontoalueita koskevat erilaiset, tavoitteiltaan ristiriitaiset kaavavaraukset, ohjeelliset reittivaraukset sekä ominaispiirre- ja kehittämismerkinnät. Varsinkin suojelualuevarauksilla sekä vesistöjen varsilla on luotu runsaasti selkeitä kaavallisia ristiriitatilanteita luontoarvojen säilyttämisen ja virkistyskäytön kehittämisen välille. Kaavan pitäisi olla alueidenkäytöllinen väline ristiriitojen ratkaisemiseen, ei niiden lisäämiseen.

Kaavan luontotietopohjaan parantaminen

Kaavaehdotuksessa on huomattavan paljon sellaisia luontoalueille esitettyjä, pääosin vuoden 2007 yleiskaavasta periytyviä asemakaavoittamattomia rakentamisvarauksia, joiden luontoarvoja ei ole riittävällä minimikattavuudella selvitetty sen enempää vuoden 2007 yleiskaavan teon yhteydessä kuin tällä uusimmalla kaavakierroksella. Selvitysvajetta eivät kata yhden sammallajin esiintymiseen liittyvät selvitykset.

Olemme omassa luonnosvaiheen lausunnossamme sekä luontovaikutusten arviointiin liittyvässä työpajassa nostaneet näitä isoja tietokatveita esille. Kaupungin vastine ei tältä osin kunnolla vastaa lausuntomme kritiikkiin. Keskeisen tärkeä kysymys kaavan luontotietopohjaan liittyvistä merkittävistä ongelmista rakentamisvarausten osalta kuitataan lähinnä yhden sammallajin selvitystuloksilla sekä linkillä luonnonsuojelualueita koskeviin kaupungin julkaisuihin.

On toki hyvä, että Vantaa on selvityksillä todentanut lahokaviosammalen esiintymistilanteen merkittävässä osassa Vantaan metsistä sekä koonnut olemassa olevan luontotiedon uusista esitettävistä SL- ja luo-kohteista. Tämä ei kuitenkaan riitä kompensoimaan sitä, että iso määrä luontoarvoiltaan mahdollisesti tai jopa todetusti hyvinkin merkittäviä metsiä päätyy ilman kaava-aineistoihin liitettyjä selvityksiä myös uuden kaavan rakentamisvarauksiksi.

Lopputulokseksi näyttää jäävän se, että uudessa yleiskaavassa esitetään useampia tuhansia hehtaareja sellaisia rakentamisvarauksia, joiden luontoarvoista ei ole varsinkaan mahdollisten luontotyyppiarvojen osalta olemassa mitään dokumentoitua 2000-luvun selvitystä. Tai jos selvityksiä onkin olemassa, niin merkittävää osaa niistä ei ole liitetty kaavan aineistoihin. Riittämättömillä luontopohjatiedoilla edistettävä yleiskaava ei ole kunniaksi Vantaan kaupungille. Se tarkoittaa myös sitä, että yhä useampi asemakaavahanke törmää aikanaan siihen, että kaava-alueelta paikallistuu luontoarvoja, joiden takia alue ei, ainakaan ilman luontoarvojen huomiointivelvoitteista tinkimistä, sovellu yleiskaavassa osoitettuun pääkäyttöön.

Ongelman muodostaa myös se, että selvästikään kaavaa tehtäessä ei ole huomioitu edes kaikkea olemassa olevaa kaupungin omaa luontotietoa. Selvässä alikäytössä ovat olleet muun muassa kaupungin omistamien metsien metsänhoitosuunnitelmien luontotiedot.

Esitämme, että kaupunki käynnistää pikaisesti selvityshankkeen, jossa käydään läpi ne laajemmat viheralueet, joiden luontotietopohja on vähäinen ja joihin ollaan osoittamassa rakentamisvarauksia, tieyhteyksiä, uusia ulkoilureittejä, uusia ratsastusreittejä, uusia kaasuputkia tai uusia voimalinjoja. Selvityksessä on syytä kiinnittää erityistä huomiota luontotyyppitason merkittäviin arvokeskittymiin eli alueisiin, joilla esiintyy merkittävä määrä uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä tai varsinkin kangas- ja kalliometsien sekä turvekankaiden kohdalla merkittäviä METSO-arvojen keskittymiä.

Kaavan mahdollistama metsämaan väheneminen

Kaavan ympäristövaikutusten arvioinnissa on arvioitu, että kaava osoittaa rakentavaan maankäyttöön lähes kolmasosan (noin 3000 ha) Vantaan nykyisistä metsistä. Pääosa tästä periytyy jo vuoden 2007 yleiskaavasta, mutta jonkin verran on esitetty myös voimassa olevan yleiskaavan virkistysaluevarausten siirtämistä rakentamisvarauksien piiriin. Ymmärrämme, että rakennettavien metsien määrä ei tule olemaan aivan näin korkea, koska asemakaavavaiheessa säilytetään myös lähivirkistysalueita ja -puistoja. Tähän suuntaan vaikuttanee myös kaavan maltillinen yleispiirteistäminen.

Selvää on kuitenkin se, että pääosa nyt rakentamisvarausten alle jäävistä metsistä on tarkoitus seuraavan parinkymmen vuoden aikana muuttaa rakennetuiksi alueiksi tai pienialaisiksi ja pirstoutuneiksi puisto- ja lähivirkistysmetsiksi. Niiden kyky ylläpitää muun muassa metsäluonnon monimuotoisuutta on heikompi kuin laajemmilla ja paremmin ekologisesti kytkeytyneillä metsillä. Vantaan nykyisin rikas metsäluonto ei minkään luonnonsuojelubiologisen teorian mukaan voi kestää näin mittavaa vähentämistä ja pirstomista.

Esitämme, että kaavan jatkotyöstössä rakennettavien alueiden määrä vähennetään vähintään kolmanneksella. Lausuntomme aluevarauskohtaisissa huomioissa on yksilöity noin 40 aluetta, joilla rakentamisvarausten vähentäminen on luonto- ja virkistysarvojen kannalta erityisen perusteltua.

Lisäksi rakentamisen haittoja on mahdollista osaltaan kompensoida lisäämällä suojelu- ja luo-alueita. Tältäkin osin lausuntomme aluehuomioista löytyy runsaasti sopivia lisäkohteita.

Tikkurilan Keskuspuiston huomiointi

Esitämme, että kaavaehdotukseen rajataan sen jatkotyöstössä omalla kaavamerkinnällään Tikkurilan Keskuspuisto-niminen viheraluekokonaisuus, joka kattaa yhtenäiset virkistys- ja suojelualueet etelästä Koivuhaasta pohjoiseen Korson koillisosan Ankkalampien alueeseen asti. Tämän laajan viheraluekokonaisuuden arvo ja käyttö kasvaa koko ajan. Vuonna 2020 on hyvä aika konkretisoida yleiskaavatasolla aluekokonaisuus, jonka tärkeys on Vantaalla tiedostettu jo vuosikymmeniä.

Mimimitoimenpiteenä tulee poistaa Tikkurilan Keskuspuiston alueelta rakentamisvaraukset niiltä alueilta, jotka on yksilöity lausuntomme aluekohtaisissa huomioissa. Lisäksi keskupuiston luontoarvojen huomiointia on syytä tehostaa eräillä SL- ja luo-alueisiin liittyvillä lisäyksillä.

Suojelualueverkoston kehittäminen ja alueiden osoittaminen

On hienoa, että Vantaan kaupunki jatkaa suojelualueverkoston kehittämistä myös uudessa yleiskaavassa. Kaikki yleiskaavaehdotuksessa SL-varauksina esitetyt alueet täyttävät arviomme mukaan luonnonsuojelulaissa määritellyt suojelualueiden perustamisedellytykset. Ne vahvistavat osaltaan niin Vantaan kuin koko pääkaupunkiseudun Viherkehän suojelualueverkostoa. Monet alueista täyttävät myös maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit, joitakin on pinta-alan sekä luontotyyppi- ja lajistoarvojen osalta syytä pitää 2020-luvun Suomessa jopa valtakunnallisesti arvokkaina.

Tuemme lämpimästi kaikkia esityksiä, mutta samalla korostamme sitä, että usean alueen esitettyä rajausta on perusteltua laajentaa. Esitämmekin lausunnon kohdekohtaisissa huomioissa eräiden alueiden laajentamista sekä joukkoa uusia suojeluvarausalueita.

Suojelualueiden kaavamääräykset ja ulkoilureitit

Kaavaehdotuksessa on luonnosvaiheen kritiikistämme huolimatta säilytetty kaikille SL-kohteille eli sekä perustetuille suojelualueille että kaavan suojelualuevarauksille osoitettu kaavamääräys, joka sallii ulkoilureittien rakentamisen, kunhan luontoarvot eivät vaarannu. (”*Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu*”). Vastaavaa kaavamääräystä ei ole Vantaan yleiskaavoissa aikaisemmin käytetty.

Pidämme suojelualueen ulkoilureittien yleisen ja yksilöimättömän rakentamisen sallivaa kaavamääräystä huonosti harkittuna ja esitämme edelleen sen poistamista.

Suojelualueiden ja -varausten ohjeelliset ulkoilureitit ja ratsastusreitit

Kaavaehdotuksessa on esitetty kohtuuton määrä uusia ulkoilureittejä sekä ohjeellisia ratsastusreittejä sekä olemassa oleville suojelualueille että suojelualuevarauksille. Uusia reittejä on esitetty jopa Sipoonkorven kansallispuistoon sekä Natura-alueille. Eräät reittiehdotuksista ovat jo pinnallisen perehtymisen pohjalta suojelualueiden luontoarvoille niin haitallisia, ettei niitä voi pitää toteuttamiskelpoisina. Ne ovat myös ristiriidassa yleiskaavan suojelualueille esitetyn yleisen, ulkoilureittien luontoarvojen huomiointivelvoitetta koskevan suunnittelumääräyksen kanssa.

Esimerkkejä erityisen haitallista ja toteuttamiskelvottomista reiteistä ovat Pitkäsuon täyttömäen eteläpuoliselle suojelualueelle osoitetut reitit (yksi reiteistä on vedetty alueen runsaslahopuustoisimman korpialueen poikki), Vestra-Herukkapuron suojelukokonaisuuden uudet reitit, Sotilaskorven suojelualuevarauksen halki esitetyt uudet reitit, Raappavuoren suojeluvarauksen pohjoisosan uusi reitti sekä Hagakärrsbergenin SL-varauksen halkaiseva uusi reitti.

Myös Sipoonkorven kansallispuiston alueelle on esitetty huolestuttavan paljon uusia ohjeellisia ulkoilureittejä sekä ohjeellisia ratsastusreittejä. Näiden suhde mm. nykyiseen polku- ja reittiverkostoon jää kaava-aineistojen pohjalta täysin epäselväksi. On selvää, että kansallispuiston alueelle tapahtuva reittien rakentaminen tapahtuu korkeintaan hoito- ja käyttösuunnitelmaprosessin kautta eikä Vantaan yleiskaavalla tule alueen reitistöjä kaavaehdotuksen tapaan visioida ja ennakkosuunnitella. Metsähallitus on omassa kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossaan puuttunut ongelmaan ja todennut myös sen, että ”*ratsastus tullaan kansallispuistossa ohjaaman järjestyssäännöillä hoito-ja käyttösuunnitelman mukaisille reiteille.”* Tästä huolimatta reittejä ei ole poistettu edes Sipoonkorven osalta.

Suojelualueille esitetyt uudet ohjeelliset ulkoilureitit ja ratsastusreitit on syytä poistaa, koska niiden pohjalla ei selvästikään ole yleiskaavatason näkökulmasta riittäviä selvityksiä, joiden perusteella reittien toteutettavuus olisi mahdollista luontoarvojen huomioinnin näkökulmasta arvioida.

Suojelualueiden osalta uusien reittien osalta pitäisi ennen niiden kaavallista osoittamista olla olemassa reittikohtaiset selvitykset niiden toteuttamiskelpoisuudesta sekä näihin perustuva, Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymä reittisuunnitelma. Nyt tilanne on se, että reiteiltä puuttuvat sekä asianmukaiset selvitykset että ELY-keskuksen hyväksymä reittisuunnitelma. Esitettyjä ohjeellisia ulkoilureittejä ei siten voi pitää riittäviin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin perustuvina.

Edellä esitetty uusien reittien poistoratkaisu ei ole kaavakokonaisuuden tai edes reittisuunnittelun kannalta erityisen ongelmallinen, koska reittisuunnittelu ei sinällään edellytä reittien osoittamista yleiskaavatasolla. Yleiskaavan ohjeellinen varaus ei vastaavasti ratkaise reitin toteutettavuutta suojelualueella tai -varauksella ilman asianmukaisia selvityksiä. Osoitetulla yleiskaavan ohjeellisella reittivarauksella ei myöskään voida kiertää olemassa olevien suojelualueiden rauhoitusmääräyksiä tai SL-varausten kaavamääryksiä, jotka edellyttävät suojeluarvojen vaarantamisesta pidättäytymistä mahdollisessa lisäreitityksessä.

Luo-alueet

On hyvä, että Vantaa jatkaa uudessa aikaisempaa yleispiirteisemmässä yleiskaavassa myös luo-alueiden osoittamista. Varsinkin kaupungin omistamilla alueilla merkintä on osoittautunut toimivaksi työkaluksi arvojen osoittamisen, säilyttämisen ja lisäämisen kannalta. Erityisen hienoa on se, että tällä kertaa myös pienvesiluonto on saanut ansaitsemansa erityistarkastelun.

Kaikki esitetyt luo-alueet ovat arviomme mukaan perusteltuja ja tuemme niiden esittämistä. Esitettyjen luo-alueiden rajauksissa on jonkin verran perusteltuja laajennustarpeita. Lisäksi yleiskaavaan on perusteita lisätä muutamia siitä puuttuvia arvokkaita alueita. Eräiden kohteiden osalta kannattaisi luo-alueen sijasta harkita vakavasti SL-varauksen käyttöä. Rajaustäydennyksiin, statusmuutoksiin sekä ehdotettaviin uusiin alueisiin liittyvät muutosesitykset löytyvät lausunnon lopusta suuraluekohtaisista muutosesityksistä.

Ekologiset runkoyhteydet

Ekologisten runkoyhteyksien pohjana toimiva selvitys on pääosaltaan erinomainen etenkin tärkeimpien runkoyhteyksien tunnistamisen kannalta. Selvityksessä on kuitenkin Aviapoliksen itäosan osalta merkittävä puute eli siinä ei ole tunnistettu Tikkurilantien pohjoispuolella Kytökalliolta Aviabulevardin ylitse itään Pyttisbergetille kulkevaa tärkeää länsi-itäsuuntaista yhteyttä. Tämä vakavan tuhoutumisuhkan kohteena oleva, Aviapoliksen itäosan metsäisten viheralueiden kannalta korvaamaton (eli ainoa) yhteystarve on syytä lisätä yleiskaavaan.

Ekologiselle runkoyhteydelle esitetty kaavamääräys on arviomme mukaan riittävän ohjaava, selkeä sekä maanomistajien kannalta kohtuullinen. Käynnissä olevat asemakaavat esimerkiksi Kivistön alueella eivät kuitenkaan ole viitanneet siihen, että yhteyden huomiointi asemakaavatasolla välttämättä vastaa kaavamääräysien suunnittelumääräyksen toiveita. Toivomme kaupungilta ryhdistäytymistä asiassa eli ekologisten runkoyhteyksien huomioinnissa jo ennen uuden yleiskaavan lainvoimaisuutta. Yhteyksien turvaamista on edellytetty jo valtuustokauden strategiatavoitteissa.

Joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhyke

Kehittämismerkintää on käytetty kaavassa liian laajalti. Samalla on luotu useita tilanteita, joissa samalla jokiosuudella on kaavallinen status ekologisena runkoyhteytenä sekä joenvartta pelkästään virkistyskäytön kehittämiskohteena tarkastelevana kehittämisvyöhykkeenä. Selkeimmät törmäyskohdat tulisi ratkaista vähentämällä vyöhykemerkinnän käyttöä selkeitä luontoarvoja omaavilla jokiosuuksilla.

Vähintäänkin kehittämisvyöhykkeen kaavamääräystä tulee muokata siten, että ekologisen runkoyhteyden alueella sijaitsevilla osuuksilla virkistyskäytön kehittämisessä tulee painotetusti huomioida kyseisen yhteyden luonnonsuojelubiologisen laadun säilyttäminen.

Kehittämisvyöhykkeellä on osoitettu myös Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alueeseen sisältyvä osa Keravanjoen varresta. Jokiosuus on lisäksi kaavassa ekologista runkoyhteyttä. Kehittämisvyöhyke on syytä poistaa tältä osalta, koska alueen luontoarvot eivät mahdollista erityistä joenvarren virkistyskäytön lisäkehittämistä.

ALUEKOHTAISET KOMMENTIT SUURALUEITTAIN

Kaavaehdotuksessa on satoja tilanteita ja ratkaisuja, joissa Vantaan monimuotoisuuden kannalta olennaiset luontoarvot sekä viheralueverkoston toimintakyky hyötyisivät olennaisella tavalla esitettyä säilyttävämmistä ja suojelevimmista ratkaisuista. Olemme koonneet alle suuraluekohtaisesti kommentit 75 kaavan yksilöityyn maankäyttöratkaisuun.

Useimmat muutosesityksistämme on pystytty uskoaksemme riittävässä määrin konkretisoimaan ilman erillisiä karttarajauksia muun muassa hyödyntämällä muutosesitysten yksilöinnissä kaupungin maiden osalta metsäsuunnitelmien kuvionumeroita. Eräiden karttatäsmennystä vaativien muutosesitysten osalta toimitamme kuitenkin 10.7.2020 mennessä muutosesitykset kaavaehdotuksen kartalle rajattuna.

1. MYYRMÄEN SUURALUE

1.1 Raappavuoren suojelualuevarauksen lounaispuoliset A-alueet

Myyrmäen kasvu lisää Raappavuoren merkitystä Lounais-Vantaan tärkeimpänä luontovirkistysalueena. Myös alueen luontoarvot ovat 2000-luvulla kehittyneet olennaisesti. Tämä näkyy muun muassa METSO-arvoja omaavien metsien huomattavana määränä sekä liito-oravan ja lahokaviosammalen kaltaisten lajien runsaana esiintymisenä. Luontoarvojen takia Raappavuoren ydinosa on osoitettu SL-varauksena yleiskaavaehdotuksessa sekä Uusimaa-kaavan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa.

Alueen kasvava merkitys antaa erittäin vankat perusteet miettiä uudestaan Raappavuoren lounaispuolelle esitetyn uuden eli vielä asemakaavoittamattoman lisärakentamisen järkevyys. Esitämme, että ainakin Avaintien itä- ja pohjoispuolen A-varaus muutetaan VL-varaukseksi.

Pidämme Raappavuoren luontoalueen ekologisen kestävyyden kannalta huonosti harkittuna poliitikkojen päätöstä muuttaa Luhtitien pohjoispuoliset AP-alueet tehokkaamman rakentamisen mahdollistaviksi A-alueiksi. Esitämme AP-aluevarauksen palauttamista niille Luhtitien pohjoispuolisille alueille, jotka ylipäätänsä asuinrakentamiseen esitetään.

1.2 Kaivokselan länsiluoteispuoliset metsäiset alueet

Mätäojanlaakson luonto- ja viheralueeseen kuuluvat Kaivokselan kaivosalue sekä sen pohjoispuolinen, metsäluonnoltaan arvokas Kaivospuiston alue on syytä osoittaa yleiskaavassa lähivirkistysalueena. Nyt nämä virkistys- ja luontoarvoiltaan tärkeät metsät ovat osa Kaivokselan A-aluetta.

Kaivokselan luoteispuolinen, Mätäojanlaaksoon laskeva metsärinne sisältää METSO-arvoiltaan merkittäviä lehto- ja kangasmetsiä. Alueella elää myös liito-orava. Alueen eteläosa on Vantaan kaupungin omistuksessa, koillisosassa on myös muiden omistajien omistamaa metsää.

Esitämme VL/luo-alueeksi kaupungin omistamia metsäkuvioita 1487 (0,7 ha), 1489 (1,2 ha), 1490 (0,2 ha) ja 1491 (0,2 ha) sekä näihin koillispuolelta liittyvää vanhapuustoista yksityismetsää (noin 1,4 ha) kattaen palstan vanhapuustoisen pohjois- ja länsireunan.

1.3 Mätäojanlaakson viljelypalsta

Emme pidä Mätäojan suojelualueen viereistä, valtakunnallisesti arvokkaaseen luhtakokonaisuuteen suoraan liittyvää pelto- ja niittyaluetta järkevänä paikkana uudelle viljelypalsta-alueelle**.** Mikäli alueelle viljelypalstoja perustettaisiin, tulisi vallita nollatoleranssi sellaisten vieraslajien käytölle, jotka voivat levitä luhta-alueelle sekä sen reunalehtoihin.

1.4 Linnaistenmetsä

Linnaistenmetsän huomattavat luonto- ja virkistysarvot on syytä huomioida yleiskaavassa selvästi paremmin kuin nyt on esitetty.

Esitetty SL-varaus on liian suppea sekä koillisosasta että länsilounaassa.
Koillisessa rajausta on syytä laajentaa noin 13 hehtaarilla sisällyttämällä rajaukseen koko Vantaan kaupungin omistama osa metsästä (Myyrmäen metsäsuunnitelman kuviot 1072-1082 sekä kuviot 1086-1088). Lisäksi rajaukseen on syytä sisällyttää parin vuoden takaisessa metsänhakkuussa säästynyt yksityismaapalstan eteläosa (noin 1,5 ha), jossa on hienoa, metsäpalon kokenutta kalliometsää.

Länsilounaassa suojelualuevarausta on syytä laajentaa noin 7,2 hehtaarilla sisällyttämällä SL-varaukseen Myyrmäen metsäsuunnitelmassa arvometsien hoitoluokkaan nostetut kuviot 1008-1015 sekä 1046.

Esitetyt laajennusalueet sisältyvät muutamaa länsilounaisosan kuviota lukuun ottamatta Uudenmaan liiton luontoselvityksessä vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi todettuun Linnaistenmetsän rajaukseen.

Yleiskaavaehdotuksen AP-aluevarauksen alle jää lännessä ja etelässä myös metsiä, jotka on kaupunginvaltuuston 27.8.2018 hyväksymässä Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaavassa osoitettu VL/luo-alueeksi. Kyseinen kaavaratkaisu on tällä hetkellä muutoksenhaun kohteena. Mikäli oikeusasteiden ratkaisut pitävät asemakaavan voimassa, esitämme, että yleiskaavan AP-alue rajataan hyvin selkeästi koskemaan sitä aluetta, joka on asemakaavassa AP-aluetta. Mikäli kaava kumotaan osin tai kokonaan, kumoutuvat alueet on syytä kaavoittaa yleiskaavassa VL/luo-alueeksi.

1.5 Pöllökallio

Pöllökallion alueella on säilynyt merkittävä, noin 10 ha laajuinen keskittymä puustoltaan monipuolisia, suurelta osin luonnontilaisen kaltaisia kallio-, kangas- ja lehtometsiä. Esitämme luo-kohteeksi Pöllökallion parhaiten säilynyttä ydinosaa eli Myyrmäen suuralueen etsäsuunnitelman metsätalouskuvioita 1107-1115, 119 ja 1122. Alueen luontoarvot on yksilöity luontojärjestöjen Myyrmäen metsäsuunnitelman luonnoksesta antamissa kirjallisissa kommenteissa.

1.6 *Hämeenkyläntien ja Rajatorpantien risteyksen länsipuolisen AP-varauksen palauttaminen VL-alueeksi*

On hyvä, että kaavaluonnoksen päätynyt virhearvio on kaavaehdotuksessa korjattu. Vaikka tehdyt metsänhakkuut ovatkin osin heikentäneet metsäalueen arvoa, on sen sijainti suojelukohteiden välissä ja osana Linnaisten ja Hämeenkylän välistä metsäistä luontokokonaisuutta edelleen merkittävä niin virkistyksen kuin luontoarvojenkin kannalta.

1.7 Furumossen-Tuomiston suojelualueen ja Lammaslammen väliset arvometsät

Suojelualueeseen suoraan itäpuolelta liittyvät Vantaan kaupungin omistamat lehto-, kangas- ja kalliometsät (kuviot 1567-1572) on todettu Myyrmäen metsäsuunnitelman laadinnan yhteydessä luontoarvoiltaan merkittäviksi. Varsinkin monipuulajiset ja lahopuustoiset lehtokuviot ovat luonnoltaan arvokkaita. Vuoden 2007 yleiskaavassa ne ovat osa pääosin rakennettua AP-aluetta. Sama kaavaratkaisu on säilytetty yleiskaavaehdotuksessa. Esitämme, että AP-varausta supistetaan siten, että edellä mainitut Vantaan kaupungin omistamat metsät (yht. 3,1 ha) osoitetaan VL/luo-alueeksi.

1.8 Lammaslampi tulo- ja laskupuroineen

Kaavaehdotukseen lisätty luo-alue on hyvin perusteltu. Rajausta on kuitenkin syytä täydentää siten, että mukaan rajaukseen sisällytetään myös Lammaslammen lounais- ja länsipuoliset rantaluhdat ja -lehdot lammen ja ulkoilureitin välistä. Esittämämme laajennus koskee Myyrmäen metsäsuunnitelman kuvioita 1547, 1548, 1552 ja 1553.

1.9 Variston sähköaseman varaus

Esitetty ET-alueen laajennus kohdistuu puustoiselle alueelle, jonka poikki kulkee Raappavuoren ja Petikon luontoalueiden välinen tärkeä ekologinen yhteys. Kyseinen yhteys on nykyisen ET-alueen länsipuolella jo nykyisin niin kapea, että sitä ei ole syytä yhtään enempää kaventaa ja heikentää. Esitämme ET-varaukseen esitetyn laajennuksen poistamista.

1.10 Askistonmetsä

Melko heterogeenisen luo-alueen keskimääräinen luononsuojelubiologinen laatu kohenee olennaisesti, mikäli rajaukseen sisällytetään koillisosan monipuoliset vanhat ja varttuneet metsät. Esitämmekin luo-alueen laajentamista Myyrmäen metsäsuunnitelman kuvioilla 1629 (2,5 ha), 1634 (1,3 ha) sekä 1635 (0,9 ha).

1. 11 Pitkäjärven SL-varaus

Pitkäjärven pohjoispää on suojelualuevarauksensa ansainnut niin linnustoarvojen kuin erilaisten luhtabiotoppien pinta-alan ja monipuolisuuden perusteella. Vanhasta yleiskaavasta periytyvän suojeluvarauksen ilmeiset laajentamistarpeet on syytä tarkastella uuden yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Luontojärjestöedustajien maastokäyntien havaintojen ja ilmakuvan perusteella suojeluvaraukseen on perusteltua sisällyttää eteläpuolelta koko Vantaan puoleinen osa järvestä sekä tämän osan kapeat luhta- ja metsärannat.

Pohjoisessa suojeluvarausta kannattaisi täydentää edustavalla ja melko laaja-alaisella pajuluhtavaltaisella alueella, joka sijoittuu ulkoilureitin ja Kehä III:n väliin. Tähän luhta-alueeseen liittyy itäkaakkoispuolelta (ulkoilureitin pohjoispuoli) myös kuvio runsaslahopuustoista METSO I-luokan lehtoa. Nämä alueet on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi. Todellisuudessa niiden virkistyskäyttö rajoittuu lähes kokonaan alueen poikki kulkevan ulkoilureitin käyttöön, jolloin suojeluvaraus olisi maankäyttöratkaisuna toimiva myös virkistysarvojen huomioinnin näkökulmasta.

Kohtuullista suojeluarvo on kehittymässä myös Tukonkanaalin ympäristön niittymäisellä pohjalla kasvaviin lehtimetsiin. Nämäkin vähällä virkistyskäytöllä olevat alueet on kaavoitettu VL-alueeksi.

1.12 Koivurinteen luo-alueen laajennus

Suojelualueverkoston ekologisen kytkeytyneisyyden turvaamisen kannalta olisi erittäin perusteltua laajentaa luo-aluetta etelässä Vihdintien ylitse kiinni Timmermalmin suojelualueeseen. Pääosa alueesta on melko monipuolista kangas- ja kalliometsäluontoa.

1.13 Friimetsän suojelualueen ympäristö

On perusteltua laajentaa Friimetsän suojelualuetta esitetyllä tavalla pohjoiseen. Sitä vastoin on huonosti harkittua ulottaa uudessakin yleiskaavassa AP-aluevaraus suoraan kiinni nykyiseen suojelualueeseen. Ongelmaan on kiinnitetty Friimetsän osalta huomiota myös kaavan ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Nykyistä suojelualuetta on syytä etelälounaispuolelta laajentaa sisällyttämällä rajaukseen Myyrmäen metsäsuunnitelman kuviot 1692 (1,5 ha), 1693 (0,8 ha), 1694 (1,6 ha) sekä 1695 (0,5 ha). Ensiksi ja viimeksi mainittu on nostettu luontoarvojen takia metsäsuunnitelmassa arvometsien hoitoluokkaan.

Pohjoisosasta esitettyä uutta SL-varausta kannattaa laajentaa sisällyttämällä siihen metsäsuunnitelman kuviot 1696 (1,5 ha), 1697 (nyt mukana vain itäosa), 1698 (0,8 ha), 1699 (0,5 ha) sekä kuvion 1703 itäosa.

Esitetyt laajennukset loisivat suojelualuekokonaisuuden, joka kattaisi pääosan erityisen arvokkaista, METSO-arvoja omaavista metsikkökuvioista. Kokonaisuus olisi samalla suojeluarvojen pitkäaikaisen säilymisen kannalta nykyistä esitystä toimivampi ja vähentäisi ristiriitoja uuden rakentamisen sekä tärkeimpien luontoarvojen säilymisen välillä. Myös virkistyskäyttö hyötyisi laajemmasta metsien säilyttämisestä.
Suojelualueen ja sen laajennusosan ympärille tulee joka tapauksessa kaavoittaa ainakin kapea VL-vyöhyke puskuriksi AP-rakentamista vasten.

1.14 Hermaskär

On hienoa, että luonnosvaiheen luo-aluesityksen rajaus on korjattu sellaiseksi, että se kattaa valtaosan arvokkaista metsäkuvioista.

1.15 Karhusuo

Fyysisesti yhtenäinen suojelualuevaraus on esitelty kaavaselostuksessa kahtena suojeluvarauksena eli Myyrmäen osuudessa Karhusuona ja Kivistön osuudessa Tyttömäkenä. Koska varaus on yhtenäinen, niin esitämme, että kohde nimetään jatkossa Karhusuo-Tyttömäeksi.

Kiitämme kaupunkia Karhusuon osa-alueen suojelualuevarauksen täydentämisestä kahdella erityisen arvokkaalla metsäkuviolla. Tyttömäen osa-alueeseen kohdistuvat kommentit käsitellään Kivistön suuralueen kohdekommentoinnin yhteydessä.

1.16 Petikon luo-alueen laajennus

Luo-aluetta on syytä laajentaa siten, että rajaukseen sisällytetään koillispuolelta myös eräät Petikon oloissa edustavat luonnontilaisen kaltaiset kalliometsäalueet sekä näihin liittyvät METSO-arvoja omaavat kangasmetsät. Esitetty laajennus kehittäisi olennaisesti luo-alueen luonnonsuojelubiologista laatua sekä lisäisi sen biotooppimonipuolisuutta.

Laajennusesitys (noin 6 ha) sisältää Myyrmäen metsäsuunnitelman metsikkökuviot 1811, 1812, 1815, 1820 ja 1821. Kuvioiden luontoarvot on yksilöity luontojärjestöjen Myyrmäen metsänhoitosuunnitelman valmistelun yhteydessä tekemillä maastokäynneillä sekä näiden pohjalta tehdyissä kirjallisissa kommenteissa.

1.17 Alkärr

Suojelualue on perusteltu ja täydentää hyvin Petikon suojelualueverkostoa. Esitettyä rajausta on syytä luoteessa hieman laajentaa siten, että rajaukseen sisältyvät Myyrmäen uuden metsäsuunnitelman kuvio 1861 kokonaisuudessaan (nyt vain osa mukana) sekä kuvio 1866. Molemmat metsäkuviot on niiden huomattavien luontoarvojen takia nostettu suunnitelmassa arvometsien hoitoluokkaan.

1.18 Tikkurilantien jatko (osin Kivistön suuralueella)

Esitetty tielinjaus on erittäin haitallinen Petikon valtakunnallisten luonto-, virkistys- ja maisema-arvojen kannalta. Kehä III:n parantaminen on jo osaltaan vähentänyt uuden tielinjauksen perusteita. Esitämme varauksen poistamista.

1.19 Petikonhuipun täyttömäen jatkokäyttö

Vantaalla on jo Jaakko Vähämäen virkamiespäivistä asti ollut ymmärrystä käytöstä poistettujen täyttömäkien potentiaalista edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Hyviä käytäntöjä löytyy nykyisin muun muassa Helsingin Vuosaaren täyttömäeltä. Pinta-alan ja sijainnin puolesta Petikonhuipun täyttämäellä on runsaasti mahdollisuuksia edistää erilaisten virkistyskäyttömuotojen ohella avoimien ja puoliavoimien maiden elinympäristöjen ja lajiston suojelua sekä reuna-alueilla myös metsäisten elinympäristöjen lisäämistä. Esitämme, että luontoarvojen huomiointia koskeva kehittämistavoite sisällytetään osaksi täyttömäen jatkokäytön suunnittelumääräyksiä.

1.20 Herukkaojan laakson VU-varaus

Kuvaavampi nimi varauksen sijainnille olisi Pyymosan laakso. Esitetty varaus on etelä- ja pohjoisosastaan liian laaja eli se ulottuu niissä luonnonsuojelullisesti arvokkaisiin metsiin, eteläosassa varaus tulee lisäksi kiinni asutukseen. Esitämme varauksen supistamista siten, että se kattaa vain keskiosan eli nykyisen golf-kentän.

2. KIVISTÖN SUURALUE

2.1. Petikon VR-alue

Petikon VR-aluevarausta on sen pohjoisosassa syytä laajentaa siten, että kaupungin omistamat luo-alueet (Riitukki, Keimola, Keimolan purolaakso ja räme) sekä Keimolan kuntoradan ja ulkoilumajan muodostama virkistysaluekokonaisuus sisältyvät kattavasti VR-alueen rajaukseen. Nyt nämä alueet, mukaan lukien kaupungin omistamat maat Keimolan pururadan ympärillä, sisältyvät M-alueeseen. Tämä antaa täysin väärän kuvan alueen metsien nykyisestä ja kaavaillusta maankäytöstä ja roolista esim. metsätalouden harjoittamisen kannalta.

2.2 Petas-Vehkalan alue

Yleiskaavaehdotuksen luontoarvojen kannalta ongelmallisimpiin kuuluvat aluevaraukset löytyvät Petaksen asuinalueen pohjois- ja itäpuolelta sekä esitetyn Tyttömäen SL-varauksen kaakkoispuolelta. Näillä alueilla on esitetty yli 70 ha TY- ja TP-varauksia luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin metsiin.

Alueella on säilynyt huomattava määrä luontoarvoiltaan merkittäviä lehto-, kangas- ja korpialueita. Aluetta koskeva luontoselvitystieto on varsinkin luontototyyppitason tiedon osalta ilmeisen puutteellista. Lajistotiedot alueelta rajoittunevat liito-orava- ja lahokaviosammalselvityksiin. Ainakin liito-orava käyttää alueen metsiä laajemmin kuin mitä 2016 selvityksessä oli todettu.

Aluekokonaisuuden merkitystä lisää olennaisesti se, että metsät ovat lännessä suoraan kytkeytyneitä Petikon ydinosan valtakunnallisesti merkittäviin luontoalueisiin. Käytännössä ne ovat osa Petikon metsäistä kokonaisuutta. Kaavan jatkotyössä on syytä korvata Petaksen asuinalueen pohjois- ja itäpuolen sekä Tyttömäen SL-varauksen kaakkoispuolen luonnontilaisen kaltaisiin, pääosin vanha- ja lahopuustoisiin metsiin esitetyt TY- ja TP-varaukset säilyttävillä aluevarauksilla (VL/luo).

Myös esitettyä Tyttömäen SL-varausta on syytä idässä ja kaakossa laajentaa siten, että se kattaa edes kaikkein arvokkaimmat METSO I-luokan lehto-, kangas- ja korpimetsät. Kaakossa arvokas metsäalue rajautuu kesken kaavaprosessia (Vehkalan länsipuoli 1) tehtyyn laajaan avohakkuualueeseen. Laajennusalueella elää kevään 2019 maastokäynnin perusteella (Keijo Savolan tiedoksianto Vantaan ympäristökeskukselle 25.4.2019) liito-orava. Lisäksi suojelualuevarauksen kaakkoispuolella on edustava, vesilain suojaamiin luontotyyppeihin kuuluva luonnontilainen noro.

2.3 Vestra-Herukkapuron SL-alue

SL-varausta on perusteltua laajentaa sen pohjoisluoteisreunaan rajautuvilla kolmella Vantaan metsäsuunnitelmassa arvometsäksi nostetulla metsikkökuviolla (kuviot 2001, 2002 ja 2006). Kaavaehdotuksessa kuviot ovat VR-aluetta.

2.4 Vestra-Herukkapuron suojelualueen ja Vetrantien välinen AP-varaus

Kaavan luontovaikutusten arvioinnissakin ongelmalliseksi tunnistettu AP-varaus Vestrantie 70-72 kohdalla on syytä muuttaa VL-varaukseksi.

2.5 Kivistön alueen metsät

Luonnonsuojelujärjestöt ovat jo luonnosvaiheen lausunnossaan nostaneet esille tarpeen tarkastella yleiskaavan laadinnan yhteydessä uudestaan asemakaavoittamaton osa Kivistön alueen metsäalueiden maankäytöstä. Ikävä kyllä tällaista kattavampaa uudelleen tarkastelua ei ole tehty.

Kivistön asemasta 0,5-1 km koilliseen ja itään sijaitsevilla metsäalueilla on valitettavan tärkeä rooli Luoteis-Vantaan metsäekologisen verkoston kannalta. Myös Vantaan omissa selvityksissä alueen halki kulkeva ekologinen käytävä on todettu tärkeäksi ekologiseksi runkoyhteydeksi. Alueella on säilynyt merkittävä keskittymä METSO-arvoja omaavia lehto- ja kangasmetsiä sekä vanha- ja lahopuustoisia turvekankaita. Lisäksi alueen metsät ovat jo nykyisellään tärkeitä Kivistön alueen liito-oravakannan pidempiaikaisen säilymisen kannalta. Nämä arvot ovat jääneet pahasti Vantaan maankäytön nykyisen ”luontoarvolempilajin” eli lahokaviosammalen huomiointi- ja huomiottajättökeskustelun jalkoihin.

Erityisen tärkeää on muuttaa kaavaehdotusta siten, että Kehäradan ja Tikkurilantien välinen laajempi Koivupäänojan metsäalue osoitetaan AC-alueen sijasta VL/luo-alueeksi. Lisäksi tulee varmistaa nykyistä säilyttävämmillä merkinnöillä Murronpuiston, Lippupuiston sekä Kivistönkorventien itäpuolisen yhtenäisen metsäalueen säilyminen.

2.6 Lapinniityn luo-alue

Esitetty luo-alue on metsiltään monipuolinen ja tärkeä muun muassa Kivistön alueen liito-oravien suojelun kannalta. Esitetty rajaus on kuitenkin selvästi suppeampi kuin Vantaan 2016 liito-oravaselvityksessä lajin kannalta arvokkaaksi todettu alue. Mikäli näitä laajemman rajauksen metsiä ei ole liito-oravan ja muiden metsäarvojen osalta vakavasti vaurioitettu viime vuosien metsänhakkuilla, on luo-aluetta syytä laajentaa. Luonnoltaan monipuolinen ja laajempi aluekokonaisuus on myös virkistyskäytön kannalta parempi.

2.7 Sotilaskorpi ja sen länsilounaispuoli

Sotilaskorven suojelualuevaraus on erittäin merkittävä lisä Vantaan kaavalliseen suojelualueverkostoon. Tuemme esitettyä suojelua, mutta toteamme lisäksi, että alueen ydinosaa reunustavien metsien luonto- ja virkistysarvot on syytä huomioida esitettyä paremmin.

AP-aluevaraus on varsinkin Sotilaskorven länsilounaispuolella liian laaja. Alueella sijaitsevat, osin kaupungin omistamat monipuoliset kangas- ja lehtometsät (noin 7 ha) on syytä osoittaa rakentamisvarauksen sijasta VL-alueena tai mieluiten VL/luo-alueena. Alueen luontoarvot ja kuuluminen Sotilaskorven vähintään maakunnallisesti merkittävään luontoalueeseen on todennettu myös Uudenmaan liiton Uusimaa 2050-kaavaan liittyvässä luontoselvityskoosteessa. Laajempi lähivirkistysalue on tarpeen jo senkin takia, että vältetään kaiken virkistyskäytön ohjautuminen Sotilaskorven SL-varaukselle.

2.8 Linnan joenvarsimetsä

Alueen kehittyneet luontoarvot sekä joen pohjoisrannan SL-aluevaraus antavat perusteen osoittaa tämä voimassa olevan yleiskaavan luo-alue (noin 3 ha) kaavassa SL-varauksena.

2.9 Yli-Kistolan luo-alue

Arvokasta uutta luo-aluetta on perusteltua laajentaa koillisessa sisällyttämällä rajaukseen arvometsänä Kivistön metsäsuunnitelmassa huomioitu lehto- ja niittykuvio 2444 sekä metsätalouskuvion 2429 pohjoisosa.

2.10 Lavangon VU-aluevaraus

Esitetty VU-aluevaraus on kohtuuttoman laaja niin idässä kuin pohjoisessa.
Asemakaavan mukaista nykyistä VU-aluetta on koillisessa mahdollista hieman laajentaa nykyisille avomaille, mutta liika on liikaa. Idässä kaavaehdotuksen VU-varaus ulottuu osaltaan arvokkaan metsäalueen päälle. Rajausta on syytä supistaa siten, että se päättyy idässä joko Katriinantiehen tai viimeistään Aurinkotiehen.

Pohjoisessa VU-varaus on syytä rajata siten, että luo-alueeksi osoitettu puronvarsi lähimetsineen jää sen ulkopuolelle. Voimassa olevan asemakaavan mukainen VL-alue Vähäjoen ympärillä on perusteltu esittää myös yleiskaavatasolla.

2.11 Kiilan VU-aluevaraus

Aluevaraus on kaavoitettu luontoarvojen kannalta turhan arvokkaisiin lehto- ja kangasmetsiin ilman mitään luontoselvityksiä. Esitämme, että VU-aluevaraus poistetaan ja sille haetaan vaihtoehtoinen sijaintialue avomailta.

2.12 Lamminsuon kaakkoispuolinen metsä

Rajausta on syytä laajentaa kaakkoon siten, että suojelurajauksen piiriin tulevat vanha- ja runsaslahopuustoiset lehtoturvekankaat, jotka jatkuvat myös kaupungin palstan itäpuolelle. Alueella on muun muassa toinen Vantaalta kautta aikain havaitusta sitkaskäävän (VU) kasvupaikoista. Vantaan kaupungin omistama metsikkökuvio 2391 on nostettu metsäsuunnitelmassa arvometsäksi (C5), nyt se jää valtaosin SL-varauksen ulkopuolelle.

Esitetty laajennusalue (noin 3 ha) sisältyy Uusimaa 2050-kaavan maakunnallisesti arvokkaiden luontoalueiden selvityksessä arvokkaaksi todetun alueen rajaukseen.

2.13 Syväojan suojelualuevaraus

On hienoa, että Syväojan valtakunnallista arvoluokkaa oleva luontoalue on osoitettu kaavassa SL-varauksena.

Suojelualuevarauksen ja Sompiontien välissä sijaitseva liito-oravankin käyttämä pieni, mutta monipuolinen sekametsäalue on kaavassa AP-aluetta. Metsäalue tulisi selvyyden ja luontoarvojen vuoksi kaavoittaa joko osaksi SL-aluevarausta tai sitten VL-alueeksi.

2.14 Konkoonkalliot

Luoteis-Vantaan edustavin kalliometsäalue eli Konkoonkalliot lähimetsineen on esitetty yleiskaavaehdotuksessa noin 30 ha laajuisena M/luo-alueena. Alueen keskeiset luontoarvot eli metsien vanha- ja lahopuustoisuus sekä pääosalla aluetta myös luonnontilainen kaltainen puustorakenne ovat sellaisia arvoja, jotka säilyäkseen edellyttävät yksityismaakohteella SL-varausta. Tämä on erityisen perusteltua sen jälkeen, kun M-varaukset rajattiin maisematyölupamenettelyn ulkopuolelle. Esitämme kaavavarauksen muuttamista SL-varaukseksi.

2.15 Palokallio

Esitetty 36 ha luo-alue on heterogeeninen niin maanomistuksen (kaupunkia ja yksityistä), luontoarvojen kuin alueella harjoitettavan metsätaloudenkin osalta. 2000-luvun metsätaloudelta hyvin säästyneet kaupungin omistamat osat luo-alueesta (sen keski- ja länsiosat) on perusteltua esittää kaavassa M/luo-alueen sijasta SL-varauksena, johon liittyisi koillisessa ja kaakossa yksityisomisteisia, M/luo-alueeksi jääviä alueita. Kaupungin maihin välittömästi liittyvät yksityismaiden luontoarvoiltaan erityisen arvokkaat osat (mm. pohjoisosan palstarajan jakama, kartallakin näkyvä arvokas korpikuvio) on syytä sisällyttää SL-varaukseen.

Vantaan kaupungin omistukset alueella ovat olennaisesti lisääntyneet Kivistön metsäsuunnitelman teon jälkeen eli kaupunki omistaa nykyisin myös metsäisen palstan 92-416-3-76. Palstan koillisitäosa ei sisälly esitettyyn luo-rajaukseen. Alueen käytön suunnittelun kannalta olisi järkevää sisällyttää koko kaupungin omistama palsta luontokohteen rajaukseen, olkoon sen status sitten SL tai M/luo.

2.16 Rauhamaan metsä

Suojelualuevaraus sisältää vain osan luonnontilaisen kaltaisesta koillisosan palstasta (92-416-4-83), joka on kokonaisuudessaan säilynyt puustoltaan luonnontilassa. Rajausta on syytä laajentaa siten, että palstan lahopuustoiset kangas- ja kalliometsät sekä hieno korpi sisältyvät siihen kokonaan. Esitetty laajennus on todettu pääosaltaan maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen osaksi myös Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaita luontoalueita koskevassa selvityksessä.

2.17 Kehä IV:n kaavavaraus

Kaavaehdotukseen sisältyvä Kehä IV -kaavavaraus tulee joko poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti osoittaa ohjeellisena linjauksena, mikäli sen perusteluksi ei ole osoittaa tiesuunnitelmaa, joka sisältää seuraavat sitovat elementit:

a) Tielinjauksen vaatimat vihersiltojen/viheralitusten paikat kaikkien ekologisten runkoyhteyksien kohdalle. Nyt tällaisia on merkitty kaavaan vain Josvaholmiin sekä Tuusulanjoen tuntumaan.

b) Siltajärjestelyt joilla estetään Josvaholmin lähteikön (jonka ylitse kaavaahdotuksen tielinjaus kulkee) vaurioituminen.

c) Tielinjauksen tunnelointi Königstedinvuoren alueella. Tunnelointi tulee merkitä myös kaavaan. Näin on menetelty esim. Petikon alueen eteläosan lävitse osoitetun Tikkurilantien jatkon tievarauksen tunneloitavaksi tarkoitetun osan kohdalla.

Kaikki edellä mainitut huomioinnit tulee sisällyttää myös yleiskaavaan, mikäli tievaraus siinä esitetään.

Lisäksi kaavavarauksen esteeksi tule nähdä se, jos tiesuunnitelma sisältää huoltoasemakompleksin rakentamisen Kehä IV:n ja Hämeenlinnanväylän risteysalueen tuntumaan (Nurmijärven alueelle)

3. AVIAPOLIKSEN SUURALUE

3.1 Silvolanmetsän suojelualueen koillispuolinen asemakaavoittamaton AP-varaus

Alueella on luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittäviä ja kehityskelpoisia eri-ikäisiä lehto- ja kangasmetsiä sekä hiljalleen lehdoiksi palautuvia pensaikkoisia maatalousmaita. Alueen arvoa lisäävät alueella kulkeva luontopolku sekä osaltaan luonnonmukainen Hiilimiilunoja. Alue on suosittua virkistysaluetta. Esitämme aluevarauksen muuttamista AP-alueesta VL-alueeksi. Myös suojelualueen kestävän käytön kannalta on tärkeää, että alueella ei tietoisesti luoda tilannetta, jossa ainoa lähivirkistykseen soveltuva metsäalue on suojelualuetta.

3.2 Hagakärrsbergenin ja lähiympäristön huomiointi

Hagakärrsbergenin esittäminen SL-varauksella on erittäin perusteltua. Kaavassa arvokkaimmasta aluekokonaisuudesta (noin 46 ha) on kuitenkin esitetty SL-varauksena vain länsiosa. Tämä jättää suojelun ulkopuolelle muun muassa alueelta havaitut liito-oravametsät sekä pääosan alueen lahopuustoisimmista lehtometsistä. Rajauksen laajentamista kannattaa vielä vakavasti harkita. Perusteet rajauksen laajentamiselle löytyvät mm. Uudenmaan liiton maakunnallisesti arvokkaita luontoalueita koskevasta selvityksestä.

Edellä mainitusta huolimatta on hyvä, että luo-alueella on kaavaehdotuksessa yhdistetty olemassa oleva Blåbärskärrbergetin suojelualue sekä esitetty uusi suojelualuevaraus. Kiitoksen ansaitsee myös se, että kaavaehdotuksessa on palautettu luonnoksessa Hakasuontien länsipuolelle esitetty AP-aluevaraus VL-alueeksi.

Luo-aluetta kannattaisi kuitenkin laajentaa siten, että sen piiriin tulisi myös tuo Hakasuontien länsipuolinen VL-alue. Alueella on mm. runsaslahopuustoisia metsiä. Pieni luo-alueen laajennus kannattaisi tehdä myös Blåbärskärrbergetin itäpuolelle liittämällä siihen kaupungin omistama haapavaltainen metsikkökuvio 3125.

Hagakärrsbergenin poikki esitetyn liikenneyhteyden tai raitiotien tunneliosuutta tulee pidentää pohjoisessa noin 250 metrillä siten, että uusi varaus kulkee tunnelissa koko metsäalueen osalta. Tämä on erityisen perusteltua sekä aluekokonaisuuden huomattavien luontoarvojen että koko ajan kasvavan virkistykäyttöarvon takia.

3.3 Tammiston luonnonsuojelualueen lounaisosa

Tammiston luonnonsuojelualueeseen välittömästi liittyvä monipuolinen kaupungin omistama metsikkökuvio 3103 on yleiskaavaehdotuksessa A-aluetta. Kuvio kannattaisi liittää tärkeään, mutta kooltaan pieneen suojelualueeseen, mistä syystä esitämme sen aluevaraukseksi SL.

3.4 Viinikan luo-alue

Kohteen 2010-luvulla voimakkaasti kehittyneet luontoarvot antavat hyvät perusteet osoittaa alue luo-merkinnän sijasta SL-varauksena.

3.5 Plootukallio

Tämä Aviapoliksen vähiin yhtenäisiin laajempiin metsiin kuuluva metsäalue on syytä esittää yleiskaavassa nykyistä selvästi laajempana virkistysalueena. Esitämme virkistysaluevarauksen laajentamista itään päin Lentoasemantiehen saakka.

3.6 Kytökallio-Aviabulevardi-Pyttisberget ekologinen yhteys Tikkurilantien pohjoispuolella

Kytökalliolta lännestä Lokinpuiston kautta Aviabulevardin itä- ja länsipuolisten metsien kautta itään Pyttisbergetille ulottuva metsäisten alueiden keskittymä Tikkurilantien pohjoispuolella tulisi saada välittömästi pois rakentavan asemakaavoituksen piiristä. Yleiskaavassa alueen suurimmat säilyneet metsiköt tulisi merkitä virkistysalueina ja lisäksi alueen poikki tulisi osoittaa länsi-itäsuuntainen ekologinen yhteys. Kyseisen selkeän ja Aviapoliksen itäosan metsien kannalta korvaamattoman yhteyden poisjättö Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksestä on joko vakava työtapaturma tai sitten se on rajattu pois lähivuosien todennäköistä kaavoitusta ennakoivilla erityisperusteilla. Yhteyden olemassaolo selittänee mm. Pyttisbergetin alueelta keväällä 2020 havaitun liito-oravan ydinalueen

3.7 Pyttisberget

Aviapoliksen alueen itäosan tärkein metsäinen virkistysalue on esitetty pääosaltaan rakennettavaksi. Esitämme, että säilyväksi virkistysalueeksi esitettyä pientä aluetta (Pyttisbergetin isoin kalliomäki) laajennetaan etelälounaassa, etelässä ja kaakossa asemakaavoittamattomilla metsäisillä alueilla.

Säilyvän virkistysaluevarauksen piiriin on erityisen tärkeää saada Pyttisbergetin nykyisen metsäalueen luontoarvoiltaan arvokkain osa eli Pyhtäänkorvenkujan ja Tikkurilantien risteyksen pohjoisluoteispuolinen edustava vanhan metsän alue (noin 1,6 ha), sen pohjoispuoliset pienemmät kallioalueet sekä Pytinojan ympäristön lehto- ja kangasmetsät. Viimeksi mainitulta osa-alueelta havaittiin keväällä 2020 (Keijo Savola) liito-oravan asuttama ydinalue.

4. KORSON JA KOIVUKYLÄN SUURALUEET

4.1 Vierumäen luo-alue

Esitetyn uuden luo-alueen keskeisistä suojeluarvoista ovat unohtuneet Vierumäen metsäalueen ainoa vesitaloudeltaan luonnontilainen lähde sekä alueella 2016 tehdyn kääpäselvityksen havainnot.

Esitetty luo-alue tukee hyvin länsipuolista SL-varausta, mutta on auttamatta liian suppea. Luo-alueen rajausta on syytä laajentaa eteläkaakossa siten, että siihen sisältyy laajemmin Huuhkajamäen luonnoltaan monipuolisia lehto- ja kangasmetsiä. Järkevää olisi myös kytkeä luo-alueella toisiinsa Vierumäen metsän SL-varaus sekä Tussinkosken luonnonsuojelualue.

4.2. Vierumäen metsän TY-varaus

On hyvä, että yleiskaavaluonnoksen huomattavan laajaa ja Vierumäki- Vallinojan metsien luonto- ja virkistyarvoille hyvin haitallista aluevarausta on hieman supistettu. Länsiosaltaan aluevaraus alkaa olla toteuttamiskelpoinen, mutta idässä sen alle jää edelleen turhan arvokkaita metsiä. Esitämme, että aluevarauksesta poistetaan ainakin koillisosan kaupungin omistamat metsät.

4.3 Myllyniitynojan luo-alue ja sen luoteispuolen A-varaus

Pienvetenä ja ekologisena yhteytenä aidosti merkittävää kohdetta on syytä lännessä hieman laajentaa ulottamalla rajaus kiinni Lehmustontiehen. Lisäksi sen pohjoisluoteispuolelle esitettyä A-aluevarausta on syytä eteläosastaan muuttaa VL-alueeksi noin 100 m leveän kaistan verran. Tämä turvaisi kaavaehdotuksessa esitettyä paremmin luonto- ja virkistysarvot.

Pienvesiarvojen kannalta ongelmallista AP-aluevarausta on syytä muuttaa VL-varaukseksi myös Tilhitien ja Savimaantien AP-varauksen ja luo-alueen reunamilla.

4.4 Anttilanpuisto

Koko metsäinen, kaupungin omistama Anttilanpuiston alue on merkitty kaavassa AP-alueeksi. Ainakin puolet nykyisestä metsäalueesta tulisi osoittaa lähivirkistysalueeksi jo senkin takia, että kaavassa esitetään Vallinojan asemaa ja siihen tukeutuvaa merkittävää A-rakentamista radan länsipuolelle. Nykyiset ja tulevat asukkaat tarvitsevat puronvarsien lisäksi myös muita metsäisiä lähivirkistysalueita.

4.5 Metsolansuon virkistysalueen ja Lahdenväylän väliset metsät

Uuden metsäsuunnitelman laadinnan yhteydessä sekä lahokaviosammalselvityksissä Metsolansuon pohjoisosan metsät sekä sen ja Lahdenväylän väliset metsät Harmaahylkeentien ympäristössä ovat osoittautuneet luonnoltaan monipuolisiksi.

Vain osa arvokkaista metsistä sisältyy alueelle esitettyyn luo-alueeseen. Lahopuustoisia ja monipuolisia lehtoja ja turvekankaita löytyy varsinkin Jokivarrenkujan pohjois- ja koillispuolelta. Varsinaisen Metsolansuon itäpuoliset metsät ovat kaavaehdotuksessa AP-aluevarausta, lisäksi alueelle on esitetty pieni ET-alue.

Uudet tiedot luontoarvoista antavat hyvät asiaperusteet tarkastella uudelleen alueen rakentamiskaavailuja, jotka periytyvät suurelta osin vuoden 2007 yleiskaavasta. Esitämmekin Metsolansuon VL-aluevarauksen ja Lahdenväylän välisiin metsiin esitetyt, vielä asemakaavoittamattomat AP- aluevaraukset muutettavaksi VL-alueeksi. Myös ET-aluevaraus on syytä poistaa.

4.6 Leppäkorven itäpuoliset metsät

Yleiskaavaehdotuksessa yli puolet alueen metsistä on esitetty AP-varaukseksi, VL-alueena on esitetty säästettäväksi vain pohjoisreunan kunnanrajaan rajoittuvia metsiä. Nykyistä suurempi osa alueen metsistä on syytä rajata säästyviksi.

Esitämme, että kaavaan rajataan Lumikkopuiston kohdalta etelään Leppäkorventielle ulottuva lähivirkistysaluekaistale. Tämä lisää säästyvän metsäalueen pinta-alaa ja varmistaa samalla Leppäkorven pohjoisosan metsien kytkeytyneisyyden turvaamisen Metsolansuon suuntaan varmemmin kuin kaavaehdotuksen ratkaisu (= AP-alue, jonka poikki kulkee ekologinen runkoyhteys ja ulkoilureittiyhteys).

4.7 Siimapuisto-Karppipuisto-Ahvenpuisto-Siikapuiston kokonaisuus

Pohjois-Nikinmäen keskeisin, vielä melko hyvin kytkeytynyt metsäinen viheralueverkosto on osoittautunut luontojärjestöedustajien maastokäyntien, metsäsuunnitelman teon sekä kaupungin tilaamien luontoselvitysten perusteella luontoarvoiltaan merkittävien metsien tärkeäksi keskittymäksi. Alueelta paikallistettu puustoltaan luonnontilaisen kaltaisten ja /tai lahopuustoisten kangas-, kallio-, korpi- ja lehtometsien keskittymä tekee siitä Koillis-Vantaan mitassa merkittävän. Merkittävä osa arvokkaista metsistä on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa AP-alueeksi, vähäisempi osa on VL-aluetta.

Yleiskaavan valmisteluaikana kertyneellä uudella luontotyyppi- ja lajistotiedolla ei ole ollut mitään vaikutusta alueen yleiskaavaratkaisuun eli käytännössä kaavaehdotukseen on säilyvien virkistysalueiden osalta siirretty vuoden 2007 yleiskaavaratkaisut melko lailla sellaisenaan.

Esitämme, että alueen yleiskaavaratkaisu tarkastellaan vielä uudestaan siten, että virkistysalueena säilyvien metsien määrää lisätään olannaisesti. Säästöratkaisut on syytä kohdentaa merkittäviin METSO-metsien keskittymiin, joista osa on myös mm. tärkeitä lahokaviosammalen ydinalueita sekä oletettavasti myös muulle vaateliaalle lahottajalajistolle tärkeitä.

4.8 Heinäsirkanpuisto-Lukkipuiston metsät

Nikinmäen kaakkoisosassa sijaitsevat metsäalueet ovat tavanomaista tärkeämpiä reuna-alueen metsiä, sillä ne kytkevät Nikinmäen ja Pohjois-Nikinmäen metsät Sipoon puolella sijaitsevan Sipoonkorven metsiin. Uuden metsäsuunnitelman teon yhteydessä tehdyillä luontojärjestöedustajien maastokäynneillä kaupungin Heinäsirkanpuiston alueella omistamat metsät on todettu luontoarvoiltaan merkittäviksi vanhoiksi metsiksi.

Yleiskaavan teon yhteydessä vanhan 2007 yleiskaavan rakentamisvaraukset on siirretty sellaisenaan uuteen yleiskaavaehdotukseen. Ainoa viherrakennetta säilyttävä myönnytys se, että Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksessä todettu yhteys on osoitettu kaavakartalla ekologisena runkoyhteytenä. Emme pidä pelkkää yhteysmerkintää metsien huomattavien sijaintiarvojen takia riittävänä eli esitämme, että Heinäsirkanpuisto ja Lukkipuisto osoitetaan yleiskaavassa VL-varauksella.

4.9 Matarinkosken ja Pikkukosken luo-alue

Vuoden 2007 yleiskaavasta sellaisenaan siirretyn luo-alueen rajaus on syytä tarkistaa siten, että lopputuloksena on metsäisten luontoarvojen kehittämisen kannalta nykyistä mielekkäämpi rajaus. Uuden metsäsuunnitelman valmistelun yhteydessä on vuonna 2019 paikallistettu nykyisen luo-alueen reunamilta noin 12 ha luontoarvoiltaan merkittäviä tai hyvin kehityskelpoisia metsikkökuvioita, jotka on syytä sisällyttää luo-alueeseen. Esitämme luo-alueen laajentamista vähintään metsäsuunnitelmaluonnoksen kuvioilla 5464, 5630, 5631, 5632, 5633, 5651, 5657, 6003 ja 6004.

Kaavakartassa luo-alueeseen sisältyvät Keravanjoen varret on esitetty *joen varren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeenä*. Tämä kehittämisvyöhyke on luo-alueen osalta syytä poistaa, koska luo-alueella ei ole kestävästi mahdollisuutta ottaa joen varsia nykyistä tehokkaammin virkistyskäyttöön ilman luontoarvoille sekä ekologiselle runkoyhteydelle koituvia olennaisia laatuhaittoja.

4.10 Leinelän pohjoiskoillispuolinen sekä Rekolanmäen uusi rakentaminen

Kaavaehdotus ohjaa rakentamiseen (A-varausta) lähes 50 ha Tikkurilan Keskuspuistoon keskeisesti kuuluvia metsiä. Määrä on kohtuuton ja aiheuttaa peruttamatonta tuhoa toiselle Koillis-Vantaan tärkeimmistä luonto- ja virkistysalueista. Rakentamisvarauksia on ilman kunnollisia, osallisten nähtävillä olevia luontoselvityksiä jopa laajennettu olennaisesti vuoden 2007 ylimitoitetuista A2-rakentamisvarauksista.

Esitämme Leinelän pohjoiskoillispuolisten alueiden osoittamista yleiskaavassa lähivirkistysalueina vähintään vuoden 2007 yleiskaavan laajuudessa. Perusteita suuremmillekin rakentamisvarausten poistoille vielä asemakaavoittamattomien metsien osalta olisi.

4.11 Simonkylänpuiston urheilu- ja virkistyspalveluiden paikka

Yleiskaavan selostuksesta ei käy ilmi, minkä laajuista urheilurakentamista alueelle kaavaillaan. Tämä on osallisten kannanmuodostuksen ja vaikutusten arvioinnin kannalta olennainen puute.

Mahdollinen urheilurakentaminen tulee pystyä rajoittamaan selvästi nykyiselle avoimelle maatalousalueelle (noin 8 ha). Avoimen alueen reunametsistä suuri osa on luontoarvoiltaan merkittäviä eikä urheilurakentamista tule toteuttaa niiden päälle eikä välittömästi niihin rajoittuvana (= metsänhoitopaine). Mikäli kaavailuissa on 5-6 hehtaaria laajempi urheilurakentaminen, tulee merkintä poistaa.

4.12 Kylmäojan metsän luo-alue

Luo-alue (8 ha) on siirretty uuteen yleiskaavaan suoraan vuoden 2007 yleiskaavasta suorittamatta asiallista rajaustarkastelua. Uuden metsäsuunnitelman teon yhteydessä on 2019 tunnistettu luo-alueen etelä- ja kaakkoispuolelta siihen suoraan liittyvä arvokas, noin 15 ha laajuinen metsäluontoalue. Kyseinen alue sisältää Korson, Koivukylän ja Tikkurilan alueen metsäsuunnitelman metsikkökuviot 4243, 4324, 5003, 5006, 5007, 5012, 5020, 5021, 5028, 5030, 5032, 5033, 5034, 5037, 5038 ja 5043. Lähes kaikki edellä mainitut metsät on metsäsuunnitelmaluonnoksessa jätetty luontoarvojen takia hakkuu- ja hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle sekä osoitettu arvometsien hoitoluokkaan.

Edellä yksilöity 23 ha laajuinen luontoalue on luontoarvoiltaan niin merkittävä, että sen kohdalla on kaikki perusteet harkita yleiskaavatason SL-varausta. Tämä olisi erityisen perusteltua tilanteessa, jossa Tikkurilan ympäristöstä puuttuvat kokonaan suojelualueet (lähin kaakossa Kalkkikalliolla). Esitämme, että tällainen tarkastelu eli vakavampi suojelualueharkinta Kylmäojan metsän osalta vielä kaavan jatkotyöstön yhteydessä tehdään.

Vähimmäistoimia luontoarvojen turvaamisen kannalta on se, että luo-aluetta laajennetaan kattamaan koko 23 ha laajuinen alue.

5. TIKKURILAN SUURALUE

5.1 Simonkyläntien itäpuolen metsät

Tikkurilan Keskuspuisto on kapeimmillaan Simonlaakson ja Ruskeasannan välillä. Kapenenemisuhkaa on syytä torjua muuttamalla lähivirkistysalueeksi Simonkyläntien ja Simonmetsän asutuksen välissä sijaitseva, nykyisessä asemakaavassa virkistysalueeksi varattu Simonlaakson metsäselänne. Yleiskaavaehdotuksessa alue on osa Simonkylän huomattavan laajaa A-varausta.

5.2. Simonkylän koulun itäpuolen A-varaus

Vastineessa lausuntoomme todetaan, että koulun itäpuolisen, voimassaolevassa yleiskaavassa VL-varauksena olevan Simpparinmäen osoittaminen A-alueeksi johtuu yleiskaavan yleispiirteistämisestä. Noin 2,3 ha laajuinen metsäalue on kooltaan sen verran iso, että se hieman aikaisempaa strategisemmassakin yleiskaavassa sopii hyvin rajattavaksi mukaan Simonkylänpuiston VL-kokonaisuuteen. Erityisperusteena alueen kuuluminen Simonkylänpuiston kokonaisuuteen (joka puolestaan osa Tikkurilan Keskuspuistoa), merkittävä virkistyskäyttö sekä hyvät luontoarvot.

5.3 Simonkallion Maitikkapuisto

Tikkurilan Keskuspuistoon kuuluvat metsät on syytä uudessakin yleiskaavassa osoittaa virkistysalueena, mikä on niiden kaavallinen asema myös voimassa olevassa vuoden 2007 yleiskaavassa. Kaavaehdotuksessa Maitikkapuiston itäosa on osoitettu osaksi hyvin laajaa A-varausta.

5.4 Simonsillan metsän luo-alueen metsä- ja pienvesilaajennukset

Kylmäojan metsän (8 ha) ja Simonsillan metsän ja puronvarren (5 ha) luo-alueet on siirretty uuteen yleiskaavaan sellaisenaan vuoden 2007 yleiskaavasta. Alueet on mahdollista ja perusteltua yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi pienvesien sekä pääosaltaan jo tällä hetkellä arvokkaiden metsäisten luontoalueiden avulla. Kylmäojan metsän luo-alueen laajennusperusteita on käsitelty Koivukylän ja Korson suuralueen kohdekohtaisten kommenttien kohdassa 4.12.

Simonsillan metsän metsäluonnon kannalta tärkeimmät laajennusalueet sijoittuvat nykyisen luo-rajauksen pohjoiskoillispuolelle. Esitämme luo-rajauksen laajentamista Koivukylän uuden metsäsuunnitelman kuvioilla 4239, 4240, 4241 sekä luo-alueen ulkopuolelle rajatun kuvion 4238 itäreunalla. Yhteensä laajennukset ovat noin 5,7 ha.

Pienvesiarvojen suojelun kannalta on kaikki perusteet täydentää luo-aluetta Kylmäojan varrella ja lähilehdoilla pohjoisessa rataan ja Kylmäojan luo-alueen länsireunaan asti. Myös tätä kapeammalla Ilolanojalla on merkittäviä luonnonsuojelubiologisia arvoja.

5.5 Hanabölen peltoalueen etelä- ja itäosan metsät

Yleiskaavaehdotuksessa esitetään Hanabölen peltoalueen eteläpuolisten metsien nykyisen yleiskaavastatuksen (VL) muuttamista A-alueeksi. Metsät ovat itsessään monipuolisia ja hyvin kytkeytyneitä koillispuolisiin, kaavaehdotuksessa säilyväksi esitettyihin Brunabergetin eli Rusokallion länsireunan metsiin.

Esitämme A-varauksen palauttamista VL-varaukseksi. TällöinVantaan yleiskaavoituksessa jo pitkään tietoisesti varjeltu kunnollinen metsäreunus Hanabölen peltoalueen etelä- ja itäpuolella säilyy kokonaisuutena niin ihmisten kuin luonnonkin kannalta.

Uuden metsäsuunnitelman teon yhteydessä alueelta on havaittu merkittäviä luontoarvoja, joiden takia alueelle kannattaisi vakavasti harkita kaksiosaista luo-aluetta. Pienempi, noin 4 ha arvoalue sijaitsee Kunnaantien ja Keravanjoen välissä sisältäen uuden metsäsuunnitelman metsikkökuviot 4097, 4101, 4102 ja 4103.

Laajempi luo-alueeksi esitettävä alue sisältää Rusokallion metsäselänteen keskiosan metsiä niin kaupungin mailta kuin sen itäpuolen muun omistajan palstalta (Brunabergetin hienon kalliomäen keskiosa sekä siihen liittyviä vanhapuustoisia rinnemetsiä). Esityksemme sisältää kaupungin omistamat uuden metsäsuunnitelman kuviot 4116, 4117, 4118, 4129, 4121, 4123, 4124, 4125, 4129 ja 4130 (yht. 8,4 ha) sekä kaupungin maihin liittyvät Brunabergetin kalliomäen hienot laki- ja rinnemetsät muun omistajan mailta (noin 1 ha).

5.6 Kuninkaalan Variskallio

Merkittäviä kallio- ja kangasmetsäluontoarvoja sisältävien metsien kokonaisuus (Tikkurilan metsäsuunnitelmaluonnoksen metsikkökuviot 4016, 4017 ja 4018) on syytä osoittaa VL/luo-kohteena. Metsäsuunnitelmassa kuviot 4017 ja 4018 on nostettu arvometsien hoitoluokkaan (C5). Yleiskaavaehdotuksessa Variskallio on osa kohtuuttoman laajaa AP-aluevarausta.

Tämän noin 7 ha laajuisen alueen huomiointi yleiskaavan luontokohteena tukisi osaltaan alueen säilymistä ja kehittymistä osin vastaavia biotooppeja sisältävän Kalkkikallion suojelualueen tukialueena.

5.7 Kuninkaalan Untipakka

Merkittäviä kallio- ja kangasmetsäarvoja sisältävä, lähivirkistysalueena tärkeä Untipakan yhtenäinen metsäalue (Tikkurilan metsäsuunnitelmaluonnoksen kuviot 4035-4041, noin 6 ha) on syytä osoittaa lähivirkistysalueeksi. Yleiskaavaehdotuksessa se on osa kohtuuttoman laajaa AP-aluevarausta ja lisäksi osa kestävän kasvun kehittämisperiaatemerkinnän alle jäävää aluetta. Alueen rakentamisen edistämistä ei ole syytä lukea kestävän kasvun mukaiseen kaavoitukseen.

5.8 Kalkkikallion suojelualuevaraus

Kaavassa on syytä osoittaa SL-varauksella nykyiseen suojelualueeseen suoraan pohjoispuolelta liittyvät Tikkurilan uuden metsäsuunnitelmaluonnoksen kuviot 4007 (1,0 ha) ja 4008 (3,2 ha). Molemmat kuviot on todettu METSO-arvoiltaan merkittäviksi ja osoitettu metsäsuunnitelmassa arvometsiksi (C5). Kaavan täydennys tältä osin purkaisi osaltaan harmittavaa tilannetta, jossa yleiskaava ei lainkaan kehitä Tikkurilan suuralueen suojelualueverkostoa.

6. HAKUNILAN SUURALUE

6.1 Kuusijärven etelä- ja lounaispuoliset metsät

Kuusijärven osalta kaavaehdotuksessa esitetty laaja luo-alue ei ole alueen arvokkaimpien osa-alueiden suojeluarvojen kannalta riittävä. Esitämme, että Kuusijärven lounais- ja eteläpuoliset kaupungin metsät osoitetaan noin 25 ha laajuisena SL-varauksena ja Kuusijärven kaakkois- ja itäpuoliset metsät luo-alueena. Ratkaisun perustelut löytyvät koottuna Uudenmaan liiton luontoselvityksestä (*Uusimaa-kaavan 2050 luontoselvitys-kohteiden 2017-2018 maakunnallinen arvo*).

Edellä mainittua muutosta tukee myös se, että SL-aluevarauksella esittämämme alueet on pääosaltaan esitetty 28 ha laajuisena SL-varauksena myös Uusimaa-kaavan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa.

Mikäli esitettyä suojelualuevarausta ei yleiskaavassa haluta edistää, tulee minimitoimena edes täydentää luo-aluetta sen etelälounaisosan osalta lisäämällä siihen Vanhan Porvoontien pohjoispuolelta rajauksesta ilman riittäviä asiaperusteita ulosjätetyt Hakunilan metsäsuunnitelman kuviot 7154, 7157 ja 7158.

6.2 Oravamäki

Vuoden 2007 yleiskaavasta periytyvä AP-varaus on syytä muuttaa VL/luo-merkinnäksi. Perusteena tälle se, että alueelta on vuonna 2017 laaditun Hakunilan metsäsuunnitelman yhteydessä paikallistettu pinta-alaltaan merkittävä keskittymä (13 ha) METSO-arvoja omaavia kallio- ja kangasmetsiä. Merkittävät luonto- ja virkistysarvot yhdistettynä uuteen luontotietoon sekä kohteen kohtalaiseen pinta-alaan antavat hyvät perusteet aluevarauksen muuttamiseen.

Muutosesitys koskee Hakunilan metsäsuunnitelman (2017) metsikkökuvioita 7430 (2,5 ha, C5), 7431 (3,8 ha, C5), 7432 (0,3 ha, C2), 7433 (0,5 ha, C2), 7434 (2,0 ha, C2), 7447 (2,7 ha,C5), 7451 (0,6 ha, C2) ja 7452 (0,6 ha, C2).

6.3 Nissaksenpuisto-Saagapuisto

Nissaksenpuiston ja Saagapuiston alueella on säilynyt noin 10 ha laajuinen yhtenäinen metsäalue, joka sisältää luonnoltaan arvokkaita kangas-, kallio- lehto- ja korpimetsiä sekä arvokkaita pienvesiä. Aluekokonaisuuteen kuuluu myös Saagatien lounaispuolinen, voimassa olevassa vanhassa asemakaavassa YL-alueeksi kaavoitettu hyvin runsaslahopuustoinen turvekangas sekä siihen liittyviä vanhoja reheviä kangasmetsiä. Aluekokonaisuuden luontoarvot on dokumentoitu vuonna 2019 tehdyssä Saagapuiston metsäalueen luontoselvityksessä.

Arvokas metsäinen luontoalue ulottuu luoteessa kiinni uuteen esitettyyn luo-alueeseen (*Itä-Hakkilanojan alajuoksu ja Liinapelto*). Esitämme, että kyseistä luo-aluetta täydennetään Nissaksenpuisto-Saagapuiston arvokkaalla metsäalueella. Suojeluperusteiden ja minimirajauksen osalta viittaamme kaupungin virkamiehiltä löytyvään luontoselvitykseen. Saagatien lounaispuolisen

osan suhteen yleiskaavan muuttaminen säilyttäväksi (nykyinen A-varaus VL-varaukseksi) antaisi joka tapauksessa perusteet ja työkalut vanhentuneen ja luontoarvojen kannalta erittäin haitallisen asemakaavavarauksen muuttamiseen.

6.4 Rukinpyörän alue

Rukinpyörän alueen kaavoittaminen lähivirkistysalueeksi on alueen virkistysarvojen kannalta hyvä ja perusteltu ratkaisu. Viheralueverkoston kannalta ratkaisu on kuitenkin jäänyt hieman puolinaiseksi eli kaavaehdotukseen on jätetty Ruukinpyörän kaakkoispuolelle Palttinatien ympärille kattava AP-aluevaraus. Tämä mahdollistaa Ruukinpyörän säilyvän viheralueen kaavoittamisen irralleen kaakkoispuolisista Liinapellon ja Nissaksenpuiston metsä- ja viheralueista. Esitämme, että Palttinatien eteläpuolelle kaavoitetaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen lähivirkistysalue, joka turvaa ekologisen kytkeytyneisyyden säilymisen.

6.5 Kelokallio

On hienoa, että Kelokallion hienon kalliomäen arvo virkistysalueena on ymmärretty kaavaprosessissa aikaisempaa paremmin, minkä seurauksena alue on osoitettu kaavaehdotuksessa VL-alueena (luonnoksessa osa A-aluetta). Kelokallion luontoarvot on todettu merkittäviksi vuoden 2017 Hakunilan metsäsuunnitelman teon yhteydessä, minkä takia lähes koko alue on nostettu arvometsien hoitoluokkaan (C5). Kelomäen luontoalue on kooltaan sen verran laaja, että pidämme perusteltuna sen kaavoittamista VL/luo-alueeksi (nyt pelkkä VL). Alueen merkitystä lisää sen liittyminen kaakossa Koivurinteen suojeltuun lehmuslehtoon.

6.6 Fazerintien, Länsimäentien sekä Metsätien väliset metsät

Yleiskaavaehdotuksessa ollaan siirtämässä vuoden 2007 yleiskaavan asemakaavoittamattomat metsäiset rakentamisvaraukset myös uuteen yleiskaavaan. Fazerintien, Länsimäentien ja Metsätien välissä sijaitsevien metsien maankäytöksi ollaan kuitenkin muuttamassa T-varauksen sijasta T/AP. Esitämme, että rakentamisvarauksen sijasta metsäinen alue kaavoitetaan lähivirkistysalueeksi, jolloin se osaltaan tukee pohjoispuolisen Kuussillan metsäalueen virkistyskäyttöä ja luontoarvojen pidempiaikaista säilymistä.

6.7 Fazerilansuon ympäristö

Kaupungin omistama metsiltään ja soiltaan monipuolinen metsäalue on jo vuoden 2007 yleiskaavassa kaavoitettu osaksi isoa T-aluevarausta. Alueen asemakaavoitus ei ole 13 vuodessa edennyt. Sitä ollaan kaavaehdotuksessa esittämässä osaksi uutta laajaa ET-aluevarausta. Alueen metsien hyvän kytkeytyneisyyden ja monipuolisuuden takia esitämme kaupungin omistamaa aluetta VL-aluevaraukseksi.

6.8 Kuussillan luo-alue

Esitettyä uutta luo-aluetta olisi luontoarvojen kannalta perusteltua laajentaa lounaassa noin 3 hehtaarilla. Esitämme, että rajaukseen liitetään Hakunilan metsäsuunnitelman metsikkökuvioiden 7039 itä- ja keskiosa (tontin reuna pois) ja kuvion 7041 keski- ja pohjoisosa (Metsätien harvennettu varsi pois).

6.9 Långmossen

Längmossenin alue on kaavaehdotuksessa osoitettu tiiviin asumisen alueena (A), voimassa olevassa Vantaan yleiskaavassa se on virkistysaluetta. Alueen luontoarvot on todettu merkittäviksi Hakunilan metsäsuunnitelman teon yhteydessä sekä viime vuosina tehdyissä lahottalajistoon liittyvissä lajistokartoituksissa. Aluekokonaisuus sisältää monipuolisia korpia, rämeitä, muuttumia, turvekankaita sekä näihin liittyviä kangas- ja kalliometsiä

Långmossen on luontoalueena erittäin hyvin kytkeytynyt eteläpuoliseen, Uudenmaan liiton selvityksissä luontoalueena vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi todettuun Myllymäen alueeseen, joka on Vantaan yleiskaavassa sekä yleiskaavaehdotuksessa luo-aluetta.

Esitämme Långmossenin kaavoittamista A-varauksen sijasta VL/luo-merkinnällä, joka ulotetaan etelässä kiinni sekä pieneen SL-alueeseen (suojeltu jalopuumetsä) sekä Myllymäen luo-alueeseen.

6.10 Myllymäki

Vähintään maakunnallisesti merkittäväksi luontoalueeksi Uudenmaan liiton selvityksessä todettu alue oli luontoarvojensa merkittävyyden takia ehdolla maakuntakaavan suojelualuvaraukseksi. Se poistettiin Vantaan kaupungin lausunnon takia. Esitämme alueen osoittamista SL-varauksena Uudenmaan liiton selvityksen mukaisella rajauksella ja noin 22 ha laajuisena niillä perusteilla, jotka Uudenmaan liiton selvityksestä hyvin ilmi käyvät.

6.11 Länsisalmen alueen maankäyttö

Yleiskaavaehdotus kopioi alueelle pääosan Helsingin hallinto-oikeuden kumoamasta Östersundomin yhteisen yleiskaavan maankäytöstä. Emme pidä ratkaisua järkevänä saati laillisena.

Yleiskaavaehdotus on Kehä III:n, Porvoonväylän ja Helsingin rajan rajaamalla alueella valtaosiltaan nykyisten lainvoimaisten maakuntakaavojen vastainen.
Alueelle on laadittu uusi maakuntakaava, joka ei kuitenkaan ole lainvoimainen, koska kaava on edelleen valituskierroksella. Sen mahdollisesti vahvistuessa lainvoimaiseksi maakuntakaavaksi, yleiskaava olisi silloinkin tämän alueen osalta maakuntakaavan vastainen.

Kaavaehdotuksessa on luonnoksen tapaa esitetty raskasta rakentamista (C- ja A-varaus) Uuden Porvoontien pohjoispuolelle Sipoonkorven ja Mustavuoren välisen nykyisen hyvin toimivan ja laadukkaan metsäekologisen yhteyden päälle. Kaavaratkaisun seurauksena kyseinen yhteys katkeaa ja sen kyky toimia tuhoutuu täydellisesti.

Samalla alueella sijaitsee Vantaan lainvoimaisen yleiskaavan Länsimetsän SL-varaus (19,9 ha) sekä siihen eteläpuolelta liittyvä luo-alue. Myös nämä jäävät rakentamisvarauksien alle.

Yhteys on esitetty korvattavaksi lännemmäksi, Westerkullan peltojen itäreunaan, muodostettavalla ekologisella yhteydellä, joka koostuisi alueella jo nyt olemassa olevista metsistä sekä näiden välisistä pelloista. On esitetty että kyseisestä uudesta ekologisesta yhteydestä muodostuisi nykyisen yhteyden korvaava yhteys muutamassa vuosikymmenessä. Tulkinta on virheellinen.

Kaavassa esitettyä ratkaisua ei voi pitää hyväksyttävänä, koska:
1) nykyinen yhteys koostuu merkittäviltä osin vanhoista, luonnontilaisen kaltaisista metsistä, ja korvaavan yhteyden kehittäminen vastaavan laatuiseksi vie pitkälti toistasataa vuotta, ei vain muutamaa vuosikymmentä,

2) uusi rakentaminen sijoittuisi lainvoimaisen kaavan suojeluvarauksen ja sitä tukevan luo-alueen päälle. Uudenmaan ELY-keskus on lausunnossaan edellyttänyt että metsäekologinen yhteys säilytetään nykyisellä paikallaan. Samaa edellyttää myös Östersundomin hyväksytty, mutta vielä vailla lainvoimaa oleva maakuntakaava. Näitä tulee ekologisen yhteyden osalta noudattaa myös Vantaan yleiskaavassa.

Maakuntakaavoittajan selkeänä tarkoituksena on ollut turvata lukuisat Östersundomin alueen tärkeät luontoarvot. Ehdotetussa yleiskaavassa nämä arvot on monin osin jätetty huomioimatta, ja luontoarvoiltaan tärkeitä alueita on pitkälti osoitettu rakentamiseen. On todettava, että ehdotettu yleiskaava vaarantaa tältä osin maakuntakaavojen perustavoitteita eikä se sopeudu maakuntakaavojen kokonaisuuteen. Kyseessä ei myöskään ole maakuntakaavan täsmentyminen eikä hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Ekologiselle yhteydelle yleiskaavaehdotuksessa esitetyt kaavamerkinnät tulee korvata säilyttävillä merkinnöillä. Länsimetsän nykyinen yleiskaavan SL-varaus tulee osoittaa myös uudessa yleiskaavassa SL-varauksena.

Kaava-alueen metsistä ei joko ole tehty metsien avainlajiryhmien – sammalten, jäkälien ja lahottajasienten – kartoituksia, tai tehtyjen kartoitusten tuloksia ei ole sisällytetty osaksi nähtävillä olevaa kaava-aineistoa.

Lopuksi

Pyydämme kaavapäätöstä tiedoksi osoitteella Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri, Itälahdenkatu 22 b A, 00210, uusimaa@sll.fi

Lisätietoja
- luonnonsuojeluasiantuntija Keijo Savola, puhelin 045 652 1974, keijo.savola@gmail.com

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN PIIRI RY

Laura Räsänen	Tapani Veistola
puheenjohtaja	erityisasiantuntija

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON VANTAAN YHDISTYS RY

Kimmo Jääskeläinen

puheenjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin 1.9.2020 saapuneet karttatäydennykset yleiskaava 2020 ehdotuksesta annettuun (saapunut 18.6.2020) lausuntoon

Fazerilansuon ympäristö

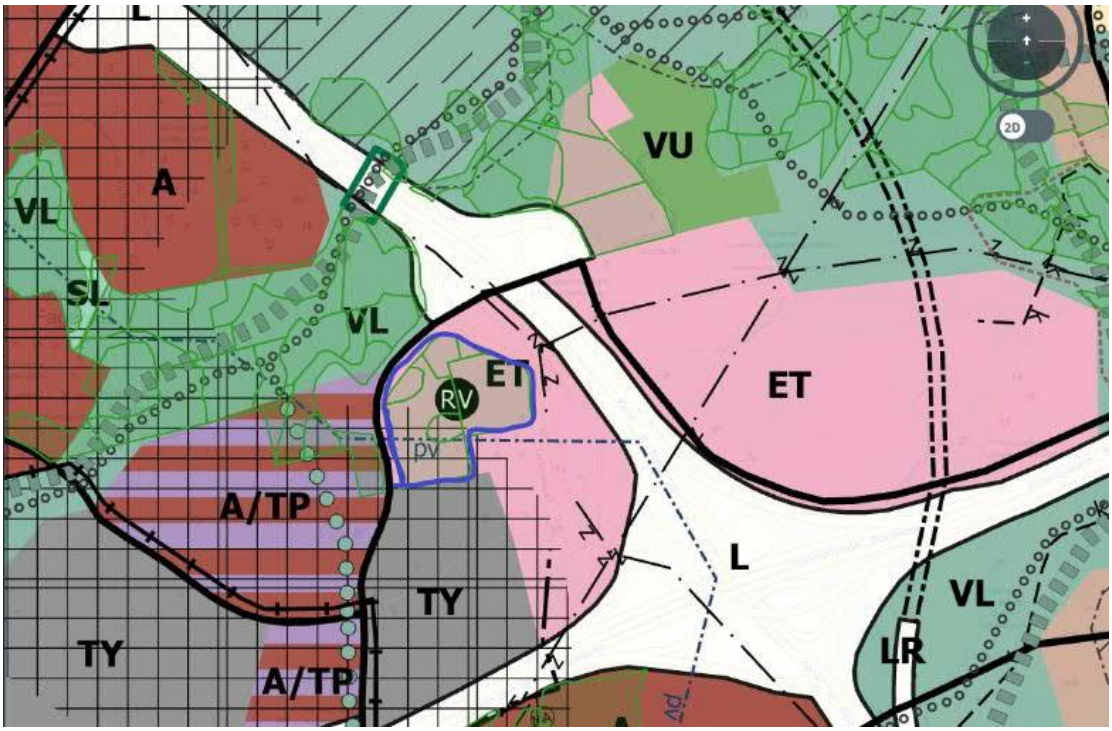

Fazerintien ja Metsätien välinen metsä

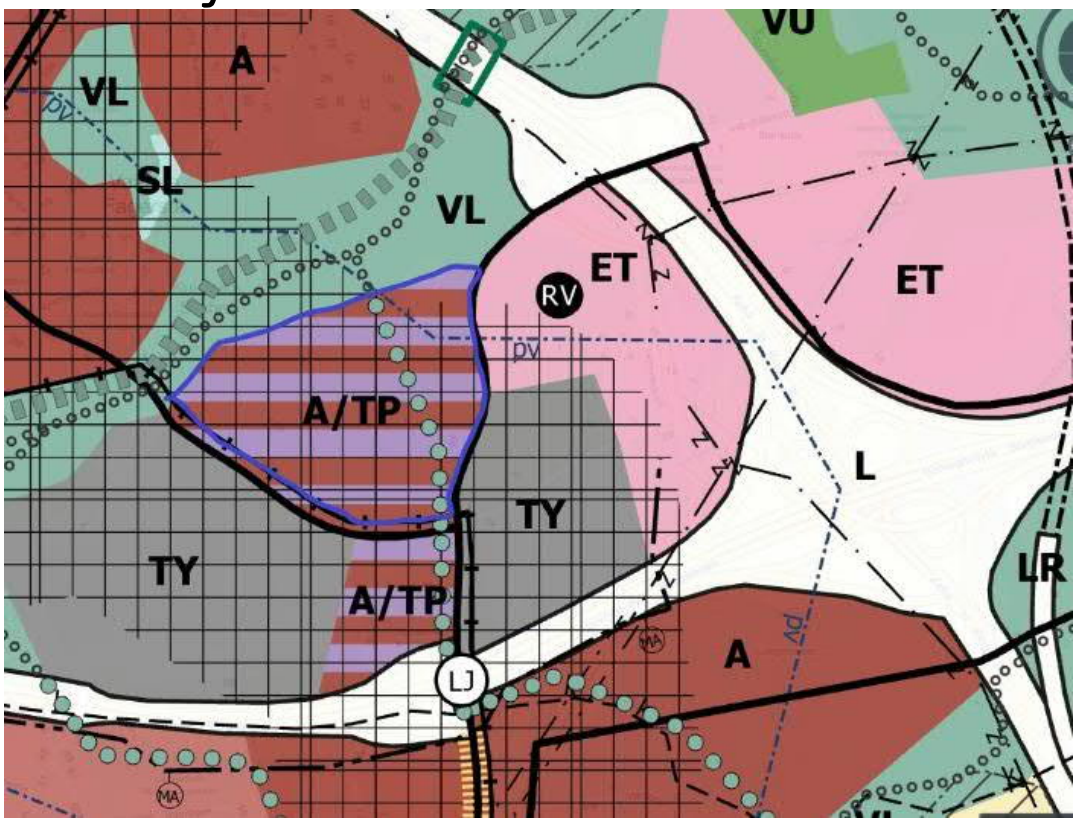

Friimetsä

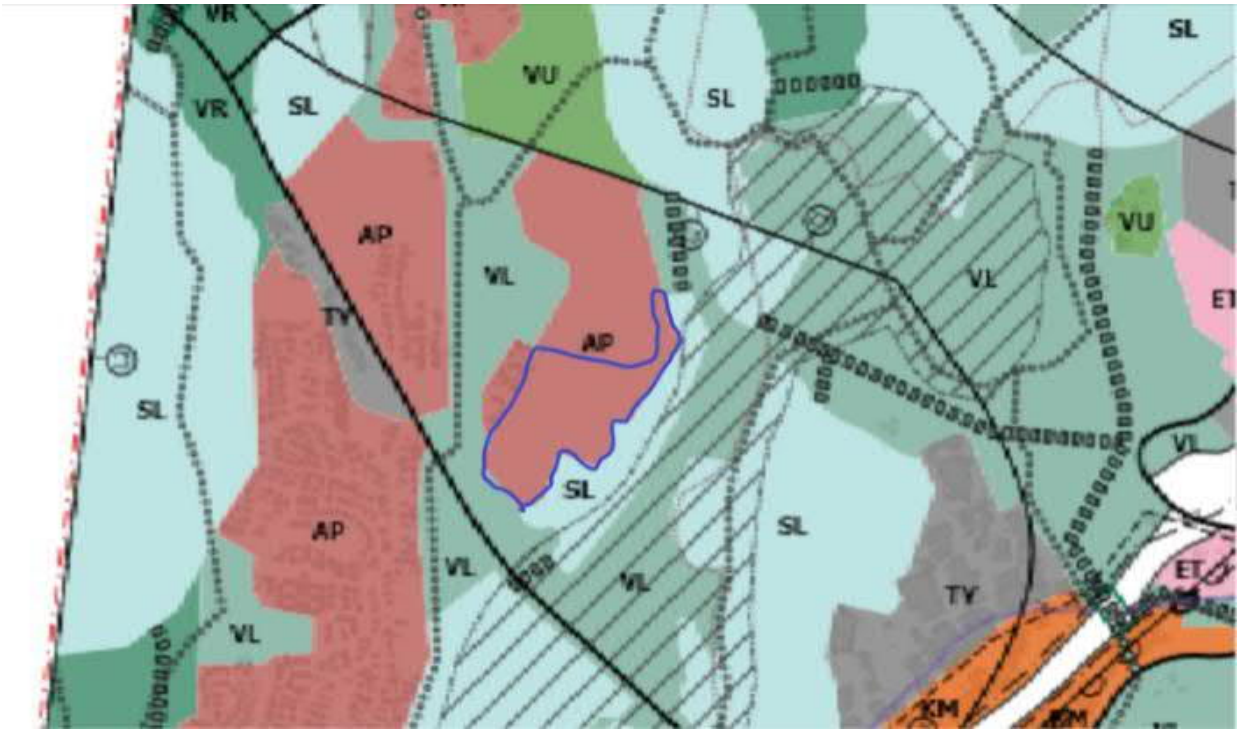

Furumossenin itäpuoli

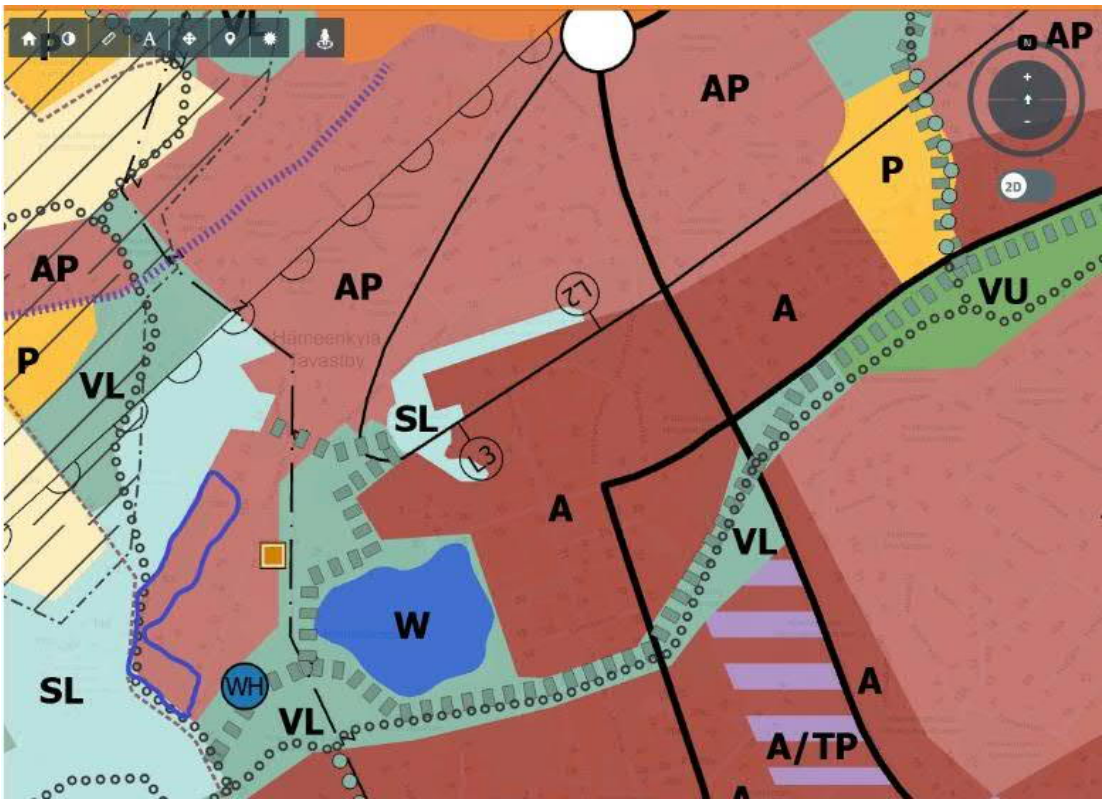

Hanabölen peltoalueen eteläpuolen A-varau

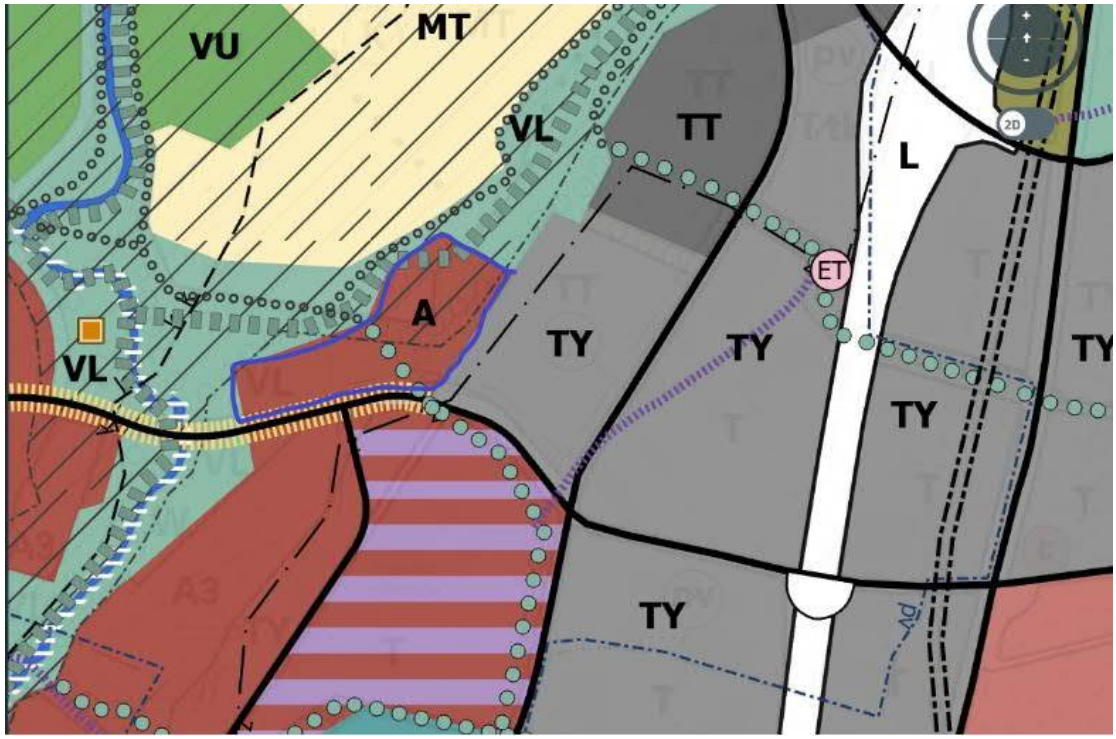

Heinäsirkanpuisto Lukkipuisto

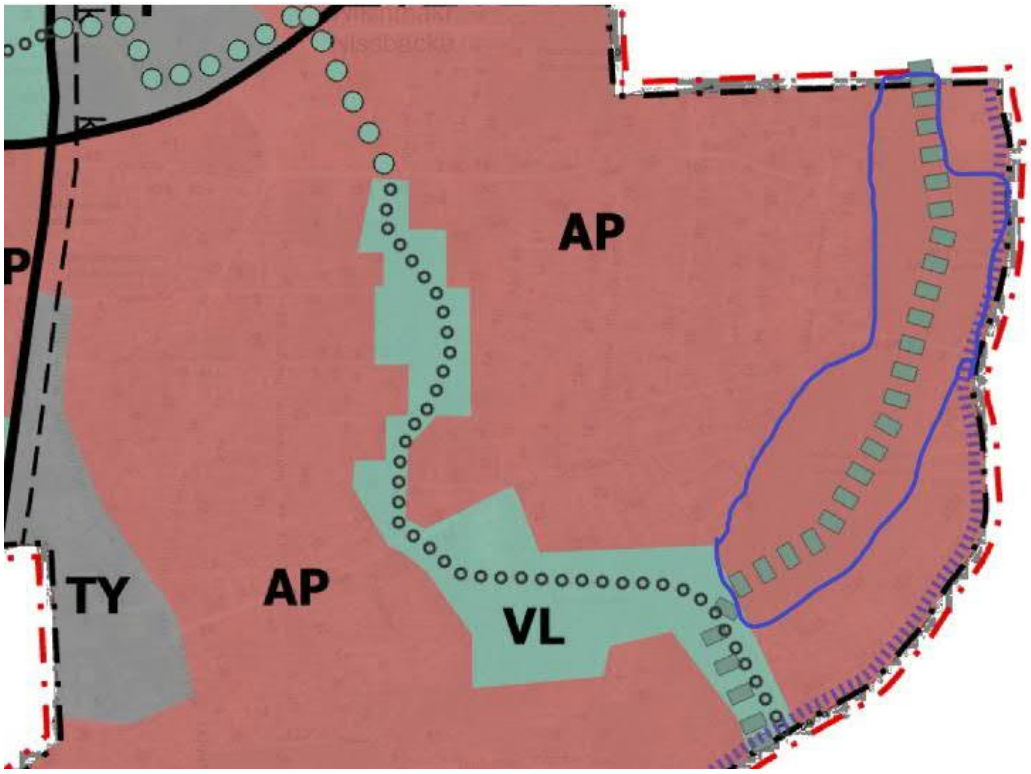

Kaivokselan länsiluoteispuolinen A-alue

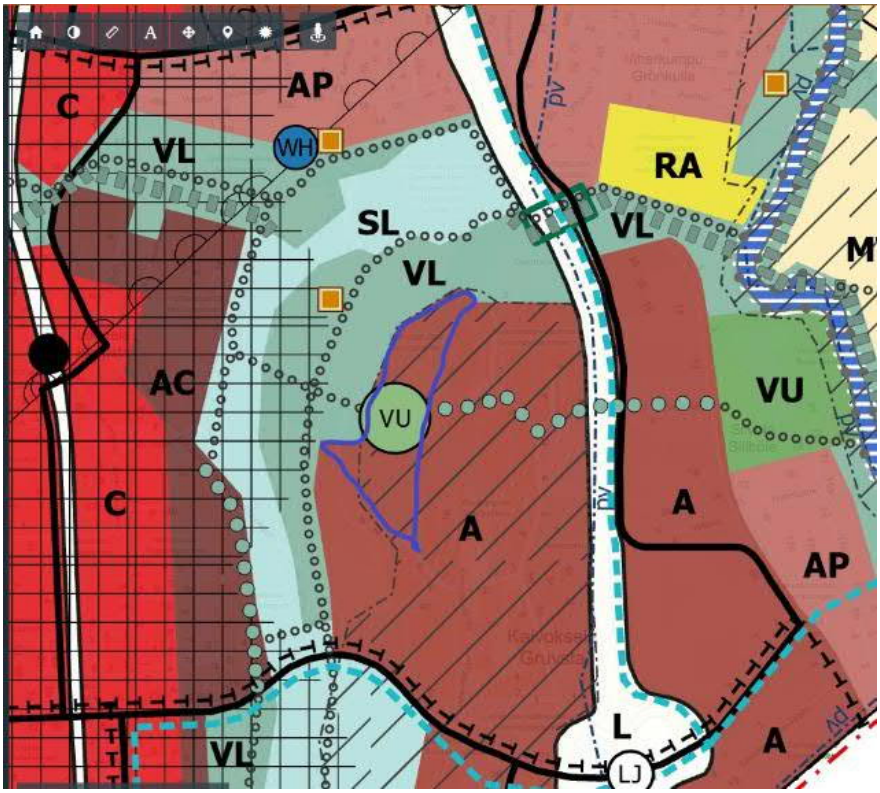

Kivistön Koivupäänojan metsä

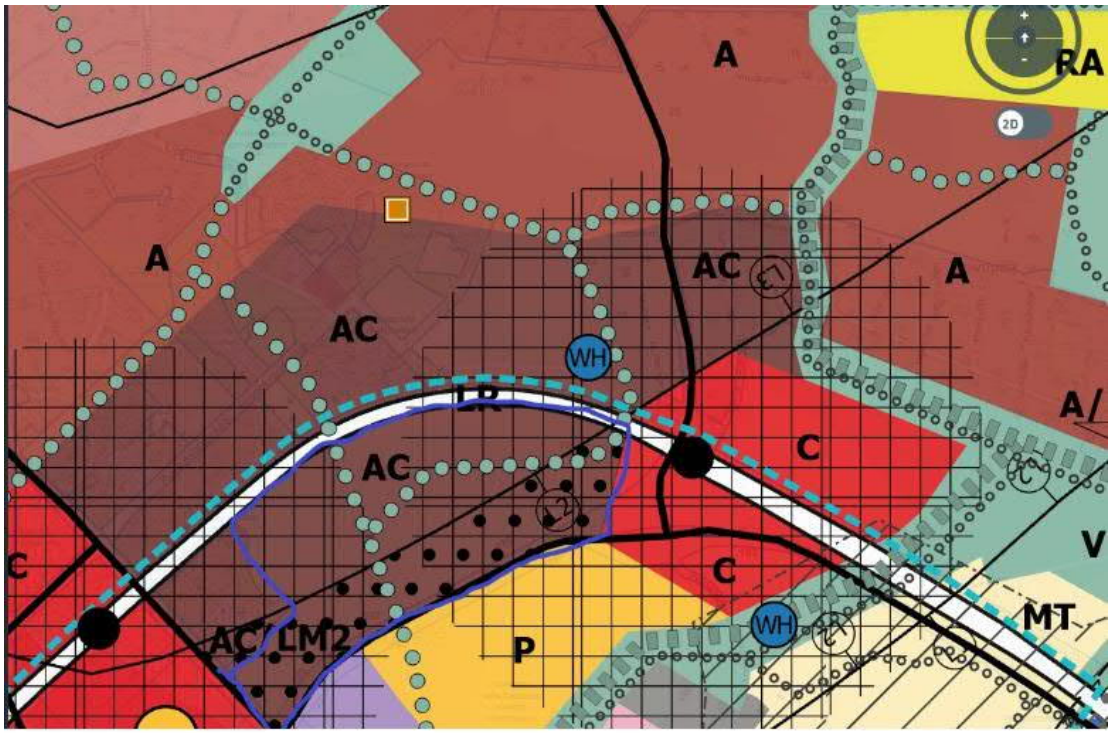

Kuninkaala Variskallio

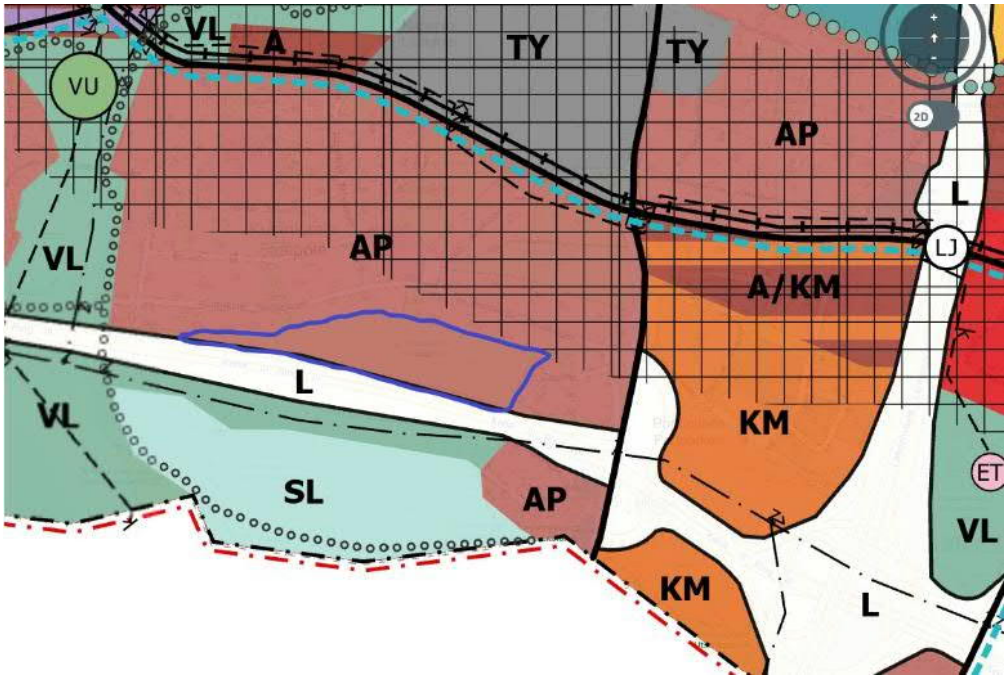

Leinelän koillispuoli ja Rekolanmäki

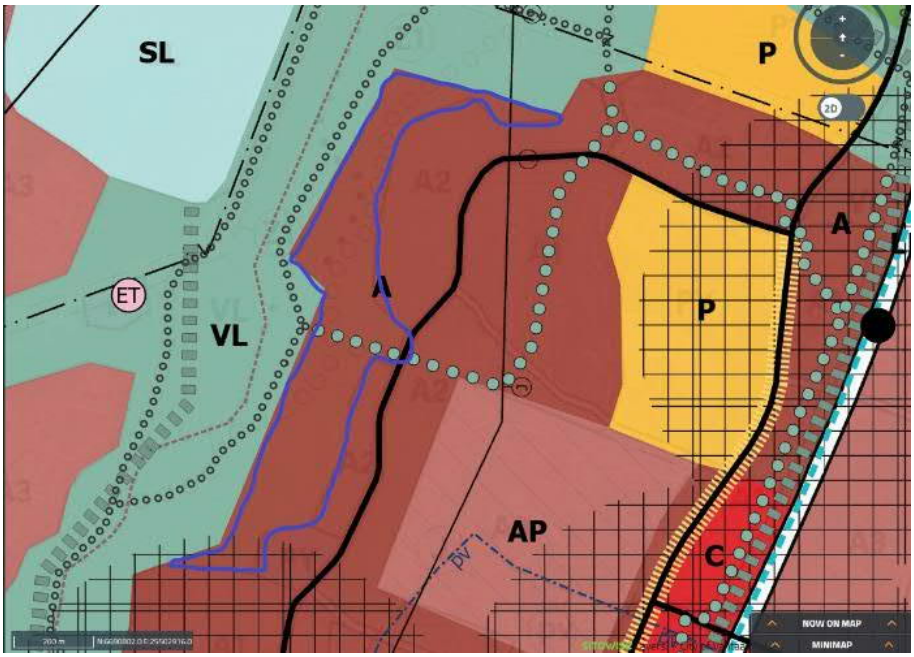

Långmossen

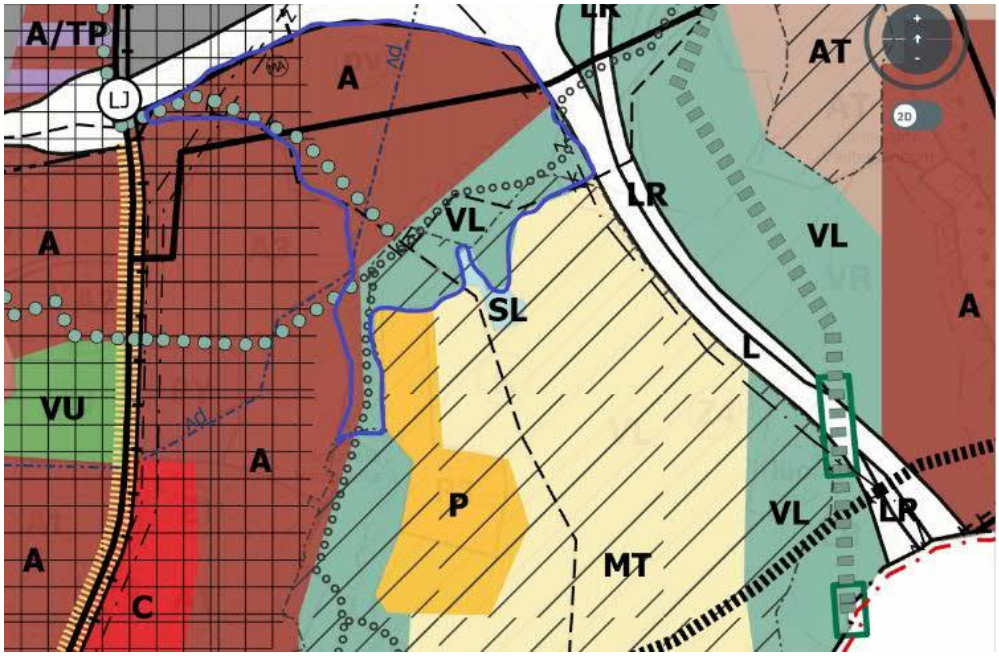

Metsolansuon itäpuolen metsät

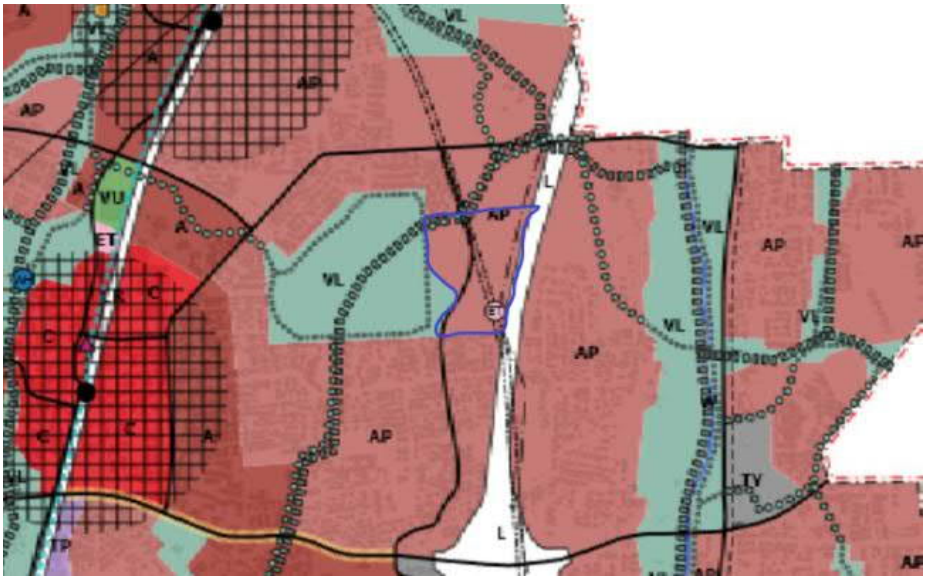

Oravamäki

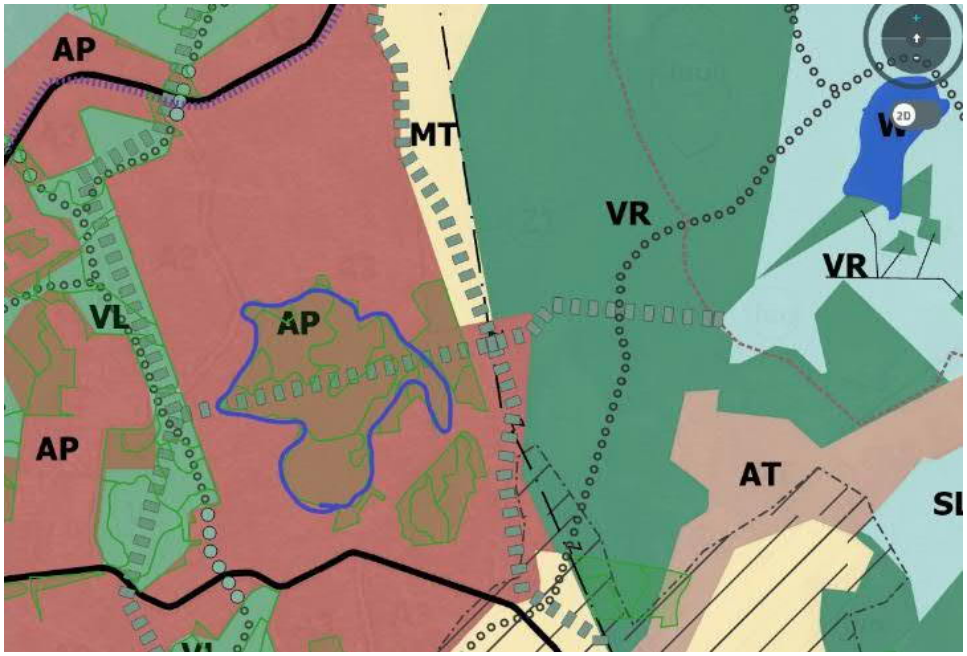

Petas-Vehkala

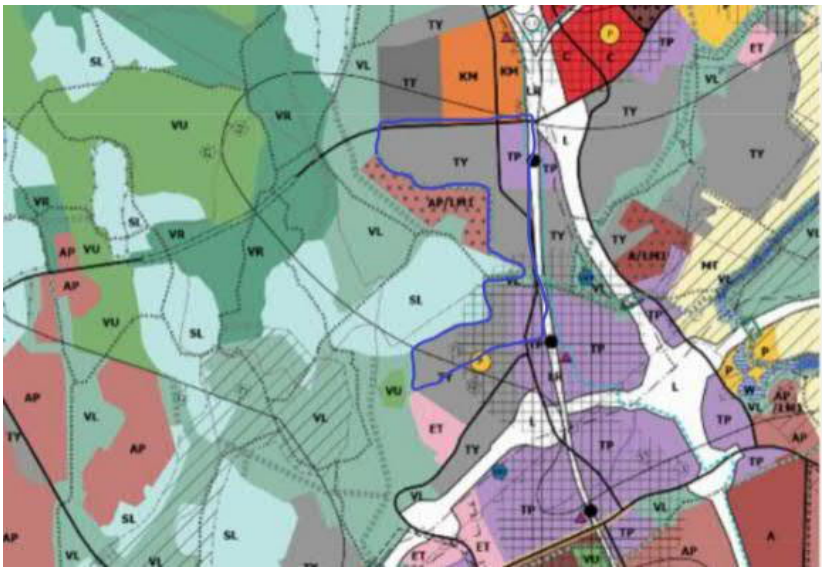

Pyttisberget

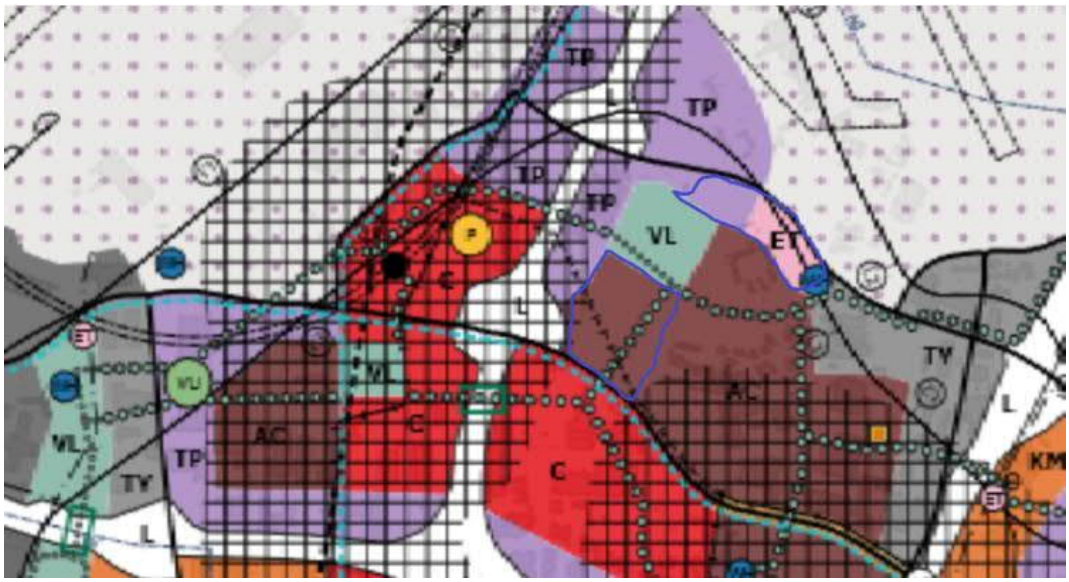

Raappavuoren lounaispuolinen A-alue

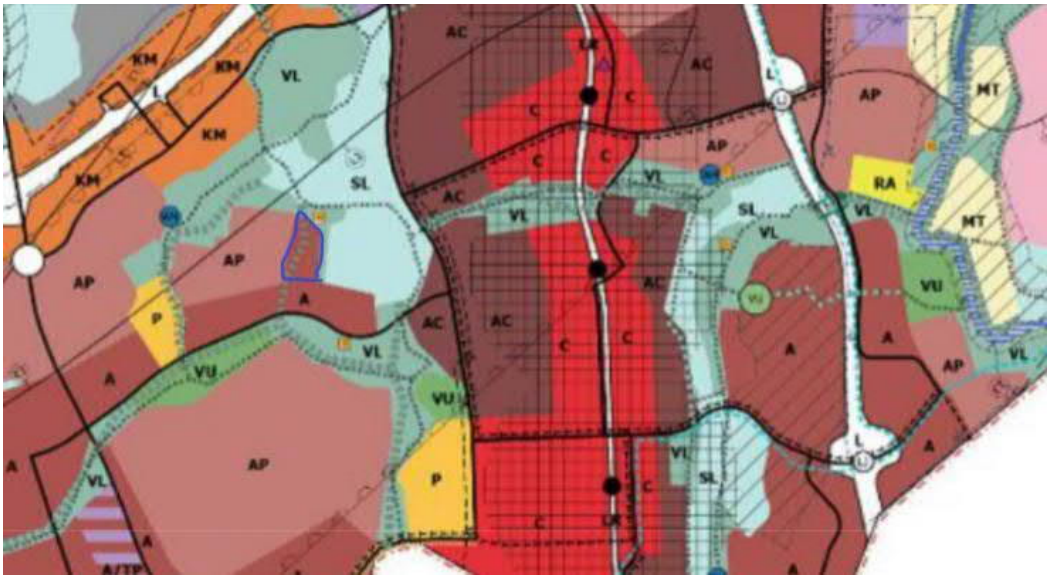

Saagapuisto

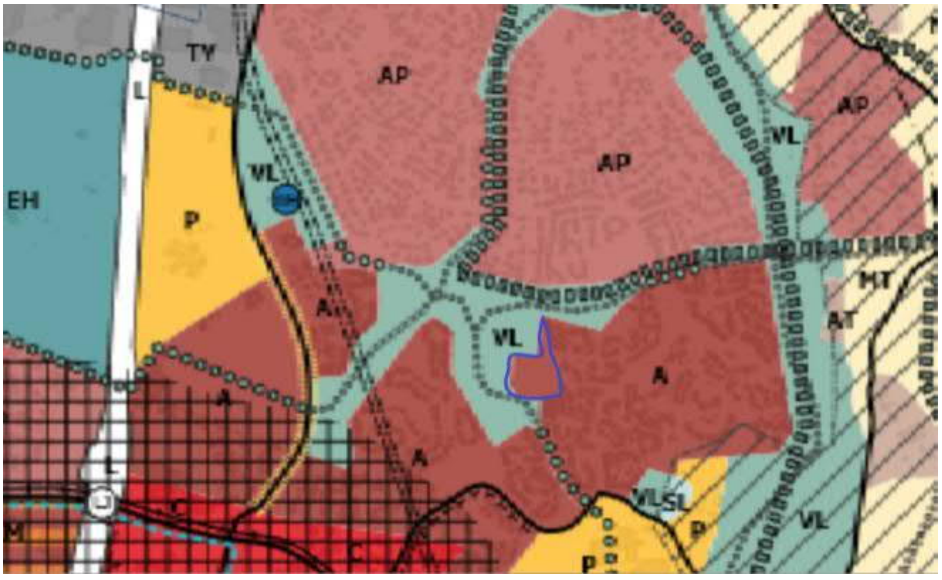

Silvolanmetsän koillispuolinen AP

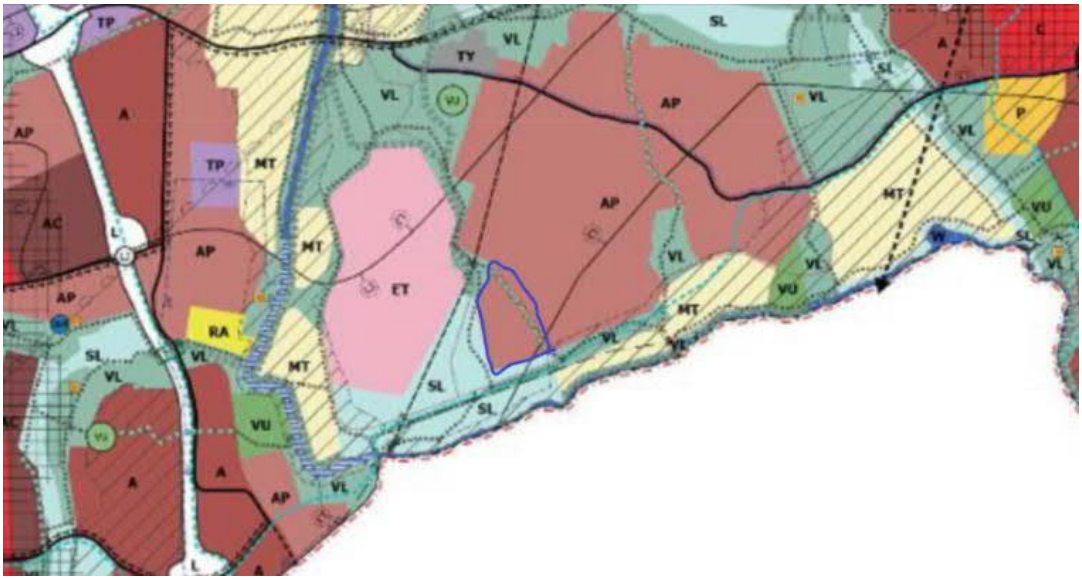

Simonkylän metsä

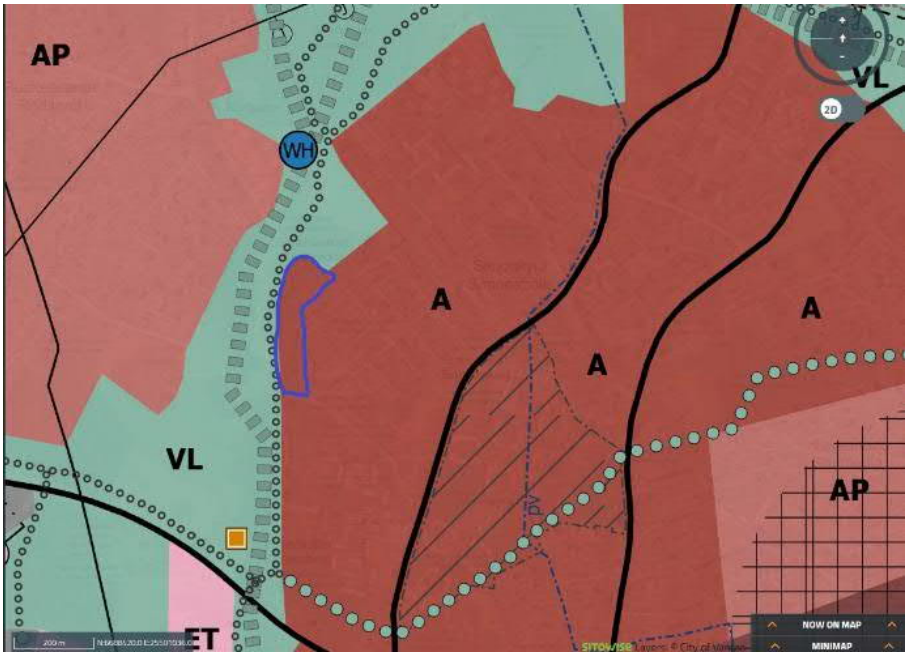

Sotilaskorven länsipuoli

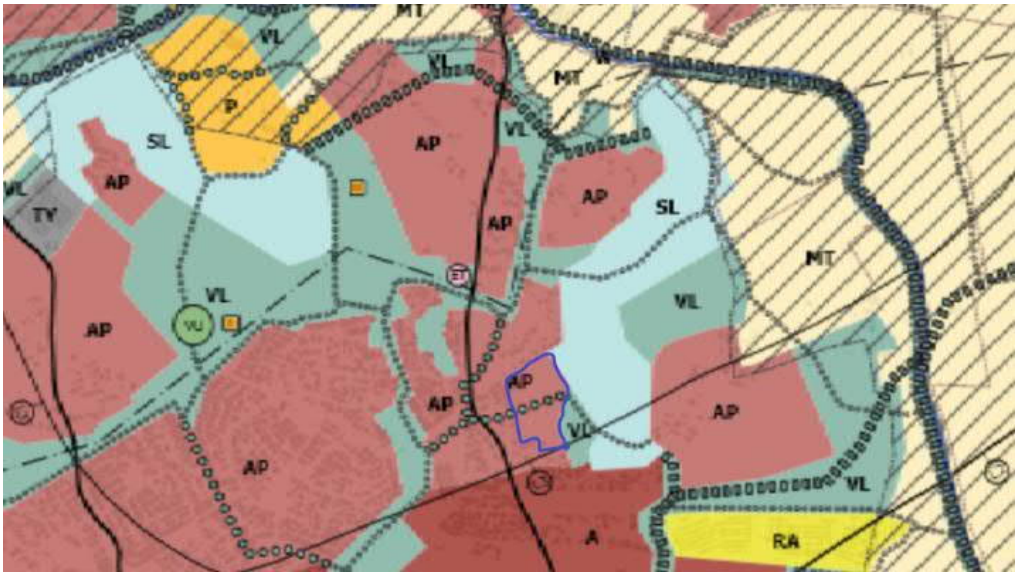

Tammistonmetsä

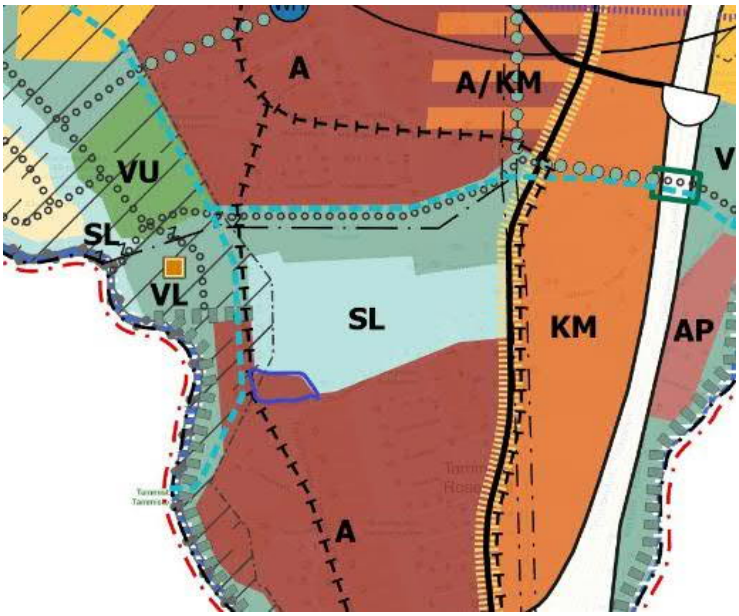

Vestrantien AP-varaus

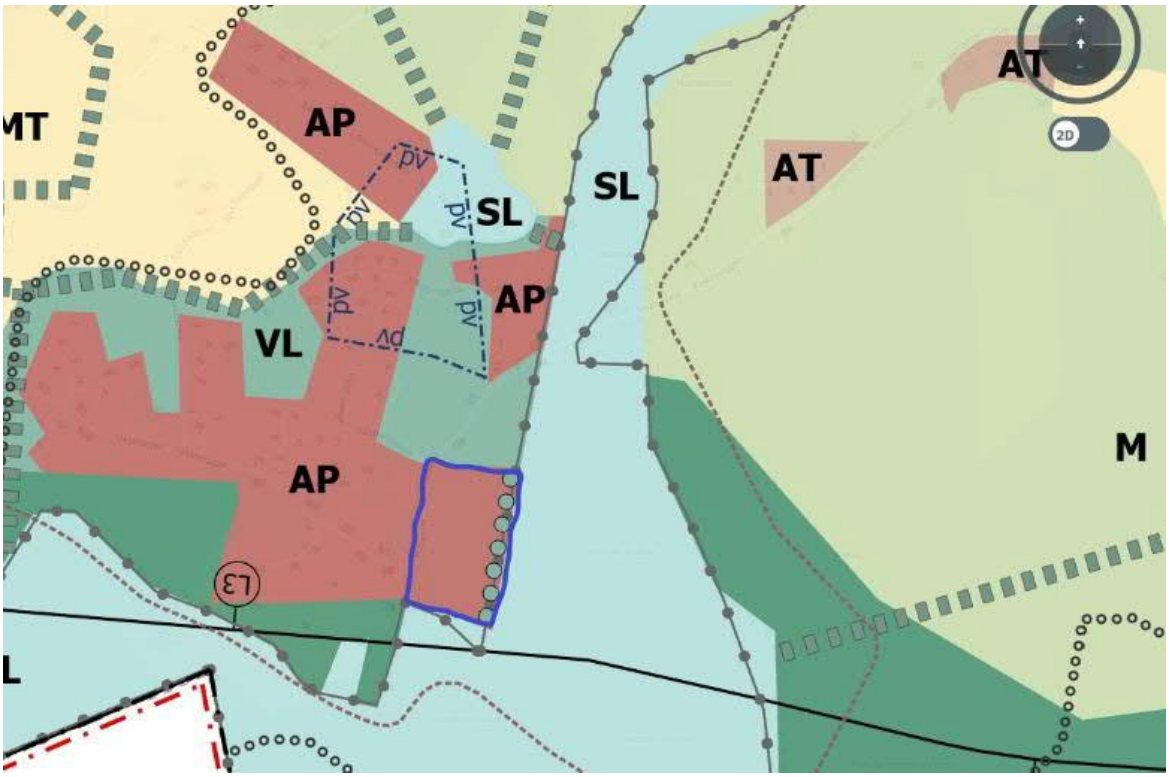

Vierumäen metsän TY-varaus

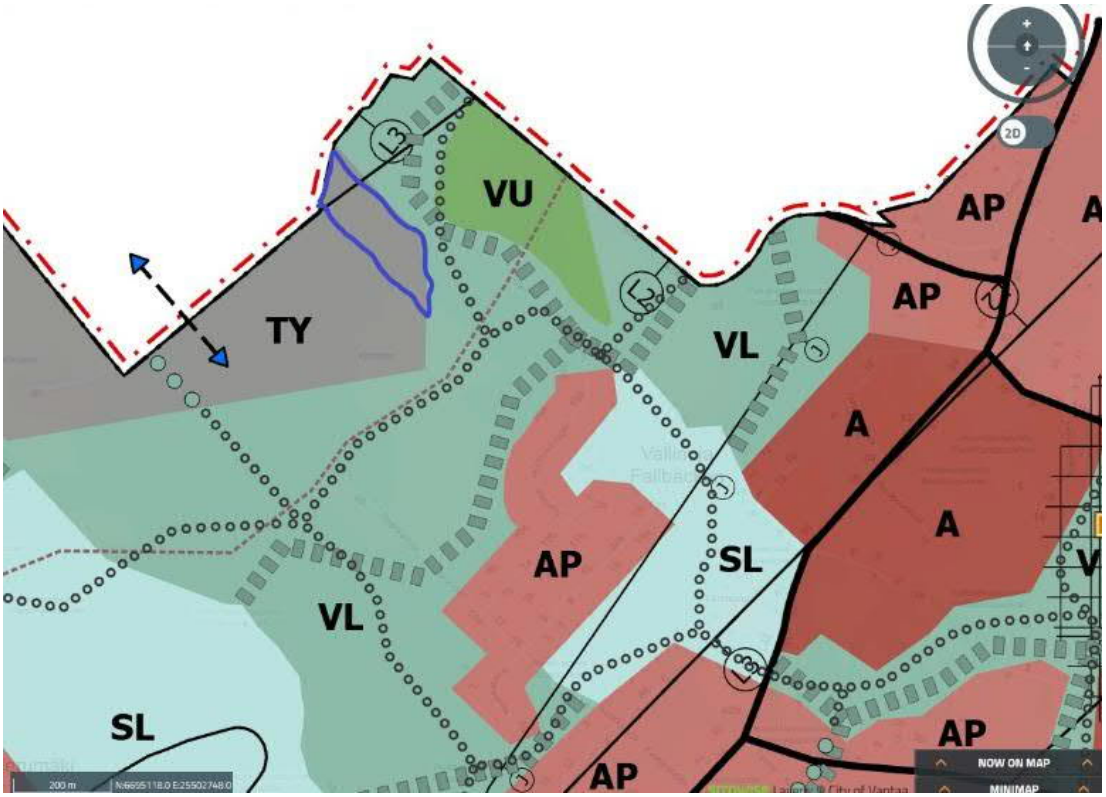

18.6.2020
Dnro 1496/00.08/2020

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunki

kirjaamo@vantaa.fi

Suomen metsäkeskuksen lausunto: Vantaan yleiskaava 2020

Yleistä

Vantaan kaupunki on laatimassa koko kaupungin yleiskaavaa. Kaavan valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Alueilla joilla metsälakia sovelletaan metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä esimerkiksi laki metsätuhojen torjunnasta. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Metsäkeskuksen lainsäädännöllisiin tehtäviin kuulu metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen. Kaavoitettavien ja kaavoitettujen alueiden osalta Suomen metsäkeskuksen tulee olla riittävässä yhteistyössä kuntien kanssa Metsälain ja maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden yhteen sovittamiseksi (Metsälaki 25 §).

Suomen metsäkeskuksessa haluamme uudistaa suomalaista metsäalaa ja tehdä metsän omistamisen, hoitamisen, hyödyntämisen ja suojelun mahdollisimman palkitsevaksi ja helpoksi. Lisäksi tuemme metsänomistajien tavoitteisiin perustuvaa metsien käyttöä ja hoitoa. Kunnan kaavoittaessa omistamiaan metsäalueita kunta huomioi tavoitteensa kaavaprosessin yhteydessä. Yksityisten metsänomistajien alueita kaavoitettaessa metsänkäyttöön mahdollisesti kohdistuvat rajoitukset heikentävät metsänomistajien mahdollisuuksia hoitaa ja käyttää metsiään tavoitteidensa mukaisesti.

Metsätalous ja ilmastotavoitteet Vantaalla

Yleiskaavassa voidaan maankäytön suunnittelulla vaikuttaa metsien hiilinielujen ja -varaston ylläpitoon, säilymiseen ja kasvattamiseen. Metsien hiilinielujen kannalta suunnittelussa on tärkeintä huomioida, että metsäalueita ei osoiteta muuhun maankäytöön ilman erityisiä perusteita. Eheä yhdyskuntarakenne, haja-asutuksen leviämisen rajoittaminen ja yhtenäisten metsätalousvaltaisten alueiden säilyttäminen tukevat hiilinielujen ylläpitoa, säilymistä ja lisäämistä. Näin turvataan myös ekologiset yhteydet ja viherverkostojen sekä virkistysalueiden kehittäminen luontoarvot säilyttäen.

Metsien hiilinielut ovat kuntien ilmastotavoitteiden saavuttamisessa merkittävässä osassa. Maankäyttösektorilla hiilinieluja tulisi kasvattaa ja tähän voidaan vaikuttaa merkittävästi hyvällä metsänhoidolla.

Hiilensidonnan määrään voidaan vaikuttaa lisäämällä puuston kasvua. Metsänhoidolla voidaan vaikuttaa puuston kasvuun, laatuun ja kokoon. Laadukkaalla tukkipuulla sidotaan hiiltä pitkäksi aikaa lopputuotteisiin, kuitupuulla korvataan uusiutumattomia raaka-aineita ja lisäksi sivuvirtoja käytetään bioenergiana korvaamaan fossiilisia polttoaineista.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen keinoja tarkasteltaessa on tärkeää huomioida, miten eri toimenpiteet vaikuttavat hiilensidontaan. Metsänhoidollisilla keinoilla voidaan vaikuttaa hiilivarastoihin ja -nieluihin. Hakkuiden vähentäminen lisää lyhyellä aikavälillä metsien hiilinielua, mutta pidemmällä aikavälillä hakkuiden rajoittamisella on monimutkaisemmat vaikutukset hiilitaseeseen ja kokonaisuus voi kääntyä negatiiviseksi.

Ilmastonmuutoksen seurauksena lisääntyvät sään ääri-ilmiöt lisäävät metsiin kohdistuvaa myrsky- ja hyönteistuhoriskiä. Luonnonvarakeskus on kartoittanut ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä metsätaloudelle. Metsätaloudessa suurimpien riskien on arvioitu liittyvän mahdollisiin metsätuhoihin. Yhdeksi tärkeimmäksi toimenpidesuositukseksi metsätalouden ilmastoriskien vähentämiseksi on määritelty käytössä olevien metsänhoitosuositusten noudattaminen.

Yleiskaavan Ilmastovaikutusten arvioinnissa todetaan, että ”Riittävän isot ja monipuoliset metsäalueet ovat vastustuskykyisempiä esimerkiksi myrsky- ja tuholaisvahingoille.”. Monipuolisilla metsäalueilla on syytä kiinnittää huomioita myös puuston ikäjakaumaan. Vantaan yleiskaava-alueen metsien ikä painottuu kehitysluokiltaan varttuneisiin kasvatus- ja uudistuskypsiin metsiköihin, joiden kasvu alkaa hidastua ja on heikompaa kuin nuorissa kasvatusmetsiköissä (liite 1 ja 2 kuvat 3 ja 6). Nuoria metsiä Vantaalla on vähän (liite 1 ja 2). Ikääntyvä puustorakenne saattaa lisätä metsien tuhoriskiä, mikä vaikuttaa taloudelliseen tuottoon ja voi vaarantaa hiilinielujen kasvun.

Uudenmaan metsäohjelman tavoitteena on, että metsävarat Uudellamaalla ovat runsaat, terveet ja hyväkasvuiset. Vantaan yleiskaavalla 2020 tuetaan tätä tavoitetta, kun metsät Vantaalla ovat aktiivisessa käytössä ja yleiskaavassa tunnistetaan metsänhoidon vaikutukset metsien kasvuun ja hiilensidontaan. Hyvällä ja aktiivisella metsänhoidolla turvataan metsien hiilen sidonta, hyvä kasvu ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen.

Vantaan yleiskaavan 2020 metsätalouteen merkittävimmin vaikuttavat kaavamerkinnät

Maa- ja metsätalousvaltaiset ja Maatalousvaltaiset alueet

Maa- ja metsätalouden (M-alue) harjoittamiseen on Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksessa varattu 1522 hehtaaria, mikä on 6,3 % yleiskaava-alueen pinta-alasta. Lisäksi MT-alueita, joista suurin osa on peltoa, on noin 2650 hehtaaria (11 %). Metsäkeskuksen metsävaratietojen mukaan maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden puusto on kehitysluokiltaan pääosin varttunutta kasvatusmetsää (500 ha, 38 % M-alueen pinta-alasta) ja uudistuskypsää metsää (381 ha, 29 %). Nuorta kasvatusmetsää on suhteessa melko vähän 137 ha, 10 %) (Liite 1).

Yleiskaavan oikeusvaikutteisen liitekartan luo-alueet kattava M-alueista 180 ha. Luo alueet asettavat erityislainsäädäntöä laajempia rajoituksia metsätalouden harjoittamiselle, mikä heikentää M-alueiden käyttöä metsätalouden harjoittamiseen.

Metsien käyttöä ei uudessa yleiskaavassa rajoiteta maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla, mikä on metsien kehityksen ja metsäelinkeinon näkökulmasta hyvä asia. Luo-alueet M-alueilla asettavat kuitenkin edelleen epämääräisiä rajoituksia alueen metsäelinkeinon harjoittamiselle.

Suojelualuevaraukset

Suomen metsäkeskuksen tietojen mukaan yleiskaavassa suojelualuevaraukset kattavat 9,3 % (2241 hehtaaria) yleiskaava-alueen pinta-alasta. Noin 18 % (408 hehtaaria) suojelualuevarauksista on yksityisessä omistuksessa. Näistä alueista 245 hehtaaria on alueita, joille ei vielä ole perustettu luonnonsuojelulain mukaista suojelualuetta. Alueilla joille ei vielä ole perustettu suojelualuetta on viimeisen 20 vuoden aikana 38,5 hehtaarilla Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoitusten perusteella harjoitettu aktiivista metsätaloutta. Myös ilmakuvista tarkasteltuna osalla alueista on tehty avohakkuita. Näin ollen suojelualuevaraukset ja niiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin.

Kaikilta alueilta Metsäkeskuksella ei ole tarkkaa omistajatietoa eli pinta-alat ovat suuntaa antavia. Paikkatietotarkastelun pohjalta osa alueiden rajauksista on epätarkkoja eivätkä ne esimerkiksi vastaa kiinteistörajoja, jolloin pienten suojelualueiden perustaminen voi yksittäiselle maanomistajalle käydä mahdottomaksi.

Suomen metsäkeskus lausuu, että suojelualuevaraukset rajauksineen tulee arvioida uudelleen ja alueiden metsänomistajat tulee osallistaa alueiden rajaukseen.

Virkistysalueet

VL, VR ja VU alueita on yleiskaavassa noin 5000 ha (18 % yleiskaavan pinta-alasta), näistä yksityisessä omistuksessa on 2720 ha (8,8 % yleiskaavan pinta-alasta) ja yksityisomistuksessa olevista virkistysalueista Metsäkeskuksen metsävaratiedoissa on 1474 ha. Metsäkeskuksen kuviotietojen mukaan virkistysalueista 598 ha on varttunutta kasvatusmetsää ja 561 ha uudistuskypsää metsää (Liite 2). Yksityismetsien puuston tilavuus virkistysalueilla on noin 382 200 m^3, mikä on noin 260 m^3/ha.

Virkistysalueilla puunkaatoon vaaditaan maisematyölupa, jonka hinta on Vantaalla vähintään 540 € ja enintään 1050 €. Lisäksi naapurin kuulemisesta koituu lisäkustannuksia. Vähäisiin toimenpiteisiin maisematyölupaa ei vaadita, mutta vähäisiä metsätalouden toimenpiteitä ei ole määritelty. Mikäli metsänhoitotoimenpiteet tehdään talousmetsissä ajallaan, voidaan arvioida, että pelkästään uudistuskypsien metsikkökuvioiden päätehakkuiden maisematyöluvat tulevat maksamaan metsänomistajille vähintään 300 000 € (seuraavan 10 vuoden aikana).

Kun alueita on tarpeen ottaa erityisen tehokkaaseen virkistyskäyttöön, osoitetaan alueet virkistysalueiksi. Virkistysalueiden toteuttamisvastuu tulisi määritellä kunnalle tai valtiolle ja toteuttamisesta ja korvauksista tulisi keskustella maanomistajan kanssa.

Suomen metsäkeskus lausuu, että yksityisten maanomistajien omistuksessa olevat alueet, jotka on suunniteltu varattavaksi virkistysalueiksi, arvioidaan uudelleen ja harkitaan alueiden kaavoittamista maa- ja metsätalousalueiksi. Metsätalousalueita voidaan käyttää jokamiehenoikeudella ulkoiluun ja virkistykseen. Mikäli yksityisessä omistuksessa olevia maita kaavoitetaan virkistysalueiksi, tulee näiden yhteydessä luopua maisematyölupa vaatimuksesta puunkaatoon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (–luo-alue).

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet kattavat yleiskaavan pinta-alasta 3 % (781 ha), joista 231 ha on yksityisessä omistuksessa olevilla virkistysalueilla ja 180 ha M-alueilla. M-alueiden päälle esitetyistä luo-alueista on varttuneissa kasvatus metsissä (30 %) tai uudistuskypsissä kasvatusmetsissä (38 %). Luo-alueita on kuitenkin esitetty myös aukeille, siemenpuumetsiköihin, pieniin taimikoihin ja varttuneisiin taimikoihin, mikä viittaa, että luontoselvitykset ovat joko vanhoja tai alueiden rajaukset eivät perustu riittäviin selvityksiin.

Ottaen huomioon, että alueilla, joilla metsälaki on voimassa, noudatetaan luonnonsuojelulain, vesilain ja ympäristönsuojelulain velvoitteita asettaa luo-merkinnät erillislainsäädäntöä laajempia rajoituksia alueiden metsätalouskäytölle.

Metsälaissa on säädetty monimuotoisuuden säilyttämisestä ja erityisen tärkeistä elinympäristöistä. Metsäkeskus vastaa metsälain erityisen tärkeiden elinympäristöjen rajauksesta, valvonnasta ja ilmoittamisesta maanomistajille. Metsäkeskuksen on ilmoitettava ELY-keskukselle, jos metsänkäyttöilmoitus kohdistuu tai sen lähialueella on luonnonsuojelulaissa tarkoitettu erityisesti suojeltava laji, suojellun luontotyypin esiintymä tai Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Yleiskaavan oikeusvaikutteisessa liitekartassa 2 (Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet) luo alueita ei ole indeksoitu niin, että monimuotoisuuden kannalta tärkeät ominaispiirteet olisivat tarkasteltavissa metsätaloustoimenpiteitä suunniteltaessa. Mikäli liitekartan -luo tiedot esitetään kartalla tulisi luo alueet indeksoida niin että alueiden piirteet, on helposti löydettävistä kaavan muusta materiaalista.

Yleisenä huomiona, että yleiskaavamerkinnöissä on luo-alueiden kaavamääräyksessä eroa suomeksi ja ruotsiksi.

Suomen metsäkeskus lausuu, että Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita (–luo-alue) ei esitetä alueilla, joilla metsälaki on voimassa. Vaihtoehdoisesti alueet merkitään yleiskaavaan informatiivisina merkintöinä ilman kaavamääräystä. Näin kaavamerkinnät voidaan huomioida vallitsevan tilanteen mukaan ja metsänomistajan tavoitteet huomioiden.

Metsätalousvaikutusten arviointi

Huomioiden maa- ja metsätalouteen varattujen alueiden vähäisyyden ja rajoitetussa metsätalouskäytössä olevien yksityisten metsäalueiden laajuuden voi todeta, että yleiskaavalla on metsätalouden harjoittamiseen merkittävät taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisten ja yksityisten virkistysalueiden metsäpinta-alasta metsätalouskäyttöä rajoitetaan laskelmiemme mukaan yhteensä 59,3 % pinta-alasta.

Kaavan vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulisi arvioida kattavammin ja maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden riittävyyttä Vantaalla tulisi arvioida uudelleen. Nyt laajat yksityisessä omistuksessa olevat metsäalueet kaavoitetaan virkistysaluevarauksella, vaikka näillä alueilla harjoitetaan aktiivista metsätaloutta. Jokamiehen oikeudet turvaavat alueiden käytön ulkoiluun ja virkistyskäyttöön.

Suomen metsäkeskus lausuu, että yleiskaavan vaikutukset metsäelinkeinoon tulee arvioida vähintään virkistys-, suojelualuevarausten ja –luo kohdemerkintöjen osalta.

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta lausua Vantaan yleiskaavasta 2020.

_____

Karen Wik-Portin
aluejohtaja, Eteläinen palvelualue
Suomen metsäkeskus

Liite 1. Yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden metsävaratietoja.

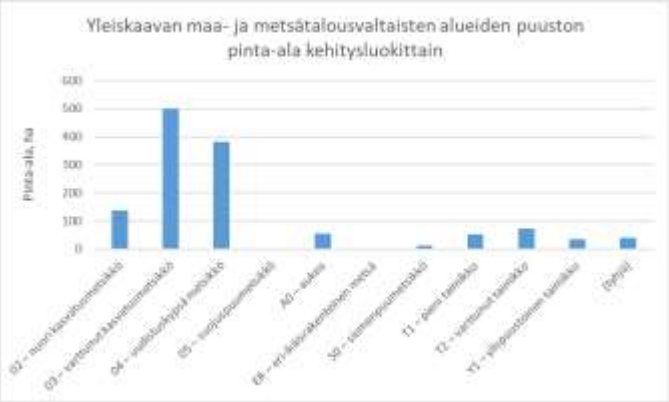

Kuva 1. Vantaan yleiskaava-alueen maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden pinta-alat metsikön kehitysluokittain.

Kuva 2. Vantaan yleiskaava-alueen maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden tilavuudet metsikön kehitysluokittain.

Kuva 3. Vantaan yleiskaava maa- ja metsätalousvaltaisten -alueiden puuston kasvu metsikön eri kehitysluokissa.

Liite 2. Vantaan yleiskaavan yksityisessä omistuksessa olevien virskistysalueiden metsävaratietoja.

Kuva 4. Vantaan yleiskaava-alueen yksityisessä omistuksessa olevien virkistysalueiden pinta-alat metsikön kehitysluokittain.

Kuva 5. Vantaan yleiskaava-alueen yksityisessä omistuksessa olevien virkistysalueiden tilavuus metsikön kehitysluokittain.

Kuva 6. Yksityisten virkistysalueiden puuston kasvu hehtaarilla metsikön eri kehitysluokissa.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Lähettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Annankatu 29 A 16

00100 Helsinki

suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Vantaan kaupunki / kirjaamo

kirjaamo@vantaa.fi

PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Lausunto Vantaan yleiskaavan 2020 kaavaehdotuksesta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3300 jäsentä loppuvuonna 2019) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Tringa kiittää Vantaan kaupunkia lausuntopyynnöstä. Yhdistys on perehtynyt kaavaehdotukseen ja sen taustamateriaaleihin ja lausuu nähtävillä olleesta kaavaehdotuksesta mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Yleiskaavan lähtökohdaksi on otettu kestävän kasvun malli, jossa asuinrakentaminen keskitetään raideliikenteeseen tukeutuen jo olemassa oleviin asutuskeskuksiin niitä tiivistäen. Tämä on hyvä ja kannatettava lähtökohta muuttovoittoisella pääkaupunkiseudulla ja myös ainoa kestävä tapa turvata Vantaan nykyisellään mittavat luonto- ja virkistysarvot. Näitä arvoja tukevat myös kaavaehdotuksessa esitetyt ilahduttavan runsaat uudet suojelualuevaraukset, ekologiset yhteydet sekä erillisellä liitekartalla esitetyt luo-alueet. Tuemme lämpimästi kaikkia esitettyjä suojelualuevarauksia ja kiitämme luo-alueiden esiin nostamisesta.

Valitettavasti edellä mainitusta periaatteesta on kaavaehdotuksessa jonkin verran lipsuttu. Kaavaehdotus mahdollistaa nykyisellään kestämättömän määrän rakentamista metsäisille alueille: kaava-aineiston luontovaikutusten arvioinnin mukaan yli kolmannes nykyisistä metsistä ja puustoisista alueista sijoittuu rakentuville alueille. Luku ei ole tarkka, mutta suuruusluokka on hälyttävä. Rakentamiseen varattavan metsäisten alueiden määrää onkin ehdottomasti supistettava. Tämä on välttämätöntä niin luonnon monimuotoisuuden ja viheryhteyksien säilymisen kuin virkistysarvojenkin kannalta.

Erityisen ongelmallisia ovat ehdotuksessa kaavailtu uusi asuinkeskus Länsisalmen alueelle ja Petikon-Vestran suunnan metsäalueille osoitettu rakentaminen, joista lausumme yksityiskohtaisemmin alempana. Näiden lisäksi rakentamiselle varattua alaa olisi niin luontoarvojen kuin virkistyskäytönkin kannalta järkevää supistaa etenkin Petaksen pohjois-, itä- ja eteläpuolisten alueiden (TY-varauksia) osalta.

Suojelualueista

Kaavaehdotuksessa esitetään runsaasti (n. 800 hehtaaria) uusia suojelualuevarauksia. Tuemme lämpimästi kaikkia esitettyjä uusia suojelualueita ja kiitämme Vantaan kaupunkia tehokkaasta luonnonsuojelutyöstä, jossa uusien suojelualueiden perustaminen on todellakin keskeinen toimenpide. Toivomme muidenkin alueen kuntien ottavan tästä mallia. Vantaan viheralueet ovat keskeisiä myös osana koko pääkaupunkiseudun suojelualueverkostoa ja viheryhteyksiä.

Muistutamme tässä yhteydessä, että luonnon monimuotoisuuden kannalta olennaisia tekijöitä ovat viheralueiden yhtenäisyys ja kytkeytyneisyys, joista molempia olisi mahdollista edistää laajentamalla esitettyjä suojelualuevarauksia. Lisäksi on jatkettava uusien suojelualueiden perustamisen selvittämistä.

Kaavaehdotuksessa esitetään SL-alueille kaavamääräystä, joka mahdollistaa ulkoilureittien rakentamisen (*”Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojeluarvo ei vaarannu”*), jonka lisäksi monille suojelualueille esitetään ohjeellisia ulkoilureittejä. Esitämme ko määräyksen poistamista SL-alueiden määräyksistä. Uusien ulkoilureittien sijainti on suunniteltava erikseen tarkan alueellisesti siten, että suojelualueiden perusteina olevat luontoarvot eivät vaarannu lisääntyvän virkistyskäytön myötä. Suojelualueiden ensisijainen tehtävä on luonnon suojelu, ei virkistyskäyttö.

Petikon-Vestran seutu

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (Maali-alueet) ovat alueita, jotka Tringan selvitystyössä on arvioitu Uudellamaalla maakunnallisesti merkittäviksi pesimälinnuston tai levähtävän linnuston kannalta. Vuonna 2018 julkaistussa artikkelissa (Ellermaa 2018) on esitelty maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Maali-alue 210355 Petikon-Vestran seutu on Vantaan ja Espoon rajalla sijaitseva useammasta osa-alueesta koostuva alue. Alueen maakunnallisesti edustavaan pesimälinnustoon kuuluvat mm. pyy, pohjantikka, sirittäjä ja pikkusieppo. Tämän lisäksi se on merkittävä monille muille metsälajeille, kuten isokäpylinnulle ja peukaloiselle.

Kaavaehdotuksessa esitetty rakentaminen uhkaa kahta Maali-alueen osa-alueen linnustoarvoja. Friimetsän alueelle esitetty huomattavasti nykyistä laajempi rakentaminen (merkintä AP) heikentäisi toteutuessaan huomattavasti osa-alueen ”Petikon alue” linnustoarvoja ja koko alueen viheryhteyksiä. Esitämme siksi asuinalueen merkinnän supistamista nykyisen asutuksen laajuiseksi.

Vestran alueelle esitetty rakentaminen (merkintä AP) heikentäisi toteutuessaan huomattavasti osa-alueen ”Vestran alue” linnustoarvoja ja kaventaisi entisestään alueen viheryhteyksiä. Esitämme siksi asuinalueen merkinnän supistamista nykyisen asutuksen laajuiseksi. Myös alueen virkistyskäytön kannalta rakentaminen olisi järkevä rajata Vestrantien länsipuolelle.

Länsisalmen alue

Kaavaehdotus esittää uutta kaupunkikeskusta (merkintä C) ja siihen tukeutuvaa asuinaluetta (merkintä A) Länsisalmen alueelle. Alue on keskeinen osa maakunnallisesti tärkeää viheryhteyttä kahden Natura-alueen (Sipoonkorpi sekä Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet) välillä ja olennainen osa pääkaupunkiseudun viherkehää (yhteys Mustavuoreen). Viheryhteys on jo nykyisellään ahtaalla alueen isojen teiden puristuksessa ja käytännössä katkeisi kokonaan kaavaehdotuksessa esitetyn rakentamisen toteutuessa Salmenkallion suuntaan. Tämä olisi tuhoisaa alueen luontoarvoille etenkin huonosti liikkuvien metsälajien osalta.

Edellä mainituista syistä esitämme Länsisalmen alueelle suunnitellun uuden asuinrakentamisen poistamista Vantaan yleiskaavasta.

Helsingissä 5.6.2020

Jukka Hintikka

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet

Ellermaa, M. 2018: Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. – Tringa 4/2018.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

TUUDno-2017-1060
Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotus, lausunto

Tuusulan kaavoitus kiittää havainnollisesti kaavamateriaalista, jonka pohjalta on ollut hyvä laatia lausuntoa.

Tuusulan kaavoitus lausuu seuraavista:

- Kulomäentie
- Maantie 152 (Kehä IV)
- Ruskeasannan asema
- Lentoasema

Päätöksen peruste
Tuusulan kunnan hallintosääntö, toimivalta kaavoitusasioissa.

Päätös
Päätän lausua Vantaan yleiskaava 2020 -ehdotuksesta seuraavaa:

Tuusulan kunta näkee, edelleen että **Kulomäentien (mt 152)** liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Kulomäentien tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4-kt45 -välillä. Kulomäentie (mt 152) on merkitty myös Uusimaa-kaavaan seudullisesti merkittäväksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät mm. kuljetusten palvelutasoa. Tuusulan Focus-alueen rakentuminen lännessä ja Sipoon Bastukärr idässä aiheuttavat merkittäviä vaikutuksia myös Kulomäentien liikenteelle.

Vantaan vastineessa viittaamassa raportissa ei ole analysoitu tai perusteltu vuoden 2050 verkollista tilannetta seudullisen liikenteen näkökulmasta. Raportissa myös uskotaan, että vt 4:llä Korson tasalta Helsingin suuntaan Lahdenväylällä monet nykyiset ongelmat ovat korjautuneet vuoteen 2030 mennessä vaikka mm. valtatien kuorma-autoliikenteen määrän ennakoidaan raportissa kasvavan yli 20% vuoteen 2030 mennessä. Tuusula kyseenalaistaa Kulomäentien kehittämislinjauksen ainakaan kyseiseen raporttiin perustuen.

Tuusulan kunta toistaa Vantaan yleiskaavaluonnoksesta lausumansa siitä, että **mt 152 / Kehä IV**:lle tulee esittää Vantaan yleiskaavassa vain yksi linjaus. Tuusulan kunnan näkemys on, että yleiskaavassa tulee esittää mt 152:n linjausvaihtoehdon 1 mukainen tielinjaus, eikä vaihtoehtoisia liikenteen yhteystarpeita. YVA:ssa ei ole tutkittu enää vaihtoehtoista linjausta, eikä mikään kaava (ei Tuusulan yleis/osayleiskaavat, mutta ei myöskään maakuntakaava) tue vaihtoehtoisia ratkaisuja. Mikäli tälle valtakunnallisestikin merkittävälle tielle haetaan uusia vaihtoehtoisia linjauksia, tulisi se ratkaista maakuntakaavatasolla.

Tuusula toistaa lausumansa **Ruskeasannan asemasta**, joka palvelee kehäradan liityntäasemana Tuusulanväylän (kt 45) käytävän henkilöliikenteessä. Ruskeasannan aseman liityntäpysäköintitarjonta tulee olemaan seudullisesti merkittävä, kuten kaavassa on todettukin. Tuusulan kunta katsoo, että Ruskeasannan aseman

toteuttaminen, aseman sijoittuessa kt 45:n ja kehäradan risteämispisteeseen, edistää yleiskaavan tavoitetta vähentää liikenteen haittoja kestävien liikkumismuotojen tukemisella. Ruskeasannan aseman toteutusta tulee kiirehtiä.

Tuusulan kaavoitus näkee hyvänä, että Vierumäen työpaikka-alueelle on lisätty liikenteen yhteystarve -merkintä kohti Tuusulaa ja määräys suunnitelmien tekemisestä yhteistyössä Tuusulan kanssa. Tuusulan kaavoitus on tyytyväinen myös ratkaisuun osoittaa Lentorata / Tallinna-tunneli raskaan raideliikenteen yhteystarpeena lentokenttäalueelta pohjoiseen, ja ettei Lentoradan varausta ole osoitettu Vierumäen alueelle.

Tuusulan kaavoitus haluaa edelleen painottaa tiiviin yhteistyön tarpeellisuudesta suunniteltaessa lentoaseman seutua. Alueesta tulisi muodostaa laaja yhteinen näkemys.

Tuusula on teettänyt selvityksen Hyrylän joukkoliikenteen laatukäytävästä (Sitowise 2020) ja työn laajassa ohjausryhmässä on ollut mukana Vantaan edustus aktiivisesti. Tuusulan kaavoitus toteaa, että raitiotielinjauksen osoittaminen Vantaan yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä ei liene realistista. Pidemmän tähtäimen suunnitelmissa tällainenkin vaihtoehto kannattaa kuitenkin pitää mielessä ja pohtia joukkoliikenteen merkintää myös kohti Tuusulaa.

Tuusulan kaavoitus kiittää hyvästä yhteistyöstä ja pyytää huomioimaan lausunnossa esittämänsä asiat.

Tiedoksi
Lausunnon pyytäjä, kuntakehityslautakunnan pj ja vpj

Allekirjoitus

Henna Lindström, vs. Tuusulan kaavoituspäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§ 14

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

kirjaamo(a)vantaa.fi

Viite: lausuntopyyntö 7.4.2020

Lausunto, Vantaan yleiskaavaehdotus (YK0048)

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta (YK0048). Uudenmaan ELY-keskus on ottanut yleiskaavaan edellisen kerran kantaa 11.4.2019 valmisteluvaiheen lausunnossaan.

Yleistä

Vantaan yleiskaavaa on työstetty osallistavasti ja vaikutuksia arvioiden. Yleiskaavaehdotus jatkaa onnistuneesti pitkäjänteistä strategisen suunnittelun perinnettä Vantaalla. Yleiskaavaehdotuksen ratkaisu tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varressa tarjoaa Vantaan kaupungille hyvät mahdollisuudet ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Yhdyskuntarakenne

Yleiskaavaehdotus tiivistää yhdyskuntarakennetta joukkoliikenteen äärellä huomioiden naapurikuntien maankäytön suunnittelun tilanteen.

Yleiskaavassa on käytetty hajarakentamisen poikkileikkausvuotena vuotta 1983. Poikkileikkausvuotta on käytetty kaikissa Vantaalle vuoden 1983 jälkeen hyväksytyissä yleiskaavoissa. Asumisen ratkaisun vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden asemakaavoittamattomilla alueilla 1959-1983 tapahtunut rakentaminen suhteessa vuoden 1983 jälkeen tapahtuneeseen vastaavaan rakentamiseen. Tarkastelun tarkoituksena on varmistaa, että vuosina 1959-1983 ei ole tapahtunut niin merkittävää rakentamista, etteikö yleiskaavaehdotuksessa esitettyä poikkileikkausvuoden käyttöä voisi jatkaa asemakaavoittamattomien alueiden rakentamisen mitoituksessa.

Uudenmaan ELY-keskus huomauttaa, että rakentamisen edellytykset suunnittelutarvealueella tarkastellaan joka tapauksessa maankäyttö- ja rakennuslain 137§ edellyttämällä tavalla. Kyläalueen (AT) määräyksestä voi poistaa viimeisen lauseen.

Yleisistä määräyksistä on syytä poistaa lunastusta koskeva määräys. Määräyksellä ei voi ohittaa lainsäädäntöä (MRL 43§).

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden, kulttuuriympäristö on huomioitu sekä kaavakartalla, oikeusvaikutteisella liitekartalla sekä kaavamääräyksin asianmukaisesti. Määräykset ovat esimerkillisen tarkat. Ratkaisu perustuu riittäviin selvityksiin ja kaavaratkaisun vaikutuksia kulttuuriympäristöön on arvioitu selkeästi.

Kaupan ratkaisu

Kaavaselostuksessa esitetyt vähittäiskaupan sijainnin ohjauksen periaatteet ovat kannatettavia ja toteuttavat valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimuksia.

Voimassa olevat maakuntatason vähittäiskaupan suunnitteluratkaisut on tehty 2. vaihemaakuntakaavassa. Valmisteilla oleva Uusimaa 2050 vaihemaakuntakaavojen kokonaisuus on menossa maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi 9.6.2020. Voimassa oleva maakuntakaava ohjaa yleiskaavoitusta. Uusimaakaava 2050 ja sen kaupan mitoituksen ratkaisut ovat ennen hyväksymistä otettavissa yleiskaavatyössä selvityksinä huomioon.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu kaupan alueet ja niiden enimmäismitoitukset Vantaalla seuraavasti (suluissa Uusimaa 2050 -vaihemaakuntakaavaehdotuksen enimmäismitoitukset):

- Koivuhaka 100 000 k-m^2 (150 000 k-m^2)
- Petas 100 000 k-m^2 (100 000 k-m^2)
- Porttipuisto 125 000 k-m^2 (200 000 k-m^2)
- Tammisto 150 000 k-m^2 (250 000 k-m^2)
- Petikko 175 000 k-m^2 (250 000 k-m^2)

Enimmäismitoituksessa on mukana olemassa oleva ja uusi liiketila. Enimmäismitoitukseen sisältyy myös merkitykseltään paikallinen liiketila. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

Uudenmaan ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, ettei yleiskaavassa ole esitetyt kaupan alueiden (KM) mitoitusta. Näin ollen maakuntakaavan ohjausvaikutus ei ole riittävästi välittynyt yleiskaavaan.

Kaupan laadun suhteen todetaan kaavaselostuksen sivulla 35, että yleiskaavan kaupan ohjaamisen ratkaisuna on keskustojen kehittyminen ensisijaisina monipuolisina kaupan ja palveluiden paikkoina. Uudenmaan ELY-keskus kiinnittää kaupungin huomiota siihen, etteivät aluekohtaiset määräykset Vantaanportissa, Tammistossa ja Porttipuistossa tue edellä mainittua.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioon ottaen Vantaanportin, Tammiston ja Porttipuiston määräyksestä on käytävä ilmi, että seudullinen kauppa voi olla vain tilaa vaativaa kauppaa (myytävä tavara on isoa ja jossa asioidaan vain harvoin). Sen sijaan paikallinen kauppa voi olla muutakin, mikäli selvityksin osoitetaan kaavaratkaisun täyttävän maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan sijainninohjauksen sisältövaatimukset.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa sekä voimassa olevan maakuntakaavan että maakuntakaavaehdotuksen olevan saman sisältöinen seudullisesti merkittävän kaupan laadun osalta. Tällaisen kaupan laadun on oltava paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppaa. Alueella voi sijaita myös muuta erikoistavaran kauppaa, mutta sen on oltava vaikutuksiltaan paikallista.

Edellä olevaan maakuntakaavan sisältöön viitaten Uudenmaan ELY-keskus toteaa: Yleiskaavamääräystä tulee tarkentaa Vantaanportin, Tammiston ja Porttipuiston osalta siten, että määräyksestä käy ilmi kyseessä olevan seudullisen kaupan osalta paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppa (autot, huonekalut, puutarhamyymälät yms. isot tavarat). Muun keskustahakuisen erikoiskaupan osalta *seudullinen* sana korvataan *paikallista* -sanalla. Enimmäismitoitukset on osoitettava. Kaupallisten alueiden aluekohtaiset määräykset -lausetta on syytä täydentää niin, että siitä käy ilmi kyseessä olevan lisämääräyksen.

Liikennejärjestelmä

Liikenteen osalta yleiskaavaa on viety hyvin eteenpäin. Muutoksia on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen luonnosvaiheessa esille tuomiin eritasoliittymien merkintöihin, mt 152 jatkeen (nk. Kehä IV) linjaukseen ja liityntäpysäköintiin liittyviin merkintöihin. Lisäksi on tehty muutamia muita liikennettä koskevia uusia kaavaratkaisuja. Raskaan liikenteen taukopaikkoihin ja raskaan raideliikenteen varikoihin liittyvät ratkaisut eivät kuitenkaan ole vielä riittäviä. Sekä taukopaikkojen että varikoiden sijaintipaikkojen ratkaisua kuntakaavoituksessa on käsitelty myös Helsingin seudun MAL sopimusneuvotteluissa, josta on saatu neuvottelutulos kesäkuun 2020 alussa.

Kaavaehdotuksen ratkaisu poistaa Ilmakehän ja Tuusulanväylän (kt 45) pohjoisen suunnan ramppien eritasoliittymävaraus on hyvä. On myös tärkeää, että Lahdenväylälle osoitettu Valkoisenlähteentien suuntaisliittymää koskeva kaavamääräys TEN-T -ydinverkolle asetetuista palvelutasotavoitteista on säilynyt yleiskaavaehdotuksessa. Ylästöntien suuntaisliittymän toteutumisen edellytyksenä olevat Tuusulanväylän kolmannet kaistat on kaavaselostuksen mukaan otettu huomioon tien aluevarauksessa ja Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan ratkaisu on riittävä.

Vihdintieltä (mt 120) on poistettu Luhtitien eritasoliittymän varaus ja Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole asiaan huomauttamista.

Eritasoliittymävaraukset säilyvät yhä Rajatorpantien ja kehä III (kt 50) eteläpuolella Ainontien/Martinkyläntien liittymissä. Rajatorpantie sijoittuu Vantaan, Espoon ja Helsingin rajojen tuntumaan ja alueelle tultaneen tulevina vuosina suunnittelemaan uutta joukkoliikenteeseen tukeutuvaa maankäyttöä ja liittymään osoitettu vaihtopaikan merkintä on hyvä. Vaikka eritasoliittymälle ei näyttäisi seudullisen liikenteen kannalta olevan välttämätöntä tarvetta, voidaan merkintä säilyttää yleiskaavassa ja täsmentää liikenneratkaisuja aikanaan kolmen kunnan maankäytön suunnittelun edetessä.

Kaavaselostuksen mukaan Vihdintie on todettu pääkaduksi kehitettäväksi tieksi Liikenneviraston vetämässä työssä (Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet). Selostusta on syytä täsmentää. Selvityksessä on todettu, että Vihdintie on kaupunkimaisena kehitettävä tie- tai katujakso, ja tällaisilla yhteyksillä on merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, mutta myös seudullista merkitystä. Selvitys ei ota kantaa väylän hallinnolliseen luokkaan.

Joukkoliikenteen vaihtopaikkamerkinnät sisältyvät Vantaan pikaraitiotien seudullisen ja myös valtakunnallisen joukkoliikenteen kannalta tärkeisiin vaihtopaikkoihin vt 7, vt 4 sekä kt 45 risteyskohtiin. Merkinnät ovat tarpeen ja kohteiden tulee sisältyä myös pikaraitiotien jatkosuunnitteluun. Kaavakartalla vaihtopaikkojen merkintänä on LJ, mutta merkintöjen listauksessa JL. Asia on syytä korjata kaavan viimeistelyssä.

Maantien 152 jatkeen linjausta on luonnosvaiheen jälkeen muutettu hieman idemmäs ja linjaukselta, joka on kaavassa osoitettu aluevarausmerkinnällä, on poistettu kaksi kolmesta eritasoliittymävarauksesta. Nämä ovat viimeisen suunnittelutilanteen mukaisia ja Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan hyviä ratkaisuja.

Tien vaihtoehtoinen linjaus Tuusulaan kautta on osoitettu kahdella liikenteen yhteystarvemerkinnällä. Maantien 152 välillä Hämeenlinnanväylä (vt 3) – Tuusulanväylä (kt 45) aluevaraussuunnitelmassa on tutkittu Kesäkylän vaihtoehtoisia linjauksia. Aluevaraussuunnitelma on hyvä mainita myös kaavaselostuksessa. Kesäkylän vaihtoehdoista kokonaisvertailun perusteella parhaaksi valittiin nyt yleiskaavaehdotuksessa esitetty linjaus. Tämä linjaus esitettiin myös käynnissä olevassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä, jossa yhteysviranomainen piti YVA-ohjelmassa esitettyjä vaihtoehtoja riittävänä eikä edellyttänyt muiden Kesäkylän vaihtoehtojen ottamista mukaan YVA-menettelyyn. Tuusulan kunnan puolella kulkevaa linjausta ei ole myöskään osoitettu Tuusulan parhaillaan laadittavassa yleiskaavassa. Yhteystarvemerkinnät Tuusulan kautta on syytä poistaa yleiskaavaehdotuksesta.

Raskaan liikenteen taukopaikoista on todettu, että sellainen voi sijoittua suunnitteilla olevan maantie 152 jatkeen liittymän liikennealueelle Hämeenlinnanväylän varteen. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi.

Kehä III varrelta ei vuosien mittaan tehdyissä useissa selvityksissä ja neuvotteluissa ole löytynyt yhtäkään sopivaa raskaan liikenteen taukopaikkaa ja lisäksi Finavia vastustaa toiminnan sijoittumista lentokentän alueen tuntumaan. TT aluetta ei ole Koivukylänväylän varrella Tuusulanväylän itäpuolella, joka on myös tunnistettu erääksi potentiaaliseksi taukopaikka-alueeksi. Keimolassa Hämeenlinnanväylän varrella ei ole TT aluetta ja taukopaikkaa ei ole osoitettu edes muuntuvan maankäytön merkinnällä, joka osoittaisi mahdollisen väliaikaisen sijaintipaikan. Käytännössä Vantaan yleiskaava ei edistä akuutin taukopaikkaongelman ratkaisemista.

Uudenmaan ELY-keskus esittää edelleen, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti. Taukopaikka tulisi merkitä vt 3 varrelle maantie 152 liikennealueen lisäksi Keimolaan, tarvittaessa muuntuvan maankäytön merkinnällä. Lisäksi taukopaikkamerkintää tulisi uudelleen harkita aiemmin suunnitellun Luhtaanmäen liittymäalueelle. Taukopaikkamerkintä on tarpeen myös Koivukylänväylän varrelle Tuusulanväylän itäpuolelle. MAL 2020-2031 neuvottelutuloksessa todetaan: *Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus ja seudun kunnat laativat Uudenmaan ELY-keskuksen selvitykseen perustuen suunnitelmat ja tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat kahdelle raskaan liikenteen palvelualueelle siten, että niiden toteuttaminen voi käynnistyä sopimuskauden aikana. Valtio osoittaa kohteiden toteuttamiseen rahoitusta yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa, kuitenkin enintään 75% kustannuksista. Kuntien rahoitusosuus on 25%. (Sopimuskausi on 31.12.2023 saakka.)*

Käytännössä taukopaikka-alueiden laajuus määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pienempialaisetkin kohteet ovat tarpeen, jos laajempia alueita ei saada pikaisesti toteutettua. Uudenmaan ELY-keskus on valmis suunnittelemaan yhteistyössä Vantaan kanssa myös pienempiä paikkoja, esimerkiksi TT-alueille. Työssä kannattaa hyödyntää vuonna 2018 laadittua selvitystä ”*Raskaan liikenteen palvelu- ja taukoalueiden tarve- ja toteutusmahdollisuudet Helsingin, Espoon ja Vantaan alueilla*”, jossa vaihtoehtoisia paikkoja on jo selvitetty laajasti. Taukopaikkojen liittyminen Vantaan ja koko seudun liikennejärjestelmään tulisi käsitellä myös kaavaselostuksessa.

Toinen ratkaisematta jäänyt seudullisesti merkittävä ja joukkoliikenteen edistämiseen ratkaisevasti liittyvä asia on raskaan raideliikenteen

varikko. Seudullisissa selvityksissä (Väyläviraston julkaisuja 2020) on todettu, että lähijunaliikenteen lisääminen edellyttää uusia varikoita sekä pääradan, rantaradan että kehäradan varrelle. Kehäradalla soveltuvimmaksi alueeksi on määritelty Petaksen kohta, jonne on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu aluevarausmerkintä merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle tuotanto- ja varastotoiminnoille (TY). Petaksen kohta tulisi merkitä raskaan raideliikenteen alueena (LR), joka mahdollistaisi sekä varikon että sen vaatiman erkanemisraiteen suunnittelun etenemisen. Kaavaselostukseen olisi tarpeen kuvata aiheesta tehdyt selvitykset ja todeta minkälaisia ympäristöhäiriöitä toiminnasta todennäköisesti aiheutuisi. MAL 2020-2031 sopimuksen neuvottelutuloksessa todetaan: *Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun. Kunnat laativat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarpeelliset suunnitelmat varikoiden toteuttamiseksi sekä ratkaisevat varikoiden toteuttajan, suunnittelijan, rakentajan ja omistuksellisen rakenteen. Sijaintikunnat laativat varikoiden vaatimat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat. Väylävirasto osallistuu suunnitteluun erityisesti siltä osin, kuin varikot edellyttävät toimia valtion väyläverkkoon.*

Luonnoksen jälkeen laadittuna uutena merkintänä yleiskaavaehdotuksessa esitetään viheryhteyksien kehittämiskohdat, joiden mainitaan merkitsevän liikenneväylien vihersiltoja tai alituksia. Merkintöjä on useissa kohdissa pääväyliä. Uudenmaan ELY-keskus tunnistaa hyvin väylien estevaikutuksen ja viheryhteyksien jatkuvuuden tarpeen. Kaavamääräyksellä ei voida kuitenkaan sitovasti velvoittaa rakentamaan viheryhteyksiä. Merkinnän määräystä tulisi muokata muotoon ”*merkinnän kohdalla tulee arvioida mahdollisuudet rakentaa vihersilta tai alikulku*”. Lahdenväylän ja Vanhan Lahdentien väli on kaavaehdotuksessa muutettu suojaviheralueeksi, joka on hyvä ratkaisu.

Vierumäen työpaikka-alueelta (TT) on osoitettu tieliikenteen yhteystarve kohti Tuusulaa. Selostuksessa mainitaan, että liikenneyhteydet Vierumäen työpaikka-alueelle on tarkoitus järjestää Tuusulan itäväylältä. Kaavan yleismääräyksen mukaan uuden työpaikka-alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavaa ja toimintaan sopivaa liikenneyhteyttä Tuusulan puolelta. Ajoitusmääräys on myös Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan tarpeen.

Melun käsittely

Yleiskaavaratkaisu huomioi suunnittelualueen melutilanteen. Tausta-aineiston meluselvityksissä melua on käsitelty monipuolisesti. Liikennemäärien muutoksien ja uusien väylien aiheuttamat muutokset on huomioitu. Kaava-aineistossa on käsitelty viheralueiden ja hiljaisten

alueiden sijoittumista ja luonnetta. Kaavaratkaisussa on pyritty vähentämään melua liikennesuunnittelun keinoin. Yleiskaava jättää kuitenkin paljon asemakaavasuunnittelun varaan meluntorjunnan ja täydennysrakentamisen määrän osalta.

Uudenmaan ELY-keskus nostaa esille lentomelun suhteen WHO:n uudet suositukset. Lentomelun aiheuttamasta häiriöstä ja terveyshaitasta saadun uusimman tiedon perusteella WHO antoi vuonna 2018 linjauksensa, jonka mukaan lentomelusta aiheutuu haittaa jo tasolla 45 dB (LDEN) / 40 dB (Lyö).

Pohjavedet

Vantaan kaupungin alueella on 9 pohjavesialuetta, joista 7 on vedenhankintaa varten tärkeitä 1-luokan pohjavesialueita. Näillä alueilla on joko käytössä olevia vedenottamoita tai varavedenottamoita. Vedenottamoilla on voimassa olevat vedenottoluvat. Lisäksi kolmella pohjavesialueella on voimassa olevat lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (Kaivoksela, Fazerila ja Backas), joiden tarkoitus on suojella vedenottamoiden lähiympäristöjä pohjavedelle haitalliselta maankäytöltä. Vedenottamoiden sijainnit sekä suoja-aluemääräykset ja rajaukset tulee ottaa huomioon kaavan valmistelussa, vaikka niitä ei esitetä kartalla.

Yleiskaavassa on esitetty Fazerilan (1-luokkan) pohjavesialueelle, jossa on 4 vedenottamoa, uusina toimintoina mm. uusi tieyhteys itään, raitiotie ja 2 A/TP-aluetta tällä hetkellä rakentamattomalle alueelle. Raitiotievaraus ja A/TP-alueet on osoitettu yhden vedenottokaivon päälle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Fazerilan pohjavesialueella tulee säilyttää nykyiset rakentamottomat alueet rakentamattomina, jotta pystytään turvaamaan riittävä pohjaveden muodostuminen ja pohjaveden laatu. TP-alueille sijoitetaan monipuolista yritystoimintaa, joka voi olla haitaksi pohjaveden laadulle. Raitiotien rakentamisen vaikutukset vedenottamoihin tulee huolellisesti selvittää ja tarvittaessa siirtää raitiotien linjausta, jos se aiheuttaa vaaraa vedenotolle.

Lentoaseman (1-luokan) pohjavesialueelle on esitetty laajennettavaksi TT-alue ja TP-alue. Vedenottamo sijaitsee n. 150 metrin päässä molemmista alueista. TT-alueelle sijoitetaan toimintaa, joita niiden aiheuttamien ympäristöhäiriöiden vuoksi ei voi sijoittaa muille työpaikka-alueille. Tällainen ympäristöhäiriötä aiheuttava toiminta ei myöskään sovellu pohjavesialueelle ja se on pohjaveden pilaamiskiellon vastaista (YSL 17 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan molemmat alueet (TT ja TP) tulee jättää rakentamatta vedenottamon läheisyyden vuoksi.

Vantaanpuiston (1-luokka) pohjavesialueella laajennetaan TY-aluetta kohti kahta vedenottamoa alueelle, joka on tällä hetkellä rakentamaton. TY-alueen reunasta on matkaa vedenottamolle noin 100 metriä. Vedenottamoiden lähiympäristön tulee jättää rakentamatta ja TY-aluetta

supistaa itäosastaan niiltä osin kuin se on asemakaavoittamatonta, jotta vedenottamon vedenlaatu saadaan turvattua.

Valkealähteen pohjavesialueelle (1-luokka) Valkealähteen vedenottamon lähelle on osoitettu 2 uutta A-aluetta, TY-alue ja TT-alue. Kuten Lentoaseman pohjavesialueen kohdalla mainittiin, TT-alue ei lähtökohtaisesti sovellu pohjavesialueelle. Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että Valkealähteen pohjavesialueella oleva TT-aluetta supistetaan etelälaidasta rajautumaan virkistysviheralueyhteyteen. Lisäksi rakentamattomat A-alueet on vedenottamon läheisyyden vuoksi jätettävä rakentamatta.

Backasen (1-luokka) pohjavesialueella on HK-ruokatalon vedenottamo. Pohjavesialueelle on merkitty TT-alue, joka ei sovellu pohjavesialueelle. Vedenottamon läheisyyden vuoksi Uudenmaan ELY-keskus ehdottaa, että TT-merkintä poistetaan kartalta ja alue jätetään rakentamattomaksi.

Kaivokselan (1-luokka) pohjavesialueella on Kaivokselan vedenottamo. Vedenottamon länsipuolella maankäyttö tulee muuttumaan A-alueeksi. Alueen maankäytön muuttuminen ja rakentaminen tulee aiheuttamaan pohjavesialueella rakentamisenaikaista pohjaveden tilan muuttumista, mikä tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

Kaavaselostukseen ei ole selvitetty yleiskaavan vaikutuksia pohjaveteen ja pohjavedenottamoihin. Vaikutusten arviointia varten tulee tarkastella pohjavesialuekohtaisesti, mitä maankäytön muutoksia vedenottamoiden ympäristössä sekä pohjavesialueilla on kaavaan merkitty ja miten nämä muutokset maankäytössä tulevat vaikuttamaan pohjaveden laadulliseen ja määrälliseen tilaan.

Pohjavesialueen kaavamääräystä tulee muuttaa siten, että viimeinen virke kuuluu seuraavasti: ”*Maankäyttö tulee suunnitella siten, että maankäytön muutoksen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle ja määrälle voidaan välttää*.” Lisäksi määräykseen tulee lisätä, että jatkosuunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin ja että olemassa olevien pohjaveden ottamoiden vedenlaatua tai määrää ei saa vaarantaa ja jos mahdollista niiden ympärille on jätettävä riittävä rakentamaton vyöhyke.

Hulevedet ja pintavesien laatuun vaikuttavat asiat

Hulevesien käsittely- ja viivytystarve on tunnistettu. Hulevesitulva-altaille on osoitettu alustavat sijainnit kasvavien ja tiivistyvien alueiden yhteyteen. Hulevesiä koskevia yleismääräyksiä on edelleen syytä täsmentää siten, että niissä edellytetään alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä tehtävät hulevesien hallinnan suunnitelmat. Lisäksi on suositeltavaa määrätä rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnan ja käsittelyn suunnittelusta.

Uusi rakentaminen ohjataan tulvariskialueiden ulkopuolelle. Tulviminen on otettava huomioon ja riittävät rakentamiskorkeudet määritettävä niillä kehittyvillä alueilla, jotka sijoittuvat jokien tai purojen läheisyyteen.

Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu hyvin kaavaluonnoslausunnossa mainitut pintavesien suojelua koskevat lisäykset.

Vesihuolto

Yleiskaavaselostuksessa on vesihuolto huomioitu kohdassa 6.4.3 Tekninen verkosto ja kappaleessa Vesihuolto.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa vesihuollon ja vesihuoltolain osalta seuraavaa. (Uudenmaan ELY-keskus on vesihuoltolain valvontaviranomainen toimialallaan).

Kunnalla on vesihuoltolain mukainen vesihuollon kehittämisvelvoite, kehittää vesihuoltoa yhdyskuntakehitystä vastaavasti (VHL 5§) ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joissa se on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi (VHL 7§).

Vesihuoltolaki 5 § (22.8.2014/681) Vesihuollon yleinen kehittäminen:

Kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Vesihuoltolaki 7 § (22.8.2014/681) Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet:

Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Uudenmaan ELY ehdottaa seuraavia toimenpiteitä:

Vantaan kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma on tehty viimeksi 2017, ajanjaksolle 2017-2026. Suunnitelma tulee päivittää vastaamaan Vantaan yleiskaavan tilannetta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman ajan tasalle saattaminen yleiskaavan laadinnan yhteydessä palvelee maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista velvoitetta yleiskaavassa huomioitavasta energia-, vesi- ja jätehuollon järjestämisestä.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivittäminen ja aikataulu tulee mainita kaavaselostuksessa.

Muutokset on huomioitava myös Vantaan kaupungin vesihuollon toiminta-alueissa ja toiminta-alueiden laajenemisalueiden suunnitellussa.

Seveso-kohteet

Uudenmaan ELY-keskuksen luonnosvaiheessa antama lausunto on otettu huomioon.

Pilaantuneet maat

Pilaantuneet maat tulee huomioida yleiskaavassa. Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tulee kuvata ja käsitellä pilaantuneet maat sekä tarvittaessa merkitä ja määrätä ne kartalle.

Luonto

Yleismääräyksissä esitetty lunastuskohta on ongelmallinen. Ainakin valtion lunastus on mahdollinen vain erityislaeissa tarkoin määritellyissä tilanteissa. Luonnonsuojelulaki mahdollistaa lunastamisen vain valtakunnallisten suojeluohjelmien alueilla ja Natura-alueilla. Vantaan alueella ei ole toteuttamattomia suojeluohjelmia tai Natura-alueita, joilla lunastaminen olisi mahdollista. Määräys on syytä poistaa.

Östersundomin yleiskaava on kumottu Helsingin hallinto-oikeudessa ja siitä on valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Vantaan yleiskaavaehdotuksessa Östersundomiin esitetty maankäyttö ei voi olla kumotun kaavan mukainen, koska Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen mukaan ratkaisu on lainvastainen vaikutusten arvioinnin ollessa puutteellinen ainakin Naturan osalta.

Kaavassa on esitetty ansiokkaasti uusia luonnonsuojelualueita. Myös ekologisten runkoyhteyksien merkitseminen kaavaan on hyvä. SL - alueen kaavamääräys mahdollistaa käyttötarkoitusta palveleva vähäisen rakentamisen. Määräyksen tarpeellisuutta on syytä harkita.

luo-alueet on merkitty oikeusvaikutteiselle liitekartalle. Kaavaselostuksen mukaan alueilla (muilla kuin M-alkuisilla) on voimassa MRL 128§:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee mm. puidenkaatoa. Kaavamääräyksestä puiden kaato kuitenkin puuttuu. Määräystä on syytä täsmentää tältä osin.

Natura-alueet merkitty kaavakartalle päällekkäismerkinnällä. Vaikutuksen Natura-alueisiin arvioitava. Arviointia ei tarvita tilanteessa, jossa voidaan luotettavasti ja aukottomasti osoittaa, että mitään vaikutuksia ei aiheudu. Kun on vaikutuksia, on niiden merkittävyys arvioitava. Rakentaminen, virkistyskäytön lisääntyminen, hulevedet ym. aiheuttavat väistämättä vaikutuksia läheisille Natura-alueille.

Östersundomin yhteisen yleiskaavan alue

Uudenmaan ELY-keskus on valittanut Östersundomin vaihemaakuntakaavasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus kumosi Östersundomin yhteisen yleiskaavan. Myös tästä päätöksestä on valitettu. Uudenmaan ELY-keskus esittää metrovarauksen ja Kehä III itäpuolelle ja Porvoonväylän eteläpuolelle jäävän alueen rajaamista Östersundomin yhteisen yleiskaavan aluetta rajattavaksi tämän yleiskaavan ulkopuolelle.

Yhteenveto

Osa edellä esitetyistä muutoksista kaavaratkaisuun ovat sen kaltaisia, että kaavan asettamista uudelleen ehdotuksena nähtäville on syytä harkita. Kriittisimmät muutokset ovat kaupan mitoitus ja laatu, Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueelle esitetty maankäyttö ja raskaan raideliikenteen varikoiden huomioiminen osana seudun joukkoliikenneratkaisua. Kaavan asettaminen uudelleen nähtäville turvaa osaltaan MAL-sopimuksen 2020-2031 tavoitteiden saavuttamisen. Tässä yhteydessä on myös mahdollista tutkia ja esittää raskaan liikenteen taukopaikat.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

UUDELY: Erika Heikkinen, Kirsi Hellas, Olli Jaakonaho, Ilkka Juva, Johanna Järvinen, Elina Kerko, Timo Kinnunen, Larri Liikonen, Maija Stenvall, Marjo Vuola, Annukka Vähä-Vahe, Henrik Wager
Uudenmaan liitto
HSL
HSY

Tämä asiakirja UUDELY/11778/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/11778/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 05.06.2020 14:52

Ratkaisija Dahlqvist-Solin Brita 05.06.2020 14:51

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 17.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Lähettäjä: Toimisto Uudenmaanliitto <toimisto@uudenmaanliitto.fi>
Lähetetty: keskiviikko 17. kesäkuuta 2020 11.13
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Kopio: Ilona Mansikka
Aihe: Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta
Liitteet: ote tarkastamattomasta ptk_Vantaa.pdf; karttaliite 1_Vantaa.pdf; karttaliite 2 _Vantaa.pdf

Hei,

ohessa ote tarkastamattomasta pöytäkirjasta; Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta. Maakuntahallituksen 8.6. kokouksen pöytäkirja tarkastetaan elokuussa, jonka jälkeen lähetämme otteen tarkastetusta pöytäkirjasta.

Ystävällisin terveisin,

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Esterinportti 2 B • Estersporten 2 B
00240 Helsinki • Helsingfors
+358 9 476 7411 • www.uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Maakuntahallitus	§ 39	29.04.2019
Maakuntahallitus	§ 79	08.06.2020

Lausunto Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta

107/06.02.00/2019

MHS 29.04.2019 § 39

Tiivistelmä

Vantaan yleiskaavassa on varauduttu voimakkaaseen kasvuun vuoteen 2050 mennessä. Vantaan kaupungin kasvu osoitetaan olemassa olevan rakenteen kestävän liikkumisen alueille, joka mahdollistaa luonnon- ja virkistysalueiden turvaamisen.

Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestävään liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaava 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- Kaupunkikeskustojen ja kaupallisten palveluiden alueilla sekä niiden ulkopuolella kaupan määräyksiä tulee tarkentaa ja täydentää
  - Kaupunkikeskustojen kauppaa ei rajoiteta, jolla korostetaan keskustan ensisijaisuutta kaupan sijoittumiselle
  - Kaupan alueiden enimmäismitoitus tulee huomioida maakuntakaavan mukaan
  - Kaupan seudullisuuden koon alarajat tulee huomioida maakuntakaavan mukaan
- Aviapoliksen kaupunkikeskustan alueen rajausta tulee tarkistaa
- Pakkalan alueen maankäyttö tulee muuttaa kaupallisten palveluiden alueeksi
- Natura 2000 -alueet tulee osoittaa yleiskaavassa omalla merkinnällä

Asian vireilletulo

Vantaan kaupunki on pyytänyt 15.2.2019 Uudenmaan liitolta lausuntoa Vantaan yleiskaava 2020 luonnoksesta 23.4.2019 mennessä. Liitto sai lisälausuntoaikaa 7.5.2019 asti.

Asian yksityiskohtainen selostus

Maakuntakaava on ohjeena muutettaessa yleiskaavaa.

Voimassa oleva maakuntakaava
Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu Vantaan kaupungin alueelle mm. taajamatoimintojen alueita, virkistys-, suojelu- ja Natura-alueita, viheryhteystarpeita, raideliikenteeseen tukeutuva asemaseudun kehittämisalue, Helsinki-Vantaa lentoasema sekä merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksiköt Koivuhakaan, Petakseen, Porttipuistoon,

Tammistoon ja Varisto-Petikkoon. Vantaan aluetta halkovat valtatiet, päärautatie, kehärata sekä poikittainen Kehä III:n moottoriväylä. Keskustatoimintojen alueina on osoitettu Hakunila, Myyrmäki, Kivistö, Koivukylä, Korso, Pakkala ja Tikkurila. Keskusta-alueita yhdistävät raideliikenteen väylät ja pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli.

Uusimaa-kaava 2050/ Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus
Uusimaa-kaava 2050 on parhaillaan laadittavana ja se tulee korvaamaan voimassa olevat maakuntakaavat. Uusimaa-kaava 2050 koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta vaihemaakuntakaavasta: Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Vantaan alue kuuluu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaan.

Uusimaa-kaava on nyt ehdotusvaiheessa ja tavoitteena on, että kaava voitaisiin hyväksyä maakuntavaltuustossa loppuvuodesta 2019.

Uusimaa-kaavan tärkeitä tavoitteita on ohjata Uudellemaalle ennakoitu vahva väestön ja työpaikkojen kasvu kestävästi olemassa olevaan rakenteeseen, keskustoihin ja kestävään liikkumisen alueille. Yhdyskuntarakennetta eheyttävällä täydentämisellä ja tiivistämisellä turvataan myös ympäristön voimavaroja ja vetovoimatekijöitä. Uusimaa-kaavan tärkeitä suunnittelutavoitteita ovat myös kansainvälisen saavutettavuuden edistäminen, keskustojen elinvoimaisuuden tukeminen, liikkumisen kehittäminen kestävämmäksi sekä työmarkkina-alueen laajentaminen hyvien yhteyksien avulla.

Vantaan yleiskaava 2020 luonnos
Vantaan yleiskaava 2020 laaditaan aiempaa strategisemmaksi, mutta on kuitenkin edelleen aluevarauskaava. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2050 ja kaavalla varaudutaan 335 000 asukkaan ja 185 000 työpaikan vaatimiin asumisen, palveluiden, virkistyksen ja liikkumisen tarpeisiin. Vantaan kaupungin tavoitteena on, että yleiskaavan voitaisiin hyväksyä vuoden 2020 aikana.

Keskukset
Vantaan kaupunki on osoittanut tärkeimmiksi yleiskaavan linjauksiksi ohjata kasvu olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen sekä tiivistää keskuksia. Yleiskaavan luonnoksessa on osoitettu yhdeksän keskusta, joista Tikkurila, Myyrmäki ja Aviapolis on nostettu pääkeskuksiksi. Nämä keskukset on osoitettu pinta-alaltaan laajoina kaupunkikeskustan aluemerkinnöillä. Muiden yleiskaavassa esitettyjen keskusten on oletettu kasvavan paikallisina keskustoina. Kaikkia keskustoja tulee kuitenkin kehittää toiminnallisina ja monipuolisina keskustoina, joiden mitoituksen lähtökohtana tulee olla käveltävyys. Yleiskaavassa on ohjattu varmistamaan palveluverkon riittävyys ja palveluiden saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla asemakaavoituksen yhteydessä. Vantaan kolmen pääkeskuksen ja radanvarsikeskusten kasvua on tuettu asuntovaltaisen keskusta-alueen aluevarausmerkinnöillä.

Jokaisessa yleiskaavan luonnoksessa esitetyllä keskuksella on vähintään yksi raideliikenteen asema. Asemapaikosta 15 palvelee kehäradan ja kuusi pääradan liikennettä. Asemanseudut ja Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle on osoitettu kestävän kasvun vyöhykkeiksi. Kestävän kasvun vyöhyke on osoitettu strategisena kehittämismerkintänä, jolle ensisijaisesti ohjataan maankäyttöä tehostava rakentaminen.

Kauppa

Yleiskaavassa on pyritty määrittelemään kaupan sijoittamisen ohjaamisen periaatteet ja täsmentämään maakuntakaavan linjauksia. Kestävän kasvun vyöhykkeellä kaupan rakentuminen on sidottu raitiotien toteutumiseen ja lähialueen asutuksen rakentumiseen. Suurin osa kaupunkikeskuksien alueista kuuluu tälle strategiselle kehittämisvyöhykkeelle.

Kaupallisten palveluiden alueen määräyksellä on ohjattu kaupan laatua. Lisäksi määräyksessä on osoitettu kaupallisten palveluiden alueille aluekohtaiset määräykset, joissa mm. Petaksen kaupallisten palveluiden alueen toteuttamiselle on annettu ajoitusmääräys.

Liikkuminen
Vantaan yleiskaavan kasvu perustuu vahvasti kestävään liikkumisen, erityisesti raideliikenteeseen. Vantaan poikittaista saavutettavuutta lisätään Länsimäestä lentoasemalle ulottuvalla raitiotie-merkinnällä sekä Myyrmäen ja Pakkalan välille sijoittuvalla poikittaisella joukkoliikenteen runkoyhteydellä. Kestävän liikkumisen mahdollisuuksia on lisätty myös pitkämatkaiselle pyöräilylle, jolle on osoitettu pyöräilyn baanoja sekä nuolimerkinnällä pyöräilyn baanan yhteystarve Helsingin kaupungin alueelle.

Kulttuuriympäristöt
Yleiskaavan luonnoksen kulttuurihistoriallisen ympäristötyypin merkintä on yksinkertaistettu siten, että se sisältää kaikki erilaiset ympäristötyypit. Yleiskaavassa on ohjattu säilyttämään kulttuuriympäristön arvoja ja ominaispiirteitä.

Virkistysalueet ja viheryhteystarpeet
Yleiskaavan laatimisen periaatteena on osoittaa kasvua pääosin jo rakennetuille alueille. Yleiskaavassa on esitetty laajat viheraluekokonaisuudet sekä niiden väliset yhteydet. Virkistyskäyttöä ja siihen liittyvää palvelua on pyritty lisäämään mm. strategisen Jokivarren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeellä. Vantaan yleiskaavan läpileikkaavana teemana on vihertehokkuus. Vihertehokkuuden vaatimus on osoitettu kaupan, asumisen ja työpaikka-alueille.

Suojelualueet ja Natura 2000
Yleiskaavassa on vahvistettu ekologista verkostoa, osoitettu uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita sekä kytketty suojelualueita toisiinsa ekologisilla runkoyhteyksillä. Suojelualueista osa kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

Ehdotus lausunnoksi

Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestävään liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaava 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.

Uudenmaan liitto on laatimassa Uudellemaalle kokonaiskaavaa, jossa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavalla on keskeinen osa. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja Vantaan yleiskaava 2020 tavoitevuosi on molemmilla vuosi 2050. Tämän vuoksi Uudenmaan liiton lausunnossa on Vantaan yleiskaavan luonnosta peilattu sekä voimassa olevaan ajantasaiseen maakuntakaavaan että asiantuntijalausunnoilla parhaillaan olevaan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotukseen.

Keskukset ja kauppa

Vantaan yleiskaavalla pyritään kaavaselostuksen mukaan ohjata vähittäiskaupan suuryksiköt keskusta-alueille ja kaupan alueille. Tämä ei kuitenkaan näy yleiskaavan määräyksissä.

- Uudenmaan liitto katsoo, että kauppaa koskeva määräys tulee lisätä kaupunkikeskustan alueen määräykseen korostamaan keskustan ensisijaisuutta kaupan sijoittumiselle.

Pakkalan alueella sijaitsee seudullisesti merkittävä kauppakeskus Jumbo. Yleiskaavan luonnoksessa Pakkalan keskustatoimintojen alue on ulotettu Kehä III:n pohjoispuolelle lentoaseman läheisyyteen asti. Keskuksen nimi on muutettu yleiskaavassa Aviapolikseksi. Vantaan tavoitteena on kehittää Aviapoliksesta kansainvälinen lentokenttäkaupunki.

Voimassa oleva maakuntakaava:

- Voimassa olevan maakuntakaavan mukaisen Pakkalan keskustatoimintojen alueen laajentaminen valtakunnallisesti merkittävän kaksiajorataisen tien, Kehä III:n, pohjoispuolelle ei tuota kävelyyn perustuvaa keskusta-aluetta. Kehä III aiheuttaa suuren estevaikutuksen keskustamaisen kaupunkitilan jatkumiselle eikä Aviapoliksen keskustatoimintojen alue muodosta yhtenäistä toiminnallista kokonaisuutta olemassa olevan Pakkalan keskustan kanssa.
- Uudenmaan liitto katsoo, että ratkaisu ei ole voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on osoitettu Kehä III:n eteläpuolelle laaturajoittamaton kaupan alue. Laaturajoittamattoman kaupan alueen enimmäismitoitus perustuu merkittävän laajaan alueeseen. Enimmäismitoituksessa ovat mukana Kehä III:n eteläpuolella olevat kaupalliset alueet eli Vantaanportin, Pakkalan ja Tammiston alueet. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on laaturajoittamattoman kaupan alue nimetty Tammistoksi. Tammisto on koko laajuudessaan suuri ja vetovoimainen seudullisen kaupan keskittymä. Alueelle ei ole syntynyt keskustamaisia palveluita, vaan asiointi on keskittynyt Jumboon ja Tammiston alueelle.
- Voimassa olevan keskustatoimintojen alueen merkintä on siirretty Kehä III:n pohjoispuolelle uuden Aviapoliksen lentokenttäkaupungin kehittämistä varten. Toisaalta myös siksi, että Pakkalan alueelle ei ole muodostunut keskustamaista kaupunkitilaa.
- Tammiston alueen laaturajoittamaton kaupan alue on enimmäismitoitettu kuten muutkin kaupalliset alueet. Laaturajoittamaton kaupan alue on taajatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä, joten aluetta voidaan täydentää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vähittäiskaupoilla, kaupallisilla palveluilla, asumisella ja työpaikka-alueilla. Suunnittelussa tulee kuitenkin huomioida alueelle maakuntakaavassa osoitettu enimmäismitoitus, joka kattaa olemassa olevan ja uuden liiketilan sekä seudullisen kaupan lisäksi myös alueelle sijoittuvat pienemmät paikalliset myymälät.
- Uudenmaan liitto toteaa, että Kehä III:n eteläpuolella oleva kaupunkikeskustan alue tulee muuttaa yleiskaavassa kaupallisen palveluiden alueeksi, jolle voidaan osoittaa monipuolista maankäyttöä.

Kauppa keskuksien ja kaupan alueiden ulkopuolella

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu merkitykseltään seudullisille vähittäiskaupan suuryksiköille seudullisuuden koon alarajat.

- Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee yleiskaavan määräyksissä huomioida maakuntakaavan seudullisuuden koon alarajat.

Kaupallisten palveluiden alueet

Enimmäismitoitus
Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksessa on osoitettu jokaiselle kaupan ja laaturajoittamattoman kaupan alueelle enimmäismitoitukset. Yleiskaavan merkinnöissä ja määräyksissä ei ole osoitettu, että kaupallisten palveluiden alueita koskevat maakuntakaavassa osoitetut enimmäismitoitukset.

- Uudenmaan liitto katsoo, että kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.

Määräysteksti
Kaupallisten palveluiden alueen määräyksessä on rajoitettu alueelle sijoittuvan kaupan laatua. Yleiskaavan määräyksessä on kielletty sellaisen vähittäiskaupan suuryksikön sijoittaminen alueelle, jolla on merkitystä päivittäiseen palveluiden saavutettavuuteen.

- Päivittäistavaran kauppa on sellaista, jonka palveluita käytetään tiheästi, jopa päivittäin. Määräyksessä on kuitenkin erikseen kielletty päivittäistavarakaupan suuryksiköiden sijoittaminen alueelle. Tämän vuoksi kaupallisten palveluiden alueen määräyksen tekstin osa ”merkitystä päivittäiseen palveluiden saavutettavuuteen” merkitys jää epäselväksi mitä sillä tarkoitetaan.
- Uudenmaan liitto katsoo, että määräystä tulee tältä kohdin tarkentaa jatkosuunnittelussa.

Kaupallisten palveluiden alueiden aluekohtaiset määräykset

Tammiston kaupallisten palveluiden alueelle voidaan yleiskaavan luonnoksen mukaan sijoittaa sellaisia seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä, jotka täydentävät palvelurakennetta siten, että ne ottavat huomioon läheiset keskusta-alueet.

Voimassa oleva maakuntakaava:

- Tammisto on voimassa olevassa maakuntakaavassa tilaa vaativalle kaupalle tarkoitettu merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö. Tämän mukaan alueelle ei voi sijoittaa päivittäistavarakaupan ja muun erikoistavarakaupan suuryksiköitä.
- Uudenmaan liitto toteaa, että ratkaisu ei ole voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:

- Pakkalan keskustatoimintojen alue on muutettu keskustatoimintojen alueesta osaksi Tammiston laaturajoittamattoman kaupan aluetta. Tämä on huomioitu myös kaupan alueen enimmäismitoituksessa. Tammiston laaturajoittamattoman kaupan alue on osoitettu laajana toiminnallisena kokonaisuutena, johon kuuluvat Tammiston, Pakkalan ja Vantaanportin alueet.
- Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee huomioida maakuntakaavassa osoitettu Tammiston laatura oittamattoman kau an alueen kaavamerkintä a sen

enimmäismitoitus

Varisto-Petikon ja Petaksen kaupallisille alueille ei saa yleiskaavamääräyksen mukaan sijoittaa keskustahakuisen kaupan suuryksiköitä eikä erikoiskaupan suuryksiköitä.

Voimassa oleva maakuntakaava:
- Varisto-Petikko ja Petas ovat voimassa olevassa maakuntakaavassa tilaa vaativalle kaupalle tarkoitettuja merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Tällöin alueelle ei voi sijoittaa päivittäistavarakaupan ja muun erikoistavarakaupan suuryksiköitä.
- Uudenmaan liitto katsoo, että Varisto-Petikon ja Petaksen kaupallisen alueen määräystä tulee tarkentaa siten, että alueelle voidaan sijoittaa tilaa vaativan erikoiskaupan suuryksiköitä. Kaupan ratkaisu on muutoin kaupan laadun periaatteiltaan voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:
- Uusimaa-kaavassa keskustahakuisella kaupalla tarkoitetaan päivittäistavarakauppaa ja muun erikoistavaran kauppaa. Keskustahakuisella muun erikoistavaran kaupalla tarkoitetaan kaikkia niitä erikoiskaupan toimialoja, jotka eivät ole tilaa vaativaa kauppaa. Tilaa vaativa kauppa on erikoiskauppaa, jossa mm. myytävien tuoteryhmien tarvitsemat tilantarpeet ovat suuria.
- Uudenmaan liitto toteaa, että Varisto-Petikon ja Petaksen määräystä tulee tarkentaa siten, että alueelle voidaan sijoittaa tilaa vaativan erikoiskaupan suuryksiköitä. Kaupan ratkaisu on muutoin Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksen kaupan ratkaisun mukainen.

Varisto-Petikossa, Porttipuistossa, Petaksessa ja Koivuhaassa on osoitettu alueiden päivittäistavarakaupan rakennusoikeudet.

Voimassa olevan maakuntakaava ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:
- Osoitetut rakennusoikeudet ovat mitoitukseltaan paikallisia.
- Uudenmaan liitto katsoo, että päivittäistavarankaupan ratkaisu on sekä voimassa olevan maakuntakaavan että ehdotusvaiheessa olevan Uusimaa-kaavan mukainen.

Liikenne
Yleiskaavassa osoitetut tie- ja rataverkot vastaavat pääosin sekä voimassa olevan maakuntakaavan että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksen linjauksia. Yleiskaavan luonnokseen on merkitty kaikki Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa esitetyt liityntä- ja pysäköintipaikat ja ne on osoitettu yleiskaavan luonnoksessa symbolimerkinnöin seudullisesti merkittävinä liityntäpysäköintialueina.

Raskaan liikenteen taukopaikkatarpeita on selvitetty Helsingin seudulla. Niistä melkein kaikki sijoittuivat Vantaan alueelle. Raskaan liikenteen taukopaikat on osoitettu Uusimaa-kaava 2050 selostuksen liiteaineiston logistiikkaa käsittelevässä L1 -liitekartassa.
- Uudenmaan liitto toivoo, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitaisiin raskaan liikenteen levähdysalueet.

Yleiskaavassa on osoitettu Vihdintie paikallisesti tärkeäksi tieksi.

Voimassa oleva maakuntakaava:

- Tieyhteys voidaan toteuttaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena.
- Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavassa oleva Vihdintien paikallisesti tärkeä tie -merkintä on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:

- Vihdintie on merkitty seudullisesti merkittäväksi tieksi, joka voidaan toteuttaa myös katuna.
- Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavassa oleva Vihdintien paikallisesti tärkeä tie -merkintä on Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan mukainen.

Maantien 152 aluevaraussuunnitelmaa laaditaan parhaillaan välille Vt 3 – Myllykyläntie. Kivistön pohjoisosassa sijaitsevan maantien linjausta on muutettu tämän perusteella. Yleiskaavan luonnoksessa on esitetty kyseiselle Kehä IV -linjaukselle kaksi vaihtoehtoa. Toinen varauksista on osoitettu kokonaan aluevarauksena. Vaihtoehtoinen tielinjaus koskettaa Tuusulan rajalla olevaa osaa, jossa linjaus on osoitettu nuoliviivoin Tuusulan puolelle.

Voimassa oleva maakuntakaava ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:

- Uudenmaan liitto katsoo, että maantie 152 liikennealueen aluevaraus sekä vaihtoehtoinen nuolimerkinnöillä esitetty linjaus ovat yhteneviä maakuntakaavojen ohjeellisen linjauksen kanssa, kun otetaan huomioon maakuntakaavojen tarkkuustasot.

Kulttuuriympäristöt

Viherkummun siirtolapuutarha on yleiskaavan selostuksen mukaan maakunnallisesti arvokkaan rajauksen sisällä. Selostuksessa on todettu, että sitä ei ole mainittu erikseen maakuntakaavan maisema-alueen inventointitekstissä. Aluetta ei ole esitetty yleiskaavan luonnoksessa arvokkaana kulttuuriympäristönä, koska alueen kulttuurihistorialliset arvot ovat rakennusperinnön osalta heikentyneet purkamisen myötä.

- Uudenmaan liitto toteaa, että voimassa olevassa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa on käsitelty kulttuuriympäristöt kokonaisuutena ja Viherkummun siirtolapuutarhan aluetta ei ole osoitettu maakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristönä. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on osoitettu kulttuuriympäristöt Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan perusteella.
- Vantaanjokilaakson viljelymaisema on esitetty maakuntakaavakartalla valtakunnallisesti arvokkaana valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätöksen mukaisesti. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnit on tehty, mutta asiasta ei ole saatu valtioneuvoston päätöstä. Tästä huolimatta päivitysinventoinnin tuottama aineisto tulee olla lähtökohtana alueen suunnittelussa. Lisäksi Uudenmaan kulttuuriympäristöjen ”Missä maat on mainiommat” -selvitys on päivitetty vuonna 2016.
- Uudenmaan liitto katsoo, että vaikka kulttuuriympäristöjen rajaukset eivät vastaa maakuntakaavojen rajauksia niin yleiskaavan luonnoksessa esitetyt rajaukset ovat perusteltuja.

Virkistysalueet ja viheryhteystarpeet

Uusimaa-kaavan virkistysalueet sekä viheryhteystarpeet ovat tarkentuneet Vantaan yleiskaavan luonnoksessa virkistystä, suojelua sekä maa- tai

metsätaloutta osoittaviksi aluevarausmerkinnöiksi. Maakuntakaavassa osoitettuja viheryhteystarpeita toteuttavat yleiskaavan luonnoksen ekologinen runkoyhteys ja ohjeellinen ulkoilureitti -merkinnät, joita on osoitettu edellä mainituille aluevarausmerkinnöille tieväylien ylitys- tai alituskohtiin. Virkistysalueyhteys -merkintää on käytetty yhdistämään laajoja viheralueita rakennetussa ympäristössä.

Voimassa oleva maakuntakaava:

- Yleiskaavan luonnos on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus:

- Merkinnät ovat linjassa Uusimaa-kaavan ehdotuksen kanssa ja turvaavat maakuntakaavan edellyttämällä tavalla virkistysalueiden riittävyyden sekä virkistyksellisen ja ekologisen verkoston yhtenäisyyden. Myös ylikunnalliset yhteydet Helsingin seudun viherkehälle voidaan kaavaluonnoksen perusteella turvata. Maatalous- ja maa-metsätalousvaltaisten alueiden, lähivirkistysalueiden, retkeily- ja ulkoilualueiden sekä suojelualueiden rakentamista on rajattu osoitettuja maankäyttötarkoituksia palveleviksi. Esitetty rakentaminen ei estä maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.

Suojelualueet ja Natura 2000

Yleiskaavan luonnoksessa on hyvin tunnistettu ekologinen verkosto ja esitetty luonnon monimuotoisuuden turvaamista luo-merkinnällä. Jokivarsien virkistyskäytön turvaaminen ja kehittäminen on myönteistä. Jokivarren virkistyskäytön kehittäminen edellyttää erityisesti Vantaanjoen Natura-alueen erityistä huomioon ottamista ja riittävää vaikutusten tunnistamista.

- Uudenmaan liitto toteaa, että jatkosuunnittelussa on perusteltua osoittaa maakuntakaavoissa esitetyt Natura-alueet omalla merkinnällä ja käyttää tarvittaessa rinnalla SL-aluevarausmerkintää.

Muita huomioita

Lausunnolla olevan kaavakartan merkintöjen havainnointi on monien viivamerkintöjen kohdalla vaikeaa kuten esimerkiksi lentomelun laajenemisalueen, voimakkaan lentomelun alueen ja lentomeluvyöhykkeiden kohdalla. Kaavakartasta ei ole pystynyt erottamaan Jokivarren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeen strategista merkintää tai sitten se puuttuu kaavakartalta kokonaan. Uudenmaan liitto katsoo, että jatkotyössä tulee kiinnittää huomiota kaavakarttamerkintöjen havainnollisuuteen.

Klaukkalan radasta on todettu yleiskaavan selostuksessa, että se on pitkän aikavälin raidevaraus, eikä välttämättä toteudu ennen yleiskaavan tavoitevuotta 2050. Yleiskaavan luonnoksessa on Keimola-Kongon alueelle osoitettu maaseutumaista asutusta. Uudenmaan liitto toivoo, että jatkosuunnittelussa huomioidaan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan uuden raideliikenteeseen tukeutuvan kehittämisvyöhykkeen alueidenkäytölle osoitettu määräys.

Uudenmaan liitto pitää lausunnolla olevaa Vantaan yleiskaavan luonnosta erinomaisena pohjana jatkosuunnittelulle.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Aila Elo 040 660 5227

Päätös:

Maakuntahallitus päätti antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 147 §, Kuntalaki 365/1995 91 §)

Päätösote: Vantaan kaupungin kirjaamo

MHS 08.06.2020 § 79

Tiivistelmä

Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan liitolta lausuntoa Vantaan yleiskaavan ehdotuksesta. Vantaan yleiskaavassa on varauduttu voimakkaaseen kasvuun vuoteen 2050 mennessä. Vantaan kaupungin kasvu osoitetaan olemassa olevan rakenteen kestävän liikkumisen alueille, joka mahdollistaa luonnon- ja virkistysalueiden turvaamisen. Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestävään liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaava 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.
Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- Kaupunkikeskustojen ja kaupallisten palveluiden alueilla sekä niiden ulkopuolella kaupan määräyksiä tulee tarkentaa ja täydentää
  - Kaupunkikeskustojen kauppaa ei rajoiteta, jolla korostetaan keskustan ensisijaisuutta kaupan sijoittumiselle
  - Kaupan alueiden enimmäismitoitus tulee huomioida maakuntakaavan mukaan
  - Kaupan seudullisuuden koon alarajat tulee huomioida maakuntakaavan mukaan
  - Kaupunkikeskustan alueiden määräystä tulee tarkentaa Lapinkylän osalta
  - Kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa kaupan laadun rajoittamisen osalta
- Aviapoliksen kaupunkikeskustan alueen rajausta tulee tarkistaa
- Petaksen varikko tulee huomioida yleiskaavassa
- Östersundomin maakuntakaavan ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois yleiskaavasta alueeseen liittyvän keskeneräisen valitusprosessin takia

”Nähtäville asetettuun aineistoon kuuluu kaavakartta, kaksi oikeusvaikutteista liitekarttaa, kaavamääräykset ja kaavaselostus. Aineisto on kaupungin internet-sivuilla osoitteessa: https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020
Sivuilla on myös yleiskaavaluonnoksesta laaditut vaikutustenarvioinnit sekä muuta yleiskaavan valmisteluun liittyvää aineistoa.”

Asian vireilletulo

Vantaan kaupunki on pyytänyt 7.4.2020 Uudenmaan liitolta lausuntoa Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta 5.6.2020 mennessä. Liitto sai lisälausuntoaikaa 18.6.2020 asti.

Asian taustat

Yleiskaavan suunnittelualue ja tavoitteet

Vantaan yleiskaavaehdotus määrittelee tulevaisuuskuvan Vantaan maankäytön kehityksestä vuoteen 2050 asti koko Vantaan alueelle. Yleiskaava linjaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua, paikallisista muutoksista sekä yhteyksistä niin liikkujalle kuin luonnolle.

Vantaan rooli osana Uudenmaan maakuntaa keskittyy liikkumiseen, väyliin, lentokenttään, mutta myös kasvavaan kaupunkiseutuun, viherrakenteeseen, luonnon ja kulttuuriperinnön suojeluun. Helsingin seudulla Vantaan rooli on myös merkittävä, koska kaupunki on fyysisesti keskellä seutua ja sen verkostoja. Vantaa on seudun kolmanneksi suurin kaupunki, joka kasvaa voimakkaasti. Yleiskaavassa sovitetaan yhteen naapurikuntien kanssa rajaseutujen maankäytön ja erilaisten verkostojen ratkaisut.

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle.

Monikeskuksisen kaupungin ytiminä ovat uudistuvat keskustat, joista etenkin kolmea pääkeskustaa Tikkurilaa, Aviapolista ja Myyrmäkeä vahvistetaan mahdollistamalla niihin voimakasta laajentumista ja tiivistymistä. Ratikan kehityskäytävän lisäksi joukkoliikennekaupunkia vahvistetaan uudistamalla ja täydentämällä sekä pääkeskustojen lisäksi olemassa olevia että uusia asemanseutuja ja keskuksia seudullisen joukkoliikennekaupungin osana. Uusina asemanseutuina yleiskaavaehdotuksessa esitetään Kivistön keskusta laajentavaa Lapinkylän asemaa, Vallinojan asemanseutua pääradan varressa ja Östersundomin ensimmäistä uutta metroasemaa Länsisalmea.

Yleiskaavaehdotukseen on määritelty ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon. Yleiskaavassa linjataan myös lähipuistojen ja virkistysalueiden määrästä ja rakentamisen vihertehokkuudesta.

Kansainvälisen lentokenttäkaupungin kehittämismahdollisuuksien turvaamiseksi on yleiskaavassa osoitettu työpaikkarakentamisen mahdollisuuksia lähivuosikymmenille. Keskustoista erityisesti Aviapoliksessa on varattu tilaa tiiviille keskustatoiminnoille sekä työpaikkaintensiiviselle rakentamiselle. Yleiskaavaehdotuksessa on myös vahvistettu Aviapoliksen ja lentoaseman välistä yhteyttä. Uudelleen määritellyistä lentomelualueista merkittävä osa on yleiskaavassa varattu työpaikkarakentamiseen. Laajentuneet melualueet ulottuvat joissain kohdin myös olemassa oleville asuntoalueille. Näillä alueilla yleiskaavaehdotus turvaa nykyisen asutuksen

säilymismahdollisuudet meluhäiriöistä huolimatta.

Yleiskaavaehdotus esittää kaupunkirakenteen tiivistämistä ja uudistamista koko kaupungin alueella, niin kerros- kuin pientaloalueillakin. Yleiskaava ohjaa kaupan sijoittumista erityisesti suurimpien yksiköiden ja ns. kaupan alueiden osalta. Yleiskaava ei ohjaa tarkasti yksittäisten palvelujen tarkkaa sijoittumista.Tärkeimpinä linjauksina kaupan sijoittumisessa on keskuksien kehittämisen tukeminen ja saavutettavuus kestävällä liikkumisella.

Yleiskaava on laadittu aluevarauskaavana. Kaavakartan aluevarauksia täsmentävät yleiskaavamääräykset, joissa on paljon tarkempaa suunnittelua ohjaavia linjauksia. Vantaan oikeusvaikutteinen yleiskaava koostuu pääkartasta ja kahdesta oikeusvaikutteisesta liitekartasta sekä niitä koskevista merkinnöistä ja määräyksistä.Lisäksi yleiskaavamateriaaliin kuuluvat vaikutustenarviot ja selvitykset sekä yleiskaavan selostus, jossa avataan tarkemmin yleiskaavan ratkaisuja.

Kaavatilanne

Yleiskaavatilanne

Vantaalla on suunnittelua-alueella voimassa kolme yleiskaavaa:
- Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava 2007, joka on tullut voimaan kuulutuksin 25.2.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010.
- Kaupunginvaltuuston 19.6.2006 hyväksymä Marja-Vantaan osayleiskaava, joka tuli voimaan 9.7.2008.
- Pienellä osalla Hakkilaa ja Jokiniemeä on voimassa kaupunginvaltuuston 14.9.1992 hyväksymä Vantaan yleiskaava 1992, joka tuli voimaan 17.1.1996.
- Kun yleiskaava 2020 hyväksytään, se korvaa kaikki nämä yleiskaavat.

Maakuntakaavatilanne

Maakuntakaava on ohjeena muutettaessa yleiskaavaa. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella.

Vantaan alueella on voimassa useita maakuntakaavoja. Ne ovat ohjeena kuntakaavoitukselle siihen asti, kunnes maakuntavaltuusto hyväksyy nyt ehdotusvaiheessa olevan, nk. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja se on tullut voimaan. Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on tavoitteena viedä valtuuston hyväksyttäväksi kesällä 2020. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntahallitus voi määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksen jälkeen, vaikka kaavasta olisi valitettu.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava korvaa voimaan tullessaan nyt alueella voimassa olevat maakuntakaavat lukuun ottamatta Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoiman ratkaisua sekä Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaa, Östersundomin aluetta, joka on nyt voimassa. Maakuntavaltuusto hyväksyi Östersundomin alueen maakuntakaavan kesäkuussa 2018. Kaavasta valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valitukset marraskuussa 2019. Valtuuston päätös on nyt lain mukainen ja kaava on voimassa.

Voimassa oleva maakuntakaava

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Vantaan kaupungin alueelle on osoitettu mm. taajamatoimintojen alueita, virkistys-, suojelu- ja Natura-alueita, viheryhteystarpeita, raideliikenteeseen tukeutuva asemaseudun kehittämisalue, Helsinki-Vantaa lentoasema sekä merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksiköt Koivuhakaan, Petakseen, Porttipuistoon, Tammistoon ja Varisto-Petikkoon. Vantaan aluetta halkovat valtatiet, päärautatie, kehärata sekä poikittainen Kehä III:n moottoriväylä. Keskustatoimintojen alueina on osoitettu Hakunila, Myyrmäki, Kivistö, Koivukylä, Korso, Pakkala ja Tikkurila. Keskusta-alueita yhdistävät raideliikenteen väylät ja pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava

Parhaillaan hyväksymisvaiheessa olevan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan tärkeitä tavoitteita on ohjata Uudellemaalle ennakoitu vahva väestön ja työpaikkojen kasvu kestävästi olemassa olevaan rakenteeseen, keskustoihin ja kestävään liikkumisen alueille. Yhdyskuntarakennetta eheyttävällä täydentämisellä ja tiivistämisellä turvataan myös ympäristön voimavaroja ja vetovoimatekijöitä. Maakuntakaavan tärkeitä suunnittelutavoitteita ovat myös kansainvälisen saavutettavuuden edistäminen, keskustojen elinvoimaisuuden tukeminen, liikkumisen kehittäminen kestävämmäksi sekä työmarkkina-alueen laajentaminen hyvien yhteyksien avulla.

Ehdotus lausunnoksi

Vantaan koko kaupungin yleiskaava on erittäin merkittävä suunnitelma, jolla on paljon vaikutuksia seudun kokonaisuuteen. Vantaan yleiskaavan laatimisen tavoitteena on sisäänpäin kasvulla saavuttaa kestävään liikkumiseen tukeutuva monikeskuksinen joukkoliikennekaupunki, jossa viher- ja virkistysalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitteet tukevat maakuntakaavojen tavoitteita.

Uudenmaan liitto on laatimassa Uudellemaalle vaihemaakuntakaavojen muodostamaa kokonaisuutta, nk. Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuutta, jossa Vantaa sijoittuu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueelle. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja Vantaan yleiskaava 2020 tavoitevuosi on molemmilla vuosi 2050. Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on tavoitteena viedä valtuuston hyväksyttäväksi kesällä 2020, jolloin uusi maakuntakaava tulisi voimaan jo syksyllä 2020. Tämän vuoksi Uudenmaan liiton lausunnossa on Vantaan yleiskaavan ehdotusta peilattu sekä voimassa olevaan maakuntakaavaan että parhaillaan hyväksymisvaiheessa olevaan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotukseen. Östersundomin alueen osalta yleiskaavan ratkaisuja on peilattu voimassa olevan Östersundomin alueen maakuntakaavan ratkaisuihin

Kasvun kestävä ohjaaminen

Kestävän kasvun vyöhyke

Yleiskaavassa strategisella kestävän kasvun vyöhyke -merkinnällä osoitetaan suurpiirteisesti sijainteja, joille väestönkasvua tulee ensisijaisesti keskittää, ja joilla liikkuminen voi tukeutua kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia liikenneyhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle.

– Uudenmaan liitto katsoo, että kestävän kasvun vyöhyke – merkintä tukee sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kasvun kestävän ohjaamisen tavoitteita.

Elinkeinot ja kauppa

Keskukset ja kauppa

Yleiskaavassa osoitettu keskusverkko vastaa suurimmalta osin maakuntakaavan keskusverkkoa. Maakuntakaavan keskusten lisäksi yleiskaavassa on osoitettu kestävän kasvun vyöhykkeeseen kytkeytyvät Lapinkylä ja Länsimäki sekä uusi metroasema Länsisalmi. Määräyksissä Länsimäen ja Länsisalmen kauppaa on rajoitettu paikalliseksi, mutta Lapinkylän keskuksen osalta kaupan rajoittamisesta ei löydy määräyksistä mainintaa.

– Uudenmaan liitto katsoo, että kaupunkikeskustan alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.

Vantaan yleiskaavalla pyritään kaavaselostuksen mukaan ohjaamaan vähittäiskaupan suuryksiköt keskusta-alueille ja kaupan alueille. Tämä ei kuitenkaan näy yleiskaavan määräyksissä.

– Uudenmaan liitto katsoo, että kauppaa koskeva määräys tulee lisätä kaupunkikeskustan alueen määräykseen korostamaan keskustan ensisijaisuutta kaupan sijoittumiselle.

Pakkalan alueella sijaitsee seudullisesti merkittävä kauppakeskus Jumbo. Yleiskaavan ehdotuksessa Pakkalan keskustatoimintojen alue on ulotettu Kehä III:n pohjoispuolelle lentoaseman läheisyyteen asti. Keskuksen nimi on muutettu yleiskaavassa Aviapolikseksi. Vantaan tavoitteena on kehittää Aviapoliksesta kansainvälinen lentokenttäkaupunki.

Voimassa oleva maakuntakaava ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaava:

– Molempien maakuntakaavojen mukaisen Pakkalan keskustatoimintojen alueen laajentaminen valtakunnallisesti merkittävän kaksiajorataisen tien, Kehä III:n, pohjoispuolelle ei tuota kävelyyn perustuvaa keskusta-aluetta. Kehä III aiheuttaa suuren estevaikutuksen keskustamaisen kaupunkitilan jatkumiselle eikä Aviapoliksen keskustatoimintojen alue muodosta yhtenäistä toiminnallista kokonaisuutta olemassa olevan Pakkalan keskustan kanssa.
– Uudenmaan liitto katsoo, että ratkaisu ei ole voimassa olevan eikä hyväksymisvaiheessa olevan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan mukainen. Aviapoliksen kaupunkikeskustan alueen rajausta tulee tarkistaa.

Kauppa keskuksien ja kaupan alueiden ulkopuolella

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu merkitykseltään seudullisille vähittäiskaupan suuryksiköille seudullisuuden koon alarajat.
– Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee yleiskaavan määräyksissä huomioida maakuntakaavan seudullisuuden koon alarajat.

Kaupallisten palveluiden alueet

Enimmäismitoitus

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa on osoitettu jokaiselle kaupan alueelle enimmäismitoitukset. Yleiskaavan merkinnöissä ja määräyksissä ei ole osoitettu, että kaupallisten palveluiden alueita koskevat maakuntakaavassa osoitetut enimmäismitoitukset.

– Uudenmaan liitto katsoo, että kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.

Kaupan laadun rajoittaminen

Yleiskaavan selostuksen mukaan Tammistoa, Porttipuistoa ja Vantaanporttia kehitetään monipuolisina kaupan alueina. Selostuksen mukaan kaupan toimiala ja laatu ei kuitenkaan saa olla sellaista, joka haittaa merkittävästi keskusta-alueiden kehittämistä. Tätä yleiskaavan selostuksen tavoitetta ei kuitenkaan ole osoitettu kaupan alueiden merkinnöissä ja määräyksissä kyseisiä alueita koskien.

– Uudenmaan liitto katsoo, että kaupallisten palveluiden alueiden määräystä tulee tarkentaa tältä osin.

Liikenne

Maantie 152

Yleiskaavan ehdotuksessa on esitetty Maantie 152:lle (nk. kehä IV) kaksi vaihtoehtoa. Toinen varauksista on osoitettu kokonaan aluevarauksena. Vaihtoehtoinen tielinjaus koskettaa Tuusulan rajalla olevaa osaa, jossa linjaus on osoitettu nuoliviivoin liikenteen yhteystarpeena Tuusulan puolelle.

– Uudenmaan liitto katsoo, että maantie 152 liikennealueen aluevaraus sekä vaihtoehtoinen nuolimerkinnöillä esitetty linjaus ovat yhteneviä maakuntakaavojen ohjeellisen linjauksen kanssa, kun otetaan huomioon maakuntakaavojen tarkkuustasot. Liitto pyytää huomioimaan, että Tuusulan kunta ei ole kaavoituksessaan varautunut maantie 152 vaihtoehtoiseen, osin Tuusulan puolella kulkevaan linjaukseen.

Lentorata ja Tallinna-tunneli

Lentorata ja Tallinna-tunneli ovat kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä hankkeita, joiden mahdollistaminen on tärkeää. On hyvä, että Vantaan yleiskaavasa on mahdollistettu molemmat ratalinjaukset. Voimassaolevassa maakuntakaavassa ja uudessa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa lentorata ja Tallinna-tunneli on osoitettu yhtenäisellä merkinnällä liikennetunnelin ohjeellisena linjauksena lentoasemalle asti. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on lisäksi Tallinna-tunnelin rahtiterminaaliin vievä ratayhteys on osoitettu liikenteen yhteystarvenuolella lentoasemalta luoteeseen. Lentoradalla ja Tallinna-tunnelilla on synergiaetuja, mutta hankkeet eivät ole riippuvaisia toisistaan.

– Uudenmaan liitto katsoo, että näiden merkittävien hankkeiden suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että hankkeiden suunnittelu etenee yhteistyössä.

Raskaan raideliikenteen varikot

Raskaan liikenteen varikot ovat valtakunnallisen ja seudullisen joukkoliikenteen toimivuuden kannalta tärkeä asia, joka tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. Tuoreimmissa valtion liikenneviranomaisten varikkoselvityksissä on Vantaan Petakseen osoitettu tarve raskaan

raideliikenteen varikolle. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa varikon sijoittaminen edellyttää yleiskaavan muuttamista ja asemakaavan laatimista, joten Petakseen sijoittuva varikko tulisi huomioida laadittavana olevassa Vantaan yleiskaavassa. Varikkotoiminnan vaikutukset arvioidaan yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä.

– Uudenmaan liitto katsoo, että Petaksen raidevarikon suunnittelun etenemisen kannalta olisi tärkeää, että varikko huomioitaisiin yleiskaavassa.

Raskaan liikenteen palvelualueet

Raskaan liikenteen palvelualueet ovat valtakunnallisen logistiikan toimivuuden kannalta tärkeä asia, joka tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. Potentiaaliset raskaan liikenteen palvelualueet on osoitettu Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden selostuksen liiteaineiston logistiikkaa käsittelevässä L1 -liitekartassa.

– Uudenmaan liitto toivoo, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitaisiin raskaan liikenteen palvelualueet.

Östersundomin alueen maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavan suhde

Maakuntakaavatilanne

Östersundomin alueen maakuntakaava kattaa Helsingin Östersundomista Sipoonjokeen ulottuvan alueen sekä osan Vantaan Länsisalmea. Kaavassa käsitellään kaikki keskeiset alue- ja yhdyskuntarakenteen teemat, ja se on osa Uudenmaan toista vaihemaakuntakaavaa.

Kaavaa laadittaessa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueisiin kohdistuviin vaikutuksiin sekä raideliikenneratkaisuun. Keskeisinä suunnitteluperiaatteina on ollut sitoa taajamarakenne raideyhteyteen ja turvata tärkeät ekologiset yhteydet sekä olla heikentämättä merkittävästi Natura-alueiden luonnonarvoja.

Vantaan alueella maakuntakaavassa on osoitettu muun muassa taajamatoimintojen alueita, työpaikka-alueita, arvokkaita kulttuuriympäristöjä, suojelualueita, Natura 2000 -alueita, virkistysalueita, viheryhteystarpeita, itämetron ohjeellinen linjaus sekä siihen tukeutuva Raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue ja tiivistettävä alue Länsisalmessa.

Kaavassa Salmenkallion-Kasabergetin ja Talosaaren alueet esitetään niin sanottuina maakuntakaavan valkoisina alueina. Ratkaisulla pyritään vähentämään Natura-alueille virkistyskäytöstä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Östersundomin maakuntakaavaa on laadittu samanaikaisesti Helsingin, Vantaan ja Sipoon valmisteleman yhteisen yleiskaavan kanssa. Maakuntakaavassa käsitelty alue on kuitenkin yleiskaavan aluetta laajempi.

Hyväksymiskäsittelyssä olevasta Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta rajattiin ehdotusvaiheessa ulos Östersundomin alue, jonne oli 2018 kesällä hyväksytty em. täydennys Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan. Hyväksymispäätöksestä oli valitettu Hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valitukset päätöksellään 29.11.2019. Valtuuston päätös on nyt lain mukainen ja kaava on voimassa. Maakuntakaavat ohjaavat yleiskaavan laadintaa.

Östersundom Vantaan yleiskaavassa

Helsingin, Vantaan ja Sipoon valmistelemaa Östersundomin yhteistä yleiskaavaa on laadittu rinnan Östersundomin maakuntakaavan kanssa. Östersundomin yhteinen yleiskaava on kumottu Helsingin hallinto-oikeuden päätöksellä 29.11.2019. Päätöksestä on valitettu Korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja valitusprosessi on kesken. Yhteisen yleiskaavan ratkaisut on yleiskaavan kaavaselostuksen mukaan tuotu Vantaan yleiskaavaehdotukseen lähes sellaisinaan.

Liikenteen osalta metro jatkuu yleiskaavassa Mellunmäestä itään ja Länsisalmessa varaudutaan metroasemaan Kehä III:n itäpuolella. Metrolinjauksen on suunniteltu päättyvän Sipoossa Majvikiin. Joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnällä varaudutaan Helsingin raitioteiden jatkumiseen Vantaan puolella: Itä-Vantaalla runkoyhteys mahdollistaa Itäväylää mukailevan raitiotien Länsisalmen kautta Majvikiin. Länsisalmeen on merkitty liikenneyhteydet Pitkäsuontie Kehä III:n liittymästä Sotungintielle, Länsisalmentien jatke Kehä III:lta Länsimäentielle, pohjoiseteläsuuntainen yhteys Sotungintien ja Länsisalmentien liittymästä Länsisalmen uuteen keskukseen sekä itä-länsisuuntainen yhteys Itäväylältä Länsisalmen keskuksen läpi kohti Östersundomia.

Yleiskaavaehdotuksessa Länsimäkeen on osoitettu keskusta-alue sekä asuinalueen laajennus koilliseen. Länsisalmessa uusi keskusta-alue asuinalueineen sijoittuu itämetron uuden aseman yhteyteen. Länsisalmen nykyinen kyläalue on rajattu laajana aluevarauksena metrokeskuksen pohjoispuolelle. Länsisalmeen merkityn keskustarakenteen toteutuminen on sidottu Östersundomin ja itäisen metron jatkeen rakentumiseen.

Vantaan Östersundomin alueelle ulottuu alueita Natura-aluekokonaisuudesta Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (FI0100065). Näihin Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu Östersundomin yhteisen yleiskaavan Natura-vaikutusten arvioinneissa. Länsisalmen asuntoalueen toteuttamiseen liittyy yleiskaavan yleis- ja ajoitusmääräyksiä liittyen ekologisen yhteyden säilymiseen Sipoonkorven ja em. Natura-aluekokonaisuuden välillä.

Porvoonväylän pohjoispuolelle sijoittuu yhdyskuntateknisen huollon sekä tuotanto- ja varastotoiminnan alueita. Kehä III:n länsipuolelle kaavassa sijoittuu lähivirkistysalueita, arvokas kulttuuriympäristö -merkintä, palveluiden ja hallinnon alue sekä maatalousvaltainen alue Westerkullan kartanon pelloille. Länsisalmen itäpuolelle sekä Kehä III:n yli on osoitettu pohjois-eteläsuuntainen ekologinen runkoyhteys, jolle on merkitty viheryhteyden kehittämiskohtia. Lisäksi Östersundomin alueella kulkee virkistysyhteyksiä ja ohjeellisia ulkoilureittejä.

Östersundomin alueen maakuntakaavan ja Vantaan yleiskaavan suhde

Maakuntakaavan yksi keskeinen suunnitteluperiaate on ollut, että kaavalla turvataan alueen tärkeät ekologiset yhteydet, eikä heikennetä merkittävästi Natura-alueiden luonnonarvoja. Tärkeää on ollut turvata erityisesti Sipoonkorven ja Salmenkallion välinen, mutta myös rannikolle ulottuva ekologinen yhteys. Suunnitteluperiaatetta on toteutettu sekä virkistysalueiden ja viheryhteyksien sijainneissa ja leveyksissä että suunnittelumääräyksissä.

Östersundomin kaavan virkistysaluetta koskevassa suunnittelumääräyksessä todetaan, että Östersundomin alueella on virkistysalueen

yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen Mustavuorenlehto ja Östersundomin lintuvedet FI0100065 suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, erityisesti ottaen huomioon luontodirektiivin liitteen I luontotyyppi kasvipeitteiset silikaattikalliot ja lintudirektiivin liitteen I lajit. Suunnittelumääräyksessä todetaan myös, että Östersundomissa sijaitsevan Sipoonkorven ja Mustavuoren sekä Sipoonkorven ja Salmenkallion välisen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon ekologisten yhteyksien jatkuvuus ja säilyminen erityisesti lintudirektiivin liitteen I lajin pyy elinympäristön kannalta.

Maakuntakaavan virkistysalueen merkintään liittyy MRL 33 §:n 1. momentin nojalla rakentamisrajoitus. Vantaan yleiskaavassa osoitetaan Länsisalmen metroon tukeutuva kaupunkikeskusta ja siihen tukeutuva asuinalue maakuntakaavan vastaavaa taajamatoimintojen aluetta idemmäs siten, että se peittää lähes kokonaan alueen, jonne on maakuntakaavassa osoitettu tärkeä pohjois-eteläsuuntainen virkistysalue, joka toimii myös ekologisena yhteytenä Sipoonkorven ja Salmenkallion sekä meren rannan välillä, ja johon virkistysalueen suunnittelumääräyksessä kiinnitetään erityistä huomiota. Yleiskaavassa osoitettuun korvaavaan, Kehä III:n ylittävään viheryhteyteen liittyy epävarmuutta sekä sen toteutumisen että toimivuuden suhteen, ja viheryhteyden korvaaminen yleiskaavan mukaisesti voi tältä osin vaikeuttaa maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.

– Uudenmaan liitto katsoo, että tältä osin yleiskaavan ratkaisu Östersundomissa ei ole voimassa olevan maakuntakaavan mukainen.

Koska sekä Östersundomin yhteinen yleiskaava että voimassa oleva Östersundomin vaihemaakuntakaava ovat tällä hetkellä valitusprosessissa Korkeimmassa hallinto-oikeudessa, ja koska Östersundomin alueeseen liittyy erityisesti Natura-vaikutusten arviointia ja arviointitulosten tulkintaa koskevia merkittävästi erilaisia kuntien ja viranomaisten tulkintoja, Uudenmaan liitto katsoo, että Östersundomin maakuntakaavan ja Östersundomin yhteisen yleiskaavan suunnittelualue tulee rajata pois yleiskaavasta.

Yleiskaavan muut teemat ja vuorovaikutus

Uudenmaan liitto katsoo, että yleiskaavan ratkaisut muiden kaavan teemojen (viherrakenne, kulttuuriympäristöt, lentokenttä ja tekninen verkosto) osalta tukevat hyvin sekä voimassa olevan maakuntakaavan että uuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan tavoitteita. Erityisesti virkistyksen, suojelun ja ekologisen verkoston osalta kaavan ratkaisut ovat kunnianhimoisia ja onnistuneita.

Vuorovaikutus ja kaavan aineistot on toteutettu esimerkillisen hyvin nähtävilläolon ajankohdan haasteet huomioiden. Kaavan esittelyaineisto on toteutettu käyttäjäystävällisesti ja tarjoaa informaatiota helposti lähestyttävässä muodossa.

Uudenmaan liitto pitää lausunnolla olevaa Vantaan yleiskaavan ehdotusta erinomaisena pohjana jatkosuunnittelulle.

Asian aiempi käsittely

MHS 29.4.2019

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Ilona Mansikka 040 524 9186

Päätös:

Maakuntahallitus päätti antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Päätösote: Vantaan kaupunki

Otteen tarkastamattomasta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa:

Helsingissä 17.6.2020

Petra Salmi
Arkistonhoitaja

Liitteet

1 Liite 1: Vantaan yleiskaavan suunnittelualue ja voimassaolevien maakuntakaavojen yhdistelmä 2019
2 Liite 2: Vantaan yleiskaavan suunnittelualue ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus 27.4.2020

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Ilmoitus muutoksenhakukiellosta

Kiellon peruste

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta (Kuntalaki 410/2015 136 §), koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

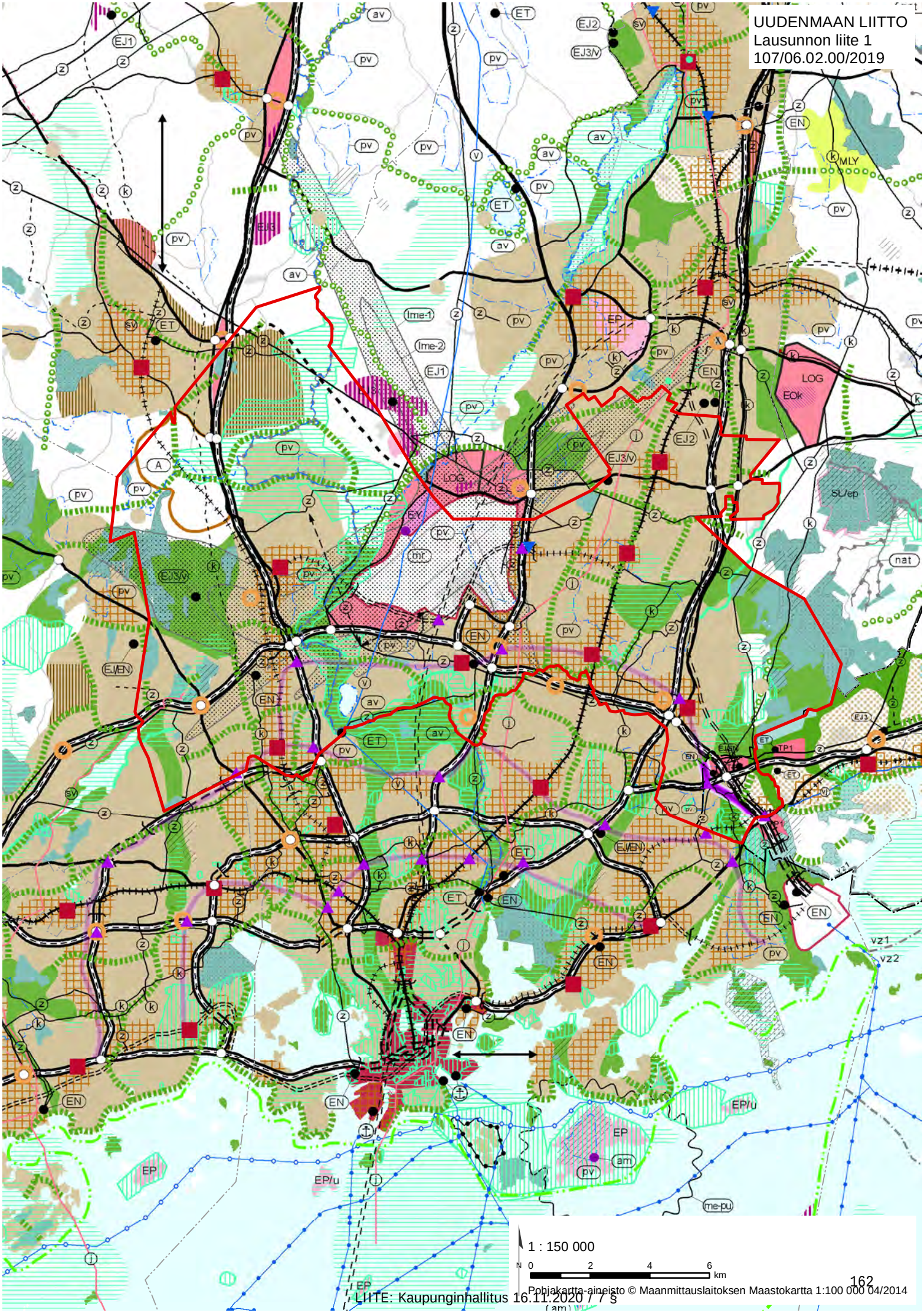
UUDENMAAN LIITTO
Lausunnon liite 1
107/06.02.00/2019
1 : 150 000
0 2 4 6 km
Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitoksen Maastokartta 1:100 000 04/2014

VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUS
NÄHTÄVILLÄ 22.4. - 18.6.2020

Suunnittelualue

UUDENMAAN VOIMASSA OLEVIEN MAAKUNTAKAAVOJEN YHDISTELMÄ 2019

Taajamatoimintojen alue
Område för tätortsfunktioner

Tiivistettävä alue
Område som ska förtätas

Taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialue
Reservområde för tätortsfunktioner eller arbetsplatsområden

Raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue
Område för tätortsfunktioner som stöder sig på spårtrafik

A
Raideliikenteeseen tukeutuva asemanseudun kehittämisalue
Utvecklingsområde för stationstrakt som stöder sig på spårtrafik

Työpaikka-alue
Arbetsplatsområde

TP1
Työpaikka-alue
Arbetsplatsområde

LOG
Logistiikka-alue
Logistikområde

Liikennealue
Trafikområde

Luonnonsuojelualue
Naturskyddsområde

Virkistysalue
Rekreationsområde

EJ3
Ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue
Område reserverat för slutdeponering av överskottsjord

EY
Erityisalue, jonka käyttö on tarkoitus määritellä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa
Specialområde, vars användningsändamål är avsett att definieras i den mera detaljerade planläggningen

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma
Värdefull ås eller annan värdefull geologisk formation

Alue, jolla sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja
Område med betydande stenmaterialstillgångar

Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue
Område som hör till eller föreslagits höra till nätverket Natura 2000

lme-1
Lentomelualue 1 (L_{DEN} 55-60 dBA)
Flygbullerområde 1 (L_{DEN} 55-60 dBA)

lme-2
Lentomelualue 2 (L_{DEN} yli 60 dBA)
Flygbullerområde 2 (L_{DEN} över 60 dBA)

pv
Pohjavesialue
Grundvattensområde

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)
Byggd kulturmiljö av riksintresse (RKY 2009)

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. (Valtioneuvoston päätös 1995)
Nationellt värdefullt landskapsområde (statsrådets beslut 1995)

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
Kulturmiljö av intresse på landskapsnivå

Moottoriväylä
Motorled

Valtatie / Kantatie
Riksväg / Stamväg

Seututie
Regional väg

Yhdystie
Förbindelseväg

Eritasoliittymä
Planskild anslutning

Päärata
Huvudbana

Yhdysrata
Förbindelsebana

Seutuliikenteen rata
Bana för regional trafik

Liikennetunneli
Trafiktunnel

Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus
Trafiktunnel, riktgivande sträckning

Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen
Trafikled betecknad med streckad linje anger en alternativ lösning eller riktgivande sträckning

Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli
Tvärgående kollektivtrafikförbindelse i huvudstadsregionen

av
Vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue
För vattenförsörjning viktigt ytvattensområde

sv
j
Siirtoviemäri
Avloppsledning

k
Maakaasun runkoputki
Naturgashuvudledning

k
Maakaasun runkoputken ohjeellinen linjaus
Riktgivande sträckning för naturgashuvudledning

Ulkoilureitti
Friluftsled

Viheryhteystarve
Behov av grönförbindelse

v
Raakavesitunneli
Råvattentunnel

400 kV voimajohto
400 kV kraftledning

z
400 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus
400 kV kraftledning, riktgivande sträckning

z
110 kV voimajohto
110 kV kraftledning

z
110 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus
110 kV kraftledning, riktgivande sträckning

z
110 kV voimajohdon tai merkittävän merikaapelin yhteystarve
110 kV kraftledning eller betydande undervattenskabel, behov av förbindelse

Kylä
By

Keskustatoimintojen alue,
kuntakeskus / pääkaupunkiseudun aluekeskus
Område för centrumfunktioner,
kommuncentrum / områdescentrum i huvudstadsregionen

EJ3/v
Ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue,
joka käytön jälkeen varataan virkistykseen ja ulkoiluun
Område reserverat för slutdeponering av överskottsjord
och som efter användningen reserveras för rekreation
och friluftsliv

EN
Energiahuollon alue tai kohde
Område eller objekt för energiförsörjning

ET
Yhdyskuntateknisen huollon alue
Område för samhällsteknisk försörjning

Joukkoliikenteen vaihtopaikka
Omstigningplats för kollektivtrafik

Liityntäpysäköintipaikka
Plats för anslutningsparkering

Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö
Stor detaljhandelsenhet av regional betydelse

mr
Moottoriurheilurata
Motorsportbana

EJ/EN
Jäte- ja energiahuollon alue
Område för avfallshantering och energiförsörjning

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava - Östersundomin alueen raja
Etapplandskapsplan 2 för Nyland - Östersundoms områdets gräns

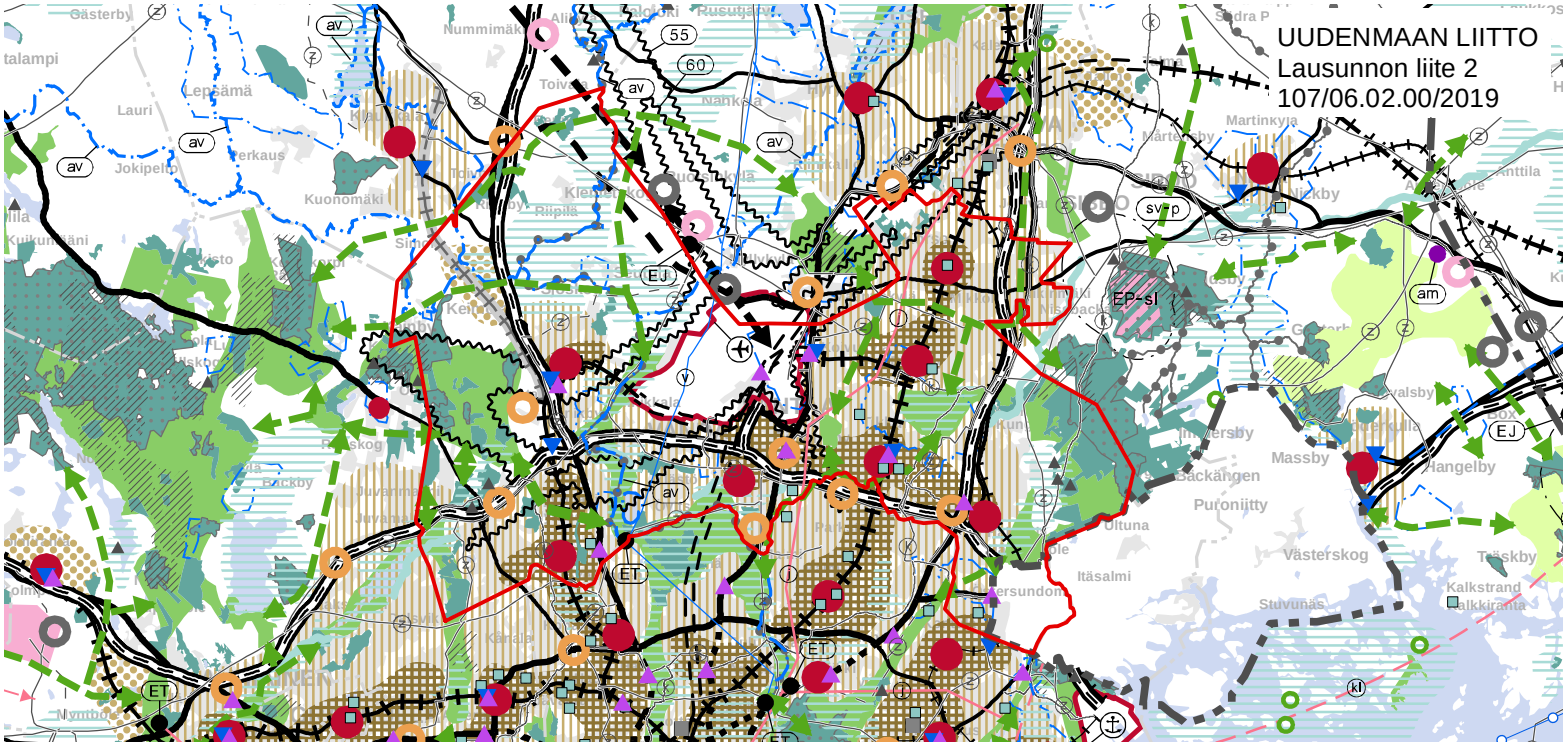

VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUS
NÄHTÄVILLÄ 22.4. - 18.6.2020

Suunnittelualue

1 : 250 000
0 2 4 6 km

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitoksen Maastokartta 1:250 000, 2019

HELSINGIN SEUDUN VAIHEMAAKUNTAKAAVA, EHDOTUS
MAAKUNTAHALLITUS HYVÄKSYNYT 27.4.2020

- Liikennealue, lentoasema
  Trafikområde, flygplats
- Suojelualue
  Skyddsområde
- Virkistysalue
  Rekreationsområde
- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke
  Huvudstadsregionens kärnzon
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
  Utvecklingszon för tätortsfunktioner
- Uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
  Ny utvecklingszon för tätortsfunktioner som stöder sig på spårtrafik
- Arvokas geologinen muodostuma
  Värdefull geologisk formation
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
  Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvården
- 55 Lentomelualue (Lden 55 - 60 dBA)
  Flygbulleromräde (Lden 55 - 60 dBA)
- 60 Lentomelualue (Lden yli 60 dBA)
  Flygbulleromräde (Lden över 60 dBA)
- Natura 2000 alue
  Natura 2000-område
- Pohjavesialue
  Grundvattenområde
- av Vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue
  För vattenförsörjning viktigt ytvattenområde
- j Jätevesitunneli
  Avloppstunnel
- sv-p Suojavyöhyke
  Skyddszon
- v Raakavesitunneli
  Råvattentunnel
- vj Runkovesijohdon ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för huvudvattenledning
- z Voimajohto
  Kraftledning
- z Voimajohdon ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för kraftledning
- k Maakaasun runkoputki
  Naturgashuvudledning
- Valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie
  Väg med två körbanor av betydelse på riksnivå
- Maakunnallisesti merkittävä tie
  Väg av betydelse på landskapsnivå
- Maakunnallisesti merkittävän tien ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för en väg av betydelse på landskapsnivå
- Seudullisesti merkittävä tie
  Väg av betydelse på regional nivå
- Päärata
  Huvudbana
- Yhdysrata
  Förbindelsebana
- Pitkällä aikavälillä toteutettavan yhdysradan ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för en förbindelsebana som förverkligas på lång sikt
- Metron ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för metro
- Liikennetunneli
  Trafiktunnel
- Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus
  Riktgivande sträckning för trafiktunnel
- Liikenteen yhteystarve
  Behov av trafikförbindelse
- Viheryhteystarve
  Behov av grönförbindelse
- Joukkoliikenteen vaihtopaikka
  Omstigningsplats för kollektivtrafik
- Liityntäpysäköintialue
  Område för anslutningsparkering
- Kaupan alue
  Område för handel
- Keskustatoimintojen alue, keskus
  Område för centrumfunktioner, centrum
- ET Yhdyskuntateknisen huollon alue
  Område för samhällsteknisk försörjning

Vantaan kaupunki
Kirjaamo (Kaupunkisuunnittelu)
Asematie 7
01300 Vantaa

Asia: Lausunto

Vantaan 2020 yleiskaava - ehdotus

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kV johdot sekä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sähköasemia palvelevat muiden verkkoyhtiöiden johdot sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Vantaan alueella sijaitsee myös muiden verkkoyhtiöiden 110 kV johtoja sekä kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n 400 kV johtoja.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy on lunastanut johdoille johtoalueen käyttöoikeuden. Johtoalue muodostuu yleisesti johtoaukeasta ja sen molemmin puolin olevista reunavyöhykkeistä. Johtoalue on tavallisesti 45m leveä, joiltain osin 50m leveä.

Yleiskaavaehdotuksen karttaan on tuotu esille sähköasemille uusia ET aluevarauksia Tikkurilaan, Tolkinkylään ja Varistoon. Voimajohtojen osalta yleiskaavaehdotukseen on tuotu yleiskaavaluonnoksesta jalostettu ehdotus voimajohtoyhteystarpeesta Seutulasta Tolkinkylään ja edelleen Tuupakkaan. Tähän yhteyteen liitetään voimassa olevan yleiskaavan mukainen yhteys Seutulasta Ruotsinkylään. Seutulasta itään Vantaanjoen ja Katriinantien välisellä peltoosuudella voimajohtoyhteydet erkanevat yhteisiltä reiteiltä kohti Ruotsinkylää ja Tolkinkylää.

Voimassa olevassa yleiskaavassa on voimajohdon yhteys esitetty Ruskeasannan sähköaseman läheisyydestä kohti itää Tuusulanväylän yli. Tämä yhteys ei kuitenkaan ole esitetty nyt lausuttavassa uuden 2020 yleiskaavan ehdotuksessa. Yhteys on tarpeellinen ja se tulee palauttaa yleiskaavakarttaan takaisin samaan sijaintiin liitteen 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkkojen olemassa olevat 110 kV voimajohdot on mitoitettu, suunniteltu ja rakennettu kaikki ilmajohtoratkaisuina. Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty kehitettävänä voimajohtona mm. Tammiston 400/110 kV muuntoaseman edustan voimajohtokäytäviä ja esitetty tutkittavaksi vaihtoehtoa sijoittaa johdot maan alle sikäli, kun johdot tulevat saneerattavaksi tai maankäytön tilavaatimukset sitä edellyttävät. Väinö Tannerin tiellä on sijoitettuna rinnan

Carunan 110 kV johto, Fingridin 2x400 kV johdot ja Vantaa Energia Sähköverkkojen 2x110 kV johdot, yhteensä neljä rinnakkaista pylväslinjaa. Aluetta kehitettäessä voimajohtojen osalta tulee voida tarkastella myös muita mahdollisia teknisiä ratkaisuja kaapeloinnin ohella. Kaapelointi vaihtoehtona on kallis ja aiheuttaa seurannaisvaikutuksia muualle sähköverkkoon.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että yleiskaavan muutosehdotuksessa huomioidaan ja säilytetään olemassa olevat ja suunnitellut tarpeet ja varaukset uusille voimajohdoille ja -sähköasemille.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että yleiskaavan muutosehdotuksessa huomioidaan voimajohtojen, keskijänniteverkon ja muuntamoiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ystävällisin terveisin

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
Kehitys

Antti Hartikainen
yleissuunnitteluinsinööri

LIITTEET

1. Vantaan suurjänniteverkko 110 kV 1:30 000
2. Voimajohdon yhteystarve Ruskeasanta

KEIMOLAN SÄHKÖASEMA
RUSKEASANNAN SÄHKÖASEMA
ILOLAN SÄHKÖASEMA
REKOLAN SÄHKÖASEMA
TOLKINKYLÄN SÄHKÖASEMA
TUUPAKAN SÄHKÖASEMA
KOIVUHAAN SÄHKÖASEMA
HONKANUMMEN SÄHKÖASEMA
HAKKILAN SÄHKÖASEMA
PAKKALAN SÄHKÖASEMA
TAMMISTON SÄHKÖASEMA
MARTINLAAKSON SÄHKÖASEMA
MYYRMÄEN SÄHKÖASEMA
VAARALAN SÄHKÖASEMA
ÄIJÄNPELTO

Helsinki - Vantaan lentoasema
Helsingfors - Vanda flygplats
Helsinki - Vantaa Airport

Sipoonkorven kansallispuisto
Sibbo storskogs nationalpark

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
PL95, 01301 VANTAA
Puh. 09-82901

Karttalehti: Vantaa
Suhde: 1:30000
Tulostuspvm: 05.06.2020

110 kV verkko + vieraat johdot

Liite 2

Voimajohdon yhteystarve Ruskeasanta

Voimassa olevan yleiskaavakartan mukaan voimajohdon yhteysvaraus on esitetty Ruskeasannasta kohti itää Tuusulanväylän yli, kuva 1.

Kuva 1 (https://kartta.vantaa.fi/#)

Uuden 2020 yleiskaavaehdotuksen kaavakartassa tätä voimajohdon yhteysvarausta ei kuitenkaan ole, kuva 2. Voimajohdon yhteystarve yhteysvaraus tulee palauttaa yleiskaavakarttaan takaisin.

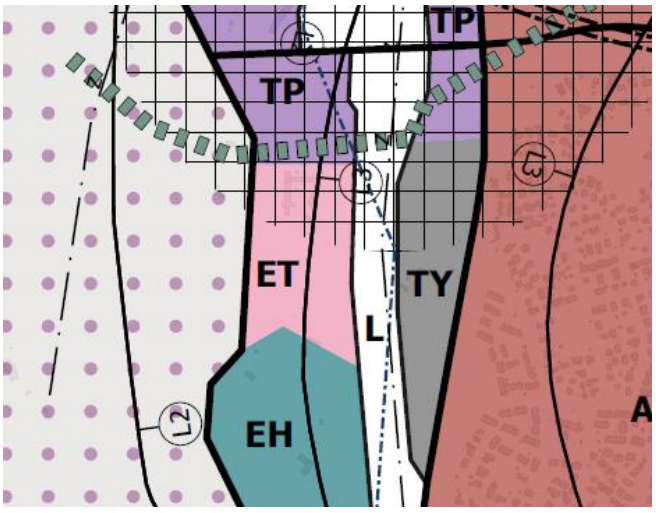

Kuva 2. (Yleiskaavaehdotus 2020 kaavakartta)

Vantaa

PVM: 05.06.2020

DNRO: VKM/080/2020

LAUSUNTO

Vantaan kaupunki | Vantaan kaupunginmuseo

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkirakenne- ja ympäristö
Mari Siivola

Viite: **Lausuntopyyntönne 7.4.2020**

Asia: **VANTAAN YLEISKAAVA 2020 EHDOTUS (YK0048)**

Vantaan kaupunginhallitus on asettanut nähtäville Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19§:n perusteella, ja pyytää ehdotuksesta kaupunginmuseon lausuntoa. Museo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vantaan kaupunginmuseo on osallistunut yleiskaavaehdotuksen valmisteluun tuomalla esiin kulttuuriympäristön vaalimiseen liittyviä tavoitteita viranomaisneuvottelussa (24.1.2018) sekä Yleiskaavatoimikunnassa (4.6.2018). Lisäksi asiasta on käyty useita kaupungin sisäisiä neuvotteluja, joissa ollaan käsitelty kaavamerkintöjen ja -määräysten muotoa ja kattavuutta. Kaupunginmuseo antoi lausuntonsa kaavan luonnosvaiheessa 23.4.2019 (Dnro 049/2019). Kaupunginmuseo toi esiin lausunnossaan kulttuuriympäristöön liittyviä teemoja niin kaavan merkintöjen kuin niihin liittyvien määräysten suhteen.

Yleiskaavassa kulttuuriympäristön säilymistä edistetään kaavan pääkartalla olevalla yleisellä kulttuuriympäristön rasterimerkinnällä, joka sisältää valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat Vantaan kulttuuriympäristöt. Merkintään liittyy määräys, jossa on viitattu oikeusvaikutteiseen liitekarttaan. Lisäksi kulttuuriympäristön vaaliminen on huomioitu kaavakarttaan liittyvässä yleismääräyksessä. Molemmissa määräyksissä on viitattu museon kulttuuriympäristötietokantaan. Näiden mainintojen kautta saadaan hyvin esille kartalla liittyvien arvokkaiden alueiden lisäksi myös yksittäiset merkittävät kohteet ja huomioidaan ajantasaisin tieto kulttuuriympäristön arvottamisessa. Museon ylläpitämän tietokannan lisäksi tulee kuitenkin huomioida Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri, josta saa ajantasaisen tiedon muinaisjäännösten osalta. Luonnosvaiheessa muinaisjäännösrekisteri oli mainittu määräyksessä ja se tulisi mainita siinä edelleen.

Museo pitää hyvänä, että arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen määräykseen on otettu

mukaan MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Pääkartalta on otettu pois RKY-kohteiden pistemäinen merkintä ja ne on siirretty liitekartalle. Merkinnän tarkoitus oli tuoda pääkartalle valtakunnallisesti merkittävät kohteet siinä tapauksessa, että ne eivät sisälly arvokas kulttuuriympäristö -rasterialueen sisälle. Näitä pistekohteita on kaksi kappaletta Vantaalla: Tikkurilan ja Korson vanhat rautatieasemat. Olisi tärkeää, että nämä kohteet palautettaisiin takaisin pääkartalle, kuten muutkin valtakunnallista merkittävyyttä omaavat kohteet, jolloin niiden erityisyys korostuisi rakennusten arvon mukaisesti.

Arvokas kulttuuriympäristö -liitekartalla on pääkartan rasterilla merkittyjen valtakunnallisesti- ja maakunnallisesti arvokkaiden alueiden lisäksi kohteet, joilla on Vantaalla paikallista merkitystä. Luonnosvaiheessa liitekartta rakentui siten, että siihen oli merkittynä paikallisesti merkittävät rakennusperintökohteet pistekohteina, muinaisjäännökset, sekä muut kulttuuriympäristökohteet pistekohteina ja aluerajauksina. Lisäksi eriteltiin arvokkaat viljelymaisemat sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaat 1960-1980-lukujen asuinalueet eri värein väritettyinä alueina. Museo ehdotti luonnosvaiheen lausunnossaan, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maisema-alueiden aluekohteille, sekä muinaisjäännöksille lisätään vielä liitekarttaan tarkemmat määräykset.

Asia on ratkaistu kaavaehdotuksessa siten, että liitekartalla on kolme erityyppistä rasterimerkintää: Maisemallisesti arvokas alue tai muu arvokas kulttuuriympäristö, kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokas kylämaisema sekä kaupunkikuvallisesti arvokas 1960-1980 –lukujen asuinalue. Kahden ensin mainitun merkinnän määräykseen on sisällytetty lause: "Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu". Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta olisi tarpeen vielä täsmentää kunkin alueen ominaispiirteitä ja muokata määräyksiä niiden mukaisiksi. Purkamista koskeva lauseesta tulee poistaa maininta ilman lupaa, koska purkaminen on joka tapauksessa aina luvanvaraista.

Ehdotuksessa liitekartalle ei ole lainkaan merkitty muinaisjäännöksiä. Museon saaman vastineen mukaan "Muinaisjäännöksiä ei suojella yleiskaavalla, koska ne ovat joka tapauksessa muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja. Muinaisjäännöksiä on sen sijaan pyritty turvaamaan yleiskaavan maankäytön ratkaisuilla." Museon näkemys on kuitenkin, että muinaisjäännökset tulisi esittää myös yleiskaavan liitekartalla. Muinaisjäännökset tulee huomioida maankäyttöä suunnitellessa ja yleiskaavan avulla kohteet tuodaan kaavoittajien ja muiden maankäytön kanssa työskentelevien tietoisuuteen. Merkintä yleiskaavassa ohjaa tarkastamaan ajantasaiset tiedot muinaisjäännösrekisteristä. Lisäksi muinaisjäännökset ovat osa alueen luonnetta, mikä on usein tärkeä huomioida maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä.

Museo kiinnitti huomiota lausunnossaan siihen, että Sahamäessä Hanabölen arvokkaan maisemakokonaisuuden osana olevalle pellolle on esitetty pientalovaltaista asuinaluetta.

Lausunnon vastineessa on todettu, että rakentamismaan tarve ylittää tällä alueella pellon suojeluarvon. Ratkaisu on kirjattu kaavaselostuksen lukuun, jossa käsitellään kulttuuriympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

Museo pitää myönteisenä, että Myyrmäessä Husbacka II-muinaisjäännösalueelle luonnoksessa osoitettu täydennysrakentamisen alue on poistettu ehdotuksesta ja alue on palautettu virkistysalueeksi.

Marjo Poutanen
Museopalveluiden päällikkö

Andreas Koivisto
Arkeologi

Tiedoksi: Uudenmaan ELY-keskus
Museovirasto

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 9.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Lausunto
yleiskaavaehdotuksesta
YK 0048
9.6.2020

KAUPUNKIKULTTUURIN TOIMIALAN LAUSUNTO YLEISKAAVAEHDOTUKSESTA (YK 0048)

Kaupungin kasvaessa myös palveluiden tarve ja niiden käytössä olevien tilojen tarve kasvaa. Yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, että alueiden houkuttelevuus asumisen ja yrittämisen paikkana perustuu muun muassa palveluiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Yleiskaavan ohjatessa kasvua nykyisen kaupunkirakenteen sisälle myös palvelutarve kohdistuu näille alueille. Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa.

Kuten yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita. Nykyiseen yleiskaavaan verrattuna luonnonsuojelualueiden määrä kasvaa merkittävästi uudessa yleiskaavassa. Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Lisätietoja:

Leena Rusanen
kaupunkikulttuurin toimiala / yhteisten palveluiden päällikkö
leena.rusanen@vantaa.fi p. 050 314 5702

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 8.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Lähettäjä: Jokela Anu
Lähetetty: maanantai 8. kesäkuuta 2020 11.18
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: Vapaa-ajan lautakunnan / liikunnan palvelualueen lausunto yleiskaavaehdotuksesta
Liitteet: liikunnan_palvelualueen_lausunto_-_vantaan_yleiskaava_2020_ehdotus_(yk_0048)_v-mk_1.pdf; mountain_bike_club_finland_ry_n_(mtbcf_ry)_lausunto_1951656.pdf

Hei.

Liitteenä on lausuntomme yleiskaavaehdotuksesta 2020. Käsityksemme mukaan lausunto oli ohjautunut jo kaupunkiympäristön toimialalle, mutta laitamme tämän vielä varmuuden vuoksi tätä kautta. Vapaa-ajan lautakunta käsittelee asiaa kokouksessaan 5.6.

Ystävällisin terveisin,
Anu Jokela

Liikuntapäällikkö
Liikunnan palvelualue
Vantaan kaupunki
puh. 043 825 8845
anu.jokela@vantaa.fi

Liikunnan palvelualueen lausunto - Vantaan yleiskaava 2020 ehdotus (YK 0048)/ V-MK

VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunginhallitus on asettanut 6.4.2020 nähtäville Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n perusteella. Nähtäville asetettuun aineistoon kuului kaavakartta, kaksi oikeusvaikutteista liitekarttaa, kaavamääräykset ja kaavaselostus. Kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt lausuntoa yleiskaavaehdotuksesta Kaupunkikulttuurin toimialalta.

Vantaan maankäytön kehityksen tulevaisuuskuva vuoteen 2050 asti on määritelty yleiskaavaehdotukseen. Yleiskaava linjaa kokonaiskuvan kasvun mahdollisuuksista, kaupungin rakenteesta ja kytkeytymisestä osaksi seutua, paikallisista muutoksista sekä yhteyksistä niin liikkujalle kuin luonnolle.

Uuden yleiskaavan tärkein maankäytöllinen ratkaisu on ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen säästäen resurssiviisaasti maata luonnolle ja tulevaisuuden muutoksille. Merkittävä osa kasvusta keskittyy joukkoliikennekaupungin kestävän kasvun vyöhykkeelle. Kestävän kasvun vyöhykkeeksi on yleiskaavassa osoitettu asemanseudut sekä kaupungin poikittaisia yhteyksiä parantavan Vantaan ratikan vaikutusalue Länsimäestä lentoasemalle.

Uusi yleiskaava määrittelee seudulliset pyöräilyn baanat sekä kattavan ulkoilureittien verkoston ja ottaa kantaa myös kevyen liikenteen reittien laatuun. Yleiskaavaehdotukseen on määritelty ekologinen verkosto sekä merkittävä määrä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojeluverkostoon. Yleiskaavassa linjataan myös lähipuistojen ja virkistysalueiden määrästä ja rakentamisen vihertehokkuudesta niin asunto- kuin työpaikka-alueillakin. Tavoite riittävistä palveluista on esitetty yleiskaavamääräyksiin. Yleiskaava ei kuitenkaan ohjaa tarkasti yksittäisten palvelujen tarkkaa sijoittumista.

Vapaa-ajan lautakunta 9.6.2020

Liikuntajohtajan esitys:
Päätetään antaa kaupunkiympäristön toimialalle seuraava lautakunnan lausunto:

Kaupungin kasvaessa myös palveluiden tarve ja niiden käytössä olevien tilojen ja alueiden tarve kasvaa. Yleiskaavan ohjatessa kasvua nykyisen kaupunkirakenteen sisälle myös palvelutarve kohdistuu näille alueille. Kaupunkirakenteen tiivistyessä on pidettävä huoli, että vapaa-ajan palveluiden sijoittuminen eri alueille taataan jo kaavoitusvaiheessa.

Vantaa kasvaa voimakkaasti. Yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, että alueiden houkuttelevuus asumisen ja yrittämisen paikkana perustuu muun muassa palveluiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Kaupunkikulttuurin toimialan palvelut lisäävät asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä, ja ovat näin ollen kaupungin vetovoimaa lisäävä tekijä. Näiden saavutettavuus on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen edellyttää panostusta kaupunkiympäristön ja virkistysalueiden laatuun sekä palveluiden saavutettavuuteen.

Yleiskaavan vaikutusten arvioinneissa havaittiin, että jatkosuunnittelussa huomioitavia asioita ovat muun muassa julkisten palveluiden palveluverkon saavutettavuuden ja riittävyyden ajantasainen varmistaminen. Yleiskaavamääräyksissä edellytetään, että asemakaavoituksen yhteydessä selvitetään lähipalvelujen riittävyys ja varataan niille tarvittaessa riittävästi tilaa. Näistä on huolehdittava maankäytön tarkemman asteisessa suunnittelussa.

Vapaa-aika, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakartta on tärkeä lisäys yleiskaavaan ja helpottaa palveluverkon hahmottamista. Yleiskaavaehdotuksen selostuksessa kuitenkin todetaan, että teemakartta on osin oikeusvaikutteinen ja osin oikeusvaikutukseton ja yleiskaavaa tarkentava. Yleiskaavaselostukseen on tarpeellista tarkentaa, miltä osin teemakartta on oikeusvaikutteinen ja miltä osin ei.

Vapaa-aika, virkistys- ja liikunta-alueiden teemakartalle esitettyjen palveluiden ja ulkoilureittien lisäksi yleiskaavaehdotuksen keskusta- ja asumisen alueiksi merkityille alueille sijoittuu tärkeitä asukkaiden lähiliikkumisen palveluita ja verkostoja. Näiden olemassaolo ja kehittäminen on turvattava tarkemman asteisissa maankäytön suunnitelmissa ja toteutuksessa. Myös keskustoihin, keskustojen asuinalueille ja muille asuinalueille on varattava riittävästi tilaa liikunnan palveluille, puistoille ja ulkoilulle.

Periaate siitä, että urheilupuistot ovat palvelujen ja hallinnon alueella (P) ja liikuntapuistot ja muutoin palveluverkon näkökulmasta keskeiset lähiliikunnanpaikat urheilu- ja virkistyspalvelujen alueilla (VU), on selkeä. Rekolan liikuntapuisto puuttuu VU-aluemerkintänä yleiskaavaehdotuksesta ja teemakartalta. Kaivokselan liikuntapuisto on merkittynä uutena VU-alueena. Molemmat liikuntapuistot on merkittävä yleiskaavaan VU-aluemerkintänä. Nämä molemmat ovat jo tällä hetkellä merkittäviä liikunnan palveluverkon osia, keskeisiä alueellisia palveluita tarjoavia liikuntapuistoja ja ovat sitä myös tulevaisuudessa.

Uudet VU-aluevaraukset ovat palveluverkon näkökulmasta tärkeitä ja hyvin perusteltuja. Yleiskaavaan tarvitaan lisäksi uudet VU-aluevaraukset (urheilu- ja virkistyspalveluiden piste-merkintänä) Askistoon, Hämevaaraan ja Nikinmäkeen. Lisäksi tarvitaan lähemmäksi asuinaluetta sijoittuva VU-aluevaraus Aviapoliksen suuralueen itäosaan tai Tikkurilan suuralueen länsiosaan. Yleiskaavaehdotuksessa on uusi VU-aluevaraus Tikkurilantien eteläpuolella Puukullanpellossa, mutta se sijoittuu asumiseen nähden liian kauaksi. Aluevaraus voisi sijoittua parhaimmillaan alueelle, jossa se palvelisi sekä Aviapoliksen itäosan että Tikkurilan alueen länsiosan asukkaita.

Yleiskaavaluonnoksessa esitettiin uusi VU-aluevaraus Leinelään. Yleiskaavaehdotuksessa aluevaraus on kuitenkin siirretty Simonkylänpuistoon peltoalueelle. Aluevaraus on palautettava yleiskaavaluonnoksen mukaiseen paikkaan. Simonkylän peltoaluetta kehitetään nykyisten suunnitelmien mukaisesti enemmän ulkoilu- ja virkistyspalveluita varten, muun muassa ulkoilureitit, hiihtoladut, frisbeegolf.

Kivistön suuralueella Lipunkantajan lähiliikuntapaikat on merkittävä VU-merkinnällä tai vähintään VL-merkinnällä (vrt. Kenraalinpuiston kenttä VL-alueella). Keimolan majan ja kilpalatujen alue on merkittävä VU- tai VR-alueeksi. Helsinge skolan kenttä poistuu Tuusulanväylän ramppien rakentamisen yhteydessä, mikä edellyttää uutta kenttäaluevarausta (VU) opetus- ja vapaa-ajan käyttöä varten koulun läheisyydestä.

Aviapoliksen suuralueella oleva voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Ylästöntien etelä- ja pohjoispuolella on säilytettävä golfkentän toteuttamista varten (yleiskaavaehdotuksessa eteläosaa ehdotettu maatalousvaltaiseksi alueeksi, pohjoisosa VL-aluetta). Alueelle on voitava toteuttaa golfin harrastamiseen soveltuva kenttä. VU-aluevarauksella ei nähdä olevan vaikutusta avoimen maiseman kulttuurihistorialliseen arvoon, sillä vastaava VU-alue on sijoitettu ja toteutettu kulttuuriympäristöön muun muassa Hiekkaharjussa.

Voimassa olevan yleiskaavan mukainen VU-alue Hiekkaharjun golfkenttää varten on säilytettävä. Golfkentän laajentamistarve on otettava huomioon nimenomaan pohjoiseen, Havukosken suuntaan. Kentän toteuttaminen Keravanjoen itäpuolelle ei ole tarkoituksenmukaista, koska se edellyttäisi vaativia

ja kalliita siltaratkaisuja. Yleiskaavaehdotuksessa golfkentän eteläreunasta on leikattu aluetta asumista varten (kahden väylän alue).

Päiväkummun Sahamäestä on poistunut merkittävän kokoinen (23 ha) VU-alue. Yleiskaavaehdotuksesta ei ilmene, minne vastaavankokoinen aluevaraus on tehty. Aluevaraus ehdotetaan sijoitettavaksi Hiekkaharjun golfkentän pohjoispuolelle palvelemaan kentän laajentamistarvetta.

Nykyisin Hiekkaharjun tennishallien ja -kenttien käytössä oleva pääradan ja Tennistien välinen alue on varattu yleiskaavaehdotuksessa asumista varten. Palveluja varten itäpuolelle, oppilaitoksen pohjoispuolelle on kuitenkin lisätty aluevaraus. Alueella on turvattava nykyisen laajuiset liikuntapalvelut.

Leppäkorven maauimalan alue on merkittävä VU-alueeksi (vrt. Vaaralanlammet ja Vetokannas).

Lavangon moottorirata-aluetta osoittava EM-merkintä on korjattu nykyisen yleiskaavan mukaiseksi moottoriurheilua ja ajokoulutusta varten varatuksi alueeksi. Moottoriradan läheisyydessä, Katriinantien ja Myllykyläntien risteyksessä oleva alue on palautettu VU-alueeksi mukaisesti (yleiskaavaluonnoksessa ehdotettu muutettavaksi VL-alueeksi).

Nykyiseen yleiskaavaan verrattuna luonnonsuojelualueiden määrä kasvaa merkittävästi uudessa yleiskaavassa. Luonnonsuojelualueiden on säilyttävä virkistys- ja ulkoilukäytössä. Olemassa olevat ja uudet luonnonsuojelu (SL)- ja luo-alueet eivät saa merkittävästi häiritä virkistys- ja ulkoilutoimintojen ylläpitämistä ja kehittämistä, esimerkiksi ulkoilu-, latu- ja pyöräilyreittejä. Kuten yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, kaikki Vantaan luonnonsuojelualueet ovat asukkaille tarkoitettuja virkistysalueita. Tämä on otettava huomioon myös kaikissa tarkemman asteisissa maankäytön suunnitelmissa. Kaupungin kasvaessa ja asutuksen tiivistyessä viheralueiden, ml. luonnonsuojelualueiden, tarve ja käyttö tulevat kasvamaan.

Yleiskaavaehdotuksen mukaiset pääulkoilureitit on pystyttävä rakentamaan maanomistussuhteiden salliessa. Jokamiesoikeuksien mukainen vapaa-ajan liikkuminen on pysyttävä sallittuna pääulkoilureittien lisäksi myös luonnonsuojelualueiden alemmalla polkuverkostolla. Jokamiehenoikeudet koskevat myös hiihtoa, maastopyöräilyä sekä rajoitetusti ratsastusta.

Viitaten liitteenä olevaan Mountain Bike Club Finland ry:n lausuntoon, Vantaalla on tuhansia maastopyöräilyn harrastajia ja maastopyöräilyn harrastamisen mahdollisuudet ja reittien jatkuvuus on turvattava myös uudessa yleiskaavassa, tarkemman asteisissa maankäytön suunnitelmissa ja luonnonsuojelualueiden määräyksissä.

Myyrmäen suuralueella luonnonsuojelualueet ovat laajentuneet merkittävästi esimerkiksi Raappavuoren ja Petikon alueella verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan. Alueella on jatkossakin turvattava ulkoilureittien, latujen ja lähiliikunnan palveluiden kehittäminen (esim. lähiliikuntapaikat, frisbeegolfradat, pulkkamäki).

Myyrmäestä Vantaanjoelle tarvitaan ohjeellinen viheralueyhteys (Vaskivuori–Ruostepuisto). Sahrapuistossa tulisi kulkea ohjeellinen virkistysalueyhteys pallokentälle asti. Asutus laajenee liian lähelle jokea Lounaniityn alueella Vantaanjokilaaksossa.

Koivurinteen alueen ulkoilureittilinjaus on tarkistettu ja on nyt toteuttavissa yleiskaavaluonnoksen reittiehdotusta paremmin (yleiskaavaluonnoksessa merkitty kulkemaan jyrkän kalliomäen läpi, yleiskaavaehdotuksessa asuinalueen kautta).

Petikon alueella kulkeva ulkoilureittilinjaus on siirrettävä. Yleiskaavaehdotuksessa reitti kulkee 15-20 metriä korkean jyrkän rinteen kautta, jonne reittiä ei voida toteuttaa ilman kallista siltaa Pyymosantien ylitse. On selvitettävä, voidaanko ulkoilureitti toteuttaa etelämmäksi ja hyödyntää SL-alueella kulkevaa nykyistä vanhaa metsätiepohjaa.

Friimetsän AP-aluetta on harkittava poistettavaksi kaavasta, koska alue on irrallaan muusta asutuksesta ja sijoittuu tärkeälle Petikon virkistysalueelle.

Tuusulanjoen SL-aluetta tulisi laajentaa kapeimmalta osaltaan virkistys- ja reittihankkeiden toteutumisen mahdollistamiseksi sekä luonnonsuojelun varmistamiseksi tärkeässä koskiympäristössä. Alueella on varmistettava riittävä etäisyys vesistöstä teollisuuteen. Teollisuusalueen raja on ehdotuksessa liian lähellä jokea sekä vaikeasti hahmotettava kaikkine mutkineen. Pelkona on, että tulevan tontin toiminnot ulottuvat jokipenkoille, kuten muilla vastaavilla teollisuus- ja asutusalueilla on tapahtunut. Seitsemän veljeksen vaellusreitin toteuttaminen Tuusulanjoen vartta pitkin on huomioitava alueen käyttöä suunniteltaessa ja rakentamishankkeita toteutettaessa.

Luhtaanmäenjoki (Lepsämänjoki/Kuhajoki) sekä Vähäjoki (Lillån/Tuusulanjoki) tulee esittää kaavassa vesialueina, kuten Vantaanjoki ja Keravanjoki. Vantaanjoen ja Tuusulanjoen risteykseen on merkittävä ohjeellinen ulkoilureitti sekä ohjeellinen siltayhteys Vantaanjoen yli.

Reittiyhteyksien toteuttaminen on turvattava Veromiehestä laajemmille viheralueille. Tarkemman asteisessa suunnittelussa on turvattava riittävät aluevaraukset asuinalueiden lähiliikunnan paikoille ja koulujen ja päiväkotien pihoille. Alueellisen liikunnan palveluverkon näkökulmasta alueelle tarvitaan varaus liikuntahallille (koulun tai oppilaitoksen yhteyteen).

Rekolanojan varren ulkoilureittien toteuttamiseen Hiekkaharjun golfkentän kaakkoispuolella ei ole varattu riittävästi tilaa (asumisen ja joen välissä). Asutus leviää liian pitkälle Keravanjoen jokilaaksoon Maarinojalla, joka on Tikkurilan parhaiten säilyneitä yhtenäisiä viheralueita. Jokilaakso on käytetyimpiä Tikkurilan alueen virkistysalueita ja kevyenliikenteen reittiyhteyksiä niin työmatka- kuin ulkoilukäytössä. Lisäksi alueelle on jätettävä tilaa lähiliikunnan kasvavalle kysynnälle.

Elmon urheilupuistoalueen läpi kulkee ekologinen runkoyhteys. Yhteyden toteuttamisessa on huomioitava sen toiminnallisesti järkevä sijoittuminen suhteessa urheilupuiston palveluihin. Mäkipuisto–Tarinapuisto -virkistysreittiyhteys Ilolassa on merkittävä yleiskaavakarttaan.

Kuusijärven itäpuolella yleiskaavaa tulee tarkistaa asemakaavan mukaiseksi (yleiskaavaehdotuksessa asuinalue laajenee kohti Kuusijärveä). Ohjeellinen virkistysalueyhteys on merkittävä Pallopuiston läpi Latupuistoon.

Kartanonkosken liikuntapuiston eteläpuolelle on yleiskaavaehdotuksessa sijoitettu viljelypalsta, joka sijoittuu nykyisten latureittien päälle ja rajoittaa liikuntapuiston tulevaisuuden kasvua etelään. Viljelypalsta on siirrettävä esimerkiksi idemmäksi Tilkunpeltoon. Tarhurinniittyyn on tehty uusi viljelypalstavaraus, mutta alueella ei ole riittävästi tilaa purolle (suojavyöhykkeineen), ulkoilureitille, ladulle ja asutukselle.

Yleiskaavaehdotuksessa viitataan monin paikoin, että alueiden suunnittelussa kiinnitetään huomiota kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksien toteuttamiseen; palveluiden saavuttamiseen sekä jalankulun ja

pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämiseen. Tämän tavoitteen toteutuminen on turvattava tarkemman asteisessa suunnittelussa.

Yleiskaava määrittelee seudulliset pyöräilyn baanat tavoitteenaan mahdollistaa laadukkaan pyöräilyverkon toteuttaminen. Pyöräilyn baanoilta on turvattava yhteydet julkisen liikenteen asemille, palveluihin ja pienemmille, paikallisille reittiyhteyksille (pääpyöräreittiverkosto, muut pyörätiet).

Liitteet: - Vantaan yleiskaava 2020 ehdotus (YK0048) selostus, 6.4.2020
- Mountain Bike Club Finland ry:n (MTBCF ry) lausunto

Täytäntöönpano: Liikunnan palvelualue
- ote kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhaku: Ei muutoksenhakuoikeutta/Kuntalaki 136 §

Lisätietoja:
Veli-Matti Kallislahti, 050 511 8636, Anu Jokela, 043 825 8845, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Liite / Maastopyöräily Vantaalla
Mountain Bike Club Finland ry, MTBCF ry

Vantaalla on arvioitu olevan tuhansia maastopyöräilyn harrastajia. Ympäristökeskuksen linjaus hakea kategoriset pyöräilykiellot myös uusien luonnonsuojelualueiden polkuverkostoille on kestämätön, ja uhkaa vakavasti maastopyöräilyä ulkoilumuotona Vantaalla. (kiellot vaikeuttavat lähivirkistystoimintaa ja katkovat reitti- ja kauttakulkuyhteyksiä)

Sekä uusille että vanhoille luonnonsuojelualueille on määriteltävissä jo olemassa olevat kestävät reitit maastopyöräilyyn ilman luonnonsuojelullisten arvojen vaarantumista (tämä on vähimmäisvaatimus). Alueilla on polkuverkostoa, jolla liikkuminen pyörällä ei uhkaa suojeluarvoja kävelyä enempää, kulumista voidaan tehokkaasti ehkäistä ohjaamalla kulku määrätyille reiteille.

Liitekarttaan on selvennetty tilannetta; sininen viivoitus tarkoittaa alueita, joilla ei ole pyöräilyyn soveltuvaa polkuverkostoa, keltainen merkitsee rakentamiseen kaavoitettua aluetta ja haalean violetit ovat kiellettyjä tai kiellettäväksi tulevia pääreittejä. Näitä polkuja on n. 70 km, joka kertoo ongelman vakavuudesta.

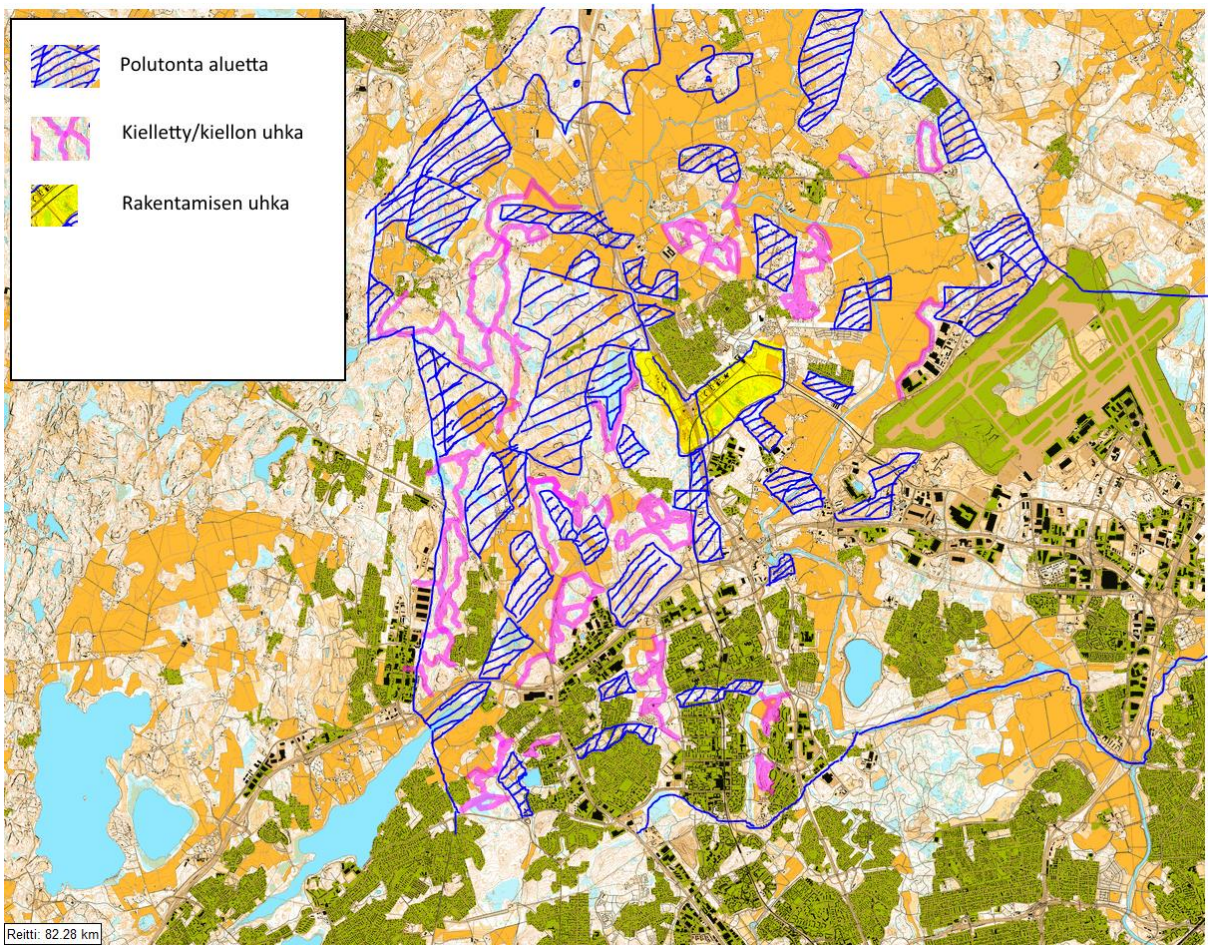

Vantaan seurakuntayhtymä
DVAN/280/03.02.00/2017

22.5.2020

Julkinen

Vantaan kaupunki
kirjaamo@vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 22.5.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Viite: Lausuntopyyntö 7.4.2020 Vantaan yleiskaava 2020 ehdotuksesta

Lausunto Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta 2020

Vantaan kaupunki on pyytänyt Vantaan seurakuntayhtymältä lausuntoa yleiskaavaehdotuksesta 5.6.2020 mennessä.

Vantaan seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto päätti antaa kokouksessaan 13.5.2020/52 § Vantaan kaupungin yleiskaavaehdotuksesta 2020 seuraavan lausunnon:

Yleiskaavan lähtökohdat olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämiseksi, joukkoliikenneverkoston kehittämiseksi ja luontoarvojen säilyttämiseksi noudattavat kestävän kehityksen mukaisia arvoja. Yleiskaavaehdotus 2020 on laadittu huolellisesti ja perusteellisesti. Esittelytilaisuus 27.4.2020 oli kattava ja informatiivinen.

Vantaan seurakuntayhtymä kiittää yleiskaava 2020 ehdotusta siitä, että se ohjaa kasvua ja kehitystä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Seurakuntayhtymän verotulojen vähentyessä pääomatulojen merkitys kasvaa entisestään. Yleiskaavalla ja rakennusoikeudella on ratkaiseva merkitys seurakuntayhtymän taloustilanteeseen ja mahdollisuuksiin ylläpitää seurakuntien toimintaa ja toimintaan tarvittavia rakennuksia tulevaisuudessa. Seurakuntayhtymän tavoite on myös tukea ja edistää Vantaan kaupungin kasvua ja kehitystä tasapainoisten ja elinvoimaisten asuntoalueiden kaavoittamisella seurakuntien omistamille maa-alueille.

Tällä hetkellä erityisesti Ruskeasannan hautausmaan saavutettavuus on huono. Seurakuntayhtymä pitää tärkeänä, että hautausmaille ja seurakuntien toimintatiloihin mahdollistetaan jatkossa hyvät joukkoliikenneyhteydet. Ruskeasannalle ja hautausmaalle tulee varmistaa raideliikenneyhteyden lisäksi myös bussiyhteys.

Käytössä olevien hautausmaa-alueiden laajentamismahdollisuus on riittävä seurakuntien tarpeisiin, eikä uusia hautausmaavarauksia edellytetä sisällytettäväksi yleiskaavaan lukuun ottamatta Myyrmäen kirkkoa, jonka yhteyteen on varmistettava tuhkahautaamisen mahdollisuus tulevaisuudessa. Lisäksi Myyr-

mäen kirkon tontille tulee sallia asuinrakentaminen. Kirkon tonttia ympäröivässä rakentamisessa on huomioitava arkkitehti Juha Leiviskän kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus.

Vantaan ja Helsingin seurakuntayhtymien yhteinen maaomaisuus sijaitsee pääosin Jokiniemen ja Rekolanmetsän sekä Kulomäen alueilla.

Jokiniemen osalta seurakuntayhtymä esittää edelleen, että golf-toiminnot keskitetään Rekolanojan pohjoispuolelle ja ojan eteläpuolella tiivis asuntorakentaminen ulotetaan Hiekkaharjusta Rekolanojan varteen saakka nyt esitettyä leveämmällä alueella radan molemmin puolin, niin, että ainoastaan joen ranta jää virkistyskäyttöön. Tämän alueen kaavamerkintöjä on muutettu kaavaluonnoksesta siten, että seurakuntayhtymän rakentamismahdollisuuksia on merkittävästi kavennettu. Vantaan kaupungin ja seurakuntien välisessä aiesopimuksessa tavoitteena on ollut, että seurakuntien Vantaan Hiekkaharjussa ja Rekolan alueella olevat kaavoituskelpoiset maa-alueet voitaisiin kaavoittaa lähivuosina ja että niille voitaisiin rakentaa korkeatasoisia ja kaupunkirakennetta hyvin täydentäviä asuntoalueita tarvittavine palveluineen.

Leinelän pohjoispuolella olevan Rekolanmäen alueen asuntoalueiden tulee olla laajuudeltaan vähintään kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen laajimpien vaihtoehtojen mukaisia ja mahdollistaa mahdollisimman tehokas asuntorakentaminen.

Seurakuntayhtymien maa-alueille ei tule kohtuuttomasti kaavoittaa puisto- ja ulkoilualueita. Kulomäen pohjoisosan alueelle tulee mahdollistaa asuntorakentaminen.

Elmon urheilupuistoalue on suunniteltu pääosin seurakuntayhtymän omistamille kiinteistöille. Alueen kehittämisessä tulee ottaa huomioon aiesopimuksessa sovitut asiat ja lisäksi tulee taata kaavoituksen osalta seurakuntayhtymän muiden alueiden kaavamerkinnöissä ja mahdollisissa maanvaihdoissa seurakuntayhtymälle mahdollisuus käyttää maa-alueitaan rakentamiseen.

Seurakuntayhtymää tulee kohdella yhdenvertaisesti muiden kiinteistönomistajien kanssa. Seurakuntayhtymä antaa jo merkittävän panoksen Vantaan kaupungin metsä- ja kulttuurimaiseman sekä luontoarvojen turvaamiseksi. Seurakuntayhtymän omistuksessa olevista rakentamattomista maa-alueista on nyt kaavoitettu esityksessä virkistyskäyttöön luonnosta selvästi huomattavampi osa. Seurakuntayhtymän tulee voida kohtuullisesti hyödyntää yleiskaavassa kiinteistöomaisuuttaan asuinrakentamiseen ja muuhun hyötykäyttöön enemmän kuin ehdotuksessa on esitetty.

Terveisin

Vantaan seurakuntayhtymä

Jukka Parvinen
yhtymän johtaja
Puh. 044 422 0358
jukka.parvinen@evl.fi

5.6.2020 Julkinen

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 5.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunki
Kaupunginhallitus
Kaupunkirakenne- ja ympäristö

Vantaan yleiskaava 2020 ehdotus –VR-Yhtymän kommentit

VR-Yhtymä Oy (VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

1.Maankäyttö

VR:n näkemyksen mukaan maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvissä toimenpiteissä lähtökohtana tulee olla joukkoliikenteen ja sitä kautta kestävän kehityksen edistäminen juna-, raitiotie- ja bussiliikenteen kulkumuoto-osuutta lisäämällä. Pidämme kannatettavana Vantaan kaupungin linjauksia ohjata kasvu kokonaisuudessaan nykyiseen kaupunkirakenteeseen sekä joukkoliikenteen kestävän kehityksen vyöhykkeille. Tämä noudattaa myös MAL 2019-suunnitelman tavoitteita siitä, että seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille.

Näkemyksemme on, että yhteiskunnan ja ympäristön kannalta vastuullisinta on asuntotuotannon kohdistaminen jo olemassa olevien raideyhteyksien varrelle, jolloin täysimääräisesti hyödynnetään toteutetut raideinvestoinnit, huomioiden kuitenkin mahdollisen melun ja tärinän vaikutukset jo kaavoitusvaiheessa. Panostaminen asemanseutujen kehittämiseen, liikenteen solmupisteiden sujuvuuteen sekä liityntäpysäköintiin on tehokas keino ohjata väestöä ympäristöystävällisen joukkoliikenteen käyttäjiksi.

Pidämme tärkeänä, että MAL-suunnitelmat kytketään vahvasti valtakunnallisen,12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan. Alueellisia liikennejärjestelmiä suunniteltaessa on tärkeää huomioida, että rautatieverkko muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden ja on tältä osin luonteeltaan erilainen kuin tieverkko. Kaikessa suunnittelussa tulee huomioida koko Suomen pääosin yksiraiteisen junaverkoston toimivuus. Rataverkon kapasiteetin kasvattamista tulee edistää etenkin pääradalla. Pääradalle tehtävät investoinnit hyödyttävät koko Suomea, kun maakuntien yhteyttä pääkaupunkiseudulle parannetaan juuri sen ruuhkaisimmasta kohdasta. Liikenteen pullonkaulojen poistaminen edistää sekä matkustaja- että tavaraliikenteen kehittämistä.

VR-Yhtymä Oy
Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 0307 10
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi
Y-tunnus 1003521-5

Pääradalla kiireellisimmät investoinnit ovat Pasila – Riihimäki II vaihe, jossa lisätään raiteita Keravan ja Jokelan välille sekä nopeusrajoitusten poisto Helsingin ja Riihimäen välillä. Lisäraiteiden ja nopeuksien noston avulla voidaan kasvattaa Helsingin ja Riihimäen välistä lähiliikenteen junatarjontaa ja saadaan lisää kapasiteettia Pasilan pohjoispuoliselle rataosuudella. Samalla liikenteen häiriöherkkyys vähenee ja täsmällisyys paranee. Investoinnit edesauttavat myös tavaraliikenteen sujuvuutta.

2.Ympäristö

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä, mikä tulee vaikuttamaan myös liikennesektorille asetettuihin päästövähennys-velvoitteisiin sekä liikennejärjestelmäsuunnittelun painotuksiin. Raideliikenteen kasvu on välttämätön edellytys ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Ympäristöystävällinen, turvallinen ja energiatehokas raideliikenne on osa ratkaisua taistelussa ilmastonmuutosta vastaan.

3.Turvallisuus

Pääradan rakenteen ja turvallisuuden parantamisen sekä tasoristeyksien poiston huomioon ottaminen kaavaehdotuksessa on tärkeää rautatieliikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden kannalta. Myös asemanseutujen ja pysäköintialueiden turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

4.Ratalinjaukset
4.1 Pääradan lisäraiteet

Välityskyvyn lisääminen pääradalla on välttämätöntä ottaen huomioon henkilöliikenteeseen ennustetun voimakkaan kasvun ja logistiikkasektorin kasvavat tarpeet sekä päästövähennysvelvoitteet. Kapasiteetin ja liikennöintinopeuksien nosto pääradalla ei ole mahdollista ilman radan parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä ja lisäraiteita.

Haluamme erityisesti kiinnittää huomiota alla oleviin hankkeisiin, joilla voidaan parantaa pääradan välityskykyä ja lisätä kapasiteettia:

Helsinki-Tampere rataväli on koko Suomen vilkkaimmin liikennöity rataosa. Uusien matkustajavuorojen lisääminen ruuhka-aikoina on käytännössä mahdotonta. Pääradalla tulee varata mahdollisuus kuuteen raiteeseen sekä tasonnostoon. Vaihtoehtoisesti Lentoradan toteutuminen poistaisi tarpeen 5. ja 6. raiteelle. Liikennemäärien kasvattaminen ja yhteyksien parantaminen Helsinki-Tampere käytävällä ei ole tulevaisuudessa mahdollista ilman lisäraiteita. Pasila-Riihimäki ratayhteyden 2-vaiheen kehittämisen toteuttaminen on

välttämätöntä pääradan liikenteen välityskyvyn parantamiseksi sekä henkilö- että tavaraliikenteessä.

Pisara- ja Lentorata lisäisivät ratakapasiteettia Helsinki-Kerava välille ja kerrannaisvaikutuksina myös valtakunnallisella tasolla.

4.2 Lentorata

Lentorata tukee koko Suomen henkilöliikenteen kehitystä. Rata mahdollistaa sekä lähi-, taajama-, että kaukoliikenteen vuorojen lisäämisen kysytyimpinä vuorokauden aikoina. Investointina lentorata parantaa koko maan junaliikenteen sujuvuutta ja luotettavuutta.

Lentorata lyhentää matka-aikaa maakunnista Helsinki-Vantaan lentoasemalle15-20 minuuttia ja mahdollistaa 15 minuutin yhteyden lentoasemalta Pasilan kautta Helsingin keskustaan. Lentorata edistäisi Aviapoliksen liiketoimintakeskuksen kehitystä ja lisäksi sillä olisi huomattavan laajat vaikutukset talouteen ja maankäytön kehittämiseen.

5. Asemanseudut
5.1 Maankäyttö

Toimivat matkaketjut edellyttävät paitsi kunnossa olevaa rataverkkoa, myös sujuvia, esteettömiä liikenteen solmukohtia ja asemanseutujen sekä liityntäliikenteen kehittämistä. Digitaaliset palvelut osaltaan vauhdittavat matkaketjujen syntymistä.

Liikennejärjestelmän kehittäminen on tiiviisti sidoksissa maankäyttöön, kaavoitukseen ja yhdyskuntarakenteeseen. Asemanseutujen kehittämishankkeissa tulee taata riittävät mahdollisuudet henkilöautojen ja polkupyörien liityntäpysäköintiin sekä luoda hyviä kävely- ja pyöräily-ympäristöjä. Asemille tulee olla kattavat bussiliikenneyhteydet tukemaan matkaketjujen kehittymistä. Asuntotuotannon kehittäminen raideyhteyksien varrelle tukee kestävän kehityksen tavoitteita.

Asemanseutujen ja matkakeskusten tulee olla käyttäjäystävällisiä, esteettömiä ja turvallisia. Palvelutason tulee olla riittävä liikenteen solmukohdissa. Liikennemuodosta toiseen vaihtamisen tulee olla helppoa ja opastuksen selkeää. Asemalaitureiden pituuden ja raidekapasiteetin lisääminen mahdollistavat junakokojen kasvattamisen. Asemanseutujen tulee pystyä vastaamaan kasvaviin matkamääriin. Tulevaisuuden asemat hyödyntävät enenevässä määrin digitaalisia ratkaisuja tarjotakseen tietoa palvelutasosta asiakkaille.

5.2 Liityntäpysäköinti

VR-Yhtymä Oy
Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 0307 10
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi
Y-tunnus 1003521-5

Liityntäliikenteen osalta tulee kiinnittää huomiota riittävään liityntäpaikoituksen määrään henkilöautoille ja polkupyörille sekä sujuviin vaihtomahdollisuuksiin. Liityntäpysäköinnin tulee olla turvallista ja sekä autot että polkupyörät tulee suojata ilkivallalta. Pysäköinnin maksuttomuus ja reaaliaikainen info vapaista pysäköintipaikoista tekevät liityntäpysäköinnistä houkuttelevaa ja vaivatonta. Sähköautoille tulee tarjota latausmahdollisuuksia. Uudet liikkumismuodot kuten sähköiset yhteiskäyttöautot, scootit jne. tulee huomioida.

Polkupyöräilyn edistäminen tarjoamalla sateelta suojattuja ja lämpimiä parkkitiloja runkolukituksella sekä huoltopisteitä tukevat kestävää liikkumista. Kaupunkipyörien vuokrauspisteet ja polkupyörävuokraamot asemilla edistävät matkaketjuajattelua. Kevyen liikenteen väylille tulee olla riittävä opastus.

5.3 Uudet asemanseudut

Kehäradan asemavaraukset
Kehäradalla on neljä vielä toteutumatonta asemavarausta: Ruskeasanta, Viinikkala, Lapinkylä ja Petas.

Leinelän sekä Ruskeasannan asemat palvelevat Tuusulan suunnan liityntäliikennettä Kehäradalle ja lisäksi Ruskeasanta toimii toteuduttuaan seudullisesti merkittävänä liityntäpysäköintialueena Tuusulanväylän ajoneuvoliikenteelle. Molemmat asemat toimivat syöttöliikenteenä junaliikenteeseen ja valmistuttuaan houkuttelevat uusia käyttäjiä raideliikenteeseen.

Asemavarausten yhteydessä tulee huolehtia riittävästä liityntäpysäköintikapasiteetista henkilöautoille ja polkupyörille.

5.4 Tikkurilan matkakeskus

Tikkurilan matkakeskus sekä kauppakeskus ”Dixi” ovat muodostuneet tärkeäksi joukkoliikenteen vaihtoyhteydeksi kotimaan ja kansainvälisessä liikenteessä. Kyseessä on merkittävä liikenteellinen solmukohta lentomatkustajille, Venäjän-liikenteen matkustajille (Allegro- ja Tolstoi-junat) sekä lähi- ja kaukojunaliikenteelle. Bussiliikenteestä on tullut luonnollinen osa matkaketjuja matkakeskuksen avauduttua.

Tikkurilassa on huolehdittava riittävästä liityntäpysäköintikapasiteetista henkilöautoille, polkupyörille ja uusille liikkumismuodoille kuten sähköisille yhteiskäyttöautoille. Liityntäpysäköinnin turvallisuudesta (esimerkiksi lisäämällä valaistusta ja kameravalvontaa) tulee huolehtia. Asemanseudun jatkokehittämissuunnitelmissa tulee huomioida parkkipaikkojen riittävyys henkilöautojen liityntäpysäköinnille. Pysäköinnin kehittämisessä tulisi hyödyntää digitaalisia ratkaisuja

pysäköintioikeuden tunnistamisessa ja vapaiden pysäköintipaikkojen reaaliaikaisessa kartoituksessa.

Polkupyörien pysäköinnissä käytetty 1-raiteen alla oleva lämmin, lukittu ja huoltovarustettu pyöräparkki on erinomainen esimerkki matkaketjuja tukevasta suunnittelusta. Tätä mallia tulisi monistaa muihinkin keskeisiin liikenteen solmukohtiin.

5.5 Lentokenttä

Kehäradan avautumisen myötä lentokentältä avautui lähiliikenneyhteys Helsingin keskustaan sekä vaihdollinen yhteys kaukoliikenteen ja Venäjän-liikenteen juniin. Sekä lentokentän rautatieasema että Tikkurilan matkakeskus ovat molemmat kansainvälisen liikenteen solmukohtia, joiden palvelutason tulee vastata matkustajien odotuksia. Mikäli lentorata-hanke toteutuu, tulevat matkustajamäärät lentokentän rautatieasemalla nousemaan. Samassa yhteydessä tulisi varmistaa riittävä saavutettavuus, yhteyksien toimivuus ja palvelutaso.

6.Raitiotie

Raitotieliikenne on ympäristöystävällistä ja tukee omalta osaltaan siirtymää kohti kestäviä liikkumismuotoja.

Kevytraideliikenne ja raitiotieinfra tulee ottaa suunnittelun lähtökohdaksi ja liikennejärjestelmän rungoksi suurimmilla kaupunkiseuduilla.

Ilmastonmuutoksen torjumiseksi siirtymä henkilöautoista raideliikenteeseen on välttämätöntä ja ilmastotietoisuus tullee vähentämään henkilöautojen omistusta erityisesti kaupungeissa.

Liikennejärjestelmä on kulkumuotojen kokonaisuus ja kaupunkiraideliikenne muodostaa luontevan osan toimivaa matkaketjua.

Kevytraideliikenteen kilpailuttaminen tehostaisi liikennöintiä sekä parantaisi sen laatua, laskien samalla liikenteen tilaajan ja kuntien kustannuksia. Kansainvälisesti tarkasteltuna yleisintä kilpailutus on uusilla raitioliikenteen reiteillä. Operoinnin ja infran eriyttäminen toisi lisäksi läpinäkyvyyttä.

VR-YHTYMÄ OY

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet, kansainväliset asiat ja vastuullisuus

VR-Yhtymä Oy
Postiosoite
PL 488, 00101 Helsinki
Käyntiosoite
Radiokatu 3, 00240 Helsinki
P. 0307 10
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi
Y-tunnus 1003521-5

LIVI/7945/03.01.02/2017

3.6.2020

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 4.6.2020
Dn:o VD/4419/10.02.02.00/2017

Vantaan kaupunki
Kirjaamo

kirjaamo@vantaa.fi

Viite: lausuntopyyntö 7.4.2020

Lausunto Vantaan yleiskaavan 2020 kaavaehdotuksesta (YK0048)

Väylävirasto on tutustunut yleiskaavaehdotukseen ja antaa lausuntonsa liikennejärjestelmän sekä rautateiden näkökulmasta.

Lähijunaliikenteen uudet rautatievarikot

Helsingin seudulla liikennejärjestelmä tukeutuu entistä enemmän joukkoliikenteeseen ja raideliikenteeseen. Maankäyttö tiivistyy erityisesti raideliikenteen vaikutusalueilla. Tehostuva maankäyttö kasvattaa lähijunaliikenteen matkustajamääriä ja edellyttää junatarjonnan lisäämistä ja tämä taas edellyttää uutta kalustoa. Uudet varikot ovat edellytys uudelle kalustohankinnalle. Nykyiseltä Ilmalan varikolta ei löydy riittävästi tilaa uudelle varikolle. Lisäksi Ilmalan varikon sijainti ei ole optimaalinen lähiliikenteen tarpeita varten. Varikot tulisi olla lähempänä kaupunkirakenteen reunoja kuin kaupunkirakenteen keskellä eli lähellä kaupunkiratojen pääteasemia Rantaradalla ja Pääradalla sekä Kehäradan varrella. Varikoiden sijoittumista määrittää myös maa-alan suuri tilantarve.

Varikkotoimintojen siirtyminen Ilmalasta vapauttaa ratakapasiteettia muuhun käyttöön Helsinki – Pasila -väliltä, koska kalustosiirtojen ei tarvitsisi käyttää nykyisiä Helsingin ja Il-malan välisiä huoltoraiteita, mikä on koko maan liikennejärjestelmän kannalta merkittävää.

Väylävirasto on selvittänyt yhteistyössä HSL:n kanssa lähijunaliikenteen edellyttämiä uusia varikoita Rantaradalla, Pääradalla sekä Kehäradalla (*Lähijunaliikennealueen varikkoselvitys* (Väyläviraston julkaisuja 25/2020), saatavilla osoitteessa https://www.doria.fi/handle/10024/177275). Selvityksen tavoitteena oli löytää HSL:n nykyistä ja uutta lähijunaliikenteen junakalustoa varten uusien varikoiden kokonaisuus, joka toimii liikenteellisesti mahdollisen Pisararadan kanssa ja ilman sitä. Selvityksessä tarkasteltiin uusien varikoiden liittymismahdollisuudet nykyiseen rataverkkoon niin ratateknisestä kuin liikenteellisestä näkökulmasta. Varikoiden alustavassa suunnittelussa selvitettiin, minkä kokoisia varikoita ja niiden toimintoja eri sijainnit mahdollistivat ottaen huomioon ratatekniset reunaehdot. Lisäksi selvitettiin katuyhteyksiä varikkoalueille ja muutostarpeita nykyiseen ratainfraan.

Väylävirasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
Puhelin 0295 34 3000
Faksi 0295 34 3700
etunimi.sukunimi@vayla.fi
kirjaamo@vayla.fi
www.vayla.fi

Selvityksen johtopäätöksenä oli, että uusia varikoita tarvitaan kolme, joista kaksi on kunnossapitovarikkoja ja yksi säilytysvarikko. Selvityksessä Rantaradan varikon sijainniksi esitetään Kirkkonummen Luomaa tai Espoon Mankkia. Kolmantena Rantaradan varikkosijaintina on esiselvityksessä nostettu esiin Kirkkonummen Vuohimäki. Kehäradan kunnossapitovarikon osalta selvityksessä esitetään Vantaan Petasta, joka sijaitsee keskellä Kehäradan linjastoa. Pääradalle tulisi sijoittaa yksi kaluston säilytysvarikko, joka aikaisempien selvitysten perusteella olisi Keravan Jäspilä.

Selvityksessä Kehäradan varikko on esitetty sijoitettavan Vantaan Petakseen, Petaksen asemavarauksen länsipuolelle. Muita toteutuskelpoisia sijainteja varikolle Kehäradalta ei löydetty. Petaksen varikko on kunnossapito- ja säilytysvarikko, joka koostuu säilytys-, käyttövalmiushuolto- ja huoltoraiteista, kunnossapito- ja pesuhalleista sekä sosiaali-, varasto- ja toimistotiloista pysäköintialueineen. Selvityksessä on tutkittu Petaksen alueelle mahtuvan varikon enimmäislaajuutta, varikon lopullinen koko ratkeaa sen jatkosuunnittelussa. Varikon suunnittelun seuraavat vaiheet ovat ympäristövaikutusten arviointi ja ratalain mukainen yleissuunnitelma, joiden tulee edetä kaavoituksen kanssa samanaikaisesti.

Varikkoselvityksessä esitetty Petaksen varikon sijaintialue on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa osoitettu monipuoliseksi työpaikka-alueeksi (TP) ja tuotanto- ja varastotoiminnan alueeksi (TY). Kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu rautatievarikkovarausta Petakseen eikä Petaksen varikosta myöskään ole yleiskaava-aineistossa minkäänlaista mainintaa. Väyläviraston näkemyksen mukaan yleiskaavaehdotus ei mahdollista varikon sijoittamista Petakseen ja sen ratalain mukaista jatkosuunnittelua. Ratalain 10 §:n mukaan rautatien rakentamista koskevan yleissuunnitelman ja ratasuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Väylävirasto huomauttaa, että lähijunaliikenteen kehittämisen ja sen edellyttämän varikkokokonaisuuden jatkosuunnittelun kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Vantaan yleiskaavassa osoitetaan varaus Petaksen varikolle. Väyläviraston näkemyksen mukaan varikkoselvityksen mukainen Petaksen varikko kehäradalle suuntautuvineen yhdysraiteineen tulee yleiskaavassa osoittaa rautatiealueena ja yleiskaavaselostusta tulee täydentää Petaksen varikon osalta. Mikäli varikon osoittaminen yleiskaavassa edellyttää varikkoselvityksen lisäksi muita vaikutusten arviointeja, voi Väylävirasto olla näissä selvityksissä mukana ja osallistua selvityksistä aiheutuviin kustannuksiin.

Tikkurila – Hakkila -rata (Santarata)

Yleiskaavaehdotuksesta on jätetty pois nykyinen Tikkurilasta Hakkilaan johtava ns. Santaradan rautatieyhteys. Kaavassa radan alkuosan kohdalle on osoitettu uusi raitiotie ja Hakkilan päähän uusi katu. Hakkilassa Santaradan läheisiä nykyisiä teollisuusalueita

on osoitettu muutettavaksi tulevaisuudessa asumiseen A/TP -merkinnällä *("Asumisen ja työpaikkojen alue"*). Yleiskaavaselostuksessa on esitetty radanpidon alueiden siirtämistä Hakkilasta toisaalle, mutta kaavatyön yhteydessä ei toimintojen uutta sijaintia ole selvitetty eikä kaavaehdotuksessa ole minkäänlaista korvaavaa aluetta osoitettu. Väylävirasto on tuonut esiin yleiskaavaluonnoksesta 23.4.2019 antamassaan lausunnossa Santaradan ja Hakkilan radanpidon alueen merkityksen valtion rataverkon kunnossapidon kannalta. Lausunnolla ei ole ollut yleiskaavaratkaisuun vaikutusta. Väylävirasto huomauttaa, että Hakkilaan johtava nykyinen Santarata ja Hakkilassa sijaitsevat radanpidon alueet ovat Väylävirastolle välttämättömiä. Kunnossapidon alueiden poistaminen alentaa radanpidon palvelutasoa millä on heikentäviä vaikutuksia valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuteen. Väyläviraston näkemyksen mukaan Santaradan ja Hakkilan alueen poistaminen Vantaan yleiskaavasta ei ole mahdollista ilman korvaavan radanpidon alueen osoittamista. Korvaavan alueen puuttuessa tulee nykyinen Santarata osoittaa yleiskaavassa rautatiealueena.

Raskaan liikenteen palvelualueet

Valtakunnallisen ja seudullisen tavaraliikenteen kuljetusten kannalta raskaan liikenteen palvelualueiden puute on paheneva ongelma. Asia on tunnustettu tärkeäksi myös MAL 2019 -suunnitelmassa. Väylävirasto pitää hyvänä, että raskaan liikenteen palvelualuekysymys on yleiskaavaehdotuksessa esitetty hieman konkreettisemmin kuin luonnosvaiheessa. Hämeenlinnanväylän (vt3) käytävään yleiskaavaehdotuksessa on esitetty varteenotettava ratkaisuehdotus. Tarvetta vastaavalle on myös muualla esimerkiksi Lahdenväylän (vt4) käytävässä. Muista mahdollisista sijainneista todetaan, että taukopaikat voivat sijoittua tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueille (TT). TT-alueet eivät kuitenkaan sijaitse paikoissa, jotka on todettu seudullisissa selvityksissä potentiaalisiksi taukopaikka-alueiksi. Väylävirasto esittää, että taukopaikat osoitettaisiin Vantaan yleiskaavaan hyväksymiskäsittelyssä olevan Uusimaa-kaava 2050 liitekartan mukaisesti.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus. Väylävirasto pyytää maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94 §:n mukaisesti välitöntä ilmoitusta kaavan hyväksymistä koskevista päätöksistä. Ilmoitus kaavan hyväksymisestä tulee toimittaa kaava-asiakirjoineen sekä valitusosoituksineen osoitteella kirjaamo@vayla.fi tai Väylävirasto, Kirjaamo, PL 33, 00521 Helsinki.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Asian on esitellyt asiantuntija, maankäyttö Ville Vuokko ja ratkaissut osastonjohtaja Päivi Nuutinen.

Jakelu Vantaan kaupunki

Lausunto

LIVI/7945/03.01.02/2017

3.6.2020

Tiedoksi
Eero Liehu
Antero Kaukonen
Kaj Grönqvist, RRM Oy
Anna Miettinen
Kaisa Kauhanen
Aimo Huhdanmäki
Jukka Peura
Jussi Lindberg
Jukka Karjalainen
Pekka Rajala
Jukka Valjakka
Magnus Nygård
Jukka Ronni
Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue
Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue
HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Asian LIVI/7945/03.01.02/2017 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja	Todennus
Ville Vuokko 03.06.2020 09:14:30	**Asianhallinta** 03.06.2020 09:14:28
Päivi Nuutinen 03.06.2020 09:15:11	**Proxy** 03.06.2020 09:15:02

YK0048 YLEISKAAVA 2020

Hyväksymisvaiheessa kirjaamoon saapunut palaute / 6.11.2020

Osa palautteesta on tullut yksityisiltä maanomistajilta, kun heiltä on pyydetty 6.11.2020 mennessä lausuntoa luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista. Palaute ei kuitenkaan koske kyseistä arviointia, siksi ne on otettu mukaan tähän yhteenvetoon.

4.11.2020 Vestra
Vantaan Vestrassa olevina maatilan omistajina haluamme esittää kielteisen kantamme Vantaan yleiskaavaehdotukseen merkittyä ulkoilupolun reittiä koskien.

Ehdotukseen merkitty ulkoilupolku tulisi kulkemaan omistamiemme ja maatalousalueeksi kaavaan merkittyjen peltoaukioidemme sivuitse, jatkuen Lepsämäjokeen rajoittuvan peltomme kohdalla joen yli. Keskusteltuani perheemme edustajana asiasta yleiskaavaosaston suunnittelija Paula Kankkusen (22.10.2020) sekä kaupungin katu-/puistosuunnittelusta vastaavan arkkitehti Petra Tammiston kanssa (23.10.2020) minun annettiin ymmärtää kaavaan merkityn reitin olevan ohjeellinen. Todettuani vaihtoehtoisen, käyttökelpoisen polun jo löytyvän pellonreunamme vieressä olevasta ja kaupungin omistamasta metsiköstä, sain kuulla nykyisen polun olevan liian jyrkässä rinteessä. Tämä vahvisti edelleen käsitystämme siitä, että mahdollinen polku tulisi ohjeellisuudestaan huolimatta toteutuessaan kulkemaan peltoalueidemme halki. Oheisista syistä johtuen esitämme vastustuksemme polkureitille siltä osin kuin se koskee omistamaamme maa-aluetta:

Maatilamme peltopinta-ala on pieni, noin kolme hehtaaria. Suunniteltu polku peltoalueellamme usean sadan metrin matkalla haittaisi oleellisesti sillä harjoitettavaa maataloustoimintaa. Aluetta hyödynnetään nyt paitsi omavaraisviljelyssä, myös laitumena sekä heinän kasvatuksessa kotieläinrehuksi. Soveltuvuus ulkoilupoluiksi on huono, koska useana keväänä tulvavesi voi nousta niin korkealle, että joen puoleinen pelto peittyy kokonaan veden alle jopa viikoiksi. Savipohjan sekä yläjuoksulta jokeen virtaavien sade-/tulvavesien takia joenreunan vesi virtaa savipenkkojen yli aiheuttaen niiden repeilyä. Koska yleiskaavaehdotukseen merkitty polun jatkuminen joen yli toiselle puolelle edellyttää sillan rakentamista, vaatisi tämä huomattavan suurta rakennelmaa edellä olevan seikan eliminoimiseksi. Perheemme käyttää kesäisin suunnitteilla olevan polun kohdalla olevan peltomme rantaa uimapaikkana, mikä polun myötä veisi meiltä tähänastisen yksityisyytemme.

Koska jo nyt olemassa oleva Reitti 2000 yhdessä Keimolan polku- ja latuverkoston kanssa tarjoaa riittävät valmiudet ulkoliikuntaa harrastaville, ei yleiskaavaehdotukseen merkitty uusi ulkoilupolku ole mielestämme tarpeellinen.

3.11.2020 Vestra
Ekologisen käytävän merkitseminen yleiskaavaehdotuskarttaan on täysin tarpeetonta, eläimet osaavat kulkea muutenkin. Lisäksi joen rannat ovat eroosiolle ja tulville alttiita, joten ovat jopa vaarallisia ihmisten kulkea. Tulevaisuuden ulkoilupolut ym. haittaavat alueiden omistajien maankäyttöä. Polut lisäävät myös Vestrantien II tiekunnan liikennettä ja kapean yksityistien kulutusta. Autojen pysäköinti ja muu liikenne haittaavat osakkaiden tienkäyttöä.

Nykyiset määräykset ovat maa- ja metsätaloudelle riittävät, joten vaadimme ekologisten käytävien ja ulkoilupolkujen merkinnän poistamista Vestrassa yleiskaavaehdotuskartasta.

2.11.2020 Vestra
Muistuttajan mukaan tilat ovat maa- ja metsätalous käytössä, jos alue rauhoitetaan tai muutetaan SL/VR rauhoitus- ja virkistys alueiksi elinkeinon harjoittaminen estyy. Ohjeelliset virkistysreitit Vestran alueella tuovat ongelmia ja häiriöitä jo puuttuvien parkkipaikkojen suhteen. Varsinkin Vestrantie II

tiekunnan yksityistie on niin kapea, että siinä kahdensuuntainen liikenne on mahdotonta. Autojen pysäköinti tien varrella ei ole mahdollista.

2.11.2020 Bertaksentie
Asumisen alueet yleiskaavan työpaikka-alueilla (LM1 lentomelualueella): kiinteistö rakennuksineen on historiallisesti merkittävä, vastustamme painokkaasti yleiskaavaehdotuksessa kiinteistömme olemassa olevan kaavamerkinnän muuttamista TY-alueeksi. Vaadimme, että se jää nykyiselleen eli A3/tp.

27.10.2020 Jyväpolku, Jokiniemi
Jokiniemen asumisen alueet: Huoli siitä, että Jokiniemessä sallitaan kerrostalojen rakentaminen pientaloalueelle.

27.10.2020 Petaksen Asukasyhdistys ry
Yleiskaavaehdotuksen luontoarvojen kannalta ongelmallisimpiin kuuluvat aluevaraukset löytyvät Petaksen asuinalueen pohjois- ja itäpuolelta sekä esitetyn Tyttömäen SL-varauksen kaakkoispuolelta. Näillä alueilla on esitetty yli 70 ha TY- ja TP-varauksia luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin metsiin. Vaadimme, että kaavaan suunnitellut, Petaksen pohjoispuolen alueet KM, TY ja etenkin TT tulee ehdottomasti huomattavissa määrin vähintään pienentää, jotta jää riittävästi nimenomaan luonnontilaista metsää suojaamaan puskurina korvaamatonta isosuota ja tuomaan laajalti alueen asukkaille edelleen virkistysmahdollisuuksia nimenomaan luonnontilaisessa metsässä ja rauhassa.

26.10.2020 Simonkylän Omakotiyhdistys ry
Pientaloaluieden tiivistäminen yleiskaavassa ja vuorovaikutuksen vähyys. Kaupungin johdolle ja valtuustolle tarkoitettu kuntalaisaloite on jätetty 6.10.2020. Sen allekirjoitti lyhyessä ajassa 488 henkilöä. Ehdotamme, että kaupunginvaltuusto linjaa käsittelyyn tulevan yleiskaavan jatkotyötä seuraavasti. Yleiskaavan tekoa jatketaan keskittyen vain tärkeimmille ja rajatuille muutosalueille. Arvostetut ja halutut pientaloalueet säilytetään edelleen AP pientaloalueina. Kaavatyön loppuvaiheessa tehty muutos, jossa A-alueille määritetään suojamäärityksiä, on askel oikeaan suuntaan, mutta ei riittävä.

22.10.2020 Jyvätie
Hyvä vantaalainen päättäjä, Tänään jatketta Vantaan seutukaavaehdotuksen käsittelyä. Toivomme, että huomioisitte mielipiteemme asiasta. Huomasimme Helsingin sanomissa 20.7. uutisen Vantaan seutukaavaehdotuksesta. Se herätti meissä huolta. Asumme Jokiniemessä pientaloalueella. Alueen profiili ihanine peltomaisemineen ja golfkenttä, missä viime talvea lukuun ottamatta olemme käyneet lapsemme kanssa hiihtämässä ovat iso osa alueen viihtyvyyttä Muutimme alueen sisällä noin vuosi sitten, koska alue on meistä ihana ja kulkuyhteydet hyvät myös ajokortittomalle.

Uudessa seutukaavaehdotuksessa alueelle saisi rakentaa myös kerrostaloja. Alueen viehätys ovat pientalot, jotka muodostavat oman yhteisön. Valkoisenlähteen tien toisella puolella on kerrostaloja. Ne sopivat sinne hyvin ja lisäävät alueen monimuotoisuutta. Emme halua jatkossa pelätä, että naapurin myydessä asuntonsa, omakotitalon tilalle nouseekin kerrostalo.

Vantaa on kansainvälinen ja kasvava kaupunki. Vantaa haluaa tulevaisuudessa olla varmastikin myös monipuolisen asumisen kaupunki. Siihen varmaankin pyritään uudella seutukaavaehdotuksella. Monipuolisuuteen ei saa pyrkiä muuttamalla vanhat pientaloalueet alueiksi, mille voidaan rakentaa tulevaisuudessa myös kerrostaloja. Jokiniemessä on jo paljon kerrostaloja. Pientaloalueet sen sijaan ovat pienentyneet koko ajan. Nyt on aika säilyttää meidän pientaloasukkaiden mielenrauha. Emme halua pelätä tuleeko naapuriin kerrostalo, jos naapuri myy omakotitalonsa grynderille. Tällainen

pelko on Ruispolulla, missä omakotitalojen tilalle on ilmeisesti kaavailtu kerrostaloa. Tämä vähentää alueen pientalojen arvoa.

Helsingin sanomat kirjoitti 24.7. kuinka Espoossa on ymmärretty., että pientaloasumiselle on kysyntää ja pientaloja halutaan myös hyvien kulkuyhteyksien päähän. Ne houkuttelevat alueelle lapsiperheitä. Haluaako Vantaa, että hyvien kulkuväylien päässä täytyy asua kerrostalossa? Toivottavasti ei!

Koronaviruksen aikana ihmiset ovat todenneet, että haluavat asua väljemmin. Oman pihan arvo on noussut. Pientaloaluiden pihat mahdollistavat viihtyisiä kävelylenkkejä lähimaastossa niin pientalojen asukkailla kuin läheisten kerrostalojenkin asukkaille. Näiden alueiden virkistysarvoa ei saa unohtaa eikä niitä saa rankentaa täyteen.

Kaupungistumista ei tule eikä pidä estää. Asukkaiden tulee kuitenkin pystyä luottamaan siihen, ettei asuinalueen profiili muutu ratkaisevasti lähivuosina.

20.10.2020 Petas
Viitaten postissa saamaani lausuntopyyntöön liittyen Vantaan uuteen yleiskaavaan 2020, haluamme ottaa Petas-Vehkalan alueen asukkaina kantaa asiaan.

Hyvin yleisesti jo monelta osin on havainnoitu, että yleiskaavaehdotuksen luontoarvojen kannalta ongelmallisimpiin kuuluvat aluevaraukset löytyvät Petaksen asuinalueen pohjois- ja itäpuolelta sekä esitetyn Tyttömäen SL-varauksen kaakkoispuolelta. Näillä alueilla on esitetty yli 70 ha TY- ja TP-varauksia luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviin metsiin.

Alueella on säilynyt huomattava määrä luontoarvoiltaan merkittäviä lehto-, kangas- ja korpialueita. Aluetta koskeva luontoselvitystieto on varsinkin luontotyyppitason tiedon osalta ilmeisen puutteellista. Lajistotiedot alueelta rajoittunevat liito-orava- ja lahokaviosammalselvityksiin. Ainakin liito-orava käyttää alueen metsiä laajemmin kuin mitä 2016 selvityksessä oli todettu. Lisäksi olen itse asukkaana saanut havainnoida huomattavan laajaa lajikirjoa esim. lintulajeissa. Pihalla käyvät säännöllisesti ja laajoissa määrin niin pyrstötiaiset kuin esimerkiksi harmaapäätikat.

Kaakossa arvokas metsäalue rajautuu kesken kaavaprosessia (Vehkalan länsipuoli 1) tehtyyn laajaan avohakkuualueeseen. Laajennusalueella elää kevään 2019 maastokäynnin perusteella (Keijo Savolan tiedoksianto Vantaan ympäristökeskukselle 25.4.2019) liito-orava. Lisäksi suojelualuevarauksen kaakkoispuolella on edustava, vesilain suojaamiin luontotyyppeihin kuuluva luonnontilainen noro. Vehkalan rakentamisen jo alettua, on liito-oravan siirryttävä pohjoisemmaksi esimerkiksi Petakseen.

Petaksen pohjoispuolella on vaikuttava Keimolan isosuo, joka on pääkaupunkiseudun suurimpia ja monipuolisimpia soita. Soilla on vaikutusta ilmaston kasvihuonekaasujen pitoisuuksiin ja sitä kautta ilmaston lämpenemiseen. Koskemattomista soista vapautuu ilmakehään metaania, mutta samalla ne myös sitovat hiilidioksidia eli toimivat hiilinieluina siinä määrin, että yhteisvaikutus on ilmastonmuutosta hillitsevä.

Ympäristökeskuksen ja Vantaan kaupungin vuonna 2009 laatiman Keimolan isosuon ennallistamissuunnitelman mukaan sen kasvillisuus on hyvin monipuolista. Isosuolla minerotrofisessa osassa, keidaskeskusten välissä esiintyy useita pääkaupunkiseudulle harvinaisia kasvilajeja, kuten juolukkapaju (Salix Myrtilloides), juurosara (Carex chordorriza), villapääluikka (Trichophorum Alpinum) ja Rimpivesiherne (Utriculana Intermedia). Isosuolla esiintyvät seuraavat luontotyyppien uhanalaiselvityksessä ainakin Etelä-Suomessa uhanalaisiksi määritellyt suotyypit: koivuluhta, metsäkortekorpi, mustikkakorpi, oligotrofiren suraneva, puolukkakorpi, ruohoinen sammalräme ja tervaleppäluhta.

Ympäristökeskuksen ja Vantaan kaupungin 2009 julkaiseman ennallistamissuunnitelman mukaan valtaosa suota ympäröivistä metsistä on varsin iäkästä, kuusivaltaista sekametsää. Isosuon ympärillä on myös metsälehmusta ja paikoin pähkinää. Suon koillisreunan rinteellä kasvaa järeitä raitoja ja haapoja. Rinteestä on nopeasti kehittymässä luonnonarvoltaan huomattavaa lehtoa. Ennallistamissuunnitelmassa todetaankin, että tätä kehitystä ei tule vaarantaa. Kuitenkin kaavahankkeessa siihen on määritelty hyvin laaja ja suuri asuinalue (A).

Suon nykytilan ahtaalle jo ovat tuoneet sinne perustetut suohaudat, laaja ojittaminen, etenkin etelä- ja länsipäädyssä sekä jättömaan läjittäminen. Lisäksi alueella ei ole vieläkään tehty ennallistamissuunnitelman mukaisia mm. ojien täyttämisiä joka omalta osaltaan vie jatkuvasti suon hyvinvointia huonompaan suuntaan.

Keimolan isosuo on harvinainen ja erittäin poikkeuksellinen sekä arvokas alue. Suo itsessään on hyvin altis rasitukselle eikä kestä virkistysalueiden ja suojavyöhykkeiden mukanaan tuomaa ihmismassaa. Suon ainutlaatuinen ympäristö tarvitsee ympärilleen puskuriksi nimenomaan luonnontilaista metsää ainutlaatuisen biodiversiteettinsä ylläpitämiseen.

Vantaan kaupungin vastikkeessa arviointi suosittaa, että rakennettavan alueen ja Natura-alueen välille jätetään metsäinen suojavyöhyke, jolloin todennäköisyyttä merkittäville suojeluarvoja heikentäville vaikutuksille voidaan ehkäistä. Yleiskaavassa tähän kohtaan on esitetty virkistysalueyhteyttä suojavyöhykkeeksi mutta se ei ole riittävä. Kapea metsäinen suojavyöhyke ei tule riittämään ehkäisemään suojeluarvoa heikentäviä vaikutuksia rasittamaan suojelualuetta. Vantaan kaupunki sanotte myös, että virkistysalueyhteys myös ohjaa virkistyskäyttöpainetta Natura-alueen ulkopuolelle mutta asia on juuri päinvastainen. Virkistysalue itsessään myös tuo entisestään lisää liikkujia alueelle ja näin ollen myös luonnonsuojelualueelle.

Aluekokonaisuuden merkitystä lisää olennaisesti se, että metsät ovat lännessä suoraan kytkeytyneitä Petikon ydinosan valtakunnallisesti merkittäviin luontoalueisiin. Käytännössä ne ovat osa Petikon metsäistä kokonaisuutta. Kaavan jatkotyössä on syytä korvata Petaksen asuinalueen pohjois- ja itäpuolen sekä Tyttömäen SL-varauksen kaakkoispuolen luonnontilaisen kaltaisiin, pääosin vanha- ja lahopuustoisiin metsiin. Ihmiset tarvitsevat luonnontilaista metsää virkistyskäyttöön. Ei vain puistoalueita. Tutkimusten mukaan päivittäin 20 minuuttia metsässä auttaa alentamaan niin stressiä ja verenpainetta. Sienestys ja marjastus ovat metsien hävitessä unohtuvaa kansantaitoa.

Lisäksi tulee ottaa huomioon, että Petakseen ovat alun perinkin muuttaneet sellaiset ihmiset, jotka toivovat ympärilleen mahdollisimman paljon tilaa sekä metsää. Jonkun muuttaessa kaupunkiin, tietää, että siellä on jo meluista eikä metsää ole lähellä. Petaksessa asuville metsän tuoma rauha ja suoja on syy siellä asumiseen. Lisäksi mikä vain rakentaminen alueelle, laittaa jo siellä asuvan eläimistön entistä ahtaammalle ja muuttamaan muualle. Virkistysalueet tai suojavyöhykkeet eivät riitä niille.

Varastoja, logistiikkaa ja tuotantoa tulisi keskittää sellaisille alueille, joissa niissä ei ole vastaavaa haittaa ympäristölle. Sellaisille, joissa on jo meteliä tai, että siellä ei ole muutenkaan asukkaita. Petaksessa asuvana koen, että luonto on minulle erityisen arvokas ja tärkeä.

Vaadimme, että kaavaan suunnitellut, Petaksen pohjoispuolen alueet KM, TY ja etenkin TT tulee **ehdottomasti** huomattavissa määrin vähintään pienentää, jotta jää riittävästi nimenomaan luonnontilaista metsää suojaamaan puskurina korvaamatonta isosuota ja tuomaan laajalti alueen asukkaille edelleen virkistysmahdollisuuksia nimenomaan luonnontilaisessa metsässä ja rauhassa. **Näiden palautteiden lisäksi on aiemmin 6.10.2020 saapunut yleiskaavaan liittyvä kuntalaisaloite PIENTALOALUEET TURVATTAVA (VD/8275/00.01.02.02/2020). Aloitteen on allekirjoittanut 488 henkilöä.**

PIENTALOALUEET TURVATTAVA

Vantaan yleiskaavaluonnoksessa 2020 ollaan aikeissa muuttaa kerrostalorakentamisen alueiksi hyvin monia viihtyisiä, vehreitä, eri aikakausia edustavia laajoja pientaloalueita, jotka luonnostaan jatkuvasti tiivistyvät uudisrakentamisella. Valmisteluvaiheessa oleva yleiskaava koskettaa kertarysäyksellä useita alueita eri puolilta kaupunkia ja valtavaa määrää pientaloasukkaita. Kaupungin johdon ja viime kädessä kaupunginvaltuuston on ohjeistettava, ettei tällaista massiivista ylilyöntiä pääse tapahtumaan, jossa pientaloalueita varataan kerrostalorakentamisen reserviksi. Pientaloalueet on ehdottomasti säilytettävä pääsääntöisesti vanhan voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti.

Jos kaava nykymuodossa hyväksyttäisiin, se merkitsisi piinaa, pelkoa ja epävarmuutta muuttuvasta asuinympäristöstä asukkaille jopa kymmeniksi vuosiksi. Rakennuskanta alkaisi helposti rapistua ylläpitokorjausten puuttuessa ja kukaan tuskin rakentaisi enää pientaloja alueelle tonttihintojen takia. Ei voida myös mitenkään pitää hyvänä ja kestävänä kaupunkisuunnittelun periaatteena sekarakentamista, jossa rakennetaan vapautuville tonteille kerrostaloja sinne tänne pientalojen lähinaapuriksi. Vantaalla on runsaasti rakentamatonta maata aivan hyvien valmiiden joukkoliikenneyhteyksien lähistöllä. Miksi ihmeessä niitä ei hyödynnetä kerrostalorakentamisessa, vaan halutaan repiä alas viihtyisiä pientaloalueita, kun muutenkin pientalotarjonta on vähentymässä? Vanhat valmiiksi rakennetut pientaloalueet ovat osa kulttuuriperintöämme ja ihmisten tarkoituksella valitsemaa asumispaikkaa ja -muotoa. Aikomus niiden tuhoamiseen on hyvin omituista.

Jokaisen muutosalueella asuvan tulisi olla tietoinen oman alueensa tulevaisuudesta. Käytännössä on ilmennyt, että vain aniharva asukas tuntee tai on voinut perehtyä omaa aluettaan koskeviin virkamiesten yleiskaavasuunnitelmiin. Pienillä, vaikeasti löydettävillä ja tulkittavilla yksittäisen kirjaimen merkinnöillä kaavakartoissa on muutettu alueiden käyttötarkoitusta merkittävästi voimassa olevaan kaavaan verrattuna ilman sanallisia kuvauksia muutoksista.

Varsinaista huolta tulisikin kantaa vähenevästä pientalojen tonttitarjonnasta ja niiden rakentamisesta Vantaalla eri asumismuotojen tasapainon säilyttämiseksi. Vain täten voidaan säilyttää kaupunki haluttavana ja kiinnostavana paikkana myös pientaloissa asuville ja siitä haaveileville. Kaavaehdotus nykymuodossaan on kannanotto pientaloasumista vastaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HUHTIKUU | 2020

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä Aluevaraussuunnitelma

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS | SITOWISE OY

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä Aluevaraussuunnitelma

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

SITOWISE OY

HUHTIKUU | 2020

**MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ–TUUSULANVÄYLÄ,
ALUEVARAUSSUUNNITELMA
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

**Taitto: Sitowise Oy
Kansikuva: Tuusulan kunta
Valokuvat: Sitowise Oy
Painotalo: Grano Oy**

www.ely-keskus.fi

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Alkusanat

Tämä ympäristövaikutusten arviointiselostus koskee maantien 152 välille Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä suunniteltavan uuden tieyhteyden vaihtoehtojen arviointia. Suunnittelu sisältää ympäristövaikutusten arviointimenettelyn sekä kaavoitusta varten tehtävän aluevaraussuunnitelman laatimisen. Uudenmaan ELY-keskus käynnisti yhdessä Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan kanssa aluevaraussuunnitelman laatimisen keväällä 2018. Vantaalla on käynnissä koko kaupungin yleiskaavan laatiminen. Myös Tuusulassa on käynnissä koko kunnan yleiskaavan laatiminen. Lisäksi Focus-alueella on asemakaavoitusprosessit kesken.

Suunnittelun taustalla on tarve kehittää Keski-Uudenmaan pääväylien välisiä poikittaisia yhteyksiä ja tukea maakunnallisesti merkittäviä logistiikkatoimintoja. Maantien 152 suunnittelu on ollut esillä jo 1990-luvulla ja siitä on laadittu useampia suunnitelmia. ”Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanväylä – Vanha Lahdentie” on ollut yksi ensimmäisiä maanteiden YVA-menettelyitä Suomessa vuonna 1994 voimaan tulleen YVA-lain pohjalta. Maankäytön tavoitteet ja monet olosuhteet ovat muuttuneet paljon parissa kymmenessä vuodessa. Kesällä 2019 Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue katsoi, että tähän käynnissä olevaan aluevaraussuunnitelma-hankkeeseen tulee soveltaa uutta YVA-menettelyä.

YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen vaihtoehtoja lainsäädännön tarkoittamalla tavalla (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017). YVA-menettelyyn liittyy keskeisesti myös keskustelu ja tiedonvälittäminen hankkeesta. YVA-menettely tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi ja auttaa löytämään hankkeelle toteuttamiskelpoisen ratkaisun, jossa on sovitettu yhteen erilaisia tarpeita. Vaihtoehtojen arviointi johtopäätöksineen on esitetty tässä YVA-selostuksessa. Aluevaraussuunnitelmaksi viimeisteltävä vaihtoehto valitaan YVA-arviointiselostuksesta annettavan yhteysviranomaisen perustellun päätelmän jälkeen syksyn 2020 aikana.

Aluevaraussuunnitelman tavoitteena on ollut saada aikaan laadukas ja hyväksyttävä tielinjaus, jonka pohjalta alueen maankäyttöä voidaan kehittää. YVA-menettely ja aluevarasuunnitelma eivät ole päätöksiä hankkeen toteutuksesta, mutta ne lisäävät valmiuksia edistää sitä. Aluevaraussuunnitelmaa seuraava vaihe suunnitteluprosessissa on tiesuunnitelma, jonka jälkeen vasta päästään rakentamisvaiheeseen. Tähän voi mennä vuosia ja toteutus on riippuvainen poliittisista päätöksistä. MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Tämän esipuheen kirjoitusajankohtana tuli esille, että tiesuunnitelman laatimiselle voisi olla mahdollisuus saada rahoitusta jo 2020-luvun alkupuolella.

Maantien 152 uutta linjausta on kutsuttu Kehä IV -nimellä, joka on toki vakiintunut viittaus tähän suunnitelmaan tai tieosuuteen. Maantie 152 suunnitellaan pääosin yksiajorataisena maankäyttöä palvelevana väylänä. Termi ”Kehätie” kuitenkin kuvastaa järeämpää väylää (kuten Kehä III), joten tämä suunnitelma on nimetty maantien 152 aluevaraussuunnitelmaksi. Kehä IV -nimitys kuitenkin elää edelleen ja muun muassa Tuusulan asemakaavat on nimetty sen mukaan. Tässä raportissa käytetään molempia nimityksiä tilanteen mukaan.

Hankkeesta vastaavana toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, jossa yhteyshenkilö on Mari Ahonen. Hankkeen tilaajiin kuuluvat myös Vantaan kaupunki, jossa yhteyshenkilönä on Emmi Pasanen sekä Tuusulan kunta yhteyshenkilönä Petteri Puputti. YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, jossa yhteyshenkilönä on Annukka Engström. YVA-konsulttina toimii Sitowise.

Huhtikuu 2020

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Sisältö

Alkusanat ... 3

Tiivistelmä ... 6

Sammanfattning ... 8

1 Hanke ... 10
1.1 Hankkeen kuvaus ... 10
1.2 Hankkeen tausta ja tarve ... 10
1.3 Hankkeen liittyminen muihin tavoitteisiin ... 12
1.4 Hankkeen liittyminen muihin suunnitelmiin ja hankkeisiin ... 12
1.4.1 Lähtökohdat ... 12
1.4.2 Liikennehankkeet ... 12
1.4.3 Maa-aineksenotto, tuotanto ja työpaikat ... 14

2 Tutkittavat vaihtoehdot ... 15
2.1 Vaihtoehtojen muodostuminen ... 15
2.2 Focus-alueen ratkaisut ... 15
2.3 Aiemmat vaiheet taustalla ... 15
2.3.1 YVA ja yleissuunnitelma 1996 ... 21
2.3.2 Vaihtoehtotarkastelut 2015 Vantaalla ... 21
2.3.3 Vuoden 2018–2019 suunnittelu (tämä aluevaraussuunnitelma) ... 22
2.4 YVA-menettelyssä tutkittavien vaihtoehtojen kuvaus ... 26
2.4.1 Vaihtoehto 1 (Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä) ... 27
2.4.2 Vaihtoehto 0+ (Focus-alue) ... 29
2.5 Vertailuvaihtoehto 0 (ei uutta väylää) ... 29

3 Ympäristövaikutusten arviointimenettely ... 30
3.1 Lainsäädännön lähtökohdat ... 30
3.2 YVA-menettely osana tiesuunnitteluprosessia ... 30
3.3 YVA-menettelyn roolit viranomaistyössä ja suunnittelussa ... 31
3.4 YVA-ohjelmasta YVA-selostukseen ... 31
3.5 Perusteltu päätelmä ja suunnittelun jatkuminen ... 31
3.6 YVA-menettely tässä hankkeessa ... 32
3.7 Osallistuminen ja tiedottaminen ... 32

4 Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia ... 33
4.1 Ympäristövaikutukset ... 33
4.2 Vaikutusalue ... 33
4.3 Vaikutusten merkittävyys ... 33
4.4 Yhteisvaikutukset ... 34
4.5 Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta ... 34
4.6 Osallisten palaute ja sen huomioon ottaminen ... 38

5 Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö ... 40
5.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 40
5.2 Nykytilanne ... 40
5.2.1 Maankäytön kehittyminen ja kaavoitustilanne ... 40
5.2.2 Maakuntakaavoitus ... 41
5.2.3 Kaavatilanne kunnissa ... 43
5.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 48
5.4 Hankkeen suhde maankäytön suunnitelmiin ... 48
5.4.1 Hankkeen suhde maakuntakaavaan ... 48
5.4.2 Hankkeen suhde yleiskaavoihin ... 49
5.4.3 Hankkeen suhde asemakaavoihin ... 49
5.5 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 49
5.5.1 Vaihtoehto 1 ... 49
5.5.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 51
5.5.3 Vaihtoehto 0 ... 51
5.6 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 51
5.7 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 52

6 Ihmisten elinolot ... 53
6.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 53
6.2 Nykytilanne ... 53
6.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutusten merkittävyyden arviointi ... 55
6.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 56
6.4.1 Vaihtoehto 1 ... 56
6.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 61
6.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 61
6.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 61
6.5.1 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 61

7 Melu ja tärinä ... 62
7.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 62
7.2 Nykytilanne ... 62
7.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 63
7.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 64
7.4.1 Vaihtoehto 1 ... 64
7.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 65
7.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 65
7.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 65
7.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 65

8 Maisema ja kulttuuriperintö ... 66
8.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 66
8.2 Nykytilanne ... 66
8.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 69
8.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 70
8.4.1 Vaihtoehto 1 ... 70
8.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 71
8.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 71
8.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 74
8.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 74

9 Luonnon monimuotoisuus ... 75
9.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 75
9.2 Nykytilanne ... 76
9.2.1 Luonnonympäristön yleiskuvaus ... 76
9.2.2 Suojelualueet ... 76
9.2.3 Luonnonsuojelualueiden varauksiin kuuluvat kohteet ... 76
9.2.4 Muut huomionarvoiset luontokohteet ... 78
9.2.5 Suojelun kannalta tärkeät lajit ... 80
9.2.6 Ekologiset yhteydet ... 83
9.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 83
9.4 Vaihtoehtojen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ... 84
9.4.1 Vaihtoehto 1 ... 84
9.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 86
9.4.3 Vaihtoehto 0 ... 86
9.5 Vaihtoehtojen vaikutukset ekologisiin yhteyksiin ... 86
9.5.1 Vaihtoehto 1 ... 86
9.5.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 87
9.5.3 Vaihtoehto 0 ... 88
9.6 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 88
9.7 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 88
9.8 Natura-arvioinnin tarveharkinta ... 88

10 Pohjavedet ... 89
10.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 89
10.2 Nykytilanne ... 89
10.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 90
10.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 91
10.4.1 Vaihtoehto 1 ... 91
10.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 92
10.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 92
10.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 92
10.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 92

11 Pintavedet ... 93
11.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 93
11.2 Nykytilanne ... 93
11.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 94
11.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 95
11.4.1 Vaihtoehto 1 ... 95
11.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 96
11.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 96
11.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 96
11.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 96

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

12 Maa- ja kallioperä sekä luonnonvarojen käyttö ... 97
12.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 97
12.2 Nykytilanne ... 97
12.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 98
12.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 98
12.4.1 Vaihtoehto 1 ... 98
12.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 99
12.4.3 Vertailuvaihtoehto 0 ... 99
12.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 99
12.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 100

13 Liikenne ... 101
13.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 101
13.2 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 101
13.2.1 Vaihtoehto 1 ... 101
13.2.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 102
13.2.3 Vaihtoehto 0 ... 103
13.3 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 103

14 Ilmasto ... 104
14.1 Lähtötiedot ja menetelmät ... 104
14.2 Nykytilanne ... 105
14.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi ... 105
14.4 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 105
14.4.1 Vaihtoehto 1 ... 105
14.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus) ... 105
14.4.3 Vertailuaihtoehto 0 ... 105
14.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 105
14.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 106

15 Rakentamisen aikaiset vaikutukset ... 107
15.1 Menetelmät ja vaikutusmekanismit ... 107
15.2 Vaihtoehtojen vaikutukset ... 107
15.3 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset ... 107
15.4 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu ... 107

16 Yhteenveto ja johtopäätökset ... 108
16.1 Hankevaihtoehtojen vaikutukset osuuksittain ... 108
16.2 Hankevaihtoehtojen keskeiset teemoittain ... 111
16.3 Vaihtoehtojen vertailu ... 113
16.3.1 Hankevaihtoehdot 1 ja 0+ ... 113
16.3.2 Hankkeen toteuttamatta jättäminen (vertailuvaihtoehto 0) ... 113
16.4 Johtopäätökset ... 122
16.5 Tavoitteiden toteutuminen ... 122
16.5.1 Hankkeen suhde ilmastotavoitteisiin ... 122
16.5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ... 122
16.6 Epävarmuustekijät ... 124

17 Jatkosuunnittelu ... 125
17.1 Tarvittavat luvat ja päätökset ... 125
17.2 Haittojen torjunta ja lieventäminen ... 125
17.3 Muut jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat ... 125
17.4 Ehdotus seurantaohjelmaksi ... 126
17.5 Jatkosuunnittelun aikataulu ... 126

18 Lähteet, lisätiedot ja kirjallisuus ... 127

19 Pätevyydet ... 130

Liitteet ja piirustukset ... 131
Liite 1. Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta
Liite 2. Melukuvat
Vaihtoehtojen yleiskartat

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tiivistelmä

Hankkeen kuvaus

Suunnittelukohteena on maantien 152 jatke, joka on uusi tieyhteys Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ja Tuusulanväylän (kantatie 45) välille Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle (ns. Kehä IV). Uusi väylä kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Maantien yhteystarve ja siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa ja uudessa maakuntakaavaehdotuksesta (Uusimaa-kaava 2050). Keskeisin peruste uudelle väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikkumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja.

Hankkeessa laaditaan päätöksentekoa ja kaavoitusta palveleva aluevaraussuunnitelma. Vantaalla on käynnissä koko kaupungin yleiskaavan laatiminen (Vantaan yleiskaava 2020). Tuusulassa on myös käynnissä koko kunnan yleiskaavan laatiminen ja lisäksi Focus-alueella on vireillä suunnitelmaan pohjautuvat asemakaavoitustyöt. Suunnitteluprosessiin kuuluu lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa vertaillaan vaihtoehtoja. YVA-menettely käynnistettiin kesällä 2019, kun Uudenmaan ELY-keskus (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) ratkaisi hankkeen edellyttävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. YVA-menettelyn pohjalta aluevaraussuunnitelma viimeistellään vuoden 2020 aikana vietäväksi kaavoitukseen.

Uusi maantieyhteys yhdistyy lännessä Hämeenlinnanväylälle (vt 3) rakennettavan Klaukkalan ohikulkutien (mt 132) eritasoliittymään ja idässä Tuusulanväylälle (kt 45) Kulomäentien (mt 152) nykyiseen eritasoliittymään. Suunnittelualueen pituus on noin 13 kilometriä.

Osapuolet

Hankkeesta vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualue. Yhteysviranomainen on se viranomainen, joka edellyttää, että hankkeelle tehdään ympäristövaikutusten arviointi eli YVA. Hankkeen suunnittelua ohjaa hankeryhmä, jossa ovat edustettuina Vantaan kaupunki, Tuusulan kunta, Uudenmaan liitto, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Puolustusvoimat, Poliisihallitus, Finavia sekä YVA-konsultti. Yhteysviranomainen toimii asiantuntijana ohjausryhmässä.

Nykytilanne

Suunnittelualue sijoittuu voimakkaasti laajenevan pääkaupunkiseudun ja kehittyvien ympäryskuntien väliin, Vantaan ja Tuusulan alueelle. Alueella on vanhaa kulttuurimaisemaa ja maaseutua, mutta myös järeästi rakennettua ympäristöä ja infrastruktuuria. Tutkittava tieyhteys sijoittuu paikoin asutuksen keskelle. Suurmpia asuinalueita ovat Vantaan Reuna ja Kesäkylä sekä Tuusulan Myllykylä. Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyys rajoittaa alueen käyttöä asumiseen lentomelun vuoksi. Lentokenttäalue hyvine valtakunnallisine liikenneyhteyksineen houkuttelee paljon liikennettä tuottavia toimintoja. Kiilan ja Senkkerin alue on leimallisesti kiertotalouden ja maa-aineistenonton kehittyvää aluetta. Suunnittelualue on luonnonympäristöltään vaihtelevaa metsien, kallioalueiden ja jokilaaksojen muodostamaa mosaiikkia. Luonnon monimuotoisuuden keskittymiä on muun muassa Reunan Josvaholmin alueella, Vantaanjoen varressa, Tuusulanjoen varressa sekä Kesäkylässä. Suunnittelualueen läheisyyteen ja lähialueille sijoittuu useita luonnonsuojelualueita.

Arvioitavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu seuraavia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto 1 (Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä)

Vaihtoehto 1 sisältää uuden maantietasoisen väylän Hämeenlinnanväylän ja Tuusulan välillä. Yhteys on mitoitettu seudullisena maantienä. Se on logistiikan laatukäytävä, jossa liikenteen toimintavarmuus ja sujuvuus korostuvat. Seuraavassa on kuvattu ratkaisun keskeiset periaatteet:

- Hämeenlinnanväylän ja Myllykyläntien välillä yhteys on yksiajoratainen kaksikaistainen sekaliikennetie. Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä yhteys on kaksiajoratainen nelikaistainen sekaliikennetie.
- Päätien suunnittelunopeus on 80 km/h ja moottoriteiden eritasoliittymäalueilla 50–60 km/h.
- Tie kytkeytyy Hämeenlinnanväylään rakenteilla olevan Klaukkalan ohikulkutien eritasoliittymässä. Uusi tielinjaus kiertää Reunan alueen pohjoispuolitse ja Reunassa on kaksi vaihtoehtoista linjausta VE Reuna 1A ja VE Reuna 1B. Reunasta tie jatkuu Vantaan ja Tuusulan kunnan rajan tuntumaan ja suuntautuu Kesäkylän eteläpuolitse Myllykyläntielle ja lentoaseman pohjoispuolitse Tuusulanväylälle Kulomäen eritasoliittymään. Focus-alueella tien korkeusaseman suunnittelussa on otettu huomioon alueelle suunnitellut maa-aineksen ottamiset.
- Uudelle yhteydelle liitytään pääliittymien kautta. Tielle tulee tasoliittymät Riipiläntien, Seutulantien, Kiilan täyttömäen kohdille sekä eritasoliittymät Hanskalliontien ja Myllykyläntien kohdille. Myllykyläntien itäpuolelle tulee Finavian ja Retailparkin eritasoliittymät. Liittymät kytkevät alueen maankäytön uuteen väylään. Muut katkeavat yhteydet korvataan risteyssilloilla ja tiejärjestelyillä, joilla ne kytketään esitettyihin liittymiin. Tiejakson pääliittymissä otetaan huomioon HCT-ajoneuvojen vaatima mitoitus. Tasoliittymät ovat porrastettuja.
- Jalankulku ja pyöräily tapahtuu omilla väylillään. Tiekäytävään tulee jatkuva jalankulun ja pyöräilyn reitti. Risteäminen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu tavoitetilanteessa eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.

Vaihtoehto 0+ (Focus-alue)

Vaihtoehto 0+ sisältää uuden maantien Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä. Yhteys palvelee Focuksen asemakaava-aluetta kytkien sen Tuusulanväylään ja muuhun tie- ja katuverkkoon. Seuraavassa on kuvattu ratkaisun keskeiset periaatteet:

- Yhteys on Retailparkin eritasoliittymän ja Tuusulanväylän välillä kaksiajoratainen ja nelikaistainen väylä, jossa suunnittelunopeus on 50–60 km/h. Myllykyläntien ja Retailparkin eritasoliittymän välillä se on yksiajoratainen sekaliikennetie, jonka suunnittelunopeus on 80 km/h. Yhteys kääntyy länsiosassa Myllykyläntielle.
- Tiejaksolle tulee Retailparkin eritasoliittymä. Finavian eritasoliittymän kohdalle tulee porrastettu tasoliittymä ja Myllykyläntien pohjoissuunta kytketään tiehen tasoliittymällä. Myllykyläntien ja Finavian liittymien välille on mahdollista toteuttaa maankäyttöä palveleva tasoliittymä. Tasoliittymiin tulee kääntymiskaistat. Tiejakson pääliittymissä otetaan huomioon HCT-ajoneuvojen vaatima mitoitus.
- Jalankulku- ja pyöräilytie on varauduttu toteuttamaan tieyhteyden pohjoispuolelle. Se voi sijoittua myös alueen katuverkolle ja asia tarkentuu alueen maankäytön suunnittelun edetessä. Risteäminen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA-menettely perustuu lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017. Sitä täydentää Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 277/2017. Toimivaltainen viranomainen ELY-keskus tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta, jos hankkeesta katsotaan aiheutuvan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue teki 28.6.2019 päätöksen, jonka mukaan Mt152-hankkeessa on sovellettava YVA-menettelyä.

YVA-ohjelma valmistui marraskuussa 2019, jonka jälkeen hankkeen yhteysviranomainen kuulutti ja asetti ohjelman nähtäville. Ohjelmasta jätettyjen mielipiteiden ja eri sidosryhmiltä saatujen lausuntojen perusteella yhteysviranomainen antoi ohjelmasta oman lausuntonsa 22.1.2020. YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella toteutettiin hankkeen ympäristövaikutusten arviointi, jonka tulokset on koottu tähän huhtikuussa 2020 valmistuneeseen YVA-selokseen. Myös tämän valmistumisesta kuulutetaan ja se asetetaan nähtäville kahden kuukauden ajaksi. Yhteysviranomainen antaa YVA-selostuksesta perustellun päätelmän, jonka pohjalta hankkeesta vastaava tekee valinnan aluevaraussuunnitelmaan valittavasta vaihtoehdosta. Perustellun päätelmän ajantasaisuutta arvioidaan seuraavan kerran yksityiskohtaisemman tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Keskeiset vaikutukset ja vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen on arvioitu maantiellisissä osuuksissa ja kokonaisuutena vaihtoehtoja toisiinsa vertaillen.

Osuus Riipilä (vaihtoehto 1)

Uusi väylä muuttaa merkittävästi ympäristöä maaseutumaisella osuudella. Alueella ei ole maankäytön kehittämistä, lukuunottamatta läheistä Hämeenlinnanväylän ja Klaukkalan ohikulkutien vartta, jonne on suunniteltu kaupallisia toimintoja ja työpaikkoja. Uusi tielinjaus sijoittuu Riipiläntien ja Vantaanjokilaakson kylämäisen asutuksen väliin ja halkoo aluetta kahtia. Uusi väylä heikentää asukkaiden viihtyvyyttä ja muuttaa elinympäristöä perusteellisella tavalla maiseman muutoksen ja uuden melulähteen myötä. Merkittäviä haittoja aiheutuu noin 13 asuintalolle tielinjauksen läheisyydessä. Vantaanjokilaakso on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, jonka arvoluokka on muuttumassa maakunnallisesti arvokkaaksi. Uusi väylä sijoittuu myös Vantaanjokilaaksoon poikittain ja muuttaa merkittävällä tavalla maisemarakennetta sekä alueen ominaispiirteitä. Vantaanjoki ylitetään pitkällä maisemasillalla ja jatkosuunnittelussa haittoja on pyrittävä lieventämään suunnittelun keinoin.

Reunan Josvaholmenin alueelle on keskittynyt poikkeuksellisen paljon maakunnallisia ja paikallisia luontoarvoja sekä suojeltuja kohteita. Alue toimii myös ekologisen runkoyhteyden tärkeänä osana. Uusi väylä pirstoo aluetta ja haitalliset vaikutukset alueen luontoarvoihin ovat kokonaisuutena arvioiden merkittäviä. Luontoarvojen heikentämistä voidaan lieventää huomattavasti valitsemalla jatkosuunnitteluun linjausvaihtoehto 1B sekä toteuttamalla maisemasilta Josvaholmenin länsipuolelle yhteyksien kannalta kriittisimpään sijaintiin. Myös Vantaanjoen maisemasilta tukee osaltaan ekologisten yhteyksien turvaamista. Vantaanjoki kuuluu Natura 2000 -verkostoon, mutta uusi väylä ei todennäköisesti heikennä suojelun perusteena olevia luontoarvoja.

Osuus Kiila–Metsäkylä (vaihtoehto 1)

Uusi väylä parantaa merkittävästi Kiilan alueen maa-ainesenottoon ja kiertotalouteen perustuvien toimintojen yhteyksiä.

Hanskallion eritasoliittymä palvelee hyvin Hanskallion yritysaluetta ja mahdollistaa sen kytkeytymisen Tuusulan puolen Senkkerinmäen työpaikka-alueen kehittämiseen. Vantaan puolella maankäytön suunnittelu on perustunut jo vuosia maantien 152 uudelle linjaukselle. Aluevaraussuunnitelma luo selkeän pohjan kokonaisuuden kehittämiselle molempien kuntien puolella.

Uuden väylän myötä Kesäkylän asuinalue eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle. Ympäröivästä teollisesta toiminnasta huolimatta alueen ominaispiirteisiin kuuluu luonnonläheisyys. Merkittäviä haittoja aiheutuu noin 15 asuintalolle tielinjauksen läheisyydessä. Osuudella asutuksen viihtyisyys heikentyy kokonaisuutena merkittävästi. Teollisen toiminnan välissä olevat virkistykselle soveltuvat luontosaarekkeet vähenevät väylän ja tiivistyvän maankäytön myötä. Uusi väylä pirstoo metsä- ja kallioalueita, jonka myötä alueen pienipiirteisyys heikkenee nykyisestä selkeästi.

Tielinjaus halkoo keskivaiheillaan varsin yhtenäistä metsäaluetta, jolla ekologiset yhteydet toimivat nykyisellään pääasiassa hyvin. Tuusulanjokilaaksoon on keskittynyt osuudella merkittäviä luontoarvoja ja Tuusulanjokivarsi toimii alueella maakunnallisesti merkittävänä runkoyhteytenä pohjoisen suuntaan. Tuusulanjoen Lillånin luonnonsuojelualuevaraukseen kohdistuu merkittävää haittaa, kun tielinjaus pirstoo suojelualuevarauksen sen keskivaiheilta osiin. Alueen suojelullisesti merkittävistä lajeista liito-oravan ja lepakoiden elinympäristöt sirpaloituvat. Jokilaakso ylitetään maisemasillalla, joka mahdollistaa eläinten liikkumisen turvallisesti linjauksen alitse.

Osuus Focus (vaihtoehto 1 ja vaihtoehto 0+)

Uusi tielinjaus sijoittuu Myllykylässä asutuksen tuntumaan vanhaa kylärakennetta halkoen. Yleiskaavoissa eritasoliittymän alueelle on osoitettu teollisuus- ja varastoalueita sekä työpaikka-alueita. Vaihtoehdon 1 Myllykylän eritasoliittymä sijoittuu keskeiselle paikalle muuttaen arvokasta kylämaisemaa. Eritasoliittymän ja siihen kytkeytyvän maankäytön alta puretaan alustavasti arvioiden 3–6 asuinrakennusta, mutta kokoisuus selviää liittymäratkaisun ja asemakaavoituksen myötä. Muutamien eritasoliittymän ympärille jäävien asuintalojen viihtyvyys heikentyy merkittävästi uuden väylän ja maankäytön myötä. Vaihtoehdossa 0+ maantieyhteys on jatkuva Myllykyläntien suuntaan ja se kytkeytyy tasoliittymänä nykyisiin väyliin, jolloin haitalliset vaikutukset asutukseen ovat vaihtoehtoa 1 vähäisempiä.

Focus-alueella on noin 50 asuintaloa, mutta asuminen on väistyvä toiminto pidemmän aikavälin maankäytön suunnittelussa. Uuden väylän tuntumassa Huhtariihen asuinalueiden kohdalle on osoitettu teollisuusaluetta sekä palvelujen ja hallinnon alue. Teollisuus- ja toimitilarakentaminen muuttaa itsessään asuinalueiden ympäristöä enemmän kuin uusi väylä. Väylä ja maankäyttö eristävät erityisesti Mäkiniitun aluetta, joka on pieni lomaasuntojen keskittymä lähellä lentokenttää.

Maankäytön muutosten myötä alueen nykyisin pääosin luonnontilaiset alueet muuttuvat rakennetuksi ympäristöksi. Tielinjaus suuntautuu vastoin maisemarakennetta ja Tuusulanjokilaaksoa, mikä aiheuttaa merkittäviä muutoksia maisemaan. Erityisesti haitallinen vaikutus on merkittävä Myllykylän ja Tuusulanjoen maisemallisessa solmukohdassa, jossa yhdistyy uusi väylä, Tuusulanjoen silta sekä Myllykylän eritasoliittymä. Vaihtoehdossa 0+ maisemallinen vaikutus on lievempi, kun rakentaminen on vähemmän järeää ja eritasoliittymistä toteutetaan vain yksi.

Tieosuuden vaikutusalueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita, jolloin sen vaikutukset rajoittuvat lähinnä ekologisille yhteyksille muodostuviin estevaikutuksiin sekä ympäröivän maankäytön kehittämisen muodostamaan paineeseen.

Laajat välilliset yhteisvaikutukset

Mikäli maantie 152 toteutetaan vaihtoehdon 1 mukaisesti Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille, muodostuu siitä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta merkittävä uusi väylä. Se muuttaa liikenneverkostoihin kytkeytyvää maankäytön kehittymistä ja rakennetta pitkällä aikavälillä. Uusi kehämäinen yhteys yhdistää pääkaupunkiseudun ja ympäryskuntien kasvavia alueita tehokkaammin toisiinsa. Uudella väylällä on laaja-alaisia vaikutuksia pääkaupunkiseudun ja maakunnan liikenneverkkoon ja maankäyttöön. Hanke parantaa merkittävästi yhteyksiä valtakunnallisesti merkittävän lentoaseman ja siihen liittyvien toimintojen osalta.

Maantie mahdollistaa suoraan siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen. Erityisesti Kiilan ja Focuksen alueet kulkuyhteyksineen muodostavat entistä tärkeämmän maankäytön kehittämisen painopistealueen ja pääkaupunkiseudun laajenemissuunnan, joka liittyy lentoasemaan tukeutuviin yritysalueisiin.

Vaihtoehtojen vertailu (vaihtoehto 1 ja 0+)

Hankevaihtoehdoilla on vaikutusten suhteen merkittäviä eroja erityisesti maantieteellisen laajuuden erojen vuoksi. Vaihtoehdossa 0+ haitalliset vaikutukset kohdistuvat lyhyelle osuudelle Tuusulan Focus-alueelle. Yleistäen voidaan todeta suorien ympäristövaikutusten kannalta vaihtoehdon 0+ olevan parempi kuin uusi täysimittainen vaihtoehto 1. Nämä vaikutukset koskevat tien lähiympäristön asutusta, maisemaa ja luonnonympäristöä. On selvää, että haitalliset ympäristövaikutukset koskevat vaihtoehdossa 0+ paljon rajatumpaa ympäristöä kuin vaihtoehdossa 1.

Ihmisten elinympäristöä tarkasteltaessa merkittävää haittaa aiheutuu 38 asuintalolle vaihtoehdossa 1 ja 6 asuintalolle pelkän Focus-alueen vaihtoehdossa 0+. Vaihtoehdossa 1 tien ja siihen kytkeytyvän maankäytön alta puretaan 3–6 taloa, mutta asia tarkentuu yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Sekä vaihtoehdolla 1 että vaihtoehdolla 0+ on merkittäviä haitallisia meluvaikutuksia, mutta vaihtoehdolla 1 haitat ovat vaihtoehtoa 0+ selkeästi suuremmat. Vaihtoehdossa 1 tielinjauksen läheisyydessä sijaitsee paljon luontoarvoja ja suojeltavia kohteita, kun taas vaihtoehdossa 0+ vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat vähäiset. Vaihtoehto 1 heikentää valtakunnallisesti arvokkaan Vantaanjokilaakson arvoja, kun taas vaihtoehdossa 0+ kyseinen alue säästyy infrastruktuurin rakentamiselta. Pinta- ja pohjavesiin tai maaperään kohdistuvat vaikutukset eivät nouse ratkaisevaksi vaihtoehtojen vertailussa vaikutusten ollessa hallittavia ja vähäisiä molemmissa hankevaihtoehdoissa.

Maankäytön kehittämisen kannalta vaihtoehto 1 on parempi. Uusi seudullinen väylä Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä toteutuu vain vaihtoehdon 1 kautta. Se muuttaa yhdyskuntarakennetta maakunnallisten tavoitteiden mukaisesti ja tukee maankäytön kehittymistä varsinkin Kiilan ja Focuksen alueelle. Vaihtoehdossa 0+ maankäytölliset hyödyt ja potentiaali jäävät saavuttamatta laaja-alaisena, vaikka Focus-alue toteutuukin. Toisaalta kun näkökulmaksi tuodaan mukaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus, hankkeen toteutumisesta vaihtoehdon 1 osalta on hyötyä suurelle joukolle ihmisiä ja tietyille asuinalueille. Maankäytön ja väylän yhteisvaikutukset ovat suurempia vaihtoehdossa 1 kuin vaihtoehdossa 0+, mutta suhteellista eroa kaventaa se, että laajeneva maankäyttö on keskittynyt molemmat vaihtoehdot kattavaan Focus-alueeseen. Varsinkin tällä alueella kehittyvä maankäyttö muuttaa ympäristöä enemmän kuin väylä itsessään.

Vaihtoehto 1 tarjoaa suoremman ja taloudellisemman yhteyden alueen kehittyvälle maankäytölle ja keventää voimakkaimmin kuormittuneiden tieosuuksien kuormitusta kuin vaihtoehto 0+. Näitä kuormittuneita tiejaksoja ovat Kehä III, Hämeenlinnanväylä ja Tuusulanväylä. Vaihtoehto 0+ kuormittaa vaihtoehtoa 1 enemmän alueen nykyistä alempaa tie- ja katuverkkoa ja heikentää niiden liikenneturvallisuutta ja lisää liikenteen häiriöitä. Vaihtoehto 1 parantaa liikenteen sujuvuutta ja vähentää liikenteen häiriöherkkyyttä huomattavasti vaihtoehtoa 0+ enemmän.

Johtopäätökset

Hankkeessa todennäköisesti merkittäviksi vaikutuksiksi nousevat liikenteelliset ja maankäytölliset vaikutukset, vaikutukset ihmisten elinoloihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnon monimuotoisuuteen. Myös uuden väylän yhteisvaikutukset maankäytön kanssa ovat merkittäviä. Yleistäen voi todeta, että uusi tie aiheuttaa haittaa asutukselle ja ympäristölle, mutta sillä on puolestaan myönteisiä vaikutuksia maankäytön kehittämiselle ja liikenneyhteyksille. Hankkeella on todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia, mutta YVA-arvion perusteella molemmat hankevaihtoehdot 1 ja 0+ ovat toteutuskelpoisia.

Väylän käytön aikaisia vaikutuksia on pidettävä pääosin pysyvinä ja jatkuvina. Niistä ja kytkeytyvästä maankäytöstä tulee pysyvä osa rakennettua ympäristöä. Jotkin vaikutukset voivat muuttua ajan myötä maankäytön muuttuessa ja ympäristön sopeutuessa muutoksiin (esim. maisemalliset muutokset).

Väylähankkeesta muodostuu lähtökohtaisesti yhteisvaikutuksia, koska se muuttaa liikenteen virtoja ja maankäytön kehittämistä. Tässä tapauksessa suunniteltu väylä sijoittuu vyöhykkeelle, jossa työpaikkoihin, teollisuuteen ja maa-aineksen ottoon liittyviä toimintoja kehitetään ja rakennetaan, joten yhteisvaikutukset ovat väistämättä suuria. Toisaalta maankäytön intensiivinen kehittäminen etenkin hankealueen itäosissa merkitsee sitä, että ympäristön luonnontilaisuus vähenee. Tällöin tarkastelualue on tulevaisuudessa huomattavasti nykyistä teollisempi ja luonnonympäristön herkkyys muutokselle vähäisempi. Sama koskee myös arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

Jatkosuunnittelu

YVA-hankkeessa on tunnistettu alustavasti, mitä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä hankkeen yhteydessä tulee tehdä ennen jatkosuunnittelua tai tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä tai ennen rakentamisen aloittamista.

YVA-selostus palvelee alueen meneillään olevaa kaavoitusta ja toimii niiden tausta-aineistona. Seuraavassa vaiheessa hankkeesta laaditaan aluevaraussuunnitelma, joka käsitellään alueen kaavojen yhteydessä Vantaalla ja Tuusulassa. Kaavojen päätöksenteon perusteella tulee hyväksytyksi hankkeen jatkosuunnitteluun valittava ratkaisu. Tämän hetken käsityksen mukaan seuraava lain mukainen suunnitteluvaihe on tiesuunnitelma, jossa määritellään aluevaraussuunnitelmaa tarkemmin tien paikka ja sen vaatimat aluevaraukset.

Haitallisten vaikutusten torjunta ja lieventäminen on kiinteä osa maantiehankkeiden suunnittelua. Keinoja lieventää haittoja on lukuisia, ja suurin osa niistä päätetään yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Tässä hankkeessa keskeisimmät keinot ovat tielinjauksen sijainnin ja suunnitteluratkaisujen pohdinta, meluntorjunta ja ekologiset yhteydet mahdollistavat siltarakenteet.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Sammanfattning

Projektbeskrivning

Planeringsobjektet är en fortsättning på landsväg 152, som är en ny förbindelse mellan Tavastehusleden (riksväg 3) och Tusbyleden (stamväg 45) norr om Helsingfors-Vanda flygplats (s.k. ring IV). Den nya leden ingår i landskapets utvecklingsmål. Behovet av en landsvägsförbindelse och anknytande markanvändning har anvisats i Nylands landskapsplan och i förslaget till ny landskapsplan (Nylands landskapsplan 2050). Den främsta grunden till bygget av den nya leden är de nya logistikcentrens behov av tvärgående trafik mellan riksvägarna samt de existerande rutternas bristfälliga förmåga att betjäna de områden och funktioner som är under utveckling.

I projektet utarbetas en områdesreserveringsplan som betjänar beslutsfattandet och planläggningen. I Vanda pågår arbetet med att utarbeta en generalplan för hela staden (Vanda generalplan 2020). Även i Tusby pågår arbetet med att utarbeta en generalplan för hela kommunen. På Focus-området är det dessutom aktuellt med detaljplanering som bygger på planen. Planeringsprocessen omfattar den lagstadgade miljökonsekvensbedömningen (MKB), som jämför olika alternativ. MKB-förfarandet inleddes sommaren 2019, när NTM-centralen i Nyland (ansvarsområdet miljö och naturresurser) avgjorde att projektet förutsätter ett MKB-förfarande. Utifrån MKB-förfarandet slutförs arbetet med områdesreserveringsplanen senast under 2020, så att planen kan föras vidare till planläggning.

Den nya landsvägsförbindelsen ansluter i väst till en planskild anslutning till Klövskog omfartsväg (lv 132), som ska byggas på Tavastehusleden (rv 3), och i öst till Brännbergavägens (lv 152) befintliga planskilda anslutning på Tusbyvägen (sv 45). Planeringsområdets längd är ca 13 kilometer.

Parter

Ansvarsområdet trafik och infrastruktur vid NTM-centralen i Nyland ansvarar för projektet. Kontaktmyndighet i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är ansvarsområdet miljö och naturresurser vid NTM-centralen i Nyland. Kontaktmyndigheten är den myndighet som förutsätter att en miljökonsekvensbedömning, dvs. MKB, görs för ett projekt. Planeringen av projektet styrs av en projektgrupp där medlemmarna representerar Vanda stad, Tusby kommun, Nylands förbund, Trafikledsverket, Transport- och kommunikationsverket, Försvarsmakten, Polisstyrelsen, Finavia och MKB-konsulten. Kontaktmyndigheten fungerar som sakkunnig i styrgruppen.

Nuläget

Planeringsområdet ligger i Tusby och Vanda, mellan huvudstadsregionen och kranskommunerna. Huvudstadsregionen utvidgas starkt, och kranskommunerna är under utveckling. I området finns gamla kulturlandskap och landsbygd, men också starkt bebyggd miljö och infrastruktur. Den studerade vägförbindelsen går ställvis genom bostadsområden. De största bostadsområdena är Reuna och Sommarbo i Vanda och Kvarnby i Tusby. Närheten till Helsingfors-Vanda flygplats begränsar användningen av området för boende på grund av flygbullret. Flygplatsområdet med dess utmärkta trafikförbindelser lockar verksamheter som genererar mycket trafik. Kila och Senkkeri områden har karaktären av områden för cirkulär ekonomi och marktäkt under utveckling. Planeringsområdets naturmiljö består av varierande mosaik av skogar, bergsområden och ådalar. Koncentrationer av biologisk mångfald finns bland annat i Josvaholm område i Reuna, längs Vanda å, längs Tusby å och i Sommarbo. I planeringsområdets närhet och i närliggande områden finns flera naturskyddsområden.

Alternativ som ska bedömas

Vid miljökonsekvensbedömningen har följande alternativ undersökts:

Alternativ 1 (Tavastehusleden–Tusbyleden)

Alternativ 1 innefattar en ny led på landsvägsnivå mellan Tavastehusleden och Tusbyleden. Förbindelsen har dimensionerats som en regional landsväg. Den är en högklassig korridor för logistik som betonar trafikens funktionssäkerhet och smidighet. Lösningens centrala principer beskrivs nedan:

- Mellan Tavastehusleden och Kvarnbyvägen är förbindelsen en väg för blandad trafik med en körbana och två filer. Mellan Kvarnbyvägen och Tusbyleden är förbindelsen en väg för blandad trafik med två körbanor och fyra filer.
- Den planerade hastigheten på riksvägen är 80 km/h och i områdena för de planskilda anslutningarna till motorvägarna 50–60 km/h.
- Vägen ansluter till Tavastehusleden genom den planskilda anslutningen till Klövskog omfartsväg. Den nya vägsträckningen går norr om Reuna område. I Reuna finns det två alternativa sträckningar, ALT Reuna 1A och ALT Reuna 1B. Från Reuna fortsätter vägen till gränsen mellan Vanda och Tusby och går söder om Sommarbo till Kvarnbyvägen och norr om flygplatsen till Brännbacka planskilda anslutning vid Tusbyleden. I Focusområdet har de marktäkter som planerats i området beaktats vid planeringen av vägens höjdläge.
- Anslutningen till den nya förbindelsen sker genom huvudanslutningarna. Vägen får plankorsningar vid Ripubyvägen, Sjöskogsvägen och backen med schaktmassor i Kila, samt planskilda anslutningar vid Hansbergsvägen och Kvarnbyvägen. Öster om Kvarnbyvägen byggs planskilda anslutningar vid Finavia och Retailpark. Anslutningarna kopplar markanvändningen i området till den nya leden. De övriga avbrutna förbindelserna ersätts med korsningsbroar och vägarrangemang, med vilka de ansluts till de föreslagna korsningarna. I vägsektionens huvudanslutningar tas hänsyn till den dimensionering som HCT-fordon kräver. Plankorsningarna är förskjutna.
- Gång- och cykeltrafik sker på separata leder. Det kommer att finnas en kontinuerlig väg för gång- och cykeltrafik längs vägkorridoren. I det målsatta läget sker korsande trafik med fordonstrafiken i olika plan. I det målsatta läget är gång-, cykel- och mopedtrafik inte tillåten på riksvägen.

Alternativ 0+ (Focus-området)

Alternativ 0+ omfattar en ny landsväg mellan Kvarnbyvägen och Tusbyleden. Förbindelsen betjänar Focus detaljplaneområde och ansluter det till Tusbyleden och det övriga väg- och gatunätet. Lösningens centrala principer beskrivs nedan:

- Mellan Retailparks planskilda anslutning och Tusbyleden har förbindelsen två körbanor och fyra filer med en planerad hastighet om 50–60 km/h. Mellan Kvarnbyvägen och Retailpark är förbindelsen en väg för blandad trafik med en körbana och en planerad hastighet om 80 km/h. I den västra delen vänder förbindelsen till Kvarnbyvägen.
- På denna vägsektion byggs Retailparks planskilda anslutning. Vid Finavias planskilda anslutning kommer en förskjuten plankorsning och Kvarnbyvägens norra avsnitt ansluts till vägen med en plankorsning. Mellan Kvarnbyvägens och Finavias anslutningar kan byggas en plankorsning som betjänar markanvändningen. Plankorsningarna förses med svängkörfält. I vägsektionens huvudanslutningar tas hänsyn till den dimensionering som HCT-fordon kräver.
- Det finns beredskap att bygga en gång- och cykelväg på vägförbindelsens norra sida. Den kan också placeras i områdets gatunätverk. Detta preciseras när planeringen av markanvändningen i området kommer vidare. Korsande trafik med fordonstrafiken sker i olika plan. I det målsatta läget är gång-, cykel- och mopedtrafik inte tillåten på riksvägen.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

MKB-förfarandet bygger på lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 252/2017. Den kompletteras av statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 277/2017. Den behöriga myndigheten, NTM-centralen, fattar beslut om att miljökonsekvensbedömning ska tillämpas om projektet anses medföra betydande skadliga miljökonsekvenser. Ansvarsområdet miljö och naturresurser vid NTM-centralen i Nyland fattade 28.6.2019 ett beslut enligt vilket MKB-förfarandet ska tillämpas i projektet Lv152.

MKB-programmet blev färdigt i november 2019, varefter projektets kontaktmyndighet publicerade en kungörelse och lade fram programmet. Utifrån de inlämnade åsikterna om programmet och utlåtanden som erhållits av olika intressentgrupper gav kontaktmyndigheten sitt utlåtande om programmet 22.1.2020. Med stöd av MKB-programmet och kontaktmyndighetens utlåtande om programmet genomfördes bedömningen av projektets miljökonsekvenser. Miljökonsekvensbedömningens resultat har sammanställts i denna MKB-beskrivning, som blev färdig i april 2020. En kungörelse kommer att publiceras om att beskrivningen är färdig, och beskrivningen läggs fram i två månaders tid. Kontaktmyndigheten ger en motiverad slutsats om MKB-beskrivningen. Med stöd av slutsatsen fattar den projektansvarige beslut om det alternativ som ska väljas till områdesreserveringsplanen. Den motiverade slutsatsens aktualitet bedöms nästa gång mer ingående i anslutning till att en vägplan utarbetas.

Centrala konsekvenser och jämförelse av alternativen

Alternativen jämförs utgående från landsvägsavsnitten, och som helhet genom att jämföra alternativen.

Avsnittet Ripuby (alternativ 1)

Den nya leden förändrar avsevärt miljön på avsnittet, som går genom ett landsbygdslandskap. I området sker ingen utveckling av markanvändningen, med undantag av det närliggande området längs Tavastehusleden och Klövskog omfartsväg, där kommersiella funktioner och arbetsplatser har planerats. Den nya sträckningen placeras mellan Ripubyvägen och den byliknande bosättningen i Vanda ådal, och den delar området i tu. Den nya leden minskar invånarnas trivsel och förändrar livsmiljön grundligt genom landskapets förändring och den nya bullerkällan. Betydande olägenheter vållas cirka 13 bostadshus i närheten av vägsträckningen. Vanda ådal är ett nationellt värdefullt landskapsområde, som håller på att omklassificeras till ett värdefullt område på landskapsnivå. Dessutom placeras den nya leden tvärs över Vanda ådal, och den förändrar landskapsstrukturen och områdets särdrag i betydande omfattning. Vanda å korsas med en lång landskapsbro, och i den fortsatta planeringen ska man sträva efter att lindra olägenheterna med planeringsmässiga metoder.

I Josvaholms område i Reuna har koncentrerats exceptionellt mycket naturvärden på landskapsnivå och lokal nivå samt skyddade objekt. Området utgör också en viktig del av en ekologisk stamförbindelse. Den nya leden splittrar området och dess negativa effekter på naturvärdena i området är som helhet bedömda betydande. Det är möjligt att avsevärt lindra försämringen av naturvärdena genom att välja sträckningsalternativ 1 B till den fortsatta planeringen samt genom att bygga en landskapsbro väster om Josvaholm på det för förbindelserna mest kritiska stället. Även landskapsbron över Vanda å bidrar till att stödja de ekologiska förbindelserna. Vanda å ingår i Natura 2000-nätverket, men den nya leden försämrar sannolikt inte de naturvärden som skyddet bygger på.

Avsnittet Kila–Skogsby (alternativ 1)

Den nya leden kommer att avsevärt förbättra förbindelserna för funktionerna för marktäkt och cirkulär ekonomi i Kilas område. Den planskilda anslutningen i Hansberg gynnar företagsområdet i Hansberg och gör det möjligt att koppla området till ut-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

vecklingen av arbetsplatsområdet i Senkkerinmäki i Tusby. På Vandas sida har planeringen av markanvändningen byggt på den nya sträckningen av landsväg 152 sedan flera år. Områdesreserveringsplanen skapar en klar grund för utveckling av helheten i de båda kommunernas områden.

Genom den nya leden blir bostadsområdet i Sommarbo avskuret till en separat ö mitt bland funktioner som orsakar störningar i miljön. Trots den omgivande industriella verksamheten präglas området av närhet till naturen. Betydande olägenheter vållas cirka 15 bostadshus i närheten av vägsträckningen. Längs denna sträckning försämras trivseln i bosättningen som helhet betydligt. De avgränsade naturområdena som ligger bland den industriella verksamheten och som kan användas för rekreation minskar genom leden och den effektiviserade markanvändningen. Den nya leden går genom skogs- och bergsområden, vilket gör att områdets detaljrika karaktär med stora höjdskillnader minskar betydligt.

I vägsträckningens mittparti går vägen genom ett rätt sammanhängande skogsområde där de ekologiska förbindelserna i huvudsak fungerar bra i det nuvarande läget. Längs den här sträckningen finns det en koncentration av viktiga naturvärden i Tusby ådal. Tusby ådal fungerar dessutom som en viktig stamförbindelse norrut i detta område. Områdesreserveringen för Lillåns naturskyddsområde i Tusby å utsätts för betydande olägenhet när vägsträckningen splittrar områdesreserveringen i dess mittparti. Sträckningen splittrar livsmiljöerna för flygekorre och fladdermöss, som är bland de skyddsmässigt viktiga arterna i området. Ådalen korsas med en landskapsbro, och djuren kan tryggt ta sig under vägsträckningen.

Avsnittet Focus (alternativ 1 och alternativ 0+)

I Kvarnby går den nya sträckningen i närheten av bosättning, och delar den gamla bystrukturen i tu. I generalplanen har området kring den planskilda anslutningen anvisats till industri- och lagerområden och arbetsplatsområden. I alternativ 1 får den planskilda anslutningen i Kvarnby en central placering, vilket förändrar det värdefulla bylandskapet. Enligt en preliminär uppskattning ska 3–6 bostadshus rivas på grund av bygget av den planskilda anslutningen och markanvändningen i anslutning till den, men helheten klarnar när planeringen av anslutningslösningen och planläggningen av området slutförs. Trivseln i några bostadshus som står kvar kring den planskilda anslutningen försämras betydligt till följd av den nya leden och markanvändningen. I alternativ 0+ fortsätter landsvägsförbindelsen i riktning mot Kvarnbyvägen och kopplas med en plankorsning till de existerande lederna, varvid de negativa konsekvenserna för bosättningen är mindre än i alternativ 1.

I Focus-området finns cirka 50 bostadshus, men boende är en vikande funktion i planeringen av markanvändningen på längre sikt. Vid bostadsområdena i Huhtariihi nära den nya leden har anvisats industriområde och ett område för service och förvaltning. Byggandet av industri- och kontorslokaler förändrar bostadsområdenas omgivning mer än den nya leden. Leden och markanvändningen isolerar särskilt Mäkiniittu område, som är en liten koncentration av semesterbostäder nära flygplatsen.

Genom förändringarna i markanvändningen omvandlas de huvudsakligen naturliga områdena i Mäkiniittu till byggda miljöer. Vägsträckningen går i tvärgående riktning i förhållande till landskapsstrukturen och Tusby ådal, vilket medför betydande förändringar i landskapet. Konsekvenserna är särskilt skadliga i den landskapsmässiga knutpunkten för Kvarnby och Tusby å, där den nya leden, bron över Tusby å och Kvarnby planskilda anslutning möts. Alternativ 0+ medför lindrigare landskapseffekter, då byggandet inte är lika starkt och endast en planskild anslutning byggs.

I vägavsnittets influensområde finns inga naturskyddsområden, vilket gör att dess konsekvenser närmast begränsas till uppkomsten av hinder för de ekologiska förbindelserna och till det tryck som utvecklandet av den omgivande markanvändningen medför.

Omfattande indirekta sameffekter

Om landsväg 152 byggs i enlighet med alternativ 1 mellan Tavastehusleden och Tusbyleden, bildar den en betydande ny led med tanke på huvudstadsregionen och Nyland. På lång sikt förändrar den förändrar utvecklingen och strukturen av den markanvändning som anknyter till trafiknätverken. Den nya ringvägsliknande förbindelsen knyter de växande områdena i huvudstadsregionen och kranskommunerna effektivare till varandra. Den nya leden har vidsträckta effekter på trafiknätet och markanvändningen i huvudstadsregionen och landskapet. Projektet förbättrar avsevärt förbindelserna till flygplatsen, som är av nationell betydelse, och till funktionerna i anslutning till den.

Landsvägen gör det möjligt att utveckla markanvändningen som stödjer sig direkt på den. Särskilt Kilas och Focus områden med sina trafikförbindelser utgör ett allt viktigare prioritetsområde för utvecklandet av markanvändningen och en utvecklingsriktning för huvudstadsregionen som anknyter till de företagsområden som stödjer sig på flygplatsen.

Jämförelse av alternativen (alternativ 1 och 0+)

Det finns stora skillnader i projektalternativens konsekvenser, särskilt på grund av att de skiljer sig från varandra till sin geografiska omfattning. I alternativet 0+ inriktas de skadliga konsekvenserna på ett kort avsnitt i Focus-området i Tusby. Allmänt taget kan man konstatera att alternativet 0+ är bättre i fråga om de direkta miljökonsekvenserna än alternativ 1, som handlar om att bygga en ny led i full skala. Konsekvenserna gäller bosättningen, landskapet och naturmiljön i närområdet längs vägen. Det är uppenbart att de negativa miljökonsekvenserna i alternativ 0+ gäller ett mycket mer begränsat område än i alternativ 1.

När människornas boendemiljö granskas, orsakas 38 bostadshus betydande olägenhet i alternativ 1, och 6 bostadshus i alternativ 0+, som endast omfattar Focus-området. I alternativ 1 rivs 3–6 bebodda hus för att ge plats åt vägen och markanvändningen i anslutning till den, men detta kommer att preciseras i den detaljerade planeringen. Både alternativ 1 och alternativ 0+ har betydande skadliga bullerkonsekvenser, men olägenheterna är klart större i alternativ 1 än i alternativ 0+. I alternativ 1 ligger det många naturvärden och skyddade objekt nära vägsträckningen, medan alternativ 0+ har små konsekvenser för den biologiska mångfalden. Alternativ 1 försämrar värdena i Vanda ådal, som är ett nationellt värdefullt område, medan området besparas från infrastrukturbyggnad i alternativ 0+. Konsekvenserna för yt- eller grundvatten eller jordmånen blir inte avgörande i en jämförelse av alternativen, då konsekvenserna är hanterbara och små i de båda projektalternativen.

Alternativ 1 är bättre med tanke på utvecklandet av markanvändningen. En ny regional led mellan Tavastehusleden och Tusbyleden uppkommer endast i alternativ 1. Den förändrar samhällsstrukturen i enlighet med landskapets mål och stödjer utvecklingen av markanvändningen särskilt i Kila och Focus områden. I alternativ 0+ uppnås fördelarna och potentialen inom markanvändningen inte i stor utsträckning, även om Focus-området genomförs. Om man å andra sidan granskar alternativen med tanke på trafikens smidighet och säkerhet, gynnar alternativ 1 ett stort antal människor och vissa bostadsområden. Markanvändningens och ledens sameffekter är större i alternativ 1 än i alternativ 0+, men den relativa skillnaden minskar genom att den ökande markanvändningen inriktas på Focus-området, som täcker de båda alternativen. Särskilt i detta område bidrar utvecklingen av markanvändningen till att förändra omgivningen mer än leden i sig.

Alternativ 1 erbjuder en mer direkt och ekonomisk förbindelse till markanvändningen som utvecklas i området och minskar belastningen av de starkast belastade vägavsnitten mer än alternativ 0+. Sådana belastade vägsektioner är Ring III, Tavastehusleden och Tusbyleden. Alternativ 0+ belastar områdets nuvarande väg- och gatunätverk av en lägre kategori mer än alternativ 1, och försämrar därigenom deras trafiksäkerhet och ökar störningarna i trafiken. Alternativ 1 gör trafiken smidigare och minskar trafikens känslighet för störningar i betydligt större omfattning än alternativ 0+.

Slutsatser

Projektet kommer sannolikt att få betydande konsekvenser för trafik och markanvändning, människornas levnadsvillkor, landskapet och kulturarvet samt naturens mångfald. Den nya ledens och markanvändningens sameffekter är också betydande. Generellt kan man konstatera att den nya vägen medför olägenhet för boendet och miljön, men att den också har positiva konsekvenser för utvecklingen av markanvändningen och för trafikförbindelserna. Projektet har sannolikt betydande negativa konsekvenser, men enligt MKB-bedömningen är de båda projektalternativen 1 och 0+ genomförbara.

Konsekvenserna under ledens användningstid ska i huvudsak betraktas som bestående och kontinuerliga. Konsekvenserna och den anknytande markanvändningen blir en permanent del av den byggda miljön. Vissa effekter kan förändras med tiden då markanvändningen förändras och miljön anpassas till förändringar (t.ex. förändringar i landskapet).

Ledsprojektet har i princip sameffekter eftersom den orsaka förändringar i trafikflödena och i utvecklandet av markanvändningen. I detta fall placeras den planerade leden i en zon där funktioner som anknyter till arbetsplatser, industri och marktäkt utvecklas och byggs, vilket oundvikligen medför stora sameffekter. Å andra sidan betyder den intensiva utvecklingen av markanvändningen särskilt i projektområdets östra delar att förekomsten av områden i naturtillstånd minskar. Till följd av detta kommer det granskade området att vara mer industriellt i framtiden, vilket också innebär att naturmiljön är mindre känslig för förändringar. Detsamma gäller värdefulla kulturmiljöer.

Fortsatt planering

I MKB-projektet har preliminärt identifierats de planer, tillstånd och beslut som krävs i samband med projektet före den fortsatta planeringen, medan vägplanen utarbetas eller innan byggandet inleds.

MKB-beskrivningen betjänar den pågående planläggningen av området och fungerar som ett bakgrundsmaterial till den. I följande skede utarbetas en områdesreserveringsplan för projektet, som behandlas i anslutning till planerna för området i Vanda och Tusby. Med stöd av de beslut som fattas om planläggningen godkänns också den lösning som valts till fortsatt planering i projektet. Enligt rådande uppfattning är det följande planeringsskedet i enlighet med lagen vägplanen, där vägens placering och de områdesreserveringar som den kräver bestäms mer ingående än i områdesreserveringsplanen.

Att förhindra och lindra negativa konsekvenser är en integrerad del av planeringen av vägprojekt. Det finns många metoder att lindra olägenheterna, och beslut om de flesta av dem fattas i anslutning till den detaljerade planeringen. De viktigaste metoderna i detta projekt är prövning av vägsträckningens placering och planeringslösningar, bullerbekämpning samt brokonstruktioner som möjliggör ekologiska förbindelser.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

1 Hanke

1.1 Hankkeen kuvaus

Suunnittelukohteena on maantien 152 jatke, joka on uusi tieyhteys Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ja Tuusulanväylän (kantatie 45) välille Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle (ns. Kehä IV). Uusi väylä kuuluu maakunnan kehittämisen tavoitteisiin. Maantien yhteystarve ja siihen kytkeytyvä maankäytön kehittäminen on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa ja uudessa maakuntakaavaehdotuksessa (Uusimaa-kaava 2050). Keskeisin peruste uudelle väylän toteutukselle on uusien logistiikkakeskusten poikittaiset liikkumistarpeet pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huono kyky palvella kehittyviä alueita ja toimintoja.

Hankkeessa laaditaan päätöksentekoa ja kaavoitusta palveleva aluevaraussuunnitelma. Vantaalla on käynnissä koko kaupungin yleiskaavan laatiminen (Vantaan yleiskaava 2020). Tuusulassa on myös käynnissä koko kunnan yleiskaavan laatiminen ja lisäksi Focus-alueella on vireillä suunnitelmaan pohjautuvat asemakaavoitustyöt. Suunnitteluprosessiin kuuluu lakisääteinen ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa vertaillaan vaihtoehtoja. YVA-menettely käynnistettiin kesällä 2019, kun Uudenmaan ELY-keskus (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) ratkaisi hankkeen edellyttävän ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista. YVA-menettelyn pohjalta aluevaraussuunnitelma viimeistellään vuoden 2020 aikana vietäväksi kaavoitukseen.

Uusi maantieyhteys yhdistyy lännessä Hämeenlinnanväylälle (vt 3) rakennettavan Klaukkalan ohikulkutien (mt 132) eritasoliittymään ja idässä Tuusulanväylälle (kt 45) Kulomäentien (mt 152) nykyiseen eritasoliittymään. Suunnittelualueen pituus on noin 13 kilometriä.

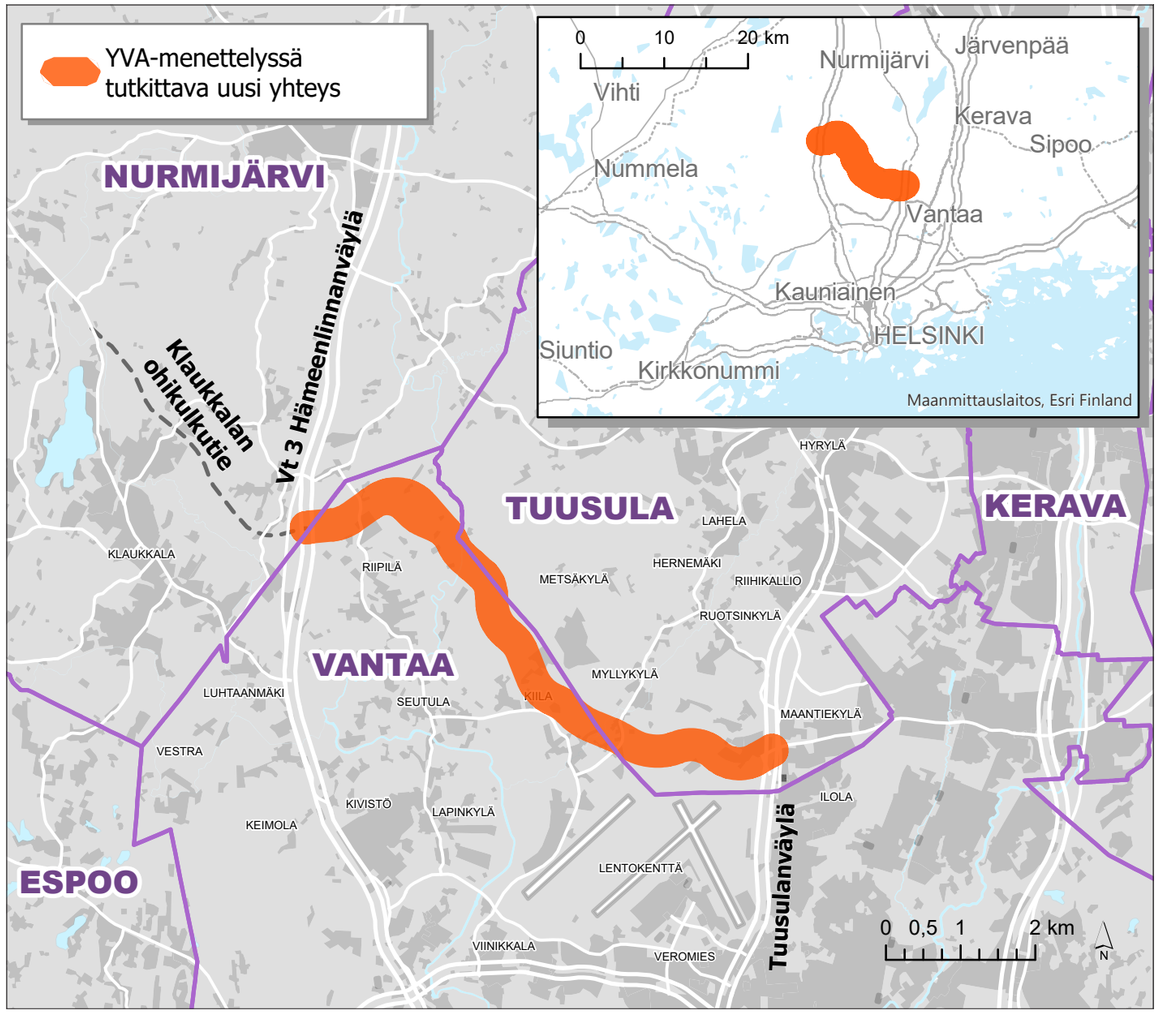

Kuva 1.1. Suunnittelualue. • Bild 1.1. Planeringsområdet.

1.2 Hankkeen tausta ja tarve

Miksi uusi väylä tarvitaan?

Tarve uudelle tieyhteydelle aiheutuu ennen kaikkea alueen uusien logistiikkakeskusten poikittaisista yhteystarpeista pääteiden välillä sekä nykyisten reittien huonosta kyvystä palvella alueen tarpeita. Tarve yhteyden suunnitteluun lähtee siis seudun kilpailukyvystä ja logistiikasta. Suurten logistiikkakeskusten sijoittumista lähelle pääkaupunkiseudun markkinoita vaikeuttaa riittävän suurten tonttien puute. Logistiikkakeskuksia varten Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa on osoitettu kolme aluevarausta, joista Focus Tuusulassa sijoittuu uuden poikittaisen tieyhteyden varrelle.

Liikenneverkon suurimmat puutteet ovat uusilta logistiikka-alueilta valtatielle 3 Tampereen suuntaan. Nykyiset yhteydet ovat raskaan liikenteen tarpeisiin tasoltaan heikkoja ja lisäksi raskasta liikennettä ohjautuu Keski-Uudenmaan keskusten läpi, mikä rajoittaa kyseisten keskusten kehittämistä ja lisää liikenneturvallisuusongelmia. Raskasta liikennettä ohjautuu myös alueen alemmalle tieverkolle, jota ei ole suunniteltu tälle liikenteelle. Ilman uutta yhteyttä tämä liikenne lisääntyy ja siitä aiheutuu myös turvallisuusongelmia. Alueen yhteydet kulkevat tällä hetkellä Hämeenlinnanväylän, Kehä III:n ja Tuusulanväylän kautta. Nämä tiejaksot ovat erittäin ruuhkautuneita ja niiden häiriöherkkyys on suuri. Tämä aiheuttaa ongelmia etenkin kuljetuksille, joille täsmällisyys on erittäin keskeinen palvelutasotavoite. Ruuhkautuneissa olosuhteissa ajaminen lisää myös kuljetusten kustannuksia ja niiden päästöjä verrattuna tilanteeseen, jossa liikenne pääsee ajamaan normaalissa liikennetilanteessa. Lisäksi uusi tieyhteys palvelisi Helsinki-Vantaan lentoaseman varayhteytenä mahdollisissa ongelmatilanteissa.

Mikä on aluevaraussuunnitelma?

Aluevaraussuunnitelma laaditaan, kun maantien suunnittelun taustalla on ensisijaisesti kunnan kaavoitustyön tarpeet. Se liittyy yleensä kiinteästi käynnissä olevaan kaavaprosessiin. Aluevaraussuunnitelma käsitellään kaavoituksen osana maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Laadittavana olevan kaavan tarkkuustaso määrää aluevaraussuunnittelun tarkkuuden. Aluevaraussuunnitelmassa erillistä yleissuunnitelman käsittelymenettelyä ei tarvita, vaan tien sijainti ja vaikutukset ratkaistaan kaavan käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä. Hankkeen suunnittelua voidaan aikanaan jatkaa tiesuunnitelman laatimisella, kun tien sijainti ja vaikutukset on riittävästi ratkaistu oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai asemakaavassa (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 18 §).

Aluevaraussuunnitelmaan kuuluu tutkittavien vaihtoehtojen vertailu ja lopullisen ratkaisuehdotuksen toteuttamiskelpoisuuden varmistaminen, keskeisten riskien ja vaikutusten tunnistaminen, vaihtoehtojen toteuttamiskustannusten luotettava arviointi sekä maankäytön kehittämismahdollisuuksien turvaaminen. Lisäksi täytyy ottaa huomioon riittävä liikenteen sujuvuus ja turvallisuus sekä muiden liikennemuotojen tarpeet sekä mahdollinen vaiheittain toteuttaminen. Näiden asioiden käsittelyn perusteella voidaan tehdä esitys alueen tie- ja katuverkon parantamisen periaatteiksi päätöksentekoa ja jatkosuunnittelua varten.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Hankkeen tavoitteet

Liikenteen valtakunnalliset tavoitteet
- *Parannetaan Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja ja Tuusulanväylän (kt 45) välisen pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta, toimintavarmuutta sekä matka-aikojen ennustettavuutta.*
- *Parannetaan valtakunnallisten terminaalien ja logistiikkakeskusten yhteyksiä päätieverkkoon.*
- *Parannetaan erikoiskuljetusten reitistöä.*

Liikenteen seudulliset tavoitteet
- *Parannetaan alueen tavarakuljetusten sekä työ- ja asiointimatkojen sujuvuutta ja turvallisuutta*
- *Parannetaan seudullisten logistiikkakeskusten yhteyksiä päätieverkkoon.*
- *Edistetään joukkoliikenteen edellytyksiä.*
- *Edistetään jalankulun ja pyöräilyn käytön edellytyksiä.*

Turvallisuus
- *Liikenneturvallisuus paranee nykytilanteen tasosta.*

Ympäristö
- *Liikenteen aiheuttama pohjaveden pilaantumisriski pienenee.*
- *Vältetään arvokkaisiin luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia sekä lievennetään niitä mahdollisimman tehokkaasti.*
- *Turvataan maakuntakaavan mukaiset ekologiset yhteydet.*
- *Tuetaan uusiomateriaalien käyttömahdollisuuksia.*

Liikenteen päästöt
- *Liikenteen hiilidioksidipäästöt vähenevät alueen liikenneverkolla.*

Ihmiset
- *Valtioneuvoston periaatepäätöksen 993/1992 mukaiset melun ohjearvot eivät ylity hankkeen vaikutusalueen asuin- ja vapaa-ajankiinteistöillä eikä virkistys- ja luonnonsuojelualueilla (55 dB /45 dB).*
- *Yhteys ei lisää merkittävästi estevaikutusta suunnittelualueella.*

Maankäyttö ja kaavoitus
- *Tuetaan Vantaan yleiskaavan ja Tuusulan yleis- ja asemakaavojen toteuttamista.*
- *Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle tarjoamalla kuljetuksille toimivat ja varmat yhteydet.*
- *Selkeytetään tieverkon hallinnollista ja toiminnallista luokitusta ja muutetaan maantieverkkoa kaduiksi niiden roolin mukaisesti. Uuteen yhteyteen liittyvät yhdystiet muutetaan katuyhteyksiksi tai kunnan ylläpidettäviksi yksityisteiksi.*
- *Järjestetään uudet tarvittavat kulkuyhteydet mahdollisuuksien mukaan tilusjärjestelyiden avulla (Kivaselvitys). Yksityistie- ja maatalousliittymien määrä uudelle maantieyhteydelle minimoidaan.*

Rakentaminen
- *Mahdollistetaan Klaukkalan ohikulkutien eritasoliittymän sijoittuvan raskaan liikenteen palvelualueen toteuttaminen ennen uutta yhteyttä.*
- *Turvataan Focus-alueen yhteyksien toteuttaminen vaiheittain.*
- *Uuden yhteyden toteuttaminen on yhteiskuntataloudellisesti kannattavaa.*

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (24 §) mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat olleet tämän väylähankkeen tavoitteiden asettelun yhtenä lähtökohtana. Lisää valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista kerrotaan osoitteessa www.ymparisto.fi/vat. Hankkeen kannalta keskeisimpiä tavoitteita ovat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- *Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.*
- *Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.*
- *Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.*
- *Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.*
- *Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.*

Tehokas liikennejärjestelmä
- *Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.*
- *Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.*

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- *Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.*
- *Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.*
- *Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.*
- *Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.*

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- *Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.*
- *Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.*
- *Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.*
- *Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.*
- *Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.*

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma seudun kokonaisuuden kehittämiseksi vuosina 2019–2050. MAL 2019 -suunnitelman mukaan logistiikan toimintaedellytykset varmistetaan kehittämällä nykyistä verkkoa ja täydentämällä logistiikan yhteyspuutteita. Logistiikan painopiste on siirtymässä Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. Keski-Uudeltamaalta puuttuvat kuitenkin selkeät ja laadukkaat logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä. Raskaan liikenteen kannalta poikittaisyhteyksien puutteet johtavat joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. MAL

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2019 -suunnitelman mukaan vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys (Järvenpää – kantatie 45 -yhteys), joka palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Lentoaseman pohjoispuolinen Kehä IV -yhteys (tämä maantie 152 -hanke) on tärkeä maankäytön kehittämisen kannalta ja palvelee eri tarpeita kuin pohjoisempi yhteys. MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä.

Hankkeen tavoitetilanne kytkeytyy maakuntakaavan sekä Tuusulan Focus-alueen ja Vantaan kaavojen osoittamaan kehittyvään maankäyttöön. Erityisesti Kiilan ja Focuksen alueelle on suunniteltu runsaasti uutta ja laajenevaa maankäyttöä, jonka toteutuminen vaatii tuekseen liikenneverkon kehittämistä. Hankkeen ensimmäisen toteutusvaiheen on mahdollistettava Tuusulan Focus-alueen toteuttaminen ja kytkeminen Tuusulanväylään sekä muuhun tie- ja katuverkkoon ennen koko yhteyden rakentamista.

Aiemmat suunnitelmat

Maantien 152 yhteyden suunnitteluhistoriassa on useita vaiheita sekä eritasoisia suunnitelmia ja selvityksiä. Yhteyden kehittämisen vaihtoehtoja on tutkittu vuonna 1996 päättyneessä YVA-menettelyssä ”Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanväylä-Vanha Lahdentie”. Vanhan YVA-menettelyn vaihtoehdot erosivat merkittävästi muissa myöhemmissä vaiheissa ja tässä YVA-menettelyssä tutkituista vaihtoehdoista.

Nykyisen hankkeen taustalla on kaksi keskeistä suunnitelmaa, jotka muodostavat hankkeen tavoitetilanteen. Välille Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie on laadittu esiselvitys vuonna 2015 (Vantaan kaupunki). Esisuunnitelmassa on tutkittu osuuden länsipäässä eteläistä (vuoden 1996 yleissuunnitelman mukaista) linjausta ja pohjoista linjausta ja selvityksen perusteella on päädytty pohjoiseen linjaukseen. Välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä on laadittu vuonna 2013 aluevaraussuunnitelma (Tuusulan kunta). Näiden kahden suunnitelman perusteella Hämeenlinnanväylä (vt 3) – Myllykyläntie -osuus on yksiajoratainen yhteys ja Myllykyläntiestä Tuusulanväylälle (kt 45) tarvitaan kaksiajoratainen yhteys. Tiejakson itäosassa on tavoitetilanteessa eritasoliittymät ja länsiosassa tasoliittymät.

Suunnitteluhistoriaa ja tutkittuja vaihtoehtoja on käsitelty myös luvussa 2 vaihtoehtojen muodostaminen.

1.3 Hankkeen liittyminen muihin tavoitteisiin

Hankkeessa otetaan huomioon olennaiset ilmastotavoitteet sekä liikennejärjestelmään liittyvät tavoitteet. Valtakunnallisten suunnitelmien ja ohjelmien ohessa on alueellisia tavoitteita, jotka kytkeytyvät tiivisti väylähankkeisiin. Näistä suunnitelmista ja ohjelmista keskeisiä ovat seuraavat:

- Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelma suunnitelma (Helsingin seudun kunnat 2015).
- Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 (ILMO-toimenpideohjelma, Liikenne- ja viestintäministeriö 2018).
- Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia (KAISU). Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030 – Kohti ilmastoviisasta arkea. Ympäristöministeriö (2017).

1.4 Hankkeen liittyminen muihin suunnitelmiin ja hankkeisiin

1.4.1 Lähtökohdat

Suunnittelualue sijoittuu pääkaupunkiseudun ja sen kehyskuntien vyöhykkeelle, jossa on valtakunnallisesti merkittäviä liikneväyliä ja Helsinki-Vantaan lentokenttä. Alueeseen liittyy runsaasti maankäytön ja liikenneyhteyksien kehittämistä sekä tulevaisuuden potentiaalia. Uuden väylän suunnittelu kytkeytyy väistämättä maankäyttöön eikä sitä voi käsitellä irrallisena maankäyttöhankkeista. Osa maankäytöstä on kehittynyt rakentamishankkeiksi, osa suunnitelmista on pidemmän tähtäimen strategisia suunnittelutarpeita.

Seuraavassa on lueteltu keskeiset hankkeet, jotka sijoittuvat suunnittelualueelle tai aiheuttavat liikennettä sinne. Kaavoitus on kuvattu erikseen luvussa 5. Kaavat mahdollistavat uusien hankkeiden toteutuksen. Liikennehankkeissa on erittäin haastavaa rajata tähän hankkeeseen liittyvät suunnitelmat, koska liikennejärjestelmä on maankäytön kehitykseen liittyvä laaja kokonaisuus. Tässä on tuotu esille ne liikennehankkeet, jotka on tunnistettu liikenne-ennusteessa suunnittelualueen liikennevirtoihin vaikuttavana tekijänä.

1.4.2 Liikennehankkeet

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet

Nykyiset poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 välillä Kehä III:n pohjoispuolella aina valtatielle 25 asti ovat epäjatkuvia sekä tasoltaan osin heikkoja. Puutteelliset poikittaisyhteydet ovat ongelma sekä henkilöautoliikenteen että kuljetusten kannalta. Kuljetusten kannalta kehittämistarve korostuu logistiikan painopisteen siirtyessä tulevaisuudessa Kehä III:n tasolta pohjoisemmas. Poikittaisyhteyksissä on tunnistettu erilliset yhteyspuutteet Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella ja Järvenpään tasolla. Eri yhteyspuutteiden ratkaisemiseksi ei ole ollut löydettävissä yhtä yksittäistä hanketta. Poikittaisyhteyksien kehittämisen tavoitteena on ohjata raskasta liikennettä sekä muuta alueen läpiajoliikennettä parannettaville laatureiteille ja rauhoittaa muuta verkkoa läpiajoliikenteeltä.

ELY-keskuksen ohjelmoimana Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien kehittäminen sisältää seuraavien yhteyksien toteuttamisen tai parantamisen:

- Järvenpää – kantatie 45 -yhteyden parantaminen logistiikan laatureittinä (Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys välillä vt 3 – mt 140)
- Maantien 152 jatkeen pohjoisen linjauksen toteuttaminen tärkeänä logistiikan yhteytenä (Mt 152 välillä vt 3 Hämeenlinnanväylä – kt 45 Tuusulanväylä)
- Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttaminen tärkeänä logistiikan yhteytenä.

MAL 2019-suunnitelman mukaan vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Järvenpää – kantatie 45 -yhteys. Yhteys palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Järvenpää – kantatie 45 -yhteyden parantamisesta on käynnissä yleissuunnitelman laatiminen välillä Nukari–Purola. Myös Järvenpään alueella on käynnissä yhteyden itäosan muodostavan Vähänummentien suunnittelu.

MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV -tason yhteys (maantie 152) suunnitteluvalmiutta edistetään ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Pitkällä tähtäimellä logistiikan kehittämispolkuun kuuluu myös varautuminen Itäisen radanvarsitien ja Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttamiseen. Hyvinkään itäisestä ohikulkutiestä on käynnistetty tiesuunnitelman laatiminen vuonna 2018.

Logistiikan tavoiteverkon tavoitteena on Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien parantamisen lisäksi vähentää

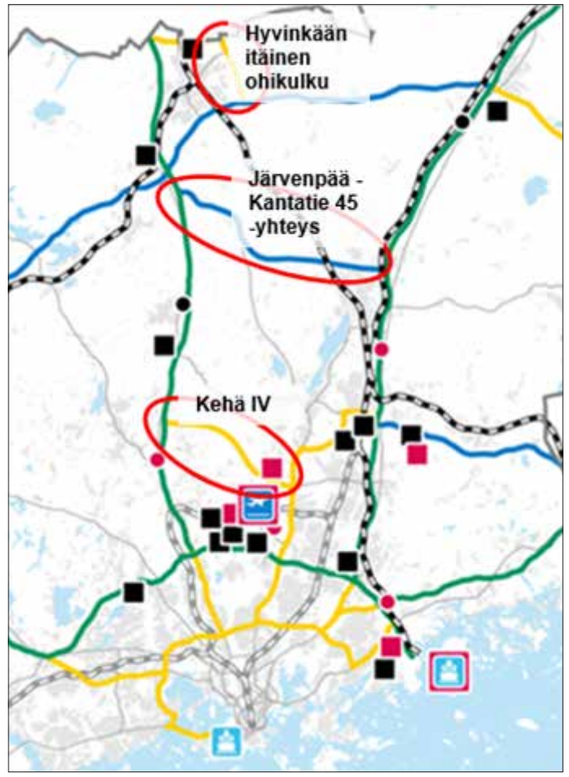

Kuva 1.2. Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet (lähde: Uudenmaan ELY-keskuksen hankekortti 2018).
Bild 1.2. Tvärgående trafik i Centrala Nyland (källa: Nyland NTM Center projektkort 2018).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

läpikulkuliikennettä ja siitä aiheutuvaa haittaa Hyrylässä. Kantatien 45 merkitys pitkämatkaisen liikenteen kannalta vähenee tavoiteverkossa, mikä mahdollistaa tien kehittämisen paikallisen liikenteen lähtökohdista. Myös Kulomäentien rooli raskaan liikenteen läpikulkuväylänä on tavoiteverkossa pyritty pitämään pienenä, koska se sijoittuu osin tiiviin yhdyskuntarakenteen sisälle. Kantatien 45 varresta yhteys valtatien 4 suuntaan kulkee tavoiteverkossa Hyrylän Itäväylän kautta.

Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys ja maantien 152 jatke ratkaisevat eri ongelmia eivätkä ole siten toisilleen vaihtoehtoja. Maantie 152 palvelee selvästi rajallisempaa aluetta kuin Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys. Raskaan liikenteen näkökulmasta maantie 152 palvelee lähinnä Focus -aluetta sekä Tuusulanväylän vartta lentokentän tasolla. Keski-Uudenmaan pohjoinen logistiikkayhteys palvelee Järvenpäätä, Sipoota sekä valtatien 4 vartta Keravalla ja Vantaalla. Valtatien 4 käytävän liikenne tai liikenne Öljytien (mt 148) suunnasta ei siirry käyttämään maantietä 152 ellei Kulomäentien roolia raskaan liikenteen läpiajoväylänä pyritä vahvistamaan. Myös henkilöautoliikenteen näkökulmasta maantien 152 rooli jää paikallisemmaksi ja se palvelee lähinnä osan Koillis-Vantaata yhteytenä Klaukkalan ja Hämeenlinnanväylän (vt 3) suuntaan. Koska logistiikan tavoiteverkossa kehitettävät poikittaisyhteydet eivät ole toistensa vaihtoehtoja ja ne palvelevat eri liikennettä, ei niiden toteuttamisella ole merkittävää vaikutusta toistensa liikennemääriin.

Lentorata

Lentorata on Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle suunniteltu uusi kaksiraiteinen tunnelirata. Vaihtoehtona sille tutkitaan kahden uuden raiteen rakentamista Pasilan ja Keravan välille pääradan nykyisten raiteiden viereen. Lentoradan ja pääradan lisäraiteiden vaikutuksia on selvitetty vuoden 2018 aikana Uudenmaan liiton ja Liikenneviraston yhteistyönä. Selvitykset taustoittavat valmistelussa olevaa Uusimaa-kaavaa sekä tulevia liikennesuunnitelmia. MAL 2019 -suunnitelmassa esitetään Lentoradan toteutusta vuoden 2030 jälkeen.

Mt 132 Klaukkalan ohikulkutie

Klaukkalan ohikulkutie on uusi Klaukkalan keskustaajaman kiertävä yhteys, joka parantaa alueen liikenneolosuhteita ja mahdollistaa lähialueiden maankäytön kehittymisen. Tiesuunnitelman hyväksymispäätös tehtiin 19.12.2017. Rakentaminen aloitettiin alkuvuodesta 2019. Tie valmistuu syksyllä 2021.

Tallinnan tunneli

Helsinki–Tallinna-rautatietunneli on rakennettavaksi ehdotettu merenalainen rautatietunneli, joka muodostaisi ratayhteyden Suomen Helsingin ja Viron Tallinnan välille ja yhdistäisi Suomen rautatiet Baltiaan ja Rail Baltican kautta edelleen Keski-Euroopan rautateihin. FinEst Link on viranomaistahojen vetämä hanke, jossa ovat osallisina Helsingin ja Tallinnan kaupungit, Viron ja Suomen liikenneministeriöt sekä Uudenmaan ja Harjun maakunnat. Vuonna 2015 valmistuneessa esiselvityksessä esiteltiin viisi linjausvaihtoehtoa, joista parhaana pidettiin linjausta Pasila–Muuga–Ülemiste. Rata jatkuisi Pasilasta edelleen lentokentälle. Tunnelin rakentaminen alkaisi vuonna 2025. FinEst Bay Area Project on Peter Vesterbackan johtama yksityisrahoitteinen hanke Tallinnan-tunnelin rakentamiseksi. Siinä tunnelin suuaukkoa on suunniteltu myös Espoon Keilaniemeen. FinEstBayn ympäristövaikutusten arviointiohjelma on ollut nähtävillä 1.4.2019–24.5.2019.

Uudenmaan maakuntakaavan ehdotuksessa on osoitettu kaakkois-luodesuunnassa liikenteen yhteystarpeena rahtiliikenteen raideyhteyttä Tallinna-tunnelin rahtiliikenteen terminaalista lentokentälle sekä Hanko–Hyvinkää-radalle (katso luku 5 Maakuntakaavoitus). Linjauksesta ei ole olemassa mitään varsinaisia suunnitelmia, vaan ainoastaan maininta sen tarpeesta FinEstLink-raportissa. Eli rahtiliikenteen terminaalin sijainti ja koko sekä raideliikenneyhteyden linjaus terminaalille Hanko–Hyvinkää-radalta tarkentuvat vasta mahdollisissa seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Finavian kehitysohjelma

Helsinki-Vantaan lentoasemalla on käynnissä Finavian kehitysohjelma, investoinnit ovat vuosille 2013–2020 yhteensä noin 900 miljoonaa euroa. Kehitysohjelman taustalla on matkustajamäärän voimakas kasvu ja muun muassa Finnairin lähivuosien uusien laajarunkokoneiden käyttöönotto. Uudet koneet tulevat liikennöimään Helsingistä Kaukoitään. Kehitysohjelman työllistämisvaikutus on 20 000 – 25 000 pysyvää työpaikkaa. Kehitysohjelman investoinnit käsittävät muun muassa yli 30 hehtaaria uutta asematasoa ja 15 uutta laajarunkokoneiden konepaikkaa, 70 000 m² laajennuksen terminaalin NonSchengen-puolelle (valmistuminen 2020), uuden lähtevien ja saapuvien terminaalin

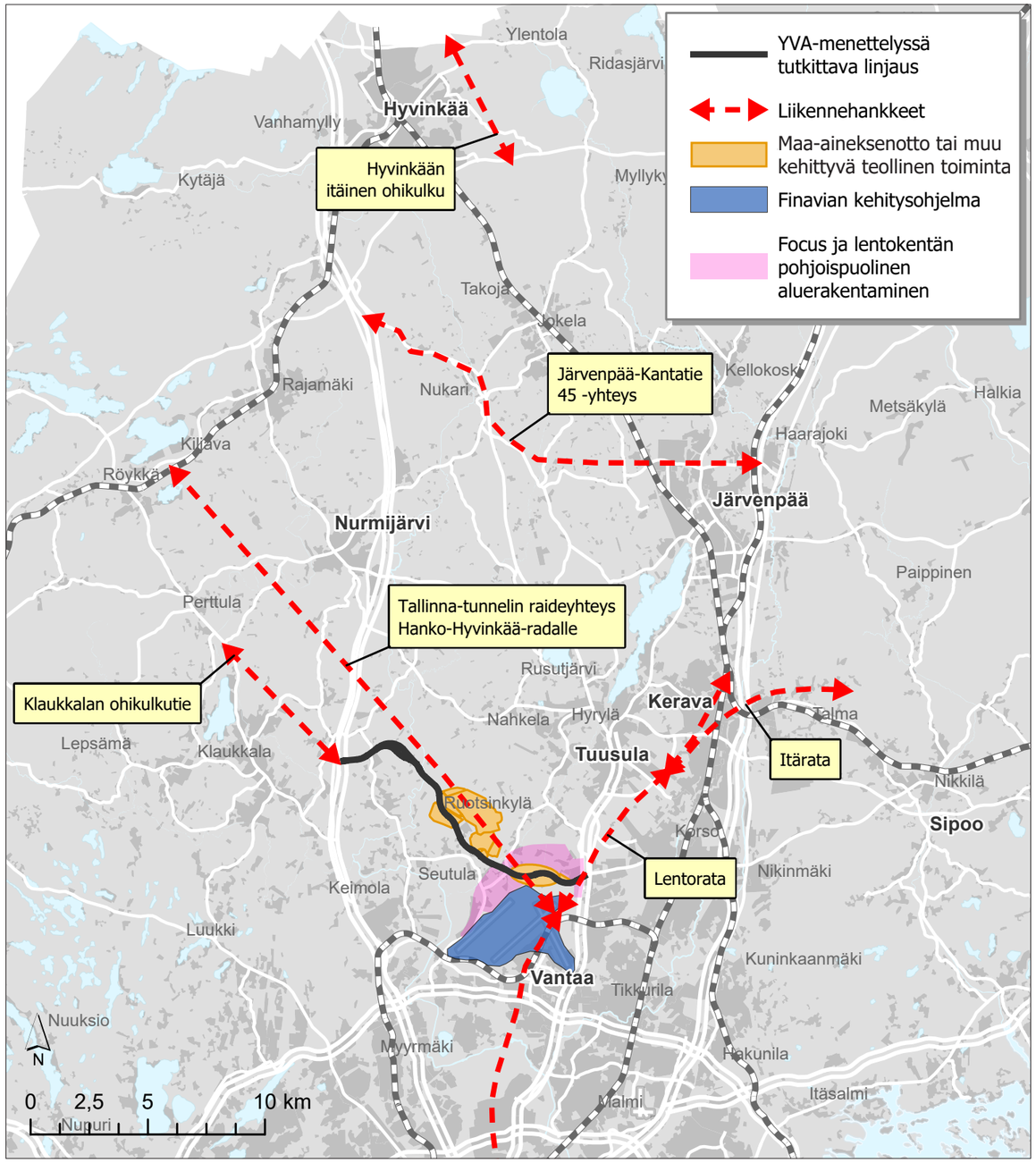

Kuva 1.3. Seudulliset liikennehankkeet.
Bild 1.3. Regionala transportprojekt.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(T2) ja siihen liittyvien liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen rakentaminen 2017 alkaen.

1.4.3 Maa-aineksenotto, tuotanto ja työpaikat

YIT Oy:n Kiilan kiertotalouskeskus

Hankkeen tarkoituksena on tasata kiinteistön maapohja kiertotaloustoimintojen ja betoni- sekä asfalttiasemien tarpeisiin. Hankealue sijaitsee Vantaan Kiilassa. Alueen tasaus edellyttää kallio- ja moreenikiviainesten louhintaa ja kaivua. Esirakentamisen jälkeen kiinteistölle on tarkoitus sijoittaa asfaltti- ja betoniasemat sekä kiinteä murskaamo. Betonin- ja asfaltinvalmistuksen lisäksi alueella vastaanotetaan, käsitellään ja kierrätetään asfalttia, betonia, betonilietettä sekä ylijäämämaita. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyi maaliskuussa 2019.

Tuusulan Västerskogin maanvastaanotto

Tuusulan kunta on selvittänyt vireillä olevassa Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavoituksessa esitettyjen maankäyttötavoitteiden toteuttamista omistamallaan Västerskogin kiinteistöllä. Västerskogin kiinteistölle on tutkittu maanvastaanottoalueen perustamista tai asfalttiaseman sekä teollisen toiminnan sijoittamista. Ympäristövaikutusten arviointimenettely on päättynyt vuonna 2013. Osayleiskaavan luonnoksessa suurin osa kiinteistön alueesta on osoitettu maa-aineisten ottoalueeksi, joka toiminnan päätyttyä asemakaavoitetaan teollisuuskäyttöön. Alueella on myös varaus ylijäämämaiden loppusijoitukseen. Kiinteistön itäosa sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Västerskogin kiinteistö on pinta-alaltaan noin 23 hehtaaria, josta hankkeen käyttöön otettaisiin enimmillään noin 19 hehtaaria.

YIT teollisuus Oy:n Tuusulan asfalttitehtaan kehittäminen (YVA-menettely 2010)

YIT (aiemmin Lemminkäinen Infra Oy) suunnittelee nykyisen Tuusulan asfalttitehtaan toiminnan kehittämistä. Hankealue sijaitsee Tuusulassa Sammonmäen alueella. Hankkeen tarkoituksena on kierrätysasfaltin hyötykäytön lisääminen ja asfaltin valmistuskapasiteetin kasvattaminen. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely on päättynyt vuonna 2010.

Focus-liikekeskus ja logistiikka-alueet

Focus-osayleiskaavan alueelle suunnitellaan noin 100 000 k-m^2 kaupallisten, pääasiassa paljon tilaa vaativan kaupan kokonaisuutta sekä yhteensä noin 1 000 000 k-m^2 logistiikka- ja teollisuustoimintoja välittömästi maantien 152 varteen. Yhteyden toteuttaminen välille Tuusulanväylä–Myllykyläntie on oletettavasti välttämätöntä Focus-alueen maankäytön toteuttamiseksi.

Vekkox Oy:n Massaholmin kiviainesalue ja maankaatopaikka

Hanke käsittää kiviainesten ottoa ja murskausta. Hankkeen on suunniteltu käsittävän enimmillään noin 17,6 miljoonan kuutiometrin kiviaineksen oton ja noin 25,6 miljoonan kuutiometrin puhtaan ylijäämämaan läjityksen. Hankkeesta on käynnissä YVA-menettely (YVA-selostus nähtävillä 23.3.–20.5.2020).

Seepsula Oy:n maa-ainesten ottoalueen laajennus

Seepsula Oy harjoittaa kiviaineksen louhintaa ja jalostusta Senkkerin alueella. Alueella on myös hiekkapuhaltamo, mullansekoituspaikka ja varastoalue sekä lupa asfalttitehtaalle. Seepsula Oy on hankkinut uusia maa-alueita ja suunnittelee toiminnan laajentamista luoteen ja pohjoisen suuntaan.

Kiilan ylijäämämaiden sijoituspaikka

Kiilan täyttömäestä on tehty esiselvitys vuonna 2016. Täyttöaluetta suunniteltiin käytettävän puhtaiden luonnonmaiden, haitta-ainepitoisuuksien kynnysarvon ylittävien maiden sekä mahdollisesti puhtaan purkubetonijätteen läjitykseen.

Focus-alueen maa-ainestenoton YVA-menettely

Focus-alueen suunniteltujen toimintojen toteuttaminen edellyttää maan pinnan tasaamista louhimalla. Muun muassa Morenia Oy, Lemminkäinen Infra Oy ja Finavia ovat suunnitelleet maa-ainesten ottotoimintaa hankealueella. Hankkeiden vaikutuksista on käyty yhteinen koko aluetta koskeva maa-aineistenoton ympäristövaikutusten arviointimenettely, joka päättyi vuonna 2010. YVA-menettelyn aikana tehtiin yhtenäinen suunnitelma koko hankealueen louhintasyvyyksistä. Louhinta-alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 78,5 ha. Hankealueelta on suunniteltu louhittavan kalliota yhteensä noin 9,3 milj. m³ktr. Hankealueelle on suunniteltu yhdenmukaiset louhintatasot, jotta alue saadaan louhittua mahdollisimman tasaisesti. Lövkullan alueesta on suunniteltu louhittavan 60 000 m³ktr osana Kehä IV:n esirakentamista. Alueen pinta-ala on 0,9 hehtaaria ja suunniteltu louhintataso +47,5–+49, jolloin alueen pohjataso yhtyy saumattomasti Kulomäentiehen. Lövkullan alue pyritään louhimaan mahdollisimman nopeasti, jotta liikenne voisi kulkea Kehä IV linjausta pitkin ja raskaan liikenteen ajoneuvoista aiheutuvat ympäristövaikutukset jäisivät mahdollisimman pieniksi. Arviointiselostuksen mukaan ottotoiminta hankealueella tulee arvion mukaan kestämään noin 15 vuotta. Aikataulu perustui oletukseen, että ottotoiminta olisi voitu aloittaa vuoden 2010 alussa. Ottoalueiden alimmat sallitut louhintatasot ovat olennaisia, sillä maanpinnan korkeusasema on otettava huomioon sekä tonttien maankäytössä että Kehä IV -väylän sekä katuverkoston suunnittelussa.

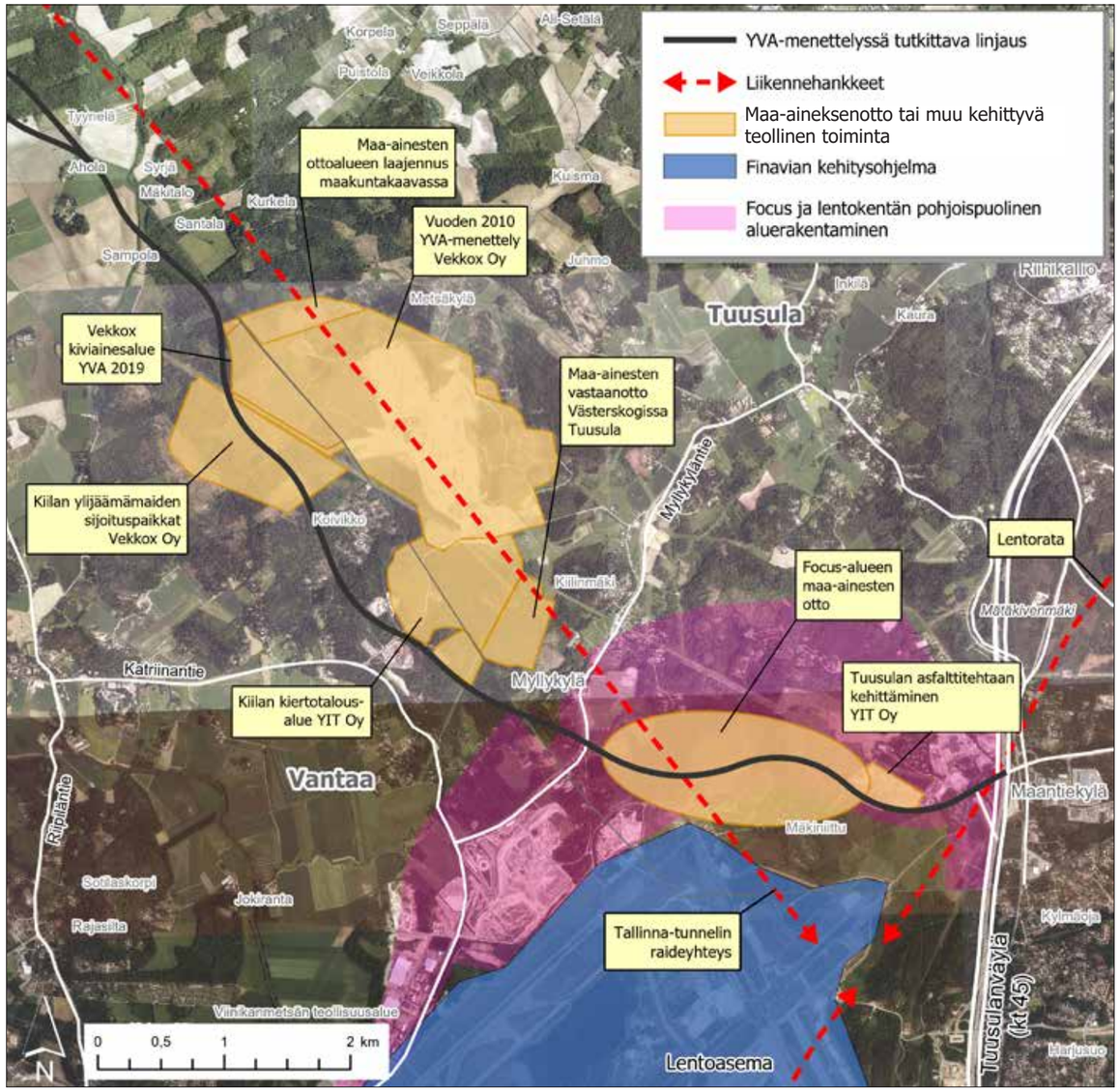

Kuva 1.4. Liittyvät hankkeet. • Bild 1.4. Relaterade projekt.

2 Tutkittavat vaihtoehdot

2.1 Vaihtoehtojen muodostuminen

Maantien 152 suunnittelu on ollut esillä pari vuosikymmentä ja siihen liittyen on laadittu useampia selvityksiä. Hankkeen vaihtoehtoja on tutkittu ja ratkaisua tarkennettu monessa vaiheessa sopeuttaen ratkaisua ajankohtaisiin tavoitteisiin ja maankäytön kehittymiseen. Väylien suunnitteluun kuuluu lähtökohtaisesti vaihtoehtojen vertailua suunnitteluprosessin eri vaiheissa suunnitelmaratkaisun parantamiseksi. Suunnittelu etenee siten, että toteutuskelpoisuudelta huonoja vaihtoehtoja pudotetaan pois luonnosteluvaiheessa ja parhaista vaihtoehdoista tehdään tarkempaa suunnittelua ja vertailua.

Tässä vuoden 2019 YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot on muodostettu edeltävien selvitysten, maankäytön suunnitelmien ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden perusteella. Myös ympäristöarvoista on saatu reunaehtoja vaihtoehtojen muodostumiselle. YVA-menettelyn aloitusvaiheessa tutkittavien vaihtoehtojen periaatteet varmistettiin viranomaiskeskustelussa ottaen huomioon kuntien tarpeet. Vaihtoehtoja tarkennetaan tarvittaessa aluevaraussuunnitelman viimeistelyn yhteydessä ja viimeistään yksityiskohtaisessa tiesuunnittelussa.

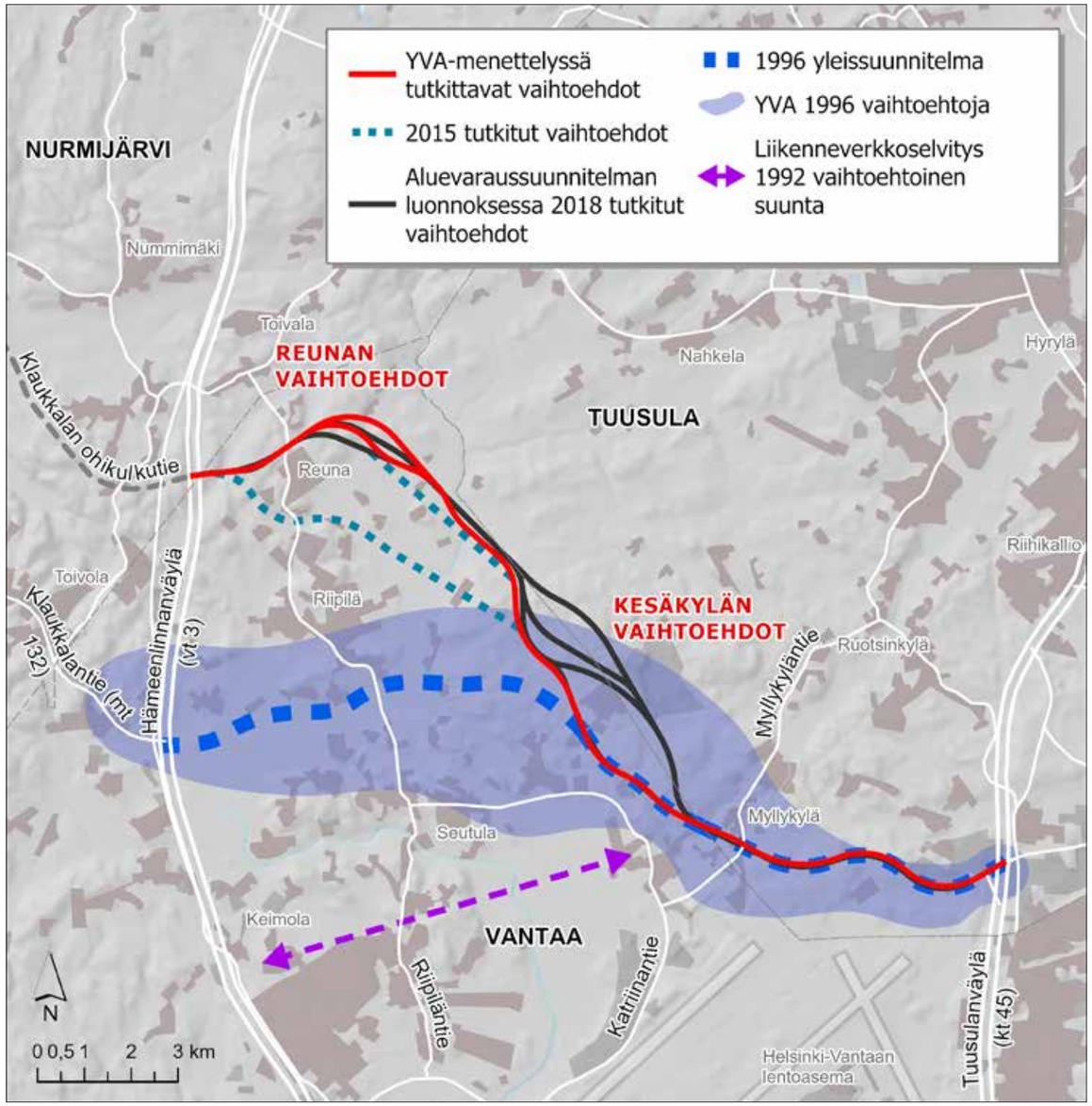

Kuva 2.1. Tutkitut ja karsitut vaihtoehdot ml. edeltävät hankkeet lähtien vuodesta 1992.
Bild 2.1. Granskade och beskära alternativ inkl. tidigare projekt projekt från är 1992.

2.2 Focus-alueen ratkaisut

Lähtökohtaisesti asemakaavoitetulla ja asemakaavoitettavalla alueella väyläsuunnittelun ratkaisut on sidottu tarkemmin maankäyttöön ja vastaavasti väyläsuunnittelu on tarkempaa kuin alueella, jossa ei ole asemakaavaa. Focus-yleiskaavassa (KV 16.3.2015) uusi Kehä IV -väylä ja siihen liittyvät katuyhteydet sekä eritasoliittymät on esitetty suhteellisen tarkasti yleiskaavatason suunnitteluksi. Alue on osin asemakaavoitettu ja siellä on käynnissä parhaillaan asemakaavoitusta. Pitkälle suunnitellun maankäytön vuoksi Focus-alueen osalta tielinjaus on jo pitkälti lukittu. Alue on todennäköisesti vain osittain toteutettavissa itsenäisenä, kehätien jatkeesta riippumattomana ja nykyiseen tieverkkoon tukeutuvana alueena. Ilman kehätien jatketta Hämeenlinnanväylälle alueen yhteydet ja sitä kautta sen houkuttelevuus elinkeinoelämälle ovat heikommat ja vaikuttavat siten alueen kehittämiseen. Asemakaavoituksessa liikenneratkaisuja täsmennetään ja vaikutukset arvioidaan.

2.3 Aiemmat vaiheet taustalla

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taustaa vaihtoehtojen muodostumiselle

Miten suunnitelmiin on voinut vaikuttaa ajan myötä?

Maantien 152 uusi yhteys on esiintynyt eri tason suunnitelmissa 1980-luvulta saakka, sekä kaavoituksessa että strategisissa tavoitteissa. Maantien 152 tarina on melko tyypillinen esimerkki isojen väylähankkeiden kehittymisestä vaiheittain tarkentuvassa suunnitteluprosessissa ja ajan myötä muuttuvissa päätöksenteon käänteissä. Kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa suunnitelmiin on perustunut kunakin ajankohtana voimassa olleisiin säädöksiin. Tiedonsaannin ja osallistumisen parantuminen on ollut selkeä kehityssuunta 1980-luvulta alkaen alueiden käytön suunnittelussa, mikä on nähtävissä sekä lainsäädännössä ja lain soveltamisen käytännöissä. Tärkeä vaihe osallistumisen kehittämisessä on ollut ympäristövaikutusten arviointia koskeva lainsäädäntö vuonna 1994.

Maanteitä koskevan lakien mukaisia suunnitelmia on ollut maantien 152 suunnitteluhistoriassa toistaiseksi vain vuoden 1996 YVA-menettely. Siihen kuului yleisötilaisuuksia ja mahdollisuus jättää mielipiteitä nähtävilläoloaikojen puitteissa. Yleissuunnitelma valmistui ennen lakisääteisen yleissuunnitelman säännösten voimaantuloa 1999. Maantien 152 yleissuunnitelmaa ei kuitenkaan viety koskaan sen aikaiseen hyväksymiskäsittelyyn. Se olisi maanteiden suunnitteluprosessissa vaihe, jolloin suunnitelmasta voi jättää muistutuksia ja hyväksymispäätöksestä valittaa hallinto-oikeuksiin. On kuitenkin ihan tavallista, että maantiehankkeet joskus jäävät kesken ja hyväksymispäätökset vanhenevat olosuhteiden ja investointitarpeiden muuttuessa. Tämän hetken lainsäädännön mukaisesti tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa.

Maantien suunnitelmaan on voinut vaikuttaa ennen kaikkea lukuisissa eri suunnittelutason kaavojen käsittelyissä vuosien varrella. Tärkeä etappi kaavoitusta koskevan lainsäädännön kehityksessä on ollut rakennuslain osauudistus vuonna 1990, jolloin lisättiin asukkaiden oikeuksia saada tietoa. Tuolloin lakiin tuli mm. kaavoituskatsaus ja osallisten laajentaminen maanomistajien kuulemisesta laajempaan kuntalaisten kuulemiseen. Vuoden 2000 maankäyttö- ja rakennuslaki paransi entisestään vaikutusmahdollisuuksia. Yksipuolisen kuulemisen sijaan laki korostaa osallistumista ja vuorovaikutusta osallisten kanssa. Samalla lakiin tuli käsite osallinen (MRL 62 §), joilla on kunnan jäsenten ohella myös oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Tiedonsaantia kaavoituksesta parannettiin kunnan velvollisuudella tiedottaa kaavoituksen alkamisesta.

Alueiden käytön suunnitteluun kuuluvat liikennejärjestelmäsuunnitelmat, jotka ovat pitkän tähtäimen suunnittelua ja luonteeltaan poliittisia ohjelmia. Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmissa on esiintynyt maantien 152 uusi yhteys jo pitkän aikaa. Nykyinen alueen lakisääteinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on HLJ 2015 ja sisältyy MAL 2019 -suunnitelmaan (MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050). Liikennejärjestelmäsuunnitelmat kuuluvat suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointia koskevan lain, nk. SOVA-lain piiriin. Niihin sisältyy vuorovaikutusta kansalaisten kanssa, mutta vähemmän kuin kaavoituksessa tai maankäytön suunnitelmissa. Eri vaiheen liikennejärjestelmäsuunnitelmissa on ollut erilaisia menetelmiä ottaa huomioon osallisten näkemyksiä. Suunnitelman hyväksyvät kunnallispoliitikoista koostuvat päätöksentekoelimet.

Vahvistettu maankäytön suunnitelma on aina poliittinen päätös, johon on voinut vaikuttaa poliittisen päätöksenteon kautta. Maakuntakaavat ja kuntien kaavat hyväksytään poliittisissa päätöksentekoelimissä. Asukkaiden, muiden osallisten ja viranomaisten mielipiteet tuottavat luottamushenkilöille tärkeää tietoa päätöksentekoon, johon liittyy aina eri intressien punnintaa ja arvovalintoja. Väyläsuunnitelma itsessään on hallinnollinen päätös, jonka muodostamiseen tietysti politiikka vaikuttaa konaisuutena. Poliittinen vaikutuskanava liittyy väylänsuunnitelmista annettuihin lausuntoihin. Toisaalta isojen väylähankkeiden investointipäätökset käsitellään poliittisesti.

Miten suunnitelmiin on voinut vaikuttaa tämän hankkeen aikana vuosina 2018–2020?

Tätä maantien 152 aluevaraussuunnitelmaa aloitettiin alun perin vuonna 2018 laatimaan kuntien kaavoituksen tueksi. Tarkoitus on ollut, että osalliset voivat vaikuttaa suunnitelmaan kaavojen vuoropuhelun ja nähtävilläolojen kautta. Kaavoitukseen liittyy monia välivaiheita, joita käsitellään kunnissa sekä viranomaisvalmisteluna että poliittisen päätöksenteon kautta. Seuraavien sivujen taulukkoon on koottu päävaiheita Tuusulassa ja Vantaalla tämän aluevaraussuunnitelman aikana.

Aluevaraussuunnitelmaan kuuluu vaihtoehtojen tutkiminen ja vertailu viranomaistyönä. Ohjausryhmä ohjaa hanketta ja valmistelee osaltaan muuta viranomaistyötä, jonka tarkoituksena on viedä eteenpäin suunnittelua. Vaihtoehtoja on sovitettu yhteen käynnissä olevien kaavaprosessien eri vaiheita varten viranomaisohjauksen kautta. Hankkeen ollessa käynnissä suunnittelun edistämiseen ei liity mitään virallisia päätöksiä. Toisin sanoen hankkeen ohjausryhmä ei tee kokouksissaan sellaisia päätöksiä, joista olisi mahdollista valittaa. Päätökset käsitellään julkisesti kaavoituksen kautta ja ja suunnitelmaratkaisut vahvistuvat vasta yleiskaavojen ja asemakaavojen vahvistamisen yhteydessä. Kunnilla on kuitenkin ollut mahdollista käsitellä työn aikaisia vaiheita päätöksentekoelimissään, kuten Vantaalla yleiskaavatoimikunnassa ja Tuusulassa kunnan valtuusto.

YVA-menettelyn soveltaminen toi aluevaraussuunnitelmahankkeeseen lisää osallisille vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonvälitystä YVA-lain mukaisen vuoropuhelun kautta. YVA-menettelyn päätyttyä ja kaavoitusprosessien loppuvaiheessa kootaan yhteen vuoropuhelun tulokset. Nämä asiat otetaan huomioon aluevaraussuunnitelman viimeistelyssä vuoden 2020 lopussa ja kaavoitusprosessien hyväksymisvaiheissa. Seuraava vaihe eli tiesuunnitelma on lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä mukainen suunnitelma, johon kuuluu paljon vuoropuhelua osallisten kanssa tien yksikohtaisiin ratkaisuihin liittyen.

Keskeinen lainsäädäntö hankkeen historiassa

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999 ja -asetus (895/1999)

Rakennuslaki 370/1958 ja asetus 266/1959 (osallistuminen erityisesti 154§)

Laki yleisistä teistä 243/1954

Maantielaki 503/2005 ja laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 503/2005

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista 1994/468

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA) 200/2005

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Aiemmat vaiheet.

	Vaihe	Sisältö	Päätös / olennaiset ratkaisut	Vaikutusmahdollisuudet
1988 Tuusulan kunta	Tuusulan yleiskaava 2010	Uudelle Kehä IV -väylälle esitettiin alustava linjaus lähellä lentokenttää. **(1)**	Kunnanvaltuusto 15.5.1989 (oikeusvaikutukseton)	Kaavan vuoropuhelu ja muistutukset (rakennuslaki)
1992 Uudenmaan tiepiiri Ilmailulaitos Vantaan kaupunki	Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristön tieverkkoselvitys	Helsinki-Vantaan lentoaseman tieverkkoselvityksessä vuonna 1992 esitettiin lentoaseman pohjoispuolelle uutta poikittaisyhteyttä. Vaihtoehtona 1 oli Vantaan yleiskaavan mukainen pohjoinen linjaus Kulomäentieltä Klaukkalan (mt 132) liittymään. Toisena vaihtoehtona oli eteläinen linjaus, joka liittyi Hämeenlinnanväylään Keimolassa. Tieverkkoselvityksessä ei esitetty suositusta jatkosuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta. Valtaosassa selvityksestä saaduista lausunnoista puollettiin pohjoisempaa pääsuuntaa. **(2)**	Selvitys viranomaistyönä	Ei käsittelyä, kun kyseessä on pelkkä selvitys
Vantaan kaupunki 1995	Vantaan yleiskaava	Vantaan yleiskaavassa 1995 esitettiin Kehä IV Klaukkalantien (mt 132) eritasoliittymään liittyen. Myllykylässä oli kaksi vaihtoehtoista linjausta (kaavan alkuperäismateriaali ei käytettävissä). Merkintänä oli tieliikenteen alue (TM). **(3)**	Kaupunginvaltuusto 14.9.1992 Ympäristöministeriö 26.1.1996	Kaavan vuoropuhelu ja muistutukset (rakennuslaki)
Uudenmaan liitto 1996	Helsingin seudun seutukaava. Taajama-alueet, liikenneväylät ja -alueet	Helsingin seudun taajamaseutukaavassa esitettiin Kehä IV:lle aluevaraus Klaukkalantien (mt 132) liittymään. Tämän työn aikana tehtiin erillinen selvitys ns. eteläisistä vaihtoehdoista: ”Linjausvaihtoehdot välillä Hämeenlinnanväylä–Maantiekylä, 27.1.1995”. **(4)**	Ympäristöministeriö 18.6.1996	Kaavan vuoropuhelu ja muistutukset (rakennuslaki)
1996 Tielaitos Uudenmaan tiepiiri	YVA-menettely: Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanvävlä – Vanha Lahdentie.	Käsiteltiin useita vaihtoehtoja välillä mt 132 – Maantiekylä. Tuolloin ei ollut mukana vielä Reunan pohjoispuolista pääsuuntaa.	HUOM! YVA-menettely ei ole päätöksentekoprosessi, joten varsinaisia päätöksiä ei tehty. Keskeiset lausunnot olivat: • Uudenmaan ympäristökeskus 29.6.1995, lausunto YVA-ohjelmasta / Uudenmaan ympäristökeskus 14.5.1996, lausunto YVA-selostuksesta • Ympäristöministeriön lausunto Kehä IV:n vaihtoehtojen vertailusta 6.8.1996	YVA-menettelyn nähtävilläolo ja vuoropuhelu (YVA-laki)
1996 Tielaitos Uudenmaan tiepiiri	Yleissuunnitelma: Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanvävlä – Vanha Lahdentie.	Yleissuunnitelma päätettiin laatia YVA-menettelyssä 1996 tutkitun vaihtoehdon A2 pohjalta. Karsimisen perusteet on esitetty yleissuunnitelmassa.	Yleissuunnitelmasta ei tehty toimenpidepäätöstä koskaan (yleissuunnitelma tuli lakisääteiseksi vasta vuonna 1999).	Vuoropuhelu hankkeen aikana, mainittu tiedotteet ja näyttelyt (laki yleisistä teistä)
1995 Tuusulan kunta	Maantiekylän osayleiskaava	Merkintä ”alustava seututien väylävaraus” vastasi yleissuunnitelmaa 1996. **(5)**	Kunnanvaltuusto 12.6.1995, oikeusvaikutukseton	Kaavan vuoropuhelu ja muistutukset (rakennuslaki, maankäyttö- ja rakennusasetus)

(1)

(2)

(3)

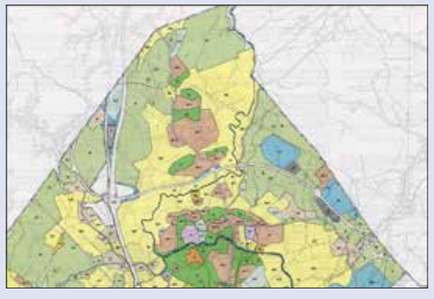

(4)

(5)

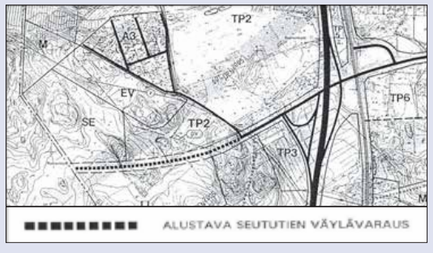

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Aiemmat vaiheet.)

	Vaihe	Sisältö	Päätös / olennaiset ratkaisut	Vaikutusmahdollisuudet
2001 Tuusulan kunta	Ruotsinkylä-Myllykylä -osayleiskaava.	Seudullisen tien katkoviivamerkinnällä oli merkitty muutamia vaihtoehtoja Focus-alueella. Myllykyläntien länsipuolella merkintä vastasi yleissuunnitelmaa 1996. **(6)**	Kunnanvaltuusto 4.3.1998	Kaavan vuoropuhelu ja muistutukset (rakennuslaki)
2003 YTV	Pääkaupunkiseudun liikenne-järjestelmäsuunnitelman PLJ 2002	Kehä IV oli mukana hankkeena pitkän aikavälin tilavarausverkossa. **(7)**	YTV:n hallitus 21.3.2003	Liikennejärjestelmätyön epävirallista vuoropuhelua
Vantaan kaupunki 2003	Maankäytön kehityskuva	Kehä IV:n linjaus oli esitetty yleissuunnitelman 1996 mukaisena siten, että liittyi Klaukkalantiehen (mt 132) merkinnällä tuleva merkittävä tieyhteys. **(8)**	Kaupunginhallitus 24.11.2003	Poliittinen käsittely
2007 YTV	Pääkaupunkiseudun liikenne-järjestelmäsuunnitelman PLJ 2007.	Kehä IV oli PLJ-suunnitelmassa mukana hankkeena (kategoriassa *vuosina 2016–2030 toteutettavia hankkeita*).	YTV:n hallitus 2.3.2007	Liikennejärjestelmätyön epävirallista vuoropuhelua
2006 Uudenmaan liitto	Uudenmaan maakuntakaava 2006	Kehä IV linjaus esitettiin yleissuunnitelman 1996 mukaisena siten, että se liittyi Klaukkalantiehen (mt 132) ja maankuntakaava laadittiin sen pohjalta. Maakuntakaavassa esitettiin jatkona ohjeellinen varaus Kehä IV:n jatkeelle Hämeenlinnanväylältä Vihdintielle. Klaukkalan ohikulkutie oli jo mukana maakuntakaavassa. **(9)**	Ympäristöministeriö 8.11.2006	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
2007 Vantaan kaupunki	Vantaan yleiskaava	Kehä IV:n linjaus oli esitetty yleissuunnitelman 1996 mukaisesti Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän siten, että liittyi Klaukkalantiehen (mt 132). Kaavassa esitettiin jatkona ohjeellinen varaus Kehä IV:n jatkeelle Hämeenlinnanväylältä Vihdintielle. Selostuksessa todettiin: *Vantaan kaupunki sopii Tuusulan kunnan kanssa yhteistyöstä maankäytön, liikenteen ja palvelujen suunnittelusta Tuusulan kehittämisprojektissa, joka koskee Kehä IV:n vyöhykettä. Maantiekylään sijoitetaan merkittävä työpaikka-alue.* **(10)**	Kaupunginvaltuusto 17.12.2007	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö ja rakennuslaki)

(6)

(7)

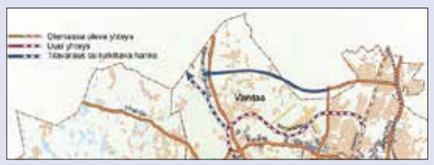

(8)

(9)

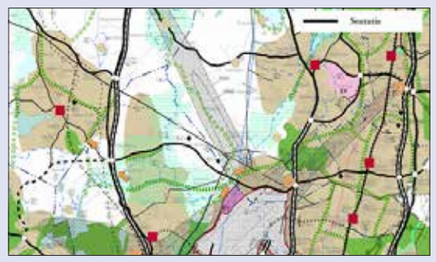

(10)

(Aiemmat vaiheet.)

	Vaihe	Sisältö	Päätös / olennaiset ratkaisut	Vaikutusmahdollisuudet
2011 Vantaan kaupunki	Luoteis-Vantaan maankäyttöselvitys YK0034	Kyseessä oli maankäyttöselvitys, jonka pääsisältö ei johtanut muutoksiin alueen maankäytössä. Tässä raportissa Kehä IV oli vuoden 1996 yleissuunnitelman mukainen. Raportissa sen sijaan tuotiin esille Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmien sauma-alueen tieverkkoselvityksessä esiin tullut tarve varautua tieyhteyteen Klaukkalan ohikulkutieltä Hyrylän suuntaan. Riipilän pohjoisosan alueen maankäyttömahdollisuudet liittyvät tällaisen yhteyden toteuttamiseen: *Yhteyden tarve riippuu seudun kehyskuntien taajamarakenteen kasvusta tulevaisuudessa. Pohjoisosat ovat metsäistä selännettä, kun taas katkoviivalla osoitettu eteläosa on Vantaanjokilaakson maanviljelyaluetta. Riipilän pohjois- ja itäosa on nähtävä reservialueena seudun taajamarakenteen mahdolliselle laajenemiselle, mutta alueen tarkempaa maankäytön suunnittelua on ennenaikaista käynnistää vielä*. **(11)**	Vantaan kaupunginhallituksen käsittely 17.1.2011 luonnos 30.11.2009.	Mielipiteet, vastineet ja toimenpiteet
2014 Tuusulan kunta	Ruotsinkylä-Myllykylä II osayleiskaava	Osayleiskaavassa oli seututiemerkintä perustuen yleissuunnitelmaan 1996. **(12)**	Kunnanvaltuusto 31.3.2014	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
2013 Tuusulan kunta	Maantien 152 (Kehä IV) alustava suunnittelu FOCUS -alueen kohdalla, aluevaraussuunnitelma	Tämä suunnitelma laadittiin Focus-alueen osayleiskaavoituksen yhteydessä. Suunnitelma perustui yleissuunnitelmaan 1996, mutta se tarkennettiin asemakaavatarkkuuteen.	Focus-osayleiskaavan hyväksyminen (Kunnanvaltuusto 16.3.2015)	Focus-osayleiskaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
2015 Tuusulan kunta	FOCUS-osayleiskaava	Kaavaratkaisu perustui raporttiin *maantien 152 (Kehä IV) alustava suunnittelu FOCUS -alueen kohdalla, aluevaraussuunnitelma (2013)*. **(13)**	Kunnanvaltuusto 16.3.2015	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
2015 Vantaan kaupunki	Vaihtoehtotarkastelut 2015 Vantaalla -selvitys	Vantaan kaupungin tilaamaan selvitykseen kuului vertailut pohjoisesta (Klaukkalan ohikulkutiehen liittyvä) ja eteläisestä pääsuuntavaihtoehdosta (Klaukkalantien mt 132 liittyvä). Pohjoisessa pääsuunnassa vertailtiin alavaihtoehtoa Reunan ympärillä. **(14)**	Ei päätöstä, kaavoituksen taustaselvitys	
2017 Uudenmaan liitto	Uudenmaan 4. vaiheen maakuntakaava	Maantien 152 sijainti ratkaistiin Uudenmaan 4. vaiheen maakuntakaavan valmistelussa. Vuoden 2006 maakuntakaavassa osoitettu Maantie 152 seututien merkintä kumottiin Katriinantien länsipuoliselta osuudelta ja tilalle osoitetaan pohjoisempi Klaukkalan ohikulkutien liittymään päättyvä linjaus (ohjeellisella seututien merkinnällä). Päätöksen taustalla oli ”Esisuunnitelma maantien 152 pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie” -raportti (Vantaan kaupunki 2015). Focus-alue osoitettiin merkinnällä työpaikka- ja logistiikka-alue (LOG), joka kytkeytyy tähän uuteen tieyhteyteen. **(15)**	Maakuntavaltuusto 24.5.2017	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)

(11)

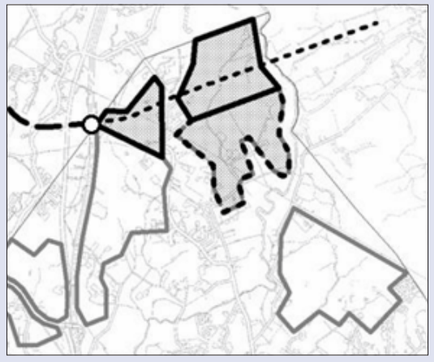

(12)

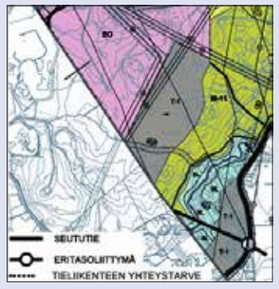

(13)

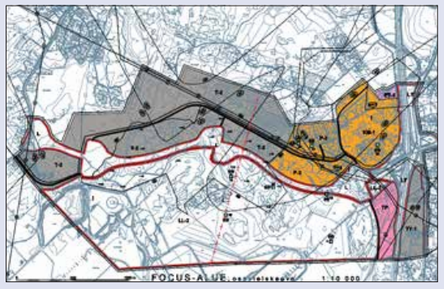

(14)

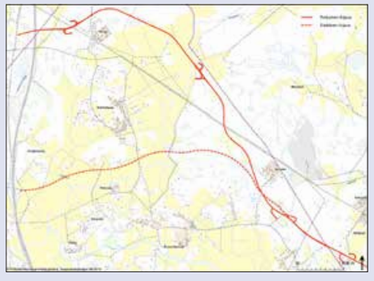

(15)

Aluevarausuunnitelman vaiheita 2018–2020.

Aluevaraussuunnitelma 2018–2019		
Sisältö	**Keskeiset käsittelyvaiheet**	**Vaikutusmahdollisuudet**
Vantaan kaupunki Yleiskaavan 2020 valmistelu	Vantaan yleiskaavasta 2020 valmistui yleiskaavatoimikunnan ohjauksessa luonnos, johon tuotiin maantien 152 aluevaraussuunnitelmassa valmisteltu ratkaisu (mukana vaihtoehtoinen linjaus Kesäkylän pohjoispuolelle). Kaupunginhallitus (11.2.2019 § 14) hyväksyi luonnoksen nähtäville 18.2.–12.3.2019. Yleiskaavatoimikunnan kokouksissa on käsitelty asiaa useita kertoja. Vantaan kaupunginhallitus, YVA-ohjelmalausunnon käsittely 13.1.2020: YVA-arvioinnin linjausvaihtoehdoissa tulee kuvata ns. Kesäkylän kiertävä vaihtoehto yhteismitallisesti muiden vaihtoehtojen kanssa. Keväällä 2020 nähtäville asetetaan yleiskaavan ehdotus.	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
Tuusulan kunta Valmistelu ja ratkaisu siitä, että Kesäkylän pohjoispuoleista vaihtoehtoa ei esitetty yleiskaavaan, tehtiin virkatyönä.	Tuusulassa käsiteltiin virkatyönä Kesäkylän vaihtoehtoja marras 2018 – tammikuun 2019 aikana (aluevaraussuunnitelman alustavan vaihtoehtojen vertailun pohjalta). Tuolloin päädyttiin siihen, että yleiskaavaehdotuksessa esitetä muutoksia maantien 152 tielinjaukseen. Tuusulan kunnanhallitus päätti 25.2.2019 asettaa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksen MRA 19 §:n mukaisesti nähtäville 28.3.–17.5.2019 väliseksi ajaksi. Kehä IV:lle ei osoitettu vaihtoehtoista linjausta. Tuusulan kunnanhallitus, YVA-ohjelmalausunnon käsittely 13.2.2019: Uutta Kesäkylän linjausta ei nähty tarpeelliseksi.	Kaavan vuoropuhelu ja nähtävillä olo (maankäyttö- ja rakennuslaki)
Uudenmaan ELY-keskus Aluevarasuunnitelma ja YVA-menettely Aluevaraussuunnitelman vaihtoehtovertailut Hankkeen ohjausryhmän kokous ja keskustelu (ei virallista päätöstä, koska hankkeen sisäistä työstöä).	Ohjausryhmän kokous 22.8.2018: Keskusteltiin vantaalaisilta luottamushenkilöiltä tulleesta Kesäkylän linjausvaihtoehdosta. Sovittiin, että linjausvaihtoehto tutkitaan. Konsultti ryhtyi kokouksen pohjalta suunnittelemaan vertailtavia vaihtoehtoja. Ohjausryhmän kokous 30.10.2018: Kokouksessa käsiteltiin tutkitut vaihtoehdot ja niiden vertailu. Kesäkylän kohdalla tarkasteltiin neljää eri linjausta. Niistä yksi oli yleisuunnitelman 1996 ja kaavojen mukainen (VE Kesäkylä 1). Kolme muuta kulkivat Kesäkylän pohjoispuolelta (2a, 2b ja 3). Ohjausryhmä totesi parhaaksi yleissuunnitelman 1996 mukaisen linjauksen (VE 1). Ohjausryhmän kokous 26.11.2018: Kokouksessa jatkettiin käsittelyä aiheesta tutkitut vaihtoehdot ja niiden vertailu. Kokouksessa tunnistettiin parhaat perusteet vaihtoehtoyhdistelmälle VE2 Reuna pohjoinen / VE1 Kesäkylä. Kesäkylän osalta lopullinen valinta jäi kuitenkin tuolloin avoimeksi, koska varsinkin Tuusulan puolella asia vaati vielä laajempaa käsittelyä ja tutkimista. Työkokous 18.1.2019: Sovittiin Vantaan ja Tuusulan edustajien kanssa, että Kesäkylän pohjoinen vaihtoehto (VE 3) hylätään ja suunnittelua jatketaan vaihtoehtoyhdistelmän VE2 Reuna pohjoinen / VE1 Kesäkylä pohjalta. Ennakkoneuvottelu 10.9.2019: Hankevastaava esitti alustavana näkemyksenään, että Kesäkylän pohjoista vaihtoehtoa ei esitetä YVA-menettelyn vaihtoehdoksi. Yhteysviranomaisella ei ollut tarvetta ottaa vahvemmin kantaa asiaan. Todettiin, että vaihtoehtoehtoasetelma jää hankevastaavan päätettäväksi. Vaihtoehtojen karsimisen perustelut ovat tärkeitä ja ne on syytä tehdä YVA-ohjelmassa huolella. Ohjausryhmän kokous 1.11.2019: Käytiin läpi YVA-ohjelman luonnos kommentoiden. Vaihtoehtojen käsittelyä ei muutettu. Ohjausryhmän kokous 11.2.2020: Käsiteltiin YVA-ohjelman lausunnot ja palaute. Keskustelun pohjalta päätettiin, että Kesäkylän pohjoisia vaihtoehtoja ei oteta edelleenkään varsinaisiksi tutkittaviksi vaihtoehdoiksi. Selostuksessa on kuvattava tarkemmin, miksi pohjoinen vaihtoehto nähdään eteläistä linjausta huonompana vaihtoehtona ja on pudotettu pois vertailtavien vaihtoehtojen joukosta.	YVA-menettelyn nähtävilläolo (YVA-laki) Keskustelut yleisötilaisuudessa

2.3.1 YVA ja yleissuunnitelma 1996

YVA-menettely ”Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanväylä – Vanha Lahdentie” päättyi vuonna 1996. Uusi yhteys lähti lännessä Klaukkalantien, maantien 132 liittymästä. YVA-menettelyssä tutkittiin useita vaihtoehtoja Vantaanjokilaaksossa kuin Myllykylässä. YVA-menettelyssä käsiteltiin muun muassa Kesäkylän pohjoispuoleista vaihtoehtoa, joka jatkui Senkkerimäen kautta Myllykyläntielle. Arviointiselostuksessa ja yleissuunnitelmassa esitettiin perusteet karsinnalle ja yleissuunnitelmaksi viimeistellyn vaihtoehdon valinnalle. Vantaan kaupunki ja Nurmijärven kunta olivat lausunnoissaan todenneet vaihtoehdon A1 olevan vähemmän haitallinen ympäristölle kuin YVA-menettelyssä tutkittu Kesäkylän pohjoispuoleinen vaihtoehto C+. Tähän perustuen ympäristöministeriö suositti vaihtoehdon A1 valitsemista, joka valittiin YVA-menettelyn jälkeen tehtävän yleissuunnittelun pohjaksi.

Vuoden 1996 YVA-menettelyn vaihtoehdot erosivat muista myöhemmissä vaiheissa tutkituista vaihtoehdoista. Suhteessa tähän käynnissä olevaan YVA-menettelyyn merkittävin huomio on se, että Reunan ja Vantaanjoen pohjoispuolisia vaihtoehtoja ei ole arvioitu vuoden 1996 YVA-menettelyssä (noin 7,5 kilometrin osuus). Pohjoinen pääsuunta osoittautui paremmaksi myöhemmissä selvityksissä ja pohjoisempana sijaitseva Klaukkalan ohikulkutie päädyttiin toteuttamaan monien suunnitteluvaiheiden jälkeen. Kesäkylän ja Tuusulanväylän välinen osuus (vanhan vuoden 1996 yleissuunnitelman mukainen linjaus) olivat vuoden YVA-menettelyn 1996 vaihtoehtona.

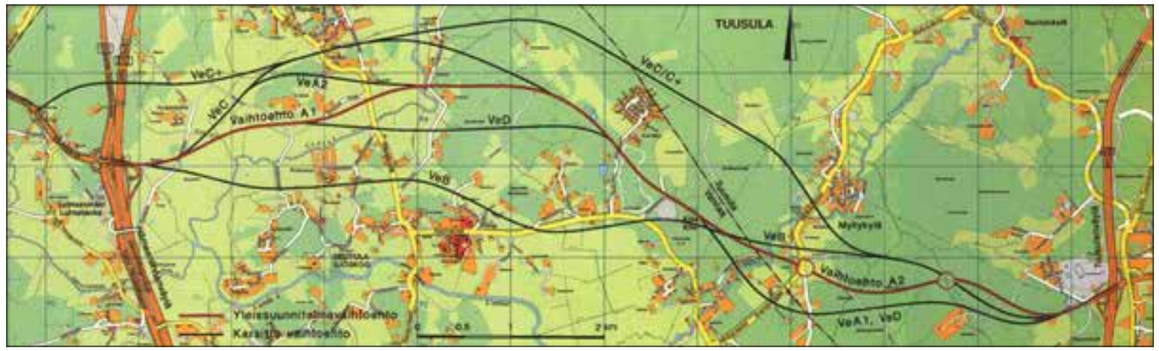

Kuva 2.2. Vuoden 1996 yleissuunnitelmassa ja YVA-menettelyssä tutkittuja ja karsittuja vaihtoehtoja. Yleissuunnitelmaan päätynyt linjausvaihtoehto on merkitty punaisella viivalla.
Bild 2.2. Alternativ utforskade och eliminerade i 1996 års huvudplan och MKB-förfarandet. Justeringsalternativet som hamnar i den allmänna planen markeras med en röd linje.

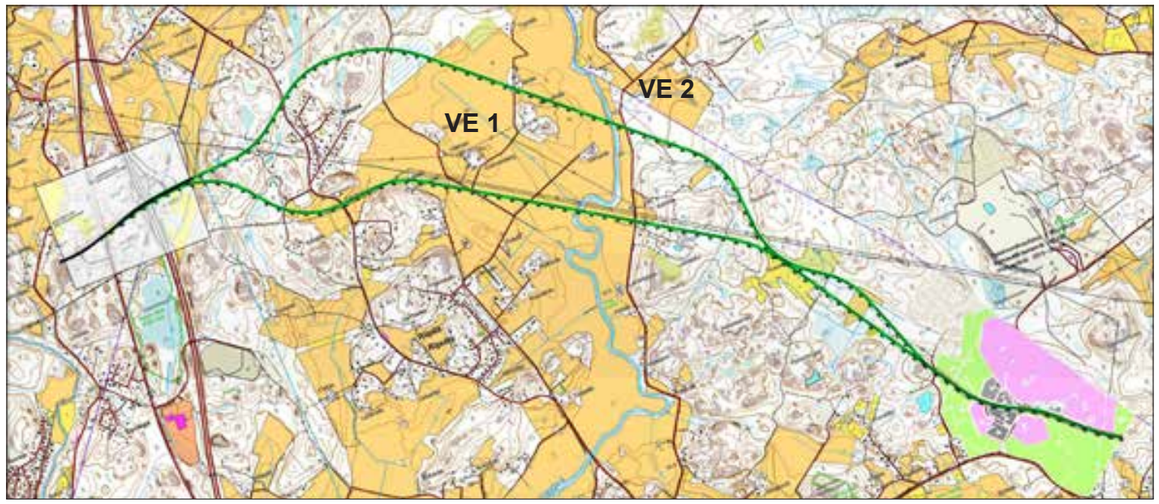

Kuva 2.3. Vuoden 2015 vaihtoehtotarkastelu Reunan alueella (Vantaan kaupunki 2015).
Bild 2.3. Alternativ studie från 2015 i gränsregionen (staden Vantaa 2015).

2.3.2 Vaihtoehtotarkastelut 2015 Vantaalla

Vantaan kaupunki laati vuonna 2015 esisuunnitelman välille Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie. Sen vaihtoehtotarkastelussa tutkittiin osuuden länsipäässä eteläistä (vuoden 1996 yleissuunnitelman mukaista) linjausta ja pohjoista linjausta (Klaukkalan ohikulkutien kohdan liittymä alkupisteenä). Esisuunnitelman yhtenä tarkoituksena oli toimia pohjana maakuntakaavan ratkaisulle ja sen perusteella Uusimaa-kaava 2050 -maakuntakaavoituksessa lähtökohtana on ollut pohjoinen linjaus.

Esisuunnitelman 2015 alkuvaiheessa tutkittiin pohjoiselle linjaukselle vaihtoehtoisia linjauksia Reunan ympärillä *(Kuva 2.3)*. Alustavan tarkastelun perusteella otettiin jatkotarkasteluihin mukaan kaksi vaihtoehtoa (silloiset VE 1 ja VE 2), joista jatkosuunnitteluun valittiin linjaus VE 2.

Karsittu linjausvaihtoehto olisi kulkenut länsipäässä lähempänä Riipilän asuinaluetta sekä sijoittunut Reunan asuntoalueen eteläreunalle, missä myös maasto-olosuhteet vaihtelevat huomattavasti. Itäpäässä maaston korkeuserot ovat suuret peltoaukealta Fågelbergin huipulle ja suunnitelmaratkaisu olisi vaatinut joko mittavaa pengerrystä peltoalueelle Vantaanjoen varrelle/pitkän maastosillan tai vaihtoehtoisesti pitkiä kallioleikkauksia alueelle. Myös liittyminen Ahoniityntiehen todettiin vaikeaksi ilman mittavia maanrakennustöitä. Kesäkylän länsipuolella tutkittiin myös vaihtoehtoisia linjauksia ja sen osalta valittiin jatkosuunnitteluun silloisen VE 1 mukainen linjaus, missä tie viedään kauemmaksi asuntoalueesta. Valittua VE 2 pidettiin parempana ratkaisuna siksi, ettei Reunan ja Riipilän alueita eroteta uudella tielinjalla, vaan liikenne ohjataan alueiden pohjoispuolitse. VE 2:n eduksi katsottiin myös se, että peltoalue sekä Vantaanjoki saadaan ylitettyä ratkaisulla tehokkaammin. VE 2 sijoittuu Fågelbergin alueella painanteeseen, jolloin se saatiin sovitettua hyvin nykyisiin maastonmuotoihin sekä järjestettyä yhteydet Ahoniityntielle. VE 1 olisi edellyttänyt hieman enemmän meluesteitä kuin VE 2.

Esiselvityksen 2015 päävertailussa arviointiin eteläistä ja pohjoista linjausta *(Kuva 2.3)*. Esiselvityksen yhteenvetona voitiin todeta tutkitun pohjoisen linjausvaihtoehdon vastaavan eteläistä paremmin yhteydelle asetettuihin tavoitteisiin parantaa seudun poikittaisia yhteyksiä ja logististen toimintojen toimintaedellytyksiä. Tieyhteyden mahdollistama maankäytön kehittäminen tulee kuitenkin tien yleissuunnittelun yhteydessä selvittää, jotta yhteyden liikenteellinen mitoitus voidaan varmistaa.

Pohjoisen linjauksen valinnan perusteena tuotiin esille myös seuraavia näkökohtia: Pohjoinen linjaus edistää logistiikan tarpeita hieman eteläistä linjausta paremmin, sillä linjaus vastaa paremmin raskaan liikenteen suuntautumista ja tuottaa enemmän raskaan liikenteen aikakustannussäästöjä. Se tukee eteläistä linjausta paremmin läpikulkevaa poikittaisliikennettä, mutta eteläinen linjaus paremmin paikallista liikennettä. Pohjoisella linjauksella on enemmän seudullista merkitystä liikenneverkossa ja se edistää siten paremmin (Helsingin) seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Pohjoinen linjaus sijoittuu paremmin Lamminsuon liittymään suunniteltujen työpaikka-alueiden kannalta sekä Senkkerin tieyhteyksien kannalta ja mahdollistaa paremmin Riipilän–Reunan alueen yhtymisen Kivistön–Keimolan kehittyvään alueeseen. Vuoden 2025 tilanteessa linjausten liikenteelliset hyödyt ovat samansuuruiset. Vuoden 2040 tilanteessa eteläisen linjauksen liikenteelliset hyödyt ovat suuremmat, sillä se tukee paremmin Luoteis-Vantaan maankäytön kytkeytymistä etelän suuntaan. Pohjoinen linjaus mahdollistaa kuitenkin paremmin maankäytön kehittämisen etäämmällä lentomelualueesta. Suunniteltu maankäyttö perustuu pohjoiseen linjaukseen. Pohjoinen linjaus on parempi Vantaanjoen jokilaaksoon liittyvien kulttuuriympäristökokonaisuuden ja arvokkaimpien alueiden säilymisen kannalta. Melun kannalta ei vaihtoehtojen välillä ole merkittäviä eroja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.3.3 Vuoden 2018–2019 suunnittelu (tämä aluevaraussuunnitelma)

Vaihtoehtoja on jalostettu ja tutkittu alustavasti vuonna 2018 aluevaraussuunnitelman luonnoksen yhteydessä ennen YVA-menettelyn soveltamispäätöstä. Vaihtoehtojen suunnittelussa lähtökohtana ovat olleet hankkeen tavoitteet, aiempien selvitysten ratkaisut sekä tieverkon, maankäytön ja ympäristön nykyiset olosuhteet. Vaihtoehdot muodostettiin ohjausryhmän evästyksen pohjalta. Periaatteena on ollut alusta saakka, että realistiset potentiaaliset vaihtoehdot käsitellään osana aluevaraussuunnitelmaa.

Toteutuskelpoisuudelta huonoja vaihtoehtoja pudotettiin pois vuoden 2018 aikana ja parhaista vaihtoehdoista tehtiin myös kattava vertailu Reunaan ja Kesäkylään (ympäristövaikutukset, maankäytön tarpeet ja tietekniikka). Vaihtoehtojen vertailussa tunnistettiin vaihtoehtojen merkittävimmät vaikutukset ja erot asetettuihin tavoitteisiin nähden. Tavoitteena oli löytää perustelut aluevaraussuunnitelmaksi viimeisteltävän vaihtoehdon valintaan. Vaihtoehtoja käsiteltiin kahdessa hankkeen ohjausryhmän kokouksessa syksyllä 2018. Keskusteluissa käytiin läpi vaihtoehtojen hyödyt ja haitat sekä epävarmuustekijät, mikä muodostaa tälle YVA-menettelylle vankan tietopohjan.

Keskustelu vaihtoehtojen riittävyydestä on jatkunut YVA-menettelyn aikana. Asiaa on käsitelty hankkeen YVA-menettelyn kokouksissa ja virkatyönä kunnissa, sekä yleisötilaisuuksissa ja palautteissa (katso luku 4, jossa niitä on käsitelty tarkemmin). Tässä YVA-selostuksessa esitetyt vaihtoehdot ovat olleet moneen kertaan kriittisen tarkastelun ja keskustelun kohteena, ja toiveisiin on suhtauduttu avoimesti. Tähän lopulliseen arviointiin otettiin kokonaisharkinnan pohjalta realistiset vaihtoehdot, joiden muodostamisessa on sovitettu yhteen monia tarpeita ja reunaehtoja.

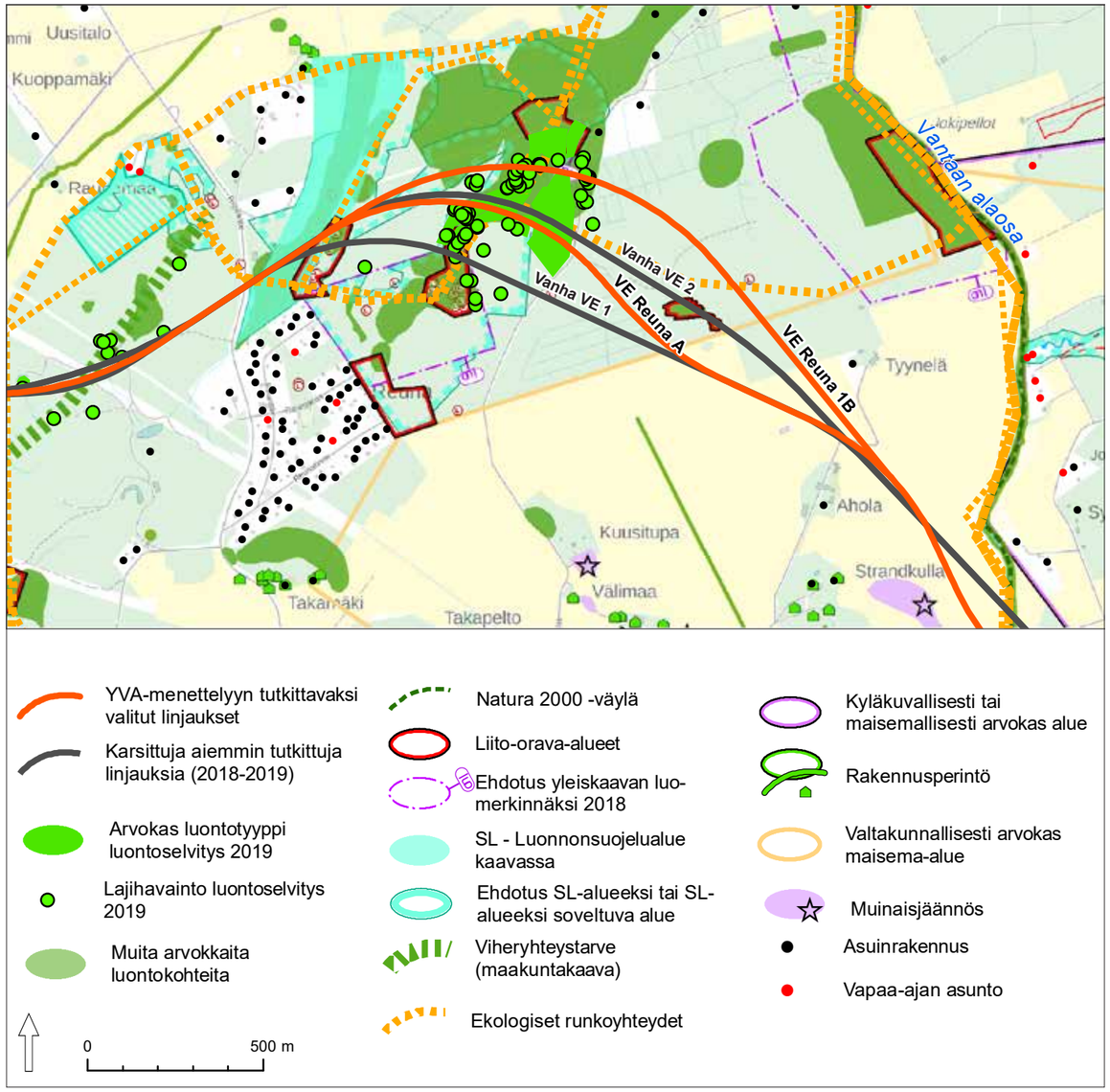

Kuva 2.4. Reunassa 2018 ja 2019 tutkittuja vaihtoehtoja.
Bild 2.4. Kanter 2018 och 2019 utforskade alternativ.

Reunan vaihtoehtotarkastelut

Reunan alueelle on keskittynyt paljon ympäristön arvokohteita, joten vaihtoehtoja on jalostettu useaan otteeseen alueella. Vaihtoehtojen muodostamisessa keskeisiä tekijöitä ovat olleet lähialueen asutus, luonnonarvot ja korkeuserojen luonnehtima metsäinen maasto.

Vuonna 2018 aluevaraussuunnitelmassa Reunan alueella tutkittiin kahta linjausvaihtoehtoa (noin 1700–1800 metriä pitkiä osuuksia) VE 1 ja VE 2. Ne on esitetty *kuvassa 2.4.* Vertailussa todettiin, että vaikutukset luontoarvoihin ja ekologisiin yhteyksiin ovat kokonaisuutena väistämättä merkittäviä molemmissa tutkituissa vaihtoehdoissa. Tuolloin tunnistettiin pieniä eroja, joiden oletettiin olevan olennaisia tiedon tarkentuessa. Reunan vaihtoehdot muuttavat luonnonmaisemaa ja halkovat metsäisen selännealueen. Valtakunnallisesti arvokkaan Vantaanjokilaakson kannalta leikkaukset ja rakenteet näkyvät jokilaaksoon metsän reunasta, mutta tutkituilla vaihtoehdoilla ei todettu olevan olennaista eroa maiseman arvojen kannalta. Uusi väylä muuttaa elinympäristöä ja heikentää viihtyisyyttä, mutta asutus ei nouse ratkaisevaksi teemaksi vaihtoehtojen vertailussa. Vertailun perusteella paremmaksi todettiin pohjoisempi (silloinen VE 2). Erot eivät olleet suuria, mutta VE 2 on erityisesti tietekniikan, maaston ja liito-oravien kannalta parempi kuin vaihtoehto VE 1.

Reunan alueen vertailuun jäi 2018 kriittisiä epävarmuustekijöitä, sillä tieto alueen luonnonoloista oli paikoin puutteellista. Hankkeesta vastaava päätti tehdä maastokaudella 2019 lisää luontoselvityksiä tukemaan suunnittelua. Kun YVA-menettelyn vaihtoehtoja suunniteltiin, maastokauden 2019 luontoselvityksen perusteella pohjoisessa vaihtoehdossa päätettiin hyödyntää jalopuuta kasvavalla metsäalueella tehtyä hakkuuaukeaa. Uudessa linjauksessa alueella olevat liitto-oravalle sopivat haavikot jätetään varmuuden vuoksi YVA-menettelyssä tutkittavan linjauksen eteläpuolelle, mikä muutenkin suoristaa tutkittavaa linjausta.

Kesäkylän vaihtoehtotarkastelut

Vuoden 2018 aluevaraussuunnitelmassa tutkittiin Kesäkylän kohdalla neljää eri linjausta, joista yksi oli vanha asemakaavan mukainen VE 1 ja kolme muuta kulkivat Kesäkylän pohjoispuolelta (VE 2a, VE 2b) ja VE 3. Vaihtoehdot on esitetty *kuvassa 2.5.* Vaihtoehtojen muodostamisessa keskeisiä tekijöitä olivat Kesäkylän tiivis asutus ja viheralueet, voimalinjat sekä Senkkerin maa-aineksen ottoalueet. Huomioon on otettu myös laajeneva maankäyttö. Vaihtoehtoisten linjausten alueelle on keskittymässä kiertotalouden toimintoja, alueella on suhteellisen vähän asutusta ja lentomelu rajoittaa alueen muuta käyttöä. Kesäkylän pohjoispuolen tutkiminen tuli aloitteena osallisilta.

Vaihtoehdot olivat hyvin erilaisia maankäytön kehittämisen ja nykyisten toimintojen näkökulmasta. Vertailu on esitetty *taulukossa 2.1.* Vertailussa todettiin, että VE 1 on pohjoisia vaihtoehtoja parempi maankäytön ja liikenteen verkollisten ratkaisujen kannalta. Alueen maankäytön suunnittelu on perustunut pitkään VE 1 -linjaukseen, joten se on vakiintunut. VE 1 palvelee Vantaan puolen alueita suoraan ja maanhankintaa on jo tehty siihen perustuen. Erityisesti Kiilan täyttömäen yhteydet pohjoisempiin vaihtoehtoihin on hankalampi järjestää. Kaikilla vaihtoehdoilla on paikallisesti tärkeitä luontoarvoja ja ekologisia yhteyksiä heikentäviä vaikutuksia. Vaihtoehdoilla ei ollut kuitenkaan kokonaisuutena eroa luonnonympäristö kannalta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tuusulan kunta tutki vaihtoehtojen vertailun aikaan pohjoisten vaihtoehtojen maankäytön mahdollisuuksia ja etuja. Lopulta kunnassa päädyttiin siihen, että pohjoiset vaihtoehdot hylätään ja niitä ei esitetä vuonna 2019 yleiskaavaehdotukseen. Pohjoiset vaihtoehdot halkoivat Senkkerin laajaa louhinta-aluetta, joka vaikeuttaa merkittävästi väylän rakentamista ja toisaalta väylä vaikeuttaa louhintatoimintaa. Todettiin, että Seepsulan maa-aineksenotto saattaa tehdä pohjoisesta vaihtoehdosta toteutuskelvottoman tai hyvin kalliin.

Asutuksen ja ihmisten elinolojen kannalta vaihtoehtojen vertailu oli moniulotteinen, haitat kohdistuvat osin eri sijainteihin. Selkeänä johtopäätöksenä todettiin, että vaihtoehto VE 2a kulkee liian läheltä Kesäkylän asutusta. Asutuksen etäisyyttä tarkasteltaessa VE 1 ja VE 2b ovat merkittävyydeltään saman suuruisia, kun taas VE 3 on paras. Asutuksen kannalta pohjoisemmat vaihtoehdot ovat meluvaikutuksen kannalta huonompia pohjoisreunan asukkaille. Kesäkylän eteläosan asukkaille pohjoiset vaihtoehdot VE 2a, VE 2b ja VE 3 ovat parempia. VE 1 pirstoo eteläpuolista viheraluetta ja eristää Kesäkylää omaksi saarekkeekseen.

Pohjoiset vaihtoehdot VE 2B ja VE 3 ovat hieman parempia maastollisesti ja tiegeometrian puolesta nykytilanteessa kuin VE 1, mutta alueen käyttö ja louhinnan jatkuminen muuttaa tilannetta ja tuo haasteita tiegeometriaan. Lisäksi vaihtoehtojen VE 2B ja VE 3 toteuttamisen kustannukset nousevat huomattavan korkeiksi alueen maa-ainesten ottolupien sisältämien korvausten vuoksi. Näillä perusteilla vaihtoehto 1 on vähemmän riskejä sisältävä ratkaisu.

Kesäkylän vaihtoehdoista parhaaksi valittiin eteläinen vaihtoehto 1. Se osoittautui kokonaisvertailun perusteella parhaimmaksi linjaukseksi. Suurimmat perusteet nousevat maankäytön kehityksestä ja nykyistä toiminnoista. Pohjoiset linjaukset aiheuttavat haittaa louhinnalle ja Kesäkylän pohjoisosan asutukselle. Vaihtoehto VE 1 on parhaiten tutkittu vaihtoehto, johon on varauduttu muun muassa Vantaan asemakaavoituksessa. Se palvelee myös liikenteellisesti parhaiten alueen nykyisiä ja tulevia toimintoja. Se kytkee parhaiten uuden yhteyden nykyiseen ja tulevaan maankäyttöön sekä Katriinantiehen ja ohjaa liikennettä eniten uudelle yhteydelle keventäen siten alemman tieverkon kuormitusta.

Keskustelu Kesäkylän vaihtoehdoista YVA-menettelyn aikana

Keskustelu Kesäkylän vaihtoehdoista on jatkunut YVA-menettelyn aikana. Asiaa on käsitelty hankkeen YVA-menettelyn neuvotteluissa ja ohjausryhmän kokouksissa sekä virkatyönä kunnissa. Palautteissa ja yhteysviranomaisen lausunnossa esille näkökohtia liittyen Kesäkylän ratkaisuun (ks. luku 4, jossa niitä on käsitelty tarkemmin). Yhteysviranomainen piti YVA-ohjelmassa esitettyjä vaihtoehtoja riittävänä eikä edellyttänyt Kesäkylän vaihtoehtojen ottamista mukaan YVA-menettelyyn. Aluevaraussuunnitelmaa tehdään kaavoituksen tueksi, joten kunnat ovat avainasemassa tien sijaintia päätettäessä.

Tuusulan kunnanhallitus toi esille joulukuussa 2019 YVA-ohjelmassa antamassaan lausunnossa, että Kesäkylän itäpuolitse kulkevia tielinjauksia ei ole huomioitu Senkkerin alueen maankäyttöä ohjaavassa ja verrattain tuoreessa vuoden 2016 Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa. Maantien 152 tielinjaukseen ei myöskään ole tarkoitus tehdä muutoksia laadittavana olevassa Tuusulan yleiskaavassa 2040, sillä uudella yleiskaavalla ei ole tarkoituksen mukaista korvata maankäyttöä yksityiskohtaisemmin ohjaavaa Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavaa tai Focus-alueen osayleiskaavaa. Tuusulan kunta katsoo, ettei edellä mainittujen vaihtoehtoisten linjausten tarkempi selvittäminen ole enää tarpeen, sillä nykyisen linjauksen säilyttämiselle on olemassa vankat perusteet.

Vantaan kaupunginhallitus toi esille tammikuussa 2020 antamassaan lausunnossa, että YVA-arvioinnin linjausvaihtoehdoissa olisi mukana myös aluevaraussuunnitelman vaihtoehto, jossa linjaus kulkee Myllykyläntieltä Tuusulan puolella aina Koivikon asuntoalueen luoteispuolelle asti. YVA:ssa tulisi kuvata kyseinen vaihtoehto yhteismitallisesti muiden vaihtoehtojen kanssa.

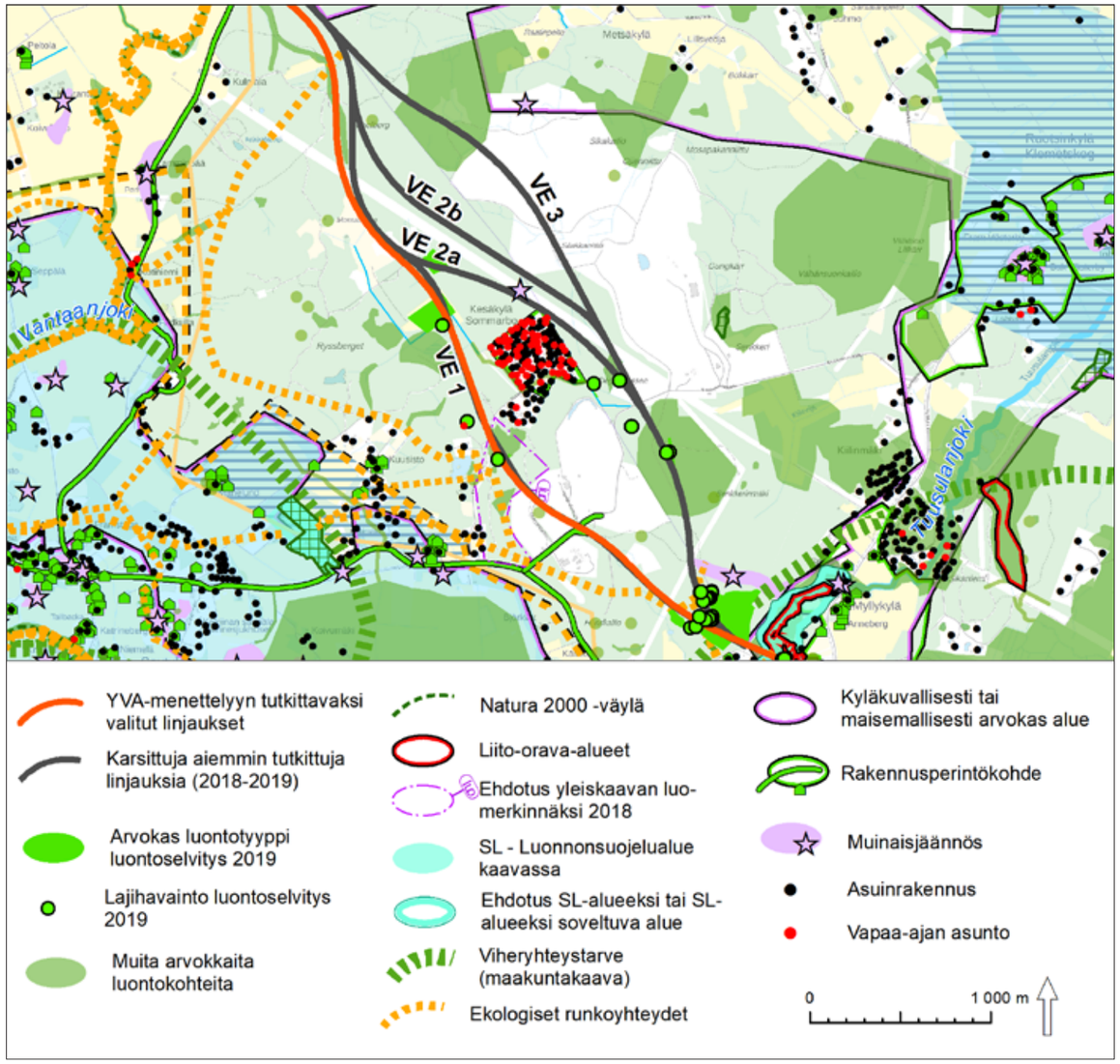

Kuva 2.5. Kesäkylässä 2018 ja 2019 tutkittuja vaihtoehtoja.
Bild 2.5. 2018 och 2019 utforskade alternativ i Sommarbro.

Taulukko 2.1. • Tabell 2.1.

SUUNTAA ANTAVA VAIKUTUSTEN MERKITTÄVYYDEN LUOKITTELU	
+ +	Suuri tai erittäin suuri myönteinen vaikutus
+	Vähäinen tai kohtalainen myönteinen vaikutus **Myönteisten vaikutusten osuus kielteisiä suurempi**
0	Neutraali muutos tai ei vaikutusta / taustatieto
-	Vähäinen tai kohtalainen kielteinen vaikutus **Kielteisten vaikutusten osuus myönteisiä suurempi**
- -	Suuri tai erittäin suuri kielteinen vaikutus

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 2.1. Kesäkylän vaihtoehtojen vertailu (2018–2019). • Tabell 2.1. Jämförelse av alternativen i Sommarbo (2018–2019).

	Kaikkia vaihtoehtoja koskevat vaikutukset ja lähtökohdat	**VE 1 Kesäkylä** • Pituus: 4200 m.	**VE 2a Kesäkylä** • Pituus 4500 m.	**VE 2b Kesäkylä** • Pituus: 4300 m.	**VE 3 Kesäkylä 3** • Pituus: 4300 m.	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Tietekniikka	• Kaikki vaihtoehdot täyttävät tietekniset mitoitusperusteet.	• Hanskakallion eritasoliittymä voidaan sijoittaa nykyisen Hanskakalliontien kohdalle. • Tien geometria vaihtelevin pienipiirteisemmän maaston vuoksi.	• Kiilan täyttömäen eritasoliittymä mahdollista sijoittaa samaan paikkaan kuin VE1:ssa. • Hanskakalliontietä voidaan joutua linjaamaan uudelleen Hanskakallion eritasoliittymän vuoksi.	• Kiilan täyttömäen eritasoliittymä etäämmällä täyttömäestä kuin vaihtoehdoissa VE1 ja VE2. • Hanskakalliontietä voidaan joutua linjaamaan uudelleen Hanskakallion eritasoliittymän vuoksi.	• Kiilan täyttömäen eritasoliittymä etäämmällä täyttömäestä kuin vaihtoehdoissa VE1, VE2 ja VE2B. • Hanskakalliontietä voidaan joutua linjaamaan uudelleen Hanskakallion eritasoliittymän vuoksi.	• Vaihtoehdoissa 2a, 2b ja 3 tien linjaus suoraviivaisempi kuin vaihtoehdossa 1.
Liikenne	• Sujuvat liikenneyhteydet	• Palvelee parhaiten nykyisiä yhteyksiä sekä Kiilan täyttömäen aluetta.				• Vaihtoehto 1 on nykyisten yhteyksien palvelemisen kannalta muita vaihtoehtoja parempi.
Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne	• Muuttaa nykyistä maankäyttöä paikallisesti uuden väylän myötä ja pirstoo kiinteistöjä. • Halkoo maa- ja metsätalousalueita. • Parantaa alueen maa-aineksenottoon ja kiertotalouteen perustuvan maankäytön yhteyksiä ja laajemmalti myös asutuksen ja lentokentän ympäristön kulkuyhteyksiä. • Tukee maakuntakaavan mukaista yhdyskuntarakenteen kehittymistä sekä Vantaan ja Tuusulan maankäytön tavoitteita.	• Katriinantien ympäristöstä lyhimmät liikenneyhteydet uudelle väylälle. Hyötyjiä ovat alueen pientaloasutus, sairaala sekä Myllykylän pienteollisuuden ja logistiikan toiminnot sekä moottoriurheilualueet. • Sivuaa Kiilan kiertotalouskeskus -hankealuetta tarjoten sille hyvät yhteydet. • Sijoittuu Kiilan täyttömäen alueelle. Rajoittaa sen toimintaa ja halkoo aluetta, mutta samalla alueelle muodostuu erinomaiset liikenneyhteydet. • Kesäkylä eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle.	• Sijoittuu noin 2,5 km:n matkalla maa-aineksenotto- ja ylijäämämaiden sijoitusalueelle. Sivuaa Kiilan kiertotalouskeskus-hankealuetta. Rajoittaa näiden toimintaa ja halkoo aluetta, mutta samalla alueelle muodostuu erinomaiset liikenneyhteydet. • Kesäkylän asutus on aivan linjauksen vieressä (rakennuksiin alle 100 m). • Järeät ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot keskitetään samaan paikkaan. Tosin väylä tulee Kesäkylän asuinalueen viereen.	• Sijoittuu noin 2,5 km:n matkalla maa-aineksenotto- ja ylijäämämaiden sijoitusalueelle. Sivuaa Kiilan kiertotalouskeskus-hankealuetta. Rajoittaa näiden toimintaa ja halkoo aluetta, mutta samalla alueelle muodostuu erinomaiset liikenneyhteydet. • Kesäkylän asutus lähellä, mutta kauempana kuin VE 1. • Järeät ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot keskitetään samaan paikkaan. • Linjaus tukeutuu myös voimajohdon käytävään.	• Sijoittuu noin 3 km:n matkalla maa-aineksenotto- ja ylijäämämaiden sijoitusalueelle. • Halkoo Senkkerin laajaa louhinta-aluetta, joka vaikeuttaa merkittävästi väylän rakentamista. • Sivuaa Kiilan kiertotalouskeskus-hankealuetta. • Rajoittaa em. toimintojen toimintaa ja halkoo aluetta, mutta samalla alueelle muodostuu erinomaiset liikenneyhteydet. • Järeät ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot ml. väylä sijoitetaan samaan paikkaan vaihtoehdoista pisimmällä matkalla.	• Vaihtoehdot ovat hyvin erilaisia maankäytön kehittämisen ja nykyisten toimintojen näkökulmasta. • Kokonaisuutena paras vaihtoehto on VE 1. • Alueelle leimalliselle kiertotalouden ja maa-aineistoiminnan kannalta tieyhteydestä on hyötyä ja haittaa. Uusi liikenneyhteys kuitenkin tukee merkittävästi toiminnalle tärkeitä sujuvia kuljetusyhteyksiä.
Kaavoitus	• Uusi väylä edellyttää lähtökohtaisesti ajantasaisia maankäytön suunnitelma. • Vantaan Yleiskaava 2020 -työ on käynnissä. • Tuusulan koko kunnan yleiskaavatyö on käynnissä. • Käynnissä olevissa yleiskaavoissa esitetään ajantasainen suunnitelma ja niihin kytkeytyvä maankäyttö.	• Vantaan puolen asemakaavassa on varauduttu uuteen väylään ja linjaus vastaa asemakaavan maantiealuetta (LT).	• Edellyttää Vantaan puolella asemakaavan muutosta: Syystuulentien kulmassa on erillispientalojen korttelialueella (A0), jossa on kaksi toteutumatonta rakennuspaikkaa, lisäksi voimajohdon vaara-aluetta. Itäosassa pääosin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella (ET) ja lähivirkistysalueella (VL). • Tuusulan Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa (2014) maa-ainesten ottoaluetta (EO), suojaviheraluetta (EV) ja ylijäämämaiden loppusijoituksen varattua aluetta. • Tuusulan yleiskaava 2040 alustavassa kaavaehdotuksessa (2018) maa-ainesten ottoaluetta (EO) ja työpaikka-aluetta (TP).	• Edellyttää Vantaan puolella asemakaavan muutosta, pääosin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella (ET) ja lähivirkistysalueella (VL). • Tuusulan Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa (2014) maa-ainesten ottoaluetta (EO), suojaviheraluetta (EV) ja ylijäämämaiden loppusijoituksen varattua aluetta. • Tuusulan yleiskaava 2040 alustavassa kaavaehdotuksessa (2018) maa-ainesten ottoaluetta (EO) ja työpaikka-aluetta (TP).	• Edellyttää Vantaan puolella asemakaavan muutosta, pääosin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella (ET) ja lähivirkistysalueella (VL). • Tuusulan Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa (2014) maa-ainesten ottoaluetta (EO), suojaviheraluetta (EV) ja ylijäämämaiden loppusijoituksen varattua aluetta. • Tuusulan yleiskaava 2040 alustavassa kaavaehdotuksessa (2018) maa-ainesten ottoaluetta (EO) ja työpaikka-aluetta (TP).	• Vaihtoehto 1 on kaavoituksen kannalta vakiintunut ratkaisu ja se on asemakaavassa. • Muutoin kaavoituksen kannalta merkittäviä eroja, sillä yleiskaavoja tarkistetaan parhaillaan.
Asuintalot ja elinympäristö	• Muuttaa läheisten asuinalueiden lähimetsäalueita. Metsäalueiden virkistysarvo on heikentynyt kesäkylän pohjoispuolella laajojen hakkuuaukeiden vuoksi. • Uusi väylä muuttaa merkittävästi elinympäristön luonnetta ja heikentää viihtyisyyttä (rakenteet, uusi melulähde, estevaikutus). • Ylittää maakuntakaavassa osoitetun ulkoilureitin. • Muuttaa Kesäkylän yhdyskunnan omaleimasta luonnetta. Alue on alun perin tarkoitettu kesäasumiseen, mutta muuttunut vuosien myötä pysyvään asumiseen.	• Lähimmillään 150 m päässä Kesäkylän asutuksen eteläosasta. • Merkittävää haittaa yhdelle asuintalolle. • Kesäkylää ympäröi väylän toteuttamisen myötä kahdesta suunnasta järeästi rakennettu ympäristö. Linjaus katkaisee Kesäkylän yhteydet alati niukkeneviin lähivirkistysalueisiin. • Hanskakallion latu/kuntorata ja moottoriurheilualue jää väylän kohdalle.	• Tulee hyvin lähelle Kesäkylän asuinaluetta. Merkittävää haittaa noin 20 asuintalolle (alle 100 m etäisyys). • Kokonaisuutena selkeästi eniten asutusta lähialueella (alle 200 m etäisyys). • Pohjoispuolelle muodostuu nykyistä laajempi järeän rakentamisen alue ja suojaava metsäkaistale kaventuu (maa-ainesten otto). Meluntorjunta rajaa osin rakentamisen alueen näkyvistä.	• Sijoittuu yli 130 m etäisyydelle Kesäkylän asuinalueesta voimajohtoaukean toiselle puolelle. • Rakentaminen keskittyy maa-ainestenottoalueen läheisyyteen, jolloin voimajohdon eteläpuolinen pieni metsäkaistale säilyy. Muodostaa kuitenkin voimajohdon kanssa leveän infrakäytävän asuinalueen viereen.	• Lähimmillään 220 m päässä Kesäkylän asutuksen pohjoisosasta osasta. • Vähiten asutusta lähialueella (alle 200 m).	• Merkittävien asutukselle haittojen perustella VE 2a on selkeästi huonoin, sillä siinä on eniten asutusta lähialueella (alle 200 m). Asutuksen etäisyyttä tarkasteltaessa VE 1 ja VE 2b ovat merkittävyydeltään saman suuruisia, kun taas VE 3 on paras. • Pohjoisemmat vaihtoehdot (erityisesti VE 2a) ovat meluvaikutuksen kannalta huonompia pohjoisreunan asukkaille. Kesäkylän eteläosan asukkaille pohjoiset vaihtoehdot VE 2a, VE 2b ja VE 3 ovat parempia sijainnin perusteella (melu ja lähiympäristö). • Yleisellä tasolla VE 2a, 2b ja VE 3 ovat parempia kuin VE 1, koska tällöin uusi väylä sijoittuu jo valmiiksi rakennettuun ympäristöön (voimajohto ja maa-ainestenotto, aidattu täyttömäki). • VE1 sijoittuu ulkoiluun käytettävälle alueelle ja katkaisee Kesäkylän virkistysyhteydet etelään, joten se muuttaa eniten Kesäkylän alueen elinympäristöä. • VE3 sijoittuu enimmäkseen virkistyskäytön kannalta merkityksettömään ympäristöön, joten sen vaikutukset lähivirkistyskäyttöön ovat vähäisimmät.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 2.1. • Tabell 2.1.)

	Kaikkia vaihtoehtoja koskevat vaikutukset ja lähtökohdat	VE 1 Kesäkylä • Pituus: 4200 m.	VE 2a Kesäkylä • Pituus 4500 m.	VE 2b Kesäkylä • Pituus: 4300 m.	VE 3 Kesäkylä 3 • Pituus: 4300 m.	JOHTOPÄÄTÖKSET
Maisema ja kulttuuriperintö	• Linjaukset muuttavat metsäistä maisemaa järeästi rakennetun ja muokatun ympäristön reunalla. Kesäkylän pohjoispuolella lisäksi laajat hakkuuaukeat ovat heikentäneet maisemaa. • Maisema muuttuu rakennetummaksi, mutta alue ei ole erityisen herkkää lukuun ottamatta Kesäkylän ja Myllykylän asutuksen lähiympäristöä.	• 150 m päässä asutuksesta peitteisessä ympäristössä, joten Kesäkylään ei kohdistu maiseman muutosta. • Risteää Seutula-Tuusulan Myllykylätien kanssa (Vantaan rakennusperintökohde, inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä).	• Uusi väylä meluntorjuntoineen muuttaa Kesäkylän pohjoisosan lähimaisemaa voimakkaasti. • Uusi väylä kaventaa metsäkaistaletta, joka peittää paikoin näkymän Kesäkylästä maa-aineksenottoalueelle. • Sivuaa muinaisjäännöstä Sjöskog-Myllykylä (vanha tienpohja).	• Uusi kaventaa metsäkaistaletta, joka peittää paikoin näkymän Kesäkylästä maa-aineksenottoalueelle. Kapea metsäkaistale jää kuitenkin voimajohdon eteläpuolelle. • Sivuaa muinaisjäännöstä Sjöskog-Myllykylä (vanha tienpohja).	• Uusi väylä kaventaa vähäisesti metsäkaistaletta, joka peittää paikoin näkymän Kesäkylästä maa-aineksenottoalueelle. • Sivuaa muinaisjäännöstä Sjöskog-Myllykylä (vanha tienpohja).	• Vaihtoehdot ovat vaikutuksiltaan erilaisia, mutta merkittävyydeltään samaa luokkaa. • Asutuksen lähimaiseman kannalta VE 2a on heikoin.
Luonnonolot	• Pirstoo luonnonympäristöä, jossa on monipuolisia luontoarvoja. Metsätalouden toimenpiteet ja maa-ainesten oton laajeneminen ovat heikentäneet huomattavasti ympäristön luonnontilaa etenkin Kesäkylän pohjoispuolella. • Heikentää koillis-lounaissuuntaisia ekologisia yhteyksiä. • Suunnitellun Kiilan kiertotalousalueen luontoselvityksissä löytyi alueen itäpuoliselta voimajohtoaukealta kirjojokikorentoa, joka on EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji. • Linjauksille Vantaan puolella sijoittuu potentiaalista liito-oravan elinaluetta ja liito-oravan kulkuyhteyksiä, mutta reviirejä ei viimeisimmissä selvityksissä havaittu. • Tuusulan puolelta VE 2 ja 3 linjauksilta edelliset liito-oravaselvitykset on tehty v. 2013. Linjauksilla ei tällöin ollut potentiaalista liito-oravan elinympäristöä.	• Fågelbergetin länsipuolella luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Alue on kasvistollisesti arvokasta. Linjaus sijoittuu puron läheisyyteen lähimmillään joidenkin kymmenien metrien etäisyydelle noin 500 m matkalla. Linjauksen tuntumassa myös liito-oravan vanhoja kolopuita. Voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Ylittää Kesäkylän länsipuolella useampaan otteeseen uoman, joka lähimmillään alle 100 m etäisyydellä. Alajuoksulla on vesilailla suojeltu puro, jossa esiintyy purokatkaa. Voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Kesäkylän länsipuolella soistunut ympäristö, jolla esiintyy metsävikloa ja viitasammakkoa sekä arvokasta kasvilajistoa. Arvokas elinympäristö kattaa entiseen turpeenottokuoppaan syntyneen lammen ja sen soisen lähiympäristön. Linjauksella voi olla vaikutusta alueen vesitalouteen. • Sijoittuu Kesäkylän eteläpuolelle noin 350 m matkalla arvokkaaseen suo- ja korpiympäristöön, linjauksen tuntumassa on liito-oravan vanhoja kolopuita (ehdotettu yleiskaavaan luo-merkinnällä ja toimii myös ekologisen verkoston solmukohtana). Linjaus pirstoo kyseistä luontoarvokeskittymää ja katkaisee ekologisen yhteyden. • Sijoittuu Hanskakallion koillispuolella noin 100 m etäisyydelle viitasammakon elinympäristöstä ja sijoittuu lammikkoon laskevan puron päälle. Voi heikentää viitasammakon elinympäristöä. Yhteisvaikutukset Kiilan kiertotalousalueen kanssa ovat keskeisiä.	• Fågelbergetin länsipuolella luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Alue on kasvistollisesti arvokasta. Linjaus sijoittuu puron läheisyyteen lähimmillään joidenkin kymmenien metrien etäisyydelle noin 500 m matkalla. Linjauksen tuntumaan sijoittuu myös liito-oravan vanhoja kolopuita. Linjauksella voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Sijoittuu Degermossenin potentiaaliselle viitasammakon elinympäristölle, joka on ojitettua puustoista suota. Vuoden 2013 selvityksissä alueella ei havaittu viitasammakkoa. • Sijoittuu Senkkerinmäen kohdalla noin puolen km:n osuudella linnustollisesti arvokkaalle alueelle, johon liittyy myös paikallisesti arvokasta metsää ja soistuma. Alueella tavattiin v. 2013 pyytä (EU:n lintudirektiivin liite I laji) ja muita huomionarvoisia lajeja. Linjaus halkaisee alueen kahteen osaan heikentäen huomionarvoisten lajien elinympäristöä. • Sivuaa paikallisesti arvokasta moreenikumpua.	• Fågelbergetin länsipuolella luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Alue on kasvistollisesti arvokasta. Linjaus sijoittuu puron läheisyyteen lähimmillään reilun sadan metrin etäisyydellä. Linjauksen tuntumaan sijoittuu myös liito-oravan vanhoja kolopuita. Linjauksella voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Sijoittuu Degermossenin potentiaaliselle viitasammakon elinympäristölle, joka on ojitettua puustoista suota. Vuoden 2013 selvityksissä alueella ei havaittu viitasammakkoa. • Sijoittuu Senkkerinmäen kohdalla noin puolen km:n osuudella linnustollisesti arvokkaalle alueelle, johon liittyy myös paikallisesti arvokasta metsää ja soistuma. Alueella tavattiin v. 2013 pyy (EU:n lintudirektiivin liite I laji) ja muita huomionarvoisia lajeja. Linjaus halkaisee alueen kahteen osaan heikentäen huomionarvoisten lajien elinympäristöä. • Sivuaa paikallisesti arvokasta moreenikumpua.	• Sijoittuu linnustollisesti arvokkaalle alueelle noin puolen km:n osuudella, jossa v. 2013 EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja sekä muita huomionarvoisia lajeja. Alueen arvo on tämän jälkeen heikentynyt maa-ainesten oton laajenemisen ja metsätalouden toimenpiteiden vuoksi. Alueella on tehty kirjoverkkoperhoshavainto v. 2013 linjauksen tuntumassa. Linjaus halkaisee alueen kahteen osaan heikentäen huomionarvoisten lajien elinympäristöä. Voi heikentää kirjoverkkoperhosen elinpiiriä. • Sijoittuu Degermossenin potentiaaliselle viitasammakon elinympäristölle, joka on ojitettua puustoista suota. Vuoden 2013 selvityksissä alueella ei havaittu viitasammakkoa. • Sijoittuu Senkkerinmäen kohdalla noin puolen km:n osuudella linnustollisesti arvokkaalle alueelle, johon liittyy myös paikallisesti arvokasta metsää ja soistuma. Alueella tavattiin v. 2013 pyy (EU:n lintudirektiivin liite I laji) ja muita huomionarvoisia lajeja. Linjaus halkaisee alueen kahteen osaan heikentäen huomionarvoisten lajien elinympäristöä. • Sivuaa paikallisesti arvokasta moreenikumpua.	• Kaikilla vaihtoehdoilla on paikallisesti tärkeitä luontoarvoja ja ekologisia yhteyksiä heikentäviä vaikutuksia. • Kaikissa vaihtoehdoissa voi aiheutua haitallisia vaikutuksia luontodirektiivin lajeille. • Vesitalouden muutokset voivat myös aiheuttaa heikentäviä vaikutuksia viitasammakkoreviireille kaikissa vaihtoehdoissa. • Vaihtoehdot ovat erilaisia, mutta niillä ei vaikutusten merkittävyyden kannalta olennaisia eroja (nykytiedon perusteella). • Kirjojokikorennon kannalta VE 1 on heikoin. • Kirjoverkkoperhosen kannata VE 3 on heikoin. • Arviointiin jää huomattavaa epävarmuutta viitasammakon, ja kirjoverkkoperhosen ja kirjojokikorennon osalta. Jatkoselvitykset ovat tarpeen. Myös linnuston kannalta arvokkaat alueet ovat muuttuneet sitten 2013 selvitysten, mikä aiheuttaa epävarmuutta etenkin vaihtoehto 3:n arviointiin.
Pohja- ja pintavedet	• Maa- ja kallioleikkaukset alentavat pohjaveden pinnantasoa. Kohde ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella. Ruotsinkylän pohjavesialue sijaitsee noin 1,8 km Kotikylästä itään. Tarkastelualueen läheisyydessä on 4 pohjavesiputkea (ympäristö.fi).	• Fågelbergetin länsipuolella on lähes luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Linjauksella voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Linjalla on syvää leikkausta (maa- tai kallioleikkaus) noin 370 m matkalla ja matalaa leikkausta noin 720 m matkalla. Pohjavesi tulee alenemaan erityisesti syvien leikkauskohteiden ympäristössä.	• Fågelbergetin länsipuolella on lähes luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Linjauksella voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Linjalla on syvää leikkausta (maa- tai kallioleikkaus) noin 710 m matkalla ja matalaa leikkausta noin 750 m matkalla. Pohjavesi tulee alenemaan erityisesti syvien leikkauskohteiden ympäristössä.	• Fågelbergetin länsipuolella on lähes luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Linjauksella voi olla vaikutusta puron vesitalouteen ja vedenlaatuun. • Linjalla on syvää leikkausta (maa- tai kallioleikkaus) noin 720 m matkalla ja matalaa leikkausta noin 1140 m matkalla. Pohjavesi tulee alenemaan erityisesti syvien leikkauskohteiden ympäristössä.	• Linjalla on syvää leikkausta (maa- tai kallioleikkaus) noin 810 m matkalla ja matalaa leikkausta noin 1070 m matkalla. Pohjavesi tulee alenemaan erityisesti syvien leikkauskohteiden ympäristössä.	• VE2:n ja VE3:n leikkaukset ovat syviä pidemmältä matkalta ja matalaa leikkausta on pidemmällä matkalla kuin linjassa VE1. Pohjavedenpinta alenee ympäristössä VE2:ssa ja VE3:ssa todennäköisesti hieman laajemmalla alueella kuin VE1:ssa.
Maaperä	• Linjan VE1 keskivaiheilla on laaja savipehmeikkö. Linjojen VE2 ja VE3 loppuosassa on savi- ja turvepehmeikköjä. Muilta osin pohjamaa on moreenia ja kalliota.	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 770 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 820 linja-m. Maanvaraista/ kallionvaraista linjaa on noin 2610 m.	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 670 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 830 linja-m. Maanvaraista/ kallionvaraista linjaa on noin 3000 m.	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 450 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 900 linja-m. Maanvaraista/ kallionvaraista linjaa on noin 2950 m.	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 450 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 1080 linja-m. Maanvaraista/ kallionvaraista linjaa on noin 2770 m.	• Kaikissa vaihtoehdoissa pohjanvahvistusta on likimain sama määrä (1350…1590 m). VE1:ssa ja VE2a:ssa on paalulaatan ja pilaristabiloinnin tarve isompi kuin VE2B ja VE3:ssa (kustannusvaikutus).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4 YVA-menettelyssä tutkittavien vaihtoehtojen kuvaus

Vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkasteltavat hankevaihtoehdot ovat seuraavat:

- **Vaihtoehto 1**, jossa on Reunassa vaihtoehtoiset linjaukset VE Reuna 1A ja VE Reuna 1B.
- **Vaihtoehto 0+**. Ainoastaan Tuusulan Focus-alueen osuuden toteutus.

Osuudet

Hankealue on jaettu vaikutusten käsittelyä ja vertailua varten kolmeen osuuteen *(Kuva 2.7)*. Ne ovat ympäristön kannalta luonteeltaan erilaisia kokonaisuuksia.

- **Osuus Riipilä** (vaihtoehto 1)
- **Osuus Kiila–Metsäkylä** (vaihtoehto 1)
- **Osuus Focus** (vaihtoehto 1/ vaihtoehto 0+)

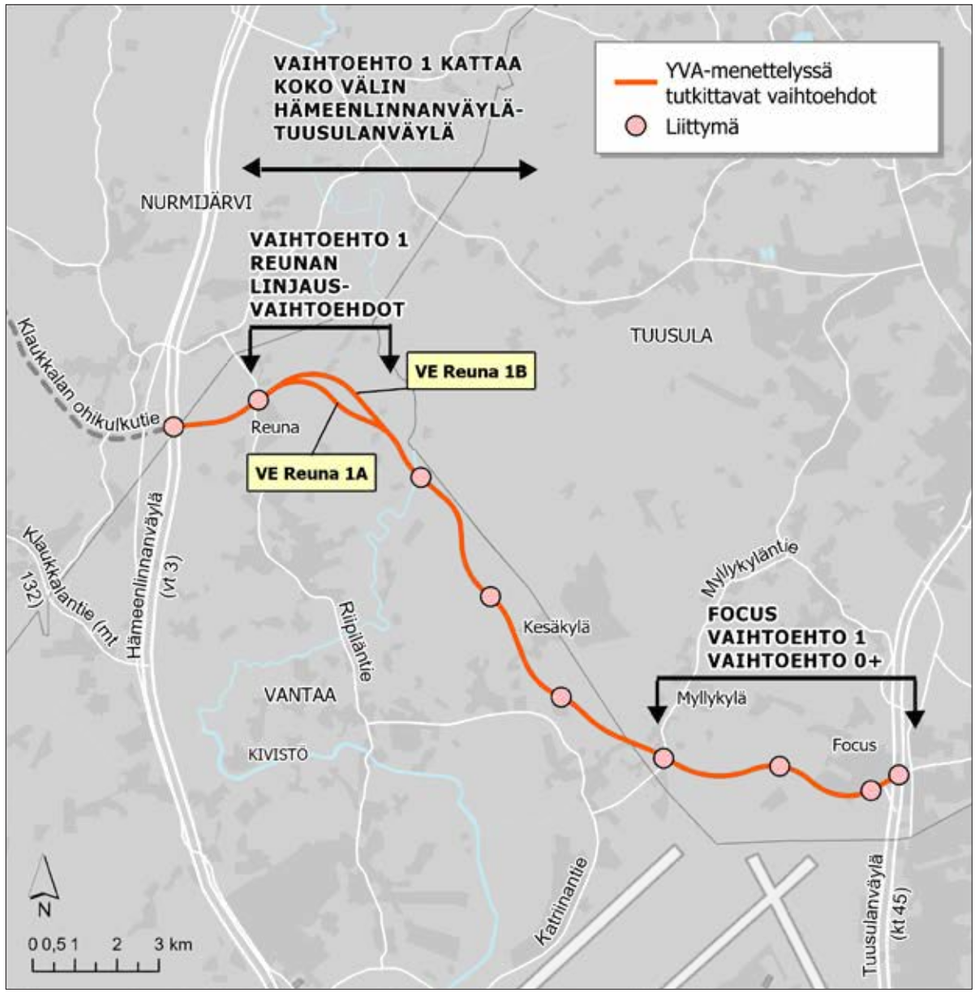

Kuva 2.6. Tutkittava linjaus vaihtoehtoineen. • Bild 2.6. Justering med alternativ.

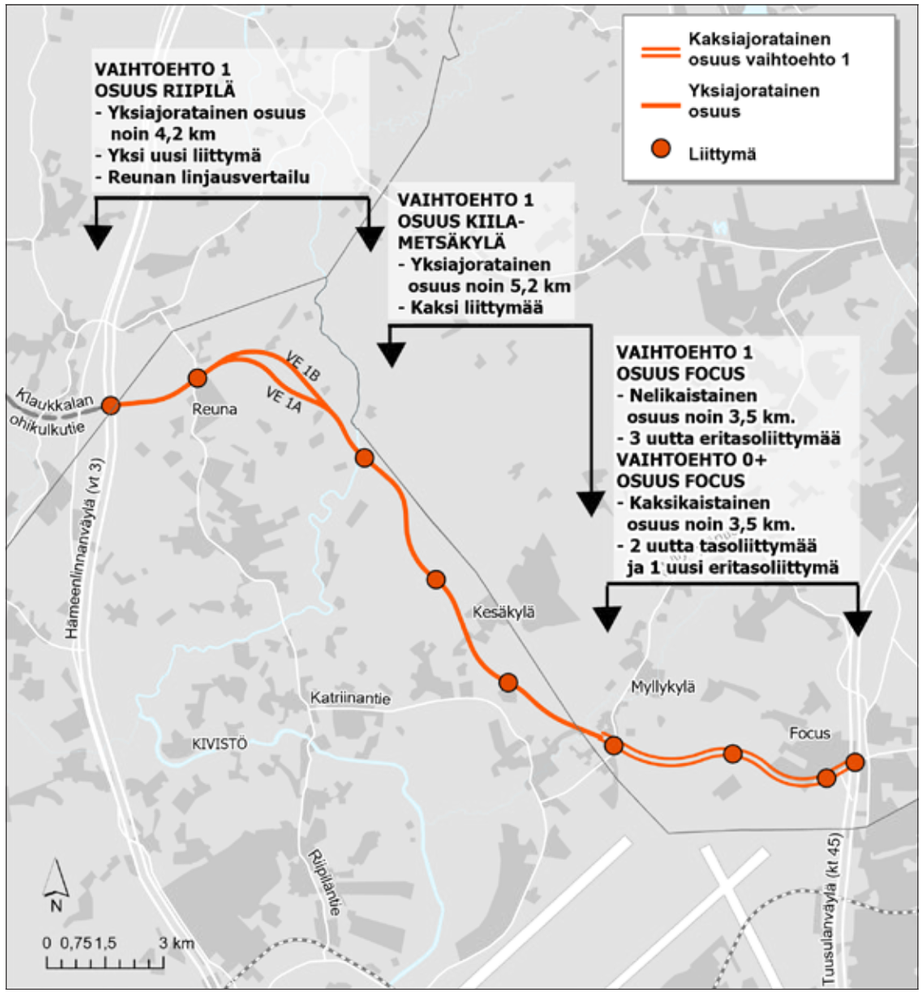

Kuva 2.7. Tutkittavat vaihtoehdot osuuksittain. • Bild 2.7. Alternativ som ska granskas regelbundet.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

2.4.1 Vaihtoehto 1 (Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä)

Vaihtoehto 1 sisältää uuden maantietasoisen väylän Hämeenlinnanväylän ja Tuusulan välillä. Yhteys on mitoitettu seudullisena maantienä. Se on logistiikan laatukäytävä, jossa liikenteen toimintavarmuus ja sujuvuus korostuvat. Seuraavassa on kuvattu ratkaisun keskeiset periaatteet ja vaihtoehtojen kartat ja pituusleikkaukset ovat tämän YVA-selostuksen *liitteenä*:

- Hämeenlinnanväylän (vt 3) ja Myllykyläntien välillä yhteys on yksiajoratainen kaksikaistainen sekaliikennetie ja Myllykyläntien ja Tuusulanväylän (kt 45) välillä yhteys on kaksiajoratainen nelikaistainen sekaliikennetie.
- Päätien suunnittelunopeus on 80 km/h ja moottoriteiden eritasoliittymäalueilla 50–60 km/h.
- Tie kytkeytyy Hämeenlinnanväylään rakenteilla olevan Klaukkalan ohikulkutien eritasoliittymässä. Uusi tielinjaus kiertää Reunan alueen pohjoispuolitse ja Reunassa on kaksi vaihtoehtoista linjausta VE Reuna 1A ja VE Reuna 1B. Reunasta tie jatkuu Vantaan ja Tuusulan kunnan rajan tuntumaan ja suuntautuu Kesäkylän eteläpuolitse Myllykyläntielle ja lentoaseman pohjoispuolitse Tuusulanväylälle Kulomäen eritasoliittymään. Focus-alueella tien korkeusaseman suunnittelussa on otettu huomioon alueelle suunnitellut maa-aineksen ottamiset.
- Uudelle yhteydelle liitytään pääliittymien kautta. Tielle tulee tasoliittymät Riipiläntien (mt 11455), Seutulantien, Kiilan täyttömäen kohdille sekä eritasoliittymät Hanskalliontien ja Myllykyläntien kohdille (mt 11463, 2 vaihtoehtoa, jotka ratkeavat maankäytön suunnittelun edetessä). Myllykyläntien itäpuolelle tulee Finavian ja Retailparkin eritasoliittymät. Liittymät kytkevät alueen maankäytön uuteen väylään. Muut katkeavat yhteydet korvataan risteyssilloilla ja tiejärjestelyillä, joilla ne kytketään esitettyihin tasoliittymiin. Tiejakson pääliittymissä otetaan huomioon HCT-ajoneuvojen vaatima mitoitus. Tasoliittymät ovat porrastettuja ja pääsuunnan vasemmalle kääntymiskaistoilla varustettuja.
- Jalankulku ja pyöräily tapahtuu omilla väylillään. Tiekäytävään tulee jatkuva jalankulun ja pyöräilyn reitti. Risteäminen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu tavoitetilanteessa eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.
- Liittymien yhteydessä on linja-autopysäkit ja turvalliset yhteydet niille.

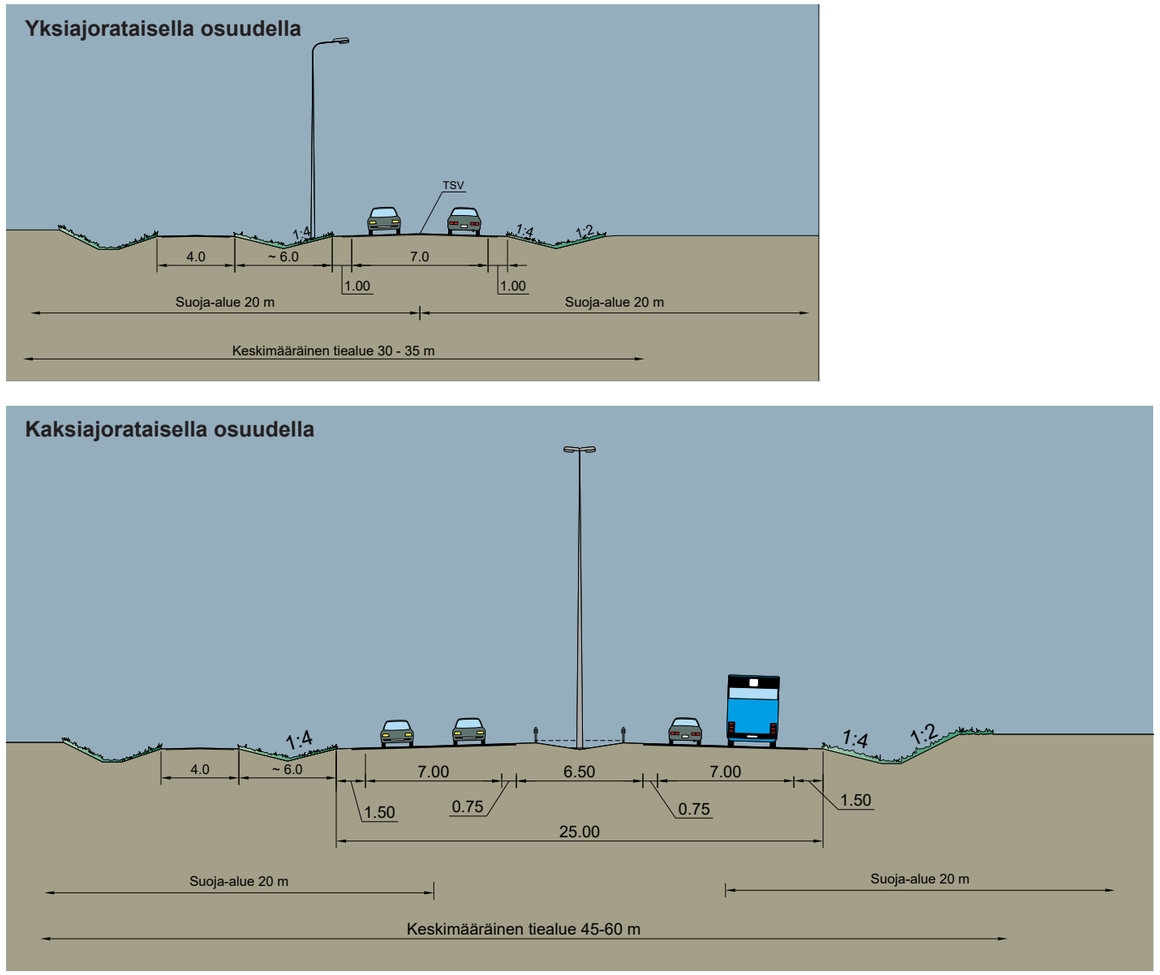

Kuva 2.8. Vaihtoehtojen tyyppipoikkileikkaukset.
Bild 2.8. Typtvärsnitt för alternativen.

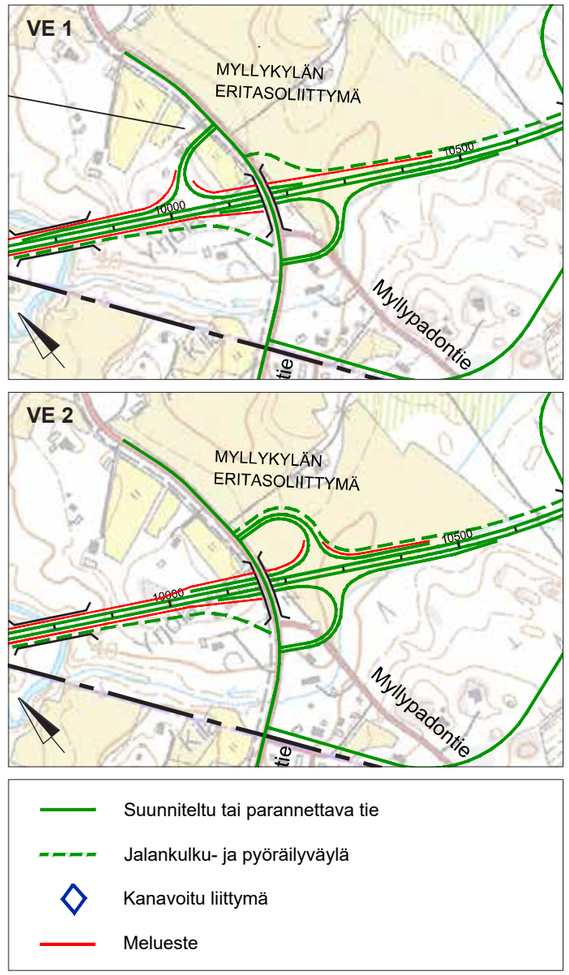

Kuva 2.9. Myllykylän eritasoliittymän vaihtoehdot.
Bild 2.9. Alternativ för den planskilda anslutningen i Kvarnby.

- Kiilan täyttömäen pohjoispuolelle rakennetaan pysäköintialue, joka toimii myös poliisin raskaan liikenteen tarkastuspisteenä. Levähdysalueet rakennetaan kumpaankin ajosuuntaan erikseen. Levähdysalueet rakennetaan kokonaan ajoradasta erotettuina ja ne varustetaan erkanemis- ja liittymiskaistoilla.
- Tiejaksolle tulee kolme maisemasiltaa, jotka sijoittuvat Josvaholmenin, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdille.
- Tiejakso ja siihen liittyvät jalankulku- ja pyöräilytiet valaistaan.
- Tielle toteutetaan tarvittava meluntorjunta.
- Myllykyläntien liittymäalueelle tehdään Päijännetunnelin edellyttämät pohjavesisuojaukset.
- Aiemmissa suunnitelmissa esillä ollut Siltaniityn eritasoliittymä on karsittu vaihtoehdosta, koska alueen liikenneverkko toimii ilman liittymää hyvin ja lisäksi liittymä olisi sijoittunut hyvin lähelle Myllykyläntien ja Finavian eritasoliittymiä heikentäen päätien sujuvuutta ja turvallisuutta.
- Hämeenlinnanväylän eritasoliittymään voidaan toteuttaa raskaan liikenteen pysäköintialue, mutta se ei ole riippuvainen uuden yhteyden rakentamisesta. Se ei kuulu tähän suunnitelmaan kiinteänä osana, mutta se otetaan huomioon tunnistettuna yhteisvaikutuksena muun suunnitelman kanssa tässä arvioinnissa.

Myllykylän eritasoliittymälle on tutkittu kahta vaihtoehtoa, joista tehdään päätös alueen kaavoituksen edetessä. Vaihtoehdot poikkeavat toisistaan ramppien sijoittelun suhteen. Vaihtoehdossa 1 eritasoliittymän rampit sijoittuvat Myllykyläntien itäpuolelle ja vaihtoehdossa 2 ne sijoittuvat eritasoliittymän kaakkois- ja luoteisneljänneksiin. Vaihtoehto 2 mahdollistaa Focus-alueen kytkennän suoraan eritasoliittymän luoteisneljänneksen ramppien päähän. Vaikutusten arviointi on tehty tässä arviointiselostuksessa laajemman eritasoliittymävaihtoehdon mukaisesti, ellei toisin ole mainittu.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

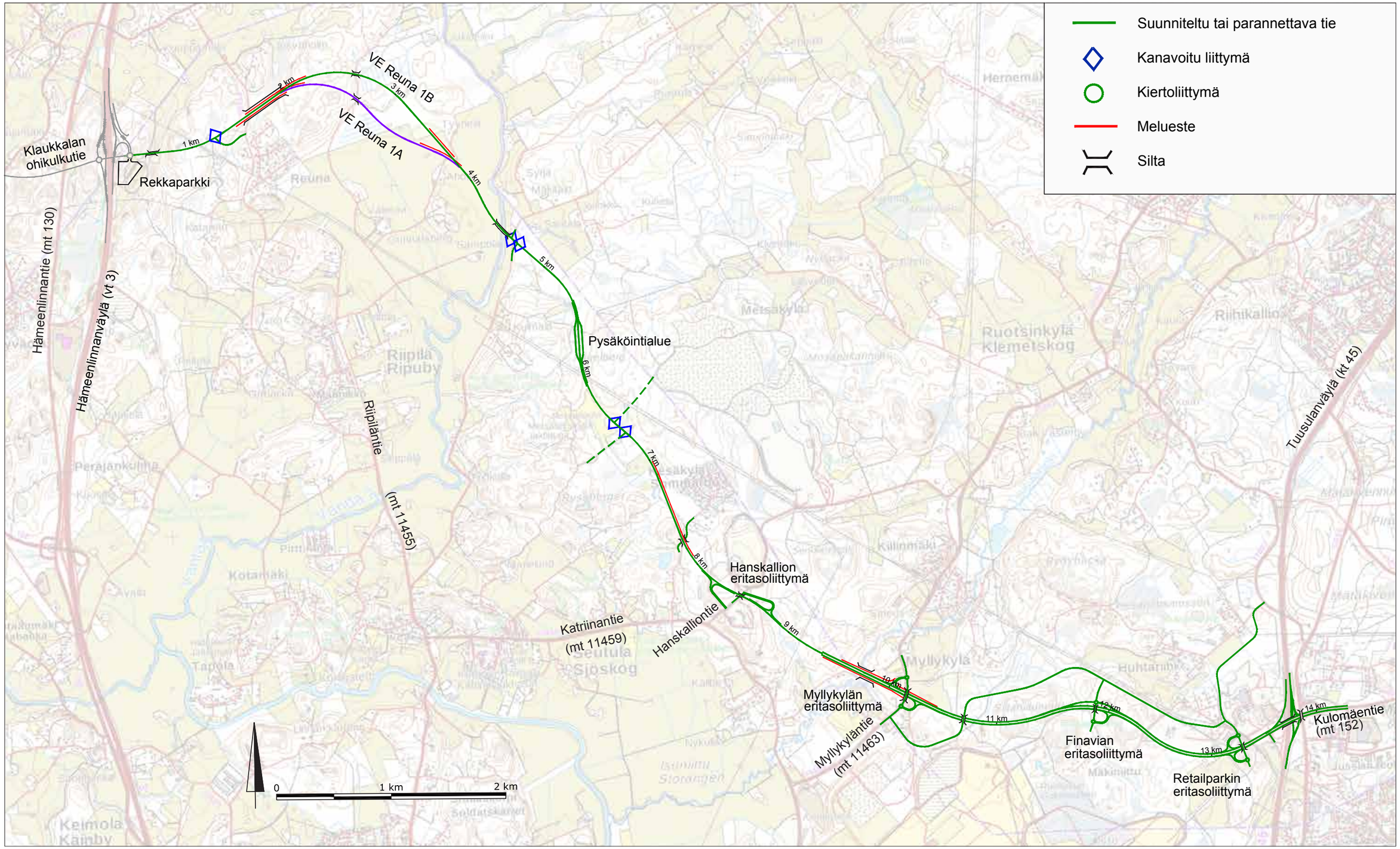

Kuva 2.10. Vaihtoehto 1.
Bild 2.10. Alternativ 1.

2.4.2 Vaihtoehto 0+ (Focus-alue)

Vaihtoehto 0+ sisältää uuden maantietasoisen väylän Myllykyläntien (mt 11463) ja Tuusulanväylän välillä. Yhteys palvelee Focuksen asemakaava-aluetta kytkien sen Tuusulanväylään ja muuhun tie- ja katuverkkoon. Seuraavassa on kuvattu ratkaisun keskeiset periaatteet:

- Yhteys on Retailparkin eritasoliittymän ja Tuusulanväylän (kt 45) välillä kaksiajoratainen ja nelikaistainen väylä, jossa suunnittelunopeus on 50–60 km/h. Myllykyläntien ja Retailparkin eritasoliittymän välillä se on yksiajoratainen kaksikaistainen tie, jonka suunnittelunopeus on 80 km/h. Yhteys kääntyy länsiosassa Myllykyläntielle.
- Tiejaksolle tulee Retailparkin eritasoliittymä. Finavian eritasoliittymän kohdalle tulee porrastettu tasoliittymä ja Myllykyläntien pohjoissuunta kytketään tiehen tasoliittymällä. Myllykyläntien ja Finavian liittymien välille on mahdollista toteuttaa maankäyttöä palveleva tasoliittymä. Tasoliittymiin tulee kääntymiskaistat. Tiejakson päälliittymissä otetaan huomioon HCT-ajoneuvojen vaatima mitoitus.
- Jalankulku- ja pyöräilytie on varauduttu toteuttamaan tieyhteyden pohjoispuolelle. Se voi sijoittua myös alueen katuverkolle ja asia tarkentuu alueen maankäytön suunnittelun edetessä. Risteäminen ajoneuvoliikenteen kanssa tapahtuu eritasossa. Jalankulkua, pyöräilyä ja mopoilua ei sallita päätiellä tavoitetilanteessa.
- Liittymien yhteyteen suunnitellaan pysäkkiparit.
- Tiejakso ja siihen liittyvät jalankulku- ja pyöräilytiet valaistaan.
- Myllykyläntien liittymäalueelle tehdään Päijännetunnelin edellyttämät pohjavesisuojaukset.
- Tien korkeusaseman suunnittelussa on otettu huomioon alueelle suunnitellut maa-aineksen ottamiset.

Focus-alueen asemakaavoituksen yhteydessä tutkitaan myös hieman erilaisia vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia maankäyttöön ja ympäristöön. Vaihtoehdot poikkeavat YVA-selostuksessa esitystä vaihtoehdosta lähinnä rinnakkaisen katuverkon osalta. YVA-selostuksessa esitetty vaihtoehto kuvaa kuitenkin alueelle kohdistuvia kokonaisvaikutuksia riittävän kattavasti.

2.5 Vertailuvaihtoehto 0 (ei uutta väylää)

Myös hankkeen toteuttamatta jättäminen eli vaihtoehto 0 toimii vertailun apuna. Siinä tarkastellaan tilannetta tulevaisuudessa siten, että kumpikaan hankkeen vaihtoehdoista (vaihtoehto 1 tai vaihtoehto 0+) ei toteudu. 0-vaihtoehdon avulla tunnistetaan muun muassa liikenteen tarpeiden muuttuessa tulevia sujuvuusongelmia perustuen liikenneennusteeseen. Vaihtoehto 0 vastaa omalla tavallaan YVA-asetuksessa (277/2017) esitettyyn arvioinnin sisältömäärittelyyn, jonka mukaan arviointiselostuksen tulee sisältää kuvaus vaikutusalueen ympäristön nykytilasta *ja sen todennäköisestä kehityksestä*, jos hanketta ei toteuteta.

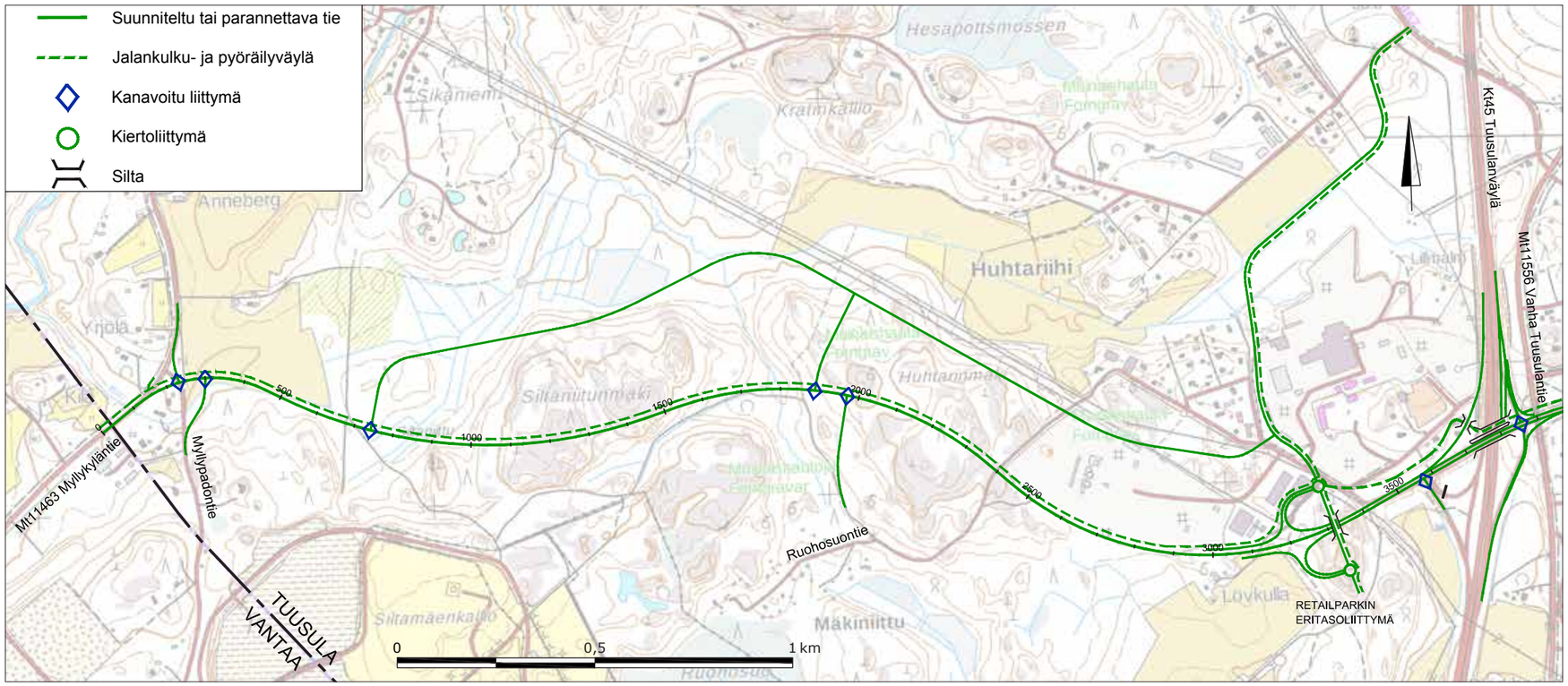

Kuva 2.11. 0+ vaihtoehdon alustava Focus-alueen suunnitelmaratkaisu.
Bild 2.11. 0+ Alternativ för Focus-områdesplanering.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

3 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

3.1 Lainsäädännön lähtökohdat

YVA-menettely perustuu lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017. Sitä täydentää Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 277/2017. Tuo laki edellyttää arviointimenettelyn soveltamista tiehankkeissa, joissa rakennetaan vähintään 10 kilometrin pituinen, neli- tai useampikaistainen yhtäjaksoinen uusi tie. YVA-menettelyä voidaan soveltaa myös tätä pienempiin tai muihinkin kuin asetuksessa mainittuihin hankkeisiin, kuten tämän maantie 152 -hankkeen kohdalla. Toimivaltainen viranomainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue) tekee päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta, jos hankkeista katsotaan aiheutuvan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

YVA-lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia muun muassa lisäämällä tietoa kyseisestä hankkeesta, suunnittelualueen nykytilanteesta, eri osapuolten näkemyksistä ja hankkeen aiheuttamista vaikutuksista. Ympäristövaikutusten arviointi keskittyy eri vaihtoehtojen vertailuun. Sen kautta pyritään löytämään hankkeelle toteuttamiskelpoinen ratkaisu, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristöarvoille, asutukselle ja ihmisten hyvinvoinnille.

Lakisääteisen tehtävän lisäksi YVA-menettely palvelee hankkeen toteutusta ja se on myös väyläsuunnittelun työkalu. YVA-menettelyn kautta voidaan parantaa suunnitelman laatua ja tutkia ratkaisua, joka täyttää parhaiten hankkeelle asetut tavoitteet. Tämän vuoksi YVA-menettelyssä tuodaan esille myös hankkeen tavoitteet ja vaikutuksia, jotka eivät ole suoraan ympäristövaikutuksia (esimerkiksi liikenteellisiä vaikutuksia). Toisaalta liikenteellisillä vaikutuksilla on selkeä yhteys ympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin.

3.2 YVA-menettely osana tiesuunnitteluprosessia

Maanteiden suunnitteluprosessi koostuu neljästä vaiheesta: esiselvityksistä, yleissuunnittelusta, tiesuunnittelusta ja rakentamissuunnittelusta. Vaikutusten arviointi vastaa pääsääntöisesti kunkin vaiheen suunnittelutarkkuutta, mutta hankkeen elinkaarta on ennakoitava jo varhaisessa vaiheessa. YVA-menettely toteutetaan useimmiten tien yleissuunnitteluvaiheessa *(katso Kuva 3.1)*. Näin on myös tässä hankkeessa, jossa laaditaan kaavoitusta palveleva aluevaraussuunnitelma. YVA-menettely on prosessi, jonka aikana laaditaan ja tarkennetaan tien teknistä suunnittelua. Tien sijainti ja liikenteellinen perusratkaisu suunnitellaan YVA-menettelyn aikana sellaisella tarkkuudella, että vaihtoehtoehtojen keskeiset ympäristövaikutukset voidaan arvioida vertailukelpoisesti.

YVA-menettely tuottaa tietoa hankkeen eri vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista vaihtoehdon valinnan pohjaksi. YVA-menettely ei siis ole päätöksentekoprosessi eikä lupamenettely. Arvioitiselostuksesta saadun saadun perustellun päätelmän hankkeesta vastaava tekee päätöksen vaihtoehdosta, jonka pohjalta hankkeen yleissuunnitelma tai aluevaraussuunnitelma voidaan laatia. Suunnittelun lopputulos on aina kompromissi, jossa on sovitettu yhteen erilaisia tarpeita ja reunaehtoja. YVA-menettelyssä esille tulleet vaikutukset ja palaute otetaan huomioon ja niitä tarkennetaan jatkosuunnittelun vaiheissa. Myös perustellun päätelmän ajantasaisuutta arvioidaan jatkosuunnittelun vaiheissa.

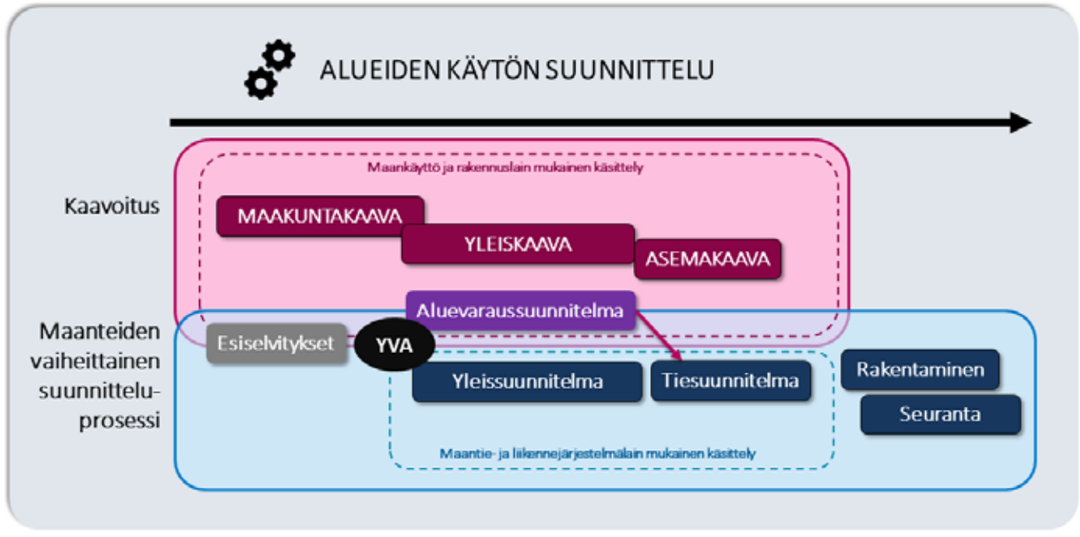

Kuva 3.1. YVA-menettely maankäytön ja maanteiden suunnittelujärjestelmässä.
Bild 3.1. MKB-förtfarande i markanvänding och vägplanering.

Miten voi vaikuttaa oikea-aikaisesti?

Teiden suunnittelu on vaiheittain tarkentuvaa ja jokaisesta vaiheesta halutaan keskustelua. Kaikki palaute on tervetullutta läpi suunnitteluprosessin, mutta palautetta antaessa on hyvä muistaa kunkin suunnitteluvaiheen tarkoitus. Väyläviranomaisen tavoitteena on löytää mahdollisimman hyväksytty suunnitteluratkaisu. YVA-menettelyyn ja yleissuunnitteluun kuuluu lähinnä yleiskaavan tarkkuutta vastaava suunnittelu. YVA-menettelyn jälkeen tehtävässä yleissuunniteluvaiheessa (tässä hankkeessa aluevaraussuunnitelman viimeistely) määritellään tien likimääräinen paikka ja tilantarve sekä suhde ympäröivään maankäyttöön, tekniset ja liikenteelliset perusratkaisut sekä ympäristöhaittojen torjumisen periaatteet. YVA-vaihe on paras ajankohta ottaa kantaa tien sijaintiin ja tuoda esille ympäristövaikutusten kannalta merkittäviä asioita.

Monet ihmisten ja ympäristön kannalta olennaiset yksityiskohdat ratkaistaan vasta tiesuunnitteluvaiheessa. Tiesuunnitelman laatiminen on hankkeen toteutukseen tähtäävää tien yksityiskohtaista suunnittelua ja vastaa asemakaavan tarkkuutta. Yleissuunnittelussa hyväksyttyjä periaatteellisia asioita ei tiesuunnitelmavaiheessa enää yleensä käsitellä. Tiesuunnitelmavaiheessa määritetään tien tarkka sijainti, tarvittavat alueet, liittymät sekä muut tiejärjestelyt, jalankulun ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen järjestelyt sekä haittojen torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet ml. meluntorjunta. Tiesuunnitelmassa ratkaistaan maanomistajiin ja muihin asianosaisiin välittömästi vaikuttavat tekijät, joten vuorovaikutus painottuu heidän kanssaan sovittaviin asioihin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

3.3 YVA-menettelyn roolit viranomaistyössä ja suunnittelussa

Hankkeesta vastaava on toiminnanharjoittaja tai se, joka muuten on lain mukaan vastuullinen tarkoitetun hankkeen toteuttamisesta. Tienpitoviranomaisena toimii alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue. ELY-keskus teettää maanteiden suunnittelun suunnittelualan yrityksillä eli konsulteilla. Hankkeesta vastaava on tässä hankkeessa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, jossa hankkeen yhteyshenkilö on Mari Ahonen. Vantaan kaupunki ja Tuusulan kunta kuuluvat myös hankkeen tilaajiin ja osallistuvat suunnittelukustannuksiin. Maantie 152 tulee palvelemaan oleellisesti alueen maankäyttöä ja sen suunnittelua, mikä lisää kuntien roolia tässä hankkeessa.

Yhteysviranomainen on se viranomainen, jolla on vastuu siitä, että ympäristövaikutusten arviointimenettely toteutetaan lain mukaisesti. Yhteysviranomainen tarkistaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisena tässä hankkeessa toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue. Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on yhteysviranomaisena tässä hankkeessa YVA-lain 10 § mukaisesti ympäristöministeriön määräämänä (VN/10363/201).

Muihin viranomaisosapuoliin kuuluu hankkeen suunnittelua varten perustettu ohjausryhmä, jossa on edustettuna Tuusulan kunta, Vantaan kaupunki, Uudenmaan liitto, Väylävirasto, Finavia, Puolustusvoimat ja Poliisi. Yhteysviranomainen on mukana ohjausryhmässä asiantuntijajäsenenä. Ohjausryhmän roolina on ohjata työtä ja tuoda oma asiantuntemuksensa suunnitteluratkaisun muodostamiseen. Aluevaraussuunnitelman vaikutusten arviointia ja suunnittelua palvelevia selvityksiä on käyty läpi muutoinkin viranomaisten kanssa, ja samalla on pyritty varmistamaan niiden riittävyys.

Maantiet, tiepito ja sen tehtävät

Suomen tieverkko käsittää valtion maantiet, kunnalliset katuverkot ja yksityistiet. Maantien 152 uuden linjauksen on todettu tässä suunnitteluvaiheessa olevan seudullisena yhteytenä maantie. Liikenneverkkoa kehitetään jatkuvasti vastaamaan yhteiskunnallisia tavoitteita. Maanteiden suunnittelu ja kehittäminen perustuu lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä (2005/503). Valtion puolesta tienpitäjänä toimii Väylävirasto, joka huolehtii maanteiden ylläpitämisestä ja vastaa tienpidon kustannuksista. ELY-keskukset (liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue) vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Tiensuunnittelu on yhdyskuntasuunnittelua ja osa suunnittelujärjestelmää, jossa liikenteen, maankäytön ja alueiden suunnittelu vaikuttavat toisiinsa. Yhteistyö suunnittelun eri osapuolten kesken on siten välttämätöntä. Kunnat ovat keskeisessä roolissa, kun maanteitä suunnitellaan erityisesti kuntien maankäytön tarpeisiin kuten tässä maantien 152 uuden linjauksen suunnittelussa. Maantieinvestointeja on mahdollisuus toteuttaa valtion ja kunnan yhteisrahoituksella. Tuolloin hankkeen toteutuksesta tehdään sopimus kunnan valtion kanssa, jonka molemmat osapuolet hyväksyvät tahoillaan. Jos maantien 152 toteuttaminen etenee, niin silloin pohditaan vielä sen hallinnollista luokitusta kokonaisuutena ja jaksoittainkin. On mahdollista, että osa yhteydestä voi olla luokitukseltaan katu lopputilanteessa tai välivaiheessa.

3.4 YVA-ohjelmasta YVA-selostukseen

YVA-menettelyn ensimmäisenä vaiheena laaditaan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma). YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima työohjelma arvioinnin suorittamisesta ja menetelmistä, jossa esitetään hankkeen perustiedot, tutkittavat vaihtoehdot ja kuvaus ympäristön nykytilasta. Ohjelmaan kuuluu myös suunnitelma tiedottamisesta, palautteen antamisesta ja hankkeen aikataulusta. YVA-lain mukaisesti yhteysviranomainen kuuluttaa YVA-ohjelmasta ja asettaa sen nähtäville. Nähtävillä olon aikana YVA-ohjelmasta on mahdollisuus lausuntoja ja mielipiteitä. Niiden perusteella yhteysviranomainen antaa ohjelmasta oman lausuntonsa. Yhteysviranomainen ottaa lausunnossaan kantaa arviointiohjelman laajuuteen ja tarkkuuteen.

Toisessa vaiheessa laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA-selostus), johon kootaan varsinaiset ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset ja johtopäätökset.

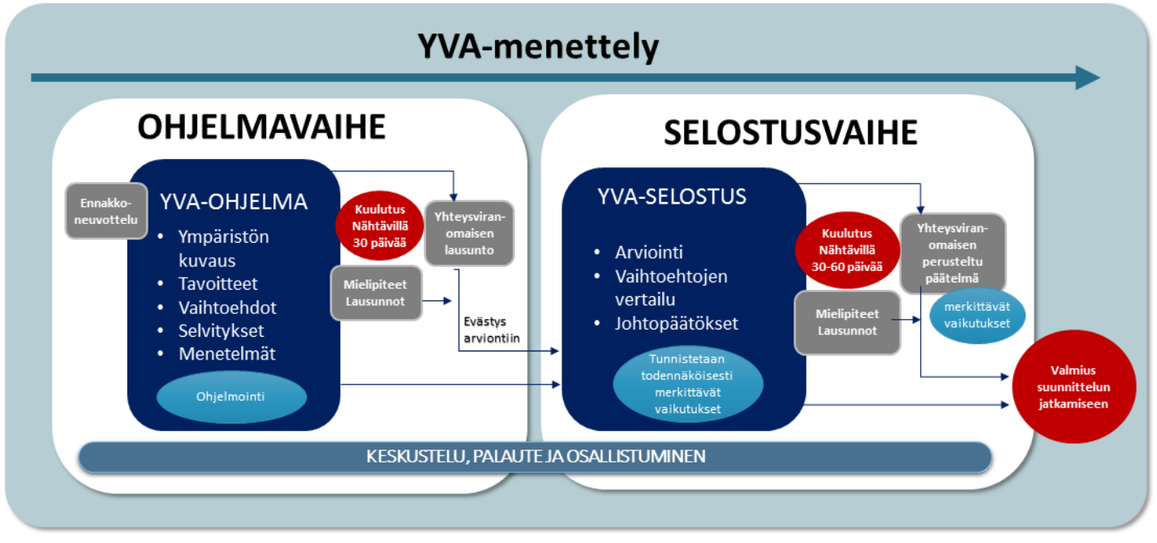

Kuva 3.2. YVA-ohjelma ja YVA-selostus osana YVA-menettelyä.
Bild 3.2. MKB-program och MKB-rapport som en del av MKB-förfarandet.

3.5 Perusteltu päätelmä ja suunnittelun jatkuminen

YVA-selostusvaiheen päätteeksi yhteysviranomainen antaa arviointiselostuksesta perustellun päätelmän, jolla tarkoitetaan yhteysviranomaisen tekemää perusteltua johtopäätöstä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Se tehdään arviointiselostuksen sisällön, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta (YVA-lain 2 §). Perusteltuun päätelmään liittyy arvioinnin sisällön riittävyyden ja laadun todentaminen.

Uudistuneen YVA-lainsäädännön mukaisesti YVA-menettely ei varsinaisesti pääty selostusvaiheen lausuntovaiheeseen. Yhteysviranomaisen on pyydettävä hankkeesta vastaavalta täydennystä merkittävistä ympäristövaikutuksista, mikäli arviointiselostuksesta ei voi antaa perusteltua päätelmää sen merkittävien puutteiden vuoksi. Käytännössä tällaista tilannetta pyritään välttämään arviointityön aikaisen vuoropuhelun ja viranomaisohjauksen keinoin.

Kun arviointiselostus on valmis ja siitä on saatu perusteltu päätelmä, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue päättää Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan kanssa jatkosuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta. YVA-menettelyssä esille tulleet vaikutukset huomioidaan, niitä täsmennetään ja pyritään lieventämään myöhemmin laadittavassa maantie- ja liikennejärjestelmä lain mukaisessa tiesuunnitelmassa.

Perusteltu päätelmä on olennainen asiakirja hankkeen jatkon kannalta. Hankkeen edetessä lupavaiheeseen lupaviranomainen varmistaa, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Tässä hankkeessa asiaa arvioidaan tiesuunnitelman hyväksymispäätöksen yhtey-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

dessä. Lupaviranomaisena toimii tuolloin Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

3.6 YVA-menettely tässä hankkeessa

Vaiheet ja aikataulu

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue teki 28.6.2019 päätöksen, jonka mukaan hankkeessa on sovellettava YVA-menettelyä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatiminen käynnistyi alkusyksyllä 2019. Aloitusvaiheessa syyskuussa 2019 pidettiin yhteysviranomaisen järjestämä ennakkoneuvottelu. Ennakkoneuvottelussa käytiin lähtökohtakeskustelu YVA-menettelyn tavoitteista ja tunnistettiin hankkeen erityispiirteitä.

YVA-ohjelma valmistui marraskuussa 2019, jonka jälkeen hankkeen yhteysviranomainen kuulutti ja asetti ohjelman nähtäville 22.11.–23.12.2019 väliseksi ajaksi. Nähtävillä olon aikana ohjelmasta oli mahdollisuus mielipiteitä. Niiden ja eri sidosryhmiltä saatavien lausuntojen perusteella yhteysviranomainen antoi ohjelmasta oman lausuntonsa 22.1.2020.

YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella toteutettiin hankkeen ympäristövaikutusten arviointi sekä laadittiin tämä ympäristövaikutusten arviointiselostus. Arviointiselostus valmistui huhtikuussa 2020. Myös arviointiselostuksen valmistumisesta kuulutetaan ja se asetetaan nähtäville kahden kuukauden ajaksi. Yhteysviranomainen antaa YVA-selostuksesta perustellun päätelmän. Sen ja arvioinnin tulosten perusteella hankkeesta vastaava tekee valinnan aluevaraussuunnitelmaan valittavasta vaihtoehdosta. Hankkeen suunnittelu jatkuu aluevaraussuunnitelman laatimisella heti YVA-menettelyn jälkeen, siten valmis suunnitelma on käytettävissä Vantaan uuden yleiskaavan 2020 viimeistelyssä.

3.7 Osallistuminen ja tiedottaminen

Osallistuminen ja tiedottaminen

Hankkeen vuoropuhelua on toteutettu YVA-lain ja Väyläviraston (aiemmin Liikenneviraston) vuoropuheluohjeiden mukaisesti. Vuorovaikutuksen tavoitteena on ollut saada laajasti näkemyksiä ja käydä avointa keskustelua asiasta. Vuoropuhelu edistää sitä, että saadaan muodostua laadukas ja hyväksyttävä ratkaisu uudelle väylälle. Osallistumisen kohderyhmänä ovat kaikki tästä väylähankkeesta kiinnostuneet. Osalliset toimivat asiantuntijaroolissa tuoden esiin tärkeitä näkökulmia vaikutusten arviointiin.

Dokumentoinnissa, jakelulistoissa ja palautteen käsittelyssä otetaan huomioon yksityisyyden ja tietosuojan näkökohdat. EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679 (GDPR) säätelee monia tähän liittyviä toimia.

Yleisötilaisuudet

YVA-ohjelmavaiheessa järjestettiin avoin yleisötilaisuus tiistaina 3.12.2019. Tilaisuudessa esiteltiin YVA-ohjelma sekä kerrottiin hankkeen sisällöstä, etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista.

YVA-selostusvaiheen tilaisuus on ollut tarkoitus järjestää, kun YVA-selostus on nähtävillä keväällä 2020. Selostusvaiheen yleisötilaisuuden ohjelmaan yleensä kuuluu YVA-selostuksen sisällön esittely sekä tiedon välittäminen nähtävilläolosta ja suunnitteluprosessin seuraavista vaiheista. Korona-pandemian aiheuttama poikkeustilanne ei salli kokoontumisia, joten tilaisuutta ei voitane toteuttaa. Yleisötilaisuudet eivät YVA-menettelyssä ole pakollisia ja asiasta on sovittu yhteysviranomaisen kanssa. Yleisötilaisuuden peruuntumisen johdosta hankkeen verkkosivuilla tarjotaan täydentävää esittelymateriaalia.

Tiedottamisen kanavat

Hankkeesta vastaava Uudenmaan ELY-keskus (liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue) tarjoaa informaatiota hankkeesta tiedotteiden sekä internetin välityksellä. Mediatiedotteet julkaistaan hankkeen tärkeiden päätösten kohdalla sekä ennen yleisötilaisuuksia.

Yhteysviranomaisen, Uudenmaan ELY-keskuksen (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) tehtäviin kuuluu kuuluttaa sekä YVA-ohjelman että YVA-selostuksen nähtävillä olosta. Kuulutukset julkaistaan maakuntalehdessä ja paikallislehdessä sekä kaupungin ja kuntien ilmoitustaululla. Kuulutuksissa on tiedot mielipiteiden antamisesta.

Kaavoituksessa myös vuoropuhelua

YVA-menettely täydentää aluevaraussuunnitelman vuorovaikutusmenettelyä, joka järjestetään kaavoitusprosessissa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kunnat ottavat vastaan muistutuksia ja palautetta kaavojen nähtävilläoloon liittyen sekä antavat vastineet niihin. Alustavaa suunnitelmaratkaisua on esitelty Vantaan yleiskaava 2020 -työn yleiskaavaluonnoksen yleisötilaisuudessa 13.3.2019. Vantaan yleiskaavan ehdotus on tarkoitus laittaa nähtäville huhtikuussa 2020.

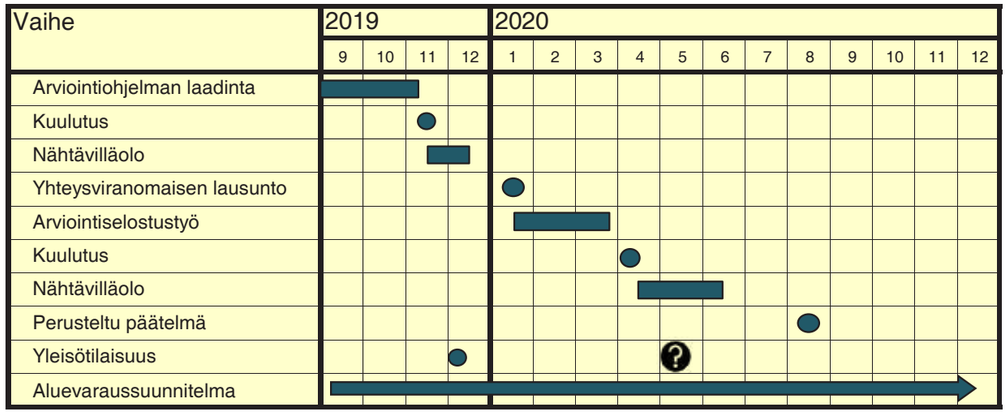

Kuva 3.3. YVA-menettelyn suunniteltu aikataulu tässä hankkeessa.
Bild 3.3. Den planerade tidsplanen för MKB-förfarandet för detta projekt.

Hankkeen omat verkkosivut	Hankesivut ovat tietopaketti, josta nousee esille olennaiset asiat ja ajankohtaiset tapahtumat. Verkkosivut avattiin marraskuussa 2019 ja niitä päivitetään työn päävaiheissa.
Yhteysviranomaisen verkkosivut	Yhteysviranomaisella (Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) on lisäksi omat hankesivut, johon on koottu yhteysviranomaisen tiedot ja dokumentit hankkeesta mm. kuulutukset ja muut viralliset YVA-asiakirjat.
Tiedotteet, ilmoitukset	Työhön kuuluu normaalin tiedottamiskäytännön mukaiset tiedotteet ja kuulutukset sopivassa rytmissä. Niitä julkaistaan paikallisissa lehdissä. Lisäksi tiedottamisessa hyödynnetään kuntien internet-sivuja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

4 Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia

4.1 Ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutusten arviointia koskevassa lainsäädännössä ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välillisiä tai välittömiä vaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa ihmisiin, ympäristöön ja maankäyttöön (YVA-laki 252/2017 2§). Pääteiden rakentamisessa on kyseessä moniulotteiset vaikutukset, joissa vaikutuksen suunta ja merkittävyys vaihtelee näkökulmasta ja sijainnista riippuen. Uudesta väylästä on tyypillisesti sekä haittaa että hyötyä ympäristön ja ihmisten elinolojen kannalta. Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on tunnistaa tämän hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset.

Tiehankkeessa arvioidaan huolellisesti myös liikenteelliset vaikutukset, vaikka YVA-lainsäädäntö ei sitä edellytä. Liikenteelliset vaikutukset kytkeytyvät monin tavoin ympäristövaikutuksiin esimerkiksi liikennemäärien kehityksen kautta. Esimerkiksi meluvaikutus riippuu liikenteen määrästä. Liikenteen turvallisuusvaikutukset liittyvät ympäristöön siten, että onnettomuuksilla voi olla vakavia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi öljyonnettomuudet). Liikkumisen turvattomuus liittyy myös ihmisten elinympäristöön ja jokapäiväiseen liikkumiseen. Myös taloudelliset vaikutukset YVA-selostuksessa tuodaan esille taustatietona palvelemaan suunnittelua, mutta ne eivät vaikuta ympäristövaikutusten arvioinnin johtopäätöksiin.

Kuva 4.1. YVA-lain mukaan arvioitavat ympäristövaikutukset.
Bild 4.1. Miljökonsekvenser som ska bedömas enligt MKB-lagen.

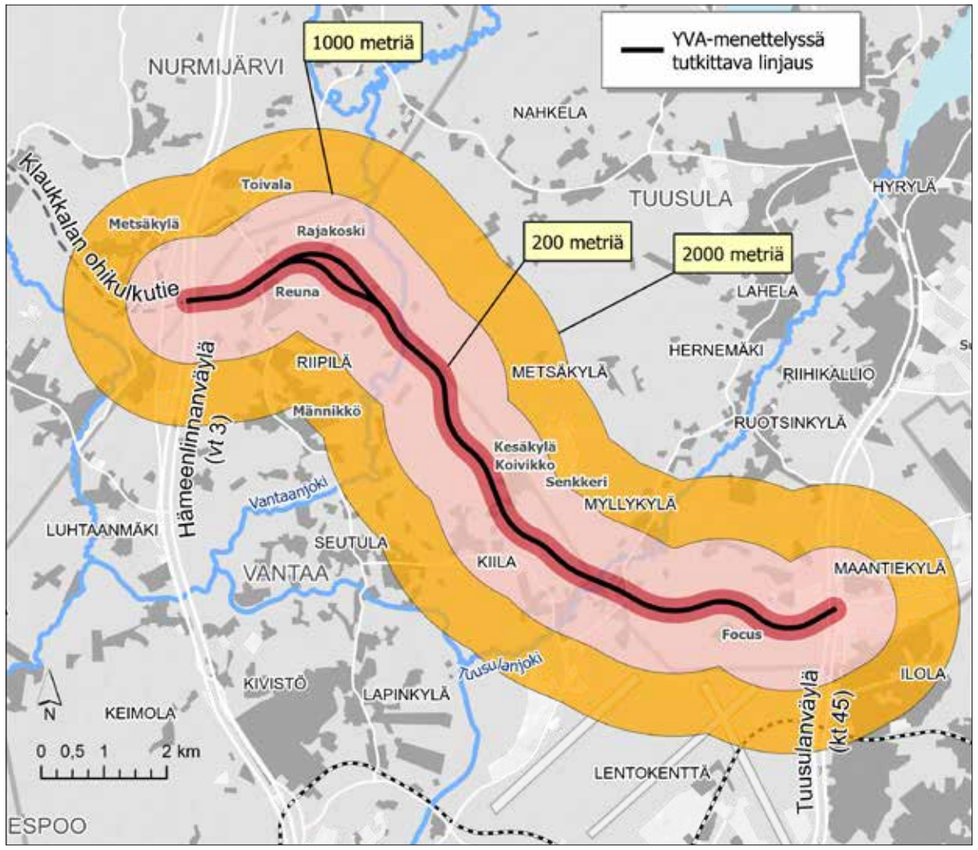

Kuva 4.2. Pääasiallinen vaikutusalue suorien vaikutusten osalta.
Bild 4.2. Huvudsakligt influensområde för direkta effekter.

4.2 Vaikutusalue

Ympäristövaikutusten laajuus ja merkitys riippuu vaikutuksen luonteesta. Erityyppiset ympäristövaikutukset kohdistuvat alueellisesti eri tavoin. Osa vaikutuksista kohdistuu vain paikallisiin olosuhteisiin, osa koskettaa laajoja seudullisia kokonaisuuksia. Vaikutus voi olla luonteeltaan pistemäinen tai alueellinen. Väylän rakentamisen vaikutusalueen laajuus vaihtelee muutamista kymmenistä metreistä (erityisesti luonto) useisiin kilometreihin (erityisesti liikkuminen ja maankäyttö). Vaikutusalueen määrittely on YVA-ohjelmassa alustava ja sen tarkentaminen kuuluu vaikutusten arviointiin.

Suorat vaikutukset ovat tunnistettavissa nimenomaan väylän välittömässä läheisyydessä. Ne aiheutuvat väylän uusista rakenteista ja liikenteen häiriötekijöistä. Väylän alle voi jäädä arvokkaita kohteita ja se voi aiheuttaa estettä liikkumiselle. Liikenteen tyypillinen vaikutus on liikennemelu. Valtatien aiheuttaman melun yli 55 dB alue ulottuu avoimessa maastossa mm. liikennemäärästä, liikenteen koostumuksesta, ajonopeuksista ja tien mäkisyydestä riippuen enimmillään 100–200 metrin päähän. Vaikutukset ihmisten jokapäiväiseen elinympäristöön ja maisemaan ulottuvat jopa kilometrejä väylän ympärillä, varsinkin jos kyseessä on avoimet alueet ja virkistyskäyttö. Väylät muodostavat esteen eläinten liikkumiselle, jolloin vaikutus voi olla kokonaisuutena laaja-alainen. Vaikutukset liikenteeseen, liikkumiseen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen sekä laajimmin aluerakenteeseen ovat luonteeltaan välillisiä. Ne ulottuvat hyvin laajalle jopa yli maakuntarajojen.

4.3 Vaikutusten merkittävyys

Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on tunnistaa hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset. Vaikutusten merkittävyys korostuu entistä vahvemmin uudistuneessa YVA-laissa. Merkittävät vaikutukset hahmottuvat vaiheittain tarkentuen. Keskeisten vaikutusten tunnistaminen aloitetaan YVA-ohjelmaa laadittaessa nykytilanteen analyysin perusteella. Todennäköisesti merkittävät vaikutukset käsitellään tarkemmin YVA-selostuksessa. Termi ”todennäköisesti merkittävä vaikutus” on YVA-laista. Hankkeesta vastaavan tehtävänä on esittää YVA-selostuksessa todennäköisesti merkittävät vaikutukset, kun taas yhteysviranomainen toteaa hankkeen merkittävät vaikutukset YVA-selostuksessa annetussa perustellussa päätelmässä (YVA-laki 23 §).

Merkittävyys määritellään vertaamalla hankkeesta aiheutuneen muutoksen suuruutta ja vaikutuskohteen herkkyyttä. Merkittävyyden arvioinnissa käytetään viitteenä ja tukena IMPERIA-hanketta (IMPERIA = Monitavoitearvioinnin käytännöt ja työkalut ympäristövaikutusten arvioinnin laadun ja vaikuttavuuden parantamisessa). Vaikutuksen merkittävyyden arvioiminen perustuu kohteen tai alueen herkkyyteen ja vaikutuksen muutoksen suuruuteen. Merkittävyys kokonaisuutena muodostetaan asiantuntijan kokonaisarvioina eri tekijöistä *(Kuva 4.3)*.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

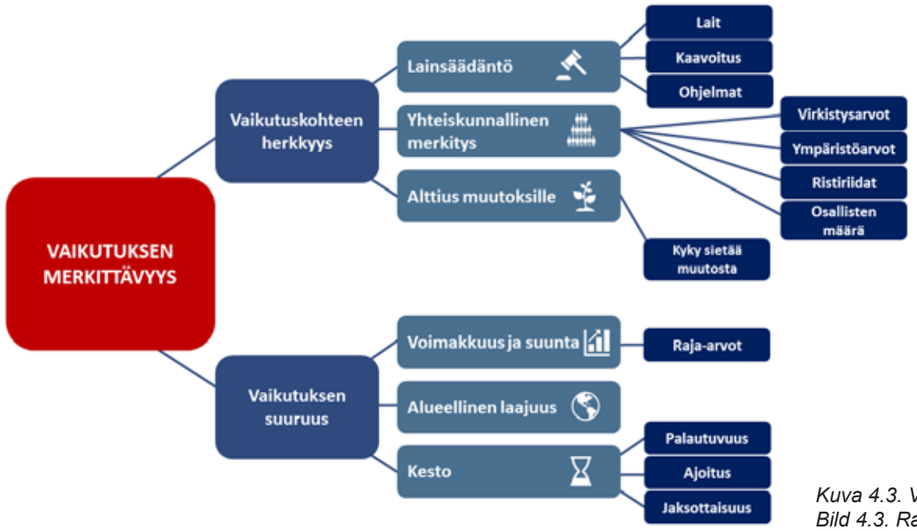

Kuva 4.3. Vaikutusten arvioinnin kehikko (lähteenä Imperia-hanke).
Bild 4.3. Ramverk för konsekvensbedömning (källa: Imperia-projekt).

Taulukko 4.1. Vaikutuksen merkittävyyden luokitus.
Tabell 4.1. Klassificering av betydelse för konsekvensbedömning.

++	Suuri tai erittäin suuri myönteinen vaikutus (MERKITTÄVÄ)
+	Vähäinen tai kohtalainen myönteinen vaikutus **Myönteisten vaikutusten osuus kielteisiä suurempi**
0	Neutraali muutos tai ei vaikutusta / taustatieto
-	Vähäinen tai kohtalainen kielteinen vaikutus **Kielteisten vaikutusten osuus myönteisiä suurempi**
- -	Suuri tai erittäin suuri kielteinen vaikutus (MERKITTÄVÄ)

Taulukko 4.2. Suuntaa antava taulukko haitallisen vaikutuksen merkittävyyden tulkinnasta suhteessa vaikutuksen suuruuteen tai kohteen tärkeyteen (kielteinen vaikutus).
Tabell 4.2. Vägledande tabell för tolkningen av betydelsen av en skadlig konsekvens i relation till konsekvensens storlek eller objektets betydelse (negativ konsekvens).

		Vaikutuksen suuruus		
		Suuri	*Kohtalainen*	*Pieni*
Vaikutus-alueen tai kohteen herkkyys	*Suuri*	Erittäin suuri	Suuri tai erittäin suuri	Kohtalainen
	Kohtalainen	Suuri tai erittäin suuri	Kohtalainen	Kohtalainen tai vähäinen
	Pieni	Kohtalainen	Kohtalainen tai vähäinen	Vähäinen

Miten määritellään merkittävyyden osatekijät?
Vaikutuskohteen herkkyys kuvaa vaikutuskohteen tai -alueen ominaispiirteitä nykytilassaan. Niihin kuuluu keskeisesti kyky vastaanottaa hankkeen aiheuttama muutos. Herkkyys on siis vaikutuksen kohteen tai alueen ominaisuus, jonka osatekijöitä ovat mm. seuraavat:

- Lainsäädäntö asettaa suojelumääräyksiä tai rajoituksia tai suosituksia/ohjelmia, jotka lisäävät kohteen suojeluarvoa (esim. luonnonsuojelualue, uhanalaiset lajit).
- Alueen tai asian yhteiskunnallinen merkitys voi liittyä esimerkiksi taloudellisiin, sosiaalisiin tai luontoarvoihin. Ihmisiin kohdistuvissa vaikutuksissa otetaan huomioon myös haitan/hyödyn kokijoiden määrä ja kokemus.
- Alttius muutoksille kuvaa sitä, kuinka herkästi kohde reagoi valtatiehankkeen aiheuttamaan muutokseen. Esimerkiksi hiljainen alue on herkempi lisääntyvälle melulle kuin alue, jossa on jo nykytilanteessa melua.

Vaikutuksen suuruus kuvaa itse vaikutuksen ominaispiirteitä. Suuruuden määrittelyyn vaikuttaa monet tekijät, joista tärkeimpiä ovat seuraavat:

- Vaikutuksen voimakkuus kuvaa itse vaikutuksen fyysistä ulottuvuutta. Voimakkuuden mittaamiseen voidaan käyttää mittareita, esimerkiksi melun kohdalla äänenpainetasoa (dB). Toisaalta maisemallisen vaikutuksen voimakkuuden määrittäminen on luonteeltaan laadullista asiantuntija-arviota.
- Laajuus kuvaa sitä, kuinka laajalla alueella vaikutus on havaittavissa.
- Kesto määrittää, kuinka kauan vaikutus on havaittavissa. Kesto on suhteutettu sekä hankkeen rakennusaikaiseen kestoon ja toiminnanaikaiseen kestoon.

Vaihtoehtojen vertailun tueksi ja erojen hahmottamiseksi on tehty suuntaa-antava vaikutuksen merkittävyyden luokittelu. Vaikutuksen merkittävyys on luokiteltu kokonaisarviona perustuen ympäristön herkkyyteen ja muutoksen suuruuteen. Vaikutusten merkittävyyttä arvioidaan käyttäen neliasteista luokittelua *(Taulukko 4.1),* jossa vaikutus on voi olla kielteinen tai myönteinen.

4.4 Yhteisvaikutukset

Lähtökohtaisesti ympäristövaikutukset voimistuvat, mikäli hanketta ollaan sijoittamassa alueelle, jossa ennestään on jo ympäristöä kuormittavaa toimintaa. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu paljon muita maankäytön kehittämisen liittyviä hankkeita. Niiden kanssa väylällä muodostuu todennäköisesti mm. maankäytön, liikenteen, luonnonympäristön, kulttuuriympäristön ja ihmisvaikutusten kannalta keskeisiä yhteisvaikutuksia. Yhteisvaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida kaikki ne hankkeet, jotka yhdessä toistensa kanssa todennäköisesti voivat vaikuttaa käsiteltävänä olevan hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyteen.

YVA-lainsäädännön näkökulmasta yhteisvaikutuksettermiä voidaan käyttää tilanteissa, joissa samalle maantieteelliselle alueelle kohdistuvat useasta eri hankkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset. YVA-laki viittaa ”hyväksyttyihin hankkeisiin”, mutta asiaa ei määritellä tarkemmin. Verkottuvien yhteyksien kautta vaikutukset ulottuvat laajalalaisesti muun maankäytön ja liikenteen kehittämiseen, joilla on taas itsessään paikallisia vaikutuksia. Toisaalta syy-seuraussuhteet ovat vaikeammin todennettavissa, kun kyse on välillisistä vaikutuksista. Maakunnallisesti merkittävillä liikenneratkaisuilla on huomattavia vaikutuksia laajalti suunnittelualueen ulkopuolella liikenneväylien verkottamassa rakenteessa. Uuden väylän suunnittelu kuitenkin kytkeytyy maankäytön ja liikenteen tarpeisiin, eikä sitä voi käsitellä irrallisena maankäytön kehittämisestä. Ilman maankäytön tarpeita uudelle väylälle ei ole investointitarpeita. Toisaalta maankäyttö ja yritystoiminta eivät voi kehittyä ilman sujuvia liikenneyhteyksiä.

4.5 Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta

Yhteysviranomaisena toimiva Uudenmaan ELY-keskus antoi lausuntonsa YVA-ohjelmasta 21.1.2020 (UUDELY/12908/2019). Lausunnon pohjaksi arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 17 lausuntoa ja 157 mielipidettä. Annetut lausunnot sekä mielipiteet toimitettiin hankkeesta vastaavalle sekä YVA-konsultille. Yhteysviranomaisen lausunto on kokonaisuudessaan *liitteenä 1*.

Yhteysviranomaisen lausunnossa on tarkasteltu YVA-lainsäädännön tarkoittamien YVA-ohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista. Yhteysviranomainen totesi arviointiohjelman riittäväksi eli arviointiohjelman voi katsoa täyttävän ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain vaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla ja on erittäin selkeä ja hyvin laadittu. Lausunnossa esitettiin joitain tarkennuksia ja täydennyksiä huomioonotettavaksi ympäristövaikutusten arviointityössä ja arviointiselostuksessa. Yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt ehdotukset ja tarkennukset YVA-selostukseen ja niiden huomioonotto vaikutusten arvioinnissa ja suunnittelussa on esitetty *taulukossa 4.3*. Yhteysviranomaisen lausuntoa on käsitelty ohjausryhmän kokouksessa 11.2.2020 ja keskusteluissa on tarkennettu lausunnon sisältöä ja tulkintaa.

Viranomaisten YVA-ohjelmasta antamien lausuntojen YVA-menettelyn kannalta olennaisin sisältö on päätynyt yhteysviranomaisen lausunnon sisältöosaan huomioon otettaviin asioihin. On huomattava, että viranomaiset ovat vaikuttaneet hankkeen sisältöön myös ohjausryhmätyöskentelyn ja muun yhteydenpidon kautta. Osa viranomaisten lausunnoista on asioita, joita tarkennetaan ja käsitellään enemmän jatkosuunnittelun vaiheissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 4.3. Yhteysviranomaisen lausunnon sisällöstä huomioon otettavat asiat. • Tabell 4.3. Punkter i kontaktmyndighetens utlåtande som ska beaktas.

Yhteysviranomaisen lausunnon pääsisältö		VASTINE JA HUOMIOONOTTO
HANKEKOKONAISUUS		
	• Mielipiteissä tuotiin esille, että raskaan liikenteen taukopaikat ns. rekkaparkit, tulisi selvittää osana hankekokonaisuutta. • Raskaan liikenteen taukopaikkojen suunnittelu ja toteutuminen ovat nyt käsiteltävästä hankkeesta riippumattomia, eikä niiden voi katsoa kuuluvan hankekokonaisuuteen YVA-lainsäädännön tarkoittamalla tavalla. Taukopaikat eivät ole edellytyksiä tai esteitä tämän hankkeen toteuttamiselle. • Taukopaikkojen mahdolliset sijainnit tulee esittää arviointiselostuksessa ja huomioida arvioinnissa suunnittelutilanteen mahdollistamalla tavalla.	• Taukopaikat tuodaan esille YVA-selostuksessa aluevaraussuunnitelman tarkkuudella. Ne otetaan mukaan vaikutusten arviointiin yhteisvaikutusnäkökulmasta niiltä osin, kun on tunnistettavissa vaikutuksia.
HANKKEEN VAIHTOEHDOT		
	• Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen suunnitteluvaiheita vuoden 1996 YVA-menettelystä alkaen. Hankkeen pitkä historia ja useat eri tasoiset ja eri tahojen vetämät suunnitelmavaiheet tekevät hankkeen vaihtoehtoisten linjausten keskinäisestä vertailusta haastavaa. • Yleisötilaisuudessa, useassa mielipiteessä ja yhdessä lausunnossa tuotiin esille nk. Kesäkylän pohjoispuolisen linjausvaihtoehdon tutkiminen YVA-menettelyssä. Toisaalta mielipiteissä ja lausunnoissa on tuotu myös esille, miksi kyseistä vaihtoehtoa ei tulisi tutkia. Mielipiteissä tuotiin myös esille muita vaihtoehtoisia linjauksia, joita esitettiin arvioitavaksi arviointimenettelyssä. • YVA-asetuksen (277/2017) mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt vaihtoehdot täyttävät YVA-asetuksessa esitetyn vaatimuksen vaihtoehdoista ja arvioitavien vaihtoehtojen muodostaminen ja rajaus on esitetty perustellusti. • YVA-lainsäädännössä on jo pitkään ollut yleisenä käytäntönä, että tarkastelu rajataan teknis-taloudellisesti mahdollisiin, aitoihin vaihtoehtoihin. Hankkeen päätavoitteista irrallisia, teknisesti ja/tai taloudellisesti epärealistisia tai luonteeltaan spekulatiivisia hankevaihtoehtoja ei tule sisällyttää YVA-menettelyyn.	
	• Arviointiselostuksessa on kuitenkin syytä avata lisää hankkeen linjausvaihtoehtojen muodostumisen historiaa ja perusteita tehdyille valinnoille siinä määrin kuin mahdollista. • Eri selvitykset on hyvä esittää taulukossa, johon tuodaan mukaan mm. tieto selvityksen teettäjästä ja tekotarkoituksesta. Mahdollisuuksien mukaan tulee esittää missä yhteydessä linjausvaihtoehdoista on päätetty - esimerkiksi maakuntakaava - ja miten päätökseen on voitu vaikuttaa. • Aluevaraussuunnitelmaa laadittaessa tutkittujen Kesäkylän pohjois/-itäpuolisten linjausvaihtoehtojen osalta tulee esittää vastaavasti kuvaus vaihtoehtojen muodostamisesta ja niihin liittyvistä perusteluista sekä siitä, miksi linjausvaihtoehtoa ei ole valittu jatkosuunnitteluun. Nämäkin on hyvä taulukoida. • Kokonaisuudessaan vaihtoehtojen karsiminen ja lopullisten tarkasteltavien vaihtoehtojen valinta tulee esittää johdonmukaisesti.	• Suunnitteluhistorian selvittäminen pitkältä ajalta on ollut melko haastavaa, mutta YVA-selostuksessa panostetaan mainittujen asioiden selventämiseen. YVA-selostuksessa vaihtoehtojen muodostuminen ja karsinta kuvataan vieläkin perusteellisemmin kuin ohjelmassa. • Suunnitteluhistoriaa ja pääsuunnan muodostumista listataan luettavampaan muotoon ja päätöksenteon vaiheet tuodaan esille. • Kesäkylän vuosina tutkituista 2018-2019 vaihtoehdoista tehdään havainnollinen vaihtoehtojen vertailutaulukko. Vanhempiin vaihtoehtoihin ei voida eikä kannata panostaa paljon aineiston puutteista ja vanhentumisesta johtuen.
YMPÄRISTÖN NYKYTILA JA TUNNISTETUT JA ARVIOITAVAT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET		
Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja aluekehitykseen	• Arviointiohjelmassa on kuvattu erittäin seikkaperäisesti alueen sekä voimassa että vireillä oleva kaavatilanne. Maakuntakaavoituksen osalta tekstissä oli pieniä epätarkkuuksia, jotka on syytä korjata Uudenmaan liiton lausunnon mukaisesti. • Kaavatilanne tulee päivittää arviointiselostukseen, mikäli tilanteessa tapahtuu muutoksia selostuksen laatimisen aikana.	• Maakuntakaavaa koskevat tiedot korjataan ja päivitetään YVA-selostukseen. • YVA-selostuksessa esitetään ajantasainen kuvaus kaavatilanteesta ja otetaan huomioon kaavojen eteneminen YVA-prosessin aikana.
Melu, tärinä ja ilmanlaatu	• Uusi väylä tulee muuttamaan sen linjauksen ympärillä olevaa ääniympäristöä merkittävästi. Tästä syystä arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota hankeen aiheuttamaan ääniympäristön muutoksen kuvaamiseen. • Väylän ja sen vaihtoehtojen aiheuttaman melun lisäksi tarkastelussa tulee esittää hankealueen nykyiset hankkeen/alueen melutasojen kannalta merkittävimmät melulähteet (väylät, lentomelu ja teollisuus sekä maa-ainesten otto tms.) ja niiden melualueet nykytilanteessa ja ennustetilanteessa sekä mahdollisuuksien mukaan tiedossa olevien hankkeiden melualueet yhdessä ja erikseen väylähankkeen kanssa. Lisäksi arviointiselostuksessa tulee esittää mahdolliset väylän läheisyydessä olevat hiljaiset tai muut melulle herkät alueet. • Väylän ja siitä aiheutuvan melun vaikutusta alueen maankäyttöön sekä virkistyskäyttöön tulee myös arvioida arviointiselostuksessa. • Meluun liittyvistä lieventämistoimista, meluntorjunnasta, tulee esittää sellaiset vaihtoehdot, joilla melulle altistuvat kohteet voidaan suojata ohjearvot ylittävältä melulta. • Melutarkastelussa tulee esittää eri vaihtoehtojen melulle altistuvien määrät ilman meluntorjuntaa ja meluntorjunnan kanssa. Asutuksen lisäksi meluntorjuntaa tulee esittää tarvittaessa myös muiden melulle herkkien kohteiden suojelemiseksi.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa. • Alueen muiden hankkeiden melu huomioidaan saatavilla olevien lähtötietojen puitteissa. Lentomelualue on olemassa, mutta muiden hankkeiden osalta suoralta kädeltä on tiedossa pistemäinen sijainti, ei meluvyöhykkeitä. • Melun ja ääniympäristön nykytilannetta koskevat tiedot täsmentyvät YVA-selostuksessa melulaskentojen ja lähtötietojen myötä. Hiljaiset alueet ja niihin kohdistuvat muutokset tunnistetaan materiaalin ja melumallinnuksen perustelleella. Myös virkistysalueet ja kohteet otetaan huomioon tarkastelussa. Melulaskentaan kuuluu eri meluvyöhykkeille sijoittuvien väestömäärien laskeminen (rakennus- ja huoneistorekisterin tiedoilla) sekä meluntorjunta.
	• Uusi väylä voidaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu haitallista tärinää väylän ympäristöön. • Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin tunnistaa ja esittää sellaiset riskialueet, joissa tärinästä voi olla haittaa tai sen poistamiseksi tarvitaan rakenteellisia lieventämistoimia. Mahdolliset lieventämistoimet tulee esittää osana arviointiselostusta.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa.
Vaikutukset pintavesiin	• Arviointiohjelman mukaan pintavesivaikutusten arvioinnin lähtötietoina käytetään mm. ympäristöhallinnon ja alueellisen vesiensuojeluyhdistyksen seuranta-aineistoja, kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä maanteiden hulevesien laadusta tehtyjä tutkimuksia. Vaikutusten arvioinnissa eritellään rakentamisen ja tienpidon aikaiset vaikutukset.	
	• Hankkeen pintavesivaikutusten arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna pääosin riittävä. • Vantaan- ja Tuusulanjokiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin, ja mikäli olemassa oleva veden laatutieto ei ole arvioinnin luotettavan toteuttamisen kannalta riittävää, on varauduttava lisäselvitysten tekemiseen.	• Vedenlaadusta saatavilla olevaa tietoa voidaan pitää riittävänä, sillä Vantaanjoen vedenlaatua seurataan kattavasti yhteistarkkailussa 12 krt/ v. Lisäksi yhteistarkkailuun sisältyy Tuusulanjoen alajuoksun vedenlaadun havaintopaikka T23, jonka viimeisimmät vedenlaatutiedot ovat vuodelta 2018.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 4.3. • Tabell 4.3.)

Yhteysviranomaisen lausunnon pääsisältö		VASTINE JA HUOMIOONOTTO
	• Hankkeen vaikutukset alueen pienvesien vedenlaatuun ja vesitasapainoon on arvioitava. • Liikennöintialueiden hulevesien käsittely ja arvio hulevesien ympäristövaikutuksista tienpidon aikana on kuvattava arviointiselostuksessa.	• Hankealueen pienvesistä (puroja, noroja ja ojia) ei ole saatavilla lainkaan tutkimustietoa. • YVA-työryhmän asiantuntijan näkemyksen mukaan lisätutkimuksia ei tarvita arvioinnin pohjaksi. Pienvesiin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan asiantuntija-arviona. • Hulevesien käsittely otetaan huomioon YVA-selostuksessa ja siihen liittyvät vaikutukset arvioidaan suunnitteluvaiheen mahdollistamalla tavalla.
	• Riittävät lieventämiskeinot tien rakentamisen ja käytön tyypillisten pintavesivaikutusten kuten samentumisen ja haitta-ainepitoisuuksien nousun vähentämiseksi on esitettävä. • Arvioinnin toteuttamisessa on huomioitava happamien sulfaattimaiden mahdollinen esiintyminen erityisesti jokien ylityskohdissa ja muiden vesistöjen läheisyydessä, ja tästä aiheutuva riski pintavesien pH-tason laskuun rakennustöiden yhteydessä. • Alustava suunnitelma sulfaattimaiden rakentamisen aikaisesta läjityksestä ja käsittelystä on tarvittaessa esitettävä arviointiselostuksessa.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa. • Sulfaattimaiden käsittely ja läjitys esitetään tarvittaessa YVA-selostuksessa aluevaraussuunnitelman suunnittelutarkkuus huomioiden. • Happamien sulfaattimaiden esiintymisestä ei saada tarkkoja tietoja, koska niiden selvittämistä edellyttävät pohjatutkimukset tehdään vasta tiesuunnitelmavaiheessa.
	• Arviointiselostuksessa tulee tarkentaa hankealueen vesistöjen kalataloudellista tilaa, sekä arvioida hankkeen vaikutuksia kalastoon (etenkin meritaimen) aluevaraussuunnitelmaa vastaavalla tasolla. • Kalastolle syntyvien haittojen vähentämiseksi arviointiselostuksessa tulee esittää mahdolliset menetelmät haittojen ehkäisemiseksi sillä tarkkuudella kuin suunnittelutason huomioiden on mahdollista.	• Hankealueen merkittävimmiksi kalataloudellisiksi kohteiksi on tunnistettu Vantaanjoki sekä Tuusulanjoki, joiden kalastosta laaditaan nykytilan kuvaus sekä vaikutusten arviointi aluevaraussuunnitelmaa vastaavalla tasolla. • Lieventämistoimenpiteitä esitetään aluevaraussuunnitelman suunnittelutarkkuuden lähtökohdista.
Vaikutukset pohjavesiin ja Päijännetunneliin	• Arviointiselostuksessa tulee arvioida mahdolliset vaikutukset Päijännetunneliin. • Päijännetunnelin sijainti (suoja-alue 200 m + 200 m) on hyvä esittää pinta- ja pohjavesikuvissa. Myös vaikutusten lieventämistoimet ja mahdolliset suojaustarpeet tulee esittää arviointiselostuksessa.	• Vaikutukset Päijänne-Tunneliin tunnistetaan ja raportoidaan YVA-selostuksessa.
Vaikutukset luonnonoloihin ja suojelualueisiin	• Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota viheryhteyksiin ja ekologisiin yhteyksiin. • Ekologisen kytkeytyvyyden kannalta elinympäristöjen yhtenäisyys on tärkeää erityisesti maata pitkin liikkuville eläimille. Toiset lajit, kuten linnut ja hyönteiset, pystyvät liikkumaan ja leviämään elinympäristöstä toiseen silloinkin, kun yhtenäinen kytkös puuttuu. • Yhteysviranomainen korostaa, että arvioinnin yhteydessä tulee selvittää alustavasti tien estevaikutuksia vähentävien rakenteiden, kuten vihersiltojen ja alikulkujen, sijaintia ja toteutusta. • Viheryhteyksiä tulee arvioida myös virkistyksen näkökulmasta.	• YVA-selostuksessa panostetaan väylän ekologisen estevaikutuksen selvittämiseen ja haittojen lieventämiseen. Haasteena on se, että kulkuyhteydet ja siltaratkaisut täsmentyvät vasta tiesuunnitelmavaiheessa, mutta YVA-selostuksessa esitetään alustavat ratkaisut. • YVA-menettelyn vaihtoehtojen 1 ja 0+ suunnitteluratkaisuun otetaan osaksi vihersillat. Niiden paikat suunnitellaan lähtötiedon ja asiantuntija-arvion perusteella siten, että keskeiset ekologiset yhteydet turvataan. Vantaanjoen ja Tuusulanjoen jokivarret sekä Josvaholmenin maisemasilta lähteikköalueen yli alikulkuineen jäävät luontaisiksi maayhteyksiksi. • Muut haittojen lieventämistoimenpiteet tunnistetaan ja annetaan suositukseksi jatkosuunnitteluun. • YVA-selostuksessa kuvataan tärkeimmät ekologiset yhteydet ja niiden rooli osana pääkaupunkiseudun viherkehää sekä arvioidaan vaikutukset niihin suunnitteluratkaisun pohjalta. YVA-selostuksen tarkasteluissa otetaan huomioon myös ihmisten virkistystarpeet ja virkistyskäyttö.
	• Tien vaikutuksia suojeltaviin eliölajeihin arvioitaessa tulee huomioida riittävällä tarkkuudella myös jokien lajisto (kuten saukko, taimen ja vuollejokisimpukka) ja niiden elinolosuhteet niin rakentamisen aikana kuin tienpidon aikana. • Luontotiedot tulee esittää kartoilla tarkasti ja täydentää lausunnoissa esitetyt puutteet. • Luontotietojen osalta tulee myös kuvata, miten luontoselvityksiä tarkennetaan hankkeen edetessä ja miten selvitykset vaikuttavat suunnitelmaan yleisellä tasolla. • Hankkeen pitkän aikajänteen aiheuttamat epävarmuudet tulee kuvata arvioinnissa.	• YVA-selostuksessa huomioidaan ja raportoidaan suojeltavien eliölajeihin kohdistuvat vaikutukset. • YVA-selostuksessa esitetään kartoilla tarkemmin eriteltyinä uhanalaiset luontotyypit ja lajihavainnot sekä potentiaaliset liito-orava-alueet, jalopuuyksilöiden sijaintipaikat ja uudet hakkuualueet, joita on käytetty perusteena uusille linjauksille arvokohteilla. Tarkka lajitieto käy ilmi kartoilta. Josvaholmenin alueen luontoarvot esiintymispaikkoineen viedään kartalle alkuperäisjulkaisuista. • Vuollejokisimpukka otetaan tarkemmin huomioon jatkosuunnittelun vaiheissa. Oletuksena on, että ennen rakennustöitä selvitetään vuollejokisimpukan esiintyminen rakennuskohteilla ja siirretään simpukat työmaa-alueen ulkopuolelle. Tämä menettelytapa on ollut muissa vastaavissa projekteissa käytössä. • Tietoja tarkennetaan YVA-selostukseen myös toteutuneiden kirjoverkkoperhos- ja lepakkoselvitysten perusteella. • Lajihavaintojen merkitys ja tulevaisuuden epävarmuustekijät kuvataan arviointien yhteydessä. • YVA-selostuksessa kuvataan myös luontoselvityksien tarkentuminen hankkeen edetessä ja miten ne vaikuttavat suunnitelmaan yleisellä tasolla. • YVA-selostuksessa kuvataan hankkeen pitkän aikavälin epävarmuudet.
Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön	• Arviointiohjelmassa on tunnistettu arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisemat. On hyvä, että arvioinnissa tullaan keskittymään erityisesti siltojen ja ramppien maisemavaikutuksiin. • On kuitenkin tärkeää tarkastella myös hankkeen kokonaisvaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteisiin etenkin niiden sietokyvyn näkökulmasta; mitä muutoksia ne kestävät, säilyttäen ominaispiirteensä ja millä tavoin negatiivisia vaikutuksia voidaan minimoida. Onkin hyvä, että arviointiohjelmassa todetaan näin tehtävän arviointiselostuksessa. • Erityisesti Vantaanjoen ylitykseen ja tien linjauksiin Vantaanjokilaaksossa sekä peltomaisemassa ja Ruotsinkylän ja Myllykylän ympäristöissä tulee kiinnittää huomiota maisemallisten vaikutusten lisäksi haitallisten vaikutusten minimointiin yksityiskohtaisella suunnittelulla, esimerkiksi mahdollisen meluntorjunnan, valaistuksen ja liikenneopasteiden osalta.	• Suunnitelman kokonaisratkaisuun maiseman kannalta herkissä kohteissa kiinnitetään erityistä huomiota jo alustavassa YVA-vaiheen suunnittelussa. • YVA-selostuksessa tunnistettaan haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot ja annetaan ohjeita tiesuunnitteluun, jossa yksityiskohdat ratkaistaan ja ympäristösuunnittelu on merkittävässä roolissa.
Rakentamisen aikaiset vaikutukset	• Melun aiheuttaman häiriön kannalta myös rakentaminen on merkittävä melulähde. • Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös rakentamisen aikaista melua ja siitä aiheutuvaa haittaa sekä esittää tarpeelliset lieventämiskeinot. Rakentamisen aikaisessa melutarkastelussa tulee huomioida työkoneiden ym. lisäksi kuljetusten tms. aiheuttama melun lisääntyminen alueella. • Rakentamisesta saattaa aiheutua väylän ympäristöön merkittävää tärinää, joka häiritsee asukkaita ja voi olla riski rakenteille. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös rakentamisen aikaista tärinää, sen riskikohteita ja siitä aiheutuvaa haittaa sekä esittää tarpeelliset lieventämiskeinot. • Väylän rakentaminen aiheuttaa pölyämistä ja heikentää ilman laatua rakennustyömaan läheisyydessä. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös rakentamisen aikaista pölyämistä ja rakennustöiden vaikutusta ilmanlaatuun erityisesti lähellä häiriintyviä kohteita. • Lisäksi arviointiselostuksessa tulee esittää tarpeelliset rakentamisen aikaiset lieventämiskeinot.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa sillä tarkkuudella, kun se on mahdollista yleispiirteisen suunnittelun vaiheessa. • Erityisesti rakentamisen aikaisen melun ja tärinän vaikutusten arviointi tässä vaiheessa jää pakostakin yleispiirteiseksi, koska nämä riippuvat käytetyistä työmenetelmistä/tarvittavan liikenteen määrästä. Erityisesti lieventämiskeinojen määrityksen kannalta kyseessä on liian aikainen suunnitteluvaihe.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 4.3. • Tabell 4.3.)

Yhteysviranomaisen lausunnon pääsisältö		VASTINE JA HUOMIOONOTTO
Ilmastovaikutukset	• YVA-direktiivi edellyttää aiempaa vahvemmin, että hankkeiden YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeiden vaikutuksia ilmastoon ja niiden alttiutta ilmastonmuutokselle. Ilmastovaikutusten arvioiminen on haastavaa ja siitä ei ole toistaiseksi olemassa vakiintuneita ohjeistuksia ja vertailuarvoja. Yleisesti on tunnistettu, että tällä hetkellä parhaimmillaan arvioinnissa on huomioitu seuraavat asiat: vaikutusten tunnistaminen, merkittävyyden määrittely, päästöjen mallintaminen, epävarmuustekijöiden esilletuonti ja toimenpiteet kielteisten vaikutusten vähentämiseksi tai myönteisten lisäämiseksi. • Arviointiohjelmassa on esitetty, että hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutus ilmastoon arvioidaan ajoneuvojen laskettujen hiilidioksidipäästöjen perusteella. Lisäksi on todettu, että tunnistetaan hankkeelle aiheutuvat ilmastoriskit. Arviointiohjelmassa on myös todettu, että tyypillisesti hankkeiden vaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu materiaalien hiilijalanjälkeä eikä hiilinieluja. • Materiaalien hiilijalanjäljen tarkastelu tämän hankkeen tarkkuustasolla ei ole tarkoituksenmukaista. • Hiilinielujen osalta yhteysviranomainen katsoo, että hankkeessa on syytä arvioida hankkeen vaikutuksia hiilinieluihin ja hiilivarastoihin suunnitelmaa vastaavalla tarkkuudella.	• Esitetyt arvioinnissa tällä hetkellä huomioitavat asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa. • Hankealueen hiilinieluja ja hiilivarastoja sekä hankkeen vaikutuksia niihin arvioidaan suunnitelmaa vastaavalla tarkkuudella.
Liikenteelliset vaikutukset	• Hankkeen vaikutukset Lentorataan tulee arvioida.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon ja raportoidaan YVA-selostuksessa sillä tarkkuudella, kun se on mahdollista hankkeeseen, josta puuttuu tarkat suunnitelmat.
	• Lisäksi tulee arvioida hankkeen toteuttamisen vaikutukset Klaukkalan ohikulkutien liikennemäärään ja aiheutuvaan meluun sekä verrata niitä Klaukkalan ohikulkutien suunnittelun yhteydessä laadittuun meluennusteeseen.	• Esitetyt asiat otetaan huomioon liikenne-ennusteissa ja YVA-selostuksessa.
	• Yleisötilaisuudessa ja mielipiteissä nousi esille Riipilän alueelle suunnitteilla ollut kiviainestenottohanke ja kyseisen hankkeen sijainnin kohdalle suunniteltu liittymä. Alueelle osoitetulle liittymälle tulee esittää selkeät perustelut arviointiselostuksessa. • Lisäksi kyseisen kiviainesottohankkeen historia ja sen nykytila tulee huomioida arviointiselostuksessa lähtöaineistona. Kiviaineshanke ei saanut toimintaan tarvittavia lupia Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt hakijan aiheesta tekemän valituksen. Asia on valituslupa-asiana parhaillaan käsiteltävänä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.	• Riipilän eritasoliittymä poistetaan vaihtoehdosta 1. • Alueen lukuisat hankkeet ja suunnitteluhistoria otetaan huomioon ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa.
OSALLISTUMINEN		
	• Arviointiohjelman nähtävillä olon aikana 3.12.2019 järjestettiin esittelytilaisuus Aurinkokiven koululla Vantaalla. Tilaisuudessa tuotiin myös esille, että Aurinkokiven koulu on hankkeen vaikutusalueen asukkaiden kannalta ongelmallinen paikka yleisötilaisuudelle, sillä alueella ei ole riittävästi parkkipaikkoja. Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumisjärjestelyt asianmukaisesti.	• YVA-selostusvaiheen yleisötilaisuuden järjestelyissä oli tarkoitus ottaa huomioon kokemukset ohjelman tilaisuudesta. Korona-pandemia maaliskuussa 2020 on johtanut kokoontumisten kieltämiseen.
MUUTA		
	• Yleisötilaisuudessa ja mielipiteissä yhteysviranomaisen ratkaisua kuuluttaa hanke maantien 152 parantamisena, kun kyseessä on uusi tieyhteys, pidettiin harhaanjohtavana. Termi ei tosiaan sovi kyseessä olevaan hankkeeseen kovin hyvin, mutta ei ole virheellinen. Parantamista käytetään tyypillisesti tiehankkeissa, joissa parannetaan jotain yhteysväliä – myös silloin kuin kyseessä on uusi linjaus.	• Sana ”parantaminen” oli kirjoitusvirhe, joka jäi epähuomiossa mm. nettisivun osoitteeseen ja kuulutuksiin. • Asia otetaan huomioon projektissa siten, että jatkossa termiä ”parantaminen” ei enää käytetä viitattaessa uuteen tielinjaukseen.
	• Arviointiselostuksen liitteenä tulee esittää kaikki arviointia varten laaditut selvitykset. • Hankkeessa hyödynnetään kuitenkin huomattavasti selvityksiä, jotka on laadittu esimerkiksi kaavoitusta varten. Kaikkia käytössä olevia selvityksiä ei ole laajalti saatavilla tutustuttaviksi. Yhteysviranomainen suosittelee, että näitä muita selvityksiä koottaisiin mahdollisuuksien mukaan hankkeen omille verkkosivuille, jotta niihin olisi mahdollista tutustua.	• Varsinaisia selvitysliitteitä ei ole tarpeen YVA-selostukseen, tehdyt maastoselvitykset voidaan raportoida kiinteänä osa YVA-selostusta. • Kaavoituksen selvitykset tarkistetaan ja lisätään YVA-selostuksen lähtötietoluetteloon, johon lisätään linkit, mikäli selvitys on saatavissa/julkinen. Linkit toimivat YVA-selostuksen pdf-versiossa. Luettelo linkkeineen voidaan laittaa hankkeen nettisivuille.
	• Arviointiohjelmassa esitetyt hankkeen tarvitsemat luvat ja päätökset tulee tarkentaa tässä lausunnossa aiemmin esitetyn mukaiseksi.	• Asia otetaan huomioon YVA-selostuksessa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

4.6 Osallisten palaute ja sen huomioon ottaminen

YVA-ohjelmasta saadut mielipiteet

YVA-ohjelman nähtävilläolon aikana marras–joulukuussa 2019 saatiin poikkeuksellisen paljon mielipiteitä, lähes 160 kappaletta. Yhteysviranomaisen lausunnossa on esitetty selkeä pidempi yhteenveto mielipiteiden sisällöstä, josta tähän tekstiin on nostettu yleisesti esiintyneitä teemoja. YVA-ohjelmasta saatujen mielipiteiden alueellista ja määrällistä jakautumista on kuvattu myös *kuvassa 4.4*.

Valtaosassa palautteesta suhtauduttiin kriittisesti hankkeeseen tai sen vaikutuksiin. Vaihtoehtoa 0+ kannatettiin suhteessa vaihtoehtoon 1. Koko tietä pidettiin yleisesti tarpeettomana ja kyseenalaistettiin maantien 152 tarpeellisuus todellisiin liikennemääriin nähden. Useassa mielipiteessä tuotiin esille, että alueella on jo toteutunut liikaa teollisia hankkeita ja ympäristöhaitan voimakkuus kasvaa täysin kohtuuttomasti, jos maantien 152 uusi linjaus toteutetaan. Palautteessa nousi myös epäluottamus hankkeen taustalla oleviin perusteisiin. Esiin nousi Riipilän louhoshanke, jonka suunnittelussa on ollut vuosien varrella monia vaiheita.

Vaihtoehtoa 1 pidettiin turhana verrattuna tien tuomiin haittoihin, jotka kohdistuvat asukkaisiin ja ympäristöön sekä luontoarvoihin. Reunan alueella toivottiin, että linjaus kulkisi kauempana asutuksesta. Reunan alueen vaihtoehtoja pidettiin suurten luontovaikutustensa vuoksi toteuttamiskelvottomina.

Useassa mielipiteessä tuotiin esille, että vaihtoehtoja tulisi esittää lisää YVA-ohjelmassa esitettyihin nähden. Erityisesti Kesäkylän kohdalla pitäisi selvittää Kesäkylän pohjois-/itäpuolisia vaihtoehtoja. Alueella toimivien yritysten mielipiteissä tuotiin esille, että Senkkerin kivenottoalueen läpi suunnitellut vaihtoehdot ovat melko mahdottomia toteuttaa vallitsevien ja kasvavien korkeuserojen takia. Mielipiteistä korostui näkemys, että YVA-ohjelmaan on valittu arvioitavaksi vaihtoehtoja, jotka karsittuihin tielinjauksiin verrattuna aiheuttavat suurta vahinkoa arvokkaille luontokohteille ja ekologisille yhteyksille. Vantaan osalta aiempia Klaukkalantiehen liittyviä päälinjauksia esitettiin uudelleen tutkittavaksi. Myös muita ehdotuksia vaihtoehtoista tuli esille.

Mielipiteissä tuotiin esille alueen luontoarvoja, virkistyskäyttöä sekä alueen merkitystä viherkäytävänä. Hankkeen todettiin aiheuttavan haittaa näille tärkeille omaispiirteille ja pirstovan viher- ja metsäaluetta, johon liittyy myös ilmastonmuutosnäkökulma. Maisemahaittoja koskevat mielipiteet kohdistuvat erityisesti Vantaanjokilaaksoon. Hankkeen elinympäristöön kohdistuvina haittoina tuotiin esille yleisesti melu, tärinä, pöly ja ilmansaasteet. Alueen asukkaat ovat huolissaan tien aiheuttamista muutoksista ja sen vaikutuksista talousvesikaivoihin.

Vantaan yleiskaava 2020

Vantaan yleiskaavan 2020 laatimiseen on liittynyt monipuolista vuoropuhelua eri vaiheissa osallisten kanssa. Viimeisempinä merkittävänä vaiheena oli yleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo 18.2.–29.3.2019. Luonnoksesta jätettiin yhteensä yli 650 mielipidettä. Annetuista mielipiteistä laadittiin vuorovaikutusraportti III, johon koottiin saadun palautteen keskeinen sisältö ja tehtiin havainnollinen analyysi sisällöstä.

Maantien 152 linjaus (yleisimmin käsittelyssä Kehä IV -nimellä) on kuulunut eniten kannanotoissa esiintyneisiin teemoihin. Sitä koskien jätettiin 112 erillistä mielipidekohdetta, joita saatiin 92 eri taholta. 97% mielipiteistä vastusti tielinjausta. Mielipiteissä selvästi yleisin teema oli luontoarvot. Luontoarvoja tielinjauksen vastustamisen perusteena käytti 63 % mielipiteen jättäneistä tahoista. Vastaajat kokivat tien vaarantavan alueen luonnon monimuotoisuuden ja pilaavan virkistysmahdollisuudet. Useissa mielipiteissä ehdotettiin tien siirtämistä esimerkiksi Nurmijärven ja Tuusulan puolelle. Myös linjauksen kulkeminen Seepsulan mailta sai paljon kannatusta, lisäksi yhtenä vaihtoehtona monissa mielipiteissä mainittiin tien rakentaminen tunneliin mm. luontoarvojen turvaamiseksi. 27 % vastaajista nosti esille tielinjauksen asumiselle aiheuttamat haitat. Asukkaat kokivat, että tie motittaisi heidät suurten teiden ja teollisuuden väliin, sekä aiheuttaisi asumista haittaavaa ilmanlaadun heikkenemistä. Lisäksi 24 % nosti esiin alueen pohjavesien ja talousvesikaivojen vesien mahdollisen pilaantumisen. Myös liikenteen aiheuttama melu nostettiin esiin 23 %:ssa mielipiteistä. Joka kymmenes oli myös huolissaan raskaan liikenteen lisääntymisestä nykyisellä tie- ja katuverkolla. Hankkeen kustannuksista kaupungille oli huolissaan 5 % vastaajista, yhtä moni myös nosti esiin tien tuhoavan arvokkaita kulttuurimaisemia. Näiden lisäksi yksi mielipide ilmaisi yksiselitteisesti vain vastustavansa uutta tietä. Muutamassa mielipiteessä uuden tien koettiin mahdollistavan uutta rakentamista sen lähistölle ja tehostavan asumista. Lisäksi yhdessä mielipiteessä tien nykyisen linjauksen koettiin olevan luonnolle parempi, kuin aiemmin esitetyn linjauksen.

Yhteisvaikutuksista voidaan nostaa esille se, että Hanskallion työpaikka-alueen laajuus ja laajentaminen sekä yleiskaavassa alueella sijaitsevien toimijoiden tuottamat ympäristöhäiriöt keräsivät noin 35 mielipidepaikannusta (25 mielipiteenantajaa). Niiden mukaan jo nyt toiminnassa olevat teolliset laitokset ja yhä lisääntyvät uudet toiminnot ylittävät niin luonnon kuin ihmisenkin kestokyvyn. Suoja-alueita ei pidetty riittävinä ja raskaan teollisuuden laitokset aiheuttavat kohtuutonta pöly-, melu- ja tärinähaittaa alueelle.

Tuusulan yleiskaavat ja asemakaavat

Tuusulan Yleiskaava 2040 -kaavaehdotus pidettiin MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 28.3.–17.5.2019 Yksikään yleiskaavaehdotuksen muistutus ei koskenut maantien 152 suunnittelua. Aiemmissa yleiskaavoissa palautetta on saatu enemmän. Niistä Focus-osayleiskaava on hankkeen kannalta tärkein, tosin sen käsittelystä on kulunut aikaa. Focus-osayleiskaavan ehdotus oli nähtävillä 23.5.–28.6.2013 ja siitä saatiin 13 muistutusta ja asukkaita edustavan Tuusula-seuran lausunto. Palautteessa suhtauduttiin kokonaisuuteen kriittisesti. Esille nousi mm. väylän liittymien määrä, alueen louhinta ja maankäyttö, meluntorjunta sekä kokonaisuuden haitat asumiselle, luonto- ja maisema-arvoille sekä virkistykselle.

Viimeisimmät suunnittelualueen asemakaavat, jotka ovat olleet nähtävillä, ovat Sammonmäki III asemakaava 3561 (osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 3.10.2019–4.11.2019) ja Kehä IV asemakaava 3579 (osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 24.1.2019–28.2.2019). Niihin liittyen jätettiin vain yksittäisiä mielipiteitä, mikä saattaa heijastaa pitkään jatkunutta suunnitteluprosessia ja osallistumisväsymystä. Yhdessä mielipiteessä Sammonmäkeen liittyen tuotiin kuvaavasti esille nopeiden ratkaisujen tarve liittyen asutuksen lunastuksiin, jotta tontin omistajien ”löysässä hirressä roikottaminen” päättyisi. Väylään ei otettu kantaa suoranaisesti. Yhdistyksistä luonnonsuojeluliitto korosti, että kaava on voimakkaasti luontoarvoja heikentävä. Lisäksi Focus-liikekeskus asemakaava ja asemakaavan muutos (3508) oli luonnoksena nähtävillä 16.4.–29.5.2015. Pääosa mielipiteistä koski Maisalantien liikennettä.

Miten palaute otetaan huomioon nyt ja jatkossa?

YVA-ohjelman nähtävilläolon mielipiteissä palautetta saatiin paljon liittyen tutkittaviin vaihtoehtoihin. Palautteen vuoksi YVA-menettelyn tutkittavia vaihtoehtoja on tarkastelu kriittisesti ja harkiten. Hankkeen suunnittelun historiaa on selvitetty pitkälle taaksepäin. Vaihtoehtojen tutkimisen tarvetta on käsitelty monta kertaa hankkeen ohjausryhmän kesken ja kuntien päätöksenteossa vuosien 2018–2020 suunnittelujakson aikana. Siitä huolimatta YVA-menettelyyn ei päädytty ottamaan uusia vaihtoehtoja. Vaihtoehtoihin ja niiden karsimiseen liittyvät perustelut on esitetty luvussa 2. Kesäkylän kohdalla vaihtoehtotarkastelua vietiin pisimmälle, vaikka YVA-menettelyn aikana päädyttiin lopulta siihen, että Kesäkylässä ei oteta arviointiin ns. pohjoispuoleisia vaihtoehtoja.

Saatu palaute toimii vaikutusarvion pohjana ja heijastuu tässä YVA-selostuksessa tehtyyn arviointiin. Palautetta on tuotu esille erityisesti luvussa 6 ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. YVA-selostuksessa on otettu huomioon monia asioita, jotka tulivat esiin palautteessa suurella painoarvolla. Mielipiteissä tuotiin esille alueen luonto- ja maisema-arvoja, virkistyskäyttöarvoa sekä alueen merkitystä viherkäytävänä. Nämä asiat ovat lähtökohtaisesti olleet alusta saakka YVA-menettelyn painopistealueena, joten palaute ei sinällään vaikuttanut käsittelyyn. Esimerkiksi vihersiltojen suunnitteluun olisi panostettu joka tapauksessa, sillä jo hankkeen lähtökohtavaiheessa tämä on tunnistettu merkittäväksi haittojen lieventämiskeinoksi. On nähtävissä, että YVA-selostuksessa on päädytty saman suuntaiseen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

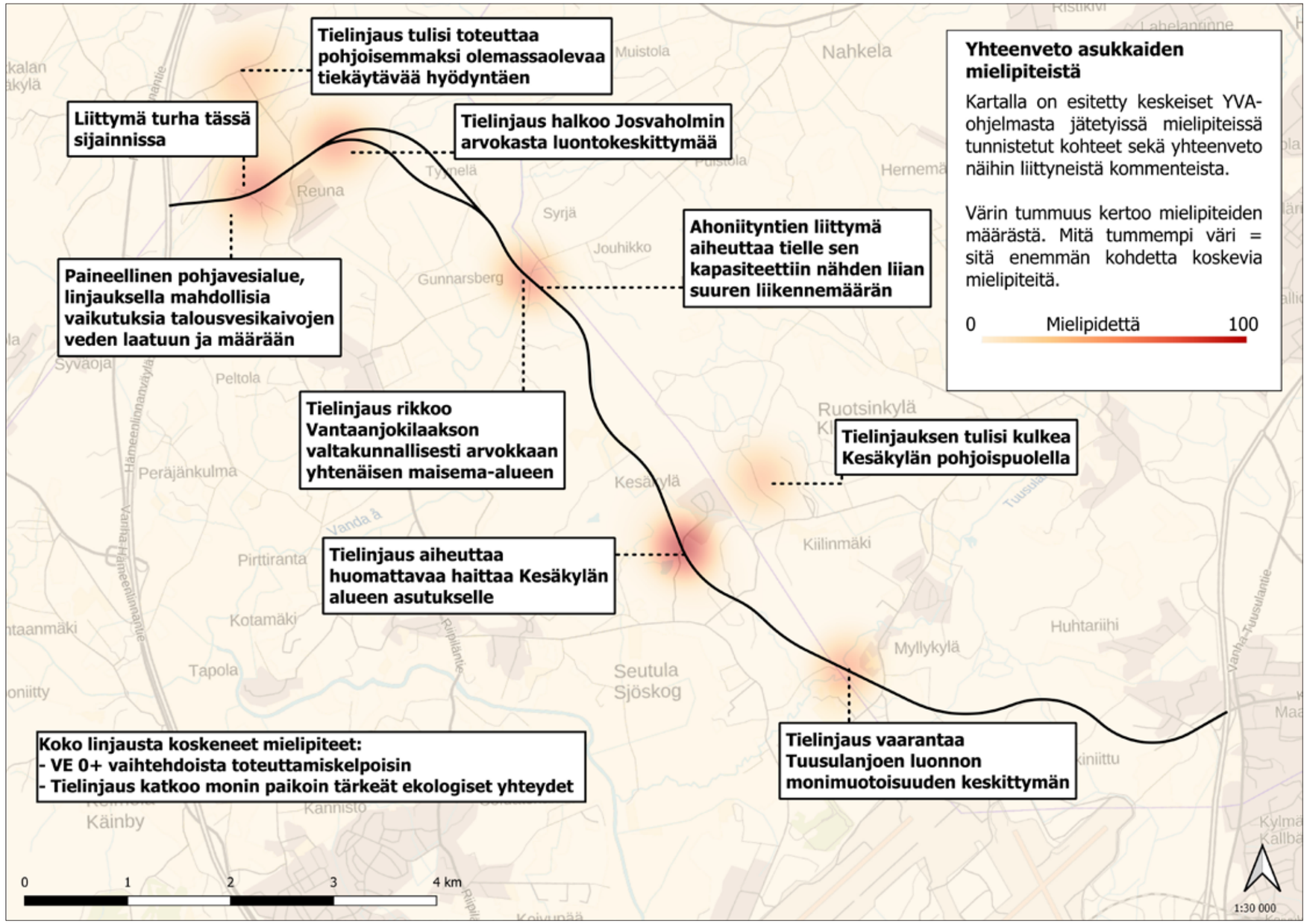

Kuva 4.4. Yhteenveto YVA-ohjelman mielipiteistä kartalla.
Bild 4.4. Sammandrag över åsikterna om MKB-programmet på kartan.

vaikutusarvioon kuin mielipiteissä. Palaute on tuonut esiin hankkeen merkityksen ympäristön, alueen ja sen asukkaiden elinpiirin kannalta. Palaute kertoo, että hanke ja siihen kytkeytyvä maankäyttö vaikuttavat asukkaiden elinympäristöön moniulotteisesti. Alueen monet muut teolliset hankkeet voimistavat osaltaan yhteisvaikutusten merkitystä.

Palautetta on annettu jonkin verran asioista, jotka päätetään vasta yksityiskohtaisessa tiesuunnittelussa. Konkreettisia ehdotuksia YVA-menettelyssä tutkittavien tielinjausten parantamiseen on tullut melko vähän. Kuutamotien asukas on toivonut tien siirtoa pohjoisemmaksi. Kyseisellä kohdalla suunnittelussa tutkittiin kokonaisratkaisua suhteessa Tuusulanjoen siltaratkaisuun ja tien linjaukseen sekä meluntorjuntaan ja muihin rakennuksiin. Tällä kohdin tietä ei voitu kuitenkaan tässä suunnitteluvaiheessa siirtää, koska se olisi johtanut Tuusulanjoen sillan siirtymiseen joen suuntaiseksi ja se olisi siten aiheuttanut laajempia vaikutuksia joen ympäristöön sekä lisännyt rakentamiskustannuksia. Linjauksen siirtäminen on riippuvainen myös Myllykyläntien eritasoliittymään valittavasta ratkaisusta. Asia voi tarkentua kuitenkin jatkosuunnittelussa, kun yksityiskohdat ja tarkemmat tiedot muun muassa pohjaolosuhteista tarkentuvat. Kohteen kohdalle esitetään meluntorjuntaa, joka vähentää haitallisia vaikutuksia.

Kaikki palaute on kuitenkin tärkeää ja sitä otetaan huomioon jatkosuunnittelussa mahdollisuuksien mukaan. Palaute dokumentoidaan, jotta sitä käsitellään myös jatkosuunnittelun vaiheissa niiltä osin, kun kysymykset ovat vielä relevantteja tulevassa tilanteessa ja olosuhteissa.

Palautteen huomioonottamista on käsitelty myös luvussa 2 liittyen tutkittavien vaihtoehtojen muodostamiseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

5 Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

5.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltu eri aluetasoilla. Arvioinnissa tunnistetaan, millä tavoin hanke vaihtoehtoineen tukee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Maakunnallisten ja seudullisten kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa näkökulmana on se, kuinka liikenneverkko ja ratkaisut tukevat tavoiteltua maankäyttöä. Suunnittelualueen tasolla tarkastellaan suunnittelualueen toimintoja sekä maankäytön suunnitelmia (työpaikka-alueet, asutus, viheralueet, maa- ja metsätalous).

Maankäytön tilanne ja tavoitteet on selvitetty Vantaan, Tuusulan ja sekä Uudenmaan maakuntaliiton tietojen perusteella. Keskeisenä lähtötietona toimivat maakuntakaava, yleis- ja asemakaavat sekä muut maankäytön suunnitelmat. Tietoja saadaan myös YVA-ohjelmasta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä sekä vuorovaikutuksesta hankeryhmän ja osallisten kanssa. Lähtötietoina käytetään myös karttoja, ilmakuvia, rakennus- ja huoneistorekisteriä sekä maastotietokantaa. Lisäksi tietoa alueen maankäytöstä tarkennetaan maastokäynnillä.

Vaikutusten arvioinnissa on tehty yhteistyötä kuntien ja maakuntaliiton maankäytön suunnittelun toimijoiden kanssa samalla kun uutta väylää sovitetaan yhteen maankäytön tarpeiden kanssa. Käynnissä olevasta kaavoituksessa (Vantaan yleiskaava ja Tuusulan Focuksen asemakaavoitus) saadaan materiaalia tukemaan väylän ja siihen kytkeytyvän maankäytön ratkaisun vaikutusten arviointia.

5.2 Nykytilanne

5.2.1 Maankäytön kehittyminen ja kaavoitustilanne

Suunnittelualue sijoittuu voimakkaasti laajenevan pääkaupunkiseudun ja kehittyvien ympäryskuntien väliin, Vantaan ja Tuusulan alueelle. Alueella on vanhaa maanviljelysaluetta, mutta myös järeästi rakennettua ympäristöä ja infrastruktuuria. Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyys rajoittaa alueen käyttöä asumiseen lentomelun vuoksi. Lentokenttäalue hyvine valtakunnallisine liikenneyhteyksineen houkuttelee paljon liikennettä tuottavia toimintoja. Kiilan ja Senkkerin alue on leimallisesti kiertotalouden ja maa-aineistenonton kehittyvää aluetta *(Kuva 5.1)*.

Läntinen osuus suunnittelualueesta sijoittuu Vantaan pohjoisosan väljästi rakentuneille alueelle. Hämeenlinnanväylän länsipuolella on Nurmijärven Klaukkalan taajama ja sitä ympäröivä haja-asutus. Alueella on metsää, laajoja peltoalueita ja jonkin verran asutusta. Asutuksen vyöhyke seurailee Riipiläntietä. Reuna erottuu ympäristöstä tiiviillä pientaloasutuksella alueen taajamana. Vantaanjokilaakso on maaseutuelinkeinojen vyöhyke tilakeskuksineen ja laajoine peltoalueineen. Suunnittelualue on nykyisellään erillään Vantaan kaupunkirakenteesta ja palveluista, joten aluetta ei kehitetä nykyisellään asumisen alueena. Lähimmät julkiset ja kaupalliset palvelut ovat Kivistössä ja Klaukkalassa. Luoteis-Vantaan alueen merkittävin kehityskohde on Kehärataan tukeutuva Kivistön kaupunginosa, jonne matkaa suunnittelualueelta on linnuntietä noin viitisen kilometriä. Kivistön keskusta on kaupungin uusimpia keskustoja 2000-luvulta. Kivistön kaupallisten palvelujen keskus on vielä rakentumatta, mutta kehittymässä.

Itäpuolella Vantaanjokilaaksoa reunustaa Tuusulan ja Vantaan rajalle ulottuva metsäalue. Tuusulan Metsäkylän eteläpuolella on laajoja maa-aineksenoton alueita Senkkerinmäelle jatkuen ja kunnanrajaa sivuten. Vantaan puolen Kesäkylä on selkeärajainen tiivis asuinalue, joka on irrallaan muusta taajama-alueesta. Alun perin loma-asuntoalueeksi suunniteltu alue on muutettu asemakaavassa erillispientalojen korttelialueeksi. Etäämmällä taajama-alue seurailee Katriinantietä, jonka ympäristö/varsi muodostuu hajanaisesta pientaloasutuksesta Vantaanjoen peltoalueiden reunoilla. Vastaava taajamavyöhykkeen pientaloasutus jatkuu Tuusulan puolella Myllykyläntiellä, tiivistyen Kiilinmäessä.

Kiilan ja Senkkerin alue on maakunnallisesti merkittävä kehittyvä maa-aineksenoton, kiertotalouden ja ympäristöhäiriöitä aiheuttavan teollisuuden alue, joka on kehittymässä

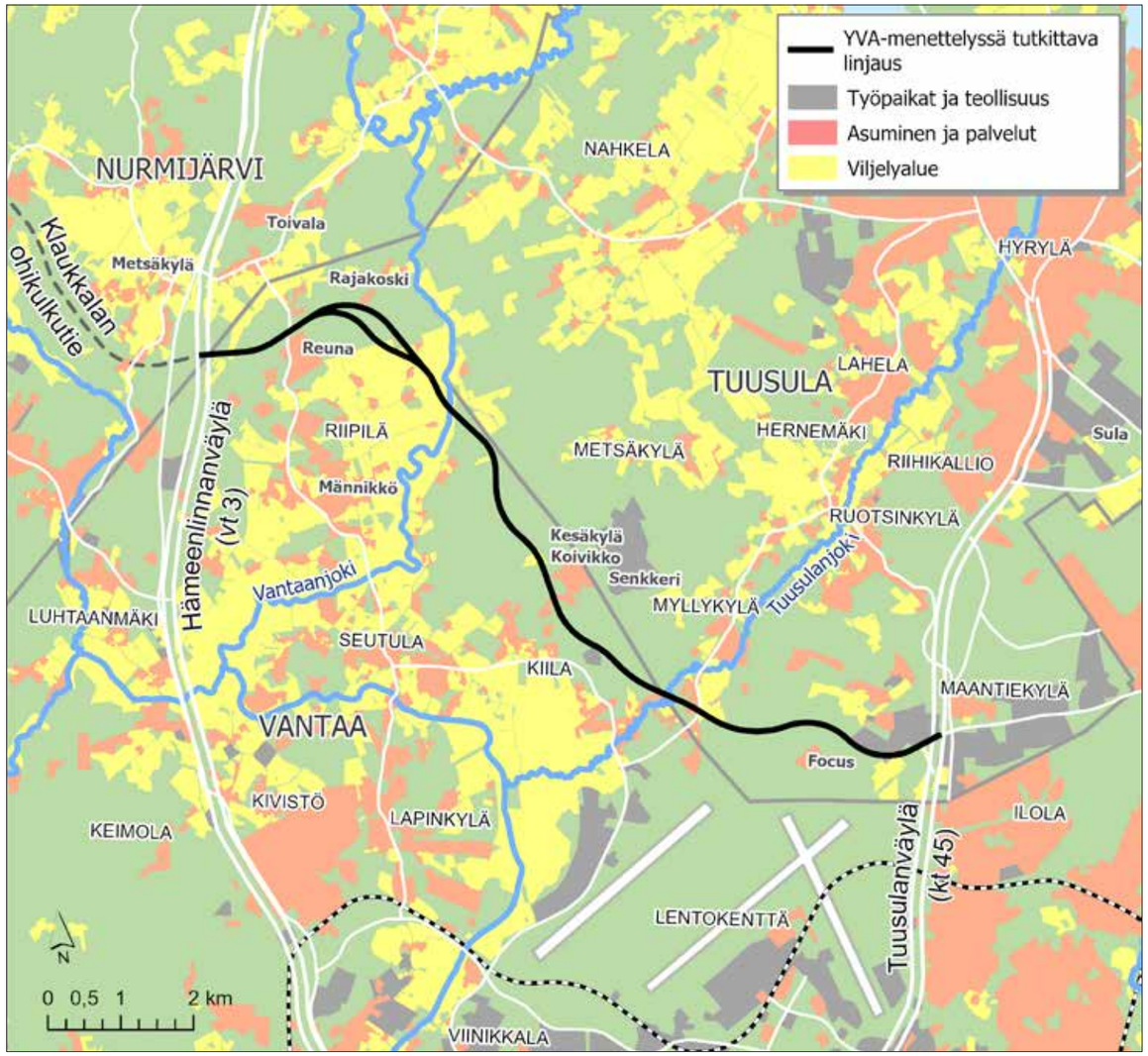

Kuva 5.1. Suunnittelukohde ja sitä ympäröivät alueet (HSY seutukartta, MML maastotietokanta).
Bild 5.1. Planeringsobjektet och de omgivande områdena (HRM regionkarta, Lantmäteriverkets terrängdatabas).

ja laajentumassa. Tuusulan puolella on kalliomurskausta, kiviaineshuoltoa ja maa-ainesten sijoitusalueita. Alueella toimii Seepsula Oy:n kiviainestoiminta ja Asfalttikallio Oy:n asfalttiasema. Vantaan Hanskalliontiellä on useita yrityksiä, kuten metalliromun käsittelylaitos, romuautojen välivarasto, paperin ja pahvin paalaustoimintaa, kierrätyslaitos, Vantaan Rahtikeskus Oy ja Hanskallion tutka-asema. Hanskalliontie päätyy Seutulan vanhan kaatopaikan alueeseen ja jatkuu yksityistienä *(Kuva 5.2)*. Myllykylän tien eteläpuolella on ajoharjoittelurata ja Lavangon moottorirata. Alueen muuta maankäyttöä rajoittavasta infrastruktuurista voi mainita Fingridin 110 kV ja 400 kV voimajohdot sekä Päijännetunnelin.

Maantien 152 uusi linjaus kääntyy Myllykyläntien jälkeen lentokentän pohjoispuolelle. Tuusulanväylän läheisyydessä sijaitsee Sammonmäen työpaikka-alue. Alueella on jonkin verran vanhaa pientaloasutusta, joka on irrallaan

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

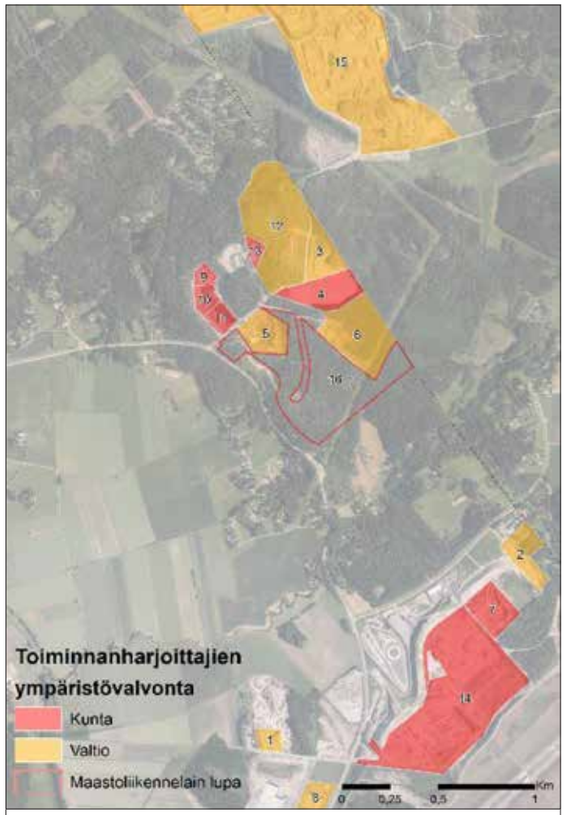

Alueen ympäristöluvalliset toiminnanharjoittajat

1. Circulation Oy
2. Circulation Oy
3. HSY:n kuonankäsittelyalue
4. HSY:n puujätteen käsittelykenttä
5. Kuusakoski
6. Lemminkäinen Infra Oy (lupa asfalttiasemalle & YVA-tontti)
7. Lemminkäinen Infra OY
8. Paperinkeräys Oy
9. Purkupiha
10. Romu Keinänen
11. Romuautojen varastointialue
12. Seutulan suljettu kaatopaikka (HSY)
13. Suomen Paalauskeskus Oy
14. Vantaan Vauhtikeskus
15. Seepsula Oy
16. Vantaan moottorikerho Ry

6.4.2018

Kuva 5.2. Kiilan alueen toiminnanharjoittajat (Lähde: Vantaan kaupunki, valtuustoinfo 04/2018).
Bild 5.2. Operatörer i Kiila-området (Källa: Staden Vantaa, governors info 04/2018).

Kuva 5.3. Kesäkylä (Vantaan kaupungin karttapalvelu). Viistokuvan kuvaussuunta itään.
Bild 5.3. Sommarbro (Staden Vantaa, karttjänst).

Kuva 5.5. Focus-alue (lähde: Focus-yleiskaava). Kuvaussuunta länteen.
Bild 5.5. Focus område (källa: Focus generalplan). Bild i riktning mot väst.

muusta kaupunkirakenteesta ja palveluista. Lentomelualueella asuminen on osoitettu väistyvänä toimintona yleispiirteisessä suunnittelussa. Alue on tunnettu Focus-alueena, jota kehitetään tulevaisuudessa voimakkaasti kehittyvänä työpaikka-alueena *(Kuva 5.5)*. Kehä IV (maantien 152 jatke) ja sen varrelle rakentuva Focuksen työpaikka-alue Tuusulanväylän ja Myllykyläntien välissä on yksi Tuusulan kunnan kärkihankkeista ja merkittävistä maankäyttöprojekteista. Focuksen isoimman yhtenäisen logistiikka- ja työpaikka-aluevarauksen pinta-ala on yksistään yli 100 hehtaaria ja alueelle on osayleiskaavassa tavoiteltu noin miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikkarakentamista sekä 100 000 kerrosneliömetriä seudullista kauppaa maakuntakaavan mukaisesti. Alueen asemakaavoitus on vireillä. Kiilan ja Focuksen alueen maankäytön suunnat kytkeytyvät lentokentän läheisyyteen tukeutuvaan Aviapolis-kokonaisuuteen, jossa sijaitsee merkittävä määrä työpaikkoja ja alue kasvaa jatkuvasti. Helsinki-Vantaan lentokentän alue ulottuu Focus-alueelle pohjoisosastaan. Tuusulanväylän itäpuolella on Jusslan ja Kulomäen työpaikka-alueet, jotka reunustavat Vantaan tiivistä kaupunkialuetta.

Kuva 5.4. Suunnittelualueella on yksi pääkaupunkiseudun tärkeistä maa-aineksenoton keskittymistä (kuva Timo Huhtinen 2017).
Bild 5.4. Planeringsområdet är ett av de största områdena för koncentration av markanvändning i Stora Helsingfors-området (bild Timo Huhtinen 2017).

5.2.2 Maakuntakaavoitus

Uudellamaalla on voimassa useita vahvistettuja maakuntakaavoja. Uudenmaan maakuntakaavassa (YM 8.11.2006) on määritelty alueen keskeisin maankäyttö. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa (YM 30.10.2014) aiempia kaavaratkaisuja on tarkastettu uudelleen erityisesti alue- ja yhdyskuntarakenteen, liikenteen ja kaupan osalta. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa (YM 22.6.2010) on esitetty erityistoimintoja ja laajoja yhtenäisiä metsäalueita. 3. vaihemaakuntakaavassa (YM 14.12.2012) ei ole suunnittelualuetta koskevia aluevarauksia. Viimeisempänä Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi 4. vaihemaakuntakaavan 24.5.2017.

Vahvistetuissa maakuntakaavoissa on suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella seuraavia keskeisiä merkintöjä:

Liikenneverkot

- Hämeenlinnanväylä (vt 3) on osoitettu merkinnällä *moottoriväylä*. Alemman verkon tiet on osoitettu merkinnöillä *seututie* ja *yhdystie*. Muun muassa Klaukkalan ohikulkutie ja Hämeenlinnantie on osoitettu merkinnällä *seututie*.
- Eritasoliittymät on osoitettu merkinnällä *eritasoliittymä*. Merkinnällä osoitetaan eritasoliittymät, jotka yhdistävät

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

maakuntakaavassa osoitettuja teitä ja katuja. Merkintä on tehty Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän eritasoliittymille.
- Maantien 152 uutta linjausta kuvaa katkoviiva Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä. Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa *vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen*.
- Lentokentän pohjoispuolinen osuus ja Kulomäentie on osoitettu merkinnällä seututie. Merkintään liittyy määräys: *Maakuntakaavakartalle merkitty tieyhteys voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemmanluokkaisena.*
- Kaikkiin maantie-merkintöihin liittyy määräys: *Maakuntakaavakartalle merkitty tieyhteys voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa esittää riittävin perustein teknisesti tai toiminnallisesti alemman luokkaisena. Tiensuunnittelussa on otettava huomioon seudulliset ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeet, luonnonsuojelu, kulttuuriympäristö, maisema, pohja- ja pintavesien suojelu sekä lajiston liikkuminen. Tien, väylän tai liittymän suunnittelussa on huolehdittava siitä, että se ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa aiheuta liikenneväylään rajoittuvalla tai sen läheisyydessä sijaitsevalla Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla tai valtioneuvoston verkostoon ehdottamalla alueella sellaisia melu- tai muita häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.*
- Lentokenttä on osoitettu merkinnällä *liikennealue*.
- Lentokentän pohjoispuolelle on osoitettu *liikennetunnelin ohjeellinen linjaus*.

Taajamat ja tuotanto

- Nurmijärvi–Reuna–Riipilä ympäristöineen on yhtenäistä taajama-aluetta, joka on huomattavasti nykytilannetta laajempi. Reunan ja Riipilän alueelle on osoitettu *taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialuetta*. Työpaikka-alueita on Hämeenlinnantien ja Hämeenlinnanväylän välissä, Klaukkalan ohikulkutien ja maantien 152 linjauksen liittymän ympärillä jatkuen etelään ja pohjoiseen Hämeenlinnanväylän vartta. Taajaman ja työpaikan alueista Hämeenlinnanväylän itäpuoli ja Klaukkalan ohikulkutien pohjoispuoli on *taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialuetta*. Mäyränkallio on osoitettu merkinnällä merkitykseltään *seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö*.
- Kiilan-Senkkerin alue on osoitettu merkinnöillä *ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue* (EJ3) sekä *alue, jolla sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja*.
- Lentokentän pohjoispuoliset alueet (Focus) on osoitettu merkinnöillä *työpaikka-alue* ja *logistiikka-alue* (LOG). Etelämpänä on myös merkintä *erityisalue, jonka käyttö on tarkoitus määritellä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa* (EY). Focus-alueelle on osoitettu merkintä *merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö*.

Virkistys ja ympäristöarvot, vedet

- Kiilan itäpuolella uuden väylän kanssa risteää *ulkoilureitti*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava ulkoilureittien toteuttamisedellytykset maakunnallisesti ja seudullisesti toimivana reitistönä. Yksityiskohtaisessa reittisuunnittelussa on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevan tiestön ja poluston käyttömahdollisuuksia. Taajamissa ja virkistysalueilla ulkoilureitit on johdettava alueiden sisäisille ulkoilun ja kevyen liikenteen väylille*.
- Uuden väylän kanssa risteää Reunassa ja Tuusulanjoen kohdalla *viheryhteystarve*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana sekä seudullisten ja paikallisten virkistystarpeiden yhteensovittamiseen siten, että olemassa olevat virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön*.
- Vantaanjokilaakso on osoitettu merkinnällä *valtakunnallisesti arvokas maisema-alue* (Valtioneuvoston päätös 1995). Merkintään liittyy määräys: *Alueiden käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.*
- Vantaanjoki on *Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue*.
- Tuusulanjoen kohdalla on merkintä *luonnonsuojelualue*. Merkintään liittyy määräys: *Suojelualueiksi osoitetuille alueille ei saa suunnitella toimenpiteitä, jotka vaarantavat tai heikentävät niitä luonto- ja ympäristöarvoja, joiden perusteella alueesta on muodostettu tai on tavoitteena muodostaa luonnonsuojelualue. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus*.
- Vantaanjoki ja Tuusulanjoki on osoitettu merkinnällä *vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vesiensuojelunäkökohdat otettava huomioon siten, ettei vesialueen käyttöä vedenhankintaan vaaranneta*.
- Päijänne-tunneli on osoitettu merkinnällä *raaka-vesitunneli*.

Uudenmaan kokonaismaakuntakaavan laadinta on käynnistynyt vuoden 2016 aikana (Uusimaa-kaava 2050). Koko Uudenmaan alueelle laadittavan kaavan aikatähtäin on vuodessa 2050. Uusimaa-kaava rakentuu kolmen eri seudun vaihekaavoista. Suunnittelualue kuuluu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueelle. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ehdotus on ollut nähtävillä 8.10.−8.11.2019. Palautteiden pohjalta kaava viimeistellään maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi keväällä 2020. Maakuntakaavaehdotuksessa on suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella seuraavia keskeisiä merkintöjä:

Liikenneverkot

- Klaukkalan ohikulkutie on osoitettu merkinnällä *seudullisesti merkittävä tie*. Hämeenlinnanväylä (vt 3) on osoitettu merkinnällä *valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie*. Hämeenlinnantie ja Tuusulanväylä on osoitettu merkinnällä maakunnallisesti merkittävä tie.
- Maantien 152 uusi linjaus Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä on osoitettu merkinnällä *maakunnallisesti merkittävän tien ohjeellinen linjaus*. Liikenneväylän kat-

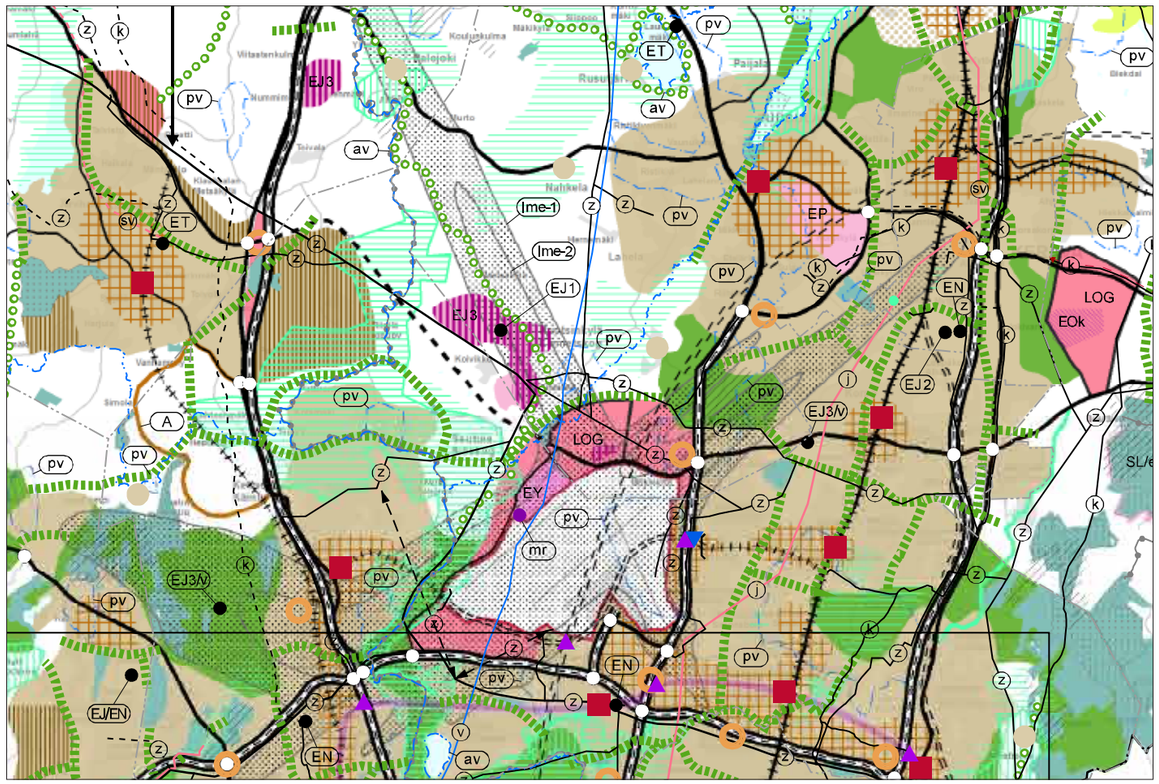

Kuva 5.6. Ote vahvistettujen maakuntakaavan yhdistelmästä (2017). 4. vaiheen maakuntakaavan aineisto.
Bild 5.6. Utdrag ur kombinationen av bekräftade provinsiella planer (2017). Fas 4 provinsiella planuppgifter.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

koviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seudullisiin ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeisiin, luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön, maisemaan, pohja- ja pintavesien suojeluun sekä lajiston liikkumiseen. Lisäksi on pyrittävä minimoimaan liikenteestä aiheutuvia melu-, tärinä- ja päästöhaittoja*.

- Lentokentän pohjoispuolinen osuus ja Kulomäentie on osoitettu merkinnällä *maakunnallisesti merkittävä tie*. Maakunnallisesti merkittävän tien merkintään liittyy määräys: *Väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliikenteen tai kuljetusten palvelutasoa. Uusia liittymiä rakennettaessa tulee varmistaa, että liittymä on mahdollista toteuttaa tien sujuvuutta tai turvallisuutta vaarantamatta. Sujuvuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon liittymän keskeinen sijainti alue- ja yhdyskuntarakenteessa.*
- Uuden väylän kanssa risteää kaakkois-luodesuunnassa merkintä *liikenteen yhteystarve*. Yhteyden sijainti tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Merkintä kuvaa rahtiliikenteen raideyhteyttä Tallinna-tunnelin rahtiliikenteen terminaalista Hanko–Hyvinkää-radalle. Linjauksesta ei ole olemassa mitään varsinaisia suunnitelmia, vaan ainoastaan mainինta yhteyden tarpeesta FinEstLink-raportissa. Eli sekä rahtiliikenteen terminaalin sijainti ja koko että raideliikenneyhteyden linjaus terminaalista Hanko–Hyvinkää-radalle tarkentuvat vasta (mahdollisissa) seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Taajamat ja tuotanto

- Mäyränkallioon (Hämeenlinnanväylän liittymäalue) ja Focus-alueelle on osoitettu kohdemerkintä *kaupan alue*.
- Uuden väylän tuntumaan on kaksi kohdemerkintää *tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue*. Toinen merkintä on Tallinna-tunnelin rahtiterminaali ja toinen Focus-alue. Senkkerinmäkeen on osoitettu merkintä *maa-aineshuollon kehittämisalue*.
- Klaukkalan ohikulkutien varsi on osoitettu merkinällä *taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke*.

Virkistys ja ympäristöarvot, vedet

- Riipilän, Reunan Josvaholmenin ja Tuusulanjoen kohdalla on osoitettu merkintä *luonnonsuojelualue*. Merkintään liittyy määräys: *Suojelualueeksi osoitetulle alueelle ei saa suunnitella toimenpiteitä, jotka vaarantavat tai heikentävät niitä luonto- ja ympäristöarvoja, joiden perusteella alueesta on muodostettu suojelualue tai tavoitteena on siitä perustaa sellainen*.
- Uuden väylän kanssa risteää Reunassa ja Kiilan länsipuolella *viheryhteystarve*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa*.
- Vantaanjokilaakso on osoitettu merkinnällä *kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettava huomioon alueita kehitettäessä. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot*.
- Vantaanjoki on osoitettu merkinnällä *Natura 2000 -alue*. Sitä koskee yleinen määräys, jossa todetaan, että mm. *yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueiden yhtenäisyys, arvioitava suunnitelmasta alueelle kohdistuvat vaikutukset ja huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on ehdotettu tai sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon mahdolliset yhteisvaikutukset muiden suunnitelmien ja hankkeiden kanssa*.
- Vantaanjoki ja Tuusulanjoki on osoitettu merkinnällä *vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue*. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vesiensuojelunäkökohdat otettava huomioon siten, ettei vesialueen käyttöä vedenhankintaan vaaranneta*.
- Päijänne-tunneli on osoitettu merkinnällä *raakavesitunneli*.

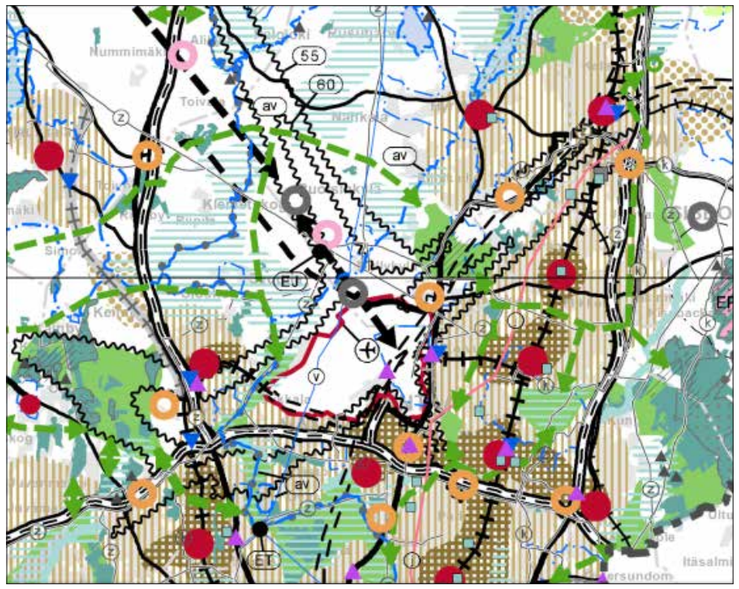

Kuva 5.7. Ote Uusimaa-kaavan 2050 Helsingin seudun maakuntakaavan ehdotuksesta (nähtävillä 8.10.–8.11.2019).
Bild 5.7. Utdrag ur Nylandsplanen 2050 Helsingforsregionens etapplandskapsplan förslag (framlagt 8.10.–8.11.2019).

5.2.3 Kaavatilanne kunnissa

Seuraavassa *kuvassa 5.8* on esitetty kuntien kaavoitustilanne kokonaisuutena. Koko suunnittelualueella on voimassa olevat yleiskaavat ja käynnissä yleiskaavoitusprosessit koko suunnittelualuetta. Asemakaavoitettua aluetta on Kiilassa ja Tuusulanväylän tuntumassa.

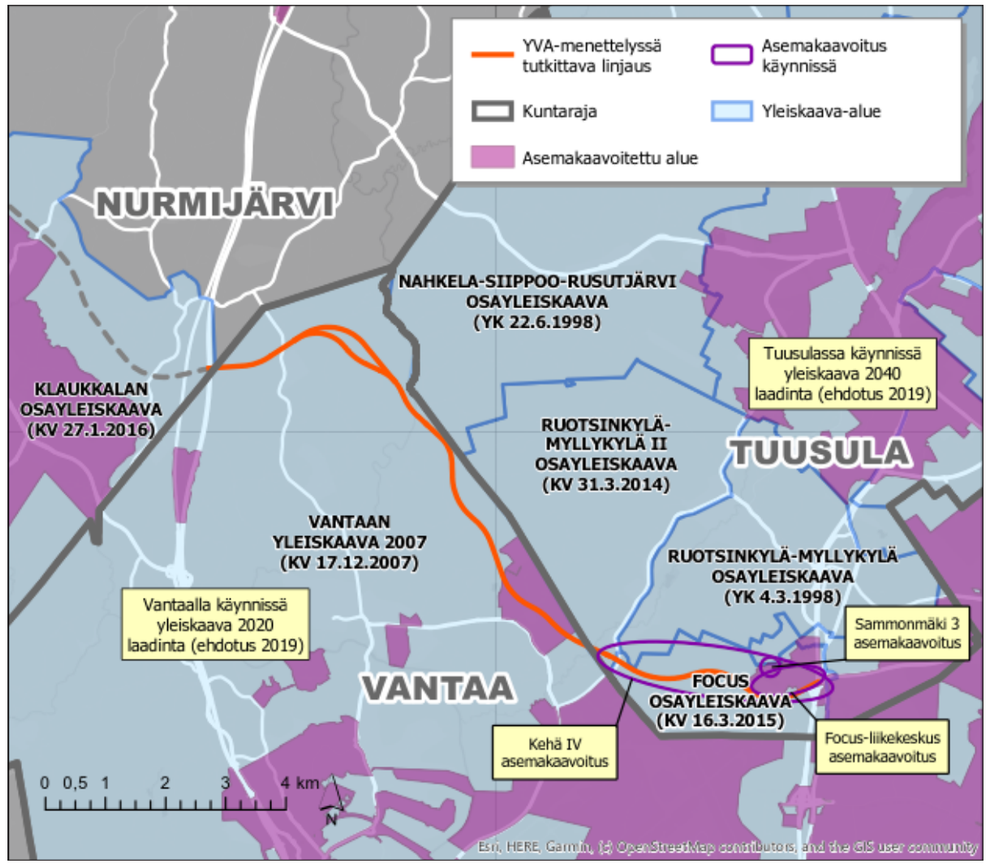

Kuva 5.8. Alueen kaavatilanne. • Bild 5.8. Områdets layout.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Nurmijärven kaavoitus

Suunnittelualueen vaikutusalueella sijoittuvalle Klaukkalan alueelle on tehty Klaukkalan osayleiskaava (KV 27.1.2016). Siinä on esitetty seuraavia maantien 152 suunnittelun kannalta keskeisiä varauksia:

- Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä *ohjeellinen/vaihtoehtoinen tielinjaus, seututie-pääkatu* (st/pk).
- Klaukkalan ohikulkutielle on osoitettu uutena tienä merkinnällä *seututie-pääkatu* (st/pk).
- Hämeenlinnanväylä (vt 3) on osoitettu merkinnällä *moottori- tai moottoriliikennetie* (mo).
- Hämeenlinnantie on osoitettu merkinnällä *seututie-pääkatu* (st/pk).
- Hämeenlinnanväylälle ja Hämeenlinnantielle on osoitettu eritasoliittymän merkinnät.
- Nykyiset ja uudet asuinalueet on osoitettu pientalovaltaisina asuntoalueina (AP-3 ja AP-4). Hämeenlinnan väylän tuntumassa on osoitettu laajoja uusia työpaikka-alueiden varauksia (TP-3/kem/tot2, TP/EN-2/tot2 ja TP/EN-1/ke). TP- Energiahuollon alueelle on alustavasti suunniteltu sähköasemaa ja lämpövoimalaitosta. Kemmerkinnän alueille voidaan selvityksiin perustuen sijoittaa vaarallisia kemikaaleja varastoiva laitos tai varasto, mikä mahdollistaa logistiikkayritysten sijoittumisen alueelle.
- Mäyränkallion ja Lintumäen alueella on kohdemerkintä *kaupallisten palvelujen alue* (km-1), jolle on mahdollista sijoittaa sellainen vähittäiskaupan suuryksikkö, joka kaupan laatu huomioon ottaen voi sijaita myös keskusta-alueen ulkopuolella (esimerkiksi auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa). Alueiden yhteenlaskettu liiketilan kerrosala saa olla enintään 50 000 k-m².
- Muutoin Mäyränkallio liittymäalueella on *maa- ja metsätalousvaltaista aluetta* (M-4, M-5).

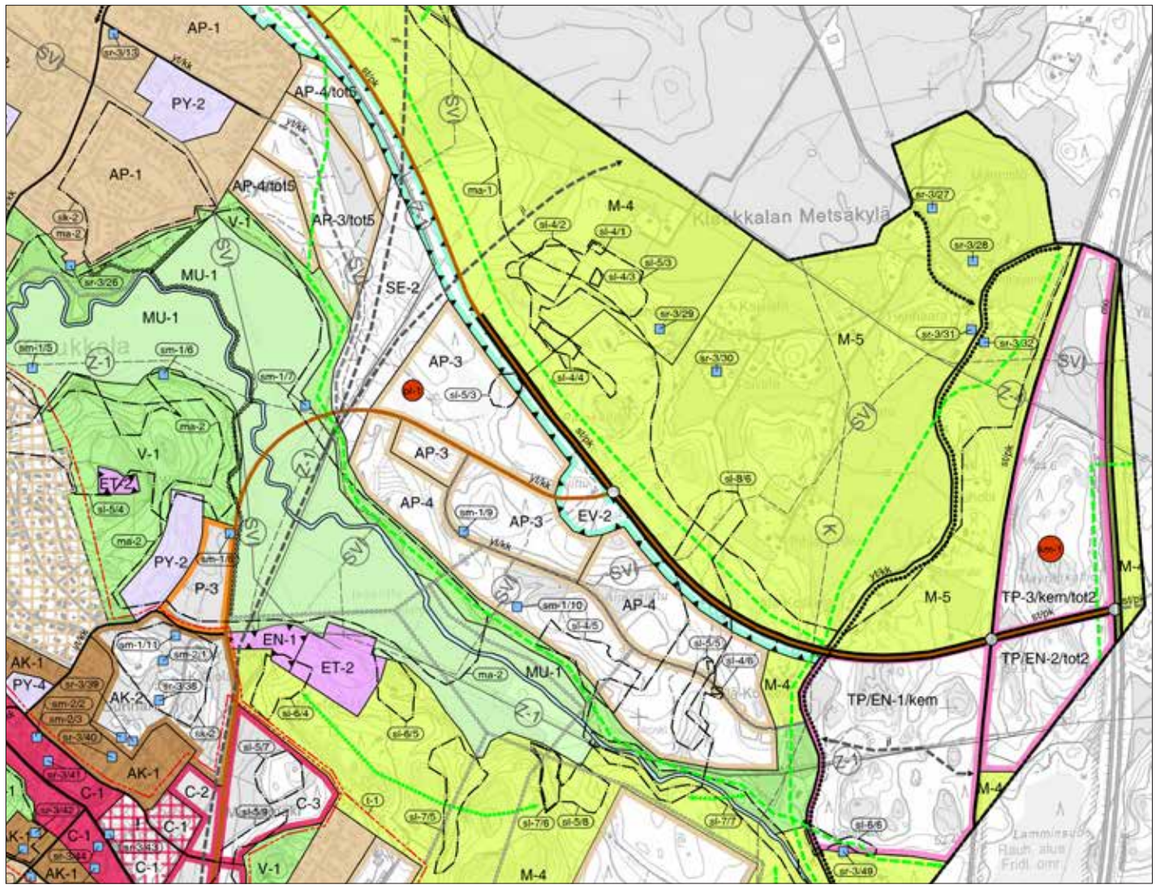

Kuva 5.9. Ote Klaukkalan osayleiskaavasta (KV 27.1.2016).
Bild 5.9. Utdrag från Klövskog delgeneralplan (KV 27.1.2016).

Vantaan kaavoitus

Voimassa oleva yleiskaava

Vantaalla on voimassa **Vantaan yleiskaava 2007 (KV 17.12.2007)**. Suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella on seuraavia keskeisiä merkintöjä:

- Pääväylät on osoitettu *tieliikenteen alueena* (L). Yleiskaavaan on merkitty maantien 152 uusi linjaus ns. eteläisen linjauksen mukaisesti, jota on jatkettu ohjeellisella merkinnällä Hämeenlinnanväylältä Lahnukseen. Merkintään liittyy määräys: *Alue varataan pääteille ja kaduille, joille on kulku erityisesti suunniteluista liittymistä. Alueelle voidaan sallia huoltoasemia sekä muita tieliikennettä palvelevia rakennuksia*.
- Reunassa ja Tuusulanjoen kohdalla on *luonnonsuojelualue* (SL). Merkintään liittyy määräys: *Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava luonnonsuojelualue. Alueen suojelu turvataan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla, kunnes luonnonsuojelulainsäädännön mukainen rauhoitus astuu voimaan. Alueella sallitaan ainoastaan sen käyttötarkoitusta palveleva vähäinen rakentaminen. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattavissa oleva toimenpide on luvanvaraista siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä on säädetty.*
- Reunan, Kesäkylä ja Myllykylän asuinalueet on osoitettu merkinnällä *pientaloalue* (P4).
- Alueella on *maa- ja metsätalousvaltaista aluetta* (M) ja *maatalousaluetta* (MT).

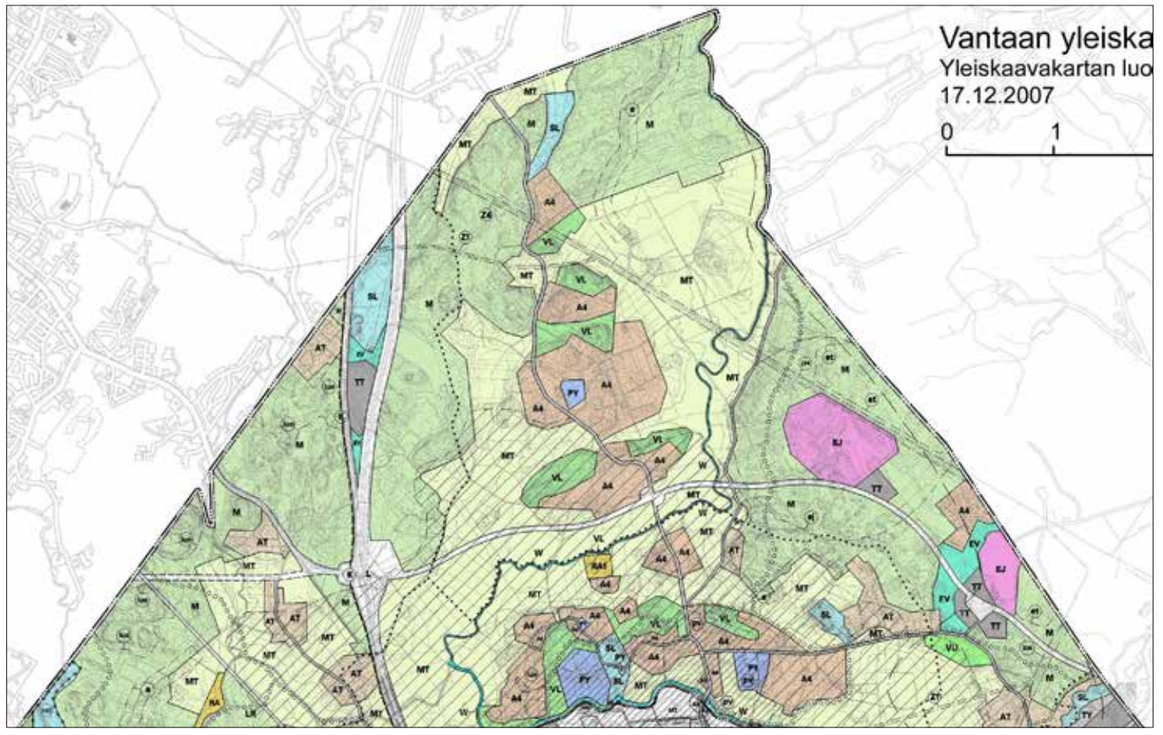

Kuva 5.10. Ote Vantaan yleiskaavasta 2007 (KV 17.12.2007).
Bild 5.10. Utdrag från Vanda generalplan 2007 (17.12.2007).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

- Kiilan täyttömäki ja Senkkerin eteläosa (Seutula) on osoitettu merkinnällä *jätteenkäsittelyalue* (EJ). Aluetta ympäröi *jätteenkäsittelyalueen suoja-alue* (ej). Lisäksi Kiilan pohjoispuolella on *jätteenkäsittelyalueen suoja-alue* (ej).
- Kiilassa ja Senkkerin eteläosassa sekä Myllykyläntien ympärillä on alueita osoitettu merkinnällä *ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue* (TT). Alue varataan sellaisille tuotanto-, logistiikka-, varasto- ja varikkotoiminnoille, joita ei voida toiminnan aiheuttamien ympäristöhaittojen vuoksi sijoittaa muille työpaikka-alueille.

Vantaan yleiskaava 2020 tekeillä

Vantaalla laaditaan uutta koko kaupungin yleiskaavaa. **Vantaan yleiskaavan 2020** tavoitteena on, että yleiskaava tulee hyväksytyksi 2020 aikana. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 18.2.2019–23.9.2019. Kaavaehdotus laitetaan nähtäville keväällä 2020. Kaavassa osoitetaan maantien 152 uuden väylän sijainti YVA-menettelyn ja aluevaraussuunnitelman mukaisesti sekä ajantasainen näkemys tulevasta siihen kytkeytyvästä maankäytöstä. Vantaan yleiskaavan yhteydessä on laadittu runsaasti ympäristöä koskevia selvityksiä, jotka ovat vaikuttaneet kaavaratkaisuun ja merkintöihin.

Alustava kaavaehdotus liitteineen on olleet käytössä tätä YVA-selostusta laadittaessa ja tämä teksti pohjautuu kaupunginhallituksen 23.3.2020 kokouksessa käsittelyssä olleeseen kaavamateriaaliin. Yleiskaavaratkaisu on kehittynyt luonnosvaiheesta seuraavissa hankkeen kannalta olennaisissa asioissa: Reunan länsipuolella olevan eritasoliittymävaraus on poistettu maantien 152 linjaukselta luonnosvaiheen jälkeen. Yleiskaavaehdotuksesta on poistettu Kiilan alueella oleva pohjoisempi eritasoliittymävaraus maantien 152 linjaukselta, koska sen kohdalle ei ole esitetty maankäyttöä. Liittymän tarpeellisuutta arvioidaan uudelleen, mikäli maankäyttöä sen kohdalla suunnitellaan kehitettäväksi. Reunassa ei ole esitetty vaihtoehtoisia linjauksia. Maantien 152 linjauksen tuntumaan on osoitettu kaksi kehittyvää toimitilarakentamisen aluetta. Täyttömäkivarauksen yhteyteen on osoitettu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alue. Kiilan kiertotalousalueen rajaus on merkitty sellaisella laajuudella, että se kattaa olemassa olevat toiminnat. Lavangon moottoriurheilukeskus on merkitty toimitila-alueeksi merkinnällä, joka mahdollistaa moottoriradan toimimisen alueella.

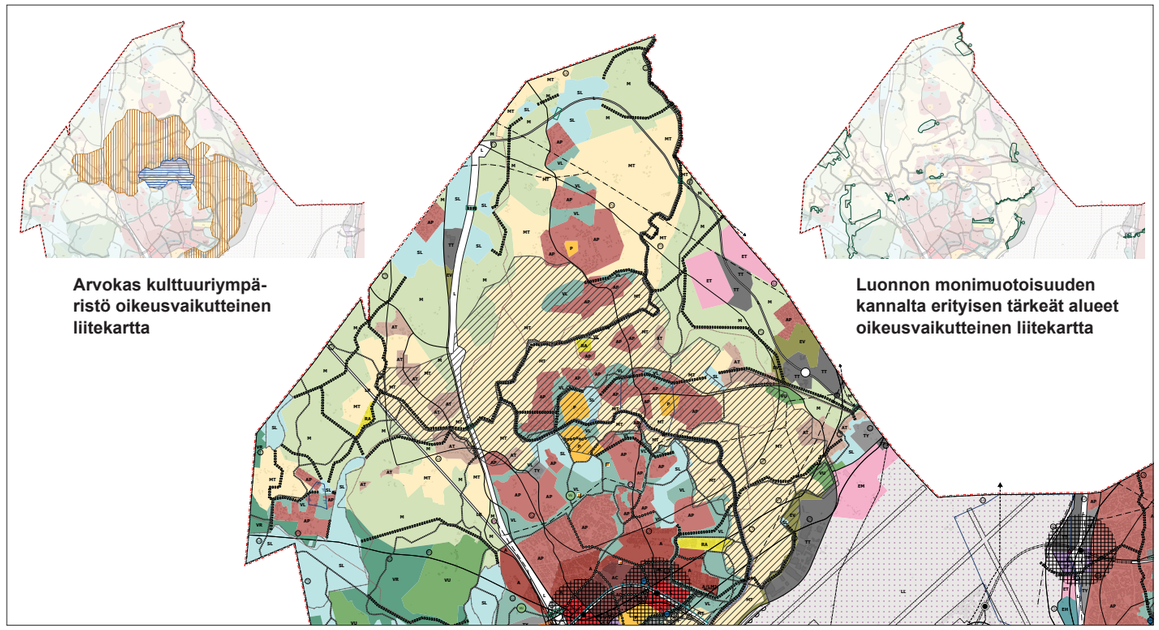

Kuva 5.11. Ote Vantaan yleiskaavan alustava ehdotus (Kaupunginhallitus 23.3.2020). Oikeusvaikutteinen yleiskaava koostuu pääkartasta ja kahdesta liitekartasta määräyksineen.
Bild 5.11. Utdrag ur det preliminära förslaget till generalplan för Vanda (generalplanskommittén 20.1.2020). Generalplanen med rättsverkningar består av huvudkartan och två bilagekartor med bestämmelser.

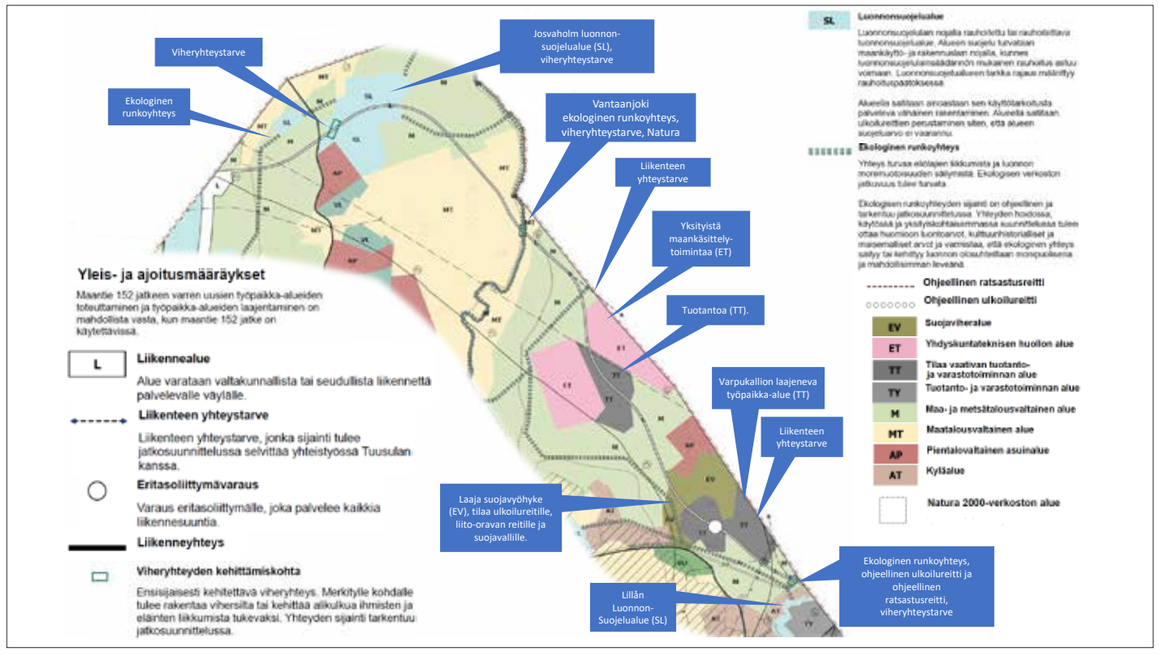

Kuva 5.12. Vantaan yleiskaavan alustava ehdotus, maantien 152 linjaukseen liittyvä sisältö (Kaupunginhallitus 23.3.2020).
Bild 5.12. Preliminärt förslag till generalplan för Vanda, innehåll som anknyter till sträckningen för landsväg 152 (generalplanskommittén 20.1.2020).

Alustavassa yleiskaavaehdotuksessa on esitetty seuraavat maantien 152 suunnittelun kannalta keskeiset merkinnät:

- Maantien 152 uusi linjaus on esitetty merkinnällä *liikennealue (valtakunnallista tai seudullista liikennettä palveleva väylä)*.
- Hanskallion eritasoliittymä on esitetty merkinnällä *eritasoliittymävaraus*.
- Kiilaan on osoitettu Tuusulaan suuntautuvat *liikenteen yhteystarve* -merkinnät. Merkintään liittyy määräys: *Liikenteen yhteystarve, jonka sijainti tule jatkosuunnittelussa selvittää yhteistyössä Tuusulan kanssa.*
- Uutta ja laajenevaa maankäyttöä on esitetty Kiilassa *tuotanto- ja varastotoiminnan alueina* (TT, TY).
- Metsäkylään on osoitettu merkintä *yhdyskuntateknisen huollon alue* (ET).
- Seutulan vanha kaatopaikka on merkitty *suojaviheralueeksi* (EV).
- Maantien 152 linjauksen läheisyyteen on esitetty *ekologiset runkoyhteydet* sekä Reunan ja Lillånin *luonnonsuojelualueet* määräyksineen (SL) sekä *luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet* (luo).
- Maantien 152 linjaukselle Riipilään, Vantaanjoelle ja Tuusulanjoelle on osoitettu merkintä *viheryhteyden kehittämiskohta*.
- Ohjeellisia poikittaisia ulkoilureittejä on muutamissa kohdissa.

Asemakaavat

Kesäkylän ja Kiilan alueet ovat asemakaavoitettuja. Asemakaavoituksessa on maantien 152 uusi linjaus *liikennealueena* (LT). Kesäkylän alue on *erillispientalojen korttelialuetta* (A0) ja lisäksi *voimajohdon vaara-aluetta*. Muutoin asemakaavoissa on pääosin *yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta* (ET) ja *lähivirkistysaluetta* (VL), *teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta* (T) ja *varastorakennusten korttelialuetta* (TV-1).

Voit tutustua Vantaan asemakaavoihin Vantaan kaavoituksen verkkosivulla ja karttapalvelussa

https://www.vantaa.fi/asemakaavoitus
https://kartta.vantaa.fi/

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tuusulan kaavoitus

Senkkerin ja Myllykyläntien välisellä alueella on voimassa **Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava (KV 31.3.2014)**, joka on pääosin kiviaineksen ottamistoimintaa, ylijäämämaiden sijoittamista ja työpaikkatoimintaa käsittelevä osayleiskaava. Suunnittelualueella on seuraavia keskeisiä merkintöjä:

- Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä *seututie* ja sille on osoitettu *eritasoliittymä*.
- Myllykyläntie on osoitettu merkinnällä *seututie* ja sen rinnalla on *kevyen liikenteen yhteys*.
- Senkkerin alueelta Vantaan suuntaan on osoitettu merkintä *tieliikenteen yhteystarve* (yksi Kiilan alueella ja toinen pohjoisessa Vekkoxin täyttömäen kohdalla).
- Maantien 152 uuden linjauksen tuntumassa on kaksi merkintää *teollisuus- ja varastoalue* (T-1).
- Laajat alueet Senkkerissä on osoitettu merkinnällä *maa-ainesten ottoalue* (EO). Kesäkylän vastaisella sivulla on merkintä *suojaviheralue* (EV).
- Senkkerin metsätien pohjoispuoli on alueen osan merkinnällä *ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue*. Maa-ainesten ottoalueen 400 m suoja-alueen raja on osoitettu merkinnällä *suoja-alueen raja* (SV).
- Tuusulanjoki ranta-alueineen ja Gungkärrin pähkinäpensaslehdon luonnonsuojelualue on osoitettu merkinnällä *luonnonsuojelualue* (SL). Merkintään liittyy määräys: *Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.*
- Raatinraitin kasvillisuuskohteella EO-alueen pohjoisreunalla ja Tuusulanjoella on myös alueen osaa kuvaava merkintä *luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue* (luo). Merkintään liittyy määräys: *Merkinnällä on osoitettu liito-oravan ja lepakon elinympäristöt. Alueen suunnittelussa ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä on huolehdittava siitä, että liito-oravan ja lepakon luonnossa havaittavia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei hävitetä tai heikennetä.*
- Vantaa Sjöskog (Seutula) - Tuusulan Myllykylä historiallinen tie on osoitettu merkinnällä *muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös* (sm). Merkintään liittyy määräys: *Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviraston lausunto.*
- Senkkerinmäen kohdalla on merkintä *viheryhteystarve*.
- Aluetta halkovat 400 kV ja 110 kV voimajohdot, joille on osoitettu omat merkintänsä.

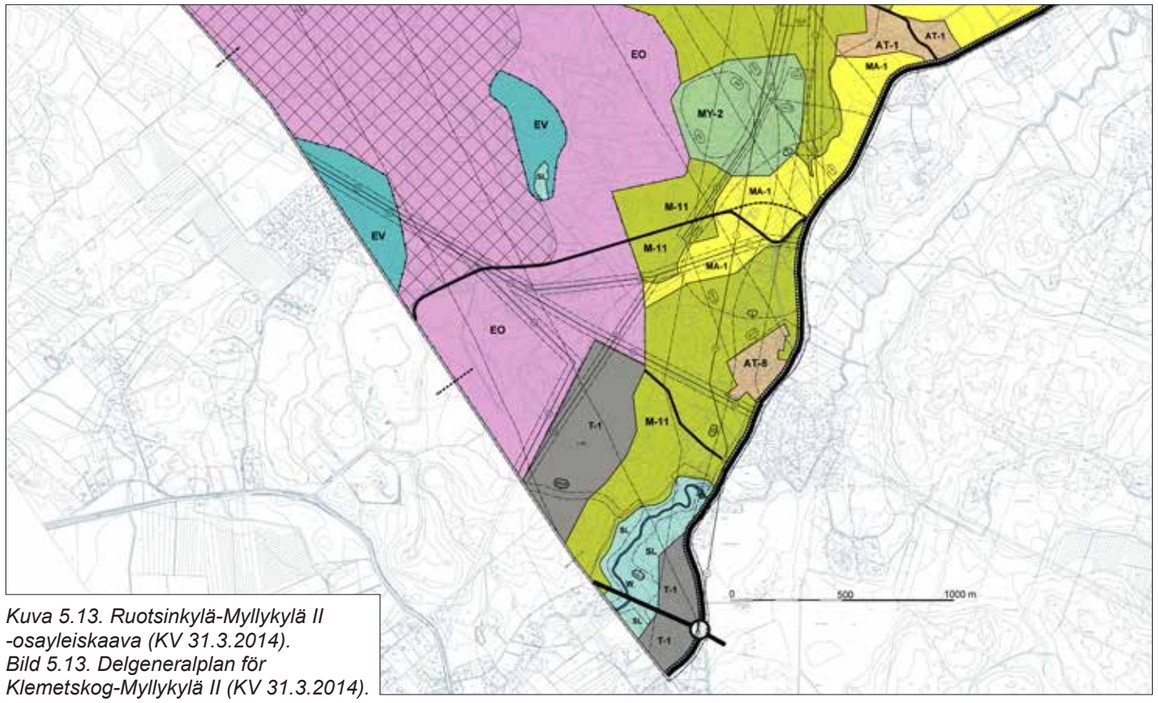

Kuva 5.13. Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava (KV 31.3.2014).
Bild 5.13. Delgeneralplan för Klemetskog-Myllykylä II (KV 31.3.2014).

Suunnittelualueen tuntumassa on pieneltä osin voimassa kunnan rajaa sivuava **Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi -osayleiskaava (KV 22.6.1998)**. Suunnittelualueeseen välittömästi rajautuvat lähialueet Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi -osayleiskaavassa ovat pääosin *maa- ja metsätalousvaltaista aluetta* (MT-3). Vantaajoki ja Krapuoja on osoitettu alueen osana, joka on *luonnonsuojelullisesti erityisen arvokas* (sl). Merkinnän määräyksissä viitataan maiseman ja luontoarvojen säilymiseen.

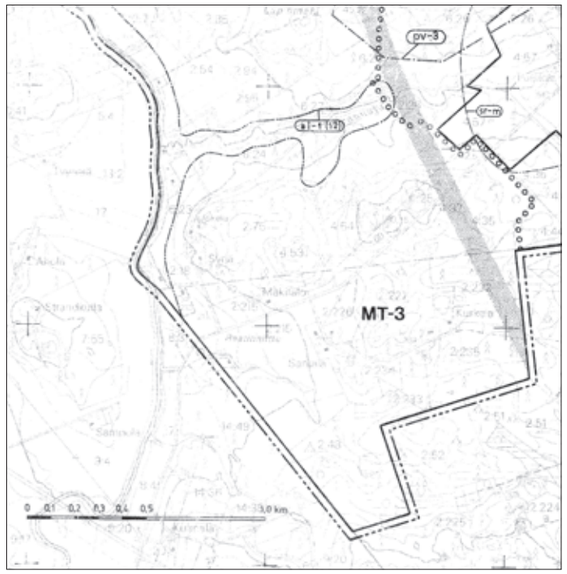

Kuva 5.14. Ote Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi osayleiskaavasta (KV 22.6.1998).
Bild 5.14. Utdrag från Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi partiella delgeneralplan (KV 22.6.1998).

Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välisellä alueella on voimassa **Focus-osayleiskaava (KV 16.3.2015)**. Alueen kokonaisratkaisu tukeutuu uuteen maantien 152 yhteyteen (Kehä IV -nimellä kaava-asiakirjoissa). Lähtökohtana yleiskaavatyössä oli Kehä IV ja sen liittymäjärjestelyjen tarvitseman tilantarpeen selvittäminen yleiskaavassa riittävällä tarkkuudella (yleissuunnitelmatarkkuudella) siten, että seuraava Kehä IV suunnitteluvaihe olisi katu- tai tiesuunnitelma. Kaavaratkaisua on sovitettu maa-ainestenoton korkeustasoihin. Focus-alueen pääkadut koostuvat 3,6 kilometrin pituisesta Kehä IV rinnakkaisesta kokoojakadusta sekä Kehä IV:n ja Maisalantien yhdistävästä noin 1,2 kilometrin pitkästä kokoojakadusta. Alueelle on suunniteltu sijoitettavaksi seudullisen vähittäiskaupan keskus sekä työpaikka- ja logistiikka-alueita. Alueen kokonaiskerrosala on noin 1 000 000 krs-m^2.

Kuva 5.15. Focus-alueen maankäytön suunnat (lähde: Tuusulan kunta).
Bild 5.15. Trender för markanvändning i Focus området (källa: Tusby kommun).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Focus-osayleiskaavassa (KV 16.3.2015) suunnittelualueella on seuraavia keskeisiä merkintöjä:

- Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä *liikennealue* (L). Merkintään liittyy määräys: *Aluevaraus on tarkoitettu Kehä IV-tien rakentamista varten. Aluevaraus perustuu kaavaselostuksen liitteenä esitettyyn aluevaraussuunnitelmaan. Suunniteltaessa alueen kautta kulkevia erikoiskuljetuksia on otettava huomioon voimassa olevat lentoesterajoitukset.*
- Alempi katu- ja tieverkko on osoitettu merkinnöillä *yhdystie / kokoojakatu, ohjeellinen yhdystie / kokoojakatu*, liittymä ja kevyen liikenteen reitti.
- Tuusulanväylä osoitettu *maantien alueena* (LT).
- Focus-alueen kautta kulkeva lentorata on osoitettu merkinnällä *ohjeellinen maanalainen rata*.
- Tuusulanväylän ja maantien 152 uusi linjaus liittymäalueen pohjoispuolelle on osoitettu *kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön* (KM-1).
- Sammonmäen asuntoalueelle ja sen eteläpuolelle sijoittuu *palvelujen ja hallinnon alue* (P-3).
- Alueen länsiosaan maantien 152 uusi linjaukseen pohjoispuolelle ja lisäksi aivan läntisimmässä osassa eteläpuolelle on osoitettu *teollisuus- ja varastoalueita* (T-2).
- Alueen kaakkoisnurkkaan Tuusulanväylän ja Vanhan Tuusulantien väliin on osoitettu *teollisuusaluetta, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia* (TY-1). Merkinnän selityksen mukaan alue on tarkoitettu pääasiassa tuotanto- ja logistiikkatoiminnoille.
- Myös Tuusulanväylän länsipuolella on osoitettu *työpaikka-aluetta* (TP).
- Maantien 152 linjauksen eteläpuoli on *lentoliikenteen aluetta* (LL-2). Merkinnällä on osoitettu lentoliikennettä palveleville rakennuksille, rakenteille ja toiminnoille varatut alueet, jotka sisältävät myös alueen toimintoihin liittyvät yhdyskuntateknisen huollon alueet ja palvelu- ja toimistotilat sekä muut lentologistiikkatoiminnot.
- Kuninkaanlähteen vedenottamo on osoitettu merkinnällä *yhdyskuntateknisen huollon alue* (ET-3). Lisäksi on osoitettu Mätäkiven *pohjavesialue* (pv) suojelumääräyksineen sekä vesilain mukainen pohjavedenottamon kaukosuojavyöhyke (pv/s-2). Pv-merkintään liittyy määräys: *Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa vesilain ja ympäristösuojelulain säädökset. Alueella on kemikaalien ja pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Öljysäiliöt on sijoitettava rakennusten sisätiloihin tai suoja-altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Ennen rakentamiseen tai muuhun maankäytön toimiin ryhtymistä on tarpeen vaatiessa arvioitava hankkeen ympäristövaatimukset. Jälkimmäiseen merkintään liittyy määräys: Suojavyöhykkeellä ei saa suorittaa sellaista toimintaa, jonka johdosta veden laatuun haitallisesti vaikuttavaa ainetta voi päästä pohjaveteen tai joka vahingollisella tavalla voi huonontaa vedenottamosta saatavan veden laatua. Suojavyöhykkeellä tulee noudattaa aluetta koskevia vesioikeudellisia päätöksiä.*
- *Raakavesitunneli* on osoitettu omalla merkinnällään. Merkintään liittyy määräys: *Raakavesitunnelin suojavyöhykkeellä ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa aiheuttaa vaaraa tunnelille tai veden laadulle. Tunnelin suojavyöhykkeellä tarkoitetaan 400 metrin levyistä aluetta, joka ulottuu 200 metriä tunnelin keskilinjasta molempiin suuntiin.*
- Voimajohdot on osoitettu merkinnällä *sähkölinja*. Merkintään liittyy määräys: *Suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon johtoaluetta sekä käyttöoikeuden supistusaluetta koskevat maankäytön rajoitukset. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä asianomaisen voimayhtiön lausunto.*

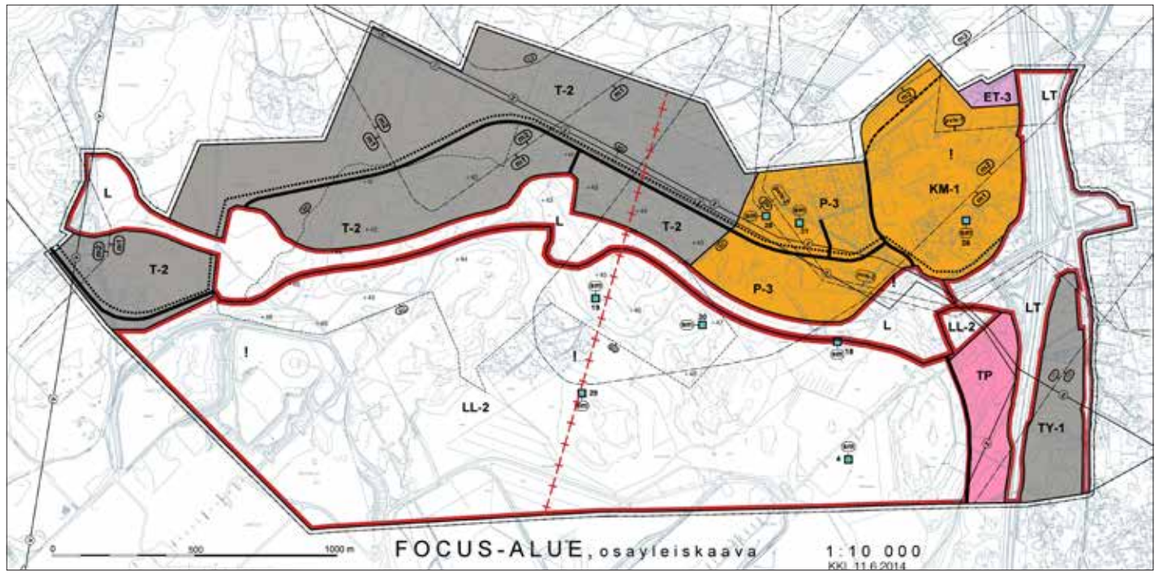

Kuva 5.16. Focus-osayleiskaava (KV 16.3.2015).
Bild 5.16. Focus delgeneralplan (16.3.2015).

Focus-alueen pohjoispuolella on voimassa **Ruotsinkylä-Myllykylä osayleiskaava (KV 11.11.1996)**. Alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi eri tyyppisin kaavamääräyksin: lentoliikennealueen mahdollista laajentamista varten (MTL-1), hajarakentamisen mahdollistavaksi (MT-3) tai maiseman ja kyläkuvan kannalta erityistä merkitystä omaavaksi maa- ja metsätalousalueeksi (MV-1). Focus-alueen kohdalla kaava on kumottu osittain Focus-osayleiskaavalla.

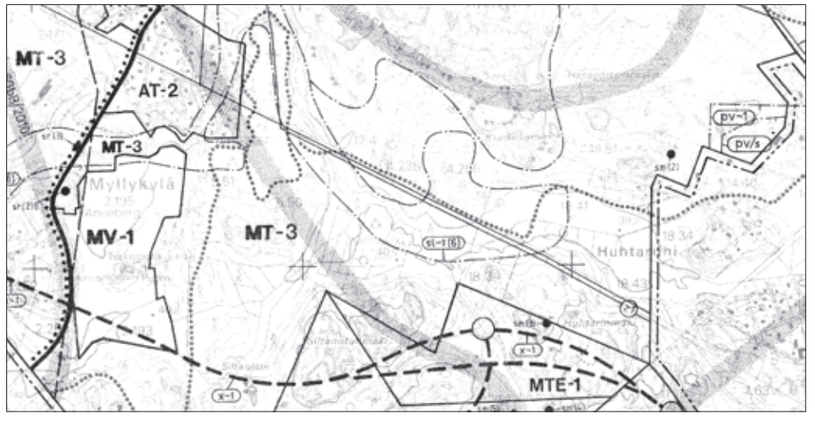

Kuva 5.17. Ote Ruotsinkylä-Myllykylä osayleiskaavasta (KV 11.11.1996).
Bild 5.17. Utdrag ur Klemetskog-Myllykyläs delgeneralplan (KV 11.11.1996).

Tuusulan yleiskaava 2040 (tekeillä)

Tuusulassa on vireillä koko kunnan yleiskaavan 2040 laadinta. Focus-alueen osayleiskaava ja Ruotsinkylä-Myllykylä II osayleiskaava jäävät kaavarajan ulkopuolelle. Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 28.3.–17.5.2019. Suunnittelualueella on seuraavia keskeisiä merkintöjä:

- Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä *uusi tielinjaus* ja sille on osoitettu neljä eritasoliittymää. Sen rinnalla on uusi *pyöräilyn runkoyhteys.*
- Myllykyläntie on osoitettu merkinnällä *seututie/pääkatu* ja sen rinnalla on *pyöräilyn runkoyhteys*.
- Laajat alueet Senkkerissä on osoitettu merkinnällä *maa-ainesten ottoalue*. Senkkerin metsätien pohjoispuoli on osoitettu alueen osan merkinnällä *ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue*.
- Maantien 152 uuden linjauksen ympärillä Myllykylässä ja Focus-alueella on merkinnät *työpaikka-alueille* (TP), joille on osoitettu laajenemissuunta pohjoiseen.
- Kantatien 45 liittymässä on seudullinen vähittäiskaupan *suuryksikkö* (KM) ja *ohjeellinen uuden päivittäistavarakaupan sijainti*. Maantien 152 uuden linjauksen eteläpuoli on *liikenteen aluetta* (L).
- *Pohjavesialue* on merkitty omalla merkinnällä, johon liittyy useita suojelumääräyksiä.
- *Päijänne-tunneli* on osoitettu omalla merkinnällään, johon liittyy suojavyöhykkeen määräyksiä.
- Myllykylään on osoitettu merkintä *maisemallisesti arvokas alue* (ma). Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokas maisema-alue. Merkintään liittyy määräys: *Alueen rakentamisessa ja suunnittelussa on huomioitava kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien merkittävien rakennusten säilyminen. Avoimet maisema-alueet tulee säi-*

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

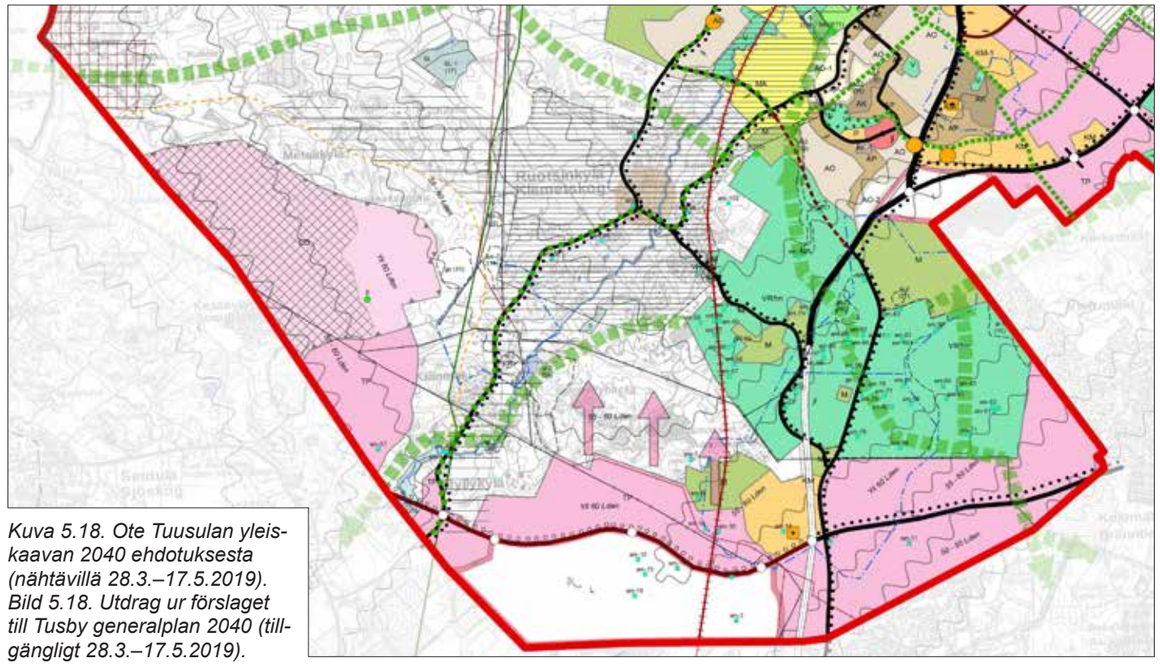

Kuva 5.18. Ote Tuusulan yleiskaavan 2040 ehdotuksesta (nähtävillä 28.3.–17.5.2019). Bild 5.18. Utdrag ur förslaget till Tusby generalplan 2040 (tillgängligt 28.3.–17.5.2019).

lyttää avoimina.

- Tuusulanjoen varteen on osoitettu merkintä *luonnonsuojelualue* (SL-1). Merkintään liittyy määräys, jossa todetaan mm. seuraavaa: *Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja (mm. kaivaminen, louhiminen, täyttäminen, tasoittaminen, puunkaato)*.
- Tuusulanjoen varteen on osoitettu merkinnät *ekologinen yhteystarve, ohjeellinen Seitsemän veljeksen vaellusreitti ja vedenhankinnan kannalta tärkeä pintavesi*.
- Kaavassa on osoitettu lukuisia *muinaisjäännöksiä*.

Asemakaavoitus

Tuusulan Focus-alueen itäisin osa on asemakaavoitettua. Alueella on parhaillaan käynnissä kolme asemakaavaprosessia (ks. *Kuva 5.15*), joiden keskeinen sisältö on seuraava:

- Kehä IV asemakaava 3579 (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 24.1.2019–28.2.2019). Asemakaavan tarkoituksena on suunnitella uusi tieyhteys - Kehä IV ja muodostaa kehätien varteen uusi vetovoimainen logistiikka- ja työpaikka-alue. Alue sijoittuu Tuusulanväylän (kt 45) ja Myllykyläntien (mt 11363) väliin.
- Sammonmäki III asemakaavan muutos 3561 (Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 3.10.2019–4.11.2019). Sammonmäen työpaikka-alueella sijaitseva asuinpientaloalue muutetaan Focus-osayleiskaavan mukaisesti työpaikka- ja palvelualueeksi. Tavoitteena on, että alueella tullaan sallimaan olemassa oleva asuminen väistyvänä toimintona työpaikkatoiminnan yhteyteen.
- Focus-liikekeskus asemakaava ja asemakaavan muutos 3508 (Asemakaavaluonnos oli nähtävillä 16.4.–29.5.2015 välisen ajan, ehdotuksen valmistelu 2020). Kaava-alue sijoittuu Tuusulanväylän länsipuolelle ja maantien 152 uuden linjauksen varteen. Työpaikka-alueen asemakaavoja on tarkoitus muuttaa seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön sekä teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten alueeksi.

Voit tutustua Tuusulan asemakaavoihin Tuusulan kaavoituksen verkkosivulla ja karttapalvelussa

https://www.tuusula.fi
https://kartta.tuusula.fi

5.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Väylien parantamisen vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ovat luonteeltaan laajoja ja välillisiä. Suoria seurauksia yhdyskuntarakenteen kehittymiseen ei voida yleensä osoittaa eikä vaikutusaluetta voi määritellä yksiselitteisesti. Kun tarkastellaan hanketta osana päätieverkon kehittämistä, vaikutukset ovat maakunnan ja jopa valtakunnan rajojen yli ulottuvia. Parannukset liikenneverkossa mahdollistavat maankäytön kehittämisen, sillä liikenneyhteydet ovat kriittinen tekijä uusien toimintojen sijoittumisessa.

Päätien parantaminen vaikuttaa yleensä asutuksen, työpaikkojen ja kaupallisten palveluiden sijoittumiseen. Erityisesti eritasoliittymillä on usein suuri vaikutus maankäytön kehittämiseen, sillä ne ovat tyypillisesti liikennehakuisten toimintojen ja kaupan kannalta vetovoimaisia paikkoja. Riskinä on, että uudet kaupalliset palvelut vähentävät keskusta-alueiden palveluiden käyttöä. Sujuvat yhteydet alueille parantavat saavutettavuutta, mikä on maankäytön kehittymisen kannalta tavoiteltavaa. Yhteyksien merkittävä parantuminen saattaa lisätä haja-asutusalueiden vetovoimaa asuinpaikkana. Toisaalta yhteyksien paraneminen voi merkitä paikallista maankäytön tiivistymistä.

Väylien parantamisen välittömät ja suorat vaikutukset maankäyttöön ovat luonteeltaan paikallisia kohdistuen valtatien lähialueen maankäyttöön, kiinteistöihin, kulkuyhteyksiin ja jopa rakennuksiin. Kiinteistötasolla suurimmat vaikutukset aiheutuvat uuteen sijaintiin rakennettavasta tiestä, jolloin se pirstoo lähes aina kiinteistöjä. Tien toiselle puolelle jäävät jäännöskiinteistöt voivat järkevän käytön kannalta jäädä liian pieniksi tai hankalan kulkuyhteyden päähän. Uusi tie katkaisee myös nykyistä yksityistieverkostoa ja muuttaa kiinteistöjen vanhoja kulkuyhteyksiä. Asuinkiinteistöille uudesta tiestä voi aiheutua erilaisia immissiohaittoja (immissio tarkoittaa ympäristöön vaikuttavan toiminnan, yleensä sen aiheuttaman päästön vaikutuksia etäämpänä kohteesta, esimerkiksi meluhaitta).

Maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten merkittävyyttä arvioidaan sen suhteen, kuinka hanke muuttaa nykyistä maankäyttöä ja vaikuttaa tulevaan maankäyttöön. Yhtenä kriteerinä on se, kuinka hanke tukee valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Maakunnallisten ja seudullisten maankäyttövaikutusten arvioinnissa näkökulmana on se, kuinka liikenneverkko ja ratkaisut tukevat tavoiteltua maankäyttöä. Merkittävyyden kriteerien määrittäminen ei ole selkeää vaikutusten välillisyyden vuoksi. Merkittävyydeltään suuret vaikutukset ovat tyypillisesti luonteeltaan laajoja ja koskevat yhdyskuntarakennetta. Paikalliset vaikutukset ovat merkittävyydeltään yleensä vähäisiä, vaikka yksittäiseen kohteeseen tai maankäytön toimintoon voi kohdistua merkittäviä vaikutuksia. Arvioinnissa tunnistetaan kaavamuutostarpeet ja asia otetaan huomioon yhtenä kriteerinä, mutta kaavamuutoksen merkittävyys on tapauskohtaista.

5.4 Hankkeen suhde maankäytön suunnitelmiin

5.4.1 Hankkeen suhde maakuntakaavaan

Voimassa oleva maakuntakaava

Maantien 152 uusi linjaus on maakuntakaavassa osoitettu ohjeellisena Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä sekä seututienä Lentokentän pohjoispuolisella osuudella Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä. YVA-menettelyssä tutkivat vaihtoehdot 1 ja 0+ eivät ole ristiriidassa voimassaolevan maakuntakaavan merkintöjen kanssa eikä muuta maakuntakaavan osoittamaa maankäyttöä. Uuden tieyhteyden toteuttaminen laajan vaihtoehdon 1 mukaisesti Tuusulanväylän ja Hämeelinnan väylän välillä tukee maakuntakaavan osoittamien maankäytön laajentumisalueiden toteutumista ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Focus-alueen kattavassa suppeassa vaihtoehdossa 0+ tavoitteellinen poikittainen väylä jää toteutumatta. Uudenmaan maakuntakaavassa ei oteta kantaa seutuhteiden tarvittaviin parantamis- tai muutostarpeisiin. Eritasoliittymät voidaan toteuttaa ilman maakuntakaavan merkintää ja myöskään tekeillä oleva maakuntakaava ei ota niihin enää kantaa erillisinä merkintöinä.

Tiemerkintöihin liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan *tien suunnittelussa on otettava huomioon seudulliset ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeet, luonnonsuojelu, kulttuuriympäristö, maisema, pohja- ja pintavesien suojelu, lajiston liikkuminen sekä Natura-alueiden suoleluarvot*. Maakuntakaavassa on muitakin selvitysaluetta koskevia aluevarauksia ja määräyksiä, joiden toteutumista on arvioitu eri vaikutusosa-alueiden arvioinnin (erityisesti viheryh-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

teydet, kulttuuriympäristö, maisema, pohja ja pintavesi, virkistysarvot, kehittäminen) yhteydessä. Maakuntakaavan suunnittelumääräykset voidaan pääosin ottaa huomioon maantien 152 toteuttamisessa. Joidenkin hankkeen vaikutusten voi tulkita olevan osin jonkin verran ristiriidassa määräysten kanssa. Esimerkiksi Vantaanjokilaakson maisema-alueelle uudesta väylästä aiheutuu väistämättä maisema-arvojen heikentymistä. Vantaanjoen Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty erillisessä Natura-tarvearviossa (luku 9), jossa ei todettu merkittäviä heikennyksiä Natura-alueen perusteena oleviin luonnonarvoihin.

Uusimaa-kaavan ehdotus 2050

Maantien 152 uuden linjauksen toteuttaminen YVA-menettelyn vaihtoehdon 1 mukaisesti vastaa Uudenmaan liiton uusimpia tavoitteita, joita on esitetty syksyllä 2019 nähtävillä olleessa Uusimaa-kaavan 2050 ehdotuksessa. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot 1 ja 0+ eivät ole ristiriidassa uuden maakuntakaavan merkintöjen kanssa eikä muuta maakuntakaavan osoittamaa maankäyttöä. Väylän toteuttaminen tukee maakuntakaavaehdotuksen osoittamien maankäytön laajentumisalueiden toteutumista ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Focus-alueen kattavassa suppeassa vaihtoehdossa 0+ tavoitteellinen poikittainen väylä jää toteutumatta.

Maantien 152 uusi linjaus on osoitettu ohjeellisena Hämeenlinnanväylän ja Myllykylän välillä. Lentokentän pohjoispuolinen osuus ja Kulomäentie on osoitettu merkinnällä maakunnallisesti merkittävä tie. Maakuntakaavaehdotus ei ota kantaa pääteiden parantamistarpeisiin eikä erillisellä merkinnällä uusiin eritasoliittymiin. Focus-aluetta koskevan maakunnallisesti merkittävän tien merkintään liittyy määräys: *Väylälle tai sen välittömään läheisyyteen ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliikenteen tai kuljetusten palvelutasoa. Uusia liittymiä rakennettaessa tulee varmistaa, että liittymä on mahdollista toteuttaa tien sujuvuutta tai turvallisuutta vaarantamatta. Uuden liittymän toteuttamisen vaikutuksia arvioitaessa otetaan huomioon liittymän sijainnista ja ympäristön olosuhteista riippuvat palvelutasotavoitteet*. Focus-alueelle esitetään useita liittymiä, joissa maakuntakaavamääräyksen mukaisia asioita on tutkittu. Niiden toteutus ei ole ristiriidassa maakuntakaavaluonnoksen liittyviä koskevien määräyksien kanssa.

Ohjeellista tielinjausta koskevassa suunnittelumääräyksessä ohjataan kiinnittämään huomiota *seudullisiin ulkoilu-, virkistys- ja viheryhteystarpeisiin, luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön, maisemaan, pohja- ja pintavesien suojeluun sekä lajiston liikkumiseen*. Lisäksi on pyrittävä minimoimaan liikenteestä *aiheutuvia melu-, tärinä- ja päästöhaittoja*. Mainitut asiat ovat olleet lähtökohtana maantien 152 suunnittelussa. Maakuntakaavaehdotuksessa on muitakin selvitysaluetta koskevia aluevarauksia ja määräyksiä, joiden toteutumista on arvioitu eri vaikutusosa-alueiden arvioinnin (erityisesti viheryhteydet, kulttuuriympäristö, maisema, pohja- ja pintavesi, virkistysarvot, kehittäminen) yhteydessä. Maakuntakaavaehdotuksen suunnittelumääräykset voidaan pääosin ottaa huomioon maantien 152 toteuttamisessa. Joidenkin hankkeen vaikutusten voi tulkita olevan osittain ristiriidassa määräysten kanssa. Esimerkiksi Vantaanjokilaakson maisema-alueelle aiheutuu väistämättä maisema-arvojen heikentymistä. Maakuntakaavaehdotuksen viheryhteydet saadaan toteutettua vihersilloin. Vantaanjoen Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty erillisessä Natura-tarvearviossa (luku 9), jossa ei todettu merkittäviä heikennyksiä Natura-alueen perusteena oleviin luonnonarvoihin.

5.4.2 Hankkeen suhde yleiskaavoihin

Aluevaraussuunnitelmaa laaditaan lähtökohtaisesti kaavoituksen pohjaksi. YVA-menettelyn vaihtoehtojen suunnittelussa sekä yhteyden kehittämisessä on otettu huomioon uusimmat näkemykset maankäytön tarpeista, joita on käsitelty tiiviissä yhteistyössä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Molemmat vaihtoehdot 1 ja 0+ ovat tulevassa tilanteessa linjassa kuntien yleiskaavojen kanssa, joskin suppea vaihtoehto 0+ (vain Focus) ei toteuta yleiskaavojen tavoitteita täysin.

Vantaan alueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2007 (KV 17.12.2007). Yleiskaavaan on merkitty Kehä IV (maantien 152 uusi linjaus) ns. eteläisen linjauksen mukaisesti, joten aluevaraussuunnitelma ei vastaa voimassa olevaa yleiskaavaa. Vantaan Yleiskaava 2020 -työ on kuitenkin käynnissä ja keväällä 2019 nähtävillä ollut luonnos on tehty aluevaraussuunnitelman perusratkaisun mukaisesti liittyen Klaukkalan ohikulkutiehen. Kaavaehdotuksessa keväällä 2020 osoitetaan uuden väylän sijainti YVA-menettelyn vaihtoehdon 1 mukaisesti sekä ajantasainen näkemys tulevasta siihen kytkeytyvästä maankäytöstä.

Tuusulan Senkkerin ja Myllykyläntien välisellä alueella on voimassa Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaava (KV 31.3.2014), jossa maantien 152 uusi linjaus on osoitettu merkinnällä seututie ja sille on osoitettu Myllykylän eritasoliittymä. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot 1 ja 0+ eivät ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa, joskin suppeassa vaihtoehdossa 0+ yleiskaavan tavoitteellinen väylä jää toteutumatta.

Focus-yleiskaavassa (KV 16.3.2015) Kehä IV ja siihen liittyvät tieyhteydet on esitetty suhteellisen tarkasti yleiskaavatason suunnitteluksi. Uudelle väylälle ja eritasoliittymille on tehty aluevaraukset. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot 1 ja 0+ tukevat ja mahdollistavat osayleiskaavan mukaista laajaa maankäytön kehittämistä. YVA-menettelyssä tutkittavat vaihtoehdot 1 ja 0 eivät ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Tarkemmassa suunnittelussa yleiskaavan muutostarpeita voi ilmetä, erityisesti yleiskaavan tarkkuuden ja lukuisten liittymien vuoksi. Yleiskaavaa tarkennetaan käynnissä olevassa asemakaavoituksessa. Yleiskaavassa osoitettu Siltaniitynmäen eritasoliittymä ei toteudu. Yleiskaavan muutostarvetta tutkitaan tarkemmin seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

5.4.3 Hankkeen suhde asemakaavoihin

Uuden tielinjauksen liittymä- ja katujärjestelyt sijoittuvat asemakaavoitetulle alueelle Vantaan puolen Kiilan alueella. Asemakaavassa on varauduttu uuteen väylään ja linjaus vastaa asemakaavan maantiealuetta (LT). Hanskallion eritasoliittymän katu- ja tieverkosto vaatinee asemakaavojen ajantasaistamista.

Tuusulassa uusi väylä sivuaa asemakaavoitettua aluetta 800 metrin matkalla. Asemakaavoja ajantasaistetaan parhaillaan vastaamaan aluevaraussuunnitelman ratkaisua.

Asemakaavan muutostarpeet tarkistetaan tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä ja viimeistään tuolloin käynnistetään tarvittavien asemakaavojen laadinta.

5.5 Vaihtoehtojen vaikutukset

5.5.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Maantien 152 toteutuminen uutena väylänä muuttaa väistämättä suuresti nykyistä maankäyttöä. Riipilän osuudella tielinjaus sijoittuu melko harvaan asutulle alueelle, mutta se tulee lähelle yksittäisiä asuinrakennuksia. 100–200 metrin etäisyydelle jää tällä osuudella noin 10 asuinrakennusta. Linjaus leikkaa olemassa olevaa Riipilän ja Vantaanjokilaakson vakiintunutta kylärakennetta. Reunan tiiviin pientaloalueen läheiset viheralueet muuttuvat ja supistuvat. Vantaanjokilaaksossa uusi väylä halkoo peltoaluetta noin 1000–1500 metrin matkalla. Lännessä rekkaparkin alle jää kaksi autiotaloa ja pieni peltoalue. Rekkaparkki ei kuulu tähän suunnitelmaan kiinteänä osana, joten kyseessä on tunnistettu yhteisvaikutus muun suunnitelman tai maankäytön kanssa.

Uusi väylä lisää Länsi-Vantaan alueen maankäytön kehittämispotentiaalia, erityisesti työpaikkoihin lähellä Hämeenlinnanväylää ja mahdollisesti asumisen pienimuotoiseen tiivistämiseen. Kehittyvää maankäyttöä on kuitenkin osoitettu vain Nurmijärven puolelle. Vantaan yleiskaavan 2020 ehdotuksessa ei ole kuitenkaan esitetty lainkaan uutta maankäyttöä maantien 152 tuntumaan tällä osuudella. Reunan ja Riipiläntien asuinalueita ei ole suunniteltu laajennettavaksi. Luoteis-Vantaan maankäytön kehittämisen painopistealueet ovat Kehäradan tuntumassa Kivistön alueella. Vantaanjokilaakso säilyy jatkossakin maaseutumaisena kulttuurimaiseman alueena.

Maantien 152 uuden linjauksen toteutuminen tukee Nurmijärven liikenneyhteyksiin perustuvan maankäytön kehittämistä, mikä on osoitettu Klaukkalan yleiskaavassa ja uuden maankuntakaavan tavoitteissa. Yhdessä Klaukkalan ohikulkutien kanssa maantien 152 uusi väylä tekee Mäyränkallion liittymäalueesta uuden liikenteellisen solmukohdan, joka soveltuu hyvin kaupan suuryksikön kehittämiseen. Hämeenlinnanväylän uusi mahdollinen rekkaparkki on luonteva jatko kehittyvän alueen muihin liikennehakuisiin toimintoihin. Hämeenlinnanväylän ja Klaukkalan ohikulkutien varren uudet alueet muodostavat

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

uuden logistiikan ja työpaikkojen vyöhykkeen. Etäämmällä liittymästä Klaukkalan ohikulkutien varteen on suunniteltu uusia asuinalueita. Klaukkalan alueella varaudutaan jopa 8000 uuteen asukkaaseen vuoteen 2040 mennessä (yhteensä 26 000 asukasta). Uudet väylät parantavat merkittävästi nykyisen taajaman ja tulevien asuinalueiden liikenneyhteyksiä ja kytkevät ne myös pääkaupunkiseudun itäosaan uudella tavalla.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Linjausvaihtoehdoilla ei ole kokonaisuutena olennaista eroa maankäytön kannalta. Vaikutukset kohdistuvat lähinnä asutukseen ja tilakeskuksiin sekä metsä- ja peltomaahan. mutta haitalliset vaikutukset kohdistuvat eri sijainteihin eri merkittävyydellä. Linjausvaihtoehtojen pohjoispuolella sijaitsevien lähimpien 2–3 asuintalon kannalta eteläinen VE 1A on jonkin verran parempi kuin pohjoinen VE 1B. Eniten linjauksen valinnalla on merkitystä Tyynelän tilaan, jonka kannalta 1B on lähimmillään 120 metrin etäisyydellä, kun taas 1A on noin 200 metrin etäisyydellä siitä. 1A sijoittuu peltomaalle 700 metrin matkalla ja 1B 400 metrin matkalla (linjausvaihtoehtojen matkalla).

Osuus Kiila–Metsäkylä

Maantien 152 toteutuminen uutena väylänä muuttaa väistämättä suuresti nykyistä maankäyttöä osuudella. Tielinjaus sijoittuu Kesäkylässä ja Tuusulanjokilaaksossa asutuksen tuntumaan. Uuden väylän myötä Kesäkylän asuinalue eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle. Lähimmillään on kaksi asuin- tai lomarakennusta noin 120 metrin etäisyydellä uudesta väylästä. Asutuksen virkistyksen kannalta olennaiset viheralueet vähenevät Kesäkylän eteläpuolella. Vantaan puolella Kuutamotiellä on kaksi asuintaloa alle 100 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta. Muutoin uusi väylä halkoo metsätalousalueita, jotka ovat muuttumassa suurelta osin kiertotalous- ja työpaikka-alueiden laajenemisen myötä.

Uusi väylä parantaa merkittävästi Kiilan ja Metsäkylän alueen maa-aineksenottoon ja kiertotalouteen perustuvan maankäytön yhteyksiä. Alueelle leimalliselle kiertotalouden ja maa-ainestoiminnan kannalta tieyhteydestä on sekä hyötyä ja rajoitteita. Sujuvat kuljetusyhteydet ovat tärkeitä, mutta väylä rajoittaa maankäytön vapaata laajenemista.

Vantaan puolella maankäytön suunnittelu on perustunut jo vuosia maantien 152 uudelle linjaukselle ja alue on osin asemakaavoitettu sen pohjalta. Uusi väylä sijoittuu Kiilan tulevan täyttömäen työpaikka-alueen alueelle. Uusi väylä rajoittaa hieman sen toimintaa ja halkoo aluetta, mutta samalla alueelle muodostuu erinomaiset liikenneyhteydet tasoliittymän kautta. Myös Vekkoxin uusi maa-aineksenottoalue hyötyy kuljetusyhteyksistä ja liittymästä. Hanskallion eritasoliittymä palvelee hyvin Hanskallion yritysaluetta ja mahdollistaa sen kytkeytymisen Tuusulan puolen Senkkerinmäen työpaikka-alueen kehittämiseen. Hanskallion yhteydet kehittyvät myös katuverkon muutosten myötä ja kytkeytyvät vahvemmin Tuusulan puolelle. Uusi väylä sivuaa Kiilan kiertotalouskeskus -hankealuetta tarjoten sille hyvät yhteydet. Katriinantien suuntaan Hanskallion yhteydet heikkenevät, jos katu suljetaan asemakaavan mukaisesti. Työn aikana on ollut esillä, että yhteydet Hanskallion eritasoliittymästä olisi tarpeen osoittaa myös Tuusulan puolelle.

Tuusulan puolella on käynnissä maankäytön suunnittelu aluevaraussuunnitelman ratkaisuihin perustuen. Alustavasti on pohdittu lisää työpaikka- ja tuotantoalueita tukeutuen Hanskallion uusiin yhteyksiin. Lisääntyvä kysyntä kiertotalouden toiminnoille luo tarpeita laajemmalle maankäytön kehittämiselle ja liikenneyhteyksien selkeytyminen aluevaraussuunnitelman myötä edistää alueen suunnittelua.

Osuus Focus

Maantien 152 toteutuminen uutena väylänä muuttaa väistämättä suuresti nykyistä maankäyttöä. Focus-alueen maankäyttöä kehitetään voimakkaasti uuteen väylään tukeutuen, joten koko alue on muutoksessa. Focus-alue on Tuusulan kunnan merkittävä tulevaisuuden maankäytön kehittämiskohde työpaikoille ja logistiikan toiminnoille.

Tielinjaus sijoittuu Myllykylässä asutuksen tuntumaan. Tie ja eritasoliittymä halkovat Myllykylässä kylärakennetta ja tulevat lähelle asuinrakennuksia. Yleiskaavoissa eritasoliittymän alueet ovat teollisuus- ja varastoaluetta sekä työpaikka-aluetta. Maantien 152 linjauksen ja Myllykylän eritasoliittymän alueelta on purettava 2–3 asuinrakennusta liittymäratkaisusta liittyen. Työpaikka-alueen kehittämisen vuoksi eritasoliittymän ympäristössä kolmen muun asuinrakennuksen säilyttämistä tutkitaan myöhemmin käynnistyvän asemakaavoituksen ja liittymän tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Focus-alueen maankäyttö on hyvin pitkälle suunniteltu Kehä IV -nimellä suunniteltuun väylään tukeutuen. Focus-alueen osayleiskaava osoittaa alueen toimintojen varaukset suhteellisen tarkasti ja alueen asemakaavoitus on käynnissä. Uuden väylän toteuttaminen on oletettavasti edellytyksenä alueen täysimääräiselle toteuttamiselle. Uusi seudullinen liikenneyhteys tarjoaa lentokenttäalueelle ja Vantaan Aviapolikseen tukeutuvan alueen kehittämiselle erittäin hyvät lähtökohdat. Aluevaraussuunnitelman eritasoliittymät palvelevat hyvin Focus-alueen maankäytön suunnitelmia. Alue on iso ja se mahdollistaa myös suurten logistiikkayritysten sijoittumisen. Maantie 152 palvelee etenkin Focus-alueelle suunnitellun kaupan ja logistiikan alueen yhteyksiä Hämeenlinnanväylän suuntaan. Uuden väylän eteläpuolella on lentoaseman laajentumiseen varattua aluetta. Terminaalialueiden tiivistäminen lisää painetta toimintojen sijoittamiseen muualle kuin terminaalien välittömään läheisyyteen. Uusi Finavian eritasoliittymä palvelee nimensä mukaisesti lentoaseman tarpeita.

Focus-alueella on noin 50 asuintaloa. Asuminen on väistyvä toiminto teollisuus- ja työpaikka-alueilla pitkällä aikavälillä. Uuden väylän tuntumassa asuinalueiden kohdalle on osoitettu teollisuusaluetta sekä palvelujen ja hallinnon alue. Teollisuus- sekä toimitilarakentaminen muuttaa itsessään aluetta enemmän kuin uusi väylä. Tielinjauksen eteläpuoli lentokenttään rajautuen tulee jäämään mottiin maankäytön kehittyessä sekä myös louhintojen vuoksi. Tiealueen alle jää Retailparkin liittymässä muutamia nykyisiä teollisuuskiinteistöjä.

Kehä IV -yhteyden rakentuminen tukee myös maankäytön kehittämistä laajemmalti. Focus-alueen laajenemissuunta on osoitettu kohti pohjoista. Alueelle voidaan sijoittaa monimuotoisesti työpaikkatoimintoja sekä esimerkiksi mahdollisen Lentoradan / Tallinna-tunnelin suuaukon ja varikon alueita. Kehä IV edistää myös Kulomäentien ja Jusslan alueen kehittämistä yritysalueena.

VAIKUTUKSIA TEEMOITTAIN

Vaikutukset maa- ja metsätalouteen

Suunnittelualueella on suhteellisen paljon viljelymaata, sillä varsinkin Vantaanjokilaakso on edelleen pääkaupunkiseudulla harvinaista maatalouden luonnehtimaa aluetta. Lisäksi alueella on talousmetsää etenkin Reunan ja Kiilan alueilla. Uudesta väylästä aiheutuu haittaa maa- ja metsätalouselinkeinoon, kun maa-aluetta jää tiejärjestelyjen alle ja kulkureitit muuttuvat. Tiejärjestelyjen alta joudutaan lunastamaan maata ja kiinteistöjä, joista maksetaan korvaukset kiinteistöjen omistajille. Kiinteistöihin kohdistuu haittaa, mikäli tien rakenteet sijoittuvat niiden alueelle.

Uusi väylä halkoo peltoaluetta 1,8 kilometrin pituudelta. Suurimmat pelto-osuudet ovat Vantaanjokilaaksossa, jossa tie sijoittuu pelloille 1,2 kilometrin matkalla. Suurin haitta kohdistuu usein kuitenkin pienille peltolohkoille, josta aiheutuu haittaa kiinteistöjen käyttökelpoisuudelle erityisesti maanviljelyssä. Joidenkin kiinteistöjen osalta alueet voivat jäädä lähes kokonaan tien alle, jolloin kiinteistöistä tiealueen ulkopuolelle jäävistä jäännöskiinteistöistä ei omistajille jää enää tarkoituksenmukaisia alueita. Kulkuyhteydet pelloille muuttuvat monissa kohdin.

Metsän osalta pirstoutuminen ei ole yhtä suuri ongelma ja haitta kuin peltojen osalta silloin kun metsäpalsta säilyy kokonsa, muotonsa ja puuston samankaltaisuuden puolesta riittävän kookkaana ja yhtenäisenä. Metsäpalstoille kulkemisen tarve ei ole välttämättä jokavuotista. Kiilan alueella on tehty paljon päätehakkuita jo siksi, että alueella valmistaudutaan maankäytön muutokseen Focus-alueen rakentumisen myötä.

Jatkosuunnittelussa tehdään erillinen kiinteistövaikutusten arviointiselvitys (KIVA-selvitys). Siinä selostetaan suunnitelman vaikutukset kiinteistörakenteeseen huomioimalla maanomistusolot ja selvitetään mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Vaikutukset seudulliseen kehitykseen ja pääkaupunkiseutuun

Uusi kehämäinen maantieyhteys yhdistää pääkaupunkiseudun ja ympäryskuntien kasvavat alueet nykyistä tehokkaammin toisiinsa. Maantie 152 on luonnollinen jatke Klaukkalan ohikulkutielle. Se parantaa seudun poikittaisia logistiikkayhteyksiä sekä lisää tien vaikutuspiirissä olevien työpaikka-alueiden saavutettavuutta ja vetovoimaa yritysten näkökulmasta. Hanke luo yhteyden kehittyvän Luoteis-Vantaan ja Koillis-Vantaan välille sekä kasvavasta Klaukkalasta itään päin. Helsinki-Vantaan lentokentän ja siihen tukeutuvan Aviapolis-alueen saavutettavuus sekä lentokentän huoltovarmuus paranevat suuresti. Maantie 152 tukee merkittävällä tavalla maankäytön suunnitelmissa esitettyjä laajenevia tuotanto- ja varastoalueita. Yhteys tarjoaa sujuvan ja turvallisen reitin Keravan ja Sipoon logistiikka-alueilta Hämeenlinnanväylän suuntaan ja vähentää raskasta liikennettä taajamissa, muun muassa Myllykyläntiellä, Nahkelantiellä ja Hyrylässä.

Uudenmaan liikenneratkaisuilla, mukaan lukien uudet kehäyhteydet, on huomattavia vaikutuksia liikennejärjestelyihin myös maakunnan ulkopuolella liikenneväylien verkottamassa rakenteessa. Esimerkkinä näistä laajoista yhteyksistä on lentoaseman liikennetarpeet ja pidemmällä aikavälillä mahdollisesti toteutuva Tallinna-tunneli. Maantie 152 tukisi liikenneyhteyksiä Tallinna-tunneliin, joka muuttaisi merkittävästi liikenneyhteyksiä Helsingin ja Tallinnan välillä kytkien Suomen raideyhteydellä Eurooppaan. Lentoaseman matkustajamäärät ovat olleet voimakkaassa nousussa, joten lentoaseman pohjoispuolella maantie 152 uusi yhteys parantaa alueen käytettävyyttä ja mahdollistaa lentoaseman toimintojen kehittämistä alueelle.

Maantien 152 uusi yhteys mahdollistaa suoraan siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen. Maankäytön suunnitelmissa uutta ja laajenevaa maankäyttöä on suunniteltu erityisesti lentokentän pohjoispuolelle Focus-alueelle sekä hieman lännemmäksi tien varteen Kiilan alueelle. Nämä alueet muodostavat uuden kiertotalouteen ja logistiikkaan profiloituvien toimintojen nauhamaisen vyöhykkeen. Yhdessä lentokenttää ympäröivien yritysalueiden kanssa se muodostaa uuden maankäytön kehittämisen painopistealueen ja pääkaupunkiseudun laajenemissuunnan ja lentokenttää ympäröivien alueiden kehittämisen yhtenäisenä kokonaisuutena. Tuusulan Focus-alueen suunnittelu on pitkällä, mutta muussa tämän alueen maankäytössä on pidemmän aikavälin potentiaalia alueelle soveltuvalle maankäytölle.

Uusilla väylillä saattaa olla myös ei-toivottuja vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen, kun varsinkin kaupan alueet vievät mahdollisesti pohjaa lähellä asutusta olevalta kaupalta. Maantie 152 kohdalla tällaista kehitystä ei ole tunnistettavissa. Maantien 152 uuden yhteyden molemmissa päissä, Hämeenlinnanväylällä ja Tuusulanväylällä, on varaukset kaupan suuryksiköille. Niiden vaikutukset on tutkittu Uudenmaan tekeillä olevassa maakuntakaavassa (Uusimaakaava 2050). Nämä kaupan alueet ovat palvelujen saavutettavuuteen perustuen osoitettu paljon tilaa vaativan erikoiskaupan alueiksi, johon sijoittuva erikoiskauppa ei kilpaile keskustakaupan kanssa. Se voi hyväksytysti sijaita autovyöhykkeellä, koska sen asiointitiheys on merkittävästi harvempaa kuin päivittäistavaran automarketeissa.

Maantie 152 tukeutuva kehittyvä maankäyttö muodostuu lentomelualueelle soveltuvista toiminnoista. Se sisältää ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa kiviaineisten ottoa ja raskaan liikenteen kuljetuksia tarvitsevia yritysalueita. Nämä toiminnot kannattaa lähtökohtaisesti keskittää samaan paikkaan. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen ohjaaminen vähentää raskasta liikennettä keskusta- ja asuinalueilla ja välillisesti edistää pääkaupunkiseudun asumisen vyöhykkeiden kehittymistä.

5.5.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla. Luonnollisesti pelkän Focus-alueen toteuttaminen rajoittaa hankkeen haitalliset maankäyttöön kohdistuvat vaikutukset maantieteellisesti suppealle alueelle Myllykylän ja Tuusulaväylän väliin, joka on Focus-alueen kehittämisen myötä voimakkaan maankäytön kehittämisen kohteena. Vaihtoehto 0 + tarjoaa Focus-alueelle maantie- ja katuyhteydet alueen maankäytön suunnitelmien toteuttamiseen. Vaihtoehdossa 0+ seudulliset tavoitteet uudesta kehätieyhteydestä ja siitä hyötyvästä maankäytöstä jäävät toteutumatta.

5.5.3 Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa 0 hanke ei toteudu, joten myöskään vaikutuksia nykyisiin maankäytön toimintoihin ei ole. Tällöin seudulliset ja paikalliset tavoitteet uudesta kehätieyhteydestä ja siitä hyötyvästä maankäytöstä jäävät toteutumatta. Suurin käänteinen vaikutus on se, että Tuusulan pitkälle valmistelema Tuusulan Focus-alueen maankäyttö jää toteutumatta tai sen toteuttaminen on luonteeltaan erilaista. Ilman maantien 152 toteuttamista alueen toteuttaminen pohjautuu pelkästään Tuusulanväylälle suuntautuvaan yhteyteen, jolloin alueen saavutettavuus ja siten myös houkuttelevuus heikkenee oleellisesti. Focus-aluetta korvaavaa pienimuotoista maankäytön kehittämistä saattaa toteutua Kulomäentien varressa. Isoja logistiikkatontteja sinne ei mahdu.

Alueen nykyisten toimintojen kannalta vaihtoehtojen paremmuus riippuu näkökulmasta. Asutuksen kannalta tiestä on merkittävää haittaa ja tiehen kytkeytyvä maankäyttö haastavaa sovittaa yhteen asutuksen kanssa. Vaihtoehdosta 0 + vaikutukset ovat maantieteellisesti suppeampia kuin vaihtoehdon 1, joten toimenpiteet aiheuttavat merkittävän muutoksen lähinnä Focus-alueelle. Tällä alueella muuttuva maankäyttö muuttaa enemmän ympäristöä kuin väylä itsessään. Toisaalta väylän toteutuminen keskittää häiriöitä aiheuttavia toimintoja ja vähentää liikennepainetta lähialueilla. Nykyisille kiertotalouteen keskittyville yrityksille uudesta väylästä on pääosin hyötyä, mutta sijainnista riippuen tie saattaa myös rajoittaa vapaata laajenemista.

5.6 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Maankäytön kehittämisen kannalta vaihtoehdoilla on merkittäviä eroa. On selvää, että sekä seudullisten että paikallisten maankäytön tavoitteiden kannalta vaihtoehto 1 on selvästi paras. Seudullisia yhteyksiä ja kehittämistä palvelee ainoastaan täysimittainen uusi poikittainen väylä Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille. Vertailuvaihdossa 0 ja hankevaihtoehdossa 0+ maakuntakaavan ja yleiskaavojen uusi yhteys jää toteutumatta, ja sen potentiaali maankäytön kehittämiseen jää käyttämättä.

Vaihtoehto 1 palvelee sekä Vantaan puolen Kiilan alueen ja Tuusulan Senkkerinmäen maankäytön kehittämistä, kun taas suppeassa vaihtoehdossa 0+ nämä alueet eivät juuri hyödy Focus-alueelle rajautuvastasta tiestä. Myös Focus-alueen kehittämisen kannalta paras hyöty ja saavutettavuus saadaan vaihtoehdosta 1, vaikka alue voi toteutua myös vaihtoehdossa 0+. Lentoaseman toiminnan kannalta maantien 152 toteuttaminen vaihtoehdon 1 mukaisena on esitetyistä vaihtoehdoista ainoa, joka parantaa alueen saavutettavuutta alueellisena kokonaisuutena.

Hankkeen merkittävät vaikutukset liittyvät maankäytön kehittämiseen. Hankkeen vaihtoehdoilla on merkittäviä eroja. Vaihtoehdon 1 mukainen maantie 152 on koko pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta olennainen uusi väylä, joka muuttaa laaja-alaisesti liikenneverkostoihin kytkeytyvää maankäytön kehittymistä ja rakennetta. Maantie 152 tukee maakuntakaavan mukaista yhdyskuntarakenteen kehittymistä sekä Vantaan ja Tuusulan maankäytön tavoitteita. Hankkeen vaihtoehdon 1 vaikutus on tästä näkökulmasta merkittävä.

Uuden väylän toteutuminen tukisi merkittävällä tavalla siihen kytkeytyvän maankäytön ja toimintojen kehittämistä. Erityisesti Tuusulan Focus-alueen maankäytön toteutuminen on riippuvainen tästä maantiehankkeesta, joko YVA-menettelyn vaihtoehdon 1 tai 0+ mukaisesti. Myös Finavia on ilmaissut tarpeen parantaa laajenevien lentoaseman toimintojen saavutettavuutta uuden seudullisen väylän myötä.

Klaukkalan ohikulkutien ja Kiilan alueilla on maankäytön kehittämisen potentiaalia, jonka toteutumista laaja vaihtoehto 1 tukee. Kiila ja Focus muodostavat toteutuessaan vahvan kiertotalouteen ja logistiikkaan painopistealueen, joka muuttaa pääkaupunkiseudun rakennetta maakunnallisten tavoitteiden mukaisesti.

Hankkeella on myös merkittäviä vaikutuksia nykyiseen maankäyttöön. Uusi väylä muuttaa lähtökohtaisesti nykyi-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

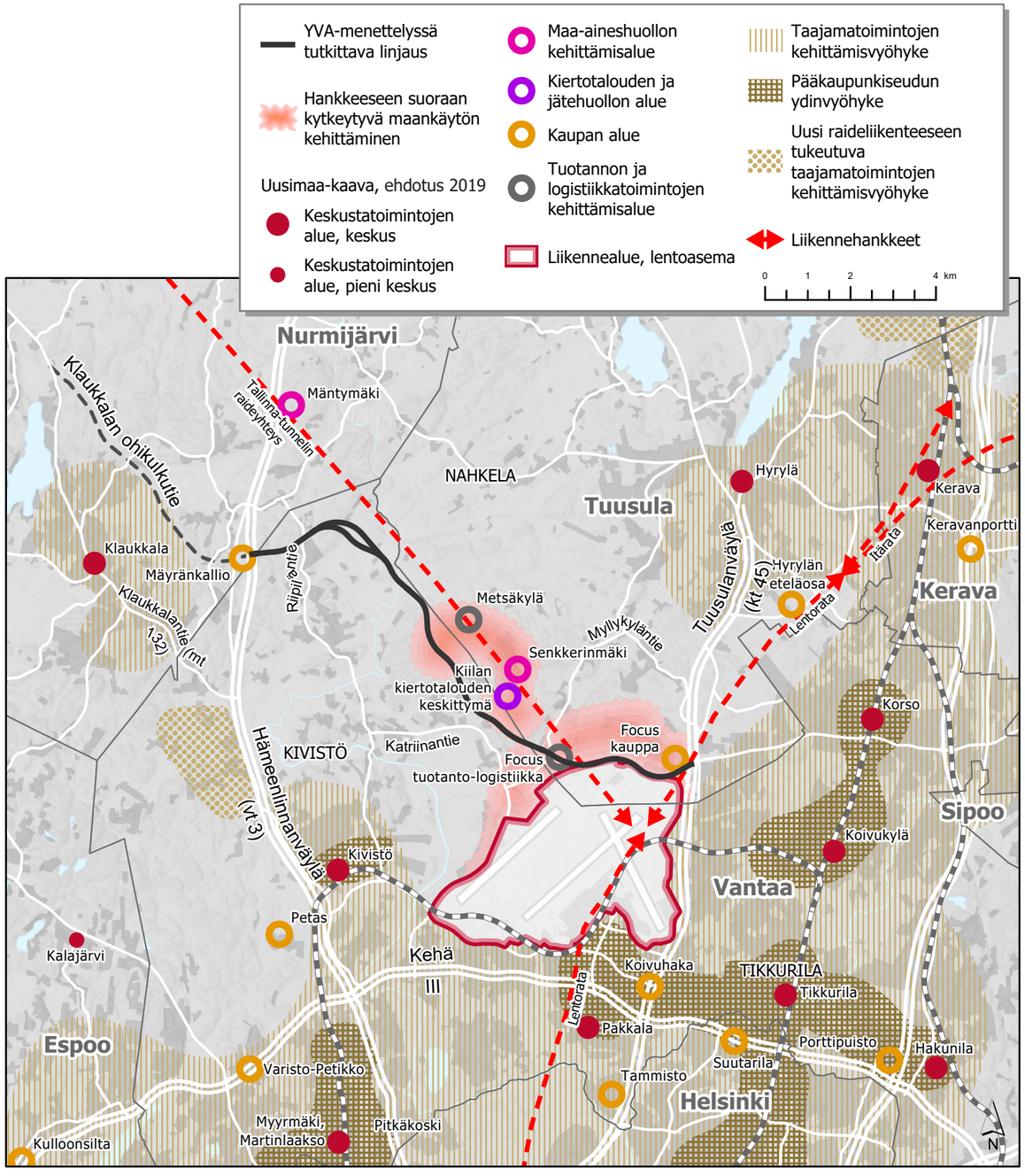

Kuva 5.19. Hankkeen kytkeytyvä maankäytön kehittyminen.
Bild 5.19. Utvecklingen av markanvändningen som anknyter till projektet.

siä toimintoja, varsinkin siihen kytkeytyvän maankäytön muutoksen kanssa. Maantien 152 linjaus halkoo asuinalueita Vantaanjokilaaksossa, Kesäkylässä ja Myllykylässä, muuttaen vakiintunutta asutuksen rakennetta. Väylän ja siihen suoraan kytkeytyvän maankäytön alta puretaan enimmillään 8 asuinrakennusta, mutta asia tarkentuu yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Focus-alue muodostaa täysin uuden työpaikka- ja tuotantoalueen, joten sen osalta maankäytön voi sanoa muuttavan aluetta merkittävämmin kuin pelkkä uusi tie.

5.7 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Tuleva maankäyttö ja uuden väylän seurannaisvaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja asutukseen ovat riippuvaisia maankäytön suunnittelusta ja ohjauksesta.

Maankäyttöön ja toimintoihin kohdistuvia haittoja vähennetään jatkossa tekemällä tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun ja alueen toimijoiden kesken. Tavoitteena on saada ratkaisusta sellainen, että se palvelee mahdollisimmat hyvin laajenevan maankäytön liikennetarpeita.

Asuinkiinteistöjen käytölle aiheutuviin haittoihin pystytään vaikuttamaan lähinnä alempitasoisten teiden järjestelyillä ja immissiohaittojen (mm. melu, tärinä, pöly ja maisema) osalta tiesuunnittelussa huomioitavilla teknisillä ratkaisuilla ja maantietoimituksessa määritettävillä haitankorvauksilla. Kiinteistöihin kohdistuvien haittojen lieventämistoimenpiteitä on esitetty runsaasti erillisessä kiinteistövaikutusten arvioinnissa. Tien parantamisen haitallisia vaikutuksia maa- ja metsätalouteen sekä kiinteistörakenteeseen voidaan lieventää tilus- ja yksityistiejärjestelyllä. Tilusjärjestelyt ja lunastettavat alueet tarkentuvat tiesuunnitelmavaiheessa, jolloin niistä käydään myös vuoropuhelua omistajien kanssa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

6 Ihmisten elinolot

6.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käsitellään vaikutuksia, joita maantien toteuttamisella on ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA) sisältää sekä sosiaalisten vaikutusten arvioinnin (SVA) että terveysvaikutusten arvioinnin (TVA). Seuraavassa vaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu vaikutuksia asumisoloihin, elinympäristön viihtyisyyteen, liikkumismahdollisuuksiin, saavutettavuuteen, turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen, yhteisöllisyyteen ja paikalliseen identiteettiin. Liikkumista tarkastellaan yksilön näkökulmasta, kun taas laajempi yhteiskunnallinen arviointi on käsitelty liikenteellisten vaikutusten yhteydessä. Terveysriskejä tuodaan esille asiantuntija-arvioina, mutta terveysvaikutuksia voidaan arvioida tilastollisesti väestötasolla, joten terveysvaikutuksiin ei voida ottaa suoraan kantaa.

Arvioinnissa on hyödynnetty palautetta keskeisenä tiedon lähteenä, joten asiantuntija-arvio yhdistyy osallisten kokemustietoon. Osallisia ovat alueen asukkaat, yrittäjät, muut alueen toimijat sekä eri asiantuntijatahot. Tietoa ja näkemyksiä arviointiin saatiin käynnissä olevan kaavoituksen palautteesta, YVA-ohjelman yleisötilaisuudesta ja YVA-ohjelman mielipiteistä. Perustietoa alueesta on saatu tarkastelemalla kartta- ja tilastoaineistoja (mm. väestötiedot, asutuksen keskittyminen, palveluiden ja virkistysreittien sijoittuminen) sekä tekemällä havainnoivia maastokäyntejä. Melua ja tärinää on käsitelty erikseen luvussa 7.

Kuva 6.1. Näkymiä suunnittelualueen elinympäristöstä. • Bild 6.1. Usikter i livsmijö.

6.2 Nykytilanne

Suunnittelualue on pääkaupunkiseudun ja sitä ympäröivän maaseudun taitekohdassa. Alueella on viheralueita, erilaisia luontoarvoja ja vanhaa kulttuurimaisemaa, mutta myös järeästi rakennettua ympäristöä ja runsaasti ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja. Elinympäristössä on nähtävissä rakenteita ja jälkiä monista historian kerrostumista. Alueen luonne on muuttumassa monin tavoin, kun kaupunkirakenne laajenee alueelle tuoden uusia kerroksia monimuotoiseen ympäristöön.

Läntinen osuus sijoittuu Vantaan Riipilän ja Vantaanjokilaakson kyläalueille. Pientaloasutus seurailee Riipiläntien vartta. Reuna on noin 60 omakotitalon muuta aluetta tiiviimpi asuinalue. Alueen omakotiasutus on suhteellisen vanhaa ja asukkaiden ikärakenne on muuta Vantaata iäkkäämpää. Alueella on runsaasti lähivirkistykseen soveltuvia metsäalueita. Tällä alueella ei ole juuri palveluita asukkaille. Vantaan puolella lähimmät kaupat ovat Kivistössä ja Riipilässä, jonne on bussiyhteys. Koulu, päiväkoti ja terveysasema ovat Seutulan keskustassa suunnittelualueen eteläpuolella. Klaukkalan keskustassa on myös palveluita ja sinne on rakentumassa uusi yhteys Klaukkalan ohikulkutien myötä. Riipiläntie on osa valtakunnallista pyörämatkailureittiä.

Vantaanjokilaakso on vanhaa avointa kulttuurimaisemaa, jossa on vanhoja tilakeskuksia laajoine peltoineen. Seutulan kylän alue kartanoineen ja useine rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaine kohteineen on alueen arvokkainta ydintä, joskin se jää suunnittelualueen ulkopuolelle. Maanviljelys on edelleen näkyvä elinkeino alueen maisemassa ja peltoalueet ovat laajoja. Asuintalot ovat sijoittuneet hajanaisesti kyläteitä seuraillen.

Kiilan alue erottuu Vantaanjokilaakson itäpuolella metsäisenä alueena, jossa on runsaasti maa-aineksenoton alueita. Kesäkylä on sen keskellä oleva omaleimainen asuinalue, joka on irrallaan muusta rakennetusta ympäristöstä. Kesäkylä-Koivikko Oy -niminen yhtiö perustettiin vuonna 1956 kesämökkialueeksi, mutta asuminen alueella on ollut pitkään kuitenkin pääosin ympärivuotista. Alueella on noin 75 pientä omakotitaloa, leikkipaikka ja palloilukenttä sekä Kesäkylän kuntopolku. Laajenevat maa-ainesalueet ja voimajohdot rajaavat Kesäkylän kaakkoispuolista lähimaisemaa.

Katriinantiellä on hajanaista pientaloasutusta Vantaanjokilaakson Seutulan peltoalueiden reunoilla. Vastaava pien-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

taloasutus jatkuu Tuusulan Myllykyläntiellä. Tuusulanjoki ja Myllykylä ovat vanhaa kulttuuriympäristöä, johon kuuluu viljelyalueita tilakeskuksineen. Itäisin osa alueesta sijoittuu lentokentän pohjoispuolelle ja Tuusulanväylän tuntumaan. Alueella on Sammonmäen työpaikka-alue ja vanhaa pientaloasutusta. Omakotitaloasutusta on Sammonmäen, Mäkiniitun ja Huhtariihen alueille. Sammonmäen alue on ollut yli kymmenen vuotta rakennuskiellossa kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi. Alue on voimakkaan lentomelun aluetta ja muuttumassa Focus-alueen rakentumisen myötä. Alueella on myös muutamia pieniä peltoalueita. Lövkullan kallio on lentokoneharrastajien keskuudessa suosittu lentokoneiden bongauskohde, josta on suora näköyhteys kiitotielle 1.

Kiilan ja Myllykylän lähimmät kaupan palvelut ja erikoisliikkeet sijaitsevat Tuusulan Riihikalliossa ja Hyrylässä sekä idässä Vantaan puolella Ilolassa. Ruotsinkylän ja Klemet-

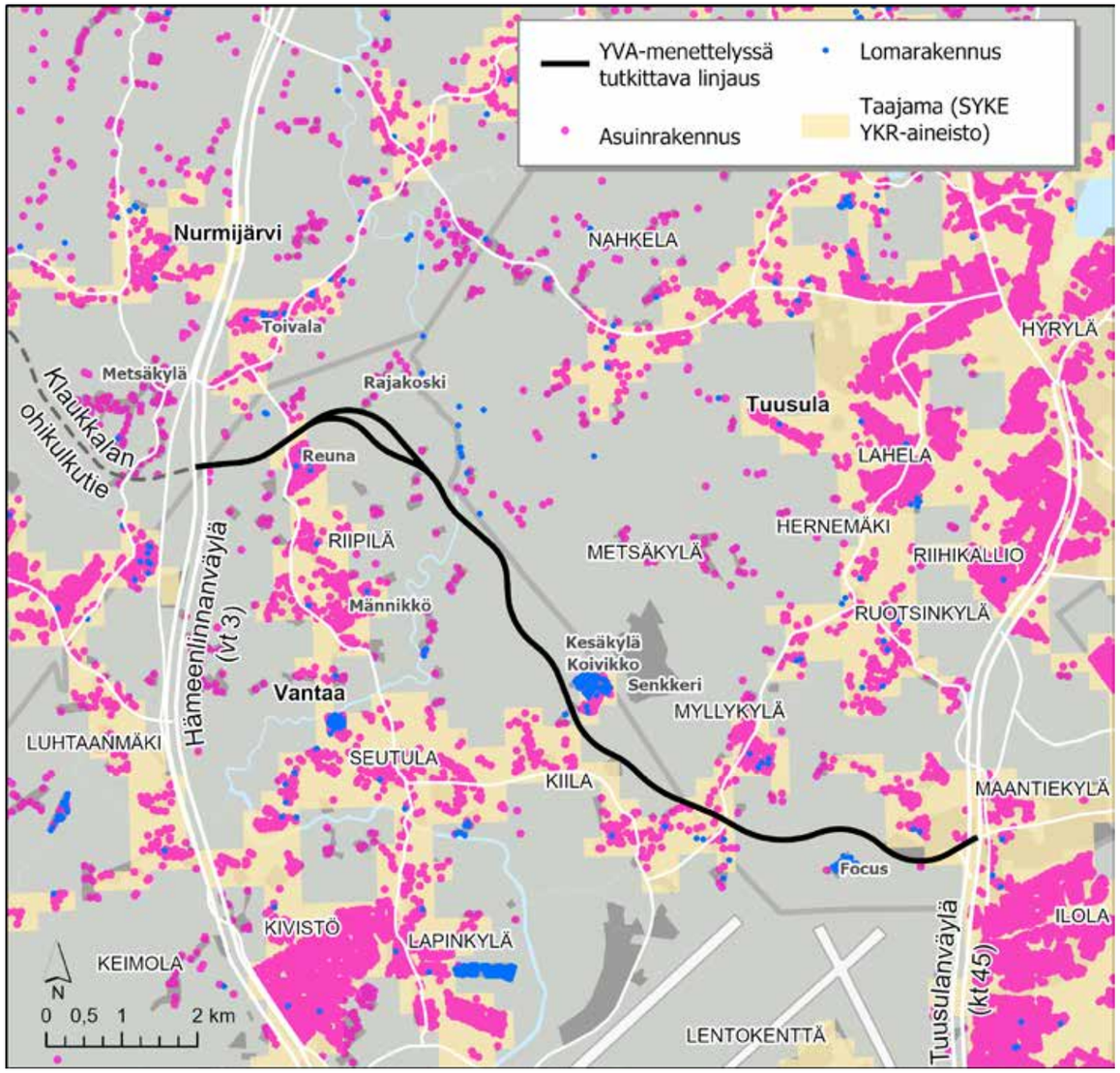

Kuva 6.2. Asutuksen rakenne. • Bild 6.2. Uppehålls struktur.

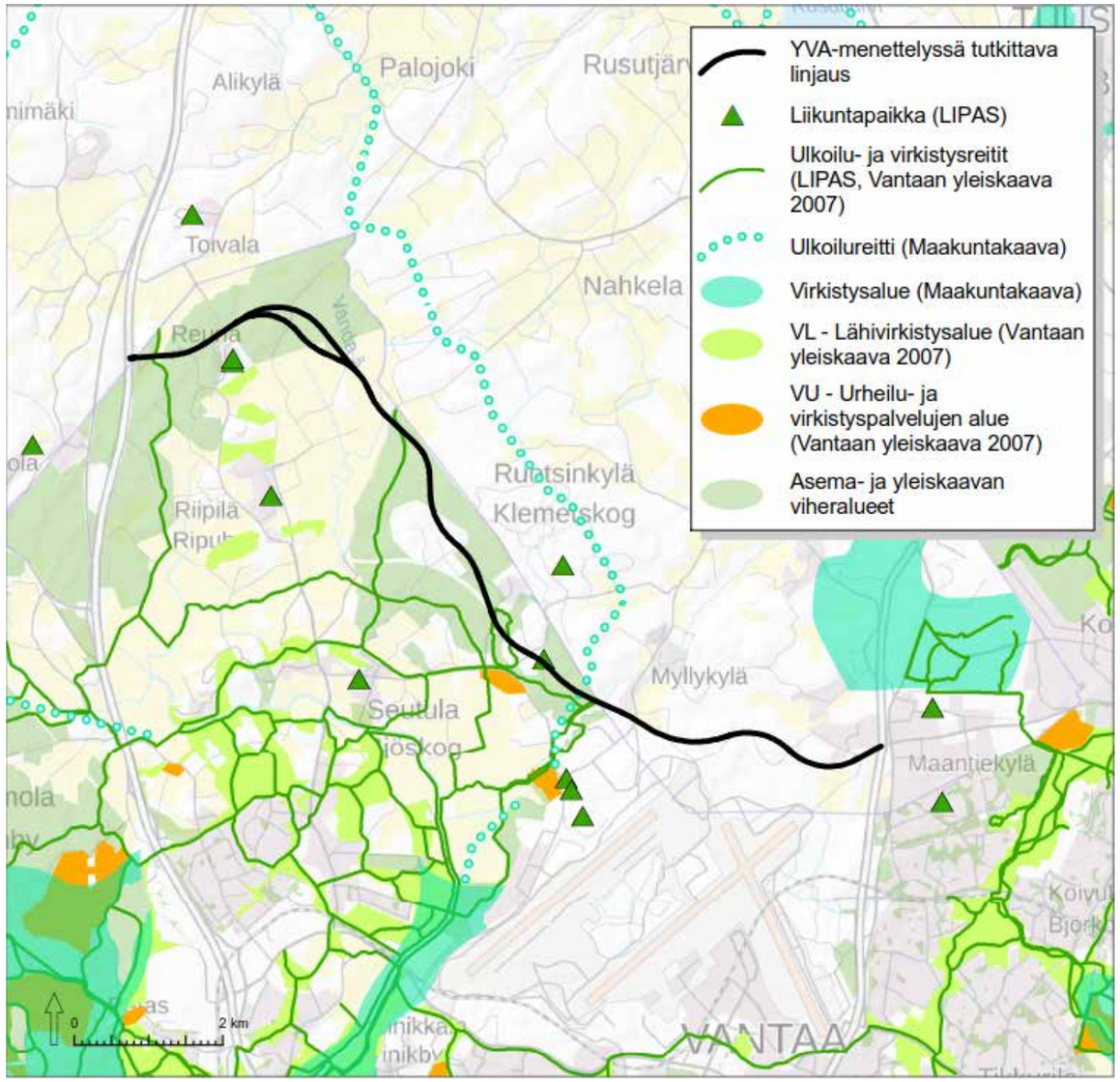

Kuva 6.3. Viheralueet ja ulkoilu. • Bild 6.3. Grönområden och utomhusaktiviteter.

skogin alakoulut ovat alueen lähimmät koulut. Seutulan ja Myllykylän alueella on hevostiloja ja ratsastusreittejä. Tuusulanjoen läheisyydessä on seitsemän veljeksen vaellusreitti, joka on merkitty Myllykyläntielle hankealueella.

Muuttuva ympäristö ja ristiriidat

Suunnittelualueen itäisellä osuudella elinympäristössä on monia ympäristöhäiriöitä. Kiilan ja Senkkerin alue on kehittyvä maa-aineksenoton, kiertotalouden ja ympäristöhäiriöitä aiheuttavan teollisuuden alue. Alueella on myös melua aiheuttavaa moottoriurheilutoimintaa Lavangon moottoriurheilukeskuksessa. Yhdistettynä nämä toiminnot ovat hankalasti sovitettavissa asutuksen kanssa yhteen. Alueen muuttuvasta luonteesta kertoo osaltaan se, että voimakkaan lentomelun alueella ei enää kehitetä asumista.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tämä luo asukkaille väliaikaisuuden tunnetta ja huolta tulevaisuudesta.

Alueella on käyty paljon keskustelua alati laajenevien toimintojen ympäristövaikutuksista ja häiriöistä sekä asukkaiden ja maanomistajien asemasta muutoksen keskiössä. Tuusulan puolella Focus-alueella on jo tiedossa, että asutus joutuu väistymään joiltakin paikoilta tulevan maankäytön tieltä. Lisäksi Focus-alueella on käynnissä raakamaan lunastusprosesseja, jotka aiheuttavat kitkaa maanomistajien ja kunnan välillä. Kiilan ja Kesäkylän asukkaat ovat kohdanneet jatkuvasti ristiriitoja teollisen toiminnan kanssa vuosien ajan. Asukkaat ovat tehneet paljon huomautuksia eri tahoille mm. ympäristöluvista. Alueella on ollut viime vuosina paljon keskustelua asukkaiden ongelmista ja huolista, joita ovat muun muassa laitosten tuottama melu ja raskas ajoneuvoliikenne, ilmanlaatu sekä pinta- ja pohjavedet. Esiin on tullut valvonnan riittämättömyyttä, epätietoisuutta ja epäluottamusta päätöksentekoon. Myös Riipilässä on ollut vireillä louhoshanke (YIT, Lemminkäinen), joka monien vaiheiden jälkeen ei ole edennyt toteutukseen. Paljon julkisuutta saanut hanke on aiheuttanut voimakasta vastustusta ja kuormittanut asukasaktiiveja vuosien ajan. Myös tämä maantien 152 parantaminen on yhdistetty samaan kokonaisuuteen ja sittemmin karsittu Riipilän läntinen eritasoliittymävaraus herätti kysymyksiä. Kaiken kaikkiaan keskusteluissa on havaittavissa epäluottamusta vaikutusmahdollisuuksiin ja julkiseen vallan käyttöön sekä myös asukasaktivismia poikkeuksellisen laajassa mittakaavassa (katso myös luku 4).

6.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutusten merkittävyyden arviointi

Ihmisten elinoloihin kohdistuvat vaikutukset muodostuvat pääosin liikenteen ja tierakenteiden aiheuttamista vaikutuksista. Suorat haitalliset vaikutukset ihmisten elinoloihin kohdistuvat tien välittömään läheisyyteen (alle 200 metriä), missä elinympäristö muuttuu eniten vaikutusalueella. Merkittävin liikenteen haitta on yleensä liikennemelu, johon voidaan yhdistää häiritsevyyden ohella terveysvaikutuksia. Lähimaisemaan ja viihtyisyyteen kohdistuvat vaikutukset koetaan yksilöllisesti. Väylät muuttavat kulkureittejä, mutta samalla toimenpiteet parantavat päivittäisen liikkumisen sujuvuutta.

Vaikutusten arviointi on ihmisiin kohdistuvien muutosten moniulotteista tarkastelua. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset muodostuvat osin synteesinä muista vaikutuksista (esimerkiksi maisema, melu, liikenne, terveys). Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyyden kriteerejä ei voi yksiselitteisesti määritellä ja vaikutuksen merkittävyys on aina tapauskohtaisesti tehty asiantuntija-arvio.

Elinympäristön nykytilanne on tärkeä lähtökohta vaikutuksen merkittävyyden arvioinnissa. Tie uudessa maastokäytävässä (paikka, jossa ei ole aiemmin tietä) muuttaa lähtökohtaisesti ympäristöä suuresti. Toisaalta tiiviisti rakennetussa ympäristössä tien rakentaminen suhteutuu muuhun ympäristöön. Asumiseen kohdistuvaa suoraa häiriötä voi lähtökohtaisesti pitää merkittävänä haittana. Kielteisiä muutoksia voi kompensoida liikenneyhteyksien paraneminen ja olemassa olevan melun lieventyminen.

Vaikutuksen merkittävyyteen vaikuttaa vaikutuksen kohteena olevien ihmisten tai yhteisöjen määrä ja ominaisuudet. Jos haitan kärsijöitä on paljon, vaikutus on lähtökohtaisesti merkittävämpi kuin muutaman ihmisen kohdalla. Vaikutus voi olla kuitenkin erittäin suuri yksittäiselle ihmiselle, vaikka vaikutus ihmisiin ja yhteisöihin kokonaisuutena olisi kohtalainen tai jopa vähäinen. Arvioinnissa erityistä huomiota kiinnitetään niin sanottuihin herkkiin väestöryhmiin. Niillä tarkoitetaan väestöryhmiä, joiden mahdollisuudet tehdä valintoja elinympäristön ja liikkumisen suhteen ovat valtaväestöä heikommat (esimerkiksi lapset, liikuntarajoitteiset ja vanhukset). Näihin kohdistuvat vaikutukset saavat painoarvoa merkittävyyden arvioinnissa.

Vaikutusarvioinnin tärkeä tarkasteluyksikkö on maastotietokannan asuin- ja lomarakennukset. *Taulukossa 6.1* on suuntaa-antava esitys siitä, miten asuinrakennusten ja lomarakennusten kohdalla tulkitaan vaikutuksen merkittävyyttä tässä hankkeessa. Pääsääntöiseksi vaikutus arvioidaan merkittäväksi (suuri / erittäin suuri), kun kyseessä alle 200 metrin etäisyydellä sijaitsevat asuin- ja lomarakennukset. Tapauskohtaista arviota liittyy kuitenkin elinympäristön herkkyyteen kuten siihen, miten rakennus sijoittuu suhteessa muuhun rakennettuun ympäristöön.

Taulukko 6.1. Vaikutuksen merkittävyys suhteessa asuintalojen sijaintiin.
Tabell 6.1. Konsekvensens betydelse i relation till bostadshusens placering.

Tilanne	Vaikutuksen merkittävyys	Huomattavaa, poikkeukset
Rakennus puretaan	Erittäin suuri	Tässä hankkeessa osa talojen purkamisesta johtuu maankäytöstä ja lisäksi osa perustuu vapaaehtoisiin kauppoihin. Näitä ei ole voitu kuitenkaan tunnistaa.
Alle 100 m etäisyys	Erittäin suuri	Avoimessa maisemassa, rauhallisella alueella myös merkittävyys suurempi (esim. Vantaanjokilaakso)
100–200 m etäisyys	Suuri	Väylien tai teollisen toiminnan läheisyydessä merkittävyys on pienempi.
200–300 m etäisyys	Kohtalainen	
Yli 300 metriä	Käsitellään asuinalueina ja kylinä, ei yksittäisinä rakennuksina	

Taulukko 6.2. Vaikutuksen merkittävyyden näkökohtia.
Tabell 6.2. Aspekter av betydelse för konsekvensbedömning.

	Vaikutuksen merkittävyyttä suurentavia tekijöitä	Vaikutuksen merkittävyyttä vähentäviä tekijöitä
Elinympäristön herkkyystaso ja tärkeys	Ei valtatietä / Ei muuta suurta infrastruktuuria ennestään. Hiljainen alue.	Alueella on jo ympäristöhäiriöitä (esim. teollisuusalueet, suuret väylät).
	Maaseutumainen alue Vanha, vakiintunut ympäristö. Alueen identiteetin kannalta tärkeä alue. Omaleimainen maisema, yhtenäinen kokonaisuus.	Tiiviisti rakennettu taajama-alue Teollista toimintaa, infrastruktuuria. Alueen yhtenäisyys on rikkoutunut. Maisemassa ei ole erityispiirteitä.
	Asuinalue. Loma-alue. Virkistyskäyttö. Herkkiä toimintoja (koulu tai päiväkoti).	Ei asutusta, loma-asutusta. Ei herkkiä toimintoja (esim. koulu) Ei virkistyskäyttöä. Oleskelu alueella on satunnaista tai luonteeltaan ohikulkua.
Vaikutuksen suuruus	Ympäristön ominaispiirteet ja luonne muuttuvat. Vaikutus kohdistuu yhteisöön tai useisiin ihmisiin. Vaikutus kohdistuu ns. herkkiin ihmisryhmiin. Vaikutus kohdistuu laajalle alueelle.	Ei aiheuta havaittavia muutoksia elinympäristössä. Nykyisen elinympäristön luonne säilyy. Vaikutus kohdistuu yksittäisiin ihmisiin. Pieni osa alueesta on vaikutuksen alaisena. Ympäristöhäiriö ei lisäänny.
Esimerkkejä tyypillisistä tilanteista	Asuintalo joudutaan lunastamaan ympäristössä, joka on hyvä asumiseen nykytilanteessa. Asuintalon pihapiiri kaventuu. Kulkuyhteydet muuttuvat usean kilometrin matkalla.	Asuintalo joudutaan lunastamaan ympäristössä, joka on huono asumiseen nykytilanteessa. Kulkuyhteys muuttuu alle kilometrin (auto), alle puoli kilometriä (jalankulku, pyöräily).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

6.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

6.4.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Tutkittava tielinjaus sijoittuu Riipiläntien ja Vantaanjoki-laakson kylämäisen asutuksen väliin ja jakaa aluetta kahtia. Paikoin asutusta on uuden väylän lähialueilla. Uusi tie muuttaa alueiden elinympäristöä merkittävästi, erityisesti Vantaanjoen maaseutumaisilla kulttuurimaiseman alueilla. Alueella on paljon muutoinkin vanhaa rakennuskantaa, alue on vakiintunut ja siellä ei ollut suuria muutoksia viime vuosikymmeninä. Avoimella alueella uusi tielinjaus rakenteineen näkyy kauaksi. Alueen kylämäinen tunnelma häviää ja ympäristö muuttuu luonteeltaan rakennetummaksi. Uusi tie tuo rauhalliselle alueelle uuden melulähteen. Uudesta väylästä aiheutuu estevaikutusta, vaikka poikittaisista yhteyksistä huolehditaan. Kaiken kaikkiaan uuden tien aiheuttama muutos osuudella on merkittävä, kun alueen ominaispiirteet muuttuvat.

Riipilän osuudella on kokonaisuudessaan noin 30 asuin- tai lomarakennusta uuden tien lähialueella, alle 300 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta. Uusi väylä heikentää näiden talojen asukkaiden viihtyvyyttä ja muuttaa elinympäristön luonnetta. Vaikutuksen merkittävyys riippuu talojen sijainnista suhteessa etäisyyteen nykyiseen tiestöön ja maiseman peitteisyyteen.

Suunnitelmaan kytkeytyvän mahdollisen rekkaparkin alle jää kaksi asumatonta asuintaloa ja peltomaata Hämeenlinnanväylän tuntumassa. Rekkaparkki ei kuulu tähän suunnitelmaan kiinteänä osana, joten kyseessä on tunnistettu yhteisvaikutus muun suunnitelman kanssa. Talot sijoittuvat jo nykyisin Hämeenlinnanväylän melualueelle, joten vaikutus on vähäinen.

Reunan pientaloalueen asutus sijoittuu lähimmillään 150 metrin etäisyydelle uudesta tiestä. Uusi väylä muuttaa aluetta, mutta metsäisellä osuudella tien vaikutus lähiasutukseen on lievempi, kun tie ei näy kaukomaisemassa. Lähivirkistysalueena toimiva monipuolinen metsäalue kuitenkin pirstoutuu. Etäisyysvyöhykkeellä 100–200 metriä on Reunan kohdalla noin 8–9 asuintaloa, joiden osalta haittaa voi pitää suurena.

Vantaanjoen avoimessa maisemassa alle 300 metrin etäisyydellä tielinjauksesta on 5 asuinrakennusta, joiden elinympäristö muuttuu suuresti tai erittäin suuresti maisemahaitan ja uuden melulähteen myötä. Aholan ja Tyynelän tilakeskuksiin aiheutuu erittäin suurta viihtyisyyshaittaa, sillä ne jäävät 100–220 metrin etäisyyksille uudesta linjausvaihtoehdosta riippuen. Laajemmalla alueella (etäisyysvyöhyke 300–500 metriä) viljelyaukealla on vielä noin 10 asuin- tai lomarakennusta, joiden maisemaan uusi väylä vaikuttaa vähintään kohtalaisesti. Kokonaisuutena haitta asuinalueeseen on merkittävä.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Molemmat linjausvaihdot muuttavat Riipilän asutuksen elinympäristöä, mutta niillä ei ole kokonaisuutena olennaista eroa asutuksen kannalta. Haitalliset haitalliset vaikutukset kohdistuvat eri sijainteihin eri merkittävyydellä. Linjausvaihtoehtojen pohjoispuolella sijaitsevien lähimpien 2–3 asuintalon kannalta eteläinen VE 1A on jonkin verran parempi kuin VE 1B. Avoimessa maisemassa asialla on käytännön merkitystä enemmän. Eniten linjauksen valinnalla on merkitystä Tyynelän tilalle, jonka kannalta 1B on lähimmillään 120 metrin etäisyydellä, kun taas 1A on noin 200 metrin etäisyydellä. Eteläpuoleisen Aholan tilan kannalta taas pohjoinen 1B on hieman parempi. Reunan asuinalueen eteläpuoleisen tiiviimmän omakotitaloasutuksen kannalta vaihtoehdoilla ei ole suurta eroa.

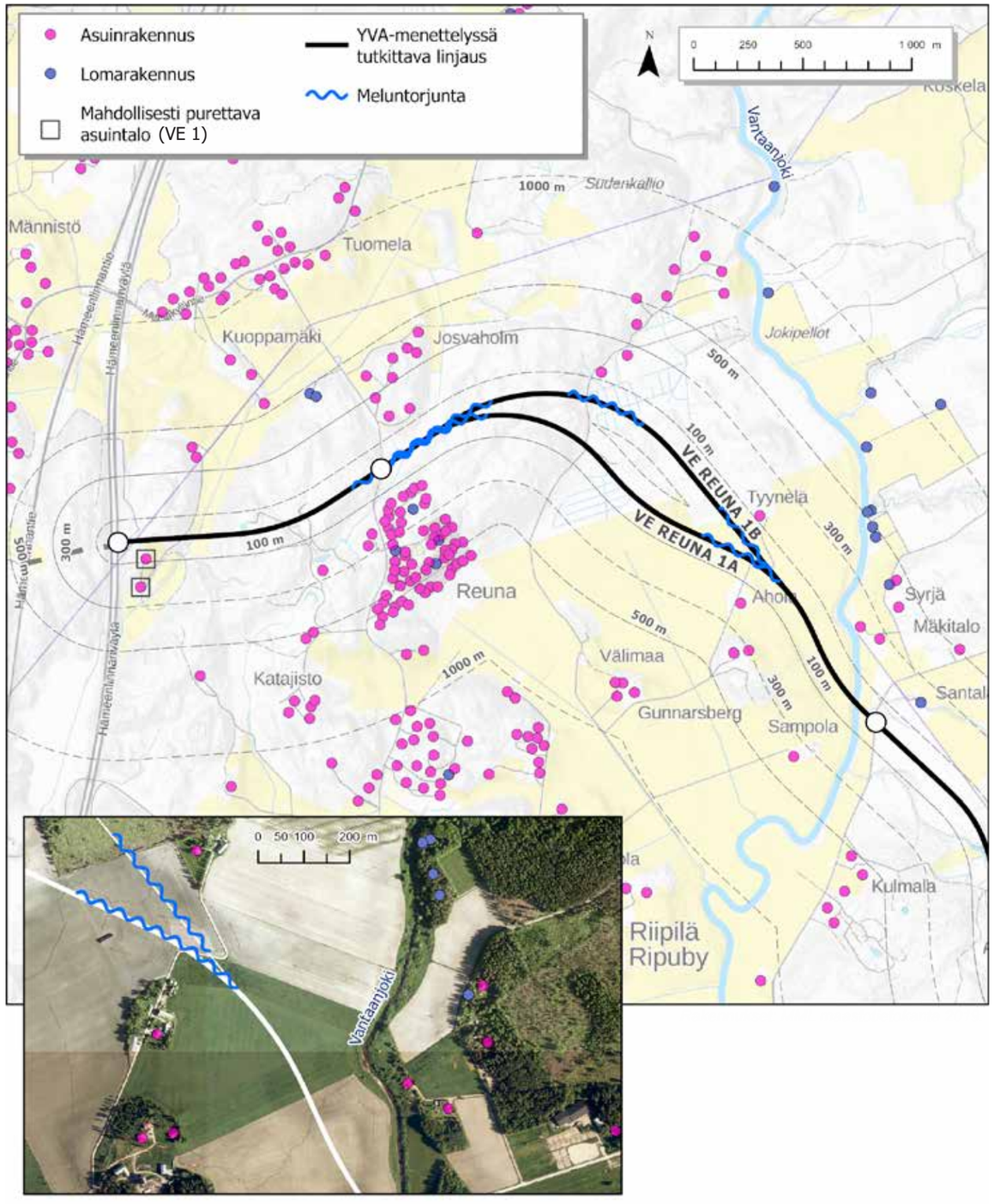

Kuva 6.4. Asutus osuudella Riipilä.
Bild 6.4. Bosättningen vid sträckningen i Ripuby.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Kiila–Metsäkylä

Uusi tielinjaus sijoittuu osuudelle, jossa on asutusta, metsämaata sekä paikoin dominoivan maa-aineksenoton vuoksi avointa, muuttunutta maisemaa. Alueen ympäristö muuttuu myös laajenevan maankäsittelyn ja työpaikka-alueiden vuoksi lähialueilla. Alueella on paljon jo melua ja uusi väylä tuo alueelle vielä uudenlaisen melulähteen. Myös teollisen toiminnan välissä olevat virkistykselle soveltuvat luontosaarekkeet vähenevät väylän ja maankäytön myötä. Osuudella alueen viihtyisyys heikentyy merkittävästi kokonaisuutena.

Uuden tien myötä Kesäkylän asuinalue eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle. Väylän toteuttamisen myötä Kesäkylää ympäröi kahdesta suunnasta järeästi rakennettu ympäristö. Uudesta tiestä aiheutuu estevaikutusta, vaikka poikittaisista yhteyksistä huolehditaan. Linjaus katkaisee Kesäkylän yhteydet alati niukkeneviin lähivirkistysalueisiin. Hanskallion latureitti ja kuntorata sekä moottoriurheilualue jäävät osin väylän kohdalle. Kesäkylän kuntopolku on mahdollista säilyttää pienin muutoksin. Yhteys Kesäkyläntieltä Katriinantielle on järjestetty siten, että Kesäkyläntie alittaa uuden maantien. Yksittäisten kiinteistöjen osalta ajoyhteyksissä tapahtuu muutoksia, mutta kokonaisuuden kannalta vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Kiila–Metsäkylän osuudella on kokonaisuudessaan noin 50 asuin- tai lomarakennusta uuden tien lähialueella, alle 300 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta. Uusi tie heikentää näiden talojen asukkaiden viihtyvyyttä ja muuttaa elinympäristön luonnetta. Vaikutuksen merkittävyys riippuu talojen sijainnista suhteessa etäisyyteen, nykyiseen tiestöön ja maiseman peitteisyyteen. Tällä osuudella noin 15 asuin- tai lomarakennusta on alle 200 metrin etäisyydellä tielinjauksesta, jolloin haitallinen vaikutus on pääosin suuri tai erittäin suuri.

Uusi tielinjaus sijoittuu Kesäkyläntiehen nähden siten, että suurin osa asutuksesta jää pohjoispuolelle ja muutama Kesäkyläntien varrella oleva asuinrakennus eteläpuolelle. Kyseinen kohta on metsäinen, joten tie ei näy maisemassa kovin kauaksi. Tielinjaus on lähimmillään noin 150 metrin päässä Kesäkylän asutuksen eteläosasta, jossa lähin katu on Kevättuulentie. Etäisyysvyöhykkeellä 100–200 metriä on Kesäkylän kohdalla noin 10 asuin- tai lomarakennusta, ja niihin kohdistuu suuri haitta. Lähimmillään on kaksi asuin- tai lomarakennusta noin 120 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta.

Tuusulanjoen tuntumassa Kuutamotiellä on kaksi asuintaloa alle 100 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta. Asuintaloihin kohdistuu erittäin suurta haittaa, ja toisen talon kohdalla meluntorjunnan rakenteet sijoittuvat pihapiiriin. Kuutamotien taloista etäisyysvyöhykkeellä 100–200 metriä on kaksi asuintaloa ja niiden elinympäristöön aiheutuu erittäin suurta haittaa. Ympäröivästä teollisesta toiminnasta huolimatta Kuutamotien ympäristön ominaispiirteisiin kuuluu luonnonläheisyys ja Tuusulanjokilaakson monipuoliset luontoarvot. Nämä asiat muuttuvat uuden tien myötä. Tuusulanjoen ylitys pitkällä sillalla muuttaa maisemaa nykyistä avoimemmaksi ja rakennetummaksi, mikä heikentää myös jokilaakson virkistysarvoja.

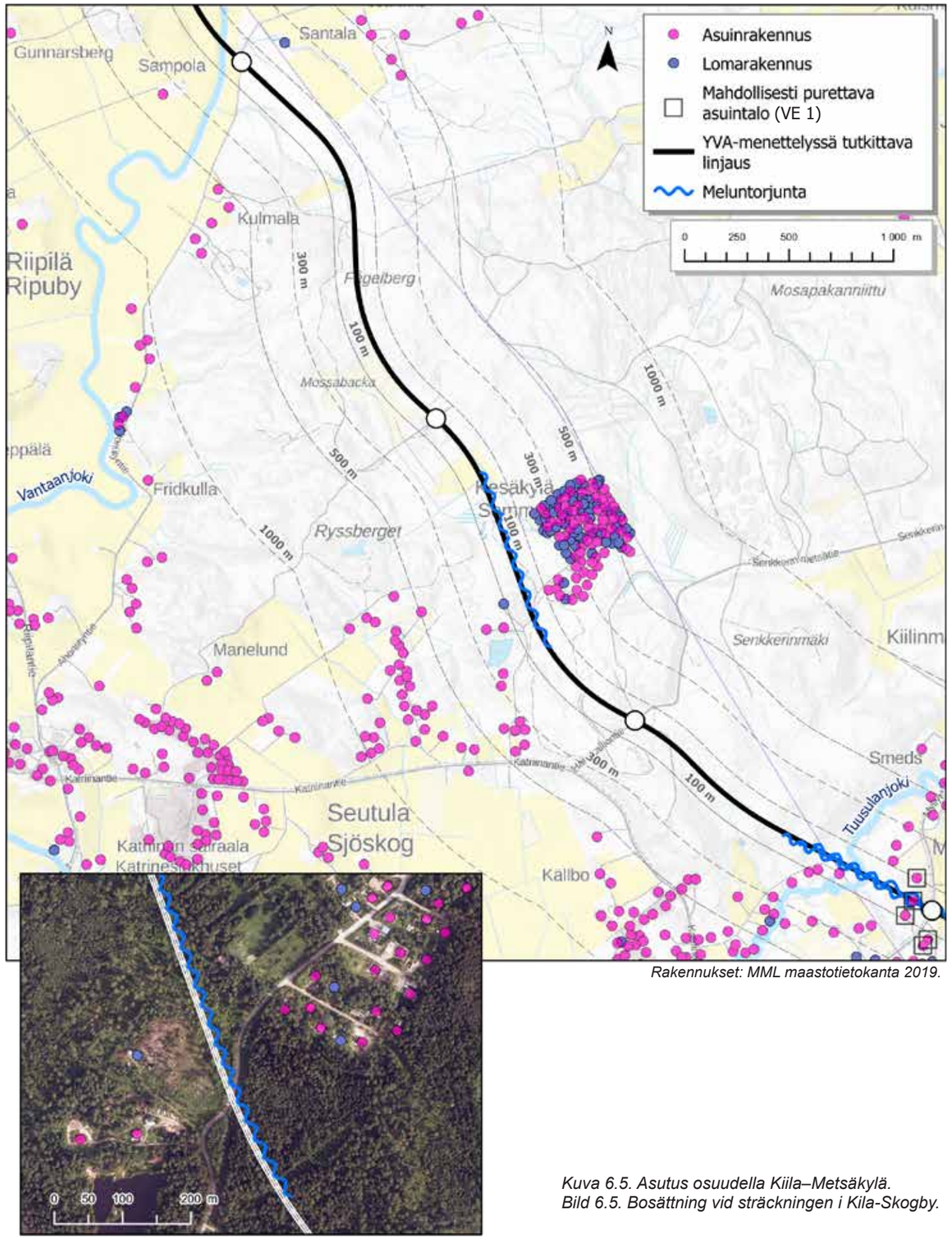

Rakennukset: MML maastotietokanta 2019.

Kuva 6.5. Asutus osuudella Kiila–Metsäkylä.
Bild 6.5. Bosättning vid sträckningen i Kila-Skogby.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Focus

Focuksen osuudella on sekä vanhaa Myllykyläntien kylämaisemaa että voimakkaasti rakennettua ympäristöä. Teollista toimintaa ja työpaikkoja erityisesti lähempänä lentokenttää ja Tuusulanväylän tuntumassa. Länsiosassa uusi tielinjaus halkoo Myllykylän ja Tuusulanjokilaakson kylämäistä asutusta ja jakaa sitä erilleen. Uusi tie muuttaa elinympäristöä paljon tällä vakiintuneen kulttuurimaiseman alueella. Myllykylän eritasoliittymä sijoittuu kyläasutuksen kannalta keskeiselle paikalle. Eritasoliittymän kohdalla puretaan nykyisiä rakennuksia, mikä osaltaan muuttaa miljöötä huomattavasti. Alueen ominaispiirteitä häviää, kylämäinen tunnelma kaikkoaa ja ympäristö muuttuu voimakkaasti rakennetuksi ympäristöksi, vaikkakin alueella on myös tuotantotoimintaa jo nykyisin.

Focus-alue on Tuusulan kunnan merkittävä tulevaisuuden maankäytön kehittämiskohde työpaikoille ja logistiikan toiminnoille. Myllykyläntien, Maisalantien ja lentokentän rajaamalla alueella on noin sata asuin- tai lomarakennusta. Niistä Focus-alueelle sijoittuu 50 rakennusta, jossa asuminen on väistyvä toiminto pidemmän aikavälin maankäytön suunnittelussa. Pääosa asuintaloista sijaitsee lentomelualueella. Osa alueen asutuksesta on myös asfalttiaseman aiheuttamien ympäristöhäiriöiden vaikutuspiirissä. Teollisuus- sekä toimitilarakentaminen muuttaa itsessään aluetta enemmän kuin uusi väylä. Uuden väylän tuntumassa asuinalueiden kohdalle on osoitettu teollisuusaluetta sekä palveluita. Maankäytön muutoksen myötä alueen nykyisin pääosin luonnontilaiset alueet muuttuvat rakennetuksi ympäristöksi. Tien rakentamisen ja maankäytön kehittämisen edellyttämän kallioalueiden louhinnan on arvioitu kestävän alueella noin 15 vuotta. Louhinta vaikuttaa lähialueiden asukkaiden viihtyvyyteen erittäin haitallisesti. Asukkaiden epävarmuus alueensa tulevaisuudesta on ollut merkittävä ihmisiin kohdistuva haitta, joka aiheutuu uuden väylän ja maankäytön suunnitelmista.

Focuksen osuudella on kokonaisuudessaan noin 30 asuinrakennusta tutkittavan tielinjauksen lähialueella, alle 300 metrin etäisyydellä uudesta tielinjauksesta. Uusi tie heikentää näiden talojen asukkaiden viihtyvyyttä ja muuttaa elinympäristön luonnetta. Vaikutuksen merkittävyys riippuu talojen sijainnista suhteessa etäisyyteen, nykyiseen tiestöön, teolliseen toimintaan ja maiseman peitteisyyteen. Tällä osuudella 9 asuin- tai lomarakennusta on alle 200 metrin etäisyydellä tielinjauksesta sellaisessa sijainnissa, että haitallinen vaikutus on pääosin suuri tai erittäin suuri.

Tuusulanjokilaaksossa ja Myllykylässä on 9 asuintaloa alle 200 metrin etäisyydellä uudesta väylästä. Niistä 3–6 asuintaloa joudutaan purkamaan Myllykylän eritasoliittymän ja siihen kytkeytyvän maankäytön tieltä. Kokonaisratkaisu selviää eritasoliittymävaihtoehdon ja maankäytön tarkemman suunnittelun perusteella. Eritasoliittymän ympärille jää muutamia asuinrakennuksia Tuusulanjoen puolelle, joihin kohdistuu suurta haittaa uudesta tielinjauksesta.

Focus-alueen ytimessä uuden väylän eteläpuolelle on Mäkiniitun pieni loma-asuntojen keskittymä. Maantien 152 linjaus ja Focus-alueen maankäyttö erottavat muusta asutuksesta ja on muutoinkin alueella, johon lentoasema tulevaisuudessa laajenee. Lentokenttään rajautuva alue tulee jäämään mottiin maankäytön kehittyessä sekä myös louhintojen vuoksi. Lövkullan tilakeskus on asumaton ja Finavian omistuksessa. Lähellä sijaitsevat Huhtariihen ja Puusepäntien asuinalueet ovat myös maankäytön vuoksi muuttuvia alueita. Puusepäntien viisi asuintaloa sijoittuvat Tuusulanväylän viereen alle 200 metrin etäisyydelle maantien 152 jatkeessa. Periaatteessa niihin kohdistuu haittaa uudesta väylästä, mutta ympäristön ollessa jo epäedullista asumiselle väylän vaikutusta ei voi pitää merkittävänä muutoksena olosuhteet huomioiden.

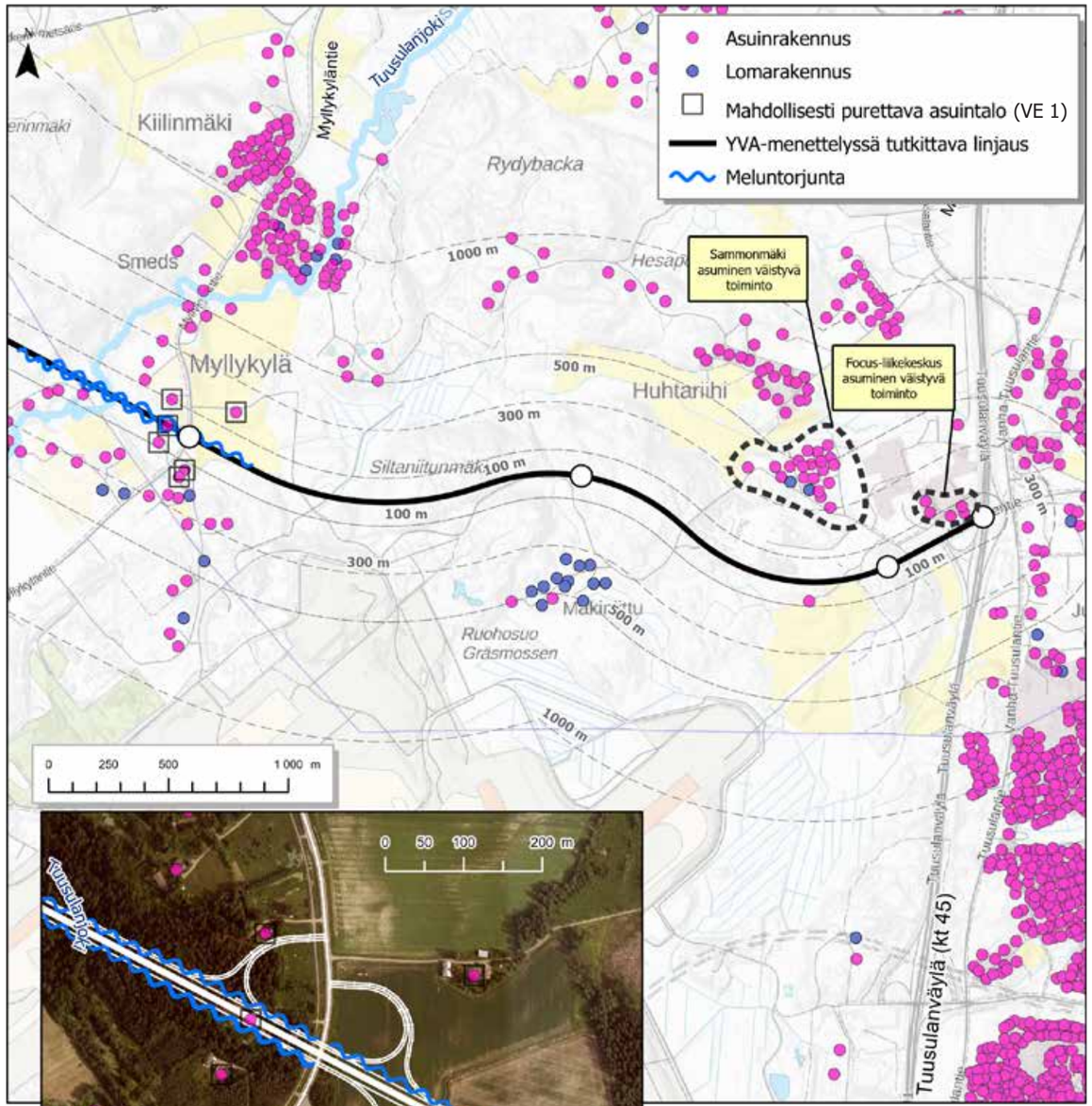

Rakennukset: MML maastotietokanta 2019.

Kuva 6.6. Asutus osuudella Focus.
Bild 6.6. Bosättningen vid sträckningen i Focus.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 6.3. Asuin- ja lomarakennusten määrä eri etäisyysvyöhykkeillä osuuksittain.
Tabell 6.3. Antalet bostads- och semesterhus i olika avståndszoner per andel.

Osuus	Vaihtoehto	Linjaus-vaihtoehto	Etäisyys metriä	Asuin-rakennukset	Loma-rakennukset	Yhteensä asuin- ja loma-rakennukset
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1A	100	1	0	1
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1B	100	1	0	1
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1A	200	11	0	11
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1B	200	12	0	12
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1A	300	27	2	29
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1B	300	29	2	31
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1A	500	65	9	74
Riipilä	Vaihtoehto 1	VE Reuna 1B	500	66	9	75
Kiila–Metsäkylä	Vaihtoehto 1		100	2	0	2
Kiila–Metsäkylä	Vaihtoehto 1		200	13	6	19
Kiila–Metsäkylä	Vaihtoehto 1		300	34	21	55
Kiila–Metsäkylä	Vaihtoehto 1		500	97	51	148
Focus	Vaihtoehdot 1, 0+		100	6	0	6
Focus	Vaihtoehdot 1, 0+		200	11	0	11
Focus	Vaihtoehdot 1, 0+		300	16	1	17
Focus	Vaihtoehdot 1, 0+		500	34	16	50

Taulukko 6.4. Asuin- ja lomarakennusten määrä eri etäisyysvyöhykkeillä vaihtoehdossa 1 välillä Hämeenlinnanväylä– Tuusulanväylä.
Tabell 6.4. Antalet bostads- och semesterhus i olika avståndszoner I alternativ 1 Tavastehusleden–Tusbyleden.

	Asuin- ja lomarakennukset yhteensä	
Etäisyys väylästä	Kun valitaan Reuna 1A	Kun valitaan Reuna 1B
50 metriä	1	1
100 metriä	9	9
200 metriä	41	42
300 metriä	101	103
500 metriä	272	273
1000 metriä	539	543

KESKEISIÄ VAIKUTUKSIA TEEMOITTAIN

Elinympäristön herkkyys ja yhteisvaikutukset

Maantien 152 uusi linjaus mahdollistaa maankäytön kehittämisen, joten se vaikuttaa monien alueiden elinympäristön muutokseen välillisesti. Vaikutusten arvioinnissa on haastavaa erotella uuden väylän aiheuttamaa vaikutusta maankäytön muutoksesta. Voidaan kuitenkin todeta, että ihmisiin kohdistuvat yhteisvaikutukset maankäytön kehittymisen kanssa ovat merkittäviä tässä hankkeessa.

Maankäytön suunnitelmissa uutta ja laajenevaa maankäyttöä on suunniteltu erityisesti Kiilan ja Focuksen alueelle, jossa asuvien ihmisten elinympäristö on voimakkaassa muutoksessa. Asutus sijaitsee nykyisin voimakkaan lentomelun sekä teollisen toiminnan ja ympäristöhaittojen vaikutusalueella, mikä vähentää elinympäristön herkkyystasoa. Tutkittavan tielinjauksen alku- ja loppupäässä on myös valtateiden liikenteen melua. Kiilan alueen nykyiset teolliset toiminnot aiheuttavat runsaasti muun muassa pöly-, melu-, liikenne- ja viihtyvyyshaittoja sekä huolta vaikutuksista ympäristöön. Vaikka kyseessä on ympäristöhäiriöiden leimaama alue, hanke lisää osaltaan jo nykyisin haitoista kärsivien asukkaiden kuormitusta. Lisäksi uuden tien aiheuttaman liikenteen melu muiden häiriöiden päälle luo omanlaisensa melulähteen. Uuden väylän aiheuttama haitallinen vaikutus ihmisten elinoloihin on näistä lähtökohdista merkittävä monin paikoin asutuksen tuntumassa.

Uuden väylän ja sen mahdollistaman maankäytön nykyiset vaikutukset voimistuvat yhteisvaikutuksina. Uusi tie mahdollistaa alueelle maankäyttöä, joka lisää väistämättä ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa toimintaa, kuten kiviainesten ottoa ja raskaan liikenteen kuljetuksia tarvitsevia yritysalueita. Nämä toiminnot kannattaa lähtökohtaisesti keskittää samaan paikkaan, mikä vähentää raskasta liikennettä muilla keskusta- ja asuinalueilla ja toisaalta vastaavien alueiden kehittymistä herkempiin paikkoihin.

Hankkeen eri vaihtoehdot muuttavat liikenteen sijoittumista laajalla verkolla ja liikennemäärät tulevat muuttumaan nykyisestä. Sillä on vaikutusta myös teiden varren elinympäristölle. Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat Hyrylään ja Myllykylän pohjoispuolelle, jossa liikenne vähenee merkittävästi hankevaihtoehdossa 1 ja hieman vaihtoehdossa 0+. Hankevaihtoehto 1 vähentää lisäksi liikennettä kohtalaisen paljon etenkin Riipiläntiellä. Vastaavasti vaihtoehto 0+ lisää liikennettä Katriinantien asutuilla jaksoilla Seutulassa ja Riipiläntiellä Katriinantien pohjoispuolella. Liikenteen sijoittumista on kuvattu tarkemmin luvussa 13.

Estevaikutus ja kulkuyhteydet

Suunniteltu uusi tie järjestelyineen muuttaa tai pidentää osittain asukkaiden kulkureittejä. Joissakin kohdissa uusi väylä merkitsee konkreettista estettä liikkumiselle, mutta samalla este voi olla visuaalinen vaikuttaen näkymiin ja lähimaisemaan. Estevaikutus saattaa kohdistua yhteisöihin toiminnallisesti tai yhteyksiin, kun tie jakaa asuinalueen kahtia. Tämä on kuitenkin vaikeasti todennettava vaikutus. Uuden väylän aiheuttamaa alueiden jakautumista on luonnollisesti nähtävissä monissa kohdissa Riipilässä ja Kesäkylässä. Uuden tien poikki on esitetty turvallisia kulkuyhteyksiä, jotka vähentävät estevaikutusta. Kolme maisemasiltaa mahdollistavat virkistyskäytön luonto- ja maisema-arvojen kannalta olennaisissa jokilaaksoissa sekä Riipilän metsässä. Monissa paikoissa alueiden yhteydet päätieverkkoon kuten Hämeenlinnanväylälle tai Tuusulanväylälle muuttuvat nykyistä sujuvammiksi, kun maantien 152 jatke on nykyisiä yhteyksiä suorempi ja nopeampi.

Vaikutukset erilaisiin osallisryhmiin

Vaikutusten merkittävyyden kannalta tämän hankkeen merkittävin osallisryhmä on uuden tien lähialueen asukkaat, koska heidän jokapäiväiseen elinpiiriin tulee muutoksia uuden väylän suorien vaikutusten vuoksi (uusi melulähde, maisema ja viihtyisyys, estevaikutus). Mitä pidemmälle etäisyydelle tiestä asuinpaikka sijoittuu, sitä vähemmän vaikutuksella on merkittävyyttä, koska väylän lähialueella liikkuminen ja oleileminen on satunnaisempaa verrattuna omaan pihapiiriin. Alueella on myös lomarakennuksia, joskin monissa vapaa-ajan rakennuksissa asutaan vakituisesti alueen historian takia. Suunnittelualue ei ole leimallisesti kesämökkien aluetta. Vapaa-ajan asukkailla elinympäristön muuttuminen uuden väylän myötä on myös merkittävää. Satunnaisen käytön vuoksi vakituiselle asumiselle voi antaa hieman enemmän painoarvoa vaikutusten arvioinnissa.

Alueen asukkaissa on monien väestö- ja ikäryhmien edustajia. 300 metrin etäisyydellä vaihtoehdosta 1 on noin 180 asukasta (rakennus- ja huoneistorekisteri 2018). Näistä asukkaista noin 15 prosenttia on alle 18-vuotiaita, kun taas yli 65-vuotiaiden osuus on 18 prosenttia. Suunnittelualueella ei ole tunnistettu kohteita, jotka ovat korostetus-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

ti merkityksellisiä ns. herkille ihmisryhmille (esim. lapset, liikuntarajoitteiset), joilla on vähemmän mahdollisuuksia vaikuttaa asuinpaikkaansa tai liikkumiseen. Kaikki ns. herkät kohteet sijoittuvat myös niin etäälle tielinjauksesta, ettei niihin kohdistu merkittäviä melu- tai ilmanlaatuvaikutuksia.

Yksi osallisten ryhmä on alueen yrittäjät ja työntekijät. Suunnittelualueella on monipuolista elinkeinotoimintaa isoista yhtiöistä pienyrityksiin ja alueella on satojen ihmisten työpaikkoja. Yrityksistä Kiilan alueella korostuvat kiertotalouden toimijat. Näille yrityksille pääosin hyvistä kuljetusyhteyksistä on hyötyä, joten uusi päätie tukee liiketoimintaa. Myös pienemmät yritykset ja yrittäjät saattavat hyötyä uudesta tieyhteydestä. Alueella on hevostallitoimintaa, mutta näitä ei ole tiedossa suunnitellun tielinjauksen välittömässä läheisyydessä. Uusi väylä saattaa vaikuttaa ratsastusreitteihin, vaikka poikittaista yhteyksistä huolehditaan. Ainakin yhdestä majoitusyrityksestä on mainittu mielipiteissä, mutta se sijoittui yli kilometrin etäisyydelle uudesta väylästä. Alueella on myös maanviljelystä, siihen kohdistuu muutoksia peltoalan pirstoutumisen ja kulkureittien myötä, erityisesti Vantaanjokilaaksoissa. Focus-alueella yrityksiin kohdistuvaa haittaa on tunnistettavissa siinä, että Retailparkin eritasoliittymässä muutamia nykyisiä teollisuuskiinteistöjä jää tiealueelle.

Osallisten näkemykset

Tässä hankkeessa palautetta on saatu poikkeuksellisen paljon YVA-ohjelman mielipiteinä ja kaavoituksen kautta. Palaute on ollut pääosin hanketta vastustavaa, erityisesti laajin vaihtoehto 1 on tuotu esille haitallisina (katso luvut 2 ja 4). Keskustelu on tuonut esiin rakentamattoman alueen merkityksen elinympäristölle sekä uuden väylän moniulotteiset vaikutukset yhdessä maankäytön ja muiden hankkeiden kanssa. Keskusteluissa ja palautteesta on ilmennyt, että alueen maisema- ja luontoarvoilla on suurta merkitystä asukkaille.

On luonnollista, että uuden maantien rakentaminen aiheuttaa haittaa ja huolta niille, jotka asuvat sen lähiympäristössä. Erityisen kohtuuttomalta voi tuntua ihmisistä, mikäli uusi tie rakennetaan oman kodin viereen. Kohtuuttomuuden tunnetta lisää myös asukkaiden jatkuva taistelu alati laajenevaa teollista toimintaa ja erilaisia hankkeita vastaan. Palautteista ilmenee selvästi, että maankäytön kehittyminen lisää osaltaan jo nykyisin haitoista kärsivien asukkaiden kuormitusta. Kiilan alueella on ollut viime vuosina paljon keskustelua asukkaiden ongelmista ja huolista, joita ovat mm. laitosten tuottama melu ja raskas ajoneuvoliikenne, ilmanlaatu sekä pinta- ja pohjavedet.

Palautteissa ja keskusteluissa on tuotu esille Kesäkylän kohdalla karsittuja pohjoisia vaihtoehtoja (ei mukana varsinaisessa vaikutusten arvioinnissa, katso luku 2). Niiden vaikutukset jakautuvat maantieteellisesti voimakkaasti. Kun vastakkain on useita linjauksia, joissa on etuja ja haittoja sijainnista riippuen, mielipiteet jakautuvat tyypillisesti asuinpaikan sijainnin mukaan. Se aiheuttaa vastakkainasettelua ja voi heijastua hieman yhteisöjen toimintaan ja suhteisiin, mutta vaikutus on tapauskohtainen eikä tässä hankkeessa suoraan nähtävissä.

Viheralueet ja virkistys

Alueella ei ole yleiskaavoihin merkittyjä virkistysalueita eikä ns. hiljaisia alueita. Alueen rakentamattomat alueet ja lähimetsät ovat kuitenkin asukkaiden virkistyksen kannalta olennaisia. Viheralueet vaikuttavat ihmisten fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Uusi tielinjaus pirstoo luonnonalueita ja laajemmalti pääkaupunkiseudun viherkehää, joilla on merkitystä luonnon monimuotoisuuden ja virkistyksen kannalta. Myös vanha kulttuurimaisema kerroksineen Vantaanjoen ja Tuusulanjoen laaksoissa on tärkeä elementti virkistäytymisessä. Uusi tie ei estä virkistyskäyttöä, mutta sen rakentumisen myötä kokemus luonnonläheisyydestä ja hiljaisuudesta kuitenkin vähenee. Erityisesti Vantaanjoen maaseutuympäristö ja kulttuurimaisema muuttavat luonnettaan täysin. Tästä näkökulmasta vaikutus virkistykseen on suuri.

Alueen herkkyyttä muutokselle vähentävät jo lukuisat ympäristöhäiriöitä aiheuttavat toiminnot, mutta toisaalta jäljellä olevat viheralueet ovat sitäkin tärkeämpiä. Kesäkylän asuinalueelle tärkeä lähimetsä pirstoutuu, joten uusi väylä aiheuttaa suurta haittaa alueen elinympäristölle. Pururata voidaan jatkosuunnittelussa korvata uusilla järjestelyillä. Samoin Hanskallion ajoharjoittelualue (enduro) pirstoutuu ja uusi väylä rajoittaa tätä harrastustoimintaa. Myös Focus-alueella on asutusta, jonka lähimetsät häviävät väylän ja maankäytön vuoksi. Vantaanjokivarressa haitta liittyy siihen, että kauniin maaseutumaiseman ominaispiirteet muuttuvat.

Tie rajoittaa vapaata liikkumista, vaikka poikittaisista yhteyksistä huolehditaan ja ne tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Ulkoilureiteille toteutetaan yleensä alikulut. Tähän suunnitelmaan ja Vantaan yleiskaavan ehdotukseen kuuluvat vihersillat Riipilässä, Vantaanjoen ja Tuusulanjoen kohdilla palvelevat myös ihmisten ulkoilutarpeita. Seitsemän veljeksen vaellusreitti on maakuntakaavassa Tuusulanjoen kohdalla ja se voi toteutua vihersillan vuoksi katkeamatta. Alueella on lukuisia hevostalleja, joten myös poikittaisiin ratsastusreitteihin on tulossa muutoksia.

Liikkuminen laajemmalla

Maantie 152 on koko seudun kannalta merkittävä uusi väylä, jonka jatkeen toteutuminen muuttaa ihmisten liikkumista laaja-alaisesti. Uusi päätieyhteys vaikuttaa välillisesti liikenteen virtoihin ja kuormitukseen melko kaukana uudesta väylästä ja se vähentää liikennettä mm. Myllykyläntiellä ja Nahkelantiellä. Maantielle 152 siirtyy alempaa tieverkkoa nykyisin käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Läpiajoliikenteen rauhoittaminen luo edellytykset paremmalle liikenneturvallisuudelle ja viihtyisämmälle elinympäristölle.

Terveysnäkökulma

Tässä hankkeessa keskeisimmät mahdolliset terveysvaikutukset liittyvät selkeimmin meluun. Uusi väylä muodostaa uuden melulähteen ja meluun liittyy tunnetusti terveysriski. Haittoja torjutaan siten, että melutasot pidetään säädettyjen ohjearvojen rajoissa. Toisaalta hanke mahdollistaa sen, että ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja keskitetään samaan paikkaan, osin asumiseen soveltumattomalle lentomelualueelle ja valtateiden ympärille sekä maa-aineksenoton läheisyyteen. Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia liikenteen häiriöiden torjunnassa, kun liikennettä siirtyy valtaväylille keskustojen tiiviin asutuksen piiristä. Samalla uusilla korkeatasoisilla väylillä voidaan edistää liikenneturvallisuutta, kun taas onnettomuudet ovat terveysriski.

Terveyteen voidaan liittää muitakin näkökulmia, kuten viheralueiden terveyttä edistävä vaikutus virkistyksellisessä mielessä. Uuden väylän ja maankäytön myötä menetetään viheralueita. Laajaan terveyskäsitykseen kuuluu myös koettu terveys ja on olettavissa, että uusi väylä vaikuttaa lähialueiden asukkaiden koettuun terveyteen. Arvioinnissa ei ole käytettävissä väestötason tutkimusta meluvaikutusten todentamiseksi, joten arviossa pitäydytään siinä, että väylähankkeessa on terveysriskin mahdollisuus.

Aineellinen omaisuus

YVA-laissa on mainittu arvioitavana kokonaisuutena aineellinen omaisuus, mikä viittaa siihen, miten kiinteää ja irtainta omaisuutta käytetään. Arviointiin ei kuitenkaan kuulu sellaisten vaikutusten arviointi, jonka hanke aiheuttaa on kiinteän ja irtaimen omaisuuden rahalliseen arvoon. Kun uusi tie rakennetaan, joudutaan tietä varten ottamaan maa-alueita, poistamaan kasvillisuutta, mahdollisesti purkamaan rakennuksia, järjestelemään yksityisteitä ja sekä tekemään muita sellaisia toimenpiteitä, joista koituu haittoja ja menetyksiä kiinteistölle.

Tässä hankkeessa uuden väylän kohdalla selkein vaikutus on se, että tielinjauksen alle jää kiinteistöjä ja joitain rakennuksia. Vaihtoehdossa 1 tien vuoksi on tarpeen purkaa 3–6 asuinrakennusta maakäytöstä ja tarkemmista suunnitteluratkaisuista riippuen. Kiinteistöjä tielinjaukselle jää kaiken kaikkiaan 62 kappaletta vaihtoehdossa 1A, 61 kappaletta vaihtoehdossa 1B ja 15 kappaletta vaihtoehdossa 0+. Joidenkin kiinteistöjen osalta alueet voivat jäädä lähes kokonaan tien alle, jolloin kiinteistöistä tiealueen ulkopuolelle jäävistä jäännöskiinteistöistä ei omistajille jää enää tarkoituksenmukaisia alueita (ks. myös luku 5).

Omaisuuden arvoon liittyviä asioita käsitellään tarkemmin jatkosuunnittelussa. Liikennejärjestelmä- ja maantielain mukaisesti hyväksytyn tiesuunnitelman perusteella ELY-keskus saa oikeuden lunastaa tiesuunnitelmassa osoitetut alueet ja oikeudet. Näistä kiinteistön omistaja tai muu asianosainen on oikeutettu saamaan tienpitäjältä eli ELY-keskukselta korvauksia. Ellei korvauksista ole sovittu, ne käsitellään maantietoimituksessa. Toimituksen suorittamisesta vastaa Maanmittauslaitos.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Uudelle yhteydelle siirtyy etenkin Vantaan itäosista sekä Tuusulan eteläosista valtatielle 3 suuntautuvaa liikennettä, joka nykyverkolla käyttää kantateiden 50 ja 45 kautta kulkevia reittejä. Tämän pitkämatkaisen liikenteen lisäksi maantielle 152 siirtyy alempaa tieverkkoa nykyisin käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Liikkuminen helpottuu mm. Luoteis-Vantaan ja Koillis-Vantaan välillä sekä Klaukkalan suunnasta itään. Myös suunnittelualueella autolla liikkumiseen tulee lisää reittivaihtoehtoja. Maantien 152 rinnalle tulee kevyen liikenteen reitti, joten se saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn.

6.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla. Luonnollisesti pelkän Focus-alueen toteuttaminen rajoittaa hankkeen haitalliset ihmisiin kohdistuvat vaikutukset maantiellisesti suppealle alueelle Myllykylän ja Maantiekylän väliin. Tie rakentuu vaihtoehtoa 1 pienipiirteisempänä ja alueelle rakennetaan vain yksi eritasoliittymä, joten viihtyisyyteen kohdistavat haitat ovat lievempiä. Asuintaloja ei tarvitse purkaa tien alta. Maankäyttö kuitenkin muuttuu Focus-alueen rakentuessa ja ihmisten elinoloihin kohdistuvat tien ja maankäytön rakentamisen yhteisvaikutukset ovat merkittäviä. Noin kuuteen asuintaloon Myllykylässä kohdistuu suuria viihtyvyyshaittoja alustavasti arvioiden.

Myllykyläntiellä liikenne vähenee uuden yhteyden liittymän pohjoispuolella. Myös Maisalantietä nykyisin käyttävää läpikulkuliikennettä siirtyy uudelle yhteydelle.

6.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Vaihtoehto 0 ei vaikuta suoraan ihmisten elinoloihin, sillä siinä ei ole esitetty toimenpiteitä. Vaihtoehdolla 0 on kuitenkin joitain vaikutuksia ihmisten elinympäristöön, sillä liikenteen aiheuttamat ongelmat pahenevat pääväylillä sekä Myllykylässä ja Hyrylässä.

6.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdolla 1 on ihmisten elinympäristöön merkittäviä haitallisia vaikutuksia, joten on perusteltua todeta sen olevan vaihtoehdoista huonoin. Hankkeen toteuttamatta jättäminen eli 0 on vastaavasti paras kokonaisuutena. Kun näkökulmaksi tuodaan mukaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus, hankkeen toteutumisesta on hyötyä suurelle ihmisjoukolle ja tietyille asuinalueille. Myös suunnittelualueen yhteydet parantavat.

Vaihtoehdosta 0 + vaikutukset ovat maantieteellisesti suppeampia kuin vaihtoehdon 1, joten toimenpiteet aiheuttavat merkittävän muutoksen lähinnä Focus-alueelle. Esimerkiksi 200 metrin etäisyydellä väylästä laajimmassa vaihtoehdossa 1 on alle 80 asukasta ja vaihtoehdossa 0+ taas 40 asukasta. Varsinkin Focus-alueella muuttuva maankäyttö muuttaa enemmän elinympäristöä kuin väylä itsessään.

Hankkeen merkittävimmät haitalliset vaikutukset kohdistuvat uuden väylän lähialueen asutukseen, sillä alueen viihtyvyys heikentyy merkittävästi uuden melulähteen, estevaikutuksen ja maiseman muutoksen myötä. Hankkeen vaihtoehdoilla on merkittäviä eroja niiden maantieteellisen laajuuden ja elinympäristön herkkyyden erojen vuoksi.

Merkittävää haittaa aiheutuu noin 38 asuintalolle vaihtoehdossa 1 ja noin kuudelle asuintalolle pelkän Focus-alueen vaihtoehdossa 0+. Vakavin haitta on, että vaihtoehdossa 1 uuden väylän ja siihen kytkeytyvän maankäytön alta joudutaan purkamaan 3–6 asuintaloa. Tarve talojen tarkentuu yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Vapaaehtoisten kauppojen avulla on myös mahdollista saavuttaa myös lopputulos, jossa omistaja on tyytyväinen ratkaisuun.

Väylän sijoittuessa uuteen maastokäytävään elinympäristön muutos ja haitat koskevat myös laajempaa asuinaluetta. Erityisesti maaseutumaisilla alueilla eli Vantaanjokilaakson vanhassa kulttuurimaisemassa (VE 1) sekä Myllykylässä ympäristö (VE 1, VE 0+) muuttuu merkittävästi suhteessa nykytilanteeseen. Uudella väylällä on nähtävissä myös asuinalueita ja kylärakennetta jakavaa vaikutusta. Myös elinympäristön laadun kannalta olennaiset viheralueet pirstoutuvat ja muuttuvat. Toisaalta vaihtoehdot vähentävät liikennettä alemmalla tieverkolla ja parantavat siten asuinviihtyisyyttä paikallisesti. Näitä kohteita on molemmissa vaihtoehdoissa esimerkiksi Myllykyläntien ja Maisalantien varsilla sekä vaihtoehdossa 1 Riipiläntien varrella.

Erityisesti Kiilan ja Focuksen alueella on paljon teollisuutta ja ympäristöhäiriöitä, jotka vähentävät alueen herkkyyttä uuden väylän muutoksille. Toisaalta hanke ja maankäytön kehittyminen lisäävät osaltaan jo nykyisin haitoista kärsivien asukkaiden kuormitusta. Kehitys vähentää entisestään alueen rauhallisia alueita. Varsinkin Focus-alueella (VE 1, VE 0+) on haastavaa erottaa uuden väylän vaikutukset voimakkaasta maankäytön kehittämisestä. Kokonaisuutena voidaan todeta, että maankäytön kehittämisen ja uuden väylän yhteisvaikutukset ovat merkittäviä.

Kokonaisuutena hanke aiheuttaa merkittävän muutoksen alueen elinympäristöön, mutta erityisesti suunnittelualueen itäpäässä maankäytön voimakas muutos on olennaisempi muutos alueelle. Maantien 152 aluevaraussuunnitelman myötä alueen muutos selkeytyy ja osin konkretisoituu. Vaikka asukkaille aiheutuu haittaa elinympäristön muutoksesta, pidemmälle viety väyläsuunnitelma vähentää epävarmuutta alueen kohtalosta.

6.5.1 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Ihmisiin kohdistuvia haittoja voidaan lieventää monin tavoin. Jatkosuunnitteluun valittavaa ratkaisua voidaan tarkentaa tiesuunnitteluvaiheessa yhteistyössä asukkaiden ja maanomistajien kanssa mahdollisuuksien mukaan. Varsinkin Focus-alueella toteutettava maankäyttö on keskeisessä roolissa kokonaisratkaisussa.

Liikenteen aiheuttamaa häiriötä voidaan konkreettisimmin lieventää meluntorjunnalla. Laadukkaalla ympäristösuunnittelulla voidaan tavoitella mahdollisimman viihtyisää elinympäristöä ja kiinteistöjen kulkuyhteyksien toteuttamiseen voidaan kiinnittää erityistä huomiota paikalliset tarpeet huomioon ottaen. Lisäksi tien vaaka- ja pystygeometrian suunnittelulla voidaan maisemaan kohdistuvia vaikutuksia lieventää oleellisesti.

Poikittaiset kulkuyhteydet ovat merkittäviä estevaikutuksen lieventämissä ja nykyisten reittien jatkuvuuden kannalta. Vihersiltojen toteutuminen kolmessa kohteessa palvelee myös elinympäristölaadun kannalta olennaisia virkistysarvoja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

7 Melu ja tärinä

7.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Suunnittelualueen melun päivä- ja yöajan keskiäänitasot (L_{Aeq}, klo 7–22 ja 22–7) selvitettiin laskennallisesti SoundPlan 8.0 -melulaskentaohjelmalla. Laskenta perustuu yleisesti Suomessa käytettäviin yhteispohjoismaiseen tieliikennemelun laskentamalliin (Nordic Prediction Method 1996). Melulaskenta perustuu melun leviämiseen 3D-maastomallissa, johon on mallinnettu melulähteet, rakennukset, meluesteet ja maastonmuodot sekä näiden akustiset ominaisuudet.

Tieliikenteen melupäästötiedot määritettiin kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen liikennemäärän, nopeusrajoituksen sekä liikenteen päivä- ja yöajan osuuden perusteella. Liikennemäärät perustuivat suunnittelun yhteydessä laadittuun liikenne-ennusteeseen.

Tieliikenteen meluvaikutuksia on tarkasteltu mallintamalla päivällä ja yöllä ennustetilanteessa 2040 vaihtoehdoille 1 ja 0+ suunnittelualueella. Vaihtoehtojen 1 ja 0+ meluvyöhykkeet on esitetty *liitteen 2* meluvyöhykekartoilla. Nykytilanteesta ja vertailuvaihtoehdosta 0 (ennuste) ei tehty erillisiä melulaskentoja tässä yhteydessä, vaan niiden melutilannetta arvioitiin liikennemäärien ja aikaisempien selvitysten (mm. Vantaan ja Liikenneviraston ympäristömeludirektiivin mukaisten meluselvityksien 2017 perusteella). Melutilanteen muutosta lähialueen teiden varrella suunnittelualueen ulkopuolella on arvioitu liikennemääriin perustuen.

Meluvaikutuksia arvioitiin melulle eri tilanteissa altistuvien nykyisten asukkaiden määrän perusteella sekä meluvyöhykkeille jäävien asuinrakennusten, loma-asuntojen ja suojelualueiden perusteella. Asukastieto perustuu rakennus- ja huoneistorekisterin tietoihin vuodelta 2019. Asukkaiden sijoittuminen tietylle meluvyöhykkeelle on määritetty suurimman meluvyöhykkeen perusteella, jolle rakennus sijoittuu. Melulle altistuvia arvioidaan tyypillisesti päiväajan meluvyöhykkeillä: 55–60 dB, 60–65 dB ja yli 65 dB.

Tässä vaiheessa arvioinnissa on tarkasteltu melulle eri vaihtoehdoissa altistuvien asukkaiden määrää. Lisäksi on tunnistettu kohteet, joissa tarvitaan meluntorjuntaa sekä määritetty alustava teoreettinen meluntorjunta, jonka oletetaan toteutuvan hankkeen yhteydessä. Meluntorjuntaratkaisut ovat alustavia ja niissä on käytetty vakiokorkuisia meluesteitä (3,0 metriä korkea meluseinä ja 1,0 metriä korkea melukaide) ja ne tarkentuvat jatkosuunnittelun yhteydessä. Meluesteiden korkeudet tulee optimoida (esimerkiksi meluseinien osalta kaikilla paikoin nyt käytetty kolme metriä ei ole riittävä, joillain paikoin se taas voi olla liian korkea). Myös meluntorjunnan pituudet ovat vasta alustavia arvioita, sillä muun muassa ajoyhteydet vaikuttavat meluesteiden sijoittamiseen.

Meluntorjuntaa sijoitettaessa käytettiin seuraavia kriteerejä:

- Asuinrakennukset, joiden kohdalla melutaso on päivällä vähintään 55 dB, on suojattu
- Poikkeuksena edelliseen: Focus-osuudelle ei esitetty tässä vaiheessa meluntorjuntaa, koska alueen kaavoitus ja sen toteutuminen muuttavat tarkastelutilannetta ja vaikuttavat suojaustarpeeseen muun muassa rakennusten sijoittelun osalta. Asia tarkentuu kaavoituksen ja tien suunnittelun edetessä ja siellä oleva asutus on myös kaavan mukaan väistyvä toiminto
- Loma-asutusalueet, joiden kohdalla melutaso on päivällä vähintään 45 dB, on suojattu
- Yksittäisiä loma-asuntoja ei ole suojattu
- Kaavan luonnonsuojelualueet on suojattu

Taulukko 7.1. Ympäristömelun ohjearvot. • Tabell 7.1. Riktvärden för miljöbuller.

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso), L_{Aeq}, enintään	
	Päivällä klo 7–22	Yöllä klo 22–7
Ulkona		
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45–50 dB 1) 2)
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB 3)
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

1) Uusilla alueilla melutason yöohjearvo on 45 dB.
2) Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa.
3) Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Ympäristömelun ohjearvot

Melulaskennan tuloksia on verrattu valtioneuvoston periaatepäätöksessä (993/1992) annettuihin melutason ohjearvoihin *(Taulukko 7.1)*. Melun ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä. Ohjearvot on annettu erikseen päivä- (klo 7–22) ja yöajan (klo 22–7) melutasoille. Liikenteen jakaumasta johtuen päiväajan ohjearvo on mitoittavampi tässä hankkeessa.

Ohjearvot alittaviin melutasoihin tulisi pyrkiä asumiseen ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla, hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla sekä aktiivisessa käytössä olevilla virkistys-, leirintä- ja luonnonsuojelualueilla. Mikäli ohjearvoon ei paikallisista olosuhteista johtuen päästä, on ohjearvoista poikkeava suunnitteluratkaisu perusteltava tiesuunnitelmavaiheessa.

Tärinävaikutusten arviointi

Liikenteen aiheuttamaa tärinää ja runkomelua on selvitetty asiantuntija-arviona ”VTT Tiedotteita 2569 – Ohjeita liikennetärinän arviointiin” -julkaisussa esitettyjen arviointikriteerien mukaisesti. Julkaisussa on annettu kokemukseen perustuvat arviot etäisyyksistä, joita lähempänä maantietä tai katua liikennetärinän on todettu voivan haitata asumista:

- Pehmeällä maaperällä maantieliikenteen tärinä voi haitata asumista 100 metrin etäisyydellä väylästä.
- Kovalla maaperällä maantie- ja katuliikenteen tärinä voi haitata asumista 15 metrin etäisyydellä väylästä.

Tärinävaikutusten arvioinnin lähtötietoina on käytetty suunnittelualueen liikennetietoja ja maaperätietoja.

7.2 Nykytilanne

Jokapäiväisessä elämässä merkittävimmät ympäristöhäiriöt ovat melu ja päästöt. Eri lähteiden aiheuttama melu on erityyppistä, ja uuden tyyppisen melulähteen tuominen alueelle aiheuttaa aina omanlaistaan häiriötä, vaikka muuta melua alueella jo olisikin. Maantien 152 suunniteltu linjaus sijoittuu uuteen maastokäytävään, jossa Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän lähialueita lukuun ottamatta on vain vähän tieliikenteen aiheuttamaa melua. Erityisesti suunnittelualueen itäosissa on kuitenkin jo nykytilanteessa merkittäviä melulähteitä lentoliikenteen ja teollisuuden muodossa *(Kuva 7.1)*.

Koko Focus-osuus ja osittain myös Kiila–Metsäkylä-osuus sijoittuvat kaavan yli 55 dB (L_{DEN}) lentomelualueelle. Voimakkaan, yli 60 dB (L_{DEN}) lentomelun alue kattaa lähes koko Focus-osuuden. Kiila-Metsäkylä-osuutta lentomeluvyöhykkeen ulkopuolella ei voida kuvata hiljaiseksi, sillä lentomelu kuuluu alueella, vaikka melutaso 55 dB ei pääosin ylitykään. Kesäkylän pohjoiset vaihtoehdot kulkevat lentomeluvyöhykkeen 55 dB lähellä. Riipilän osuudella lentomelun vaikutus on vähäisempi, ja se on nykytilanteessa melun osalta suunnittelualueen rauhallisin osuus. Yli 55 dB (L_{DEN}) lentomeluvyöhykkeillä on kaupunkien yleiskaavoissa määräys, että uutta asutusta ei tule sinne sijoittaa.

Kiila–Metsäkylä-osuudella on myös muuta ympäristöluvanvaraista toimintaa, jonka aiheuttamat melutasot ylittävät ohjearvot suunnittelualueella. Meluavaa toimintaa alueella on esimerkiksi maa-aineksen otto sekä murskaustoiminta. Vantaan Kiilan alueen ympäristömeluselvityksen (WSP 2018, *Kuva 7.2*) perusteella teollisuuden aiheuttamat melutasot voivat olla päivällä yli 55 dB suunnittelualueella Myllykyläntien, Kuutamotien ja Kesäkyläntien varrella. Osassa Kesäkylää ohjearvo voi myös ylittyä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

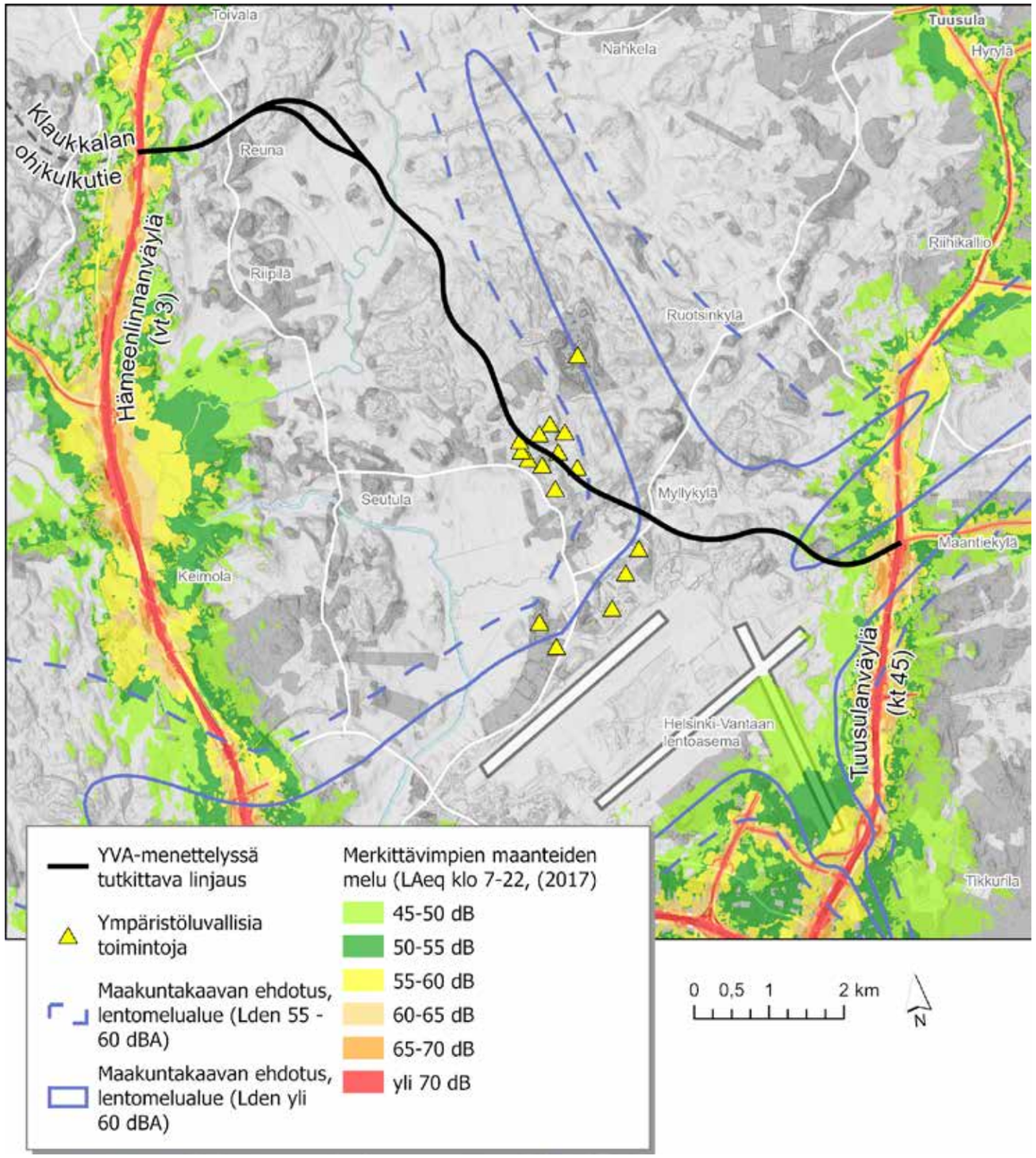

Kuva 7.1. Suunnittelualueen nykyinen melutilanne.
Bild 7.1. Det nuvarande bullerläget i planeringsområdet.

7.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Melu

Suomessa tieliikennemelun merkittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti vertaamalla liikenteen aiheuttamia keskiäänitasoja Valtioneuvoston periaatepäätöksen 993/92 mukaisiin melutason ohjearvoihin. Ohjearvot on määritetty haittojen vähentämiseksi ja viihtyvyyden turvaamiseksi, ja meluntorjunnan tarve ja keinot määritetään niiden perusteella. Melulla on tilastollisesti todennettuja viihtyvyys- ja terveyshaittoja, mutta on myös huomioitava, että yksittäisen ihmisen melulle häiriintymistä ei voida ennustaa pelkän melutason perusteella. Siinä missä yksi asukas häiriintyy suuresti valitsevasta äänitasosta, toinen ei koe vastaavaa tasoa häiritseväksi.

Tieliikenteen meluvaikutukset ovat sidoksissa tielinjauksen sijoittumiseen, liikennemäärään, ajonopeuteen sekä rakenteellisen meluntorjunnan toteuttamiseen. Näiden tekijöiden meluvaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä. Sijoitettaessa tie täysin uuteen maastokäytävään, melun kielteiset vaikutukset korostuvat, kun alueelle tulee täysin uusi melulähde, jonka lähiympäristössä melutasot kasvavat merkittävästi. Kielteisiä vaikutuksia voidaan lieventää toteuttamalla meluntorjuntaa suojaamaan asukkaita, mutta melutilanne on lähtökohtaisesti torjunnasta huolimatta huonompi kuin ilman uutta tietä.

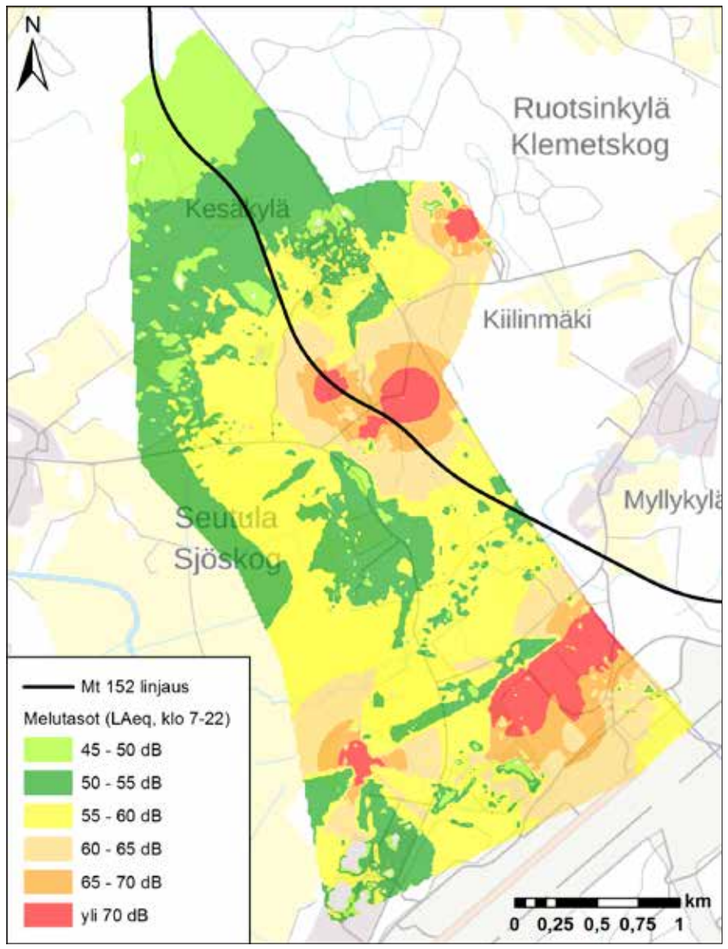

Kuva 7.2. Vantaan Kiilan alueen ympäristömeluselvityksen meluvyöhykkeet. Selvityksessä laskenta-alue oli rajattu kuvan mukaisesti, eikä tilannetta Myllykylässä ole esitetty.
Bild 7.2. Bullerzonerna enligt bullerutredningen i Kilas område i Vanda. I utredningen hade beräkningsområdet avgränsats i enlighet med bilden, och läget i Kvarnby presenteras inte.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Uudella tiellä on todennäköisesti vaikutuksia lähialueen tieverkon liikennemääriin, ja näin mahdollisesti myös melutasoihin. Vaikutukset ovat todennäköisesti pieniä tai olemattomia, koska liikennemäärien tulisi muuttua useilla kymmenillä prosenteilla ennen kuin muutos melutasossa olisi ihmiskorvin havaittava.

Hankkeen aiheuttamia meluvaikutuksien merkittävyyttä on arvioitu melutilanteessa tapahtuneen muutoksen suuruuden ja vaikutuskohteen herkkyyden perusteella. Arviointi on tehty *taulukossa 7.2* esitettyjen kriteerien mukaisesti. Vaikutuksia on arvioitu asteikolla: suuri vaikutus, kohtalainen vaikutus, vähäinen vaikutus ja ei vaikutusta. Lähtökohtaisesti melun osalta suunnittelualueella hankkeella on ainoastaan kielteisiä tai neutraaleja meluvaikutuksia. Arvioinnin lähtökohtana ovat olleet valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) annetut melutason ohjearvot, tarkasteltavan alueen laajuus ja asukasmäärä sekä meluherkkyys (esimerkiksi hoito- ja oppilaitokset, virkistysalueet ja luonnonsuojelualueet). Kriteerejä ei voida soveltaa yksittäisen ihmisen subjektiivisiin kokemuksiin meluvaikutuksista.

Vaikutukset on arvioitu vain tieliikenteen aiheuttamalle melulle, alueen muista melulähteistä aiheituvia mahdollisia muutoksia ei ole huomioitu. Muut melulähteet on huomioitu arvioitaessa alueen taustamelutasoja ilman uutta tietä.

Tärinä

Tyypillisesti raskaan maantieliikenteen aiheuttamat tärinähaitat voivat kohdistua enimmillään 100 metrin päähän tiestä.

Tärinän syntymiseen vaikuttavat muun muassa

- Väylän rakenne ja perustamistapa
- Väylän kunto, epätasaisuudet ja hidastetöyssyt.
- Liikennöivän kaluston nopeus ja tyyppi
- Maaperä väylän ja rakennuksen alla sekä lähialueella
- Rakennusten perustamistapa.

Värähtelyn leviämiseen maaperässä ja sen taajuussisältöön vaikuttaa erityisesti maalaji. Tärinän vaikutusalue on laajin pehmeissä kivennäismaalajeissa (savet ja siltit) ja pehmeissä eloperäisissä maalajeissa (turve ja lieju). Karkearakenteisilla kivennäismaalajeilla vaikutusalue on pienempi ja pienimmät tärinävaikutukset kohdistuvat moreenimaalajialueille sekä kallioalueille.

Taulukko 7.2. Altistuvan kohteen herkkyyden ja melulle ja tärinälle altistumisen suuruuden kriteerit.
Tabell 7.2. Kriterier för det exponerade objektets känslighet och för omfattningen av exponering för buller och vibrationer.

Asteikko	Vaikutusalueen tai kohteen herkkyys	Muutoksen suuruus
Suuri	• Tiivis asuin- tai loma-asuinalue • Tärkeä virkistys tai suojelukohde • Taustamelutaso alle 40 dB	Hankkeen aiheuttamat melutasot ylittävät ohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa yli 3 dB Asuinrakennus pehmeällä maalla alle 15 metriä tiestä
Kohtalainen	• Muutama yksittäinen asuinrakennus tai loma-asuntoja • Taustamelutaso yli 40 dB	Hankkeen aiheuttamat melutasot voivat ylittää ohjearvot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, kuitenkin enintään 3 dB Asuinrakennus pehmeällä maalla 15–50 metriä tiestä
Pieni	• Yksittäinen asuinrakennus tai loma-asunto • Virkistys- tai luonnonsuojelualue, joka ei ole melulle herkkä kohde • Myös muita melko voimakkaita melulähteitä	Hankkeen aiheuttama melu ei ylitä ohjearvoja, mutta on kuitenkin selvästi havaittavissa Asuinrakennus pehmeällä maalla 50–100 metriä tiestä tai kovalla maalla alle 15 metriä tiestä
Neutraali	• Ei meluongelmaa	Ei muutosta melutilanteeseen

7.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

7.4.1 Vaihtoehto 1

Vaihtoehdossa 1 rakennetaan tie täysin uuteen maastokäytävään, ja näin ollen suunnittelualueella vaikutukset ovat lähtökohtaisesti kielteisiä. Vaikutuksien merkittävyyttä voidaan vähentää meluntorjunnalla, mutta neutraaliin tilanteeseen ei ole mahdollista päästä muualla kuin aivan suunnittelualueen päissä, missä ollaan nykytilanteessa valtatien 3 ja kantatien 45 vaikutusalueilla.

Muualla lähialueen tieverkon varrella vaikutuksia melutasoissa voidaan havaita lähinnä pienempien teiden varsilla. Valtatiellä 3, kantatiellä 45 ja maantien 152 nykyisellä osuudella liikennemäärien muutos on niin pieni, että havaittavaa muutosta melutasoihin ei ole. Uuden liikenneennusteen mukaan rakenteilla olevan Klaukkalan ohikulkutien liikennemäärä kasvaa hieman tiesuunnitelman liikenne-ennusteesta, mutta muutos melutasoissa ei ole merkitsevän suuri, mikäli vaihtoehto 1 toteutuu.

Uuden tien kanssa risteävien pienempien teiden varrella melutilanne voi muuttua merkitsevästi. Myllykyläntiellä uuden tien eteläpuolella liikennemäärät ovat noin kaksinkertaiset verrattuna vaihtoehtoon 0, kun taas uuden tien pohjoispuolella vaihtoehdossa 1 liikennemäärät pienenevät noin puoleen vaihtoehtoon 0 verrattuna. Tällä on noin 3 dB vaikutus melutilanteeseen, joka on asukkaille havaittavissa. Myllykyläntien eteläosan liikennemäärät ovat jo niin suuret, että melu leviää kohtuullisen laajalle. Eteläpuolella alueen melutilanteeseen vaihtoehdolla 1 on kohtalainen kielteinen vaikutus, ja pohjoispuolella kohtalainen myönteinen vaikutus.

Seutulantiellä uuden tien pohjoispuolella liikennemäärät ovat noin nelinkertaiset verrattuna vertailuvaihtoehtoon 0. Katriinantiellä ja Riipiläntiellä liikennemäärät ovat vaihtoehtoa 0 pienemmät. Näillä teillä liikenteen kokonaismäärät ovat niin pieniä, että melu ei leviä laajalle. Lähimmät asukkaat voivat kuitenkin havaita muutoksen melutasoissa. Seutulantien varrella on pieni kielteinen vaikutus melutasoihin ja Katriinantien ja Riipiläntien varrella pieni myönteinen tai neutraali vaikutus melutasoihin.

Mikäli raskasta liikennettä suuntautuu nykyistä enemmän risteävälle tieverkolle, voidaan havaita myös tärinävaikutuksia. Myllykyläntien varressa alle 100 metrin etäisyydellä pehmeällä maalla on neljä asuinrakennusta, joiden kohdalla tärinällä voi olla pieni kielteinen vaikutus. Nämä sijoittuvat kaikki lähelle uutta eritasoliittymää, jonka rakentamisen yhteydessä vaikutukset voidaan hallita.

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Riipilän osuudella on toinen suunnittelualueen suuremmista asutuskeskittymistä eli Reunan pientaloalue. Sen lisäksi joitain yksittäisiä asuinrakennuksia tulee melun vaikutusalueelle. Osuudella on myös Josvaholmin luonnonsuojelualue. Osuudelle on sijoitettu melukaiteita, joiden myötä ohjearvot eivät ylity asuttujen rakennusten kohdalla.

- Suunnittelualueen länsipäässä kaksi asumatonta rakennusta jää ohjearvot ylittävälle alueelle, mutta niiden melutilanne ei muutu. Rakennukset puretaan mahdollisen rekkaparkin alta.
- Reunan kohdalle on sijoitettu melukaide, jonka myötä ohjearvot eivät ylity. Kohtalainen kielteinen meluvaikutus alueella.
- Josvaholmissa tien pohjoispuolella joitakin asuinrakennuksia vaikutusalueella. Kohdalle on sijoitettu melukaide, jonka myötä ohjearvot eivät ylity. Kohtalainen kielteinen vaikutus alueella.
- Josvaholmin luonnonsuojelualue on suojattu kaiteilla, ja näin rajoitettu melun leviämistä. koko alueella ei ohjearvo 45 dB toteudu. Kohtalainen kielteinen vaikutus.
- Vaihtoehdossa 1B on suunnitellun tien pohjoispuolella Rajakoskentien varrella oleva yksi asuinrakennus suojattu melukaiteella. Vaihtoehdossa 1A ohjearvo toteutuu ilman kaidetta. Pieni kielteinen vaikutus kohteessa.
- Tyynelä on suojattu melukaiteella, jonka myötä ohjearvo saavutetaan. Pieni kielteinen meluvaikutus kohteessa.
- Yksi asumaton rakennus on pehmeällä maalla alle 100 metrin päässä tiestä. Ei vaikutusta.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehdossa 1B on suojattava melukaiteella yksi rakennus enemmän kuin vaihtoehdossa 1A. Vaihtoehdoilla ei ole muutoin olennaista eroa melun ja asutuksen suhteen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Kiila–Metsäkylä

Osuudelle sijoittuu alueen suurin asuinrakennuksien ja loma-asuntojen keskittymä, Kesäkylä. Lisäksi Myllykoskentien ja Kuutamotien varrella asuinrakennuksia jää melun vaikutusalueelle. Tuusulanjoen kohdalla on Lillånin luonnonsuojelualue. Osuudelle on sijoitettu meluseiniä ja kaiteita melun torjumiseksi.

- Kesäkylä on suojattu 3 metrin korkealla meluseinällä. Asuinrakennuksien osalta ohjearvo toteutuu selkeästi, mutta kaikkien loma-asuntojen kohdalla ohjearvo 45 dB ei toteudu. Alueella on myös muiden melulähteiden aiheuttamaa melua. Kohtalainen kielteinen vaikutus alueella.
- Myllykyläntien länsipuolelle on sijoitettu meluseiniä ja kaiteita suojaamaan alueella olevia asuinrakennuksia. Ohjearvot toteutuvat torjunnan myötä. Pieni kielteinen vaikutus alueella.
- Lillånin luonnonsuojelualueen kohdalla on meluntorjuntaa. Ohjearvo 45 dB ei kuitenkaan toteudu koko alueella. Pieni kielteinen vaikutus alueeseen.

Myllykyläntien ja Kuutamotien varressa yhteensä kolme rakennusta sijoittuu alle sadan metrin päähän tiestä, yksi alle 50 metrin päähän tiestä. Yhden kohdalla tien alla maaperä on kalliota, vaikka rakennus on savikolla, ja tärinä ei todennäköisesti leviä rakennukseen asti. Kahden muun rakennuksen kohdalla tie on uudella sillalla, jolloin tärinävaikutukset ovat epätodennäköisiä. Kokonaisuutena tällä on kohdin pieni kielteinen tai neutraali vaikutus.

Osuus Focus

Osuudelle ei ole sijoitettu tässä vaiheessa meluntorjuntaa ja se määritellään kaavoituksen ja tiesuunnittelun edetessä. Alueella muiden melulähteiden vaikutus on merkittävä. Uudella tiellä on pieni kielteinen vaikutus lähimpien asuinrakennusten kohdalla. Kantatien 45 lähiympäristössä vaikutus on neutraali.

7.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Vaikutukset suunnittelualueella ovat kuten vaihtoehdon 1 osuudella Focus. Lähialueen suurempien teiden varsilla vastaavasti kuin vaihtoehdossa 1 ei ole merkitseviä meluvaikutuksia. Suunnittelualueen kanssa risteävällä pienemmällä tieverkolla vaikutuksia esiintyy liikennemäärän muutoksien myötä.

Myllykyläntiellä uudesta liittymästä pohjoiseen liikennemäärä vähenee lähes puoleen verrattuna vaihtoehtoon 0, ja tällä on kohtalainen myönteinen vaikutus melutilanteeseen. Liittymästä etelään liikennemäärä yli kaksinkertaistuu verrattuna vaihtoehtoon 0, ja tällä on kohtalainen kielteinen vaikutus melutilanteeseen.

Katriinantiellä ja Riipiläntiellä liikennemäärät kasvavat verrattuna vaihtoehtoon 0, ja tällä on kohtalainen kielteinen vaikutus melutilanteeseen. Seutulantiellä vaikutus on neutraali.

Josvaholmin suojelualueella tilanne on vastaava kuin vaihtoehdossa 0 ja Lillånin suojelualueella melutasot kasvavat hieman, millä on pieni kielteinen vaikutus.

Tärinävaikutukset Myllykyläntien varrella ovat kuten vaihtoehdossa 1.

7.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Melutilanne ei merkitsevästi muutu alueella verrattuna nykytilanteeseen, kun uutta väylää ei toteuteta.

7.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdolla 1 on eniten kielteisiä melu- ja tärinävaikutuksia suunnitellun tien varrella ja osalla risteävää tieverkkoa. Myös vaihtoehdolla 0+ on kielteisiä meluvaikutuksia paitsi suunnitellun tien varrella, myös muulla tieverkolla. Molemmissa vaihtoehdoissa on alemman tieverkon varressa myös kohteita, joissa melutilanne paranee. Muulla tieverkolla on myös mahdollisia tärinävaikutuksia. Vaihtoehdossa 0 ei tapahdu merkitseviä muutoksia nykytilanteeseen verrattuna melun tai tärinän osalta.

Taulukko 7.3. Melulle altistuvien asukkaiden lukumäärät päivällä.
Tabell 7.3. Antal boende som utsätts för buller på dagtid.

Laskentatilanne	55–60 dB	60–65 dB	yli 65 dB	Yhteensä yli 55 dB
VE1 (Reuna 1A) ennustetilanne 2040, ei meluntorjuntaa	32	28	2	62
VE1 (Reuna 1B) ennustetilanne 2040, ei meluntorjuntaa	36	28	2	66
VE 0+ ennustetilanne 2040, ei meluntorjuntaa	22	29	2	53
VE1 (Reuna 1A) ennustetilanne 2040, YVA:n meluntorjunta	14	25	2	41
VE1 (Reuna 1B) ennustetilanne 2040, YVA:n meluntorjunta	14	25	2	41

Eri vaihtoehdoissa melulle altistuvien asukkaiden määrät on esitetty *taulukossa 7.3*. Asukkaita, jotka altistuvat pääasiassa Tuusulanväylän (kantatie 45) tai Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) melulle ei ole laskettu mukaan.

Vaihtoehdolla 1 on laajasti kielteisiä vaikutuksia sekä suunnitellun uuden tien lähialueella, että joidenkin risteävien teiden varrella. Useiden risteävien teiden liikennemäärä vähenee, mutta kokonaiskuvassa näiden merkitys on pieni verrattuna alueisiin, joilla tilanne huononee. Meluvaikutuksia voidaan hallita meluntorjunnalla jonkin verran. Mutta koska kyseessä on kokonaan uusi väylä ja uusi melulähde, täysin neutraaliin tilanteeseen ei päästä. Reunan linjausvaihtoehdoista 1B vaatii enemmän meluntorjuntaa kuin 1A. Tärinällä voi olla vaikutuksia sekä suunnitellun tien varrella että Myllykyläntien varrella. Vaikutukset voidaan kuitenkin hallita.

Vaihtoehdossa 0+ on uusia melulle altistuvia alueita vähemmän kuin laajassa vaihtoehdossa 1. Vaihtoehdossa 0+ alueita sijoittuu myös suunnitellulle Focus-alueelle, jolla muiden melulähteiden vaikutus on suurin ja asukkaita on vähemmän. Suunnittelualueen hiljaisimmalla osuudella ei tapahdu merkittäviä muutoksia vaihtoehdossa 0+. Myllykyläntien varrella voi olla tärinävaikutuksia, mutta nämä voidaan hallita.

Vertailuvaihtoehdossa 0 uutta väylää ei toteuteta, joten suunnittelualueen melutilanne ei merkitsevästi muutu nykytilanteeseen nähden, eikä uusia melulle tai tärinälle altistuvia ole.

7.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Meluhaittoja voidaan vähentää tien korkeustason optimaalisella valinnalla, linjauksen suunnittelulla ja erillisellä meluntorjunnalla. Koska kyseessä on uusi tie, vähintään ohjearvot tulisi pyrkiä saavuttamaan.

Meluntorjunnan ratkaisuja tulee vielä tarkentaa jatkosuunnittelussa siten, että niiden sijoittuminen, tyyppi, pituus ja korkeus optimoidaan. Myöhemmissä suunnitteluvaiheissa olisi hyvä myös selvittää meluvaikutukset Myllykyläntien varrella uudesta tiestä etelään, ja torjua liikennemäärän merkittävästä kasvusta mahdollisesti aiheutuvat haitalliset vaikutukset.

Mahdolliset tärinän riskit tulisi huomioida paitsi suunnitellulla tiellä, myös Myllykyläntien varrella.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

8 Maisema ja kulttuuriperintö

8.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Vaikutukset on arvioitu asiantuntija-arviona monipuoliseen lähtötietoon perustuen. Maiseman nykytilan kuvauksessa on tarkasteltu yleispiirteisesti vaikutusalueen maisemarakennetta, maiseman ominaispiirteitä, maisemakuvaa sekä kulttuuriympäristöä olemassa olevan lähtöaineiston sekä maastohavaintojen pohjalta. Maiseman ja kulttuuriympäristön osalta vaikutusten painopistealueina ovat maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet sekä mahdolliset maisemavaurioita aiheuttavat toimenpiteet kuten laajat maa- ja kallioleikkaukset sekä maisematilaan kohdistuvat haitalliset muutokset ja häiriöt. Erityisesti on arvioitu siltojen sekä uusien eritasoliittymien aiheuttamat maisemavaikutukset maiseman nykytilaan, arvoihin ja ominaispiirteisiin verrattuna. Maisemaan kohdistuvia kokonaisvaikutuksia arvioidaan ei vain maantien 152 osalta, vaan myös maankäytön muuttumisen ja näiden molempien yhteisvaikutusten myötä.

Lähtötietoina on käytetty tehtyjä selvityksiä ja inventointeja, museoviranomaisten tietoja, kaavoja, kaavaselostuksia ja -selvityksiä sekä yleistä aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Maisemavaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös paikallinen tieto ja paikalliset arvot, joita on saatu asukkaiden palautteista, yleisötilaisuuksista ja kaupunkien selvityksistä. Keskeisenä menetelmänä maisemavaikutusten arvioinnissa olivat maastokäynnit, asiantuntija-arviot sekä kartta- ja ilmakuva-analyysi.

Vantaanjoen ylitys, Vantaanjokilaakso, Ruotsinkylä, Myllykylä ja Tuusulanjoki ovat arvioinnin painopistealueita, koska niiden kohdille on keskittynyt laajoja ja merkittäviä maiseman ja kulttuuriperinnön arvoja. Arvioinnissa esitetään haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteitä niin laajempien kokonaisuuksien kuin paikallisten kohteiden osalta. Lisäksi annetaan ohjeita jatkosuunnitteluun, jossa yksityiskohdat ja lieventämistoimenpiteet konkretisoituvat – seuraavissa suunnitteluvaiheissa tieympäristösuunnittelu ja tien sovittaminen maisemaan ovat erittäin merkittävässä roolissa. Vantaanjoen ylitykseen ja Vantaanjokilaakson maisema-alueeseen kohdistuvien vaikutusten tunnistamiseksi, havainnollistamiseksi ja arvioimiseksi keskeisistä näkökulmista tehdään mallipohjaisia kuvia.

Työhön ei kuulu tiehankkeissa tyypillinen erillinen muinaisjäännösinventointi, sillä museoviranomaisten tietojen mukaan muinaisjäännöksiä koskeva tietopohja on riittävää YVA-menettelyn pohjaksi. Tuusulan osalta tiedot muinaisjäännöksistä perustuvat vuonna 2006 tehtyyn Tuusulan kunnan perusinventointiin (Museovirasto / Kirsi Luoto) ja vuonna 2009 tehtyyn Tuusulan historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointiin (Museovirasto / Katja Vuoristo).

8.2 Nykytilanne

Suunnittelualue on yhdistelmä vanhaa kulttuurimaisemaa, pientalo- ja loma-asutusalueita ja järeästi rakennettuja teollisuusalueita maisemahäiriöineen. Laajemmat maiseman ja kulttuuriperinnön arvokohteet tien läheisyydessä keskittyvät Vantaanjokilaaksoon, Vantaanjoen peltomaisema-alueelle, Kesäkylään sekä Ruotsinkylän kylämaisemaan ja Myllykylän viljelymaisemaan osana Tuusulanjokilaaksoa. Yksittäisiä rakennusperintökohteita ja muinaisjäännöksiä sijoittuu suunnitellun tieosuuden itäpäähän. Kuten *kuvasta 8.1* näkyy, uusi tielinjaus väistää suurmaisemasta katsottuna laajemmat arvokokonaisuudet.

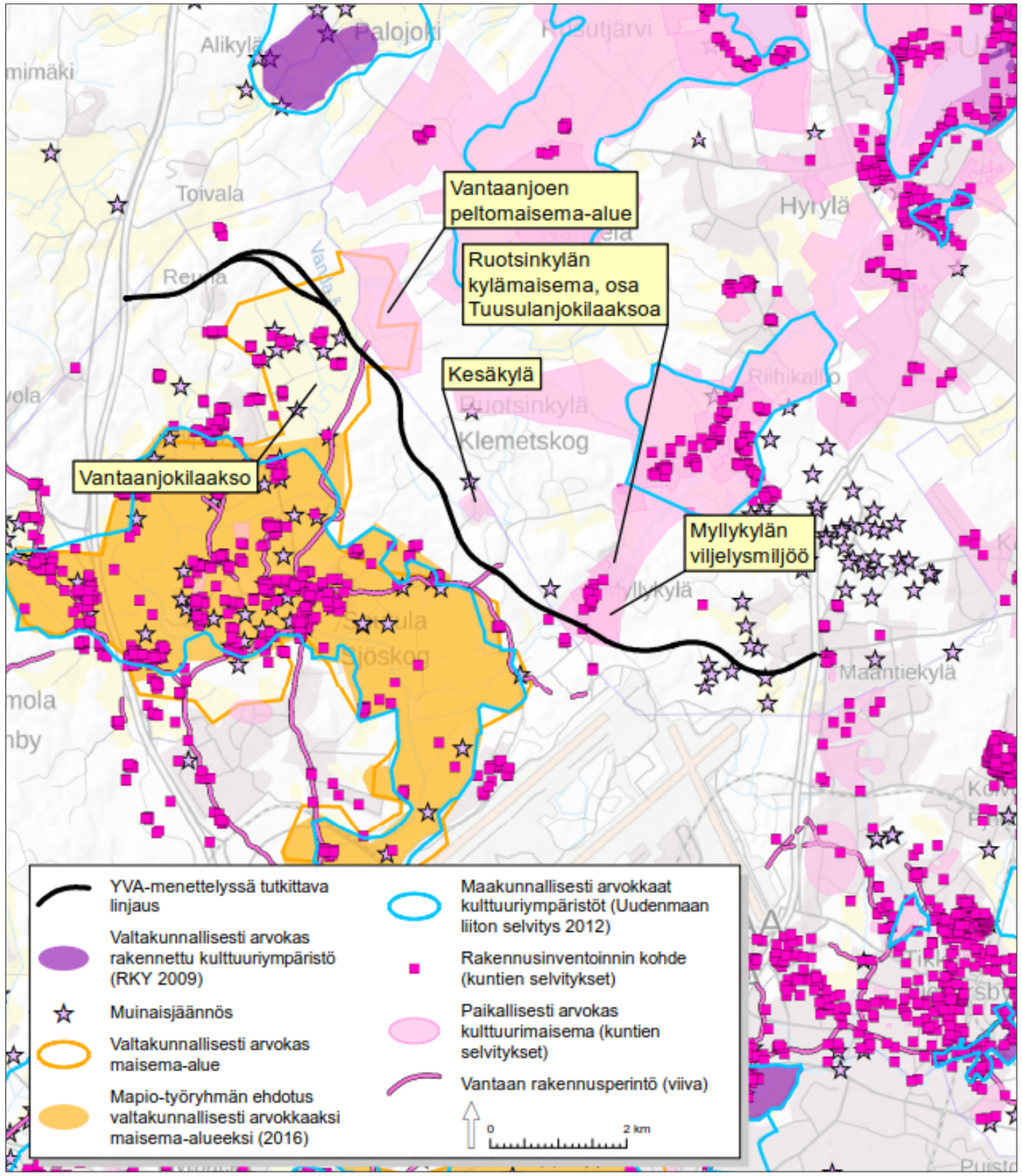

Kuva 8.1. Maiseman ja kulttuuriperinnön kannalta arvokkaat kohteet.
Bild 8.1. Värdefulla platser för landskap och kulturarv.

Selvitysten ja inventointien tilanne

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet perustuvat edelleen valtioneuvoston vuoden 1995 periaatepäätökseen. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet käsittävät lähinnä maaseudun viljelymaisemia ympäristöineen sekä maisemanähtävyyksiä. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on päivitysinventoitu ympäristöministeriön toimesta koko Suomessa vuosina 2010-2014. Uudenmaan osalta inventointi valmistui vuoden 2013 lopussa. Päätöksen päivitysinventoinnin perusteella ehdotetuista maisema-alueista tekee valtioneuvosto.

Maakunnallisten kulttuuriympäristöjen selvityksistä ja arvottamisesta vastaavat maakuntien liitot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen rajaukset perustuvat ”Missä maat on mainiommat” Uudenmaan kulttuuriympäristöt -selvitykseen (2012). Selvitystä on päivitetty vuonna 2016.

Vantaan kulttuurimaisemaselvitys on tehty vuonna 2005. Sen tarkoituksena on koota tietopohja Vantaan kulttuurimaisemasta, sen arvoista ja suojelusta. Yleiskaavan 1983 valmistelun yhteydessä tehtiin laaja Rakennuskulttuuri Vantaalla -inventointi, joka edelleen on käytössä perusinventointina Vantaan vanhasta rakennuskulttuurista. Vuonna 2002 valmistui Vantaan modernin rakennuskannan inventointi.

Vantaan yleiskaavaehdotuksen 2020 kulttuuriympäristön suojelun ratkaisut perustuvat ajantasaisiin valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja kaupungin omiin inventointeihin ja selvityksiin. Arvokkaan kulttuuriympäristön alueet ovat pitkälti samoja kuin yleiskaavassa 2007 ja Marja-Vantaan osayleiskaavassa ja perustuvat edelleen kulttuurimaisemaselvityksessä (2005) selitettyihin arvoihin ja kriteereihin. Merkittävien kulttuuriympäristö-kohteiden suojelu sidotaan yleiskaavan määräyksellä jatkuvasti päivittyvään inventointitietoon.

Tuusulan yleiskaavan 2040 yhteydessä on tehty kulttuurimaisema ja rakennuskanta -inventointi (2018).

Tuusulan osayleiskaavojen yhteydessä on tehty jonkin verran maiseman ja kulttuuriympäristön selvityksiä. Tähän hankkeeseen on keskitytty Tuusulan vuonna 2007 tehdyssä Kehä IV osayleiskaava-alueen luonto- ja maisemaselvityksessä kattaen Myllylän ja Focuksen alueen (Suunnittelukeskus 2007).

Tuusulan historiallisen ajan muinaisjäännökset on inventoitu toukokuussa 2009 (Vuoristo, Katja 2009. Tuusulan historiallisen ajan muinaisjäännösinventointi 4.–15.5.09. Museovirasto). Rakennushistorian osasto. Vantaan yleiskaavaan 2020 on tehty muinaisjäännösinventointi.

Vantaanjokilaakson maisema-alue

Vantaanjokilaakso on nykyisellään valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Riipilän alueen pellot sisältyvät nykyiseen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaukseen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tarkistusinventointia on laadittu ympäristöministeriössä (MAPIO). Tarkistusinventoinnin pohjalta esitetään, että Riipilän alue jäisi rajauksesta pois. Alue jää kuitenkin maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi. Maisema-alueen perusteluissa mainitaan jokilaakson pitkä kulttuurihistoria, Vantaanjoki vesireittinä ja kivikautiset muinaisjäännökset ja mm. vanhojen kylien ja kartanoiden lukuisuus.

Tärkein kulttuurihistoriallinen kehitys koskettaa enemmän Vantaanjoen maisema-alueen eteläisempiä osia. Näin ollen maisema-alueen merkitys maisema-alueen pohjoisemmissa osissa on siten hieman vähäisempi ja arvokkain sisältö painottuu yleisemmin koko alueella esiintyvään esihistoriaan, jokiympäristön luontaiseen käyttöön ja muuta aluetta myöhäisempään maatalouskulttuuriin. Koko Vantaanjoen maisema-alueen yhteinen arvo on pitkälti, että se on säilynyt rakentamattomana tiivistyvässä kaupunkirakenteessa.

kyläntie–Riipiläntie–Ahoniityntie on historiallinen tielinjaus 1700-luvun lopusta (Kuninkaankartasto).

Peltolaakson ja metsäselänteiden läpi kulkee maisemahäiriönä suuria voimajohtoja. Savilaaksosta loivapiirteisenä kohoilevat asutut moreenimäet tuovat vaihtelua laajaan peltomaisemaan. Joki on paikoin mutkaisilla kohdin pensoittunut, mutta pitkät näkymälinjat ja maisema-alueen laajuus on maisemassa hallitseva piirre. Vantaanjokilaakson viljelymaisema on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, joka edustaa eteläisen Uudenmaan pitkään jatkuneen kartanokulttuurin ja maanviljelyksen synnyttämää kulttuurimaisemaa.

Osuus Riipilä

Läntinen osuus sijoittuu Vantaanjokilaaksoon ja sitä reunustaville selännealueille. Vantaanjokilaakso on vanhaa kulttuurimaisemaa, jossa on vanhoja tilakeskuksia ja laajoja Vantaanjokeen viettäviä viljelyalueita. Suunnittelualue sijoittuu Reunan länsipuolelle kohtaan, jonka pohjoispuolella viljelyalue kapenee ja päättyy metsäreunaan.

Vantaanjokilaakso kuuluu maiseman suurmuodoiltaan Uudenmaan pohjois-eteläsuuntaisiin jokilaaksoihin, joille tyypillisiä piirteitä ovat jokea myötäilevät loivasti kumpuilevat viljelysavikot sekä selkeät metsän reunat. Jokilaakson länsipuolella on metsäistä selännemaastoa ja itäpuolella selkeämpireunaisia, metsäisiä moreenipeitteisiä kallioselänteitä. Jokilaaksojen suuntaisesti sekä niitä pitkin eri suuntiin saavutetaan pitkiä näkymiä, joita rajaavat metsäiset, paikoin jyrkätkin, selänteet sekä asutut kumpareet talousrakennuksineen. Peltolaakson korkeusasema vaihtelee 30–35 metrin välillä. Peltolaaksoa rajaavat metsäiset selänteet nousevat noin 55–65 metrin korkeuteen ja korkeimmat kallioiset huiput aina 75 metrin korkeuteen asti. Laakson ja selänteiden välisten rinteiden jyrkkyys vaihtelee.

Peltolaaksojen reuna-alueille liittyy varhaista kulttuurihistoriaa. Nykyisin maisemassa ominainen piirre on maatalouteen liittyvien tilakeskusten ja asutuksen sijoittuminen peltolaakson loiville mäkikumpareille ja rinteille. Tiloissa on useita Vantaan rakennusperintökohteita kuten Sampolan, Välimaan ja Strandkullan rakennusryhmät. Piispan-

Kuva 8.2. Vantaanjokilaakson maisema-alue siltaylityspaikan kohdalla.
Bild 8.2. Vanda ådals landskapsområde på platsen för bron.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuudet Kiila–Metsäkylä ja Focus

Kiilan alue erottuu Vantaanjokilaakson itäpuolella metsäisenä kallio-moreenialueena, joka muuttuu idempänä suurimuotoiseksi reunamoreeniselänteeksi. Alueella on paljon maisemavaurioita. Tuusulan puolella on nähtävissä laajoja maa-aineksenoton alueita ja pienteollisuutta. Maisemakuvassa erottuvat selvästi aluetta halkovat voimalinjat ja Kiilinmäessä sähköasema. Alue rajautuu luoteispuolella Vantaanjokilaakson Seutulaan ja pohjoisessa Tuusulan Ruotsinkylän viljelyalueisiin.

Metsäisillä alueilla on Koivikon suunnalla paikoitellen laajoja aukkohakkuita. Maasto on paikoin pienipiirteisesti vaihtelevaa ja monin paikoin jyrkkäpiirteistä. Koivikon metsäalueet vaihtelevilla kallio- ja moreeniselänteillä muodostavat huomattavan laajan, yhtenäisen kokonaisuuden. Ruotsinkylän viljelyalueiden Metsäkylä on maisematilaltaan sulkeutuneempaa ja vaihtelevampaa, vanhaa perinnemaisema-aluetta. Se on 1400-luvulla alkunsa saanut kylämaisema, jonka rakennuskanta on syntynyt 1700-luvulta lähtien.

Kesäkylä on omaleimainen asuinalue, joka on irrallaan muusta rakennetusta ympäristöstä. Kesäkylä Koivikko Oy perustettiin vuonna 1956 kesämökkialueeksi, mutta asuminen muuttui ennen pitkää käytännössä pääosin ympärivuotiseksi. Laajenevat maa-ainesten ottoalueet ja voimajohto rajaavat Kesäkylän kaakkoispuolista lähimaisemaa hallitsevina.

Kulttuurihistoriallisesti arvokas Tuusulanjoki ympäröivine viljelysaukeineen muodostaa selkeän avoimen maisematilan lounais-koillissuuntaisessa murroslaaksossa. Jokilaaksoa reunustavat kumpuilevat moreeniselänteet ja niiden lomassa pienehköt laaksopainanteet. Selänteillä on pienialaisia ja korkeimmilla lakialueilla laajempia kalliopaljastumia. Paikoin kallioiden reunoilla on jyrkänteitä. Murroslaaksoon rajautuvien selänteiden rinteet ovat jyrkkiä ja niiden lakialueet ovat keskimäärin 25 metriä laaksoa korkeammalla. Rakennettujen alueiden läheisyyteen on syntynyt maisemakuvaa muuttavia keskeneräisiä alueita tai pensoittuvia peltoja.

Tuusulanjokilaakson maisema-arvot liittyvät etupäässä viljelymaisemaan, josta välittyy alueen asutushistorian kerroksellisuus aina uuden ajan alusta 1800-luvun lopulle. Myllykylä on säilynyt jokilaaksossa pienipiirteisenä kulttuuriympäristönä. Myllykyläntieltä katsoen maisemakuvaa hallitsevat laajat yhtenäiset peltoaukeat. Myllykylässä on useita rakennuksia ja rakennusryhmiä, jotka kohoavat maamerkeiksi. Kiilinmäeltä koilliseen alueen keskelle jää muuntamokenttä, josta lähtevät useat voimalinjat rikkovat maisemakuvaa.

Focus-alueella on lukuisia pieniä kallioselänteitä. Eteläsä alue rajautuu Helsinki-Vantaan lentokentän muodostamaan laajaan aukeaan. Itälaidalla maisemaa hallitsee Tuusulan moottoritie. Alue on menettänyt luonnonmukaiset piirteensä, eikä siellä ole erityisiä maisemallisesti arvokkaita kohteita lukuun ottamatta Lövkullan kalliota, joka on vuoden 2014 luontoselvityksessä arvotettu tärkeänä virkistyspaikkana merkittäväksi maisemalliseksi kohteeksi. Pohjoisempana on Huhtariihen viljelyaukea ja avoin maisematila, jossa on säilynyt vanhaa perinnemaisemaa. Huhtariihen luoteispuoleisille kallioalueille muodostuu myös maisemaltaan erityisen viehättävä ja harmoninen kokonaisuus, jossa kahden kauniin kallioselänteen välisessä kapeassa painanteessa kulkee tie.

Kesäkylä Koivikko Oy

Kesäkylä Koivikko Oy perustettiin 1956 ja Koivikko -niminen tila lohkottiin 1962. 1950-luvulla Kesäkylän osakkeita sai pienellä rahalla ja Kesäkylä antoi mahdollisuuden vähävaraiselle kesäpaikan. Alun perin Kesäkylässä oli vain pieniä mökkejä ja niissä asuttiin vain osan vuodesta. Nykyisin noin puolet asukkaista asuu alueella ympärivuotisesti. Alue sisältyy Vantaan modernin rakennuskulttuurin 1930–1979 inventointiraporttiin. Raportin mukaan Koivikko (Kesäkylä) on Vantaan loma-asuntoalueista omaleimaisin ja hyvinvoivin. Topografia on mielenkiintoinen: pienet mökit seisovat mäkisessä maastossa kukin omassa koordinaatistossaan. Maaston suuret tasoerot ja kapeat tiet luovat paikalle luonnetta, jossa on mielenkiintoisia pihapiirejä. Koivikko on luokiteltu luokkaan A2, potentiaalinen suojelukohde, jonka suojelukelpoisuus ja -laajuus tulee inventoinnilla selvittää. Vuonna 2006 alueelta ei kuitenkaan löytynyt yksittäisiä rakennustaiteellisesti taikka rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita suojeltavia rakennuksia. Erillistä rakennusinventointia ei täten katsottu tarpeelliseksi. Arvokasta on alueen pienimuotoinen rakennustapa (lähde: Asemakaava nro 340200, Koivikko, 5.10.2009). Vantaan kaupunginmuseo teki marraskuussa 2018 katselmuksen Kesäkylässä ja totesi kulttuuriympäristöarvot sen verran vähäisiksi, että kohde poistetaan museon suojeltavien kohteiden listauksesta.

Myllykylä ja viljelysmiljöö

Alue on luokiteltu Tuusulan uudessa rakennusinventoinnissa (2018) luokkaan ”muutoin mielenkiintoiset, arvokkaat tai seurattavat rakennettavat kohteet”. Ruotsinkylän eteläpuolella on suhteellisen myöhään syntynyt kyläkokonaisuus, jonka historia perustuu pitkälti Tuusulanjoen kausiluontoiseen myllytoimintaan. Annebergin mäen pohjoispuolella, jokiuoman eteläpuolella, on mäen vanhin rakennus, joka periytyy säilyneen myllytuvan tavoin vanhasta Myllykylästä. Annebergin pohjoispuolella on myös historiallinen myllypaikka. Annebergin lisäksi Myllykylän aluerajaukseen kuuluvat myös Yrjölän pihapiiri 1930-luvulta periytyvine rakennuksineen, Smedsin pihapuustoon piiloutuva pihapiiri samalta ajalta sekä Åbackan vanha pihapiiri aivan Myllykylän tien laidassa. Alueen keskellä on Myllyn rakennuspaikka peltoaukean laidoilla ja Tuusulanjokilaakson varrella - myllytupa on aivan tien vieressä mutta erittäin hyvin piilossa puuston keskellä. Yrjölän kohdalla Myllykylän tie erkanee alkuperäiseltä, suoraan etelään jatkuneelta tielinjalta ja kaartaa kohti Piispankylää. Myllykylän vanha kyläasutus, myllytuvat ja ladot ovat olleet aivan tien varressa siten, että talousrakennuksetkin on sijoitettu nauhamaisesti tien varteen mutta tämä rivikylä on täysin kadonnut.

Kuva 8.3. Kesäkylän pienipiirteistä ympäristöä.
Bild 8.3. Kuperat område i Sommarbo.

Kuva 8.4. Näkymä Myllykyläntien tulevan eritasoliittymäalueen kohdalta kohti kaakkoa.
Bild 8.4. Vy mot sydost från området för den planskilda anslutningen som ska byggas vid Kvarnbyvägen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Muinaisjäännökset

Muinaismuistolain (295/63) suojelemien muinaisjäännösten päälle ei tule osoittaa sellaista maankäyttöä, jonka yhteydessä muinaisjäännöksen säilyminen vaarantuisi. Suunnittelualueella on jonkin verran muinaisjäännöksiä. Vantaanjokilaakson reuna-alueella on useampia kivikautisia muinaisjäännöksiä, jotka liittyvät pitkälti muinaisiin merenrannan vaiheisiin, mutta ne eivät ulotu suunnittelualueelle *(Kuva 8.5)*. Eniten kohteita on Tuusulan Focus-alueella *(Kuva 8.6)*. *Taulukkoon 8.1* on koottu alle 200 metrin etäisyydellä tutkittavista tielinjauksista sijaitsevat muinaisjäännökset.

Taulukko 8.1. Muinaisjäännökset.
Tabell 8.1. Fornlämningar.

Kohdenimi	Tunnus	Sijainti	Tyyppi	Ajoitus	Laji
Strandkulla 2	1000032741	Vantaan-jokilaakso	asuinpaikat	kivikautinen	kiinteä muinaisjäännös
Puusepäntie	1000007200	Tuusula Focus	kivirakenteet röykkiöt	ajoittamaton	kiinteä muinaisjäännös
Johannisberg A	858010018	Tuusula Focus	kivirakenteet röykkiöt	ajoittamaton	kiinteä muinaisjäännös
Johannisberg A	858010018	Tuusula Focus	kivirakenteet röykkiöt	ajoittamaton	kiinteä muinaisjäännös

8.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Maiseman ja kulttuuriympäristön osalta keskitytään erityisesti arvoalueisiin kohdistuvien muutosten merkittävyyden arvioimiseen. Tässä keskeisiä elementtejä ovat muutokset, jotka kohdistuvat avoimiin maisematiloihin kuten laajoihin peltoalueisiin pitkine näkymineen, vesistöylityksiin tai -ohituksiin sekä maisemavaurioita aiheuttaviin laajoihin maa-, metsä- ja kallioleikkauksiin. Ylipäätänsä kaikki maisemarakennetta ja jokilaaksoja vastaan linjautuvat rakenteet ovat merkittäviä muutoksia. Eritasoliittymäalueet ja niiden vaatima tilantarve sekä maastomuutokset ovat maisemakuvan muutoksessa keskeisiä. Tässä hankkeessa arvioidaan erityisesti tien maisemavaikutukset avoimilla alueilla, uusien maastokäytävien aiheuttamat maisemavaikutukset pinnanmuodoiltaan vaihtelevaan maastoon sekä tien ja meluntorjunnan maisemallinen yhteisvaikutus.

Taulukko 8.2. Vaikututuksen merkittävyyden luokittelu.
Tabell 8.2. Klassificering av betydelse för konsekvensbedömning.

Erittäin suuri haitallinen vaikutus	Hanke muuttaa maiseman arvoja, ominaispiirteitä, maisemarakennetta tai mittasuhteita keskeisiltä osilta tai laaja-alaisesti. Rikkoo merkittävästi maiseman yhtenäisyyttä, tilallisuutta ja maisemakuvaa. Katkaisee olennaiset näkymäyhteydet ja pitkät näkymälinjat. Heikentää olennaisesti maiseman tunnistettavuutta, solmukohtia tai maiseman hierakkisia pisteitä. Kulttuuriperinnön arvot katoavat kokonaan tai olennaisilta osin.
Suuri haitallinen vaikutus	Hanke muuttaa maiseman arvoja, ominaispiirteitä, maisemarakennetta tai mittasuhteita. Heikentää huomattavasti maiseman yhtenäisyyttä, tilallisuutta tai maisemakuvaa. Muuttaa maiseman tunnistettavuutta ja tärkeitä näkymälinjoja. Heikentää olennaisilta osin maiseman tai kulttuuriperinnön arvoja.
Kohtalainen haitallinen vaikutus	Hanke muuttaa paikallisesti nykyisiä maiseman ominaispiriteitä tai mittasuhteita. Heikentää paikallisesti maiseman tai kulttuuriperinnön arvoja.
Vähäinen haitallinen vaikutus	Eroaa vähäisessä määrin nykyisistä maiseman ominaispiirteistä ja mittasuhteista. Muutokset maisemassa heikosti havaittavissa. Vaikuttaa maiseman luonteeseen ja tunnistettavuuteen sitä muuttaen.
Neutraali muutos tai ei vaikutusta, myönteinen vaikutus	Ei aiheuta havaittavia vaikutuksia maisemaan tai kulttuuriperintöön. Säilyttää nykyisen maiseman luonteen ominaispiirteineen tai jopa parantaa maisemakuvaa nykyisestä (mm. näkymien avautuminen umpeenkasvaneessa maisemassa).

Maisema muuttuu väistämättä tierakentamisen seurauksena. Vaikutusten merkittävyyteen ja laajuuteen vaikuttaa maiseman herkkyys, kestokyky ja muutosten määrä. Maisemaan kohdistuvia vaikutuksia ilmenee tässä hankkeessa pääosin kohteen lähimaisemassa, mutta myös kaukomaisemassa avointen peltoalueiden ja tulevien eritasoliittymien kohdilla, joissa ne ovat osana laajempia jokilaaksoja.

Rakentaminen saattaa myös sulkea tai katkaista maiseman hahmottamisen kannalta tärkeitä näkymiä tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita näkymäyhteyksiä. Lisäksi asuin- ja virkistysalueille ja kallioselänteille kohdistuvat maiseman muutokset ovat merkittäviä asukkaiden jokapäiväisen elinympäristön ja viihtyisyyden kannalta.

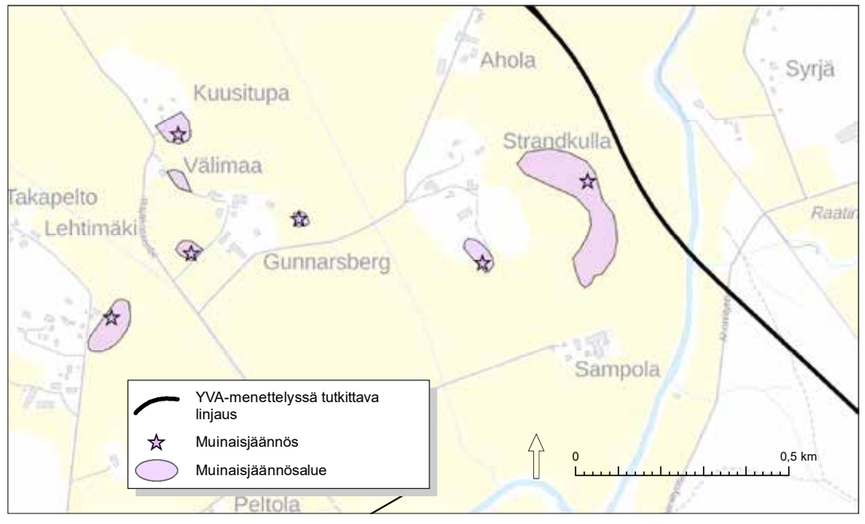

Kuva 8.5. Muinaisjäännökset Vantaanjokilaaksossa.
Bild 8.5. Forntida kvar i Vanda å dalen.

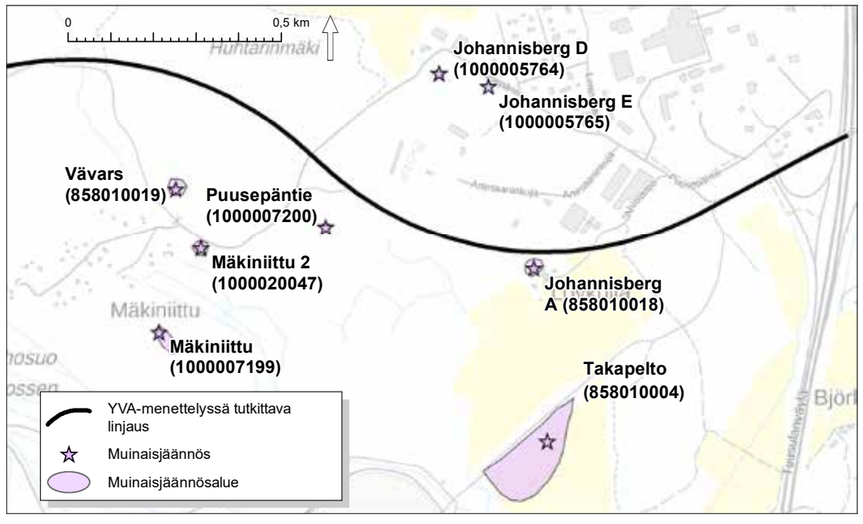

Kuva 8.6. Muinaisjäännökset Huhtariihessä.
Bild 8.6. Forntida kvar i Huhtariihi.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

8.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

8.4.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Tieosuus sijoittuu pääosin Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja ylittää Vantaanjoen. Läntisin osuus Hämeenlinnanväylältä Reunan peltoalueelle sijoittuu metsäiseen ja melko pienipiirteiseen maastoon jatkuen mahdollisesti Nurmijärven puolella Klaukkalan ohikulkutienä. Riipilän yksiajoratainen osuus on 4,2 kilometriä pitkä ja sisältää kaksi uutta tasoliittymää. Näistä itäisin sijoittuu lähelle Vantaanjoen ylityskohtaa avoimeen peltomaisemaan ja läntisin metsäselänteelle. Tasoliittymien vaikutus maisemaan on hyvin vähäinen, sen sijaan läntinen tieosuus muuttaa maisemakuvaa oleellisesti puuston poistuessa ja maastonmuokkauksen myötä.

Vantaanjoen ylitys toteutetaan pitkällä sillalla, joka sijoittuu vaikuttavaan maisemaan paikallistien, joen ja puustoisen jokitörmän sekä maisemassa dominoivien tilakeskusten kokonaisuuteen. Siltayhteys ja tie erottuvat jokilaakson avoimessa maisemassa melko pitkällä osuudella aina Reunan eteläiseen vaihtoehtoon 1A asti, ja näiden muodostama haitallinen kokonaisvaikutus maisemaan on erittäin suuri. Peltoaluetta halkova voimajohto on olemassaoleva maisemahaitta. Jokilaaksoon, avoimeen maisematilaan Strandkullan ja Aholan tilojen lähelle sijoittuva uusi tie sekä Vantaanjoen ylittävä silta ovat erittäin suuria haitallisia vaikutuksia kulttuurimaisemaan.

Strandkulla 2 Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Strandkullan mäen itälaidalla, Vantaanjoen länsirannalla vanhalla rantaterassilla 34–40 metrin korkeuskäyrien välillä. Suunnitelmien mukaan tielinja tulee kulkemaan noin 100 metrin päässä muinaisjäännöksestä, 34 metrin korkeuskäyrän alapuolella. Vantaan kaupunginmuseon mukaan tarkemmat arkeologiset selvitykset eivät ole tarpeen, mikäli tielinjaa ei uloteta lähemmäksi muinaisjäännöstä.

Uuden väylän kielteinen vaikutus osuuden maisemaan ja kulttuuriperintöön on kokonaisuutena erittäin suuri tällä osuudella.

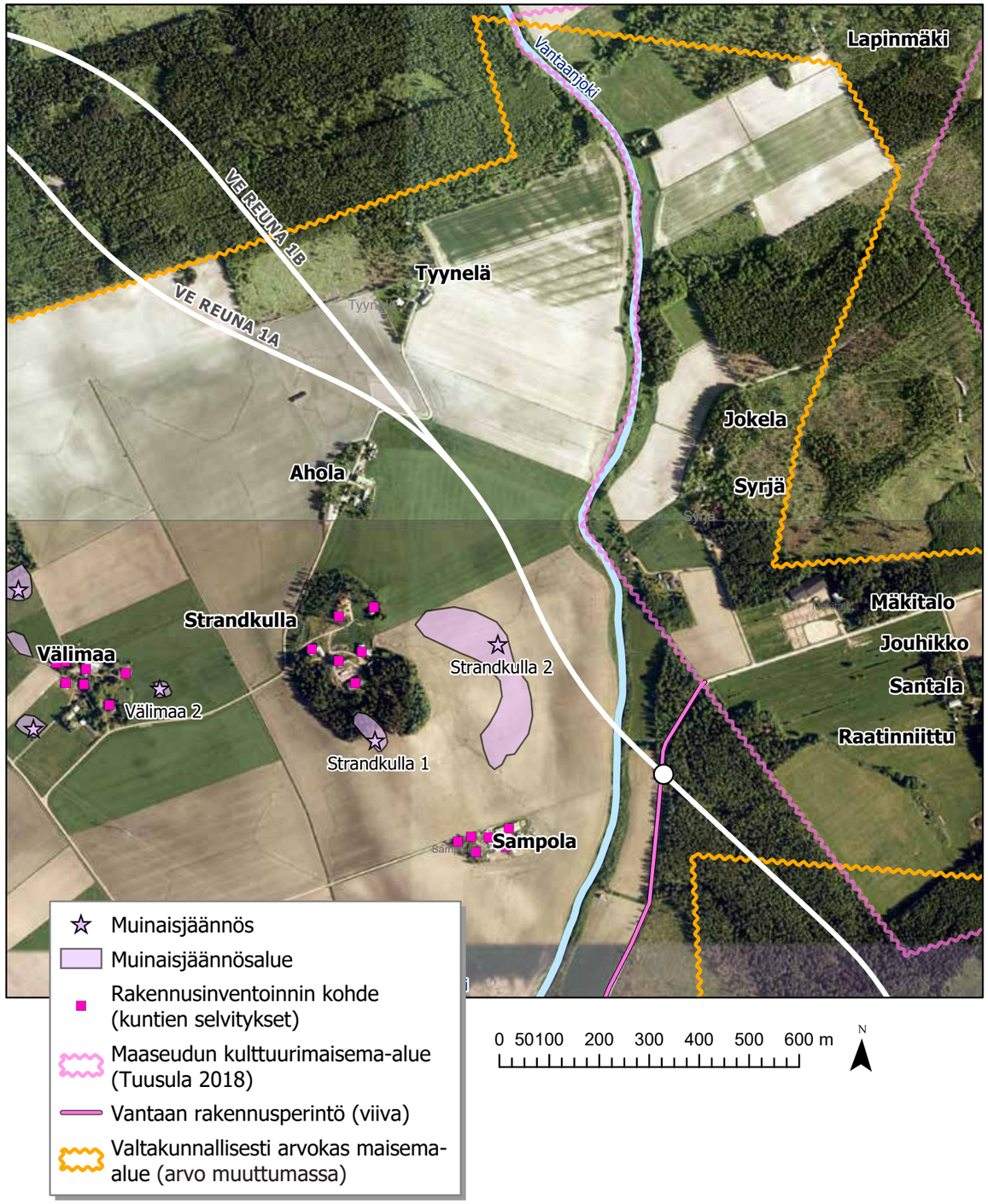

Kuva 8.7. Uusi väylä Vantaanjokilaaksossa.
Bild 8.7. Den nya leden i Vanda ådal.

VE1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Linjausvaihtoehdoilla ei ole merkittäviä eroja maisemallisesta näkökulmasta. Molemmat vaihtoehdot linjautuvat Reunan kyläalueen pohjoispuoliselle metsäselänteelle vastoin jokilaakson ja vanhan tiestön luontaista pohjois-eteläsuuntaa.VE 1A on linjaukseltaan lyhyempi, mutta näkyvämpi avoimessa peltomaisemassa kuin VE 1B.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Tieosuus sijoittuu metsäjaksolle, jossa ei ole todettuja maisema- tai kulttuuriarvoja. Yksiajoratainen osuus on 5,2 kilometriä pitkä ja sisältää kaksi liittymää. Ympäristö on pienipiirteistä erityisesti alueen länsipäässä. Itse Kesäkylän asuinalue jää tielinjauksen ulkopuolelle, mutta uusi yhteys eristää sen omaksi saarekkeekseen, joten alueen luonne muuttuu siltä osin. Maisema muuttuu peitteisessä maastossa sitä avaten ja pirstoamalla metsä- ja kallioalueita. Kesäkylän ohella tien läheisyydessä sijaitsee haja- ja loma-asutusta, joiden lähimaisema muuttuu vilkkaan väylän myötä. Alueen pienipiirteisyys heikkenee nykyisestä selkeästi. Tuusulanjoen ylitys pitkällä sillalla muuttaa maisemaa nykyistä avoimemmaksi ja rakennetummaksi, mikä heikentää myös alueen virkistysarvoja.

Uuden väylän vaikutus osuuden maisemaan ja kulttuuriperintöön on kokonaisuutena kohtalaisen kielteinen tällä tieosuudella.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Focus

Nelikaistainen väyläosuus on 3,5 kilometriä pitkä ja sisältää 3–4 uutta eritasoliittymää. Kokonaisuudessaan uusi tieyhteys linjautuu maisemarakennetta ja vanhoja tielinjauksia vastaan. Tie halkoo Siltaniitunmäen ja Huhtarinmäen kallioalueita, joissa on vanhoja muinaishautaesiintymiä. Väylämaisemaan tulee tällä kohdin paljon kallioleikkauksia. On huomioitava, että koko Focus-alueen maankäyttö tulee muuttumaan merkittävästi. Tällöin leveä nelikaistainen väylä ei erotu teollisuusmaisemassa niin hallitsevana.

Myllykylän eritasoliittymä sijoittuu maiseman solmukohtaan mäkikumpareelle, josta avautuu kaunis näkymä kohti Annebergin tilaa ja peltoalueita. Eritasoliittymän ramppivaihtoehdossa 1 sijoittuu Myllykyläntien länsipuolelle ja siten maisemassa vähemmän näkyvälle puolelle. Ramppivaihtoehdossa 2 koillinen ramppi työntyy lähelle keskellä peltoaluetta sijaitsevaa tilakeskusta ja tulee näkymään suurmaisemassa pohjoisen suunnasta katsottuna. Myllykyläntien eritasoliittymän alta puretaan Yrjölän talo, joka on kunnostamattomana menettänyt arvoaan.

Kaksikaistainen väyläosuus on 3,5 kilometriä pitkä ja sisältää 3–4 uutta eritasoliittymää. Tie sijoittuu jaksolle, jossa on vanhaa kulttuurimaisemaa, pientaloasutusta, arvokasta luonnonympäristöä, metsäselänteitä ja maa-ainesten ottoalueita. Tie linjautuu vastoin maisemarakennetta ja Tuusulanjokilaaksoa. Tämä aiheuttaa merkittäviä muutoksia maisemaan tieleikkausten ja -pengerrysten myötä. Neljä uutta eritasoliittymää vievät paljon tilaa ja ovat maisemakuvassa hallitsevia. Maiseman solmukohdassa, jossa on mutkitteleva vanha tie ja avoimena säilynyttä kulttuurimaisemaa, tieyhteyden sekä Myllykylän eritasoliittymän rakentamisen aiheuttama haitallinen kokonaisvaikutus on erittäin suuri juuri tässä kohdin.

Focus-alueella lähimpänä esitettyä tielinjaa ovat ajoittamattomat kivirakenteet Johannisberg A (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 85801001) ja Puusepäntie (tunnus-muinaisjäännösrekisterissä 1000007200). Museoviraston YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa ei otettu kantaa vaikutuksen merkittävyyteen, mikäli tie tai rakentamisalue ulottuu mainittujen tai muiden muinaisjäännösten kohdalle. Tuolloin tulee asiassa menetellä muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti. Yleisen tiehankkeen ollessa kyseessä, järjestetään neuvottelu, jossa todetaan, että muinaisjäännös on mahdollista poistaa riittävien tutkimusten jälkeen.

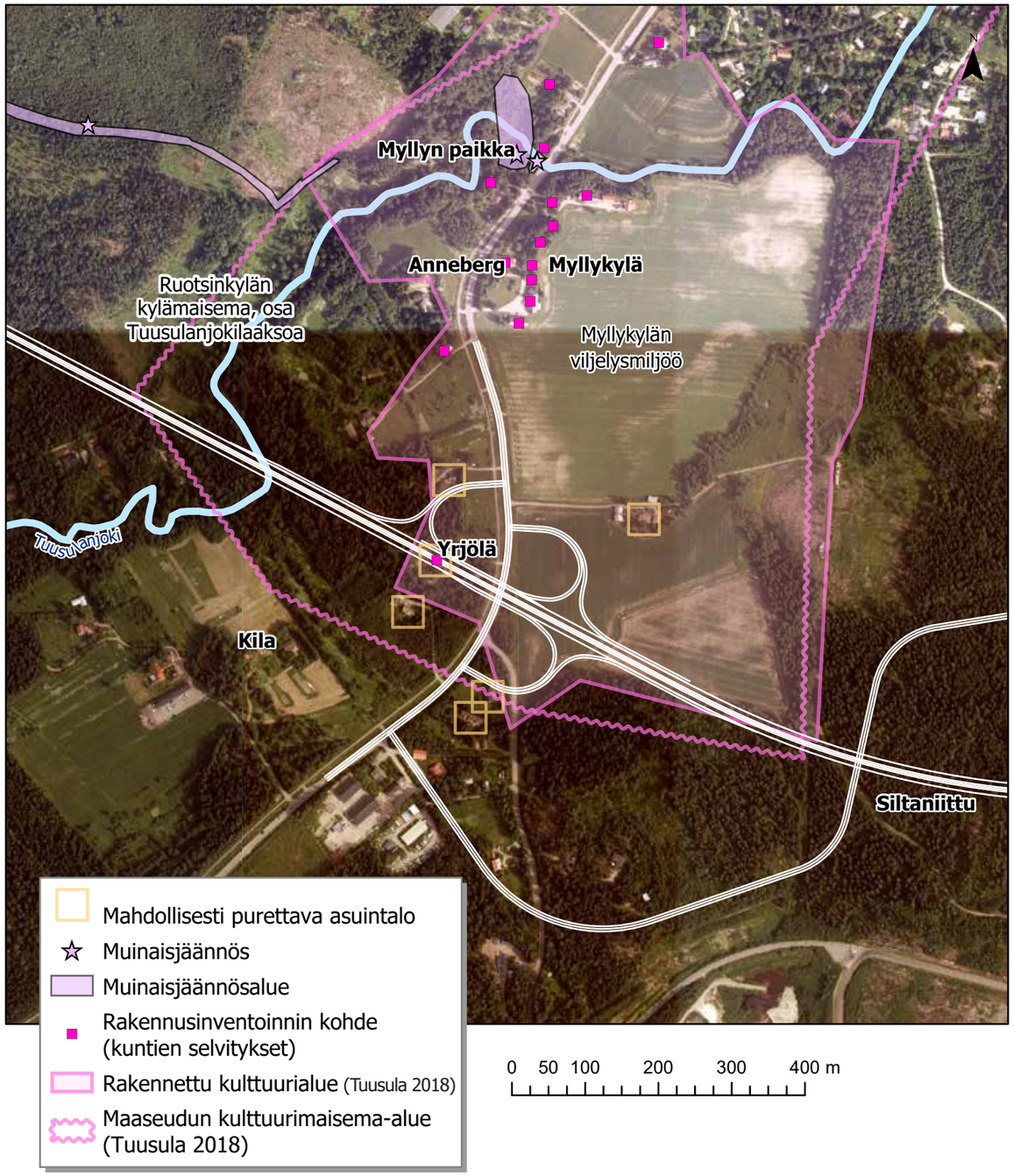

Kuva 8.8. Uusi väylä Myllykylässä.
Bild 8.8. Den nya leden i Kvarnby.

Uuden väylän vaikutus osuuden maisemaan ja kulttuuriperintöön on kokonaisuutena erittäin suuri Focus-alueella. Vaikutukset kohdistuvat Tuusulanjokilaakson kulttuurimaisemaan Myllykylän pienipiirteisessä ympäristössä ja laajaan maisemarakenteen muutokseen eritasoliittymineen kallioselännealueella. Alueelle suunniteltu maankäyttö tulee muuttamaan nykyistä tilannetta ja maiseman ominaispiirteitä huomattavasti joka tapauksessa. Maanomistajat ovat jo nyt varautuneet Focus-alueen tulevaan maankäyttömuutoksiin, minkä seurauksena maisema on jo muuttunut metsänhakkuiden vuoksi.

8.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueen vaikutuksia on kuvattu tarkemmin edellisessä vaihtoehdon 1 kohdalla, mutta vaihtoehdossa 0+ väylän rakentaminen ei ole yhtä järeää. Vaihtoehdossa ei toteutetaan vain yksi uusi eritasoliittymä (Retail Park) ja muut tasoliittyminä ja lisäksi tie on suurimmaksi osaksi kaksikaistainen. Yhdessä maankäytön kanssa haitalliset vaikutukset Myllykylän kulttuurimaisemaan ja koko Focus-osuuden maisemarakenteeseen ovat kuitenkin suuria.

8.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Mikäli tieyhteyttä ei toteuteta, maiseman ja kulttuuriperinnön arvot eivät muutu. Tällöin on mahdollista säilyttää erityisesti tärkeimpien Vantaanjokilaakson ja Tuusulanjokilaakson maisemakokonaisuudet. Tulevaisuudessa alueen maisemaan kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat pelkästään muuttuvasta maankäytön kehittämisestä. On huomioitava, että maisemakokonaisuuksissa on jo nyt paljon erilaisia maisemahäiriöitä, ja myös kulttuurimaisema on muuttunut teollisempaan suuntaan maatalouden tehostuessa ja muiden elinkeinojen myötä. Pääkaupunkiseudun mittakaavassa ne ovat kuitenkin tärkeitä ja vaalimisen arvoisia.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 8.9. Havainnekuva tulevasta Myllykylän eritasoliittymästä.
Bild 8.9. Visualisering för den planskilda anslutningen i Kvarnby.

Kuva 8.10. Linjausvaihtoehto Reuna 1A Vantaanjoen kulttuurimaisemassa.
Bild 8.10. Vägalternativ Reuna 1A i Vanda ås kulturlandskap.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 8.11. Linjausvaihtoehto Reuna 1B Vantaanjoen kulttuurimaisemassa.
Bild 8.11. Vägalternativ Reuna 1B i Vanda ås kulturlandskap.

Kuva 8.12. Havainnekuva Vantaanjoen suunnitellusta sillasta.
Bild 8.12. Visualisering för den planskilda bron i Vanda å.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

8.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdolla 1 on maisemaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvia erittäin suuria haitallisia vaikutuksia sen laajuuden ja merkittävyyden vuoksi, joten on perusteltua todeta sen olevan vaihtoehdoista haitallisin maiseman kannalta. Väylän osalta keskeiset vaikutukset vaihtoehdossa 1 kohdistuvat maisemarakenteeseen sekä Vantaanjokilaakson ja Tuusulanjokilaakson kulttuurimaisemakokonaisuuksien yhtenäisyyteen ja maisemakuvaan.

Vaihtoehdossa 0 + vaikutukset ovat maantieteellisesti suppeampia verrattuna vaihtoehtoon 1. Toimenpiteet kuitenkin aiheuttavat merkittävän muutoksen Focus-alueelle, mutta vaikutukset maisemakuvaan ovat vaihtoehto 1 hieman lievempiä. Tällä alueella muuttuva maankäyttö tulee muuttamaan jatkossa ympäristöä entisestään nykyistä rakennetummaksi.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen eli vertailuvaihtoehto 0 säästää nykyiset maiseman ja kulttuuriperinnön arvokohteet ja maiseman ominaispiirteet.

Vaihtoehdon 1 haitalliset vaikutukset maisema- ja kulttuuriperintöön ovat kokonaisuutena merkittävät, sillä väyläosuus on pitkä ja sisältää useita uusia eritasoliittymiä ja tasoliittymiä. Merkittävin vaikutus on maisemarakenteeseen ja jokilaaksoihin kohdistuva muutos, mikä kokonaisuutena muuttaa suurmaisemaa sekä heikentää alueen ominaispiirteitä ja arvoja. Länsipäässä muutokset ovat vähäisempiä ja pienipiirteisempiä, kun taas itäpäässä taas vaikutukset ovat suurempia. Vantaanjokilaaksoon ja Tuusulanjokilaaksoon sijoittuvat väylärakenteet aiheuttavat erittäin suuria haitallisia vaikutuksia perinteiseen kulttuurimaisemaan ja sen arvoihin, yhtenäisiin metsäalueisiin niitä pirstoen sekä maa- ja kallioperään lukuisten leikkausten ja pengerrysten myötä.

Maisemakuvassa suurimmat muutokset aiheutuvat vaihtoehdon 1 eritasoliittymistä Focus-osuudella sekä Vantaanjoen ja Tuusulanjoen siltaympäristöistä. Kaukomaisemasta katsottuna laajimmat haitalliset vaikutukset aiheutuvat Reunan peltomaisemaan sijoittuvalla osuudella sekä Myllykylän alueella, missä eritasoliittymä ja väylä sijoittuvat maisemallisesti hyvin keskeiselle paikalle, sen solmukohtaan ja hierarkkiseen pisteeseen. Väylä liittymineen rikkoo rikkovat maa- ja kallioperää ja vanhaa Myllykylän ja Ruotsinkylän kulttuurimaisemakokonaisuutta

Hankevaihtoehdoilla on maiseman kannalta merkittäviä eroja maantieteellisen laajuuden vuoksi. Vaihtoehdossa 0+ haitalliset vaikutukset kohdistuvat lyhyelle osuudelle Focus-alueella. 0+ on lyhyempänä parempi vaihtoehto kuin laajempia ja suurempia haitallisia maisemavaikutuksia aiheuttava vaihtoehto 1.

Muinaismuistoihin ja muihin yksittäisiin kulttuuriperintökohteisiin kohdistuvat vaikutukset jäävät vähäisiksi molemmissa hankevaihtoehdoissa. Jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin huolehtia tarkentavista tutkimuksista ja haittojen lieventämistoimenpiteistä.

8.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Johtopäätöksinä voidaan todeta, että väylän aiheuttamia haitallisia vaikutuksia tulee tarkastella kokonaisvaikutusten näkökulmasta. Lisäksi tulee huomioida muuttuvan maankäytön aiheuttamat erillis- ja kerrannaisvaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön. Väyläympäristön sovittamiseksi maisemaan tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota erityisesti siltapaikoilla ja eritasoliittymäalueilla. Helpoiten tämä tapahtuu mallintamalla, jolloin visuaalisia vaikutuksia pystytään parhaiten arvioimaan sekä kaukomaisemasta että lähialueelta. Hyvällä ja huolellisella suunnittelulla ja rakentamisella haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää. Tähän liittyy osaltaan säilytettävien metsien valmentaminen laajempiin muutoksiin ja puunkaatoihin, mutta myös uusien monikerroksellisten reunavyöhykkeiden kehittäminen.

Herkkien alueiden ja arvokohteiden osalta olisi tärkeä pystyä säilyttämään maiseman muistumakohtia muun alueen rakentuessa ympärillä. Kulttuurimaisemajaksoilla ja vesistöjen kohdilla tulee mahdollistaa pitkiä näkymiä ulos väylältä esimerkiksi läpinäkyviä meluesteitä käyttämällä.

Muinaisjäännösten alueella tulee noudattaa erityistä varovaisuutta, ja käydä tarvittavat neuvottelut museoviranomaisten kanssa.

Alueen virkistyskäyttöön ja reitistöön tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkosuunnittelussa. Näiden osalta olisi tärkeää luoda mahdollisimman viihtyisiä ja maisemallisesti mielenkiintoisia yhteyksiä, jotta vahvasti rakentuvalla aluekokonaisuudella olisi myös pehmeämpi puolensa. Myös laajempiin viheralueisiin ja seudullisiin pyöräreitteihin liittyvät yhteydet tulisi katsoa kokonaisuutena, jotta väylän ja maankäytön luoma liikkumisverkosto palvelisi eri käyttäjäryhmiä usean kunnan alueilta.

Maantien 152 väyläympäristön ilmettä ja maisemallista jaksottamista tulee pohtia seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Väylä jaksottuu vaiheittain Focus-alueen rakennetusta jaksosta Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaan. Näiden jaksojen ominaispiirteitä ja identiteettiä voidaan korostaa ja yhteensovittaa hyvällä maankäytön suunnittelulla ja väylän sovittamisella maisemaan. Esimerkiksi Focus-alueen osuus voidaan kehittää modernina yrityspuistona ja eritasoliittymiä vähentää rinnakkaiskatujen tai liittymätyyppien avulla. Väylän geometria on vaihteleva ja suurmaisemaan luontevasti linjautuva. Maisemaan sovittamiseksi tulisi välttää pitkiä ja jyrkkiä luiskia, selkeästi väylää korkeammalle tai alemmaksi sijoittuvaa jalankulku- ja pyörätietä tai rinnakkaistietä sekä ylimitoitettuja ja jäykkiä ratkaisuja. Vantaanjoen ja Tuusulanjoen sillat ovat tärkeitä maamerkkejä suurmaisemassa, mutta myös elämyskohteita, joihin tulee panostaa. Väyläarkkitehtuurissa taitorakenteiden, varusteiden ja kalusteiden yhtenäisyys värityksen ja selkeän tuoteperheen myötä eheyttää kokonaisuutta ja vahvistaa brändiä. Maisemavaikutusten osalta tien suuntauksen yksityiskohtaisella suunnittelulla yhdessä edellä mainittujen muiden väyläympäristön käsittelyjen kanssa voidaan vaikutuksia lieventää tarkemmassa suunnittelussa oleellisesti.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

9 Luonnon monimuotoisuus

9.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu asiantuntija-arviona, joka pohjautuu hankesuunnitelmaan, olemassa olevaan tietoon hankealueen luonnonympäristöstä sekä YVA-menettelyn aikana tehtyihin maastoinventointeihin.

Alueen luonnonoloista on tehty arvioinnin tueksi luontoselvityksiä, joissa luonnonympäristön nykytila on selvitetty hankkeen vaatimalla tarkkuustasolla. Selvitykset perustuvat avoimeen ympäristötietoon, aiempiin aluetta koskeviin luontoselvityksiin, uhanalaisten lajien rekisteriin sekä hankkeen yhteydessä tehtyihin maastoselvityksiin.

Vaikutusalueella luonnonympäristön kuvausta on täydennetty vuonna 2019 tehtyjen selvitysten tuloksilla. Arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaihtoehtojen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, arvokkaisiin luontokohteisiin ja suojeltaviin eliölajeihin sekä luonnon dynaamiseen toimintaan. Vaikutusten arvioinnissa eritellään rakentamisen ja tienpidon aikaiset vaikutukset. Vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa huomioidaan kohteiden arvo, erityispiirteet ja kytkeytyminen ekologiseen kokonaisuuteen. Lisäksi on tunnistettu ja arvioitu hankkeen vaikutukset pääasiallisiin ekologisiin ja viheryhteyksiin sekä viherverkkoon.

Haitallisten vaikutusten ehkäisy- tai lieventämiskeinot sekä suositukset jatkosuunnitteluun on esitetty omissa kappaleissaan perustuen arvioinnin tuloksiin ja johtopäätöksiin.

Luonnonoloihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista on vastannut FM (biologi) Jaakko Kullberg. Vaikutusten arviointiin on osallistunut myös FM (luonnonmaantiede) Antti Kinnunen paikkatietoaineistojen käsittelyn, teemakarttojen ja ekologisen verkoston tarkastelun osalta.

Luontoselvitykset

Suunnitelma-alueelta ja sen ympäristöstä on ollut käytettävissä runsaasti aikaisempaa tietoa luontoarvoista. Oheisessa koosteessa on esitetty keskeiset tarkastelualuetta koskevat luontoselvitykset.

Suunnittelun aikana tarkentuneen tiedon perusteella oli selvää, että alueella on paikoin merkittäviä luontoarvoja tai viitteitä niistä. Näitä kohteita oli erityisesti Reunan ja Tuusulanjokilaakson alueilla. Reunan Josvaholmissa tehdyt lahokaviosammalhavainnot ja lajin ydinalueerajaukset tulivat esille Uudenmaan maakuntakaavaluonnoksen nähtävillä olon myötä. Edellä mainituista syistä päädyttiin täydentämään luontoselvityksiä, jotta suunnittelun pohjaksi saadaan yleissuunnittelutarkkuudelle riittävä kokonaiskäsitys alueen luonnonarvoista. Täydennyksistä ja niiden tekotavasta sovittiin 2019 aikana Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen kanssa.

Lisäselvitystarpeita oli varsinkin kirjoverkkoperhosen osalta suunnittelualueelta ja lepakoiden osalta Vantaalta. Hankkeen kannalta todettiin tärkeäksi tarkistaa suunniteltujen tielinjausten alueilta kirjoverkkoperhosen esiintyminen kävelemällä linjaukset läpi kesäkuun ja heinäkuun alun aikana lukuun ottamatta viljelysalueita ja aidattuja yksityisalueita. Kirjoverkkoperhosselvityksen ohessa tunnistettiin suunnittelualueen merkittäviä luontotyyppejä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia merkittäviä elinympäristöjä, joita linjauksia tarkistettaessa olisi hyvä huomioida. Selvitys toteutettiin luontotyyppi- ja elinympäristökartoituksena, jonka yhteydessä kerättiin lajitietoa sillä tasolla kuin lajeja havaittiin ja samalla saatiin koko alueesta sekä eri linjauksista vertailukelpoinen yleiskuva. Kyseistä selvitystasoa pidetään arvokkaiden luontokohteiden selvittämisessä soveltuvimpana menetelmänä (katso Söderman 2004, luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi). Tämä on todettu tehokkaaksi tavaksi saada hyvä yleiskuva alueesta ja elinympäristöselvityksen tulosten perusteella voidaan edelleen arvioida tarve tehdä lajikohtaisia selvityksiä. Eräissä arvokkaissa kohteissa linjausvaihtoehtoja selvitettiin laajemmalta alueelta, jotta kohteesta saataisiin laajempi ja selkeämpi kuva. Kirjoverkkoperhosten kartoitusta täydennettiin myöhemmin syksyllä loka- ja marraskuussa toukkapesyeiden kartoituksilla.

Lepakoiden esiintymistä selvitettiin viljelysalueita lukuun ottamatta Vantaan puoleiselta osuudelta kahdeksalla käynnillä 7.8.–1.9.2019 aikana nauhoittaen lepakoiden ääniä. Lisäksi sopiville kohteille sijoitettiin kolme automaattisesti

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tringa.fi/wp-content/uploads/2010/05/maali.pdf*

Lemminkäinen Infra Oy 2017. Kiilan kiertotalouskeskus, ympäristövaikutusten arviointiohjelma.

Morenia Oy, Lemminkäinen Infra Oy, Finavia 2009. Focus-alueen maa-ainestenoton YVA-menettely. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/24462.pdf*

Rantalainen, S. 2004. Luonnonsuojeluselvitys YK0019.

Tuusulan kunta 2007. Focuksen alueen luontoselvitykset. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/24461.pdf*

Tuusulan kunta 2013. Kiviaineksen otto ja ylijäämämaiden vastaanotto Västerskogin tilalla, ympäristövaikutusten arviointiselostus. Saatavilla osoitteesta: *https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7BE1CF7F64-9AF6-4CD6-BEA0-6FDAE21978CC%7D/44003*

Tuusulan kunta 2015. Tuusulan osayleiskaava-alueiden luontoselvitykset 2013 ja 2014. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/31527.pdf?name=Ruotsinkyla-Myllykyla_ja_Focus-alueen_luontoselvitys_2013_lowres*

Tuusulan kunta 2016. Focuksen alueen luontoselvitys 2016.

Tuusulan kunta 2017. Tuusulan ekosysteemipalvelut-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/30907.pdf?name=Tuusulan_ekosysteemipalvelut_Raportti_30_05_17*

Tuusulan kunta 2019. Luontoselvitykset Tuusulan Ruotsinkylässä (Kehä IV, Västerskog) vuonna 2018. Raporttiluonnos.

Tuusulan kunta 2019. Lövkullan tilan lepakkoselvitys.

Uudenmaan liitto 2017/2019. Luonnonsuojelualueiden kohdetiedot, Uudenmaan maakuntakaavan liiteaineisto 1. Saatavilla osoitteesta: *https://www.uudenmaanliitto.fi/files/24151/UUSIMAA-KAAVA_Liiteaineisto_2_Suojelualueiden_kohdekuvaukset.pdf*

Uudenmaan liitto 2018. Vantaan luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten - Osa II. Saatavilla osoitteesta: *https://www.uudenmaanliitto.fi/files/23400/Luontoselvityskohteiden_maakunnallinen_arvo.pdf*

Uudenmaan liitto/Helsingin yliopisto 2018. Uudenmaan ekologiset verkostot-raportti.

Vantaan kaupunki 2006. Vantaan luonnonmuistomerkit-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119016_vantaan_luonnonmuistomerkit_2006.pdf*

Vantaan kaupunki 2007. Luonnonsuojeluselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118797_kaupsu_Luonnonsuojelualueet_nettiin.pdf*

Vantaan kaupunki 2009. Vantaan pienvesiselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119028_vantaan_pienvesiselvitys_2009.pdf*

Vantaan kaupunki 2011. Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119029_vantaanvirtavesiselvitys_2010-2011.pdf*

Vantaan kaupunki 2013. Kalliosinisiiven elinympäristöjen selvitys Pohjois-Vantaalla vuonna 2012.

Vantaan kaupunki 2013. Metsäiset yhteydet Vantaalla-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119015_metsaiset_yhteydet_vantaalla.pdf*

Vantaan kaupunki 2014. Vantaan luonnonsuojelualueet-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118896_luonnonsuojelualueet.pdf*

Vantaan kaupunki 2015. Vantaan petolinnut 2015-raportti.

Vantaan kaupunki 2015. Vantaan pienvesien tutkimusraportti 2015. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120525_pienvesien_tutkimusraportti.pdf*

Vantaan kaupunki 2016. Suunnittelualueen kääpä- ja metsäselvitykset.

Vantaan kaupunki 2017. Vantaan viherrakenneselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf*

Vantaan kaupunki 2018. Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys 2017–2018, väliraportti.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan lahokaviosammalkartoitus 2017.

Vantaan kaupunki 2018. Kiilan hule- ja pohjavesiselvitys.

Vantaan kaupunki 2018. Soita Riipilässä-kohdeinventointi.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan viitasammakkokartoitus 2018.

Vantaan kaupunki 2018. Selvitys Vantaan ekologisista yhteyksistä. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/141790_Selvitys_Vantaan_ekologisista_yhteyksista.pdf*

Sitowise 2018: Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä, Aluevaraussuunnitelma – Viitasammakkoselvitys.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

nauhoittavaa niin sanottua audiomottia. Kohteet olivat Malmin mahdollinen suunniteltu rekkaparkki, Lammintien itäpuolisen metsäalueen tekolampi linjauksella ja Myllykylän Kuutamotie. Lepakkoselvitykset alkoivat kuitenkin lepakoiden pesimäajan suhteen niin myöhään, että yksin niiden perusteella ei voi tunnistaa pesimäalueita. Selvitysten perusteella saatiin kuitenkin käsitys lepakoille parhaista ruokailumaastoista.

Selvitysten tulokset on selostettu alueen nykytilan kuvauksessa. Kesän 2019 täydentävät maastotyöt teki FM (biologi) Jaakko Kullberg Sitowise Oy:stä ja lepakoiden osalta luontokartoittaja Petri Asikainen.

9.2 Nykytilanne

9.2.1 Luonnonympäristön yleiskuvaus

Suunnittelualue on luonnonympäristöltään vaihtelevaa metsien, kallioalueiden ja jokilaaksojen muodostamaa mosaiikkia. Suunnittelualue sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välisille metsä- ja maatalousalueille. Valtaosa metsistä on metsätalouskäytössä. Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee enemmän laajoja peltoaukeita ja kulttuuriympäristöä. Suunnittelualuetta luonnehtii haja- ja kyläasutus. Vantaanjoki ja Tuusulanjoki sivu-uomineen muodostavat eliöstöltään ja maisemaltaan merkittäviä jokikäytäviä. Alueella on myös useita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä pienempiä vesistöjä, kuten lampia sekä puroja. Osa puroista on ainakin osittain säilyttänyt luonnontilaisen uomansa. Luonnon monimuotoisuuden keskittymiä on muun muassa Reunan Josvaholmin alueella, Vantaanjoen varressa, Tuusulanjoen varressa sekä Kesäkylässä.

Seuraavassa on esitelty suunnittelualueen arvokkaat luontokohteet teemoittain. Tekstin yhteydessä on esitetty karttaotteita huomionarvoisista luontokohteista.

9.2.2 Suojelualueet

Suunnittelualueen läheisyyteen ja lähialueille sijoittuu useita luonnonsuojelualueita *(Kuva 9.1)*. Seuraavassa on lyhyesti kuvattu ne luonnonsuojelualueet, jotka sijoittuvat tarkastelualueelle.

Lamminsuon yksityismaiden luonnonsuojelualueen pohjoisreuna (YSA014153)

Suunnittelualueen länsiosa (liittymäalue) sivuaa Lamminsuon yksityismaiden luonnonsuojelualueen pohjoisreunaa (YSA014153). Kyseinen luonnonsuojelualue sijoittuu alustavasti suunnitellusta rekkaparkista noin 150 metriä lounaaseen. Lamminsuo on noin 29 hehtaarin suokokonaisuus, joka sisältää muun muassa rämeitä sekä ravinteikkaampia korpia ja luhtia. Lisäksi Lamminsuolla esiintyy lettoa, joka on Uudellamaalla hyvin harvinainen suotyyppi. Lamminsuon aluetta on luonnehdittu pääkaupunkiseudun edustavimmaksi reheväksi suokompleksiksi (Rantalainen 2004, Vantaan kaupunki 2014).

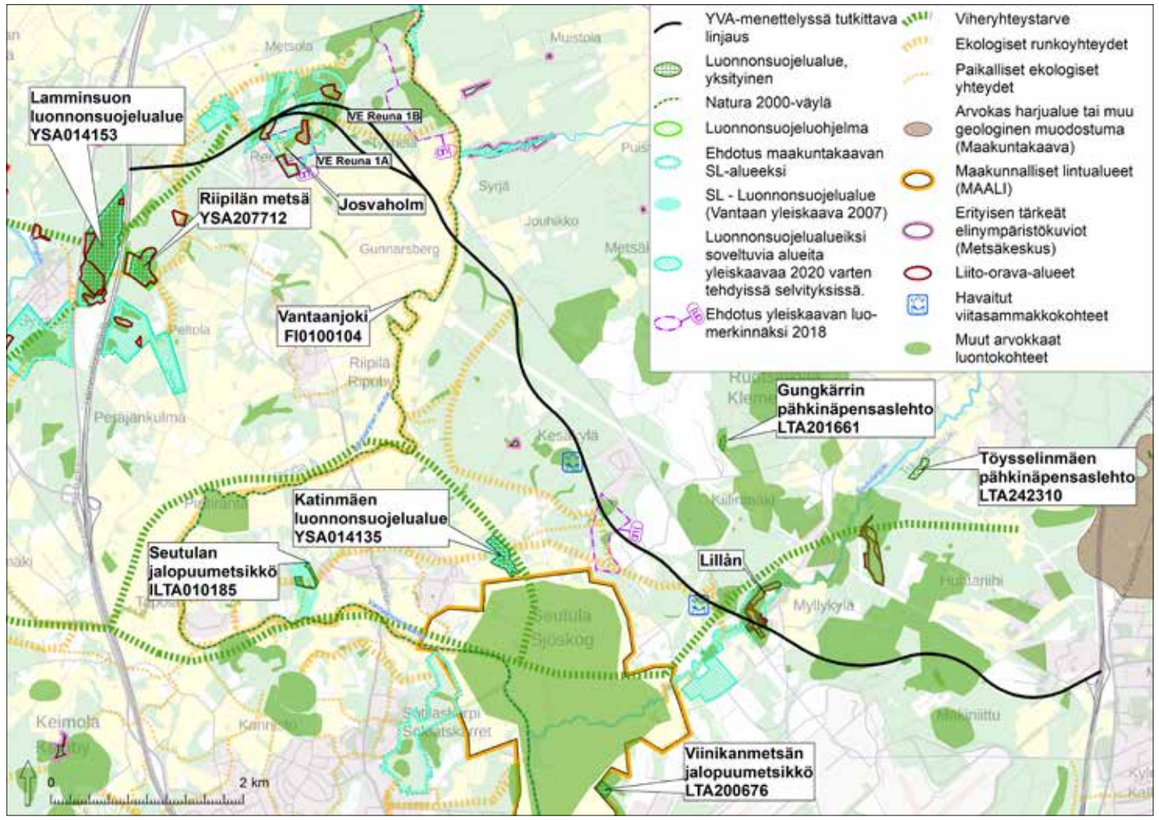

Kuva 9.1. Luonnonsuojelualueet ja keskeisimmät luontoarvot tarkastelualueella.
Bild 9.1. Naturskyddsområden och de viktigaste naturvärdena i det granskade området.

Riipilän metsän yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA207712)

Riipilän metsän yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA207712) sijaitsee Lamminsuon yksityismaiden luonnonsuojelualueen itäpuolella ja se sijoittuu alustavasti suunnitellusta rekkaparkista rekkaparkista noin 500 metriä etelään. Kyseinen alue sijaitsee Reunan ja Peräjäkulman välisellä alueella. Alue on pinta-alaltaan noin 8 hehtaaria. Suurin osa alueesta kuuluu Riipilän metsäalueen (AMO010348) – vanhojen metsien suojeluohjelman kohteisiin. Luonnonsuojelualue sisältää muun muassa kalliometsää, lehtoja ja alueen läpi kulkee metsäpuro. Suojellullisesti huomioitavista lajeista alueella on tavattu liito-oravaa, kirjojokikorentoa ja kalliosinisiipeä (Rantalainen 2004, Vantaan kaupunki 2014).

Vantaanjoen Natura-alue (FI0100104)

Vantaanjoki kuuluu Vantaanjoen Natura-alueeseen (FI0100104). Vantaanjoen vesistöalue sijaitsee Uudellamaalla ja eteläisessä Hämeessä. Joessa on yli 40 koskea ja siihen laskee useita sivujokia. Natura-alueen suojeluperusteina on joessa esiintyvä luontodirektiivin simpukkalaji vuollejokisimpukka, joka on Suomessa uhanalainen (VU) ja rauhoitettu sekä luontodirektiivin laji saukko (LC), jota esiintyy säännöllisesti Vantaanjoen pääuomassa (ympäristöhallinnon internetsivut 2018).

Katinmäen yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA014135)

Katinmäen yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA014135) sijaitsee Seutulassa ja se sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle tielinjauksesta (vaihtoehdosta 1) lounaaseen. Katinmäki on pinta-alaltaan noin 8 hehtaaria ja sisältää avokalliota, kallioketoja sekä runsaslahopuustoisia sekametsiä.

Gungkärrin pähkinäpensaslehdon yksityismaiden luonnonsuojelualue (LTA201661)

Gungkärrin pähkinäpensaslehdon yksityismaiden luonnonsuojelualue (LTA201661) sijaitsee Kiilinmäen pohjoispuolella ja se sijoittuu yli kilometrin päähän tielinjauksesta itään. Alue on pinta-alaltaan noin 0,7 hehtaaria. Gungkärrin pähkinäpensaslehto sijaitsee purosta nousevilla jyrkähköillä rinteillä. Alueella kasvaa noin 60 kappaletta yli kaksi metriä korkeaa pähkinäpensasta.

9.2.3 Luonnonsuojelualueiden varauksiin kuuluvat kohteet

Luonnonsuojelualueiden varauksiin kuuluvia kohteita suunnitelma-alueen tuntumassa ovat Reunan Josvaholm *(Kuva 9.4)* ja siitä itään ulottuvat metsäalueet sekä Tuusulanjokivarren Lillån *(Kuva 9.6)*.

Reunan Josvaholm

Yleiskaavassa Reunan Josvaholm on osoitettu suojelualueeksi. Rajaus on kartalla varsin mutkitteleva noin 55 hehtaarin kokoinen kohde, jonka keskelle jää rajaukseen kuulumaton noin 3,4 hehtaarin kallioinen vanha avohakkuualue. Alue voidaan jakaa matalalla sijaitsevaan korpi- ja lähteikköalueeseen ja itäpuolen korkeammalla osalla

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

sijaitsevaan edustavaan, paikoin jalopuita kasvavaan metsäalueeseen.

Josvaholmin lounais-koillissuuntaisen laakson varsinainen suokohde sijaitsee selvitysalueen luoteisosassa ja on pinta-alaltaan noin 14 hehtaarin laajuinen korpi- ja lähteikköalue, jonka laskusuunta on pohjoiseen ja sitä kautta lännessä etelään virtaavaan Lamminojaan. Suunniteltu tielinjaus kulkee laakson alueen poikki. Josvaholmin suoalue on pääasiassa luonnontilaisena ja runsaslahopuustoisena säilynyttä kuusta kasvavaa lehtokorpea (VU) ja metsäluhtaa (DD). Alueella esiintyy kaatuneiden maapuiden päällä esiintyvää erittäin uhanalaista (EN) direktiivilajia lahokaviosammalta, jonka ydinalueen linjaus halkaisee keskeltä. Lisäksi alueella esiintyy melko luonnontilaisia reunametsiä. Suon läpi virtaa osittain luonnontilaisena säilynyt puro, joka saa vesiä muun muassa suon eteläosan lähteikköalueesta, missä on vaarantuneeksi luokitellun harsosammalen (VU) esiintymä.

Josvaholmin jalopuulehtokohteet (VU) sijaitsevat Reunan kylästä itään ja koilliseen, linjausvaihtoehtojen kohdalla pääosin Rajakoskentien puoleisella alueella. Pääosin VE Reuna 1B -linjaukselle sijoittuvalle pienipuustoiselle alueelle oli tehty uusi noin 5,9 hehtaarin hakkuu. Jalopuusto oli hakkuissa jätetty pystyyn, mutta alueen metsäisyys on kadonnut. Hakkuiden etelä- ja itäpuolella ja Rajakoskentien puoleisen harjanteen ja kallioalueiden väliin VE Reuna 1A -linjauksella on syvä painanne, joka on eteläosaltaan lajirikasta ympäristöä, jossa on mm. metsälehmusta, korpikaislaa, ranta-alpia, lehtopähkämöä ja sanikkaisia kasvavaa luonnontilaista tervaleppälehtokorpea (VU, Etelä-Suomessa EN). Pohjoisosa, joka kaartuu koilliseen, on osin aiemmin harvennettua tai muuten käsiteltyä lehtokorpea (VU, Etelä-Suomessa EN). Metsäalueen itäosissa on laajalla alueella metsälehmusta, tammea ja vaahteraa kasvavaa osin kuusivaltaista jalopuulehtoa, pähkinälehtoa sekä suurikokoista haavikkoa. Rajakoskentien puoleisella harjanteella lehtokuusama on yleinen ja varsinkin alueen itärinteillä on runsaasti kookasta haapaa, joskin sen osalta edustavimmat kohteet jäävät LS-varauksen ulkopuolelle.

Kuva 9.3. Marraskuinen kuva Reuna VE 1B linjaukselta kohti länttä ja Josvaholmia.
Bild 9.3. Bild från november från sträckningen Reuna Alt 1B mot väst och Josvaholm.

Myllykylän Lillån

Tuusulanjokivarressa sijaitseva erittäin edustava jokilaakso, joka sijoittuu Vantaan puolella olevan Katriinantien sekä Tuusulan puoleisen Myllykyläntien väliselle alueelle. Vantaan puolella yleiskaavan 2007 mukainen luonnonsuojelualuevaraus on 9,8 hehtaaria ja yleiskaavaluonnoksen 2020 mukainen LS-alueeksi soveltuva alue 17,1 hehtaaria. Maakuntakaavojen yhdistelmän 2017 ja ehdotuksen 2050 mukainen luonnonsuojelualuevaraus on Tuusulan puolella 16,3 hehtaaria.

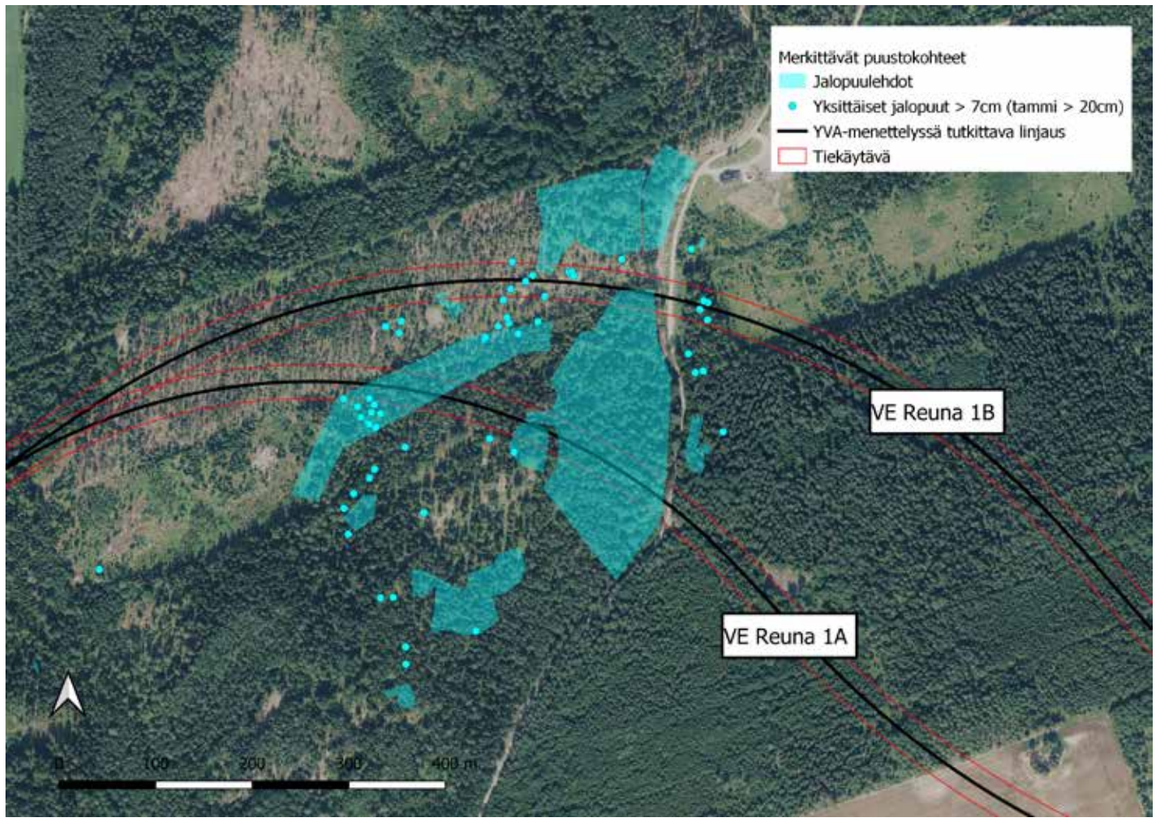

Kuva 9.2. Josvaholmin alueen jalopuustoiset ympäristöt sekä tuoreet hakkuut.
Bild 9.2. Miljöer med ädelträ och färska avverkningar i Josvaholms område.

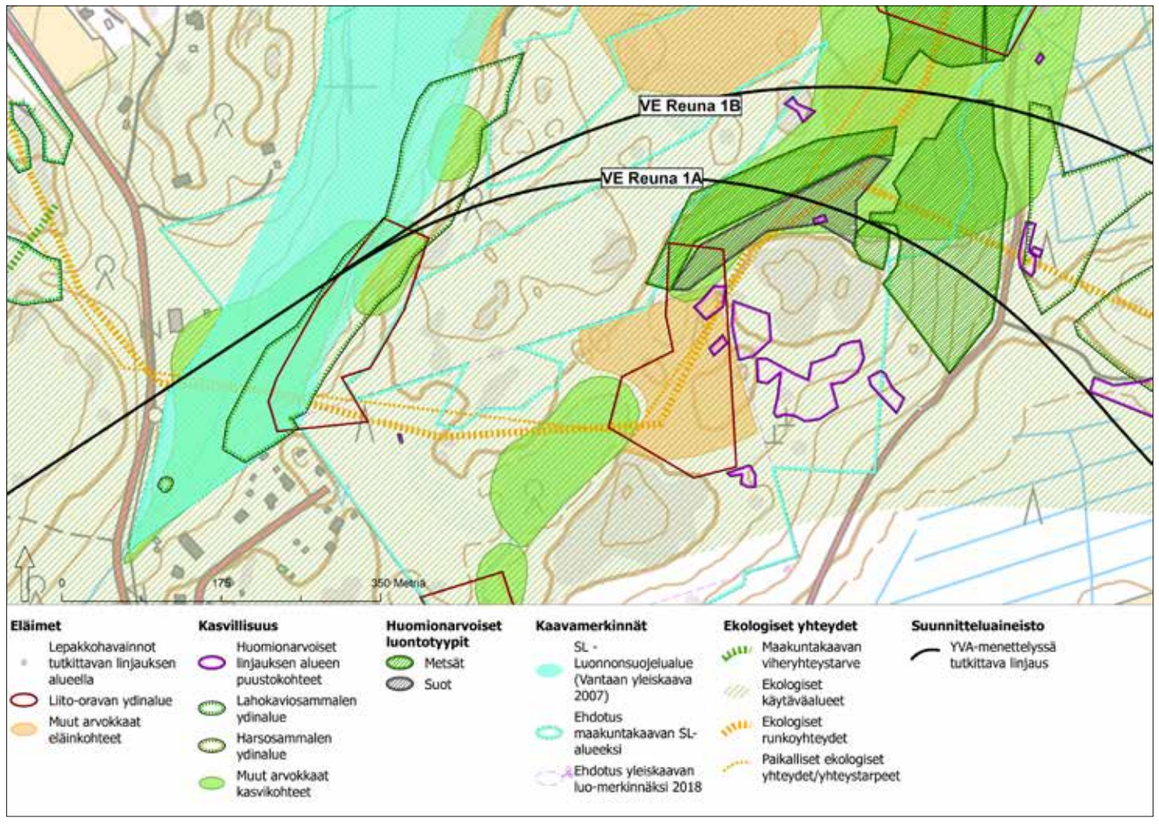

Kuva 9.4. Josvaholmin alue. Alueella on useita, osin päällekkäisiä luontoarvoja.
Bild 9.4. Josvaholms område. I området finns flera, delvis överlappande naturvärden.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Jokiuoma on pääosin jyrkkäreunainen, hiljaa virtaava ja mutkitteleva, mutta siinä on paikoin myös koskia sekä sitä reunustavia rantametsiä. Ranta-aluetta on osittain rakennettu. Rantavyöhykkeessä esiintyy lehtipuuvaltaisia ruoholehtoja, kookasta haapa- ja kuusimetsää, pähkinäpensasta, lehtokuusamaa *(Kuva 9.5)* ja paikoin muun muassa saniaislehtoa (Janatuinen 2011). Tuusulan puoleisella alueella esiintyy ja sille on rajattu liito-oravan ydinalueita. Suunniteltu tielinjaus kulkee Vantaan puolelta itään joen poikki Tuusulaan noin 40 metrin päästä Vantaan puoleisen rajauksen reunasta Yrjölän kohdalla olevan joenmutkan kohdalta ja suoraan poikki liito-oravien ydinalueen *(Kuva 9.6)*. Lisäksi Tuusulanjoessa lisääntyy erittäin uhanalainen meritaimen (EN) ja siellä elää vaarantuneeksi luokiteltua vuollejokisimpukkaa (VU). Alueella esiintyi runsaasti neidonkorentoja (LC) sekä muutamia yksilöitä direktiivilajeihin kuuluvaa kirjojokikorentoa (LC), jolle koko jokivarsi on sopivaa lisääntymisaluetta.

Kuva 9.5. Tuusulanjokilaaksossa kasvaa runsaasti lehtokuusamaa.
Bild 9.5. I Tusby ådal växer rikligt med skogstry.

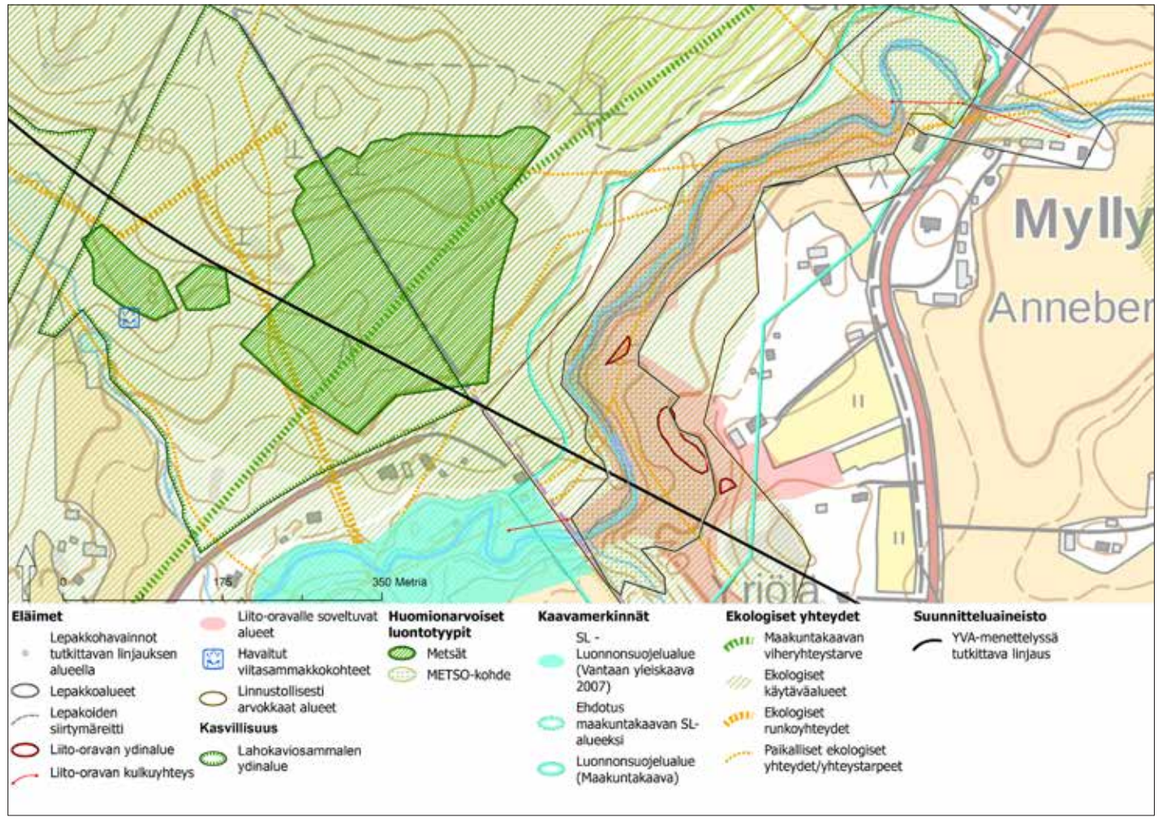

Kuva 9.6. Tuusulanjokivarren Lillån alueelle on keskittynyt runsaasti luontoarvoja.
Bild 9.6. I Lillås område längs Tusby å har koncentrerats rikligt med naturvärden.

9.2.4 Muut huomionarvoiset luontokohteet

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi suunnittelualueella on runsaasti eläimistöltään tai kasvillisuudeltaan paikallisesti arvokkaita kohteita (Vantaan kaupunki 2015a). Kirjoverkkoperhosselvityksen ohessa tunnistettiin muita suunnittelualueelle sijoittuvia merkittäviä luontotyyppejä ja uhanalaisille lajeille potentiaalisia elinympäristöjä. Reunan ja Hanskallion koillispuolen linjauksilla jalopuiden ja pähkinäpensaiden esiintymistä kartoitettiin merkitsemällä yksittäisten yli 7 cm paksujen jalopuiden eli lähinnä metsälehmusten ja vaahteroiden sijainnit ja läpimitta muistiin. Selkeät tihentymät rajattiin karttaan esiintyminä. Seuraavassa on esitetty kohdekohtaiset kuvaukset maantieteellisesti Riipilästä Focus-alueelle. Riipilän osuuden keskeiset arvot on esitetty kohdekuvausten yhteydessä kartalla *(Kuva 9.10)*.

Lammintien eteläpuolinen keto ja niittyalue

Lammintien eteläpuolinen heinäketo ja niittyalue, jossa kasvaa silmälläpidettävää ketoneilikkaa (NT). Paikalla esiintyy vieraslajeista komealupiinia. Alue sijoittuu tielinjauksen eteläpuolelle.

Lamminsuonoja ja laakso

Oja ja laakso, jotka sijoittuvat etelä-pohjoissuunnassa pääosin peltoalueen laaksonpohjaan *(Kuva 9.7)*. Oja virtaa mm. Josvaholmin lähteikköalueelta aina Lamminsuon luonnonsuojelualueelle. Itäpuolinen kallioalueen reuna on metsäinen, mutta hyvin jyrkkä. Laakso on ilmeisen tärkeä kulkureitti niin maa- kuin vesieläimistölle.

Kuva 9.7. Lamminsuonojan laaksoa Lammintieltä pohjoiseen.
Bild 9.7. Dalen längs Lamminsuonoja norr om Lammivägen.

Lamminsuonojan itäpuolinen kallio- ja metsäalue

Talousmetsää, mutta ylänkö muodostaa eläimistölle tärkeän kulkureitin lounais-koillissuunnassa. Alueen länsiosassa on aivan tielinjauksen tuntumassa kalliopohjalle rakennettu ja padottu lampi, jossa on monipuolinen rantakasvillisuus ja hyönteislajisto *(Kuva 9.8)*. Uhanalaisia tai direktiivilajeja ei kuitenkaan havaittu. Lampi sijaitsee aivan suunnitellussa tielinjauksessa kiinni sen pohjoispuolella, laskuoja suuntautuu etelään. Itäosan metsissä paikoin yksittäisiä nuoria tammia ja lehmuksia. Riipiläntien varressa tielinjauksella esiintyy vieraslajeista komealupiinia.

Josvaholmin ja Reunan itä- ja koillispuoliset jalopuulehdot

Luonnonsuojeluvarauksen osalta kohde on käsitelty edellä. Luonnonsuojeluvarauksen ulkopuolisilla alueilla Rajakoskentien länsipuolella on lehtoa, jossa lehtokuusama on yleinen ja harjanteen itärinteillä on lehmusten lisäksi runsaasti kookasta haapaa *(Kuva 9.9)*. Merkkejä liito-oravasta ei kuitenkaan havaittu, mihin saattaa vaikuttaa, että alueelta on poistettu ilmeisesti tarkoituksella jo pitkään kuusia. Rajakoskentien itäreunalla on vielä jonkin verran lehmusta ja vaahteraa, mutta etäämpänä VE Reuna 1B:n tielinjaus muuttuu ojitetuksi kosteapohjaiseksi kasvatuskuusikoksi ja idempänä taloussekametsäksi. VE Reuna 1A -tielinjaus kulkee vuonna 2019 asumattoman, vanhan liito-oravareviirin läpi, jossa kasvaa kymmeniä suuria haapoja.

Kuva 9.8. Lamminsuonojan itäpuolisen metsäalueen tekolampi.
Bild 9.8. Konstgjord damm i skogsområdet öster om Lamminsuonoja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 9.9. Lehmusmetsikköä Reunan itäosan lehtokorvessa.
Bild 9.9. Linddunge i ett lundkärr i östra delen av Reuna.

Vantaanjoen Natura-alue

Vantaanjoen Natura-alue on käsitelty jäljempänä siitä tehdyn Natura-tarvearvion yhteydessä.

Fågelbergistä Vantaanjokeen laskeva puro

Tielinjaus sijoittuu Fågelbergin suunnasta Vantaanjokeen itäpuolelta laskevan osin luonnontilainen metsäpuron yli *(Kuva 9.10)*. Puroon on ohjattu osin muita perattuja haaroja tai ojituksia eteläpuolelta ja Fågelbergin suunnasta. Puroa ympäröivät metsät ovat pääosin hoidettua kuusivaltaista tuoretta, paikoin lehtomaista kangasta. Alajuoksulla puronvarret ovat pääosin harvennettua kuusivaltaista sekametsää ja yläjuoksulla kuusimetsää, jonka itäisimmät osat on kaadettu 2019 aikana puron molemmin puolin.

Kesäkylän pajuluhta

Kiiltopajua ja muita pajuja kasvava alueellisesti arvokas pajuluhta (LC, *Kuva 9.12*), jossa monilajinen päiväperhoslajisto mukaan lukien ketokultasiipi (NT). Tielinjaus kulkee osin alueen itäosan yli.

Viitasammakon kutualue

Kesäkylän länsipuolella oleva Kuusistontien lammenreunan saranevat ja viitasammakon kutualueet sijoittuvat tielinjauksen länsipuolelle. Noin 160 m tielinjauksen länsipuolelle jää Kuusistontien saniaislehto.

Kesäkylän Kesämetsän korpi

Kesäkylän lounaispuolella tielinjaus kulkee varttuneen kuusikon läpi. Kohde on arvokas kasvikohde; rehevä ja luonnontilainen korpi *(Kuva 9.13)*. Kohde on enimmäkseen aitokorpiin kuuluvaa mustikkakorpea ja ruohokorpea, kaakkoisosan juotti on sara- ja metsäkortekorpea. Nämä kaikki suotyypit on luokiteltu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN). Valtapuuna on tyypillisesti kuusi, mutta alueella on myös yksittäisiä kookkaita haapoja ja koivuja. Maapuita

Kuva 9.12. Kesäkylän pajuluhtaa, jossa lenteli ketokultasiipiä.
Bild 9.12. Sommarbo, sidvallsäng med vide och violettkantade vingar.

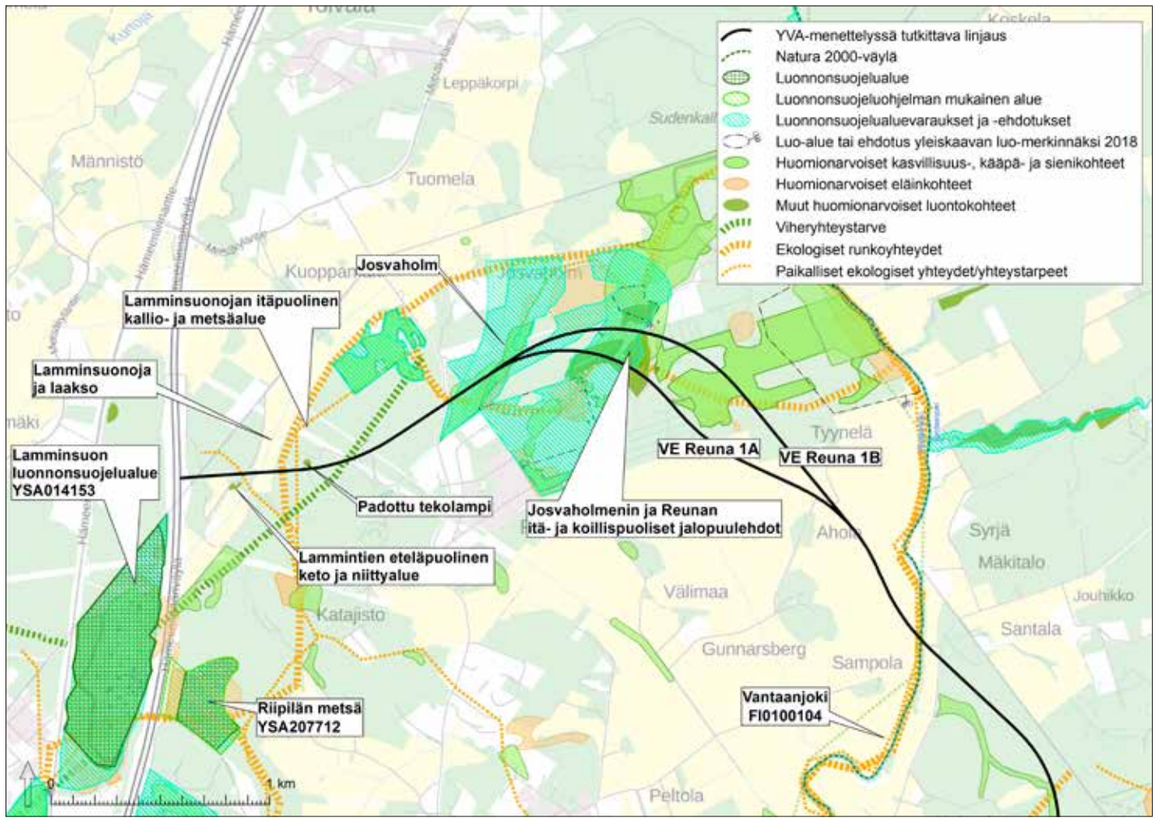

Kuva 9.10. Riipilän osuuden luontoarvot.
Bild 9.10. Naturvärdena längs avsnittet i Ripuby.

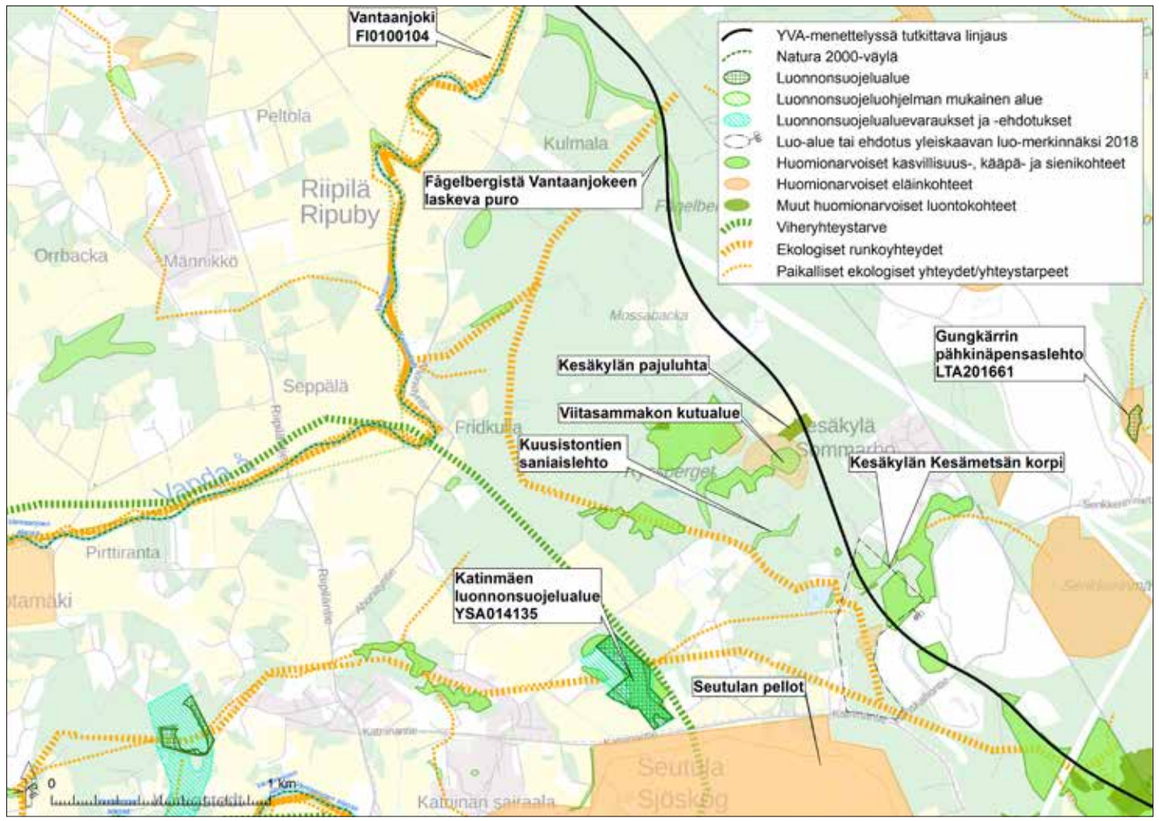

Kuva 9.11. Kiila–Metsäkylä-osuuden luontoarvot.
Bild 9.11. Naturvärdena längs avsnittet Kila-Skogby.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 9.13. Kesämetsän matalapuustoista ja kapeaa metsäkortekorpijuottia.
Bild 9.13. Sommarbo, smala kärrsträngar med låga träd och skogsfräken.

Kuva 9.14. Tuusulanjoen länsipuolen lehtomaista kangasta, jossa kasvaa pientä pähkinäpensasta.
Bild 9.14. Lundartad mo med små hasselbuskar väster om Tusby å.

Kuva 9.15. Siltaniitunmäen kaakkoisrinteen tammimetsikköä.
Bild 9.15. Ekdunge på sydöstra sluttningen av Siltaniitunmäki.

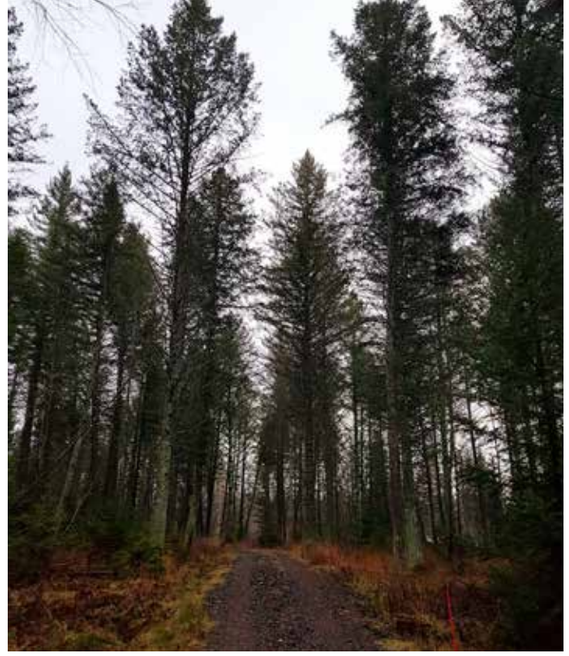

Kuva 9.17. Huhtarinmäen douglaskuusimetsikköä Mäkiniityn pohjoispuolella.
Bild 9.17. Douglasgranskog i Huhtarinmäki norr om Mäkiniittu.

on kuitenkin vähän. Sara- ja metsäkortekorpijuotti on vain muutaman metrin levyinen ja hyvin matalapuustoinen. Tielinjaus sijoittuu Kesäkylän Kesämetsän korven poikki. Kesäkyläntien ympäristössä on havaittu myös pohjanlepakoita. Kesäkylän alueelle on myös tehty ehdotus yleiskaavan merkinnäksi (luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas kohde).

Seutulan pellot

Vähintään maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin lukeutuvat Seutulan pellot, jotka on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaisiin lintualueisiin (Ellermaa 2010). Alueella on pesimä- ja muutonaikaista merkitystä etenkin peltolinnustolle. Tielinjaus sijoittuu peltojen ulkopuolelle metsäalueelle yli 500 metrin etäisyydelle.

Tuusulanjoen länsipuolisen jokilaakson pähkinä- ja jalopuulehdot ja kankaat

Metsäalue, jonka poikki linjaus kulkee, on pääosin kuusivaltaista talousmetsää, jossa kasvaa yksittäin ja ryhminä lehmusta, vaahteraa ja paikoin runsaasti pähkinäpensasta *(Kuva 9.14)*. Laakson rinteet joelle päin on pääosin hakattu joitakin vuosia aiemmin ja ne ovat lähes läpitunkematonta tiheikköä ja risukkoa, jossa kuitenkin kasvaa paikoin runsaasti pähkinäpensasta. Jalopuiden esiintymistä kartoitettiin linjauksen molemmin puolin merkitsemällä yli 7 cm paksujen jalopuiden laji sijainti ja läpimitta sekä pähkinäpensaiden sijainti. Selkeät tihentymät rajattiin karttaan esiintyminä. Alueella esiintyi aukoilla yksittäin direktiivilajia kirjojokikorentoa.

Siltaniitunmäen pähkinäpensas- ja lehmusesiintymät ja kalliokedot

Siltaniitunmäen kallioisen kaakkoisreunan ja soistuneen laaksonpohjan reunassa kasvaa kapeana vyöhykkeenä runsaasti pähkinäpensasta ja pääosin nuorta metsälehmusta *(Kuva 9.16)*. Niiden yläpuolella on kapea kallioketovyöhyke. Alue jää tielinjauksen eteläpuolelle. Etelämpänä hiekkateiden varsilla kasvaa runsaasti haitallista vieraslajia komealupiinia.

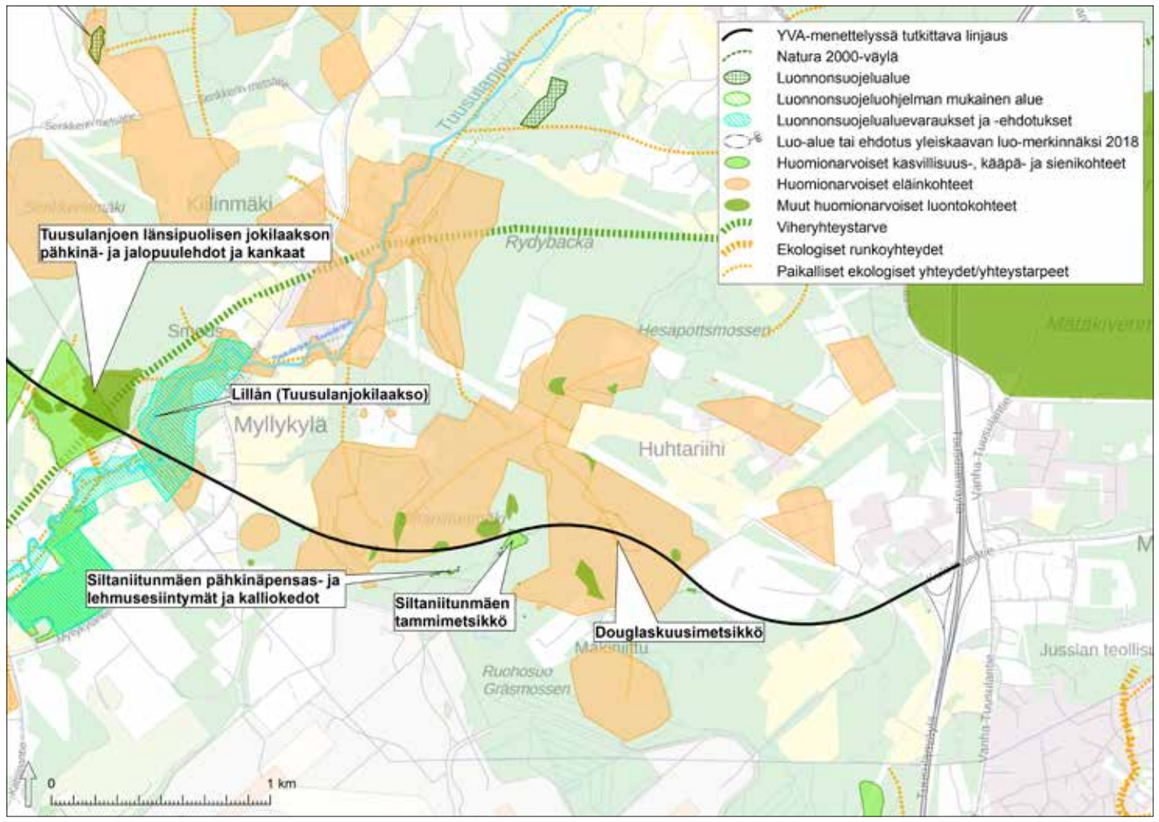

Kuva 9.16. Focus-osuuden luontoarvot.
Bild 9.16. Naturvärdena längs avsnittet i Focus.

Siltaniitunmäen tammimetsikkö

Siltaniitunmäen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsee tammimetsikkö lounaasta koilliseen suuntautuvan laakson pohjalla kulkevan yksityistien molemmilla puolilla *(Kuva 9.15)*. Kyseessä on ilmeisesti luontaisesti kylväytynyt tammimetsikkö, joka on säästetty ympäristön hakkuissa. Suurimpien tammien paksuus on 30–45 cm halkaisijaltaan. Metsikön pohjoisosa sijaitsee aivan tielinjauksen tuntumassa.

Douglaskuusimetsikkö

Huhtarinmäen eteläpuolella on douglaskuusta (Pseudotsuga menziesii) kasvavaa metsäkoealaa *(Kuva 9.17)*. Douglaskuusta (kauppanimenä myös oregoninmänty) kasvaa kymmenittäin laajalla alueella Ruohosuontien varrella ja sen eteläpuolella. Puut ovat huomattavan kookkaita, osa jopa yli metrin halkaisijaltaan ja niiden siementaimia sekä eri ikäisiä itsekseen kylväytyneitä varttuneempia puita. Tämä maailman korkeimpiin puulajeihin kuuluva havupuu on meillä paikoin koristepuuna ja metsänviljelyssä käytetty ja peräisin Pohjois-Amerikan länsirannikolta.

9.2.5 Suojelun kannalta tärkeät lajit

Suojelullisesti tärkeistä lajeista suunnittelualueella esiintyy liito-oravaa, viitasammakkoa, lepakoita, vuollejokisimpuk-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

kaa, saukkoa, kalliosinisiipeä, kirjoverkkoperhosta, kirjojokikorentoa sekä harso- ja lahokaviosammalta.

Vuollejokisimpukka, liito-orava, kirjojokikorento, kirjoverkkoperhonen ja lahokaviosammal kuuluvat luontodirektiivin liitteen II ja IV lajeihin. Viitasammakko ja kaikki lepakot kuuluvat liitteen IV (a) lajeihin. Liitteen IV lajit ovat tiukasti suojeltuja ja muun muassa niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kalliosinisiipi, lahokaviosammal ja harsosammal kuuluvat lisäksi erityisesti suojeltaviin lajeihin. Kalliosinisiipi ja lahokaviosammal on luokiteltu erittäin uhanalaisiksi (EN) lajeiksi. Harsosammal on vaarantunut (VU) laji. Edellä mainituista lajeista viitasammakko, saukko, kirjoverkkoperhonen ja kirjojokikorento eivät ole Suomessa kuitenkaan uhanalaisia lajeja (LC).

Uhanalaisista petolinnuista mehiläishaukkaa ja hiirihaukkaa on aiemmin esiintynyt Reunan metsäalueilla, mutta hakkuiden myötä lajit eivät ilmeisesti enää pesi alueella (Esisuunnitelma 2015).

Harsosammal

Vaarantuneeksi luokiteltua harsosammalta (VU) kasvaa yhdellä kasvupaikalla suojeluvaraukseen kuuluvalla Vantaan Reunan Josvaholmin eteläosan tielinjauksen eteläpuolisella lähteikköalueella.

Lahokaviosammal

Lahokaviosammalen ydinalueita on rajattu muun muassa suojeluvaraukseen kuuluvalla Reunan Josvaholmin korpialueella, missä tielinjaus kulkee lajille määritellyn ydinalueen poikki (VE Reuna 1B kahden ydinalueen poikki). Lisäksi tielinjaus sijoittuu lajin ydinalueille Hanskallion lähialueella tielinjauksella neljässä kohdassa. Lajin yksilöitä sijoittuu suunnitellulle tielinjaukselle Josvaholmissa (VE Reuna 1B) sekä Hanskallion alueen kolmella lajin ydinalueella.

Vuollejokisimpukka

Vantaanjoki on merkittävin vuollejokisimpukan esiintymisalue Suomessa. Vantaanjoen vuollejokisimpukkakannan on arvioitu kattavan yli 15 % lajin Suomen kokonaiskannasta. Vantaanjoessa vuollejokisimpukan tärkeitä elinympäristöjä ovat koskien alapuoliset virtajaksot, virtasuvannot ja nivat. Vantaanjoessa vuollejokisimpukkaa tavataan Vantaanjoen alajuoksun ja Nurmijärven Nukarinkosken välisellä osalla, ja laji esiintyy runsaimmillaan Vantaankosken alueella (Valovirta 2008).

Tuusulanjoessa vuollejokisimpukkaa esiintyy linjauksella ainakin Myllykylän alueella ja Myllykylänkoskella. Vantaanjoessa on myös monipuolinen kalasto. Vantaanjokea ja siinä esiintyvää lajistoa on kuvattu laajemmin kappaleessa 11 Pintavedet.

Kirjojokikorento

Kirjojokikorento esiintyy aikuisena Kesäkylän ja Kiilan itäpuolisilta voimajohtoaukeilla ja paikoin muillakin avoimilla aukkopaikoilla. Lajin toukka elää vain virtaavassa vedessä. Aikuisia yksilöitä löytyi laajalti yksitellen pieniltä metsäaukeilta myös hankkeen yhteydessä tehdyissä kesän 2019 selvityksissä Kesäkylän ja Kiilan ympäristöstä aina Myllykylään saakka. Todennäköisesti lajin toukkia elää hyvin pitkällä matkalla Tuusulanjoella, joka on ainoa lähiseudulla niille sopiva elinympäristö.

Kirjoverkkoperhonen

Kirjoverkkoperhonen on varsinkin Helsingin pohjois- ja itäpuolella laajalle levinnyt ja varsin yleinen laji, jonka kannat kuitenkin vaihtelevat voimakkaasti. Kirjoverkkoperhosen esiintyminen voi muuttua nopeasti, koska laji helposti leviää uusille hakkuu- ja harvennusalueille, missä lajin ravintokasveja kangas- ja metsämaitikkaa esiintyy.

Kirjoverkkoperhosia havaittiin alkukesällä 2019 linjauksen eteläpuolisilla Mäkiniitun kallioalueilla muutamia yksilöitä, mukaan lukien kaksi munintalennolla olevaa naarasta sekä yksi koiras Siltaniityntien pohjoispuolelta Siltaniitynmäen hakkuualueen reunasta (*Kuva 9.20* ja *Kuva 9.21*). Alkukesän havaintojen perusteella lajin talvehtivia toukkapesueita etsittiin loka- ja marraskuun aikana Focus-

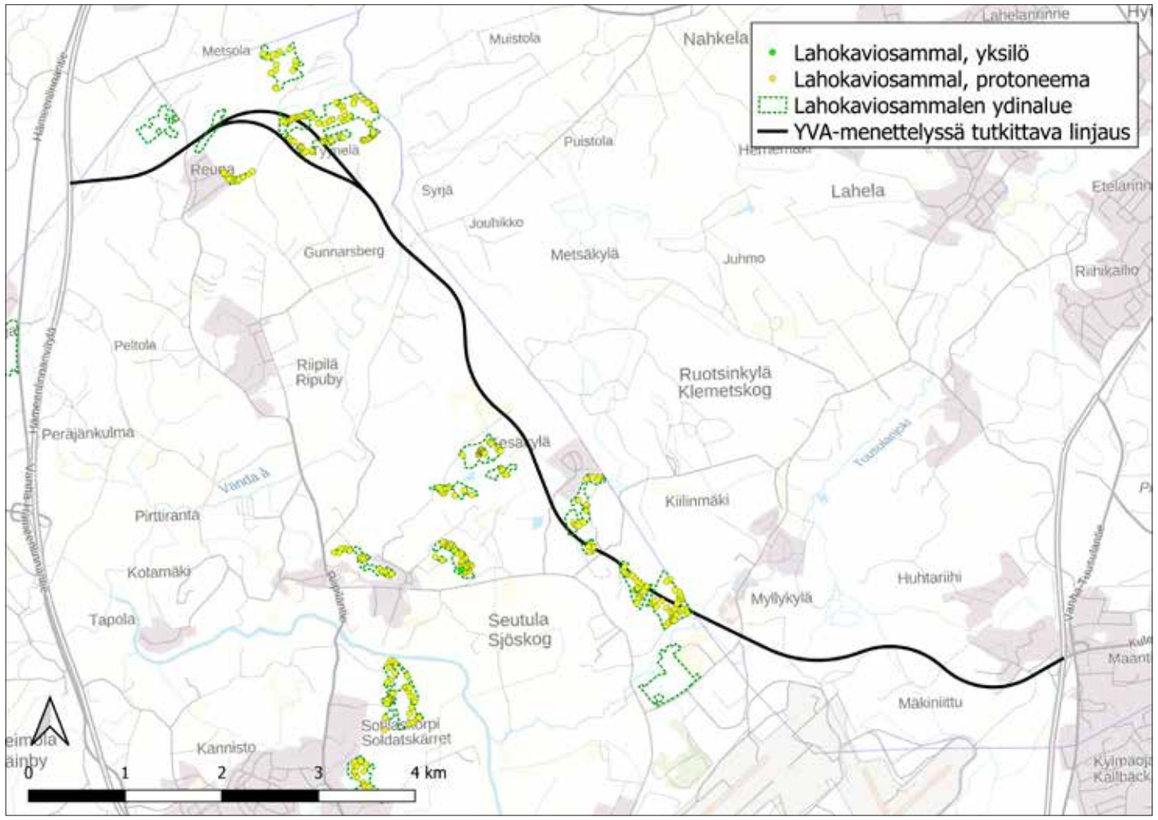

Kuva 9.18. Lahokaviosammalen ydinalueet sekä lajin havaitut yksilöt.
Bild 9.18. Kärnområdena för förekomsten av grön sköldmossa och de observerade exemplaren av arten.

Kuva 9.19. Kirjojoki- ja neidonkorentojen elinympäristöä Tuusulanjoella linjauksen pohjoispuolella.
Bild 9.19. Habitat för grön flodtrollslända och blå jungfruslända norr om vägsträckningen vid Tusby å.

alueelta Ruohosuontien ja Siltaniityntien väliseltä alueelta käyden kangas- ja metsämaitikkaa kasvavat kasvustot läpi etsien lajille tyypillisiä vaaleita seittipusseja.

Lisäksi toukkapesyeitä etsittiin linjauksilta kesällä lajin toukille sopivilta paikoilta lokakuussa Reunan Riipiläntien länsipuolelta ja Rajakoskentien länsipuolen hakkuualueelta (vaihtoehto VE Reuna 1B), Seepsulan kivilouhoksen lounais- ja länsipuolelta ja johtolinjalta sekä Hanskallion itäpuolen johtolinjalta. Myös Kesäkylästä on aiemmin havaittu kirjoverkkoperhosen esiintymä Metsäkylän lounaispuolelta, mutta kesällä 2018 ja 2019 aikuisia ei havaittu linjauksilla eikä syksyllä 2019 alueelta löydetty lajin toukkapesyeitä.

Yhtään kirjoverkkoperhosen aikuista tai toukkapesyettä ei tielinjauksilta löydetty, mutta niiden eteläpuolelta Mäkiniityn kallioalueelta havaittiin tarkastuksessa kaksi pesyettä marraskuun alussa. On huomioitava, että lajin kannat ovat olleet Uudellamaalla matalalla vuoden 2018 ankaran kuivuuden ja sitä edeltävien viileiden alkukesien takia.

Kalliosinisiipi

Direktiivilajeihin kuuluvan erittäin uhanalaisen kalliosinisiiven (EN) esiintymiä etsittiin kesäkuussa 2019 aikuisia,

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 9.20. Kirjoverkkoperhosen naaras Mäkiniitun kallioalueella linjauksen eteläpuolella.
Bild 9.20. Boknätsfjärilshona i bergsområdet i Mäkiniittu söder om vägsträckningen.

Kuva 9.21. Avohakkuun ja tienreunaa Siltaniitussa, missä lenteli yksinäinen kirjoverkkoperhosen koiras.
Bild 9.21. Kalhygge och vägkant i Siltaniittu. En ensam boknätsfjärilshane påträffades på platsen.

Kuva 9.22. Viitasammakon lisääntymispaikka linjauksen länsipuolella Kesäkylässä.
Bild 9.22. Förökningsplatsen för åkergroda väster om vägsträckningen i Sommarbo.

Kuva 9.23. Liito-oravan vanhaa reviiriä Rajakoskentien itäpuolessa vanhassa haavikossa.
Bild 9.23. Gammalt revir för flygekorre i en aspdunge öster om Råforsvägen.

munia ja toukkia etsien lajille sopivilta isomaksaruohoa kasvavilta paikoilta. Sopivan näköisiä paikkoja tarkastettiin varsinaisen linjauksen lähialueilta Hämeenlinnanväylän itäpuolen Vantaan Lammin kallioilta, Siltaniitun mäen kaakkoisreunan jyrkänteiltä ja reunakallioilta sekä Ruohosuontien itäosan varresta YIT-infran länsiosan tuntumaan kulkevan pikkutien varresta, mutta yhtään havainto lajista ei tehty.

Kalliosinisiiven esiintymistä on aiemmin selvitetty Faunatica Oy:n toimesta vuonna 2012 Pohjois-Vantaalla, missä sitä on tavattu linjauksen eteläpuolisilla Riipilän metsäalueen kallioilla.

Kalliosinisiipeä tai sen kehitysasteita ei tutkituilta alueilta havaittu, mutta on kuitenkin huomioitava, että edellisen vuoden 2018 voimakas kuivuus on voinut romahduttaa lajin kannat. Tutkittavilla tielinjauksilla ei esiinny lajin toukille sopivia isomaksaruohokasvustoja.

Viitasammakko

Viitasammakoita on selvitetty koko Vantaan alueelta keväällä 2018 (Saarikivi 2018), mutta niitä ei havaittu tielinjauksen läheisyydestä. Tietojen mukaan selvitysalueelta on yksi tunnettu havainto viitasammakon esiintymisestä ihan suunnittelualueen itäosasta Tuusulanväylän ja Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydestä *(Kuva 9.22)*. Selvityksessä havaittiin viitasammakoiden kutuääntelyä suunnittelualueelta kahdelta eri kohteelta – Kesäkylästä sekä Myllykylän ja Seutulan väliseltä alueelta.

Lepakot

Lepakoista viiksisiippalajit saalistavat mielellään korkealla puiden latvoissa ja korvayökkö matalalla poimien kasvillisuudesta hyönteisiä ja muita pikkueläimiä. Vesisiipat liikkuvat lähinnä vesistöjen pinnalla. Nämä lajit ovat valaistuksen suhteen arkoja ja välttävät pysyvästi valaistuja kohteita, kuten katuvalaistusta. Pohjanlepakko taas mielellään hyödyntää valaistuksen houkuttelemaa hyönteisiä.

Lepakoiden esiintymistä on kartoitettu kesällä 2018 Västerskogin alueella ja niitä on selvitetty Tuusulan osayleiskaavaan liittyen vuosina 2013–2014. Selvityksessä havaittiin kohtalaisen hyviä lepakoiden ruokailualueita sekä todennäköinen lisääntymisalue Tuusulanjoen läheisyydestä. Myös Focuksen alueella on selvitetty lepakoiden esiintymistä vuonna 2016, missä Myllykylän Lövkullasta havaittiin lepakoiden levähdyspaikka. Vuonna 2018 Lövkullan tilalle toteutetussa selvityksessä merkkejä lepakoiden esiintymisestä ei kuitenkaan havaittu.

Tuusulan Lillån aluetta koskevassa luontoselvityksessä 2019 on osoitettu ns. I-luokan lepakkoalue, jonka eteläkärki sivuaa tielinjausta Tuusulanjoen kohdalla ja lepakkoalue jatkuu joenvarren suuntaisesti koilliseen suunnittelualueesta. Tuusulanjokivarsi on todennäköisesti myös Vantaan puolella lepakoille tärkeä ruokailualue.

Loppukesästä 2019 (7.8.–1.9. välisenä aikana kahdeksana yönä) lepakoiden esiintymistä selvitettiin koko tähän hankkeeseen liittyen Vantaan puoleiselta osuudelta. Havaintoja kertyi erityisesti Malmin tilalta läheltä Hämeenlinnan väylää sekä Reunan, Kesäkylän ja Senkkerinmäen alueilta. Selvityksessä havaittiin yksi korvayökkö Malmilla sekä yleisemmin pohjanlepakkoa ja siippalajeja (vesi-, viiksi- ja isoviiksisiippa). Merkittäviä ruokailualueita on Josvaholmin metsäalueilla sekä Tuusulanjoen varressa. Lisäksi Kesäkylän Mossabackan alueella esiintyi useita siippoja ja pohjanlepakoita peltoalueen ja hakkuualueen reunametsissä ja avoimessa ympäristössä. Ympäröivien alueiden vanhat metsät saattavat olla lepakoille tärkeitä alueita lisääntymiskaudella. Loppukesän 2019 selvitys on tehty aikaan, jolloin lajien esiintyminen ei enää kuvasta täysin niiden pesimäaikaista esiintymistä, vaan ensisijaisesti parhaita ruokailumaastoja. Malmin tilan havainnot kuitenkin viittasivat selvästi pesimäpaikkaan, muut kohteet taas ovat vanhan metsän kohteiden lähistöillä.

Liito-orava

Aiemmissa selvityksissä liito-oravasta on tehty runsaasti havaintoja suunnittelualueelta. Havaintoja on tehty Hämeenlinnanväylän länsipuolelta muun muassa Lamminsuolta sekä Hämeenlinnanväylän itäpuolelta muun muassa Riipilän metsän alueelta, Josvaholmin ja Reunan alueelta useasta eri paikasta, Tyynelän Rajamäestä sekä Tuusulanjoen varrelta. Reunan alueella liito-oravaa on tavattu jo 1980-luvun loppupuolella ja 1990-luvulla, mutta sittemmin reviirit ovat ilmeisesti hävinneet hakkuiden myötä. Liito-oravaa on esiintynyt kuitenkin tarkastelualueella edelleen 2014 Josvaholmin reunametsässä. Lamminsuon alueen tuoreimmat havainnot ovat vuodelta 2014. Luoteis-Vantaan Tyynelän alueelta on tehty liito-oravaselvitys vuosina 2017–2018. Reunan Rajakoskentien varrella ja itäpuolen haapaa kasvavilla metsäalueilla tehtiin liito-oravaselvitys keväällä 2019 tähän hankkeeseen liittyen vanhalla reviirillä, mutta merkkejä lajista ei havaittu *(Kuva 9.23)*.

Tuusulanjoen varrelta vuosina 2007 ja 2013–2014 on paikallistettu ydinalueita, jotka sijaitsevat tielinjauksen pohjoispuolella. Tuusulanjokivarsi on luokiteltu lajille soveltuvaksi ympäristöksi.

Kiilan kiertotalouskeskuksen YVA-ohjelmaan liittyen on vuonna 2017 tehty liito-oravaselvitykset. Tielinjauksen Vantaan puolelle sijoittuu potentiaalista liito-oravan elinaluetta ja liito-oravan kulkuyhteyksiä, mutta liito-oravan reviirejä ei viimeisimmässä liito-oravaselvityksissä havaittu.

Tuusulan puolelta Kesäkylää liito-oravaselvitykset on tehty vuonna 2013. Alueella ei ollut potentiaalista liito-oravan elinympäristöä.

Focus-osayleiskaavaan liittyen on tehty vuosina 2007 ja 2016 liito-oravaselvitykset. Vuoden 2017 liito-oravaselvityksessä ei enää havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä ja toinen vanhoista havaintopaikoista oli hakattu.

Tuusulan osayleiskaavaan liittyen on myös tehty liito-oravaselvitykset vuosina 2013–2014. Kyseisessä selvityksessä havaittiin merkkejä liito-oravasta vain yhdeltä kohteelta Myllykylän Sikaniemestä.

Saukko

Saukkoa on havaittu sekä Vantaanjoella että Tuusulanjoella. Saukon mahdollisia pesimäalueita jokivarsien alueella ei ole tiedossa. Lähtökohtaisesti saukot liikkuvat vapaasti ja ongelmattomasti lähinnä vesireittejä pitkin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

9.2.6 Ekologiset yhteydet

Ekologinen verkosto koostuu luonnon ydinalueista ja niiden välisistä ekologisista yhteyksistä useilla mittakaavatasoilla. Alueellisella tasolla luonnon ydinalueet ovat monimuotoisia ja ekologiselta arvoltaan merkittäviä, usein laajoja metsäalueita. Ydinalueilla elää runsas paikallinen eläimistö ja myös laajasti liikkuvat eläimet, kuten hirvieläimet, saattavat pysähtyä alueille pidemmäksi aikaa. Ekologiset yhteydet ovat ydinalueiden välisiä metsiä, joki- ja purolaaksoja tai metsien ja peltojen muodostamia ketjuja, jotka muodostavat leviämisteitä ja käytäviä eliöiden liikkuessa alueelta toiselle. Liikenneväylät muodostavat estevaikutuksen eläinten liikkumiselle. Ylityskohdissa on tarpeen kehittää ekologisen yhteyden toimintaa eläinten liikkumista helpottavien rakenteiden avulla.

Suunnittelualueella metsät, maaston muodot ja vesistöt muodostavat ekologisen verkoston perustan. Metsäalueet muodostavat ekologisen verkoston ydinalueita ja yhteyksiä, joita tosin heikentävät maa-ainesten ottoalueet ja intensiivinen metsätalous etenkin Kiilan–Kesäkylän suunnalla. Vesistöjen varret muodostavat liikkumisreittejä ja ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta muutoinkin merkittäviä.

Ekologisia yhteyksiä on tutkittu alueen kaavoituksen yhteydessä ja aihetta käsittelevissä erillisjulkaisuissa. Tässä YVA-menettelyssä tutkittavat tielinjaukset sijoittuvat pääkaupunkiseudun keskeiselle ekologiselle käytävälle, joka yhdistää Sipoonkorven ja Nuuksion alueet *(Kuva 9.24)*. Tämä yhteys on jo nyt pääkaupunkiseudun viherkehän heikentynein väli, jolla kuitenkin on merkittävä rooli lajiston vaihdossa Nuuksion ja Sipoonkorven metsämantereiden välillä. Sipoonkorven ja Nuuksion välisen yhteyden toimivuutta suunnittelualueen tuntumassa heikentävät lännessä Hämeenlinnanväylä ja idässä Tuusulanväylä riista-aitoineen. Alikulut eivät vastaa maakunnalliselle yhteydelle soveltuvaa tasoa lukuun ottamatta Hämeenlinnanväylän Luhtaanmäenjoen alitusta. Lisäksi yhteyttä on heikentänyt laaja maa-ainesten otto- ja sijoitustoiminta tarkastelualueella.

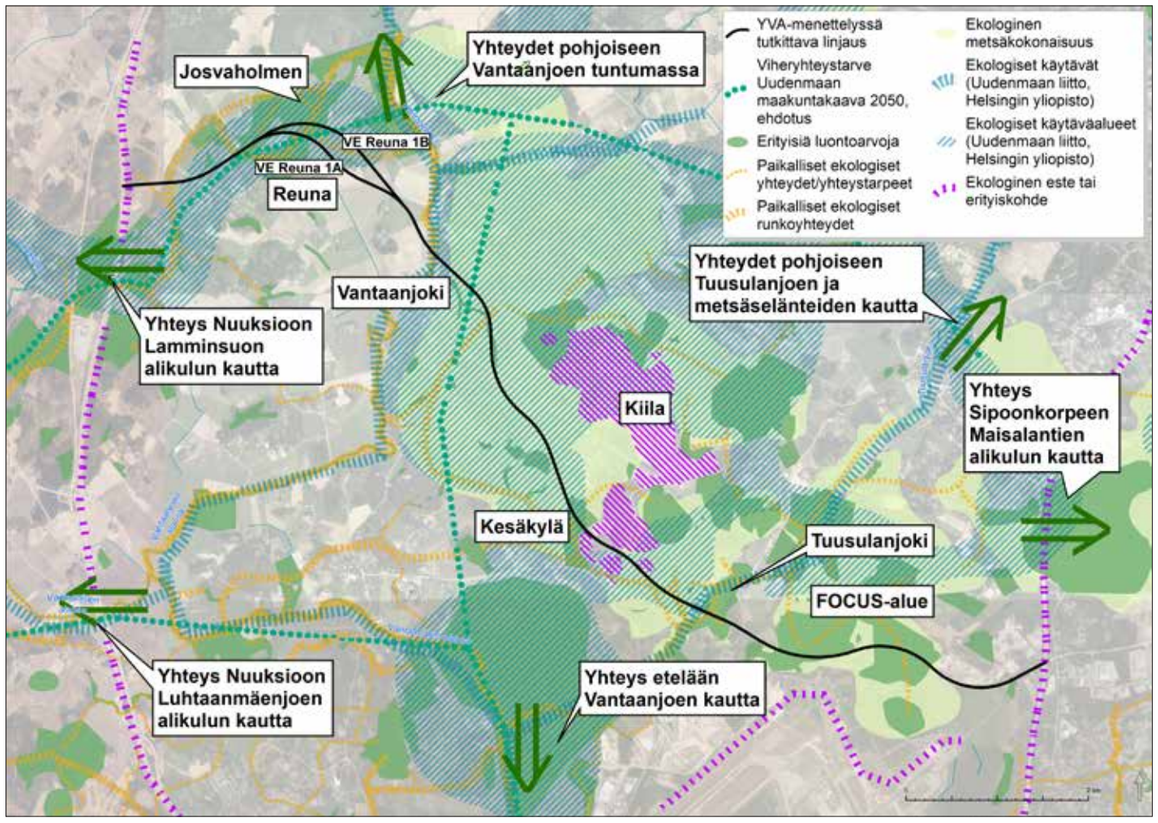

Kuva 9.24. Ekologiset yhteydet suunnittelualueella.
Bild 9.24. Ekologiska samband i planområdet.

Suunnittelualueen mittakaavassa Vantaanjoki- ja Tuusulanjokivarret ovat ekologisina yhteyksinä melko hyviä ja suurimmaksi osaksi jokivarsissa myös puustoiset yhteydet ovat säilyneet (Vantaan kaupunki 2015b). Kesäkylän ja Reunan laajat metsäalueet toimivat luonnon ydinalueina, vaikkakin Kiilan alueen maa-ainesten otto ja läjitys sekä metsätalouden toimet ovat pienentäneet aluetta ja heikentäneet sen ekologisia arvoja.

9.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Uuteen maastokäytävään rakennettavan väylän välitön vaikutus luonnonympäristöön on luonnonympäristön häviäminen, muuttuminen sekä ympäristöjen pirstoutuminen. Pirstoutuminen heikentää erityisesti metsäalueiden sopivuutta monille eläinlajeille sekä aiheuttaa reunavaikutuksen lisääntymistä ja sitä kautta muutoksia muun muassa valaistusoloissa, pienilmastossa ja eliölajistossa.

Reunavaikutuksella tarkoitetaan yleisesti tunnistettua ilmiötä siitä, että ekosysteemien raja-alueella laji- ja yksilömäärä on runsaampi kuin kummankaan ekosysteemin sisällä. Reunavaikutuksella on toisaalta kielteisiä ja toisaalta myönteisiä vaikutuksia riippuen siitä, minkä lajin osalta asiaa tarkastellaan. Reunavaikutus lisää usein lajiston kokonaismäärää, mutta lajisto muuttuu osin erilaiseksi. Olennainen haitallinen muutos reunavaikutuksesta aiheutuu, mikäli esimerkiksi metsäalue supistuu niin pieneksi, että siitä suuri osa on reunavaikutuksen alaisena. Metsäalueen ydinosan lajisto taantuu ja voi osin hävitäkin. Erityisesti tämä koskee linnustoa ja muuta selkärankaista eläimistöä. Reunavaikutuksen ulottuvuus vaihtelee lajiryhmittäin ja toisaalta myös elinympäristöittäin.

Välittömien luontovaikutusten vaikutusalueeksi on rajattu suunniteltu tielinjaus. Välillisten vaikutusten vaikutusalue on riippuvainen vallitsevista ympäristötekijöistä ja vaikutuskohteesta/luontoarvoista joihin vaikutuksia kohdistuu. Yleisesti välillisten luontovaikutusten vaikutusalue ulottuu noin 200 metrin etäisyydelle tielinjauksesta. Keskimääräinen maa-alue, johon tien rakentaminen vaikuttaa, on noin kaksi kertaa päällystetyn tien verran.

Tiehankkeen tyypillinen välillinen vaikutus on estevaikutuksen lisääntyminen. Leveä valtatie vaikeuttaa monien eläinten liikkumista ja voi jopa katkaista niiden kulkuyhteyden. Lepakoista siippalajeille ja korvayököille myös tievalaistus voi olla häiritsevänä estevaikutuksena, mutta se harvoin vaikuttaa 20–30 metriä kauempana valaistuksesta, mikäli välissä on kasvillisuutta. Tiehallinnon vuonna 2003 julkaiseman selvityksen *Eläinten kulkujärjestelyt tiealueen poikki* (Väre ym. 2003) mukaisesti merkittävimmät eläinten kulkuyhteydet tielinjausten yhteydessä sijoittuvat jokivarsiin. Näin ollen näihin alueisiin kiinnitetään ekologisten yhteyksien vaikutustenarviossa erityistä huomiota.

Tutkittavan tielinjauksen kokonaisvaikutuksia ekologisiin yhteyksiin arvioitaessa on huomioitava myös linjauksen aiheuttama paine alueen tulevalle maankäytölle. Toteutuessaan linjaus aiheuttaisi ympäröivälle alueelle painetta kehittää siihen tukeutuvaa maankäyttöä, kuten asuinalueita sekä teollisuuden- ja logistiikan toimintojen alueita, jotka saattavat pirstoa yhtenäisiä viheralueita ja johtaa näiden välisten ekologisten yhteyksien heikentymiseen.

Muita mahdollisia välillisiä vaikutuksia ovat esimerkiksi muutokset tiealueen lähellä sijaitsevien kosteikkojen tai muiden kohteiden vesitaloudessa. Vesistöissä tapahtuva rakentaminen saattaa aiheuttaa joihinkin lajeihin haitallisesti vaikuttavaa samentumista. Nykyisillä työtavoilla ja suojauksilla samentuminen jää yleensä vähäiseksi ja melko lyhytkestoiseksi (rakentamisaikainen vaikutus). Eläimistöön kohdistuvia välillisiä vaikutuksia ovat lisäksi elinalueiden mahdollinen laadullinen heikkeneminen tien läheisyydessä liikenteen aiheuttaman häiriön ja melun vuoksi, ja liikennekuolemat.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Kuva 9.25. Komealupiinia Vantaan ja Tuusulan rajapyykillä Raatinniitun reunassa.
Bild 9.25. Blomsterlupin vid gränsstenen mellan Vanda och Tusby i kanten av Raatinniittu.

Vaikutuksen merkittävyys määräytyy vaikutuksen laajuuden ja lajin tai luontotyypin sietokyvyn mukaan. Lisäksi lajin tai luontotyypin esiintyminen tai yleisyys voi vaikuttaa luokan nousuun asiantuntija-arviona. Tiehankkeen luontovaikutukset ovat tyypillisesti haitallisia tai neutraaleja; myönteisiä vaikutuksia on vain harvoin. Myönteiseksi vaikutukseksi voidaan katsoa hiekkapohjaisten niin sanottujen korvaavien paahdealueiden syntyminen tai tarkoituksellinen luominen tieleikkauksiin. Korvaavilla paahdeympäristöillä on huomattavan suuri merkitys avomaiden uhanalaislajistolle.

Taulukko 9.1. Vaikututuksen merkittävyyden luokittelu.
Tabell 9.1. Klassificering av betydelse för konsekvensbedömning.

Erittäin suuri haitallinen vaikutus	Laji/luontotyyppi häviää tai menettää ominaispiirteitä oleellisesti (esimerkiksi metsäympäristöt) / Toimenpide hävittää kokonaan tai suurelta osin luonnonsuojelulailla suojellun tai muun valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaan kohteen tai lajiesiintymän.
Suuri haitallinen vaikutus	Kohteen ominaispiirteet muuttuvat selvästi / Hävittäminen kohdistuu paikallisesti arvokkaaseen luontokohteeseen tai lajiesiintymään.
Kohtalainen haitallinen vaikutus	Lajin elinmahdollisuudet/luontotyypin ominaispiirteet voivat heiketä (esimerkiksi avosuot) / Vaikutuksessa luontokohteesta tai lajiesiintymästä häviää vain pieni osa, mutta kohde menettää olennaisesti ominaispiirteitään tai sopivuuttaan arvokkaan lajin elinympäristöksi.
Vähäinen haitallinen vaikutus	Vain (pieniä) muutoksia, jotka eivät muuta ominaispiirteitä / Luontokohteesta tai lajiesiintymästä häviää pieni osa, mutta kohde säilyttää keskeiset ominaispiirteensä tai sopivuutensa arvokkaan lajin elinympäristöksi.
Neutraali muutos tai ei vaikutusta, myönteinen vaikutus	Ei todennäköisiä muutoksia ominaispiirteissä / Ympäristö ihmisen voimakkaasti muokkaama.

9.4 Vaihtoehtojen vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

Tielinjauksilla ei ole vaikutuksia kirjoverkkoperhoseen, kalliosinisiipeen tai viitasammakoihin, koska kyseisillä lajeilla ei ole elinympäristöjä suunnittelualueella.

Kirjoverkkoperhosella ei havaittu tällä hetkellä esiintymiä linjauksella, mutta tilanne voi muuttua, mikäli alueella tehdään hakkuita. Kirjoverkkoperhonen voi hyötyä linjauksen aiheuttamasta reunavaikutuksesta, joka tuo lisää valoa ja potentiaalisia lisääntymisympäristöjä tienvarsimetsiin. Lisäksi aikuisille kirjoverkkoperhosille tienvarsien kasvillisuus tarjoaa mesikasveja. Valmis tie ei myöskään estä lajin liikkumista linjauksen yli.

Kalliosinisiivellä ei havaittu esiintymiä eikä edes sopivia ravintokasvia kasvavia esiintymiä linjauksilla. Valmis tie ei myöskään estä lajin liikkumista linjauksen yli.

Viitasammakoiden lisääntymisalueita ei sijaitse linjauksella. Lähin havaittu lisääntymisalue on saraneva Kesäkylän lähellä linjauksen länsipuolella. Lähellä oleva tielinjaus itsessään sinänsä lisää maastossa liikkuvien sammakoiden riskiä jäädä liikenteen alle. Haitalliset vaikutukset lajin esiintymiseen ovat vähäisiä.

Hankealueella esiintyy paikoin **haitallisia vieraslajeja**. Maastoselvityksissä vuonna 2019 havaittiin komealupiinikasvustoja neljässä kohdassa varsinaisella tielinjauksella: Riipiläntien, Ahonniityntien, ja Myllykyläntien varressa sekä YIT Infran maa-ainesalueen reunalla *(Kuva 9.25)*. Vieraslajiesiintymät on tarpeen huomioida rakentamisessa siten, että kasvustot eivät pääse levittäytymään. Komealupiinikasvustot voidaan esimerkiksi poistaa siemenpankkeineen rakennustöiden yhteydessä, jolloin niiden leviämisriski jää vähäiseksi.

9.4.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Riipilän osuudelle sijoittuu runsaasti luontoarvoja. Vaikutukset näihin on esitetty seuraavassa kohteittain.

Lamminsuon yksityismaiden luonnonsuojelualueeseen (YSA014153) kohdistuvat suorat vaikutukset koostuvat lähinnä mahdollisista vaikutuksista alueen vesitaseeseen sekä ravinteiden ja muiden aineiden pidättymiseen sekä kulkeutumiseen. Toteutuessaan tutkittava tielinjaus lisäisi vettä läpäisemättömän pinnan osuutta Lamminsuonojan valuma-alueen maankäytöstä, mikä lisäisi itse Lamminsuolle suuntautuvan pintavalunnan ja kuormituksen määrää. Lamminsuolle suuntautuva ravinne- ja muu kuormitus saattaa hieman kasvaa, kun aiempaa pienempi osa alueen valunnasta ja sen mukanaan kuljettamista aineista imeytyisi maaperään vajo- sekä pohjavedeksi. Alueella esiintyy tosin nykyiselläänkin vastaavaa maankäyttöä esimerkiksi Hämeenlinnanväylän myötä ja tutkittavan tielinjauksen aiheuttama lisäys olisi todennäköisesti vähäinen. Kohteen herkkyys on suuri (luonnonsuojelualue), mutta muutos on suuruudeltaan vähäinen. Vaikutuksen merkittävyys on vähäinen.

Riipilän metsän yksityismaiden luonnonsuojelualueelle (YSA207712) ei aiheudu suoria vaikutuksia. Tielinjaus katkaisee alueelta pohjoiseen kohti Josvaholmia ja edelleen pääkaupunkiseudun viherkehää suuntautuvan ekologisen yhteyden, jolloin suojelualueen eristäytyneisyys voi hieman kasvaa. Vaikutuksia alueelta tavatuista suojelullisesti merkittävistä lajeista tällä on lähinnä liito-oravaan, jonka liikkuminen tutkittavan tielinjauksen yli Josvaholmin ja Rauhamaan suojelualuevarausten alueelle voi heikentyä. Kohteen herkkyys on suuri (luonnonsuojelualue), mutta muutos on suuruudeltaan neutraali. Suojelualueeseen ei kohdistu vaikutuksia.

Tielinjaus ylittää **Vantaanjoen Natura-alueen (FI0100104)** Reunan peltoalueiden itäpuolella. Vaikutukset Natura-arvoihin riippuvat pitkälti tutkittavasta ylitysvaihtoehdosta. Nyt tielinjaus toteutettaisiin maisemasilta-tyyppisenä ratkaisuna, jolloin vaikutukset jäävät huomattavasti vähäisemmiksi keskittyen rakentamisen aikaiseen häiriöön kuin tilanteessa, jossa ylitys toteutettaisiin perinteisenä maantiesiltana. Käytön aikaiset haitalliset vaikutukset Natura-alueen perusteina oleviin EU:n luontodirektiivin lajeihin vuollejokisimpukkaan ja saukkoon jäävät joka tapauksessa vähäisiksi eikä lajien liikkumiselle alueella aiheutuisi rajoituksia toteutettavan linjauksen myötä, koska saukolle jää riittävät joenvarsipientareet maisemasillan alle. Rakentamisenaikaiset vaikutukset olisivat todennäköisesti muun muassa kiintoaineskuormituksen myötä käytön aikaisia suuremmat, mutta näiden vaikutusten luonne olisi tilapäinen ja lisäksi kohtalaisen tehokkaasti ehkäistävissä asianmukaisesta työnaikaisesta suojauksesta huolehtimalla. Kohteen herkkyys on suuri ja muutoksen suuruus vähäinen. Vaikutusten merkittävyys on vähäinen huomioiden vaikutusten tilapäisyys.

Tielinjaus sijoittuu Uudenmaan maakuntakaavan 2050 kaavehdotuksessa sekä Vantaan yleiskaavassa 2007 osoitetun **Josvaholmin suo- jalopuulehtoalueen** luonnonsuojelualue-ehdotuksen sekä -varauksen poikki molemmissa vaihtoehdoissa VE 1A että VE 1B. Toteutuessaan tielinjaus estäisi yhtenäisen suojelualuekokonaisuuden muodostamisen ja kulkisi yhtenäisen lahokaviosammalen esiintymän ydinalueen yli. Tielinjaus sijoittuu Josvaholmin lähteikköalueen pohjoispuolelle. Rakentamisen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että lähteikön vesitalous ei muutu. Lähteikkö saa vetensä tielinjauksen ulkopuoliselta alueelta.

Vaihtoehto VE 1A tekisi uuden leveän aukon suojelurajaukseen jo toteutuneen hakkuualueen viereen, kulkisi lisäksi pitkän matkaa herkän tervaleppä- ja lehtokorpilaakson päällä, missä tie pengerrettynä muuttaisi alueen vesitalouden ja maisemasiltanakin toteutettuna aiheuttaisi merkittävän vahingon juuri puustoltaan kaikkein edustavimmalle alueelle. Lisäksi linjaus kulkisi rajauksen ulkopuolisen Rajasuontien länsipuolen lehtorinteiden haavikoiden läpi ja aivan itäpuolen suurten haavikoiden reunasta. Alueen suojelullisesti arvokkaasta eliölajistosta etenkin liito-oravan kulkuyhteydet tielinjan poikki voivat heikentyä, koska lajille

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

sovelias elinympäristö pirstoutuu. Vaihtoehdolla on suuri kielteinen vaikutus kohteeseen.

Vaihtoehto VE 1B kulkisi Josvaholmin jalopuulehtokohteiden osalta pääosin jo tehtyjen hakkuualueiden kautta. Alueelta on hakattu puustoa runsaasti ja alueen metsäinen luonne on kadonnut, vaikka jalopuusto on vuoden 2019 kartoituksen perusteella jätetty jäljelle. VE 1B säästäisi kookasta metsälehmusta kasvavat lehtokorpi- ja tervaleppäkorpipainanteet, suojelurajauksen kanssa samaan kokonaisuuteen kuuluvat Rajasuontien varren suuret lehtorinteet ja haavikot sekä vanhan liito-oravareviirin suuressa haavikossa tien itäpuolella. Vastaavasti vaihtoehdolla 1B on kohtalaisen kielteinen vaikutus kohteeseen.

Molemmat vaihtoehdot vaikeuttaisivat eläinten liikkumista alueella ja aiheuttaisivat suojelualueen eliöstölle häiriötä muun muassa liikenteen melun myötä. Alueella esiintyville lepakoille voisi aiheutua haitallisia vaikutuksia tielinjauksen yhteyteen mahdollisesti toteutettavan valaistuksen myötä.

Lammintien eteläpuolinen keto ja niittyalue sijoittuu linjauksen eteläpuolelle eikä siihen kohdistu vaikutuksia.

Lamminsuonoja ja sen laakso on tärkeä kulkureitti niin maa- kuin vesieläimille. Linjaus kulkee alueella olevan viljelyalueen poikki ja ylittää ojan laakson keskiosassa siltaa pitkin, jonka alta eläimet ja ihmiset voivat kulkea tien ali ojanvartta pitkin. Kohteen herkkyys on vähäinen ja muutoksen suuruus vähäinen. Linjauksella on vähäinen haitallinen vaikutus, joka keskittyy rakentamisaikaisiin vaikutuksiin.

Lamminsuonojan itäpuolinen kallio- ja metsäalue on talousmetsää, mutta ylänkö muodostaa eläimistölle tärkeän kulkureitin lounais-koillissuunnassa. Tielinjaus muodostaa syvän aidatun 10–15 metrin leikkauksen, mutta tasautuu ylängön itäosassa maaston kanssa niin, että eläinten kulkureitit säilyvät sitä kautta tien yli. Kohteen herkkyys on vähäinen ja muutoksen suuruus kohtalainen. Vaikutuksen merkittävyys on kohtalainen, koska tieleikkaus muuttaa kulkureitin sijaintia.

Lahokaviosammalta esiintyy suojeluvaraukseen kuuluvalla Reunan Josvaholmin korpialueella, jossa linjaus sijoittuu lajille määritellyn ydinalueen poikki (molemmat vaihtoehdot). VE 1B sijoittuu lisäksi lahokaviosammalen laajalle Vantaanmetsän ydinalueelle pirstoen alueen kahtia. Tielinjauksen alueella on tunnettuja lajin esiintymiä, jotka häviäisivät. Linjauksen vaikutus aiheuttaa voimakkuudeltaan suuren kielteisen paikallisen muutoksen, koska linjaus katkaisee lajin yhtenäisen ydinalueen. Lisäksi metsä- ja korpialueen vesitaloudessa ja mikroilmastossa voi tapahtua rakentamisen aikaisia muutoksia tiealuetta laajemmalle alueelle. Tien rakentaminen lisää valoisuutta ja muuttaa avoimen ympäristön läheisyydessä myös metsäisenä säilyvän alueen mikroilmastoa. Ydinalueiden herkkyys on suuri ja muutoksen suuruus on kohtalainen. Vaikutukset lahokaviosammalen ydinalueisiin ovat kohtalaisen kielteisiä vaikutusten kohdistuessa rajalliseen osaan ydinaluetta. Lajiin kohdistuu kuitenkin suunnitellulla linjauksella suoria, yksilöihin kohdistuvia vaikutuksia, jotka ovat suuria ja kielteisiä lajin yksilöiden jäädessä tielinjauksen alle.

Vaarantuneeksi luokiteltua harsosammalta (VU) esiintyy Vantaan Reunan Josvaholmin eteläosan tielinjauksen ulkopuolisella lähteikköalueella. Lähteikön vesitalouteen (pohjaveden purkautumiseen) hankkeella ei ole vaikutuksia. Lajiin ei arvioida kohdistuvan kielteisiä vaikutuksia.

Vuollejokisimpukalla on Vantaanjoessa ja Tuusulanjoessa merkittävät esiintymisalueet. Molempien jokien ylitykset on suunniteltu rakennettavaksi maisemasiltoina eli ne eivät valmistuttuaan haittaa merkittävästi vuollejokisimpukan esiintymistä tai muita alueen vesieläimiä rakentamisen jälkeen. Rakentamiseen aikainen toiminta on uhka simpukoille veden mahdollisen tilapäisen samentumisen sekä suoran, rakentamisesta aiheutuvan, pohjaa muuttavan toiminnan seurauksena. Haitalliset vaikutukset lajin esiintymiseen ovat vähäisiä, kun lieventämistoimina toteutetaan tarvittaessa simpukoiden siirto tielinjauksen kohdalta.

Saukkoa on havaittu Vantaanjoella. Saukon normaali liikkuminen jokivartta pitkin voi häiriintyä maisemasiltatyömaiden ollessa käynnissä päivisin. Silloin, kun työt eivät ole käynnissä ja rakentamisen jälkeen ei maisemasilloista ole haittaa saukoille. Saukolle kohdistuu korkeintaan vähäinen rakentamisen aikainen kielteinen vaikutus.

Hankealueella olevista liito-oravareviireistä Josvaholmin reunametsä sijoittuu linjaukselle. Kyseisestä reunametsästä ei viime vuosina ole enää havaittu liito-oravaa, mutta liito-oravatilanne voi kuitenkin muuttua nopeastikin. Tielinjaus heikentää kohteen soveltuvuutta liito-oravalle, koska lajille sopivasta ympäristöstä häviää jonkin verran maisemasillan alta. Maisemasilta mahdollistaa liito-oravien liikkumisen esteettä tien poikki ja lajille on runsaasti kookasta puustoa, joten väylän haitallista vaikutusta on pidettävä liito-oravalle vähäisenä nykytilanteessa.

Lepakoiden ainoa havaittu todennäköinen lisääntymispaikka on Malmin tilalta, joka on jäämässä mahdollisen rekkaparkin alle. Selvityksessä alueella havaittiin yksi korvayökkö, pohjanlepakkoa ja siippalajeja (vesi-, viiksi- ja isoviiksisiippa). Ennen rakentamista linjauksen alle jäävät rakennukset ja kookkaat pihapuut tulee tarkistaa yhdyskuntien varalta ja mahdollisten yhdyskuntien löytyessä hakea poikkeamislupaa purkua varten. Lisääntymispaikan häviämisellä on lajeille suuri kielteinen vaikutus.

Reunan Josvaholmin maisemasillan ympäristön metsäalueet ovat lepakoille tärkeitä ruokailualueita. Alueella esiintyy siippalajeja, jotka saalistavat mielellään korkealla puiden latvoissa eivätkä pidä kirkkaasta valaistuksesta, joka linjaukselle tien myötä tulee. Koska tielinjauksen ympäristössä säilyy yhtenäisiä metsäalueita, arvioidaan haitalliset vaikutukset lepakkolajien esiintymiseen vähäisiksi.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Vaihtoehtojen VE 1A ja VE 1B vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen eroavat toisistaan vain vähän. Molemmat linjausvaihtoehdot sijoittuvat Josvaholmin luonnonsuojelualuevaraukselle pirstoen sen kahteen osaan. VE 1B sijoittuu keskemmälle Josvaholmin metsäaluetta, mutta metsäalue on laadullisesti heikompaa kuin vaihtoehdolla VE 1A. Tämän takia VE 1A on kielteisempi kokonaisvaikutuksiltaan kuin VE 1B.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Linjaus sijoittuu Fågelbergin suunnasta Vantaanjokeen laskevan osin luonnontilaisen **metsäpuron** yli. Puro ohjataan tielinjauksen ali rumpuun. Puroon on ohjattu osin muita perattuja haaroja tai ojituksia eteläpuolelta ja Fågelbergin suunnasta. Puroa ympäröivät metsät ovat pääosin hoidettua kuusivaltaista tuoretta, paikoin lehtomaista kangasta. Alajuoksulla puronvarret ovat pääosin harvennettua kuusivaltaista sekametsää ja yläjuoksulla kuusimetsää, jonka itäisimmät, tielinjaukselle osuvat osat on kaadettu 2019 aikana puron molemmin puolin. Puroympäristö muuttuu noin 300 metrin pituudelta tiealueen ulottuessa puron välittömään tuntumaan. Varsinaiseen purouomaan kohdistuu vähäisiä kielteisiä vaikutuksia rakentamisvaiheessa tilapäisen samenemisen sekä tierummun asentamisen takia.

Katinmäen yksityismaiden luonnonsuojelualueelle (YSA014135) tutkittavalta tielinjaukselta ei aiheudu vaikutuksia. Suojelualue sijaitsee etäällä linjauksesta eikä tielinjaus katkaise alueelle johtavia keskeisiä ekologisia runkoyhteyksiä.

Gungkärrin pähkinäpensaslehdon yksityismaiden luonnonsuojelualueeseen (LTA201661) tielinjauksella ei ole vaikutuksia. Suojelualue sijaitsee etäällä linjauksesta eikä tielinjaus katkaise alueelle johtavia keskeisiä ekologisia yhteyksiä.

Tuusulanjoen länsipuolisen jokilaakson pähkinäpensas- ja jalopuulehdot sekä -kankaat, joiden poikki linjaus kulkee, on pääosin kuusivaltaista talousmetsää. Sen seassa kasvaa yksittäin ja ryhminä lehmusta, vaahteraa ja paikoin runsaasti pähkinäpensasta, joita jää linjauksen alle. Metsään syntyy mikroilmastoltaan lämpimämpi ja aurinkoisempi reunavaikutusvyöhyke. Erityisesti kuusimetsät tulevat kärsimään lisääntyneestä valon määrästä ja osin kuolemaan linjauksen reuna-alueilla. Toisaalta reuna-alueilla jäljelle jääneen jalo- ja lehtipuuston kasvua valon määrän lisääntyminen tulee hyödyttämään erityisesti linjauksen pohjoispuolella. Haitallinen vaikutus laajaan jalopuuta kasvavaan metsäalueeseen on vähäinen.

Uudenmaan maakuntakaavassa sekä Vantaan yleiskaavassa 2007 osoitettuun Tuusulanjokilaakson **Lillånin** luonnonsuojelualuevaraukseen kohdistuu merkittäviä vaikutuksia. Tielinjaus pirstoo suojelualuevarauksen sen keskivaiheilta. Alueen suojelullisesti merkittävistä lajeista liito-oravan ja lepakoiden elinympäristöt pirstoutuvat. Tielinjaus ylittää jokilaakson maisemasiltana, joka mahdollistaa eläinten liikkumisen turvallisesti linjauksen alitse. Vaikutukset kohteeseen ovat kielteiset ja suuret.

Kesäkylän pajuluhta (LC) on kiiltopajua ja osin muita pajuja kasvava paikallisesti arvokas kohde, jossa on monila-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

jinen päiväperhoslajisto mukaan lukien ketokultasiipi (NT). Tielinjaus kulkee osin alueen itäosan yli ja hävittää luhtakasvillisuuden linjaukselta. Tie pengerretään alueella noin 3–6 metrin korkeudelle, mikä leventää tiealueen kokonaispinta-alaa. Tie voi osin muuttaa kohteen vesitaloutta. Todennäköisesti jäljelle jäävät osat säilyttävät luhtaisen luonteensa. Vaikutusta on pidettävä koko alueelle kohtalaisen kielteisenä.

Kesäkylän Kesämetsän korpi (EN) on kasvillisuudeltaan arvokkaaksi todettu kasvillisuuskohde. Tielinjaukselta kaadetaan puusto ja tie pengerretään alueelle noin 3–6 metrin korkeudelle, mikä leventää tiealueen kokonaispinta-alaa. Tie perustetaan todennäköisesti massanvaihdon varaan, mikä tulee vaikuttamaan alueen vesitalouteen ja luomaan tienvarteen lämpimämmän ja aurinkoisemman mikroilmastan. Tielinjausta tullaan vielä ennen rakentamista tarkentamaan vähemmän haittaa aiheuttavaan suuntaan, mutta se joudutaan kuitenkin jostain kohdasta linjaamaan korpialueen poikki. On todennäköistä, että reunametsät kuivuvat ja reunavaikutusalueella kuolee kuusia välillisiin vaikutuksiin. Vaikutusta uhanalaiseen elinympäristötyyppiin ja lajistollisesti arvokkaaseen alueeseen on pidettävä suurena.

Seutulan peltojen arvokkaan lintukohteen linjaus ohittaa metsän suojassa yli 500 metrin etäisyydellä. Linjauksella ei ole vaikutusta Seutulan peltojen linnustolle.

Tielinjaus sijoittuu neljälle **lahokaviosammalen ydinalueelle**. Näistä Kesäkylän kesämetsän kohde supistuu reunastaan pieneltä osin. Hanskallionkujan ydinalue pirstoutuu keskeltä kahtia ja ydinalue suppenee oleellisesti. Linjaus sijoittuu Hanskallion itäosan ydinalueille siten, että läntisempi supistuu reunastaan ja itäisempi pirstoutuu kahtia. Tielinjaus supistaa kaikkia neljää ydinaluetta ja siten linjauksella on kielteinen vaikutus. Suuri kielteinen vaikutus kohdistuu kahteen ydinalueeseen, jotka pirstoutuvat kahtia. Tielinjauksen alle jää kaikilla neljällä ydinalueella lajin yksilöitä.

Vuollejokisimpukalla on Tuusulanjoessa merkittävä esiintymisalue. Haitalliset vaikutukset lajin esiintymiseen ovat vähäisiä, kun esitetyt lieventämistoimenpiteet toteutetaan.

Saukkoa on havaittu Tuusulanjoella. Saukon normaali liikkuminen jokivartta pitkin voi häiriintyä maisemasiltatyömaiden ollessa käynnissä päivisin. Saukkoon kohdistuu korkeintaan vähäinen rakentamisen aikainen kielteinen vaikutus, sillä tien valmistuttua Tuusulanjoen ja sen varsien käyttö kulkuyhteytenä säilyy maisemasillan ansiosta.

Kirjojokikorento esiintyy aikuisena linjauksen Kesäkylän ja Kiilan itäpuolisilta voimajohtoaukeilla ja paikoin muilla avoimilla aukkopaikoilla. Lajin toukka elää virtaavassa vedessä pitkällä matkalla Tuusulanjoella, joka on ainoa lähiseudulla niille sopiva elinympäristö. Linjauksen vaikutukset lajin esiintymiseen ovat vähäiset, koska aikuisena laji on hyvin liikkuva ja voi käyttää saalistamiseen ja pariutumiseen kaikkia aluetta ympäröiviä avoimia elinympäristöjä. Kirjojokikorento ei ole uhanalainen laji, joten Tuusulanjoen linjauksen kohdalla esiintymällä ei ole merkittävää vaikutusta lajin muille kannoille. Rakentamisen aikana linjauksella olevat lajin toukat voivat siirtyä toisaalle häiriön takia, mutta hyönteislajin kokonaiskantaan tai sen esiintymiskuvaan linjauksella on vain vähäinen vaikutus. Rakentamisen jälkeen vaikutukset lajiin ja elinympäristöön ovat vähäiset.

Tuusulanjokivarren **liito-oravan** ydinalueet (rajauspäätökset) sijoittuvat linjauksen pohjoispuolelle, eikä tielinjaus supista kyseisiä alueita. Lajille soveltuvaa ympäristöä on laajalti jokivarressa ja tielinjaus pirstoo kyseistä yhtenäistä metsäympäristöä. Tuusulanjoen ylittävä maisemasilta mahdollistaa liito-oravien liikkumisen sillan ali. Lajiin kohdistuvat vaikutukset ovat merkittävyydeltään vähäiset.

Tuusulanjokivarressa väylä pirstoo metsäalueita, jotka ovat **lepakoille** tärkeitä ruokailualueita. Alueella esiintyy viiksisiippoja ja vesisiippaa. Viiksisiipat saalistavat mielellään korkealla puiden latvoissa eivätkä pidä kirkkaasta valaistuksesta, joka linjaukselle tien myötä tulee. Vesisiippa taas saalistaa vesialueilla veden pinnan myötäisesti. Koska tielinjauksen ympäristössä säilyy yhtenäisiä metsäalueita, arvioidaan haitalliset vaikutukset lepakkolajien esiintymiseen vähäisiksi. Kesäkylän Mossabackan alueella esiintyi useita siippoja ja pohjanlepakoita peltoalueen ja hakkuualueen reunametsissä ja avoimessa ympäristössä. Tielinjaus sijoittuu osittain metsäalueelle, josta havaintoja tehtiin. Pääosa havainnoista tehtiin metsäalueelta, joka on tielinjauksen ulkopuolelta. Hankkeella on Mossabackan alueella lepakoihin vähäinen kielteinen vaikutus lajeille sopivan saalistusympäristön pienentymisestä johtuen.

Osuudella uudella tielinjauksella on kielteisiä vaikutuksia, joita voimistaa osuudelle suunniteltu uusi maankäyttö Kiilan ja Hanskallion alueilla. Suunniteltu maankäyttö supistaa luonnonympäristöjä laajalti suhteessa tielinjauksen vaikutuksiin ja näin luontoon kohdistuvat yhteysvaikutukset muodostuvat kokonaisuutena laaja-alaisiksi.

Osuus Focus

Siltaniitunmäen pähkinäpensas- ja lehmusesiintymät sekä kalliokedot sijaitsevat tielinjauksen eteläpuolella eikä kohteeseen kohdistu vaikutuksia.

Siltaniitunmäen itä- ja kaakkoispuolen tammimetsiköstä saattaa jäädä joitain pieniä tammia linjauksen alle, mutta pääosa kookkaasta puustosta säilyy linjauksen eteläpuolella. Linjaus saattaa vaikuttaa lentoaseman suuntaan laskeutuvan laakson vesitalouteen kuivattavasti, mutta vaikutus tammiin on vähäinen. Avoimeen maastoon kylväytyy koko ajan uusia tammia, joten pieneen osaan tammimetsikköä kohdistuva haitallinen vaikutus on vähäinen.

Huhtarinmäen douglaskuusikoealan pohjoisosa jää osin linjauksen alle ja osa puista joudutaan kaatamaan. Kymeniä puita jää kuitenkin jäljelle ja vaikka laji ei ole meillä kotimainen, niin kookkailla, jopa yli 50 metrisiksi kasvavilla puilla on merkitystä luonnonnähtävyytenä. Douglaskuusi on meillä vieraslaji ja metsänviljelypuu, joten sitä ei sinänsä tarvitse suojella. Kokonaisuutena linjauksen haitallinen vaikutus kohteeseen on vähäinen. Kohde sijoittuu tien lisäksi myös louhinta/maa-ainesten ottoalueelle, joten osa puustosta häviäisi myös tästäkin syystä.

Osuudella uuden tielinjauksen vaikutukset ovat vähäisiä, kun taas Focus-alueen maankäyttösuunnitelmilla on huomattavasti suuremmat vaikutukset luonnonympäristöön koko Focus-alueen luonteen muuttuessa teolliseksi. Tämän seurauksena luonnonympäristöt supistuvat paikallisesti huomattavasti.

9.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla. Luonnollisesti pelkän Focus-alueen toteuttaminen rajoittaa hankkeen haitalliset vaikutukset maantieteellisesti Myllykylän ja Tuusulanväylän väliin. Luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat vaikutukset ovat vaihtoehdossa 0+ vähäiset.

9.4.3 Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa 0 tutkittavaa tielinjausta ei toteuteta missään muodossa. Ekologiset yhteydet säilyvät alueella entisellään. Alueen luonnonolot saattaa muuttua mahdollisesti pienimuotoisesti kehittävän maankäytön myötä tulevaisuudessa.

9.5 Vaihtoehtojen vaikutukset ekologisiin yhteyksiin

9.5.1 Vaihtoehto 1

Tutkittavan tielinjauksen vaikutukset ekologisiin yhteyksiin vaihtelevat toteutustavasta sekä eliöryhmästä toiseen. Tielinjauksen yhteyteen ei ole suunniteltu riista-aitoja, jolloin isommat maaeläimet kykenevät ylittämään sen ja estevaikutus näille jää vähäisemmäksi, kuin pienempien ja heikommin liikkumaan kykenevien eliöiden osalta. Täydellistä estevaikutusta itse tielinjauksesta ei kuitenkaan minkään eliöryhmän osalta muodostu.

Vantaan yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arvioinnissa (Ramboll Finland Oy 2019) maantie 152:n mahdollisen rakentamisen on todettu muodostavan maastossa uuden huomattavan liikkumisesteen alueen eliölajistolle. Arvioinnin mukaan ekologisten yhteyksien toimivuus on huomioitava suunnitteluprosessissa ja erityisesti paikallisen lajiston, kuten liito-oravan, hyödyntämien yhteyksien toimivuus on varmistettava. Tutkittavan tielinjauksen alueelle sijoittuvat vaikutustenarvioinnissa esiin otetuista merkittävistä yhteysjaksoista Vantaan itäiseen Sipoonkorven luontoarvojen keskittymään johtavat paikallisesti ja maakunnallisesti merkittävät ekologiset yhteydet sekä Riipilän peltoalueiden itäpuoliset yhtenäiset metsäalueet. Lisäksi tutkittava tielinjaus ylittää Vantaanjoen sekä Tuusulanjoen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät ekologiset yhteyskäytävät ja halkoo Kesäkylän yhtenäistä metsäaluetta. Edelleen tielinjaus sijaitsee pääkaupunkiseudun viherkehän alueella, jolla on merkittävä rooli Nuuksion ja

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Sipoonkorven laajat metsäalueet yhdistävänä ekologisena käytävänä.

Tiehallinnon vuonna 2003 julkaiseman selvityksen *Eläinten kulkujärjestelyt tiealueen poikki* (Väre ym. 2003) mukaisesti merkittävimmät eläinten kulkuyhteydet tielinjausten yhteydessä sijoittuvat jokivarsiin. Näin ollen näihin alueisiin kiinnitetään vaikutustenarviossa erityistä huomiota.

Tutkittavan tielinjauksen kokonaisvaikutuksia arvioitaessa on huomioitava myös linjauksen aiheuttama paine alueen tulevalle maankäytölle. Toteutuessaan linjaus aiheuttaisi ympäröivälle alueelle painetta kehittää siihen tukeutuvaa maankäyttöä, kuten asuinalueita sekä teollisuuden- ja logistiikan toimintojen alueita, jotka saattavat pirstoa yhtenäisiä viheralueita ja johtaa näiden välisten ekologisten yhteyksien heikentymiseen.

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Hämeenlinnanväylän läheisyydessä tutkittava tielinjaus ylittää Reunan alueen merkittävän Josvaholmin metsäalueen läpikulkevan maakuntatasolla merkittävän ekologisen yhteyden, joka on osa Vantaanjoen sekä Nuuksion ja Sipoonkorven välistä ekologista runkoyhteyttä. Alueella Hämeenlinnanväylä muodostaa jo huomattavan estevaikutuksen, joka entisestään korostuisi tutkittavan tielinjauksen myötä. Alueella esiintyy myös useita tunnettuja liito-oravan elinpiirejä sekä hankkeen puitteissa vuonna 2019 toteutetun tutkimuksen sekä alueen asukkailta saatujen tietojen mukaisesti runsaasti lepakoita, joille tutkittava tielinjaus muodostaisi alueella ainakin osittaisen estevaikutuksen puustoyhteyksien heikentymisen sekä liittymien yhteyteen toteutettavan valaistuksen myötä.

Reunan itäpuolella tutkittava tielinjaus ylittää Vantaanjoen jokikäytävän, mikä toimii maakunnallisesti huomattavan merkittävänä ekologisena yhteytenä osana Nuuksion ja Sipoonkorven välistä yhteysverkostoa ja edelleen yhdistää Vantaan ja Helsingin eteläisemmät metsäalueet osaksi Reunan ja Kesäkylän alueen laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Välittömästi Vantaanjoen jokilaakson itäpuolella tutkittava linjaus ylittää myös Uudenmaan maakuntakaavan 2050 kaavaluonnokseen merkityn Kesäkylän metsäalueiden ja Sotilaskorven välisen viheryhteystarpeen. Toimivan yhteyden säilyminen tällä alueella on keskeistä Nuuksion ja Sipoonkorven välisen yhteyden toimivuuden kannalta; molemmat yhteydet liittyvät suoraan osaksi Hämeenlinnanväylän alittavaa Luhtaanmäenjoen alikulun kautta kulkevaa yhteyttä, joka on keskeisessä roolissa näiden kahden luonnon monimuotoisuuden keskittymän välisen lajiston vaihdon kannalta. Valittavan Vantaanjoen ylitysvaihtoehdon merkitys korostuu osuuden vaikutuksia arvioitaessa; mikäli ylitys toteutetaan pitkällä maisemasillalla, säilyy Vantaanjoen jokilaakson ekologinen yhteys todennäköisesti hyvänä ja vaikutukset jäävät vähäisiksi. Kesäkylän ja Sotilaskorven metsäalueiden välinen yhteys voi tutkittavan linjauksen myötä heikentyä, mutta Vantaanjoen yhteys varmistaa, että alueella säilyy toimiva ekologinen käytävä.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Reunan linjausvaihtoehtojen VE 1A ja VE 1B vaikutukset ekologisiin yhteyksiin eroavat toisistaan hyvin vähän. Molemmat linjausvaihtoehdot ylittävät Uudenmaan maakuntakaavan 2050 ehdotukseen merkityn viheryhteystarpeen Nuuksion ja Sipoonkorven välillä sekä useita paikallisen tason ekologisia runkoyhteyksiä. Molemmat linjaukset myös sijoittuvat tunnettujen liito-oravan elinpiirien väliin. Tutkittavista vaihtoehdoista VE 1B kulkee syvemmällä Josvaholmin metsäalueella ja halkoo useampia paikallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiksi todettuja ekologisia yhteyksiä. Näin ollen pelkän tausta-aineiston perusteella tarkasteltuna VE 1A vaikuttaisi ekologisten yhteyksien toimivuuden kannalta vaikutuksiltaan hieman vähemmän haitalliselta vaihtoehdolta kuin VE 1B. Alueen ilmakuvia tarkasteltaessa huomataan kuitenkin, että VE 1B:n tutkittavalla linjauksella on suoritettu metsätaloudellisia toimenpiteitä vuosien 2017 ja 2019 välillä. Alueelta on hakattu puustoa runsaasti ja muun muassa liito-oravan hyödyntämien yhteyksien toimivuus on todennäköisesti heikentynyt linjauksella tämän myötä huomattavasti. Avoin hakkuuaukea ei kuulu myöskään maaeläimien osalta käytetyimpien kulkuyhteyksien joukkoon (Väre ym. 2003), joten viimeaikainen alueen maankäytön kehitys huomioiden VE 1B olisi ekologisten yhteyksien toimivuuden kannalta vähemmän haitallinen kuin linjausvaihtoehto VE 1A.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Tutkittavan tielinjauksen keskivaiheilla ekologisten yhteyksien toimivuutta heikentävät ennestään Kiilan alueen maa-ainesten otto, läjitys sekä metsäteollisuus. Muuten linjaus halkoo keskivaiheillaan varsin yhtenäistä metsäaluetta, jolla ekologiset yhteydet toimivat nykyisellään pääasiassa hyvin. Tielinjauksen haitalliset vaikutukset konkretisoituisivat osuudella erityisesti heikommin liikkuvien eliölajien, kuten paikoin havaittujen viitasammakoiden kohdalla. Alueella esiintyy myös vuoden 2019 tutkimuksen mukaisesti myös paikoin runsaasti lepakoita, joiden liikkuminen erityisesti alueelle suunniteltujen liittymien yhteydessä voi heikentyä valaistuksen lisääntymisen myötä.

Itäosissaan tutkittava tielinjaus ylittää Tuusulanjokilaakson hieman ennen Myllykylän peltoalueita. Tuusulanjokivarsi toimii alueella maakunnallisesti merkittävänä runkoyhteytenä pohjoisen suuntaan ja liittyy sekä etelässä että pohjoisessa osaksi laajempaa Nuuksion ja Sipoonkorven välistä ekologisten yhteyksien verkkoa. Tielinjaus ylittää Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaan merkityn suunnittelualueen ja Sipoonkorven välisen viheryhteystarpeen sekä Tuusulanjokivarressa tunnetun liito-oravan elinpiirin ja lepakkojen kulkureitin. Edelleen pohjoisempana jokivarressa sijaitsee liito-oravan elinpiirin lisäksi tunnettuja lepakkokohteita sekä viitasammakon esiintymisalueita. Vantaanjoen ylityksen tapaan Tuusulanjoki ylitetään maisemasiltana, jolloin jokilaakson ekologiset yhteydet voidaan säilyttää hyvälaatuisina. Oman lisänsä tuo alueella suunniteltu Myllykylän eritasoliittymä, jonka valaistus ja rampit voivat heikentää alueen huomionarvoisen lajiston kulkuyhteyksiä Tuusulanjokivarren sekä Huhtariihen yhtenäisen metsäalueen välillä.

Osuus Focus

Focuksen osuudella tutkittava tielinjaus sivuaa useita Tuusulan vuoden 2013 luontoselvityksessä (Faunatica 2013) tunnistettuja ekologisia yhteyksiä. Tutkittava linjaus ylittää lisäksi yhden tunnistetun paikallisen ekologisen yhteyden Mäkiniitun ja Myllykylän välillä, joskin linjauksen eteläpuolella sijaitseva Helsinki-Vantaan lentoaseman alue sekä tiiviisti rakennetut Vantaan keskiosien asuinalueet heikentävät jo valmiiksi yhteyden toimivuutta tällä suunnalla.

Tutkittava tielinjaus katkaisisi ainakin osittain Vantaan Kylmäojan viherkäytävän ja Mäkiniitun välisen paikallisen tason ekologisen yhteyden. Kylmäojan purokäytävän muodostama ekologinen yhteys on Vantaan yleiskaavan 2020 luontovaikutusten arvioinnin (Ramboll Finland Oy 2019) mukaan Koillis-Vantaan merkittävin kaupunkialueen läpäisevä ekologinen yhteys yhdessä Rekolanojan purokäytävän kanssa. Lisäksi Kylmäojan pohjoisosan ympäristössä sijaitsee merkittävä suojelu- ja luo-aluevarausten ulkopuolinen luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue. Tuusulanväylän alikulun kautta kulkevan yhteyden toimivuus lentokenttäalueen välittömässä läheisyydessä on tosin nykyisellääkin todennäköisesti varsin heikko. Mäkiniitun alue on lisäksi osoitettu Tuusulan Focuksen alueen osayleiskaavassa lentokenttätoimintojen alueeksi ja näiden sekä muiden alueelle sijoittuvien kaavan mahdollistamien toimintojen myötä ekologinen yhteys tulee todennäköisesti katoamaan tai merkittävästi heikentymään riippumatta tutkittavan tielinjauksen toteutumisesta.

Tutkittava tielinjaus vahvistaisi entisestään hieman myös Tuusulanväylän alueellista estevaikutusta ja yhteys Vantaan koillis- ja pohjoisosien viheralueilta Sipoonkorven suuntaan heikkenisi entisestään.

9.5.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Tutkittavan linjausvaihtoehdon VE 0+ osalta vaikutukset ekologisiin yhteyksiin olisivat hyvin pitkälti samat kuin VE 1A:n ja VE 1B:n vaikutukset osuudella Myllykylä–Tuusulanväylä. Suurimmat vaikutukset kohdistuisivat Vantaan pohjois- ja koillisosien sekä Tuusulan Myllykylän ja edelleen Sipoonkorven välisiin yhteyksiin. Vaikutuksia tutkittavan tielinjauksen keski- ja länsiosille ei aiheutuisi ja Kesäkylän sekä Reunan alueen yhtenäiset metsäalueet säilyisivät entisellään. Ympäröivän maankäytön kehittämispaineet muodostuisivat todennäköisesti myös vähäisemmiksi kuin muissa tutkittavissa vaihtoehdoissa ja alueelliset vaikutukset ekologisiin yhteyksiin jäisivät näin ollen kokonaisuudessaan pienemmiksi.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

9.5.3 Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa 0 tutkittavaa tielinjausta ei toteuteta missään muodossa. Ekologiset yhteydet säilyvät alueella linjauksen aiheuttamien vaikutusten puolesta entisellään. Alueen luonnonolot saattavat muuttua kehittyvän maankäytön myötä tulevaisuudessa.

9.6 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdossa VE 1 haitalliset vaikutukset kohdistuvat selvästi laajemmalle alueelle ja useampiin arvokkaisiin suojelualuevarauksiin, luontotyypeiltään ja lajistoltaan arvokkaampiin kokonaisuuksiin. Erityisen arvokkaita kohteita ovat Josvaholmin ja Reunan metsäalueet jalopuumetsineen ja korpineen, Kesämetsän korpialueet, Vantaanjoen Natura-alue ja Tuusulanjokilaakso länsipuolisine pähkinäpensas- ja lehmusesiintymineen. Vaihtoehto VE0+ (Focus) luontoarvot eivät ole linjauksella merkittäviä ja sen suorat haitalliset vaikutukset ovat vähäisiä.

Vaihtoehdossa 0 tutkittavaa tielinjausta ei toteuteta eikä kielteisiä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen muodostu. Luontoarvojen kannalta Vaihtoehto VE 0 eli hankkeen toteuttamatta jättäminen on paras vaihtoehto, koska suunnittelualueen luonne pysyisi samana.

Vaihtoehdon 1 toteuttamisella on merkittävät vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, koska tielinjaus sijoittuu useita arvokkaita luontokokonaisuuksia käsittävälle alueelle Reunassa, Kesäkylässä sekä Tuusulanjokilaaksossa ja sen itäpuolella. Lisäksi linjauksen alle jää myös useita uhanalaisten ja direktiiviin kuuluvien lajien esiintymisalueita. Linjaus kulkee kokonaisuutena merkittävien viheralueiden poikki heikentäen viheryhteyksiä paikallisesti erityisesti Lamminojan laaksosta aina Reunan kylän itäpuolelle saakka sekä Kesäkylän kaakkoispuolella. Reunassa esitetyistä linjausvaihtoehdoista erityisesti vaihtoehto VE 1A olisi haitallinen alueen luonnonarvoille ja ekologisille yhteyksille. VE 1B sijoittuu osittain alueella tehtyjen hakkuiden alueelle, joten VE 1B:n kielteinen vaikutus Reunan alueella on vähäisempi. Tämäkin vaihtoehto pirstoo kuitenkin Reunan alueen kokonaisuutta. Suunnitelmaan kuuluvat maisemasiltaratkaisut vähentävät erityisesti Reunan Josvaholmin, Vantaanjoen ja Tuusulanjokilaakson viheryhteyksiin kohdistuvia vaikutuksia.

Vaihtoehdossa 0+ suojelualueisiin ja luonnonsuojelualueiden varauksiin kohdistuvat vaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi. Tieosuuden vaikutusalueella ei sijaitse suojelualueita tai luonnonsuojelualuevarauksia. Linjauksen vaikutukset rajoittuisivat lähinnä ekologisten yhteyksien estevaikutuksiin, jäljelle jäävien paikallisesti arvokkaiden luontokohteiden pirstaloitumiseen sekä ympäröivän maankäytön kehittämisen myötä luonnonympäristön suppenemiseen. Focuksen alueella linjaus heikentäisi ekologisia yhteyksiä etelän ja pohjoisen välillä. Luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien kannalta vaihtoehto 0+ on selvästi parempi kuin vaihtoehto 1, koska vaikutukset kohdistuvat suppealle alueelle ja merkitykseltään vähäisempien ekologisten yhteyksien kohdalle.

9.7 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Hankkeen YVA-menettelyn aikana suunnittelussa on jo päädytty maisemasiltaratkaisuihin Josvaholmin ja Lillånin alueella Tuusulanjokilaaksossa sekä kasvillisuuteen vaikuttavan vesitalouden muutosvaikutukseen että eläinten liikkumiseen kohdistuvien kielteisten vaikutusten lieventämiseksi.

Tien rakentamiseen liittyvät pienvesien tierummut voidaan toteuttaa siten, että niihin toteutetaan pieneläimille soveltuva kuiva kulkutaso.

Tiesuunnitelmavaiheessa lahokaviosammaleen esiintyminen suunnitellun linjauksen alueella on selvitettävä tarkemmin. Olennaista on maastoselvityksin määritellä, ovatko linjauksella sijaitsevat esiintymät keskeisiä lajin selviytymisen kannalta ja toisaalta, muuttaako tielinjaus lajin esiintymisalueita siten, että lajin esiintymisedellytykset heikkenevät. Lahokaviosammalen ydinalueiden halkominen vaatii lähtökohtaisesti poikkeamisluvan. Linjaukselle osuvilla lahokaviosammalen ydinalueilla kaikki linjauksella olevat kookkaat, eriasteisesti lahonneet puunrungot voidaan siirtää lähialueelle. Tarvittaessa tielinjauksella havaittavat lahokaviosammalen kasvustot voidaan siirtää rakentamisen alta pois. Tämä kuitenkin edellyttää jatkosuunnittelua, koska lajin siirtämisestä ei ole toistaiseksi kokemuksia ja laji edellyttää kasvualustan ohella sille sopivaa pienilmastoa sekä lahopuujatkumoa.

Liito-oravalla ei tällä hetkellä ole asuttuja ydinalueita tielinjauksella. Lajin esiintyminen voi kuitenkin muuttua ja koska tielinjauksella on lajille soveltuvia ympäristöjä, tulee nämä kartoittaa jatkosuunnittelun yhteydessä uudestaan. Liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikan heikentäminen vaatii aina poikkeamisluvan. Jatkosuunnittelussa pyritään ensisijaisesti löytämään ratkaisut, joilla lajien elinedellytykset voidaan säilyttää. Keinoina voidaan tutkia rakenteellisia muutoksia ja/tai tielinjauksen tarkennuksia. Viimeisin keino on poikkeusluvan hakeminen, mikäli muita ratkaisuja ei löydetä.

Jatkosuunnittelun yhteydessä vuollejokisimpukan esiintyminen on selvitettävä tielinjausten vaikutusalueelta Vantaanjoella ja Tuusulanjoella. Rakentamisen aikaisena lievennystoimena vuollejokisimpukat siirretään pois rakennuskohteelta, mikäli simpukoita esiintyy rakentamisaikaisella vaikutusalueella. Yksilöiden siirto edellyttää luonnonsuojelulain poikkeamislupaa.

Luontoarvoiltaan erityisen huomionarvoisia alueita tielinjauksella ovat Josvaholm ja Lillån. Näiden alueiden jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota keinoihin, joilla kielteisiä vaikutuksia ehkäistään ja lievennetään.

9.8 Natura-arvioinnin tarveharkinta

Vantaanjoki kuuluu Vantaanjoen Natura-alueeseen (FI0100104). Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan hankkeen tai suunnitelman vaikutuksista Natura-alueelle on tehtävä asianmukainen arviointi, mikäli hanke tai suunnitelma yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon.

YVA-menettelyn ennakkoneuvottelussa arvioitiin, että hanke ei todennäköisesti vaadi varsinaista luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviota, koska Vantaanjoen Natura 2000 -suojeluperusteina ovat direktiivilajien vuollejokisimpukan (VU) ja saukon (LC) esiintyminen. Tielinjaus ylittää Vantaanjoen uoman ja joen penkereet maisemasiltaa pitkin eikä valmistuttuaan pysyvästi haittaa joen kulkua eikä kummankaan lajin esiintymistä tai liikkumista joessa.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittävää kielteistä haittaa saukolle, koska Vantaanjoki ja sen ranta-alueet säilyvät muuttumattomina. Tielinjaus toteutetaan Vantaanjoen ylitse maisemasiltana. Saukolle voi aiheutua tilapäistä häiriötä sillan rakentamisaikana. Rakentaminen ei kuitenkaan estä lajin liikkumista Vantaanjokea myöten. Hankkeella arvioidaan aiheuttavan tilapäistä, vähäistä haittaa saukolle rakentamisaikana. Vantaanjoen soveltuminen lajin elinympäristöksi ei heikkene hankkeen takia. ***Saukkoon ei kohdistu merkittävää haittaa.***

Vantaanjoessa esiintyy runsaasti vuollejokisimpukkaa. Hankkeesta voi aiheutua paikallisia, kielteisiä vaikutuksia lajiin. Vaikutukset voivat aiheutua Vantaanjoen ylittävän sillan rakentamisaikana. Mikäli siltatyömaan kohdalla esiintyy Vantaanjoessa simpukoita, voi yksilöitä menehtyä työmaan rakenteiden takia. Lisäksi työmaasta voi aiheutua samentumaa Vantaanjokeen, jolla voi olla kielteinen vaikutus työmaan alavirran puolella oleville simpukoille työmaan läheisyydessä. Lajiin kohdistuvat kielteiset vaikutukset voidaan välttää lieventämistoimenpiteillä. Lajin esiintyminen sillan lähialueella tulee selvittää sukelluksin. Mikäli lajia esiintyy työmaa-alueella tai sen välittömässä tuntumassa mahdollisella samentumavaikutusalueella, tulee yksilöt siirtää joen yläjuoksulle tai muuhun soveltuvaan kohtaan. Näin vältetään lajiin kohdistuvat kielteiset vaikutukset. ***Lieventämistoimenpiteet toteuttamalla hankkeella ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia vuollejokisimpukkaan.***

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

10 Pohjavedet

10.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Pohjaveteen kohdistuvat vaikutusarviot on laadittu asiantuntija-arviona, joka pohjautuu olemassa oleviin suunnitelmiin sekä saatavissa oleviin tietoihin pohjaveden nykytilasta, talousvedenotosta sekä suunnittelualueen maa- ja kallioperästä. Lähtötietoina on käytetty mm. ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmän aineistoja, kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä aikaisempia selvityksiä, kuten Mätäkiven pohjavesialueen suojelusuunnitelmaa (Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry, päivitetty 2017) ja geologista rakenneselvitystä (GTK 51/2016). Lähteikköjen ja tihkupintojen osalta on hyödynnetty myös suunnittelualueella tehtyjä luontoselvityksiä.

Hankkeen pohjavesivaikutusten arvioinnissa on kiinnitetty erityistä huomiota suunnittelualueen itäosassa sijaitsevaan Mätäkiven pohjavesialueeseen. Arvioinnissa on huomioitu pohjavesialueella sijaitsevat vedenottamot. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia muihin luokiteltuihin pohjavesialueisiin niiden suunnittelualueeseen nähden kaukaisen sijainnin takia.

Pohjavesialueiden ulkopuolella hankkeen pohjavesivaikutuksia on arvioitu erityisesti yksityisten talousvesikaivojen ja lähteiden kannalta. Pohjaveden käytön vaikutusarvioinnin lähtökohtana on, että kunnallistekniikan ulkopuolella olevilla talouksilla on omat talousvesikaivot. Kaivoihin kohdistuvien vaikutusten kannalta merkittäviä ovat tien tekniset suunnitelmaratkaisut, kuten pohjanvahvistusten toteutus. Yksityiskaivot kartoitetaan myöhemmässä suunnitteluvaiheessa Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti, kun tarkemmat suunnitteluratkaisut ovat tiedossa. Tuolloin täytetään kiinteistökohtaiset kaivokortit sekä mitataan pohjaveden pinnan tasot ja tehdään vedenlaatuanalyysit.

Pohjavesivaikutusten yhteydessä on arvioitu myös hankkeen vaikutukset Päijännetunneliin, jonka suunniteltava tielinjaus ylittää. Vaikutusarvion lähtötietoina on käytetty olemassa olevia suunnitelmia erityisesti louhintojen kannalta, pohjaveden seurantatietoja alueelta, paikkatieto- ja kallioperäaineistoja, sekä Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n lausunnossa annettuja tietoja Päijännetunnelin korkeusasemasta ja veden painetasosta.

10.2 Nykytilanne

Luokitellut pohjavesialueet

Suunnittelualueen itäosa sijoittuu 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkivi B pohjavesialueelle (0185802 B). Muilta osin suunnittelualue ei sijoitu luokitelluille pohjavesialueille *(Kuva 10.1)*.

Mätäkivi B pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 2,97 km^2, josta muodostumisaluetta on 1,55 km^2. Hertta-tietojärjestelmän mukaan pohjavesialueella muodostuu pohjavettä arviolta noin 3000 m^3 vuorokaudessa. Alueen rakentamisen seurauksena vettä läpäisemättömien alueiden osuus muodostumisalueen pinta-alasta on kuitenkin kasvanut. Näin ollen alueelta hyödynnettävissä olevan pohjaveden määrä on nykyisin todennäköisesti alkuperäisiä arvioita pienempi. Hertta-järjestelmässä mainitaan, että laskennallinen antoisuus alueella on vain 1400 m^3 vuorokaudessa. Muodostuma on tyypiltään pohjois-eteläsuuntainen antikliininen (purkava) harju.

Mätäkivi B pohjavesialueella sijaitsee kaksi pohjavedenottamoa (Kuninkaanlähteen vedenottamo sekä Lemminkäisen vedenottamo), joista Lemminkäisen vedenottamo ei ole enää talousvesikäytössä vedessä todettujen liuotinainepitoisuuksien takia. Lemminkäisen vedenottamolla suoritetaan suojapumppausta, jonka tarkoituksena on estää kloorattujen liuottimien pääsy Kuninkaanlähteen vedenottamolle. Etäisyys suunnittelualueelta vedenottamoille on noin 700 metriä.

Pohjavesialue on määritelty kemialliseksi riskialueeksi. Sammonmäen teollisuusalueella pohjaveden on todettu pilaantuneen klooratuilla hiilivedyillä. Lisäksi Kuninkaanlähteen ottamon raakavedessä on todettu pieniä pitoisuuksia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (VOC) vuonna 2015. VOC-yhdisteitä on komponentteina mm. polttoaineissa. Myös

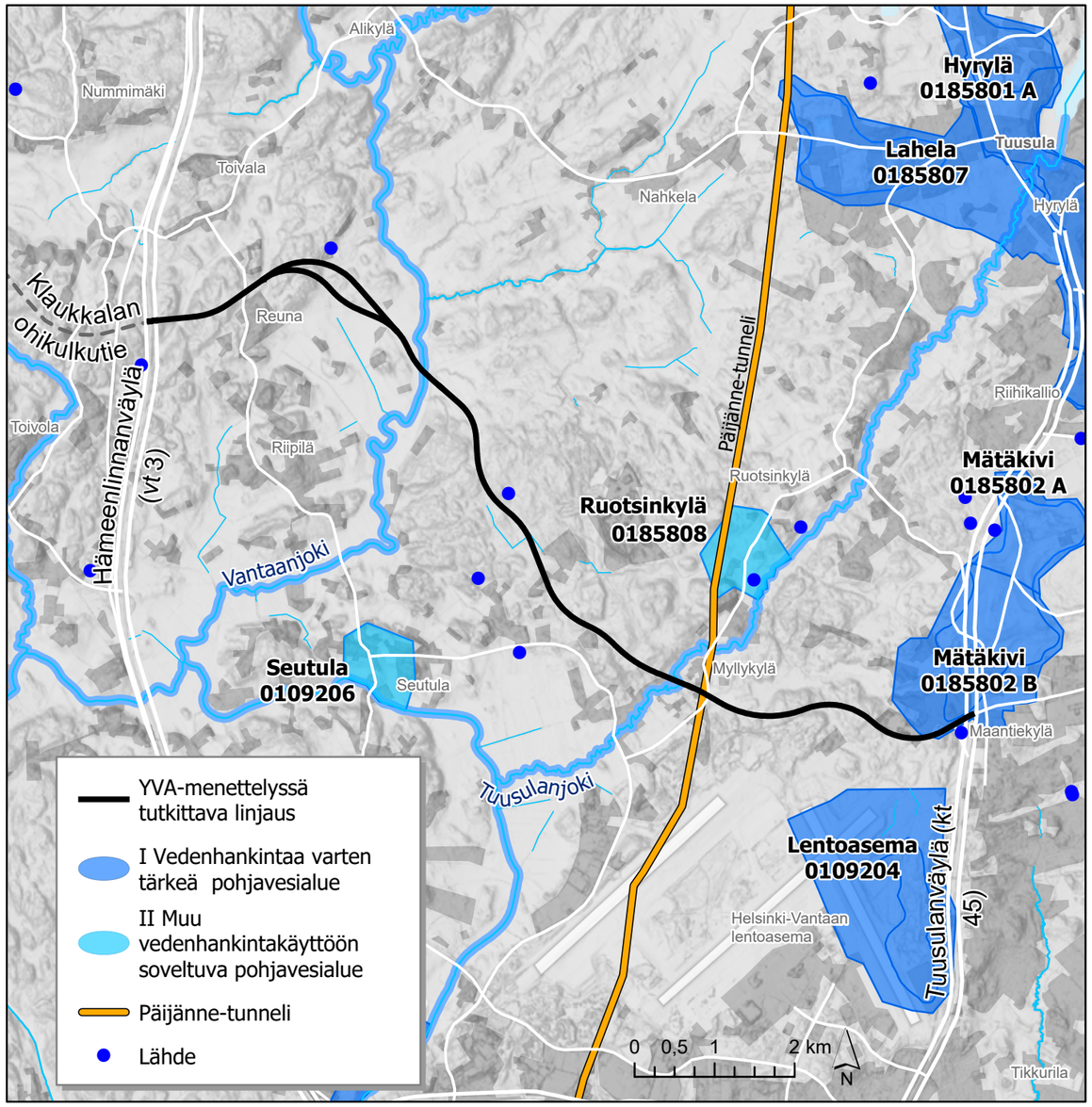

Kuva 10.1. Pohjavesialueet.
Bild 10.1. Grundvattenområden.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tienpidon vaikutus näkyy alueen pohjaveden laadussa: Kuninkaanlähteen vedenottamolla kloridipitoisuus on viime vuosina ollut tasolla 50–60 mg/l. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevassa havaintoputkessa GTK23-15 kloridipitoisuus on ollut alhaisempi, mutta hieman koholla (12 mg/l).

Mätäkiven B-alueella pohjaveden pääasiallinen virtaussuunta on pohjoisesta lounaaseen. Alueen eteläosassa, jonne sijoittuu Sammonmäen teollisuusalue sekä suunniteltava uusi tielinjaus, pohjaveden päävirtaussuunta on kuitenkin kohti pohjoiskoillista ja Kuninkaanlähteen vedenottamoa.

Pohjaveden pinnan tasot

Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannasta saatavien tietojen perusteella suunnittelualueen länsiosassa, Hämeenlinnanväylän (vt 3) läheisyydessä on kaksi pohjaveden havaintoputkea. Pohjavedenpinta Hämeenlinnanväylän luiskassa on ollut noin tasolla +45 ja maantien 130 varressa +58. Pohjaveden pinta molemmissa havaintoputkissa on ollut noin 2 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Suunnittelualueen itäosassa Retailparkin liittymäalueen läheisyydessä pohjaveden pinta on noin tasolla +47–+48 (N2000) ja noin 1–3 metrin syvyydellä maanpinnasta. Tuusulanväylän läheisyydessä pohjaveden pinnantaso havaintoputkissa on ollut lähellä maanpintaa noin tasolla +39-+40 (N2000).

Pohjaveden pinnantasoja seurataan Päijännetunneliin liittyen mm. Myllykylän alueella. Pohjaveden pinnantaso Myllykyläntien varressa on noin +37-+38 (N2000), eli noin 4–5 metrin syvyydessä maanpinnasta.

Lähteet

Karttatarkastelun perusteella suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsee kolme lähdettä *(Kuva 10.1)*. Lähteet eivät sijoitu tutkittavalle tielinjaukselle. Reunan koillispuolella Rajakoskentien varrella sijaitseva lähteikkö sijaitsee tielinjauksesta noin 190 metrin (VE Reuna 1B) tai 380 metrin (VE Reuna 1A) etäisyydellä. Kesäkylän luoteispuolella, Mossabackan alueella, sijaitsee lähde noin 170 metrin etäisyydellä suunnitellusta tielinjauksesta. Suunnittelualueen itäosassa, Tuusulänväylän ja Kulomäentien liittymän välittömässä läheisyydessä sijaitsevan lähteen etäisyys suunniteltavaan tielinjaukseen on noin 100 metriä. Lähde sijaitsee jo nykyisellään tien vaikutusalueella peltoalueen reunassa.

Lisäksi Riipiläntien varrella, aivan suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella sijaitsee Josvaholmin lähteikköalue, jota ei ole merkitty maastokarttoihin. Alueella on tihkupinta ja kaksi pientä avolähdettä. Kohteen luonnontilaisuus on arvioitu hyväksi (Vantaan kaupunki 2018, Soita Riipilässä -kohdeinventointi). Kohdetta ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty tarkemmin luvussa 9, Luonnon monimuotoisuus.

Paineellinen pohjavesi

Paineellisella pohjavedellä tarkoitetaan pohjavesikerrosta, jonka pohjaveden pinnan painetaso on ylempänä kuin varsinainen pohjavesikerroksen pinta maaperässä. Tilanne voi muodostua, kun pohjavesikerroksen yläpuolella on vettä läpäisemätön tai lähes läpäisemätön maakerros, esimerkiksi savikerros. Pohjaveden yläpuolisen savikerroksen puhkaiseminen esimerkiksi paalutuksen tai massanvaihdon yhteydessä voi tällöin aiheuttaa pohjaveden hallitsematonta purkautumista maanpinnalle. Pohjaveden hallitsematon purkautuminen voi aiheuttaa maanpinnalla vettymistä ja tulvimista, sekä maanpinnan ja läheisyydessä olevien rakenteiden painumista.

Päijännetunneli

Päijännetunneli on pääkaupunkiseudun kuntien muodostaman yhtiön omistama raakavesitunneli. Tunnelia pitkin johdettavasta raakavedestä valmistetaan talousvesi noin 1,3 miljoonalle ihmiselle ja pääkaupunkiseudun teollisuudelle. Päijännetunneli on otettu käyttöön vuonna 1982.

Suunniteltava tielinjaus ylittää Päijännetunnelin Myllykyläntien eritasoliittymän kohdalla. Liittymäalue sijoittuu karttatulkinnan perusteella koillinen-lounassuuntaisen kallioperän ruhjelaakson reunalle. GTK:n kallioperäaineiston perusteella kallioperä alueella on pääosin kvartsi- ja granodioriittia. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n 20.12.2019 antaman lausunnon mukaan alueen ympäristössä on kallioperässä todettu olevan paljon laaja-alaisia vaakarakoja, jotka saattavat olla yhteydessä Päijännetunneliin.

Tunneli sijaitsee alueella noin 40 metrin syvyydellä maanpinnasta ja tunnelin pohjan taso on noin +0 m mpy. Suunnitellulle liittymäalueelle sijoittuu myös Päijännetunnelin ilmareikä. Normaalioloissa tunnelissa virtaavan veden painetaso alueella on +42 m mpy. Päijännetunnelin keskimääräinen poikkileikkauspinta-ala on noin 16 m^2.

Päijännetunnelille on määritelty suojavyöhyke, jonka leveys on 200 metriä tunnelilinjan molemmin puolin. Suojavyöhyke on alue, jonka sisäpuolella toimittaessa on selvitettävä rakentamisen vaikutukset tunneliin. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseen.

Yksityiskaivot

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu runsaasti kiinteistöjä, joilla todennäköisesti on oma talousvesikaivo. Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuvia yksityiskaivoja on erityisesti Reunan ja Kesäkylän alueilla, joilla lähimmät kaivot sijoittuvat mahdollisesti vain noin 100 metrin päähän suunnitellusta tielinjauksesta.

10.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Pohjavesien kannalta merkittävimmät vaikutukset liittyvät tien rakentamisvaiheeseen, kun maata muokataan voimakkaasti ja maastossa on runsaasti koneita ja yleensä polttoainesäiliöitä koneiden tankkausta varten. Rakennettaessa uutta tietä poistetaan pohjavettä suojaavaa ja vajovettä suodattavaa pintamaannosta. Vaikutus on verrannollinen pienimuotoiseen maa-ainestenottoon, joskin kaivuusyvyys on yleensä huomattavasti pienempi kuin maa-ainestenotossa. Vaikutus jää suhteellisesti pienemmäksi, jos rakentaminen kohdistuu olemassa olevan tielinjan maastokäytävään tai muuten muokattuun maastoon.

Maanrakennus- ja louhintatyöt voivat kuitenkin vaikuttaa väliaikaisesti pohjaveden laatuun aiheuttamalla esimerkiksi veden samentumista ja paikoin muuttaa pohjaveden virtausolosuhteita. Toteutettaessa maanrakennustöitä pilaantuneen maaperän alueella, kohdistuu pohjaveteen pilaantumisriski.

Pohjavedenpinnan yläpuolella tapahtuvan maanmuokkauksen aiheuttama vaikutus pohjaveteen on vähäinen, eikä se välttämättä ole havaittavissa pohjaveden laadussa tai määrässä. Vaikutus on suurempi ja mahdollisesti havaittavissa, kun rakentaminen tapahtuu pohjavedenpinnan alapuolella tai jopa pohjavedenpintaa tilapäisesti tai pysyvästi alentaen. Tien rakentamisella voi olla vaikutuksia lähteisiin ja tihkupintoihin, jos rakentamistoimet kohdistuvat niiden välittömään läheisyyteen.

Käytön aikaiset vaikutukset

Myös tien käytön aikana pohjaveteen kohdistuu vaikutuksia. Tienpidosta aiheutuva pohja-vesiriski muodostuu suurelta osin liukkaudentorjunnassa käytettävästä tiesuolasta, joka voi nostaa pohjaveden kloridipitoisuuksia tien läheisyydessä. Myös vaarallisten aineiden kuljetuksiin ja mahdollisiin onnettomuustilanteisiin liittyy pohjaveden pilaantumisriski.

Päijännetunneli

Päijännetunneliin kohdistuvien vaikutusten kannalta merkittävin tekijä ovat mahdolliset louhinnat, jos niitä toteutetaan tunnelin välittömässä läheisyydessä. Tunneli sijoittuu syvälle kallioperään, mutta kallioperä on paikoin rikkonaista ja vettä johtavan rakoilun kautta Päijännetunnelin vesi on hydrologisessa vuorovaikutuksessa kallioperässä esiintyvän pohjaveden kanssa. Mahdolliset louhinnat voivat myös suurentaa olemassa olevia kallioperän rakoja.

Tien käytön aikana tiealueelta kulkeutuvat hulevedet voivat vaikuttaa maaperän pohjaveden kloridipitoisuuksiin ja onnettomuustilanteisiin liittyy riski haitta-aineiden pääsystä maaperään. Normaalitilanteessa haitta-aineiden kulkeutuminen maaperästä Päijännetunneliin asti on kuitenkin hyvin epätodennäköistä. Päijännetunnelin vesi on Myllykylän alueella paineellista, mikä suojaa tunnelin raakavettä haitta-aineiden kulkeutumiselta. Päijännetunnelin veden paineellisuus tarkoittaa käytännössä sitä, että tunnelin käytön aikana tunnelista tihkuu vettä ympäröivään kallioperään, mikäli kalliossa on vettä johtavia rakoja. Veden paineellisuudesta seuraa myös, että vesi saattaa purkautua kallioperästä vahingollisesti, mikäli louhinta ulotetaan liian syvälle.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi

Pohjavesivaikutusten merkittävyyden arviointiin vaikuttavia tekijöitä ovat:

- suunnitellut toimenpiteet
- vaikutusten kesto ja kohdentuminen
- pohjavesikohteen herkkyys (mm. maanpeite suunnitte-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

lualueella, pohjavesimuodostuman tyyppi)
- pohjaveden nykytila (laatu ja määrä)
- pohjaveden virtausolosuhteet
- pohjaveden mahdollinen käyttö talousvetenä

10.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

10.4.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Osuus ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuu useita yksityiskaivoja erityisesti Reunan pientaloalueella. Lähimmät kaivot sijaitsevat todennäköisesti vain noin 100 metrin etäisyydellä tielinjauksesta. Kaivojen lähellä tapahtuva rakentaminen voi vaikuttaa väliaikaisesti kaivoveden laatuun tai määrään, aiheuttaen esimerkiksi veden samentumista. Tien käyttö voi nostaa tien välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kaivojen veden kloridipitoisuuksia ja mahdollisiin onnettomuustilanteisin liittyy pohjaveden paikallinen pilaantumisriski.

Alueen maaperäolosuhteiden perusteella pohjaveden muodostuminen tiealueen välittömässä läheisyydessä on kuitenkin hyvin vähäistä, eikä tien rakentamisen pohjavesivaikutusten arvioida ulottuvan merkittävästi tiealueen ulkopuolelle. Rakentamisen väliaikaisten pohjavesivaikutusten laajuus ja merkittävyys riippuvat erityisesti tienrakennuksen teknisestä toteutuksesta, kuten pohjanvahvistusmenetelmästä. Lisäksi osuuden laajat kallioleikkaukset voivat paikallisesti laskea pohjaveden pinnan korkeutta ja vaikuttaa virtausolosuhteisiin.

Reunan alueella, Rajakoskentien varrella on pieni maastokarttaan merkitty lähde tielinjauksen pohjoispuolella noin 190 metrin (VE Reuna 1B) tai 380 metrin (VE Reuna 1A) etäisyydellä. Lähde sijaitsee tielinjauksen pohjoispuolella olevassa rinteessä. Lähteiköstä purkautuvan pohjaveden pääasiallinen muodostumisalue sijoittuu lähteen länsipuolella olevalle hiekkamoreenialueelle. Uusi tielinjaus ei sijoitu lähteen pääasialliselle muodostumisalueelle eikä hankkeen arvioida vaikuttavan lähteestä purkautuvan veden määrään tai laatuun.

Riipiläntien varrella, aivan suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella olevassa notkelmassa sijaitsee Josvaholmin lähteikköalue. Lähteiköstä purkautuvan pohjaveden pääasiallinen muodostumisalue sijoittuu suunnitellun tielinjauksen eteläpuolella oleville hiekka- ja hiekkamoreenialueille. Tielinjaus kulkee kuitenkin lähteikköalueen välittömässä läheisyydessä, ja jatkosuunnittelussa on huomioitava lähteikön vesitalouden turvaaminen. Lähteikköä ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty tarkemmin luvussa 9, Luonnon monimuotoisuus.

Tielinjaus ylittää laajoja savikkoalueita Vantaanjokilaaksossa. Savikkoalueilla esiintyy mahdollisesti paineellista pohjavettä, mikä tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehdoilla on pohjavesivaikutusten kannalta vain pieniä eroja. Vaihtoehto 1A vaatii syvempää kallio-louhintaa kuin vaihtoehto 1B. Syvemmät louhinnat aiheuttavat suuremman riskin pohjaveden virtausolosuhteiden muuttumiselle.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Osuus ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuu useita yksityiskaivoja erityisesti Kesäkylän pientaloalueella. Lähimmät kaivot sijaitsevat todennäköisesti vain noin 100 metrin etäisyydellä tielinjauksesta. Kaivojen lähellä tapahtuva rakentaminen voi vaikuttaa väliaikaisesti kaivoveden laatuun tai määrään, aiheuttaen esimerkiksi veden samentumista. Tien käyttö voi nostaa tien välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kaivojen veden kloridipitoisuuksia ja mahdollisiin onnettomuustilanteisin liittyy pohjaveden paikallinen pilaantumisriski.

Suunniteltu tielinjaus kulkee Kesäkylän läheisyydessä pääosin savipeitteisellä alueella, jolla pohjaveden muodostuminen on luonnostaan hyvin vähäistä. Kesäkylän kaakkoispuolella tielinjaus kulkee hiekkamoreenialueella ja pienen hiekkamuodostuman yli, joilla pohjavettä muodostuu selvästi savipeitteisiä alueita enemmän. Rakentamisen väliaikaisten pohjavesivaikutusten laajuus ja merkittävyys riippuvat erityisesti tienrakennuksen teknisestä toteutuksesta, kuten pohjanvahvistusmenetelmästä.

Kesäkylän läheisyydessä olevalla kalliomäellä suunniteltu väylä rakennetaan kallioleikkaukseen. Louhinnat eivät kuitenkaan ulotu kovin syvälle kallioperään (louhintataso noin +60), eikä niillä arvioida olevan merkittävää vaikutusta lähistön kallioporakaivojen vedenlaatuun.

Kesäkylän luoteispuolella, Mossabackan alueella, sijaitsee lähde noin 170 metrin etäisyydellä suunnitellusta tielinjauksesta pohjoiseen. Lähteestä purkautuvan pohjaveden muodostumisalue sijoittuu lähteen pohjoispuolella olevalle Fågelbergin hiekkamoreenialueelle, jolle suunniteltu tielinjaus ei sijoitu. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia lähteestä purkautuvan pohjaveden määrään tai laatuun.

Tielinjaus kulkee osuudella Seutulan vanahan yhdyskuntakaatopaikan ja Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen välittömässä läheisyydessä. Tällä alueella on rakennustöiden aikana pohjaveden pilaantumisriski maaperän mahdollisten haitta-aineiden takia. Tämä tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alustavien suunnitelmien perusteella Seutulan kaatopaikan eteläpuolelle olisi tulossa noin 3 metriä syvä kallioleikkaus noin 140 metrin matkalle (louhintataso noin +64 m). Leikkaus ei ole syvä, mutta sen sijainti arvioidun pohjavedenjakajan kohdalla tulee huomioida.

Osuus Focus

Tielinjauksen itäosa sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkivi B pohjavesialueelle noin 650 metrin matkalla. Tielinjaus ei sijoitu pohjaveden muodostumisalueelle. Etäisyys tielinjaukselta Kuninkaanlähteen vedenottamolle on noin 700 metriä. Paikallinen pohjaveden virtaussuunta alueella on tielinjaukselta kohti vedenottamoa. Alueella on kuitenkin jo nykyisin runsaasti liikennettä ja kuormituslähteitä, kuten Sammonmäen teollisuusalue.

Mätäkiven pohjavesialueeseen kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat pääosin rakentamisen aikaisia. Tien rakentamisen arvioidaan aiheuttavan pohjaveden tilapäistä samentumista tiealueen läheisyydessä. Vaikutusten ei arvioida ulottuvan Kuninkaanlähteen vedenottamolle asti. Rakentamisen aikana on kiinnitettävä huomiota alueen maaperän mahdolliseen pilaantumiseen, sillä pilaantuneen maaperän kaivutyöt aiheuttavat riskin haitta-aineiden kulkeutumiselle pohjaveteen. Pilaantuneen maaperän kohteita on käsitelty tarkemmin luvussa 12.

Tien käytön aikaisten vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä, varsinkin jos pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle rakennetaan pohjaveden suojausrakenne.

Suunniteltava tielinjaus ylittää Päijännetunnelin Myllykyläntien eritasoliittymän kohdalla. Myllykyläntien eritasoliittymästä on esitetty kaksi vaihtoehtoa maantien 152 pohjoispuolella: VE1 ja VE2 *(Katso Kuva 2.9)*. Päijännetunnelin kannalta VE2 on parempi vaihtoehto, sillä VE1 liittymän rakentaminen vaatii laaja-alaisempia louhintoja Päijännetunnelin välittömässä läheisyydessä Yrjölän kallioiden kohdalla. Eritasoliittymään liittyviä louhintoja ei kuitenkaan suunnitella ulotettavan tason +42 alapuolelle, joten louhinnat toteutetaan Päijännetunnelin veden painetason yläpuolella. Päijännetunnelin sijainti ja rakenteet on tarkasti huomioitava myöhemmissä suunnitteluvaiheissa, erityisesti louhintasuunnitelmissa ja pohjaveden suojausten suunnittelussa. Suojauksilla on estettävä veden virtaaminen Päijännetunneliin etenkin sen korjaustilantessa.

Päijännetunnelin normaalin käyttötilanteen aikana kallio-pohjaveden virtaussuunta on poispäin tunnelista ja uuden väylän rakentamisella tai käytöllä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Päijännetunneliin. Päijännetunnelin veden ylipaine suojaa osaltaan tunnelin raakavettä haitta-aineiden kulkeutumiselta. Lisäksi tunnelin veden painetaso tällä kohdalla on korkeammalla kuin ympäristön luontaiset pohjaveden pinnat. Pohjaveden pinnantaso Myllykyläntien varressa on Hertta-tietojärjestelmän perusteella noin +37–+38 m (N2000), eli noin 4–5 metrin syvyydessä maanpinnasta. Tämä viittaa myös siihen, että kyseisellä alueelle Päijännetunnelilla ei ole selkeää virtausyhteyttä havaintoputkien alueen pohjaveteen.

Mahdollisten tulevien Päijännetunnelin korjaus- tai huoltotöiden aikana tunneli saatetaan tyhjentää vedestä. Tällöin pohjaveden virtauskuva alueella muuttuu ja kallioperästä voi kulkeutua pohjavettä tunneliin. Tunnelin korjaustöiden aikana tiealueelta kulkeutuvien hulevesien vaikutus kallio-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

pohjaveden laatuun tulee huomioida. Ennen mahdollisten Päijännetunnelin korjaustöiden aloittamista alueen kallioperän laatua, topografiaa, pohjaveden virtauskuvaa ja pohjaveden laatua tulee selvittää tarkemmin ja suunnitella tarvittavat toimenpiteet vedenlaadun turvaamiseksi. Tosin tiealueelta kulkeutuvan veden osuus alueen kallioperässä kulkeutuvasta pohjavedestä on marginaalinen. Edellisen kerran Päijännetunnelin eteläosa peruskorjattiin vuonna 2008.

Tielinjauksen läheisyydessä olevat kiinteistöt ovat pääosin kunnallistekniikan piirissä, mutta talouksilla voi silti olla käytössä oma kaivo. Kaivojen lähellä tapahtuva rakentaminen voi vaikuttaa väliaikaisesti kaivoveden laatuun tai määrään, aiheuttaen esimerkiksi veden samentumista. Tien käyttö voi nostaa tien välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kaivojen veden kloridipitoisuuksia ja mahdollisiin onnettomuustilanteisin liittyy pohjaveden paikallinen pilaantumisriski.

Alueen maaperäolosuhteiden perusteella kaivojen pohjaveden muodostumisalueet osuudella ovat pienialaisia, eikä tien rakentamisen pohjavesivaikutusten arvioida ulottuvan merkittävästi tiealueen ulkopuolelle. Rakentamisen väliaikaisten pohjavesivaikutusten laajuus ja merkittävyys riippuvat erityisesti tienrakennuksen teknisestä toteutuksesta, kuten pohjanvahvistusmenetelmästä.

Suunnittelualueen itäosassa, Tuusulänväylän ja Kulomäentien liittymän välittömässä läheisyydessä sijaitsevan lähteen etäisyys suunniteltavaan tielinjaukseen on noin 100 metriä. Lähde sijaitsee jo nykyisellään voimakkaasti rakennetulla alueella liittymäalueen välittömässä läheisyydessä. Lähteen läheisyydessä tielinjaus sijoittuu olemassa olevaan maastokäytävään. Rakentamisen aikana lähteen vedenlaatuun ja antoisuuteen tulee mahdollisesti kohdistumaan kielteisiä vaikutuksia, kuten veden väliaikaista samentumista. Tien käytön aikaisten vaikutusten ei arvioida poikkeavan merkittävästi nykyisestä.

Osuudella tielinjauksen välittömään läheisyyteen sijoittuu Sammonmäen teollisuusalue (käsitelty tarkemmin luvussa 12). Alueen läheisyydessä maaperän mahdollinen pilaantuneisuus ja siihen liittyvä pohjaveden pilaantumisriski rakennustöiden aikana tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Focus-alueelle suunnitellaan laaja-alaisia louhintoja, jotka laskevat todennäköisesti pohjaveden pinnan tasoa paikallisesti kallioleikkausten läheisyydessä.

10.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla. Pelkän Focus-alueen toteuttaminen rajoittaa hankkeen kielteiset pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset maantieteellisesti suppeammalle alueelle kuin vaihtoehdossa 1.

10.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Vertailuvaihtoehdolla 0 ei ole suoria vaikutuksia pohjavesiin, sillä siinä ei ole esitetty toimenpiteitä.

10.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Kielteisiä pohjavesivaikutuksia aiheutuu eniten vaihtoehdosta 1 ja ne liittyvät erityisesti yksityisiin talousvesikaivoihin. Vaihtoehto 0+ rajoittaa kielteiset pohjavesivaikutukset koskemaan vain Focus-aluetta, jolla sijaitsee selvästi vaihtoehtoa 1 vähemmän yksityiskaivoja. 0+ on pohjavesivaikutusten kannalta parempi kuin laaja vaihtoehto 1, sillä kielteiset vaikutukset kohdistuvat suppeammalle alueelle. Vaihtoehdolla 0 (hankkeen toteuttamatta jättäminen) ei ole merkittäviä pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia.

Pohjavesivaikutusten kannalta hankkeen (vaihtoehdot 1 ja 0+) kielteisten vaikutuksen katsotaan kohdistuvan erityisesti tielinjauksen varrella sijaitseviin yksityisiin talousvesikaivoihin. Vaihtoehdoilla on merkityksellistä eroa lähinnä kaivojen näkökulmasta siten, että laajassa vaihtoehdossa 1 niitä suurempi määrä. Vaikutukset ovat pääsääntöisesti rakentamisen aikaisia ja haitallisten vaikutusten arvioidaan rajoittuvan tielinjauksen välittömään läheisyyteen. Merkittäviä pohjavesikohteita ovat myös Mätäkiven 1-luokan pohjavesialue, Päijännetunnelin ylityskohta sekä arvioidulla vaikutusalueella sijaitsevat lähteet.

Merkittävät pohjavesikohteet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Hankkeen kielteisiä pohjavesivaikutuksia Focus-alueella voidaan vähentää merkittävästi rakentamalla pohjaveden suojausrakenne Mätäkivi B -pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle.

Vaihtoehdossa 1 tielinjaus kulkee Seutulan vanhan yhdyskuntakaatopaikan ja Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen välittömässä läheisyydessä. Näillä kohteilla on rakennustöiden aikana pohjaveden pilaantumisriski maaperän mahdollisten haitta-aineiden takia.

10.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia voidaan lieventää ja hallita monin tavoin. Tässä hankkeessa tärkeimmät keinot ovat:

- Tienpidosta johtuvia Mätäkivi B pohjavesialueeseen kohdistuvia haittavaikutuksia ja riskejä voidaan pienentää rakentamalla pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle pohjaveden suojausrakenne. Suojausrakenteen tarve on selvitettävä tarkemmin seuraavissa suunnitteluvaiheissa.
- Yksityiskaivot kartoitetaan myöhemmässä tiesuunnitteluvaiheessa Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti, kun tarkemmat suunnitteluratkaisut ovat tiedossa. Tuolloin täytetään kiinteistökohtaiset kaivokortit sekä mitataan pohjavedenpinnan tasot ja tehdään vedenlaatumääritykset.
- Paineellisen pohjaveden mahdollinen esiintyminen suunnittelualueella tulee selvittää tarkemmin ja huomioida jatkosuunnittelussa. Paineellisen pohjaveden esiintymisalueella tulee välttää syvälle maakerroksiin ulottuvaa rakentamista, jotta pohjavesikerroksen yläpuolisia vettä pidättäviä savikerrostumia ei puhkaista. Jatkosuunnittelun aikana selvitetään myös tarkemmin hankeen vaikutukset pohjaveden pinnan tasoihin.
- Suunniteltaessa toimenpiteitä Seutulan vanhan kaatopaikan, Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen sekä Sammonmäen teollisuusalueen läheisyydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota maaperän pilaantuneisuuteen ja siihen liittyvään pohjaveden pilaantumisriskiin rakennustöiden aikana. Kohteita on käsitelty tarkemmin luvussa 12.
- Reunan Riipiläntien varressa sijaitsevan Josvaholmin korpi- ja lähteikkökohteen ylityksen toteuttaminen maisemasilta-tyyppisenä ratkaisuna mahdollistaa kohteen vesitalouden säilymisen.
- Myllykyläntien eritasoliittymän jatkosuunnittelussa, erityisesti louhintasuunnitelmissa, tulee kiinnittää erityistä huomiota Päijännetunnelin sijoittumiseen ja rakenteisiin alueelle. Louhinnat on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu riskiä Päijännetunnelin rakenteille tai vedenlaadulle. Hankkeen seuraavissa suunnitteluvaiheissa tulee ottaa huomioon myös mahdollinen pohjaveden tai maaperän suojaustarpeen arviointi Päijännetunnelin suoja-vyöhykkeen kohdalla.
- Rakentamisen pohjavesivaikutusten tarkkailua toteutetaan myöhemmin laadittavan tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuohjelmaan sisällytetään pohjaveden määrän ja laadun tarkkailu ennen rakentamista, rakentamisen aikana ja sen jälkeen.
- Pohjaveteen kohdistuvien riskien pienentämisen kannalta tärkeää on ympäristönäkökohtien huomioiminen rakentamisessa. Urakoitsijoilta tulee edellyttää ympäristövastuullista toimintaa muun muassa koneiden huollossa, tankkauksissa ja polttoaineiden säilytyksessä. Talousvesikaivojen lähellä työskenneltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

11 Pintavedet

11.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Lähtötietoina on käytetty ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelun Hertta ympäristötiedon hallintajärjestelmän vedenlaatutietoja sekä paikkatietoaineistoja. Lisäksi soveltuvin osin lähtötietoina on käytetty saatavilla olevia hankealueelle sijoittuvien pintavesien ja eliöstön tilan raportteja. Arviointi on tehty asiantuntija-arviona käytettävissä olevien suunnitelmien pohjalta.

11.2 Nykytilanne

Suunnittelualue sijoittuu pääosin Vantaanjoen alaosan valuma-alueelle (21.01, 2. jakovaihe) ja Seutulan kolmannen vaiheen valuma-alueelle (21.012, 3. jakovaihe). Suunnittelualueen länsiosa Hämeenlinnanväylän läheisyydessä sijoittuu Vantaanjoen yläosan alueelle (21.02, 2. jakovaihe) ja Metsäkylän-Nummenniityn alueelle (21.021, 3. jakovaihe). Suunnittelualueen itäosassa mm. Myllykylän alue sijoittuu Tuusulanjoen valuma-alueelle (21.08, 2. jakovaihe) ja Tuusulanjoen alaosan alueelle (21.081, 3. jakovaihe). Kaikkein itäisin osa suunnittelualueesta sijoittuu Keravanjoen valuma-alueelle (21.09, 2. jakovaihe) ja tarkemmin Keravanjoen alaosan valuma-alueelle (21.091, 3. jakovaihe) *(Kuva 11.3)*.

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi merkittävää jokivesistöä: Vantaanjoki ja Tuusulanjoki. Tielinjaus ylittää lisäksi joitakin ojia ja pieniä lampia sekä karttatarkastelun perusteella lähes luonnontilaisia puroja.

Suunnittelualueen pohjoisosassa, Hämeenlinnanväylän läheisyydessä tielinja ylittää Lamminsuonojan, joka virtaa Lamminsuon rauhoitetulla alueelle. Reunassa, Josvaholmenin alueella tielinjauksen välittömään läheisyyteen sijoittuu suoalue, jonka läpi virtaa osittain luonnontilaisena säilynyt puro. Raunassa tielinjaus ylittää lisäksi linjausvaihtoehdosta riippuen karttatarkastelun perusteella kuivatusojien verkostoja, selvemmin vaihtoehdossa 1B.

Kuva 11.1. Vantaanjoki.
Bild 11.1. Vanda å.

Kuva 11.2. Tuusulanjoki.
Bild 11.2. Tusby å.

Vantaanjoen ylityksen jälkeen, Fågelbergetin länsipuolella on lähes luonnontilaisten purojen uomaverkosto sekä lähdevaikutteisia ojia. Tielinjaus sijoittuu purojen läheisyyteen noin 500 metrin matkalla matkalla ja ylittää puron sen yläjuoksulla.

Kesäkylän länsipuolella tielinjaus ylittää peltojen kuivatusojan, sekä kulkee myös pienten lampien vieritse. Kesäkylän eteläpuolella tielinja ylittää Tuusulanjokeen laskevan ojan, joka kuuluu Seutulan kaatopaikan velvoitetarkkailuun.

Suunniteltu väylä ylittää Tuusulanjoen pääuoman Myllykylän alueella. Tuusulanjoen ylityksen jälkeen tielinja ylittää lisäksi Tuusulanjokeen virtaavia pieniä metsäpuroja sekä ojia Siltaniitunmäen kallioalueella.

Vedenlaatu

Vantaanjoki saa alkunsa Riihimäen Lallujärvestä ja laskee mereen Helsingin Vanhankaupunginlahdella. Vantaanjoen ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvä. Vantaanjoen valuma-alueen koko on 1680 km^2 ja joen alaosa on tyypitelty suureksi savimaiden joeksi. Vantaanjoen alaosan merkittävin kuormittaja on hajakuormitus. Vuoden 2019 velvoitetarkkailuraportin perusteella joen alaosassa happitilanne oli hyvä. Alueella veden kokonaisfosforin keskipitoisuus oli 63 µg/l ja kokonaistypen 1700 µg/l. Veden sameusarvot vaihtelevat paljon ja ajoittain vesi on alueella selvästi sameaa.

Tuusulanjoki saa alkunsa Tuusulanjärvestä ja laskee Vantaanjokeen. Tuusulanjoen pituus on 15 kilometriä ja valuma-alueen koko 125 km^2. Tyypiltään keskisuuri savimaiden joki on ekologiselta tilaltaan tyydyttävä ja joen kemiallinen tila on hyvä. Tuusulanjoen vedenlaatu on riippuvainen Tuusulanjärven kunnosta. Tuusulanjoen vedenlaatua seurataan osana Vantaanjoen yhteistarkkailua kolmen vuoden välein. Vedenlaadun havaintopaikka T23 on joen alajuoksulla Myllykylässä, Vantaalla. Näytekertoja on vuoden aikana viisi ja viimeisimmät tarkkailutulokset ovat vuodelta 2018. Vuoden 2018 yhteistarkkailuraportin perusteella Tuusulanjoen vesi oli hyvähappista, mutta selvästi samentunutta etenkin ylivirtaama-aikana. Veden humuspitoisuus on melko matala ja pH-arvot olivat usein lievästi emäksisiä. Veden sähkönjohtavuus, 18 mS/m, on koholla kuormituksen seurauksena. Tuusulanjoen fosforipitoisuudet olivat vuonna 2018 korkeita (33–130 µg/l) ja typpipitoisuudet (1200–1500 µg/l) osoittivat huomattavaa rehevyyttä.

Kaikista hankealueella sijaitsevista pienistä puroista tai ojista ei ole saatavilla vedenlaatutietoa ympäristöhallinnon VESLA-rekisteristä. Alla on kuvattu lyhyesti linjaukselle sijoittuvien pienvesien laatua, joiden osalta analyysituloksia on olemassa.

Kesäkylän eteläpuolella sijaitsevan, Tuusulanjokeen laskevan ojan vedenlaatua seurataan osana Seutulan kaatopaikan vesien velvoitetarkkailua (HSY). Ojassa sijaitsee näytepiste Tuusulanjoki 3,3+0,8, josta on otettu näytteitä vuodesta 1991 alkaen. Viimeisten viiden vuoden aikana saatujen analyysitulosten perusteella ojan vesi on ravinteikasta ja ajoittain sameaa ja heikkohappista.

Siltaniitunmäen alueella, Helsinki-Vantaan pohjoispuolella sijaitsevien metsäpurojen vedenlaatu on olemassa olevien tietojen perusteella humusvesille tyypillistä ja vedessä on paljon rautaa.

Kalasto

Vantaanjoessa on monipuolinen kalasto. Vantaanjoen vesistöalue on kalastoltaan Suomen mittakaavassa hyvin runsas; 34 kalalajin lisäksi joessa tavataan nahkiaista, pikkunahkiaista sekä täplä- ja jokirapua. Valtalajeina ovat särkikalat. Uhanalaisluokitelluista vaelluskalalajeista joessa esiintyy myös taimenta ja lohta. Taimen on keskeinen Vantaanjoen vesistön indikaattorilaji. Taimenen poikasten esiintyminen luontaisesti vesistöalueen koskissa indikoi joen hyvää rakenteellista tilaa ja hyvää vedenlaatua (Haiko-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

nen ja Kervinen 2019). Vantaanjoen kalaston tilaa tutkitaan vuosittain mm. sähkökoekalastuksin, poikasnuottauksin ja kalastuskyselyin.

Tuusulanjokilaakson luonto on poikkeuksellisen monipuolinen niin veden alla, kuin joen rannoillakin. Joen kalalajisto on hyvin rikas. Tuusulanjoesta on mahdollista tavata pitkälti kolmatta kymmentä eri kalalajia ja se on tärkeä myös vaelluskalojen lisääntymisalueena (Janatuinen 2012). Joen luonteenomaiseen lajistoon kuuluvat lisäksi rauhoitetut vuollejokisimpukka ja saukko. Tuusulanjoen taimenkanta on osin luontaisesti lisääntyvää, mutta Virtavesien hoitoyhdistys on myös aiemmin istuttanut taimenia alueelle ja jokea on kunnostettu taimenelle sopivaksi (Yrjölä 2019).

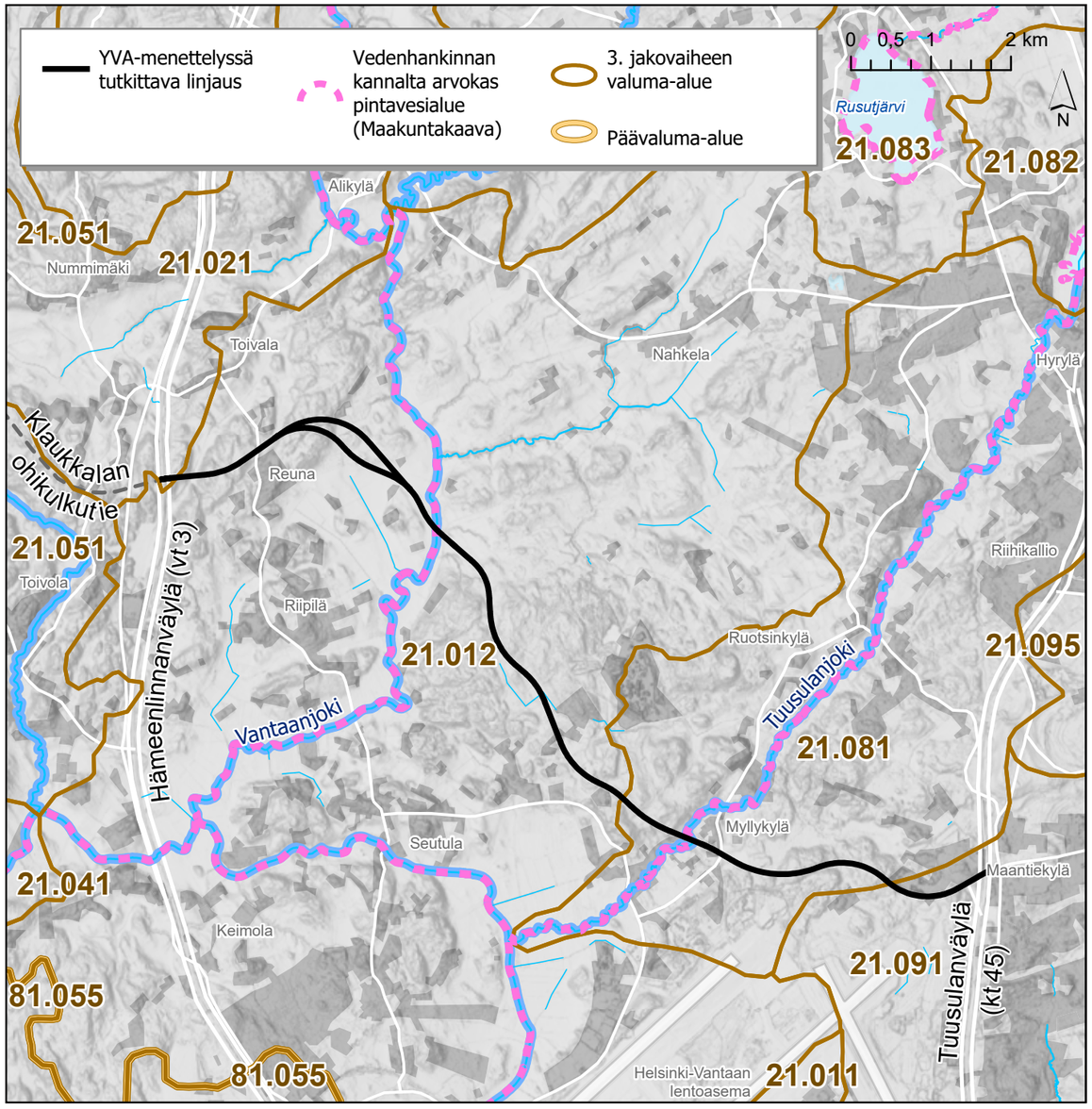

Kuva 11.3. Pintavedet ja valuma-alueet. Lähde: SYKE 2019.
Bild 11.3. Ytvatten och avrinningsområden. Källa:SYKE 2029

Pienempien hankealueella sijaitsevien uomien tai Vantaanjoen ja Tuusulanjoen sivupurojen ja -ojien kalastosta ei ole olemassa tietoa. Näissä uomissa voi käytännössä esiintyä jokien lajistoa. Yksittäisten uomien kalastollinen merkitys arvioidaan vähäiseksi.

Vuollejokisimpukka

Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa on todettu uhanalaista vuollejokisimpukkaa. Vantaanjoki on merkittävin vuollejokisimpukan esiintymisalue Suomessa. Vantaanjoen vuollejokisimpukkakannan on arvioitu kattavan yli 15 % lajin Suomen kokonaiskannasta. Vantaanjoessa vuollejokisimpukan tärkeitä elinympäristöjä ovat koskien alapuoliset virtajaksot, virtasuvannot ja nivat. Vantaanjoessa vuollejokisimpukkaa tavataan Vantaanjoen alajuoksun ja Nurmijärven Nukarinkosken välisellä osalla, ja laji esiintyy runsaimmillaan Vantaankosken alueella (Valovirta 2008).

Tuusulanjoessa vuollejokisimpukkaa esiintyy ainakin Myllykylän alueella ja Myllykylänkoskella. Uusi tielinjaus tulee ylittämään Tuusulanjoen vesistösillalla. Tuusulanjoen vuollejokisimpukkakantaa on seurattu erityisesti vuosina 2005–2012 Tuusulanjoen kunnostuksiin liittyen. Yhteenvetona Valovirta & Hietala (2015) toteavat, että Tuusulanjoen kunnostusten jälkeen Myllykosken ja Katriinantien väliselle osuudelle on jäänyt, tai sinne on tullut sen verran yksilöitä, että vuollejokisimpukkakanta pysyy ja lisääntyy alueella. (Yrjölä 2018).

11.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Hankkeen merkittävimmät pintavesivaikutukset ovat r**akentamisen aikaisia vaikutuksia**, jotka syntyvät esimerkiksi louhinnasta, maanmuokkauksesta ja täyttötöistä. Vaikutukset muodostuvat hule- ja muiden valumavesien välityksellä ja ilmenevät erityisesti kiintoainekuormituksen aiheuttamana vesien samentumisena. Kiintoaineen mukana vesistöihin voi lisäksi kulkeutua siihen mahdollisesti sitoutuneita haitta-aineita (esimerkiksi raskasmetalleja) sekä ravinteita, kuten fosforia. Louhinta lisää vesistöjen typpikuormitusta käytettäessä typpipitoisia räjähdysaineita. Rakennettaessa tietä uuteen maastokäytävään kasvillisuutta, puustoa ja pintamaata poistetaan, mikä voi aiheuttaa lisäksi mm. humuskuormituksen kasvua. Rakentamisen aikana työskentelyyn sisältyy myös työkoneiden polttoainevuotojen riski.

Tien rakentaminen uuteen maastokäytävään voi aiheuttaa myös esimerkiksi hydrologisia vaikutuksia (kuivatus) suunnitellun tielinjauksen välittömässä läheisyydessä sijaitseviin pienvesistöihin. Vaikutus jää vähäisemmäksi, jos rakentaminen kohdistuu jo olemassa olevan tielinjan alueelle tai muuten muokattuun maastoon. Pienissä vesistöissä vaikutukset ovat selkeämmin havaittavissa.

Pintavesivaikutusten kannalta hankkeen merkittävimpiä suunnittelukohteita ovat Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylittävien vesistösiltojen rakentaminen, vesistöjen läheisyydessä toteutettavat pengerrykset sekä Riipilässä ja Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella tehtävät kalliolouhinnat. Jokivesistöjen ylitykset tullaan toteuttamaan vesistösilloilla, joiden rakentaminen tulee vaatimaan vesilain mukaisen luvan.

Käytön aikaiset vaikutukset

Tien käytön aikaiset pinta- ja vesieliövaikutukset (mm. taimen, vuollejokisimpukka) aiheutuvat hulevesikuormituksesta sekä vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuuksiin liittyvästä pintavesien pilaantumisriskistä. Tien käytön aikana hulevesien määrä tulee kasvamaan koko suunnitellun tielinjan alueella läpäisemättömän pinnan kasvun myötä. Hulevesien määrään vaikuttaa merkittävästi vuodenaika sekä vallitsevat sääolosuhteet ja hulevesien laatuun lisäksi mm. liikennemäärät. Käytön aikaiset vesistövaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi.

Tien käytön aikana maanteiden hulevesien mukana huuhtoutuu mm. ajoneuvoista ja tiepäällysteistä erityisesti kiintoainetta, ravinteita, metalleja, muun muassa arseenia, kromia ja lyijyä sekä klorideja ja öljyhiilivetyjä. Hulevesien laatu heikkenee merkittävästi muun muassa nastarengaskauden alussa, jolloin hulevesien haitta-ainepitoisuudet kasvavat. Sama tapahtuu myös kuivan kauden jälkeen tulevilla rankkasateilla. Selkein korrelaatio liikennemäärien ja haitta-aineiden välillä on todettu johtuvan tien suolaukses-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

ta ja siten talvihoitoluokasta: mitä suurempi liikennemäärä, sitä korkeampi hoitoluokka ja siten suolauksen tarve (Inha ym. 2013).

Merkittävyyden arviointi

Vesistövaikutusten merkittävyyden arviointiin vaikuttavia tekijöitä ovat: Suunnitellut toimenpiteet, vaikutusten kesto ja kohdentuminen sekä vesistön käyttö, nykytila ja herkkyys. Vesistön herkkyydellä tarkoitetaan kohteen kykyä sietää ihmistoiminnan aiheuttamia muutoksia. Vaikutusarvioinnissa huomioidaan myös vesienhoidon tavoitteet niiden vesistöjen osalta, joille tavoitteet on asetettu.

11.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

11.4.1 Vaihtoehto 1

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Osuudella rakennetaan kaksikaistainen yksiajoratainen sekaliikennetie uuteen maastokäytävään. Uuden väylän vesistövaikutukset ovat pääasiassa **rakentamisen aikaisia vedenlaadun muutoksia** vastaanottavissa vesistöissä. Myös hydrologisia vaikutuksia voi esiintyä, etenkin paikallisesti pienimmissä ojissa ja puroissa.

Osuudella merkittävin pintavesikohde on Vantaanjoen pääuoma, jonka tielinjaus peltojen keskellä. Pääasiallinen Vantaanjokeen kohdistuva vesistövaikutus on rakentamisen aikainen jokiveden samentuminen, kiintoaine- ja ravinnekuormituksen kasvu sekä sillan paalutustöistä aiheutuva vedenalainen melu. Kiintoaineen kasvu voi myös liettää uoman pohjaa, millä on merkitystä etenkin kalaston lisääntymisalueilla.

Vantaanjoen herkkyys arvioidaan *suureksi*, sillä joessa esiintyy erityisesti suojeltavia ja/tai uhanalaisia (EN, CR, VU) eliölajeja, kuten taimenta ja vuollejokisimpukkaa. Luonnostaan savisameassa Vantaanjoessa uuden väylän ja siten joen ylittävän vesistösillan rakentamisen aikaisen vaikutuksen voimakkuus vedenlaatuun arvioidaan kokonaisuudessaan kuitenkin vähäiseksi. Alueella Vantaanjoen keskivirtaama mahdollistaa myös melko hyvät sekoittumisolosuhteet. Joen ylityskohta ei myöskään ole taimenen tai lohen, lohikalaverkostoon kuuluva luonnonlisääntymisseurannan koeala. Vantaanjoen kalastotarkkailussa lähimmät luonnonlisääntymisalat sijaitsevat hankkeen ylityskohdasta pohjoiseen Nurmijärvellä (Boffinkoski, Nukarinkoski) sekä alavirrassa Vantaankoskella.

Vaikutusten merkittävyys Vantaanjokeen arvioidaan siten kohteen suuri herkkyys huomioiden *kohtalaiseksi*. Mikäli arvioinnissa huomioidaan lieventämistoimet (kuten sillan rakentamisen mahdolliset aikarajoitteet ja muun rakentamiseen liittyvät vesiensuojelurakenteet, simpukoiden siirto), arvioidaan rakentamisen aikainen vaikutusten *merkittävyys vähäiseksi*.

Riipilän osuudella uusi linjaus tulee ylittämään myös pienempiä uomia, kuten Lamminsuonojan sekä Josvaholmin alueella edelliseen laskevan osin luonnontilaisena säilyneen puron. Riipilän tien molemmin puolin tullaan tekemään kalliolouhintaa, mikä voi kasvattaa lähimpien pienvesistöjen typpikuormitusta. Näillä pienvesillä ei arvioida olevan kalastollista merkitystä. Karttatarkastelun perusteella Reunassa tielinjaus ylittää lisäksi linjausvaihtoehdosta riippuen kuivatusojien verkostoja, selvemmin vaihtoehdossa 1B. Kokonaisuutena alueen pienvedet arvioidaan herkkyydeltään vähäiseksi, tai korkeintaan kohtalaisiksi. Rakentamisen aikana näihin pienvesiin arvioidaan kohdistuvan vähäisiä/ kohtalaisia pintavesivaikutuksia, etenkin kiintoainekuormituksen kasvun osalta. Lisäksi rakentamisen aikaisia hydrologisia vaikutuksia voi ilmetä rakennettaessa uutta tielinjaa näiden pienvesien poikki. Hydrologisilla vaikutuksilla tarkoitetaan uomien kuivumista sekä toisaalta myös tulvimista vallitsevista sääoloista riippuen. Vaikutusten merkittävyys arvioidaan vähäiseksi/kohtalaiseksi.

Riipilän osuudella tien **käytön aikana** vesistövaikutukset ilmenevät hulevesien välityksellä. Vaikkakin maantiehulevesien määrä kasvaa ajoittain uuden väylän ja kasvavan läpäisemättömän pinta-alan vuoksi, arvioidaan hulevesien määrälliset ja laadulliset vaikutukset Vantaanjokeen vähäisiksi, tai merkityksettömiksi. Vaikutukset ovat voimakkaimpia runsaiden sadetapahtumien yhteydessä. Talvisaikana tiensuolaus voi näkyä etenkin kloridikuormituksen kasvuna. Pienimmissä virtavesissä voi esiintyä paikallisia vedenlaadullisia sekä hydrologisia vaikutuksia etenkin runsaiden sateiden aikaan ja nämä muutokset ovat selvemmin havaittavissa pienemmän vesitilavuuden vuoksi.

Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Linjausvaihtoehdoilla ei ole pintavesien kannalta karttatarkastelun perusteella suurta eroa. Rakentamisen vaikutuksia Josvaholmin alueella sijaitseviin luontotyyppeihin ja niiden vesitaseeseen on tarkemmin kuvattu luvussa 8 *luonnon monimuotoisuus*.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Osuudella suunnittelun kannalta tärkein pintavesikohde on Tuusulanjoen pääuoma, jonka uusi tielinjaus ylittää Myllykylän alueella. Vesistövaikutukset ovat samoja, kuin yllä kuvatun Vantaanjoen ylityksen kohdalla.

Tuusulanjoen herkkyys arvioidaan *suureksi*, sillä joessa esiintyy erityisesti suojeltavia ja/tai uhanalaisia (EN, CR, VU) eliölajeja, kuten taimenta ja vuollejokisimpukkaa. Vesistöylityksen alapuolella sijaitsee Myllykylänkoski, jolla on kalataloudellista merkitystä mm. taimenen lisääntymisalueena. Vuollejokisimpukkaa tavataan Tuusulanjoen Myllykylän alueella.

Tuusulanjoen vesistöylityksen rakentamisen aikaisen vaikutuksen voimakkuus vedenlaatuun arvioidaan kokonaisuudessaan vähäiseksi. Kohteen suuri herkkyys huomioiden vaikutusten merkittävyys Tuusulanjokeen arvioidaan *kohtalaiseksi*. Mikäli arvioinnissa huomioidaan lieventämistoimet (kuten sillan rakentamisen mahdolliset aikarajoitteet ja muun rakentamisen vesiensuojelurakenteet, simpukoiden siirto), arvioidaan rakentamisen aikainen vaikutusten *merkittävyys vähäiseksi*.

Tällä osuudella tielinja ylittää lisäksi Fågelbergetin alueella luonnontilaisen kaltaisen puron sekä Kesäkylän länsipuolella sijaitsevan pienen lammen (jossa todettu viitasammakkoa) sekä eteläpuolella sijaitsevan, Tuusulanjokeen laskevan ojan/puron. Uomat voivat olla kausikuivia ja keräävät ylipäänsä vetensä melko pieneltä alueelta. Purojen mahdollinen luonnontilaisuus selvitetään myöhemmissä suunnitteluvaiheissa. Uomiin sekä pieniin lampiin kohdistuvat rakentamisen aikaiset vaikutukset voivat näkyä etenkin kohtalaisina hydrologisina (kuivumisena sekä tulvimisena) ja vedenlaadullisina muutoksina rakentamisen aikana. Kohteiden herkkyys arvioidaan vähäiseksi tai korkeintaan kohtalaiseksi ja rakentamisen aikainen vaikutusten merkittävyys vähäiseksi tai korkeintaan kohtalaiseksi.

Käytön aikaiset, hulevesien välityksellä aiheutuvat vesistövaikutukset ovat samoja, kuin yllä kuvatun Riipilän osuuden vesistövaikutukset. Hulevesien määrälliset ja laadulliset vaikutukset Tuusulanjokeen arvioidaan vähäisiksi, tai merkityksettömiksi, joskin ajoittaisia vaikutuksia voi ilmetä.

Osuus Focus

Osuudella rakennetaan kaksiajoratainen tie uuteen maastokäytävään 3,5 kilometrin matkalla. Osuudelle sijoittuu Helsinki-Vantaan lentoaseman suunnasta, Tuusulanjokeen virtaavia pieniä metsäpuroja ja ojia Siltaniitunmäen alueella. Valumavesien purkukohtien välittömässä läheisyydessä sijaitseviin uomiin arvioidaan kohdistuvan paikallisia vedenlaadun muutoksia rakentamisen aikana. Siltaniitunmäellä tullaan myös louhimaan runsaasti kalliota, josta voi aiheutua typpikuormitusta puroihin ja ojiin. Louhinnoilla voi olla vaikutuksia paikallisesti vesien virtauksiin alueella. Virtavesien tämänhetkinen virtaussuunta on Skålbäckinpuroon ja edelleen Tuusulanjokeen.

Purojen pienen valuma-alueen sekä edellä mainittujen seikkojen vuoksi uomien herkkyys arvioidaan vähäiseksi/ kohtalaiseksi. Vaikutukset ovat voimakkaimpia tien rakentamisen aikana ja vaikutusten suuruus arvioidaan kohtalaiseksi. Vedenlaadun muutokset ovat suurimpia etenkin runsaiden sateiden aikaan. Pääosa vesien kiintoaineesta arvioidaan pidättyvän alueella, ennen vesien purkautumista Tuusulanjokeen (etäisyys Tuusulanjokeen vaihtelee noin 0,6–1,6 km). Vaikutusten merkittävyys arvioidaan näin ollen vähäiseksi/kohtalaiseksi.

Valtatien rakentamisen myötä läpäisemätön pinta-ala kasvaa myös tällä osuudella nykytilanteesta. Käytön aikana tien kuivatuksesta muodostuvien hulevesien määrä kasvaa. Samoin kasvaa myös hulevesien sisältämien epäpuhtauksien ja haitta-aineiden kuormitus alapuolisissa vesistöissä. Kuivatusvedet ohjataan todennäköisesti nykyiseen virtaussuuntaansa, eli kohti Tuusulanjokea, mutta asia tarkentuu myöhemmissä suunnitteluvaiheissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

11.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla. Luonnollisesti pelkän Focus-alueen toteuttaminen rajoittaa hankkeen haitalliset kohdistuvat vaikutukset maantiellisesti Myllykylän ja Tuusulanväylän väliin. Vesistövaikutuksia syntyy nykytilanteessakin hulevesien välityksellä olemassa olevilta läpäisemättömiltä tiepinnoilta vesistöihin ja mahdollisesti kasvavan liikenteen myötä voi hulevesikuormitus ajoittain kasvaa.

11.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Vertailuvaihtoehdossa 0 ei ole suoria pintavesivaikutuksia, kun hanketta ei toteuteta. Välillisiä vaikutuksia syntyy nykytilanteessakin hulevesien välityksellä olemassa olevilta läpäisemättömiltä tiepinnoilta vesistöihin.

11.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdossa VE 1 pintavesivaikutuksia kohdistuu laajemmalle alueelle ja useampiin pintavesiin verrattuna vaihtoehtoon 0+ (Focus). Vaihtoehdossa 0+ pintavesivaikutuksia aiheutuu luonnollisesti suppeammalle alueelle, kuin vaihtoehdossa vaihtoehdossa 1. Vertailuvaihtoehdossa 0 ei ole suoria pintavesivaikutuksia, kun uutta tietä ei rakennetta. Alueen pintavesissä voi tapahtua muutoksia tulevaisuudessa hulevesien välityksellä olemassa olevilta läpäisemättömiltä tiepinnoilta vesistöihin.

Pintavesien osalta suunnittelualueen vesistöjen herkkyys vaihtelee vähäisestä suureen. Suuren herkkyyden kriteerit täyttävät Vantaanjoki sekä Tuusulanjoki, kun tarkastellaan näissä virtavesissä esiintyvää lajistoa, kuten vuollejokisimpukkaa ja taimenta. Suunnittelualueen pienempien virtavesien herkkyys on arvioitu vähäiseksi/kohtalaiseksi.

Hankkeen vaihtoehtojen 1 ja 0+ pintavesiin kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset ovat pääasiassa rakentamisen aikaisia ja siten ohimeneviä vedenlaadunmuutoksia. Tärkeimmät hankkeen pintavedet ovat Tuusulanjoki ja Vantaanjoki. Uuden väylän rakentamisen toimenpiteiden suuruus arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi ja lieventämistoimenpiteet huomioiden vaikutusten merkittävyys pääasiassa vähäisiksi. Vaikutusten voimakkuus korostuu luonnollisesti pienimmissä suunnittelualueen virtavesissä, joiden vaikutusten merkittävyys arvioidaan vähäiseksi/kohtalaiseksi. Hankealueella sijaitsevien purojen mahdollinen luonnontilaisuus tarkentuu myöhemmissä suunnitteluvaiheissa. Mikäli hankkeen toimenpiteet vaarantavat luonnontilaisen puron säilymisen, voi rakentaminen näiden kohteiden välittömässä läheisyydessä edellyttää vesilupaa. Suunnittelualueen merkittävimmille jokivesistöjen siltaylityksille tulee hakea vesilain mukaiset luvat, joiden lupapäätösten ehtoja noudattamalla lievennetään ja ehkäistään haitallisia vesistövaikutuksia.

Käytön aikainen hulevesikuormitus kasvaa nykyisestä läpäisemättömän pinta-alan kasvaessa koko hankealueella ja vaikutukset voivat aiheuttaa paikallisesti vedenlaadun muutoksia etenkin pienemmissä virtavesissä hulevesien purkukohdista riippuen. Käytön aikaiset hulevesivaikutukset arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi ja rakentamisen aikaisia vaikutuksia pienemmiksi.

Hankkeen vaikutukset pintavesiin ovat pääasiassa rakentamisen aikaisia eikä niillä arvioida olevan vaikutusta vesienhoidon tavoitteiden toteutumiseen.

11.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Tielinjan suunnittelussa tulee ottaa huomioon haitallisten vesistövaikutusten ehkäiseminen siten, ettei vesistöjen tila heikkene pysyvästi.

Hankkeen vesistövaikutukset ovat pääasiassa rakentamisen aikaisia. Hankkeen vaikutusalueella sijaitsevien vesistöjen vedenlaadun heikkenemistä voidaan ehkäistä esimerkiksi valumavesiä viivyttämällä, laskeuttamalla ja johtamalla vesiä erilaisten rakenteiden kautta ennen niiden laskua vesistöihin. Tärkeintä on estää ja vähentää hulevesiin jo päässeen kiintoaineen hallitsematonta leviämistä työmaa-alueiden ulkopuolelle.

Vantaanjoen ja Tuusulanjoen vesistönylityksille haettavien vesilain mukaisten lupien ja niiden lupapäätösten ehtoja noudattamalla lievennetään ja ehkäistään haitallisia vesistövaikutuksia ja turvataan jokivesistöissä esiintyvää lajistoa. Esimerkiksi vuollejokisimpukan osalta lajin esiintyminen selvitetään todennäköisesti tarkemmin vesilupaprosessin yhteydessä Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylityskohdissa ennen rakentamista. Simpukoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoilla tai niiden läheisyydessä tehtävien toimien haittoja voidaan lieventää siirtämällä simpukkayksilöt pois toimien alta toimenpidealueen läheisyyteen soveltuvalle alueelle, tai kompensoida siirtämällä ne soveliaille mutta lajista tyhjille jokijaksoille. Simpukoiden siirrot ovat luvanvaraisia toimia.

Mikäli hankealueella todetaan myöhemmissä suunnitteluvaiheissa sijaitsevan luonnontilaisia puroja ja hankkeen toimenpiteet vaarantavat luonnontilaisen puron säilymisen, voi rakentaminen näiden kohteiden välittömässä läheisyydessä edellyttää vesilupaa.

Kalastovaikutuksia voidaan lieventää huomioimalla kalan nousu- ja kutuajat rakentamisen aikana ja ajoittaa intensiivisimmät toimenpiteet näiden aikojen ulkopuolelle. Lisäksi työn aikaisia haittoja voidaan vähentää rakentamalla sillat ja penkereet mahdollisimman pitkälti kuivatyönä.

Pienvesistöjen kohdalla uomien veden virtaaman jatkumo tulee turvata esimerkiksi putkittamalla pienet uomat. Jokien ylityskohdissa tarkempi siltasuunnittelu mahdollistaa tulevaisuudessa sen, ettei uomien virtaama, tai vedenkorkeus tule muuttumaan nykyisestä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

12 Maa- ja kallioperä sekä luonnonvarojen käyttö

12.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Luonnonvarojen hyödyntämisellä tarkoitetaan mm. maa- ja kalliokiviainesten hyödyntämistä, pohjavesivarojen käyttöä, marjastusta, sienestystä, metsästystä ja kalastusta. Koko hankkeen elinkaaren suunnittelun, rakentamisen ja käytön aikaiset vaikutukset ja niiden merkittävyys on arviouitu yleispiirteisesti alustavien teknisten suunnitelmien perusteella. Arviossa on tarkasteltu mm. hankkeen alustavaa massatasetta sekä ylijäämämassojen sijoitusmahdollisuuksia. Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty luvussa 9.1, Pohjavedet.

Maa- ja kallioperän kuvaus perustuu Vantaan kaupungilta sekä GTK:n avoimesta datasta saatuihin pohjatutkimustietoihin sekä GTK:n maa- ja kallioperäaineistoihin. Pohjatutkimuspisteet sijoittuvat pääosin Hämeenlinnanväylän ympäristöön suunniteltavan tielinjauksen länsipäähän sekä Kesäkylän luoteis- ja eteläpuolelle. Muilta osin tielinjauksen kohdalla on ole-massa pohjatutkimustietoa vain yksittäisten tutkimuspisteiden pohjalta.

Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu yleispiirteisesti alueella mahdollisesti esiintyvät happamat sulfaattimaat. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen selvitetään tarkemmin myöhemmässä suunnitteluvaiheessa.

Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet (MATTI-rekisteri) on selvitetty 250 metrin etäisyydellä tienlinjauksesta. Kohteista on pyydetty lisätiedot Uudenmaan ELY-keskukselta. Saatujen tietojen ja karttatarkastelun perusteella on arvioitu kohteiden maaperän pilaantuneisuutta ja vaikutuksia hankkeeseen.

12.2 Nykytilanne

Maa- ja kallioperä

Suunnittelualueen kallioperä koostuu pääosin happamista kivilajeista. Graniitti, kvartsi- ja granodioriitti vuorottelevat kvartsi-maasälpägneissin ja kiillegneissin kanssa.

Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkartan perusteella tutkittavat vaihtoehdot kulkevat suurelta osin savikolla sekä kallioisilla moreeniselänteillä *(Kuva 12.1)*. Suunnittelualueella ei sijaitse geologisesti arvokkaita muodostumia.

Riipilässä Hämeenlinnanväylän molemmin puolin pohjamaa on pääasiassa moreenia ja kallio on paikoin lähellä maanpintaa, myös avokallioita esiintyy. Lamminsuonojan molemmin puolin on savipehmeikkö, jolla tielinjaus kulkee noin 200 metrin matkalla. Pehmeikön jälkeen linjaus kulkee kallio- ja moreenileikkauksessa Riipiläntiehen saakka. Mäkien välissä on pieniä turvepainanteita.

Riipiläntien jälkeen tielinjauksen kohdalla on savi- ja turvepehmeikkö, jonka pituus on noin 400 metriä. Pehmeikön jälkeen linja kaartaa kohti kaakkoa kallio-, moreeni- sekä silttileikkauksessa Rajakoskentiehen saakka. Kallio- ja moreenialueella on pienialaisia savi- sekä turvealueita. Rajakoskentiestä Ahoniityntiehen saakka linjaus sijaitsee Vantaanjokilaakson pehmeikkömuodostumassa. Pohjamaa on savea ja pehmeikön on havaittu paikoin olevan paksuudeltaan noin 15 metriä. Riipilän alue rajautuu Ahoniityntiehen.

Kiila-Metsäkylä-osuudella Vantaanjokilaakson savipehmeikkö jatkuu noin 900 metriä Ahoniityntien jälkeen. Pehmeikön jälkeen pohjamaa on tielinjan kohdalla moreenia, hiekkaa sekä matalia kalliomuodostumia noin 1 kilometrin pituudelta. Moreenialueen jälkeen linjaus sijoittuu savipehmeikölle, jonka paksuus on alkuosan pohjatutkimushavaintojen perusteella alle 10 metriä. Tielinjaus kulkee pehmeiköllä noin 900–1000 metriä. Noin 300 metriä ennen Kesäkyläntietä linjaus leikkaa pienen kallio- ja moreenimäen. Kesäkyläntien jälkeen on matala savipehmeikkö, jonka syvyys on alle 5 metriä ja pituus noin 200 metriä. Lyhyen ja matalan pehmeikön jälkeen pohjamaa on pääosin moreenia ja hiekkaa 1600 metrin matkalla. Tielinjan tasaus vaihtelee matalasta leikkauksesta penkereeseen. Osuuden keskivaiheilla on pienialainen turvepehmeikkö, jolla tielinjaus kulkee noin 150 metriä.

Tuusulanjokilaakson savipehmeikkö alkaa noin 250 metriä ennen jokea. Pehmeikön paksuus on pohjatutkimushavaintojen perusteella noin 10 metriä ja pituus linjan kohdalla noin 300 metriä. Ennen Myllykyläntietä linjaus leikkaa kalliomäen (pituus 250 metriä). Focus-alueen alussa linjaus sijoittuu savi- ja silttipehmeikölle noin 700 metrin matkalta. Pehmeikön jälkeen tielinjaus leikkaa Siltaniitunmäen ja Huhtarinmäen kalliot syvässä leikkauksessa. Kallio-osuuden pituus on noin 1700 metriä. Mäkien välissä on lyhyt pehmeikköpainanne. Huhtarinmäen jälkeen tielinjaus on penkereellä ja pohjamaa on kalliota noin 200 metrin matkalta ja sen jälkeen savi- ja silttipehmeikköä. Ennen linjauksen yhtymistä Kulomäentiehen linjaus leikkaa kalliomäen, jossa leikkauksen pituus on noin 250 metriä. Itäosassa Focus-alueelle on suunniteltu maa-aineisten ottoa, jonka seurauksena alueen kalliomäet leikataan laajalla alueella ja uuden tien korkeusasema on suunniteltu tämän lähtökohdan perusteella.

Sulfaattimaat

Happamilla sulfaattimailla tarkoitetaan maaperässä luontaisesti esiintyviä rikkipitoisia maakerrostumia. Sulfaatti-

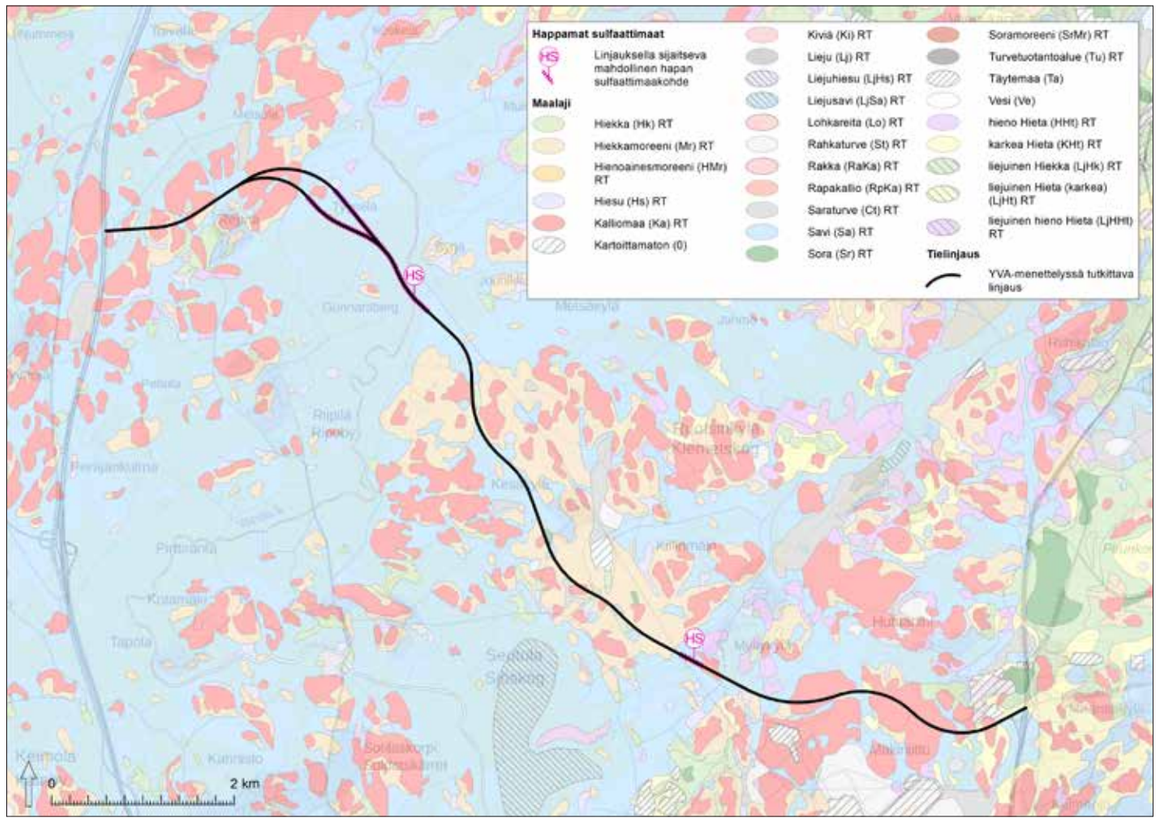

Kuva 12.1. Maaperäkartta (GTK).
Bild 12.1. Jordartskarta (GTK).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

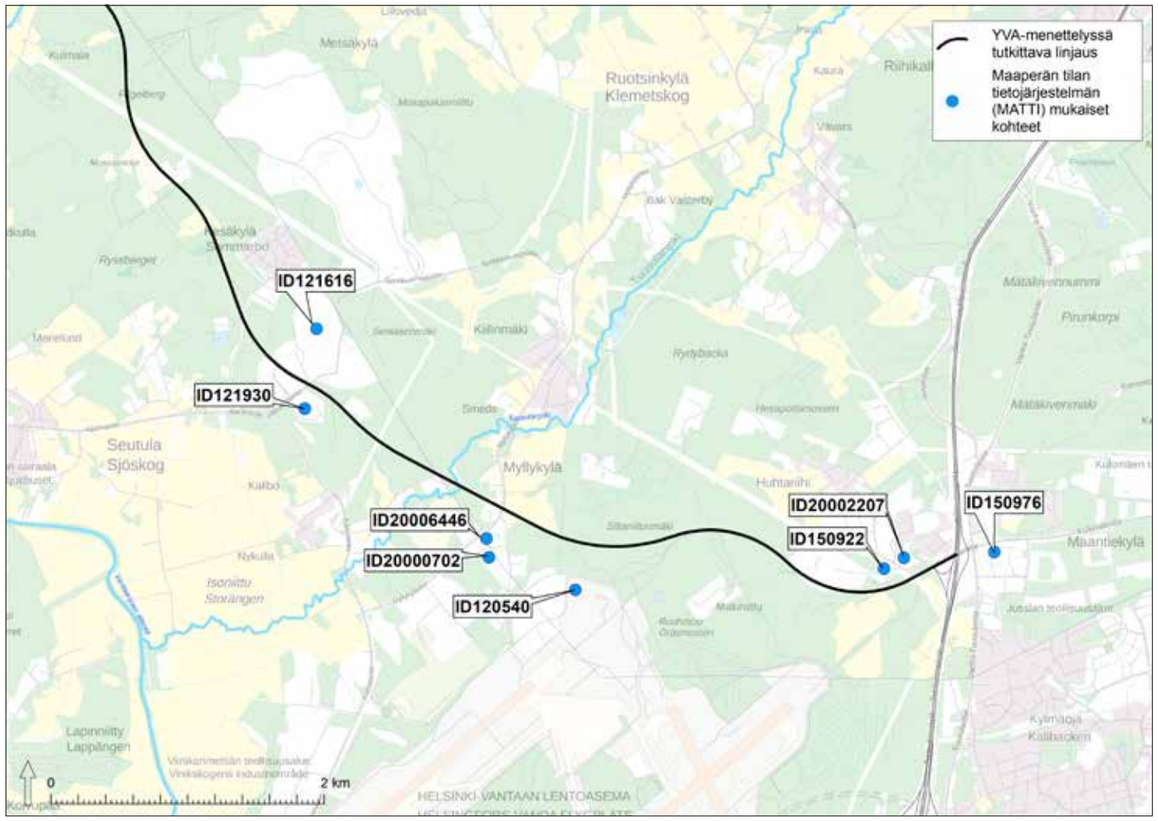

Kuva 12.2. Mahdollisten pilaantuneen maaperän kohteiden sijainti.
Bild 12.2. Placeringen av objekt med eventuellt förorenad mark.

maat ovat tyypillisesti orgaanista ainesta sisältävää savea tai silttiä, mutta maalaji voi olla myös hienoa hiekkaa. Jos maaperässä esiintyvä sulfaatti hapettuu sulfidiksi, vapautuu reaktiossa happamuutta ja maa-aineksen pH laskee. Happamoituminen aiheuttaa hapanta valuntaa sekä raskasmetallikuormitusta ympäristöön.

Happamat sulfaattimaat ovat muodostuneet jääkauden jälkeen ns. Litorina-merivaiheen aikana. Happamia sulfaattimaita tavataan tyypillisesti Litorina-meren korkeimman rantatason alapuolisilla alueilla. Suunniteltu tielinjaus kulkee pääosin tämän Litorina-rajan yläpuolella. Kahdella alueella linjaus kuitenkin käy Litorina-rajan alapuolella. Alueiden maaperätietojen perusteella happamien sulfaattimaiden esiintyminen näillä alueilla on mahdollista.

Ensimmäinen mahdollinen sulfaattimaa-alue sijaitsee Vantaanjoen ympäristössä ja toinen mahdollinen esiintymisalue sijoittuu Tuusulanjoen jokilaaksoon.

Pilaantuneet maat

Suunnittelualueen läheisyydessä (250 metrin etäisyydellä tielinjauksesta) on 8 mahdollista pilaantuneen maaperän kohdetta Maaperän tilan tietojärjestelmän (Matti-rekisteri) sekä karttatulkinnan perusteella. Kohteiden sijainti on esitetty oheisessa kartassa *(Kuva 12.2)*. Suurin osa kohteista sijoittuu Kiila–Metsäkylä-osuudella Kesäkylän itäpuoliselle tiejaksolle sekä Tuusulanväylän liittymän läheisyyteen. Maankäyttö on näillä alueilla intensiivisintä. Merkittävä kohde on Seutulan vanha kaatopaikka, jonka välittömässä läheisyydessä tielinjaus kulkee.

12.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Tarkasteltavilla tielinjauksilla on paikallisesti maankäyttöön ja sitä kautta luonnonvarojen hyödyntämiseen kohdistuvia vaikutuksia. Tien parantamiseen tarvitaan maa- ja kiviaineista ja toisaalta rakentaminen aiheuttaa ylimääräisiä massoja. Pehmeillä pohjamailla maaperää joudutaan vahvistamaan massanvaihdoilla, jolloin huonosti kantava maa-aines korvataan rakennusteknisesti paremmalla maa-aineksella. Huonot, rakentamiseen kelpaamattomat maa-ainekset läjitetään tien läheisyyteen. Maa-ainesten sijoitusalueiden paikat suunnitellaan tiesuunnitelmavaiheessa.

Maa- ja kallioperään kohdistuvat vaikutukset ovat rakentamisen aikaisia. Mahdollista maa-ainesten ottoa ja maa-ainesten sijoitusalueita lukuun ottamatta vaikutus kohdistuu vain rakennettavaan kohtaan. Mahdollinen maa-ainesten otto tapahtuu tiehankkeesta erillään kohdekohtaisten lupamääräysten mukaisesti, eikä maa-ainesten oton vaikutuksia siksi arvioida ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa.

Kaivutyöt ja/tai pohjaveden pinnan alentaminen aiheuttavat sulfaattipitoisen maa-aineksen happamoitumista, jos maamassat altistuvat pitkäkestoisesti hapelle. Happamoituminen aiheuttaa ympäristöriskejä, erityisesti hapanta valuntaa ja raskasmetallikuormitusta pinta- ja pohjavesiin. Sulfaattimaiden esiintyminen vaikuttaa myös maaperään tulevien teräs- ja betonirakenteiden mitoitukseen maaperän aggressiivisten korroosio-olosuhteiden vuoksi.

Pilaantuneen maan kohteiden osalta vaikutusten arvioinnin pääpaino on rakentamisen aikaisissa vaikutuksissa. Käytön aikaisia vaikutuksia nykyisin tiedossa oleviin mahdollisiin pilaantuneen maan kohteisiin ei arvioida olevan. Vaikutusarviossa huomioidaan kohteella tehtäväksi suunnitellut maanrakennustyöt sekä kohteen pilaantuneisuuden arvioitu laajuus ja tiedot pohjaveden virtaussuunnista. Maarakentamisen yhteydessä kaivettava pilaantunut maa-aines tulee käsitellä asianmukaisesti, jotta se ei aiheuta ympäristö- tai terveysriskiä.

12.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

12.4.1 Vaihtoehto 1

Luonnonvarojen käyttö ajoittuu hankkeen rakentamisen ajalle, jolloin rakentamisen yhteydessä tehdään maansiirtotöitä ja tie päällystetään. Tien ylläpito edellyttää ajoittaista päällysteen uusimista. Lisäksi välillisenä vaikutuksena hanke lyhentää alueen pääyhteyksiä nykytilanteeseen verrattuna ja vähentää vilkkaiden väylien, kuten Kehä III:n liikennettä, mikä osaltaan vähentää polttoaineen kulutusta.

Hankkeen rakentaminen vaikuttaa luonnonvaroihin, kuten pinta- ja pohjavesiin, viljelysmaahan ja metsävaroihin tielinjauksen kohdalla, mutta parantaa niiden saavutettavuutta linjauksen ulkopuolella. Noin 13 kilometriä pitkä uusi väylä muuttaa ympäristöä, jossa on monia luontoarvoja ja suojelukohteita.

Jätteen muodostuminen painottuu rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin. Nykyaikaisessa tiesuunnittelussa pyritään hyödyntämään ylijäämämaat, hyödyntämään uusiomateriaaleja ja kierrättämään syntyvät jätteet tehokkaasti.

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet tietoineen on esitetty oheisessa taulukossa (*Taulukko 12.1)*. Taulukossa on myös esitetty kohdekohtaisesti arvio siitä, onko kohteella mahdollisia vaikutuksia hankkeeseen ja tuleeko se huomioida jatkosuunnittelussa. Kohteiden sijainti on esitetty luvun 12.2 kartassa *(Kuva 12.2)*.

VAIKUTUKSET OSUUKSITTAIN

Osuus Riipilä

Riipilän osuudella tarvitaan päällysrakenne- ja pengermassoja yhteensä noin 196 000 m³. Vastaavasti leikkausmassoja syntyy arviolta noin 194 000 m³. Mikäli kaikki leikkausmassat voidaan hyödyntää pengerrakenteissa ulkopuolisia leikkausmassoja ei juurikaan tarvita. Tarkastelussa ei ole mukana meluesteiden tarvitsemia massoja tai pohjanvahvistuksista syntyviä läjitettäviä maamassoja.

Vantaanjoen jokilaakson alueella esiintyy mahdollisesti happamia sulfaattimaita. Geologian tutkimuskeskuksen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 12.1. Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet ja niiden arvioitu vaikutus hankeen suunnitteluun. Jatkosuunnittelussa huomioitavat kohteet on korostettu oranssilla.
Tabell 12.1. Eventuella objekt med förorenad mark i planeringsområdets närhet och deras uppskattade inverkan på planeringen av projektet. Objekt som ska beaktas i den fortsatta planeringen har markerats med orange.

Kohteen nimi ja sijaintikunta	ID	Kuvaus	Sijainti	Huomiointi jatkosuunnittelussa
Seutulan vanha kaatopaikka - Kiila Hanskalliontie, Vantaa	121616	Vuosina 1962–1987 toiminut yhdyskuntakaatopaikka. Maaperän pilaantuneisuuden selvitystarve. Jätetäyttö on kaatopaikan käytöstä poistamisen jälkeen peitetty maakerroksella.	Suunniteltu tielinjaus kulkee vanhan kaatopaikan eteläpuolelta, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohja- ja pintaveden pilaantumisriski on huomioitava.
Kuusakoski Oy - Kiila Hanskalliontie, Vantaa	121930	Toiminnassa oleva jätteenkäsittelylaitos. Palvelupisteellä vastaanotetaan ja käsitellään metallia ja muita materiaaleja jatkokäyttöä varten. Alueella varastoidaan jonkin verran polttoainetta ja jäteöljyjä.	Suunniteltu tielinjaus kulkee kohteen pohjoispuolella, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohja- ja pintaveden pilaantumisriski on huomioitava.
Autohalli ja autojen huolto Myllykyläntie, Tuusula	20006446	Kiinteistöllä on harjoitettu kuljetusliikkeen autojen huoltotoimintaa. Toiminta on päättynyt ja halli on tällä hetkellä varastokäytössä.	Suunniteltu tielinjaus sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 150 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.
Öljyvahinkoalue, Vantaa	20000702	Entinen öljyvahinkoalue. Öljyhiilivedyillä pilaantunut maaperä kunnostettu vuonna 2004. Ei tarvetta jatkotoimenpiteille.	Suunniteltu tielinjaus sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 200 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen, pilaantunut maaperä on kunnostettu.
Siltamäen entinen maankaatopaikka Siltamäenkallio, Tuusula	120540	Entinen maankaatopaikka, jolle on läjitetty kalliomursketta.	Suunniteltu tielinjaus sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 200 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.
Lemminkäinen Oyj - Sammonmäki Puusepäntie /Ahtolantie, Tuusula	150922	Teollisuusalue, jolla sijaitsee kolme teollisuuskiinteistöä. Nykyisen toiminnan lisäksi alueella on ollut mm. konepajatoimintaa ja maalitehdas.	Suunniteltu tielinjaus kulkee alueen eteläpuolelta, sijoittuen alueen välittömään läheisyyteen.	Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus sekä pohjaveden pilaantumisriski on huomioitava.
Lemminkäinen Infra Oy, Asfalttiasema Puusepäntie, Tuusula	20002207	Entinen asfalttiasema. Maa-ainesten käyttörajoite.	Suunniteltu tielinjaus sijoittuu kohteen pohjoispuolelle n. 100 m päähän.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden, pohjaveden virtaussuunnan ja toiminnan perusteella.
Entinen romun varastoalue Forsteninkuja, Tuusula	150976	Entinen romujen käsittely ja varastointialue. Kiinteistöllä on maaperän pilaantuneisuuden selvitystarve.	Kohde sijaitsee suunnittelualueesta n. 250 m etäisyydelle, Tuusulanväylän itäpuolelle.	Ei vaikutuksia hankkeeseen kohteen etäisyyden ja toiminnan perusteella.

happamat sulfaattimaat -karttapalvelun perusteella sulfaattimaan esiintymistodennäköisyys kohteella on pieni tai hyvin pieni.

Osuus Kiila–Metsäkylä

Riipilän osuudella tarvitaan päällysrakenne- ja pengermassoja yhteensä noin 250 000 m³. Vastaavasti leikkausmassoja syntyy arviolta noin 230 000 m³. Mikäli kaikki leikkausmassat voidaan hyödyntää pengerrakenteissa, tarvitaan hankkeen ulkopuolisia massoja yhteensä noin 20 000 m³. Tarkastelussa ei ole mukana meluesteiden tarvitsemia massoja eikä pohjanvahvistuksista syntyviä läjitettäviä maamassoja.

Osuudella tielinjauksen välittömään läheisyyteen sijoittuvat Seutulan vanha kaatopaikka sekä Kuusakoski Oy:n toiminnassa oleva jätteenkäsittelylaitos (*Taulukko 12.1* ja *Kuva 12.2*). Näiden kohteiden läheisyydessä tulee maaperän mahdollinen pilaantuneisuus huomioida jatkosuunnittelussa.

Tuusulanjoen jokilaaksossa esiintyy mahdollisesti happamia sulfaattimaita. Jokilaakso sijoittuu Litorina-rajan alapuolelle. Geologian tutkimuskeskuksen todennäköisyysluokituksen mukaan sulfaattimaan esiintymistodennäköisyys alueella on pieni.

Osuus Focus

Focus-alueella maantie rakennetaan syvälle nykyisen maanpinnan alapuolelle. Kallio maantien molemmin tullaan louhimaan osana laajoja maa-ainestenottohankkeita eikä maantien rakentamisen vuoksi. Focus-alueen eritasoliittymien rakentaminen tulee vaatimaan hankkeen ulkopuolisia päällysrakenne- ja pengermassoja, jos eritasoliittymät rakennetaan vasta myöhemmin maa-ainesten oton jälkeen.

Osuudella tielinjauksen välittömään läheisyyteen sijoittuu Sammonmäen teollisuusalue (*Taulukko 12.2* ja *Kuva 12.2*). Alueen läheisyydessä tulee maaperän mahdollinen pilaantuneisuus huomioida jatkosuunnittelussa.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen vertailu

Linjausvaihtoehdoilla ei ole merkittävää vaikutusta maa- ja kallioperävaikutusten kannalta.

12.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Focus-alueeseen kohdistuvat vaikutukset on esitetty vaihtoehdon 1 kohdalla.

12.4.3 Vertailuvaihtoehto 0

Vaihtoehdolla 0 ei ole suoraa vaikutusta maa- ja kallioperään, sillä uutta tietä ei rakenneta.

12.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Vaihtoehtojen 1, 0+ ja 0 vertailu

Vaihtoehdon 1 vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vaihtoehtoa 0+ laajemman suunnittelualueen laajuuden vuoksi. Vaihtoehdossa 1 Riipilän ja Kiila–Metsäkylän alueella tarvittavat päällysrakenne- ja pengermassat saadaan pääosin hankkeen sisältä. Focus-alueella tarvitaan todennäköisesti hankkeen ulkopuolisia päällysrakenne- ja leikkausmassoja sekä vaihtoehdoissa 1 että 0+. Hankkeen toteuttamatta jättämisellä ei ole vaikutuksia.

Hankkeen vaikutukset maaperään eivät ole kokonaisuutena merkittäviä, kun haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteistä huolehditaan. Vaihtoehdoilla ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävää eroa. Tiejärjestelyjen alle jää maata molemmissa vaihtoehdoissa. Alustavien arvioiden mukaan hankevaihtoehdossa 1 jää tiejärjestelyjen alle noin 73 hehtaaria metsämaata ja 8 hehtaaria peltoa. Vaihtoehdossa 0+ tiejärjestelyjen alle jäävä maa-alue on vähäisempi, noin 30 hehtaaria metsämaata ja hehtaari peltoa

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

12.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Tietä rakennettaessa ja parannettaessa pyritään maa-ainesten osalta massatasapainoon. Kallio- ja maaleikkauksista irrotettava aines pyritään käyttämään täyttöihin, penkereisiin, tien rakennekerroksiin, meluvalleihin tai esimerkiksi erilaisiin maisemointeihin. Tätä varten myöhemmissä suunnitteluvaiheissa maa-ainesten laatu tutkitaan käyttökelpoisuuden toteamiseksi. Muualta tuotavan maa-aineksen määrä on jo taloudellisestikin tarkoituksenmukaista minimoida. Tien korkeusasemaa tarkentamalla saadaan tarvittavat maa-ainekset hankittua tielinjan alueelta vaihtoehdossa 1.

Sulfaattimaiden esiintyminen tutkitaan tarkemmin myöhemmässä suunnitteluvaiheessa tehtävien pohjatutkimusten yhteydessä. Tulosten perusteella arvioidaan sulfaattimaiden esiintymisalueet ja -syvyydet sekä arvioidaan happamoitumispotentiaali.

Sulfaattimaiden mahdollinen esiintyminen tulee huomioida alueen rakennustöissä, erityisesti syvälle maaperään tulevia kaivutöiden yhteydessä. Sulfaattimaan esiintyminen vaikuttaa mm. mahdollisten kaivutöiden toteutukseen, kuivatusvesien ja kaivumassojen käsittelyyn, kaivumassojen loppusijoituspaikan valintaan sekä maanalaisten rakenteiden materiaalivalintoihin.

Riskinhallintakeinoja kaivutöiden aikana ovat esimerkiksi:

- Kaivantojen kuivatusvesien laadun tarkkailu (erityisesti pH) ja tarvittaessa veden neutralointi
- massan esikäsittely ennen kaivua (stabilointi tai neutralointi), jos uudet leikkauspinnat jäävät hapellisiin olosuhteisiin
- työn vaiheistus ja kaivannon mahdollisimman nopea sulkeminen
- kaivumassojen laadun omavalvonta
- mikäli kaivumassoja hyödynnetään kaivannon täytöissä, tulee kaivumassat pyrkiä palauttamaan kaivantoon niiden luonnollisessa kerrosjärjestyksessä.

Jos maa-aines loppusijoitetaan ilman hyödyntämistarkoitusta esimerkiksi maankaatopaikalle, toiminta on luvanvaraista. Tällöin on varmistettava, että loppusijoitusalueen ympäristölupa sallii happamien sulfaattimaiden läjityksen.

Jos kaivumassoja suunnitellaan hyödynnettävän maanrakennuksessa, kuten maastonmuotoilussa tai melusuojauksessa, lupatarpeen arvioi viranomainen tapauskohtaisesti. Loppusijoituskohteen valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesistövaikutusten arviointiin.

13 Liikenne

13.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu vuoden 2040 ennustetilanteessa. Arviointia varten on muodostettu vuoden 2040 liikenne-ennuste HSL:n HELMET liikennemallijärjestelmän avulla. Lähtökohtana on käytetty MAL 2019 suunnitelman laadinnan yhteydessä syksyllä 2018 käytettävissä olleita vuosien 2030 ja 2050 ennusteita, joista on otettu keskiarvo. Käytetyt ennusteet eivät sisällä oletusta tienkäyttömaksujen käyttöönotosta.

Ennusteita on tarkennettu suunnittelualueen osalta. Tuusulan Focus alueen liikennetuotos on kuvattu ennusteeseen Focus alueen kaupallisen selvityksen ja liikenneverkkotarkastelun (Ramboll 2018) vaihtoehdon 2 mukaisena. Focus-alueen liikennetuotos on ennusteessa noin 14 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaita ajoneuvoja on noin 1700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Lisäksi ennusteessa on otettu huomioon niin sanottu Senkkerin alueen raskas liikenne, noin 400 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Liikenneverkossa on oletettu toteutuneiksi seudun MAL 2019 suunnitelman vuoteen 2030 mennessä toteutettaviksi ajoitetut liikennehankkeet. Suunnittelualueen liikenteeseen näistä hankkeita vaikuttaa Kehä III:n keskiosan parantaminen (Kehä III välillä Askisto–Pakkala).

Nämä toimet on oletettu toteutuneiksi myös vertailuvaihtoehdossa, joten hankevaihtoehtojen vaikutukset kuvaavat vain maantien 152 toimenpiteitä.

Hankkeen verkollista vaikutuksista on kuvattu liikennemäärät eri vaihtoehdoissa sekä muutokset liikennekuormituksissa verrattuna vaihtoehtoon 0. Päästö- ja liikenneturvallisuusvaikutukset on määritetty HSL:n laskentamallien mukaisesti. Muutokset on laskettu suoriteperusteisesti koko mallin kattamalta alueelta.

13.2 Vaihtoehtojen vaikutukset

13.2.1 Vaihtoehto 1

Maantien 152 toteuttaminen valtatien 3 ja kantatien 45 väliselle osuudelle keventää liikennekuormitusta kaikilla rinnakkaisilla yhteyksillä. Voimakkaimmin muutokset vaikuttavat kantatien 50 (kehä III), valtatien 3 (Hämeenlinnanväylä), maantien 139 (Nahkelantie), sekä kantatien 45 (Tuusulanväylä, Hämeentie) liikenteeseen.

Uudelle yhteydelle siirtyy etenkin Vantaan itäosista sekä Tuusulan eteläosista valtatielle 3 suuntautuvaa liikennettä, joka nykyverkolla käyttää kantateiden 50 (Kehä III) ja 45 (Tuusulanväylä) kautta kulkevia reittejä. Tämän pitkämatkaisen liikenteen lisäksi maantielle 152 siirtyy alempaa tieverkkoa nykyverkolla käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Se keventää alemman tieverkon kuormitusta laajalti yhteyden länsiosissa muun muassa Riipiläntiellä ja Tikkurilantiellä. Katriinantietä ja Myllykyläntietä nykyisellä verkolla käyttävä Hyrylään suun-

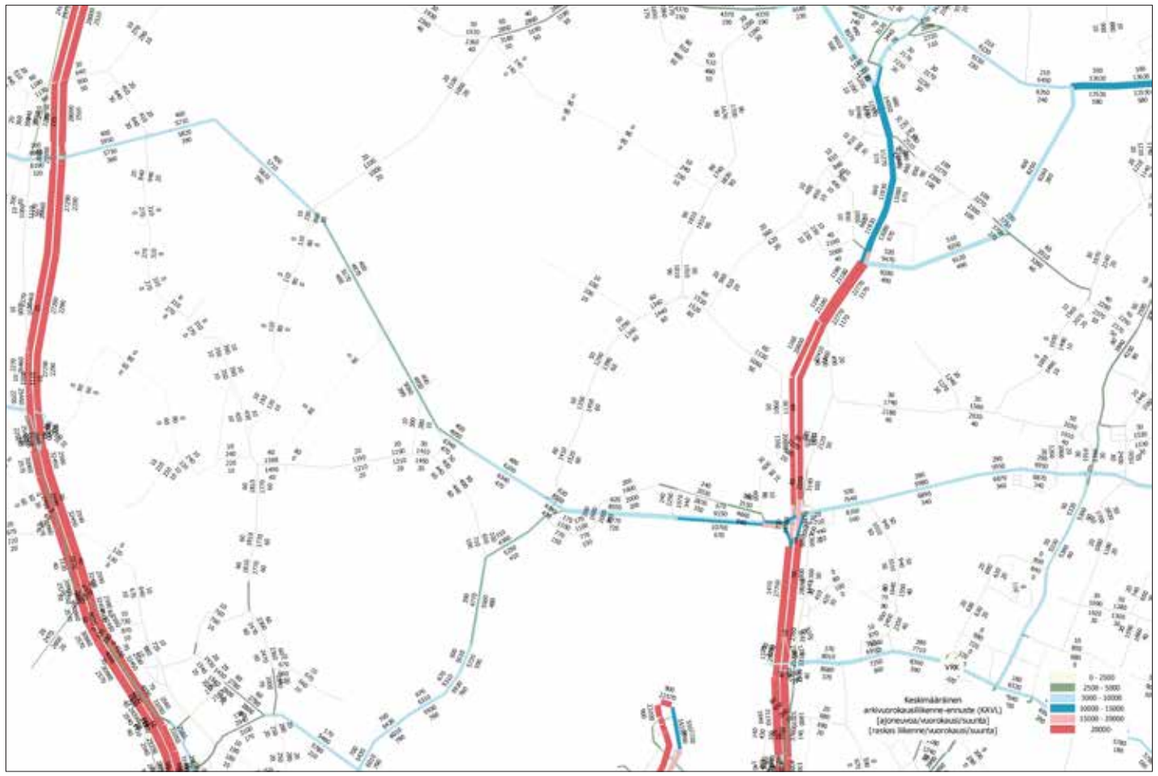

Kuva 13.1. Liikenne-ennuste vuodelle 2040 vaihtoehdossa 1 A (ajoneuvoa vuorokaudessa, KAVL).
Bild 13.1. Trafikprognos för år 2040 i alternativ 1 A (fordon per dygn, KAVL).

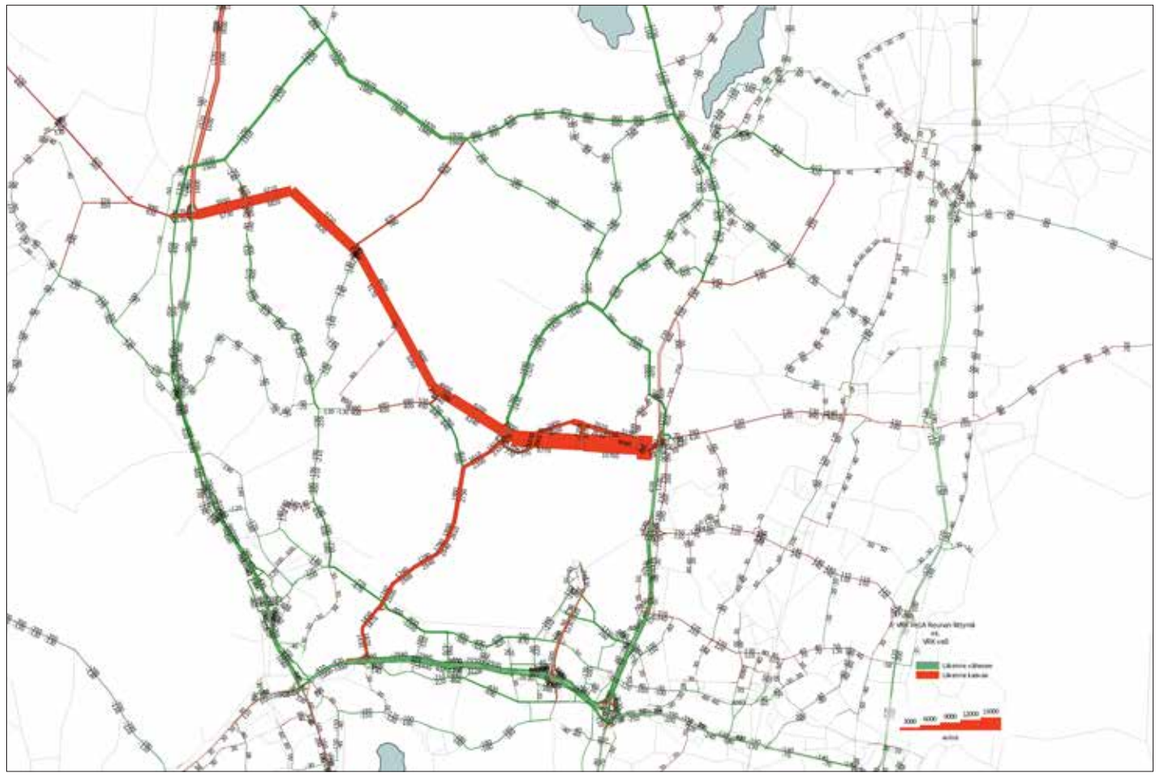

Kuva 13.2. Liikenteen siirtymät vuonna 2040 (ajoneuvoa vuorokaudessa, KAVL), vaihtoehto 1A verrattuna vaihtoehtoon 0.
Bild 13.2. Förflyttning av trafiken år 2040 (fordon per dygn, KAVL), alternativ 1A jämfört med alternativ 0.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

tautuva liikenne siirtyy vaihtoehdossa 1 kulkemaan uuden yhteyden kautta kantatielle 45, minkä seurauksena Myllykyläntiellä liikenne vähenee uuden yhteyden liittymän pohjoispuolella. Myös Maisalantietä nykyisin käyttävää läpikulkuliikennettä siirtyy uudelle yhteydelle. Myllykyläntiellä liikenne vähenee noin 3000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Maisalantiellä noin 2000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Myös alueen muulla nykyisellä verkolla kuormitus pienenee.

Maantien 152 liikennemäärä on uuden osuuden länsipäässä (Riipilä) noin 11 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta noin 800 ajoneuvoa vuorokaudessa raskasta liikennettä (noin 7 %). Tien keskiosalla liikennemäärä on vajaat 10 000 ajoneuvoa vuorokaudessa josta raskaita noin 800 ajoneuvoa vuorokaudessa (noin 8 %). Myllykyläntien itäpuolella tien liikennemäärä on noin 20 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Kantatien 45 liittymän tuntumassa yli 25 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Focus alueen osuudella tien liikennemäärät riippuvat alueen maankäytön tarkemmasta sijoittumisesta ja sen kytkeytymisestä alemman katuverkon kautta maantiehen 152, näitä ei tässä suunnitteluvaiheessa ole kyetty tarkeasti ottamaan huomioon.

Uusi yhteys kasvattaa liikennekuormitusta hieman myös Klaukkalan ohikulkutiellä. Ohikulkutien itäpäässä liikennemäärän lisäys on noin 1700 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kulomäentien liikennemäärään uuden yhteyden toteuttaminen ei aiheuta merkittävää muutosta.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen vertailu

Reunan linjausvaihtoehtojen välinen ero on pituudessa noin 10 metriä. Ero ei vaikuta verkollisen tarkastelun tarkkuudessa maantien 152 liikennekuormitukseen. Vaihtoehtojen välille muodostuu eroa liikenteen suoritteissa ja päästöissä.

13.2.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Vaihtoehdossa 0+ on toteutettu maantiestä 152 vain Myllykyläntien ja kantatien 45 välinen osuus, joka palvelee Focus-alueen maankäyttöä. Uusi yhteys mahdollistaa siirtää osan Focus-alueen liikenteestä Myllykyläntielle ja Katriinantielle.

Kuormituksen lisäys verrattuna vaihtoehtoon 0 on Katriinantiellä Myllykyläntien liittymän eteläpuolella (Kehä III:n suuntaan hakeutuva liikenne) noin 4700 ajoneuvoa vuorokaudessa ja pohjoispuolella noin 2100 ajoneuvoa vuorokaudessa (liikennettä Nurmijärven ja vltatien 3 suuntaan). Vaihtoehto 0+ lisää liikennettä myös Riipiläntiellä.

Katriinantietä ja Myllykyläntietä nykyisellä verkolla käyttävä Hyrylään suuntautuva liikenne siirtyy vaihtoehdossa 0+ kulkemaan uuden yhteyden kautta kantatielle 45, minkä seurauksena Myllykyläntiellä liikenne vähenee uuden yhteyden liittymän pohjoispuolella. Myös Maisalantietä nykyisin käyttävää läpikulkuliikennettä siirtyy uudelle yhteydelle. Myllykyläntiellä liikenne vähenee noin 3000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Maisalantiellä noin 1200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Myös alueen muulla nykyisellä verkolla kuormitus pienenee. Vaihtoehto 0+ keventää myös Kehä III:n liikennettä Katriinantien itäpuolella ja Tuusulanväylän liikennettä Kulomäentien eteläpuolella.

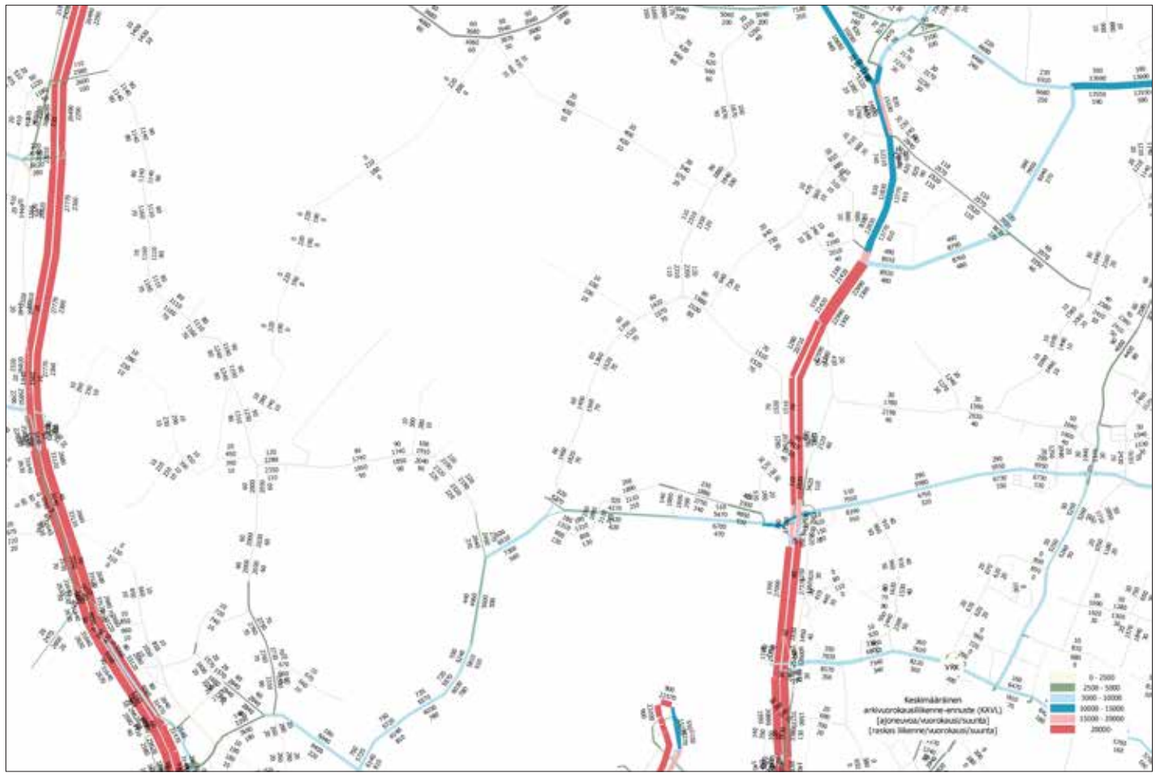

Kuva 13.3. Liikenne-ennuste vuodelle 2040 Vaihtoehdossa 0+ (ajoneuvoa vuorokaudessa, KAVL).
Bild 13.3. Trafikprognos för år 2040 i alternativ 0+ (fordon per dygn, KAVL).

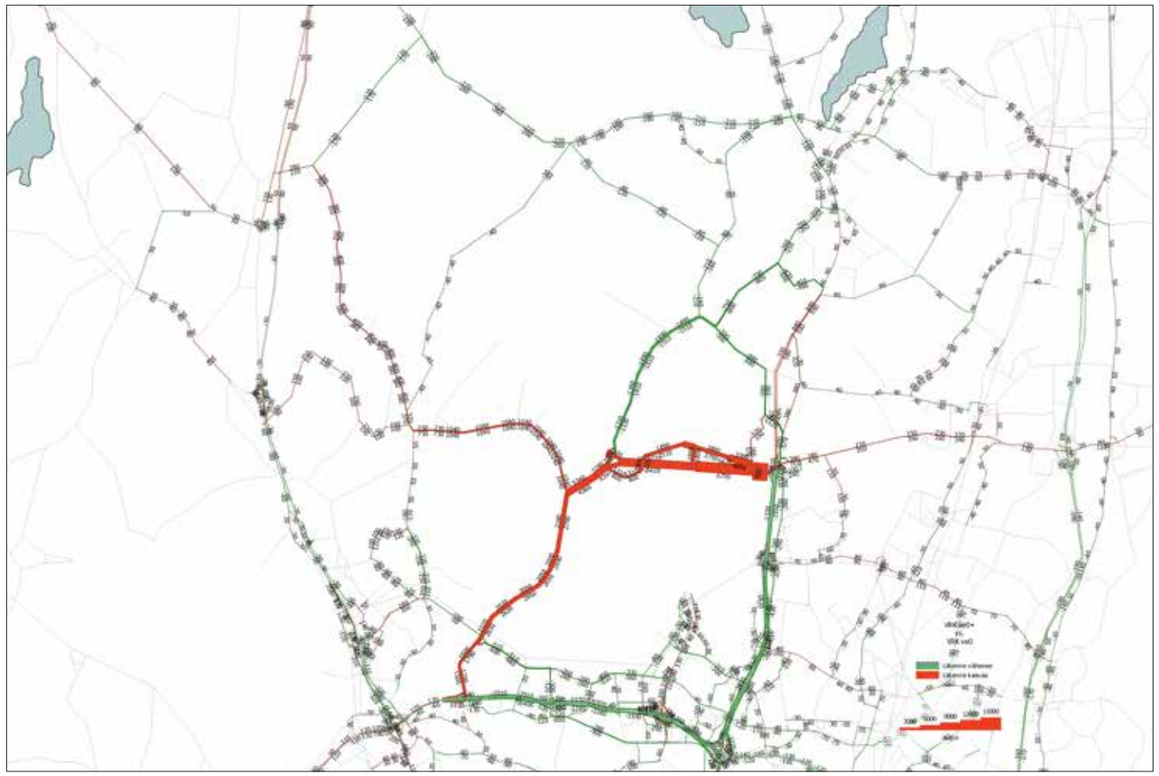

Kuva 13.4. Liikenteen siirtymät vuonna 2040 (ajoneuvoa vuorokaudessa, KAVL), vaihtoehto 0+ verrattuna vaihtoehtoon 0.
Bild 13.4. Förflyttning av trafiken år 2040 (fordon per dygn, KAVL), alternativ 0+ jämfört med alternativ 0.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

13.2.3 Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa 0 Focus -alue kytkeytyy vain kantatien 45 suuntaan nykyisen maantien 152 liittymän kohdalta. Liikenne-ennusteessa Focus-alue tuottaa vastaavan liikenteen kuin muissakin vaihtoehdoissa eikä alueen maankäytön mahdollisen toteutumatta jäämisen vaikutusta ole arvioitu. Focus-alueen liikenne kuormittaa etenkin kantatietä 45 sekä maantien 152 liittymän etelä- että pohjoispuolella.

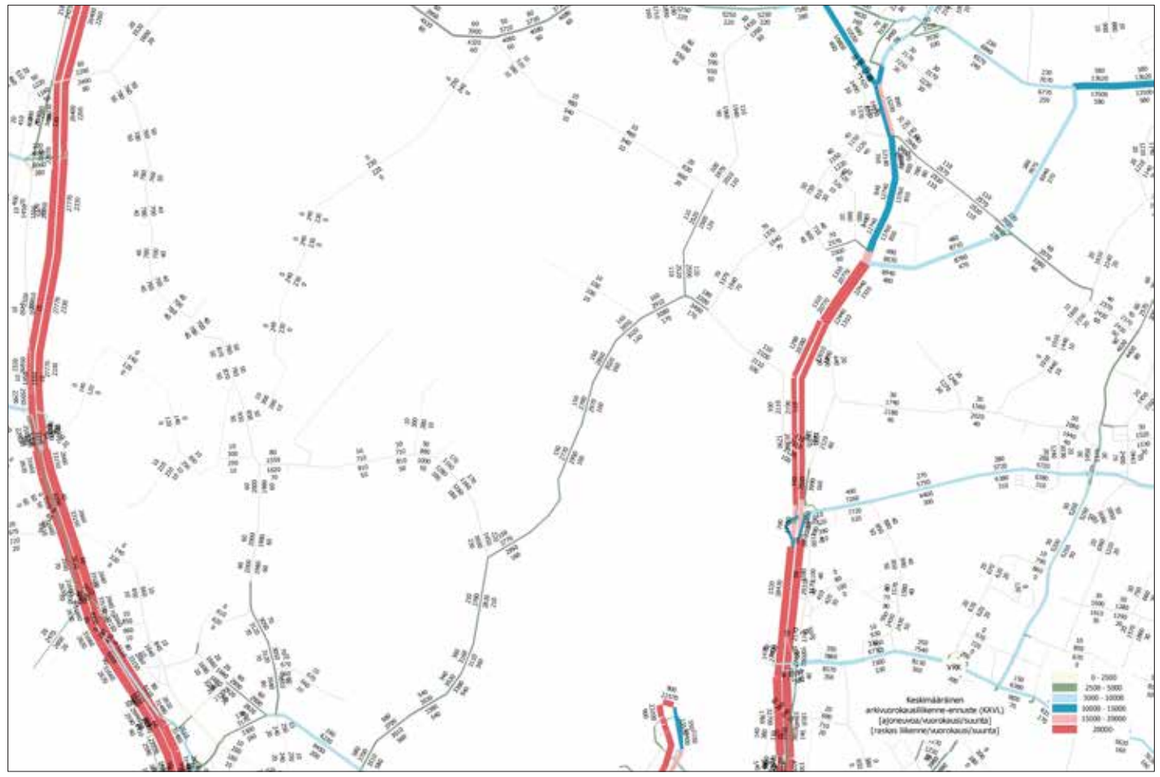

Kuva 13.5. Liikenne-ennuste vuonna 2040 Vaihtoehdossa 0.
Bild 13.5. Trafikprognos för år 2040 i alternativ 0.

13.3 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Alla olevassa taulukossa on vertailtu eri vaihtoehtoja vertailuvaihtoehtoon 0. Kaikki tutkitut vaihtoehdot vähentävät ajo- ja aikasuoritetta verrattuna vaihtoehtoon 0. Suurimmat vähennykset ajosuoritteissa saavutetaan vaihtoehdolla 0+ ja aikasuoritteessa vaihtoehdolla 1A.

Vaihtoehdot 1A ja 1B lisäävät ajosuoritteita mutta vähentävät aikasuoritteita verrattuna vaihtoehtoon 0+. Ajosuoritteen lisäys johtuu liikenteen siirtymisestä nopeammille, mutta pidemmille reiteille.

Mallitarkastelussa erot vaihtoehtojen 1A ja 1B välillä ajoneuvo- ja aikasuoritteissa ovat marginaalisia. Mallijärjestelmän liikenteen sijoittelussa ero vaihtoehtojen välillä jää niin pieneksi, että pienet hankkeen kerrannaisvaikutuksina tulevat muutokset muun verkon kuormituksiin aiheuttavat suurempia eroja, jotka johtavat vaihtoehtojen välillä epäloogisiin eroihin. Tästä syystä on vaihtoehdon 1B suoritteet laskettu vain vaihtoehtojen pituuseron (VE 1B 10 m pidempi kuin VE 1A) perusteella vaihtoehdon 1A tuloksista.

Vaihtoehto 1 tarjoaa suoremman ja taloudellisemman yhteyden alueen kehittyvälle maankäytölle ja keventää voimakkaimmin kuormittuneiden tieosuuksien kuormitusta kuin vaihtoehto 0+. Näitä kuormittuneita tiejaksoja ovat Kehä III, Hämeenlinnanväylä ja Tuusulanväylä. Vaihtoehto 0+ kuormittaa vaihtoehtoa 1 enemmän alueen nykyistä alempaa tie- ja katuverkkoa ja heikentää niiden liikenneturvallisuutta ja lisää liikenteen häiriöitä. Vaihtoehto 1 parantaa liikenteen sujuvuutta ja vähentää liikenteen häiriöherkkyyttä huomattavasti vaihtoehtoa 0+ enemmän. Tämä lisää myös liikenteen taloudellisuutta.

Vaihtoehdot risteävät suunniteltua Lentorataa lähellä Tuusulanväylää ja niillä ei ole vaikutuksia radan toteuttamiseen. Lentorata sijoittuu tunneliin tällä kohdin.

Taulukko 13.1. Ajo- ja aikasuoritteiden muutokset vuoden 2040 ennustetilanteessa verrattuna vaihtoehtoon 0.
Tabell 13.1. Förändringar i kör- och tidsprestationer i prognosläget 2040 jämfört med alternativ 0.

	Ajosuorite (1000 km/v)		Aikasuorite (1000 h/v)		Päästöt
	kevyet	raskaat	kevyet	raskaat	CO2-ekv, t/v
VE 0+	-4514	-560	-316	-21	-788
VE 1A	-2678	-505	-840	-56	-578
VE 1B	-2647	-502	-840	-56	-573

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

14 Ilmasto

14.1 Lähtötiedot ja menetelmät

Suomi on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään sitoutumalla YK:n ilmastosopimukseen ja EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan toteuttamiseen kansallisella tasolla (YM 2017). Ilmastonmuutoksen torjunta on valtion keskeinen tavoite ja vuoteen 2050 mennessä kasvihuonepäästöjä pyritään vähentämään 80–95% vuoden 1990 tasoon verrattuna (TEM 2017). Päästötavoitteet tulevat lähivuosina edelleen tiukentumaan ja täsmentymään. Liikenteessä merkittäviä vähennyskeinoja ovat liikennemäärän vähentäminen ja ajoneuvo- ja polttoainetekniikan kehitys, liikenteen suoritteen vähentäminen sekä ruuhkautumisen ja kiihdytysten ja hidastusten välttäminen (esimerkiksi ajonopeudet, tien mutkaisuus ja mäkisyys) (LVM 2018). Vantaan kaupunki on sitoutunut vähentämään päästöjään ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä noin 80 % vuoden 1990 tasosta. Jäljelle jäävät päästöt on tarkoitus kompensoidaan esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja (Vantaa 2019).

Hanke-YVA:ssa menetelmät ilmastonmuutokseen vaikuttavien tekijöiden arvioimiseksi eivät ole vakiintuneita. Tämän hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutusta ilmastonmuutosta

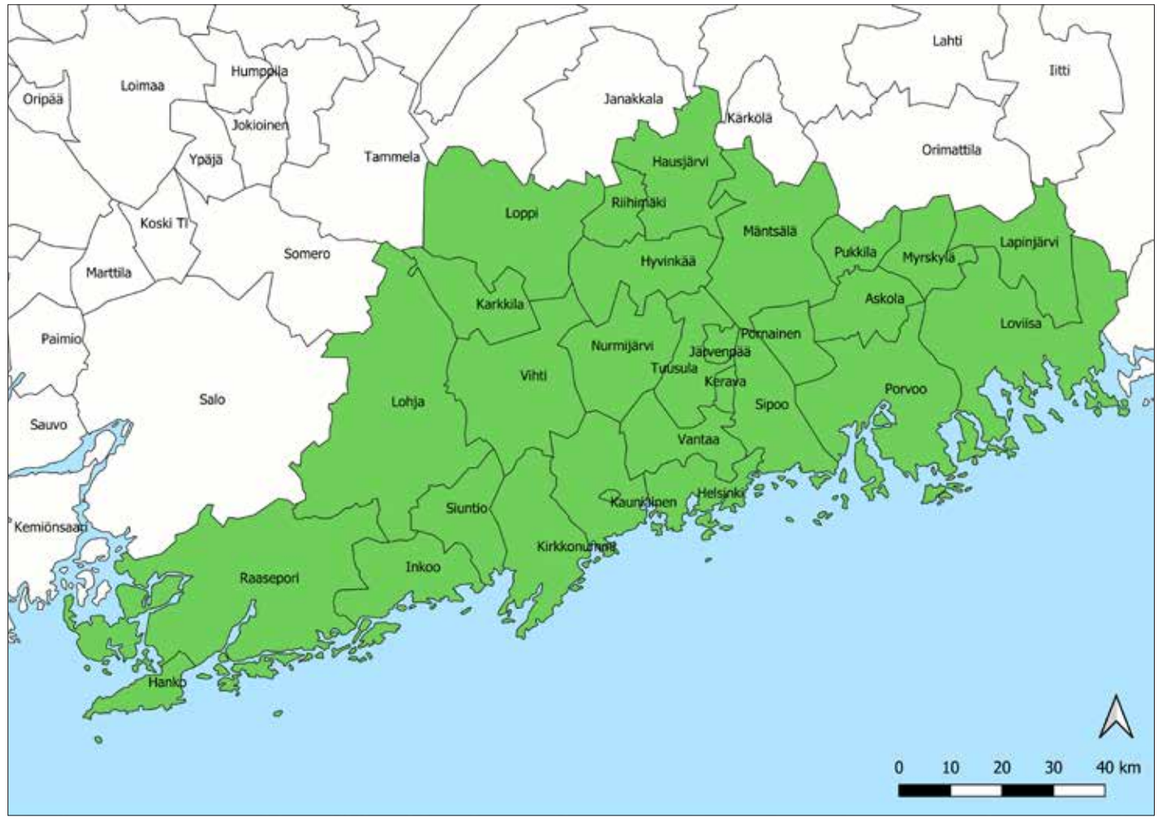

Kuva 14.1. Hankkeen liikenteellinen vaikutusalue.
Bild 14.1. Projektets trafikmässiga influensområde.

voimistaviin tekijöihin arvioidaan ajoneuvojen ennustettujen kasvihuonekaasupäästöjen perusteella. Liikenteellisten vaikutusten yhteydessä arvioidut liikennemäärät- ja suoritteet ovat lähtökohtina, joiden avulla lasketaan tieliikenteessä syntyvät kasvihuonepäästöt (luku 15). Mallinnuksessa ei laskennan epävarmuuksien takia huomioida ruuhkautumisesta johtuvien jarrutusten ja kiihdytysten aiheuttamia päästöjä, joilla on vaikutusta etenkin raskaan liikenteen päästökertymiin. Liikenne-ennuste muodostetaan HSL:n HELMET liikennemallijärjestelmän avulla vuoden 2040 ennustetilanteessa. Ennustemallin liikenneverkossa on oletettu toteutuneiksi seudun MAL 2019 suunnitelman vuoteen 2030 mennessä toteutettaviksi ajoitetut liikennehankkeet (luku 15). Päästöt lasketaan ennustetilanteesta eri vaihtoehdoille MAL-2019 suunnitelmassa esitettyjen MAL-2030 yksikköpäästöjen perusteella (CO_2- ekv.). Päästökertoimet on laskettu LIISA-tieliikenteen laskentajärjestelmän vuoden 2030 tietojen pohjalta. Nykytilan liikenteen kasvihuonekaasupäästömallinnuksessa on käytetty Lipasto-tietokannan vuoden 2016 päästökertoimia (MAL-2019 nykytila). Mallinnuksessa tarkastellaan vaihtoehtojen liittymistä laajemmin muuhun liikennejärjestelmään, ja sitä kautta syntyvään mahdollisuuteen liikenteen ja sen päästöjen vähentämiseen tai kasvuun *(Kuva 14.1)*.

Rakentamisen aikaisia kasvihuonekaasupäästöjä tarkasteltaessa liikennejärjestelyiden ja rakentamisen toteutuksella on suurimerkitys liikennöinnin aiheuttamiin päästöihin, mutta arvioitavissa tarkemmin vasta myöhemmissä suunnitteluvaiheissa. Päästöjen suuruuteen vaikuttavat pääasiassa rakentamisessa syntyvien ja tarvittavien maamassojen siirrot ja työkoneiden käytön aikaiset päästöt. Rakentamisen aikaisten päästöjen seurantamenetelmiä kehitetään parasta aikaa osana rakennuttajien ympäristöseurantaa. Rakennuttajien tavoitteena on mahdollisimman vähäpäästöiset rakentamisratkaisut.

Hankkeen vaikutuksia hiilinieluihin ja hiilivarastoihin arvioidaan yleisellä tasolla tarkastelemalla alueelle sijoittuvia hiilinieluja ja -varastoja sekä hankkeen eri vaihtoehtojen aiheuttamia muutoksia niihin. Lähtötietona käytetään Corine Maanpeite 2018 perusteella laskettuja maankäytön muotoja sekä monilähteisen valtakunnan metsien inventoin-

Tietolaatikko

Suomessa kasvihuonepäästöt olivat vuonna 2018 noin 56,5 Mt CO_2-ekv., mistä energiateollisuus muodosti suurimman osan, 75 % (42,4 Mt CO_2-ekv.). Kotimaan liikenteen päästöjen osuus vuoden 2018 kokonaispäästöistä oli 27 % (noin 11,8 Mt CO_2-ekv.) ja tästä tieliikenteen osuus oli 94 % (Tilastokeskus 2019). Tieliikenteen päästöosuudet jakautuivat seuraavasti: henkilöautot 54 %, kuorma-autot 32 %, pakettiautot 8 %, linja-autot 5 % sekä moottoripyörät ja mopot 1 % (VTT 2018).

Yhden henkilöauton vuosittainen CO_2 päästö on arvioita noin 2,5 tonnia (päästö noin 160 CO_2 g/km, ja ajettu matka n. 14 000 km/v, Tilastokeskus 2018 ja 2019).

Kulutussähkön kasvihuonepäästö vantaalaista asukasta kohti vuonna 2018 oli noin 0,65 t CO_2-ekv. (HSY, 2018).

Metsämaa- maankäyttöluokan nettonielu, eli metsien varastoiman hiilidioksidin määrä, oli vuonna 2018 noin -20,8 Mt CO_2-ekv. Luku sisältää puuston lisäksi maaperän hiilivaraston (Tilastokeskus 2019).

Määritelmät

CO_2-ekv.: Hiilidioksidiekvivalentti, joka kuvaa ihmisen tuottamien kasvihuonekaasujen ilmastoa lämmittävää vaikutusta, eli kasvihuonekaasujen yhteenlaskettua globaalia ilmastopakotetta. Luku sisältää hiilidioksidin lisäksi muiden ilmastoa lämmittävien kasvihuonekaasujen vaikutuksen. Eri kaasut lasketaan mukaan kertoimien avulla.

Puun poistuma: Puuston poistumassa on yhteenlaskettuna hakkuukertymä, hakkuutähteestä metsään jäävä runkopuu, luontaisesti kuollut runkopuu.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

nin 2017 metsävara-aineistoa (MVMI 2017, Luke 2019). Puuston hiilinielu- ja varastoarviot perustuvat yleistettyihin lukuihin, ja toimivat näin suuntaa antavana arviona. Koko Suomen maatalousmaiden kasvihuonepäästöt olivat vuonna 2018 noin 3,4 Mt CO_2-evk. (Tilastokeskus 2019) ja maatalousmaata oli vuonna 2018 noin 2,3 miljoonaa hehtaaria (Luke 2019). Peltojen kasvihuonekaasuvoihin vaikuttavat monet tekijät, kuten maaperä, viljeltävä kasvi, käytettävät lannoitteet sekä lannan ja jätelietteen levitys, joilla kaikilla on oma vaikutuksensa pellon ominaisuuksiin hiilenvarastona ja kasvihuonekaasujen lähteenä. Metsien ja peltojen kasvihuonekaasupäästöjen ja nielujen arviointia sisältää paljon epävarmuuksia, näin ollen arviot ovat suuntaa antavia.

Ilmastonmuutoksen myötä sääolosuhteiden odotetaan äärevöityvän. Liikenteeseen myrskyt ja rankkasateet voivat aiheuttaa mm. tietulvia. Lisäksi sääolosuhteet voivat aiheuttaa liikenteeseen erilaisia häiriöitä, kuten onnettomuuksia sekä kuljetusten viivästymisiä ja peruuntumisia. Myös kulkuvälineisiin ja infrastruktuuriin voi syntyä vaurioita, joista puolestaan voi aiheutua kustannuksia. Ilmastonmuutoksen myötä teiden ylläpitokustannukset voivat pitkällä aikavälillä pienentyä mutta sään ääri-ilmiöiden haittavaikutukset liikenteelle voivat olla merkittäviä ja kustannuksia lisääviä tekijöitä (VNK 2018). Hankkeen todennäköisimmät tieliikenteeseen vaikuttavat ilmastoriskit liittyvät myrskyihin ja tietulviin. Nämä tekijät ja niihin varautuminen otetaan huomioon tarkemmassa tiesuunnittelussa. Tiepinnan liukkauteen liittyvät kysymykset ovat valmiin tien kunnossapidossa huomioitavia asioita.

14.2 Nykytilanne

Nykytilanteen liikenteen kasvihuonepäästöjä arvioitiin nykyisen liikenneverkon mahdollistaman liikenteen ja sen synnyttämien päästöjen perusteella. Mallin perusteella liikenteen tuottamat kasvihuonepäästöt nykytilanteessa ovat noin 2,2 Mt CO_2-evk. vuodessa.

Suunnittelualue koostuu nykytilassa pääosin metsä- ja peltomaasta. Keskimääräinen hiilidioksidin nettosidonta boreaalisessa metsässä on noin 7–9 t CO_2 ha/v (Kolari 2010). Suunnittelualueen metsät toimivat siis hiilinieluna sitoen ilmakehästä hiilidioksidia. Alueen metsät (kasvillisuus ja maaperä) toimivat myös hiilen varastona. Maatalousmaat toimivat puolestaan pääasiassa kasvihuonekaasujen lähteenä (Tilastokeskus 2019). Ne kuitenkin toimivat myös hiilidioksidin varastona. Suomessa mineraalimailla sijaitsevien peltojen pintamaan (0–15 cm) on arvioitu varastoivan noin 200 t hiilidioksidia hehtaarilla (Heikkinen ym. 2012).

14.3 Vaikutusmekanismit ja vaikutuksen merkittävyyden arviointi

Ajoneuvoliikenteessä polttomoottoreista vapautuu kasvihuonekaasuja, määrällisesti eniten hiilidioksidia, joka on ilmakehää voimakkaasti lämmittävä yhdiste. Kasvillisuus, tehokkaimmin puusto, toimii puolestaan hiilen nieluna sitoen ilmakehästä hiilidioksidia fotosynteesin kautta biomassaansa. Samanaikaisesti kasvillisuus ja maaperä toimivat myös hiilen varastoina. Maankäytön muuttuessa kasvillisuuden ja maaperän hiilivarasto purkautuu osittain, kun varastoon sitoutunut hiili vapautuu takaisin ilmakehään.

Hankkeen ilmastovaikutuksen merkittävyyttä arvioidaan vertailemalla liikenteen muutoksesta aiheutuvien päästöjen muutosta eri hankevaihtoehtojen välillä. Lisäksi arvioidaan maankäytön muutoksen seurauksena muuttuvien hiilinielujen- ja varastojen muutosta.

14.4 Vaihtoehtojen vaikutukset

14.4.1 Vaihtoehto 1

Vaihtoehtoehdon 1 liikenteen laskennallinen päästöennuste vuonna 2040 on noin 1,7 Mt CO_2-evk. vuodessa. Toteutuessaan vaihtoehtoehto vaikuttaisi alueen olemassa oleviin hiilinieluihin ja -varastoihin tielinjan muuttaessa metsä- ja peltomaata rakennetuksi ympäristöksi *(Taulukko 14.1)*.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Linjausvaihtoehdoilla ei ole kokonaisuutena olennaista eroa liikenteen kasvihuonepäästöjen kannalta. Linjausvaihtoehtoehtojen ero toisiinsa nähden on todella pieni ja samaa luokkaa sekä saman suuntainen kuin vaihtoehtojen liikennöinnin ero. Kokonaisuudessaan, kun huomioidaan sekä liikennöinti että metsien nieluvaikutus ja peltojen päästövaikutus, ero vaihtoehtojen 1B ja 1A kasvihuonekaasupäästöjen välillä on alle 5 t.

Reunan liittymä vähentää vaihtoehdon kasvihuonepäästöjä noin 40 tonnia.

14.4.2 Vaihtoehto 0+ (vain Focus)

Vaihtoehtoehdon 0+ liikenteen laskennallinen päästöennuste vuonna 2040 on noin 1,7 Mt CO_2-evk. vuodessa. Toteutuessaan vaihtoehto vaikuttaisi alueen olemassa oleviin hiilinieluihin ja -varastoihin tielinjan muuttaessa metsä- ja peltomaata rakennetuksi ympäristöksi *(Taulukko 14.1)*.

14.4.3 Vertailuaihtoehto 0

Vaihtoehdon 0 liikenteen laskennallinen päästöennuste vuonna 2040 on noin 1,7 Mt CO_2-evk. vuodessa. Vaihtoehdolla 0 ei ole vaikutuksia alueen hiilinieluihin, sillä siinä ei ole esitetty toimenpiteitä tarkastelualueelle *(Taulukko 14.1)*.

14.5 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

MAL-2030 toimenpiteet huomioivan ennustemallin mukaan liikenteen kasvihuonepäästöt vähenevät tarkastelualueella jokaisen vaihtoehdon kohdalla, mukaan lukien vaihtoehto 0, lähes 0,5 Mt CO_2-ekv. vuodessa. Liikenteen laskennallisissa kasvihuonekaasupäästöissä on erittäin pientä vaihtelua eri vaihtoehtojen välillä. Suurimmat päästöt syntyvät vaihtoehdon 0 kohdalla, jolloin uutta tieyhteyttä ei rakennettaisi. Suurin liikenteen päästövähentymä toteutuisi vaihtoehdon 0+ kohdalla, jolloin vuosittainen vähennys vaihtoehtoon 0 verrattuna olisi arvioilta noin 800 t CO_2-ekv. vuodessa. Myös vaihtoehdon 1 kohdalla liikenteen ennustetut vuosittaiset kasvihuonepäästöt vähenisivät verrattuna vaihtoehtoon 0 noin 600 t CO_2-ekv. vuodessa.

Hankealueen hiilinieluihin- ja varastoihin ei kohdistu muutoksia vaihtoehdossa 0. Suurin muutos olisi vaihtoehdon 1 toteutuessa, jolloin arviolta 5 200 tonnin hiilidioksidivarasto poistuisi alueelta. Arvio perustuu alueelta arviolta häviävän puuston tilavuuteen ja peltojen hiilivarastoarvioon. Hankealueen puusto sitoo ja peltoalueet vapauttavat jatkuvasti hiilidioksidia, näin ollen vaihtoehtojen potentiaalisen vuosittaisen hiilidioksidin nettonielun menetys olisi hankevaihtoehdon 1 kohdalla noin 300 tonnia CO_2 vuodessa, ja vaihtoehdossa 0+ noin 70 tonnia CO_2 vuodessa.

Kaikilla tielinjauksen vaihtoehdoilla on myönteinen vaikutus ennustettuihin liikenteen päästöihin niitä vähentäen. Mutta maankäytön muutoksen seurauksena kaikilla tielinjausvaihtoehdoilla on kielteinen, mutta erittäin vähäinen vaikutus alueen hiilivarastoihin- ja nieluihin. Vaihtoehdolla 0+ liikenteen päästöt vähenisivät eniten ja vaikutukset hiili-

Taulukko 14.1. Tarkasteltavien vaihtoehtojen kasvihuonekaasupäästöt, hiilinielut ja -varastot.
Tabell 14.1. Utsläpp av växthusgaser, kolsänkor och kollager i de aktuella alternativen.

Vaihtoehto	Liikenteen päästöt t CO_2 ekv./v	Puuston hiilinielu t CO_2/v	Puuston hiilivarasto t CO_2	Puuston tilavuus t m^3	Peltojen päästöt t CO_2 ekv./v	Peltojen hiilivarasto t CO_2
VE 0	1 687 527	-	-	-	-	-
VE 0+	1 686 740	- 70	-1000	1	2	-250
VE 1A	1 686 950	- 300	-3900	5	10	-1300
VE 1A Reunan liittymä	1 686 904	- 300	-3900	5	10	-1300
VE 1B	1 686 954	-310	-4000	5	8	-1000

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

varastoihin ja -nieluihin olisivat vähäisimmät. Vaihtoehdon 1 vuosittainen päästöarvio on noin 200 t (CO_2-ekv.) suuremmat verrattuna vaihtoehtoon 0+. Vaihtoehdon 1 kohdalla maankäytön muutoksen seurauksen poistuisi vaihtoehdoista suurin hiilidioksidin varasto.

Hankevaihtoehtojen ilmastovaikutuksia tarkasteltaessa Suomen mittakaavassa jäävät maankäytön muutoksesta aiheutuvat vaikutukset hiilinieluihin- ja varastoihin vähäisiksi. Suomessa metsämaa- maankäyttöluokan hiilen nettonielu oli vuonna 2018 noin 20,8 Mt CO_2-ekv. (Tilastokeskus 2019). Tähän kokonaisnieluun verrattuna vaihtoehdon 1, missä suurin muutos, menetettävän hiilinielun osuus on 0,01 ‰. Puun poistuma vuonna 2018 koko Suomessa oli noin 93,7 miljoonaa kuutiota (Tilastokeskus 2020). Hankevaihtoehdoissa 1, jossa suurin arvioitu poistuma, olisi puuston poistuma arviolta 5 tuhatta kuutiota. Tielinjausvaihtoehtojen peltoalueiden maankäytön muuttuessa menetetään peltomaan hiilivarasto, samanaikaisesti kuitenkin poistuisi myös peltomaan kasvihuonekaasujen päästölähde.

Tarkasteltavan tiehankkeen liikenteellinen vaikutusalue on laaja *(Kuva 14.1)*. Tämä näkyy selvästi myös liikenteen päästöarviossa. HSY:n tilastojen mukaan vuonna 2018 pääkaupunkiseudun tieliikenteen kasvihuonepäästöt olivat 1,3 Mt CO_2-ekv, mistä Vantaan kaupungin osuus oli noin 30 % (0,4 Mt CO_2-ekv.). Tarkastelualueen ennustetut päästöt ovat jokaisen vaihtoehdon kohdalla yli 1,7 Mt CO_2-ekv. Tielinjausvaihtoehdot 0+ ja 1 vaikuttavat tieliikenteen päästöihin niitä vähentävästi. Muutokset ovat kuitenkin vaihtoehdon 0 kokonaispäästöarvioon verrattuina hyvin vähäisiä, vaikka oikean suuntaisia. Vaihtoehto 0+ vähentäisi päästöjä tarkastelualueella arviolta 800 t CO_2-ekv. vuodessa, luku vastaa yli 300 henkilöauton vuosittaisia päästöjä (henkilöautojen keksimääräiset päästöt vuonna 2018).

Erot päästöennusteiden sekä hiilinielujen- ja varastojen välillä ei Suomen kokonaismittaluokkaan suhteutettuna aiheuta merkittävää eroa tarkasteltavien vaihtoehtojen 0+ ja 1 välillä. Voidaan kuitenkin todeta, että hankkeen toteuttaminen vaikuttaa tarkastelualueen liikenteen päästöihin niitä vähentävästi. Tielinjauksien vaikutus maankäyttömuodon muutoksen kautta alueen hiilivarastoihin- ja nieluihin ei ole Suomen mittakaavassa merkittävä. Jokaisen linjausvaihtoehdon kohdalla tieliikenteen vuosittainen päästövähennys on suurempi kuin menetetty puuston vuosittainen hiilinielu. Ottaen huomioon uudelle väylälle ennustetut liikennemäärät ja asuntojen tai loma-asuntojen läheisyyden, niin niille ei aiheudu väylän liikenteestä ilmanlaatuhaittoja vaan pitoisuudet jäävät alle ohjearvojen.

14.6 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Hankkeesta muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin voidaan vaikuttaa rakentamisen aikana muun muassa tehokkaalla maamassojen hyödyntämisellä sekä niiden kuljetusmatkojen optimoinnilla, myös työkoneiden käytön aikaiset päästöt ovat suuressa roolissa päästöjen muodostumisessa.

Suunniteltavaa väylää tulisi ensisijaisesti kehittää logistisena yhteytenä, jolloin raskaan liikenteen liikkuminen helpottuu sen siirtyessä ruuhkautuneilta tieosuuksilta uudelle väylälle. Tällä on vaikutusta liikenteen päästöihin muun muassa jarrutusten ja kiihdytysten vähentymisenä ajon aikana.

Hankkeella on kuitenkin vaikutusta myös logistisiin ketjuihin laajemmaltikin. Hankealueelle sijoittuvien logististen keskuksien saavutettavuus paranee. Hanke onkin pääasiassa elinkeinoelämän ja logistiikan kehittämishanke. Tärkeää on, ettei maankäytön ratkaisujen kautta lisätä hajauttavaa yhdyskuntarakennetta, kuten asumista ja henkilöliikennettä synnyttäviä palveluja uuden väylän vaikutusalueelle.

15 Rakentamisen aikaiset vaikutukset

15.1 Menetelmät ja vaikutusmekanismit

Rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat enimmäkseen palautuvia, mutta rakentamisen aikana yleensä merkittäviä. Rakentamisen aikaisista vaikutuksista on tarkasteltu liikenteelle, asutukselle ja asukkaille sekä elinkeinoille ja luonnonympäristölle sekä pinta- ja pohjavesille aiheutuvia haittoja. Asutukselle aiheutuvien vaikutusten arvioinnissa on huomioitu asukkaiden liikkuminen. Rakentamisen aikaisten haittojen ajallista kestoa ja rakentamisalueen laajuutta on myös arvioitu alustavasti. Myös rakentamisen aikaisten haittojen lieventämistoimenpiteitä on käsitelty.

Arvio perustuu asiantuntija-arvioihin kunkin vaihtoehdon vaatimista rakentamistoimenpiteistä sekä niiden sijainnista suhteessa asutukseen ja liikenneväyliin.

15.2 Vaihtoehtojen vaikutukset

Vaihtoehdot rakennetaan pääosin uuteen maastokäytävään, jolloin vaikutukset nykyisen tieverkon liikenteelle jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi. Rakentamisen aikaiset vaikutukset nykyiseen tieverkkoon kohdistuvat vaihtoehdossa 1 Klaukkalan ohikulkutien liittymäalueelle ja molemmissa vaihtoehdoissa (VE 1 ja VE 0+) Tuusulanväylän ja Kulomäentien eritasoliittymän läheisyyteen. Tämän lisäksi paikallisia vaikutuksia kohdistuu maantien 152 ja sitä risteävien teiden kohdille, joissa joudutaan tekemään rakentamisen aikaisia tiejärjestelyjä ja alentamaan nopeusrajoituksia. Tästä aiheutuu vähäistä haittaa liikkumiseen. Vaikutukset elinkeinoelämälle ja sen kuljetuksille ovat vähäisiä, koska toimenpiteet kohdistuvat vain yksittäisiin kohteisiin ja työmaata risteävät yhteydet toimivat koko rakentamisen ajan.

Molemmissa vaihtoehdoissa syntyy rakentamisen aikana melu- ja tärinähaittaa kallion räjäytyksistä, louhimisesta ja mahdollisesta kiviaineksen murskaustoiminnasta sekä työmaaliikenteestä. Työmaaliikenne, louhiminen, mahdollinen kiviaineksen murskaustoiminta ja massojen siirto aiheuttavat myös pölyämishaittaa, joka erityisesti kuivina aikoina aiheuttaa haittaa asutukselle ja asukkaille sekä luonnonympäristölle rakentamisen välittömässä läheisyydessä. Vaihtoehdossa 1 edellä esitetyt haitat asutukselle ja asukkaille ovat vaihtoehtoa 0+ suurempia, koska rakentaminen ulottuu laajemmalle alueelle.

Siltojen ja pengertöiden rakentamisen aikaiset vaikutukset pintavesiin vesistöuomien ylityskohdissa ilmenevät lähinnä veden tilapäisenä samenemisena. Arvioinnin mukaan pysyviä vaikutuksia ei muodostu missään vaihtoehdossa. Vaihtoehdossa 0+ tilapäiset haitat ovat kuitenkin huomattavasti vähäisempiä kuin vaihtoehdossa 1.

Pohjaveden pinnan alenemista saattaa aiheutua, jolla voi olla kielteisiä vaikutuksia tien lähiympäristön kaivoihin. Pohjaveden pinnan aleneminen voi olla myös pysyvää. Tien välittömässä läheisyydessä on melko vähän asutusta, jolloin vaikutusten laajuus rajautuu melko harvoihin kiinteistöihin. Vaihtoehdon 1 läheisyydessä on enemmän asutusta kuin vaihtoehdon 0+ läheisyydessä.

Rakentamisen kestoksi on arvioitu vaihtoehdossa 1 noin 2–3 vuotta ja vaihtoehdossa 0+ noin puolitoista vuotta. Rakentamisen aikaisten vaikutusten kesto on siis vaihtoehdossa 1 pidempi kuin vaihtoehdossa 0+.

Luonnonympäristön osalta molemmat vaihtoehdot aiheuttavat rakentamisaikana haitallisia vaikutuksia, lähinnä tilapäistä estevaikutusta eläinten liikkumiselle. Vaihtoehdossa 1 vaikutusten laajuus on suurempi, koska rakentamista tehdään laajemmalla alueella. Hankkeen työllistävä vaikutus on kaikissa vaihtoehdoissa myönteinen.

15.3 Vaihtoehtojen vertailu ja johtopäätökset

Rakentamisen aikaiset vaikutukset voivat olla paikallisesti merkittäviä etenkin lähimpien kiinteistöjen osalta, mutta kokonaisuudessaan ne ovat kohtuullisia ja hallittavissa. Lähimpien kiinteistöjen kohdilla tulee etenkin rakentamisen aikaista melua ja pölyä, joista aiheutuu haittoja. Vaikutukset ovat laajimmat vaihtoehdossa 1. Reunan vaihtoehdoilla 1A ja 1B ei ole eroja vaikutuksissa.

15.4 Haittojen lieventämistoimenpiteet ja jatkosuunnittelu

Rakentamisen aikaisia haittoja voidaan lieventää erilaisin ratkaisuin. Rakentamiseen liittyvien toimintojen, kuten kiviaineksen murskaukseen ja työmaatukikohtien sijoittamiseen sekä rakentamisen aikaisten haitallisten vaikutusten hallintaan voidaan vaikuttaa tuotevaatimuksilla ja niiden seurannalla, jotka määritellään rakentamishankkeen valmistelun yhteydessä. Vaihtoehdossa 1 rakentamiseen tarvittava materiaali saadaan pääosin tielinjalta ja rakentamisen aikainen liikenne voidaan ohjata käyttämään pääosin rakennettavaa tielinjaa, jolloin rakentamisen aiheuttama liikenne muulla tieverkolla pystytään minimoimaan. Haitto- ja luonnonympäristön arvokohteille voidaan välttää esimerkiksi rakentamisajankohdan määrittelyllä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

16 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tähän lukuun on koottu yhteen hankevaihtoehtojen 1 ja 0+ merkittävimmät vaikutukset ja keskeisimmät arvioinnin johtopäätökset. Luvussa keskitytään tuomaan esille hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Lukuun kuuluvat yhteenveto- ja vertailutaulukko sekä teemakarttoja. Hankevaihtoehtojen keskeiset vaikutukset on tuotu esiin osuuksittain jaa teemoittain.

16.1 Hankevaihtoehtojen vaikutukset osuuksittain

Osuus Riipilä (vaihtoehto 1)

Riipilän osuus on pientalojen ja Vantaanjokilaakson vanhan kulttuurimaiseman ympäristöä, johon ei kohdistu maankäytön paineita. Kehittyvää maankäyttöä on vain Hämeenlinnanväylän (vt 3) ympäristössä, jossa maantien 152 uusi yhteys muodostaa Klaukkalan ohikulkutien jatkona uuden liikenteen solmukohdan. Alueella on potentiaalia liikennehakuisten toimintojen kehittämiselle. Uusimaa-kaavassa Mäyränkallioon on osoitettu kaupan alue ja kuntien kaavoissa kehittyvää maankäyttöä on osoitettu vain Nurmijärven puolelle. Aluevaraussuunnitelmaan kytkeytyvä mahdollinen rekkaparkki sopii luontevasti kokonaisuuteen.

Uusi väylä muuttaa merkittävästi ympäristöä osuudella. Tielinjaus sijoittuu Riipiläntien ja Vantaanjokilaakson kylämäisen asutuksen väliin ja halkoo aluetta kahtia. Se sijoittuu paikoin asutuksen tuntumaan siten, että merkittäviä vaikutuksia aiheutuu noin 13 linjauksen lähialueen asuintalolle Reunassa ja Vantaanjokilaaksossa. Uusi väylä heikentää asukkaiden viihtyvyyttä ja muuttaa elinympäristöä perusteellisella tavalla maiseman muutoksen ja uuden melulähteen myötä.

Uusi tielinjaus sijoittuu Vantaanjokilaaksoon poikittain ja muuttaa merkittävällä tavalla maisemarakennetta sekä alueen ominaispiirteitä. Väylärakenteet aiheuttavat haitallisia vaikutuksia perinteiseen kulttuurimaisemaan ja sen arvoihin, yhtenäisiin metsäalueisiin niitä pirstoen sekä maa- ja kallioperään lukuisten leikkausten ja pengerrysten myötä.

Reunan Josvaholmenin alueelle on keskittynyt poikkeuksellisen paljon maakunnallisia ja paikallisia luontoarvoja sekä suojeltuja kohteita. Metsäalueet ovat erityisen arvokkaita jalopuumetsineen ja korpineen. Alue toimii myös ekologisen runkoyhteyden tärkeänä osana. Uusi väylä pirstoo aluetta ja haitalliset vaikutukset alueen luontoarvoihin ovat kokonaisuutena arvioiden merkittäviä. Tielinjaus sijoittuu Josvaholmin suo- ja jalopuulehtoalueelle (kaavan luonnonsuojelualue) sekä lahokaviosammalen ydinalueelle. Luontoarvojen heikentämistä voidaan lieventää huomattavasti valitsemalla jatkosuunnitteluun linjausvaihtoehto 1B sekä toteuttamalla maisemasilta Josvaholmenin länsipuolelle yhteyksien kannalta kriittisimpään sijaintiin. Myös Vantaanjoen maisemasilta tukee osaltaan ekologisten yhteyksien turvaamista. Vantaanjoki kuuluu Natura 2000 -verkostoon, mutta uusi väylä ei todennäköisesti heikennä suojelun perusteena olevia luontoarvoja (vuollejokisimpukan ja saukon esiintyminen).

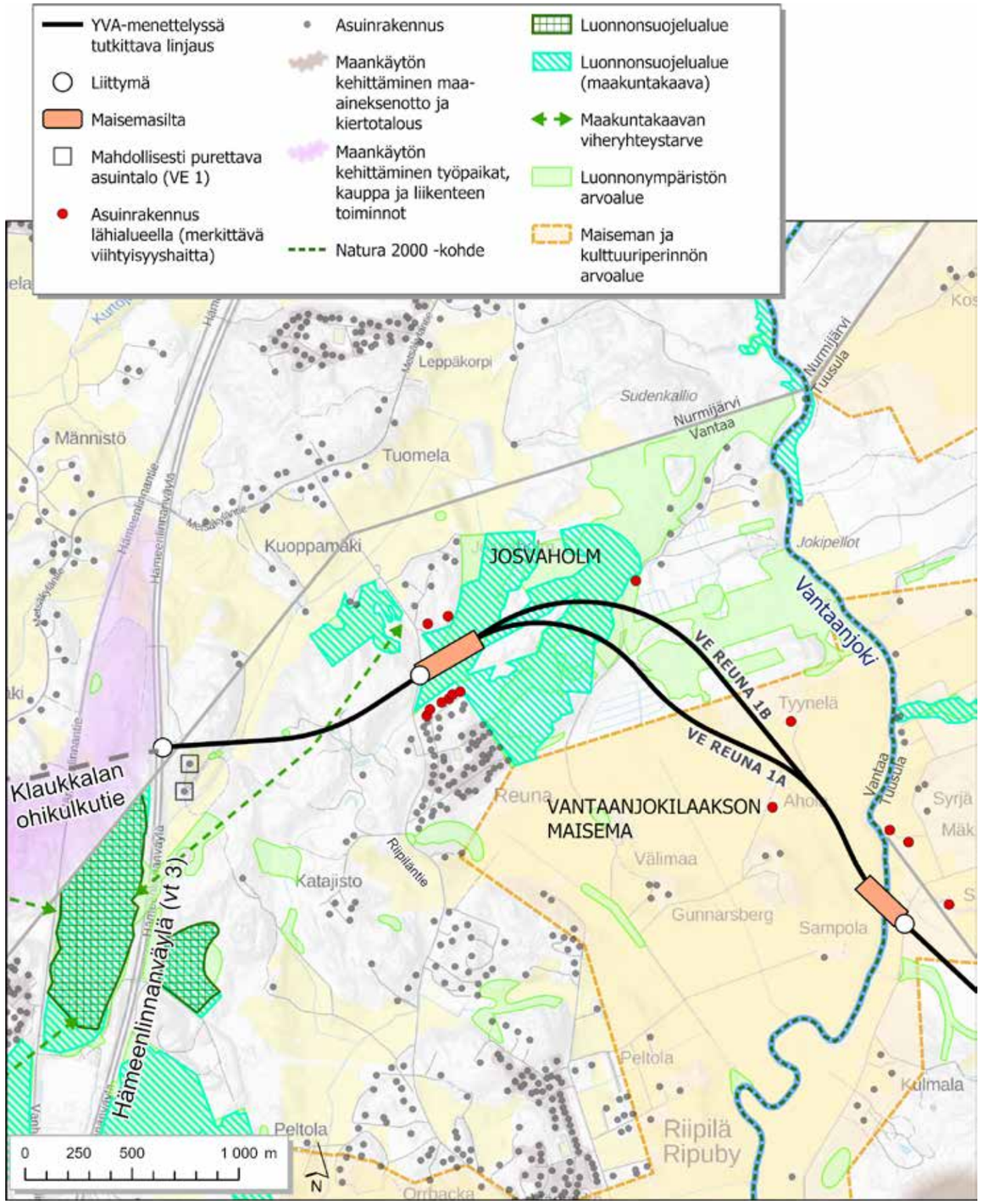

Kuva 16.1. Asutus, maankäytön kehittyminen ja ympäristöarvot osuudella Riipilä.
Bild 16.1. Bebyggelse, markanvändningens utveckling och miljövärden vid avsnittet Ripuby.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Kiila–Metsäkylä (vaihtoehto 1)

Kiila–Metsäkylän osuudella uusi väylä sijoittuu metsäiselle osuudelle, jolla sijaitsee Kesäkylän asuinalue ja hajanaisempaa vanhaa asutusta. Osuudella sijaitsee myös maa-ainesten ottoalueita ja Hanskallion työpaikka-alue. Alueelle on suunnitteilla Vantaan uudessa yleiskaavassa kiertotalouden ja maa-ainesten ottoalueiden kehittämistä ja laajentamista.

Uusi väylä parantaa merkittävästi Kiilan alueen maa-aineksenottoon ja kiertotalouteen perustuvien toimintojen yhteyksiä. Sujuvat kuljetusyhteydet ovat tärkeitä, mutta toisaalta tutkittava linjaus rajoittaa maankäytön vapaata laajenemista. Hanskallion eritasoliittymä palvelee hyvin Hanskallion yritysaluetta ja mahdollistaa sen kytkeytymisen Tuusulan puolen Senkkerinmäen työpaikka-alueen kehittämiseen. Vantaan puolella maankäytön suunnittelu on perustunut jo vuosia maantien 152 uudelle linjaukselle ja alue on osin asemakaavoitettu sen pohjalta. Aluevarausuunnitelma luo selkeän pohjan kokonaisuuden kehittämiselle molempien kuntien puolella.

Uuden väylän myötä Kesäkylän asuinalue eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle. Tielinjaus sijoittuu paikoin asuintalojen läheisyyteen Kesäkylän eteläosassa ja Kuutamotiellä. Merkittävää haittaa aiheutuu noin 15 asuintalolle. Ympäröivästä teollisesta toiminnasta huolimatta alueen ominaispiirteisiin kuuluu luonnonläheisyys. Osuudella alueen viihtyisyys heikentyy kokonaisuutena merkittävästi. Alueen ympäristö muuttuu lähialueilla myös laajenevien maa-ainesten käsittely- ja työpaikka-alueiden vuoksi. Alueella on jo nykyisellään paljon melua ja uusi väylä luo alueelle vielä uudenlaisen melulähteen. Teollisen toiminnan välissä olevat virkistykselle soveltuvat luontosaarekkeet vähenevät väylän ja tiivistyvän maankäytön myötä. Maisemaan kohdistuvia muutoksia voi pitää osuudella kohtalaisina peitteisyydestä johtuen ja vaikutukset rajoittuvat lähimaisemaan. Uusi väylä pirstoo metsä- ja kallioalueita, jonka myötä alueen pienipiirteisyys heikkenee nykyisestä selkeästi.

Tielinjaus halkoo keskivaiheillaan varsin yhtenäistä metsäaluetta, jolla ekologiset yhteydet toimivat nykyisellään pääasiassa hyvin. Tuusulanjokilaaksoon on keskittynyt osuudella merkittäviä luontoarvoja ja Tuusulanjokivarsi toimii alueella maakunnallisesti merkittävänä runkoyhteytenä pohjoisen suuntaan. Tuusulanjoen Lillånin luonnonsuojelualuevaraukseen kohdistuu merkittävää haittaa, kun tielinjaus pirstoo suojelualuevarauksen sen keskivaiheilta osiin. Alueen suojelullisesti merkittävistä lajeista liito-oravan ja lepakoiden elinympäristöt sirpaloituvat. Jokilaakso ylitetään maisemasillalla, joka mahdollistaa eläinten liikkumisen turvallisesti linjauksen alitse. Uusi väylä halkoo myös Kesämetsän korpi -nimistä kasvillisuudeltaan arvokasta kohdetta. Vaikutuksia uhanalaiselle elinympäristötyypille ja lajistollisesti arvokkaalle kohteelle on pidettävä suurina. Lisäksi kaksi lahokaviosammalen ydinaluetta pirstoutuu kahtia.

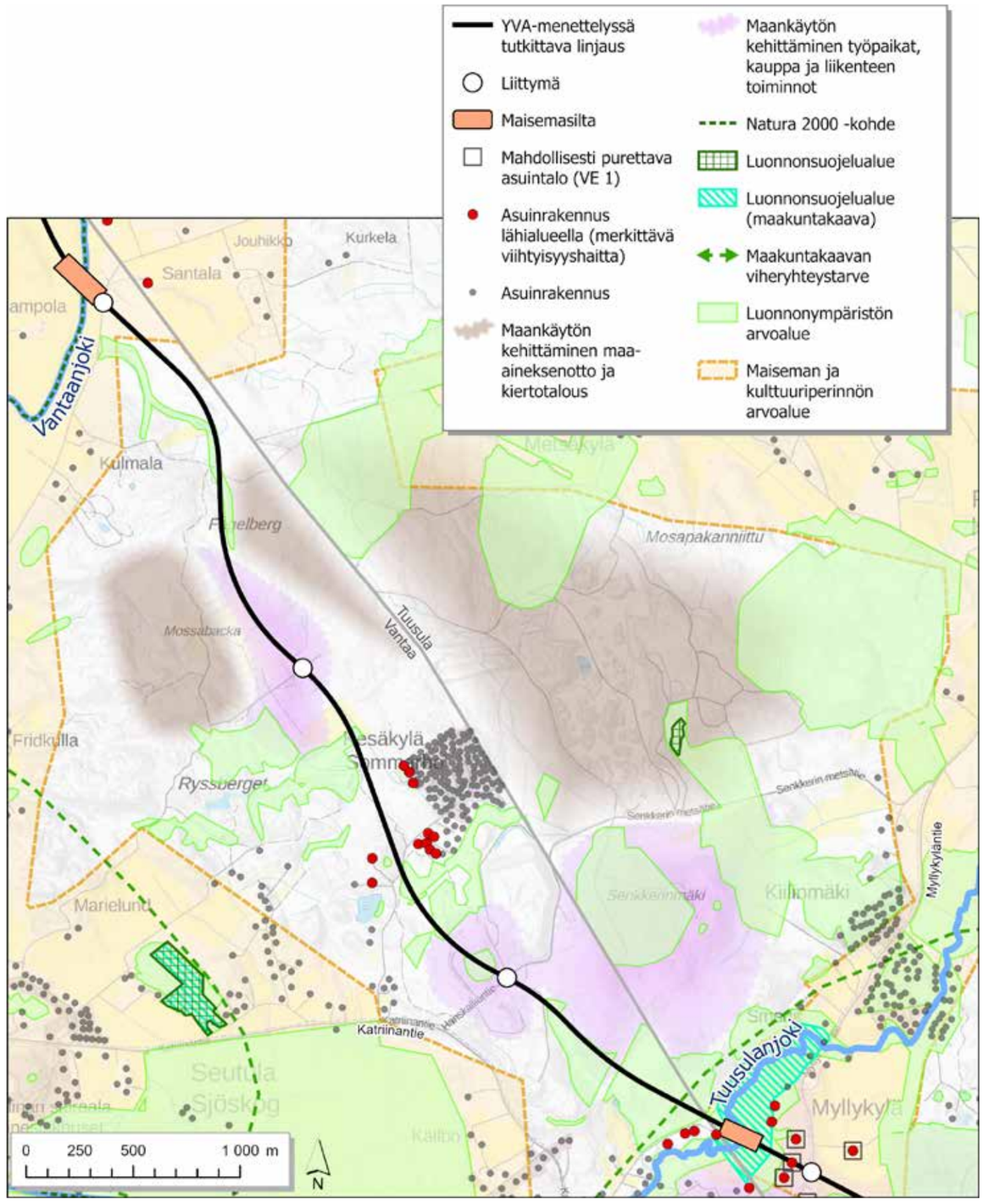

Kuva 16.2. Asutus, maankäytön kehittyminen ja ympäristöarvot osuudella Kiila–Metsäkylä.
Bild 16.2. Bebyggelse, markanvändningens utveckling och miljövärden vid avsnittet Kila–Skogby.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Osuus Focus (vaihtoehto 1 ja vaihtoehto 0+)

Osuudella on vanhaa kulttuurimaisemaa, pientaloasutusta ja maa-ainesten ottoalueita. Focus-alueen maankäyttöä kehitetään voimakkaasti uuteen väylään tukeutuen, joten koko alue on muutoksessa. Focus-alue on Tuusulan kunnan merkittävä tulevaisuuden maankäytön kehittämiskohde työpaikoille ja logistiikan toiminnoille. Focus-alueen maankäyttö on hyvin pitkälle suunniteltu uuteen väylään tukeutuen, joten hankkeen toteuttaminen on olettavasti edellytyksenä maankäytön kehittymiselle. Uusi seudullinen liikenneyhteys tarjoaa vaihtoehdossa 1 myös Focuksen, lentokenttäalueen ja Vantaan Aviapoliksen kokonaisuuden kehittämiselle erittäin hyvät lähtökohdat. Aluevaraussuunnitelman eritasoliittymät palvelevat hyvin Focus-alueen tulevia kaupan ja logistiikan alueita. Uusi Finavian eritasoliittymä vastaa nimensä mukaisesti myös lentoaseman tarpeisiin laajentaa toimintansa ja saavutettavuutta. Vaihtoehdossa 0+ alueen kehittäminen on mahdollista, mutta alueen liikenteelliset yhteydet jäävät vaihtoehtoa 1 heikommiksi.

Uusi tielinjaus sijoittuu Myllykylässä asutuksen tuntumaan vanhaa kylärakennetta halkoen. Yleiskaavoissa eritasoliittymän alueelle on osoitettu teollisuus- ja varastoalueita sekä työpaikka-alueita. Vaihtoehdon 1 Myllykylän eritasoliittymä sijoittuu keskeiselle paikalle muuttaen arvokasta kylämaisemaa. Eritasoliittymän ja sen ympäröivän maankäytön ympäriltä on myös purettava mahdollisesti 3–6 asuinrakennusta tarkemmasta ratkaisusta riippuen. Muutamien eritasoliittymän ympärille jäävien asuintalojen viihtyvyys heikentyy merkittävästi uuden väylän ja muuttuvan maankäytön myötä. Vaihtoehdossa 0+ maantieyhteys on jatkuva Myllykyläntien suuntaan ja se kytkeytyy tasoliittymänä nykyisiin väyliin, jolloin vaikutukset ovat vaihtoehtoa 1 vähäisempiä.

Focus-alueella on noin 50 asuintaloa tai lomarakennusta, mutta asuminen on väistyvä toiminto pidemmän aikavälin maankäytön suunnittelussa. Uuden väylän tuntumassa Huhtariihen asuinalueiden kohdalle on osoitettu teollisuusaluetta sekä palvelujen ja hallinnon alue. Teollisuus- ja toimitilarakentaminen muuttaa itsessään asuinalueiden ympäristöä enemmän kuin uusi väylä. Tielinjaus, louhinta ja maankäyttö eristävät erityisesti Mäkiniitun aluetta, joka on pieni asuin- ja lomarakennusten keskittymä lähellä lentokenttää. Asukkaiden epävarmuus alueensa tulevaisuudesta on merkittävä ihmisiin kohdistuva haitta, mikä aiheutuu uuden väylän ja maankäytön suunnittelusta. Toisaalta suunnitelmien edistäminen konkretisoi tulevaa muutosta. Tiealueen alle jää Retailparkin eritasoliittymässä muutamia nykyisiä teollisuuskiinteistöjä.

Maankäytön muutosten myötä alueen nykyisin pääosin luonnontilaiset alueet muuttuvat rakennetuksi ympäristöksi. Tielinjaus suuntautuu vastoin maisemarakennetta ja Tuusulanjokilaaksoa, mikä aiheuttaa merkittäviä muutoksia maisemaan tieleikkausten ja -pengerrysten myötä. Vaihtoehdon 1 kolme uutta eritasoliittymää vievät paljon tilaa ja ovat maisemakuvassa hallitsevia. Haitallinen vaikutus on merkittävä Myllykylän ja Tuusulanjoen maisemallisessa solmukohdassa, jossa yhdistyy uusi väylä. Tuusulanjoen silta sekä Myllykylän eritasoliittymä. Vaihtoehdossa 0+ maisemallinen vaikutus on lievempi, kun rakentaminen on vähemmän järeää ja eritasoliittymistä toteutetaan vain yksi.

Tieosuuden vaikutusalueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita, jolloin sen vaikutukset rajoittuvat lähinnä ekologisille yhteyksille muodostuviin estevaikutuksiin sekä ympäröivän maankäytön kehittämisen muodostamaan paineeseen. Maankäytön suunnittelussa tulee huolehtia tärkeiden viheryhteyksien turvaamisesta.

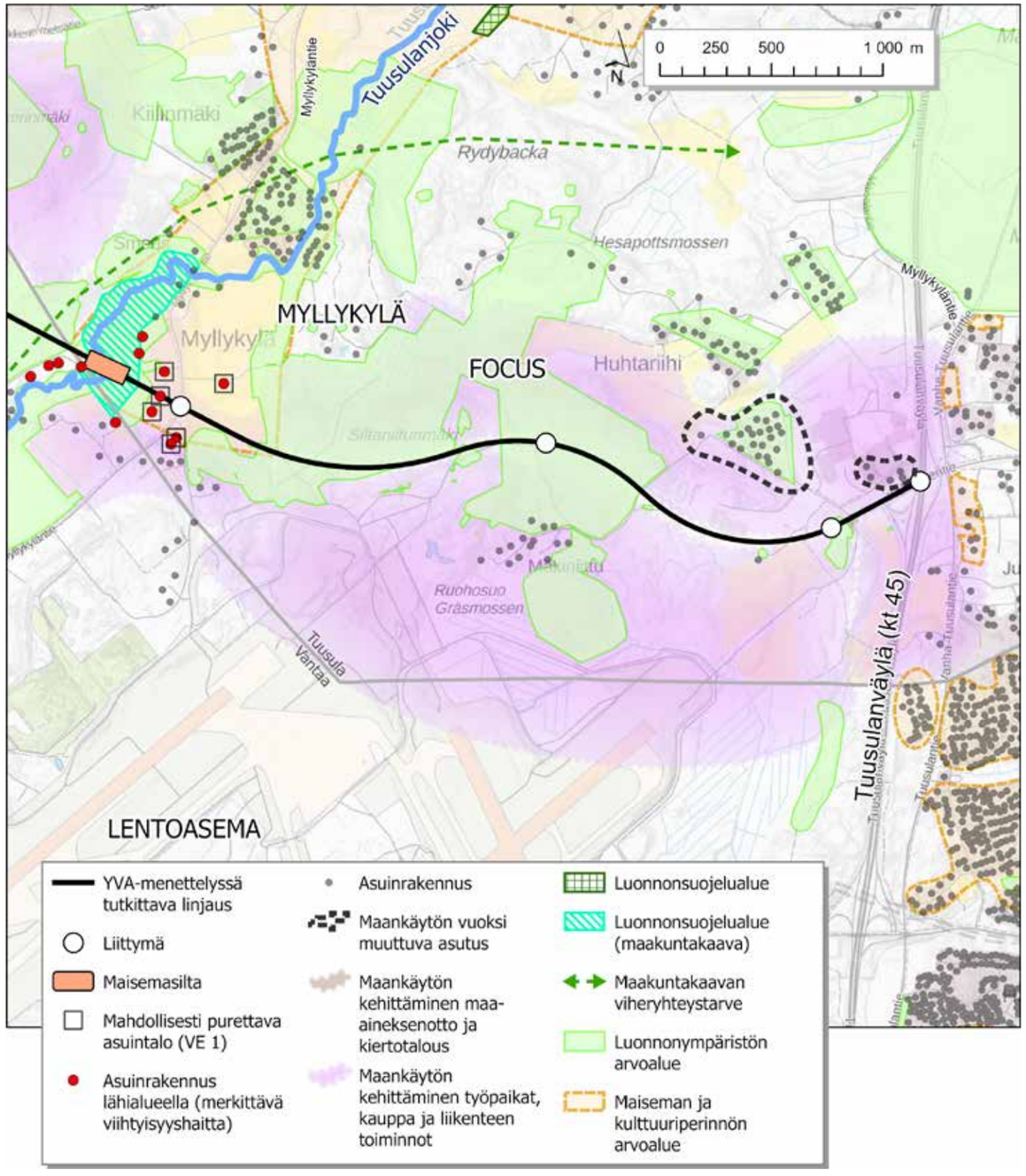

Kuva 16.3. Asutus, maankäytön kehittyminen ja ympäristöarvot osuudella Focus.
Bild 16.3. Bebyggelse, markanvändningens utveckling och miljövärden vid avsnittet Focus.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

16.2 Hankevaihtoehtojen keskeiset teemoittain

Maankäytön kehittäminen ja yhdyskuntarakenne

Maantien 152 jatke on sekä maakuntakaavan että Vantaan ja Tuusulan tavoitteiden mukainen hanke. Vaihtoehdon 1 mukaisesti toteutettuna tie on koko pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta merkittävä uusi seutuväylä, joka vaikuttaa maankäytön kehittymiseen ja yhdyskuntarakenteeseen osin ratkaisevana uutena yhteytenä. Alueen maankäyttöä on suunniteltu vuosia uuden kehäväylän pohjalta ja varsinkin Tuusulan Focus-alue on tarkkaan suunniteltu sen varaan.

Vaihtoehto 1 vaikuttaa merkittävästi maankäytön kehittämisen lähtökohtiin, sillä uusi seudullinen väylä kasvattaa huomattavasti maankäytön potentiaalia ja saavutettavuutta. Uusi väylä mahdollistaa suoraan siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen Kiilan ja Focuksen alueella, jonne syntyy entistä vahvempi kiertotalouden ja logistiikan vyöhyke. Yhdessä lentokenttää ympäröivien yritysalueiden kanssa se muodostaa uuden maankäytön kehittämisen painopistealueen. Vaihtoehto 1 myös tukee Hämeenlinnanväylän tuntumaan muodostuvan uuden työpaikka-alueen kehittymistä ja tarjoaa erinomaiset yhteydet Klaukkalan asutuksen laajenemisalueille. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen ohjaaminen samaan sijaintiin lentomelualueelle vähentää raskasta liikennettä keskusta- ja asuinalueilla ja välillisesti edistää pääkaupunkiseudun asumisen vyöhykkeiden kehittymistä. Konkreettisimmillaan hanke mahdollistaa Tuusulan Focus-alueen toteutumisen.

Suppea vaihtoehto 0+ eli pelkän Focus-alueen väylän toteuttaminen on hyvin erilainen verrattuna vaihtoehtoon 1. Seudulliset tavoitteet uudesta kehätieyhteydestä ja siitä hyötyvästä maankäytöstä jäävät toteutumatta. Tuusulan Focus-alue voi rakentua, mutta sen saavutettavuus perustuu nykyisten pääväylien varaan.

Ihmisten elinolot

Uusi väylä sijoittuu monin paikoin asutuksen tuntumaan, joten se muuttaa väistämättä merkittävästi ihmisten elinympäristöä. Merkittävimmät vaikutukset liittyvät uuden väylän maisema- ja meluvaikutuksiin. Suorat haitalliset vaikutukset kohdistuvat uuden väylän välittömään läheisyyteen niille kohdille, joissa elinympäristö muuttuu nykytilanteeseen verrattuna eniten. Uusi väylä halkoo asuinalueita Reunassa ja Vantaanjokilaaksossa (vaihtoehto 1) sekä Myllykylässä (vaihtoehdot 1 ja 0+). Uuden väylän myötä Kesäkylän asuinalue eriytyy omaksi saarekkeekseen ympäristöhäiriöitä aiheuttavien toimintojen keskelle (vaihtoehto 1). Merkittäviä haittoja kohdistuu arvion mukaan vaihtoehdossa 1 noin 38 asuinrakennukselle ja vaihtoehdossa 0+ noin kuudelle asuinrakennukselle. Uusi väylä muuttaa ympäristöä laajalti Vantaanjokilaakson avarassa maisemassa ja rauhallisilla alueilla. Lisäksi uusi väylä rajoittaa liikkumista väylän poikki ja pirstoo viheralueita asutuksen tuntumassa. Vaikutuksia aiheutuu myös rakentamattomille alueille ja lähimetsille, jotka ovat asukkaiden virkistyksen kannalta olennaisia ympäristöjä.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten merkittävyydestä kertoo suuri palautteen määrä. Palaute on ollut pääosin hanketta vastustavaa, erityisesti laajin vaihtoehto 1 on tuotu esille haitallisena ja kohtuuttomana. Palautteessa on nostettu esille moniulotteisesti hankkeen haittoja niin häiriöiden lisääntymisen, maiseman kuin luonnonympäristönkin kannalta. Alueen asukkaiden asema on haastava laajenevien teollisten toimintojen ja eri tyyppisten muiden hankkeiden keskellä.

Uuden väylän ja sen mahdollistaman maankäytön vaikutukset voimistuvat nykyisen maankäytön kanssa yhteisvaikutuksina ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Uusi väylä tuottaa alueelle maankäyttömuotoja, jotka lisäävät Kiilan ja Focuksen alueella ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa toimintaa, kuten kiviainesten ottoa ja raskaan liikenteen kuljetuksia. Kehitys lisää osaltaan jo nykyisin haitoista kärsivien asukkaiden kuormitusta. Varsinkin alueen itäosassa esiintyy nykyisellään paljon ympäristöhäiriöitä ja ympäristö on voimakkaassa muutoksessa kehittyvän maankäytön myötä. Toisaalta vaihtoehdot vähentävät liikennettä alemmalla tieverkolla ja parantavat siten asuinviihtyisyyttä paikallisesti. Näitä kohteita on molemmissa vaihtoehdoissa esimerkiksi Myllykyläntien ja Maisalantien varsilla sekä vaihtoehdossa 1 Riipiläntien varrella.

Maisema ja kulttuuriperintö

Maantien 152 uusi linjaus kokonaisuutena muuttaa suurmaisemaa sekä heikentää alueen ominaispiirteitä ja arvoja merkittävällä tavalla. Keskeisintä vaikutus on maisemarakenteeseen ja jokilaaksoihin kohdistuvien muutosten osalta. Väylärakenteet aiheuttavat erittäin suuria haitallisia vaikutuksia perinteiseen kulttuurimaisemaan ja sen sisältämiin arvoihin, yhtenäisiin metsäalueisiin niitä pirstoen sekä maa- ja kallioperään lukuisten leikkausten ja pengerrysten myötä. Vaihtoehto 1 halkoo Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (arvoluokka on muuttumassa maakunnallisesti arvokkaaksi). Toinen herkkä kohde on Tuusulanjokilaakso ja Myllykylän kulttuurimaisema (vaihtoehdot 1 ja 0+), jossa väylä liittymineen rikkoo maa- ja kallioperää sekä vanhaa Myllykylän ja Ruotsinkylän kulttuurimaisemakokonaisuutta. Vaihtoehdossa 0+ vaikutukset ovat vähäisempiä kuin vaihtoehdossa 1.

Varsinkin vaihtoehdon 1 haitalliset vaikutukset maisema- ja kulttuuriperintöön ovat kokonaisuutena merkittävät, sillä väyläosuus on pitkä ja sisältää useita uusia eritasoliittymiä ja tasoliittymiä. Vaihtoehdossa 0+ vaikutukset rajoittuvat Myllykylän kulttuurimaisemaan ja eritasoliittymiä on vain yksi, mutta vaikutus on edelleen paikallisesti merkittävä.

Luonnon monimuotoisuus

Hankkeen vaikutukset luonnonoloihin nousevat yhdeksi merkittäväksi kokonaisuudeksi, sillä vaihtoehdon 1 mukaisen pitkän uuden tielinjauksen alueelle on keskittynyt poikkeuksellisen paljon arvokohteita, erityisesti Reunan alueelle ja Tuusulanjoen ympäristöön. Vaihtoehdon 1 toteuttamisella on merkittävät kielteiset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, kun taas vaihtoehdossa 0+ vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Vaihtoehdon 1 mukainen tielinjaus pirstoo useita arvokkaita luontokokonaisuuksia käsittäviä alueita Reunassa, Kesäkylässä sekä Tuusulanjokilaaksossa ja sen itäpuolella. Lisäksi linjauksen alle jää myös useita uhanalaisten ja EU:n luontodirektiivin piiriin kuuluvien lajien esiintymisalueita. Uusi väylä pirstoo luonnonympäristöjä ja heikentää ekologisia yhteyksiä. Vaikutuksien ekologisiin yhteyksiin arvioidaan olevan kokonaisuutena merkittäviä. Linjaus kulkee kokonaisuutena merkittävien viheralueiden poikki heikentäen viheryhteyksiä paikallisesti erityisesti Lamminojan laaksosta aina Reunan kylän itäpuolelle saakka sekä Kesäkylän kaakkoispuolella. Luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa ei voi jättää huomiotta alueen voimakkaasti muuttuvasta maankäytöstä aiheutuvia yhteisvaikutuksia. Lukuisat hankkeet pirstovat pääkaupunkiseudun viherkehää, lisäävät rakennettua aluetta ja muuttavat ympäristöä voimakkaasti.

Pinta- ja pohjavedet sekä maaperä, luonnonvarat

Hankkeen rakentaminen vaikuttaa luonnonvaroihin, kuten pinta- ja pohjavesiin, viljelysmaahan sekä metsävaroihin tielinjauksen kohdalla. Vaihtoehdon 1 mukainen 14 kilometriä pitkä uusi väylä muuttaa väistämättä ympäristöä, jossa sijaitsee useita luontoarvoiltaan merkittäviä kohteita sekä suojelualueita. Vaihtoehdon 1 vaikutukset luonnonvaroihin ovat vaihtoehtoa 0+ suuremmat suunnittelualueen laajuuden vuoksi.

Suunnittelualueella sijaitsevat merkittävimmät pintavedet ovat Vantaanjoki ja Tuusulanjoki, joskin alueella sijaitsee myös useita muita pienempiä puroja ja ojia. Tielinjauksen itäosa (Focus-alue) sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkivi B pohjavesialueelle noin 650 metrin matkalla, mikä tulee huomioida rakentamalla alueelle asianmukaiset pohjaveden suojausrakenteet. Pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset ovat pääasiassa rakentamisen aikaisia vedenlaadun muutoksia, esimerkiksi veden väliaikaista samentumista. Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat todennäköisesti tielinjauksen varrella sijaitseviin yksityisiin talousvesikaivoihin. Myös Päijännetunnelin sijainti ja rakenteet on tarkasti huomioitava myöhemmissä suunnitteluvaiheissa, erityisesti louhintasuunnitelmissa ja pohjaveden suojausrakenteissa. Niillä ehkäistään valumavesien pääsy tunneliin, kun sitä huolletaan.

Liikenne

Maantie 152 vaihtoehdon 1 mukaisena ratkaisuna on koko seudun kannalta merkittävä uusi väylä, joka muuttaa ihmisten liikkumista laaja-alaisesti. Uuden tien toteuttaminen vaikuttaa välillisesti liikenteen virtoihin ja kuormitukseen melko kaukanakin uudesta väylästä. Se vähentää liikennettä muun muassa Myllykyläntiellä ja Nahkelantiellä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Maantielle 152 siirtyy nykyisin alempaa tieverkkoa käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Läpiajoliikenteen rauhoittaminen luo edellytykset paremmalle liikenneturvallisuudelle ja viihtyisämmälle elinympäristölle alemman tieverkon varrella. Vaihtoehdossa 1 liikennemäärät vähenevät laajemmalla alueella ja vaihtoehdossa 0+ vaikutus kohdistuu lähinnä Myllykylän alueelle. Vaihtoehdossa 0+ liikenne jopa lisääntyy muun muassa Riipiläntiellä.

Vaihtoehto 1 tarjoaa sujuvan ja yhteyksiä lyhentävän väylän nykyisille ja kehittyville logistiikkakeskuksille sekä muille alueen toiminnoille. Sille siirtyy etenkin Vantaan itäosista sekä Tuusulan eteläosista valtatielle 3 suuntautuvaa liikennettä, joka nykyverkolla käyttää Kehä III:n ja Tuusulanväylän kautta kulkevia reittejä. Tämän pitkämatkaisen liikenteen lisäksi maantielle 152 siirtyy alempaa tieverkkoa nykyverkolla käyttävää poikittaisliikennettä Nurmijärveltä Tuusulaan ja Vantaalle. Liikkuminen helpottuu muun muassa Luoteis-Vantaan ja Koillis-Vantaan välillä sekä Klaukkalan suunnasta itään. Myös autolla liikkumiseen tulee lisää reittivaihtoehtoja. Maantien 152 toteuttaminen keventää voimakkaimmin kuormittuneiden Kehä III:n, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän kuormitusta, joka parantaa näiden osuuksien liikenteen sujuvuutta ja vähentää liikenteen häiriöherkkyyttä näillä pääväylillä. Uusi tieyhteys toimii myös Helsinki-Vantaan lentoaseman varayhteytenä ja vähentää siltä osin riskejä mahdollisissa ongelmatilanteissa. Maantien 152 rinnalle tulee pyöräilyn ja jalankulun reitti, joten se saattaa tarjota uuden reitin esimerkiksi työmatkapyöräilyyn.

Vaihtoehdossa 0+ uusi yhteys palvelee pääosin Focus-alueen maankäyttöä. Katriinantietä ja Myllykyläntietä nykyisellä verkolla käyttävä Hyrylään suuntautuva liikenne siirtyy kulkemaan uuden yhteyden kautta kantatielle 45, minkä seurauksena Myllykyläntiellä liikenne vähenee uuden yhteyden liittymän pohjoispuolella. Myös Maisalantietä nykyisin käyttävää läpikulkuliikennettä siirtyy uudelle yhteydelle. Vaihtoehto 0+ keventää myös Kehä III:n liikennettä Katriinantien itäpuolella ja Tuusulanväylän liikennettä Kulomäentien eteläpuolella, mutta vaihtoehtoa 1 vähemmän. Se luo alueelle uuden jalankulun ja pyöräilyn reitin ja palvelee osittain Helsinki-Vantaan lentoaseman varayhteytenä.

Yhteisvaikutukset ja vaikutusten keskinäiset vuorovaikutussuhteet

Suunnittelualueelle sijoittuu lukuisia maankäytön, rakentamisen ja liikenteen hankkeita, jotka on kuvattu luvussa 2. Merkittävimmät hankkeet sijoittuvat Kiilan ja Focuksen alueille. Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu myös paljon muita maankäytön kehittämiseen liittyviä hankkeita. Niiden kanssa uusi väylä muodostaa todennäköisesti muun muassa maankäytön, liikenteen, luonnonympäristön, kulttuuriympäristön ja ihmisiin kohdistuvien vaikutusten kannalta keskeisiä yhteisvaikutuksia. Tässä hankkeessa on melko selvää, että uusi väylä itsessään aiheuttaa vähemmän ympäristön muuttumista kuin väylä yhdessä siihen kytkeytyvän muuttuvan maankäytön kanssa. Vaihtoehto 1 aiheuttaa todennäköisesti enemmän yhteysvaikutuksia suunnittelualueelle kuin vaihtoehto 0+.

Keskeisimpinä suorina yhteisvaikutuksia voidaan todeta seuraavaa:

- Uusi väylä ja alueen lukuisat hankkeet muuttavat yhdessä nykyistä maankäyttöä laajalti ja lisäävät alueen merkitystä kiertotalouteen ja maa-aineksenottoon keskittyvänä alueena. Synergiaedut vahvistavat tätä kehitystä, mikä on maankäytön maakunnallisten ja kuntien tavoitteiden ja suunnitelmien mukaista.
- Alueen lukuisat toiminnot ja hankkeet yhdessä uuden väylän kanssa muuttavat Kiilan–Focuksen alueen ympäristöä ja maisemaa voimakkaasti. Viheralueet vähenevät ja ympäristöhäiriöt lisääntyvät. Maantie 152 itsessään mahdollistaa alueelle lisää toimintoja, esimerkiksi kiviaineisten ottoa ja raskaan liikenteen kuljetuksia tarvitsevia yritysalueita. Yhteisvaikutukset nykyiselle asutukselle ovat väistämättä merkittäviä.
- Erityisesti suunnittelualueen itäosissa sijaitsee jo nykytilanteessa merkittäviä melulähteitä lentoliikenteen ja teollisuuden muodossa. Liikennemelua on Tuusulanväylällä ja Hämeenlinnanväylällä. Uuden maantien myötä suunnittelualueelle syntyy uusi melulähde, joka vaikuttaa alueen kokonaismelutilanteeseen. Muu melu alueella voi kasvaa kehittyvän maankäytön myötä. Maa-ainesten ottotoiminta voi vilkastua uuden maantien johdosta paranevien liikenneyhteyksien myötä ja lentomelualueiden on ennustettu kasvavan jonkin verran maakuntakaavoissa esitettyihin lentomelualueisiin verrattuna. Yhdessä nämä melulähteet lisäävät melun

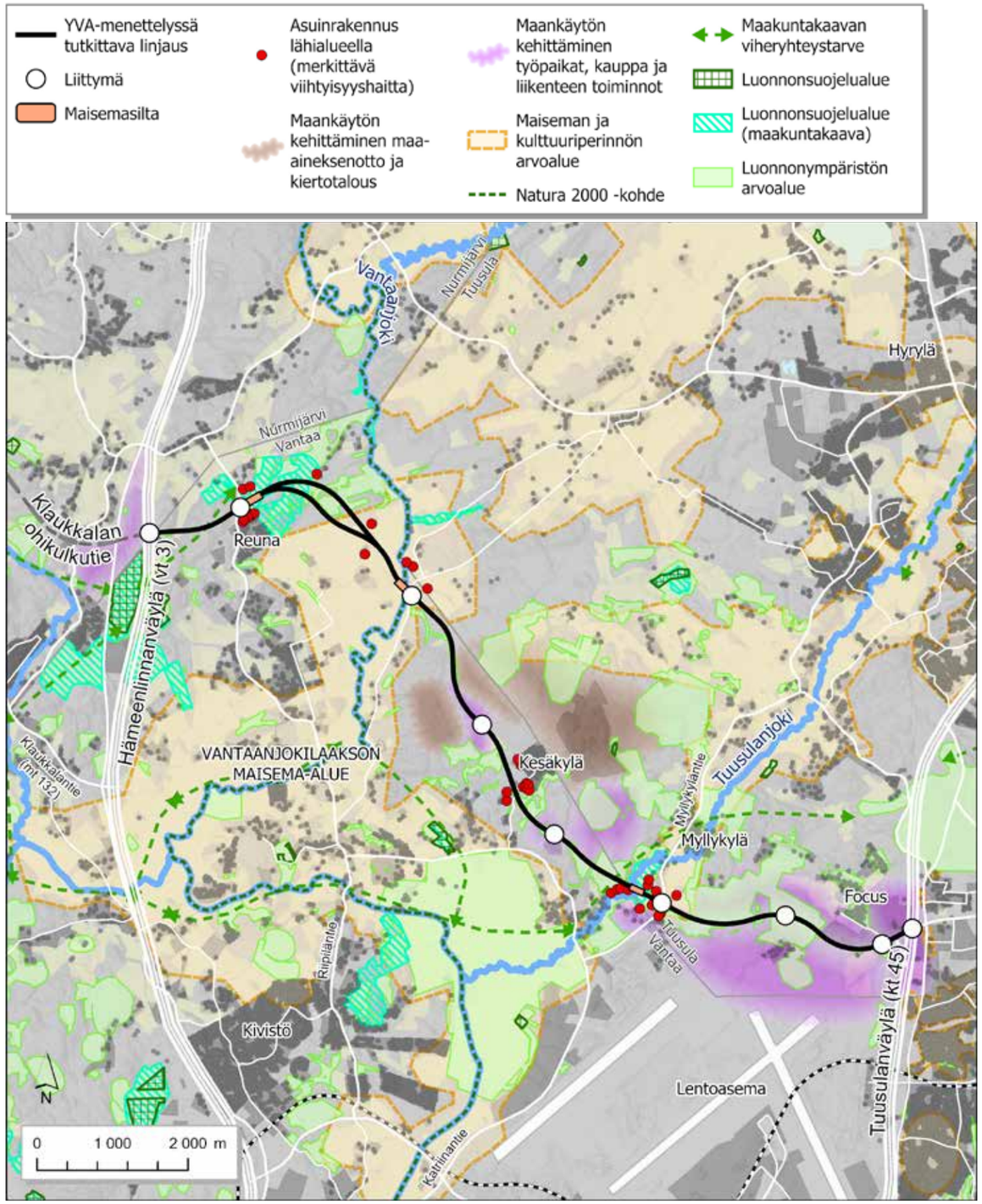

Kuva 16.4. Yhteenveto maankäytöstä ja ympäristön arvokohteista.
Bild 16.4. Sammanfattning över markanvändning och värdefulla objekt i miljön.

aiheuttamaa kuormitusta alueella, vaikka liikennemelua voidaan torjua hyvin.
- Kiilan ja Focus-alueiden hankkeet pienentävät osaltaan metsäalueita sekä aiheuttavat maakunnallisen ekologisen verkoston yhteyksien heikkenemistä. Tästä aiheutuu merkittäviä vaikutuksia pääkaupunkiseudun viherkehälle ja paikallisesti suunnittelualueelle, kun rinnakkaiset ja toisiaan kompensoivat yhteydet heikentyvät.
- Maantien rakentaminen yhdessä alueen muun kehittämisen kanssa lisää vettä läpäisemättömän pinnan määrää alueella ja siten vaikuttaa muodostuvan pohjaveden määrään. Päällystetyn pinnan osuuden kasvu vaikuttaa myös hulevesien syntymiseen. Pintavalunta lisääntyy ja vesistöihin esimerkiksi rankkasateen seurauksena päätyvän veden määrä voi kasvaa. Tulvaherkkyyteen voidaan vaikuttaa huolellisella hulevesien suunnittelulla.

Laajat välilliset yhteisvaikutukset

Mikäli maantie 152 toteutetaan vaihtoehdon 1 mukaisesti Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välille, muodostuu siitä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kannalta merkittävä uusi väylä. Se muuttaa liikenneverkostoihin kytkeytyvää maankäytön kehittymistä ja rakennetta pitkällä aikavälillä. Uusi kehämäinen yhteys yhdistää pääkaupunkiseudun ja ympäryskuntien kasvavia alueita tehokkaammin toisiinsa. Uudella väylällä on laaja-alaisia vaikutuksia pääkaupunkiseudun ja maakunnan liikenneverkkoon ja maankäyttöön. Hanke parantaa merkittävästi yhteyksiä valtakunnallisesti merkittävän lentoaseman ja siihen liittyvien toimintojen osalta.

Maantie mahdollistaa suoraan siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen. Erityisesti Kiilan ja Focuksen alueet kulkuyhteyksineen muodostavat entistä tärkeämmän maankäytön kehittämisen painopistealueen ja pääkaupunkiseudun laajenemissuunnan, joka liittyy lentoasemaan tukeutuviin yritysalueisiin. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen keskittäminen ympäristöhäiriöiden alueille edistää välillisesti pääkaupunkiseudun asumisen vyöhykkeiden kehittymistä optimaalisiin paikkoihin. Vaihtoehdossa 0+ vaikutukset kohdistuvat vain Focus-alueelle ja on todennäköistä, että lentokentän pohjoispuolen kehittäminen maankäytön tavoitteiden mukaisesti ei toteudu, joka voi vaikuttaa jossain muualla moniin asioihin vaikutusketjuna.

Uudella maankäytöllä ja liikenneväylillä on myös suoria ympäristövaikutuksia laaja-alaisesti. Kokonaisuutena rakennetun ympäristön osuus lisääntyy ja viherrakenne muuttuu. Kehityksen vaikutuksia kokonaisuuteen arvioidaan maakunnan maankäytön suunnittelun yhteydessä. Tähän laajempaan näkökulmaan liittyen voidaan tunnistaa kuitenkin maantien 152 vaikutukset pääkaupunkiseudun viherkehään nähden.

Uusi 13 kilometriä pitkä tie vaihtoehdon 1 mukaisesti voi heikentää pääkaupunkiseudun viherkehän yhtenäisyyttä ja toimivuutta ekologisena kokonaisuutena huomattavasti, mikäli lieventämistoimia ei toteuteta. Uusi tielinjaus sekä Kiilan ja Focuksen alueiden merkittävä maankäytön kehittyminen ja rakentaminen vaikuttavat viherkehän yhtenäisyyteen osaltaan lisäämällä rakennetun alueen suhteellista osuutta ja muuttamalla luonnonympäristöjä voimakkaasti. Myös muut uudet ja kehitettävät tie- ja muut yhteydet uhkaavat pirstoa viherkehää entisestään. Pääkaupunkiseudun viherkehän tapauksessa suunnittelussa korostuu ekologisen kytkeytyvyyden turvaaminen laajojen alueiden muodostamina kokonaisuuksina, eikä yksittäisinä kapeina käytävinä.

16.3 Vaihtoehtojen vertailu

16.3.1 Hankevaihtoehdot 1 ja 0+

Hankevaihtoehdoilla on vaikutusten suhteen merkittäviä eroja erityisesti maantieteellisen laajuuden erojen vuoksi. Vaihtoehdossa 0+ haitalliset vaikutukset kohdistuvat lyhyelle osuudelle Tuusulan Focus-alueelle.

Yleistäen voidaan todeta suorien ympäristövaikutusten kannalta vaihtoehdon 0+ olevan parempi kuin uusi täysimittainen väylän vaihtoehto. Nämä vaikutukset koskevat tien lähiympäristön asutusta, maisemaa ja luonnonympäristöä. On selvää, että haitalliset ympäristövaikutukset koskevat vaihtoehdossa 0+ paljon rajatumpaa ympäristöä kuin vaihtoehdossa 1.

Ihmisten elinympäristöä tarkasteltaessa merkittävää haittaa aiheutuu noin 38 asuintalolle vaihtoehdossa 1 ja noin 6 asuintalolle pelkän Focus-alueen vaihtoehdossa 0+. Vaihtoehdossa 1 puretaan tien ja siihen kytkeytyvän maankäytön alta mahdollisesti 3-6 asuintaloa, mutta asia tarkentuu yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja se on riippuvainen liittymäratkaisusta. Sekä vaihtoehdolla 1 että vaihtoehdolla 0+ on merkittäviä haitallisia meluvaikutuksia, mutta vaihtoehdolla 1 haitat ovat vaihtoehtoa 0+ selkeästi suuremmat. Vaihtoehdossa 1 tielinjauksen läheisyydessä sijaitsee paljon luontoarvoja ja suojeltavia kohteita, kun taas vaihtoehdossa 0+ vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat vähäiset. Vaihtoehto 1 heikentää valtakunnallisesti arvokkaan Vantaanjokilaakson arvoja, kun taas vaihtoehdossa 0+ kyseinen alue säästyy infrastruktuurin rakentamiselta. Pinta- ja pohjavesiin tai maaperään kohdistuvat vaikutukset eivät nouse ratkaisevaksi vaihtoehtojen vertailussa vaikutusten ollessa hallittavia ja vähäisiä molemmissa hankevaihtoehdoissa.

Maankäytön kehittämisen kannalta vaihtoehto 1 on parempi. Uusi seudullinen väylä Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä toteutuu vain vaihtoehdon 1 kautta. Se muuttaa yhdyskuntarakennetta maakunnallisten tavoitteiden mukaisesti ja tukee maankäytön kehittymistä varsinkin Kiilan ja Focuksen alueelle. Vaihtoehdossa 0+ maankäytölliset hyödyt ja potentiaali jäävät saavuttamatta laaja-alaisena, vaikka Focus-alue toteutuukin. Kun näkökulmaksi tuodaan mukaan liikenteen sujuvuus ja turvallisuus, hankkeen toteutumisesta vaihtoehdon 1 osalta on hyötyä suurelle joukolle ihmisiä ja tietyille asuinalueille, joissa raskas liikenne kulkee nykytilanteessa asutuksen lomassa.

Maankäytön ja väylän yhteisvaikutukset ovat suurempia vaihtoehdossa 1 kuin vaihtoehdossa 0+, mutta suhteellista eroa kaventaa se, että laajeneva maankäyttö on keskittynyt molemmat vaihtoehdot kattavaan Focus-alueeseen. Varsinkin tällä alueella kehittyvä maankäyttö muuttaa ympäristöä enemmän kuin väylä itsessään.

Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vertailtaessa ero vaihtoehtoehtojen 1 ja 0+ välillä ei ole merkittävä. Molemmat tutkitut vaihtoehdot vähentävät ajo- ja aikasuoritetta verrattuna vaihtoehtoon 0. Suurimmat vähennykset ajosuoritteissa saavutetaan vaihtoehdolla 0+ ja aikasuoritteessa vaihtoehdolla 1.

Vaihtoehto 1 tarjoaa suoremman ja taloudellisemman yhteyden alueen kehittyvälle maankäytölle ja keventää voimakkaimmin kuormittuneiden tieosuuksien kuormitusta kuin vaihtoehto 0+. Näitä kuormittuneita tiejaksoja ovat Kehä III, Hämeenlinnanväylä ja Tuusulanväylä. Vaihtoehto 0+ kuormittaa vaihtoehtoa 1 enemmän alueen nykyistä alempaa tie- ja katuverkkoa ja heikentää niiden liikenneturvallisuutta ja lisää liikenteen häiriöitä. Vaihtoehto 1 parantaa liikenteen sujuvuutta ja vähentää liikenteen häiriöherkkyyttä huomattavasti vaihtoehtoa 0+ enemmän. Tämä lisää myös liikenteen taloudellisuutta.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat laajemmat vaihtoehdossa 1 kuin vaihtoehdossa 0+. Rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat pääosin paikallisia ja tilapäisiä, ja niitä voidaan lieventää molemmissa vaihtoehdoissa.

VE 1 Reunan linjausvaihtoehtojen 1A ja 1B vertailu

Vantaan Reunan kohdalla vertailtiin kahta 2 kilometriä pitkää tielinjauksen osuutta. Kun vertailtavana on erilaisia linjauksia, vaikutukset kohdistuvat maantieteellisesti eri alueisiin ja ihmisiin. Linjausvaihtoehdoilla on ratkaisevia eroja ainoastaan luonnonmonimuotoisuuteen kohdistuvien vaikutusten kannalta. Vaikutukset ovat merkittäviä molemmissa linjausvaihtoehdoissa, mutta vaihtoehdossa 1B hieman lievempiä. Asutukseen linjauksen valinnalla on merkitystä Tyynelän tilalle, jonka kannalta 1B on lähimmillään 120 metrin etäisyydellä, kun taas 1A on noin 200 metrin etäisyydellä.

16.3.2 Hankkeen toteuttamatta jättäminen (vertailuvaihtoehto 0)

Vaihtoehto 0 tarkoittaa sitä, että hanketta ei toteuteta. Se toimii vertailunäkökohtana tässä YVA-menettelyssä ja sen jälkeisissä päätöksenteon vaiheissa. Toki myöhemmässä vaiheessa kuva tulevaisuudesta tarkentuu. Tässä YVA-menettelyssä vertailuvuotena on liikenteen ennustevuosi 2040, joka on voitu mallintaa.

On melko selvää, että ympäristöön kohdistuvien vaikutusten kannalta hankkeen toteuttamatta jättäminen on neutraali vaihtoehto. Kun mitään ei tehdä, suunnittelualueen luonnonympäristö, maisema ja ihmisten elinolot säilyvät melko muuttumattomia etuineen ja haittoineen. Vaihtoeh-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

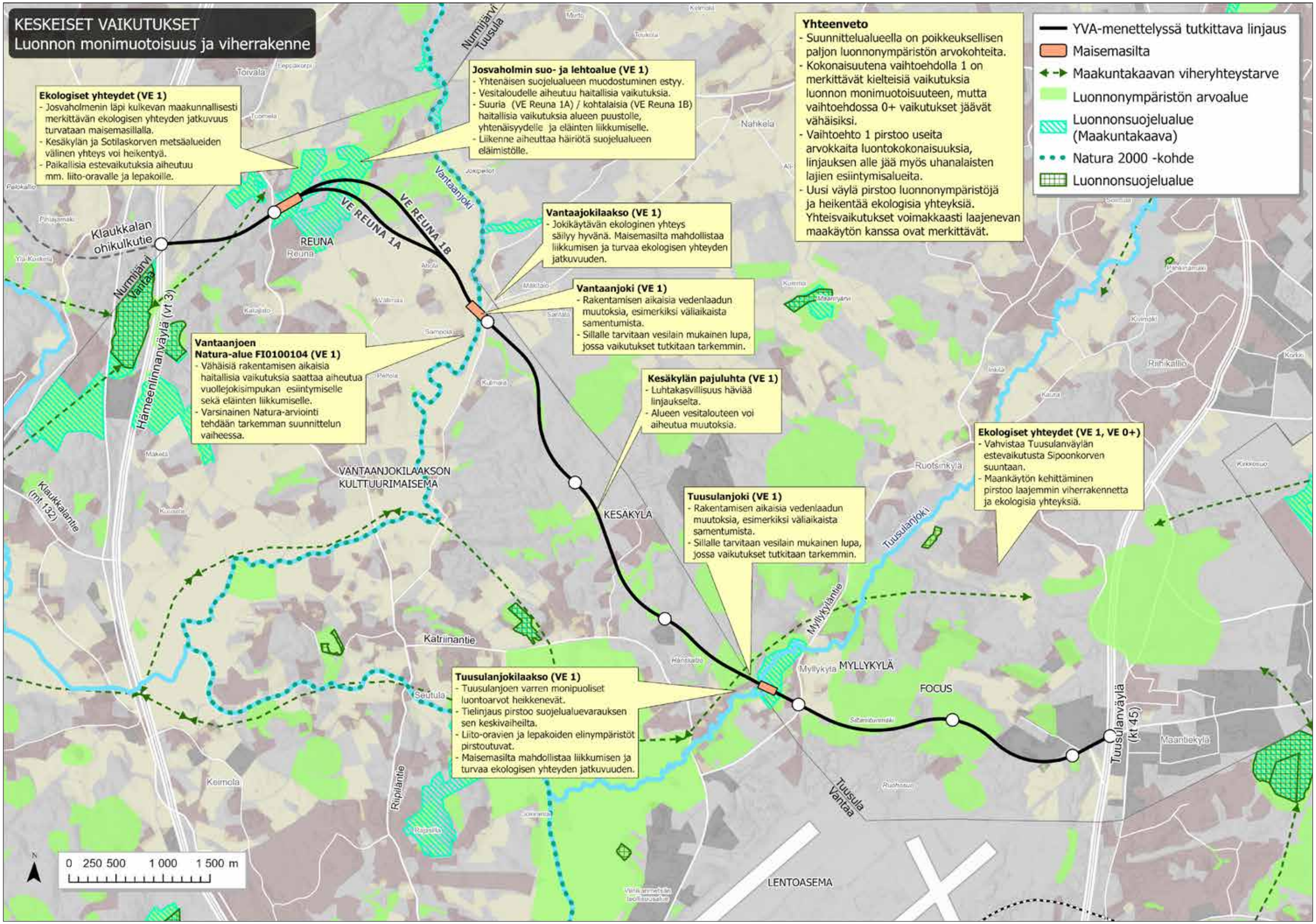

Kuva 16.5. Keskeisiä vaikutuksia kartalla. • Bild 16.5. Centrala konsekvenser på kartan.

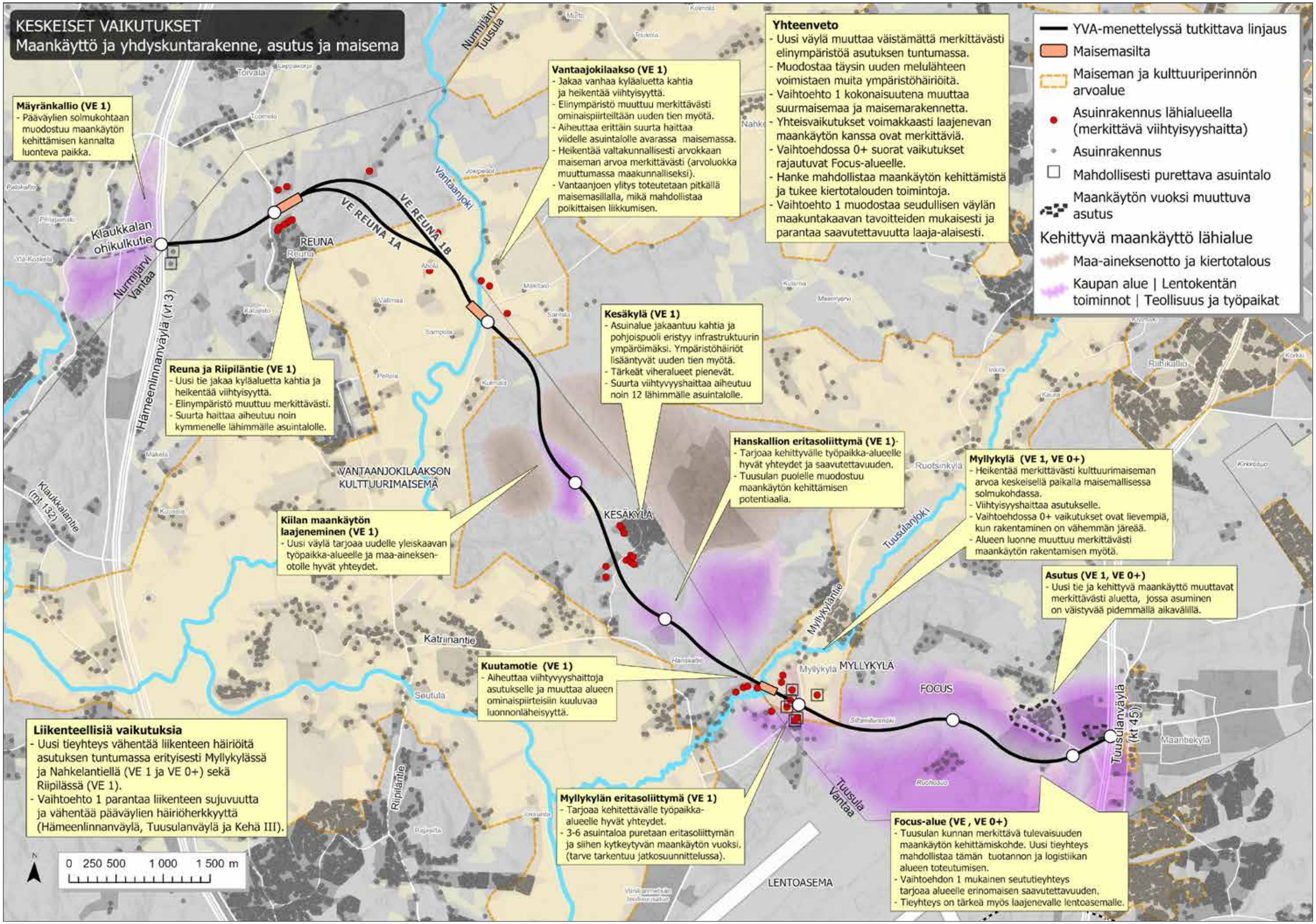

Kuva 16.6. Keskeisiä vaikutuksia kartalla. • Bild 16.6. Centrala konsekvenser på kartan.

Taulukko 16.1. Vaikutusten merkittävyyden luokittelu (suuntaa-antava).
Tabell 16.1. Klassificering av betydelse för konsekvensbedömning (riktningsgivande).

Vaihtoehtojen vertailun tueksi ja erojen hahmottamiseksi on tehty suuntaa antava vaikutuksen merkittävyyden luokittelu. Vaikutuksen merkittävyys on luokiteltu kokonaisarviona perustuen maankäytön tarpeisiin, ympäristön herkkyyteen ja muutoksen suuruuteen.

+ +	Suuri tai erittäin suuri myönteinen vaikutus
+	Vähäinen tai kohtalainen myönteinen vaikutus **Myönteisten vaikutusten osuus kielteisiä suurempi**
0	Neutraali muutos tai ei vaikutusta / taustatieto
-	Vähäinen tai kohtalainen kielteinen vaikutus **Kielteisten vaikutusten osuus myönteisiä suurempi**
- -	Suuri tai erittäin suuri kielteinen vaikutus

Taulukko 16.2. Vaihtoehtojen vertailu. Reunan tielinjausvaihtoehdot.
Tabell 16.2. Jämförelse av alternativen. Vägalternativen i Reuna.

	Molempia linjauksia koskevat lähtökohdat ja vaikutukset	**VE Reuna 1A (eteläinen)** Pituus 1942 metriä	**VE Reuna 1B (pohjoinen)** Pituus 2085 metriä	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Liikenne Tietekniikka	• Molemmat linjaukset täyttävät liikenteelliset ja tietekniset vaatimukset ja tukevat tiejaksolle annettuja tieverkollisia tavoitteita.			• Vaihtoehtojen välillä ei merkittävää eroa tieteknisten tai liikenteellisten vaikutusten osalta. Vaihtoehto 1A hieman lyhyempi (10 m), joka on liikennetalouden kannalta hieman parempi. • Sujuvat liikenneyhteydet molemmissa vaihtoehdoissa.
Ilmasto	• Vaihtoehdolla 1 on toteutuessaan myönteinen vaikutus ennustettuihin liikenteen kasvihuonepäästöihin niitä vähentäen.			• Vaihtoehtojen välillä ei ole merkittävää eroa liikenteen kasvihuonepäästöjen vähenemisen ja hiilinielujen- ja varastojen poistumisen kohdalla.
Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne	• Maaseutumainen alue, jossa ei ole maankäytön kehittämisen suunnitelmia. • Muuttaa nykyistä maa- ja metsätalouskäyttöä paikallisesti uuden väylän myötä ja pirstoo kiinteistöjä.	• Pirstoo peltoaluetta 700 metrin matkalla ja jättää pienen lohkon metsän reunaan (vaihtoehdon tarkasteluvälillä Aholantielle saakka).	• Pirstoo peltoaluetta 400 metrin matkalla (vaihtoehdon tarkasteluvälillä Aholantielle saakka).	• Vaihtoehdoilla ei eroa maankäytön kehittämisen kannalta. • Vaikutukset kohdistuvat lähinnä asutukseen ja tilakeskuksiin sekä metsä- ja peltomaahan. mutta haitalliset vaikutukset kohdistuvat eri sijainteihin eri merkittävyydellä.
Kaavoitus	• Uusi väylä edellyttää lähtökohtaisesti ajantasaisia maankäytön suunnitelmia toteutuksen edistämiseksi. • Ei asemakaavaa.	• Voimassa olevassa Vantaan yleiskaavassa (2007) maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä luonnonsuojelualuetta (SL). • Alustavassa yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M. MT) sekä luonnonsuojelualuevarauksia (SL), Viheryhteyden kehittämiskohta ja ekologinen runkoyhteys. Tieyhteys on esitetty liikennealueena.	• Voimassa olevassa Vantaan yleiskaavassa (2007) maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä luonnonsuojelualuetta (SL). • Alustavassa yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M. MT) sekä luonnonsuojeluvarausaluetta (SL), Viheryhteyden kehittämiskohta ja ekologinen runkoyhteys.	• Vaihtoehdoilla ei eroa kaavoituksen kannalta. • Vantaan yleiskaava 2020 -työ on käynnissä ja hyväksyttävässä ehdotuksessa esitetään YVA-menettelyn jälkeen aluevaraussuunnitelman mukainen tielinjaus.
Asuintalot ja elinympäristö **Melu**	• Uusi väylä muuttaa elinympäristön luonnetta ja heikentää viihtyisyyttä (rakenteet, uusi melulähde, estevaikutus). • Asutus on linjausvaihtoehtojen osuudella melko kaukana, mutta lähivirkistysalueena toimiva metsäalue muuttuu. • Melun ohjearvot ylittyvät yksittäisten rakennusten kohdalla, ja vaativat meluntorjuntaa. • Jokilaakson asuintalojen ja tilakeskusten ympäristö sekä maaseutumainen maisema muuttuvat merkittävästi.	• Reunan asuinalue on 200–600 metrin etäisyydellä linjauksesta. • Yksi asuintalo eteläpuolella 190 metrin etäisyydellä (Ahola), jolle tämä vaihtoehto on hieman huonompi kuin 1B. Linjaukset kuitenkin yhtyvät tällä kohdin. • Muuttaa metsäaluetta lähempänä Reunan asuinaluetta kuin VE 1B.	• Alle 300 metrin etäisyydellä on 3 asuintaloa (pohjoispuolella). Niille VE 1B on huonompi, sillä se on lähempänä kuin VE 1A. Erityisesti avoimessa maisemassa sijaitsevan Tyynelän kannalta tämä vaihtoehto on huonompi. • Meluntorjuntaa tarvitaan enemmän kuin linjauksessa VE 1A.	• Vaihtoehdoilla ei ole kokonaisuutena olennaista eroa asutuksen kannalta. • Haitalliset vaikutukset kohdistuvat eri sijainteihin. • Pohjoispuolella sijaitsevien 2–3 asuintalon kannalta VE 1A on jonkin verran parempi. • Vaihtoehdossa VE 1A saavutetaan melun ohjearvot vähemmällä meluntorjunnalla. • Reunan kannalta vaihtoehdoilla ei ole suurta eroa muuta kuin lähimetsän kaventumisen kannalta.

(Taulukko 16.2.)
(Tabell 16.2.)

	Molempia linjauksia koskevat lähtökohdat ja vaikutukset	**VE Reuna 1A (eteläinen)** Pituus 1942 metriä	**VE Reuna 1B (pohjoinen)** Pituus 2085 metriä	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Maisema ja kulttuuriperintö	• Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen reunassa (arvoluokka on muuttumassa maakunnallisesti arvokkaaksi). • Linjaukset muuttavat luonnonmaisemaa ja halkovat metsäisen selännealueen. • Leikkaukset ja rakenteet näkyvät jokilaaksoon metsän reunasta. Vaikutukset maisemaan ovat kohtalaisia jokilaakson herkkyys ja arvot huomioon ottaen.	• Viljelyalueen ja metsän reunassa on alavampi kohta, joten järeää maanmuokkausta ja rakenteita on vähemmän kuin vaihdossa 1B. • Näkyy enemmän suurmaisemaan, koska linjautuu enemmän peltoalueelle ja sen reunaan kuin VE 1B.	• Leikkaukset ja rakenteet ulottuvat viljelyalueen reunaan saakka ja näkyvät jokilaaksoon voimakkaammin kuin VE 1A. • Sijoittuu enemmän metsäiselle selänteelle kuin VE 1A, joten näkyy suurmaisemassa vähemmän.	• Vaikutukset Vantaanjokilaaksoon ovat kohtalaisia, mutta vaihtoehdoilla ei ole olennaista eroa Vantaanjokilaakson maisema-alueen kannalta. VE 1B on sovitettavissa luontevammin suurmaisemaan kuin VE1A, sillä se sijoittuu enemmän metsän sisälle ja näkyy siten vähemmän kokonaisuudessa. • Vaihtoehdoilla ei merkittävää eroa sen suhteen, miten ne muuttavat luonnonmaisemaa. Vaihtoehto 1B on tältä osin hieman huonompi kuin VE 1A, koska leikkaus Rajakoskentieltä länteen on korkeampi ja pidempi.
Luonnonolot	• Sijoittuvat maakunnallisen ekologisen yhteyden metsäiselle vyöhykkeelle (osa viherkehää). • Pirstovat luonnonympäristöjä, joissa on monipuolisia luontoarvoja. • Sijoittuu maisemasiltayltyksellä Reunan ja Josvaholmin väliseen laaksoon ja sen itäpuolisille kallioselänteille. Linjaukset sijoittuvat länsiosaltaan noin kilometrin pituudelta Uudenmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetulle luonnonsuojelualuevaraukselle. • Lisäksi alueella on Vantaan yleiskaavan SL-alue, Josvaholmin kohdalla liito-oravan elinpiiri, luonnonsuojelulain mukaisia jalopuulehtoja, yleiskaavaehdotuksen luo-merkintä ja paikallisesti arvokkaita soita, lähteikköä ja luhtakorpea. • Linjaukset halkaisevat Josvaholmissa lahokaviosammalen (EN, luontodirektiivin liitteen II laji) ydinalueita.	• Tekee uuden avoimen maastokäytävän maakuntakaavan luonnonsuojelualuevaraukselle, mikä vaikuttaa erityisesti liito-oravien liikkumiseen sekä Josvaholmin alueen yhtenäisyyteen. • Rajakoskentien länsipuoliselle harjanteelle on suunniteltu korkeita kallioleikkauksia ja sen länsipuoliseen lehto- ja tervaleppäkorpea olevaan laaksoon korkeita täyttöjä, jotka vaikuttavat heikentävästi näiden ympäristöjen vesitalouteen, luontoarvoihin ja pienentävät kohteiden pinta-alaa normaalia linjausta enemmän. • Kulkee yli kookaspuustoisen lehto- ja tervaleppäkorven ja jalopuulehtojen. • Sijoittuu Rajakoskentien itäpuolella vanhoille liito-oravareviireille leikaten niitä pohjoisosistaan. • Jää lahokaviosammalesiintymien eteläpuolelle.	• Sijoittuu luonnonsuojelualuevarauksella pienipuustoiselle jalopuulehtokohteelle, jonka muu puusto on jo suurimmaksi osaksi hakattu pois. Ei muodosta uutta avointa maastokäytävää eikä merkitsevästi haittaa liito-oravien liikkumista sijoittuessaan pääasiassa hakkuualueille. • Rajakoskentien länsipuoliselle harjanteelle on suunniteltu vain lyhyelle matkalle kallioleikkauksia, joten vaikutukset luontokohteisiin ovat vähäiset. • Alle jää vain vähän jalopuulehtoa. • Kiertää pohjoispuolelta vanhojen liito-oravareviirien haavikot. • Kulkee kolmessa kohdassa Rajamäentien itäpuolella lahokaviosammalen ydinalueen poikki.	• Vaikutukset ovat kokonaisuutena merkittäviä molemmissa vaihtoehdoissa. Vaihtoehto 1B on kuitenkin hieman parempi, koska sen kohdalla luontoarvot ovat laadullisesti heikompia kuin 1A:ssa. • Molemmat vaihtoehdot heikentävät maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kohteiden luontoarvoja ja yhteyksiä ja pirstovat niitä. Myös haitalliset vaikutukset huomionarvoiseen lajistoon ovat mahdollisia ja todennäköisiä. • VE 1A:n kallioleikkaukset ja pengerrykset kaventavat ekologista runkoyhteyttä, kun VE 1B linjauksella ne jäävät pieniksi. • Vaikutukset liito-oravan liikkumiseen ovat linjauksella VE 1A suuremmat, koska VE 1B kulkee jo hakatun metsäalueen yli. VE 1A on sekä Rajamäentien länsi- että itäpuolella suurimmaksi osin liito-oravalle hyvin soveltuvassa elinympäristössä. • VE 1B linjaus kulkee lahokaviosammalen ydinalueella Josvaholmissa, mutta lajin esiintymisalueet ovat laajoja. Lieventämistoimenpiteenä voidaan lajin asuttamat puunrungot siirtää linjaukselta.
Pohja- ja pintavedet	• Osuus ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. • Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuu useita yksityiskaivoja erityisesti Reunan pientaloalueella. • Josvaholmissa linja ylittää luonnontilaisen kaltaisen puron ja kulkee lähteikköalueen välittömässä läheisyydessä. • Osuuden laajat kallioleikkaukset voivat paikallisesti vaikuttaa pohjaveden pinnantasoihin ja virtausolosuhteisiin.	• Arvioidulla vaikutusalueella ei sijaitse merkittäviä pienvesiä tai merkittäviä pohjavesikohteita.	• Arvioidulla vaikutusalueella ei sijaitse merkittäviä pienvesiä tai merkittäviä pohjavesikohteita.	• Vaihtoehdoilla on vain pieniä eroja. • VE 1A vaatii syvempää louhintaa kuin vaihtoehto 1B. Syvemmät louhinnat aiheuttavat suuremman riskin pohjaveden virtausolosuhteiden muuttumiselle. • VE 1B:ssä on karttatarkastelun perusteella lyhyempi pintavesien virtausyhteys Vantaanjokeen.
Maaperä	• Alkuosassa savipehmeikkö, keskivaiheilla pohjamaana moreeni sekä kallio, loppuosassa tarkastelujaksoa savipehmeikkö	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 930 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 440 linja-m. Maanvaraista/kallionvaraista linjaa on noin 530 m.	• Tarvittavan paalulaatan sekä pilaristabiloinnin yhteispituus on noin 640 linja-m, esikuormituksen sekä massanvaihdon yhteispituus on 650 linja-m. Maanvaraista/kallionvaraista linjaa on noin 740 m.	• VE1A:n kohdalla joudutaan tekemään enemmän pohjanvahvistustoimenpiteitä kuin VE1B:n kohdalla.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 16.3. Hankevaihtoehtojen vertailu.
Tabell 16.3. Jämförelse av projekt alternativen.

	Lähtökohdat ja molempia hankevaihtoehtoja koskevat vaikutukset	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 1** Uusi noin 13,3 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 0+ Focus** Uusi 3,6 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä	**VERTAILUVAIHTOEHTO 0** Hanketta ei toteuteta	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Liikenne	• Liikenteen ennustemalli on vuodelle 2040. Mallin liikenneverkossa on oletettu toteutuneiksi seudun MAL 2019 suunnitelman vuoteen 2030 mennessä toteutettaviksi ajoitetut liikennehankkeet	• Uusi tieyhteys keventää liikennekuormitusta kaikilla rinnakkaisilla yhteyksillä. Voimakkaimmin muutokset vaikuttavat Kantatien 50 (Kehä III), Valtatien 3 (Hämeenlinnanväylä), Maantien 139 (Nahkelantie), sekä Kantatien 45 (Tuusulanväylä, Hämeentie) liikenteeseen. • Keventää etenkin Kehä III:n, Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän ruuhkautumista, joka vähentää liikenteen häiriöherkkyyttä. • Tarjoaa kuljetuksille suoremman yhteyden kehitettäville alueille. • Vähentää alemman tieverkon kuormitusta laajalla alueella esimerkiksi Riipiläntiellä, Myllykyläntiellä, Maisalontiellä ja Ruotsinkyläntiellä. Se vähentää liikenteen häiriöitä ja parantaa liikenneturvallisuutta. • Mahdollistaa Helsinki-Vantaan lentoasemalle varatieyhteyden mahdollisissa ongelmatilanteissa.	• Uusi tieyhteys palvelee vain Focus-alueen liikennettä. • Myllykyläntien liikenne vähenee uuden yhteyden liittymän pohjoispuolella. Myös Maisalantietä nykyisin käyttävää läpikulkuliikennettä siirtyy uudelle yhteydelle. • Keventää jonkin verran Kehä III:n liikennettä Katriinantien itäpuolella ja Tuusulanväylän liikennettä Kulomäentien eteläpuolella, mutta huomattavasti vähemmän kuin vaihtoehto 1. • Kuormittaa vaihtoehtoa 1 enemmän alueen nykyistä alempaa tie- ja katuverkkoa ja heikentää niiden liikenneturvallisuutta ja lisää liikenteen häiriöitä.	• Focus-alueen liikenne kuormittaa etenkin kantatietä 45 sekä maantien 152 liittymän etelä- että pohjoispuolella. • Ei kevennä Kehä III:n ja Hämeenlinnanväylän liikennekuormitusta, jolloin niiden ruuhkautuminen lisääntyy ja häiriöherkkyys kasvaa muita vaihtoehtoja suuremmaksi. • Kuormittaa voimakkaimmin alueen nykyistä alempaa tieverkkoa, mikä lisää onnettomuusriskejä.	• Vaihtoehto 1 toteuttaa liikenteelliset tavoitteet parhaiten. Se tarjoaa suoremman ja taloudellisemman yhteyden kehittyvälle maankäytölle ja keventää eniten alueen kuormittuneiden pääväylien liikennekuormitusta.
Ilmasto	• Liikenteen ennustemalli on vuodelle 2040. Mallin liikenneverkossa on oletettu toteutuneiksi seudun MAL 2019 suunnitelman vuoteen 2030 mennessä toteutettaviksi ajoitetut liikennehankkeet.	• Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät verrattuna vaihtoehtoon 0. • Hankealueen hiilinielu- ja varasto pienenee maankäytön muutoksen takia.	• Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät verrattuna vaihtoehtoon 0. • Hankealueen hiilinielu- ja varasto pienenee maankäytön muutoksen takia.	• Suurimmat ennustetut liikenteen kasvihuonekaasupäästöt liikenteellisellä vaikutusalueella. • Ei muutoksia hankealueen hiilinieluihin- ja varastoihin.	• Liikenteen kasvihuonepäästöt vähenevät vaihtoehtoja 1 ja 0+ verrattaessa vaihtoehtoon 0, noin 800 t CO_2-ekv., jolloin uutta tielinjausta ei rakennettaisi. Ero vaihtoehtoehtojen 1 ja 0+ välillä ei ole merkittävä. • Hankealueen hiilinielut- ja varastot vähenevät vaihtoehdoissa 1 ja 0+. Poistuman merkitys on vähäinen ja pienempi kuin vaihtoehtojen liikenteen kasvihuonepäästön vähenemä.
Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne	• Alueella maaseutumaista aluetta sekä työpaikkoja, maa-aineksen ottoa sekä teollisia toimintoja. • Kiilan ja Focuksen alueelle on runsaasti suunnitteilla maankäytön kehittämistä, joka tukeutuu uuteen väyläratkaisun.	• Uusi tie mahdollistaa Focus-alueen toteutumisen luoden sille erinomaisen saavutettavuuden. • Seudullinen kehätieyhteys tulee maankäytön kehittämistä laajemmalti, myös Klaukkalassa ja Aviapoliksen alueella. • Uusi tie parantaa alueen Kiilan ja Focuksen maa-aineksenottoon ja kiertotalouteen keskittyvän maankäytön yhteyksiä. • Uusi väylä muuttaa merkittävästi nykyistä maankäyttöä laajalti, erityisesti siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen kanssa. • Alueelle leimalliselle kiertotalouden ja maa-aineistoiminnan kannalta tieyhteydestä on hyötyä ja haittaa.	• Uusi väylä mahdollistaa Focus-alueen toteutumisen, mutta seudullinen kehätieyhteys ja siihen tukeutuva maankäytön kehittäminen jää toteutumatta. • Vantaan ja Nurmijärven maankäytön kehittämisalueet ei saa hyötyä uudesta väylästä. • Uusi väylä muuttaa merkittävästi nykyistä Myllylän ja lentokentän välisen alueen maankäyttöä, erityisesti siihen tukeutuvan maankäytön kehittämisen kanssa.	• Suorat vaikutukset vähäisiä. • Raskas liikenne lisääntyy osin katuverkossa asutuksen läheisyydessä (Myllykylä, Katriinantie). • Focus-alue ei voi toteutettua täysimääräisenä, mikä muuttaa Tuusulan maankäytön kehittämisen tavoitteita.	• Uusi seudullinen väylä Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä toteutuu vain vaihtoehdon 1 kautta. Se muuttaa yhdyskuntarakennetta maakunnallisten tavoitteiden mukaisesti ja tukee maankäytön kehittymistä varsinkin Kiilan ja Focuksen alueelle. • Vaihtoehdossa 0+ maankäytölliset hyödyt ja potentiaali jäävät saavuttamatta laaja-alaisena.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 16.3.)
(Tabell 16.3.)

	Lähtökohdat ja molempia hankevaihtoehtoja koskevat vaikutukset	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 1** Uusi noin 13,3 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 0+ Focus** Uusi 3,6 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä	**VERTAILUVAIHTOEHTO 0** Hanketta ei toteuteta	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Kaavoitus	• Uusi väylä edellyttää lähtökohtaisesti ajantasaisia maankäytön suunnitelmia toteutuksen edistämiseksi. • Kaavoissa on esitetty uusi tieyhteys. • Ratkaisua tarkennetaan Vantaan ja Tuusulan kaavoituksessa aluevaraussuunnitelman mukaisesti.	• Seututien muodostava yhteys tukee maakuntakaavan mukaista yhdyskuntarakenteen kehittymistä sekä Vantaan ja Tuusulan maankäytön tavoitteita.	• Suppea uusi tie Focus-alueelle tukee osittain maakuntakaavan mukaista yhdyskuntarakenteen kehittymistä sekä Tuusulan maankäytön tavoitteita.	• Ei suoria vaikutuksia kaavoitukseen. • Uudenmaan maakuntakaavan ja kuntien tavoitteiden mukainen yhteys ja siihen tukeutuva maankäyttö jää toteutumatta.	• Hankevaihtoehdot 1 ja 0+ ovat linjassa kaavoituksen kanssa. Ne eivät muuta kaavojen osoittamaa maankäyttöä.
Asuintalot ja elinympäristö	• Alueella on maaseutumaisia alueita sekä pientaloasutusta. • Suunnittelualueen itäisellä osuudella elinympäristössä on monia ympäristöhäiriöitä.	• Viihtyvyys heikentyy merkittävästi uuden melulähteen, estevaikutuksen ja maiseman muutoksen myötä. • Alle 200 metrin etäisyydellä tielinjauksesta asuu noin vakituisesti noin 85 asukasta. • Merkittäviä viihtyisyyshaittoja aiheutuu noin 38 asuin- tai lomarakennukselle. • Asuttuja asuintaloja joudutaan purkamaan 3–6 kappaletta, osa tosin muuttuvan maankäytön vuoksi ja mahdollisesti vapaaehtoisin kaupoin. Asia tarkentuu yksityiskohtaisessa suunnittelussa. • Maaseutumaisilla alueilla, erityisesti Vantaanjokilaaksossa Myllykylässä ympäristö muuttuu merkittävästi suhteessa nykytilanteeseen. • Uudella väylällä on nähtävissä myös asuinalueita ja kylärakennetta jakavaa vaikutusta (erityisesti Reunassa, Kesäkylässä ja Myllykylässä).	• Viihtyvyys heikentyy merkittävästi uuden melulähteen, estevaikutuksen ja maiseman muutoksen myötä. Muuttuva maankäyttö muuttaa elinympäristöä tietä enemmän. • Alle 200 metrin etäisyydellä tielinjauksesta asuu noin vakituisesti noin 35 asukasta. • Merkittäviä viihtyisyyshaittoja kohdistuu kuuteen asuintaloon, jotka sijaitsevat Myllykylässä.	• Suorat vaikutukset vähäisiä. • Raskas liikenne lisääntyy osin katuverkossa asutuksen läheisyydessä (Myllykylä, Katriinantie).	• Vaihtoehdolla 1 on ihmisten elinympäristöön merkittäviä haitallisia vaikutuksia, joten perusteltua todeta sen olevan vaihtoehdoista huonoin. • Vaihtoehdon 0+ haitalliset vaikutukset ovat vaihtoehtoa 1 suppeammat ja ne kohdistuvat Focus-alueelle ja Myllykylään. Myös asuintalojen purkamiselta tien vuoksi vältytään.
Melu ja tärinä	• Alueen itäosassa on jo nykytilanteessa sekä lentoliikenteen että teollisuuden ohjearvot ylittävää melua. Alueen länsiosa on hiljaisempi. Liikenteen melua on alueen päissä, mutta vähäisesti suunnittelualueen keskiosissa. • Tärinähaittoja ei ole.	• Meluhaitat lisääntyvät suunnitellun uuden tien varrella. Ohjearvot ylittävä melu voidaan torjua asuinrakennusten ja loma-asutuksen kohdalla, mutta melun kannalta neutraaliin tilanteeseen ei päästä. • Myös risteävällä tieverkolla liikennemäärät muuttuvat osin niin paljon, että melutilanteen muutos voi olla merkitsevä. Osalla väyliä melutilanne pahenee (esim. Katriinantie) ja osalla paranee (esim. Myllykyläntie ja Maisalantie). • Luonnonsuojelualueiden kohdalla on meluntorjuntaa, mutta ohjearvoon 45 dB ei koko alueilla päästä. • Uuden tien ja Myllykyläntien varrella voi esiintyä tärinähaittoja, mikäli riskiä ei huomioida suunnittelussa.	• Meluhaitat lisääntyvät suunnitellun uuden tien varrella ja osalla alempaa (Katriinantie) tieverkkoa. Melutilanne paranee myös osalla väylistä (esim. Myllykyläntie ja Maisalantie). • Myllykyläntien varrella voi esiintyä tärinähaittoja, mikäli riskiä ei huomioida suunnittelussa.	• Ei suoria melu- tai tärinävaikutuksia.	• Sekä vaihtoehdolla 1 että vaihtoehdolla 0+ on merkittäviä haitallisia melu- ja tärinävaikutuksia. Vaihtoehdolla 1 haitat ovat vaihtoehtoa 0+ selkeästi suuremmat, ja se on vaihtoehdoista huonoin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 16.3.)
(Tabell 16.3.)

	Lähtökohdat ja molempia hankevaihtoehtoja koskevat vaikutukset	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 1** Uusi noin 13,3 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 0+ Focus** Uusi 3,6 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä	**VERTAILUVAIHTOEHTO 0** Hanketta ei toteuteta	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
Maisema ja kulttuuriperintö	• Suunnittelualueella sijaitsevat merkittävimmät maisema-alueet ovat Vantaanjokilaakso ja Tuusulanjokilaakso, joihin sisältyvät Reunan ja Myllykylän kulttuurimaisemat. • Kokonaisuutena tärkeimmät jokilaaksojen arvoalueet ja -kohteet jäävät pääosin tielinjauksen ulkopuolelle. • Tiejaksolla on jo nyt maisemavaurioalueita kuten maa-ainesten ottoalueita, voimalinjoja, sähköasema ja pääväylien liittymäalueita. • Vantaan ja Tuusulan maankäytön tiivistyminen tulee muuttamaan suuralueen maisemakuvaa huomattavasti luonnonalueita pirstomalla ja muuttamalla kokonaisuutta nykyistä rakennetummaksi. • Kulttuuriperintökohteita on tiejaksolla vähän ja ne sijoittuvat suunnitellun tielinjauksen ulkopuolelle.	• 13,5 km pitkä tieosuus on uusi ja näkyvä elementti maisemassa ja se linjautuu vastoin maisemarakennetta. • Vantaanjokilaaksoon ja Tuusulanjokilaaksoon kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat erittäin suuria verrattuna vaihtoehtoon 0. • Kulttuurimaisema-alueisiin kohdistuu maisemallisia muutoksia Reunan, Kesäkylän ja Myllykylän alueilla. Kulttuurimaisema-alueelta puretaan tärkeitä rakennuksia. • Vantaanjoen ja Tuusulanjoen vesistösillat muuttavat merkittävästi jokilaaksojen maisemakuvaa. • Eritasoliittymät näkyvät suurmaisemassa Myllykylän alueella ja pirstovat kallioselänteitä Focus-alueella. • Maiseman pienipiirteisyys häviää erityisesti tiejakson länsiosassa. • Maiseman virkistysarvoja menetetään tien välittömässä läheisyydessä erityisesti metsäalueilla ja jokiympäristöissä.	• Tieosuus sijoittuu osin alueelle, jossa on jo maisemahäiriöitä. Myllykylän kulttuurimaisemaan kohdistuu suuria haitallisia vaikutuksia verrattuna nykytilanteeseen. • Maaston pengerrykset ja leikkaukset muuttavat maisemakuvaa entistä teollisempaan ja suurimittakaavaisempaan suuntaan.	• Ei suoria vaikutuksia.	• Maiseman ja kulttuuriperinnön kannalta hankkeen kielteiset vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti jokilaaksoihin, niiden kulttuuriarvojen ja maisemakuvan sekä maiseman virkistysarvojen vähenemiseen. • Vaihtoehdossa 1 haitalliset vaikutukset ovat moninaisia ja erittäin suuria tiejakson pituuden takia. Vaihtoehdossa 0+ vaikutukset kohdistuvat lyhyelle osuudelle, mutta muutokset ovat maiseman osalta suuria. Pituutensa takia vaihtoehto 1 on luonnollisesti huonoin. • Hankealueen maankäyttö muuttuu oleellisesti tulevina vuosina, joten vaikutuksia tulee arvioida myös kokonaisvaikutusten kannalta.
Luonnonolot	• Suunnittelualueella on runsaasti luontoarvoja, jotka keskittyvät erityisesti Lamminsuon alueelle (tielinjausten ulkopuolella), Josvaholmin alueelle, Kesäkylään sekä Tuusulajokivarteen. • Suunnittelualueella sijaitsee Vantaanjoen Natura 2000 -alue. • Keskeisten luontokokonaisuuksien lisäksi suunnittelualueella esiintyy useita suojeltuja lajeja.	• Tielinjaus pirstoo useita arvokkaita luontokokonaisuuksia Reunassa, Kesäkylässä sekä Tuusulanjokilaaksossa ja sen itäpuolella. • Linjauksen alle jää useita uhanalaisten ja EU:n luontodirektiivin piiriin kuuluvien lajien esiintymisalueita. • Uusi väylä pirstoo luonnonympäristöjä ja heikentää ekologisia yhteyksiä. • Linjaus kulkee merkittävien viheralueiden poikki heikentäen viheryhteyksiä paikallisesti erityisesti Lamminojan laaksosta aina Reunan kylän itäpuolelle saakka sekä Kesäkylän kaakkoispuolella.	• Luonnonoloihin kohdistuvat vaikutukset ovat tiehankkeen osalta vähäiset. Linjauksella ei esiinny erityisiä, huomionarvoisia luontokohteita, jotka supistuisivat tai pirstoutuisivat. • Tielinjaus katkaisisi ainakin osittain Vantaan Kylmäojan viherkäytävän ja Mäkiniitun välisen ekologisen yhteyden. • Tieyhteyttä oleellisempia vaikutuksia luonnonoloihin aiheutuu Focus-alueen maankäyttösuunnitelmista. Alue muuttuu laajalti rakennetuksi.	• Ei suoria vaikutuksia.	• Vaihtoehdon 1 toteuttamisella on merkittävät kielteiset vaikutukset luonnonoloihin ja sen monimuotoisuuteen. Vaihtoehdossa 0+ vaikutukset jäävät vähäisiksi. • Alueen maankäytön muuttumisella on myös merkittäviä vaikutuksia alueen luontoon.
Pohja- ja pintavedet	• Merkittävimmät pintavedet ovat Vantaanjoki ja Tuusulanjoki, alueella on myös useita pienempiä puroja ja ojia. • Pinta- ja pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset ovat pääasiassa rakentamisen aikaisia vedenlaadun muutoksia, esimerkiksi veden väliaikaista samentumista. • Tien käytön aikana pintavesivaikutuksia syntyy hulevesien välityksellä ja vaikutukset voivat olla sekä laadullisia että määrällisiä muutoksia purkuvesistöissä • Itäosa (Focus-alue) sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Mätäkivi B pohjavesialueelle n. 650 metrin matkalla. Rakentamisen arvioidaan aiheuttavan pohjaveden	• Pintavesien osalta sama kuin kaikkia vaihtoehtoja koskeva. • Tielinjaus kulkee Seutulan vanhan yhdyskuntakaatopaikan ja Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen välittömässä läheisyydessä. Kohteilla on rakennustöiden aikana pohjaveden pilaantumisriski maaperän mahdollisten haitta-aineiden takia • Tielinjaus ylittää Vantaanjokilaaksossa laajoja savikkoalueita, joilla esiintyy mahdollisesti paineellista pohjavettä. • Tielinjauksen läheisyyteen sijoittuvia yksityiskaivoja on erityisesti Reunan ja Kesäkylän pientaloalueilla.	• Focus-vaihtoehdossa pintavesivaikutuksia kohdistuu melko suppealle alueelle, lähinnä Helsinki-Vantaan pohjoispuolella sijaitseviin pienvesiin (virtaussuunta kohti Tuusulanjokea). • Focus-vaihtoehdossa hankeen vaikutusalueella olevien yksityiskaivojen määrä on selvästi vähäisempi, kuin vaihtoehdossa 1.	• Ei suoria vaikutuksia.	• Pohjavesivaikutusten kannalta hankkeen kielteisten vaikutuksen katsotaan kohdistuvan erityisesti tielinjauksen varrella sijaitseviin yksityisiin talousvesikaivoihin. • Kielteisiä vaikutuksia aiheutuu eniten vaihtoehdosta 1. Vaihtoehto 0+ rajoittaa kielteiset pohjavesivaikutukset koskemaan vain Focus-aluetta. • Kielteisiä pohjavesivaikutuksia Focus-alueella voidaan vähentää merkittävästi rakentamalla pohjaveden suojausrakenne Mätäkivi B -pohjavesialueella kulkevalle tieosuudelle. • Päijännetunnelin sijainti ja rakenteet on tarkasti huomioitava myöhemmissä

(Taulukko 16.3.)
(Tabell 16.3.)

	Lähtökohdat ja molempia hankevaihtoehtoja koskevat vaikutukset	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 1** Uusi noin 13,3 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Hämeenlinnanväylä–Tuusulanväylä	**HANKKEEN VAIHTOEHTO 0+ Focus** Uusi 3,6 kilometriä pitkä maantieyhteys välille Myllykyläntie–Tuusulanväylä	**VERTAILUVAIHTOEHTO 0** Hanketta ei toteuteta	**JOHTOPÄÄTÖKSET**
	tilapäistä samentumista tiealueen läheisyydessä. Vaikutusten ei arvioida ulottuvan Kuninkaanlähteen vedenottamolle. • Tielinjaus ylittää Päijännetunnelin Myllykyläntien eritasoliittymän alueella (Focus-alue). • Tielinjauksen välittömässä läheisyydessä yksityiskaivoihin voi kohdistua erityisesti rakentamisvaiheessa kielteisiä vaikutuksia, kuten kaivoveden väliaikaista samentumista. • Tien käytönaikaiset pohjavesivaikutukset liittyvät pääosin liukkaudentorjuntaan, jonka seurauksena pohjaveden kloridipitoisuudet voivat nousta tien vaikutusalueella. Myös mahdollisiin onnettomuustilanteisiin liittyy pohjaveden pilaantumisriski.				suunnitteluvaiheissa, erityisesti louhintasuunnitelmissa.
Maaperä	• Focus-alueella tielinjauksen välittömään läheisyyteen sijoittuu Sammonmäen teollisuusalue, joka on mahdollinen pilaantuneen maan kohde.	• Tielinjaus kulkee Seutulan vanhan yhdyskuntakaatopaikan ja Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen läheisyydessä. Nämä mahdolliset pilaantuneen maan kohteet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. • Vantaanjoen ja Tuusulanjoen jokilaaksojen alueilla esiintyy mahdollisesti happamia sulfaattimaita.	• Tielinjaus kulkee Sammonmäen teollisuusalueen läheisyydessä, joka on mahdollinen pilaantuneen maan kohde.	• Ei vaikutuksia.	• Vaihtoehdon 1 vaikutukset maa- ja kallioperään ovat vaihtoehtoa 0+ suuremmat suunnittelualueen laajuuden vuoksi. Vaihtoehdossa 1 Riipilän ja Kiila-Metsäkylän alueella tarvittavat päällysrakenne- ja pengermassat saadaan pääosin hankkeen sisältä. Focus-alueella tarvitaan todennäköisesti hankkeen ulkopuolisia päällysrakenne- ja leikkausmassoja sekä vaihtoehdoissa 1 että 0+.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

dossa 0 ei muodostu suoria ympäristövaikutuksia. Alueella voi toki tapahtua hankkeesta riippumatonta maankäytön kehitystä ja jopa merkittäviä infrahankkeita. Esimerkiksi Lentorata ja Tallinna-tunnelin raideyhteydet saatetaan toteuttaa. Lisäksi tarkastelun aikavälistä riippuen saattavat alueen olosuhteet muuttua tulevaisuudessa esimerkiksi ilmastonmuutoksen tai kaavoitustavoitteiden myötä.

Kiilan suunnan kiertotaloustoiminnot jatkanevat laajenemistaan, kuitenkin pienimuotoisemmin uuden väylähankkeen toteuttamiseen verrattuna. Alueen maankäytön kehityksen näkökulmasta vaihtoehdon 0 merkittävin vaikutus olisi se, että Tuusulan kunnan pitkälle valmistelema Focus-alue ei voisi toteuduttua. Tämä tarkoittaisi sitä, että paljon suunnittelutyötä ja rakentamista valmistelevia toimenpiteitä olisi tehty turhaan. On mahdollista, että Focus-alueen suunniteltu maankäyttöä muodostuu pienimuotoisesti korvaaviin sijainteihin, Tuusulanväylän tuntumaan ja Kulomäentien varrelle. Alueelle voidaan tehdä tiivistävää kaavoitusta, mutta ei isoja uusia tontteja logistiikalle. Vantaan puolella ei ole suunniteltuna täysin uudesta väylästä riippuvaa maankäyttöä, mutta Kiilan suunnan kehittämisen lähtökohdat muuttuisivat täysin. Uuden yhteyden puuttuminen rajoittaa myös Finavian tulevaisuuden laajenemistarpeita.

Seudullisesta näkökulmasta hankkeen toteuttamatta jättäminen tarkoittaa, että maakuntakaavassa osoitettu päätieyhteys jää toteuttamatta. Uudenmaan logistiikkayhteyksien puutteita joudutaan ratkaisemaan muutoin. Yhteyden puuttuminen saattaa rajoittaa maankäytön kehittämistä laajemmalla alueella liikenneyhteyksien kautta verkottuvan aluerakenteen kautta, mutta nämä ovat vaikeasti todennettavia vaikutuksia.

Liikenteen ennusteen mallinnus tarjoaa konkretiaa vaihtoehdon 0 arvioimisessa vuoden 2040 tavoitetilanteessa. Mikäli hanketta ei toteuteta, ja Focuksen alueen tuntumaan tulee kuitenkin maankäytön suunnitelmien mukainen määrä maankäyttöä, liikenne kasvaa asuinalueilla muun muassa Hyrylässä ja Myllykyläntiellä sekä alueen alemmalla tieverkolla. Tämä kuormittaa entistä enemmän alueen nykyisiä pääväyliä, kuten Tuusulanväylää, Kehä III:sta ja Hämeenlinnanväylää. Nämä väylät muuttuvat entistä kuormittuneemmiksi ja liikenteen ruuhkautuminen ja häiriöherkkyys lisääntyvät. Tämä heikentää liikenneturvallisuutta ja liikenteen taloudellisuutta. Liikenne-ennusteessa alueen maankäytön mahdollisen toteutumatta jäämisen vaikutusta ei ole kuitenkaan arvioitu.

16.4 Johtopäätökset

Tässä hankkeessa todennäköisesti merkittäviksi vaikutuksiksi nousevat liikenteelliset ja maankäytölliset vaikutukset, vaikutukset ihmisten elinoloihin, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnon monimuotoisuuteen. Myös uuden väylän yhteisvaikutukset maankäytön kanssa ovat merkittäviä. Uudesta väylästä on sekä haittaa että hyötyä näkökulmasta riippuen. Pääteiden rakentamisessa on kyseessä moniulotteiset vaikutukset, joissa vaikutuksen suunta ja merkittävyys vaihtelee näkökulmasta ja sijainnista riippuen. Suoraviivaistaen voi todeta, että uusi tie aiheuttaa haittaa asutukselle ja ympäristölle, mutta puolestaan myönteisiä vaikutuksia maankäytön kehittämiselle ja liikenneyhteyksille.

Hankkeella on todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia, mutta YVA-arvion perusteella molemmat hankevaihtoehdot 1 ja 0+ ovat toteutuskelpoisia. Hankkeen vaihtoehdossa 1 lieventämistoimenpiteistä olennaisimpia ovat meluntorjunta ja kolme maisemasiltaa, jotka tukevat ihmisten ja eläinten liikkumista väylän poikki. Paljon merkitystä on myös tulevan maankäytön toteutuksella, sillä sen kautta hallitaan kokonaisvaikutuksia.

Väylän käytön aikaisia vaikutuksia on pidettävä pääosin pysyvinä ja jatkuvina. Niistä ja kytkeytyvästä maankäytöstä tulee pysyvä osa rakennettua ympäristöä. Jotkin vaikutukset voivat muuttua ajan myötä maankäytön muuttuessa ja ympäristön sopeutuessa muutoksiin (esimerkiksi maisemalliset muutokset).

Väylähankkeesta muodostuu lähtökohtaisesti yhteisvaikutuksia, koska se muuttaa liikenteen virtoja ja maankäytön kehittämistä. Tässä tapauksessa suunniteltu väylä sijoittuu vyöhykkeelle, jossa työpaikkoihin, teollisuuteen ja maa-aineksen ottoon liittyviä toimintoja kehitetään ja rakennetaan, joten yhteisvaikutukset ovat väistämättä suuria. Toisaalta maankäytön intensiivinen kehittäminen etenkin hankkeen itäosassa merkitsee sitä, että ympäristön luonnontilaisuus vähenee muiden hankkeiden myötä. Tällöin tarkastelualue on tulevaisuudessa huomattavasti nykyistä teollisempi ja luonnonympäristön herkkyys muutokselle vähäisempi. Sama koskee myös arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

16.5 Tavoitteiden toteutuminen

Hankkeen tavoitteiden toteutumista on arvioitu YVA-menettelyssä lähinnä joidenkin pääasioiden ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden perusteella. Hanke tukee sille asetettuja liikenteellisiä tavoitteita ja alueen maankäytön suunniteltua kehittämistä. Se muuttaa ympäristöä ja vaikuttaa alueen ihmisten elinolosuhteisiin.

16.5.1 Hankkeen suhde ilmastotavoitteisiin

Hanke on linjassa Helsingin seudun MAL 2019 -sopimuksen kanssa, missä mt 152 on kuvattu keinona kehittää tavara- ja joukkoliikenteen tieliikenneverkkoa. Hankkeen toteuttamisen kautta voidaan parantaa raskaan liikenteen liikenneoloja vähentämällä ajosuoritetta, ruuhkautumista, kiihdytyksiä ja hidastuksia. Liikenteen ennustelaskelmien perusteella kaikki hankkeen tielinjausvaihtoehdot vähentäisivät liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna rakentamatta jättämiseen. MAL 2019 -sopimuksen kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO_2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hanke edistää osaltaan tätä tavoitetta. Osaltaan hanke tukee myös Vantaan kaupungin ilmastotavoitteita. Hanke vastaa myös kansallisella ja kansainvälisellä tasolla kiristyviin ilmastotavoitteisiin parantamalla liikenneoloja ja vähentämällä ajosuoritetta.

16.5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (24 §) mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteutumista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta. Väylästön parannushankkeella on yleensä monenlaisia osavaikutuksia, jotka voidaan tulkita valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisiksi tai niiden vastaisiksi. Alla näkyvässä taulukossa on tavoitteen toteutumisen kokonaisarviointi tavoitteittain. Vaikutuksia on peilattu näihin tavoitteisiin tarkemmin myös eri vaikutusten osa-alueiden arvioinneissa.

Merkittävimpänä asiana voidaan tuoda esille, että hanke tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista tehokasta liikennejärjestelmää. Uuteen maastokäytävään sijoittuva väylä ei tue tavoitetta, jossa liikennejärjestelmää edistetään kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä. Toisaalta hanke edistää kansainvälisiä yhteyksiä lentoaseman läheisyyden ja lentoaseman kulkuyhteyksien kehittämisen vuoksi. Alueella on monia luonnonympäristön arvoja ja Vantaanjoen valtakunnallinen maisema-alue (arvoluokka muuttumassa maakunnalliseksi), joten hankkeella on nähtävissä ristiriitoja ympäristöarvoihin liittyvien tavoitteiden kanssa. Tästä lähtökohdasta vaihtoehdot, joissa osuuksia parannetaan nykyisellä paikallaan toteuttavat tavoitteita parhaiten. Hankkeella on myös ristiriitoja ihmisten elinympäristöön, luontoon ja kulttuuriperintöön liittyvien tavoitteiden kanssa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Taulukko 16.4. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Hankevaihtoehtojen vertailu.
Tabell 16.4. Riksomfattande mål för områdesanvändningen. Jämförelse av projekt alternativen.

- Tavoite toteutuu
- Tavoite toteutuu osin
- Tavoite ei toteudu
- Tavoitteen toteutumiseen ei voida ottaa kantaa tässä suunnitteluvaiheessa / Tavoitteen toteutuminen riippuu maankäytön suunnittelusta / Tavoite ei ole olennainen tässä.

Tavoite	Toteutuminen Vaihtoehto 1	Toteutuminen Vaihtoehto 0+	Perustelu
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen			
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.	**Tavoite toteutuu**	**Tavoite toteutuu osin**	Vaihtoehto 1 tukee erityisesti valtakunnallisesti merkittävien pääväylien toimivuutta ja niiden välisiä yhteyksiä. Hanke edistää maakuntakaavan mukaista maankäytön kehittämistä ja luo yhdessä Klaukkalan ohikulkutien kanssa merkittävän uuden liikenneverkon osan ja mahdollistaa siihen tukeutuvan maankäytön kehittymisen. Molemmat vaihdot 1 ja 0+ edistävät maakunnallisesti merkittävän tuotannon, logistiikan ja kiertotalouden vyöhykkeen sekä kaupan paikkojen kehittymistä.
Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.	**Tavoite toteutuu**	**Tavoite toteutuu osin**	Molemmat vaihtoehdot 1 ja 0+ mahdollistavat tuotannon ja yritystoiminnan kehittämisen uuteen tiehen tukeutuen.
Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Molemmat vaihtoehdot 1 ja 0+ edistävät hallittua kasvua rakennettuihin alueisiin tukeutuen maankuntakaavan tavoitteiden mukaisesti. Uudet työpaikka- ja tuotantoalueet keskittyvät asumiskäyttöön soveltumattomille alueille. Hanke sujuvoittaa liikenneverkkoa ja tarjoaa alueen toiminoille nykyistä joustavamman ja ruuhkattoman yhteyden, jolla on positiivisia vaikutuksia päästöihin.
Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Hanke varsinkin vaihtoehdossa 1 samanaikaisesti edistää alueen sekä liikenteeseen tukeutuvien nykyisten ja tulevien toimintojen saavutettavuutta henkilöautolla. Myös joukkoliikenteen järjestämismahdollisuudet laajenevat. Tiekäytävään muodostettava jatkuva uusi jalankulun ja pyöräilyn yhteys, joka on hankkeen tavoitetta edistäviä seikka.
Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Molemmat vaihtoehdot 1 ja 0+ mahdollistamat uudet työpaikka-alueet ovat paikoin merkittäviä ympäristöhäiriöitä tuottavia, joten niitä ei ole tarkoituksen mukaista sijoittaa asutuksen läheisyyteen. Pääkaupunkiseudulla työpaikka-alueista muodostuu yleensä joukkoliikenteellä hyvin saavutettavia. Uusille alueille tulee myös pyöräilylle sopivat reitit. Klaukkalan päässä uudet alueet liittyvät nykyiseen taajamaan. Uudet kaupan alueet ovat autoiluvyöhykkeellä ja perustuvat harvempaan asiointitiheyteen.

(Taulukko 16.4. • Tabell 16.4.)

Tavoite	Toteutuminen Vaihtoehto 1	Toteutuminen Vaihtoehto 0+	Perustelu
Tehokas liikennejärjestelmä			
Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Uusi tieyhteys sijoittuu uuteen maastokäytävään, joten tavoite ei tältä osin toteudu. Uusi seututie vaihtoehdon 1 mukaisesti täydentää pääkaupunkiseudun ja ympäryskuntien tieverkostoa luontevasti Klaukkalan ohikulkutien jatkeena ja parantaa verkottuvat liikennejärjestelmän toimivuutta. Se muodostuu uusia liikenteen solmukohtia valtateiden liittymiin ja lentoaseman läheisyyteen. Hanke edistää kuljetusten sujuvuutta merkittävästi.
Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.	**Tavoite toteutuu**	**Tavoite toteutuu osin**	Vaihtoehto 1 parantaa merkittävästi yhteyksiä valtakunnalliselta lentoasemalta ja siihen liittyvien toimintojen osalta ja parantaa lentoaseman saavutettavuutta ja toimintavarmuutta. Verkottuvien yhteyksien kautta vaikutukset ulottuvat satamien kuljetuksiin ja rataliikenteen kehittämiseen (mm. lentorata, Tallinnan tunneli).
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö			
Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Uusi väylä muodostaa uuden melulähteen, josta on haittaa alueen asukkaille. Laaja meluntorjunta lieventää ympäristöhäiriöitä. Toisaalta hanke mahdollistaa sen, että ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja keskitetään samaan paikkaan, merkittävin osin asumiseen soveltumattomalle lentomelualueelle ja valtateiden ympärille sekä maa-aineksenoton läheisyyteen. Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia liikenteen häiriöiden torjunnassa, kun liikennettä siirtyy valtaväylille keskustojen tiiviin asutuksen piiristä.
Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Uuden tien melu, tärinä ja ilmanlaatu voidaan katsoa tavoitteen tarkoittamaksi terveysvaikutuksia aiheuttavaksi tekijäksi. Uuden melulähteen muodostaminen aiheuttaa haittaa asukkaille. Laaja meluntorjunta lieventää ympäristöhäiriöitä ja uuden väylä melutaso saadaan todennäköisesti ohjearvojen alapuolelle. Korkeatasoiset väylät edistävät liikenneturvallisuutta,
Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.	**Tavoite toteutuu**	**Tavoite toteutuu osin**	Uusi seututie vaihtoehdon 1 mukaisesti täydentää päätieverkostoa ja helpottaa liikkumista mm. lentokentälle. Sujuvat yhteydet ovat olennaista esimerkiksi alueen toimintojen onnettomuus- ja muiden poikkeustilanteiden hallinnassa. Aluevaraussuunnitelmassa on otettu huomioon poliisin tarpeet liikenteen valvonnalle.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

(Taulukko 16.4. • Tabell 16.4)

Tavoite	Toteutuminen Vaihtoehto 1	Toteutuminen Vaihtoehto 0+	Perustelu
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat			
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu**	Vantaanjoen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvot heikentyvät vaihtoehdossa 1. Kohteen luokitus muuttunee uuden inventoinnin myötä suunnittelualueella maakunnallisesti arvokkaaksi.
Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Hankkeella on paikoin haitallisia vaikutuksia luonnonympäristöön. Pääkaupunkiseudun viherkehä ja ekologiset yhteydet heikentyvät. Niiden säilymistä edistetään viheryhteyksillä kriittisissä kohteissa.
Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Asuinalueiden lähivirkistysalueisiin tulee supistumista ja ulkoilureitit muuttuvat. Poikittaiset yhteydet pyritään turvaamaan.
Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsä- alueiden säilymisestä.	**Tavoite toteutuu osin**	**Tavoite toteutuu osin**	Uusi tieyhteys edistää kiertotalouden toimintojen kehittymistä Kiilaan ja Focus-alueelle. Uusien maastokäytävien alle jää metsä- ja viljelysmaata, mutta vaikutusta ei voi pitää merkittävänä.
Uusiutumiskykyinen energiahuolto			
Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.	**Ei merkityksellinen tavoite hankkeen kannalta**	**Ei merkityksellinen tavoite hankkeen kannalta**	
Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.	**Tavoite toteutuu**	**Tavoite toteutuu**	Suunnittelualueella on kantaverkon voimajohtoja ja sähköasemia. Niiden toimintaan ja kehittämiseen ei tule muutoksia tämän suunnitteluvaiheen perusteella.

16.6 Epävarmuustekijät

Arvioitujen vaikutusten todennäköisyys vaihtelee, osin riippuen vaikutuslajista. Esimerkiksi maankäytön muutoksen aiheuttamien luontovaikutusten toteutuminen voidaan arvioida melko luotettavasti, kun taas kemikaalionnettomuuden todennäköisyys jää vähäiseksi ja epävarmaksi. Arvioinnissa on otettu huomioon epävarmuustekijöitä. Kaikkein epätodennäköisimmät vaikutukset näyttäytyvät suunnittelun riskeinä. Kaikkia arviointiin liittyviä seikkoja ei tunneta riittävän tarkasti, jolloin vaikutusten arvioinnissa joudutaan käyttämään oletuksia.

Epävarmuustekijöiden tunnistaminen ja arviointi on osa vaikutusten arviointia. Kaikkia arviointiin liittyviä seikkoja ei tunneta riittävän tarkasti, jolloin vaikutusten arvioinnissa joudutaan käyttämään oletuksia.

Tunnistettuja riskejä on pyritty minimoimaan aluevarausuunnitelman laatimisen aikana. Hankkeen etenemisen kannalta kriittisimmäksi tunnistetut riskit ovat:

- Alueella esiintyy hyvin runsaasti ympäristöarvoja. On mahdollista, että alueelta löytyy kriittisiä luontokohteita kuten uusia tai paikkaansa muuttaneita direktiivilajien esiintymiä (esimerkiksi liito-orava, lepakot) keskeisiltä paikoilta.
- Meluntorjunnan ratkaisuja ei koeta riittävinä.
- Perustamisolosuhteet (sillat, meluaidat) osoittautuvat jatkosuunnittelussa aluevaraussuunnitelmavaiheessa arvioitua vaikeammiksi.
- Suunnitelma ei saa yleistä hyväksyntää ja asukkaat valittavat suunnitelmasta.
- Yleiskaavat eivät vahvistu suunnitelmaratkaisun mukaisiksi. Suunnitelma ei saa lainvoimaa ja jatkosuunnittelu sekä toteutus viivästyvät.
- Focus-alue ei toteudu kokonaisuudessaan, mikäli väylä toteutuu vain suppeana vaihtoehtona 0+. Vastaavaa epävarmuutta voi liittyä muihinkin väylän läheisiin maankäytön laajenemisalueisiin.
- Liikennemäärät ja sitä myötä liikenteen aiheuttamat ongelmat kasvavat. Eivät kuitenkaan niin paljon, että suuremmalle kehittämishankkeelle järjestyy rahoitus.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

17 Jatkosuunnittelu

17.1 Tarvittavat luvat ja päätökset

Tässä YVA-vaiheessa on tunnistettu alustavasti, mitä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä hankkeen yhteydessä tulee tehdä ennen jatkosuunnittelua tai tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä tai ennen rakentamisen aloittamista.

YVA-selostus palvelee alueen meneillään olevaa kaavoitusta ja on niiden tausta-aineistona. Seuraavassa vaiheessa hankkeesta laaditaan aluevaraussuunnitelma, joka käsitellään alueen kaavojen yhteydessä Vantaalla ja Tuusulassa. Kaavojen päätöksenteon perusteella tulee hyväksytyksi hankkeen jatkosuunnitteluun valittava ratkaisu. Tämän hetken käsityksen mukaan seuraava lain mukainen suunnitteluvaihe on tiesuunnitelma, jossa määritellään aluevaraussuunnitelmaa tarkemmin tien paikka ja sen vaatimat aluevaraukset. Tiesuunnitelmasta on mahdollisuus tehdä muistutuksia ja sen hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuksiin.

Tämän hankkeen ympäristökohteisiin liittyviä lupia ja päätöksiä ovat alustavasti:

- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen ylittäville silloille tarvitaan vesilain mukaiset luvat, joihin sisältyy rakentamisen aikaista vedenlaadun tarkkailua lupamääräysten mukaisesti (vain vaihtoehto 1). Sillan tai kuljetuslaitteen tekeminen yleisen kulku- tai valtaväylän yli vaatii vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n nojalla vesiluvan.
- Luonnonsuojelulain mukaisia poikkeamislupia tarvitaan mahdollisesti lahokaviosammalen, kirjoverkkoperhosen, vuollejokisimpukan ja liito-oravan esiintymille (luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellosta). Tiesuunnitelmavaiheessa suojeltavien lajien esiintyminen hankkeen vaikutusalueella on tutkittava uudelleen ja arvioitava lupatarpeet sen perusteella.
- Muinaismuistolain 15 § mukainen menettely arkeologista kulttuuriperintöä koskien, mikäli rakentamistoimet ulottuvat muinaismuistokohteiseen.
- Maa-aineslakia (MAL) sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi, jollei 2 §:stä muuta johdu (MAL 1 §). Lakia ei sovelleta rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamiseen ja hyväksikäyttöön, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan, tai hyväksymään suunnitelmaan (MAL 2 § 1 mom. 2) kohta). Esim. tiesuunnitelma on MAL 2 §:ssä tarkoitettu viranomaisen hyväksymä suunnitelma. Tämä koskee kuitenkin ainoastaan tielinjan alueelta irrotettavia aineksia. Mikäli kyse on tielinjaa laajemmasta alueesta (esim. liitännäisalue), siihen sovelletaan maa-aineslain säännöksiä.

Yleisesti maantien tiesuunnitelma- ja rakentamisprosessiin kuuluvia keskeisimpiä lupia ja päätöksiä ovat:

- *tiesuunnitelman hyväksymispäätös,*
- *mahdolliset kaavamuutokset,*
- *aluehallintoviraston myöntämät luvat (vesilupa, ympäristölupa),*
- *murskaustoimintaan tarvittavat ympäristöluvat,*
- *rakentamisen aikaiset luvat.*

YVA-laki 252/2017:
Lupaviranomainen varmistaa, että yvan perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa (tiesuunnitelman hyväksymispäätös).

17.2 Haittojen torjunta ja lieventäminen

Haitallisten vaikutusten torjunta ja lieventäminen on kiinteä osa maantiehankkeiden suunnittelua. Keinoja lieventää haittoja on lukuisia, ja suurin osa niistä päätetään yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä. Tässä hankkeessa keskeisimmät keinot ovat tielinjauksen sijainnin ja suunnitteluratkaisujen pohdinta, meluntorjunta ja ekologiset yhteydet mahdollistavat siltarakenteet.

Keskeiset haittojen lieventämistoimenpiteet:

- *Maisemasillat Reunaan, Vantaanjoelle ja Tuusulanjoelle*
- *Meluntorjunta*
- *Pohjaveden suojaus*
- *Maankäytön suunnittelu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa*
- *Tietekniset haitallisia vaikutuksia lieventävät ratkaisut*
- *Poikittaisten kulkuyhteyksien ja kiinteistöjen kulkuyhteyksien huomioiminen suunnittelussa estevaikutusten vähentämiseksi*
- *Tien suuntauksen elementtien suunnittelu maastonmuotojen ja maisematilojen suhteen*
- *Maisemavaikutusten mallintaminen siltojen ja eritasoliittymien yhteydessä*
- *Maiseman muistumakohtien säilyttäminen herkillä alueilla ja arvokohteiden yhteydessä*
- *Virkistyskäyttömahdollisuuksien ja -reittien turvaaminen jatkosuunnittelussa*
- *Pieneläinten kulkuyhteyksien turvaaminen vesistönylitysten yhteydessä*
- *Linjauksella sijaitsevien lahopuiden ja lahokaviosammalkasvustoiden siirtäminen lahokaviosammalen ydinalueilla.*
- *Vuollejokisimpukoiden siirtäminen Vantaanjoen ja Tuusulanjoen rakentamisen aikaisilta vaikutusalueilta*
- *Kalojen kutu- ja nousuaikojen huomioiminen vesistörakentamisen ajoittamisessa*
- *Yksityiskaivojen kartoittaminen*
- *Hulevesisuunnittelu rakennustyömaiden yhteydessä.*
- *Linjaukselta poistettavien maa-ainesten hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan rakentamisessa.*
- *Happamien sulfaattimaiden esiintymisen selvittäminen linjauksella.*
- *Kaivumassojen laadun omavalvonta.*
- *Rakentamisen aikaisten vaatimusten määrittely.*

17.3 Muut jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat

Seuraavassa on näkökohtia, jotka muun muassa tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa:

- Luontoarvojen ja uhanalaisten lajien tilanne ja esiintymislaajuus täytyy tarkastaa myös jatkosuunnittelussa uudelleen maastoselvityksin ajantasaisen tiedon saamiseksi.
- Vantaanjoen (FI0100104) - Natura 2000 -alueesta tulee laatia luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arvio suunnitelman tarkentuessa (vaihtoehto 1).
- Asukkaiden ja eläimistön kulkuyhteydet otetaan huomioon alikulkujen jatkosuunnittelussa aluevaraussuunnitelmavaihetta tarkemmin.
- Vesirumpujen ja siltojen mitoituksessa otetaan huomioon myös vesieliöstön ja sammakkoeläinten sekä pienempien nisäkkäiden liikkuminen.
- Kantaverkon voimajohdot ja niiden korkeus- ja etäisyysvaatimukset erilaisiin rakenteisiin täytyy tarkentaa.
- Tarkat johto- ja laitesiirtotarpeet täytyy määritellä.
- Asemakaavan laatimistarpeet selvitetään tiesuunnitelmavaiheessa.
- Meluntorjunta suunnitellaan tarkemmin tiesuunnitelman ja sen melulaskentojen pohjalta. Liikenteen ja muiden melulähteiden yhteisvaikutus melutasoihin asumiseen ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla on tarpeen tarkastella jatkosuunnittelussa.
- Tehdään museoviranomaisten edellyttämät tutkimukset ja lisäinventoinnit muinaisjäännösten kohdilla. Muinaismuistokohteet merkitään maastoon ja suojataan tarpeen mukaan. Tarvittaessa laaditaan käyttö- ja hoitosuunnitelma yhdessä museoviranomaisten kanssa.
- Arvioidaan pilaantuneiden maiden kunnostuksen tarve ja laaditaan kunnostusluvat.
- Kiinteistövaikutusten arviointi (KIVA), ehdotukset haittojen lieventämisestä (esimerkiksi tilusjärjestelyt, yksityistiejärjestelyt) on otettava huomioon ja toimenpiteet suunniteltava tarkemmin tiesuunnitteluvaiheessa.
- Talousvesikaivot kartoitetaan hydrogeologisen tarkastelun perusteella noin 300 metrin etäisyydeltä uudelta tielinjalta. Kartoitus tehdään tie- tai rakennussuunni-

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

telmavaiheessa. Talousvesikaivot huomioidaan myös hankkeen ympäristötarkkailussa.

- Pohjaveden suojausten tarve ja laajuus määritellään tiesuunnitelmavaiheessa etenkin Päijännetunnelin kohdalla.
- Jatkosuunnittelussa voidaan tutkia valittavan vaihtoehdon vaikutusalueella olevien herkkien vesistöjen läheisyydessä tien rakentamisvaiheeseen tai pysyväksi rakenteeksi esimerkiksi suljettavissa olevia saostus-/viivytysaltaita.
- Rakentamisen aikaisia haitallisia vaikutuksia vesistöihin voidaan hillitä viivyttämällä valumavesiä rakennusaikana laskeuttamalla tai johtamalla niitä kosteikkojen kautta.
- Hulevedet käsitellään luonnonmukaisena osana ympäristösuunnitelmaa. Hulevesisuunnittelussa huomioidaan direktiivilajien esiintymät ja Kiilan kiertotalousalueen hulevesisuunnitelma.
- Tien linjauksen ja tasauksen suunnittelua on tarkennettava myös suhteessa hankkeen massatalouteen huomioiden rakentamisvaiheet. Tavoitteena on, että tien rakentamiseen tarvittavat maa- ja kalliomassat saataisiin mahdollisimman kattavasti rakentamiskäytävästä.

17.4 Ehdotus seurantaohjelmaksi

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä edellyttää, että tienpitoviranomainen seuraa järjestelmällisesti, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on YVA-lain mukaan esitettävä ehdotus haitallisten ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi.

YVA-selostuksessa on tarkasteltu alustavasti seurantaohjelman tarvetta. Seurannan kohteeksi valikoidaan yleensä asioita, joihin kohdistuu merkittäviä vaikutuksia tai ilmenee vaikutuksia, joiden kohdalla ollaan epävarmoja vaikutusten suuruudesta. Seurannan tavoite on selvittää, kuinka seurattavan asian tilanne kehittyy ja kuinka arvioidut vaikutukset toteutuvat. Seurantaohjelma tarkentuu, kun tien suunnitteluprosessi etenee yleissuunnitelman ja edelleen tiesuunnitelman tarkkuuteen. Tarkan seurantaohjelman laatiminen kuuluu tiesuunnitelmavaiheeseen.

Tässä hankkeessa on tunnistettu keskeiset seurantatarpeet:

- Melutilannetta on hyvä seurata ennen ja jälkeen hankkeen toteutuksen. Menetelmänä ovat melumittaukset, joiden tuloksilla tarkennetaan melumallinnuksen tietoa ja selvitetään, kuinka meluntorjunta toimii.
- Tiesuunnitelmavaiheessa alueelle asennetaan pohjaveden havaintoputkia pohjavesihallinnan ja mahdollisten pohjavesivaikutusten kannalta tärkeille kohteille. Erityisesti kiinnitetään huomiota Mätäkiven pohjavesialueen, Päijännetunnelin ylityskohdan sekä hankkeen vaikutusalueella olevien talousvesikaivojen tarkkailuun. Tarkkailun sisältyy pohjaveden määrän ja laadun tarkkailu.
- Talousvesikaivot kartoitetaan Väyläviraston ohjeistuksen mukaisesti tie- tai rakennussuunnitelmavaiheessa noin 300 metrin säteellä tielinjauksesta. Kartoituksen perusteella valitaan tarkkailtavat kohteet. Kartoituksen yhteydessä täytetään kiinteistökohtaiset kaivokortit sekä mitataan pohjavedenpinnan tasot ja tehdään vedenlaatumääritykset.
- Vantaanjoen ja Tuusulanjoen osalta tehdään rakentamisen aikaista vedenlaadun tarkkailua lupapäätöksen määräysten mukaisesti (vain vaihtoehto 1).
- Pintavesiä tarkkaillaan kohteissa, joissa voimakasta maan muokkausta ja rakentamista tapahtuu lähellä (määritellään tapauskohtaisesti) herkkää tai muuten merkittävää pintavesistöä ja joihin rakentamisen alueelta pääsee valumaan hulevesiä. Nämä kohteet yksilöidään tarkemmissa suunnitteluvaiheissa valitun vaihtoehdon ollessa tiedossa.
- Valittavan vaihtoehdon läheisyydessä (100–300 metriä) pohjavesilähteiden kunto tarkastetaan, valokuvataan ja ylivirtaus mitataan ennen rakentamista.
- Pohja- ja pintavesitarkkailu aloitetaan vuoden sisällä ennen rakentamisen aloittamista ja sitä jatketaan koko rakentamisen ajan. Lisäksi rakennustöiden valmistumisen jälkeen toteutetaan jälkiseurantaa.
- Liito-oravatilannetta seurataan tiesuunnitelmavaiheen lähestyessä. Käytännössä seuranta toteutetaan toistuvin inventoinnein. Seurannalla saadaan tietoa liito-oravien elinalueilla tapahtuneista muutoksista. Liito-oravan uudet sukupolvet siirtyvät uusille alueille vuosittain.
- Myös muita asioita voidaan sisällyttää seurantasuunnitelmaan (esimerkiksi maisema, maankäyttö), mutta niiden seurantamenetelmät eivät ole vakiintuneita.

17.5 Jatkosuunnittelun aikataulu

Arviointiselostuksesta saadun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän jälkeen hankkeesta vastaava ja kunnat tekevät päätöksen jatkosuunnitteluun valittavasta vaihtoehdosta syksyllä 2020. Tämän perusteella laaditaan alueen kaavoituksen taustamateriaaliksi aluevaraussuunnitelma ja sen jälkeen viimeistellään hankkeen mahdollistavat kaavoitustyöt.

Ennen hankkeen toteuttamista laaditaan tiesuunnitelma ja rakentamisen yhteydessä rakennussuunnitelma. Suunnitteluratkaisu toimii myös kuntien tulevan maankäytön suunnittelun lähtökohtana. Tiesuunnitelman tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa maantien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty.

MAL 2019 -suunnitelman mukaan Kehä IV:n suunnitteluvalmiutta edistetään vuoteen 2030 mennessä ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Alkuvuodesta 2020 tuli esille, että tiesuunnitelman laatimiselle voisi olla mahdollisuus saada rahoitusta jo 2020-luvun alkupuolella.

Hankkeen toteuttaminen ei ole Väyläviraston tai Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toteuttamisohjelmissa. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin ja aluevaraussuunnittelun tavoitteena on muodostaa mahdolliset vaiheittaiset toimenpiteet tieosuuden kehittämiseksi kohti tavoitetilaa. Suunnitteluvalmiuden nostaminen lisää mahdollisuuksia saada hanke esimerkiksi sisältyväksi toteuttamishankkeeksi valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

Myös jatkosuunnittelussa ympäristöarvoja selvitetään ja haittoja lievennetään

Maanteiden suunnitteluprosessissa suunnitelma tarkentuu vaiheittain ja kussakin vaiheessa vaikutusten arviointi ja vuoropuhelun sisältö vastaa suunnitelmatarkkuutta. Aluevaraussuunnitelma on yleissuunnittelua, jossa linjauksen tai sen vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset voidaan arvioida yleissuunnittelutarkkuudella. Aluevaraussuunnitelman perustella linjaus voidaan osoittaa yleiskaavoissa ja Focus-alueen osalta asemakaavassa.

Monet YVA-menettelyssä esiin nousseet asiat otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa, jolloin ratkaistaan suunnitelman tarkemmat yksityiskohdat. Aluevarassuunnitelmasta edetään tiesuunnitteluun, jossa väylän paikka tarkentuu ja suunnitelmavaihe sitoo tien paikalleen. Tiesuunnitteluun kuuluu oma vaikutusten arviointi ja sitä tukevat tarvittavat selvitykset. Tiesuunnitelman yhteydessä tehtävät luontoselvitykset ovat tarpeellisia jo siksi, että luonnonympäristöä koskeva tieto vanhenee nopeasti esimerkiksi huomion arvoisten lajien suhteen. Väylän toteuttamisen ajankohta ei ole tiedossa ja tiesuunnitelmaan etenemiseen menee todennäköisesti vuosia.

Tiesuunnitelmassa linjausta voidaan tarkentaa ottaen huomioon maankäytön reunaehdot. Monet haittojen lieventämistoimenpiteet suunnitellaan ja ratkaistaan vasta tiesuunnitteluvaiheessa. Niihin kuuluvat tässä hankkeessa tärkeät ekologisten yhteyksien ja huomionarvoisten luontoarvojen turvaaminen sekä meluntorjunta. Monet selvitykset kannattaa tai on mahdollista järkevästi toteuttaa vasta tiesuunnitelmavaiheessa suunnittelutarkkuudesta johtuen. Esim. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena olevien vuollejokisimpukoiden selvittäminen sukeltamalla kannattaa tehdä tiesuunnitelmavaiheessa, kun siltaratkaisu on selvillä. Tiesuunnitelmaan kuuluu myös luonnonsuojelulain mukainen 65 § Natura-arviointi.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

18 Lähteet, lisätiedot ja kirjallisuus

Lähdeluetteloon lisätty linkkejä, jotta lukija voi tutustua alkuperäisaineistoon. HUOM! Linkit voivat vanhentua ja muuttua toimimattomiksi ajan myötä.

Ahro, J., Hirvonen, A., Koski, K., Pakkanen, H., Söyrink, R. 2016. Maisema, opas arvokkaiden maisema-alueiden maankäytön suunnitteluun. Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten MKN maisemapalvelut. Saatavilla osoitteesta: *https://www.maajakotitalousnaiset.fi/sites/default/files/attachment/maisemaopas_korjattu_2018_pieni.pdf*

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa, 4/2010–1/2011, 140-172. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tringa.fi/wp-content/uploads/2010/05/maali.pdf*

Finlex 2020. *https://www.finlex.fi (oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston Internet-palvelu)*.

Heikkinen, J., Ketoja, E., Nuutinen, V., Regina, K. 2013. Declining trend of carbon in Finnish cropland soils in 1974–2009. Global Change Biology, 19(2013), 1456-1469.

Helsingin seudun kunnat 2015. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019-suunnitelma. Saatavilla osoitteesta: *https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/mal2019_suunnitelmaraportti_27052019.pdf*

HSY 2018. Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt-artikkeli. Saatavilla osoitteesta: *https://www.hsy.fi/fi/asiantuntijalle/ilmastonmuutos/hillinta/seuranta/Sivut/Paastot.aspx*

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A., Liukko, U-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus 2019. Punainen kirja. Saatavilla osoitteesta: *https://helda.helsinki.fi/handle/10138/299501*

Kalliola Reino 1973. Suomen kasvimaantiede.

Kolari, P. 2010. Carbon balance and component CO_2 fluxes in boreal Scots pine stands. Dissertationes Forestales 99.

Lemminkäinen Infra Oy 2017. Kiilan kiertotalouskeskus, ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Saatavilla osoitteesta: *https://www.ymparisto.fi/KiilankiertotalouskeskusYVA*

Liikenne- ja viestintäministeriö 2018. Liikenteen Ilmastopolitiikan väliraportti.

Liikenne- ja viestintäministeriö 2018. Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 – Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportti. Saatavilla osoitteesta: *https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161210*

Luonnonvarakeskus 2019. Kala- ja riistatilastot.

Luonnonvarakeskus 2019. Käytössä oleva maatalousmaa 2018-artikkeli. Saatavilla osoitteesta: *https://stat.luke.fi/k%C3%A4yt%C3%B6ss%C3%A4-oleva-maatalousmaa-2018_fi-0*

Luonnonvarakeskus 2020. Hakkuukertymä ja puuston poistuma-artikkeli. Saatavilla osoitteesta: *https://stat.luke.fi/hakkuukertyma-ja-puuston-poistuma*

Luonnonvarakeskus 2020. Suomen metsätilastot 2019.

Morenia Oy, Lemminkäinen Infra Oy, Finavia 2009. Focus-alueen maa-ainestenoton YVA-menettely. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/24462.pdf*

Museovirasto 2019. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY). Saatavilla osoitteesta: *http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx*

Nurmijärven kunta 2016. Klaukkalan osayleiskaava (KV 27.1.2016).

Ramboll Finland Oy 2019. Vantaan yleiskaava 2020, yleiskaavaluonnoksen luontovaikutusten arviointi. Vantaan kaupunki. 66 s.

Rantalainen, S. 2004. Luonnonsuojeluselvitys YK0019. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus. 21 s.

Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. (toim.) 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. Saatavilla osoitteista: *https://helda.helsinki.fi/handle/10138/37930 sekä https://helda.helsinki.fi/handle/10138/37932*

Suomen ympäristökeskus 2015. Suomen ympäristökeskus. Monitavoitearvioinnin käytännöt ja työkalut ympäristövaikutusten arvioinnin laadun ja vaikuttavuuden parantamisessa (IMPERIA).

Södermann, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Saatavilla osoitteesta: *https://helda.helsinki.fi/handle/10138/41709*

Talvitie, J. 2018. 100 vuotta kaavoitusta - muuttuva maankäyttö. KAKS – Kunnallisalan kehittämissäätiö. Saatavilla osoitteesta: *https://kaks.fi/julkaisut/17697-2/*

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Raja-särkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016. Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. Saatavilla osoitteesta: *https://helda.helsinki.fi/handle/10138/159435*

Tielaitos Uudenmaan tiepiiri 1996. Yleissuunnitelma: Maantien 152 (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanväylä – Vanha Lahdentie.

Tilastokeskus 2018. Henkilöautolla ajettiin edellisvuosien lailla - maanteiden tavarankuljetukset tehostuivat-artikkeli. Lainaus helmikuu 2020. Saatavilla osoitteesta: *https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2018/henkiloautoilla-ajettiin-edellisvuosien-lailla-maanteiden-tavarankuljetukset-tehostuivat/*

Tilastokeskus 2019. Suomen kasvihuonekaasupäästöt 1990-2018. Saatavilla osoitteesta: *http://tilastokeskus.fi/static/media/uploads/tup/khkinv/yymp_kahup_1990-2018_2019_19740_net.pdf*

Traficom 2019. Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset. Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 22/2019 (Luonnos). Saatavilla osoitteesta: *https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/Liikennej%C3%A4rjestelm%C3%A4n%20nykytila%20ja%20toimintaymp%C3%A4rist%C3%B6n%20muutokset_raportti.pdf*

Tulkki, K. & Vehmas, A. 2007. Osallistuminen yleis- ja asemakaavoituksessa. Ympäristöministeriö. Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2007. Saatavilla osoitteesta: *https://helda.helsinki.fi/handle/10138/41516*

Tuomenvirta H., Haavisto R., Hildén M., Lanki T., Luhtala S., Meriläinen P., Mäkinen K., Parjanne A., Peltonen-Sainio P., Pilli-Sihvola K., Pöyry J., Sorvali J. & Veijalainen N. 2018. Sää- ja ilmastoriskit Suomessa – Kansallinen arvio. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 43/2018. Valtioneuvoston kanslia. Saatavilla osoitteesta: *https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161015*

Tuusulan kunta 1988. Tuusulan yleiskaava 2010 (KV 15.5.1989).

Tuusulan kunta 1996. Ruotsinkylä-Myllykylä osayleiskaava (KV 4.3.2006).

Tuusulan kunta 1998. Nahkela-Siippo-Rusutjärvi-osayleiskaava (KV 22.6.1998).

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Tuusulan kunta 2007. Focuksen alueen luontoselvitykset. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/24461.pdf*

Tuusulan kunta 2013. Kehä IV aluevaraussuunnitelma Myllykyläntie–Tuusulanväylä.

Tuusulan kunta 2013. Kiviaineksen otto ja ylijäämämaiden vastaanotto Västerskogin tilalla, ympäristövaikutusten arviointiselostus. Saatavilla osoitteesta: *https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7BE1CF7F64-9AF6-4CD6-BEA0-6FDAE21978CC%7D/44003*

Tuusulan kunta 2014. Ruotsinkylä-Myllykylä II osayleiskaava (KV 31.3.2014).

Tuusulan kunta 2014. Tuusulan viheraluestrategia (luonnos).

Tuusulan kunta 2015. FOCUS-osayleiskaava (KV 16.3.2015).

Tuusulan kunta 2015. Tuusulan osayleiskaava-alueiden luontoselvitykset 2013 ja 2014. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/31527.pdf?name=Ruotsinkyla-Myllykyla_ja_Focus-alueen_luontoselvitys_2013_lowres*

Tuusulan kunta 2016. Focuksen alueen luontoselvitys 2016.

Tuusulan kunta 2017. Tuusulan ekosysteemipalvelut -raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi/attachments/text_editor/30907.pdf?name=Tuusulan_ekosysteemipalvelut_Raportti_30_05_17*

Tuusulan kunta 2017. Tuusulanjoki – Kulttuurimaisema ja rakennuskanta. Yleiskaavan 2040 taustaselvitys.

Tuusulan kunta 2018. FOCUS-alueen kaupallinen selvitys ja liikenneverkkotarkastelu 27.6.2018.

Tuusulan kunta 2019. Kehä IV asemakaava nro 3579, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Tuusulan kunta 2019. Luontoselvitykset Tuusulan Ruotsinkylässä (Kehä IV, Västerskog) vuonna 2018. Raporttiluonnos.

Tuusulan kunta 2019. Lövkullan tilan lepakkoselvitys.

Tuusulan kunta 2019. Tuusulan yleiskaava 2040 (ehdotus).

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017.Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030. Saatavilla osoitteesta: *https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79189*

Uudenmaan liitto 1996. Helsingin seudun seutukaava. Taajama-alueet, liikenneväylät ja -alueet (YM 18.6.1996).

Uudenmaan liitto 2006. Uudenmaan maakuntakaava 2006 (YM 8.11.2006).

Uudenmaan liitto 2010. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava (YM 22.6.2010).

Uudenmaan liitto 2012. Uudenmaan 3. vaihemaakuntakaava (YM 14.12.2012)

Uudenmaan liitto 2014. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava (YM 30.10.2014)

Uudenmaan liitto 2017. Luonnonsuojelualueiden kohdetiedot, Uudenmaan maakuntakaavan liiteaineisto 1. Saatavilla osoitteesta: *https://www.uudenmaanliitto.fi/files/24151/UUSIMAA-KAAVA_Liiteaineisto_2_Suojelualueiden_kohdekuvaukset.pdf*

Uudenmaan liitto 2017. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava (Maakuntavaltuusto 24.5.2017).

Uudenmaan liitto 2018. Vantaan luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten – Osa II. Saatavilla osoitteesta: *https://www.uudenmaanliitto.fi/files/23400/Luontoselvityskohteiden_maakunnallinen_arvo.pdf*

Uudenmaan liitto 2019. Uusimaa-kaava 2050 (kaavaehdotus).

Uudenmaan liitto/Helsingin yliopisto 2018. Uudenmaan ekologiset verkostot-selvitys.

Uudenmaan tiepiiri, Ilmailulaitos Vantaan kaupunki 1992. Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristön tieverkkoselvitys.

Valovirta, I. 2008: Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkainventointi 2004–2007. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Eläinmuseo & Maailman Luonnon Säätiö (Suomen WWF). 48 s.

Vantaan kaupunki 1995. Vantaan yleiskaava (YM 26.1.1996).

Vantaan kaupunki 2003.Maankäytön kehityskuva.

Vantaan kaupunki 2006. Vantaan luonnonmuistomerkit-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119016_vantaan_luonnonmuistomerkit_2006.pdf*

Vantaan kaupunki 2007. Luonnonsuojeluselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118797_kaupsu_Luonnonsuojelualueet_nettiin.pdf*

Vantaan kaupunki 2007. Vantaan yleiskaava (KV 17.12.2007).

Vantaan kaupunki 2009. Vantaan pienvesiselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119028_vantaan_pienvesiselvitys_2009.pdf*

Vantaan kaupunki 2011. Luoteis-Vantaan maankäyttöselvitys YK0034.

Vantaan kaupunki 2011. Vantaan virtavesiselvitys 2010–2011. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119029_vantaanvirtavesiselvitys_2010-2011.pdf*

Vantaan kaupunki 2013. Kalliosinisiiven elinympäristöjen selvitys Pohjois-Vantaalla vuonna 2012.

Vantaan kaupunki 2013. Metsäiset yhteydet Vantaalla-raportti. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119015_metsaiset_yhteydet_vantaalla.pdf*

Vantaan kaupunki 2014. Vantaan luonnonsuojelualueet-selvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/118896_luonnonsuojelualueet.pdf*

Vantaan kaupunki 2015. Esisuunnitelman laatiminen maantie 152 pohjoiselle linjaukselle välillä Hämeenlinnanväylä–Myllykyläntie.

Vantaan kaupunki 2015. Vantaan petolinnut 2015 -selvitys.

Vantaan kaupunki 2015. Vantaan pienvesien tutkimusraportti 2015. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120525_pienvesien_tutkimusraportti.pdf*

Vantaan kaupunki 2016. Suunnittelualueen kääpä- ja metsäselvitykset.

Vantaan kaupunki 2017. Vantaan viherrakenneselvitys. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134957_vantaa-viherrakenneselvitys-19092017-netti.pdf*

Vantaan kaupunki 2018. Kiilan hule- ja pohjavesiselvitys.

Vantaan kaupunki 2018. Kiilan, Kesäkylän, Seutulan kaatopaikan ja Lavangon asemakaava-aineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Luoteis-Vantaan liito-oravaselvitys 2017–2018, väliraportti.

Vantaan kaupunki 2018. Pirttirannan asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Vantaan kaupunki 2018. Selvitys Vantaan ekologisista yhteyksistä. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/141790_Selvitys_Vantaan_ekologisista_yhteyksista.pdf*

Vantaan kaupunki 2018. Soita Riipilässä-kohdeinventointi.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan lahokaviosammalkartoitus 2017.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan viitasammakkokartoitus 2018. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145008_web_viitasammakkokartoitus_vaaka.pdf*

Vantaan kaupunki 2019. YLEISKAAVA 2020 (YK0048) Ilmastovaikutusten arviointi.

Vantaan kaupunki 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. Saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150008_lahokaviosammal_vantaalla_esiintymisselvitys_ja_suojelusuunnitelma.pdf*

Vantaan kaupunki 2020. Vantaan yleiskaavan 2020 alustava ehdotus (Kaupunginhallituksen 23.3.2020 aineisto).

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry 2017. Mätäkiven pohjavesialueen suojelusuunnitelma, päivitys 2017. Raportti 20/2017.

Vekkox 2018. Massaholmin suojavallin suunnitelmat.

VTT 2018. LIISA 2018 laskentajärjestelmä, VTT.

Väre, S., Huhta, M., Martin, A. 2003. Eläinten kulkujärjestelyt tiealueen poikki. Tiehallinnon selvityksiä 36/2003. 130 s. Saatavilla osoitteesta: *https://julkaisut.vayla.fi/pdf/3200824-velaintenkulkujarjtieal.pdf*

Ympäristöministeriö 2007. MELUTTA -hankkeen loppuraportti. Ympäristöministeriön raportteja 20/2007.

Ympäristöministeriö 2015. Ilmanlaatua koskeva sääntely. Saatavilla osoitteesta: *http://www.ymparisto.fi/fi-I/Ilmasto_ja_ilma/Ilmansuojelu/Ilmansuojelun_raja_ja_ohjearvot*

Ympäristöministeriö 2017 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Saatavilla osoitteesta: *http://www.ymparisto.fi/fi-fi/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet*

Ympäristöministeriö 2017. Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia.

Ympäristöministeriö 2017. Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030 – Kohti ilmastoviisasta arkea. Ympäristöministeriön raportteja 21/2017. Saatavilla osoitteesta: *https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80703*

YTV 2003. Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman PLJ 2002.

YTV 2007. Pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman PLJ 2007.

Keskeiset kaava-aineistot

Tuusulan kunnan kaava on pääosin saatavilla osoitteesta: *https://www.tuusula.fi*

Vantaan kaupungin kaava-aineistot on pääosin saatavilla osoitteesta: *https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto*

Uudenmaan liiton kaava-aineistot on pääosin saatavilla osoitteesta: *https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu*

Kartat ja paikkatieto

ESRI Arcgis Online 2019, 2020. *https://www.arcgis.com*

Finavia 2018. Helsinki-Vantaan kiitoteiden jatkevaraukset sisältävät estepinnat.

Geologian tutkimuskeskus GTK 2019. Avoimet paikkatietoaineistot, rajapinnat ja karttapalvelu. *http://www.gtk.fi/tietopalvelut/karttapalvelut*

Helsingin seudun seutukartta. Helsingin kaupunkiympäristön toimiala / Kaupunkimittauspalvelut yhdessä HSY:n ja alueen muiden kuntien mittausorganisaatioiden kanssa 2019, 2020 *https://kartta.hel.fi/ws/geoserver/avoindata/wfs*

Jyväskylän yliopisto 2018. LIPAS liikuntapaikat. *https://www.jyu.fi/sport/fi/yhteistyo/lipas-liikuntapaikat.fi*

Luonnonvarakeskus 2020. Avoimet paikkatietoaineistot. *http://kartta.luke.fi/*

Maanmittauslaitos 2020. Avoimet kartta-aineistot. *https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta*

Metsäkeskus 2019. Erityisen arvokkaat elinympäristökuviot.

Museovirasto 2019. Avoimet paikkatietoaineistot, rajapinnat ja karttapalvelu. *https://www.museovirasto.fi/fi/palvelut-ja-ohjeet/tietojarjestelmat/kulttuuriympariston-tietojarjestelmat/kulttuuriympaeristoen-paikkatietoaineistot*

Uudenmaan liitto 2020. Avoimet paikkatietoaineistot ja rajapinnat. *https://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/kaavakartat_ja_paikkatieto/lataamo_ja_rajapintapalvelut*

SYKE 2019. Avoimet paikkatietoaineistot ja rajapinnat *https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot*

Suomen ympäristökeskus / ELY-keskukset 2019. Suomen ympäristökeskus avoin paikkatieto. *https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot*

Tuusulan kunta 2007. Tuusulan luontoaineistoja-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2013. Faunatica-luontoselvityksen paikkatietoaineistot.

Tuusulan kunta 2018. Asemakaavat-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2018. Rakennusperintökohteet-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2018. Aluevaraukset ja katuverkko-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2018. Ote Tuusulan johtokartasta Ruotsinkylän alueelta.

Tuusulan kunta 2018. Pohjakuviot-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2019. Luontoselvitykset Tuusulan Ruotsinkylässä (Kehä IV, Västerskog) vuonna 2018-paikkatietoaineisto.

Tuusulan kunta 2020. Avoimet paikkatietoaineistot, rajapinnat ja karttapalvelu. *https://www.tuusula.fi/sivu.tmpl?sivu_id=1551*

Vantaan kaupunki 2007. Vantaan yleiskaavan paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2015. Vantaan petolinnut-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2016. Vantaan laserkeilauksen pistepilvi.

Vantaan kaupunki 2018. Viheraluetietokannat-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Elinympäristöt-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Johtokartta 1:500.

Vantaan kaupunki 2018. Josvaholmin harsosammal-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Kiinteistökartta.

Vantaan kaupunki 2018. Maalajikartat 1:2000 ja 1:10 000 mittakaavoilla.

Vantaan kaupunki 2018. Rakennusperintökohteet-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan kantakartta.

Vantaan kaupunki 2018. Vantaan luontotietoja-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2018. Viheraluetietokannat-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2019. Lahokaviosammalen suojelusuunnitelman paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2019. Luoteis-Vantaan liito-orava-aineisto-paikkatietoaineisto.

Vantaan kaupunki 2020. Avoimet paikkatietoaineistot, rajapinnat ja karttapalvelu. *https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/avoin_data*

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

19 Pätevyydet

Konsultin työryhmä ja asiantuntijoiden pätevyydet

YVA-lain mukaisesti hankkeesta vastaavan on varmistettava, että sen käytössä on riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiin. Sitowisen työryhmän henkilöt ovat olleet laatimassa lukuisia vastaavia YVA- ja yleissuunnitelmia. Jokaiselle vaikutusten arvioinnin pääalueelle on nimetty vastuuhenkilöt. Konsultin työtapaan kuuluu kuitenkin myös se, että vaikutusten arviointia tehdään ryhmätyönä tuoden arviointiin monitieteistä näkökulmaa ja kokonaisuuden hahmottamista sekä keskinäistä laadunvarmistusta ristiintarkistusten ja keskustelun kautta. Työryhmän ulkopuolisena laadunvarmistajana on toiminut YVA-ohjelmavaiheessa FM Lauri Erävuori.

Vastuualue / Osallistuminen vaikutusten arviointiin	Esittely
YVA-menettelyn vastuu **Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen** **Vaikutukset ihmisten elinoloihin**	***Taina Klinga, FM 2001 (maantiede)*** Klingalla on yli 15 vuoden kokemus infrahankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista. Hän on ollut mukana monissa päätiehankkeissa vaihtelevissa rooleissa osallistuen mm. projektien johtoon, vuorovaikutukseen, maankäytön ja liikenteen ratkaisujen yhteensovittamiseen. Hän on ollut YVA-vastuuhenkilönä tai projektikoordinaattorina monissa YVA-menettelyssä. Klinga on vastannut kymmenissä väylä- ja muissa infrahankkeissa vaikutusten arvioinnista liittyen maankäyttöön sekä ihmisten elinoloihin.
Hankkeen projektipäällikkö **Rakentamisen aikaiset vaikutukset** **Vaikutukset luonnonvarojen käyttöön**	***Rauno Tuominen, insinööri 1987 (yhdyskuntatekniikka)*** Tuomisella on yli 30 vuoden kokemus väylähankkeiden esi-, yleis- ja tiesuunnittelusta. Hänen vastuualueenaan on ollut projektin johdon sekä tie- ja liikennesuunnittelun ja liikenteellisten vaikutusarvioiden lisäksi myös ympäristövaikutusten arviointimenettely, liikenteelliset vaikutukset, tiedottaminen ja vuorovaikutus.
Melu ja ilmanlaatu **Vaikutukset ihmisten elinoloihin**	***Siru Parviainen, TkK 2012 (geoinformatiikka)*** Parviaisella on yli 10 vuoden kokemus meluun liittyvistä selvityksistä eri maankäytön suunnittelun tasoilla. Melun lisäksi Parviaisella on kokemusta ilmalaatu- ja tärinävaikutuksien arvioinnista sekä paikkatietomenetelmistä.
Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen	***Jaakko Kullberg, FM (biologia)*** Kullbergilla on asiantuntemusta seuraavista osa-alueista: ekologia, eläintiede, kasvitiede, hydrobiologia/ ympäristöselvitykset, uhanalaisen lajiston huomioonottaminen rakentamisessa, väylähankkeissa ja maisemasuunnittelussa (10 vuoden ajan), lajien uhanalaisuus, biodiversiteetti, ilmastonmuutos, paahdeympäristöt ja vieraslajit. Lajintuntemus kattaa perhoset, kovakuoriaiset, hyönteiset, linnut, nisäkkäät ja ruohovartiset kasvit.
Vaikutukset ilmastoon	***Tiina Ronkainen, FT 2015 (ympäristötieteet)*** Ronkaisella on laaja osaaminen ilmastonmuutoksen mekanismeista ja vaikutuksista luontoon ja ihmisiin. Ronkainen tarkasteli väitöskirjassaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia ympäristöön ja on ollut mukana projekteissa, joissa on kartoitettu toimenpiteitä ja välineitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Ronkainen on toteuttanut myös useita vuorovaikutteisia hankkeita, joissa on tarkasteltu erilaisten toimenpiteiden vaikutuksia ihmisiin.
Vaikutukset pintavesiin	***Sanna Eronen FM 2008 (vesistöekologia)*** Eronen on pintavesiin erikoistunut asiantuntija. Eronen on toiminut pääosin pinta-, hule- ja pohjavesiin liittyvien selvitysten, vaikutustenarvioiden ja tarkkailuprojektien asiantuntijana kymmenen vuoden ajan. Lisäksi Eronen on laatinut useita erityyppisten hankkeiden vesilain mukaisia lupahakemuksia ja toiminut projektipäällikkönä lukuisissa vesistötarkkailuprojekteissa.
Vaikutukset pohjavesiin **Vaikutukset maa- ja kallioperään**	***Tiina Vaittinen, FM 2015 (hydro- ja ympäristögeologia)*** Vaittisella on laaja kokemus infrahankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista. Hän on ollut mukana useissa YVA-hankkeissa vastaamassa vaikutusarvioinnista pinta- ja pohjavesiin, maa- ja kallioperään, pilaantuneisiin maihin sekä luonnonvarojen käyttöön. Vaittinen on myös toiminut projektipäällikkönä monissa pinta- ja pohjavesien vaikutustarkkailuun, pilaantuneisiin maa-alueisiin, sulfaattimaihin sekä pohjavesitutkimuksiin liittyvissä projekteissa.
Vaikutukset maisemaa ja kulttuuriympäristöön	***Marja Oittinen, maisema-arkkitehti 1990*** Oittisella on yli 25 vuoden kokemus infrasuunnitteluhankkeista aina esiselvityksistä toteutussuunnitteluun. Suunnittelun ohella hän on laatinut kaavoitukseen liittyviä selvityksiä, vaikutusten arviointeja ja ohjetöitä. Viime vuosina hän on toiminut projektipäällikkönä useissa pääkaupunkiseudun monialaisissa aluehankkeissa, joissa vaikutuksia on arvioitu kaavatasosta toteutukseen saakka. Hän on toiminut maisemasuunnittelun tekniikkavastaavana lukuisissa tie-, rata- ja raidehankkeissa työuransa aikana.
Liikenne	***Miikka Niinikoski, diplomi-insinööri 2001 (tietekniikka)*** Niinikoskella on noin 20 vuoden kokemus liikenteen mallintamisesta makrotason liikenne-ennusteista liikenteen mikrosimulointiin. Niinikoski on vastannut useiden seudullisten liikennemallijärjestelmien laatimisesta sekä erilaisten maankäyttö- ja liikenneverkkohankkeiden liikenne-ennusteiden laatimisesta. Niinikoskella on kokemusta lukuisien yleis- ja tiesuunnitelmatasoisten tiehankkeiden liikenteellisten vaikutusten arvioinnista ja hän on vastannut viime vuosina useista Keski-Uudenmaan poikittaisten liikenneyhteyksien kehittämiseen liittyneistä liikenne-ennusteista ja verkollisista tarkasteluista.
Projektisihteeri **Paikkatietoasiantuntija**	***Antti Kinnunen, FM 2020 (luonnonmaantiede)*** Kinnusella on kolmen vuoden kokemus ympäristökonsultointialalla toimimisesta. Hän on työssään toiminut useiden laajamittaisten ympäristövaikutusten arviointi- ja seurantahankkeiden parissa sekä projektisihteerin että asiantuntijan rooleissa. Kinnusella on kokemusta erityisesti pintavesi- ja vesiluontovaikutusten arvioinnin ja seurannan sekä paikkatietoanalyysien saralta.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Liitteet ja piirustukset

Liite 1. Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta

Liite 2. Melukuvat

Vaihtoehtojen yleiskartat

1 Yleiskartta VE 1, plv 400–4000

2 Yleiskartta VE 1, plv 4000–7500

3 Yleiskartta VE 1, plv 7500–11000

4 Yleiskartta VE 1, plv 11000–14000

5 Yleiskartta VE 0+, plv 0–3500

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
PL 36
00521 Helsinki

Arviointiohjelma saapunut 11.11.2019

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA UUDENMAAN ELY-KESKUKSEN (L) HANKKEESTA MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ - TUUSULANVÄYLÄ

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) Liikenne ja Infrastruktuuri -vastuualue (L-vastuualue) on saattanut vireille Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä – Tuusulanväylä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle (Y-vastuualue) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, jossa hankkeen yhteyshenkilö on Mari Ahonen. Arviointiohjelman on laatinut konsulttitoimenantona Sitowise Oy, jossa yhteyshenkilöinä ovat Taina Klinga ja Rauno Tuominen. YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, jossa yhteyshenkilönä on Annukka Engström.

Koska Uudenmaan ELY-keskus (L-vastuualue) vastaa hankkeen suunnittelusta, Uudenmaan ELY-keskus (Y-vastuualue) pyysi ympäristöministeriöitä määräämään, mikä ELY-keskuksista toimii hankkeen yhteysviranomaisena (YVA-laki 252/2017, 10 §). Ympäristöministeriö määräsi Uudenmaan ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen toimimaan yhteysviranomaisena hankkeessa (VN/10363/2019).

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Uudenmaan ELY-keskus (L-vastuualue), Vantaan kaupunki ja Tuusulan kunta laativat aluevaraussuunnitelmaa maantien 152 toteuttamisesta. Hankkeen tavoitteena on muodostaa uusi maantietasoinen tieyhteys Hämeenlinnanväylän (vt3) ja Tuusulanväylän (kt45) välille. Työ liittyy kiinteästi käynnissä olevaan kaavoitukseen Vantaalla ja Tuusulassa.

Maantien 152 yhteyden suunnittelussa on ollut useita vaiheita sekä eritasoisia suunnitelmia ja selvityksiä. Yhteyden kehittämisen vaihtoehtoja on tutkittu vuonna 1996 päättyneessä YVA-menettelyssä "Maantien (Kehä IV) kehittäminen välillä Hämeenlinnanväylä – Vanha Lahdentie. Vanhan YVA-menettelyn vaihtoehdot erosivat merkittävästi muissa myöhemmissä vaiheissa ja tässä YVA-menettelyssä tutkituista vaihtoehdoista.

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tutkittavat hankevaihtoehdot on muodostettu edeltävien selvitysten, maankäytön tarpeiden ja hankkeelle asetettujen tavoitteiden perusteella. Myös ympäristöarvoista on saatu reunaehtoja suunnitteluun. Hankkeella on kaksi toteutusvaihtoehtoa, joista toinen sisältää kaksi alavaihtoehtoa. Lisäksi tutkitaan nollavaihtoehto.

Vaihtoehto 1 (VE1) sisältää uuden maantietasoisen väylän Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän välillä. Reunan alueella väylällä on vaihtoehtoiset linjaukset Reuna 1A ja Reuna 1B. Hämeenlinnanväylän ja Myllykyläntien välillä yhteys on kaksikaistainen yksiajoratainen sekaliikennetie ja Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä yhteys on nelikaistainen kaksiajoratainen sekaliikennetie. Päätien suunnittelunopeus on 80 km/h. Jalankulku- ja pyöräily tapahtuu omilla väylillään. Tiekäytävään muodostetaan jatkuva reitti.

Vaihtoehto 0+ (VE 0+) on pelkän Focus-alueen toteutus eli vaihtoehto sisältää uuden maantietasoisen väylän Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä. Yhteys palvelee Focuksen asemakaava-aluetta kytkien sen Tuusulanväylään ja muuhun tie- ja katuverkkoon. Yhteys on Myllykyläntien ja Tuusulanväylän välillä todennäköisesti kaksiajoratainen sekaliikennetie.

Vaihtoehto 0 (VE0) hanketta ei toteuteta.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Hankkeesta vastaava on hakenut Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualueelta päätöstä siitä, edellyttääkö hanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Uudenmaan ELY-keskus Y-vastuualue päätti viranomaisia laajasti kuultuaan, että hanke edellyttää arviointimenettelyä (Päätös 28.8.2019, Dnro UUDELY/1793/2019)

Hankkeen liittyminen muihin suunnitelmiin, ohjelmiin ja menettelyihin

Hanke sijoittuu alueelle, johon liittyy runsaasti maankäytön ja liikenneyhteyksien kehittämistä sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia. Uuden pääväylän suunnittelu kytkeytyy väistämättä maankäyttöön eikä sitä voi käsitellä irrallisena maankäyttöhankkeista. Seuraavassa on lueteltu keskeiset hankkeet, jotka sijoittuvat suunnittelualueelle tai aiheuttavat liikennettä sinne.

Liikennehankkeet:

- Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet
- Lentorata
- Mt 132 Klaukkalan ohikulkutie
- Tallinnan tunneli
- Finavian kehitysohjelma

Teollisuus- ja työpaikkahankkeet:

- YIT Oy:n Kiilan kiertotalouskeskus
- Västerskog Tuusula, maanvastaanotto
- YIT Teollisuus Oy:n Tuusulan asfalttitehtaan kehittäminen
- Focus-liikekeskus ja logistiikka-alueet
- Vekkox Oy:n Massaholmin kiviainesalue ja maankaatopaikka
- Seepsula Oy:n maa-ainesten ottoalueen laajennus
- Kiilan ylijäämämaiden sijoituspaikka
- Focus-alueen maa-ainestenotto

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttamiseen tarvittavia lupia ja päätöksiä ovat tässä hankkeessa alustavasti:

- tiesuunnitelman hyväksymispäätös
- kaavojen hyväksymispäätökset
- maa-aineslain mukaiset ottamisluvat omana lupana, ellei toimenpide vaadi ympäristölupaa
- maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat kallion ottamiseen, louhintaan ja murskaukseen, (maa-aineslain 4a§ ja ympäristönsuojelulain 47a§ luvat käsitellään yhteiskäsittelyssä, jolloin lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen)
- aluehallintoviraston myöntämät luvat (vesilupa, ympäristölupa)
- maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat meluntorjunnassa
- rakentamisen aikaiset luvat ja ilmoitukset
- luonnonsuojelulain mukaiset poikkeusluvat

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu seuraavissa lehdissä: Vantaan sanomat, Nurmijärven sanomat, Keski-Uusimaa ja Hufvudstadsbladet.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 22.11. – 23.12.2019 seuraavissa paikoissa:

- Nurmijärven kunta, Asiakaspalvelu, Keskustie 2 B, 01900 Nurmijärvi
- Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Hyrylänkatu 8 C 14, 04300 Tuusula
- Tuusulan kunta, kunnantalo, Hyryläntie 16, 04300 Tuusula
- Vantaan kaupunki, Maankäytön asiakaspalvelu, Tikkurilan Vantaa-info, Dixi, Ratatie 11, 2. krs., 01300 Vantaa
- Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 3. krs., 01510 Vantaa
- Verkossa www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA sekä www.miljo.fi/LV152forbattringMKB

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus tiistaina 4.12.2019 18.00-20.00 Aurinkokiven koululla, Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Vantaan kaupungilta, Tuusulan ja Nurmijärven kunnilta sekä näiden ympäristönsuojeluviranomaisilta ja museoviranomaisilta, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Väylävirastolta, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä, Pääkaupunkiseudun vesi Oy:ltä, Fingrid Oyj:ltä, Finavia Oyj:ltä, Puolustusvoimilta ja Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta.

Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 17 lausuntoa ja 157 mielipidettä. Yksittäisten asukkaiden lisäksi mielipiteen jättivät seuraavat yhdistykset ja yritykset: Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, Vekkox Oy, Seepsula Oy, Maakuljetuspooli, Seutulan kyläyhdistys ry, Reunan omakotiyhdistys ry, Syväojan omakotiyhdistys ry, Kesäkylä Koivikko Oy, As Oy Paulaharju, Lammin yksityistiekunta ja Nahkela - Seutula yhdystie tiekunta,

Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteista www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA ja www.miljo.fi/LV152forbattringMKB.

Seuraavissa kappaleissa on esitetty yhteenveto lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöstä.

Yhteenveto lausunnoista

Arviointiohjelma on laadittu huolella. Arviointiohjelmassa on seikkaperäisesti selostettu hanketta ja sen vaikutusten arviointia.

Valtion toteuttama itä-länsisuuntainen maantieyhteys on tarpeellinen. Tällä hetkellä Keski-Uudeltamaalta puuttuvat suorat ja laadukkaan logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä. Raskaan liikenteen

poikittaisyhteyksien puute voi vaikuttaa yritysten sijaintipäätöksiin ja tuottaa siten lisää hiilidioksidipäästöjä. Yhteyksien puute lisää myös kustannuksia ja ohjaa liikennettä alemmalle tie- ja katuverkolle, missä haitat ovat suurempia.

Vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on esitetty riittävästi vaihtoehtoja ja ne ovat toistensa kanssa vertailukelpoisia. Ohjelmassa esitettyä arvioinnin laajuutta voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä arviointiselostuksen laatimiselle. Kyseessä on merkittävän kokoluokan hanke, joten arvioinnissa on kiinnitettävä erityistä huomiota sen seudullisiin vaikutuksiin. Valittu vaikutusalue on riittävä.

Ohjelmassa esitetyt vaihtoehdot ovat hyvät. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on kuvattu aluevaraussuunnittelun yhteydessä laaditut Kesäkylän vaihtoehtotarkastelut. Aluevaraussuunnittelun yhteydessä tutkittiin Kesäkylän kohdalla neljää eri linjausta, joista yksi oli vanha asemakaavan ja yleiskaavan mukainen VE 1ja kolme muuta, jotka kulkivat Kesäkylän pohjois-/itäpuolelta. Kesäkylän vaihtoehdoista valittiin eteläinen vaihtoehto 1, joka osoittautui kokonaisvertailun perusteella parhaimmaksi linjaukseksi. Edellä mainittujen linjausten tarkempi vertailu ei ole enää tarpeen, sillä nykyisen linjauksen säilyttämiselle on olemassa vankat perusteet.

Kesäkylän itäpuolitse kulkevia tielinjauksia ei ole huomioitu Senkkerin alueen maankäyttöä ohjaavassa ja verrattain tuoreessa vuonna 2016 voimaantulleessa Ruotsinkylä-Myllykylä II -osayleiskaavassa.

Arvioinnin linjausvaihtoehdoissa tulisi olla mukana myös vaihtoehto, missä linjaus kulkee Myllykyläntieltä Tuusulan puolella aina Koivikon asuntoalueen luoteispuolelle asti. YVA:ssa tulisi kuvata kyseinen vaihtoehto yhteismitallisesti muiden vaihtoehtojen kanssa.

Vaihtoehto 0+, jossa tielinjaus on toteutunut vain Focus-alueen osalta, on tarpeellinen vaihtoehto ja se tuottaa arvokasta tietoa myös Focus-alueen asemakaavojen laatimiseen.

Kaavoitus ja maankäyttö

YVA-ohjelmassa on huomioitu asianmukaisesti maakuntakaavoituksen nykytilanne. Tästä huolimatta kuvauksessa on pieniä epätarkkuuksia, jotka tulisi korjata.

YVA-hankkeeseen liittyvät hankkeet on pääosin kuvattu hyvin ja sekä voimassa olevien maakuntakaavojen että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotuksen mukaisesti.

Tien vaikutusten tarkastelussa on huomioitava alueen potentiaalinen maankäytöttarve huomioiden laajenevat lentoaseman ja logistiikan alan toiminnot.

Viheryhteydet ja luontoarvot

Alueen viher- ja ekologisten yhteyksien verkostoon tulee kiinnittää erityistä huomiota (pohjois-eteläsuunta, itä-länsisuunta sekä muut kaavoissa osoitetut yhteystarpeet). Arvioinnissa tulee samalla selvittää tien estevaikutuksia vähentävien vihersiltojen, alikulkujen tai vastaavien sijaintia ja toteutusta.

Tien vaikutukset jokivarsien suojelullisesti tärkeiden lajien esiintymiseen ja elinoloihin on tärkeä selvittää hyvin. Tällaisia ovat mm. saukko, taimen, ja vuollejokisimpukka.

YVA-ohjelma on puutteellinen luontotietojen osalta erityisesti Josvaholmin eteläosassa sekä viitasammakkolampien sijainnissa tielinjaukseen nähden. Luontotiedot tulee kuvata YVA-arvioinnissa tarkemmin koskien viitasammakkolampien sijaintia tielinjauksen läheisyydessä, harsosammalen esiintymisalueita ja lähteiden sijaintia.

Luontoarvojen näkökulmasta linjausvaihtoehdoissa ilmenee ongelmia mm. Reunassa, Kesäkylässä ja Myllykylässä. Josvaholmin lähteikköisen eteläosan yli esitetään jo YVA-vaiheessa tarkasteltavaksi korkeaa maisemasiltaa, joka säilyttäisi tien alle jäävää luontoa ja tärkeää ekologista yhteyttä. Siltavaihtoehdolla on suuri merkitys mm. hankkeen toteutuskustannuksiin ja se tulee tutkia riittävällä tarkkuudella.

Pohjavedet ja Päijännetunneli

Arvioitava tielinjaus sijoittuu Myllykylän liittymän kohdalla Päijännetunnelin kohdalle. Kyseisellä alueella tunneli kulkee noin 40 metrin syvyydellä maanpinnasta noin tasolla + 0 mpy. Suunnitellulla risteysalueella on myös Päijännetunnelin ilmareikä.

Normaalioloissa tunnelissa virtaavan veden painetaso on +42. Hankealueen ympäristössä on kallioperässä todettu olevan paljon laajalle ulottuvia vaakarakoja, jotka saattavat olla yhteydessä Päijännetunnellin. Lähinnä suunniteltua risteysaluetta olevassa havaintoputkessa 120/01 pohjaveden pinta on noin tasolla +37. Myllykylän alueella Päijännetunnelin vesi on paineellista ja se saattaa purkautua haitallisesti, mikäli esimerkiksi louhintaa tehdään liian syvälle. Alueen tunnelin ja sitä ympäröivän pohjaveden välillä on erittäin hyvä hydraulinen yhteys.

Tien vaikutus pohjavesiin ja Päijännetunneliin on tärkeää selvittää hyvin. Samalla tulee selvittää näiden vaikutusten ehkäisyä, kuten pohjavesisuojauksia. YVA:ssa tulee arvioida mahdolliset vaikutukset Päijänne-tunnelliin sekä sen aiheuttamat tieluiskien ja sivuojien suojaustarpeet mm. mahdollisen liikenneonnettomuuden aiheuttaman kemikaalivuoden varalta.

On erityisen tärkeää, että suunnittelun yhteydessä selvitetään happamien sulfaattimaiden, pilaantuneiden maa-alueiden ja paineellisen pohjaveden esiintyminen alueella sekä varautuminen tienrakentamisen aikaisten hulevesien käsittelytarpeeseen.

Kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta ympäristövaikutusten arviointiohjelma on tehty asianmukaisesti.

Vantaalla suunnitellun tielinjauksen alueella ei sijaitse merkittäviä rakennusperintökohteita, eikä siellä ole todettu erityisiä maisemallisia arvoja.

Kulttuuriympäristön kannalta Tuusulan kunnan alueella keskeisin ja kriittisin kohta tiehankkeessa on selkeän avoimen maisematilan muodostava Tuusulanjoki ympäröivine viljelysalueineen. Tuusulanjoen maisema-arvot liittyvät etupäässä viljelymaisemaan, josta välittyy alueen asutushistorian kerroksellisuus aina uuden ajan alusta 1800-luvun lopulle. Myllykylä on säilynyt jokilaaksossa pienipiirteisenä kulttuuriympäristönä.

Tuusulan osalta muinaisjäännösinventoinnit ovat riittävän ajantasaiset, eikä uusia inventointeja ole tarpeen tehdä. Tuusulan alueella muinaisjäännöksiä sijaitsee Focuksen alueella. Lähimpänä esitettyä tielinjaa ovat ajoittamattomat kivirakenteet Johannisberg A (muinaisjäännösrekisteritunnus 85801001) ja Puusepäntie (mj.rek.tunnus 100007200). Mikäli tie tai rakentamisalue ulottuu näiden tai muiden muinaisjäännösten kohdalle, tulee asiassa menetellä muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti. Kun kyseessä on yleinen tiehanke, järjestetään neuvottelu, jossa todetaan, että muinaisjäännös on mahdollista poistaa riittävien tutkimusten jälkeen.

Vantaalla lähellä suunniteltua linjausta sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kivikautinen asuinpaikka Strandkulla 2 (mj.rek.tunnus 1000032741). Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Strandkullan mäen itälaidalla, Vantaanjoen länsirannalla. Esitettyjen suunnitelmien mukaan tielinja tulee kulkemaan noin 100 metrin päässä muinaisjäännöksestä. Mikäli tielinjaa ei uloteta lähemmäksi muinaisjäännöstä, eivät tarkemmat arkeologiset selvitykset ole tarpeen. Muinaisjäännöksen lähellä tulee kuitenkin noudattaa erityistä varovaisuutta.

Melu ja pöly

Tiestä kantautuvan melun aiheuttama haitta asuinkohteissa, mukaan lukien kesäasutus, ja luonnonsuojelukohteissa tulee selvittää. Keinot melun vaimentamiseksi/torjumiseksi tulee esittää. Onko meluntorjunnassa mahdollista käyttää tientekemisestä syntyviä maamassoja?

Tieliikenteen melumallinnukset on laadittava sekä ilman meluesteitä että meluesteiden kanssa. Ilmanlaadun arvioinnissa tulee huomioida tiepölyn aiheuttama ympäristövaikutus ja hyödyntää laskennan lisäksi täydentäviä asiantuntija-arvioita.

Liikenne

Liikenteen ja liikkumiseen kohdistuvia vaikutuksia selvitettäessä tulee erityisesti kiinnittää huomiota alueella nykyisin poikittaiset yhteydet tarjoaviin väyliin ja niiden ympäristöihin.

YVA-menettelyssä tulee selvittää liikennemäärien mahdollinen lisääntyminen Klaukkalan ohikulkutiellä mt152 toteuttamisen myötä. Mahdollisen liikenteen lisääntymisen vaikutukset tulee arvioida liikenteen aiheuttaman melun osalta verrattuna Klaukkalan ohikulkutien suunnittelun yhteydessä laadittuun meluennusteeseen. Lisäksi tulee arvioida, miten mahdollinen melun lisääntyminen vaikuttaa Klaukkalan osayleiskaavan mukaisten uusien asuinalueiden toteuttamiseen.

Hankkeen toteuttamisen aiheuttamat mahdollisen liikenteen lisääntymisen vaikutukset Klaukkalan ohikulkutien liikennejärjestelyihin ja niiden toimivuuteen lisääntyvän liikenteen osalta tulee arvioida.

Hankkeen vaikutukset Lentorataan tulisi arvioida YVA-selostuksessa.

Maantien 152 sijainti välittömästi lentoaseman alueen pohjoispuolella parantaa alueen käytettävyyttä ja mahdollistaa lentoaseman toimintojen kehittämistä alueelle. Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärät ovat kasvaneet voimakkaasti ja terminaalialueiden tiivistäminen lisää painetta toimintojen sijoittamiseen muualle kuin terminaalien välittömään läheisyyteen. Lentoaseman pohjoispuoli on potentiaalinen alue tähän tarkoitukseen. Muiden logistiikan toimijoiden sijoittuminen alueelle mahdollistaa synergiaetuja sekä lentoasemalle että logistiikan toimijoille. Hankkeen toteuttaminen vaihtoehdon 1 mukaisena on esitetyistä vaihtoehdoista ainoa, joka parantaa alueen saavutettavuutta alueellisena kokonaisuutena.

Voimalinjat

Vaihtoehdot sivuavat Fingridin voimajohtoja ja risteävät niiden kanssa monissa kohdin. Maantien suunnittelussa on otettava huomioon Fingridin voimajohdot ja niiden korkeus- ja etäisyysvaatimukset erilaisiin rakenteisiin. Väylän sijoituksesta ja muista liikennejärjestelyistä tulee pyytää Fingridin erillinen risteämälausunto riittävän varhaisessa suunnitteluvaiheessa.

Ilmastovaikutukset

Raportissa todetaan, että tyypillisesti hankkeiden vaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu materiaalien hiilijalanjälkeä eikä hiilinieluja. Rakentamisen ja materiaalien hiilijalanjäljen laskenta sekä vaikutukset hiilinieluihin tulee sisällyttää vaikutusten arviointiin kaupungin haastavien tavoitteiden toteutumisen takia.

Yhteenveto mielipiteistä

Suurin osa mielipiteen jättäneistä suhtautuu kielteisesti hankkeeseen välillä Myllykyläntie – Hämeenlinnanväylä. Vaihtoehtoa 0+, jossa tie toteutetaan vain välillä Tuusulanväylä – Myllykyläntie kannatettiin. Koko tietä pidettiin tarpeettomana.

Useassa mielipiteessä tuotiin esille, että Seutulan alueella on jo toteutunut liikaa teollisia hankkeita ja ympäristöhaitan voimakkuus kasvaa täysin kohtuuttomasti jo olemassa olevaan haittaan nähden, jos maantie 152 toteutetaan.

Vaihtoehdot

Tuotiin esille, että YVA-ohjelmaan on valittu arvioitavaksi vaihtoehtoja, jotka toisiin, aiemmin tarjolla olleisiin tielinjauksiin verrattuna aiheuttavat suurta vahinkoa arvokkaille luontokohteille ja ekologisille yhteyksille.

Vaihtoehdon 0+ katsottiin täyttävän välttämättömät logistiikkaliikenteen tarpeet ja olevan arviointiohjelmassa esitetyistä vaihtoehdoista ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto.

Vaihtoehtoa 1 pidettiin turhana verrattuna tien tuomiin haittoihin, jotka kohdistuvat asukkaisiin ja ympäristöön. Reunan alueella toivottiin, että linjaus kulkisi kauempana asutuksesta. Reunan alueen vaihtoehtoja pidettiin suurten luontovaikutustensa vuoksi toteuttamiskelvottomina. Königstedinvuoren alueella katsottiin, että tulisi selvittää tunnelivaihtoehto kaikkien linjausvaihtoehtojen osalta. Esitettiin myös, että tielinjaus tulee siirtää muuhun paikkaan, jossa se ei vaaranna arvokkaiden ja suojeltujen luontokohteiden olemassaoloa, eikä katkaise ekologista runkoyhteyttä.

Useassa mielipiteessä tuotiin esille, että Kesäkylän kohdalla pitäisi selvittää Kesäkylän pohjois-/itäpuolisia vaihtoehtoja. Joissakin mielipiteissä ehdotettiin tielinjauksen siirtämistä Seepsulan kivenottoalueen koillispuolelle Kesäkylän kohdalla. Linjaus tulisi siirtää välillä Myllykyläntie ja Ahoniityntie/Seutulantie kulkemaan Kesäkylä Koivikon pohjois- ja itäpuolitse asumattoman alueen kautta.

Alueella toimivien yritysten mielipiteissä tuotiin esille, että Senkkerin kivenottoalueen läpi suunnitellut vaihtoehdot ovat melko mahdottomia toteuttaa vallitsevien ja kasvavien korkeuserojen takia. Kesäkylä Koivikkoa suojaava valli on rakennettu siten, että mikäli sen läpi pitäisi rakentaa tie niin se voi sortua, eli sitä pitäisi pääosin purkaa tietä toteutettaessa. Kiviainestehtaan voimassa olevassa ympäristöluvassa vaaditaan, että Koivikon suuntaan pitää olla meluvalli. Senkkerin alueen kunnallistekniikka on liitetty Kesäkylä Koivikon vesiosuuskuntaan, paineelliset vesi- ja viemärijohdot kulkevat suoalueen alla.

Ehdotettiin, että YVA:ssa arvioitaviin vaihtoehtoihin sisällytettäisiin vuonna 2015 selvitettyjen linjausten joukosta pois pudotettu Riipilän eteläisempi linjaus. Katsottiin, että kyseinen linjaus on jätetty vaihtoehdoista pois riittämättömin perustein ja sivuutettu pohjoisempien linjausten merkittävät kielteiset luontovaikutukset.

Useassa mielipiteessä esitettiin tielinjaukselle muita vaihtoehtoja. Esitettyjä vaihtoehtoja olivat esimerkiksi:

- Seututien 139 parantaminen ja yhdistäminen VT3:een eritasoliittymällä. Lisäksi voitaisiin selvittää Myllykyläntieltä mahdollinen tielinjaus St 139:lle Ruotsinkylän ja Lahelan länsipuolelta
- Tielinjaus Metsäkylän tietä suoraan Palojoelle ja siitä vanhaa tienpohjaa hyväksikäyttäen Tuusulan uuteen liikenneympyrään
- Hämeenlinnanväylä - VE REUNA 1A tai VE REUNA 1B ohjataan kulkemaan pohjoisempaa Lammintien suuntaisesti. Läntinen liittymä tulee siirtää lähemmäs Riipiläntietä pois kallioalueelta jolla lampi ja suoalue sijaitsevat.

Lisäksi katsottiin, että joissakin tiesuunnitelmissa esiintyneet mt 152:n ja Hämeenlinnanväylän risteyksen tuntumaan kaavaillut huoltoasema ja rekkaparkki tulee ottaa osaksi tätä YVA-arviointia.

Viheryhteydet ja luontoarvot

Mielipiteissä tuotiin esille alueen luontoarvoja, virkistyskäyttöarvoa sekä alueen merkitystä viherkäytävänä. Monessa mielipiteessä tuotiin esille, että Vaihtoehdon 1 linjaukset tuhoavat useita arvokkaita luontokohteita.

Katsottiin myös, että hanke on ristiriidassa Vantaan luonnonsuojeluohjelman kanssa, ja että linjaus saattaa vahingoittaa vakavasti mm. liito-oravien ja lahokaviosammaleen ydinalueita. Reunan alueen vaihtoehtojen katsottiin olevan huonosti suunniteltuja, koska ne poimivat kaikki mahdolliset suojellut luontokohteet ja katkaisevat kaikki elintärkeät ekologiset käytävät.

Tuotiin esille, että tieyhteydessä tulee huomioida katkeamaton pääkaupungin ekologinen viheryhteys Nuuksiosta Sipooseen. Luonnonsuojelualueiden kannalta on erittäin tärkeää, että ne ovat ekologisen yhteyden varrella, jolloin niiden uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien elinvoimaisuus säilyy.

Todettiin, että rakentamaton luontoympäristö omaa tulevaisuudessa merkittävän virkistyskäyttöpotentiaalin ja siten parantaa läheisten rakennettavien ja nykyisten asuinalueiden viihtyisyyttä. Tuotiin esille, että Riipilän metsät ovat tärkeä viherkeidas niin eläimille, kuin ulkoilijoille.

Vantaanjokilaakso on Natura-aluetta ja yhtenäistä peltoaluetta. Pohjois-Vantaan jokivarsi on maa- ja metsätalousaluetta, joka pitäisi säilyttää koskemattomana.

Lisäksi tuotiin esille metsien merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä. Nyt suunnitelma kuitenkin tuhoaa ja pirstoo suuria metsäalueita eikä ilmastovaikutuksia ole edes arvioitu. Näillä ilmastovaikutuksilla tulee olemaan myös taloudellisia vaikutuksia, koska esillä on ollut maksujen asettaminen mm. metsäkatoa ja siten ilmastovaikutuksia aiheuttavalla yhdyskuntarakentamiselle.

Todettiin, että luontotietopohjaa on mahdotonta kommentoida, kun keskeisen tärkeä merkittävien luontotyyppien ja uhanalaisille lajeille merkittävien elinympäristöjen selvitys on jätetty toteutustavaltaan epämääräisen kuvauksen varaan. Näin siihen voidaan ottaa kantaa vasta YVA-selostuksessa.

Tuotiin esille, että merkittävä osa Vantaan puolelle listatuista luontoselvityksistä on sellaisia, että osalliset eivät pääse näkemään niitä.

Pohjavedet

Mielipiteissä esitettiin huoli siitä, että hanke saattaa saastuttaa alueellista pohjavettä. Alueen asukkaat ovat huolissaan tien aiheuttamista muutoksista ja sen vaikutuksista talousvesikaivoihin. Tien rakentaminen voi katkaista vesisuonia ja siten tyhjentää asukkaiden kaivoja. Suurimmalla osalla Vantaan puoleista aluetta ei ole kunnallistekniikkaa käytössä.

Kulttuuriympäristöt

Tuotiin esille, että tie pilaa maisemaa alueella, joka on luokiteltu maisemallisesti arvokkaaksi. Vantaanjoen ylityksessä ehdotettu ylityskohta sijoittuu maisemaan, jota vastaavia löytyy maamme kuvataiteessa 1800-luvun lopun kansallisromantiikan aikakaudelta. Maisema, joita ei voi todeta kartoista avaan ainoastaan käymällä paikan päällä, avautuu Strandkullan (Rantamäki mäeltä. Kun mäeltä katsoo alas kohti Vantaanjokea, näkyy satoja metrejä tasaisen loivasti laskeutuva peltoaukeama, jonka taustalla mäelle näkyy joki. Harvinainen maisema Vantaanjoen laaksossa, koska yleensä jokirantaa ympäröivät tasaiset pellot.

Melu ja pöly

Hanke tuo tullessaan jatkuvaa melua, tärinää, joka aiheuttaa taloihin kohdistuvaa tärinävaurioita, pölyä, ilmansaasteita. Esitettiin huoli Kesäkylän jäämisestä mottiin joka ilmansuunnasta kantautuvan melun keskelle, jos maantie 152 toteutuu esitetyllä linjauksella.

Tuotiin esille, että alueella on jo nyt häiritsevää melua niin liikenteestä kuin muistakin toiminnoista. Laajoille peltoaukeille sijoitetun tien melua ei voi liikaa korostaa, avonaisessa maastossa vaikutusalue ulottuu todella pitkälle.

Melun lisäksi raskas liikenne tuottaa myös tärinää. Kesäkylän kohdalla soinen ja savinen maasto välittää sitä ikävästi. Melutarkasteluissa pitää ottaa huomioon efektiivinen häiritsevyys eikä vain nykymenetelmin määritettävä keskimelu. Esimerkkinä: häiriööäni sekunnin välein ja sama häiriööäni kymmenen sekunnin välein. Keskiarvoistamalla saadaan kymmenen desibelin ero, mutta häiritsevyys on jotakuinkin sama.

Todettiin, että erityisesti Reunan alueella tulee huomioida, että tiestä tulevan melun on oltava loma-asumiseen säädettyjen arvojen mukaista. Tielle tulee tehdä meluvallit, jotta melu pysyy säädetyissä arvoissa.

Tielinjauksesta aiheutuvat pakokaasupäästöt viherväylälle sekä asuinalueella huolestuttavat erityisesti arvioidun suuren rekkaliikenteen määrän takia. Dieselpolttoaineesta aiheutuu paljon pienhiukkaspäästöjä, joka ovat vahingollisia lähiympäristön luonnolle sekä asukkaille.

Liikenne

Useassa mielipiteessä kyseenalaistettiin maantien 152 tarpeellisuus todellisiin liikennemääriin nähden. Tuotiin esille, että Kehä III:lla kulkee monikymmenkertaisesti enemmän liikennettä.

Mielipiteen antajia huoletti myös liikenteen lisääntyminen muulla tieverkolla ja puuttuvien kevyenliikenteen väylien ja ylinopeutta ajavien raskaiden ajoneuvojen aiheuttama vaarallisuus erityisesti pienille koululaisille.

Huomautettiin, että Vantaalla on tarkoitus edistää julkista liikennettä ja maantie 152 vain lisäisi yksityisautoilua.

Tuotiin myös esille, että alueen isojen logistiikkayritysten mielestä on äärimmäisen tärkeää, että mt 152 -jatke eli yhdistävä tie vt3:n ja vt:4 välillä siirtyy suunnitteluun ja toteutukseen. Kehä III:lla ei ole varaväylää, joten mt 152 voi toimia varaväylänä myös. Samalla teemme ilmastoteon, kun raskas

liikenne voi siirtyä suoremmin vt3:lle ja vt4:lle käymättä kehä III:n kautta. Alueella liikkuu n. 10 000 raskasta ajoneuvoa päivässä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 3§:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelma on erittäin selkeä ja hyvin laadittu. Arviointiohjelmassa on suunnittelualueen nykytilan ja arvioitavien vaikutusten ja menetelmien lisäksi kuvattu kattavasti ja havainnollistavasti YVA-menettelyä suhteessa hankkeen etenemiseen.

Arviointiohjelmassa ei ole suoraan esitetty hankkeen kannalta merkittävimpiä vaikutuksia. Merkittävimpien vaikutusten rajaaminen on haastavaa pitkittäisessä tiehankkeessa. Vaikutusten merkittävyyden arviointia on kuvattu arviointiohjelmassa selkeästi yleisesti ja vaikutuslajikohtaisesti.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi seuraaviin seikkoihin on syytä kiinnittää huomiota arviointimenettelyssä, selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankekokonaisuus

Mielipiteissä tuotiin esille, että raskaan liikenteen taukopaikat ns. rekkaparkit, tulisi selvittää osana hankekokonaisuutta. Yhteysviranomainen toteaa, että raskaan liikenteen taukopaikkojen suunnittelu ja toteutuminen ovat nyt käsiteltävästä hankkeesta riippumattomia, eikä niiden voi katsoa kuuluvan hankekokonaisuuteen YVA-lainsäädännön tarkoittamalla tavalla. Taukopaikat eivät ole edellytyksiä tai esteitä tämän hankkeen toteuttamiselle. Taukopaikkojen mahdolliset sijainnit tulee esittää arviointiselostuksessa ja huomioida arvioinnissa suunnittelutilanteen mahdollistamalla tavalla.

Hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen suunnitteluvaiheita vuoden 1996 YVA-menettelystä alkaen. Hankkeen pitkä historia ja useat eri tasoiset ja eri tahojen vetämät suunnitelmavaiheet tekevät hankkeen vaihtoehtoisten linjausten keskinäisestä vertailusta haastavaa.

Yleisötilaisuudessa, useassa mielipiteessä ja yhdessä lausunnossa tuotiin esille nk. Kesäkylän pohjoispuolisen linjausvaihtoehdon tutkiminen YVA-menettelyssä. Toisaalta mielipiteissä ja lausunnoissa on tuotu myös esille, miksi kyseistä vaihtoehtoa ei tulisi tutkia.

Mielipiteissä tuotiin myös esille muita vaihtoehtoisia linjauksia, joita esitettiin arvioitavaksi arviointimenettelyssä.

YVA-asetuksen (277/2017) mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat

hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta varteenotettavia. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt vaihtoehdot täyttävät YVA-asetuksessa esitetyn vaatimuksen vaihtoehdoista ja arvioitavien vaihtoehtojen muodostaminen ja rajaus on esitetty perustellusti. YVA-lainsäädännössä on jo pitkään ollut yleisenä käytäntönä, että tarkastelu rajataan teknis-taloudellisesti mahdollisiin, aitoihin vaihtoehtoihin. Hankkeen päätavoitteista irrallisia, teknisesti ja/tai taloudellisesti epärealistisia tai luonteeltaan spekulatiivisia hankevaihtoehtoja ei tule sisällyttää YVA-menettelyyn.

Arviointiselostuksessa on kuitenkin syytä avata lisää hankkeen linjausvaihtoehtojen muodostumisen historiaa ja perusteita tehdyille valinnoille siinä määrin kuin mahdollista. Eri selvitykset on hyvä esittää taulukossa, johon tuodaan mukaan mm. tieto selvityksen teettäjästä ja tekotarkoituksesta. Mahdollisuuksien mukaan tulee esittää missä yhteydessä linjausvaihtoehdoista on päätetty - esimerkiksi maakuntakaava - ja miten päätökseen on voitu vaikuttaa.

Aluevaraussuunnitelmaa laadittaessa tutkittujen Kesäkylän pohjois/-itäpuolisten linjausvaihtoehtojen osalta tulee esittää vastaavasti kuvaus vaihtoehtojen muodostamisesta ja niihin liittyvistä perusteluista sekä siitä, miksi linjausvaihtoehtoa ei ole valittu jatkosuunnitteluun. Nämäkin on hyvä taulukoida.

Kokonaisuudessaan vaihtoehtojen karsiminen ja lopullisten tarkasteltavien vaihtoehtojen valinta tulee esittää johdonmukaisesti.

Ympäristön nykytila ja tunnistetut ja arvioitavat ympäristövaikutukset

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja aluekehitykseen

Arviointiohjelmassa on kuvattu erittäin seikkaperäisesti alueen sekä voimassa että vireillä oleva kaavatilanne. Maakuntakaavoituksen osalta tekstissä oli pieniä epätarkkuuksia, jotka on syytä korjata Uudenmaan liiton lausunnon mukaisesti.

Kaavatilanne tulee päivittää arviointiselostukseen, mikäli tilanteessa tapahtuu muutoksia selostuksen laatimisen aikana.

Melu, tärinä ja ilmanlaatu

Uusi väylä tulee muuttamaan sen linjauksen ympärillä olevaa ääniympäristöä merkittävästi. Tästä syystä arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomiota hankeen aiheuttamaan ääniympäristön muutoksen kuvaamiseen. Väylän ja sen vaihtoehtojen aiheuttaman melun lisäksi tarkastelussa tulee esittää hankealueen nykyiset hankkeen/alueen melutasojen kannalta merkittävimmät melulähteet (väylät, lentomelu ja teollisuus sekä maa-ainesten otto tms.) ja niiden melualueet nykytilanteessa ja ennustetilanteessa sekä mahdollisuuksien mukaan tiedossa olevien hankkeiden melualueet yhdessä ja erikseen väylähankkeen kanssa. Lisäksi arviointiselostuksessa tulee esittää mahdolliset väylän läheisyydessä olevat hiljaiset tai muut melulle herkät alueet. Väylän ja siitä aiheutuvan melun

vaikutusta alueen maankäyttöön sekä virkistyskäyttöön tulee myös arvioida arviointiselostuksessa.

Meluun liittyvistä lieventämistoimista, meluntorjunnasta, tulee esittää sellaiset vaihtoehdot, joilla melulle altistuvat kohteet voidaan suojata ohjearvot ylittävältä melulta. Melutarkastelussa tulee esittää eri vaihtoehtojen melulle altistuvien määrät ilman meluntorjuntaa ja meluntorjunnan kanssa. Asutuksen lisäksi meluntorjuntaa tulee esittää tarvittaessa myös muiden melulle herkkien kohteiden suojelemiseksi.

Uusi väylä voidaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu haitallista tärinää väylän ympäristöön. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin tunnistaa ja esittää sellaiset riskialueet, joissa tärinästä voi olla haittaa tai sen poistamiseksi tarvitaan rakenteellisia lieventämistoimia. Mahdolliset lieventämistoimet tulee esittää osana arviointiselostusta.

Vaikutukset pintavesiin

Arviointiohjelman mukaan pintavesivaikutusten arvioinnin lähtötietoina käytetään mm. ympäristöhallinnon ja alueellisen vesiensuojeluyhdistyksen seuranta-aineistoja, kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä maanteiden hulevesien laadusta tehtyjä tutkimuksia. Vaikutusten arvioinnissa eritellään rakentamisen ja tienpidon aikaiset vaikutukset.

Hankkeen pintavesivaikutusten arviointi on arviointiohjelman mukaisesti toteutettuna pääosin riittävä. Vantaan- ja Tuusulanjokiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin, ja mikäli olemassa oleva veden laatutieto ei ole arvioinnin luotettavan toteuttamisen kannalta riittävää, on varauduttava lisäselvitysten tekemiseen. Hankkeen vaikutukset alueen pienvesien vedenlaatuun ja vesitasapainoon on arvioitava. Liikennöintialueiden hulevesien käsittely ja arvio hulevesien ympäristövaikutuksista tienpidon aikana on kuvattava arviointiselostuksessa.

Riittävät lieventämiskeinot tien rakentamisen ja käytön tyypillisten pintavesivaikutusten kuten samentumisen ja haitta-ainepitoisuuksien nousun vähentämiseksi on esitettävä. Arvioinnin toteuttamisessa on huomioitava happamien sulfaattimaiden mahdollinen esiintyminen erityisesti jokien ylityskohdissa ja muiden vesistöjen läheisyydessä, ja tästä aiheutuva riski pintavesien pH-tason laskuun rakennustöiden yhteydessä. Alustava suunnitelma sulfaattimaiden rakentamisen aikaisesta läjityksestä ja käsittelystä on tarvittaessa esitettävä arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa tulee tarkentaa hankealueen vesistöjen kalataloudellista tilaa, sekä arvioida hankkeen vaikutuksia kalastoon (etenkin meritaimen) aluevaraussuunnitelmaa vastaavalla tasolla. Kalastolle syntyvien haittojen vähentämiseksi arviointiselostuksessa tulee esittää mahdolliset menetelmät haittojen ehkäisemiseksi sillä tarkkuudella kuin suunnittelutason huomioiden on mahdollista.

Vaikutukset pohjavesiin ja Päijännetunneliin

Arviointiselostuksessa tulee arvioida mahdolliset vaikutukset Päijännetunneliin. Päijännetunnelin sijainti (suoja-alue 200 m + 200 m) on

hyvä esittää pinta- ja pohjavesikuvissa. Myös vaikutusten lieventämistoimet ja mahdolliset suojaustarpeet tulee esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutukset luonnonoloihin ja suojelualueisiin

Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota viheryhteyksiin ja ekologisiin yhteyksiin. Ekologisen kytkeytyvyyden kannalta elinympäristöjen yhtenäisyys on tärkeää erityisesti maata pitkin liikkuville eläimille. Toiset lajit, kuten linnut ja hyönteiset, pystyvät liikkumaan ja leviämään elinympäristöstä toiseen silloinkin, kun yhtenäinen kytkös puuttuu. Yhteysviranomainen korostaa, että arvioinnin yhteydessä tulee selvittää alustavasti tien estevaikutuksia vähentävien rakenteiden, kuten vihersiltojen ja alikulkujen, sijaintia ja toteutusta. Viheryhteyksiä tulee arvioida myös virkistyksen näkökulmasta.

Tien vaikutuksia suojeltaviin eliölajeihin arvioitaessa tulee huomioida riittävällä tarkkuudella myös jokien lajisto (kuten saukko, taimen ja vuollejokisimpukka) ja niiden elinolosuhteet niin rakentamisen aikana kuin tienpidon aikana.

Luontotiedot tulee esittää kartoilla tarkasti ja täydentää lausunnoissa esitetyt puutteet. Luontotietojen osalta tulee myös kuvata, miten luontoselvityksiä tarkennetaan hankkeen edetessä ja miten selvitykset vaikuttavat suunnitelmaan yleisellä tasolla. Hankkeen pitkän aikajänteen aiheuttamat epävarmuudet tulee kuvata arvioinnissa.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Arviointiohjelmassa on tunnistettu arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisemat. On hyvä, että arvioinnissa tullaan keskittymään erityisesti siltojen ja ramppien maisemavaikutuksiin. On kuitenkin tärkeää tarkastella myös hankkeen kokonaisvaikutuksia kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteisiin etenkin niiden sietokyvyn näkökulmasta; mitä muutoksia ne kestävät, säilyttäen ominaispiirteensä ja millä tavoin negatiivisia vaikutuksia voidaan minimoida. Onkin hyvä, että arviointiohjelmassa todetaan näin tehtävän arviointiselostuksessa.

Erityisesti Vantaanjoen ylitykseen ja tien linjauksiin Vantaanjokilaaksossa sekä peltomaisemassa ja Ruotsinkylän ja Myllykylän ympäristöissä tulee kiinnittää huomiota maisemallisten vaikutusten lisäksi haitallisten vaikutusten minimointiin yksityiskohtaisella suunnittelulla, esimerkiksi mahdollisen meluntorjunnan, valaistuksen ja liikenneopasteiden osalta.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Melun aiheuttaman häiriön kannalta myös rakentaminen on merkittävä melulähde. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös rakentamisen aikaista melua ja siitä aiheutuvaa haittaa sekä esittää tarpeelliset lieventämiskeinot. Rakentamisen aikaisessa melutarkastelussa tulee huomioida työkoneiden ym. lisäksi kuljetusten tms. aiheuttama melun lisääntyminen alueella.

Rakentamisesta saattaa aiheutua väylän ympäristöön merkittävää tärinää, joka häiritsee asukkaita ja voi olla riski rakenteille. Arviointiselostuksessa

tulee arvioida myös rakentamisen aikaista tärinää, sen riskikohteita ja siitä aiheutuvaa haittaa sekä esittää tarpeelliset lieventämiskeinot.

Väylän rakentaminen aiheuttaa pölyämistä ja heikentää ilman laatua rakennustyömaan läheisyydessä. Arviointiselostuksessa tulee arvioida myös rakentamisen aikaista pölyämistä ja rakennustöiden vaikutusta ilmanlaatuun erityisesti lähellä häiriintyviä kohteita. Lisäksi arviointiselostuksessa tulee esittää tarpeelliset rakentamisenaikaiset lieventämiskeinot.

Ilmastovaikutukset

YVA-direktiivi edellyttää aiempaa vahvemmin, että hankkeiden YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeiden vaikutuksia ilmastoon ja niiden alttiutta ilmastonmuutokselle. Ilmastovaikutusten arvioiminen on haastavaa ja siitä ei ole toistaiseksi olemassa vakiintuneita ohjeistuksia ja vertailuarvoja. Yleisesti on tunnistettu, että tällä hetkellä parhaimmillaan arvioinnissa on huomioitu seuraavat asiat: vaikutusten tunnistaminen, merkittävyyden määrittely, päästöjen mallintaminen, epävarmuustekijöiden esilletuonti ja toimenpiteet kielteisten vaikutusten vähentämiseksi tai myönteisten lisäämiseksi.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutus ilmastoon arvioidaan ajoneuvojen laskettujen hiilidioksidipäästöjen perusteella. Lisäksi on todettu, että tunnistetaan hankkeelle aiheutuvat ilmastoriskit. Arviointiohjelmassa on myös todettu, että tyypillisesti hankkeiden vaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu materiaalien hiilijalanjälkeä eikä hiilinieluja.

Materiaalien hiilijalanjäljen tarkastelu tämän hankkeen tarkkuustasolla ei ole tarkoituksenmukaista. Hiilinielujen osalta yhteysviranomainen katsoo, että hankkeessa on syytä arvioida hankkeen vaikutuksia hiilinieluihin ja hiilivarastoihin suunnitelmaa vastaavalla tarkkuudella.

Liikenteelliset vaikutukset

Hankkeen vaikutukset Lentorataan tulee arvioida. Lisäksi tulee arvioida hankkeen toteuttamisen vaikutukset Klaukkalan ohikulkutien liikennemäärään ja aiheutuvaan meluun sekä verrata niitä Klaukkalan ohikulkutien suunnittelun yhteydessä laadittuun meluennusteeseen.

Yleisötilaisuudessa ja mielipiteissä nousi esille Riipilän alueelle suunnitteilla ollut kiviainestenottohanke ja kyseisen hankkeen sijainnin kohdalle suunniteltu liittymä. Alueelle osoitetulle liittymälle tulee esittää selkeät perustelut arviointiselostuksessa. Lisäksi kyseisen kiviainesottohankkeen historia ja sen nykytila tulee huomioida arviointiselostuksessa lähtöaineistona. Kiviaineshanke ei saanut toimintaan tarvittavia lupia Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt hakijan aiheesta tekemän valituksen. Asia on valituslupa-asiana parhaillaan käsiteltävänä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Osallistuminen

Arviointiohjelman nähtävillä olon aikana 3.12.2019 järjestettiin esittelytilaisuus Aurinkokiven koululla Vantaalla. Paikalla oli hankkeesta vastaavan, konsultin, Vantaan kaupungin ja Tuusulan kunnan edustajien lisäksi yleisöä noin 100 henkilöä. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta ja sen YVA-menettelyä. Esittelyjen ja yleisen keskustelun jälkeen tilaisuuteen osallistuneilla oli mahdollista keskustella hankevastaavan ja konsulttien kanssa kartta-aineiston äärellä.

Tilaisuudessa keskusteltiin vilkkaasti ja esitettiin paljon kysymyksiä ja kritiikkiä. Hanketoimija laati yleisötilaisuudesta muistion, joka on nähtävillä hanketoimijan hanketta koskevalla verkkosivulla.

Keskustelussa nostettiin esille Riipilän kiviainestenottohanke. Lisäksi nostettiin esille toive Kesäkylän pohjoispuolisen linjauksen tuomisesta mukaan arvioitavana vaihtoehtona. Myös liikennemäärät ja luontoarvot puhuttivat.

Tilaisuudessa tuotiin myös esille, että Aurinkokiven koulu on hankkeen vaikutusalueen asukkaiden kannalta ongelmallinen paikka yleisötilaisuudelle, sillä alueella ei ole riittävästi parkkipaikkoja.

Arviointiohjelmassa on esitetty osallistumisjärjestelyt asianmukaisesti. Arviointiohjelman kuulutusaikana järjestetyn esittelytilaisuuden lisäksi arviointiselostus esitellään kuulutusaikana järjestettävässä tilaisuudessa. Hankkeella on ympäristöhallinnon YVA-menettelyyn liittyvien verkkosivujen lisäksi omat verkkosivut, jonne on koottu tietopaketti hankkeesta.

YVA-menettelyn osallistumisen lisäksi hanketta on käsitelty ja käsitellään myös Vantaan ja Tuusulan kaavamenettelyiden asukastilaisuuksissa.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelman on laatinut Sitowise Oy, joka on toteuttanut lukuisia vastaavia YVA-hankkeita. Jokaiselle vaikutusten arvioinnin pääalueelle on nimetty vastuuhenkilöt. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiohjelmassa on esitetty riittävät tiedot laatijoiden pätevyydestä.

Muuta

Yleisötilaisuudessa ja mielipiteissä yhteysviranomaisen ratkaisua kuuluttaa hanke maantien 152 parantamisena, kun kyseessä on uusi tieyhteys, pidettiin harhaanjohtavana. Termi ei tosiaan sovi kyseessä olevaan hankkeeseen kovin hyvin, mutta ei ole virheellinen. Parantamista käytetään tyypillisesti tiehankkeissa, joissa parannetaan jotain yhteysväliä - myös silloin kuin kyseessä on uusi linjaus.

Arviointiselostuksen liitteenä tulee esittää kaikki arviointia varten laaditut selvitykset. Hankkeessa hyödynnetään kuitenkin huomattavasti selvityksiä, jotka on laadittu esimerkiksi kaavoitusta varten. Kaikkia käytössä olevia selvityksiä ei ole laajalti saatavilla tutustuttaviksi. Yhteysviranomainen suosittelee, että näitä muita selvityksiä koottaisiin mahdollisuuksien mukaan hankkeen omille verkkosivuille, jotta niihin olisi mahdollista tutustua.

Arviointiohjelmassa esitetyt hankkeen tarvitsemat luvat ja päätökset tulee tarkentaa tässä lausunnossa aiemmin esitetyn mukaiseksi.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Uudenmaan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille. Lausunto on nähtävillä myös ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA.

Uudenmaan ELY-keskus lähettää hankkeesta vastaavalle kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Saadut lausunnot ja mielipiteet löytyvät myös osoitteista www.ymparisto.fi/MT152parantaminenYVA ja www.miljo.fi/LV152forbattringMKB.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu 12 000 euroa.

Maksun määräytyminen

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on vaativassa hankkeessa (18 – 24 henkilötyöpäivää) 12 000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että arviointiohjelmalausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA-laki, 252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8§

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuosina 2019 ja 2020.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Annukka Engström ja ratkaissut ympäristövaikutukset ja alueidenkäyttö -yksikön päällikkö Timo Kinnunen.

TIEDOKSI

Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

Tämä asiakirja UUDELY/12908/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/12908/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Engström Annukka 21.01.2020 11:53

Ratkaisija Kinnunen Timo 21.01.2020 12:46

Liite 2. Melukuvat

Liite 2.1. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.2. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.3. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.4. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.5. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.6. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.7. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.8. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.9. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.10. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.11. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.12. Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.13. Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.14. Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.15. Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.16. Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, YVA:n meluntorjunta

Liite 2.17. Melutasot vaihtoehdossa 0+ (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22, Ei meluntorjuntaa

Liite 2.18. Melutasot vaihtoehdossa 0+ (kartta 1/1), Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7, Ei meluntorjuntaa

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.1

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.2

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.3

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.4

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.5

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.6

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.7

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Melukaide,
tien pinta + 1 m

Melukaide,
tien pinta + 1 m

Melukaide,
tien pinta + 1 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.8

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Meluseinä TSV + 3 m

Meluseinä TSV + 3 m

Meluseinä TSV + 3 m

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.9

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Meluseinä
TSV + 3 m

Meluseinä
TSV + 3 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.10

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 1/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.11

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 2/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Meluseinä
TSV + 3 m

Meluseinä
TSV + 3 m

Meluseinä
TSV + 3 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.12

Melutasot vaihtoehdossa 1A (kartta 3/3)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Meluseinä
TSV + 3 m

Meluseinä
TSV + 3 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.13

Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.14

Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.15

Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.16

Melutasot vaihtoehdossa 1B (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
YVA:n meluntorjunta

SITOWISE

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Melukaide, tien pinta + 1 m

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.17

Melutasot vaihtoehdossa 0+ (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, päivä klo 7-22
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m
Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

Maantie 152 välillä Hämeenlinnanväylä-Tuusulanväylä
Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 2.18

Melutasot vaihtoehdossa 0+ (kartta 1/1)
Ennustetilanne 2040, yö klo 22-7
Ei meluntorjuntaa

SITOWISE

Asuinrakennukset
Loma-asunnot
Muut rakennukset
Tarkastellut vaihtoehdot
Melukaide, tien pinta + 1 m
Meluseinä, TSV + 3 m

Melutasot (LAeq)
45 - 50 dB
50 - 55 dB
55 - 60 dB
60 - 65 dB
65 - 70 dB
yli 70 dB

0 0,25 0,5 0,75 1 km

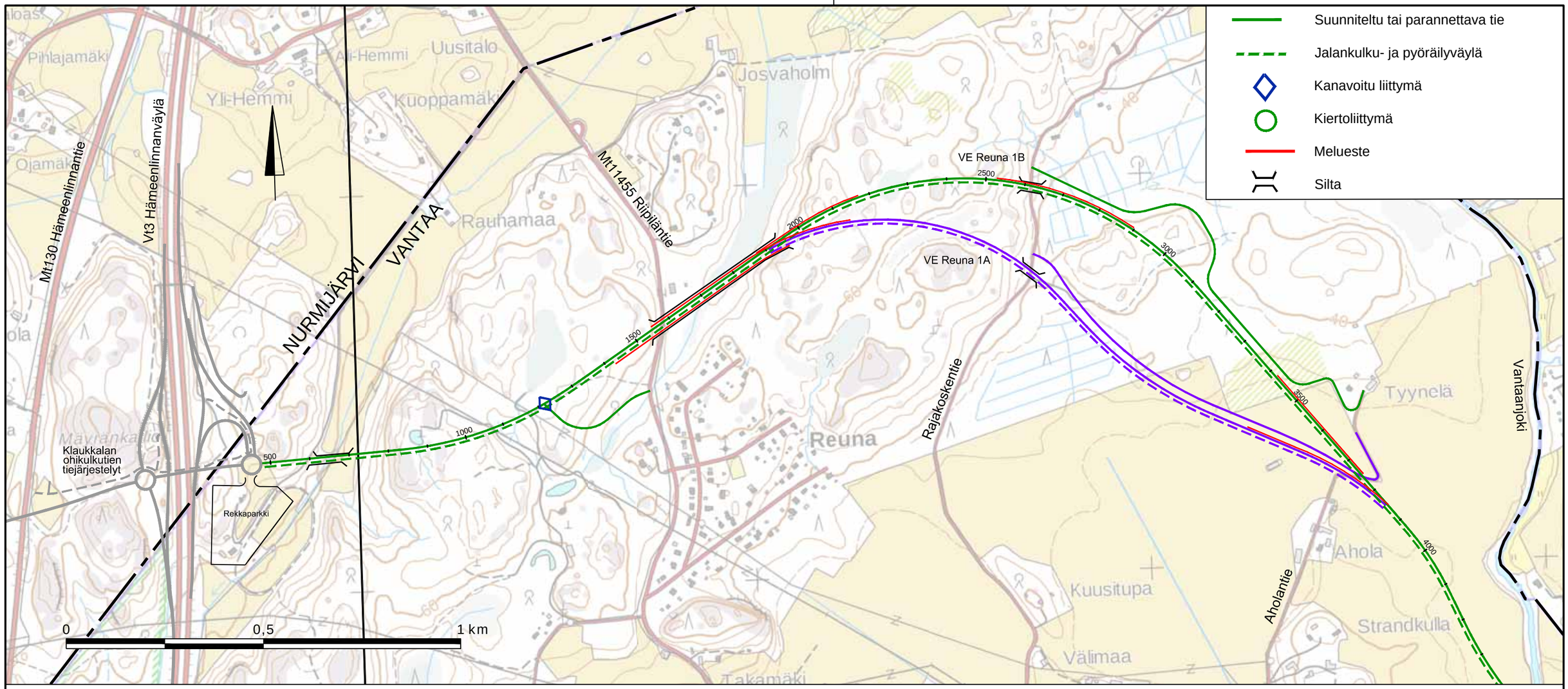

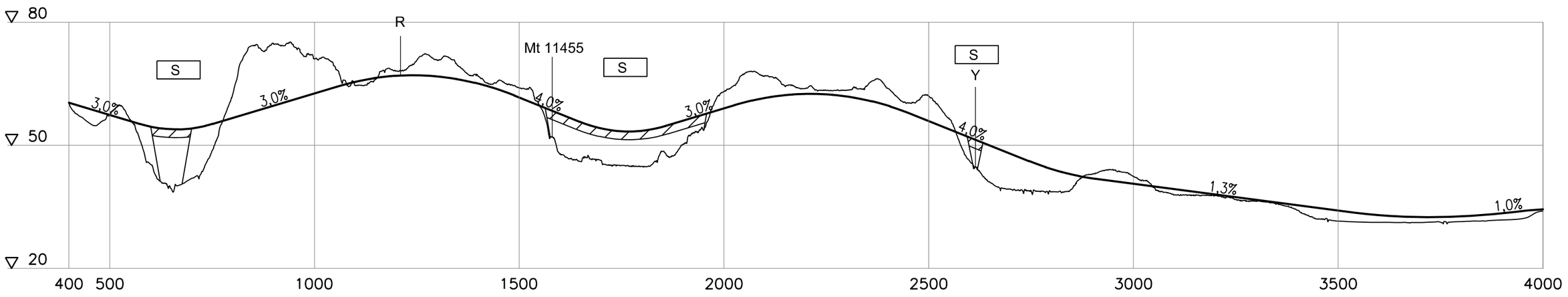

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ-TUUSULANVÄYLÄ
YVA-SELOSTUS

Yleiskartta VE1
Plv 400-4000

piir. n:o
1

LIITE. Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

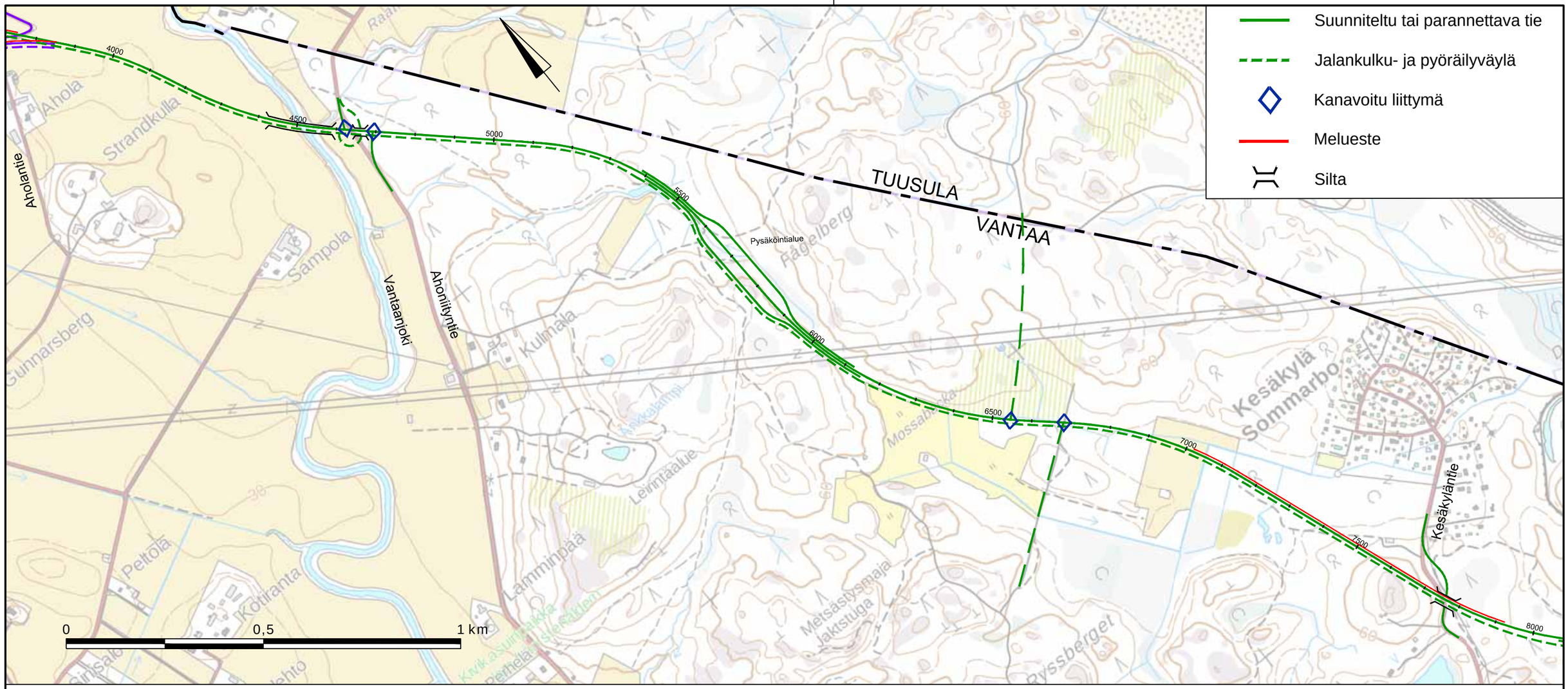

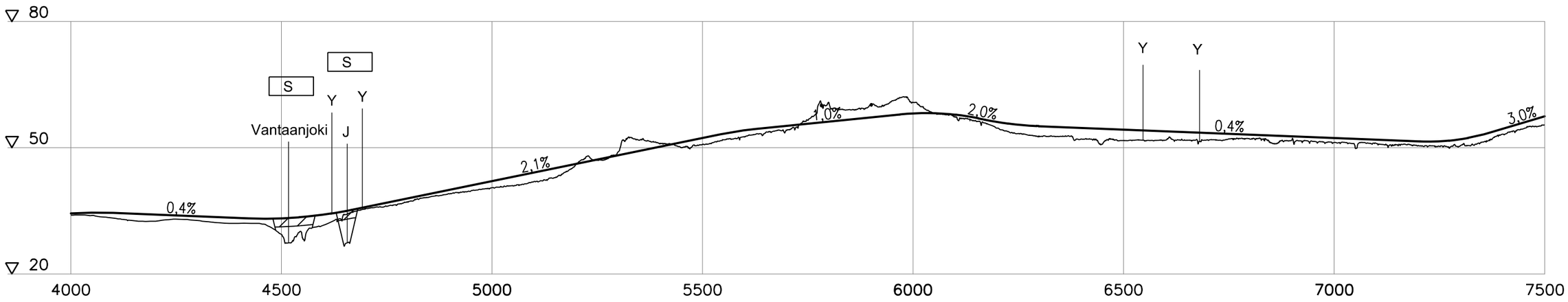

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ-TUUSULANVÄYLÄ
YVA-SELOSTUS

Yleiskartta VE1
Plv 4000-7500

piir. n:o
2

LIITE. Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

VE2

MYLLYKYLÄN
ERITASOLIITTYMÄ

Myllypadontie

VANTAA

TUUSULA

Tuusulanjoki

Myllykylä

Anneberg

Kesäkyläntie

HANSKALLION
ERITASOLIITTYMÄ

MYLLYKYLÄN
ERITASOLIITTYMÄ

Yli- tai alikulku

Kuutamotie

Hanskalliontie

Mt11459 Katriinantie

Mt11463 Myllykyläntie

Myllypadontie

7500 8000 8500 9000 9500 10000 10500 11000

0 0,5 1 km

Suunniteltu tai parannettava tie

Jalankulku- ja pyöräilyväylä

Kanavoitu liittymä

Melueste

Kiertoliittymä

Silta

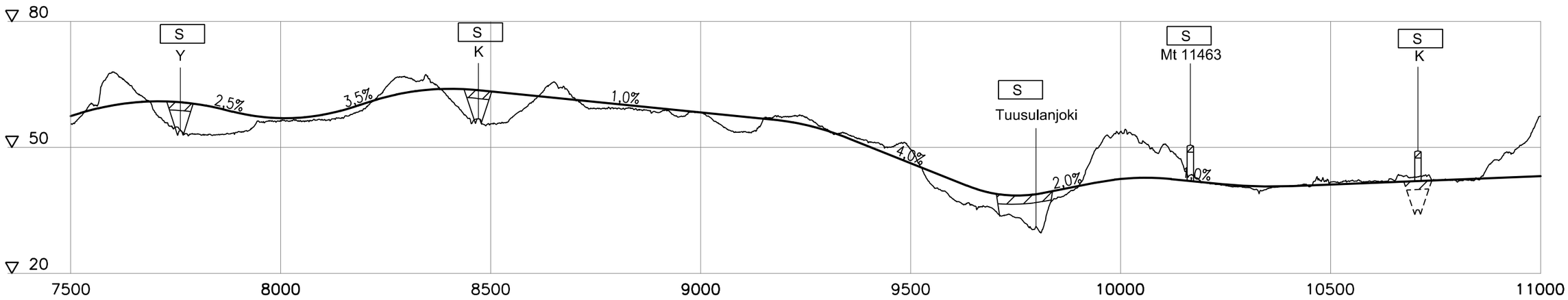

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ-TUUSULANVÄYLÄ
YVA-SELOSTUS

Yleiskartta VE1
Plv 7500-11000

piir. n:o
3

LIITE. Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Suunniteltu tai parannettava tie

Jalankulku- ja pyöräilyväylä

Kanavoitu liittymä

Kiertoliittymä

Silta

FINAVIAN
ERITASOLIITTYMÄ

RETAILPARKIN
ERITASOLIITTYMÄ

Kt45 Tuusulanväylä

Mt1556 Vanha Tuusulantie

Mt152 Kulomäentie

Jusslansuu

Ruohosuontie

Huhtariihi

Maantiekylä

Jusslan teollisuusalue

0 0,5 1 km

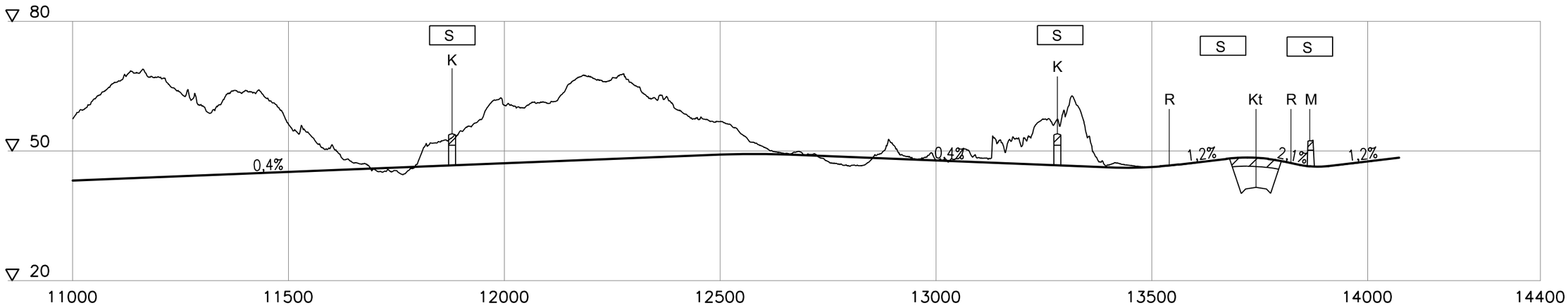

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ-TUUSULANVÄYLÄ
YVA-SELOSTUS

Yleiskartta VE1
Plv 11000-14000

piir. n:o
4

LIITE. Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

Suunniteltu tai parannettava tie

Jalankulku- ja pyöräilyväylä

Kanavoitu liittymä

Kiertoliittymä

Silta

Hesapottsmossen

Sikaniemi

Kratinkallio

Muinaishauta
Fornlämning

Anneberg

Huhtariihi

Lillmalm

Kt45 Tuusulanväylä

Mt11556 Vanha Tuusulantie

Yrjölä

Kila

Siltaniitunmäki

Huhtarinmäki

Muinaishauta
Fornlämning

Muinaishautoja
Fornlämningar

0

500

1000

1500

2000

2500

3000

3500

Mt11463 Myllykyläntie

Myllypadontie

Ruohosuontie

TUUSULA
VANTAA

Siltamäenkallio

Mäkiniittu

Lövkulla

RETAILPARKIN
ERITASOLIITTYMÄ

0 0,5 1 km

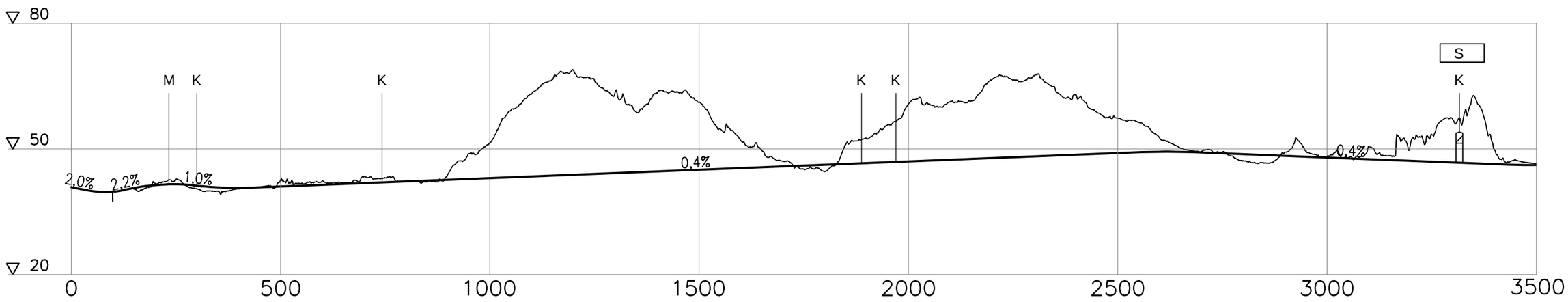

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

SITOWISE

2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ-TUUSULANVÄYLÄ
YVA-SELOSTUS

Yleiskartta VE 0+
Plv 0-3500

piir. n:o
5

LIITE. Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

HUHTIKUU | 2020

MAANTIE 152 VÄLILLÄ HÄMEENLINNANVÄYLÄ–TUUSULANVÄYLÄ ALUEVARAUSSUUNNITELMA

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

www.ely-keskus.fi

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 7 §

8 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa koskevasta valituksesta / tiedoksi

VD/7638/00.01.04.02/2018

RV/RÅ/HY-L/AJ

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 § 11 hyväksyä myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman ohjelmasuunnitelman ja toimintaohjelman vuoden 2019 päälinjaukset. Päätöksestä tehtiin 10.1.2019 päivätty oikaisuvaatimus, jonka kaupunginhallitus hylkäsi 4.3.2019 § 12.

Kaupunginhallituksen päätöksestä tehtiin 23.3.2019 päivätty kunnallisvalitus Helsingin hallinto-oikeudelle. Valituksessa vaaditaan Vantaan kaupunginhallituksen 17.12.2018 § 11 ja 4.3.2019 § 12 päätösten kumoamista ja myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman palauttamista valmisteluun, sekä päätösten täytäntöönpanon keskeyttämistä, kunnes asiassa on saatu lainvoimainen päätös. Lisäksi valituksessa vaaditaan lasten ja nuorten kesäruokailun toteuttamista tasapuolisesti koko Vantaan alueella. Valituksen tekijän mukaan resurssien ohjaaminen vain tietyille alueille on perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista ja täyttää syrjinnän tunnusmerkistön. Valitusta perustellaan myös sillä, että Vantaan kaupunginhallituksen päätökset ovat syntyneet virheellisessä järjestyksessä.

Kaupunginhallitus antoi Helsingin hallinto-oikeudelle 17.6.2019 § 7 lausunnon, jossa se vaatii myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman hyväksymistä koskevasta päätöksestä tehdyn kunnallisvalituksen hylkäämistä perusteettomana.

Helsingin hallinto-oikeus on 29.10.2020 antanut päätöksen 02588/19/2299, jossa se toteaa, että valituksessa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, joiden perusteella kaupunginhallituksen päätöksen olisi katsottava syntyneen virheellisessä järjestyksessä tai olevan muuten lainvastainen. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden 29.10.2020 antama päätös 02588/19/2299.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand, puh. 050 539 4555
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 § Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

VD/8523/00.04.03/2020

RV/HL/SV/NK/HY-L

Valtiovarainministeriö pyytää Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Hallituksen esityksellä muutettaisiin lakia julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) ja lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) sekä säädettäisiin kaksi uutta lakia: laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä ja laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024 avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (avoimen datan direktiivi), joka on saatettava kansallisesti voimaan 17.7.2021 mennessä.

Avoimen datan direktiivin tarkoituksena on edistää julkisen sektorin hallussa olevan tiedon uudelleenkäyttöä kaupallisiin ja muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin. Keskeiset muutokset koskevat tietyillä toimialoilla toimivien julkisten yritysten hallussa olevia asiakirjoja, julkisin varoin tuotettuja tutkimusaineistoja, tiheästi tai reaaliaikaisesti päivittyvää tietoa (dynaamista dataa) sekä arvokkaita tietoaineistoja.

Tarkoituksena on, että arvokkaat tietoaineistot sekä dynaaminen data olisivat kaikkien saatavilla sähköisesti teknisten rajapintojen kautta tai tarvittaessa useana kerralla ladattavana tiedostona ja arvokkaiden tietoaineistojen myös koneluettavassa muodossa. Arvokkaiden tietoaineistojen myös olisi oltava saatavilla maksutta viimeistään siirtymäajan jälkeen.

Julkisten yritysten hallussa olevista asiakirjoista olisi oltava saatavilla niiden olemassa olevat esitysmuodot ja kielitoisinnot silloin kun julkisen yrityksen asiakirjojen uudelleen käyttö olisi sallittua. Tarkoituksena on, että asiakirjat olisivat saatavilla lähtökohtaisesti sähköisessä ja yleisesti käytettävässä koneluettavassa muodossa. Asiakirjoista perittäville maksuilla asetettaisiin katto. Jos julkisen yrityksen hallussa on arvokkaita tietoaineistoja, tulisi niiden olla saatavilla kuten kaikkien arvokkaiden tietoaineistojen.

Julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen tulisi olla saatavilla maksutta niiden olemassa olevissa esitysmuodoissa ja kielitoisintoina sähköisessä ja yleisesti käytettävässä koneluettavassa muodossa silloin kun ne on jo asetettu julkisesti saataville digitaalisessa muodossa.

Lausunto on pyydetty antamaan viimeistään 23.11.2020 ensisijaisesti lausuntopalvelu.fi:n kautta. Hallituksen esitys on luettavissa lausuntopalvelu.fi:ssä ja liitteessä on sitä koskevat kysymykset.

Vantaan kaupungin lausunto on pääosin valmisteltu kaupunkistrategian ja johdon toimialalla strategian ja tutkimuksen yksikössä ja konserniohjaus ja -valvontayksikössä.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa valtiovarainminiteriölle lausuntopalvelu.fi -palvelussa liitteen mukainen lausunto, jossa vastataan esitettyihin hallituksen esityksen luonnosta koskeviin kysymyksiin.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:
- luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist, puh. 050 3181 582, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
konsernilakimies Samuli Vartiainen, puh. 040 8343 754, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Liite

Vantaan kaupungin lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

- Valmistelussa tulisi arvioida vastaavalla tavalla kuin joidenkin valtion virastojen kohdalla tarkemmin ne taloudelliset vaikutukset, jotka tulevat kohdistumaan kuntien talouteen. Kuntiin kohdistuu koko ajan sellaisia uusia vaateita, jotka edellyttävät tietojärjestelmämuutoksia. Valtion virastoihin nähden kunnilla on myös lukumääräisesti huomattavasti enemmän tietojärjestelmiä.
- Tekniset haasteet vanhimman käsin kirjoitetun aineiston muuntamisessa koneluettavaan muotoon.

Ehdotuksessa ja direktiivissä ei velvoiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista?

- Julkisuuslakia ja tiedonhallintalakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että tiheästi päivittyvät tiedot sekä arvokkaat tietoaineistot olisi pyynnöstä saatettava saataville koneluettavassa muodossa ja tarvittaessa ohjelmointirajapinnan kautta. Rajapintoja ei kuitenkaan olisi pakko rakentaa, jos se olisi taloudellisesti tai teknisesti kohtuutonta, ja tämä arvioitaisiin tapauskohtaisesti. Vaarana tässä kuitenkin on se, että isojen kaupunkien oletetaan pystyvän rakentamaan rajapintoja enemmän kuin pienten kuntien. Jos kunnalla on tällaisia aineistoja, rajapintojen tekemisestä koituu suuria kustannuksia, koska kunnissa mm. on harvoin riittävästi rajapintaosaamista, jolloin konsulttien rooli nousee isoksi. Osaamista tarvitaan myös tietosuojassa, ettei aineistoja yhdistelemällä synny arkaluonteista/ salassa pidettävää tietoa. Vantaan kaupunki katsoo, että vapaaehtoisuus rajapintojen rakentamiseen on suositeltavampi etenemistapa. Esimerkiksi Vantaa on jo etenkin paikkatietojärjestelmiin avannut rajapintoja.

Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu?

- Vanhoihin asiakirjoihin, jotka mahdollisesti voidaan katsoa arvokkaiksi tietoaineistoiksi ja jotka tulevat avoimen datan soveltamisen piiriin, voi sisältyä henkilötietoja. Onko esityksen yhteydessä mietitty, milloin henkilötietoja sisältävien

asiakirjojen sisältö vanhentuu ja ne pystytään julkaisemaan? Tämä voi tarkoittaa pahimmillaan sitä, että viimeistä sataa vuotta (Vantaalla 1921-2017) ei käytännössä voi julkaista.

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi?

- Vantaan kaupunkikonsernin yhtiöistä ehdotettua lakia sovellettaisiin Vantaan Energia Oy:n alakonserniin.

Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäytettäväksi?

- Koska tiedossa ei ole sellaista erityissääntelyä, joka velvoittaisi Vantaan Energiaa asettamaan sähköverkkotoiminnassaan sen hallussa olevia, yleishyödyllisen palvelun tuottamiseen liittyviä asiakirjoja saataville kaupallista tai muuta kuin kaupallista uudelleenkäyttöä varten, koskisi ehdotetun lain velvoite yleishyödyllisen palvelun tuottamiseen liittyvien asiakirjojen saataville asettamisen osalta vain niitä asiakirjoja, joiden uudelleenkäytön Vantaan Energia päättää itse sallia.

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin?

- Ei ole tiedossa tällaista sääntelyä. Esimerkiksi julkisuuslakia ei sovelleta kaupunkikonsernin yhtiöihin.

Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

- Arvokkaiden tietoaineistojen saataville asettamista koskevan velvoitteen osalta vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida, koska komission täytäntöönpanosäädöksiä ei ole annettu eikä se, mitä tietoaineistoja velvoite koskee ole näin ollen tiedossa. Arvokkaita tietoaineistoja näin ollen ei myöskään ole määritetty.

Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle?

-

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistoja tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

- Tiedon avoimuus on lähtökohtaisesti myönteinen asia ja vallitseva käytäntö. On kuitenkin mahdollista, että tietojen avoimuus myös joltain osin voi vaikuttaa esim. halukkuuteen luovuttaa tietoja tutkimuskäyttöön, vaikka tietosuoja on järjestetty asianmukaisesti.

Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi?

- Tätä on vaikea arvioida, mutta ei voida täysin poissulkea.

Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta?

- Tutkimusaineistojen maksuton saatavuus on pääosin vallitseva käytäntö jo nyt. Jakelukanavia ovat esim. HRI ja Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa?

-

Arvokkaat tietoaineistot

Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi?

- Tässä vaiheessa ei vielä ole tehty varsinaista arviota, mutta arvokkaiden tietoaineistojen luokista Vantaalta ainakin löytyvät seuraavat:
    - Geospatial (Postcodes, and national and local maps)
    - Statistics (Demographic and economic indicators)
    - Mobility (Road signs and inland waterways)
- Em. lisäksi arvokkaita tietoaineistoja mahdollisesti voivat olla:

- kaupunginarkiston pysyvästi säilytettävät aineistot, esim. kulttuurihistoriallisesti tärkeä aineisto kuten mm. ennen vuotta 1921 säilytetty aineisto ja sota-ajan aineisto
- vanhat kaupungin/kauppalan/kunnan päätöksentekoaineistot
- vanhat valokuva-aineistot (kaupunginmuseo)

Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

- Tässä vaiheessa ei ole vielä varauduttu. Vantaalla valmistellaan tiedonhallintamallia, joten varautuminen voisi olla järkevää ottaa huomioon siinä. Säännös edellyttäisi viranomaisia, jonka hallussa on arvokkaita tietoaineistoja, asettamaan nämä aineistot saataville koneluettavassa muodossa riippumatta siitä, missä muodossa aineisto on tuotettu tai missä muodossa sitä säilytetään. Arvokkaiden tietoaineistojen avaaminen oletettavasti tuo suuria kustannuksia, koska lähdejärjestelmät eivät välttämättä tue koneluettavan datan tuottamista. Vantaalla on yli 400 tietojärjestelmää, joten varautuminen voi tulla kalliiksi.

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

- Esityksessä on kuntien kohdilla taloudellisten vaikutusten arvioitu jäävän vähäisiksi, vaikka esitys koskee ensisijaisesti tiedon luovuttamisen tapoja ja muotoja. Datan avaaminen edistää organisaatioiden avoimuutta, mutta lisää samalla kuitenkin myös työtä ja uuden oppimista sekä erityisesti kustannuksia. Kuntien on yleisessä taloustilanteessa (sote/maakuntamalliin siirtyminen, covid-19 tilanne) pystyttävä löytämään säästöjä.

10 § **Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin haku**

VD/9237/00.01.02.00/2020

RV/KK/TR/LS

Lapsiystävällinen kunta -malli on Suomen Unicefin kunnille tarjoama kokonaisuus, joka auttaa kuntia tekemään lasten kannalta oikeita ratkaisuja kunnan hallinnossa ja palveluissa sekä lasten arjessa.

Malli on tutkitusti vaikuttava väline kunnille lapsen oikeuksien edistämiseen. Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja Unicefin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Suomen Lapsiystävällinen kunta -mallia on toteutettu vuodesta 2012 lähtien.

Mallin toteuttaminen tukee lapsioikeusperustaisen toimintakulttuurin kehittämistä lisäämällä tietoa ja ymmärrystä lapsen oikeuksista ja osaamista uusien toimintamallien käyttöönottoon. Onnistuessaan uusi toimintakulttuuri on myös vetovoimatekijä kuntalaisten ja kuntaan muuttoa harkitsevien sekä työnmarkkinoiden suuntaa.

Unicef edellyttää mukaan valittavilta kunnilta laaja-alaista sitoutumista pitkäjänteiseen työhön jokaisen lapsen hyvän elämän toteutumiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa lasten oikeuksien edistämistä kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa sekä tiedon jakamista lapsen oikeuksista lapsille ja aikuisille. Lapset tulee nähdä tasa-arvoisina kunnan asukkaina, jotka ovat mukana päätöksenteossa sekä suunnittelemassa, kehittämässä ja arvioimassa omaa elinympäristöä, arkea ja palveluja.

Kunnanhallituksen tulee tehdä virallinen päätös malliin hakemisesta. Tämän vuoden haku päättyy 30.11.2020. Päätöksessä kunnan on:

- nimettävä Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori
- nimettävä Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä, joka on vastuussa kehittämisprosessin kokonaiskoordinaatiosta. Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuina kunnan kaikki toimialat, viestintä ja luottamushenkilö. Näiden lisäksi ryhmässä tulee olla lasten ja nuorten sekä kolmannen sektorin edustajat.
- perusteltava, miksi kunta hakee mukaan malliin (perusteluteksti maksimissaan yksi sivu).

Mikäli hakemus hyväksytään, kunta ja Unicef laativat yhteistyösopimuksen. Yhteistyö Unicefin kanssa käynnistyy koulutuksella, nykytilan kartoituksella ja toimintasuunnitelman teolla. Unicef tarjoaa kunnille kehittämistyön tueksi materiaalia, koulutusta, sparrausta sekä valtakunnallisen verkoston tuen. Noin kahden vuoden kehittämistyön jälkeen kunta voi saada Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, joka on voimassa kaksi vuotta. Tunnustusta myönnettäessä Unicef arvioi sekä kehittämisprosessia että saavutettuja tuloksia. Tunnustuksen saamisen jälkeen kunta sitoutuu jatkamaan lapsiystävällisyyden kehittämistä ja tämän toteutuessa, tunnustus voidaan myöntää uudelleen.

Vantaan kaupungin hakemuksen on valmistellut poikkihallinnollinen valmisteluryhmä. Perehdytys malliin ja hakemusluonnos on käsitelty toimialojen johtoryhmissä, Vantaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisessa johtoryhmässä ja kaupunginjohtoryhmässä. Toimialojen johtoryhmät ovat nimenneet omat edustajansa koordinaatioryhmään.

Mikäli kaupunginhallitus päättää lähettää hakemuksen ja Vantaan kaupunki hyväksytään mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin, ehdotetaan, että kaupunginjohtajan päätöksellä nimetään

Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori (lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori) ja koordinaatioryhmä.

Koordinaatioryhmän tehtävä on vastata Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutuksesta kunnassa. Mallia toteutetaan valitussa rakenteessa verkostomaisesti niin, että kehitystyötä tehdään kattavasti koko kunnan alueella. Koordinaatioryhmän toiminnassa painotetaan vuorovaikutteisia toimintamalleja ja työskentelymenetelmiä. Laaja kokoonpano mahdollistaa monipuolisen ja kokonaisvaltaisen asiantuntijuuden, erilaiset näkökulmat ja varmistaa laajan toteutuksen tuen. Koordinaatioryhmän työn tueksi nimetään valmisteleva ja toteuttava asiantuntijaryhmä, jonka kaikki jäsenet kuuluvat myös koordinaatioryhmään.

Ehdotetaan, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala koordinoi Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutusta kaupunkitasoisesti, jolloin koordinaatioryhmän puheenjohtaja, Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori ja viestinnästä vastaava tulevat kasvatuksen ja oppimisen toimialalta.

Koordinaatioryhmän kokoonpano:
puheenjohtaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
viestintävastaava, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, Vantaan kaupunki
3 edustajaa, sosiaali- ja terveystoimen toimiala, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, kaupunkikulttuurin toimiala, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, kaupunkiympäristön toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja, kaupunkistrategian ja johdon toimiala, Vantaan kaupunki
1 edustaja ja varajäsen, luottamushenkilö, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, Vantaan nuorisovaltuusto, Vantaan kaupunki
2 edustajaa, järjestösektori
1 edustaja, Vantaan seurakuntayhtymä

Luottamushenkilö- ja järjestöedustajat ovat kiertäviä, vaihtovuoro kahden vuoden välein. Tämän lisäksi tarpeen mukaan työryhmään voidaan kutsua asiantuntijajäseniä Vantaan kaupungilta ja/tai kumppaneilta.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään,

a) että Vantaan kaupunki hakee mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutukseen,
b) nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään (varsinainen jäsen ja varajäsen), ja
c) että mikäli Vantaan kaupunki hyväksyy mallin toteutukseen, kaupunginjohtaja nimeää esityksen mukaisesti Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorin sekä -koordinaatioryhmän ja sen työtä tukevan asiantuntijaryhmän.

Käsittely:
Kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että kohta b) muutetaan kuulumaan seuraavasti: *nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään myöhemmin, ja*
Päätös:
Päätettiin

a) että Vantaan kaupunki hakee mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutukseen,
b) nimetä luottamushenkilöedustus Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään myöhemmin, ja
c) että mikäli Vantaan kaupunki hyväksyy mallin toteutukseen, kaupunginjohtaja nimeää esityksen mukaisesti Lapsiystävällinen kunta -koordinaattorin sekä -koordinaatioryhmän ja sen työtä tukevan asiantuntijaryhmän.

Liitteet:
- Hakemuksen perustelut

Täytäntöönpano: kaupunkistrategia ja johto, lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki, puh. 050 312 4437, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin perustelut Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemiselle

Miksi Vantaan kaupunki hakee mukaan malliin?

Haluamme vahvistaa vantaalaisten lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, erityisesti heidän osallistumistaan oman arjen, elinympäristön ja palvelujen kehittämiseen sekä kunnan päätöksentekoon. Tavoitteenamme on tuoda näkyväksi lapsen oikeuksien toteutumisen nykytila, onnistumiset ja kehittämiskohteet Vantaalla.

Vantaan kaupungin väkiluku ja lasten määrä kasvaa vuosittain. Vantaa on myös Suomen kansainvälisin kaupunki, jossa yli 20 % asukkaista on vieraskielisiä. Tämän lisäksi COVID-19 pandemia on tuonut esille erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeen. Tavoitteenamme on panostaa pitkäjänteiseen ja systemaattiseen työhön lasten ja nuorten turvallisuuden, hyvinvoinnin, terveyden ja oppimisen edistämiseksi. Työn painopisteinä ovat jokaisen lapsen ja nuoren yhdenvertainen mahdollisuus hyvään elämään ja monikulttuurisuuden hyödyntäminen voimavarana.

Onko Vantaan kaupungilla tahtotila sitoutua pitkäjänteiseen, eri tasoja, tahoja ja toimijoita koskevaan kehittämistyöhön?

Vantaan kaupungilla on vahva tahtotila sitoutua systemaattiseen ja pitkäjänteiseen kehittämistyöhön, jonka tavoitteena on lapsen oikeuksien toteutuminen jokaisen lapsen arjessa. Vantaan organisaatio on uudistunut vuoden 2020 alusta, mikä tarjoaa hyvän mahdollisuuden lapsen oikeuksia tukevan toimintakulttuurin, esimerkiksi yhteistyökumppanuuksien vahvistamiseen. Kaupunkistrategian painopisteitä ovat osallisuuden vahvistaminen sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, joiden toimeenpanoa tukevat muun muassa Osallistuva Vantaa -toimintamalli, hyvinvointiohjelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin osallistuminen on tarkoitus linkittää kiinteäksi osaksi kaupunkitasoista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Millaisissa lapsenoikeuskysymyksissä Vantaan kaupunki tarvitsee erityisesti tukea?

Tarvitsemme tukea systeemiseen toimintakulttuurin muutokseen, joka perustuu lapsi- ja perhelähtöiseen toimintaan, jossa lapsen ja perheen kanssa toimivilla on yhteinen ymmärrys yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä sekä kunkin toimijan rooleista ja vastuista kaupunkistrategian tasolta aina asiakasrajapinnassa tehtävään työhön.

Miten Vantaan kaupunki haluaa kehittää lapsiystävällisyyttä?

Haluamme kehittää jokaisen lapsen ja nuoren yhdenvertaista mahdollisuutta turvalliseen arkeen sekä hyvinvointiin, terveyteen ja oppimiseen. Vantaalla on tunnistettu alueellista ja asukasryhmien välistä eriarvoistumiskehitystä. Haluamme aikaisempaa systemaattisemmin tukea haavoittuvissa asemissa olevia lapsia, nuoria ja perheitä sekä tasata vantaalaisten hyvinvointieroja. Tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaista, sektorirajat ylittävää lapsi- ja perhelähtöistä toimintakulttuuria yhteistyössä lasten, nuorten ja vanhempien sekä järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Tämän lisäksi haluamme kehittää lasten ja nuorten osallisuusmahdollisuuksia laajasti. Tavoitteena on, että jokainen lapsi ja nuori tulee kohdatuksi, kuulluksi ja nähdyksi omassa arjessaan. Lasten ja nuorten mielipiteen ilmaisua ja vaikutusmahdollisuuksia halutaan lisätä kaikessa toiminnassa. Tämän lisäksi on tärkeää koota hyviä käytäntöjä ja prosesseja, joiden avulla lasten ja nuorten näkemykset tulevat huomioiduksi päätöksenteossa sekä elinympäristöä, arkea ja palveluja suunniteltaessa, kehitettäessä ja arvioitaessa.

11 § **Hallintosäännön muutokset / joulukuu 2020**

VD/9347/00.01.01.00/2020

RV/S-AP/HY-L

Kuntalain 12 luvun 90 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

1) hallinnon ja toiminnan järjestämiseen liittyvistä asioista:
a) toimielimistä ja johtamisesta;
b) kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä;
c) henkilöstöorganisaatiosta;
d) taloudenhoidosta;
e) hallinnon ja talouden tarkastuksesta,
f) sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta;
2) päätöksenteko- ja hallintomenettelyyn liittyvistä seuraavista asioista:
a) toimivallan siirtämisestä;
b) toimielinten kokoontumisesta;
c) varajäsenten kutsumisesta;
d) toimielimen puheenjohtajan tehtävistä;
e) kokouksen tilapäisestä puheenjohtajasta;
f) kunnanhallituksen edustajan ja kunnanjohtajan tai pormestarin läsnäolosta ja puheoikeudesta muiden toimielinten kokouksessa;
g) muiden kuin jäsenten läsnäolosta ja puheoikeudesta toimielinten kokouksissa;
h) toimielinten päätöksentekotavoista sekä siitä, miten kunta huolehtii, että sähköiseen kokoukseen ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn osallistumiseen tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä;
i) esittelystä;
j) pöytäkirjan laatimisesta, tarkastamisesta ja tiedoksi antamisesta;
k) asiakirjojen allekirjoittamisesta;
l) asiakirjahallinnon järjestämisestä;
m) asiakirjoista ja tiedon antamisesta perittävistä maksuista;
n) 23 §:ssä tarkoitetun aloitteen käsittelystä ja aloitteen tekijälle annettavista tiedoista;
o) viestinnän periaatteista;
p) menettelystä otettaessa asia ylemmän toimielimen päätettäväksi;
3) valtuuston toimintaan liittyvistä seuraavista asioista:
a) valtuuston kokousmenettelystä;
b) varavaltuutetun kutsumisesta valtuutetun tilalle;
c) valtuutetun aloitteen käsittelystä;
d) valtuutettujen valtuustotyöskentelyä varten muodostamista valtuustoryhmistä;
e) kokouksiin osallistumisesta ja kokouskutsun lähettämisetä sähköisesti;
f) valtuutettujen puheenvuorojen pituudesta yksittäisissä asioissa, jos ne ovat tarpeen kokouksen kulun turvaamiseksi.

Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset, joilla turvataan kielilaissa (423/2003) ja muualla laissa säädettyjen kielellisten oikeuksien toteutuminen kunnan hallinnossa.

Hallintosäännön 4 luvun 13 §:n 2. momentin mukaan valtuusto päättää mm. hallintosäännöstä.

Hallintosääntöä on muutettu tämän vuoden aikana 23.3.2020 § 4, jolloin päätettiin poikkeusoloja koskevista poikkeuksellisista toimivaltuuksista, jotka tulivat voimaan heti, 15.6.2020 § 7, jolloin päätettiin mm. puhevallan käyttöä koskevista toimivallan muutoksista, jotka tulivat voimaan 1.7.2020, sekä 21.9.2020 § 7, jolloin tehtiin muutoksia konserniohjausta koskeviin pykäliin, jotka tulivat voimaan 1.10.2021.
Nyt muutoksia esitetään tehtäväksi eri puolille hallintosääntöä.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala

Hallintosääntöön esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset. Hallintosäännön 3 luvun 8 §:n ensimmäiseen kappaleeseen täsmennetään kuntademokratian tehtäväksi **toiminnallisen** tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen. Tämä vastaa vallitsevaa käytäntöä, koska henkilöstöasioihin liittyvät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat kuuluvat henkilöstö- ja konsernipalveluiden tehtäviin.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Hallintosäännön 4 luvun 11 §:n mukaiseen varhaiskasvatuksenjohtajan päätösvaltaan esitetään lisättäväksi kohdat 8 ja 9, jotka koskevat huomautuksen ja määräyksen antamista yksityisille päiväkodeille varhaiskasvatuslain 57 ja 58 §:ien nojalla. Toimialan lakimiehen mukaan on tarkoituksenmukaista lisätä tätä toimivaltaa koskevat määräykset hallintosääntöön. Toimivalta tulisi olla määritelty selkeästi etukäteen tavalla, joka kestää tarkastelun myös mahdollisessa muutoksenhaussa. Samalla opetuslautakunnan ratkaisuvaltaan lisätään 10 luku 6 § kohta 17: varhaiskasvatuslain 58 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, kun määräyksen tehosteena on uhkasakon asettaminen, toiminnan keskeyttäminen tai käyttökielto.

Kaupunkiympäristön toimiala

Hallintosäännön 6 luvun 4 §:n 2 momenttiin lisätään kaupungininsinöörin päätösvaltaan kohta 19 tieliikennelain 190 a §:n mukaisten pysäköintitunnusten myöntämisestä ja peruuttamisesta teknisen lautakunnan hyväksymien linjausta mukaisesti. Uusi toimivalta tuli kaupungille tieliikennelain muutoksen yhteydessä, kun kotihoidon pysäköintitunnusten myöntäminen tuli kuntien tehtäväksi.

Muutetaan 7 §:n otsikossa ja itse pykälässä oleva rakennusvalvontajohtajan nimike rakennusvalvontapäälliköksi, koska kyse on palveluyksikön päällikön virasta ja viranhaltijan vaihtuminen mahdollistaa nimikkeen muutoksen.

Tilakeskusjohtajan päätösvaltaa 6 luvun 12 §:ssä muutetaan siten, että tilakeskusjohtaja päättää 10 johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien ja hallintaan tulevien toimi-, varasto-, ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta, kun vuokrasopimuksen yhteenlaskettu arvon on enintään 600 000 euroa (alv 0 %) ja määräaikainen vuokrasopimus laaditaan enintään 10 vuoden ajaksi, johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto-, ja huonetiloja koskevan voimassa olevan vuokrasopimuksen pidentämisestä enintään yhdellä vuodella ja johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetiloja koskevasta lyhytaikaisesta käyttöoikeuden myöntämisestä (enintään 14 vrk).

Tällä hetkellä toimitilavuokrauksessa on tilakeskusjohtajalla ja teknisellä lautakunnalla päällekkäistä toimivaltaa monimutkaisten ehtolausekkeiden takia. Toimivaltuuksia esitetään muutettavaksi siten, että lyhytaikaista käyttöä ja vuokrasopimuksen pidentämistä koskevat kohdat pidetään ennallaan, mutta erotetaan omiksi päätöskohdikseen. Varsinaista vuokrausta koskeva toimivaltuus muutetaan siten, että

tilakeskusjohtaja päättää vuokrasopimuksen yhteenlasketun arvon ollessa enintään 600 000 euroa ja määräaikaisen vuokrasopimuksen keston ollessa enintään 10 vuotta, tekninen lautakunta muulloin. Toistaiseksi voimassa olevissa sopimuksissa sopimuksen arvo määritellään irtisanomisajan vuokran mukaan, ts. se kassavirta, jonka kaupunki sopimuksella sitoo. Toimivaltaraja 600 000 e on arvioitu siten, että se keskimäärin vastaisi mahdollisimman hyvin nykyisen hallintosäännön 500 m2 toimivaltarajaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla mykyisen perhepalveluiden palvelualueen nimi muutetaan perhe– ja sosiaalipalveluiden palvelualueeksi. Palvelualueen tehtäviksi määritellään aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen, lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sekä psykososiaalisten palveluiden järjestäminen ja kehittäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 16.9.2019 todennut perhepalvelujen kehittämisen ja organisaatiomuutoksen tarpeellisuuden. Organisaatiomuutoksen lähtökohtana on luoda asiakastyötä ja asiakasprosesseja paremmin tukeva organisaatio. Palvelujen uudella organisoinnilla tavoitellaan asiakasprosessien sujuvuutta sekä eri asiakasryhmille kohdennettujen palvelujen laadun johdonmukaista parantamista ja kehittämistä.

Perhepalvelujen palvelualueeseen on kuulunut neljä palveluyksikköä; aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut, lastensuojelu, psykososiaaliset palvelut sekä maahanmuuttajapalvelut. Osana perhepalvelujen organisaatiomuutosta perustetaan aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun palveluyksiköt. Nykyisten aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen, lastensuojelun sekä maahanmuuttajapalvelujen toiminnat järjestellään uudelleen perustettavien palveluyksikköjen alle. Psykososiaalisten palvelujen palveluyksikön rakenne ei muutu organisaatiomuutoksessa.

Osana organisaatiomuutosta perhepalvelujen palvelualueen nimi muutetaan perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueeksi. Palvelualueen nimenä perhe- ja sosiaalipalvelut kuvaa paremmin olemassa olevaa palvelukokonaisuutta, joka sisältää palveluja myös muille kohderyhmille kuin perheille. Lisäksi uuden nimen tarkoituksena on kuvata paremmin sitä, että palvelualueen perustehtävä on tarjota lakisääteisiä sosiaalihuollon palveluja.

Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momenttiin tehdään muutoksia konserniohjausta koskeviin kohtiin. Kaupunginhallitukselle kuuluu 20 kohdan mukaan päätösvalta säätiöiden perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa.

Edelleen samaan momenttiin lisätään uusi kohta 21, jonka mukaan kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä vastaavista asioista, kun kyse on konserniyhteisöstä tai kaupunki saa toimenpiteen seurauksena määräysvallan, pois lukien konserniohjeessa määriteltyjen merkittävien konserniyhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos. Merkittävien konserniyhtiöiden osalta asiasta päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallituksella olisi toimivalta ilman konsernijaoston esitystä päättää vähäisemmistä omistuksista, mikä nopeuttaa asian käsittelyä. Konsernijaosto esittää muutoksia kaupunginhallitukselle, jos kyseessä on tytäryhteisö tai päätöksen johdosta yhtiöstä tulee konserniyhtiö. Valtuustolla on edelleen päätösvalta konserniohjeessa määritellyissä merkittävissä yhteisöissä kuten Vantaan Energia, Vantti ja VAV.

Momentin 31. kohtaa, josta tulee uusi 32. kohta, muutetaan siten, että kaupunginhallitus päättää kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista, pois lukien konserniohjeessa määritellyt merkittävät konserniyhtiöt. Näiden yhtiöiden osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla.

Perusteluna on se, että kaupunki voi päättää vain niiden yhtiöiden omistajapoliittisista linjauksista, joissa niillä on määräysvaltaa. Täsmennetään myös tähän kohtaan merkittävät konserniyhtiöt, joiden osalta päätöksen tekee kaupunginvaltuusto.

Ottoharkinta

Hallintosäännön 11 luvun 4 §:n 1 momenttia muutetaan seuraavasti: Ylemmälle toimielimelle ei tarvitse ilmoittaa seuraavia päätöksiä….

- yhtiökokouksia **ja muiden yhteisöjen kokouksia** koskevat viranhaltijapäätökset

On perusteltua toimia samoin kaikkien yhteisöjen osalta kuin tähän mennessä yhtiökokousten osalta.

Lisäksi kyseisestä momentista poistetaan tarpeettomana viranhaltijoiden tekemät vakanssien perustamista koskevat päätökset. Työnsuhteisten vakanssien perustaminen ei kuulu ottoharkinnan piiriin, koska yleensäkään työsuhteista koskevat päätökset eivät kuulu julkisen vallan käyttämisen piiriin.

Henkilöstöasiat

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n kolmannesta momentista poistetaan viimeinen kappale, joka koskee ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön henkilöstöhallinnosta rinnastamista kaupunkistrategian ja johdon toimialan palveluyksikköön. Poisto tehdään, koska ulkoinen tarkastus toimii suoraan kaupunginvaltuuston alaisena. Muutos on tarkastuslautakunnan esittämä.

Kokousmenettely

Kaupunginhallitukselle lisätään oikeus valita itselleen edustaja vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksiin. Kaupunginhallituksen edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeuskokouksissa. Muutosta esitetään, jotta kaupunginhallitus saisi paremmin tietoa vanhus- ja vammaisneuvoston käsittelemistä asioista.

Tarkastuslautakunta

Hallintosäännön 17 luvun 4 §:ään lisätään tarkastuslautakunnan tehtäväksi 9. esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginreviisorin palkan määrä henkilöstö- ja konsernijohtajan kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen. Muutos katsotaan perustelluksi, koska tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginreviisorin valinnan ja on perusteltua, että kaupunginreviisorin palkan määrä valmistellaan samassa yhteydessä. Muutos on tarkastuslautakunnan esittämä.

Valtuuston toiminta ja valtuuston kokoukset

Lukuihin on tehty korjauksia, koska niihin on jäänyt vielä viittauksia vanhan organisaation mukaiseen kaupunginkansliaan, nämä on korjattu viittauksiksi kuntademokratian palvelualueeseen.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi
a) oheisesta liitteestä ilmenevät muutokset hallintosääntöön ja
b) että muutokset tulevat voimaan 1.1.2021 lukien ja kumoavat aiemmin vahvistetun hallintosäännön paitsi siltä osin, kuin on aiemmin päätetty 1.6.2021 voimaan tulevista muutoksista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Hallintosääntö 1.1.2021 alkaen (puhdas versio)
- Hallintosääntö 1.1.2021 alkaen (muutokset näkyvissä)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja valmistelu; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä

Voimassa 1.1.2021 alkaen

Sisällysluettelo

VANTAAN KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ 1

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä 1

Voimassa 1.1.2021 alkaen 1

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN 1

1 Luku - Yleiset määräykset 1

1 § Hallintosäännön soveltaminen 1

2 § Kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa ja toiminnassa 1

3 § Kuntalaisten osallistuminen 2

4 § Hyvä johtamis- ja hallintotapa 2

5 § Kaupungin viestintä 2

6 § Tietoturva ja tietosuoja 3

2 Luku - Kaupungin toiminnan johtaminen 4

1 § Kaupungin johtaminen 4

2 § Kaupungin organisaatio 4

3 § Konsernijohto 7

4 § Osa-aikainen luottamushenkilö 7

5 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät 7

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta 8

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta 10

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta 13

9 § Yhteisten palveluiden talous- ja hallintopalveluista vastaavien palveluyksiköiden päälliköiden tehtävät 14

3 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkistrategian ja johdon toimialalla 15

1 § Kaupunkistrategian ja johdon tehtävät 15

2 § Kaupunkistrategian ja johdon palvelualueet, liikelaitos ja kaupunginjohtajan alaiset palveluyksiköt 16

3 § Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen tehtävät ja henkilöstö- ja konsernijohtajan päätösvalta 17

4 § Hankintajohtajan päätösvalta 18
5 § Tietohallintojohtajan päätösvalta 19
6 § Kasvupalveluiden palvelualueen tehtävät 19
7 § Työllisyyspalveluiden johtajan päätösvalta 20
8 § Kuntademokratian palvelualueen tehtävät ja hallintojohtajan päätösvalta 20
9 § Talouden ja strategian palvelualueen tehtävät ja talous- ja strategiajohtajan päätösvalta 21
10 § Rahoitusjohtajan päätösvalta 22
11 § Talouspalvelujohtajan päätösvalta 23
12 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tehtävät ja pelastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta 23
4 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kasvatuksen ja oppimisen toimialalla 25
1 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tehtävät 25
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta 25
3 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut 26
4 § Perusopetuksen tehtävät ja perusopetuksen johtajan päätösvalta 26
5 § Peruskoulun rehtorin päätösvalta 27
6 § Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualueen tehtävät ja direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) päätösvalta 28
7 § Ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion rehtorin päätösvalta 29
8 § Toisen asteen koulutuksen palvelualueen tehtävät ja toisen asteen koulutuksen johtajan päätösvalta 29
9 § Lukion rehtorin päätösvalta 30
10 § Ammattiopisto Varian rehtorin päätösvalta 30
11 § Varhaiskasvatuksen palvelualueen tehtävät ja varhaiskasvatuksen johtajan päätösvalta 31
5 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkikulttuurin toimialalla 33
1 § Kaupunkikulttuurin toimialan tehtävät 33
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta 33
3 § Kaupunkikulttuurin toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut 33
4 § Kirjasto- ja asukaspalveluiden tehtävät ja asukaspalvelujohtajan päätösvalta 34
5 § Aikuisopiston rehtorin päätösvalta 35
6 § Kulttuurin palvelualueen tehtävät 35
7 § Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtorin päätösvalta 36

8 § Liikunnan palvelualueen tehtävät ja liikuntajohtajan päätösvalta....36
9 § Nuorison palvelualueen tehtävät....36
6 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkiympäristön toimialalla....38
1 § Kaupunkiympäristön toimialan tehtävät....38
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta....38
3 § Kaupunkiympäristön toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut....39
4 § Katujen ja puistojen palvelualueen tehtävät ja kaupungininsinöörin päätösvalta....41
5 § Kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvalta....43
6 § Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen tehtävät ja kaupunkisuunnittelujohtajan päätösvalta....43
7 § Rakennusvalvonta~~johtajan~~päällikön päätösvalta....44
8 § Ympäristöjohtajan tehtävät ja päätösvalta....46
9 § 1. kaupungineläinlääkärin päätösvalta....46
10 § Rakennuslakimiehen päätösvalta....47
11 § Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen tehtävät ja kiinteistöjohtajan päätösvalta....47
12 § Tilakeskusjohtajan päätösvalta....49
13 § Kaupungingeodeetin päätösvalta....51
7 Luku – Tehtävät ja päätösvalta sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla....52
1 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävät....52
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta....52
3 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualueet, yhteiset palvelut ja liikelaitos....53
4 § Perhe- ja sosiaalipalveluiden tehtävät....53
5 § Vanhus- ja vammaispalveluiden tehtävät....54
6 § Terveyspalvelujen tehtävät....54
7 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävät ja suun terveydenhuollon johtajan päätösvalta....54
8 Luku – Toimielinten kokoonpano....57
1 § Kaupunginvaltuusto....57
2 § Kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto....57
3 § Tarkastuslautakunta....57
4 § Kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, opetuslautakunta, vapaa-ajanlautakunta ja sosiaali- ja terveyslautakunta....58

5 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaosto 58
6 § Opetuslautakunnan ruotsinkielinen ja yksilöasioiden jaostot 58
7 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto 59
8 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta 59
9 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta 59
10 § Vaalitoimielimet 60
9 Luku - Kaupunginhallituksen ja konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta 61
1 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta 61
2 § Kaupunginhallituksen iltakoulu 65
3 § Selonteko 65
4 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta 65
5 § Toimivallan edelleen siirtäminen 67
10 Luku - Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta 68
1 § Lautakuntien yleiset tehtävät ja päätösvalta 68
2 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät ja päätösvalta 69
3 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaoston tehtävät ja päätösvalta 71
4 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja päätösvalta 72
5 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja päätösvalta 75
6 § Opetuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 76
7 § Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston tehtävät ja päätösvalta 77
8 § Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta 78
9 § Vapaa-ajanlautakunnan tehtävät ja päätösvalta 78
10 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 79
11 § Yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta 80
12 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja päätösvalta 80
13 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösvalta 81
14 § Toimivallan edelleen siirtäminen 82
11 Luku - Otto-menettely 83
1 § Kaupunginhallituksen, lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan otto-oikeus 83
2 § Otto-oikeuden käyttäminen 83
3 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen 84

4 § Asiat, joita ei ilmoiteta ottomenettelyyn 85
5 § Päätöksen täytäntöönpano 86
12 Luku - Asiakirjat ja sopimukset 88
1 § Sähköinen allekirjoitus 88
2 § Toimialan asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen 88
3 § Palvelualueen asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen 88
4 § Palveluyksikön asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen 88
5 § Viranhaltijan päätöksiin perustuvien asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen 88
6 § Kaupunginvaltuuston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen 89
7 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen 89
8 § Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaminen 89
9 § Lautakunnan ja sen jaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen 90
10 § Liikelaitoksen asiakirjojen allekirjoittaminen 90
11 § Pöytäkirjan ote 90
12 § Asiakirjojen antamisesta päättäminen 91
13 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut 91
14 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen 91
13 Luku – Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen 92
1 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtäväalue 92
2 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät 92
3 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät 92
4 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät ja päätösvalta 93
5 § Toimialajohtajan asiakirjahallinnon tehtävät 93
14 Luku – Henkilöstöasiat 94
1 § Luvun määräysten soveltaminen 94
2 § Henkilöstövalinnat 94
3 § Toimivalta viran perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä viran kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeen muuttamisessa 96
4 § Toimivalta työsopimussuhteisen vakanssin perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä vakanssin nimikkeen ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisessa 96
5 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi 97

6 § Siirrot 97
7 § Viran haettavaksi julistaminen ilman julkista hakumenettelyä 97
8 § Täyttökielto 98
9 § Sijaiset 98
10 § Viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen 99
11 § Ehdollisen valintapäätöksen raukeaminen 99
12 § Virka- ja työehtosopimusten määräysten soveltaminen 99
13 § Sivutoimet 100
14 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen 100
15 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen 100
16 § Virantoimituksesta pidättäminen 101
17 § Virkasuhteen päättyminen, lomauttaminen ja osa-aikaistaminen 101
18 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen 101
19 § Palkan takaisinperiminen 102
2 OSA – TALOUS JA VALVONTA 103
15 Luku – Taloudenhoito 103
1 § Taloushallinnon tehtävien järjestäminen 103
2 § Talousarvio ja taloussuunnitelma 103
3 § Talousarvion täytäntöönpano 104
4 § Talousarvion seuranta ja raportointi 105
5 § Talousarvion sitovuus ja talousarvion muutokset 105
6 § Kirjanpito ja tilinpäätös 106
7 § Omaisuuden hoitaminen, luovuttaminen ja vuokraaminen 107
8 § Maksuista päättäminen 108
16 Luku – Rahatalouden hoitaminen 109
1 § Rahatalouden tehtävien järjestäminen 109
2 § Antolainat ja takaukset 109
3 § Maksuliike 109
4 § Kassavarat ja pankkitili 110
5 § Määrärahojen käytön hyväksyminen 110
6 § Menojen suoritus 111
7 § Tulojen vastaanotto 111

8 § Alitilittäjä- ja rahastusoikeudet 112
9 § Kassavirheiden korvaaminen 112
10 § Maksulykkäyksen myöntäminen 112
11 § Osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntäminen julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen maksun suorittamisesta 112
12 § Saatavien laskutus, perintä, kirjanpidolliset oikaisut, luottotappioiden kirjaaminen sekä saatavasta luopuminen 113
13 § Vahingon korvaamisesta päättäminen 113
14 § Rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys ja tarkastus 114
15 § Hankinnat, varastointi ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely 114
17 Luku - Hallinnon ja talouden tarkastus 115
1 § Ulkoisen tarkastuksen tehtäväalue 115
2 § Hallinnon ja talouden tarkastuksen organisaatio 115
3 § Tarkastuslautakunnan kokoukset 115
4 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 116
5 § Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävät ja päätösvalta 117
6 § Kaupunginreviisorin tehtävät ja päätösvalta 117
7 § Tilintarkastusyhteisön valinta 118
8 § Tilintarkastajan tehtävät 119
9 § Tilintarkastuskertomus ja lautakunnan arviointikertomus 119
10 § Tarkastuslautakunnan tiedottaminen 120
18 Luku - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 121
1 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäväalue 121
2 § Kaupunginvaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 121
3 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 121
4 § Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 122
5 § Riskienhallinta- ja valmiuspäällikön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 122
6 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät 122
7 § Tarkastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta 123
3 OSA – VALTUUSTO 125
19 Luku - Valtuuston toiminta 125

1 § Valtuuston toiminnan järjestelyt....125
2 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi....126
3 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa....126
4 § Istumajärjestys....126
5 § Kokoustilat....127
6 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa....127
7 § Valtuuston kansliatehtävät....127
20 Luku - Valtuuston kokoukset....128
1 § Valtuuston päätöksentekotavat....128
2 § Kokouskutsu....128
3 § Esityslista....129
4 § Jatkokokous....130
5 § Varavaltuutetun kutsuminen....130
6 § Muiden kuin valtuutettujen läsnäolo kokouksessa....130
7 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus....131
8 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja....132
9 § Esteellisyys....132
10 § Asioiden käsittelyjärjestys....133
11 § Puheenvuorot....134
12 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi....135
13 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen....135
14 § Päätöksen toteaminen....135
15 § Äänestykseen otettavat ehdotukset....136
16 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys....136
17 § Toimenpidealoite....137
18 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen....137
19 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen....138
20 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille....138
21 Luku - Enemmistövaali ja suhteellinen vaali....139
1 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset....139
2 § Valtuuston vaalilautakunta....139
3 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto....140

4 § Ehdokaslistojen laatiminen ja asiamies 140
5 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen 140
6 § Ehdokaslistojen yhdistelmä 141
7 § Suhteellisen vaalin toimittaminen 141
8 § Vaalin tuloksen toteaminen 141
9 § Suljettu lippuäänestys ja äänestyslippujen säilyttäminen 142
22 Luku - Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus 143
1 § Valtuutettujen aloitteet 143
2 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys 144
3 § Selonteko 144
4 § Selostustilaisuus ja kyselytunti 144
5 § Kaupunginvaltuuston iltakoulu 146
23 Luku – Valiokunnat 147
1 § Valtuustovaliokunnan asettaminen 147
2 § Tilapäisen valiokunnan asettaminen 147
4 OSA - PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY 149
24 Luku – Kokousmenettely 149
1 § Määräysten soveltaminen 149
2 § Toimielimen päätöksentekotavat 149
3 § Kokousaika- ja paikka 150
4 § Kokouskutsu ja esityslista 150
5 § Jatkokokous 151
6 § Varajäsenen kutsuminen 151
7 § Läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa 152
8 § Kaupunginhallituksen edustajan tehtävät muissa toimielimissä 153
9 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 153
10 § Tilapäinen puheenjohtaja 153
11 § Kokouksen johtaminen 153
12 § Asioiden käsittelyjärjestys 153
13 § Asioiden valmistelu ja esittely 154
14 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston esittelijät 154

15 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan ja niiden jaostojen esittelijät 155
16 § Opetuslautakunnan ja sen jaostojen esittelijät....156
17 § Vapaa-ajan lautakunnan esittelijät....157
18 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston esittelijät 157
19 § Keskusvaalilautakunnan esittelijät 157
20 § Liikelaitoksen johtokunnan esittelijät....157
21 § Kokouksen julkisuus....158
22 § Esteellisyys 158
23 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi 158
24 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen 159
25 § Päätöksen toteaminen....159
26 § Äänestykseen otettavat ehdotukset 159
27 § Äänestys ja vaali 159
28 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen....159
29 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen....162
30 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille....163
25 Luku – Kuntalaisaloitteet 164
1 § Aloiteoikeus 164
2 § Aloitteen käsittely 164
3 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot 165
5 OSA - LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET 166
26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset 166
1 § Luottamushenkilöille maksettavat korvaukset 166
2 § Toimielinten jäsenille maksettavat kokouspalkkiot 166
3 § Palkkio lisätunneilta....169
4 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä....169
5 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio....170
6 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta 170
7 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa....170
8 § Luottamushenkilöille maksettavat vuosi- ja kuukausipalkkiot 170
9 § Vaalitoimitsijoiden palkkiot 174

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen 175
1 § Korvaus ansionmenetyksestä ja kustannuksista 175
28 Luku – Erityisiä määräyksiä 177
1 § Toimikunnan tai neuvottelukunnan kokoukset 177
2 § Palkkioiden ja korvausten maksaminen 177
3 § Erimielisyyksien ratkaiseminen 177

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

1 Luku - Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa ja toiminnassa

Hallinnossa ja toiminnassa on noudatettava kielilakia ja lakia julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta.

Hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus saada palveluja heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi kaikilla kunnan tehtäväalueilla.

Henkilöstön riittävä suomen ja ruotsin kielen taito on varmistettava, ja heiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on määrätty tai päätetty.

Toimielinten kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan laatimisesta sekä suomen että ruotsin kielellä määrätään 20 ja 24 luvuissa.

Järjestettäessä palveluja ostopalveluina tulee sopimukseen otettavilla määräyksillä varmistaa, että palvelun käyttäjien kielilain mukaiset kielelliset oikeudet toteutuvat vastaavalla tavalla kuin niiden tulee toteutua kunnassa.

Jos palvelu kohdistuu vain toiseen kieliryhmään, palvelua voidaan antaa ja asiakasviestintä voi tapahtua yksinomaan asianomaisen kieliryhmän kielellä.

3 § Kuntalaisten osallistuminen

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Toimialat huolehtivat suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti kunnan toimintaan.

4 § Hyvä johtamis- ja hallintotapa

Kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

5 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat siitä, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmistelussa. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon suomen ja ruotsinkielisten eri asukasryhmien tarpeet.

Konserniohjeessa annetaan määräyksiä konserniyhtiöiden tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta.

Liikelaitosten tiedottaminen tulee järjestää samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin tiedottaminen.

Tarkastuslautakunnan tiedottamisesta määrätään 17 luvun 10 §:ssä.

6 § Tietoturva ja tietosuoja

Kaupungin johtamisessa, riskienhallinnassa, esimiestyöskentelyssä ja toimialojen toiminnan järjestämisessä huomioidaan tietoturva ja henkilötietojen käsittelyn tietosuoja noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä kaupunginhallituksen vahvistamaa tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa ja kaupungin sisäisiä määräyksiä ja ohjeita.

2 Luku - Kaupungin toiminnan johtaminen

1 § Kaupungin johtaminen

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Kaupungin johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon ja hallintosääntöön.

Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupungin toiminnan johtamista varten on kaupunginjohtajan viran lisäksi kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan, kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajan, kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon apulaiskaupunginjohtajan virat.

2 § Kaupungin organisaatio

Vantaan kaupunki jakautuu hallinnollisesti seuraaviin toimialoihin:

kaupunkistrategia ja johto, joka toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa keskushallintona

- kasvatus ja oppiminen
- kaupunkikulttuuri
- kaupunkiympäristö
- sosiaali- ja terveydenhuolto.

Toimialat jakautuvat palvelualueisiin ja palvelualueet voivat jakautua palveluyksiköihin.

Palvelualuetta johtaa palvelualuejohtaja.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

Toimialan johdon alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan (pl. kaupunkistrategia ja johto) talous- ja hallinto-palveluista ja muista tukipalveluista. Lisäksi yhteisillä palveluilla voi olla muita toimialakohtaisia tehtäviä. Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulais-kaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Vantaan kaupungin toimielimiä ovat:

- kaupunginvaltuusto
- kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto
- tarkastuslautakunta
- keskusvaalilautakunta
- kaupunkisuunnittelulautakunta ja sen rakennuslupajaosto
- tekninen lautakunta
- ympäristölautakunta
- opetuslautakunta ja sen ruotsinkielinen jaosto ja yksilöasioiden jaosto
- vapaa-ajanlautakunta
- sosiaali- ja terveyslautakunta ja sen jaosto
- suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta.

Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat:

- nuorisovaltuusto
- vanhusneuvosto
- vammaisneuvosto
- Svenska kommittén
- monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta.

Vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Vaikuttamistoimielimiin sovelletaan kuntalain toimikuntaa koskevia säännöksiä.

Vantaan kaupungin organisaatio 1.1.2020–31.5.2021

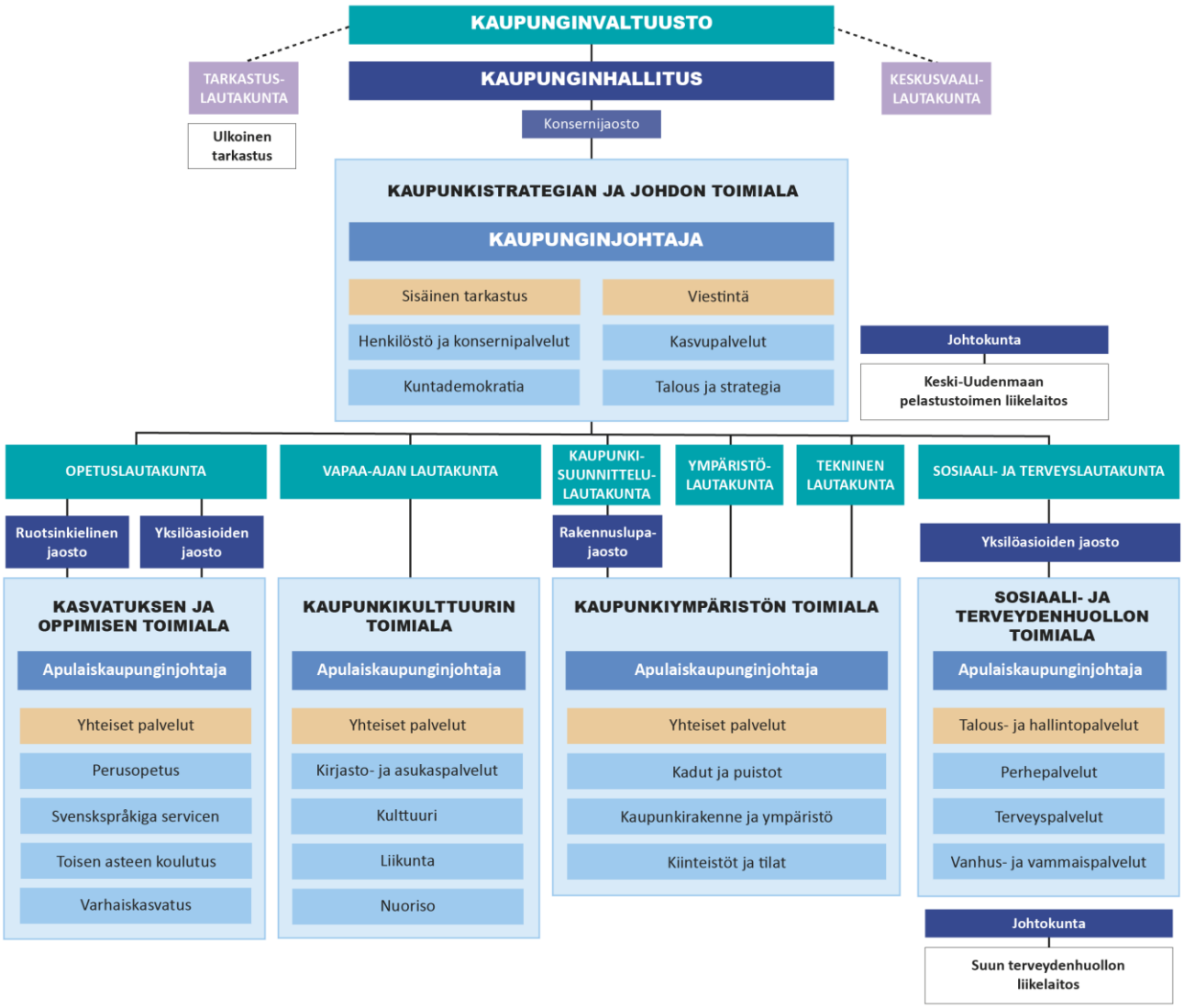

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

3 § Konsernijohto

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat.

4 § Osa-aikainen luottamushenkilö

Osa-aikaisina luottamushenkilöinä voivat toimia valtuuston puheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat.

Luottamushenkilön tulee ilmoittaa kuntademokratian palvelualueelle kirjallisesti, mikäli hän haluaa hoitaa tehtäväänsä osa-aikaisesti. Osa-aikaisuus ei voi tulla voimaan takautuvasti.

Osa-aikaisen luottamushenkilön palkkioista määrätään tämän hallintosäännön 26 luvussa.

Muilta osin osa-aikaisen luottamushenkilön asemasta säädetään kuntalaissa.

5 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, kaupunginhallituksen puheenjohtaja:

- johtaa kuntastrategian toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä
- seuraa kunnan toimielinten päätösten tarkoituksenmukaisuutta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin asian ottamiseksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi
- johtaa asioiden käsittelyä kaupunginhallituksen kokouksissa
- hyväksyy kaupunginjohtajan lomat, koulutukset, virkamatkat ja muut kaupunginjohtajan tehtävistä aiheutuvat menot
- käy kaupunginjohtajan kanssa vuosittain tulos- ja kehityskeskustelut.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginjohtaja johtaa ja kehittää kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, talouden-hoitoa ja muuta kunnan toimintaa. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kaupunginjohtaja:

- johtaa kaupunkistrategian valmistelua ja toteutusta
- johtaa taloussuunnittelua sekä rahoitusta ja muuta resurssiohjausta siten, että kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- johtaa kaupungin ja kaupunkirakenteen kehittämistä yleiskaavoituksen ja muun yleispiirteisen suunnittelun, sekä kaupungin maa-, sopimus-, elinkeino- ja asuntopolitiikan ohjauksen avulla
- vastaa kaupunkikonsernin toiminnan tuloksellisuudesta ja konserniyhteisöjen valvonnasta
- vastaa kaupungin seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa kaupunkikonsernin viestinnästä
- vastaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta
- vastaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan ohjauksesta.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. talousarviolainan ottamisesta talousarvion tai kaupunginvaltuuston erikseen asettamissa rajoissa,

2. kiireellisissä tapauksissa kaupungin edustajan määräämisestä toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava, sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
3. tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin,
4. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, kun kyse on koko kaupunkia, useampaa toimialaa tai kaupunkistrategian ja johdon toimialaa koskevasta asiasta, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
5. koko kaupunkia ja useampaa toimialaa koskevien projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
6. pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteishankintojen kilpailutusohjelman hyväksymisestä,
7. luottamushenkilöiden koulutuksesta,
8. määrärahan puitteissa avustusten myöntämisestä valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen,
9. kaupunginhallituksen tarverahojen sekä muiden kaupunginhallituksen määrärahojen käytöstä 20 000 euroon asti/ tapaus,
10. edustusmenoista ja edustustilaisuuksista, joiden kustannukset eivät ylitä 20 000 euroa,
11. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo on enintään 100 000 euroa ja testamentissa tai lahjoituksessa ei ole tarkoitemääräystä tai omaisuuden käyttötarkoituksesta ei ole muutoin määrätty ja
12. muistakin useampaa kuin yhtä toimialaan koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Kaupunginjohtajaan sovelletaan myös tämän luvun apulaiskaupunginjohtajien tehtäviä ja päätösvaltaa koskevaa 7 pykälää.

Toimivalta häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri toimialueiden välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Vantaan kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa.
Erityistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja. Erityistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta

Apulaiskaupunginjohtaja:

- vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimialaansa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa
- vastaa toimialansa taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten että kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja oman lautakunnan asettamat tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevien resurssien avulla
- vastaa toimialansa toiminnan tuloksellisuudesta
- vastaa toimialansa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa toimialansa sopimushallinnasta
- vastaa toimialansa viestinnästä
- vastaa toimialalla tehtäväalueensa projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä

- vastaa toimialansa seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa toimialansa asioiden ja tavoitteiden valmistelusta sekä työskentelyn koordinoinnista
- vastaa toimialansa hallinnon, henkilöstön ja talouden kehittämisestä ja suunnittelusta.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää toimialallaan:

1. palvelualueen jakamisesta palveluyksiköihin, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia sekä palvelualueisiin kuulumattomista palveluyksiköistä,
2. valtionavun hakemisesta ja muutoksen hakemisesta sitä koskevaan päätökseen,
3. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
4. tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, toimipisteiden ja irtaimiston käyttömaksuista ja korvauksista lautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
5. ulkopuolisille tarjottavista palveluista ja tuotteista ja niistä perittävistä maksuista lautakunnan vahvistamien suoritus- ja hinnoitteluperusteiden mukaan, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia, varhaiskasvatuksen, kerhotoiminnan ja hoitoapupalvelujen maksuja sekä ympäristötoimen maksuja,
6. useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista sopimuksista,
7. useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista tutkimusluvista,
8. yhteisiä palveluita koskevan sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
9. yhteisten palveluiden tilausoikeuksien myöntämisestä,
10. yhteisten palveluiden materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,

11. yhteisten palveluiden tehtäväalueeseen kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
12. yhteisten palveluiden hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
13. yhteisten palveluiden toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
14. yhteisten palveluiden hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
15. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
16. yhteisten palveluiden kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankioista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
17. kansallisen kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista EU:n kynnysarvon alittaviin hankintoihin saakka, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia,
18. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
19. projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
20. muistakin toimialalle kuuluvista useampaa kuin yhtä palvelualuetta tai yhteisiä palveluita koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli apulaiskaupunginjohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä asianomaisen toimialan kohdalla.

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta

Palvelualuejohtaja:

- vastaa palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan
- vastaa palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa palvelualueen määrärahojen jaosta
- vastaa palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa palvelualueensa sopimushallinnasta
- vastaa palvelualueensa viestinnästä
- vastaa palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä
- hakee palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä palvelualueellaan päättää:

1. palvelualuetta koskevista sopimuksista,
2. palvelualuetta koskevista tutkimusluvista,
3. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
4. tilausoikeuksien myöntämisestä,
5. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
6. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
7. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
8. palvelualueen hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,

9. toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
10. palvelualueen hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön lukuun ottamatta kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarauksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä,
11. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
12. palvelualueella tarvittavien lupien ja suostumusten hakemisesta,
13. muistakin palvelualueelle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli palvelualuejohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä.

9 § Yhteisten palveluiden talous- ja hallintopalveluista vastaavien palveluyksiköiden päälliköiden tehtävät

Palveluyksikön päällikkö vastaa toimialan yhteisten talous- ja hallintopalveluiden ja muiden tukipalveluiden järjestämisestä.

3 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkistrategian ja johdon toimialalla

1 § Kaupunkistrategian ja johdon tehtävät

Toimialaa johtaa kaupunginjohtaja.
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toimii kaupungin keskushallintona ja huolehtii konsernitasoisesta ohjauksesta ja valvonnasta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala vastaa:

- kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle ja sen konsernijaostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kaupungin strategian laatimisesta ja strategisen tason kehittämisestä
- kaupungin talouteen liittyvistä palveluista
- kaupungin työnantaja- ja henkilöstöpalveluista, tietohallinnosta ja hankinnoista
- konserniohjauksesta ja -valvonnasta
- kaupunkiturvallisuudesta ja kaupunkitasoisesta valmiussuunnittelusta
- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluista
- viestinnästä, markkinoinnista ja suhdetoiminnasta
- sisäisestä tarkastuksesta
- Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen palveluista
- vaalien järjestämisestä

2 § Kaupunkistrategian ja johdon palvelualueet, liikelaitos ja kaupunginjohtajan alaiset palveluyksiköt

Toimialaan kuuluvat henkilöstön ja konsernipalveluiden, kasvupalveluiden, kuntademokratian sekä talouden ja strategian palvelualueet sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.

Palvelualueet ovat kaupunginhallituksen alaisia.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on oman johtokuntansa alainen.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivia yhteisiä palveluita ovat viestintä ja sisäinen tarkastus.

Viestinnän palveluyksikkö vastaa viestintäjohtajan johdolla kaupungin keskitetyistä viestintätehtävistä ja koko kaupungin markkinointitehtävistä sekä vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Viestintäjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin keskitetyistä viestinnän ja markkinoinnin palveluiden hankinnoista.

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö vastaa tarkastusjohtajan johdolla riippumattomana sisäisen tarkastuksen tehtävistä.

Sisäisen tarkastuksen tehtävistä ja tarkastusjohtajan tehtävistä ja päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 pykälän estämättä 18 luvun 6 ja 7 §:issä.

3 § Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen tehtävät ja henkilöstö- ja konsernijohtajan päätösvalta

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue vastaa henkilöstö- ja konsernijohtajan johdolla:

- kaupungin konserniohjauksesta ja -valvonnasta ja konserniohjeen valmistelusta
- konsernijaoston kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta
- henkilöstöpolitiikasta, keskitetyistä työnantaja- ja henkilöstöpalveluista sekä henkilöstön kehittämispalveluista
- digitaalisten palvelujen kehittämisestä ja IT-hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta
- IT-palveluiden toimittajien ohjauksesta sekä laitteiden elinkaarenhallinnasta
- kaupunkitasoisen tietoturvan kehittämisestä ja hallinnasta
- kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, vastuullisuudesta ja kaupungin hankintojen ohjauksesta ja ohjeistuksesta
- kaupunginhallituksen päätöksen mukaisista keskitetyistä yhteishankinnoista ja yhteishankintasopimuksista
- kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja hankintoihin liittyvän sopimushallinnan kehittämisestä
- hankintojen logistisesta kokonaisohjauksesta, keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta
- ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä, kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille sekä siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta ja valvonnasta
- aula-, ja vartiointi- ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille sekä siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta ja valvonnasta
- vastuualueensa konsernitasoisten ohjeiden antamisesta

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava,
2. kaupungin neuvottelujärjestelmään kuuluvat kaupungin neuvottelijat,
3. liikaa maksetun palkan takaisinperinnästä,
4. työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja työsuojelun toimintaohjelman hyväksymisestä,
5. muutoksen hakemisesta työnantajan järjestämän työterveydenhuollon korvauspäätöksiin,
6. muutoksen hakemisesta sairaus- ja tapaturmavakuutuslakien mukaisiin korvauspäätöksiin,
7. kaupungin palveluksessa olevasta henkilöstöstä pidettäviä henkilöstörekistereitä koskevien määräysten antamisesta,
8. kaupungin keskitetyistä henkilöstön kehittämis- ja valmennuspalveluiden sekä työterveyshuollon palveluiden hankinnoista,
9. yritystyöterveyshuollon järjestämisestä, ja
10. puhevallan käyttämisestä henkilöstöasioissa yleisissä tuomioistuimissa.

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä edustaa kaupunkia työmarkkina-asioissa ja työnantajana kunta-alan pääsopimuksen mukaisissa paikallisneuvotteluissa.

4 § Hankintajohtajan päätösvalta

Hankintajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupunginjohtajan vahvistaman listan mukaisista yhteishankinnoista,
2. pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteishankintoina tehtävistä hankinnoista kaupunginjohtajan hyväksymän kilpailutusohjelman mukaisesti, ja
3. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä, ja

4. puhevallan käyttämisestä hankintatoimivaltaansa kuuluvissa asioissa tuomioistuimissa tai valvontaviranomaisissa.

5 § Tietohallintojohtajan päätösvalta

Tietohallintojohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. IT-palvelujen, ohjelmistopalvelujen, tietojärjestelmien, IT- ja AV-laitteiden sekä niihin liittyvien palvelujen, puhelin- ja vaihdepalvelujen sekä puhelinlaitteiden ja digitalisaation edistämiseen liittyvien IT-palvelujen hankinnoista.

6 § Kasvupalveluiden palvelualueen tehtävät

Kasvupalveluiden palvelualue vastaa kasvupalvelujohtajan johdolla:

- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluista
- kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta sekä niihin liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä
- työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP:n toiminnan järjestämisestä
- kuntouttavasta työtoiminnasta ja kaupungin työvalmennustoiminnoista
- kaupunkitasoisesta kalustekierrätyksestä ja kalusteiden kunnostuksesta
- maahanmuuttajapalvelujen koordinoinnista
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

7 § Työllisyyspalveluiden johtajan päätösvalta

Työllisyyspalveluiden johtaja tai hänen määräämänsä päättää kaupungin työllistämistukien tai kesätyösetelin myöntämisestä.

8 § Kuntademokratian palvelualueen tehtävät ja hallintojohtajan päätösvalta

Kuntademokratian palvelualue vastaa hallintojohtajan johdolla:

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä ja kaupunkitasoisesta ohjauksesta
- yleisten vaalien järjestelyistä
- kaupunkistrategian ja johdon toimialan keskitetyistä hallintopalveluista
- kaupungin yhteisistä lakiasioista ja niiden ohjauksesta
- kaupungin käännöspalveluista
- kaupungin asiakirjahallinnosta
- kaupunkitasoisista turvallisuus- ja valmiusasioista
- toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

Hallintojohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupunginhallituksen puolesta ja sen määräämissä rajoissa keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
2. kaupunginhallituksen puolesta ja sen määräämissä rajoissa keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
3. kunnallis- ja kiinteistöverosta vapauttamisesta,
4. kunnan ilmoitusten julkaisemisesta,

5. kaupungin yhteisiin lakiasioihin liittyvistä puitesopimuksista ja
6. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo on enintään 100 000 euroa ja testamentissa tai lahjoituksessa on tarkoitemääräys tai omaisuuden käyttötarkoituksesta on muutoin määrätty.

Hallintojohtaja valvoo kaupungin vaakunan käyttöä ja huolehtii kaupungintalon tilojen käytöstä.

Kuntademokratian palvelualueella toimii kaupungin tietosuojavastaava.

9 § Talouden ja strategian palvelualueen tehtävät ja talous- ja strategiajohtajan päätösvalta

Talouden ja strategian palvelualue vastaa talous- ja strategiajohtajan johdolla:

- kaupunkistrategian valmistelusta ja raportoinnista
- talousarvion valmistelusta sekä investointien ja kaupunkitasoisesta palveluverkon ohjauksesta
- kaupunkitutkimuksesta ja tilastoinnista
- kaupungin projektimallista
- kansainvälisen yhteistyön koordinaatiosta
- kaupungin yleisen edunvalvonnan valmistelusta
- kaupunkikonsernin rahoituspalveluista, vakuutusturvasta ja riskienhallinnasta
- kaupunkikonsernin talouspalveluista
- Vantaan kaupungin vahinkorahaston sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston säännön mukaisista tehtävistä
- vastuualueensa konserni- ja kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

Talous- ja strategiajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin rahoitusratkaisujen yhteydessä käytettävistä erilaisista johdannais- ja suojautumissopimuksista sekä muista rahoitusinstrumenttisopimuksista sekä rahoitukseen liittyvistä leasing- ja vuokraussopimuksista kaupunginhallituksen hyväksymien yleisohjeiden mukaisesti,
2. pitkäaikaisen lainanoton korvaamisesta joko osittain tai kokonaan lyhytaikaisella lainalla enintään kuluvan budjettikauden ajaksi,
3. kaupunkitason tilasto- ja tutkimuspalveluiden sekä kaupungin strategiatyöhön liittyvien konsultointipalveluiden hankinnoista

10 § Rahoitusjohtajan päätösvalta

Rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. olemassa olevien lainojen takaisinmaksuajan ja lainaehtojen muuttamisesta,
2. lyhytaikaisen lainan ottamisesta kaupunginvaltuuston päättämissä rajoissa,
3. lyhytaikaisen lainan myöntämisestä kaupungin konserniin kuuluville yhteisöille ja lyhytaikaisen lainan ottamisesta kaupungin konserniin kuuluvilta yhteisöiltä noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita,
4. kaupungin kassavarojen tallettamisesta tai sijoittamisesta kaupungin kokonaisedun mukaisesti noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita,
5. kaupungin pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta,
6. vakuutusten sekä niihin liittyvien palvelujen hankinnasta,
7. vakuutusmeklaripalvelujen hankinnasta,
8. konsernitileistä ja maksuliikkeestä, ja
9. korvausten maksamisesta vahinkorahaston varoista silloin, kun korvaus perustuu selvään ja riidattomaan korvausperusteeseen eikä vaadittu korvaus (alv 0 %) ylitä 30 000 euroa (alv 0%).

Rahoitusjohtaja huolehtii kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin vahinkorahaston sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö-, ja rakentamisrahaston säännön mukaisista tehtävistä.

11 § Talouspalvelujohtajan päätösvalta

Talouspalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää perintäpalvelujen hankinnasta.

12 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tehtävät ja pelastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos vastaa pelastusjohtajan johdolla:

- valtioneuvoston määräämällä Keski-Uudenmaan alueella pelastuslaissa ja Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksessa mainittujen palveluiden järjestämisestä.

Keski-Uudenmaan alueen muodostavat Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Keravan kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta, Tuusulan kunta ja Vantaan kaupunki.

Pelastusjohtaja johtaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen toimintaa ja vastaa johtokunnan alaisuudessa pelastuslaitoksen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä.

Pelastusjohtaja päättää:

1. monijäsenistä toimielintä lukuun ottamatta muista Keski-Uudenmaan alueen pelastusviranomaisista,

2. pelastuslainsäädännön perusteella määräytyvien palkkioiden, korvausten ja kustannus-ten suorittamisesta liikelaitoksen osalta,
3. liikelaitoksen sopimuksista johtokunnan määrittämissä rajoissa,
4. liikelaitoksen toimintavalmiuksia ja viranhaltijoiden varallaoloa koskevista periaat-teista,
5. liikelaitoksen henkilöstön velvollisuudesta käyttää virkapukua,
6. liikelaitoksen valtionosuuden ja –avun hakemisesta,
7. liikelaitoksen kansallisen kynnysarvon alittavista materiaalihankinnoista,
8. liikelaitoksen materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta, ja
9. liikelaitoksen jakamisesta tulosyksiköihin.

Pelastusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. työsopimussuhteisen henkilöstön ottamisesta,
2. ottamansa viranhaltijan tai työntekijän irtisanomisesta, lomauttamisesta, eron myöntämi-sestä, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta, erityislomasta ja hoitovapaasta, ja
3. pelastusjohtajan alaiselle henkilökunnalle sijaiset.

Pelastusjohtaja suorittaa muutkin johtokunnan määräämät tehtävät.

4 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kasvatuksen ja oppimisen toimialalla

1 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tehtävät

Kasvatuksen ja oppimisen toimialaa johtaa kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa:

- opetuslautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja toisen asteen koulutuksesta sekä koko oppimisen polun tukemisesta
- toimialan ruotsinkielisistä palveluista sekä ruotsinkielisten palveluiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. ammattiopisto Varian opiskeluhuoltosuunnitelmasta,
2. perusopetuksen, esiopetuksen ja 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen oppilaiden koulumatka-avustuksista ja oikeudesta maksuttomaan koulukuljetukseen, ja
3. varhaiskasvatuksen maksuttomista kuljetuksista tai kuljetusavustuksista.

Lisäksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kasvatuksen ja oppimisen toimialaan kuuluvat perusopetuksen, svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden), toisen asteen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa ovat toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä koko oppimisen polun tukemisesta, johon liittyy aikuisten ohjaamo yhteistyössä muiden toimialojen kanssa, oppilaitos- ja korkeakouluyhteistyöstä sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta.

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut kuuluvat opetuslautakunnan alaisuuteen.

4 § Perusopetuksen tehtävät ja perusopetuksen johtajan päätösvalta

Perusopetuksen palvelualue vastaa perusopetuksen johtajan johdolla:

- suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä
- perusopetuksen palveluverkon kehittämisestä

Perusopetuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaan ottamisesta perusopetukseen silloin, kun kyse on perusopetuslain 6 §:n 2 momentin tarkoittamasta lähikouluun ottamisesta,
2. oppilaan koulunkäynnin aloittamisesta yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin,
3. oppilaan ottamisesta valmistavaan opetukseen ja joustavaan perusopetukseen,
4. oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,

5. oppilaiden erityisistä opetusjärjestelyistä,
6. oppivelvollisuuden pidentämistä,
7. perusopetuksen oppilaan koulunkäynnin jatkamisesta koulunkäyntioikeuden päätyttyä,
8. tarvittaessa perusopetuksen oppilaan opetuksen järjestämispaikan vaihtamisesta,
9. oppivelvollisuuden edistymistä tutkivasta opettajasta,
10. luvan antamisesta kielenopetusryhmän aloittamiseen ja jatkamiseen opetussuunnitelmassa määrättyä pienemmällä oppilasmäärällä,
11. lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta, lasten sijoittamisesta toimintapaikkoihin sekä toiminnan arvioinnista, ja
12. koulujen lukuvuosisuunnitelmien sekä järjestyssääntöjen hyväksymisestä.

5 § Peruskoulun rehtorin päätösvalta

Peruskoulun rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaan perusopetukseen ottamisesta silloin, kun kyse on perusopetuslain 28 §:n 2 momentin tarkoittamasta, ns. toissijaisesta oppilaaksiotosta,
2. oppilaan tilapäisestä vapauttamisesta koulunkäynnistä,
3. oppilaan opintojen suorittamisesta oman opinto-ohjelman mukaisesti vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan,
4. oppilaan valinnaisaineesta silloin, kun huoltaja ei suorita valintaa määräajassa tai huoltajan valitsemaa opetusta ei voida järjestää,
5. kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle,
6. muistakin koululle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

6 § Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualueen tehtävät ja direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) päätösvalta

Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualue vastaa direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) johdolla:

- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja nuorisotyön järjestämisestä ja kehittämisestä
- ruotsinkielisten palveluiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista
- svenska kommitténin toiminnasta ja kaksikielisyystyöstä

Direktör for svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtaja) tai hänen määräämänsä päättää:

1. koulunkäynnin aloittamisesta yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin,
2. oppivelvollisuuden pidentämisestä,
3. perusopetuksen oppilaan oikeudesta jatkaa koulunkäyntiään koulunkäyntioikeuden päätyttyä,
4. oppilaaksi ottamisesta esiopetukseen, perusopetukseen, joustavan perusopetuksen toimintaan, perusopetukseen valmistavaan opetukseen ja lisäopetukseen,
5. esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,
6. tarvittaessa peruskoulun oppilaan opetuksen järjestämispaikan vaihtamisesta,
7. perusopetuksen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä,
8. peruskoulun ja lukion lukuvuosisuunnitelmista ja järjestyssäännöistä,
9. varhaiskasvatuslaissa säädetyistä asioista,
10. luvan antamisesta kielenopetusryhmän aloittamiseen ja jatkamiseen opetussuunnitelmassa määrättyä pienemmällä oppilasmäärällä,

11. oppivelvollisuuden edistymistä tutkivasta opettajasta, ja
12. aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta, lasten sijoittamisesta toimintapaikkoihin, sekä toiminnan arvioinnista.

7 § Ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion rehtorin päätösvalta

Ruotsinkielisen peruskoulun rehtorin päätösvallasta säädetään 4 luvun 5 §:ssä pois lukien kohta 1.

Ruotsinkielisen lukion rehtorin päätösvallasta säädetään 4 luvun 9 §:ssä.

8 § Toisen asteen koulutuksen palvelualueen tehtävät ja toisen asteen koulutuksen johtajan päätösvalta

Toisen asteen koulutuksen palvelualue vastaa toisen asteen koulutuksen johtajan johdolla:

- perusopetuksen lisäopetuksen, maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen, suomenkielisen lukiokoulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä
- toisen asteen palveluverkon kehittäminen
- oppilaitosten työ- ja elinkeinoelämäyhteistyöstä ja korkeakouluyhteistyöstä

Toisen asteen koulutuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lukioiden ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelmista ja järjestyssäännöistä,
2. ammattiopisto Varian järjestyssäännöistä,
3. opiskelijoilta perittävistä maksuista opetuslautakunnan päättämien perusteiden mukaan, ja
4. muistakin koulutuksen järjestäjälle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

9 § Lukion rehtorin päätösvalta

Lukion rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. opiskelijoiksi ottamisesta lukioon, maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävään lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen sekä perusopetuksen lisäopetukseen,
2. opiskelijan erityisistä opetusjärjestelyistä,
3. muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta,
4. lukion suoritusajan pidentämisestä,
5. opiskelijan lukiosta eroamisen toteamisesta,
6. opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta,
7. opiskelijan korkeintaan kolme kuukautta kestävästä määräaikaisesta erottamisesta,
8. muistakin oppilaitokselle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

10 § Ammattiopisto Varian rehtorin päätösvalta

Ammattiopisto Varian rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. jatkuvassa haussa hakuajoista ja -menettelyistä,
2. opiskelijaksi ottamisesta,
3. opiskelijan opiskeluoikeuden keskeyttämisestä,
4. opiskelijan ammattiopistosta eronneeksi katsomisesta,
5. erityisen tuen suunnitelmasta,
6. huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta,
7. opiskelijan erityisistä opetus- ja ohjausjärjestelyistä,
8. opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta,

9. opiskelijan korkeintaan kolme kuukautta kestävästä määräaikaisesta erottamisesta,
10. ammatillisen koulutuksen tutkintokoulutuksen sisällöistä ja toteuttamisesta sekä suunnitelmasta osaamisen arvioinnin toteuttamiseksi,
11. opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen järjestämisestä ja sisällöistä sekä erityisen tuen antamisesta opiskelijalle, ja
12. muistakin ammattiopistolle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

11 § Varhaiskasvatuksen palvelualueen tehtävät ja varhaiskasvatuksen johtajan päätösvalta

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa varhaiskasvatuksen johtajan johdolla:

- suomenkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen sekä palvelusetelillä tuotetun palvelun järjestämisestä ja kehittämisestä.

Varhaiskasvatuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lasten ottamisesta varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksen kerhotoimintaan,
2. oppilaaksi ottamisesta esiopetukseen ja 6-vuotiaille annettavaan valmistavaan opetukseen,
3. esiopetuksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,
4. varhaiskasvatuslaissa, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa säädetyistä asioista,
5. varhaiskasvatuksesta ja hoitoapupalvelusta perittävistä maksuista opetuslautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
6. palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuspalvelun järjestämisestä, ja
7. yksityisiksi varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajiksi hyväksymisestä ja

8. varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaisen huomautuksen antamisesta sekä huomion kiinnittämisestä yksityisen palvelutuottajan toiminnasta vastaavalle vastuuhenkilölle vastaisen toiminnan varalle ja
9. varhaiskasvatuslain 58 §:n mukaisen määräyksen antamisesta puutteiden korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi yksityiselle palveluntuottajalle, kun määräyksen tehosteena ei ole hallintopakkoa.

5 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkikulttuurin toimialalla

1 § Kaupunkikulttuurin toimialan tehtävät

Kaupunkikulttuurin toimialaa johtaa kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja.
Kaupunkikulttuurin toimiala vastaa:

- vapaa-ajan lautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- sekä kirjasto- ja asukaspalveluiden järjestämisestä

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Kaupunkikulttuurin toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kaupunkikulttuurin toimialaan kuuluvat kirjasto- ja asukaspalveluiden, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat:

- keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista
- avustustoiminnan, järjestötoiminnan ja kansalaistoiminnan koordinoinnista
- järjestötilojen toiminnallisesta hallinnoinnista
- kuntalaisten osallistumisen palveluista
- vapaa-ajan lautakunnan ja vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinoinnista

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut kuuluvat vapaa-ajan lautakunnan alaisuuteen.

4 § Kirjasto- ja asukaspalveluiden tehtävät ja asukaspalvelujohtajan päätösvalta

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue vastaa asukaspalvelujohtajan johdolla:

- kirjaston tehtävien järjestämisestä
- aikuisopiston toiminnan järjestämisestä
- kuntalaisten osallistumisen ja kansalaistoiminnan palveluista sekä yhteisöjen, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta
- asukastilojen toiminnan järjestämisestä
- kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista sekä monikanavaisen asiointipalvelun kehittämisestä
- monikulttuurisuusasioiden kaupunkitasoisesta koordinaatiosta
- yhteisen pöydän toiminnasta
- sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta
- vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminnasta
- kirjasto- ja asukaspalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta

Asukaspalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kansalaisopisto-opetuksen toiminnan ja kehittämisen painopisteistä kalenterivuosittain,
2. aikuisopiston järjestyssäännöistä, ja
3. aikuisten perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman hyväksymisestä.

Kirjastopalvelujohtaja toimii kunnan kirjastolaitoksen johtavana viranhaltijana.

5 § Aikuisopiston rehtorin päätösvalta

Aikuisopiston rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. kansalaisopisto-opetuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
2. maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
3. aikuisten perusopetuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
4. opiskelijoiden ottamisesta aikuisten perusopetukseen,
5. aikuisten perusopetuksen opiskelijan vapauttamisesta koulunkäynnistä tilapäisesti,
6. kirjallisen varoituksen antamisesta aikuisten perusopetuksen opiskelijalle, ja
7. muistakin aikuisopistolle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

6 § Kulttuurin palvelualueen tehtävät

Kulttuurin palvelualue vastaa kulttuurijohtajan johdolla:

- kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
- asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamisesta
- kaupungin kulttuuripalveluiden ja -tapahtumien tuottamisesta
- kaupungin omistamien museoiden toiminnasta
- taiteen perusopetuksen, lastenkulttuurin, taidekasvatuksen sekä kurssi- ja harrastustoiminnan järjestämisestä taiteen eri aloilla
- kulttuuriin kohdentuvien avustusten valmistelusta

7 § Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtorin päätösvalta

Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaitosten opiskelijoiden valinnoista,
2. työvuoden toimintasuunnitelmasta,
3. maksuhuojennusten myöntämisestä opiskelijoille lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti,
4. oppilaitoksen toiminnan järjestämiseen liittyvistä aloittamis- ja lopettamispäivistä ja loma-ajoista lautakunnan päättämiä perusteita noudattaen, ja
5. muista oppilaitosten toimintaa koskevista asioista

8 § Liikunnan palvelualueen tehtävät ja liikuntajohtajan päätösvalta

Liikunnan palvelualue vastaa liikuntajohtajan johdolla:

- kaupungin liikuntapalveluiden järjestämisestä
- liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä
- liikuntapalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta

Liikuntajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kasvatuksen ja oppimisen toimialan hallinnassa olevien tilojen sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarauksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä.

9 § Nuorison palvelualueen tehtävät

Nuorison palvelualue vastaa nuorisopalveluiden johtajan johdolla:

- kaupungin nuorisopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä

- alueellisesta nuorisotyöstä, erityisnuorisotyöstä, nuorten aikuisten palveluista sekä nuorisotyön hanke- ja suunnittelutoiminnasta
- nuorten omaehtoisen toiminnan sekä nuorten yhteisöjen ja järjestöjen toiminnan tukemisesta
- nuorisopalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta
- nuorisovaltuuston toiminnan tukemisesta

6 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkiympäristön toimialalla

1 § Kaupunkiympäristön toimialan tehtävät

Kaupunkiympäristön toimialaa johtaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa:

- kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle, tekniselle lautakunnalle sekä ympäristölautakunnalle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä
- kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta, sekä rakennusvalvonnasta
- julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta
- liikennesuunnittelusta ja pysäköinninvalvonnasta
- ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta
- maanhankinnasta ja -luovutuksesta
- kaupungin toimitiloista

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin edustajat toimialan tehtäväalueeseen liittyviin toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
2. toimialan tekemien työsuorituksia koskevien sopimusten hyväksymisestä,
3. sähkön hankinnasta,
4. irtaimen omaisuuden myynnistä,

5. asuntojen hankkimisesta vuokra-asunnoiksi ja kaupungin palvelussuhdeasunnoiksi sekä niiden hallinnasta ja hoidosta,
6. toimialan hallinnassa olevien palvelussuhdeasuntojen vuokraperusteiden vahvistamisesta,
7. yli 1 000 000 euroa ja enintään 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
8. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 1.000.000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 2.000.000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
9. toimialansa tiloista vastaavan palvelualueen tai palveluyksikön hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta sekä toimialansa palvelualueen tai palveluyksikön hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä 500.000 euroon saakka (alv 0%),
10. toimialansa tiloista vastaavan palvelualueen tai palveluyksikön hallintaan kuuluvan ja tulevan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ostamisesta tai myymisestä kaupunginhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti 500.000 euroon saakka (alv 0%).

Apulaiskaupunginjohtaja huolehtii kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston säännön mukaisista tehtävistä siltä osin kuin ne eivät kuulu kaupunginhallituksen päätösvaltaan.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä toimii kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena.

3 § Kaupunkiympäristön toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat katujen ja puistojen, kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä kaupunkiympäristön tulevaisuushankkeista, kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä sekä kuntalaisten vuorovaikutusmahdollisuuksista toimialallaan.

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Katujen ja puistojen palvelualue kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueelta kaupunkisuunnitteluun ja rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen ja ympäristönsuojeluun ja ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Koko kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuetta koskevat asiat kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat asiat:

- kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämien ja toteuttaminen
- kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttaminen kaupungin tilojen ja maankäytön toimenpitein
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden, muun kuin kaupungin omassa käytössä olevan rakennetun kiinteistöomaisuuden ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittäminen
- työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistäminen
- kaupungin yleisten asumisolojen kehittäminen yhteistyössä muiden palvelualueiden ja toimialojen kanssa

- kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelu, rahoitus, neuvonta ja täytäntöönpano
- laissa määrätyt kiinteistöinsinöörin tehtävät
- kaupungin omistamien tonttien esirakentaminen ja ylijäämämaiden vastaanoton suunnittelu

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat asiat:

- kaupungin rakennetun kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja hallinnointi ja kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinointi
- palvelutilojen investointisuunnittelu, kiinteistö- ja hankekehitys, toimitilahankkeiden valmistelu, suunnittelu ja rakennuttaminen ja rakentamisen valvonta
- palvelutilojen ja kiinteistöjen ohjausjärjestelmien toimintavarmuus ja turvallisuus

Koko kiinteistöjen ja tilojen palvelualuetta koskevat asiat kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

Yhteiset palvelut kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

4 § Katujen ja puistojen palvelualueen tehtävät ja kaupungininsinöörin päätösvalta

Katujen ja puistojen palvelualue vastaa kaupungininsinöörin johdolla:

- liikennejärjestelmien, julkisen kaupunkitilan ja kaupungin omistaman luonnonympäristön kehittämisestä, toteuttamisesta sekä infraomaisuuden hallinnasta
- kokonaisvaltaisesta liikennesuunnittelusta sekä joukkoliikenneasioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän ~~tehtäväalueensa~~ asioiden valmistelusta tehtäväalueensa osalta
- kaupungin keskitetyistä ajoneuvo- ja varikkotoiminnoista
- vaalien keskitetyn ulkomainonnan järjestelyistä kaupungin alueella

- julkisen kaupunkitilan teknisten järjestelmien toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta
- kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän asioiden valmistelusta tehtäväalueensa osalta
- ylijäämämaiden vastaanottotoiminnasta

Kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä päättää:

1. kiinteistönmuodostamisesta annetun lain 2 §:n mukaisten yleisten alueiden lohkomiseksi katualueeksi koskevien hakemusten tekemisestä,
2. katualueen tai sen osan ottamisesta kaupungin haltuun sekä tällaisella katualueella olevien rakennusten, puiden, istutusten ja laitteiden korvaamisesta,
3. maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettujen kadunpitopäätösten ja kadunpidon lopettamispäätösten tekemisestä,
4. katusuunnitelmaehdotusten ja maankäyttö- ja rakennuslain 90 § 4 momentissa tarkoitettujen muiden yleisten alueiden suunnitelmaehdotusten nähtäville asettamisesta,
5. hyväksyä katusuunnitelmat sekä maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n 4 momentissa tarkoitetut muut yleisten alueiden suunnitelmat, joiden kustannusarvio on alle 1 milj. euroa (alv 0 %) ja joista ei ole tehty muistutuksia suunnitelmien nähtävillä oloaikana sekä muut palvelualueelle kuuluvat suunnitelmat,
6. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400 000 euroon saakka (alv 0 %) ja urakalla teettämisestä 1 000 000 euroon saakka (alv 0 %) sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
7. julkisen kaupunkitilan käyttöluvista,
8. julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavien yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevien laitteiden ja rakennelmien sijoittamisluvista,

9. kaupungin laitteista ja julkiselta kaupunkitilalta myytävää ilmoitus-, mainos- tai vastaavaa tilaa koskevista myyntisopimuksista,
10. maa-aineksen ja puutavaran myymisestä ja muutoin käyttöön luovuttamisesta,
11. yleisen kuljetus- ja työkonekaluston käyttösopimuksista,
12. yksityistiekunnille jaettavista luontais-, perusparannus- ja valaistusavustuksista,
13. maanomistajan luvan myöntämisestä pääsytien rakentamista ja pysyttämistä varten katu-alueella, ja
14. vesihuoltoverkoston rakentamiseen liittyvistä materiaalihankinnoista,
15. kaupungin vesihuollon toiminta-alueesta,
16. hulevesiä koskevien erityisten säännösten valvonnasta lukuun ottamatta hallintopakon ja oikaisuvaatimuksen määräämistä,
17. toimintaan liittyvien yleissuunnitelmien, joiden kustannusarvio on enintään 1 000 000 euroa (alv 0%) hyväksymisestä ja
18. tieliikennelain 4 luvun mukaisista liikenteenohjauslaitteita koskevista toimista ja
19. tieliikennelain 190 a §:n mukaisten pysäköintitunnusten myöntämisestä ja peruuttamisesta teknisen lautakunnan hyväksymien linjausten mukaisesti.

5 § Kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvalta

Kunnallinen pysäköinninvalvoja päättää ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaisista ajoneuvojen siirroista ja kaupungin omistukseen siirtyneiden ajoneuvojen myynnistä.

6 § Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen tehtävät ja kaupunkisuunnittelujohtajan päätösvalta

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue vastaa kaupunkisuunnittelujohtajan johdolla:

- maankäytön strategian kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistumisesta

- yleiskaavojen, asemakaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien laatimisesta
- kaavojen hallinnollisesta käsittelystä ja seurannasta
- poikkeamislupa-asioiden valmistelusta
- kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjen tehtävien valmistelusta, täytäntöönpanosta ja neuvonnasta
- rakennusvalvonnan myöntämien lupien valvonnasta
- ympäristön- ja luonnonsuojelun, vesilain, vesihuoltolain, jätelain, maa-aineslain, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan, eläinlääkintähuollon, tupakkalain valvonnan ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvontaan liittyvistä tehtävistä
- palvelualueelle määrättyjen maisematyölupa-asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- ympäristökeskuksen myöntämien lupien valvonnasta

Kaupunkisuunnittelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. rakennusluvan erityisistä edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n tarkoittamalla suunnittelutarvealueella, ellei kysymys ole hyväksytystä yleiskaavasta, kaupunkisuunnittelulautakunnan tai kaupunginhallituksen hyväksymästä kaavaehdotuksesta tai –luonnoksesta oleellisesti poikkeavasta rakentamisesta.

7 § Rakennusvalvonta~~johtajan~~päällikön päätösvalta

Rakennusvalvonta~~johtaja~~päällikön tai hänen määräämänsä päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:ssä tarkoitetuista rakennusluvista, milloin
   a) lupa käsittää kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n uudisrakennuksen tai laajennuksen rakentamisen,
   b) lupa käsittää korjaus- ja muutostyön tekemisen,

c) lupa käsittää rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaisen muutoksen, tai
d) lupa käsittää kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n uudisrakennuksen tai laajennuksen rakentamisen määräajaksi,

2. maankäyttö- ja rakennuslain 126 §:ssä tarkoitetuista toimenpideluvista,
3. maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:ssä tarkoitetuista rakennuksen purkamisluvista, milloin rakennus on kerrosalaltaan enintään 2000 m²:ä ja rakennusta ei ole voimassa olevassa asemakaavassa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisella suojelupäätöksellä suojeltu,
4. maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitetuista maisematyöluvista asemakaava-alueilla sekä rakentamiseen liittyvistä maisematyöluvista näiden alueiden ulkopuolella,
5. maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitetuista tilapäisistä rakennusluvista, milloin kyseessä on kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n suuruinen tilapäinen uudisrakennus,
6. rakennusluvan voimassaolon jatkamisesta rakennustyön aloittamiseksi ja loppuun saattamiseksi sekä aloittamisoikeudesta,
7. suunnittelijan kelpoisuudesta,
8. rakennustyön vastaavien työnjohtajien ja erityisalojen vastaavien työnjohtajien hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta sekä vapautuksen myöntämisestä työnjohtajan tehtävistä,
9. rakennustyön aikaisesta valvonnasta,
10. kiinteistön tarkastuksesta ja tutkimuksesta, rakennuksen kuntotutkimusmääräyksestä ja rakennustyön keskeyttämisestä,
11. kokoontumistilasta ja rakennusvalvonnan edustajasta kokoontumishuoneistojen ja niihin verrattavien tilojen katselmuksissa sekä viranhaltijasta, jonka tehtävänä on antaa lausunto kokoontumiseen käytettävien tilapäisten katsomoiden, telttojen ja muiden rakenteiden henkilöturvallisuudesta,
12. muista sellaisista maankäyttö- ja rakennuslaissa tai –asetuksessa tarkoitetuista luvista, joiden osalta toisin ei ole määrätty,

13. rakennusjärjestyksessä mainituista rakennusvalvontaviranomaisen luvista ja suostumuksista sekä rakennusjärjestyksen määräyksiä koskevista poikkeuksista, lukuun ottamatta poikkeamista rakennuspaikan vähimmäispinta-alaa koskevasta määräyksestä,
14. vahvistetun taksan mukaisista rakennustyön valvonnasta perittävistä maksuista lukuun ottamatta kiinteistöinsinöörin toimenpiteistä perittäviä maksuja, maksun suorittamisesta vapauttamisesta, maksun suorittamisen lykkäämisestä ja maksun palauttamisesta.

8 § Ympäristöjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Ympäristöjohtaja huolehtii kunnan tehtäväksi säädetystä ympäristönsuojelulain 143 §:n mukaisesta paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta ja seurantatietojen julkaisemisesta.

Ympäristöjohtaja tai hänen määräämänsä päättää maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitetuista muista kuin rakentamiseen liittyvistä maisematyöluvista asemakaava-alueiden ulkopuolella.

9 § 1. kaupungineläinlääkärin päätösvalta

1. kaupungineläinlääkäri tai hänen määräämänsä päättää:

1. tupakkalain 44 §:n mukaisista tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvista ja niiden peruuttamisesta,
2. tupakkalain 79 §:n mukaisista asuntoyhteisöiden tupakointikielloista ja niiden peruuttamisesta,
3. tupakkalain 96 §:n mukaisesta tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisen toiminnan kieltämisestä,
4. lääkelain 54 a § ja 54 c § mukaisista nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvista, toimintakielloista ja myyntiluvan peruuttamisesta,
5. kaupungineläinlääkäreiden keskinäisestä tehtävänjaosta.

10 § Rakennuslakimiehen päätösvalta

Rakennuslakimies tai hänen määräämänsä toimii maankäyttö- ja rakennuslain 158 §:n, 159 §:n, 160 §:n, 164 §:n, 164 a §:n ja 164 b §:n tarkoittamana kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

11 § Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen tehtävät ja kiinteistöjohtajan päätösvalta

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue vastaa kiinteistöjohtajan johdolla:

- kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta
- kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttamisesta kaupungin tilojen ja maankäytön toimenpitein
- kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinoinnista
- työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistämisestä
- kaupungin yleisten asumisolojen kehittämisestä yhteistyössä muiden palvelualueiden ja toimialojen kanssa
- kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelusta, rahoituksesta, neuvonnasta ja täytäntöönpanosta
- laissa määrätyistä kiinteistöinsinöörin tehtävistä
- kaupungin omistamien tonttien esirakentamisesta ja ylijäämämaiden vastaanotosta
- investointisuunnittelusta, kiinteistö- ja hankekehityksestä, toimitilahankkeiden valmistelusta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta ja rakentamisen valvonnasta
- palvelutilojen ja kiinteistöjen ohjausjärjestelmien toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta

Kiinteistöjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä,
2. maanvuokrasuhteen päättämisestä, kun vuokralainen on sitä pyytänyt,
3. maanvuokrasopimuksessa määrätyn vuokra-ajan pidentämisen hyväksymisestä, jos alue edelleen annetaan vuokralle, ja vuokrasuhteen jatkamisaika ja muut jatkamisen ehdot on vuokrasopimuksessa määrätty,
4. maanvuokraoikeuksien siirtojen hyväksymisestä,
5. maanomistajana rajanaapurin suostumuksen antamisesta tai mielipiteen ilmoittamisesta naapurikiinteistöllä suoritettavasta toimenpiteestä,
6. asemakaavan tai tonttijaon toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten, laitteiden, kasvillisuuden, osuuksien tai oikeuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta, korvaamisesta ja lunastamisesta ja katualuekorvauksen maksamisesta, kun kauppahinta, tai oleva arvioitu korvaus on enintään 300 000 euroa,
7. tonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on enintään 300 000 euroa,
8. muiden maa- ja vesialueiden tilapäiskäyttöön luovuttamisesta, kun vuokra- tai käyttöaika on enintään 5 vuotta,
9. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on enintään 300 000 euroa,
10. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400 000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 1 000 000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
11. maanomistajana johtojen, laitteiden, rakennelmien ja laitosten sijoittamisesta maa- ja vesialueille, julkisia kaupunkitiloja ja tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallitsemia maa- ja vesialueita lukuun ottamatta,

12. kiinteistörasitteita, rakennusrasitteita, yhteisjärjestelyjä, kiinteistön hallinnan jakamista ja vastaavia järjestelyjä koskevien sopimusten hyväksymisestä tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallitsemia maa-alueita lukuun ottamatta,
13. kiinteistönmuodostamislaissa mainittujen kaupungin suostumusten antamisesta sekä tonttijakojen ja kiinteistötoimitusten hakemisesta,
14. lainsäädännössä ja valtionviranomaisten päätöksillä kunnan ratkaistavaksi säädetyistä ja määrätyistä asuntoasioista,
15. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kiinteistöjohtajalla on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta ja
16. pidennyksen myöntämisestä kiinteistöjen ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakennusvelvollisuuden täyttämiseen, kun myönnettävä pidennyt on enintään yksi vuosi.

12 § Tilakeskusjohtajan päätösvalta

Tilakeskusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. alle 1 milj. euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden ja alle 500 m2:n vuokratilojen tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
2. perusparannustöiden luonnospiirustusten (kustannusarvioineen) hyväksymisestä,
3. perusparannustöiden ja uudisrakennusten pääpiirustusten (kustannusarvioineen) hyväksymisestä,
4. uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden rahoitussuunnitelmien hyväksymisestä,
5. rakennusaikataulujen hyväksymisestä ja työnaloituslupien hyväksymisestä,

6. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400.000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 1.000.000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
7. toimitilojen luovuttamisesta eri toimialojen käyttöön,
8. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevista palvelussuhdeasunnoista perittävistä vuokrista,
9. asukkaista johtamansa palveluyksikön hallinnassa oleviin asuntoihin,
10. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien ja hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta, kun vuokrasopimuksen yhteenlaskettu arvo on enintään 600 000 euroa (alv 0 %) ja määräaikainen vuokrasopimus laaditaan enintään 10 vuoden ajaksi

    ~~a) vuokrattavan tilan huoneistoala on enintään 500 m2 tai~~

    ~~b) vuokrasopimus laaditaan enintään 10 vuoden ajaksi tai~~

    ~~c) voimassa olevaa sopimusta jatketaan enintään yhdellä vuodella tai~~

    ~~d) kysymyksessä on lyhytaikainen käyttöoikeuden myöntäminen (enintään 14 vrk),~~
11. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetiloja koskevan voimassa olevan vuokrasopimuksen pidentämistä enintään yhdellä vuodella
12. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetiloja koskevasta lyhytaikaisesta käyttöoikeuden myöntämisestä (enintään 14 vrk)
13. johtamansa palveluyksikön hallintaan kuuluvan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ja niiden tarvitsemien maa-alueiden vuokralle ottamisesta ja – antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta,
14. johtamansa palveluyksikön hallitsemia maa-alueita koskevista kiinteistörasitteista, rakennusrasitteista, yhteisjärjestelyistä, kiinteistön hallinnan jakamisesta ja vastaavia järjestelyjä koskevista sopimuksista,

15. maaomistajana johtojen, laitteiden, rakennelmien ja laitosten sijoittamisesta johtamansa palveluyksikön hallitsemille maa-alueille,
16. kaupungin rakennuksista vuokrattavaa ilmoitus-, mainos-, tai vastaavaa tilaa koskevista vuokrasopimuksista

13 § Kaupungingeodeetin päätösvalta

Kaupungingeodeetti tai hänen määräämänsä toimii:

- kiinteistörekisterilain 5 §:n tarkoittamana kiinteistörekisterin pitäjänä,
- maankäyttö- ja rakennuslain 149b §:n tarkoittamana rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä huolehtivana kunnan viranomaisena,
- maankäyttö- ja rakennuslain 150 §:n tarkoittamana sijaintikatselmuksen toimittavana viranhaltijana, ja
- maankäyttö- ja rakennuslain 54b §:n tarkoittamana kaavoitusmittausta valvovana kunnan viranhaltijana.

Kaupungingeodeetti tai hänen määräämänsä päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 79 §:ssä tarkoitettujen erillisten tonttijakoehdotusten asettamisesta julkisesti nähtäville,
2. erillisten tonttijakojen hyväksymisestä,
3. kiinteistöjen osoitenumeroiden vahvistamisesta, ja
4. lausunnon antamisesta veroviranomaiselle kiinteistöveroasioissa.

7 Luku – Tehtävät ja päätösvalta sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla

1 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävät

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa:

- sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- toimialan valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta,
- edellytysten luomisesta kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle,
- omatoimisuuden ja yhteisvastuullisuuden edistämisestä sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ja niiden haittavaikutusten ehkäisemisestä ja vähentämisestä,
- erikoissairaanhoidon järjestämisestä, ja
- muista toimialan hoidettavaksi määrätyistä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tehtävistä.

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lääkkeiden hankinnasta,
2. virkasuhteisen lääkärin toimimisesta terveydenhuoltolain ja tartuntatautilain tarkoittamana vastaavana lääkärinä.

Apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään lisäksi 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualueet, yhteiset palvelut ja liikelaitos

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat perhe- ja sosiaalipalveluiden, vanhus- ja vammaispalveluiden ja terveyspalveluiden palvelualueet sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa ovat toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä toimialan kehittämiseen liittyvistä tehtävistä ja toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittämisestä ja koordinoinnista.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisia.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on johtokuntansa alainen.

4 § Perhe- ja sosiaalipalveluiden tehtävät

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualue vastaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan johdolla:

- ~~psykososiaalisten palveluiden, lastensuojelun, aikuissosiaalityön, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, tuetun asumisen ja maahanmuuttajapalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.~~

- aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen, lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sekä psykososiaalisten palveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä

5 § Vanhus- ja vammaispalveluiden tehtävät

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualue vastaa vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan johdolla:

- vammaispalvelujen, vanhusten avopalvelujen, ympärivuorokautisen hoivan ja terveyskeskussairaalan palveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.

6 § Terveyspalvelujen tehtävät

Terveyspalvelujen palvelualue vastaa terveyspalvelujen johtajan johdolla:

- terveydenhuollon avopalvelujen, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, kuntoutuspalvelujen, mielenterveyspalvelujen, päihdehuollon ja suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Terveyspalvelujen johtaja toimii terveydenhuoltolain mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä.

7 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävät ja suun terveydenhuollon johtajan päätösvalta

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa suun terveydenhuollon johtajan johdolla:

- suun terveydenhuollon palvelujen (sis. suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä kiireellisen suun terveydenhuollon) tuottamisesta.

Suun terveydenhuollon johtaja toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana ja hänen esimiehenä toimii sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja.

Suunterveydenhuollon johtaja vastaa liikelaitoksen tehtäväalueen tutkimus- ja kehittämishankkeiden tekemisestä, tuotekehittelystä sekä tulosten soveltamisesta käytäntöön toiminnan tuloksellisuuden ja terveysvaikutusten parantamiseksi.

Liikelaitoksen johtaja rinnastetaan palvelualuejohtajaan.

Liikelaitoksen johtaja:

- vastaa liikelaitoksen hallinnosta sekä taloudenhoidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa liikelaitoksen taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten, että asetetut tavoitteet saavutetaan
- vastaa liikelaitoksen kilpailukyvyn kehittämisestä ja ylläpidosta siten, että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa liikelaitoksen johtokuntaa koskevien asioiden ja tavoitteiden valmistelusta
- sovittaa yhteen liikelaitoksen toiminnan kaupungin eri toimialojen, liikelaitosten ja yhtiöiden toimintojen kanssa sekä huomioi muut yhteistyökumppanit.

Liikelaitoksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. liikelaitoksen jakamisesta palveluyksiköihin
2. sopimuksista, jollei päätösvalta kuulu johtokunnalle,
3. valtionosuuden ja -avun hakemisesta sekä muutoksen hakemisesta niitä koskevaan päätökseen,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta johtokunnan päättämien periaatteiden mukaisesti,

8. liikelaitoksen edustajat toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa liikelaitoksen etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
9. muistakin asioista, joita ei ole määrätty muun viranhaltijan päätettäväksi.

8 Luku – Toimielinten kokoonpano

1 § Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua.

2 § Kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallitukseen kahden vuoden toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee konsernijaostoon kaupunginhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä kaupunginhallituksen toimikautta vastaavaksi toimikaudeksi vähintään seitsemän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Lautakunnat ja niiden jaostot

3 § Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi vähintään kolme jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja.

Lautakunta voi arviointityötään suorittaessaan jakaantua työryhmiin. Työryhmät raportoivat toiminnastaan lautakunnalle.

4 § Kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, opetuslautakunta, vapaa-ajanlautakunta ja sosiaali- ja terveyslautakunta

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan, tekniseen lautakuntaan, ympäristölautakuntaan, opetuslautakuntaan, vapaa-ajanlautakuntaan ja sosiaali- ja terveyslautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Opetuslautakunnassa ja vapaa-ajanlautakunnassa vähintään yhden jäsenen ja varajäsenen tulee olla ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

5 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaosto

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa on rakennuslupajaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä rakennuslupajaostoon. Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

6 § Opetuslautakunnan ruotsinkielinen ja yksilöasioiden jaostot

Opetuslautakunnassa on ruotsinkielinen jaosto. Jaostossa on vähintään viisi kaupunginvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Jaoston jäsenet ja varajäsenet on valittava ruotsinkieliseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä. Valitsemistaan jäsenistä kaupunginvaltuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Opetuslautakunnassa on yksilöasioiden jaosto, johon kaupunginvaltuusto valitsee opetuslautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Valitsemistaan jäsenistä valtuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaosto kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan kutsusta.

7 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa on jaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä jaostoon toimikaudekseen vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Liikelaitokset ja niiden johtokunnat

8 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta

Kaupunginvaltuusto valitsee Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

9 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta

Kaupunginvaltuusto asettaa toimikaudekseen Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan, joka toimii kaupunginhallituksen alaisena, kuntalain 51 §:n mukaisena Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen kuntien yhteisenä toimielimenä. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta toimii pelastuslain tarkoittamana monijäsenisenä pelastusviranomaisena.

Kaupunginvaltuusto valitsee johtokunnan jäsenet Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen kuntien asettamista jäsenehdokkaista. Johtokunnassa on 15 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Jäsenistä ja varajäsenistä Pornaisten kunta nimeää yhden ja muut kunnat kaksi jäsentä.

Jäseninä johtokunnassa voivat olla asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt. Johtokuntaan voidaan valita myös sellainen henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Muut toimielimet

10 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

Kaupunginvaltuusto valitsee keskusvaalilautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi viisi jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi, sekä vähintään yhtä monta varajäsentä.

9 Luku - Kaupunginhallituksen ja konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta

1 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja kehittämistä kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti.

Kaupunginhallitus voi asettaa toimikunnan, jonka tavoitteet ja tehtävät kaupunginhallitus määrittelee.

Kaupunginhallitus vastaa:

- kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta
- kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin hallinnon kehittämisestä, henkilöstöasioista, taloudesta, työllisyydestä, edunvalvonnasta, kaavoitus- ja maapolitiikasta, elinvoimasta, asuntoasioista, joukkoliikenneasioista ja hankinnoista
- sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä
- siitä että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteet

Kaupunginhallituksen tehtävistä ja päätösvallasta säädetään lisäksi 13 ja 18 luvuissa.

Kaupunginhallitus päättää:

Hallinto, talous ja henkilöstö

1. hyvään johtamis- ja hallintotapaan liittyvistä periaatteista ja menettelytavoista,
2. kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille,

3. kaupungin puhevallan käyttämisestä kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, konsernijaoston sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan viranhaltijoiden päätöksiä koskevissa tärkeimmissä muutoksenhakuasioissa, mikäli kaupunginhallitus yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan kaupungin viranomaisen tekemään päätökseen,
4. kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikasta sekä tiedonhallintaan liittyvien tehtävien vastuiden määrittelystä,
5. lausunnon antamisesta valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen,
6. muutoksen hakemisesta valtionosuutta koskevaan päätökseen,
7. esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä luettelon kuntalaisten edellisenä vuonna tekemistä aloitteista,
8. kaupunginhallituksen tarverahojen käytöstä ja tarverahojen käytöstä päättämään oikeutetuista,
9. valmiussuunnitelman hyväksymisestä,
10. koko kaupunkia sekä koko kaupunginjohtajan toimialaa koskevista sopimuksista,
11. paikallisista virka- ja työehtosopimuksista, kun paikallinen sopimus koskee koko henkilöstöä tai merkittävää osaa henkilöstöstä,
12. kaupunginjohtajan sijaisista ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista,
13. kaupunkistrategian ja johdon toimialan asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista,
14. kaupungille tulevista maksuista, ellei toisin määrätty,
15. poistosuunnitelman hyväksymisestä,
16. sovinnon tai akordin tekemisestä,
17. asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston lainoista,
18. vakuutena olevien kiinnitysten etuoikeusjärjestyksen muuttamisesta,
19. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa,

20. ~~Konsernijaoston esityksestä~~ säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä ~~pois lukien konserniohjeessa määriteltyjen merkittävien konserniyhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos,~~
21. konsernijaoston esityksestä tytäryhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä tytäryhteisöjen osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta, merkitsemisestä tai ostamisesta siten, että kaupunki saa määräysvallan yhteisössä, pois lukien konserniohjeessa määriteltyjen merkittävien konserniyhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos. Näiden konserniyhteisöjen osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla,
22. yhdistysten jäsenyyksistä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on yli 200 euroa,
23. avustusten myöntämisestä, ellei toisin ole määrätty,
24. kaupungin omaisuuden lahjoittamisesta, ellei toisin ole määrätty,
25. merkittävien edustustilaisuuksien järjestämisestä,
26. valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteista,
27. kaupungin hankintaohjeen hyväksymisestä,
28. koko kaupunkia koskevan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle sekä liikkeenluovutuksista,
29. EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista,
30. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
31. kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä tartuntatautilain 58 §:n mukaisista toimenpiteistä, ja
32. kaupungin tytäryhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista, pois lukien konserniohjeessa määritellyt merkittävät konserniyhteisöt. Näiden konserniyhteisöjen osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla.

Kaupunkiympäristö

33. kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannushankkeiden tarveselvityksiä tai yhdistettyjä teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitys-hankesuunnitelmia,
34. useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia,
35. työpaikkatonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, tontin käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 2 000 000 euroa,
36. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on yli 1 500 000 euroa ja enintään 3 000 000 euroa,
37. kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä sekä kiinteistön ostamisesta pakkohuutokaupassa kauppahinnan suuruudesta riippumatta,
38. etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta,
39. kaupungin palvelukäytöstä vapautuvan kiinteistöomaisuuden jatkokehittämisestä,
40. maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista,
41. esittää kaupunginvaltuustolle lunastuslupien hakemista, ja
42. rakennuskiellon antamisesta alueelle, jolla asemakaavan laatiminen taikka asemakaavan tai tonttijaon muuttaminen on vireillä,
43. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kaupunginhallituksella on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta, ja
44. maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja -ehdoista,

45. Vahinkorahastosta maksettavista korvauksista, kun korvaus on yli 30 000 euroa (alv 0 %), ja
46. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston käyttösuunnitelman hyväksymisestä ja yli 1 000 000 euron suuruisten hankkeiden hankesuunnitelmien hyväksymisestä.

2 § Kaupunginhallituksen iltakoulu

Kaupunginhallituksen iltakoulussa esitellään ja käsitellään kaupungin hallinnon ja toimintojen kannalta ajankohtaisia asioita. Iltakoulu voi antaa käsiteltäviin asioihin jatkovalmistelulinjauksia ja -ohjeita. Iltakoulussa läsnäolo- ja puheoikeus on kaupunginhallituksen jäsenten lisäksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolla, valtuustoryhmien puheenjohtajilla sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajan kutsusta kunkin käsiteltävän asian osalta asianomaisen lautakunnan puheenjohtajalla.

3 § Selonteko

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja voi pyytää kaupunginhallitukselle selonteon kaupungin toimialaan kuuluvassa asiassa. Puheenjohtajan tulee ilmoittaa pyytämästään selonteosta kaupunginhallitukselle. Selonteon antaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä apulaiskaupunginjohtaja. Selonteko tulee antaa seuraavassa aikaisintaan viikon kuluttua sen pyytämisestä pidettävässä kaupunginhallituksen kokouksessa tai kaupunginhallituksen iltakoulussa. Kaupunginhallitus merkitsee selonteon tiedoksi ja voi tässä yhteydessä antaa asiaa koskevia valmisteluohjeita.

4 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta

Konsernijaosto vastaa:

- konsernihallinnon järjestämisestä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupungin omistajapolitiikassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla

Konsernijaosto päättää:

1. kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian ja yleisten omistajapoliittisten linjausten sekä kaupunginhallituksen hyväksymien yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kaupungin omistajapolitiikan sekä sijoitus- ja rahoitustoimintapolitiikan toteuttamisesta,
2. kaupungin omistaja- ja konserniohjauksesta sekä tehtäväalueensa edunvalvonnasta,
3. lyhytaikaisen lainan antamisesta muille kuin kaupunkikonserniin kuuluville tytäryhteisöille, joissa kaupunki on omistajana tai jäsenenä tai jotka muutoin suorittavat sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kaupungin toimialaan,
4. pääomalainoista ja niihin rinnastettavasta rahoituksesta,
5. kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta, vakuutusten kilpailuttamisesta ja hankinnasta, sekä vakuutusten hoitosopimuksista,
6. konserniyhteisöjen ja -säätiöiden tilintarkastuksen järjestämistä koskevasta suunnitelmasta,
7. jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin, kun kaupungilla on siihen oikeus,
8. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava,
9. menettelyohjeiden antamisesta yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista,
10. esitysten tekemisestä ja toimintaohjeiden antamisesta liikelaitoksille, konserniyhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista,
11. kaupungin omistajapolitiikan valmistelusta ja osaltaan sen noudattamisen ohjaamisesta ja valvomisesta,
12. sijoitus- ja rahoitustoimintaa sekä vakuusjärjestelyjä koskevien lupien ja kaupungin ennakkosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti,
13. konsernihallintoa ja sen järjestämistä koskevien toimintaohjeiden antamisesta liikelaitoksille sekä konserniyhteisöille ja -säätiöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti,

14. esitysten tekemisestä investointiohjelmaan sisältyvien kohteiden konsernihallinnollisesta toteuttamistavasta ja rahoituksesta,
15. tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
16. tehtäväalueellaan EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista,
17. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
18. muistakin tehtäväalueeseensa kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

5 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Kaupunginhallitus ja konsernijaosto voivat siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

10 Luku - Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta

1 § Lautakuntien yleiset tehtävät ja päätösvalta

Lautakunnat huolehtivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Lautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille,
2. kaupungin puhevallan käyttämisestä tärkeimmissä hallintoa koskevissa muutoksenhakuasioissa, mikäli lautakunta yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan kaupungin viranomaisen päätökseen,
3. koko toimialaa koskevista sopimuksista,
4. toimialansa asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista,
5. palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle,
6. EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoissa,
7. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
8. muistakin asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

Lautakuntien, jaostojen ja liikelaitosten johtokuntien tehtäväkohtaisesta päätösvallasta säädetään 2 - 16 §:issä.

2 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunkisuunnittelulautakunta vastaa:

- kaupunkirakenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta asemakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa
- maanhankinnasta ja -luovutuksesta sekä alueiden rakentumista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä
- kaupungille kuuluvien asuntoasioiden hoidosta
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.
- rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä
- kaavojen noudattamisen sekä osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja hoidon valvonnasta

Kaupunkisuunnittelulautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. sellaisten asemakaavan muutosten, joihin ei liity maankäyttö- tai kunnallistekniikan sopimuksia, nähtäville asettamisesta,
2. teiden nimien vahvistamisesta alueilla, joilla ei ole vahvistettua asemakaavaa sekä asemakaavaehdotuksessa olevien nimien käyttöönotosta jo rakennetuille teille,
3. kadun ja muun yleisen alueen nimien sekä kaupunginosan ja korttelin numeroiden muuttamisesta,
4. rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella, kun kysymys on hyväksytystä yleiskaavasta, kaupunkisuunnittelulautakunnan tai kaupunginhallituksen hyväksymästä kaavaehdotuksesta tai –luonnoksesta oleellisesti poikkeavasta rakentamisesta,
5. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen poikkeamisluvan myöntämisestä, kun kyse ei ole rakentamissäännöksistä tai Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä poikkeamisesta,

6. asemakaavan tai tonttijaon toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten, laitteiden, kasvillisuuden, osuuksien tai oikeuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta, korvaamisesta, lunastamisesta ja katualuekorvauksen maksamisesta, kun kauppahinta tai korvaus ylittää 300 000 euroa,
7. työpaikkatonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 300 000 euroa ja enintään 2 000 000 euroa,
8. asunto- ja erityispalvelutonttien tai niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 300 000 euroa,
9. muiden maa- ja vesialueiden kuin tonttien tai niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen vuokralle antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta, kun vuokra-aika on yli 5 vuotta,
10. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on yli 300 000 euroa ja enintään 1 500 000 euroa,
11. kiinteistön tai muun alueen luovutuskirjassa tai vuokrasopimuksessa määrätyn sopimussakon suuruudesta ja perimisestä,
12. palveluhankinnoista yli 1 000 000 euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 000 000 euroa maksavien hankkeiden osalta,
13. pidennyksen myöntämisestä kiinteistöjen ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakentamisvelvollisuuden täyttämiseen, kun myönnettävä pidennys on yli yhden vuoden,
14. toimintaan liittyvistä suunnittelu- ja työohjelmista,
15. asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta myönnettävien avustusten perusteiden vahvistamisesta,
16. valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvää asukasvalintaa koskevista ohjeista,

17. asemakaavan muutosten hyväksymisestä, joilla ei
    a) muuteta rakennuskorttelin pääasiallista käyttötarkoitusta,
    b) muuteta torin, katuaukion, virkistys-, erityis- tai vesialueen käyttötarkoitusta vähäistä kaavan toteuttamista helpottavaa tarkistusta lukuun ottamatta,
    c) nosteta rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua enemmän kuin yhdellä kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla, taikka lisätä rakennusoikeutta asuinpientalojen korttelialueella siten, että tehokkuusluku nousee tehokkuuslukuun e= 0,30 tai sen yli tai muilla alueilla siten, että rakennusoikeus nousee yli 10 %:lla tai yli 1000 km2:llä,
    ~~d)~~ muuteta maankäytön yleistä luonnetta, alueen yhtenäistä rakennustapaa tai vaaranneta ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymistä~~,~~
18. lunastamisesta silloin, kun lunastaminen ei edellytä lunastuslupaa eikä kyse ole kiinteistöjohtajan päätösvaltaan kuuluvasta asiasta ja
19. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kaupunkisuunnittelulautakunnalla on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta.

3 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaoston tehtävät ja päätösvalta

Rakennuslupajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennuslupajaosto tehtäväalueellaan päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 125 ja 126 pykälissä tarkoitettujen rakennuslupien sekä 176 §:ssä tarkoitettujen tilapäisen rakennuksen rakennuslupien myöntämisestä,
2. maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisestä maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen rakentamissäännöksistä sekä Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä,

3. maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:ssä tarkoitettujen rakennusten purkamislupien myöntämisestä, ja
4. rakennustapaohjeiden hyväksymisestä.

4 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Tekninen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 13 a-luvun tarkoittamana kunnan monijäsenisenä toimielimenä ja viranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentissa tarkoitettuna viranomaisena, eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:ssä tarkoitettuna viranomaisena ja postilaissa tarkoitettuna kunnanrakennusvalvontaviranomaisena.

Tekninen lautakunta vastaa:

- kaupungin toimitilajohtamisesta, toimitilastrategiasta sekä kaupungin eri toimialojen tarvitsemien riittävien ja asianmukaisten toimitilojen hankkimisesta, hallinnasta ja isännöintitehtävistä
- kaupungin rakennetun ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta
- toimitilojen hankevalmistelusta ja rakennuttamisesta
- liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta
- yhdyskuntateknisten rakentamis- ja ylläpitopalvelujen ja varikkotoimintojen tuottamisesta ja kaupungin varikkotoiminnasta
- kaupungin liikenneturvallisuustyöstä
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

10 Luku – Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta

Tekninen lautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. toimintaan liittyvien yleissuunnitelmien hyväksymisestä, kun suunnitelmien kustannusarvo on yli 1 000 000 euroa (alv 0 §),
2. toimintaan liittyvien 1 000 000 - 3 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yli 1 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta useampaa toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden tai teknisten perusparannushankkeiden hankesuunnitelmia,
3. yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
4. katusuunnitelmien sekä maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n 4 momentissa tarkoitettujen muiden yleisten alueiden suunnitelmien, joiden kustannusarvio on yli 1 milj. euroa (alv 0 %) tai joista on tehty muistutuksia suunnitelmien nähtävilläoloaikana, hyväksymisestä,
5. toimintaan liittyvien suunnittelu- ja työohjelmien hyväksymisestä,
6. kunnallistekniikan, uudisrakentamisen ja perusparannusten investointiohjelmien valmistelusta ja esittämisestä kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi,
7. toimintaansa liittyvistä palveluhankinnoista yli 1 miljoona euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta,
8. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön perimiä vuokria koskevista periaatteista, sekä maksujen, tuotteiden ja palvelujen hinnoista kaupunginvaltuuston hyväksymien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti,
9. kaupungin ulkopuolelle tarjottavien palveluiden ja tuotteiden periaatteista ja hinnoittelu-perusteista,
10. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien asuntojen vuokranmääräytymisperusteista,
11. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien ja hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja –antamisesta tai muutoin käytettäväksi

luovuttamisesta, kun vuokrasopimuksen yhteenlaskettu arvo on yli 600 000 euroa tai määräaikainen vuokrasopimus laaditaan yli 10 vuoden ajaksi ~~vuokrattavan tilan huoneistoala on yli 500 m2 tai vuokrasopimus laaditaan yli 10 vuoden ajaksi tai voimassa olevaa sopimusta jatketaan yli yhdellä vuodella tai kysymyksessä on yli 14 vrk lyhytaikainen käyttöoikeuden myöntäminen~~,

12. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien toimi-, varasto- ja huonetilojen voimassaolevan vuokrasopimuksen jatkamisesta, kun sopimusta jatketaan yli vuodella
13. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien toimi-, varasto- ja huonetilojen lyhytaikaisen käyttöoikeuden myöntämisestä, kun käyttöoikeus myönnetään yli 14 vuorokauden ajaksi,
14. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta sekä sen hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kauppa- tai merkintähinta on yli 500 000 euroa,
15. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallintaan kuuluvan ja tulevan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ostamisesta tai myymisestä kaupunginhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaan,
16. kaupungin tiesuunnitelmia koskevien lausuntojen valmistelusta maantielain 27 § mukaisesti,
17. kaupungin liikennestrategiaa koskevien asioiden valmistelusta,
18. kaupungin lausuntojen valmistelusta Helsingin seudun liikennekuntayhtymän (HSL) talousarvioesityksistä sekä joukkoliikenteen linjasto- ja liikennöintisuunnitelmista,
19. kaupungin lausuntojen valmistelusta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän (KUVES) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksistä,
20. kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmista,
21. avustusten myöntämisestä, lukuun ottamatta yksityistiekunnille jaettavia luontais-, perusparannus- ja valaistusavustuksia, ja

22. maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n säätämästä veden johtamisesta ja ojittamisesta asemakaava-alueella.

5 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäalueviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain tarkoittamana valvontaviranomaisena, tupakkalain tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena, lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin valvonnasta vastaavana kunnallisena viranomaisena ja kunnallisesta eläinlääkintähuollosta vastaavana viranomaisena.

Ympäristölautakunta vastaa:

- kunnalle kuuluvista ympäristön- ja luonnonsuojelun sekä maa-aineslain viranomaistehtävistä
- ulkoilulain tarkoittamista kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävistä
- terveydenhuoltolain tarkoittamasta yksilön ja hänen elinympäristönsä terveellisyyden valvonnasta ympäristöterveydenhuollolle kuuluvin osin
- kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä
- kunnan elintarvikevalvonnasta
- kunnalle kuuluvasta tupakkalain valvonnasta
- lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiä koskevasta valvonnasta
- eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien tehtävien, mukaan lukien eläinsuojelu-, eläintauti- ja sivutuotevalvonnan, järjestämisestä ja
- eläinsuojelulain mukaisesti irrallaan tavattujen, talteen otettujen eläinten hoidon järjestämisestä
- kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittämisestä.

Ympäristölautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja rauhoituksen purkamisesta,
2. luonnonsuojelualueiden käytöstä ja hoidosta sekä lausuntojen antamisesta luonnonsuojelulain mukaisista hakemuksista sekä maastoliikenne- ja vesiliikennelaissa säädetyissä alueellisissa rajoitus- ja kieltoasioissa,
3. eläinsuojelulain edellyttämän löytöeläimien talteenoton järjestämisestä
4. maksuista ja korvauksista vahvistetun taksan mukaisesti, ja
5. työsuorituksista aiheutuvista korvauksista.

6 § Opetuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Opetuslautakunta vastaa:

- tehtäväalueellaan sivistystoimen toimialan kehittämisestä ja palveluiden tuloksellisesta järjestämisestä siten, että asukkaille ja käyttäjille varataan mahdollisuus osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
- palveluiden vaikuttavuuden seurannasta ja arvioinnista
- varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen, perusopetuksen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä

Opetuslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. ammatillisen koulutuksen opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä päättävästä toimielimestä, toimielimen jäsenten nimeämisestä ja toimielimen puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta,
2. perusopetuksen oppilaaksiottoalueista sekä ensimmäisten ja seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmääristä,

3. koulutyön aloittamisajankohdasta ja lukuvuoden vapaapäivistä peruskoulussa, lukuvuoden työpäivien määrästä, opetuksen aloittamis- ja päättymispäivästä sekä loma-ajoista lukiossa ja perusopetuksen lisäopetuksessa sekä esiopetuksen työpäivistä,
4. perusopetuksen oppilaiden sekä perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijoiden ottamisen perusteista,
5. ottaa tai siirtää perusopetuksen oppilas erityisopetukseen sekä siirtää erityisopetuksessa oleva oppilas muuhun opetukseen vastoin huoltajan suostumusta,
6. esiopetuksen järjestämispaikoista,
7. hakea valtion viranomaisilta perusopetuksen, lukion ja ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi järjestettävää kokeilua koskeva lupa,
8. hyväksyä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä päivä- ja aikuislukion opetussuunnitelmat,
9. nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrästä,
10. ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen määristä,
11. perusopetuksen oppimäärän suorittaneille annettavan lisäopetuksen oppilasmäärästä,
12. perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetusten ja koulumatka-avustusten sekä varhaiskasvatuksessa olevien lasten kuljetusten perusteista,
13. hyväksyä vuosittain aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma ja päättää toiminnan laajuudesta ja järjestämistavasta, sekä myöntää aamu- ja iltapäivätoiminnan avustukset,
14. ammattiopisto Varian pääsy- tai soveltuvuuskokeen sekä kielikokeen järjestämisestä,
15. ~~15.~~ harkintaan perustuvan valinnan soveltamisesta sekä ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta otettaessa opiskelijoita ammatilliseen koulutukseen~~, ja~~
16. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta ja
17. varhaiskasvatuslain 58 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, kun määräyksen tehosteena on uhkasakon asettaminen, toiminnan keskeyttäminen tai käyttökielto.

7 § Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston tehtävät ja päätösvalta

Ruotsinkielinen jaosto käyttää opetuslautakunnalle määrättyä ratkaisuvaltaa silloin,

kun asia koskee yksinomaan ruotsinkielistä varhaiskasvatusta, esiopetusta tai opetustointa.

8 § Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta

Yksilöasioiden jaosto päättää:

1. esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaan enintään kolmen kuukauden sekä lukion opiskelijan yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen sekä täytäntöönpanon aloittamisajankohdasta,
2. lukion opiskelijan pidättämisestä opiskelusta rikostutkimuksen ajaksi ja
3. lukion opiskelijan ylioppilastutkintoon osallistumisoikeuden menettämisestä meneillään olevaa tutkintokertaa seuraavan tutkintokerran kokeisiin.

9 § Vapaa-ajanlautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Vapaa-ajanlautakunta tukee ja luo toimintaedellytyksiä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnalle, kuntalaisten osallisuudelle, kirjastojen ja aikuisopiston toiminnalle sekä neuvonta- ja asiointipalveluille.

Vapaa-ajan lautakunta vastaa:

- kaupungin omista kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, kirjasto- ja asukaspalveluista sekä niiden kehittämisestä
- kuntalaisten osallisuuden sekä yhteisöjen, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta
- kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista

- taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista
- kaupungin museotoiminnasta
- aikuisopiston toiminnasta ja aikuisten perusopetuksen järjestämisestä
- monikulttuurisuusasioiden koordinoinnista
- sosiaali- ja potilasasiamiehen toiminnasta

Vapaa-ajanlautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. avustusten ja apurahojen myöntämisperiaatteista ja mainittujen avustusten ja apurahojen myöntämisestä, myöntämiensä avustusten käytön valvonnasta talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti sekä kaupunginhallitukselle esitysten tekemisestä myönnettävistä huomattavista stipendeistä ja huomionosoituksista,
2. taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmista,
3. aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmasta ja perusopetuksen opiskelijoiden ottamisen perusteista
4. kaupungin museoiden kokoelmapoliittisista ohjelmista ja museoiden kokoelmien säilymisestä museokokoelmina museoiden mahdollisen lopettamisen yhteydessä,
5. urheilu- ja ulkoilualueiden toiminnallisista yleissuunnitelmista,
6. lautakunnan hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, laitteiden ja näihin rinnastettavien käyttö- ja vuokrasopimusten yleisistä periaatteista, ja
7. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

10 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri palvelualueille,
2. vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
3. asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun Terveydenhuollon asiakasmaksut, ja
4. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

11 § Yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta

Yksilöasioiden jaosto päättää:

1. yksilöä ja perhettä koskevien päätösten tekemisestä, ja
2. ne asiat, joissa asiakas on saattanut viranhaltijan tekemän päätöksen jaoston käsiteltäväksi.

12 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja päätösvalta

Liikelaitoksen puhevaltaa käyttää johtokunta. Johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Johtokunta tehtäväalueellaan päättää:

1. liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä,
2. liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta,
3. liikelaitoksen tilinpäätöksestä,
4. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista talousarvion rajoissa,

5. palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle,
6. kansallisen kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista, ja
7. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä
8. maksuista sekä tuotteiden ja palvelujen hinnoista kaupunginvaltuuston hyväksymien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti,
9. suunnittelu- ja tutkimus- ja hankesopimusten tekemisestä, ja
10. irtaimen omaisuuden myynnin periaatteista.

Vantaan suun terveydenhuollossa palvelujen tilaajana toimii sosiaali- ja terveyslautakunta.

Terveydenhuoltolain mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä toimii terveyspalvelujen johtaja.

13 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösvalta

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta päättää:

1. Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen vähimmäispalvelutasosta kuntia kuultuaan sekä Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen osapuolena olevan kunnan vähimmäispalvelutason ylittävästä palvelusopimuksesta,
2. kuntien välisistä kustannusten jaosta yhteistoimintasopimuksessa määrätyin perustein sekä kunnilta perittävien palvelumaksujen määräytymisen perusteista,
3. Keski-Uudenmaan alueen kuntien kanssa tehtävistä palvelusopimuksista mukaan lukien sairaankuljetuksen sopimukset,
4. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen toimialueen sopimuspalokuntien kanssa tehtävistä sopimuksista,
5. esitysten tekemisestä liikelaitoksen toimintasuunnitelmaksi ja liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen osapuolina olevia kuntia kirjallisesti kuultuaan,

6. Liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta, käyttösuunnitelmasta ja toimintakertomuksesta sekä erillistilinpäätöksen laatimisesta tilintarkastettavaksi ja edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi,
7. toiminnan kannalta tarpeellisten tilojen vuokrasopimuksista,
8. liikelaitoksen organisaatiosta muilta osin kuin mitä tässä johtosäännössä määrätään,
9. liikelaitoksen palveluista ja muista suoritteista perittävistä maksuista ja taksoista,
10. avustusten myöntämisestä toimialaansa liittyville yhteisöille,
11. pelastusjohtajan avoimen viran hoitajasta,
12. pelastusjohtajan sijaisesta,
13. pelastusjohtajan irtisanomisesta, lomauttamisesta, eron myöntämisestä, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta, erityislomasta ja hoitovapaasta,
14. nuohousperusteiden ja hinnan määrittämisestä tarvittaessa,
15. liikelaitoksen palvelutuotannon kilpailuttamisesta, palveluhankinnoista ja urakalla teettämisestä Vantaan kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
16. Hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
17. puhevallan käyttämisestä Keski-Uudenmaan alueen pelastustointa koskevissa asioissa, ja
18. pelastustointa koskevien, Keski-Uudenmaan alueen kuntia sitovien päätösten ja sopimusten tekemisestä liikelaitoksen toiminnan käynnistämiseksi yhteistoimintasopimuksen periaatteiden mukaisesti.

14 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta voivat siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

11 Luku - Otto-menettely

1 § Kaupunginhallituksen, lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan otto-oikeus

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat voivat ottaa alaisensa toimielimen tai viranhaltijan päätöksen uudelleen käsiteltäväksi niissä asioissa, joissa otto-oikeus on lainsäädännön perusteella mahdollista.

2 § Otto-oikeuden käyttäminen

Otto-oikeutta käytettäessä noudatetaan seuraavaa menettelyä:

1. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja,
2. Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi päättää lautakunta, lautakunnan puheenjohtaja tai asianomainen toimialajohtajana toimiva viranhaltija,
3. Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi päättää johtokunta, johtokunnan puheenjohtaja tai liikelaitoksen toimitusjohtaja.

Asia voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi on päätettävä ennen kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan käsittelyä. Asia on otettava käsiteltäväksi viimeistään sen ajan kuluessa, jossa päätöksestä on tehtävä kuntalain tarkoittama oikaisuvaatimus.

Päätös asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi on saatettava alemmalle otettavan päätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijalle tietoon neljän päivän kuluessa siitä, kun päätös on tehty.

Päätös, jonka kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on tehnyt käsiteltäväkseen ottamassaan asiassa, on viipymättä toimitettava asianomaiselle toimielimelle tai viranhaltijalle.

3 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen toimielimen tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä seitsemän (7) päivän kuluessa pidetystä kokouksesta. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio pöytäkirjasta kaupunginhallitukselle ja lähettämällä sähköposti-ilmoitus kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle siitä, että pöytäkirja on luettavissa luottamushenkilöiden intranetissä.

Kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijan tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä kolmen (3) päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio päätöspöytäkirjasta kaupunginhallitukselle.

Lautakunnan alaisen toimielimen tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä seitsemän (7) päivän kuluessa pidetystä kokouksesta. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio pöytäkirjasta lautakunnalle ja lähettämällä sähköposti-ilmoitus lautakunnan puheenjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle siitä, että pöytäkirja on luettavissa luottamushenkilöiden intranetissä.

Lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranhaltijan tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä kolmen (3) päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio päätöspöytäkirjasta lautakunnalle tai liikelaitoksen johtokunnalle.

4 § Asiat, joita ei ilmoiteta ottomenettelyyn

Ylemmälle toimielimelle ei tarvitse ilmoittaa seuraavia päätöksiä:

- viranhaltijoiden tekemät henkilöstöpäätökset, ~~lukuun ottamatta vakanssin perustaminen~~
- hankintaohjeessa määritellyn kynnysarvon alle jäävät tavara-, palvelu- ja urakkahankinnat,
- myönteiset päätökset tietojen luovuttamisesta henkilörekisteristä,
- hallintojohtajan päätökset keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
- opiskelijoille, tutkijoille ja tutkimuslaitoksille myönnettävät tutkimusluvat,
- tilausoikeuksien myöntäminen,
- hyväksyjien määrääminen meno- ja tulokohdille,
- hallintosäännön 16 luvun 8 §:n mukaisten rahastusoikeuksien myöntäminen,
- työryhmän asettaminen,
- työllistämistukien myöntäminen,
- kesätyösetelien myöntäminen,
- rahoitusjohtajan päätökset tilien lopettamisesta ja kassavirheiden korjaamisesta,
- vahinkorahaston asiamiehen viranhaltijapäätökset,
- kaupunginjohtajan päätökset pitkäaikaisen lainan nostamisesta valtuuston asettaminen euromääräisten rajojen puitteissa,
- yhtiökokouksia ja muiden yhteisöjen kokouksia koskevat viranhaltijapäätökset,
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätökset talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisestä,
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätökset pelastusjohtajan valinnasta ja irtisanomisesta,
- kiinteistöjohtajan päätökset kaupungin etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä,

- päätökset katualueen haltuunotosta korvauksineen,
- katusuunnitelmien ja muiden yleisten alueiden suunnitelmien nähtäville asettaminen,
- johtojen, rakenteiden ja laitteiden sijoittaminen katu- tai muulle yleiselle alueelle,
- päätökset liikennemerkki- ja ajoratamaalaussuunnitelmista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset tilapäisistä maankäyttöluvista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset liikennejärjestelyistä,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset torikauppaluvista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset mainosluvista
- tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnoimien asuntojen vuokrausta koskevat viranhaltijapäätökset
- toimitilojen tilapäinen sulkeminen ja aukioloaika sekä hoitopaikkojen tilapäinen muuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla,
- tilojen ja omaisuuden luovuttaminen tilapäisesti ulkopuoliseen käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla sekä
- sellaiset asiat tai asiaryhmät, joista ylempi toimielin on päättänyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Ylemmällä toimielimellä on kuitenkin otto-oikeus myös näihin päätöksiin lukuun ottamatta Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan tekemiä päätöksiä.

5 § Päätöksen täytäntöönpano

Jos kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta ei ilmoita otto-oikeuden käyttämisestä 14 päivän oikaisuvaatimusaikana, voidaan kuntalain nojalla tehty päätös panna täytäntöön.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

11 Luku – Otto-menettely

Kuntalain nojalla tehdyt päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna heti täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

Päätös, jonka kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on tehnyt käsiteltäväkseen ottamassaan asiassa, on viipymättä toimitettava asianomaiselle toimielimelle tai viranhaltijalle. Toimielimen tai viranomaisen on pantava päätös täytäntöön, tai mikäli kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi, tehtävä asiassa uusi päätös.

Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

12 Luku - Asiakirjat ja sopimukset

1 § Sähköinen allekirjoitus

Viranhaltijapäätökset ja muut asiakirjat toimielinpäätöksiä lukuun ottamatta voidaan allekirjoittaa sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Sopimukset ja muut asiakirjat voidaan allekirjoittaa sähköisesti myös muussa järjestelmässä, joka täyttää sähköiselle allekirjoitukselle asetetut vaatimukset arkistointikelpoisuuden suhteen.

2 § Toimialan asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja. Muiden toimialojen asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa apulaiskaupunginjohtaja.

3 § Palvelualueen asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Palvelualueen asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa asianomaisen palvelualuejohtaja.

4 § Palveluyksikön asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Palveluyksikön asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa asianomaisen palveluyksikön päällikkö.

5 § Viranhaltijan päätöksiin perustuvien asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Toimialan muiden viranhaltijoiden kuin palvelualuejohtajan tai palveluyksikön päällikön päätösten perusteella laadittavat asiakirjat allekirjoittaa ao. viranhaltija tai hänen määräämänsä.

6 § Kaupunginvaltuuston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginvaltuuston päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja.

Kaupunginvaltuuston päätöksen perusteella tehtävä tilintarkastuspalvelujen hankintasopimuksen allekirjoittaa tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varmentaa kaupunginreviisori.

7 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä tai kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat.

Kaupunginhallituksen päätösten perusteella tehtävät muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, hallintojohtaja, rahoitusjohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija tai hallintosihteeri taikka kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat.

Konsernijaoston päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai konsernijaoston siihen valtuuttamat.

8 § Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai hänen estyneenä ollessa hallintojohtaja ja varmentaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija tai kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat viranhaltijat.

9 § Lautakunnan ja sen jaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Lautakunnan ja sen jaoston päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa alaisensa apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Lautakunnan ja sen jaoston päätösten perusteella tehtävät muut asiakirjat allekirjoittaa alaisensa apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Tarkastuslautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginreviisori tai hänen määräämänsä viranhaltija.

10 § Liikelaitoksen asiakirjojen allekirjoittaminen

Liikelaitoksen johtokunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset sekä liikelaitosta koskevat muut asiakirjat allekirjoittaa Keski-Uudenmaan pelastustointa lukuun ottamatta liikelaitoksen johtaja tai hänen määräämänsä.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitosta koskevat muut asiakirjat allekirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, pelastusjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija kaksi yhdessä.

11 § Pöytäkirjan ote

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta säädetään 20 luvun 20 §:ssä ja muiden toimielinten pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta säädetään 24 luvun 28 §:ssä.

12 § Asiakirjojen antamisesta päättäminen

Kaupunginhallituksella, lautakunnilla ja johtokunnilla on oikeus delegoida viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua asiakirjan antamista koskevaa ratkaisuvaltaa alaisilleen viranhaltijoille.

13 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä kustannusvastaavuuden periaatetta taikka alempaa maksuperustetta noudattaen.

14 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Kaupungille annettavat haaste- ja muut tiedoksiannot vastaanottaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualuejohtajat tai määräämänsä tehtäväalueillaan sekä kaupunginhallituksen määräämät viranhaltijat.

13 Luku – Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

1 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtäväalue

Tiedonhallinnalla tarkoitetaan viranomaisen tehtävien hoidossa tai sen muussa toiminnassa syntyviin tarpeisiin perustuvia toimia ja tietoturvallisuustoimienpiteitä viranomaisen tietoaineistojen, niiden käsittelyvaiheiden ja tietoaineistoihin sisältyvien tietojen hallinnoimiseksi riippumatta tietoaineistojen tallentamistavasta ja muista käsittelytavoista.

Asiakirjahallinnon tehtävänä on suunnitella, kehittää, ohjeistaa ja neuvoa kaikkea sitä toimintaa, joka koskee asiakirjojen vastaanottamista, rekisteröintiä, tuottamista, käsittelyä, tallentamista, säilyttämistä ja saatavuutta.

2 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus:

- vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta ja siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kaupungin eri tehtävissä
- päättää kaupungin asiakirjahallintoa johtavasta viranhaltijasta ja tämän tehtävistä.

3 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4 § 2 momentin mukaiset vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungissa.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta, muutosvaikutusten arvioinnista ja asiakirjajulkisuutta koskevasta kuvauksesta,

2. vastuu tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteistoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudessa, ja
4. vastuu asianhallinnan sekä palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä.

4 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät ja päätösvalta

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista.

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija päättää:

1. kaupungin arkistonmuodostussuunnitelman hyväksymisestä,
2. kaupungin arkistonmuodostajien ja rekisterinpitäjien nimeämisestä, ja
3. kaupungin asiakirjahallintoon liittyvästä ohjeistuksesta.

5 § Toimialajohtajan asiakirjahallinnon tehtävät

Apulaiskaupunginjohtaja vastaa siitä, että toimialan asiakirjahallinnon hoitaminen on järjestetty annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

14 Luku – Henkilöstöasiat

1 § Luvun määräysten soveltaminen

Niistä virkasuhteeseen sekä viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tai muussa laissa, päättää kaupunginhallitus, ellei laissa ole toisin säädetty tai tässä hallintosäännössä muuta määrätty.

Esimiesasemassa oleva viranhaltija tai työntekijä antaa työnjohto-oikeudelliset ohjeet ja määräykset. Palvelualuejohtajalla tarkoitetaan tämän luvun määräyksiä sovellettaessa myös liikelaitoksen toimitusjohtajaa ja palvelualueella myös liikelaitoksia, ellei tässä hallintosäännössä ole erikseen muuta määrätty.

~~Ulkoisen tarkastuksen palveluyksikkö rinnastetaan henkilöstöhallinnollisesti kaupunkistrategian ja johdon toimialan palveluyksikköön, ellei 17 luvun 4 ja 5 §:istä muuta johdu.~~

2 § Henkilöstövalinnat

Kaupunginvaltuusto täyttää kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja kaupunginreviisorin virat.

Kaupunginhallitus täyttää kaupungin eri toimialojen palvelualuejohtajien virat Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen pelastusjohtajan virkaa lukuun ottamatta sekä ottaa kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan avoimen viran hoitajan.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen pelastusjohtajan viran täyttää liikelaitoksen johtokunta.

Kaupunginreviisori ottaa palveluyksikköönsä kuuluvat muut viranhaltijat.

Kaupunginjohtaja täyttää tarkastusjohtajan ja viestintäjohtajan virat sekä ottaa toimialallaan palvelualueisiin ja -yksikköihin kuulumattomat muut viranhaltijat sekä palvelualuejohtajan avoimen viran hoitajan.

Tarkastusjohtaja ja viestintäjohtaja ottavat palveluyksikköönsä kuuluvan muun virkasuhteisen henkilöstön.

Apulaiskaupunginjohtajat ottavat toimialallaan yhteisten palveluiden palveluyksikköjen päälliköt sekä palvelualueisiin ja -yksikköihin kuulumattomat muut viranhaltijat sekä palvelualuejohtajan avoimen viran hoitajan.

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä ottaa muut palvelualueeseen kuuluvat viranhaltijat.

Yhteisten palveluiden palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä ottaa muut palveluyksikköön kuuluvat viranhaltijat.

Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista päättää tarvittaessa virkasuhteeseen ottava viranomainen.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää myös koeajan määräämisestä ja koeajan pituudesta.

3 § Toimivalta viran perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä viran kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeen muuttamisessa

Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta, virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta, virkanimikkeistä ja kelpoisuusvaatimuksista sekä virkojen lakkauttamisesta ja virkanimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta.

Toimivaltainen viranomainen ei voi kuitenkaan päätöksellään tiukentaa laissa tai asetuksessa viralle säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Jos viran kelpoisuusvaatimukset perustuvat lakiin tai asetukseen, on viran kelpoisuusvaatimus päätettävä ao. lain tai asetuksen mukaiseksi.

4 § Toimivalta työsopimussuhteisen vakanssin perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä vakanssin nimikkeen ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisessa

Työsopimussuhteisen vakanssin perustamisesta, lakkauttamisesta, nimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista päättävät kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä kukin omilla toimialoillaan. Vakanssia perustettaessa päätetään myös nimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä viranhaltija päättää myös työsopimussuhteisen vakanssin lakkauttamisesta sekä kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeiden muuttamisesta.

5 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi päättävät palvelualuejohtajat kukin omilla palvelualueillaan. Palvelualueisiin kuulumattomien viranhaltijoiden osalta virkasuhteen muuttamisesta päättävät kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat kukin omilla toimialoillaan.

6 § Siirrot

Viran ja työsuhteisen vakanssin siirtämisestä toimialalta toiselle päättää kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Kuitenkin mikäli kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus päättää viran täyttämisestä, kaupunginvaltuusto ja vastaavasti kaupunginhallitus myös päättää viran siirtämisestä.

7 § Viran haettavaksi julistaminen ilman julkista hakumenettelyä

Viran julistaa haettavaksi valinnasta päättävä toimielin tai viranhaltija. Viran julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus, kun valinnasta päättävä viranomainen on kaupunginvaltuusto. Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen,

- jossa on kyseessä viran määräaikainen täyttö
- jossa on kyseessä viran uudelleen täyttäminen sitä aikaisemmin hakeneiden, asianomaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävien joukosta virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoitettua, ettei ota virkaa vastaan tai siitä syystä, että virkasuhde puretaan koeaikana, taikka siitä syystä, että virkaan ottamista koskeva päätös on lainvoimaisella päätöksellä kumottu ja asia palautettu uudelleen käsiteltäväksi

- jossa kyseessä on kaupungin sellaisen entisen viranhaltijan valitseminen, joka saa kunnallisessa eläkelaissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä ja joka ennen eläkeiän saavuttamista todetaan ansiotyöhön kykeneväksi
- johon Vantaan kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevöitymiskoulutusta kaupunki on tukenut ja jonka kelpoisuusvaatimukset henkilö täyttää, tai
- johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhdettaan koskevien uudelleen järjestelyjen vuoksi.

8 § Täyttökielto

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus päättää viran täyttökiellosta sekä antaa kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen.

9 § Sijaiset

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan sijaisista ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista.

Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja päättävät kukin omalla toimialallaan palvelualuejohtajan sijaisesta lukuun ottamatta Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitosta sekä yhteisten palveluiden palveluyksiköiden päälliköiden sijaisista.

Palvelualuejohtaja määrää palveluyksikön päällikön sijaisjärjestelyistä

10 § Viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen

Viranhaltijan oikeudet ja velvollisuudet alkavat virantoimituksen alkamispäivästä, jollei aikaisemmasta alkamisajankohdasta toisin säädetä tai määrätä.

Virantoimituksen alkamisajankohdan määrää valinnan suorittanut viranomainen. Kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen täyttämän viran osalta virantoimituksen alkamisajankohdan määrää kuitenkin kaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtajien virkojen osalta ja apulaiskaupunginjohtaja alaistensa palvelualuejohtajien virkojen osalta. Kaupunginjohtajan virantoimituksen alkamisajankohdan määrää kaupunginhallitus.

11 § Ehdollisen valintapäätöksen raukeaminen

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään virkasuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Kaupunginvaltuuston täyttämän viran osalta ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään kuitenkin kaupunginhallitus.

12 § Virka- ja työehtosopimusten määräysten soveltaminen

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten palkkausta koskevien määräysten soveltamisesta viranhaltijoihin ja työntekijöihin, mikäli hallintosäännön tässä luvussa ei ole toisin määrätty.

Henkilöstö- ja konsernijohtaja antaa virka- ja työehtosopimusten soveltamista koskevat ohjeet.

Tulospalkkioista päättää kaupunginjohtaja.

Toimivalta kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisen paikallisen sopimuksen tekemiseen

on henkilöstö- ja konsernijohtajalla. Mikäli paikallinen sopimus koskee koko henkilöstöä tai merkittävää osaa henkilöstöstä, on toimivalta paikallisen sopimuksen tekemiseen kuitenkin kaupunginhallituksella.

13 § Sivutoimet

Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää kaupunginjohtajan osalta kaupunginhallitus, apulaiskaupunginjohtajan osalta kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajan ja palvelualueiseen kuulumattoman palveluyksikön päällikön osalta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja kukin omalla toimialallaan ja muiden viranhaltijoiden osalta palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä.

14 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

Kaupunginjohtajan osalta viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajien osalta kaupunginjohtaja sekä alaistensa palvelualuejohtajien ja palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköiden osalta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja.

Muun viranhaltijan osalta kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin päättää palvelualuejohtaja tai tämän määräämänsä.

15 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää toimialalta toiselle tapahtuvissa siirroissa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija. Toimialan sisällä tapahtuvista siirroista päättää kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai

heidän määräämänsä viranhaltija ja palvelualueen sisällä tapahtuvista siirroista palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Kuitenkin mikäli kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus päätöksentekohetkellä voimassaolevan hallintosäännön määräyksen perusteella päättää viran täyttämisestä, kaupunginhallitus päättää viranhaltijan siirtämisestä.

16 § Virantoimituksesta pidättäminen

Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginhallitus sekä itse ottamiensa että kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden osalta. Kaupunginjohtaja voi ennen kaupunginhallituksen kokousta päättää kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden osalta väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä. Muiden viranhaltijoiden osalta virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä kukin omalla toimialallaan.

17 § Virkasuhteen päättyminen, lomauttaminen ja osa-aikaistaminen

Virkasuhteen päättämisestä ja lomauttamisesta sekä osa-aikaistamisesta päättää se, joka valitsee viranhaltijan. Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelusuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

18 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää se, jonka toimivaltaan virkasuhteen päättäminen on kuulunut.

19 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan etuuden takaisinperinnästä kunnallisen viranhaltijalain 56 §:n nojalla päättää henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

2 OSA – TALOUS JA VALVONTA

15 Luku – Taloudenhoito

1 § Taloushallinnon tehtävien järjestäminen

Kaupungin taloushallinnossa noudatetaan lainsäädännön lisäksi tätä lukua.

Kaupungin taloushallintoa johtaa ja valvoo kaupunginhallitus.

Talouden ja strategian palvelualueen tehtävistä säädetään 3 luvun 6 §:ssä.

Kaupunginhallitus, talous- ja strategiajohtaja, rahoitusjohtaja ja talouspalvelukeskuksen johtaja antavat tarkempia ohjeita konsernin ja kaupungin taloudenhoidosta.

2 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Talousarviossa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää talousarvioasetelmaa. Talous-arviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvioon otettavista toiminnallisista tavoitteista ja niiden edellyttämistä määrärahoista ja tuloarvioista. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Lautakuntien ja johtokuntien on laadittava voimassa olevaan taloussuunnitelmaan perustuen ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti omat talousarvioehdotuksensa perusteluineen. Kaupunginhallitus päättää talousarvion laadintakehyksistä sekä talousarvion laadintaohjeista.

Kaupungin talousarviossa määritellään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liikelaitoksille. Liikelaitoksien osalta talousarvioon otetaan sitovina erinä kunkin liikelaitoksen rahoitusvaikutukset kaupungin talouteen. Kaupungin talousarviossa voidaan määritellä myös muita liikelaitoksia sitovia eriä. Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta kaupunginvaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden perusteella.

Talousarviossa esitetään myös tavoitteet keskeisille kaupungin omistamille tytäryhtiöille sekä kuvataan kaupunkikonsernia talousarviosuositusten edellyttämässä laajuudessa.

Kaupunginvaltuuston neljäksi vuodeksi hyväksymä taloussuunnitelma sisältää kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä investointiosan hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä toimitilastrategian keskeisine muutoksineen toimitiloissa, palveluverkkosuunnitelman ja suunnitelman toimitilojen toteuttamistavoista. Toimitilastrategia päivitetään vuosittain.

Taloussuunnitelmavuosien talousarvion valmisteluvaiheeseen mennessä päätetyt rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset otetaan huomioon suunnitelmassa. Taloussuunnitelmassa osoitetaan, kuinka menojen rahoitustarve katetaan.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimen-piteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnitelmakaudella katetaan.

3 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat tarkistetut käyttösuunnitelmat. Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Toimielimet voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille. Käyttösuunnitelman muutoksista talousarvion sitovuustason sisällä päättää kyseessä oleva toimielin.

4 § Talousarvion seuranta ja raportointi

Toimielimet seuraavat toiminnan ja talouden toteutumista säännöllisesti. Kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle raportoinnista päätetään vuosittain talousarvion täytäntöönpanomääräysten yhteydessä.

Talousarvion seuranta, talousarviomuutosten esittäminen ja käyttösuunnitelmien tarkistaminen kaupunginvaltuuston päätösten toteuttamiseksi on toimielinten vastuulla.

5 § Talousarvion sitovuus ja talousarvion muutokset

Kaupunginvaltuusto päättää tavoitteiden ja määrärahojen sitovuudesta hyväksyessään talousarvion täytäntöönpanomääräykset.

Määrärahaa saadaan käyttää vain talousarviovuoden menoihin. Sitä ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa määrättyyn tarkoitukseen.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviomuutokset esitetään kaupunginvaltuustolle talousarvion sitovuustason mukaisesti. Talousarviomuutokset tulee kohdentaa riittävän tarkalle tasolle raportoinnin tarpeet huomioon ottaen.

Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen kaupunginvaltuustolle ei voi tehdä kyseisen tilinpäätösvuoden talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tulo- ja menoarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tulo- ja menoarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Kaupunginvaltuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, jos organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muu-toksista. Kaupunginvaltuuston liikelaitokselle asettamien sitovien tavoitteiden osalta muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää sellaisen menon suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on tällöin viipymättä tehtävä kaupunginvaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

6 § Kirjanpito ja tilinpäätös

Kaupunginhallituksen on huolehdittava siitä, että kaupungin tilinpäätös laaditaan ja jätetään tilintarkastajille kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös on päivättävä sekä kaupunginjohtajan allekirjoittamana jätettävä kaupunginhallituksen allekirjoitettavaksi.

Tilinpäätökseen kuuluvat toimintakertomus, talousarvion toteutumisvertailu, tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitilinpäätös sekä niiden liitteenä olevat tiedot.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kaupungin talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kaupungin tai konsernin tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa tai taseessa.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

7 § Omaisuuden hoitaminen, luovuttaminen ja vuokraaminen

Kaupungin omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Toimialojen vastuulla on, että niiden hallussa olevat pysyvät vastaavat eli käyttöomaisuus on arvostettu em. ohjeiden mukaisesti oikein.

Irtaimen omaisuuden luovuttamisessa kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toi-mielimille ja viranhaltijoille.

Kaupunginhallitus ja muut kaupungin viranomaiset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, että kaupungin omistama tai kaupungin hallussa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja sitä käytetään ja hoidetaan taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Palvelualuejohtaja tai palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö määrää vastuualueensa hallussa olevien varastojen, kiinteän, irtaimen ja aineettoman omaisuuden tarkastajan tai tarkastajat.

8 § Maksuista päättäminen

Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät tarkemmin maksujen perusteista.

16 Luku – Rahatalouden hoitaminen

1 § Rahatalouden tehtävien järjestäminen

Kaupungin rahatalouden tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikkeen hoitaminen, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.
Kaupunginvaltuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainasaamisten lisäyksistä ja vähennyksistä sekä nettolainanoton enimmäismäärän.
Kaupunginjohtaja päättää rahoitusjohtajan esityksestä talousarviolainan ottamisesta. Lyhytaikaisen lainan antamisesta muille kuin kaupungin konserniin kuuluville yhtiöille päättää konsernijaosto, samoin kuin pääomalainat ja niihin rinnastettavan rahoituksen. Lyhytaikaisen lainan antamisesta konserniin kuuluville yhtiöille päättää rahoitusjohtaja noudattaen kaupunginvaltuuston hyväksymiä periaatteita. Pitkäaikaisen lainan antamisesta päättää kaupunginvaltuusto pois lukien Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta myönnetyt pitkäaikaiset lainat, joista päättää kaupunginhallitus.
Muutoin kaupungin rahataloudesta vastaa kaupunginhallitus.

2 § Antolainat ja takaukset

Rahoituksesta vastaavan palveluyksikön on vuosittain vaadittava toimintakertomus ja tilinpäätös sellaisilta yhteisöiltä, joiden sitoumuksia kaupunki on taannut tai joille se on myöntänyt lainaa.

3 § Maksuliike

Viranomaisen, jonka tehtävänä on suorittaa kaupungin menoja ja kantaa kaupungin tuloja, on huolehdittava, että menot suoritetaan ja tulot kannetaan oikeamääräisinä ja ajallaan.

Rahoituksesta vastaava palveluyksikkö kilpailuttaa kaupungin maksuliikkeen ja konsernitilin hoidon hankintalain mukaisesti.

4 § Kassavarat ja pankkitili

Rahoituksesta vastaavan palveluyksikön on talletettava tai sijoitettava kassavarat kaupungin kokonaisedun mukaisesti noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita.

Rahoitusjohtaja vahvistaa pääkassan ja alitilittäjien kassavarojen enimmäismäärän. Rahastajien kassavarojen enimmäismäärän vahvistaa palvelualuejohtaja tai palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö.

Rahoitusjohtaja päättää pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta sekä valtuuttaa henkilöt, jotka käyttävät rahalaitoksissa olevia tilejä.

5 § Määrärahojen käytön hyväksyminen

Ennen tilausta tai muuta toimintaa, josta aiheutuu kaupungille meno, on huolehdittava siitä, että tarkoitukseen on käytettävissä määräraha.
Hyväksyjä vastaa siitä, että meno tai tulo kuuluu kaupungille ja niiden perusteet ovat oikeat. Hyväksyjä vastaa myös siitä, että meno tai tulo osoitetaan kirjattavaksi oikein kirjanpitoon sekä siitä, ettei määrärahaa ylitetä.
Apulaiskaupunginjohtajaa koskevat laskut hyväksyy kaupunginjohtaja tai määräämänsä.

Palvelualueen määrärahojen käytön hyväksyy palvelualuejohtaja tai hänen sijaisensa. Palvelualuejohtaja voi määrätä palveluyksikön päällikön, vastuualueen tai tiimin esimiehen tai heihin rinnastettavan hyväksymään määrärahojen käytön oman vastuualueensa osalta.

Palvelualueisiin kuulumattomien palveluyksiköiden määrärahojen käytön hyväksyy palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä vastuualueen tai tiimin esimies tai niihin rinnastettava päällikkö oman vastuualueensa osalta.

Niiden määrärahojen, jotka eivät kuulu jonkun palvelualueen tai palveluyksikön varsinaiseen toimintaan, käytön hyväksyy apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Sähköisessä järjestelmässä tehtyjä alle 200 euron tilauksia ei tarvitse hyväksyä. Palvelualuejohtaja, palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö tai heidän määräämänsä on velvollinen seuraamaan alaisensa toiminnan ostotapahtumia kustannuspaikkakohtaisilta seurantaraporteilta. Toimeentulotuen maksatuksessa palvelualuejohtaja voi määrätä työntekijän hyväksymään maksatuksessa olevat tilisiirrot. Työntekijöiden esimiehet ovat velvollisia valvomaan alaistensa toimintaa toimeentulotuen maksatuksen osalta.

Tiedostosiirtona välitettäviä myynti- ja ostotapahtumia ei hyväksytä, koska niiden perusteet ovat todennettavissa tietoa lähettävistä järjestelmistä.

6 § Menojen suoritus

Menot suoritetaan tiedostosiirtoina pankkeihin tai muuta yleisesti hyväksyttävää maksutapaa käyttäen.

7 § Tulojen vastaanotto

Kaupungille tulevat rahasuoritukset on ensisijaisesti ohjattava kaupungin pankkitileille rahoituksesta vastaavan palveluyksikön erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

8 § Alitilittäjä- ja rahastusoikeudet

Rahoitusjohtaja myöntää alitilittäjäoikeudet kassatehtäviä hoitaville henkilöille. Palvelualuejohtajalla ja palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköllä on oikeus myöntää alaisena toiminnan rahastusoikeudet sekä vähäisten tulojen perintää varten myös muulle kuin kaupungin viranomaiselle.

Alitilittäjät ja rahastajat toimivat rahoituksen palvelualueen antamien ohjeiden mukaan.

9 § Kassavirheiden korvaaminen

Kassatehtäviä hoitavien henkilöiden kassavirheiden korvaamisesta päättää rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä.

10 § Maksulykkäyksen myöntäminen

Maksulykkäyksen myöntämisen hyväksyy palvelualuejohtaja ja talouspalvelukeskuksen hoidettavaksi keskitetyn laskutuksen osalta talouspalvelukeskuksen johtaja tai heidän määräämänsä. Palvelualueisiin kuulumattomien palveluyksiköiden osalta maksulykkäyksen hyväksyy palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä.

11 § Osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntäminen julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen maksun suorittamisesta

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan:

1. julkisoikeudellisen maksun tai muun saatavan suorittamisesta,
2. yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamisesta.

Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle tai toimialan talous- ja hallintojohtajalle.

12 § Saatavien laskutus, perintä, kirjanpidolliset oikaisut, luottotappioiden kirjaaminen sekä saatavasta luopuminen

Saatavat on laskutettava ja perittävä viivyttelemättä noudattaen talouspalvelukeskuksen antamia laskutus- ja perintäohjeita.
Virheellisesti tai aiheettomasti veloitettujen saatavien oikaisemisen, palauttamisen ja kirjanpitoon kirjattujen erien oikaisemisen hyväksyy se viranomainen, jonka tehtävänä saatavan veloittaminen on.
Talouspalveluiden hoidettavaksi keskitetyn laskutuksen osalta talouspalvelukeskuksen johtajalla tai palvelualuejohtajalla sekä palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköllä alaisensa toiminnan osalta tai heidän määräämällään on oikeus hyväksyä luottotappioiden kirjaukset ja saatavasta luopumiset, mikäli perimistoimet ovat osoittautuneet tuloksettomiksi ulosmittauksen tai konkurssin yhteydessä tai muutoin voidaan riittävän painavin perustein olettaa, ettei saatavaa myöhemminkään saada velalliselta perityksi tai saatava on vanhentunut.

13 § Vahingon korvaamisesta päättäminen

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, vahingonkorvauksen myöntämisestä silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen tai sitä voidaan pitää korvausvelvollisena. Vahinkorahastosta korvattavien vahinkojen osalta määrätään erikseen vahinkorahaston säännössä.
Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutunut vahinko, ei kuitenkaan,

jos asianosainen on korvausvelvollinen kuntalain tarkoittaman tilivelvollisuuden nojalla tai vahinko on aiheutettu tahallaan taikka törkeästä tuottamuksesta.
Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle tai toimialan talous- ja hallintojohtajalle.

14 § Rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys ja tarkastus

Palvelualuejohtajan vastuulla on palvelualueen hallussa olevien rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys turvatulla tavalla.
Palvelualuejohtajan tulee vähintään kerran vuodessa tarkastuttaa alitilittäjien ja rahastajien hallussa olevat varat. Tarkastus on tehtävä aina, kun alitilittäjä- tai rahastuskassa lopetetaan. Tarkastuksesta on tehtävä aina kirjallinen tarkastuspöytäkirja, joka on toimitettava sisäiselle tarkastukselle.

15 § Hankinnat, varastointi ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely

Kaupungin hankinnat ja varastointi on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon kaupungin kokonaisetu.

Tarkemmat määräykset hankintojen suorittamisesta, varastoinnista ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittelystä annetaan kaupunginhallituksen hyväksymissä erillisissä ohjeissa.

17 Luku - Hallinnon ja talouden tarkastus

1 § Ulkoisen tarkastuksen tehtäväalue

Ulkoinen valvonta järjestetään kaupungin johdosta riippumattomaksi.

Ulkoinen tarkastus vastaa kaupungin hallinnon ja talouden ulkoisen tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämisestä. Ulkoinen tarkastus käsittää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön ja tilintarkastajan.

Vantaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan sen lisäksi, mitä kuntalain 14 luvun 121–125 §:issä säädetään, tämän luvun määräyksiä.

2 § Hallinnon ja talouden tarkastuksen organisaatio

Kaupunginvaltuusto asettaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä sekä arviointia varten kuntalain 121 §:ssä mainitun tarkastuslautakunnan.

Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta määrätään 8 luvun 3 §:ssä.

Ulkoisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa.

Kaupungin ulkoista tarkastusta johtaa kaupunginreviisori.

3 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Läsnäolosta tarkastuslautakunnan kokouksissa päättää lautakunta.

Valtuuston valitsemalla tilintarkastajalla, kaupungin viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on tarvittaessa velvollisuus olla saapuvilla tarkastuslautakunnan kokouksissa.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa asiat esittelee kaupunginreviisori.

Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 24 luvun määräyksiä.

4 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa on erikseen säädetty, lautakunnan tehtävänä on:

1. esittää kannanottonsa tilintarkastajan kertomuksessa esittämiin muistutuksiin, asianomaisten niistä antamiin selityksiin ja kaupunginhallituksen lausuntoon,
2. tehdä esityksiä kaupunginvaltuustolle päätöksistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta,
3. valmistella kaupunginvaltuustolle esityksen tilintarkastajan valinnasta sekä valinnan valmistelun yhteydessä määritellä tilintarkastajan toimikauden pituuden,
4. toimia kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä, valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kerran vuodessa,
5. päättää tehtäväalueensa virkasuhteiden muuttamisesta työsuhteisiksi,
6. päättää kaupunginreviisorin osalta sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä,
7. päättää kirjallisen varoituksen antamisesta kaupunginreviisorille,
8. määrätä kaupunginreviisorille sijaisen, ja
9. esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginreviisorin palkan määrä henkilöstö- ja konsernijohtajan kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen.

10. päättää niistä hallinnon ja talouden tarkastuksen sisältöön, hallintoon ja talouteen kuuluvista asioista, jotka kuntalain tai hallintosäännön mukaan eivät kuulu muiden viranomaisten toimivaltaan.

5 § Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävänä on:

1. päättää kaupunginreviisorin osalta viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin,
2. antaa matkamääräyksen kaupunginreviisorille,
3. vahvistaa lomajärjestyksen ja myöntää vuosiloman kaupunginreviisorille,
4. myöntää virkavapauden kaupunginreviisorille, ja
5. päättää kaupunginreviisorin osallistumisesta ulkomaille suuntautuville opinto-, kurssi- ja niihin rinnastettaville matkoille.

6 § Kaupunginreviisorin tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginreviisori:

- valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat,
- avustaa tilintarkastusyhteisöä tilintarkastuksen suorittamisessa,
- vastaa ulkoisen tarkastuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä
- vastaa ulkoisen tarkastuksen tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa ulkoisen tarkastuksen määrärahojen jaosta
- vastaa ulkoisen tarkastuksen tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa ulkoisen tarkastuksen sopimushallinnasta

- vastaa ulkoisen tarkastuksen viestinnästä
- vastaa vahinkoilmoituksen tekemisestä
- määrää ulkoisen tarkastuksen päällikön sijaisjärjestelyistä
- hakee ulkoisen tarkastuksen tarvittavat luvat ja suostumukset
- suorittaa muutkin toimialaansa kuuluvat lautakunnan hänelle määräämät tehtävät.

Kaupunginreviisori tai hänen määräämänsä päättää:

1. lausuntojen antamisesta ulkoisen tarkastuksen toimialaan kuuluvissa asioissa,
2. ulkoista tarkastusta koskevista sopimuksista,
3. ulkoista tarkastusta koskevista tutkimusluvista,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
8. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
9. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
10. muistakin ulkoiselle tarkastukselle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

7 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön.

Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

8 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan valitsemisesta sekä tehtävistä on säädetty kuntalain 122–123 §:issä.

Tilintarkastajan on toimeksiantosopimuksen mukaisesti laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja työohjelma vuosittain kullekin tilikaudelle. Suunnitelmat saatetaan lautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Tilintarkastajan mahdollisesti kaupungin eri viranomaisille tai kaupungin palveluksessa olevalle antama kirjallinen raportti tai huomautus annetaan lautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastajan tulee laatia tekemistään tarkastushavainnoista selonteko lautakunnalle lautakunnan päättämällä tavalla.

9 § Tilintarkastuskertomus ja lautakunnan arviointikertomus

Kaupunginhallituksen on jätettävä tilinpäätös tilintarkastajan tarkastettavaksi tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Tilintarkastajan on annettava tilintarkastuskertomus viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Tilinpäätös, tilintarkastuskertomus sekä lautakunnan antama arviointikertomus on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tarkastuslautakunta voi esittää tarvittaessa arvionsa myös erilliskertomuksessa.

Lautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisten selitys sekä kaupunginhallituksen lausunto.

10 § Tarkastuslautakunnan tiedottaminen

Tarkastuslautakunta raportoi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle.

Tehtäväalueensa muusta tiedottamisesta päättää tarkastuslautakunta.

Tarkastuslautakunnan tiedottaminen tulee järjestää samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin tiedottaminen.

18 Luku - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

1 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäväalue

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä.

2 § Kaupunginvaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Valtuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

3 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus:

- vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä
- hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti
- valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
- antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

4 § Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävät ja vastuut on määritelty valtuuston hyväksymissä kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa.

5 § Riskienhallinta- ja valmiuspäällikön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö suunnittelee, koordinoi ja kehittää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla.

6 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastusjohtajan johdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä ja veloituksetta kaikki tiedot ja asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tarkastusten suorittamiseksi sekä oikeus päästä kaikkiin kaupungin tiloihin.

7 § Tarkastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Tarkastusjohtaja:

- vastaa sisäisen tarkastuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä
- vastaa sisäisen tarkastuksen tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa sisäisen tarkastuksen määrärahojen jaosta
- vastaa sisäisen tarkastuksen tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa sisäisen tarkastuksen sopimushallinnasta
- vastaa sisäisen tarkastuksen viestinnästä
- vastaa vahinkoilmoituksen tekemisestä
- määrää sisäisen tarkastuksen päällikön sijaisjärjestelyistä
- hakee sisäisen tarkastuksen tarvittavat luvat ja suostumukset

Tarkastusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lausuntojen antamisesta sisäisen tarkastuksen tehtäväalaan kuuluvissa asioissa,
2. sisäistä tarkastusta koskevista sopimuksista,
3. sisäistä tarkastusta koskevista tutkimusluvista,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
8. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,

9. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
10. muistakin sisäiselle tarkastukselle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

3 OSA – VALTUUSTO

19 Luku - Valtuuston toiminta

1 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustolla on kaksi varapuheenjohtajaa. Valtuusto valitsee vuosittain kesäkuun ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin toimittamisesta säädetään kuntalaissa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päätä.

Valtuuston sihteerinä toimii kuntademokratian palvelualueen määräämä Vantaan kaupungin viranhaltija tai työntekijä.

KuntaL 18 §: Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

2 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten. Myös valtuutetun sijasta asian käsittelyyn osallistuva varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista tarvittavista toimihenkilöistä on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

3 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

4 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

5 § Kokoustilat

Kuntademokratianlia osoittaa valtuustoryhmien kokouksia varten niiden tarvitsemat kokoustilat korvauksetta.

6 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa

Valtuustoryhmä avustaa valtuuston puheenjohtajaa ja sihteeristöä järjestyksessä oikean varajäsenen kutsumisessa valtuuston kokoukseen siitä estyneen valtuutetun sijaan.

7 § Valtuuston kansliatehtävät

Valtuuston kansliatehtävät hoitaa ~~kaupunginkanslia~~ kuntademokratian palvelualue.

20 Luku - Valtuuston kokoukset

1 § Valtuuston päätöksentekotavat

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokoukseen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Valtuuston suljetun kokouksen aikana valtuutetun tulee huolehtia siitä, etteivät luottamukselliset keskustelut tai salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Tietohallinto vastaa siitä, että valtuuston sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

2 § Kokouskutsu

Kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kaupungin internetsivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat, ja siinä on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous.

3 OSA – VALTUUSTO

20 Luku – Valtuuston kokoukset

Kokouskutsu toimitetaan julkaisemalla esityslista liitteineen luottamushenkilöiden intranetsivuilla ja ilmoittamalla julkaisemisesta sähköpostilla tai tarvittaessa myös tekstiviestillä tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Kutsu valtuuston selostustilaisuuteen toimitetaan valtuuston kokouskutsun yhteydessä.

~~Kaupunginkanslia~~ Kuntademokratian palvelualue vastaa siitä, että tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

KuntaL 94 §: Valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos kunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

3 § Esityslista

Valtuuston käsiteltäviksi tulevista asioista laaditaan kutakin kokousta varten esityslista. Esityslistan tulee sisältää selostus asioista tarpeellisine liitteineen sekä kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan esitykset valtuuston päätöksiksi.

Valtuuston esityslista laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Esityslistan liitteistä toimitetaan molemmilla kielillä taloussuunnitelma, tilinpäätös, tarkastuslautakunnan arviointikertomus, tilintarkastajan lausunto sekä ohje- ja johtosäännöt, samoin kuin niitä asioita koskevat asiakirjat, joissa kielilain 12 §:n ja 29 §:n mukaan on käytettävä ruotsinkieltä.

Esityslista liitteineen julkaistaan kaupungin internet- ja intranetsivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä sekä salassa pidettävät tiedot.

4 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

5 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston sihteeristölle.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä sihteeristön on kutsuttava estyneen valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu.

6 § Muiden kuin valtuutettujen läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Myös kaupunginhallituksen jäsenellä tai hänen poissa ollessaan varajäsenellä on läsnäolo-oikeus kokouksessa.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuuston kulloiseenkin kaupunginvaltuuston kokoukseen nimeämällä edustajalla on läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksessa. Nuorisovaltuuston edustajalla on puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon.

7 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valtuuston kokouksen aluksi todetaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut sähköistä läsnäolo- ja äänestysjärjestelmää käyttäen tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä taikka muulla puheenjohtajan määräämällä tavalla.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa mahdolliset esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Valtuutettu, jota ei kokouksen alussa ole todettu läsnä olevaksi, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Läsnäolon toteamisen jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoittauduttava välittömästi puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokoukseen saapunut. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan vastaavasti merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokouksesta poistunut.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Läsnä oleviksi katsotaan ne valtuutetut, jotka pöytäkirjan mukaan ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita valtuusto muuten ei ole todennut poissa oleviksi.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvallan, hänen on keskeytettävä kokous.

KuntaL 103 § 1 mom: Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

8 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä valtuustossa sekä pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja saa, varoituksen annettuaan, määrätä poistettavaksi kokouksesta henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, jota puheenjohtaja ei voi hillitä, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

9 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun tai muun kokoukseen osallistuvan henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, voi olla läsnä esteellisyydestä päätettäessä, mutta ei saa osallistua esteellisyysasian käsittelyyn.

Esteellisyyttä koskeva valtuuston ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

KuntaL 97 § 1 mom: Valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Milloin valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään.

10 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus *(pohjaehdotus)* tai, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on peruuttanut esityslistalla olevan esityksensä ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, asia on poistettava esityslistalta. Muissa tapauksissa asian poistamisesta esityslistalta päättää valtuusto.

KuntaL 93 §: Kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut. Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

11 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti tai selvästi havaittavalla tavalla taikka toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä
2. puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle tai hänen estyneenä ollessaan kaupunginhallituksen varapuheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle, apulaiskaupunginjohtajille sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. enintään yhden minuutin kestävän repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta. Puheenvuorojen pituutta voidaan myös valtuustovaliokunnan suosituksesta sopia ohjeellisesti rajattavaksi.

Jos puheenvuoroa pyydetään yhtaikaa salijärjestelmän kautta sekä muulla tavalla, on salijärjestelmän kautta puheenvuoroa pyytäneellä etusija. Jos useat pyytävät yhtaikaa puheenvuoroa, määrää puheenjohtaja missä järjestyksessä kukin heistä sen saa.

Puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai valtuustosalin puhujakorokkeelta.

KuntaL 102 § 2 mom: Valtuutetulla on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Valtuutetun on pysyttävä asiassa. Jos valtuutettu puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

12 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Jos asia pannaan pöydälle, on sitä ennen tehdyt kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan pohjaehdotuksesta poikkeavat ehdotukset uudistettava, jotta poikkeavat ehdotukset huomioidaan asiaa uudelleen käsiteltäessä.

13 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Keskustelun kuluessa tehty muu muutosesitys kuin pöydälle panemista, asian palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotuksia kannatettu.

14 § Päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

15 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena taikka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi.

16 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys on toimitettava avoimesti. Äänestys toimitetaan äänestyskoneella sähköisesti tai nimenhuudolla.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestystavan ja äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi samaa asiaa koskevaa pohjaehdotuksesta eniten poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.

3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

KuntaL 104 §: Jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäviksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

17 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen *(ponnen)*. Toimenpidealoite ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

18 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirja laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjaan merkitsemisestä määrätään 24 luvun 27 §:ssä.

Valtuuston ja sen valiokunnan kokouksissa pitää pöytäkirjaa ja toimii sihteerinä ~~kaupunginkanslian~~ kuntademokratian palvelualueen osoittama sihteeri.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla ole päättänyt, että pöytäkirja tarkastetaan muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan tarkastaa myös sähköisesti.

19 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen

Valtuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa puheenjohtaja, pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja, kaupunginlakimies, hallintoasiantuntija, ~~kaupunginkanslian~~ hallintosihteeri tai kirjaaja.

20 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään nähtävänä kaupungin internet- ja intranetsivuilla ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla pöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

KuntaL 140 § 1 mom: Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

21 Luku - Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

1 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Suhteellisessa vaalissa ääni annetaan ehdokaslistalle.

2 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien ja suljetuin lipuin toimitettavien enemmistövaalien toimittamista varten vaalilautakunnan, johon kuuluu neljä varsinaista ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Valtuusto valitsee vaalilautakuntaan valituista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi noudattaen samaa menettelyä kuin valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa valittaessa.

Vaalilautakunta valitsee keskuudestaan sihteerin. Lautakunta voi kutsua avukseen asiantuntijoita.

3 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Suhteellisella vaalitavalla suoritettava vaali toimitetaan ehdokaslistoittain. Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan. Vaalin nimenhuutoa ei saa pitää ennen kuin vähintään kymmenen minuuttia on kulunut ehdokaslistan nähtäville panemisesta.

4 § Ehdokaslistojen laatiminen ja asiamies

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 5 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

KuntaL 105 § 3 mom: Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

5 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tutkii ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja tarkastaa, ovatko ehdokaslistat asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

6 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, jossa jokainen ehdokaslista merkitään järjestysnumerolla.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi lukemalla se ääneen tai muulla tavalla.

7 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Suhteellinen vaali toimitetaan suljetuin lipuin. Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä vaalilautakunnan puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

8 § Vaalin tuloksen toteaminen

Nimenhuudon päätyttyä vaalilautakunta tutkii äänestyslippujen pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle pöytäkirjaan merkittäväksi.

KuntaL 105 § 4 mom: Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

9 § Suljettu lippuäänestys ja äänestyslippujen säilyttäminen

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin.

Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä ja sen tulee sisällykseltään olla riidaton.

Milloin enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, on valtuuston puheenjohtajan kutsuttava 2 §:ssä mainittu vaalilautakunta avustamaan vaalitoimituksessa. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä vaalilautakunnan puheenjohtajalle suljetuin lipuin toimitettavan enemmistövaalin äänestyslippunsa.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

22 Luku - Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

1 § Valtuutettujen aloitteet

Valtuutetuilla ja valtuustoryhmällä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle kirjallisena valtuuston kokouksen aikana. Aloite on allekirjoitettava. Allekirjoitus voidaan tehdä myös sähköisesti. Valtuuston kokoukseen etänä osallistuva voi ilmoittaa osallistumisensa aloitteeseen muulla todennetulla tavalla, jolloin hänen nimensä lisätään valtuuston kokouksessa aloitteen allekirjoittaneisiin. Aloitteen jättäminen merkitään saman kokouksen pöytäkirjaan. Puheenjohtaja toteaa lyhyesti, mitä aloitteissa ehdotetaan. Aloite on, sitä enempää tässä kokouksessa käsittelemättä, lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallituksen on valmisteltava vastaus aloitteeseen, jossa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä ja se on annettava valtuustolle tiedoksi.

Aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, on käsiteltävä seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tuotava valtuustolle tiedoksi luettelo valtuutettujen edellisen vuoden aikana tekemistä aloitteista. Luettelosta tulee käydä ilmi, milloin aloitteeseen on vastattu tai mikä aloitteen käsittelyvaihe on. Samassa yhteydessä voidaan tuoda luettelo muista aikaisemmin valtuustokauden aikana tehdyistä, edelleen vastaamatta olevista aloitteista.

2 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta. Kysymys on annettava kaupungin kirjaamoon.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä, tai ilmoitettava silloin syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

3 § Selonteko

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi pyytää kaupunginvaltuustolle selonteon kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevassa asiassa. Lisäksi valtuustoryhmät, jotka edustavat vähintään puolta valtuutetuista, voivat esittää puheenjohtajalle selonteon pyytämistä. Puheenjohtajan tulee ilmoittaa pyytämästään selonteosta kaupunginvaltuustolle.

Selonteon antaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä apulaiskaupunginjohtaja. Selonteko tulee antaa seuraavassa aikaisintaan viikon kuluttua sen pyytämisestä pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa tai kaupunginvaltuuston iltakoulussa.

Valtuusto merkitsee asiasta käydyn keskustelun jälkeen selonteon tiedoksi eikä asiassa tässä yhteydessä tehdä päätöstä. Kaupunginvaltuusto voi kuitenkin selonteon pohjalta lähettää asian kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

4 § Selostustilaisuus ja kyselytunti

Valtuuston kokousta voi edeltää selostustilaisuus, jossa selostetaan ajankohtaisia aiheita ja jota voi seurata kyselytunti.

3 OSA – VALTUUSTO

22 Luku – Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille selostustilaisuuden yhteydessä pidettävällä kyselytunnilla vastatta-vaksi lyhyt, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuva kysymys kaupungin hallintoa ja taloutta koskevista asioista.

Kysymys on toimitettava kirjallisena tai sähköpostitse viimeistään selostustilaisuutta edeltävä-nä maanantaina klo 12.00 valtuuston sihteeristölle. Kysymyksen voi tehdä myös kyselytunnin aikana suullisesti. Kukin valtuutettu voi esittää yhden suullisen tai kirjallisen kysymyksen kyselytuntia kohden.

Kysymyksiin vastataan suullisesti. Kirjallisiin ja sähköpostitse toimitettuihin kysymyksiin, joita ei ehditä käsitellä kyselyille varatussa määräajassa, annetaan kysymyksen esittäjälle ja muille valtuutetuille vastaus kirjallisena tai sähköisesti, luottamushenkilöiden intranetissä viimeistään seuraavan valtuuston kokouksen aikana ilman muuta käsittelyä. Varavaltuutetun tekemään kysymykseen vastataan ainoastaan siinä tapauksessa, mikäli varavaltuutettu on tässä selostustilaisuudessa läsnä.

Kyselytunti järjestetään valtuuston kokousta edeltävänä torstaina, jollei valtuusto toisin päätä. Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja. Kyselytunti on julkinen.

Puheenjohtaja ratkaisee, huomioon ottaen kysymyksen ajankohtaisuuden ja merkityksen, missä järjestyksessä kirjallisiin kysymyksiin vastataan lähtökohtana se, että kysymyksille varattu aika selostustilaisuudessa ei ylitä 45 minuuttia. Ensimmäinen vastauksen jälkeisen puheenvuo-ron käyttöoikeus on kysymyksen esittäneellä valtuutetulla. Tämän jälkeen myös muilla valtuutetuilla on oikeus käyttää puheenvuoroja. Puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan rajoittaa keskustelua.

5 § Kaupunginvaltuuston iltakoulu

Kaupunginvaltuuston iltakoulussa käsitellään kaupungin strategiavalmisteluun liittyviä asioita sekä muita ajankohtaisia aiheita. Iltakoulussa voidaan myös selostaa kaupungin yhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden toimintaan liittyviä asioita.

Iltakoulussa läsnäolo- ja puheoikeus on valtuutetuilla ja kaupunginhallituksen jäsenillä. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus on puheenjohtajan kutsusta kunkin käsiteltävän asian osalta asian-omaisen lautakunnan puheenjohtajalla, asianomaisen yhteisön hallituksen jäsenellä ja valtuustoryhmien ensimmäisillä varavaltuutetuilla.

Iltakoulut eivät ole yleisölle avoimia.

23 Luku – Valiokunnat

1 § Valtuustovaliokunnan asettaminen

Valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaliokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaliokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään.

Valtuustovaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaliokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Valtuustovaliokunnan kokoukset eivät ole yleisölle avoimia.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaliokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valiokuntaa.

2 § Tilapäisen valiokunnan asettaminen

Valtuusto voi kuntalain 35 §:n mukaisesti asettaa keskuudestaan valiokunnan valmistelemaan kuntalain 34 §:ssä tarkoitettua luottamushenkilön erottamista koskevaa tai 43 §:ssä tarkoitettua kunnanjohtajan irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä koskevaa asiaa taikka lausunnon antamista tai hallinnon tarkastamista varten. Samalla valtuusto määrää valiokunnan pu-heenjohtajan.

Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kaupunginhallituksen lausunto. Valtuustossa asian käsittely tapahtuu valiokunnan valmistelun pohjalta.

KuntaL 34 § 1 ja 4 mom: Valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän tai kuntien yhteiseen toimielimet valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen.

KuntaL 35 § 1 ja 2 mom: Kun 34 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilön erottamista koskeva asia tai 43 §:ssä tarkoitettu kunnanjohtajan irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.
Tilapäinen valiokunta voidaan asettaa myös lausunnon antamista ja hallinnon tarkastamista varten.

KuntaL (25) 43 §: Valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

4 OSA - PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY

24 Luku – Kokousmenettely

1 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielimissä sekä soveltuvin osin toimituksissa ja katselmuksissa. Valtuuston pöytäkirjaan kuitenkin sovelletaan, mitä pöytäkirjaan merkitsemisestä määrätään tämän luvun 27 §:ssä. Muilta osin kaupunginvaltuuston kokousmenettelystä on määrätty 20 luvussa.

Tarkastuslautakunnan kokouksista määrätään lisäksi 17 luvun 3 §:ssä.

2 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokoukseen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Kokouksen aikana toimielimen jäsenen tulee huolehtia siitä, etteivät luottamukselliset keskustelut tai salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*). Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

Tietohallinto vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

3 § Kokousaika- ja paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, kun puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

4 § Kokouskutsu ja esityslista

Toimielinten kokouskutsujen kielenä on suomen kieli erikseen nimettyjä ruotsinkielisiä toimielimiä lukuun ottamatta.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai –velvollisuus toimielimen kokouksessa.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Kokouskutsu toimitetaan julkaisemalla esityslista liitteineen luottamushenkilöiden intranetsivuilla ja ilmoittamalla julkaisemisesta sähköpostilla tai tarvittaessa myös tekstiviestillä tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Esityslista liitteineen julkaistaan myös kaupungin internet- ja intranetsivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä sekä salassa pidettävät tiedot.

Esityslistan tulee sisältää selostukset käsiteltävistä asioista ja esitykset toimielimen päätöksiksi.

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväkseen sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Tietohallinto vastaa siitä, että tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

5 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

6 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Varajäsenen voi kutsua myös yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

7 § Läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus:

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla kaupunginhallituksen kokouksessa
- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla kaupunginhallituksen jaoston kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen toimielimeen valitsemalla edustajalla ja kaupunginjohtajalla lautakunnan kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa
- lautakunnan puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen jaostoon valitsemalla edustajalla ja toimialan apulaiskaupunginjohtajalla lautakunnan jaoston kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajalla Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla ~~ja konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajalla~~ muun liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa
- kaupunginhallituksen edustajalla vanhus- ja vammaisneuvostojen, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja Svenska kommittén kokouksissa

Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Esittelijänä toimiva viranhaltija on velvollinen olemaan läsnä toimielimen kokouksessa.

Kaupungin muu työntekijä on velvollinen toimielimen kutsusta tai esimiehensä määräyksestä olemaan läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntijan on poistuttava kokouksesta ennen päätöksentekoa.

8 § Kaupunginhallituksen edustajan tehtävät muissa toimielimissä

Kaupunginhallituksen edustajien tehtävistä muissa toimielimissä päätetään edustajien nimeämispäätöksen yhteydessä.

9 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat luottamushenkilöt sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

10 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

11 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa.

Puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan kokouksesta, mikäli tämä käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, eikä noudata puheenjohtajan antamaa kehotusta käyttäytyä asianmukaisesti.

Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

12 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana *(pohjaehdotus)*. Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan. Toimielin voi kuitenkin enemmistöpäätöksellä päättää käsitellä esittelijän poistaman asian. Tuolloin asia käsitellään toimielimen puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

13 § Asioiden valmistelu ja esittely

Toimielinten esityslistoissa tulee käyttää asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Asioiden valmistelussa tulee noudattaa hallintojohtajan antamia ohjeita.

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijä vastaa toimielimen käsiteltäväksi tuotavien asioiden valmistelusta.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

14 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston esittelijät

Kaupunginjohtaja esittelee kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat, koko kaupunkia tai konsernia koskevat asiat, useampaa kuin yhtä toimialaa koskevat asiat sekä kaupunginhallituksen ottomenettelyyn tulevat päätökset.

Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat.

Kaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös apulaiskaupunginjohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

15 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan ja niiden jaostojen esittelijät

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan käsiteltäviksi tulevat kaupunkiympäristön toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.

Kaupungininsinööri esittelee teknisen lautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualueensa asiat.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualuejohtajan tehtäväalueeseen kuuluvat koko palvelualuetta koskevat tai useampaa kuin yhtä palvelualueensa palveluyksikköä koskevat asiat sekä kaupunkisuunnitteluun liittyvät asiat.

Rakennusvalvontapäällikkö ~~johtaja~~ esittelee rakennuslupajaoston käsiteltäväksi tulevat asiat.

Ympäristöjohtaja esittelee ympäristölautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat, joissa lautakunta toimii laissa määriteltynä kunnallisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Kaupunkisuunnittelujohtaja esittelee ympäristölautakunnan käsiteltäväksi tulevat muut asiat.

Kiinteistöjohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualuejohtajan tehtäväalueeseen kuuluvat koko palvelualuetta koskevat tai useampaa kuin yhtä palvelualueensa palveluyksikköä koskevat asiat sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluvat 6 luvun 3 pykälässä määritellyt asiat.

Tilakeskusjohtaja esittelee kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat 6 luvun 3 pykälässä määritellyt asiat.

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös em. johtajien esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia. Esiteltäväksi ottaminen ei kuitenkaan koske asioita, joissa lautakunta tai jaosto toimii laissa määriteltynä lupa- tai valvontaviranomaisena.

16 § Opetuslautakunnan ja sen jaostojen esittelijät

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtaja esittelee opetuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.

Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan käsittelyyn tulevat palvelualueensa asiat.

Ruotsinkielisen palvelualueen johtaja esittelee opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston käsiteltäväksi tulevat asiat ja opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion oppilasta koskevat asiat.

Perusopetuksen palvelualuejohtaja esittelee opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat peruskoulun oppilasta koskevat asiat.

Toisen asteen koulutuksen palvelualuejohtaja esittelee muut opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

17 § Vapaa-ajan lautakunnan esittelijät

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja esittelee vapaa-ajanlautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.
Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan käsittelyyn tulevat palvelualueensa asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

18 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston esittelijät

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja esittelee sosiaali- ja terveyslautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat.

Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan ja jaoston käsiteltäväksi tulevat palvelualueensa asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

19 § Keskusvaalilautakunnan esittelijät

Keskusvaalilautakunnan sihteeri esittelee keskusvaalilautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat.

20 § Liikelaitoksen johtokunnan esittelijät

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle asiat esittelee suun terveydenhuollon johtaja.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnalle asiat esittelee pelastusjohtaja.

21 § Kokouksen julkisuus

Toimielimen kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää. Salassa pidettävää asiaa tai asiakirjaa ei voi käsitellä julkisesti.

Toimielimen julkisissa kokouksissa yleisöllä on mahdollisuus seurata kokousta myös siltä osin kuin kokoukseen osallistutaan sähköisesti.

22 § Esteellisyys

Esteellisen läsnäolijan on ilmoitettava esteellisyydestään ja sen hallintolain 28 §:n mukaisesta perusteesta ennen asian käsittelyn aloittamista ja vetäydyttävä asian käsittelystä.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa, mutta hän ei saa osallistua asian ratkaisuun. Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

23 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta kohdistettava puheenvuoronsa vain tähän ehdotukseen. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Pöydällepanon sijaan asia voidaan palauttaa valmisteluun esimerkiksi lisäselvitysten hankkimiseksi tai eri päätösvaihtoehtojen selvittämiseksi.

24 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

25 § Päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimielimen päätökseksi.

26 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen. Ehdotuksen tulee siten olla sellainen, että toimielin voi sen perusteella tehdä päätöksen: ”hyväksyttiin tai hylättiin esitys”.

27 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen ja vaalin toimittamiseen sovelletaan, mitä 20 ja 21 luvuissa määrätään äänestyksen ja vaalin toimittamisesta valtuustossa.

28 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Toimielinten pöytäkirjojen kielenä on suomen kieli erikseen nimettyjä ruotsinkielisiä toimielimiä lukuun ottamatta.

4 OSA – PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY

24 Luku – Kokousmenettely

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Pöytäkirjaa pitää toimielimen puheenjohtajan johdolla toimielimen sihteeri tai muu pöytäkirjanpitäjä. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään:

1) järjestäytymistietoina:

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä olevat ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kesken kokouksen saapuneet; minkä asian käsittelyn ja mihin kellon aikaan he ovat saapuneet
- poissa olleet
- kokouksesta poistuneet; minkä asian käsittelyn aikana ja mihin kellon aikaan he ovat poistuneet

- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

2) asian käsittelytietoina:

- otsikko
- selostus asiasta ja mahdollisesta aikaisemmasta käsittelystä tai viittaus pöytäkirjaan liitettyihin asiakirjoihin
- esittelijän päätösesitys
- esteellisyys ja sen peruste
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu tai niiden raukeaminen
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta tai siihen liitettävästä äänestysluettelosta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävät mielipiteet ja pöytäkirjalausumat
- valtuuston hyväksymät toimenpidealoitteet (ponnet)

3) muina tietoina:

- salassapitomerkinnät
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta ja jos pöytäkirjan tarkastajat on valittu, heidän nimensä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa
- muutoksenhakuohjeet

Jos asia on poistettu esityslistalta, pöytäkirjaan merkitään asiaotsikko ja merkintä asian poistamisesta esityslistalta.

Kun asian käsittely on keskeytetty pöydällepanon tai palauttamisen vuoksi, pöytäkirjaan merkitään vain kannatettu ehdotus pöydällepanosta tai palauttamisesta, ei mahdollisia muita keskustelun aikana tehtyjä ehdotuksia.

Pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Pöytäkirjaan liitettävässä valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, valitusaika ja mitä valitukseen on liitettävä. Päätökseen, johon ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

29 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta määrätään 20 luvun 20 §:ssä.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija, hallintosihteeri, kirjaaja, tai kaupunginhallituksen määräämät.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä, konsernilakimies tai controller.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä tai kaupunginreviisori.

Muiden lautakuntien ja niiden jaostojen pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä, toimialan lakimies tai kirjaaja.

Liikelaitosten johtokuntien pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa puheenjohtaja tai pöytäkirjanpitäjä.

30 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Toimielimen pöytäkirja ja siihen liitetyt oikaisuvaatimusohjeet tai valitusosoitukset pidetään nähtävänä kaupungin internet- ja intranetsivuilla ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla viimeistään pöytäkirjan allekirjoitusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan kokousten esityslistat ja pöytäkirjat lähetetään sopijakuntien kunnan- ja kaupunginhallituksille.

Viranhaltijan päätöspöytäkirja ja siihen liitetyt oikaisuvaatimusohjeet tai valitusosoitukset pidetään nähtävänä kaupungin kirjaamossa ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla viimeistään pöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

Ne viranhaltijapäätökset, joihin kuntalaisilla on yleinen muutoksenhakuoikeus, pidetään lisäksi nähtävänä kaupungin internetsivuilla viimeistään päätöspöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

25 Luku – Kuntalaisaloitteet

1 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

2 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrätyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Vastaus aloitteeseen, jossa tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, annetaan tiedoksi valtuustolle. Talousarviovaikutteiset aloitteet annetaan tiedoksi valtuustolle myös talousarviokäsittelyn yhteydessä.

3 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen kun aloite on käsitelty, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

5 OSA - LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

1 § Luottamushenkilöille maksettavat korvaukset

Luottamushenkilöille maksetaan kaupungin luottamustehtävien hoitamisesta palkkiota sekä korvausta ansionmenetyksestä, matkakustannuksista, sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä aiheutuneista kustannuksista, päivärahaa sekä ateria- ja majoituskorvausta tämän palkkiosäännön mukaisesti.

2 § Toimielinten jäsenille maksettavat kokouspalkkiot

Kaupungin toimielimet

Alla mainittujen toimielinten jäsenille maksetaan enintään kolme (3) tuntia kestäneestä kokouksesta seuraava peruspalkkio:

- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginvaltuuston jäsen 240 euroa
- Kaupunginhallituksen puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginhallituksen jäsen 240 euroa

- Kaupunginhallituksen jaoston puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginhallituksen jaoston jäsen 240 euroa

- Lautakunnan puheenjohtaja 200 euroa

- Lautakunnan jäsen 150 euroa

- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja (vaalivuosi) 290 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen (vaalivuosi) 190 euroa
- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja 200 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen 150 euroa

- Nuorisovaltuuston puheenjohtaja 30 euroa
- Nuorisovaltuuston jäsen 20 euroa

Kokouksiksi katsotaan myös toimielimen iltakoulut ja selostustilaisuudet.

Valiokuntien, toimikuntien, neuvostojen ja neuvottelukuntien sekä muiden toimielinten kokouksesta maksetaan toimielimen puheenjohtajalle ja jäsenelle vastaava palkkio kuin lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen kokouksiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat kokoukselta saman palkkion kuin kaupunginhallituksen jäsenet.

Osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokouksiin kaupunginhallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet saavat samansuuruisen kokouspalkkion kuin kaupunginvaltuutettu.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen edustajana muun toimielimen kokoukseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja jäsen saa saman kokouspalkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

Edustaessaan nuorisovaltuustoa kaupungin muun toimielimen kokouksessa nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan tämän säännön mukainen nuorisovaltuuston jäsenen kokouspalkkio. Poikkeuksena edellä mainitusta nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan 40 euron kokouspalkkio hänen osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokoukseen.

Ollessaan kutsuttuna tai määrättynä läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa, muutoin kuin jäsenenä tai vakinaiseksi määrättynä edustajana, luottamushenkilö saa saman palkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

Kokouspalkkion saamisen edellytyksenä on, että luottamushenkilö on ollut läsnä kokouksessa vähintään puolen tunnin ajan, lukuun ottamatta peruuntunutta kokousta tai milloin kokouksen kesto on alle puoli tuntia.

Toimielimen varapuheenjohtajalle suoritetaan puheenjohtajan kokouspalkkio edellyttäen, että hän toimii puheenjohtajana koko kokouksen ajan, jos kokouksen kesto on alle puoli tuntia ja muissa tapauksissa edellyttäen, että hän toimii kokouksen puheenjohtajana vähintään puoli tuntia.

Palkkion maksamisen perusteena olevaan pöytäkirjaan tulee merkitä kokousajat kokouksen kulun mukaisesti. Taukoja, joissa toimielimen jäsenellä on velvollisuus olla varalla (esim. neuvottelutauot), ei merkitä pöytäkirjaan. Yli kahdeksan (8) tunnin kokoukseen tulee sisällyttää vähintään yhden (1) tunnin tauko, jota ei lasketa kokousaikaan. Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

Toimielimen seminaariin tai koulutukseen kutsuttuna osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan kultakin seminaaripäivältä kyseisen toimielimen peruspalkkion (alle kolme (3) tuntia kestäneen kokouksen kokouspalkkio) suuruinen palkkio edellyttäen, että tilaisuudesta laaditaan muistio ja että luottamushenkilö on ollut tilaisuudessa läsnä vähintään yhden (1) tunnin.

Kaupungin ulkopuoliset toimielimet

Pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan ja koordinaatiotyöryhmän kokouksiin osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan palkkio kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkion mukaisesti.

Kaupungin edustajaksi kuntayhtymiin tai muihin kuntien yhteistoimintaelimiin valituille luottamushenkilöille maksetaan kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio, mikäli kaupungin edustaja ei saa palkkiota kyseiseltä organisaatiolta. Luottamushenkilölle korvataan osallistumisesta edellä mainittuihin kokouksiin ansionmenetys ja muut kustannukset, mikäli edellä mainittu organisaatio ei korvaa kuluja.

3 § Palkkio lisätunneilta

Kokouksesta, jossa 2 §:ssä mainittu toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 40 % peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

4 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä

Toimielimen jäsenille maksetaan palkkio toimielimen tai sen jäsenten suorittamasta tarkastuksesta, katselmuksesta tai muusta vastaavasta toimituksesta sekä toimielimen alaan kuuluvasta valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävästä. Edellä mainittuja toimituksia ovat esimerkiksi omaisuuden tarkastukset, rakennus- ja katukatselmukset sekä tarkastuslautakunnan suorittamat tarkastukset.

Palkkion suuruus määräytyy 2 §:ssä määritellyn kyseisen toimielimen jäsenen kokouspalkkion mukaan. Jäsenelle maksettavan palkkion edellytyksenä on, että hänen suorittamansa tehtävä perustuu toimielimen pöytäkirjaan merkittyyn päätökseen.

5 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio

Pöytäkirjan tarkastuksesta suoritettava palkkio edellyttää, että luottamushenkilö on nimetty toimielimen kokouksesta laaditun pöytäkirjan tarkastajaksi. Palkkio maksetaan myös pöytäkirjan sähköisestä tarkastuksesta. Palkkion suuruus on toimielimen jäsenelle maksettava peruspalkkio.

6 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta

Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai 4 §:ssä mainittu toimitus, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi.

7 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa

Jos toimielimen kokous ei laillisesta kutsusta huolimatta saavuta paikalle tulleiden jäsenten vähälukuisuuden vuoksi päätösvaltaisuutta eikä kokousta tästä syystä pidetä, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille peruspalkkio.

8 § Luottamushenkilöille maksettavat vuosi- ja kuukausipalkkiot

Alla mainituille luottamushenkilöille maksetaan kokouspalkkioiden lisäksi heidän kokousten ulkopuolella suorittamistaan, toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä seuraavan suuruiset vuosi- tai kuukausipalkkiot:

1

Kaupunginvaltuusto

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 500 euroa/kk

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

Kaupunginhallitus

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Jäsen 4 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 750 euroa/kk
- Osa-aikainen varapuheenjohtaja 2 250 euroa/kk

Osa-aikaisella luottamushenkilöllä on oikeus kokouspalkkioihin sekä matkakulujen korvaukseen. Matkakuluja ei korvata osa-aikaiselle luottamushenkilölle asunnon ja pääasiallisen luottamustehtävän hoitamispaikan välisistä matkoista. Pääasiallinen luottamustehtävän hoitamispaikka on Tikkurila. Osa-aikaisella luottamushenkilöllä ei ole oikeutta samasta tehtävästä maksettaviin vuosipalkkioihin eikä muihin kulukorvauksiin.

2

Lautakunnat ja liikelaitokset

Kaupunkisuunnittelulautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Opetuslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Sosiaali- ja terveyslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Tekninen lautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Vapaa-ajan lautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Ympäristölautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Tarkastuslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v
- jäsen 1 500 euroa/v

Keskusvaalilautakunta (vuosipalkkio maksetaan vaalivuosilta)

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Liikelaitoksen johtokunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Muut toimielimet

Alla mainittujen toimielinten puheenjohtajille maksetaan 2 400 euron vuosipalkkio:

- Kaupunginhallituksen jaosto
- Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto
- Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
- Ympäristölautakunnan rakennuslupajaosto
- Vantaan ammattiopisto Varian ammattiosaamisen näyttöjen
- suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin

4

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

- 1 000 euroa + 200 euroa / valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu

5

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä

- varapuheenjohtaja 2 500 euroa/v
- jäsen 2 000 euroa/v

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on hänen tilalleen tulleella varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä oikeus saada suhteellinen osuus estyneen luottamushenkilön vuosipalkkiosta.

Silloin kun tarkastuslautakunnan jäsenten toimikausi on osittain rinnakkainen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyyn saakka vuosipalkkioiden osalta, menetellään siten, että vuosipalkkiot

maksetaan sekä vanhan että uuden tarkastuslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille, ei kuitenkaan samanaikaisesti samalle henkilölle kahta vuosipalkkiota.

Vuosipalkkioiden maksuperusteissa tapahtuvat muutokset, kuten tehtävästä eroaminen tai uuden henkilön valitseminen tehtävään, vaikuttavat palkkion maksuun muutosta seuraavan kuukauden alusta.

9 § Vaalitoimitsijoiden palkkiot

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajan palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 290 euroa toimituspäivältä. Toimituspäivään kuuluu varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi myös sen jälkeinen äänten laskenta. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 85 euroa.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenen palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 240 euroa toimituspäivältä. Toimituspäivään kuuluu varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi myös sen jälkeinen äänten laskenta. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 70 euroa.

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

1 § Korvaus ansionmenetyksestä ja kustannuksista

Luottamushenkilöille suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta tai muusta vastaavasta syystä. Korvauksena suoritetaan ansionmenetyksen tai suoritettujen kustannusten todellinen määrä, kuitenkin tuntia kohden enintään 40 euroa.

Ansionmenetys ja kustannusten määrä tulee osoittaa työnantajan antamalla palkanpidätyslaskelmalla tai vastaavalla todistuksella.

Mikäli edellä tarkoitettua laskelmaa tai todistusta ei ole saatavissa (esim. yrittäjät), luottamushenkilölle korvattava määrä on tuntia kohden enintään 20 euroa. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Lastenhoidon järjestämisestä korvataan hoitajalle maksettu palkkio alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen hoidosta, kuitenkin enintään 20 euroa tunnilta.

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyksen korvauksia laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut. Ansionmenetystä maksetaan myös luottamushenkilön osallistumisesta toimielimen jäsenille järjestettyyn ulkomaanmatkaan.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön, joka on palvelussuhteessa kaupunkiin, tulee hyvissä ajoin ennen luottamustehtävän alkamista ilmoittaa asiasta esimiehelleen, jolloin esimiehen tehtävänä on kunkin työyksikön työtilanne huomioon ottaen antaa henkilölle lupa poistua hoitamaan luottamustehtävää. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

Kokouksiin, kursseille, neuvottelupäiville, ulkomaanmatkoille tai muihin tehtäviin osallistumisesta suoritetaan luottamushenkilölle päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen määräysten mukaan.

Matkakulut kokouksiin tai muihin edellisessä kappaleessa mainittuihin tehtäviin osallistumisesta korvataan luottamushenkilöille julkisen liikenteen maksujen tai oman auton käytön mukaan, kuitenkin enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevien määräysten mukaan. Matka korvataan luottamushenkilön vakituisesta asunnosta tai työpaikasta luottamustehtävän hoitamispaikkaan ja takaisin. Matkakuluja koskevat tiedot kysytään luottamushenkilöltä vaalikauden alussa. Tiedot päivitetään luottamushenkilön muuton tai työpaikan vaihdoksen yhteydessä.

Luottamushenkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.

Mikäli toimielimen kokous kestää niin myöhään, että julkinen liikenne on keskeytynyt yöksi, luottamushenkilölle korvataan aiheutuneet todelliset taksikulut luottamustehtävän hoitamispaikasta luottamushenkilön vakituiseen asuntoon.

Matkakustannukset maksetaan vain yhteen kertaan, mikäli luottamushenkilö osallistuu samana päivänä useampaan kokoukseen siten, että seuraava kokous alkaa kolmen (3) tunnin kuluessa edellisen kokouksen päättymisestä.

28 Luku – Erityisiä määräyksiä

1 § Toimikunnan tai neuvottelukunnan kokoukset

Luottamushenkilön ominaisuudessa toimikuntaan tai neuvottelukuntaan nimetty tai valittu Vantaan kaupungin palveluksessa oleva henkilö ei ole oikeutettu saamaan palkkiota kokouksesta, jos toimikunnan tai neuvottelukunnan tehtävämäärittely sisältyy hänen toimialaansa ja kokous on pidetty hänen varsinaisena työaikanaan.

2 § Palkkioiden ja korvausten maksaminen

Tässä palkkiosäännössä tarkoitetut palkkiot maksetaan kuukausittain. Kunkin toimielimen sihteerinä toimivan tulee toimittaa palkkioiden maksatustiedot palkanlaskennan käytettäväksi maksuajanjaksoa seuraavan kuukauden alussa palkanlaskennan erikseen ilmoittamaa aikataulua noudattaen.

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaus suoritetaan vaatimuksen esittämistä seuraavan kalenterikuukauden aikana. Vaatimus tulee tehdä laskun hyväksyjälle.

Luottamushenkilön tulee vaatia saatavaansa yhden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona asianomainen etu olisi ollut maksettava. Muussa tapauksessa on saamisoikeus menetetty.

3 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä palkkiosäännöstä syntyvät erimielisyydet ratkaisee kaupunginhallitus, jolla on myös oikeus antaa säännön soveltamisohjeita.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

28 Luku – Erityisiä määräyksiä

Voimaantulo

Hallintosääntö tulee voimaan 1.1.2021.

VANTAAN KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä

Voimassa 1.1.2021 alkaen

Sisällysluettelo

VANTAAN KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ 1

Kaupunginvaltuuston 14.12.2020 hyväksymä 1

Voimassa 1.1.2021 alkaen 1

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN 1

1 Luku - Yleiset määräykset 1

1 § Hallintosäännön soveltaminen 1

2 § Kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa ja toiminnassa 1

3 § Kuntalaisten osallistuminen 2

4 § Hyvä johtamis- ja hallintotapa 2

5 § Kaupungin viestintä 2

6 § Tietoturva ja tietosuoja 3

2 Luku - Kaupungin toiminnan johtaminen 4

1 § Kaupungin johtaminen 4

2 § Kaupungin organisaatio 4

3 § Konsernijohto 7

4 § Osa-aikainen luottamushenkilö 7

5 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät 7

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta 8

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta 10

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta 13

9 § Yhteisten palveluiden talous- ja hallintopalveluista vastaavien palveluyksiköiden päälliköiden tehtävät 14

3 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkistrategian ja johdon toimialalla 15

1 § Kaupunkistrategian ja johdon tehtävät 15

2 § Kaupunkistrategian ja johdon palvelualueet, liikelaitos ja kaupunginjohtajan alaiset palveluyksiköt 16

3 § Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen tehtävät ja henkilöstö- ja konsernijohtajan päätösvalta 17

4 § Hankintajohtajan päätösvalta 18
5 § Tietohallintojohtajan päätösvalta 19
6 § Kasvupalveluiden palvelualueen tehtävät 19
7 § Työllisyyspalveluiden johtajan päätösvalta 20
8 § Kuntademokratian palvelualueen tehtävät ja hallintojohtajan päätösvalta 20
9 § Talouden ja strategian palvelualueen tehtävät ja talous- ja strategiajohtajan päätösvalta 21
10 § Rahoitusjohtajan päätösvalta 22
11 § Talouspalvelujohtajan päätösvalta 23
12 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tehtävät ja pelastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta 23
4 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kasvatuksen ja oppimisen toimialalla 25
1 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tehtävät 25
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta 25
3 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut 26
4 § Perusopetuksen tehtävät ja perusopetuksen johtajan päätösvalta 26
5 § Peruskoulun rehtorin päätösvalta 27
6 § Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualueen tehtävät ja direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) päätösvalta 28
7 § Ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion rehtorin päätösvalta 29
8 § Toisen asteen koulutuksen palvelualueen tehtävät ja toisen asteen koulutuksen johtajan päätösvalta 29
9 § Lukion rehtorin päätösvalta 30
10 § Ammattiopisto Varian rehtorin päätösvalta 30
11 § Varhaiskasvatuksen palvelualueen tehtävät ja varhaiskasvatuksen johtajan päätösvalta 31
5 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkikulttuurin toimialalla 33
1 § Kaupunkikulttuurin toimialan tehtävät 33
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta 33
3 § Kaupunkikulttuurin toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut 33
4 § Kirjasto- ja asukaspalveluiden tehtävät ja asukaspalvelujohtajan päätösvalta 34
5 § Aikuisopiston rehtorin päätösvalta 35
6 § Kulttuurin palvelualueen tehtävät 35
7 § Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtorin päätösvalta 36

8 § Liikunnan palvelualueen tehtävät ja liikuntajohtajan päätösvalta....36
9 § Nuorison palvelualueen tehtävät....36
6 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkiympäristön toimialalla....38
1 § Kaupunkiympäristön toimialan tehtävät....38
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta....38
3 § Kaupunkiympäristön toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut....39
4 § Katujen ja puistojen palvelualueen tehtävät ja kaupungininsinöörin päätösvalta....41
5 § Kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvalta....43
6 § Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen tehtävät ja kaupunkisuunnittelujohtajan päätösvalta....43
7 § Rakennusvalvonta~~johtajan~~päällikön päätösvalta....44
8 § Ympäristöjohtajan tehtävät ja päätösvalta....46
9 § 1. kaupungineläinlääkärin päätösvalta....46
10 § Rakennuslakimiehen päätösvalta....47
11 § Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen tehtävät ja kiinteistöjohtajan päätösvalta....47
12 § Tilakeskusjohtajan päätösvalta....49
13 § Kaupungingeodeetin päätösvalta....51
7 Luku – Tehtävät ja päätösvalta sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla....52
1 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävät....52
2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta....52
3 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualueet, yhteiset palvelut ja liikelaitos....53
4 § Perhe- ja sosiaalipalveluiden tehtävät....53
5 § Vanhus- ja vammaispalveluiden tehtävät....53
6 § Terveyspalvelujen tehtävät....54
7 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävät ja suun terveydenhuollon johtajan päätösvalta....54
8 Luku – Toimielinten kokoonpano....56
1 § Kaupunginvaltuusto....56
2 § Kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto....56
3 § Tarkastuslautakunta....56
4 § Kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, opetuslautakunta, vapaa-ajanlautakunta ja sosiaali- ja terveyslautakunta....57

5 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaosto 57
6 § Opetuslautakunnan ruotsinkielinen ja yksilöasioiden jaostot 57
7 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto 58
8 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta 58
9 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta 58
10 § Vaalitoimielimet 59
9 Luku - Kaupunginhallituksen ja konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta 60
1 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta 60
2 § Kaupunginhallituksen iltakoulu 64
3 § Selonteko 64
4 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta 64
5 § Toimivallan edelleen siirtäminen 66
10 Luku - Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta 67
1 § Lautakuntien yleiset tehtävät ja päätösvalta 67
2 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät ja päätösvalta 68
3 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaoston tehtävät ja päätösvalta 70
4 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja päätösvalta 71
5 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja päätösvalta 74
6 § Opetuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 75
7 § Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston tehtävät ja päätösvalta 76
8 § Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta 77
9 § Vapaa-ajanlautakunnan tehtävät ja päätösvalta 77
10 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 78
11 § Yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta 79
12 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja päätösvalta 79
13 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösvalta 80
14 § Toimivallan edelleen siirtäminen 81
11 Luku - Otto-menettely 82
1 § Kaupunginhallituksen, lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan otto-oikeus 82
2 § Otto-oikeuden käyttäminen 82
3 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen 83

4 § Asiat, joita ei ilmoiteta ottomenettelyyn....84
5 § Päätöksen täytäntöönpano....85
12 Luku - Asiakirjat ja sopimukset....87
1 § Sähköinen allekirjoitus....87
2 § Toimialan asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen....87
3 § Palvelualueen asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen....87
4 § Palveluyksikön asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen....87
5 § Viranhaltijan päätöksiin perustuvien asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen....87
6 § Kaupunginvaltuuston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen....88
7 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen....88
8 § Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaminen....88
9 § Lautakunnan ja sen jaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen....89
10 § Liikelaitoksen asiakirjojen allekirjoittaminen....89
11 § Pöytäkirjan ote....89
12 § Asiakirjojen antamisesta päättäminen....90
13 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut....90
14 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen....90
13 Luku – Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen....91
1 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtäväalue....91
2 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät....91
3 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät....91
4 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät ja päätösvalta....92
5 § Toimialajohtajan asiakirjahallinnon tehtävät....92
14 Luku – Henkilöstöasiat....93
1 § Luvun määräysten soveltaminen....93
2 § Henkilöstövalinnat....93
3 § Toimivalta viran perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä viran kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeen muuttamisessa....95
4 § Toimivalta työsopimussuhteisen vakanssin perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä vakanssin nimikkeen ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisessa....95
5 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi....96

6 § Siirrot 96
7 § Viran haettavaksi julistaminen ilman julkista hakumenettelyä 96
8 § Täyttökielto 97
9 § Sijaiset 97
10 § Viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen 98
11 § Ehdollisen valintapäätöksen raukeaminen 98
12 § Virka- ja työehtosopimusten määräysten soveltaminen 98
13 § Sivutoimet 99
14 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen 99
15 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen 99
16 § Virantoimituksesta pidättäminen 100
17 § Virkasuhteen päättyminen, lomauttaminen ja osa-aikaistaminen 100
18 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen 100
19 § Palkan takaisinperiminen 101
2 OSA – TALOUS JA VALVONTA 102
15 Luku – Taloudenhoito 102
1 § Taloushallinnon tehtävien järjestäminen 102
2 § Talousarvio ja taloussuunnitelma 102
3 § Talousarvion täytäntöönpano 103
4 § Talousarvion seuranta ja raportointi 104
5 § Talousarvion sitovuus ja talousarvion muutokset 104
6 § Kirjanpito ja tilinpäätös 105
7 § Omaisuuden hoitaminen, luovuttaminen ja vuokraaminen 106
8 § Maksuista päättäminen 107
16 Luku – Rahatalouden hoitaminen 108
1 § Rahatalouden tehtävien järjestäminen 108
2 § Antolainat ja takaukset 108
3 § Maksuliike 108
4 § Kassavarat ja pankkitili 109
5 § Määrärahojen käytön hyväksyminen 109
6 § Menojen suoritus 110
7 § Tulojen vastaanotto 110

8 § Alitilittäjä- ja rahastusoikeudet 111
9 § Kassavirheiden korvaaminen 111
10 § Maksulykkäyksen myöntäminen 111
11 § Osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntäminen julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen maksun suorittamisesta 111
12 § Saatavien laskutus, perintä, kirjanpidolliset oikaisut, luottotappioiden kirjaaminen sekä saatavasta luopuminen 112
13 § Vahingon korvaamisesta päättäminen 112
14 § Rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys ja tarkastus 113
15 § Hankinnat, varastointi ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely 113
17 Luku - Hallinnon ja talouden tarkastus 114
1 § Ulkoisen tarkastuksen tehtäväalue 114
2 § Hallinnon ja talouden tarkastuksen organisaatio 114
3 § Tarkastuslautakunnan kokoukset 114
4 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta 115
5 § Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävät ja päätösvalta 116
6 § Kaupunginreviisorin tehtävät ja päätösvalta 116
7 § Tilintarkastusyhteisön valinta 117
8 § Tilintarkastajan tehtävät 118
9 § Tilintarkastuskertomus ja lautakunnan arviointikertomus 118
10 § Tarkastuslautakunnan tiedottaminen 119
18 Luku - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 120
1 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäväalue 120
2 § Kaupunginvaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 120
3 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 120
4 § Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 121
5 § Riskienhallinta- ja valmiuspäällikön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät 121
6 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät 121
7 § Tarkastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta 122
3 OSA – VALTUUSTO 124
19 Luku - Valtuuston toiminta 124

1 § Valtuuston toiminnan järjestelyt....124
2 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi....125
3 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa....125
4 § Istumajärjestys....125
5 § Kokoustilat....126
6 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa....126
7 § Valtuuston kansliatehtävät....126
20 Luku - Valtuuston kokoukset....127
1 § Valtuuston päätöksentekotavat....127
2 § Kokouskutsu....127
3 § Esityslista....128
4 § Jatkokokous....129
5 § Varavaltuutetun kutsuminen....129
6 § Muiden kuin valtuutettujen läsnäolo kokouksessa....129
7 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus....130
8 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja....131
9 § Esteellisyys....131
10 § Asioiden käsittelyjärjestys....132
11 § Puheenvuorot....133
12 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi....134
13 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen....134
14 § Päätöksen toteaminen....134
15 § Äänestykseen otettavat ehdotukset....135
16 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys....135
17 § Toimenpidealoite....136
18 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen....136
19 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen....137
20 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille....137
21 Luku - Enemmistövaali ja suhteellinen vaali....138
1 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset....138
2 § Valtuuston vaalilautakunta....138
3 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto....139

4 § Ehdokaslistojen laatiminen ja asiamies 139
5 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen 139
6 § Ehdokaslistojen yhdistelmä 140
7 § Suhteellisen vaalin toimittaminen 140
8 § Vaalin tuloksen toteaminen 140
9 § Suljettu lippuäänestys ja äänestyslippujen säilyttäminen 141
22 Luku - Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus 142
1 § Valtuutettujen aloitteet 142
2 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys 143
3 § Selonteko 143
4 § Selostustilaisuus ja kyselytunti 143
5 § Kaupunginvaltuuston iltakoulu 145
23 Luku – Valiokunnat 146
1 § Valtuustovaliokunnan asettaminen 146
2 § Tilapäisen valiokunnan asettaminen 146
4 OSA - PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY 148
24 Luku – Kokousmenettely 148
1 § Määräysten soveltaminen 148
2 § Toimielimen päätöksentekotavat 148
3 § Kokousaika- ja paikka 149
4 § Kokouskutsu ja esityslista 149
5 § Jatkokokous 150
6 § Varajäsenen kutsuminen 150
7 § Läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa 151
8 § Kaupunginhallituksen edustajan tehtävät muissa toimielimissä 152
9 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 152
10 § Tilapäinen puheenjohtaja 152
11 § Kokouksen johtaminen 152
12 § Asioiden käsittelyjärjestys 152
13 § Asioiden valmistelu ja esittely 153
14 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston esittelijät 153

15 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan ja niiden jaostojen esittelijät 154
16 § Opetuslautakunnan ja sen jaostojen esittelijät....155
17 § Vapaa-ajan lautakunnan esittelijät....156
18 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston esittelijät 156
19 § Keskusvaalilautakunnan esittelijät 156
20 § Liikelaitoksen johtokunnan esittelijät....156
21 § Kokouksen julkisuus....157
22 § Esteellisyys 157
23 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi 157
24 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen 158
25 § Päätöksen toteaminen....158
26 § Äänestykseen otettavat ehdotukset 158
27 § Äänestys ja vaali 158
28 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen....158
29 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen....161
30 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille....162
25 Luku – Kuntalaisaloitteet 163
1 § Aloiteoikeus 163
2 § Aloitteen käsittely 163
3 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot 164
5 OSA - LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET 165
26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset 165
1 § Luottamushenkilöille maksettavat korvaukset 165
2 § Toimielinten jäsenille maksettavat kokouspalkkiot 165
3 § Palkkio lisätunneilta....168
4 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä....168
5 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio....169
6 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta 169
7 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa....169
8 § Luottamushenkilöille maksettavat vuosi- ja kuukausipalkkiot 169
9 § Vaalitoimitsijoiden palkkiot 173

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen 174
1 § Korvaus ansionmenetyksestä ja kustannuksista 174
28 Luku – Erityisiä määräyksiä 176
1 § Toimikunnan tai neuvottelukunnan kokoukset 176
2 § Palkkioiden ja korvausten maksaminen 176
3 § Erimielisyyksien ratkaiseminen 176

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

1 Luku - Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa ja toiminnassa

Hallinnossa ja toiminnassa on noudatettava kielilakia ja lakia julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta.

Hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus saada palveluja heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi kaikilla kunnan tehtäväalueilla.

Henkilöstön riittävä suomen ja ruotsin kielen taito on varmistettava, ja heiltä vaadittavasta kielitaidosta on voimassa, mitä erikseen on määrätty tai päätetty.

Toimielinten kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan laatimisesta sekä suomen että ruotsin kielellä määrätään 20 ja 24 luvuissa.

Järjestettäessä palveluja ostopalveluina tulee sopimukseen otettavilla määräyksillä varmistaa, että palvelun käyttäjien kielilain mukaiset kielelliset oikeudet toteutuvat vastaavalla tavalla kuin niiden tulee toteutua kunnassa.

Jos palvelu kohdistuu vain toiseen kieliryhmään, palvelua voidaan antaa ja asiakasviestintä voi tapahtua yksinomaan asianomaisen kieliryhmän kielellä.

3 § Kuntalaisten osallistuminen

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Toimialat huolehtivat suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti kunnan toimintaan.

4 § Hyvä johtamis- ja hallintotapa

Kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

5 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat siitä, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmistelussa. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon suomen ja ruotsinkielisten eri asukasryhmien tarpeet.

Konserniohjeessa annetaan määräyksiä konserniyhtiöiden tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta.

Liikelaitosten tiedottaminen tulee järjestää samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin tiedottaminen.

Tarkastuslautakunnan tiedottamisesta määrätään 17 luvun 10 §:ssä.

6 § Tietoturva ja tietosuoja

Kaupungin johtamisessa, riskienhallinnassa, esimiestyöskentelyssä ja toimialojen toiminnan järjestämisessä huomioidaan tietoturva ja henkilötietojen käsittelyn tietosuoja noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä kaupunginhallituksen vahvistamaa tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa ja kaupungin sisäisiä määräyksiä ja ohjeita.

2 Luku - Kaupungin toiminnan johtaminen

1 § Kaupungin johtaminen

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Kaupungin johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon ja hallintosääntöön.

Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupungin toiminnan johtamista varten on kaupunginjohtajan viran lisäksi kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan, kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajan, kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon apulaiskaupunginjohtajan virat.

2 § Kaupungin organisaatio

Vantaan kaupunki jakautuu hallinnollisesti seuraaviin toimialoihin:

kaupunkistrategia ja johto, joka toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa keskushallintona

- kasvatus ja oppiminen
- kaupunkikulttuuri
- kaupunkiympäristö
- sosiaali- ja terveydenhuolto.

Toimialat jakautuvat palvelualueisiin ja palvelualueet voivat jakautua palveluyksiköihin.

Palvelualuetta johtaa palvelualuejohtaja.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

Toimialan johdon alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan (pl. kaupunkistrategia ja johto) talous- ja hallinto-palveluista ja muista tukipalveluista. Lisäksi yhteisillä palveluilla voi olla muita toimialakohtaisia tehtäviä. Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulais-kaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Vantaan kaupungin toimielimiä ovat:

- kaupunginvaltuusto
- kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto
- tarkastuslautakunta
- keskusvaalilautakunta
- kaupunkisuunnittelulautakunta ja sen rakennuslupajaosto
- tekninen lautakunta
- ympäristölautakunta
- opetuslautakunta ja sen ruotsinkielinen jaosto ja yksilöasioiden jaosto
- vapaa-ajanlautakunta
- sosiaali- ja terveyslautakunta ja sen jaosto
- suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta.

Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat:

- nuorisovaltuusto
- vanhusneuvosto
- vammaisneuvosto
- Svenska kommittén
- monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta.

Vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Vaikuttamistoimielimiin sovelletaan kuntalain toimikuntaa koskevia säännöksiä.

Vantaan kaupungin organisaatio 1.1.2020–31.5.2021

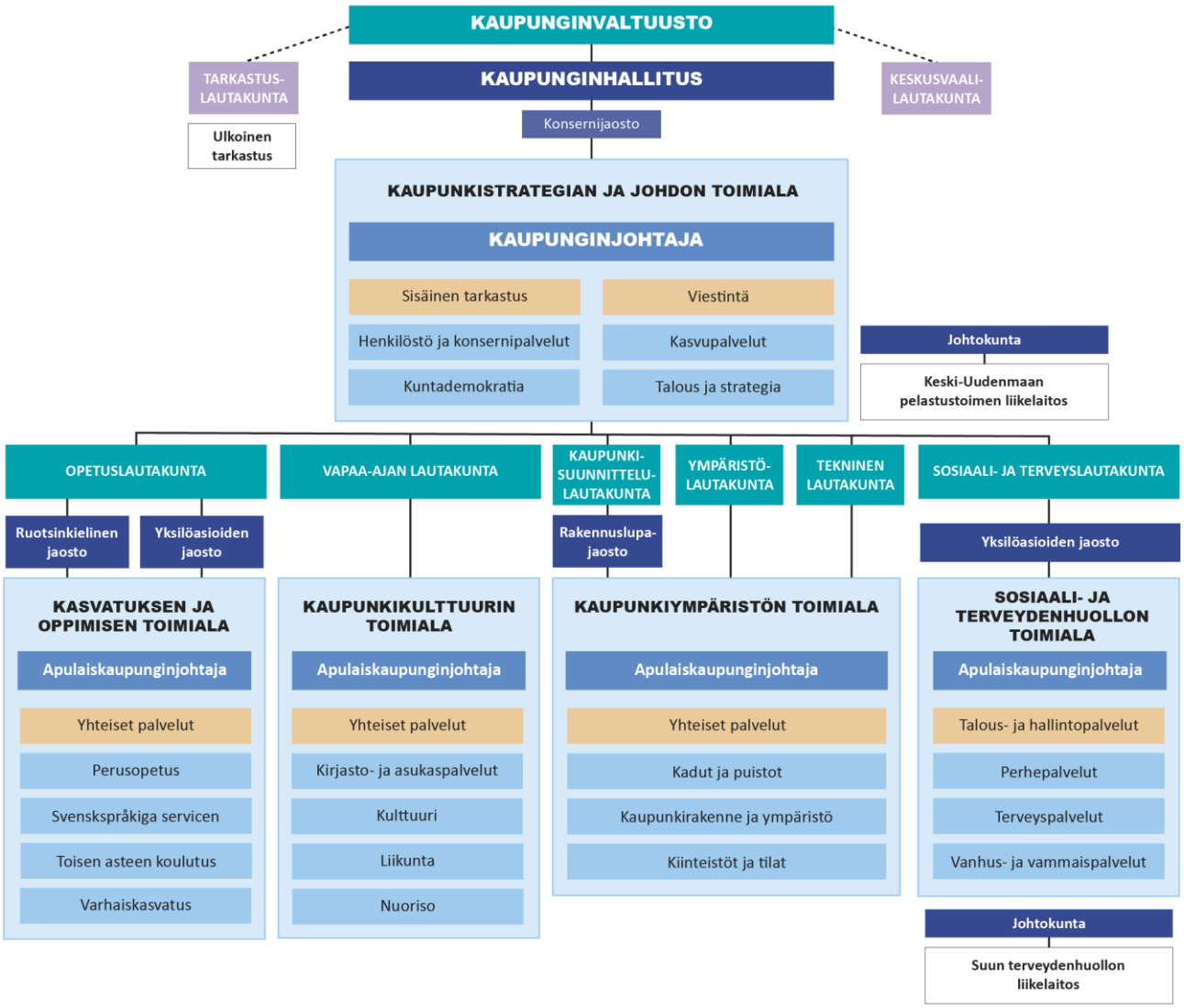

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

3 § Konsernijohto

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat.

4 § Osa-aikainen luottamushenkilö

Osa-aikaisina luottamushenkilöinä voivat toimia valtuuston puheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat.

Luottamushenkilön tulee ilmoittaa kuntademokratian palvelualueelle kirjallisesti, mikäli hän haluaa hoitaa tehtäväänsä osa-aikaisesti. Osa-aikaisuus ei voi tulla voimaan takautuvasti.

Osa-aikaisen luottamushenkilön palkkioista määrätään tämän hallintosäännön 26 luvussa.

Muilta osin osa-aikaisen luottamushenkilön asemasta säädetään kuntalaissa.

5 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, kaupunginhallituksen puheenjohtaja:

- johtaa kuntastrategian toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä
- seuraa kunnan toimielinten päätösten tarkoituksenmukaisuutta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin asian ottamiseksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi
- johtaa asioiden käsittelyä kaupunginhallituksen kokouksissa
- hyväksyy kaupunginjohtajan lomat, koulutukset, virkamatkat ja muut kaupunginjohtajan tehtävistä aiheutuvat menot
- käy kaupunginjohtajan kanssa vuosittain tulos- ja kehityskeskustelut.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

2 Luku – Kaupungin toiminnan johtaminen

6 § Kaupunginjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginjohtaja johtaa ja kehittää kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, talouden-hoitoa ja muuta kunnan toimintaa. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Kaupunginjohtaja:

- johtaa kaupunkistrategian valmistelua ja toteutusta
- johtaa taloussuunnittelua sekä rahoitusta ja muuta resurssiohjausta siten, että kaupunginvaltuuston ja -hallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- johtaa kaupungin ja kaupunkirakenteen kehittämistä yleiskaavoituksen ja muun yleispiirteisen suunnittelun, sekä kaupungin maa-, sopimus-, elinkeino- ja asuntopolitiikan ohjauksen avulla
- vastaa kaupunkikonsernin toiminnan tuloksellisuudesta ja konserniyhteisöjen valvonnasta
- vastaa kaupungin seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa kaupunkikonsernin viestinnästä
- vastaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta
- vastaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan ohjauksesta.

Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. talousarviolainan ottamisesta talousarvion tai kaupunginvaltuuston erikseen asettamissa rajoissa,

2. kiireellisissä tapauksissa kaupungin edustajan määräämisestä toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava, sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
3. tyytymisestä valtionosuuksia ja -avustuksia koskeviin päätöksiin,
4. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, kun kyse on koko kaupunkia, useampaa toimialaa tai kaupunkistrategian ja johdon toimialaa koskevasta asiasta, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
5. koko kaupunkia ja useampaa toimialaa koskevien projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
6. pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteishankintojen kilpailutusohjelman hyväksymisestä,
7. luottamushenkilöiden koulutuksesta,
8. määrärahan puitteissa avustusten myöntämisestä valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen,
9. kaupunginhallituksen tarverahojen sekä muiden kaupunginhallituksen määrärahojen käytöstä 20 000 euroon asti/ tapaus,
10. edustusmenoista ja edustustilaisuuksista, joiden kustannukset eivät ylitä 20 000 euroa,
11. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo on enintään 100 000 euroa ja testamentissa tai lahjoituksessa ei ole tarkoitemääräystä tai omaisuuden käyttötarkoituksesta ei ole muutoin määrätty ja
12. muistakin useampaa kuin yhtä toimialaan koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Kaupunginjohtajaan sovelletaan myös tämän luvun apulaiskaupunginjohtajien tehtäviä ja päätösvaltaa koskevaa 7 pykälää.

Toimivalta häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa

Häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voi käyttää normaaliolojen hallintosäännön määrittelemästä toimivallasta poiketen päätösvaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi, milloin asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista eri toimialueiden välillä, taloudellisten resurssien tai henkilöstöresurssien suuntaamista, tiedottamista tai muuta häiriötilanteen hoitamiseksi välttämätöntä päätöstä.

Tämä erityistoimivalta otetaan käyttöön Vantaan kaupungissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa valtioneuvoston määrittelemissä poikkeusoloissa.
Erityistoimivallan käyttöön ottamisesta päättää kaupunginhallitus tai kiireellisessä tapauksessa kaupunginjohtaja. Erityistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta päättää kaupunginhallitus.

7 § Apulaiskaupunginjohtajien tehtävät ja päätösvalta

Apulaiskaupunginjohtaja:

- vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimialaansa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa
- vastaa toimialansa taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten että kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja oman lautakunnan asettamat tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevien resurssien avulla
- vastaa toimialansa toiminnan tuloksellisuudesta
- vastaa toimialansa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa toimialansa sopimushallinnasta
- vastaa toimialansa viestinnästä
- vastaa toimialalla tehtäväalueensa projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä

- vastaa toimialansa seudullisesta, valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä viranomaisyhteistyöstä
- vastaa toimialansa asioiden ja tavoitteiden valmistelusta sekä työskentelyn koordinoinnista
- vastaa toimialansa hallinnon, henkilöstön ja talouden kehittämisestä ja suunnittelusta.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää toimialallaan:

1. palvelualueen jakamisesta palveluyksiköihin, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia sekä palvelualueisiin kuulumattomista palveluyksiköistä,
2. valtionavun hakemisesta ja muutoksen hakemisesta sitä koskevaan päätökseen,
3. kaupungin puhevallan käyttämisestä tuomioistuimissa tai missä muuten kaupungin oikeudellinen edunvalta tulee kyseeseen, mikäli tässä hallintosäännössä ei ole muualla toisin määrätty,
4. tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, toimipisteiden ja irtaimiston käyttömaksuista ja korvauksista lautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
5. ulkopuolisille tarjottavista palveluista ja tuotteista ja niistä perittävistä maksuista lautakunnan vahvistamien suoritus- ja hinnoitteluperusteiden mukaan, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia, varhaiskasvatuksen, kerhotoiminnan ja hoitoapupalvelujen maksuja sekä ympäristötoimen maksuja,
6. useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista sopimuksista,
7. useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevista ja yhteisiä palveluita koskevista tutkimusluvista,
8. yhteisiä palveluita koskevan sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
9. yhteisten palveluiden tilausoikeuksien myöntämisestä,
10. yhteisten palveluiden materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,

11. yhteisten palveluiden tehtäväalueeseen kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
12. yhteisten palveluiden hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,
13. yhteisten palveluiden toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
14. yhteisten palveluiden hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön,
15. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
16. yhteisten palveluiden kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankioista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
17. kansallisen kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista EU:n kynnysarvon alittaviin hankintoihin saakka, lukuun ottamatta Vantaan suun terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksia,
18. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
19. projektien perustamisesta ja niihin osallistumisesta sekä projektien hallinnon, talouden ja hankintojen järjestämisestä,
20. muistakin toimialalle kuuluvista useampaa kuin yhtä palvelualuetta tai yhteisiä palveluita koskevista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli apulaiskaupunginjohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä asianomaisen toimialan kohdalla.

8 § Palvelualuejohtajien tehtävät ja päätösvalta

Palvelualuejohtaja:

- vastaa palvelualueensa johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä palvelualueellaan
- vastaa palvelualueensa tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa palvelualueen määrärahojen jaosta
- vastaa palvelualueensa tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa palvelualueensa sopimushallinnasta
- vastaa palvelualueensa viestinnästä
- vastaa palvelualueen hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, ja laitosten käyttösäännöistä
- hakee palvelualueella tarvittavat luvat ja suostumukset

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä palvelualueellaan päättää:

1. palvelualuetta koskevista sopimuksista,
2. palvelualuetta koskevista tutkimusluvista,
3. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
4. tilausoikeuksien myöntämisestä,
5. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
6. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
7. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
8. palvelualueen hallinnassa olevien toimipaikkojen aukioloajoista,

9. toimipisteen tilapäisestä sulkemisesta tai siirrosta,
10. palvelualueen hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden, tilojen ja alueiden luovuttamisesta ulkopuoliseen käyttöön lukuun ottamatta kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarauksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä,
11. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
12. palvelualueella tarvittavien lupien ja suostumusten hakemisesta,
13. muistakin palvelualueelle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

Mikäli palvelualuejohtajalla on tämän lisäksi tehtäväkohtaista päätösvaltaa, säädetään siitä erikseen tässä säännössä.

9 § Yhteisten palveluiden talous- ja hallintopalveluista vastaavien palveluyksiköiden päälliköiden tehtävät

Palveluyksikön päällikkö vastaa toimialan yhteisten talous- ja hallintopalveluiden ja muiden tukipalveluiden järjestämisestä.

3 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkistrategian ja johdon toimialalla

1 § Kaupunkistrategian ja johdon tehtävät

Toimialaa johtaa kaupunginjohtaja.
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toimii kaupungin keskushallintona ja huolehtii konsernitasoisesta ohjauksesta ja valvonnasta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala vastaa:

- kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle ja sen konsernijaostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kaupungin strategian laatimisesta ja strategisen tason kehittämisestä
- kaupungin talouteen liittyvistä palveluista
- kaupungin työnantaja- ja henkilöstöpalveluista, tietohallinnosta ja hankinnoista
- konserniohjauksesta ja -valvonnasta
- kaupunkiturvallisuudesta ja kaupunkitasoisesta valmiussuunnittelusta
- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluista
- viestinnästä, markkinoinnista ja suhdetoiminnasta
- sisäisestä tarkastuksesta
- Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen palveluista
- vaalien järjestämisestä

2 § Kaupunkistrategian ja johdon palvelualueet, liikelaitos ja kaupunginjohtajan alaiset palveluyksiköt

Toimialaan kuuluvat henkilöstön ja konsernipalveluiden, kasvupalveluiden, kuntademokratian sekä talouden ja strategian palvelualueet sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.

Palvelualueet ovat kaupunginhallituksen alaisia.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on oman johtokuntansa alainen.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivia yhteisiä palveluita ovat viestintä ja sisäinen tarkastus.

Viestinnän palveluyksikkö vastaa viestintäjohtajan johdolla kaupungin keskitetyistä viestintätehtävistä ja koko kaupungin markkinointitehtävistä sekä vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Viestintäjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin keskitetyistä viestinnän ja markkinoinnin palveluiden hankinnoista.

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö vastaa tarkastusjohtajan johdolla riippumattomana sisäisen tarkastuksen tehtävistä.

Sisäisen tarkastuksen tehtävistä ja tarkastusjohtajan tehtävistä ja päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 pykälän estämättä 18 luvun 6 ja 7 §:issä.

3 § Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueen tehtävät ja henkilöstö- ja konsernijohtajan päätösvalta

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue vastaa henkilöstö- ja konsernijohtajan johdolla:

- kaupungin konserniohjauksesta ja -valvonnasta ja konserniohjeen valmistelusta
- konsernijaoston kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta
- henkilöstöpolitiikasta, keskitetyistä työnantaja- ja henkilöstöpalveluista sekä henkilöstön kehittämispalveluista
- digitaalisten palvelujen kehittämisestä ja IT-hankintojen suunnittelusta ja toteutuksesta
- IT-palveluiden toimittajien ohjauksesta sekä laitteiden elinkaarenhallinnasta
- kaupunkitasoisen tietoturvan kehittämisestä ja hallinnasta
- kaupungin hankintatoimen kehittämisestä, vastuullisuudesta ja kaupungin hankintojen ohjauksesta ja ohjeistuksesta
- kaupunginhallituksen päätöksen mukaisista keskitetyistä yhteishankinnoista ja yhteishankintasopimuksista
- kaupunkikonsernin kilpailuttamisprosessien ja hankintoihin liittyvän sopimushallinnan kehittämisestä
- hankintojen logistisesta kokonaisohjauksesta, keskitetystä tilaamisesta ja tilaamisen ohjauksesta
- ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä, kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille sekä siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta ja valvonnasta
- aula-, ja vartiointi- ja turvapalveluiden sekä posti- ja kuljetuspalveluiden kilpailuttamisesta, tilaamisesta toimialoille sekä siihen liittyvästä palveluntuottajien ohjauksesta ja valvonnasta
- vastuualueensa konsernitasoisten ohjeiden antamisesta

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava,
2. kaupungin neuvottelujärjestelmään kuuluvat kaupungin neuvottelijat,
3. liikaa maksetun palkan takaisinperinnästä,
4. työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja työsuojelun toimintaohjelman hyväksymisestä,
5. muutoksen hakemisesta työnantajan järjestämän työterveydenhuollon korvauspäätöksiin,
6. muutoksen hakemisesta sairaus- ja tapaturmavakuutuslakien mukaisiin korvauspäätöksiin,
7. kaupungin palveluksessa olevasta henkilöstöstä pidettäviä henkilöstörekistereitä koskevien määräysten antamisesta,
8. kaupungin keskitetyistä henkilöstön kehittämis- ja valmennuspalveluiden sekä työterveyshuollon palveluiden hankinnoista,
9. yritystyöterveyshuollon järjestämisestä, ja
10. puhevallan käyttämisestä henkilöstöasioissa yleisissä tuomioistuimissa.

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä edustaa kaupunkia työmarkkina-asioissa ja työnantajana kunta-alan pääsopimuksen mukaisissa paikallisneuvotteluissa.

4 § Hankintajohtajan päätösvalta

Hankintajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupunginjohtajan vahvistaman listan mukaisista yhteishankinnoista,
2. pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteishankintoina tehtävistä hankinnoista kaupunginjohtajan hyväksymän kilpailutusohjelman mukaisesti, ja
3. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä, ja

4. puhevallan käyttämisestä hankintatoimivaltaansa kuuluvissa asioissa tuomioistuimissa tai valvontaviranomaisissa.

5 § Tietohallintojohtajan päätösvalta

Tietohallintojohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. IT-palvelujen, ohjelmistopalvelujen, tietojärjestelmien, IT- ja AV-laitteiden sekä niihin liittyvien palvelujen, puhelin- ja vaihdepalvelujen sekä puhelinlaitteiden ja digitalisaation edistämiseen liittyvien IT-palvelujen hankinnoista.

6 § Kasvupalveluiden palvelualueen tehtävät

Kasvupalveluiden palvelualue vastaa kasvupalvelujohtajan johdolla:

- kaupungin elinvoimaisuutta vahvistavista elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluista
- kaupungin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden strategisesta suunnittelusta, kehittämisestä ja toteutuksesta sekä niihin liittyvästä kaupungin sisäisestä ja muiden kumppaneiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä
- työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYP:n toiminnan järjestämisestä
- kuntouttavasta työtoiminnasta ja kaupungin työvalmennustoiminnoista
- kaupunkitasoisesta kalustekierrätyksestä ja kalusteiden kunnostuksesta
- maahanmuuttajapalvelujen koordinoinnista
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

7 § Työllisyyspalveluiden johtajan päätösvalta

Työllisyyspalveluiden johtaja tai hänen määräämänsä päättää kaupungin työllistämistukien tai kesätyösetelin myöntämisestä.

8 § Kuntademokratian palvelualueen tehtävät ja hallintojohtajan päätösvalta

Kuntademokratian palvelualue vastaa hallintojohtajan johdolla:

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä ja kaupunkitasoisesta ohjauksesta
- yleisten vaalien järjestelyistä
- kaupunkistrategian ja johdon toimialan keskitetyistä hallintopalveluista
- kaupungin yhteisistä lakiasioista ja niiden ohjauksesta
- kaupungin käännöspalveluista
- kaupungin asiakirjahallinnosta
- kaupunkitasoisista turvallisuus- ja valmiusasioista
- toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä
- vastuualueensa kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

Hallintojohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupunginhallituksen puolesta ja sen määräämissä rajoissa keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
2. kaupunginhallituksen puolesta ja sen määräämissä rajoissa keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
3. kunnallis- ja kiinteistöverosta vapauttamisesta,
4. kunnan ilmoitusten julkaisemisesta,

5. kaupungin yhteisiin lakiasioihin liittyvistä puitesopimuksista ja
6. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo on enintään 100 000 euroa ja testamentissa tai lahjoituksessa on tarkoitemääräys tai omaisuuden käyttötarkoituksesta on muutoin määrätty.

Hallintojohtaja valvoo kaupungin vaakunan käyttöä ja huolehtii kaupungintalon tilojen käytöstä.

Kuntademokratian palvelualueella toimii kaupungin tietosuojavastaava.

9 § Talouden ja strategian palvelualueen tehtävät ja talous- ja strategiajohtajan päätösvalta

Talouden ja strategian palvelualue vastaa talous- ja strategiajohtajan johdolla:

- kaupunkistrategian valmistelusta ja raportoinnista
- talousarvion valmistelusta sekä investointien ja kaupunkitasoisesta palveluverkon ohjauksesta
- kaupunkitutkimuksesta ja tilastoinnista
- kaupungin projektimallista
- kansainvälisen yhteistyön koordinaatiosta
- kaupungin yleisen edunvalvonnan valmistelusta
- kaupunkikonsernin rahoituspalveluista, vakuutusturvasta ja riskienhallinnasta
- kaupunkikonsernin talouspalveluista
- Vantaan kaupungin vahinkorahaston sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston säännön mukaisista tehtävistä
- vastuualueensa konserni- ja kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta

Talous- ja strategiajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin rahoitusratkaisujen yhteydessä käytettävistä erilaisista johdannais- ja suojautumissopimuksista sekä muista rahoitusinstrumenttisopimuksista sekä rahoitukseen liittyvistä leasing- ja vuokraussopimuksista kaupunginhallituksen hyväksymien yleisohjeiden mukaisesti,
2. pitkäaikaisen lainanoton korvaamisesta joko osittain tai kokonaan lyhytaikaisella lainalla enintään kuluvan budjettikauden ajaksi,
3. kaupunkitason tilasto- ja tutkimuspalveluiden sekä kaupungin strategiatyöhön liittyvien konsultointipalveluiden hankinnoista

10 § Rahoitusjohtajan päätösvalta

Rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. olemassa olevien lainojen takaisinmaksuajan ja lainaehtojen muuttamisesta,
2. lyhytaikaisen lainan ottamisesta kaupunginvaltuuston päättämissä rajoissa,
3. lyhytaikaisen lainan myöntämisestä kaupungin konserniin kuuluville yhteisöille ja lyhytaikaisen lainan ottamisesta kaupungin konserniin kuuluvilta yhteisöiltä noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita,
4. kaupungin kassavarojen tallettamisesta tai sijoittamisesta kaupungin kokonaisedun mukaisesti noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita,
5. kaupungin pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta,
6. vakuutusten sekä niihin liittyvien palvelujen hankinnasta,
7. vakuutusmeklaripalvelujen hankinnasta,
8. konsernitileistä ja maksuliikkeestä, ja
9. korvausten maksamisesta vahinkorahaston varoista silloin, kun korvaus perustuu selvään ja riidattomaan korvausperusteeseen eikä vaadittu korvaus (alv 0 %) ylitä 30 000 euroa (alv 0%).

Rahoitusjohtaja huolehtii kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin vahinkorahaston sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö-, ja rakentamisrahaston säännön mukaisista tehtävistä.

11 § Talouspalvelujohtajan päätösvalta

Talouspalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää perintäpalvelujen hankinnasta.

12 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tehtävät ja pelastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos vastaa pelastusjohtajan johdolla:

- valtioneuvoston määräämällä Keski-Uudenmaan alueella pelastuslaissa ja Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksessa mainittujen palveluiden järjestämisestä.

Keski-Uudenmaan alueen muodostavat Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Keravan kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta, Tuusulan kunta ja Vantaan kaupunki.

Pelastusjohtaja johtaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen toimintaa ja vastaa johtokunnan alaisuudessa pelastuslaitoksen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä.

Pelastusjohtaja päättää:

1. monijäsenistä toimielintä lukuun ottamatta muista Keski-Uudenmaan alueen pelastusviranomaisista,

2. pelastuslainsäädännön perusteella määräytyvien palkkioiden, korvausten ja kustannus-ten suorittamisesta liikelaitoksen osalta,
3. liikelaitoksen sopimuksista johtokunnan määrittämissä rajoissa,
4. liikelaitoksen toimintavalmiuksia ja viranhaltijoiden varallaoloa koskevista periaat-teista,
5. liikelaitoksen henkilöstön velvollisuudesta käyttää virkapukua,
6. liikelaitoksen valtionosuuden ja –avun hakemisesta,
7. liikelaitoksen kansallisen kynnysarvon alittavista materiaalihankinnoista,
8. liikelaitoksen materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta, ja
9. liikelaitoksen jakamisesta tulosyksiköihin.

Pelastusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. työsopimussuhteisen henkilöstön ottamisesta,
2. ottamansa viranhaltijan tai työntekijän irtisanomisesta, lomauttamisesta, eron myöntämi-sestä, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta, erityislomasta ja hoitovapaasta, ja
3. pelastusjohtajan alaiselle henkilökunnalle sijaiset.

Pelastusjohtaja suorittaa muutkin johtokunnan määräämät tehtävät.

4 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kasvatuksen ja oppimisen toimialalla

1 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan tehtävät

Kasvatuksen ja oppimisen toimialaa johtaa kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa:

- opetuslautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja toisen asteen koulutuksesta sekä koko oppimisen polun tukemisesta
- toimialan ruotsinkielisistä palveluista sekä ruotsinkielisten palveluiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. ammattiopisto Varian opiskeluhuoltosuunnitelmasta,
2. perusopetuksen, esiopetuksen ja 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen oppilaiden koulumatka-avustuksista ja oikeudesta maksuttomaan koulukuljetukseen, ja
3. varhaiskasvatuksen maksuttomista kuljetuksista tai kuljetusavustuksista.

Lisäksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Kasvatuksen ja oppimisen toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kasvatuksen ja oppimisen toimialaan kuuluvat perusopetuksen, svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden), toisen asteen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa ovat toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä koko oppimisen polun tukemisesta, johon liittyy aikuisten ohjaamo yhteistyössä muiden toimialojen kanssa, oppilaitos- ja korkeakouluyhteistyöstä sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta.

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut kuuluvat opetuslautakunnan alaisuuteen.

4 § Perusopetuksen tehtävät ja perusopetuksen johtajan päätösvalta

Perusopetuksen palvelualue vastaa perusopetuksen johtajan johdolla:

- suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä
- perusopetuksen palveluverkon kehittämisestä

Perusopetuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaan ottamisesta perusopetukseen silloin, kun kyse on perusopetuslain 6 §:n 2 momentin tarkoittamasta lähikouluun ottamisesta,
2. oppilaan koulunkäynnin aloittamisesta yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin,
3. oppilaan ottamisesta valmistavaan opetukseen ja joustavaan perusopetukseen,
4. oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,

5. oppilaiden erityisistä opetusjärjestelyistä,
6. oppivelvollisuuden pidentämistä,
7. perusopetuksen oppilaan koulunkäynnin jatkamisesta koulunkäyntioikeuden päätyttyä,
8. tarvittaessa perusopetuksen oppilaan opetuksen järjestämispaikan vaihtamisesta,
9. oppivelvollisuuden edistymistä tutkivasta opettajasta,
10. luvan antamisesta kielenopetusryhmän aloittamiseen ja jatkamiseen opetussuunnitelmassa määrättyä pienemmällä oppilasmäärällä,
11. lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta, lasten sijoittamisesta toimintapaikkoihin sekä toiminnan arvioinnista, ja
12. koulujen lukuvuosisuunnitelmien sekä järjestyssääntöjen hyväksymisestä.

5 § Peruskoulun rehtorin päätösvalta

Peruskoulun rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaan perusopetukseen ottamisesta silloin, kun kyse on perusopetuslain 28 §:n 2 momentin tarkoittamasta, ns. toissijaisesta oppilaaksiotosta,
2. oppilaan tilapäisestä vapauttamisesta koulunkäynnistä,
3. oppilaan opintojen suorittamisesta oman opinto-ohjelman mukaisesti vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan,
4. oppilaan valinnaisaineesta silloin, kun huoltaja ei suorita valintaa määräajassa tai huoltajan valitsemaa opetusta ei voida järjestää,
5. kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle,
6. muistakin koululle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

6 § Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualueen tehtävät ja direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) päätösvalta

Svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden) palvelualue vastaa direktör för svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtajan) johdolla:

- ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja nuorisotyön järjestämisestä ja kehittämisestä
- ruotsinkielisten palveluiden kaupunkitasoisesta koordinoinnista
- svenska kommitténin toiminnasta ja kaksikielisyystyöstä

Direktör for svenskspråkiga servicen (ruotsinkielisten palveluiden johtaja) tai hänen määräämänsä päättää:

1. koulunkäynnin aloittamisesta yhtä vuotta säädettyä aikaisemmin tai myöhemmin,
2. oppivelvollisuuden pidentämisestä,
3. perusopetuksen oppilaan oikeudesta jatkaa koulunkäyntiään koulunkäyntioikeuden päätyttyä,
4. oppilaaksi ottamisesta esiopetukseen, perusopetukseen, joustavan perusopetuksen toimintaan, perusopetukseen valmistavaan opetukseen ja lisäopetukseen,
5. esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,
6. tarvittaessa peruskoulun oppilaan opetuksen järjestämispaikan vaihtamisesta,
7. perusopetuksen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä,
8. peruskoulun ja lukion lukuvuosisuunnitelmista ja järjestyssäännöistä,
9. varhaiskasvatuslaissa säädetyistä asioista,
10. luvan antamisesta kielenopetusryhmän aloittamiseen ja jatkamiseen opetussuunnitelmassa määrättyä pienemmällä oppilasmäärällä,

11. oppivelvollisuuden edistymistä tutkivasta opettajasta, ja
12. aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta, lasten sijoittamisesta toimintapaikkoihin, sekä toiminnan arvioinnista.

7 § Ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion rehtorin päätösvalta

Ruotsinkielisen peruskoulun rehtorin päätösvallasta säädetään 4 luvun 5 §:ssä pois lukien kohta 1.

Ruotsinkielisen lukion rehtorin päätösvallasta säädetään 4 luvun 9 §:ssä.

8 § Toisen asteen koulutuksen palvelualueen tehtävät ja toisen asteen koulutuksen johtajan päätösvalta

Toisen asteen koulutuksen palvelualue vastaa toisen asteen koulutuksen johtajan johdolla:

- perusopetuksen lisäopetuksen, maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen, suomenkielisen lukiokoulutuksen sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä
- toisen asteen palveluverkon kehittäminen
- oppilaitosten työ- ja elinkeinoelämäyhteistyöstä ja korkeakouluyhteistyöstä

Toisen asteen koulutuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lukioiden ja perusopetuksen lisäopetuksen lukuvuosisuunnitelmista ja järjestyssäännöistä,
2. ammattiopisto Varian järjestyssäännöistä,
3. opiskelijoilta perittävistä maksuista opetuslautakunnan päättämien perusteiden mukaan, ja
4. muistakin koulutuksen järjestäjälle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

9 § Lukion rehtorin päätösvalta

Lukion rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. opiskelijoiksi ottamisesta lukioon, maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävään lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen sekä perusopetuksen lisäopetukseen,
2. opiskelijan erityisistä opetusjärjestelyistä,
3. muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta,
4. lukion suoritusajan pidentämisestä,
5. opiskelijan lukiosta eroamisen toteamisesta,
6. opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta,
7. opiskelijan korkeintaan kolme kuukautta kestävästä määräaikaisesta erottamisesta,
8. muistakin oppilaitokselle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

10 § Ammattiopisto Varian rehtorin päätösvalta

Ammattiopisto Varian rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. jatkuvassa haussa hakuajoista ja -menettelyistä,
2. opiskelijaksi ottamisesta,
3. opiskelijan opiskeluoikeuden keskeyttämisestä,
4. opiskelijan ammattiopistosta eronneeksi katsomisesta,
5. erityisen tuen suunnitelmasta,
6. huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuudesta,
7. opiskelijan erityisistä opetus- ja ohjausjärjestelyistä,
8. opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta,

9. opiskelijan korkeintaan kolme kuukautta kestävästä määräaikaisesta erottamisesta,
10. ammatillisen koulutuksen tutkintokoulutuksen sisällöistä ja toteuttamisesta sekä suunnitelmasta osaamisen arvioinnin toteuttamiseksi,
11. opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen järjestämisestä ja sisällöistä sekä erityisen tuen antamisesta opiskelijalle, ja
12. muistakin ammattiopistolle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

11 § Varhaiskasvatuksen palvelualueen tehtävät ja varhaiskasvatuksen johtajan päätösvalta

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa varhaiskasvatuksen johtajan johdolla:

- suomenkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, 6-vuotiaille annettavan valmistavan opetuksen, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen sekä palvelusetelillä tuotetun palvelun järjestämisestä ja kehittämisestä.

Varhaiskasvatuksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lasten ottamisesta varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksen kerhotoimintaan,
2. oppilaaksi ottamisesta esiopetukseen ja 6-vuotiaille annettavaan valmistavaan opetukseen,
3. esiopetuksen oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta huoltajan suostumuksella,
4. varhaiskasvatuslaissa, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa säädetyistä asioista,
5. varhaiskasvatuksesta ja hoitoapupalvelusta perittävistä maksuista opetuslautakunnan päättämien perusteiden mukaan,
6. palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuspalvelun järjestämisestä, ja
7. yksityisiksi varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajiksi hyväksymisestä ja

8. varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaisen huomautuksen antamisesta sekä huomion kiinnittämisestä yksityisen palvelutuottajan toiminnasta vastaavalle vastuuhenkilölle vastaisen toiminnan varalle ja
9. varhaiskasvatuslain 58 §:n mukaisen määräyksen antamisesta puutteiden korjaamiseksi tai epäkohtien poistamiseksi yksityiselle palveluntuottajalle, kun määräyksen tehosteena ei ole hallintopakkoa.

5 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkikulttuurin toimialalla

1 § Kaupunkikulttuurin toimialan tehtävät

Kaupunkikulttuurin toimialaa johtaa kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja.
Kaupunkikulttuurin toimiala vastaa:

- vapaa-ajan lautakunnan tehtäväalueisiin kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- sekä kirjasto- ja asukaspalveluiden järjestämisestä

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kaupunkikulttuurin apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Kaupunkikulttuurin toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kaupunkikulttuurin toimialaan kuuluvat kirjasto- ja asukaspalveluiden, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat:

- keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista
- avustustoiminnan, järjestötoiminnan ja kansalaistoiminnan koordinoinnista
- järjestötilojen toiminnallisesta hallinnoinnista
- kuntalaisten osallistumisen palveluista
- vapaa-ajan lautakunnan ja vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinoinnista

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut kuuluvat vapaa-ajan lautakunnan alaisuuteen.

4 § Kirjasto- ja asukaspalveluiden tehtävät ja asukaspalvelujohtajan päätösvalta

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualue vastaa asukaspalvelujohtajan johdolla:

- kirjaston tehtävien järjestämisestä
- aikuisopiston toiminnan järjestämisestä
- kuntalaisten osallistumisen ja kansalaistoiminnan palveluista sekä yhteisöjen, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta
- asukastilojen toiminnan järjestämisestä
- kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista sekä monikanavaisen asiointipalvelun kehittämisestä
- monikulttuurisuusasioiden kaupunkitasoisesta koordinaatiosta
- yhteisen pöydän toiminnasta
- sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnasta
- vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminnasta
- kirjasto- ja asukaspalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta

Asukaspalvelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kansalaisopisto-opetuksen toiminnan ja kehittämisen painopisteistä kalenterivuosittain,
2. aikuisopiston järjestyssäännöistä, ja
3. aikuisten perusopetuksen lukuvuosisuunnitelman hyväksymisestä.

Kirjastopalvelujohtaja toimii kunnan kirjastolaitoksen johtavana viranhaltijana.

5 § Aikuisopiston rehtorin päätösvalta

Aikuisopiston rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. kansalaisopisto-opetuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
2. maahanmuuttajille suunnatun koulutuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
3. aikuisten perusopetuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja toteuttamisesta,
4. opiskelijoiden ottamisesta aikuisten perusopetukseen,
5. aikuisten perusopetuksen opiskelijan vapauttamisesta koulunkäynnistä tilapäisesti,
6. kirjallisen varoituksen antamisesta aikuisten perusopetuksen opiskelijalle, ja
7. muistakin aikuisopistolle kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun viranhaltijan tai toimielimen ratkaistavaksi.

6 § Kulttuurin palvelualueen tehtävät

Kulttuurin palvelualue vastaa kulttuurijohtajan johdolla:

- kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä
- asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamisesta
- kaupungin kulttuuripalveluiden ja -tapahtumien tuottamisesta
- kaupungin omistamien museoiden toiminnasta
- taiteen perusopetuksen, lastenkulttuurin, taidekasvatuksen sekä kurssi- ja harrastustoiminnan järjestämisestä taiteen eri aloilla
- kulttuuriin kohdentuvien avustusten valmistelusta

7 § Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtorin päätösvalta

Kuvataidekoulun ja musiikkiopiston rehtori tai hänen määräämänsä päättää:

1. oppilaitosten opiskelijoiden valinnoista,
2. työvuoden toimintasuunnitelmasta,
3. maksuhuojennusten myöntämisestä opiskelijoille lautakunnan päättämien perusteiden mukaisesti,
4. oppilaitoksen toiminnan järjestämiseen liittyvistä aloittamis- ja lopettamispäivistä ja loma-ajoista lautakunnan päättämiä perusteita noudattaen, ja
5. muista oppilaitosten toimintaa koskevista asioista

8 § Liikunnan palvelualueen tehtävät ja liikuntajohtajan päätösvalta

Liikunnan palvelualue vastaa liikuntajohtajan johdolla:

- kaupungin liikuntapalveluiden järjestämisestä
- liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä
- liikuntapalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta

Liikuntajohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kasvatuksen ja oppimisen toimialan hallinnassa olevien tilojen sekä kaupunkikulttuurin toimialan hallinnassa olevien tilojen tilavarauksista niinä aikoina, kun tilat eivät ole palvelualueen omassa käytössä.

9 § Nuorison palvelualueen tehtävät

Nuorison palvelualue vastaa nuorisopalveluiden johtajan johdolla:

- kaupungin nuorisopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä

- alueellisesta nuorisotyöstä, erityisnuorisotyöstä, nuorten aikuisten palveluista sekä nuorisotyön hanke- ja suunnittelutoiminnasta
- nuorten omaehtoisen toiminnan sekä nuorten yhteisöjen ja järjestöjen toiminnan tukemisesta
- nuorisopalveluiden toimintaan kohdentuvien avustusten valmistelusta
- nuorisovaltuuston toiminnan tukemisesta

6 Luku – Tehtävät ja päätösvalta kaupunkiympäristön toimialalla

1 § Kaupunkiympäristön toimialan tehtävät

Kaupunkiympäristön toimialaa johtaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa:

- kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle, tekniselle lautakunnalle sekä ympäristölautakunnalle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä
- kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta, sekä rakennusvalvonnasta
- julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta
- liikennesuunnittelusta ja pysäköinninvalvonnasta
- ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta
- maanhankinnasta ja -luovutuksesta
- kaupungin toimitiloista

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. kaupungin edustajat toimialan tehtäväalueeseen liittyviin toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
2. toimialan tekemien työsuorituksia koskevien sopimusten hyväksymisestä,
3. sähkön hankinnasta,
4. irtaimen omaisuuden myynnistä,

5. asuntojen hankkimisesta vuokra-asunnoiksi ja kaupungin palvelussuhdeasunnoiksi sekä niiden hallinnasta ja hoidosta,
6. toimialan hallinnassa olevien palvelussuhdeasuntojen vuokraperusteiden vahvistamisesta,
7. yli 1 000 000 euroa ja enintään 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
8. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 1.000.000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 2.000.000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
9. toimialansa tiloista vastaavan palvelualueen tai palveluyksikön hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta sekä toimialansa palvelualueen tai palveluyksikön hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä 500.000 euroon saakka (alv 0%),
10. toimialansa tiloista vastaavan palvelualueen tai palveluyksikön hallintaan kuuluvan ja tulevan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ostamisesta tai myymisestä kaupunginhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaisesti 500.000 euroon saakka (alv 0%).

Apulaiskaupunginjohtaja huolehtii kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston säännön mukaisista tehtävistä siltä osin kuin ne eivät kuulu kaupunginhallituksen päätösvaltaan.

Apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä toimii kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisena.

3 § Kaupunkiympäristön toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat katujen ja puistojen, kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueet.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa on toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä kaupunkiympäristön tulevaisuushankkeista, kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä sekä kuntalaisten vuorovaikutusmahdollisuuksista toimialallaan.

Yhteisten palvelujen tehtävät voidaan järjestää palveluyksiköissä ja/tai suoraan apulaiskaupunginjohtajan alaisina toimintoina.

Katujen ja puistojen palvelualue kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen.

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueelta kaupunkisuunnitteluun ja rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen ja ympäristönsuojeluun ja ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Koko kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualuetta koskevat asiat kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat asiat:

- kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämien ja toteuttaminen
- kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttaminen kaupungin tilojen ja maankäytön toimenpitein
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden, muun kuin kaupungin omassa käytössä olevan rakennetun kiinteistöomaisuuden ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittäminen
- työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistäminen
- kaupungin yleisten asumisolojen kehittäminen yhteistyössä muiden palvelualueiden ja toimialojen kanssa

- kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelu, rahoitus, neuvonta ja täytäntöönpano
- laissa määrätyt kiinteistöinsinöörin tehtävät
- kaupungin omistamien tonttien esirakentaminen ja ylijäämämaiden vastaanoton suunnittelu

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat asiat:

- kaupungin rakennetun kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja hallinnointi ja kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinointi
- palvelutilojen investointisuunnittelu, kiinteistö- ja hankekehitys, toimitilahankkeiden valmistelu, suunnittelu ja rakennuttaminen ja rakentamisen valvonta
- palvelutilojen ja kiinteistöjen ohjausjärjestelmien toimintavarmuus ja turvallisuus

Koko kiinteistöjen ja tilojen palvelualuetta koskevat asiat kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

Yhteiset palvelut kuuluvat kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

4 § Katujen ja puistojen palvelualueen tehtävät ja kaupungininsinöörin päätösvalta

Katujen ja puistojen palvelualue vastaa kaupungininsinöörin johdolla:

- liikennejärjestelmien, julkisen kaupunkitilan ja kaupungin omistaman luonnonympäristön kehittämisestä, toteuttamisesta sekä infraomaisuuden hallinnasta
- kokonaisvaltaisesta liikennesuunnittelusta sekä joukkoliikenneasioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän ~~tehtäväalueensa~~ asioiden valmistelusta tehtäväalueensa osalta
- kaupungin keskitetyistä ajoneuvo- ja varikkotoiminnoista
- vaalien keskitetyn ulkomainonnan järjestelyistä kaupungin alueella

- julkisen kaupunkitilan teknisten järjestelmien toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta
- kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän asioiden valmistelusta tehtäväalueensa osalta
- ylijäämämaiden vastaanottotoiminnasta

Kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä päättää:

1. kiinteistönmuodostamisesta annetun lain 2 §:n mukaisten yleisten alueiden lohkomiseksi katualueeksi koskevien hakemusten tekemisestä,
2. katualueen tai sen osan ottamisesta kaupungin haltuun sekä tällaisella katualueella olevien rakennusten, puiden, istutusten ja laitteiden korvaamisesta,
3. maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettujen kadunpitopäätösten ja kadunpidon lopettamispäätösten tekemisestä,
4. katusuunnitelmaehdotusten ja maankäyttö- ja rakennuslain 90 § 4 momentissa tarkoitettujen muiden yleisten alueiden suunnitelmaehdotusten nähtäville asettamisesta,
5. hyväksyä katusuunnitelmat sekä maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n 4 momentissa tarkoitetut muut yleisten alueiden suunnitelmat, joiden kustannusarvio on alle 1 milj. euroa (alv 0 %) ja joista ei ole tehty muistutuksia suunnitelmien nähtävillä oloaikana sekä muut palvelualueelle kuuluvat suunnitelmat,
6. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400 000 euroon saakka (alv 0 %) ja urakalla teettämisestä 1 000 000 euroon saakka (alv 0 %) sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
7. julkisen kaupunkitilan käyttöluvista,
8. julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavien yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevien laitteiden ja rakennelmien sijoittamisluvista,

9. kaupungin laitteista ja julkiselta kaupunkitilalta myytävää ilmoitus-, mainos- tai vastaavaa tilaa koskevista myyntisopimuksista,
10. maa-aineksen ja puutavaran myymisestä ja muutoin käyttöön luovuttamisesta,
11. yleisen kuljetus- ja työkonekaluston käyttösopimuksista,
12. yksityistiekunnille jaettavista luontais-, perusparannus- ja valaistusavustuksista,
13. maanomistajan luvan myöntämisestä pääsytien rakentamista ja pysyttämistä varten katu-alueella, ja
14. vesihuoltoverkoston rakentamiseen liittyvistä materiaalihankinnoista,
15. kaupungin vesihuollon toiminta-alueesta,
16. hulevesiä koskevien erityisten säännösten valvonnasta lukuun ottamatta hallintopakon ja oikaisuvaatimuksen määräämistä,
17. toimintaan liittyvien yleissuunnitelmien, joiden kustannusarvio on enintään 1 000 000 euroa (alv 0%) hyväksymisestä ja
18. tieliikennelain 4 luvun mukaisista liikenteenohjauslaitteita koskevista toimista ja
19. tieliikennelain 190 a §:n mukaisten pysäköintitunnusten myöntämisestä ja peruuttamisesta teknisen lautakunnan hyväksymien linjausten mukaisesti.

5 § Kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvalta

Kunnallinen pysäköinninvalvoja päättää ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaisista ajoneuvojen siirroista ja kaupungin omistukseen siirtyneiden ajoneuvojen myynnistä.

6 § Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualueen tehtävät ja kaupunkisuunnittelujohtajan päätösvalta

Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue vastaa kaupunkisuunnittelujohtajan johdolla:

- maankäytön strategian kehittämiseen ja toteuttamiseen osallistumisesta

- yleiskaavojen, asemakaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien laatimisesta
- kaavojen hallinnollisesta käsittelystä ja seurannasta
- poikkeamislupa-asioiden valmistelusta
- kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjen tehtävien valmistelusta, täytäntöönpanosta ja neuvonnasta
- rakennusvalvonnan myöntämien lupien valvonnasta
- ympäristön- ja luonnonsuojelun, vesilain, vesihuoltolain, jätelain, maa-aineslain, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan, eläinlääkintähuollon, tupakkalain valvonnan ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvontaan liittyvistä tehtävistä
- palvelualueelle määrättyjen maisematyölupa-asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- ympäristökeskuksen myöntämien lupien valvonnasta

Kaupunkisuunnittelujohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. rakennusluvan erityisistä edellytyksistä maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n tarkoittamalla suunnittelutarvealueella, ellei kysymys ole hyväksytystä yleiskaavasta, kaupunkisuunnittelulautakunnan tai kaupunginhallituksen hyväksymästä kaavaehdotuksesta tai –luonnoksesta oleellisesti poikkeavasta rakentamisesta.

7 § Rakennusvalvontapäällikön päätösvalta

Rakennusvalvontapäällikön tai hänen määräämänsä päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:ssä tarkoitetuista rakennusluvista, milloin
   a) lupa käsittää kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n uudisrakennuksen tai laajennuksen rakentamisen,
   b) lupa käsittää korjaus- ja muutostyön tekemisen,

c) lupa käsittää rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaisen muutoksen, tai
d) lupa käsittää kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n uudisrakennuksen tai laajennuksen rakentamisen määräajaksi,

2. maankäyttö- ja rakennuslain 126 §:ssä tarkoitetuista toimenpideluvista,
3. maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:ssä tarkoitetuista rakennuksen purkamisluvista, milloin rakennus on kerrosalaltaan enintään 2000 m²:ä ja rakennusta ei ole voimassa olevassa asemakaavassa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisella suojelupäätöksellä suojeltu,
4. maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitetuista maisematyöluvista asemakaava-alueilla sekä rakentamiseen liittyvistä maisematyöluvista näiden alueiden ulkopuolella,
5. maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitetuista tilapäisistä rakennusluvista, milloin kyseessä on kerrosalaltaan enintään 2000 m²:n suuruinen tilapäinen uudisrakennus,
6. rakennusluvan voimassaolon jatkamisesta rakennustyön aloittamiseksi ja loppuun saattamiseksi sekä aloittamisoikeudesta,
7. suunnittelijan kelpoisuudesta,
8. rakennustyön vastaavien työnjohtajien ja erityisalojen vastaavien työnjohtajien hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta sekä vapautuksen myöntämisestä työnjohtajan tehtävistä,
9. rakennustyön aikaisesta valvonnasta,
10. kiinteistön tarkastuksesta ja tutkimuksesta, rakennuksen kuntotutkimusmääräyksestä ja rakennustyön keskeyttämisestä,
11. kokoontumistilasta ja rakennusvalvonnan edustajasta kokoontumishuoneistojen ja niihin verrattavien tilojen katselmuksissa sekä viranhaltijasta, jonka tehtävänä on antaa lausunto kokoontumiseen käytettävien tilapäisten katsomoiden, telttojen ja muiden rakenteiden henkilöturvallisuudesta,
12. muista sellaisista maankäyttö- ja rakennuslaissa tai –asetuksessa tarkoitetuista luvista, joiden osalta toisin ei ole määrätty,

13. rakennusjärjestyksessä mainituista rakennusvalvontaviranomaisen luvista ja suostumuksista sekä rakennusjärjestyksen määräyksiä koskevista poikkeuksista, lukuun ottamatta poikkeamista rakennuspaikan vähimmäispinta-alaa koskevasta määräyksestä,
14. vahvistetun taksan mukaisista rakennustyön valvonnasta perittävistä maksuista lukuun ottamatta kiinteistöinsinöörin toimenpiteistä perittäviä maksuja, maksun suorittamisesta vapauttamisesta, maksun suorittamisen lykkäämisestä ja maksun palauttamisesta.

8 § Ympäristöjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Ympäristöjohtaja huolehtii kunnan tehtäväksi säädetystä ympäristönsuojelulain 143 §:n mukaisesta paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta ja seurantatietojen julkaisemisesta.

Ympäristöjohtaja tai hänen määräämänsä päättää maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitetuista muista kuin rakentamiseen liittyvistä maisematyöluvista asemakaava-alueiden ulkopuolella.

9 § 1. kaupungineläinlääkärin päätösvalta

1. kaupungineläinlääkäri tai hänen määräämänsä päättää:

1. tupakkalain 44 §:n mukaisista tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvista ja niiden peruuttamisesta,
2. tupakkalain 79 §:n mukaisista asuntoyhteisöiden tupakointikielloista ja niiden peruuttamisesta,
3. tupakkalain 96 §:n mukaisesta tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisen toiminnan kieltämisestä,
4. lääkelain 54 a § ja 54 c § mukaisista nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvista, toimintakielloista ja myyntiluvan peruuttamisesta,
5. kaupungineläinlääkäreiden keskinäisestä tehtävänjaosta.

10 § Rakennuslakimiehen päätösvalta

Rakennuslakimies tai hänen määräämänsä toimii maankäyttö- ja rakennuslain 158 §:n, 159 §:n, 160 §:n, 164 §:n, 164 a §:n ja 164 b §:n tarkoittamana kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

11 § Kiinteistöjen ja tilojen palvelualueen tehtävät ja kiinteistöjohtajan päätösvalta

Kiinteistöjen ja tilojen palvelualue vastaa kiinteistöjohtajan johdolla:

- kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta
- kaupungin elinkeinopolitiikan toteuttamisesta kaupungin tilojen ja maankäytön toimenpitein
- kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinoinnista
- työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistämisestä
- kaupungin yleisten asumisolojen kehittämisestä yhteistyössä muiden palvelualueiden ja toimialojen kanssa
- kaupungille kuuluvien asumisasioiden valmistelusta, rahoituksesta, neuvonnasta ja täytäntöönpanosta
- laissa määrätyistä kiinteistöinsinöörin tehtävistä
- kaupungin omistamien tonttien esirakentamisesta ja ylijäämämaiden vastaanotosta
- investointisuunnittelusta, kiinteistö- ja hankekehityksestä, toimitilahankkeiden valmistelusta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta ja rakentamisen valvonnasta
- palvelutilojen ja kiinteistöjen ohjausjärjestelmien toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta

Kiinteistöjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä,
2. maanvuokrasuhteen päättämisestä, kun vuokralainen on sitä pyytänyt,
3. maanvuokrasopimuksessa määrätyn vuokra-ajan pidentämisen hyväksymisestä, jos alue edelleen annetaan vuokralle, ja vuokrasuhteen jatkamisaika ja muut jatkamisen ehdot on vuokrasopimuksessa määrätty,
4. maanvuokraoikeuksien siirtojen hyväksymisestä,
5. maanomistajana rajanaapurin suostumuksen antamisesta tai mielipiteen ilmoittamisesta naapurikiinteistöllä suoritettavasta toimenpiteestä,
6. asemakaavan tai tonttijaon toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten, laitteiden, kasvillisuuden, osuuksien tai oikeuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta, korvaamisesta ja lunastamisesta ja katualuekorvauksen maksamisesta, kun kauppahinta, tai oleva arvioitu korvaus on enintään 300 000 euroa,
7. tonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on enintään 300 000 euroa,
8. muiden maa- ja vesialueiden tilapäiskäyttöön luovuttamisesta, kun vuokra- tai käyttöaika on enintään 5 vuotta,
9. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on enintään 300 000 euroa,
10. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400 000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 1 000 000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
11. maanomistajana johtojen, laitteiden, rakennelmien ja laitosten sijoittamisesta maa- ja vesialueille, julkisia kaupunkitiloja ja tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallitsemia maa- ja vesialueita lukuun ottamatta,

12. kiinteistörasitteita, rakennusrasitteita, yhteisjärjestelyjä, kiinteistön hallinnan jakamista ja vastaavia järjestelyjä koskevien sopimusten hyväksymisestä tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallitsemia maa-alueita lukuun ottamatta,
13. kiinteistönmuodostamislaissa mainittujen kaupungin suostumusten antamisesta sekä tonttijakojen ja kiinteistötoimitusten hakemisesta,
14. lainsäädännössä ja valtionviranomaisten päätöksillä kunnan ratkaistavaksi säädetyistä ja määrätyistä asuntoasioista,
15. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kiinteistöjohtajalla on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta ja
16. pidennyksen myöntämisestä kiinteistöjen ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakennusvelvollisuuden täyttämiseen, kun myönnettävä pidennyt on enintään yksi vuosi.

12 § Tilakeskusjohtajan päätösvalta

Tilakeskusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. alle 1 milj. euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden ja alle 500 m2:n vuokratilojen tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
2. perusparannustöiden luonnospiirustusten (kustannusarvioineen) hyväksymisestä,
3. perusparannustöiden ja uudisrakennusten pääpiirustusten (kustannusarvioineen) hyväksymisestä,
4. uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden rahoitussuunnitelmien hyväksymisestä,
5. rakennusaikataulujen hyväksymisestä ja työnaloituslupien hyväksymisestä,

6. hankintatoimivaltaansa kuuluvista palveluhankinnoista 400.000 euroon saakka (alv 0%) ja urakalla teettämisestä 1.000.000 euroon saakka (alv 0%), sekä hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta yhteishankintayksikön tai muun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
7. toimitilojen luovuttamisesta eri toimialojen käyttöön,
8. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevista palvelussuhdeasunnoista perittävistä vuokrista,
9. asukkaista johtamansa palveluyksikön hallinnassa oleviin asuntoihin,
10. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien ja hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta, kun vuokrasopimuksen yhteenlaskettu arvo on enintään 600 000 euroa (alv 0 %) ja määräaikainen vuokrasopimus laaditaan enintään 10 vuoden ajaksi
11. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetiloja koskevan voimassa olevan vuokrasopimuksen pidentämistä enintään yhdellä vuodella
12. johtamansa palveluyksikön hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetiloja koskevasta lyhytaikaisesta käyttöoikeuden myöntämisestä (enintään 14 vrk)
13. johtamansa palveluyksikön hallintaan kuuluvan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ja niiden tarvitsemien maa-alueiden vuokralle ottamisesta ja – antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta,
14. johtamansa palveluyksikön hallitsemia maa-alueita koskevista kiinteistörasitteista, rakennusrasitteista, yhteisjärjestelyistä, kiinteistön hallinnan jakamisesta ja vastaavia järjestelyjä koskevista sopimuksista,
15. maaomistajana johtojen, laitteiden, rakennelmien ja laitosten sijoittamisesta johtamansa palveluyksikön hallitsemille maa-alueille,
16. kaupungin rakennuksista vuokrattavaa ilmoitus-, mainos-, tai vastaavaa tilaa koskevista vuokrasopimuksista

13 § Kaupungingeodeetin päätösvalta

Kaupungingeodeetti tai hänen määräämänsä toimii:

- kiinteistörekisterilain 5 §:n tarkoittamana kiinteistörekisterin pitäjänä,
- maankäyttö- ja rakennuslain 149b §:n tarkoittamana rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitsemisestä huolehtivana kunnan viranomaisena,
- maankäyttö- ja rakennuslain 150 §:n tarkoittamana sijaintikatselmuksen toimittavana viranhaltijana, ja
- maankäyttö- ja rakennuslain 54b §:n tarkoittamana kaavoitusmittausta valvovana kunnan viranhaltijana.

Kaupungingeodeetti tai hänen määräämänsä päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 79 §:ssä tarkoitettujen erillisten tonttijakoehdotusten asettamisesta julkisesti nähtäville,
2. erillisten tonttijakojen hyväksymisestä,
3. kiinteistöjen osoitenumeroiden vahvistamisesta, ja
4. lausunnon antamisesta veroviranomaiselle kiinteistöveroasioissa.

7 Luku – Tehtävät ja päätösvalta sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla

1 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tehtävät

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa:

- sosiaali- ja terveyslautakunnan toimialaan sekä suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtäväalueeseen kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- toimialan valtakunnallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja edunvalvonnasta,
- edellytysten luomisesta kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle,
- omatoimisuuden ja yhteisvastuullisuuden edistämisestä sekä sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ja niiden haittavaikutusten ehkäisemisestä ja vähentämisestä,
- erikoissairaanhoidon järjestämisestä, ja
- muista toimialan hoidettavaksi määrätyistä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tehtävistä.

2 § Apulaiskaupunginjohtajan päätösvalta

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lääkkeiden hankinnasta,
2. virkasuhteisen lääkärin toimimisesta terveydenhuoltolain ja tartuntatautilain tarkoittamana vastaavana lääkärinä.

Apulaiskaupunginjohtajan päätösvallasta säädetään lisäksi 2 luvun 7 §:ssä.

3 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualueet, yhteiset palvelut ja liikelaitos

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan kuuluvat perhe- ja sosiaalipalveluiden, vanhus- ja vammaispalveluiden ja terveyspalveluiden palvelualueet sekä Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos.

Apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa ovat toimialan yhteiset palvelut.

Yhteiset palvelut vastaavat keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista sekä toimialan kehittämiseen liittyvistä tehtävistä ja toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittämisestä ja koordinoinnista.

Palvelualueet ja yhteiset palvelut ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisia.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos toimii kunnallisena liikelaitoksena ja on johtokuntansa alainen.

4 § Perhe- ja sosiaalipalveluiden tehtävät

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualue vastaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan johdolla:

- aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen, lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun sekä psykososiaalisten palveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä

5 § Vanhus- ja vammaispalveluiden tehtävät

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualue vastaa vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan johdolla:

- vammaispalvelujen, vanhusten avopalvelujen, ympärivuorokautisen hoivan ja terveyskeskussairaalan palveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.

6 § Terveyspalvelujen tehtävät

Terveyspalvelujen palvelualue vastaa terveyspalvelujen johtajan johdolla:

- terveydenhuollon avopalvelujen, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, kuntoutuspalvelujen, mielenterveyspalvelujen, päihdehuollon ja suun terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Terveyspalvelujen johtaja toimii terveydenhuoltolain mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä.

7 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävät ja suun terveydenhuollon johtajan päätösvalta

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa suun terveydenhuollon johtajan johdolla:

- suun terveydenhuollon palvelujen (sis. suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä kiireellisen suun terveydenhuollon) tuottamisesta.

Suun terveydenhuollon johtaja toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana ja hänen esimiehenä toimii sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja.

Suunterveydenhuollon johtaja vastaa liikelaitoksen tehtäväalueen tutkimus- ja kehittämishankkeiden tekemisestä, tuotekehittelystä sekä tulosten soveltamisesta käytäntöön toiminnan tuloksellisuuden ja terveysvaikutusten parantamiseksi.

Liikelaitoksen johtaja rinnastetaan palvelualuejohtajaan.

Liikelaitoksen johtaja:

- vastaa liikelaitoksen hallinnosta sekä taloudenhoidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa liikelaitoksen taloussuunnittelun ja muun resurssiohjauksen johtamisesta siten, että asetetut tavoitteet saavutetaan
- vastaa liikelaitoksen kilpailukyvyn kehittämisestä ja ylläpidosta siten, että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa liikelaitoksen johtokuntaa koskevien asioiden ja tavoitteiden valmistelusta
- sovittaa yhteen liikelaitoksen toiminnan kaupungin eri toimialojen, liikelaitosten ja yhtiöiden toimintojen kanssa sekä huomioi muut yhteistyökumppanit.

Liikelaitoksen johtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. liikelaitoksen jakamisesta palveluyksiköihin
2. sopimuksista, jollei päätösvalta kuulu johtokunnalle,
3. valtionosuuden ja -avun hakemisesta sekä muutoksen hakemisesta niitä koskevaan päätökseen,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta johtokunnan päättämien periaatteiden mukaisesti,
8. liikelaitoksen edustajat toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa liikelaitoksen etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava sekä tarvittaessa menettelyohjeiden antamisesta,
9. muistakin asioista, joita ei ole määrätty muun viranhaltijan päätettäväksi.

8 Luku – Toimielinten kokoonpano

1 § Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua.

2 § Kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallitukseen kahden vuoden toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee konsernijaostoon kaupunginhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä kaupunginhallituksen toimikautta vastaavaksi toimikaudeksi vähintään seitsemän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Lautakunnat ja niiden jaostot

3 § Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi vähintään kolme jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja.

Lautakunta voi arviointityötään suorittaessaan jakaantua työryhmiin. Työryhmät raportoivat toiminnastaan lautakunnalle.

4 § Kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta, opetuslautakunta, vapaa-ajanlautakunta ja sosiaali- ja terveyslautakunta

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakuntaan, tekniseen lautakuntaan, ympäristölautakuntaan, opetuslautakuntaan, vapaa-ajanlautakuntaan ja sosiaali- ja terveyslautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Opetuslautakunnassa ja vapaa-ajanlautakunnassa vähintään yhden jäsenen ja varajäsenen tulee olla ruotsinkielisestä kieliryhmästä.

5 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaosto

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa on rakennuslupajaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä rakennuslupajaostoon. Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

6 § Opetuslautakunnan ruotsinkielinen ja yksilöasioiden jaostot

Opetuslautakunnassa on ruotsinkielinen jaosto. Jaostossa on vähintään viisi kaupunginvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Jaoston jäsenet ja varajäsenet on valittava ruotsinkieliseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä. Valitsemistaan jäsenistä kaupunginvaltuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Opetuslautakunnassa on yksilöasioiden jaosto, johon kaupunginvaltuusto valitsee opetuslautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä vähintään viisi jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen. Valitsemistaan jäsenistä valtuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jaosto kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan kutsusta.

7 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa on jaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä jaostoon toimikaudekseen vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Liikelaitokset ja niiden johtokunnat

8 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta

Kaupunginvaltuusto valitsee Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

9 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta

Kaupunginvaltuusto asettaa toimikaudekseen Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan, joka toimii kaupunginhallituksen alaisena, kuntalain 51 §:n mukaisena Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen kuntien yhteisenä toimielimenä. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta toimii pelastuslain tarkoittamana monijäsenisenä pelastusviranomaisena.

Kaupunginvaltuusto valitsee johtokunnan jäsenet Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen kuntien asettamista jäsenehdokkaista. Johtokunnassa on 15 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Jäsenistä ja varajäsenistä Pornaisten kunta nimeää yhden ja muut kunnat kaksi jäsentä.

Jäseninä johtokunnassa voivat olla asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt. Johtokuntaan voidaan valita myös sellainen henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Muut toimielimet

10 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

Kaupunginvaltuusto valitsee keskusvaalilautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi viisi jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi, sekä vähintään yhtä monta varajäsentä.

9 Luku - Kaupunginhallituksen ja konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta

1 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja kehittämistä kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti.

Kaupunginhallitus voi asettaa toimikunnan, jonka tavoitteet ja tehtävät kaupunginhallitus määrittelee.

Kaupunginhallitus vastaa:

- kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta
- kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin hallinnon kehittämisestä, henkilöstöasioista, taloudesta, työllisyydestä, edunvalvonnasta, kaavoitus- ja maapolitiikasta, elinvoimasta, asuntoasioista, joukkoliikenneasioista ja hankinnoista
- sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä
- siitä että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteet

Kaupunginhallituksen tehtävistä ja päätösvallasta säädetään lisäksi 13 ja 18 luvuissa.

Kaupunginhallitus päättää:

Hallinto, talous ja henkilöstö

1. hyvään johtamis- ja hallintotapaan liittyvistä periaatteista ja menettelytavoista,
2. kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille,

3. kaupungin puhevallan käyttämisestä kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, konsernijaoston sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan viranhaltijoiden päätöksiä koskevissa tärkeimmissä muutoksenhakuasioissa, mikäli kaupunginhallitus yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan kaupungin viranomaisen tekemään päätökseen,
4. kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikasta sekä tiedonhallintaan liittyvien tehtävien vastuiden määrittelystä,
5. lausunnon antamisesta valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen,
6. muutoksen hakemisesta valtionosuutta koskevaan päätökseen,
7. esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä luettelon kuntalaisten edellisenä vuonna tekemistä aloitteista,
8. kaupunginhallituksen tarverahojen käytöstä ja tarverahojen käytöstä päättämään oikeutetuista,
9. valmiussuunnitelman hyväksymisestä,
10. koko kaupunkia sekä koko kaupunginjohtajan toimialaa koskevista sopimuksista,
11. paikallisista virka- ja työehtosopimuksista, kun paikallinen sopimus koskee koko henkilöstöä tai merkittävää osaa henkilöstöstä,
12. kaupunginjohtajan sijaisista ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista,
13. kaupunkistrategian ja johdon toimialan asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista,
14. kaupungille tulevista maksuista, ellei toisin määrätty,
15. poistosuunnitelman hyväksymisestä,
16. sovinnon tai akordin tekemisestä,
17. asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston lainoista,
18. vakuutena olevien kiinnitysten etuoikeusjärjestyksen muuttamisesta,
19. kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen sekä valtionperintöjen vastaanottamisesta, hallinnasta ja hoitamisohjeista, kun testamentatun, lahjoitetun tai perityn omaisuuden arvo ylittää 100 000 euroa,

20. Säätiön perustamisesta ja jäsenyydestä, yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kyseessä ei ole kaupungin tytäryhteisö eikä osakkeiden tai osuuksien merkintä, ostaminen tai vaihtaminen tuo kaupungille määräysvaltaa yhteisössä,
21. konsernijaoston esityksestä tytäryhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä tytäryhteisöjen osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta, merkitsemisestä tai ostamisesta siten, että kaupunki saa määräysvallan yhteisössä, pois lukien konserniohjeessa määriteltyjen merkittävien konserniyhtiöiden myynti, purkaminen tai roolin muutos. Näiden konserniyhteisöjen osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla,
22. yhdistysten jäsenyyksistä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on yli 200 euroa,
23. avustusten myöntämisestä, ellei toisin ole määrätty,
24. kaupungin omaisuuden lahjoittamisesta, ellei toisin ole määrätty,
25. merkittävien edustustilaisuuksien järjestämisestä,
26. valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteista,
27. kaupungin hankintaohjeen hyväksymisestä,
28. koko kaupunkia koskevan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle,
29. EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista,
30. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
31. kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavana toimielimenä tartuntatautilain 58 §:n mukaisista toimenpiteistä, ja
32. kaupungin tytäryhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista, pois lukien konserniohjeessa määritellyt merkittävät konserniyhteisöt. Näiden konserniyhteisöjen osalta päätösvalta on kaupunginvaltuustolla.

Kaupunkiympäristö

33. kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannushankkeiden tarveselvityksiä tai yhdistettyjä teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitys-hankesuunnitelmia,
34. useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia,
35. työpaikkatonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, tontin käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 2 000 000 euroa,
36. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on yli 1 500 000 euroa ja enintään 3 000 000 euroa,
37. kaupungin etuosto-oikeuden käyttämisestä sekä kiinteistön ostamisesta pakkohuutokaupassa kauppahinnan suuruudesta riippumatta,
38. etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta,
39. kaupungin palvelukäytöstä vapautuvan kiinteistöomaisuuden jatkokehittämisestä,
40. maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista kehittämiskorvauksista,
41. esittää kaupunginvaltuustolle lunastuslupien hakemista, ja
42. rakennuskiellon antamisesta alueelle, jolla asemakaavan laatiminen taikka asemakaavan tai tonttijaon muuttaminen on vireillä,
43. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kaupunginhallituksella on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta, ja
44. maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti asunto- ja erityispalvelutonttien yleisistä tontinluovutusperiaatteista ja -ehdoista,

45. Vahinkorahastosta maksettavista korvauksista, kun korvaus on yli 30 000 euroa (alv 0 %), ja
46. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston käyttösuunnitelman hyväksymisestä ja yli 1 000 000 euron suuruisten hankkeiden hankesuunnitelmien hyväksymisestä.

2 § Kaupunginhallituksen iltakoulu

Kaupunginhallituksen iltakoulussa esitellään ja käsitellään kaupungin hallinnon ja toimintojen kannalta ajankohtaisia asioita. Iltakoulu voi antaa käsiteltäviin asioihin jatkovalmistelulinjauksia ja -ohjeita. Iltakoulussa läsnäolo- ja puheoikeus on kaupunginhallituksen jäsenten lisäksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolla, valtuustoryhmien puheenjohtajilla sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajan kutsusta kunkin käsiteltävän asian osalta asianomaisen lautakunnan puheenjohtajalla.

3 § Selonteko

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja voi pyytää kaupunginhallitukselle selonteon kaupungin toimialaan kuuluvassa asiassa. Puheenjohtajan tulee ilmoittaa pyytämästään selonteosta kaupunginhallitukselle. Selonteon antaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä apulaiskaupunginjohtaja. Selonteko tulee antaa seuraavassa aikaisintaan viikon kuluttua sen pyytämisestä pidettävässä kaupunginhallituksen kokouksessa tai kaupunginhallituksen iltakoulussa. Kaupunginhallitus merkitsee selonteon tiedoksi ja voi tässä yhteydessä antaa asiaa koskevia valmisteluohjeita.

4 § Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät ja päätösvalta

Konsernijaosto vastaa:

- konsernihallinnon järjestämisestä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupungin omistajapolitiikassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla

Konsernijaosto päättää:

1. kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian ja yleisten omistajapoliittisten linjausten sekä kaupunginhallituksen hyväksymien yhteisökohtaisten omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kaupungin omistajapolitiikan sekä sijoitus- ja rahoitustoimintapolitiikan toteuttamisesta,
2. kaupungin omistaja- ja konserniohjauksesta sekä tehtäväalueensa edunvalvonnasta,
3. lyhytaikaisen lainan antamisesta muille kuin kaupunkikonserniin kuuluville tytäryhteisöille, joissa kaupunki on omistajana tai jäsenenä tai jotka muutoin suorittavat sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kaupungin toimialaan,
4. pääomalainoista ja niihin rinnastettavasta rahoituksesta,
5. kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta, vakuutusten kilpailuttamisesta ja hankinnasta, sekä vakuutusten hoitosopimuksista,
6. konserniyhteisöjen ja -säätiöiden tilintarkastuksen järjestämistä koskevasta suunnitelmasta,
7. jäsenten ja tilintarkastajien nimeämisestä yksityisoikeudellisiin yhteisöihin, kun kaupungilla on siihen oikeus,
8. edustajien nimeämisestä ja menettelyohjeiden antamisesta toimituksiin, tilaisuuksiin ja kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava,
9. menettelyohjeiden antamisesta yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista,
10. esitysten tekemisestä ja toimintaohjeiden antamisesta liikelaitoksille, konserniyhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista,
11. kaupungin omistajapolitiikan valmistelusta ja osaltaan sen noudattamisen ohjaamisesta ja valvomisesta,
12. sijoitus- ja rahoitustoimintaa sekä vakuusjärjestelyjä koskevien lupien ja kaupungin ennakkosuostumusten antamisesta yhteisöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti,
13. konsernihallintoa ja sen järjestämistä koskevien toimintaohjeiden antamisesta liikelaitoksille sekä konserniyhteisöille ja -säätiöille kaupungin omistajapolitiikan mukaisesti,

14. esitysten tekemisestä investointiohjelmaan sisältyvien kohteiden konsernihallinnollisesta toteuttamistavasta ja rahoituksesta,
15. tehtäväalueellaan palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
16. tehtäväalueellaan EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista,
17. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
18. muistakin tehtäväalueeseensa kuuluvista asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

5 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Kaupunginhallitus ja konsernijaosto voivat siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

10 Luku - Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta

1 § Lautakuntien yleiset tehtävät ja päätösvalta

Lautakunnat huolehtivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Lautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille,
2. kaupungin puhevallan käyttämisestä tärkeimmissä hallintoa koskevissa muutoksenhakuasioissa, mikäli lautakunta yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan kaupungin viranomaisen päätökseen,
3. koko toimialaa koskevista sopimuksista,
4. toimialansa asiakas- ja muiden maksujen ja korvausten perusteista,
5. palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle,
6. EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoissa,
7. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
8. muistakin asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

Lautakuntien, jaostojen ja liikelaitosten johtokuntien tehtäväkohtaisesta päätösvallasta säädetään 2 - 16 §:issä.

2 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Kaupunkisuunnittelulautakunta vastaa:

- kaupunkirakenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta asemakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa
- maanhankinnasta ja -luovutuksesta sekä alueiden rakentumista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta
- kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittämisestä
- kaupungille kuuluvien asuntoasioiden hoidosta
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.
- rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä
- kaavojen noudattamisen sekä osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapidon ja hoidon valvonnasta

Kaupunkisuunnittelulautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. sellaisten asemakaavan muutosten, joihin ei liity maankäyttö- tai kunnallistekniikan sopimuksia, nähtäville asettamisesta,
2. teiden nimien vahvistamisesta alueilla, joilla ei ole vahvistettua asemakaavaa sekä asemakaavaehdotuksessa olevien nimien käyttöönotosta jo rakennetuille teille,
3. kadun ja muun yleisen alueen nimien sekä kaupunginosan ja korttelin numeroiden muuttamisesta,
4. rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella, kun kysymys on hyväksytystä yleiskaavasta, kaupunkisuunnittelulautakunnan tai kaupunginhallituksen hyväksymästä kaavaehdotuksesta tai –luonnoksesta oleellisesti poikkeavasta rakentamisesta,
5. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen poikkeamisluvan myöntämisestä, kun kyse ei ole rakentamissäännöksistä tai Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä poikkeamisesta,

6. asemakaavan tai tonttijaon toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten, laitteiden, kasvillisuuden, osuuksien tai oikeuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta, korvaamisesta, lunastamisesta ja katualuekorvauksen maksamisesta, kun kauppahinta tai korvaus ylittää 300 000 euroa,
7. työpaikkatonttien ja niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun yksittäisen tontin kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 300 000 euroa ja enintään 2 000 000 euroa,
8. asunto- ja erityispalvelutonttien tai niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen myymisestä, vaihtamisesta, vuokralle ottamisesta ja vuokralle antamisesta silloin, kun kauppahinta, käypä markkina-arvo tai tarjouskilpailulla luovutettaessa alin hyväksyttävä luovutushinta on yli 300 000 euroa,
9. muiden maa- ja vesialueiden kuin tonttien tai niihin rinnastettavien rakennuspaikkojen vuokralle antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta, kun vuokra-aika on yli 5 vuotta,
10. kiinteän omaisuuden ostamisesta, kun kauppahinta on yli 300 000 euroa ja enintään 1 500 000 euroa,
11. kiinteistön tai muun alueen luovutuskirjassa tai vuokrasopimuksessa määrätyn sopimussakon suuruudesta ja perimisestä,
12. palveluhankinnoista yli 1 000 000 euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 000 000 euroa maksavien hankkeiden osalta,
13. pidennyksen myöntämisestä kiinteistöjen ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakentamisvelvollisuuden täyttämiseen, kun myönnettävä pidennys on yli yhden vuoden,
14. toimintaan liittyvistä suunnittelu- ja työohjelmista,
15. asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta myönnettävien avustusten perusteiden vahvistamisesta,
16. valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvää asukasvalintaa koskevista ohjeista,

17. asemakaavan muutosten hyväksymisestä, joilla ei
    a) muuteta rakennuskorttelin pääasiallista käyttötarkoitusta,
    b) muuteta torin, katuaukion, virkistys-, erityis- tai vesialueen käyttötarkoitusta vähäistä kaavan toteuttamista helpottavaa tarkistusta lukuun ottamatta,
    c) nosteta rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua enemmän kuin yhdellä kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla, taikka lisätä rakennusoikeutta asuinpientalojen korttelialueella siten, että tehokkuusluku nousee tehokkuuslukuun e= 0,30 tai sen yli tai muilla alueilla siten, että rakennusoikeus nousee yli 10 %:lla tai yli 1000 km2:llä,
    ~~d)~~ muuteta maankäytön yleistä luonnetta, alueen yhtenäistä rakennustapaa tai vaaranneta ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymistä~~,~~
18. lunastamisesta silloin, kun lunastaminen ei edellytä lunastuslupaa eikä kyse ole kiinteistöjohtajan päätösvaltaan kuuluvasta asiasta ja
19. kilpailutuksista, julkisista hauista ja tonttivarauksista silloin, kun kaupunkisuunnittelulautakunnalla on toimivalta päättää alueen luovutuksesta tai vuokrauksesta.

3 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaoston tehtävät ja päätösvalta

Rakennuslupajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennuslupajaosto tehtäväalueellaan päättää:

1. maankäyttö- ja rakennuslain 125 ja 126 pykälissä tarkoitettujen rakennuslupien sekä 176 §:ssä tarkoitettujen tilapäisen rakennuksen rakennuslupien myöntämisestä,
2. maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisestä maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen rakentamissäännöksistä sekä Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksistä,

3. maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:ssä tarkoitettujen rakennusten purkamislupien myöntämisestä, ja
4. rakennustapaohjeiden hyväksymisestä.

4 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Tekninen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 13 a-luvun tarkoittamana kunnan monijäsenisenä toimielimenä ja viranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain 167 §:n 2 momentissa tarkoitettuna viranomaisena, eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:ssä tarkoitettuna viranomaisena ja postilaissa tarkoitettuna kunnanrakennusvalvontaviranomaisena.

Tekninen lautakunta vastaa:

- kaupungin toimitilajohtamisesta, toimitilastrategiasta sekä kaupungin eri toimialojen tarvitsemien riittävien ja asianmukaisten toimitilojen hankkimisesta, hallinnasta ja isännöintitehtävistä
- kaupungin rakennetun ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta
- toimitilojen hankevalmistelusta ja rakennuttamisesta
- liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta
- yhdyskuntateknisten rakentamis- ja ylläpitopalvelujen ja varikkotoimintojen tuottamisesta ja kaupungin varikkotoiminnasta
- kaupungin liikenneturvallisuustyöstä
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

10 Luku – Lautakuntien ja niiden jaostojen sekä liikelaitosten johtokuntien tehtävät ja päätösvalta

Tekninen lautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. toimintaan liittyvien yleissuunnitelmien hyväksymisestä, kun suunnitelmien kustannusarvo on yli 1 000 000 euroa (alv 0 §),
2. toimintaan liittyvien 1 000 000 - 3 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja yli 1 000 000 euroa (alv 0%) maksavien hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta useampaa toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden tai teknisten perusparannushankkeiden hankesuunnitelmia,
3. yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteineen) ja hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä,
4. katusuunnitelmien sekä maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n 4 momentissa tarkoitettujen muiden yleisten alueiden suunnitelmien, joiden kustannusarvio on yli 1 milj. euroa (alv 0 %) tai joista on tehty muistutuksia suunnitelmien nähtävilläoloaikana, hyväksymisestä,
5. toimintaan liittyvien suunnittelu- ja työohjelmien hyväksymisestä,
6. kunnallistekniikan, uudisrakentamisen ja perusparannusten investointiohjelmien valmistelusta ja esittämisestä kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi,
7. toimintaansa liittyvistä palveluhankinnoista yli 1 miljoona euroa maksavien hankkeiden osalta ja urakalla teettämisestä yli 2 miljoonaa euroa maksavien hankkeiden osalta,
8. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön perimiä vuokria koskevista periaatteista, sekä maksujen, tuotteiden ja palvelujen hinnoista kaupunginvaltuuston hyväksymien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti,
9. kaupungin ulkopuolelle tarjottavien palveluiden ja tuotteiden periaatteista ja hinnoittelu-perusteista,
10. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien asuntojen vuokranmääräytymisperusteista,
11. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien ja hallintaan tulevien toimi-, varasto- ja huonetilojen vuokralle ottamisesta ja –antamisesta tai muutoin käytettäväksi

luovuttamisesta, kun vuokrasopimuksen yhteenlaskettu arvo on yli 600 000 euroa tai määräaikainen vuokrasopimus laaditaan yli 10 vuoden ajaksi,

12. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien toimi-, varasto- ja huonetilojen voimassa olevan vuokrasopimuksen jatkamisesta, kun sopimusta jatketaan yli vuodella
13. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnassa olevien toimi-, varasto- ja huonetilojen lyhytaikaisen käyttöoikeuden myöntämisestä, kun käyttöoikeus myönnetään yli 14 vuorokauden ajaksi,
14. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallintaan hankittavien osakkeiden ja osuuksien ostamisesta sekä sen hallinnassa olevien osakkeiden ja osuuksien myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, kun kauppa- tai merkintähinta on yli 500 000 euroa,
15. tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallintaan kuuluvan ja tulevan kiinteän omaisuuden sekä rakennusten ostamisesta tai myymisestä kaupunginhallituksen vahvistamien ohjeiden mukaan,
16. kaupungin tiesuunnitelmia koskevien lausuntojen valmistelusta maantielain 27 § mukaisesti,
17. kaupungin liikennestrategiaa koskevien asioiden valmistelusta,
18. kaupungin lausuntojen valmistelusta Helsingin seudun liikennekuntayhtymän (HSL) talousarvioesityksistä sekä joukkoliikenteen linjasto- ja liikennöintisuunnitelmista,
19. kaupungin lausuntojen valmistelusta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän (KUVES) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) toiminta- ja taloussuunnitelmaesityksistä,
20. kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmista,
21. avustusten myöntämisestä, lukuun ottamatta yksityistiekunnille jaettavia luontais-, perusparannus- ja valaistusavustuksia, ja
22. maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:n säätämästä veden johtamisesta ja ojittamisesta asemakaava-alueella.

5 § Ympäristölautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäalueviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain tarkoittamana valvontaviranomaisena, tupakkalain tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena, lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin valvonnasta vastaavana kunnallisena viranomaisena ja kunnallisesta eläinlääkintähuollosta vastaavana viranomaisena.

Ympäristölautakunta vastaa:

- kunnalle kuuluvista ympäristön- ja luonnonsuojelun sekä maa-aineslain viranomaistehtävistä
- ulkoilulain tarkoittamista kunnan leirintäalueviranomaisen tehtävistä
- terveydenhuoltolain tarkoittamasta yksilön ja hänen elinympäristönsä terveellisyyden valvonnasta ympäristöterveydenhuollolle kuuluvin osin
- kunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä
- kunnan elintarvikevalvonnasta
- kunnalle kuuluvasta tupakkalain valvonnasta
- lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiä koskevasta valvonnasta
- eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien tehtävien, mukaan lukien eläinsuojelu-, eläintauti- ja sivutuotevalvonnan, järjestämisestä ja
- eläinsuojelulain mukaisesti irrallaan tavattujen, talteen otettujen eläinten hoidon järjestämisestä
- kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittämisestä.

Ympäristölautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta ja rauhoituksen purkamisesta,

2. luonnonsuojelualueiden käytöstä ja hoidosta sekä lausuntojen antamisesta luonnonsuojelulain mukaisista hakemuksista sekä maastoliikenne- ja vesiliikennelaissa säädetyissä alueellisissa rajoitus- ja kieltoasioissa,
3. eläinsuojelulain edellyttämän löytöeläimien talteenoton järjestämisestä
4. maksuista ja korvauksista vahvistetun taksan mukaisesti, ja
5. työsuorituksista aiheutuvista korvauksista.

6 § Opetuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Opetuslautakunta vastaa:

- tehtäväalueellaan sivistystoimen toimialan kehittämisestä ja palveluiden tuloksellisesta järjestämisestä siten, että asukkaille ja käyttäjille varataan mahdollisuus osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
- palveluiden vaikuttavuuden seurannasta ja arvioinnista
- varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen, perusopetuksen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä

Opetuslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. ammatillisen koulutuksen opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä päättävästä toimielimestä, toimielimen jäsenten nimeämisestä ja toimielimen puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta,
2. perusopetuksen oppilaaksiottoalueista sekä ensimmäisten ja seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmääristä,
3. koulutyön aloittamisajankohdasta ja lukuvuoden vapaapäivistä peruskoulussa, lukuvuoden työpäivien määrästä, opetuksen aloittamis- ja päättymispäivästä sekä loma-ajoista lukiossa ja perusopetuksen lisäopetuksessa sekä esiopetuksen työpäivistä,

4. perusopetuksen oppilaiden sekä perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijoiden ottamisen perusteista,
5. ottaa tai siirtää perusopetuksen oppilas erityisopetukseen sekä siirtää erityisopetuksessa oleva oppilas muuhun opetukseen vastoin huoltajan suostumusta,
6. esiopetuksen järjestämispaikoista,
7. hakea valtion viranomaisilta perusopetuksen, lukion ja ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi järjestettävää kokeilua koskeva lupa,
8. hyväksyä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä päivä- ja aikuislukion opetussuunnitelmat,
9. nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrästä,
10. ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen määristä,
11. perusopetuksen oppimäärän suorittaneille annettavan lisäopetuksen oppilasmäärästä,
12. perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetusten ja koulumatka-avustusten sekä varhaiskasvatuksessa olevien lasten kuljetusten perusteista,
13. hyväksyä vuosittain aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma ja päättää toiminnan laajuudesta ja järjestämistavasta, sekä myöntää aamu- ja iltapäivätoiminnan avustukset,
14. ammattiopisto Varian pääsy- tai soveltuvuuskokeen sekä kielikokeen järjestämisestä,
15. harkintaan perustuvan valinnan soveltamisesta sekä ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta otettaessa opiskelijoita ammatilliseen koulutukseen~~, ja~~
16. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta ja
17. varhaiskasvatuslain 58 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, kun määräyksen tehosteena on uhkasakon asettaminen, toiminnan keskeyttäminen tai käyttökielto.

7 § Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston tehtävät ja päätösvalta

Ruotsinkielinen jaosto käyttää opetuslautakunnalle määrättyä ratkaisuvaltaa silloin, kun asia koskee yksinomaan ruotsinkielistä varhaiskasvatusta, esiopetusta tai opetustointa.

8 § Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta

Yksilöasioiden jaosto päättää:

1. esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaan enintään kolmen kuukauden sekä lukion opiskelijan yli kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen sekä täytäntöönpanon aloittamisajankohdasta,
2. lukion opiskelijan pidättämisestä opiskelusta rikostutkimuksen ajaksi ja
3. lukion opiskelijan ylioppilastutkintoon osallistumisoikeuden menettämisestä meneillään olevaa tutkintokertaa seuraavan tutkintokerran kokeisiin.

9 § Vapaa-ajanlautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Vapaa-ajanlautakunta tukee ja luo toimintaedellytyksiä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnalle, kuntalaisten osallisuudelle, kirjastojen ja aikuisopiston toiminnalle sekä neuvonta- ja asiointipalveluille.

Vapaa-ajan lautakunta vastaa:

- kaupungin omista kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, kirjasto- ja asukaspalveluista sekä niiden kehittämisestä
- kuntalaisten osallisuuden sekä yhteisöjen, järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta
- kaupungin neuvonta- ja asiointipalveluista
- taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kuvataidekoulun ja musiikkiopiston palveluista

- kaupungin museotoiminnasta
- aikuisopiston toiminnasta ja aikuisten perusopetuksen järjestämisestä
- monikulttuurisuusasioiden koordinoinnista
- sosiaali- ja potilasasiamiehen toiminnasta

Vapaa-ajanlautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. avustusten ja apurahojen myöntämisperiaatteista ja mainittujen avustusten ja apurahojen myöntämisestä, myöntämiensä avustusten käytön valvonnasta talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti sekä kaupunginhallitukselle esitysten tekemisestä myönnettävistä huomattavista stipendeistä ja huomionosoituksista,
2. taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmista,
3. aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmasta ja perusopetuksen opiskelijoiden ottamisen perusteista
4. kaupungin museoiden kokoelmapoliittisista ohjelmista ja museoiden kokoelmien säilymisestä museokokoelmina museoiden mahdollisen lopettamisen yhteydessä,
5. urheilu- ja ulkoilualueiden toiminnallisista yleissuunnitelmista,
6. lautakunnan hallinnassa olevien tilojen, alueiden, rakennusten, laitosten, laitteiden ja näihin rinnastettavien käyttö- ja vuokrasopimusten yleisistä periaatteista, ja
7. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

10 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:

1. työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri palvelualueille,
2. vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten henkilökuljetusten hankinnasta,
3. asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun Terveydenhuollon asiakasmaksut, ja
4. toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

11 § Yksilöasioiden jaoston tehtävät ja päätösvalta

Yksilöasioiden jaosto päättää:

1. yksilöä ja perhettä koskevien päätösten tekemisestä, ja
2. ne asiat, joissa asiakas on saattanut viranhaltijan tekemän päätöksen jaoston käsiteltäväksi.

12 § Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja päätösvalta

Liikelaitoksen puhevaltaa käyttää johtokunta. Johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta.

Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Johtokunta tehtäväalueellaan päättää:

1. liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä,
2. liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta,
3. liikelaitoksen tilinpäätöksestä,
4. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista talousarvion rajoissa,
5. palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle,

6. kansallisen kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista, ja
7. hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä
8. maksuista sekä tuotteiden ja palvelujen hinnoista kaupunginvaltuuston hyväksymien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti,
9. suunnittelu- ja tutkimus- ja hankesopimusten tekemisestä, ja
10. irtaimen omaisuuden myynnin periaatteista.

Vantaan suun terveydenhuollossa palvelujen tilaajana toimii sosiaali- ja terveyslautakunta.

Terveydenhuoltolain mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä toimii terveyspalvelujen johtaja.

13 § Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösvalta

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta päättää:

1. Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen vähimmäispalvelutasosta kuntia kuultuaan sekä Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen osapuolena olevan kunnan vähimmäispalvelutason ylittävästä palvelusopimuksesta,
2. kuntien välisistä kustannusten jaosta yhteistoimintasopimuksessa määrätyin perustein sekä kunnilta perittävien palvelumaksujen määräytymisen perusteista,
3. Keski-Uudenmaan alueen kuntien kanssa tehtävistä palvelusopimuksista mukaan lukien sairaankuljetuksen sopimukset,
4. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen toimialueen sopimuspalokuntien kanssa tehtävistä sopimuksista,
5. esitysten tekemisestä liikelaitoksen toimintasuunnitelmaksi ja liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen osapuolina olevia kuntia kirjallisesti kuultuaan,

6. Liikelaitoksen talousarviosta ja –suunnitelmasta, käyttösuunnitelmasta ja toimintakertomuksesta sekä erillistilinpäätöksen laatimisesta tilintarkastettavaksi ja edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi,
7. toiminnan kannalta tarpeellisten tilojen vuokrasopimuksista,
8. liikelaitoksen organisaatiosta muilta osin kuin mitä tässä johtosäännössä määrätään,
9. liikelaitoksen palveluista ja muista suoritteista perittävistä maksuista ja taksoista,
10. avustusten myöntämisestä toimialaansa liittyville yhteisöille,
11. pelastusjohtajan avoimen viran hoitajasta,
12. pelastusjohtajan sijaisesta,
13. pelastusjohtajan irtisanomisesta, lomauttamisesta, eron myöntämisestä, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta, erityislomasta ja hoitovapaasta,
14. nuohousperusteiden ja hinnan määrittämisestä tarvittaessa,
15. liikelaitoksen palvelutuotannon kilpailuttamisesta, palveluhankinnoista ja urakalla teettämisestä Vantaan kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
16. Hankintatoimivaltaansa kuuluvan hankinnan osalta kuntien yhteishankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun tai kilpailuttamaan hankintasopimukseen liittymisestä,
17. puhevallan käyttämisestä Keski-Uudenmaan alueen pelastustointa koskevissa asioissa, ja
18. pelastustointa koskevien, Keski-Uudenmaan alueen kuntia sitovien päätösten ja sopimusten tekemisestä liikelaitoksen toiminnan käynnistämiseksi yhteistoimintasopimuksen periaatteiden mukaisesti.

14 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta voivat siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

11 Luku - Otto-menettely

1 § Kaupunginhallituksen, lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan otto-oikeus

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat voivat ottaa alaisensa toimielimen tai viranhaltijan päätöksen uudelleen käsiteltäväksi niissä asioissa, joissa otto-oikeus on lainsäädännön perusteella mahdollista.

2 § Otto-oikeuden käyttäminen

Otto-oikeutta käytettäessä noudatetaan seuraavaa menettelyä:

1. Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja,
2. Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi päättää lautakunta, lautakunnan puheenjohtaja tai asianomainen toimialajohtajana toimiva viranhaltija,
3. Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi päättää johtokunta, johtokunnan puheenjohtaja tai liikelaitoksen toimitusjohtaja.

Asia voidaan ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi on päätettävä ennen kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan käsittelyä. Asia on otettava käsiteltäväksi viimeistään sen ajan kuluessa, jossa päätöksestä on tehtävä kuntalain tarkoittama oikaisuvaatimus.

Päätös asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi on saatettava alemmalle otettavan päätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijalle tietoon neljän päivän kuluessa siitä, kun päätös on tehty.

Päätös, jonka kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on tehnyt käsiteltäväkseen ottamassaan asiassa, on viipymättä toimitettava asianomaiselle toimielimelle tai viranhaltijalle.

3 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen toimielimen tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä seitsemän (7) päivän kuluessa pidetystä kokouksesta. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio pöytäkirjasta kaupunginhallitukselle ja lähettämällä sähköposti-ilmoitus kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle siitä, että pöytäkirja on luettavissa luottamushenkilöiden intranetissä.

Kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijan tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä kolmen (3) päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio päätöspöytäkirjasta kaupunginhallitukselle.

Lautakunnan alaisen toimielimen tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä seitsemän (7) päivän kuluessa pidetystä kokouksesta. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio pöytäkirjasta lautakunnalle ja lähettämällä sähköposti-ilmoitus lautakunnan puheenjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle siitä, että pöytäkirja on luettavissa luottamushenkilöiden intranetissä.

Lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan alaisen viranhaltijan tulee ilmoittaa ottokelpoisesta päätöksestä kolmen (3) päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään lähettämällä kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta kopio päätöspöytäkirjasta lautakunnalle tai liikelaitoksen johtokunnalle.

4 § Asiat, joita ei ilmoiteta ottomenettelyyn

Ylemmälle toimielimelle ei tarvitse ilmoittaa seuraavia päätöksiä:

- viranhaltijoiden tekemät henkilöstöpäätökset
- hankintaohjeessa määritellyn kynnysarvon alle jäävät tavara-, palvelu- ja urakkahankinnat,
- myönteiset päätökset tietojen luovuttamisesta henkilörekisteristä,
- hallintojohtajan päätökset keskusverolautakunnan ja hallinto-oikeuden verotusta koskeviin päätöksiin tyytymisestä,
- opiskelijoille, tutkijoille ja tutkimuslaitoksille myönnettävät tutkimusluvat,
- tilausoikeuksien myöntäminen,
- hyväksyjien määrääminen meno- ja tulokohdille,
- hallintosäännön 16 luvun 8 §:n mukaisten rahastusoikeuksien myöntäminen,
- työryhmän asettaminen,
- työllistämistukien myöntäminen,
- kesätyösetelien myöntäminen,
- rahoitusjohtajan päätökset tilien lopettamisesta ja kassavirheiden korjaamisesta,
- vahinkorahaston asiamiehen viranhaltijapäätökset,
- kaupunginjohtajan päätökset pitkäaikaisen lainan nostamisesta valtuuston asettaminen euromääräisten rajojen puitteissa,
- yhtiökokouksia ja muiden yhteisöjen kokouksia koskevat viranhaltijapäätökset,
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätökset talousarvion ja –suunnitelman hyväksymisestä,
- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätökset pelastusjohtajan valinnasta ja irtisanomisesta,
- kiinteistöjohtajan päätökset kaupungin etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä,

- päätökset katualueen haltuunotosta korvauksineen,
- katusuunnitelmien ja muiden yleisten alueiden suunnitelmien nähtäville asettaminen,
- johtojen, rakenteiden ja laitteiden sijoittaminen katu- tai muulle yleiselle alueelle,
- päätökset liikennemerkki- ja ajoratamaalaussuunnitelmista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset tilapäisistä maankäyttöluvista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset liikennejärjestelyistä,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset torikauppaluvista,
- kaupungininsinöörin tai määräämänsä päätökset mainosluvista
- tilakeskusjohtajan alaisen palveluyksikön hallinnoimien asuntojen vuokrausta koskevat viranhaltijapäätökset
- toimitilojen tilapäinen sulkeminen ja aukioloaika sekä hoitopaikkojen tilapäinen muuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla,
- tilojen ja omaisuuden luovuttaminen tilapäisesti ulkopuoliseen käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla sekä
- sellaiset asiat tai asiaryhmät, joista ylempi toimielin on päättänyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Ylemmällä toimielimellä on kuitenkin otto-oikeus myös näihin päätöksiin lukuun ottamatta Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan tekemiä päätöksiä.

5 § Päätöksen täytäntöönpano

Jos kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta ei ilmoita otto-oikeuden käyttämisestä 14 päivän oikaisuvaatimusaikana, voidaan kuntalain nojalla tehty päätös panna täytäntöön.

1 OSA – HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

11 Luku – Otto-menettely

Kuntalain nojalla tehdyt päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna heti täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

Päätös, jonka kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on tehnyt käsiteltäväkseen ottamassaan asiassa, on viipymättä toimitettava asianomaiselle toimielimelle tai viranhaltijalle. Toimielimen tai viranomaisen on pantava päätös täytäntöön, tai mikäli kaupunginhallitus, lautakunta tai liikelaitoksen johtokunta on palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi, tehtävä asiassa uusi päätös.

Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

12 Luku - Asiakirjat ja sopimukset

1 § Sähköinen allekirjoitus

Viranhaltijapäätökset ja muut asiakirjat toimielinpäätöksiä lukuun ottamatta voidaan allekirjoittaa sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Sopimukset ja muut asiakirjat voidaan allekirjoittaa sähköisesti myös muussa järjestelmässä, joka täyttää sähköiselle allekirjoitukselle asetetut vaatimukset arkistointikelpoisuuden suhteen.

2 § Toimialan asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja. Muiden toimialojen asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa apulaiskaupunginjohtaja.

3 § Palvelualueen asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Palvelualueen asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa asianomaisen palvelualuejohtaja.

4 § Palveluyksikön asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Palveluyksikön asiakirjat ja sopimukset allekirjoittaa asianomaisen palveluyksikön päällikkö.

5 § Viranhaltijan päätöksiin perustuvien asiakirjojen ja sopimusten allekirjoittaminen

Toimialan muiden viranhaltijoiden kuin palvelualuejohtajan tai palveluyksikön päällikön päätösten perusteella laadittavat asiakirjat allekirjoittaa ao. viranhaltija tai hänen määräämänsä.

6 § Kaupunginvaltuuston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginvaltuuston päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja.

Kaupunginvaltuuston päätöksen perusteella tehtävä tilintarkastuspalvelujen hankintasopimuksen allekirjoittaa tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varmentaa kaupunginreviisori.

7 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä tai kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat.

Kaupunginhallituksen päätösten perusteella tehtävät muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, hallintojohtaja, rahoitusjohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija tai hallintosihteeri taikka kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat.

Konsernijaoston päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai konsernijaoston siihen valtuuttamat.

8 § Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen valtakirjan allekirjoittaa kaupunginjohtaja tai hänen estyneenä ollessa hallintojohtaja ja varmentaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija tai kaupunginhallituksen siihen valtuuttamat viranhaltijat.

9 § Lautakunnan ja sen jaoston päätöksiin perustuvien asiakirjojen allekirjoittaminen

Lautakunnan ja sen jaoston päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset allekirjoittaa alaisensa apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Lautakunnan ja sen jaoston päätösten perusteella tehtävät muut asiakirjat allekirjoittaa alaisensa apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Tarkastuslautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat allekirjoittaa kaupunginreviisori tai hänen määräämänsä viranhaltija.

10 § Liikelaitoksen asiakirjojen allekirjoittaminen

Liikelaitoksen johtokunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset sekä liikelaitosta koskevat muut asiakirjat allekirjoittaa Keski-Uudenmaan pelastustointa lukuun ottamatta liikelaitoksen johtaja tai hänen määräämänsä.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset ja sitoumukset sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitosta koskevat muut asiakirjat allekirjoittaa johtokunnan puheenjohtaja, pelastusjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija kaksi yhdessä.

11 § Pöytäkirjan ote

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta säädetään 20 luvun 20 §:ssä ja muiden toimielinten pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta säädetään 24 luvun 28 §:ssä.

12 § Asiakirjojen antamisesta päättäminen

Kaupunginhallituksella, lautakunnilla ja johtokunnilla on oikeus delegoida viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua asiakirjan antamista koskevaa ratkaisuvaltaa alaisilleen viranhaltijoille.

13 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksut

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä kustannusvastaavuuden periaatetta taikka alempaa maksuperustetta noudattaen.

14 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Kaupungille annettavat haaste- ja muut tiedoksiannot vastaanottaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelualuejohtajat tai määräämänsä tehtäväalueillaan sekä kaupunginhallituksen määräämät viranhaltijat.

13 Luku – Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

1 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon tehtäväalue

Tiedonhallinnalla tarkoitetaan viranomaisen tehtävien hoidossa tai sen muussa toiminnassa syntyviin tarpeisiin perustuvia toimia ja tietoturvallisuustoimienpiteitä viranomaisen tietoaineistojen, niiden käsittelyvaiheiden ja tietoaineistoihin sisältyvien tietojen hallinnoimiseksi riippumatta tietoaineistojen tallentamistavasta ja muista käsittelytavoista.

Asiakirjahallinnon tehtävänä on suunnitella, kehittää, ohjeistaa ja neuvoa kaikkea sitä toimintaa, joka koskee asiakirjojen vastaanottamista, rekisteröintiä, tuottamista, käsittelyä, tallentamista, säilyttämistä ja saatavuutta.

2 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus:

- vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta ja siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kaupungin eri tehtävissä
- päättää kaupungin asiakirjahallintoa johtavasta viranhaltijasta ja tämän tehtävistä.

3 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4 § 2 momentin mukaiset vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungissa.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta, muutosvaikutusten arvioinnista ja asiakirjajulkisuutta koskevasta kuvauksesta,

2. vastuu tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteistoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudessa, ja
4. vastuu asianhallinnan sekä palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä.

4 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät ja päätösvalta

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallinnon tehtäväaluetta ja vastaa pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista.

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija päättää:

1. kaupungin arkistonmuodostussuunnitelman hyväksymisestä,
2. kaupungin arkistonmuodostajien ja rekisterinpitäjien nimeämisestä, ja
3. kaupungin asiakirjahallintoon liittyvästä ohjeistuksesta.

5 § Toimialajohtajan asiakirjahallinnon tehtävät

Apulaiskaupunginjohtaja vastaa siitä, että toimialan asiakirjahallinnon hoitaminen on järjestetty annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

14 Luku – Henkilöstöasiat

1 § Luvun määräysten soveltaminen

Niistä virkasuhteeseen sekä viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa tai muussa laissa, päättää kaupunginhallitus, ellei laissa ole toisin säädetty tai tässä hallintosäännössä muuta määrätty.

Esimiesasemassa oleva viranhaltija tai työntekijä antaa työnjohto-oikeudelliset ohjeet ja määräykset. Palvelualuejohtajalla tarkoitetaan tämän luvun määräyksiä sovellettaessa myös liikelaitoksen toimitusjohtajaa ja palvelualueella myös liikelaitoksia, ellei tässä hallintosäännössä ole erikseen muuta määrätty.

2 § Henkilöstövalinnat

Kaupunginvaltuusto täyttää kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajan ja kaupunginreviisorin virat.

Kaupunginhallitus täyttää kaupungin eri toimialojen palvelualuejohtajien virat Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen pelastusjohtajan virkaa lukuun ottamatta sekä ottaa kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajan avoimen viran hoitajan.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen pelastusjohtajan viran täyttää liikelaitoksen johtokunta.

Kaupunginreviisori ottaa palveluyksikköönsä kuuluvat muut viranhaltijat.

Kaupunginjohtaja täyttää tarkastusjohtajan ja viestintäjohtajan virat sekä ottaa toimialallaan palvelualueisiin ja -yksikköihin kuulumattomat muut viranhaltijat sekä palvelualuejohtajan avoimen viran hoitajan.

Tarkastusjohtaja ja viestintäjohtaja ottavat palveluyksikköönsä kuuluvan muun virkasuhteisen henkilöstön.

Apulaiskaupunginjohtajat ottavat toimialallaan yhteisten palveluiden palveluyksikköjen päälliköt sekä palvelualueisiin ja -yksikköihin kuulumattomat muut viranhaltijat sekä palvelualuejohtajan avoimen viran hoitajan.

Palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä ottaa muut palvelualueeseen kuuluvat viranhaltijat.

Yhteisten palveluiden palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä ottaa muut palveluyksikköön kuuluvat viranhaltijat.

Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista päättää tarvittaessa virkasuhteeseen ottava viranomainen.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 2 momentin mukaisesti.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää myös koeajan määräämisestä ja koeajan pituudesta.

3 § Toimivalta viran perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä viran kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeen muuttamisessa

Kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta, virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta, virkanimikkeistä ja kelpoisuusvaatimuksista sekä virkojen lakkauttamisesta ja virkanimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta.

Toimivaltainen viranomainen ei voi kuitenkaan päätöksellään tiukentaa laissa tai asetuksessa viralle säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Jos viran kelpoisuusvaatimukset perustuvat lakiin tai asetukseen, on viran kelpoisuusvaatimus päätettävä ao. lain tai asetuksen mukaiseksi.

4 § Toimivalta työsopimussuhteisen vakanssin perustamisessa ja lakkauttamisessa sekä vakanssin nimikkeen ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisessa

Työsopimussuhteisen vakanssin perustamisesta, lakkauttamisesta, nimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista päättävät kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä kukin omilla toimialoillaan. Vakanssia perustettaessa päätetään myös nimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä viranhaltija päättää myös työsopimussuhteisen vakanssin lakkauttamisesta sekä kelpoisuusvaatimusten ja nimikkeiden muuttamisesta.

5 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi päättävät palvelualuejohtajat kukin omilla palvelualueillaan. Palvelualueisiin kuulumattomien viranhaltijoiden osalta virkasuhteen muuttamisesta päättävät kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat kukin omilla toimialoillaan.

6 § Siirrot

Viran ja työsuhteisen vakanssin siirtämisestä toimialalta toiselle päättää kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Kuitenkin mikäli kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus päättää viran täyttämisestä, kaupunginvaltuusto ja vastaavasti kaupunginhallitus myös päättää viran siirtämisestä.

7 § Viran haettavaksi julistaminen ilman julkista hakumenettelyä

Viran julistaa haettavaksi valinnasta päättävä toimielin tai viranhaltija. Viran julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus, kun valinnasta päättävä viranomainen on kaupunginvaltuusto. Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 4 §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen,

- jossa on kyseessä viran määräaikainen täyttö
- jossa on kyseessä viran uudelleen täyttäminen sitä aikaisemmin hakeneiden, asianomaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävien joukosta virkaan valitun irtisanouduttua ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoitettua, ettei ota virkaa vastaan tai siitä syystä, että virkasuhde puretaan koeaikana, taikka siitä syystä, että virkaan ottamista koskeva päätös on lainvoimaisella päätöksellä kumottu ja asia palautettu uudelleen käsiteltäväksi

- jossa kyseessä on kaupungin sellaisen entisen viranhaltijan valitseminen, joka saa kunnallisessa eläkelaissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä ja joka ennen eläkeiän saavuttamista todetaan ansiotyöhön kykeneväksi
- johon Vantaan kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevöitymiskoulutusta kaupunki on tukenut ja jonka kelpoisuusvaatimukset henkilö täyttää, tai
- johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhdettaan koskevien uudelleen järjestelyjen vuoksi.

8 § Täyttökielto

Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään on oikeus päättää viran täyttökiellosta sekä antaa kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen.

9 § Sijaiset

Kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan sijaisista ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista.

Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja päättävät kukin omalla toimialallaan palvelualuejohtajan sijaisesta lukuun ottamatta Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitosta sekä yhteisten palveluiden palveluyksiköiden päälliköiden sijaisista.

Palvelualuejohtaja määrää palveluyksikön päällikön sijaisjärjestelyistä

10 § Viranhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien alkaminen

Viranhaltijan oikeudet ja velvollisuudet alkavat virantoimituksen alkamispäivästä, jollei aikaisemmasta alkamisajankohdasta toisin säädetä tai määrätä.

Virantoimituksen alkamisajankohdan määrää valinnan suorittanut viranomainen. Kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen täyttämän viran osalta virantoimituksen alkamisajankohdan määrää kuitenkin kaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtajien virkojen osalta ja apulaiskaupunginjohtaja alaistensa palvelualuejohtajien virkojen osalta. Kaupunginjohtajan virantoimituksen alkamisajankohdan määrää kaupunginhallitus.

11 § Ehdollisen valintapäätöksen raukeaminen

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään virkasuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Kaupunginvaltuuston täyttämän viran osalta ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään kuitenkin kaupunginhallitus.

12 § Virka- ja työehtosopimusten määräysten soveltaminen

Henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättää virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten palkkausta koskevien määräysten soveltamisesta viranhaltijoihin ja työntekijöihin, mikäli hallintosäännön tässä luvussa ei ole toisin määrätty.

Henkilöstö- ja konsernijohtaja antaa virka- ja työehtosopimusten soveltamista koskevat ohjeet.

Tulospalkkioista päättää kaupunginjohtaja.

Toimivalta kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisen paikallisen sopimuksen tekemiseen

on henkilöstö- ja konsernijohtajalla. Mikäli paikallinen sopimus koskee koko henkilöstöä tai merkittävää osaa henkilöstöstä, on toimivalta paikallisen sopimuksen tekemiseen kuitenkin kaupunginhallituksella.

13 § Sivutoimet

Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää kaupunginjohtajan osalta kaupunginhallitus, apulaiskaupunginjohtajan osalta kaupunginjohtaja, palvelualuejohtajan ja palvelualueiseen kuulumattoman palveluyksikön päällikön osalta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja kukin omalla toimialallaan ja muiden viranhaltijoiden osalta palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä.

14 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

Kaupunginjohtajan osalta viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajien osalta kaupunginjohtaja sekä alaistensa palvelualuejohtajien ja palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköiden osalta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja.

Muun viranhaltijan osalta kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin päättää palvelualuejohtaja tai tämän määräämänsä.

15 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää toimialalta toiselle tapahtuvissa siirroissa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija. Toimialan sisällä tapahtuvista siirroista päättää kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja tai

heidän määräämänsä viranhaltija ja palvelualueen sisällä tapahtuvista siirroista palvelualuejohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

Kuitenkin mikäli kaupunginvaltuusto tai kaupunginhallitus päätöksentekohetkellä voimassaolevan hallintosäännön määräyksen perusteella päättää viran täyttämisestä, kaupunginhallitus päättää viranhaltijan siirtämisestä.

16 § Virantoimituksesta pidättäminen

Viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginhallitus sekä itse ottamiensa että kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden osalta. Kaupunginjohtaja voi ennen kaupunginhallituksen kokousta päättää kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ottamien viranhaltijoiden osalta väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä. Muiden viranhaltijoiden osalta virantoimituksesta pidättämisestä päättää kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä kukin omalla toimialallaan.

17 § Virkasuhteen päättyminen, lomauttaminen ja osa-aikaistaminen

Virkasuhteen päättämisestä ja lomauttamisesta sekä osa-aikaistamisesta päättää se, joka valitsee viranhaltijan. Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelusuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

18 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää se, jonka toimivaltaan virkasuhteen päättäminen on kuulunut.

19 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan etuuden takaisinperinnästä kunnallisen viranhaltijalain 56 §:n nojalla päättää henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

2 OSA – TALOUS JA VALVONTA

15 Luku – Taloudenhoito

1 § Taloushallinnon tehtävien järjestäminen

Kaupungin taloushallinnossa noudatetaan lainsäädännön lisäksi tätä lukua.

Kaupungin taloushallintoa johtaa ja valvoo kaupunginhallitus.

Talouden ja strategian palvelualueen tehtävistä säädetään 3 luvun 6 §:ssä.

Kaupunginhallitus, talous- ja strategiajohtaja, rahoitusjohtaja ja talouspalvelukeskuksen johtaja antavat tarkempia ohjeita konsernin ja kaupungin taloudenhoidosta.

2 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Talousarviossa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää talousarvioasetelmaa. Talous-arviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvioon otettavista toiminnallisista tavoitteista ja niiden edellyttämistä määrärahoista ja tuloarvioista. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Lautakuntien ja johtokuntien on laadittava voimassa olevaan taloussuunnitelmaan perustuen ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti omat talousarvioehdotuksensa perusteluineen. Kaupunginhallitus päättää talousarvion laadintakehyksistä sekä talousarvion laadintaohjeista.

Kaupungin talousarviossa määritellään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liikelaitoksille. Liikelaitoksien osalta talousarvioon otetaan sitovina erinä kunkin liikelaitoksen rahoitusvaikutukset kaupungin talouteen. Kaupungin talousarviossa voidaan määritellä myös muita liikelaitoksia sitovia eriä. Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta kaupunginvaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden perusteella.

Talousarviossa esitetään myös tavoitteet keskeisille kaupungin omistamille tytäryhtiöille sekä kuvataan kaupunkikonsernia talousarviosuositusten edellyttämässä laajuudessa.

Kaupunginvaltuuston neljäksi vuodeksi hyväksymä taloussuunnitelma sisältää kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä investointiosan hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä toimitilastrategian keskeisine muutoksineen toimitiloissa, palveluverkkosuunnitelman ja suunnitelman toimitilojen toteuttamistavoista. Toimitilastrategia päivitetään vuosittain.

Taloussuunnitelmavuosien talousarvion valmisteluvaiheeseen mennessä päätetyt rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset otetaan huomioon suunnitelmassa. Taloussuunnitelmassa osoitetaan, kuinka menojen rahoitustarve katetaan.

Talousarviossa ja –suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimen-piteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnitelmakaudella katetaan.

3 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat tarkistetut käyttösuunnitelmat. Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Toimielimet voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille. Käyttösuunnitelman muutoksista talousarvion sitovuustason sisällä päättää kyseessä oleva toimielin.

4 § Talousarvion seuranta ja raportointi

Toimielimet seuraavat toiminnan ja talouden toteutumista säännöllisesti. Kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle raportoinnista päätetään vuosittain talousarvion täytäntöönpanomääräysten yhteydessä.

Talousarvion seuranta, talousarviomuutosten esittäminen ja käyttösuunnitelmien tarkistaminen kaupunginvaltuuston päätösten toteuttamiseksi on toimielinten vastuulla.

5 § Talousarvion sitovuus ja talousarvion muutokset

Kaupunginvaltuusto päättää tavoitteiden ja määrärahojen sitovuudesta hyväksyessään talousarvion täytäntöönpanomääräykset.

Määrärahaa saadaan käyttää vain talousarviovuoden menoihin. Sitä ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa määrättyyn tarkoitukseen.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviomuutokset esitetään kaupunginvaltuustolle talousarvion sitovuustason mukaisesti. Talousarviomuutokset tulee kohdentaa riittävän tarkalle tasolle raportoinnin tarpeet huomioon ottaen.

Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen kaupunginvaltuustolle ei voi tehdä kyseisen tilinpäätösvuoden talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tulo- ja menoarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tulo- ja menoarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Kaupunginvaltuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, jos organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muu-toksista. Kaupunginvaltuuston liikelaitokselle asettamien sitovien tavoitteiden osalta muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää sellaisen menon suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on tällöin viipymättä tehtävä kaupunginvaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

6 § Kirjanpito ja tilinpäätös

Kaupunginhallituksen on huolehdittava siitä, että kaupungin tilinpäätös laaditaan ja jätetään tilintarkastajille kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätös on päivättävä sekä kaupunginjohtajan allekirjoittamana jätettävä kaupunginhallituksen allekirjoitettavaksi.

Tilinpäätökseen kuuluvat toimintakertomus, talousarvion toteutumisvertailu, tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitilinpäätös sekä niiden liitteenä olevat tiedot.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kaupungin talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kaupungin tai konsernin tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa tai taseessa.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

7 § Omaisuuden hoitaminen, luovuttaminen ja vuokraaminen

Kaupungin omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Toimialojen vastuulla on, että niiden hallussa olevat pysyvät vastaavat eli käyttöomaisuus on arvostettu em. ohjeiden mukaisesti oikein.

Irtaimen omaisuuden luovuttamisessa kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toi-mielimille ja viranhaltijoille.

Kaupunginhallitus ja muut kaupungin viranomaiset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, että kaupungin omistama tai kaupungin hallussa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja sitä käytetään ja hoidetaan taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Palvelualuejohtaja tai palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö määrää vastuualueensa hallussa olevien varastojen, kiinteän, irtaimen ja aineettoman omaisuuden tarkastajan tai tarkastajat.

8 § Maksuista päättäminen

Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät tarkemmin maksujen perusteista.

16 Luku – Rahatalouden hoitaminen

1 § Rahatalouden tehtävien järjestäminen

Kaupungin rahatalouden tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikkeen hoitaminen, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.
Kaupunginvaltuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainasaamisten lisäyksistä ja vähennyksistä sekä nettolainanoton enimmäismäärän.
Kaupunginjohtaja päättää rahoitusjohtajan esityksestä talousarviolainan ottamisesta. Lyhytaikaisen lainan antamisesta muille kuin kaupungin konserniin kuuluville yhtiöille päättää konsernijaosto, samoin kuin pääomalainat ja niihin rinnastettavan rahoituksen. Lyhytaikaisen lainan antamisesta konserniin kuuluville yhtiöille päättää rahoitusjohtaja noudattaen kaupunginvaltuuston hyväksymiä periaatteita. Pitkäaikaisen lainan antamisesta päättää kaupunginvaltuusto pois lukien Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta myönnetyt pitkäaikaiset lainat, joista päättää kaupunginhallitus.
Muutoin kaupungin rahataloudesta vastaa kaupunginhallitus.

2 § Antolainat ja takaukset

Rahoituksesta vastaavan palveluyksikön on vuosittain vaadittava toimintakertomus ja tilinpäätös sellaisilta yhteisöiltä, joiden sitoumuksia kaupunki on taannut tai joille se on myöntänyt lainaa.

3 § Maksuliike

Viranomaisen, jonka tehtävänä on suorittaa kaupungin menoja ja kantaa kaupungin tuloja, on huolehdittava, että menot suoritetaan ja tulot kannetaan oikeamääräisinä ja ajallaan.

Rahoituksesta vastaava palveluyksikkö kilpailuttaa kaupungin maksuliikkeen ja konsernitilin hoidon hankintalain mukaisesti.

4 § Kassavarat ja pankkitili

Rahoituksesta vastaavan palveluyksikön on talletettava tai sijoitettava kassavarat kaupungin kokonaisedun mukaisesti noudattaen kaupunginhallituksen yleisohjeita.

Rahoitusjohtaja vahvistaa pääkassan ja alitilittäjien kassavarojen enimmäismäärän. Rahastajien kassavarojen enimmäismäärän vahvistaa palvelualuejohtaja tai palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö.

Rahoitusjohtaja päättää pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta sekä valtuuttaa henkilöt, jotka käyttävät rahalaitoksissa olevia tilejä.

5 § Määrärahojen käytön hyväksyminen

Ennen tilausta tai muuta toimintaa, josta aiheutuu kaupungille meno, on huolehdittava siitä, että tarkoitukseen on käytettävissä määräraha.
Hyväksyjä vastaa siitä, että meno tai tulo kuuluu kaupungille ja niiden perusteet ovat oikeat. Hyväksyjä vastaa myös siitä, että meno tai tulo osoitetaan kirjattavaksi oikein kirjanpitoon sekä siitä, ettei määrärahaa ylitetä.
Apulaiskaupunginjohtajaa koskevat laskut hyväksyy kaupunginjohtaja tai määräämänsä.

Palvelualueen määrärahojen käytön hyväksyy palvelualuejohtaja tai hänen sijaisensa. Palvelualuejohtaja voi määrätä palveluyksikön päällikön, vastuualueen tai tiimin esimiehen tai heihin rinnastettavan hyväksymään määrärahojen käytön oman vastuualueensa osalta.

Palvelualueisiin kuulumattomien palveluyksiköiden määrärahojen käytön hyväksyy palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä vastuualueen tai tiimin esimies tai niihin rinnastettava päällikkö oman vastuualueensa osalta.

Niiden määrärahojen, jotka eivät kuulu jonkun palvelualueen tai palveluyksikön varsinaiseen toimintaan, käytön hyväksyy apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä.

Sähköisessä järjestelmässä tehtyjä alle 200 euron tilauksia ei tarvitse hyväksyä. Palvelualuejohtaja, palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päällikkö tai heidän määräämänsä on velvollinen seuraamaan alaisensa toiminnan ostotapahtumia kustannuspaikkakohtaisilta seurantaraporteilta. Toimeentulotuen maksatuksessa palvelualuejohtaja voi määrätä työntekijän hyväksymään maksatuksessa olevat tilisiirrot. Työntekijöiden esimiehet ovat velvollisia valvomaan alaistensa toimintaa toimeentulotuen maksatuksen osalta.

Tiedostosiirtona välitettäviä myynti- ja ostotapahtumia ei hyväksytä, koska niiden perusteet ovat todennettavissa tietoa lähettävistä järjestelmistä.

6 § Menojen suoritus

Menot suoritetaan tiedostosiirtoina pankkeihin tai muuta yleisesti hyväksyttävää maksutapaa käyttäen.

7 § Tulojen vastaanotto

Kaupungille tulevat rahasuoritukset on ensisijaisesti ohjattava kaupungin pankkitileille rahoituksesta vastaavan palveluyksikön erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.

8 § Alitilittäjä- ja rahastusoikeudet

Rahoitusjohtaja myöntää alitilittäjäoikeudet kassatehtäviä hoitaville henkilöille. Palvelualuejohtajalla ja palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköllä on oikeus myöntää alaisena toiminnan rahastusoikeudet sekä vähäisten tulojen perintää varten myös muulle kuin kaupungin viranomaiselle.

Alitilittäjät ja rahastajat toimivat rahoituksen palvelualueen antamien ohjeiden mukaan.

9 § Kassavirheiden korvaaminen

Kassatehtäviä hoitavien henkilöiden kassavirheiden korvaamisesta päättää rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä.

10 § Maksulykkäyksen myöntäminen

Maksulykkäyksen myöntämisen hyväksyy palvelualuejohtaja ja talouspalvelukeskuksen hoidettavaksi keskitetyn laskutuksen osalta talouspalvelukeskuksen johtaja tai heidän määräämänsä. Palvelualueisiin kuulumattomien palveluyksiköiden osalta maksulykkäyksen hyväksyy palveluyksikön päällikkö tai hänen määräämänsä.

11 § Osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntäminen julkisoikeudellisen tai yksityisoikeudellisen maksun suorittamisesta

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan:

1. julkisoikeudellisen maksun tai muun saatavan suorittamisesta,
2. yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai muun saatavan suorittamisesta.

Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle tai toimialan talous- ja hallintojohtajalle.

12 § Saatavien laskutus, perintä, kirjanpidolliset oikaisut, luottotappioiden kirjaaminen sekä saatavasta luopuminen

Saatavat on laskutettava ja perittävä viivyttelemättä noudattaen talouspalvelukeskuksen antamia laskutus- ja perintäohjeita.
Virheellisesti tai aiheettomasti veloitettujen saatavien oikaisemisen, palauttamisen ja kirjanpitoon kirjattujen erien oikaisemisen hyväksyy se viranomainen, jonka tehtävänä saatavan veloittaminen on.
Talouspalveluiden hoidettavaksi keskitetyn laskutuksen osalta talouspalvelukeskuksen johtajalla tai palvelualuejohtajalla sekä palvelualueisiin kuulumattoman palveluyksikön päälliköllä alaisensa toiminnan osalta tai heidän määräämällään on oikeus hyväksyä luottotappioiden kirjaukset ja saatavasta luopumiset, mikäli perimistoimet ovat osoittautuneet tuloksettomiksi ulosmittauksen tai konkurssin yhteydessä tai muutoin voidaan riittävän painavin perustein olettaa, ettei saatavaa myöhemminkään saada velalliselta perityksi tai saatava on vanhentunut.

13 § Vahingon korvaamisesta päättäminen

Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, vahingonkorvauksen myöntämisestä silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen tai sitä voidaan pitää korvausvelvollisena. Vahinkorahastosta korvattavien vahinkojen osalta määrätään erikseen vahinkorahaston säännössä.
Kaupunginhallituksella ja lautakunnalla alaisensa toiminnan osalta on oikeus päättää, ellei laista tai asetuksesta muuta johdu, osittaisen tai täydellisen vapautuksen myöntämisestä alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutunut vahinko, ei kuitenkaan,

jos asianosainen on korvausvelvollinen kuntalain tarkoittaman tilivelvollisuuden nojalla tai vahinko on aiheutettu tahallaan taikka törkeästä tuottamuksesta.
Kaupunginhallitus tai lautakunta voi siirtää edellä tässä pykälässä mainitun päätösvallan alaiselleen viranhaltijalle tai toimialan talous- ja hallintojohtajalle.

14 § Rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys ja tarkastus

Palvelualuejohtajan vastuulla on palvelualueen hallussa olevien rahavarojen, arvopapereiden ja asiakirjojen säilytys turvatulla tavalla.
Palvelualuejohtajan tulee vähintään kerran vuodessa tarkastuttaa alitilittäjien ja rahastajien hallussa olevat varat. Tarkastus on tehtävä aina, kun alitilittäjä- tai rahastuskassa lopetetaan. Tarkastuksesta on tehtävä aina kirjallinen tarkastuspöytäkirja, joka on toimitettava sisäiselle tarkastukselle.

15 § Hankinnat, varastointi ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittely

Kaupungin hankinnat ja varastointi on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon kaupungin kokonaisetu.

Tarkemmat määräykset hankintojen suorittamisesta, varastoinnista ja käytöstä poistetun irtaimen omaisuuden jatkokäsittelystä annetaan kaupunginhallituksen hyväksymissä erillisissä ohjeissa.

17 Luku - Hallinnon ja talouden tarkastus

1 § Ulkoisen tarkastuksen tehtäväalue

Ulkoinen valvonta järjestetään kaupungin johdosta riippumattomaksi.

Ulkoinen tarkastus vastaa kaupungin hallinnon ja talouden ulkoisen tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämisestä. Ulkoinen tarkastus käsittää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön ja tilintarkastajan.

Vantaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan sen lisäksi, mitä kuntalain 14 luvun 121–125 §:issä säädetään, tämän luvun määräyksiä.

2 § Hallinnon ja talouden tarkastuksen organisaatio

Kaupunginvaltuusto asettaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä sekä arviointia varten kuntalain 121 §:ssä mainitun tarkastuslautakunnan.

Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta määrätään 8 luvun 3 §:ssä.

Ulkoisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa.

Kaupungin ulkoista tarkastusta johtaa kaupunginreviisori.

3 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Läsnäolosta tarkastuslautakunnan kokouksissa päättää lautakunta.

Valtuuston valitsemalla tilintarkastajalla, kaupungin viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on tarvittaessa velvollisuus olla saapuvilla tarkastuslautakunnan kokouksissa.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa asiat esittelee kaupunginreviisori.

Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 24 luvun määräyksiä.

4 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja päätösvalta

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa on erikseen säädetty, lautakunnan tehtävänä on:

1. esittää kannanottonsa tilintarkastajan kertomuksessa esittämiin muistutuksiin, asianomaisten niistä antamiin selityksiin ja kaupunginhallituksen lausuntoon,
2. tehdä esityksiä kaupunginvaltuustolle päätöksistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta,
3. valmistella kaupunginvaltuustolle esityksen tilintarkastajan valinnasta sekä valinnan valmistelun yhteydessä määritellä tilintarkastajan toimikauden pituuden,
4. toimia kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä, valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kerran vuodessa,
5. päättää tehtäväalueensa virkasuhteiden muuttamisesta työsuhteisiksi,
6. päättää kaupunginreviisorin osalta sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä,
7. päättää kirjallisen varoituksen antamisesta kaupunginreviisorille,
8. määrätä kaupunginreviisorille sijaisen, ja
9. esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginreviisorin palkan määrä henkilöstö- ja konsernijohtajan kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen.

10. päättää niistä hallinnon ja talouden tarkastuksen sisältöön, hallintoon ja talouteen kuuluvista asioista, jotka kuntalain tai hallintosäännön mukaan eivät kuulu muiden viranomaisten toimivaltaan.

5 § Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävänä on:

1. päättää kaupunginreviisorin osalta viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin,
2. antaa matkamääräyksen kaupunginreviisorille,
3. vahvistaa lomajärjestyksen ja myöntää vuosiloman kaupunginreviisorille,
4. myöntää virkavapauden kaupunginreviisorille, ja
5. päättää kaupunginreviisorin osallistumisesta ulkomaille suuntautuville opinto-, kurssi- ja niihin rinnastettaville matkoille.

6 § Kaupunginreviisorin tehtävät ja päätösvalta

Kaupunginreviisori:

- valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat,
- avustaa tilintarkastusyhteisöä tilintarkastuksen suorittamisessa,
- vastaa ulkoisen tarkastuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä
- vastaa ulkoisen tarkastuksen tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa ulkoisen tarkastuksen määrärahojen jaosta
- vastaa ulkoisen tarkastuksen tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa ulkoisen tarkastuksen sopimushallinnasta

- vastaa ulkoisen tarkastuksen viestinnästä
- vastaa vahinkoilmoituksen tekemisestä
- määrää ulkoisen tarkastuksen päällikön sijaisjärjestelyistä
- hakee ulkoisen tarkastuksen tarvittavat luvat ja suostumukset
- suorittaa muutkin toimialaansa kuuluvat lautakunnan hänelle määräämät tehtävät.

Kaupunginreviisori tai hänen määräämänsä päättää:

1. lausuntojen antamisesta ulkoisen tarkastuksen toimialaan kuuluvissa asioissa,
2. ulkoista tarkastusta koskevista sopimuksista,
3. ulkoista tarkastusta koskevista tutkimusluvista,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
8. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,
9. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
10. muistakin ulkoiselle tarkastukselle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

7 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön.

Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

8 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan valitsemisesta sekä tehtävistä on säädetty kuntalain 122–123 §:issä.

Tilintarkastajan on toimeksiantosopimuksen mukaisesti laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja työohjelma vuosittain kullekin tilikaudelle. Suunnitelmat saatetaan lautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Tilintarkastajan mahdollisesti kaupungin eri viranomaisille tai kaupungin palveluksessa olevalle antama kirjallinen raportti tai huomautus annetaan lautakunnalle tiedoksi.

Tilintarkastajan tulee laatia tekemistään tarkastushavainnoista selonteko lautakunnalle lautakunnan päättämällä tavalla.

9 § Tilintarkastuskertomus ja lautakunnan arviointikertomus

Kaupunginhallituksen on jätettävä tilinpäätös tilintarkastajan tarkastettavaksi tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Tilintarkastajan on annettava tilintarkastuskertomus viimeistään toukokuun loppuun mennessä.

Tilinpäätös, tilintarkastuskertomus sekä lautakunnan antama arviointikertomus on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tarkastuslautakunta voi esittää tarvittaessa arvionsa myös erilliskertomuksessa.

Lautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisten selitys sekä kaupunginhallituksen lausunto.

10 § Tarkastuslautakunnan tiedottaminen

Tarkastuslautakunta raportoi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle.

Tehtäväalueensa muusta tiedottamisesta päättää tarkastuslautakunta.

Tarkastuslautakunnan tiedottaminen tulee järjestää samojen periaatteiden mukaisesti kuin kaupungin tiedottaminen.

18 Luku - Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

1 § Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäväalue

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä.

2 § Kaupunginvaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Valtuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

3 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus:

- vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä
- hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti
- valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
- antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

4 § Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakuntien, johtokuntien, viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävät ja vastuut on määritelty valtuuston hyväksymissä kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa.

5 § Riskienhallinta- ja valmiuspäällikön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö suunnittelee, koordinoi ja kehittää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla.

6 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö avustaa tarkastusjohtajan johdolla kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupunkikonsernin hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä ja veloituksetta kaikki tiedot ja asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tarkastusten suorittamiseksi sekä oikeus päästä kaikkiin kaupungin tiloihin.

7 § Tarkastusjohtajan tehtävät ja päätösvalta

Tarkastusjohtaja:

- vastaa sisäisen tarkastuksen johtamisesta ja kehittämisestä sekä työnjohto-oikeuden käyttämisestä
- vastaa sisäisen tarkastuksen tuloksellisuudesta ja strategisesta ohjauksesta, siten että kaupungin kokonaistavoitteet toteutuvat
- vastaa sisäisen tarkastuksen määrärahojen jaosta
- vastaa sisäisen tarkastuksen tietosuojan ja tietoturvan järjestämisestä
- vastaa sisäisen tarkastuksen sopimushallinnasta
- vastaa sisäisen tarkastuksen viestinnästä
- vastaa vahinkoilmoituksen tekemisestä
- määrää sisäisen tarkastuksen päällikön sijaisjärjestelyistä
- hakee sisäisen tarkastuksen tarvittavat luvat ja suostumukset

Tarkastusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää:

1. lausuntojen antamisesta sisäisen tarkastuksen tehtäväalaan kuuluvissa asioissa,
2. sisäistä tarkastusta koskevista sopimuksista,
3. sisäistä tarkastusta koskevista tutkimusluvista,
4. sopimusperusteisen vahingonkorvauksen maksamisesta silloin, kun kysymys on määrältään ja perusteiltaan riidattomasta korvausvastuusta,
5. tilausoikeuksien myöntämisestä,
6. kansallisen kynnysarvon alittavista tavara- ja palveluhankinnoista siinä tapauksessa, ettei tilausta voida tehdä kilpailutetulta sopimustoimittajalta,
7. materiaalien myymisestä ja lahjoittamisesta,
8. tehtäväalueeseensa kuuluviin yhdistyksiin liittymisestä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on alle 200 euroa,

9. antaa suostumuksen rikosasiain käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetyllä tavalla kaupungin ollessa asianomistajana,
10. muistakin sisäiselle tarkastukselle kuuluvista asioista, ellei toisin ole säädetty tai määrätty.

3 OSA – VALTUUSTO

19 Luku - Valtuuston toiminta

1 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustolla on kaksi varapuheenjohtajaa. Valtuusto valitsee vuosittain kesäkuun ensimmäisessä kokouksessa keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan.

Valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin toimittamisesta säädetään kuntalaissa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päätä.

Valtuuston sihteerinä toimii kuntademokratian palvelualueen määräämä Vantaan kaupungin viranhaltija tai työntekijä.

KuntaL 18 §: Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

2 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten. Myös valtuutetun sijasta asian käsittelyyn osallistuva varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista tarvittavista toimihenkilöistä on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

3 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

4 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

5 § Kokoustilat

Kuntademokratian palvelualue osoittaa valtuustoryhmien kokouksia varten niiden tarvitsemat kokoustilat korvauksetta.

6 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa

Valtuustoryhmä avustaa valtuuston puheenjohtajaa ja sihteeristöä järjestyksessä oikean varajäsenen kutsumisessa valtuuston kokoukseen siitä estyneen valtuutetun sijaan.

7 § Valtuuston kansliatehtävät

Valtuuston kansliatehtävät hoitaa kuntademokratian palvelualue.

20 Luku - Valtuuston kokoukset

1 § Valtuuston päätöksentekotavat

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokoukseen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Valtuuston suljetun kokouksen aikana valtuutetun tulee huolehtia siitä, etteivät luottamukselliset keskustelut tai salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Tietohallinto vastaa siitä, että valtuuston sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

2 § Kokouskutsu

Kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kaupungin internetsivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat, ja siinä on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous.

Kokouskutsu toimitetaan julkaisemalla esityslista liitteineen luottamushenkilöiden intranetsivuilla ja ilmoittamalla julkaisemisesta sähköpostilla tai tarvittaessa myös tekstiviestillä tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Kutsu valtuuston selostustilaisuuteen toimitetaan valtuuston kokouskutsun yhteydessä.

Kuntademokratian palvelualue vastaa siitä, että tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

KuntaL 94 §: Valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos kunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

3 § Esityslista

Valtuuston käsiteltäviksi tulevista asioista laaditaan kutakin kokousta varten esityslista. Esityslistan tulee sisältää selostus asioista tarpeellisine liitteineen sekä kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan esitykset valtuuston päätöksiksi.

Valtuuston esityslista laaditaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Esityslistan liitteistä toimitetaan molemmilla kielillä taloussuunnitelma, tilinpäätös, tarkastuslautakunnan arviointikertomus, tilintarkastajan lausunto sekä ohje- ja johtosäännöt, samoin kuin niitä asioita koskevat asiakirjat, joissa kielilain 12 §:n ja 29 §:n mukaan on käytettävä ruotsinkieltä.

Esityslista liitteineen julkaistaan kaupungin internet- ja intranetsivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä sekä salassa pidettävät tiedot.

4 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

5 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston sihteeristölle.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä sihteeristön on kutsuttava estyneen valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu.

6 § Muiden kuin valtuutettujen läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Myös kaupunginhallituksen jäsenellä tai hänen poissa ollessaan varajäsenellä on läsnäolo-oikeus kokouksessa.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuuston kulloiseenkin kaupunginvaltuuston kokoukseen nimeämällä edustajalla on läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksessa. Nuorisovaltuuston edustajalla on puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksentekoon.

7 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valtuuston kokouksen aluksi todetaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut sähköistä läsnäolo- ja äänestysjärjestelmää käyttäen tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä taikka muulla puheenjohtajan määräämällä tavalla.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa mahdolliset esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Valtuutettu, jota ei kokouksen alussa ole todettu läsnä olevaksi, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Läsnäolon toteamisen jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoittauduttava välittömästi puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokoukseen saapunut. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan vastaavasti merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokouksesta poistunut.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Läsnä oleviksi katsotaan ne valtuutetut, jotka pöytäkirjan mukaan ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita valtuusto muuten ei ole todennut poissa oleviksi.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvallan, hänen on keskeytettävä kokous.

3 OSA – VALTUUSTO

20 Luku – Valtuuston kokoukset

KuntaL 103 § 1 mom: Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

8 § Kokouksen johtaminen ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä valtuustossa sekä pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja saa, varoituksen annettuaan, määrätä poistettavaksi kokouksesta henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, jota puheenjohtaja ei voi hillitä, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

9 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun tai muun kokoukseen osallistuvan henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, voi olla läsnä esteellisyydestä päätettäessä, mutta ei saa osallistua esteellisyysasian käsittelyyn.

Esteellisyyttä koskeva valtuuston ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

KuntaL 97 § 1 mom: Valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Milloin valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään.

10 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Käsittelyn pohjana on kaupunginhallituksen ehdotus *(pohjaehdotus)* tai, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on peruuttanut esityslistalla olevan esityksensä ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, asia on poistettava esityslistalta. Muissa tapauksissa asian poistamisesta esityslistalta päättää valtuusto.

KuntaL 93 §: Kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 35 §:ssä tarkoitettu tilapäinen valiokunta tai 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut. Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

11 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti tai selvästi havaittavalla tavalla taikka toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä
2. puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle tai hänen estyneenä ollessaan kaupunginhallituksen varapuheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle, apulaiskaupunginjohtajille sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. enintään yhden minuutin kestävän repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta. Puheenvuorojen pituutta voidaan myös valtuustovaliokunnan suosituksesta sopia ohjeellisesti rajattavaksi.

Jos puheenvuoroa pyydetään yhtaikaa salijärjestelmän kautta sekä muulla tavalla, on salijärjestelmän kautta puheenvuoroa pyytäneellä etusija. Jos useat pyytävät yhtaikaa puheenvuoroa, määrää puheenjohtaja missä järjestyksessä kukin heistä sen saa.

Puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai valtuustosalin puhujakorokkeelta.

KuntaL 102 § 2 mom: Valtuutetulla on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Valtuutetun on pysyttävä asiassa. Jos valtuutettu puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

12 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Jos asia pannaan pöydälle, on sitä ennen tehdyt kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan pohjaehdotuksesta poikkeavat ehdotukset uudistettava, jotta poikkeavat ehdotukset huomioidaan asiaa uudelleen käsiteltäessä.

13 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Keskustelun kuluessa tehty muu muutosesitys kuin pöydälle panemista, asian palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotuksia kannatettu.

14 § Päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

15 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena taikka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi.

16 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys on toimitettava avoimesti. Äänestys toimitetaan äänestyskoneella sähköisesti tai nimenhuudolla.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestystavan ja äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi samaa asiaa koskevaa pohjaehdotuksesta eniten poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.

3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

KuntaL 104 §: Jos toimielin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäviksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimielimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänten mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

17 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen *(ponnen)*. Toimenpidealoite ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

18 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirja laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjaan merkitsemisestä määrätään 24 luvun 27 §:ssä.

Valtuuston ja sen valiokunnan kokouksissa pitää pöytäkirjaa ja toimii sihteerinä kuntademokratian palvelualueen osoittama sihteeri.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla ole päättänyt, että pöytäkirja tarkastetaan muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan tarkastaa myös sähköisesti.

19 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen

Valtuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa puheenjohtaja, pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja, kaupunginlakimies, hallintoasiantuntija, ~~kaupunginkanslian~~ hallintosihteeri tai kirjaaja.

20 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään nähtävänä kaupungin internet- ja intranetsivuilla ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla pöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

KuntaL 140 § 1 mom: Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

21 Luku - Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

1 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Suhteellisessa vaalissa ääni annetaan ehdokaslistalle.

2 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien ja suljetuin lipuin toimitettavien enemmistövaalien toimittamista varten vaalilautakunnan, johon kuuluu neljä varsinaista ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Valtuusto valitsee vaalilautakuntaan valituista yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi noudattaen samaa menettelyä kuin valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa valittaessa.

Vaalilautakunta valitsee keskuudestaan sihteerin. Lautakunta voi kutsua avukseen asiantuntijoita.

3 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Suhteellisella vaalitavalla suoritettava vaali toimitetaan ehdokaslistoittain. Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan. Vaalin nimenhuutoa ei saa pitää ennen kuin vähintään kymmenen minuuttia on kulunut ehdokaslistan nähtäville panemisesta.

4 § Ehdokaslistojen laatiminen ja asiamies

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 5 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

KuntaL 105 § 3 mom: Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

5 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tutkii ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja tarkastaa, ovatko ehdokaslistat asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

6 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, jossa jokainen ehdokaslista merkitään järjestysnumerolla.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi lukemalla se ääneen tai muulla tavalla.

7 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimielimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisättynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään kokonaislukuun.

Suhteellinen vaali toimitetaan suljetuin lipuin. Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä vaalilautakunnan puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

8 § Vaalin tuloksen toteaminen

Nimenhuudon päätyttyä vaalilautakunta tutkii äänestyslippujen pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle pöytäkirjaan merkittäväksi.

KuntaL 105 § 4 mom: Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

9 § Suljettu lippuäänestys ja äänestyslippujen säilyttäminen

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin.

Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä ja sen tulee sisällykseltään olla riidaton.

Milloin enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, on valtuuston puheenjohtajan kutsuttava 2 §:ssä mainittu vaalilautakunta avustamaan vaalitoimituksessa. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä vaalilautakunnan puheenjohtajalle suljetuin lipuin toimitettavan enemmistövaalin äänestyslippunsa.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

22 Luku - Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

1 § Valtuutettujen aloitteet

Valtuutetuilla ja valtuustoryhmällä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle kirjallisena valtuuston kokouksen aikana. Aloite on allekirjoitettava. Allekirjoitus voidaan tehdä myös sähköisesti. Valtuuston kokoukseen etänä osallistuva voi ilmoittaa osallistumisensa aloitteeseen muulla todennetulla tavalla, jolloin hänen nimensä lisätään valtuuston kokouksessa aloitteen allekirjoittaneisiin. Aloitteen jättäminen merkitään saman kokouksen pöytäkirjaan. Puheenjohtaja toteaa lyhyesti, mitä aloitteissa ehdotetaan. Aloite on, sitä enempää tässä kokouksessa käsittelemättä, lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallituksen on valmisteltava vastaus aloitteeseen, jossa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä ja se on annettava valtuustolle tiedoksi.

Aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, on käsiteltävä seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tuotava valtuustolle tiedoksi luettelo valtuutettujen edellisen vuoden aikana tekemistä aloitteista. Luettelosta tulee käydä ilmi, milloin aloitteeseen on vastattu tai mikä aloitteen käsittelyvaihe on. Samassa yhteydessä voidaan tuoda luettelo muista aikaisemmin valtuustokauden aikana tehdyistä, edelleen vastaamatta olevista aloitteista.

2 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevasta asiasta. Kysymys on annettava kaupungin kirjaamoon.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kolmen viikon kuluttua kysymyksen tekemisestä, tai ilmoitettava silloin syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

3 § Selonteko

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi pyytää kaupunginvaltuustolle selonteon kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevassa asiassa. Lisäksi valtuustoryhmät, jotka edustavat vähintään puolta valtuutetuista, voivat esittää puheenjohtajalle selonteon pyytämistä. Puheenjohtajan tulee ilmoittaa pyytämästään selonteosta kaupunginvaltuustolle.

Selonteon antaa kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä apulaiskaupunginjohtaja. Selonteko tulee antaa seuraavassa aikaisintaan viikon kuluttua sen pyytämisestä pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa tai kaupunginvaltuuston iltakoulussa.

Valtuusto merkitsee asiasta käydyn keskustelun jälkeen selonteon tiedoksi eikä asiassa tässä yhteydessä tehdä päätöstä. Kaupunginvaltuusto voi kuitenkin selonteon pohjalta lähettää asian kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

4 § Selostustilaisuus ja kyselytunti

Valtuuston kokousta voi edeltää selostustilaisuus, jossa selostetaan ajankohtaisia aiheita ja jota voi seurata kyselytunti.

3 OSA – VALTUUSTO

22 Luku – Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille selostustilaisuuden yhteydessä pidettävällä kyselytunnilla vastatta-vaksi lyhyt, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuva kysymys kaupungin hallintoa ja taloutta koskevista asioista.

Kysymys on toimitettava kirjallisena tai sähköpostitse viimeistään selostustilaisuutta edeltävä-nä maanantaina klo 12.00 valtuuston sihteeristölle. Kysymyksen voi tehdä myös kyselytunnin aikana suullisesti. Kukin valtuutettu voi esittää yhden suullisen tai kirjallisen kysymyksen kyselytuntia kohden.

Kysymyksiin vastataan suullisesti. Kirjallisiin ja sähköpostitse toimitettuihin kysymyksiin, joita ei ehditä käsitellä kyselyille varatussa määräajassa, annetaan kysymyksen esittäjälle ja muille valtuutetuille vastaus kirjallisena tai sähköisesti, luottamushenkilöiden intranetissä viimeistään seuraavan valtuuston kokouksen aikana ilman muuta käsittelyä. Varavaltuutetun tekemään kysymykseen vastataan ainoastaan siinä tapauksessa, mikäli varavaltuutettu on tässä selostustilaisuudessa läsnä.

Kyselytunti järjestetään valtuuston kokousta edeltävänä torstaina, jollei valtuusto toisin päätä. Puheenjohtajana kyselytunnilla toimii valtuuston puheenjohtaja. Kyselytunti on julkinen.

Puheenjohtaja ratkaisee, huomioon ottaen kysymyksen ajankohtaisuuden ja merkityksen, missä järjestyksessä kirjallisiin kysymyksiin vastataan lähtökohtana se, että kysymyksille varattu aika selostustilaisuudessa ei ylitä 45 minuuttia. Ensimmäinen vastauksen jälkeisen puheenvuo-ron käyttöoikeus on kysymyksen esittäneellä valtuutetulla. Tämän jälkeen myös muilla valtuutetuilla on oikeus käyttää puheenvuoroja. Puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan rajoittaa keskustelua.

5 § Kaupunginvaltuuston iltakoulu

Kaupunginvaltuuston iltakoulussa käsitellään kaupungin strategiavalmisteluun liittyviä asioita sekä muita ajankohtaisia aiheita. Iltakoulussa voidaan myös selostaa kaupungin yhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden toimintaan liittyviä asioita.

Iltakoulussa läsnäolo- ja puheoikeus on valtuutetuilla ja kaupunginhallituksen jäsenillä. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus on puheenjohtajan kutsusta kunkin käsiteltävän asian osalta asian-omaisen lautakunnan puheenjohtajalla, asianomaisen yhteisön hallituksen jäsenellä ja valtuustoryhmien ensimmäisillä varavaltuutetuilla.

Iltakoulut eivät ole yleisölle avoimia.

23 Luku – Valiokunnat

1 § Valtuustovaliokunnan asettaminen

Valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaliokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaliokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään.

Valtuustovaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaliokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Valtuustovaliokunnan kokoukset eivät ole yleisölle avoimia.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaliokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valiokuntaa.

2 § Tilapäisen valiokunnan asettaminen

Valtuusto voi kuntalain 35 §:n mukaisesti asettaa keskuudestaan valiokunnan valmistelemaan kuntalain 34 §:ssä tarkoitettua luottamushenkilön erottamista koskevaa tai 43 §:ssä tarkoitettua kunnanjohtajan irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä koskevaa asiaa taikka lausunnon antamista tai hallinnon tarkastamista varten. Samalla valtuusto määrää valiokunnan pu-heenjohtajan.

Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kaupunginhallituksen lausunto. Valtuustossa asian käsittely tapahtuu valiokunnan valmistelun pohjalta.

KuntaL 34 § 1 ja 4 mom: Valtuusto voi erottaa kunnan, kuntayhtymän tai kuntien yhteiseen toimielimet valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen.

KuntaL 35 § 1 ja 2 mom: Kun 34 §:ssä tarkoitettu luottamushenkilön erottamista koskeva asia tai 43 §:ssä tarkoitettu kunnanjohtajan irtisanomista tai muihin tehtäviin siirtämistä koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.
Tilapäinen valiokunta voidaan asettaa myös lausunnon antamista ja hallinnon tarkastamista varten.

KuntaL (25) 43 §: Valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen.

Asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai jos vähintään neljäsosa valtuutetuista on tehnyt sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa kunnanjohtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

4 OSA - PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY

24 Luku – Kokousmenettely

1 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielimissä sekä soveltuvin osin toimituksissa ja katselmuksissa. Valtuuston pöytäkirjaan kuitenkin sovelletaan, mitä pöytäkirjaan merkitsemisestä määrätään tämän luvun 27 §:ssä. Muilta osin kaupunginvaltuuston kokousmenettelystä on määrätty 20 luvussa.

Tarkastuslautakunnan kokouksista määrätään lisäksi 17 luvun 3 §:ssä.

2 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokoukseen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Kokouksen aikana toimielimen jäsenen tulee huolehtia siitä, etteivät luottamukselliset keskustelut tai salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*). Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

Tietohallinto vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

3 § Kokousaika- ja paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, kun puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

4 § Kokouskutsu ja esityslista

Toimielinten kokouskutsujen kielenä on suomen kieli erikseen nimettyjä ruotsinkielisiä toimielimiä lukuun ottamatta.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai –velvollisuus toimielimen kokouksessa.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Kokouskutsu toimitetaan julkaisemalla esityslista liitteineen luottamushenkilöiden intranetsivuilla ja ilmoittamalla julkaisemisesta sähköpostilla tai tarvittaessa myös tekstiviestillä tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Esityslista liitteineen julkaistaan myös kaupungin internet- ja intranetsivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä sekä salassa pidettävät tiedot.

Esityslistan tulee sisältää selostukset käsiteltävistä asioista ja esitykset toimielimen päätöksiksi.

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväkseen sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Tietohallinto vastaa siitä, että tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

5 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

6 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Varajäsenen voi kutsua myös yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

7 § Läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus:

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla kaupunginhallituksen kokouksessa
- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla kaupunginhallituksen jaoston kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen toimielimeen valitsemalla edustajalla ja kaupunginjohtajalla lautakunnan kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa
- lautakunnan puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen jaostoon valitsemalla edustajalla ja toimialan apulaiskaupunginjohtajalla lautakunnan jaoston kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajalla Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla muun liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa
- kaupunginhallituksen edustajalla vanhus- ja vammaisneuvostojen, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja Svenska kommittén kokouksissa

Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Esittelijänä toimiva viranhaltija on velvollinen olemaan läsnä toimielimen kokouksessa.

Kaupungin muu työntekijä on velvollinen toimielimen kutsusta tai esimiehensä määräyksestä olemaan läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntijan on poistuttava kokouksesta ennen päätöksentekoa.

8 § Kaupunginhallituksen edustajan tehtävät muissa toimielimissä

Kaupunginhallituksen edustajien tehtävistä muissa toimielimissä päätetään edustajien nimeämispäätöksen yhteydessä.

9 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat luottamushenkilöt sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

10 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

11 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa.

Puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan kokouksesta, mikäli tämä käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, eikä noudata puheenjohtajan antamaa kehotusta käyttäytyä asianmukaisesti.

Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

12 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana *(pohjaehdotus)*. Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan. Toimielin voi kuitenkin enemmistöpäätöksellä päättää käsitellä esittelijän poistaman asian. Tuolloin asia käsitellään toimielimen puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

13 § Asioiden valmistelu ja esittely

Toimielinten esityslistoissa tulee käyttää asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Asioiden valmistelussa tulee noudattaa hallintojohtajan antamia ohjeita.

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijä vastaa toimielimen käsiteltäväksi tuotavien asioiden valmistelusta.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

14 § Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston esittelijät

Kaupunginjohtaja esittelee kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat, koko kaupunkia tai konsernia koskevat asiat, useampaa kuin yhtä toimialaa koskevat asiat sekä kaupunginhallituksen ottomenettelyyn tulevat päätökset.

Apulaiskaupunginjohtajat esittelevät kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston käsiteltäväksi tulevat toimialaansa koskevat asiat.

Kaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös apulaiskaupunginjohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

15 § Kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan ja niiden jaostojen esittelijät

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan, teknisen lautakunnan ja ympäristölautakunnan käsiteltäviksi tulevat kaupunkiympäristön toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.

Kaupungininsinööri esittelee teknisen lautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualueensa asiat.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualuejohtajan tehtäväalueeseen kuuluvat koko palvelualuetta koskevat tai useampaa kuin yhtä palvelualueensa palveluyksikköä koskevat asiat sekä kaupunkisuunnitteluun liittyvät asiat.

Rakennusvalvontapäällikkö esittelee rakennuslupajaoston käsiteltäväksi tulevat asiat.

Ympäristöjohtaja esittelee ympäristölautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat, joissa lautakunta toimii laissa määriteltynä kunnallisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Kaupunkisuunnittelujohtaja esittelee ympäristölautakunnan käsiteltäväksi tulevat muut asiat.

Kiinteistöjohtaja esittelee kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi tulevat palvelualuejohtajan tehtäväalueeseen kuuluvat koko palvelualuetta koskevat tai useampaa kuin yhtä palvelualueensa palveluyksikköä koskevat asiat sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluvat 6 luvun 3 pykälässä määritellyt asiat.

Tilakeskusjohtaja esittelee kiinteistöjen ja tilojen palvelualueelta teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat 6 luvun 3 pykälässä määritellyt asiat.

Kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös em. johtajien esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia. Esiteltäväksi ottaminen ei kuitenkaan koske asioita, joissa lautakunta tai jaosto toimii laissa määriteltynä lupa- tai valvontaviranomaisena.

16 § Opetuslautakunnan ja sen jaostojen esittelijät

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtaja esittelee opetuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.

Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan käsittelyyn tulevat palvelualueensa asiat.

Ruotsinkielisen palvelualueen johtaja esittelee opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston käsiteltäväksi tulevat asiat ja opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat ruotsinkielisen peruskoulun ja lukion oppilasta koskevat asiat.

Perusopetuksen palvelualuejohtaja esittelee opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat peruskoulun oppilasta koskevat asiat.

Toisen asteen koulutuksen palvelualuejohtaja esittelee muut opetuslautakunnan yksilöasioiden jaoston käsiteltäväksi tulevat asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

17 § Vapaa-ajan lautakunnan esittelijät

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja esittelee vapaa-ajanlautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat sekä yhteisten palveluiden asiat.
Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan käsittelyyn tulevat palvelualueensa asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

18 § Sosiaali- ja terveyslautakunnan ja sen jaoston esittelijät

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja esittelee sosiaali- ja terveyslautakunnan käsiteltäväksi tulevat toimialaa kokonaisuutena tai useampaa kuin yhtä palvelualuetta koskevat asiat.

Palvelualuejohtaja esittelee lautakunnan ja jaoston käsiteltäväksi tulevat palvelualueensa asiat.

Apulaiskaupunginjohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen myös palvelualuejohtajan esittelyvelvollisuuteen kuuluva asia.

19 § Keskusvaalilautakunnan esittelijät

Keskusvaalilautakunnan sihteeri esittelee keskusvaalilautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat.

20 § Liikelaitoksen johtokunnan esittelijät

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle asiat esittelee suun terveydenhuollon johtaja.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnalle asiat esittelee pelastusjohtaja.

21 § Kokouksen julkisuus

Toimielimen kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää. Salassa pidettävää asiaa tai asiakirjaa ei voi käsitellä julkisesti.

Toimielimen julkisissa kokouksissa yleisöllä on mahdollisuus seurata kokousta myös siltä osin kuin kokoukseen osallistutaan sähköisesti.

22 § Esteellisyys

Esteellisen läsnäolijan on ilmoitettava esteellisyydestään ja sen hallintolain 28 §:n mukaisesta perusteesta ennen asian käsittelyn aloittamista ja vetäydyttävä asian käsittelystä.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa, mutta hän ei saa osallistua asian ratkaisuun. Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

23 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta kohdistettava puheenvuoronsa vain tähän ehdotukseen. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Pöydällepanon sijaan asia voidaan palauttaa valmisteluun esimerkiksi lisäselvitysten hankkimiseksi tai eri päätösvaihtoehtojen selvittämiseksi.

24 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Keskustelun kuluessa tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja toteaa keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja toteaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

25 § Päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimielimen päätökseksi.

26 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai ehdollisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen. Ehdotuksen tulee siten olla sellainen, että toimielin voi sen perusteella tehdä päätöksen: ”hyväksyttiin tai hylättiin esitys”.

27 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen ja vaalin toimittamiseen sovelletaan, mitä 20 ja 21 luvuissa määrätään äänestyksen ja vaalin toimittamisesta valtuustossa.

28 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Toimielinten pöytäkirjojen kielenä on suomen kieli erikseen nimettyjä ruotsinkielisiä toimielimiä lukuun ottamatta.

4 OSA – PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY

24 Luku – Kokousmenettely

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Pöytäkirjaa pitää toimielimen puheenjohtajan johdolla toimielimen sihteeri tai muu pöytäkirjanpitäjä. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään:

1) järjestäytymistietoina:

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä olevat ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kesken kokouksen saapuneet; minkä asian käsittelyn ja mihin kellon aikaan he ovat saapuneet
- poissa olleet
- kokouksesta poistuneet; minkä asian käsittelyn aikana ja mihin kellon aikaan he ovat poistuneet

- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

2) asian käsittelytietoina:

- otsikko
- selostus asiasta ja mahdollisesta aikaisemmasta käsittelystä tai viittaus pöytäkirjaan liitettyihin asiakirjoihin
- esittelijän päätösesitys
- esteellisyys ja sen peruste
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu tai niiden raukeaminen
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta tai siihen liitettävästä äänestysluettelosta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävät mielipiteet ja pöytäkirjalausumat
- valtuuston hyväksymät toimenpidealoitteet (ponnet)

3) muina tietoina:

- salassapitomerkinnät
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta ja jos pöytäkirjan tarkastajat on valittu, heidän nimensä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa
- muutoksenhakuohjeet

Jos asia on poistettu esityslistalta, pöytäkirjaan merkitään asiaotsikko ja merkintä asian poistamisesta esityslistalta.

Kun asian käsittely on keskeytetty pöydällepanon tai palauttamisen vuoksi, pöytäkirjaan merkitään vain kannatettu ehdotus pöydällepanosta tai palauttamisesta, ei mahdollisia muita keskustelun aikana tehtyjä ehdotuksia.

Pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Pöytäkirjaan liitettävässä valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, valitusaika ja mitä valitukseen on liitettävä. Päätökseen, johon ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

29 § Pöytäkirjan otteen oikeaksi todentaminen

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan otteen oikeaksi todentamisesta määrätään 20 luvun 20 §:ssä.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa hallintojohtaja, kaupunginlakimies, kuntademokratian palvelualueen hallintoasiantuntija, hallintosihteeri, kirjaaja, tai kaupunginhallituksen määräämät.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä, konsernilakimies tai controller.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä tai kaupunginreviisori.

Muiden lautakuntien ja niiden jaostojen pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjä, toimialan lakimies tai kirjaaja.

Liikelaitosten johtokuntien pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa puheenjohtaja tai pöytäkirjanpitäjä.

30 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Toimielimen pöytäkirja ja siihen liitetyt oikaisuvaatimusohjeet tai valitusosoitukset pidetään nähtävänä kaupungin internet- ja intranetsivuilla ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla viimeistään pöytäkirjan allekirjoitusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunnan kokousten esityslistat ja pöytäkirjat lähetetään sopijakuntien kunnan- ja kaupunginhallituksille.

Viranhaltijan päätöspöytäkirja ja siihen liitetyt oikaisuvaatimusohjeet tai valitusosoitukset pidetään nähtävänä kaupungin kirjaamossa ja luottamushenkilöiden intranetsivuilla viimeistään pöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

Ne viranhaltijapäätökset, joihin kuntalaisilla on yleinen muutoksenhakuoikeus, pidetään lisäksi nähtävänä kaupungin internetsivuilla viimeistään päätöspöytäkirjan tarkastusta seuraavana keskiviikkona, ellei toisin päätetä.

25 Luku – Kuntalaisaloitteet

1 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

2 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrätyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Vastaus aloitteeseen, jossa tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, annetaan tiedoksi valtuustolle. Talousarviovaikutteiset aloitteet annetaan tiedoksi valtuustolle myös talousarviokäsittelyn yhteydessä.

3 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen kun aloite on käsitelty, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

5 OSA - LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

1 § Luottamushenkilöille maksettavat korvaukset

Luottamushenkilöille maksetaan kaupungin luottamustehtävien hoitamisesta palkkiota sekä korvausta ansionmenetyksestä, matkakustannuksista, sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä aiheutuneista kustannuksista, päivärahaa sekä ateria- ja majoituskorvausta tämän palkkiosäännön mukaisesti.

2 § Toimielinten jäsenille maksettavat kokouspalkkiot

Kaupungin toimielimet

Alla mainittujen toimielinten jäsenille maksetaan enintään kolme (3) tuntia kestäneestä kokouksesta seuraava peruspalkkio:

- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginvaltuuston jäsen 240 euroa
- Kaupunginhallituksen puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginhallituksen jäsen 240 euroa

- Kaupunginhallituksen jaoston puheenjohtaja 290 euroa
- Kaupunginhallituksen jaoston jäsen 240 euroa

- Lautakunnan puheenjohtaja 200 euroa

- Lautakunnan jäsen 150 euroa

- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja (vaalivuosi) 290 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen (vaalivuosi) 190 euroa
- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja 200 euroa
- Keskusvaalilautakunnan jäsen 150 euroa

- Nuorisovaltuuston puheenjohtaja 30 euroa
- Nuorisovaltuuston jäsen 20 euroa

Kokouksiksi katsotaan myös toimielimen iltakoulut ja selostustilaisuudet.

Valiokuntien, toimikuntien, neuvostojen ja neuvottelukuntien sekä muiden toimielinten kokouksesta maksetaan toimielimen puheenjohtajalle ja jäsenelle vastaava palkkio kuin lautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen kokouksiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat kokoukselta saman palkkion kuin kaupunginhallituksen jäsenet.

Osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokouksiin kaupunginhallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet saavat samansuuruisen kokouspalkkion kuin kaupunginvaltuutettu.

Osallistuessaan kaupunginhallituksen edustajana muun toimielimen kokoukseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja jäsen saa saman kokouspalkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

Edustaessaan nuorisovaltuustoa kaupungin muun toimielimen kokouksessa nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan tämän säännön mukainen nuorisovaltuuston jäsenen kokouspalkkio. Poikkeuksena edellä mainitusta nuorisovaltuuston jäsenelle maksetaan 40 euron kokouspalkkio hänen osallistuessaan kaupunginvaltuuston kokoukseen.

Ollessaan kutsuttuna tai määrättynä läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa, muutoin kuin jäsenenä tai vakinaiseksi määrättynä edustajana, luottamushenkilö saa saman palkkion kuin asianomaisen toimielimen jäsen.

Kokouspalkkion saamisen edellytyksenä on, että luottamushenkilö on ollut läsnä kokouksessa vähintään puolen tunnin ajan, lukuun ottamatta peruuntunutta kokousta tai milloin kokouksen kesto on alle puoli tuntia.

Toimielimen varapuheenjohtajalle suoritetaan puheenjohtajan kokouspalkkio edellyttäen, että hän toimii puheenjohtajana koko kokouksen ajan, jos kokouksen kesto on alle puoli tuntia ja muissa tapauksissa edellyttäen, että hän toimii kokouksen puheenjohtajana vähintään puoli tuntia.

Palkkion maksamisen perusteena olevaan pöytäkirjaan tulee merkitä kokousajat kokouksen kulun mukaisesti. Taukoja, joissa toimielimen jäsenellä on velvollisuus olla varalla (esim. neuvottelutauot), ei merkitä pöytäkirjaan. Yli kahdeksan (8) tunnin kokoukseen tulee sisällyttää vähintään yhden (1) tunnin tauko, jota ei lasketa kokousaikaan. Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

Toimielimen seminaariin tai koulutukseen kutsuttuna osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan kultakin seminaaripäivältä kyseisen toimielimen peruspalkkion (alle kolme (3) tuntia kestäneen kokouksen kokouspalkkio) suuruinen palkkio edellyttäen, että tilaisuudesta laaditaan muistio ja että luottamushenkilö on ollut tilaisuudessa läsnä vähintään yhden (1) tunnin.

Kaupungin ulkopuoliset toimielimet

Pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan ja koordinaatiotyöryhmän kokouksiin osallistuvalle luottamushenkilölle maksetaan palkkio kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkion mukaisesti.

Kaupungin edustajaksi kuntayhtymiin tai muihin kuntien yhteistoimintaelimiin valituille luottamushenkilöille maksetaan kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkiota vastaava palkkio, mikäli kaupungin edustaja ei saa palkkiota kyseiseltä organisaatiolta. Luottamushenkilölle korvataan osallistumisesta edellä mainittuihin kokouksiin ansionmenetys ja muut kustannukset, mikäli edellä mainittu organisaatio ei korvaa kuluja.

3 § Palkkio lisätunneilta

Kokouksesta, jossa 2 §:ssä mainittu toimielimen jäsen tai varajäsen on ollut saapuvilla yli kolme (3) tuntia, suoritetaan lisäpalkkiona 40 % peruspalkkiosta jokaiselta kolmen (3) tunnin jälkeen alkavalta tunnilta.

4 § Palkkio toimituksista sekä valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävistä

Toimielimen jäsenille maksetaan palkkio toimielimen tai sen jäsenten suorittamasta tarkastuksesta, katselmuksesta tai muusta vastaavasta toimituksesta sekä toimielimen alaan kuuluvasta valmistelu- tai täytäntöönpanotehtävästä. Edellä mainittuja toimituksia ovat esimerkiksi omaisuuden tarkastukset, rakennus- ja katukatselmukset sekä tarkastuslautakunnan suorittamat tarkastukset.

Palkkion suuruus määräytyy 2 §:ssä määritellyn kyseisen toimielimen jäsenen kokouspalkkion mukaan. Jäsenelle maksettavan palkkion edellytyksenä on, että hänen suorittamansa tehtävä perustuu toimielimen pöytäkirjaan merkittyyn päätökseen.

5 § Pöytäkirjan tarkastuspalkkio

Pöytäkirjan tarkastuksesta suoritettava palkkio edellyttää, että luottamushenkilö on nimetty toimielimen kokouksesta laaditun pöytäkirjan tarkastajaksi. Palkkio maksetaan myös pöytäkirjan sähköisestä tarkastuksesta. Palkkion suuruus on toimielimen jäsenelle maksettava peruspalkkio.

6 § Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta

Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai 4 §:ssä mainittu toimitus, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi.

7 § Palkkionmaksu kokouksen peruuntuessa

Jos toimielimen kokous ei laillisesta kutsusta huolimatta saavuta paikalle tulleiden jäsenten vähälukuisuuden vuoksi päätösvaltaisuutta eikä kokousta tästä syystä pidetä, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille peruspalkkio.

8 § Luottamushenkilöille maksettavat vuosi- ja kuukausipalkkiot

Alla mainituille luottamushenkilöille maksetaan kokouspalkkioiden lisäksi heidän kokousten ulkopuolella suorittamistaan, toimielimen toimintaan liittyvistä tehtävistä seuraavan suuruiset vuosi- tai kuukausipalkkiot:

1

Kaupunginvaltuusto

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 500 euroa/kk

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

26 Luku – Maksettavat palkkiot ja korvaukset

Kaupunginhallitus

- Puheenjohtaja 7 000 euroa/v
- Varapuheenjohtaja 5 000 euroa/v
- Jäsen 4 000 euroa/v
- Osa-aikainen puheenjohtaja 2 750 euroa/kk
- Osa-aikainen varapuheenjohtaja 2 250 euroa/kk

Osa-aikaisella luottamushenkilöllä on oikeus kokouspalkkioihin sekä matkakulujen korvaukseen. Matkakuluja ei korvata osa-aikaiselle luottamushenkilölle asunnon ja pääasiallisen luottamustehtävän hoitamispaikan välisistä matkoista. Pääasiallinen luottamustehtävän hoitamispaikka on Tikkurila. Osa-aikaisella luottamushenkilöllä ei ole oikeutta samasta tehtävästä maksettaviin vuosipalkkioihin eikä muihin kulukorvauksiin.

2

Lautakunnat ja liikelaitokset

Kaupunkisuunnittelulautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Opetuslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Sosiaali- ja terveyslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v

Tekninen lautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Vapaa-ajan lautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Ympäristölautakunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Tarkastuslautakunta

- puheenjohtaja 5 000 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 800 euroa/v
- jäsen 1 500 euroa/v

Keskusvaalilautakunta (vuosipalkkio maksetaan vaalivuosilta)

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Liikelaitoksen johtokunta

- puheenjohtaja 3 600 euroa/v
- varapuheenjohtaja 2 400 euroa/v

Muut toimielimet

Alla mainittujen toimielinten puheenjohtajille maksetaan 2 400 euron vuosipalkkio:

- Kaupunginhallituksen jaosto
- Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto
- Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
- Ympäristölautakunnan rakennuslupajaosto
- Vantaan ammattiopisto Varian ammattiosaamisen näyttöjen
- suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin

4

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

- 1 000 euroa + 200 euroa / valtuustoryhmään kuuluva valtuutettu

5

Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmä

- varapuheenjohtaja 2 500 euroa/v
- jäsen 2 000 euroa/v

Milloin tässä pykälässä mainittu luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäväänsä, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on hänen tilalleen tulleella varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä oikeus saada suhteellinen osuus estyneen luottamushenkilön vuosipalkkiosta.

Silloin kun tarkastuslautakunnan jäsenten toimikausi on osittain rinnakkainen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyyn saakka vuosipalkkioiden osalta, menetellään siten, että vuosipalkkiot

maksetaan sekä vanhan että uuden tarkastuslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille, ei kuitenkaan samanaikaisesti samalle henkilölle kahta vuosipalkkiota.

Vuosipalkkioiden maksuperusteissa tapahtuvat muutokset, kuten tehtävästä eroaminen tai uuden henkilön valitseminen tehtävään, vaikuttavat palkkion maksuun muutosta seuraavan kuukauden alusta.

9 § Vaalitoimitsijoiden palkkiot

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajan palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 290 euroa toimituspäivältä. Toimituspäivään kuuluu varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi myös sen jälkeinen äänten laskenta. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 85 euroa.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenen palkkio 2 §:n määräysten estämättä on 240 euroa toimituspäivältä. Toimituspäivään kuuluu varsinaisen vaalitoimituksen lisäksi myös sen jälkeinen äänten laskenta. Jos luottamustehtävän hoito on kestänyt alle kolme tuntia, palkkio on 70 euroa.

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

1 § Korvaus ansionmenetyksestä ja kustannuksista

Luottamushenkilöille suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta tai muusta vastaavasta syystä. Korvauksena suoritetaan ansionmenetyksen tai suoritettujen kustannusten todellinen määrä, kuitenkin tuntia kohden enintään 40 euroa.

Ansionmenetys ja kustannusten määrä tulee osoittaa työnantajan antamalla palkanpidätyslaskelmalla tai vastaavalla todistuksella.

Mikäli edellä tarkoitettua laskelmaa tai todistusta ei ole saatavissa (esim. yrittäjät), luottamushenkilölle korvattava määrä on tuntia kohden enintään 20 euroa. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Lastenhoidon järjestämisestä korvataan hoitajalle maksettu palkkio alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen hoidosta, kuitenkin enintään 20 euroa tunnilta.

Luottamustehtävien hoitamiseen katsotaan ansionmenetyksen korvauksia laskettaessa kuuluvan kokousaika mahdollisine kokoustaukoineen, kohtuullinen matka-aika kokoukseen ja takaisin kotoa tai työpaikalta sekä kokousmenettelyyn liittyvät tarpeelliset ryhmien väliset neuvottelut. Ansionmenetystä maksetaan myös luottamushenkilön osallistumisesta toimielimen jäsenille järjestettyyn ulkomaanmatkaan.

5 OSA – LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

27 Luku – Ansionmenetyksen ja muiden kustannusten korvaaminen

Luottamushenkilön, joka on palvelussuhteessa kaupunkiin, tulee hyvissä ajoin ennen luottamustehtävän alkamista ilmoittaa asiasta esimiehelleen, jolloin esimiehen tehtävänä on kunkin työyksikön työtilanne huomioon ottaen antaa henkilölle lupa poistua hoitamaan luottamustehtävää. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

Kokouksiin, kursseille, neuvottelupäiville, ulkomaanmatkoille tai muihin tehtäviin osallistumisesta suoritetaan luottamushenkilölle päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen määräysten mukaan.

Matkakulut kokouksiin tai muihin edellisessä kappaleessa mainittuihin tehtäviin osallistumisesta korvataan luottamushenkilöille julkisen liikenteen maksujen tai oman auton käytön mukaan, kuitenkin enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtoehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevien määräysten mukaan. Matka korvataan luottamushenkilön vakituisesta asunnosta tai työpaikasta luottamustehtävän hoitamispaikkaan ja takaisin. Matkakuluja koskevat tiedot kysytään luottamushenkilöltä vaalikauden alussa. Tiedot päivitetään luottamushenkilön muuton tai työpaikan vaihdoksen yhteydessä.

Luottamushenkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi ei kykene käyttämään julkisia kulkuvälineitä tai omaa autoa, korvataan toimielimen kokouksiin tai muihin edellä mainittuihin tehtäviin osallistumisesta aiheutuneet todelliset taksi- tai invataksikulut.

Mikäli toimielimen kokous kestää niin myöhään, että julkinen liikenne on keskeytynyt yöksi, luottamushenkilölle korvataan aiheutuneet todelliset taksikulut luottamustehtävän hoitamispaikasta luottamushenkilön vakituiseen asuntoon.

Matkakustannukset maksetaan vain yhteen kertaan, mikäli luottamushenkilö osallistuu samana päivänä useampaan kokoukseen siten, että seuraava kokous alkaa kolmen (3) tunnin kuluessa edellisen kokouksen päättymisestä.

28 Luku – Erityisiä määräyksiä

1 § Toimikunnan tai neuvottelukunnan kokoukset

Luottamushenkilön ominaisuudessa toimikuntaan tai neuvottelukuntaan nimetty tai valittu Vantaan kaupungin palveluksessa oleva henkilö ei ole oikeutettu saamaan palkkiota kokouksesta, jos toimikunnan tai neuvottelukunnan tehtävämäärittely sisältyy hänen toimialaansa ja kokous on pidetty hänen varsinaisena työaikanaan.

2 § Palkkioiden ja korvausten maksaminen

Tässä palkkiosäännössä tarkoitetut palkkiot maksetaan kuukausittain. Kunkin toimielimen sihteerinä toimivan tulee toimittaa palkkioiden maksatustiedot palkanlaskennan käytettäväksi maksuajanjaksoa seuraavan kuukauden alussa palkanlaskennan erikseen ilmoittamaa aikataulua noudattaen.

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaus suoritetaan vaatimuksen esittämistä seuraavan kalenterikuukauden aikana. Vaatimus tulee tehdä laskun hyväksyjälle.

Luottamushenkilön tulee vaatia saatavaansa yhden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona asianomainen etu olisi ollut maksettava. Muussa tapauksessa on saamisoikeus menetetty.

3 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä palkkiosäännöstä syntyvät erimielisyydet ratkaisee kaupunginhallitus, jolla on myös oikeus antaa säännön soveltamisohjeita.

Voimaantulo

Hallintosääntö tulee voimaan 1.1.2021.

12 § **Lainasalkun keskimääräisen korkosidonnaisuusajan rajoista poikkeaminen**

VD/9224/02.03.04.00/2020

RV/PvN/HY-L

Vantaan kaupunginhallitus on 3.12.2012 § 17 hyväksynyt Vantaan kaupungin päivitetyn korko- ja rahoitusriskipolitiikan. Ko. politiikan korkoriski - osiossa todetaan, että kaupungin lainasalkun tavoitteellisena korkosidonnaisuusaikana (duraatio) voidaan pitää 0,8–1,8 vuotta, minkä puitteissa lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika voi vaihdella riippuen markkinoilla kulloinkin vallitsevasta korkotasosta ja korko-odotuksista. Tavoitteellisesta korkosidonnaisuusajasta voidaan poiketa poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa. Tällaisesta päätöksestä informoidaan kaupunginhallitusta samoin kuin siitä, milloin korkoriskiasema on palannut takaisin tavoitetasolleen.

Kaupungin lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on tietoisesti pidetty 2010-luvun alkupuolella erittäin alhaisena, koska siten kaupunki on päässyt hyötymään historiallisen matalasta korkotasosta mahdollisimman kattavasti. Lainasalkun korkoriskin suojaaminen on viime vuosiin asti merkinnyt yleensä aina korkokustannusten nousua, mikä ei ole ollut korko-odotusten perusteella taloudellisesti perusteltavissa. Kaupungin lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika alitti vuonna 2013 tavoitteellisen 0,8 rajan, mistä informoitiin kaupunginhallitusta 16.12.2013 § 17.

Euroopan keskuspankin ennätyksellisen löysä rahapolitiikka yhdistettynä pitkäaikaisten rahoituslaitoslainojen ns. 0-korkolattiaan (lainan kokonaiskorko ei voi olla negatiivinen) on mahdollistanut sen, että Vantaalle on ollut kokonaistaloudellisesti edullisinta rahoitusriskit huomioiden nostaa vuodesta 2016 lähtien uutta pitkäaikaista lainaa rahoitus- ja korkoriskipolitiikasta poiketen kiinteäkorkoisena. Kiinteäkorkoiset lainat valittiin rahoitusinstrumentiksi siksi, että ne ovat tulleet em. syystä kaupungille poikkeuksellisesti edullisemmiksi kuin vaihtuvakorkoiset lainat vastaavan pituisilla erillisillä koronvaihtosopimuksilla. Lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika palasi vuonna 2017 takaisin riskipolitiikan määrittelemään vaihteluväliin ollen 1.6.2017 0,87, mistä informoitiin kaupunginhallitusta 12.6.2017 § 14.

Rahoitusjohtaja toteaa, että em. kiinteäkorkoisten lainojen rahoitusstrategiaa on jatkettu rahoitusmarkkinoiden sen mahdollistaessa, minkä seurauksena lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on ylittänyt 1,8 vuoden tavoitteellisen ylärajan ja on tällä hetkellä 2,67 vuotta. Kaupungin lainasalkun korkokustannus on ennätysalhaisella tasolla alittaen myös kuluvana vuonna 2 milj. euroa. Näin ollen suojausasteen nostaminen ja korkosidonnaisuusajan pidentäminen on voitu tehdä erittäin kustannustehokkaasti ja hyödyntäen täysimääräisesti rahoitusmarkkinoiden poikkeuksellista tilannetta.

Kun lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on palautunut tavoitteelliselle vaihteluvälille, siitä informoidaan rahoitus- ja korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunginhallitusta

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi lainasalkun tavoitteellisen korkosidonnaisuusajan ylitys.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

13 § **A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myyminen**

VD/6891/02.05.03.01/2020

RV/K-ML/RK-K/SV/TK/AP/HY-L

A-Tulkkaus Oy on tulkitsemis- ja kääntämispalveluita sekä niitä tukevia toimintoja tuottava Vantaan kaupungin konserniyhtiö. Yhtiö toimii sidosyksikkönä sen omistajina oleville hankintayksiköille. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 99,6 %. Muut osakkaat ovat Helsinki, Espoo ja Kerava sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (jäljempänä ”HUS”), joista kullakin on omistuksessaan yksi osake.

Yhtiön liikevaihto on ollut tilinpäätöksen 2019 mukaan tilikaudella 2019 noin 8 milj. euroa ja tilikauden voitto noin 320 000 euroa. Yhtiön oma pääoma on 1,7 milj. euroa. Liikevaihdon kertymä tilikaudelta 2019 jakautuu omistaja-asiakkaiden ja muiden asiakkaiden välillä seuraavasti: Helsinki 2,75 milj. euroa (34,5 %); HUS 2,34 milj. euroa (29,3 %); Vantaa 2,15 milj. euroa (26,9 %); Kerava 0,28 milj. euroa (3,6 %); Espoo 0,26 milj. euroa (3,2 %) ja muut asiakkaat 0,2 milj. euroa (2,5 %).

Yhtiö tuottaa valtaosan palveluistaan omistajiensa sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille. Tulkkauspalveluiden kysyntä Suomessa on kasvanut voimakkaasti maahanmuuton kasvun myötä, minkä vuoksi toimintaympäristön muutos on edellyttänyt yhtiöltä viime vuosina panostamista erityisesti tilaustoiminnan kehittämiseen. Teknologian hyödyntämisen takia alan palvelut muuttavat muotoaan ja tulkkauspalvelujen tuottavuus kasvaa ja palveluiden hinnat laskevat. Henkilöstön toiminta tehostuu myös tulkkauksen tilaajien ja laskujen käsittelijöiden osalta.

Koronavirustilanne on kasvattanut voimakkaasti asiakkaiden tarvetta etätulkkaukseen. Asiakkaat ovat luoneet kiireellisesti erilaisia etäpalveluiden tuottamisprosesseja, joista osa jäänee käyttöön myös koronavirustilanteen päättyessä. Asiakkaiden palvelutarpeiden muutos läsnäoloa vaativasta tulkkauksesta etätulkkaukseen tulee jäämään osin pysyväksi ja paine etätulkkaukseen kasvaa myös siksi, että sen hinta on paljon edullisempi läsnätulkkaukseen verrattuna. Lisäksi etätulkkaus on palvelumuotona paljon ketterämpi, koska tulkin voi saada hyvinkin nopeasti.

Painopisteen siirtyminen etätulkkaukseen tarkoittaa muutoksia myös yhtiön palveluiden toteuttamisessa sekä hinnoittelun voimakasta muutosta. Tämän lisäksi yhtiön on investoitava tarvittaviin ohjelmistoihin, jotka ovat yhtiölle välttämättömiä etätulkkauspalveluiden kysyntään vastaamiseksi. Toiminnan painopisteen muuttaminen edellyttäisi voimakkaita muutoksia yhtiön henkilöstörakenteeseen, sillä mobiiliteknologiaa hyödyntävä etätulkkauspalvelujen tuottaminen automatisoi monia työvaiheita, joihin tarvitaan tällä hetkellä henkilöresursseja. Lisäksi yhtiö tarvitsisi uutta osaamista it-puolelle.

Toimialalla tapahtuneen muutoksen vuoksi omistajat ovat arvioineet, tulevatko ne jatkamaan yhtiön omistajana vai tulisiko omistajien hankkia palvelut jatkossa muulla tavalla kuin omistamansa sidosyksikön kautta. Nykyisten omistajien omistuksen säilyttäminen A-Tulkkaus Oy:ssä ei ole välttämätöntä, koska tulkkauspalvelut eivät ole omistajien ydintoimintaa. Vantaan kaupungin taloudellinen tilanne ja kaupungin lähivuosien investointitarve ei mahdollista osallistumista yhtiön investointien rahoittamiseen. Lisäksi hankintayksikköjen omistajuus ja sidosyksikköasemaan liittyvät reunaehdot asettavat haasteita A-Tulkkaus Oy:n toiminnan kehittämiselle, sillä sidosyksikkönä yhtiö ei voi myydä palveluitaan muille kuin omistajana oleville hankintayksiköille.

Parhaaksi vaihtoehdoksi A-Tulkkaus Oy:n toiminnan uudistamiselle on arvioitu omistuksesta luopuminen. Vantaan kaupunginhallituksen **konsernijaosto** päätti 11.5.2020 § 7 edetä omistuksesta luopumisen valmistelussa. Myös HUS:n konsernijaosto on 3.6.2020 § 34 tehnyt vastaavan päätöksen asiasta ja muut pienosakkaat ilmoittaneet halukkuutensa omistuksesta luopumiseen.

Osakkeiden myynti

Jatkovalmistelussa osakkeiden myynti ja sitä seuraava erillinen palveluhankinnan kilpailuttaminen on valikoitunut parhaaksi tavaksi toteuttaa yhtiön omistuksesta luopuminen. Tähän vaihtoehtoon liittyvät kilpailutusriskit ovat pienemmät ja eteneminen palveluhankinnan kilpailutuksessa suoraviivaisempaa, kun kilpailutukseen ei kuulu osakekaupan osuutta.

Tulkkaustoimialan suurimmilta toimijoilta on tiedusteltu kesällä 2020 kiinnostusta osakkeiden ostamiseen. Näistä toimijoista yksi on päätynyt jättämään indikatiivisen tarjouksen, jonka pohjalta on käynnistetty jatkoneuvottelut.

Osakkeet esitetään myytäväksi Tulka Oy:lle. Tulka Oy on tulkkauspalveluita tuottava yritys, joka on erityisesti kehittänyt sähköisten alustojen, kuten mobiiliaplikaation, kautta tapahtuvaa tulkkaustoimintaa.

Vantaan kaupunki pääomistajana allekirjoittaa myyjän vakuutusten ja muiden kauppaehtojen osalta laajemman kauppakirjan. Muut vähäisen osuuden omistavat osakkaat allekirjoittavat ehdoiltaan yksinkertaisemman kauppakirjan.

Vantaan kaupungin osalta kauppahinta on 2,85 milj. euroa. Pienosakkaiden osalta kauppahinnaksi on neuvoteltu 2 850 euroa.

Myyntipäätöksen täytäntöönpanon ehtona on, että kaikki osakkeenomistajat päättävät myynnistä ja allekirjoittavat kauppakirjan. Lisäksi muiden osakkaiden kuin Espoon osalta päätöksen täytäntöönpano edellyttää päätöstä suorahankinnasta ostajalta siihen saakka, kunnes osakkaat ovat kilpailuttaneet tulkkauspalveluiden hankinnan.

Kaupan täytäntöönpano edellyttää myös ostajan hallituksen lopullista päätöstä kaupasta.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen toimialassa todetaan, että yhtiön toimialana on tuottaa palveluita vain julkisille hankintayksiköille. Lisäksi osakkeita voi toimialamääräyksen mukaan luovuttaa vain hankintalain mukaisille hankintayksiköille. Tämä yhtiöjärjestysmääräys tulee muuttaa ennen kaupan täytäntöönpanoa, koska ostaja ei ole hankintayksikkö.

Suorahankinta ostajalta

Osakekaupan täytäntöönpanon ehtona on, että palveluja käyttävät osakkeenomistajat tekevät suorahankintasopimuksen ostajan kanssa siksi ajaksi, kunnes palveluhankinta kilpailutetaan. Vantaalla suorahankinnasta päättää kaupunginhallitus.

Tulkkauspalveluiden tarve on tarpeellinen ja jatkuva myös A-Tulkkaus Oy:n osakkaiden myynnin jälkeen. Osakkeiden myynnin jälkeen osakkaat eivät voi enää käyttää A-Tulkkaus Oy:n palveluja sidosyksikköasemaan perustuen. Osakkeiden myynnin jälkeen on tarkoituksena, että Helsinki, Vantaa, Kerava ja HUS alkavat valmistelemaan yhteishankintana kokonaisuutta tulkkauspalveluiden hankinnasta.

Valmistelussa olevasta tulkkauspalveluiden yhteishankinnasta on julkaistu ennakkoilmoitus HILMA-ilmoituskanavassa. A-Tulkkaus Oy:n osakkaiden myynnin ja uuden tulkkauspalveluiden kilpailutuksen väliin jää siirtymäaika. Laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (jäljempänä hankintalaki) 40 §:ssä todetaan suorahankintaperusteena, että hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi. A-Tulkkauksen osakkeiden myynti aiheuttaa sen, että A-Tulkkaus Oy ei ole enää in-house yksikkö päätöksessä mainituille hankintayksiköille. Hankintayksiköt ovat lainsäädännön taholta velvollisia tarjoamaan tulkkauspalvelua omissa toiminnoissaan myös siirtymäaikana.

Osakkeiden myyntiin liittyen muut osakkaat pl. Espoo, joka ei ole käyttänyt A-Tulkkaus Oy:n palveluita viime vuosina, tekevät päätöksen tulkkauspalveluiden suorahankinnasta edellä mainituilla hankintalain perusteilla A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden ostajalta siksi ajaksi, kun tulkkauspalveluiden kilpailutusta valmistellaan. Osakkaiden nykyiset palvelusopimukset A-Tulkkaus Oy:n kanssa päättyvät suorahankintasopimuksen allekirjoituksin.

Suorahankintasopimus päättyy, kun tulkkauspalveluiden kilpailutusta koskeva tuleva hankintasopimus on allekirjoitettu, kuitenkin viimeistään 31.12.2021. Suorahankinnan ennakoitu arvo on edellä esitettyjen kunkin omistajan A-Tulkkaus Oy:ltä vuonna 2019 tekemien ostojen suuruinen.

Valtiontukiarvio

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaisesti:
(1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,
(2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
(3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
(4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

EU:n valtiontukisääntöjen mukaan julkisena tukena ei huomioida sellaista toimenpidettä, joka on toteutettu markkinaehtoisesti. Arviointiin sovelletaan ns. markkinataloustoimija-periaatetta. Periaatteen mukaan yrityksille ei saa antaa viranomaisen toimesta sellaisia taloudellisia etuja, joita yksityinen toimija ei viranomaisen asemassa toimiessaan olisi myöntänyt yritykselle. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset toimenpiteet eivät ole valtiontukea, eivätkä näin ollen johda taloudellisen edun myöntämiseen, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja.

Julkisyhteisön myyntitoimenpiteissä valtiontukiproblematiikka voisi tulla kyseeseen muun muassa alihintaisesta kauppahinnasta sovittaessa. Vakiintuneen yrityskauppamenettelyn huolellinen noudattaminen eli kaupan kohteen arvioinnin ja erillisen arvonmäärityksen tekeminen on omiaan varmistamaan markkinaehtoisten kaupan ehtojen muodostumisen. Näin toimittaessa kaupan osapuolet pyrkivät kaupassa parhaan mahdollisen tuloksen syntymiseen. Tämä estää tukielementin syntymisen järjestelyn yhteydessä. Mikäli prosessissa on mukana useampi potentiaalinen ostajataho tarjoamassa, vahvistaa tämä markkinaehtoisuutta.

Vantaan kaupunki on teettänyt A-Tulkkaus Oy:n arvosta arvonmäärityksen ja valtiontukisäännösten noudattamisen arvioinnin ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä. Esitetty kauppahinta on arvonmäärityksen mukainen. Lisäksi kaupan ehtojen markkinaehtoisuutta vahvistaa se, että toimialan merkittäville toimijoille on tarjottu mahdollisuus osallistua tarjoajana myyntiprosessiin. Kauppahintaan ei siten sisälly kiellettyä valtiontukea, koska valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Toimivalta

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momentin 20-kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä osakkeiden ja osuuksien myymisestä.

Konsernijaosto 9.11.2020 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) kaupunki myy omistamansa A-Tulkkaus Oy -nimisen yhtiön osakkeet eli yhteensä 1006 osaketta velattomaan kauppahintaan 2,85 milj. euroa;
b) myyntipäätöksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että kaikki A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajat allekirjoittavat osakkeiden myyntiä koskevan kauppakirjan ja osakkeenomistajista Vantaa, Helsinki, HUS ja Kerava allekirjoittavat hankintasopimuksen ostajan kanssa; ja
c) kaupunginjohtaja tai hänen määräämäänsä valtuutetaan allekirjoittamaan liitteenä 1 oleva yksityiskohtaiset ehdot sisältävä osakkeiden kauppakirja ja tekemään kauppakirjaan vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä laatimaan ja allekirjoittamaan osakekaupan täytäntöönpanoon liittyvät asiakirjat.

Lisäksi konsernijaosto päättää
d) kehottaa rahoitusjohtajaa sekä A-Tulkkaus Oy:tä menettelemään siten, että A-Tulkkaus Oy irrotetaan konsernitilistä ja sen konsernilimiitti lakkautetaan;
e) tehdä yhdessä muiden A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajien kanssa liitteen 2 mukaisen osakkeenomistajien yksimielisen päätöksen ennen kaupan täytäntöönpanoa ja valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiaisen allekirjoittamaan päätöspöytäkirja;
f) kohtien d) ja e) päätösten olevan ehdollinen sille, että kaupunginhallitus päättää osakkeiden myynnistä ja tulkkauspalveluiden hankinnasta ostajalta kilpailutuksen valmistelun ajaksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja vs. Sole Askola-Vehviläinen poistui yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.
Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

_____

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki myy omistamansa A-Tulkkaus Oy -nimisen yhtiön osakkeet eli yhteensä 1006 osaketta velattomaan kauppahintaan 2,85 milj. euroa;
b) myyntipäätöksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että kaikki A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajat allekirjoittavat osakkeiden myyntiä koskevan kauppakirjan ja osakkeenomistajista Vantaa, Helsinki, HUS ja Kerava allekirjoittavat hankintasopimuksen ostajan kanssa; ja

c) kaupunginjohtaja tai hänen määräämäänsä valtuutetaan allekirjoittamaan liitteenä 1 oleva yksityiskohtaiset ehdot sisältävä osakkeiden kauppakirja ja tekemään kauppakirjaan vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä laatimaan ja allekirjoittamaan osakekaupan täytäntöönpanoon liittyvät asiakirjat.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Liite 1 / Kauppakirjaluonnos ja Myyjän Vakuutukset liite
- Liite 1 / Kauppakirjaluonnos ja Myyjän Vakuutukset liite (salassa pidettävä; JulkL 24 §:n 1 mom. 20 k)
- Liite 2 / Osakkeenomistajien yksimielinen päätös, luonnos

Täytäntöönpano: konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

OSAKKEIDEN KAUPPAKIRJA

Tämä osakekauppakirja (**"Kauppakirja"**) on tehty [●].[●].2020 (**"Allekirjoituspäivä"**) seuraavien osapuolten välillä:

1 OSAPUOLET

1.1 Myyjä

Vantaan kaupunki

Y-tunnus 0124610-9

Osoite: PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Jäljempänä: **"Myyjä"**.

Päätös: Kaupunginhallitus __.__.202_ § __

1.2 Ostaja

Tulka Oy

Y-tunnus 2757909-1

Osoite: Mikonkatu 13 A, 00100 Helsinki

Jäljempänä: **"Ostaja"**.

Myyjästä ja Ostajasta käytetään jäljempänä yhdessä myös nimitystä **"Osapuolet"** ja kustakin erikseen nimitystä **"Osapuoli"**.

2 TAUSTA JA TARKOITUS

A-Tulkkaus Oy:llä (y-tunnus 2103384-8, jäljempänä **"Yhtiö"**) on yhteensä 1.010 osaketta. Myyjä omistaa yhteensä 1.006 Yhtiön osaketta (**"Osakkeet"**) edustaen n. 99,60% Yhtiön osakekannasta siten kuin liitteestä 2 tarkemmin ilmenee. Keravan kaupunki, Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Espoon kaupunki (**"Pienmyyjät"**) omistavat yhteensä 4 Yhtiön osaketta edustaen yhteensä n. 0,40% Yhtiön osakekannasta siten kuin liitteestä 2 tarkemmin ilmenee.

Kukin Pienmyyjä myy omistamansa osakkeet Yhtiössä Ostajalle erillisillä kauppakirjoilla.

Tällä Kauppakirjalla Myyjä ja Ostaja sopivat niistä ehdoista, joiden mukaisesti Ostaja ostaa ja Myyjä myy Osakkeet (**"Kauppa"**).

3 KAUPAN KOHDE

3.1 Osakkeet

Ostaja ostaa ja Myyjä myy Osakkeet tämän Kauppakirjan ehtojen mukaisesti Täytäntöönpanopäivänä.

Myyjä luopuu tämän Kauppakirjan allekirjoituksin vetoamasta Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaiseen lunastuslausekkeeseen ja sitoutuu toimimaan siten, että Yhtiö luopuu vetoamasta lunastuslausekkeeseen.

3.2 Yhtiön toimiala

Yhtiön toimialana on tulkitsemis- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

4 OSAKKEIDEN KAUPPAHINTA JA SEN MAKSAMINEN

4.1 Kauppahinta

Kaikista Yhtiön osakkeista Myyjälle ja Pienmyyjille maksettava kiinteä kauppahinta on yhteensä 2.850.000 euroa (**"Kauppahinta"**).

Myyjän osuus Osakkeiden Kauppahinnasta maksetaan Myyjälle sen Ostajalle myymien Yhtiön osakkeiden mukaisessa suhteessa liitteen 2 mukaisesti.

4.2 Kauppahinnan maksaminen

Myyjän osuus Kauppahinnasta maksetaan Täytäntöönpanopäivänä täytäntöönpanotilaisuudessa Myyjän ilmoittamalle tilille liitteen 2 mukaisesti. Selvyyden vuoksi todetaan, että Ostaja maksaa Pienmyyjien osuuden Kauppahinnasta Pienmyyjille Täytäntöönpanopäivänä Pienmyyjien kauppakirjojen ehtojen mukaisesti.

5 KIELLETTY VAROJENJAKO

Myyjä vahvistaa tämän Kauppakirjan allekirjoituksin, että Kiellettyä Varojenjakoa (kuten jäljempänä määritellään) ei ole tapahtunut, eikä tapahdu, 31.8.2020 (**"Locked Box –päivä"**) ja Täytäntöönpanopäivän välisenä aikana (molemmat päivät mukaan lukien).

Kielletty Varojenjako tarkoittaa:

(a) mitä tahansa osakeyhtiölain (21.7.2006/624, muutoksineen) 13 luvun 1 §:ssä tarkoitettua varojenjakoa;

(b) mitä tahansa muuta maksua Yhtiöstä Myyjälle, Pienmyyjille tai edellä mainitun lähipiiritaholle Locked Box -päivän jälkeen, pois lukien kuitenkin (i) Yhtiön Myyjälle tekemät tavanomaiset suoritukset voimassa olevien sopimusten mukaisesti Myyjän Yhtiölle tuottamiin ICT- ja taloushallinnon tukipalveluihin liittyen enintään yhteensä 125.000 euron määräisenä (+alv), ja (ii) maksuliikenteen virheen korjaamiseksi, kuten Myyjän virheelliseen myyntilaskutuksen johdosta Myyjälle tehty palautus;

(c) mitä tahansa palkkioita tai muita kuluja tai vastiketta, joka maksetaan Yhtiön toimesta Kauppaan liittyen;

(d) Yhtiön oikeudesta luopumista koskien mitä tahansa taloudellista hyötyä tai saamista, pois lukien Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeen luovuttamista kohdan 7.2.1.1.1(1)(i)(c) mukaisesti, Myyjältä, Pienmyyjiltä tai edellä mainitun lähipiiritaholta;

(e) kaikkia Yhtiön maksamia tai maksettavaksi tulevia kuluja ja veroja kohdissa (a) - (d) mainittujen seikkojen seurauksena; ja

(f) Yhtiön tekemää tai sitä velvoittavaa päätöstä, sopimusta tai sitoumusta tehdä mitään yllä kohdissa (a) - (e) mainituista seikoista.

Mikäli Kiellettyä Varojenjakoa on tapahtunut ennen Täytäntöönpanopäivää tai tapahtuu Täytäntöönpanopäivän jälkeen perustuen Yhtiön ennen Täytäntöönpanopäivää tekemään päätökseen, sopimukseen tai sitoumukseen, on Myyjä myymiensä Yhtiön osakkeiden mukaisessa suhteessa velvollinen suorittamaan Kiellettyä Varojenjakoa vastaavan euromäärän euro-eurosta periaatteella Kielletyn Varojenjaon päivästä lukien laskettavine viivästyskorkoineen Ostajalle. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei kiellettynä Varojenjakona ei pidetä Yhtiön työntekijöiden työpanosta Kaupan valmisteluun liittyen, josta ko. työntekijöille ei anneta erillistä kompensaatiota.

6 OMISTUS- JA HALLINTAOIKEUDEN SIIRTYMINEN

6.1 Omistusoikeuden siirtyminen

Omistusoikeus Osakkeisiin siirtyy Ostajalle Kaupan Täytäntöönpanopäivänä täytäntöönpanopöytäkirjan allekirjoituksin, kun kohdan 7.5 mukaiset toimet on suoritettu.

6.2 Yhtiön käyttämät Vantaan kaupunkikonsernin tukipalvelut, konsernitili ja vakuuttaminen

Ostaja on tietoinen, että Myyjän Yhtiölle tuottamat taloushallinto-, henkilöstö- ja ICT-palvelut päättyvät Täytäntöönpanopäivänä. Ostaja sitoutuu Kaupan täytäntöönpanon jälkeen vastaamaan Yhtiön hallinnosta ja järjestämään Yhtiölle em. palveluiden tuottamisen tai huolehtimaan, että Yhtiö hankkii palvelut toisaalta, pois lukien alla mainitut poikkeukset.

Myyjän talouspalvelut vastaa tilinpäätöksen 2020 laatimisesta sekä tarkastuksesta. Tilintarkastaja toimittaa laskun tarkastuksesta Yhtiölle ja Yhtiö vastaa tilintarkastajan palkkion suorittamisesta.

Myyjän talouspalvelut hoitaa myyntireskontran hoidon 31.12.2020 saakka laskutetuista myyntilaskuista. Myyntireskontra siirretään Ostajalle, kun avointen myyntilaskujen määrä on n. 100-200 myyntilaskua. Samoin toimitaan ostoreskontran kanssa, jota Myyjän talouspalvelut hoitaa, kunnes se on siirrettävissä Ostajalle. Lisäksi Myyjän talouspalvelut hoitavat palkkahallinnon osalta tammikuussa 2021 seuraavat tehtävät:

- Freelancer-tulkkien palkkojen laskenta ja maksu (enintään 250 kpl) joulukuulta 2020 tammikuussa 2021.

Myyjän talouspalvelut laskuttaa tilinpäätöksen ja veroilmoituksen laatimisesta sekä osto- ja myyntireskontran sekä palkkahallinnon hoitamisesta hinnastonsa mukaisesti Yhtiötä vuonna 2021. Jos laskutus ylittäisi 30.000 euroa (alv. 0%), ylittävä osuus vähennetään Myyjän osuudesta Kauppahinnasta.

Myyjä sitoutuu säilyttämään Yhtiön kirjanpitoaineiston sähköisessä järjestelmässään vähintään laissa määriteltyjen vähimmäissäilytysaikojen ajan. Myyjällä on oikeus laskuttaa säilytyksestä Yhtiötä vuosittain seuraavasti:

Vuosi	Laskutus/euroa
2021	2.874
2022	2.547
2023	2.145
2024	1.728
2025	1178
2026	574

Myyjän talouspalvelut sitoutuvat toimittamaan Ostajalle sen pyynnöstä kirjanpidosta haettuja tietoja talouspalveluiden voimassa olevalla tuntiveloituksella siten, että minimituntiveloitus on 15 minuuttia.

Yhtiön konsernitilin ja siihen sisältyvän konsernilimiitin käyttöoikeus päättyy Kaupan Täytäntöönpanopäivänä. Myyjä vastaa Ostajalle siitä, että Yhtiön konsernitiliin liitetystä pankkitilistä muodostetaan viimeistään kaupan Täytäntöönpanopäivään mennessä itsenäinen Yhtiön hallinnassa oleva maksuliikennetili, jonne Myyjä on suorittanut Yhtiön Myyjältä olevat konsernitilisaamiset tai mikäli tämä ei ole mahdollista Myyjä ilmoittaa asiasta Ostajalle viimeistään 20 päivää ennen Täytäntöönpanopäivää ja suorittaa Yhtiön Myyjältä olevat konsernitilisaamiset Ostajan nimeämään pankkiin perustettavalle pankkitilille viimeistään Kaupan Täytäntöönpanopäivänä.

Yhtiön vakuutussopimukset ja vakuutusmeklaripalvelut perustuvat Myyjän konsernikilpailutukseen. Ostaja huolehtii kustannuksellaan Yhtiön vakuuttamisesta kaupan Täytäntöönpanopäivästä lähtien.

Myyjä sitoutuu omalla kustannuksellaan huolehtimaan siitä, että kaikista tässä kohdassa 6.2 mainitut sopimukset päätetään Täytäntöönpanopäivänä ilman sen jälkeisiä vastuita ja/tai velvoitteita Yhtiölle. Selvyyden vuoksi todetaan, että Myyjällä on oikeus laskuttaa Yhtiölle tuottamistaan taloushallinnon palveluista siirtymäaikana tämän Kauppakirjan mukaisesti.

7 KAUPAN TÄYTÄNTÖÖNPANO

7.1 Täytäntöönpanopäivä

Täytäntöönpano järjestetään 31.12.2020 tai mikäli kohdan 7.2 mukaiset Kaupan täytäntöönpanon ennakkoehdot (**"Ennakkoehdot"**) eivät ole silloin täyttyneet, mahdollisimman pian, mutta kuitenkin viimeistään viidentenä pankkipäivänä niiden täyttymisen jälkeen, elleivät Osapuolet kirjallisesti toisin sovi (**"Täytäntöönpanopäivä"**).

7.2 Ennakkoehdot

Osapuolet ovat velvollisia toimeenpanemaan kohdan 7.5 mukaiset toimenpiteet Täytäntöönpanopäivänä, sillä edellytyksellä, että seuraavat Ennakkoehdot ovat

täyttyneet ennen Täytäntöönpanopäivää ja pitävät paikkansa Täytäntöönpanopäivänä (ellei Ostaja ole luopunut vaatimasta tietyn Ennakkoehdon täyttymistä):

(a) ei ole tapahtunut yhtä tai useampaa muutosta, olosuhdetta tai tapahtumaa, jolla on yksin tai yhdessä olennainen epäedullinen vaikutus Yhtiöön tai sen liiketoimintaan (**"Olennainen Epäedullinen Muutos"**), tai mikäli on tapahtunut Olennainen Epäedullinen Muutos, Myyjä ja Pienmyyjät ovat korjanneet sen Ostajaa tyydyttävällä tavalla. Olennaisena Epäedullisena Muutoksena ei pidetä Yhtiön keskimääräisen kuukausittaisen liikevaihdon pienenemistä Locked Box –päivän ja Täytäntöönpanopäivän välisenä aikana enintään 25 %:lla verrattuna keskimääräiseen kuukausittaiseen liikevaihtoon 1.1.2020-31.8.2020.

(b) Myyjän Vakuutukset ovat paikkansapitäviä;

(c) Yhtiö on luovuttanut omistamansa Seuren osakkeen Ostajaa tyydyttävin ehdoin siten, että osakkeen siirrosta ei synny vastuita ja/tai velvoitteita Yhtiölle;

(d) Myyjä ja Pienmyyjät ovat muuttaneet Yhtiön yhtiöjärjestyksen siten, että kohta koskien kieltoa luovuttaa osakkeita muille kuin julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyille hankintayksiköille on poistettu ja muutos on rekisteröity kaupparekisteriin;

(e) Pienmyyjät ovat allekirjoittaneet kauppakirjat Ostajan kanssa Yhtiön osakkeiden myynnistä ja ko. kauppakirjojen mukaiset kaupat on pantu täytäntöön; ja

(f) Myyjän ja Pienmyyjien Yhtiön osakekannan kauppaa koskevat päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi.

7.3 Vastuu ennakkoehtojen täyttymisestä

Osapuolet pyrkivät parhaan kohtuullisen kykynsä mukaan toimimaan siten, että Ennakkoehdot täyttyvät mahdollisimman pian Allekirjoituspäivän jälkeen.

Kumpikin Osapuoli on velvollinen viipymättä ilmoittamaan toiselle Osapuolelle, mikäli käy ilmeiseksi, että jotakin Ennakkoehtoa ei pystytä täyttämään.

7.4 Takarajapäivä

Mikäli kohdan Ennakkoehdot eivät ole täyttyneet, tai se jonka hyväksi ne on sovittu, ei ole luopunut niistä 31.1.2021 mennessä, on Osapuoli, jonka hyväksi kyseinen Ennakkoehto on olemassa, oikeutettu päättämään tämän Kauppakirjan välittömin vaikutuksin.

Mikäli Kauppakirja päätetään tämän kohdan 7.4 mukaisesti, ei kummallakaan Osapuolella ole oikeutta vahingonkorvaukseen toiselta Osapuolelta, ellei päättäminen johdu toisen Osapuolen kohdan 7.3 mukaisten velvoitteiden rikkomisesta, ja kaikki Osapuolten tämän Kauppakirjan mukaiset oikeudet ja velvollisuudet päättyvät lukuun ottamatta kohtien 12.5 (Salassapito), 12.1 (Kulut) ja 12.8 (Erimielisyyksien ratkaiseminen) mukaisia velvollisuuksia.

7.5 Täytäntöönpano

Täytäntöönpano järjestetään Täytäntöönpanopäivänä virtuaalisesti klo 9.00 alkaen.

Täytäntöönpanon yhteydessä suoritetaan seuraavat toimenpiteet:

(a) Ostaja suorittaa Kauppahinnan Myyjälle kohdan 4.2 mukaisesti;

(b) Myyjä siirtää rajoittamattoman omistusoikeuden Osakkeisiin vapaana kaikista rasitteista Ostajalle;

(c) Myyjä toimittaa Ostajalle (i) selvityksen siitä, että (a) Yhtiön konsernitiliin liitetystä pankkitilistä on muodostettu itsenäinen Yhtiön hallinnassa oleva maksuliikennetili, jonne Myyjä on suorittanut Myyjältä olevat konsernitilisaamiset; tai että (b) vastaavat konsernitilisaamiset on suoritettu Ostajan nimeämään pankkiin perustettavalle pankkitilille kohdan 6.2 mukaan ja Yhtiön pankkitili on irrotettu Myyjän konsernitilijärjestelmästä; sekä (ii) pankin vahvistuksen tililimiittisopimuksen ja konsernitilisopimuksen sekä niiden vastuiden päättymisestä Yhtiön osalta;

(d) Myyjä toimittaa Ostajalle liitteen 7.5(d) mukaiset eroilmoitukset Yhtiön hallituksen jäseniltä;

(e) Ostaja ja Pienmyyjät suorittavat kaikki toimenpiteet, jotka on Pienmyyjien kauppakirjoissa sovittu suoritettavaksi täytäntöönpanon yhteydessä;

(f) Myyjä toimittaa Ostajalle Yhtiön hallituksen päätöksen, jossa Yhtiön hallitus päättää luopua vetoamasta Yhtiön yhtiöjärjestyksessä olevaan suostumuslausekkeeseen Kaupan johdosta;

(g) Osapuolet toimittavat toisilleen muut tämän Kauppakirjan edellyttämät asiakirjat;

(h) Yhtiö ja/tai Ostaja, Myyjä ja Pienmyyjät (pois lukien Espoon kaupunki) allekirjoittavat tulkkauspalvelusopimukset koskien Yhtiön tuottamia palveluita. Myyjä ja Pienmyyjät hankkivat tulkkauspalvelut Ostajalta ja/tai Yhtiöltä hankintalain (1397/2016) tarkoittamana suorahankintana. Mikäli Myyjän ja/tai Pienmyyjien tekemistä suorahankintapäätöksistä on tehty valitus markkinaoikeuteen, Yhtiö ja/tai Ostaja, Myyjä ja Pienmyyjät solmivat tulkkauspalvelusopimukset hankintalain 153 §:n tarkoittamana hankinnan väliaikaisena järjestämisenä. Mikäli markkinaoikeuden valituksen johdosta antamassa päätöksessä katsottaisiin, ettei suorahankinnalle ole hankintalain mukaisia perusteita, jatkuu väliaikainen järjestäminen siihen saakka, kunnes Myyjä ja Pienmyyjät ovat saaneet kilpailutettua tulkkauspalveluiden hankinnat hankintalain mukaisesti ja Myyjä ja Pienmyyjät ovat solmineet hankintasopimukset voittaneiden tarjoajien kanssa. Mikäli taas markkinaoikeus katsoisi, että suorahankinnalle on olemassa hankintalain mukaiset perusteet, Yhtiö ja/tai Ostaja, Myyjä ja Pienmyyjät solmivat tulkkauspalvelusopimuksista suorahankintasopimukset. Suorahankintasopimukset ovat voimassa kunnes Myyjä ja Pienmyyjät ovat saaneet kilpailutettua tulkkauspalveluiden hankinnat hankintalain mukaisesti ja Myyjä ja Pienmyyjät ovat solmineet hankintasopimukset voittaneiden tarjoajien kanssa kuitenkin enintään 31.12.2021 asti.

(i) Osapuolet vahvistavat kirjallisesti Täytäntöönpanon tapahtuneen allekirjoittamalla täytäntöönpanomuistion.

Täytäntöönpanon yhteydessä Myyjä vahvistaa automaattisesti ja ilman erillisiä toimenpiteitä, että (i) Myyjän ja Yhtiön välinen osakassopimus on päättynyt Täytäntöönpanopäivänä; ja (ii) että Myyjällä ei ole edellä mainittuun osakassopimukseen liittyen mitään vaatimuksia Yhtiötä kohtaan.

Kaikki yllä mainittujen toimenpiteiden katsotaan tulleen tehdyksi samanaikaisesti yhtenä transaktiona eikä Kaupan katsota tapahtuneen ennen kuin kaikki edellä mainitut toimenpiteet on suoritettu.

8 MYYJÄN VAKUUTUKSET

8.1 Yleistä

Ostaja on suorittanut taloudellisen, juridisen ja henkilöstöasioiden Due Diligence -tarkastuksen Yhtiössä liitteen 8.1(a) (**"Due Diligence -materiaali"**) mukaisessa laajuudessa ennen tämän Kauppakirjan allekirjoittamista.

Myyjä vakuuttaa Ostajalle, että liitteessä 8.1(b) esitetyt Myyjän vakuutukset (**"Myyjän Vakuutukset"**) ovat oikeita ja paikkansa pitäviä omalta sekä omistamiensa Osakkeiden osalta sekä Allekirjoituspäivänä että Täytäntöönpanopäivänä (molemmat päivät mukaan lukien), pois lukien sellaiset Myyjän Vakuutukset, joissa vakuutetaan kyseinen asia tiettynä ajankohtana.

9 OSTAJAN VAKUUTUKSET

Ostaja vakuuttaa tutustuneensa kaikkeen Myyjän ennen kaupantekoa Ostajalle Yhtiöstä toimittamaan Due Diligence –materiaaliin.

Myyjän toimittama Due Diligence -materiaali sekä siinä olevat mahdolliset puutteet tai epäselvyydet sekä näistä seuraavat seikat on kokonaisuudessaan huomioitu Kauppahinnassa.

10 MYYJÄN VASTUURAJOITUKSET

Salassapidettävä, peruste JulkL 24 § 1 mom 17)-kohta ja 20)-kohta

11 OSAPUOLTEN SITOUMUKSET

11.1 Yhtiön hallinto

Ostaja sitoutuu valitsemaan uuden hallituksen Yhtiölle välittömästi omistusoikeuden siirryttyä pidettävässä ylimääräisessä yhtiökokouksessa sekä ilmoittamaan hallituksen uuden kokoonpanon kaupparekisteriin. Ostaja luovuttaa Myyjälle Kaupan Täytäntöönpanopäivänä jäljennöksen yhtiökokouksen kokouksen pöytäkirjasta.

Ostaja sitoutuu seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa kannattamaan hallituksen jäsenille vastuuvapauden myöntämistä, mikäli tilintarkastajat toteavat, että sille ei ole estettä.

Ostaja vastaa Yhtiön hallinnon järjestämisestä Täytäntöönpanopäivästä lukien.

11.2 Myyjän sitoumus; Ei vaatimuksia

Myyjä vahvistaa tämän Kauppakirjan allekirjoituksin, ettei sillä Täytäntöönpanopäivänä ole mitään erääntyneitä saatavia tai muita erääntyneitä vaatimuksia Yhtiötä kohtaan, pois lukien Myyjän tuottamien tukipalveluiden veloitukset loppuvuodelta 2020 yhteensä enintään 30.000 euron määräisinä (+alv). Myyjä on oikeutettu laskuttamaan Täytäntöönpanopäivän jälkeen ne Myyjän tuottamien tukipalveluiden veloitukset, jotka kohdistuvat Täytäntöönpanoa edeltävään aikaan, mutta ovat laskuttamatta Täytäntöönpanopäivänä kohdassa 5.1.1.1.1(1)(i)(b) luetelluista Myyjän suorittamista palveluista ja enintään kohdan 5.1.1.1.1(1)(i)(b) määräisinä.

11.3 Vastuun siirto

Myyjä ei enää laskuta Kaupan Täytäntöönpanopäivästä lukien Yhtiöltä eläkevastuuta, joka kohdistuu aikaan, kun Yhtiön liiketoiminta oli osa Myyjän organisaatiota ja jota Myyjä on laskuttanut Yhtiöltä vuonna 2020 yhteensä 1.443,28 euroa.

12 MUUT EHDOT

12.1 Kulut

Kumpikin osapuoli vastaa itselleen aiheutuneista, tämän Kauppakirjan mukaisen Kaupan tekoon ja täytäntöönpanoon sekä kauppahinnan tarkistukseen liittyvistä kustannuksistaan.

12.2 Varainsiirtovero

Ostaja vastaa tämän Kauppakirjan mukaisesta Kaupasta menevästä varainsiirtoverosta.

12.3 Ilmoitukset

Kaikki tähän Kauppakirjaan liittyvät ilmoitukset ja muut tiedoksiannot on toimitettava toiselle Osapuolelle henkilökohtaisesti, kirjatulla kirjeellä tai sähköpostilla suomenkielellä alla ilmoitettuun Osapuolen osoitteeseen tai muuhun Osapuolen tämän kohdan mukaisesti ilmoittamaan osoitteeseen:

Myyjälle: Vantaan kaupunki

Osoite: PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Sähköposti: kirjaamo@vantaa.fi

Ostajalle: Tulka Oy

Osoite: Mikonkatu 13 A, 00100 Helsinki

Sähköposti: lauri@tulka.com

Tiedoksi: Asianajotoimisto DLA Piper Finland Oy, Ilkka Liljeroos

Osoite: Fabianinkatu 23, 00130 Helsinki

Sähköposti: ilkka.liljeroos@dlapiper.com

Toimitettaessa ilmoitus henkilökohtaisesti ilmoituksen tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen, kun ilmoitus on annettu vastaanottajalle. Toimitettaessa ilmoitus kirjattuna kirjeenä ilmoituksen tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen kolmantena Pankkipäivänä kirjatun kirjeen postittamisesta. Lähetettäessä ilmoitus sähköpostitse ilmoituksen tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen, kun sähköpostiviesti on vastaanottajan toimesta kuitattu vastaanotetuksi. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei automaattista poissaoloviestiä pidetä sähköpostiviestin vastaanottokuittauksena.

12.4 Siirtäminen

Tätä Kauppakirjaa tai sen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia ei saa siirtää ilman toisen Osapuolen etukäteistä kirjallista suostumusta.

12.5 Salassapito

Myyjän hallussa olevien tietojen ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Tämä Kauppakirja on julkinen, lukuun ottamatta Kauppakirjan kohtaa 10 ja liiteluettelossa yksilöityjä Kauppakirjan liitteitä, jotka ovat viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 § 1 momentin 20)-kohdan perusteella salassa pidettävä.

Ostaja sitoutuu pitämään salassa kaupanteon yhteydessä saamansa sellaiset tiedot ja asiakirjat, jotka olisivat viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) perusteella viranomaisen tietoina tai asiakirjoina salassa pidettäviä.

Myyjä sitoutuu pitämään salassa luottamukselliset tiedot Ostajasta, mutta tämä ei estä Myyjää ilmaisemasta tai käyttämästä luottamuksellista tietoa, mikäli tiedon ilmaiseminen tai käyttö:

(a) on tarpeellista soveltuvan lainsäädännön nojalla tai toimivaltainen viranomainen näin vaatii;

(b) on tarpeen tästä Kauppakirjasta johtuvien tai tähän Kauppakirjaan liittyvien oikeudellisten menettelyjen takia; tai

(c) mikäli tieto tulee myöhemmin julkiseksi muutoin kuin Myyjän sopimusrikkomuksen seurauksena.

12.6 Tulkinta

Tätä Kauppakirjaa tai sen tiettyä kohtaa ei tulkita toisen Osapuolen eduksi tai vahingoksi sillä perusteella, että Kauppakirja tai tietty kohta on kyseisen Osapuolen tai tämän neuvonantajan laatima.

12.7 Osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Mikäli tämä Kauppakirja (liitteet mukaan lukien) osittain on tai tulee lainsäädännöllisten muutosten takia, viranomaismääräysten johdosta tai muusta syystä pätemättömäksi tai mitättömäksi, on Kauppakirja muilta osin yhä voimassa. Mikäli lopputulos kuitenkin olisi

kohtuuton tai muuttaisi Osapuolten alkuperäistä sopimustahtoa, Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan Kauppakirjan muuttamisesta siten, että Osapuolten alkuperäinen tarkoitus toteutuu mahdollisimman tarkasti.

12.8 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän Kauppakirjaan sovelletaan Suomen lakia.

Tästä Kauppakirjasta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

Riippumatta edellä todetusta, kukin Osapuoli voi minkä tahansa oikeudellisen menettelyn aikana tai ennen sitä, hakea toimivaltaiselta tuomioistuimelta turvaamistoimea tai muuta vastaavaa väliaikaista kieltotuomiota, milloin tällainen on tarpeen Osapuolen etujen turvaamiseksi kyseisessä vireillä olevassa menettelyssä.

12.9 **Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset**

Tätä Kauppakirjaa on tehty kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi (1) Ostajalle ja yksi (1) Myyjälle.

[*Allekirjoitukset seuraavalla sivulla*]

VANTAAN KAUPUNKI

_____
Nimi:
Asema:

TULKA OY

_____
Nimi:
Asema:

LIITTEET

Liite 2 Osakkeet
Liite 7.5.1.1.1(1)(i)(d) Eroilmoitukset
Liite 8.1(a) Due Diligence –materiaali (salassa pidettävät JulkL 24 § 1 mom. 20)-kohta)
Liite 8.1(b) Myyjän Vakuutukset
Liite 8.3(a) Yhtiön kaupparekisteriote ja yhtiöjärjestys
Liite 8.3(b) Locked Box –raportti (salassa pidettävät JulkL 24 § 1 mom. 20)-kohta)
Liite 8.3(c) Yhtiön työntekijät (salassa pidettävät JulkL 24 § 1 mom. 20)-kohta)

8 MYYJÄN VAKUUTUKSET

8.2 Osakkeet, Osakkeiden omistusoikeus ja Yhtiön olemassaolo

Myyjä omistaa Yhtiön Osakkeet liitteen 2 mukaisesti. Osakkeista ei ole annettu osakekirjoja tai väliaikaistodistuksia. Osakkeet on täysin maksettu ja pätevästi annettu.

Osakkeita ei ole pantattu, eikä niihin kohdistu lunastusoikeuksia, rasituksia tai muita kolmansien oikeuksia, lukuun ottamatta Yhtiön yhtiöjärjestykseen sisältyvää lunastuslauseketta. Myyjällä on oikeus myydä Osakkeet tämän Kauppakirjan ehtojen mukaisesti vapaana kaikista rasitteista ja rasituksista sekä vakuusoikeuksista.

Tämä Kauppakirja on sitova ja täytäntöön pantavissa Myyjää kohtaan. Tämän Kauppakirjan solmiminen tai Kauppa ei aiheuta minkään sopimuksen, lain, asetuksen, viranomais- tai muun määräyksen tai ehdon rikkomista Yhtiön tai Myyjän toimesta eikä Kauppa vaadi minkään kolmannen tahon suostumusta.

Yhtiö ei ole tehnyt päätöstä antaa tai muuten sitoutunut antamaan Yhtiön osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia instrumentteja eikä Myyjällä tai kolmannella taholla ole oikeutta saada uusia Yhtiön osakkeita tai niihin oikeuttavia instrumentteja.

Yhtiöllä ei ole omistuksia muissa yhtiöissä tai oikeushenkilöissä, pois lukien Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n 1 osake, jonka Yhtiö tulee myymään ennen Kaupan täytäntöönpanoa.

Yhtiö on perustettu ja rekisteröity Suomen lakien mukaisesti ja sillä on oikeus harjoittaa liiketoimintaansa siten kuin sitä harjoitetaan.

8.3 Muut Myyjän vakuutukset

Yhtiön ajantasainen ja täydellinen yhtiöjärjestys ja kaupparekisteriote ovat tämän Kauppakirjan liitteenä 8.3(a). Kaikki viimeisen 3 vuoden aikana (laskettuna Allekirjoituspäivästä) tehtyjen Yhtiön hallitusten päätösten ja osakkeenomistajien päätösten pöytäkirjat on sisällytetty DD-materiaaliin sekä kaikki Allekirjoituspäivän ja Täytäntöönpanopäivän välillä tehdyt Yhtiön hallituksen ja osakkeenomistajien päätökset on toimitettu Ostajalle.

Yhtiötä kohtaan ei ole esitetty reklamaatioita, joista Yhtiölle johtuva seuraus on enemmän kuin vähäinen.Yhtiö on noudattanut kaikkia soveltuvia lakeja ja viranomaismääräyksiä sekä Yhtiön henkilöstöön sovellettavaa työehtosopimusta (AVAINTES).

Yhtiön kirjanpito ja tilinpäätökset, mukaan lukien vuoden 2019 tilinpäätös ja liitteenä 8.3(b) oleva Yhtiön kuukausiraportti per Locked Box –päivä (**"Locked Box -raportti"**), on laadittu Kirjanpitokäytännön mukaisesti. Tilinpäätökset ja Locked Box -raportti antavat oikeat ja riittävät tiedot Yhtiön varoista, veloista, vastuista, toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta soveltuvin osin tilinpäätöshetkillä ja Locked Box –päivänä. Tilinpäätöksiin tai Locked Box -raporttiin ei ole sisällytetty epätavallisia kirjauksia tai eriä, jotka tekisivät Yhtiön tuloksen tai taseaseman epätavallisen korkeaksi tai matalaksi.

Kaikki Locked Box -raporttiin kuuluvat Locked Box –päivää edeltävään aikaan liittyvät ostolaskut on kohdistettu Locked Box –raporttiin oikein, eikä Locked Box –raporttiin ei ole sisällytetty tehtyä tai tehdyksi kirjattua työtä, jota ei voitaisi laskuttaa kirjausten mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole muita velkoja tai vastuita kuin tilinpäätöksistä ja Locked Box -raportista ilmenevät velat ja vastuut sekä lyhytaikaiset velat, jotka ovat syntyneet Yhtiön aiemman vakiintuneen käytännön ja hyvän liiketavan ja lakien mukaisesti harjoittamaa päivittäisen liiketoiminnan (**"Normaali Liiketoiminta"**) puitteissa Locked Box –päivän jälkeen.

Due Diligence –materiaalissa olevat tilintarkastamattomat johdon talousraportit vuodelta 2020 on laadittu Kirjanpitokäytännön mukaisesti, ja ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhtiön omaisuus sisältää kaiken Yhtiön liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämän omaisuuden siinä laajuudessa kuin liiketoimintaa harjoitetaan Täytäntöönpanopäivänä, pois lukien tukipalveluiden tuottamiseksi tarvittava omaisuus ja käyttöoikeudet, jotka ovat olleet Yhtiön käytössä tukipalveluiden hyödyntämiseksi ja joiden käyttö päättyy Täytäntöönpanopäivänä.

Yhtiöllä on kaikki Yhtiön liiketoiminnan harjoittamiseen tarvittavat luvat, lisenssit, rekisteröinnit ja sertifikaatit, jotka pysyvät muuttumattomina voimassa myös Kaupan jälkeen.

Kaikki Yhtiön sopimukset, joista voi syntyä vähäistä suurempia vastuita ja jotka sisältävät sitoumuksia, on sisällytetty DD-materiaaliin.

Yhtiö ei ole antanut eikä vastaanottanut ilmoitusta minkään Yhtiön sopimuksen päättämisestä, pois lukien Kauppakirjan kohdassa 6.2 mainitut sopimukset, eikä minkään Yhtiön sopimusten ehtoja ole rikottu tai ollut uhkaa rikkomuksesta. Sopimuskumppaneilla ei ole oikeutta päättää tai muuttaa mitään Yhtiön sopimusta Kaupan johdosta.

Kaikki Yhtiön liiketoimintaan kuuluvat sopimukset on tehty Yhtiön nimissä (pois lukien Kauppakirjan kohdassa 6.2 mainitut sopimukset, jotka päätetään Täytäntöönpanon yhteydessä).

Kukaan Yhtiön liitteessä 8.3(c) listatuista työntekijöistä ei ole irtisanonut työ- tai toimisuhdettaan, eikä Yhtiö ole irtisanonut, lomauttanut tai osa-aikaistanut liitteessä listattuja työntekijöitä.

Liitteessä 8.3(c) on listattu anonyymisti kaikki Yhtiön työntekijät sekä heidän palkat ja muut työ- tai toimisuhteen keskeiset ehdot, eikä työntekijöillä ole muita kuin ko. liitteessä mainittuja etuja.

Minkään Yhtiön käyttämän alihankkijan tai muun sopimuskumppanin tai niiden työntekijöiden ei voida katsoa olevan työ- tai toimisuhteessa Yhtiöön.

Yhtiön vakuutusturva on riittävä ja sillä tasolla, joka vastaa samalla alalla toimivien yhtiöiden yleisesti käyttämää vakuutusturvaa.

Yhtiö ei omista kiinteistöjä, rakennuksia tai muuta kiinteää omaisuutta. Yhtiö ei vuokraa, käytä tai muutoin hallitse muita toimitiloja kuin vuokrattuja toimistotiloja ja pysäköintitiloja osoitteessa Silkkitehtaantie 5 C, Vantaa.

Ostaja on laatinut Due Diligence -tarkastuksen aineistoluettelon, jonka mukaisesti Myyjä on koonnut Due Diligence -aineiston. Lisäksi Ostaja on saanut esittää haluamassaan laajuudessa kysymyksiä Due Diligence -aineistoon liittyen. Due Diligence -materiaali sisältää kaikki asiakirjat ja kaiken informaation, jolla voi olla vähäistä suurempaa merkitystä Yhtiölle, sen liiketoiminnalle tai sen tulokselle ja taloudelliselle asemalle. Kyseinen informaatio on kaikilta osin ajantasaista, kattavaa ja paikkansapitävää (niiden laatimisaika ja toimittamisaika huomioiden) eikä se ole harhaanjohtavaa. Mitään olennaista ja merkityksellistä tietoa, jolla olisi merkitystä Osakkeiden kaupan toteuttamisen kannalta, ei ole salattu Ostajalta tai jätetty Ostajalle toimittamatta riippumatta siitä, onko kyseistä informaatiota nimenomaisesti pyydetty Ostajan taholta vai ei.

Yhtiö on toimittanut kaikki veroilmoitukset oikea-aikaisesti ja oikeansisältöisinä sekä maksanut kaikki erääntyneet verot ja toimittanut kaikki ennakonpidätykset oikea-aikaisesti ja oikeansisältöisinä sekä tehnyt maksamattomista veroista riittävät varaukset kirjanpitoon. Lukuun ottamatta Normaalin Liiketoiminnan piirissä kertyneitä veroja, jotka eivät ole vielä erääntyneet, Yhtiöllä ei ole, eikä sille tule verovastuita kohdistuen aikaan ennen Täytäntöönpanopäivää.

Lukuun ottamatta Due Diligence -materiaaliin sisältyviä Myyjän ja Yhtiön välisiä sopimuksia, Myyjien tai heidän lähipiiritahoilla ja Yhtiön välillä ei ole mitään sopimuksia tai sitoumuksia, joiden perusteella Myyjällä tai sen lähipiiritaholla olisi Yhtiöltä saatavia tai oikeuksia korvaukseen tai joiden perusteella Yhtiöllä olisi Myyjältä saatavia tai oikeuksia korvaukseen. Lisäksi Myyjä tai Myyjän lähipiiri ei omista tai hallitse mitään Yhtiön liiketoimintaan tarvittavaa tai käytettyä omaisuutta tai ole oikeutta sellaiseen, pois lukien tukipalveluiden tuottamiseksi tarvittava omaisuus ja käyttöoikeudet, jotka ovat olleet Yhtiön käytössä tukipalveluiden hyödyntämiseksi ja joiden käyttö päättyy Täytäntöönpanopäivänä.

8.4 Normaali Liiketoiminta

Locked Box -päivän ja Täytäntöönpanopäivän (molemmat päivät mukaan lukien) välisenä aikana Yhtiö ei ole tehnyt tai sitoutunut tekemään mitään seuraavista toimenpiteistä:

(a) Kirjanpitokäytäntöjen muuttaminen;

(b) sulautuminen tai jakautuminen tai niistä päättäminen;

(c) yli 5.000 euron suuruiset yksittäiset investoinnit ja yhteensä enintään 30.000 euron suuruiset investoinnit;

(d) yli 5.000 euron suuruiset Yhtiön omaisuuden myynnit muutoin kuin Normaalin Liiketoiminnan puitteissa;

(e) uuden velan ottaminen;

(f) Yhtiön omaisuuden panttaaminen tai muu rasittaminen;

(g) vakuuksien tai takausten antaminen kolmannen osapuolen vastuista;

(h) ostovelkojen maksukäytäntöjen muuttaminen;

(i) myyntisaamisten perimiskäytäntöjen muuttaminen;

(j) sopimusten päättäminen tai muuttaminen; tai

(k) mikä tahansa muu poikkeaminen Normaalista Liiketoiminnasta.

LIITE 2

LUONNOS

A-Tulkkaus Oy

y-tunnus 2103384-8

A-TULKKAUS OY:N OSAKKEENOMISTAJIEN YKSIMIELINEN PÄÄTÖS 1/2020

A-Tulkkaus Oy:n koko osakekannan omistavat Vantaan kaupunki, Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki, Keravan kaupunki ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat tehneet __.12.2020 osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisen alla ilmenevän päätöksen.

1 § Päätettiin muuttaa yhtiöjärjestyksen 2 § kokonaisuudessaan seuraavasti:

Aiempi yhtiöjärjestysmääräys:

2 § Toimiala ja tarkoitus

Yhtiön toimialana on tulkitsemis- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Yhtiön toimialan ja tarkoituksen takia sen osakkeita ei saa luovuttaa muille kuin julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyille hankintayksiköille.

Uusi yhtiöjärjestysmääräys

2 §Toimiala ja tarkoitus

Yhtiön toimialana on tulkitsemis- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen.

Päätöksen vakuudeksi

Vantaalla __.12.2020

VANTAAN KAUPUNKI

XXX

Espoossa __.12.2020

ESPOON KAUPUNKI

XXX

Helsingissä __.12.2020

HELSINGIN KAUPUNKI

XXX

Keravalla __.12.2020

KERAVAN KAUPUNKI

XXX

Helsingissä __.12.2020

HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRI

XXX

14 § Tulkkaus-, käännös- ja niihin liittyvien palveluiden hankinta

VD/6891/02.05.03.01/2020

RV/K-ML/RK-K/SV/HY-L

A-Tulkkaus Oy on tulkitsemis- ja kääntämispalveluita sekä niitä tukevia toimintoja tuottava Vantaan kaupungin konserniyhtiö. Yhtiö toimii sidosyksikkönä sen omistajina oleville hankintayksiköille. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 99,6 %. Muut osakkaat ovat Helsinki, Espoo ja Kerava sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (jäljempänä ”HUS”), joista kullakin on omistuksessaan yksi osake.

Yhtiön liikevaihto on ollut tilikaudella 2019 noin 8 milj. euroa ja tilikauden voitto noin 320 000 euroa. Yhtiön oma pääoma on 1,7 milj. euroa. Liikevaihdon kertymä tilikaudelta 2019 jakautuu omistaja-asiakkaiden ja muiden asiakkaiden välillä seuraavasti: Helsinki 2,75 milj. euroa (34,5 %); HUS 2,34 milj. euroa (29,3 %); Vantaa 2,15 milj. euroa (26,9 %); Kerava 0,28 milj. euroa (3,6 %); Espoo 0,26 milj. euroa (3,2 %) ja muut asiakkaat 0,2 milj. euroa (2,5 %).

Yhtiö tuottaa valtaosan palveluistaan omistajiensa sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajille. Tulkkauspalveluiden kysyntä Suomessa on kasvanut voimakkaasti maahanmuuton kasvun myötä, minkä vuoksi toimintaympäristön muutos on edellyttänyt yhtiöltä viime vuosina panostamista erityisesti tilaustoiminnan kehittämiseen. Teknologian hyödyntämisen takia alan palvelut muuttavat muotoaan ja tulkkauspalvelujen tuottavuus kasvaa ja palveluiden hinnat laskevat. Henkilöstön toiminta tehostuu myös tulkkauksen tilaajien ja laskujen käsittelijöiden osalta.

Koronavirustilanne on kasvattanut voimakkaasti asiakkaiden tarvetta etätulkkaukseen. Asiakkaat ovat luoneet kiireellisesti erilaisia etäpalveluiden tuottamisprosesseja, joista osa jäänee käyttöön myös koronavirustilanteen päättyessä. Asiakkaiden palvelutarpeiden muutos läsnäoloa vaativasta tulkkauksesta etätulkkaukseen tulee jäämään osin pysyväksi ja paine etätulkkaukseen kasvaa myös siksi, että sen hinta on paljon edullisempi läsnätulkkaukseen verrattuna. Lisäksi etätulkkaus on palvelumuotona paljon ketterämpi, koska tulkin voi saada hyvinkin nopeasti.

Painopisteen siirtyminen etätulkkaukseen tarkoittaa muutoksia myös yhtiön palveluiden toteuttamisessa sekä hinnoittelun voimakasta muutosta. Tämän lisäksi yhtiön on investoitava tarvittaviin ohjelmistoihin, jotka ovat yhtiölle välttämättömiä etätulkkauspalveluiden kysyntään vastaamiseksi. Toiminnan painopisteen muuttaminen edellyttäisi voimakkaita muutoksia yhtiön henkilöstörakenteeseen, sillä mobiiliteknologiaa hyödyntävä etätulkkauspalvelujen tuottaminen automatisoi monia työvaiheita, joihin tarvitaan tällä hetkellä henkilöresursseja. Lisäksi yhtiö tarvitsisi uutta osaamista it-puolelle.

Toimialalla tapahtuneen muutoksen vuoksi omistajien ovat arvioineet, tulevatko ne jatkamaan yhtiön omistajana vai tulisiko omistajien hankkia palvelut jatkossa muulla tavalla kuin omistamansa sidosyksikön kautta. Nykyisten omistajien omistuksen säilyttäminen A-Tulkkaus Oy:ssä ei ole välttämätöntä, koska tulkkauspalvelut eivät ole omistajien ydintoimintaa. Vantaan kaupungin taloudellinen tilanne ja kaupungin lähivuosien investointitarve ei mahdollista osallistumista yhtiön investointien rahoittamiseen. Lisäksi hankintayksikköjen omistajuus ja sidosyksikköasemaan liittyvät reunaehdot asettavat haasteita A-Tulkkaus Oy:n toiminnan kehittämiselle, sillä sidosyksikkönä yhtiö ei voi myydä palveluitaan muille kuin omistajana oleville hankintayksiköille.

Parhaaksi vaihtoehdoksi A-Tulkkaus Oy:n toiminnan uudistamiselle on arvioitu omistuksesta luopuminen. Vantaan kaupunginhallituksen **konsernijaosto** päätti 11.5.2020 § 7 edetä omistuksesta luopumisen valmistelussa. Myös HUS:n konsernijaosto on 3.6.2020 § 34 tehnyt vastaavan päätöksen asiasta ja muut pienosakkaat ilmoittaneet halukkuutensa omistuksesta luopumiseen.

Osakkeiden myynti
Osakekauppa tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi erillisenä asiana. Osakekaupan täytäntöönpano edellyttää A-Tulkkaus Oy:n palveluita käyttävien omistajien päätöstä suorahankinnasta osakkeet ostavalta Túlka Oy:ltä siihen saakka, kunnes osakkaat ovat kilpailuttaneet tulkkauspalveluiden hankinnan.

Hankinnan kohde
Hankinnan kohteena ovat kaikki A-Tulkkaus Oy:n ennen osakekauppaa sidosyksikkönä Vantaan kaupungille tuottamat palvelut, joita ovat
- tulkkauspalvelut
- kuulo-, näkö- ja kuulonäkövammaisten sekä puhevammaisten tulkkauspalvelut
- käännöspalvelut;
- asiakaskoulutus ja konsultointi; sekä
- muut edellä mainittuihin palveluihin liittyvät A-tulkkaus Oy:n aiemmin Vantaan kaupungille tuottamat palvelut.

Hankintamenettely
Tulkkauspalveluiden tarve on tarpeellinen ja jatkuva myös A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnin jälkeen tässä päätöksessä mainituille A-Tulkkauksen nykyisille osakkeenomistajille, jotka käyttävät yhtiön palveluita. Osakkeiden myynnin jälkeen osakkaat eivät voi enää käyttää A-Tulkkaus Oy:n palveluja sidosyksikköasemaan perustuen. Osakkeiden myynnin jälkeen on tarkoituksena, että Helsinki, Vantaa, Kerava ja HUS alkavat valmistelemaan yhteishankintana kokonaisuutta tulkkauspalveluiden hankinnasta. Valmistelussa olevasta tulkkauspalveluiden yhteishankinnasta on julkaistu 4.11.2020 ennakkoilmoitus HILMA-ilmoituskanavassa.

A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnin ja uuden tulkkauspalveluiden kilpailutuksen väliin jää siirtymäaika. Laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (jäljempänä hankintalaki) 40 §:ssä todetaan suorahankintaperusteena, että hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi. A-Tulkkauksen osakkeiden myynti aiheuttaa sen, että A-Tulkkaus Oy ei ole enää in-house yksikkö päätöksessä mainituille hankintayksiköille. Hankintayksiköt ovat lainsäädännön taholta velvollisia tarjoamaan tulkkauspalvelua omissa toiminnoissaan myös siirtymäaikana.

Osakkeiden myyntiin liittyen muut osakkaat pl. Espoon, joka ei ole käyttänyt A-Tulkkaus Oy:n palveluita viime vuosina, tekevät päätöksen tulkkauspalveluiden suorahankinnasta edellä mainituilla hankintalain perusteilla A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden ostaja Túlka Oy:ltä siksi ajaksi, kun tulkkauspalveluiden kilpailutusta valmistellaan. Osakkaiden nykyiset palvelusopimukset A-Tulkkaus Oy:n kanssa päättyvät suorahankintasopimuksen allekirjoituksin.

Sopimuskausi
Sopimus on määräaikaisesti voimassa siihen saakka, kunnes tulkkauspalveluiden kilpailutusta koskeva tuleva hankintasopimus on allekirjoitettu. Sopimus päättyy kuitenkin viimeistään 31.12.2021.

Hankinnan arvioitu arvo
Suorahankinnan ennakoitu arvo on edellä esitettyjen Vantaan A-Tulkkaus Oy:ltä vuonna 2019 tekemien ostojen suuruinen eli 2,15 miljoonaa euroa.

Sopimusten päättäminen A-Tulkkaus Oy:n kanssa
Hankintasopimuksen käynnistyessä kaupungin ja A-tulkkaus Oy:n väliset sopimukset päättyvät. Päättämisestä tehdään erillinen sopimus kaupungin ja A-tulkkaus Oy:n välillä.

Valtiontukiarvio
Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaisesti:
(1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,
(2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
(3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
(4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

EU:n valtiontukisääntöjen mukaan julkisena tukena ei huomioida sellaista toimenpidettä, joka on toteutettu markkinaehtoisesti. Arviointiin sovelletaan ns. markkinataloustoimija-periaatetta. Periaatteen mukaan yrityksille ei saa antaa viranomaisen toimesta sellaisia taloudellisia etuja, joita yksityinen toimija ei viranomaisen asemassa toimiessaan olisi myöntänyt yritykselle. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset toimenpiteet eivät ole valtiontukea, eivätkä näin ollen johda taloudellisen edun myöntämiseen, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja.

Julkisyhteisön myyntitoimenpiteissä valtiontukiproblematiikka voisi tulla kyseeseen muun muassa alihintaisesta kauppahinnasta sovittaessa. Vakiintuneen yrityskauppamenettelyn huolellinen noudattaminen eli kaupan kohteen arvioinnin ja erillisen arvonmäärityksen tekeminen on omiaan varmistamaan markkinaehtoisten kaupan ehtojen muodostumisen. Näin toimittaessa kaupan osapuolet pyrkivät kaupassa parhaan mahdollisen tuloksen syntymiseen. Tämä estää tukielementin syntymisen järjestelyn yhteydessä. Mikäli prosessissa on mukana useampi potentiaalinen ostajataho tarjoamassa, vahvistaa tämä markkinaehtoisuutta.

Vantaan kaupunki on teettänyt A-Tulkkaus Oy:n arvosta arvonmäärityksen ja valtiontukisäännösten noudattamisen arvioinnin ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä. Arviointi on tehty siten, että A-Tulkkaus Oy:n myyntiin liittyy siirtymäajan suorahankinta. Esitetty kauppahinta on arvonmäärityksen mukainen. Lisäksi kaupan ehtojen markkinaehtoisuutta vahvistaa se, että toimialan merkittäville toimijoille on tarjottu mahdollisuus osallistua tarjoajana myyntiprosessiin. Osakekauppaan, johon sisältyy siirtymäajan palveluhankinta, ei sisälly kiellettyä valtiontukea, koska valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Toimivalta
Kaupunginhallitus päättää **hallintosäännön** 9 luvun 1 §:n 5 momentin 28-kohdan mukaan EU:n kynnysarvon ylittävistä palveluhankinnoista.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä tulkkauspalveluiden hankintasopimuksen Túlka Oy:n ja päättää sopimuksen A-Tulkkauksen Oy:n kanssa liitteenä olevan sopimusluonnosten ehtoja noudattaen;

b) kohdan a) mukaisen päätöksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että kaikki A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajat allekirjoittavat osakkeiden myyntiä koskevan kauppakirjan ja osakkeenomistajista Vantaa, Helsinki, HUS ja Kerava allekirjoittavat hankintasopimuksen ostajan kanssa; ja

c) kaupunginjohtajan tai hänen määräämäänsä valtuutetaan allekirjoittamaan hankintasopimus sekä tekemään vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä päättämään sopimuksen mukaisista täsmennyksistä sopimusliitteisiin sopimuskauden aikana.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Luonnos hankintasopimukseksi
- Hankintasopimuksen liitteet 1, 5-8 (salassa pidettävä; JulkL 24 §:n 1 mom. 20-kohta)
- Hankintasopimuksen liite 4
- Luonnos sopimusten päättymissopimukseksi

Täytäntöönpano: Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, puh. 040 632 7880,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

SOPIMUSLUONNOS
Sitova sopimus syntyy vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen

PALVELUSOPIMUS TULKKAUSPALVELUIDEN TOIMITTAMISESTA

Tulka Oy

/

Vantaan Kaupunki

MÄÄRITELMÄT

Tässä sopimuksessa:

”Alihankkija” tarkoittaa sellaista kolmatta tahoa, joka osallistuu Sopimuksessa tarkoitettujen palveluiden tuottamiseen.

”Sopimus” tarkoittaa tätä Tilaajan ja Palveluntuottajan välistä, Palveluiden tuottamista koskevaa sopimusasiakirjaa liitteineen.

”Muutos” tarkoittaa Palvelun alkuperäiseen laajuuteen tai sisältöön sovittua muutos- tai lisätyötä.

”Palvelut” tarkoittaa Sopimuksen kohteena olevia palveluita, joita ovat:

- Tulkkauspalvelut (**LIITE 6.1 Tulkkauspalveluiden palvelukuvaus sekä LIITE 8 Teknologia ja ohjelmisto**);

  Palveluntuottajan A-Tulkkaus Oy:n kautta tai muutoin tuottamat kuulo-, näkö- ja kuulonäkövammaisten sekä puhevammaisten tulkkauspalvelut (**LIITE 6.2 A. Erityisryhmien tulkkauspalveluiden palvelukuvaus ja LIITE 6.2 B Erityisryhmien tulkkauspalveluiden tilausohje)**
- Käännöspalvelut;
- Asiakaskoulutus ja konsultointi;
- sekä muut edellä mainittuihin palveluihin liittyvät A-tulkkaus Oy:n aiemmin Tilaajalle tuottamat Palvelut.

”Tulkkauspalvelut” tarkoittaa pikatulkkausta ja kaikkia tulkkauspalveluita, pois lukien kuulo-, näkö- ja kuulonäkövammaisten sekä puhevammaisten tulkkauspalvelut.

”Erityisryhmien tulkkauspalvelut” tarkoittaa kuulo-, näkö- ja kuulonäkövammaisten sekä puhevammaisten tulkkauspalveluita.

”Virhe”, mikäli Palvelu ei vastaa tässä Sopimuksessa sovittua, siinä on virhe.

”Palveludokumentaatioon” kuuluvat muun muassa palveluprosessin kuvaukset, käsikirjat, ohjeet sekä muu palvelun tuottamiseen ja sen kehittämiseen tarvittava palveluntuottajan ylläpitovastuulla oleva aineisto.

”Palveluiden käyttäjä” tarkoittaa sellaisia kolmansia tahoja, joilla on oikeus hyödyntää tai käyttää Sopimuksessa tarkoitettuja Palveluita.

”Palveluntuottaja” tarkoittaa Tulka Oy:tä, joka tuottaa Palveluita Tilaajalle tämän Sopimuksen ehtojen mukaisesti.

”Tilaaja” tarkoittaa [Vantaan kaupunkia,] joka hankkii Palveluita Palveluntuottajalta tämän Sopimuksen ehtojen mukaisesti.

”Osapuolet” tarkoittaa Palveluntuottajaa ja Tilaajaa yhdessä.

”Osapuoli” tarkoittaa joko Palveluntuottajaa tai Tilaajaa yksin.

”Tulkit” tarkoittavat Palveluntuottajan tai sen alihankkijan tai muutoin Palveluntuottajan määräysvallassa toimivia tulkkeja, jotka vastaavat Palveluiden suorittamisesta Tilaajalle ja muille Palvelun käyttäjille.

”Teknologia” tarkoittaa Túlkan palvelualustaa.

”Ohjelmistot” tarkoittaa tapoja käyttää Túlkan teknologiaa.

"Immateriaalioikeudet" tarkoittaa tekijänoikeuksia, lähioikeuksia (mm. oikeudet tietokantaan ja luetteloihin), patentteja, hyödyllisyysmalleja, ammatti- ja liikesalaisuuksia, tietotaitoa, tavaramerkkejä, mallisuojaa, verkkotunnuksia ja muita rekisteröityjä tai rekisteröimättömiä immateriaalioikeuksia.

”Hinnasto” tarkoittaa Sopimuksen liitteessä ”**LIITTEISSÄ 1A-C Hinnastot**” eriteltyjä, Palveluista perittäviä hintoja.

”JYSE-ehdot” tarkoittaa julkisten hankintojen palveluja koskevia yleisehtoja (JYSE 2014 Palvelut, 2017 päivitetty versio)

1 Sopimuksen Osapuolet

Palveluntuottaja	Tulka Oy Y-tunnus: 2757909-1 Töölönlahdenkatu 3 B 00100, Helsinki
Tilaaja	Vantaan kaupunki Y-tunnus: 0124610-9 Asematie 7 01300 Vantaa

2 Yhteyshenkilöt

2.1 Osapuolet nimeävät yhteyshenkilöt hoitamaan tämän Sopimuksen piiriin kuuluvia asioita. Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa tämän sopimuksen toteutumista. Yhteyshenkilöt, heidän yhteystietonsa sekä vastuualueensa on lueteltu tämän Sopimuksen liitteessä ”**LIITE 2 Yhteyshenkilöt**”. Osapuolet pitävät tiedot ajan tasalla ja ilmoittavat muutoksista toisen Osapuolen vastaaville henkilöille viipymättä.

2.2 Sopimuksen yhteyshenkilöillä ei ole oikeutta tehdä muutoksia Sopimukseen, vaan Sopimusta voidaan muuttaa ainoastaan Sopimuksen 30 kohdan mukaisesti.

2.3 Mikäli yhteyshenkilö vaihtuu, on tästä ilmoitettava toiselle Osapuolelle etukäteen kirjallisesti tai sähköpostitse.

3 Sopimuksen tausta

3.1 Tilaaja on myynyt omistusosuutensa A-tulkkaus Oy:stä, y-tunnus 2103384-8, (jäljempänä ”A-Tulkkaus”) Palveluntuottajalle (jäljempänä ”Osakekauppa”) (**LIITE 3 Osakkeiden kauppasopimus**).

3.2 Osapuolten välinen Osakekauppaa koskeva sopimus on tämän sopimuksen liite ”**LIITE 3 Osakkeiden kauppasopimus**”.

3.3 Tilaaja omisti A-Tulkkauksen 1010 osakkeesta 1006 osaketta, eli Tilaajan omistusosuus kattoi A-Tulkkauksen osakekannasta 99,6 prosenttia.

3.4 A-Tulkkaus on toiminut aiempien omistajiensa, Helsingin kaupungin, Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän, Espoon kaupungin, Keravan kaupungin ja Vantaan kaupungin (jäljempänä ”Aiemmat Omistajat”) yhteisenä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, ”hankintalaki”) 15 §:n mukaisena sidosyksikkönä. Aiemmat Omistajat ovat voineet hankkia A-tulkkaukselta Palveluita ilman hankintalain mukaista kilpailutusta.

3.5 Koska Tilaaja sekä muut Aiemmat Omistajat ovat myyneet omistusosuutensa A-Tulkkauksesta Palveluntuottajalle, Tilaaja ei voi enää hankkia tämän Sopimuksen kohteena olevia Palveluita A-tulkkaukselta ilman hankintalain mukaista kilpailutusta.

3.6 Tämä sopimuksen tarkoituksena on sopia siitä, että Palveluntuottaja tuottaa Tilaajalle A-tulkkauksen aiemmin tuottamat Palvelut siihen asti, kunnes Tilaaja on saanut kilpailutettua tämän Sopimuksen kohteena olevat Palvelut hankintalain mukaisesti.

3.7 Sopimuksen kohteena olevat Palvelut ovat luonteeltaan sellaisia, ettei niitä voida olla hankkimatta ennen hankintalain mukaisen kilpailun järjestämistä.

4 Sopimuksen kohde

4.1 Palveluntuottaja tuottaa Tilaajalle tämän Sopimuksen mukaiset Palvelut tässä Sopimuksessa kuvatuin ehdoin.

4.2 Palveluntuottajalla on oikeus käyttää Palveluiden tuottamisessa alihankkijoita.

4.3 Palveluntuottajalla on kokonaisvastuu Sopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämisestä siitä riippumatta, käyttääkö Palveluntuottaja alihankkijoita.

4.4 Palveluntuottaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuten omastaan sekä vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan Sopimuksen mukaisia velvoitteita.

4.5 Palveluntuottaja tuottaa Tilaajalle Palvelun Teknologian.

4.6 Palveluntuottajan tulkit tarjoavat Palveluita Sopimuksen liitteen ”**LIITE 4. Asiomistulkin eettiset ohjeet ja ammattisäännöstö**” mukaisesti ja Palveluntuottaja vastaa siitä, että Tulkit sitoutuvat noudattamaan liitettä 4 tuottaessaan Palveluita Tilaajille.

4.7 Palveluntuottaja ryhtyy välittömästi lisäperehdytys- ja muihin toimenpiteisiin, mikäli Tilaajan tyytymättömyys tulkkaukseen on johtunut tulkista.

4.8 Tulkkauspalveluiden laatua valvotaan Palveluntuottajan toimesta Sopimuksen liitteen ”**LIITE 5.Tulkkaustaidon standardointimalli ja Tulkkien palautekäytäntö**” mukaisesti.

4.9 Ellei toisin Osapuolten välillä kirjallisesti sovita, Tulkkauspalveluita ja Erityisryhmien tulkkauspalveluita tuotetaan Tilaajalle Teknologian kautta.

5 Alihankinta

5.1 JYSE-ehtojen alihankintaa koskevien ehtojen sijaan noudatetaan, mitä tässä luvussa on sovittu alihankkijoiden käyttämisestä.

5.2 Palveluntuottajalla on kokonaisvastuu hankintasopimuksen mukaisten velvoitteiden täyttämisestä siitä riippumatta, käyttääkö palveluntuottaja alihankkijoita.

5.3 Palveluntuottajalla on oikeus käyttää palvelun tuottamisessa alihankkijoita. Palveluntuottaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuten omastaan sekä vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan hankintasopimuksen mukaisia velvoitteita.

5.4 Palveluntuottajalla on tilaajan vaatimuksesta velvollisuus vaihtaa alihankkija, jos siihen kohdistuu julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste tai julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 81 §:n 1 momentin 3–11 kohdissa tarkoitettu harkinnanvarainen poissulkemisperuste, vaikka peruste olisi syntynyt vasta sopimussuhteen alkamisen jälkeen. Jos alihankkijan vaihtaminen ei ole mahdollista, on tilaajalla oikeus irtisanoa hankintasopimus päättymään välittömästi.

5.5 Palveluntuottaja voi käyttää tämän Sopimuksen mukaisten Palveluiden tarjoamisessa alihankkijanaan A-Tulkkaus Oy:tä (y-tunnus 2103384-8).

6 Hankintamäärät

6.1 Tilaaja ei sitoudu mihinkään hankintamäärään. Lähtökohtaisesti Tilaaja tilaa Sopimuksen kohteena olevat Palvelut Palveluntuottajalta tämän Sopimuksen voimassaoloaikana.

6.2 Tilaajalla on oikeus ostaa Palveluita kolmannelta osapuolelta, mikäli Palveluntuottaja on pysyvästi kykenemätön tuottamaan Palveluita Tilaajalle. Pysyvällä kykenemättömyydellä tarkoitetaan sitä, että Palveluntuottajan toiminta on loppunut konkurssin tai selvitystilan seurauksena. Lisäksi kiiretilanteessa Tilaaja voi omalla kustannuksellaan tilata Palvelun toiselta palveluntuottajalta, mikäli tarvittavaa Palvelua ei ole saatavissa Palveluntuottajalta.

7 Sopimuksen kesto

7.1 Sopimus tulee voimaan 1.1.2021. Sopimus laaditaan olemaan määräaikaisena voimassa siihen asti, kunnes Tilaaja on kilpailuttanut Sopimuksen mukaiset Palvelut ja tehnyt kilpailutukseen perustuvat hankintasopimukset, kuitenkin enintään 31.12.2021 asti.

7.2 Mikäli uuden sopimuskumppanin valinta viivästyy hankinnasta markkinaoikeuteen tehdyn valituksen johdosta, tämän sopimuksen voimassaoloaikaa voidaan jatkaa Osapuolten yhteisellä päätöksellä 31.12.2021 jälkeenkin hankintalain 153 §:n mukaisesti valitusprosessin käsittelyn ajaksi.

7.3 Sopimuksen päättyessä Tilaaja sitoutuu palauttamaan Palveluntuottajalle Teknologiaan ja Palveluntuottajan suorittamiin Palveluihin liittyvät Palveluntuottajan materiaalit. Sopimuksen päättyessä Palveluntuottaja ja Tulkit lopettavat Teknologian käytön.

7.4 Tämän Sopimuksen kohdat, joiden on luonteensa vuoksi tarkoitettu olemaan voimassa myös Sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen, säilyvät voimassa Sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen, mukaan lukien kohdat 20 (Immateriaalioikeudet) ja 22 (Luottamuksellisuus ja henkilötiedot).

8 Tilaaminen

8.1 Tulkkauspalveluiden tilaaminen

8.1.1 Tilaaja käyttää tilaamiseen Palveluntuottajan Teknologiaa ja Ohjelmistoja. Mikäli Palvelun käyttö ei ole mahdollista Tilaajan Teknologian kautta, Palvelua voidaan tuottaa muun palveluntuottajan tarjoaman tilaustavan tai A-Tulkkaus Oy:n käytössä olevien digitaalisten ratkaisujen kautta Palveluvasteesta on sovittu Sopimuksen 10. kohdassa.

8.1.2 Tulkkipalveluiden tilaaminen on kuvattu tarkemmin tämän Sopimuksen liitteessä ”**LIITE 6.1 Tulkkauspalveluiden palvelukuvaus**”. Palvelua tilataan Palveluntuottajalta vapaan kapasiteetin mukaan sekä aina Tilaajan oman tarpeen ja harkinnan mukaan.

8.2 Erityisryhmien tulkkauspalveluiden tilaukset

8.2.1 Erityisryhmien tulkkauspalveluiden tilaukset tehdään samalle ja seuraavalle päivälle klo. 8-16 välillä puhelimitse.

8.2.2 Muut tilaukset tehdään Palveluntuottajan Tilaajalle ilmoittaman muun palveluntuottajan tarjoaman tilaustavan tai A-Tulkkaus Oy:n käytössä olevien digitaalisten ratkaisujen kautta. Palveluntuottaja vahvistaa tilauksen vuorokauden kuluessa tai seuraavana arkipäivänä klo. 12.

Palveluntuottaja järjestää Erityisryhmien tulkkauspalvelut Sopimuksen voimassaoloaikana joko (i) itse tai (ii) alihankkijansa A-Tulkkauksen ja A-Tulkkauksen alihankkijoiden välityksellä. A-Tulkkauksen alihankkijoidensa välityksellä järjestämien Erityisryhmien tulkkauspalveluiden palvelukuvaus, toteutus ja tilausohjeet on kuvattu tarkemmin tämän Sopimuksen liitteissä ”**LIITE 6.2 A Eritysryhmien tulkkauspalveluiden palvelukuvaus**” ja ”**LIITE 6.2 B Erityisryhmien tulkkauspalveluiden tilausohje**”, jotka ovat osa A-Tulkkauksen ja sen sopimuskumppaneiden välisiä sopimuksia.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Erityisryhmien tulkkauspalveluissa Tilaajana on Sopimuksen mukainen Tilaaja ja Palveluntuottajana Sopimuksen mukainen Palveluntuottaja. Palveluntuottaja voi käyttää

liitteiden 6.2 A ja 6.2 B mukaisten palveluiden tuottamisessa alihankkijana A-Tulkkausta ja sen sopimuskumppaneita.

8.2.3 Erityisryhmien tulkkauspalveluiden tilaukset voidaan Sopimuksen voimassaoloaikana siirtää Palveluntuottajan tilausjärjestelmän osaksi.

8.3 Käännös, koulutus- ja muiden palveluiden tilaaminen

8.3.1 Käännöspalveluita tilataan seuraavasti:

Tilaaja lähettää käännettävän tekstin salattuna sähköpostina Palveluntuottajalle osoitteeseen: ulkoiset.kaannokset@tulka.com.

8.3.2 Koulutuspalveluita tilataan seuraavasti:

Tilaaja pyytää tarjouksen tarvitsemaansa koulutukseen lähettämällä sähköpostin Palveluntuottajalle osoitteeseen: tilaukset@tulka.com. Palveluntuottajan annettua tarjouksen toimitusaikoineen Tilaaja tekee tilausvahvistuksen.

Koulutustarpeet voivat liittyä esimerkiksi eri kulttuurien väliseen viestimiseen tai tulkin välityksellä toimimiseen.

8.3.3 Muita palveluita tilataan seuraavasti:

Tilaaja pyytää tarjouksen Palveluntuottajalta muun palvelun suorittamisesta osoitteeseen: tilaukset@tulka.com.

Palveluntuottajan annettua tarjouksen toimitusaikoineen Tilaaja tekee tilausvahvistuksen.

Muita Palveluntuottajan tarjoamia palveluita voivat olla esimerkiksi kotikielen opetuspalvelut.

9 Hinnasto

9.1 Palveluiden hinnoittelussa noudatetaan Sopimuksen liitteen ”**LIITE 1 A-C Hinnastot**” mukaisia Hinnastoja. Hinnat ovat kiinteinä voimassa ilman arvonlisäveroa (alv 0 %) koko sopimuskauden ajan. Hintoihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero.

9.2 Mikäli jotain Tilaajan tilaamaa työsuoritetta ei ole hinnoiteltu Hinnastossa, Palveluntuottaja antaa niistä tarjouksen toimitusaikoineen Tilaajan tarjouspyynnön saatuaan.

10 Hinnanmuutokset

10.1 Osapuolilla on oikeus Sopimuksen voimassaoloaikana, asiasta yhteisesti kirjallisesti sovittuaan, muuttaa Palvelujen hinnoittelua. Palveluiden hinnoittelua voidaan muuttaa kuitenkin vain siten, että Palvelut ovat kokonaistaloudellisesti Tilaajalle vähintään yhtä edullisia kuin Sopimuksen mukaisessa hinnoittelumallissa.

11 Teknologia ja Teknologian käyttöoikeus

11.1 Palveluntuottaja vastaa Teknologian (**LIITE 8 Túlkan teknologia ja ohjelmisto**) toimivuudesta tämän Sopimuksen mukaisesti.

11.2 Palveluntuottaja tarjoaa Tilaajalle teknistä käyttäjätukea Teknologian käyttöongelmissa. Tukipyynnöt on lähetettävä Palveluntuottajan käyttäjätukeen sovitussa kanavassa. Käyttäjätuen palveluaika on päivittäin klo 08-17.

11.3 Palveluntuottaja antaa Tilaajalle oikeuden myöntää henkilöstölleen käyttöoikeuksia Teknologiaan Sopimuksen voimassaoloaikana. Oikeus ei ole siirrettävissä tai alilisensoitavissa Osapuoliin nähden kolmannelle osapuolelle.

11.4 Tilaaja vastaa siitä, että Tilaajan henkilöstö sitoutuu noudattamaan Sopimuksen liitteen ”**LIITE 7. Teknologian käyttöehdot**” mukaisia Teknologian käyttöehtoja.

11.5 Tilaajalla on oikeus irtisanoa kukin käytössään oleva käyttäjätunnus milloin tahansa siten, että kyseisen käyttäjätunnuksen voimassaolo päättyy käyttäjätunnuksen irtisanomispäivää seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä.

11.6 Käyttöoikeudet ovat käyttäjäkohtaisia. Niiden mahdollisesta jakamisesta sovitaan Palveluntuottajan kanssa erikseen.

11.7 Tilaaja sitoutuu olemaan käyttämättä Teknologiaa tai Teknologiassa olevaa materiaalia laittomaan tai luvattomaan toimintaan. Tilaajan ei tule kopioida tai äänittää Teknologiaa tai sen sisältöä.

11.8 Mikäli lainsäädäntö tai viranomaismääräys vaatii, Tilaajalla on oikeus äänittää Teknologian kautta tehdyt tulkkaukset. Sekä Tulkin, Tilaajan että Palveluntuottajan on oltava tietoisia mahdollisesta äänittämisestä jo ennen tulkkauksen alkamista. Selvyyden vuoksi todetaan, että Palveluntuottaja ei ole vastuussa tulkkausten äänittämisestä tai äänittämisen lainmukaisuudesta.

11.9 Teknologian kautta tehdyistä tulkkauksista Teknologia tallentaa laadunvalvonta- ja laskutustarkoituksiin tiedot tulkkauksen kestosta, ajankohdasta, kielestä, asiakasarviosta, Tulkista ja asiakkaasta.

12 Pikatulkkauksen Teknologian palveluvaste

12.1 Palveluaika

12.1.1 Pikatulkkauspalvelu on käytettävissä kaikkina vuorokaudenaikoina ympäri vuoden.

12.1.2 Asiakaspalvelu on avoinna arkipäivinä klo 08-17. Palvelupyynnöt sisältyvät teknologian hintaan.

12.1.3 Pikatulkkauspalvelun vasteaika olemassa olevaan dataan perustuen (eli pyynnön lähettämisestä tulkkauksen alkamiseen kestävä aika) on keskimäärin alle 3 minuuttia. Pikatulkkauspalvelu voidaan suorittaa ilman ajanvarausta tai ajanvarauksella.

12.1.4 Mikäli pyyntöön ei ole vastattu 3 minuuttiin, pyyntö ohjautuu Palveluntuottajan asiakaspalvelun aukioloaikana asiakaspalvelijalle, joka kertoo Tilaajalle sen hetkisen tilanteen ja pyrkii hoitamaan tilanteen (esim. "Tulkki olisi saatavilla 5 minuutin kuluttua, jäätkö odottamaan linjoille?").

12.2 Tukipyynnöt

12.2.1 Tukipyyntöön reagoidaan kahdeksan (8) tunnin kuluessa sen vastanottamisesta palveluaikana. Kahdeksan tunnin reagointiaikaan lasketaan vain ilmoitetut palveluajan tunnit, eikä palveluajan ulkopuolella olevia tunteja.

12.2.2 Sähköpostilla tai muilla sähköisellä välineillä lähetetyn palvelupyyntöön reagointi tarkoittaa sitä, että tukihenkilö ottaa aktiivisesti omaan työjonoonsa ja vastuulleen kyseisen palvelupyynnön, lukee palvelupyynnön ja aloittaa siihen liittyvät käsittelytoimet.

12.2.3 Automaattista siirtoa palvelujonoon tai vapaalle tukihenkilölle ei vielä katsota palvelupyyntöön reagoimiseksi, vaan vasta palvelupyynnön vastaanottamisena.

12.3 Huoltokatkot

12.3.1 Palveluntuottajalla on oikeus huoltokatkoon ajankohtana, kun tarve Palvelulle on tyypillisesti vähäistä (esimerkiksi yöaikaan tai viikonloppuna), minkä myötä katko näkyy mahdollisimman vähän Tilaajan toiminnassa ja Teknologiassa.

12.3.2 Huoltotoimenpiteet on ajoitettava virka-ajan (8.00 – 16.00) ulkopuolelle, ellei painavasta syystä muuta johdu.

12.3.3 Huoltokatkoista ja niiden ajoituksesta ja pituudesta on sovittava Tilaajan kanssa. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa suunnitellusta huoltokatkosta Tilaajalle kaksi (2) viikkoa etukäteen. Tilaaja ei voi ilman perusteltua syytä kieltäytyä Palveluntuottajan ehdottamista huoltokatkoajoista. Toimittajalla on oikeus keskeyttää Teknologian tarjoaminen huoltokatkon vuoksi.

12.3.4 Huoltokatko tulee sijoittaa siten, ettei keskeisten rajapintojen toiminta vaarannu. Muissa tapauksissa huollon aloittamisen ja huollon valmistumisen välinen aika lasketaan katkoaikaan.

12.3.5 Mikäli Palveluntuottajalla on ennalta-arvaamattomasta syystä tarve keskeyttää väliaikaisesti Teknologian tarjoaminen, Palveluntuottaja ilmoittaa keskeytyksestä Tilaajalle etukäteen tai, ellei ilmoittaminen ole kohtuudella mahdollista, viipymättä sen jälkeen, kun Palveluntuottaja on saanut tiedon keskeyttämisen syystä.

12.3.6 Teknologian toimivuuden takaamisesta johtuvat välttämättömät huoltokatkot (esim. pakollisen virusturvan päivityksen johdosta), voidaan suorittaa klo 8.00-16.00 välisenä aikana.

12.3.7 Palveluntuottajan on minimoitava suunniteltujen huoltokatkojen määrä ja kesto. Palveluntuottaja ei laskuta Tilaajaa huoltokatkoista johtuvista Palveluntuottajan henkilö- tai muista kustannuksista.

12.3.8 Palveluntuottaja kehittää Teknologiaa jatkuvasti ja voi muuttaa tai poistaa Teknologian eri toimintoja ja ominaisuuksia. Palveluntuottajan on informoitava Tilaajaa Teknologiaan suunnitelluista muutoksista. Muutosten edellyttämistä huoltotoimenpiteistä on ilmoitettava Tilaajalle viimeistään kaksi (2) viikkoa etukäteen.

12.3.9 Palveluntuottajan tulee varmistaa Teknologiaan liitettävän uuden ratkaisun käytettävyys ennakolta, jotta mahdolliset virhetilanteet vältetään, esimerkiksi huolehtimalla uusien toiminnallisuuksien testaamisesta kattavasti.

12.4 Häiriöiden ja palvelupyyntöjen palveluvaste

12.4.1 Kaikkien häiriötilanteiden korjausaika-arvioon liittyen Palveluntuottajalla tulee olla työkalu, jolla häiriön korjauksen korjausaika-arviot ja korjauksen eteneminen voidaan raportoida Tilaajan pääkäyttäjälle ja mahdolliselle vikailmoituksen tekijälle mahdollisimman ajantasaisesti.

12.4.2 Yhtäjaksoisen käyttökatkon enimmäiskesto on yli 4 tuntia. Palveluntuottajan tulee seurata Teknologian toimintaa ja hoitaa virhe- ja ongelmatilanteita myös ilman Tilaajan ilmoitusta.

12.4.3 Teknologiaan sisältyvien ratkaisuiden käytettävyyden ja käyttökatkojen mittaaminen ja raportointi Tilaajalle perustuu Toimittajan suorittamaan valvontaan. Toimittaja vastaa Teknologian käytettävyydestä sekä laitteiston ja rakenteen mitoituksesta ja näiden suorituskyvyn riittävyydestä kokonaispalveluna.

12.4.4 Käytettävyyden tarkasteltava ajanjakso on pituudeltaan yksi (1) kalenterikuukausi. Tavoitteena on, että käyttö- tai palvelukatkoja ei esiinny.

13 Raportit ja Tilaajan tallennusoikeus

13.1 Palveluntuottajalle maksettavien korvausten määrä perustuu Palveluntuottajan tulkkausvälineen mittaamaan dataan (data tulkkausajoista ja tulkkauksen suorittavasta Tulkista, jäljempänä ”Data”).

13.2 Teknologian kautta tehdyistä tulkkauksista Teknologia tallentaa laadunvalvonta- ja laskutustarkoituksiin tiedot tulkkauksen kestosta, ajankohdasta, kielestä, asiakasarviosta, Tulkista ja asiakkaasta.

13.3 Datan raportointi toimii sähköisen raportointiportaalin kautta. Portaaliin saa erikseen tilattua tunnuksia eri oikeuksilla (esim. esimies/laskuttaja). Tilaajalla on oikeus tilata 10 kpl henkilökohtaista raportointilisenssiä ilman erillistä korvausta.

13.4 Data päivittyy raportointiportaalissa 3 tunnin viiveellä ja on luettavissa mahdolliset palvelukatkokset lukuun ottamatta kaikkina kellonaikoina ja viikonpäivinä.

13.5 Portaalissa on monipuolinen ja laaja näkyvyys tulkkaustilauksiin visuaalisesti sekä taulukkoina. Yksityiskohtainen tulkkauserittely löytyy portaalista ja voi sisältää myös henkilön tunnistavia tietoja. Portaalista tietoja voidaan siirtää omalle tietokoneelle xls / csv muodossa.

13.6 Raportointi sisältää seuraavat tiedot:

- pylväsdiagrammi tulkkausmäärien ja -minuuttien kehityksestä edelliskuukausiin verrattuna.
- käytetty Palvelu
- kieliyhdistelmä
- ajankohta (kellonaika ja päivämäärä)
- yksittäisen tulkkauksen kesto minuutteina
- kaikki kuukauden tulkkaukset yhteenlaskettuina
- Asiakas/ tilaaja taho/viranomainen.
- tulkkausmäärien ja -minuuttien kehitys edelliskuukausiin verrattuna.
- Teknologian vasteaika
- Annetun palautteen keskiarvo
- Tilaavien käyttäjien lukumäärä
- Tulkkauksen kustannus yksiköittäin verrattuna muihin yksikköihin ja saman yksikön edelliseen kuukauteen.
- Tulkkausten jakautuminen kielittäin, ja viikonpäivittäin.
- Tulkkausten keskipituuden kehitys

Raportointia voidaan osapuolten yhteisellä suostumuksella kehittää sopimuksen voimassaoloaikana.

13.7 Erillinen teknologian palvelukatkosraportointi, jos katkoksia on esiintynyt. Kuukausittaisessa raportissa tulee olla lisäksi eriteltynä seuraavat teknologian palvelukatkoksia koskevat asiat:

- Teknologian/Tuotantoympäristön Palvelukatkot (Häiriö ja suunniteltu katko)
- Usein toistuvien Virheiden ja niiden korjausehdotusten raportti
- Vastaanotetuista yhteydenotoista raportti, jossa (esim. Häiriö, Ongelma, Muutos, Palvelupyyntö) yhteydenoton tyyppi (määritellään yhdessä Tilaajan kanssa), status, yhteydenottoaika, Ratkaisuaika, ratkaisun kuvaus ja yhteydenoton tekijä
- avoimien, ratkaisemattomien asioiden seurantalista: Asian tunniste (ID), osa-alue, ITIL-prosessi, asia, asian omistaja Tilaaja/ Toimittaja, asian prioriteetti, asian käsittelyn eteneminen (status)

13.8 Erityisryhmien tulkkauspalveluiden osalta raportoinnin tulee sisältää käytetty

- tulkkauspalvelu,
- ajankohta (kellonaika ja päivämäärä),
- kokonaistuntimäärä,
- tilaaja taho / viranomainen / yritys,
- tulkkausala,
- suorituspaikka

13.9 Lisäksi Palveluntuottaja tuottaa raportit palvelunhallinnan kokonaistilanteesta sekä erilliset poikkeamaraportit. Palveluntuottajan palveluista on saatava yhteenvetoja yhteydenottojen kirjauksista ja niiden toteuttamisen etenemisestä ja ratkaisuajoista sekä historiatietoja halutulta ajanjaksolta.

14 Maksuehto ja laskutus

14.1 Palveluntuottaja laskuttaa Tilaajaa kuukausittain jälkikäteen.

14.2 Maksuehto on 21 vuorokautta netto. Viivästyskorko on korkolain mukainen.

14.3 Lasku voidaan maksaa, kun Palvelu on toimitettu sopimusehtojen mukaisesti.

14.4 Hinnastoissa (LIITTEET 1 A – C) esitetyt hinnat sisältävät lähtökohtaisesti kaikki Palveluiden toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli Osapuolten välillä ei ole toisin kirjallisesti sovittu. Hinnat sisältävät muun muassa osallistumisen Sopimuksen mukaisiin kokouksiin, Palveluntuottajan Tilaajalle tarjottavaan Palveluun liittyvät kopiointikustannukset, puhelin- ja tietoliikennekustannukset sekä muut Palveluntuottajan työväline- ja yleiskustannukset.

Palveluiden tuottamisesta aiheutuneet matkakustannukset korvataan siten kuin Sopimuksen liitteessä "LIITE 1 A Hinnasto tulkkaukset ja käännökset I ja II kieliryhmä" on määritetty.

14.5 Palveluntuottaja vastaa Erityisryhmien tulkkauksessa mahdollisesti käytettävistä laitteistoista ja muista asianmukaisista erityisvälineistä (esim. äänentoisto, etätulkkauslaitteet). Niihin liittyvistä asioista sovitaan tarvittaessa tilauksenteon yhteydessä, mikäli niitä tarvitaan.

14.6 Tilaaja on vastuussa Palveluiden käyttämiseen ja tilaamiseen tarvittavien laitteiden, kuten tietokoneiden, puhelimien, tablettien ja muiden etäviestintävälineiden, ja yhteyksien, kuten internet- ja matkapuhelinyhteyden, hankkimisesta ja niiden kustannuksista.

14.7 Laskuissa on mainittava arvonlisäverollinen hinta ja sen tulee täyttää arvonlisäverolain 209e §:n määräykset.

14.8 Vammaistulkkauspalvelut, jotka Tilaaja on lain mukaan velvollinen järjestämään vammaiselle henkilölle, ovat arvonlisäverottomia palveluita (alv. 0%).

14.9 Tilaajan tilikausi on kalenterivuosi ja laskutuskauden tulee päättyä vuodenvaihteeseen.

14.10 Palveluntuottajalla on oltava valmius sähköiseen laskutukseen. Tilaaja toimittaa Palveluntuottajalle oman laskutusohjeen sähköistä laskutusta varten.

14.11 Mikäli laskun tiedot ovat puutteellisia, ei Palveluntuottajalla ole oikeutta periä viivästysseuraamuksia.

15 Kestävä kehitys ja sosiaalinen vastuu

15.1 Sopijapuolet sitoutuvat edistämään tarkoituksenmukaisilla toimintatavoilla ympäristöystävällisyyttä ja kestävää kehitystä toteuttaessaan tätä sopimusta.

15.2 Toimintatapoja kehitetään hyvässä yhteistyössä ja seurataan säännöllisesti.

15.3 Toimittajan tulee tämän hankinnan kohteen mukaisessa toiminnassaan huomioida ympäristönäkökohdat.

15.4 Toimittajan ja sen alihankkijan tulee noudattaa itseään koskevaa työehtosopimusta sekä vähintään alla olevia ILO:n yleissopimuksia:

- 29/1930 (Pakollinen työ),

- 87/1948 (Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu),

- 98/1949 (Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen),

- 100/1951 (Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka),

- 105/1957 (Pakkotyön poistaminen),

- 111/1958 (Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä),

- 138/1973 (Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä) sekä

- 182/1999 (Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi).

15.5 Toimittaja sitoutuu pyydettäessä toimittamaan selvityksen työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista.

16 Vastuuvakuutus

16.1 Palveluntuottajalla on oltava sopimuskauden aikana voimassa oleva toiminnan vastuuvakuutus, jonka määrä on riittävä suhteessa Palvelun tuottamiseen liittyviin riskeihin.

17 Vahingonkorvaus

17.1 Vahingonkorvausvastuuseen sovelletaan JYSE Palvelut ehtojen lukua 16, pois lukien JYSE ehtojen kohdat 16.4 ja 16.5, joiden sijaan sovelletaan seuraavaa:

17.2 Osapuolen vahingonkorvausvelvollisuus toiselle Osapuolelle sopimusrikkomusta kohden on yhteensä enintään määrä, jonka Tilaaja on maksanut Palveluntuottajalle tämän Sopimuksen perusteella vahinkoa edeltävän 6 kuukauden aikana.

18 Korvausvastuu kolmannelle virheellisen Palvelun aiheuttamasta vahingosta

18.1 JYSE-ehtojen 17 luvun sijaan sovelletaan, mitä tässä Sopimuksen luvussa on sovittu.

18.2 Palveluntuottaja vastaa virheellisen Palvelun kolmannelle mahdollisesti aiheuttamasta välittömästä vahingosta.

18.3 Tapauksissa, joissa Tilaaja on laillisessa korvausvastuussa kolmanteen henkilöön nähden, vahinkotapaukset hoidetaan siten, että Tilaaja hoitaa korvauskäsittelyn oman hallintomenettelynsä mukaisesti.

18.4 Mikäli vahinko on edellä mainitussa tapauksessa aiheutunut siitä, että Palveluntuottaja on laiminlyönyt sopimusvelvoitteensa, on Tilaajalla oikeus kohdistaa Palveluntuottajaan korvausvaade.

18.5 Jos kolmannen osapuolen esittämä vahingonkorvauskanne tulee tuomioistuimeen vireille Tilaajaa tai Palveluntuottajaa vastaan, tämän on toimitettava kanne viipymättä tiedoksi toiselle Osapuolelle. Toiselle Osapuolelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi kanteeseen vastaamisen pääasiallisista perusteista hyvissä ajoin ennen vastineen antamista tuomioistuimelle.

19 Virhe Palveluiden toimittamisessa

19.1 JYSE-ehtojen 13 luvun sijaan sovelletaan, mitä tässä Sopimuksen luvussa on todettu Virheestä Palveluiden toimittamisessa.

19.2 Jos Palvelussa on Virhe, Tilaajan tulee ilmoittaa Virheestä Palveluntuottajalle kahden viikon kuluessa Virheen havaitsemisesta tai siitä, kun se olisi tullut havaita.

19.3 Palveluntuottaja on velvollinen viipymättä tiedon saatuaan poistamaan Palvelussa ilmenevät virheet.

19.4 Tilaajalla on Virheen perusteella oikeus pidättyä maksamasta Virheen kohteena olevan Palvelun hintaa. Tilaaja ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on Virheen perusteella oikeus.

19.5 Jos Palvelussa on Virhe, Palveluntuottaja omalla kustannuksellaan selvittää Virheen syyn ja korjaa sen viivytyksettä. Palveluntuottaja vapautuu vastuusta osoittamalla, ettei Virhe johdu Palveluntuottajan vastuulla olevasta seikasta. Tällöin Palveluntuottaja on oikeutettu veloittamaan Virheen selvitys- ja korjaustyöstä tavanomaisen hinnoittelunsa mukaisesti.

19.6 Mikäli Palveluntuottaja ei oikaise virhettä kohtuullisessa ajassa Tilaajan reklamaatiosta, on Tilaaja oikeutettu tekemään itse tai teettämään Palvelun tai ulkopuolisella ja perimään Toimittajalta tästä aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Tilaaja on velvollinen ilmoittamaan Palveluntuottajalle kateosto-oikeuden käyttämisestä kirjallisesti etukäteen.

19.7 kohta 19.6 ei koske kuitenkaan kohdan 6.2 mukaista tilannetta, jossa Tilaajalla on oikeus omalla kustannuksellaan tilata Palvelu toiselta toimittajalta, jos Palveluntuottaja ei voi toimittaa Palvelua.

20 Viivästyminen

20.1 Palvelun viivästymiseen sovelletaan JYSE-ehtojen 12.1, 12.2, 12.5 ja 12.6 kohtia.

21 Palveluntuottajan taloudellisen tilanteen seuranta

21.1 Tilaajalla on oikeus seurata sopimuskauden aikana Palveluntuottajan taloudellisia edellytyksiä sopimuksen täyttämiseen.

21.2 Palveluntuottajan on toimitettava Tilaajalle kahdentoista (12) kuukauden välein sopimuskauden aikana seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty

sekä

- todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

21.3 Koska Palveluntuottaja on liittynyt Vastuu Group Oy:n Luotettava kumppani – Palveluun, Tilaaja hoitaa velvoitteiden seurannan omatoimisesti.

22 Sopimuksen päättyminen

22.1 Määräaikainen sopimus päättyy ilman erillistä irtisanomista, kun Tilaaja on kilpailuttanut Sopimuksen kohteena olevat Palvelut tai viimeistään 31.12.2021.

22.2 Tilaaja on velvollinen ilmoittamaan Palveluntuottajalle sopimuskauden päättymisestä vähintään kahdeksan (8) viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä, mikäli Tilaaja on saanut kilpailutettua uuden palveluntuottajan.

22.3 Tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus välittömästi, mikäli Tilaajan toiminta päättyy esimerkiksi kuntaliitoksen, yhtiöittämisen tai muun vastaavan seikan seurauksena.

22.4 Kumpikin Osapuoli saa purkaa Sopimuksen kokonaan tai osittain, jos toinen Osapuoli on olennaisesti rikkonut sopimusvelvoitteitaan tai on ilmeistä, että olennainen sopimusrikkomus tulee tapahtumaan.

22.5 Olennaisena sopimusrikkomuksena pidetään muun muassa sitä, ettei Osapuolen sopimussuorite vastaa sovittua ja virhe sopimussuoritteessa tai siitä Osapuolelle aiheutuneet seuraukset ovat olennaisia tai Osapuolen olennainen sopimussuorite on viivästynyt olennaisesti.

22.6 Sopimus voidaan myös purkaa Osapuolen toimesta, mikäli toisen Osapuolen sopimussuoritteiden ei-olennaiseksi katsottavat virheet ovat toistuvia tai sopimussuoritteiden ei-olennaiseksi katsottavat viivästykset ovat toistuvia. Tällaisen purkamisperusteen käyttäminen edellyttää kuitenkin sitä, että toiselle Osapuolelle on annettu mahdollisuus korjata virheellinen menettelynsä kahden viikon aikana kirjallisen huomautuksen vastaanottamisesta.

22.7 Sopimuksen purkamisesta on ilmoitettava toiselle Osapuolelle kirjallisesti ja purkamisilmoituksessa on ilmoitettava purkamisen perusteet.

23 Sopimuksen päättyminen erityistilanteissa

23.1 Sopimuksen päättymisestä erityistilanteissa sovelletaan JYSE-ehtojen 18 luvun määräyksiä.

24 Immateriaalioikeudet

24.1 Tähän Sopimukseen sovelletaan JYSE-ehtojen 20 luvun sijaan, mitä tässä Sopimuksen luvussa on sovittu.

24.2 Tällä Sopimuksella ei siirretä tai luovuteta Osapuolten immateriaalioikeuksia pysyvällä tavalla Osapuolten välillä.

24.3 Immateriaalioikeudet Teknologiaan ja Palveluntuottajan muuhun teknologiaan kuuluvat yksinomaisesti Palveluntuottajalle, mukaan lukien mutta ei rajoittuen lähde- ja muihin koodeihin, ohjelmistoihin, brändeihin, tuotemerkkeihin, käyttöohjeisiin, asiakirjoihin, markkinointimateriaaliin, koulutusmateriaaliin ja kaikkiin muihin Teknologiaan liittyviin materiaaleihin.

24.4 Osapuolet saavat käyttää kunkin Osapuolen nimeä ja soveltuvaa tavaramerkkiä Osapuolten välisen yhteistyön markkinoimiseksi Osapuolen ohjeistuksen mukaisesti.

24.5 Tilaaja sitoutuu olemaan rekisteröimättä Palveluntuottajan käyttämiä tavaramerkkejä, tunnuksia, tuotenimiä, logoja tai sloganeita omiin nimiinsä tavaramerkiksi, sähköpostiosoitteeksi, verkkotunnukseksi tai sosiaalisen median tiliksi.

24.6 Immateriaalioikeudet markkinointimateriaaliin kuuluvat sille Osapuolelle, joka on markkinointimateriaalin luonut. Mikäli markkinointimateriaalia luodaan yhteistyössä, kuuluvat Immateriaalioikeudet tähän markkinointimateriaaliin molemmille Osapuolille, ellei erikseen toisin sovita.

24.7 Palveluntuottaja puolustaa kustannuksellaan Tilaajaa, mikäli kolmas osapuoli esittää vaateen, jonka mukaan Teknologia loukkaa kolmannen osapuolen Immateriaalioikeutta Suomessa.

24.8 Tämä edellyttää, että Tilaaja ilmoittaa välittömästi Palveluntuottajalle vaateesta ja antaa Palveluntuottajan yksin käyttää asiassa vastaajan puhevaltaa sekä antaa Palveluntuottajalle kaikki asian hoitamiseen tarvittavat valtuudet ja tiedot.

24.9 Palveluntuottaja vastaa kaikista tällaisen vaateen seurauksena syntyvistä kustannuksista ja vahingonkorvauksista edellyttäen, että Tilaaja toimii tämän kohdan mukaisesti eikä Tilaaja, Tilaajan konserniyhtiö, alihankkija, työntekijä tai muu Tilaajan määräysvallassa toimiva taho ole toiminnallaan aiheuttanut kyseistä Immateriaalioikeuksien loukkaamiseen liittyvää vaadetta.

24.10 Mikäli Tilaaja, tai Sopimusta käyttävä Tilaajan konserniyhtiö, alihankkija, työntekijä tai muu Tilaajan määräysvallassa toimiva taho on toiminnallaan aiheuttanut kolmannen osapuolen Immateriaalioikeuksien loukkaamisen ja Palveluntuottaja joutuu vahingonkorvaus- tai muuhun vastuuseen kolmatta osapuolta kohtaan loukkauksen vuoksi, Tilaaja on velvollinen korvaamaan Palveluntuottajalle Palveluntuottajan kolmannelle osapuolelle maksamat vahingonkorvaus- ja muut korvaukset sekä mahdollisesta oikeudenkäynnistä aiheutuneet oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut.

25 Tietosuoja

25.1 Sopimuksen yleiset ja erityiset tietoturvaehdot on kuvattu Sopimuksen liitteessä ”**LIITE 9. Tietoturvallisuussopimus**”.

26 Luottamuksellisuus ja henkilötiedot

26.1 JYSE-ehtojen 21 luvun sijaan sovelletaan, mitä tässä Sopimuksen luvussa on sovittu.

26.2 Osapuolet sitoutuvat pitämään salassa ja luottamuksellisina kaikki toiselta Osapuolelta missä tahansa muodossa saadut toisen Osapuolen aineistot ja tiedot, jotka on merkitty luottamukselliseksi tai jotka on sellaisiksi ymmärrettävä, kuten liike- ja ammattisalaisuudet. ("Luottamukselliset tiedot").

26.3 Osapuolella on oikeus:

(i) käyttää Luottamuksellista tietoa vain tämän Sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin; ja

(ii) luovuttaa Luottamuksellista tietoa ainoastaan sellaisille työntekijöilleen, alihankkijoilleen tai ulkopuolisille neuvonantajilleen, joiden on tarpeen käsitellä Luottamuksellisia

tietoja Sopimuksen tarkoituksen toteuttamiseksi tai vaatimusten esittämiseksi.

Toisen Osapuolen Luottamuksellisia tietoja luovuttanut Osapuoli vastaa siitä, että tietoja vastaanottaneet tahot noudattavat tässä Sopimuksessa sovittuja ehtoja tiedon salassapidosta.

26.4 Salassapitovelvollisuus ei koske sellaisia aineistoja ja tietoja, jotka:

(i) ovat luonteeltaan yleisiä, eivätkä sisällä tai muodosta Luottamuksellisia tietoja;

(ii) ovat lainsäädännön asettamien vaatimusten vuoksi julkisia tämän Sopimuksen allekirjoitushetkellä tai tulevat myöhemmin julkisiksi;

(iii) osapuoli on saanut laillisesti haltuunsa ilman salassapitovelvollisuutta kolmannelta osapuolelta;

(iv) osapuoli on todistettavasti itsenäisesti kehittänyt hyödyntämättä osaksikaan toiselta Osapuolelta saamaansa aineistoa tai tietoa; tai

(v) osapuoli on velvollinen luovuttamaan lain, asetuksen tai muun viranomaismääräyksen taikka oikeuden päätöksen perusteella.

26.5 Mikäli Osapuoli velvoitetaan tuomioistuimen tai viranomaismääräyksen perusteella julkistamaan Luottamuksellisia tietoja, tai mikäli Osapuoli katsoo, että se on lain, asetusten tai viranomaisten määräysten perusteella velvollinen julkistamaan Luottamuksellista tietoa, Osapuolen tulee välittömästi ilmoittaa toiselle Osapuolelle tällaisesta seikasta ennen tietojen julkistamista.

27 Sopimuksen siirtäminen

27.1 JYSE-ehtojen 22 luvun sijaan sovelletaan, mitä tässä Sopimuksen luvussa on sovittu.

27.2 Tilaajalla on oikeus, siirtää Sopimus tai sen osa Tilaajan organisaatiomuutoksien perusteella julkisyhteisöille, joihin Tilaajan tehtävät siirtyvät.

27.3 Tilaajan organisaatiomuutoksella tarkoitetaan muun muassa sitä, että osa Tilaajan tehtävistä tai toiminnoista siirretään esim. maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksen, kuntaliitoksen tai muun vastaavan muutoksen johdosta toiseen julkis- tai muuhun yhteisöön.

27.4 Tilaajan organisaatiomuutoksella tarkoitetaan myös sitä, että Tilaajan toiminnot, henkilökunta, Palveluiden käyttövolyymi tai käyttäjämäärä supistuu vähintään 20 % Sopimukseen nähden.

27.5 Mikäli organisaatiomuutos on osittainen siten, että osa Tilaajan tehtävistä tai toiminnoista siirtyy ja osa jää supistuneena jäljelle, Osapuolet neuvottelevat organisaatiomuutoksen vaikutuksista esimerkiksi Palveluun, toimituksiin, Hinnastoon, laskutukseen sekä Immateriaalioikeuksiin.

27.6 Tällöin Sopimus jakautuu siten, että osa Sopimuksen oikeuksista, vastuista ja velvoitteista siirtyy organisaatiolle, jolle Tilaajan tehtävät ja toiminnot siirtyvät ja osa jää voimaan Osapuolten välille. Tällöin Osapuolet neuvottelevat alla kuvatulla tavalla Sopimuksen muutoksista.

27.7 Mikäli Tilaajaa koskeva organisaatiomuutos on osittainen eikä sopimus kokonaan tai osittain siirry, Osapuolet neuvottelevat organisaatiomuutoksen vaikutuksista Palveluiden volyymeihin, Hinnastoon, Palveluiden toimittamiseen, laskutukseen sekä Immateriaalioikeuksiin.

27.8 Mikäli Osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen Sopimuksen muuttamista koskevissa neuvotteluissa, sovelletaan supistuneeseen sopimukseen tämän Sopimuksen ehtoja.

27.9 Palveluntuottajalla ei ole oikeutta siirtää sopimusta tai sen osaa ilman Tilaajan kirjallista suostumusta.

27.10 Mikäli Palvelutuottaja vaihtuu kesken sopimuskauden siten, että alkuperäinen Palvelutuottaja korvataan yhtiön rakennejärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toisella palvelutuottajalla, Tilaajalla on oikeus irtisanoa sopimus. Tilaajalla on kuitenkin oikeus hyväksyä Palvelutuottajaksi uusi palvelutuottaja, mikäli sijaan tullut palvelutuottaja täyttää tilaajavastuulain mukaiset edellytykset eikä sitä koske hankintalain mukainen harkinnanvarainen ja pakollinen poissulkuperuste eikä muu Tilaajan erikseen tässä sopimuksessa edellyttämä tai lainsäädännöstä seuraava hyväksymistä estävä vaatimus. Lisäedellytyksenä on, että tästä muutoksesta ei aiheudu muita olennaisia muutoksia hankintasopimukseen. Siinä tapauksessa, että Palvelutuottaja vaihtuu tässä luvussa esitetyllä tavalla, sijaan tulleen Palvelutuottajan tulee toimittaa tämän sopimuksen edellyttämät Palvelutuottajantaloudellista tilannetta koskevat selvitykset.

27.11 Selvyyden vuoksi todetaan että, jos sopimusta muutetaan tämän sopimuksen luvun mukaisesti, se ei ole hankintalain 136 § mukainen olennainen sopimusmuutos.

28 Hankintalain mukainen seuraamus

28.1 Sopijapuolet vastaavat kaikista omista kuluistaan ja vahingoistaan, jos tuomioistuin kohdistaa hankintasopimukseen hankintalaissa tarkoitetun tehottomuusseuraamuksen tai sopimuskauden lyhentämisen.

29 Erimielisyydet

29.1 Sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti Osapuolten välisissä neuvotteluissa.

29.2 Ellei neuvotteluissa löydetä ratkaisua, erimielisyydet ratkaistaan Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa.

30 Sopimusasiakirja ja sopimuksen muuttaminen

30.1 Tässä Sopimuksessa on sovittu kaikki Osapuolten välillä sovitut ehdot, eivätkä Osapuolet voi vedota muihin ehtoihin.

30.2 Tätä Sopimusta voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti. Sopimuksen muutos tulee allekirjoittaa Osapuolten laillisten edustajien toimesta.

30.3 Hinnoittelua koskevat muutokset voidaan kuitenkin tehdä Tilaajan hankintajohtajan ja Palveluntuottajan edustajan välillä. Muutokset tulee tehdä kirjallisesti.

31 Muut ehdot

31.1 Tähän sopimukseen sovelletaan JYSE-ehtoja siltä osin, kuin Sopimuksessa ei ole sovittu JYSE-ehdoista poikkeavasti.

31.2 Mikäli tämän Sopimuksen määräys katsotaan osittain tai kokonaisuudessaan pätemättömäksi tai mitättömäksi, on Sopimus muilta osin yhä voimassa.

31.3 Tällä Sopimuksella ei luoda Osapuolille oikeutta toimia toisen Osapuolen edustajana tai agenttina tai tehdä toista Osapuolta sitovia sopimuksia.

32 Sopimusseuranta

32.1 Osapuolet tapaavat vähintään kerran vuodessa ja aina Osapuolen sitä ehdottaessa. Osapuolet muodostavat työryhmän, joka huolehtii yhdessä Osakekaupan ja haltuunoton suunnittelusta ja Sopimuksen toteutuksen seurannasta. Tapaamisista sovitaan erikseen.

32.2 Palveluntuottaja suorittaa vähintään kerran vuodessa asiakastyytyväisyys- ja koulutustarpeen kyselyn.

32.2.1 Kyselyiden määrä, ajankohdat, kohderyhmät ja sisältö sovitaan Osapuolten kesken.

32.3 Palveluntuottaja suorittaa halutessaan pääkäyttäjätyytyväisyyskyselyn sopimuskauden aikana Tilaajan määrittämältä pääkäyttäjäjoukolta tai muulta erikseen sovitulta joukolta yhdessä sovittavalla tavalla.

33 Sopimuksesta tiedottaminen

33.1 Tilaaja valtuuttaa tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen A-Tulkkaus Oy:n jakamaan Toimittajalle Tilaajan tilauksia suorittavien työntekijöiden sähköpostiosoitteet, jotta Toimittaja voi suorahankintasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tarpeen mukaan viestiä suoraan Tilaajan tilauksia tekevää henkilöstöä tulevasta tilaustavan muutoksesta.

34 Sopimusasiakirjojen keskinäinen pätemisjärjestys

34.1 Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Mikäli sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, on tämän sopimusasiakirjan teksti ensisijainen. Tämän jälkeen noudatetaan Sopimuksen liitteitä numerojärjestyksessä, pienempinumeroinen ennen suurempinumeroista.

Liitteet

LIITE 1 A. Hinnasto tulkkaukset ja käännökset I kieliryhmä ja II kieliryhmä, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 1 B. Kuulo- ja näkövammaisten sekä puhevammaisten tulkkipalveluiden hinnasto, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 1 C. Pikatulkkaus hinnasto, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 2. Yhteyshenkilöt

LIITE 3 Osakkeiden kauppasopimus

LIITE 4. Asioimistulkin eettiset ohjeet ja ammattisäännöstö

LIITE 5. Tulkkaustaidon standardointimalli ja Tulkkien palautekäytäntö, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 6.1 Tulkkauspalveluiden palvelukuvaus, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 6.2 A. Eritysryhmien tulkkauspalveluiden palvelukuvaus, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuutta)

LIITE 6.2 B. Eritysryhmien tulkkauspalveluiden tilausohje, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuutta)

LIITE 7. Teknologian käyttöehdot, salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 20)-kohta (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 8. Teknologia ja ohjelmistot, salassa pidettävä (sisältää liikesalaisuuksia)

LIITE 9. Tietoturvallisuussopimus

Allekirjoitukset

Vantaalla xx.xx.2020

Tilaaja	**Palveluntuottaja**
Vantaan kaupunki	**Tulka Oy**
_____	_____
Henkilö, Asema	Henkilö, Asema

Asioimistulkin eettiset ohjeet

ASIOIMISTULKIN AMMATTISÄÄNNÖSTÖ

Seuraavat liitot ovat hyväksyneet asioimistulkin ammattisäännöstön 30.5.2013: Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto, Käännösalan asiantuntijat KAJ, Suomen Puhevammaisten Tulkit ry, Suomen Viittomakielen Tulkit ry, Suomen kirjoitustulkit ry, Helsingin seudun asioimistulkkikeskus, Keski-Suomen tulkkikeskus, Kuuloliitto ry ja Kuurojen Liitto ry.

Asioimistulkkaus on viranomaisen, yhteiskunnan virallisen instituution tai jonkin muun tahon ja yksilön tai pienehkön ryhmän välisen dialogin tulkkausta. Tässä säännöstössä tulkilla tarkoitetaan koulutettua ja/tai kokenutta ammattilaista ja tulkkauksen asiantuntijaa, joka on tulkkaustilanteessa täysin puolueeton ja riippumaton.

Ammattisäännöstö sitoo, ellei laista tai asetuksista yksittäistapauksissa toisin johdu, sen laadintaan osallistuneiden, tulkkeja edustavien liittojen jäseniä: puhuttujen ja viitottujen kielten tulkkeja, kirjoitustulkkeja ja puhetta tukevien tai korvaavien menetelmien tulkkeja.

1. Tulkilla on salassapitovelvollisuus.[1]

2. Tulkki ei käytä väärin mitään tulkkauksen yhteydessä tietoonsa tullutta.

3. Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hän on esteellinen.[2]

4. Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hänellä ei ole riittävää pätevyyttä.[3]

5. Tulkki valmistautuu tehtäväänsä huolellisesti ja ajoissa.[4]

6. Tulkki tulkkaa kattavasti, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta.

7. Tulkki on puolueeton viestinvälittäjä eikä anna tunteidensa, asenteidensa ja mielipiteidensä

[1] Tulkki sitoutuu tarvittaessa tekemään salassapidosta erillisiä asiakaskohtaisia sopimuksia.

Tulkkaukset suoritetaan häiriöttömässä paikassa, jossa tulkin salassapitovelvollisuus ei vaarannu. Tulkin tulee huolehtia, että muilla kuin tulkilla ei ole pääsyä kyseessä olevaan tilaan tai kuunteluetäisyydelle tilasta. Tulkin tulee lisäksi huolehtia siitä, että edellä mainittua etätulkkausta ei pystytä kuuntelemaan teknisin apuvälinein. Tulkkauksessa käytettävien laitteiden ja tietoliikenneyhteyksien tulee olla tietoturvallisia.

[2] Tulkki ilmoittaa välittömästi esteellisyytensä todettuaan asiasta tulkattavilleen ja ohjeistaa tilaaja-asiakasta päättämään tulkkauksen ja tekemään uuden tulkkauskutsun applikaation kautta.

[3] Tulkki ymmärtää ja tiedostaa hetkessä tilattavan tulkkauspalvelun erityisen luonteen tulkkausmuotona, jonka toimeksiantoihin ei ole mahdollista valmistautua etukäteen ja arvioi tämän huomioon ottaen osaamistaan erityisen kriittisesti eikä ilmoita ottavansa vastaan tulkkauskutsuja asiakkailta, joiden toimialan ammattisanastoa hän ei hallitse riittävän hyvin.

[4] Koska hetkessä tilattavan tulkkauspalveluun ei voi toimeksiantokohtaisesti valmistautua etukäteen, tulkki tutustuu huolella tulkkauspalvelua tilaavien asiakkaiden tarjoamiin materiaalipaketteihin, jotka hän saa toimeksiantajaltaan.

vaikuttaa työhönsä.[5]

8. Tulkki ei toimi tulkattavien avustajana tai asiamiehenä eikä toimeksiantonsa aikana ole velvollinen hoitamaan muita kuin tulkkaustehtäviä.

9. Tulkki käyttäytyy tilanteen ja toimeksiannon vaatimalla tavalla.

10. Tulkki ilmoittaa seikoista, jotka vaikeuttavat oleellisesti tulkkausta tulkkaustilanteessa.

11. Tulkki ei toimi ammattikuntaansa haittaavalla tavalla.

12. Tulkki kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan.

Asiantuntijuus asioimistulkin työssä

Tulkkauksen tavoitteena on välittää asioimistilanteen viestit tarkasti ja siten, että kielellinen tasa-arvo toteutuu. Tasa-arvon toteutumiseksi tulkin velvollisuus ja oikeus on toimia tilanteessa oman alansa asiantuntijana niin, että puolueeton ja laadukas tulkkaus on mahdollista. Tämän vuoksi tulkattavan viestintätilanteen alussa tulkki määrittelee osallistujille tulkin roolin ja tulkkauksen edellytykset. Hän myös puuttuu tarvittaessa esimerkiksi käytännön järjestelyihin taikka vaikuttaa viestin ja tilanteen kulkuun, kun se kattavan tulkkauksen vuoksi on tarpeen.

Tulkki sopii ennen tulkkauksen alkamista osanottajien kanssa siitä, miten osapuolten tulee toimia, jotta tulkki pystyy kattavaan tulkkaukseen. Tulkilla on velvollisuus ja oikeus keskeyttää puhuja saadakseen tulkkausvuoron, jos viestin välittämisen tarkkuus kärsii puheenvuorojen pituuden tai päällekkäisyyksien vuoksi.

[5] Tulkin ei tule toimeksiannon saatuaan kieltäytyä asiattomasti toimeksiannon hoitamisesta esimerkiksi henkilökohtaisten mielipiteidensä vuoksi.

Eettisten ohjeiden soveltaminen

1. Tulkilla on salassapitovelvollisuus.

Tulkin salassapitovelvollisuus koskee kaikkea toimeksiantoon ja sen osapuoliin liittyvää, suullista ja kirjallista tai muulla tavoin välitettyä informaatiota, jonka tulkki saa tietoonsa valmistautuessaan toimeksiantoon, toimeksiannon aikana tai ja sen jälkeen, eikä hän saa paljastaa mitään näistä tiedoista kolmansille osapuolille eikä itsenäisesti tuoda toisesta osapuolesta saamaansa tietoa dialogin toisen osapuolen tietoon.

Salassapito koskee myös asiakirjoja ja muuta aineistoa, joihin tulkilla on pääsy tai joita hän vastaanottaa toimeksiannon yhteydessä sekä tulkin muistiinpanoja ja tulkin tuottamaa tulkkausta sen muodosta tai tallentumisesta riippumatta.

2. Tulkki ei käytä väärin mitään tulkkauksen yhteydessä tietoonsa tullutta.

Tulkki ei aja tulkkaustilanteessa omaa taloudellista tai muuta etuaan eikä käytä mitään toimeksiannon yhteydessä tietoonsa tullutta omaksi tai muiden hyödyksi tai vahingoksi.

3. Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hän on esteellinen.

Tulkin tulee ennen toimeksiannon vastaanottamista selvittää mahdollisimman tarkasti, onko hänellä sukulaisuus-, tunne- tai riippuvaisuussuhdetta jompaankumpaan osapuoleen, onko hän jollakin tavoin osallinen käsiteltävään asiaan tai aiemmin osallistunut sen käsittelyyn taikka onko asian lopputuloksella hänelle välitöntä käytännöllistä tai taloudellista merkitystä tai vaarantuuko hänen puolueettomuutensa tai objektiivisuutensa muista syistä, esimerkiksi lainsäädännöllisin perustein.

Jos tulkki on epävarma siitä, onko hän asiassa esteellinen, hänen on tuotava epäilyksensä osapuolten tietoon ja jätettävä esteellisyys näiden ratkaistavaksi.

4. Tulkki ei ota vastaan toimeksiantoa, johon hänellä ei ole riittävää pätevyyttä.

Ennen toimeksiannon vastaanottamista tulkin tulee selvittää tulkkaustoimeksiannon vaativuus sekä sen edellyttämät tulkkaustekniset valmiudet ja mahdolliset toimeksiantoon sisältyvät eettiset tai henkiset haasteet, jotta hän voi muodostaa mahdollisimman tarkan käsityksen toimeksiannon laadusta ja omien taitojensa riittävyydestä kyseisen tehtävän hoitamiseen tämän ammattisäännöstön edellyttämällä tavalla.

5. Tulkki valmistautuu tehtäväänsä huolellisesti ja ajoissa.

Tulkin työn tavoitteen eli viestin välittämisen ja kielellisen tasa-arvon toteutumiseksi tulkin on perehdyttävä toimeksiannon edellyttämään sanastoon, terminologiaan ja fraseologiaan sekä esille tulevaan aiheeseen tulkkauksen kannalta tarkoituksenmukaisella tarkkuudella. Tulkki valmistautuu tehtävään myös tilanteen edellyttämien muiden viestinnällisten seikkojen kannalta, hänen on esimerkiksi ymmärrettävä tilanteessa vallitsevat roolit ja hierarkiat ja pystyttävä valitsemaan tulkkaustilanteeseen parhaiten soveltuva työskentelytapa.

6. Tulkki tulkkaa kattavasti, ei jätä mitään pois eikä lisää mitään asiaankuulumatonta. Tulkin tehtävä on välittää kielelliset ja kulttuurisidonnaiset ei-kielelliset viestit mahdollisimman kattavasti ja

sisällöllisesti muuttumattomina. Mikäli tulkki ei voi tuottaa vastinetta esim. sanonnoille, sananlaskuille, puheenparsille, harvinaisille termeille ja lyhennyksille, tulkki pyytää puhujaa selvittämään sanomaansa ja informoi siitä kuulijaa. Tulkki ei kuitenkaan selitä asiasisältöjä oma-aloitteisesti kummankaan tulkattavan kielen edustajan puolesta.

7. Tulkki on puolueeton viestinvälittäjä eikä anna tunteidensa, asenteidensa ja mielipiteidensä vaikuttaa työhönsä.

Tulkki on toimeksiantoa vastaanottaessaan, sen aikana ja sen jälkeen puolueeton ja riippumaton säilyttääkseen luotettavuutensa. Tulkin puolueettomuudella tarkoitetaan sitä, että hänen henkilökohtaiset mielipiteensä tai asenteensa eivät vaikuta hänen työnsä laatuun. Jos tulkkaustilanteessa esiin tulleet asiat ovat tulkin oman etiikan tai moraalin vastaisia, tulkki ei näytä sitä eleillään, äänensävyllään tai sanavalinnoillaan. Jos tulkki etukäteen tietää, ettei hän pysty tulkkaustilanteessa olemaan aiheen tai tulkattavien suhteen puolueeton ja ulkopuolinen, hänen tulee kieltäytyä vastaanottamasta tulkkausta. Tulkkaustilanteessa tulkki toimii viestin välittäjänä eikä ota kantaa käsiteltävään asiaan tai aiheeseen. Osapuolten tarvitessa tarkennusta johonkin tulkkaustilanteessa ilmi tulleeseen, he pyytävät tarkennusta toiselta osapuolelta eivätkä tulkilta.

8. Tulkki ei toimi tulkattavien avustajana tai asiamiehenä eikä toimeksiantonsa aikana ole velvollinen hoitamaan muita kuin tulkkaustehtäviä.

Tulkki ei tulkkaustoimeksiannon aikana ota hoitaakseen muita tehtäviä kuin toimeksiannon edellyttämät tulkkaustehtävät, eikä hän ennen tulkkausta, sen aikana tai sen jälkeen anna tulkattaville neuvoja tai ohjausta asian hoitamisessa, eikä hän keskustele tulkkauksen aikana esille tulleista asioista. Tulkin tehtäviin kuuluvat ainoastaan kulloinkin käytetyn tulkkausmenetelmän mukaiset tulkkaustehtävät. Mahdollisista tulkkaukseen liittyvistä kirjallisista käännöstöistä on aina sovittava erikseen.

9. Tulkki käyttäytyy tilanteen ja toimeksiannon vaatimalla tavalla.

Tulkin tulee kaikessa käyttäytymisessään ja esiintymisessään toimia kunkin tulkkausviestintätilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon tilanteeseen liittyvät käyttäytymis- ja pukeutumisnormit. Tulkki ei kuitenkaan vastaa osapuolten norminmukaisesta käyttäytymisestä eikä esimerkiksi muokkaa tulkattavaa viestiä odotusten mukaiseksi.

10. Tulkki ilmoittaa seikoista, jotka vaikeuttavat oleellisesti tulkkausta tulkkaustilanteessa.

Tulkilla on velvollisuus ja oikeus huolehtia työoloistaan, jotta tulkkausviestintä onnistuisi tarkoitetulla tavalla. Hänen tulee viipymättä ilmoittaa tulkkausta vaikeuttavista seikoista. Tulkkausta vaikeuttavia tai oleellisesti häiritsevä seikkoja voivat olla esimerkiksi huono tekninen äänentoisto, heikko valaistus, muu kuulemista, ymmärtämistä tai viestintää haittaava häiriö tai tulkin hallitsemasta kielimuodosta voimakkaasti poikkeava murre. Lisäksi tulkki on velvollinen ilmoittamaan välittömästi, jos tilanne muuttuu siten, että hän on ennalta selvitetystä poiketen jonkun osapuolen suhteen esteellinen tai jos tulkkaustehtävän luonne muuttuu oleellisesti siten tai osoittautuu sellaiseksi, että tulkin osaaminen tai valmistautuminen ei ennalta arvioidusta poiketen riitä tehtävän laadukkaaseen suorittamiseen.

11. Tulkki ei toimi ammattikuntaansa haittaavalla tavalla.

Tulkki toimii aina ammattikuntansa eettisten sääntöjen mukaisesti, ja käyttäytyy sekä toimeksiannon yhteydessä että vapaa-ajallaan tavalla, joka on omiaan edistämään ammattikunnan arvostusta. Mikäli tulkilla on toimeksiantoa vastaanottaessaan syytä epäillä, että tulkkaukseen liittyy rikollista tai ihmisoikeuksia loukkaavaa toimintaa, hänen ei tule hyväksyä toimeksiantoa. Tulkki ei heikennä ammattikunnan työoloja hyväksymällä toistuvasti käytäntöjä, joissa tasokas, tarkoituksensa täyttävä tulkkaus ei ole mahdollista, vaan hänen tulee kieltäytyä toimeksiannosta, joiden yhteydessä sovelletaan tai voidaan olettaa sovellettavan tällaisia käytäntöjä. Tulkki käsittelee tulkkaukseen liittyviä asioita niin ammattikunnan sisällä kuin sen ulkopuolellakin tavalla, joka edistää laadukkaan tulkkauksen edellytyksiä.

12. Tulkki kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan.

Tulkki ylläpitää ja kehittää kaikkia ammatissaan tarvitsemiaan taitoja ja valmiuksia jatkuvasti.

SOPIMUS PALVELUSOPIMUSTEN PÄÄTTYMISESTÄ

1 Osapuolet

Palveluntuottaja

A-Tulkkaus Oy

Y-tunnus: 2103384-8

Silkkitehtaantie 5 C

01300 Vantaa

jäljempänä myös ”A-Tulkkaus” ja ”Palveluntuottaja”

Tilaajat

Vantaan kaupunki (”Vantaa”)

Y-tunnus: 0124610-9

Asematie 7

01300 Vantaa

Helsingin kaupunki (”Helsinki”)

Y-tunnus: 0201256-6

PL 1

00099 Helsingin kaupunki

Keravan kaupunki (”Kerava”)

Y-tunnus 0127485-5

Kauppakaari 11

04200 Kerava

Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (”HUS”)

Y-tunnus: 1567535-0

PL 100

00029 Hus

jäljempänä kaikki tilaajat yhdessä ”Tilaajat”

2 Sopimuksen tausta

Tilaajat ovat myymässä omistusosuutensa Palveluntuottajasta eli A-Tulkkaus Oy:stä, y-tunnus 2103384-8, (jäljempänä ”A-Tulkkaus”) Tulka Oy:lle, y-tunnus 2757909-1 (jäljempänä ”Tulka”).

Tilaajat omistavat kaikki A-Tulkkauksen 1010 osaketta. Vantaa omistaa A-Tulkkauksen 1010 osakkeesta 1006 osaketta, Helsinki 1 osakkeen, Espoo 1 osakkeen, Kerava 1 osakkeen ja HUS 1 osakkeen.

A-Tulkkaus on toiminut Tilaajien yhteisenä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, ”hankintalaki”) 15 §:n mukaisena sidosyksikkönä. A-Tulkkaus on tuottanut tulkkauspalveluita pääasiassa vain Tilaajille. Tilaajat ovat voineet hankkia A-Tulkkaukselta tulkkauspalveluita ilman hankintalain mukaista kilpailutusta.

Koska Tilaajat ovat myymässä omistusosuutensa A-Tulkkauksesta Tulkalle, Tilaajat eivät voi enää hankkia tulkkauspalveluita A-tulkkaukselta ilman hankintalain mukaisen kilpailutuksen järjestämistä.

Vantaa, Helsinki, Kerava ja HUS ovat hankkimassa A-Tulkkauksen niille aiemmin tuottamat tulkkauspalvelut Tulkalta suorahankintana siihen saakka, kunnes ne ovat saaneet kilpailutettua tulkkauspalvelut hankintalain mukaisesti ja solmittua hankintasopimukset voittaneiden tarjoajien kanssa. Mikäli Vantaan, Helsingin, Keravan ja/tai HUS:n Tulkalta tekemistä suorahankinnoista valitetaan markkinaoikeuteen, ne solmivat Tulkan kanssa hankintojen väliaikaista järjestämistä koskevat sopimukset, jotka ovat voimassa siihen saakka, kunnes ne ovat saaneet kilpailutettua tulkkauspalvelut hankintalain mukaisesti ja solmittua hankintasopimukset voittaneiden tarjoajien kanssa.

Tämän sopimuksen tarkoituksena on sopia siitä, että kaikki Palveluntuottajan ja Tilaajien väliset tulkkauspalveluiden toimittamista koskevat sopimukset päättyvät 31.12.2020, kun A-Tulkkauksen osakkeiden myyntiä koskevat kauppakirjat sekä palvelusopimukset Tulkalta ostettavista tulkkauspalveluista ovat tulleet allekirjoitetuksi ja kauppa täytäntöönpano astunut voimaan. Ilmoitetun päivämäärän jälkeen Tilaajista Vantaa, Helsinki, Kerava ja HUS siirtyvät tilaamaan tulkkauspalveluita Tulkalta.

3 Sopimusten päättyminen

Palveluntuottaja ja Tilaajat sopivat, että kaikki tulkkauspalveluiden toimittamista koskevat sopimukset, joiden nojalla Palveluntuottaja on tuottanut Tilaajille tulkkauspalveluita, päättyvät ilman erillisiä toimenpiteitä 31.12.2020, kun Tilaajien ja Tulkan väliset, A-Tulkkauksen osakkeiden ostoa koskevat kauppakirjat ja Tulkan sekä Vantaan, Helsingin, Keravan ja HUS:n väliset suorahankintasopimukset tai hankintojen väliaikaista järjestämistä koskevat sopimukset, mikäli suorahankintapäätöksistä valitetaan, ovat allekirjoitettu.

Tällä sopimuksella ei puututa sellaisten Palveluntuottajan ja Tilaajien välisissä sopimuksissa olevien sopimusehtojen voimassaoloon, jotka on tarkoitettu jäämään voimaan sopimusten päättymisestä huolimatta.

4 Allekirjoitukset

xx.xx.2020

A-Tulkkaus Oy

_____
Nimi:
Asema:

Vantaan kaupunki

_____
Nimi:
Asema:

Helsingin kaupunki

_____
Nimi:
Asema:

Keravan kaupunki

_____
Nimi:
Asema:

Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

_____
Nimi:
Asema:

15 § Virkojen perustaminen työllisyyden kuntakokeiluun 1.1.2021 - 30.6.2023

VD/8724/01.01.00.00/2020

RV/ST-V/HS/HY-L

Kuntalain 11 luvun 88 §:n 1 momentin mukaan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää valtuusto tai hallintosäännössä määrätty kunnan muu toimielin. Kuntalain 11 luvun 88 §:n 2 momentin mukaan, kun virka, jossa ei käytetä julkista valtaa, tulee avoimeksi, se lakkautetaan.

Voimassa olevan hallintosäännön 14 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen täyttäväksi kuuluvien sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialan muiden virkojen perustamisesta.

Asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää muiden tehtäväalueensa virkojen perustamisesta.

Perustelut:
Vantaan kaupunginhallitus päätti 11.11.2019 hakea työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Keravan kaupungin kanssa. Kokeilu toteutetaan ajanjaksolla 1.1.2021–30.6.2023. Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2020.

Mikäli laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta tulee voimaan hallituksen esityksen (HE87/2020) mukaisesti, Työllisyyspalveluiden toimintaympäristö muuttuu kokonaisuudessaan 1.1.2021 alkaen. Hallituksen esityksen mukaan kunnan järjestämisvastuulle siirtyy kokeiluun osallistumisen myötä uusia tehtäviä. Työllisyyspalveluihin siirtyy asiakkaiksi TE-palveluista kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, kaikki alle 30-vuotiaat sekä henkilöt, jotka eivät saa ansiosidonnaista työttömyysturvaa. Tämän hetken arvion mukaan asiakasmäärä on noin 20.000. Samalla TE-palveluista siirtyy tämänhetkisen tiedon mukaan kokeilun ajaksi noin 96 henkilötyövuotta Vantaan kaupungin työnjohdon alaisuuteen, mutta ei kuitenkaan Vantaan kaupungin henkilöstöksi.

Kokeilun toteuttaminen edellyttää Työllisyyspalveluissa nykyisen organisaatiorakenteen muuttamista. Henkilöstörakenne tulee muuttumaan kokeilun ajaksi ja tehtäviä tullaan organisoimaan uudelleen. Lisäksi kunnan järjestämisvastuulle siirtyy tehtäviä, jotka edellytetään hallituksen esityksen mukaisesti hoidettavan virkasuhteessa. Tällä hetkellä Työllisyyspalveluiden koko asiantuntija- ja asiakaspalveluhenkilöstö työskentelee työsopimussuhteissa. Tämän vuoksi kokeilun toteuttaminen edellyttää seuraavien virkojen perustamista ajalle 1.1.2021–30.6.2023:

Vakanssi	Tehtävänimike	Kelpoisuusvaatimus
000888	HANKEPÄÄLLIKKÖ	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000842	ASIAKKUUSPÄÄLLIKKÖ	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000843	ASIAKKUUSPÄÄLLIKKÖ	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000844	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000845	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000846	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000847	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000848	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000849	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto

000850	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000851	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000852	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000853	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000854	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000855	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000856	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000857	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000858	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000859	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000860	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000861	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000862	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000863	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000864	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000865	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000866	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000867	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000868	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000869	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000870	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000871	OMAVALMENTAJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000872	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000873	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000874	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000875	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000876	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000877	PALVELUESIMIES	Tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto
000878	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000879	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000880	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000881	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000882	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000883	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000884	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000885	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000886	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto
000887	SUUNNITTELIJA	Tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään perustaa edellä mainitut virat työllisyyden kuntakokeilun ajaksi 1.1.2021–30.6.2023, mikäli laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta tulee voimaan hallituksen esityksen (HE87/2020) mukaisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: - Henkilöstöpalvelut
- Työllisyyspalvelut
- Toimialojen HR-palvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
työllisyyspalvelujen johtaja Susanna Taipale-Vuorinen, puh. 0400 444 883,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

16 § **Vastaus Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan, Kai-Ari Lundellin ja Jari Jääskeläisen sekä 16 muun aloitteeseen sisäilma-asioiden tiedonkulun parantamiseksi**

VD/5553/00.02.00.03/2020
RV/HP/KK/ET/JH/PW/KHi/LS/JÅ/LS

Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomela, Kai-Ari Lundell ja Jari Jääskeläinen sekä 16 muuta valtuutettua jättivät valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Sisäilmaongelmien ratkaisemisessa iso haaste on ollut tiedon puuttuminen mm. tehdyistä korjauksista. Tämän vuoksi ehdotamme tiedonkulun ja dokumentoinnin parantamista. Tarvitsemme kaupungin sivuille selkeät ohjeet oire- ja vikailmoitusten tekoon. Kaupungin sivuilla on hyvä olla kuntoraportit, oirekyselyjen ja -seurannan tulokset, sisäilmatiedotteet, tarkastuspöytäkirjat ja korjauskehotukset sekä korjausten dokumentointi. Avoimuus parantaa kuntalaisten luottamusta.

Esitämme, että tiedonkulkua ja dokumentointia parannetaan.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 22

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala ja kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteavat vastauksenaan seuraavaa:
Vantaan sisäilmaviestintää kehitetään jatkuvasti kattavammaksi eri toimialojen yhteistyönä. Kaupungin verkkosivut ovat erittäin tärkeä viestintäkanava, mutta julkisia asiakirjoja voi pitää esillä verkkosivuilla vain, kun ne ovat tietosuoja- ja saavutettavuusmääräysten mukaisia. Kaikki julkiset asiakirjat saa kaupungilta pyytämällä. Valtuutetuilla on lisäksi laajennettu oikeus saada tietoja käyttöönsä.

Viestintä tuottaa kaupungin toimitilojen käyttäjille tiedotteet sisäilmatutkimusten alkamisesta, tuloksista ja sisäilmakorjauksista. Tiedotteita on tehty vuodesta 2018 alkaen 294 kappaletta kaikkiaan 120 eri kohteeseen (5.10.2020 tilanne). Vantaa.fi/sisäilma-sivustolla on julkaistu kaikki kouluille ja päiväkodeille 1.8.2018 lähtien lähetetyt sisäilmatiedotteet. Toimitilojen käytöstä vastaava esimies jakaa tiedotteet tilojen käyttäjille. Koulut julkaisevat ne Wilma-sivuillaan ja päiväkodit sähköpostijakeluna ja ovitiedotteina

Toimitilojen käyttäjille on julkaistu verkossa entistä selkeämmät ohjeet kaupungin tilojen sisäilmahaittojen ilmoittamisesta ja oireiden mukaiseen hoitoon hakeutumisesta sisäilma-asioiden neuvottelukunnan jäsenten toiveesta helmikuussa 2020. Ohjetta on selkeytetty vielä lisää heinäkuussa 2020. Linkki ohjeeseen sijaitsee kolmella eri sisäilmasivulla. Kaupungin henkilöstölle ohjeet ovat olleet intrassa ainakin vuodesta 2018 lähtien. Oireiden mukaiseen hoitoon hakeutumisesta tiedotetaan myös kohdekohtaisesti sellaisissa kohteissa, joissa tälle voi olla tarvetta. Tiedotteissa pyydetään ilmoittamaan oireilusta myös kohteen johtajalle tai omalle esimiehelle. Koska kyse on henkilökohtaisesta terveystiedosta, ilmoittaminen on aina henkilön omassa harkinnassa.

Käyttäjien havaitsemista rakennuksen teknisistä vioista ja sisäilmaan liittyvistä havainnoista ilmoitetaan kohteen johtajalle, joka ohjaa vikailmoitukset huoltoyhtiölle Granlund Manager -ohjelman kautta.

Sisäilmatutkimusten raporteista on sivustolla julkaistu vuoden 2020 alusta valmistuneet merkittävimmät koulujen ja päiväkotien raportit, jotka on käsitelty tietosuojamääräysten mukaisiksi. Vuosina 2018–2019 valmistuneiden noin 100 tutkimusraportin käsittely tietosuojamääräysten mukaisiksi vaatisi arviolta 3 kuukauden työpanoksen tilakeskuksen omana työnä tai noin 35 000 euron konsulttityön. Myös uusien raporttien muokkaaminen tietosuojalain mukaisiksi tarkoittaisi merkittäviä kustannuksia. Parhaillaan selvitetään, miten raportit voidaan käsitellä 23.9.2020 voimaan tulleiden saavutettavuusmääräysten mukaisiksi ja millaisia kustannuksia siitä mahdollisesti aiheutuu. Vanhoja raportteja pyytää noin 2 henkilöä vuodessa koko Vantaan alueella. Uudempia, käsittelyssä olevien kohteiden raportteja pyytää noin 5 henkilöä vuodessa. Tässä taloudellisessa tilanteessa kannattaa pohtia uudelleen, onko kaikkien raporttien julkaiseminen välttämätöntä. Tarkoituksenmukaisempaa on raporttien luovuttaminen niitä pyytäville nykykäytännön mukaisesti.

Kohdekohtaisten kyselyjen toimintamallia kehitetään parhaillaan. Kouluille ja päiväkodeille tehdyn laajan sisäilmaoirekyselyn raportit on julkaistu sivustolla 2019. Kouluja tai päiväkoteja koskevien kyselyiden raportit julkaistaan verkossa, kun ne ovat vastaajamäärien ja terveystietojen tietosuojaan liittyvien määräysten mukaisesti julkaisukelpoisia.

Sisäilmakorjauksien sisällöstä tiedotetaan käyttäjille edellä mainituilla tiedotteilla. Korjausten dokumentointiin suunnitellaan sekä rakennusurakoitsijoille että valvojille yhtenäistä raporttimallia, joka olisi myös julkaistavissa verkossa. Siihen yhdistettäisiin korjaussuunnitelmiin, työmaadokumentteihin ja sähköisiin tietojärjestelmiin nykyisin kirjattavia asioita.

Ympäristökeskuksen tarkastusraportit on kohdennettu toiminnanharjoittajille ja kiinteistön omistajille, eikä niitä ole tarkoitettu yleiseen julkaisuun. Kiinteistöön liittyvistä kerrotaan tarvittaessa tilakeskuksen kohdekohtaisissa tiedotteissa. Yksityiskohtaisemmasta tietojen luovuttamisesta vastaavat kyseisten raporttien tekijät ympäristökeskuksessa.

Vantaan kaupungin vireillä oleva verkkosivujen uudistaminen viivästyy kilpailutuksesta tehdyn valituksen vuoksi. Uudistuksen yhteydessä myös sisäilmasivujen sisältö ja löydettävyys kohennetaan entistä käyttäjäystävällisemmäksi.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa valtuutetuille Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomela, Kai-Ari Lundell ja Jari Jääskeläinen sekä 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen, Tiina Tuomelan, Kai-Ari Lundellin ja Jari Jääskeläisen sekä 16 muun valtuutetun aloite sisäilma-asioiden tiedonkulun parantamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätöksenteko, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite sisäilma-asioiden tiedonkulun parantamiseksi Sisäilmaongelmien ratkaisemisessa iso haaste on ollut tiedon puuttuminen mm. tehdyistä korjauksista. Tämän vuoksi ehdotamme tiedonkulun ja dokumentoinnin parantamista. Tarvitsemme kaupungin sivuille selkeät ohjeet oire- ja vikailmoitusten tekoon. Kaupungin sivuilla on hyvä olla kuntoraportit, oirekyselyjen ja -seurannan tulokset, sisäilmatiedotteet, tarkastuspöytäkirjat ja korjauskehotukset sekä korjausten dokumentointi. Avoimuus parantaa kuntalaisten luottamusta. Esitämme, että tiedonkulkua ja dokumentointia parannetaan. 15.6.2020	Aloitteen tekijät: Sirpa Kauppinen Tiina Tuomela Kai-Ari Lundell Jari Jääskeläinen Aloitteen allekirjoittajat: 1.Vaula Norrena 2. Jouko Jääskeläinen 3. Emmi Pajunen 4. Anniina Kostilainen 5. Minna Kuusela 6. Eve Rämö 7. Minna Atiye 8. Jussi Saramo 9. Maija Rautavaara 10. Sveta Silvennoinen-Hiisku 11. Niilo Kärki 12. Juha Hirvonen 13. Jussi Vähäkangas 14. Siri Ahokas 15.Kirsikka Mäkilaine 16. Pirkko Kotila

17 § **Sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuosilta 2019 ja 2020**

VD/9249/00.03.02.00/2020

RÅ/IL/ML/SP/LS

Sosiaali- ja potilasasiamies on kaksi tehtävää yhdistävä riippumaton ja itsenäisessä työntekijäasemassa oleva toimija, joka on sijoitettu hallinnollisesti kaupunkikulttuurin toimialalle kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueelle. Sosiaaliasiamiehen työ perustuu lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja
oikeuksista, joka tuli voimaan vuoden 2001 alusta. Vastaava asiakaslaki potilasasiamiehen osalta annettiin vuonna 1992 (785/92).

Sosiaali- ja potilasasiamies auttaa ja neuvoo sosiaalihuollon ja terveydenhuollon asiakkaita palveluja ja etuuksia koskevissa kysymyksissä. Asiamieheltä voi pyytää neuvoja esimerkiksi muistutuksen tai valituksen tekemisessä. Asiamies ei kuitenkaan toimi asianajajana. Asiamies ei myöskään itse tee päätöksiä, eikä hän voi muuttaa viranomaisten tekemiä päätöksiä. Potilasasioissa asiakasta neuvotaan, miten menetellä potilasvahingon sattuessa. Vantaan ja Espoon sosiaaliasiamiehet sijaistavat toisiaan lomien ja vapaiden aikana, joten asiamiespalvelua on saatavilla ympäri vuoden.

Vuoden 2019 yhteydenotot sosiaali- ja potilasasiamiehelle pysyttelivät lukumäärältään aikaisempien vuosien tasolla eli noin kahdessatuhannessa yhteydenotossa vuosittain. Vuonna 2020 COVID-19-pandemia on heijastunut sosiaali- ja potilasasiamiestoimintaan muun muassa rajoitusten ja suositusten laillisuutta koskevien kysymysten lisääntymisenä. Koko maassa pandemian aiheuttama oikeudellisesti tulkinnallinen tilanne lisäsi eduskunnan oikeusasiamiehelle ja muille lainvalvontaviranomaisille tehtyjen kantelujen määrää. Myös sosiaali- ja potilasasiamieheltä on pyydetty apua näiden kantelujen tekemiseen.

Ennen koronavirusepidemiaa sosiaalihuoltoa koskevat yhteydenotot koskivat useimmin vanhustenhoitoa. Perustoimeentuloa koskevat kysymykset vähenivät aikaisempiin vuosiin verrattuna. Lastensuojelulain muutos on asiamiehen havaintojen mukaan lisännyt varhaista puuttumista, mikä näkyy oikeusturvaan liittyvien kysymysten lisääntymisenä.

Terveydenhuollon osalta yhteydenottojen yleisimpiä aiheita on ollut se, että terveydenhuoltoon ei saada yhteyttä toiveiden tai palvelulupauksen mukaisesti. Lainsäädäntö edellyttää välitöntä yhteydensaantia terveyskeskukseen puhelimitse. Pandemian myötä hakeutuminen terveyspalveluihin väheni hetkeksi, mutta tilanteen vakiinnuttua ovat aihetta koskevat yhteydenotot jälleen lisääntyneet.

Koronavirusepidemian myötä niin sanottu hoitovelka on lisääntynyt, ja erikoissairaanhoidon hoitotakuun aikarajat ylittyvät koko maassa. Hoitotakuun noudattamatta jättämiseen ei enää ole laillista perustetta. Terveydenhuoltolain 54 §:n mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin on hankittava hoito ostopalveluna, jos se ei voi itse antaa hoitoa määräajassa. Pykälä koskee myös suun terveydenhuoltoa, jossa niin ikään näyttäisi olevan hoidon tarpeen kasautumista.

Vuoden 2020 loppupuolella psykoterapiakeskus Vastaamon tietomurto on poikinut muutaman yhteydenoton sosiaali- ja potilasasiamiehelle. Yhteydenotoista ei ilmennyt, oliko Vantaan kaupunki ostanut palveluita kyseisestä psykoterapiakeskuksesta. Joka tapauksessa on muistettava, että palveluja ostavilla julkisyhteisöillä säilyy aina valvontavelvollisuus ja osavastuu ostetun palvelun laadusta. Vaikka tietomurron aiheuttama vahinkotilanne ei ole tyypillinen terveydenhuollon välitön henkilövahinko, olisi

kohtuullista harkita potilasvakuutuskeskusta korvaavaksi tahoksi. Asiamiehen näkemys on, että julkisen terveydenhuollon edustajat voisivat neuvotella keskuksen kanssa suoraviivaisesta korvausmenettelystä. Tietomurron yhteydessä puhutaan suuresta joukosta ihmisiä, jotka voivat olla lamaantuneita tai toimintakyvyttömiä ja joille haittaseuraukset ovat pahimmassa tapauksessa hyvin laajoja. Tällöin yksittäisten uhrien omatoiminen korvauksien hakeminen ei ole kohtuullista.

Tietosuojaan liittyvät kysymykset ovat olleet toistuvasti esillä Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen raporteissa kuluneiden kahdenkymmenen vuoden aikana. On muistettava, että henkilötiedot ja tunnukset tulee säilyttää erillään muusta arkaluontoisesta materiaalista. On myös syytä pohtia sitä, onko suuntaus kohti isoja yhtenäisiä rekisterejä oikea.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § § 17

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen raportti toimintavuosilta 2019-2020, ja
b) lähettää selvitys toimenpiteitä varten sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
Vantaan sosiaali- ja potilasasiamiehen selvitys toimintavuosilta 2019-2020

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, kohta a) esitys valtuustolle
kohta b) sosiaali- ja terveyslautakunnalle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
sosiaali- ja potilasasiamies Miikkael Liukkonen, puh. 09 839 22537, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN SOSIAALI- JA POTILASASIAMIEHEN SELVITYS VUOSILTA 2019-2020

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Vantaa
Vanda

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO 3

Kantelut lisääntyivät koko maassa 3

SOSIAALIHUOLLON YHTEYDENOTOISTA 4

TERVEYDENHUOLLON YHTEYDENOTOISTA 5

Yhteyden saaminen hoitotahoon ja takaisinsoittolupaukset 5

Terveyspalvelut on tarvittaessa ostettava muualta 5

Hammaslääkäriin on päästävä kolmessa kuukaudessa 7

PSYKOTERAPIAKESKUS VASTAAMON TIETOMURTO 7

Korvaako potilasvakuutuskeskus tietomurron vahingot? 8

Julkinen valta ja potilasvakuutuskeskus hoitamaan korvausasiaa 8

Henkilötiedot ja arkaluontoiset potilaskertomukset eri paikkaan 9

Vielä ei ole varmaa tietoa vantaalaisista tietomurron uhreista 9

JOHDANTO

Tässä sosiaali- ja potilasasiamiehen raportissa tarkastellaan havaintoja ja yhteydenottoja koko vuodelta 2019 ja melkein koko vuodelta 2020.

Keväällä 2020 Suomeenkin rantautunut COVID-19-pandemia toi sosiaali- ja terveydenhuoltoon erityispiirteitä, jotka heijastuivat myös asiamiestyöhön. Sosiaali- ja potilasasiamiestoiminta oli pandemiakeväänä ja kesällä 2020 tarkoituksenmukaista järjestää siten, että asiamies oli lähes joka päivä tavoitettavissa. Asiamiehen kesälomat siirtyivät myöhemmin pidettäviksi. Asiamies katsoi tärkeäksi, että kuntalaisilla oli mahdollisuus tavoittaa kuntalaisnäkökulmaa edustava asiantuntijataho, kun yhteiskunnan ja kunnan palvelut näyttivät sulkeutuvan varovaisuussyistä pandemian vuoksi.

Keväällä 2020 tarvittiin neuvontaa, kun kuntalaisille tuli uusia asioita eteen. Äkkiä oltiin tilanteessa, jossa iäkäs puoliso ei päässyt katsomaan hoivakodissa ollutta puolisoaan tai omaiset eivät voineet tavata sairaalassa ollutta omaistaan. Epätietoisuus omaisen voinnista ja lähietäisyyden estyminen aiheutti monelle ahdistusta. Monissa tapauksissa puhelinyhteys omaiseen ei ollut sairauden vuoksi mahdollinen.

Sosiaali- ja potilasasiamiehelle tuli valmiuslain ja rajoitusten voimassaolon aikana paljon puheluja, joissa käytännön neuvojen ja juridisen analyysin ohella kyse oli henkisestä tuen tarpeesta ja yksinäisyydestä. Tulevaisuus ja pandemian kesto eivät olleet kenenkään tiedossa. Pelättiin mennä omien kroonisten sairauksien seurantakäynneille tai verikokeisiin ja kaivattiin tukea ahdistavassa päätöksentekotilanteessa.

Kantelut lisääntyivät koko maassa

Koronaviruspandemian aiheuttama oikeudellisesti epävarma ja tulkinnallinen tilanne on poikinut eduskunnan oikeusasiamiehelle ja muillekin lainvalvontaviranomaisille satoja kanteluita. Niissä tyypillinen kysymys on ollut rajoitusten ja suositusten laillisuus.

Sosiaali- ja potilasasiamieheltä on monesti kysytty, onko hoivakodilla oikeus rajoittaa puolison tai omaisen tapaamista. Apua on pyydetty myös laajempiin, eduskunnan oikeusasiamiehelle osoitettuihin kanteluihin. Kantelut ovat koskeneet

muun muassa sitä, että viranomaissuositusten yhteydessä ei ole tehty riittävän selvää erottelua suosituksen ja ehdottoman lain määräyksen välillä.

Nyrkkisääntö on, että hoivakodit, kuten muutkin sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt, tarvitsevat lainsäätäjän tukea kaikkiin sellaisiin rajoitustoimiin, joilla kansalaisten keskinäistä kanssakäymistä rajoitetaan. Perustuslain mukaan viranomaistoiminnan on perustuttava lakiin. Mielivalta ei ole sallittua. Lain pykälä on löydyttävä rajoitusten taustalta. Valmiuslain käyttö toi kunnille mahdollisuuden poiketa terveydenhuoltolain hoitotakuun määräajoista.

SOSIAALIHUOLLON YHTEYDENOTOISTA

Vuonna 2019 yhteydenotot sosiaali- ja potilasasiamiehelle kaikissa asioissa yhteensä pysyttelivät lukumäärältään aikaisempien vuosien tasolla eli noin 2 000 vuosittaisessa yhteydenotossa.

Sosiaalihuollon yhteydenotoissa näkyi jo selvästi toimeentulotukiasioiden siirtyminen perusosiltaan Kelan hoidettavaksi. Kokonaismäärät perustoimeentuloa koskevien kysymysten osalta vähenivät aikaisemmista vuosista. Samalla harventuneista kyselyistä tuli esille selvästi se, että Kelalla ei ole sosiaaliasiamiesjärjestelmää tai vastaavaa puolueetonta neuvontaa. Kelan asiakkaat jäävät usein pohtimaan askarruttavia oikeusturvakysymyksiä yksin. Asiakkaat tulisi lainmuutoksella saattaa kunnallisten tai maakunnallisten sosiaaliasiamiesten ja potilasasiamiesten tarjoamien neuvontapalveluiden piiriin.

Sosiaalihuollon puolella yhteyttä otettiin vuonna 2019, ennen COVID-19-epidemiaa, eniten vanhusten hoidon tai hoitamattomuuden kysymyksissä. Kotihoidon osalta tuli myös kiittäviä kommentteja, mikä mainittakoon tasapuolisuuden nimissä.

Lastensuojelun kysymyksiä esitettiin myös. Tämä vastasi lähivuosien havaintoja siitä, että lastensuojelulain muutoksen myötä tullut aktiivisempi ote ja varhainen puuttuminen ovat lisänneet oikeusturvakyselyjä. Yhteydenottojen lisääntyminen tuskin johtuu pelkästään työntekijäviranomaisten huonommasta toiminnasta. Asia voi olla osittain myös päinvastoin. Kun lapsia pyritään suojelemaan, astutaan perheiden yksityisyyden suojan piiriin, ja vanhemmat kokevat itsemääräämisoikeuttaan loukatun. Sosiaali- ja potilasasiamiehellä on kohtuullisen vaativa tehtävä selvittää, mikä on lapsen edun näkökulmasta oikeasuhtaista viranomaistoimintaa, jossa ei tarpeettomasti puututa perustuslain suojaamaan perheiden yksityisyyteen tai itsemääräämisoikeuteen.

TERVEYDENHUOLLON YHTEYDENOTOISTA

Yhteyden saaminen hoitotahoon ja takaisinsoittolupaukset

Yleisimpiä valituksen aiheita terveydenhuollon asiakasyhteydenotoissa on se, ettei yhteyttä saada terveydenhuollon henkilöön tai yksikköön toiveiden tai palvelulupauksen mukaisesti. Monesti on kysymys ajanvarauksesta terveyskeskukseen ja hoidon tarpeen arvioinnista.

Lainsäädäntö edellyttää välitöntä yhteydensaantia terveyskeskukseen puhelimitse. Terveydenhuoltolain 51 §:n 1 momentissa todetaan: ”Kunnan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön.”

Keväällä 2020 pandemian rantautuessa oli asiakaspuheluista selvästi havaittavissa, että hieman yllättävästikin kuntalaiset ymmärsivät poikkeuksellista pandemiatilannetta. He ikään kuin hyväksyivät sen, että palveluissa voi olla ruuhkaa tai että henkilöstöllä on niin suuria murheita pandemian kanssa, ettei normaalia viivytyksetöntä palvelua voida edellyttääkään. Hakeutuminen terveyspalveluihin väheni hetkeksi. Ajateltiin, ettei peruspalveluihin pääse ollenkaan, koska resurssit on varattu pandemian hoitoon. Pandemiatilanteen vakiinnuttua on jälleen alettu vaatia normaaliaikojen palvelua.

Hyvin usein valitetaan myös siitä, että erilaiset hoitavat tahot eivät soita asiakkaalle jonkin asian tiimoilta, vaikka ovat niin luvanneet tehdä. Paras menettely tämän korjaamiseksi olisi se, että soittopyyntöihin vastataan. Soittoa ei tule luvata, jos sitä ei voida tehdä.

Terveyspalvelut on tarvittaessa ostettava muualta

Julkisuudessa on viime aikoina puhuttu paljon siitä, että COVID-19-pandemian aikana perussairaudet ovat jääneet odottamaan ja hoitamatta. Seurauksena on syntynyt valtava hoitovelka. Avoimesti kerrotaan siitä huolestuttavasta tilanteesta, että erikoissairaanhoidossa eli sairaalahoidossa ei kyetä jonojen vuoksi noudattamaan hoitotakuun aikarajoja. Hoitotakuun aikarajat ylittyvät poikkeuksellisen huolestuttavasti koko maassa. Hoitotakuun perusteella

leikkaukseen olisi päästävä viimeistään kuudessa (6) kuukaudessa ja aikaisemminkin, jos hoito ei voi odottaa.

Pandemian aikaiset valmiuslakiin perustuvat lyhytaikaiset poikkeukselliset säännökset on kumottu ja hoitotakuun määräajat ovat jälleen voimassa, vaikka pandemiaa ei ole vielä voitettu. Kunnilla ja sairaanhoitopiireillä ei ole enää laillista perustetta olla noudattamatta hoitotakuun määräaikoja.

Terveydenhuoltolain 54 § näyttää täsmälleen kopioituna seuraavalta:

”Kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän velvollisuus hankkia palveluja muualta

Jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta.”

Mainitussa 54 §:ssä siis asetetaan kunnalle tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle ehdoton määräys hankkia esimerkiksi yksityiseltä sairaalalta tai kolmannen sektorin palveluntuottajalta hoito ostopalveluna, jos sitä ei itse saada aikaiseksi kuudessa kuukaudessa. Hoitojonoista uutisoitaessa ei juuri ole kerrottu velvollisuudesta hankkia palvelu muualta. Jonojen pitenemistä päivitellään mutta laissa mainittu ratkaisu jätetään kertomatta.

Kun sairaaloissa huomataan, että leikkauksen jonotusajat tulevat ylittämään kuusi (6) kuukautta, olisi leikkaukseen jonottavalle asiakkaalle tiedotettava asiasta ja tarjottava leikkausta yksityissairaalassa kuten Pohjola sairaalassa, Aavassa, Terveystalossa, Mehiläisessä tai muissa vastaavissa. Asiakkaalle maksun on oltava tällaisessa leikkauksen ostopalvelussa sama kuin se olisi, jos leikkaus tehtäisiin julkisen puolen sairaalassa.

Yksityispuolella on nykyään tarjontaa ja sieltä on useimmiten mahdollista ostaa palvelu. Kyseessä ei ole siis suositus tai vaihtoehto, vaan lain mukaan näin olisi pakko menetellä aina, kun määräaikaan ei ylletä. Kun hoitotakuun määräajat aikanaan tulivat terveydenhuoltolakiin, yksityissairaalat osallistuivat laajamittaisesti parinkin vuoden mittaisten leikkausjonojen purkuun ostopalvelusopimuksilla. Jostain syystä terveydenhuoltolain 54 § näyttää unohtuneen ja potilaita pidetään lain vastaisissa jonoissa.

Hammaslääkäriin on päästävä kolmessa kuukaudessa

Myös suun terveydenhuollon puolella vaikuttaisi olevan hoidon tarpeen kasaantumista. Monet kuntalaiset ovat varovaisuussyistä jättäneet käynnit myöhempään ajankohtaan. Suun terveydenhoitoa koskee myös terveydenhuoltolain 54 §. Hoitojonojen pitkittyessä palvelu tulisi hankkia ostopalveluna muulta palveluntuottajalta.

Hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Perussääntö on siis se, että hammaslääkäriin pääsynkin takaraja on kolme kuukautta. Vain poikkeustapauksissa perustellusta hoidollisesta syystä voidaan lääkärille pääsyä venyttää kuuteen kuukauteen. Käytännössä usein on käytössä vain tuo kuuden kuukauden takaraja eikä vastaanottoaikoja jaettaessa tehdä lääketieteellistä perustelua, joka lain mukaan vaaditaan silloin, kun lääkäri ei aloita hoitoa kolmessa kuukaudessa.

PSYKOTERAPIAKESKUS VASTAAMON TIETOMURTO

Psykoterapiakeskuksen poikkeuksellisen järkyttävä tietomurto ja sitä seurannut kiristys on poikinut muutaman yhteydenoton sosiaali- ja potilasasiamiehelle. Kysymyksistä ei ilmennyt, oliko Vantaan kaupunki ostanut vantaalaisille palveluita psykoterapiakeskuksesta. Joka tapauksessa yhteydenottajat ovat halunneet vastaisen varalle selvittää menettelytapoja tilanteessa, jossa asiakkuus psykoterapiakeskukseen johtaisi erittäin arkaluontoisten terveystietojen päätymiseen internetiin kaikkien luettaviksi. Kuka korvaisi vahingot ja kuinka suuria korvaukset olisivat?

Jos psykoterapiakeskuksen asiakastiedot päätyvät kiristysvälineeksi ja julkisuuteen laajojen piirien luettavaksi, ei ole poissuljettua, että korvausvastuulliseksi voi tulla psykoterapiakeskuksen itsensä ohella myös asiakkaita esimerkiksi ostopalvelusopimuksen nojalla lähettävä kunta tai muu julkisyhteisö, joka on

hyväksynyt kyseisen keskuksen palveluntuottajaksi. Viime kädessä korvausvastuulliset määräytyvät tuomioistuimessa, jos korvausvastuu kiistetään.

Arkaluontoisia salassa pidettäviä tietoja on säilytettävä turvallisesti ja käsiteltävä huolellisesti. Lähettävillä ja palveluja ostavilla julkisyhteisöillä säilyy aina valvontavelvollisuus ja sitä kautta osavastuu ostetun palvelun laadusta.

Korvaako potilasvakuutuskeskus tietomurron vahingot?

Potilasasiamiehen tehtäviin kuuluu neuvoa kuntalaisia ja asiakkaita korvausasioissa. Jos terveydenhuollon toimija on hoitotyössä aiheuttanut vahingon potilaalle, neuvoo potilasasiamies yleensä asiakasta tekemään ilmoituksen potilasvakuutuskeskukselle. Keskuksen tehtävänä on korvata potilastyössä aiheutuneet henkilövahingot tiettyjen edellytysten täytyttyä. Yleensä katsotaan, että vain välittömät henkilövahingot ja niihin liittyvät kulut korvataan. Potilasvahingon korvaamisen edellytys siis yleensä on, että vahinkotapahtuma on kiinteässä yhteydessä hoitotilanteeseen.

Potilasvakuutuskeskuksen puoleen ei ole pakko kääntyä. Vahingonkorvauslain perusteella yksittäiseltä virkamieheltä ja kunnalta tai sairaanhoitopiiriltä voidaan vaatia korvauksia muutoinkin suoraan. Jos korvauksiin ei pyynnöstä suostuta, voidaan niitä viime kädessä vaatia tuomioistuimen kautta. Tämäkin vahingonkorvausreitti tulee potilasasiamiehen asiakkailleen kertoa. Asiakkaalle on kerrottava myös tuomioistuinreitin kuluriski. Hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan omien asianajokulujensa lisäksi vastapuolen kulut. Kuluriskistä kuultuaan terveydenhuollossa vahingon kärsinyt asiakas usein valitsee potilasvahinkoilmoitusmenettelyn potilasvakuutuskeskukseen, koska se on maksutonta ja kuluriskiä ei ole.

Julkinen valta ja potilasvakuutuskeskus hoitamaan korvausasiaa

Mielenterveysasioissa hoidettu potilas, joka on tietomurron yhteydessä menettänyt yksityisyytensä arkaluontoisten tietojen vuodettua julkisuuteen, on niin haavoittuvassa asemassa, että olisi kohtuullista harkita nopeaksi korvaavaksi tahoksi potilasvakuutuskeskusta. Kun psykoterapiakeskus Vastaamon tapauksessa puhutaan lukuisista vahingon kärsineistä, järkyttyneistä ja mahdollisesti lamaantuneista, toimintakyvyttömistäkin ihmisistä, pitäisin hyvänä ajatuksena, että julkisen terveydenhuollon edustajat neuvottelisivat suoraviivaisen korvausmenettelyn vaikkapa juuri potilasvakuutuskeskuksen kanssa. Tämä siitäkin

huolimatta, että vahinkotilanne ei aivan tyypillinen terveydenhuollon välitön henkilövahinko olekaan. Tällaisessa tilanteessa ei ole kohtuullista eikä toimivaa, että yksittäiset uhrit hakevat korvauksia pitkälti omatoimisesti.

Kun arkaluontoiset tiedot päätyvät internetympäristöön, ei ole mitään takeita siitä, etteivät ne säily siellä tai muuallakin koko eliniän. Kiristäminen ja identiteettirikokset voivat jatkua loputtomiin ja kohdistua jopa seuraaviin sukupolviin. Kielteisen hyväksikäytön näkymät ovat käsittämättömän laajoja ja seuraukset voivat olla kohtalokkaita. Epätietoisuus siitä, koska ja kenen toimesta tiedot pulpahtavat aina uudelleen esille, on raskasta kenen tahansa kohdalla. Tietomurtorikollisten kiinni saaminen ei auta, jos tiedot ovat levinneet laajalle. Käytännössä potentiaalisia haittaseurauksia ei voi enää estää.

Henkilötiedot ja arkaluontoiset potilaskertomukset eri paikkaan

Henkilötiedot ja tunnukset tulisi säilyttää täysin erillään muusta arkaluontoisesta materiaalista, niin ettei ulkopuolinen voi yhdistää arkaluontoista materiaalia tiettyyn henkilöön. Vantaan sosiaali- ja potilasasiamies on kahdenkymmenen vuoden aikana vuosiraporteissaan tuonut esiin tietosuojaongelmia ja tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Tietosuojavaltuutetun kanssa on tehty yhteistyötä.

Olisiko nyt aika herätä pohtimaan sitä, onko nykyinen suuntaus kohti isoja yhtenäisiä rekisterimassoja oikea? Jos on, olisi hyvä varautua pahimpaan mahdolliseen. Nyt se on suurin piirtein tapahtunut.

Vielä ei ole varmaa tietoa vantaalaisista tietomurron uhreista

Todettakoon, että sosiaali- ja potilasasiamiehen tiedossa ei ole, että Vantaan kaupungilla olisi osallisuutta psykoterapiakeskus Vastaamon tietomurtoasiassa. Asiamiehen tiedossa ei ole, että kaupunki olisi ostanut psykoterapiakeskukselta palveluita tai että tässä tapauksessa olisi syytä epäillä korvaustilanteita Vantaan kohdalla.

Tietomurto on selvästi suuronnettomuuteen verrattava asia. Täten pitäisi, tarvittaessa jopa lainmuutoksen avulla, sujuvoittaa korvausten maksamista suurelle joukolle ilman paperisotaa. Ensin voitaisiin kuitenkin neuvotella potilasvakuutuskeskuksen kanssa. Ottaen huomioon kyseessä olevan tietomurron

laajuuden, poliisi ja tietoturvaviranomaiset katsonevat, onko kysymyksessä yleisvaarallinen rikos.

18 § Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

VD/10028/00.02.00.03/2019

RÅ/RN/AJ

Antero Eerola sekä 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupunki on muuttamassa omien tilojensa vapaa-ajan käytön sääntöjä ja maksuja. Käytännössä maksuja korotettaisiin erityisesti järjestöjen kohdalla. Maksuttomien kategoriasta poistuisivat tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat. Lisäksi maksuttoman käytön ikärajaa nuorisotiloissa alennettaisiin 18 vuoteen nykyisestä 29 ikävuodesta.

Kaupungin suunnitelmissa on, että tilojen käyttö olisi edelleen maksutonta, mikäli ”toiminta on kaikille avointa ja maksutonta tai edullista”. Perustelu on kyseenalainen, sillä esimerkiksi eläkeläisten järjestöihin voivat pääsääntöisesti kaikki eläkeikäiset tulla mukaan. Niiden perustoiminnasta myöskään harvoin peritään maksuja.

Toiminnan luonteen takia osallistujien joukko on kuitenkin luonnollisesti rajattu. Esimerkiksi työssä olevat tuskin käyvät työttömien yhdistysten tilaisuuksissa. Silti ei voi sanoa, etteikö työttömien järjestöjen toiminta olisi avointa.

Virkamiesten suunnitelmissa esimerkiksi nuorisotilojen maksuttomuuden kaventamisella järjestöiltä kerättäisiin 65 000 euroa lisää maksuja. Tämä on täsmälleen väärä viesti kaupungin järjestöväelle kaupungissa, jonka pitäisi kannustaa asukkaitaan vapaaehtoistoimintaan. Samaan aikaan Vantaa on panostamassa lähes 400 miljoonaa euroa tulevaisuuden raitiovaunuhankkeeseen.

Vantaan kaupungin pitää jatkossakin luoda puitteet ja edellytykset vapaaehtoistoiminnalle ja järjestöille.

Edellä olevan perusteella ja kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki antaa tilojaan vantaalaisten vapaaehtoisjärjestöjen käyttöön tulevaisuudessakin maksutta. Tällöin huomioidaan erityisesti tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2019 § 21

Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tilojen maksuttomuudesta vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille
Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteet ohjaavat kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimialojen tilojen vapaa-ajan käytön käyttövuorojen- ja lupien myöntämistä, käyttöehtojen asettamista ja käytöstä perittävien maksujen määräytymistä. Vapaa-ajan käytöllä tarkoitetaan koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien perustoiminnan (opetus, varhaiskasvatus) ulkopuolista käyttöä ja liikuntapaikkojen- ja tilojen, nuorison, kulttuurin, kirjastojen ja asukastilojen muuta kuin kaupungin omaa käyttöä.

Vapaa-ajan lautakunta nimesi 6.11.2018 § 9 ja opetuslautakunta 5.11.2018 § 9 edustajansa sivistystoimen tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista. Vapaa-ajan käytöllä tarkoitettiin koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien perustoiminnan ulkopuolista käyttöä ja liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja kirjastotilojen sekä monitoimitalojen kaikkea käyttöä. Opetuksen, varhaiskasvatuksen ja kirjaston tilat olivat hallintosäännön mukaan vuoteen 2019 asti opetuslautakunnan alaista toimintaa, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilat vapaa-ajan lautakunnanalaista toimintaa. Työryhmä sai työnsä päätökseen keväällä 2020 lukuun ottamatta liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteita. Tämä työryhmä määritteli maksuperusteita seuraavasti:

”Kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimitilojen vapaa-ajan käytöstä peritään käyttäjiltä käyttövuoromaksuja. Tilojen käytön korvauksissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa hinnastoa. Hinnastosta päättää apulaiskaupunginjohtaja tai määräämänsä (hallintosääntö 2 luku 7 § kohta 3). Maksuluokkia muissa kuin liikuntatiloissa ovat maksuton käyttö, huojennettu maksu (maksuluokka 1) ja perusmaksu (maksuluokka 2). Liikuntatilojen osalta maksuttoman käytön lisäksi on käytössä neljä (4) maksuluokkaa.”

Nuorisotilojen, kulttuuritilojen (paitsi Martinus), kirjastojen, asukastilojen ja liikuntatilojen- ja paikkojen käyttö on maksutonta silloin, kun tilojen käyttäjä järjestää käyttövuorollaan kaikille avointa, maksutonta tai hyvin edullista toimintaa. Toiminta täyttää maksuttomuuden edellytykset, jos osallistujilta ei vaadita esimerkiksi tietyn järjestön jäsenyyttä tai korkeata osallistumismaksua. Toiminnan kohdentaminen tiettyyn kohderyhmään, kuten työttömiin tai tietyn ikäisiin, ei poista mahdollisuutta maksuttomuuteen. Huojennettu maksu peritään mm. yhdistyksiltä ja yhteisöiltä, kun toiminta kohdistuu vantaalaisiin, mutta ei täytä maksuttoman käytön edellytyksiä. Perusmaksu peritään mm., yritystoiminnasta ja yksityistilaisuuksista.

Vapaa-ajan lautakunta perusti 15.4.2020 § 20 työryhmän ohjaamaan liikunnan palvelualueen tilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista ja nimesi lautakunnan edustajat työryhmään. Työryhmän kokoaminen oli jatkoa sivistystoimen tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista valmistelevaan työryhmän työskentelylle. Työryhmän tehtäväksi asetettiin määritellä liikunnan palvelualueen hallinnoimien tilojen käytön periaatteet ja niistä perittävät maksut. Työn edetessä ryhmä laajensi määrittelyn koskemaan kaikkia kaupungin hallinnoimia liikuntatiloja, jotta ne tulisi käsiteltyä yhdenmukaisena kokonaisuutena. Uudistus on tarpeellista liikuntatilojen hinnoittelun ja käyttöperiaatteiden yhtenäistämiseksi sekä alueellisen että toiminallisen yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.

Liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistaminen on käynnissä, ja työ on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä. Valmistelussa on kiinnitetty huomiota matalan kynnyksen harrastustoiminnan mahdollistamiseen, liikuntatilojen hinnoittelun ja käyttöperiaatteiden yhtenäistämiseen sekä alueellisen että toiminallisen yhdenvertaisuuden varmistamiseen. Jatkossa liikuntatilat voitaisiin myöntää maksutta toiminnan järjestäjän käyttöön, jos toiminta on kaikille avointa

ja maksutonta tai hyvin edullista matalankynnyksen harrastustoimintaa. Muuta toimintaa varten tilojen käytöstä veloitetaan.

Yhteenveto ja johtopäätökset
Koronaviruspandemia on vaikuttanut kaupungin taloustilanteeseen ja kaupunginhallituksen nimeämä tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunta on määrittänyt tavoitetasot, jotka voidaan saavuttaa säästämällä käyttökustannuksissa sekä tulokertymää kasvattamalla.

Tuottavuus- ja kasvuohjelma aiheuttaa säästöpaineita kaikille toimialoille, ja myös kaupungin tilojen käyttöä ja maksuperusteiden mukaisesti kertyvää tuloa on tarkasteltava tältä pohjalta. Jotta mahdollisimman monia tiloja voidaan pitää auki, on muutoksia tehtävä tilamaksuihin. Toinen vaihtoehto on tilojen sulkeminen tai niistä kokonaan luopuminen. Kaupunkikulttuurin toimialalla autetaan kuitenkin järjestöjä edelleen löytämään niiden toimintaan sopivia tiloja, ja kaikille avoin tilojen käyttö on edelleen järjestöille maksutonta.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 18

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti: palautetaan asia toimialalle valmisteluun lisätietojen saamisen ajaksi.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

1 + 20

VALTUUSTOALOITE

Kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

Vantaan kaupunki on muuttamassa omien tilojensa vapaa-ajan käytön sääntöjä ja maksuja. Käytännössä maksuja korotettaisiin erityisesti järjestöjen kohdalla. Maksuttomien kategoriasta poistuisivat tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat. Lisäksi maksuttoman käytön ikärajaa nuorisotiloissa alennettaisiin 18 vuoteen nykyisestä 29 ikävuodesta.

Kaupungin suunnitelmissa on, että tilojen käyttö olisi edelleen maksutonta, mikäli "toiminta on kaikille avointa ja maksutonta tai edullista". Perustelu on kyseenalainen, sillä esimerkiksi eläkeläisten järjestöihin voivat pääsääntöisesti kaikki eläkeikäiset tulla mukaan. Niiden perustoiminnasta myöskään harvoin peritään maksuja.

Toiminnan luonteen takia osallistujien joukko on kuitenkin luonnollisesti rajattu. Esimerkiksi työssä olevat tuskin käyvät työttömien yhdistysten tilaisuuksissa. Silti ei voi sanoa, etteikö työttömien järjestöjen toiminta olisi avointa.

Virkamiesten suunnitelmissa esimerkiksi nuorisotilojen maksuttomuuden kaventamisella järjestöiltä kerättäisiin 65 000 euroa lisää maksuja. Tämä on täsmälleen väärä viesti kaupungin järjestövaelle kaupungissa, jonka pitäisi kannustaa asukkaitaan vapaaehtoistoimintaan. Samaan aikaan Vantaa on panostamassa lähes 400 miljoonaa euroa tulevaisuuden raitiovaunuhankkeeseen.

Vantaan kaupungin pitää jatkossakin luoda puitteet ja edellytykset vapaaehtoistoiminnalle ja järjestöille.

Edellä olevan perusteella ja kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki antaa tilojaan vantaalaisten vapaaehtoisjärjestöjen käyttöön tulevaisuudessakin maksutta. Tällöin huomioidaan erityisesti tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat.

Vantaalla 16.12.2019

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

Jani Jaaskelainen

Chau Nguyen

JUSSI SARAMO

JUSSI SÄRKELÄ

MINNA RÄSÄNEN

Niilo Kärki

Aadan Ibrahim

PAULA LEHMUSKALLIO

Pirkko Lehto

Anita Oyaas
Anitta Orpana

Mikko Merelä

Taija Eklund

Faysal Abdi

MAIJA RAUTIAINEN

TIINA TUOHELA

JUHA MALMI

19 § **Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma**

VD/4711/00.02.00.03/2020

RÅ/RN/AJ

Antero Eerola sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Koronakevään aikana 2020 myös Vantaalla on tehty todellinen digiloikka. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan kaupungin sähköisten palveluiden käyttö kasvoi 700 prosentilla valtakunnallisen poikkeustilan julistamista seuraavana päivänä.

Kaupungin palveluiden ja kokousten siirtämisestä verkkoon on kertynyt myönteisiä kokemuksia. Niiden pohjalta syntyneitä toimintatapoja on mahdollista jatkaa myös poikkeusolojen jälkeen, vaikka peruslähtökohtana palveluiden saatavuudessa on syytä olla paluu vähintään koronaepidemiaa edeltäneeseen tilanteeseen.

Erityisesti ikäihmisistä moni ei kuitenkaan käytä sähköisiä palveluita. Yleisradion vuonna 2018 ikäihmisille suuntaaman ”Nettiä ikä kaikki” - valistuskampanjan tietojen mukaan vajaat puoli miljoonaa eläkeikäistä on pudonnut ulos digitaalisesta kehityksestä. Neljännes 65–74-vuotiaista eli noin 170 000 suomalaista ei asioi lainkaan verkossa. Yli 75-vuotiaista tähän joukkoo0n kuuluu arviolta 300 000 ihmistä.

Vantaalaisten ikäihmisten osuuden Suomen eläkeikäisistä voi laskea olevan noin viisi prosenttia. Se tarkoittaisi, että yli 23 000 ikääntynyttä vantaalaista ei käytä internetiä. Luvut kertovat ainakin ilmiön mittakaavasta. Siksi kaupungin palveluiden pitää olla saavutettavissa ja niistä pitää viestiä yhdenvertaisesti myös niille ikäihmisille, jotka eivät asioi verkossa.

Samalla on kuitenkin paljon tehtävissä ikäihmisten digitaitojen kohentamiseksi. Verkossa asioiminen pääosin helpottaa elämää. Siksi tällaisten arkipäivää sujuvoittavien palveluiden pitäisi olla nykyistä huomattavasti laajemmin myös ikäihmisten käytössä.

Vantaan olisikin syytä käynnistää erityinen ikäihmisten digitaito-ohjelma, jossa ensiksi kartoitettaisiin vantaalaisten ikäihmisten tarpeita digitaalisissa taidoissa. Selvityksen perusteella käynnistettäisiin ohjelma, jossa koulutuksen, kurssien ja kerhotoiminnan kautta kohennettaisiin ikääntyneiden vantaalaisten digitaitoja.

Kampanja olisi syytä toteuttaa yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa. Samalla kaupungin asiointipisteitä, joissa voi käyttää ilmaiseksi tietokonetta, olisi syytä lisätä ja laajentaa.

Digitaitojen kohentamisen voi ajatella olevan myös investointi kaupungin palveluiden sujuvoittamiseen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, millaisia tarpeita ja osaamista eläkeikäisillä vantaalaisilla on digitaalisten taitojen, erityisesti verkossa asioimisen suhteen,

* sekä selvityksen perusteella käynnistää koko kaupungin kattavan ikäihmisten digitaitojen koulutusohjelman yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa."

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 25

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tarve ikäihmisten digitaalisten taitojen kohentamiseen on tunnistettu Vantaan kaupungilla, ja tukea näiden taitojen kohentamiseen tarjotaan eri palvelualueilla. Vaikka useat digitaalisten palveluiden opastukset on tarkoitettu kaikille, käytännössä kohderyhmänä ovat yleensä ikäihmiset.

Kuntalaispalveluiden Vantaa-infot tarjoavat arkipäivisin digitukea käyntipisteissä ja puhelimitse sekä chatissa. Vantaa-infoissa on asiakaskoneita asiointiin ja tukea annetaan sähköisessä asioinnissa ja tietokoneen käytössä. Sen lisäksi Vantaan pilviagentit opastavat asiakkaita mobiililaitteiden, tietokoneiden ja sähköisten palveluiden käytössä. Vantaan aikuisopiston digiarki-hanke järjestää tietotekniikkaopastusta mm. sosiaalisen median, sähköpostin tai verkkoasiointipalvelujen käytössä viikoittain.

Digitaalisia ohjauspalveluita järjestävät myös seuraavat toimijat: Enter ry opastaa ikäihmisiä tietokoneen, tabletin ja kännykän käytössä mm. kirjastoissa ja asukastiloissa. Ankkuri-hankkeella on asiointipiste Länsimäessä, jossa voi hoitaa verkkoasiointia. Hakunilan kansainvälinen yhdistys tarjoaa digitukea etäneuvontana puhelimitse ja verkon välityksellä ja on tehnyt yhteistyötä kirjastojen kanssa sähköisen asioinnin opastuksessa. Vantaan aikuisopisto järjestää vuositasolla runsaasti tietotekniikkaan ja mediaan liittyviä kursseja. Syyslukukaudella 2020 on ollut tarjolla lähes 50 tällaista kurssia ja tilaisuutta. Aikuisopistossa oli tarjonnassa monen vuoden ajan ikäihmisille suunnattuja digikursseja, mutta ryhmiä ei enää ole järjestetty vähäisen kysynnän vuoksi.

Museopalveluissa ei ole erityisesti ikäihmisille suunnattuja palveluita, mutta useat digitaaliset palvelut soveltuvat kaikille, esimerkkeinä virtuaalimatkat ja kaupunkiopastukset, joita on helppo käyttää. Vantaa-kanavalle on kuvattu kaikkien Vantaan museoiden opastukset, ja niistä on tullut hyvää palautetta myös ikäihmisiltä. Vantaan kaupunginmuseon mobiilioppaat toimivat verkkoselaimella eivätkä vaadi rekisteröitymistä tai erillistä sovellusta. Niiden avulla voi tutustua mm. kaupungin historiaan ja jokireitteihin sekä museon näyttelyihin.

Liikuntapalveluihin voi ilmoittautua sähköisen järjestelmän kautta, jonka käyttöön voi saada opastusta liikuntatapahtumissa tai puhelimitse. Lisäksi lattiajumppiin voi ostaa kertalippuja Liikkuva Vantaa-mobiilisovelluksen kautta, jonka käyttöön on myös mahdollista saada opastusta jumppatapahtumissa ja puhelimitse. Keväällä 2020 aloitettiin suorat live-jumppatuokiot yhteistyössä FRESSI tv:n kanssa. Jatkossa jumppatuokioita on tarkoitus tehdä omana tuotantona. Keväällä asiakkaille lähetettiin osallistumislinkki sähköpostilla ja tekstiviesteillä ja joitakin asiakkaita opastettiin myös puhelimitse.

Hankkeet ja verkostot

Asioinnin ja digituen verkosto Vantaalla

Kuntalaispalvelut on kutsunut koolle vuodesta 2017 lähtien Asioinnin ja digituen verkostoa, jossa on ollut mukana kaupungin toimijoita, järjestöjä (esim. Enter ry, joka opastaa senioreita tietokoneen, tabletin ja kännykän käytössä), yrityksiä, oppilaitoksia, seurakunnan edustajia ja vapaaehtoisia. Verkostossa nostetaan esille ajankohtaisia digituen aiheita. Verkoston yhtenä tavoitteena on edistää kuntalaisten pääsyä sähköisiin palveluihin.

Kaupungin digitukitoimijoiden tapaamiset

Lisäksi kuntalaispalvelut on toiminut kaupungin digituen toimijoiden tapaamisten koollekutsujana vuodesta 2017. Tapaamissa on ollut mukana muun muassa Vantaa-info, kaupungin pilvitoimisto, kirjasto, aikuisopisto, seniorineuvonta, asukastilat jne.

Uudenmaan digituki-hanke ja Uudenmaan digitukiverkosto

Vantaan kuntalaispalvelut on mukana Uudenmaan digituki-hankkeessa kuntatutoreina ja jakamassa tietoa kaupungin omista digituen palveluista myös muille kunnille. Lisäksi kuntalaispalvelut on mukana Uudenmaan digitukiverkossa. Nämä hankkeet edistävät osaltaan eri käyttäjäryhmien, myös ikäihmisten pääsyä digipalveluihin ja nostavat esille myös digitalisaation ja digituen ajankohtaisia asioita.

Vantaan kaupungilla on käynnistymässä useita hankkeita, ja toimenpiteitä, joissa myös ikäihmisten digitaalisiin taitoihin kiinnitetään erityistä huomiota. Vantaan kuntalaispalvelut on hakemassa Espoon kaupungin kanssa avustusta etä- ja monipaikkaisen digitukipalvelun kehittämiseksi. Hankkeessa on tarkoitus luoda uusi etä- ja monipaikkainen digitukipalvelu osallistamalla sekä kuuntelemalla palvelun käyttäjiä. Palvelua varten kerätään tietoa eri käyttäjäryhmien digitukitarpeista ja osallistetaan kuntalaisia palvelun suunnitteluun. Yhtenä käyttäjäryhmänä ovat ikäihmiset. Monipaikkainen digitukipalvelu olisi moniin toimijoihin ja yhteistyöhön rakentuva malli. Tavoitteena on kuntalaisten helpompi pääsy sähköisiin palveluihin ja digitaitojen kehittyminen sekä vahvistaminen erityisesti digisyrjäytymisen vaarassa olevilla henkilöillä.

Korona-kevät toi sekä haasteita että avasi mahdollisuuksia seniorien digitaitojen käytölle ja kehittämiselle. Kaupunkikulttuuri on hakenut hankeavustusta valtiovarainministeriöltä vanhusneuvoston (ja muiden vaikuttamistoimielinten) digioppaan laatimiseen, jotta monipaikkainen/paikkariippumaton osallistuminen, osallistaminen ja vaikuttaminen kehittyisi edelleen tukien asukasvuorovaikutusta myös pandemia-ajan jälkeen

- määrittelemällä käytännöt monipaikkaisille/paikkariippumattomille vaikuttamistoimielinten toiminnalle
- luomalla uusia digipohjaisia osallistumisen, osallistamisen ja vaikuttamisen käytäntöjä
- Määrittelemällä vaikuttavuuden arviointikriteerit ja jatkuvan kehittämisen toimintamallit
- laatimalla ”vaikuttamistoimielinten digiopas”
- juurruttamalla kokeilujen ja esimerkkien kautta digityövälineitä hyödyntävää ja vaikuttavuuden jatkuvaan kehittämiseen tähtäävää toimintakulttuuria

Vantaalla on myös alkamassa työ- ja elinkeinoministeriön rahoittama Neuvonta -hanke, jonka tavoitteena on kehittää ja tukea neuvontaa ja opastusta antavien järjestöjen toimintaa. Kohderyhmänä on vieraskielinen väestö, myös ikäihmiset.

Johtopäätökset

Vantaan kaupungin eri toimialoilla tarjotaan opastusta ja neuvontaa digitaalisten palveluiden käyttöön ja tukea tarjotaan moni eri tavoin. Meneillään olevista toimenpiteistä ja hankkeista pyritään jatkossa tiedottamaan entistä paremmin, jotta tieto olemassa olevista palveluista tavoittaisi mahdollisimman monet. Lisäksi verkkopalveluiden saavutettavuuteen kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota, mikä palvelee myös ikäihmisiä.

Ikäihmisten digitaalisten palveluiden tuki voidaan linkittää jo olemassa oleviin ohjelmiin. Kun uutta hyvinvointisuunnitelmaa aletaan valmistella seuraavalla strategiakaudella, ikäihmisten digitaitojen kohentaminen voi olla luonteva osa myös tätä ohjelmaa.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 19

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Antero Eerolalle ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kehittämispäällikkö Ritva Nyberg, puh. 040 062 9536, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma

Valtuustoaloite

Koronakevään aikana 2020 myös Vantaalla on tehty todellinen digiloikka. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan kaupungin sähköisten palveluiden käyttö kasvoi 700 prosentilla valtakunnallisen poikkeustilan julistamista seuraavana päivänä.

Kaupungin palveluiden ja kokousten siirtämisestä verkkoon on kertynyt myönteisiä kokemuksia. Niiden pohjalta syntyneitä toimintatapoja on mahdollista jatkaa myös poikkeusolojen jälkeen, vaikka peruslähtökohtana palveluiden saatavuudessa on syytä olla paluu vähintään koronaepidemiaa edeltäneeseen tilanteeseen.

Erityisesti ikäihmisistä moni ei kuitenkaan käytä sähköisiä palveluita. Yleisradion vuonna 2018 ikäihmisille suuntaaman ”Nettiä ikä kaikki” – valistuskampanjan tietojen mukaan vajaat puoli miljoonaa eläkeikäistä on pudonnut ulos digitaalisesta kehityksestä. Neljännes 65-74-vuotiaista eli noin 170 000 suomalaista ei asioi lainkaan verkossa. Yli 75-vuotiaista tähän joukkoo0n kuuluu arviolta 300 000 ihmistä.

Vantaalaisten ikäihmisten osuuden Suomen eläkeikäisistä voi laskea olevan noin viisi prosenttia. Se tarkoittaisi, että yli 23 000 ikääntynyttä vantaalaista ei käytä internetiä. Luvut kertovat ainakin ilmiön mittakaavasta. Siksi kaupungin palveluiden pitää olla saavutettavissa ja niistä pitää viestiä yhdenvertaisesti myös niille ikäihmisille, jotka eivät asioi verkossa.

Samalla on kuitenkin paljon tehtävissä ikäihmisten digitaitojen kohentamiseksi. Verkossa asioiminen pääosin helpottaa elämää. Siksi tällaisten arkipäivää sujuvoittavien palveluiden pitäisi olla nykyistä huomattavasti laajemmin myös ikäihmisten käytössä.

Vantaan olisikin syytä käynnistää erityinen ikäihmisten digitaito-ohjelma, jossa ensiksi kartoitettaisiin vantaalaisten ikäihmisten tarpeita digitaalisissa taidoissa. Selvityksen perusteella käynnistettäisiin ohjelma, jossa koulutuksen, kurssien ja kerhotoiminnan kautta kohennettaisiin ikääntyneiden vantaalaisten digitaitoja.

Kampanja olisi syytä toteuttaa yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa. Samalla kaupungin asiointipisteitä, joissa voi käyttää ilmaiseksi tietokonetta, olisi syytä lisätä ja laajentaa.

Digitaitojen kohentamisen voi ajatella olevan myös investointi kaupungin palveluiden sujuvoittamiseen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, millaisia tarpeita ja osaamista eläkeikäisillä vantaalaisilla on digitaalisten taitojen, erityisesti verkossa asioimisen suhteen,

* sekä selvityksen perusteella käynnistää koko kaupungin kattavan ikäihmisten digitaitojen koulutusohjelman yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa.

Vantaalla 18.5.2020

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

Aloitteen allekirjoittajat (allekirjoittaa voi myös sähköisesti)

1. Kai-Ari Lundell
2. Mika Kasonen
3. Kati Tyystjärvi
4. Jarno Eskelinen
5. Minttu Sillanpää
6. Minna Kuusela
7. Sveta Silvennoinen-Hiisku
8. Pirkko Kotila
9. Ranbir Sodhi
10. Vaula Norrena
11. Tiina Tuomela
12. Jenni Chen-Ye
13. Chau Nguyen
14. Juha Hirvonen
15. Sirkka-Liisa Kähärä
16.
17.
18.
19.
20.
21.

20 § Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset

VD/3943/00.01.01.03/2020

TA/TP

Hallintosäännön 14 luvun 9 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista.

Kaupunginhallitus on nimennyt sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset päätöksellään 4.5.2020 § 6. Toimialalla on katsottu, että aiemmin tehtyä päätöstä on tarpeen muuttaa henkilövaihdosten takia.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 20

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) nimetä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan sijaiset 16.11.2020 alkaen seuraavassa järjestyksessä:

    1. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen
    2. talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola
    3. terveyspalvelujen johtaja Piia Vuorela

b) valtuuttaa kaupunginjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään kohdassa a nimettyjen lisäksi apulaiskaupunginjohtajan muista sijaisista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
Talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola, puh. 09 8392 4290, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

21 § **Allekirjoitetut kauppakirjat, luovutuskirjat, vaihtokirja, maanvuokrasopimus, maanvuokrasopimuksen muutos, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen muutossopimus, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimus ja maankäyttösopimus**

9159/10.00.00.00/2020

HP/SO/ OR

Kaupunkiympäristön toimiala / kiinteistöt ja tilat on ilmoittanut seuraavien kauppakirjojen, luovutuskirjojen, vaihtokirjan, maanvuokrasopimuksen, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen muutossopimuksen, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen ja maankäyttösopimuksen allekirjoittamisesta:

11.6.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy määräalan Piispankylän kaupunginosassa sijaitsevasta määräalasta 92-413-2-15-M1 sekä määräaloista 92-409-6-208-M601 ja 92-409-6-208-M604. VD/1987/2020

11.6.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla myydään Vantaan kaupungille määräala Piispankylän kaupunginosassa Lapinkylän kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-406-6-165. VD/1986/2020

3.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Louhelan Huolto Oy:lle määräalan Myyrmäen kaupunginosassa Pohjois-Kaarelan kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-414-2-35. VD/8459/2018

6.8.2020 on allekirjoitettu maanvuokrasopimuksen muutos Vantaan kaupungin ja VTA Tekniikka Oy:n välillä 8.4.2020 allekirjoitettuun Ylästön kaupunginosassa sijaitsevaa kiinteistöä 92-40-505-1 koskevaan maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimukseen. VD/912/2020

10.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla myydään Vantaan kaupungille Seutulan kylässä sijaitseva kiinteistöt 92-418-4-144 ja 92-418-4-145. VD/2904/2020

11.8.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla luovutetaan Vantaan kaupungille Hakunilan kylässä sijaitseva kiinteistö 92-403-2-145. VD/2923/2020

11.8.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Kiinteistö Oy Kiitoradankuja 4 luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa Kirkonkylän kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-407-5-67. VD/7127/2019

13.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Askiston kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-20-31-24. VD/810/2019

13.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy määräalan SL Rakennuttaja Oy:lle omaan, perustettavan yhtiön tai perustettavien yhtiöiden lukuun Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-308-5. VD/7011/2019

13.8.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla SL Rakennuttaja Oy, perustettavan yhtiön lukuun luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-308-10. VD/7011/2019

13.8.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla SL Rakennuttaja Oy perustettavan yhtiön lukuun luovuttaa määräalan Vantaan kaupungille Veromiehen kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-308-11. VD/7012/2019

13.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Sanoma Oyj:lle Myllymäen kylässä sijaitsevan määräalan 92-412-1-31-M502. VD/4718/2020

14.8.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Lidl Suomi Ky:lle määräalat Vantaanlaaksossa Martinkylän kylässä sijaitsevista kiinteistöistä 92-411-5-97 ja 92-411-3-82. VD/7176/2017

17.9.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaa kaupunki myy As Oy Vantaan Martinlaakson Podiumille Martinlaakson kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-17-568-6. KA/3117/2013

18.9.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla luovutetaan Vantaan kaupungille määräala Alikeravan kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-401-4-44.VD/9612/2018

22.9.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Kiinteistö Oy Vantaan Harrikuja 8:lle määräalat Nikinmäen kaupunginosassa Alikeravan kylässä sijaitsevista kiinteistöistä 92-401-4-45-M501, määräalan 92-401-4-216-M501 ja 92-401-4-368. VD/5442/2020

22.9.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla myydään Vantaan kaupungille Tikkurilan kylässä sijaitseva kiinteistö 92-421-5-771. VD/4486/2020

28.9.2020 on allekirjoitettu maanvuokrasopimus ja kiinteistökaupan esisopimus Kiinteistö Oy Täkytie 16 kanssa Ylästön kylässä Nikinmäen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-86-163-2. VD/1860/2020

28.9.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy määräalan Ylästön kaupunginosassa sijaitsevasta lunastusyksiköstä 92-895-2-12. VD/6502/2020

29.9.2020 on allekirjoitettu maanvuokrasopimus Vantaan kaupungin ja Asuntosäätiön Asumisoikeus Oy:n välillä Metsolan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-83-110-5. VD/4166/2020

30.9.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Tee 2 Green Oy:lle Myllymäen kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-25-97-1. VD/918/2020

6.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asuntosäätiön Vuokra-asunnot Oy:lle Koivukylän kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-70-111-9. VD/5052/2018

6.10.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Vantaan kaupunki luovuttaa Asuntosäätiön Vuokra-asunnot Oy:lle määräosan Koivukylän kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-70-111-11. VD/5052/2018

6.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiinteistö Oy Pyhtäänkorventie 19 myy Vantaan kaupungille määräalan Kirkonkylän kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-407-10-50. VD/9543/2020

8.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Posiber Oy myy Vantaan kaupungille määräalan Kirkonkylän kylässä sijaitsevasta kiinteistöstä 92-407-10-66. VD/9542/2018

8.10.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Posiber Oy luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa Kirkonkylän kylässä sijaitsevista kiinteistöistä 92-52-250-4, 92-407-10-66 ja 92-407-23-0. VD/9542/2018

8.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Peseba Oy myy Vantaan kaupungille Veromiehenkylässä sijaitsevan määräalan 92-423-4-43-M602. VD/7063/2020

8.10.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Oy Kiitoradantie 7 AB luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevista kiinteistöistä 92-407-5-82 ja 92-407-11-20. VD/7128/2019

8.10.2020 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Kiinteistö Oy Fly Pyhtää Vantaa luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-407-10-49. VD/9547/2018

8.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiinteistö Oy Fly Pyhtää Vantaa myy Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-407-10-49. VD/9547/2018

8.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiinteistö Oy Air Pyhtää Vantaa luovuttaa Vantaan kaupungille määräalan kiinteistöstä 92-52-250-9. VD/9545/2018

8.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Kiinteistö Oy Air Pyhtää Vantaa myy Vantaan kaupungille määräalan Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-52-250-9. VD/9545/2018

12.10.2020 on allekirjoitettu maankäyttösopimus / kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan luovutuksesta / asemakaavan muutos nro 002349 / As Oy Vantaan Kilterinrinne, Kilterinkaari 6, Kilterinkaari 8, Kilterinkuja 2, Bräntilänpolku ja Rajatorpantie 8 / Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo. VD/4079/2020

12.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Ruukkupolku 14 (Lumo Kodit Oy) ja Asunto Oy Vantaan Liesikuja 8 Myyrmäen kaupunginosassa sijaitsevat kiinteistöt 92-15-403-6 ja 92-15-403-7 sekä määräosat kiinteistöstä 92-15-403-5. VD/8515/2014

13.10.2020 on allekirjoitettu vaihtokirja, jolla Vantaan kaupunki saa määräalan Viinikkalan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 92-41-100-1 ja kaupunki luovuttaa yhtiölle määräalan kiinteistöistä 92-425-2-54, määräalasta 92-41-101-11-M501 sekä yleisestä alueesta 02-41-9901-0. VD/5561/2019

16.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Ålandsbanken Tonttirahasto Erikoissijoitusrahastolle Myyrmäen kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-15-406-3. VD/8515/2014

20.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla myydään Vantaan kaupungille määräala Korson kaupunginosassa Hyrylän kylässä 92-404-1-746-M1. VD/7582/2020

20.10.2020 on allekirjoitettu maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen muutossopimus Vantaan kaupungin ja KOy Vantaan Pellonreunan välillä 29.5.2020 allekirjoitettuun maanvuokrasopimukseen. VD/902/2020

23.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asoasunnot Uusimaa Oy:lle Myyrmäen kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 02-15-403-3 ja määräosan kiinteistöstä 92-15-403-5. VD/8515/2014

28.10.2020 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Helokille Koivukylän kaupunginosassa sijaitsevan kiinteistön 92-70-111-8 sekä määräosan kiinteistöstä 92-70-111-11. VD/5052/2018

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä allekirjoitetut kauppakirjat, luovutuskirjat, vaihtokirja, maanvuokrasopimus, maanvuokrasopimuksen muutos, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen muutossopimus, maanvuokrasopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimus ja maankäyttösopimus tiedoksi kaupunginhallitukselle, ja
b) antaa niistä aiheutuvat täytäntöönpanotoimenpiteet eri tulosyksiköiden suoritettaviksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

22 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontti 92-50-1-7 (Voimakuja 2)**

VD/8959/10.00.01.01.00/2020
HP/AK/AVP/JHo/LS

Vantaan kaupungilta on pyydetty 13.10.2020 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: K/S Rosendal, Finland (Y: 2053097-3)

Ostaja: Erikoissijoitusrahasto UB Suomi Kiinteistöt (Y: 2944145-9) / perustettavan yhtiön lukuun edustajanaan UB Asset Management Ltd (Y: 1071069-8)

Kaupan kohde: Kaupan kohteena on Tammiston (50) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 10 409 m^2:n suuruinen tontti 92-50-1-7 osoitteessa Voimakuja 2, 01510 Vantaa.

Kauppa-hinta: 7 600 000 euroa, noin 730 € / m^2, noin 1 382 € / k-m^2.

Kaupan kohteena oleva tontti on osoitettu asemakaavassa liikerakennusten korttelialueeksi (KM, III), jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Tontilla on rakennusoikeutta 5 500 k-m^2. Tontilla sijaitsee noin 5 652 k-m^2:n suuruinen liikerakennus vuodelta 2006. Kaupan kohde rajoittuu pohjoisessa ja lännessä kaupungin omistamiin yleisiin alueisiin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa liikerakennusten korttelialueeksi osoitettua rakennettua tonttia. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa.

13.10.2020 päivätty ennakkolausuntopyyntö, englanninkielinen 9.10.2020 allekirjoitettu aiesopimus ja suomenkielinen aiesopimusluonnos kiinteistön kaupasta ovat nähtävillä kokoussihteerillä.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde

kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja

b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 26.3.2012 § 36 päätöksen mukaisesti 100 euron korvaus.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
maankäyttöteknikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

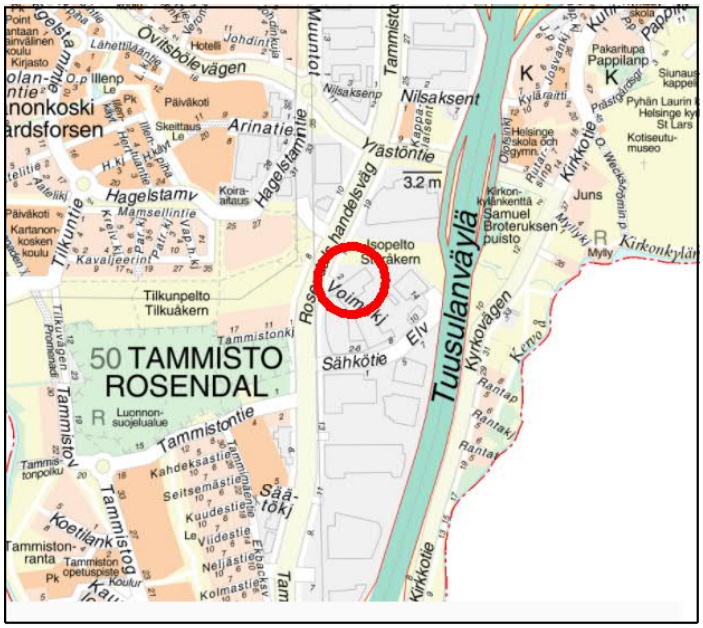

KARTTA ETUOSTON ENNAKKOLAUSUNTOA VARTEN

Kaupunginosa: TAMMISTO (50)

Tontti: 92-50-1-7

Pinta-ala: 10 409m^2

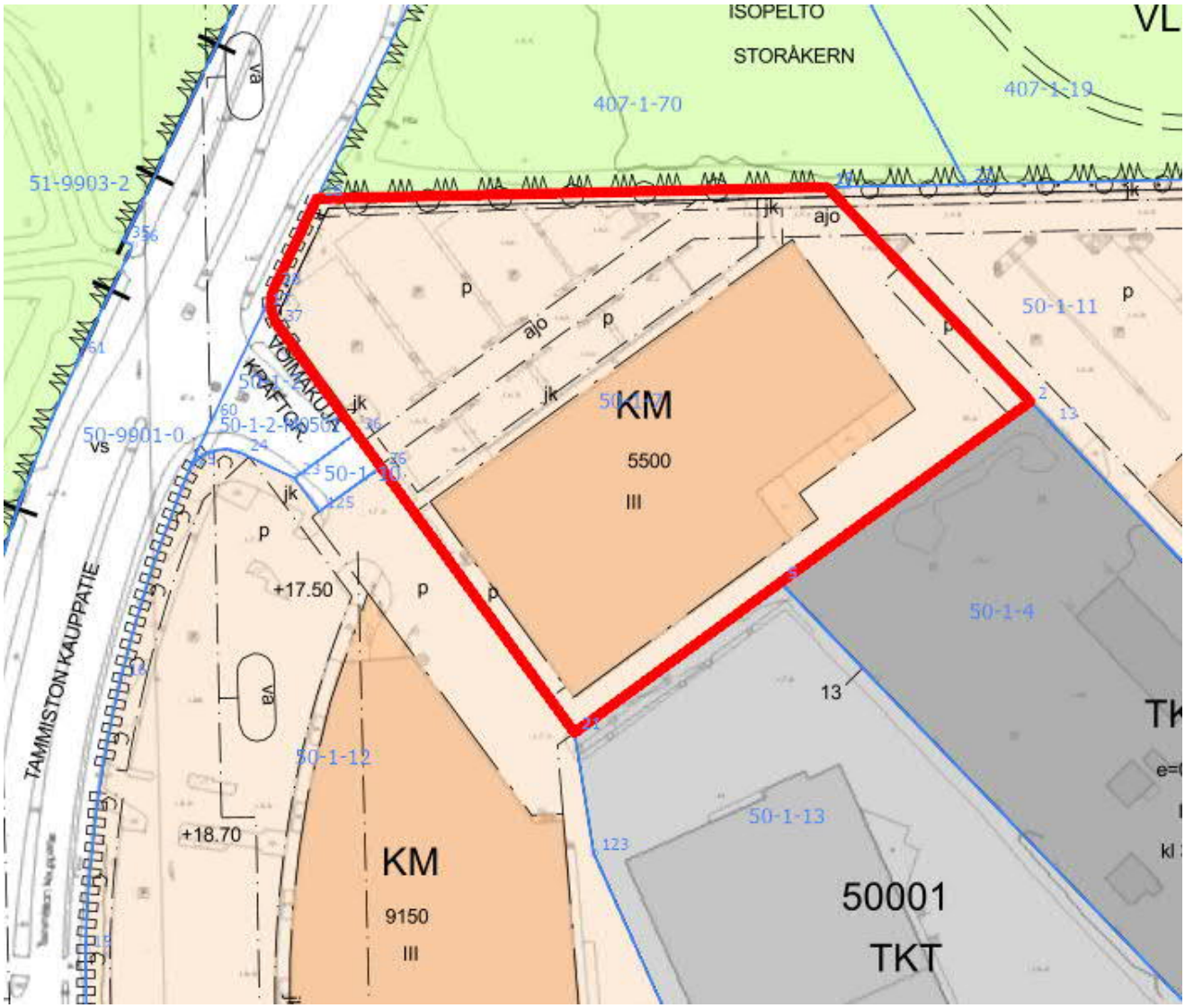

23 § Etuostolain mukaisen ennakkolausunnon antamisesta perittävän korvauksen korottaminen

VD/8947/10.00.01.01.00/2020
HP/AK/AVP/JHo/LS

Esitetään etuostolain mukaisista ennakkolausunnoista perittävän korvauksen korottamista 100 eurosta 300 euroon.

Vantaan kaupunginhallitus on 26.3.2012 § 36 hyväksynyt etuostolain mukaisista ennakkolausunnoista perittäväksi korvaukseksi lausunnon pyytäjältä 100 euroa.

Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla. Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää etuosto-oikeuden käyttämisestä ja ennakkolausunnon antamisesta etuostoasioissa ja asian valmistelee päätettäväksi Kiinteistöt ja tilat palvelualue.

Ennakkolausunnon antaminen on kunnan harkinnassa ja siten vapaaehtoista. Etuostolain mukaisen ennakkolausunnon valmistelusta on kohtuullista periä korvaus.

Kunnissa on käytössä kolmea erilaista käytäntöä ennakkolausuntojen antamisessa:
- ei anneta ennakkolausuntoja lainkaan
- annetaan ennakkolausunto korvauksetta tai
- annetaan ennakkolausunto korvausta vastaan.

Esimerkiksi Tuusulan kunta ei pääsääntöisesti anna ennakkolausuntoja. Helsingin kaupunki ei peri korvausta ennakkolausuntojen antamisesta ja Helsingissä ennakkolausunnot annetaan kaupunginhallituksen päätöksen sijasta viranhaltijan päätöksellä. Hyvinkään kaupungilla korvauksen määrä on 125 euroa ja Espoon kaupungilla se on 200 euroa.

Etuostolain mukaisista ennakkolausunnoista perittävää korvausta on tarpeen korottaa mm. kohonneiden kustannusten vuoksi. Palvelualueella on myös havaittu, että toisinaan ennakkolausuntoja pyydetään kevein perustein sellaisissakin tapauksissa, joissa on hyvinkin selvää, että kaupunki ei tule etuosto-oikeutta käyttämään. Ennakkolausuntojen antamisesta perittävän korvauksen korotus todennäköisesti vähentäisi aiheettomia ennakkolausuntopyyntöjä ja kattaisi paremmin lausuntojen antamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään etuostolain mukaisista ennakkolausunnoista perittävän korvauksen suuruudeksi 300 euroa 1.1.2021 alkaen toistaiseksi. Korvaus peritään lausunnon pyytäjältä lausuntoa vastaan.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
maankäyttöteknikko Jorma Hopponen, p. 050 312 3995, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

24 § Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020

VD/3132/10.04.00.00/2018
HP/AK/THe/AVP/WT/LS

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat valtuustostrategiaan 2018–2021 liittyvä ohjelma. Linjausten tavoitteena on antaa kaupungille tuki maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Linjaukset ovat voimassa toistaiseksi ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti ja tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Esitetään tiedoksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset jakaantuvat kolmeen päämäärään, joiden alle on koottu kaupungin tahtoa kuvastavia tavoitetiloja. Näiden toteutumiseksi on kirjattu yhteensä 68 toimenpidettä, joiden kautta kaupunki varmistaa tavoitteidensa toteutumisen käytännön tasolla. Toimenpiteissä määritellään muun muassa maanhankinnan, kaavoituksen, maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen periaatteet. Lisäksi linjauksiin on kirjattu Vantaan sitoutuminen seudullisiin kaavoitus- ja asuntotuotantotavoitteisiin, rakentamisen painottuminen keskuksiin sekä tavoitteet uuden asuntotuotannon hallintamuotojakaumille ja asuntojen monipuolisuudelle.

Linjausten seurantaraportissa 2020 käydään läpi maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitetilojen ja toimenpiteiden toteutuminen vuosilta 2018–2019, esitetään maa- ja asuntopolitiikan kannalta keskeisten seurantatietojen toteutuminen viimeisen kymmenen vuoden ajalta sekä luodaan katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta ja toimintaympäristöstä. Lisäksi raportoidaan linjauksissa päätetyt seurattavat aihealueet: tiedot maanhankinnasta, myytyjen yritys- ja asuntotonttien määrät, vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärä, asuntotuotannon määrä, kaupungin omien sekä seudullisten asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen, uudistuotannon hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauma, asukasbarometrilla mitattu asukastyytyväisyys sekä asuntorakentamisennuste kymmenen vuoden aikajänteellä. Lisäksi seuranraportin tarkoituksena on lisätä Vantaan päätöksenteon ja toimintakulttuurin läpinäkyvyyttä sekä vuoropuhelua ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten ensimmäisen kattavan seurannan tuloksien mukaan linjausten keskeiset tavoitetilat ja toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet seurantavuosina 2018–2019. Maa- ja asuntopoliittisten (1. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti on onnistuttu aktiivisessa maanhankinnassa, saavutettu pääosin seudulliset ja kaupungin omat asuntotuotantotavoitteet, sekä pysytty varmistamaan asuntotuotannon ja asuinalueiden laatu ja monipuolisuus. Kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun (2. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti kaupungin kasvu on ohjattu nykyiseen rakenteeseen erityisesti radan varsille ja keskusten yhteyteen, ja maankäyttösopimuksia on aktiivisesti käytetty maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Tontinluovutuksen (3. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti tontit on luovutettu pääsääntöisesti myymällä ja monipuolisesti erilaisilla kilpailumuodoilla. Haasteita linjausten toimenpiteiden toteutumiselle ovat aiheuttaneet esimerkiksi talouden syklisyys, kaavoituksen ja siihen liittyvien sopimusneuvotteluiden sekä tonttien varausaikojen pitkittymiset, asuntohankkeiden viivästymiset ja peruuntumiset, sekä tonttien tarjonta suhteessa hankkeiden vaatimuksiin. Kuitenkin kokonaisuudessaan linjausten toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet tai vähintään osittain toteutuneet.

Seurannan tulosten perusteella voidaan todeta, että kaupungin pitkäjänteinen maa- ja asuntopolitiikka on luonut toimintaympäristön, jossa on mahdollista päätettyjen linjausten mukaisesti aktiivisesti kehittää kaupunkia ja varmistaa valmiudet tulevaisuuden tarpeille. Linjausten toimenpiteet ovat osoittautuneet johdonmukaisiksi ja käytännönläheisiksi, ja ne toimivat myös ennakoimattomissa yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa muutostilanteissa. Näin ollen seurannan tulosten perusteella ei ole ilmennyt tarpeita maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivittämiselle tässä vaiheessa. Jatkossa tämän seurantaraportin kaltainen perusteellinen raportointi on tarpeen tehdä kerran valtuustokaudessa ja tiiviimpiä väliraportteja voidaan tuottaa tarvittaessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.9.2020 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että merkitään tiedoksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen jälkeen liitteenä olevassa seurantaraportissa on havaittu kaksi teknistä virhettä, jotka on korjattu ennen kaupunginhallituksen kokousta.

Kaupunginhallitus 19.10.2020 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginhallituksen 16.11.2020 kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja teki muutoksen seurantaraportin tavoitteen toteutumiseen sivulle kuusi kohtaan 1.2 Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista / Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta. Tavoitteen toteutuminen muutettiin toteutuneesta osittain toteutuneeksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen esitti jäsen Lauri Kairan kannattamana

seuraavan muutosesityksen: ”Poistetaan teemanosto Asuntotonttien myynnin ja vuokrauksen vaikutukset kaupungin talouteen ja maankäyttöön pitkällä tähtäimellä -osio ja tuodaan valtuustolle kattavampi selvitys maan myynnistä ja maan vuokrauksesta.”

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkasen muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Tahvanainen, Norrena, Abdi, Jääskeläinen, Kaukola, Pajunen, Puoskari, Tyystjärvi), 5 ei-ääntä (Multala, Kaira, Niikko, Orpana, Rokkanen), joten puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti 2020 (II)

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistöjohtaja Antti Kari, puh. 040 568 6540, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asumisen erityisasiantuntija Wilma Toljander, puh. 050 302 7542, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISTEN LINJAUSTEN SEURANTARAPORTTI 2020

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 24 §

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISTEN LINJAUSTEN SEURANTARAPORTTI 2020

Sisällys

Esipuhe ... 3
Johdanto ... 4
1. Päämäärä: Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää ... 4
Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen ... 5
Maanhankinnat ja -luovutukset ... 8
Asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen ... 10
Teemanosto: Asuntotuotannon ennätysmäärät ja asuntorakentamisennuste ... 12
2. Päämäärä: Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen ... 14
Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen ... 15
Kaavoituksen tavoitteiden toteutuminen ... 21
Maankäyttösopimukset ... 23
Asukasbarometrin 2018 tulokset ... 24
3. Päämäärä: Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää ... 25
Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen ... 26
Tontinluovutukset ... 29
Teemanosto: Asuntotonttien myynnin ja vuokrauksen vaikutukset kaupungin talouteen ja maankäyttöön pitkällä tähtäimellä ... 31
Tontinluovutuskilpailut ... 32
Teemanosto: Markkatien yritystonttihaku ... 33
Seurannan yhteenveto ... 34
Tulevaisuuden suuntaviivat ... 36
Lähteet ... 38

ESIPUHE

Vantaan kasvu on lähtenyt viime vuosien aikana ennennäkemättömään nousuun. Kaupungin määrätietoinen kehittäminen, vilkas kansainvälinen lentokenttä, kattava raideliikenteen verkosto ja Vantaan sijainti keskellä kasvavaa pääkaupunkiseutua ovat luoneet yhdessä kaupungistamme houkuttelevan investointien kohteen. Vantaan tavoitteena on pitkäjänteinen ja toimiva maa- ja asuntopolitiikka, jolla ohjataan kaupungin kasvua. Vantaa haluaa varmistaa alueidensa sosiaalisen eheyden sekä luoda edellytykset elinkeinoelämälle ja työpaikkojen kasvulle. Ensisijaisesti haluamme varmistaa riittävän, monipuolisen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Linjaukset pohjautuvat jo aiemmin kaupungilla päätettyihin ja käytössä olleisiin toimintaperiaatteisiin, jotka yhdistettiin toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät ja tavoitetilat limittyvät valtuustokauden 2018–2021 strategiassa päätettyihin painopistealueisiin. Niitä ovat hiilineutraali Vantaa 2030, kaupungin tiivistäminen lähiluontoa vaalien, asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, elinvoiman ja vetovoiman lisääminen sekä talouden tasapainon turvaaminen.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten seurantaraportti tehdään tässä laajuudessa ensimmäistä kertaa. Seurantaraportissa luodaan laaja-alainen katsaus kaupungin maa- ja asuntopolitiikan tilanteeseen ja raportoidaan linjausten tavoitteiden toteutuminen viime vuosilta. Seurantaraportti tuo avoimesti näkyväksi Vantaan maa- ja asuntopolitiikan toteuttamisen niin luottamushenkilöille ja kuntalaisille kuin kaikille aiheesta kiinnostuneille. Seurannalla lisätään Vantaan päätöksenteon ja toimintakulttuurin läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Kaupungin pitkäjänteinen ja aktiivinen maa- ja asuntopolitiikka on luonut toimintaympäristön, jossa on mahdollista toteuttaa johdonmukaista kaupungin kehittämistä.

Lämmin kiitos tämän raportin laatijoille ja etenkin kaikille sen hyvien tulosten puolesta työtä tehneille!

Vantaalla 21.9.2020

Hannu Penttilä
apulaiskaupunginjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

JOHDANTO

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset jakaantuvat kolmeen päämäärään, joiden alle on koottu kaupungin tahtoa kuvastavia tavoitetiloja. Ensimmäinen päämäärä sisältää keskeiset maa- ja asuntopoliittiset, toinen päämäärä kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun, ja kolmas päämäärä tontinluovutuksen päämäärät ja tavoitetilat. Näiden toteutumiseksi on kirjattu yhteensä 68 toimenpidettä, joiden kautta kaupunki varmistaa tavoitteidensa toteutumisen käytännön tasolla. Toimenpiteisiin on kirjattu muun muassa Vantaan sitoutuminen seudullisiin kaavoitus- ja asuntotuotantotavoitteisiin, tavoitteet uuden asuntotuotannon hallintamuotojakaumasta ja asuntojen monipuolisuudesta, rakentamisen painottuminen keskuksiin sekä maanhankinnan, maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen periaatteet.

Tässä seurantaraportissa käydään läpi maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitetilojen ja toimenpiteiden toteutuminen vuosilta 2018–2019, esitetään maa- ja asuntopolitiikan kannalta keskeisten seurantatietojen toteutuminen viimeisen kymmenen vuoden ajalta sekä luodaan katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta ja toimintaympäristöstä. Lisäksi raportoidaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa päätetyt seurattavat aihealueet:

- Asuntotuotannon määrä ja kaupungin omien sekä seudullisten asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen
- Asuntojen huoneistotyyppi- ja hallintamuotojakauma uudistuotannossa
- Asukasbarometrilla mitattu asukastyytyväisyys
- Kootut tiedot maanhankinnasta, myytyjen yritys- ja asuntotonttien määrä sekä vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärä
- Asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan asuntotuotannon volyymi kymmenen vuoden aikajänteellä

1. PÄÄMÄÄRÄ: VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLITIIKKA ON VASTUULLISTA, PITKÄJÄNTEISTÄ JA TALOUDELLISESTI KESTÄVÄÄ

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten 1. päämäärän tavoitetiloina on, että

- maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista
- maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista
- asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti

Vantaa on kiinteä osa kehittyvää Helsingin seudun metropolialuetta, joka vetää puoleensa yhä kasvavassa määrin asukkaita muualta Suomesta ja ulkomailta. Maankäyttöä, liikkumista ja asumisen tarpeita alueella on tärkeää suunnitella seudun kuntien yhteisten päämäärien mukaisesti, sillä alue on yhtenäistä asuntomarkkina- ja työssäkäyntialuetta.

Tehokkain keino, jolla kaupunki voi vaikuttaa eri toimintojen sijoittumiseen, yhdyskuntarakenteen muotoutumiseen sekä asunto- ja elinkeinopolitiikkaan alueellaan, on omistaa maata ja luovuttaa sitä omien ehtojensa mukaisesti. Tämän vuoksi kaupungin yksi tärkeimmistä maapolitiikan keinoista on maanhankinta. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti kaupunki hankkii maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten 1. päämäärä sisältää keskeiset maa- ja asuntopoliittiset tavoitetilat ja yhteensä 17 toimenpidettä, jotka toteutuivat vuosina 2018–2019 kokonaisuudessaan hyvin, sillä 59 prosenttia keskeisistä toimenpiteistä toteutui täysin (taulukko 1). Tavoitteiden mukaisesti on onnistuttu maanhankinnassa, asuntotuotannon ja asuinalueiden laadun ja monipuolisuuden varmistamisessa sekä maa- ja asuntopolitiikan toteuttamisessa maakäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa. Kuusi toimenpidettä (35 %) toteutui osittain, mikä johtui pääosin siitä, ettei kaikkia asuntotuotantotavoitteita täysin saavutettu, koska tonttitarjonta ei ole pystynyt vastaamaan kaikkien hankkeiden vaatimuksiin ja muutaman erityisasumisen hankkeen toteutuminen on viivästynyt. Toimenpiteistä yksi (6 %) jäi toteutumatta, koska pitkän korkotuen asuntotuotannossa ei ylletty tavoitemääriin johtuen valtion tukeman tuotannon hankkeita rajoittavista rakentamiskustannuksista ja tuotantoon sopivien tonttien tarjonnasta.

Taulukko 1. *1. Päämäärän maa- ja asuntopoliittiset tavoitetilat ja toimenpiteet.*

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää		
Tavoitetila ja toimenpiteet	***Keskeiset toimenpiteet 2018–2019***	***Tavoitteen toteutuminen***
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista		
Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä	*Pitkän aikavälin strategioiden toteuttamiseksi on hankittu aktiivisesti odotusarvomaata, laajoja viheralueita sekä yleiskaavan mukaista tulevaa asuntomaata. Useana vuotena budjetoitujen määrärahojen lisäksi on saatu kaupunginvaltuustolta lisämäärärahoja merkittäviä hankintoja varten. Vuonna 2018 kiinteää omaisuutta hankittiin 14,8 milj. eurolla 128 hehtaaria ja vuonna 2019 9,4 milj. eurolla 144 hehtaaria.*	*toteutui*
Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppoja sekä tarvittaessa etuosto-oikeutta ja lunastusta	*Kaikki maanhankintakeinot ovat olleet käytössä ja maata on hankittu pääasiassa vapaaehtoisin kaupoin sekä osana maankäyttösopimuskorvauksia. Kaupungin etuosto-oikeutta on käytetty 13 kertaa vuosina 2010–2019. Keravan ja Vantaanjoen vesialueiden lunastustoimitus saatiin päätökseen 2019 ja Saraksen alueen lunastustoimituksen loppukokous oli 2020.*	*toteutui*

1.2. Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista		
Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta	*Kaikki saadut maanmyyntitulot ovat tukeneet kaupungin taloutta. Maankäyttösopimuksilla on voimakkaasti ohjattu tulevan asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoja sekä huoneistotyyppijakaumaa.*	*toteutui osittain*
Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen	*MAL-sopimuskauden 2016–2019 asuntotuotantotavoite Vantaalle oli yhteensä 9 600 asuntoa (2 400 asuntoa/vuosi). Sopimuskaudella valmistui yhteensä noin 16 000 asuntoa, eli asetettu tavoite toteutui 165-prosenttisesti. Koko sopimuskauden tavoitteesta 1 065 000 k-m2 voimaan tulleista asumisen kaavoista toteutui 79 % ja tavoitteesta 1 065 000 k-m2 hyväksyttyjä asumisen kaavoja toteutui 69 %.*	*toteutui osittain*
Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain	*Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen on mahdollistettu suunnitelmallisella maanhankinnalla, kaavoituksella ja investoinneilla sekä maankäyttösopimuksilla, tonttikilpailuilla, maanluovutuksella ja tehokkaalla rakennuslupaprosessilla. Lisäksi tiivis yhteistyö erilaisien rakennuttajien kanssa on mahdollistanut hankkeiden toteutumisen. Valtion tukemaan tuotantoon tonttivarantoa on lähtötilanteessa ollut liian vähän, mutta sitä tullaan lisäämään.*	*toteutui osittain*
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.		
Edistämme laatua kaikenhintaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa	*Asuntotuotannon kaikissa hallintamuodoissa on laatua edistetty hakemalla tontinluovutuskilpailuissa monipuolisesti erilaisia konsepteja, esimerkiksi yhteisöllisiä ratkaisuja (Kivistön yhteisöllinen kortteli), muuntojoustavuutta (Kivistön koulun kilpailu) ja kohtuuhintaisuutta (Leinelän tonttikilpailu ja tuottajamuotoiset pientalotonttikilpailut). Pääsääntöisesti kilpaluissa haetaan kaupunkikuvallista laatua ja energiatehokkuutta. Sekä kilpailuissa että maankäyttösopimuksissa on edellytetty monipuolisuutta hallintamuodoissa ja huoneistotyyppijakaumissa.*	*toteutui*
Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja	*Asuntopolitiikkaa on toteutettu kaupungin omalla maalla tontinluovutusehtojen kautta ja yksityisellä maalla maakäyttösopimusten kautta.*	*toteutui*
Toteutamme maa- ja asuntopolitiikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa	*Maankäyttösopimuksilla on säädelty asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoja sekä asuntojen huoneistotyyppijakaumaa. Tontinluovutuksissa on toimittu maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti luovuttamalla tontteja pääsääntöisesti kilpailuttamalla ja julkista hakua käyttäen.*	*toteutui*
Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri	*Erityisesti vuokratalovaltaisilla asuinalueilla kehittämishankkeita on edistetty voimakkaasti ja asuntojen hallintamuotoa on säädelty tiukemmin.*	*toteutui*

Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla	*MAL-sopimuskaudella 2016–2019 valtion tukemia pitkän korkotuen vuokra-asuntoja valmistui 16 % sopimuskauden 9 600 asunnon tavoitemäärästä.* *Vuonna 2018 ja 2019 valmistui pitkän korkotuen vuokra-asuntoja vuosittain 9 % valmistuneiden asuntojen kokonaismäärästä (9 610 asuntoa), johtuen kyseisten vuosien asuntotuotannon huomattavasti korkeammasta määrästä verrattuna vuosittaiseen 2 400 asunnon tavoitemäärään. Lisäksi joidenkin hankkeiden toteuttamiskustannukset ovat olleet liian suuret valtion tukemalle tuotannolle ja joissain tapauksissa tontteja ei ole ollut tarjolla sopivalla sijainnilla ottaen huomioon asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisen.*	*ei toteutunut*
Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta	*MAL-sopimuskaudella 2016–2019 pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tuotantotavoite oli 480 asuntoa vuodessa, josta kaupunki oli asettanut VAV:n tavoitteeksi noin 321 asuntoa (67 %) vuosittain.* *Vuonna 2018 VAV-konsernin tuotanto oli 37 % pitkän korkotuen vuokra-asuntojen 480 asunnon vuosittaisesta tuotantotavoitemäärästä, ja 74 % vuonna 2019. VAV-konserni ei yltänyt vuosittaisiin tuotantotavoitteisiin, koska tontteja ei ole ollut riittävästi tarjolla valtion tukemaan tuotantoon ottaen huomioon alueiden sosiaalisen eheyden varmistamisen. Kaupunki pyrkii omalla tontinluovutuksella ja maankäyttösopimuksilla varmistamaan tulevina vuosina riittävän tonttitarjonnan VAV-konsernille.*	*toteutui osittain*
Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla	*MAL-sopimuskaudella 2016–2019 asumisoikeus- ja osaomistusasuntoja sekä lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja valmistui yhteensä noin 15 % asuntotuotannon 9 600 asunnon kokonaistavoitemäärästä.* *Asumisoikeus- ja osaomistusasuntoja sekä lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja valmistui vuonna 2018 noin 13 % ja 5 % vuonna 2019 asuntotuotannon kokonaismäärästä, mikä johtui valmistuneiden asuntojen huomattavasti korkeammasta määrästä verrattuna vuosittaiseen 2 400 asunnon tavoitemäärään.*	*toteutui*
Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina	*Vuonna 2018 omistusasuntotuotannon osuus asuntotuotannon kokonaismäärästä oli 51 % ja 65 % vuonna 2019.*	*toteutui*
Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana	*Kaupunki ja VAV ovat yhteistyössä käynnistäneet useita kiinteistökehityshankkeita, joiden tavoitteena on vanhan asuntokannan perusparannus ja purkava uudistaminen, asuntokannan monipuolistaminen ja kysyntään paremmin vastaavan uuden kannan rakentaminen. Myös VAV-konsernin yhtiörakenne on uudistettu vastaamaan paremmin tulevaisuuden asuntotuotannon tarpeita.*	*toteutui*

Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi	*VAV-konsernilla ei ole ollut tarvetta nostaa lainoja kaupungin asuntolainarahastosta, jossa oli vuoden 2019 lopussa peruspääomaa noin 96 miljoonaa euroa.* *Kaupungin hissiavustuksia myönnettiin kahdelle asunto-osakeyhtiöille vuosina 2018–2019.*	*toteutui*
Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti	*Kaupunki osallistui valtakunnalliseen Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaan (AUNE) vuosina 2016–2019. AUNE-ohjelman loppuraportin mukaan asunnottomien määrä väheni Vantaalla vuosina 2016–2018 noin 20 %. Ohjelmakaudella kehitettiin aktiivisesti ennaltaehkäisevää asunnottomuustyötä sekä kokemusasiantuntijatyötä, ja työn pääkohdat vietiin osaksi kaupungin hyvinvointiohjelmaa. Ohjelmakauden tavoitteiden mukainen Koisoniityn palvelukeskus ei edennyt toteutusvaiheeseen. Kaupungin tulevat tavoitteet määritellään vuonna 2020 valmisteltavassa asunnottomuusohjelmassa.*	*toteutui osittain*
Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti.	*Keskeneräisen sote- ja maakuntauudistuksen takia erityisryhmien hankkeita on edistetty hyvin harkiten. Toteutuneita hankkeita 2018–2019 ovat olleet Myyrmäen vanhustenkeskus sekä uusi turvakoti Asolassa. Pitkään vireillä olleiden Koisoniityn palvelukeskuksen ja Hämeenkylän vanhustenkeskuksen hankkeiden toteutusaikataulut ovat pitkittyneet.*	*toteutui osittain*

MAANHANKINNAT JA -LUOVUTUKSET

Kaupunki hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla yksityisiltä maanomistajilta. Tarpeen vaatiessa kaupunki voi käyttää myös muita lain sallimia keinoja, kuten etuosto-oikeutta ja lunastusta. Maata voidaan hankkia myös sopimuskorvauksena maankäyttösopimusten yhteydessä maanomistajalta neuvotteluiden tuloksena. Ensisijaisesti maankäyttösopimuksilla kaupungilla on mahdollisuus hankkia maaomaisuutta strategisesti tärkeiltä paikoita.

Vuosina 2018–2019 hankittiin aktiivisesti odotusarvomaata, laajoja viheralueita sekä yleiskaavan mukaista tulevaa asuntomaata. Useana vuotena budjetoitujen määrärahojen lisäksi on saatu kaupunginvaltuustolta lisämäärärahoja merkittäviä hankintoja varten. Vuonna 2018 kiinteää omaisuutta hankittiin 14,8 miljoonalla eurolla 128 hehtaaria ja vuonna 2019 hankittiin 9,4 miljoonalla eurolla 144 hehtaaria (kuva 1). Vuosina 2010–2019 pinta-alaltaan merkittävin maanluovutus oli vuonna 2013 toteutunut Inkoossa sijaitsevan Bjursin alueen (noin 300 hehtaaria maata ja 100 ha vesialuetta) sekä Vihdissä sijaitsevan Etelälahden alueen (noin 16 hehtaaria) luovutukset Uudenmaan ELY-keskukselle luonnonsuojelutarkoituksiin osana METSO-ohjelmaa. Euromääräisesti suurin maanhankinta on ollut vuonna 2016 Kivistön kaupunkikeskus 1 asemakaavan noin 30 miljoonan euron maankäyttösopimuskorvauksena saatu 5,1 hehtaarin maa-alue.

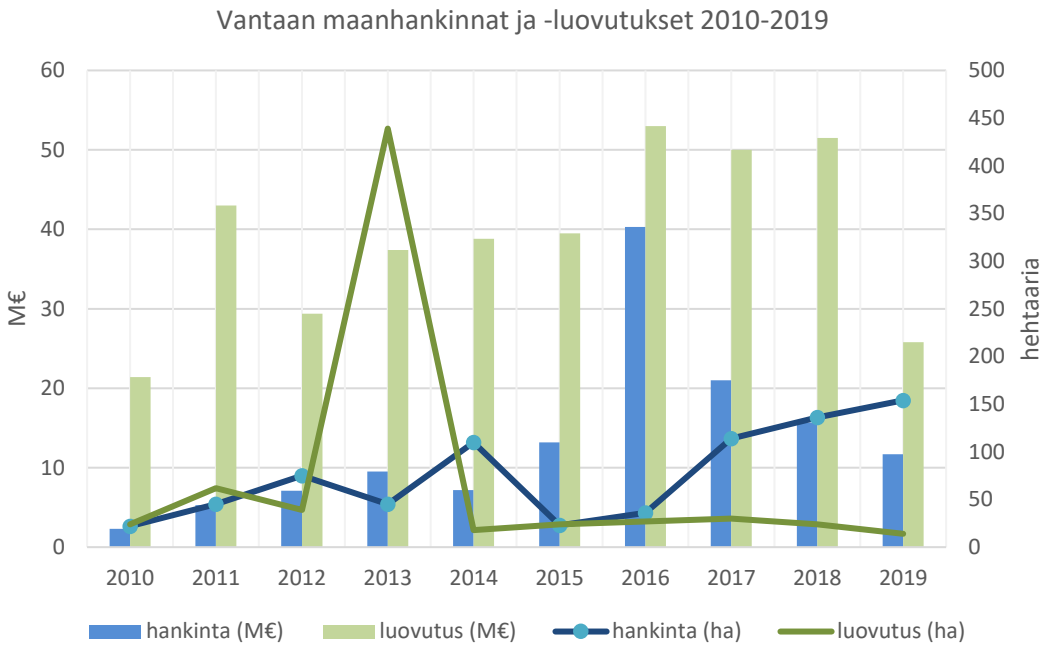

Kuva 1. Vantaan maanhankinnat ja -luovutukset 2010–2019.

Vuosina 2018–2019 kaikkia maanhankintakeinoja käytettiin, mutta pääasiassa maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin sekä osana maankäyttösopimuskorvauksia (kuva 2 ja taulukko 2). Kaupungilla on mahdollisuus käyttää etuosto-oikeutta alueellaan sijaitsevan yli 3 000 m2:n suuruisen kiinteistön kaupassa, jolloin kaupungilla on oikeus saada myyty kiinteistö omistukseensa myyjän ja ostajan sopimasta kauppahinnasta ja -ehdoin asettumalla ostajan tilalle. Vuosina 2018–2019 kaupunki käytti etuosto-oikeutta viisi kertaa ja pääasiallisesti etuosto-oikeudella hankittiin yleiskaavoitetuilta alueilta rakentamattomia maa- ja metsätalousmaita sekä raakamaita.

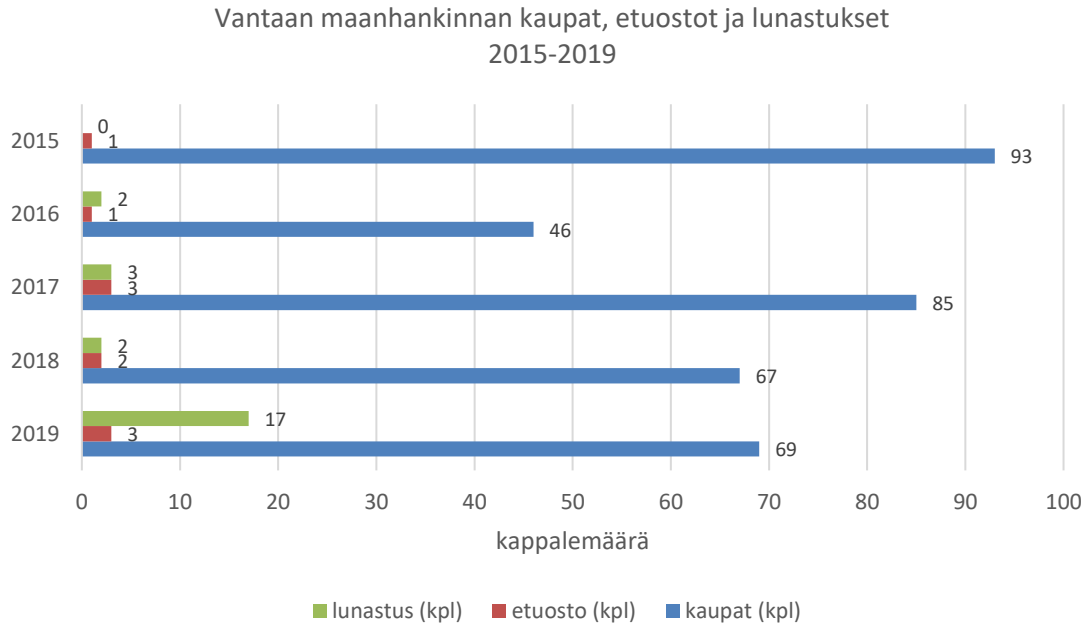

Kuva 2. Vantaan maanhankinnan kaupat, etuostot ja lunastukset 2015–2019.

Taulukko 2. Vantaan maanhankinnan kaupat, etuostot ja lunastukset 2015–2019

Vantaan maanhankinnan kaupat, etuostot ja lunastukset 2015–2019						
vuosi	**kaupat (1000 euroa)**	**etuostot (1000 euroa)**	**lunastus (1000 euroa)**	**kaupat (hehtaaria)**	**etuostot (hehtaaria)**	**lunastus (hehtaaria)**
2015	8 523	35	0	26	4	0
2016	10 368	28	13	28	1	7
2017	18 123	2 895	17	8	38	4
2018	15 436	224	5	126	9	1
2019	10 282	730	684	123	15	15

Yleisen tarpeen vaatiessa on kaupungilla mahdollisuus käyttää myös lunastusta maanhankintakeinona. Asemakaava antaa usein lunastusperusteen asemakaavassa yleisiksi alueiksi osoitettujen alueiden, kuten esimerkiksi puistojen ja katujen osalta. Asemakaavoittamattoman maan lunastaminen edellyttää ympäristöministeriön myöntämää lunastuslupaa. Lunastettavasta omaisuudesta määrätään lähtökohtaisesti sen käyvän hinnan mukainen korvaus. Vuonna 2019 saatiin Keravan ja Vantaanjoen vesialueiden lunastustoimitus päätökseen ja lunastettiin useita kalualueita muun muassa Nikinmäestä. Saraksen alueen lunastustoimituksen loppukokous pidettiin vuonna 2020.

ASUNTOTUOTANTOTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Helsingin seudun MAL-sopimuskaudella 2016–2019 Vantaa sitoutui vähintään 2 400 uuden asunnon vuosittaiseen tuotantoon. Tästä tavoitteesta 20 prosenttia tuli toteuttaa valtion tukemana pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona sekä kymmenen prosenttia valtion tukemana asumisoikeustuotantona ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Kaupunki sitoutui MAL-sopimuksessa myös vuosittaiseen asemakaavoitettavan asuinkerrosalan tavoitteeseen 266 000 kerrosneliömetriä.

MAL-sopimuskaudella 2016–2019 Vantaan tavoitteet asuntotuotannon osalta toteutui erinomaisesti, sillä yhteensä valmistui lähes 16 000 asuntoa, joka oli 165 prosenttia asetetusta tavoitemäärästä (9 600 asuntoa). Yhteensä valtion tukeman asuntotuotannon (sisältäen pitkän korkotuen ja lyhyen korkotuen vuokra-asunnot, erityisryhmä- ja asumisoikeusasunnot) tavoite toteutui sopimuskaudella 105-prosenttisesti. Pitkän korkotuen vuokra-asuntoja valmistui 16 prosenttia (MAL-tavoite 20 %) tavoitemäärästä. Asumisoikeus- ja osaomistusasuntoja sekä lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja valmistui 15 prosenttia (kaupungin tavoite 10 %) asuntotuotannon tavoitemäärästä. Asumisen kaavoja tuli voimaan 79 prosenttia (839 948 k-m2) tavoitteesta ja hyväksyttyjä kaavoja toteutui tavoitemäärästä 69 prosenttia (736 237 k-m2).

Vuonna 2018 valmistui noin 4 500 asuntoa ja vuonna 2019 noin 5 000 asuntoa, eli kaksinkertaisesti verrattuna vuosittaiseen 2 400 asunnon tuotantotavoitteeseen (kuva 3). Vuosina 2018–2019 omistusasuntotuotannon osuus asuntotuotannon kokonaismäärästä oli tavoitteen mukaisesti vähintään 50 prosenttia. Asumisoikeusasuntoja ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja valmistui asuntotuotannon kokonaismäärästä vuonna 2018 noin 13 prosenttia ja

viisi prosenttia vuonna 2019 (tavoite 10 % vuosittain). Pitkän korkotuen vuokra-asuntoja valmistui vuonna 2018 ja 2019 vuosittain 9 % valmistuneiden asuntojen kokonaismäärästä (tavoite 20 % vuosittain). Pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tuotantotavoite oli 480 asuntoa vuodessa, mistä tavoitteena oli, että kaupungin omistama VAV-konserni tuottaa 67 prosenttia eli 321 asuntoa vuosittain. Vuonna 2018 VAV-konsernin tuotanto oli 37 prosenttia pitkän korkotuen vuokra-asuntojen 480 asunnon vuosittaisesta tuotantotavoitemäärästä, ja 74 prosenttia vuonna 2019. Valtion tukemassa tuotannossa ei päästy kaikkiin tavoitteisiin johtuen asuntotuotannon huomattavasti korkeammasta tuotantomäärästä vuosina 2018–2019 verrattuna vuosittaiseen 2 400 asunnon tavoitemäärään. Lisäksi haasteena on ollut se, että joidenkin hankkeiden toteuttamiskustannukset ovat olleet liian suuret valtion tukemalle tuotannolle ja joissain tapauksissa tontteja ei ole ollut tarjolla sopivalla sijainnilla ottaen huomioon asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisen.

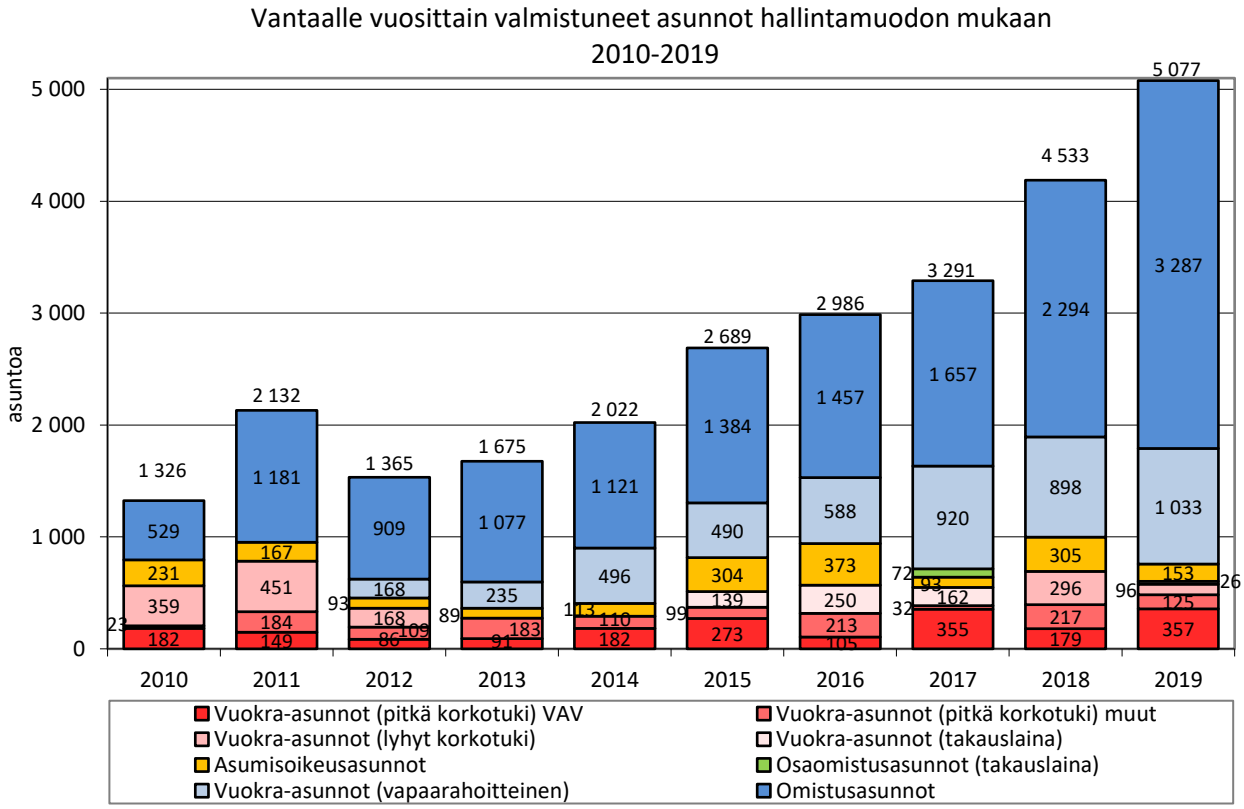

Kuva 3. Vantaalle vuosittain valmistuneet asunnot hallintamuodon mukaan 2010–2019.

Vantaan kaupunki teetti vuonna 2017 selvityksen uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista ja -alueista. Selvityksen taustalla oli Vantaan asuntorakentamisen jatkuva kasvu ja sen painottuminen erityisesti kerrostaloihin, joihin on rakennettu pinta-alaltaan ja huoneluvultaan yhä pienempiä asuntoja. Tarkasteltaessa vuosina 2010–2019 valmistuneiden kerrostaloasuntojen huoneistotyyppijakaumia, voidaan todeta yksiöiden määrän kokonaistuotannosta yli kaksinkertaistuneen ja samalla kerrostaloasuntojen keskipinta-alan pienentyneen lähes 12 neliöllä (kuva 4). Uudistuotannon huoneistojakaumien monipuolisuuden varmistamiseksi tehostettiin kaupungin omassa tontinluovutuksessa huoneistotyyppijakauman sääntelyä ja aloitettiin vuoden 2018 alussa maankäyttösopimuksissa huoneistotyyppijakauman määrittely rajoittamalla yksiöiden määrä korkeintaan 30 prosenttiin per rakennus. Vuoden 2019 alusta säätelyä

täydennettiin perheasuntojen vähimmäismäärien osalta niin, että vähintään 30 prosenttia rakennuksen asunnoista tulee olla kolmioita tai sitä suurempia asuntoja. Säätely ei kuitenkaan koske erityisryhmien asuntokohteita ja erikseen nimettyjä kohteita.

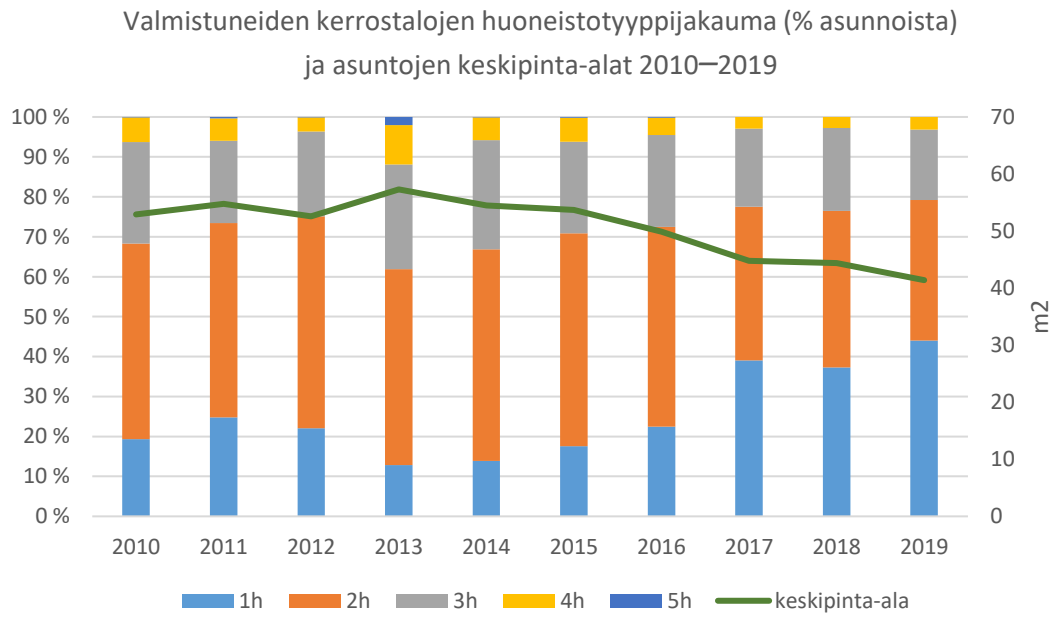

Kuva 4. Valmistuneiden kerrostalojen huoneistotyyppijakauma (% asunnoista) ja asuntojen keskipinta-alat 2010–2019.

Teemanosto: Asuntotuotannon ennätysmäärät ja asuntorakentamis-ennuste

Vantaan asuntotuotanto on kasvanut pääkaupunkiseudun kunnista eniten viime vuosina, ja vuonna 2019 valmistui enemmän asuntoja kuin koskaan aikaisemmin (kuva 5). Asuntoja valmistui 2015–2019 reilusti kaksinkertainen määrä verrattuna jaksoon 2000–2014. (Vuori 2020).

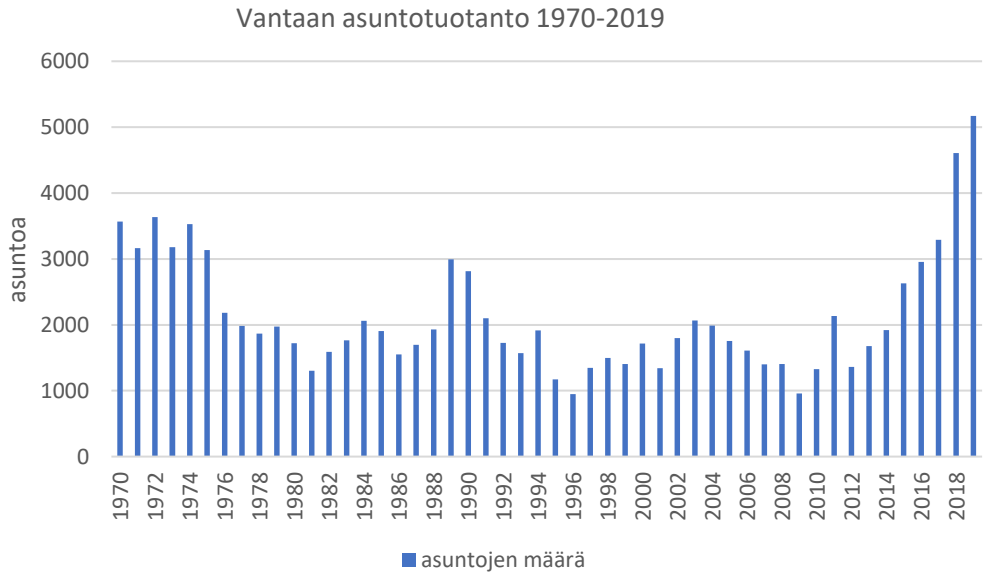

Kuva 5. Valmistuneet asunnot Vantaalla 1970–2019.

Vuosituhannen alusta lähtien asuntorakentaminen on keskittynyt Vantaalla yhä vahvemmin radanvarren keskusten ja asuinalueiden täydennysrakentamiseen, ja suuntaus jatkuu vahvana myös tulevaisuudessa. Kehäradan liikenteen käynnistymisellä vuonna 2015 on ollut rakentamista kiihdyttävä vaikutus ja asuntorakentaminen sijoittuu Vantaalla tällä hetkellä pääsääntöisesti ratojen ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen (kuva 6). Vantaan viime vuosina toteuttama maa- ja asuntopolitiikka, joustavasti toimiva kaavoitus ja rakennusvalvonta sekä vahva sijoittajavetoinen kasvu asuntomarkkinoilla ovat siivittäneet kaupungin ennätysmäiseen asuntojen rakentamisvauhtiin. Vantaasta on tullut entistä vahvemmin hyvien joukkoliikenneyhteyksien kaupunki kehäradan myötä ja tätä kehitystä on tavoitteena jatkaa muun muassa Vantaan ratikan rakentamisella.

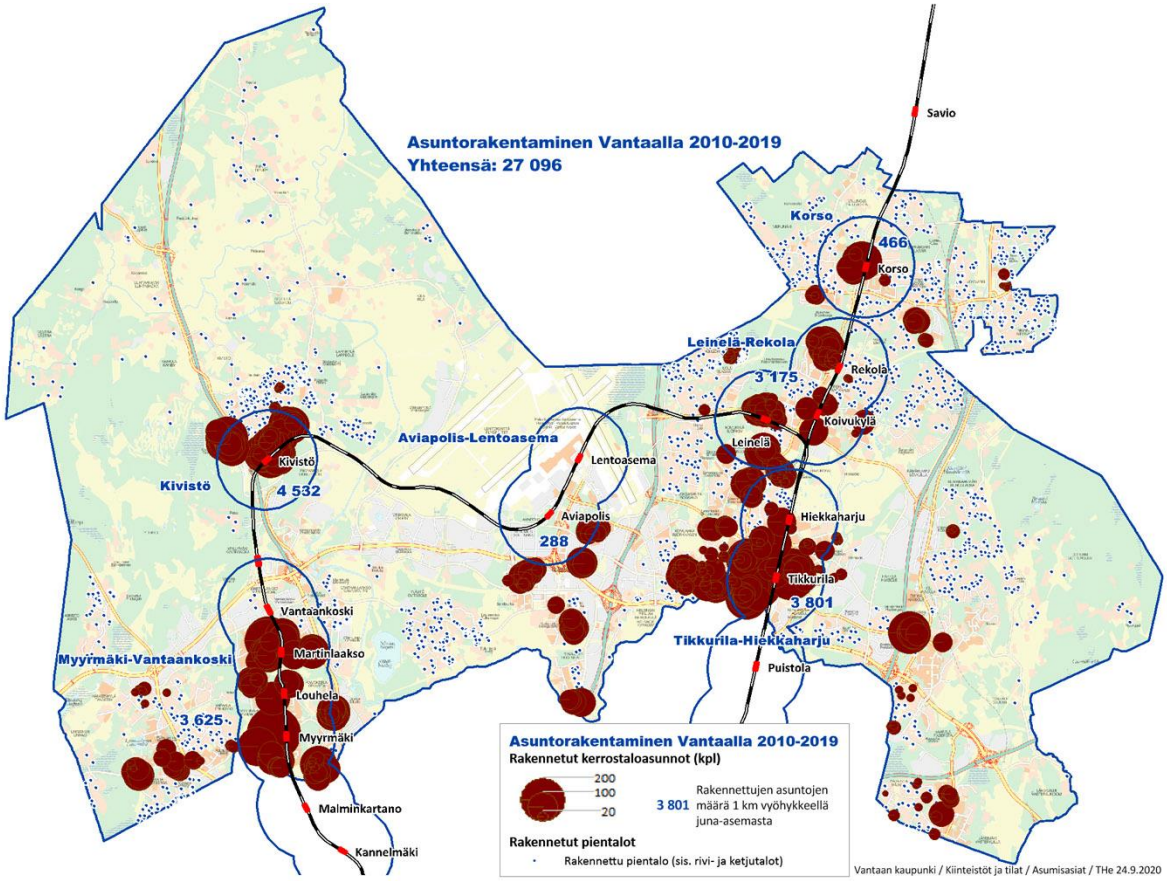

Kuva 6. Asuntorakentaminen Vantaalla 2010–2019.

Vantaalla uutta asuntorakentamista kohdentuu runsaasti kaikille suuralueille seuraavien kymmenen vuoden aikana täydentämään ja osin laajentamaan nykyistä kaupunkirakennetta. Vantaan asuntorakentamisennuste on tavoitteisiin nähden varsin korkea eli siinä on yhteensä noin 35 000 asuntoa seuraavalle kymmennelle vuodelle (2020–2029) tavoitetason ollessa MAL-sopimuksessa noin 26 400 asuntoa vuosille 2020–2031 (kuva 7). Ennusteen mukaan voimakkainta asuntorakentaminen on tulevana vuosikymmenenä radanvarren keskuksissa eli Myyrmäessä, Tikkurilassa, Kivistössä ja Aviapoliksessa. Myyrmäen (21 %), Kivistön (20 %), Aviapoliksen (18 %) Tikkurilan (16 %) suuralueille sijoittuu ennusteen mukaan yhteensä noin 75 prosenttia uudesta asuntotuotannosta. Loput noin 25 prosenttia uudesta asuntotuotannosta sijoittuu Hakunilan (11 %), Koivukylän (8 %) ja Korson (7 %) suuralueille.

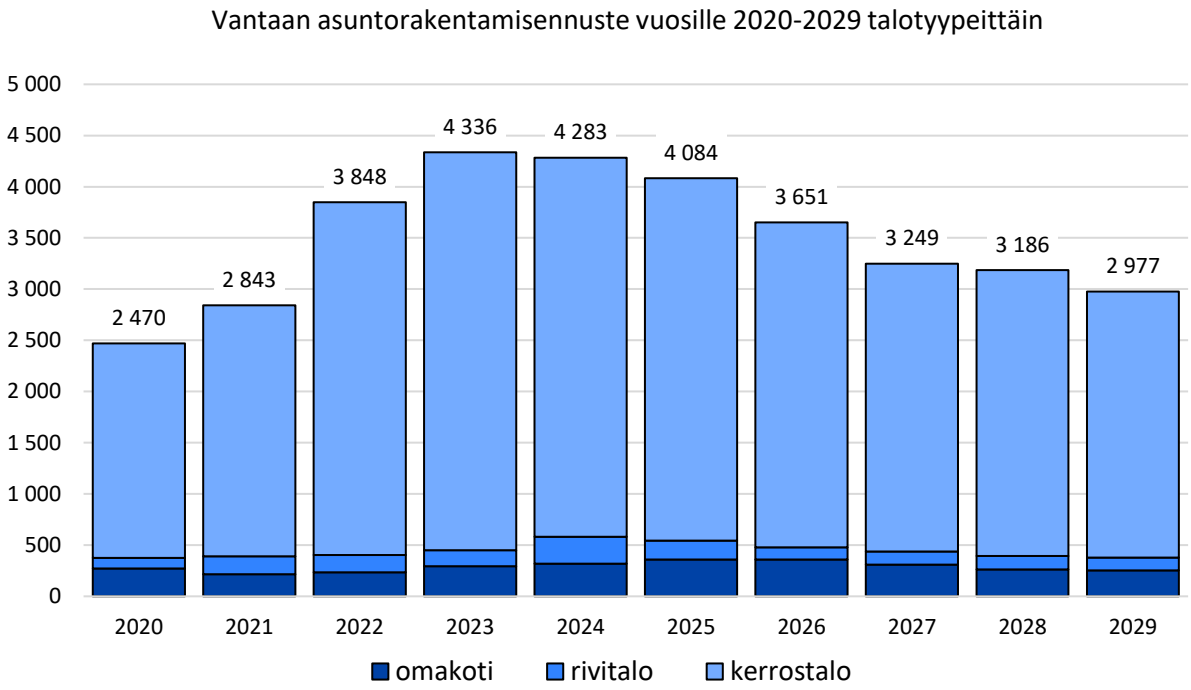

Kuva 7. Vantaan asuntorakentamisennuste 2020–2029 talotyypeittäin (valmistuvat asunnot).

Asuntorakentamisen määrä vaihtelee vuosittain paljon sekä koko kaupungin tasolla että erityisesti alueellisesti. Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueilla rakentaminen painottuu vahvasti täydennysrakentamiseen, kun taas Kivistön suuralueella kaupunkirakenne laajenee kehäradan varrella Lapinkylään ja Aviapoliksessa Veromieheen. Kokonaan uusien asuntoalueiden sijaan Vantaan asuntorakentaminen perustuu seuraavien kymmenen vuoden ajan vahvasti täydennysrakentamiseen, jotta jo tehdyt kuntatekniikan ja palveluverkon investoinnit voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin. Samalla tuetaan asuinalueiden väestöpohjan kasvua, jotta myös uusien palvelujen synnylle luodaan mahdollisuuksia.

2. PÄÄMÄÄRÄ: VANTAALLE SUUNNITELLAAN VETOVOIMAISIA ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEITA PALVELUINEEN

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten 2. päämäärän tavoitetiloina on, että

- maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti
- sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle
- rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin
- maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa
- asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja.

Maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnilla pidetään yllä kokonaisnäkemystä kaupungin kehittämisestä ja siinä otetaan kantaa rakentamisen ajoitukseen, mitoitukseen sekä palveluiden ja infrastruktuurin yhteensovittamiseen kaupunginosatasolla. Vantaan viime vuosien voimakkaan kasvun ja asuntorakentamisen myötä kaupungin toimialojen ja tulosalueiden määrätietoisen suunnittelun ja yhteistyön merkitys on korostunut entisestään. Maankäytön ohjelmointityötä on suunnitelmallisesti kehitetty Vantaalla edelleen.

Vantaan kasvaessa nopeasti korostuu kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen merkitys toimivan sekä vetovoimaisen kaupunkiympäristön varmistamisessa. Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kehittämiselle ja sijoittaa kasvu siten, että Vantaa on viihtyisä asuinpaikka asukkaille sekä yritysten näkökulmasta kansainvälinen ja menestyksekäs paikka harjoittaa liiketoimintaa. Hyvä ja suunnitelmallinen kaavoitus on myös tärkeä osa toimivaa maa- ja asuntopolitiikkaa. Kokonaisvaltainen alueiden tarkastelu ja suunnittelu varmistavat julkisten ja yksityisten palveluiden saatavuuden, kunnallisteknisten verkostojen taloudellisuuden, pysäköinnin tehokkaan järjestelyn ja sosiaalisesti monipuolisen ympäristön rakentumisen.

Alueiden arvo nousee kaavoituksen myötä, kun niitä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi asumisen tai elinkeinoelämän tarpeisiin. Maankäyttösopimuksella kaupunki ja maanomistaja sopivat maanomistajan osallistumisesta kyseistä kaava-aluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin, mutta sopimuksessa on mahdollisuus sopia laajemminkin kaavan toteuttamiseen liittyvistä velvoitteista. Vantaa perii korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista yksityisiltä maanomistajilta enimmillään puolet kaavoituksen tuomasta arvonnoususta.

TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten 2. päämäärä sisältää keskeiset kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen tavoitetilat ja yhteensä 37 toimenpidettä, jotka toteutuivat vuosina 2018–2019 kokonaisuudessaan hyvin, sillä 78 prosenttia keskeisistä toimenpiteistä toteutui täysin (taulukko 3).

Tavoitteiden mukaisesti kaupungin kasvu on ohjattu nykyiseen rakenteeseen erityisesti radan varsille ja keskusten yhteyteen. Lisäksi maankäyttösopimuksia on aktiivisesti käytetty maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Seitsemän toimenpidettä (19 %) toteutui osittain, mikä johtui pääosin siitä, että kaikille hankkeille ei ole löytynyt sopivia tontteja, kerrostalovarannossa ei päästy tavoitemäärään ja kaavoitus ei ole kaikissa tapauksissa edennyt tavoiteaikataulussa johtuen muun muassa sopimusneuvotteluiden pitkittymisestä ja suojeltavien kasvi- tai eläinlajien löytymisestä kaava-alueelta. Kuitenkin vain yksi toimenpide (3 %) voidaan todeta jääneen toteutumatta, koska ei ole ollut mahdollisuuksia siirtää budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja keskusten kehittämisrahastoon.

Taulukko 3. 2. Päämäärän kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen tavoitetilat ja toimenpiteet.

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen		
Tavoitetila ja toimenpiteet	***Keskeiset toimenpiteet 2018–2019***	***Tavoitteen toteutuminen***
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti		
Teemme maankäytön toimialalla yhdessä palveluverkkosuunnittelun kanssa määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia	*Maankäytön suunnittelun ja toteuttamisen ohjelmoinnin (MTO) prosessin valmistelu on ollut työn alla. Käytännön työssä yhteistyötä on parannettu ja tilakeskus on edustettuna kaavoituksen aluetiimeissä.*	*toteutui*
Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuinalueiden väestökehitykseen	*Pääsääntöisesti 10-vuoden toimitilainvestointiohjelmassa oleville hankkeille on pystytty löytämään sijainnit. Kuitenkin joidenkin hankkeiden kohdalla esitetty tontti ei ole vastannut toimialan vaatimuksia ja osa toiminnoista on jouduttu sijoittamaan toisaalle. Vantaa on viime vuosina kasvanut virallisia väestöennusteita voimakkaammin, jolloin on tullut myös pikaisella aikataululla toteutettavia ja ennakoimattomia tilatarpeita.*	*toteutui osittain*
Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille	*Poiketen monista muista kunnista on Vantaalla kunnallistekniikan toteuttamisen aikataulu ja laajuus määritelty maankäyttösopimuksissa. Vanhojen alueiden kunnallistekniikkaa edistetään investointiohjelmassa varattujen määrärahojen puitteissa.*	*toteutui osittain*
2.2. Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle		
Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita	*Vuonna 2018 kaavoituksen kokonaismäärästä 51 % kaavoitettiin kaupungin omistamille maille ja 72 % vuonna 2019. Asumisen kerrosneliöistä kaavoitettiin 70 % vuonna 2018 täydennysrakentamisena keskusta-alueille ja 80 % vuonna 2019.*	*toteutui*
Pidämme yleiskaavan ajan tasalla	*Kaupunki ohjaa maankäytön isoja linjoja kaupunkitasoisella yleiskaavalla, jonka ajantasaisuutta seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Uusi yleiskaava on ollut valmistelussa ja tavoitteena on saada se syksyn 2020 aikana kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.*	*toteutui*
Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa	*Vuoden 2018 lopussa kerrostalovarannon laskennallinen riittävyys oli neljä vuotta (580 000 k-m2) ja vuoden 2019 lopussa 4,5 vuotta (650 000 k-m2).*	*toteutui osittain*

Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys	*Kaupunkirakenteen eheydestä on huolehdittu laatimalla kaavarunkoja, joissa määritellään aluekokonaisuuksien, esim. kaupunginosan suunnitteluperiaatteet, jotka ohjaavat yksittäisiä tonttikohtaisia asemakaavan muutoksia. Kaavarunkoja tai vastaavia yleissuunnitelmia on valmisteltu Myyrmäkeen, Hakunilaan, Tikkurilaan, Kivistöön ja Aviapolikseen. Asemakaavoissa kaupunkiympäristön laatu ja toteuttamiskelpoisuus ohjaavat kaavaratkaisujen suunnittelua ja kaavamääräysten valmistelua. Tontinluovutuskilpailuissa on haettu monipuolisesti erilaisia konsepteja ja esimerkiksi energiatehokkuutta, kaupunkikuvallista laatua, kohtuuhintaisuutta ja muuntojoustavuutta.*	*toteutui osittain*
Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin	*Vehkalan yritysalueen kehitys on ollut tavoitteiden mukaista. Alueen länsiosan 2. vaiheen kaavoitus on viivästynyt. Aviapolis alueella yleissuunnittelu on vienyt aikaa, mutta yksi merkittävä yritystonttikokonaisuus on ollut julkisessa haussa 2019 ja alueella on vireillä kaavamuutos.*	*toteutui osittain*
Huomioimme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa	*Arvokkaita luontokohteita on hankittu aktiivisesti etenkin virkistyskäyttöön. Esimerkkinä Kuusijärven ympäristön, Sipoonkorven sekä Voutilan jokilaakson maanhankinnat.*	*toteutui*
Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi	*Yleiskaavaehdotus 2020 sisältää ekologisen verkoston, joka muodostuu luonnonsuojelualuevarauksista, arvokkaista luontokohteista ja ekologisista runkoyhteyksistä. Tavoitteena on biodiversiteetin turvaaminen.*	*toteutui*
Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita	*Rakennuskieltoa käytetään mm. alueilla, joilla maankäyttö muuttuu voimakkaasti, kuten Aviapoliksen ja Vantaan Akselin alueilla. Pientaloalueilla rakennuskiellon avulla pyritään varmistamaan maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja olemassa olevan miljöön arvojen turvaaminen.*	*toteutui*
Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.	*Rakentamisen volyymistä pääosa sijoittuu asemakaavoitetulle maalle.* *Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan koko kaupungin asemakaavoittamaton alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeamispäätökset on tehty tapauskohtaisesti, mutta aina yhteneväisen linjan mukaisesti. Yhteneväinen linja suunnittelutarveratkaisuissa tarkoittaa 1983 yleiskaavassa määriteltyä ohjausmekanismia, joka on edelleen käytössä.*	*toteutui*
Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista	*Yleiskaavassa tämä linjaus on ollut voimassa vuodesta 1983 alkaen ja pysyy ennallaan uudessa yleiskaavassa.*	*toteutui*

2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin		
Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden	*Yleiskaavaehdotuksessa 2020 on nostettu Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki pääkeskustoiksi, jotka ovat Vantaan keskustoista seudullisesti merkittävimpiä muiden keskusten kasvaessa paikallisempina ytiminä.*	*toteutui*
Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut	*Korkeaa rakentamista on tarkasteltu kaavakohtaisesti ja kaavarungoissa. Kaupunkirakeenteen-palvelualueella ollaan laatimassa selvitystä korkea rakentamisen mahdollisuuksista Vantaalla.*	*toteutui*
Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista	*Sekä voimassa oleva että uusi yleiskaava ohjaavat kaupungin kasvusta suurimman osan nykyiseen rakenteeseen ja infraan. Myös seudullisen MAL2019-suunnittelman linjaukset ovat samat.*	*toteutui*
Siirrämme keskusten kehittämisrahastoon budjetoidun maanmyyntivoiton ylittäviä myyntivoittoja tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä erillispäätöksellä	*Ei ollut mahdollisuuksia siirtää myyntivoittoja keskusten kehittämisrahastoon.*	*ei toteutunut*
Rahoitamme keskusten kehittämisrahastolla keskustojen kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista sekä maanhankintaa	*Rahaston nykyiset resurssit on käytetty vuoteen 2022 mennessä ja rahastoa tulisi täydentää. Päätöksenteko rahaston linjauksista tulee olemaan kaupunginhallituksella vuodesta 2021 alkaen.*	*toteutui*
Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen	*Kaupunki on edistänyt täydennysrakentamisen ja purkavan uudistamisen hankkeita sijainneissa, joissa kaupunki- ja kiinteistökehittäminen on ollut perusteltua. Merkittäviä kehitysalueita ovat olleet esimerkiksi Myyrmäen, Martinlaakson ja Hakunilan keskukset sekä Tikkurila.*	*toteutui*
Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin	*Kaupunki on hakenut Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta (ARA) infra-avustuksia kunnallistekniikan rakentamiseen aina kun avustuksia on ollut haettavissa. Lisäksi kaupunki on hakenut aktiivisesti asuinalueiden kehittämiseen valtion avustuksia, ja viimeisimpänä kaupunki on hakenut hankkeilleen avustusta poikkihallinnollisia toimia korostavasta "Lähiöohjelma 2020–2022" avustushausta.*	*toteutui*
2.4. Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa		
Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m^2 uutta rakennusoikeutta	*Kaavoihin ja kaavamuutoksiin, joissa maanomistaja saa merkittävää hyötyä, on liittynyt aina poikkeuksetta maankäyttösopimus.*	*toteutui*
Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta	*Maanomistajalta on peritty korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Koska valtaosa kaavoista on ollut asuntokaavoja, korvaus on ollut 50 % arvonnoususta.*	*toteutui*

Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset	*Kaavan laatimisen yhteydessä on huomioitu kunnallistekniikan rakentamisen tarve ja siitä aiheutuneet kustannukset. Ne on saatu laskennallisesti katettua pääsääntöisesti maankäyttösopimuskorvauksilla. Sopimuskorvauksia ei kuitenkaan kohdisteta suoraan kunnallistekniikan rakentamiseen, vaan ne tilitetään käyttötalouteen.*	*toteutui osittain*
Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta	*Sisäisen kunnallistekniikan korvauksia on peritty maanomistajalta niissä tapauksissa, joissa kaavassa ei ole arvonnousua.*	*toteutui*
Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta	*Asuntotonttien osalta on peritty 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta kohtuullisen käyvän hinnan mukaan laskettuna.*	*toteutui*
Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.	*Asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta on peritty 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta kohtuullisen käyvän hinnan mukaan laskettuna.*	*toteutui*
Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta	*Asia on huomioitu maankäyttösopimuksiin liittyvissä arvonnousun laskelmissa erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa.*	*toteutui*
Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja	*Arvonnousua laskettaessa on huomioitu vähentävinä tekijöinä poikkeuksetta tontin lähtökohtaisen kohtuullisen arvon ja purkukulut. Maanpuhdistuskuluja on huomioitu tapauskohtaisesti.*	*toteutui*
Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta	*Asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta on hyvitetty rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta. Tällä hyvityksellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia hankkeelle, ja näin on voitu ohjata pysäköintiratkaisuja rakenteellisiin vaihtoehtoihin.*	*toteutui*
Otamme korvaukset maana maankäyttösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista	*Korvaukset on otettu maana etenkin valtion tukeman asuntorakentamisen toteutumisen edistämiseksi.*	*toteutui*
Varmistamme merkittävissä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman	*Maankäyttösopimuksissa rahoitus- ja hallintamuodon säätelyä on tehty enenevässä määrin merkittävissä asemakaavahankkeissa vuodesta 2015 alkaen. Vuoden 2018 alussa aloitettiin sopimuksissa myös huoneistotyyppijakauman määrittely yksiöiden määrää rajoittamalla ja vuoden 2019 alusta sitä täydennettiin perheasuntojen vähimmäismäärien osalta. Säätely ei koske erityisryhmien asuntokohteita ja erikseen nimettyjä kohteita.*	*toteutui*

Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla	*Pääsääntöisesti sopimuksissa on toteutumisen varmistamiseksi määritelty rakentamisvelvoitteet, ja ohjauksen varmistamiseksi myös sopimussakot. Rakentamisvelvoitteiden ja sopimussakkojen järjestelmällistä seurantaa kehitetään MATTI:n avulla.*	*toteutui*
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.		
Otamme uusilla asuinalueilla ja asuinkohteissa turvallisuuden, terveellisyyden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi	*Asemakaavassa on tavoitteena toimiva, viihtyisä ja kestävä kaupunkiympäristö, joka mahdollistaa turvallisen ja terveellisen kaupunkielämän kaikille väestöryhmille.* *VAV on uudistuotannossa sertifioitu ympäristöystävälliseen Joutsenmerkki-rakentamiseen.*	*toteutui*
Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi	*Yleiskaavaehdotuksessa 2020 esitetään laajat viheraluekokonaisuudet ja yhteydet niiden välillä sekä määrätään varaamaan riittävästi tilaa puistoille ja virkistysalueille. Paikallisella tasolla viheralueverkostoja on suunniteltu kaavarungoissa. Vuosina 2018–2019 puistoja on suunniteltu ja rakennettu investointiohjelman mukaisesti. Itä- ja Keski-Vantaan peltojen ja niittyjen hoidon kehittämissuunnitelma saatiin valmiiksi, Ulkoilureittien yleissuunnitelmaa on valmisteltu sekä ulkoilureitti- ja latuverkostoa on täydennetty.*	*toteutui*
Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle	*Vuosina 2018–2019 elinympäristön ja infrastruktuurin kunnossapidolle osoitettuja määrärahoja on ollut vähän, ja niissä on tullut pieniä budjettiylityksiä. Kunnossapidon taso on kuitenkin pystytty pitämään kohtuullisena ja kriittisimmät korjaukset on saatu suoritettua. Erityistä huomiota on kiinnitetty keskustojen ja myönteisen erityiskohtelun kohdealueille.* *Vuosina 2018–2019 rakennusten kunnossapidolle osoitetut käyttötalous- ja investointimäärärahat olivat riittävät ja työohjelmat voitiin toteuttaa suunnitellusti. Kaupungin rakennuskannan korjausvelkaa saatiin myös pienennettyä. Rahoituksen riittävyys on mahdollistanut myös käyttöasteeltaan vähäisten kohteiden huomioimisen ja niiden turvallisuudesta ja viihtyisyydestä huolehtimiseen.*	*toteutui osittain*
Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen	*Valmisteilla on ollut Pysäköintipolitiikka-työ, johon on kerätty kaikki merkittävät pysäköintiin liittyvät tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Pysäköinnin maksullisuutta esitetään kehitettävän maltillisesti siellä, missä sen uskotaan ratkaisevan havaittuja ongelmia ja tukevan muita kaupungin tavoitteita. Pysäköintipolitiikka-työ ja sen linjaukset tavoitteena saada vuoden 2020 aikana luottamuselinkäsittelyyn. Kaupungin yleisen pysäköintiyhtiön perustaminen on ollut valmistelussa kaupunkiympäristön toimialan ja konserniohjauksen yhteistyössä. Asumisen pysäköinnin uusi mitoitusohje otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta.*	*toteutui*

Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrilla	*Asukastyytyväisyys ja sen seuranta on yksi Vantaan valtuustokauden 2017–2021 strategian mittareista. Vantaan ensimmäinen Asukasbarometri toteutettiin vuonna 2018 ja seuraavan kerran vastaava tutkimus toteutetaan talvella 2020–2021.*	*toteutui*

KAAVOITUKSEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vantaan uutta, koko kaupungin kattavaa yleiskaavaa on laadittu valtuustokauden 2017–2020 aikana ja tavoitteena on, että yleiskaava hyväksytään vuoden 2020 loppuun mennessä. Uusi yleiskaava ohjaa kaupungin kasvua olemassa oleville, jo rakennetuille alueille. Kaupunki tiivistyy etenkin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä, mikä edistää kestävää elämäntapaa ja liikkumista. Monikeskuksisen kaupungin ytiminä toimivat uudistuvat keskustat. Etenkin Tikkurilassa, Aviapoliksessa ja Myyrmäessä mahdollistetaan alueiden laajentuminen ja tiivistyminen. Yleiskaavalla määritellään maankäytön kehityksen periaatteet, jotka ohjaavat asemakaavoja ja muuta tarkemman tason suunnittelua. Näin ollen uusi yleiskaava valmistuessaan luo perustan myös maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitteiden ja toimenpiteiden kestävälle toteuttamiselle.

Helsingin seudun MAL-sopimuskaudella 2016–2019 Vantaa sitoutui asemakaavoitettavan asuinkerrosalan vuosittaiseen 266 000 kerrosneliömetrin tavoitteeseen. Vuonna 2018 asemakaavoitettavan asuinkerrosalan tavoitemäärä toteutui 64-prosenttisesti ja vuonna 2019 74-prosenttisesti (kuva 8). Kivistössä asuntokaavatuotanto on ollut määrältään suurta, ennustettavaa ja tasaisen varmaa, mikä perustuu kaupungin maanomistukseen. Kuitenkin merkittävä osa asuntokaavoituksesta perustuu yksityisiin hankkeisiin. Niiden toteutuminen ja aikataulu ovat hankkeen omistajan päätöksistä kiinni, mikä heikentää olennaisesti kaavatuotannon ennustettavuutta ja vuosittaisiin tavoitemääriin yltämistä.

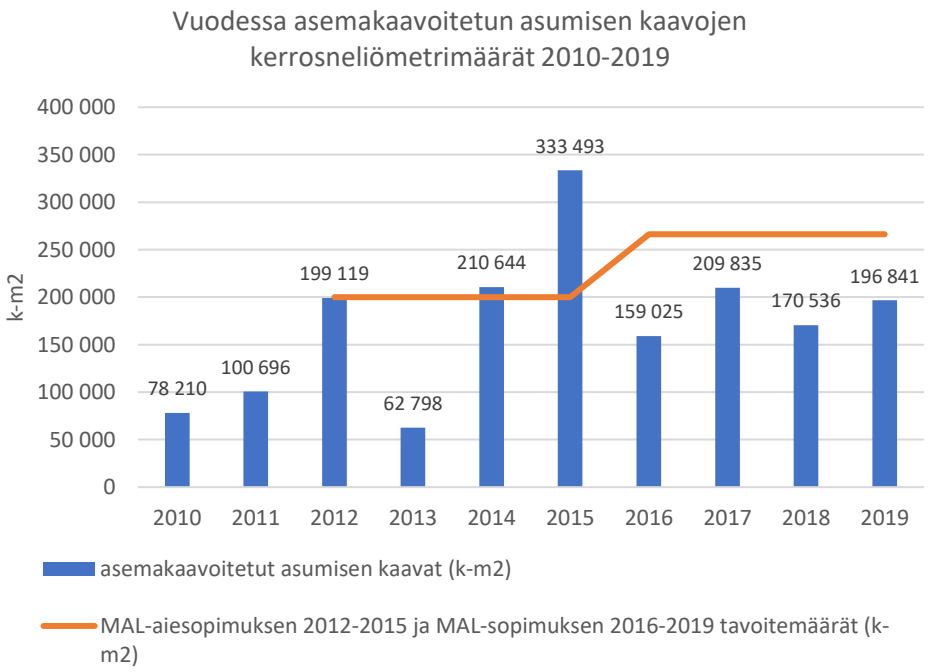

Kuva 8. Vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärät 2010–2019.

Kaavoituksen kokonaismäärästä kaavoitettiin vuonna 2018 kaupungin omistamille maille noin 51 prosenttia ja 72 prosenttia vuonna 2019. Asumisen kerrosneliöistä kaavoitettiin vuonna 2018 täydennysrakentamisena keskusta-alueille noin 70 prosenttia ja vuonna 2019 vastaava luku oli 80 prosenttia. Keskustojen kehittämisen erityisenä haasteena on hajautunut maanomistus, eri toimijoiden suuri määrä ja maanomistajien erilaiset tavoitteet. Kaupungin maanomistus luo parhaat edellytykset toteuttaa kaupungin strategian mukaisia tavoitteita aluekokonaisuuksien kehittämisessä. Esimerkkinä mainittakoon Kivistön palkittu suunnittelu. Kaupungin tavoitteiden mukaista aluekehitystä voidaan tukea aktiivisella ja jatkuvalla maanhankinnalla.

Pääkaupunkiseudulla voimassa olevien asemakaavojen tilanne rakentamatta olevan rakennusoikeuden eli varannon suhteen esitetään vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) tuottamassa tonttivarantokatsauksessa. Varantolukuina käytetään laskennallista varantoa, johon ei sisällytetä pienimpiä tonttikohtaisia jäljellä olevia rakennusoikeuksia, joten laskennallinen varanto sisältää tulkintaa. Vantaan tavoitteena on pitää yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa. HSY:n tonttivarantokatsauksien 2019 ja 2020 mukaan Vantaan kerrostalovarannon laskennallinen riittävyys oli vuoden 2018 lopussa neljä vuotta (580 000 k-m2) ja vuoden 2019 lopussa 4,5 vuotta (650 000 k-m2) (kuva 9). Käytännössä asemakaavoituksessa ei ole riittävästi resursseja kaavoittaa tontteja varantoon, vaan lähes kaikki kaavat tehdään suoraan toteutettaviksi. Varantokaavoja on laadittu pääsääntöisesti kaupungin omalle maalle.

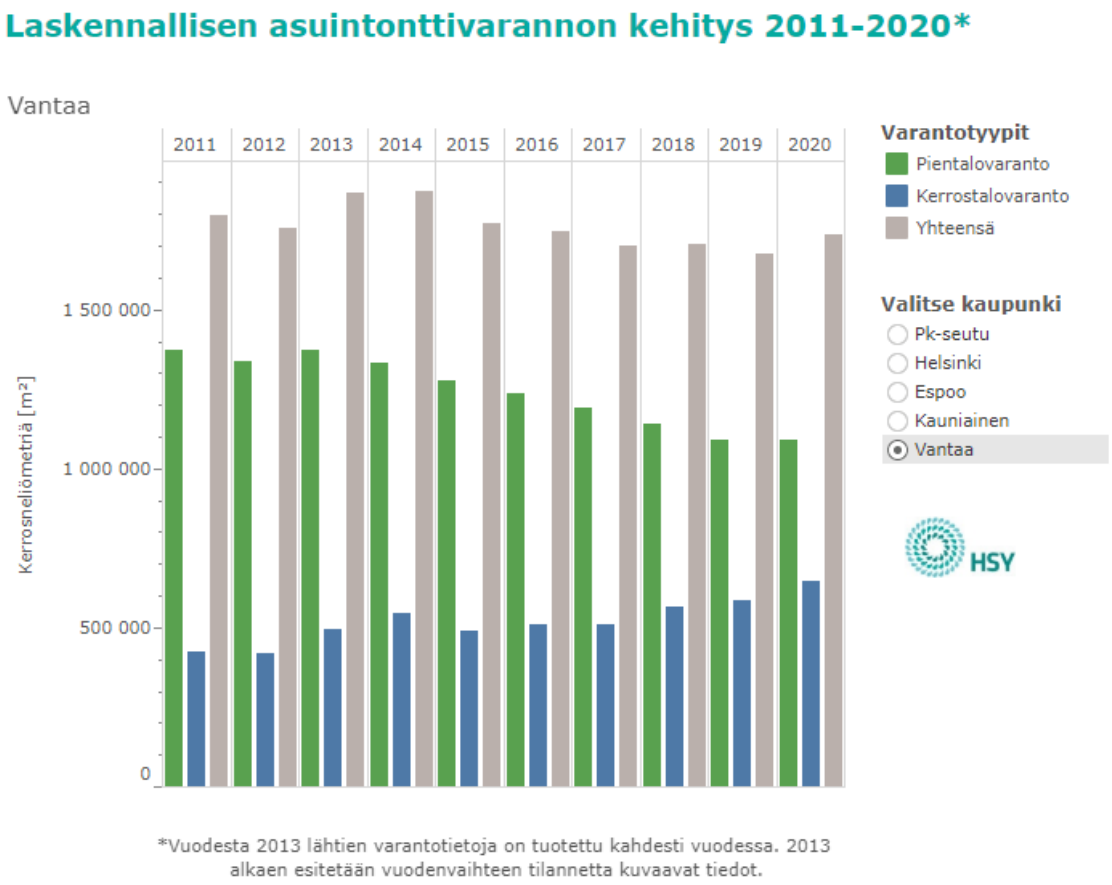

Kuva 9. Vantaan laskennallisen asuintonttivarannon kehitys 2011–2020 (Pääkaupunkiseudun tonttivaranto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä).

HSY:n tonttivarantokatsaus 2020 mukaan Vantaalla Vehkalan länsipuolen asemakaava Myllymäessä lisäsi liike- ja toimistotilojen varantoa jonkin verran vuoden 2019 lopulla, mutta toimitilojen varantomuutos pysyi silti kokonaisuudessaan negatiivisena (kuva 10). Pääkaupunkiseudun kunnista Vantaalla on eniten toimitilojen varantoa tyhjillä ja lähes tyhjillä kaavayksiköillä. Kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa oleva toimitilavaranto on tällä hetkellä riittämätön kysyntään nähden, koska kaupungin maille ei ole viime vuosina kaavoitettu riittävästi uutta toimitilavarantoa. Toimitilavarantoa on kuitenkin tarkoitus jatkossa lisätä kohdistamalla asemakaavoitusta yritysalueille.

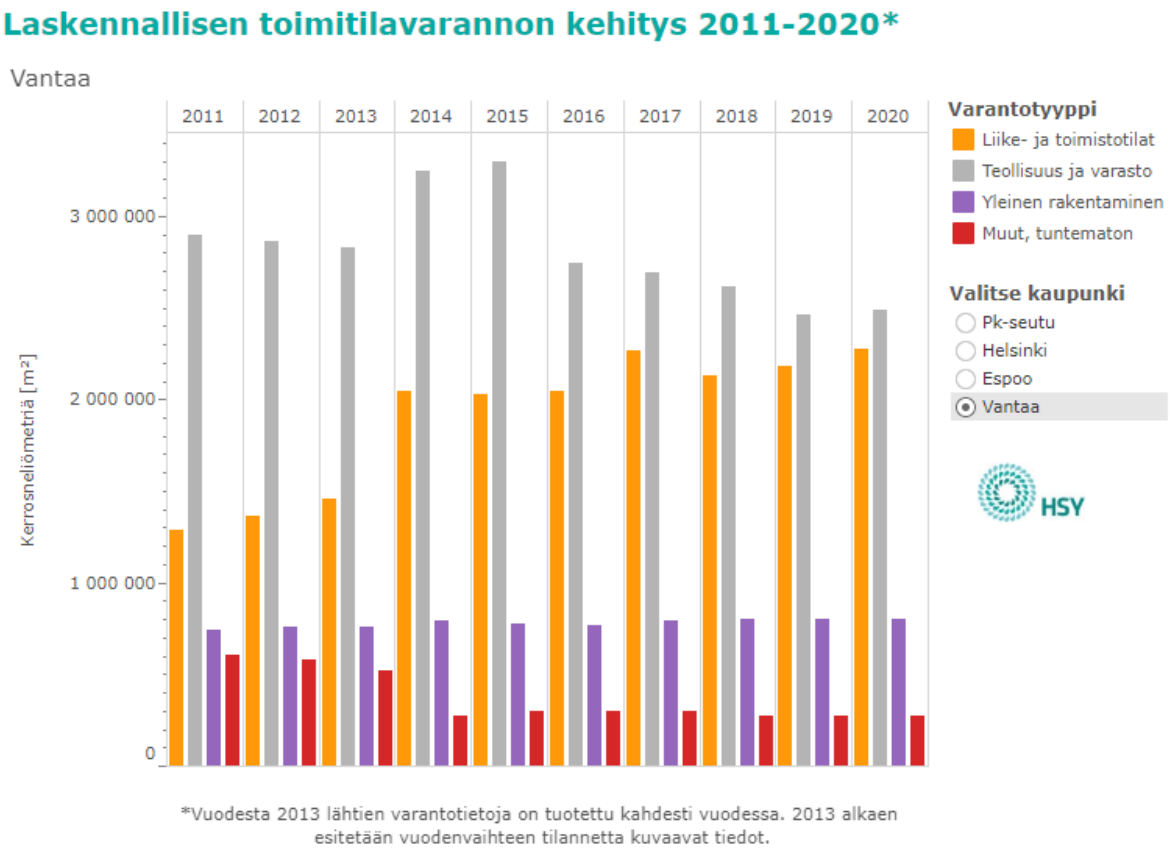

Kuva 10. Vantaan laskennallisen toimitilavarannon kehitys 2011–2020 (Pääkaupunkiseudun tonttivaranto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä).

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSET

Maankäyttösopimuksilla kaupunki pyrkii turvaamaan kaavan toteutumisen sopimalla muun muassa kunnallistekniikan suunnittelusta ja rakentamisesta, yleisten alueiden luovutuksesta, mahdollisista maakaupoista, rakentamisvelvoitteista ja -aikataulusta sekä mahdollisista rakentamisohjeiden ja lähiympäristösuunnitelman laatimisesta. Asemakaavoitettavan alueen maanomistajalla, jolle asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan velvollisuus osallistua kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kaupunki sai vuonna 2018 maankäyttösopimuskorvauksia 17,9 miljoonaa euroa ja 27,4 miljoonaa euroa vuonna 2019 (kuva 11). Maankäyttösopimuskorvausten määrä on noussut

merkittävästi vuoden 2014 jälkeen, mikä on seurausta kaupunginvaltuuston 17.12.2012 hyväksymien ja vuonna 2014 päivitettyjen Vantaan maapoliittisten linjausten mukaisesti käyttöönotetuista sopimuskäytännöistä, sekä laajojen asemakaavojen voimaantulosta vuosina 2015 ja 2016.

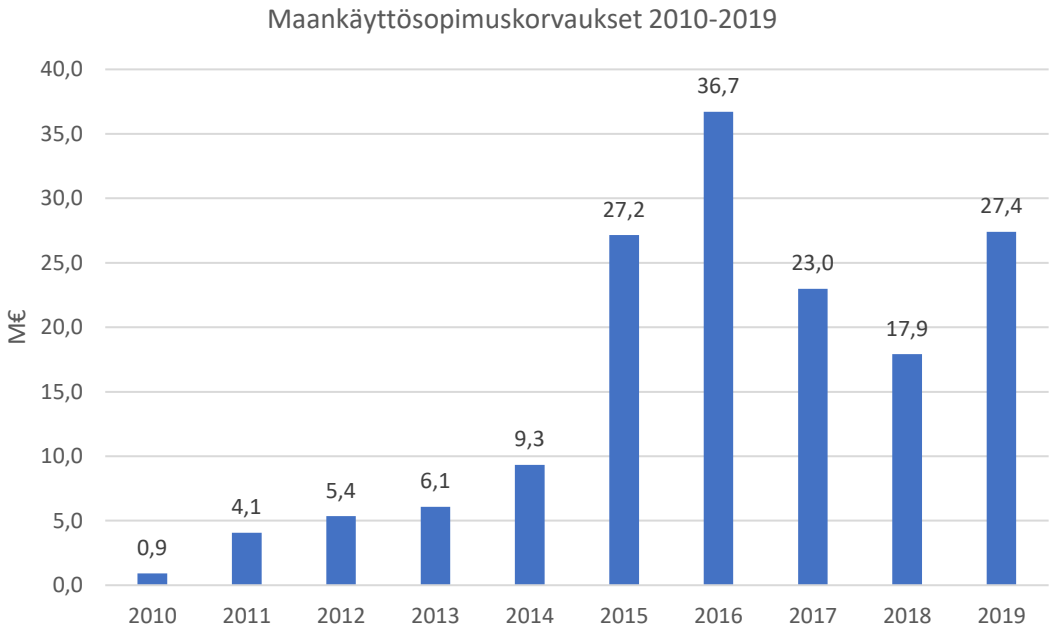

Kuva 11. Vantaan maankäyttösopimuskorvaukset (M€) vuosina 2010–2019.

ASUKASBAROMETRIN 2018 TULOKSET

Vantaan valtuustokauden 2017–2021 strategiassa on määritelty, että vantaalaisten tyytyväisyyttä asumiseen ja elämiseen seurataan säännöllisin väliajoin. Vuonna 2018 toteutettiin ensimmäinen Vantaan asukasbarometri -kyselytutkimus, jolla pyrittiin selvittämään vantaalaisten tyytyväisyyttä asumiseen, asuinalueeseen, palveluihin, liikkumiseen ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin. Vastaajien tilastollinen satunnaisotanta sisälsi 2000 täysi-ikäistä vantaalaista ja kyselyn vastausprosentti oli 38,8.

Vuoden 2018 asukasbarometrin tulosten mukaan vantaalaiset ovat keskimäärin tyytyväisiä asuinalueeseensa, asuntoonsa ja elämänlaatuunsa. Erot tyytyväisyydessä eri väestöryhmien, asuinalueiden tai talotyyppien välillä ovat hyvin pieniä. Tulos on kaupungin kannalta erinomainen, sillä tyytymättömyys ei ole kasaantunut millekään tietylle alueelle tai tietylle väestöryhmälle. Vantaalaisilla asuinalueilla viihtyvyyttä luovat erityisesti hyvä sijainti, liikenneyhteydet, turvallisuus ja rauhallisuus, luonnonympäristö sekä palveluiden saatavuus (kuva 12). Asuntonsa ominaisuuksista vantaalaiset ovat erityisen tyytyväisiä asuntonsa kokoon, valoisuuteen sekä pohjaratkaisuun.

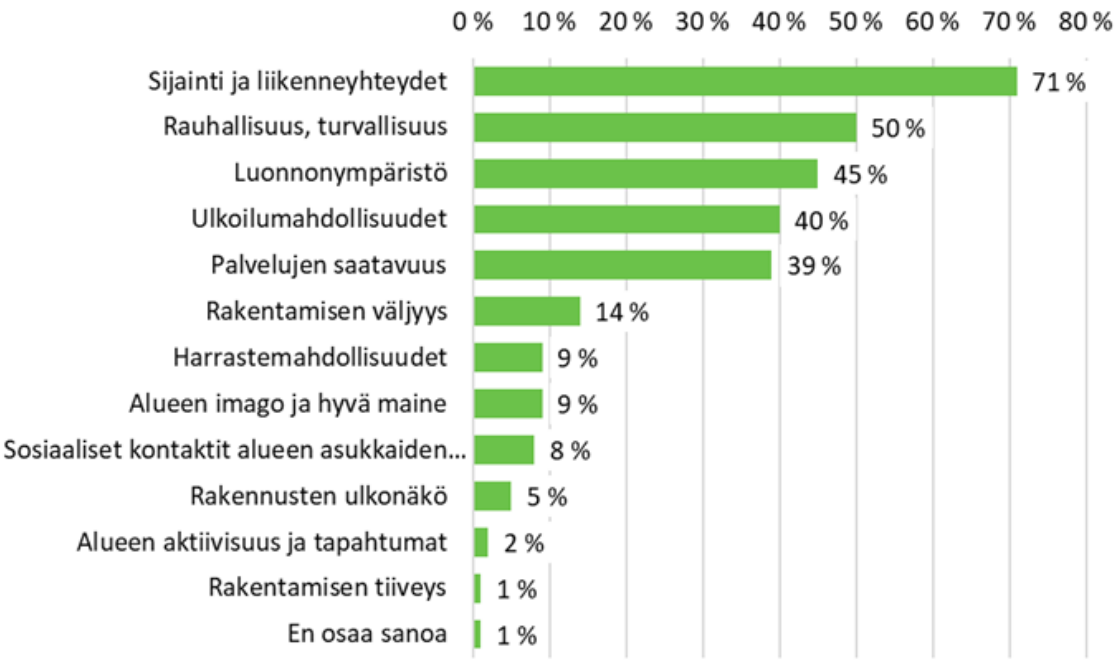

Kuva 12. Tärkeimmät viihtyvyystekijät vantaalaisilla asuinalueilla (tekijän maininneiden prosenttiosuus). (Vantaan asukasbarometri 2018)

Asukasbarometrin tutkimustuloksissa nousi esiin myös tekijöitä, joihin huomiota kiinnittämällä vantaalaisten tyytyväisyyttä ja viihtyvyyttä on mahdollista parantaa entisestään. Asukkaat muun muassa toivovat asuinalueelleen lisää palveluita, parkkipaikkoja sekä vehreyttä. Joillakin asuinalueilla asukkaat kokevat, että huono maine aiheuttaa epäviihtyvyyttä. Lisäksi osallistumis- ja vaikuttamiskanavista toivotaan enemmän tietoa. Tutkimuksen tuloksia on jalkautettu työpajatyöskentelyn kautta kaupunkiorganisaation eri tasoille ja jatkossakin asukasbarometrityöskentelyn tavoitteena on, että asukkaiden toiveet otettaisiin huomioon kaupungin palvelujen, toiminnan ja kaupunkiympäristön suunnittelussa. Tutkimus toteutetaan seuraavan kerran talvella 2020–2021, jolloin on kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategian mukaisesti tavoitteena, että tyytyväisyys on kohentunut entisestään.

3. PÄÄMÄÄRÄ: VANTAAN TONTINLUOVUTUS ON AVOINTA, TASAPUOLISTA JA KILPAILUA EDISTÄVÄÄ

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten 3. päämäärän tavoitetiloina on, että

- tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin
- maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti

Maaomaisuus on voimavara, jonka arvon säilyttäminen ja kehittäminen on kaupungin tärkeä tehtävä. Kaupungin oma tontinluovutus on yksi parhaita keinoja, joilla kaupunki voi vaikuttaa alueellaan tapahtuvaan maankäyttöön sekä halutun maa- ja asuntopolitiikan toteuttamiseen. Kaupungin tontinluovutus perustuu avoimuuteen, tasapuolisuuteen ja kilpailua edistäviin periaatteisiin. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti pääsääntöisesti tontit

kilpailutetaan, jotta kaikilla halukkailla toimijoilla on tasapuolinen mahdollisuus saada tontti Vantaalta.

Vantaa omistaa erilaisia maa-alueita sekä oman kaupunkialueensa sisällä, että muiden kuntien alueella. Kaupunki huolehtii aktiivisesti maaomaisuutensa arvon säilymisestä ja kehittymisestä tehden tarvittavia toimenpiteitä. Osa näistä alueista on asemakaavoittamattomia tai kaavassa muuhun kuin rakentamiseen tarkoitettuja, kuten esimerkiksi virkistys- ja suoja-alueita. Kaupungin omistamat käyttämättömät alueet saattavat odottaa tulevaisuuden kaavoitusta ja rakentamista, mutta maa-alueille, joilla ei ole tulevaisuudessa odotettavaa arvonnousua, on järkevää miettiä muuta käyttöä tai niistä on syytä luopua turhien kustannusten välttämiseksi.

TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMINEN

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten 3. päämäärä sisältää keskeiset tontinluovutuksen tavoitetilat ja yhteensä 14 toimenpidettä, jotka toteutuivat vuosina 2018–2019 kokonaisuudessaan hyvin, sillä 71 prosenttia keskeisistä toimenpiteistä toteutui täysin (taulukko 4). Tavoitteiden mukaisesti tontinluovutuksia on tehty linjausten mukaisesti pääsääntöisesti myymällä ja monipuolisesti erilaisilla kilpailumuodoilla. Neljä toimenpidettä (29 %) toteutui osittain, mikä johtui siitä, että maanmyyntitulotavoitteisiin ei täysin ylletty ja tonttikilpailuissa olisi pitänyt saada edistettyä enemmän resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista. Lisäksi passiivisesta ja kaupungille kustannuksia aiheuttavasta maaomaisuudesta ei ole täysin suunnitelmien mukaan päästy eroon, sillä muun muassa Lopen rantatontteja on edelleen myymättä.

Taulukko 4. 3. Päämäärän tontinluovutuksen tavoitetilat ja toimenpiteet.

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää		
Tavoitetila ja toimenpiteet	***Keskeiset toimenpiteet 2018–2019***	***Tavoitteen toteutuminen***
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin		
Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden toteutumisen	*Kaupunginhallitus on 5.3.2018 hyväksynyt asunto- ja erityispalvelutonttien luovutusehdot, jotka ovat toistaiseksi voimassa ja joita uudistetaan tarpeen vaatiessa. Yritystonttien kauppakirjapohjat on uudistettu 2019–2020 ja yritystonttien vuokrasopimusten pohjia ollaan laatimassa eri pituisten vuokra-aikojen tarpeeseen vuoden 2020 aikana.*	*toteutui*

Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla	*Valtuustokauden 2017–2021 maanmyyntitulotavoite 30 miljoonaa euroa vuodessa ohjaa luovutuksia toteutettavaksi ensisijaisesti myynnin muodossa. Vuonna 2019 tavoite maanmyynnille oli 36 miljoonaa euroa, mutta useille kilpailualueille ja asuntotonteille myönnettyjen varausaikojen jatkojen vuoksi maanmyyntivoittoja saatiin vain 16,3 miljoonaa euroa. Kauppoja tehtiin vuoden 2019 aikana noin 60 kpl. Työpaikkatonttien osalta vuosina 2018–2019 luovutuksia toteutettiin myös vuokraamalla. Lisäksi erityispalvelutontteja (varhaiskasvatus ja hoiva-asuminen) pääsääntöisesti vuokrataan. Vuokraus on ollut perusteltua muuttuvan maankäytön alueilla sekä jatkuvien vuokratulojen saamiseksi.*	*toteutui osittain*
Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä	*Vuosina 2018–2019 järjestettiin yhdeksän erilaista tuottajamuotoisten asuntotonttien suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailua.*	*toteutui*
Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta	*Puukerrostalorakentamiselle on osoitettu kolme tonttia ilman kilpailutusta Tikkurilasta, Koivuhaasta ja Kivistöstä. Lisäksi osuuskuntahankkeelle ja osaomistusasumiseen on osoitettu tontit Puu-Kivistöstä.*	*toteutui*
Luovutamme pientalotontit joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla	*Vuosina 2018–2019 järjestettiin pientalotonteista yleinen haku ja kaksi tarjouskilpailua sekä Lopen rantatonttien tarjouskilpailu. Lisäksi pientalotontteja oli tarjolla jatkuvalla haulla. Lisäksi on pyritty varmistamaan sijainniltaan erinomaisten ja tästä syystä keskimääräistä selvästi kalliimpien pientalotonttien tarjonta.*	*toteutui*
Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla	*Vuonna 2019 järjestettiin julkiset haut Markkatien 12, 14 ja 16 yritystonteista, Nikinmäen teollisuustonteista sekä Koivuhaantie 9 teollisuustontista.*	*toteutui*
Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman	*Pääsääntöisesti kaupunki on määritellyt tontinluovutuksissa ja tonttikilpailuissa hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakauman.*	*toteutui*
Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista	*Yhtiömuotoisten asuntotonttien kilpailutuksissa on edellytetty vähintään B energialuokkaa 2019 alkaen ja vuoden 2020 alusta pääsääntöisesti A energialuokkaa. Resurssiviisauden ja puurakentamisen edistämistä kilpailuissa (esim. Puu-Kivistö) on aloitettu, mutta parhaillaan laaditaan tarkempia linjauksia.*	*toteutui osittain*

Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla	*Erityispalvelutontit (esimerkiksi yksityisille päiväkodeille) on pääosin luovutettu vuokraamalla. Kahdelle vireillä olevalle erityisasumisen hankkeelle (Hämeenkylän vanhustenkeskus ja Koisoniityn palvelukeskus) tullaan luovuttamaan tontit kilpailuohjelmien mukaisesti myymällä.*	*toteutui*
Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle	*Yritystontteja luovutettaessa on oltu poikkeuksetta tietoisia loppukäyttäjästä. Tontinluovutukset on kuitenkin pääsääntöisesti toteutettu hankkeen investorille.*	*toteutui*
Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokrakautta	*Asuntotonttien vuokrasopimuksiin on kirjattu ehto vuokrien tarkistamisesta ja vuokrat on sidottu elinkustannusindeksiin.*	*toteutui*
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti		
Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita	*Asemakaavoittamatonta maata on myyty ulkokuntien alueelta mm. suojelutarkoituksiin.*	*toteutui osittain*
Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden	*Kaupungin omistamia ulkokunnissa sijaitsevia kiinteistöjä, joilla ei ole ollut vantaalaisille asukkaille käyttöä, on realisoitu vähitellen. Vuonna 2013 myytiin kesäsiirtolana toiminut saari rakennuksineen Lemiltä. Kaupunki teki yhteistyössä Lopen kunnan kanssa ranta-asemakaavan, ja sen kuudesta rakennuspaikasta on myyty kolme. Kirkkonummen ja Vihdin kiinteistöistä on myyty määräaloja leirintäalueiden ulkopuolisilta alueilta. Passiivisesta ja kaupungille kustannuksia aiheuttavasta maaomaisuudesta ei ole täysin suunnitelmien mukaan päästy eroon, sillä muun muassa Lopen rantatontteja on edelleen myymättä.*	*toteutui osittain*
Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä	*Kaupunki on hakenut aktiivisesti asemakaavamuutoksia omistamilleen maille vastatakseen tulevaisuuden tarpeisiin (yhteensä 25 asemakaavanmuutoshakemusta vuosina 2018–2019).* *Maaomaisuuden kirjapito on toiminut SIto-Wise järjestelmässä vuodesta 2015, ja vuonna 2020 sitä ollaan siirtämässä MATTI:in.*	*toteutui*

TONTINLUOVUTUKSET

Yleinen taloustilanne vaikuttaa oleellisesti kaupungin vuosittain luovuttamien tonttien kysyntään ja lukumäärään. Toimijoiden kiinnostus Vantaan luovuttamia tontteja kohtaan on ollut viime vuosina suurta. Valtuustokauden 2017–2021 maanmyyntitulotavoite 30 miljoonaa euroa vuodessa on ohjannut luovutuksia toteutettavaksi ensisijaisesti myynnin muodossa. Vuokraus on ollut perusteltua joissakin muuttuvan maankäytön kohteissa sekä jatkuvien vuokratulojen saamiseksi. Vuonna 2019 tavoite maanmyynnille oli 36 miljoonaa euroa, mutta useille kilpailualueille ja asuntotonteille myönnettyjen varausaikojen jatkojen vuoksi maanmyyntivoittoja saatiin vain 16,3 miljoonaa euroa. Kauppoja tehtiin vuoden 2019 aikana noin 60 kpl.

Yritys- ja työpaikkatontit

Työpaikkarakentamisen edellytyksiä tuetaan luovuttamalla yritystontteja. Tonttien luovuttamisessa halutaan turvata kaikenkokoisten yritysten menestymismahdollisuudet Vantaalla. Yritys- ja työpaikkatontit pääosin luovutetaan neuvottelumenettelyllä tai julkisten hakujen kautta. Pääsääntöisesti kaupunki luovuttaa yritystontit myymällä ne suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän valitsemalle yhteistyötaholle. Lisäksi tontteja on luovutettu vuokraamalla etenkin muuttuvan maankäytön alueilla. Vuosien 2010–2019 yritys- ja työpaikkatonttien myyntimäärät ovat vaihdelleet vuosittain riippuen muun muassa tonttivarannosta ja suhdanteista (kuva 13).

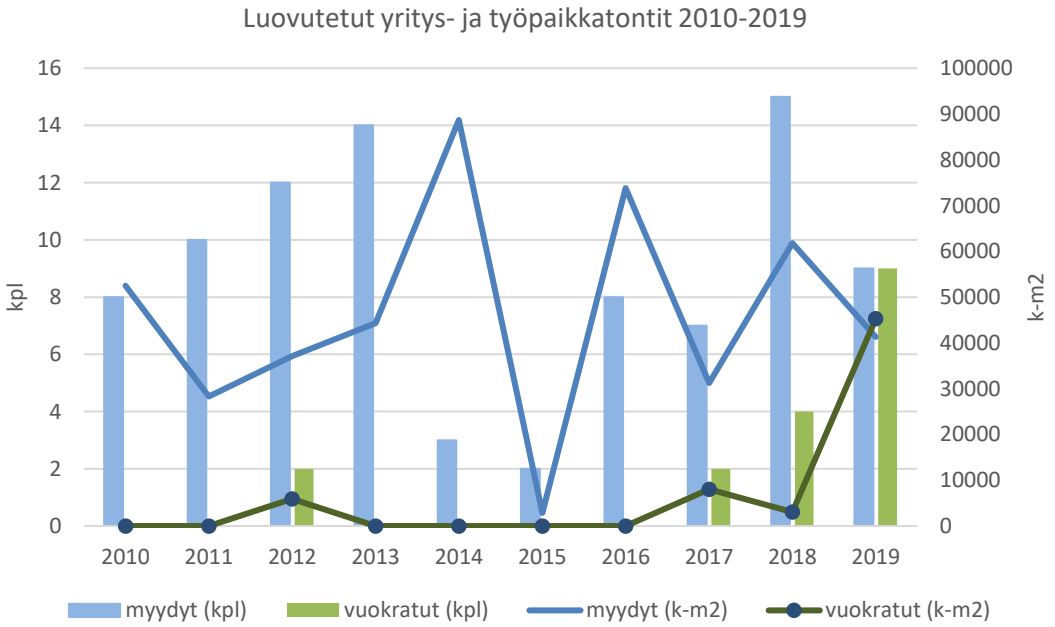

Kuva 13. Vantaan luovuttamat yritys- ja työpaikkatontit vuosina 2010–2019 (pl. pysäköintitontit).

Asunto- ja erityispalvelutontit

Kaupunki on 2010-luvulla luovuttanut asuntotontit pääsääntöisesti myymällä, mutta tontteja on vuokrattu erityisasumiseen ja varhaiskasvatukseen, ja lisäksi vuonna 2018 on vuokrattu asunto-osakeyhtiölle kerrostalotontti Kivistöstä. Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat on pääosin valittu erilaisilla tarjous- tai laatukilpailulla tai näiden yhdistelmällä.

Vuonna 2018 myytiin 15 kerrostalotonttia ja vuonna 2019 myytiin kuusi kerrostalotonttia (kuva 14). Vuosien 2010–2019 tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutusmäärät ovat vaihdelleet vuosittain riippuen muun muassa tonttivarannosta, kunnallistekniikan rakentamisaikatauluista ja toteutuneiden kilpailutusten määrästä. Muutamia tontteja on varattu tai luovutettu ilman kilpailutusta hankkeille, joiden tavoitteena on kehittää uusia asumiskonsepteja, esimerkiksi puukerrostaloja omistusasumiseen Kivistössä, Tikkurilassa ja Viertolassa, asunto-osuuskunta Kivistössä ja rakennusteknisiä innovaatioita eri hankkeissa.

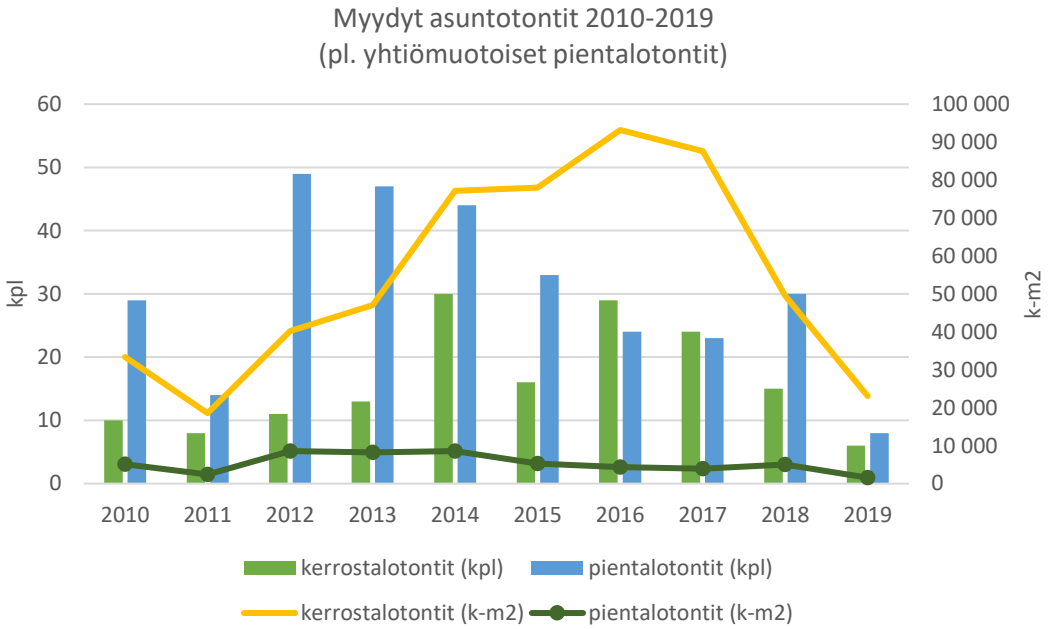

Kuva 14. Vantaan myymät kerrostalo- ja pientalotontit vuosina 2010–2019 (pl. yhtiömuotoiset pientalotontit).

Vantaa haluaa tarjota mahdollisuuden pientalojen rakentamiseen myymällä pientalotontteja omatoimirakentajille monipuolisesti eri kaupunginosista. Lisäksi pientalotontteja on luovutettu järjestämällä tuottajamuotoisia pientalotonttikilpailuja. Pientalotontit luovutetaan joko pisteytyksellä, arvonnalla, tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla. Vuosittain luovutettavien pientalotonttien määrään vaikuttaa kysynnän lisäksi kaupungin mahdollisuudet investoida kunnallistekniikkaan ja palveluverkkoon uusilla pientaloalueilla. Vuonna 2018 myytiin 30 pientalotonttia ja vuonna 2019 kahdeksan pientalotonttia. Keskimäärin vuosina 2010–2019 on pientalotontteja luovutettu vuosittain 30 kappaletta.

Erityispalvelutontit, jotka luovutetaan esimerkiksi yksityisen päiväkodin tai hoivakodin rakentamiseksi, luovutetaan käypään hintaan ja pääsääntöisesti kilpailuttamalla. Erityispalvelutontit yleensä vuokrataan 30 vuodeksi, mutta myös niiden myynti on perustelluista syistä mahdollista. Keskeneräisen sote- ja maakuntauudistuksen takia erityisryhmien hankkeita on edistetty hyvin harkiten viime vuosina. Toteutuneita hankkeita ovat olleet vuonna 2019 valmistuneet VAV Palvelukodit Oy:n Myyrmäen vanhustenkeskus sekä Vantaan Turvakoti ry:n uusi turvakoti Asolassa. Pitkään vireillä olleiden VAV Palvelukodit Oy:n Koisoniityn pitkäaikaisasunnottomien palvelukeskuksen sekä Yrjö ja Hanna -säätiön Hämeenkylän vanhustenkeskuksen hankkeiden toteutusaikataulut ovat pitkittyneet.

Teemanosto: Asuntotonttien myynnin ja vuokrauksen vaikutukset kaupungin talouteen ja maankäyttöön pitkällä tähtäimellä

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti kaupunki voi luovuttaa tontteja myymällä ja vuokraamalla. Luovutettaessa tontti myymällä saadaan myyntitulojen lisäksi myös kiinteistöverosta tuloa kaupungille. Vantaan yleinen kiinteistöveroprosentti on viime vuosina ollut yksi prosentti, mutta tonttien verotusarvot ovat olleet jopa alle puolet niiden käyvästä arvosta. Vuokraamalla tontit kaupunki saa pysyvää vuokratuottoa, joka kasvaa jatkuvasti vuokrakannan kasvaessa ja ylittää pitkällä aikavälillä maanmyyntitulot. Kuitenkin kaupungin talousarviossa ja strategiassa tontinluovutuksen maanmyyntivoitot ovat keskeisessä osassa ja tästä syystä kaupunki on viime vuodet pääsääntöisesti luovuttanut tontit myymällä.

Yksinkertaistetulla mallilla voidaan vertailla tonttien myynnin ja vuokraamisen vaikutuksia kaupungin talouteen pitkällä tähtäimellä (kuva 15). Mallissa vertaillaan vuokra- ja myyntituloja 40 vuoden aikana tilanteessa, jossa kaikki tontit myytäisiin (myyntitulot 22,5 miljoonaa euroa vuosittain) tai kaikki tontit vuokrattaisiin (vuosivuokra 4,5 %). Lisäksi mallinnetaan tilanne, jossa puolet tonteista myytäisiin ja puolet vuokrattaisiin. Mallinnuksessa on arvioitu myös kiinteistöveron vaikutus siten, että vuosittainen kiinteistövero tontista on 0,5 prosenttia tontin käyvästä hinnasta. Mallissa vertaillaan pitkän aikavälin tuloja nykyhetkessä. Lisäksi inflaatio ja maan hinnan kehitys vaikuttaisivat todellisuudessa jonkin verran tuloksiin ja vaikutus koskisi sekä vuokrausta että myyntiä, mutta niitä ei ole tarkastelussa kuitenkaan otettu huomioon.

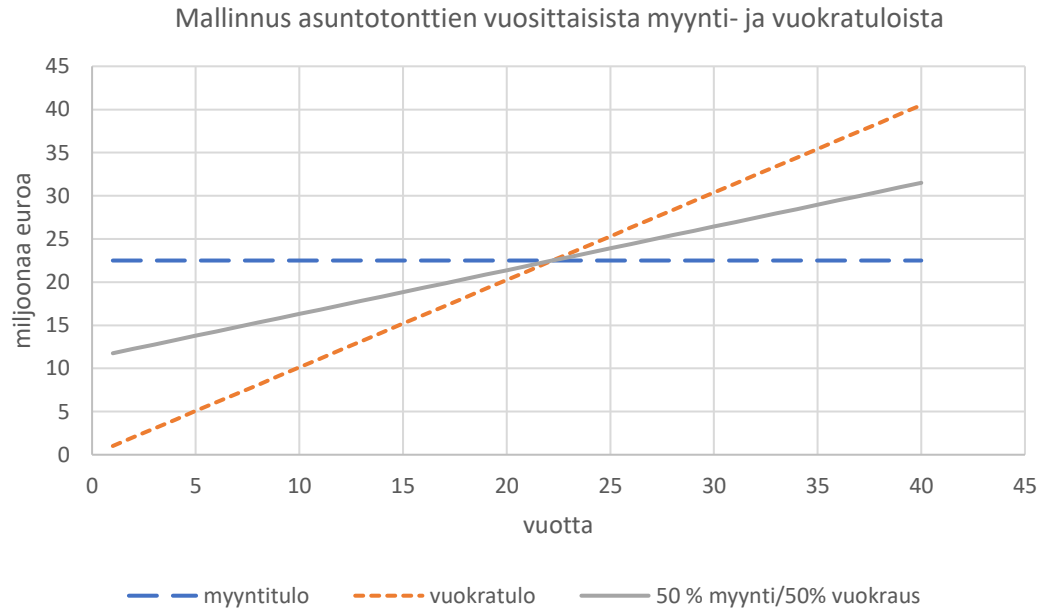

Kuva 15. Mallinnus asuntotonttien myynti- ja vuokratuloista.

Vertailu osoittaa, että pitkällä aikavälillä vuokraaminen olisi kaupungin kannalta taloudellisesti tuottoisampaa, sillä tonttien vuokratulot ylittävät 25 vuoden jälkeen tontin myymisestä saatavat tulot. Lisäksi vuokratessa kaupunki pystyy varmistamaan, että tonttia käytetään

vuokrasopimuksen mukaiseen tarkoitukseen ja vuokrakauden loppuessa kaupungilla on mahdollisuus tarkistaa, että alueen käyttö vastaa kaupungin maankäytön periaatteita. Tämä on merkittävä asia kaupungin kehittämisen kannalta eteenkin strategisesti tärkeillä alueilla. Myös alueen kehittämisestä saatava arvonnousu jää maanomistajalle eli vuokranantajalle.

Vuokraaminen voisi olla vaihtoehtona esimerkiksi luovutettaessa tontteja valtion tukemalle asuntotuotannolle (ns. ARA-tuotanto). ARA-tuotantoon tontit luovutetaan valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla, joka on alle käyvän arvon ja rajoitukset poistuvat yleensä 40 vuoden päästä tontinluovutuksesta, jonka jälkeen tontin arvonnousu realisoituu tontin omistajalle. Tästä syystä olisi perusteltua pääsääntöisesti vuokrata ARA-tontit. Kaupungilla on jo ollut hyvänä käytäntönä pääsääntöisesti vuokrata erityispalvelutontit (päiväkodit, palvelu- ja hoiva-asuminen), sillä tällöin palvelutarpeen muuttuessa kaupungilla on mahdollisuus tarkastella alueen käyttöä uudestaan vuokra-ajan päättyessä.

Tonttien luovuttaminen tapauskohtaisesti ja kaupungin edun mukaisesti myymällä tai vuokraamalla tuo joustoa ja luo mahdollisuuksia tontinluovutukseen sekä vakauttaa maanluovutuksesta saatuja tuloja pitkällä aikavälillä. Asiaa on hyvä tarkastella kokonaisvaltaisesti ja ottaa jatkossa vuokraaminen huomioon myös päätettäessä maanmyyntitavoitteista.

TONTINLUOVUTUSKILPAILUT

Vantaalla järjestetään vuosittain useita tontinluovutus- tai suunnittelukilpailuja, joiden avulla valitaan kaavakehityskumppanit tai tontinsaajat kohdealueille. Pääsääntöisesti kaikki kilpailutettavat tontit ovat asuntotontteja, mutta tarvittaessa myös yritystontteja voidaan kilpailuttaa.

Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat valitaan pääsääntöisesti tarjous- tai laatukilpailulla tai näiden yhdistelmällä. Tontinluovutuskilpailun sisältöä ja tavoitetta muokataan aina kilpailukohteen mukaan. Kilpailuissa voidaan hakea esimerkiksi edullisinta myyntihintaa asunnon ostajille, parasta kaupunkikuvallista laatua, yhteisöllisyyden konsepteja, hyvää asuntosuunnittelua tai energiatehokkuutta. Kilpailut ovat avoimia kaikille rakennuttajille ja erityyppisillä kilpailukokonaisuuksilla kaupunki haluaa antaa sekä isoille että pienille rakennuttajille mahdollisuuden rakentaa asuntoja Vantaalle. Pientalotontit voidaan luovuttaa pisteytyksellä, tarjouskilpailulla tai arvonnalla riippuen kohdetonteista ja niiden kiinnostavuudesta. Mikäli pientalotontteja jää luovuttamatta yleisestä hausta ja tarjouskilpailusta, voidaan ne laittaa niin sanottuun jatkuvaan hakuun, josta ne ovat heti varattavissa ilman erillistä hakuaikaa. Yritys- ja työpaikkatontit pääosin luovutetaan neuvottelumenettelyllä tai julkisten hakujen kautta.

Vuosina 2018–2019 järjestettiin yhteensä 17 erilaista tontinluovutuskilpailua (kuva 16). Tuottajamuotoisista asuntotonteista järjestettiin vuosina 2019–2018 yhdeksän erilaista suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailua, esimerkiksi Puu-Kivistön aloituskorttelien suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu, Hakunilan asuntoreformikilpailu ja Myyr York Downtown suunnittelukilpailu. Pientalotonteista järjestettiin vuosina 2018–2019 yleinen haku Askiston ja

Vantaanlaakson tonteille ja kaksi erillistä tarjouskilpailua Hämevaaran, Pakkalan, Askiston ja Ylästön tonteista sekä Lopen rantatonttien tarjouskilpailu ja sähköinen huutokauppa. Vuonna 2019 järjestettiin julkiset tonttihaut Markkatien 12, 14 ja 16 yritystonteista, Nikinmäen teollisuustonteista sekä Koivuhaantie 9 teollisuustontista.

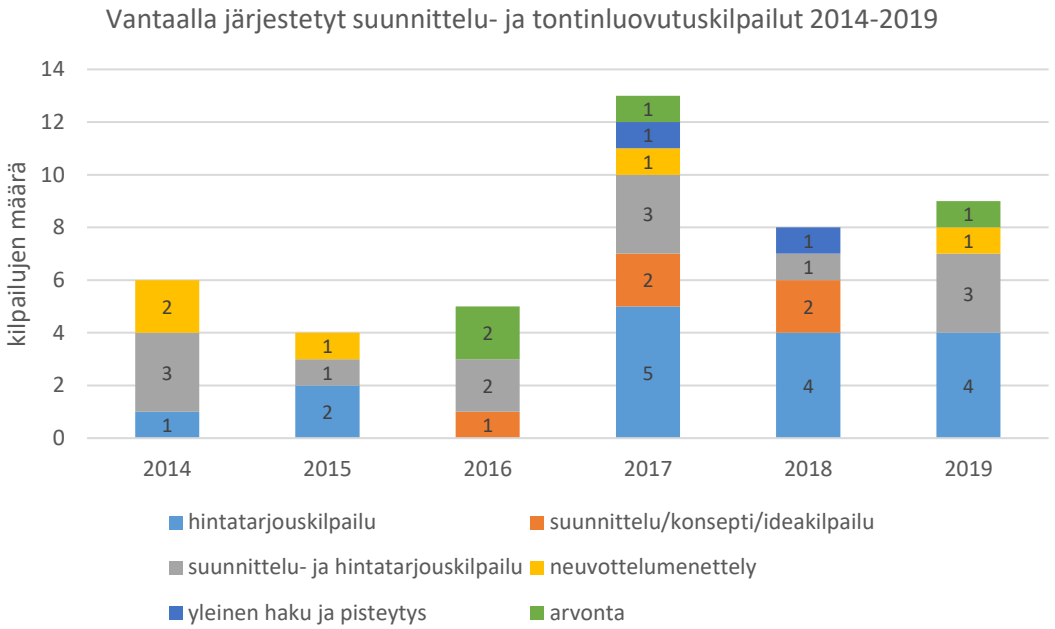

Kuva 16. Vantaan tontinluovutuskilpailut 2014–2019.

Tontinluovutuskilpailujen osallistujamäärät vaihtelevat suuresti riippuen haettavana olevasta kohteesta. Lähtökohtaisesti omatoimirakentajille suunnatut pientalotonttihaut saavat parhaimmillaan useita kymmeniä hakijoita. Tuottajamuotoisten kerrostalotonttien ja -korttelien kilpailuihin osallistuu keskimäärin 5–15 hakijaa. Yritys- ja työpaikkatontit usein luovutetaan suoraan neuvottelumenettelyllä ja yleensä julkisissa hauissa on vain muutamia hakijoita. Onnistuneen tonttikilpailun edellytyksinä ovat ytimekäs ja johdonmukainen kilpailuohjelma, tarkoitustaan palveleva asemakaava, selkeästi kuvattu kaupungin tahtotila kaavamuutosehdotukselle sekä yksiselitteiset arviointikriteerit. Puolestaan tonttikilpailuiden tuloksettomuuteen on johtanut tavoitteiltaan epäselvät ja vaatimuksiltaan liian yksityiskohtaiset kilpailuohjelmat, asemakaavan joustamattomuus kyseiseen hankkeeseen sekä rakennuttajan näkökulmasta kilpailuohjelman vaatimusten aiheuttama toteuttamiskelvoton taloudellinen yhtälö hankkeen kannalta.

Teemanosto: Markkatien yritystonttihaku

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti kaupunki voi tarvittaessa valita yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla. Kaupunki päätti järjestää Veromiehen kaupunginosassa sijaitsevalle Markkatien 12, 14 ja 16 tonteille julkisen tonttihaun keväällä 2019. Veromies on Aviapoliksen suuralueen kehittyvä keskus, johon on kasvamassa asumisen, palvelujen ja yritysten keskus. Markkatien tonttihaulla tavoiteltiin korttelialueelle toimivaa toimitila- ja palvelukokonaisuutta, joka tuo näkyvälle paikalle eloa ja tunnistettavuutta. Kilpailukriteereinä olivat kaupunkikuvallisten tavoitteiden toteutuminen, toiminnallisuus ja toteuttamis-

kelpoisuus, hiilineutraalisuus ja myyntihinta. Tonttihaku oli avoinna kaikille halukkaille toimijoille ja hakuaikana saapui alustavia suunnitelmia ja hakemuksia yhteensä kuudelta eri ryhmittymältä. Tonttihaun voitti parhaimman kokonaisratkaisun esittänyt NREP Oy:n kilpailutyö ”Mark of Huber”. Kilpailutyössä on onnistuneesti luotu eloisa ja kaupunkimainen korttelikokonaisuus, jossa on monipuoliset ja hyvin saavutettavat palvelut erilaisille käyttäjäryhmille. Lisäksi kilpailutyössä on kattavasti esitetty hiilineutraalisuus tavoitteeseen liittyvät ratkaisut, kuten esimerkiksi maa- ja kylmälämpö, rakennusten muuntojoustavuus sekä jakamistalous (kuva 17).

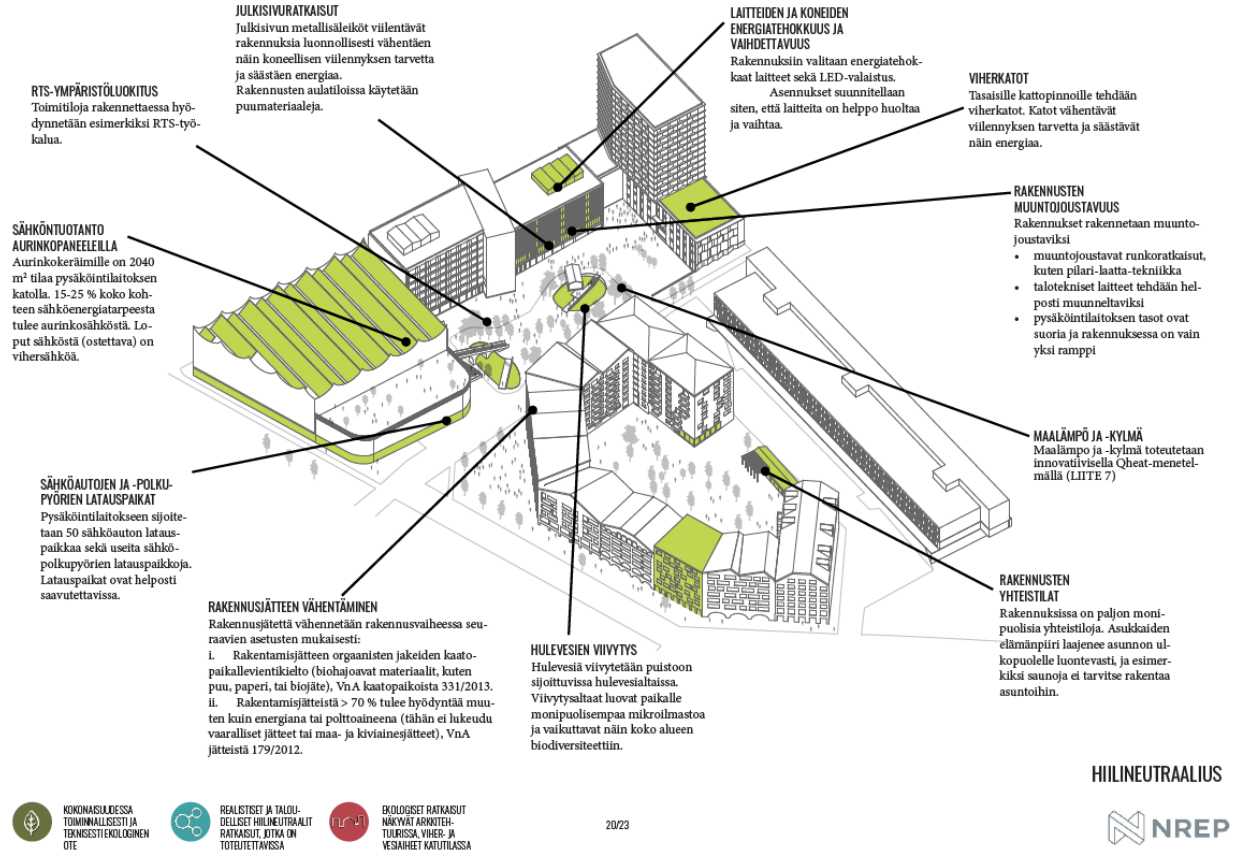

Kuva 17. Markkatien yritystonttihaun voittanut NREP Oy:n kilpailutyö ”Mark of Huber”.

SEURANNAN YHTEENVETO

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat olleet voimassa kesäkuusta 2018 alkaen. Linjaukset pohjautuvat jo aiemmin kaupungilla päätettyihin ja käytössä olleisiin toiminta-periaatteisiin, jotka löytyvät Vantaan asunto-ohjelmasta 2009–2017, vuonna 2016 hyväksytyistä asuntotuotannon tavoitteista sekä vuonna 2012 hyväksytyistä maapoliittisista linjauksista. Maa- ja asuntopoliittisten linjauksien seurannalla luodaan ajankohtainen ja kattava katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliittisesta tilanteesta ja toimintaympäristöstä. Lisäksi seuranraportin tarkoituksena on avoimesti lisätä Vantaan päätöksenteon ja toiminta-kulttuurin läpinäkyvyyttä sekä vuoropuhelua ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Linjaukset sisältävät niin määrällisiä kuin laadullisia tavoitteita, mikä pitää huomioida toimenpiteiden toteutumisen arvioinnissa ja vertailussa. Määrällisten tavoitteiden toteutuminen on helpommin mitattavissa, ja on suoraviivaisempaa todeta määrällisten kriteerien

toteutuneen laadullisia tavoitteita paremmin. Seurannan tiedot on koottu useista eri lähteistä, kuten seudullisesta MAL-sopimuksista ja seurannasta (esim. asuntotuotannon ja asuntokaavoituksen määrät) sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän aineistoista. Lisäksi useiden toimenpiteiden toteutuminen ja arviointi perustuu kaupungin tilinpäätöksiin, raportteihin ja asiakirjoihin sekä kyseisen toimenpiteen vastuuyksikön asiantuntijoiden arvioon. Jatkossa seurannan arviointia voisi kehittää arviointikriteeristön ja mittariston tarkemmalla määrittelyllä. Seurannan ja arvioinnin jatkokehittäminen helpottaa maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitteiden ja toimenpiteiden mittaamista sekä ajallisen kehityksen seuraamista ja vertailua.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten ensimmäisen kattavan seurannan tuloksien mukaan linjausten keskeiset tavoitetilat ja toimenpiteet ovat pääosin toteutuneet seurantavuosina 2018–2019. Maa- ja asuntopoliittisten (1. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti on onnistuttu aktiivisessa maanhankinnassa, saavutettu pääosin asuntotuotannon seudulliset ja kaupungin omat tavoitteet, varmistettu asuntotuotannon ja asuinalueiden laatu ja monipuolisuus sekä maa- ja asuntopolitiikan aktiivisessa toteuttamisessa maakäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa. Asuntotuotantotavoitteita ei kuitenkaan täysin saavutettu, koska tonttitarjonta ei ole aina pystynyt vastaamaan valtion tukeman tuotannon sijainti- ja kustannusvaatimuksia, ja osa erityisasumisen hankkeista on viivästynyt.

Kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun (2. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti kaupungin kasvu on ohjattu nykyiseen rakenteeseen erityisesti radan varsille ja keskusten yhteyteen ja lisäksi maankäyttösopimuksia on aktiivisesti käytetty maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa. Haasteena on kuitenkin ollut se, että kaikille hankkeille ei ole löytynyt sopivia tontteja, kerrostalovarannossa ei päästy tavoitemäärään ja kaavoitus ei ole kaikissa tapauksissa edennyt tavoiteaikataulussa johtuen sopimusneuvottelujen pitkittymisestä ja suojeltavista kasvi- tai eläinlajeista. Tontinluovutuksen (3. päämäärä) tavoitteiden mukaisesti tontit on luovutettu pääsääntöisesti myymällä ja monipuolisesti erilaisilla kilpailumuodoilla. Kuitenkin resurssiviisautta ja energiatehokkuutta sekä puurakentamista tulee jatkossa lisätä enemmän kilpailuohjelmiin.

Seurannan tulosten perusteella voidaan todeta, että kaupungin pitkäjänteinen maa- ja asuntopolitiikka on luonut toimintaympäristön, jossa on mahdollista päätettyjen linjausten mukaisesti aktiivisesti kehittää kaupunkia ja varmistaa valmiudet tulevaisuuden tarpeille. Linjausten toimenpiteet ovat osoittautuneet toimiviksi ja käytännönläheisiksi, ja ne pysyvät todennetusti toimintakykyisinä myös ennakoimattomissa yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa muutostilanteissa. Myös ulkopuolisessa arvioinnissa, *Kaupunkiseutujen ja kuntien asuntopoliittisten ohjelmien arviointi ja kehittäminen* -selvityksessä, on annettu tunnustusta siitä, että Vantaa on onnistunut kirjaamaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa käytännönläheiset toimintaperiaatteet sille, miten kaupunki tosiasiassa tekee kaavoitusta sekä määrittelemään selkeästi tontinluovutuksen periaatteet ja niiden tavoitteet. Näin ollen seurannan tulosten perusteella ei ole ilmennyt tarpeita linjausten päivittämiselle tässä vaiheessa. Jatkossa tämän seurantaraportin kaltainen perusteellinen raportointi on tarpeen tehdä kerran valtuustokaudessa ja tiiviimpiä väliraportteja voidaan tuottaa tarvittaessa.

TULEVAISUUDEN SUUNTAVIIVAT

Vantaa on sitoutunut Helsingin seudun ja valtion uuteen MAL-sopimukseen, joka kattaa vuodet 2020–2031. Sopimuksen pohjana on vuonna 2019 valmistunut MAL-suunnitelma, jossa seutu yhdessä on linjannut maankäytöstä, asumisesta ja liikenteestä. Uuden MAL-sopimuksen toimenpiteillä edistetään vähähiilistä ja kestävää yhdyskuntarakennetta ja sitä tukevaa liikennejärjestelmää ilmastonmuutoksen torjumiseksi sekä mahdollistetaan sujuva arki, työmarkkinoiden toimivuus ja elinkeinoelämän elinvoimaisuus. Erityisesti raideliikenteeseen ja muihin joukkoliikenteen runkolinjoihin sekä niiden asemiin ja solmukohtiin tukeutuvien vyöhykkeiden maankäyttöä vahvistetaan. Tavoitteena on myös torjua segregaatiota ja asunnottomuutta sekä edistää asuinalueiden monimuotoisuutta ja alueiden asuntokannan monipuolisuutta. Sopimuskauden ensimmäisellä nelivuotisjaksolla 2020–2023 Vantaa on sitoutunut 2 640 asunnon vuosittaiseen tuotantoon. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus tulee olla yhteensä 30 prosenttia asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. Tästä 20 prosenttia tulee olla valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa, ja loput 10 prosenttia muuta kohtuuhintaista asuntotuotantoa, kuten asumisoikeusasuntoja ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja. Lisäksi asuntokaavoituksen tavoitteeksi on Vantaalle asetettu yhteensä 960 200 kerrosneliömetriä vuosille 2020–2023 eli noin 240 000 kerrosneliömetriä vuosittain.

Maankäytön ja palveluverkon pitkäjänteiseksi kehittämiseksi kaupunki tarkistaa omat kasvutavoitteet ja -näkymät vuosittain, jonka vuoksi laaditaan myös asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan kaavavarannosta ja käynnissä olevista hankkeista mahdollisimman realistinen valmistuvien asuntojen määrä ja volyymi kaupunginosittain seuraavalle kymmenelle vuodelle. Kaupungin kasvumahdollisuuksiin vaikuttaa oleellisesti myös valtion rahoituspäätökset liikennehankkeisiin ja asuntotuotantoon. Maa- ja asuntopolitiikan linjausten mukaisesti maata hankitaan alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheytymistä. Kaupunki hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla. Maanhankintaneuvottelut kohdistuvat etenkin yleiskaavan mukaisiin asunto- ja viheralueisiin.

Kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun painopisteet kirjataan vuosittain kaavoitusohjelmaan, mutta niiden keskeiset tavoitteet ovat kuitenkin pitkäjänteisiä ja kauaskantoisia. Asemakaavoituksessa aluekokonaisuuksia suunnittelemalla ohjataan kaupungistumista, kaupunkirakenteen tiivistymistä ja palveluiden sijoittumista hallitusti ja tavoitteellisesti kokonaisuus edellä. Kaavarungot, yleissuunnitelmat ja laaja-alaiset kaavaluonnokset luovat yksittäisille asemakaavahankkeille perustan, joka tukee tavoiteltua aluekokonaisuuden kehitystä. Keskustoja kehitetään monipuolisina asumisen, palveluiden ja työpaikkojen alueina, kuitenkin samalla kehittäen kaikkia Vantaan kaupunginosia tasapuolisesti. Vantaan ratikan kasvuvyöhykkeelle laaditaan asemakaavoituksen ja yleiskaavoituksen yhteisvoimin kaavarunko vuosina 2020–2023. Asuntoja kaavoitetaan ensisijaisesti asemanseuduille ja joukkoliikennevyöhykkeelle vähintään 240 000 kerrosneliömetriä vuodessa ja tavoitteena on edistää monipuolista asuntotarjontaa ja alueiden tasapuolista kehitystä. Työpaikka-alueiden kaavoituksella vastataan elinkeinoelämän tarpeisiin ja vahvistetaan kaupungin elinvoimaa.

Kaupungin tontinluovutuksessa painotetaan tulevaisuudessakin monipuolisuutta. Kaupunki hakee aktiivisesti asemakaavoja omistamilleen maille ja erityisesti priorisoidaan kaupunkirakenteessa keskeisesti sijaitsevia alueita eli keskustoja ja niiden lähialueita. Yritystonttien luovuttamisella tuetaan aktiivisesti työpaikkarakentamisen edellytyksiä ja turvataan kaikenkokoisten yritysten menestymismahdollisuudet Vantaalla. Erityispalvelutonttien luovuttamisella, esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja erityisasumisen hankkeille, pyritään ketterästi ja tarkoituksenmukaisesti vastamaan kasvavan kaupungin palvelutarpeisiin. Tuottajamuotoisten asuntotontien luovutuksella toteutetaan asuntopolitiikan keskeisiä tavoitteita asuinalueiden tasapainoiseksi kehittämiseksi sekä varmistetaan asuntokannan monipuolisuus ja vaihtelevuus. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon varmistamisen tonttitarjontaa kohdennetaan myös kalliimmille asuntokohteille keskusta-alueilla. Pientalorakentamiselle etsitään täydennysrakentamiskohteita pääosin jo rakennetuilta asuinalueilta. Lisäksi pyritään varmistamaan sijainniltaan erinomaisten ja tästä syystä keskimääräistä selvästi kalliimpien pientalotonttien tarjonta. Sijainniltaan parhaat ja hinnaltaan kalleimmat tontit myydään ensisijaisesti tarjouskilpailujen kautta.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitetilojen ja toimenpiteiden toteutuminen mahdollistetaan myös jatkossa kauaskantoisella maanhankinnalla ja kaavoituksella, riittävällä ja tulevaisuuden tarpeita vastaavalla kaupungin omistamalla tonttivarannolla sekä tarkoituksenmukaisilla maankäyttösopimuksilla, tonttikilpailuilla, maanluovutuksella ja joustavalla rakennuslupaprosessilla. Tiivis ja toimiva yhteistyö rakennuttajien kanssa edistää hankkeiden toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin keskusten, asuinalueiden sekä palvelu- ja liikenneverkon suunnitelmallisella kehittämisellä varmistetaan myös tulevaisuudessa kaupungin vetovoimaisuus niin rakennuttajien, yritysten kuin asukkaiden näkökulmasta.

LÄHTEET

Seurantaraportin koonti ja tuotanto:
Asumisen erityisasiantuntija Wilma Toljander, asumisasiat / kiinteistöt ja tilat -palvelualue, kaupunkiympäristön toimiala

Seurantatietojen toimittajat:
Kiinteistöt ja tilat -palvelualue: Tomi Henriksson, Armi Vähä-Piikkiö, Juho Lumme, Marja Hannikainen, Virve Hutchinson, Taina Andersson, Jussi-Pekka Sojakka, Eija Kivineva
Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualue: Tarja Laine, Mari Siivola, Ilkka Laine, Antti Kairus, Laura Muukka, Merja Kuparinen
Kadut ja puistot -palvelualue: Mikko Vanhanen, Heidi Burjam, Markus Holm, Kirsi Vaten, Henry Westlin
Kaupunkistrategian ja johdon toimiala: Sirpa Rönn, Juha Panula-Ontto
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala: Liisa Kankkunen
VAV-konserni: Teija Ojankoski

Lähdeluettelo:
Asumiskokemuksia uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista ja -alueista (2017). Kiinteistöt ja asuminen -yksikön selvitys. Vantaan kaupungin julkaisu.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman (AUNE) loppuraportti (2020). Karppinen J., Kehittämisosuuskunta Avainväki. Viitattu 21.9.2020. *https://asuntoensin.fi/assets/files/2020/01/AUNE-ohjelman-loppuraportti-Karppinen-Kehitt%C3%A4misosuuskunta-Avainv%C3%A4ki.pdf*

Helsingin seudun ja valtion MAL-sopimus 2020–2031. Viitattu 11.9.2020. *https://www.ym.fi/fi-fi/maankaytto_ja_rakentaminen/maankayton_suunnittelun_ohjaus/Maankayton_liikenteen_ja_asumisen_sopimukset*

Kaupunkiseutujen ja kuntien asuntopoliittisten ohjelmien arviointi ja kehittäminen (2020). Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI ja Kaupunkitutkimus TA Oy. Viitattu 10.9.2020. *https://ara-hankepankki.fi/development_projects*

MAL-seuranta loppuraportointi sopimuskaudella 2016–2019. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä. Viitattu 31.8.2020. *https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/mal-seuranta/*

Pääkaupunkiseudun tonttivarantokatsaus 2019 ja 2020. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä. Viitattu 9.9.2020. *https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/tonttivaranto/*

Vantaan asukasbarometri 2018. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys. Vantaan kaupungin julkaisu.

Vantaan asunto-ohjelma 2009–2017, ”Elämänmakuista asumista Vantaalla”. Kaupunginhallituksen hyväksymä 2.3.2009, Vantaan kaupunki.

Vantaan kaupungin asuntotuotantoa koskevat tavoitteet vuosille 2016–2019. Kaupunginvaltuuston hyväksymä 29.8.2016, Vantaan kaupunki.

Vantaan maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskien. Kaupunginvaltuuston hyväksymä 17.12.2012 (päivitetty 22.9.2014), Vantaan kaupunki.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisen linjaukset. Kaupunginvaltuuston hyväksymä 18.6.2018, Vantaan kaupunki.

Vuori, P. (2020). Pääkaupunkiseudun asuntorakentaminen rikkoi ennätykset – Katsaus asuntotuotantoon ja väestökehitykseen vuosina 1961–2019. Kvartti 3.4.2020, Helsingin kaupunki. Viitattu 14.9.2020. *https://www.kvartti.fi/fi/artikkelit/paakaupunkiseudun-asuntorakentaminen-rikkoi-ennatykset*

Vantaa
Vanda

25 § **Kiinteistötoimitusmaksutaksan muuttaminen**

VD/8611/02.03.00.00/2020
AK/KJ/RP/LS

Kiinteistötoimitusmaksutaksa on edellisen kerran päätetty kaupunginvaltuuston päätöksellä 13.11.2017 § 6. Yleisestä kustannustason noususta johtuen taksat on tarpeen päivittää. Taksoihin on lisäksi tehtävä tekniikan yleisestä kehittymisestä ja lainsäädännön muutoksista johtuvat muutokset. Kunnan kiinteistöinsinöörin ja kiinteistörekisterin pitäjän suorittamasta kiinteistötoimituksesta ja muusta kiinteistönmuodostamislain (554/1995) tai kiinteistörekisterilain (392/1985) mukaisesta toimenpiteestä peritään maksu kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) ja kiinteistötoimitusmaksu-asetuksen (1560/2001) säännösten mukaan.

Lain mukaan kunnan kiinteistötoimitusmaksutaksasta päättää kunnanvaltuusto. Taksa on muutettu viimeksi kaupunginvaltuuston päätöksellä 13.11.2017 § 6. Taksa on tullut voimaan 1.1.2018, jolloin aiemman taksan mukaisia maksuja alennettiin keskimäärin viisi prosenttia.

Kiinteistönmuodostamislain mukaisia kunnan kiinteistötoimituksia asemakaava-alueella ovat mm. tontin lohkominen, yleisen alueen lohkominen ja rasitetoimitus. Maanomistaja hakee tontin lohkomista sekä sitä edeltävää tonttijakoa, joka on suunnitelma asemakaavassa osoitetun rakennuskorttelin alueen jakamiseksi tontteihin. Tonttijaon laatimisesta perittävän maksun muuttamista esitetään erikseen kaupunkisuunnittelulautakunnan päätettäväksi.

Tontin lohkomisessa tonttijaossa suunnitellut tontit muodostetaan rakentamis- ja kiinnityskelpoisiksi kiinteistöiksi, jotka merkitään uusina yksikköinä kiinteistörekisteriin. Lohkomistoimituksessa tai erillisessä rasitetoimituksessa kiinteistön hyväksi voidaan perustaa toisen rekisteriyksikön alueelle pysyvänä rasitteena oikeus esim. kulkuyhteyttä tai johtojen sijoittamista varten tarvittavaan alueeseen.

Kiinteistönmuodostamislain mukaan tontin lohkomisen toimituskustannukset maksaa lohkottavan tontin omistaja. Yleisen alueen lohkomisen toimituskustannukset maksaa kunta. Rasitetoimituksen toimituskustannukset maksaa toimitusta hakenut tai siitä hyötyä saava kiinteistön omistaja.

Vuonna 2019 kiinteistörekisteriin rekisteröitiin 234 uutta tonttia. Lisäksi suoritettiin 15 yleisen alueen lohkomistoimitusta ja 22 erillistä rasitetoimitusta. Vuoden 2019 suoritemääriin vaikutti kuitenkin suuresti MATTI tietojärjestelmän käyttöönotto, joka vei huomattavasti aikaa operatiiviselta toiminnalta. Tänä vuonna elokuun loppuun mennessä oli kiinteistörekisteriin rekisteröity 243 uutta tonttia, 19 yleisen alueen lohkomista ja 21 rasitetoimitusta.

Vuonna 2019 maksutuloja kiinteistötoimituksista oli 266 000 euroa. Vuoden 2019 maksutulokertymään vaikutti kuitenkin suuresti jo edelläkin mainittu MATTI tietojärjestelmän käyttöönotto. Tänä vuonna elokuun loppuun mennessä maksutuloja kiinteistötoimituksista oli saatu 235 000 euroa, joten tämän vuoden maksutulokertymä kiinteistötoimitusten suorittamisen osalta noussee viime vuotta suuremmaksi.

Kiinteistötoimitusmaksutaksan tekninen rakenne esitetään säilytettäväksi pääosin samana kuin nyt voimassa olevassa taksassa. Taksaan esitetään lisättäväksi lainsäädännön muutoksista johtuen maininta 3D-tonttien lohkomisesta. Taksan 1 §:ssä on lisäksi kohdassa 1 ja 2 laskettu raja asemakaavan mukaisesta rakennusoikeudesta edellisen taksan 300 kerrosalaneliömetristä 250 kerrosalaneliömetriin. Kerrosalaneliömetrin määrä vaikuttaa taksassa siihen, minkä maksukategorian mukaan lohkomismaksu

peritään. Alle 250 kerrosalaneliömetrin eli pientalojen kohdalla maksu on hieman alempi. Tämä porrastus esitetään säilytettäväksi, mutta 50 kerrosalaneliömetrin kiristyksen johdosta hieman useampi lohkomistoimitus siirtyy kohdan kaksi mukaan veloitettavaksi.

Kiinteistötoimitusmaksutaksan kohtaan 5 kiinteistönmääritystoimituksena suoritettavaa rajankäyntiä koskien esitetään tehtäväksi tarkennus enintään kahden rajamerkin sisältymisestä perusmaksuun.

Tontin lohkomisen perusmaksua esitetään korotettavaksi noin 12 %. Lisäksi taksan 1 §:n kohdassa kaksi veloitettavaa kerrosalaneliömetrikohtaista hintaa esitetään korotettavaksi 20 %. Kiinteistötoimitusmaksutaksan osalta suurin maksukertymä tulee tontin lohkomisista, joten taksan 1 §:n muutoksilla on merkittävin vaikutus tuleviin maksukertymiin.

Maksua päätöksestä, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 ja 4 §:n mukaisesti esitetään korotettavaksi 8 % (taksan 9§) ja maksua kiinteistöjen yhdistämispäätöksestä (taksan 10 §) esitetään korotettavaksi 15 %. Sen sijaan rasitetoimituksesta ja kiinteistönmääritystoimituksena suoritettavasta rajankäynnistä perittäviä maksuja ei esitetä korotettaviksi. Taksan korotusesityksiä varten on tehty vertailuja neljän muun kaupungin (Helsinki, Espoo, Turku ja Tampere) taksoihin. Nämä taksat on pyritty ottamaan huomioon niin, että nyt esitettävä taksa ei sijoittuisi muista huomattavasti poikkeavan korkeaksi.

Esitettävä kiinteistötoimitusmaksutaksa on laadittu Kuntaliiton 2.12.2011 julkaiseman ohjeen mukaisesti. Asiakas tietää hinnan hakiessaan toimitusta. Toimituskorvaus edustaa toimituskohtaista keskiarvoa kunkin toimituslajin aiheuttamista vuotuisista työaika- ja muista kustannuksista.

Toimituskohtaisten korvausten lisäksi taksassa on määritelty työkorvauksen veloitushintojen määräytymisperusteet. Työkorvausta käytetään harvinaisista tai erityisen paljon työpanosta vaativista toimituksista ja toimenpiteistä veloitettavan maksun määrittämiseen. Työkorvauksen veloitushinnat perustuvat lautakunnan erikseen päättämään kaupunkimittauksen henkilötyöveloitushinnastoon.

Kiinteistötoimitukset ovat viranomaistoimintaa, joten niistä perittävät maksut ovat verottomia.

Mikäli kiinteistötoimitusten tilaus- ja suoritemäärät pysyvät ensi vuonna tämän vuoden tasolla, voidaan nyt esitettävillä kiinteistötoimitusmaksutaksan korotuksilla nähdä olevan hieman yli 12 %:n korottava vaikutus ensi vuoden tonttijaoista saataviin maksutuloihin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 18

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi liitteen mukainen kiinteistötoimitusmaksutaksa voimaan tulevaksi 1.1.2021.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi liitteen mukainen kiinteistötoimitusmaksutaksa voimaan tulevaksi 1.1.2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kiinteistötoimitusmaksutaksa 1.1.2021
- Voimassa oleva kiinteistötoimitusmaksutaksa

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupungingeodeetti Kimmo Junttila, puh. 0400-850 237
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kaupunginvaltuuston xx.xx.2020 § x päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 250 kerrosalaneliömetriä	900
2)	suurempi kuin 250 kerrosalaneliömetriä	900 0,60 €/k-m^2 (kork. 4000)
3)	3D-kiinteistön lohkomisesta suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna	

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	300
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	150
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen	280
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	150
Tilusvaihto	300
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	900
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	200

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	300

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku) sisältäen kaksi rajamerkkiä	800
Jokaisesta seuraavasta rajamerkistä suoritetaan	150

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KML:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

9 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 ja 4 §:n mukaisesti	650
Kun päätöstä varten ei suoriteta tarkistusmittauksia tontilla	420

10 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	520
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	620

11 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	300
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	80

12 §

Ennen 1.1.2000 muodostusluetteloon merkityn tontin rekisteröinti, kun tontti muodostuu

1)	yhdestä kiinteistöstä	200
2)	kahdesta tai useammasta kiinteistöstä	600

Mikäli rekisteröintipäätökseen liittyy

pantinhaltijoiden sopimus	150
tontin vapauttaminen kiinnityksistä	300

Asiakirjojen hankkiminen

13 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	15

Työkorvaus

14 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan kaupunkimittauksen henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) • diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) • kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt • veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

Kaupunginvaltuuston 13.11.2017 § 6 päättämä.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Taksan mukaan Vantaan kaupungille suoritetaan maksu (euroa) kiinteistötoimitusmaksulain (558/1995) 1 §:ssä tarkoitetuista toimituksista, toimenpiteistä ja tehtävistä.

Toimitukset

1 §

Kiinteistönmuodostamislain (KmL) 4 luvun mukaisesta tontin lohkomisesta tonttia kohden, kun tontin asemakaavan mukainen rakennusoikeus on

1)	enintään 300 kerrosalaneliömetriä	800
2)	suurempi kuin 300 kerrosalaneliömetriä	800 + 0,50 €/k-m^2 (kork. 4000)

2 §

Tontin lohkomisen yhteydessä suoritettavat toimenpiteet:

Päätös (KmL 28 §) tontin vapauttamisesta kiinnityksistä	250
Kiinteistön pantinhaltijoiden kesken (KmL 24.2 §) tehtävä sopimus kiinnitysten etusijajärjestyksestä	120
Yhden tai kahden rasitteen tai oikeuden (rasitealueen) perustaminen, siirtäminen tai muuttaminen	210
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	100
Tilusvaihto	260
Tontinosan lunastamisesta (KmL 62 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.	

3 §

Yhtä tai kahta rasitetta koskeva erillinen rasitetoimitus (KmL 14 luku)	900
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	190

4 §

Yhteisalueosuuden siirtäminen ja tilaksi muodostaminen sekä yhteisen alueen liittäminen kiinteistöön (KmL 131 §)	250

5 §

Kiinteistönmääritystoimituksena suoritettava rajankäynti (KmL 11 luku)	800

6 §

Muusta kuin 5 §:ssä tarkoitetusta kiinteistönmääritystoimituksesta, tilusvaihdosta (KmL 8 luku) sekä tontin halkomisesta (KmL 47 §) suoritetaan todelliset kustannukset työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

7 §

Jos tämän taksan mukaisen toimituksen tai toimenpiteen kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat, suoritetaan kiinteistötoimitusmaksu todellisten kustannusten mukaisena työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna.

8 §

Muista asemakaava-alueella kaupungin toimesta suoritettavista KML:n 5 § 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistötoimituksista peritään korvaus työkorvauksena tämän taksan 14 §:n mukaisin veloitushinnoin laskettuna. Maanmittauslaitoksen suorittamista kiinteistötoimituksista peritään korvaus Maanmittauslaitoksen voimassa olevan kiinteistötoimituksia koskevan hinnaston mukaisesti.

Kiinteistörekisterin pitäjän päätökset

9 §

Päätös, jolla kaavatontti merkitään tonttina kiinteistörekisteriin kiinteistörekisterilain 3 ja 4 §:n mukaisesti	600
Kun päätöstä varten ei suoriteta tarkistusmittauksia tontilla	350

10 §

Kiinteistöjen yhdistämispäätös (KmL 17 luku)

1)	KmL 214.1 §:n mukaisissa tapauksissa	450
2)	KmL 214.2 §:n mukaisissa tapauksissa (eri kiinnitykset)	600

11 §

Rasitteen poistaminen tai muuttaminen (KmL 165 §)	250
Jokaisesta seuraavasta rasitteesta (rasitealueesta)	60

12 §

Ennen 1.1.2000 muodostusluetteloon merkityn tontin rekisteröinti, kun tontti muodostuu

1)	yhdestä kiinteistöstä	110
2)	kahdesta tai useammasta kiinteistöstä	600

Mikäli rekisteröintipäätökseen liittyy

pantinhaltijoiden sopimus	120
tontin vapauttaminen kiinnityksistä	250

Asiakirjojen hankkiminen

13 §

Toimitusmiehen muilta viranomaisilta hankkimasta kustakin asiakirjasta suoritetaan sen lunastus- yms. maksujen lisäksi	12

Työkorvaus

14 §

Kiinteistötoimitusmaksulain 3 §:n mukaiseen työaikakorvaukseen ja muiden kustannusten korvaukseen perustuvat työkorvauksen veloitushinnat toimitustuotannon osatehtävittäin määritellään kulloinkin voimassa olevan kaupunkimittauksen henkilötyöveloitushinnaston mukaan seuraavasti:

1)	toimitusinsinöörin tehtävät (toimituskokoukset, oikeudelliset selvitykset) · diplomi-insinöörin, insinöörin tai teknikon henkilötyöveloitushinta
2)	toimitusvalmistelu (tietojen hankinta, kiinteistörekisterin ylläpito, asiakirjojen valmistelu, karttojen laatiminen, tiedottaminen) · kartoittajan, kiinteistörekisterisihteerin tai vastaavan henkilön henkilötyöveloitushinta
3)	maastotyöt · veloitushinta mittausryhmästä kalustoineen

Työkorvauksen veloitushinnat sisältävät muiden kustannusten korvauksen, joka on 70 % työaikakorvauksesta.

26 § Ympäristöterveydenhuollon maksutaksan hyväksyminen

VD/9074/02.03.00.00/2016
HP/TLA/KR/KHI/JPU/HY-L

Ympäristölautakunta hyväksyy hallintosäännön mukaisesti maksut ja korvaukset vahvistetun taksan mukaisesti. Kaupunginvaltuusto päättää suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Vantaan ympäristöterveydenhuollon maksutaksan perusteet ja maksutaulukko on hyväksytty rakenteellisten muutosten jälkeen kaupunginvaltuustossa 12.12.2016 § 6.

Ympäristöterveydenhuollon ilmoituksen, hakemuksen tai muun asian käsittelyn ja toiminnan valvonnan maksullisuus perustuvat:

- elintarvikelakiin (23/2006) § 71,
- terveydensuojelulakiin (763/1994) § 50,
- tupakkalakiin (549/2016) § 90, 91 sekä
- lääkelakiin (395/1987) § 54 d.

Maksutaksaan esitetään keskimäärin viiden prosentin korotusta ympäristöterveydenhuollon kohonneiden kustannusten vuoksi. Samalla on tarkoitus päivittää taksa ympäristöterveydenhuollon tehtävissä tapahtuneiden muutosten vuoksi (keskeiset muutosesitykset kuvattu alla). Lisäksi tekstejä on tarkennettu kuvaamaan paremmin nykyistä toimintaa.

Lääkelain § 54 d mukaisen vuosivalvontamaksun periminen
Lain mukaan kunta voi periä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan haltijalta valvontaan liittyvistä toimenpiteistä vuosittaista valvontamaksua. Lupa- ja valvontamaksu voivat olla enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruiset. Aiemmin vuosimaksua ei ole peritty, koska nikotiinivalmisteita voi myydä vain paikoissa, joissa on tupakanmyyntiä ja tästä tupakan vähittäismyynnistä on peritty lainsäädännön mukainen vuosivalvontamaksu. Jatkossa nikotiinivalmisteiden myynnin valvonnasta ehdotetaan perittävän lain mahdollistama maksu.

Eläinperäisten elintarvikkeiden sisämarkkinatuonnin ja elintarvikkeiden vientivalvonta
Eläinperäisten elintarvikkeiden Euroopan unionin sisämarkkinakaupan erityisehtojen valvonta on siirtynyt vuoden 2020 aikana Ruokavirastolta kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten tehtäväksi. Valvonnan maksullisuus on huomioitu taksaehdotuksessa.

Nykyisessä taksassa vientiin liittyvistä tarkastuksista on laskutettu tarkastukseen kuluneen ajan perusteella. Uuteen taksaan esitetään kiinteähintaisia maksuja.

Elintarvikkeille myönnettyjen vientitodistusten hinta on pysynyt pitkään samana, joten näiden todistusten hinnankorotus olisi suurempi kuin taksan keskimääräinen korotus.

Hyväksyttyjen elintarvikehuoneistojen valvonta
Hyväksyttyjen elintarvikehuoneistojen eli ns. laitosten valvonnasta on laskutettu tarkastukseen kuluneen ajan perusteella. Uuteen taksaan esitetään kiinteähintaisia maksuja. Maksun suuruus on luokiteltu valvontakohteen riskiluokituksen perusteella.

Talousvesilaitoksen riskinarvioinnin hyväksyminen

Talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. Terveydensuojeluviranomaisen tekemän riskinarvioinnin hyväksymisen maksullisuus on tuotu aiempaa selkeämmin esille taksaesityksessä.

Tupakointikiellon määrääminen asuntoyhteisöön
Tupakkalaki tuli voimaan vuonna 2016. Tupakointikiellon määräämisestä asuntoyhteisöön on laskutettu tapauskohtaisesti asian hoitamiseen kuluneen ajan perusteella. Hakemusten käsittely on nykyisin vakiintunut, joten jatkossa ehdotetaan otettavaksi käyttöön kiinteä maksu, jonka suuruus perustuu asunyhteisön kokoon ja toimenpiteiseen keskimäärin käytettyyn aikaan.

Ympäristölautakunta 5.11.2020 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se

a) hyväksyy Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksan yleiset perusteet ja maksutaulukon,
b) kumoaa aiemmin voimassa olleen ympäristöterveydenhuollon maksutaksan 1.1.2021 alkaen ja
c) saattaa taksan voimaan 1.1.2021 alkaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:
Päätettiin kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen mukaisesti.

———

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksan yleiset perusteet ja maksutaulukon,
b) kumottavaksi aiemmin voimassa olleen ympäristöterveydenhuollon maksutaksan 1.1.2021 alkaen, ja
c) saatettavaksi taksan voimaan 1.1.2021 alkaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa
- Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa, liite maksutaulukko

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, puh. 040 724 8590, kirsi.hiltunen[at]vantaa.fi

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON MAKSUTAKSA

Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon maksutaksa 1.1.2021 alkaen

Vantaan kaupunginvaltuusto
xx.xx.2020
Vantaan ympäristölautakunta
5.11.2020

Sisällysluettelo

1 § Soveltamisala....2
2 § Maksujen määräytymisperusteet....4
3 § Käsittely- ja hyväksymismaksut....5
4 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyvien tarkastusten maksut....5
5 § Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista perittävät maksut....6
6 § Terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi tehtävistä tarkastuksista, mittauksista, tutkimuksista, selvityksistä ja näytteenotosta perittävät maksut....6
7 § Tupakkalain ja lääkelain mukainen myyntilupamaksu ja tupakkalain mukainen vuosittainen valvontamaksu....6
8 § Valvontamaksun määrääminen....7
9 § Hakemuksen tai ilmoituksen peruuttaminen ja raukeaminen....7
10 § Hakemuksen hylkääminen, hakemuksen tai ilmoituksen tutkimatta jättäminen....7
11 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu....7
12 § Maksun suorittaminen ja periminen....7
13 § Muutoksenhaku....8
14 § Voimaantulo....8

1 § Soveltamisala

Tätä taksaa sovelletaan

A) Elintarvikelaissa (23/2006) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

1) laitosten hyväksymistä ja muiden kuin 13 § 3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten käsittelyä;

2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;

3) Euroopan unionin ulkopuolelle eläimistä saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvontaa siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa;

4) eläinperäisten elintarvikkeiden Euroopan unionin sisämarkkinakaupan erityisehtojen valvontaa; sekä

5) elintarvikelainsäädännön noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvaa tarkastusta.

Kunta perii lisäksi maksun muusta valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena, kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY 625/2017) artikloissa 79-85 säädetään (virallista valvontaa koskeva valvonta-asetus, soveltaminen 14.12.2019 alkaen). Tarkemmat säädökset virallista valvontaa koskevan valvonta-asetuksen 79-85 artiklan edellyttämistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määräämisestä annetaan MMM:n asetuksella.

B) Terveydensuojelulaissa (763/1994) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

6) 13 § mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelyä;

7) 18 § mukaisen laitoksen hyväksymistä ja 18 a § mukaisen ilmoituksen käsittelyä;

8) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvää tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista;

9) terveydensuojelulain 13 §:n ja 18 a §:n mukaisen ilmoituksen ja terveydensuojelulain 18 §:n mukaisen hakemuksen vireilläolosta kuulemisesta ja päätöksestä ilmoittamisesta aiheutuvia kuluja;

10) terveydensuojelulain noudattamatta jättämiseen perustuvien terveydensuojelulain 12 ja 13 luvuissa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvaa tarkastusta;

11) 13 § nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaa;

12) 18 § nojalla tehdyn hakemuksen ja 18 a § nojalla tehdyn ilmoituksen perusteella annettujen määräysten valvontaa sekä 20 § edellytettyä talousveden laadun valvontaa ja tarkkailua;

13) 20 §:n perusteella tehtävää riskinarvioinnin hyväksymistä;

14) 43 § perusteella annetun asetuksen mukaisten ilmoitusten ja hakemusten käsittelyä ja tarkastuksia;

15) 29 § edellytettyä uimaveden säännöllistä valvontaa;

16) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua tarkastusta, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton;

17) asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua mittausta, näytteenottoa, tutkimusta ja selvitystä, joka liittyy 26 § mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen *(arvonlisäverollinen)*;

18) kaivon omistajan talousvesitutkimuksia silloin, kun kysymys ei ole 16 § 4 momentissa tarkoitetusta talousvettä toimittavasta laitoksesta *(arvonlisäverollinen)*;

19) ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyviä tarkastuksia; sekä

20) säteilylain (859/2018) 173 §:ssä tarkoitettua solariumlaitteen tarkastusta.

C) Tupakkalaissa (549/2016) säädettyihin kunnan viranomaisten suoritteisiin, jotka koskevat

21) 44 § tarkoitetun myyntiluvan myöntämistä;

22) 48 § tarkoitetun nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelyä;

23) 50 § tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen käsittelyä;

24) 79 § tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelyä; sekä

25) 91 § tarkoitetun myyntiluvan vuosittaista valvontamaksua (peritään 1. tammikuuta voimassa olevista tupakkatuotteiden vähittäismyyntiluvista sekä nikotiininesteiden vähittäis- tai tukkumyynnin valvonnasta).

D) Lääkelaissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat

26) 54 a - d § tarkoitetun nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntämistä.

27) 54 a - d §:n mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan valvonnasta perittävää vuotuista valvontamaksua.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

2.1 Maksut perustuvat valvonnasta, tarkastuksesta ja näytteenotosta viranomaiselle aiheutuneiden keskimääräisten kokonaiskustannusten määrään sekä tupakkalakiin. Maksut peritään liitteenä olevien maksutaulukoiden mukaisesti. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat tehtävän hoitamisesta aiheutuvat toimintamenot, korot ja poistot sekä osuus hallintokustannuksista. Valvontahenkilöstön työtunnin hinta on määritelty liitteenä olevassa maksutaulukossa.

Maksun määräytymisen yleisenä perusteena on tarkastukseen tai ilmoituksen, lupahakemuksen, rekisteröinnin, omavalvontasuunnitelman, lausunnon tai vastaavan viranomaiskäsittelyyn kuluva työaika, joka peritään alkavan puolen tunnin tarkkuudella. Maksutaksaan sisältyy tarkastuksista ja asian valmistelusta aiheutuvat kustannukset sekä keskimääräiset matkakustannukset, jollei taksassa ole muuta määrätty.

Valvontahenkilöstön matkoista aiheutuneet kustannukset peritään maksullisissa tarkastuksissa kaikilta kohteilta samansuuruisina, keskimääräisen 0,5 tunnin matka-ajan mukaisesti. Asian valmistelusta aiheutuvat kustannukset ja keskimääräiset matkakustannukset peritään myös siinä tapauksessa, mikäli tarkastusta ei saada suoritettua ennakolta ilmoittamattomasta ja toiminnanharjoittajasta/toimijasta johtuvasta syystä.

Asiakirjatarkastuksina tehtävät tarkastukset laskutetaan käytetyn työajan mukaisesti, minimimaksu on yksi työtunti.

Vantaan ympäristökeskuksessa annettavasta, tavanomaista laajemmasta neuvonnasta esim. rakentamis- tai omavalvontasuunnitelmissa, peritään maksu käytetyn työajan mukaisesti.

2.2 Jos erityinen syy puoltaa tarkastuksen tai muun viranomaistoimenpiteen suorittamista muulloin kuin kaupungin virka-aikana (arkisin 8.15-16.00), voidaan se toimijan, toiminnanharjoittajan tai muun asiakkaan pyynnöstä suorittaa, mutta toimenpiteestä peritään asiakkaalta tavanomaisen tarkastusmaksun lisäksi ylimääräinen maksu, joka vastaa taulukossa määriteltyä valvontahenkilöstön työtunnin hintaa. Mikäli tarkastus tapahtuu klo 22.00-05.00, lisämaksun suuruus on kaksinkertainen. Nämä lisämaksut peritään myös toimenpiteistä, jotka ovat virka-aikana maksuttomia.

2.3 Ulkopuolisten palveluiden ja laboratoriotutkimusten maksut määräytyvät aiheutuneiden kustannusten mukaan.

2.4 Toiminnanharjoittajan/toimijan pyynnöstä muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi annettavista päätöksistä, lausunnoista ja todistuksista peritään ylimääräinen kielenkääntäjän laskun mukainen maksu. Myös tarvittavista tulkkipalveluista laskutetaan aiheutuneiden kustannusten mukaisesti.

2.5 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat maksullisia, ellei kohtuullisuussyistä muuta päätetä. Ympäristökeskuksen henkilökunnan suorittamasta näytteenotosta ja mittauksista peritään maksu käytetyn työajan

mukaisesti. Mikäli näyte otetaan tarkastuksen tai neuvontakäynnin yhteydessä, voidaan näytteenottomaksu puolittaa tai jättää perimättä. Kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvät vuosittaiset projektinäytteet ovat maksullisia tai maksuttomia kunkin projektin projektisuunnitelman mukaisesti.

Näytteiden tutkimusmaksut peritään aiheutuneiden laboratoriotutkimuskustannusten mukaisesti. Lisäksi peritään viranomaisen laboratoriolta tilaamien näytteiden näytteenotosta ja niiden kuljettamisesta aiheutuneet kustannukset.

3 § Käsittely- ja hyväksymismaksut

3.1 Käsittely- tai hyväksymismaksun määräämisen yleisenä perusteena on käsittely- tai hyväksymismenettelyn laajuus. Maksu määräytyy hakemuksen tai ilmoituksen käsittelyyn käytetyn työajan perusteella, käytössä olevien maksutaulukoiden mukaisesti. Käsittely- tai hyväksymismaksuun voi sisältyä myös tarkastus, mikäli viranomainen katsoo sen aiheelliseksi. Käsittely- ja hyväksymismaksuun sisällytetään myös mahdollisesta kuulemisesta, vireilläolosta ja päätöksestä ilmoittamisesta aiheutuneet kustannukset.

3.2 Käsittely- tai hyväksymismaksua sovelletaan myös toiminnan olennaista muuttamista tai toiminnanharjoittajan vaihtumista koskevaan ilmoitukseen tai hakemukseen.

4 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyvien tarkastusten maksut

4.1 Hyväksyttyyn valvontasuunnitelmaan perustuvasta tarkastuksesta ja näytteenotosta peritään valvontamaksu, joka perustuu käytettyyn työaikaan. Tarkastus voi olla myös puhelimitse tai etäyhteydellä suoritettu tarkastus tai haastattelu. Tarkastukseen kuuluu tarkastukseen valmistautuminen, keskimääräinen matka-aika, tarkastus ja tarkastuskertomuksen kirjoittaminen. Tarkastuksen sisältö sekä valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä työaika määritellään Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa.

Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella. Jos elintarvikehuoneistossa on useita eri toimintoja, tarkastustiheys ja maksu määräytyvät riskialttiimman toiminnan mukaan, paitsi silloin, kun alemman riskiluokan toiminta on laajamittaista. Tällöin tarkastustiheys määräytyy toiminnan kokoluokan perusteella.

4.2 Yhdessä valvontakohteessa samanaikaisesti toteutettavista useista valvontaan kuuluvista toimista peritään yksi yhdistetty maksu. Jos kohteessa suoritetaan samalla tarkastuskäynnillä useampi ympäristöterveydenhuollon lain mukainen tarkastus, maksu peritään pääasiallisen tarkastuksen perusteella ja lisämaksuna 50 % muiden samanaikaisten tarkastusten maksusta.

4.3 Eläimistä saatavia elintarvikkeita käsittelevien laitosten valvonnasta peritään virallista valvontaa koskevan valvonta-asetuksen (625/2017) mukainen maksu. Jos maksusta ei ole säädetty valvonta-asetuksessa tai valvonta-asetuksen vähimmäismaksu ei kata valvonnasta aiheutuneita kustannuksia, peritään

maksu liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti käytetyn työajan perustella.

4.4 Talousvettä toimittavilta laitoksilta peritään valvontamaksu, joka sisältää tarkastuksiin käytettävän ajan lisäksi maksun toimenpiteistä, jotka liittyvät talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun.

5 § Elintarvikelain mukaisista muista tarkastuksista perittävät maksut

5.1 Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta peritään erillinen maksu siltä osin, kun vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa. Maksu määräytyy käytetyn työajan perusteella.

5.2 Tarkastuksista, jotka perustuvat elintarvikelain 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseen, peritään maksu käytetyn työajan perusteella.

5.3 Lisäksi maksu peritään muusta valvonnasta sekä siihen liittyvästä tutkimuksesta sellaisena kuin virallista valvontaa koskevan valvonta-asetuksen artikloissa 79-85 säädetään. Tähän ryhmään kuuluvat myös toimijan pyynnöstä tehtävät tarkastukset.

5.4 Elintarvikkeiden vientitodistuksista peritään kustannuksia vastaava maksu liitteenä olevan taulukon mukaisesti.

6 § Terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi tehtävistä tarkastuksista, mittauksista, tutkimuksista, selvityksistä ja näytteenotosta perittävät maksut

6.1 Terveydensuojelulain 26 § mukaisen terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi tehty ensimmäinen tarkastuskäynti ja siihen liittyvät mittaukset, tutkimukset, selvitykset ja näytteenotot ovat maksuttomia. Todetun terveyshaitan poistumisen arvioimiseksi tehtävä jälkivalvonta on maksullista. Maksu peritään käytetyn työajan perusteella

7 § Tupakkalain ja lääkelain mukainen myyntilupamaksu ja tupakkalain mukainen vuosittainen valvontamaksu

7.1 Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemuksen käsittelystä sekä nikotiininesteiden vähittäismyynti-ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoitusten käsittelystä ja näiden vuotuisesta valvonnasta peritään maksu liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti.

7.2 Vähemmän kuin 6 kuukautta kestävästä määräaikaisesta tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyynnistä on vuosittaisen valvontamaksun suuruus 50 % muutoin perittävästä maksusta.

Vuosittaisen valvontamaksun suuruus riippuu myyntipaikassa sijaitsevien myyntipisteiden lukumäärästä sekä myynnissä olevista tuoteryhmistä. Tupakkatuotteista, nikotiininesteistä ja nikotiinivalmisteista peritään kustakin vuosittainen valvontamaksu kalenterivuoden alussa (1.1.) voimassa olevista

luvista. Luvan myöntämisen yhteydessä peritään luvan myöntämisvuotta koskeva valvontamaksu.

7.3 Tupakkalain 79 § tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti.

8 § Valvontamaksun määrääminen

8.1 Poikkeuksellisen suurta tai pientä työmäärää vaativasta valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta tai ilmoituksen taikka hakemuksen käsittelystä maksu voidaan määrätä enintään 50 % 3 ja 4 § mukaisia maksua suurempana tai pienempänä.

8.2 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa asian luonne ja merkitys huomioon ottaen ilmeiseen kohtuuttomuuteen, voidaan hakemuksen perusteella erityisistä syistä periä taksan mukaista maksua alhaisempi maksu tai maksu voidaan jättää perimättä.

8.3 Maksuista, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää lautakunta tai se viranhaltija, jolle pääasiasta päättäminen on siirretty.

9 § Hakemuksen tai ilmoituksen peruuttaminen ja raukeaminen

9.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa taikka asian käsittely kunnan viranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen tai ilmoituksen käsittelemiseksi, peritään maksu käsittelyyn käytetyn työajan perusteella.

10 § Hakemuksen hylkääminen, hakemuksen tai ilmoituksen tutkimatta jättäminen

10.1 Hakemuksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, tai jos ilmoituksen tarkoittama terveydensuojelulain mukainen toiminta on kielletty, peritään tämän taksan mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen tai kiellon perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, maksu määräytyy käsittelyyn käytetyn työajan perusteella.

10.2 Jos hakemus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

11 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu

11.1 Jos tuomioistuin palauttaa muutoksenhaun johdosta asian uudelleen käsiteltäväksi, vähennetään tämän taksan mukaisesta maksusta, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta valvontaviranomaisen päätöksestä on peritty.

11.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen johdosta, että hakija ei ole ollut hakemansa hyväksymispäätöksen tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

12.1 Maksu on suoritettava, kun tarkastus on tehty, ilmoitus tai hakemus käsitelty tai maksun perusteena oleva muu viranomaistoimenpide on suoritettu lukuun ottamatta tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen valvontamaksua. Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittainen valvontamaksu laskutetaan kalenterivuosittain. Maksun määräytymispäivä on ensimmäisenä vuonna myyntiluvan myöntämispäivä ja sitä seuraavina vuosina tammikuun 1. päivä. Mikäli hakemuksessa ilmoitettu toiminnan aloittamisajankohta on 30.9. jälkeen, vuosittaista valvontamaksua ei peritä myyntiluvan myöntämisvuodelta. Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkojen vuosittaisen valvontamaksun periminen lopetetaan luvan rauetessa. Maksuja ei palauteta.

12.2 Maksu on suoritettava viimeistään laskuun merkittynä eräpäivänä. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

12.3 Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 § tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

12.4 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottotoimin ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin laissa verojen ja maksujen täytäntöönpanosta (706/2007) säädetään (elintarvikelaki (23/2006) 72 §, terveydensuojelulaki (763/1994) 50 §, tupakkalaki (549/2016) 92 § ja lääkelaki (395/1987) 54 d §).

13 § Muutoksenhaku

13.1 Hyväksyttyyn valvontasuunnitelmaan tai taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen tai maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 § tarkoitetun perustevalituksen. Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti. Perustevalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle. Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

14 § Voimaantulo

14.1 Maksut määräytyvät päätös- tai käsittelypäivämääränä voimassa olevan taksan perusteella.

14.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkoja sekä tukkumyyntipaikkoja koskevan vuosittaisen valvontamaksun suuruus määräytyy maksun tarkistushetkellä voimassa olevan taksan perusteella.

14.3 Tämä taksa tulee voimaan 1.1.2021.

Vantaa kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tämän taksan päätöksellään xx.xx.2020.

VANTAAN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON MAKSUTAULUKKO 1.1.2021 ALKAEN

Ympäristöterveydenhuollon valvontahenkilöstön työtunnin hinta on 60 € / h.

Perustarkastus on ilmoituksen tai hakemuksen johdosta tehtävä tarkastus tai valvontasuunnitelman mukainen tarkastus.

Elintarvikelain mukainen toiminta	Ilmoitusten ja hakemusten käsittelymaksut (€)	Suunnitelmallinen valvonta ja määräysten valvonta	
		Perustarkastus (€)	Seurantatarkastus (€)
Ravintolatoiminta	125	155	125
Grilli- ja pikaruokatoiminta	125	155	125
Kahvilatoiminta	125	155	125
Pubitoiminta	125	125	125
Suurtalous, laitoskeittiö (koulut, päiväkodit, sairaalat, henkilöstöravintolat)	125	155	125
Suurtalous, keskuskeittiö ja pitopalvelu			
• < 2000 annosta/vrk	125	155	125
• > 2000 annosta/vrk	125	210	180
Suurtalous, tarjoilukeittiö	125	155	125
Elintarvikkeiden vähittäismyynti			
• myymälät < 200 m^2	125	155	125
• myymälät 200 m^2 - 1000 m^2	125	180	155
• myymälät > 1000 m^2	125	245	180
Elintarvikkeiden tukkumyynti	125	210	155
Hyväksytyt elintarvikehuoneistot			
• riskiluokka 3-5	aloitus 600 muutos 300	245	180
• riskiluokka 6-10	aloitus 1000 muutos 500	300	180
Ei eläinperäisten elintarvikkeiden varastointi	125	210	155
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia tuotteita	125	245	180
Ruoka- ja kahvileipien valmistus	125	210	155
Muiden viljatuotteiden valmistus	125	210	155
Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	125	245	180
Pakkaamotoiminta, vähäistä kauppakunnostusta	125	180	155
Yhdistelmätuotteiden valmistus	125	245	180
Makeisten valmistus	125	210	155

Juomien valmistus	125	210	155
Muu elintarvikkeiden valmistus	125	210	155
Elintarvikkeiden pakastaminen	125	180	155
Elintarvikkeiden pakkaaminen	125	180	155
Elintarvikkeiden kuljetus	125	155	125
Elintarvikkeiden pakastekuljetus	125	155	125
Elintarvikkeiden kuljetus jäähdytettynä	125	155	125
Elintarvikkeiden kuljetus lämpimänä	125	155	125
Elintarvikkeiden maahantuonti/ maastavienti	125	210	155
Kontaktimateriaalitoimija			
• riskiluokka 1	125	155	125
• riskiluokka 2-3	125	245	180
Muun tarkastuksen yhteydessä suoritettu sisämarkkinatuonnin valvonta		60	
Muun tarkastuksen yhteydessä suoritettu elintarvikkeiden vientivalvonta (esim. Kiinan ja Venäjän vientihyväksynnän valvonta)		60	
Omana tarkastuksena suoritettu elintarvikkeiden vientivalvonta (ostajamaan edellyttämä Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen tavanomaista kattavampi valvonta)		420	
Vientierän tai vientilastauksen tarkastus kohteessa		125 alle 2 h tämän jälkeen 60 €/alkava tunti	
Vientitodistukset	€ / todistus		
• Vientitodistus turvapaperille	70		
• Turvapaperivientitodistuksen liite	25		
• Muu vientitodistus	50		
Turvakuvioidulle paperille painettujen todistusten ja liitteiden hinnoittelussa huomioidaan Ruokaviraston mahdolliset hinnankorotukset.			
Turvapaperille laaditun todistuksen mitätöinti	25		

Terveydensuojelulain mukainen toiminta	**Ilmoitusten ja hakemusten käsittelymaksut (€)**	**Suunnitelmallinen valvonta ja määräysten valvonta**	
		Perustarkastus (€)	**Seurantatarkastus (€)**
Talousvesi	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika
Julkinen huvi- tai kokoontumishuoneisto			
• < 200 m²	125	180	155
• 200 - 800 m²	125	275	155
• 801 – 1 500m²	125	365	180

• 1 501 – 4 000 m²	125	455	245
• > 4 000m²	125	510	270
Julkinen majoitusliike, asuntola, yömaja tai pakolaisten vastaanottokeskus			
• majoitushuoneita < 10	125	180	125
• majoitushuoneita 10 – 49	125	240	155
• majoitushuoneita 50-200	125	300	155
• majoitushuoneita > 200	125	420	155
• leirikeskus tai vastaava majoituskohde	125	420	155
Julkinen kuntosali tai liikuntatila, urheiluhalli tms.			
• < 200 m²	125	180	155
• 200 - 800 m²	125	275	155
• 801 – 1 500m²	125	365	180
• 1 501 – 4 000 m²	125	455	245
• > 4 000m²	125	510	270
Yleinen uimahalli, uima-allas, kylpylä, uimala, uimaranta tai talviuintipaikka			
• uimahalli, uimala, kylpylä ≤ 2 allasta	125	245	155
• uimahalli, uimala, kylpylä 3 - 5 allasta	125	300	180
• uimahalli, uimala, kylpylä > 5 allasta	125	365	245
• muu yleinen allastila	125	210	155
• yleinen uimaranta	125	245	155
• pieni yleinen uimaranta	125	155	125
• talviuintipaikka	125	155	125
Yleinen sauna	125	155	125
• saunoja 1-2	125	155	125
• saunoja 3-6	125	210	155
• saunoja yli 6	125	300	180
Yleisötilaisuus	-	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika
Lasten ja nuorten kohteet: kerho-, nuorisotila, leirikeskus, iltapäiväkerho, sisäleikkipaikka, -puisto			
• < 200 m²	125	180	145
• 200 - 800 m²	125	275	145
• 801 – 1 500m²	125	365	170
• 1 501 – 4 000 m²	125	455	230
• > 4 000m²	125	510	255
Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti, avoin päiväkoti tms. Esiopetustila, koulu, oppilaitos			
• < 200 m²	125	180	155
• 200 - 800 m²	125	275	155
• 801 -1 500 m²	125	365	180
• 1 501 – 4 000 m²	125	455	245
• > 4 000 m²	125	510	255
Lastensuojeluyksiköt; lasten-, nuoriso-, koulukoti, ammatillinen perhekoti, ensi- ja turvakoti, perhekuntoutusyksikkö			
• < 200 m²	125	180	155
• 200 - 800 m²	125	275	155

• 801 - 1 500 m²	125	365	180
• 1 501 – 4 000 m²	125	455	245
• > 4 000 m²	125	510	255
Vanhainkoti, tehostettu palveluasuminen, muut vastaavat sosiaalialan yksiköt			
• < 200 m²	125	180	155
• 200 - 800 m²	125	275	155
• 801 - 1 500 m²	125	365	180
• 1 501 – 4 000 m²	125	455	245
• > 4 000 m²	125	510	255
Työ- ja päivätoiminta, aikuisten päivähoito	125	155	125
Kauneushoitola tai muu ihon käsittely- tai hoitopaikka, solarium-, tatuointi- tai lävistyshuoneisto			
• asiakaspaikkoja ≤ 3	125	155	125
• asiakaspaikkoja > 3	125	210	155
Parturi, kampaamo			
• asiakaspaikkoja ≤ 3	-	155	125
• asiakaspaikkoja > 3	-	180	155
Hautausmaa, hautapaikka	-	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika
Muu huoneisto tai laitos, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.	125	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)+ 0,5 h matka-aika

Tupakkalain mukainen toiminta	
Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupahakemuksen sekä nikotiininesteiden vähittäismyynti-ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelymaksu	
Hakemus/ilmoitus	**Käsittelymaksu (€)**
• Tupakkatuotteiden tai nikotiininesteiden vähittäismyyntilupahakemus	245
• Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupahakemus	305
• Nikotiininesteiden vähittäismyynti-ilmoitus	65
• Tukkumyynti-ilmoitus	125
Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja tukkujen vuosittainen valvontamaksu	
	Vuosittainen valvontamaksu (€)
Myyntipaikan kukin tupakkatuotteiden tai nikotiininesteiden myyntipiste	500
Myyntipaikan kukin tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipiste, jos myynnissä molempien tuoteryhmien tuotteet	1000
Tupakointikiellon määrääminen asuntoyhteisöön	

• pienet asuntoyhteisöt, alle 30 asuntoa	500
• keskikokoiset asuntoyhteisöt, 30-100 asuntoa	650
• suuret asuntoyhteisöt, yli 100 asuntoa	800

Lääkelain mukainen toiminta	Käsittelymaksu (€)
Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemus	125
Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan vuosittainen valvontamaksu	60

Muu ympäristöterveydenhuollon valvonta	Ilmoitusten ja hakemusten käsittelymaksut (€)	Suunnitelmallinen valvonta ja määräysten valvonta	
		Perustarkastus (€)	Seurantatarkastus (€)
Sellaiset toiminnot, joita ei ole erikseen taulukoissa lueteltu	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h)	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h) + 0,5 h matka-aika	Käytetyn työajan mukaan (60 €/h) + 0,5 h matka-aika

27 § **Vuoden 2020 määrärahamuutosesitys koskien toimitilainvestointeja**

VD/8941/02.01.00.04/2020
HP/PW/JH/LS

Esitetään toimitilainvestointien hankeryhmien välisiä määrärahamuutoksia, joilla mahdollistetaan vuoden 2020 talousarviosta puuttuneen Hämeenkylän koulun rakentamiskustannusten kohdistaminen talousarvioon.

Koronaviruksen aiheuttaman COVID-19 tartuntatautiepidemian takia Vantaan kaupungin haastava taloustilanne on heikennyt voimakkaasti. Kaupunginhallitus velvoitti 4.5.2020 toimialoja valmistelemaan käyttötalouden säästöohjelmat sekä karsintaesitykset investointiohjelmiin. Tekninen lautakunta käsitteli 3.6.2020 kokouksessaan toimialan säästöohjelman vuodelle 2020, jossa todettiin, että talousarviosta 2020 puuttuvan Hämeenkylän koulun rakentamiskustannusten kattaminen toteutetaan muita rakennusinvestointeja karsimalla.

Hämeenkylän koulun rakennuskustannuksen lisäävät uudisrakentamisen kustannuksia ja vastaavasti investointikarsintaa on jouduttu tekemään muista hankeryhmistä alla olevan taulukon mukaisesti. Kokonaisuudessaan toimitilainvestointien ennustetaan alittavan alkuperäisen talousarvion 2,63 milj. eurolla muun muassa hankkeiden ajoituksen viivästymisten takia.

91 Toimitilainvestoinnit	**TA 2020**	**Muutos**	**Uusi TA2020**
Rakentaminen yhteensä	**74 730**	**-2 630**	**72 100**
Uudisrakentaminen	32 030	6 470	38 500
Korjausrakentaminen	40 630	-8 030	32 600
Vuokra- ja osaketilat	2 070	-1 070	1 000

Tekninen lautakunta 4.11.2020 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että
a) korotetaan 91 1 uudisrakentamisen määrärahaa 6,47 miljoonaa euroa,
b) alennetaan 91 2 korjausrakentamisen määrärahaa 8,03 miljoonaa euroa, ja
c) alennetaan 91 3 vuokra- ja osaketilojen määrärahaa 1,07 miljoonaa euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että
a) korotetaan 91 1 uudisrakentamisen määrärahaa 6,47 miljoonaa euroa,
b) alennetaan 91 2 korjausrakentamisen määrärahaa 8,03 miljoonaa euroa, ja

c) alennetaan 91 3 vuokra- ja osaketilojen määrärahaa 1,07 miljoonaa euroa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, p. 040 749 2592
Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, p. 043 826 8687
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

28 § Vantaan kaupungin lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta

VD/7356/00.04.03/2020
TLA/MSI/VMA/LMU/JS/MKU/LS

Espoon kaupunginhallitus on 18.5.2020 päättänyt asettaa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n perusteella ja pyytää lausuntoa 2.11.2020 mennessä. Vantaan kaupunki on pyytänyt ja saanut lisäaikaa lausunnolleen 18.11.2020 asti. Kaava on ollut julkisesti nähtävillä 7.9.–20.10.2020. Kaavan aineistot ovat luettavissa Espoon kaupungin verkkosivuilla: www.espoo.fi/yleiskaavapoke

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava on strateginen. Se määrää yleiskaava-alueen tulevaisuuden kannalta olennaisimmat kehityslinjat ja keskeiset painopisteet, ja sillä mahdollistetaan alueen pitkäjänteinen kehittyminen osana tiivistyvää kaupunkirakennetta.

Yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Yleiskaavakarttaa, kaavamääräyksiä ja kaavakartan liitekarttoja täydentävät yleiskaavan selostus ja sen liitteet. Oikeusvaikutteista kaavakarttaa täydentää seitsemän liitekarttaa, joista kaavakartan liitekartalla 3 Luontoarvojen verkosto 2050 on oikeusvaikutteisia merkintöjä ja määräyksiä. Yleiskaavassa on määräysten lisäksi laadittu osalle merkinnöistä kehittämissuosituksia jatkosuunnittelun tueksi. Suosituksiin on kirjattu toimenpiteitä, jotka tukevat yleiskaavan tavoitteiden toteutumista.

Yleiskaavan mitoituksen lähtökohtana ovat Espoon kaupungin omat väestönkehitysarviot sekä seudullisessa suunnittelussa käytetyt arviot. Yleiskaavan mitoituksessa on varauduttu noin 60 000 uuteen asukkaaseen ja noin 11 000 uuteen työpaikkaan vuoteen 2050 mennessä. Alueella voimassa olevien yleiskaavojen uudistaminen on tarpeen, koska niiden asukasmitoitus ei vastaa pitkän aikavälin väestökehitysarviota eikä mahdollista esimerkiksi Länsiradan uusien asemanseutujen rakentamista. Kaavaratkaisun painopistealueet sijaitsevat Espoon keskuksen lisäksi Kalajärvelle suuntautuvan joukkoliikennekäytävän ja Länsiradan tulevan junayhteyden varrella. Kaava mahdollistaa nykyisten keskusten, Espoon keskuksen ja Kalajärven, kehittämisen lisäksi pitkällä aikavälillä myös kolmen uuden keskuksen Viiskorven, Histan ja Mynttilän toteuttamisen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta.
Käsittely:
Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Vesa Pajula esitti, että poistetaan lausunnon toisen sivun toinen kappale (“Asuinalueiden maankäyttömerkintöjen määräykset ovat kehittyneet...”). Ehdotus raukesi kannattamattomana.
Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Stefan Åstrand esitti, että poistetaan lausunnon toiselta sivulta ensimmäisestä kappaleesta kohta “Mankin/Luoman alueelle”. Ehdotus raukesi kannattamattomana.
Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta
- Lausuntopyyntö / Espoon kaupunki

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Yleiskaava-arkkitehti Virpi Mamia, puh. 050 302 9244,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto
Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta

Vantaa toistaa lausunnossaan luonnosvaiheessa annetun kannanoton seudun kestävästä kasvusta ja päästöjen vähentämisestä. Espoo ja Vantaa ovat aktiivisesti mukana Helsingin seudun suunnitteluyhteistyössä. MAL2019-suunnitelman yksi tärkeimmistä kärkikeinoista tavoitteiden saavuttamiseksi on ohjata kasvu nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille. Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan uusien, vaikkakin tiiviiden, alueiden avaaminen vaikuttaa seudullisesti niin yhdyskuntatalouteen kuin myös kasvihuonekaasupäästöihin, joista Espoollakin on kunnianhimoiset tavoitteet.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa on Vihdintielle merkitty joukkoliikenteen runkoyhteys sekä baana Kalajärven keskuksesta Vantaan rajalle. Merkintöjä ei ollut yleiskaavaluonnoksessa. On hyvä, että Espoon yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu vahva joukkoliikenneyhteys Vantaan ja Kehäradan suuntaan ja selostuksessa todetaankin Vihdintien käytävän olevan joukkoliikenneyhteyksien pääsuunta Kalajärven suunnalta. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan Vihdintien joukkoliikennekäytävän kehittäminen Rajatorpantien ja Kalajärven välisellä osuudella on mahdollista bussiliikenteeseen tukeutuen vielä yleiskaavojen tavoitevuonna eikä kyseisellä välillä ole pikaraitiotievaraukselle tarvetta. Vantaan nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa Vihdintielle on osoitettu joukkoliikenteen runkoyhteys Helsingin puolelta vain Rajatorpantielle asti ja tällä on varauduttu Helsingin suunnasta tulevan Vihdintien raitiotien jatkumiseen Myyrmäen suuntaan. Vantaan tekeillä olevassa yleiskaavassa joukkoliikenteen runkoyhteyksiksi onkin merkitty vain yhteydet, joiden on ajateltu toteutuvan raitiotienä kaavan tavoitevuoteen 2050 mennessä eikä Espoon joukkoliikenteen runkoyhteys -merkinnälle näin ollen ole jatkoa Vantaan puolella.

Vantaan yleiskaavaehdotuksessa ei ollut osoitettu pyöräilyn baanaa Vihdintielle eikä sitä lisätty hyväksyttävään ehdotukseen. Kyseisen baanan tarve ei ole noussut esiin Vantaan omissa tai seudullisissa baanaselvityksissä, joiden pohjalta Vantaan yleiskaavassa esitettävä baanaverkko on määritetty. Vantaan yleiskaavan ratkaisut mahdollistavat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa esitetyn baanan jatkumisen korkeatasoisena pyöräilyreittinä Vantaan puolella. Kaupungin näkemyksen mukaan baana -merkintä pitäisi poistaa Vihdintieltä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavasta, koska sillä ei ole jatkuvuutta Vantaan yleiskaavassa. Vantaa kuitenkin kannattaa laadukkaan pyöräliikenteen pääreitin toteuttamista Vihdintien varteen.

Selostuksessa todetaan yleiskaavan liikenteellisten vaikutusten osalta, että ”Joukkoliikenteen kehittäminen on otettava huomioon maankäytön toteutuksen aikaisessa vaiheessa, jotta se olisi alusta alkaen kilpailukykyinen vaihtoehto.” Vantaan näkemyksen mukaan tämä on hyvä lähtökohta alueiden kehittämisen kannalta.

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
PL 1100
01030 Vantaan kaupunki

Puhelin (vaihde) 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala
Matkapuhelin
Y-tunnus 01246109
ID 2041868

Yleiskaavaluonnokseen verrattuna ehdotuksessa on uusi merkintä *Varikon selvitystarve*, jonka määräyksessä lukee: *"Selvitetään pääkaupunkiseudun junaliikenteen tarpeisiin rakennettavan varikon vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja sekä Kirkkonummen että Histan suuntiin käyttäen kriteereinä junaliikenteen tarpeita, taloudellisuutta ja toimivuutta, sijaintipaikan luonto- ja kulttuuriarvoja sekä kaupunkirakenteen tarkoituksenmukaisuutta."* Lähijunaliikennealueen varikoista on valmistunut toukokuussa 2020 selvitys (Väyläviraston julkaisuja 25/2020), jossa on todettu tarve lähijunaliikenteen varikolle Mankin/Luoman alueelle Rantaradan varteen. Tämä on osoitettu myös hyväksymisvaiheessa olevassa Uusimaa 2050 -kaavassa. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan Rantaradan varikon toteutumista tulisi edistää seudullisen lähijunaliikenteen kapasiteetin turvaamiseksi. Helsingin seudun MAL-sopimusta koskevan neuvottelutuloksenkin mukaan "*Kunnat ja HSL ratkaisevat yhteistyössä Väyläviraston kanssa tarvittavien lähijunaliikenteen uusien varikoiden sijoittumisen Rantaradan, Kehäradan ja Pääradan suunnissa ja laativat tarvittaville selvityksille ja toteuttamiselle uusien junien hankintatarpeen huomioonottavan aikataulun.*"

Asuinalueiden maankäyttömerkintöjen määräykset ovat kehittyneet kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseen hyvään suuntaan. Kuitenkin yhden ylittävien korttelitehokkuuksien osoittaminen yhdyskuntarakenteen reuna-alueille, joilla joukkoliikenteen käyttö ei ole todennäköisin liikkumismuoto, ei tue yhdyskuntarakenteen hallintaa. Alueet olisi järkevintä toteuttaa pientalovaltaisina silloin, kun ne sijaitsevat kaukana muusta yhdyskuntarakenteesta ja hyvästä joukkoliikenteen palvelutasosta (A3).

Juvanmalmin teollisuusalue rajoittuu Vantaan puolella kahteen luonnonsuojelualueeseen. Juvanmalmin jatkokehittämisessä tulisi ottaa nämä luontoarvot huomioon ja mahdollisesti jättää teollisuustoiminnan ja suojelualueiden väliin suojavyöhykettä.

Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty luonnonsuojelualueista ja ekologisista yhteyksistä koostuva ekologinen verkosto. Ratkaisu on saman tapainen kuin Vantaan yleiskaavaehdotuksessa, mikä edistää ja tukee paikallista ja seudullista suojelualueiden ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden kytkeytyneisyyttä toisiinsa ja nostaa esille kaupunkien välisiä tarpeellisia yhteistyökohteita seudullisen ekologisen verkoston toimivuuden kehittämiseksi. Tärkeimmät maakunnalliset ja paikalliset ekologiset yhteydet Vantaan luontoalueille on tunnistettu. Viisi seudullisesti tärkeää ekologista runkoyhteyttä mahdollistaa Espoon ja Vantaan raja-alueilla sijaitsevien suojelualueiden ja laajempien maakunnallisesti tärkeiden suojelualueiden kytkeytyneisyyttä toisiinsa. Lähellä Vantaan rajaa on Odilammen, Pitkäkorven ja Myllypuron alueilla tuotu ehdotukseen uusia suojelualuevarauksia, jotka täydentävät mainiosti seudullista verkostoa. Odilammen suojelualuevaraus liittyy suoraan Vantaan puolen laajaan Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -Natura-alueeseen. Luontoarvojen verkoston kartalla on esitetty oikeusvaikutteisina ekologista verkostoa täydentäviä paikallisia ja virtavesiin liittyviä yhteyksiä. Luonnon

monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet on mainittu yleismääräyksessä, mutta niitä ei kuitenkaan ole esitetty kartalla. Alueiden esittäminen kartalla tukisi ekologista verkostoa.

Vantaan Petikosta Serenaan ja Kurkijärvelle jatkuvan laajan virkistys- ja viheralueen yhtenäisyys ja kehittämismahdollisuudet on turvattu. Yleismääräyksillä tuetaan siniviherrakenteen kehittämistä, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ekosysteemipalvelujen muodostumista.

Kulttuuriympäristön suojelu on heikentynyt verrattuna luonnokseen, kun valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ei enää määrätä ottamaan oikeusvaikutteisina huomioon. Kulttuuriympäristöä koskevat määräykset ovat melko monitulkintaisia ja mahdollistavat myös kulttuuriympäristön arvojen heikentämistä.

Vantaan ja Espoon kannattaa jatkaa yhteistyötä seudullisen viheralueverkoston ja ekologisen verkoston toimivuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 3.9.2020
Dn:o VD/7356/00.04.03/2020

2.9.2020

Jakelun mukaan

Lausuntopyyntö ja kutsu lausunnonantajien tilaisuuteen, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus

Espoon kaupunginhallitus on 18.5.2020 päättänyt Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n perusteella. Kaava on julkisesti nähtävillä 7.9. – 20.10.2020.

Päätöspöytäkirja on kaupungin verkkosivuilla osoitteessa:
https://espooprodfi.oncloudos.com/kokous/2020506855.PDF

Nähtäville asetettavan materiaalin muodostavat kaavakartta, kaavamerkinnät ja -määräykset, 7 kaavakartan liitekarttaa, sekä kaavaselostus. Aineisto on kaupungin verkkosivuilla osoitteessa:
www.espoo.fi/yleiskaavapoke

Sivuilla on myös muuta yleiskaavaan liittyvää aineistoa ja linkkejä.

Lausunnonantajien tilaisuus järjestetään etänä maanantaina 21.9.2020 klo 9.00-11.00. Lähetämme linkin Teams -kokoukseen kaikille ilmoittautuneille. Ilmoittautuminen sähköpostilla 16.9.2020 mennessä Anne Pitkäselle anne.m2.pitkanen@espoo.fi .

Pyydämme lausuntoanne 2.11.2020 mennessä osoitteeseen Espoon kaupungin kirjaamo PL 1, 02070 Espoon kaupunki, tai sähköpostilla kirjaamo@espoo.fi. Mikäli lausuntoa ei määräajassa saada, tulkitaan tämä siten, että lausunnonantajalla ei ole lausuttavaa.

Essi Leino
Yleiskaavapäällikkö

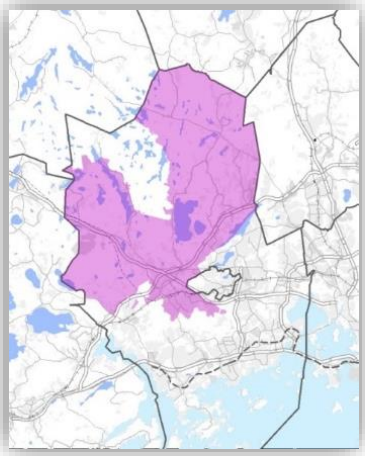

Lisätietoja:
Yleiskaavasuunnittelija
Seija Lonka
p. 043 825 5230
seija.lonka@espoo.fi

Essi Leino
Yleiskaavapäällikkö
P. 046 877 1911

2.9.2020

Jakelu:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Uudenmaan liitto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Väylä
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä
HSL, Helsingin seudun liikenne kuntayhtymä
Fortum Power and Heat Oy
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Museovirasto
Caruna oy
Gasum Oy
Espoon seurakuntayhtymä
Metsähallitus
Metsäkeskus
Finavia Oyj
Pääesikunta/Logistiikkaosasto
Fingrid
VR-Yhtymä Oy
Länsi-Uudenmaan maaseutuhallinto

Helsingin kaupunki
Vantaan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Lohjan kaupunki
Kirkkonummen kunta
Nurmijärven kunta
Vihdin kunta

Espoon kaupunki
- Kaupunginmuseo
- Sivistystoimi
- Sosiaali- ja terveystoimi
- Ympäristökeskus
- Rakennusvalvontakeskus
- Kaupunkitekniikan keskus
- Tekninen ja ympäristötoimi / tonttiyksikkö
- Konsernipalvelut/Logistiikka
- Elinkeino- ja kaupunkikehitys -yksikkö

29 § **Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**

VD/7845/00.04.03/2020
HP/MSI/PKA/LS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan Kaupunginhallituksen lausuntoa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausuntoa on alun perin pyydetty toimittamaan 22.10.2020, mutta lausunnolle on saatu lisäaikaa 17.11 asti.

Arviointiohjelma, kuulutus ja tallenne yleisötilaisuudesta löytyvät osoitteesta:
https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vantaan_Energia_Oyn_vaarallisen_jatteen_polttolaitos_Vantaa

Hankkeen kuvaus
Vantaan Energia suunnittelee rakentavansa vaarallisia jätteitä termisesti käsittelevän laitoksen, jossa käsittelystä syntyvä lämpöenergia hyödynnetään energiantuotantoon. Uuden polttolaitoksen sijoituspaikaksi on valikoitunut Vantaan Energian jätevoimalan tontti Långmossebergenissä.

Hankkeen sijainti ja kaavoitus
Rumpu-uunikattilalaitos sijoittuu nykyisen laitoksen kanssa samalle Vantaan Energian omistamalle n. 15 ha kokoiselle kiinteistölle Kehä III:n ja Porvoonväylän risteyksessä. Hankealueella on voimassa Vantaan yleiskaava, jonka Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 17.12.2007 ja joka on tullut voimaan 13.1.2010. Yleiskaavassa hankealue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET).
Vireillä olevassa yleiskaava 2020 hankealue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). 18.11.2013 hyväksytyn ja 22.4.2015 voimaan tulleen asemakaavan mukaan hankealue sijaitsee yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella (ET).

Arvioitavat vaihtoehdot
VE0, eli 0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta.
VE1: Vaarallisen jätteen polttolaitos rakennetaan Vantaan Långmossebergenissä sijaitsevalla jätevoimala-alueelle.

Toiminnan kuvaus
Hankevaihtoehdossa VE1 rakennetaan rumpu-uuni ja lämmöntalteenottokattila, jotka sijoitetaan niitä varten rakennettavaan uuteen erilliseen rakennukseen. Laajennusrakennus aputiloineen on itsenäinen tuotantoyksikkö, jolla on oma jätteen vastaanotto, lämmöntuotantoyksikkö puhdistusjärjestelmineen sekä oma piippu. Kooltaan käsittelylinja vastaa jätevoimalan laajennuksen kokoa (9 000 m2). Suunniteltu jätteenkäsittelymäärä on noin 45 000 tonnia vuodessa, millä voidaan tuottaa kaukolämpöä 150 GWh, eli noin 9 % Vantaan Energian kaukolämmön vuosituotannosta.

Laitoksella vastaanotetaan muun muassa maali- ja lääketeollisuuden prosesseissa syntyviä jätteitä, kierrätyskelvottomia rejektejä ja fluffeja sekä kotitalouden vaaralliseksi luokiteltuja jätteitä kuten lääkkeitä, jäteöljyjä, öljynsuodattimia, maaleja, liuottimia, liimoja ja lakkoja. Rumpu-uunissa poltettavat jätteet ovat kierrätyskelvottomia eli niitä ei voi hyödyntää muuten kuin energiana. Jätteet ovat peräisin

pääsääntöisesti Etelä-Suomen alueelta. Jätehuoltoyhtiöt vastaavat esikäsittelystä ja toimittavat jätteen teollisuustoimituksena polttolaitokselle.

Käyttöaika vastaa nykyistä jätevoimalaa (8 000 ha/a). Laitos suunnitellaan parhaan käyttökelpoisten tekniikan mukaisesti.

Poltettavat jätteet ja niiden varastointi
Nestemäisiä jätteitä ovat esimerkiksi liuottimet ja öljyt, pastamaisia esimerkiksi maalit. Nämä toimitetaan pääosin säiliöautoissa, pienissä määrin myös tynnyreissä ja konteissa. Pastamaisia jakeita syntyy myös polttolaitoksella, kun varastosäiliötä ja järjestelmiä puhdistetaan. Sekä nestemäisille että pastamaisille jakeilla on suunniteltu varattavan omat erilliset päävarastosäiliöt. Nestemäisille jakeille varataan lisäksi välivarastosäiliö laadun varmistusta varten.

Nestemäisiä jakeita ovat myös öljyiset jätevedet, joita tuodaan laitokselle säiliöautoilla, sekä laitoksen savukaasupesurin likaisen kierron ulospuhallusvesi. Laitosalueen hule- ja pesuvesien laatua seurataan ja kontaminoituneet vedet voidaan niin ikään kerätä päävarastosäiliöön ja polttaa.

Kiinteitä jätejakeita ovat esimerkiksi lietteet ja sakat, kiinteät maali- ja öljyjätteet, pienet maali- ja öljyastiat sekä suodattimet. Jakeet tuodaan polttolaitokselle pääosin bulkkitavarana, jotka varastoidaan bunkkeriin. Lavoilla toimitettava tavara murskataan tarvittaessa ennen bunkkeriin varastoimista.

Tynnyreissä ja konteissa saapuva jäte on lähtökohtaisesti valmiiksi polttokelpoiseksi lajiteltua ja se voidaan syöttää polttoon joko suoraan tai tynnyrilinjan kautta.

Sairaalajätteelle on käsittelyn ja polton nopeuttamiseksi varattu oma vastaanottopiste, josta astiat voidaan siirtää suoraan sairaalajäteradalle tai tynnyriradalle, mikäli erillistä sairaalajäterataa ei tehdä.

Laitokselle pyritään sijoittamaan viiden päivän käsittelymäärää vastaava bunkkerivarasto, jonka varastotilavuusarvio on jätteen tiheydestä ja jätepatjan korkeudesta riippuen 700 – 1 000 m3.

Savukaasujen puhdistus
Savukaasut puhdistetaan menetelmillä, jotka vastaavat Euroopan Unionin määrittelemää parasta käyttökelpoista tekniikkaa (jätteenpolton BAT-päätelmät). Puhdistusjärjestelmä on puolikuiva tai kuivan ja puolikuivan välimuoto.

Elohopean sekä dioksiini- ja furaaniyhdisteiden sitomiseksi prosessiin syötetään aktiivihiiltä. Savukaasunpuhdistuksen lopputuotteet ovat kuivia ja ne erotetaan savukaasuista letkusuodattimella. Savukaasujen hukkalämpöjen talteen ottamiseksi harkitaan savukaasupesuria, jota voidaan hyödyntää myös savukaasujen puhdistuksessa. Typenoksidipäästöjen vähentäminen perustuu selektiiviseen eikatalyyttiseen SNCR-järjestelmään, jossa ammoniakkia tai ureaa ruiskutetaan vesiliuoksena mahdollisimman
optimaalisella savukaasujen lämpötila-alueella.

Savukaasupäästöjen aiheuttamat ulkoilman epäpuhtauspitoisuudet ovat pieniä ja selvästi alle terveys- ja kasvillisuusperusteisten ohje- ja raja-arvojen. Tehokkailla puhdistusmenetelmillä taataan, ettei poltettavan jätteen laadulla ole mitattavissa olevaa vaikutusta savukaasupäästöjen laatuun.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Jätevoimalassa syntyy jätteinä pohjatuhkaa (kuona), kattilatuhkaa, savukaasun puhdistusjärjestelmän lopputuotetta sekä muina jätteinä kiinteitä ja nestemäisiä öljyjätteitä ja liuottimia, akkuja, paristoja ja loisteputkia. Pohjatuhkasta erotetaan metallit ennen sen loppusijoitusta tai hyötykäyttöä esim. maanrakennusaineena. Lentotuhka vastaa laadultaan nykyisen jätevoimalan laatua.

Jätteistä päätyy hyötykäyttöön arviolta 20 000 t/a ja loppusijoitukseen 8 080 t/a. Nykyisen jätevoimalan ja sen laajennuksen vastaavat määrät ovat 117 121 t/a (hyötykäyttö) ja 21 433 t/a (loppusijoitus).

Jätevedet ja hulevedet
Jätevesiä, pääasiassa prosessivesiä, muodostuu vaarallisen jätteen polttolaitokselta noin 60 000 m3 vuodessa.Ns. likaisten tilojen vedet johdetaan laaduntarkkailun jälkeen joko jätevesiviemäriin tai polttolaitoksen jätevesisäiliöön, josta ne johdetaan polttoon. Savukaasupesurin likaisen kierron jätevedet johdetaan polttoon. Kattojen hulevedet johdetaan sadevesipumppaamon ja tasausaltaan kautta avo-ojaan.

Hankealueen kuvaus
Lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 300 metrin päässä jätevoimala-alueesta koilliseen. Länsisalmen asutus Porvoonväylän lounaispuolella sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä, tiivis asutus 1,5-2 km etäisyydellä.

Hankealueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n betonin ja kiviaineksen murskauslaitos sekä betoniasema. Alueen eteläpuolella kulkee Porvoonväylä ja itäpuolella Sotungintie. Lounaispuolella on Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymäalue. Alueen pohjoispuolella on suurjännitevoimalinjoja sekä Ojangon ulkoilualueja Ojangon koiraurheilukeskus. Hankealueen itäpuolelle on rakenteilla Remeo Oy:n kierrätyslaitos. Luoteispuolelle suunnitellaan Ojangon linja-autovarikkoa, jonka on määrä valmistua syksyllä 2021.

Vaaralan yritysalueella 1 - 2 km länteen hankealueesta sijaitsevat muun muassa Valion juustotehdas sekä Fazerin makeistehdas ja leipomo. Hankealueen ympäristössä harjoitetaan peltoviljelyä lähimmillään 200 – 300 m etäisyydellä.

Liikenneyhteydet
Jätevoimalalle ajetaan Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän kautta. Kehä III:lla Länsimäentien eritasoliittymän kohdalla kulkee keskimäärin 43 000 autoa vuorokaudessa ja vastaavasti raskasta liikennettä yli 4 200 auto vuorokaudessa. Porvoonväylällä jätevoimalan kohdalla kulkee keskimäärin yli 33 200 autoa/vrk ja raskasta liikennettä yli 2 600 autoa/vrk. Nykyisen jätevoimalan liikennemäärä on noin 170 ajoneuvoa/vrk, laajennuksen myötä 220 ajoneuvoa/vrk, ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen myötä 240 ajoneuvoa/vrk.

Melu
Jätevoimalan ympäristössä melua aiheuttaa etenkin Porvoonväylän ja Kehä III:n vilkas liikenne sekä alueen teollinen toiminta. Vaarallisen jätteen polttolaitoksen merkittävimpiä melulähteitä ovat murskain, puhaltimet ja ilmanottosäleiköt sekä toimintaan liittyvä liikenne.

Jätevoimalan laajennuksen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyn melumittauksen ja -mallinnuksen mukaan jätevoimala ja sen liikenne eivät aiheuta merkittäviä ympäristömelutasoja nykytilanteessa tai jätevoimalan laajennuksen jälkeen. Jätevoimalan aiheuttaman keskiäänitason tarkka määrittäminen on hankalaa, koska taustamelutaso on pääosin jätevoimalan aiheuttamaa keskiäänitasoa voimakkaampaa.

Pohjavesi
Lähin vedenhankinnan kannalta tärkeä eli I-luokan pohjavesialue on noin 250 m hankealueesta länteen sijaitseva Fazerilan pohjavesialue. Vaaralan elintarviketeollisuus käyttää Fazerilan pohjavesialueen pohjavettä.

Laitosalueen kalliopohjavedenpinnan taso on ympäristön maa- ja kalliopohjaveden tasoa korkeammalla, joten pohjaveden virtaus suuntautuu laitosalueelta ympäristöön. Virtausyhteys on kallioperän huonon vedenjohtavuuden vuoksi kuitenkin rajoittunut. Mittausten perusteella vedet eivät voi virrata Fazerilan pohjavesialueelle tai Valion vedenottamolle, sillä Fazerilan pohjavesialueen itäosan pohjavedenpinnan taso on korkeammalla kuin jätevoimalan alueella. Pohjavesi virtaa laitosalueelta pääosin koilliseen ja etelään.

Pintavesi
Jätevoimala ei sijaitse lähellä vesistöjä. Laitosalue sijoittuu kahden valuma-alueen rajalle. Osa pintavesistä kulkee pohjoisen kautta Krapuojaan ja Krapuojaa pitkin edelleen mereen Sipoon Kapellvikiin, osa purkautuu etelän kautta Westerkullan ojaan ja siitä lopulta mereen Porvarinlahteen.

Jätteen vastaanottoalueen huuhteluvedet ja jäteautojen reiteiltä muodostuneet likaiset hulevedet ohjataan öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin. Myös prosessissa syntyvät jätevedet johdetaan puhdistettavaksi jätevedenpuhdistamolle. Puhtaat sade- ja hulevedet sekä raaka- ja lisävesisäiliöiden ylivuotovedet johdetaan Westerkullanojaan.

Kasvillisuus, eläimistö ja suojelukohteet
Jätevoimalan alue on louhittu kallioon. Alueella ei ole puustoa eikä juuri muutakaan kasvillisuutta eikä eläimistöä. Itäpuolella on laitosalueen ja pellon välissä metsäkaistale. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse arvokkaita luonnonsuojelualueita tai arvokkaita luontokohteita. Hankealueen pohjoispuolella olevilla metsäalueilla esiintyy lahokaviosammalta.
Hankealueesta lähimmillään noin 0,7 km päässä sijaitsee Sipoonkorven kansallispuisto. Sipoonkorpi on valtakunnallisesti arvokas luontokohde ja sen alueet kuuluvat osittain myös Natura 2000 -verkostoon. Muita suojelualueita sijaitsee 1,5-2 km päässä.

Laadittavat erillisselvitykset
Arviointityön osana tehdään seuraavat erillisselvitykset: esisuunnittelu (tekninen kuvaus, syntyvät jätteet, jäähdytys- ja jätevedet, sadevesien keräily ja johtaminen, poltossa syntyvä tuhka, käytettävät kemikaalit ja apuaineet, arvio tulevista liikennemääristä, jätteiden vastaanotto ja purku), savukaasujen leviämismallinnus, melumallinnus sekä ryhmähaastattelut.

Arvioitavat vaikutukset
Arviointityössä painotetaan keskeisimpiä vaikutuskokonaisuuksia, joita ovat polttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely, sivutuotteiden käsittely ja loppusijoitus, savukaasupäästöt sekä ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusarvioinnissa tarkastellaan pääasiassa laitostontilla tapahtuvien toimintojen yhteisvaikutuksia. Alueen ulkopuolelle ulottuvan toiminnan osalta arvioidaan rakentamiseen ja toimintaan liittyvää liikennettä. Lisäksi tarkastellaan yhteisvaikutuksia nykyisten toimintojen ja tiedossa olevien tulevien hankkeiden kanssa.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 29

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle liitteen mukainen kaupunginhallituksen lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- Lausuntopyyntö Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
- Ote ympäristölautakunnan päätöksestä 19.10.2020 § 4: Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelija Paula Kankkunen, puh. 050 3023992
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Lausunto

10.11.2020

VD/7845/00.04.03/2020

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Vantaan Energia suunnittelee rakentavansa vaarallisia jätteitä termisesti käsittelevän laitoksen, jossa käsittelystä syntyvä lämpöenergia hyödynnetään energiantuotantoon. Vantaan kaupunginhallitus lausuu Vantaan Energian vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa.

Hankkeen ympäristövaikutusten ohjelmassa arvioidaan vaihtoehtoa VO, jossa hanketta ei toteuteta ja VO1, jossa vaarallisen jätteen polttolaitos rakennetaan Långmossebergenissä sijaitsevalla jätevoimala-alueelle. Hankealueella on voimassa Vantaan yleiskaava, (kv 17.12.2007), jossa hankealue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Vireillä olevassa yleiskaava 2020 hankealue on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Asemakaavan (18.11.2013 hyväksytty ja tullut voimaan 22.4.2015) mukaan hankealue sijaitsee yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella (ET). Kaavoitustilanteen osalta hanke on voimassa olevan asemakaavan käyttötarkoituksen mukainen.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan arviointi kohdentuu hankkeen todennäköisesti merkittäviin ympäristövaikutuksiin. Keskeisimmiksi vaikutuskokonaisuuksiksi on arvioitu polttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely, sivutuotteiden käsittely ja loppusijoitus, savukaasupäästöt sekä ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusarvioinnissa tarkastellaan pääasiassa laitostontilla tapahtuvien toimintojen yhteisvaikutuksia. Alueen ulkopuolelle ulottuvan toiminnan osalta arvioidaan rakentamiseen ja toimintaan liittyvää liikennettä. Myös yhteisvaikutuksia nykyisten toimintojen ja tiedossa olevien tulevienhankkeiden kanssa arvioidaan. Lisäksi huomioidaan rakentamistöiden sekä käytöstä poistamisen vaikutukset.

Kaupunki pitää arviointiohjelman painotuksia hyvinä, ja pitää arviointiohjelmaa riittävänä pohjan arviointien tekemiseksi.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Vantaan kaupunki, Vanda stad
Kirjaamo, Registraturen
PL 1100, PB 1100
01030 Vantaan kaupunki, Vanda stad

Puhelin (vaihde), Telefon 09 83911
kirjaamo[at]vantaa.fi
www.vantaa.fi

Toimiala, Verksamhetsområde
Matkapuhelin, Mobiltelefon
Y-tunnus, FO-nummer 01246109
ID 2052235

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

UUDELY/10363/2020

23.9.2020

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 23.9.2020
Dn:o VD/7845/00.04.03/2020

Jakelussa mainitut

Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n vaarallisia jätteitä termisesti käsitelevän laitoksen rakentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunnot tulee toimittaa kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään **22.10.2020.**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Annukka Engström, p. 0295 021 112.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät osoitteesta:

www.ymparisto.fi/VEvaarallisenjatteenpolttolaitosYVA ja
www.miljo.fi/VEfarligtavfallsforbranningMKB

Asiakirjan on sähköisesti hyväksynyt tarkastaja Leila Laine

JAKELU

Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, kirjaamo@Vantaa.fi
Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, ymparistotarkastajat@vantaa.fi
Vantaan kaupunki, ympäristöterveys, ymparistoterveys@vantaa.fi
Vantaan kaupunginmuseo, kirjaamo@vantaa.fi, kaupunginmuseo@vantaa.fi
Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus, helsinki.kirjaamo@hel.fi
Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiymparisto@hel.fi
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat, kirjaamo.etela@avi.fi
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvat, ymparistoluvat.etela@avi.fi
Fingrid Oyj, kirjaamo@fingrid.fi
Helsingin seudun liikenne HSL, hsl@hsl.fi
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, kirjaamo@hsy.fi
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, tilannekeskus@vantaa.fi
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, kirjaamo@traficom.fi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES, kirjaamo@tukes.fi
Uudenmaan liitto, toimisto@uudenmaanliitto.fi
Väylävirasto, kirjaamo@vayla.fi

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
0295 021 000
www.ely-keskus.fi
Y-tunnus 2296962-1
Kirjaamo
PL 36, 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

TIEDOKSI

Suomen Luonnonsuojeluliitto, lausunnot@sll.fi
Vantaan Energia Oy, Matias Siponen, matias.siponen@vantaanenergia.fi
AFRY Finland Oy, Arto Heikkinen, arto.heikkinen@afry.com
Uudenmaan ELY-keskus, Annukka Engström,
annukka.engstrom@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja UUDELY/10363/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/10363/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Laine Leila 23.09.2020 10:04

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta ote pöytäkirjasta 19.10.2020

Pöytäkirjan kansilehti 1

4 § Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 3

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 9

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 19.10.2020 klo 16.00-16.29
Paikka Teams

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Gilbert Olga	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Suvensalmi Jouko	
Weckman Markku	x (etäyhteydellä)	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x § 4 klo 16.21-16.29 (etäyhteydellä)	Aura Anssi	
Ruotsalainen Susanna	x (etäyhteydellä)	Puusa-Ruohonen Hannele	
Lepistö Matti	x (etäyhteydellä)	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	-	Hilden Joni	-
Vesa Tiina	x (etäyhteydellä)	Pääkkönen Taru	
Salasto Riitta	x (etäyhteydellä)	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x (etäyhteydellä)	Saari Kari	
Liinakoski Eija	x (etäyhteydellä)	Parkkima Marja	
Mäkinen Marja-Vuokko	x (etäyhteydellä)	Joensuu Juho	
Jääskeläinen Jari	-	Tilander Liisa	x (etäyhteydellä)
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Niikko Mika	x (etäyhteydellä)	Kärki Niilo	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Tuomainen Anni	x (etäyhteydellä)	Parkkonen Santeri	

Muut osallistujat		Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t	-
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja vs.	esittelijä §:t 1-4	x (etäyhteydellä)
Laine Tarja, kaupunkisuunnittelujohtaja	esittelijä §:t	-
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri		-
Hamari Milla, viestintäpäällikkö		x (etäyhteydellä)
Rantataro Maarit, johtava ympäristötarkastaja		x (etäyhteydellä)

Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri, pöytäkirjanpitäjä		x (etäyhteydellä)

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 21.10.2020, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Matti Lepistö Marja-Vuokko Mäkinen

Pykälä 4, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 26.10.2020 Vantaan kaupungin internetsivuilla http://paatokset.vantaa.fi

4 § Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VD/7845/00.04.03/2020

KR/KHI/MRA

Asia

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena Vantaan ympäristökeskuksen ja ympäristöterveyden lausuntoa Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto tulee toimittaa viimeistään 22.10.2020.

Arviointiohjelma, kuulutus ja tallenne yleisötilaisuudesta löytyvät osoitteesta:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Vantaan_Energia_Oyn_vaarallisen_jatteen_polttolaitos_Vantaa/Vantaan_Energia_Oyn_vaarallisen_jatteen_(58648)

Arviointiohjelman paperiversio on 23.9. - 22.10.2020 luettavissa Vantaa-infossa Ratatie 11, 2. krs, 01300 Vantaa.

Hankkeen kuvaus

Vantaan Energia suunnittelee rakentavansa vaarallisia jätteitä termisesti käsittelevän laitoksen, jossa käsittelystä syntyvä lämpöenergia hyödynnetään energiantuotantoon. Uuden polttolaitoksen sijoituspaikaksi on valikoitunut Vantaan Energian jätevoimalan tontti Långmossebergenissä.

Arvioitavat vaihtoehdot

VE0, eli 0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Vaarallisen jätteen polttolaitos rakennetaan Vantaan Långmossebergenissä sijaitsevalla jätevoimala-alueelle.

Toiminnan kuvaus

Hankevaihtoehdossa VE1 rakennetaan rumpu-uuni ja lämmöntalteenottokattila, jotka sijoitetaan niitä varten rakennettavaan uuteen erilliseen rakennukseen. Laajennusrakennus aputiloineen on itsenäinen tuotantoyksikkö, jolla on oma jätteen vastaanotto, lämmöntuotantoyksikkö puhdistusjärjestelmineen sekä oma piippu. Kooltaan käsittelylinja vastaa jätevoimalan laajennuksen kokoa (9 000 m^2). Suunniteltu jätteenkäsittelymäärä on noin 45 000 tonnia vuodessa, millä voidaan tuottaa kaukolämpöä 150 GWh, eli noin 9 % Vantaan Energian kaukolämmön vuosituotannosta.

Laitoksella vastaanotetaan muun muassa maali- ja lääketeollisuuden prosesseissa syntyviä jätteitä, kierrätyskelvottomia rejektejä ja fluffeja sekä kotitalouden vaaralliseksi luokiteltuja jätteitä kuten lääkkeitä, jäteöljyjä, öljynsuodattimia, maaleja, liuottimia, liimoja ja lakkoja. Rumpu-uunissa poltettavat

jätteet ovat kierrätyskelvottomia eli niitä ei voi hyödyntää muuten kuin energiana. Jätteet ovat peräisin pääsääntöisesti Etelä-Suomen alueelta. Jätehuoltoyhtiöt vastaavat esikäsittelystä ja toimittavat jätteen teollisuustoimituksena polttolaitokselle.

Käyttöaika vastaa nykyistä jätevoimalaa (8 000 ha/a). Laitos suunnitellaan parhaan käyttökelpoisten tekniikan mukaisesti.

Poltettavat jätteet ja niiden varastointi

Nestemäisiä jätteitä ovat esimerkiksi liuottimet ja öljyt, pastamaisia esimerkiksi maalit. Nämä toimitetaan pääosin säiliöautoissa, pienissä määrin myös tynnyreissä ja konteissa. Pastamaisia jakeita syntyy myös polttolaitoksella, kun varastosäiliötä ja järjestelmiä puhdistetaan. Sekä nestemäisille että pastamaisille jakeilla on suunniteltu varattavan omat erilliset päävarastosäiliöt. Nestemäisille jakeille varataan lisäksi välivarastosäiliö laadun varmistusta varten.

Nestemäisiä jakeita ovat myös öljyiset jätevedet, joita tuodaan laitokselle säiliöautoilla, sekä laitoksen savukaasupesurin likaisen kierron ulospuhallusvesi. Laitosalueen hule- ja pesuvesien laatua seurataan ja kontaminoituneet vedet voidaan niin ikään kerätä päävarastosäiliöön ja polttaa.

Kiinteitä jätejakeita ovat esimerkiksi lietteet ja sakat, kiinteät maali- ja öljyjätteet, pienet maali- ja öljyastiat sekä suodattimet. Jakeet tuodaan polttolaitokselle pääosin bulkkitavarana, jotka varastoidaan bunkkeriin. Lavoilla toimitettava tavara murskataan tarvittaessa ennen bunkkeriin varastoimista.

Tynnyreissä ja konteissa saapuva jäte on lähtökohtaisesti valmiiksi polttokelpoiseksi lajiteltua ja se voidaan syöttää polttoon joko suoraan tai tynnyrilinjan kautta.

Sairaalajätteelle on käsittelyn ja polton nopeuttamiseksi varattu oma vastaanottopiste, josta astiat voidaan siirtää suoraan sairaalajäteradalle tai tynnyriradalle, mikäli erillistä sairaalajäterataa ei tehdä.

Laitokselle pyritään sijoittamaan viiden päivän käsittelymäärää vastaava bunkkerivarasto, jonka varastotilavuusarvio on jätteen tiheydestä ja jätepatjan korkeudesta riippuen 700 – 1 000 m^3.

Savukaasujen puhdistus

Savukaasut puhdistetaan menetelmillä, jotka vastaavat Euroopan Unionin määrittelemää parasta käyttökelpoista tekniikkaa (jätteenpolton BAT-päätelmät). Puhdistusjärjestelmä on puolikuiva tai kuivan ja puolikuivan välimuoto.

Elohopean sekä dioksiini- ja furaaniyhdisteiden sitomiseksi prosessiin syötetään aktiivihiiltä. Savukaasunpuhdistuksen lopputuotteet ovat kuivia ja ne erotetaan savukaasuista letkusuodattimella. Savukaasujen hukkalämpöjen talteen ottamiseksi harkitaan savukaasupesuria, jota voidaan hyödyntää myös savukaasujen puhdistuksessa. Typenoksidipäästöjen vähentäminen perustuu selektiiviseen ei-katalyyttiseen SNCR-järjestelmään, jossa ammoniakkia tai ureaa ruiskutetaan vesiliuoksena mahdollisimman optimaalisella savukaasujen lämpötila-alueella.

Savukaasupäästöjen aiheuttamat ulkoilman epäpuhtauspitoisuudet ovat pieniä ja selvästi alle terveys- ja kasvillisuusperusteisten ohje- ja raja-arvojen. Tehokkailla puhdistusmenetelmillä taataan, ettei poltettavan jätteen laadulla ole mitattavissa olevaa vaikutusta savukaasupäästöjen laatuun.

Toiminnassa muodostuvat jätteet

Jätevoimalassa syntyy jätteinä pohjatuhkaa (kuona), kattilatuhkaa, savukaasun puhdistusjärjestelmän lopputuotetta sekä muina jätteinä kiinteitä ja nestemäisiä öljyjätteitä ja liuottimia, akkuja, paristoja ja loisteputkia. Pohjatuhkasta erotetaan metallit ennen sen loppusijoitusta tai hyötykäyttöä esim. maanrakennusaineena. Lentotuhka vastaa laadultaan nykyisen jätevoimalan laatua.

Jätteistä päätyy hyötykäyttöön arviolta 20 000 t/a ja loppusijoitukseen 8 080 t/a. Nykyisen jätevoimalan ja sen laajennuksen vastaavat määrät ovat 117 121 t/a (hyötykäyttö) ja 21 433 t/a (loppusijoitus).

Jätevedet ja hulevedet

Jätevesiä, pääasiassa prosessivesiä, muodostuu vaarallisen jätteen polttolaitokselta noin 60 000 m^3 vuodessa. Ns. likaisten tilojen vedet johdetaan laaduntarkkailun jälkeen joko jätevesiviemäriin tai polttolaitoksen jätevesisäiliöön, josta ne johdetaan polttoon. Savukaasupesurin likaisen kierron jätevedet johdetaan polttoon. Kattojen hulevedet johdetaan sadevesipumppaamon ja tasausaltaan kautta avo-ojaan.

Hankealueen kuvaus

Lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 300 metrin päässä jätevoimala-alueesta koilliseen. Länsisalmen asutus Porvoonväylän lounaispuolella sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä, tiivis asutus 1,5-2 km etäisyydellä.

Hankealueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n betonin ja kiviaineksen murskauslaitos sekä betoniasema. Alueen eteläpuolella kulkee Porvoonväylä ja itäpuolella Sotungintie. Lounaispuolella on Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymäalue. Alueen pohjoispuolella on suurjännitevoimalinjoja sekä Ojangon ulkoilualue ja Ojangon koiraurheilukeskus. Hankealueen itäpuolelle on rakenteilla Remeo Oy:n kierrätyslaitos. Luoteispuolelle suunnitellaan Ojangon linja-autovarikkoa, jonka on määrä valmistua syksyllä 2021.

Vaaralan yritysalueella 1 - 2 km länteen hankealueesta sijaitsevat muun muassa Valion juustotehdas sekä Fazerin makeistehdas ja leipomo. Hankealueen ympäristössä harjoitetaan peltoviljelyä lähimmillään 200 – 300 m etäisyydellä.

Liikenneyhteydet

Jätevoimalalle ajetaan Kehä III:n Länsimäentien eritasoliittymän kautta. Kehä III:lla Länsimäentien eritasoliittymän kohdalla kulkee keskimäärin 43 000 autoa vuorokaudessa ja vastaavasti raskasta liikennettä yli 4 200 auto vuorokaudessa. Porvoonväylällä jätevoimalan kohdalla kulkee keskimäärin yli 33 200 autoa/vrk ja raskasta liikennettä yli 2 600 autoa/vrk. Nykyisen jätevoimalan liikennemäärä on noin 170 ajoneuvoa/vrk, laajennuksen myötä 220 ajoneuvoa/vrk, ja vaarallisen jätteen polttolaitoksen myötä 240 ajoneuvoa/vrk.

Melu

Jätevoimalan ympäristössä melua aiheuttaa etenkin Porvoonväylän ja Kehä III:n vilkas liikenne sekä alueen teollinen toiminta. Vaarallisen jätteen polttolaitoksen merkittävimpiä melulähteitä ovat murskain, puhaltimet ja ilmanottosäleiköt sekä toimintaan liittyvä liikenne.

Jätevoimalan laajennuksen YVA-menettelyn yhteydessä tehdyn melumittauksen ja -mallinnuksen mukaan jätevoimala ja sen liikenne eivät aiheuta merkittäviä ympäristömelutasoja nykytilanteessa tai jätevoimalan laajennuksen jälkeen. Jätevoimalan aiheuttaman keskiäänitason tarkka määrittäminen on hankalaa, koska taustamelutaso on pääosin jätevoimalan aiheuttamaa keskiäänitasoa voimakkaampaa.

Pohjavesi

Lähin vedenhankinnan kannalta tärkeä eli I-luokan pohjavesialue on noin 250 m hankealueesta länteen sijaitseva Fazerilan pohjavesialue. Vaaralan elintarviketeollisuus käyttää Fazerilan pohjavesialueen pohjavettä.

Laitosalueen kalliopohjavedenpinnan taso on ympäristön maa- ja kalliopohjaveden tasoa korkeammalla, joten pohjaveden virtaus suuntautuu laitosalueelta ympäristöön. Virtausyhteys on kallioperän huonon vedenjohtavuuden vuoksi kuitenkin rajoittunut. Mittausten perusteella vedet eivät voi virrata Fazerilan pohjavesialueelle tai Valion vedenottamolle, sillä Fazerilan pohjavesialueen itäosan pohjavedenpinnan taso on korkeammalla kuin jätevoimalan alueella. Pohjavesi virtaa laitosalueelta pääosin koilliseen ja etelään.

Pintavesi

Jätevoimala ei sijaitse lähellä vesistöjä. Laitosalue sijoittuu kahden valuma-alueen rajalle. Osa pintavesistä kulkee pohjoisen kautta Krapuojaan ja Krapuojaa pitkin edelleen mereen Sipoon Kapellvikiin, osa purkautuu etelän kautta Westerkullan ojaan ja siitä lopulta mereen Porvarinlahteen.

Jätteen vastaanottoalueen huuhteluvedet ja jäteautojen reiteiltä muodostuneet likaiset hulevedet ohjataan öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin. Myös prosessissa syntyvät jätevedet johdetaan puhdistettavaksi jätevedenpuhdistamolle. Puhtaat sade- ja hulevedet sekä raaka- ja lisävesisäiliöiden ylivuotovedet johdetaan Westerkullanojaan.

Kasvillisuus, eläimistö ja suojelukohteet

Jätevoimalan alue on louhittu kallioon. Alueella ei ole puustoa eikä juuri muutakaan kasvillisuutta eikä eläimistöä. Itäpuolella on laitosalueen ja pellon välissä metsäkaistale. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse arvokkaita luonnonsuojelualueita tai arvokkaita luontokohteita. Hankealueen pohjoispuolella olevilla metsäalueilla esiintyy lahokaviosammalta.

Hankealueesta lähimmillään noin 0,7 km päässä sijaitsee Sipoonkorven kansallispuisto. Sipoonkorpi on valtakunnallisesti arvokas luontokohde ja sen alueet kuuluvat osittain myös Natura 2000 -verkostoon. Muita suojelualueita sijaitsee 1,5-2 km päässä.

Laadittavat erillisselvitykset

Arviointityön osana tehdään seuraavat erillisselvitykset: esisuunnittelu (tekninen kuvaus, syntyvät jätteet, jäähdytys- ja jätevedet, sadevesien keräily ja johtaminen, poltossa syntyvä tuhka, käytettävät kemikaalit ja apuaineet, arvio tulevista liikennemääristä, jätteiden vastaanotto ja purku), savukaasujen leviämismallinnus, melumallinnus sekä ryhmähaastattelut.

Arvioitavat vaikutukset

Arviointityössä painotetaan keskeisimpiä vaikutuskokonaisuuksia, joita ovat polttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely, sivutuotteiden käsittely ja loppusijoitus, savukaasupäästöt sekä ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Vaikutusarvioinnissa tarkastellaan pääasiassa laitostontilla tapahtuvien toimintojen yhteisvaikutuksia. Alueen ulkopuolelle ulottuvan toiminnan osalta arvioidaan rakentamiseen ja toimintaan liittyvää liikennettä. Lisäksi tarkastellaan yhteisvaikutuksia nykyisten toimintojen ja tiedossa olevien tulevien hankkeiden kanssa.

Ympäristölautakunta 19.10.2020 § 4

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraava lausunto.

Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa.

Polttoaineiden hankinta, kuljetus ja käsittely

Hanketta perustellaan osittain sillä, että vaarallista jätettä viedään nykyisin ulkomaille käsiteltäväksi noin 120 000 tonnia. Suomen ympäristökeskuksen tilastojen mukaan viime vuonna vaarallista jätettä vietiin ulkomaille noin 110 000 tonnia ja tuotiin Suomeen käsiteltäväksi noin 55 000 tonnia. Vientimäärä on hieman laskenut edellisistä vuosista. Hankkeen lähtökohtina tulisi enemmän avata sitä, kuinka paljon nykyisin vietävistä jätteistä on polttokelpoista suunnitellussa vaarallisen jätteen polttolaitoksessa. Erityisesti pääkaupunkiseudulla syntyvän vaarallisen jätteen käsittely lähellä syntypaikkaansa on kuitenkin perusteltua mm. kuljetuksesta syntyvien päästöjen vähentämiseksi.

Sivutuotteiden käsittely ja loppusijoitus

Rakentamisen ja käytön aikana muodostuvien jätteiden ja sivutuotteiden määrät, laatu ja käsittelytekniikat sekä hyötykäyttö- ja loppusijoitusratkaisut kuvataan, ja vaikutukset arvioidaan niiden perusteella. Arviointiohjelman mukaan myös toimet jätteiden sekä sivutuotteiden määrän minimoimiseksi kuvataan, mikä on hyvä asia, koska vaarallisen jätteen poltosta syntyy huomattava määrä jätettä. Tarkasteluun voisi ottaa myös sen, minkälainen merkitys polttoaineen laadulla on jätteiden ja sivutuotteiden määrään.

Jätevedet ja hulevedet

Laitosalueella syntyvät jätevesikuormat, niiden epäpuhtauspitoisuudet, käsittely ja purkaminen sekä vesistövaikutukset selvitetään. Arvioon on sisällytettävä riskitarkasteluna tilanne, jossa jätevesiviemäriin pääsee jäteveden käsittelyprosessia haittaavia tai jopa täysin lamauttavia aineita. Arviointiselostuksessa on esitettävä keinot tilanteen estämiseksi joko teknisenä varautumisena tai vastaanotettavan jätteen laadun rajaamisella, jotta ei pääse syntymään tilannetta, jossa Viikinmäen puhdistamon prosessi häiriintyy tai koko puhdistusprosessi estyy. Arviointiselostuksessa on niin ikään arvioitava jäteveden määrää suhteessa jätevesiverkoston kapasiteettiin.

Pohjavedet

Pohjavesivaikutuksia on tarkoitus tarkastella hankkeen rakentamisalueella ja sen lähiympäristössä noin 0,5 km säteellä. Tarkastelualue on laajennettava käsittämään lähimpien asuinalueiden talousvesikaivot Länsisalmessa ja Kalliolaaksontiellä. Arviointiselostuksessa on myös tuotava esille mahdolliset vaikutukset Fazerilan pohjavesialueelle tai varmistettava arviointiohjelmassa esitetty etukäteisarvio, ettei vaikutuksia ole.

Vaikutukset ilmastoon

Vaikutuksia ilmastoon ja kasvihuonekaasupäästöihin arvioidaan esittämällä arvio toiminnan aikaisista CO_2-päästöistä, erityisesti suhteessa nykytilaan. Lisäksi esitetään laskelmat liikenteen hiilidioksidipäästöjen määrästä. Laskelmiin on otettava mukaan sivutuotteiden käsittelyn ja loppusijoituksen päästöt.

Riskit

Käsiteltäessä vaarallisia jätteitä, voivat seuraukset mahdollisessa onnettomuus- ja häiriötilanteessa on vakavammat kuin poltettaessa tavanomaisia jätteitä. Riskien tunnistaminen, niiden estäminen ja niihin varautuminen on tärkeää joka tasolla niin kuljetuksissa, alueen liikennejärjestelyissä, jätteen varastoinnissa, polttoprosessissa ja savupäästöjen puhdistuksessa kuin vesien johtamisessakin.

Rakentamisen aikana jätevoimalan alueella on työmaa, mikä voi aiheuttaa häiriötilanteita ja lisätä onnettomuusriskiä. Myös nämä on kuvattava ja arvioitava YVA-selostuksessa.

Polttolaitos on suunniteltu sijoitettavan Savion rautatietunnelin lähelle. Rakentamisen ja käytön aikaiset riskit tunnelille on arvioitava.

Lopuksi

Alueelta on olemassa jo paljon tietoa aiemmista ympäristövaikutusten arvioinneista sekä velvoitetarkkailuista, joten nykytilanne on hyvin tiedossa. Ympäristölautakunta korostaa riskien huolellista arviointia. Lisäksi, kun toiminta sijoittuisi olemassa olevan voimalan ja tulevan laajennuksen viereen sekä alueelle, jossa on muitakin toimijoita, on yhteisvaikutusten arviointi tärkeää.

Päätös:

Päätetään antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristöjohtajan esityksen mukainen lausunto.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Täytäntöönpano: Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1
Päätöksistä § 4 , jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.
Päätöksistä §:t 1-3 ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

30 § Asemakaava ja asemakaavamuutos 110500 sekä tonttijako, 11 Hämevaara / Vieteririnne

VD/3473/10.02.04.00/2020
TLA/TKA/MKU

Vieteririnteelle asemakaavoitetaan neljä uutta pientalotonttia, rakennusoikeutta 1 100 k-m2 + taloustiloja 160 k-m2. Näiden keskimääräinen tonttitehokkuus e = 0,27 vastaa alueen tonttitehokkuutta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Tonteille on valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Samalla kolmen tontin asemakaavaa ajantasaistetaan vastaamaan annettuja poikkeamislupia. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy.

Asemakaava koskee osaa kortteleita 11040 ja 11041 sekä virkistys- ja katualueita, kaupunginosassa 11 Hämevaara.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 11040 sekä katualuetta, kaupunginosassa 11 Hämevaara.

Tonttijako koskee osaa kortteleista 11040 ja 11041.

Sijainti
Vieteririnne 3, 5, 7, 9, 11, Vieteritie 12, Viittatie 24b.

Hakija
Vantaan kaupunki

Maanomistus
Vantaan kaupunki, nykyisten tonttien osalta yksityiset.

Valmistelu
Vantaan kaupunki.

Yleiskaava
Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) pientaloaluetta A3. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.
Yleiskaavaehdotuksessa (Kh 6.4.2020) pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Asemakaava
Alue on hiekka- ja moreenipohjaista sekametsää. Alue on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, joka esiintyy vielä Espoon yleiskaavassa 2010, mutta ei enää hyväksytyssä Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa 2020.

Alueelle kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,29) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m2, e = 0,25). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m2 (keskimäärin e = 0,27), lisäksi taloustiloja yhteensä 160 k-m2. Suurin kerrosluku on kaksi (II). Tonttitehokkuus vastaa jo kaavoitetun alueen keskimääräistä tonttitehokkuutta e = 0,27.

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja vaaleine julkisivuineen.

Tonteille on valmiit kadut ja valmis kunnallistekniikka.
Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutos
Asemakaavamuutoksessa huomioidaan aiemmin poikkeamisluvalla toteutettu tonttien lohkominen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin ja lähetettiin osallisille 14.5.2020.
Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa.

Mielipiteitä tuli 10 kpl, joista kaksi myöhästyneenä.
Niissä toisaalta vastustettiin alueen rakentamista, toisaalta edellytettiin ainakin ulkoiluyhteyden säilyttämistä Espoon metsään. – Ulkoiluyhteys Espooseen on säilytetty.
Lisäksi oltiin huolissaan hulevesistä, josta annetaan kaavamääräys.
Espoon kaupungilta ei saatu mielipidettä.
Mielipiteet vastineineen ovat kokonaisina kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa neljä pientalotonttia, joissa asuntokerrosalaa 1 100 k-m2, 7 asuntoa.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 3.11.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 30

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 3.11.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 110500 sekä tonttijakoehdotus, 11 Hämevaara / Vieteririnne
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavan selostus 3.11.2020

Täytäntöönpano: kaupunkiympäristön toimiala, lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

110500 VIETERIRINNE

HÄMEVAARA

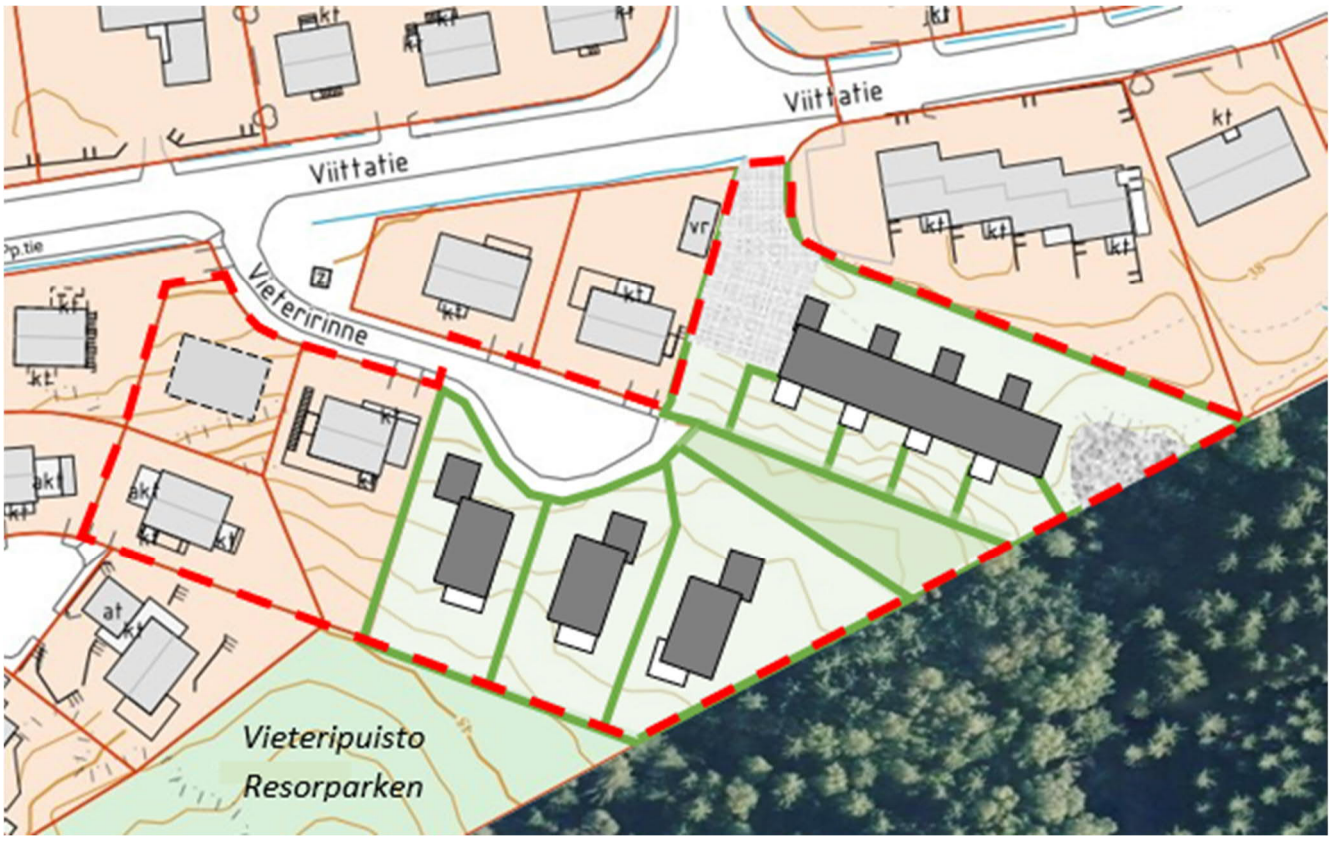

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan selostus sekä tonttijako,
joka koskee 3.11.2020 päivättyä asemakaavakarttaa 110500

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vieteririnteelle asemakaavoitetaan neljä uutta pientalotonttia, rakennusoikeutta 1 100 k-m2 + taloustiloja 160 k-m2. Näiden keskimääräinen tonttitehokkuus e = 0,27 vastaa alueen tonttitehokkuutta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Tonteille on valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Samalla kolmen tontin asemakaavaa ajantasaistetaan vastaamaan annettuja poikkeamislupia. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy.

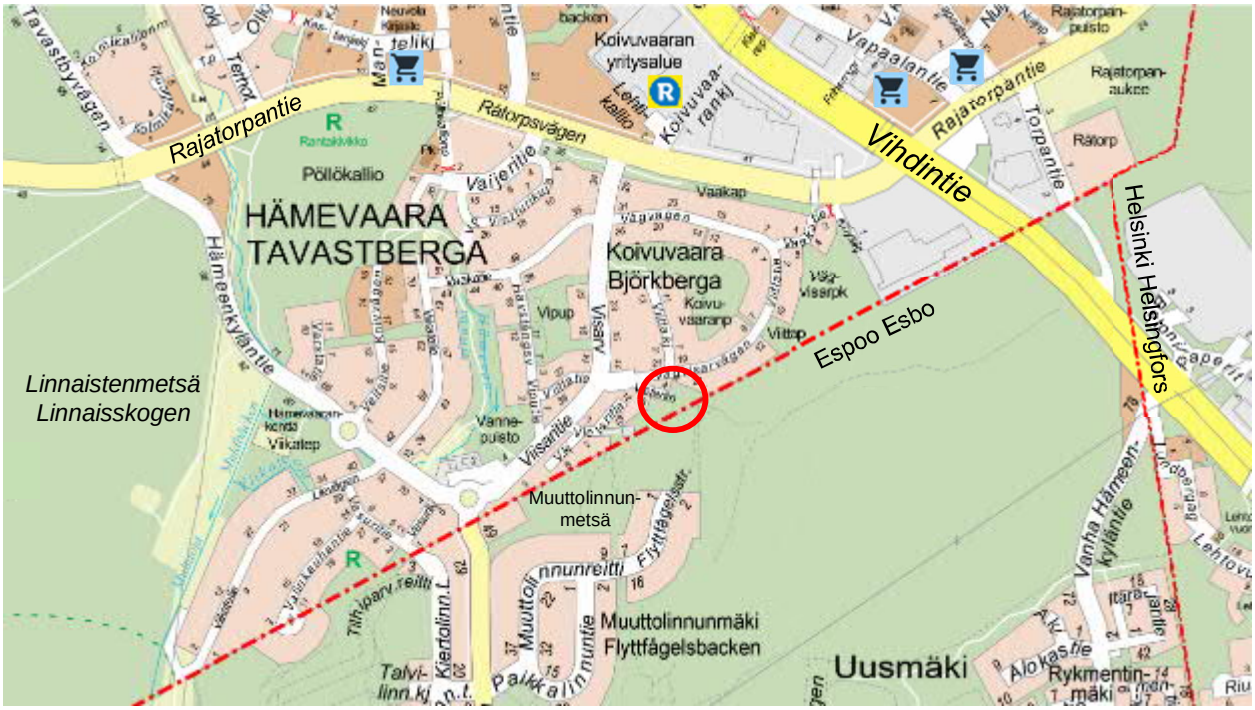

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaava

Kaupunginosa 11 Hämevaara
Osa kortteleita 11040 ja 11041 sekä virkistys- ja katualueita

Asemakaavamuutos

Kaupunginosa 11 Hämevaara
Osa kortteleita 11040 sekä katualuetta

Tonttijako

Osa kortteleita 11040 ja 11041

Kaava-alueen sijainti

Vieteririnne 3, 5, 7, 9, 11, Vieteritie 12, Viittatie 24b

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	10
4	Asemakaavan kuvaus	28
5	Asemakaavan toteutus	32

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva kaava-alueelta etelästä. Google earth 2020

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja tilat hakee asemakaavaa pientalotonteille Vieteririnteen päähän. Samalla tehdään kaavamuutos viereisille tonteille, jotka on toteutettu poikkeamisluvalla.

Alue on hiekka- ja moreenipohjaista sekametsää. Alue on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, joka esiintyy vielä Espoon yleiskaavassa 2010, mutta on poistettu Uudenmaan maakuntakaavasta 2020.

Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3, kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Yleiskaavaehdotuksessa alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Asemakaavassa kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,29) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m2, e = 0,25). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m2 (keskimäärin e = 0,27), lisäksi taloustiloja yhteensä 160 k-m2. Suurin kerrosluku on kaksi (II). Tonttitehokkuus vastaa jo kaavoitetun alueen keskimääräistä tonttitehokkuutta e = 0,27.

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja vaaleine julkisivuineen.

Tonteille on valmiit kadut ja valmis kunnallistekniikka.

Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutoksessa huomioidaan aiemmin poikkeamisluvalla toteutettu kahden tontin lohkominen kolmeksi.

2. LÄHTÖKOHDAT

Viittatien uusia taloja, näkymä Viisaritieltä. TKa 25.4.2020

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Hämevaara on pääosin pientaloaluetta, mutta kaupunginosaan on rakennettu myös kerrostaloja.

Luonnonympäristö

Asemakaavoitettava alue on kangasta, kypsää sekametsää, pääpuulajina kuusi. Pohjoisosassa on läpipääsemätön ryteikkö kaadettuine puineen. Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita.

Espoon puolella on metsää, jota on osin asemakaavoitettu suojaviheralueeksi ja Kehä II:ta varten. Tällä kohdalla myöskään Espoon puolella ei ole arvokkaita luontokohteita.

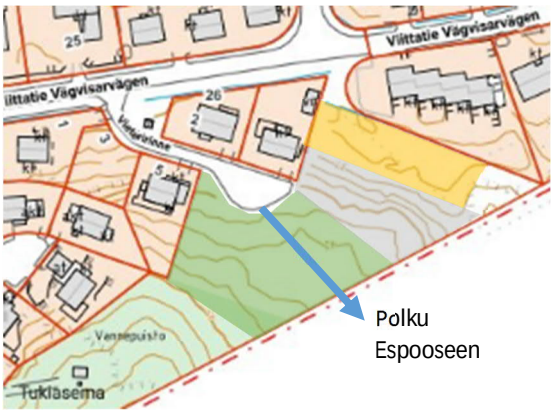

Kasvillisuus. Männikkö. Kuusikko. Haavikko. Ryteikkö.

Maalajit. Kallio. Moreeni. Siltti. Hiekka.

Vieteririnteen pää. TKa 25.4.2020

Maaperä on hyvää rakennusmaata: pohjoisosassa hiekkaa, eteläosassa moreenia. Alueella on osin kallio lähellä maanpintaa, alueella on myös kalliopaljastumia. Alue on normaalisti rakennettavissa. Perustamisesta tulee tehdä rakennuspaikkakohtainen maaperätutkimus.

Rakennettu ympäristö

Asemakaavoitettava alue on rakentamaton. Vieteripuiston molemmin puolin tontit rajoittuvat kaupungin rajaan. Vieteririnteellä on kaksikerroksisia omakotitaloja (179 – 205 k-m2) vuosilta 2017 – 2020. Koillispuolella on yksikerroksinen rivitalo (349 k-m2) vuodelta 1989.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Palvelut

Hämevaarassa on päiväkoti Vaijeritiellä ja kaavoitetut päiväkotitontit Viisaritiellä ja Viikatekujalla. Koulu ja kaupat ovat Pähkinärinteessä. Vapaalassa on Lidl. Kauppakeskus Myyrmanniin on kävellen tai pyörällä 2,6 km, autolla 3,0 km ja sinne kulkee myös bussi.

Virkistys

Hämevaarassa on useita metsäisiä puistoja. Viikatepuistossa on pallokenttä. Pöllökalliolla ja Valinkauhantiellä on leikkikentät. Vieteripuisto liittyy Espoon Muuttolinnunmetsään.

Liikenne

Viittatie ja Vieteririnne ovat tonttikatuja. Viisaritietä yhteys Rajatorpantielle ja Espooseen.

Kehä II on poistettu maakuntakaavasta 2020.

Syksystä 2022 alkaen Hämeenkyläntieltä bussit 312 Linnainen – Hämevaara – Vapaala – Myyrmäki – Martinlaakso – Varisto – Askisto (ma-pe) ja 555 Leppävaara – Pähkinärinne – Vantaankoski. Rajatorpantielle tulee lisäksi tiheät runkobussilinjat 300 Elielinaukio – Pähkinärinne – Myyrmäki ja 530 Matinkylä – Espoon keskus – Jorvi – Myyrmäki sekä täydentävät bussilinjat 311 Kaivoksela – Myyrmäki – Hämeenkylä ja 321 Elielinaukio – Vanhakartano (ma-pe).

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu: Lentomelutaso Lden 50…55 dB ei estä asuntorakentamista, mutta edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä.
- Tiemelu: Alue ei ole tiemelualuetta.

Tekninen huolto

Alueella on valmis kunnallistekniikka sekä Viittatiellä että Vieteririnteen päässä (hulevesi, vesi, viemäri, sähkö, tieto). Alueella voidaan hyödyntää maalämpöä.

Maanomistus

Vantaan kaupunki ja kolmen nykyisen tontin osalta yksityiset.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. (VN 14.12.2017) => Asemakaava on tavoitteiden mukainen.

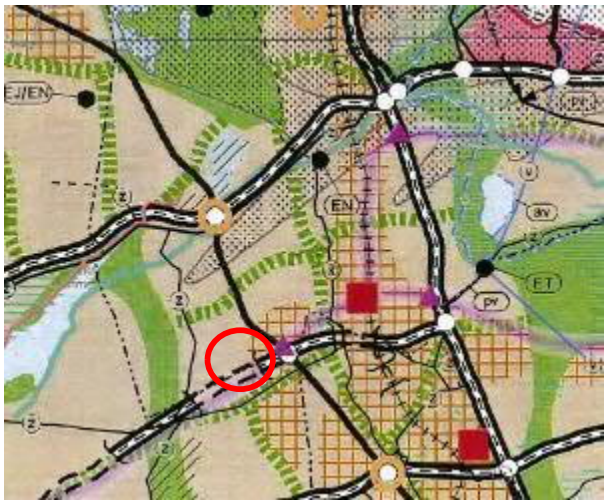

Maakuntakaava, voimassa

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmässä alue on taajamatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta. (Uudenmaan liitto)
=> Asemakaava on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- Virkistysalue.
- Tiivistettävä alue.
- Viheryhteystarve.
- Seutuliikenteen rata.
- Lentomelualue.
- Asemakaava-alueen sijainti.

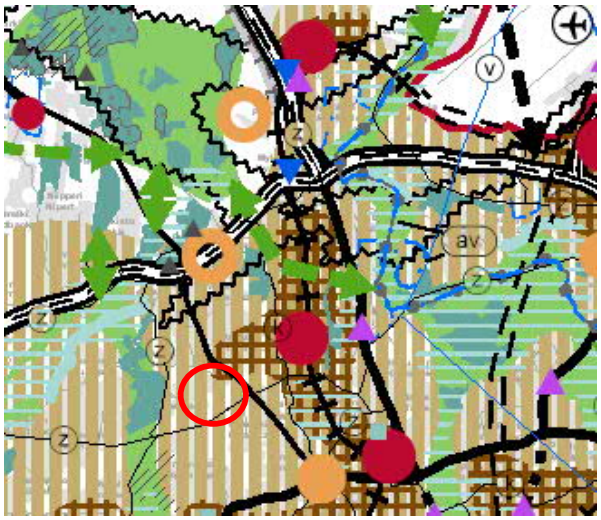

Uusimaa-kaava 2050, hyväksytty

Kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Tämä kaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä. Kehä II on poistettu.
(Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksynyt 25.8.2020)
=> Asemakaava on hyväksytyn maakuntakaavan mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.

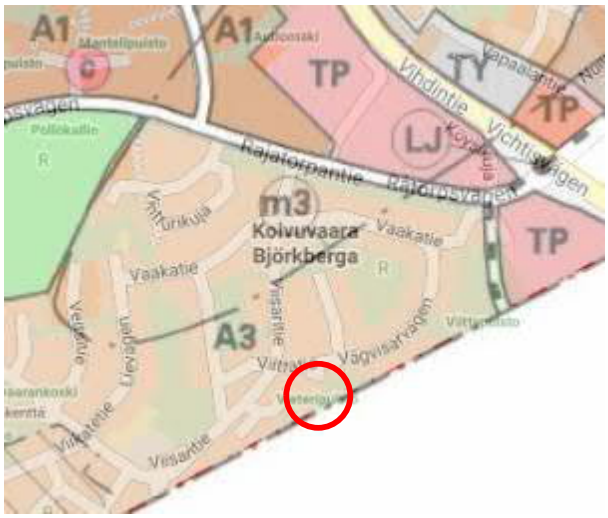

Vantaan yleiskaava

Vantaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen. Alue on pientaloaluetta A3. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. (Kv 17.12.2007)
=> Asemakaava on oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen.

A1	Tehokas asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
c	Keskustatoimintojen alakeskus.
TP	Työpaikka-alue.
TY	Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.
	Asemakaava-alueen sijainti.

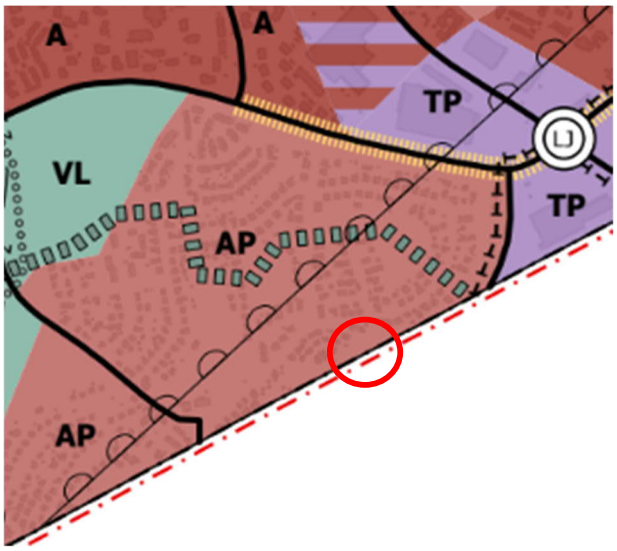

Vantaan yleiskaavaehdotus 2020

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Alue on pientalovaltaista asuinaluetta AP. (Kh 6.4.2020, ollut nähtävillä 22.4. – 18.6.2020) => Asemakaava on yleiskaavaehdotuksen mukainen.

A	Asuinalue.
AP	Pientalovaltainen asuinalue.
TP	Monipuolinen työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Katukuvan kehittämisvyöhyke.
	Ekologinen runkoyhteys.
	Laskeutumisvyöhyke.
	Asemakaava-alueen sijainti.

Vantaan voimassa oleva asemakaava

Kortteleissa 11040 ja 11041 on voimassa asemakaava 002040 (Kv 19.11.2011), jossa erillispientalojen korttelialueita AO. Osa alueesta on jätetty asemakaavoittamatta suunnitellun Kehä II:n vuoksi, mutta Kehä II on poistettu hyväksytystä maakuntakaavasta 2020.

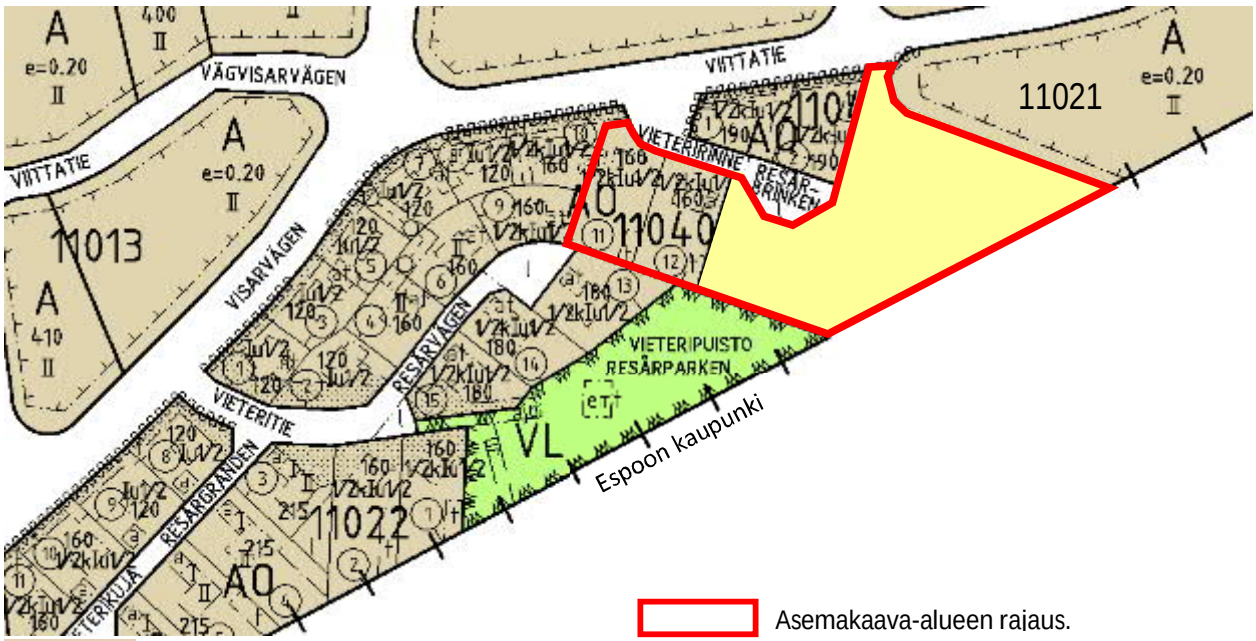

A	Asuntorakennusten korttelialue.		Asemakaava-alueen rajaus.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	11040	Korttelin numero.
VL	Lähivirkistysalue.	e=0,20	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
	Asemakaavoittamaton alue.	190	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
		½klu½	Suurin kerrosluku, k = kellari, u = ullakko.

Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Poikkeamislupa

Vieteririnne 3 – 5:n ja Vieteritie 12:n tontteja koskee poikkeamislupa 11-0045-14-POP, myönnetty 18.6.2014 § 46, ollut voimassa 20.6.2018 asti, jolla kaksi tonttia on jaettu kolmeksi.

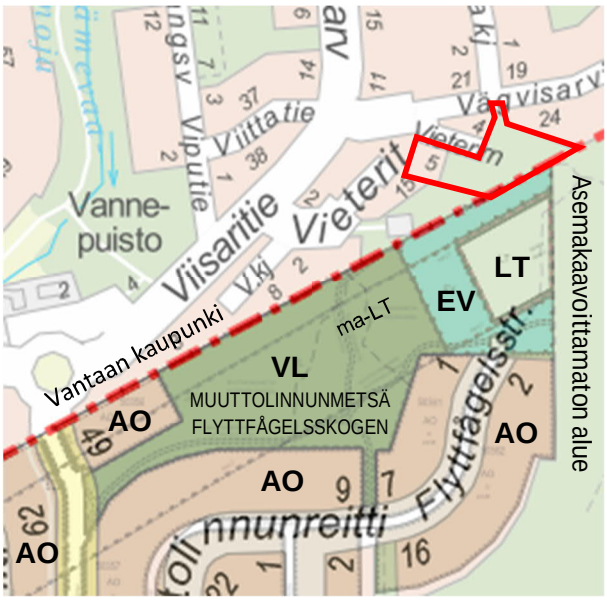

Espoon voimassa oleva asemakaava

Vantaan kaupungin rajalle on kaavoitettu tälle kohdalle suojaviheraluetta EV. Asemakaavassa on esitetty Kehä II:n ja sen tunnelin varaus. Itä-osa on asemakaavoittamatta.

AO	Erillispientalojen korttelialue.
EV	Suojaviheralue.
LT	Maantien alue.
VL	Lähivirkistysalue.
ma-LT	Liikennetunneli.
	Vantaan kaavoituskohde.

Espoon eteläosien yleiskaava

Yleiskaavassa on esitetty virkistysaluetta, Kehä II:n linjaus ja liikennetunneli. (KHO 29.1.2010)

A2	Tiivis ja matala asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
TP	Työpaikka-alue.
V	Virkistysalue.
	Kaksiajoratainen päätie tai pääkatu.
	Yksiajoratainen päätie, pääkatu tai alueellinen kokoojakatu.
	Liikennetunneli.
	Joukkoliikenteen yhteystarve.
000000	Virkistysyhteys.

Espoon puolella ei ole vireillä yleiskaavan, maankäytön tarkastelun eikä asemakaavan laatimista.

Espoon karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartat.espoo.fi

Helsingin seudun asumisen, maankäytön ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019)

Maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Kv 20.5.2019)
=> Kaava-alue kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen.

Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Hämevaaran historiaa

Hämevaaran vanhimmassa kaavassa 1957 alueelle toteutettiin väljää omakotirakentamista kauas Leppävaaran asemasta. 1960-luvulla Otto Wuorio Oy rakensi Koivuvaaraan matalia omakotitaloja. Tällöin saatiin myös kauppa ja yhteys Vihdintielle. Puolet (53 %) kaupunginosan rakennuksista on 1950- ja 1960-luvuilta. Vasta 1970-luvulla avattiin Rajatorpantie Myyrmäkeen ja palveluja tuli myös Pähkinärinteeseen. Asemakaavassa 1985 tonteille annettiin lisää rakennusoikeutta, mikä näkyy lisärakentamisena ja uudistumisena. Rakennuskannassa näkyy myös 2000-luvun täydennysrakentaminen. Uudet tontit ovat vanhoja pienempiä, mutta myös vanhoja tontteja on lohkottu.

Hämevaaran täydennysrakentamisen mahdollisuuksia

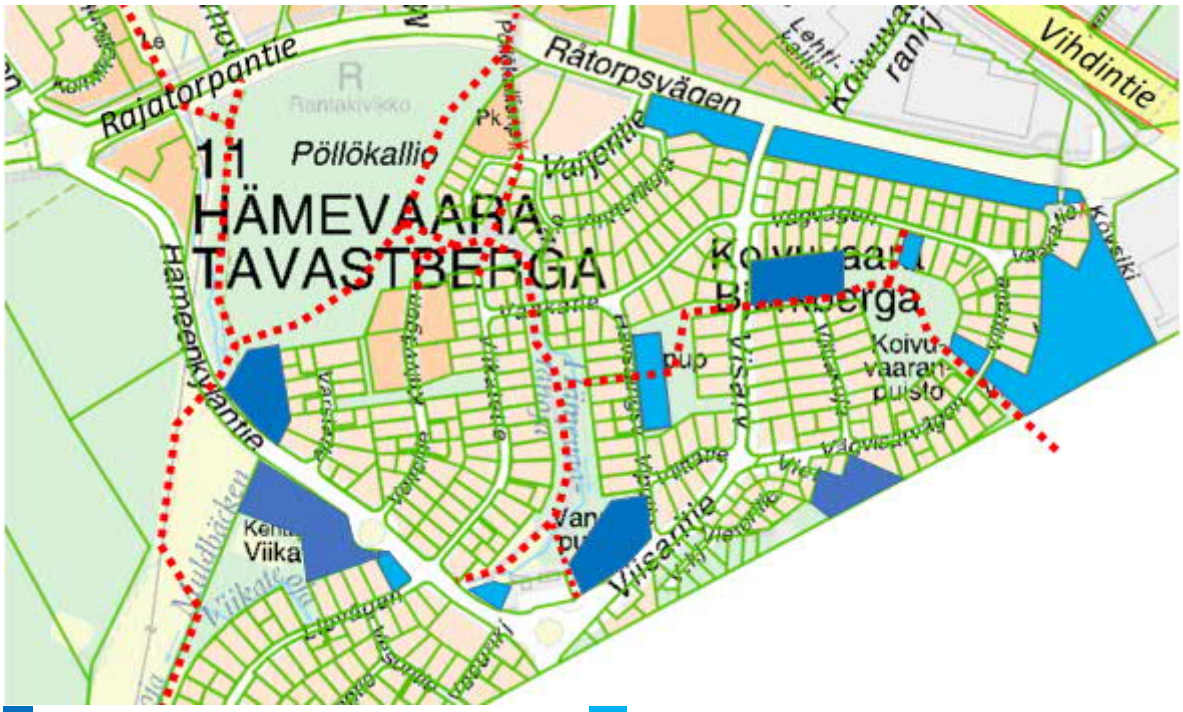

Yleiskaavan selostuksessa s. 67 esitetty kohde. Muu yleiskaavan mukainen kohde.

Hämevaaran täydennysrakentamiskohteita.

Täydennysrakentaminen keskittyy pääkatujen varsille, jolloin muun alueen ilme säilyy.

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2020

Kaavoitetaan uutta asuntokerrosalaa 240 000 k-m2. Vähintään 35 % kaavoitettavasta maa-alasta kohdentuu kaupungin maalle. Asemakaavat tuottavat kansainvälisesti kilpailukykyistä kaupunkiympäristöä. Kaavoitetaan riittävästi eri kokoisia ja houkuttelevia pientalotontteja hyville sijainneille. (Kh 28.10.2019 § 6, Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma vuosille 2020 – 2030, kaupunkisuunnittelu, s. 177)

=> Kaava tuottaa neljä pientalotonttia, kerrosalaa yhteensä 1 100 k-m2.

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Tonttiliittymän paikka Viittatielle. TKa 25.4.2020

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Asemakaava lisättiin kaavoitusohjelmaan 9.4.2020, aloituskokous 14.5.2020.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin, lähetettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 14.5.2020. Tavoitteet ja mielipiteet pyydettiin kirjaamoon 22.6.2020 mennessä.
- Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 30.5.2020.
- Osallistuminen järjestettiin koronavirusepidemian vuoksi sähköpostitse ja puhelimitse. OAS sisälsi kaavoituksen lähtökohtia ja alustavia luonnoksia.
- Kuulutukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Osallisia kaavoituksessa olivat kaavan hakija, alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia; viranomaisina Espoon kaupunki, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL ja kaupungin viranomaiset.

-

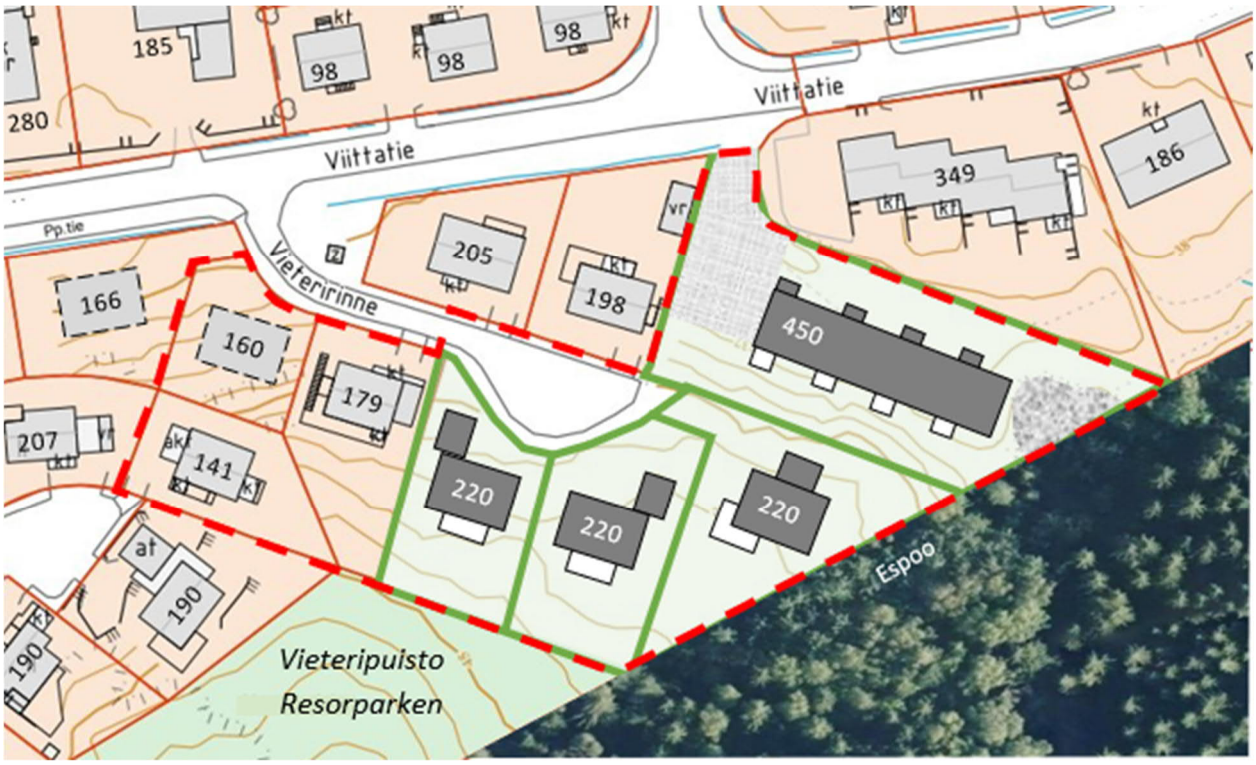

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman 14.5.2020 havainnekuva, alustava luonnos A.

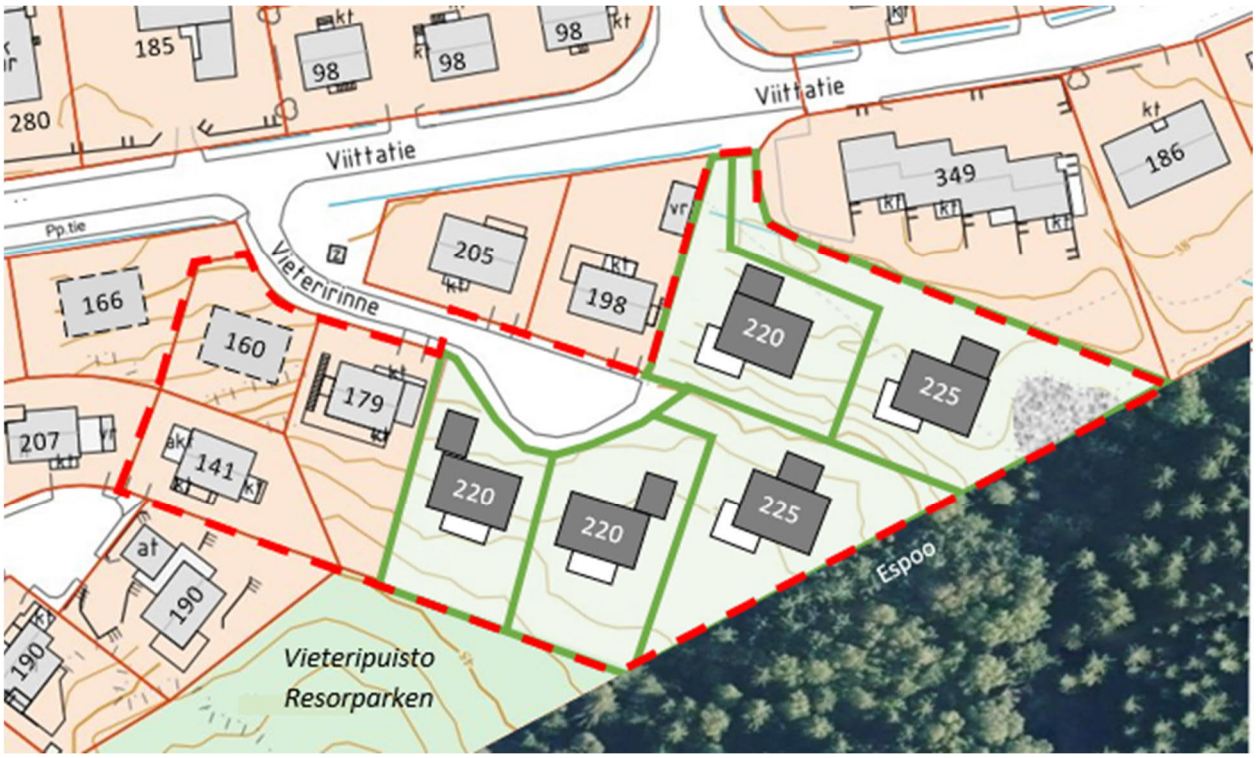

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman 14.5.2020 havainnekuva, alustava luonnos B.
Uudet tontit sekä nykyiset ja uudet talot ja niiden kerrosalat. Molemmissa tonttitehokkuus e = 0,25.
Samalla ilmoitettiin, että suunnitelmaa ja rakennusoikeutta voidaan tarkistaa kaavaehdotuksessa.

Osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

1. Caruna Oy, 14.5.2020:
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 20.5.2020:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi.

3. Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 29.5.2020:
Sähköverkko: ei huomauttamista.
Kaukolämpöverkko: ei huomautettavaa.

4. Kymmenen naapuria, 1.6.2020:
Vantaan yleiskaavan mukaisesti kaupungin periaatteena on eheyttävä rakentaminen eli tiivistäminen ja täydennysrakentaminen sekä palveluiden kehittäminen. Tämä tulisi toteuttaa niin, että suunnittelussa otetaan huomioon asukkaiden kokemat asuinympäristön muutos- ja parannustarpeet. Vantaan kaupunki 'myy' Hämevaaraa luonnonläheisenä kaupunginosana jota asukkaat arvostavat.

Viimeisenä neljänä vuotena Hämevaarassa on tehty valtavia täydennysrakentamisprojekteja ja työnalla on jo hyväksyttyjä kaavoja joilla sallitaan kaiken viheralueiden ja metsien/puuston kaato. Käytännössä Hämevaaran status ja imago on vihreänä kaupunginosana on hyvin alasajettu.

Hämevaara on ollut rakennustyömaana jo neljä vuotta ja käytännössä asukkaat ovat asuneet rakunnustyömaalla neljä vuotta. Trendille ei näy loppua. Näyttää siltä, että Vantaa ja suunnittelijat ovat tylysti sivuuttaneet täydennysrakentamisen tavoitteet – ympäristön, terveyden, viihtyvyyden – kuten myös Hämevaaran imagon ja palveluidenkin kannalta. Ajetaanko tässä taloudellista etua yhteisen edun, hyvinvoinnin ja terveyden sijasta. Palvelujen suhteen hämevaaralaiset käyttävät autoillen joko Myyrmäen tai Espoon Leppävaaran palveluita. Tällä hetkellä ainoa vapaa-ajan palvelu Hämevaarassa on tämä metsän tuoma virkistysalue.

Kysymyksessä oleva asemakaava suunnitelma ei tule vaikuttamaan merkittävästi Vantaan kaupungin taloudelliseen tilaan. Vantaalla ole myöskään kiinni investointeja tässä, joten ei ole mitään merkittävää syytä viedä alueen ihmisiltä tärkeintä luonto- ja virkistyskohdetta – jossa retkeillään, urheillaan, virkistytään – ja myös tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen sekä luonnon että eläimistön rikkauteen. Vantaa lähinnä hyötyy metsän säästämisestä sillä sen avulla asukkaat ovat terveempiä ja voivat paremmin.

Vantaan tulee myös huomioida, että Espoo saattaa tehdä omat asemakaavansa tuohon Kuninkaankolmion alueelle, jolloin kyseisen kaavan toteutuessa virkistysaluetta ei todellakaan jäisi jälljelle nimeksikään. Mikäli Espoo suunnittelee alueelle katuosuuksia tai tieverkostoja, kuten he ovat maininneet, niin puut suojaavat sekä pienhiukkasilta että meluhaitoilta.

Tämä talvi ja kevät ovat näyttäneet maailmalle koronan muodossa vielä enemmän niitä asioita joilla on merkitystä. Yksi niistä on ehdottomasti luonto. Jätetään tämä alue ihmisten virkistyskäyttöön ja tukemaan ihmisten hyvinvointia ja parantamaan elämänlaatua. Jokainen tyytyväinen asukas tuottaa Vantaalle tuplasti enemmän arvoa ja myönteistä imagonäkyvyyttä kuin tämä nyt suunniteltu asemakaava.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan jatkuvasti asuintontteja. Tuleville tonteille on jo rakennettu valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Täydennysrakentaminen on yleiskaavan keskeinen periaate. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Tonttitehokkuus on maltillinen e = 0,27. Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta).

5. Hämevaara-Seura ry, 12.6.2020:
Olemme tutustuneet Hämevaaran Vieteririnteen 110500 kaava-alueen lisärakentamissuunnitelmaan asukkaiden kanssa. Kadun kääntöpaikalta alkaa paljon asukkaiden käyttämä polku ja polusto Espoon puolelle ulkoilualueena käytettyyn metsään. Kehä 2 rakentamaton metsäalue on laaja ja täynnä polkuja Espoon asuinalueille ja säilyy vielä viheralueena.

Emme vastusta asuintalokaavoitusta ja tonteista on kysyntää. Mutta talojen väliin pitää jättää metsään kävelyreitti, joka pitää aidata jo rakennusaikoina ja erottaa selvästi kulkuväyläksi jo oleville metsän polustoille. Lähialueen jo olevat ulkoilualueet on todettu erityisen tärkeiksi erityisesti näin korona -aikana. Liitteenä kaksi kuvaa alueesta.

=> Yhteys Espoon metsään säilytetään. Työmaan erottamisesta ympäristöstään ja tarvittaessa aitaamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

6. Vieteririnteen metsäalueen käyttäjät, 95 allekirjoitusta, 17.6.2020:
Vetoomus Vieteririnteen metsäalueen puolesta.

Vantaan kaupunki on suunnitellut lisää pientalotontteja Hämevaaraan, Vieteririnteen päähän. Tonttien käyttöönotto rakennusalaksi aiheuttaisi merkittäviä muutoksia nykyisille ja tuleville lähiseudulla asuville ihmisille. Alue on kaavoitettu niin, että koko Vantaan puolen vanha metsä kaadettaisiin, eikä kulkuyhteyttä viereiseen metsään enää olisi Vieteririnteeltä. Metsäpolku, joka lähtee Vieteririnteen kääntöpaikalta, on ollut samalla kohdalla jo vuosikymmeniä ja ihmiset, jotka asuvat Hämevaarassa ovat tottuneet käyttämään kävelyreittiä useissa eri tarkoituksissa. Metsäpolkua kulkevat koiran ulkoiluttajat, lenkkeilijät, lapsiperheet, työmatkalaiset, maastopyöräilijät, marjastajat ja sienestäjät ym. Kulkuväylä on todella suosittu ja päivittäin sitä käyttävät kymmenet ihmiset.

Vieteririnteen lähimetsä on luonnontilassa oleva vanha havu- ja lehtimetsä. Siellä kasvaa runsaasti erilaisia hyötykasveja muun muassa sieniä ja marjoja, joista paikalliset saavat nauttia. Metsän puusto on monimuotoista. Metsässä on sekä vanhaa puustoa että nuorta taimikkoa sekä runsaasti pintajuurakkoa. Metsässä on myös lahopuuta, joka vahvistaa biodiversiteettiä. Lahopuut ovat elintärkeitä monille luonnonvaraisille lajeille, kuten jäkälille, sienille ja pieneliöille. (5) Metsässä asuu myös monia eläinlajeja mukaan lukien rauhoitetut käpytikka ja satakieli. Jos metsä kaadetaan, menetetään hienot vanhat puut sekä metsänraivauksessa todennäköisesti vaurioitetaan myös jäljelle jäävän metsikön pintajuurakkoa sekä arvokasta pintakasvustoa.

Luonto on aina tuottanut ihmisille terveyttä ja parantanut elämänlaatua (1,3). Luonto on olennainen osa arkea ja vapaa-aikaa usealle Hämevaarassa asuvalle ihmiselle. Monet asukkaat ovat kulkeneet samaa polkua pitkin metsään jo 30 vuoden ajan. Metsä tarjoaa hiljaisen alueen taajama-alueella asuville. Suomalaiset ulkoilevat lähiluonnossa keskimäärin 156 kertaa vuodessa (1). Helppo pääsy metsään ja jokamiehenoikeudet ovat tärkeimmät edellytykset metsien hyvinvointivaikutusten saavuttamiseksi (1). Tutkimuksissa on todettu kiistattomasti metsien terveyshyödyt. Metsässä fyysinen aktiivisuus lisääntyy, mikä vaikuttaa suoraan terveyteen ja fyysiseen hyvinvointiin. Luonto elvyttää ja auttaa palautumaan stressistä sekä edistää sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä (2,3). Ihmiset kokevat metsässä liikkuessa elpymistä, hyvinvointia, virkistystä ja elämyksiä (1). Metsien hyödyntäminen ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi on myös yhteiskunnalle taloudellisesti kannattavaa (1,4). Maa ja metsätalousministeriön toteuttama Kansallinen metsäohjelma 2015 suosittelee, että metsään pääsy tehtäisiin kaikille ihmisille helpoksi. Tavoitteena on huolehtia ulkoilureittien ylläpidosta ja parantaa reittien laatua ja lisätä lähireittien määrää erityisesti taajama-alueilla. (1) Jos vanha metsä kaadetaan, niin tästä ei kärsi pelkästään biodiversiteetti, vaan vaikutukset heijastuvat suoraan myös Hämevaarassa asuviin ihmisiin. Kulkuyhteys metsään katkaistaan ja luontoon lähtemistä hankaloitetaan merkittävästi.

Vantaan kaupunki määrittelee Hämevaaran erittäin luonnonläheisenä kaupunginosana, mitä sen asukkaat kovasti arvostavat. Alueella metsät ja puistot ympäröivät asutusta (6). Asukkaat ovat ostaneet ja rakentaneet kotinsa alueelle tätä ajatusta vaalien. Hämevaarassa yhdistyy taajama-asuminen ja luonnon läheisyys. Vantaan kaupungin täytyy vaalia tätä heidän omaa määritelmäänsä Hämevaarasta, eikä metsää saa kaataa vain muutaman tontin vuoksi ja samalla poistaa käyntiä metsään Vieteririnteen kohdasta. Metsä ja metsäpolku ovat erittäin arvokkaita Hämevaaran asukkaille.

Allekirjoituksellani vetoan Hämevaaran Vieteririnteeltä lähtevän metsän puolesta, että alue säilytetään nykyisellään.
[95 allekirjoittanutta.]

Lähdeluettelo

1. Maa. ja metsätalousministeriön toteuttaman Kansallinen metsäohjelma 2015: Metsät parantavat elämänlaatua; Työryhmän loppuraportti
2. HUS Mielenterveystalo; tietoa luonnon vaikutuksesta hyvinvointiin
3. Metsähallitus 2020; Luontoon.fi; Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta
4. Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen; Väinö Vähäsarja; Väitöskirja; Metsähallitus 2014
5. Luonnon perintösäätiö; luonnonperintosaatio.fi
6. Vantaan kaupunki, Kaavoitus ja maankäyttö; Hämevaara ja Linnainen; https//www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/suuralueet_ja_kaupunginosat/myyrmaki/hamevaara_ja_linnainen

=> Vantaan yleiskaavaehdotuksessa (2020) kaupungin pinta-alasta on osoitettu virkistysalueiksi 19 %, luonnonsuojelualueiksi 9 % sekä maa- ja metsätalousalueiksi 17 %; Linnaistenmetsään on lisätty luonnonsuojelualue. Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Kasvavassa kaupungissa on jatkuva kysyntä pientalotonteille. Tämä alue on yleiskaavassa pientaloaluetta ja yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Yhteys Espoon metsään säilytetään. Espoon metsään pääsee myös lännempää Vieteritieltä ja idempää Viittatieltä. Suurin osa Suomen lintulajeista on rauhoitettuja. Satakieli ja käpytikka ovat lajeina elinvoimaisia, eikä kummankaan lajin esiintyminen alueella ole este rakentamiselle tai muullekaan maankäytölle.

7. Vantaan kaupunginmuseo, 17.6.2020:
Ei huomautettavaa.

8. Naapurit Vieteririnteeltä, kuusi henkilöä, 21.6.2020:
Vaadimme, ettei Vieteririnteelle kaavoitettavan täydennysalueen suunnitelmia toteuteta sellaisina kuin ne on esitetty Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (päivätty 14.5.2020). Seuraavassa esitämme perustelut vaatimuksellemme ja esittelemme alueen ilmettä ja nykyisiä ulkoilureittejä tukevan ratkaisun, jossa on huomioitu arvioitavana olevan suunnitelman puutteet.

Arvioitavana olevan suunnitelman puutteet
Nyt arvioitavanamme olevassa suunnitelmassa ollaan kaavoittamassa Vieteririnteelle erittäin tiiviisti neljä (alustava luonnos A) tai viisi (alustava luonnos B) tonttia vuoden 2011 suunnitelmassa (Pientaloja Hämevaaraan, Rakentamisohje 18.10.2011) esitellyn kolmen tontin sijaan. Tämän 2011 tehdyn tonttijaon suunnitelmasta on jo poikettu poikkeamisluvalla lisäämällä yksi tontti Vieteritien perälle tiivistämällä näin aiempaa suunnitelmaa ja pienentämällä tontteja (Vieteritie 12). Toimitetussa alustavassa suunnitelmassa tontit ja rakennukset on sijoitettu mielestämme ilmakuvan perusteella maksimaalisesti Vantaan nykyistä metsäaluetta hyödyntäen paneutumatta rakennusten, maaston muotojen ja puistoisen yleisilmeen luomiseen. Viereisessä kuvassa 1 alustavan suunnitelman tontit on numeroitu viittauksia varten.

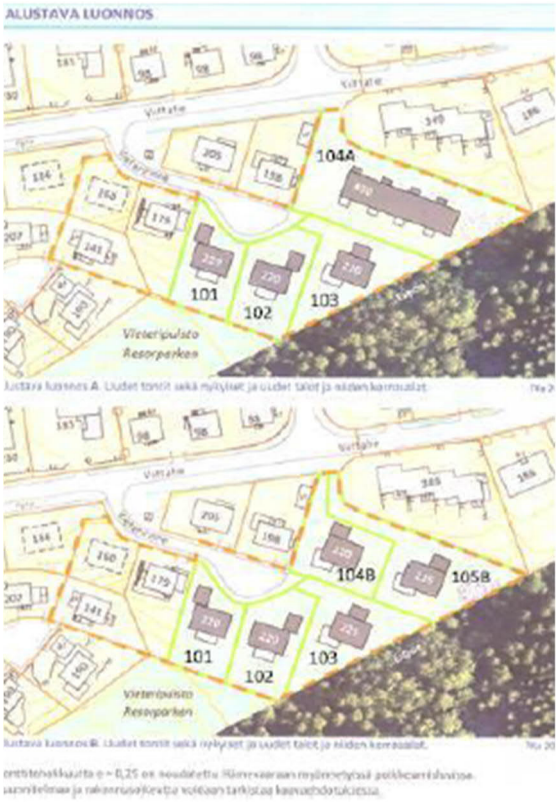

Kuva 1. Alustavan luonnoksen tonttijako numeroituna.

Yleisesti
Arvioitavana olevassa suunnitelmassa itäisimipien tonttien (kuva 1, tontit 104A/104B ja 105B) suunnittelussa ei ole riittävästi huomioitu tontille kulkua, maaston muotoja, sijoittelua, tonttien pohjoislaidalla olevaa ojaa eikä hulevesiä.

Rakennusten sijainti
Nykyiset asunnot (Vieteririnne 2,4,5, Vieteritie 12) on suunniteltu siten kuin rakentamisohjeessa (2011) on ohjeistettu. Rakennusten suunnittelu, ikkunoiden, terassien ja rakennusten sijoittelu on pohjautunut tähän tietoon. Muuttamalla tulevien rakennusten sijaintia poikkeamalla rakennusohjeesta 2011 heikennetään jo olemassa olevien rakennusten suunnittelun lopputulosta epäreilulla tavalla. Uudelleen sijoitellut rakennukset arvioitavanamme olevassa alustavassa suunnitelmassa tulevat merkittävästi heikentämään Viittatie 24:n, Vieteritie 12 sekä Vieteririnne 4:n ja 5:n näkymiä verrattuna rakentamisohjeen ratkaisuun. Jos asunnot toteutetaan alustavassa luonnoksessa B (ks. edellä kuva 1) esitetyllä tavalla, tulee näkymä Vieteririnteen olemassa olevien asuntojen ikkunoista olemaan suoraan naapuritalojen seinään tai ikkunaan.

Vieteririnne 4:n päärakennuksen toteutunut sijainti poikkeaa rakentamisohjeessa esitetystä rakentamispaikasta yhdellä metrillä itään päin (ks. kuva 6). Talousrakennus on rakennettu kaavassa määrätyllä paikalle, yhden metrin etäisyydelle itärajasta. Johtuen talousrakennuksen lyhyestä etäisyydestä tontin rajaan, talousrakennuksen ympärillä olevista routaeristeistä ja rakennuksen kohdalla sijaitsevasta ojasta, raja-aidan rakentaminen ei ole mahdollista talousrakennuksen kohdalle.

Aikaisemmin Vieteririnne 4:n halki kulkenut oja on tontille rakentamisen yhteydessä vuonna 2016 putkitettu ja yhdistetty Viittatien suuntaisen ojan kanssa.

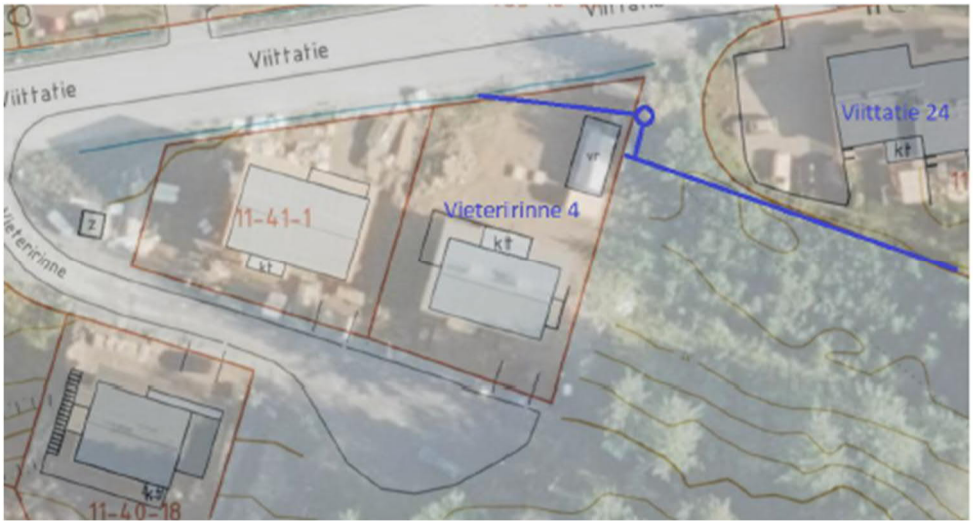

Kuva 2. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välissä kulkevan ojan reitti nykyisin

Maaston muodot

Maaston muodot estävät rakennusten luontevan sijoittamisen metsän alarinteelle edellä kuvan 1 tonteilla 104A/104B ja 105B. Ilmakuvan korkeuskäyrät näyttävät tonttien 103 ja 104 rakennusten välisen pudotuksen olevan noin 4 metriä. Tämän lisäksi tontti 103 jatkaa nousuaan yli 2 metriä kohti metsän/puistoalueen huippua. Alustavan suunnitelman ehdotus on suoraan ristiriidassa vuoden 2011 kaavamääräyksen kanssa: Rakennukset tulee sovittaa maastoon ja naapurirakennuksiin luontevasti. Suuria keinotekoisia täyttöjä tulee välttää. [3] Lisäksi nykyinen Espoon puolelle jäävä metsä varjostaa alustavan suunnitelman reunimmaisia tontteja merkittävän osan päivästä.

Hulevedet

Kuntaliiton laatimassa hulevesioppaassa (2012) todetaan seuraavaa: Rakennetuilla alueilla hydrologia muuttuu aina luonnontilaisesta, sillä rakentaminen lisää väistämättä vettä läpäisemättömiä pintoja. Kaavoituksessa esitettävät maankäytön ratkaisut vaikuttavat ratkaisevasti huleveden määrään ja laatuun. Koska rakentaminen muuttaa paikan vesiolosuhteita, suunnitellun rakentamisen vaikutus valuma-alueen hydrologiaan on selvitettävä. (Hulevesiopas 2012, s. 20, 45).

Alustavan suunnitelman kattava jyrkähkö metsäalue sitoo nykyisellään loistavasti metsästä valuvia hule-/sulamisvesiä sekä toimii luonnollisena hulevesikanavana kohti Viittatien läheistä ojaa.

Käyntiä kuvan 1 tonteille 104A/104B ja 105B ei tulisi rakentaa Viittatieltä. Tonttien 104A/104B ja 105 pohjoislaidalla on oja, joka laskee Vieteririnne 4:n suuntaan ja päättyy tontin rajalle (ks. kuva 2). Oja on yhdistetty tästä päästä putkella Viittatien suuntaiseen ojaan. Yhdistettyjen ojien kokoeroista johtuen putken alkupäätä ei ole voitu asentaa ojan pohjalle, jotta putki kaataisi vedet

oikeaan suuntaan (ks. kuva 3). Putken pään korkeus Viittatien puoleisessa ojassa määräytyy ojan pohjan mukaan. Viittatien laidalla kulkevaa ojaa ole mahdollista kaivaa syvemmäksi, sillä ojan pohjalle on asennettu sähköputkia, ilmeisesti katuvaloille (ks. kuva 4). Mikäli alueelle rakennettaisiin tonttiliittymä, jouduttaisiin putkitusta jatkamaan itään päin, jolloin putken alkupään korkeus nousisi edelleen suhteessa ojan pohjaan.

Kuva 3. Putkitetun ojan alkupää Vieteririnne 4:n itäpuolella

Kuva 4. Putkitetun ojan loppupää Viittatien puolella

Etenkin kuvan 1 tonttien 104A/104B ja 105B valumavedet kuormittavat olemassa olevia Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n tontteja. Nykyisen alueella olevan metsikön kasvuston ja maaston muotojen ansiosta hulevedet pääosin sitoutuvat maaperään, eivätkä rasita alapuolisia tontteja, eivätkä hulevesiverkostoa. Tonttien 104A/104B ja 105B etelälaidalla on jyrkkä rinne ja pohjoislaita on nykyisessä tilassaan rivitalotonttia alempana oleva kostea risukko. Mikäli alueelle rakennetaan asuintaloja, maastonmuodoista ja viereisistä rakennuksista johtuen rakennukset on rakennettava rinteeseen. Tonttien alalaidat jäävät koskeaan painanteeseen, ettei maata koroteta. Maan korot-

taminen ja etenkin kasvuston ja maaperän muutokset päästävät hulevedet tonttien läpi pohjoislaidalla sijaitsevaan ojaan. Ojien korkoerojen ja nykyisen putkituksen vuoksi oja ei kuitenkaan poista vesiä ellei veden pinta nouse merkittävästi. Tällöin vesi voi nousta myös talojen pihoille ja pahimmassa tapauksessa rakennusten perustuksiin.

Kuvan 1 tonttien 101 – 103 alue puolestaan auttaa nykyisellään erityisesti talven jälkeisten sulamisvesien hallinnassa. Sulamisvedet valuvat metsästä keväisin Vieteririnnettä pitkin rasittaen Vieteririnne 2:sta ja 5:sta. Kaiken puisto-/metsäalueen kaataminen ja rakentaminen lisää puistoalueen hulevesien rasittavuutta merkittävästi. Hulevesien hallintaan on tästäkin syytä kiinnitettävä erityistä huomiota.

Rakennusoikeuksien tarkastelu
Mielestämme alustavan suunnitelman rakennusoikeudet ovat ylimitoitettuja jo rakennetun alueen kanssa. Rakennusoikeusneliöt on yhtenäistettävä Vieteririnteen muiden asuntojen kanssa siten, että kääntöpaikan eteläpuolella rakennusoikeutta olisi 160 m2 ja itäpuolella 190 m2. [2]

Virkistysreitti ja sinne pääsy
Vaadimme muutosta arvioitavanamme olevaan suunnitelmaan myös tarkasteluamme asiaa virkistysreitin ja -alueen kannalta. Esitetyssä kaavamuutoksessa alue on kaavoitettu niin, että koko kaavoittamaton metsäalue kaadettaisiin, eikä kulkuyhteyttä viereiseen metsään enää olisi Vieteririnteeltä. Kulkuyhteyden katkeamisesta aiheutuu välitöntä haittaa nykyisille ja tuleville lähiseudulla asuville ihmisille. Metsäpolku, joka alkaa Vieteririnteen kääntöpaikalta, on ollut samalla kohdalla jo vuosikymmeniä ja lähialueen ihmiset käyttävät reittiä useissa eri tarkoituksissa (koiran ulkoiluttajat, lenkkeilijät, lapsiperheet, työmatkalaiset, maastopyöräilijät, suunnistajat, marjastajat ja sienestäjät ym.). Kulkuväylä on todella suosittu ja päivittäin sitä käyttävät kymmenet ihmiset. Luonto onkin olennainen osa arkea ja vapaa-aikaa Hämevaarassa asuville ihmisille ja metsä tarjoaa hiljaisen alueen taajama-alueella asuville.

Myös alkuperäisessä Hämevaaran asemakaavamuutoksessa (2011) on erityismaininta, että metsään pääsy tulee säästää, ulkoilureittien jatkuvuus Espoon puolelle tulee turvata ja lähivirkistysalue jättää rakentamatta. (Hämevaara – 002040, asemakaavamuutos 2011).

Vieteririnteen lähimetsä on luonnontilassa oleva vanha havu- ja lehtimetsä, jossa kasvaa runsaasti erilaisia hyötykasveja (marjoja, sieniä). Metsän puusto, kasvillisuus ja eläinlajisto ovat monimuotoisia. Jos koko metsä kaadetaan, menetetään hienot vanhat puut sekä metsänraivauksessa todennäköisesti vaurioitetaan myös jäljelle jäävän metsikön pintajuurikkoa sekä arvokasta pintakasvustoa.

Tutkimuksissa on todettu kiistattomasti metsien terveyshyödyt. Luonto tuottaa ihmisille terveyttä ja parantaa elämänlaatua. Helppo pääsy metsään ja jokamiehenoikeudet ovat tärkeimmät edellytykset metsien hyvinvointivaikutusten saavuttamiseksi. Metsien hyödyntäminen ihmisten hyvinvoinnin parantamiseksi on myös yhteiskunnalle taloudellisesti kannattavaa. Maa ja metsätalousministeriön toteuttama Kansallinen metsäohjelma 2015 suosittelee, että metsään pääsy tehtäisiin kaikille ihmisille helpoksi. Tavoitteena on huolehtia ulkoilureittien ylläpidosta ja parantaa reittien laatua ja lisätä lähireittien määrää erityisesti taajama-alueilla. Jos kaavasuunnitelma toteutetaan esitetyn mukaisesti ja kulkuyhteys Vieteririnteeltä metsään katkaistaan kokonaan, hankaloittaa tämä luontoon pääsyä merkittävästi ja heikentää siten alueen ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. (Kansallinen metsäohjelma 2015, Metsät parantavat elämänlaatua; Metsähallitus 2020,

Luontoon.fi, Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta; Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen, V. Vähäsarha, Metsähallitus 2014).

Hämevaaran ominaispiirteet
Vantaan kaupungin internetsivuilla todetaan, että ”Hämevaara ja erityisesti Linnainen ovat erittäin luonnonläheisiä kaupunginosia, mitä niiden asukkaat kovasti arvostavat. - - Hämevaarassa metsät ja puistot ympäröivät asutusta.” Hämevaaran asukkaat ovat ostaneet ja rakentaneet kotinsa alueelle tätä ajatusta vaalien. Hämevaarassa yhdistyy taajama-asuminen ja luonnon läheisyys. Hämevaaran puistoalueille on kuitenkin viime aikoina rakennettu ja kaavoitettu paljon uusia rakennuskohteita: Viikatepuisto (nro 002358), Vipupuisto (nro 002359), Koivuvaaranpuisto (nro 002360) ja Vaakapuisto (nro 002398). [4] Nyt myös Vieteririnteelle aiotaan rakentaa arvioitavanamme olevan suunnitelman mukaisesti uusia pientalotontteja. Nämä kaikki täydennysrakennuskohteet yhdessä vähentävät tuntuvasti Hämevaaran puistikoita ja metsiä, ja viheralueet ovat tulevaisuudessa vaikeammin saavutettavissa. Jos nämä suunnitelmat toteutetaan, ei Hämevaaraa voida enää luonnehtia erittäin luonnonläheiseksi kaupunginosaksi, jossa metsät ja puistot ympäröivät asutusta. Vantaan kaupungin täytyy vaalia omaa määritelmäänsä Hämevaarasta ja kaavoituksessa tulee taata kulku Vieteririnteeltä metsään. (Vantaan kaupunki, Kaavoitus ja maankäyttö; Hämevaara ja Linnainen [5]

Vantaan kaupungin visio, arvot ja strategia
Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiassa 2018–2021 (kv. 11.2.2017) todetaan, että Vantaan visio on ”Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullinen kasvun keskus”. Samalla todetaan, että yksi Vantaan arvoista on vastuullisuus, jolla tarkoitetaan hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Yksi strategisista painopistealueista ja tavoitteista on ”Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien”.

Vieteririnteelle suunnitellulla täydennysrakentamisella tuhotaan peruuttamattomasti metsää ja poistetaan mahdollisuus päästä jäljellä oleviin metsiin. Toteuttamalla täydennysrakennussuunnitelmansa esittämänsä mukaisesti, toimisi Vantaa täysin visionsa, arvojensa ja strategiansa vastaisesti. Luonto kuuluu olennaisena osana nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvään elämään. [6]

Kaavoitusehdotuksemme
Alueelle laaditussa rakentamisohjeessa (2011) on esitetty aiempi suunnitelma koskien koko täydennysrakentamisaluetta. Rakentamisohjeessa on tarkasteltu huolellisesti asuntojen sijainteja suhteessa toisiinsa, maastonmuotoihin, metsään ja ilmansuuntiin (ks. alla kuva 5 ja liite 2). Lisäksi Hämevaaraan on perehdytty kaupunginosana seikkaperäisesti yhtenäisen ilmeen luomiseksi, maaston muotojen hyödyntämiseksi ja rakennusten sijoittelemiseksi luonnolliseksi kokonaisuudeksi, joka tukee puistomaisen Hämevaaran ominaispiirteitä.

Kuva 5. Täydennysrakentamisalueen alkuperäisen suunnitelman kuvitusta.

Olemme harmissamme menettäessämme palan loistavaa metsäaluetta asuinkäyttöön, mutta olemme kuitenkin valmiita hyväksymään Vieteririnteen täydennysrakentamisen rakentamisohjeessa (2011) esitetyn mukaisesti pienin muutoksin.

Kuvassa 6 esitellyssä ehdotuksessamme on käytetty rakentamisohjeen suunnitelmaa pohjana. Lisäksi on huomioitu olemassa olevien rakennusten sijainnit, kaavoitettavan alueen pohjoislaidassa kulkeva oja, sekä käynti metsään. Metsään käynti suoraan Vieteririnteen päästä sijoittuisi näin tonttien omien kulkuväylien yhteyteen antaen terassille oleskelulle rauhan sisäpihoilla suunnitelluilla tonteilla.

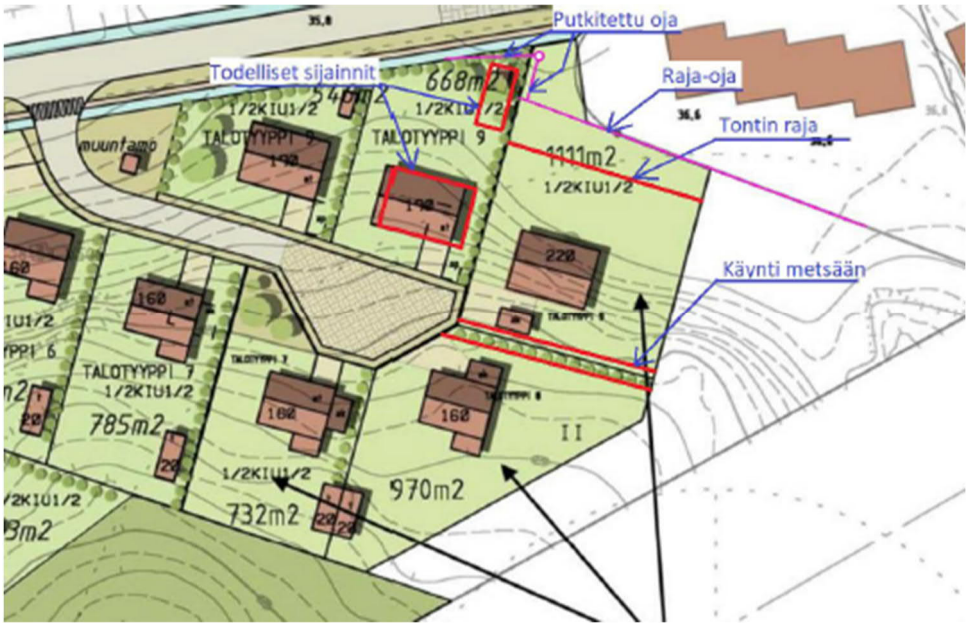

Kuva 6. Ehdotus kaavaksi Vieteririnteelle

Esitämme Vieteririnne 4:n itäpuolelle kaavoitettavan tontin rajaamista ojan eteläpuolelle, jotta kyseisen tontin ja Viittatie 24:n välille jää luonnollinen näköeste, eikä keinotekoista raja-aitaa ojan kohdalle tarvita. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välinen puistokaistale säilyisi tällöin nykyisellään näköesteenä, eikä raja-aitaa Vieteririnne 4:n talousrakennuksen kohdalle tarvita (kuva 7).

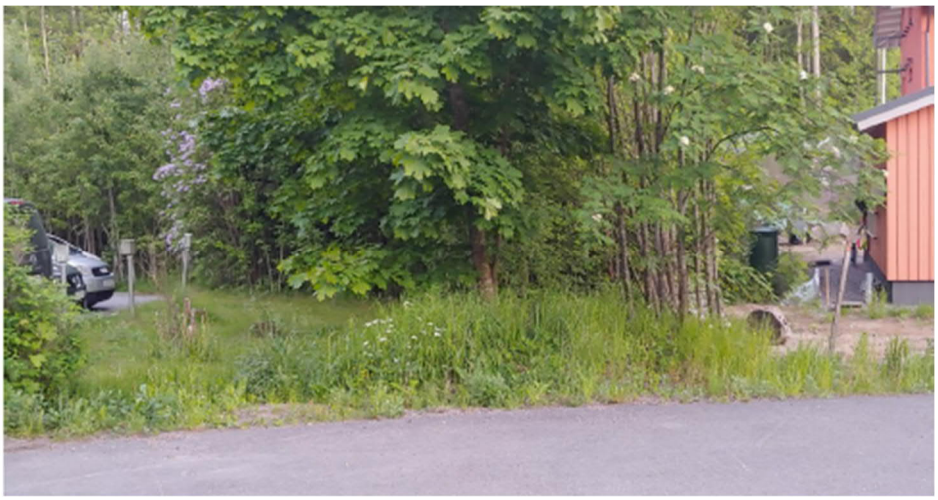

Kuva 7. Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välinen puistokaistale.

Ehdotuksessamme käynti metsään jää lähelle olemassa olevaa sijaintiaan ja jatkuu metsässä luontevasti maastonmuodot huomioiden. Kaupungin olisi kuitenkin huolehdittava polun raivaamisesta ja kunnostamisesta kuljettavaan kuntoon sekä yhdistämisestä metsän reittiverkostoon. Vieteririnteelle jo rakennettu kunnallistekniikka saataisiin hyödynnettyä sellaisenaan, eikä maarakennustöitä tarvittaisi tonttien muutostöihin.

Pientaloja ei myöskään rakennettaisi niin luonnottoman ahtaasti ja kaupunginosaan sopimattomasti kuin arvioitavanamme olevassa suunnitelmassa on esitetty. Naapuritalot sijaitsisivat lomittain, eivätkä ne varjostaisi toisiaan ja sijaitsisivat luonnon tarjoamia maaston muotoja hyödyntäen.

Lopullisessa kaavassa huomioitavaa
Rakennusten ja ajoväylien paikat on suunniteltava niin, että tavanomaiset etäisyydet olemassa oleviin rakennuksiin toteutuvat. Vieteririnne 4:n ja 5:n sekä Viittatie 24:n rakennukset on suunniteltu olevan puistoon rajautuvilla tonteilla. Vieteririnne 4:n asuinrakennus on rakennettu kolmen metrin päähän itärajasta. Vieteririnne 5:n asuinrakennuksessa kiinteästi oleva autokatos sijaitsee kahden metrin päässä rajasta. Uusien tonttien kaavoituksessa ja rakennusten sijoittamisessa tonteille on jätettävä länteen päin tavanomaista suurempi etäisyys, mikä vaikuttaa kaikkien alueelle kaavoitettavien asuntojen sijoittamiseen. Kiinteistöjen on sovittava sijoittelultaan ja kooltaan olemassa olevaan rakennuskantaan.

Rakentamista Vieteritie 4:n itäpuolelle olisi rajoitettava vähintään ehdottamamme mukaisesti (ks. kuva 6), jotta hulevesien hallinta saadaan toteutettua toimivalla ja luonnollisella tavalla ja uudet rakennukset saadaan sopimaan luonnollisesti maaston muotoihin. Mikäli kyseiselle alueelle kaavoitetaan tontteja, on rakentamisen vaikutus valuma-alueen hydrologiaan myös selvitettävä, kuten Hulevesioppaassa on selvitetty. Vantaan kaupungin on vastattava rasitettaville kiinteistöille rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvista ongelmista.

Vieteririnne 5:ssä oleva lämpökaivo aiheuttaa etäisyysvaatimuksen suunnitteilla olevalle alueelle. Lämpökaivo sijaitsee n. 3,5 metrin etäisyydellä itärajasta. Tontilla sijaitseva puuvaja on rakennettu 2 metrin päähän rajasta 8 m etäisyydelle päärakennuksesta etelään päin rakennusohjeen mukaisesti (Vieteririnne 5).

Vieteririnteen kautta tulee jatkossakin päästä lähimetsään ja uudessa kaavasuunnitelmassa tämä kulkureitti tulee taata.

LÄHTEET

1. Vantaan kaupunki 18.10.2011. Pientaloja Hämevaaraan, rakentamisohje. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/108777_R00105_rakentamisohje_Hamevaara_raja18102011.pdf
2. Suomen Kuntaliitto 2012. Hulevesiopas. Sivut 20 ja 45. Saatavissa: https://shop.kuntaliitto.fi/download.php?filename=uploads/hulevesiopas-2012.pdf
3. Vantaa 28.2.2011, tarkistettu 19.9.2011. Hämevaara – 002040, asemakaavamuutos 2011. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/109762_kaupsu_002040_selostus.pdf
4. Maa- ja metsätalousministeriö 2013. Kansallinen metsäohjelma 2015, Metsät parantavat elämänlaatua.
5. Luontoon.fi, Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta. Saatavissa: https://www.luontoon.fi/terveyttajahyvinvointialuonnosta
6. V. Vähäsarja 2014. Luontoympäristön terveys- ja hyvinvointivaikutusten taloudellinen arvottaminen. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Saatavissa: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Asarja/a210.pdf
7. Vantaan kaupunki. Hämevaara ja Linnainen. Saatavissa: https://www-vantaa.fi/ asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/suuralueet_ja_kaupunginosat/myyrmaki/hamevaara_ja_linnainen
8. Vantaan kaupunki. Myyrmäen kaavat. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/asemakaavoitus/myyrmaen_kaavat
9. Vantaan kunnanvaltuusto 11.12.2017- Valtuustokauden strategia 2018-2021. Saatavissa: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf

LIITTEET

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen 2011 kuvitusta
Liite 2. Hulevesireitit ja metsään kulku hahmoteltuna 2011 rakentamisohjeen havainnekuvaan
Liite 3. Valokuva metsäpolusta

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen kuvitusta. Lintuperspektiivi

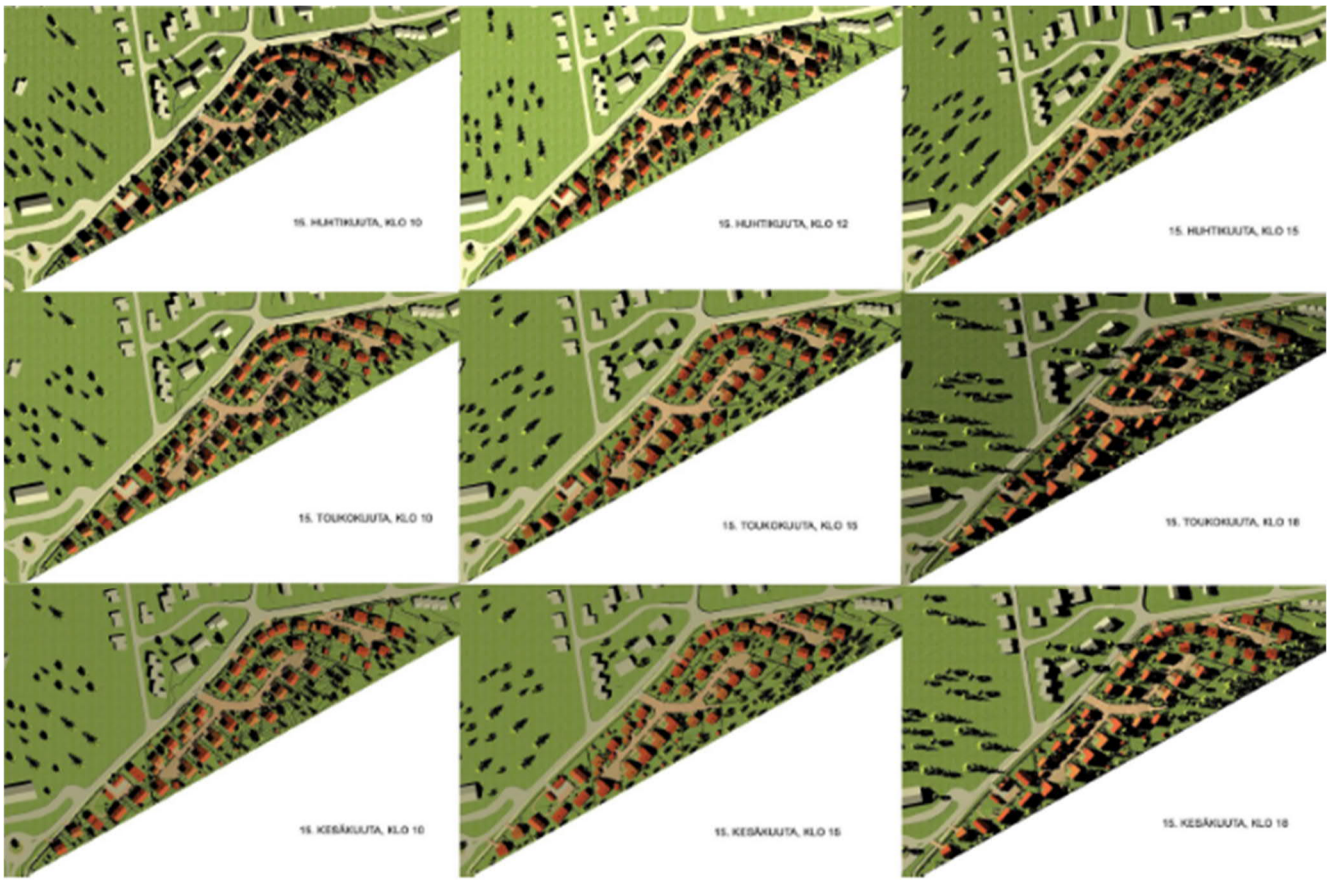

Liite 1. Täydennysrakentamisalueen rakentamisohjeen kuvitusta. Valo- ja varjotarkastelua

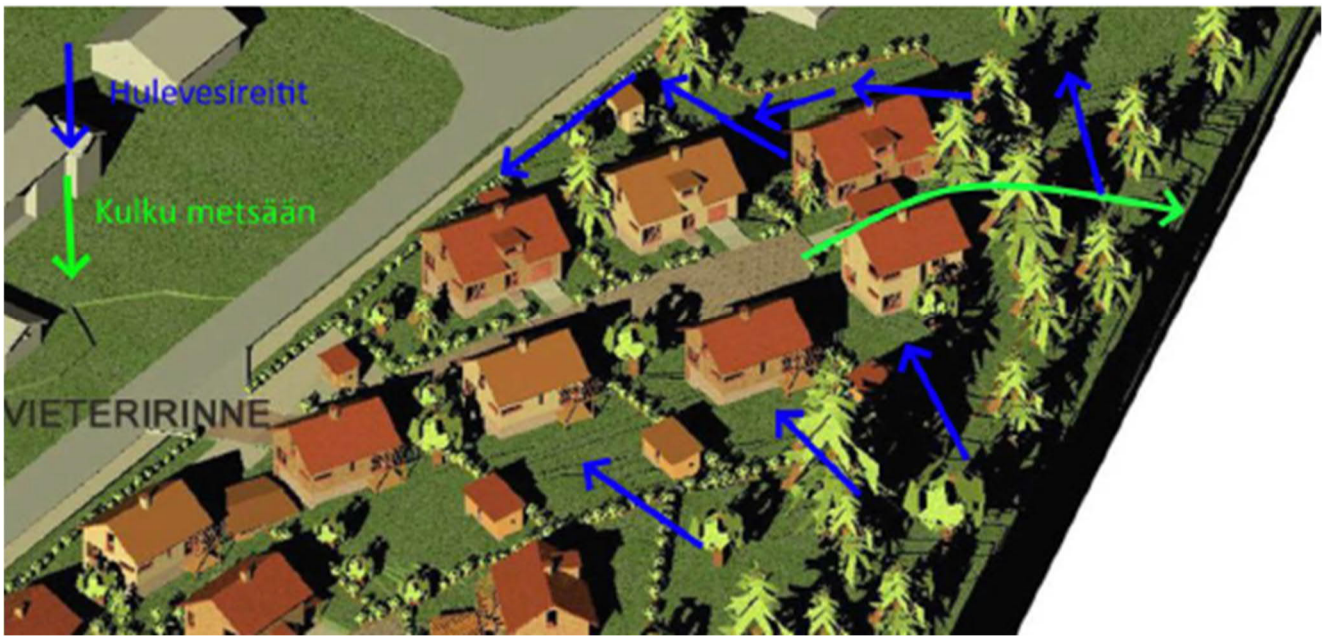

Liite 2. Hulevesireitit ja metsään kulku hahmoteltuna 2011 rakentamisohjeen havainnekuvaan

Liite 3. Metsäpolku

=> Kaavassa 002040 tonttitehokkuus on keskimäärin e = 0,27 (AO-tonteilla 0,25, AP-tonteilla 0,34). Vieteririnteen nykyisillä omakotitonteilla tonttitehokkuus on e = 0,24 ... 0,35. Hämevaaraan on myönnetty poikkeamislupia tonttitehokkuudella e = 0,25.

Kaavassa käytetään samaa tonttitehokkuutta, keskimäärin e = 0,27. Maastokin on samanlaista. Kaavassa sovelletaan samoja kaavamääräyksiä ja noudatetaan rakentamismääräyksiä.

AP-tontille on Vieteririnteeltä jyrkkä rinne, joten tonttiliittymä on järjestettävä Viittatieltä.

Vantaan kaupungilla on hulevesiohjelma (2009) ja hulevesien hallinnan toimintamalli (2014). Hulevesien hallinnasta määrätään rakennusjärjestyksessä (2010). Rakennusluvan yhteydessä on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma, jossa on huomioitu ympäröivien tonttien nykyinen hulevesien hallinnan toimivuus. Uusi rakentaminen tontilla tulee toteuttaa siten, että hulevesiä viivytetään ennen niiden johtamista Vieterinteen ja Viitatien hulevesiviemäröintiin. Kaavassa määrätään, että naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.

Yhteys Espoon metsään säilytetään. Espoon puolelle pääsee myös Vieteritieltä ja Viittatieltä.

Täydennyskaavoituksenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Kaupunginosan länsipuolella on myös laaja Linnaistenmetsä.

Tämä kaava-alue on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Kaupungin tavoitteena on kaavoittaa riittävästi eri kokoisia ja houkuttelevia pientalotontteja hyville sijainneille.

Vieteririnne 4:n ja Viittatie 24:n välissä ei ole puistoa vaan asemakaavoittamaton alue, joka on yleiskaavan pientaloaluetta. Myös rakentamisohjeessa 2011 alue on osoitettu tonttimaaksi.

Myöhästyneet mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

9. Naapuri, 23.6.2020:0
Vastustan kaavamuutoksessa esitettyä uutta täydennysrakentamiseen tehtyä suunnitelmaa. Tämä koskee eritoten vanhaan v2011 suunnitelmaan tehtyä kahden tontin pilkkomista ja uusien tonttien lisäämistä kaavaan. Ehdotettu rakentaminen sulkisi kokonaan kulkuyhteyden Vantaalta Espoon puolella sijaitsevaan luonnontilaiseen metsään. Kasvillisuuden ja eläimistön puolesta nykyinen väylä toimii henkireikänä lähialueen ihmisille. Metsään rajautuvalla alueella harrastetaan liikuntaa, mm suunnistusta, sekä myös marjastetaan ja sienestetään ahkerasti. Koko metsän rakentaminen tuhoaisi tämän luonnon monimuotoisuuden ja maisemallisuuden.

Uudessa tiheän rakentamisen suunnitelmassa ei ole otettu kantaa asumisviihtyvyyteen, ja eritoten vaikutuksia käytännön asioihin. Uusi kulkuväylä Viittatielle estäisi lumenkeräyspaikat nykyisten tonttien alueella. Tällä hetkellä tonttien väliin on jätetty tarkoituksella tilaa lumisia talvia varten. Naapurisopimuksella on myös annettu lupa talousrakennuksen rakentamiseen tonttien rajalle, ajatellen lumen kolaamista tonttien rajalle. Uusi väylä tonttien rajalla kadottaisi tämän tilan ja tekisi lumisista talvista todella haasteellista. Toinen suuri huolenaihe liittyy hulevesiin ja luonnonvaraiseen ojaan heti Viittatie 24 tontin rajalla. Jos metsä kaadetaan, valuvatko hulevedet ojaan tukkien sen – ja pahimmassa tapauksessa nostaen veden Viittatie 24 tontille.

Tämä kritiikki kokonaisuudessaan ei kuitenkaan lähtökohtaisesti tarkoita sitä, etteikö alueelle voisi toteuttaa rakenteeltaan ja mittakaavaltaan sopivaa maltillista täydennysrakentamista alkuperäisen suunnitelman mukaan. Mahdollisimman paljon puita ja pensaita tulisi kuitenkin säilyttää. Viheralueilla on merkitystä virkistyksen lisäksi maisemallisesta, ekologisesta, pienilmastollisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Ymmärtääkseni Vantaalla on tavoitteena täydennysrakentamisessa huolehtia myös kattavasta ja yhtenäisestä viheralueverkostosta, joka perustuu virkistysreitein toisiinsa kytkettyihin laaja-alaisiin luonnonalueisiin ja virkistyspalveluihin. Laajojen luontoalueiden välisten viherkäytävien pitäisi toimia pääasiallisina ekologisina yhteyksinä ihmisille, eläimille ja kasveille. Niin tässäkin tapauksessa.

=> Alue on yleiskaavassa pientaloaluetta. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Kaksi tonttia on lohkottu kolmeksi jo 13.8.2014. Keskimääräistä tonttitehokkuutta e = 0,27 on käytetty myös kaavassa 002040 (keskimäärin e = 0,27, AO-tonteilla 0,25, AP-tonteilla 0,34). Hämevaaraan on myönnetty myös poikkeamislupia tonttitehokkuudella e = 0,25. Lumet tulee kasata omalle tontille. Tonttien välissä on kaupungin maata. AP-tontille on Vieteririnteeltä jyrkkä rinne, joten tonttiliittymä on järjestettävä Viittatieltä. Hulevesien käsittelystä määrätään rakennusjärjestyksessä ja hulevesistä annetaan kaavamääräys. Rakennuslupaan on liitettävä hulevesisuunnitelma. AP-tontille annetaan vihertehokkuusmääräys. Yhteys Espoon metsään säilytetään Vieteririnteen päästä.

10. Kymmenen naapuria, 24.6.2020:
Palaan vielä tähän vastineeseen/palautteeseen. Vastustamme ehdottomasti kaavan toteuttamista liitteessä olevien perusteluiden mukaisesti.

Vantaan yleiskaavan mukaisesti kaupungin periaatteena on eheyttävä rakentaminen eli tiivistäminen ja täydennysrakentaminen sekä palveluiden kehittäminen. Tämä tulisi toteuttaa niin, että

suunnittelussa otetaan huomioon asukkaiden kokemat asuinympäristön muutos- ja parannustarpeet. Vantaan kaupunki 'myy' Hämevaaraa luonnonläheisenä kaupunginosana jota asukkaat arvostavat.

Viimeisenä neljänä vuotena Hämevaarassa on tehty valtavia täydennysrakentamisprojekteja ja työnalla on jo hyväksyttyjä kaavoja joilla sallitaan kaiken viheralueiden ja metsien/puuston kaato. Käytännössä Hämevaaran status ja imago on vihreänä kaupunginosana on hyvin alasajettu.

Hämevaara on ollut rakennustyömaana jo neljä vuotta ja käytännössä asukkaat ovat asuneet rakunnustyömaalla neljä vuotta. Trendille ei näy loppua. Näyttää siltä, että Vantaa ja suunnittelijat ovat tylysti sivuuttaneet täydennysrakentamisen tavoitteet - ympäristön, terveyden, viihtyvyyden – kuten myös Hämevaaran imagon ja palveluidenkin kannalta. Ajetaanko tässä taloudellista etua yhteisen edun, hyvinvoinnin ja terveyden sijasta. Palvelujen suhteen hämevaaralaiset käyttävät autoillen joko Myyrmäen tai Espoon Leppävaaran palveluita. Tällä hetkellä ainoa vapaa-ajan palvelu Hämevaarassa on tämä metsän tuoma virkistysalue.

Kysymyksessä oleva asemakaava suunnitelma ei tule vaikuttamaan merkittävästi Vantaan kaupungin taloudelliseen tilaan. Vantaalla ole myöskään kiinni investointeja tässä, joten ei ole mitään merkittävää syytä viedä alueen ihmisiltä tärkeintä luonto- ja virkistyskohdetta – jossa retkeillään, urheillaan, virkistytään – ja myös tutustutaan luonnon monimuotoisuuteen sekä luonnon että eläimistön rikkauteen. Vantaa lähinnä hyötyy metsän säästämisestä sillä sen avulla asukkaat ovat terveempiä ja voivat paremmin.

Vantaan tulee myös huomioida, että Espoo saattaa tehdä omat asemakaavansa tuohon Kuninkaankolmion alueelle, jolloin kyseisen kaavan toteutuessa virkistysaluetta ei todellakaan jäisi jäljelle nimeksikään. Mikäli Espoo suunnittelee alueelle katuosuuksia tai tieverkostoja, kuten he ovat maininneet, niin puut suojaavat sekä pienhiukkasilta että meluhaitoilta.

Tämä talvi ja kevät ovat näyttäneet maailmalle koronan muodossa vielä enemmän niitä asioita joilla on merkitystä. Yksi niistä on ehdottomasti luonto. Jätetään tämä alue ihmisten virkistyskäyttöön ja tukemaan ihmisten hyvinvointia ja parantamaan elämänlaatua. Jokainen tyytyväinen asukas tuottaa Vantaalle tuplasti enemmän arvoa ja myönteistä imagonäkyvyyttä kuin tämä nyt suunniteltu asemakaava.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan jatkuvasti uusia asuntotontteja. Kaavoitus on perustunut yleiskaavaan. Tässä on kyseessä yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Alueelle on jo rakennettu valmiit kadut ja kunnallistekniikka. Täydennyskaavoitustenkin jälkeen Hämevaaraan jää runsaasti puistoja (28 % maa-alasta). Lisäksi länsipuolella on laaja Linnaistenmetsä. Kaava-alueen pohjois-osassa on läpipääsemätön ryteikkö, joka ei toimi virkistysalueena eikä virkistysyhteytenä. Yhteys Espoon metsään säilytetään Vieteririnteen päästä.

Espoon kaupungilta ei saatu mielipidettä.
Asemakaavaan pyydetään Espoon kaupungin lausunto.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

Tavoitteena on vastata kasvavan kaupungin haasteeseen kaavoittamalla pientalotontteja kaupungin maaalle joukkoliikennevyöhykkeelle. Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilytetään.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

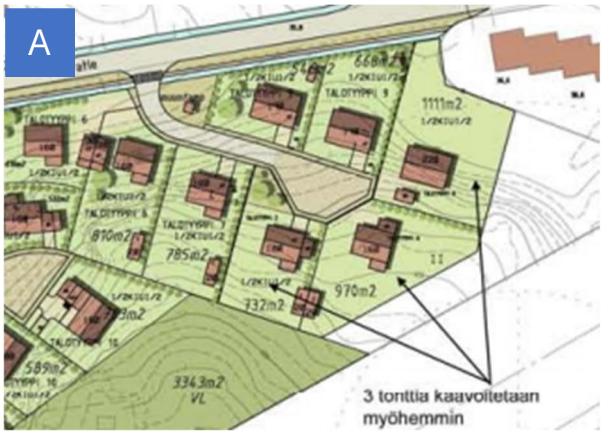

Asemakaavan selostuksessa 002040 (Kv 19.9.2011) Vieterikujan päähän tutkittiin kolmea tonttia, jotka ilmoitettiin kaavoitettavaksi myöhemmin. Tämä Kehä II:n epävarmuuden takia. Johanna Rajala 2011

Alueelle on kuitenkin kaavoitettavissa viisi tonttia, kun maa hyödynnetään kaupungin rajaan asti, kuten naapuritonteilla. Vasemmalla tontit ajorasittein, oikealla kirvesvarsitontit. TKa 2020

Pohjoisin tontti yhtiömuotoisesti toteutettuna. Ulkoiluyhteys Espooseen säilyy. TKa 2020

Kaavoitusta on jatkettu vaihtoehdon E pohjalta, joka tuottaa monipuolista asumista ja rasitteettomia tontteja, hyödyntää maan hyvin ja pääsy Espoon metsään säilyy Vieteririnteen päästä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

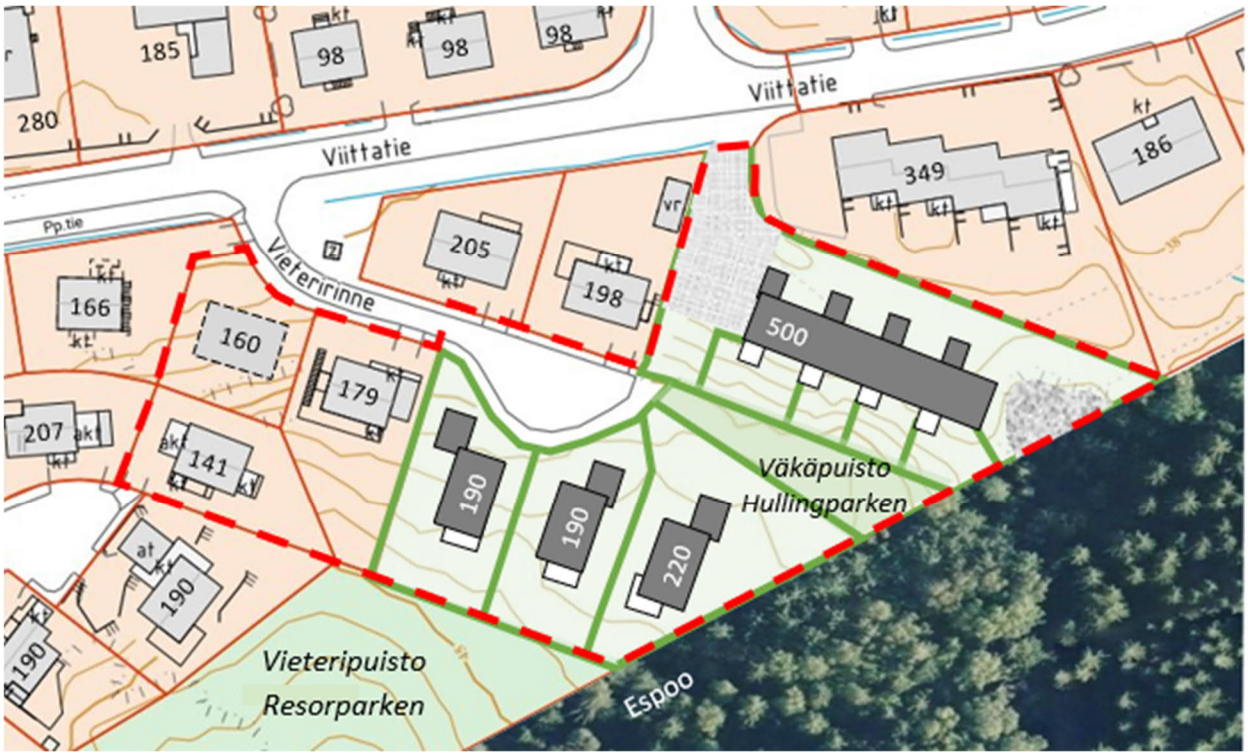

Asemakaaavan havainnepiirros. Rivitalo voidaan toteuttaa myös kahtena paritalona. TKa 3.11.2020

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaava vastaa kasvavan kaupungin haasteeseen löytää jatkuvasti uusia asuintontteja joukkoliikennevyöhykkeiltä.

Asemakaavassa alueelle kaavoitetaan erillispientalojen korttelialuetta AO, jolle tulee kolme uutta omakotitonttia (yhteensä 600 k-m2) ja asuinpientalojen korttelialuetta AP (500 k-m2). Rakennusoikeutta tulee yhteensä 1 100 k-m2, lisäksi taloustiloja 160 k-m2. Keskimääräinen tonttitehokkuus on e = 0,27. Suurin kerrosluku on kaksi (II).

Ulkoiluyhteys Espoon metsään säilyy, mitä varten kaavoitetaan lähivirkistysalue VL.

Asemakaavamuutoksessa huomioidaan poikkeamisluvalla toteutettu tonttijako.

Tontti	Osoite	Kaava	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
11-040-17	Vieteritie 12	AO	499	160 + 40	0,32
11-040-19	Vieteririnne 3	AO	454	160 + 40	0,35
11-040-18	Vieteririnne 5	AO	668	160 + 40	0,24
11-041-20	Vieteririnne 7	AO	617	190 + 40	0,31
11-041-21	Vieteririnne 9	AO	621	190 + 40	0,31
11-041-22	Vieteririnne 11	AO	827	220 + 40	0,27
11-041-6	Viittatie 24b	AP	2 027	500 + 40	0,25
Kaikki yhteensä			5 713	1 580 +280	0,28

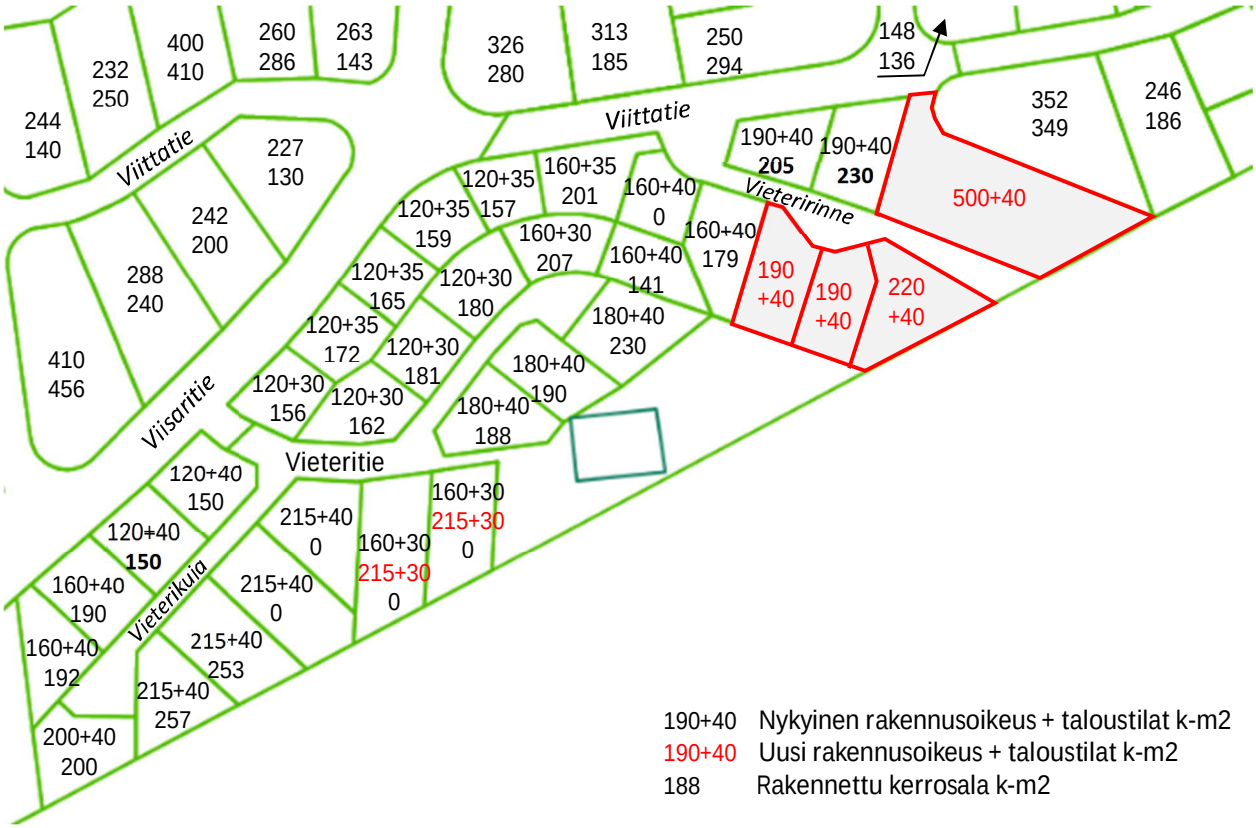

Tonttien rakennusoikeus ja rakennettu kerrosala.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueella sovelletaan naapuritonttien kaavamääräyksiä ja rakentamistapaa harmaine peltikattoineen ja vaaleine julkisivuineen. Kaava ei kuitenkaan salli kolmekerroksisia rakennuksia.

Vieteririnteen päästä järjestetään ulkoiluyhteys Espooseen. Tällöin omakotitonttien koko ja talojen kerrosala on pienentynyt, mutta tonttitehokkuus on kasvanut. Vieteririnteen eteläpuolella talot on käännetty pienentyneiden tonttien suuntaisiksi etelä-pohjoissuuntaan.

Lentomelusta annetaan asunnoille ääneneristävyysmääräys 32 dB.

Hulevesien hallinnasta määrätään rakennusjärjestyksessä. Kaavassa määrätään, että hulevedet on viivytettävä ja naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää. Rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä hulevesisuunnitelma.

4.3 ALUEVARAUKSET

AO, erillispientalojen korttelialue

Alueelle muodostuu kolme uutta omakotitonttia. Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon. Uusille tonteille talot sijoittuvat tonttien suuntaisesti, katuun nähden poikittain. Asemakaavassa sovelletaan kaavan 002040 kaavamääräyksiä. Julkisivujen tulee olla vaaleita ja kattojen harmaita peltikattoja. Uusilla tonteilla suurin kerrosluku on kaksi (II), nykyisillä tonteilla nykyinen ½I½. Uusille tonteille tulee sitova tonttijako, nykyisillä tonteilla tonttijako on tehty.

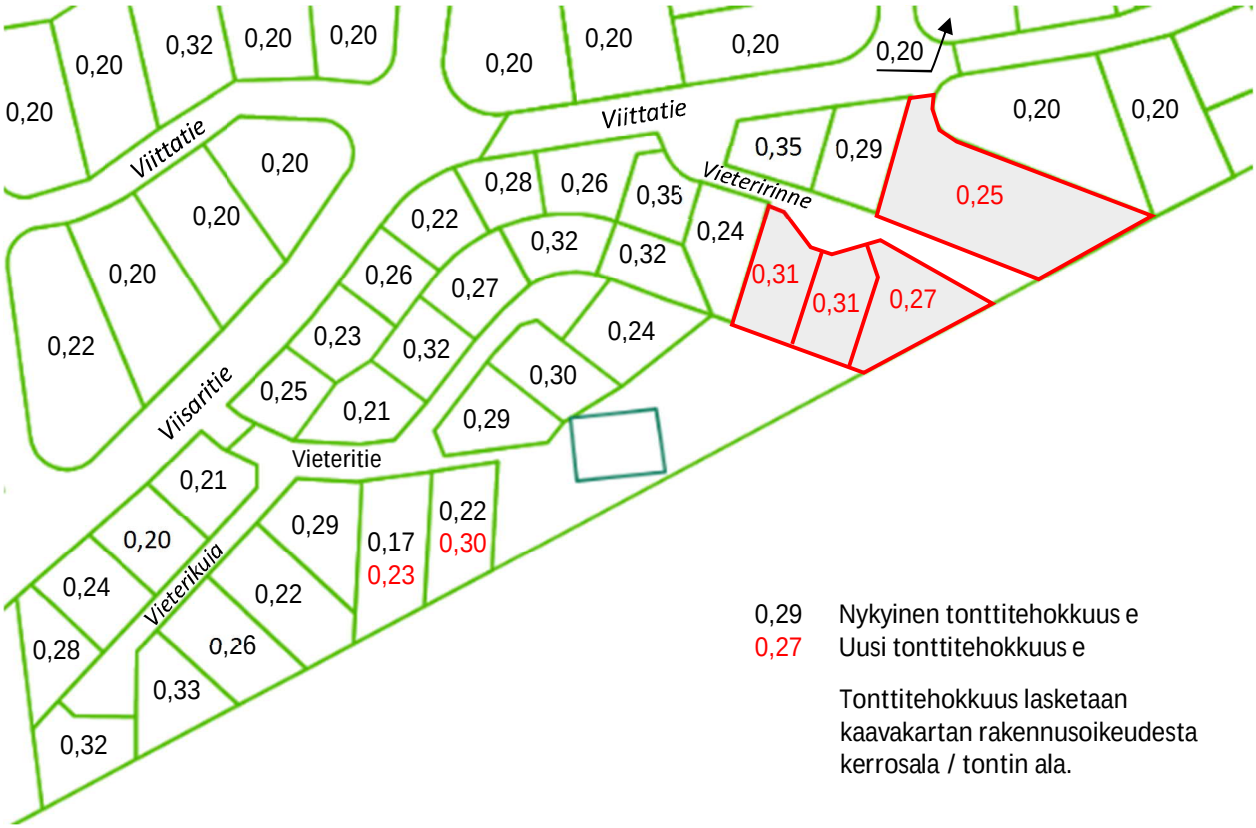

Tonttitehokkuudet.

AP, asuinpientalojen korttelialue

Alueelle saa rakentaa rivitaloja, paritaloja ja yhden asunnon taloja. Alueelle saa rakentaa enintään neljä asuntoa. Julkisivujen tulee olla vaaleita ja kattojen harmaita peltikattoja. Asunnoilla tulee olla terassin lisäksi katettu parveke ja mahdollisimman laaja pihaosuus. Suurin kerrosluku on kaksi (II). Autopaikkoja on varattava 1,5 ap / asunto (6 kpl). Liittymäkielto Viittatielle poistetaan.

VL, lähivirkistysalue

Alueen kautta kulkee ulkoiluyhteys Espooseen. Alue levenee kiilamaisesti Espoota kohti.

Katualue

Vieteririnteen katualue muotoillaan rakennetun tilanteen mukaiseksi. Laatoitusmerkintä poistuu. Kadun päähän lisätään pieni katualue, jotta Viitatie 24b:n tontille pääsee kävelemään.

Tekninen huolto

Tontit liittyvät nykyiseen Viisaritien ja Vieteririnteen kunnallistekniikkaan.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavamuutoksessa menetetään sekametsää, joka on yleiskaavassa pientaloaluetta. Luonnonympäristöä muuttuu rakennetuksi ympäristöksi, mutta alueella ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita. Polku johtaa Espoon asemakaavoittamattomaan metsään. Espoon yleiskaavassa on Vantaan rajaa vastassa kapea viheralue. Yhteys Espooseen säilyy. Kaavamuutos ei heikennä hulevesien hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, koska hulevedet on viivytettävä ja AP-tontilla naapurien hulevesijärjestelmät on kytkettävä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaava täydentää Vihdintien suunnan kaupunkirakennetta joukkoliikennevyöhykkeellä. Rakentaminen sijoittuu rakennettujen omakoti- ja rivitalotonttien naapuriin. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan keskeisiä periaatteita. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Täydennysrakentaminen on hajarakentamista ja uusien asuinalueiden perustamista edullisempaa. Tontit liittyvät valmiisiin katuihin ja valmiiseen kunnallistekniikkaan.

Liikenteelliset vaikutukset

Uusien asuntojen tuottama liikenne mahtuu hyvin katuverkolle. Liikenne kulkee Viisaritietä sekä pohjoiseen Rajatorpantielle että etelään Espooseen. Kaava tukeutuu joukkoliikenteeseen ja tukee joukkoliikennekaupungin kehittämistä.

Sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutos vastaa kaupungin väestönkasvuun ja tuottaa pientalotontteja ja perheasuntoja, joille on kysyntää ja jotka täyttävät kaupungin tavoitetta asuntorakentamisesta ja pientalotonttien vuosittaisesta luovuttamisesta. Talot sijoittuvat nykyisten talojen naapuriin alueelle, joka jätettiin kaavoittamatta 2011, mutta esitettiin kaavaselostuksessa ja rakentamisohjeessa kaavoitettavaksi myöhemmin. Asemakaavassa menetetään kaavoittamatonta metsää, joka on ulkoilukäytössä, mutta ulkoiluyhteys Espooseen säilyy. Isojen asuntojen rakentaminen tuottaa asunnonvaihtoketjun, mikä parantaa ihmisten asuinoloja. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Taloudelliset vaikutukset

Osa kaupungin tuloista saadaan tonttien myynnillä ja vuokraamisella. Lisäksi saadaan verotuloja, joilla kaupunki järjestää asukkaiden palvelut. Asemakaava hyödyntää katuihin ja kunnallistekniikkaan jo tehtyjä investointeja. Asuntorakentaminen lisää asukkaiden varallisuutta.

Kaavan laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenneverkkoon, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Aurinkoenergian ja maalämmön hyödyntäminen on mahdollista.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lentomelusta annetaan ääneneristävyysmääräys. Meluntorjunnasta ja hulevesien johtamisesta määrätään rakennusjärjestyksessä.

4.6 NIMISTÖ

Alue on ollut Tavstbyn (Hämeenkylän) takamaata. Hämevaara (1954) / Tavastberga (1972) liittyy läheisiin Espoon 1950-luvun alueisiin Leppävaaraan ja Lintuvaaraan. Vaara-sana on itäsuomalainen. Hämevaaraa 1950-luvulla kaavoittaessa maanomistajaa edusti pankinjohtaja Lauri af Heurlin (1913-77), jonka äiti taiteilija Elli Tompuri oli kotoisin Vehkalahdelta. Maankohoumaa tarkoittava vaara-sana on saamelaisperäinen ja vanhoja vaara-paikannimiä esiintyykin vain Täyssinän rauhan rajan (1595) itäpuolella. Helsingin pitäjässä maankohoumista on käytetty vanhastaan sanoja mäki ja kallio. Ruotsinkielessä on luontonimissä -et ja asutusnimissä -a.

Vieteririnne / Resorbrinken (2009) on nimetty v-alkuisten työkalujen aihepiiristä. Fjäder-alkuiset nimet olivat jo käytössä.

Väkäpuisto / Hullingparken v-alkuisten työkalujen aihepiiristä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Tontit myydään tai vuokrataan, kun kaava on tullut voimaan.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
	tontti-insinööri	Juho Lumme
	maankäyttöinsinööri	Marja Hannikainen
	maankäyttöteknikko	Jorma Hopponen
Kadut ja puistot	suunnitteluinsinööri	Elina Kettunen
	suunnitteluinsinööri	Antti Auvinen
	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
	liikenneinsinööri	Pirjo Salo
Rakennusvalvonta	tarkastusrakennusmestari	Jorma Suokas
Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen

Aloituskokous 14.5.2020, infra 15.5.2020, asemakaavatiimi 25.9.2020.

Vantaa 3.11.2020

VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi
p. 050 3122 132
Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

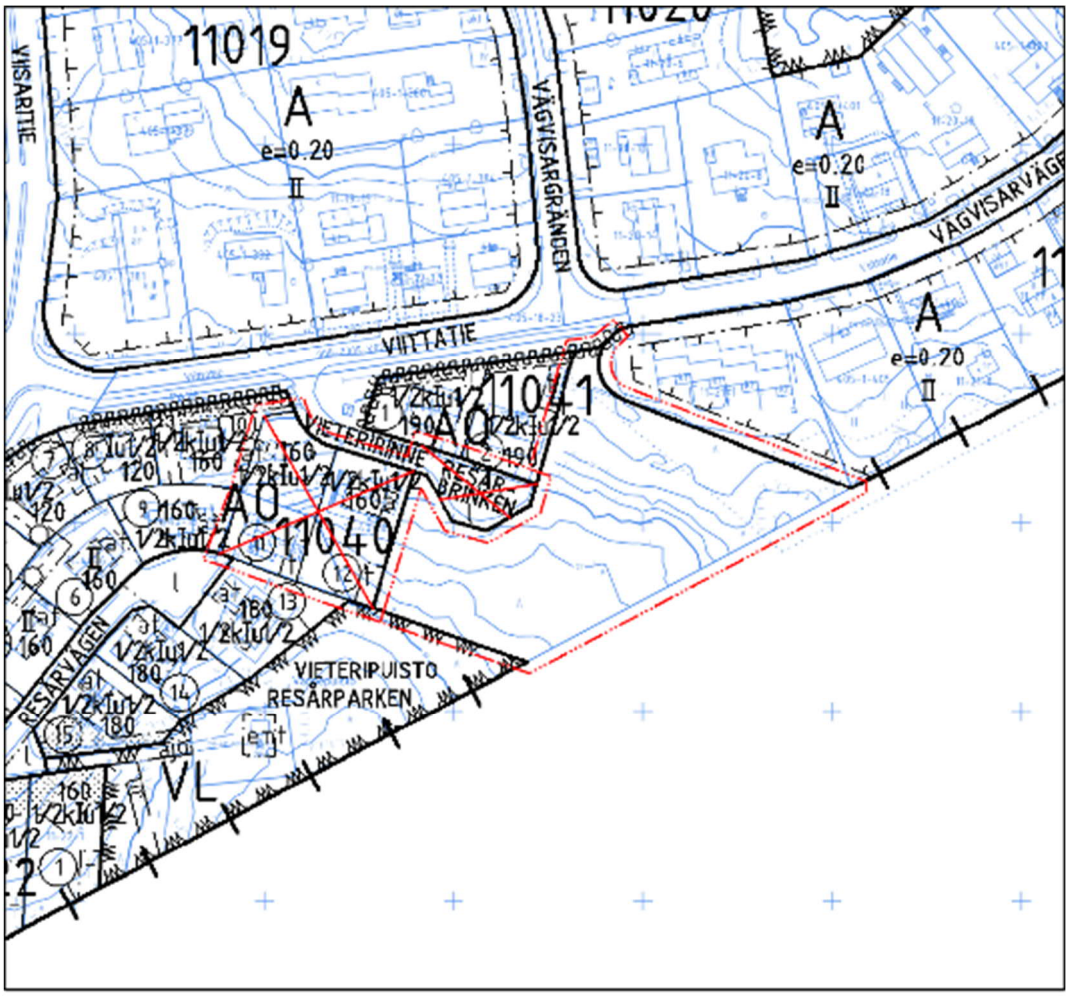
11019
A
e=0.20
II
VISARTIE
VÄGVISARGRÄNDEN
VIITTATIE
VÄGVISARVÄGEN
11041
AO
11040
VIETERIRINNE
RESÅRBRINKEN
RESÅRVÄGEN
VIETERIPUISTO
RESÅRPARKEN
VL
POISTUVAT MERKINNÄT
Metriä
0
25
50
100

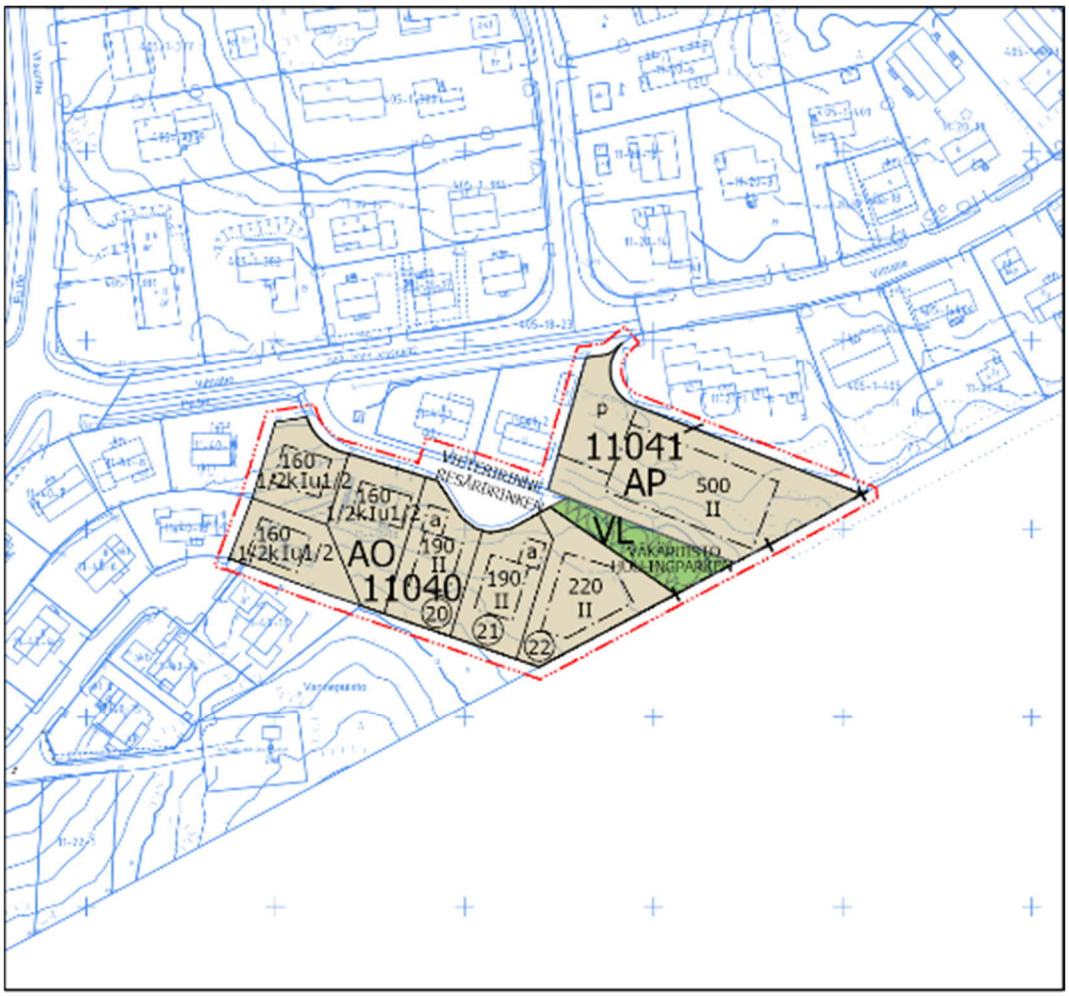

ASEMAKAAVA- JA
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

Metriä
0 25 50 100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	1/3
110500	3.11.2020	

Vantaan kaupunki

VIETERIRINNE

Kaupunginosa 11, Hämevaara

Asemakaava

Osat kortteleista 11040 ja 11041 sekä katu- ja virkistysaluetta.

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 11040 sekä katualuetta.

Tonttijako

Osa korttelia 11040.

1:2000

Vanda stad

RESÅRBRINKEN

Stadsdel 11, Tavastberga

Detaljplan

Delar av kvarteren 11040 och 11041 samt gatu- och rekreationsområde.

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 11040 samt gatuområde.

Tomtindelning

Del av kvarteret 11040.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AO	**Erillispientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för fristående småhus.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Kullekin tontille saa rakentaa yhden asunnon.	På varje tomt får byggas en högst en bostad.
	Rakennukset tulee sovittaa maastoon ja naapurirakennuksiin luontevasti. Suuria keinotekoisia täyttöjä tulee välttää.	Byggnaderna ska på ett naturligt sätt anpassas till terrängen och grannbyggnaderna. Stora konstgjorda utfyllningar ska undvikas.
	Rakennusoikeus	**Byggnadsrätt**
	Kullekin tontille saa rakentaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi enintään 40 k-m² auton säilytystä tai talousrakennusta varten.	Utöver den högsta tillåtna byggrätten får på varje tomt byggas högst 40 m²-vy för bilförvaring och ekonomiutrymme.
	Katto	**Tak**
	Rakennuksissa tulee olla harmaa konesaumattu peltiharjakatto, jonka kaltevuus on asuinrakennuksissa 1:1,5 ja talousrakennuksissa, autotalleissa ja autokatoksissa loivempi.	Byggnaderna ska ha grå maskinfalsat sadeltak av plåt i bostadsbyggnader med en lutning på 1:1,5 och i ekonomibyggnader och bilskyddar flackare.
	Katon harjan tulee olla rakennuksen pitkän sivun suuntainen.	Takåsen ska vara parallell med byggnadens långsida.
	Tonteilla 17, 18 ja 19 Vieteririnteen puoleisille katonlappeille saa sijoittaa vain lapeikkunoita.	På tomterna 17, 18 och 19 på takfallen mot Resårbrinken får endast placeras takfallsfönster.
	Kattolyhdyissä tulee olla muuta harjakattoa loivempi, samansuuntainen katto.	Takkuporna ska ha parallella takfall som är flackare än det övriga sadeltaket.
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppen takfot.
	Julkisivut	**Fasader**
	Julkisivujen tulee olla moderneja, yksinkertaisia ja ilman pieniruutuista ikkunajakoa.	Fasaderna ska vara moderna, enkla och utan liten fönsterdelning.
	Julkisivumateriaalin tulee olla muurattua tiiltä, rappausta tai puuverhousta.	Fasadmaterial ska vara murat tegel, puts eller träpanel.
	Julkisivuissa saa käyttää pääosin vain yhtä materiaalia.	I fasader får huvudsakligen användas endast ett material.
	Tiilijulkisivujen saumojen tulee olla tiilen värisiä.	Tegelfasadernas fogar ska ha samma färg som teglet.
	Julkisivuvärin tulee olla vaalea ja lämminsävyinen ja erilainen kuin viereisissä asuinrakennuksissa.	Fasadfärgen ska gå i ljusa och varma toner och färgsättningen ska avvika från de intilliggande bostadshusen.
	Saman tontin rakennusten värin tulee olla sama.	Byggnader på samma tomt ska ha samma färgsättning.

2/3

	Piha	**Gårdsplan**
	Tontti tulee aidata toista tonttia, katua, virkistysaluetta ja kaupungin rajaa vastaan pensasaidalla.	Tomten ska gränsas mot en annan tomt, gata, rekreationsområdet och stadsgränsen med häck.
	Kadun puolelle tulee istuttaa vähintään yksi pienpuu.	Mot gatan ska planteras minst ett dvärgträd.
	Asuinrakennusten sisäänkäynteihin johtavat käytävät tulee kivetä.	Entrégångar till bostadshusen ska stenläggas.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Asuntojen ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flygbuller ska vara i bostäder minst 32 dB.
	Vähintään yksi autopaikka tulee sijoittaa autokatokseen tai -talliin.	Minst en bilplats ska placeras i ett bilskydd eller i ett garage.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bp / bostad.
AP	**Asuinpientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för småhus.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Korttelialueelle saa rakentaa enintään neljä asuntoa.	På kvartersområdet får byggas högst fyra bostäder.
	Asuntoa kohti tulee rakentaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi 5 - 10 k-m² varastotilaa.	Utöver den högsta tillåtna byggrätten ska per bostad byggas 5 - 10 m²-vy för lagerutrymme.
	Katto	**Tak**
	Rakennuksissa tulee olla harmaa konesaumattu peltiharjakatto, jonka kaltevuus on 1:2 – 1:1,5.	Byggnaderna ska ha grå maskinfalsad sadeltak av plåt med en lutning på 1:2 – 1:1,5.
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna ska ha öppen takfot.
	Julkisivut	**Fasader**
	Julkisivumateriaalin tulee olla muurattua tiiltä, rappausta tai puuta.	Fasadmaterial ska vara murat tegel, puts eller träpanel.
	Tiilijulkisivujen saumojen tulee olla tiilen värisiä.	Tegelfasadernas fogar ska ha samma färg som teglet.
	Julkisivuvärin tulee olla vaalea ja lämminsävyinen ja erilainen kuin viereisissä asuinrakennuksissa.	Fasadfärgen ska gå i ljusa och varma toner och färgsättningen ska avvika från de intilliggande bostadshusen.
	Piha	**Gårdsplan**
	Tontti tulee aidata toista tonttia, virkistysaluetta ja kaupungin rajaa vastaan pensasaidalla, ei kuitenkaan avokallion päällä.	Tomten ska gränsas mot en annan tomt, rekreationsområde och stadsgränsen med häck, men inte dock på öppen klippan.
	Jokaiseen asuntoon tulee kuulua katettu parveke, terassi ja mahdollisimman laaja pihaosuus, joka tulee rajata pensasaidalla.	Varje bostad ska ha en täckt balkong, terrass och så stor gårdsdel som möjligt och den ska avgränsas med häck.
	Asuinrakennusten sisäänkäynteihin johtavat käytävät tulee kivetä.	Entrégångar till bostadshusen ska stenläggas.
	Vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9.	Grönfaktorn ska vara minst 0,9.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvatten ska fördröjas.
	Naapurien hulevesijärjestelmät tulee kytkeä osaksi tontin hulevesijärjestelmää.	Grannarnas dagvattensanläggningar ska integreras i tomtens dagvattensanläggningar.
	Asuntojen ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla vähintään 32 dB.	Ljudisolering mot flygbuller ska vara i bostäder minst 32 dB.
	Ajoliittymä tulee järjestää Viittatieltä.	Tomtinfart ska ordnas från Vägvisarvägen.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 1,5 ap / asunto.	Minimiantalet bilplatser är 1,5 bp / bostad.
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**
-+-+-	**Kaupunginosan raja.**	**Stadsdelsgräns.**
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
——/———	**Korttelеiden välinen raja.**	**Gräns mellan kvarter.**
—·—·—	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
———	**Ohjeellinen tontin raja.**	**Riktgivande tomtgräns.**
——— 20	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**

	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.	3/3
11	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.	
HÄME	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.	
11040	Korttelin numero.	Kvartersnummer.	
VIETERIRINNE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.	
500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.	
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.	
1/2k II	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.	Ett bråktal framför en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i källarvåningen för utrymme som inräknas i våningsytan.	
II+1/2	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.	
	Rakennusala.	Byggnadsyta.	
a	Auton säilytyspaikan rakennusala	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil	
	Katu.	Gata.	
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.	
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING	
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.	

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	06.10.2020
Kaavan nimi	110500 Vieteririnne		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.05.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092110500
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6523	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	0,4508
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,2015

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6523**	**100,0**	**1580**	**0,24**	**0,4508**	**1260**
A yhteensä	0,5712	87,6	1580	0,28	0,4091	1260
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0414	6,3	0		0,0414	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0397	6,1	0		0,0003	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6523**	**100,0**	**1580**	**0,24**	**0,4508**	**1260**
A yhteensä	0,5712	87,6	1580	0,28	0,4091	1260
AP	0,2027	35,5	500	0,25	0,2027	500
AO	0,3685	64,5	1080	0,29	0,2064	760
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,0414	6,3	0		0,0414	0
VL	0,0414	100,0	0		0,0414	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0397	6,1	0		0,0003	0
Kadut	0,0397	100,0	0		0,0003	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Taulukko ilmaisee kerrosalan muutokset voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna.

31 § Asemakaavan muutos 002416 ja tonttijako, 12 Hämeenkylä / Santamäentie 15

VD/5267/10.02.04.00/2019
HP/TLA/TKA/MJÄ/MKU

Entinen linja-autojen kääntöpaikka ja kevyen liikenteen väylä sekä muuta katualuetta Santamäentien ja Sahratien risteyksen tuntumassa muutetaan kolmeksi omakotitontiksi, yhteensä 540 k-m2. Kääntöpaikka toimii nyt rekkaparkkina.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 12058 sekä katualueita kaupunginosassa 12 Hämeenkylä. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa katualueita.

Tonttijako koskee osaa korttelista 12058.

Alue sijaitsee osoitteessa Santamäentie 15.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Vantaan kaupunki.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta A3 ja yleiskaavaehdotuksessa (Kh 6.4.2020) pientalovaltaista asuinaluetta AP.

Asemakaavamuutos
Asemakaavamuutos tiivistää kaupunkirakennetta, kun katualuetta muutetaan tonteiksi. Uusia omakotitontteja muodostuu kolme, 180 k-m^2 kukin, yhteensä 540 k-m^2. Alueelle muodostuu sama tonttitehokkuus kuin naapuritonteilla (e = 0,30). Tontit sijaitsevat hyvällä paikalla Pähkinäpuistoa vastapäätä.

Alueelta poistuu entinen linja-autojen kääntöpaikka, joka on toiminut rekkaparkkina. Paperinkeräyspiste siirretään läheisen päiväkodin pysäköintialueelle. Santamäentien kevyen liikenteen raittia levennetään ja risteysaluetta parannetaan.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 3.12.2019.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.
Kaavatilaisuudet pidettiin kaavamuutospaikalla 10.12.2019 ja 5.2.2020.

Mielipiteitä saatiin 11 kappaletta, joissa mm. toivottiin pelastustien säilymistä kevyen liikenteen raitilla ja rekkaparkin säilymistä. – Pelastuslaitos ei käytä kevyen liikenteen raitteja pelastamiseen.
Mielipiteet vastineineen on esitetty kokonaisina kaavaselostuksessa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).
Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa kolme pientalotonttia (540 k-m²), kolme asuntoa.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.8.2020 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 11.8.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002416 sekä tonttijakoehdotus, 12 Hämeenkylä / Santamäentie 15
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavan muutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 9.9. – 8.10.2020. Tällöin ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti pyytää tarvittavat lausunnot. Lausuntoja ei tarvittu.

Tarkistukset
Kaavamääräyksiin on lisätty sana *syväjuurisia* (pensaita), mikä vastaa HSY:n ohjeistuksia.
Kyseessä on asemakaavan toteuttamista helpottava vähäinen tarkistus, joka ei aiheuta kaavan uutta nähtäville panoa.

_____

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 31

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) tehdä esitetty tarkistus,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 16.11.2020 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002416 ja tonttijakoehdotus, 12 Hämeenkylä, Santamäentie 15.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Asemakaavamuutoksen selostus 16.11.2020

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, ote valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132

kaavoitusinsinööri Mikko Järvi, p. 050 302 9416
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

002416 SANTAMÄENTIE 15

HÄMEENKYLÄ

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan muutoksen selostus sekä tonttijako,
joka koskee 16.11.2020 päivättyä asemakaavakarttaa 002416

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Santamäentielle vanhalle bussin kääntöpaikalle kaavoitetaan kolme pientalotonttia, yhteensä 540 k-m2.

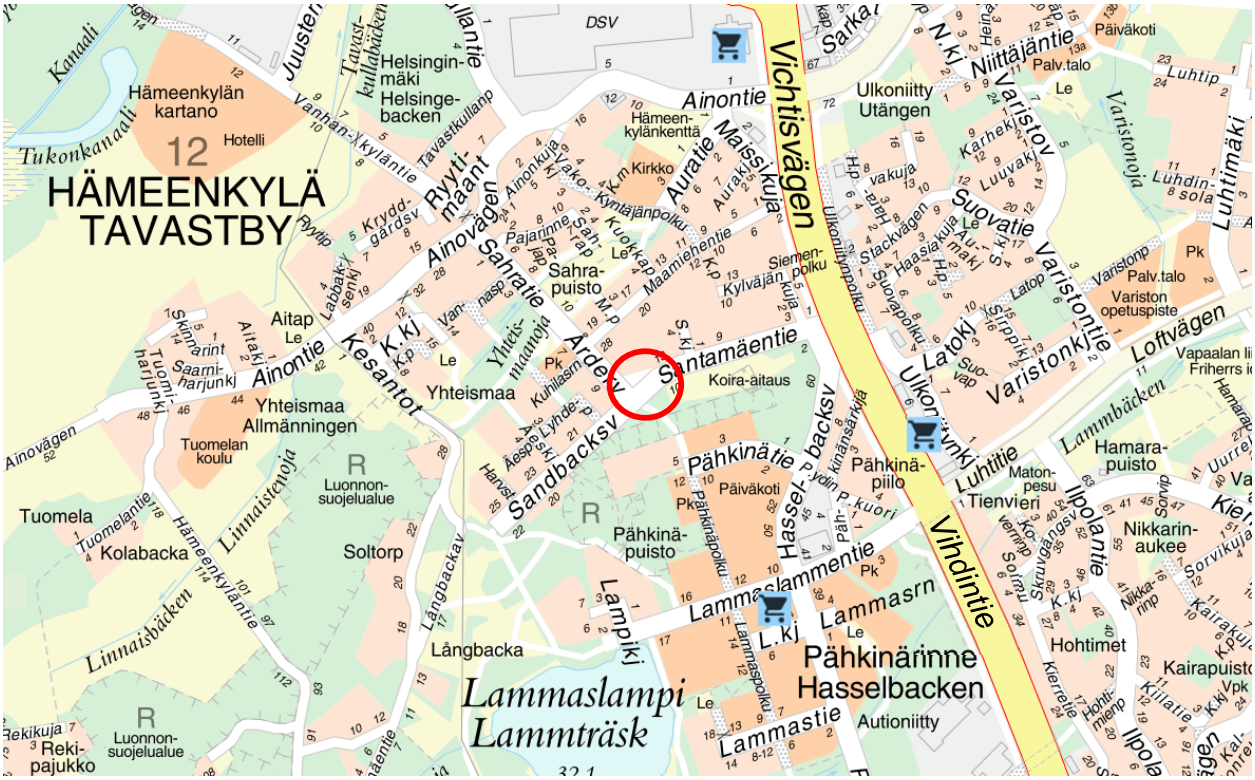

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 12 Hämeenkylä
Osa korttelia 12058 ja katualueita.
(Kumoutuvan asemakaavan katualueita.)

Tonttijako

Osa korttelia 12058.

Kaava-alueen sijainti

Santamäentie 15

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	9
4	Asemakaavan kuvaus	20
5	Asemakaavan toteutus	24

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva kaava-alueelta etelästä. Google maps 2019

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee pientalotonttien kaavoittamista Santamäentien katualueelle vanhalle bussin kääntöpaikalle.

Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on katualuetta, jolle on merkitty ohjeellinen linja- ja kuorma-autojen pysäköintialue, ohjeellinen istutettava alueen osa ja ohjeellinen yleiselle jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle varattu alueen osa. Naapuritonttien tonttitehokkuus on e = 0,30.

Asemakaavamuutoksessa puistoalue muutetaan erillispientalojen korttelialueeksi AO. Kolmen tontin rakennusoikeudeksi tulee yhteensä 540 k-m2 ja tonttitehokkuudeksi keskimäärin e = 0,30. Suurin kerrosluku on kaksi (II). Kullakin tontille varataan 2 ap/asunto.

Tontit rajataan pensasaidalla. Nykyinen kävelytie säilyy jalankulkukatuna.

2. LÄHTÖKOHDAT

Kaava-alue Santamäentieltä etelästä. TKa 1.7.2019

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Hämeenkylä on pohjoisosassa pientaloaluetta, eteläosassa on Pähkinärinteen kerrostaloalue.

Luonnonympäristö

Alueella kasvaa muutamia vaahteroita ja kuusia. Maaperä on täyttömaata. Alueella ei ole arvokkaita luontokohteita.

Rakennettu ympäristö

Alueella ei ole rakennuksia. Naapuritonteilla on pientaloja vuosilta 1963 – 1992.

Palvelut

Pähkinärinteessä on ostoskeskus, koulu ja päiväkoteja. Aluekeskus on Myyrmäessä.

Virkistys

Kaava-alueen eteläpuolella on Pähkinäpuisto. Lähellä on Lammaslampi (700 m).

Liikenne

Santamäentie on kokoojakatu, jolla on bussiliikennettä Helsinkiin, Myyrmäkeen ja Tikkurilaan. Alueella on nyt kuorma-autojen pysäköintipaikka entisellä bussin kääntöpaikalla.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kaava-alueella ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä rakennusperintökohteita.

Tekninen huolto

Luonnon ympäristö

Vesistöt ja vesitalous

Alue kuuluu Pitkäjärven valuma-alueeseen. Hulevedet ohjautuvat hulevesiviemärissä Linnaistenojaan, joka virtaa kaava-alueesta länteen. Linnaistenoja virtaa Espoon Jupperiin, josta vedet päätyvät hulevesiverkoston kautta Espoon puolella Pitkäjärveen. Pitkäjärvestä vedet virtaavat Glimsinjokea pitkin lounaaseen yhtyen Espoonjokeen. Espoonjoki virtaa yhä lounaaseen purkautuen Kurttilassa lopulta Espoonlahteen.

Kaava-alueella on käytöstä poistunut linja-autojen kääntöpaikka, jonka pohjoispuolella kulkee kevyen liikenteen väylä. Kaava-alue on siis pääasiassa asfaltoitua ja siten vettä läpäisemätöntä pintaa. Näiden toimintojen lisäksi alueella kasvaa kuitenkin nurmea, puita ja pensaita, jotka parantavat hulevesien imeytymistä alueella.

Alue ei ole pohjavesialuetta.

Rakennettu ympäristö

Vesihuolto
Asemakaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä on Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m^3. Painetaso vaihtelee arvioilta välillä +82.00 ... +95.00. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Alueen jätevedet johdetaan koillisen suuntaan, josta ne virtaavat Variston ja Petikon kautta Askiston jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet virtaavat lounaaseen takaisin Hämeenkylään. Paineviemärissä jätevedet virtaavat Pitkäjärven pohjassa Espoon puolelle päätyen siellä Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Asemakaava-alueen hulevedet johdetaan alueen pohjoisosan hulevesiviemäriin, joka on liitetty Sahratien viemäriin. Sahratien viemärissä vedet virtaava pohjoiseen purkautuen Yhteismaa-nimisessä puistossa avo-ojaan. Avo-oja virtaa länteen johtaen vedet Linnaistenojaan.

Näkymä idästä Santamäentieltä. TKa 7.8.2015

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Lentomelu
Alueen lentomelutaso Lden on 55 – 60 dB. Täydennysrakentaminen on mahdollista, mutta edellyttää asunnoilta ΔL 35 dB sekä toimistoilta ΔL 32 dB ääneneristävyyttä.

Tiemelu
Alueen tiemelutaso Aeq on päivällä 45 – 50 dB ja yöllä alle 45 dB (2016), jolloin ääneneristävyysvaatimus on 30 dB. Lentomelun ääneneristävyysvaatimus on määräävä.

Tiemelutilanne 2016, päivällä klo 7-22.

45-50 50-55 55-60 60-65
65-70 70-75 75- dB

Vantaan ympäristökeskus 2016

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemeluvyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30*	–

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010, *YM asetus 796/2017.

Maanomistus

Vantaan kaupunki.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
(14.12.2017) => Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

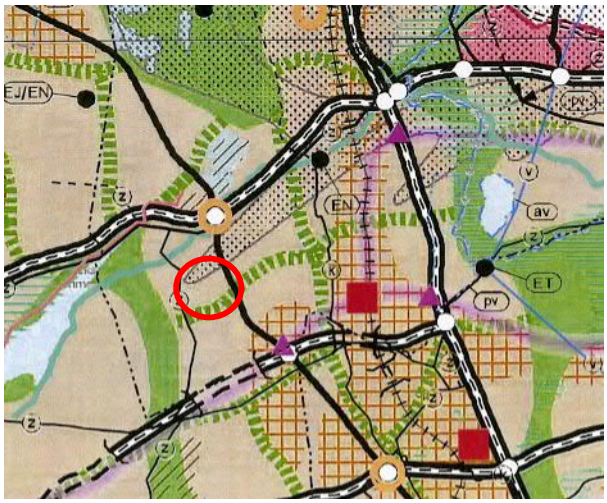

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmässä alue on taajamatoimintojen aluetta.
=> Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- Tiivistettävä alue.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Seutuliikenteen rata.
- Lentomelualue.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

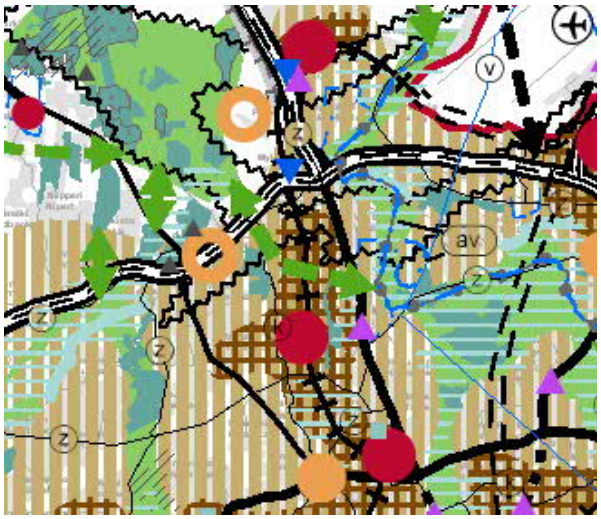

Uusimaa-kaava 2050, ehdotus

Kaavan tärkeimpänä tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Tämä kaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä. Kaavaehdotus on ollut lausunnoilla 21.3. – 24.5.2019 ja oli nähtävillä 8.10. – 8.11.2019. Kaava on tarkoitus saada maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi 8.6.2020.
=> Kaavamuutos on maakuntakaavaehdotuksen mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja tieliikenteen aluetta. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen.
=> Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

A1	Tehokas asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
c	Keskustatoimintojen alakeskus.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.

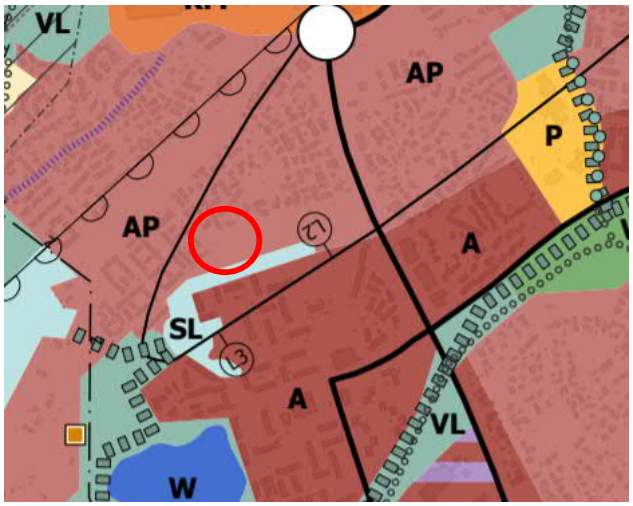

Yleiskaavaehdotus 2020

Kaupunki varautuu 90 000 asukkaan kasvuun. Tämä kaava-alue on pientalovaltaista asuntoaluetta AP sekä lentomelu- ja laskeutumisvyöhykettä. (Kh 6.4.2020, nähtävillä 22.4. – 18.6.2020)
=> Kaavamuutos on yleiskaavaluonnoksen mukainen.

A	Asuntoalue.
AP	Pientalovaltainen asuntoalue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.
▫▫▫▫	Ekologinen runkoyhteys.

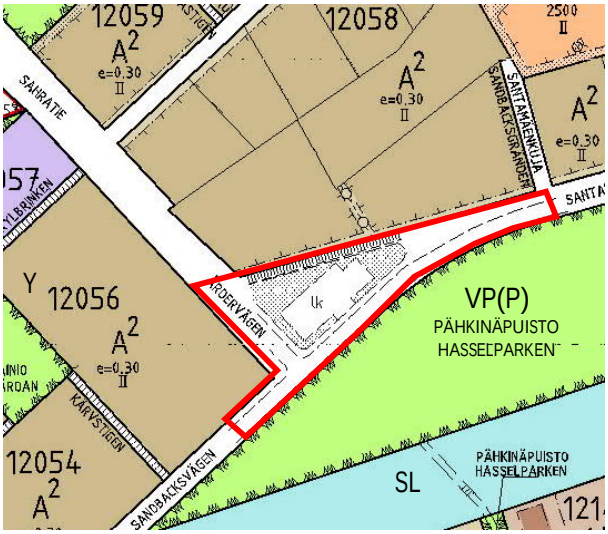

Voimassa oleva asemakaava

Alueella on voimassa asemakaavat 120500 (SM 31.8.1976) ja 000671 (YM 9.8.1995), joissa kaavamuutosalue on katualuetta.

A2	Asuntorakennusten korttelialue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VP(P)	Puistoalue.
12058	Korttelin numero.
e=0,30	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
Ik	Ohjeellinen linja- ja kuorma-autojen pysäköintialue.
⋮·⋮·⋮·⋮·⋮	Ohjeellinen istutettava alueen osa.
⊥ı⊥ı⊥ı⊥ı⊥	Ohjeellinen yleiselle jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle varattu alueen osa.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Vantaan kaavoja, karttoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Helsingin seudun asumisen, maankäytön ja liikenteen suunnitelma (MAL 2019)

Maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Kv 20.5.2019)
=> Kaava-alue kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019

Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista 265 000 k-m2.
– Kaava tuottaa kolme pientalotonttia, kerrosalaa yhteensä 540 k-m2.

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.
Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.
Rakennuskiellot: Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Näkymä lännestä kävely-pyöräilytieltä. TKa 7.8.2015

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen haki 11.6.2019 pientalojen kaavoitusta Santamäentien katualueelle.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset kaavoituksessa olivat kaavan hakija, alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL, kaupungin viranomaiset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitlemassa 3.12.2019 esitetty alustava maankäyttöluonnos.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin, lähetettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 3.12.2019. Tavoitteet ja mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 12.1.2020 mennessä.
- Vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 7.12.2019 ja kaavoituksesta ilmoitettiin myös Myyrmäen uutiskirjeessä 13.12.2019.
- Kaavoitusinsinööri oli tavattavissa kääntöpaikalla 10.12.2019 klo 17.00.
- Uusi kuuleminen suoritettiin 22.1.2020, koska postilakon vuoksi kirjeet naapureille eivät tavoittaneet osallisia ajoissa. Kuulemisesta ilmoitettiin naapureille kirjeitse sekä Vantaan Sanomissa 26.1.2020. Lisäksi nettisivu päivitettiin. Kaavoitusinsinööri oli tavattavissa kääntöpaikalla 5.2.2020 klo 17 ja mielipiteet pyydettiin 16.2.2020 mennessä.
- Maankäytön kuulutukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

Ensimmäinen kaavatilaisuus, 10.12.2019 klo 17.00 – 18.00, kaavoitusinsinöörin muistio:
Paikalla oli kolme osallista lähialueelta. Keskustelu painottui enimmäkseen joukkoliikenteeseen ja Tuomelan kouluun ja sitä myöden kouluverkon kapasiteettiin, paikalla ei ollut naapureita.

Asiaan saatiin kahdeksan mielipidettä, joista asukkailta kaksi kpl ja yksi asunto-osakeyhtiöltä. Mielipiteissä nousivat erityisesti esiin

- naapuritaloyhtiön pelastustie, miten asuntoihin päästään, jos nykyinen kulku jalkakäytävälle estyy
- varjostus, uusien talojen korkoasema liittyy Santamäentien korkoon, joten talot tulisivat paljon nykyisiä rakennuksia korkeammalle

1. Asukas 1, 12.1.2020

”Se on jännä kun lehdissä on jatkuvasti että Vantaalla on eniten pulaa raskaankaluston pysäköinti paikoista.
Vantaahan on logistiikka keskuksia täynnä ja sitämyöden valitettavasti parkkitilaa tarvitaan.
Se työntekijän työsuhdeauto on harmillisesti hieman isompi kuin "tavallisella" kansalaisella.
Jostainhan joudutte ilmeisesti keksimään parkkitilaa, jännä nähdä sitten kenen kadun varteen?
Lähellä sijaitseva toinen rekkaparkki on aina ammuttu täyteen kuorma-autoja ja pakettiautoja.
Nyt tässä "allejäävässä" parkissa on ollut 3-4autoa vakituisesti. Tunkua tuohonkin olisi yhteensä n.5-6lle autolle.
Hitaimmat joutuvat nytkin riskillä pysäköimään esim. K-Supermarketin pihaan.
Anteeksi maalaisuuteni, mutta en vain ymmärrä Vantaan filosofiaa "kasvetaan sisällä". Kehä3:n ulkipuolella onrakennustilaa vaikka kuinka, ja julkista liikennettäkin sielläkin on.”

⇨ On totta, että raskaan liikenteen pysäköinnillekin tarvitaan pysäköintitilaa, mutta kaavamuutosalue on sopiva paikka asumiselle, joten pysäköinti pitää järjestää muualla. Liikennesuunnittelu etsii korvaavia paikkoja siihen paremmin soveltuvilta alueilta.
Kaupungin tavoitteisiin kuuluu olennaisesti kaupunkirakenteen tiivistäminen palvelujen saatavuuden ja liikenteen sujuvuuden turvaamiseksi.

2. Asukas 2, 10.1.2020

”Minua huolettaa kaavamuutoksessa liikennejärjestelyiden muuttuminen. Kääntöpaikan pohjoispuolella oleva pyörätie poistuisi, jolloin Sahratien suunnasta tulevat kävelijät ja pyöräilijät joutuvat kiertämään uudet talot eteläpuolelta. Reitillä Sahratie-Santamäentie liikkuu paljon lapsia koulumatkallaan.
Risteyksen vieressä olevan tontin uusi omistaja todennäköisesti rakentaa kulmaan aidan, jolloin näkyvyys risteyksessä huononee. Tiellä kulkee paljon busseja joilla on varsin ahdas paikka kääntyä Santamäentieltä Sahratielle. Pyörätie menee ajoradan reunassa, ja pienet koululaiset joutuisivat pyöräilemään hyvin lähellä ohi jyrääviä busseja, ja lisäksi mahdollinen aita peittää näkyvyyden risteyksessä.
Mikäli nykyistä pyörätietä ei voida jättää tonttien väliin, olisi toivottavaa että alueen eteläpuolitse kulkevan pyörätien ja ajoradan väliin tehtäisiin viherkaista.”

⇨ Yleensä kevyen liikenteen väylä kulkee ajoradan vieressä ja usein myös ilman niitä erottavaa viherkaistaa. Risteysalue laajenee jonkin verran juuri näkyvyyden parantamiseksi ja bussien kääntymisen helpottamiseksi. Tonttia rajaava aita ei saa olla yli 120cm korkea tällaisella paikalla, jossa se voi haitata näkyvyyttä. Risteysalueen turvallisuutta parannetaan muutoksen yhteydessä.

3. Asukas 3, 12.12.2019, puhelinkeskustelu

Mielipiteen antaja vastustaa kaavamuutosta, koska uusia rakennuksia tulee näkymän eteen ja aiheuttaa muutoksia naapuritontille, mm. maakellarin, jätekatoksen, autopaikkojen ja jalankulun ja pelastustien suhteen taloille b-d osoitteessa Santamäentie 17.

⇨ Kaava-alue koskee kaupungin omistamaa katualuetta, jolla on naapuritontille kuuluvia rakenteita. Mielipiteessä mainittujen asioiden lisäksi myös taloyhtiön postilaatikot sijaitsevat katualueella. Näitä yhtiö joutuu järjestelmään uudelleen tontilleen kaavamuutoksen toteutumisen myötä.

4. Asunto-osakeyhtiö, 11.1.2020

Mielestämme tontti on liian pieni kolmelle omakotitalolle, kaksi omakotitaloa olisi riittävä määrä.
Tontin korko on noin 120cm, tontti on pidettävä viistottuna, kuten nytkin, tontin rajoja ei saa korottaa Santamäentie 17 tontin rajaa vasten.
Jätevedet on ohjattava pois Santamäentie 17 tontilta.
Santamäentie 17 ja Santamäentie 15 rajalta olisi kaadettava kaikki puut Vantaan kaupungin puolelta, koska puut ovat jo aika suuria.
Puiden kaato maakellariin vierestä ja sen aikataulusta infoaminen Santamäentie 17 isännöitsijälle, jotta pääsemme purkamaan maakellariin.
Santamäentie 17 ja Santamäentie 15 rajalle tulisi rakentaa tonttien erottava korkea aita.
Taloyhtiömme asukkaita mietityttää pelastustiet, miten ne järjestetään kun kulku suljetaan kokonaan Santamäentie puolelta. Santamäentie 17 B asunnot 8 ja 9 ja 10 jäävät mielestämme mottiin, jos esim siellä olisi tulipalo. Olisikohan mahdollista järjestää kulku Santamäntieltä keittiön ikkunoiden alitse olevalle jalankulkutielle. Sitä ovat käyttäneet tällä hetkellä esim ambulanssi, kun on ollut asiaa taloyhtiöön.
Miten järjestetään Santamäentien ja Sahratien turvallisuus? Nykyiselläänkin risteys on turvaton, entä sitten kun jalankulku siirtyy tien reunaan ja alaluokkalaisten kulkevat siitä kouluun?

⇨ Omakotitonttien koon suhteen trendinä on jo pidempään ollut pienet tontit. Kaavamuutospaikalle sopivat tehokkaat, kaupunkipientalomaiset talot.
Vantaan kaupungin rakennusjärjestys määrää pihamaan korkeusasemasta, että sen on sopeudutttava olemassa olevan ympäristön ja naapurikiinteistöjen korkeusasemiin (§ 14). Myös tukimuureista, pengerryksistä ja hulevesistä on määräyksensä, joiden mukaan naapurille ei saa aiheutua haittaa (§ 15, § 16). Tontteja ei siis saa tasata siten, että rajalle aiheettomasti syntyisi suurta korkoeroa. Tästä voidaan vielä erikseen määrätä asemakaavamääräyksissä. Tonttien rakentamisen yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma.

5. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

Alueella sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja, jotka tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa ja kaavoituksessa. Tonteille jääviä vesihuoltolinjoja varten asemakaavaan tulee merkitä johtokujat. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita. Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää johtosiirtojen tarve ja kustannukset sekä huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille.

⇨ Tonteille jäävien johtojen kohdalle merkitään johtokuja, jolle annetaan rajoituksia kaavamääräyksissä. Vesihuollon yleissuunnitelma laaditaan kaavan yhteydessä, jossa kustannukset selvitetään.

6. Helsingin seudun liikenne HSL

HSL pitää vanhojen asuinalueiden täydennysrakentamista järkevänä, jotta jo olemassa oleville palveluille ja infrastruktuurille saadaan lisää käyttäjiä.
Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Sahratiellä ja Santamäentiellä kulkevat linjat 311 ja 322 tarjoavat vaihdottomat yhteydet Myyrmäkeen, Vantaankoskelle ja Helsingin keskustaan.
HSL suunnittelee parhaillaan Länsi-Vantaan alueen bussiliikenteen uudet runkolinjat ja niihin liittyvän liityntälinjaston. Suunnitelma tarkentuu lähikuukausina. Alustavien suunnitelmien mukaan

runkolinja 300 tulee kulkemaan Elielinaukiolta Mannerheimintietä ja Vihdintietä pitkin Pähkinärinteen, Luhtitien ja Uomatien kautta Myyrmäkeen. Kaavamuutosalueelta tulee tiheä vaihtoyhteys runkolinjalle 300. Suunnitelmassa säilyvät alueen vaihdottomat yhteydet Myyrmäkeen ja Vantaankosken asemalle, minkä lisäksi muodostetaan uusi vaihdoton yhteys Leppävaaraan.
Kaavamuutosalue ei ole viimeisien vuosien aikana ollut käytössä bussien kääntöpaikkana, eikä uusissakaan suunnitelmissa ole sille käyttötarvetta. HSL ei pidä kyseisen kääntöpaikan säilyttämistä tarpeellisena tulevia linjastomuutoksia varten ja pitää järkevänä alueen käyttämistä täydennysrakentamiseen.
HSL:llä ei ole tarvetta antaa lausuntoa kaavoitusprosessin myöhemmissä vaiheissa.

⇨ HSL:n hallitus hyväksyi uuden linjastosuunnitelman 24.3.2020.

7. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti.
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.
Pienjänniteverkkoa ja jakokaappi 739 saneerataan alueelta uusien pientalotonttien sähköistämisen myötä.
Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Alue on mahdollista liittää kaukolämpöön.
Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

8. Vantaan kaupunginmuseo

Kaava-alueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla kaavan jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

Toinen kaavatilaisuus, 5.2.2020 klo 17-18. Kaavoitusinsinöörin muistio: Paikalla oli 19 osallista, suurin osa lähimpiä naapureita. Huolta aiheuttivat erityisesti kulkuyhteyden poistuminen ketjutalolta sekä korkotasot, tonttien korkoasemat ja hulevesien hallinta.
Kirjallisia mielipiteitä saatiin uuden kuulemisajan aikana lähinaapureilta kolme kappaletta. Mielipiteissä toistuivat samat asiat kuin edellisissä mielipiteissä.

9. Asukas 4, 16.2.2020

”Kokosimme oheen seikkoja, joita mielestämme kaavasuunnittelussa tulisi ottaa huomioon:
Räystäskorkeus
Kaavaan olisi hyvä merkitä tulevien asuntojen kohtuullinen räystäskorkeus. Tämä siksi, että jo olemassa oleva rakennuskanta on paljon (jopa 1,5 m) alempana kuin suunniteltujen tonttien pohjat.

Tästä seuraa kohtuutonta haittaa naapuritaloille (Santamäentie 13C ja 17), jos uudet talot rakennetaan korkeiksi. Jos tulevia tontteja joudutaan korottamaan käyttökelpoisten pihojen aikaansaamiseksi, tulisi estää naapuritonttien reunaan mahdollisesti rakennettavien kohtuuttoman korkeiden tukimuurien tms. rakentaminen
Kunnallistekniikka
Uusien tonttien korotuksesta aiheutuvat maantäytöt saattavat aiheuttaa liian suuren kuormituksen nykyisen tien alla kulkevalle kunnallistekniikalle.
Hulevedet
Tällä hetkellä idästä valuvat hulevedet johdetaan kaikki Santamäentie 13 C:n länsipuolella olevaan hulevesikaivoon. Kun tulevat tontit ovat vanhoja korkeammalla pelkona on, että koko lähistön hulevedet valuvat suoraan nron 13C pihalle ja siitä talon perustuksiin. Talo on muuta asuntokantaa alempana jo nyt.
Liikenne
Santamäentie 13 C pihalta liityttäessä autolla liikenteeseen vasemmalla puolella oleva ruusupensas estää kesäisin näkyvyyden vasemmalta tulevaan liikenteeseen ja talvella näkymän peittää isot lumivallit. Pelkona on, että tulevat rakennukset ja mahdolliset aidat tai piharakennelmat estävät näkemisen myös oikealle puolelle. Nykyinen tilanne haittaa mahdollisten autojen näkemistä, mutta tuleva tilanne saattaa vaikeuttaa myös jalankulkijan tai pyöräilijän havaitsemista.
Alueella on varsin vilkas bussiliikenne ja Santamäentien ja Sahratien kulmassa jo nyt huono näkyvyys. Uudet talot muodostavat näköesteen alueen autoliikenteelle. Lisäksi alueella liikkuu paljon pieniä koululaisia, joiden pitäisi jatkossa kulkea autotien vieressä olevaa kävelytietä pitkin. Tämä yhdistettynä huonoon näkyvyyteen lisää onnettomuuksien riskiä. Lisäksi uusilta tonteilta liittyminen liikenteeseen lisää Santamäentien ja Sahratien liikenne määärä jo ennestään paljon liikennöidyssä risteyksessä.
Pysäköinti
Alueella ei ole paikkoja vieraspysäköintiin eikä kuorma-autoille. Kuorma-autopysäkkiä käytetään tällä hetkellä runsaasti ja siinä on lähes aina autoja. Mihin kuorma-autot jatkossa pysäköidään?”

Lisäksi mielipiteen antaja yhtyy toisessa mielipiteessä esitettyyn vaihtoehtoiseen kaavaluonnokseen, jossa on esitetty alueelle maksimissaan kahta tonttia.

⇨ Uusien rakennusten pohja-ala on suhteellisen pieni ja etäisyys olemassaoleviin rakennuksiin sen verran pitkä, ettei varjostuksen määrää voi pitää kohtuuttoman suurena. Kyseisellä tontilla ei myöskään ole pääikkunoita tai pihaa katualueen suuntaan. Uusia tonttien korkotasoa ei saa tarpeettomasti muuttaa eikä tukimuureja saa rakentaa siten, että naapureille aiheutuisi haittaa.
Johtokujalle tulee kaavamääräyksiä, jotka rajoittavat tontin käyttöä siten, ettei johdoille aiheudu vaaraa.
Tonttien rakentamisen yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma eikä hulevedet saa valua naapuritonteille.
Tontit ja ajoliittymät eivät poikkea normaalista toteutuksesta eikä näin muodosta poikkeuksellista vaaraa liikenteelle. Santamäentien ja Sahratien risteysaluetta uudistetaan kaavamuutoksen yhteydessä liikenteen yleissuunnitelmassa esitetyllä tavalla.
Kolmen uuden tontin synnyttävä liikenne ei merkittävästi lisää Santamäentien ja Sahratien liikennemääriä.

Santamäentien 15 alueella ei nykyisin ole vieraspysäköintiä, joten sen poistuminen ei vaikuta alueen vieraspysäköintipaikkojen määrään. Lyhytaikaisesti voi pysäköidä Santamäentien länsipäässä ja Santamäenkujalla. Myös Sahratie 7:ssa sijaitsevan päiväkodin pihalla saa pysäköidä vapaasti päiväkodin aukioloaikojen ulkopuolella arki-iltaisin ja viikonloppuisin.

10. Asukas 5, 13.2.2020

Olemme huolissamme taloyhtiömme, Santamäentie 17, B-talojen jäämisestä ilman pelastustietä, mikäli kaava 002416 toteutuu nykyisen suunnitelman mukaisesti.
Ainoa mahdollinen, (ja nykyinen), pelastuslaitoksen kulku B-talojen, (etenkin asuntojen B7 - B10 luokse), on talojen Santamäentien puoleinen pääty, nykyisen kävelytien kautta.
Pyydämme teitä ottamaan tämän asian huomioon suunnitelmia tehdessänne!

⇨ Kapea kävelytie B-talon itäpuolella ei sovellu pelastustieksi. Pelastusteistä on keskusteltu pelastusviranomaisen kanssa, ja hänen mukaansa pelastusajoneuvo ajaisi tontin parkkipaikalle, josta on riittävän lyhyt matka kaikkiin asuntoihin. Myös rakennuslupa on perustunut ajoon Sahratieltä. Tontille pitää antaa uusi osoite Sahratie 18, jonne on tonttiliittymä.

11. Asukas 6, 13.2.2020

Kaavasuunnittelussa tulisi ottaa huomioon seuraavia seikkoja:

1. Alueen korkeussuhteet

   - Suunnitelluille tonteille kulku on Santamäentien puolelta, jolloin talojen korko asettuu tien korkoon tai sen yläpuolelle. Tällöin naapuritonttien (17 ja 13C) korko on n. 1,2... 1.5 m alempana kuin uusien tonttien. Tästä aiheutuu kohtuutonta haittaa näiden tonttien etelänpuoleisen pihan käytölle suunnitellun kahden itäisimmän tontin kohdalla.
   - Jotta tonttien pohjoisen puolen pihat olisivat käyttökelpoisia täytyy tonttien pohjoisreuna eli nykyisen kävelytien alue korottaa noin metrillä. Tästä maamassasta aiheutuu liiallista kuormitusta tien alla kulkevalle kunnallistekniikalle. Lisäksi korottaminen johtaai jyrkkään tukimuuriin naapuritonttien rajalle. Kävelytien alueen korottaminen tulee kaavamääräyksellä kieltää

2. Hulevesien käsittely

   - Tonttien korkeussuhteiden muutos aiheuttaa lisää ongelmia jo ennestään vaikeaan pintavesien pois johtamiseen. Tontin 13 C hulevedet johdetaan osittain kävelytien viereiseen ojaan ja sitä kautta sadevesiviemäriin. Kävelytietä pitkin Santamäentien suunnasta idästä valuva vesi menee nykyisin 13 c ja 17 tonttien rajalla olevaan sadevesikaivoon. Mikäli kävelytien alue täytetään nämä valumavedet ohjautuvat kävelytieltä suoraan tontin 13 C liittymästä tontille ja talon perustuksiin. Alueelle tulee laatia kaavamuutosaluetta laajempi pintavesisuunnitelmaa

3. Liikenne

- Santamäentie/ Sahratie on vilkas bussiliikennereitti (182 vuoroa / vrk). Nykyisinkin teiden risteys on liikenteellinen ongelmapaikka. Sahratieltä tultaessa oikealla puolella oleva rakennus muodostaa näkemäesteen Santamäentielle länteen. Uudet rakennukset piharakennelmineen muodostavat jatkossa näkemäesteen myös Santamäentietä itään. Tonttiliittymät Santamäentiellä lähellä risteystä lisäävät onnettomuusriskiä.
- Alueen läpi kulkee päivittäin runsaasti koululaisia. Jalankulku ja pyöräliikenteen ohjaaminen samaan risteykseen vilkkaan bussi ja henkilöautoliikenteeen kanssa vaarantaa lasten koulutien turvallisuuden.

2. Hulevesien käsittely

- Tonttien korkeussuhteiden muutos aiheuttaa lisää ongelmia jo ennestään vaikeaan pintavesien pois johtamiseen. Tontin 13 C hulevedet johdetaan osittain kävelytien viereiseen ojaan ja sitä kautta sadevesiviemäriin. Kävelytietä pitkin Santamäentien suunnasta idästä valuva vesi menee nykyisin 13 c ja 17 tonttien rajalla olevaan sadevesikaivoon. Mikäli kävelytien alue täytetään nämä valumavedet ohjautuvat kävelytieltä suoraan tontin 13 C liittymästä tontille ja talon perustuksiin. Alueelle tulee laatia kaavamuutosaluetta laajempi pintavesisuunnitelmaa

3. Liikenne

- Santamäentie/ Sahratie on vilkas bussiliikennereitti (182 vuoroa / vrk). Nykyisinkin teiden risteys on liikenteellinen ongelmapaikka. Sahratieltä tultaessa oikealla puolella oleva rakennus muodostaa näkemäesteen Santamäentielle länteen. Uudet rakennukset piharakennelmineen muodostavat jatkossa näkemäesteen myös Santamäentietä itään. Tonttiliittymät Santamäentiellä lähellä risteystä lisäävät onnettomuusriskiä.
- Alueen läpi kulkee päivittäin runsaasti koululaisia. Jalankulku ja pyöräliikenteen ohjaaminen samaan risteykseen vilkkaan bussi ja henkilöautoliikenteeen kanssa vaarantaa lasten koulutien turvallisuuden.

- Pysäköinti alueella

- Alueella on pulaa pysäköintipaikoista henkilöautoille. Alueen ainoat henkilöautojen pysäköintipaikat ovat Santamäenkujalla, jossa pysäköinti varsinkin talviaikaan haittaa huoltoliikenteen pääsyä tonteille. Lisäksi Santamäentien varrella on muutamia 4 tunnin pysäköintipaikkoja.

- Alueella on pulaa pysäköintipaikoista myös kuorma-autoille. Nykyisin aluella on pysäköitynä jatkuvasti kolme kuorma-autoa . Lähimmät soveliaat parkkipaikat ovat Pähkinärinteessä taksiaseman läheisyydessä.

Ohessa on liitteenä kolme luonnosta, joissa olemme hahmotelleet vaihtoehtoa, jossa alueelle kaavoitetaan kaksi tonttia. Ensimmäisessä kulku tonteille olisi Santamäentien puolelta, toisessa Sahratieltä nykyisen kävelytien alueen kautta (Santamäentie 17 rajalla) ja kolmannessa kulku Sahratieltä ja lisäksi tonttien itäpuolella olisi aluepysäköintipaikat kuudelle autolle.

Edellä olevan perusteella ehdotan harkittavaksi seuraavaa vaihtoehtoa ((liite 3):

Kaavoitetaan alueelle kaksi tonttia ja aluepysäköintiä varten kuuden henkilöauton pysäköintialue. Pyörätien länsiosaa muutetaan siten, että sen kautta sallittaisiin kulku uusille tonteille Sahratieltä. Bussi pysäkki siirretään Sahratietä pohjoiseen. Kävelytien alueen korottaminen kielletään kaavamääräyksellä, jolloin vältytään kävelytien alaisen kunnallistekniikan liialliselta kuormittamiselta. Pintavedet Santamäentien kävelytieltä idästä johdetaan edelleen nykyisiin kaivoihin. Kävelytietä voidaan myös käyttää Santamäentie 17 talojen pelastustienä.

Kaavaan tulee merkitä selkeät asuinrakennusten paikat rakennusalamerkinnöin, jotta rakentaminen ei levittyisi koko tontin alalle.

Myös muiden rakennelmien (autokatokset, varastot, terassit) määrää (maksimi peittoala) ja laajuutta (rakennusala) tulee rajoittaa.

RakennuksIlle tulee asettaa maksimi räystäskorkeus tai harjakorkeus (sallien normaalin kerroskorkeuden ja rakenteet).

Kuorma-autoille tulee osoittaa lähietäisyydeltä vastaa pysäköintialue.

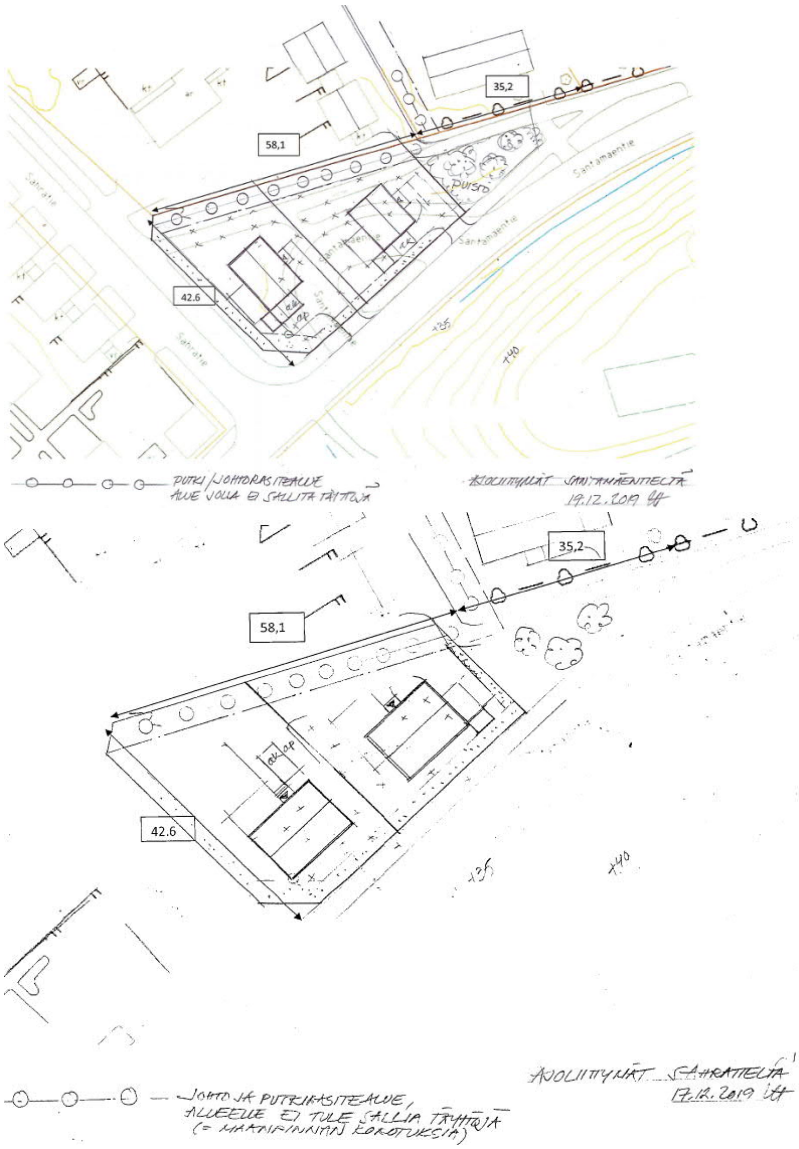

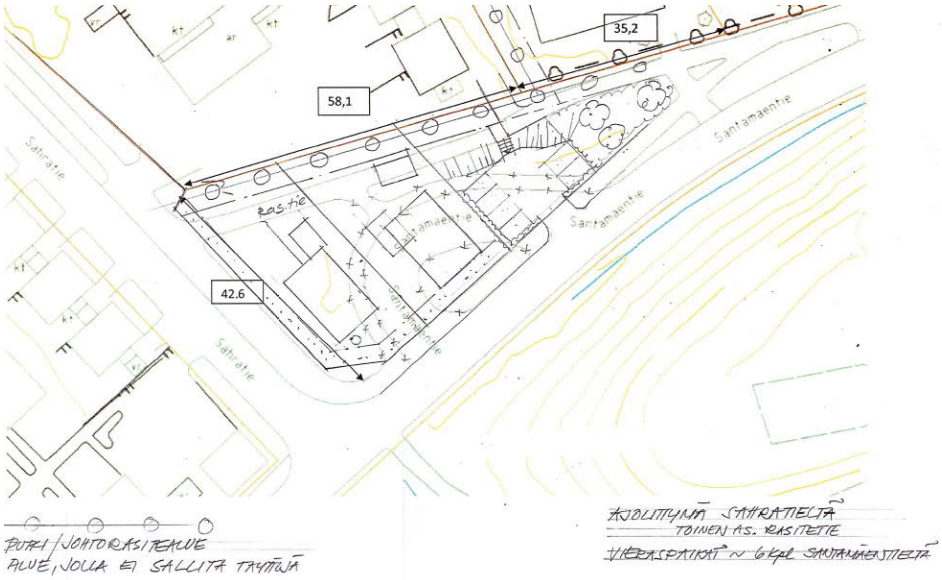

⇨ Naapuritonttien rakennusten pääikkunat eivät ole tielle päin eivätkä niiden etupihat ole oleskelupihoja. Uusien tonttien pihoja ei voi tasata kovin paljoa, koska se voisi vahingoittaa johtoja sekä aiheuttaisi korkoeroa tonttien välille, mikä ei ole sallittua. Pihat ovat monessa paikassa kaltevia eivätkö tasaisia, myös Hämeenkylän alueella. Hulevesisuunnitelma tulee laatia tonttien rakentamisen yhteydessä eivätkä hulevedet saa aiheuttaa haittaa naapureille. Tulevat tontit voivat tarpeen mukaan käyttää olemassa olevia hulevesiviemäreitä. Liikennesuunnittelija ei pidä uusien tonttien toteuttamista poikkeuksellisena tai vaarallisena. Näkyvyyden vuoksi aita ei saa olla 120 cm korkeampi ajoliittymän vieressä näkyvyyden takia. Risteysaluetta parannetaan kevyen liikenteen väylän rakentamisen yhteydessä, jolloin myös bussien kääntyminen helpottuu. Tämä on selvitetty liikenteen yleissuunnitelmassa Kaupunki ei varaa tilaa pientaloalueella katupysäköintiin, vaan pysäköinti tulee toteuttaa tonteilla. Rekkaparkki joutuu siirtymään muualle kaupunkirakenteen tiivistymisen myötä. Ajoliittymä Sahratieltä on sinänsä hyvä ehdotus, mutta sijouttuisi uuden tontin oleskelupihalle. Pelastuslaitoksen kannan mukaan nykyistä B-talon itäpuolen kulkuväylää ei käytettäisi pelastustilanteessa. Myös rakennuslupa on perustunut ajoon Sahratieltä. Santamäentie 17:n oikea osoite on Sahratie 18, josta on tonttiliitymä. Uusille tonteille merkitään rakennusalat. Enimmäiskerrosluku on kaksi kuten muuallakin korttelissa.

Nähtävillä olo ja lausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.8.2020 hyväksyi kaavan nähtäville ja päätti pyytää tarvittavat lausunnot. Asemakaavan muutosehdotus ja tonttijakoehdotus oli MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 9.9. – 8.10.2020. Tällöin ei jätetty muistutuksia. Lausuntoja ei tarvittu.

Tarkistukset nähtävillä olon jälkeen

Kaavamääräyksiin on lisätty sana syväjuurisia (pensaita), mikä vastaa HSY:n ohjeistuksia. Kyseessä on asemakaavan toteuttamista helpottava vähäinen tarkistus, joka ei aiheuta kaavan uutta nähtäville panoa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

Asemakaavamuutos vastaa pientalotonttien kysyntään ja kasvavan kaupungin tarpeeseen löytää uusia tontteja joukkoliikennevyöhykkeiltä. Tavoitteena on kaavoittaa kaupungin katumaalle pientalotontteja yleiskaavan mukaisesti ja samalla selkeyttää katualueen merkintöjä.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Vaihtoehto 1

Alueelle kaavoitetaan kaksi tonttia, rakennusoikeus 2 x 200 = 400 k-m2. Talot ovat tälle paikalle isoja, mikä johtaa paritalojen rakentamiseen. Ratkaisu on maankäytön kannalta tehoton.

Vaihtoehto 2

Alueelle on sovitettavissa kolme tonttia niin, että uudet talot eivät sijoitu naapuritalojen eteen ja taloista saadaan näkymiä toistensa ohi. Tällöin tonttien koko on kuitenkin jo epäkäytännöllisen pieni. Rakennusoikeus 3 x 160 = 480 k-m2.

Vaihtoehto 3

Siirtämällä jalkakäytävä kadun varteen tonteista saadaan suurempia ja rakennukset on helpompi sijoittaa tonteille. Rakennusoikeus voi myös olla vähän suurempi. Talojen koko sijoittuu kysynnän huippuun eikä rakennusoikeus poikkea ympäristöstä.

Vaihtoehto 4

Jos kaavamuutosta ei tehdä, alue jää nykyiseen käyttöön. Kaupunki ei saa tarjottua alueelta uusia omakotitontteja. Ratkaisu ei vastaa tonttikysyntään.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavoitusta on jatkettu vaihtoehdon 3 pohjalta, jolloin saadaan kolme omakotitonttia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan verrattuna ratkaisu on sama.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

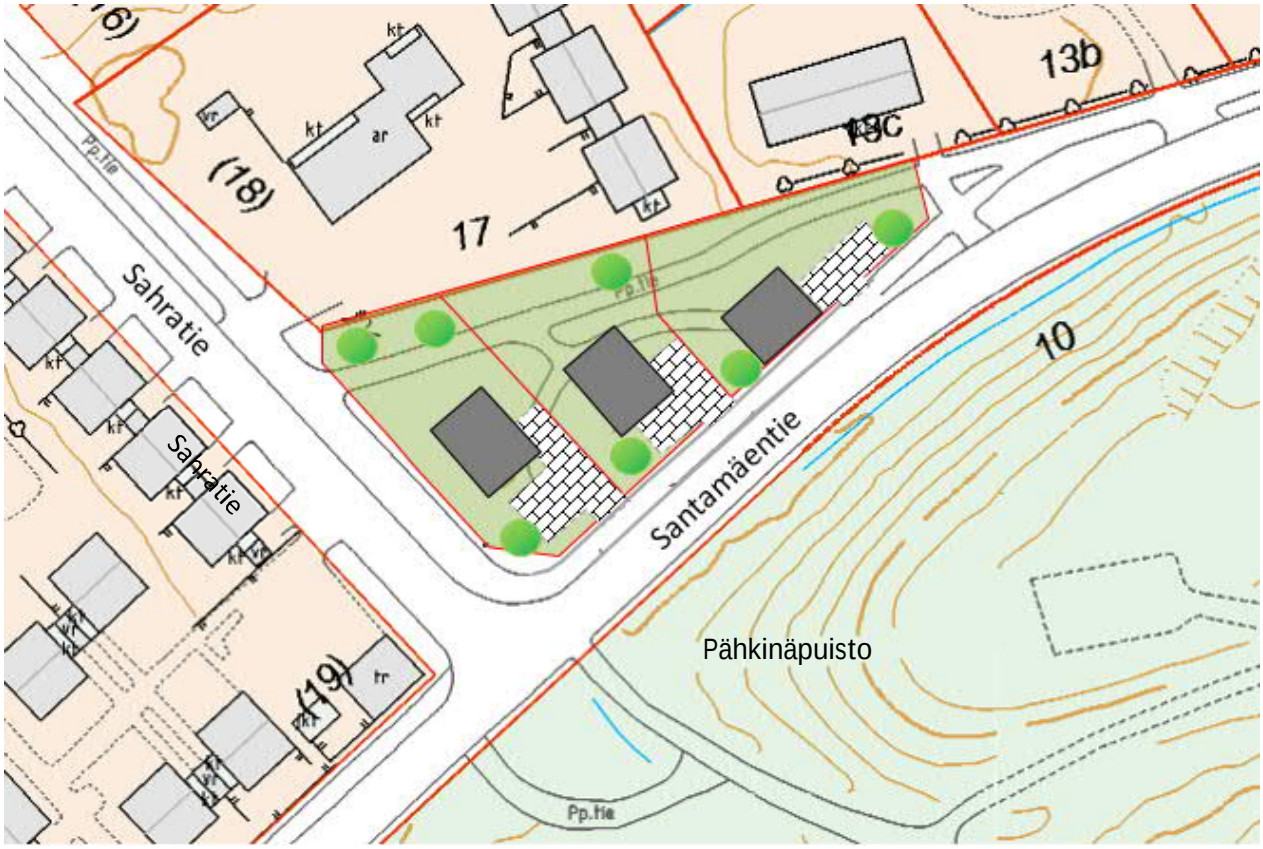

Asemakaavan havainnekuva. TKa 7.11.2019

Kaava-alueen rajaus. Uudet omakotitalot.

Kolme tonttia, rakennusoikeus 180 k-m2/tontti, suurin kerrosluku kaksi.

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksessa katualuetta muutetaan erillispientalojen korttelialueeksi AO. Tonttien rakennusoikeudeksi tulee yhteensä 540 k-m2 ja tonttitehokkuudeksi e = 0,30. Suurin kerrosluku on kaksi (II). Kullekin tontille osoitetaan 2 autopaikkaa/asunto. Tontit rajataan pensasaidoilla.

Rakennukset muodostavat kolmen omakotitalon/puutalon ryhmän.

Taloista saadaan näkymät vastapäiseen Pähkinäpuistoon.

Mitoitus

Tontti	Osoite	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
12-058-30	Santamäentie 15a	594	180	0,30
12-058-31	Santamäentie 15b	581	180	0,31
12-058-32	Santamäentie 15c	645	180	0,28
Kaikki yhteensä		1820	540	0,30

Pinta-alat voivat tarkentua tontinmittauksessa.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Meluntorjunnasta ja hulevesien hallinnasta määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä, joten niistä ei ole tarpeen antaa kaavamääräyksiä.

4.3 ALUEVARAUKSET

AO, erillispientalojen korttelialue

Asemakaavaan annetaan seuraavia kaavamääräyksiä:

- Rakennuksissa tulee olla vaaleanharmaa tiiliharjakatto ja maalarinvalkoiset avoräystäät.
- Kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5.
- Julkisivumateriaalin tulee olla paikalla muurattu punatiili harmain saumoin.
- Parvekkeita, kuisteja ja terasseja saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle.
- Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.
- Asuntojen ääneneristävyyden ΔL lento- ja katumelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.
- Autopaikkoja on varattava vähintään 2 autopaikkaa / asunto.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Istutettua luonnonympäristöä muuttuu rakennetuksi ympäristöksi, mutta alueella ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita. Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, koska suurin osa tonttien alasta jää rakentamatta ja tonteilla kielletään asfalttipäällyste.

Vesistöt ja vesitalous

Vettä läpäisemättömän pinnan määrä säilyy suunnilleen samana rakentamisen jälkeen, kun linja-autojen kääntöpaikka muuntuu kolmeksi pientalotontiksi.

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaava täydentää Vihdintien suunnan kaupunkirakennetta joukkoliikennevyöhykkeellä ja tulevan bussilinjaston vaikutusalueella. Rakentaminen sijoittuu pientalotonttien naapuriin raskaan liikenteen pysäköintialueelle, joka poistuu. Rakentaminen täydentää Pähkinärinteen ja Hämeenkylän punatiilikaupunginosaa. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan keskeisiä periaatteita ja hajarakentamista tai uusien asuinalueiden perustamista edullisempaa. Tontit liittyvät valmiiseen katuun ja valmiiseen kunnallistekniikkaan.

Vesihuolto

Tonttien pohjoisosassa rasitealueella kulkee HSY:n jätevesiviemäri, vesijohto ja hulevesiviemäri, joihin tontit voidaan liittää. Alueen painetaso on riittävä tuleville uusille taloille. Lisäksi rasitealueella kulkee pohjoispuoleisten tonttien vesihuoltoputket. Rasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä rakenteita, puita tai syväjuurisia pensaita.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä

piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Liikenteelliset vaikutukset

Uudet talot tuottavat liikennettä noin 9 ajon/vrk, mikä mahtuu hyvin katuverkolle. Kaava tukeutuu joukkoliikenteeseen ja lähipalveluihin sekä tukee joukkoliikennekaupungin sekä käveltävän ja pyöräiltävän kaupungin kehittämistä.

Sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutos vastaa kaupungin väestönkasvuun ja isojen perheasuntojen tarpeeseen. Nykyisten pientalotonttien naapuriin sijoittuu omakotitontteja, joille on kysyntää ja jotka täyttävät kaupungin tavoitteita asuntorakentamisesta ja pientalotonttien vuosittaisesta luovuttamisesta. Syntyvä asunnonvaihtoketju parantaa asuinoloja. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavamuutos tuottaa kaupungille maanmyyntituloja ja verotuloja. Kaupunki tarjoaa asukkaille palvelut ja parantaa risteysalueen.

Asemakaavamuutoksen johdosta Santamäentien eteläpuolista rinnettä kuivattava hulevesiviemäri tulee kääntää länteen ja liittää hulevesiviemäriin Santamäentien ja Sahratien risteyksessä. Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 19 000 € (alv 0%).

Kaavan laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenneverkkoon, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Rakentaminen ja rakennusten käyttö tuottavat kasvihuonepäästöjä, mutta näillä tonteilla aurinkoenergian, kaukolämmön ja maalämmön hyödyntäminen on mahdollista.

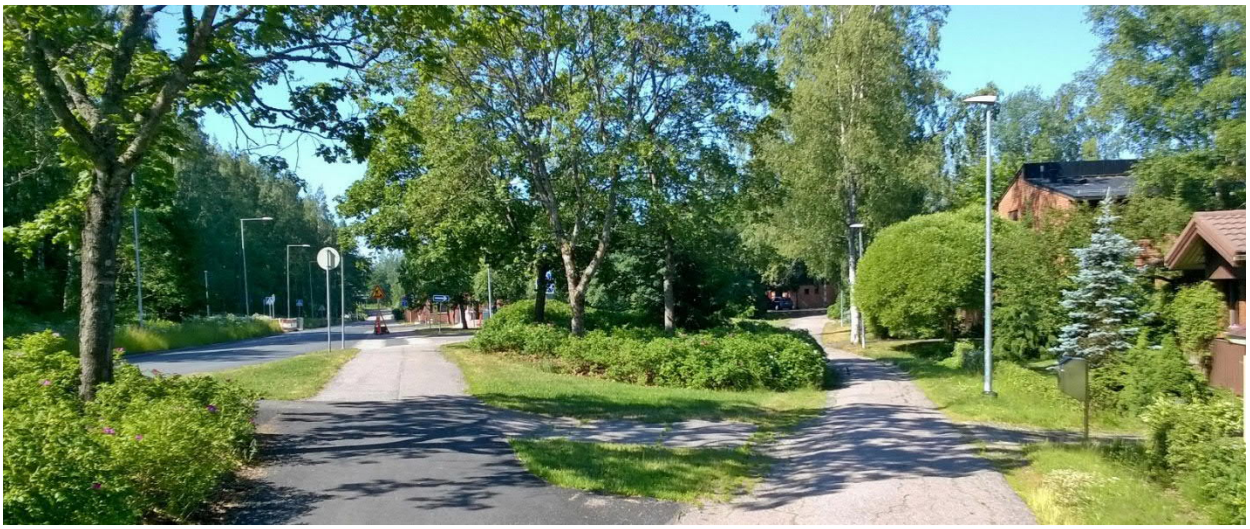

Kaava-alue Santamäentieltä lännestä. TKa 1.7.2019

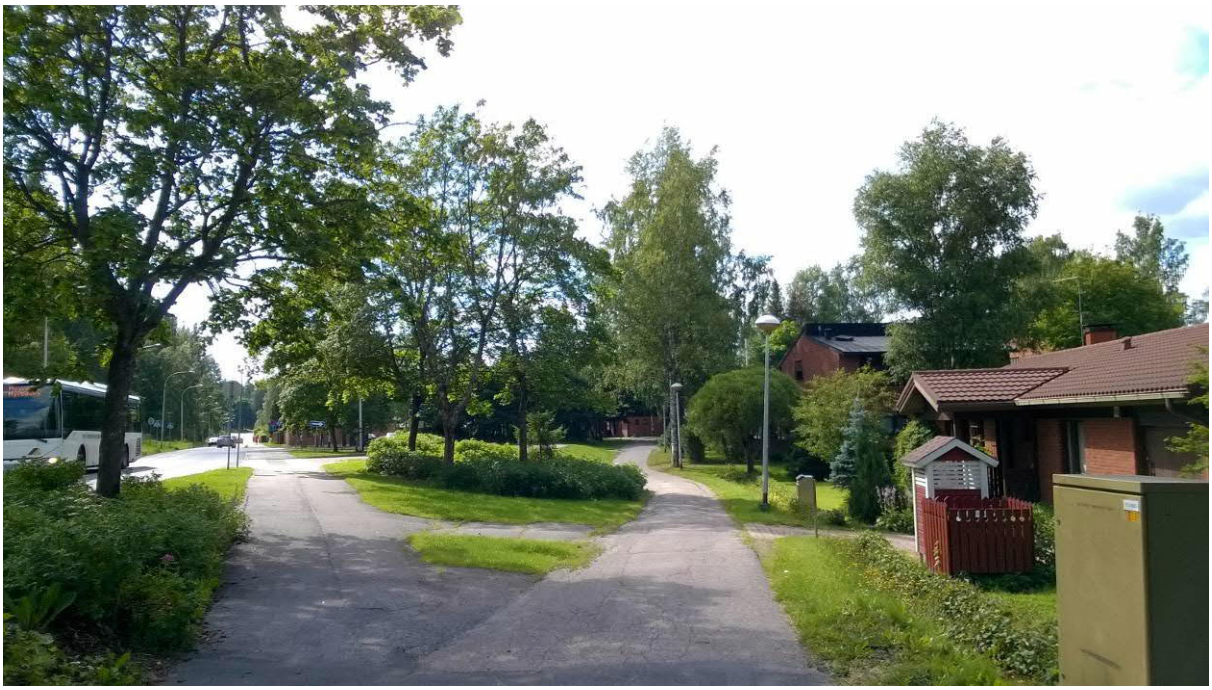

Näkymä idästä. TKa 7.8.2015

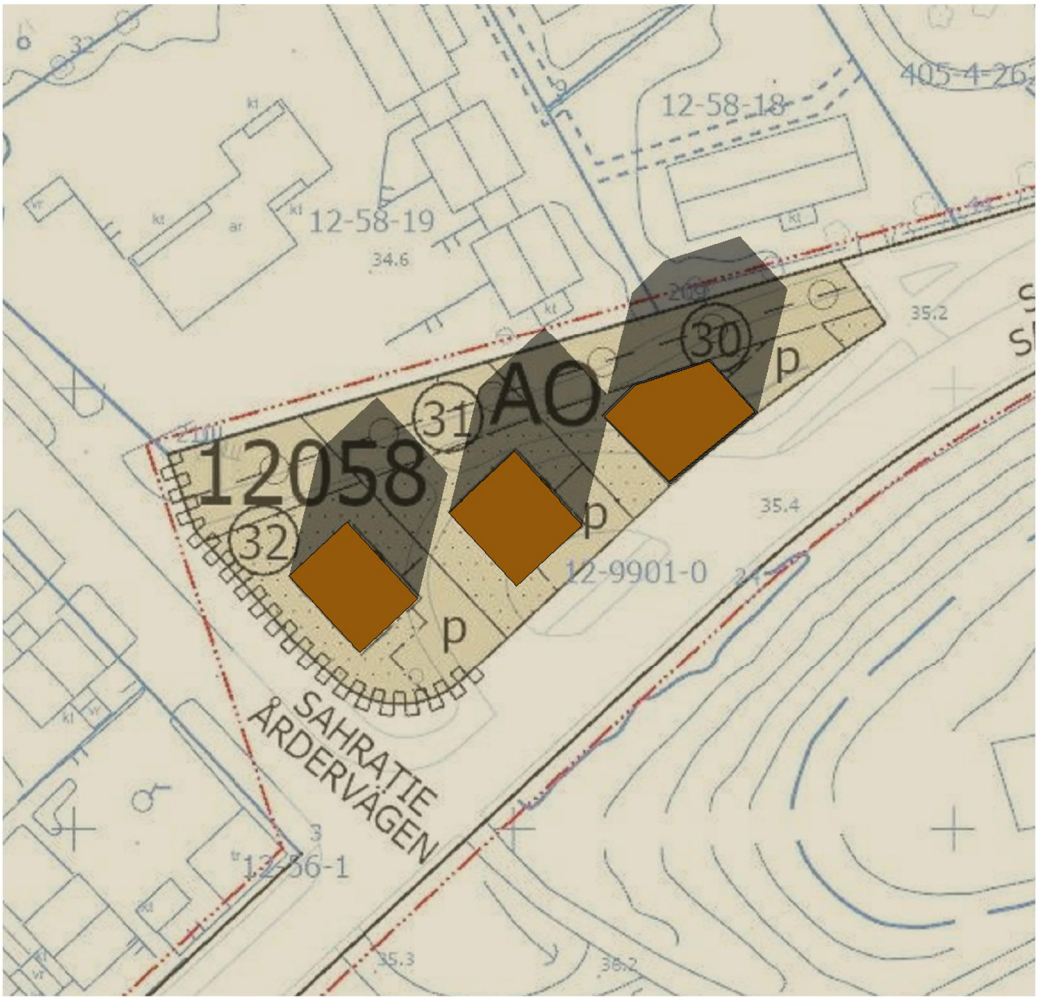

Varjostustutkielma 23.3. klo 13 Anders Hedman 8.5.2020

Varjostustutkielma 23.12. klo 12 Anders Hedman 6.5.2020

Uudet rakennukset eivät varjosta kohtuuttoman paljon ympäröiviä rakennuksia. Talvipäivän seisauksen aikaan varjot ovat pisimmillään, mutta liikkuvat nopeasti.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lentomelusta ja tiemelusta annetaan asemakaavamääräys. Meluntorjunnasta ja hulevesien johtamisesta määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

4.6 NIMISTÖ

Santamäentie/Sandbacksvägen, 1946-58 Rajatie, jota oli myös nykyinen Ilpolantie, 1968 nykyinen kadunnimi vanhasta pellonnimestä, 1913 Sandbacka.

Sahratie / Årdervägen, 1976, maanviljelyn aihepiiristä, aihe liittyy Hämeenkylän kartanoon. Sahratien eteläpää oli 1980-luvulla Maamiehentien loppupää. Sahratietä jatkettiin 1990-luvulla.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Tontit myydään tai vuokrataan, kun kaava on tullut voimaan.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupungilta		
Kaupunkisuunnittelu	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Marko Hoffren	kaavatekninen koordinaattori
Kiinteistöt ja tilat	Juho Lumme	tontti-insinööri
	Marja Hannikainen	asuntoinsinööri
Kadut ja puistot	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri

Aloituskokous pidettiin 28.10.2019.
Asemakaavamuutosta on käsitelty Länsi-Vantaan aluetiimissä 29.4.2020.

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu/Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö
Vantaa 16.11.2020

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi
p. 050 3122 132
Kielotie 28, 01300 Vantaa

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	28.04.2020
Kaavan nimi	002416 Hämeenkylä 12 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	03.12.2019
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002416
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,4770	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,4770

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4770**	**100,0**	**540**	**0,11**	**0,0000**	**540**
A yhteensä	0,1820	38,2	540	0,30	0,1820	540
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,2950	61,8	0		-0,1820	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4770**	**100,0**	**540**	**0,11**	**0,0000**	**540**
A yhteensä	0,1820	38,2	540	0,30	0,1820	540
AO	0,1820	100,0	540	0,30	0,1820	540
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,2950	61,8	0		-0,1820	0
Kadut	0,2950	100,0	0		-0,1820	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

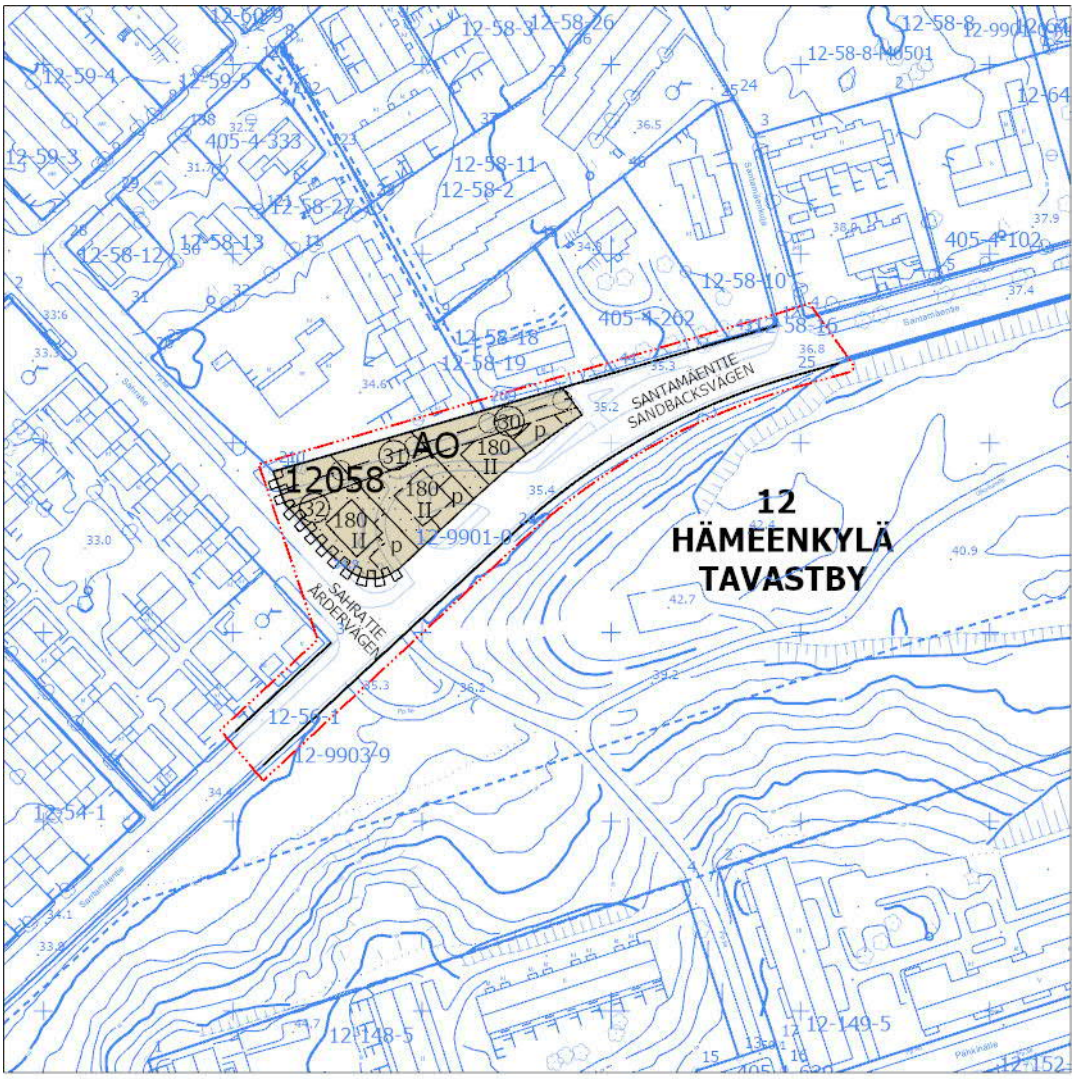

Asemakaavamuutosehdotus

0 20 40 80 120 160 200 Metriä

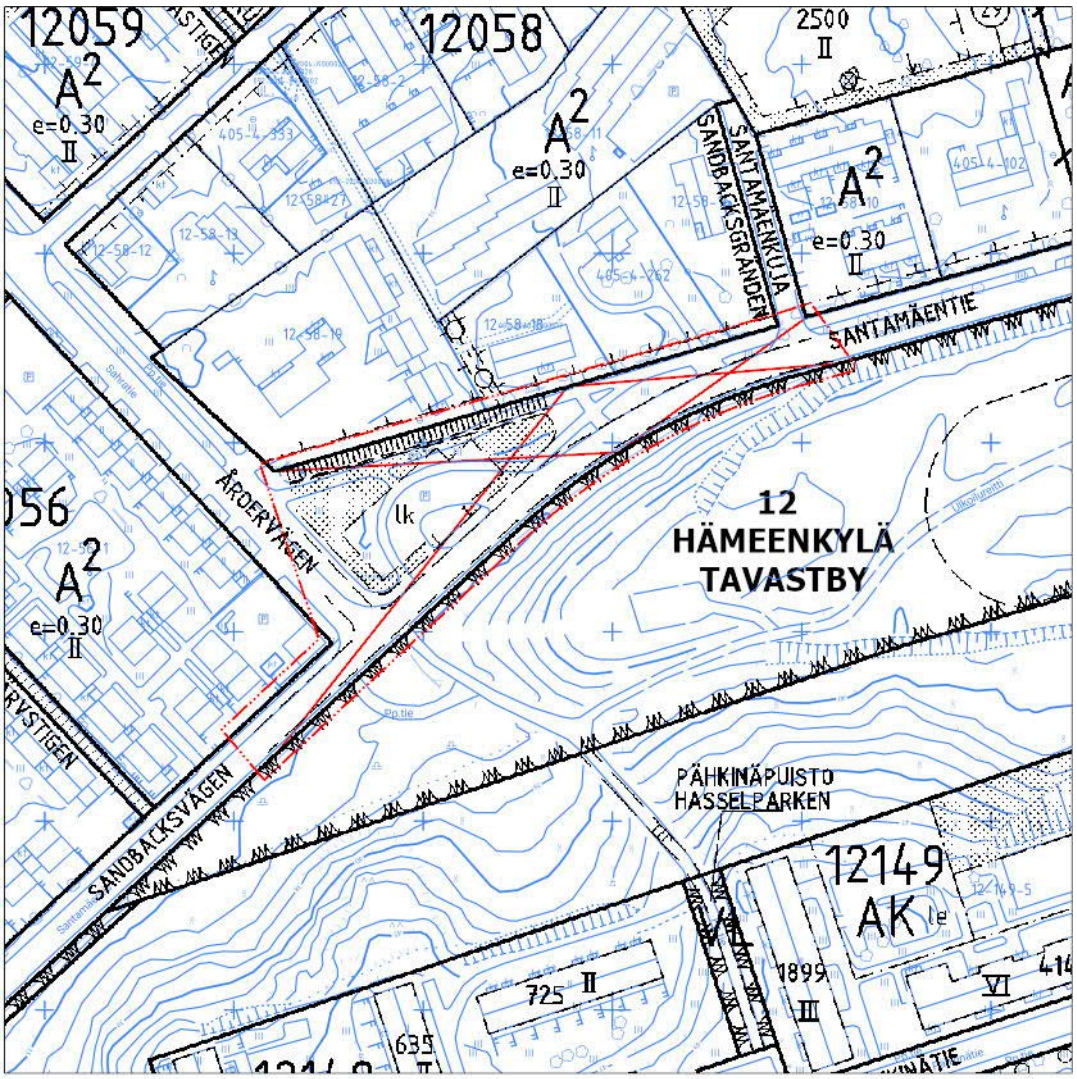

Poistettavat merkinnät

0 20 40 80 120 160 200 Metriä

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002416	16.11.2020

Vantaan kaupunki
SANTAMÄENTIE 15

Kaupunginosa 12, Hämeenkylä

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 12058 ja katualueita.
Tonttijako
Osa korttelia 12058.
1:2000

Vanda stad
SANDBACKSVÄGEN 15

Stadsdel 12, Tavastby

Ändring av detaljplanen
Del av kvartertet 12058 och gatuområden.
Tomtindelning
Del av kvarteret 12058.
1:2000

— · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AO	**Erillispientalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för fristående småhus.**
	Jokaiselle tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas i högst en bostad.
	Rakennuksissa tulee olla vaaleanharmaa tiiliharjakatto ja maalarinvalkoiset avoräystäät.	Byggnaderna ska ha åstak av ljusgrå tegel och öppna takfot som är målarvita.
	Kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5.	Taklutningen ska vara 1:1,5.
	Julkisivumateriaalin tulee olla paikalla muurattu punatiili harmain saumoin.	Fasadmaterialen ska vara på platsen murad rödtegel med gråa fogar.
	Parvekkeita, kuisteja, terasseja ja autokatoksia saa rakentaa rakennusalan ulkopuolelle.	Balkonger, verandor, terrasser och bilskydd får byggas utanför byggnadsytan.
	Tontit on rajattava pensasaidoin.	Tomterna ska avgränsas med häckar.
	Pihalla on käytettävä vettä läpäiseviä materiaaleja.	På gårdsplan ska användas vattengenomsläppliga material.
	Hulevedet on viivytettävä.	Dagvattnen ska fördröjas.
	Asuntojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och vägtrafikbuller i bostädernas yttre hölje ska vara minst 35 dB.
	Tontti on rajattava pensasaidalla. Puita on säilytettävä, jos mahdollista, tai istutettava.	Tomten ska gränsas med häck. Träd ska bevaras, om möjligt, eller planteras.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää. Ajoalue on kivettävä.	Asfaltbeläggning får inte användas. Körområdet ska stenas.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteistä eikä raskaita rakenteita, muuttaa maanpinnan tasoa eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga sturukturer, ändras marknivån eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Autopaikkojen vähimmäismäärä on 2 autopaikkaa/asunto.	Minimiantalet bilplatser är 2 bilplatser/bostad.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
31	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
12	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
HÄMEE	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
12058	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
SANTAMÄE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
180	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
II	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Katu.	**Gata.**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

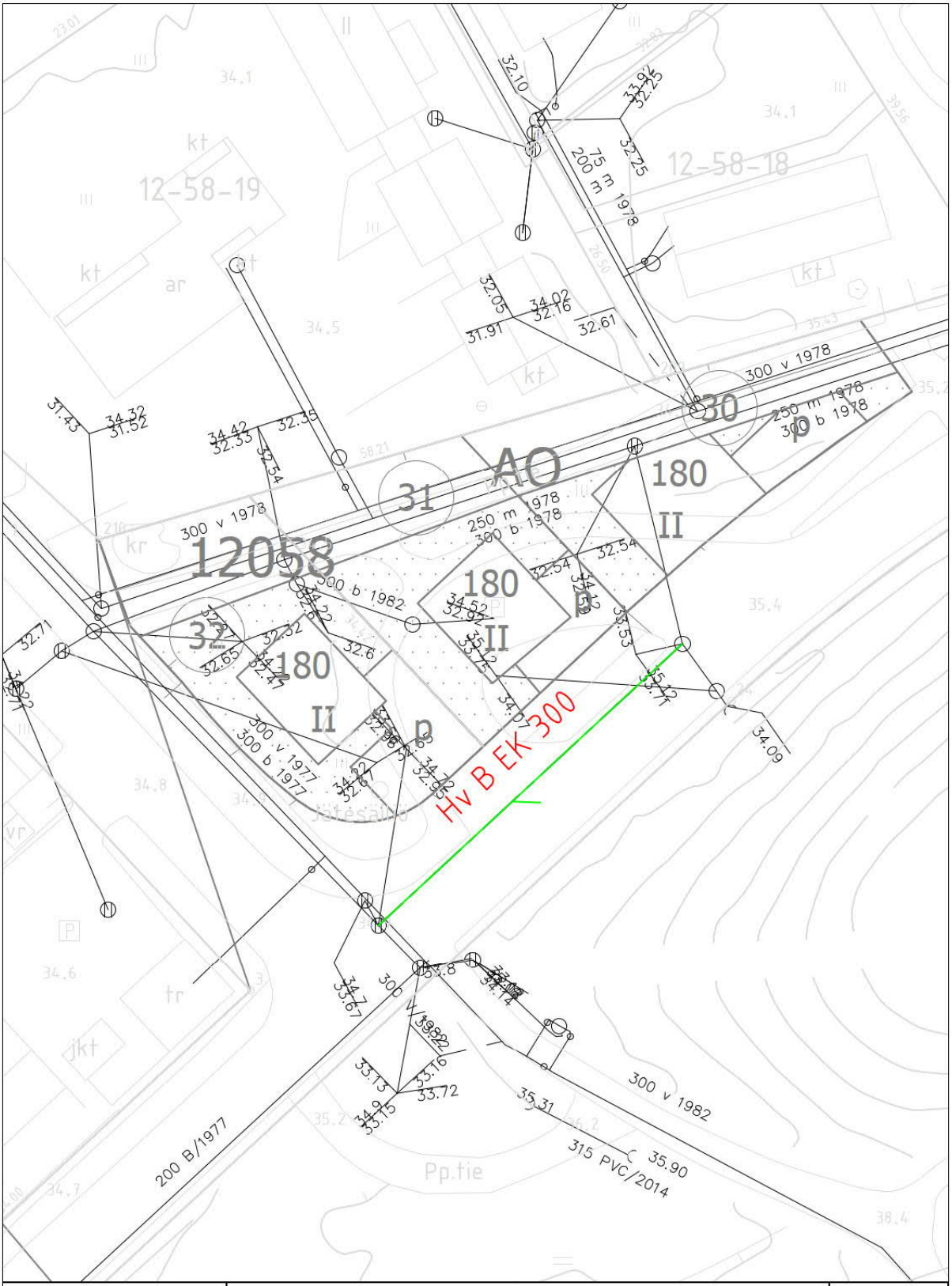

Vantaan kaupunki copyright Elina Kettunen tulosteen laatija 11.5.2020 päiväys	Vesihuollon esisuunnitelma 002416 Santamäentie 15 0 20 100 m	ETRS-GK25 Koord.järj. N2000 Korkeusjärj. 1 : 500 Mittakaava

32 § Asemakaavan muutos 002373, 52 Veromies / Annefred eteläinen

VD/9822/10.02.04.00/2017
HP/TLA/JOR/CTA/JJU/MKU/HY-L

Asemakaavan muutoksella nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten sekä hotellirakennusten korttelialueet muutetaan asuinkerrostalojen, autopaikkojen, keskustatoimintojen ja yleisten rakennusten korttelialueiksi. Nykyisin rakentamattomalle alueelle sijoittuu kaupunkimaisia asuinkortteleita n. 1200 asukkaalle, monitoimirakennus Atomi, puistoalueita sekä katu- ja torialueita. Asuinrakentamista osoitetaan AK-korttelialueille yhteensä 56 440 k-m². Y-korttelissa rakennusoikeutta on 11 000 k-m² ja C-korttelissa 5000 k-m². Rakentamisen määrä on kaikkiaan 72 440 k-m².

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 52323 ja 52328–52334 sekä katu-, tori- ja virkistysalueita kaupunginosassa 52 Veromies.

Alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Alue rajautuu pohjoisessa osin Manttaalitiehen sekä nykyisen kaavan mukaisen Manttaalipuiston pohjoisreunaan, etelässä Äyritiehen, itäosassa Manttaalikujaan sekä lännessä rakenteilla olevaan kortteliin 52127. Aviapoliksen juna-asemalle on matkaa n. 1,5 km ja lentoasemalle n. 2,5 km. Alue on laajuudeltaan noin 12,4 ha.

Hakija
Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park / c/o YIT Rakennus Oy ja Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Nykyisen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park / YIT Suomi Oy. Vantaan kaupunki omistaa nykyisen hotellirakennusten korttelin, puistoalueen sekä katualueet. Manttaalikujasta pienen osuuden omistaa Kiinteistö Oy Gasuri/Etra Trading Oy.

Valmistelu
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet YIT Rakennus Oy:n konsultteina ARK-House Arkkitehdit Oy sekä Aino Landscaping Oy. Katujen ja vesihuollon yleissuunnittelussa sekä puistoalueiden suunnittelussa kaupungin konsulttina on ollut Sitowise.

Kaavaan liitetyt hakemukset
Alue sisältää kokonaan kaavamuutoshakemuksen 002373 sekä osan kaavamuutoshakemuksen 002389 alueesta.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa suunnittelualue on asunto- ja työpaikka-aluetta (A/TP). Rälssitiellä on ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Alue on lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50–55 dB), mikä ei rajoita toimintojen sijoittelua, mutta vaikuttaa rakenteiden ääneneristystarpeeseen. Hanke on pääosin voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Yleiskaavaluonnoksessa 2020 kaavamuutoksen alue on asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC), jonka asuminen ja toiminnot tukeutuvat suunnitteilla olevaan ratikkayhteyteen. Kaupungin hallitus on

hyväksynyt uuden yleiskaavaluonnoksen 11.02.2019. Kaavahanke on yleiskaavaluonnoksen mukainen. Alueen halki kulkee virkistysalueyhteys. Aluetta sivuaa raitiotie Rälssitiellä.

Asemakaavamuutos
Asemakaavan muutos sisältää osan Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen kortteleista sekä puisto- ja katualueita. Asemakaavan pohjana on toiminut koko kilpailualueelle laadittu asemakaavan muutosluonnos (nro 052500), jossa mukana suunnittelussa ovat olleet Mandaworks AB ja MASSLab LDA:n suunnittelijat. Tarkempaa suunnittelua asemakaavan muutosta varten on jatkettu yhteistyössä YIT Rakennus Oy:n ja Ark-House arkkitehdit Oy:n kanssa. Asemakaavan muutos toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa.

Suunnittelualueelle toteutuu kaavan myötä monimuotoisia ja kaupunkimaisia asuinkortteleita, 2 kpl pysäköintitaloja sekä monitoimirakennus Atomi, jonne sijoittuvat päiväkoti, yhtenäiskoulu sekä nuorisotila. Toimintojen sekoittuneisuutta asuinkortteleihin tuodaan keskittämällä kortteleiden kivijalkaan asukkaiden yhteistilat, harrastustilat, liiketilat sekä mahdolliset työtilat.

Suunnittelun tavoitteena on ollut muodostaan alueesta kävelijäystävällinen, elävä ja urbaani tulevaisuuden laadukas asuinalue, jossa vehreys, ekologisuus ja resurssiviisaus ovat voimakkaasti läsnä. Ympäristön sekä fyysinen että toiminnallinen monipuolisuus on ollut osa suunnittelua jo kaavaluonnosvaiheessa.

Asuinrakennusten korttelit ovat umpikortteleita, joilla luodaan kaupunkimaisuutta, rakentamisen tehokkuutta sekä liikenteen ja ympäristön rakentamisen melulta suojaavia vehreitä sisäpihoja. Kaupunkikuvallista monimuotoisuutta kortteleihin tuovat vaihtelevat kerrosluvut (II1/2-VIII), rakennusten erilaiset massoittelut ja ominaispiirteet (kerrostalot, rivitalomaisuus, townhouse) sekä mm. vaihtelevat kattomuodot ja julkisivujen erilaiset käsittelytavat. Kaupunkivihreän ja luonnon monimuotoisuutta alueella vahvistavat puolestaan dynaamiset istutukset, metsäiset korttelipihat, taskupuistot ja katualueiden ja puistojen hulevesiratkaisut. Kortteleiden autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin, mikä osaltaan lisää korttelipihojen vehreyttä.

Yhteisöllisyyttä ja elävyyttä luodaan etenkin alueen aukioille, joiden reunoille keskitetyt asukkaiden yhteistilat sekä aukioiden muut toiminnot keräävät alueen asukkaat yhteen ja toimivat kohtaamisen ja oleskelun paikkoina. Yhteisöllisyyttä vahvistavat myös yhteiset korttelipihat sekä maantasoasuntojen etupihat kohtaamisen paikkoina reittien varrella.

Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueelle mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa sekä puiston ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin. Molempien LPA-talojen katoille rakennetaan vähintään 40 % kattopinta-alasta viherkattoa. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalan jälkilaskelma sekä varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 56 440 k-m2, keskustatoimintojen 5 000 k-m² ja yleisten rakennusten 11 000k-m². Rakentamisen määrä on yhteensä 72 440 k-m². AK-kortteleiden tehokkuudet vaihtelevat välillä e=1,8-2,8. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-korttelissa e=2,3.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten korttelialueet (T-3), hotellirakennusten korttelialueet (KL-6), puistot (VP) sekä katualueet keskustatoimintojen (C), asuinkerrostalojen (AK) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, puistoiksi (VP) ja

katualueiksi. Nykyisiä katualueiden rajoja muutetaan. Mm. Rälssitien katualue levenee pikaraitiotien sekä pyöräteiden tilatarpeen takia. Rälssipuiston koko pienenee hieman nykyisestään. Nykyinen Manttaalipuisto muuttuu täysin ja saa uuden nimen, Annefredinpuisto.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Tähän asemakaavan muutokseen liittyy rakentamistapaohje, joka on selostuksen liitteenä. Rakentamistapaohjeen tarkoituksenmukaisuutta kaavamääräystasoisena ohjeena selvitetään vielä kaavamuutoksen nähtävilläoloaikana.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivätty 10.10.2019.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä pyydettiin 11.11.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.

- Vantaan Energia totesi mielipiteessään, että muuntamoiden paikat tarkennetaan tarkemmassa suunnittelussa ja tähän vaikuttaa rakentamisen vaiheistus. Myös alueella sijaitsevien kaukolämpöputkien huomioiminen tuotiin esillle.
- Etola Kiinteistöt Oy toivoi, että alueen suunnittelussa huomioidaan Etolan kiinteistöllä tapahtuva teollinen toiminta ja näkymät uusista rakennuksista kiinteistön suuntaan toteuttamalla kiinteistön rajan läheisyyteen näkymähaittaa vähentävä viherkaista puustoineen. Manttaalikuja toivoitaan säilytettävän nykyisen tasoisena raskaan liikenteen tarpeita varten.
- Fingrid Oy:lla ei ollut huomautettavaa asemakaavamuutoksen lähtökohdista.
- Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymä (HSL) viittaa aiempaan kaavaluonnoksesta antamaansa lausuntoon ja painottaa erityisesti pikaratikan linjauksen huomioimista suunnittelussa.
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) tuo esille alueella sijaitsevan päävesijohdon ja runkoviemärin siirtämistarpeet. Vesihuoltoa varten tulee kaavaan merkitä 10 m leveät johtokujat. Lisäksi HSY esittää johtokujaan liittyvää tarkentavaa kaavamääräystä ja toteaa että uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tulee tarkastella kaavoituksen edetessä vesihuollon esisuunnitelmassa.
- Vantaan kaupungin Sivistystoimi tarkensi lähettämässään sähköpostissa alueelle sijoittuvan Atomin yhtenäiskoulun oppilaiden tavoitteellista mitoitusta sekä antoi lisäohjeita toimintojen ja pihan mitoitukseen.

Kaavaselostuksessa on kuvattu tarkemmin, miten sekä AUB-kaavaluonnoksesta että asemakaavamuutoksesta saadut mielipiteet ja lausunnot on otettu huomioon.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9) etenkin mahdollistamalla täydennysrakentamista tulevan ratikkalinjan varrelle ja luomalla viihtyisää ja turvallista uutta asuinympäristöä Aviapoliksen keskustaan.

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa kaupungin maalle uutta asuntokerrosalaa 26 690 k-m² (n. 568 asukasta).

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park / c/o YIT Rakennus Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.8.2020 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 11.8.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus, 52 Veromies / Annefred eteläinen
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park / c/o YIT Rakennus Oy maksaa muutoskustannukset (18 000 €).

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine selosti asiaa kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 11.8.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus, 52 Veromies / Annefred eteläinen
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 4 sekä todeta, että hakija Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park / c/o YIT Rakennus Oy maksaa muutoskustannukset (18 000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja rakentamistapaohjeet ovat olleet MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 9.9.-8.10.2020. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 24.8.2020 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 6 kpl ja saatiin 4 kpl kappaletta. Lausunnot saatiin Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Vantaan kaupunginmuseolta, Vantaan Energia Oy:lta ja Uudenmaan ELY-keskukselta. HSY:n, Vantaan kaupunginmuseon eikä Vantaan Energian lausunnoista aiheutunut tarkistustarvetta. Uudenmaan ELY-keskus esitti lausunnossa tarkennuksia kaavamuutoksen meluntorjuntaan ja hulevesien käsittelyyn liittyen.

Tehdyt tarkistukset
Kaavamääräyksiin on tehty ELY-keskuksen lausunnon perusteella muutama tarkistus. Y-korttelin pihan melutasoihin liittyvää määräystä on tarkennettu muotoon: ”Vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia

mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvon mukaisen melutason saavuttamiseksi oleskeluun ja oppimiseen tarkoitetuilla korttelin piha-alueilla". Asuntojen avautumista koskeva määräys on muutettu muotoon: "Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen." Kaavamääräystä on tiukennettu lausunnon mukaisesti, mutta sillä ei ole haluttu vaikeuttaa umpikortteleiden syntymistä.

Kaavakarttaan on teknisenä tarkistuksena päivitetty puistossa kulkevan HSY:n johtoja varten varatun alueen linjaus yhteneväiseksi yleissuunnitelman päivittyneen linjauksen kanssa. Lisäksi Rälssipuiston rakennussuunnittelun yhteydessä on tullut esiin tarve lisätä puiston vieressä sijoittuvalle C-korttelille rakennusala sekä kaavamääräys, jolla varmistetaan, että tontin maastonmuotoilu sovitetaan puiston korkotasoihin. Näillä lisäyksillä varmistetaan rakentamisen sovittaminen puiston korkotasoihin ja rakenteisiin.

Pieninä muutoksina kaavamääräyksiin on AK-kortteleille lisätty polkupyöräpysäköintinormi myös toimistotiloille, korvattu asuntokohtaisten varastojen sijoittumista ohjaavasta määräyksestä ullakkosana muotoon "kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle" sekä lisätty Y-korttelille energiatehokkuuden määräys, kuten muillakin kaava-alueen kortteleilla.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavamuutoksen selostusta on päivitetty Uudenmaan ELY-keskukselta saadun lausunnon mukaisesti sekä tarkistettu kaavakarttaan tehdyn piirustusteknisen tarkistuksen vuoksi. Liitteisiin on lisätty kortteleiden vihertehokkuuslaskelmien tuloskortit.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 3.11.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002373, 52 Veromies / Annefred eteläinen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 13.11.2020.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 32

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 3.11.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002373, 52 Veromies / Annefred eteläinen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 3.11.2020
- Annefred eteläinen - Rakentamistapaohje 3.11.2020
- Lausunnot ja vastineet 3.11.2020

Muut asemakaavamuutokseen liittyvät aineistot löytyvät muutoksen verkkosivuilta: https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/101/0/147561.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, ote kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 302 8975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaava-arkkitehti Charlotta Tanner, puh. 050 312 1840, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Jonna Juusola, puh. 050 302 8995, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002373 ANNEFRED ETELÄINEN

VEROMIES

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 3.11.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002373. Kaavoitus on tullut vireille 5.2.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 52323 ja 52328-52334 sekä katu-, tori- ja virkistysalueet kaupunginosassa 52, Veromies.

Asemakaavan muutoksessa alueelle osoitetaan kaupunkimaisia asuinkortteleita asuntoineen, n. 1200 asukkaalle, virkistysalueita sekä keskustatoimintojen ja yleisten rakennusten korttelialueet. Toimintojen sekoittuneisuutta alueella lisätään keskittämällä asuinkortteleiden kivijalkaan asukkaiden yhteistilat, harrastustilat, liiketilat sekä mahdolliset työtilat. Asumisen lisäksi alueelle toteutuu monitoimirakennus Atomi, johon sijoittuu koulu 900 oppilaalle, päiväkoti 160 lapselle, nuorisotila sekä mahdollisesti muitakin palveluja. Alueen puistot ovat Veromiehen merkittävimpiä viheralueita.

Kaavaan liittyy yhteistyösopimuksia.

Kaavan laatijat: asemakaava-arkkitehti Charlotta Tanner ja asemakaavasuunnittelija Jonna Juusola, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

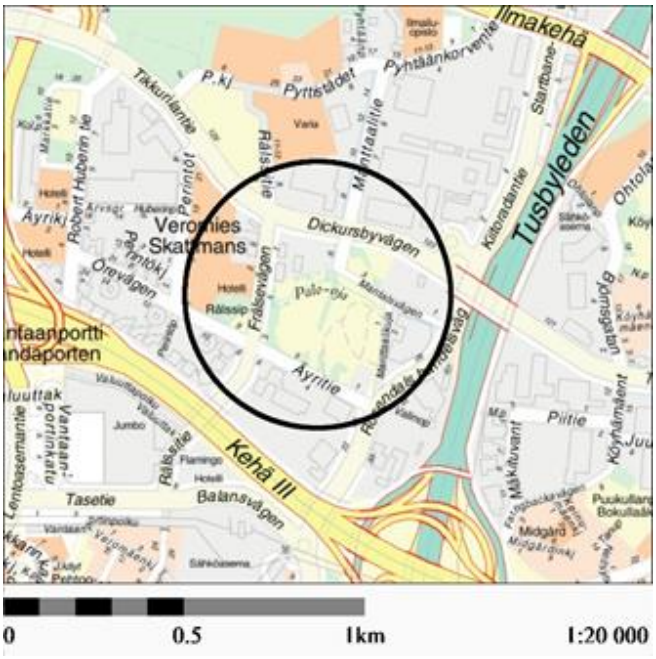

Kuva 1. Alueen sijainti

Kaavamuutoksen alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Alue rajautuu pohjoisessa osin Manttaalitiehen sekä nykyisen kaavan mukaisen Manttaalipuiston pohjoisreunaan, etelässä Äyritiehen, itäosassa Manttaalikujaan sekä lännessä rakenteilla olevaan korttelilin 52127. Aviapoliksen juna-asemalle on matkaa n. 1,5 km ja lentoasemalle n. 2,5 km. Alue sisältää kokonaan kaavamuutoshakemuksen 002373 sekä osan kaavamuutoshakemuksen 002389 alueesta. Alue on laajuudeltaan noin 12,4 ha.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Suunnittelun pohjana on kansainvälinen Aviapolis Urban Blocks (AUB) -ideakilpailu, jossa palkittiin 1.9.2017 4 ehdotusta (3:lle 2.palkinto + 1 lunastus), minkä lisäksi neljälle myönnettiin kunniamaininta. Palkittujen kolme parasta ratkaisua ovat olleet kaavaluonnoksen lähtökohta-aineistona.
- Luonnosvaiheessa maanomistajat esittivät kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n suunnittelijoiden lisäksi

kaavatyön valmisteluun osallistuvat kaupungin omat suunnittelijat ja asiantuntijat, muita konsultteja sekä sopimusvalmistelijat.

- Alueen maanomistajat jättivät omat asemakaavan muutoshakemuksensa vuoden 2017 loppupuolella ja vuoden 2018 alussa: Äyritie 1 (YIT): 002373, Rälssitie 7a (KOy Paavontalo): 002374, Rälssitie 7c (L-House): 002379, Rälssitie 7b (DBC-Systems Oy): 002380, Vantaan kaupunki: 002389, ja Rälssitie 6 (KOy Rälssitie 16/ Valion Eläkekassa): 002393.
- Asemakaavan muutosluonnos 052500 käsittää kaikki em. asemakaavan muutoshakemukset.
- Kaavoitus tuli vireille 5.2.2018.
- Mielipiteet asemakaavaluonnoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 23.2.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta.
- Asemakaavaluonnoksen pohjaksi Mandaworks AB ja MASSLAb LDA työstivät viitesuunnitelman. AUB-aluetta koskeva asemakaavaluonnos oli nähtävillä 28.11.2018-2.1.2019. Lausunnot (6 kpl) pyydettiin 31.01.2019 mennessä ja niitä saatiin yhteensä 4 kpl.
- AUB-Kick Off-työpaja pidettiin 21.3.2019.
- Alue päätettiin kaavoittaa ehdotukseksi kahdessa osassa, joista ensimmäinen (Annefred eteläinen) sisältää hakemuksen 002373 sekä osan hakemuksesta 002389.
- Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin syksyllä 2019. Mielipiteet siihen pyydetiin 11.11.2019 mennessä ja niitä saatiin yhteensä 6 kpl.
- Asemakaavaehdotuksen pohjaksi työstettiin viitesuunnitelmaa syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana. Viitesuunnitelman pohjalta laadittiin asemakaavaa selventävät rakentamistapaohjeet. Kevään 2020 aikana laadittiin myös katujen ja vesihuollon yleissuunnitelma alueelle sekä teetettiin meluselvitys. Myös v. 2019 valmistuneen julkisten alueiden yleissuunnitelman pohjalta Rälssi- ja Annefredinpuiston suunnittelua on jatkettu.
- Asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville ajalle 9.9.-8.10.2020. Lausunnot (6 kpl) pyydettiin 8.10.2020 mennessä Uudenmaan ELY-keskukselta, Vantaan Energialta, Helsingin seudun liikennekuntayhtymältä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Vantaan kaupunginmuseolta. Lausunnot saatiin Uudenmaan ELY-keskukselta, Vantaan Energialta, Helsingin seudun ympäristöpalveluilta sekä Vantaan kaupunginmuseolta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 5
2. Lähtökohdat 7
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 7
2.2 Suunnittelutilanne 17
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 26
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 26
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 27
3.3. Asemakaavan tavoitteet 31
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 35
4. Asemakaavan kuvaus 41
4.1 Kaavan rakenne 41
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 45
4.3 Aluevaraukset 46
4.4 Kaavan vaikutukset 52
4.5 Ympäristön häiriötekijät 58
4.6 Nimistö 58
5. Asemakaavan toteutus 59
6. Kaavatyöhön osallistuneet 59
7. Asemakaavan seurantalomake 62
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 64
9. Muu suunnitelma-aineisto 75

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake
- Asemakaavakartta ja kaavamääräykset
- Viitesuunnitelma
- Vesihuollon yleissuunnitelma
- Korttelipihojen vihertehokkuuslaskelmat
- Asemakaavaluonnos (nro 052500) ja kaavamääräykset (erillisenä liitteenä)
- Annefred eteläinen - rakentamistapaohje (erillisenä liitteenä)
- Meluselvitys, Annefred eteläinen (erillisenä liitteenä)
- Koonti asemakaavaluonnoksen (AUB-alue, nro 052500) lausunnoista (erillisenä liitteenä)
- Koonti Annefred eteläisen oas-vaiheen mielipiteistä (erillisenä liitteenä)
- Koonti Annefred eteläisen asemakaavaehdotuksen lausunnoista sekä vastineista (erillisenä liitteenä)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Aviapoliksen kaavarunko, kaupunginvaltuusto 18.4.2016.
- Aviapolis Urban Blocks. Avoin, kansainvälinen ideakilpailu, Open International Ideas Competition 16.1. - 28.4.2017. Arvostelupöytäkirja, Jury Report 28.8.2017.
- Aviapolis Urban Blocks Draft Masterplan, Mandaworks AB & MASSLab LDA, 2018.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, AUB-alue nro 052500, 5.2.2018, päivitetty 26.2.2018
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Annefred eteläinen nro 002373, 10.10.2019
- Annefred eteläinen -rakentamistapaohje, ARK-House Arkkitehdit, 11.8.2020
- Annefred eteläinen, Kotiinpaluu – Taidekonseptin teema, Anne Kaarna-Suomi, Vantaan taidemuseo Artsi, 18.4.2020
- Annefred eteläinen, taideohjelma – Kotiinpaluu, Harri Larjosto 2020 (rakentamistapaohjeen liitteenä)
- Annefred eteläisen (nro 002373) asemakaava-alueen kunnallistekninen yleissuunnitelma, Sitowise Oy, 11.6.2020
- Meluselvitys, Annefred eteläinen, Vantaa, Helimäki Akustikot 19.5.2020
- Atomi, Aviapoliksen koulu-päiväkoti-nuorisotila, uudisrakennus, hankesuunnitelma, Vantaan kaupunki, tilakeskus, 28.5.2019
- Rälssipuisto ja Manttaalipuisto, hulevesialtaiden suunnittelu, rakennussuunnitelma, asemapiirros, Finnish Consulting Group Oy, HSY Vesi; Vantaan kaupunki, 18.5.2012.
- Rälssipuisto ja Manttaalipuisto, hulevesialtaat, asemapiirros, Finnish Consulting Group Oy, HSY Vesi; Vantaan kaupunki, 28.3.2013.
- Rälssi- ja Manttaalipuisto, Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma, Sitowise Oy 30.1.2019
- Ympäristötekninen tutkimusraportti, Rälssipuisto, Vahanen Environment Oy 10.2.2020
- Ympäristötekninen tutkimusraportti, Äyritie 5-7, Vahanen Environment Oy 17.6.2020
- Veromiehen uusi nimistö, Mikko Sandström, Kaupunkisuunnittelu, 25.5.2018.
- Aviapolis-kaavarungon liikennesuunnitelma, Ramboll, maaliskuu 2016.
- Aviapoksen kaavarungon nro 052200, Veromies, tie- ja katuliikenteen meluselvitys. Huhtikuu 2016, Ramboll.
- Aviapoliksen liikenneverkkoselvitys ja alustava yleissuunnitelma, Sitowise Oy, Flou Oy, 7.1.2020
- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040, Vantaan kaupunkisuunnittelu 27.10.2015, kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015.
- Aviapolis, Veromiehen verkot, 052700, Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu, 2018.
- Raide-Jokeri 3, Alustava yleissuunnitelma 23.2.2018, Vantaan kaupunki ja Trafix Oy.
- Vantaan ratikan yleissuusuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019.

1. TIIVISTELMÄ

Tämä asemakaavan muutos sisältää osan Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen kortteleista sekä puisto- ja katualueita. Asemakaavan pohjana on toiminut koko kilpailualueelle laadittu asemakaavan muutosluonnos (nro 052500), jossa mukana suunnittelussa ovat olleet Mandaworks AB ja MASSLab LDA:n suunnittelijat. Tarkempaa suunnittelua asemakaavan muutosta varten on jatkettu

yhteistyössä YIT Rakennus Oy:n ja Ark-House arkkitehdit Oy:n kanssa. Pihasuunnittelun osalta työssä oli mukana Aino Landscaping Oy.
Suunnittelualue on rakentamaton. Pinta-alaltaan alue on n. 12,4 ha. Asemakaavan muutos toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa.

Suunnittelualueelle toteutuu kaavan myötä monimuotoisia ja kaupunkimaisia asuinkortteleita, 2 kpl pysäköintitaloja sekä monitoimirakennus Atomi, jonne sijoittuvat päiväkoti, yhtenäiskoulu sekä nuorisotila. Toimintojen sekoittuneisuutta asuinkortteleihin tuodaan keskittämällä kortteleiden kivijalkaan asukkaiden yhteistilat, harrastustilat, liiketilat sekä mahdolliset työtilat.

Suunnittelun tavoitteena on ollut muodostaan alueesta kävelijäystävällinen, elävä ja urbaani tulevaisuuden laadukas asuinalue, jossa vehreys, ekologisuus ja resurssiviisaus ovat voimakkaasti läsnä. Ympäristön sekä fyysinen että toiminnallinen monipuolisuus on ollut osa suunnittelua jo kaavaluonnosvaiheessa.

Asuinrakennusten korttelit ovat umpikortteleita, joilla luodaan kaupunkimaisuutta, rakentamisen tehokkuutta sekä liikenteen ja ympäristön rakentamisen melulta suojaavia vehreitä sisäpihoja. Kaupunkikuvallista monimuotoisuutta kortteleihin tuovat vaihtelevat kerrosluvut (II1/2-VIII), rakennusten erilaiset massoittelut ja ominaispiirteet (kerrostalot, rivitalomaisuus, townhouse) sekä mm. vaihtelevat kattomuodot ja julkisivujen erilaiset käsittelytavat. Kaupunkivihreän ja luonnon monimuotoisuutta alueella vahvistavat puolestaan dynaamiset istutukset, metsäiset korttelipihat, taskupuistot ja katualueiden ja puistojen hulevesiratkaisut. Kortteleiden autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin, mikä osaltaan lisää korttelipihojen vehreyttä.

Yhteisöllisyyttä ja elävyyttä luodaan etenkin alueen aukioille, joiden reunoille keskitetyt asukkaiden yhteistilat sekä aukioiden muut toiminnot keräävät alueen asukkaat yhteen ja toimivat kohtaamisen ja oleskelun paikkoina. Yhteisöllisyyttä vahvistavat myös yhteiset korttelipihat sekä maantasoasuntojen etupihat kohtaamisen paikkoina reittien varrella.

Kuva 2. Annefred eteläinen -viitesuunnitelma (ARK-House Arkkitehdit Oy 2020).

Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueelle mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa sekä puiston ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin. Molempien LPA-talojen katoille rakennetaan vähintään 40% kattopinta-alasta viherkattoa. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma sekä varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 56 440 k-m2, keskustatoimintojen 5 000 k-m2 ja yleisten rakennusten 11 000k-m2. Rakentamisen määrä on yhteensä 72 440 k-m2. AK-kortteleiden tehokkuudet vaihtelevat välillä e=1,8-2,8. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-korttelissa e=2,3.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten korttelialueet (T-3), hotellirakennusten korttelialueet (KL-6), puistot (VP) sekä katualueet keskustatoimintojen (C), asuinkerrostalojen (AK) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, puistoiksi (VP) ja katu- sekä torialueiksi. Nykyisiä katualueiden rajoja muutetaan. Mm. Rälssitien katualue levenee pikaraitiotien sekä pyöräteiden tilatarpeen takia. Rälssipuiston koko pienenee hieman nykyisestään. Nykyinen Manttaalipuisto muuttuu täysin ja saa uuden nimen, Annefredinpuisto.

Hanke tiivistää kaupunkirakennetta, mikä on taloudellisuuden kannalta tärkeää. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat ja sivuavat tiet ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi niin äänimaailmaltaan kuin laajuudeltaan. Alue on täyttynyt suurimittakaavaisista rakennuksista sekä asvaltoiduista pinnoista. Katuverkko on harva ja korttelikoko valtaisa. Alueen nykyinen vehreys muodostuu pääosin rakentamattomiksi jääneistä alueista ja

Kuva 3. Ilmakuva suunnittelualueesta. Punaisella Annefred eteläisen asemakaavamuutoksen rajaus.

metsittyneistä pelloista sekä puroympäristöstä.

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta entistä viljelyaluetta. Kaakkoisosassa on pysäköinti-/varastointikenttä. AUB-alueen pohjoisosassa, tämän kaavamuutoksen ulkopuolella, on muutamia 1980-luvulla rakennettuja toimisto- ja tuotantorakennuksia sekä Rälssipuiston pohjoispuolella hotelli samalta ajalta. Alueen eteläpuolella sijaitsee kehä III rajoittuen toimisto- ja varastorakennuksiin pysäköintialueineen.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu laajan reunamuodostumaselänteen eteläpuolelle, laajalle savitasangolle. Selänteen pinta- ja pohjavesistä saavat alkunsa Aviapoliksen alueella virtaavat, Vantaan- ja Keravanjokeen laskevat ojat, joista kaava-alueen eteläreunassa sijaitseva Palo-oja virtaa itään ja kääntyy Rälssipuistossa koilliseen sekä pohjoisesta laskeva Pytinoja yhdistyen Annefredinpuistossa (ent. Manttaalipuisto) Palo-ojaan.

Alueelle on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat tielinjaukset ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi sekä äänimaailmaltaan että tilavaraukseltaan. Kaupunginosan ennen peltoalueina hyödynnetyt savikot ovat vuosien varrella täyttyneet suurimittakaavaisista työpaikka- ja varastorakennuksista sekä maanpäällisistä pysäköintitaloista ja -alueista. Huonojen perustamisolosuhteiden vuoksi tonteilla on tehty paljon maantäyttöjä. Alueen katuverkko on harva ja korttelikoko suuri. Rakentamatta jääneet maa-alueet ovat osittain vehreitä, luonnonvaraisia nuoria metsiköitä tai puoliavoimia niittyjä. Alue on hyvin tasainen. Maaston korot vaihtelevat +22 ja +25,7 metrin välillä.

Kasvillisuus ja virkistysalueet

Veromiehen kaupunginosa on nykyisin ennen kaikkea yritysalue, jossa luonnolle on jäänyt tilaa varsin vähän. Kaupunginosan ainoat rakennetut puistoalueet ovat toistaiseksi Aviapolis-aseman pohjoisen sisäänkäynnin sekä Technopoliksen luona. Alueen nykyinen vehreys muodostuu pääosin rakentamattomiksi jääneistä, luonnonvaraisista maa-alueista ja metsittyneistä pelloista. Rälssi- sekä Annefredinpuistoon on tehty puiston yleissuunnitelmat, mutta niiden toteutussuunnittelu on vielä kesken.

Alue ei ole pohjavesialuetta.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykytilanteessa pääosin rakentamatonta peltoa ja niittyä eli vettä läpäisevää pintaa. Alueen tasaisuudesta ja savipitoisesta maaperästä johtuen satavat vedet lammikoituvat ja imeytyvät osin maaperään tai osa vesistä ohjautuu vanhoja sarkaojia pitkin alueen pohjoisosan avo-ojaan (Palo-oja).

Kaavamuutosalue kuuluu Palo-ojan (ent. Kirkonkylänoja) valuma-alueeseen. Kaava-alueen hulevedet johtuvat ojien, kourujen ja hulevesiviemäreiden kautta Palo-ojaan. Annefredinpuistossa Palo-oja ja lentokentän suunnalta vesiä kokoava Pytinoja yhdistyvät Kirkonkylänojaksi, josta vedet laskevat edelleen Keravanjokeen Helsingin pitäjän kirkonkylässä.

Valuma-alueen varsin tehokkaan maankäytön sekä suunnittelualueen tasaisen luonteen vuoksi puron ympäristö Manttaali- ja Rälssipuistossa on todettu tulvaherkäksi alueeksi. Toisaalta puisto-alueen tulviminen vähentää tulvariskiä Kirkonkylänojan alajuoksulla.

Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Kaava-alue on pintamaalajikartan mukaan pääosin savialuetta. Alueella tehtyjen kairausten perusteella savikerroksen paksuus on noin 1-4 metriä. Saven alla on silttiä, hiekkaa ja moreenia. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon noin 2-11 metrin syvyydellä maanpinnasta. Alueella sijaitsevissa pohjaveden havaintoputkissa pohjavesi on ollut noin 1-2 metrin syvyydellä maanpinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Alueen eteläosassa myös maanvarainen perustaminen voi olla mahdollista. Kunnallisteknisten rakenteiden ja liikennöitävien piha-alueiden rakentaminen voi edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä (esim. stabilointia, kevennystä). Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

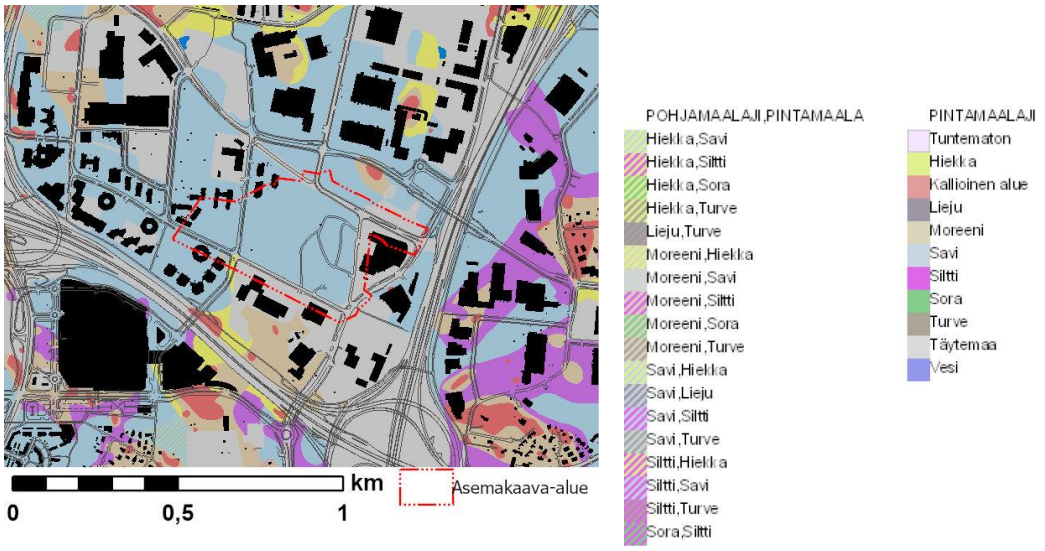

Kuva 4. Maalajikartta. Annefred eteläinen rajattu punaisella.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Veromiehen ainoa asuinalue on Aerola, missä asui vuoden 2015 alussa 562 henkeä. Veromiehessä on vähemmän 0 – 6 -vuotiaita (8 %), 7 – 15 -vuotiaita (4 %) sekä yli 65-vuotiaita (4 %) kuin Vantaalla keskimäärin, mutta työikäisten (16 – 64 -vuotiaiden) osuus sen sijaan on reilusti suurempi kuin Vantaalla keskimäärin, 84 %. Koko Aviapoliksen suuralueen asukasluku oli 18 849 henkeä, missä on kasvua reilut 3 200 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Perheellisiä asuntokuntia Veromiehessä on vähemmän kuin Vantaalla keskimäärin, mikä näkyy pienasuntovaltaisuutena. Veromiesläisten keskitulot ovat hieman keskimääräistä pienemmät, vaikka työllisten osuus on suurempi. Asuntotuotannosta puolet on omistusasuntoja, puolet vuokra-

asuntoja. Lentokentän läheisyyden luoma kansainvälinen ilmapiiri näkyy myös väestössä, sillä asukkaista joka neljäs on ulkomaan kansalainen. Vieraskielisten osuus onkin kasvanut jyrkästi viimeisen 10 vuoden aikana 4,5 %:stä 26,3 %:iin.

Aviapoliksen kaavarungossa on varauduttu noin 20 000 uuden asukkaan sijoittumiseen Veromiehen alueelle. Siitä Tikkurilantien, Tuusulanväylän, Kehä III:n ja Rälssitien rajaamalle alueelle on arvioitu sijoittuvan lähes 3 000. Annefred eteläisen kaavamuutosalueelle rakentuu asuntoja noin 1 200 asukkaalle.

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Vuoden 2014 aikana Vantaalla sijaitsevien työpaikkojen määrä kasvoi 910:lla työpaikalla. Vantaan työpaikkakasvu on kuluneen vuosikymmenen aikana keskittynyt Vantaan keskiosiin, etenkin Aviapoliksen suuralueelle, mikä tekee siitä Vantaan suurimman työpaikkakeskittymän. Aviapoliksen osuus koko kaupungin työpaikkakasvusta on ollut vuodesta 2003 vuoden 2013 loppuun 78 %.

Tällä hetkellä Veromiehessä on pääasiassa teollisuus-, liike- ja varastorakennuksia, mutta tulevaisuudessa alue monipuolistuu. Veromiehen ja Lentokentän kaupunginosissa on yhteensä noin 20 000 työpaikkaa. Veromiehen kaupunginosan vajaasta 9 200 työpaikasta lähes 40 % on kaupan alalla. Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen uusissa toimistorakennuskokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Kaupunginosassa on myös hotelleja, erityiskauppoja ja tuotantolaitoksia. Veromiehessä sijaitsee Kehäradan Aviapoliksen asema. Lentokentällä on oma asemansa.

Teollisuus- ja varastoalueen keskellä on Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste, jossa opiskelijat voivat suorittaa autoalan, lentokoneasennuksen tai logistiikan perustutkinnon. Lisäksi Finavian ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa Avia Collegessa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin. Ilmakehän varressa on helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000 – 60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Lentokentän läheisyys mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille, etenkin Kaukoidän ja Euroopan välillä. Valtatie E 18, joka pääkaupunkiseudulla on Kehä III, yhdistää Belfastin ja Pietarin sekä mm. Vuosaaren sataman. Tuusulanväylä on tehokas yhteys sisämaahan. Kehärata yhdistää pääkaupunkiseudun. Hyvä saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Alueen yhdyskuntarakenteessa korostuu autoilu: korttelikoko on suuri, rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa ja pysäköinti on kaupunkikuvassa näkyvästi. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Kokonaisuutena Veromiehen kaupunkikuva on mitäänsanomaton. Kaupunkikuvan kiinnekohtia ovat muutamat luonteikkaat teollisuusrakennukset ja Kehä III:n toimistorakennusten rivi. Puistot ja ulko-oleskelun viihtyisyys ovat olleet toissijaisia.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Veromiehen alueella on yhteensä 43 Vantaan kaupunginmuseon inventoimaa rakennusperintökohdetta. Kaupunginmuseo teki vuosina 2014–2015 tarkistusinventoinnin Veromiehen rakennusperintökohteista. Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä kohteita on alueella yhdeksän ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita neljä. Muiden kohteiden rakennusperintöarvot todettiin

vaatimattomiksi. Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole merkittäviä rakennusperintökohteita.

Virkistys

Alueella on Rälssipuisto ja Manttaalipuisto, jotka ovat luonnontilaisia. Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat olemattomat ja etäisyydet ovat pitkiä sekä virkistysreitit laajempiin metsiin tai Vantaajoen varrelle ovat katkonaiset.

Liikenne

Autoliikenne

Alueen pääkatu- ja tieverkkoa on täydennetty ja parannettu viimeksi v. 2015 ja verkko on liikenteen toimivuuden osalta tällä hetkellä riittävä. Raskaan liikenteen osuus on melko suuri; esim. Tikkurilantiellä n. 8 % liikennemäärästä. Osana Aviapolis-kaavarunkotyötä alueelle laadittiin liikenneselvitys, jossa tutkittiin tavoiteltavan asukas- ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta liikennemääriin ja katuverkon kapasiteetin riittävyyttä lisääntyvään liikennemäärään. Selvityksen mukaan kaavarungon mukainen liikenneverkko toimii vuoden 2040 ja 2055 arvioiduilla liikennemäärillä (Ramboll, 2016).

Vantaan kaupungin tilaamassa Aviapoliksen liikenneverkkoselvityksessä laadittiin liikenne-ennustemalli HELMET 3.0 perusteella, tutkittiin liikenteen verkollinen tarkastelu ja laadittiin alustava yleissuunnitelma, jossa on esitetty katuverkon hierarkia toimintojen sijoittumisen perusteella ja alustavat poikkileikkaukset sekä liittymätyypit. Tarkasteluvuosina olivat 2030 ja 2050. Aviapoliksen liikenneverkko ei merkittävästi ruuhkaudu vuoden 2030 ennustetuilla liikennemäärillä. Vuonna 2050 liikenneverkon kuormitus saattaa olla välityskyvyn ylärajalla ruuhka-aikoina Tuusulanväylällä ja Lentoasemantiellä, kun taas Veromiehen sisäinen liikenne on sujuvaa ja määrällisesti kohtuullista. (Sitowise, 2020)

Kävely ja pyöräily

Veromiehen nykyinen jalankulkuverkko on harva, minkä johdosta todelliset kävelymatkat muodostuvat pitkiksi suhteessa linnuntie-etäisyyksiin. Valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen, jolloin tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni. Lentoasemantien parantamisen yhteydessä on rakennettu kaksi uutta jalankulkuyhteyttä Lentoasemantien poikki; Technopoliksen kohdalle Karhumäen silta ja lähelle Kehä III:a Virkatie - Äyrikujan alikulku. Kävely- ja pyöräily-yhteyksiä ympäröivään kaupunkirakenteeseen on silti edelleen vain noin 500 metrin välein.

Ympäröivillä katualueilla on yleensä vain tien toisella puolen yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Tikkurilantiellä se on paikoin tien molemmin puolin. Tikkurilantien etelälaidalla on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie, joka on vuonna 2025 osa pyöräilyn laatukäytävää (Tikkurila - Kivistö).

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää Veromiehen kaupunginosan seudun raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille seutua. Kaupunginosaa palvelevat sekä Aviapoliksen että Lentoaseman rautatieasemat. Aviapolis-asema sijaitsee lähimmillään n. 1090 metrin päässä kaavamuutosalueesta. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana 10 minuutin välein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Pysäkkejä on nykyisin Tikkurilantiellä, Rälssitiellä ja Tammiston kauppatiellä. Aviapolis-aseman eteläisen asemarakennuksen viereen Aviabulevardille tulee bussiliikenteen terminaali.

Suunnitteilla on myös Vantaan raitiotie, jonka linjaukseen varaudutaan Tikkurilantiellä ja Rälssitiellä ja pysäkkiin Rälssitiellä.

Vesihuolto

Kaavaluonnosalue kuuluu vesihuollon toiminta-alueeseen ja siellä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Manttaali- ja Rälssipuiston halki kulkee vuonna 1964 rakennettu 300 mm runkovesijohto. HSY:n mukaan se vaatii uudistamisen lähiaikoina. Lentokentän ja lähialueen lisärakentaminen tarvitsee lisäkapasiteettia runkovesijohtoihin.

Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alue voidaan liittää Manttaalitien runkovesijohtoon (DN315, 2012), joka tullaan myöhemmin uusimaan kokoon DN 400. Lisäksi kaava-alueen vesihuolto voidaan liittää Äyritielle rakennettavaan uuteen DN400 runkovesijohtoon.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 … +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen jätevedet voidaan johtaa painovoimaisesti Manttaalitien runkoviemäriin (DN500, 2012), joka tullaan myöhemmin uusimaan kokoon DN1000.

Jätevedet johdetaan rakennetun DN500 (myöhemmin DN1000) runkoviemärin kautta Tuusulanväylän alitse Köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalue voidaan liittää Äyritielle rakennettavaan hulevesiviemäriin. Lisäksi kaava-alueen hulevedet voidaan johtaa Annefredinpuistossa sijaitsevaan avo-ojaan (Palo-oja). Palo-oja laskee edelleen Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Alue on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon. Johdot kulkevat Rälssitien ja Äyritien katualueilla sekä suunnittelualueen halki pohjois-eteläsuuntaisesti Manttaalitien mutkasta Äyritielle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on katualueiden varressa sekä Manttaalipuiston laidalla.

Ympäristöhäiriöt

Ilmanlaatu/Pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi herkkien toimintojen ja asuinrakennusten tulee sijoittua riittävän etäälle väylistä. Vuodelle 2050 arvioidut liikennemäärät (KAVL) ovat Kehä III:lla n. 85 000 ajon./vrk, Tuusulanväylällä n. 70 000 ajon./vrk, Tikkurilantiellä n. 7 700 ajon./vrk, Rälssitiellä n. 3 600 ajon./vrk sekä Äyritiellä n. 4 300 ajon./vrk ja Tammiston kauppatiellä n. 9 800 ajon./vrk.

Asuinrakennusten suositusetäisyys ajoradan reunasta on 20 metriä (minimi 7 m), kun liikennemäärä on 5 000 – 10 000 ajon./vrk ja 40 metriä (minimi 14 m), kun liikennemäärä on 10 000 – 20 000 ajon./vrk. Etäisyyden Kehä III:lle tulee olla 150 metriä (min. 63 m) ja Tuusulanväylälle 150 metriä (min. 56 m).

Herkillä kohteilla, kuten koululla, etäisyydet ovat 40 m (min. 20 m), kun liikennemäärä on 5 000 – 10 000 ajon./vrk, ja 80 m (min. 40 m), kun liikennemäärä on 10 000 – 20 000 ajon./vrk. Etäisyyksien Kehä III:lle ja Tuusulanväylälle tulisi olla 200 metriä (min. 150 m).

Yleisten rakennusten korttelialue on lähimmillään n. 230 m päässä Kehä III:n ajoradasta. Mitoitusohjeen mukaan koulu ja päiväkoti sijoittuisivat lähimmillään n. 10-30 metrin päähän Rälssi- ja Äyritien puoleisista korttelialueen rajoista.

Liikenne- ja lentomelu

Vantaan karttapalvelun tiemeluennuste 2030 -kartassa suunnittelualueelle voi kohdistua Tammiston kauppatien suuntaan kurottelevassa kulmassa jopa 65 - 70 dB, kun alueen sisäosassa melu jää alle 55 dB. Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan tällöin tarvitaan erillinen liikennemeluselvitys. Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, Lden 50 - 55 dB. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on tällöin oltava ΔL ≥32 dB ja toimistotilojen ΔL ≥28 dB.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä alueelle laadittiin koko kaavarungon suunnittelualueen kattava meluselvitys vuosille 2040 ja 2055 (Ramboll, 2016). Meluselvityksessä tutkittiin tavoiteltavan asukasmäärän ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta alueen liikennemääriin ja niiden aiheuttamiin melutasoihin. Selvityksessä arvioitiin myös tulevien uudisrakennusten heijastusvaikutuksia melutasoihin siinä määrin kuin se on ollut mahdollista. Meluselvitys pohjautuu kaavarungon liikenneselvityksen liikenne-ennustemääriin. Se osoittaa yleispiirteisesti melun leviämisen ja tarkempaa suunnittelua asemakaavoitusvaiheessa vaativat kipupisteet Aviapolis-kaavarunkoalueella. Tällainen kipupiste sijoittui tarkastelussa Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmassa.

Annefred eteläisen suunnittelun yhteydessä laadittiin koko asemakaavan muutosalueelle tarkempi meluselvitys (Helimäki Akustikot, 2020). Selvityksessä on tutkittu, millaisin meluntorjuntatoimenpitein alueelle suunniteltavat rakennukset voidaan toteuttaa. Selvitys havainnollistaa myös alueen melutilannetta korttelipihoilla, julkisissa ulkotiloissa, Annefredinpuistossa ja koulun ja päiväkodin pihalla rakentumisen eri vaiheissa, myös ympäröivät alueet huomioiden. Piha-alueille ja ulko-oleskelualueilla, aukiolla ja koulun ja päiväkodin pihalla keskiäänitasojen tulee olla valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjearvojen mukaisia päivällä 7-22 enintään 55 dB (L_{Aeq}) ja yöllä 22-7 enintään 50 dB (L_{Aeq}) (vanhoilla, täydennettävillä alueilla).

Merkittävimmät tieliikenteen melulähteet alueella ovat Rälssitie, Kehä III, Tuusulanväylä, Lentoasemantie, Äyritie ja Tikkurilantie. Nykyliikenteen liikennemääränä selvityksessä käytettiin vuoden 2019 liikennemääriä + 10%, jotta liikennemäärät vastaisivat alueen rakentumisen aikaista liikennemäärää todenmukaisemmin. Ennusteliikennemäärinä käytettiin vuoden 2050 ennusteliikennettä (Aviapoliksen alueen liikenneverkkoselvitys, Sitowise ja Flou 2019). Lisäksi selvityksessä on

huomioitu ennustetilanteessa Vantaa ratikka sekä lentoliikenteen osalta yleiskaavanmukainen lentomeluvyöhyke 3, Lden 50-55 dB.

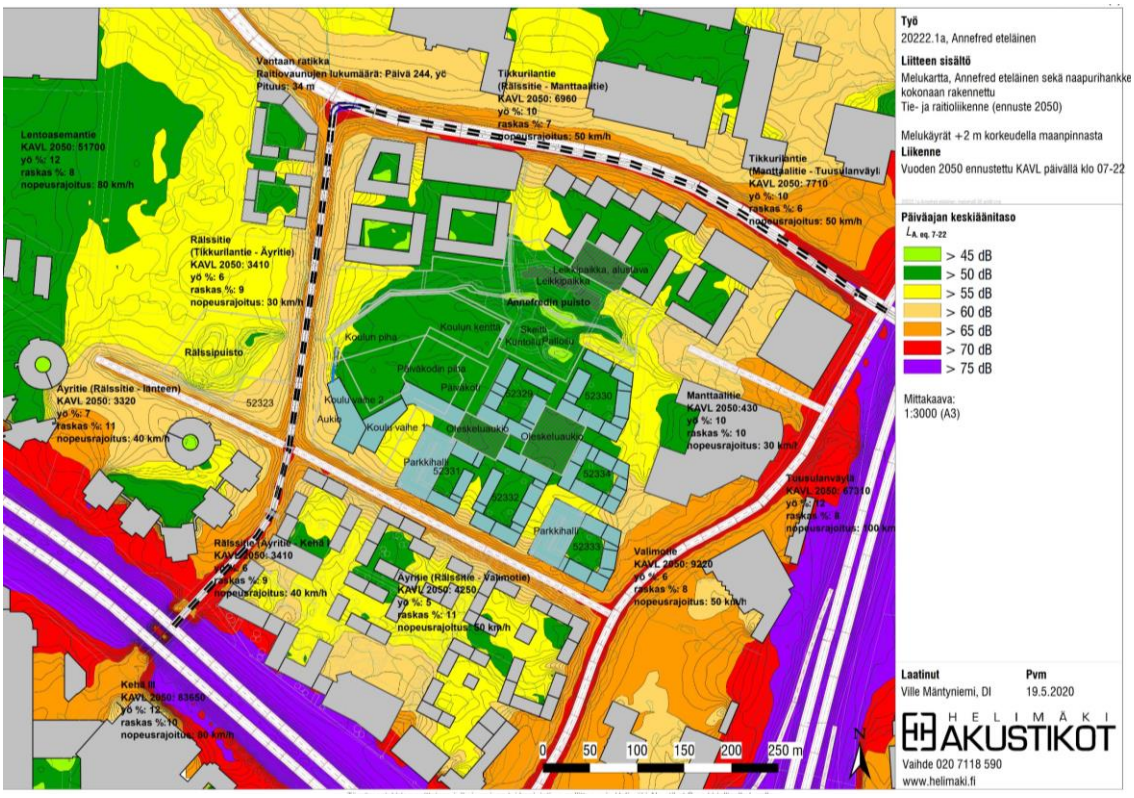

Kuva 5. Melukartta ennustetilanteessa v. 2050 päivällä klo 07-22 kun lähialueen hankkeet rakentuneet (Helimäki Akustikot 2020).

Meluselvityksen mukaan ennustetilanteessa v. 2050, kun kaikki Annefredin sekä lähiympäristön rakennukset ovat pääosin rakentuneet, sekä korttelipihoilla, koulun ja päiväkodin pihalla sekä korttelei den välisillä aukioilla melutasot jäävät ohjearvojen mukaisesti alle 55 dB. Annefredinpuistossa oleskelun pääalueet sekä toiminnalliset alueet (leikkipaikka, ulkokuntoilu, skeitti ja pelailu) sijoittuvat niin että ohjearvon mukainen keskiäänitaso alle 55 dB toteutuu. Osalla Annefredinpuistoa, Rälssipuistossa ja mm. koulurakennuksen edusaukiolla melutaso ylittää ohjearvon. Yöaikaan (klo 22-07) kortteleiden sisäpihoilla keskiäänitaso on kaikissa kortteleissa vähintään alle 50 dB, kortteleissa 52329, 52330 ja 52332 osittain myös alle 45 dB.

Myös ennustetilanteessa, jossa Annefred rakentunut kokonaan, mutta muu ympäristö ei, tilanne melun osalta on asuinkortteleiden pihoilla ja aukioilla ohjearvojen mukainen. Koulun pihasta suuri osa on ilman meluaitaakin melultaan alle 55 dB. Jos koko piha aidataan 2,5 m korkealla meluaidalla saadaan koko pihan keskiäänitaso alle 55 dB- Annefredinpuisto jää kuitenkin ilman suojaavia ympäristön rakennuksia melutasoltaan pääosin alle 60 dB, eikä näin ollen täytä ohjearvoja.

Nykyliikennemäärillä kokonaan rakentuneiden asuinumpikortteleiden pihat saadaan suojattua hyvin keskiäänitasoltaan ohjearvon mukaisiksi. Myös osittain rakentuneille asuinkortteleille saadaan ohjearvon mukaista piha-aluetta, jos ensin rakennetaan melulähteen puoleiset osat korttelista. Esimerkkikartalla nähdään, että kortteli 52332 tarvitsee väliaikaista melusuojausta, jos aukion puoleiset rakennukset toteutetaan ensin. Koulun ja päiväkodin pihan osalta tilanne on haastavin. Koulun ensimmäisessä vaiheessa tarvitaan väliaikaista melusuojausta (tonttia kiertävä 2,5 m korkea meluaita), jotta osalle pihaa (etenkin päiväkodin ja asuinkorttelin 52329 väliin) muodostuu melutasoltaan ohjearvon mukaista pihaa. Koulun tarkemmassa suunnittelussa ja vaiheittain rakentamisessa

tulee melusuojausmahdollisuudet- ja ratkaisut tutkia tarkemmin, jotta keskiäänitasoltaan alle 55 dB alueita saadaan osoitettua myös koulun pihalle.

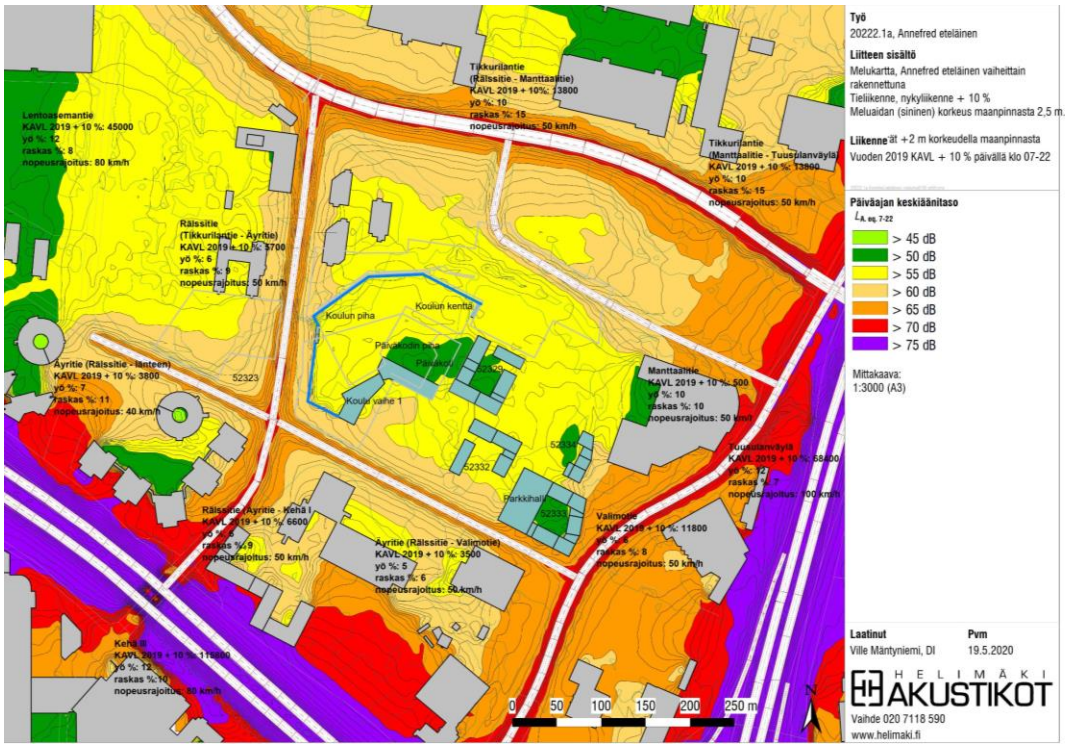

Kuva 6. Melukartta nykyliikennemäärillä alueen rakentumisen ensimmäisessä vaiheessa päivällä klo 07-22 (Helimäki Akustikot 2020).

Sisätiloissa sallittava melutaso on 35 dB päivällä. Alueella tulee pääosin varautua julkisivujen äänenerovaatimukseen 32 dB, mutta korttelissa 52332 äänitasoerovaatimus on korttelin Äyritiehen rajautuvalla osalla 33 dB ja korttelissa 52333 Äyritien ja Manttaalikujan puoleisilla korttelinosuuksilla 34 dB.

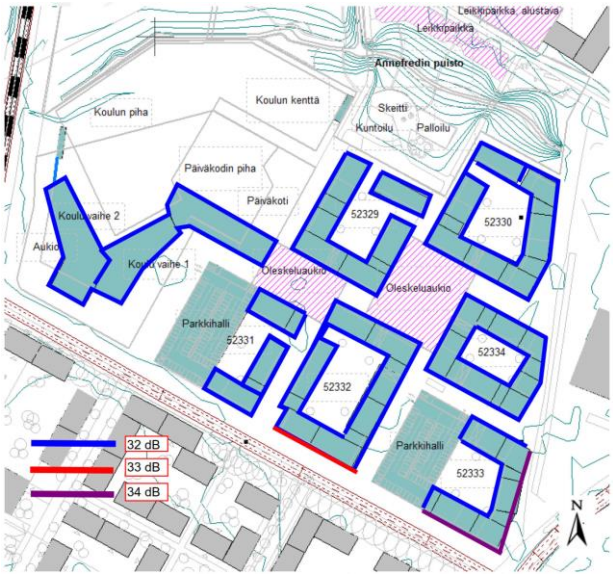

Kuva 7. Melumallinnuksen mukaiset ulkovaipan äänitasoerovaatimukset (Helimäki Akustikot, 2020).

Julkisivuihin kohdistuvia melutasoja on myös tutkittu rakentamisen eri vaiheissa. Selvityksen perusteella nähdään, että haastavimmat kohdat, joissa melutaso ylittää 65 dB sijoittuvat rakentamisen alkuvaiheessa alueen reunoille Äyritien varteen ja Tuusulanväylän suuntaan, Manttaalikujaan ja

Annefredinkatuun rajautuville korttelinosille. Lopputilanteessa, kun sekä Annefred ja ympäröivä rakennuskanta on rakentunut, julkisivuille kohdistuva melutaso ylittää 65 dB enää vain osissa korttelia 52333 ja 52334.

Kuva 8. Julkisivuille kohdistuvat melutasot v. 2050, päivällä 07-22 (Helimäki Askutikot 2020). Oranssilla värillä esitetty julkisivuun kohdistuvat yli 65 dB melutaso.

Pilaantuneet maat

Veromiehen alueella on paikoin pilaantuneita maita, mikä johtuu alueen teollisuushistoriasta.

Tammiston kauppatie 26:ssa, suunnittelualueen vieressä, on toiminut Bera Oy:n lyijysulatto vuosina 1965-1988. Sulatto on aiheuttanut lyijylaskeumaa koko kaava-alueelle ja alueen maat näyttäisi olevan osittain tutkittu ja hieman on kunnostustöitäkin tehty.

Äyritie 1 kiinteistöllä on tehty maaperätutkimuksia ainakin vuosina 1993, 2000, 2012 ja 2013. Kiinteistön maaperä on kunnostettu vuonna 2015. Kiinteistölle on merkitty maankäyttörajoite Maaperän tilan tietojärjestelmässä. Rajoite koskee niitä alueita, joihin kunnostuksen jälkeen jäi kynnysarvon ylittäviä ja ylemmän ohjearvon välissä olevia antimoni- ja lyijypitoisuuksia. Koska alue ei ole ollut herkässä käytössä, on sille sallittu jättää haitta-ainepitoisuuksia.

Manttaalitie on tutkittu ja kunnostettu vuonna 2012 tien kunnostuksen yhteydessä ja tiealueelle on myös jäänyt hieman pilaantuneita maita.

Rälssipuiston maaperää on tutkittu v. 2020 Vahanen Environment Oy:n toimesta ja tutkimusalueen pintamaassa todettiin kynnysarvot ylittäviä pitoisuuksia antimonia, arseenia ja lyijyä kahdesta tutkimusalueesta Palo-ojan itäpuolella niityn pohjois- ja itälaidassa Rälssitiehen rajautuen.

Tulevan Atomin tontin aluetta on tutkittu v. 2020 (Äyritie 5-7, Vahanen Environment Oy). Tutkimuksissa löydettiin VNa 214/2007 kynnysarvot ylittäviä lyijy- ja antimonipitoisuuksia alueen pohjois- ja itäosan pintamaassa (0-0,3 m) noin 2,1 ha alueella. Maaperässä todettiin myös

kynnysarvon ylittäviä arseenipitoisuuksia, jotka ovat tyypillisiä pääkaupunkiseudun maa-aineksille. Todetut kynnysarvot ylittävät pitoisuudet eivät aiheuta terveydellistä tai ympäristöllistä riskiä tai muuta haittaa alueella. Kynnysarvotason ylittävät maa-ainekset suositellaan peitettävän vähintään 0,5 m paksuisella kynnysarvot alittavalla maa-aineksella alueilla, johon suunnitellaan asuinalueita, koulua tai päiväkotia. Asfaltoiduilla piha-alueilla peittokerros ei ole tarpeen. Kynnysarvot ylittävät pitoisuudet tulee huomioida tarpeen mukaan rakennusvaiheessa maiden toimituksessa, koska ne voivat rajoittaa kaivumaiden vastaanottoa.

Koko kaavoitusalueella on syytä varautua ainakin lyijyllä pilaantuneeseen pintamaahan. Sen vuoksi pintamaa tulisi tutkia koko asemakaavamuutoksen alueella, koska alueelle tulee asuinrakentamista.

Seveso-laitokset

Veromiehen kaupunginosassa ei sijaitse vaarallisia aineita käsitteleviä laitoksia (nk. Seveso-laitoksia), jotka ovat Tukesin valvonnassa. Kaupunginosan läheisyydessä sijaitsee kuitenkin useampia Tukesin valvonnassa olevia lupa- ja toimintaperiaateasiakirjalaitoksia. Suunnittelualuetta lähin laitos on Okmetic Koivukylässä, Tuusulanväylän itäpuolella.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä tehdyn selvityksen (Gaia Consulting, 2015) perusteella laitokset eivät vaikuta merkittävästi Veromiehen kaupunginosan eivätkä näin myöskään kaavamuutoksen maankäyttömahdollisuuksiin.

2.1.4 Maanomistus

Voimassa olevan asemakaavan mukaisen KL-6-korttelialueen sekä puisto- ja katualueet omistaa Vantaan kaupunki. T-3-korttelialueen puolestaan omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Park/YIT Suomi Oy. Manttaalikujasta pienen osuuden omistaa Kiinteistö Oy Gasuri/Etra Trading Oy.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-52-303-5 +katu ja puistoal.	Vantaan kaupunki	7,7
92-407-2-361	kaavamuutoksen hakija	4,6
	muut yksityiset/yhteisöt	0,1
Yhteensä		**12,4**

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2107 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Alueidenkäyttötavoitteilla myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan

edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Maakuntakaava

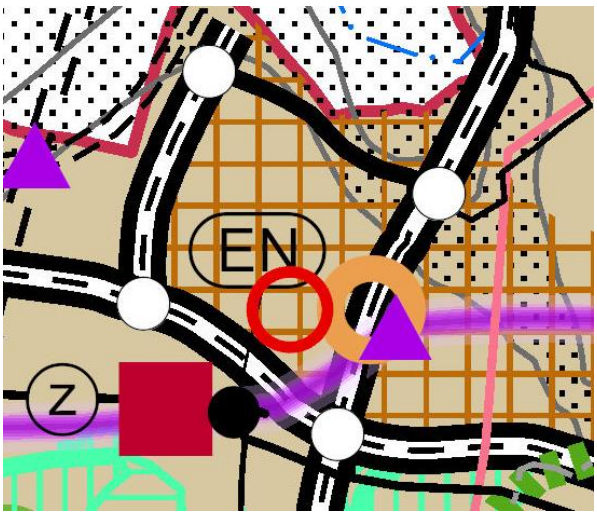

Kuva 9. Ote maakuntakaavasta.

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11. 2006) alue on taajamatoimintojen aluetta. Maakuntakaavaa täydentää Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, johon alue on merkitty tiivistettäväksi alueeksi. Tiivistettävää aluetta on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana kyseisen taajaman muuta aluetta tehokkaammin rakennettavana alueena. Ympäristöministeriö on vahvistanut 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

MAL 2019 - suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14

kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken

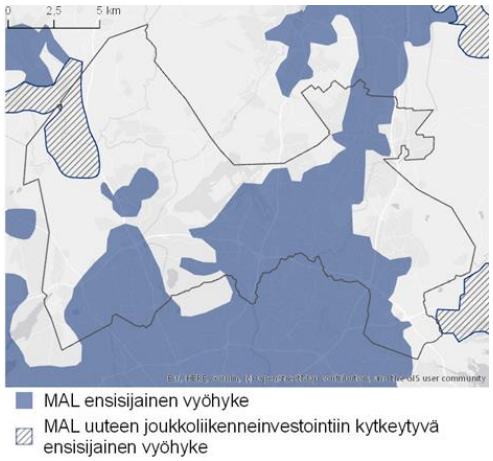

Yleiskaava

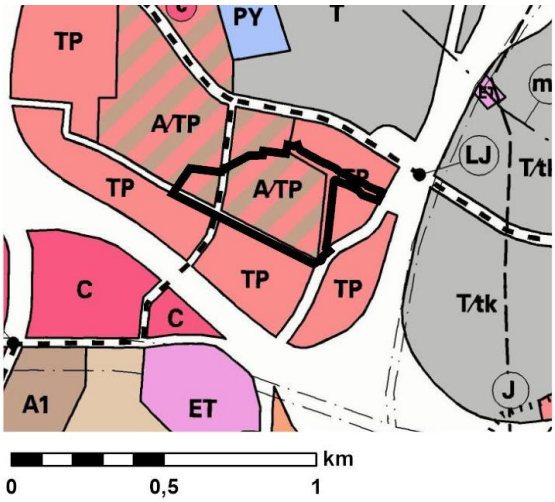

Kuva 11. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta

Voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualue on asunto- ja työpaikka-aluetta (A/TP). Rälssitiellä on ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Alue on lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50-55 dB), mikä ei rajoita toimintojen sijoittelua, mutta vaikuttaa rakenteiden ääneneristys-tarpeeseen.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on pääosin yleiskaavan mukainen.

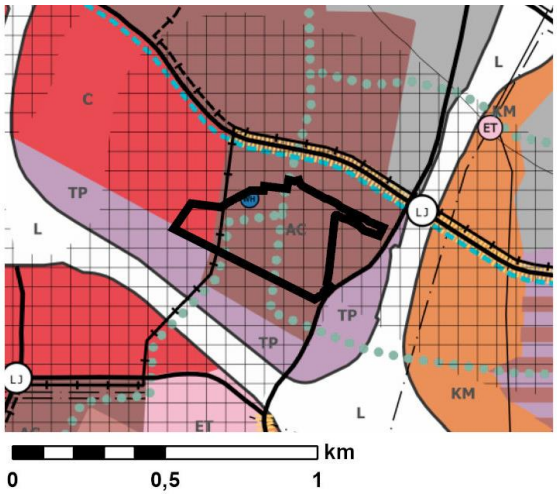

Kuva 12. Ote uudesta yleiskaavaluonnoksesta.

Suunnittelualue sijoittuu uuden yleiskaavaluonnoksessa Rälssitien itäpuoliselta osalta asuntovaltaiseen keskusalueeseen (AC), jolle saa sijoittaa myös asuinkortteleihin soveltuvia palveluita, työpaikkoja ja muita toimintoja sekä Rälssitien länsi-puolenosalta kaupunkikeskustan alueeseen (C).

Yleiskaavaluonnos on hyväksytty kaupungin hallituksessa 17.12.2018.
Kaavahanke on yleiskaavaluonnoksen mukainen.

Asemakaavatilanne

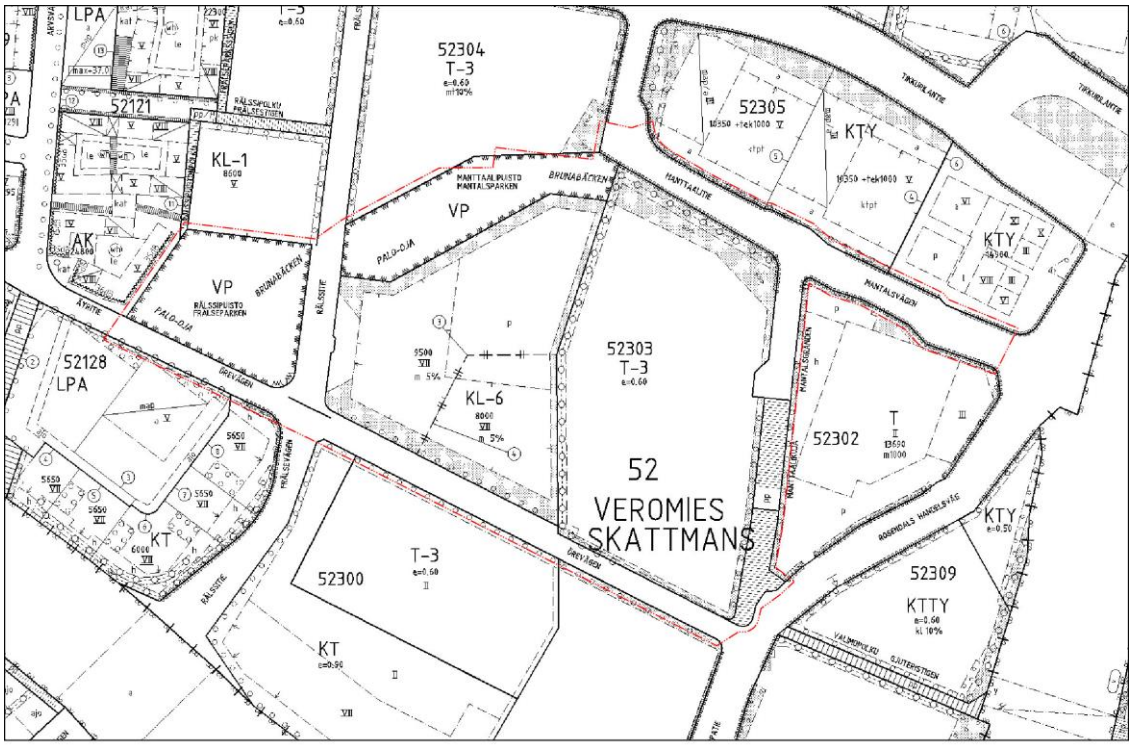

Ote ajantasa-asemakaavasta

Alueen asemakaavat ovat vuosilta 1985, 1998 ja 2017. Niissä alue on osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten ja laitosten korttelialueiksi (T-3), hotellirakennusten korttelialueiksi (KL-6), puistoiksi (VP) ja katualueiksi.

Rakennuskielto

Osalla alueesta (kiinteistötunnus 92-407-2-361) on rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi ja muuttamiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Aviapoliksen kaavarunko 2016

Alue on asumisvaltaista, sekoittuneiden kaupunkitoimintojen aluetta, palvelualuetta sekä virkistysaluetta. Aluetta risteävät sekä pohjois-eteläsuuntainen viheryhteys sekä itään suuntautuva yhteystarve. Palo-oja on kehitettävää puroympäristöä. Rälssitien ja Äyritien risteys on ns. laadun paikka, jolla tavoitellaan kaupunkiympäristöön ja rakentamiseen jotain erityistä, joka kiinnittää huomion ja viestittää, että on saavuttu Aviapolikseen. Joukkoliikenteen runkolinjapysäkki sijoittuu kaavamuutosalueen ulkopuolelle, Tikkurilantien ja Rälssitien risteykseen.

Alueella sallitaan korkeintaan 2 500 k-m^2 suuruiset päivittäistavarakaupat. Liike-, palvelu- ja toimitilat sekä asukastilat on integroitava muihin toimintoihin ja niiden tulee avautua katutilaan.

Korttelitehokkuuden tulee pääsääntöisesti olla vähintään 1,5 ja rakennusten korkeuden pääasiassa viidestä kuuteen kerrosta. Korttelisivujen tulee pääsääntöisesti olla alle 150 metriä. Rakennusten tulee rajata katutilaa. Asuntokortteleiden tulee pääsääntöisesti olla umpikortteleita.

Korttelijulkisivun tulee olla suunniteltu niin, että syntyy vaikutelma useista, mahdollisesti

toisissaan kiinni olevista rakennuksista. Rakennuksiin tulee järjestää sisäänkäynnit kadun puolelta, asuinrakennuksiin myös pihan puolelta. Katutason tulee olla aukotettu riittävän tiuhaan ovin, ikkunoin ja pihalle johtavin porttikäytävin, jotta jalankulkijan maisemasta saadaan vaihteleva. Kattomaiseman tulee olla vaihteleva.

Tikkurilantien varrella olevien kortteleiden tulee muodostaa tiivis, liikennemelulta suojaava rakenne. Pysäköintitalojen arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista.

Alueelta varataan tilaa *paikallisille palveluille*.

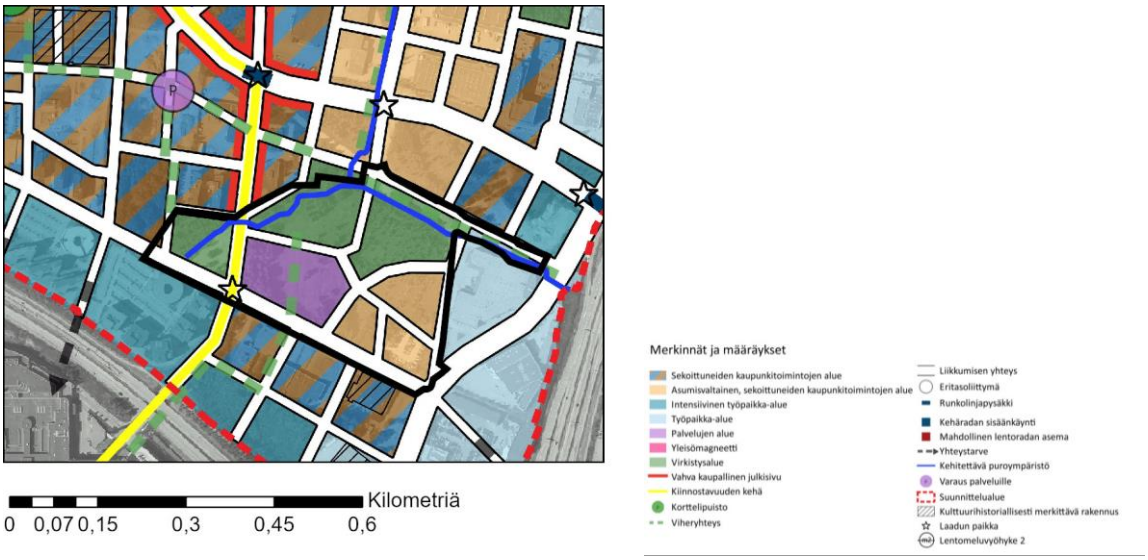

Kuva 14. Ote Aviapoliksen kaavarungosta.

Rälssi- ja Manttaalipuistoa kehitetään kaupunkimaisina *virkistysalueina*. Niiden tulee nivoutua osaksi virkistysverkostoa, julkisia kaupunkitiloja ja ulkoilureitistöä. *Viheryhteys* on pienten puistikoiden sekä kävelylle ja pyöräilylle tarkoitettujen, puistomaisten reittien ketju, joka yhdistää korttelipuistoja ja virkistysalueita. Viheryhteys voi kulkea kortteleiden läpi.

Kiinnostavuudenkehä sivuaa kaavamuutosaluetta pohjoisessa (Tikkurilantie) ja kulkee alueen halki (Rälssitie). Sen varrella on ns. *vahvaa kaupallista julkisivua*, kaupalliseksi paikalliskeskustaksi kehitettävää kadunvartta. Kaduntason julkisivusta vähintään 50 % on oltava liike- ja toimitilaa. Tiloihin on oltava käynti kadun tai yleisen jalankulkureitin puolelta.

Tikkurilantien ja Rälssitien sekä Rälssitien ja Äyritien risteyksissä on *laadun paikat*, joissa ympäristön ja arkkitehtuurin laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuksen maantasokerroksessa, arkkitehtonisessa massoittelussa ja/tai julkisivukäsittelyssä tulee olla jotakin erityistä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Aviapoliksen kaavarungon 18.4.2016 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Aviapolis Urban Blocks – Avoin kansainvälinen ideakilpailu

Vantaan kaupunki järjesti yhdessä yksityisten maanomistajien kanssa avoimen kansainvälisen ideakilpailun Veromiehen kaupunginosaan Aviapoliksen alueelle sijoittuvien korttelialueiden suunnittelusta. Kilpailualueelle tuli sijoittaa asumista, työpaikkoja, viheralueita sekä julkisia ja yksityisiä palveluja. Kilpailun tarkoituksena oli tuottaa alueen maankäytön ja asemakaavoituksen pohjaksi ideatasoinen suunnitelma, joka tukee Aviapoliksen visiota ja omaleimaista kaupunkikuvaa. Kilpailu toteutettiin yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa. Kilpailu järjestettiin 16.1.2017-28.2.2017. Kilpailussa palkittiin 3 parasta, kilpailun tavoitteet ansiokkaasti täyttävät ehdotusta 2. palkinnolla. Lisäksi jaettiin yksi lunastus. Alla esitetty parhaat kilpailutyöt.

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Inside Out"

Ibidem Design and Research Group, Milano, Italia | tekijät: Marco Baccarelli, Beatrice Galimberti, Martina Orsini

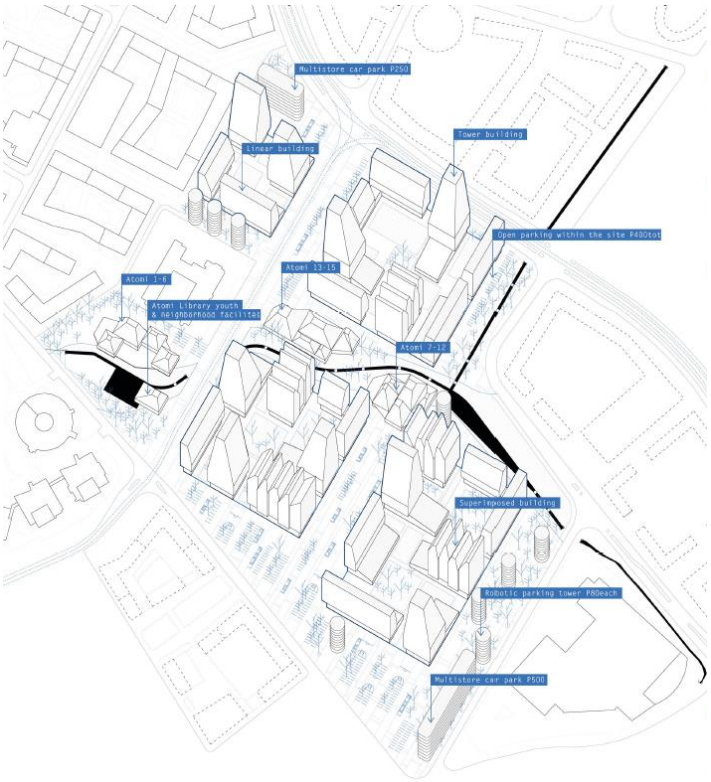

Ote arvostelupöytäkirjasta:

”Insideout vastaa kilpailuohjelmaa hyvin ja tulkitsee kaupunkikuvan tehokkaana, monipuolisena ja toimintavetoisena kaupunkialueena, ja luo Aviapolikselle uuden imagon, jolla on vahva identiteetti ja uusi kaupunkikuva, sekä kansainvälisessä että paikallisessa kontekstissa. Kaupunkikuva ja arkkitehtoninen kokonaisote on kehitetty asettamalla asukkaiden kaupunkielämä keskipisteeseen.”

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki **"Lentäjän poika"**

Kangas & Vuorinen Arkkitehdit Oy, Helsinki | tekijät: Esa Kangas, Johanna Vuorinen

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki **"Where the World Meets Finland (WTWMF)"**

Ote arvostelupöytäkirjasta:

”Lentäjän poika -ehdotuksen kaupunkistruktuuri on omintakeinen, mutta täysin kaavarungon tavoitteiden mukainen. Kaupunkimuurin vapaa muotoilu on samalla jämäkkää ja herkkää ja synnyttää muurin vastakkaisille puolille ilmeikkäiden katuaukioiden ja yhteispihojen sarjan. Arkkitehtuuri on varmaotteista ja ehdotus on erittäin kehityskelpoinen.”

Mandaworks, Tukholma, Ruotsi ja MASS lab, Portugal | tekijät/Mandaworks: Patrick Verhoeven, Martin Arfalk, Andrei Deacu, Alessandro Macaluso, Giulia di Dio Balsamo, Mariada Stamouli, tekijät/MASS lab: Diogo Rocha, Duarte Fontes, Lourenço Rodrigues, Petros Terra, Petra Simões.

Ote arvostelupöytäkirjasta:

”WTWMF vastaa kilpailuohjelmaa kaikilla tavoin ja on kauniin selkeällä ja opettavaisella esitelmällään näyttänyt, kuinka tulevaisuuden Aviapolis voi samanaikaisesti olla yhteydessä monikulttuuriseen maailmaan ja myös toimia pilottina innovatiiviselle, kestävälle kiertotalouden suunnittelulle, jakamisen järjestelmille ja kaupunkiarkkitehtuurille.”

Kilpailuehdotuksessa julkiset ulkotilat ovat suunnitelman sosiaalisia atomeja. Ehdotus sisältää monipuolisia asumisen ja rakennusten typologioita ja pysäköintitaloja esitetään monikäyttöisiksi ja muunneltaviksi. Alueelle tulisi asumista 150 000 k-m^2, toimistoja 30 000 k-m^2, kulttuuria ja koulutusta 11 000 k-m^2, liikkumisen palveluja 39 200 k-m^2 ja muita palveluja 30 000 k-m^2, yhteensä 240 200 k-m^2.

Aviapolis, Veromiehen verkot 052700

Veromiehen verkot -selvitys on seuraava vaihe kaavarungosta eteenpäin. Aviapoliksen kaavarungon mukaisesti uusitaan ja täydennetään liikkumisen verkostoja eri kulkumuodoille, rakennetaan puistonauhojen ja vedenhallinnan sini-viherverkosto sekä määritellään lähipalveluiden paikat kaupunkirakennetta tukevaksi verkostoksi.

Selvityksessä määritellään tarvittavat tilavaraukset ja mitoitukset eri palveluille, puistoille, katutyypeille ja muille yleisille, maankäytöllisille ratkaisuille, jotka täytyy asemakaavoituksessa ottaa huomioon. Sen mukaan mm. AUB-alueelle sijoittuu toimintapuisto ja koulu-päiväkoti.

Aviapolis Urban Blocks – viitesuunnitelma

Alueen maanomistajat esittivät Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Kilpailutyöntekijät Mandaworks AB ja MASSLab LDA laativat kaupungin ohjauksessa kaavaluonnosvaiheessa tarkemman viitesuunnitelman, joka valmistui 10.9.2018. Viitesuunnitelmassa esitellään konsepti kaupunkirakenteen suunnittelulle sekä käsitellään tarkemmin julkista tilaa, Aviapolis-korttelia sekä Monitoimitalo Atomia.

Kuva 18. Viitesuunnitelma (Mandaworks AB ja MASSLAb

Vantaan Ratikka -yleissuunnitelma

Vantaalle suunnitellaan ratikkaa poikittaisliikenteen tukemiseksi. Vantaan ratikan yleissuunnitelman toteutti WSP Finland Oy. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty: Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen, kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen, autoriippumattoman elämäntavan edistäminen sekä liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

Ratikkayhteys lisää Veromiehen yhteyksiä lentokentän ja Tikkurilan suuntaan sekä parantaa Aviapoliksen juna-aseman saavutettavuutta. Annefredin kaava-alueen rakentaminen tukeutuu vahvasti tulevaisuuden joukkoliikenteen tuomiin mahdollisuuksiin. Ratikan yleissuunnitelmassa on yleispiirteisesti selvitetty tärinää ja on todettu, että Annefredin kohdalla maaperän savisuus vai aiheuttaa tärinää rakennuksille, jotka sijoittuvat alle 50 m etäisyydelle raidelinjauksesta.

Rälssi- ja Manttaalipuiston julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma

Keväällä 2018 aloitettiin Rälssi- ja Annefredinpuiston (ent. Manttaalipuiston) julkisen ulkotilan yleissuunnittelu osana Smart & Clean -hanketta. Sitowise Oy suunnitteli Vantaan kaupungin toimeksiannosta kesään 2019 mennessä. Työ käsitti puistojen maisemasuunnittelun, hulevesisuunnittelun ja maaston uudelleen muotoilun.

Puiston yleissuunnitelman tavoitteena on ollut hulevesipuisto, jossa hulevesien määrällisen ja laadullisen hallinnan lisäksi tarjotaan myös visuaalista hulevesitietoa. Vesi toimii puistossa kaupunkikuvallisena elementtinä ja sitä pyritään hyödyntämään monenlaisissa aiheissa. Hulevesien hallintaratkaisut ja erityisesti viivyttäminen pyritään suunnittelemaan siten, että puistoissa vaikuttaa olevan runsaasti vettä varsin usein, mutta leikkipaikat ja kaupunkiviljelylaatikot sijoitetaan niin, ettei suurinkaan tulva nouse niiden alueelle. Lisäksi tavoitteena oli hulevesien hallinnan lisäksi puistojen mahdollisimman suuri monikäyttöisyys, älykäs valaistus sekä yksinkertainen ja suhteellisen edullinen ylläpito. Hulevesien hallinta tasaa tulvahuippuja, jolloin alajuoksulla puron ekologinen laatu todennäköisesti nousee.

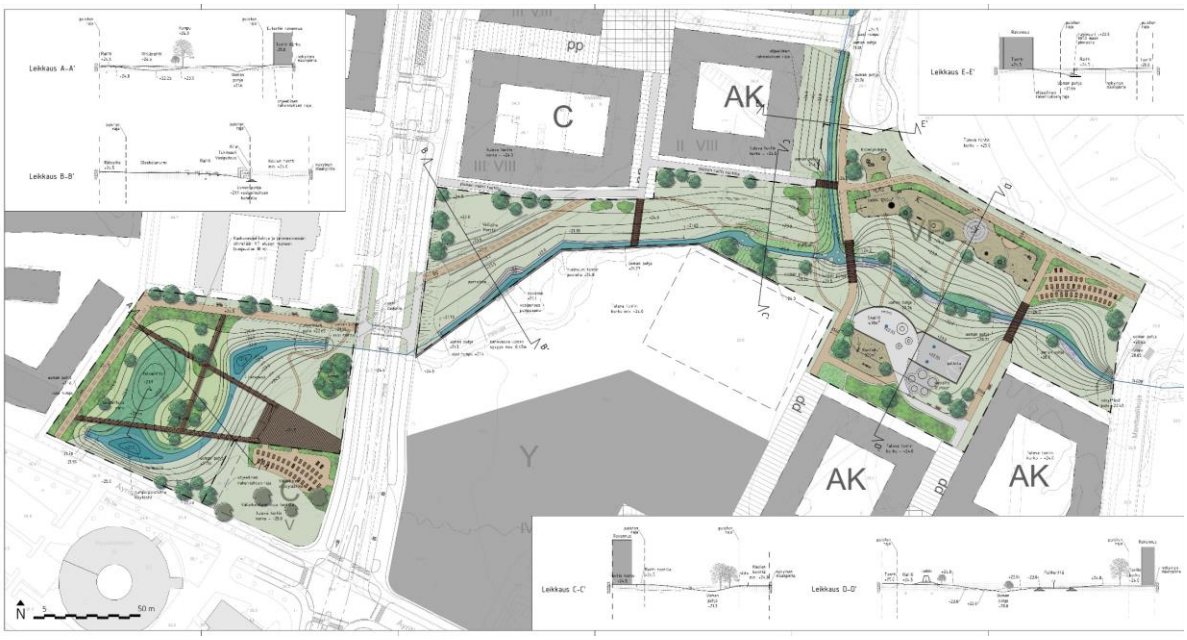

Kuva 19. Rälssi- ja Manttaalipuiston yleissuunnitelma (Sitowise 2019).

Rälssipuistossa puron tulvatilaa lisätään pohjapadon ja tulvaniittyjen avulla. Suursateiden aikana pohjapato nostaa vettä uudelle länsireunan tulva-altaan niitylle, josta vesi valuu vähitellen suotopadon läpi tasaten tulvahuippua. Niityn yläpuolelle on suunniteltu kävelyreittejä, jotka ovat käytettävissä myös tulva-aikana.

Annefredinpuistossa purouomaa muotoillaan laajemmaksi ja tulvaniityt nousevat loivasti sallien sadevesien nousun hetkellisesti kukkaniityille. Jalankulun reitit on tutkittu huolella niin koulun pihaan kuin korttelialueille.

Rälssipuiston ja Annefredinpuiston jatkosuunnittelu

Keväällä 2020 käynnistyi alueen puistojen jatkosuunnittelu, jossa Sitowise laatii Rälssipuistosta rakennussuunnitelman ja Annefredinpuistosta esirakentamissuunnitelman. Annefredinpuiston osalta on epävarmuustekijöitä, mistä syystä rakennussuunnittelua ei voida vielä tehdä. Y-korttelin pihan suunnittelu on auki, mm. arkkitehtikilpailun myöhästymisen vuoksi. Alkuperäisen puiston yleissuunnitelman mukaisen muurin rakentaminen koulun tontin osuudelle on todettu kalliiksi ja nyt esirakentamisvaiheessa on päädytty toteuttamaan vain mahdollisen koulun kentän osuudelle muuri, muutoin puro säilyy nykyisellä paikallaan koulun tontin puolella. Tämä tulee huomioida koulun ensimmäisen vaiheen pihan suunnittelussa esim. porrastamalla pihaa. Myös Annefredinpuistoon sijoittuvat vesihuollon uudistettavien runkolinjojen sijaintia suunnitellaan tarkemmin ja linjaukseen saattaa vielä tulla muutoksia suunnittelun edistyessä.

Annefred eteläisen (nro 002373) asemakaava-alueen kunnallistekninen yleissuunnitelma

Kevään 2020 aikana Sitowise Oy laati kunnallisteknisen yleissuunnitelman Annefred eteläisen asemakaava-alueelle. Selvitys valmistui kokonaisuudessaan kesäkuussa 2020. Työssä tutkittiin katuympäristön luonnetta, liikenneratkaisuja sekä tarkistettiin kaavassa osoitettujen katualueiden riittävyys ja laadittiin yleissuunnitelmatasoiset katusuunnitelmat (poikkileikkaukset, asemapiirros, huolto- ja pelastusajon reitit), johto- ja putkikartat, hulevesisuunnitelma sekä mm. vesihuollon yleissuunnitelma. Suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota hulevesien käsittelyyn. Annefredin katujen ja aukioiden hulevesien hallinta on suunniteltu toteutettavan luonnonmukaisin menetelmin katujen alaslaskettujen ja kasvein istutettujen biosuodatuspainanteiden sekä aukioiden laajempien hulevesipainanteiden avulla. Samalla katu- ja aukiotiloihin saadaan viihtyisyyttä, puita ja hulevesiä puhdistavia kasveja. Mahdollisuuksien mukaan osa puista ja kasveista voi olla myös kukkivia. Tavoitteena on hyödyntää ja puhdistaa katujen hulevesiä jo katu- ja aukioiden alueella.

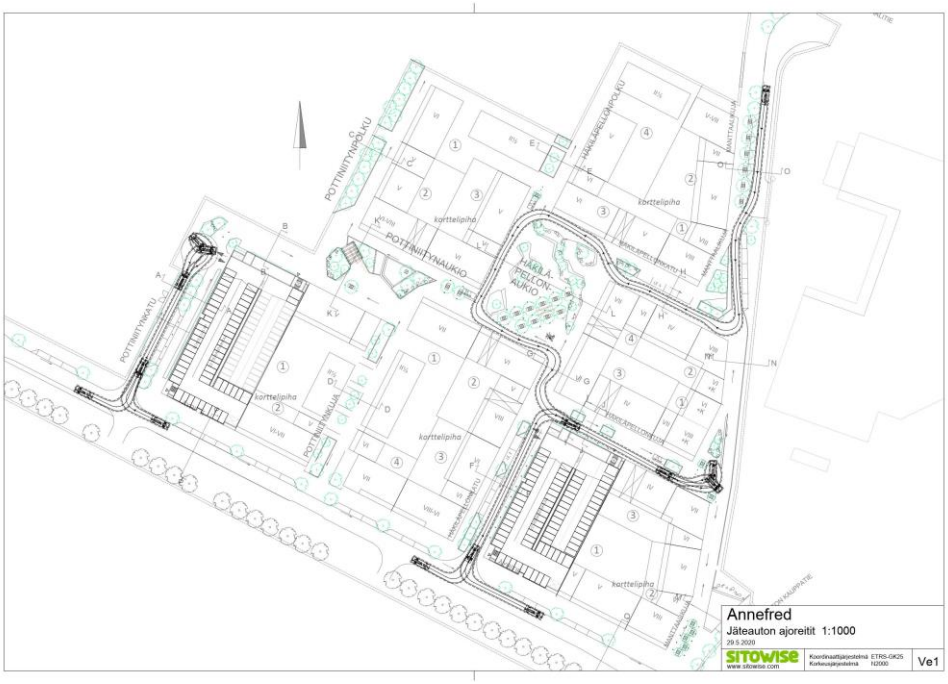

Kuva 20. Jäteauton suunnitellut ajoreitit (Sitowise 2020).

Yleiskaavanmukaiselle virkistysreitille sovitettiin sijainti yhteistyössä Äyritien eteläpuoleisen asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin Rälssitien alikulkutunnelista muodostuu aikanaan yhtenäinen viherreitti korttelialueiden läpi Annefredinpuistoon ja aina Pytinojan vartta metsäalueiden suuntaan. Viherreitti rauhoitettiin autoliikenteeltä ja sinne suunniteltiin mahdollisimman vähän kuntateknisiä putkilinjoja, jotta varmistetaan katuvihreän leveä kaista ja runsas puusto. Häkiläniitynaukio ja Pottiniityn aukioille kootaan yhteisöllisyyttä tukevia oleskelualueita, viherrakentamista sekä kaava-alueen teemojen mukaisia toimintoja.

Alueen sisäosat pyritään rauhoittamaan pääosin kävelylle ja pyöräilylle. Tästä syystä yleissuunnitelmassa suunniteltiin tarkasti myös huolto- ja pelastusajon reitit siten, että ne ulottuvat mm. aukiolle vain välttämättömin osin (kuva 20). Pelastautuminen alueella toteutetaan itsenäisen poistumisen periaatteella ilman nostopaikkoja kaduilla tai pihoilla, jolloin etenkin sisäpihoille jää tilaa vehreälle kasvillisuudelle.

Kadunvarsipysäköintiä sijoitetaan Äyritielle sekä alueen sisäosiin Häkiläniitynkadulle ja Annefredikadulle. LE-paikkoja on lisäksi osoitettu Häkiläniitynkadulle, Häkiläniitynkujalle sekä Annefredinkadun pihakatumaiselle osuudelle. Pottiniitynkadun varressa olevat pysäköintipaikat ovat päiväkodin saattoliikennettä varten. Alueen sisäosien kadunvarsipaikat palvelevat erityisesti huoltopysäköintiä ja kotihoidon tarpeita. Vieraspaikat sijoitetaan alueen pysäköintitaloihin.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Koko Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen maanomistajien asemakaavan muutoshakemukset on kirjattu saapuneiksi ja niille on annettu työnumero (suluissa):

- Äyritie 1 (YIT): 3.11.2017 (002373)
- Rälssitie 7a (KOy Paavontalo): 29.11.2017 (002374)
- Rälssitie 7c (L-House): 20.12.2017 (002379)
- Rälssitie 7b (DBC-Systems Oy): 22.12.2017 (002380)
- Vantaan kaupunki: 23.1.2018 (002389)
- Rälssitie 6 (KOy Rälssitie 16/ Valion Eläkekassa): 1.2.2018 (002393)

Asemakaavan muutosluonnos on otettu kaupunkisuunnittelun vuoden 2018 työohjelmaan numerolla 052500 (kala 29.1.2018). Koska kyseessä on selvitystyyppinen työ tulevien asemakaavamuutosten pohjaksi, on työ numeroitu selvitysten numerointitavalla.

Koko alueen kaavoitus tuli vireille 5.2.2018. Kaavaluonnosta koskevaa OAS:ia on päivitetty 26.2.2018. Alueen ensimmäisen asemakaavaehdotuksen, Annefred eteläisen aluetta koskeva päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivätty 10.10.2019. Annefred eteläisen alue sisältää kokonaan kaavamuutoshakemuksen 002373 sekä osan kaavamuutoshakemuksen 002389 alueesta.

Alueen asemakaavoitukseen liittyen on allekirjoitettu yhteistyösopimus Vantaan kaupungin ja Kiinteistö Oy Vantaan Aviator Trade Parkin/YIT Rakennus Oy:n kesken 21.11.2018.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttö ja ympäristö, varhaiskasvatus ja koulutus, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, DNA, Telia ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Vireilletulo

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Kaavoitus tuli vireille 5.2.2018.

Kaavaluonnoksen (nro 052500) vireilletulovaiheessa mielipiteet pyydettiin 23.2.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 9 kappaletta. Näistä tiivistelmä alla:

- *Vantaan Energia Sähköverkot Oy:* Suunnittelualueelle tarvitaan useampia muuntamoita ja sähkön jakeluverkkoa. Suunnittelun edetessä tarkennetaan muuntamoiden sijainteja ja tarvemääriä.
- Kaupunkirakenteen tiivistäminen on *HSL*:n tavoitteiden mukaista. Alueelta on lisäksi hyvät pyöräily-yhteydet muualle. HSL painottaa, että pikaratikan linjaus Tikkurilantien ja Rälssitien kautta tulee huomioida suunnittelussa.
- *HSY:* Alueella sijaitsee päävesijohto ja -runkoviemäri sekä jakeluverkostoa ja keräilyviemäreitä. Päävesijohtoa ja jätevesiviemäreitä varten tulee kaavaan merkitä 10 m leveät johtokujat. Kaavamääräyksenä tulee mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä tai raskaita rakenteita, täyttöjä, maanleikkauksia eikä istuttaa puita tai pensaita. Lisäksi putket tulee tarvittaessa suojata rakentamisen aikana rakentamishankkeen toimesta.

  Muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa.

  Alueen nykyisen vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston kapasiteetin riittävyys tulee varmistaa vesihuollon yleissuunnitelmassa. Vesihuollon suunnitteluun ja toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa.
- *Vantaan kaupunginmuseo*: Kaava-alueella ei sijaitse tunnettuja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, mutta Rälssitien pohjoispäädyssä sijaitsee 1980-luvun loppupuolen rakennuskantaa, jotka ikänsä puolesta kuuluvat jo kohderyhmään, joiden kulttuuriympäristöllinen merkitys tulee arvioida maankäytön muutosten yhteydessä. (*maaliskuussa 2018: kaupunginmuseo kävi katsomassa kahdeksankymmentäluvun rakennuksia ja totesi, että niillä ei ole sellaisia erityisiä arvoja, että museo esittäisi niiden suojelua asemakaavassa. Rakennusten nuoren iän ja*

tarpeeksi laajan vertailutiedon puuttumisen vuoksi perusteellisempi rakennushistoriallinen arviointi siirtyy myöhempiin maankäytön päätöksentekoprosesseihin.)

- *Gasum Oy:* Ei huomautettavaa.
- *Caruna Oy, Fingrid Oyj:* Alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa eikä Fingridin voimajohtoja.

Lisäksi tuli kaksi naapuruston yhteydenottoa, joissa ei varsinaisesti otettu kantaa suunnitelmiin, mutta ei vastustettukaan.

Asemakaavaluonnos

Nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Koko AUB-kilpailualuetta koskeva asemakaavaluonnos valmistui marraskuussa 2018 ja se asetettiin nähtäville 28.11.2018-2.1.2019. Lausunnot pyydettiin Uudenmaa ELY-keskukselta, Helsingin seudun liikenteeltä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Vantaan Energia Oy:ltä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Vantaan ympäristöyhdistykseltä. Lausuntoja saatiin 4 kpl.

- *Uudenmaan ELY-keskus* kehotti hyödyntämään Aviapoliksen liikenneverkkoselvitystä kaavaratkaisun muodostamiseen sekä mm. huomioimaan asemakaavassa melu-, tärinä- ja hulevesiasiat sekä vaiheittain rakentamisen mahdollisuudet.
- *HSL* pitää kaupunkirakenteen tiivistämistä HSL:n tavoitteiden mukaisena. Lausunnossa kehotetaan huomioimaan suunnittelussa pikaratikan linjaus sekä todetaan että pysäkit ja pysäkkijärjestelyt tulee suunnitella yhteistyössä HSL:n kanssa.
- *Vantaan Energia* toivoi lausunnossaan, että nyt esitetyt muuntamoiden sijoitukset pidetään ennallaan, mutta osaa kiinteistömuuntamoista halutaan muuttaa puistomuuntamoiksi. Kaukolämpöputket tulee huomioida suunnittelussa.
- *HSY* toteaa lausunnossaan, että selostuksesta puuttuu perusteet runkolinjan uusimiselle sekä tiedot vesihuollon alustavasta määrä- ja kustannusarviosta. Vesihuollon yleissuunnitelmalla tulee varmistaa vesihuoltoverkoston riittävyys.

Kaavaluonnoksen lausuntojen huomioiminen asemakaavaehdotuksen laadinnassa

Kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen perusteella asemakaavaehdotusvaiheessa on huomioitu pikaratikan tilavaraus leventämällä Rälssitien katualuetta, teetetty alueelle meluselvitys ja täydennetty mm. melu- ja hulevesimääräyksiä. Puistoalueille on varattu johtoalue HSY:n uutta vesihuollon runkolinjaa varten, tarkistettu kiinteistömuuntamoiden sijoittumispaikat sekä päätetty siirtää alueen halki kulkeva kaukolämpöputki kulkemaan alueen reunaa Annefredinkatua sekä Manttaalikujaan pitkin Äyritielle. Lisäksi selostusta on täydennetty lausuntojen mukaisesti.

Asemakaavaehdotus

Kick off-tilaisuus

Kaavaluonnoksen valmistumisen jälkeen 21.3.2019 järjestettiin työpajamuotoinen Kick off-tilaisuus. Tilaisuudessa keskusteltiin eri teemoista ja tavoitteena oli löytää alueen rakentumisen kannalta keskeisimmät asiat, tavoitteet sekä tutustuttaa toimijoiden osapuolia toisiinsa tulevan kaavahankkeen käynnistämiseksi. Työpajan teemoina olivat Kaupunkiympäristö ja asuminen,

yhteisöllisyys ja eritoimintojen sekoittuneisuus, imago ja identiteetti, aluekehityksen ohjaus, kiertotalous sekä yleiset alueet, puistot ja pihat.

Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja mielipiteiden huomioiminen

Asemakaavaehdotuksen laatimisen alkuvaiheessa, syksyllä 2019 päivitettiin kaava-aluetta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Mielipiteet siihen pyydetiin 11.11.2019 mennessä ja niitä saatiin yhteensä 6 kpl.

- *Vantaan Energia* totesi mielipiteessään, että muuntamoiden paikat tarkennetaan tarkemmassa suunnittelussa ja tähän vaikuttaa rakentamisen vaiheistus. Myös alueella sijaitsevien kaukolämpöputkien huomioiminen tuotiin esillle.
- *Etola Kiinteistöt Oy* toivoi,että alueen suunnittelussa huomioidaan Etolan kiinteistöllä tapahtuva teollinen toiminta ja näkymät uusista rakennuksista kiinteistön suuntaan toteuttamalla kiinteistön rajan läheisyyteen näkymähaittaa vähentävä viherkaista puustoineen. Manttaalikuja toivoitaan säilytettävän nykyisen tasoisena raskaan liikenteen tarpeita varten.
- *Fingrid Oy:lla* ei ollut huomautettavaa asemakaavamuutoksen lähtökohdista.
- *Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymä (HSL)* viittaa aiempaan kaavaluonnoksesta antamaansa lausuntoon ja painottaa erityisesti pikaratikan linjauksen huomioimista suunnittelussa.
- *Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)* tuo esille alueella sijaitsevan päävesijohdon ja runkoviemärin siirtämistarpeet. Vesihuoltoa varten tulee kaavaan merkitä 10 m leveät johtokujat. Lisäksi HSY esittää johtokujaan liittyvää tarkentavaa kaavamääräystä ja toteaa että uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tulee tarkastella kaavoituksen edetessä vesihuollon esisuunnitelmassa.
- *Vantaan kaupungin Sivistystoimi* tarkensi lähettämässään sähköpostissa alueelle sijoittuvan Atomin yhtenäiskoulun oppilaiden tavoitteellista mitoitusta sekä antoi lisäohjeita toimintojen ja pihan mitoitukseen.

Asemakaavaehdotuksen laadinnassa edellä kuvatut mielipiteet on huomioitu seuraavanlaisesti. Kiinteistömuuntamoiden paikat on tarkistettu yhteistyössä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n kanssa rakentamisen vaiheistus huomioiden. Samoin kaukolämpöputken uusi linjaus sekä alueelle tulevien kaukolämpöputkien sijainnit on sovittu yhdessä Vantaan Energian edustajan kanssa. Etolan kiinteistön ja asuinkortteleiden välille on katujen yleissuunnittelussa mahdutettu puurivit näkösuojaksi koko Manttaalikujan ja Annefredinkadun asuinkortteleiden osuudelle. Ratikan tarvitsema tilavaraus on tarkistettu ratikan yleissuunnitelman mukaiseksi ja Rälssitietä on levennetty hieman lisää kaavaluonnokseen verrattuna. Puistoalueelle sijoittuva runkolinja on osoitettu puistoon 10 m johtokujalla, mutta kaavassa esitetty linjausta joudutaan mahdollisesti vielä korjaamaan linjauksen tarkemman suunnitelman edetessä. Sivistystoimen kommenttien mukaan on korjattu koulun oppilasmääräksi 900 oppilasta. Lisäksi koulun tontin toimintoja ja tulevassa koulun SR-kilpailun kilpailuohjelmassa huomioitavia asioita on tarkennettu yhdessä tilakeskuksen kanssa.

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaavaehdotus sekä rakentamistapaohjeet asetettiin nähtäville ajalle 9.9.-8.10.2020. Lausunnot (6kpl) pyydettiin 8.10.2020 mennessä Uudenmaan ELY-keskukselta, Vantaan Energialta, Helsingin seudun liikennekuntayhtymältä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta ja Vantaan kaupunginmuseolta. Lausuntoja saatiin 4 kpl ELY-keskukselta, HSY:ltä, Vantaan Energialta ja Vantaan kaupunginmuseolta**.**

- *HSY toteaa* lausunnossaan, että suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on rakennettu vesihuoltoa. Parhaillaan on käynnissä rakennushanke puistoalueen johtojen siirtämistä varten ja kaavaan on merkitty 10 m rasitealue uudelle linjaukselle. Johtojen uudesta sijainnista on sovittu tiiviissä yhteistyössä kaavoittajan ja HSY:n kesken. Samanaikaisesti asemakaavatyön kanssa on laadittu kunnallisteknistä yleissuunnitelmaa, minkä perusteella alueelle tarvitaan mm. uusi jätevesipumppaamo. HSY toteaa, että pumppaamo on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle ja se tulee ottaa mukaan kaavaan tarvittavin merkinnöin.
- *Vantaan kaupunginmuseo* toteaa, ettei heillä ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.
- *Vantaan Energia Oy* toteaa, että asemakaavaehdotuksessa on huomioitu Vantaan Energian Sähköverkkojen muuntamotarpeet. Korttelin 52323 osalta muuntamon tarve tulee tutkia tarkemmin suunnittelun edetessä ja lausunnossa todetaan, että varaus kiinteistössä tai puistossa säilytetään. Kaukolämpöjohtojen osalta halutaan, että ne huomioidaan kaavaehdotuksessa ja niille varataan tilaa katualueilta.
- *Uudenmaan ELY-keskus* toteaa lausunnossaan, että esitetty kaavaratkaisu toteuttaa onnistuneesti alueelle laaditun arkkitehtuurikilpailun ideaa urbaanista ympäristöstä. Tiivis rakenne täydentää Aviapoliksen kokonaisuutta hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääreen. Lausunnossa on kiinnitetty erityistä huomiota etenkin kaavan meluntorjuntaan sekä hulevesiasioihin. ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että selostuksessa ei ole arvioitu melun ohjearvojen ylittymisen vaikutuksia ihmisten terveyteen ja alueen viihtyisyyteen, eikä riittävästi perusteltu esitettyjä ratkaisuja tai määräyksiä. Lisäksi ELY esittää muutoksia useampaan meluun liittyvään kaavamääräykseen sekä kommentoi alueen puistojen melutilannetta ja toimintojen sijoittamista. AK- ja C-kortteleiden osalta ELY esittää lisättäväksi määräyksiä ilmanvaihdosta mm. korvausilman ottamisesta ja suodattamisesta. Hulevesien johtamisen ja käsittelyn periaatteet ovat asianmukaiset. ELY kuitenkin esittää hulevesisuunnitelman lisäämistä kaavan liitteeksi sekä edellyttää kaavamääräystä rakentamisen aikaisten hulevesien viivyttämisestä.

HSY:n, Vantaan Energian eikä Vantaan kaupungimuseon lausunnoista aiheutunut tarvetta tarkistuksiin. ELY-keskuksen lausunnon perusteella kaavaselostusta on päivitetty sekä joitakin kaavamääräyksiä on tarkennettu. Tarkemmat vastineet lausuntoihin on esitetty selostuksen erillisenä liitteenä olevassa lausuntojen koonnissa.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Nähtävilläolon jälkeen kaavakarttaan on teknisenä tarkistuksena päivitetty puistossa kulkevan HSY:n johtoja varten varatun alueen linjaus yhteneväiseksi yleissuunnitelman päivittyneen linjauksen kanssa. Lisäksi Rälssipuiston rakennussuunnittelun yhteydessä on tullut esiin tarve lisätä puiston vieressä sijoittuvalle C-korttelille rakennusala sekä kaavamääräys, jolla varmistetaan, että tontin maastonmuotoilu sovitetaan puiston korkotasoihin. Näillä lisäyksillä varmistetaan rakentamisen sovittaminen puiston korkotasoihin ja rakenteisiin.

Kaavamääräyksiin on tehty lausuntojen perusteella muutama tarkistus. Y-korttelin pihan melutasoihin liittyvää määräystä on tarkennettu muotoon: ”Vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvon mukaisen melutason saavuttamiseksi oleskeluun ja oppimiseen tarkoitetuilla korttelin piha-alueilla”. Asuntojen avautumista koskeva määräys on muutettu muotoon: ”Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen.” Kaavamääräystä on tiukennettu, mutta sillä ei ole haluttu vaikeuttaa umpikortteleiden syntymistä tai mm. kortteleiden kulmiin sijoittuvien asuntojen suunnittelua.

Pieninä korjauksina kaavamääräyksiin on lisätty AK-kortteleille polkupyöräpysäköintinormi myös toimistotiloille, korvattu asuntokohtaisten varastojen sijoittumista ohjaavasta määräyksestä ullakko-sana muotoon ”kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle” sekä lisätty Y-korttelille energiatehokkuuden määräys, kuten muillakin kaava-alueen kortteleilla.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017)
Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet
MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle ja
- liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista.
- Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista.

- Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.
- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.
- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa.
- Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.
- Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.
- Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Otamme ympäristökriteerit ja uudet elämäntavat mukaan suunnittelutavoitteisiin.
- Satsaamme julkisiin viihtymisen paikkoihin ja luomme tiloja kulttuurien kohtaamisille.
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Teemme kaupungissa liikkumisesta ja arjesta tehokasta ja helppoa.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Tuomme valon, värin ja taiteen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria.
- Vahvistamme maisema-arkkitehtuurilla ympäristörakentamisen laatua. Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä.
- Suunnittelemme ulkotiloista laadukkaita ja vehreitä.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia. Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

Aviapoliksen kaavarungon tavoitteet

Kaupunginvaltuuston 18.4.2016 hyväksymän Aviapoliksen kaavarungon mukaan Aviapoliksen suunnittelun tavoitteina on:

- tehdä autokaupungista käveltävän kokoinen kaupunki, jossa voi viihtyä ja viipyä,
- tehdä ekologisesti ja kulttuurisesti kestävää kaupunkia,
- edistää kestäviä ja kilpailukykyisiä kulkumuotoja ja innovatiivisia liikkumisratkaisuja,
- mahdollistaa 60 000 työpaikkaa ja 20 000 asukasta,
- tehdä lentokenttäkaupunki, jonne tullaan läheltä ja kaukaa.

3.3.2 Muut tavoitteet

AUB-kilpailun tavoitteet

Kilpailulla haettiin ehdotuksia, joissa työ, asuminen, oppiminen, kasvatus ja virkistys sekoittuvat synergisellä ja innovatiivisella tavalla. Kaupunkitoimintojen sekoittuessa suunnitelman tuli samalla olla toteutettavissa tarpeen mukaan vaiheittain.

Tavoitteena on kestävä kaupunkirakenne, joka tukee vähäpäästöisiä liikkumismuotoja. Liikkumisratkaisujen on yhdessä maankäytön kanssa tuettava henkilöautoilusta riippumattoman elämäntavan mahdollistamista. Ensisijaiset liikkumisen muodot ovat joukkoliikenne, kävely ja pyöräily. Pysäköintiratkaisujen osalta on syytä pohtia niiden muuntojoustavuutta, esimerkiksi mahdollisuuksia muuntaa pysäköintirakennuksia muuhun käyttöön tai hyödyntää niitä materiaalina.

Tavoitteena on muodostaa omaleimaisia ja elämyksellisiä, Aviapoliksen identiteettiä vahvistavia ulkotiloja sekä puistoalue, joissa luonnon monimuotoisuus ja toiminnallisuus kohtaavat ja jotka luovat mahdollisuuksia keskustamaiselle viheralueelle.

Alueella suositaan yhteiskäyttöisiä ja jaettuja ratkaisuja. Kestävyyden kannalta on keskeistä huomioida myös viherympäristön laatu ja monipuolisuus sekä ympäristöterveys.

Alueella suositaan maavaraisia pihoja, viherkattoja sekä hulevesiaiheita viihtyisyystekijänä. Asukkaille luodaan mahdollisuuksia ympäristön hoitoon esimerkiksi korttelitiljelyn muodossa. Ilmastovaikutusten minimoimiseksi on tärkeää vähentää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen tarvetta sekä energiankulutuksesta aiheutuvia päästöjä. Alueella hyödynnetään uusiutuvaa energia, erityisesti aurinkoenergiaa. Lämmitys- ja jäähdytystarvetta voidaan vähentää passiivisin keinoin (suuntaus, sijoittelu, ikkunat, suojaavat rakenteet, viherkatot ja muu kasvillisuus).

Tavoitteena on myös kehittää ja brändätä Aviapolis-aluetta referenssikohteena Smart & Clean -yrityksille. Suunnittelualueella Smart & Clean -ratkaisut voivat liittyä esimerkiksi tilojen yhteiskäyttöön, talotekniikkaan, pysäköintiin, energian tuotantoon ja käyttöön, hulevesien hallintaan, liikkumiseen ja pysäköintiin.

Asemakaavaehdotuksen aloituskokouksen ja kick off-työpajan tavoitteet

Kaavaluonnoksen valmistumisen jälkeen on maaliskuussa 2019 pidetty AUB:n suunnittelun Kick off-tilaisuus, jossa pohdittiin työpajoissa alueen tulevaa imagoa ja suunnittelun tavoitteita. Myöhemmin kesäkuussa 2019 pidetyssä aloituskokouksessa (Annefred eteläinen) kirjattiin ylös eri tahojen tarkemmat tavoitteet jatkosuunnittelulle. Näissä tilaisuuksissa esille nousivat erityisesti seuraavat tarkemmat tavoitteet:

- Korttelipihoista ja kaupunkitilasta tavoitellaan mahdollisimman vihreää. Palotekninen pelastaminen toteutetaan ilman sisäpihalle sijoitettavia nostopaikkoja. Kaavassa määritellään vihertehokkuuden tavoiteluku.
- Atomin (koulurakennus) merkitys ja potentiaali koko alueelle tulee hyödyntää. Suunnittelussa tulee varmistaa turvallisten koulureittien syntyminen.
- Aukiotilojen ja julkisen ulkotilan asemaa ja suhdetta asuntoihin tutkitaan jatkosuunnittelussa. Laadukkaan julkisen tilan tulee muodostaa synteesi rakennusten kanssa.
- Yhteys kehä III toiselle puolelle (Jumbon) suuntaan tulee toteuttaa laadukkaasti. Huomiota tulee kiinnittää myös muiden yhteyksiä luomiseen alueen ulkopuolelle, rajaavista liikenneväylistä huolimatta.
- Viheralueiden tilatarpeet tulee huomioida. Puiston rooli ja merkitys osana alueen identiteettiä hyödynnetään.
- Vesihuollon ja katualueiden mitoitus tarkennetaan. Tutkitaan hulevesien viivyttämisen mahdollisuuksia osana viherkatuja.
- Hiilineutraalius osaksi alueen suunnittelua (mm. varautuminen uusiutuvan energian tuotantoon, yhteisöllistä asumista, ilmastokestävyyteen tähtääviä vaatimuksia).

- Aviapolis Urban Blocks-kilpailun parhaat ajatukset ja ideat viedään toteutukseen asti.
- Noudatetaan Vantaan asuntopoliittisia tavoitteita.
- Pysäköintitalon sijoittamista Äyritien kulmaan tai lähemmäs koulun tonttia tutkitaan
- Asuntojen tulee olla muuntojoustavia. Asuntojen avautumiseen ja ilmansuuntiin tulee kiinnittää huomiota.
- Panostetaan yhteisöllisyyteen ja toimintojen sijoittumiseen edullisimmille paikoille. Yhteistiloja sijoitetaan mm. keskeisten, laadukkaasti toteutettujen tori- ja oleskeluaukioiden ympärille. Hyödynnetään koulun tiloja iltakäyttöön ja pohditaan uusia tapoja hyödyntää pysäköintilaitoksiin liitettäviä tiloja.
- Suunnitellaan yksilöllisiä ja omaleimaisia kortteleita.
- Alueen imago ja identiteetti: Uskalletaan tehdä jotain uutta ja tulevaisuuteen nojaavaa, silti kotoisaa ja viihtyisää. Myös liikenne ja liikkumisen muodot sekä alueen rakentaminen ja mahdollisuudet kiertotalouteen huomioitava imagotekijöinä.

Asemakaavaehdotuksen tarkentuneet tavoitteet

Asemakaavaehdotuksen ja sen pohjaksi työstetyn toteutukseen tähtäävän viitesuunnitelman suunnittelun aikana todettiin tarve laatia tarkennetut, kaikkien osapuolien hyväksymät tavoitteet Annefredin alueen suunnittelulle. Tavoitteet valmistuivat joulukuussa 2019. Suunnittelulle tunnistettiin kolme pääteemaa, jotka ovat linjassa koko Aviapoliksen alueen suunnittelutavoitteiden kanssa.

1. Kävelijäystävällinen ja elävä urbaani kaupunkiympäristö

- Suunnittelussa kävelyä, pyöräilyä ja julkisen liikenteen yhteyksiä priorisoidaan
- Julkisesta ulkotilasta ja kortteleiden puolijulkisista tiloista muodostetaan yhteisöllistä, elävää ja viihtyisää urbaania kaupunkitilaa.
- Kortteleiden aukioihin ja raitteihin rajautuvaan maantasokerrokseen muodostetaan aktiivista kivijalkatilaa.
- Julkinen rakentaminen on laadukasta ja vuorovaikutuksessa urbaanin kaupunkiympäristön kanssa.

2. Laadukas tulevaisuuden asuminen
   - Alueelle suunnitellaan uusia asumisen ratkaisuja
   - Asuinkortteleista muodostetaan monimuotoisia
     - Vaihteleva kerrosluku
     - Erilaiset rakennustyypit
     - Toimintojen sekoittuneisuus
   - Laadukas, kotoisa arkkitehtuuri
   - Pysäköintitalot ja uudet liikkumisen ratkaisut vastaavat muuttuneisiin tarpeisiin

3. Vehreä ja ekologinen asuinalue
   - Julkiset aukiot ja yksityiset asuinkorttelit muodostavat ekologisen verkoston
   - Vehreä viherreitti kulkee alueen läpi Jumbolta Äyritien kautta puistoon ja tulevaisuudessa ratikkapysäkille
   - Puisto, koulun piha, aukiot ja korttelit muodostavat yhdessä viihtyisän asuinympäristön
   - Alueella pilotoidaan resurssiviisauden periaatteita

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.4.1 Asemakaavaluonnoksen ratkaisuvaihtoehdot

Asemakaavaluonnosvaiheessa (nro 052500) on Aviapolis Urban Blocks-viitesuunnitelman laadinnan yhteydessä tutkittu vaihtoehtoisia ratkaisuja mm. yhtenäiskoulun ja päiväkodin eli Atomin sijoittumiselle ja koolle sekä pysäköinnin toteuttamiselle.

Yhtenäiskoulun ja päiväkodin, Atomin, paikka ja koko *(Kuvat: Mandaworks AB ja MASSLab LDA)*

1. Kilpailuehdotuksen mukainen sijainti

\+

Atomi sijaitsee keskeisesti suunnittelualueella ja lyhyen kävelymatkan päässä tulevalta raitotiepysäkiltä riippumatta siitä, mihin pysäkki lopulta sijoittuu.
Rakennus sijaitsee kaupunkikuvassa näkyvästi.
Atomi liittyy osaksi puistoa.
Vesielementti korostuu Atomin toiminnassa ja sijainnissa.

\-

Atomin sijainti ojan päällä on vaikea.
Pihatilat ovat niukkoja.

2. Vaihtoehdot 1 ja 2: Oja pihan läpi

- Oja ei voi kulkea koulun ja päiväkodin pihojen läpi. Pihojen tulee olla riittävän laajat. Päiväkodin pihan tulee olla aidattu. Pihat avautuvat pohjoiseen.

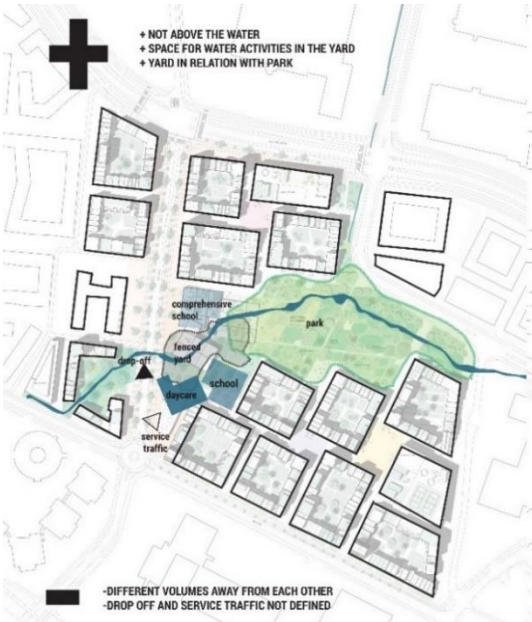

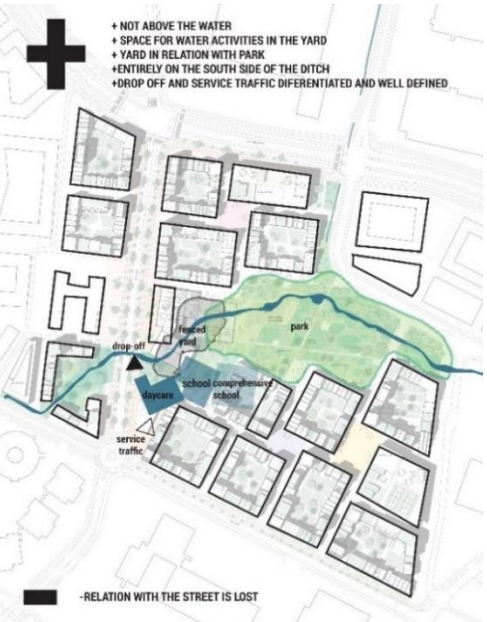

- Koulu- ja päiväkotitilojen tulee olla yhtä rakennusta.
- Saatto- ja huoltoliikenteen tulee olla selkeämmin järjestetty.

3. Vaihtoehdot 3 ja 4: Atomi ojan eteläpuolella

- Koulun ja päiväkodin pihojen tulee olla rakennuksen välittömässä läheisyydessä.
- Pihoilta voi seurata ojan elämää.
- VE3:n piha avautuu pohjoiseen.
- Julkinen rakennus asettuu tien varteen.

4. Vaihtoehdot 5 ja 6: Atomi ojan pohjoispuolella

- Asuinkortteleiden määrä pienenee.
- VE5 on urbaani, eikä ole kosketuksissa veteen. VE6 on edelleen liian lähellä ojaa.
- Pihat avautuvat etelään.

5. Vaihtoehto 7

- Kehityskelpoinen vaihtoehto, vaikka pihat avautuvat pohjoiseen ja rakennus on kaupunkikuvallisesti ahtaasti.
- Ojaa voidaan hieman siirtää pohjoisemmaksi, jotta pihasta saadaan isompi. Piha liittyy saumattomasti puistoon.
- Saatto- ja huoltoliikenne voidaan järjestää

Pysäköintitalojen määrä ja sijainti *(Kuvat: Mandaworks AB ja MASSLab LDA)*

1. Kilpailuehdotuksen mukainen määrä ja sijainti

Tikkurilantien ja Manttaalikujan pysäköintitalojen sijainti on hyvä, mutta Rälssipuistoon ei voida sallia pysäköintitaloa valmistumaisillaan olevan asuinrakennuksen eteen. Pysäköintitaloissa 5 - 7 kerrosta. Myöhemmin voidaan tutkia vuorottaispysäköinnin mahdollisuutta Äyritien toimistojen kanssa olemassa olevissa pysäköintitaloissa.

2. Vaihtoehto 1: Perusnormien mukaan

Pysäköintipaikkoja tarvitaan 2 556 kpl, jos rakennusoikeus on kaikkiaan 190 000 k-m^2. Pysäköintitalot ovat 7-kerroksisia.

3. Vaihtoehto 2: Perusnormi miinus 40 %

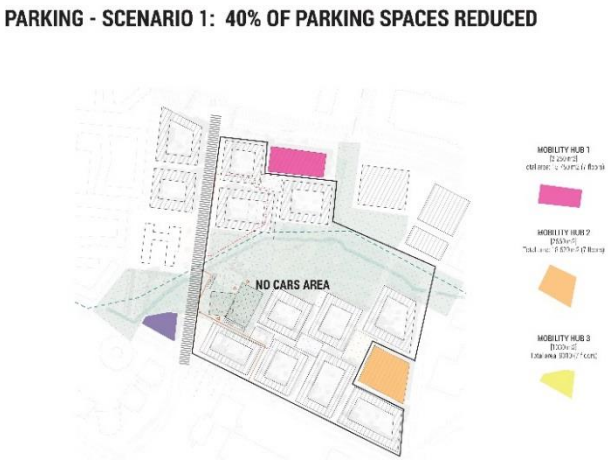

Jos pysäköinti on ainakin osittain vuorottais-pysäköintinä nimeämättömillä paikoilla, voidaan pysäköintipaikkojen määrää vähentää jopa 40%.
Pysäköintitalot ovat 7-kerroksisia.

Vaihtoehto 4: Perusnormi miinus 20 %

- Jos pysäköinti järjestetään pieneltä osin vuorattaispysäköintinä ja nimeämättömillä paikoilla, voidaan pysäköintipaikkojen määrää vähentää 20 %.
- Pysäköintipaikkojen tarve voi tulevaisuudessa vähentyä mm. yhteiskäyttöautojen yleistyessä. Jos asuinkortteleihin varataan tilaa pysäköintitaloja varten, voidaan ne siinä tapauksessa korvata myöhemmin asuinrakennuksella.
- Esitetyt pysäköintitalot ovat 7-kerroksisia.

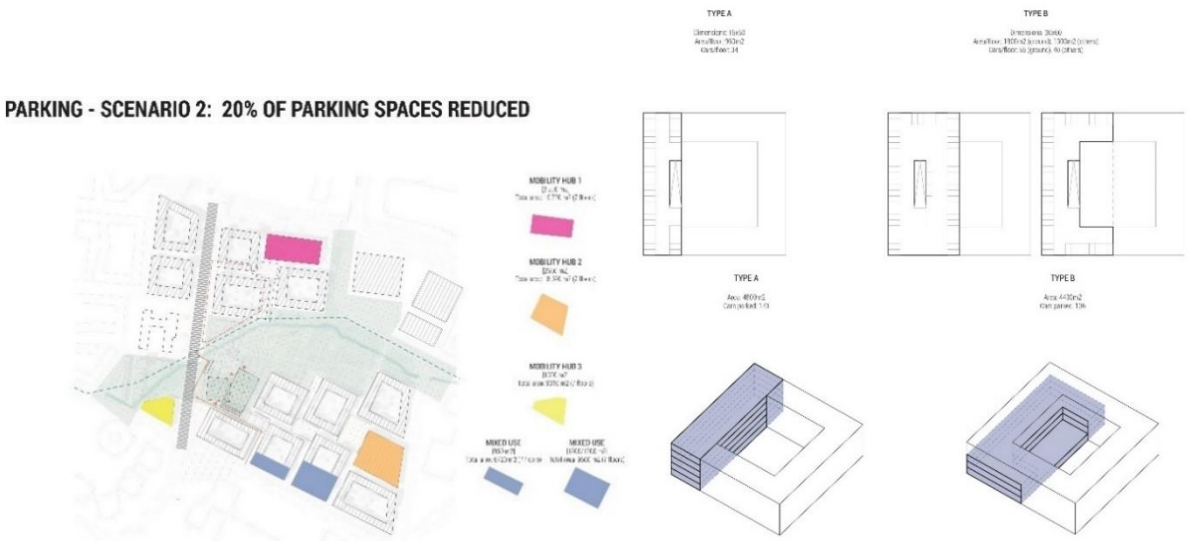

3.4.2 Asemakaavaluonnoksen ratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavaluonnosvaiheessa kilpailuehdotusta kehitettiin eteenpäin yhteistyössä kilpailuehdotuksen tekijöiden, Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n, sekä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Asemakaavasuunnittelun ”punaisena lankana” on ollut ympäristön fyysinen ja toiminnallinen monipuolisuus. Kaupunkikuvan moninaisuus tulee ilmi mm. siinä, että jokaisessa korttelissa on useita rakennustyyppejä ja vaihtelevia kerroslukuja. Näyttää, että alue olisi rakentunut pitkän ajan kuluessa. Kortteleissa on sekoittuneena myös erilaisia toimintoja.

Kuva33. Korttelin idea (Mandaworks AB ja MASSLab LDA, 2018)

Yhteisöllisyyttä luodaan ja lisätään kortteleiden välisillä naapurustoaukioilla, jotka toimivat asukkaiden kohtaamisen paikkana ja alueen paikallisidentiteetin antajina, sekä kortteleihin sijoittuvilla, asukkaiden yhteistiloilla. Katoille voidaan rakentaa esimerkiksi oleskelu- ja liikuntatiloja.

Suunnittelualueen moninaisuuden identiteettiä luovat koko suunnittelualueen halkaisevat teemavyöhykkeet: kaupallisuus, oppiminen, liikunta ja viljely. Teemat toistuvat puistoissa, pihoilla, aukioilla, kaduilla, rakennuksissa ja ojan käsittelyssä ja tekevät paikoista omaleimaisia.

Naapurustoaukiot toistavat teemoja: viljelypalstojen lähellä olevalla aukiolla on esim. vihannesten myyntiä tai lähiruokatori, urheilukentän lähellä olevalla aukiolla on liikuntavälineitä, koulun lähellä olevilla aukioilla on jotain kasvatuksellista, kuten kierrätyspiste tai kokeellisuutta hyväksi käyttävää toimintaa. Teemat voivat jatkua myös aukioiden varrella olevissa maantasokerroksen tiloissa.

Teemat näkyvät toiminnallisena ja/tai taiteen aiheena.

Kuva 34. Viitesuunnitelmassa alueelle esitetyt toiminnalliset teemavyöhykkeet (Mandaworks AB, MaSSLab LDA, 2018).

<u>Yhtenäiskoulu ja päiväkoti Atomi</u>

Atomin tonttikokoa on suurennettu ja paikkaa siirretty kilpailuehdotukseen nähden, mikä vähentää asuinkortteleiden määrää. Tontti on kokonaan tulva-alueen ulkopuolella. Saatto- ja huoltoliikenne voidaan järjestää niin, etteivät ne risteä. Aukioon rajoittuvilta sivuiltaan

rakennus voidaan rakentaa tontin rajaan kiinni rajaamaan kaupunkirakenteen kannalta oleellista aukiota.

Puistojen hulevesiratkaisu ja laajuus

Asemakaavasuunnittelun kanssa rinnan on aloitettu Rälssi- ja Manttaalipuistojen hulevesitarkastelu (Sitowise). Alustavien selvitysten mukaan suuri osa puiston pinta-alasta on tulvatilanteessa vaarassa joutua veden valtaan. Toiminnallisia paikkoja sijoitetaan pääasiassa kohoumille, jotka tulvatilanteessa jäävät kuiviksi.

Nykyinen jätevesiputki uusitaan ja siirretään hieman pohjoisemmaksi. Myös ojauomaa siirretään pohjoisemmaksi. Näin koulun ja päiväkodin tontille saadaan enemmän tilaa.

Rälssipuisto

Jotta Manttaalipuistossa vesi olisi puhtaampaa, sijoitetaan Rälssipuistoon veden suodatinrakenteita. Rälssipuiston hulevesialtaat ottavat ensimmäisinä vastaan myös tulvat. Tulva-altaan laajuuden takia puiston pohjoisosaan ei mahdu rakennuksia, joita kilpailuehdotuksessa esitettiin.

Puiston eteläosaan sijoittuu rakennus, esimerkiksi tulevaisuuden liikkumistarpeita varten.

Korttelit

Umpikortteliratkaisu, jossa rakennusten kerrosluku ja rakennustyypit vaihtelevat, todettiin hyväksi lähtökohdaksi työn alussa. Kilpailuehdotuksen mukaisesti kortteleissa tulee olla vaihtelua mm. rakennusten korkeuden ja tyypin suhteen.

Katuverkko

Katuverkon mitoitusta on tarkistettu niin, että myös alustavasti arvioiduille maanalaisille johtoverkostoille on tilaa. Samalla on alustavasti määritelty ne katuosuudet, joille voi istuttaa puita.

Manttaalitien katkaisu

Manttaalitie katkaistaan puiston kohdalta, jotta puistoympäristö saadaan rauhoitettua autoliikenteeltä ja etenkin raskaalta liikenteeltä. Tulevaisuudessa on mahdollista sijoittaa asuinrakentamista myös kortteliin 52305, missä se näin sijoittuisi puiston laitaan, lähes veden äärelle. Etolan huoltopihan liikenne tapahtuu tien katkaisun jälkeen Tammiston kauppatien kautta, millä minimoidaan häiriöt asumiselle ja puiston käytölle.

Pysäköintitalot

Tikkurilantien varren pysäköintitalo palvelee alueen pohjoisosaa ja toinen pysäköintitalo alueen eteläosaa. Rälssipuiston laitaan on mahdollista rakentaa tulevaisuuden liikkumispalveluiden pysäköinti- ja muita tiloja.

3.4.3 Asemakaavaehdotuksen ratkaisun valinta ja perustelut

Asemakaavaluonnoksen valmistuttua suunnittelua jatkettiin Annefred eteläisen alueella, joka käsittää AUB-kilpailualueesta puistoalueet, sekä niiden eteläpuoliset asuinkorttelit sekä Y- ja C-korttelit. Asemakaavaehdotuksen pohjaksi laadittiin tarkempi, toteutukseen tähtäävä viitesuunnitelma yhteistyössä YIT Rakennus Oy:n ja ARK-House Arkkitehdit Oy:n kanssa. Pihasuunnittelun osalta työssä oli mukana Aino Landscaping Oy. Viitesuunnitelman lisäksi laadittiin rakentamistapaohjeet, jotka selkeyttävät asemakaavaa ja kokoavat suunnittelun aikana tarkentuneet ideat ja periaatteet alueen toteutuksesta tuleville rakentajille.

Suunnittelun lähtökohtana oli kaavaluonnoksen mukainen korttelirakenne ja sitä on tarkemmassa viitesuunnitelmassa noudatettu pääsääntöisesti. Pysäköintitalo päätettiin jakaa kahdeksi pienemmäksi kokonaisuudeksi, jotta niiden toteuttaminen olisi joustavampaa (ei tarvitse rakentaa isoa kerralla vaan toinen voidaan rakentaa alueen kehittyessä, pysäköintitarpeen kasvaessa). Tällä ratkaisulla myös saadaan rauhoitettua alueen sisäosat kevyelle liikenteelle ja satunnaiselle huoltoliikenteelle, kun pysäköintitaloihin kohdistuva liikenne rajoittuu Äyritieltä lähteville pistokaduille, Pottiniitynkadulle ja Häkiläniitynkadulle. Kaavaluonnoksesta poiketen Häkiläniitynkatua ei osoiteta kulkemaan alueen läpi vaan ajoneuvoliikenteelle osoitetut katualueet päättyvät Häkiläniitynaukioon. Kadut on myös tarkoitus toteuttaa hyvin pihakatumaisina alueen sisäosissa. Näillä ratkaisuilla halutaan korostaa alueen kävelypainotteisuutta ja edistää lasten liikkumisen turvallisuutta asuinalueen sisällä.

LPA-alueet liittyvät osaksi kahta asuinkorttelia ja tästä syystä Äyritien varren korttelit ja niiden väliset katualueet hieman siirtyivät kohti Tammiston kauppatietä, jotta korttelipihoille saatiin enemmän tilaa. Tässä vaiheessa alueen sisäisten katujen paikat yhteensovitettiin Annefred eteläisen eteläpuolelle sijoittuvan Grand Wingin ja Auramon alueen suunnitelmiin. Myös alueen läpi kulkevan yleiskaavan mukaisen viherreitin jatkuvuus sekä Äyritien katupuiden säilyminen varmistettiin.

Korttelin 52333 osalta käytiin keskustelua tulisiko pysäköintitalo sijoittaa Häkiläniitynkadun sijaan korttelin Tammiston kauppatien puoleiselle sivulle, jossa melutilanne on haastavin. LPA-kortteli päädyttiin kuitenkin sijoittamaan asemakaavaehdotuksen mukaiselle paikalle. Tämä ratkaisu mahdollistaa valoisamman Häkiläniitynkadun sekä korttelipihan, kun etelä- länsi-suunnassa on matala pysäköintitalo, jopa puolet korkeamman asuinrakennuksen sijaan. Ajoneuvoliikenne pysäköintitaloon on myös helpompi järjestää. Tammiston kauppatien ja Äyritien kulmaus on tunnistettu lisäksi kaupunkikuvallisesti tärkeäksi paikaksi ja asuinrakentamisella varmistetaan laadukkaampi kaupunkikuvallinen lopputulos.

Suurin suunnittelutyö on tehty monimuotoisen korttelirakenteen saavuttamiseksi ja yhteisten periaatteiden löytämiseksi siitä, millä tavoilla ja millaisin kaavamääräyksin tähän ohjataan. Kaavaluonnokseen verrattuna etenkin monimuotoisuuteen tähtäävät kaavamääräykset ovat tarkentuneet. Myös kaavakartalla kortteleiden kerroslukujen ja rakennusalojen esitystapa on tarkentunut. Koska alueen kaikkia toteuttajia ei vielä tiedetä, päädyttiin siihen, ettei kaavassa esitetä tonttijakoa ollenkaan. Rakennusalat on esitetty viitesuunnitelmassa esitetyn alustavan tonttijaon mukaan, mutta tämä ei sido myöhemmin tehtävää tonttijakoa.

Kaava-alueen rajaus on myös muuttunut kaavan laadinnan loppuvaiheessa. Jo kaavaluonnoksessa Manttaalitie esitettiin katkaistavaksi, jotta puistolle saadaan enemmän tilaa ja rauhoitettua alueen sisäosia autoilulta. Jotta Manttaalitien katkaisu ei aiheutu sekaannuksia kadunnimissä, se otettiin kokonaisuudessaan kaavaan mukaan ja nimetään yhdessä nykyisen kaavan mukaisen Manttaalikujan kanssa asemakaavan muutoksella Annefredinkaduksi.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten korttelialueet (T-3), hotellirakennusten korttelialueet (KL-6), puistot (VP) sekä katualueet keskustatoimintojen (C), asuinkerrostalojen (AK) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, puistoiksi (VP) ja katu- sekä torialueiksi.

Asemakaavan muutoksella alueesta muodostaan kävelijäystävällinen, elävä ja urbaani tulevaisuuden laadukas asuinalue, jossa vehreys, ekologisuus ja resurssiviisaus ovat voimakkaasti läsnä.

Ympäristön sekä fyysinen että toiminnallinen monipuolisuus on ollut osa suunnittelua jo kaavaluonnosvaiheessa.

Annefredin alueesta toteutuu kaavan myötä vetovoimainen ja urbaani asuinalue. Arjen helppoutta alueelle tuo sijainti ratikkalinjan, Jumbon ja lentokentän lähellä sekä uuden koulun ja päiväkodin vieressä. Veromiehen yksi laadukkaimmista puistoalueista on myös kiinteä osa asukkaiden lähiympäristöä, tarjoten monipuolisia toimintoja sekä vehreitä näkymiä asunnoista.

Asuinrakennusten korttelit ovat umpikortteleita, joilla luodaan kaupunkimaisuutta, rakentamisen tehokkuutta sekä liikenteen ja ympäristön rakentamisen melulta suojaavia vehreitä sisäpihoja. Kaupunkikuvallista monimuotoisuutta kortteleihin tuovat vaihtelevat kerrosluvut (II1/2-VIII), rakennusten erilaiset massoittelut ja ominaispiirteet (kerrostalot, rivitalomaisuus, townhouse) sekä mm. vaihtelevat kattomuodot ja julkisivujen erilaiset käsittelytavat. Monimuotoinen arkkitehtuuri on laadukasta ja kotoisaa ja tekee kortteleista tunnistettavia.

Ulkotiloista luodaan omaleimaisia, elämyksellisiä ja vehreitä. Reittien ja aukioiden varrelle elävyyttä luovat arkkitehtuuri, yksityiskohdat, taskupuistot, taideaiheet ja toiminnalliset solmukohdat. Alueen aukioiden reunoille keskitetyt asukkaiden yhteistilat, liiketilat sekä aukioiden muut toiminnot keräävät alueen asukkaat yhteen ja toimivat kohtaamisen ja oleskelun paikkoina. Yhteisöllisyyttä vahvistavat myös yhteiset korttelipihat sekä maantasoasuntojen etupihat kohtaamisen paikkoina reittien varrella.

Kuva 35. Näkymä Häkiläniitynaukiolle (ARK-House Arkkitehdit Oy 2020).

Kaupunkivihreän ja luonnon monimuotoisuutta alueella vahvistavat dynaamiset istutukset, metsäiset korttelipihat, taskupuistot ja katualueiden ja puistojen hulevesiratkaisut. Kortteleiden autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin, mikä osaltaan lisää korttelipihojen vehreyttä. Resurssiviisaus ja ekologisuus näkyvät alueelle mm. kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen suosimisena, resurssiviisaina ratkaisuina rakentamisessa sekä puiston ja katualueiden hulevesien hallinnan toteuttamisena luonnonmukaisin menetelmin.

4.1.1 MITOITUS

Kaavoitettavana olevan alueen koko on yhteensä n. 12,4 hehtaaria. Alueen kerrosalan määrä on yhteensä 72 440 k-m^2.

Asuinkerrostalojen korttelialueet, AK, on yhteensä n. 2,5 hehtaarin alue. Rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 56 440 k-m^2. Tehokkuusluku on keskimäärin e_k = n. 2,3. Mutta se vaihtelee kortteleittain välillä n. e_k =1,8-2,8.

Keskustatoimintojen korttelialue, C, on n. 0,2 hehtaarin alue. Rakennusoikeutta on 5 000 k-m^2, Tehokkuusluku on e_k = n. 2,3

Yleisten rakennusten korttelialue, Y, on n. 2,5 ha alue. Rakennusoikeutta on 11 000 k-m^2. Tehokkuusluku e_k = n. 0,4. Vähimmäismäärä Y-korttelin toiminnoille on 40 ap ja ne sijoitetaan LPA-kortteliin.

Puistoalueet, VP on yhteensä n. 2,9 hehtaarin alue, josta Rälssipuisto on 0,93 ha ja Annefredinpuisto (ent. Manttaalipuisto) n. 2 ha.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat:

- Asuminen: 1 ap/100 k-m². Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikkavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/ 1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m².
- Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m^2
- Toimistotilat: 1 ap/50 k-m^2

Asukkaiden autopaikat ja vieraspaikat sekä osa liikuntaesteisten pysäköintipaikoista sijoittuvat LPA-kortteleihin. Osa LE-paikoista sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelun pysäköintiä varten tarvittavat autopaikat sijoittuvat alueen sisälle katualueelle.

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:

- Asuminen: 2 pp/ asunto
- Liiketilat: 1 pp/50 k-m^2
- Toimistotilat: 1 pp/80 k-m^2

Toimintojen sekoittuneisuuteen tähtäävät kivijalkatoimintojen määräykset tuovat alueelle ainakin 200 k-m2 liiketilaa, mutta mahdollisesti alueelle voi toteutua lisäksi muita liike-, palvelu- tai työtiloja. Asukkaita alueelle tulee arviolta noin 1 200.

Suunnittelualueen korttelikoot ovat samaa kokoluokkaa kuin pohjoismaisissa pääkaupungeissa, kuten alla oleva kuvavertailu osoittaa.

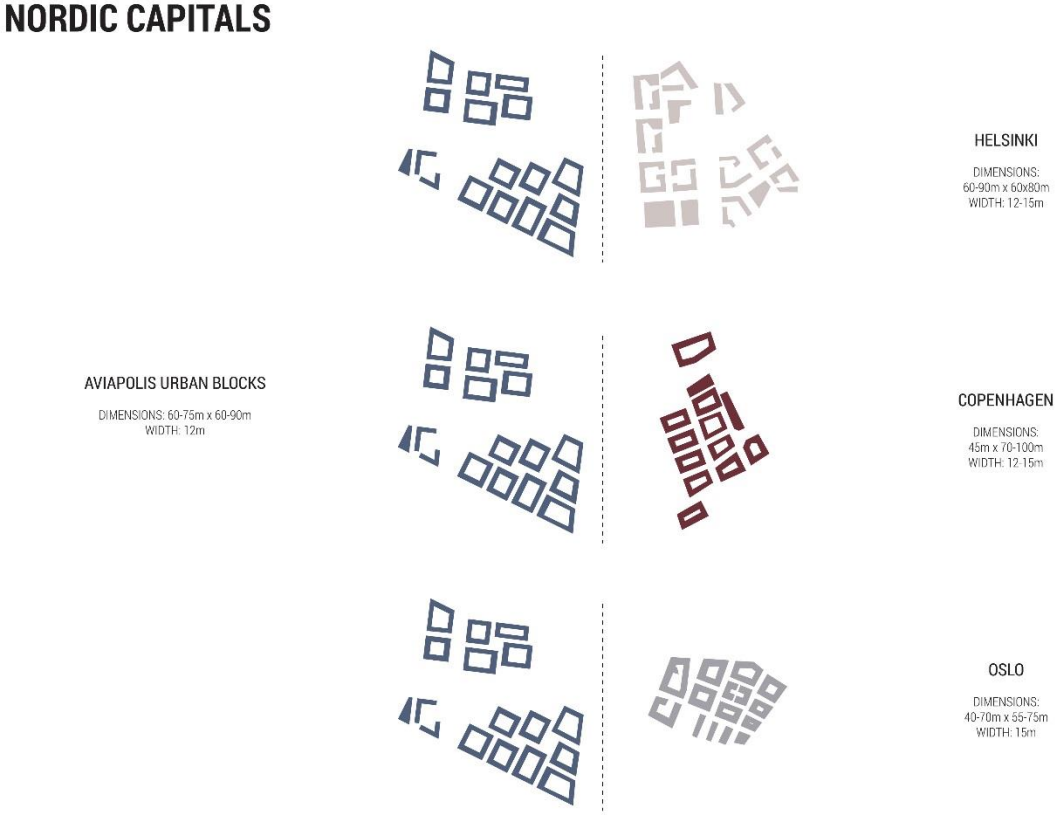

Mitoitusvertailu Helsingin uusiin asuinkortteleihin:

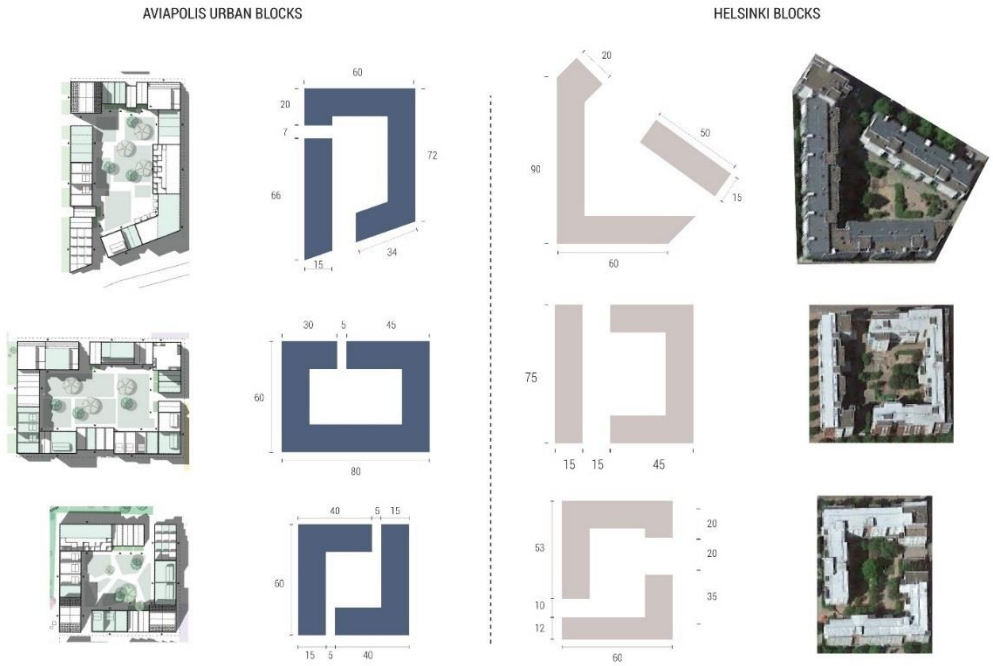

Kuvat 36 ja 37. Aviapolis Urban Blocks-kortteleiden mitoitusvertailua Euroopan ja Helsingin kaupungin kortteleihin (Mandaworks AB ja MASSLab LDA 2018).

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kohdassa 3.3 ”Asemakaavan tavoitteet” ympäristön laatua koskevat tavoitteet toteutuvat hyvin.

Ympäristön moninaisuus, kerroksellisuus, sosiaalisen elämän yhteisöllisyys, puiston ja puron korostaminen, jalankulun helppous, kaupunkirakenteen tiiveys ja taide osana arkiympäristöä ovat muun muassa niitä piirteitä, jotka jo Aviapolis Urban Blocks-kilpailuehdotuksessa palkittiin ja joita on kehitetty asemakaavaehdotuksessa eteenpäin. Kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan laadullisen asioiden sekä kaupunkiympäristön elävyyden lisäksi asemakaavaehdotuksessa on edistetty alueen vehreyttä ja resurssiviisautta.

Kaavan umpikorttelirakenne sekä liikenteelliset ratkaisut muodostavat alueen sisäosiin monipuolisen, aktiivisen ja melulta suojatun kävelijäympäristön aukioineen ja vehreine reitteineen. Jalankulkuympäristössä on huomioitu reittien jatkuvuus ympäröiville alueille ja palveluille, lähimmät joukkoliikenteen pysäkit, Veromiehen tuleva viherverkosto, kävelijän mittakaava, hulevesien käsittely sekä rehevät ja kukkivat istutukset.

Asemakaavassa annetaan ympäristön laatuun tähtääviä määräyksiä rakennusten arkkitehtuurista ja monimuotoisuudesta, kivijalkakerroksen toiminnoista ja avoimuudesta, hulevesien käsittelystä sekä mm. pihan toteuttamisesta alueelle laaditun metsäkonseptin mukaisesti. Asemakaavamääräyksissä edellytettävällä kortteleiden kokonaissuunnitelmalla ja siihen liittyvillä koko korttelin yhtenäisillä piha-, hulevesi- ja valaistussuunnitelmilla tähdätään mahdollisimman laadukkaisiin, tasapanoisiin ja yhtenäisiin kortteleihin, joissa kaavan laadulliset tavoitteet tulee huomioitua kokonaisuutena yksittäisten hankkeiden sijaan.

Kuva 35. Näkymä Pottiniitynkujan viherreitiltä (ARK-House Arkkitehdit Oy 2020).

Alueelle laadittu ja tämän selostuksen liitteenä oleva rakentamistapaohje tarkentaa ja selkeyttää asemakaavaa ja varmistaa ympäristön laadun ja kortteleiden monimuotoisuuden ja muiden laatutavoitteiden toteutumista omalta osaltaan.

4.3 ALUEVARAUKSET

Asemakaavassa on esitetty aluevaraukset asuinkerrostalojen korttelialueille, keskustatoiminnoille, puistoalueille sekä Y-kortteli yhtenäiskoulua varten. Seuraavien otsikoiden alla kerrotaan tarkemmin käyttötarkoituksittain, sanallisesti kaavan sisältö sekä merkittävimmät rakentamista ohjaavat määräykset ja perustelut niille.

4.3.1 Korttelialueet

Alueen arkkitehtuuri ja ympäristörakentaminen ovat laadukasta ja toteutus korkeatasoista. Alueelle on laadittu taideohjelma, jonka periaattein taidetta sijoitetaan kortteleihin ja alueen aukioille, reiteille ja puistoalueelle.

Asuinkorttelit ovat kaupunkimaisia, monimuotoisia ja vehreitä umpikortteleita, joihin tuodaan toimintojen sekoittuneisuutta keskittämällä kivijalkaan asukkaiden avoimet ja aktiiviset yhteistilat sekä liiketilat ja mahdolliset työtilat. Kortteleista muodostetaan monimuotoisia vaihtelevan massan, kerrosluvun, kattomuotojen ja julkisivujen käsittelyn avulla. Vehreys ja resurssiviisaus on myös huomioitu eri tavoin.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuusmääräyksin edellytetään toteutukselta hyvää hulevesien hallintaa ja siten ilmastonmuutoksen hillintää, mikä on Palo-ojan veden laadun ylläpitämisen ja tulvimisen kannalta tässä kohdin erittäin tärkeää.

Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta korttelin pinta-alaan. Menetelmän avulla luodaan luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen, jossa hulevettä läpäisevillä pinnoilla on suuri merkitys. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Vihertehokkuus toteutetaan eri keinoin eri kortteleissa. Pysäköintitalon kasvillisuuskatto tukee monimuotoisuutta ja viivyttää sadevesiä hetkellisesti. Kortteleissa mm. kasvillisuuskatto, runsas puusto- ja aluskasvillisuus sekä hulevesien kasvipainanteet ovat eri painotuksin toteutettavissa rakennuslupavaiheessa tarkennettavan vihertehokkuuslaskelman mukaisesti.

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Asemakaavan kaikki asuinkorttelit on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Tavoitteena on kuitenkin, että alueelle syntyisi monipuolisesti ominaispiirteiltään vaihtelevia rakennuksia. Matalimmat rakennukset (kerrosluku II ½) toteutetaan townhouse- tai rivitalotyyppisinä. Kerrostalojen ominaispiirteitä avataan tarkemmin rakentamistapaohjeessa. Kortteleiden rakennusten monimuotoisuuteen tähdätään sekä kaavamääräyksin että kaavakartalle osoitetuin kerrosluvuin.

Kortteleiden rakennusalat on rakennusoikeuksineen ja kerroslukuineen osoitettu pääosin alueelle tehdyn viitesuunnitelman tonttijaon mukaisesti. Jotta kaava olisi mahdollisimman joustava, tonttijakoa ei ole kaavassa esitetty. Kaavassa kuitenkin haluttiin selkeyden vuoksi muodostaa rakennusaloilla toteutukseltaan sopivia kokonaisuuksia, joita voidaan hyödyntää tonttijaossa.

Kerrosluvut vaihtelevat kortteleissa II ½ - VIII (1/k VIII). Tavoitteena on, että jokaisessa korttelissa käytettäisiin useita eri kerroslukua. Osalla rakennusaloja kerrosluvuille on osoitettu vaihteluväli, jolla tuodaan selkeästi esille tavoite siitä, että rakennusalalla tulisi käyttää useampaa kerroslukua. Kortteleissa 52333 ja 52334 on kahdella rakennusalalla alleviivattu matalin kerrosluku, jotta varmistetaan niiden toteutuminen. Muissa kortteleissa on osoitettu omat rakennusalansa II 1/2-kerroksisille rakennuksille. Matalimmat massat on pyritty kortteleissa sijoittamaan puiston reunaan,

jotta myös muista asunnoista avautuu mahdollisimman hyvät puistonäkymät sekä alueen läpi kulkevan viherreitin varrelle muodostamaan miellyttävää kävelijän mittakaavaa. Muissa kortteleissa nelikerroksiset rakennukset on sijoitettu siten, että ne lisäävät korttelipihan valoisuutta sekä osaltaan tuovat matalampaa mittakaavaa alueelle.

Kuva 36. Aluejulkisivut havainnollistavat korttelirakenteen monimuotoisuutta: Ylimmäisenä Annefred eteläisen itäinen aluejulkisivu, keskellä näkymä Annefredinpuiston suunnasta ja alimpana Äyritien aluejulkisivu (ARK-House Arkkitehdit Oy 2020).

Asemakaavamääräys sallii asumista palvelevat tilat, kuten irtaimisto-, ulkoiluväline-, lastenvaunuvarastot, huolto- ja jätetilat, sauna- ja asukastilat kuten kerho- ja harrastetilat rakennettavan asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Samoin liike-, toimisto-, työ ja palvelutilat saa rakentaa maantasokerrokseen asemakaavassa merkityn kerrosalan lisäksi. Näillä tähdätään asuinkortteleiden toimintojen sekoittuneisuuteen ja kivijalan monipuolisiin toimintoihin sekä siihen, että toteutuvat tilat olisivat kooltaan laadukkaampia, kun ne eivät vie rakennusoikeutta.

Jotta alueelle saadaan muodostettua aktiivista ja elävää kivijalkaa ja kaupunkiympäristöä asemakaavalla ohjataan määräyksin ja kaavamerkinnöin myös edellä mainittujen tilojen sijoittumista. Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa korttelikohtaisesti keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Näiden tilojen tulee avautua pääsääntöisesti aukioiden tai kadun suuntaan. Lisäksi määrätään, että Äyritien varteen sekä Pottiniitynaukion ja Häkiläniitynaukion ympärillä olevien rakennusten 1. kerrokseen tulee rakentaa aktiivisia ja katutilaan avautuvia tiloja, kuten asumista palvelevia kerho- ja monitoimihuoneita, pesuloita ja harrastehuoneita tai työ- ja liiketiloja vähintään 50 % asemakaavassa ah-merkinnällä osoitetun rakennusalan pinta-alasta. Tilojen tulee olla yhdistettävissä ja jaettavissa ja niiden tulee olla sellaisia, että ne voidaan myöhemmin muuttaa liiketiloiksi. Tällä määräyksellä ohjataan suljetummat yhteistilat, väestönsuojat ja pyörävarastot korttelin muihin osiin ja annetaan mahdollisuus siihen, että suurien asukkaiden yhteistilojen sijaan rakennuttaja voisi toteuttaa aukioiden tai Äyritien kivijalkaan myös liiketiloja. Tämän lisäksi kaavassa on haluttu varmistaa, että alueelle toteutuu ainakin kaksi liiketilaa ja ne on merkitty kortteleihin 52329 ja 52333 kl-merkinnällä. Lisäksi

kaavamääräyksissä niiden vähittäiskooksi määritellään 100 m2 ja korttelin 52329 tilan tulee lisäksi olla ravintolakäyttöön sopiva. Kivijalan arkkitehtuurista ja ominaisuuksista on lisäksi tarkentavia määräyksiä.

Kortteleiden ja rakennusten monimuotoisuudesta on annettu useita määräyksiä. Kortteleiden tulee umpikortteleita, joiden kulkuaukot tulee toteuttaa vähintään kahden kerroksen korkuisina. Jokaisen korttelin tulee olla massoittelultaan monimuotoinen. Kortteleissa tulee olla rakennuskohtaista vaihtelua rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa, kattomuodoissa, kerrosluvuissa sekä räystäslinjan korkeudessa. Kunkin korttelijulkisivun tulee muodostua vähintään kahden rakennuksen julkisivusta. Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia. Katujulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla toteutetun julkisivun vaikutelma. Kadun ja aukion puolella katutilaa rajaavien rakennusten halutaan muodostavaan selkeää ja ryhdikästä kaupunkikuvaa, mistä syystä parvekkeiden tulee olla sisäänvedettyjä tai antaa sisäänvedetyn parvekkeen vaikutelma. Sekä aukioiden että Äyritien varressa rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa. Ulkoparvekkeita sallitaan kadunpuoleiseen julkisivuun, jos ne ovat kaupunkikuvallisesti perusteltuja.

Resurssiviisauteen tähtääviin määräyksiin on kirjattu mm. että rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma sekä varautua suunnittelussa uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Kaavalla tähdätään siihen, että suurimmalla osalla asunnoista olisi oma ulko-oleskelutilansa, parveke, piha, terassi tai viherhuone. Kaavamääräys sallii ranskalaisen parvekkeen toteuttamisen vain yksiöihin. Pihojen viihtyisyyteen on viitesuunnittelussa kiinnitetty erityistä huomioita. Korttelipihoista tavoitellaan erityisen vehreitä ja vihertehokkuuden tavoiteluvuksi on kaavassa määritelty 1,0. Viitesuunnittelussa tähän vastaamaan on kehitelty metsäkonsepti, jota alueen kortteleissa tulee noudattaa. Konseptissa on huomioitu mm. tilavaatimukset hulevesien viivytykseen, monipuoliseen kasvillisuuteen, runsaaseen puustoon, yhteisoleskeluun ja lasten leikkipaikalle. Kaavakartalle on osoitettu korttelikohtaiset hulevesien viivytysalueet. Tontteja ei aidata ja pihat ovat yhteiskäyttöisiä, mikä luo kaava-alueelle mahdollisuuden lasten leikkimisen monipuolisesti sekä yhteisöllisen hengen kasvamiselle.

Kuva 37. Näkymä korttelin 52332 sisäpihalta (ARK-House Arkkitehdit Oy 2020).

Y, Yleisten rakennusten korttelialue

Rakennus sijoittuu tontin eteläosaan, missä se jatkaa asuinkortteleiden viitoittamaa kaupunkirakennetta. Rakennus jaetaan toiminnallisiin osiin siten, että eri osien muodoissa ja yksityiskohdissa, kerrosluvuissa sekä käytettävissä väreissä ja materiaaleissa on vaihtelua kuten alueen muissakin kortteleissa. Rakennus sijoittuu siten, että se rajaa Pottiniitynaukiota. Yleisön käyttöön soveltuvia tiloja sijoitetaan kaupunkikuvallisesti tärkeisiin paikkoihin; Äyritien ja Rälssitien risteyksen äärelle sekä Pottiniitynaukion laidalle. Kaavan määräyksillä tähdätään rakennuksen ja sen toimintojen avautumiseen kaupunkikuvassa. Maantasokerroksen tilojen tulee avautua kadun ja aukion suuntaan suurin ikkunoin ja/tai sisäänkäynnein. Lisäksi sekä Pottiniitynaukion että Rälssitien suutaan tulee toteuttaa kivettyä aukioimaista tilaa. Äyritien ja Rälssitien kulmaa korostetaan arkkitehtuurin keinoin.

Korttelialueelle saa sijoittaa julkisten palveluiden lisäksi väliaikaisesti myös liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja. Tällä määräyksellä annetaan mahdollisuus siihen, että koulun vaiheittain rakentamisessa tontilla voi olla väliaikaisia rakennuksia tai rakenteita, joihin voi sijoittua myös muita toimintoja. Näillä rakennusmassoja/rakenteita voidaan hyödyntää mm. koulun pihan melusuojauksessa.

Oppimisympäristön monimuotoisuuden lisäämiseksi sallitaan katolle sijoitettavaksi oppimista tukevaa toimintaa, esimerkiksi kasvihuoneita, ja taukotiloja. Y-korttelin reunaa kulkeva Pottiniitynpolku on osa yleiskaavan mukaista viherreittiä. Tämä reitin varren puuston ja vehreyden lisäämiseksi kaavassa on osoitettu istutettava puurivi tontin Pottiniitynpolun osuudelle.

Kuva 38. Näkymä Kiinnostavuuden kehältä: Rälssitie ja koulun edusaukio (Mandaworks AB ja MASSLab LDA 2018)

C, Keskustatoimintojen korttelialueet

Rälssipuiston laidalle on osoitettu keskustatoimintojen kortteli 52323, johon voi sijoittaa pysäköintitiloja, mutta ei asumista. Kortteli 52323 on ”tulevaisuuden optio” toiminnoille, joita emme vielä

tiedä. Tässä vaiheessa kuvittelemme sen jakamisen ja liikkumispalvelujen tiloiksi tai alkuvaiheen väliaikaisen lähikaupan mahdolliseksi sijaintipaikaksi.

Kortteliin 52323 saa sijoittaa toimisto-, liike-, palvelu- ja näyttelytiloja, ympäristöhäiriöitä tuottamattomia työ- ja tuotantotiloja sekä julkisen hallinnon tiloja. Kaavatyössä ajateltiin, että kortteli voidaan varata tulevaisuuden tarpeisiin, esimerkiksi liikkumispalveluja varten tai väliaikaisen lähikaupan paikaksi. Rakennuksen pohjoissivu on kiinnostava puiston suuntaan esimerkiksi sommittelun, taiteen tai kasvillisuuden keinoin.

Resurssiviisauteen tähtääviin määräyksiin on kirjattu mm. että rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma sekä varautua suunnittelussa uusiutuvan energian hyödyntämiseen.

Kaavalla on huomioitu tontin rakentamisen sovittaminen puiston läheisyyteen rakennusalan rajaamisella ja sekä kaavamääräyksellä, joka edellyttää tontin korkojen sovittamisen puiston korkotasoihin. Korkoeroja tasaavia luiskia ei saa sijoittaa puiston puolelle.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Kortteleiden autopaikat sijoitetaan LPA-kortteleihin. Kortteleiden 52329, 52331 ja 52332 autopaikat sijoittuvat LPA-kortteliin 52331 ja kortteleiden 52330, 52333 ja 52334 puolestaan LPA-kortteliin 52333. Näin kortteleiden välisistä, pääasiassa jalankulun katualueista saadaan lähes autottomia. Myös vieraspaikat ja niiden kanssa mahdollisesti vuorottaispysäköintinä toteutettu päiväkodin saattoliikenne sekä osa asuinkortteleiden LE-paikoista on ajateltu sijoitettavan LPA-kortteleihin.

Kaavamääräyksin mahdollistetaan myös muiden toimintojen sijoittaminen pysäköintitaloihin. Tällaisia voivat olla asukkaiden yhteistilat, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja sekä kortteleiden 52331 ja 5233 jätetilat. Näiden tilojen sijoittaminen maantasokerrokseen lisäisi osaltaan kaupunkiympäristön aktiivisuutta.

Pysäköintitalojen julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan. Etelään ja länteen suuntautuvilla sekä asukkaiden pihaa rajaavilla julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Pottiniitynaukion sekä Häkiläniitynkujan puolella köynnökset voidaan sijoittaa katualueelle. Pysäköintitalojen ylimmän kerroksen pinta-alasta tulee kattaa vähintään 40 % viherkattona. Aurinkopaneeleja saadaan sijoittaa katolle.

4.3.2 Muut alueet

Kadut, aukiot

Nykyisiä katualueiden rajoja muutetaan. Rälssitien katualue levenee huomattavasti pikaraitiotien raiteiden ja pysäkin sekä pyöräteiden tilatarpeen takia. Myös Äyritien pohjoislaidalle varataan tilaa pyörätietä varten, mikä levittää nykyistä katualuetta hieman. Manttaalitie katkeaa kaavamuutoksen myötä kun se muutetaan osittain osaksi puistoa. Kaavaluonnoksessa Tikkurilantien puoleinen osuus on nimetty Annefredinkujaksi. Tässä asemakaavassa Manttaalitien Tammiston kauppatien puoleinen osuus sekä nykyinen Etolan kiinteistölle johtava Manttaalikuja muutetaan kokonaisuudessaan Annefredinkaduksi. Manttaalikuja- nimenä säilyy kortteleiden 52334 ja 532333 itäpuoleisella kevyen liikenteen reitillä (pp).

Pyöräilyn laatukäytävä alueen lähiympäristössä on Veromiehen verkot-selvityksessä osoitettu Tikkutilantielle. Rälssitiellä, Äyritiellä ja Tammiston kauppatiellä kulkevat lähimmät pääpyöräreitit.

Asemakaavassa pyöräilylle ja kävelylle linjataan selkeitä reittejä, jotka liitetään sujuvasti ympäristöön mm. pääpyöräreitti alueen ohi pohjois-eteläsuunnassa on ajateltu kulkevan Manttaalikujaa ja Annefredinkatua pitkin. Lisäksi alueelle muodostuu myös viihtyisiä ja vehreitä reittejä ja tilasarjoja rauhallisempaa liikkumista ja oleskelua varten. Yleiskaavassa linjattu viherreitti kulkee kaavamuutosalueen läpi etelästä Pottiniitynkujaa ja Pottiniitynpolkua pitkin Annefredinpuiston läpi ja edelleen Pytinojan vartta pohjoiseen. Viherreitistä muodostetaan mahdollisimman vehreä ja sitä korostetaan esimerkiksi kukkivien puiden ja pensaiden avulla.

Korttelit asettuvat katuaukioiden ympärille. Ympäröivästä liikenneverkosta niille johtavat autoväylät ovat nimetty kaduiksi ja aukioilta puistoon johtavat jalankulun reitit poluiksi. Muut, pääasiassa jalankulun reitit on nimetty kujiksi. Kaduilla on erilaiset luonteet: Rälssitie on bulevardityyppinen puuriveineen, Äyritie kokoojakatu kadunvarsipysäköinteineen ja pyöräilyväylineen, alueen sisäiset kadut ovat ihmisläheisiä ja viihtyisiä kotikatuja puuistutuksineen. Katuaukioista muodostetaan vehreitä ja aktiivisia koko Veromiehen asukkaita palvelevia oleskelun ja kohtaamisen paikkoja.

Kuva 39. Näkymä aukiolle (Mandaworks AB ja MASSLab LDA 2018).

VP, puisto

Rälssipuiston koko pienenee hieman nykyisestään, koska puiston eteläosaan varataan korttelialue keskustatoiminnoille. Nykyinen Manttaalipuisto muuttuu täysin ja saa uuden nimen, Annefredinpuisto. Puisto on kooltaan suurempi kuin nykyinen Manttaalipuisto.

Puistojen yksi tärkeimmistä tehtävistä on puron luonnonmukainen veden säätely ja kaupunkitulvien hallinta. Purouoman uudelleen muotoilu tuo laajemman vesitilan tulvaniittyjen avulla ja samalla tonttien tulvasuojelu ja kuivatus onnistuu paremmin. Toinen tärkeä funktio puistoille on virkistys- ja leikkipaikkojen järjestäminen. Pääosa tulvista pyritäänkin käsittelemään Rälssipuistossa, minne vedet ensin johtuvat ympäröiviltä alueilta, jotta Annefredinpuistoon voidaan järjestää

enemmän virkistyskäyttöä. Hule- ja tulvavesien käsittely järjestetään siten, että samalla luodaan erilaisia kaupunkipuiston paikkoja.

Suunnittelualueelle muodostuu toiminnallisia vyöhykkeitä, joiden teemat – kaupallisuus, oppiminen, liikunta ja viljely –näkyvät puistoissa. Rälssipuisto on osa kaupalliseen toimintaan liittyvää vyöhykettä, mikä näkyy puiston järjestelyissä toiminnallisena ja/tai taiteen aiheena. Annefredinpuistoon osoitetaan mm. ohjeellinen viljelypalsta-alue.

Kuva 40. Puistonäkymä (Mandaworks AB & MASSLab LDA 2018)

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Voimassa oleva asemakaava ei mahdollista asuntojen rakentamista alueelle. Asemakaavan muutos jatkaa Veromiehen uudistumista toiminnoiltaan sekoittuneeksi alueeksi, joka sisältää niin asumista, työpaikkoja kuin palvelujakin. Se toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä ja on Aviapoliksen kaavarungon mukaista. Uusia asukkaita muuttaa alueelle noin 1200 henkeä**.**

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Veromiehen kaupunginosaan, Tuusulanväylän ja Lentoasemantien väliin.

Voimassa olevan asemakaavan täysimittainen toteuttaminen lisäisi alueen työpaikkarakentamisen, pysäköintilaitosten ja maantasopysäköinnin määrää. Alueen kortterirakenne säilyisi nykyisessä muodossaan laajana ja kävely- ja pyöräilyetäisyydet pysyisivät pitkinä. Rakennusten arkkitehtuuri ja lähiympäristö olisi vaatimatonta.

Toteutuessaan suunnitelma monipuolistaa alueen yhdyskuntarakennetta lisäämällä kaupunginosan asuin- ja palvelurakennuskantaa ja sijoittamalla rakennukset kaupunkimaisesti. Rakennukset muodostavat umpikortteleita, joiden välistä saadaan johdettua uusia ja laadukkaita jalankulun ja pyöräilyn reittejä. Kaavamuutos tukee tavoitetta tiivistää kaupunkirakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

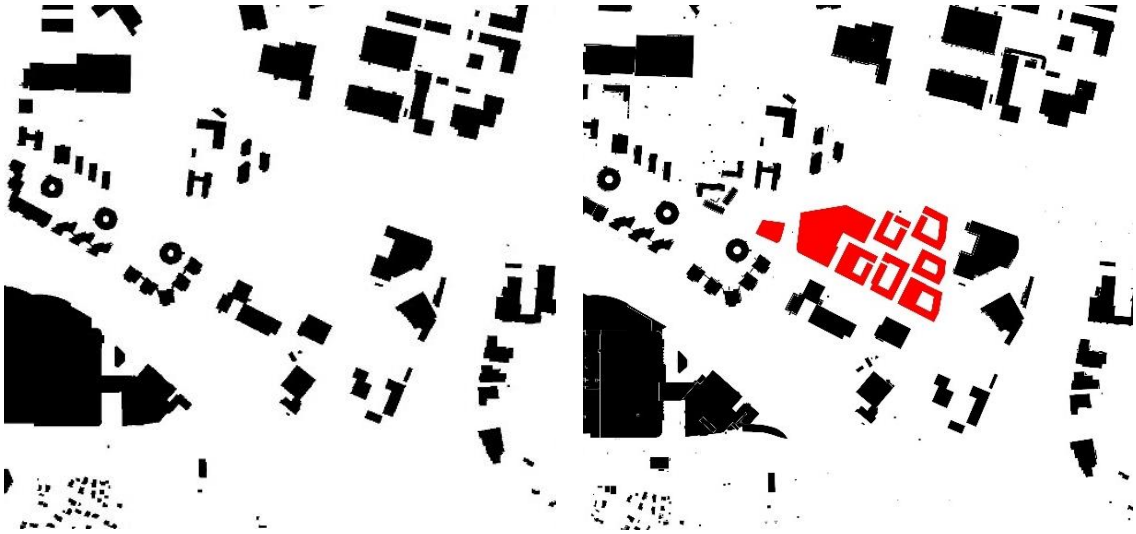

Kuva 41. Rakeisuuskartat Veromiehen rakennuskannasta: Vasemmalla nykytilanne. Oikealla suunnitelman mukainen ratkaisu.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen muuttaa ja parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna selvästi. Rakentamisen mittakaava on Aviapoliksen kaavarungon mukaista ja sen vaihtelulla toteutetaan alueella laaditun AUB-kilpailun ideaa sekä muodostetaan alueelle myös kävelijän matalaa mittakaavaa. Kortteleiden ja rakennusten monimuotoisuudella luodaan Aviapoliksen omaa kaupunkikuvallista identiteettiä. Arkkitehtuurista tavoitellaan kotoisaa ja laadukasta. Kortteleista luodaan tunnistettavia kotikortteleita. Erilaiset vaihtelevat kattomuodot, materiaalit, värit, julkisivujen ja mm. sisäänkäyntien yksityiskohdat muodostavat rikasta ja omaleimaista kaupunkikuvaa, jota voidaan varioiden jatkaa myös tulevissa Aviapoliksen/Veromiehen asuntorakentamisen kohteissa.

Asuminen

Uusia asuntoja Annefred eteläisen alueelle tulee n. 1 200. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita mm. luomalla edellytyksiä riittävälle ja monipuoliselle asuntorakentamiselle.

Asuinkortteleiden inhimillinen mittakaava, suojaisat pihapiirit ja lähellä oleva puisto sekä monitoimirakennus Atomi tekevät alueesta halutun asuinpaikan.

Palvelut ja työpaikat

Voimassa olevan asemakaavan sallima työpaikkarakentamisen määrä on kokonaisuudessaan toteuttamatta. Kaavamuutos lisää alueen toimintojen sekoittumista mahdollistamalla asuinrakentamista alueelle. Työpaikkoja ja palveluita kaavalla muodostuu Y-kortteliin koulutoiminnasta sekä C-kortteliin siihen tulevaisuudessa toteutuvan hankkeen mukaisesti. Alueen sisälle työpaikkoja mahdollistetaan sallimalla asuinkortteleiden kivijalkaan mm. liiketiloja, työtiloja ja työtila-asuntoja sekä muita palveluita (esim. kuntosali).

Alueen lähiympäristössä on useita toimistorakennuksia sekä muita toimintoja työpaikkoineen. Tulevaisuudessa alueen nykyiset työntekijät voivat valita asuinpaikkansa myös aivan työpaikkansa läheltä. Kasvava asukasmäärä auttaa koko Aviapoliksen palveluiden säilymistä ja monipuolistumista sekä lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta. Suunnittelualueelle ositetaan korttelialuetta julkisille palveluille (yhtenäiskoulu ja päiväkoti). Kehä III:n eteläpuolelta, noin puolen kilometrin etäisyydeltä löytyvät kattavat kaupalliset palvelut. Alueen C-korttelia on ideoitu myös väliaikaisen lähikaupan käyttöön.

Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanke on VAT:n mukaisena.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Kaavatyö toteuttaa visiota Aviapolis-alueen uudistumisesta ja tiiviistä rakentamisesta. Kaupunkirakenteen tiivistäminen on kaavatalouden kannalta tärkeää. Alue sijoittuu kauppakeskus Jumbon läheisyyteen ja hyvien liikenneyhteyksien, erityisesti joukkoliikenteen runkolinjan vaikutuspiiriin. Alue on pääosin rakentamatonta ja alue kaavoitetaan tehokkaasti. Hanke on kaupungin tavoitteiden mukainen.

Uudet asunnot kasvattavat alueen työvoimatarjontaa ja niiden rakentaminen lisää osaltaan pääkaupunkiseudun taloudellista toimeliaisuutta. Kun alueen asukaspohja kasvaa, parantaa se myös Aviapoliksen mahdollisuuksia kehittyä aidosti kaupunkimaiseksi. Samalla Aviapoliksen asema kaupan ja palvelujen alueena vahvistuu. Korkealaatuinen kaupunkiympäristö lisää alueen vetovoimaisuutta. Kaavamuutos täydentää Keski-Vantaan kaupunginosia, mikä toteuttaa myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä.

Katujen määrä ja koko ovat taloudellisesti suunniteltuja ja Rälssitien leveys selittyy raitiotiehen varautumisella. Vesihuoltoa joudutaan rakentamaan lisää, koska aiempaa rakentamista alueella ei juuri ole. Iso runkoviemäri joudutaan siirtämään, mutta koska se on rakennettu vuonna 1964, sen uusiminen olisi joka tapauksessa pian ajankohtaista. Maan tasaisuuden vuoksi nykyistä linjausta ei voida paljoa siirtää, mutta se saadaan kuitenkin rakennettua viheralueelle rakennuskortteleista ja rakennusoikeuksista tinkimättä. Äyritien ja Manttaalitien välillä kulkevaa kaukolämpöjohtoa joudutaan siirtämään, mikä lisää alueen rakentamisen kustannuksia arviolta 200 000 euroa. Tästä suuri osa kohdistuu yleisten alueiden ja Y-tontin rakentamiseen ja jonkin verran eteläisen osan asuinkortteleihin.

Koko kaava-alue sijoittuu vanhan lyijysulaton mahdolliselle laskeuma-alueelle, mikä lisää jonkin verran alueen rakentamisen kustannuksia. Maaperän puhdistaminen on kuitenkin välttämätön edellytys kaikelle rakentamiselle ja alueen käytölle, ja puhdistamisen kustannukset koskevat kaikkia maanomistajia.

Monitoimitalo Atomin tontti ja viheralueet sijoittuvat kaupungin omistamalle maalle, mutta lisäksi kaupungin maalle on osoitettu asuinkortteleita, joiden asumisen kerrosala on 26 690 k-m².

Maanomistajat osallistuvat kunnallistekniikan rakentamiseen maankäyttösopimuksin.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista osa on omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä, osa vuokralla asuvia. Yhdysvaltalainen lentokenttäkaupunkeihin erikoistunut professori John D. Kasarda sanoo, että menestyessään lentokentän lähialueet vetävät puoleensa nimenomaan hyvin toimeentulevaa väestöä.

Alueelle varataan tilat päiväkodille ja koululle, mikä houkuttanee etenkin lapsiperheitä.

Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Rälssipuisto ja nykyinen Manttaalipuisto ovat rakentamattomia virkistysalueita. Muutoin suunnittelualue on pääosin joutomaata ja vesakoitunutta, entistä peltoa. Voimassa olevan asemakaavan mukaan ainoat kasvillisuutta koskevat määräykset koskevat nurmi- ja puuistutuksia kortteleiden reunoilla.

Alueen suunnittelua ohjaavassa Aviapolis-kaavarungossa on varmistettu, että kaupunginosasta varataan riittävästi tilaa tulevien asukkaiden tarvitsemille virkistysalueille ja että kulkuetäisyydet uusilta asuinalueilta virkistysalueille ovat maltillisia. Kaavamuutoksen aikana suunnittelua on yhteensovitettu Äyritien eteläpuolisen asemakaava-alueen kanssa, jotta yleiskaavan mukainen virkistysreitti muodostuu yhtenäiseksi reitiksi Rälssitien alikululta kaava-alueiden läpi Annefredin puistoon. Annefredin alueella tämä reitti toteutetaan viherreittinä, jossa vähäliikenteisten Pottiniitynkujan ja Pottiniitynpolun varrelle muodostuu vehreää katutilaa. Annefredinpuistosta rakennetaan viihtyisä ja toiminnallinen virkistyspuisto, jossa vesi on pääosassa. Kaava-alueiden yhteensovituksessa tärkeää oli myös mahdollistaa Äyritien katupuiden säästäminen eteläpuoleisilla tonteilla. Väestön määrän kasvaessa muidenkin Veromiehen viheralueiden määrä, laatu ja toiminnallisuudet paranevat.

Asemakaavamuutoksen kortteli- ja autopaikkaratkaisut mahdollistavat suojaisien sisäpihojen rakentamisen. Jalankulun reitit yhdistävät pihat lähipuistoihin ja laajempiin virkistysaluekokonaisuuksiin.

Kaavamuutoksella Rälssipuiston koko pienenee ja nyk. Manttaalipuisto muokkautuu kokonaan uudeksi Annefredinpuistoksi samalla, kun puiston koko kasvaa nykyiseen nähden. Uusien jalankulun ja pyöräilyn reittien avulla yhteydet muihin virkistys- ja piha-alueille lisääntyvät. Hanke on VAT:n mukainen.

Liikenne

Alueen yleisimpänä kulkutapamuotona on tällä hetkellä autoilu. Voimassa oleva asemakaava suurine kortteleineen ja vaatimattomine kaupunkikuvineen vahvistaisi toteutuessaan nykyisiä liikkumistapoja. Suunnitelman mukainen toteutus parantaa huomattavasti kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Lyhyet etäisyydet kaupallisiin palveluihin ja joukkoliikenteen pysäkeille lisäävät kestävien kulkutapojen houkuttelevuutta. Lähin joukkoliikennepysäkki on Rälssitiellä suunnittelualueen vieressä. Olemassa olevien katujen standardia tullaan muuttamaan asuinalueiden kaduiksi soveltuviksi mm. lisäämällä ja leventämällä kevyen liikenteen raitteja katujen varsilla. Alueen sisäinen liikenneratkaisu keskittää ajoneuvoliikenteen alueelle pistokatuina, jolloin sisäosat saadaan pääosin kävelijöiden ja pyöräilijöiden käyttöön, mikä lisää alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

VAT:n mukaisesti kaavamuutoksella mm. edistetään jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien jatkuvuutta ja verkoston tiivistämistä.

Vesihuolto

Alueella on tarvetta uusia vanhat runkojohdot, jotka kulkevat nykyisen Manttaali- ja Rälssipuiston halki. Lisäksi alueella on tarvetta rakentaa uutta vesihuoltoverkostoa uusille korttelialueille.

Kaava-alueen kapeille sivukujille sijoitetaan mahdollisimman vähän kunnallisteknistä verkostoa. Korttelialuetta kohden osoitetaan kunnallisteknisten verkostojen osalta yksi liitospiste.

Vesihuollon pääreitit kulkevat Pottiniitynkadun, Pottiniitynaukion, Häkiläniitynaukion ja Häkiläniitynkadun kautta. Lisäksi uutta verkostoa rakennetaan Äyritielle, Manttaalikujalle ja Annefredinkadulle. Annefredinkadun ja Manttaalitien kulmaan rakennetaan uusi jätevesipumppaamo. Vesihuollon rakentamiskustannukset ovat arviolta 1 078 000 €.

Kaavaan on varattu Rälssi- ja Annefredinpuistoon rasitealue uusille rakennettaville runkovesijohdolle sekä -viemärille.

Ympäristöhäiriöt

Alueen lähellä sijaitsevien liikenneväylien aiheuttama liikenteen melu on otettu huomioon asemakaavassa usein eri tavoin. Melutilanteen parantamiseksi ja alueen viihtyisyyden varmistamiseksi kaupunkirakenne perustuu umpikortteleihin, joilla on voitu varmistaa melutasoltaan hiljaiset sisäpihat. Korttelit on myös sijoitettu siten, että niiden keskelle muodostuu kaksi aukiota sekä kävelyreittejä, joille niin ikään saadaan asukkaille hiljaista kaupunkiympäristöä jo alueen rakentumisen ensivaiheessa. Aukiot toimivat asukkaiden päätoimisena julkisena ulkotilana, kunnes puiston melutilanne paranee ympäröivän rakentamisen myötä. Aukioista ja alueen sisäisistä reiteistä suunnitellaan mahdollisimman vehreitä sekä toiminnoiltaan monipuolisia. Erilaisia oleskelun paikkoja syntyy aukioiden lisäksi myös mm. yleiskaavan mukaisen viherreitin varrelle.

Alueen puistojen viihtyisyyteen vaikuttaa paljon ympäröivien alueiden rakentuminen ja rakennusmassojen toimiminen melusuojana puistolle. Tästä syystä on tarkoitus käynnistää puistoa rajaavien alueiden kaavahankkeita lähitulevaisuudessa.

Asukkaiden asuntojen ja niihin liittyvien asuntokohtaisten ulkotilojen viihtyisyyteen tähdätään kaavamääräyksillä, joilla ohjataan rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyttä, asuntojen avautumista sekä parvekkeiden tai terassien riittävän alhaisen melutason saavuttamista. Asuntojen suuntaamisesta määrätään, että asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen. Kaavamääräyksin ei ole haluttu vaikeuttaa umpikortteleiden syntymistä, joka on sisäpihojen melutason kannalta kriittistä. Parvekkeille ja terasseilla tulee teknisin ratkaisuin varmistaa riittävän alhainen melutaso (lasitus, parvekkeen sijoittuminen). Jokaisen korttelin sisäpiha toimii kuitenkin asukkaiden vehreänä ja viihtyisänä pääoleskelun paikkana. Sisäpihojen vehreyden varmistamiseksi pihojen vihertehokkuudeksi on määritelty tavoiteluvuksi 1 ja mm. kaikki pysäköinti sijoitetaan erillisiin pysäköintitaloihin tai alueen sisäisille katualueille.

Y-kortteli, jonne sijoittuu alueen yhtenäiskoulu sekä päiväkoti on luonteeltaan ns. herkkä kohde. Koulun ja päiväkodin pihan riittävän alhaisen melutason saavuttamiseksi on kaavassa useampia määräyksiä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää pihan melutasoihin vaiheittain rakentamisessa. Melun lisäksi kaavassa on määräys Y-korttelin ilmanlaadun varmistamiseksi, koska pienhiukkasten osalta rakennus voi sijoittua katualueen reunaan ns. minimietäisyydelle. Asuinrakentamisen osalta kaavaan ei määritelty erikseen pienhiukkasiin liittyvää määräystä, koska korttelit sijoittuvat kaikista liikenneväylistä kauemmas kuin ns. pienhiukkasten suositusetäisyys vaatisi.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

AK-, Y- ja C-kortteleiden suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään vihertehokkuutta luomaan luonnon monimuotoisuutta tukevia, vihreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Veromiehen alueella kehitetään viherverkkoa lisäämällä kaupunkiympäristöön puustoa ja suunnittelemalla korttelipihoista vehreitä sekä niittyviherkattojen rakentamisella.

Suunnitelma edellyttää uutta yhdyskuntatekniikkaa. Katualueiden mitoituksessa on varauduttu katupuiden istuttamisen tilatarpeisiin.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat.

Kaava-alueen hulevesien muodostumista kortteli ja katualueilla pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita. Lisäksi Rälssi- sekä Annefredin puistoon on tarkoitus rakentaa huleveden hallintarakenteita.

Huleveden käsittely suunnitellaan korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Kaavoitettavan alueen pohjoispuolella kulkee vesilain mukainen puro. Puroon johtuvat vedet tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työn aikainen hulevesien hallinta on suunniteltava huolellisesti. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla. Hulevesisuunnitelman tulee sisältää suunnitelma työnaikaisesta hulevesien hallinnasta.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Toteuttamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Vaikka rakentaminen samoin kuin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen osalta lisäävätkin kasvihuonekaasupäästöjä, suunnitelma parantaa oleellisesti kävelyn ja pyöräilyn käyttöedellytyksiä. Suunnitelman toteutuminen tiivistää pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta, tukeutuu osittain olemassa oleviin kunnallisteknisiin rakenteisiin ja sijoittuu kattavien, olemassa olevien kaupallisten palveluiden läheisyyteen. Alue tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä. Nämä ratkaisut vähentävät yksityisautoilun ja uuden kunnallistekniikan rakentamisen tarvetta ja auttavat siten hillitsemään kasvihuonepäästöjen lisääntymistä.

Kaavamuutosalueella tehdään hankekohtaisesti hiilijalanjälkilaskelma rakennuslupaa haettaessa, mikä kannustaa pohtimaan rakennusten elinkaarimallia, uusioenergiaa ja resurssiviisaita

materiaalivalintoja. Uusioenergiaan tulee varautua jo suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa, jotta mitoitus soveltuu myös tulevaisuuden tarpeisiin.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja pilaantuneet maat on käsitelty tarkemmin kohdassa 2.1.3. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

Liikenteen melu ja pienhiukkaset

Asemakaavamuutos sijoittuu yleiskaavan lentomeluvyöhykkeelle m3, L_{DEN} 50-55 dB, mikä ei aseta rajoitteita alueiden käytölle. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on rakennusjärjestyksen mukaan oltava $\Delta L \geq 32$ dB.

Liikennemeluselvitys alueelle laadittiin keväällä 2020. Selvitysten tulokset on otettu huomioon asemakaavan kaavamääräyksissä mm. rakentamisen vaiheistuksen ja väliaikaisen melusuojauksen sekä asuntojen suuntaamisen osalta sekä ulkokuoren ääneneristävyyden yleismääräyksessä. Kaavakartalla on tarkennettu kortteleiden osat, joissa tarvitaan suurempi ulkokuoren ääneneristävyys.

Yhtenäiskoulu Atomin tulevassa SR-kilpailussa yhdeksi tärkeäksi lähtökohdaksi tulee ottaa melun huomioiminen suunnittelussa sekä koulun vaiheittain rakentamisessa ja esittää tarvittavat väliaikaisratkaisut.

Tieliikenteen aiheuttamat pienhiukkaset on huomioitu asemakaavassa sijoittamalla asuminen riittävän etäälle (suositusetäisyyksiä kauemmas) mm. Tuusulanväylästä ja Kehä III:sta. Y-korttelin määräyksissä pienhiukkaset on huomioitu kaavamääräyksellä, joka ohjaa ottamaan raitisilman rakennuksen katolta tai sisäpihan puolelta.

Pilaantuneet maat

Koska alueelle tulee asuinrakentamista sekä koulu ja päiväkoti ja alueen vieressä on sijainnut lyijysulatto, asemakaavan muutoksessa määrätään, että maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Tärinä

Suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjaus kulkee alueen läpi Rälssitietä. Ratikan yleissuunnitelman yhteydessä on laadittu tärinäselvitys, jonka mukaan Annefredin kohdalla savinen maaperä aiheuttaa mahdollisesti tärinää, jos rakennukset ovat lähempänä kuin 50 m tulevasta raitiolinjauksesta. Ratikkaa varten laaditaan kaavarunko sekä ratikkakaavoja, joissa selvitetään ja tutkitaan tarkemmin ratikan aiheuttamaa tärinää ja tarvittavia kaavamääräyksiä. Vantaan raitiotiesuunnittelussa on linjattu, että jo asemakaavoitettujen alueiden kohdalla raitiotiesuunnitelma huomioi teknisin vaatimuksin ympäröivän maankäytön tärinävaikutusten eliminoimiseksi.

4.6 NIMISTÖ

Mikko Sandström teki keväällä 2018 Vantaan kaupunkisuunnittelulle selvityksen Veromiehen uudesta nimistöstä. Selvityksessä Veromiehen nimistön aihepiireiksi ehdotetaan

- ilmailua (myös mm. fysikaaliset ilmiöt kuten aerodynamiikka),
- verotusta,
- nimiä, joiden taustalla on perinnäinen paikannimi (vanhoilta kartoilta),
- uusia paikkaa kuvaavia nimiä ja muistonimiä.

Veromiehen eri osa-alueille ehdotetaan niin ikään omia aihepiirejään. Verotusaiheisia nimiä ehdotetaan Tikkurilantien eteläpuolelle, johon tämäkin suunnittelualue kuuluu. Paikannimiä ja muistonimiä voi sijoittaa koko Veromiehen alueelle lähelle sitä paikkaa, jossa nimi alun perin esiintyy.

Suunnittelualueen uusia nimiä

Annefredinpuisto – Annefredsparken,
Annefredinkatu – Annefredsgatan:
- Vanhasta talonnimestä *Annefred*, joka on Backaksesta 1914 lohkottu tila. Tila on sijainnut suunnittelualueella nykyisen Manttaalitien mutkan itäpuolella, *Farmorsåkern*in vieressä.

Häkiläniitynkatu – Häckelängsgatan,
Häkiläniitynaukio – Häckelängsplatsen,
Häkiläniitynkuja – Häckelängsgränden,
Häkiläniitynpolku – Häckelängsstigen:
- Vanhasta niitynnimestä, 1913 *Häckelängen*, joka on ollut Manttaalitien ja Tikkurilantien välissä. Sanottu 1963 hekelengin, hekelengsskifftena. Substantiivi häckla (yhdyssanojen alusssa häckel-) merkitsee piikiistä työkalua, jota on käytetty pellavien puhdistamiseen, niiden kuitujen erotteluun. Suomeen sana on lainautunut muodossa häkilä, häkylä, häklä

Pottiniitynkatu – Pottängsgatan,
Pottiniitynaukio – Pottängsplatsen,
Pottiniitynkuja – Pottängsgränden,
Pottiniitynpolku – Pottängsstigen:
- Vanhasta paikannimestä, 1913 *Pottängen*, joka on ollut Olofsin haka nykyisen Rälssitien itäpuolella, Äyritie 7:n kohdalla. Kirkonkylästä Olofsin talon kohdalta pohjoiseen mennyt tie on ollut 1913 Pottskogstådet, joka on hävinnyt Tuusulanväylän ramppien alle. Ruotsin murteissa on lammikkoa tarkoittava sana *pått, putt*, josta suomenkielinen muoto *potti* on peräisin.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen. Selostuksen erillisenä liitteenä olevassa rakentamistapaohjeessa on esitetty kaavio rakentamisen vaiheistamisesta.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaavaluonnosvaiheessa:

YIT Oyj:	Matti Syrjä
	Harri Isoviita
	Esa Turkka
Valion Eläkekassa:	Petteri Näveri
KOy Vantaan Paavontalo,	
L-House Oy, DBC Systems:	Johan Pfeifer
Mandaworks:	Patrick Verhoeven
	Andrei Deagu
MassLab:	Diogo Rocha

	Lourenco Rodrigues Duarte Fontes	
Sitowise:	Ismo Häkkinen	
	Suvi Saastamoinen	
	Timo Nikulainen	

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Anitta Pentinmikko	aluearkkitehti, 31.10.2018 asti
	Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
	Merja Häsänen	aluearkkitehti vs., 1.11.2018 lähtien
	Vuokko Rova	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Toimiala:	Arja Lukin	projektijohtaja
Kuntatekniikan keskus :	Marika Orava	vesihuollon suunnittelu
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Eija Välimäki	suunnitteluhortonomi
	Ari Asikainen	suunnitteluinsinööri
	Emma Lottanen	suunnitteluinsinööri
Rakennusvalvonta:	Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
Ympäristökeskus:	Ari Pietilä	ympäristöinsinööri
Kiinteistöt ja asuminen:	Antti Kari	kiinteistöjohtaja
	Tomi Henriksson	asumisasiain päällikkö
	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
Tilakeskus:	Eija Kivineva	hankepäällikkö
	Tiina Riihimäki	hankekehitysarkkitehti
Sivistysvirasto:	Päivi Riehunkangas	suunnittelija
	Laura Malinen	strategia-asiantuntija
Liikuntapalvelut:	Anu Jokela	liikuntapäällikkö
	Leena Rusanen	liikuntapäällikkö

Kaavaehdotusvaiheessa:

YIT Oyj:	Heikki Hannukkala
	Jarkko Mäenpää
	Jari Hovilehto
	Miku Miettinen
	Kaisa Mustalahti
Ark-House Arkkitehdit Oy	Hannu Huttunen
	Markku Erholtz
	Tina Ullrich
	Lotta Skogström
Aino Landscaping Oy	Aina Aspiala
	Alli Hurmola

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Charlotta Tanner	asemakaava-arkkitehti
	Jonna Juusola	asemakaavasuunnittelija
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Toimiala:	Arja Lukin	projektijohtaja
Kadut ja puistot:	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelupäällikkö
	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Mikko Kettunen	alueinsinööri
	Seija Tulonen	projektisuunnittelija
	Heidi Burjam	puistosuunnittelupäällikkö
	Eija Välimäki	viheraluesuunnittelija
	Sirpa Mäkilä	maisema-arkkitehti
Rakennusvalvonta:	Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
	Jari Saajo	lupa-arkkitehti, 31.12.2019 asti
	Hanna Tiira	lupa-arkkitehti, 1.1.2020 läh-tien
Ympäristökeskus:	Ari Pietilä	ympäristöinsinööri
Kiinteistöt ja asuminen:	Tomi Henriksson	asumisasiain päällikkö
	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
Tilakeskus:	Ifa Kytösaho	hankesuunnittelupäällikkö
	Josee Courtemanche	rakennuttaja-arkkitehti
	Eija Kivineva	hankepäällikkö
	Tiina Riihimäki	hankekehitysarkkitehti
Museopalvelut:	Anne Kaarna-Suomi	kuraattori

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö/Asemakaavoitus

Vantaalla, 11. päivänä elokuuta 2020

Charlotta Tanner	Jonna Juusola	Johanna Rajala
asemakaava-arkkitehti	asemakaavasuunnittelija	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	17.06.2020
Kaavan nimi	002373 Veromies 52 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	05.02.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002373
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	12,3915	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	12,3915

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**12,3915**	**100,0**	**72440**	**0,58**	**0,0000**	**38802**
A yhteensä	2,4939	20,1	56440	2,26	2,4939	56440
P yhteensä						
Y yhteensä	2,4949	20,1	11000	0,44	2,4949	11000
C yhteensä	0,2159	1,7	5000	2,32	0,2159	5000
K yhteensä	0,0000		0		-3,1558	-8000
T yhteensä	0,0000		0		-4,2731	-25638
V yhteensä	2,9312	23,7	0		1,7051	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,2556	34,3	0		0,5191	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**12,3915**	**100,0**	**72440**	**0,58**	**0,0000**	**38802**
A yhteensä	2,4939	20,1	56440	2,26	2,4939	56440
AK	2,4939	100,0	56440	2,26	2,4939	56440
P yhteensä						
Y yhteensä	2,4949	20,1	11000	0,44	2,4949	11000
Y	2,4949	100,0	11000	0,44	2,4949	11000
C yhteensä	0,2159	1,7	5000	2,32	0,2159	5000
C	0,2159	100,0	5000	2,32	0,2159	5000
K yhteensä	0,0000		0		-3,1558	-8000
KL-6	0,0000		0		-3,1558	-8000
T yhteensä	0,0000		0		-4,2731	-25638
T-3	0,0000		0		-4,2731	-25638
V yhteensä	2,9312	23,7	0		1,7051	0
VP	2,9312	100,0	0		1,7051	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,2556	34,3	0		0,5191	0
Kadut	2,6924	63,3	0		-0,7214	0
Katuauk./torit	0,5445	12,8	0		0,5445	0
Kev.liik.kadut	0,5000	11,7	0		0,1773	0
LPA	0,5187	12,2	0		0,5187	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS 1:2000

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

0 25 50 100 m

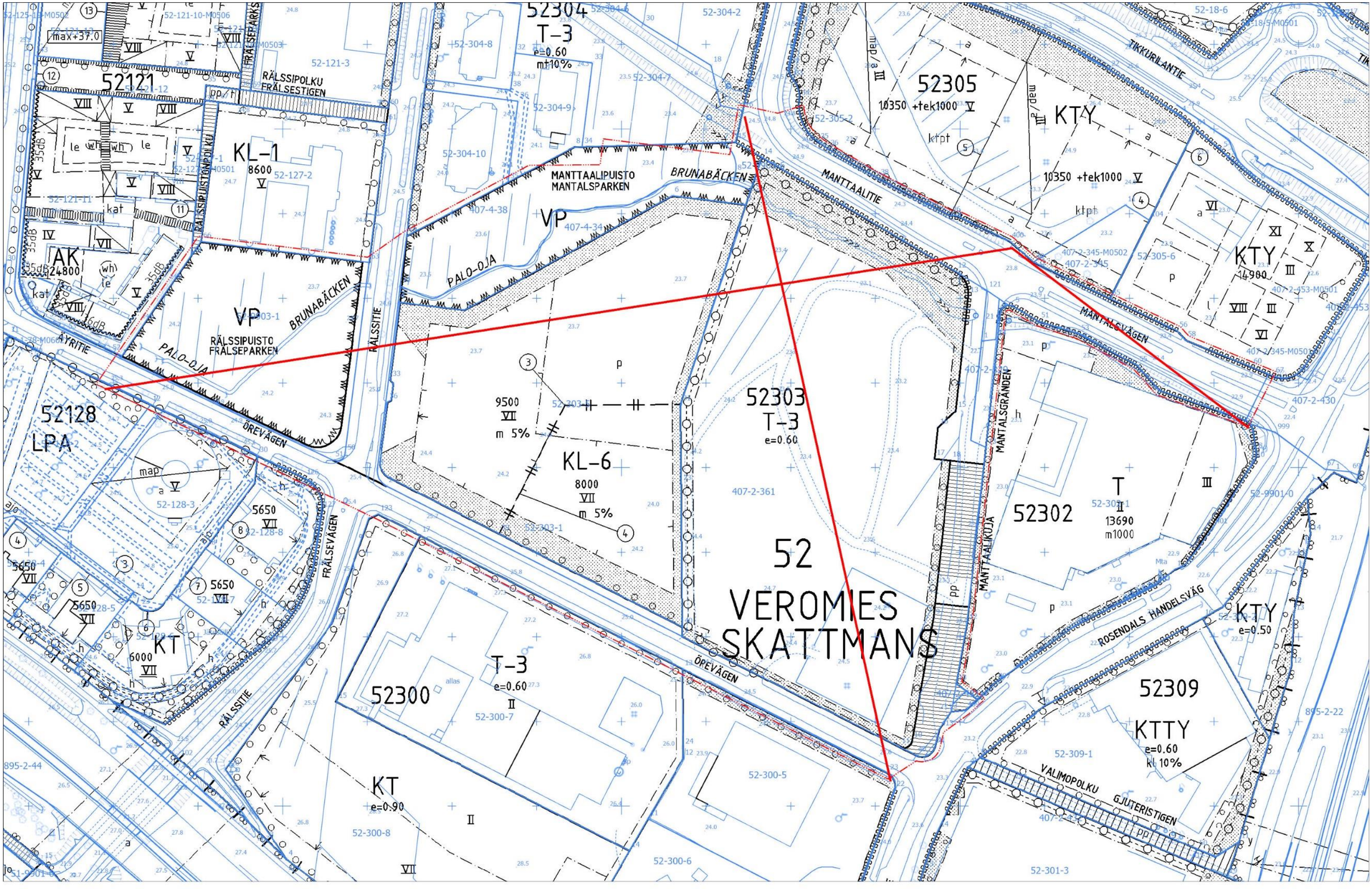

0 50 100 200 m

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002373	3.11.2020 1/9

Vantaan kaupunki

ANNEFRED ETELÄINEN

Kaupunginosa 52, Veromies

Vanda stad

ANNEFRED SÖDRA

Stadsdel 52, Skattmans

Asemakaavan muutos
Korttelit 52323, 52328 - 52334
sekä katu-, tori- ja virkistysalueet.

1:2000

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52323, 52328 - 52334
samt gatu-, torg- och rekreationsområden.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue

Yleistä

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten massoittelun, rakennustyyppien, materiaalien ja kattomuotojen osalta.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma tonttijaosta riippumatta. Näiden suunnitelmien tulee olla rakennustapaohjeessa määriteltyjen konseptien mukaisia ja toteutuksien kortteleittain erilaisia.

Asemakaavan alueella tulee noudattaa taideohjelmaa, joka on avattu rakennustapaohjeessa. Taide tulee liittää jo alkuvaiheessa kaikkeen arkkitehtuuri- ja ympäristösuunnitteluun.

Korttelialueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Kortteleissa on noudatettava asemakaavaa varten laadittua rakentamistapaohjetta, joka on asemakaavan selostuksen liitteenä.

Rakennusoikeus

Liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja saa rakentaa maantasokerrokseen asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi.

Asumista palvelevia tiloja kuten irtaimisto-, ulkoiluväline-, lastenvaunuvarastoja, huolto- ja jätetiloja, sauna- ja asukastiloja, kuten kerho- ja harrastetiloja sekä valokuiluja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi enintään 15% rakennusoikeudesta. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita. Ne eivät mitoita autopaikkoja.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara högklassigt och genomförandet ska hålla hög kvalitet.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

För varje kvarter ska en helhetsplan utarbetas med avseende på byggnadernas gestaltning, byggnadstyper, material och takformer.

För varje kvarter ska en enhetlig plan över gården utarbetas som gäller hela kvarteret samt en belysningsplan oberoende av tomtindelningen. Dessa planer ska överensstämma med de koncept som definierats i anvisningarna om byggnadssätt och utförandet ska variera kvartersvist.

I detaljplaneområdet ska det konstprogram iakttas som åskådliggjorts i anvisningarna om byggnadssätt. Konst ska redan i inledningsskedet tas med i all arkitektonisk planering och miljöplanering.

Utöver boende får affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler placeras i kvartersområdet.

I kvarteren ska de anvisningar för byggnadssättet följas som utarbetats för detaljplanen och som ingår som bilaga till detaljplanebeskrivningen.

Byggrätt.

Affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler får byggas på markplansvåningen utöver den våningsyta som angetts i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som anvisats i byggrätten får högst 15 % av byggrätten användas för byggande av utrymmen som betjänar boendet, som förråd för lös egendom, friluftsutrustning, barnvagnar, serviceutrymmen och soprum, bastu- och invånarutrymmen, som klubb- och hobbylokaler samt ljusbrunnar. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas. Dessa räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

Porrashuoneiden 15 k-m2 ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemaakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Tällöin porrashuoneiden tulee olla viihtyisiä ja luonnonvaloisia.	En del av trapphusen som överstiger 15 m²-vy får byggas på varje våning utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan. I sådana fall ska trapphusen vara trivsamma och ha dagsljusinsläpp.
Varsinaisen porrashuoneen lisäksi palotilanteessa poistumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.	Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som fungerar som utgång i händelse av brand byggas utöver det egentliga trapphuset.
Asuntokohtaiset irtaimistovarastot voidaan sijoittaa rakennusoikeuden lisäksi asuntojen yhteyteen tai kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.	Bostadsvisa förråd för lös egendom kan placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten eller under yttertaket utan att våningstalet hindrar det.
Saunatilat voidaan sijoittaa kattokerrokseen kerrosluvun estämättä.	Bastuutrymmen kan placeras på takvåningen utan att våningstalet utgör ett hinder.
IV-konehuoneen saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.	Utöver byggrätten får ett ventilationsmaskinrum byggas under yttertaket utan att våningstalet hindrar det.
Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa korttelikohtaisesti keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Tilojen tulee avautua pääosin aukioiden tai kadun suuntaan.	Gemensamma utrymmen för de boende, cykelförråd och hobbyutrymmen ska placeras kvartersvis koncentrerade huvudsakligen i kvarterens markplansvåning. Utrymmena ska huvudsakligen öppnas upp i de öppna platsernas eller gatans riktning.
Äyritien varteen sekä Pottiniitynaukion ja Häkiläniitynaukion ympärillä olevien rakennusten 1. kerrokseen tulee rakentaa aktiivisia ja katutilaan avautuvia tiloja, kuten asumista palvelevia kerho- ja monitoimihuoneita, pesuloita ja harrastehuoneita tai työ- ja liiketiloja vähintään 50 % asemakaavassa ah-merkinnällä osoitetun rakennusalan pinta-alasta. Tilojen tulee olla yhdistettävissä ja jaettavissa ja niiden tulee olla sellaisia, että ne voidaan myöhemmin muuttaa liiketiloiksi.	Vid Örevägen och på 1:a våningen i byggnaderna kring Pottängsplatsen och Häckelängsplatsen ska aktiva utrymmen byggas som öppnar upp mot gaturummet, som klubb- och allaktivitetsrum, tvättstugor och hobbyrum eller arbets- och affärslokaler på minst 50 % av den byggnadsyta som betecknats med beteckningen ah i detaljplanen. Utrymmena ska kunna gå att koppla ihop och dela upp och de ska vara sådana att de senare kan ändras till affärsutrymmen.
Korttelin 52329 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Pottiniitynaukion ja Pottiniitynpolun kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m2. Liiketilan tulee soveltua ravintolakäyttöön.	I stenfotsvåningen i kvarteret 52329 ska minst 100 m²-vy affärsutrymmen placeras i hörnet av Pottängsplatsen och Pottängsstigen. Affärsutrymmet ska lämpa sig för restaurangbruk.
Korttelin 52333 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m2.	I stenfotsvåningen i kvarteret 52333 ska minst 100 m²-vy affärsutrymmen placeras i hörnet av Örevägen och Rosendals handelsväg.
Jokaisen korttelin maantasokerrokseen tulee sijoittaa kadun suuntaan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla oma sisäänkäynti ensisijaisesti kadulta tai toissijaisesti korttelipihalta.	Bostäder som öppnar upp mot gatan ska placeras på markplansvåningen i varje kvarter. Lägenheterna ska ha en egen ingång i första hand från gatan eller i andra hand från kvartersgården.
Korttelit	**Kvarter**
Kortteleiden tulee olla umpikortteleita, joissa rakennukset ovat toisissaan pääosin kiinni. Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa rakennuksiin vähintään kahden kerroksen korkuisina ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Arkadin kohdalla kulkuaukko saa tästä poiketen olla arkadin korkuinen.	Kvarteren ska bestå av slutna kvarter där byggnaderna huvudsakligen är sammankopplade. De passager som märkts ut i detaljplanen ska förverkligas i byggnaderna så att de är minst två våningar höga och ovanpå dem ska våningar eller motsvarande konstruktioner placeras. Vid arkaden får passagen i avvikelse från detta vara lika hög som arkaden.
Jokaisen korttelin tulee olla massoittelultaan monimuotoinen. Kortteleissa tulee olla rakennuskohtaista vaihtelua rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa, kattomuodoissa, kerrosluvuissa sekä räystäslinjan korkeudessa.	Varje kvarter ska vara varierande till volymgestaltningen. I kvarteren ska det finnas byggnadsvis variation i byggnadernas former och detaljer, takformer, våningstal och takfotslinjens höjd.
Rakennusten julkisivujen ja massoittelun tulee olla suunniteltu vaihtelevaksi niin, että julkisivun tyyli muuttuu sisäänvetojen, värin, materiaalin, mittakaavan ja ikkunajaon koon tai sijoittelun suhteen.	Byggnadernas fasader och utformning ska vara planerade på ett varierande sätt, så att fasadens stil förändras i relation till indragningar, färg, material, dimensioner och fönsterindelningens storlek eller placering.
Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahden rakennuksen julkisivusta.	Varje kvartersfasad ska bestå av minst två byggnadsfasader.
Kortteliin 52329 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.	I kvarteret 52329 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.
Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennukseen tai LPA-korttelin pysäköintitaloon korttelikohtaisesti keskitettyinä.	Soprum ska placeras i bostadshus eller i LPA-kvarterets parkeringshus kvartersvis koncentrerade.

Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta huolimatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Vattenförsörjning ska ordnas gemensamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.

Korttelin yksityisiä vesihuoltolinjoja, pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa katualueelle.

Kvarterets privata vattenförsörjningsledningar, pumpstationer eller fettavskiljningsbrunnar får inte placeras på gatuområdet.

Yleisten alueiden valaisimia voidaan sijoittaa rakennusten seinään.

Armaturer för allmänna områden kan placeras på byggnadernas vägg.

Asuinrakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafik- och flygbuller i bostadshusens ytterhölje ska vara minst 32 dB, om inte något annat har angetts med beteckningar i plankartan.

Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen.

Bostäderna ska planeras antingen så att de inte öppnar upp endast mot en fasad där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid, eller så ska det säkerställas i planeringen att bullernivån vid fasaden minskas genom tekniska åtgärder.

Korttelin 52329 rakentaminen tulee ajoittaa Y-korttelin 52328 rakentamisen ensimmäisen vaiheen kanssa yhteen niin, että korttelin rakennusmassat suojaavat tulevan päiväkodin pihaa.

Byggandet av kvarteret 52329 ska förläggas tidsmässigt till den första fasen av byggandet av Y-kvarteret 52328 så att kvarterens byggnadsmassor skyddar det blivande daghemmets gård.

Kortteleiden vaiheittain rakentamisessa tulee huomioida keskeneräisten kortteleiden oleskelupihojen riittävä väliaikainen melusuojaus.

Vid etappvist byggande av kvarteren ska man beakta att det temporära bullerskyddet är tillräckligt på de ofullbordade kvarterens vistelsegårdar.

Julkisivut

Fasader

Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Byggnadernas fasader ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Kortteleiden katujulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla toteutetun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Kvarterens gatufasader ska vara murade på plats eller ge intryck av att vara fasader som är byggda på platsen. Eventuella elementfogar ska döljas och planeras som en del av fasaden.

Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Hörnet av Örevägen och Rosendals handelsväg ska framhävas med arkitektoniska medel.

Jokaisessa asunnossa, jossa on vähintään kaksi huonetta, tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone. Yhden asuinhuoneen asunnoissa tulee olla vähintään ranskalainen parveke.

Varje bostad med minst två rum ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum. Bostäder med ett bostadsrum ska ha minst en fransk balkong.

Kadun ja aukioiden puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai antaa sisäänvedettyjen parvekkeiden vaikutelma. Aukioiden ja Äyritien varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa.

Balkonger mot gatan och de öppna platserna ska huvudsakligen vara indragna eller ge intryck av att vara indragna balkonger. Vid de öppna platserna och Örevägen ska en del av byggnadsfasadens yta bestå av varm väggyta.

Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Enskilda utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade får byggas i byggnadens fasad mot gatan.

Kadun tai aukion puoleisten parvekkeiden kantavat rakenteet tulee tehdä maantasossa pilareina tai parvekkeiden tulee olla ripustettuja. Kadulle aukeavien maantasoasuntojen etupihojen välissä sallitaan myös levymäiset pieliseinät.

De bärande konstruktionerna i balkongerna mot gatan eller den öppna platsen ska byggas som pelare på markplanet eller så ska balkongerna vara upphängda. Mellan entrégårdarna till de markplansbostäder som öppnar upp mot gatan tillåts också skivformade kantväggar.

Parvekkeilla ja asuntojen terasseilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia siitä, että ohjearvojen mukainen melutaso ei ylity.

På balkonger och bostädernas terrasser ska det genom tekniska lösningar sörjas för att bullernivån enligt riktvärdena inte överskrids.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Trapphusens entréer ska framhävas genom arkitektoniska medel.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut talotekniset laitteet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Ventilationsmaskinrum och övriga hustekniska anordningar ska integreras som en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

Kivijalka

Katualueen ja aukioiden puolelle tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja katutilaa aktivoiva kivijalkakerros, joka on korkeudeltaan vähintään 4 m. Tätä matalampi kerroskorkeus sallitaan korttelipihojen puolella, Manttaalikujaan rajautuvissa rakennuksissa, pientaloissa sekä perustelluista syistä vähäissä määrin kadun puolella.

Kivijalkakerrosta on korostettava arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja/tai valaistuksella.

Aukioiden puoleisille kortteleiden reunoille saa rakentaa arkadin, jonka korkeus on vähintään 4 m.

Porrashuoneisiin on oltava kulku sekä kadulta että pihalta tai kulkuaukosta.

Katualueen tai aukion puolella sijaitseviin liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys kadulta/aukiolta ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Stenfot

På gatuområdets och de öppna platsernas sida ska en öppen och f unktionell minst 4 m hög stenfotsvåning bildas som aktiverar gaturummet. En lägre våningshöjd tillåts på kvartersgårdarnas sida, i byggnader som gränsar mot Mantalsgränden, i småhus och av motiverade skäl också i liten mån på gatans sida.

Stensfotsvåningen ska framhävas med arkitektoniska medel, ett stort antal öppningar, material, färger, byggnadsdelar och/eller belysning.

På de kvarterskanter som ligger mot de öppna platserna får en arkad byggas med en höjd av minst 4 m.

Trapphusen ska ha en ingång både från gatan och gården eller från passagen.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på gatuområdets eller den öppna platsens sida ska ha en direkt förbindelse från gatan/den öppna platsen och de ska anslutas till uterummen med stora fönster och dörrar.

Pihat

Jokaisesta korttelista tulee laatia pihasuunnitelma, jossa vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,0.

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihan kasvillisuus tulee istuttaa monilajiseksi, kerrokselliseksi sekä dynaamiseksi kasviyhdyskunnaksi rakentamistapaohjeessa määritellyn metsäkonseptin mukaisesti.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla esirakentamisen pengerrysmaaperään soveltuen.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Pihalle ei saa rakentaa erillisiä talousrakennuksia.

Asuntokohtaisia sisääntulopihoja / etupuutarhoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin.

Äyritien puolelle rakennettavat asuntokohtaiset oleskelupihat tulee korottaa katutasoa ylemmäs yksityisyyden varmistamiseksi.

Tontteja ei saa aidata ja korttelipihan tulee olla yhteiskäytössä.

Pihojen tulee olla läpikuljettavia, eikä korttelin kulkuaukkoja saa sulkea.

Pihoille ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja.

Gårdar

För varje kvarter ska en plan över gården utarbetas där gröneffektivitetens målsättningstal ska vara 1,0.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande helhet oberoende av tomtindelningen.

Gårdens växtlighet ska planteras så att den i enlighet med det skogskoncept som definierats i anvisningarna om byggnadssätt bildar ett dynamiskt växtsamhälle som består av många arter och bildar skikt.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter så att de lämpar sig för grundberedningens terrasseringsjord.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas kvartersvis i enlighet med en separat dagvattenplan.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Fristående ekonomibyggnader får inte byggas på gården.

Bostadsvisa entrégårdar / entréträdgårdar får byggas i gatans riktning. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller konstruktioner.

De bostadsvisa vistelsegårdarna som byggs på Örevägens sida ska höjas så att de ligger högre än gatunivån för att garantera skydd mot insyn.

Tomterna får inte inhägnas och kvartersgården ska användas gemensamt.

Det ska gå att passera genom gårdarna och kvarterets passager får inte stängas.

På gårdarna är det inte tillåtet att placera parkering eller lyftplatser som behövs för räddning.

Resurssiviisaus

Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Asuinkerrostalojen tulee täyttää B2018-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 80 kWh/m²/vuosi.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Alueen rakentamisessa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Uusituvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Asuminen: 2 pp/asunto
Liiketilat: 1 pp/50 k-m²
Toimistotilat: 1 pp/80 k-m2"

Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa LPA-alueelle kortteleihin 52331 ja 52333.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat:
Asuminen: 1 ap/100 k-m². Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikka-vaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/ 1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m²,
Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m²
Toimistotilat: 1 ap/50 k-m²

Vieraspaikat sijoitetaan LPA-alueille kortteleihin 52331 ja 52333. Huoltoa ja kotihoitoa varten varatut pysäköintipaikat sekä liikuntaesteisten pysäköintipaikat sijoitetaan alueen sisäisten katujen varrelle tai pysäköintitaloon kortteleihin 52331 ja 52333.

Kortteleiden 52328, 52329, 52331 ja 52332 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52331.

Kortteleiden 52330, 52333 ja 52334 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52333.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Yleistä

Korttelialueelle saa sijoittaa julkisten palveluiden lisäksi väliaikaisesti myös liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteliin 52328 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Kortteliin tulee sijoittaa taidetta.

Rakennukset

Rakennus tulee jakaa toiminnallisiin osiin siten, että eri osien muodoissa ja yksityiskohdissa, kerrosluvuissa sekä käytettävissä väreissä ja materiaaleissa on vaihtelua.

Yleisön käyttöön soveltuvia tiloja tulee sijoittaa kaupunkikuvallisesti tärkeisiin paikkoihin; Äyritien ja Rälssitien risteyksen äärelle sekä Pottiniitynaukion laidalle.

Rakennuksen maantasokerroksen tilojen tulee avautua kadun ja aukion suuntaan suurin ikkunoin ja/tai sisäänkäynnein.

Resurssmarthet

Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan. Flervåningshusen ska uppfylla kraven som ställts för energiprestandaklassen B2018 så att E-talet underskrider nivån 80 kWh/m²/år.

I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Vid byggandet av området ska beredskap finnas för utnyttjande av förnybar energi. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Boende: 2 cp/ bostad
Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy.
Kontorslokaler: 1 cp/80 m2-vy.

Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Cykelplatser får placeras i LPA-området i kvarteren 52331 och 52333.

Miniminormen för bilplatser är:
Boende: 1 bp/ 100 m²-vy. Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när bilplatserna är omarkerade. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats/ 1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.
Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy.
Kontorslokaler: 1 bp/50 m²-vy.

Gästplatserna placeras i LPA-områdena i kvarteren 52331 och 52333. Parkeringsplatser som reserverats för service och hemvård och parkeringsplatser för rörelsehindrade placeras vid områdets interna gator eller i parkeringshus i kvarteren 52331 och 52333.

Bilplatserna för kvarteren 52328, 52329, 52331 och 52332 placeras i LPA-området i kvarteret 52331.

Bilplatserna för kvarteren 52330, 52333 och 52334 placeras i LPA-området i kvarteret 52333.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Allmänt

Utöver offentlig service får också affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler temporärt placeras i kvartersområdet.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

I kvarteret 52328 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

Konst ska placeras i kvarteret.

Byggnader

Byggnaden ska delas in i funktionella delar så att de olika delarna är varierande beträffande former och detaljer, våningstal och de färger och material som används.

Utrymmen som lämpar sig för allmänhetens bruk ska placeras på stadsbildsmässigt viktiga platser; i korsningen av Örevägen och Frälsevägen samt vid Pottängsplatsen.

Utrymmena på byggnadens markplansvåning ska öppna upp mot gatan och den öppna platsen med stora fönster och/eller entréer.

	Äyritien ja Rälssitien kulmaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.	Hörnet av Örevägen och Frälsevägen ska framhävas med arkitektoniska medel.
	Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen.	Soprum ska placeras i byggnaden.
	Katolle saa sijoittaa oppimista tukevaa toimintaa ja taukotiloja.	Verksamhet som stödjer inlärning och pausrum får placeras på taket.
	Rakennuksen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafik- och flygbuller i byggnadens ytterhölje ska vara minst 32 dB.
	Rakennuksilla ja niiden välisillä rakenteilla on muodostettava korttelille melutasoltaan ohjearvon mukainen suojattu piha-alue. Mahdolliset piharakennukset ja meluaidat tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria.	Med byggnader och mellanliggande konstruktioner ska ett till sin bullernivå skyddat gårdsområde bildas för kvarteret. Eventuella gårdsbyggnader och bullerstaket ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur.
	Vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvon mukaisen melutason saavuttamiseksi oleskeluun ja oppimiseen tarkoitetuilla korttelin piha-alueilla.	Vid etappvist byggande ska det sörjas för eventuella provisoriska arrangemang så att bullernivån uppnås enligt riktvärdet i kvarterets gårdsområden som är avsedda för vistelse och lärande.
	Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta tai pihan puolelta, mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.	Byggnaden ska förses med mekanisk till- och frånluftsventilation, där tilluften ska tas från taknivån eller från gårdssidan på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen ska utrustas med tillräckligt effektiva filter.
	Resurssiviisaus	**Resurssmarthet**
	Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.	Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan.
	Pihat	**Gårdar**
	Tontin vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,0.	Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 1,0.
	Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun. Kivettyä aukioimasta tilaa tulee toteuttaa ainakin rakennuksen ja Rälssitien sekä Pottiniitynaukion väliin.	Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt. Ett stenlagt område med karaktär av öppen plats ska anläggas åtminstone mellan byggnaden och Frälsevägen och Pottängsplatsen.
	Pottiniitynpolun puoleiselle tontin reunalle tulee sijoittaa suurikasvuisia puita.	På kanten till tomten mot Pottängsstigen ska storvuxna träd placeras.
	Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.
	Huoltopiha tulee järjestää niin, ettei se korostu kaupunkikuvassa.	Servicegården ska anläggas så att den inte framhävs i stadsbilden.
	Tarvittaessa koululle voidaan järjestää huoltoajoa varten suuntaisliittymä Rälssitieltä liittymäkieltomerkinnästä huolimatta.	Vid behov kan en ensidig anslutning ordnas till skolan från Frälsevägen oberoende av märket för anslutningsförbud.
	Pysäköinti	**Parkering**
	Vähimmäismäärä Y-korttelin toiminnoille on 40 autopaikkaa.	För Y-kvarterets funktioner är minimiantalet bilplatser 40 platser.
	Y-korttelin autopaikat sijoitetaan korttelin 52331 LPA-alueelle.	Y-kvarterets bilplatser placeras i LPA-området i kvarteret 52331.
	Koulun ja päiväkodin saattoliikenne voidaan toteuttaa korttelin 52331 LPA-alueelle vuorottaispysäköintinä vieraspaikkojen kanssa.	Skolans och daghemmets avlämnings- och hämtningstrafik kan organiseras som växelvis parkering tillsammans med gästplatserna i LPA-området i kvarteret 52331.
	Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 450 kpl, joista osan tulee sijaita katoksissa.	Minst 450 st. cykelplatser ska förverkligas, varav en del ska vara placerade under takkonstruktioner.
C	**Keskustatoimintojen korttelialue.**	**Kvartersområde för centrumfunktioner.**
	Yleistä	**Allmänt**
	Kortteliin saa sijoittaa toimisto-, liike-, palvelu- ja näytelytiloja, ympäristöhäiriötä tuottamattomia työ- ja tuotantotiloja sekä julkisen hallinnon tiloja.	I kvarteret är det tillåtet att placera kontors-, affärs-, service- och utställningslokaler, arbets- och produktionslokaler som inte stör miljön samt lokaler för offentlig förvaltning.
	Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.	Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.
	Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen.	Soprum ska placeras i byggnaden.
	Kortteliin 52323 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.	I kvarteret 52323 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

	Pihat	**Gårdar**
	Tontin vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,7.	Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 0,7.
	Piha-alue tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monipuolisena alueena.	Gårdsområdet ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet.
	Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.
	Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.	Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.
	Tontin maastonmuotoilu tule sovittaa puisto korkotasoihin, eikä mahdollisia luiskia saa ulottaa puiston puolelle.	Tomtens terrängutformning ska anpassas till parkens höjdnivåer, och eventuella ramper får inte sträcka sig in på parkens sida.
	Resurssiviisaus	**Resurssmarthet**
	Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.	Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan.
	Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.	I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.
	Alueen rakentamisessa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Uusituvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.	Vid byggandet av området ska beredskap finnas för utnyttjande av förnybar energi. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur.
	Pysäköinti	**Parkering**
	Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään: Liiketilat: 1 pp/50 k-m² Toimistotilat: 1 pp/80 k-m²	Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst: Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy. Kontorslokaler: 1 cp/80 m²-vy.
	Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja	Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.
	Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat: Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m² Toimisto 1 ap/50 k-m²	Miniminormen för bilplatser är: Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy. Kontor 1 bp/50 m²-vy.
VP	**Puisto.**	**Park.**
	Alueelle muodostuu toiminnallisia vyöhykkeitä, joiden teemojen- kaupallisuus, oppiminen, liikunta ja viljely- tulee näkyä puistossa.	I området bildas verksamhetszoner vars teman - handel, inlärning, motion och odling - ska synliggöras i parken.
	Rälssipuisto on osa kaupalliseen toimintaan liittyvää vyöhykettä, mikä tulee huomioida puiston toiminnoissa.	Frälseparken bildar en del av zonen för handelsverksamhet, vilket ska beaktas i parkens funktioner.
	Puiston suunnittelussa tulee huomioida alueelle laadittu taideohjelma.	I parkens planering ska det för området utformade konstprogramet iakttas.
	Hule- ja tulvavesien käsittely tulee järjestää siten, että samalla luodaan erilaisia kaupunkipuiston paikkoja.	Hanteringen av dag- och svämvatten ska ordnas så att det samtidigt bildas olika slags platser för stadsparker.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue**	**Kvartersområde för bilplatser**
	Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan.	Parkeringshusets fasader ska byggas så att de motsvarar kvarterets arkitektur och kvalitetsnivån hos bostadshusens fasader. På gårdssidan ska parkeringsanläggningarnas vägg förhindra störningar från parkeringen för bostadshusen och kvartersgården.
	Pysäköintilaitoksen ylimmän kerroksen pinta-alasta tulee kattaa vähintään 40 % viherkattona. Aurinkopaneeleja saa sijoittaa katolle.	Minst 40 % av ytan på parkeringsanläggningens översta våning ska täckas med ett gröntak. Solpaneler får placeras på taket.
	Kortteleihin 52331 ja 52333 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten.	I kvarteren 52331 och 52333 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.
	Pysäköintilaitoksessa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.	I parkeringsanläggningen ska beredskap finnas för laddstolpar för elbilar.
	Pysäköintilaitoksin saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja sekä kortteleiden 52331 ja 52333 jätetiloja. Korttelin 52331 jätteenkeräys tulee hoitaa Pottiniitynkadun kautta.	I parkeringsanläggningarna får gemensamma utrymmen för de boende placeras, som utrymmen för förvaring och underhåll av cyklar samt soprum för kvarteren 52331 och 52333. Insamlingen av avfall från kvarteret 52331 ska ordnas via Pottängsgatan.

8/9

	Etelään ja länteen suuntautuvilla sekä asukkaiden pihaa rajaavilla julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Pottiniitynaukion sekä Häkiläniitynkujan puolella köynnökset voidaan sijoittaa katualueelle.	Fasader i sydlig och västlig riktning och fasader som gränsar till en boendegård ska förses med klätterväxter och för dem ska ett tillräckligt växtunderlag och nödvändiga gallerkonstruktioner reserveras. På Pottängsplatsens och Häckelängsgrändens sida kan klätterväxterna placeras i gatuområdet.
	Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.	Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska huvudsakligen stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.
	Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52328	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
ANNEFRED	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
11000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
x	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
kl	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.**	**Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.**
ah	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.**
	Ohjeellinen rakennukseen jätettävä kulkuaukko.	**Riktgivande genomfartsöppning i byggnad.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
33 dB	**Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 33 dB.**	**Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i ytterskiktet ska vara minst 33 dB.**
le	**Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa**	**För lek och utevistelse reserverad del av område**
l	**Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.**	**Områdesdel som ska beläggas med plattor eller sten.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
vvp	**Ohjeellinen viljelypalsta-alue.**	**Riktgivande odlingslottområde.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**

	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Istutettava puurivi/puuistutus. Sijainti kadun poikkileikkauksessa ohjeellinen.	**Trädrad som skall bevaras/planteras**
	Katu.	**Gata.**
	Katuaukio/tori.	**Öppen plats/torg.**
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
(52329,52331, 52332)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.**	**Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.**

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

ANNEFRED ETELÄINEN
Viitesuunnitelma

11.8.2020 - 1:1500

ARK-house arkkitehdit Oy

PIIRUSTUSMERKINNÄT

Rakenteilla, sähkökaapeli
Rakenteilla, valaistuskaapeli
Rakenteilla, tietoliikaapeli
Rakenteilla, käsinsulkuventtiili
Rakenteilla, jäteveslinjasto
Rakenteilla, hulevesilinjasto
Rakenteilla, vesijohto

Poistettavaksi sähkökaapeli
Poistettavaksi valaistuskaapeli
Poistettavaksi tietoliikaapeli
Poistettavaksi kaapeliputki
Siirrettävä hulevesilinjasto + suojaputki

Suunniteltu, kaapeli, (Tele, Elisa, DNA)
Suunniteltu, sähköverkko
Suunniteltu, valaistuskaapeli
Suunniteltu, kaapeliputki
Suunniteltu jäteveslinjasto
Suunniteltu hulevesilinjasto + suojaputki
Suunniteltu vesijohto + suojaputki

MANTTAALIKUJA
HÄKILÄPELLONPOLKU
HÄKILÄPELLONKATU
HÄKILÄPELLONKUJA
POTTINIITYNPOLKU
POTTINIITYNAUKIO
POTTINIITYNKATU
ÄYRITIE
VALIMOTIE
TAMMISTON KAUPPATIE
52-305-2
52-304-9
52-302-1
52330 AK
52329 AK
52334 AK
52331 AK / LPA
Koulun pysäköinti 32 ap
Vieraspaikkoja 22 ap
LE-paikkoja 5 ap
52332 AK
52333 AK / LPA
Vieraspaikkoja 22 ap
LE-paikkoja 6 ap
X=6686882
Y=2549879
X=6686732
Y=2549729
+26.0
+25.5

VANTAAN KAUPUNKI
KUNTATEKNIIKAN KESKUS

52 VEROMIES
ANNEFRED ETELÄINEN KAAVA-ALUE

KUNNALLISTEKNINEN YLEISSUUNNITELMA
JOHTO- JA PUTKIKARTTA, VESIHUOLTO

309 MUUT YLEISSUUNNITELMAT

Mittakaava 1:500
Koord.järj. ETRS-GK25
Korkeusjärj. N2000
Ehd. piir.nro 58498-101
Piir.nro 58498-301

GEOTEK-NIIKKA
Tark.
SITOWISE
11.6.2020 Tark. A. Patama
11.6.2020 T. Assmuth, P. Lipoo

HSY:n vesihuolto Oy
PL 300
00066 HSY
p. (09) 15611

Nro 70595-301

Hyv.
Tark. M. Stenius
Hyv. 11.6.2020 T. Nikulainen
Tark. 11.6.2020 T. Nikulainen

Tuloskortti

Päivämäärä 523329 kortteli

Osoite -

Kaavan numero Annefred Eteläinen

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,3
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	7	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**14**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
22,0	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
22,0	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	22,2
Läpäisemättömän pinnan osuus	
18 %	

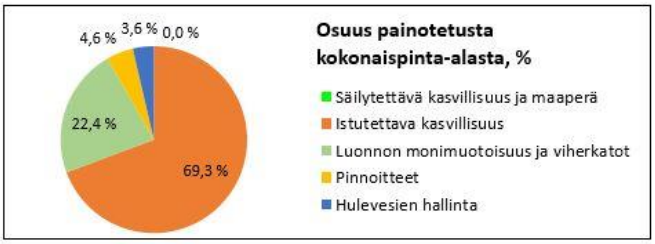

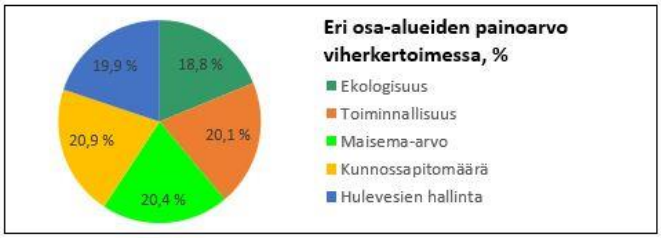

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52329

Pihan viitesuunnitelma

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 01.06.2020

Tuloskortti

Päivämäärä 52330 kortteli

Osoite -

Kaavan numero Annefred Eteläinen

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,1
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	7	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**14**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
33,5	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
33,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	33,6
Läpäisemättömän pinnan osuus	
15 %	

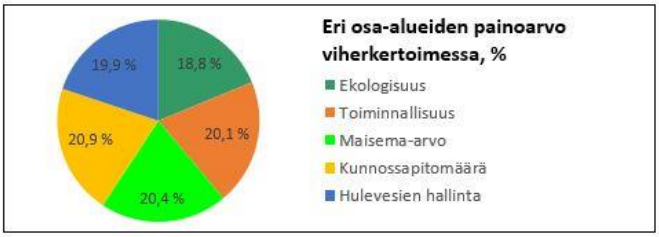

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52330

Pihan viitesuunnitelma

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 02.06.2020

Tuloskortti

Päivämäärä 52331 kortteli

Osoite -

Kaavan numero Annefred Eteläinen

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,2
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	6	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**13**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
15,9	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
15,9	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	16,2
Läpäisemättömän pinnan osuus	
16 %	

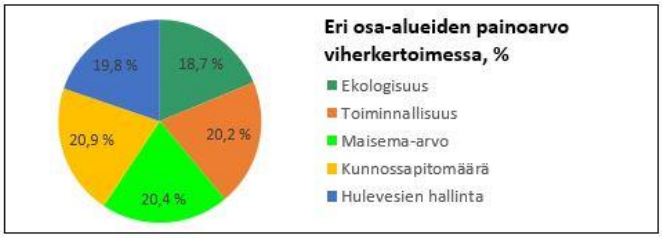

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52331

Pihan viitesuunnitelma

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 26.05.2020

Tuloskortti

Päivämäärä 52332 kortteli

Osoite -

Kaavan numero Annefred Eteläinen

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,1**
Tavoitetaso	**1,0**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	7	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**14**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
34,1	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
34,1	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	**34,8**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
12 %	

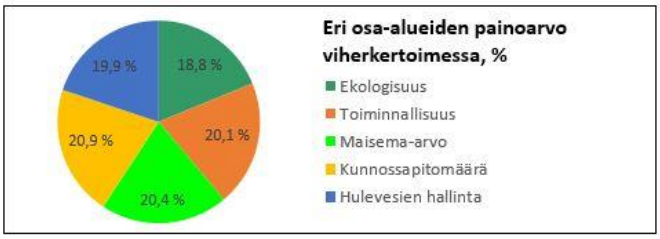

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52332

Pihan viitesuunnitelma

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 29.05.2020

Tuloskortti

Päivämäärä 52333 kortteli

Osoite -

Kaavan numero Annefred Eteläinen

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,4**
Tavoitetaso	**1,0**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	6	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**13**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
21,5	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
21,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	**21,6**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
14 %	

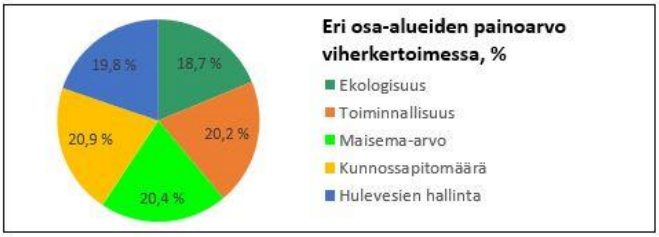

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52333

Pihan viitesuunnitelma

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensaistutus
- Dynaaminen metsänpohjanlaitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- Korkeusmerkintä
- Trivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimi pinnoite
- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS
- Liiketila

1:500 N

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 28.05.2020

Tuloskortti

Päivämäärä 17.6.2020

Osoite Annefred, Aviapolis

Kaavan numero Annefred eteläinen, kortteli 52334

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	**1,1**
Tavoitetaso	**1,0**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	7	8
Luonnon monimuotoisuus ja viherkatot	4	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**14**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
26,7	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
26,7	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	26,7
Läpäisemättömän pinnan osuus	
13 %	

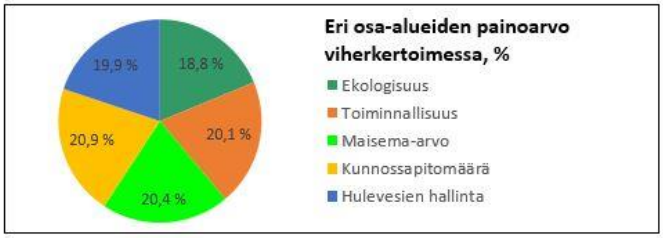

Kaavavaiheen pihasuunnitelma

Kortteli 52334

Pihan viitesuunnitelma

Ain LANDSCAPING

Projekti: Annefred eteläinen asemakaava Päivämäärä: 20.05.2020

ANNEFRED ETELÄINEN | RAKENTAMISTAPAOHJE

Korttelit 52329, 52330, 52331, 52332, 52333 ja 52334

03.11.2020

Vantaan kaupunki, Aino Landscaping Oy, A R K - house arkkitehdit Oy, YIT

Sisältö

Johdanto 2

Tausta 2
Tavoite ja rakennusohjeen suhde asemakaavaan 2
Viitesuunnitelma 3

Kaupunkirakenne ja kaupunkikuvalliset tavoitteet 4

Rakennusten massoittelu ja rytmi 4
Rakennusten suhde katutilaan 4
Maantasokerroksen toiminnot 5
Rajapinnat 6
Rakennusten ominaispiirteitä 8

Alueen imago ja taide 9

Alueen imago 9
Taide 10

Rakentamisen ohjeet ja vaiheistus 11

Tavoitteellinen aikataulu ja vaiheistus 11
Suunnittelu ja toteutus 11
Resurssiviisaus alueella 12

Rakennusten suunnitteluohjeet 13

Materiaalit AK- ja LPA-alueilla 13
Asuinrakennusten korttelialueet (AK) 14
Kattomuodot ja räystäslinjat 14
Julkisivut 14
Parvekkeet ja viherhuoneet 15
Sisäänkäynnit ja porrashuoneet 15
Omatoiminen pelastautuminen 16
Porttikongit ja reitit 16
Maantasokerroksen ominaisuuksia 17
Maantasokerroksen asunnot 17
Maantasokerroksen yhteistilat 18
Pysäköintilaitosten korttelialueet 19
Autopaikkojen jakautuminen kortteleittain 19
Pysäköintilaitosten toiminnot 19
Pysäköintilaitosten katto ja julkisivut 20

Pihakonsepti ja ulkotilojen suunnitteluohjeet 21

Yleiset tavoitteet 21
Konsepti 21
Yhteispiha 22
Dynaaminen kasvillisuus 22
Rakenteet ja pinnoitteet 22
Oleskelu ja leikki 23
Kadunpuoleiset alueet 23
Asuntokohtaiset pihat 24
Kortteleiden hulevedet 25
Vihertehokkuus 26

Yleisten alueiden suunnitelmat ja rajapintojen suunnittelu 27

Annefredinpuisto 27
Katu- ja aukioalueiden suunnitelmat 27
Kadut, polut, kujat, aukiot, esimerkkejä 28
Kunnallistekniikka 29
Hulevesisuunnitelma 30

Korttelikohtaiset suunnitteluohjeet 31

Kortteli 52329 31
Kortteli 52330 33
Kortteli 52331 35
Kortteli 52332 37
Kortteli 52333 39
Kortteli 52334 41

Liitteet 43

Liite 1 Asemakaavakartta 44
Liite 2 Asemakaavamääräykset 45
Liite 3 Ilmakuva 50
Liite 4 Havainnekuvat 51
Liite 5 Taideohjelma 54

Kannen kuvat:
Ilmakuva: Suunnittelutoimisto AAMU,
Näkymäkuvat: A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Johdanto

Tausta

Annefred eteläisen asemakaava-alue kuuluu Veromiehen kaupunginosaan Aviapoliksen suuralueella. Aviapolis on kehittyvä lentokenttäkaupunki, jonka uusi asumisen, palveluiden ja yritysten keskus Veromies on.

Inspiraationa alueen kehittämiselle on ollut keväällä 2017 järjestetty arkkitehtuurikilpailu, *Aviapolis Urban Blocks – elävää lentokettäkaupunkia.* Kilpailussa jaettiin kolme toisen sijan palkintoa ja sekä yksi lunastus. Asemakaavan luonnosvaiheessa alueen maanomistajat esittivät kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta ja työn tekijät Mandaworks AB ja MASSLab LDA laativat viitesuunnitelman kaavaluonnoksen pohjaksi.

Tavoite ja rakennusohjeen suhde asemakaavaan

Kortteleissa on noudatettava asemakaavaa varten laadittua rakentamistapaohjetta, joka on asemakaavan selostuksen liitteenä.

Tämä rakentamistapaohje käsittelee Annefred eteläisen asemakaava-aluetta. Ohjeessa selvennetään ja tarkennetaan asemakaavamääräyksiä alueelle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Rakentamistapaohjeeseen poimitut asemakaavamääräykset on esitetty ***kursiivilla***. Rakentamistapaohje antaa esimerkkejä ja työkaluja suunnittelun ja toteutuksen tueksi.

Annefred eteläisen alueesta muodostuu monimuotoinen ja kaupunkimainen asuinalue osaksi uutta laajempaa ratikan varrelle kehittyvää keskusta-, asumis- ja työpaikka-aluetta. Suunnittelun tavoitteena on toteuttaa alueesta kävelijäystävällinen, elävä ja urbaani tulevaisuuden laadukas asuinalue, jossa vehreys, ekologisuus ja resurssiviisaus ovat voimakkaasti läsnä. Ympäristön sekä fyysinen että toiminnallinen monipuolisuus on ollut osa suunnittelua jo kaavaluonnosvaiheessa. Asuinalueen kehittämisessä tärkeää on ollut kaupunkikuvallinen monimuotoisuus, helpon liikkumisen teemat, aktiivinen kivijalkakerros, yhteisöllisyys ja yksityisautoilun vähentäminen sekä mm. korkeatasoinen hulevesien käsittely ja hulevesireitit.

Asemakaavatyötä ja tarkennettua viitesuunnitelmaa on tehty yhteistyössä YIT:n ja A R K - house arkkitehdit Oy:n kanssa. Aino Landscaping Oy on ollut mukana työssä pihasuunnittelun osalta.

Tämä rakentamisohje on laadittu asemakaavan täydennyksesi, jotta edellä mainitut kaupunkikuvalliset, arkkitehtoniset ja laadulliset tavoitteet saavutetaan.

Alueen ilmakuva etelästä katsottuna,
Suunnittelutoimisto AAMU

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Viitesuunnitelma

Viitesuunnitelma 1:1500,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kaupunkirakenne ja kaupunkikuvalliset tavoitteet

Annefred eteläisen asemakaava-alueen ominaispiirteitä ovat monimuotoiset umpikortteli ja niiden välissä kulkevat urbaanit ja vehreät kadut. Annefred eteläinen on pääasiassa asuinkortteleiden aluetta, mutta alueelle sijoittuu myös päiväkoti- ja koulurakennus sekä kivijalkojen liiketiloja. Asuinrakennuksista muodostuvia umpikortteleita on yhteensä kuusi, joista kahteen liittyy lisäksi koko aluetta palvelevat pysäköintilaitokset.

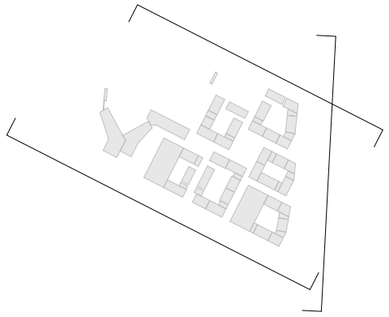

Aluejulkisivu Manttaalikujan ja Annefredinkadun suuntaan

Aluejulkisivu Annefredinpuiston suuntaan

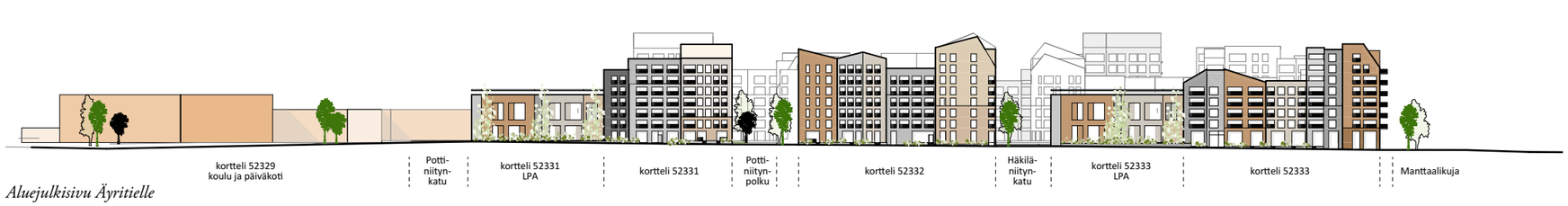

Aluejulkisivu Äyritielle

Aluejulkisivut,
A R K - house arkkitehdit Oy

Lännessä alue päättyy kaupunkikuvallisesti merkittävään koulu- ja päiväkotirakennukseen Rälssitien ja Äyritien risteyksessä. Lounaassa alue rajautuu Äyritiehen, jonka toiselle puolelle rakentuvat tulevaisuudessa Auramon ja Grand Wingin alueet. Pohjoisessa alue rajautuu Annefredinpuistoon, jonka suunnasta katsottuna puistoon rajautuvat korttelit sekä koulu- ja päiväkotirakennus ovat kaupunkikuvallisesti merkittäviä paikkoja. Idässä alueen rajana toimii Manttaalikuja ja Annefredinkatu, joiden varren kortteleiden aluejulkisivu on osa laajempaa rajapintaa uusien alueiden ja olemassa olevan rakennuskannan välillä. Alueen kaakkoiskulma on lisäksi arkkitehtonisesti merkittävä paikka Äyritien ja Tammiston kauppatien risteyskohdassa aluetta lähestyttäessä.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kaupunkimaisuudella tarkoitetaan asemakaavan mukaista umpikortteliratkaisua, jossa rakennukset ovat tiiviisti kiinni katutilassa. Kaupunkimaisuus syntyy rakennusten tiiviistä suhteesta katutilaan ja maantasokerroksen toiminnoista ja niiden osasta katutilan elävöittäjänä. Erilaiset puolijulkiset ulkotilat – korttelipihat, porttikongit ja arkadit – ovat osa alueen kaupunkimaisuutta.

A good city is like a good party – people stay longer than really necessary because they are enjoying themselves. – Jan Gehl

Rakennusten massoittelu ja rytmi

Keskimäärin korkeimmat rakennukset sijaitsevat Manttaalikujan, Annefredinkadun ja Äyritien varsilla ja näiden korttelien yhdessä muodostamat aluejulkisivut ovat kaupunkikuvallisesti merkittäviä alueen rajoja. Alueen kerrosluvut laskevat pääpiirteessään kohti Annefredinpuistoa, mutta korttelikohtaisesti rakennusten kerrosluvuissa on kuitenkin paljon vaihtelua ja monimuotoisuutta. Jokaisen korttelin rakennuksissa tulee olla eri kerroslukuja ja korttelin yleisen massoittelun ilmeen vaihteleva.

Rakennusten suhde katutilaan

Annefred eteläisen alueen sisäisen maailman tulee olla jalankulkuun perustuva ja kevyeen liikenteen ehdoilla toteutettu. Alueen sisäiset kadut ovat pihakatumaisia, urbaaneita ja vehreitä. Kortteleiden väliset tiiviit katutilat avautuvat alueen sisäisiksi kahdeksi aukioiksi, jotka ovat asukkaiden kokoontumis-, leikki- ja virkistymispaikkoja. Rakennukset liittyvät tiiviisti katutilaan. Aukioiden reunoilla maantasokerroksen edustalla on arkadeja, jotka luovat alueen kortteleiden välille yleisiä, katettuja

Alueen arkkitehtonisen ilmeen tulee olla monipuolinen ja rikas ja sitä kautta luoda kiinnostavuutta ja kävelijöille sopivaa mittakaavaa. Vaihtelevuutta umpikortteleiden massaan saadaan aikaan erilaisin massan ja julkisivun rytmityksin ja sisäänvedoin, vaihtelevin kerrosluvuin ja räystäslinjoin sekä julkisivun käsittelyn ja ikkunajaon vaihtelulla ja kiinnostavuudella. Erilaiset kattomuodot näkyvät myös katutilassa ja asukkaiden näkymissä: alueen kattomaailma on monipuolinen ja kerrosluvut vaihtelevia.

reittejä. Aukioiden reunoille, arkadien taakse sijoitetaan kortteleiden aktiivisia yhteistiloja, jotka avautuvat aukioiden suuntaan ja elävöittävät katutilaa. Umpikortteleiden porttikongit avaavat näkymiä katutilasta vehreille sisäpihoille. Porttikongit ja korttelipihat sekä aukioiden viereiset arkadit muodostavat alueelle vaihtoehtoisia reittejä.

Kortteleiden maantasokerroksentoiminnot avautuvat ja näkyvät kadulle ja elävöittävät ja aktivoivat katutilaa. Ensimmäiseen kerrokseen sijoittuu yhteistilojen lisäksi maantason asuntoja, asuntojen sisäänkäyntejä sekä porrashuoneiden auloja ja porrastupia. Maantasokerroksen avoimuus ja toiminnot ovat tärkeitä katutilan ja yleisilmeen kannalta jalankulkukaupunkia suunnitellessa. Rakennusten liittyminen katu- ja aukiotiloihin ja rakennuksen mahdollisuudet katutilan kiinnostavuuden lisääjänä ja elävöittäjänä tulee tutkia jatkosuunnittelussa tarkoin.

Maantasokerroksen toiminnot ja erilaiset rajapinnat toimintojen välillä ovat tärkeitä kaupunkimaisuuden luojia alueella.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Maantasokerroksen toiminnot

Äyritien varteen sekä Pottiniitynaukion ja Häkiläniitynaukion ympärillä olevien rakennusten 1. kerrokseen tulee rakentaa aktiivisia ja katutilaan avautuvia tiloja, kuten asumista palvelevia kerho- ja monitoimihuoneita, pesuloita ja harrastehuoneita tai työ- ja liiketiloja vähintään 50 % asemakaavassa ah-merkinnällä osoitetun rakennusalan pinta-alasta. Tilojen tulee olla yhdistettävissä ja jaettavissa ja niiden tulee olla sellaisia, että ne voidaan myöhemmin muuttaa liiketiloiksi.

Korttelialueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Maantasokerros tulee toteuttaa mahdollisimman avoimena ja katutilaa elävöittävänä. Häkiläniityn- ja Pottiniitynaukioiden varsille tulee sijoittaa avoimia ja toiminnallisia yhteistiloja. Esimerkkejä tällaisista tiloista ovat esimerkiksi kerho- ja monitoimitilat, joita voi hyödyntää myös etätyötiloina tai vierashuoneina. Muita esimerkkejä avoimista ja toiminnallisista yhteistiloista ovat erilaiset verstaat ja askartelutilat, jakamistaloutta tukevat tilat ja pesulat. Yhteistilat tulee pyrkiä toteuttamaan korttelin yhteisinä ja keskittämään viereisen maantasokerroksen toimintoja kuvaavan kaavion mukaisesti.

Alueella sijaitsee asemakaavan mukaisesti kaksi liiketilaa. Mikäli liike- ja palvelutiloja toteutetaan enemmän, tulee niiden sijoittelussa suosia aukioiden reunoja ja viereisessä kaavioissa osoitettuja avointen yhteistilojen sijaintien periaatetta.

Kortteleiden keskitetyt ulkoiluvälinevarastot ja niiden ohjeelliset sijainnit on osoitettu tummemmalla sävyllä. Ulkoiluvälinevarastot ovat käytännössä myös väestönsuojia, sillä irtaimistovarastojen toivotaan sijoittuvat kerroksiin tai ullakolle avoimemman maantasokerroksen saavuttamiseksi. Väestönsuojien suunnittelussa tulee pyrkiä välttämään pitkiä umpinaisia julkisivupintoja ja ratkaisemaan maantasokerroksen kadunpuoli mahdollisimman avoimena ja katutilaa elävöittävänä. Polkupyörävarastojen sijainneissa tulee huomioida kevyen liikenteen luontevat kulkuyhteydet sekä sujuvat yhteydet korttelin eri rakennusten, katujen ja reittien ja keskitetyn yhteistilakokonaisuuden välillä.

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa lisäksi asumista. Asunnot sijoittuvat pääsääntöisesti alueen sisäisten katujen varsille sekä puistoon rajautuviin korttelin osiin. Asuntojen sisäänkäynnit ovat pääsääntöisesti kaduilta.

Maantasokerroksen toiminnot -kaavio,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rajapinnat

Rakennukset ja toiminnot liittyvät katu- ja aukiotiloihin erilaisin tavoin riippuen maantasokerroksen toiminnoista.

Aukioiden varsilla yhteistilat ohjataan toteutettaviksi arkadien yhteyteen tai suurien ikkunapintojen kautta avautuvina suoraan kiinni aukiotilaan. Arkadit sijoittuvat aukioiden varsille ja tarjoavat yhteistiloille katetun ulkotilan levittäytyä ulos aukion suuntaan. Arkadien toinen tärkeä ominaisuus on tarjota erilaisia katettuja reittejä alueen sisällä asuinrakennusten sekä pysäköintilaitosten ja koulu- ja päiväkotirakennuksen välillä.

Manttaalikujan varrella rakennusmassat noudattavat osin katulinjaa ja toisinaan kääntyvät kadusta poispäin avaten ”taskupuistoja” ja sisäänkäyntipihoja rakennuksiin.

Maantason asuntojen edustoilla kadulle päin on erilaisia etupihoja. Äyritien varrella rakennukset on sisennetty metrin verran tontin rajasta. Rakennuksen ja kadun välinen vyöhyke on etupihamainen ja korotettu katutasosta yksityisyyden luomiseksi. Etupiha jatkuu rakennuksen parvekevyöhykkeen alle. Asuntoihin on sisäänkäynnit kadulta. Metrin levyinen vyöhyke jatkuu pysäköintilaitosten edustalla istutettavana vyöhykkeenä, joka toimii samalla köynnösten kasvualustana.

Alueen sisäisten katujen varsilla on myös etupihallisia asuntoja. Näiden asuntojen etupihat voivat olla Äyritien asuntojen etupihoista poiketen myös maantasolla. Osa sisäänkäyntipihoista sijoittuu tiukemmin rakennusmassan sisään esimerkiksi parvekelinjan alle.

Etupihavyöhykkeen takana voi myös sijaita paikoitellen myös yhteistiloja, jolloin yhteistiloillakin on sisäänkäynti- ja etupihaa. Yhteistilojen etupihat tulee toteuttaa asuntopihoista erottuen avoimemmin katutilaan avautuvina. Etupihojen suunnitteluperiaatteita käsitellään tarkemmin luvussa *Kortteleiden pihakonsepti.*

Erilaiset rajapinnat -kaavio,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Esimerkkejä erilaisista rajapinnoista

arkadit ja toiminnalliset yhteistilat

toiminnalliset yhteistilat ja mahdolliset arkadit

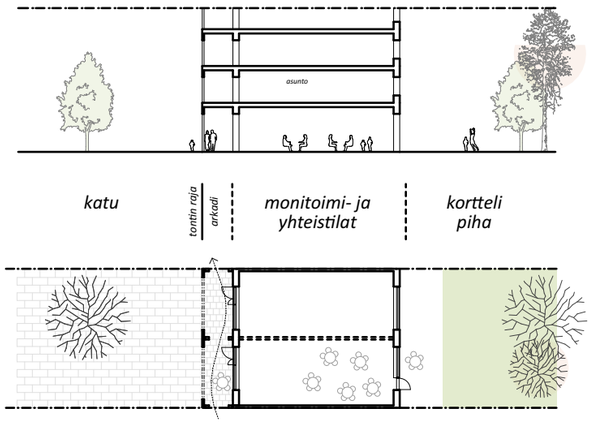

puistoon rajautuvat asuntopihat

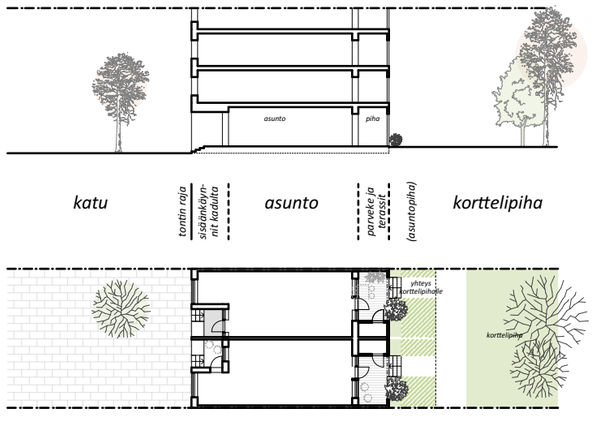

1m katutasosta korotettu pihavyöhyke ja sisäänkäynti

1m etupihavyöhyke

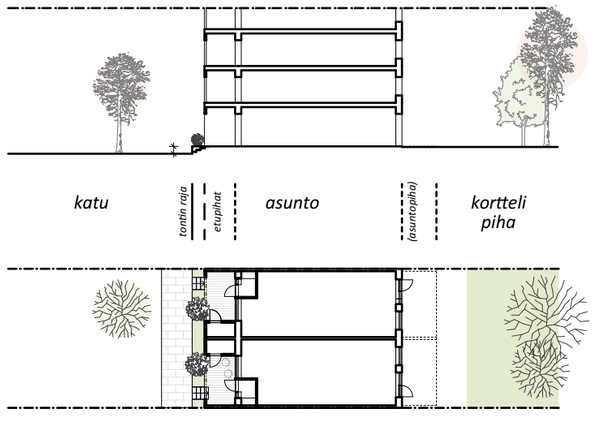

taskupuistot ja sisäänkäyntejä rakennuksiin

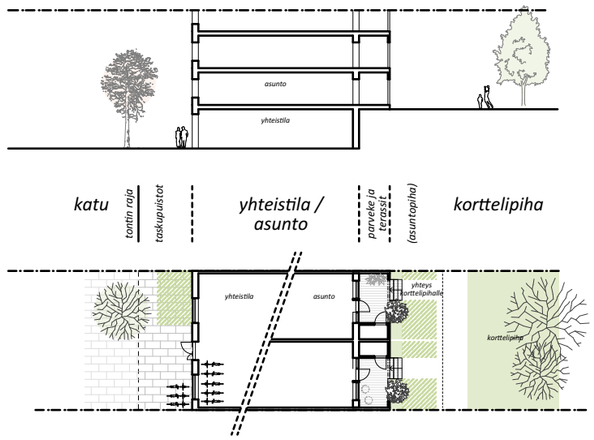

rakennus aktiivisesti katutilassa ilman varsinaista piha/ulkotilavyöhykettä

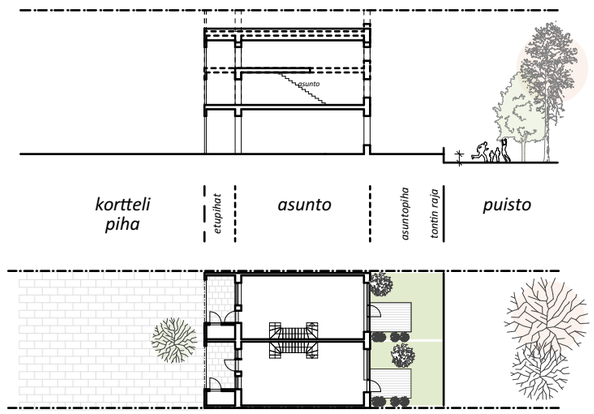

etupiha pääasiassa parvekevyöhykkeen alla

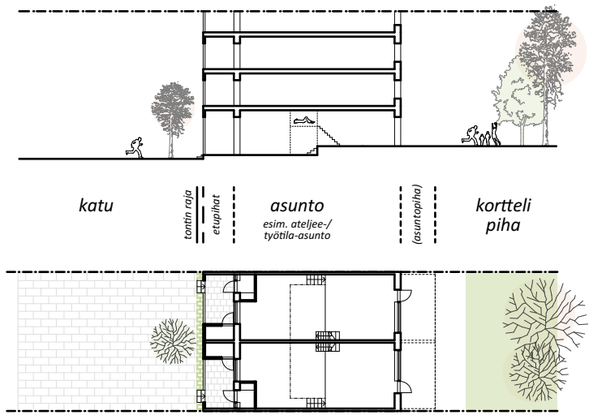

Rajapintakaavioita, esimerkkejä,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rakennusten ominaispiirteitä

Rakennusten massoittelussa ja arkkitehtuurissa, maantasokerroksen toiminnallisuudessa sekä asuntojen avautumisessa on erilaisia paikan ja korttelirakenteen luomia mahdollisuuksia ja haasteita. Viereisessä kaaviossa on esitetty tällaisia paikan ja korttelin luomia suuntalinjoja ja ominaispiirteitä talotyyppien kautta.

Ominaispiirteet liittyvät rakennuksen sijaintiin korttelissa, alueen maantasokerroksen toiminnallisuuden toteutumiseen ja monipuolisen asuntokannan luomiseen. Kaavion talotyypit ja niiden sijainnit ovat esimerkkejä ja suuntalinjoja, eivätkä kirjaimellista, fyysistä talotyyppikirjastoa alueelle.

Arkaditalo

Aukioiden reunoille tulee sijoittaa yhteistiloja, jotka elävöittävät katutilaa. Luomalla arkadimainen vyöhyke korttelin ja aukion välille voidaan mahdollistaa yhteistilojen toimintojen levittäytyminen aukioiden suuntaan ulkotiloihin hyvän sään aikaan. Vaihtoehtoisesti talvisin ja huonon sään aikaan arkadit tarjoavat vaihtoehtoisen katetun reitistön alueella. Rakennusten ylemmissä kerroksissa sijaitsee asuntoja.

Läpitalon asunnot ja työtila-asunnot

Korttelien sivuille, alueen sisäisten kujien ja katujen varsille, tulee sijoittaa maantason asuntoja erilaisten asuntojen ja elävän julkisen tilan luomiseksi. Esimerkkejä asuntojen toteuttamiseen ovat ensimmäisen kerroksen kerroskorkeudeltaan korkeammat asunnot, joiden kadunvarren tiloja voi hyödyntää työtiloina, ateljeina ja asuintiloina, hyödyntää erilaisia parviratkaisuja ja luoda monipuolisuutta asuntokantaa. Maantasokerroksen asunnot voivat olla läpitalon asuntoja, joihin on mahdollistaa liittää erilaisia asuntopihoja. Ensimmäisen kerroksen asuntojen sisäänkäynti on pääsääntöisesti kadulta. Tummemmalla punaisella korostetut osat ovat umpikorttelin päätyjä, jotka mahdollistavat lamellin käsittelyn ”pistetalomaisesti” asuntojen ja näkymien avautuessa moneen suuntaan sekä rakennuksen päädyn ollessa kaupunkikuvallisesti merkittävä julkisivu.

Kulmatalot

Umpikorttelien kulmat luovat erilaisia haasteita tilojen liittymisessä korttelin sisäpihalle ja sijainti korttelin kulmassa avaa näkymä korttelin ulkopuolelle. Nämä kulmien rakennukset ovat keskimäärin viereisiä rakennuksia korkeampia ja asunnoista on mahdollista tarjota erilaisia laajoja näkymiä ympäristöön.

Noppatalot

Noppatalot ovat esimerkki pitkien lamellien rytmin rikkomisesta ja mahdollisuudesta luoda isompia läpitalon yhteisöllisiä tai perheasuntolinjoja. Noppatalon voi yhdistää toisen rakennuksen porrashuoneeseen ja noppatalon massa, kerroskorkeus ja ulkoarkkitehtuuri voivat olla poikkeavia viereisestä suuremmasta lamellista luoden myös korttelin rakenteeseen erilaista mittakaavaa ja rytmiä.

Townhouse- ja rivitalot

Matalammat rakennusmassat ovat monikerroksisten asuntojen paikkoja, joissa asuntoihin liittyy sekä etu- ja takapiha. Asunnot ovat alueen pienimittakaavaisin osa ja asuntojen rytmin tulee näkyä rakennusten julkisivussa ja massoittelussa.

Rakennusten ominaispiirteitä,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Alueen imago ja taide

Erilaisten teemojen ja taiteen kautta tavoitteena on luoda miljöö, joka houkuttelee ihmisiä aktiiviseen kanssakäymiseen ympäristönsä kanssa.

Alueen imago

Yleiset tavoitteet

Tärkeäitä tavoitteita aluetta kehitettäessä ovat elävän ja kävely-ystävällisen kaupunkiympäristön luominen, laadukkaan tulevaisuuden asumisen mahdollistaminen sekä ekologisen ja vehreän asuinalueen suunnittelu. Erilaisia ajankohtaisia teemoja on noussut esille alueen suunnittelun yhteydessä. Näitä teemoja ovat mm. yhteisöllisyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden aiheet. Lisäksi alueelle järjestetyn suunnittelukilpailun yhteydessä esille nousivat toiminnalliset teemat viljely, liikunta ja oppiminen.

Koulu- ja päiväkotirakennus on alueen ydin. Se ympäristöineen tuo oppimisen teeman laajemmin osaksi aluetta. Alue on helposti saavutettavissa liikenteellisesti ja viereinen Annefredinpuisto tarjoaa vehreitä ulkotiloja aivan asumisen lähelle. Nämä ominaispiirteet edesauttavat vetovoimaisen, urbaanin asuinalueen luomisessa.

Asukaskysely ja toiveita omasta asuinympäristöstä

Aviapoliksen alueella on käynnistynyt teematyö, johon liittyen Vantaan kaupunki toteutti asukaskyselyn. Kyselyssä kartoitettiin vastaajien toiveita ja näkemyksiä hyvästä asuinalueesta ja tärkeitä tekijöitä alueen viihtyisyyden luomisessa. Kysely järjestettiin 27.2.2020 - 15.4.2020 välisenä aikana vastauksia saatiin yhteensä 284 kpl.

Esimerkiksi katutilojen vehreys ja viihtyisyys, kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen, joukkoliikenteen yhteydet sekä monimuotoinen arkkitehtuuri nousivat kyselyssä esille. Viereen on poimittu muutamia kyselyn avovastauksia. Kyselyn tuloksiin on pyritty vastaavaan myös Annefred eteläisen asemakaavoituksen ja viitesuunnittelun yhteydessä.

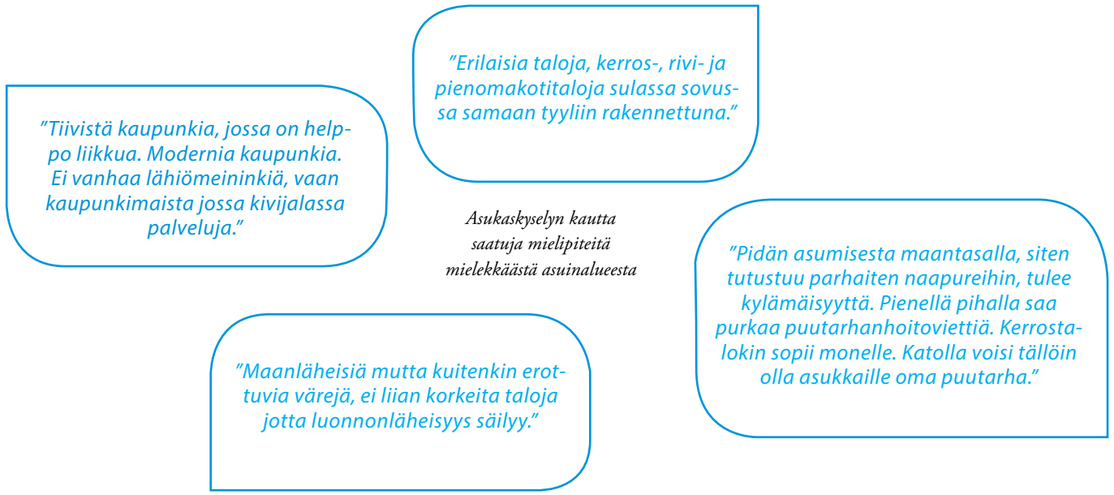

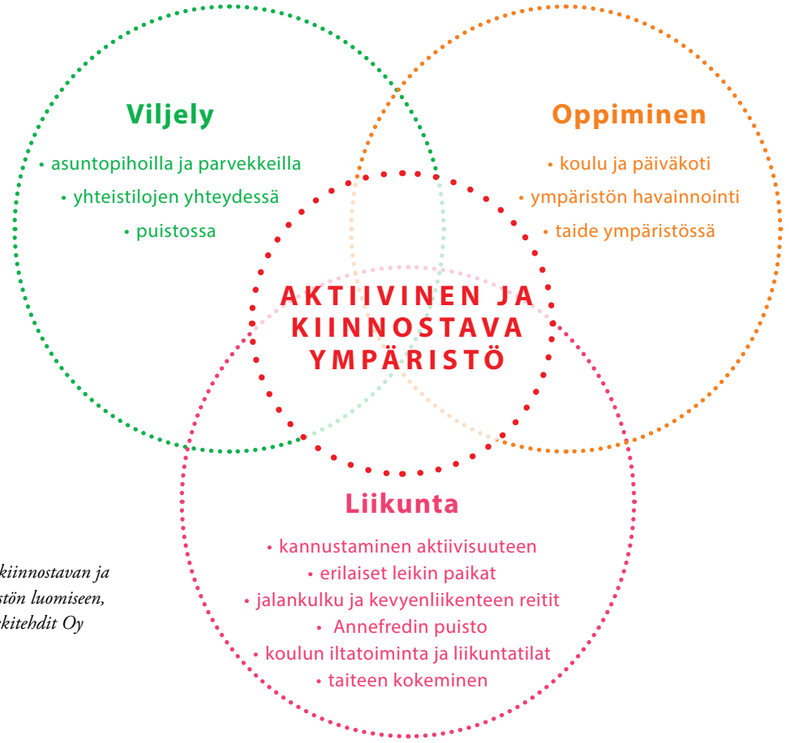

Erilaisia teemoja kiinnostavan ja aktiivisen ympäristön luomiseen, A R K - house arkkitehdit Oy

Lentola-brändi

Alueelle on luotu myös Lentola-brändi, jota hyödynnetään YIT:n kortteleiden suunnittelussa ja markkinoinnissa. Brändityössä on otettu huomioon erilaiset asukkaat ja asukkaiden tarpeet, asuinkortteleiden ilme ja imago sekä erilaisia tapoja brändin näkymisestä alueella.
Lentola-brändityön ovat tehneet YIT ja Berry Creative.

Lentola-brändi, YIT / Berry Creative

Teemojen näkyminen asuinkortteleissa ja alueen imagon syntyminen

Vastaamalla suunnittelun ja toteutuksen keinoin yleisiin tavoitteisiin ja kyselyn tuloksiin, alueelle luodaan alueen tunnistettavaa imagoa. Annefred eteläisen asemakaava-alueesta muodostuu vehreä ja ekologinen, elävä ja elämyksellinen asuinympäristö omaleimaisten ja monimuotoisten kotikortteleiden ja erilaisten ulkotilojen kautta. Eri teemat ja tavoitteet voidaan huomioida jatkosuunnittelussa monella tapaa ja monipuolisesti.

Asuinkorttelista muodostuu viihtyisiä ja vehreitä kotikortteleita. Korttelit tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia olla, elää ja viihtyä erilaisen, monipuolisen asuntokannan, ulko- ja sisätilojen ja teemojen kautta.

Esimerkiksi maantason asunnot omine ulko-ovineen ja sisäänkäynteineen luovat vaihtelua asumiseen ja elävöittävät katu- ja pihatiloja. Muuntuvat yhteistilat voivat tuoda joustoa asumiseen, ja monimuotoisella ja kotoisalla arkkitehtuurilla pyritään tekemään korttelista tunnistettava.

Ulkotilat ovat elämyksellisiä, omaleimaisia ja lapsiystävällisiä. Pihat rauhoitetaan autoliikenteeltä ja ne ovat turvallisia leikkipaikkoja. Toiminnalliset ja leikin teemat sitovat korttelipihat ulkotilojen verkostoksi, jotka luovat alueelle aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja identiteettiä. Kaupunkiviljelyä voi lisätä erimerkiksi suurempien, parvekeviljelyn hyvin mahdollistavien parvekkeiden ja kattopuutarhojen avulla. Ulko-oleskelutilat jatkuvat kotikortteleiden ulkopuolelle aukioille, pihakaduille ja puistoon. Ne tarjoavat erilaisia kohtaamispaikkoja alueella.

Taiteen teemat ovat tärkeässä osassa alueen tunnistettavan identiteetin luomisessa. Taiteen kautta voidaan ilmentää myös alueen teemoja, oppimista, ekologisuutta ja liikkumista.

Jatkosuunnittelussa tulee pyrkiä tavoitteeseen ekologisen, toiminnallisen sekä lapsi- ja perheystävällisen alueen luomiseen tuomalla erilaisia teemoja osaksi kortteleita ja pihatiloja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Taide

Asemakaavan alueella tulee noudattaa taideohjelmaa, joka on avattu rakennustapaohjeessa. Taide tulee liittää jo alkuvaiheessa kaikkeen arkkitehtuuri- ja ympäristösuunnitteluun.

Annefred eteläisen asemakaava-alueen yleisille alueille sekä korttelialueille on laadittu taideohjelma, joka löytyy rakentamistapaohjeen liitteenä. Tässä kappaleessa esitellään tiivistelmä taiteen teemoista ja näkymisestä alueella. Viereisessä kaaviossa esitetään esimerkkejä taiteen paikoista: vihreällä on esitetty esimerkkejä yleisten alueiden taiteen paikoiksi ja punertavalla on korostettu mahdollisia taiteen paikkoja korttelialueilla.

Kotiinpaluu -taidekonsepti

Vantaan taidemuseo Artsin julkisen taiteen kuraattori Anne Kaarna-Suomi on laatinut Kotiipaluu – taidekonseptin, johon sisältyy teeman määrittely kaupunkitilassa, avainsanat ja narratiivit. Kuva- ja mediataiteilija Harri Larjoston laatiman Kotiinpaluu -taideohjelman lähtökohdat pohjautuvat konseptiin. Annefred eteläiseen sijoittuvat taideteokset muodostavat alueen pääteoksesta yleisiin ja yksityisiin tiloihin etenevän temaattisesti yhtenäisen kokonaisuuden. Tällä ohjelmalla varmistetaan, että taide rakennetussa ympäristössä edistää ympäristön laatua, yksilön ja yhteisön kokemuksia ja korostaa rakentamisen ja taiteen monialaisuutta. Taideohjelman mukaisesti rakentamisessa käytetään erilaisia taiteen muotoja ja menetelmiä, pysyviä ja väliaikaisia teoksia ja tapahtumia. Taiteen lopulliset toteutusmuodot tarkentuvat rakentamisprosessin yhteydessä. Vantaan kaupunki vastaa yleisten alueiden rakentamisprosessista, johon sisältyy julkisen taiteen prosessi. Konsultit vastaavat korttelialueiden rakennushankkeista. Korttelialueilla yksityisissä rakennushankkeissa taiteilija on alusta asti mukana arkkitehtuuri- ja pihasuunnittelussa.

Taiteen paikat ja reitit

Kotiinpaluu -taiteen teeman avainsanat:

- *lähtö, saapuminen*
- *koti, pesä*
- *reitit, kadut, väylät, polut*
- *kävely, käveleminen, kulkeminen, lento, lentäminen, liike*
- *moniaistinen, kuudes aisti aistii tunnelman*

Taiteella on myös funktionaalinen tehtävä palvella luonnon monimuotoisuutta ja säilymistä ja olla flooran ja faunan käytettävissä kasvien pesä- ja levähdyspaikkoina, kulkuväylinä ja piiloina. Se voi tarkoittaa rehottamaan jätettyjä taskuja, taskupuistoja, viherkattoja, edulliseksi muokattuja kulkureittejä, suojaisia saarekkeita, monimuotoisuutta, resilienssiä.

Annefredin puisto

Pääteos Mehiläispaviljonki

Mehiläinen on Annefredin lentävä siivekäs symboli.

- *Mehiläisten jatkuva lähtö ja saapuminen pesälle.*

Annefredin puistoalueelle sijoittuva toiminnallinen ja yhteisöllinen mehiläiskennon kaltainen veistos ”Mehiläispaviljonki”, joka toimii myös katoksena. Teos toimii eri vuorokauden ja vuodenaikoina, ja on yhteisöllisen kohtaamisen ja tekemisen paikka.

Pääteoksen satelliitit, hyönteishotellit yleisillä ja yksityisillä alueilla

Mehiläisten rakentamien villikennostojen muotoa voi käyttää myös ”ötökkähotellien” mallina ja taiteilijat voivat suunnitella pienempiä satelliittipaviljonkeja, joiden koko voi vaihdella puolimetrisestä aina ihmisenkokoiseen.

Asuinkorttelit ja yleiset alueet

Sisä- ja ulkotilat

- *Ovet ja porraskäytävät, porraskäytävien sisäkatot, ovilasit, vetimet*
- *Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat*
- *Hyönteisten jättämät ”graafiset” jäljet, syömä- ja kulkukuviot (esim. kaarnakuoriaiset), pesärakennelmat (kuten mehiläisten kennostot), polut (muurahaiset), reitit, vanat*

Ulkotilat

- *Ulkoseinät, porttikongit, näkymäpaikat teoksille, taskupuistot, katukivetys, maanpinta*
- *Graafiset teokset, reliefit, laatoitus, hiekkapuhallukset jne. Näytöt ja projisoinnit*
- *Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat*
- *Hyönteisten jättämät ”graafiset” jäljet, syömä- ja kulkukuviot (esim. kaarnakuoriaiset), pesärakennelmat (kuten mehiläisten kennostot), polut (muurahaiset), reitit, vanat*

Viisi julkisivua

- *Tervapääskyjen pesäpaikat*

Kasvi- ja eläinteemat asuinkortteleissa

Maisema-arkkitehtitoimisto Aino Landscaping Oy:n sisäpihateemat korttelien kasvistolle ja leikkipaikoille lisättynä Harri Larjoston ehdotuksilla eläinlajeista, ötököistä.

Luettelo on esimerkinomainen, yhtenäisiä vaihtoehtoja tarjoava valikoima.

- *Kortteli 1. Hento ja suora, kiipeily: muurahainen, lukki, punkki*
- *Kortteli 2. Mutkitteleva ja rosoinen, hyppely: heinäsirkka, hyppyhäntäinen, kaskas (raita ja leppä =mehiläinen)*
- *Kortteli 3. Matta ja pehmeä, ryömintä: toukka, siira, tuhatjalkainen, myyrä*
- *Kortteli 4. Kostea ja kiiltävä/liuku: mato, etana, käärme*
- *Kortteli 5. Runsas ja tuuhea/keinu: sääski, harsokorento,*
- *Kortteli 6. Värikäs ja marjainen, pyörintä: perhonen, mehiläinen, kukkakärpänen*

Atomikortteli”, koulu - päiväkoti - monitoimitila

Koulun ja päiväkodin kortteli muodostaa oman kilpailutetun kokonaisuuden. Rakennusten ympäristöön sopii samalla tavalla kuin asuinkorttelei-hin ötököiden jälkiä – mikä tästä meni – taideteoksia. Varhaiskasvatuksessa ja ala- ja yläasteella voidaan hyödyntää tunnistettavia, todellisia biologisia jälkiä oppimisessa ja opetuksessa.

Opetusta

- *Jatkuva toiminta ja liike. Oppiminen ja rakentaminen, muutos.*
- *Annefred mobiili- ja tietokonesovellus, appi.*
- *Vantaan aikuisopisto järjestää vuosittain Kartanonkosken Pointissa mehiläishoidon kursseja. Opetus voisi myös järjestää Atomiin, jossa on myös yhteys käytäntöön:*
- *kaupunkimehiläistarha, Mehiläispaviljonki.*
- *Jaettava taide uusille asukkaille, mehiläisaiheinen sateenvarjo.*

Esimerkkejä taiteen paikoista, vihreällä korostettu yleisten alueiden mahdollisia taiteen paikkoja ja punertavan sävyillä korttelialueiden taiteen esimerkkipaikkoja, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rakentamisen ohjeet ja vaiheistus

Tässä kappaleessa käsitellään suunnittelun ja rakentamisen alustavaa aikataulua sekä resurssiviisauden huomioimista suunnittelussa ja rakentamisessa.

Tavoitteellinen aikataulu ja vaiheistus

Asemakaavoitusta ja alueen viitesuunnittelua on tehty vuosien 2019 ja 2020 ajan ja tavoite asemakaavan lainvoimaisuudelle on alkuvuosi 2021. Rakentamisen on tarkoitus alkaa vuonna 2022.

Viereisessä kaaviossa on esitetty kortteleiden rakentamisjärjestyksen arvio ja vaiheistus. Kortteleiden 52330, 52333 ja 52334 alustava vaiheistus on tarkistettu yhdessä tulevan toteuttajan kanssa. Kortteleiden 52329, 52331 ja 52332 tulevat toteuttajat eivät ole vielä tätä rakentamistapaohjetta kirjoittaessa selvillä. Näiden kortteleiden rakentaminen alkaa kuitenkin ensimmäisenä korttelista 52329, josta on tarkoitus järjestää tontinluovutuskilpailu vuodenvaihteessa 2020-2021. Kortteleiden 52332 ja 52331 alustava aikataulu ei ole vielä selvillä.

Koulun ja päiväkodin korttelialueesta järjestetään SR-kilpailu lähivuosina. Rakennuksen valmistumisen tämänhetkinen aika-arvio on 2025. Tällöin koulu otettaisiin käyttöön elokuussa 2025.

Suunnittelu ja toteutus

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten massoittelun, rakennustyyppien, materiaalien ja kattomuotojen osalta.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma tonttijaosta riippumatta. Näiden suunnitelmien tulee olla rakennustapaohjeessa määriteltyjen konseptien mukaisia ja toteutuksien kortteleittain erilaisia.

Korttelin kokonaissuunnitelma tehdään ennen tarkempaa rakennussuunnittelua. Korttelin toteuttajat laativat yhteistyössä koko korttelia koskevan kokonaissuunnitelman. Mikäli kaikki korttelin toteuttajat eivät ole tiedossa kokonaissuunnittelun alkaessa, ensimmäinen toteuttaja laatii kokonaissuunnitelman. Niiden tonttien osalta, joiden tulevat toteuttajat eivät ole vielä tiedossa, kokonaissuunnitelmassa pyritään hyödyntämään rakentamistapaohjeen mukaista viitesuunnitelmaa. Seuraavien osien toteuttajat sitoutuvat noudattamaan kokonaissuunnitelman periaatteita.

Kokonaissuunnitelmassa esitetään tonttijako, rakennusoikeuden jakautuminen tonteittain ja rakennusten kerrosluvut. Kerroslukujen ja massoittelun pääperiaate on esitetty asemakaavan liitteenä olevassa viitesuunnitelmassa. Kokonaissuunnitelman tulee perustua viitesuunnitelmaan sekä rakentamistapaohjeessa kuvattuihin tarkentaviin suunnitteluohjeisiin korttelei den massoittelusta.

Kokonaissuunnitelmassa esitetään myös korttelin yhteinen alustava piha- ja hulevesisuunnitelma. Mikäli kaikki toteuttajat eivät ole tiedossa, pyritään piha- ja hulevesisuunnitelmissa hyödyntämään viitesuunnitelman mukaisia hulevesi- ja pihasuunnitelmia. Suunnitelmia tarkennetaan rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Kokonaissuunnitelmasta tulee käydä ilmi korttelin yhteistilojen jakautuminen ja keskittäminen eri tonttien kesken sekä jätehuollon sijainnit. Maantasokerroksen toiminnoista, asumisesta ja yhteistiloista, tulee esittää kaavio.

Korttelisuunnitelman yhteydessä tulee huomioida liittyminen kunnallistekniikkaan ja korttelikohtaiset tulevat rasitteet erityisesti niissä korteleissa, joissa liittymät ovat toisen tontin kautta kunnallistekniikkaan.

Alustava vaiheistus ja aikataulu

Kokonaissuunnitelma viedään kaupunkikuvaneuvottelukuntaan lausuttavaksi jatkosuunnittelua varten. Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä tarkistetaan, onko tarvetta viedä hanketta uudelleen kaupunkikuvaneuvottelukuntaan. Mikäli suunnitelmat ovat korttelin kokonaissuunnitelman mukaisia, tarvetta uuteen kaupunkikuvaneuvottelukunnan käsittelyyn ei enää välttämättä ole. Tarve tarkistetaan hankekohtaisesti ja yksittäisiä hankkeita voidaan viedä kaupunkikuvaneuvottelukuntaan erikseen.

Kokonaissuunnitelman yhteydessä tulee tarkastella taiteen toteuttamisperiaatteita koko korttelin tasolla. Myös valaistussuunnitelman tulee olla koko korttelia koskeva.

Joko jo korttelisuunnitelman aikana, toteuttajista ja sitä kautta kokonaissuunnitelman tarkkuudesta riippuen, korttelin omatoimisen pelastautumisen periaatteita on hyvä käsitellä pelastusviranomaisen kanssa.

Rakentamisen aikana tulee huolehtia korttelikohtaisesta riittävästä melusuojauksesta joko vaiheistuksen kautta tai väliaikaisin melusuojauksin. Rakentamisen vaiheistuksesta johtuen, piha tehdään usein valmiiksi vasta korttelin viimeisten rakennusten valmistumisen yhteydessä. Rakentamisen aikana tulee huolehtia kuitenkin väliaikaisista pihajärjestelyistä jo valmiille rakennuksille. Korttelipiha rakennetaan yhtenäiseksi.

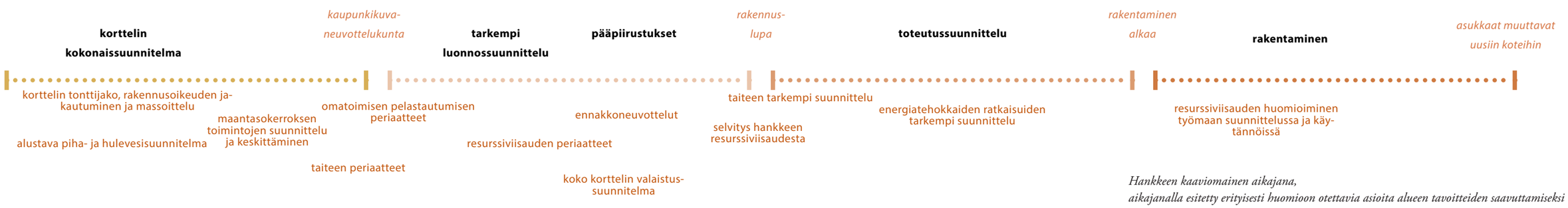

Hankkeen kaaviomainen aikajana,
aikajanalla esitetty erityisesti huomioon otettavia asioita alueen tavoitteiden saavuttamiseksi

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Resurssiviisauden tiekartan neljä erilaista kaistaa kohti resurssiviisasta Vantaata, Vantaan kaupunki

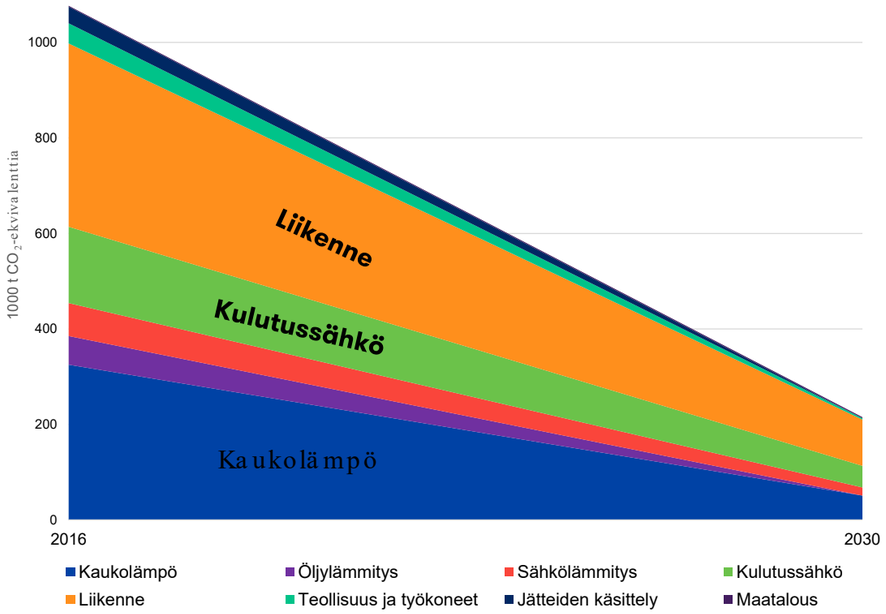

Tavoitteena hiilineutraali Vantaa vuonna 2030, kaavio hiilidioksiidipäästöjen vähentämisestä, Vantaan kaupunki

Päästövaikutusten ajallinen jakautuminen

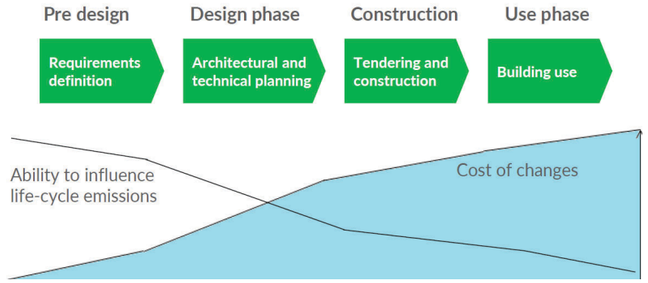

Kaavio elinkaaripäästöihin vaikuttamisesta rakennushankkeessa, YIT

- Suurin osa elinkaaripäästöistä (materiaalivalinnat, energiamuodot jne.) määräytyy hankkeen suunnittelussa, myöhemmässä vaiheessa muutosten kustannukset kasvavat
  → olennaista saada käsitys ja ote päästöistä jo suunnitteluvaiheessa!

YIT

Resurssiviisaus alueella

Annefred eteläisen asemakaava-alueella tavoitteet ekologisesta ja kestävästä asuinympäristöstä ovat korkealla ja resurssiviisauteen panostetaan asemakaavaselostuksen mukaisesti. Aluetta suunnitellessa ja toteutettaessa tulee tutkia ja kiinnittää huomioita erilaisiin mahdollisuuksiin hyödyntää uusioenergiaa ja/tai kierrätysmateriaalien käyttöä, toteuttaa muuntojoustavuutta ja jakamistalouden mahdollisuuksia osana kortteleita.

Resurssiviisauteen perustuvan ajattelun tulee olla mukana monipuolisesti kortteleiden suunnittelussa alusta lähtien niin, että erilaiset ratkaisut nivoutuvat korttelin tulevien toimintojen, arkkitehtuurin ja ympäristön kanssa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Toteutustavat voivat vaihdella kortteleittain sekä jo yhden korttelin sisällä.

Tapoja toteuttaa resurssiviisautta on monia ja se voi näkyä esimerkiksi rakennusten kierrätettyinä, pitkäikäisinä ja/tai hiiltä sitovina materiaaleina, erilaisissa teknisissä ratkaisuissa, energian hyödyntämisessä sekä käytön aikaisena resurssiviisautena muuntojoustavuuden, kiertotalouden ja tehokkaan kierrättämisen kautta. Korttelipihojen laadukas suunnittelu ja vihertehokkuus ovat myös olennaisessa osassa asuinkortteleiden resurssiviisautta tarkastellessa.

Työmaavaiheessa toimijoiden tulee kiinnittää huomiota työmaajätteen ja työmaan päästöjen minimointiin. Esimerkkejä tästä ovat materiaalien tehokas lajittelu ja kierrättäminen sekä ylijäämämateriaalien mahdollinen käyttö muualla.

Kortteleissa voidaan panostaa erilaisiin digitaalisiin palvelukanaviin ja ne on hyvä liittää suunnitteluun jo alkuvaiheissa. Esimerkkejä digitaalisten kanavien hyödyistä ovat yhteisten tilojen monipuolinen ja joustava käyttö tilojen varaamisen kautta, palveluiden mahdollistamat jakamistalouden ja naapuriavun mahdollisuudet sekä tehokas kommunikointi taloyhtiön, asukkaan ja isännöitsijän välillä. Erilaisten kanavien käyttö kannustaa asukkaita olemaan osa kortteliyhteisöä. Palvelukanavien kautta asukkaat ovat ajan tasalla kodin tärkeistä tiedoista, korttelin tapahtumista ja palveluista. Se muodostaa korttelista elävän urbaanin yhteisön, jonka vahvuus on vuorovaikutuksessa ja asumisen mukavuudessa.

Suunnittelun avulla mahdollisestaan tulevien asukkaiden ja käyttäjien kestävä elämäntapa.

Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.

Alueen rakentamisessa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Uusituvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.

Suunnittelussa tulee huomioida erilaisia rakennuspaikan ja korttelirakenteen tarjoamia mahdollisuuksia uusiutuvan energian hyödyntämiseen asuinkorttelissa ja pysäköintilaitoksissa. Tällaisia ovat esimerkiksi maalämmön hyödyntämisen mahdollisuudet sekä aurinkoenergia. Energiatehokkuutta parantavia esimerkkiratkaisuja ovat myös ilman ja jäteveden lämmöntalteenotto.

Uusiutuvan energian hyödyntämiseen voidaan varautua myös pidemmällä tähtäimellä esimerkiksi varaamalla rakennuksiin energian hyödyntämiseen tarvittaessa muutettavia tiloja ja läpivientien mahdollisuuksia. Tilavarauksien kautta voidaan ottaa huomioon myös alan jatkuva kehittyminen ja esimerkiksi mahdollinen uusiutuvan energian varastoiminen. Korttelitason viisailla energiaratkaisulla tuetaan myös ekologista liikkumista lisäämällä latauspaikkoja sähköpyörille ja -autoille.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Hiilijalanjälkilaskelman ohella korttelin toimijoilta edellytetään panostusta hiilijalanjäljen pienentämiseen, hankkeiden mahdollisimman hiilineutraaliin toteuttamiseen ja tulevaisuuden käyttöön sekä kohdekohtaisten hiilidioksidipäästöjen raportoimiseen.

Hankkeesta tulee laatia selvitys, jonka avulla osoitetaan, että suunniteltu kokonaisuus muodostaa resurssiviisaan ratkaisun. Selvitys esitetään rakennusluvan yhteydessä. Selvityksessä käsitellään hankkeen resurssiviisaita ratkaisuja kuten materiaalien käyttöä, hiilijalanjälkeä, viherkerrointa, energiatehokkuutta parantavia ratkaisuja, työmaavaihetta, mahdollisia digitaalisia palveluja, muuntojoustavuutta ja muita korttelin kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rakennusten suunnitteluohjeet

Materiaalit AK- ja LPA-alueilla

Yleisilme alueella

Alueen yleisilmeen tulee olla vaalea ja luonnonläheinen. Sekä pysäköintilaitosten että asuinkortteleiden julkisivuja voi rytmittää ja korostaa paikoin tummemmilla pinnoilla ja materiaaleilla. Alueen julkisivumateriaaleja ovat esimerkiksi erilaiset puupinnat, tiilijulkisivut sekä kuulto- ja ohutrappaukset. Yhdessä korttelissa tulee käyttää monipuolisesti eri materiaaleja, mutta luoda samalla harmoninen kokonaisuus.

Rapattujen pintojen tulee olla vaaleita ja luonnonläheisiä. Puupinnat voivat olla maalattuja tai kuultokäsiteltyjä. Puuta voi hyödyntää kokonaisten julkisivupintojen lisäksi esimerkiksi rakennusten sisäänkäynneissä ja porttikongeissa. Tiilijulkisivut voivat olla tummia tai vaaleita sävyiltään. Tiiltä tulee käyttää monipuolisesti erilaisin ladonnoin ja detaljien avulla.

Pysäköintitalon julkisivuissa voi olla näiden materiaalien lisäksi lasi- tai lasilankkupintoja, metallisia osia sekä erilaisia verkkoratkaisuja köynnösten kasvun tueksi. Pysäköintilaitosten julkisivujen käsittelyn tulee sopia asuinkorttelin sävy- ja materiaalimaailmaan.

Julkisivujen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota resurssiviisauteen esimerkiksi materiaalien elinkaareen ja mahdollisen kiertotalouden kautta. Julkisivujen materiaaleissa voidaan hyödyntää kierrätettyjä materiaaleja.

Esimerkkejä materiaaleista ja alueen yleisilmeestä,
A R K - house arkkitehdit Oy

Kuvalähteet: tiileri.fi/tiilet-tiililaatat/tiilityokalu/ ja textures.com, osa ARK-house arkkitehtien muokkaamia

Tematyö

Annefred eteläisen asemakaava-alueella on käynnissä tematyö, jonka yksi kokonaisuus käsittelee mm. erilaisia identiteettejä. Työn perusteella Annefredin alueen teemavärejä ovat erilaisten niittykasvien värit. Näitä sävyjä voi hyödyntää esimerkiksi korttelipihojen suunnittelussa, korttelialueiden taiteen toteuttamisessa ja/tai erilaissa detaljeissa kuten sisäänkäynneissä ja porrashuoneissa. Lisätietoja tematyöstä on saatavissa Vantaan kaupungin asemakaavoituksesta.

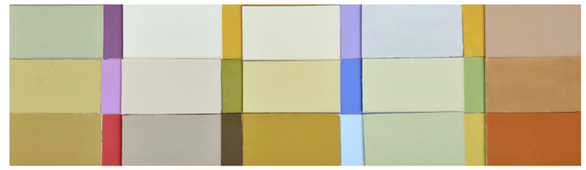

Tematyön niittyvärien kokonaisuus,
Vantaan kaupunki

Poimintoja tematyön niittyväreistä käytettäväksi esimerkiksi rapatuissa tai puupinnoissa,
Vantaan kaupunki

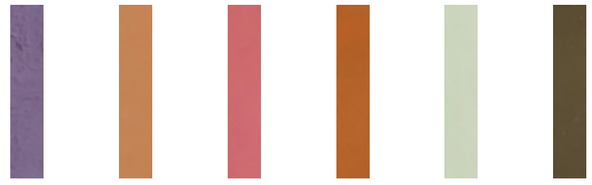

Poimintoja tematyön niittyväreistä käytettäväksi taiteessa ja yksityiskohdissa,
Vantaan kaupunki

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rakennusten suunnitteluohjeet

Asuinrakennusten korttelialueet (AK)

Tässä kappaleessa käsitellään asuinrakennusten korttelialueita koskevia asemakaavamääräyksiä ja suunnitteluohjeita.

Massoittelu

Jokaisen korttelin tulee olla massoittelultaan monimuotoinen. Kortteleissa tulee olla rakennuskohtaista vaihtelua rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa, kattomuodoissa, kerrosluvuissa sekä räystäslinjan korkeudessa.

Korttelin massoittelussa tulee käyttää eri kerroslukuja, kattomuotoja ja julkisivukäsittelyjä monipuolisen ja vaihtelevan kaupunkitilan saavuttamiseksi.

Kattomuodot ja räystäslinjat

Rakennusten massoittelussa tulee hyödyntää erilaisia kattomuotoja, jotka ovat keskeisessä osassa luomassa alueen rakennuskannan arkkitehtonista vaihtelevuutta ja kiinnostavuutta. Erityisesti matalampien rakennusten katon asema on tärkeässä osassa korkeampien rakennusten asunnoista avautuvaa näkymää. Katot näkyvät lisäksi kadulle: katto voi jatkua esimerkiksi vinona seinäpintana osaksi julkisivua tai rakennusten päätyjen kattomuodot voivat korostua katutilassa eri tavoin.

Esimerkkejä eri kattomuodoista ovat erilaiset harja- ja lapekatot, tasakatto ja viherkatot sekä mahdolliset kattoterassit, kattopuutarhat ja muut toiminnalliset katot. Kasvillisuustyyppinä tulee suosia keto- tai niittykasvillisuutta. Räystäslinjan vaihtelu on myös yksi tapa luoda vaihtelua rakennuksen massaan.

IV-konehuoneen saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.

IV-konehuoneet ja muu rakennuksen tekniikka eivät saa näkyä häiritsevästi kadulle ja ne tulee sovittaa rakennukseen massaan. Niitä voidaan hyödyntää massoittelussa monipuolisen kattomaailman saavuttamiseksi ottamalla kattojen alle syntyviä ullakkotiloja käyttöön.

Saunatilat voidaan sijoittaa kattokerrokseen kerrosluvun estämättä.

Harja- tai lapekaton alle muodostuvaa korkeaa ullakkotilaa voidaan hyödyntää joko asunnon parvitilana tai ullakkokerroksena esimerkiksi teknisten tilojen, saunojen ja irtaimistovarastojen sijoittamisessa.

Julkisivut

Rakennusten julkisivujen ja massoittelun tulee olla suunniteltu vaihtelevaksi niin, että julkisivun tyyli muuttuu sisäänvetojen, värin, materiaalin, mittakaavan ja ikkunajaon koon tai sijoittelun suhteen.

Erilaisia tapoja luoda julkisivujen monimuotoisuutta ja korostaa eri korkuisia rakennusmassoja, lamellin osia tai asuntolinjaa ja korttelin massoittelua ovat esimerkiksi: julkisivumateriaalin muutos tai käsittelyn erilaisuudet julkisivun eri osissa, ikkunoiden koon ja rytmin vaihdokset eri julkisivun osien välillä ja rakennuksen julkisivun jako osiin horisontaalisti ja/tai vertikaalisti.

Kivijalkakerrosta on korostettava arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja/tai valaistuksella.

Julkisivujen maantasokerroksen tulee olla avoin ja suuria umpinaisia julkisivupintoja tulee välttää. Kivijalkakerroksen yhteistilojen toimintojen tulee näkyä ja avautua julkisivun kautta kadulle. Liikehuoneistoja ja yhteistiloja voidaan korostaa asuntojen ikkunarytmistä poikkeavilla sommittelulla tai suuremmilla ikkunoilla. Suuria ikkunapintoja ei saa peittää. Maantasokerroksen asuntojen tulee myös näkyä julkisivussa sisäänkäynnein ja etupihoin.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahden rakennuksen julkisivusta.

Yhdellä julkisivunosalla tarkoittaan visuaalisesti yhdeksi kokonaisuudeksi miellettävää osaa julkisivusta. Yhden rakennuksen julkisivu voi olla jaettu kahteen tai useampaan osaan vaihtamalla julkisivupinnan ilmettä, jolloin korttelijulkisivu muodostuu vaihtelevasta kokoelmasta erilaisia julkisivunosia. Koko lamellin mittaisia yhtenäisiä julkisivupintoja tulee välttää ja julkisivujen rytmin vaihdoksen tulee tapahtua tätä useammin. Korttelin suunnittelussa on huomioitava julkisivun liittyminen seuraavan tontin tai rakennuksen julkisivuun.

Kortteleiden katujulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla toteutetun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

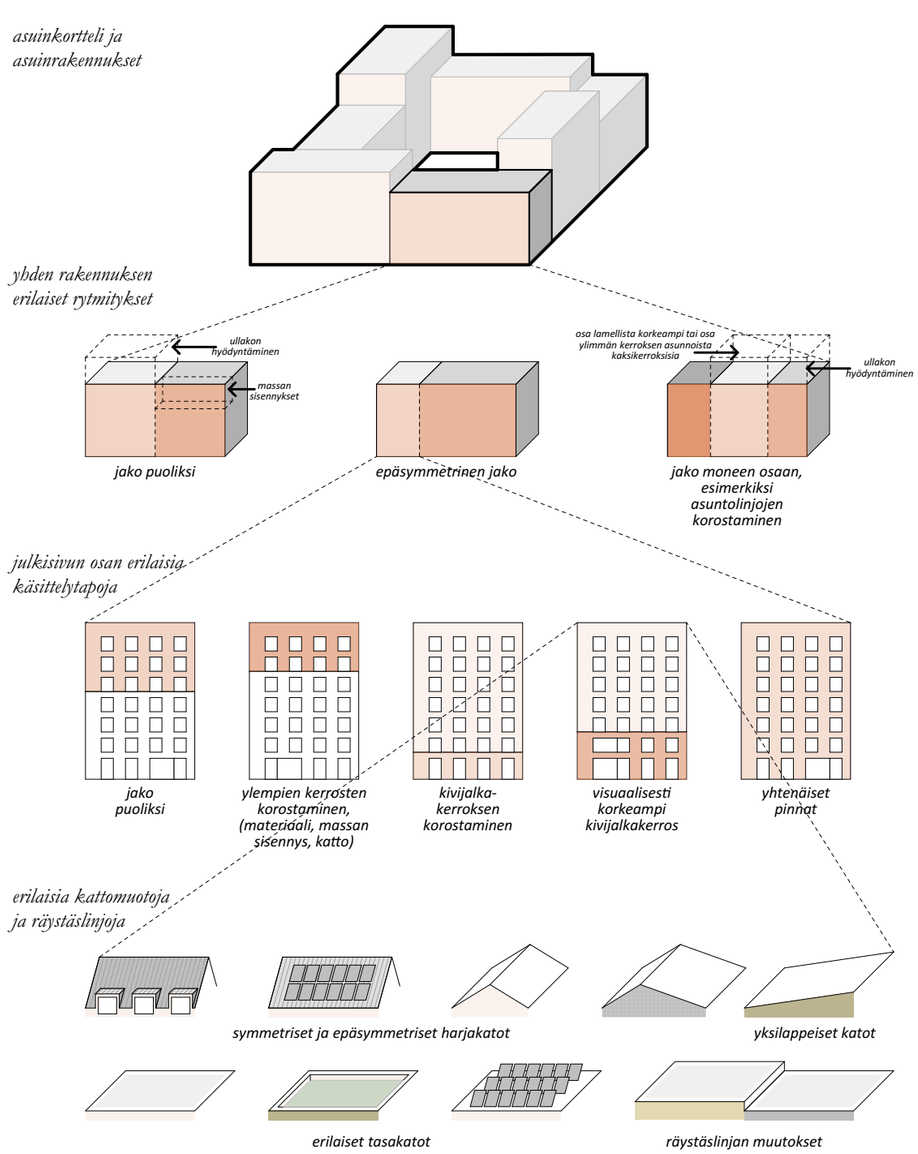

Asuinkortteleiden ja rakennusten monimuotoisuuden periaatteet, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

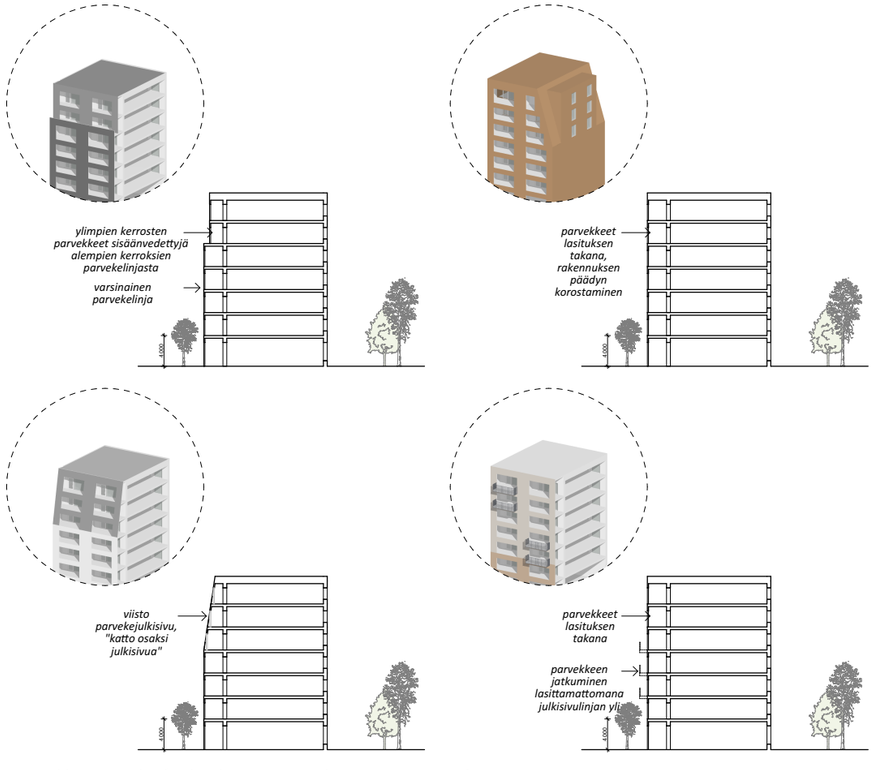

Esimerkkejä parvekeiden hyödyntämisestä rakennusten massoittelussa, A R K - house arkkitehdit Oy

Julkisivun käsittelyn esimerkkejä: erilaisia ikkunajakoja, tapoja korostaa maantasokerrosta ja kattomuotoja, A R K - house arkkitehdit Oy

Mahdollisten elementtisaumojen tulee olla häivytetty julkisivun pintaan esimerkiksi erilaisten käsittelyjen, kuvioiden ja sommittelun keinoin. Sisäänvedettyjen parvekkeiden taustaseinissä sallitaan sandwich-seinärakenteet, jolloin elementtisaumat jäävät parvekerakenteiden taakse piiloon.

Julkisivuissa tulee varautua katuvalaisinten kiinnitykseen. Katuvalaistuksen kohdat tarkentuvat katusuunnittelun edetessä.

Parvekkeet ja viherhuoneet

Jokaisessa asunnossa, jossa on vähintään kaksi huonetta, tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone. Yhden asuinhuoneen asunnoissa tulee olla vähintään ranskalainen parveke.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita. Ne eivät mitoita autopaikkoja.

Lähtökohtaisesti jokaisella asunnolla tulee olla parveke. Massoittelun niin vaatiessa voidaan poikkeuksena pienempien asuntojen sekä yksittäisten isompien asuntojen parvekkeet toteuttaa myös ranskalaisina parvekkeina. Ranskalaisia parvekkeita voi kasvattaa miniparvekkeiksi, jolloin niissä voi olla esimerkiksi 60cm syvä lattialaatta. Parvekekaiteiden tulee olla kevyitä tai visuaalisesti osa rakennuksen julkisivua.

Viherhuoneet voivat sijaita parvekkeiden tavoin asuntojen yhteydessä, mutta viherhuoneita voi sijoittaa myös erilaisten yhteistilojen yhteyteen. Viherhuoneet ovat lämpimiä tai puolilämpimiä ja niiden ulkoseinissä on julkisivun omaisesti lasitus, joka on kuitenkin ainakin osittain avattava. Niissä maantason asunnoissa, jotka rajautuvat katuun, viherhuonetta voidaan hyödyntää sisäänkäynnissä lasikuistin tapaan, jolloin viherhuonetta ei lasketa kerrosalaan. Viherhuoneen määritelmässä noudatetaan PKS-ravan ohjeita.

Kadun ja aukioiden puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai antaa sisäänvedettyjen parvekkeiden vaikutelma. Aukioiden ja Äyritien varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee lämmintä seinäpintaa.

Kadunpuoleisen parvekevyöhykkeen tulee olla osa rakennusmassaa ja muodostaa ns. lämpimän julkisivun vaikutelma. Tavoite on välttää koko korttelin mittaista yhtenäistä parvekelinjaa ja linja tulee rikkoa tuomalla joko lämmintä tilaa, parvekkeiden edustalla erilaisia julkisivusommitteluja ja aukotuksia tai viherhuoneita uloimpaan julkisivulinjaan kiinni. Parvekevyöhykettä voidaan hyödyntää julkisivukäsittelyssä ja massoittelussa erilaisin sisennyksin, vinoin pinnoin, ulostyöntyvin parvekkeenosin.

Kadun tai aukion puoleisten parvekkeiden kantavat rakenteet tulee tehdä maantasossa pilareina tai parvekkeiden tulee olla ripustettuja. Kadulle aukeavien maantasoasuntojen etupihojen välissä sallitaan myös levymäiset pieliseinät.

Maantasoasuntojen pihat voidaan erottaa kuitenkin toisistaan seinärakenteilla. Maantasoasuntojen kohdalla parvekelinjan alle voidaan myös sijoittaa pieniä asuntokohtaisia varastoja esimerkiksi ulkoiluvälineille. Maantason pihan tulee avautua kadun suuntaan. Lasitus on mahdollinen, mutta kadun puolella tulee huolehtia sisäänkäynnin toteutumisesta.

Yhteistilojen edustalla katujen puolella maantasokerrosta ei tule erottaa pienempiin osiin sisäänvedettyä parvekelinjaa kannattavin pieliseinien jatkoksin. Maantasokerrokseen yhteistilojen edustalla ulkotilan tulee olla yhtenäistä ja avointa, ns. arkadimaista ja yläpuolisten rakenteiden kannatus tulee ratkaista esimerkiksi pilarein. Kadunpuoleisten parvekelinjojen alapuoleista tilaa voi hyödyntää arkadina ja yhteistilan laajenemiseen katualueelle tai alueen vaihtoehtoisena katettuna reittinä ja yhteisöllisenä ulkotilana.

Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Ulkonevien parvekkeiden tulee olla ilmeeltään keveitä. Ulokeparvekkeet sallitaan, kun ulokeparvekkeella voidaan saavuttaa parvekkeen parempi suuntaus ja paremman valo-olosuhteet kuin sisäänvedetyllä parvekkeella. Ulokeparvekkeilla voidaan luoda myös vaihtelua rakennuksen julkisivurytmiin. Ulokeparvekkeita ei saa tukea maasta pieliseinin tai pilarein.

Sisäänvedettyjä parvekkeita voidaan jatkaa julkisivulinjan ja rakennusalueen rajan yli lasittamattomina ulokeparvekkeina. Sisäänvedetyistä parvekelinjoista ulkonevien parvekkeiden ja astinlaudallisten ranskalaisten parvekkeiden ulkotilan ei tarvitse täyttää parvekkeille osoitettuja dB-vaatimuksia, sillä korttelialueet ja ympäristö tarjoavat erilaisia rauhallisia ulkotiloja oleskeluun asuntokohtaisten parvekkeiden lisäksi.

Sisäänkäynnit ja porrashuoneet

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneisiin on oltava kulku sekä kadulta että pihalta tai kulkuaukosta.

Porrashuoneiden tulee avautua kadulle ja pihalle. Toinen sisäänkäynti voi olla myös vaihtoehtoisesti porttikongiin tai rakennusmassojen väliseen kulkuyhteyteen. Mikäli vaihtelevat maastonmuodot niin ohjaavat, vain toisen rakennuksen sisäänkäynneistä tulee olla esteetön. Suunnittelussa tulee kuitenkin pyrkiä esteettömyyden toteutumiseen kaikilla sisäänkäynneillä. Esteettömien sisäänkäyntien sijoittelussa tulee huomioida alueen pääasialliset kulkusuunnat, yhteydet liikuntaesteisten pysäköintipaikoille ja pysäköintitaloille sekä julkisen liikenteen pysäkkeihin.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

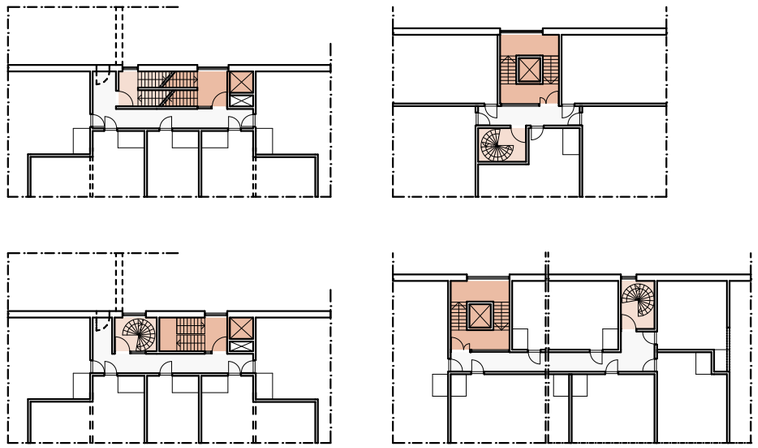

Esimerkkejä erilaisista porrashuoneratkaisuista, joissa on kaksi porrasta, A R K - house arkkitehdit Oy

Esimerkkejä pelastautumisesta parvekkeiden kautta, A R K - house arkkitehdit Oy

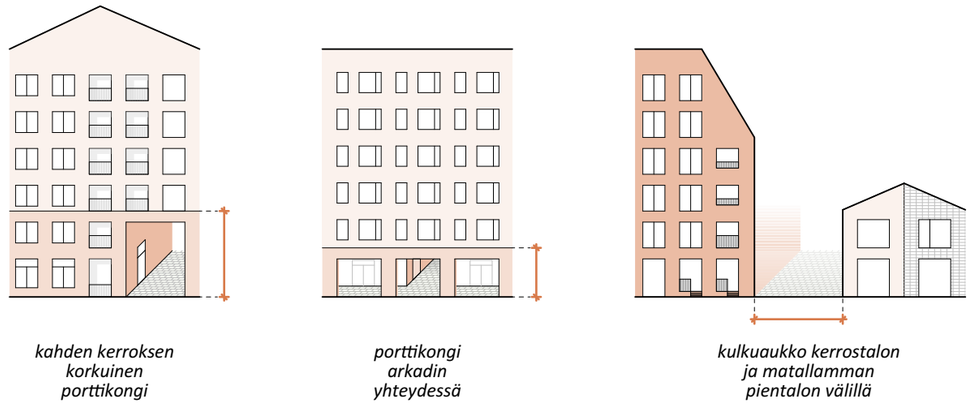

Porttikongien ja kulkuaukkojen toteutuksen periaatteita, A R K - house arkkitehdit Oy

Omatoiminen pelastautuminen

Alueellisen periaatepäätöksen mukaisesti asunnoista tulee järjestää pelastautuminen ns. omatoimisesti, sillä yleisille katualueille ei varata tilaa pelastusauton nostopaikoille eikä niitä saa sijoittaa korttelipihoille. Poistumis- ja varateiden suunnitteluratkaisut perustuvat PKS-ravan ohjeisiin.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi palotilanteessa poistumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Pelastautumisratkaisuja ovat rakennuksen ominaisuuksista ja korkeudesta riippuen erillinen tarkoitukseen sopiva kiinteä porras, automaattisen sammutuslaitteiston hyödyntäminen sekä poistuminen viereisen tai alapuolisen palo-osaston parvekkeelle. Pelastusratkaisut tulee hyväksyttää pelastusviranomaisella.

Ohessa on esitetty ratkaisuesimerkkejä porrashuoneista, joissa poistuminen tapahtuu kerrostasoaulan kautta kahteen palo-osastoituun portaaseen sekä esimerkkejä pelastautumisesta parvekkeiden kautta.

Pelastusjärjestelyt eivät saa aiheuttaa julkisivujen ja asuntojen laadukkuudesta tinkimistä.

Porttikongit ja reitit

Kortteleiden tulee olla umpikortteleita, joissa rakennukset ovat toisissaan pääosin kiinni. Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa rakennuksiin vähintään kahden kerroksen korkuisina ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Arkadin kohdalla kulkuaukko saa tästä poiketen olla arkadin korkuinen.

Kulkuaukkojen sijoittelussa tulee noudattaa ensisijaisesti asemakaavaan merkittyjä kulkuaukkojen paikkoja. Näiden kulkuaukkojen lisäksi matalammat townhouse-rakennukset voidaan erottaa ympäröivän umpikorttelin korkeammista rakennuksista viitesuunnitelman mukaisilla kulkuaukoilla.

Pääsääntöisesti kulkuaukot ovat porttikongeja, joiden yli rakennuksen massa jatkuu. Rakennusmassan jatkoksi ei hyväksytä pelkkää porttikongin yli jatkuvaa kattorakennetta, vaan porttikongin yläpuolella tulee sijaita lämpimiä tiloja ja/tai parvekkeita, jotka antavat vastaavan vaikutelman. Porttikongien tulee olla pääsääntöisesti kahden kerroksen korkuisia. Arkadien yhteydessä sijaitsevat kulkuaukot voivat olla myös tätä matalampia ja noudattaa arkadin katon korkeutta.

Kulkuaukko voi olla rakennusmassan katkos korkeamman kerrostalon ja townhouse-rakennuksen välillä, jolloin vaatimusta rakennuksen jatkumisesta kulkuaukon yli ei ole.

Jokaiseen korttelipihaan on vähintään yksi kulku- ja huoltoyhteys kulkuaukon kautta. Yleensä kulkuyhteyksiä on vähintään kaksi. Kulkuaukon suunnittelussa tulee huomioida pelastus- ja huoltoliikenteen reitit ja niiden tarvitsema korkeus sekä alueen katusuunnitelma. Katualueiden yleissuunnitelmaa käsitellään kappaleessa *Yleisten alueiden suunnitelmat ja rajapintojen suunnittelu.*

Korttelipihoja ei saa sulkea ulkopuolisilta, eikä porttikongeihin saa sijoittaa portteja. Porttikongit ja sisäänkäynnit on sijoitettu niin, että ne muodostavat alueelle erilaisia reitistöjä korttelipihojen välille. Kulkuyhteyttä pihalle tulee korostaa arkkitehtuurin keinon tai sitä voidaan käyttää korttelissa taiteen paikkana.

Porttikongien sijainnit ja alueen toinen reitistö, Kulkuaukoista avautuu näkymälinjoja katu- ja puistoalueiden sekä korttelipihojen välille, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Maantasokerroksen eli kivijalkakerroksen ominaisuuksia

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa yhteistiloja ja asumista sekä asemakaavan osoittamassa laajuudessa liiketiloja.

Katualueen ja aukioiden puolelle tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja katutilaa aktivoiva kivijalkakerros, joka on korkeudeltaan vähintään 4 m. Tätä matalampi kerroskorkeus sallitaan korttelipihojen puolella, Manttaalikujaan rajautuvissa rakennuksissa, pientaloissa sekä perustelluista syistä vähäisissä määrin kadun puolella.

Aukioiden puoleisille kortteleiden reunoille saa rakentaa arkadin, jonka korkeus on vähintään 4 m.

Maantasokerroksen muuntojoustavuutta ja tilojen monikäyttöisyyttä lisätään korkeammalla kerroskorkeudella. Tällä pyritään myös luomaan vaihtoehtoista ja ylemmistä kerroksista poikkeavaa asuntokantaa rakennusten ensimmäiseen kerrokseen.

Leikkaus a. havainnollistaa kerroskorkeuden tulkitsemista. Kerroskorkeuden tulee täyttää 4 metrin minimivaade erityisesti kadun ja aukioiden puolisissa tiloissa ja yhteistilojen tulee olla pääsääntöisesti toteutettu minimissään 4 metrin kerroskorkeudella. Maantason asunnoissa kadun puolen tilojen kerroskorkeuden tulee olla pääsääntöisesti 4 metriä. Pihan puolella kerroskorkeus voi olla tätä matalampi. Maantasokerroksen lattiatasojen suunnittelussa tulee huomioida korttelipihan tulvareitin toteutuminen hulevesisuunnitelman periaatteiden mukaisesti.

Etupihattomien, suoraan katuun rajautuvien maantason asuntojen sisäänkäynnit voivat olla rakennusmassasta sisäänvedettyjä, suoraan kadulta tai toteutettu esimerkiksi lasisen kuistin kautta. Maantasokerroksen asuntojen lattiataso voi olla tällöin kadun tasoa korkeammalla asuntojen yksityisyyden takaamiseksi. Tämä on esitetty leikkauksessa b.

Maanpinnan korkotasoista johtuen kerroskorkeudesta voidaan poiketa paikoitellen. Maanpäällisten tai osittain maanalaisten väestönsuoja- ja varastotilojen kerroskorkeus voi olla tätä matalampi, mikäli se on maanpinnan korkotasojen vuoksi perusteltua. Tällainen tilanne on esimerkiksi Manttaalikujan ja Annefredinkadun vastaisilla kortteleiden sivuilla.

Maantasokerroksen asunnot

Jokaisen korttelin maantasokerrokseen tulee sijoittaa kadun suuntaan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla oma sisäänkäynti ensisijaisesti kadulta tai toissijaisesti korttelipihalta.

Sisäänkäynnit tulee pyrkiä toteuttamaan kadun puolelta aktiivisen katutilan saavuttamiseksi. Rakennuksen sisäänkäynneistä vain toisen tulee olla esteetön, jolloin esimerkiksi katusisäänkäynti portaiden kautta ja esteellinen ja esteetön reitti toteutuu korttelipihan kautta. Kerrostalojen maantasoasuntojen suunnittelussa tulee huomioida esteettömyysasetukset ja suunnitella mahdollisuus ns. selviytymiskerrokseen.

Maantasokerroksen asuntojen katujen puoleisen tilan voi suunnitella muuntojoustavaksi niin, että asukkaalla on mahdollisuus käyttää sitä asuintilan lisäksi myös työ- tai ateljeetilanaan. Tähän kannustetaan erityisesti Äyritien varren asunnoissa, mutta myös muissa maantasokerroksen asunnoissa.

Asumisen monimuotoisuutta voi lisätä parven avulla. Kerrosalaan ei lasketa parvitiloja, joiden korkeus on alle 2,2 metriä ja tila täyttää parvelle asetetut vaatimukset. Parvia voidaan hyödyntää maantason asunnoissa yksityisyyden saavuttamiseksi sekä ylimmissä kerroksissa erilaisten korkeiden kattojen luomana parvitilana. Parvikerros ei lasketa rakennuksen kerrokseksi, mikäli siellä ei sijaitse asumista palvelevia välttämättömiä tiloja eikä se tätä asuinhuoneen vaatimuksia. Parvikerroksen määrittelyt on esitelty tarkemmin Vantaan rakennusvalvonnan ohjeissa Asuntoon liittyvä parvi ja parven kerrosalan laskeminen. Esimerkkejä parvien sijoittumisesta on esitetty sivun oikean alakulman leikkauksessa.

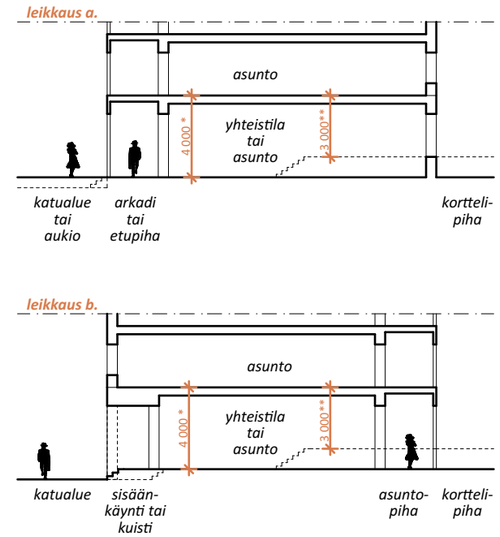

* *maantasokerroksen minimikerroskorkeus pääosin ja arkadia määrittävä korkeus*

** *maantasokerroksen pienempi kerroskorkeus pihan puolella (asunnot)*

----- *vaihtoehtoinen lattian tai maanpinnan taso, kun kyseessä on asunto*

Maantasokerroksen kerroskorkeuden mitoitusperiaate, A R K - house arkkitehdit Oy

Esimerkki kerrostalojen ensimmäisten kerrosten sisäänkäntiratkaisusta, A R K - house arkkitehdit Oy

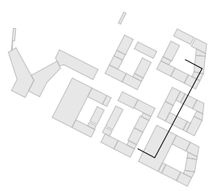

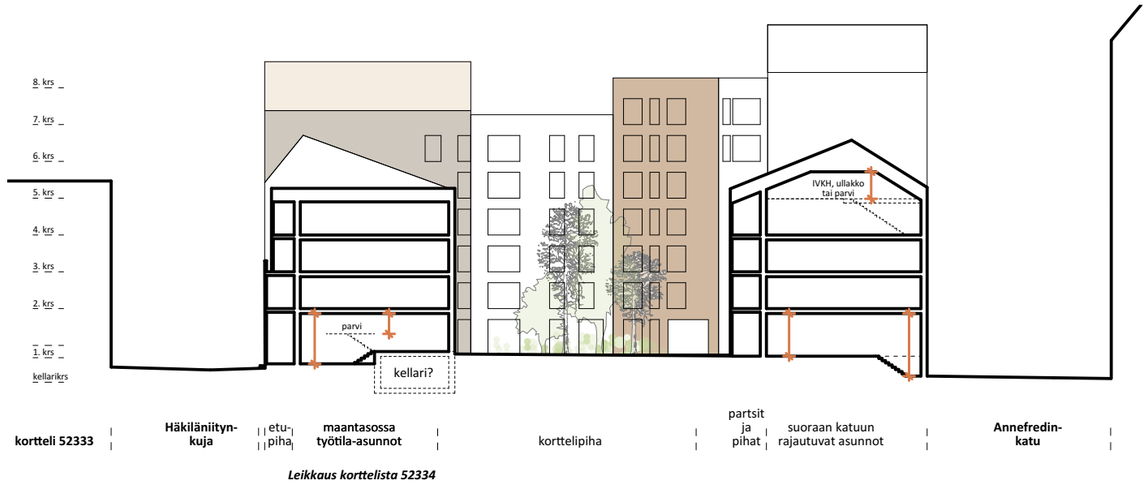

Leikkaus korttelista 52334

Maantason asuntojen liittyminen ympäröiviin katuihin ja korttelipihaan, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Näkymä Häkiläniitynkadulta Häkiläniitynaukion suuntaan, A R K - house arkkitehdit Oy

Oikealla näkyy korttelin 52334 arkadi ja arkadin taustalla sijaitsevia monitoimitiloja. Tilat aukeavat arkadiin.
Vasemmalla kortteli 52332, jonka maantasokerroksen yhteistilat aukeavat myös aukion suuntaan ja viereisille kaduille.
Aukion taustalla kortteli 52330.

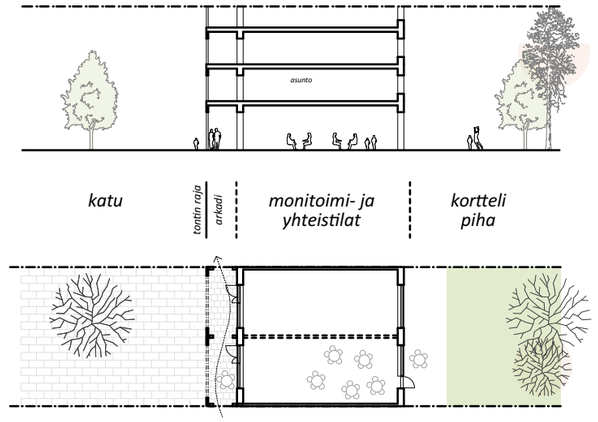

Esimerkki yhteistiloista aukioiden varrella,
A R K - house arkkitehdit Oy

Maantasokerroksen yhteistilat

Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa korttelikohtaisesti keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Tilojen tulee avautua pääosin aukioiden tai kadun suuntaan.

Katualueen tai aukion puolella sijaitseviin liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys kadulta/aukiolta ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Asuntokohtaiset irtaimistovarastot voidaan sijoittaa rakennusoikeuden lisäksi asuntojen yhteyteen tai kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.

Avoimet ja toiminnalliset yhteistilat tulee sijoittaa ensisijaisesti alueen sisäisten aukioiden, Pottiniitynaukion ja Häkiläniitynaukion, reunoille ja osittain myös alueen sisäisten katujen varsille. Suljetummat ja vähemmän aktiiviset yhteistilat voidaan sijoittaa alueen reunoille. Periaate yhteisten tilojen ja asuntojen sijoittumisesta maantasokerroksessa on esitetty kappaleen Kaupunkirakenne ja kaupunkikuvalliset tavoitteet maantasokerroksen toiminnot -kaaviossa. Yhteistilat tulee toteuttaa keskitettyinä korttelin eri yhtiöiden kesken ja ne suunnitellaan korttelin yhteisen kokonaissuunnitelman yhteydessä.

Toiminnallisilla ja avoimilla yhteistiloilla tarkoitetaan erilaisia kerho-, monitoimitiloja ja pesuloita sekä mahdollisia etätyötiloja, vieras- tai yöpymishuoneita, verstaita, kuntosaleja ja pajatiloja. Kerhotilan suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sen soveltumiseen myös esimerkiksi etätyöskentelyyn ja jaettavuuteen. Tämä suunnitellaan korttelin kokonaissuunnitelman yhteydessä.

Ensimmäisen kerroksen varastotilat tulee toteuttaa julkisivukäsittelyltään myös mahdollisimman avoimina kadulle ja suljettua julkisivupintaa tulee välttää. Alueen viitesuunnitelma perustuu ratkaisuun, jossa irtaimistovarastot on sijoitettu kerroksiin asuntojen yhteyteen. Tällä ratkaisulla vähennetään ensimmäisen kerroksen suljetun julkisivun määrää ja jätetään tilaa maantason asunnoille ja toiminnallisille yhteistiloille.

Jotta maantasokerros olisi mahdollisimman avoin ja umpinaisten julkisivujen määrä mahdollisimman vähäinen, suositellaan irtaimistovarastot rakennettavaksi osaksi asuntoja asuinkerroksiin. Jos irtaimistovarastot toteutetaan asuntoon avautuvina, ne ovat asunnon kanssa samaa palo-osastoa. Asunnon yhteydessä sijaitseva irtaimistovarasto tulee toteuttaa niin, että se ei korvaa asunnon muita säilytystiloja ja esimerkiksi vaatehuonetta. Irtaimistovarastoa ei lasketa asunnon pinta-alaan.

Annefredinpuistoon rajautuvissa kortteleissa 52329 ja 52330 puiston vastaiset sivut on varattu asumiselle ja puistoon avautuville asuntopihoille.

Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennukseen tai LPA-korttelin pysäköintitaloon korttelikohtaisesti keskitettyinä.

Viereisessä kaaviossa on esitetty jätehuoneiden ohjeellisia sijainteja. Jätehuoneet eivät saa sijaita aukioiden varrella ja jätehuoneiden sijoittelussa tulee huomioida alueen katusuunnitelman mukaiset huoltoliikenteelle mitoitetut reitit. Jätehuoneiden sijoittelussa suositaan korttelikohtaista yhtä jätehuonekokonaisuutta. Jätehuoneen voi jakaa osiin yhtiöittäin. Rakentamisen vaiheistuksesta johtuen tai muusta perustellusta syystä jätehuoneet voivat sijaita myös kahdessa eri paikassa korttelia, jolloin yhdessä korttelissa saa olla maksimissaan kaksi jätehuonekokonaisuutta. Jätehuoneen sijoittelussa tulee huomioida asukkaiden reitit alueella ja jätehuoneen saavutettavuus kaikista korttelin rakennuksista.

Huoltoliikenteen ohjeelliset reitit ja jätehuoneiden sijoitteluperiaate,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Rakennusten suunnitteluohjeet

Pysäköintilaitosten korttelialueet

Tässä kappaleessa käsitellään pysäköintilaitosten korttelialueita koskevia asemakaavamääräyksiä ja suunnitteluohjeita.

Autopaikkojen jakautuminen kortteleittain

Kortteleiden 52328, 52329, 52331 ja 52332 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52331.

Kortteleiden 52330, 52333 ja 52334 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52333.

Vieraspaikat sijoitetaan LPA-alueille kortteleihin 52331 ja 52333. Huoltoa ja kotihoitoa varten varatut pysäköintipaikat sekä liikuntaesteisten pysäköintipaikat sijoitetaan alueen sisäisten katujen varrelle tai pysäköintitaloon kortteleihin 52331 ja 52333.

Pysäköintipaikkojen sijoittuminen ja jakautuminen kortteleiden kesken on esitetty viereisessä kaaviossa. Pysäköintilaitoksiin sijoittuu myös alueen vieraspysäköinti sekä korttelin 52331 alueelle koulun ja päiväkodin saattoliikenteen paikkoja. Vieraspysäköinnin ja saattoliikenteen autopaikojen aluetta ei saa erottaa puomilla tai portilla vaan ajoyhteyden tulee olla vapaa. Osa LE-paikoista on katualueilla ja osa pysäköintilaitoksissa. LE-paikkoja ei tule sijoittaa korttelipihoille.

Pysäköintilaitoksista tulee suunnitella kulkuyhteydet niin, että kulkuyhteydet pysäköintilaitosta asukkaiden porrashuoneisiin ja koulun ja päiväkodin tontille ovat mahdollisimman luontevat. Yhteyttä pysäköintilaitoksesta sen viereiseen korttelipihaan tai rakennuksiin suositellaan toteutettavaksi mahdollisuuksien mukaan.

Pysäköintilaitosten toiminnot

Pysäköintilaitoksin saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja sekä kortteleiden 52331 ja 52333 jätetiloja. Korttelin 52331 jätteenkeräys tulee hoitaa Pottiniitynkadun kautta.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa LPA-alueelle kortteleihin 52331 ja 52333.

Pysäköintilaitoksen ensimmäiseen kerrokseen on varattu tilaa kiinteistömuuntajalle ja pysäköintilaitoksen korttelin jätehuoneelle. Lisäksi pysäköintilaitoksiin voi sijoittaa polkupyöräpaikkoja ja pyörien huoltotiloja sekä autojen renkaidenvaihtopaikkoja. Pysäköintilaitoksen yhteydessä voi sijaita myös mahdollisen uusiutuvan energian hyödyntämiseen tarvittavia teknisiä tiloja.

Mahdolliset pyöräpaikat ja toiminnalliset yhteistilat tulee sijoittaa niin, että ne avautuvat kaduille julkisivun kautta esimerkiksi ovin ja ikkunoin katutilaa elävöittäen ja niin, että ne ovat helposti saavutettavissa.

Seuraavalla sivulla on esitetty esimerkkiratkaisu pysäköintitalon ratkaisusta, joka perustuu laitosta kiertävään ramppiin.

Pysäköintilaitokset ja niitä hyödyntävät korttelit,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Katto

Pysäköintilaitoksen ylimmän kerroksen pinta-alasta tulee kattaa vähintään 40 % viherkattona. Aurinkopaneeleja saa sijoittaa katolle.

Viherkaton kasvualustapaksuuden tulee olla vähintään 100 mm. Kasvillisuustyyppinä tulee suosia ketokasvillisuutta. Pysäköintilaitosta voidaan kattaa myös enemmän joko viherkatolla ja/tai kattopintaa voidaan hyödyntää aurinkosähkön keräämisessä. Katon asema viereisten korkeampien asuinrakennusten näkymissä on otettava suunnittelussa huomioon.

Pysäköintilaitoksen kattamisella mahdollistetaan hulevesien pitäminen puhtaampana ja viherkatoilla hulevesien osittainen pidättäminen. Korttelialueiden hulevesien keräämistä, viivytystä ja jyvittämistä on käsitelty tarkemmin kappaleessa *Pihakonsepti ja ulkotilojen suunnitteluohjeet.*

Julkisivut

Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan.

Pysäköintilaitosten julkisivut tulee rakentaa niihin liittyvän umpikorttelin julkisivumaailmaa mukaileviksi ja julkisivun käsittelyn tulee muodostaa kokonaisuus saman korttelin muiden rakennusten kanssa. Pysäköintilaitosten julkisivut ovat myös mahdollisia taiteen paikkoja.

Etelään ja länteen suuntautuvilla sekä asukkaiden pihaa rajaavilla julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Pottiniitynaukion sekä Häkiläniitynkujan puolella köynnökset voidaan sijoittaa katualueelle.

Köynnöksille tulee varata kasvualustaa 600 mm:n kaistale rakennusten edustalta. Mahdollisuuksien mukaan voidaan hyödyntää kantavaa kasvualustaa. Pysäköintilaitoksen julkisivun materiaali ja köynnöslajit on sovitettava yhteen siten, että köynnökset pääsevät kiipeämään julkisivua ylös. Köynnöksiä on myös mahdollista istuttaa ylös julkisivuissa oleviin istutuslaatikoihin. Tällöin on mahdollistettava laatikoiden kastelu ja minimoitava kasvualustan jäätymisriski.

Pysäköintilaitosten julkisivujen köynnökset istutetaan pääsääntöisesti korttelialueelle ja pysäköintilaitosten lounais- ja luoteissivuille on varattu metrin levyinen tila istuttamiselle. Pottiniitynaukion päädyssä ja Häkiläniitynkujalla köynnöksille ja kasvualustalle on varattu tilaa katualueelta.

Pysäköintilaitosten pihan puoleisia julkisivuja voidaan hyödyntää osana pihan leikkiympäristöä. Seinällä voi olla esimerkiksi kiipeilyseinää, palloilua (esim. koripallokori) tai vertikaalinen leikkiväline (esim. Wallholla, Lappset). Lisäksi julkisivuilla tulee olla köynnöksiä. Julkisivua voi rytmittää myös esimerkiksi ulkoportain tai vastaavin rakentein.

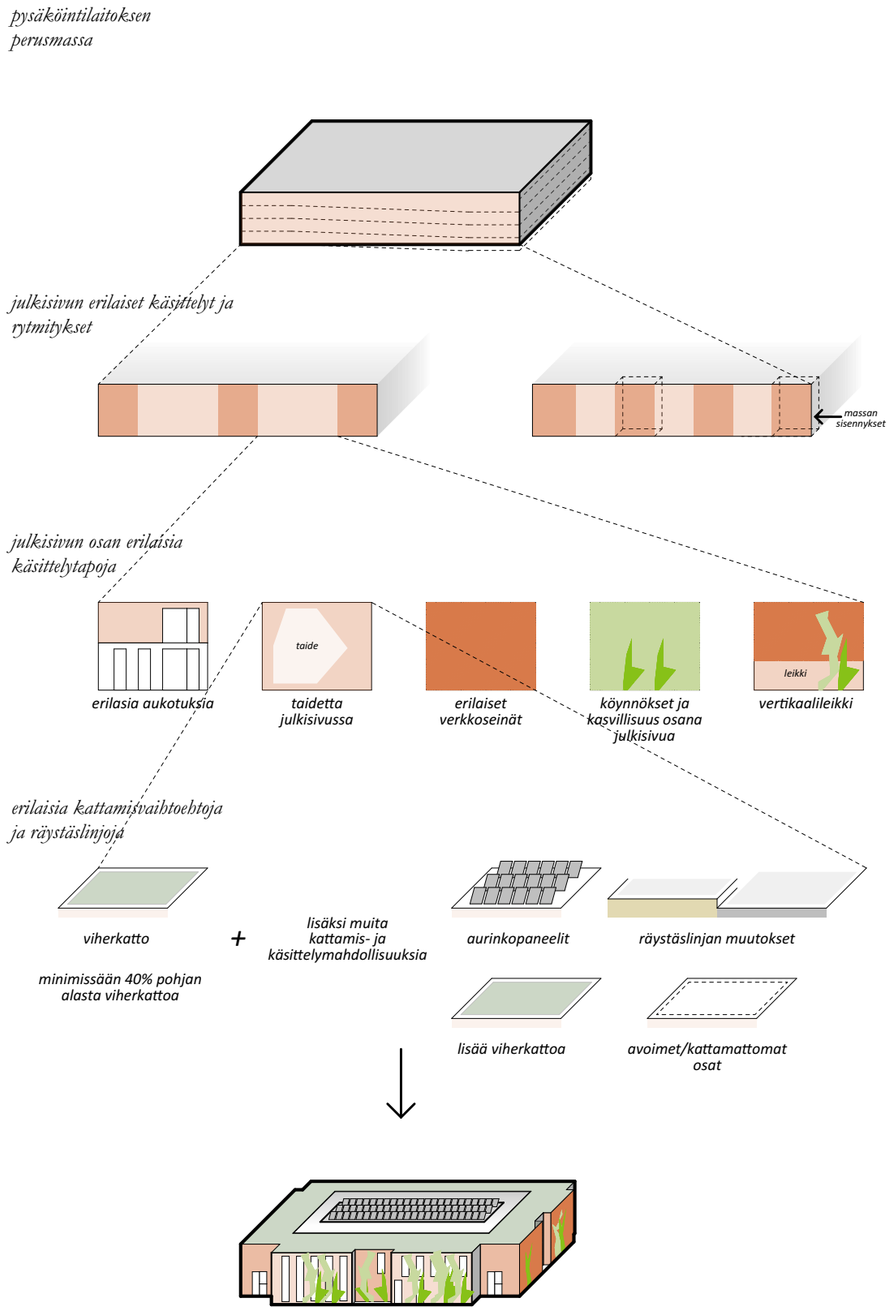

Paikoituslaitoksen massoittelun ja julkisivun käsittelyn ohjeita,
A R K - house arkkitehdit Oy

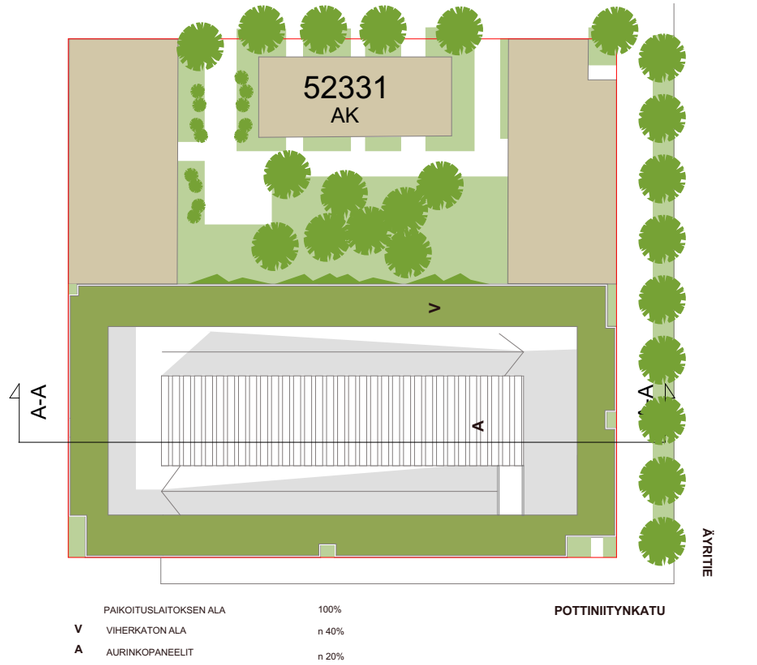

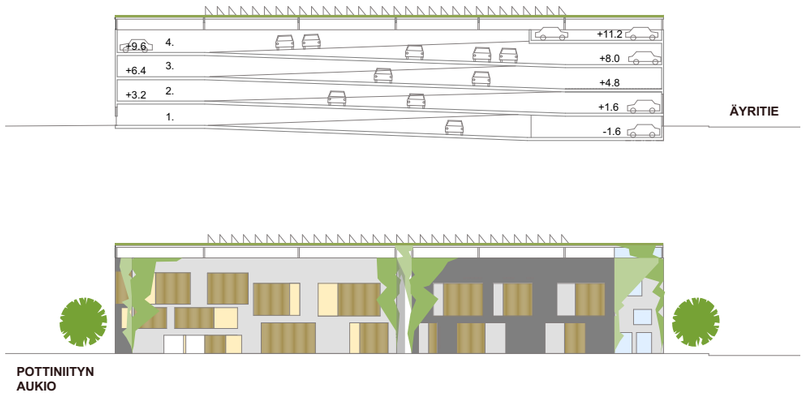

Paikotuslaitoksen ratkaisuesimerkki korttelista 52331,
A R K - house arkkitehdit Oy

Esimerkissä laitos on katettu asemakaavamääräyksen mukaisesti viherkatolla laitoksen ulkoreunoilla. Asemakaavamääräyksen lisäksi laitoksen keskiosa on katettu ja tähän on sijoitettu aurinkopaneeleja.

Laitos perustuu ramppiratkaisuun, jossa yhdellä laitoksen sivulla ramppi nousee aina puolen kerroksen verran. Rampin varrella on pysäköintiä. Ensimmäisessä kerroksessa on korttelin 52328 saattoliikenteen pysäköintiä ja vieraspaikkoja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteleiden pihakonsepti

Yleiset tavoitteet

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla esirakentamisen pengerrysmaaperään soveltuen.

Pihalle ei saa rakentaa erillisiä talousrakennuksia.

Tontteja ei saa aidata ja korttelipihan tulee olla yhteiskäytössä.

Pihojen tulee olla läpikuljettavia, eikä korttelin kulkuaukkoja saa sulkea.

Pihoille ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja.

Villi luonto ja moderni piha

Pihojen konsepti,
Aino Landscaping Oy

Annefredin pihoille halutaan luoda luonnon monimuotoisuutta tukevia, vehreitä ja viihtyisiä asuinympäristöjä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen, jossa hulevettä läpäisevillä pinnoilla on suuri merkitys. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Tavoitteena on myös, että asukkaat kokisivat pihat omikseen ja ottaisivat ne haltuun.

Kortteleiden pihat ja asuntopihat ovat tärkeä osa Annefredin elävää ja vehreää viherrakennetta yhdessä Annefredin puiston, taskupuistojen, aukioiden ja urbaanin viherreitin kanssa. Urbaani viherreitti kulkee alueen läpi Pottiniitynkujaa ja Pottiniitynpolkua pitkin Pottiniitynaukion läpi. Katuvihreän ja aukioiden kasvillisuuden lisäksi urbaanilla viherreitillä vehreyttä vahvistavat katua reunustavat asukkaiden etupihat, avaukset vehreille korttelipihoille ja mahdolliset viherkatot sekä köynnösseinät.

Konsepti:

Kortteleiden pihakonseptissa villi luonto ja moderni piha kohtaavat. Jokaisen korttelin keskelle luodaan ”pihametsä”, jota ympäröi huolitellu moderni piha kulkureitteineen ja oleskelupaikkoineen. Pihametsät muodostuvat dynaamisista puu-, pensas-, perenna- ja niittyistutuksista ja tuovat jokaiselle sisäpihalle omanlaisensa pienen metsäisen biotoopin. Sukkessio, eli kasvilajiston vähittäinen muuttuminen, on osa konseptia ja pihan luonnetta. Avoin niittymäinen piha muuttuu vähitellen puustoisemmaksi metsäksi. Asukkailla on rooli osana sukkessiota: he ottavat tilan haltuun omilla tavoillaan. Tulevaisuudessa taloyhtiöt päättävät, miten puustoa ja muuta kasvillisuutta tullaan harventamaan sen kasvaessa. Myös pihan toiminnot muuttuvat, kun käyttäjät kasvavat ja vaihtuvat. Piha onkin jatkuva toiminnallinen ja kasvullinen prosessi.

Jokaisella pihalla on myös oma leikkikonseptinsa. Tarkoituksena on, että eri pihojen leikkipaikat täydentävät toisiaan eikä yhdellä pihalla tarvitse olla kaikkia leikkivälineitä. Tärkein leikin mahdollistaja pihoilla on kuitenkin ”metsä”, joka tarjoaa rajattomia leikkimahdollisuuksia ja jättää tilaa mielikuvitukselle ja luovuudelle.

Pihojen pääelementit pysyvät, mutta niiden käyttö muuntuu asukkaiden toimesta
Aino Landscaping Oy

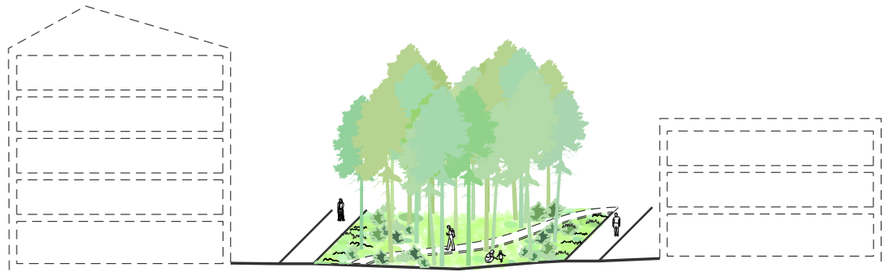

Harvennusten jälkeen: vuosi 25

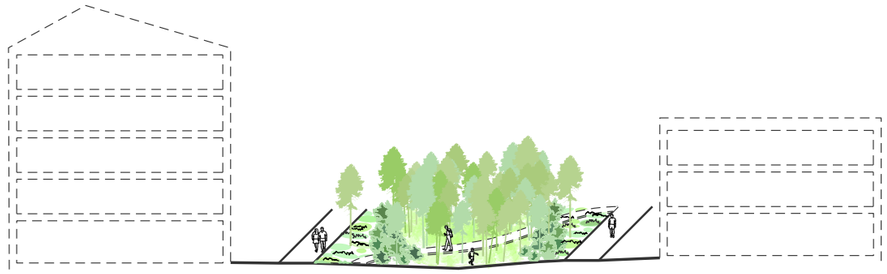

Ennen harvennuksia: vuosi 5

Istutustilanne: vuosi 1

Dynaaminen puuvyöhyke
Dynaaminen pensasvyöhyke
Dynaaminen perennavyöhyke

Dynaamisen metsikön vyöhykkeet

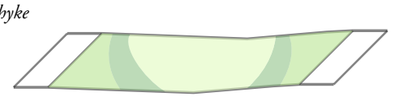

Pihojen sukkessio
Aino Landscaping Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Yhteispiha

Dynaaminen kasvillisuus eli ”metsä”

”Dynaaminen kasvillisuus on monilajista, kerroksellista ja jatkuvasti muuttuvaa. Se tukee monimuotoisen ekosysteemin kehittymistä ympärilleen sekä maan pinnalla että maaperässä. Monilajinen kasviyhdyskunta sopeutuu joustavasti olosuhteiden muutoksiin ja on siksi vakaa ja kestävä.” (Karilas: Dynaaminen kasvillisuus, Viherympäristöliiton julkaisu no 64, 2019)

Pihan kasvillisuus tulee istuttaa monilajiseksi, kerroksellisek-si sekä dynaamiseksi kasviyhdyskunnaksi rakentamistapaoh-jeessa määritellyn metsäkonseptin mukaisesti.

Pihojen tavoitteena on metsäisyys. Keskeinen istutusalue muodostetaan puuistutuksista sekä erilaisista aluskasvillisuusvyöhykkeistä, joita ovat esimerkiksi perenna-, niitty- ja pensasvyöhykkeet. Pihoilla käytetään eri kokoisia puiden taimia aina metsitystaimista puistopuun taimikokoon. Aluskasvillisuuden rooli korostuu ensimmäisinä vuosina, kun puut ovat vielä pieniä. Etenkin dynaamiset perennaistutukset tuovat näyttävyyttä pihoille kasvun alkuvaiheessa. Kun puut kasvavat, pihojen luonne muuttuu ja aluskasvillisuus mukautuu uusiin olosuhteisiin. Aluskasvillisuutta istutettaessa käytetään sekä niittysiemenkylvöä että perennoiden ja niittykasvien pottitaimia. Nopeaa näyttävyyttä tavoiteltaessa voidaan hyödyntää myös valmiita perenna- ja niittymattoja. Siemenseoksen koostumuksessa on hyvä huomioida pihan tulevat olosuhteet ja lisätä seokseen myös puiden alla menestyvien kasvien siemeniä, jotka jäävät siemenpankkiin odottamaan puiden kasvamista.

Aluskasvillisuuden herkästi kuluvat alueet rajataan esimerkiksi lahopuilla, kivillä tai matalilla suoja-aidoilla. ”Metsässä” tulee kuitenkin olla myös alueita, joilla leikki on sallittu. Kulkua ohjataan ”metsän” poikki kulkevilla poluilla. Polut voivat olla esimerkiksi pitkospuita, laiturimaisia puurakenteita tai askel- tai hyppelykiviä. Niiden yhteydessä on mahdollista hyödyntää taidetta.

Kullekin korttelipihalle luodaan omanlainen kasvillisuustyyppinsä, jossa voidaan suosia esimerkiksi habitukseltaan tietyn tyyppisiä kasveja. Kasvien valinnassa tulee kuitenkin ottaa pienilmasto- ja kosteusolosuhteet huomioon. Rakennukset varjostavat pihoja kuten myös puut niiden kasvaessa. Dynaamisilla perennakasvillisuusalueillavoi kuitenkin suosia auringossa viihtyviä näyttävästi kukkivia kasveja, kun puut ovat alkuun pieniä. Viereisessä kuvassa on esimerkkejä kasvillisuustyypeistä ja niiden metsikön päälajeista.

Rakenteet ja pinnoitteet

Pihojen rakenteiden ja pinnoitteiden tulee olla laadukkaita ja viimeisteltyjä vastapainona dynaamisesti kasvavalle kasvillisuudelle. Laadukkaat ja viimeistellyt rakenteet ja pinnoitteet auttavat siihen, ettei dynaamista istutusaluetta koeta ”ryteiköksi”. Pinnoitteina suositaan vettäläpäiseviä pinnoitteita kuten kivituhkaa ja nurmikiveyksiä. Kivituhkan reunat tulee rajata esimerkiksi juoksukivin viimeistellyn ilmeen aikaansaamiseksi.

Puut
Terijoensalava (Salix fragilis 'Bullata')
Hopeapaju (Salix alba)

Pensas -kerros
Kiiltopaju (Salix phylicifolia)
Koripaju (Salix viminalis)
Kevätlinnunsilmä (Chrysosplenium alternifolium)
Rohtovirmajuuri (Valeriana officinalis)
Jänönsara (Carex leporina)
Korpikaisla (Scirpus sylvaticus)
Luhtasara (Carex vesicaria)

Puut
Haavat (Populus)
Hieskoivu (Betula pubescens)

Pensas -kerros
Mesiangervo (Filipendula ulmaria)

Alus -kasvil-lisuus
Kevättähtimö (Stellaria holostea)
Kurjenkello(Campanula persicifolia)
Niittyleinikki (Ranunculus acris)
Puistolemmikki (Myosotis sylvatica)
Harmio(Berteroa incana)

Puut
Vaahterat (Acer)
Kynäjalava (Ulmus laevis)

Pensas -kerros
Pähkinäpensas (corylus avellana)
Kuusamat (Lonicera)

Alus -kasvil-lisuus
Kevätlinnunherne (Lathyrus vernus)
Ukonkello (Campanula latifolia)

Puut
Tervaleppä (Alnus glutinosa)
Raita (Salix caprea)

Pensas -kerros
Lehtokuusama (Lonicera xylosteum)
Vadelma (Rubus idaeus)

Alus -kasvil-lisuus
Ojakellukka (Geum rivale)
Purtojuuri (Succisa pratensis)

Puut
Kotipihlaja (Sorbus aucuparia)
Omenapuut (Malus)

Pensas -kerros
Metsäruusu (Rosa cinnamomea)
Viini- ja ruusuköynnökset

Alus -kasvil-lisuus
Puistolemmikki (Myosotis sylvatica)
Kultapiisku (Solidago virgaurea)
Lehtosinilatva (Polemonium caeruleum)
Metsäkurjenpolvi (Geranium sylvaticum)
Nurmikaunokki (Centaurea phrygia)
Varsankello (Campanula trachelium)

Puut
Metsäkuusi (Picea abies)
Hieskoivu (Betula pubescens)
Kotipihlaja (Sorbus aucuparia)

Alus -kasvil-lisuus
Metsäimarre (Gymnocarpium dryopteris)
Metsäalvejuuri (Dryopteris carthusiana)
Metsäkorte (Equisetum sylvaticum)
Käenkaali (Oxalis acetosella)

Konseptiesimerkkejä dynaamisten istutusalueiden kasvilajeista, Aino Landscaping Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Oleskelu ja leikki

Pihojen oleskelupaikkoja on aurinkoisissa kohdissa, ”metsässä” polkujen risteyskohdissa sekä rakennusten seinustoilla yhteistilojen yhteydessä. Yhteistilojen ja pihan liittymäkohta tulee suunnitella huolellisesti. Pihan puolella olevilla saunoilla ja kerhohuoneilla tulee olla ulko-oleskelutila.

Jokaiselle korttelille on osoitettu oma leikkiteemansa. Pihojen leikkipaikat ovat kaikkien Annefredin asukkaiden käytettävissä. Ajatuksena on, että jokaisella pihalla ei tarvitse olla monenlaisia välineitä vaan Annefredin pihat täydentävät toisiaan tässä suhteessa. Vieressä on myös puiston ja koulun leikkipaikat, joissa on kattavampi välinevalikoima. Korttelikohtaiset teemat on osoitettu tässä rakentamistapaohjeessa siksi, että päällekkäisyyttä eri pihojen välillä ei tulisi. Leikkiteemasta voi kuitenkin perustellusti poiketa tai sitä voi täydentää. Korttelikohtaiset leikkiteemat on esitetty tämän sivun kuvissa.

Leikkipaikat rakennetaan luonnonmukaisina siten, että esimerkiksi kiviä ja puiden runkoja hyödynnetään mahdollisimman paljon. Esimerkiksi hiekkaleikkialueet voivat rajautua ainakin joltain sivultaan kiviin ja runkoihin. Turva-alustana käytetään turvasoraa tai -haketta. Välineiden määrä minimoidaan. Tarkoitus on, että ”metsä” toimii kortteleiden tärkeimpänä leikkiympäristönä. On tärkeää, että ”metsästä” rajataan alue, jolla leikkiminen on sallittua, vaikka muuten aluskasvillisuutta suojattaisiin.

Kadun puoleiset alueet

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Katualueen ja rakennusten väliin jää vaihdellen 0-1 metrin kaistaleet. LPA-alueiden ympärillä olevat kaistaleet tulee istuttaa köynnösistutuksin. Etupihojen edustan kaistaleille tulee istuttaa mahdollisuuksien mukaan pensaita ja/tai perennoita. Muuten kaistaleet kivetään yhtenäisellä kiveyksellä, joka sopii yhteen muun katuympäristön kanssa.

Leikkiteemat kortteleittain
Aino Landscaping Oy

Referenssikuvia korttelikohtaisista leikkikonsepteista,

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Asuntokohtaiset pihat

Asuntokohtaisia sisääntulopihoja / etupuutarhoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin.

Äyritien puolelle rakennettavat asuntokohtaiset oleskelupihat tulee korottaa katutasoa ylemmäs yksityisyyden varmistamiseksi.

Annefredin alueella on erilaisia asuntokohtaisten pihojen tyyppejä, jotka on esitelty alla olevassa kaaviossa. Asukkaille tulee luoda mahdollisuuksia vaikuttaa omaan asuntopihaansa. Asukas voi esimerkiksi valita haluamansa istutukset muutamasta vaihtoehdosta tai vaihtoehtoisesti istuttaa ne itse. Valintamahdollisuuksia voi myös olla pihan pinnoitteissa.

Kaavio ja leikkauksia pihatyypeistä, Aino Landscaping Oy

Monipuolinen kasvillisuus

yksityisyyttä korkean kasvillisuuden takana

näkymä matalan kasvillisuuden yli

Kortteleiden istutusten tulee koostua vaihtelevan korkuisesta monipuolisesta kasvillisuudesta, jolla rajataan ja suljetaan näkymiä.

Läpitalon asunnon takapiha

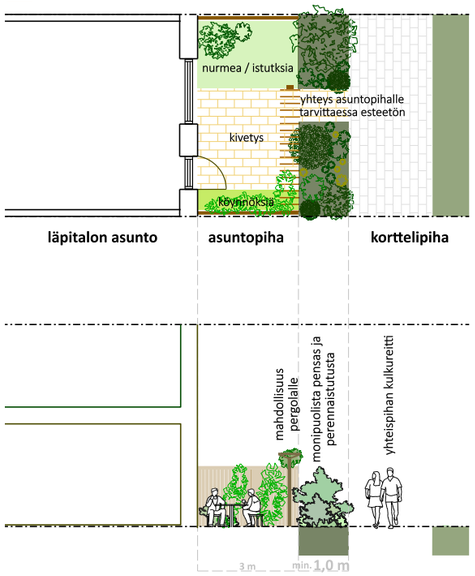

Asuntopihan ja korttelipihan erottavan istutusalueen syvyyden tulee olla vähintään metri. Istutusalueella tulee olla monipuolinen perenna- ja pensasistutus. Massaistutuksia tulee välttää.

Äyritien etupiha

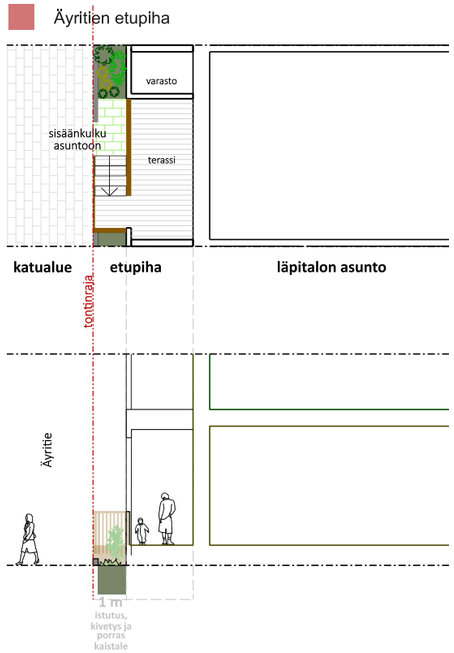

Äyritien varrella olevien asuntojen tulee olla katutasoa korkeammalla. Pihaa voi olla kahdessa tasossa monipuolisen maantasokerroksen luomiseksi. Asuntoihin tulee järjestää pääsy kadulta.

Asuntopiha

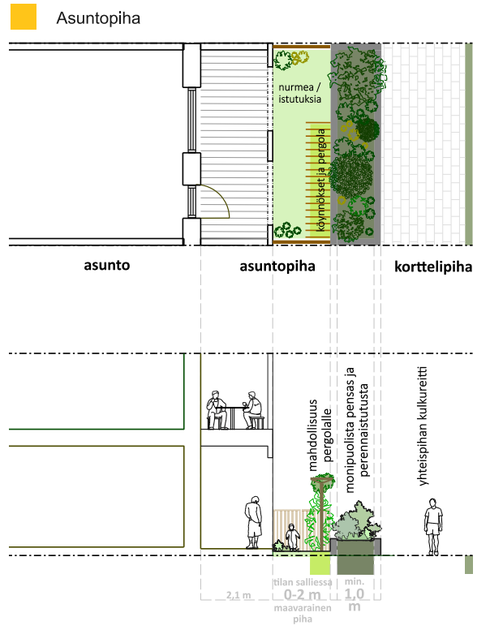

Tilan salliessa terassin jatkeena on piha. Mahdollisuuksien mukaan asuntokohtainen piha terasseineen on yhteispihaa korkeammalla. Asuntopihaa rajaavana tekijänä on korotettu istutusallas, jossa on monipuolista pensas- ja perennakasvillisuutta.

Sisäänkäyntipiha

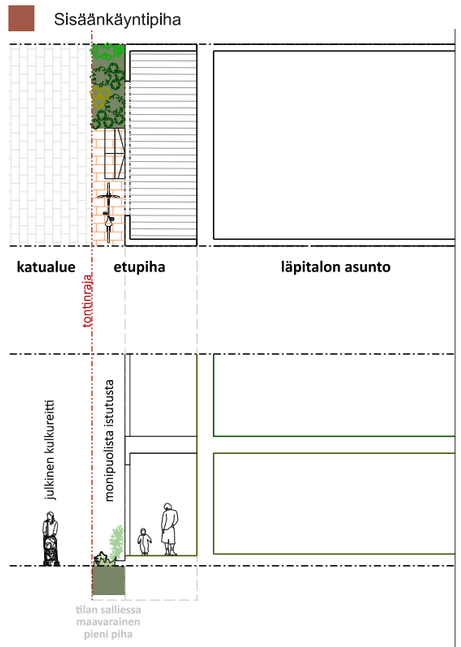

Etupihoille tulee mahdollisuuksien mukaan varata tilaa kasvillisuudelle.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteleiden hulevedet

Hulevedet käsitellään luonnonmukaisin menetelmin sekä viivytetään ja mahdollisuuksien mukaan imeytetään. Puilla ja kasvillisuudella suuri merkitys hulevesien hallinnassa haihduttajina, virtauksen hidastajina ja puhdistajina.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Pihoilla ”metsä” on painettu alas siten, että se voi kokonaisuudessaan toimia hulevesien viivytysalueena. Kortteleiden viivytystarve on laskettu vihertehokkuuslaskelmien yhteydessä Vantaan kaupungin iWater laskurilla. Hulevesipainanteet suunnitellaan niin, että matalimmallakin olevat alueet ovat kasvillisuuspeitteisiä ja niissä suositaan kosteuden vaihtelua sietävää kasvillisuutta. Kivikkoa vältetään painanteissa, ellei eroosiosuojaus sitä vaadi. Tulvatilanteessa vesi voi nousta koko ”metsään”. Pinnantasaus ja käytävien ja ”metsän” reuna-alueet on suunniteltava siten, että pihan pintavedet ohjautuvat ”metsään”. Pihojen tulvareitteinä toimivat porttikongit. Jotta tulvareitit toimivat, pihojen korkotason on oltava katujen tasoa korkeammalla.

Lapekattojen hulevesiä ohjataan mahdollisimman paljon sisäpihojen viivytykseen. Kaduille kallistuvien kattohulevesien viivytystä kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan sisäpihan viivytyksessä. Koska kortteleiden kaikkia hulevesiä ei ole mahdollista johtaa korttelipihalle viivytettäväksi, on viereiseen hulevesikaavioon laskettu kaduille kallistuvan kattopinta-alan hulevesimitoitus Vantaan hulevesilaskurilla. Laskelmissa on oletettu 40% kattopinta-alasta kallistuvan kaduille ja päätyvän viivyttämättä yleisten alueiden hulevesiverkostoon. Lopulliset hulevesien viivytystarpeet ja mahdollisuudet tutkitaan tarkemmin toteutussuunnittelussa.

LPA-alueiden vihertehokkuudet on jyvitetty kortteleiden vihertehokkuuksiin kortteleiden kerrosneliömetrien suhteessa. Tämän vuoksi kortteleiden todellinen hulevesien viivytystarve on viereisen hulevesikaavion viivytystarvelukuja pienempi, kun LPA-alueiden hulevesiä ei todellisuudessa pystytä ohjaamaan kortteleiden hulevesipainanteisiin. Näin LPA-alueiden viivytys saadaan kuitenkin kompensoitua korttelipihojen viivytystilavuudessa. Myös viherkatoilla on suuri merkitys LPA-alueiden hulevesien määrällisessä ja laadullisessa hallinnassa. Pysäköintilaitoksia koskevassa kaavamääräyksessä velvoitetaan kattamaan vähintään 40% ylimmän kerroksen pinta-alasta viherkattona.

Esimerkkejä laskeutusaltaista, avokouruista ja linjakuivaimista, Aino Landscaping Oy

Kiintoaineksen laskeutus ennen hulevesi-painanteeseen johtamista

Hulevesien johtaminen linjakuivaimessa

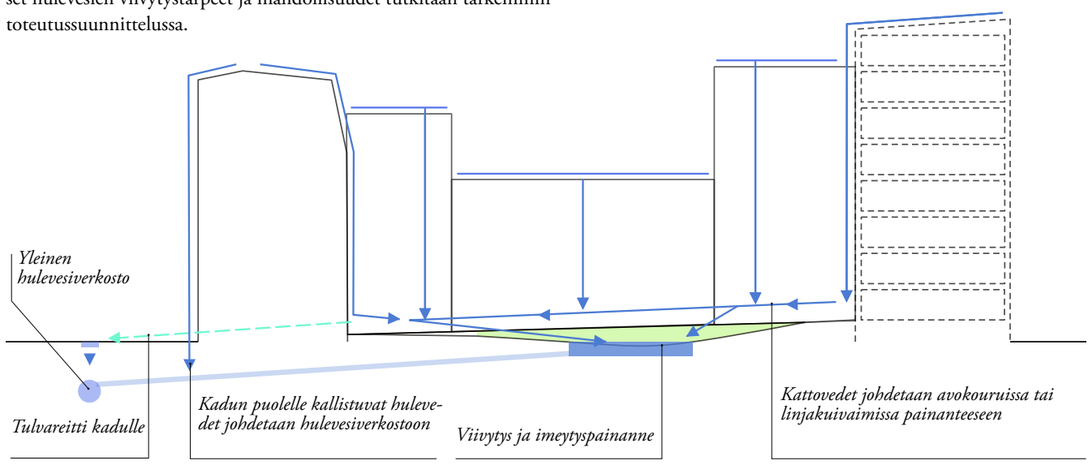

Hulevesiperiaate, Aino Landscaping Oy

Hulevesikaavio Aino Landscaping Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Vihertehokkuus

Veromiehessä on nykyisellään vähän viheralueita tai olemassa olevaa metsää. Vihertehokkuuden korkealla tavoiteluvulla pyritään viihtyisän ja monimuotoisen asuinympäristön toteutumiseen. Veromiehen viherverkko koostuu vähäisistä luonnontilaisista metsistä, muutamista puistoista, viherkaduista ja -aukioista sekä asuinkortteleiden pihoista. Sisäpihoilla on tärkeä merkitys osana asukkaiden lähiympäristöä. Erityisesti alueen vaiheittain rakentuvan luonteen vuoksi korttelipihojen merkitys on suuri talojen asukkaille.

Jokaisesta korttelista tulee laatia pihasuunnitelma, jossa vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,0.

Annefredin alueella sekä korttelitehokkuus että vihertehokkuusvaade 1.0 ovat korkeita. Konsepti pihojen “metsistä” vastaa tähän haasteeseen. Jotta vihertehokkuus 1.0 saadaan täyttymään, korttelipihoille tulee paljon puita. Metsäkonseptiajatuksen tavoitteena on ottaa suuresta puumäärästä mahdollisimman paljon irti uudella tavalla.

Asemakaavavaiheessa ”metsän” puut on merkitty vihertehokkuuslaskuriin pienpuina. Lisäksi puiden määrä on merkitty laskuriin siten, että ”metsän” alueella puita on 1 puu 6,25 m²:ä kohden. Pyrkimyksenä on ollut laskea ”metsän” lopputilanteen vihertehokkuus. Dynaamisen istutuksen alkutilanteessa pieniä taimia voi olla tätä tiheämmässä.

Kaava-alueella pysäköintilaitokset (LPA-alueet) on jyvitetty autopaikkojen suhteessa jokaisen korttelin vihertehokkuuslaskelmiin. Ne eivät yksinään tai kortteleiden 52331 ja 52333 osana täytä vihertehokkuusvaatimusta. Näin ollen jokainen kortteli on hieman vihertehokkaampi kuin se yksinään olisi. Lisäksi pihojen hulevesialueet ovat suurempia kuin ne olisivat ilman jyvitystä.

Vihertehokkuuslaskelmien kannalta huomionarvioista on, että korttelei den alueella on mahdotonta säilyttää olemassa olevaa kasvillisuutta, koska maanpintaa nostetaan koko alueella. Asemakaavavaiheessa korttelipihojen kaikki reitit on laskettu läpäisemättömällä pinnoitteella ja asuntopihat nurmella. Asuinrakennusten viherkattoja ei ole huomioitu laskelmissa. Sen sijaan laskelmissa on hyödynnetty kaikkia iWater-laskurin bonuselementtejä.

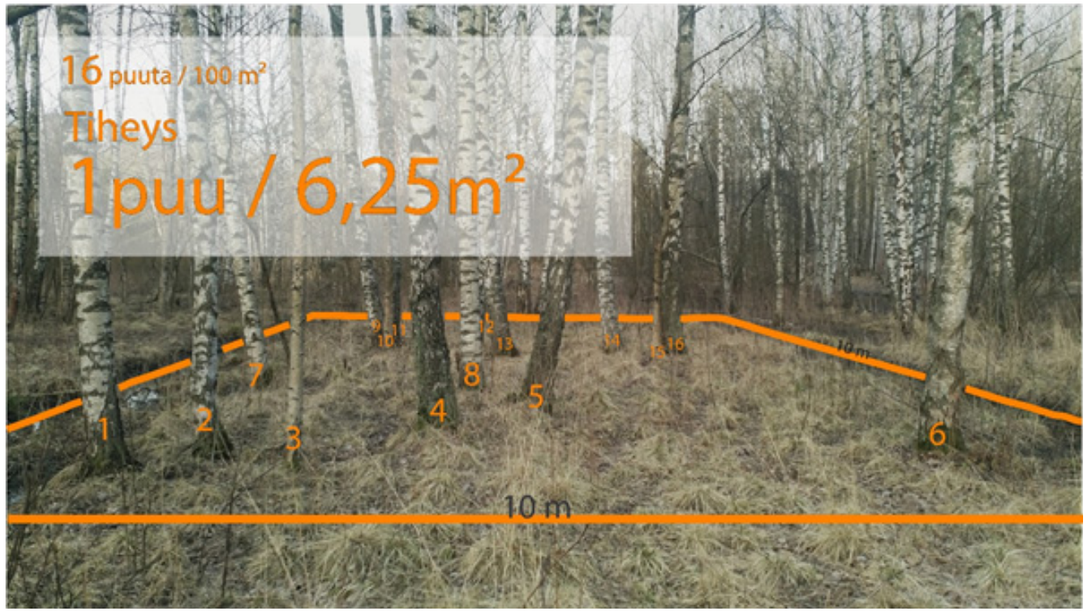

”Vihertehokkuudella tarkoitetaan kasvillisuuden peittämän ja muun sadevettä läpäisevän pinnan määrää suhteessa tarkasteltavan alueen pinta-alaan. Vihertehokkuuden merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu kaupunkien tiivistyessä. Kasvillisuus ja läpäisevät pinnat vähentävät tulvariskiä, sitovat hiilidioksidia, viilentävät rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja lisäävät kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia.

Vantaan kaupungin asemakaavoituksessa on käytössä kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita, kuten vihertehokkuuden laskenta vuodesta 2017 alkaen. Viher- ja katualueiden kasvien lisäksi tarvitaan myös tonttien kasvillisuutta riittävän viherrakenteen muodostumiseen. Valtuusto teki aloitteen vuonna 2019 vihertehokkuuden käytöstä asemakaavoituksessa ja rakennuslupien myöntämisessä. Aloitteen mukaisesti rakennuslupajaosto valvoo tämän toteutumista samalla tavalla kuin muidenkin kaavamääräysten toteutumista.

Isojen puiden suuri painoarvo laskurissa on perusteltua, koska ne ovat maisemassa merkittäviä ja luovat viihtyisyyttä, sitovat hulevettä latvukseen ja juuristoon sekä puhdistavat pienilmastoa. Syväjuuriset puut (esim. mänty ja tammi) selviävät paremmin kasvuolosuhteiden muutoksista rakennettaessa kuin pintajuuriset puut (esim. kuusi ja koivu), jotka usein ränsistyvät olosuhteiden muuttuessa.”

Lähde: vantaa.fi/vihertehokkuus

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Yleisten alueiden suunnitelmat ja rajapintojen suunnittelu

Katujen ja aukioiden vehreys ja viihtyisyys ovat olleet yleisten alueiden yleissuunnittelun tavoitteita. Alueen sisäiset kadut ja aukiot perustuvat pääsääntöisesti jalankulkuun ja pyöräilyyn ja ajoneuvoliikenne on alueella rajoitettua. Häkiläniitynkatu ja Pottiniitynkatu ovat toimivat ajoneuvoliikenteen katuina Äyritieltä alueen pysäköintilaitoksiin. Tämän lisäksi Annefredinkatu on ajoneuvoliikenteen katu.

Annefred eteläisen asemakaava-alueen yleisten alueiden yleissuunnitelmat on laatinut Sitowise. Yleissuunnitelmat käsittävät alueen katu- ja puistosuunnitelmat, kadunvarsipysäköinnin, kunnallistekniikan johtokartat, pohjatutkimuksen, valaistussuunnitelma ja hulevesisuunnitelma sekä suunnitelmaselostuksen.

Tässä kappaleessa esitellään otteita suunnitelmista sekä alueen suunnittelun kannalta olennaisia paikkoja ja tilanteita, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota kortteleiden ja rakennusten jatkosuunnittelussa.

Suunnitelmat ovat kokonaisuudessaan saatavilla Kadut ja puistot -palvelualueen kadunsuunnittelusta. Katujen tarkempi suunnittelu alkoi kesäkuussa 2020.

Annefredinpuisto

Annefredinpuisto on Veromiehen laajin puistoalue ja täten merkittävä paikka laajemman alueen asukkaiden rentoutumisen ja ajanvieton alueena. Puisto toimii myös viherreittinä itä-länsisuunnassa. Yleiskaavan mukainen viherreitti jatkuu Annefredin eteläpuolelta läpi korttelialueen ja puiston kohti pohjoista Manttaalitien ja Pytinojan vartta aina Pyhtäänkorven metsiin asti. Annefredinpuiston kokonaisuuteen kuuluu myös Rälssipuisto Rälssitien länsipuolella.

Puiston yleissuunnitelman tavoitteena on ollut hulevesipuisto, jossa hulevesien määrällisen ja laadullisen hallinnan lisäksi tarjotaan myös opetuksellista ja vuorovaikutteista hulevesitietoa. Vesi toimii puistossa kaupunkikuvallisena elementtinä ja sitä pyritään hyödyntämään monenlaisissa aiheissa. Hulevesien hallintaratkaisut ja erityisesti viivyttäminen pyritään suunnittelemaan siten, että puistoissa vaikuttaa olevan runsaasti vettä varsin usein, mutta leikkipaikat ja kaupunkiviljelylaatikot sijoitetaan niin, ettei suurinkaan tulva nouse niiden alueelle. Lisäksi tavoitteena oli hulevesien hallinnan lisäksi puistojen mahdollisimman suuri monikäyttöisyys, älykäs valaistus sekä yksinkertainen ja suhteellisen edullinen ylläpito.

Korttelit 52329 ja 52330 sekä koulun ja päiväkodin korttelialueen 52328 piha-alue rajautuvat Annefredinpuistoon. Asuinrakennusten ja puiston välissä korttelien puolella pihavyöhyke, jossa sijaitsee pääosin asuntopihoja. Asuntopihat ja korttelit sijaitsevat puistoa korkeammalla. Puistoon ei suunnitella kulkuyhteyksiä tai polkuja puiston kautta asuntopihoille.

Katu- ja aukioalueiden suunnitelmat

Tiiviillä alueella kortteleiden ja katualueiden suunnitelmien yhteensovittaminen ja erilaisten rajapintojen tarkastelu on tärkeää. Alueen kaduilla on erilaisia luonteita ja nämä on esitetty viereisessä kaaviossa. Katujen luonteet ja liittyminen katutilaan tulee huomioida kortteleiden suunnittelussa.

Asuinkortteleiden ja pysäköintilaitosten suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota korttelien ja katualueiden toiminnallisuuden ja tilallisuuden kytkeytymiseen, materiaalien ja elementtien liittymiseen toisiinsa rajapinnoilla ja huomioitava kunnallistekniikan ja rakennusten perustusten periaatteet katualueiden poikkileikkausten mukaisesti. Seuraavalle sivulle on koottu esimerkkejä alueen keskeisistä ja tyypillisistä poikkileikkauksista ja rajapinnoista.

Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Rakennusten ja katualueiden rajapintojen tulee olla laadukkaasti suunniteltuja ja niiden tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Erilaisia katutyyppejä ja julkisia tiloja, A R K - house arkkitehdit Oy

- Annefredinpuisto
- Vehreä reitti
- Kevyen liikenteen kadut
- Viherreitti alueen läpi
- Aukiotilat
- Autoliikenteen kadut
- Äyritie

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Leikkausten paikat esitetty edellisen sivun katutilakaaviossa

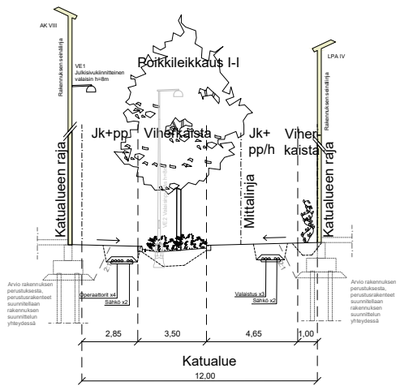

Rakennukset tiiviisti katutilassa, esimerkkileikkaus I-I, Sitowise

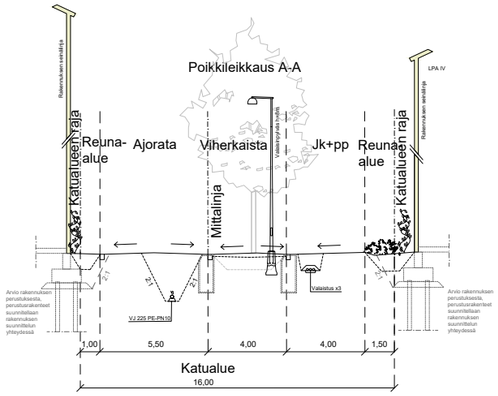

Ajoneuvoliiketneen kadut, esimerkkileikkaus A-A, Sitowise

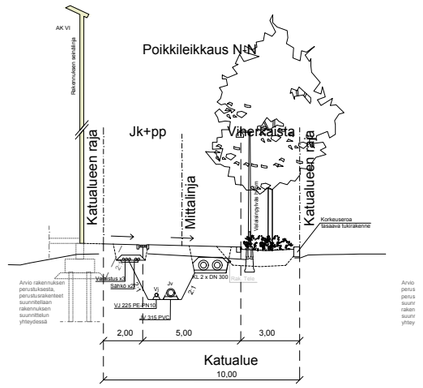

Esimerkki aukion liittymisestä korttelialueisiin, esimerkkileikkaus N-N, Sitowise

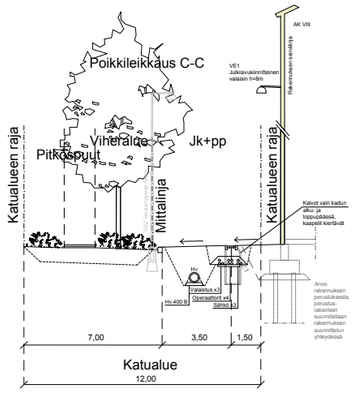

Vehreät polut ja kujat, esimerkkileikkaus C-C, Sitowise

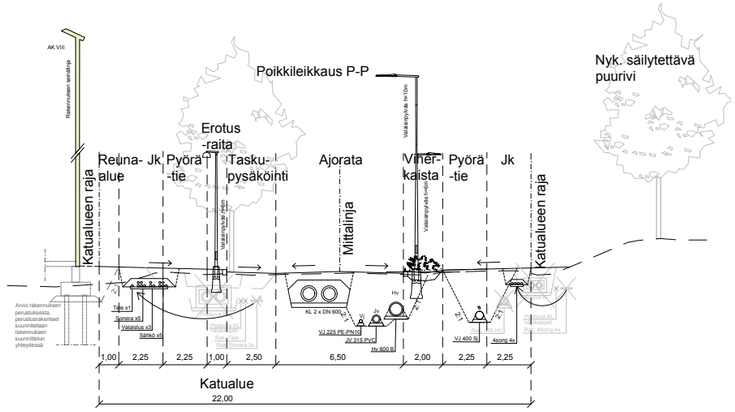

Äyritien katuleikkaus, esimerkkileikkaus P-P, Sitowise

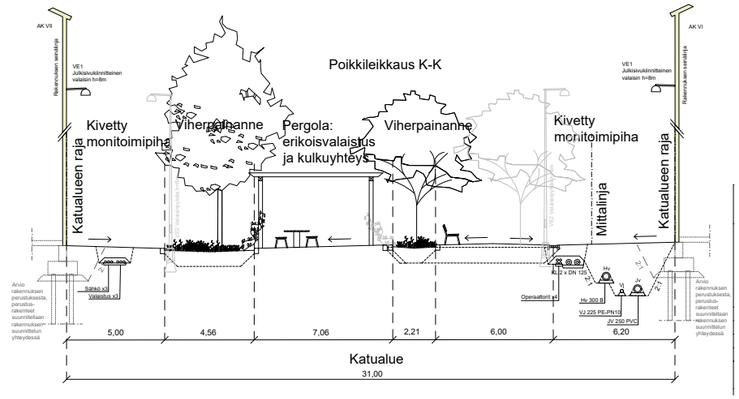

Esimerkki korttelialueiden liittymisestä manttaalikujaan, esimerkkileikkaus K-K, Sitowise

Pihakatumaiset osuudet, rakennukset tiiviisti katutilassa, leikkaus I-I

Rakennukset rajautuvat Häkiläniitynkujalla ja Annefredinkadun loppuosalla tiiviisti kiinni katutilaan ja maantasokerroksen toiminnoista on suora yhteys kadulle ilman erillistä etupihavyöhykettä rakennusten ja katualueen välissä. Sisäänkäynnit voivat olla parvekevyöhykkeen, sisäänvedettyjen sisäänkäyntisyvennysten tai esimerkiksi kuistien kautta. Rakennussuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota perustusten suunnitteluun ja mitoitukseen suhteessa kadunalaiseen kunnallistekniikkaan. LPA-korttelialueiden edustalla katualueille on varattu tilaa köynnösten istuttamiselle ja niiden kasvualustoille.

Vehreät polut ja kujat, leikkaus C-C

Alueella on kolme vehreää katutilaa, jossa kasvillisuus on hyvin merkittävässä osassa katutilassa. Nämä kadut ovat Pottiniitynpolku, Pottiniitynkuja ja Häkiläniitynpolku Näiden katujen varsilla maantasokerroksessa on pääsääntöisesti asuntoja ja asuntojen etupihoja. Rakennusten ja etupihojen sisäänkäynnit tulee sovittaa yhteen katujen viheralueiden reittien kanssa. Rakennukset eivät rajaudu suoraan kiinni katuun vaan kadun ja rakennuksen välissä on etupihavyöhyke.

Ajoneuvoliikenteen kadut, leikkaus A-A

Ajoneuvoliikenteen katujen, Pottiniitynkadun ja Häkiläniitynkadun, reunoilla sijaitsevat pysäköintilaitokset. Pysäköintilaitoksen ja kadun rajapinnan suunnittelussa tulee kiinnittää huomioita köynnösten ja katualueen liittymäkohtiin: Pysäköintilaitosten ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen yhteensovittamiseen tulee kiinnittää huomiota. Koulun ja päiväkodin kevyen liikenteen reitin turvallisuus on huomioitava korttelin 52331 LPA-alueen ajoneuvoliittymän suunnittelussa. Annefredinkadun pohjoisosa Etolan liittymälle asti on ajoneuvoliikenteen katu, jonka jälkeen se jatkuu pihakatumaisena.

Äyritie, leikkaus P-P

Koko Äyritien matkalla kortteleiden ja jalankulkukaistan välillä on metrin levyinen erotuskaista, joka on pääsääntöisesti noppakivetty, mutta jalankulkualueen kiveystä jatketaan rakennusten sisäänkäyntien kohdille. Katualueella pyörä- ja jalankulkureitin alle on varattu tilaa kunnallistekniikalle, joka tulee huomioida rakennusten perustusten suunnittelussa katupoikkileikkausten perusteella. Rakennukset eivät rajaudu suoraan katuun vaan koko Äyritien matkalla on metrin levyinen, etupihamainen, kadun tasosta korotettu vyöhyke.

Manttaalikuja ja Annefredinkatu, leikkaus N-N

Manttaalikuja ja Annefredinkatu on tärkeä rajavyöhyke uuden ja vanhan alueen välillä ja näistä kaduista Manttaalikuja on varattu vain kevyen liikenteen käyttöön. Annefredinkadusta Etolan tontin liittymän jälkeinen osa suunnitellaan pihakatumaisena. Rakennukset liittyvät tiiviisti katuun. Suunnitellut kunnallistekniikan putkitukset on huomioitava rakennusten perustusten suunnittelussa erityisesti Manttaalikujan kapeilla kohdilla kortteleiden 52333 ja 52334 edustalla. Manttaalikujan ja Annefredinkadun katutila avautuu kolmeksi pieneksi aukioksi / taskupuistoksi asuinrakennusten edustalle. Aukioiden suunnittelussa tulee huomioida sisäänkäyntien, korttelin piha-alueen ja yleisen katualueen liittyminen toisiinsa. Puusto jatkuu tiiviinä rivinä katujen matkalla. Kunnallistekniikan ja puuston vuoksi katuihin rajautuvien kortteleiden perustusten suunnittelussa voidaan tarvita L perustuksia, sillä perustusten ei ole kaikkialla mahdollista ulottua katualueen puolelle.

Aukiot, leikkaus K-K

Korttelien asuinrakennukset rajautuvat suoraan aukiotiloihin. Aukioiden ja kortteleiden suunnittelussa tulee huomioida maantasokerroksen yhteistilojen liittyminen aukiotiloihin ja yhteistilojen edustalla olevat arkadivyöhykkeet sekä liiketilojen mahdollisten terassien sijoittuminen aukioiden puolelle. Umpikortteleiden kulkuaukkojen ja porttikongien, rakennusten sisäänkäyntien ja pääkulkusuuntien kautta alueelle muodostuu erilaisia luontevia kulkuyhteyksiä ja paikkoja, jotka tulee huomioida aukioiden suunnittelussa ja aukioiden ja kortteleiden liittymisessä toisiinsa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kunnallistekniikka

Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta huolimatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Korttelin yksityisiä vesihuoltolinjoja, pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa katualueelle.

Alueelle laaditussa vesihuollon yleissuunnitelmassa vesijohto- ja kaukolämpölinjat kulkevat keskitetysti ja linjat sijoittuvat pääosin Äyritielle, Annefredinkadulle, Manttaalikujalle sekä alueen aukioille. Keskitetyillä sijainneilla on mahdollistettu katualueiden kasvillisuuden ja puuston runsaus sekä panostettu sitä kautta katualueiden viihtyvyyteen. Lopullisesta tonttijaosta riippuen liittyminen kunnallistekniikkaan saatetaan joutua hoitamaan rasitteena toisen tontin kautta.

Liitoskaivot sijoitetaan katualueelle talokohtaisesti. Kaikki muu kiinteistöä palveleva tekniikka, kuten rännikaivot, pumppaamot, rasvanerotuskaivot ja paikoituslaitosten hiekanerottimet, tulee sijoittaa tontin puolelle. Tonttien puolella mahdollisia sijoituspaikkoja ovat esimerkiksi etupiha- ja arkadivyöhykkeet sekä tonttien edustoilla sijaitsevat taskupuistot.

Rakennusten perustusten suunnittelussa tule huomioida kadun tekniikka ja varautua ahtailla katualueilla katusuunnitelmien osoittamissa määrissä kokonaan tontin puolella sijaitseviin L-perustuksiin.

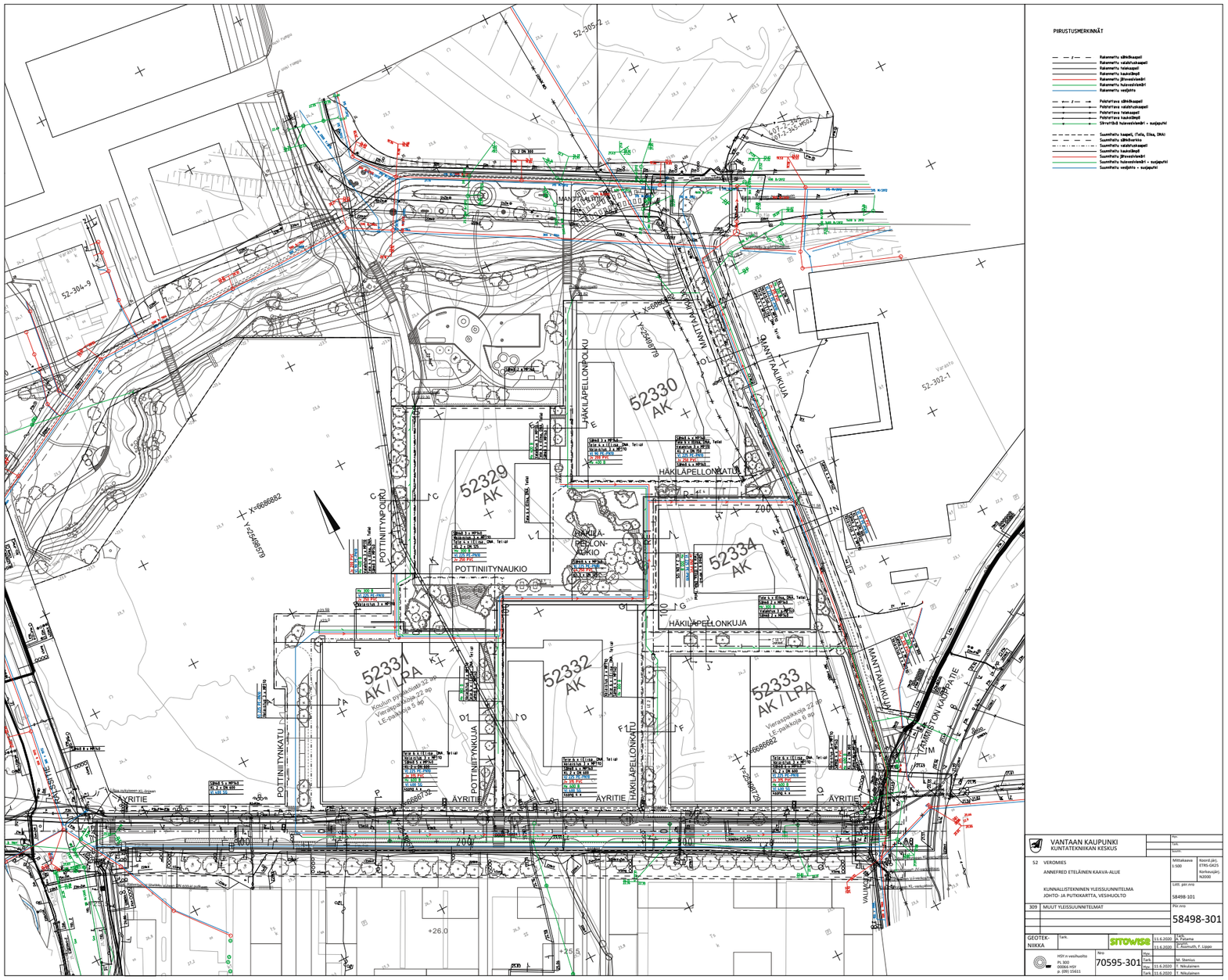

Johtokartta, vesihuolto, Sitowise

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Hulevesisuunnitelma

Annefredin katujen ja aukioiden yleissuunnitelmassa on suunniteltu katualueiden hulevesien hallintaa luonnonmukaisin menetelmin katujen alaslaskettujen ja kasvein istutettujen biosuodatuspainanteiden sekä aukioiden laajempien hulevesipainanteiden avulla. Samalla katu- ja aukiotiloihin saadaan viihtyisyyttä, puita ja hulevesiä puhdistavia kasveja. Mahdollisuuksien mukaan osa puista ja kasveista voi olla myös kukkivia. Tavoitteena on hyödyntää ja puhdistaa hulevesiä jo katualueella.

Hulevesiä kerätään katualueelta ja johdetaan katupainanteista aukioiden lisäviivytykseen pintavesikouruilla.

Suuremmilla sateilla alaslaskettujen istutuspainanteiden kupukaivot purkavat vettä yhdessä kortteleiden kuivatusvesien kautta hulevesiviemäreihin. Tonttien tulvareitit ohjaavat veden katualueiden kautta puiston viivytysalueille.

Periaatteena on viivyttää hulevesiä välttäen maanalaisten hulevesiputkistojen käyttöä.

Kortteleiden hulevesisuunnitelmassa on huomioitava yleisten alueiden hulevesisuunnitelma ja liittyminen siihen. Kortteleiden hulevesisuunnitelma on esitetty kappaleessa *Pihakonsepti ja ulkotilojen suunnitteluohjeet.*

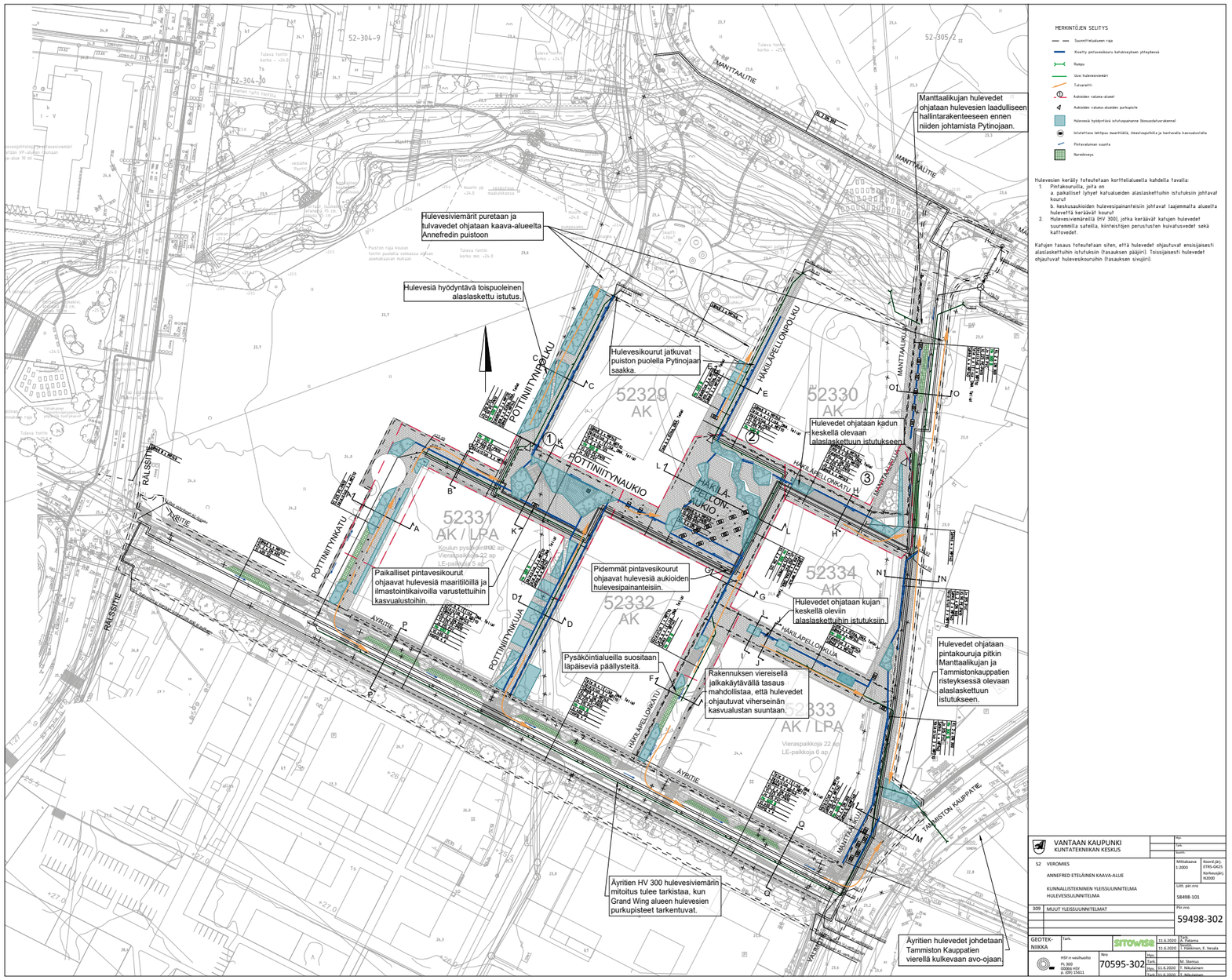

Yleisten alueiden hulevesisuunnitelma, Sitowise

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Korttelikohtaiset suunnitteluohjeet

Kortteli 52329

Kortteli 52329 sijaitsee päiväkodin ja Annefredinpuiston läheisyydessä. Kaakkoislaidalla kortteli rajautuu Häkiläniitynaukioon ja lounaassa Pottiniitynaukioon. Korkeimmillaan maasto on aukioiden vastaisilla sivuilla ja Häkiläniitynpolku ja Pottiniitynpolku laskevat kohti Annefredinpuistoa. Matalin kohta on puiston reunalla.

Rakennukset

Rakennukset muodostavat umpikorttelin, jonka korkeimmat rakennusmassat sijoittuvat korttelin lounaisreunalle. Rakennusmassojen korot ovat vaihteleva kerroslukujen II½ ja VIII välillä. Kortteli madaltuu puiston suuntaan.

Porttikongit ja kulkuaukot

Korttelissa on kolme kulkuaukkoa, joista Pottiniitynaukion reunalla sijaitseva tulee toteuttaa porttikongina. II½-kerroksinen townhouse-asuntojen rivi on erotettu muusta umpikorttelista kulkuaukolla, joista toisesta avautuu näkymä korttelipihalta puistoon. Häkiläniitynpolulle avautuva kulkuaukko toimii myös huoltoliikenteen reittinä.

Liiketila

Korttelin 52329 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Pottiniitynaukion ja Pottiniitynpolun kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m^2. Liiketilan tulee soveltua ravintolakäyttöön.

Liiketilan tulee avautua aukion suuntaan. Liiketilan edustalla aukion reunalla tulee olla katettua ulkotilaa. Liiketilan terassia voi ulottaa myös aukion puolelle ja tämä tulee huomioida aukioiden suunnittelussa.

Yhteistilat

Aktiivisten ja toiminnallisten yhteistilojen tulee sijaita Pottiniitynaukiona ja Häkiläniitynaukion vastaisilla sivuilla. Pottiniitynaukiota vasten suositellaan rakennettavaksi viitesuunnitelman mukaisesti myös katettua ulkotilaa, arkadia. Yhteistilat avautuvat arkadiin ja arkadia voi käyttää yhteistilojen ulko-oleskeluun. Aukioiden reunoille sijoittuvien yhteistilojen tulee olla julkisivussa avoimia. Väestönsuojia ei saa sijoittaa arkadin yhteyteen.

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa myös ulkoiluvälinevarastoja ja jätehuone. Irtaimistovarastot suositellaan rakennettavaksi asuntojen yhteyteen asuinkerroksiin, jotta maantason kerrokset pysyvät mahdollisimman avoimina. Maantasokerroksessa sijaitsevat ulkoiluvälinevarastot suositellaan rakennettavaksi kootusti korttelin kesken.

Kortteliin 52329 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Ohjeellinen sijainti kiinteistömuuntajalle on Häkiläniitynpolun kulkuaukon ja jätetilan yhteydessä. Kiinteistömuuntajan tulee sijaita umpikorttelin rakennusmassassa eikä muuntaja saa olla erillinen rakennus tontilla.

Asunnot

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa asumista ainakin Pottiniitynpolun varrelle ja Annefredinpuiston laidalle. Pottiniitynpolun asuntojen pääsisäänkäynti tulee järjestää kadun puolelta, mutta asuntojen esteetön sisäänkäynti voi olla korttelipihan kautta. Puiston laidalle sijoittuvien townhouse-asuntojen pääsisäänkäynnit ovat korttelipihan puolella ja rakennuksen asuntopihat muodostuvat puiston puolelle.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Kerroskorkeuden tulee olla yhteistilojen kohdalla minimissään neljä metriä. Pottiniitynpolun varren maantason asunnot voidaan toteuttaa pihan puolella tätä matalammalla kerroskorkeudella. Townhouse-asuntojen/pientalojen ensimmäinen kerros voi olla toteutettu myös normaalilla kerroskorkeudella.

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52329,
A R K - house arkkitehdit Oy

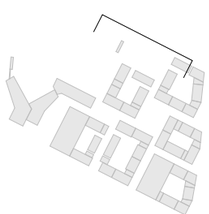

Korttelin toimintojen jäsentyminen ja liittyminen ympäristöön Annefredin puiston suunnassa,
A R K - house arkkitehdit Oy

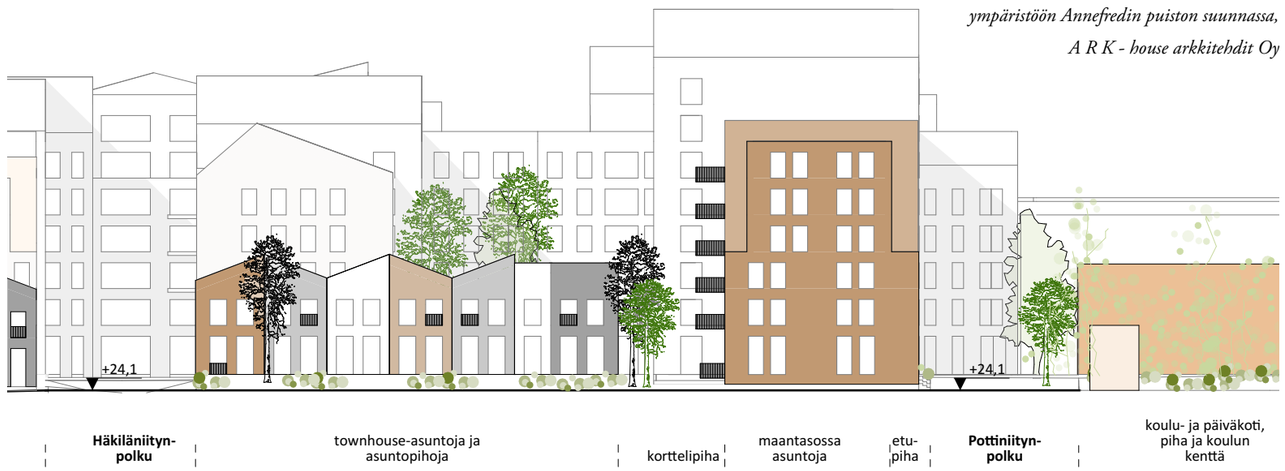

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52329

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52329,
Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS
- Liiketila

1:500 N

Piha

Piha on tyypillinen Annefredin korttelipiha, jossa toteutetaan metsäkonseptia. Townhouse-asuntojen asuntokohtaiset pihat avautuvat puistoon. Tavoitteena on nostaa puiston reunalla olevia asuntokohtaisia pihoja jonkin verran puiston tasausta korkeammalle yksityisyyden saavuttamiseksi, mutta kuitenkin siten, ettei järeitä putoamissuojia tarvita. Korttelin tulvareitti suuntautuu itään Häkiläniitynpolun suuntaan.

Korttelin leikkiteemana on hyppely. Hyppely voidaan toteuttaa esimerkiksi maakivillä, puupölkyillä tai vastaavilla luonnonelementeillä. Hyppelyelementit voivat jatkua leikkialueelta metsään. Teemaa voidaan jatkaa ”metsän” halki kulkevissa poluissa toteuttamalla ne askelkivinä.

Adobe Stock / MNStudio – stock.adobe.com

Adobe Stock / Joaquin Corbalan – stock.adobe.com

Adobe Stock / MNStudio – stock.adobe.com

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52330

Kortteli 52330 rajautuu idässä Annefredinkatuun ja lounaassa Häkiläniitynaukioon. Luoteispuolella kulkee Häkiläniitynpolku ja korttelin pohjoisosa rajautuu Annefredinpuistoon. Ympäröivien katualueiden maasto on korkeimmillaan korttelin länsikulmassa Häkiläniitynaukion vastaisella korttelin sivulla. Maasto laskee kohti Annefredinpuistoa ja Annefredinkatua.

Rakennukset

Rakennukset muodostavat umpikorttelin, joka avautuu rakennusmassan madaltumisen ja rakennusmassojen välisten kulkuaukkojen kautta puistoalueeseen. Korttelin korkeimmat rakennusmassat sijoittuvat korttelin itäreunalle Annefredinkadun varrelle. Rakennusten massoittelu on alueelle tyypillisesti polveileva. Korttelin yleisilme laskee kohti puistoa niin, että mahdollisimman monella asunnolla on puistonäkymä ja matalimmat II½-kerroksistet townhouse-rakennukset ovat puiston laidalla. Rakennusmassojen korot ovat vaihteleva kerroslukujen II½ ja VIII välillä.

Porttikongit ja kulkuaukot

Kortteliin tulee sijoittaa porttikongi asemakaavan ohjeellisen sijainnin mukaan niin, että kulku- ja näkymäyhteys Häkiläniitynaukion ja korttelipihan välillä säilyy. Muut kulkuaukot sijoittuvat tontin pohjoiskulmaan townhouse-rakennusmassan ja korkeamman rakentamisen väliin.

Yhteistilat

Korttelin eri yhtiöiden yhteistilat tulee rakentaa kootusti. Aktiivisten ja toiminnallisten tilojen tulee sijaita Häkiläniitynaukion vastaisella sivulla. Aukiota vasten suositellaan rakennettavaksi katettua ulkotilaa, arkadia, viitesuunnitelman mukaisesti. Yhteistilojen tulee avautua aukion suuntaan (ja arkadiin) ja arkadia voi käyttää yhteistilojen ulko-oleskeluun. Arkadin taakse sijoittuvien yhteistilojen tulee olla julkisivussa avoimia. Väestönsuojia ei saa sijoittaa arkadin yhteyteen.

Ohjeellinen sijainti korttelin ulkoiluvälinevarastoille on Annefredinkadun vastainen sivu, josta on myös hyvät yhteydet kevyenliikenteen reiteille. Kun korttelin varastotilat rakennetaan kootusti, tulee varastosta olla yhteys sekä korttelipihalle että kadulle. Annefredinkadulla maantasokerros voi olla korttelin muuta osuutta matalammalla oleva ns. maanpäällinen tai osittain maanpäällinen kellari, kuitenkin niin, että julkisivu ei muodosta umpinaista ja mykkää pintaa erityisesti korttelin kulmien rakennuksissa.

Irtaimistovarastot suositellaan rakennettavaksi asuntojen yhteyteen asuinkerroksiin, jotta maantason kerrokset voidaan toteuttaa mahdollisimman avoimina.

Asunnot

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa asumista ainakin Häkiläniitynpolun ja Annefredinpuistoon rajautuville korttelin sivuille. Häkiläniitynpolun maantason asuntojen pääsisäänkäynti tulee järjestää kadulta. Asuntojen esteetön sisäänkäynti voi olla pihan kautta. Puistoon rajautuvien II½-kerroksisten townhouse-rakennusten pääsisäänkäynnit ovat korttelipihalta, mutta asunnoilla on asuntopihat puiston puolella.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Manttaalikujaa vasten on mahdollista rakentaa kellaria, jonka kerroskorkeus on alle neljän metrin. Maantasokerroksen korkeammasta kerrosluvusta voidaan poiketa myös kellarin yläpuolisessa, korttelipihan tasolla olevassa maantasokerroksessa. Häkiläniitynpolun varteen sijoittuvissa maantason asunnoissa ja yhteistiloissa kadunpuoleisen tilan tulee olla pääsääntöisesti korkeampi kerroskorkeudeltaan, mutta korttelipihan puolella kerroskorkeus voi olla tätä matalampi pihakorkojen niin ohjatessa. Toiminnallisen yhteistilojen kerroskorkeuden tulee olla minimissään neljä metriä.

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52330,
A R K - house arkkitehdit Oy

Leikkaus korttelista ja liittyminen ympäröiviin katualueisiin,
A R K - house arkkitehdit Oy

Korttelin toimintojen jäsentyminen ja liittyminen ympäristöön Annefredin puiston suunnassa,
julkisivujen jäsentelyesimerkkejä, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52330

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52330,
Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS

1:500 N

Piha

Piha on tyypillinen Annefredin korttelipiha, jossa toteutetaan metsäkonseptia. Townhouse-asuntojen asuntokohtaiset pihat avautuvat puistoon. Tavoitteena on nostaa puiston reunalla olevia asuntokohtaisia pihoja jonkin verran puiston tasausta korkeammalle yksityisyyden saavuttamiseksi, mutta kuitenkin siten, ettei järeitä putoamissuojia tarvita. Korttelin tulvareitti suuntautuu länteen Häkiläniitynpolun suuntaan.

Korttelin leikkiteemana on pyörintä. Pihalla voi olla monenlaisia erilaisia karuselleja ja oleskelupaikoilla esimerkiksi pyöriviä tuoleja.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52331

Kortteli 52331 on asuinrakennusten ja pysäköintilaitoksen hybridikortteli. Kortteli on osa Äyritien aluejulkisivua korttelin lounaissivulla. Kaakkoissivulla kortteli rajautuu vehreään alueen sisäiseen Pottinittynkujaan. Korttelin koillispuolella sijaitsee toinen alueen sisäisistä tärkeistä aukioista, Pottiniitynaukio.

Rakennukset

Korkeimmat asuinrakennukset sijoittuvat Äyritien laidalle ja matalimmillaan kortteli on Pottiniitynkujan reunalla, jossa sijaitsee II½-kerroksinen townhouse-/rivitalorakennus. Korttelin kerrosluvut vaihtelevat II½-VII -kerroksen välillä.

Korttelin luoteisosassa Pottiniitynkatua vasten sijaitsee pysäköintilaitos, jossa sijaitsee myös kortteleiden 52329 ja 52332 autopaikat, kortteleiden LE-paikkoja sekä korttelin 52328 pysäköinti.

Kulkuaukot

Kulkuaukot ovat rakennusmassan katkoksia townhouse-/rivitalorakennuksen ja korkeamman rakentamisen välillä. Huoltoajoliikenteellekin varattu kulkuaukko on asemakaavaan merkitty rakennusmassan katkos.

Yhteistilat

Korttelin kootut avoimet ja aktiiviset yhteistilat sijaitsevat Pottiniitynaukion reunalla. Yhteistiloja voi sijoittaa myös Äyritien varren rakennusmassaan, jossa voivat sijaita ulkoiluvälinevarastot kootusti Äyritien pyöräily-yhteyksien läheisyydessä. Ulkoiluvälinevarastosta tulee olla yhteys sekä kadulle että korttelipihalle. Irtaimistovarastot suositellaan rakennettavaksi asuntojen yhteyteen, jotta maantasokerros voidaan toteuttaa mahdollisimman avoimena.

Kortteleihin 52331 ja 52333 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten.

Korttelimuuntamon ohjeellinen sijainti on korttelin LPA-alueella pysäköintilaitoksessa. Korttelin keskitetyn jätetilan ohjeellinen sijainti on myös LPA-alueella pysäköintilaitoksen yhteydessä.

Asunnot

Maantasokerrokseen, Pottiniitynkujan ja Äyritien varteen, tulee sijoittaa asumista. Townhouse-asuntojen sisäänkäyntien tulee olla Pottiniitynkujan kautta. Pottiniitynkujan vihervyöhykkeen läpi järjestetään kulut asuntojen sisäänkäynneille. Äyritien varren asunnoilla on katua vasten korotettu piha, jota kautta on myös käynti asuntoihin ja maantason asunnoissa tulee huomioida mahdollisuus kadunpuoleisten tilojen monikäyttöisyyteen asumisen lisäksi myös esimerkiksi työtilana.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Korttelin ensimmäisessä kerroksessa tulee pääsääntöisesti noudattaa maantasokerroksen korkeampaa kerroskorkeutta. Pottiniitynkujan townhouse-asunnoissa ensimmäinen kerros voi olla kerroskorkeudeltaan tätä matalampi.

Korttelin liittyminen Pottiniitynkujaan,
maantason asuntoja ja etupihoja sekä kadun vehreä vyöhyke,
A R K - house arkkitehdit Oy

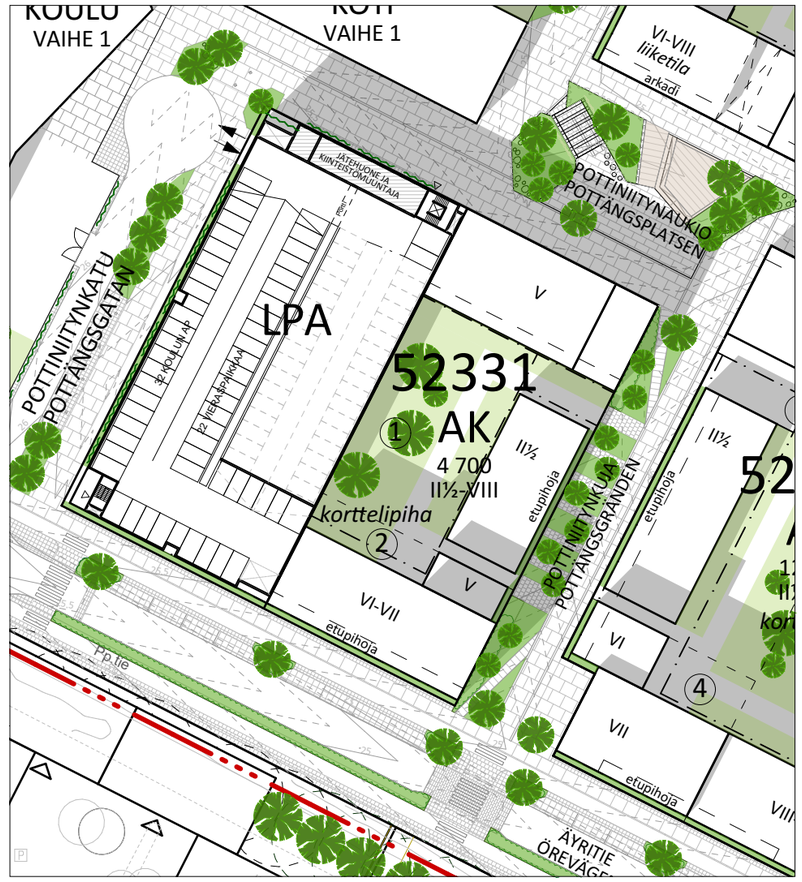

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52331,
A R K - house arkkitehdit Oy

Korttelin toimintojen jäsentyminen Äyritien suunnassa,
julkisivun massoitteluesimerkkejä ja liittyminen viereisiin kortteleihin,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52331

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52331,
Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS

1:500 N

Piha

Pienellä pihalla on sekä townhouse-talojen asuntokohtaisia pihoja että pysäköintilaitoksen seinää. Piha on Annafredin korttelipihoista ainoa, jossa ”metsä”-konseptia ei voi toteuttaa täysipainoistesti pihan pienuuden takia. Pysäköintilaitoksen seinä on pihassa hallitseva ja sen ilmeen suunnittelemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Pysäköintilaitoksen seinää hyödynnetään leikin kiipeilyteeman toteuttamisessa. Umpinaisia seiniä vasten voi myös olla palloilua, esimerkiksi koripallokori. Äyritien varrella on etupihoja, jotka tulee nostaa Äyritien tasausta korkeammalle. Niille tulee pyrkiä järjestämään kulkuyhteys kadulta. Korttelin tulvareitti suuntautuu itään Pottiniitynkujan suuntaan.

Leikkiteemana on kiipeily. Pysäköintihallin seinällä voi olla esimerkiksi seinäkiipeilyotteita tai seinustalla voidaan hyödyntää vertikaaleja leikkivälineitä, esimerkiksi Lappsetin Wall-Holla-leikkivälinesarjaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52332

Kortteli 52332 rajautuu lounaissivultaan Äyritiehen ja luoteispuoleltaan vehreään Pottiniitynkujaan. Korttelin pohjoisosa rajautuu alueen sisäisiin aukioihin, Pottiniitynaukioon ja Häkiläpniitynaukioon. Kaakkoislaidalla sijaitsevat Häkiläniitynkatu ja alueen toinen pysäköintilaitos. Korttelin korkeimmat kohdat ovat Häkiläniitynkadulla ja Pottiniitynpolulla korttelin keskivaiheilla. Ympäröivät katualueet laskevat kohti aukioita sekä Häkiläniitynkadun ja Äyritien kulmaa, jossa korttelia ympäröivien katualueiden korot ovat matalimmillaan.

Rakennukset

Rakennusmassan korkeimmat paikat ovat Äyritien ja Häkiläniitynkadun vastaisilla korttelin sivuilla. Matalimmillaan kortteli on Pottiniitynkujaa vasten, jossa sijaitsee II½-kerroksinen townhouse-/rivitalomassa. Äyritien ja Pottiniitynkadun kulmaan muodostuu taskupuisto, josta on mahdollisuus järjestää sisäänkäynti rakennuksiin.

Kulkuaukot

Kortteliin tulee toteuttaa kaksi porttikongia rakennusmassojen läpi. Toinen porttikongeista luo yhteyden korttelipihan ja Häkiläniitynaukion välille ja toinen Häkiläniitynkadun suuntaan. Rakennusmassassa on katkos matalamaan townhouse-rakennuksen ja korttelin pohjoiskulman rakennuksen välillä. Tämän lisäksi kortteliin voidaan toteuttaa kulkuaukko townhouse-rakennuksen ja Äyritienvastaisen korkeamman rakennuksen välille. Huoltoajon korttelipihalle tulisi olla ensisijaisesti Häkiläniitynkadun kautta ja huoltoliikennettä aukioiden kautta tulee pyrkiä välttämään.

Yhteistilat

Korttelin toiminnalliset yhteistilat sijaitsevat korttelin koillislaidalla ja pohjoiskulmassa aukioiden varsilla. Yhteistiloja voi sijoittaa myös Häkiläniitynkadun ja Äyritien varsille. Nämä sijainnit sopivat myös korttelin yhteisen ulkoiluvälinevaraston sijainniksi. Ulkoiluvälinevarastojen sijoittelussa tulee huomioida kulkuyhteydet varastosta sekä kadulle että korttelipihan kautta muihin porrashuoneisiin. Irtaimistovarastot tulee pyrkiä sijoittamaan esimerkiksi asuntojen yhteyteen, jotta maantasokerros voidaan toteuttaa mahdollisimman avoimena.

Asunnot

Pottiniitynkujan ja Äyritien varrella maantasokerroksessa tulee olla asuntoja. Äyritien varren maantason asunnot ja niiden Äyritien vastaiset pihat ovat katutasosta korotettuja. Äyritien varren asuntojen suunnittelussa tulee kiinnittää huomioita kadun puoleisten tilojen mahdollisuuksiin toimia myös asukkaan työtilana. Pottiniitynkujan varren townhouse-asuntojen pääsisäänkäynnit tulee järjestää kadun puolelta ja asunnoilla on katua vasten pieni etupiha.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Korttelin ensimmäisessä kerroksessa tulee pääsääntöisesti noudattaa maantasokerroksen korkeampaa kerroskorkeutta. Pottiniitynkujan townhouse-asunnoissa ensimmäinen kerros voi olla kerroskorkeudeltaan tätä matalampi. Äyritielle avautuvien maantasokerroksen asuntojen lattiatason tulee olla katutasoa korkeammalla.

Korttelin liittyminen Pottiniitynkujaan, maantason asuntoja ja etupihoja, A R K - house arkkitehdit Oy

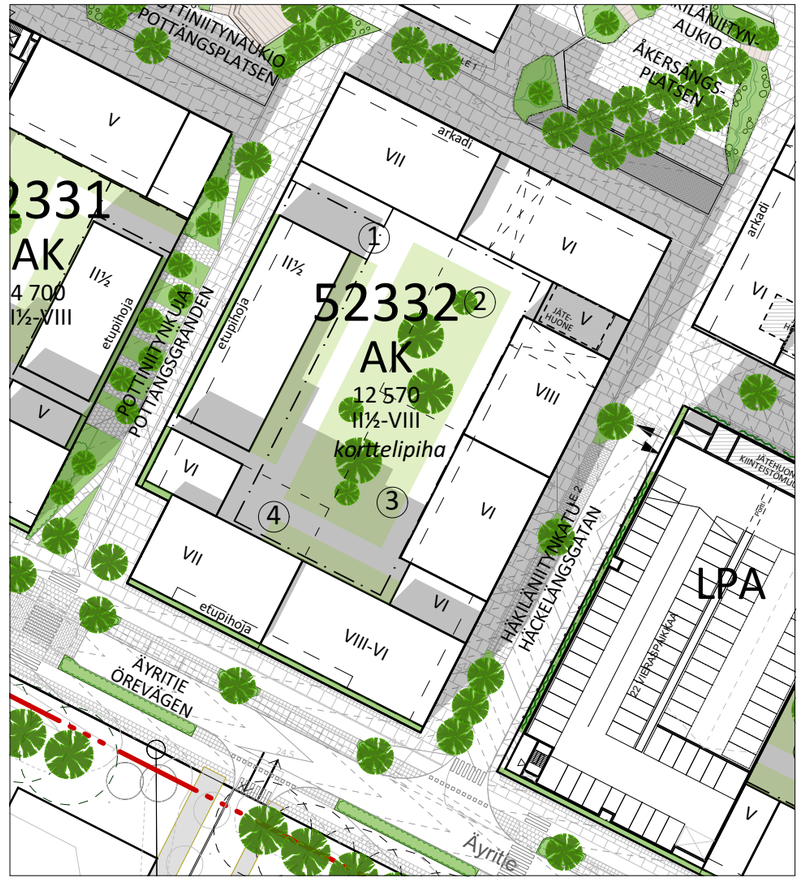

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52332, A R K - house arkkitehdit Oy

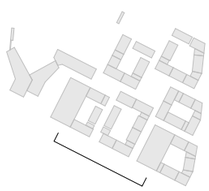

Korttelin toimintojen jäsentyminen Äyritien suunnassa, julkisivun massoitteluesimerkkejä, A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52332

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52331,
Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS

1:500 N

Piha

Piha on tyypillinen Annefredin korttelipiha, jossa toteutetaan metsäkonseptia. Mahdollista väestönsuojan umpinaista seinää vasten voi olla palloilua. Korttelin tulvareitti suuntautuu länteen Pottiniitynkujan suuntaan.

Korttelin leikkiteemana on keinuminen. Pihalla on keinu niin taaperoille kuin isommille lapsille ja mahdollisuuksien mukaan myös pesäkeinu.

Adobe Stock / aylabaha – stock.adobe.com

Adobe Stock / annanahabed – stock.adobe.com

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52333

Kortteli 52333 rajautuu lounaissivultaan koko aluetta rajaavaan Äyritiehen ja luoteessa Häkiläniitynkatuun. Koillissivulla, Häkiläniitynkujalla, maasto laskee kohti Manttaalikujaa, joka on korttelin raja idässä. Manttaalikujan vastainen sivu on korttelin matalin kohta ja korkeimmillaan maasto on paikoituslaitoksen kohdalla. Korttelin lounaissivu Äyritietä vasten ja itäreuna Manttaalikujaa vasten ovat kaupunkikuvallisesti merkittäviä koko Annefred eteläisen asemakaava-alueen rajoja.

Rakennukset

Rakennukset muodostavat umpikorttelin, jonka luoteissivulla on pysäköintilaitos. Asuinrakennukset rakentuvat kiinni pysäköintilaitokseen ja korkeimmat rakennusmassat sijoittuvat korttelin itäreunalle Manttaalikujaa vasten. Rakennusmassojen korot ovat vaihteleva kerroslukujen IV ja VIII välillä.

Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Äyritien ja Tammiston kauppatien kulma on kaupunkikuvallisesti tärkeä kohta lähestyttäessä aluetta. Kulmaa voi korostaa korkeammalla kerroskorkeudella, erilaisilla julkisivukäsittelyllä ja massoittelulla. Kulman rakennus on korttelin korkein kohta. Korttelin kulman edustalle jää kortteliin kuuluvaa piha-aluetta, jota voi hyödyntää myös yhteistilojen ja liiketilan toimintojen laajenemiseen ulkotiloihin.

Porttikongit

Korttelissa on yksi porttikongi, jonka sijainti on asemakaavan mukaisesti Häkiläniitynkujalle. Porttikongin mitoituksessa on huomioitava huoltoajon mitoitus.

Liiketila

Korttelin 52333 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m^2.

Korttelin on osoitettu asemakaavan mukaan liiketila korttelin kaakkoiskulmaan. Liiketilan tulee avautua sekä Äyritielle että Tammiston kauppatien ja korttelin edustavalla olevalle piha-alueelle.

Yhteistilat

Korttelin toiminnalliset yhteistilat tulee rakentaa kootusti maantasokerrokseen Häkiläniitynkujan varteen ja Äyritien ja Manttaalikujan kulmaan liiketilan yhteyteen. Ohjeellinen sijainti korttelin ulkoiluvälinevarastoille on Manttaalikujan vastainen sivu, josta on myös hyvät yhteydet kevyenliikenteen reiteille. Mikäli korttelin varastotilat rakennetaan kootusti, tulee varastosta olla yhteys sekä korttelipihalle että kadulle. Manttaalikujalla maantasokerros voi olla ns. maanpäällinen kellari, kuitenkin niin, että julkisivu ei muodosta umpinaista ja mykkää pintaa erityisesti korttelin kulmien rakennuksissa.

Irtaimistovarastot suositellaan rakennettavaksi asuntojen yhteyteen asuinkerroksiin, jotta maantason kerrokset pysyvät mahdollisimman avoimina.

Kortteleihin 52331 ja 52333 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten.

Korttelimuuntamon ohjeellinen sijainti on korttelin LPA-alueella pysäköintilaitoksessa. Korttelin keskitetyn jätetilan ohjeellinen sijainti on myös LPA-alueella pysäköintilaitoksen yhteydessä.

Asunnot

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa asumista ainakin Äyritien varrelle. Asuntojen sisäänkäynti tulee järjestää kadulta. Maantason asuntojen esteetön sisäänkäynti voi olla pihan kautta. Etupihat ja lattioiden taso on korotettu katutasosta ja asunnon kadun puoleisten tilojen suunnittelussa tulisi huomioida tilojen mahdollisuudet asuinkäytön lisäksi esimerkiksi työtilana.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Maantasokerroksen kerroskorkeuden tulee olla minimissään 4 metriä. Kerroskorkeudesta voidaan poiketa Manttaalikujan vastaisella korttelin sivulla, jossa on mahdollista hyödyntää maanpäällistä tai osittain maanpäällistä kellaria. Kellarin yläpuoliset tilat voidaan toteuttaa normaalilla kerroskorkeudella. Maantasokerroksen asuntojen kadunpuoleisen osan tulee olla pääsääntöisesti kerroskorkeusohjetta noudattaen toteutettu, mutta maantasokerros voi olla tätä matalampi rakennusten korttelipihan puoleisilla sivuilla.

Leikkaus korttelista 52333, korttelin korkomaailma ja liittyminen ympäristöön, A R K - house arkkitehdit Oy

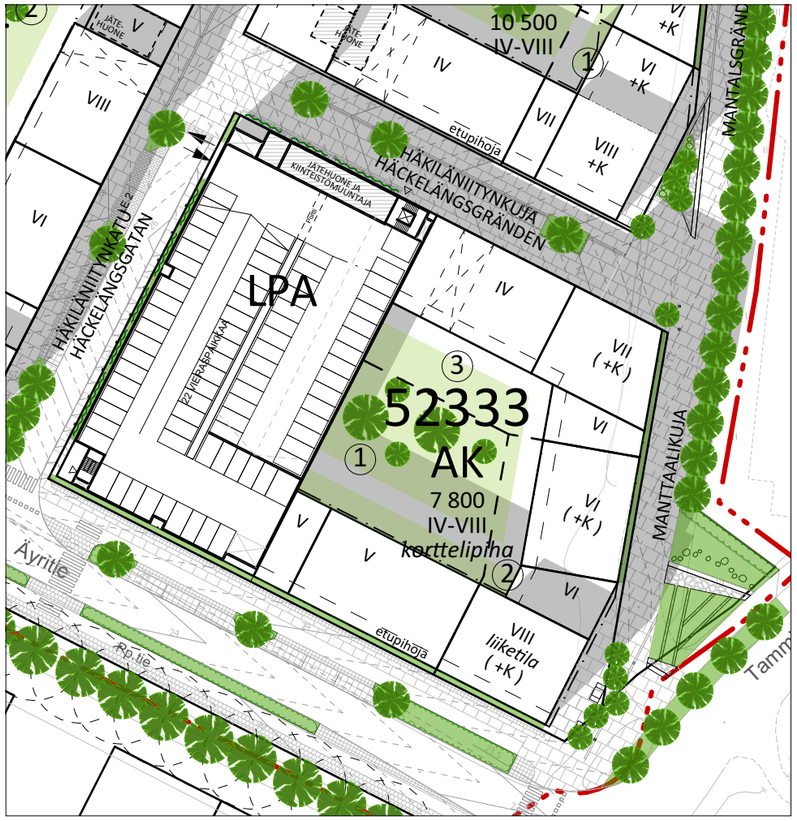

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52333, A R K - house arkkitehdit Oy

Näkymä Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmalta kohti korttelia 52333
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52333

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52333, Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS
- Liiketila

1:500 N

Piha

Piha on tyypillinen Annefredin korttelipiha, jossa toteutetaan metsäkonseptia. Pysäköintilaitoksen seinä on pihassa hallitseva ja sen ilmeen suunnittelemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Korttelin tulvareitti suuntautuu pohjoiseen Häkiläniitynkuja suuntaan.

Korttelin leikkiteemana on liukuminen. Pysäköintilaitoksen seinää voidaan hyödyntää leikkiteeman toteuttamisessa. Sitä vasten voidaan kasata maakumpare, jolloin liukuminen voidaan toteuttaa rinneliukumäkinä tai seinustalla voidaan hyödyntää vertikaaleja leikkivälineitä, esimerkiksi Lappsetin Wall-Holla-leikkivälinesarjaa johon on integroitu liukumäki.

Adobe Stock / sjull4ka – stock.adobe.com

Aino landscaping Oy / A Pallainen

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52334

Kortteli 52334 rajautuu idässä Manttaalikujaan ja luoteessa alueen sisäiseen aukioon, Häkiläniitynaukioon. Ympäröivien katualueiden maasto on korkeimmillaan korttelin Häkiläniitynaukion vastaisella korttelin sivulla. Korttelia reunustavat alueen sisäiset kadut, Annefredinkatu ja Hälikäniitynkatu laskevat kohti Manttaalikujaa.

Rakennukset

Rakennukset muodostavat umpikorttelin, jonka korkeimmat rakennusmassat sijoittuvat korttelin itäreunalle Manttaalikujaa vasten. Rakennusmassojen korot ovat vaihteleva kerroslukujen IV ja VIII välillä.

Porttikongit

Kortteliin tulee sijoittaa kaksi porttikongia asemakaavan ohjeellisen sijainnin mukaan, toinen Häkiläniitynaukiolle ja toinen Häkiläniitynkujalle. Porttikongien mitoituksessa tulee huomioida sekä visuaalinen että kulkuyhteys aukiolle sekä huolto- ja pelastusliikenteen reitit.

Yhteistilat

Korttelin eri yhtiöiden yhteistilat tulee rakentaa kootusti. Aktiivisten ja toiminnallisten tilojen tulee sijaita Häkiläniitynaukion vastaisella sivulla mahdollisen arkadin yhteydessä. Yhteistilojen tulee avautua aukion (ja arkadin) suuntaan ja arkadia voi käyttää yhteistilojen ulko-oleskeluun. Väestönsuojia ei saa sijoittaa arkadin yhteyteen.

Ulkoiluvälinevarastojen ohjeellinen sijainti on korttelin Manttaalikujan vastainen sivu, josta on myös hyvät yhteydet kevyenliikenteen reiteille. Manttaalikujalla maantasokerros voi olla ns. maanpäällinen kellari, kuitenkin niin, että julkisivu ei muodosta umpinaista ja mykkää pintaa. Kun korttelin varastotilat rakennetaan kootusti, tulee varastosta olla yhteys sekä korttelipihalle että kadulle.

Irtaimistovarastot suositellaan rakennettavaksi asuntojen yhteyteen asuinkerroksiin, jotta maantason kerrokset pysyvät mahdollisimman avoimina.

Asunnot

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa asumista Häkiläniitynkujan ja Annefredinkadun varsille. Maantason asuntojen pääsisäänkäynti tulee järjestää kadulta. Asuntojen esteetön sisäänkäynti voi olla pihan kautta. Häkiläniitynkujan asunnot voivat olla ns. työtila-asuntoja.

Maantasokerroksen liittyminen korkoihin

Manttaalikujaa vasten on mahdollista rakentaa kellaria, jonka kerroskorkeus on alle neljän metrin ohjeisen leikkauksen mukaisesti. Maantasokerroksen korkeammasta kerrosluvusta voidaan poiketa myös kellarin yläpuolisessa, korttelipihan tasolla olevassa maantasokerroksessa. Häkiläniitynkujan ja Annefredinkadun varteen sijoittuvissa maantason asunnoissa ja yhteistiloissa kadunpuoleisen tilan tulee olla pääsääntöisesti korkeampi kerroskorkeudeltaan, mutta korttelipihan puolella kerroskorkeus voi olla tätä matalampi.

Ote viitesuunnitelmasta, kortteli 52334,
A R K - house arkkitehdit Oy

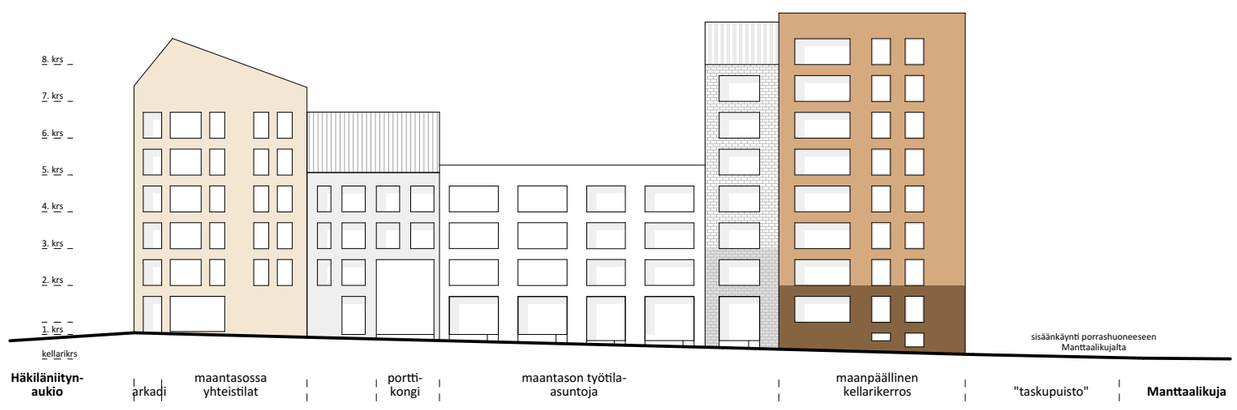

Korttelin 52334 julkisivu
Häkiläpellonkujalle

Julkisivu Häkiläpellonkadulle
korttelin korkomaailma ja liittyminen ympäristöön,
A R K - house arkkitehdit Oy

Leikkaus korttelista 52334

Korttelin poikkileikkaus
korttelin korkomaailma ja liittyminen ympäristöön,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 52334

Pihan viitesuunnitelma ja maantasokerroksen viitesuunnitelma, kortteli 52334,
Aino Landscaping Oy & A R K - house arkkitehdit Oy

Merkintöjen selitykset

- Dynaaminen perennaistutus
- Dynaaminen pensasistutus
- Dynaaminen metsänpohjaniitty
- Monipuolinen pensas ja perennaistutus
- Nurmikko / asukkaan päätettävissä oleva alue
- Köynnösistutus
- Kivetys
- Nurmikivetys
- Turvahake
- Terassi
- Tukimuuri / aita
- Pyöräparkki (2 paikkaa)
- +24,2 Korkeusmerkintä
- Tiivis puusto
- Runsaasti kukkiva puu tai hedelmäpuu
- Sisäänkäynti
- Pergola
- Polku
- Kumi tai muu monitoimipinnoite

- Rappukäytävä / Tekniset tilat
- Asunto / Työtila-asunto
- Yhteistila
- VSS
- Liiketila

1:500 *N*

Piha

Piha on tyypillinen Annefredin korttelipiha, jossa toteutetaan metsäkonseptia. Korttelin tulvareitti suuntautuu itään Häkiläniitynaukion suuntaan.

Korttelin leikkiteemana on ryömintä. Teemaa voidaan toteuttaa esimerkiksi puisilla ryömimisputkilla, maakumpareina, joiden läpi pääsee ryömimään tai erilaisina majoina.

Adobe Stock / Tomsickova – stock.adobe.com

Adobe Stock / sonemeans – stock.adobe.com

Liitteet

1. Asemakaavakartta

2. Asemakaavamääräykset

3. Ilmakuva

4. Havainnekuvat

5. Taideohjelma

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Liite 1

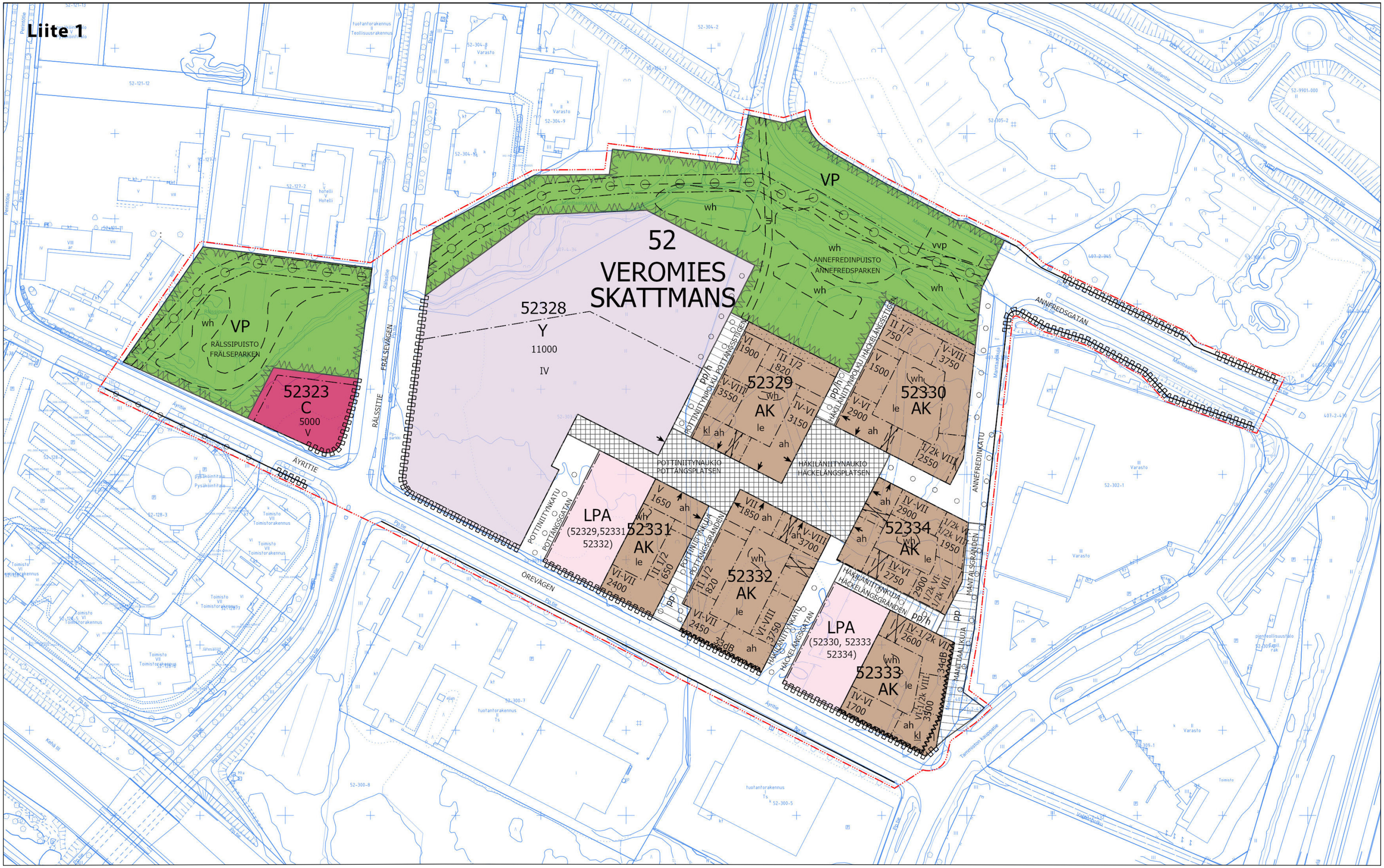

0 25 50 100 m

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Liite 2

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002373

Päiväys
Datum

3.11.2020

Vantaan kaupunki

ANNEFRED ETELÄINEN

Kaupunginosa 52, Veromies

Asemakaavan muutos
Korttelit 52323, 52328 - 52334
sekä katu-, tori- ja virkistysalueet.

1:2000

Vanda stad

ANNEFRED SÖDRA

Stadsdel 52, Skattmans

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52323, 52328 - 52334
samt gatu-, torg- och rekreationsområden.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue

Yleistä

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Jokaisesta korttelista tulee laatia kokonaissuunnitelma rakennusten massoittelun, rakennustyyppien, materiaalien ja kattomuotojen osalta.

Jokaisesta korttelista tulee laatia koko korttelia koskeva yhtenäinen pihasuunnitelma sekä valaistussuunnitelma tonttijaosta riippumatta. Näiden suunnitelmien tulee olla rakennustapaohjeessa määriteltyjen konseptien mukaisia ja toteutuksien kortteleittain erilaisia.

Asemakaavan alueella tulee noudattaa taideohjelmaa, joka on avattu rakennustapaohjeessa. Taide tulee liittää jo alkuvaiheessa kaikkeen arkkitehtuuri- ja ympäristösuunnitteluun.

Korttelialueelle saa sijoittaa asumisen lisäksi liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Kortteleissa on noudatettava asemakaavaa varten laadittua rakentamistapaohjetta, joka on asemakaavan selostuksen liitteenä.

Rakennusoikeus

Liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja saa rakentaa maantasokerrokseen asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi.

Asumista palvelevia tiloja kuten irtaimisto-, ulkoiluväline-, lastenvaunuvarastoja, huolto- ja jätetiloja, sauna- ja asukastiloja, kuten kerho- ja harrastetiloja sekä valokuiluja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi enintään 15% rakennusoikeudesta. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita. Ne eivät mitoita autopaikkoja.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara högklassigt och genomförandet ska hålla hög kvalitet.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

För varje kvarter ska en helhetsplan utarbetas med avseende på byggnadernas gestaltning, byggnadstyper, material och takformer.

För varje kvarter ska en enhetlig plan över gården utarbetas som gäller hela kvarteret samt en belysningsplan oberoende av tomtindelningen. Dessa planer ska överensstämma med de koncept som definierats i anvisningarna om byggnadssätt och utförandet ska variera kvartersvist.

I detaljplaneområdet ska det konstprogram iakttas som åskådliggjorts i anvisningarna om byggnadssätt. Konst ska redan i inledningsskedet tas med i all arkitektonisk planering och miljöplanering.

Utöver boende får affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler placeras i kvartersområdet.

I kvarteren ska de anvisningar för byggnadssättet följas som utarbetats för detaljplanen och som ingår som bilaga till detaljplanebeskrivningen.

Byggrätt.

Affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler får byggas på markplansvåningen utöver den våningsyta som angetts i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som anvisats i byggrätten får högst 15 % av byggrätten användas för byggande av utrymmen som betjänar boendet, som förråd för lös egendom, friluftsutrustning, barnvagnar, serviceutrymmen och soprum, bastu- och invånarutrymmen, som klubb- och hobbylokaler samt ljusbrunnar. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas. Dessa räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Porrashuoneiden 15 k-m2 ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemaakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Tällöin porrashuoneiden tulee olla viihtyisiä ja luonnonvaloisia.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi palotilanteessa poistumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Asuntokohtaiset irtaimistovarastot voidaan sijoittaa rakennusoikeuden lisäksi asuntojen yhteyteen tai kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.

Saunatilat voidaan sijoittaa kattokerrokseen kerrosluvun estämättä.

IV-konehuoneen saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi kerrosluvun estämättä vesikaton alapuolelle.

Asukkaiden yhteistilat, polkupyörävarastot, sekä harrastetilat tulee sijoittaa korttelikohtaisesti keskitettyinä pääosin kortteleiden maantasokerrokseen. Tilojen tulee avautua pääosin aukioiden tai kadun suuntaan.

Äyritien varteen sekä Pottiniitynaukion ja Häkiläniitynaukion ympärillä olevien rakennusten 1. kerrokseen tulee rakentaa aktiivisia ja katutilaan avautuvia tiloja, kuten asumista palvelevia kerho- ja monitoimihuoneita, pesuloita ja harrastehuoneita tai työ- ja liiketiloja vähintään 50 % asemakaavassa ah-merkinnällä osoitetun rakennusalan pinta-alasta. Tilojen tulee olla yhdistettävissä ja jaettavissa ja niiden tulee olla sellaisia, että ne voidaan myöhemmin muuttaa liiketiloiksi.

Korttelin 52329 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Pottiniitynaukion ja Pottiniitynpolun kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m2. Liiketilan tulee soveltua ravintolakäyttöön.

Korttelin 52333 kivijalkakerrokseen tulee sijoittaa Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaukseen liiketilaa vähintään 100 k-m2.

Jokaisen korttelin maantasokerrokseen tulee sijoittaa kadun suuntaan avautuvia asuntoja. Huoneistoihin tulee olla oma sisäänkäynti ensisijaisesti kadulta tai toissijaisesti korttelipihalta.

Korttelit

Kortteleiden tulee olla umpikortteleita, joissa rakennukset ovat toisissaan pääosin kiinni. Asemakaavassa osoitetut kulkuaukot tulee toteuttaa rakennuksiin vähintään kahden kerroksen korkuisina ja niiden päälle tulee sijoittaa kerroksia tai vastaavia rakenteita. Arkadin kohdalla kulkuaukko saa tästä poiketen olla arkadin korkuinen.

Jokaisen korttelin tulee olla massoittelultaan monimuotoinen. Kortteleissa tulee olla rakennuskohtaista vaihtelua rakennusten muodoissa ja yksityiskohdissa, kattomuodoissa, kerrosluvuissa sekä räystäslinjan korkeudessa.

Rakennusten julkisivujen ja massoittelun tulee olla suunniteltu vaihtelevaksi niin, että julkisivun tyyli muuttuu sisäänvetojen, värin, materiaalin, mittakaavan ja ikkunajaon koon tai sijoittelun suhteen.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahden rakennuksen julkisivusta.

Kortteliin 52329 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Jätetilat tulee sijoittaa asuinrakennukseen tai LPA-korttelin pysäköintitaloon korttelikohtaisesti keskitettyinä.

En del av trapphusen som överstiger 15 m²-vy får byggas på varje våning utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan. I sådana fall ska trapphusen vara trivsamma och ha dagsljusinsläpp.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som fungerar som utgång i händelse av brand byggas utöver det egentliga trapphuset.

Bostadsvisa förråd för lös egendom kan placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten eller under yttertaket utan att våningstalet hindrar det.

Bastuutrymmen kan placeras på takvåningen utan att våningstalet utgör ett hinder.

Utöver byggrätten får ett ventilationsmaskinrum byggas under yttertaket utan att våningstalet hindrar det.

Gemensamma utrymmen för de boende, cykelförråd och hobbyutrymmen ska placeras kvartersvis koncentrerade huvudsakligen i kvarterens markplansvåning. Utrymmena ska huvudsakligen öppnas upp i de öppna platsernas eller gatans riktning.

Vid Örevägen och på 1:a våningen i byggnaderna kring Pottängsplatsen och Häckelängsplatsen ska aktiva utrymmen byggas som öppnar upp mot gaturummet, som klubb- och allaktivitetsrum, tvättstugor och hobbyrum eller arbets- och affärslokaler på minst 50 % av den byggnadsyta som betecknats med beteckningen ah i detaljplanen. Utrymmena ska kunna gå att koppla ihop och dela upp och de ska vara sådana att de senare kan ändras till affärsutrymmen.

I stenfotsvåningen i kvarteret 52329 ska minst 100 m²-vy affärsutrymmen placeras i hörnet av Pottängsplatsen och Pottängsstigen. Affärsutrymmet ska lämpa sig för restaurangbruk.

I stenfotsvåningen i kvarteret 52333 ska minst 100 m²-vy affärsutrymmen placeras i hörnet av Örevägen och Rosendals handelsväg.

Bostäder som öppnar upp mot gatan ska placeras på markplansvåningen i varje kvarter. Lägenheterna ska ha en egen ingång i första hand från gatan eller i andra hand från kvartersgården.

Kvarter

Kvarteren ska bestå av slutna kvarter där byggnaderna huvudsakligen är sammankopplade. De passager som märkts ut i detaljplanen ska förverkligas i byggnaderna så att de är minst två våningar höga och ovanpå dem ska våningar eller motsvarande konstruktioner placeras. Vid arkaden får passagen i avvikelse från detta vara lika hög som arkaden.

Varje kvarter ska vara varierande till volymgestaltningen. I kvarteren ska det finnas byggnadsvis variation i byggnadernas former och detaljer, takformer, våningstal och takfotslinjens höjd.

Byggnadernas fasader och utformning ska vara planerade på ett varierande sätt, så att fasadens stil förändras i relation till indragningar, färg, material, dimensioner och fönsterindelningens storlek eller placering.

Varje kvartersfasad ska bestå av minst två byggnadsfasader.

I kvarteret 52329 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

Soprum ska placeras i bostadshus eller i LPA-kvarterets parkeringshus kvartersvis koncentrerade.

Vesihuolto tulee toteuttaa korttelialueen yhteisenä tonttijaosta huolimatta, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Korttelin yksityisiä vesihuoltolinjoja, pumppaamoja tai rasvanerotuskaivoja ei saa sijoittaa katualueelle.

Yleisten alueiden valaisimia voidaan sijoittaa rakennusten seinään.

Asuinrakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen.

Korttelin 52329 rakentaminen tulee ajoittaa Y-korttelin 52328 rakentamisen ensimmäisen vaiheen kanssa yhteen niin, että korttelin rakennusmassat suojaavat tulevan päiväkodin pihaa.

Kortteleiden vaiheittain rakentamisessa tulee huomioida keskeneräisten kortteleiden oleskelupihojen riittävä väliaikainen melusuojaus.

Julkisivut

Rakennusten julkisivujen tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Kortteleiden katujulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla toteutetun julkisivun vaikutelma. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää ja suunnitella osaksi julkisivua.

Äyritien ja Tammiston kauppatien kulmaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Jokaisessa asunnossa, jossa on vähintään kaksi huonetta, tulee olla parveke, terassi, piha tai viherhuone. Yhden asuinhuoneen asunnoissa tulee olla vähintään ranskalainen parveke.

Kadun ja aukioiden puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai antaa sisäänvedettyjen parvekkeiden vaikutelma. Aukioiden ja Äyritien varrella rakennuksen julkisivupinnan alasta osan tulee olla lämmintä seinäpintaa.

Rakennuksen kadunpuoleiseen julkisivuun saa rakentaa yksittäisiä kaupunkikuvallisesti perusteltuja ulokeparvekkeita.

Kadun tai aukion puoleisten parvekkeiden kantavat rakenteet tulee tehdä maantasossa pilareina tai parvekkeiden tulee olla ripustettuja. Kadulle aukeavien maantasoasuntojen etupihojen välissä sallitaan myös levymäiset pieliseinät.

Parvekkeilla ja asuntojen terasseilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia siitä, että ohjearvojen mukainen melutaso ei ylity.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut talotekniset laitteet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Vattenförsörjning ska ordnas gemensamt för kvartersområdet oberoende av tomtindelningen, ifall anslutningsplatsen förutsätter det.

Kvarterets privata vattenförsörjningsledningar, pumpstationer eller fettavskiljningsbrunnar får inte placeras på gatuområdet.

Armaturer för allmänna områden kan placeras på byggnadernas vägg.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafik- och flygbuller i bostadshusens ytterhölje ska vara minst 32 dB, om inte något annat har angetts med beteckningar i plankartan.

Bostäderna ska planeras antingen så att de inte öppnar upp endast mot en fasad där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid, eller så ska det säkerställas i planeringen att bullernivån vid fasaden minskas genom tekniska åtgärder.

Byggandet av kvarteret 52329 ska förläggas tidsmässigt till den första fasen av byggandet av Y-kvarteret 52328 så att kvarterens byggnadsmassor skyddar det blivande daghemmets gård.

Vid etappvist byggande av kvarteren ska man beakta att det temporära bullerskyddet är tillräckligt på de ofullbordade kvarterens vistelsegårdar.

Fasader

Byggnadernas fasader ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Kvarterens gatufasader ska vara murade på plats eller ge intryck av att vara fasader som är byggda på platsen. Eventuella elementfogar ska döljas och planeras som en del av fasaden.

Hörnet av Örevägen och Rosendals handelsväg ska framhävas med arkitektoniska medel.

Varje bostad med minst två rum ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum. Bostäder med ett bostadsrum ska ha minst en fransk balkong.

Balkonger mot gatan och de öppna platserna ska huvudsakligen vara indragna eller ge intryck av att vara indragna balkonger. Vid de öppna platserna och Örevägen ska en del av byggnadsfasadens yta bestå av varm väggyta.

Enskilda utskjutande balkonger som är stadsbildsmässigt motiverade får byggas i byggnadens fasad mot gatan.

De bärande konstruktionerna i balkongerna mot gatan eller den öppna platsen ska byggas som pelare på markplanet eller så ska balkongerna vara upphängda. Mellan entrégårdarna till de markplansbostäder som öppnar upp mot gatan tillåts också skivformade kantväggar.

På balkonger och bostädernas terrasser ska det genom tekniska lösningar sörjas för att bullernivån enligt riktvärdena inte överskrids.

Trapphusens entréer ska framhävas genom arkitektoniska medel.

Ventilationsmaskinrum och övriga hustekniska anordningar ska integreras som en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kivijalka

Katualueen ja aukioiden puolelle tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja katutilaa aktivoiva kivijalkakerros, joka on korkeudeltaan vähintään 4 m. Tätä matalampi kerroskorkeus sallitaan korttelipihojen puolella, Manttaalikujaan rajautuvissa rakennuksissa, pientaloissa sekä perustelluista syistä vähäissä määrin kadun puolella.

Kivijalkakerrosta on korostettava arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, materiaaleilla, väreillä, rakennusosilla ja/tai valaistuksella.

Aukioiden puoleisille kortteleiden reunoille saa rakentaa arkadin, jonka korkeus on vähintään 4 m.

Porrashuoneisiin on oltava kulku sekä kadulta että pihalta tai kulkuaukosta.

Katualueen tai aukion puolella sijaitseviin liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys kadulta/aukiolta ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin ikkunoin ja ovin.

Pihat

Jokaisesta korttelista tulee laatia pihasuunnitelma, jossa vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,0.

Pihat tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihan kasvillisuus tulee istuttaa monilajiseksi, kerrokselliseksi sekä dynaamiseksi kasviyhdyskunnaksi rakentamistapaohjeessa määritellyn metsäkonseptin mukaisesti.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla esirakentamisen pengerrysmaaperään soveltuen.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa kortteleittain erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Pihalle ei saa rakentaa erillisiä talousrakennuksia.

Asuntokohtaisia sisääntulopihoja / etupuutarhoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin.

Äyritien puolelle rakennettavat asuntokohtaiset oleskelupihat tulee korottaa katutasoa ylemmäs yksityisyyden varmistamiseksi.

Tontteja ei saa aidata ja korttelipihan tulee olla yhteiskäytössä.

Pihojen tulee olla läpikuljettavia, eikä korttelin kulkuaukkoja saa sulkea.

Pihoille ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja.

Stenfot

På gatuområdets och de öppna platsernas sida ska en öppen och f unktionell minst 4 m hög stenfotsvåning bildas som aktiverar gaturummet. En lägre våningshöjd tillåts på kvartersgårdarnas sida, i byggnader som gränsar mot Mantalsgränden, i småhus och av motiverade skäl också i liten mån på gatans sida.

Stensfotsvåningen ska framhävas med arkitektoniska medel, ett stort antal öppningar, material, färger, byggnadsdelar och/eller belysning.

På de kvarterskanter som ligger mot de öppna platserna får en arkad byggas med en höjd av minst 4 m.

Trapphusen ska ha en ingång både från gatan och gården eller från passagen.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på gatuområdets eller den öppna platsens sida ska ha en direkt förbindelse från gatan/den öppna platsen och de ska anslutas till uterummen med stora fönster och dörrar.

Gårdar

För varje kvarter ska en plan över gården utarbetas där grönefffektivitetens målsättningstal ska vara 1,0.

Gårdarna ska planeras och anläggas som en sammanhängande helhet oberoende av tomtindelningen.

Gårdens växtlighet ska planteras så att den i enlighet med det skogskoncept som definierats i anvisningarna om byggnadssätt bildar ett dynamiskt växtsamhälle som består av många arter och bildar skikt.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter så att de lämpar sig för grundberedningens terrasseringsjord.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas kvartersvis i enlighet med en separat dagvattenplan.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Fristående ekonomibyggnader får inte byggas på gården.

Bostadsvisa entrégårdar / entréträdgårdar får byggas i gatans riktning. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller konstruktioner.

De bostadsvisa vistelsegårdarna som byggs på Örevägens sida ska höjas så att de ligger högre än gatunivån för att garantera skydd mot insyn.

Tomterna får inte inhägnas och kvartersgården ska användas gemensamt.

Det ska gå att passera genom gårdarna och kvarterets passager får inte stängas.

På gårdarna är det inte tillåtet att placera parkering eller lyftplatser som behövs för räddning.

Resurssiviisaus

Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin. Asuinkerrostalojen tulee täyttää B2018-energiatehokkuusluokalle asetetut vaatimukset siten, että E-luku alittaa tason 80 kWh/m²/vuosi.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Alueen rakentamisessa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Uusituvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Asuminen: 2 pp/asunto
Liiketilat: 1 pp/50 k-m²
Toimistotilat: 1 pp/80 k-m2"

Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa LPA-alueelle kortteleihin 52331 ja 52333.

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat:
Asuminen: 1 ap/100 k-m². Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun autopaikat ovat nimeämättömiä. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikka-vaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m²,
Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m²
Toimistotilat: 1 ap/50 k-m²

Vieraspaikat sijoitetaan LPA-alueille kortteleihin 52331 ja 52333. Huoltoa ja kotihoitoa varten varatut pysäköintipaikat sekä liikuntaesteisten pysäköintipaikat sijoitetaan alueen sisäisten katujen varrelle tai pysäköintitaloon kortteleihin 52331 ja 52333.

Kortteleiden 52328, 52329, 52331 ja 52332 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52331.

Kortteleiden 52330, 52333 ja 52334 autopaikat sijoitetaan LPA-alueelle kortteliin 52333.

Y

Yleisten rakennusten korttelialue.

Yleistä

Korttelialueelle saa sijoittaa julkisten palveluiden lisäksi väliaikaisesti myös liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Kortteliin 52328 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Kortteliin tulee sijoittaa taidetta.

Rakennukset

Rakennus tulee jakaa toiminnallisiin osiin siten, että eri osien muodoissa ja yksityiskohdissa, kerrosluvuissa sekä käytettävissä väreissä ja materiaaleissa on vaihtelua.

Yleisön käyttöön soveltuvia tiloja tulee sijoittaa kaupunkikuvallisesti tärkeisiin paikkoihin; Äyritien ja Rälssitien risteyksen äärelle sekä Pottiniitynaukion laidalle.

Rakennuksen maantasokerroksen tilojen tulee avautua kadun ja aukion suuntaan suurin ikkunoin ja/tai sisäänkäynnein.

Resurssmarthet

Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan. Flervåningshusen ska uppfylla kraven som ställts för energiprestandaklassen B2018 så att E-talet underskrider nivån 80 kWh/m²/år.

I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Vid byggandet av området ska beredskap finnas för utnyttjande av förnybar energi. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Boende: 2 cp/ bostad
Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy.
Kontorslokaler: 1 cp/80 m2-vy.

Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Cykelplatser får placeras i LPA-området i kvarteren 52331 och 52333.

Miniminormen för bilplatser är:
Boende: 1 bp/ 100 m²-vy. Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när bilplatserna är omarkerade. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats/1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.
Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy.
Kontorslokaler: 1 bp/50 m²-vy.

Gästplatserna placeras i LPA-områdena i kvarteren 52331 och 52333. Parkeringsplatser som reserverats för service och hemvård och parkeringsplatser för rörelsehindrade placeras vid områdets interna gator eller i parkeringshus i kvarteren 52331 och 52333.

Bilplatserna för kvarteren 52328, 52329, 52331 och 52332 placeras i LPA-området i kvarteret 52331.

Bilplatserna för kvarteren 52330, 52333 och 52334 placeras i LPA-området i kvarteret 52333.

Kvartersområde för allmänna byggnader.

Allmänt

Utöver offentlig service får också affärs-, kontors-, arbets- och servicelokaler temporärt placeras i kvartersområdet.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

I kvarteret 52328 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

Konst ska placeras i kvarteret.

Byggnader

Byggnaden ska delas in i funktionella delar så att de olika delarna är varierande beträffande former och detaljer, våningstal och de färger och material som används.

Utrymmen som lämpar sig för allmänhetens bruk ska placeras på stadsbildsmässigt viktiga platser; i korsningen av Örevägen och Frälsevägen samt vid Pottängsplatsen.

Utrymmena på byggnadens markplansvåning ska öppna upp mot gatan och den öppna platsen med stora fönster och/eller entréer.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Äyritien ja Rälssitien kulmaa tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen.

Katolle saa sijoittaa oppimista tukevaa toimintaa ja taukotiloja.

Rakennuksen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Rakennuksilla ja niiden välisillä rakenteilla on muodostettava korttelille melutasoltaan ohjearvon mukainen suojattu piha-alue. Mahdolliset piharakennukset ja meluaidat tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria.

Vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvon mukaisen melutason saavuttamiseksi oleskeluun ja oppimiseen tarkoitetuilla korttelin piha-alueilla.

Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta tai pihan puolelta, mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Resurssiviisaus

Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.

Pihat

Tontin vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,0.

Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun. Kivettyä aukioimasta tilaa tulee toteuttaa ainakin rakennuksen ja Rälssitien sekä Pottiniitynaukion väliin.

Pottiniitynpolun puoleiselle tontin reunalle tulee sijoittaa suurikasvuisia puita.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Huoltopiha tulee järjestää niin, ettei se korostu kaupunkikuvassa.

Tarvittaessa koululle voidaan järjestää huoltoajoa varten suuntaisliittymä Rälssitieltä liittymäkieltomerkinnästä huolimatta.

Pysäköinti

Vähimmäismäärä Y-korttelin toiminnoille on 40 autopaikkaa.

Y-korttelin autopaikat sijoitetaan korttelin 52331 LPA-alueelle.

Koulun ja päiväkodin saattoliikenne voidaan toteuttaa korttelin 52331 LPA-alueelle vuorottaispysäköintinä vieraspaikkojen kanssa.

Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 450 kpl, joista osan tulee sijaita katoksissa.

C

Keskustatoimintojen korttelialue.

Yleistä

Kortteliin saa sijoittaa toimisto-, liike-, palvelu- ja näyttelytiloja, ympäristöhäiriötä tuottamattomia työ- ja tuotantotiloja sekä julkisen hallinnon tiloja.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen.

Kortteliin 52323 tulee varata tila kiinteistömuuntamoa varten.

Hörnet av Örevägen och Frälsevägen ska framhävas med arkitektoniska medel.

Soprum ska placeras i byggnaden.

Verksamhet som stödjer inlärning och pausrum får placeras på taket.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafik- och flygbuller i byggnadens ytterhölje ska vara minst 32 dB.

Med byggnader och mellanliggande konstruktioner ska ett tillsin bullernivå skyddat gårdsområde bildas för kvarteret. Eventuella gårdsbyggnader och bullerstaket ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur.

Vid etappvist byggande ska det sörjas för eventuella provisoriska arrangemang så att bullernivån uppnås enligt riktvärdet i kvarterets gårdsområden som är avsedda för vistelse och lärande.

Byggnaden ska förses med mekanisk till- och frånluftsventilation, där tilluften ska tas från taknivån eller från gårdssidan på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen ska utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Resurssmarthet

Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan.

Gårdar

Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 1,0.

Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt. Ett stenlagt område med karaktär av öppen plats ska anläggas åtminstone mellan byggnaden och Frälsevägen och Pottängsplatsen.

På kanten till tomten mot Pottängsstigen ska storvuxna träd placeras.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.

Servicegården ska anläggas så att den inte framhävs i stadsbilden.

Vid behov kan en ensidig anslutning ordnas till skolan från Frälsevägen oberoende av märket för anslutningsförbud.

Parkering

För Y-kvarterets funktioner är minimiantalet bilplatser 40 platser.

Y-kvarterets bilplatser placeras i LPA-området i kvarteret 52331.

Skolans och daghemmets avlämnings- och hämtningstrafik kan organiseras som växelvis parkering tillsammans med gästplatserna i LPA-området i kvarteret 52331.

Minst 450 st. cykelplatser ska förverkligas, varav en del ska vara placerade under takkonstruktioner.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

Allmänt

I kvarteret är det tillåtet att placera kontors-, affärs-, service- och utställningslokaler, arbets- och produktionslokaler som inte stör miljön samt lokaler för offentlig förvaltning.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska ha en högklassig prägel och utförandet ska hålla hög nivå.

Soprum ska placeras i byggnaden.

I kvarteret 52323 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

Pihat

Tontin vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,7.

Piha-alue tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monipuolisena alueena.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Tontin maastonmuotoilu tule sovittaa puisto korkotasoihin, eikä mahdollisia luiskia saa ulottaa puiston puolelle.

Resurssiviisaus

Tontille toteutettavien rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Alueen rakentamisessa tulee varautua uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Uusituvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:
Liiketilat: 1 pp/50 k-m²
Toimistotilat: 1 pp/80 k-m²

Polkupyöräpaikkojen tulee olla helposti käytettäviä ja säältä suojattuja

Autopaikkojen vähimmäisnormit ovat:
Liiketilat: vähintään 1 ap/100 k-m²
Toimisto 1 ap/50 k-m²

VP

Puisto.

Alueelle muodostuu toiminnallisia vyöhykkeitä, joiden teemojen- kaupallisuus, oppiminen, liikunta ja viljelytulee näkyä puistossa.

Rälssipuisto on osa kaupalliseen toimintaan liittyvää vyöhykettä, mikä tulee huomioida puiston toiminnoissa.

Puiston suunnittelussa tulee huomioida alueelle laadittu taideohjelma.

Hule- ja tulvavesien käsittely tulee järjestää siten, että samalla luodaan erilaisia kaupunkipuiston paikkoja.

LPA

Autopaikkojen korttelialue

Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuria ja asuinrakennusten julkisivujen laatutasoa vastaaviksi. Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan.

Pysäköintilaitoksen ylimmän kerroksen pinta-alasta tulee kattaa vähintään 40 % viherkattona. Aurinkopaneeleja saa sijoittaa katolle.

Kortteleihin 52331 ja 52333 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten.

Pysäköintilaitoksessa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Pysäköintilaitoksin saa sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, kuten polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja sekä kortteleiden 52331 ja 52333 jätetiloja. Korttelin 52331 jätteenkeräys tulee hoitaa Pottiniitynkadun kautta.

Gårdar

Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 0,7.

Gårdsområdet ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.

Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Tomtens terrängutformning ska anpassas till parkens höjdnivåer, och eventuella ramper får inte sträcka sig in på parkens sida.

Resurssmarthet

Vid planeringen och byggandet av de byggnader som ska uppföras på tomten ska särskild vikt fästas vid lösningar som förbättrar energiprestandan.

I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Vid byggandet av området ska beredskap finnas för utnyttjande av förnybar energi. Tekniska anordningar som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:
Affärslokaler: 1 cp/50 m²-vy.
Kontorslokaler: 1 cp/80 m²-vy.

Cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Miniminormen för bilplatser är:
Affärslokaler: minst 1 bp/100 m²-vy.
Kontor 1 bp/50 m²-vy.

Park.

I området bildas verksamhetszoner vars teman - handel, inlärning, motion och odling - ska synliggöras i parken.

Frälseparken bildar en del av zonen för handelsverksamhet, vilket ska beaktas i parkens funktioner.

I parkens planering ska det för området utformade konstprogramet iakttas.

Hanteringen av dag- och svämvatten ska ordnas så att det samtidigt bildas olika slags platser för stadsparker.

Kvartersområde för bilplatser

Parkeringshusets fasader ska byggas så att de motsvarar kvarterets arkitektur och kvalitetsnivån hos bostadshusens fasader. På gårdssidan ska parkeringsanläggningarnas vägg förhindra störningar från parkeringen för bostadshusen och kvartersgården.

Minst 40 % av ytan på parkeringsanläggningens översta våning ska täckas med ett gröntak. Solpaneler får placeras på taket.

I kvarteren 52331 och 52333 ska plats reserveras för en fastighetstransformator.

I parkeringsanläggningen ska beredskap finnas för laddstolpar för elbilar.

I parkeringsanläggningarna får gemensamma utrymmen för de boende placeras, som utrymmen för förvaring och underhåll av cyklar samt soprum för kvarteren 52331 och 52333. Insamlingen av avfall från kvarteret 52331 ska ordnas via Pottängsgatan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Etelään ja länteen suuntautuvilla sekä asukkaiden pihaa rajaavilla julkisivuilla tulee käyttää köynnöksiä ja niille tulee varata riittävä kasvualusta sekä tarvittavat ritilärakenteet. Pottiniitynaukion sekä Häkiläniitynkujan puolella köynnökset voidaan sijoittaa katualueelle.

Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee pääasiassa kivetä, istuttaa tai käsitellä muutoin osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Hulevesien viivytys tulee toteuttaa erillisen hulevesisuunnitelman mukaisesti.

Fasader i sydlig och västlig riktning och fasader som gränsar till en boendegård ska förses med klätterväxter och för dem ska ett tillräckligt växtunderlag och nödvändiga gallerkonstruktioner reserveras. På Pottängsplatsens och Häckelängsgrändens sida kan klätterväxterna placeras i gatuområdet.

Utrymmet mellan byggnaden och gatuområdet ska huvudsakligen stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i enlighet med en separat dagvattenplan.

	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VERO	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52328	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
ANNEFRED	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
11000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
X	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
kl	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.**	**Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.**
ah	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.**
	Ohjeellinen rakennukseen jätettävä kulkuaukko.	**Riktgivande genomfartsöppning i byggnad.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
33 dB	**Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 33 dB.**	**Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i ytterskiktet ska vara minst 33 dB.**
le	**Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa**	**För lek och utevistelse reserverad del av område**
l	**Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.**	**Områdesdel som ska beläggas med plattor eller sten.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
vvp	**Ohjeellinen viljelypalsta-alue.**	**Riktgivande odlingslottområde.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**

	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Istutettava puurivi/puuistutus. Sijainti kadun poikkileikkauksessa ohjeellinen.	**Trädrad som skall bevaras/planteras**
	Katu.	**Gata.**
	Katuaukio/tori.	**Öppen plats/torg.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
pp/h	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
(52329,52331, 52332)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.**	**Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.**

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Liite 3

Ilmakuva etelästä, Suunnittelutoimisto AAMU

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Liite 4

Näkymäkuva kohti Häkiläniitynaukiota,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Näkymäkuva Pottiniitynkadulta,
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Näkymäkuva korttelin 52332 sisäpihalta
A R K - house arkkitehdit Oy

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Liite 5

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Esimerkkejä taiteen paikoista
ANNEFRED ETELÄINEN
29.5.2020 - 1:1500
A R K -house arkkitehdit Oy

Sisällysluettelo

- Johdanto
  Kotiinpaluu, taiteen teema 3-4
- Mehiläinen, Annefred-symboli 5
- Yhteisöllisyys 6
- Teosaihioita puistoihin ja katutiloihin 7
- Pääteos Mehiläispaviljonki 8
- Pääteoksen satelliitit 9
- Pääteoksen, Mehiläispaviljongin ja atomin (koulu, päiväkoti, monitoimipaikka) suhde 10-11
- Mehiläispaviljongin sijottuminen kartalla, sekä vaihtoehtoisia sijoittumisia sen satelliiteille 12
- Teosaihioita rakennuksiin ja ympäristöön 13-14
- Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat, mahdollisia sijoittumispaikkoja 15
- Projisointien ja valotaiteen mahdollisia sijoittumispaikkoja 16
- Tervapääskyt 17
- Kasvi ja eläinteemat asuinkortteleissa 18
- Taiteen sijoittumisen mahdollisuuksia kortteleittain 19-24
- Koulu, päiväkoti, monitoimitila ”atomi” 25
- Lisätietoa, viitteitä ja linkkejä 26

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kotiinpaluu

Taideteokset ja niiden sijainnit muodostavat verkoston, kiinnostuksen kehän.

Taiteen teema on kotiinpaluu

Avainsanoja:

- lähtö ja saapuminen, koti, pesä, polut, reitit, kadut, väylät
- kävely, käveleminen, kulkeminen, lento, lentäminen, liike
- moniaistinen, kuudes aisti aistii tunnelman

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

• Kotiinpaluu – Annefred eteläinen taide

Annefred eteläisen asemakaava-alueelle on laadittu taideohjelma sekä yleisille että korttelialueille. Taideohjelman tiivistelmä on rakentamistapaohjeessa.
Vantaan taidemuseo Artsin julkisen taiteen kuraattori Anne Kaarna-Suomi on laatinut Kotiipaluu – taidekonseptin, johon sisältyy teeman määrittely kaupunkitilassa, avainsanat ja narratiivit. Kuva- ja mediataiteilija Harri Larjoston laatiman Kotiinpaluu -taideohjelman lähtökohdat pohjautuvat konseptiin. Annefred eteläiseen sijoittuvat taideteokset muodostavat alueen pääteoksesta yleisiin ja yksityisiin tiloihin etenevän teemaattisesti yhtenäisen kokonaisuuden.

• Taiteen hengestä

Taiteen tulisi osaltaan palvella luonnon monimuotoisuutta ja säilymistä, olla flooran ja faunan käytettävissä.
Lajien uhanalaistuminen ja sukupuutto ovat aikamme suuria ongelmia. Asuinalueiden suunnittelussa ja siihen liittyvässä taiteessa tulisi huomioida tämä. Pienilläkin teoilla ja tiloilla on merkitystä. Se tarkoittaa teoksia, jotka ovat myös luonnon palveluksessa. Ne voivat toimia taiteen lisäksi aidosti luonnonvaraisten eläinten ja kasvien asuin- ja levähdyspaikkoina, kulkuväylinä ja piiloina.
Se voi tarkoittaa rehottamaan jätettyjä taskuja, taskupuistoja, viherkattoja, edulliseksi muokattuja kulkureittejä, suojaisia saarekkeita, monimuotoisuutta, **resilienssiä**. **Tämä tukee osaltaan koko Aviapolis-alueen ympäristöajattelua.**

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Annefredin symbolihyönteinen – kotiinpalaaja ja lähtijä – on mehiläinen

- YK julisti 2017 toukokuun 20. päivän maailman mehiläispäiväksi.
- Mehiläisen merkitys maapallon pölyttäjähyönteisenä on mittaamaton.
- Mehiläisen ekologia ja etologia, pesä, reitit, liike ja rakentelu, kuusikulmaiset kennostot toimivat vapaasti inspiraation lähteenä ja rinnastuksena muihin pikkueläimiin ja ja kotiinpaluun teemaan.
- Mehiläisten lento ja elämä tuo mieleen käsitteitä droneparvi, joukkoäly, parviäly, kiitoradat, lentosäteet ja reitit.

Mestarilentäjä mehiläinen

Työmehiläinen lentää noin 40 elinvuorokautensa aikana keskimäärin 800km noin kahden km:n säteellä hakemassa ravintoa ja hivenaineita, pääasiassa vettä, siitepölyä ja mettä pesään. Kauemmas ei hyödytä lentää, sillä silloin kerätty energia palaa matkantekoon. Lentonopeus on 30-50km tunnissa ja tapahtuu kauemmas mieluiten viivasuoraan ja kasvuston, puiden ja kattojen yläpuolella. Tuhansien lentäjien (pesässä saattaa olla jopa 50 000 mehiläistä) lentosuunnitelma perustuu aamun ensimmäisten lentäjien tuomaan tietoon minne kannattaa kiitää. Liikenne keskipäivällä, sadattuhannet nousut ja laskut pesäaukon kiitoradalla on huumaavaa katsottavaa ja hidastettu kuva kertoo ”dronearmeijan” täydellisestä ilmaherruudesta ja liikkeen hallinnasta.
Yhdyskunnan toimintoja rytmittää ja säätelee kuningatar, kaikkien emo.
Tosin yhdyskunta säätelee myös emoa. **Jos emo ei täytä tehtäväänsä, se ajetaan pois ja tilalle kasvatetaan uusi.** Yhdyskunnassa on vain yksi kuningatar, jos muita ilmestyy, vahvin kuningatar tappaa muut.

- Teoksissa on inspiroiduttu eläinten orgaanisista muodoista, liikkeestä ja käyttäytymisestä, abstrakteista jälkireitistöistä, verkostoista ja rakenteluista.
- Niissä paikoissa, joissa on mahdollista, pitää huomioida, onko teos mahdollista tehdä siten, että jokin eliö tai kasvi voisi käyttää sitä levähdys-, pesimä-, piilo- tai kasvupaikkana. Samoin tulee pohtia käytettävien materiaalien ekologisuutta, kestävyyttä.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Yhteisöllisyys

- **Annefred appi, mobiili- ja tietokonesovellus asukkaille ja koululaisille**

Sovelluksella saa kameranäkymän taideteoksiin, joissa on elämää: hyönteishotellit, mehiläispaviljonki, jne.
Kommentointia moderoidaan koululla. Ohjelmassa voisi olla lisättyä todellisuutta. Ympäristössä liikkuessa, kännykällä teosta katsoessa ilmestyy jotain, teoksen selitys, tietoa, visaa tai kisaa ”Bongaa ötökkä” leikki tms.
Lisäksi asukkaat voisivat seurata alueen palveluita, infraa ja tehdä varauksia tiloihin jne, käydä keskustelua.

- **Paikallinen hunaja**

Pääteos, M**ehiläispaviljonki** antaa mahdollisuuden mehiläistarhaukseen tai sen seuraamiseen käytännössä.
Saataville tulee paikallinen hunaja, ”korttelihunaja”. Helsingissä, kuten maailman suurkaupungeissa ja niiden liepeillä mm Berliinissä ja New Yorkissa harjoitetaan mehiläisten kaupunkitarhausta, useimmiten ihmisten tietämättä. Puistoissa, katoilla, jopa parvekkeilla.
Vantaan aikuisopisto järjestää Kartanonkoskella, Pointissa, ehkäpä tulevaisuudessa Atomissa mehiläistenhoitokursseja.
Pääkaupunkiseudulla toimii useita alan yhdistyksiä ja tarhaajia, sekä ammattilaisia että harrastelijoita kuten Tuusulan mehiläistenhoitajat, Stadin tarhaajat ja hunajafrendit, Helsingin seudun mehiläistarhaajat jne. Aviapoliksen pohjoispuolella, esim Seutulan alueella ja lentokentän pohjoispuolella sekä Tuusulassa on laajaa mehiläistarhausta, satoja pesiä.

- **Annefred lahja**

Kaikille uusille asukkaille annetaan ”mehiläiskenno”-sateenvarjo, **taiteen sateenvarjo**.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Teosaihioita puistoihin ja katutiloihin

- **Pääteos on MEHILÄISPAVILJONKI,** koko n 15 x 10 m, korkeus 4-5 m, lehtikuusesta valmistettu kennostorakenne.
- **Kotiinpaluun teema liittyy läheisesti mehiläisten elämään, joka on loputonta lähtöä ja paluuta pesään.**
- **Paviljongin muoto perustuu mehiläisten orgaaniseen villikennostorakennelmaan**, jonka Harri Larjoston tarhan mehiläiset ovat rakentaneet pesäänsä ja josta se on siirretty kuvattavaksi ja suurennettu ihmisen mittakaavaan. Paviljonki muodostaa laajan aaltoilevan katoksen. Sen katto on aaltoileva kennoputkirakenne. Kennoista osa on suljettu tarpeen mukaan. Katoksen päälle asennetaan mehiläisveistos ja rakennelma valaistaan. Katoksen alla on tila maailman ensimmäiselle mehiläisten **kaupunkitarhapaikalle, joka on samalla taideteos**, maisemaveistos, paviljonki, palatsi. Katokseen sijoittuu myös pieni varastovaja hoitotarvikkeita varten. Mehiläisten elämää pääsee seuraamaan läheltä suojaverkon/lasin takaa.

Teos sijoittuu Annefredin puistoon, kartassa on kolme mahdollista sijainti-paikkaa. Kaikki väylät, polut, reitit ja käytävät verkostuvat, linkittyvät sinne ja liittyvät satelliitti-teoksilla siihen.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Mehiläispaviljonki

Paviljonki on veistos, jonka muodon mehiläiset ovat suunnitelleet. Sen muodostaman katoksen alle mahtuu kaupunkimehiläistarhaus. Mehiläispaviljonki on paikka, jonne kaupunkitarhaajat voivat asettaa mehiläispesiä ja tuottaa paikallista hunajaa! Mm Helsingin kaupungilla ja Mehiläishoitajien liitolla on hyvä yleisohjeet kotisivuillaan kaupunkitarhauksesta.
Rakennusmateriaalina voi olla esim. lehtikuusi. **Kennot olisivat paviljongissa auki, siis putkia, joista mehiläiset pääsevät taivaalle, eli niiden parveilu suuntautuu ylös. Tarha on suojattu verkolla ja lasilla, jolloin pesiä pääsisi katsomaan läheltä.** Mehiläisten rakentamia villikennostoja voi käyttää myös ”ötökkähotellien” mallina, siis pienempi satelliittipaviljonki, koko voisi vaihdella puolimetrisestä aina ihmisenkokoiseen.

Mehiläisten lento ei haittaa lentoliikennettä. Mehiläiset laiduntavat mielellään kenttäalueiden niityillä. Aivan Helsinki-Vantaa kentän tuntumassa, Seutulassa ja Tuusulan puolella ammattitarhaajilla on yli 200 mehiläispesää.

Paviljongissa mehiläiset ohjataan ylös.

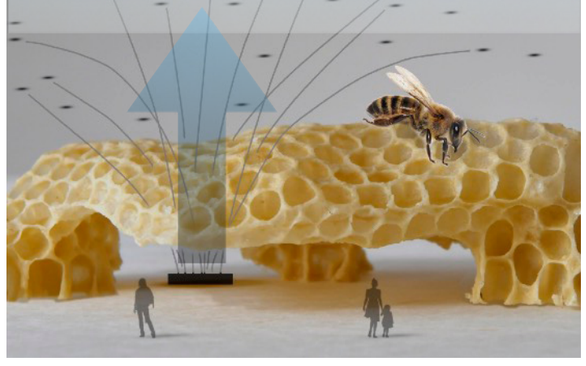

Mehiläiset viihtyvät kaupungeissa. Helsingissä, Lontoossa, Berliinissä, New Yorkissa, talojen katoilla, pihoilla, terasseilla, parvekkeilla. Kuvassa kaupunkitarhausta Lontoossa katolla ja Torontossa puistossa. Kuvassa verkko ohjaa mehiläisten lennon ylös, ihmisten yläpuolelle, törmäyksiä ei synny. Mehiläinen ei häiriköi ihmisten elämää ja asumista kuten ampiainen. Ampiaisen ravinto on myös lihaperäinen ja otuksen kiinnostus ulottuu myös ihmisen ruokaan.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Pääteoksen satelliitit

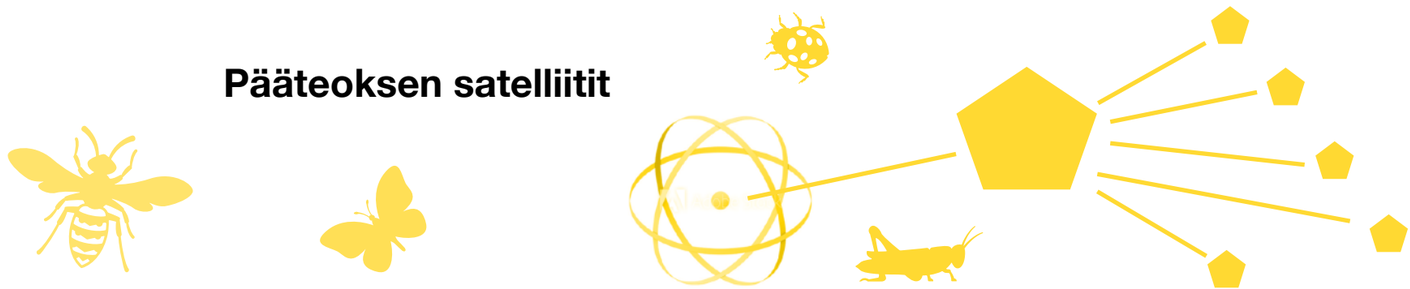

Mehiläispaviljongin atomistisia satelliittiteoksia ovat isokokoiset **hyönteishotellit** (n 1m leveitä, 2 m korkeita).

Ne ovat moduulirakenteisia, taiteilijoiden suunnittelemia taideteoksia: muodoltaan suurennettuja villikennostoja, pienvajoja, ”lennonjohtotorneja”, ”kiviröykkiöitä” tms. Asukkaat, koululaiset, päiväkodit yms. voivat täydentää niitä rakentamillaan moduuleilla, omilla hyönteishotelli/pesätarvikkeilla.

Asuinkortteleiden ötökkähotellit voivat olla myös valmiiksi rakennettuja taideteoksia niin, ettei huoltorakentelua asukkaiden toimesta tarvita.

Annefred appi: Nettikameroilla ja vierailuilla voidaan tutkia lajeja ja elämää.

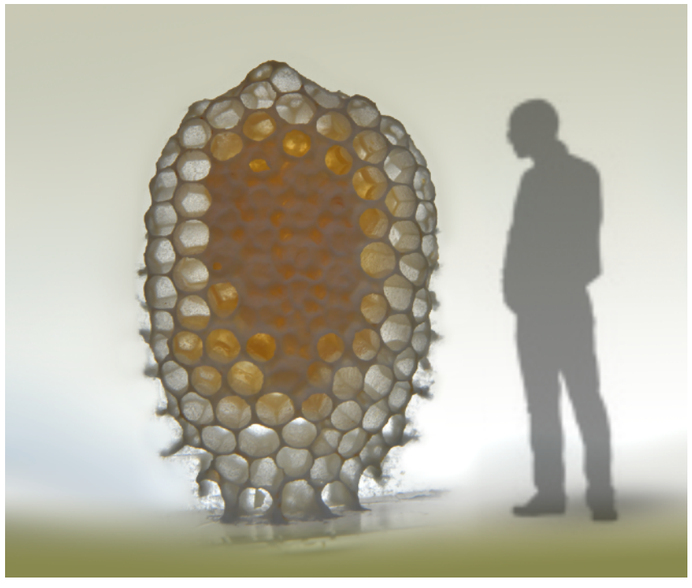

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Pääteoksen ja Atomi-rakennuksen suhde

koulu, päiväkoti, monitoimitila

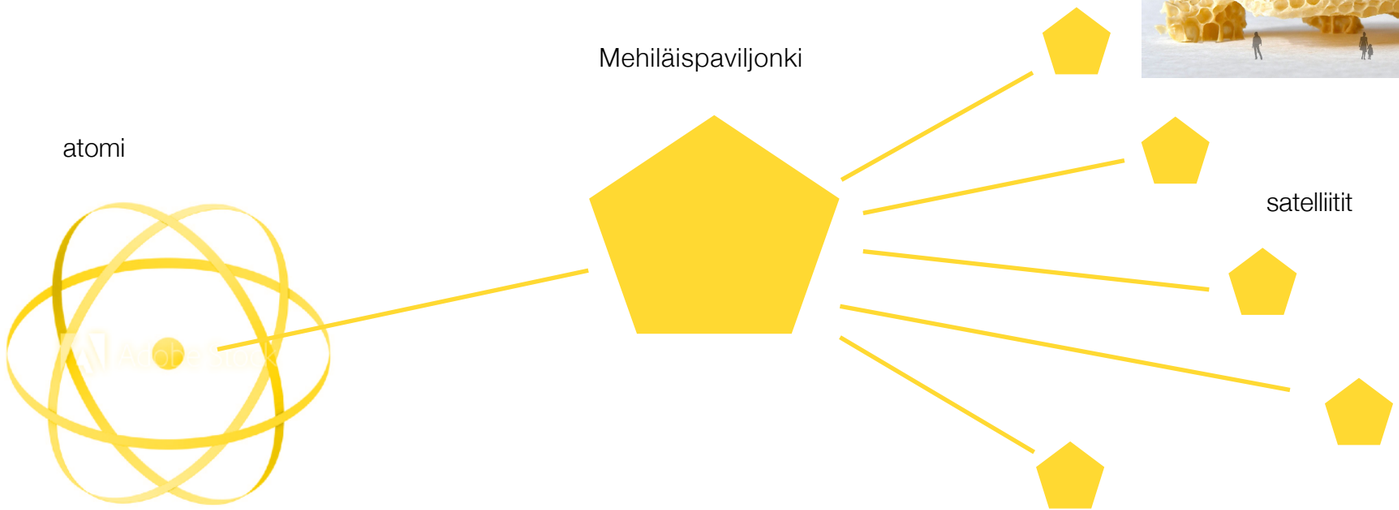

- **Yhteisöllisyys**, jatkuva toiminta ja liike. Oppiminen ja rakentaminen, muutos. **Annefred mobiili- ja tietokonesovellus**, appi.

Vantaan aikuisopisto järjestää vuosittain Kartanonkosken Pointissa mehiläishoidonkursseja. Opetus voitaisiin siirtää Atomiin, jossa on myös yhteys käytäntöön: **Mehiläispaviljonki, kaupunkimehiläistarha**.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

- **Visuaalinen samankaltaisuus, atomifysiikka / geometrinen kuusikulmio, orgaaninen luonnonmuoto / kenno.**

Grafeeni on yksi tieteen, fysiikan materiaaleista, joilla ratkotaan ihmiskunnan suuria ongelmia.

Wikipedia: Grafeeni on hiilen allotrooppinen muoto, joka koostuu yhdestä kerroksesta toisiinsa sitoutuneita sp2-hybridisoituneita hiiliatomeja. Grafeeni on maailman kestävin tunnettu aine. Se on myös erittäin valoaläpäisevää ja johtaa hyvin lämpöä ja sähköä. Grafeeni löydettiin vuonna 2004.

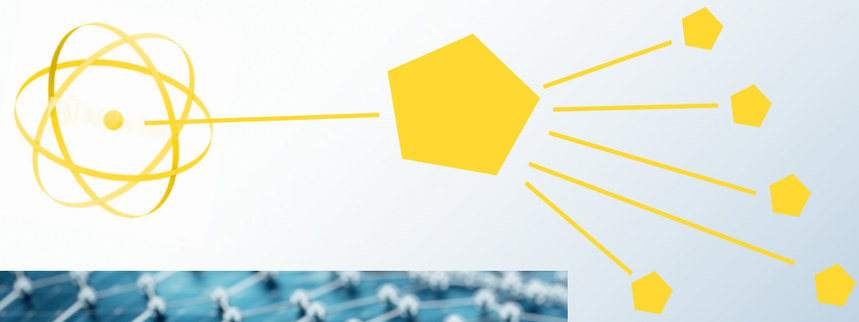

Grafeenin visuaalinen esitys

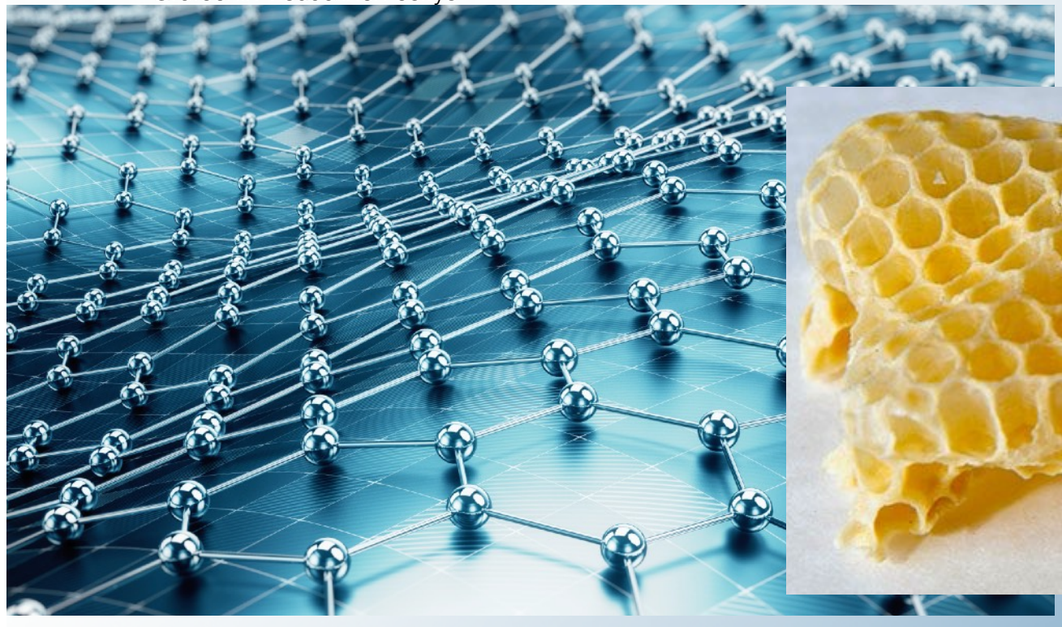

Mehiläisten rakentama kennosto

Mehiläispaviljongin sijoittuminen

Kolme vaihtoehtoista sijaintia, sekä vaihtoehtoisia sijoittumisia sen satelliiteille, ötökkähotelleille. Ötökkähotelli voi sijoittua myös viherkatolle, tosin silloin menetettäneen taideteoksen näkyvyys yleisölle.

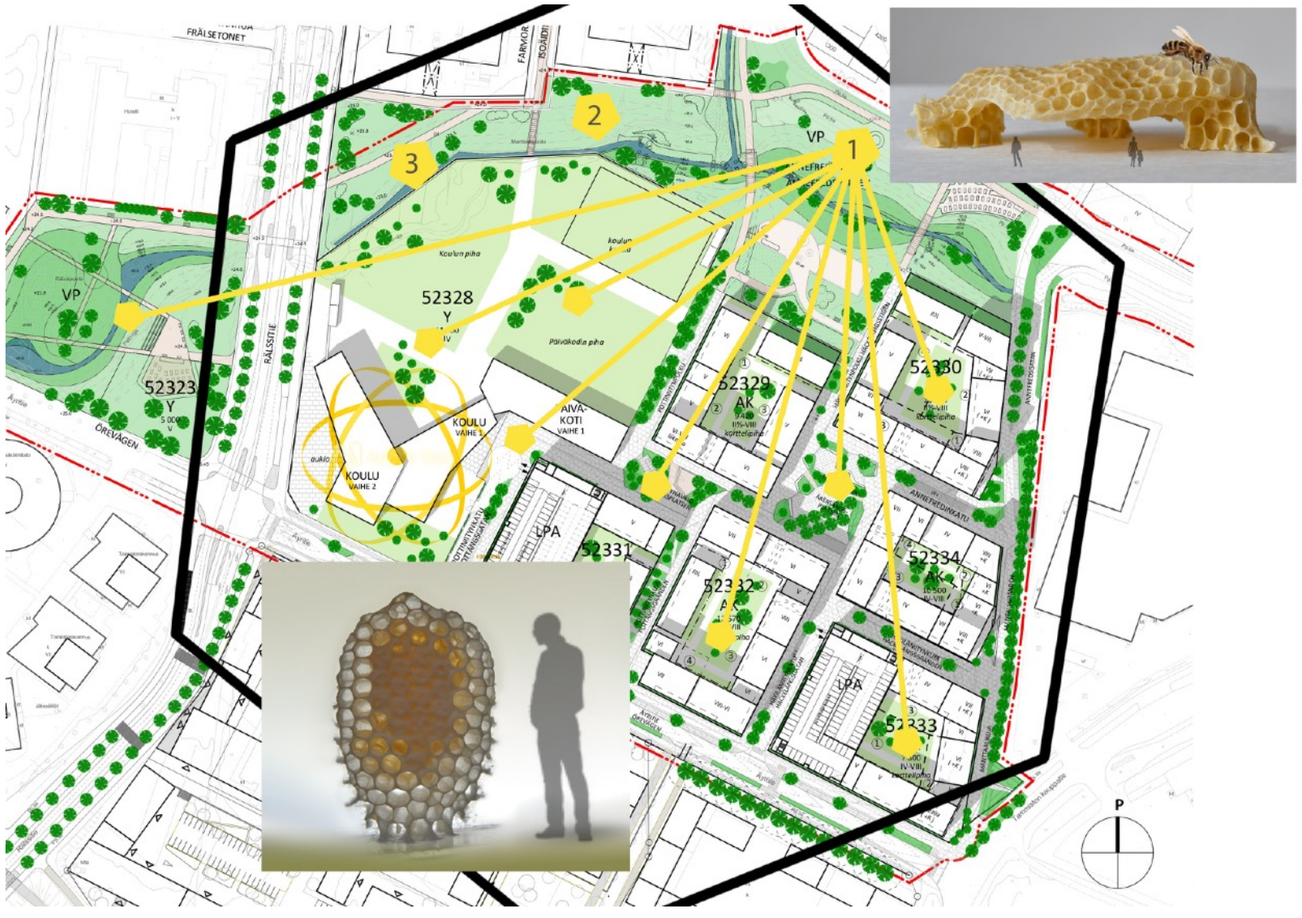

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Teosaihioita asuinkortteleihin ja yleisille alueille

Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat

hyönteisten jättämät ”graafiset” jäljet, syömä- ja kulkukuviot (esim. kaarnakuoriaiset), pesärakennelmat (kuten mehiläisten kennostot), polut (muurahaiset), reitit, vanat

Sisätilat

- **Ovet ja porraskäytävät, porraskäytävien sisäkatot, ovilasit, vetimet – esimerkkejä tekniikoista:**
- Laserkaiverrus, reliefimäisyys kaikille materiaaleille digitaalisesta originaalista. Lasille tulostaminen (väri lasittuu lasimaalaukseksi) digitaalisesta originaalista, tulostettu kaakelointi, emalointi
- Gobeliini, Jaquard-kudottu digitaalisesta originaalista ”tulostettu” seinävaate
- 3D-tulostettuja muotoja
- Maalaukselliset kollaasit, runous

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Teosaihioita rakennuksiin ja ympäristöön

Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat

hyönteisten jättämät ”graafiset” jäljet, syömä- ja kulkukuviot (esim kaarnakuoriaiset), pesärakennelmat (kuten mehiläisten kennostot), polut (muurahaiset), reitit, vanat

Ulkotilat

Ulkoseinät, porttikongit, näkymäpaikat teoksille, taskupuistot, katukivetys, maanpinta

Graafiset teokset, reliefit, laatoitus, hiekkapuhallukset jne. Näytöt ja projisoinnit – esimerkkejä:

- Ulko- tai sisäseinällä kiemurtelee nauha, muurahaisten haaroittuva väylä, yöperhosten tanssi tms.
- seinään ilmestyy parveke, ikkuna josta vilkutetaan lähtijöille ja palaajille, ohikulkijoille Grafeenin atomin kennomainen rakenne, linkittyvät verkostot…

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Lähdön ja saapumisen jäljet, pesät ja paikat, mahdollisia sijoittumispaikkoja

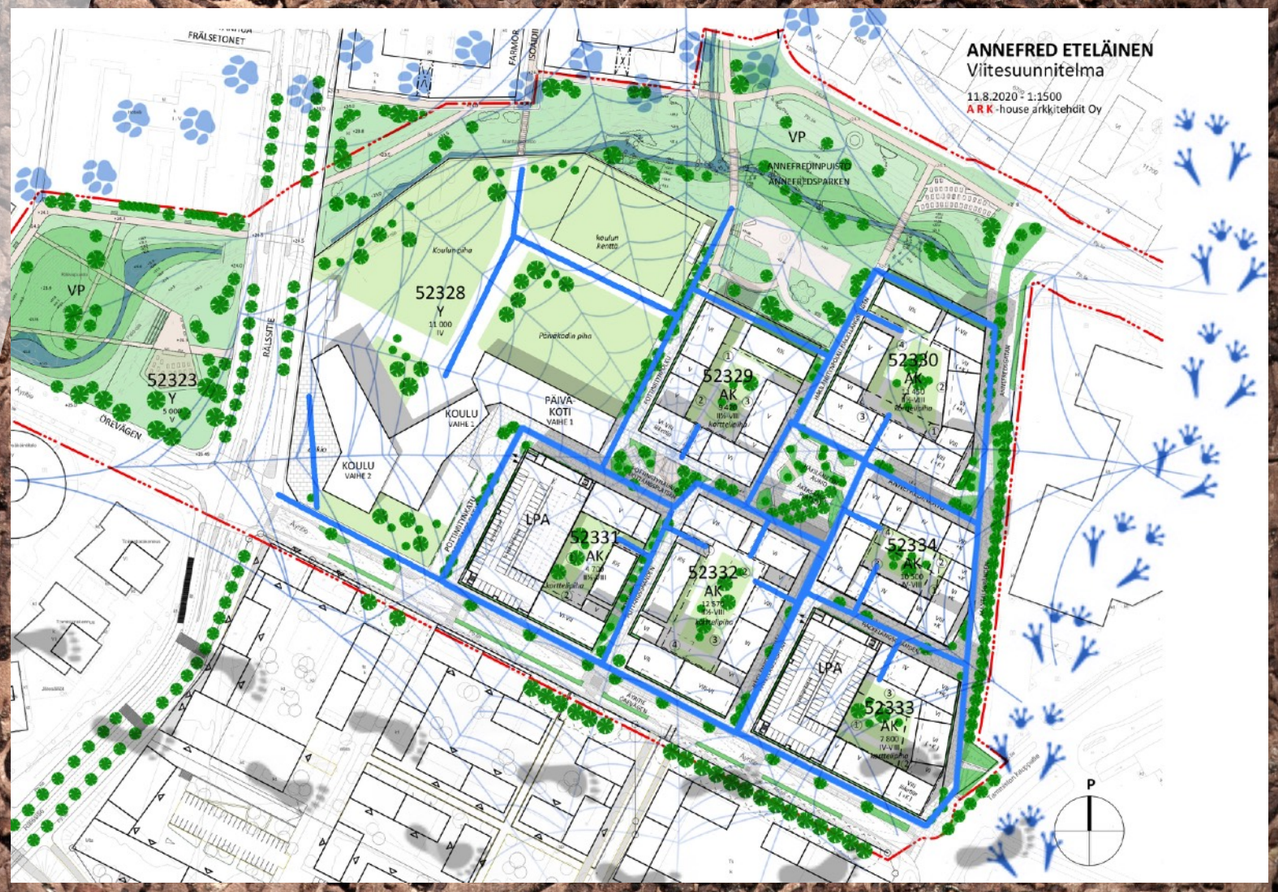

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Projisointien ja valotaiteen mahdollisia sijoittumispaikkoja

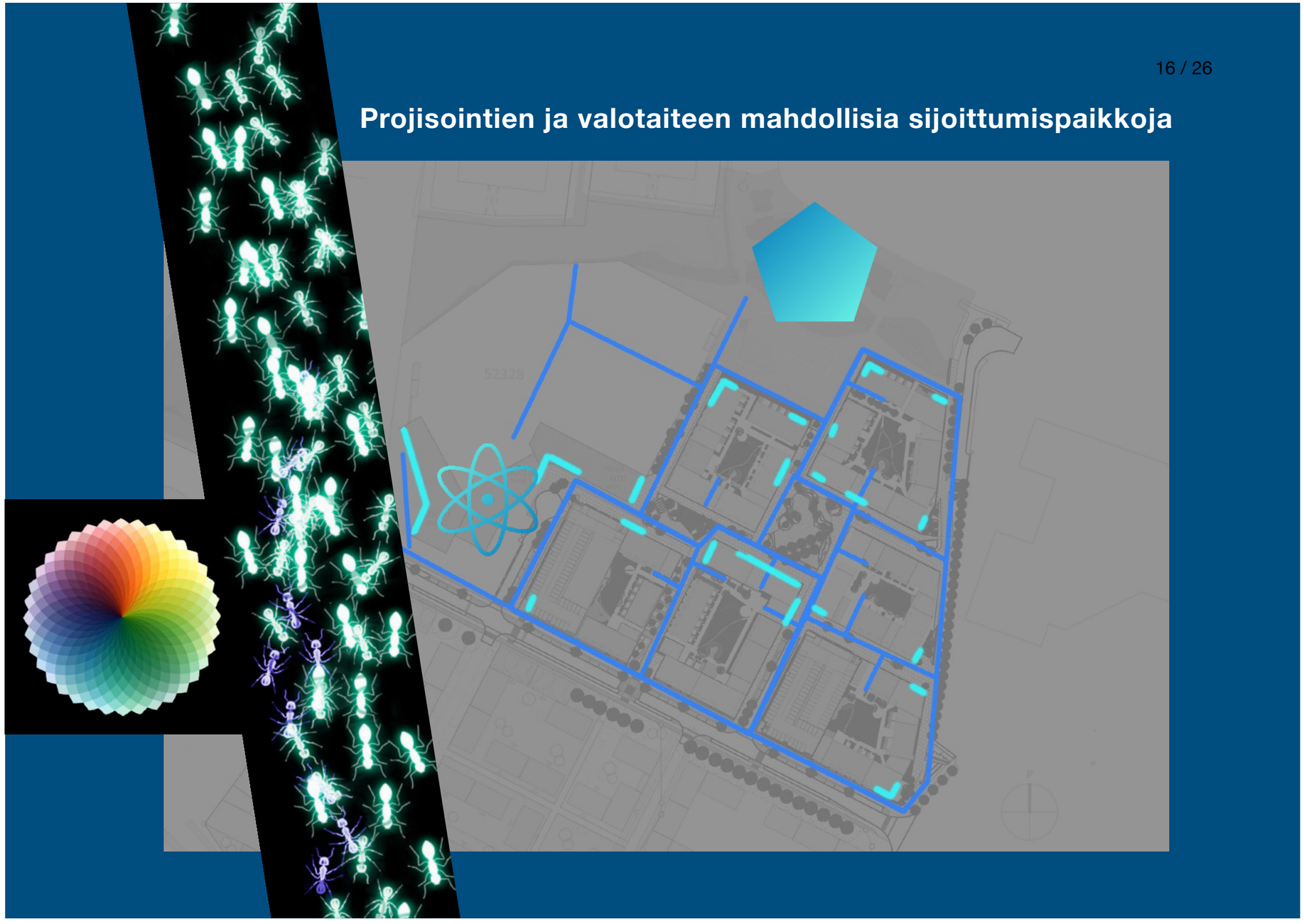

Tervapääskyjen pesäpaikat

Tervapääsky on uhanalainen urbaani mestarilentäjä, jolle nykyaikainen rakennustekniikka ei jätä pesäpaikkoja. Katoille voidaan asentaa pesälaatikoita, jotka taiteilija-arkkitehtityöpari suunnittelee (valmistus esim. sarjatyönä betonivalimossa). Joka kortteliin ainakin 10, yhteensä 100 pesää. Pesä sijoittuu pystypintaan, tai sen alla pitää olla muuten vapaata pudottautumis/lentotilaa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kasvi- ja eläinteemat asuinkortteleissa

Maisema-arkkitehtitoimisto Aino Landscaping Oy:n sisäpihateemat korttelien kasvistolle ja leikkipaikoille lisättynä Harri Larjoston ehdotuksilla eläinlajeista, ötököistä.
Luettelo on esimerkinomainen, yhtenäisiä vaihtoehtoja tarjoava valikoima.

- Kortteli 1. Hento ja suora, kiipeily: muurahainen, lukki, punkki
- Kortteli 2. Mutkitteleva ja rosoinen, hyppely: heinäsirkka, hyppyhäntäinen, kaskas (raita ja leppä =mehiläinen)
- Kortteli 3. Matta ja pehmeä, ryömintä: toukka, siira, tuhatjalkainen, myyrä
- Kortteli 4. Kostea ja kiiltävä/liuku: mato, etana, käärme
- Kortteli 5. Runsas ja tuuhea/keinu: sääski, harsokorento
- Kortteli 6. Värikäs ja marjainen, pyörintä: perhonen, mehiläinen, kukkakärpänen

Merkatut paikat ja vyöhykkeet seuraavilla sivuilla ovat kuviteltuja sijainteja, alueita näkymisen ja liikkumisen kannalta, **joilla voisi olla** projisointeja tai valotaidetta, muuta julkisivukäsittelyä (lähinnä seinillä, pystypinnoilla) sekä muilla keinoin toteutettua taidetta kuten kivetys, kaiverrus, hiekkapuhallus tms. menetelmiä. Ajatuksena ei ole se, että merkityt paikat ovat täynnä ja koko matkalta käytössä. Taide sijoittuu näkyvyyden kannalta keskeisiin sisäänkäynteihin ja porttikonkeihin. Taiteen paikat jäsentyvät korttelialueilla arkkitehti-taiteilija -työparin suunnitteluprosessissa sekä yleisten alueiden, katu- puistosuunnittelun prosessissa.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 1. (52329)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, hento ja suora

Leikkipaikka: kiipeily

Larjosto: eläimet, muurahainen, lukki

Pesäpaikat tervapääskyille

Ulospäin näkyvät projisointipaikat

Jälkiä ja kulkureittejä

Kortteli 2. (52330)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, mutkitteleva ja rosoinen

Leikkipaikka: hyppely

Larjosto: eläimet, heinäsirkka, hyppyhäntäinen, kaskas (raita ja leppä =mehiläinen)

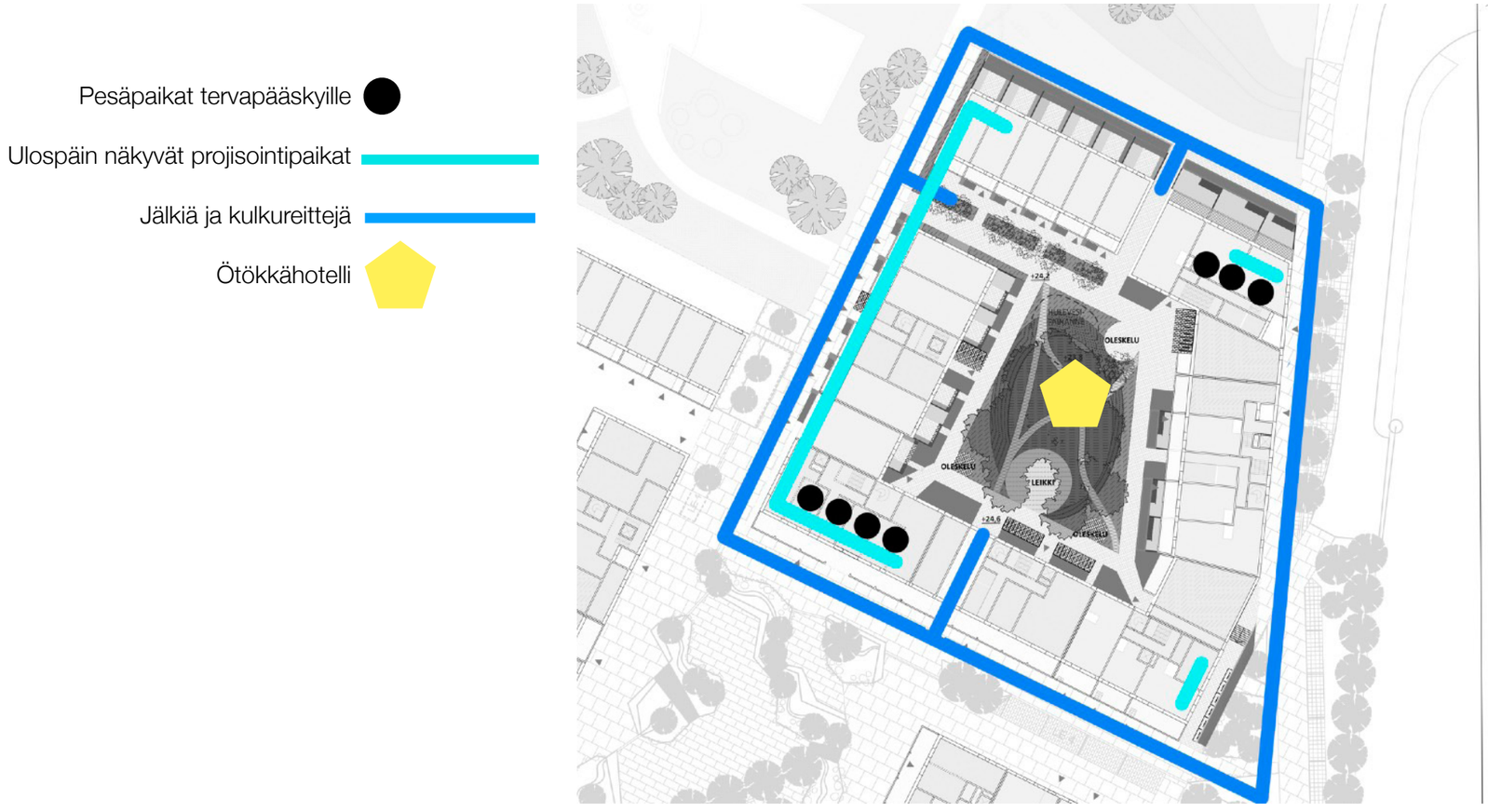

Kortteli 3. (52334)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, matta ja pehmeä

Leikkipaikka: ryömintä

Larjosto: eläimet, toukka, siira, tuhatjalkainen, myyrä

Pesäpaikat tervapääskyille

Ulospäin näkyvät projisointipaikat

Jälkiä ja kulkureittejä

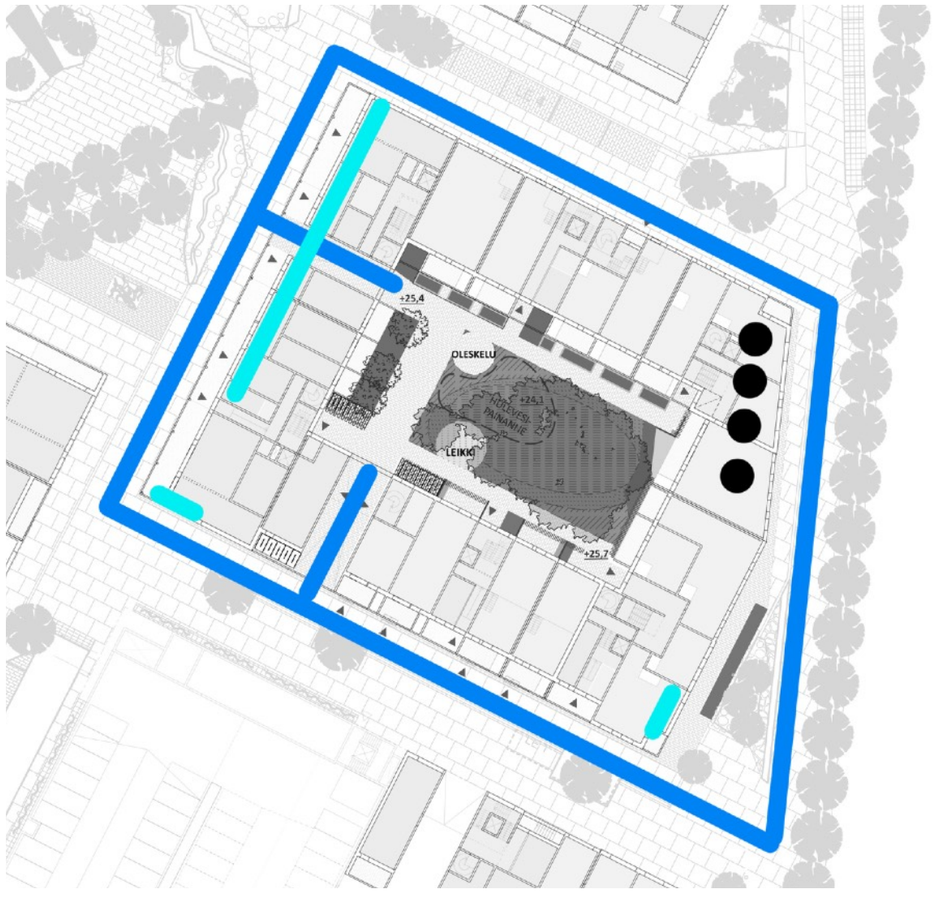

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Kortteli 4. (52333)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, kostea ja kiiltävä

Leikkipaikka: liuku

Larjosto: eläimet, mato, etana, käärme

Pesäpaikat tervapääskyille

Ulospäin näkyvät projisointipaikat

Jälkiä ja kulkureittejä

Ötökkähotelli satelliitti

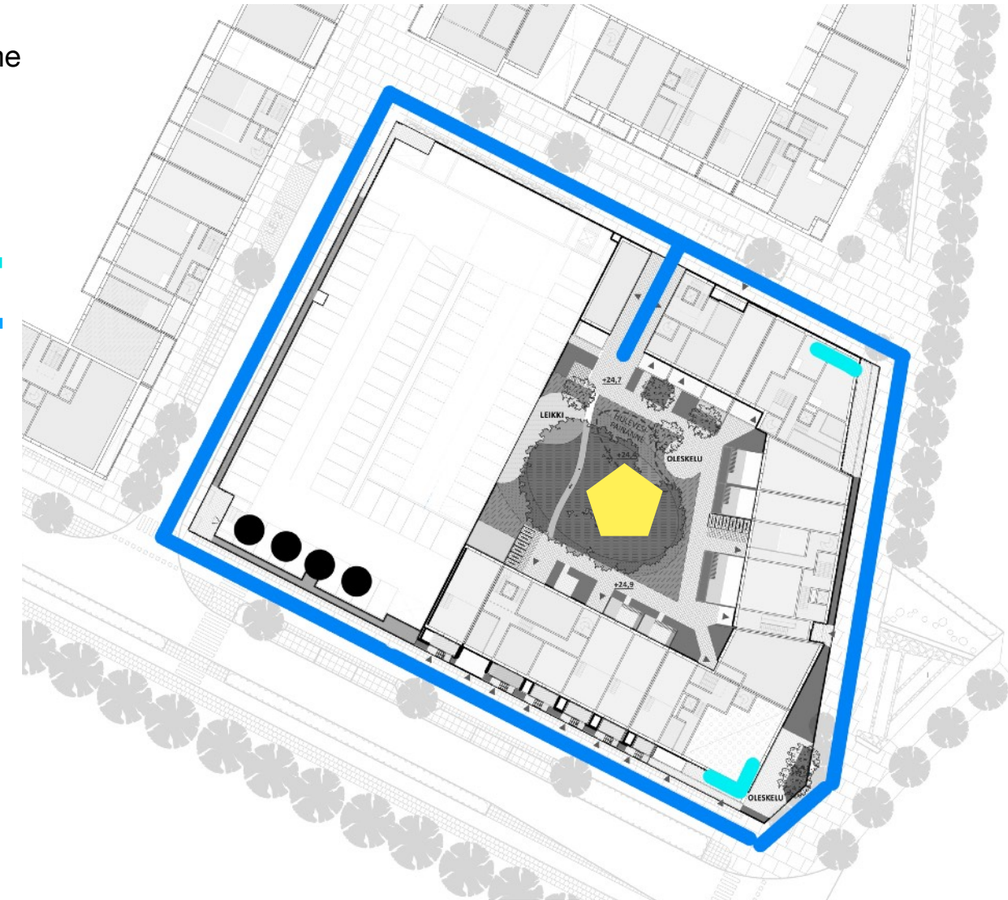

Kortteli 5. (52332)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, runsas ja tuuhea

Leikkipaikka: keinu

Larjosto: eläimet, sääski, harsokorento

Pesäpaikat tervapääskyille

Ulospäin näkyvät projisointipaikat

Jälkiä ja kulkureittejä

Ötökkähotelli satelliitti

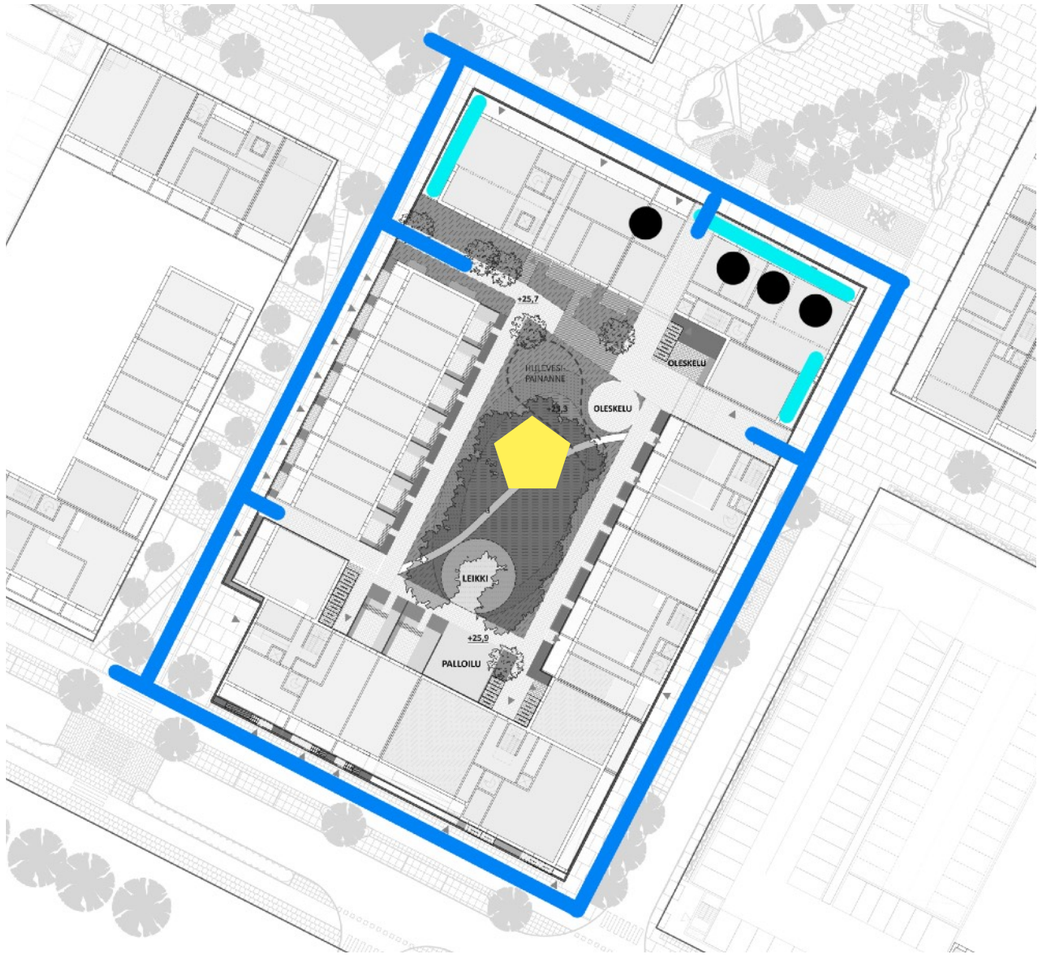

Kortteli 6. (52331)

Aino Landscaping Oy: kasvillisuusteema, värikäs ja marjainen

Leikkipaikka: pyörintä

Larjosto: eläimet, perhonen, mehiläinen, kukkakärpänen

Pesäpaikat tervapääskyille

Ulospäin näkyvät projisointipaikat

Jälkiä ja kulkureittejä

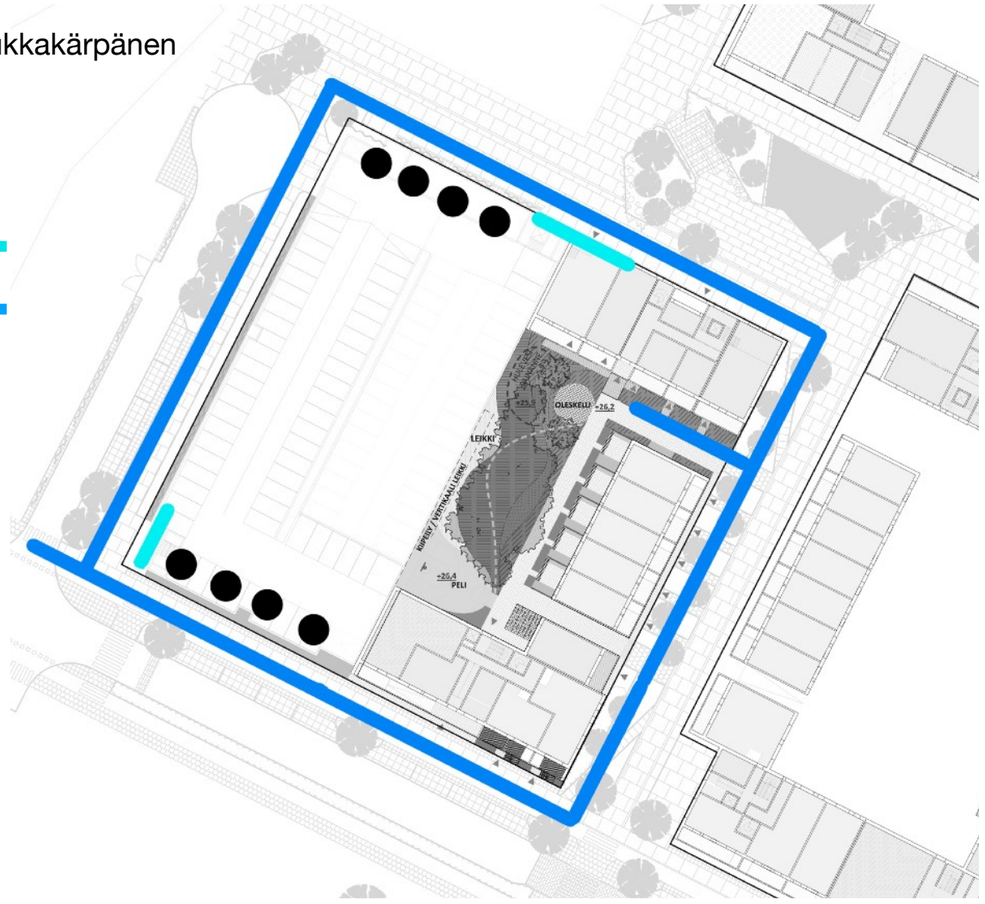

”Atomikortteli”, koulu - päiväkoti - monitoimitila

Kortteli muodostaa oman kilpailutetun kokonaisuuden. Rakennusten ympäristöön sopii samalla tavalla kuin asuinkortteleihin ötököiden jälkiä – mikä tästä meni – taidetta. Varhaiskasvatuksessa ja ala- ja yläasteella voidaan hyödyntää tunnistettavia, todellisia biologisia jälkiä oppimisessa ja opetuksessa.
Rakennusten pinnoista löytyy varmasti myös mahdollisuuksia valo- ja projisointitaiteelle tai muulle julkisivukäsittelylle.

”Atomi-rakennuksen” tuntumaan sijoittuu kaksi lasten käytössä olevaa satelliittia pääteoksesta, siis lasten ja koululaisten itsensä ladattavissa ja seurattavissa olevaa ötökkähotellia.

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Lisätietoa

Linkkejä

- Harri Larjoston valokuvataide, http://www.harrilarjosto.com/artphotography/
- Harri Larjoston lyhtelokuva, mehiläisistä https://info8798.myportfolio.com/mehilaishoito-shortmovie
- Mehiläisten lentoa, https://www.youtube.com/watch?v=iX74fJgfp0M
- Lajien sukupuutto, https://www.maailma.net/uutiset/raportti-miljoonaa-elain-ja-kasvilajia-uhkaa-sukupuutto-maara-on-suurempi-kuin-koskaan
- Mehiläistenhoito Suomessa, https://www.mehilaishoitajat.fi
- Helsingin ohjeet mehiläistarhaukselle, https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/luvat/maanvuokraus/mehilaistarhaus/
- https://www.mehilaishoitajat.fi/paikallisyhdistykset/
- Tervapääsky http://www.luontoportti.com/suomi/fi/linnut/tervapaasky

Kirjallisuutta

- **Mehiläishoitoa käytännössä 1 ja 2,** Mehiläishoitajienliitto
- **Mehiläisten historia**, 2016, Maja Lunde
- **Mikä tästä meni, eläinten jälkiä,** 1998, Preben Bang, Preben Dahlstrøm
- **Pikkuötökät talossa ja puutarhassa,** 2006, Lars-Henrik Olsen
- **Luonnon salainen verkosto**, 2019, Peter Wohlleben
- **Televisuaalinen välitila ja lavastajuus - käsiteteoreettinen tarkastelu**, 2019, Taiteen tohtori Kimmo Turunen, väitöskirja

,

LIITE: Kaupunginhallitus 16.11.2020 / 32 §

Vantaa

Kaupunkisuunnittelu / Jonna Juusola ja Charlotta Tanner

Kaupunginhallitus 24.8.2020 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002373 / Annefred eteläinen.** Lausuntoja pyydettiin 6 kpl saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 HSY	HSY toteaa lausunnossaan, että suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on rakennettu vesihuoltoa. Parhaillaan on käynnissä rakennushanke puistoalueen johtojen siirtämistä varten ja kaavaan on merkitty 10 m rasitealue uudelle linjaukselle. Johtojen uudesta sijainnista on sovittu tiiviissä yhteistyössä kaavoittajan ja HSY:n kesken. Samanaikaisesti asemakaavatyön kanssa on laadittu kunnallisteknistä yleissuunnitelmaa, minkä perusteella alueelle tarvitaan mm. uusi jätevesipumppaamo. HSY toteaa, että pumppaamo on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle ja se tulee ottaa mukaan kaavaan tarvittavin merkinnöin.	Lausunnon mukainen uusi jäteveden pumppaamo sijoittuu kaava-alueen katualueelle, eikä tarvetta tarkistuksille ole.
NRO 2 Vantaan kaupunginmuseo	ei huomautettavaa	-

NRO 3 Vantaan Energia Oy	Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu Vantaan Energian Sähköverkkojen muuntamotarpeet. Korttelin 52323 osalta muuntamon tarve tulee tutkia tarkemmin suunnittelun edetessä ja lausunnossa todetaan, että varaus kiinteistössä tai puistossa säilytetään. Kaukolämpöjohtojen osalta halutaan, että ne huomioidaan kaavaehdotuksessa ja niille varataan tilaa katualueilta.	Lausunnossa esitetyt asiat on huomioitu asemakaavaehdotuksessa sekä kaavan ohessa laaditussa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa, eikä tarvetta tarkistuksille ole.
NRO 4 Uudenmaan ELY-keskus	Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että esitetty kaavaratkaisu toteuttaa onnistuneesti alueelle laaditun arkkitehtuurikilpailun ideaa urbaanista ympäristöstä. Tiivis rakenne täydentää Aviapoliksen kokonaisuutta hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääreen. Lausunnossa on kiinnitetty erityistä huomiota etenkin kaavan meluntorjuntaan sekä hulevesiasioihin. ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että selostuksessa ei ole arvioitu melun ohjearvojen ylittymisen vaikutuksia ihmisten terveyteen ja alueen viihtyisyyteen, eikä riittävästi perusteltu esitettyjä ratkaisuja tai määräyksiä. Lisäksi ELY esittää muutoksia useampaan meluun liittyvään kaavamääräykseen sekä kommentoi alueen puistojen	Lausunnon mukaisesti selostusta on täydennetty etenkin ympäristöhäiriöiden vaikutusten arvioinnin sekä suunnitteluratkaisujen perusteluiden osalta. Myös muutamia meluun liittyviä kaavamääräyksiä on tarkennettu. Ilmanlaadun, parvekkeiden suuntaamisen, hulevesien hallinnan tai ratikan ympäristöhäiriöiden osalta tarvetta tarkistuksille ei katsottu olevan, koska lausunnossa esitetyt asiat on jo huomioitu kaavaehdotuksessa riittävällä tasolla.

	melutilannetta ja toimintojen sijoittamista. AK- ja C-kortteleiden osalta ELY esittää lisättäväksi määräyksiä ilmanvaihdosta mm. korvausilman ottamisesta ja suodattamisesta. Hulevesien johtamisen ja käsittelyn periaatteet ovat asianmukaiset. ELY kuitenkin esittää hulevesisuunnitelman lisäämistä kaavan liitteeksi sekä edellyttää kaavamääräystä rakentamisen aikaisten hulevesien viivyttämisestä.	

NRO 1
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

Lausunto:

Asemakaavan muutos nro 002373, Annefred eteläinen, 52. kaupunginosa, Veromies

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa. Alue rajautuu pohjoisessa osin Manttaalitiehen sekä nykyisen kaavan mukaisen Manttaalipuiston pohjoisreunaan, etelässä Äyritiehen, itäosassa Manttaalikujaan sekä lännessä rakenteilla olevaan kortteliin 52127. Aviapoliksen rautatieasemalle on matkaa n. 1,5 km ja lentoasemalle n. 2,5 km. Alue sisältää kokonaan kaavamuutoshakemuksen 002373 sekä osan kaavamuutoshakemuksen 002389 alueesta. Asemakaavan muutos tiivistää kaupunkirakennetta ja toteuttaa Aviapoliksen kaavarunkoa. Se on myös joukkoliikenteen runkolinjan ja suunnitteilla olevan Vantaan ratikan linjan varrella.

Asemakaavan muutoksella varaudutaan muuttamaan nykyiset teollisuus- ja varastorakennusten ja -laitosten korttelialueet (T-3), hotellirakennusten korttelialueet (KL-6), puistot (VP) sekä katualueet keskustatoimintojen (C), asuinkerrostalojen (AK) ja autopaikkojen (LPA) korttelialueiksi, puistoiksi (VP) ja katu- sekä torialueiksi. Nykyisiä katualueiden rajoja muutetaan. Mm. Rälssitien katualue levenee pikaraitiotien sekä pyöräteiden tilatarpeen takia. Rälssipuiston koko pienenee hieman nykyisestään. Nykyinen Manttaalipuisto muuttuu täysin ja saa uuden nimen, Annefredinpuisto.

Asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 56 440 k-m2, keskustatoimintojen 5 000 k-m2 ja yleisten rakennusten 11 000k-m2. Rakentamisen määrä on yhteensä 72 440 km2. AK-kortteleiden tehokkuudet vaihtelevat välillä e=1,8-2,8. Y-korttelissa tehokkuus on n. e=0,4 ja C-korttelissa e=2,3.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on rakennettua vesihuoltoa. Manttaali- ja Rälssipuistossa sijaitsee vuonna 1964 rakennettu muovinen 300 mm runkovesijohto ja betoninen 500 mm runkojätevesiviemäri. Puistoalueella sijaitsevien runkojohtojen lisäksi rakennettua vesihuoltoa on Rälssitiellä (betoninen 300 mm / muovinen 250 mm jätevesiviemäri ja valurautainen 300 mm / muovinen 225 mm vesijohto) ja Manttaalitiellä (betoninen 400 mm hulevesiviemäri, betoninen 500 mm jätevesiviemäri ja muovinen 315 mm vesijohto). Äyritiellä sijaitsee vuonna 1987 rakennettu betoninen 400 mm hulevesiviemäri.

Parhaillaan on käynnissä rakennussuunnitteluhanke puistoalueen johtojen siirtämistä varten, johtuen kaava-alueelle suunnitelluille uusille puistoalueille rakennettavien allasrakenteiden sijoittelusta. Kaavaan on merkitty 10 m rasitealue uudelle linjaukselle. Johtojen uudesta sijainnista on sovittu tiiviissä yhteistyössä kaavoittajan ja HSY:n kesken.

Suunnittelualueelle on rakennettava runsaasti uutta yleistä vesihuoltoa, joka on esitetty kaavaselostuksen liitteenä olevassa vesihuollon yleissuunnitelmassa. Kaavaselostuksessa on esitetty kunnallistekniseen yleissuunnitelmaan perustuen uuden vesihuoltoverkoston kustannusarvioksi 1,1 M€.

Samanaikaisesti asemakaavatyön kanssa on laadittu kunnallisteknistä yleissuunnitelmaa, minkä takia alueelle tulevan uuden vesihuoltoverkoston laajuus ja tekniset ratkaisut tunnetaan jo hyvin tarkasti. Uutta

aluetta varten tarvitaan mm. uusi jätevesipumppaamo ja mahdollisesti myös uusi palovesiasema; tämä ratkeaa lähiaikoina. Manttaalitien ja Annefredinkadun risteyksen läheisyyteen sijoittuva uusi jätevesipumppaamo on rajattu kaava-alueen ulkopuolelle. HSY esittää kaava-alueen rajojen muuttamista siten, että pumppaamo vaadittavine piha-alueineen tulisi osaksi kaavaa ja merkittäisiin asiaan kuuluvalla kaavamerkinnällä. Ajantasa-asemakaavasta ei käy yksiselitteisesti ilmi uuden pumppaamon sijaintipaikan nykyinen käyttötarkoitus.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109.

Jyrki Kaija vt. osastonjohtaja

Vastine:

Asemakaava-alueen rajaa on laajennettu suunnittelun edetessä siten, että koko nykyinen Manttaalitien osuus on otettu mukaan asemakaava-alueeseen. Kaavatyön yhteydessä laaditussa kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa uusi pumppaamo on sijoitettu tälle jo ennen nähtävillä oloa kaava-alueeseen lisätylle katualueelle. Tarvetta kaava-alueen rajauksen muuttamiseen ei näin ollen ole. Myöskään kaavamerkintää pumppaamolle ei lisätä, koska pumppaamo sijoittuu katualueelle eikä tontille.

Tarkistukset:

Tarvetta tarkistukselle ei ole, koska lausunnossa esitetyt asiat on jo huomioitu kaavaehdotuksessa.

NRO 2
Vantaan kaupunginmuseo

Lausunto:

ASEMAKAAVAN MUUTOS 002373, 52 VEROMIES /ANNEFRED ETELÄINEN

Vantaan kaupunginhallitus on päättänyt asettaa nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti 11.8.2020 päivätyn asemakaavamuutosehdotuksen, 52 Veromies / Annefred eteläinen ja pyytämään siitä tarvittavat lausunnot. Vantaan kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Kaavatyön tavoitteena on kaupunkimainen, elävä kortteli, johon kuuluu asuinkortteleita n. 1200 asukkaalle, 2 kpl pysäköintitaloja, monitoimirakennus Atomi, jonne sijoittuvat päiväkoti, yhtenäiskoulu ja nuorisotila sekä laaja puistoalue virkistysreitteineen. Suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, eikä siellä ole todettu erityisiä maisemallisia arvoja.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Näin ollen kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta.
Marjo Poutanen, Museopalveluiden päällikkö
Susanna Paavola, Rakennustutkija

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 3
Vantaan Energia Oy

Lausunto:

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 002373
Kaupunginosa 52, Veromies
Kohdealue Annefred Eteläinen

Sähköverkko
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski -ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Kaavadokumenttien rakentamistapaohjeessa on huomioitu VES:n muuntamotarpeet asemakaavan suunnittelualueelle. Muuntamot on suunniteltu kortteleihin 52328, 52331, 52333 ja 52329. Korttelin 52323 kohdalla muuntamotarve tulee tarkastella erikseen kohteen kaavatyön edetessä ja sen rakentumisen aikataulun mukaan. Pidetään muuntamovaraus korttelissa 52323 tai sen vieressä puiston puolella voimassa.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko
Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöjohtoja liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöjohtojen sijainti, sekä varataan tarvittavat tilat katualeilta uusille kaukolämpöjohdoille. Alueen halkova DN250 johdolle on alustavasti varattu reitti Manttaalikujalle.

Mikäli kaukolämpöjohtoja pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa
yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Kunnioittavasti
VANTAAN ENERGIA OY
Tomi Virtanen
VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
Antti Hartikainen

LIITTEET:
1. Keskijänniteverkon kartta 1:1500
2. Pienjänniteverkon kartta 1:1500
3. Kaukolämpöverkon kartta 1:4000

Vastine:

Asemakaavassa on huomioitu kaavamääräyksin kiinteistömuuntamoiden sijoittuminen. Paikat on katsottu yhteistyössä Vantaan Energian Sähköverkkojen kanssa. Kiinteistön 52323 suunnittelun etenemisestä ei ole tällä hetkellä tarkempaa tietoa ja muuntamon osalta säilytetään kaavamääräys kiinteistömuuntamon sijoittamisesta korttelin alueelle.

Kaukolämpöjohtojen sijainti on huomioitu kaavan laadinnan yhteydessä ja ne on huomioitu kaavan ohessa tehdyssä kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa. Tilavaraus kaukolämpöjohdoille on varmistettu mm. katupoikkileikkauksin.

Tarkistukset:

Tarvetta tarkistukselle ei ole, koska lausunnossa esitetyt asiat on jo huomioitu kaavaehdotuksessa.

NRO 4
Uudenmaan Ely-keskus

Lausunto:

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, Veromies, Annefred eteläinen, nro 002373
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Annefred eteläinen asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002373). Asemakaava on eteläinen osa asemakaavasta 052500 Aviapolis Urban Blocks, josta Uudenmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa 23.1.2019.

Yhdyskuntarakenne
Esitetty kaavaratkaisu toteuttaa onnistuneesti alueelle laaditun arkkitehtuurikilpailun ideaa urbaanista ympäristöstä. Tiivis rakenne täydentää Aviapoliksen kokonaisuutta hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääreen. Kaavaratkaisu on linjassa MAL 2019 tavoitteiden sekä voimassa olevan että valmistelussa olevan yleiskaavan kanssa.

Meluntorjunta
Uudenmaan ELY-keskus on jo Aviapoliksen kaavarunkoluonnoksesta 30.10.2015 antamassaan lausunnossa kiinnittänyt erityistä huomiota alueen meluntorjunnan toteuttamiseen. Lausunnossa on mm. todettu, että vaikka alueen rakentaminen on tulkittavissa täydentävänä, tulee alueen ääniympäristön laatuun kiinnittää asemakaavoituksessa erityistä huomiota. Uuden alueen käsitteen tulkintaan vaikuttaa mm. alueen sijainti muihin alueisiin nähden. Edelleen 23.1.2019 asemakaavan muutosluonnoksesta nro 052500 (AUB-alue) annetussa lausunnossa on kiinnitetty huomiota alueen vaiheittaisen rakentamisen huomioimisesta melumääräyksissä.

Kaavaselostuksen mukaan alueella ylittyvät valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset ohjearvot, eikä niihin päästä kaikilta osin kaavassa esitetyillä kaavamääräyksillä. Kaava-alue ja sen lähialueet ovat kokonaisuudessaan melutasojen ja ilmanlaadun osalta heikot. Melun leviämistä ja sen hallintaa on kaava-aineiston perusteella selvitetty kohtuullisen laajasti. Selostuksessa ei ole kuitenkaan arvioitu melun ohjearvojen ylittymisen vaikutuksia ihmisten terveyteen ja alueen viihtyisyyteen, eikä riittävästi perusteltu esitettyjä ratkaisuja tai määräyksiä.

Melutasojen ja alueen terveellisyyden ja viihtyisyyden kannalta erityisen hankala tilanne on kaavan toteutuessa vaiheittain. Erityisesti koulun piha-alueen melutason ohjearvojen ylittymistä ei voida pitää hyväksyttävänä. Piha-alueella ja katoille sallituilla ulkoalueilla tulee saavuttaa ehdottomasti vaaditut ohjearvot kaava alueen rakentumisen kaikissa vaiheissa. Kaavamääräyksen muotoilua ”vähintään osalla korttelin piha-aluetta” ei voida pitää nykyisessä muodossa riittävänä, varsinkin kun otetaan huomioon Aviapoliksen alueen laatutavoitteet.

Ohjearvo pitää savuttaa merkittävällä osalla piha-aluetta ja erityisesti niillä alueilla, jotka on tarkoitettu oleskeluun tai oppimiseen. Muiltakin osin alueen laatu on vaiheittain toteutettaessa ympäristömelun suhteen huono, vaikka määräyksillä tilannetta on pyritty parantamaan. Asuinhuoneistojen avautumista koskevan määräyksen tulee olla sitova, eikä määräyksen muotoilu voi olla nykyisen kaltainen ”tulee pyrkiä”, mikä ei ole määräys.

Kaavassa tulee myös määrätä, että parvekkeita ei saa sijoittaa meluisille (yli 65 dB LAeq 7-22) julkisivuille. Mikäli parvekkeita joudutaan melutilanteen takia suojaamaan, tulee suojauksen suunnittelussa varmistaa, että ilmanlaatu parvekkeilla ei huononnu ja aiheuta terveyshaittaa. Ohjearvot ylittävillä julkisivuilla parvekkeet on lasitettava.

Rälssipuiston osalta melun ohjearvot ylittyvät osin selvästi. Alueen melutilannetta tulee kohentaa ja antaa tästä riittävät kaavamääräykset. Myös esitettyjen toimintojen sijoittamien alueelle tulee pohtia tarkemmin. Toisella VP-alueella melutilannetta tulee myös kohentaa meluntorjunnalla tms., erityisesti sen käyttötarkoituksen vuoksi.

AK- ja C-kortteleiden osalta tulee antaa riittävät määräykset ilmanvaihdosta mm. korvausilman ottamisesta ja suodattamisesta. Lisäksi ilmanlaadun ja sen vaikutusten osalta tarkastelu tulee tehdä kokonaisuutena. Ei niin, että ilmanlaatua ja niihin liittyviä suositus- ym. etäisyyksiä tarkastellaan katu/väylä kerrallaan.

Tärinän ja runkomelun osalta tulee varmistaa, että raitiotielinjaan tehtävät tärinä ja runkomeluvaimennukset ovat riittäviä haittojen ehkäisemiseksi, eivätkä vaadi tässä kaavassa erillisiä määräyksiä.

Hulevesien hallinta
Hulevesien viivytyksestä on annettu alueittain yleispiirteiset määräykset, joissa viitataan erilliseen hulevesisuunnitelmaan. Kyseinen hulevesisuunnitelma on oletettavasti osa alueelle tehtyä kunnallisteknistä yleissuunnitelmaa. Osaltaan hulevesien muodostumista rajoitetaan viherkattojen avulla. Hulevesien korttelikohtaiset ja alueelliset viivytysalueet on esitetty selkeästi kaavakartalla.

Hulevesien johtamisen ja käsittelyn periaatteet ovat asianmukaiset. Koska hulevesien viivytysmääräyksissä viitataan erilliseen hulevesisuunnitelmaan, tulisi kunnallistekninen yleissuunnitelma (tai sen sisältämä hulevesisuunnitelma) yksiselitteisyyden vuoksi lisätä liitteeksi asemakaava-aineistoon.

Kaavassa tulee määrätä myös rakentamisen aikaisesta hulevesien viivyttämisestä siten, että Palo-ojaan ei kohdistu samentumishaittoja. Mikäli rakentamisen aikainen hulevesien käsittely on kuvattu hulevesisuunnitelmassa, kaavassa olisi syytä mainita, että hulevesien viivytysvaatimus suunnitelman mukaisesti koskee myös rakentamisen aikaisia vesiä.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI UUDELY: Erika Heikkinen, Kirsi Hellas, Olli Jaakonaho; Elina Kerko, Eeva Kopposela, Larri Liikonen, Marjo Vuola, Henrik Wager

Vastine:

Lausunnossa on kiinnitetty huomiota erityisesti asemakaavan melu- ja hulevesiasioihin. Kaavaselostusta on päivitetty lausunnon mukaisesti laajasti mm. melun ja muiden ympäristöhäiriöiden vaikutusten arvioinnin osalta. Selostuksen päivityksellä on tuotu selvemmin esiin millä suunnitteluratkaisuilla parannetaan alueen

viihtyisyyttä ja terveellisyyttä suhteessa melun ohjearvoihin. Meluun liittyviin kaavamääräyksiin on tehty muutoksia lausunnon mukaisesti. Koulun ja päiväkodin pihan melutasoihin liittyvää määräystä on tarkennettu muotoon, jossa vaiheittain rakentamisessa tulee huolehtia mahdollisista tilapäisjärjestelyistä ohjearvon mukaisen melutason saavuttamiseksi oleskeluun ja oppimiseen tarkoitetuilla korttelin piha-alueilla. Asuntojen avautumista koskevaa määräystä on tarkennettu muotoon: ”Asunnot tulee suunnitella joko siten, että ne eivät avaudu ainoastaan julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna, tai suunnittelussa tulee varmistaa teknisin ratkaisuin julkisivuun kohdistuvan melutason vähentäminen.” Perusteluna tähän on se, että umpikorttelirakenteesta johtuen kaikkia asuntoja ei voida toteuttaa läpitalon huoneistoina. Tällaisia asuntoja ei myöskään synny alueelle kuin muutama. Kaavamääräystä on tiukennettu lausunnon mukaisesti, mutta sillä ei ole haluttu vaikeuttaa umpikortteleiden syntymistä.

Parvekkeiden osalta asemakaavassa on määräys, joka edellyttää, että parvekkeilla ja asuntojen terasseilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia siitä, että ohjearvojen mukainen melutaso ei ylity. Parvekkeiden lasittamisesta ei ole tarpeen erikseen määrätä, koska tämän määräyksen mukaisena teknisenä ratkaisuna nimenomaan lasittaminen on toteuttajan ensisijainen ratkaisu. Emme näe tarpeen myöskään lisätä määräystä parvekkeiden sijoittamisesta, koska kaavassa jo oleva määräys ohjaa samaan lopputulokseen. Umpikortteleiden melulta hyvin suojatut pääoleskelualueet syntyvät sisäpihoille ja asunnon oma ulkotila täydentää tätä.

Lausunnossa on otettu kantaa myös puistojen melutilanteeseen. Puiston toimintojen määrääminen kaavalla ei ole tässä tapauksessa tarkoituksenmukaista, koska puistosuunnittelu on jo käynnissä. Puistojen meluarvot on huomioitu toimintojen sijoittamisessa mm. siten että Rälssipuisto on esitetty puistosuunnitelmassa pääosin hulevesien hallinnan alueeksi ja Annefredinpuistoon on sijoitettu oleskelun päätoiminnot. Annefredinpuiston toimintojen tarkempi sijoittuminen ja mahdollinen melusuojaus tarkastellaan toteutussuunnittelun yhteydessä. Kaupunkiviljelyn kaavamerkintä on sijainniltaan ohjeellinen. Leikkipaikan osalta melutilannetta arvioidaan ja se on tarkoitus sijoittaa uuteen paikaan tai toteutetaan vasta kun melutaso on riittävän alhainen.

Ilmanlaadun ja pienhiukkasten osalta asemakaavassa on esitetty määräys Y-kortteliin, joka toiminnoiltaan määritellään herkäksi kohteeksi. AK- ja C-kortteleiden osalta määräystä ei ole nähty tarpeelliseksi, koska alueet sijoittuvat sekä nyky- että ennusteliikenteen mukaisia suositusetäisyyksiä kauemmas pienhiukkasia aiheuttavista liikennelähteistä. Äyritien osalta asuinrakennukset sijoittuvat kadun varteen, mikä on suositusetäisyyttä (10 m) lähempänä, mutta ei ristiriidassa ohjeiden mukaisen minimietäisyyden kanssa.

Vantaan raitiotiesuunnittelussa on linjattu, että asemakaavoitettujen alueiden kohdalla raitiotiesuunnitelma huomioi teknisin vaatimuksin ympäröivän maankäytön. Tämä sisältää tärinän ja runkomeluvaimennukset haittojen ehkäisemiseksi.

Kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa laadittu yleispiirteinen hulevesisuunnitelma sisältyy rakentamistapaohjeeseen. Kaavamääräyksellä viitataan erilliseen, rakennuslupasuunnitteluvaiheessa tehtävään tarkempaan korttelikohtaiseen hulevesisuunnitelmaan. Työmaa-aikaisista hulevesistä on ohjeistettu/kirjattu selostuksessa tarkemmin ja viitattu RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa linjattuihin menetelmiin. Puistosuunnittelussa työmaa-aikaisia hulevesiä on huomioitu muun muassa skeittipuiston tilan väliaikaisella käytöllä työmaavesien käsittelemiseksi.

Tarkistukset:

Lausunnon mukaisesti selostusta on täydennetty etenkin ympäristöhäiriöiden vaikutusten arvioinnin sekä suunnitteluratkaisujen perusteluiden osalta. Myös muutamia meluun liittyviä kaavamääräyksiä on tarkennettu.

Ilmanlaadun, parvekkeiden suuntaamisen, hulevesien hallinnan tai ratikan ympäristöhäiriöiden osalta tarvetta tarkistuksille ei katsottu olevan, koska lausunnossa esitetyt asiat on jo huomioitu kaavaehdotuksessa riittävällä tasolla.

33 § Asemakaavamuutos 002417 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 52 Veromies/ Aviapolis eteläinen

VD/511/10.02.04.00/2019
TLA/JRA/MHÄ/MKU

Asemakaavan muutoksella vahvistetaan Aviapoliksen palvelujen asiakaspohjaa, laajennetaan Avia-aukiota sekä muutetaan korttelin muita järjestelyjä. Asuinrakentamisen määrää nostetaan voimassa olevaan asemakaavaan nähden 8 100 k-m²:lla. Asumista tulee yhteensä 33 100 k-m², mikä sijoittuu sekä AK-korttelialueelle (23 800 k-m²) että C-korttelialueelle (9 300 k-m²). Alueelle rakennetaan noin 650 kotia noin tuhannelle asukkaalle, eli noin 150 asuntoa enemmän voimassa olevaan kaavaan nähden. Liike- ja toimistorakentamista on yhteensä 11 750 k-m². Rakentamisen määrä on kaikkiaan 44 850 k-m². Tonttijakoa uudistetaan.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 52320, aukiota ja katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 52320, aukiota ja katualuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 52320, kaupunginosassa 52 Veromies.

Alue sijaitsee Aviapolis-aseman eteläisen sisäänkäyntirakennuksen ympärillä Veromiehessä. Aluetta rajaavat pohjoisessa Aviakuja ja Lokinpuisto, idässä Aviabulevardi, etelässä Tikkurilantie ja lännessä Turbiinitie. Alueen laajuus on 3 ha.

Kaavan hakija
KOy Aviatontti IV / c/o LAK Real Estate Oy ja Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Nykyisen korttelialueen omistaa KOy Aviatontti IV / c/o LAK Real Estate Oy. Vantaan kaupunki omistaa nykyisen Avia-aukion ja Turbiinitien eteläosan.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet LAK Real Estate Oy:n konsultteina Kautto & Nikulainen Arkkitehdit Oy, Arkkitehdit Soini & Horto Oy, Linja Arkkitehdit Oy, Vahanen Environment Oy ja Akukon Oy. Vantaan Ratikka -työn yhteydessä WSP Finland on tutkinut tämän asemakaavamuutoksen tarvitsemaa huoltoajoliittymää Aviabulevardille.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa työpaikka-aluetta (TP) ja virkistysaluetta. TP-aluetta halkoo liikenneväylän tunneliosuus sekä lentomeluvyöhyke m2 (Lden 55-60 dB). Aluetta sivuaa joukkoliikenteen terminaali (LJ) ja ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Lähialueella on myös merkintä keskustatoimintojen alakeskuksesta (c).

Yleiskaavaluonnoksessa 2020 kaavamuutoksen alue on kaupunkikeskustan aluetta C ja kestävän kasvun vyöhykettä, jolla sijaitsee rautatieasema. Alueen halki kulkee virkistysalueyhteys ja Turbiinitien varressa pyöräilyn baana. Aluetta sivuaa raitiotie Aviabulevardilla. Maan alla on merkinnät raskaan raideliikenteen tunneliosuuksille.

Asemakaavan muutos

Eteläisemmän Aviapolis-aseman lähiympäristön keskeiseksi aiheeksi muodostuu nykyistä laajempi Avia-aukio, jonka ympärille katutasoon palvelut sijoittuvat. Pysäköinti sijoitetaan keskitetysti autopaikkojen korttelialueelle LPA sekä C-alueelle liikerakennuksen kellariin. Lokinpuiston laitaan sijoittuu asumista palveleva yhteiskäyttöinen alue AH peli- ja leikkialueineen. Asuntoja on asuinkerrostalojen korttelialueella AK, mutta myös keskustatoimintojen korttelialueella C. Autopaikkavaade koko korttelissa on yhteensä 347 kpl.

Korttelin 52320 kokonaisrakennusoikeudeksi muodostuu 44 850 k-m^2. Nykyinen asumisen rakennusoikeus nousee 8 100 k-m^2:lla 33 100 k-m^2:iin, mikä sijoittuu sekä AK-korttelialueelle että C-korttelialueelle. Asumisen määrää kasvattamalla edistetään palvelujen määrää ja monipuolisuutta aseman vierellä.

C-alueen rakennusoikeus, 21 050 k-m^2, sallii alueelle sijoittuvan toimisto-, liike- ja palvelutiloja yhteensä 12 300 k-m^2:n verran ja asumista 9 300 k-m^2. Aukion etelälaidalle sijoittuu 16-kerroksinen asuintorni, jonka maantasokerroksessa on liike-, palvelu- ja/tai asukkaiden yhteistiloja. Asuintornin 15-kerroksinen ”sisar” sijoittuu liikerakennuksen pohjoispuolelle. Pohjoistornin alimmat, osin kellarikerrokset, ovat pääasiassa varastoja. Tornien asuntojakauma painottunee pieniin asuntoihin (max 50 % yksiöitä), minkä vuoksi kaavamääräyksin edellytetään yhteisten oleskelutilojen rakentamista. Torneihin sijoittuu n. 310 asukasta.

Avia-aukion pohjoispuolella on n. 600 asukkaan asuinkerrostalot, joiden rakennusoikeus on yhteensä 23 800 k-m^2. Aukion laidalle sekä Aviabulevardin ja Aviakujan kulmaan sijoittuu liike- ja palvelutiloja. Aviakujan varrelle sijoittuu myös joukkoliikenteen kuljettajien sosiaalitila. Asuntojakauma painottuu yksiötä suurempiin asuntoihin (max 40 % yksiöitä). Jotta korttelialueesta saadaan kaupunkimainen, määrätään, että rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen, värityksen ja materiaalien tulee olla erilaisia eri rakennuksissa ja että kerrosluvultaan erilaiset rakennuksen osat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia. Alueen keskellä on yhdyskuntateknistä huoltoa palveleva alue ET, jossa sijaitsee Kehäradan huoltokuilu.

Lokinpuistosta johtaa Avia-aukiolle yleiselle jalankululle varattu reitti istutuksineen. Reitti kulkee osin asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen AH ja osin C-alueen halki.

Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia myös säilytettävistä ja istutettavista puista, varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon sekä sähköautoihin, vihertehokkuuden laskemisesta ja asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta. Esimerkiksi pysäköintilaitoksen ylin taso tulee kattaa osin viherkatolla.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 22.2.2019.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä pyydettiin 14.3.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.

- Vantaan Energia Oy:llä ei ollut erityistä huomautettavaa. (Muuntamoiden sijoittelusta on sovittu erillispalaverissa.)
- Helsingin seudun liikenne HSL muistutti, että Vantaan ratikan yleissuunnitelman sisältö tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa.

- Finavia Oyj muistutti, että alueen ääneneristävyysvaatimuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Uusi verhokäyrä tulee merkitä asemakaavan aineistoon. Alueen suunnittelussa tulee huomioida lentoaseman esterajapinnat.
- Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy ilmoitti olevansa kiinnostunut ekopisteen perustamisesta tulevan päivittäistavarakaupan yhteyteen. Keräysvälineiden tyhjennys tapahtuu nostoperusteisesti, joten niiden yläpuolella ei voi olla katosta, sähköjohtoja jne.
- HSY ilmoitti, että yleisen vesihuollon lisärakentamista ei lähtökohtaisesti edellytetä. Tarvittaessa kaavaan merkitään johtokujia. Kaavoituksen myöhemmissä vaiheissa on laadittava kaupunkilähtöisesti kaavakohtainen vesihuollon esisuunnitelma kaavaselostuksen liitteeksi.
- Vantaan kaupunginmuseolla ja Fingridillä ei ollut huomautettavaa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9) etenkin mahdollistamalla korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista asemanseudulla ja luomalla samalla palveluita.

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa kaupungin maalle uutta asuntokerrosalaa n. 4 000 k-m^2 (n. 100 asuntoa, n. 130 - 140 asukasta).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija KOy Aviatontti IV / c/o LAK Real Estate Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (4 230 €), yhteensä 22 230 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.5.2020 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.5.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002417 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Aviapolis eteläinen
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija KOy Aviatontti IV / c/o LAK Real Estate Oy maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (4 230 €), yhteensä 22 230 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 1.6.2020 § 19

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.5.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002417 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Aviapolis eteläinen
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot, ja

c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija KOy Aviatontti IV / c/o LAK Real Estate Oy maksaa muutoskustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (4 230 €), yhteensä 22 230 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.6. – 24.8.2020.Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 1.6.2020 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 5 kappaletta.

- Vantaan Energia halusi, että maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti huomioidaan ja lisätään alueelle kolmas muuntamo C-korttelin Turbiinitien puoleiselle alueelle.
- HSY pyysi, että selostuksen vesihuollon esisuunnitelma sekä kustannus- ja määrätiedot on päivitettävä uusimman rakennussuunnitelman mukaiseksi.
- HSL:llä ei ollut uutta lausuttavaa.
- Finavia Oyj muistutti, että kohteen sijainti edellyttää tehokkaita ääneneristysratkaisuja. Tuleville asukkaille alueen äänimaiseman informoiminen tulisi kohteen toteuttamisessa huomioida.
- Uudenmaan ELY-keskus muistutti, että asemakaavan muutosalueen melutilanne huomioiden ja alueelle suunnitellut herkät toiminnot (päiväkoti) huomioon ottaen melusuojaukseen ja -määräyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kohteessa on hyvä pyrkiä uuden alueen melun ohjearvoihin.

Tehdyt tarkistukset
Lausuntojen johdosta on tehty tarkistuksia selostukseen ja kaavakartalle lisätty kolmas ohjeellinen muuntamon paikka. AK-korttelin etelälaitaan, aukion pohjoispuolelle, on lisäksi lisätty yleisen jalankulun alue. Teknisenä tarkistuksena korjattiin ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palveleva alue, korttelialueeksi ja lisättiin sille tontinnumero.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Selostukseen on päivitetty vesihuoltoa koskevat kohdat.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 3.11.2020 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 3.11.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002417 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Aviapolis eteläinen

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 33

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 3.11.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002417 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Aviapolis eteläinen.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 3.11.2020
- Lausunnot ja vastineet 3.11.2020

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, ote valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, p. 050 3028975,
asemakaava-arkkitehti Merja Häsänen, p. 050 3028958
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002417 AVIAPOLIS ETELÄINEN

VEROMIES

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 3.11.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002417. Kaavoitus on tullut vireille 22.2.2019.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 52320 sekä katu- ja torialueet kaupunginosassa 52 Veromies. (Kumoutuvan asemakaavan kortteli 52320 sekä katu- ja torialueet kaupunginosassa 52 Veromies).

Tonttijako: Kortteli 52320 kaupunginosassa 52 Veromies.

Tonttijaon muutos: Kortteli 52320 kaupunginosassa 52 Veromies.

Asemakaavan muutoksella nostetaan asuinrakentamisen määrää palvelujen asiakaspohjan vahvistamiseksi, laajennetaan Avia-aukiota sekä muutetaan korttelin muita järjestelyjä. Liike- ja toimistorakentamisen määrä ei juuri muutu. Tonttijakoa uudistetaan.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija:

Merja Häsänen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 3028958.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

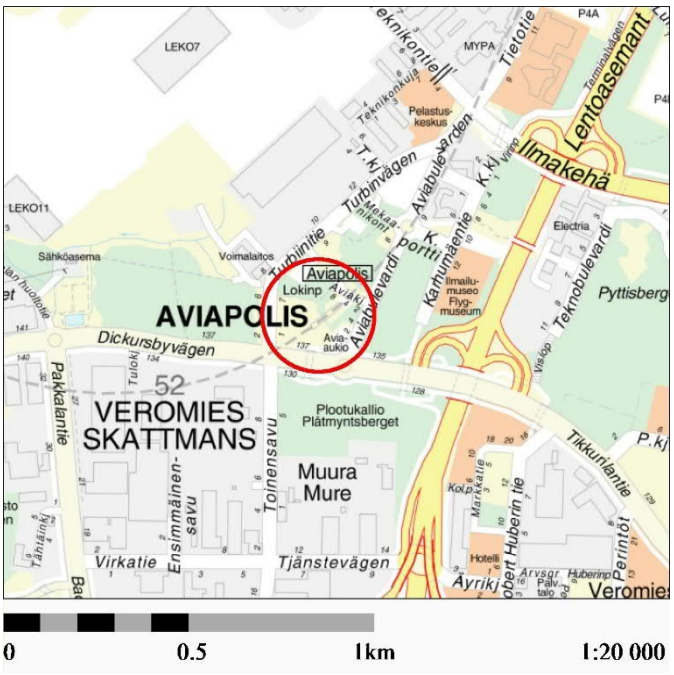

Suunniteltava alue on Aviapolis-aseman eteläisen sisäänkäyntirakennuksen ympärillä. Aluetta rajaavat pohjoisessa Aviakuja ja Lokinpuisto, idässä Aviabulevardi, etelässä Tikkurilantie ja lännessä Turbiinitie.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- KOy Aviatontti IV:n ja Vantaan kaupungin jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 14.1.2019. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002417.
- Kaavaan liittyy Vantaan kaupungin kaavamuutoshakemus
- Kaavoitus tuli vireille 22.2.2019.
- Mielipiteet pyydettiin 14.3.2019 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.
- Lausunnot pyydettiin 31.8.2020 mennessä. Niitä saatiin 5 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 19
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 19
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 20
3.3. Asemakaavan tavoitteet 21
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 23
4. Asemakaavan kuvaus 31
4.1 Kaavan rakenne 31
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 32
4.3 Aluevaraukset 33
4.4 Kaavan vaikutukset 37
4.5 Ympäristön häiriötekijät 41
5. Asemakaavan toteutus 42
6. Kaavatyöhön osallistuneet 42
7. Asemakaavan seurantalomake 43
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 45
9. Muu suunnitelma-aineisto 55

LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Aviapoliksen kaavarunko, kaupunginvaltuusto 18.4.2016.
- Aviapolis, Veromiehen verkot, 052700, Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu, 2018.
- Raide-Jokeri 3:n alustava yleissuunnitelma 23.2.2018, WSP Finland Oy.
- Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelma, LiCon-AT Oy, MA-arkkitehdit Oy, WhiteNight Lighting Oy, 12.10.2018, tekninen lautakunta 6.11.2018.
- Vantaan arkkitehtuuriohjelma, kaupunginvaltuusto 11.5.2015.
- Resurssiviisauden tiekartta, kaupunginvaltuusto 18.6.2018.
- Baanaverkko Vantaalla, WSP Finland Oy, 17.1.2019.
- Aviapolis Core -viitesuunnitelma, C. F. Möller Architects, kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019.
- Aviapolis South Block, Tuulisuusselvitys, WSP 15.4.2019.
- Aviapolis South Block meluselvitys, Akukon Oy, 20.9.2019.
- Poikkeamispäätös LP-092-2019-02308, 3.9.2019.
- Kaupunkikuvaneuvottelukunta 27.6.2019 § 41. Lausunto rakennuslupahakemukseen: Kiinteistö Oy Aviatontti IV, Aviapolis South Block.

1. TIIVISTELMÄ

Eteläisemmän Aviapolis-aseman lähiympäristön keskeiseksi aiheeksi muodostuu nykyistä laajempi Avia-aukio, jonka ympärille palvelut sijoittuvat. Nykyinen asumisen rakennusoikeus nousee 8 100 k-m^2:lla 33 100 k-m^2:iin, mikä sijoittuu sekä asuinkerrostalojen korttelialueelle AK että keskustatoimintojen korttelialueelle C. Asumisen määrää kasvattamalla edistetään palvelujen määrää ja monipuolisuutta aseman vierellä. C-alueelle sijoittuu myös toimisto-, liike- ja palvelutiloja yhteensä 11 700 k-m^2:n verran. Korttelin 52320 kokonaisrakennusoikeudeksi muodostuu 44 850 k-m^2. Alueen laajuus on 3,1 ha.

C-alueelle, aukion etelälaidalle sijoittuu 16-kerroksinen asuintorni, jonka maantasokerroksessa on liike-, palvelu- ja/tai asukkaiden yhteistiloja. Asuintornin 15-kerroksinen ”sisar” sijoittuu liikerakennuksen pohjoispuolelle. Pohjoistornin alimmat, osin kellarikerrokset, ovat pääasiassa varastoja. Tornien asuntojakauma painottuu pieniin asuntoihin, minkä vuoksi kaavamääräyksin edellytetään yhteisten oleskelutilojen rakentamista. Torneihin sijoittuu n. 310 asukasta.

Avia-aukion pohjoispuolella on n. 600 asukkaan asuinkerrostalot, joiden rakennusoikeus on yhteensä 23 800 k-m^2. Aukion laidalle sijoittuu liike- ja palvelutiloja ja Aviakujan varrelle joukkoliikenteen kuljettajien sosiaalitila. Asuntojakauma painottunee yksiötä suurempiin asuntoihin. Jotta korttelialueesta saadaan kaupunkimainen, määrätään, että rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen, värityksen ja materiaalien tulee olla erilaisia eri rakennuksissa ja että kerrosluvultaan erilaiset rakennusosat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia. Alueen keskellä on yhdyskuntateknistä huoltoa palveleva korttelialue ET, jossa on Kehäradan huoltokuilu.

Autopaikkavaade koko korttelissa on yhteensä 347 kpl. Autopaikat sijoittuvat pääosin autopaikkojen korttelialueelle LPA. Osa C-alueen autopaikoista sijoittuu kellariin.

Lokinpuistosta johtaa Avia-aukiolle yleiselle jalankululle varattu reitti istutuksineen. Reitti kulkee osin asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen AH ja osin C-alueen halki. AH-alueelle tulee sijoittaa peli- ja/tai leikkialueita sekä istutuksia.

Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia myös säilytettävistä ja istutettavista puista, varautumisesta sähköautoihin, vihertehokkuuden laskemisesta sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa Aviapolis-aseman eteläisen sisäänkäynnin ympärillä. Alue rajautuu etelässä Tikkurilantiehen, lännessä Turbiinitiehen, idässä Aviabulevardiin ja pohjoisessa Aviakujaan ja Lokinpuistoon. Kaavamuutosalue sijoittuu osoitteeseen Aviabulevardi 4 sekä Avia-aukiolle.

Alueella sijaitsee kehäradan Aviapoliksen aseman maanpäällinen sisäänkäynti ja aseman ilmanvaihtohormien suojakuorirakennelma. Molemmat on rakennettu vuonna 2015.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Suunnittelualue sijoittuu laajalle reunamuodostumaselänteelle. Selänteen pohjavesistä saavat alkunsa Aviapoliksen alueella virtaavat, Vantaan- ja Keravanjokeen laskevat ojat, Pytinoja ja Palooja.

Veromiehen kaupunginosaan on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat ja sivuavat tiet ovat ajan kuluessa muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi niin äänimaailmaltaan kuin laajuudeltaan. Katuverkko on harva ja korttelikoko valtaisa. Rakentamatta jääneet maa-alueet ovat osittain vehreitä, luonnonvaraisia metsiköitä. Maaston korot vaihtelevat +39,5 ja 51 metrin välillä.

Suunnittelualue on lentokentän vieressä ja pääasiassa lentomelun L_{den} 55 dB ulkopuolella. Ainoat rakennukset ovat asemarakennus ja rautatietunnelin huoltokuilurakennus. Metsä on alueen eteläosasta kaadettu ja kallio louhittu.

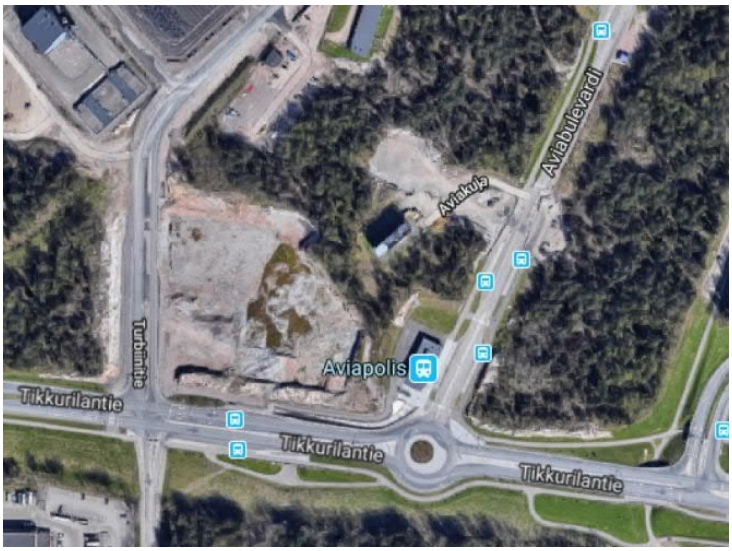

Suunnittelualue vuoden 2019 ilmakuvassa (Google).

Kuvassa Aviakuja on rakenteilla. Nykyisin se on valmis.
Turbiinitielle päin avautuu laaja kallio-louhos.
Kehäradan huoltokuilun ympärillä on vielä metsää.

Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet

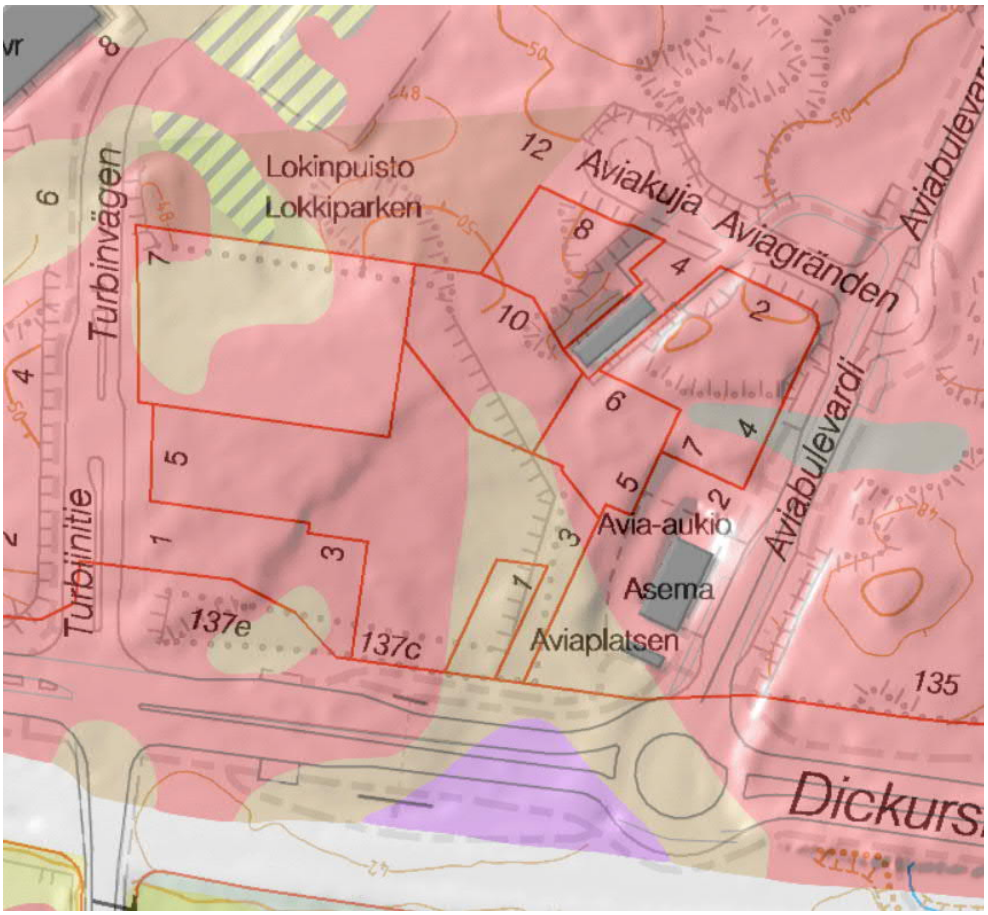

Pintamaalajikartan mukaan kaavamuutoksen alue sijoittuu suurimmaksi osaksi kallioalueelle; kallionpinta sijaitsee korkeintaan metrin syvyydellä ja tulee paikoin esiin kalliopaljastumina, suuri osa alueesta on louhittu. Kaava-alueen eteläosassa sekä luoteiskulmassa on yhteensä kolme moreenialuetta. Aviabulevardin suunnalta alueelle ulottuu kapea täytemaan/rakennetun alueen kaistale. Alueen pohjoispuolella, Lokinpuiston tuntumassa sijaitseva kaksoismaalajialue, jossa on päällimmäisenä kerroksena turvetta ja sen alla hiekkaa, ulottuu juuri ja juuri kaava-alueen rajalle. Alueella on tehty kalliolouhintatöitä ja tämänhetkinen maanpinnan taso vaihtelee noin +39,5:n ja +51,0:n välillä mpy.

Alueella ei ole juurikaan tehty tarkempia pohjatutkimuksia.

Kaava-alue ei sijoitu pohjavesialueelle. Kohteessa ei ole sellaisia pohjaveden havaintoputkia, joista suoritetaan pohjaveden pinnan tarkkailua. Yhdestä pohjaveden havaintoputkesta on tehty mittauksia vuosina 2007 – 2010, jolloin vedenpinta on ollut tasolla +44,54 – +47,20.

Rakennettavuus maaperän suhteen sekä geotekniset rakentamisrajoitteet

Tiedossa ei ole, onko alueella pilaantuneita maa-aineksia. Rakentamista rajoittaa kuitenkin aivan kohteen alapuolella lounaasta koilliseen kulkeva kehäradan tunneli, jonka läheisyyteen rakentamisesta on annettu ohjeita Vantaan kaupungin, Liikenneviraston ja Pöyry Finland Oy:n yhteisessä ohjeessa: https://vampatti.vantaa.fi/info/maanalaiset/Rakentaminen_Keharadan_rautatietunnelin_laheisyyteen_04042014.pdf

Samansuuntaisesti kehäradan kanssa kulkee maan alla myös tietoliikennekaapeli. Alueen koillisosaan sijoittuu kaukolämpöjohtoja.

Rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti kantavan pohjamaan tai kallion varaan. Liikennöitävät alueet ja kunnallistekniset rakenteet voidaan perustaa kallion- tai maanvaraisesti. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin. Suunnittelussa on otettava huomioon maanpinnan alapuolella sijaitseva kehärata sekä sen asettamat louhinnan rajoitukset (alaraja, tärinä).

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Veromiehessä asui vuoden 2019 alussa 630 henkeä. Veromiehessä on lähes yhtä paljon 0 – 6 -vuotiaita (8,3 %) kuin Vantaalla keskimäärin, mutta 7 – 15 -vuotiaita (2,4 %) sekä yli 65-vuotiaita (2,4 %) on huomattavasti vähemmän. Myös työikäisten (16 – 64 -vuotiaiden) osuus on reilusti suurempi kuin Vantaalla keskimäärin, 87 %. Koko Aviapoliksen suuralueen asukasluku oli 19 382 henkeä, missä on kasvua reilut 1 000 henkeä viimeisen 5 vuoden aikana.

Perheellisiä asuntokuntia Veromiehessä on vähemmän kuin Vantaalla keskimäärin, mikä näkyy pienasuntovaltaisuutena. Veromiesläisten keskitulot ovat hieman keskimääräistä pienemmät, vaikka työllisten osuus on suurempi. Asuntotuotannosta puolet on omistusasuntoja, puolet vuokraasuntoja. Lentokentän läheisyyden luoma kansainvälinen ilmapiiri näkyy myös väestössä, sillä asukkaista enemmän kuin joka kolmas on ulkomaan kansalainen. Vieraskielisten osuus onkin kasvanut 35,6 %:iin.

Aviapoliksen kaavarungossa (2016) on varauduttu noin 20 000 uuden asukkaan sijoittumiseen Veromiehen alueelle. Siitä Aviapolis-asemien ympäristöön on arvioitu sijoittuvan noin 2 000. Arvio tultaneen hieman ylittämään.

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Aviapoliksen suuralueella työpaikkamäärän lisäys vuodesta 2005 vuoteen 2014 on ollut ylivoimaisesti Vantaan suurin, 6 960 työpaikkaa, lähes 25 prosenttia. Aviapoliksen osuus koko kaupungin työpaikkamäärän kasvusta oli 55 prosenttia. Aviapoliksen 35 600 työpaikasta yli kolmannes oli Veromiehen kaupunginosassa, viidennes Pakkalassa ja toinen viidennes Lentokentällä. Vuosina 2006–2014 Veromiehen työpaikkamäärä kaksinkertaistui. Myös Pakkalassa kasvu oli suurta. Lentokentän työpaikoista on vuosien 2006–2014 aikana hävinnyt yli kolmannes. Ison osan tästä muutoksesta selittää Finnairin pääkonttorin muutto Veromiehen kaupunginosan puolelle vuoden 2014 aikana.

Aviapoliksen työpaikoista lähes joka kolmas oli kuljetuksen ja varastoinnin, joka neljäs kaupan ja joka kymmenes teollisuuden toimialalla. Vuoden 2014 aikana Aviapoliksen suurin työpaikkalisäys tuli Veromiehen kaupunginosaan. Toimialoista Veromiehessä kasvoi eniten kuljetuksen ja varastoinnin sekä hallinto- ja tukipalvelujen työpaikkamäärä. Kuljetuksen ja varastoinnin työpaikat lisääntyivät Veromiehessä lähes saman verran kuin ne vähenivät Lentokentällä. Kaupan työpaikat vähenivät vuonna 2014 liki kuudella sadalla. Yli puolet kaupan vähennyksestä kohdistui Veromieheen ja merkittävä osa myös Tammistoon ja Pakkalaan. Vuosien 2009–2014 aikana suurin työpaikkakasvu Aviapoliksen suuralueella on ollut rakentamisen toimialalla, jolla työpaikkamäärä yli kaksinkertaistui. Myös liike-elämän palvelujen työpaikat lisääntyivät selvästi, liki kolmanneksella. Rakentamisen työpaikat kasvoivat eniten Veromiehessä, jonne kasvusta sijoittui liki kolme neljännestä.

Aviapoliksen suuralueella määrällisesti eniten työpaikat vähenivät vuosina 2009–2014 teollisuudessa, vähennystä oli yli viidennes toimialan työpaikoista. Kaksi kolmannesta teollisuuden työpaikkakadosta kohdistui Lentokentälle ja kolmannes Viinikkalaan. Myös kuljetuksen ja varastoinnin työpaikkamäärä väheni koko suuralueella.

Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen toimistokokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Kaupunginosassa on myös hotelleja, erityiskauppoja ja tuotantolaitoksia. Veromiehessä sijaitsee Kehäradan Aviapoliksen asema. Lentokentällä on oma asemansa.

Teollisuus- ja varastoalueen keskellä on Vantaan ammattiopisto Varian Rälssitien toimipiste, jossa opiskelijat voivat suorittaa autoalan, lentokoneasennuksen tai logistiikan perustutkinnon. Lisäksi Finavian ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa Avia Collegessa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin. Ilmakehän varressa on helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000 – 60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle. Siitä Aviapolis-asemien ympäristöön on arvioitu sijoittuvan noin 10 000.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Lentokentän läheisyys mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille, etenkin Kaukoidän ja Euroopan välillä. Valtatie E 18, joka pääkaupunkiseudulla on Kehä III, yhdistää Belfastin ja Pietarin sekä mm. Vuosaaren sataman. Tuusulanväylä on tehokas yhteys sisämaahan. Kehärata yhdistää pääkaupunkiseudun. Hyvä saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Alueen yhdyskuntarakenteessa korostuu autoilu: korttelikoko on suuri, rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa ja pysäköinti on kaupunkikuvassa näkyvästi. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Kokonaisuutena Veromiehen kaupunkikuva on mitäänsanomaton. Kaupunkikuvan kiinnekohtia ovat muutamat luonteikkaat teollisuusrakennukset ja Kehä III:n toimistorakennusten rivi. Puistot ja ulko-oleskelun viihtyisyys ovat olleet toissijaisia.

Veromiehen kaupunkikuva on alkanut muuttua kaupunkiasumisen suuntaan Perintötien molemmin puolin. Muutos jatkuu.

Virkistys

Aviapolis-aseman pohjoisen sisäänkäyntirakennuksen edustalla on jo rakennettu Tiiranpuisto ja sen läheisyydessä Karhumäenkallio. Lentoasemantien itäpuolella on komea kallio Pyttisberget ja Tikkurilantien eteläpuolella Plootukallio. Kaavamuutosalueen luoteispuolella on Lokinpuisto, jota ei ole rakennettu. Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat niukat.

Liikenne

Autoliikenne

Veromiehen pääkatu- ja tieverkkoa on täydennetty ja parannettu viimeksi v. 2015 ja verkko on liikenteen toimivuuden osalta tällä hetkellä riittävä. Raskaan liikenteen osuus on melko suuri; esim. Tikkurilantiellä n. 8 % liikennemäärästä. Osana Aviapolis-kaavarunkotyötä alueelle laadittiin liikenneselvitys, jossa tutkittiin tavoiteltavan asukas- ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta liikennemääriin ja katuverkon kapasiteetin riittävyyttä lisääntyvään liikennemäärään. Selvityksen mukaan kaavarungon mukainen liikenneverkko toimii vuoden 2040 ja 2055 arvioiduilla liikennemäärillä (Ramboll, 2016). Kaavarungon liikenneselvitystä on tarkennettu Aviapoliksen alueen liikenneverkkoselvityksellä (Sitowise, 2019).
Kaavamuutosalue tulee liittymään Turbiinitien ja Aviakujan-Aviabulevardin kautta Tikkurilantielle ja Lentoasemantielle, joiden kautta on yhteys seudulliseen päätieverkkoon, mm. Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle.

Kävely ja pyöräily

Veromiehen nykyinen jalankulkuverkko on harva, minkä vuoksi todelliset kävelymatkat muodostuvat pitkiksi suhteessa linnuntie-etäisyyksiin. Valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen, jolloin tarve tiheälle kävelyverkolle on ollut pieni. Lentoasemantien parantamisen yhteydessä rakennettiin kaksi uutta jalankulkuyhteyttä Lentoasemantien poikki; Karhumäen silta ja Virkatie - Äyrikujan alikulku. Kävely- ja pyöräily-yhteyksiä ympäröivään kaupunkirakenteeseen on silti edelleen vain noin 500 metrin välein.

Ympäröivillä katualueilla on yleensä vain tien toisella puolen yhdistetty jalankulku- ja pyörätie, kuten esimerkiksi Avibulevardilla tällä hetkellä. Tikkurilantiellä se on paikoin tien molemmin puolin. Tikkurilantien etelälaidalla on yhdistetty jalankulku- ja pyörätie, joka on vuonna 2025 osa pyöräilyn laatukäytävää (Tikkurila - Kivistö). Pyöräilyn laatukäytävä tulee myös Turbiinitielle.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää Veromiehen kaupunginosan seudun raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän ja vaihdottoman raideyhteyden alueelta 23 asemalle eri puolille seutua. Kaupunginosaa palvelevat sekä Aviapoliksen että Lentoaseman rautatieasemat. Aviapolis-asema sijaitsee kaavamuutosalueella. Junat liikennöivät sekä Tikkurilan että Huopalahden suuntiin ruuhka-aikana 10 minuutin välein. Matka-aika lentoasemalle on pari minuuttia, Tikkurilaan alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Aviapolis-aseman eteläisen asemarakennuksen viereen Aviabulevardille tulee bussiliikenteen terminaali. Nykyisin siinä on bussipysäkit.

Suunnitteilla on Vantaan raitiotie, jonka linjaukseen ja pysäkkeihin varaudutaan Aviabulevardilla.

Vesihuolto

Kaava-alueen lähistöllä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Kaava-alueen eteläpuolella Toisellasavulla sijaitsee vuonna 2010 rakennettu DN 225 vesijohto. Kaava-alueen itäpuolella Aviabulevardilla sijaitsee vuonna 2012 rakennettu DN 225 vesijohto. Kaava-alueen pohjoispuolella Aviakujalla sijaitsee vuonna 2018 rakennettu DN 225 vesijohto. Alue kuuluu nykyisin Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +82.00 ja LW = +66.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen eteläpuolella Toisellasavulla sijaitsee vuonna 2010 rakennettu DN 250 jätevesiviemäri. Kaava-alueen itäpuolella Aviabulevardilla sijaitsee vuonna 2012 rakennettu DN 250 jätevesiviemäri. Kaava-alueen pohjoispuolella Aviakujalla sijaitsee vuonna 2018 rakennettu DN 160 jätevesiviemäri. Alueen jätevedet johdetaan Veromiehen runkoviemäriin. Runkoviemäristä vedet johtuvat Köyhämäen mittausaseman kautta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen eteläpuolella Tikkurilantiellä on vuonna 2015 rakennettu DN 300 hulevesiviemäri. Kaava-alueen itäpuolella Aviabulevardilla on 2012 rakennettu DN 500 hulevesiviemäri. Kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2018 rakennettu DN 300 vesijohto. Turbiinitiellä sijaitsee DN 300 hulevesiviemäri, jonka omistaa tällä hetkellä Finavia.

Hulevedet johtuvat Tikkurilantien hulevesiviemäriä pitkin Perintötielle ja sieltä Äyritielle, josta ne johtuvat Palo-ojan ja Kattilanojan kautta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Aviabulevardin, Aviakujan ja Tikkurilantien katualueilla. Aviakujalta kaukolämpöjohto ulottuu Kehäradan huoltokuilulle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia keskijänniteverkon kaapeleita on Aviabulevardin ja Tikkurilantien katualueilla. Pienjännitemaakaapeleita on Tikkurilantien varressa.

Ympäristöhäiriöt

Ilmanlaatu/Pienhiukkaset

Liikennemääriltään suurimpien väylien läheisyydessä pienhiukkaset muodostavat potentiaalisen terveyshaitan, minkä vuoksi herkkien toimintojen ja asuinrakennusten tulee sijoittua niistä riittävän etäälle. Vuodelle 2030 arvioidut liikennemäärät ovat Tikkurilantiellä Turbiinitien ja Aviabulevardin välillä n. 10 310 ajon./vrk, Tikkurilantiellä Aviabulevardista itään n. 10 780 ajon./vrk, Avia-bulevardilla Aviakujasta pohjoiseen n. 4 150 ajon./vrk, Aviabulevardilla joukkoliikenneterminaalin kohdalla n. 5 280 ajon./vrk, Aviakujalla n. 990 ajon./vrk sekä Turbiinitiellä n. 11 550 ajon./vrk.

Asuinrakennusten suositusetäisyys ajoradan reunasta on 20 metriä (min. 7 m), kun liikennemäärä on 5 000 – 10 000 ajon./vrk ja 40 m (min. 14 m), kun liikennemäärä on 10 000 – 20 000 ajon./vrk.

Herkillä kohteilla, kuten päiväkodilla, etäisyydet ovat 40 m (min. 20 m), kun liikennemäärä on 5 000 – 10 000 ajon./vrk, ja 80 m (min. 40 m), kun liikennemäärä on 10 000 – 20 000 ajon./vrk.

Liikenne- ja lentomelu

Kaava-alue sijaitsee osittain molemmilla lentomeluvyöhykkeillä m2 ja m3. Vantaan karttapalvelun tieliikenteen päivämelu 2016 -kartassa Tikkurilantien varressa suunnittelualueen etelälaidalle kohdistuu 60 - 65 dB:n tieliikennemelu, kun alueen sisäosassa melu on 50 - 55 dB. Suunnittelualue on osittain yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä 3, Lden 50 - 55 dB sekä lentomeluvyöhykkeellä m2, Lden 55 – 60 dB. Rakennusjärjestyksen mukaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua vastaan on tällöin oltava lentomeluvyöhykkeellä m3 ΔL ≥32 dB ja toimistotilojen ΔL ≥28 dB ja lentomeluvyöhykkeellä m2 ΔL ≥35 dB ja toimistotilojen ΔL ≥32 dB.

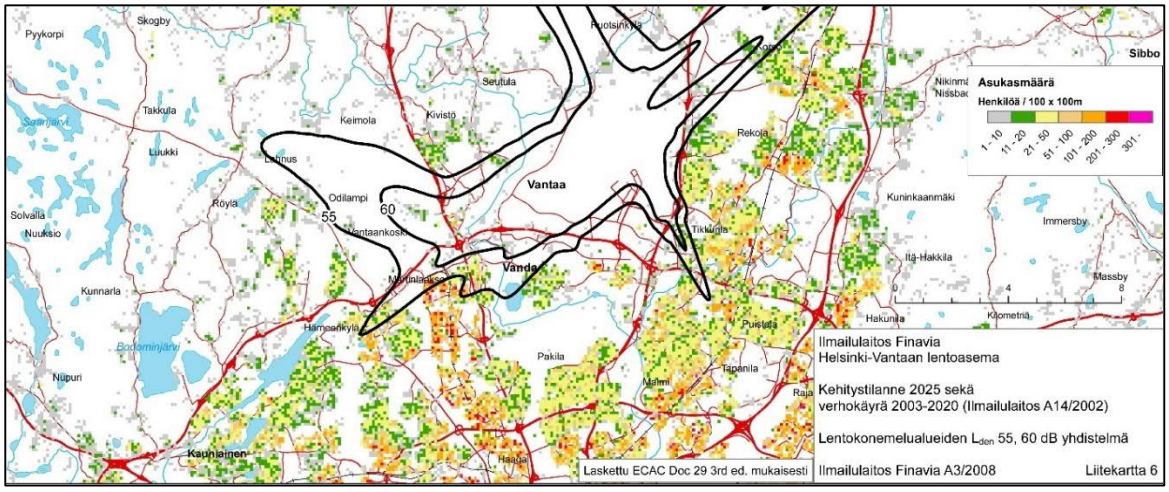

Ote lentomelun verhokäyrästä / Finavia. Suunnittelualuetta leikkaa lentomelukäyrä 55 dB.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä alueelle laadittiin koko kaavarunkoalueen kattava meluselvitys vuosille 2040 ja 2055 (Ramboll, 2016). Meluselvityksessä tutkittiin tavoiteltavan asukasmäärän ja työpaikkamäärän lisäyksen vaikutusta alueen liikennemääriin ja niiden aiheuttamiin melutasoihin. Selvityksessä arvioitiin myös tulevien uudisrakennusten heijastusvaikutuksia melutasoihin siinä määrin kuin se on ollut mahdollista. Meluselvitys pohjautui kaavarungon liikenneselvityksen liikenne-ennustemääriin. Selvityksessä todettiin, että mm. juuri tämä suunnittelualue edellyttää melusuojausta.

Tieliikenteen päiväajan meluennuste 2040, Aviapoliksen kaavarungon meluselvitys /Ramboll, 2016.

Katuverkon liikennemääräennustetta on tarkennettu vuoden 2019 aikana. Uudet ennusteluvut on kerrottu edellisessä kohdassa Ilmalaatu/ Pienhiukkaset.

Seveso-laitokset

Veromiehen kaupunginosassa ei sijaitse vaarallisia aineita käsitteleviä laitoksia (nk. Seveso-laitoksia), jotka ovat Tukesin valvonnassa. Kaupunginosan läheisyydessä sijaitsee kuitenkin useampia Tukesin valvonnassa olevia lupa- ja toimintaperiaateasiakirjalaitoksia. Suunnittelualuetta lähin laitos on Vantaan Energia Oy:n lämpölaitos Turbiinitien länsipuolella.

Aviapolis-kaavarunkotyön yhteydessä tehdyn selvityksen (Gaia Consulting, 2015) perusteella laitokset eivät vaikuta merkittävästi Veromiehen kaupunginosan eivätkä näin myöskään kaavamuutoksen maankäyttömahdollisuuksiin.

2.1.4 Maanomistus

KOy Aviatontti IV omistaa kiinteistöt 92-423-4-44-M0543, 52-320-1, 52-320-2, 52-320-3, 52-320-4, 52-320-5, 52-320-6, 52-320-7, 52-320-8 ja 52-320-9.

Vantaan kaupunki omistaa kiinteistöt 92-52-9902-2 (Avia-aukio) ja 92-52-9901-45 (osa Turbiinitietä).

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Maakuntakaava

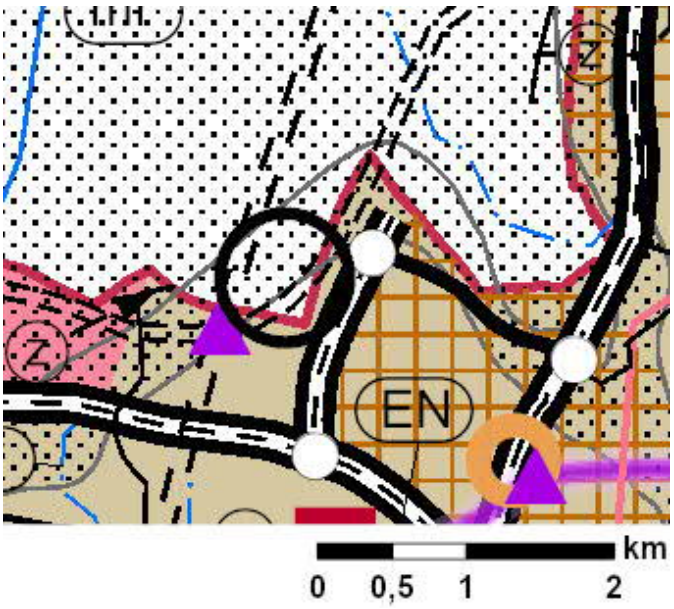

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta ja liikennealuetta (lentokenttäalue). Alue on lentomelualuetta 1 (L_{den} 55-60 dB).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

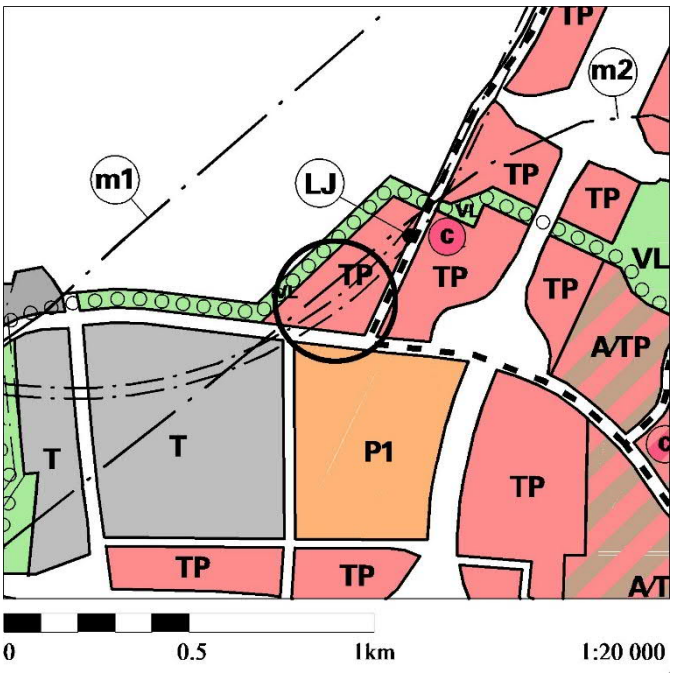

Alue on yleiskaavassa työpaikka-aluetta (TP) ja virkistysaluetta. TP-aluetta halkoo liikenneväylän tunneliosuus sekä lentomeluvyöhyke m2 (L_{den} 55-60 dB). Aluetta sivuaa joukkoliikenteen terminaali (LJ) ja ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys. Lähialueella on myös merkintä keskustatoimintojen alakeskuksesta (c).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Yleiskaavaluonnos 2020

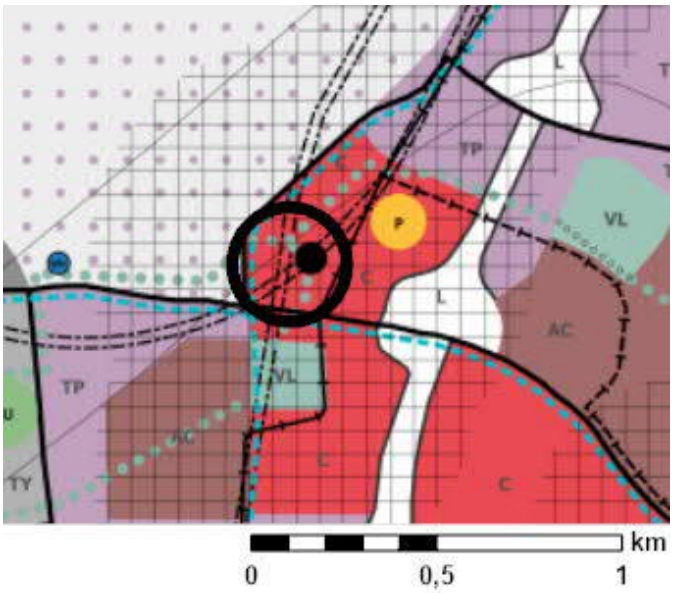

Alue on kaupunkikeskustan aluetta C ja kestävän kasvun vyöhykettä (ruuturasteri), jolla sijaitsee rautatieasema (musta pallo). Alueen halki kulkee virkistysalueyhteys (vihreä palloviiva) ja Turbiinitien varressa pyöräilyn baana. Aluetta sivuaa raitiotie Aviabulevardilla. Maan alla on merkinnät raskaan raideliikenteen tunneliosuuksille.

Asemakaava

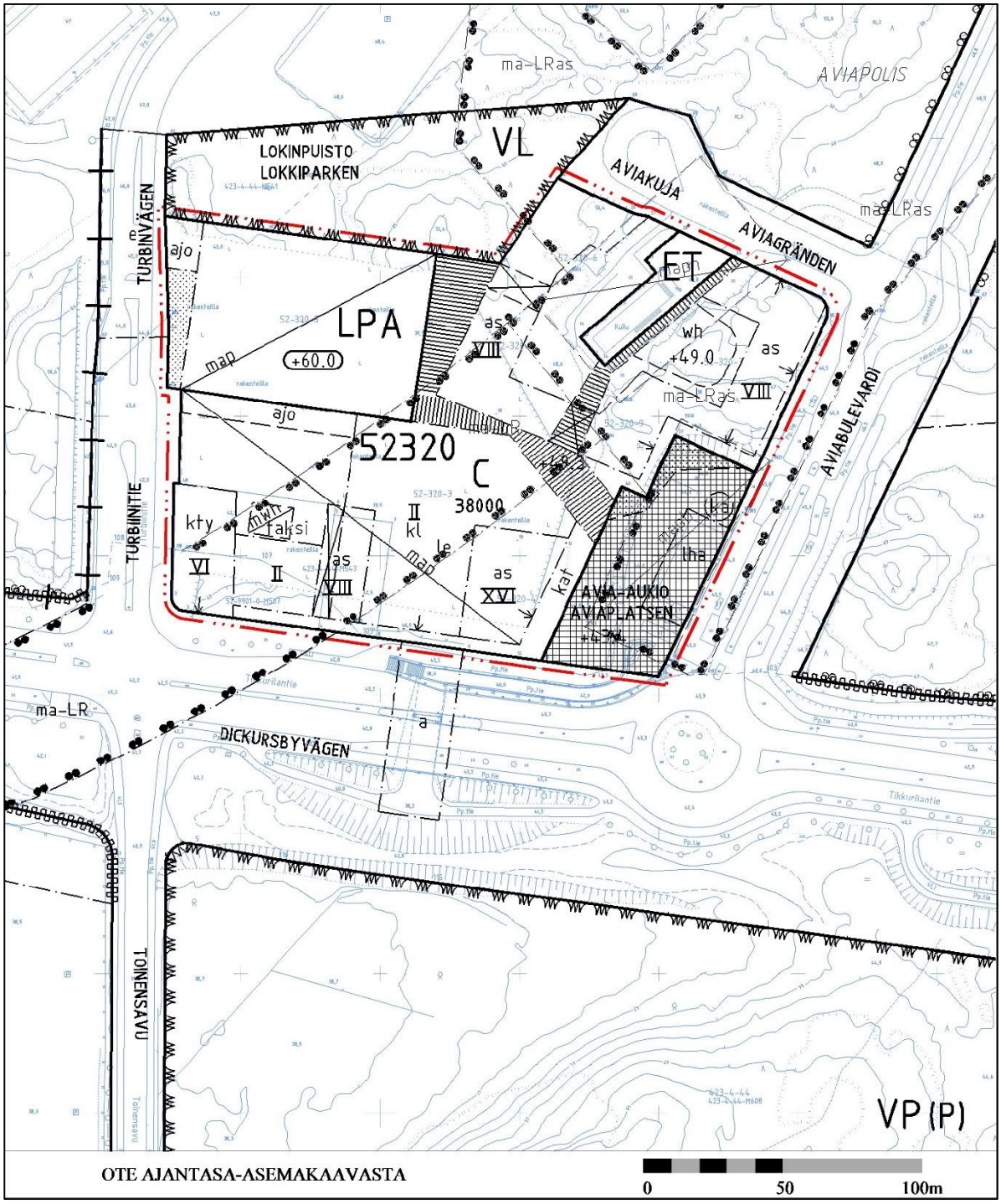

Asemakaavassa alue on osoitettu keskustatoimintojen (C), autopaikkojen (LPA) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten (ET) korttelialueiksi sekä katuaukioksi/toriksi. C-alueen kokonaisrakennusoikeus on 38 000 k-m^2, josta asumisen osuus on enintään 25 000 k-m^2, toimistotilojen osuus vähintään 5 000 k-m^2 ja liike- ja palvelutilojen osuus vähintään 5 000 k-m^2.

Rakennuskielto

Alueella on rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Aviapoliksen kaavarunko 2016 (kv)

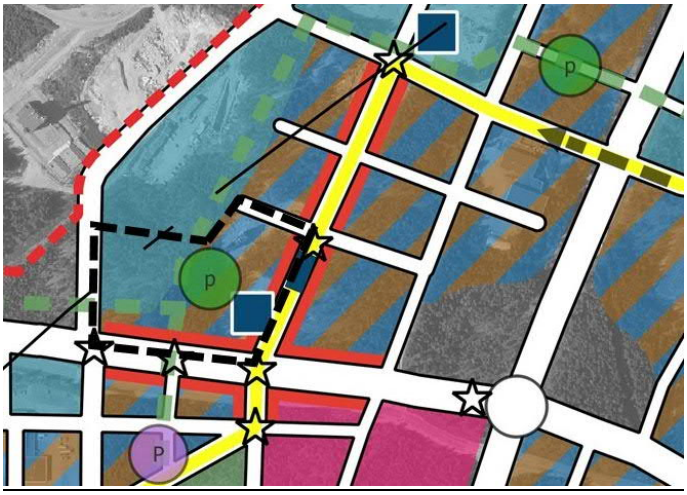

Alue on sekoittuneiden kaupunkitoimintojen aluetta, jolle sijoittuu kortteli-puisto, viheryhteys ja Kehäradan sisäänkäynti. Tikkurilantien ja Aviabulevardin varressa on ns. vahvaa, kaupallista julkisivua. Aviabulevardi on osa kiinnostavuuden kehää. Tikkurilantien ja Aviabulevardin varressa on ns. laadun paikkoja. Joukkoliikenteen runkolinjapysäkki sijoittuu Aviabulevardille. Lentomeluvyöhyke m2 leikkaa aluetta.

Veromiehen verkot 2018 (kaupunkisuunnittelulautakunta)

Veromiehen verkot -selvityksessä, Aviapoliksen kaavarungon mukaisesti, uusitaan ja täydennetään liikkumisen verkostoja eri kulkumuodoille, rakennetaan puistonauhojen ja vedenhallinnan sini-viherverkosto sekä määritellään lähipalveluiden paikat kaupunkirakennetta tukevaksi verkostoksi. Selvityksessä määritellään tilavaraukset ja mitoitukset eri palveluille, puistoille, katutyypeille ja muille yleisille, maankäytöllisille ratkaisuille, jotka täytyy asemakaavoituksessa ottaa huomioon.

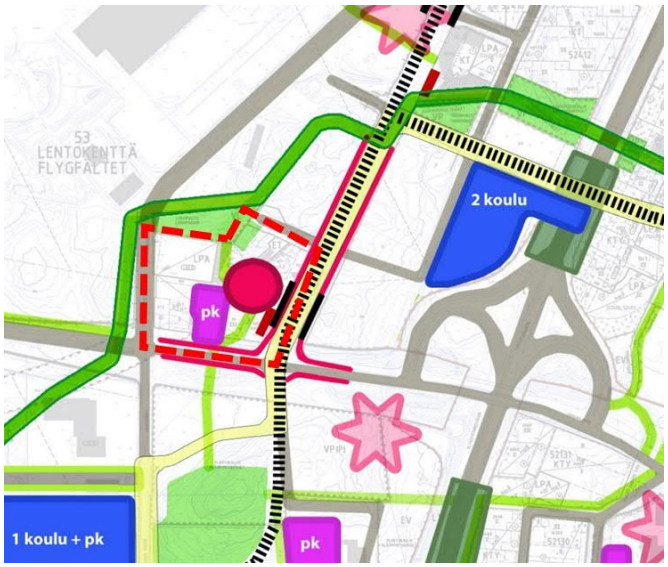

Alueelle sijoittuu päivittäistavarakauppa, päiväkoti, juna-asema, jalankulkuyhteys Lokinpuistosta Tikkurilantien alikulkuun sekä kauppakatu.
Joukkoliikenteen runkolinja ja sen pysäkki, yleiskaavan ulkoilureitti, kiinnostavuuden kehä Aviabulevardilla sekä pyöräilyn laatukäytävä Turbiinitiellä sivuavat aluetta.
Veromiehen verkot -työssä todetaan myös, että arjen aktiivisuus levittäytyy kaikkialle ja että lähiliikunnan paikkoja tulisi löytyä mm. asuinkortteleiden yhteistiloista.

Veromiehen ulkovalaistuksen yleissuunnitelma 2018 (tekninen lautakunta)

Ulkovalaistuksen kaupunkikuvallisten periaatteiden mukaan sekoittuneden kaupunkitoimintojen alueelle tulee laatia visuaalisesti ja teknisesti laadukas valaistus, joka tukee alueen toimintoja. Aviabulevardilla ja Tikkurilantiellä alueen, rakennusten ja muiden aiheiden valaistuksen tulee olla kaupunkikuvallisesti korkeaa laatutasoa. Aviabulevardin ja Tikkurilantien rakennusten julkisivuvalaistuksesta tulee esittää suunnitelmat. Pysäköintilaitoksen julkisivuihin tulee liittää valotaidetta. Jalankulkuyhteys Lokinpuistosta Tikkurilantien alikulkuun tulee valaista merkkinä reitistä.

Vantaan Ratikka, Raide-Jokeri 3, Alustava yleissuunnitelma 23.2.2018 ja Vantaan Ratikan yleissuunnitelma 18.9.2019 (WSP Finland Oy)

Raide-Jokeri 3:n (myöhemmin nimetty Vantaan Ratikaksi) alustava yleissuunnitelma on osa laadittavana olevaa yleiskaavaa 2020. Aviabulevardille juna-aseman viereen sijoittuu ratikkapysäkki. Matka lentoasemalta Aviapolikseen taittuu 5 minuutissa.

Vantaan Ratikka -suunnitelma oli käsiteltävänä teknisessä lautakunnassa 5.11.2019, jolloin se jätettiin pöydälle. Jatkosuunnittelusta päättää kaupunginvaltuusto. Jos jatkopäätös saadaan, aloitetaan tarkempi suunnittelu ja asemakaavoitus.

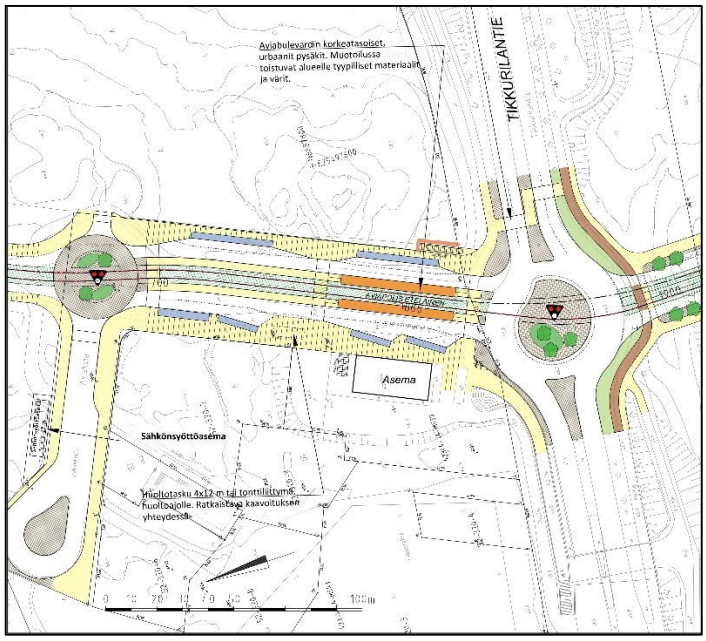

Ratikka- ja terminaalijärjestelyt Aviapoliksen eteläisen asemarakennuksen luona, 18.9.2019 /WSP Finland Oy

Aviapolis Core -viitesuunnitelma ”Walk-friendly Airport City in Nature”, kaupunkisuunnittelulautakunta 1.4.2019

Asemakaavamuutoksen alue on osa Aviapoliksen asemien ympäristöön laadittua Aviapolis Core -viitesuunnitelmaa (C.F. Möller Architects), jonka pohjalta ollaan laatimassa asemakaavaluonnosta kyseiselle alueelle. Viitesuunnitelman kantavia ajatuksia ovat mm. luonnon korostaminen lentokenttäkaupungin kaupunkikuvassa, inhimillinen mittakaava, miellyttävät jalankulun reitit Tikkurilantieltä lentoasemalle asti ja kohtaamisen paikat kävelyreitin solmukohtina.

Baanaverkko Vantaalla, 17.1.2019

Baanaverkkoselvityksen (WSP Finland Oy) mukaan pyöräilyn laatukäytävä (baana) kulkee Asemakaavamuutoksen läheisyydessä Turbiinitien länsilaidalla ja Tikkurilantien etelälaidalla. Myös Karhumäentiellä on laadukas pyöräilyväylä.

Kaupunkikuvaneuvottelukunta 27.6.2019 § 41

Lausunto rakennuslupahakemukseen: Kiinteistö Oy Aviatontti IV, Aviapolis South Block. Hanke sisältää pysäköinti- ja toimistotalon sekä liikekeskuksen ja kaksi asuinrakennusta. Asuintalon, toimistotalon ja liikerakennuksen suunnitelmia puollettiin ehdollisina ja pysäköintitalon suunnitelmaa sellaisenaan jatkosuunnittelua varten.

Poikkeamispäätös LP-092-2019-01208, 3.9.2019

Kiinteistö Oy Aviatontti IV:lle / c/o LAK Real Estate Oy on 3.9.2019 myönnetty poikkeamislupa rakentamistöiden aloittamiseksi kiinteistöllä 92-52-320-3 korttelin 52320 ns. 1. vaiheen osalta. Päätös koskee kahden asuintornin, liikekeskuksen, toimistotalon, pysäköintitalon ja pysäköintialueen toteuttamista. Poikkeamispäätöksen ehdot noudattelevat pitkälti asemakaavaehdotuksen määräyksiä kyseisten rakennuskohteiden osalta.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

KOy Aviatontti IV:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 14.1.2019. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002417 ja kaavoitus tuli vireille 22.2.2019. Asemakaavamuutos nro 002417 on kaupunkisuunnittelun vuoden 2019 työohjelmassa ns. viiden kärkihankkeen joukossa.

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Kautto & Nikulainen Arkkitehdit Oy, Linja Arkkitehdit Oy, Arkkitehdit Horto & Soini Oy, Vahanen Environment Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Nyman – Ristimäki Oy ja Akukon Oy LAK Real Estate Oy:n konsulttina.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Alueen maanomistajat, naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset), yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.

Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet), tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, TUKES.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Vantaan Energia Oy muistutti, että mahdollisten maakaapeleiden tai kaukolämpöputkien siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energian yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Helsingin seudun liikenne HSL muistutti, että Vantaan ratikan alustavan yleissuunnitelman ja vuoden 2019 loppuun mennessä valmistuvan yleissuunnitelman sisältö tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Pysäkkijärjestelyt kaava-alueella tulee suunnitella yhteistyössä HSL:n kanssa.

Finavia Oyj muistutti, että alueen ääneneristävyysvaatimuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Finavia korosti, että tulevien asukkaiden informoimiseksi sekä alueen maankäytön suunnittelun aineistossa että toteuttamisessa tulisi olla lentoaseman läheisyyteen viittaavia elementtejä. Uusi verhokäyrä tulee merkitä asemakaavan aineistoon. Alueen suunnittelussa tulee huomioida lentoaseman esterajapinnat.

Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy ilmoitti olevansa kiinnostunut ekopisteen perustamisesta tulevan päivittäistavarakaupan yhteyteen. Keräysvälineiden tyhjennys tapahtuu nostoperusteisesti, joten niiden yläpuolella ei voi olla katosta, sähköjohtoja jne.

HSY ilmoitti, että yleisen vesihuollon lisärakentamista ei lähtökohtaisesti edellytetä. Tarvittaessa kaavaan merkitään johtokujia. Kaavoituksen myöhemmissä vaiheissa on laadittava kaupunkilähtöisesti kaavakohtainen vesihuollon esisuunnitelma kaavaselostuksen liitteeksi.

Vantaan kaupunginmuseolla ja Fingridillä ei ollut huomautettavaa.

Asemakaavan muutosehdotuksesta on erikseen keskusteltu Vantaan Energian kanssa ja käyty läpi asioita, joista he jättivät mielipiteensä.

Nähtävilläolo, lausunnot ja muistutukset

Lausuntoja saatiin Vantaan Energia Oy:ltä, HSY:ltä, HSL:ltä, Finavia Oyj:ltä ja Uudenmaan ELY:ltä.

- Vantaan Energia haluaa, että maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti huomioidaan. Kolmas muuntamo tarvitaan C-kortteliin Turbiinitien puoleiselle alueelle, tieliittymän eteläpuolelle.
- HSY huomautti, että selostuksen vesihuollon esisuunnitelma sekä kustannus- ja määrätiedot on päivitettävä uusimman rakennussuunnitelman mukaiseksi.
- HSL:llä ei ollut uutta lausuttavaa.
- Finavia muistutti, että kohteen sijainti edellyttää tehokkaita ääneneristysratkaisuja. Tuleville asukkaille alueen äänimaiseman informoiminen tulisi kohteen toteuttamisessa huomioida.
- Uudenmaan ELY-keskus muistutti, että asemakaavan muutosalueen melutilanne huomioiden ja alueelle suunnitellut herkät toiminnot (päiväkoti) huomioon ottaen melusuojaukseen ja -

määräyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kohteessa on hyvä pyrkiä uuden alueen melun ohjearvoihin.

Muistutuksia ei jätetty.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin
Kaavakartalle on lisätty ohjeellinen paikka kolmannelle muuntamolle. AK-korttelialueen eteläreunaan on lisätty yleisen jalankulun alue. Teknisenä tarkistuksena korjattiin ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palveleva alue, korttelialueeksi ja lisättiin sille tontinnumero.
Asemakaavaselostusta on muutettu vastaamaan uusimpia vesihuollon rakennussuunnitelmia.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä, johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että
- luodaan edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle ja
- liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,

  edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)
- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

3.3.2 Muut tavoitteet

LAK Real Estate Oy:n tavoitteet
Hakijan tavoitteena on luoda kestävää, toiminnallisesti sekoittunutta ja dynaamista kaupunkirakennetta siten, että suunnitelman keskeiseksi elementiksi muodostuu tori/ aukio, jonka ympärille keskitetään palvelut. Samalla alueen nykyistä rakennusoikeutta lisättäisiin n. 8 000 k-m^2 verran asumisen määrää kasvattamalla.

Luonnonläheisyys yhdistyy urbaaniin kaupunkikuvaan. Hulevesien luonnonmukainen käsittely, kasvillisuus ja metsä ovat näkyvästi läsnä. Korkeat rakennukset ovat maamerkkejä kaukomaisemassa.

Asuntotyyppien vaihtelevuus tuo mm. monipuolista asukasjakaumaa, monikulttuurillisuutta sekä eri sukupolvia. Luodaan kaupunkitilallisia kohtaamispaikkoja mm. asukas- ja yhteistiloja rakennusten kivijalkoihin. Tehdään erityyppisiä ja muuntojoustavia asuntoja eri elämäntilanteessa oleville asukkaille. Alueelle tulee noin 650 asuntoa, eli lähes 1 000 asukasta.

Liiketilat, näyteikkunat ja terassit avautuvat aukiolle, ainakin osittain katettuna tilana. Kauppakeskus on kaksikerroksinen ja se mahdollistaa läpikulun. Pysäköinti tulee keskitettynä pysäköintilaitokseen ja maantasoon sekä liikekeskuksen alle.

Kaupungin tavoitteet
Kaupungin tavoitteet noudattavat Aviapoliksen kaavarungon, Vantaan arkkitehtuuriohjelman ja resurssiviisauden tiekartan tavoitteita.

Aviapoliksen kaavarungon (KV 18.4.2016) mukaan Aviapoliksen suunnittelun tavoitteina on

- tehdä autokaupungista käveltävän kokoinen kaupunki, jossa voi viihtyä ja viipyä,
- tehdä ekologisesti ja kulttuurisesti kestävää kaupunkia,
- edistää kestäviä ja kilpailukykyisiä kulkumuotoja ja innovatiivisia liikkumisratkaisuja,
- mahdollistaa 60 000 työpaikkaa ja 20 000 asukasta,
- tehdä lentokenttäkaupunki, jonne tullaan läheltä ja kaukaa.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)
Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.
- Jatketaan laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa (keko, vihertehokkuus).
- Kaavoitetaan yhteisöllistä asumista: yhteisiä tiloja kerrostaloihin.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):
- Teemme kaupungissa liikkumisesta ja arjesta tehokasta ja helppoa.
- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Teemme asemanseuduista toimivia ja satsaamme julkisiin viihtymisen paikkoihin ja luomme tiloja kulttuurien kohtaamisille.
- Otamme monipuolisen liikkumisen mahdollisuudet mukaan suunnitteluun.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia.

- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Arvostamme luonnon monimuotoisuutta ja tuomme sen kaupunkikeskustoihin.
- Lisäämme keskustoihin toimivia ja elämyksellisiä siirtymisen ja kohtaamisen paikkoja.
- Korostamme keskeisten väylien ja ratojen arkkitehtuuria ja viherrakentamisen laatua.
- Lisäämme katuestetiikkaa katupuilla ja valaistuksella.
- Toteutamme liikennemuotojen uutta tilanjakoa.
- Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.
- Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi.
- Käytämme ylimitoitettuja katutiloja eri liikennemuotojen, hulevesien tai ympäristötaiteen järjestelyissä.
- Tuomme valon, värin ja taiteen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria.
- Edistämme kaupan saavutettavuutta kaikilla kulkumuodoilla.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Vihertehokkuudella vastataan myös Vantaan resurssiviisauden tiekartan asettamiin tavoitteisiin. Vihertehokkuusmenetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Asemakaavassa alueille määrätään vihertehokkuustasot vihertehokkuusmenetelmää käyttäen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN PERUSTELUT

Alkuperäinen suunnitelma

Maanomistaja lähestyi kaupunkia oheisella suunnitelmalla, jossa lähtökohtana on Avia-aukio, jota reunustaa katutasossa asuinkortteleiden yhteis- ja liiketilat sekä Aviapoliksen asema ja liikekeskus palveluineen. Aukioiden sarja johdattelee liiketiloihin, puistoon ja asuinkortteleihin, joiden sisäiset reitit tarjoavat rauhallisia ja autottomia kulkuyhteyksiä alueen läpi läheiseen Lokinpuistoon. Aukion etelälaidalle esitettiin korkeaa tornia maamerkiksi. Avia-aukion koko kasvaa nykyisestä ja muoto muuttuu oleskelua suosivammaksi ja suojatummaksi liikenteeseen nähden.

Suunnitelmassa oli kaksi vaihtoehtoista sijaintia liikerakennukselle; joko se oli irti Tikkurilantien katulinjasta (VE1) tai kiinni siinä (VE2). Parempana pidettiin vaihtoehtoa, jossa liikerakennus oli kiinni Tikkurilantiessä.

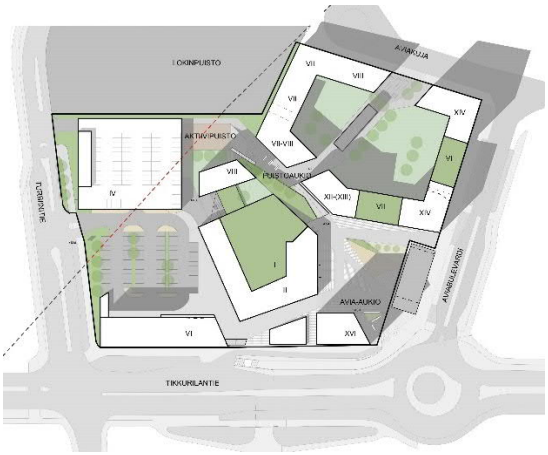

VE1

VE2

Ilmakuva vaihtoehdosta 1 / NREP, LAK, KN Arkkitehdit Oy, Vuorelma Arkkitehdit Oy, Linja Arkkitehdit Oy 24.10.2018.

Kehitetty suunnitelma

Alkuperäistä suunnitelmaa kehitettiin edelleen kevään 2019 aikana:

- Pysäköintilaitos muutti muotoaan neliöstä suorakaiteeksi, jolloin piha suurentui ja antoi tilaa puille.
- Toimistotalon julkisivu jatkuu pyörä- ym. katoksen seinänä ja rajaa Turbiinitietä tonttiliittymään asti.
- Pysäköintialueelle tulee puita ja muuta vihreää ja lisäksi pysäköintitaloon tulee osittainen viherkatto, mitkä ovat näkyminä miellyttävämpiä asuintornista päin. Pysäköintitaloon saadaan myös miellyttävämpi jalankulun reitti pysäköintialueen halki.
- Eteläinen asuintorni muutti muotoaan ja antaa nyt kadunkulmassa enemmän tilaa jalankululle ja pyöräilylle.
- Pohjoinen asuintorni muutti muotoaan ja siitä tuli eteläisen tornin ”sisar”.

- Asuinkorttelin läntisintä rakennusta taitettiin siten, että ”aktiivipuisto” saa enemmän keskipäivän valoa.
- Eteläisen asuintornin jätehuone siirrettiin liikerakennukseen, mikä poistaa jäteautoliikenteen aiemmin esitetyltä Tikkurilantien kevyenliikenteen väylältä.
- Päiväkoti siirtyy asuinkorttelin luoteisimmasta kulmasta liikerakennuksen katolle suojaan liikenteen melulta.
- Komeita puita säilytetään osana pihojen viherrakentamista.
- Liikenneratkaisuja selkiytettiin mm. huollon osalta.

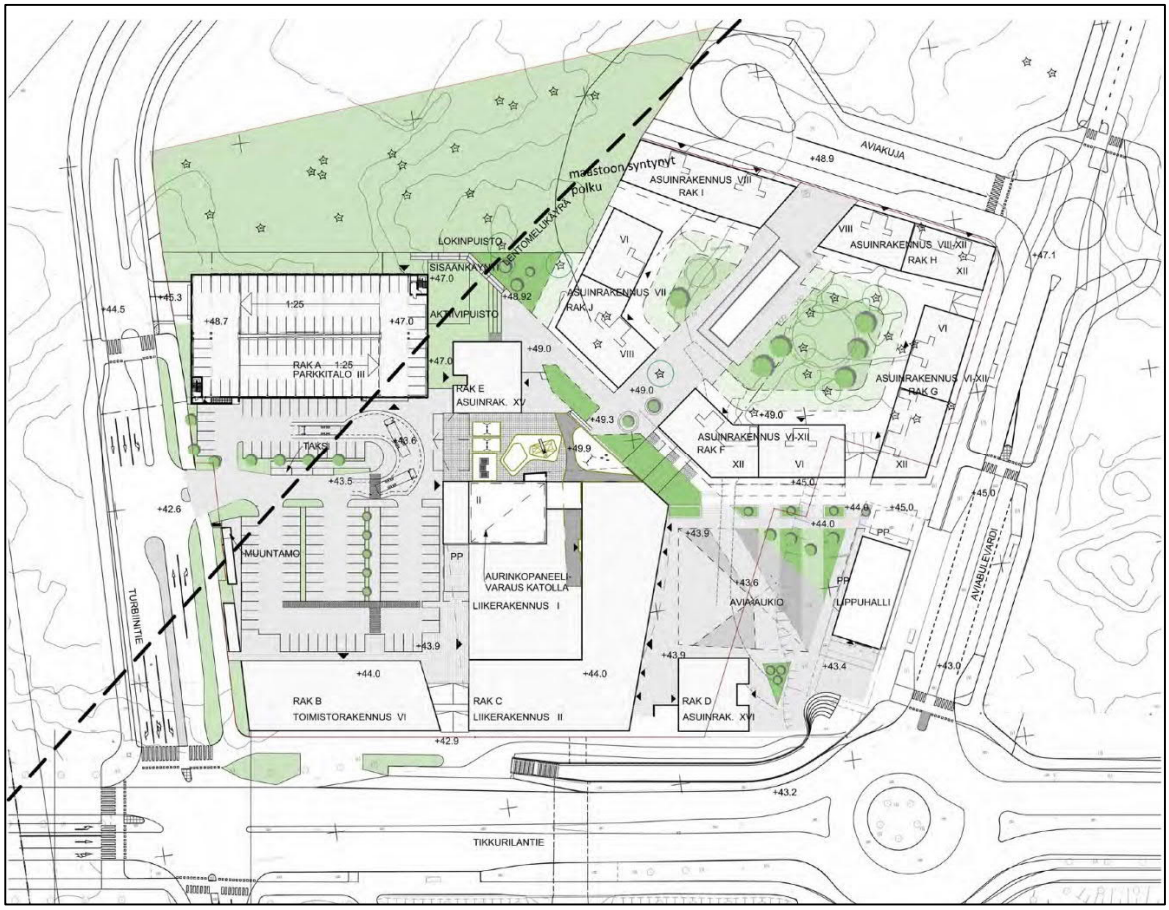

Kehitetty vaihtoehto 9.4.2019 /KN Arkkitehdit Oy, Arkkitehdit Soini & Horto Oy, Linja Arkkitehdit Oy.

Ilmakuva alueesta / NREP, LAK, KN Arkkitehdit Oy, Arkkitehdit Soini & Horto Oy, Linja Arkkitehdit Oy 27.6.2019.

- Alueelle soviteltiin korttelipuistoa, jonka toiminnot jakautuisivat nykyiseen metsäpuistoon (Lokinpuisto: luontopuisto), uuteen pelipuistoon (aktiivipuisto), kortteleiden väliin (urbaani puisto) ja torille.

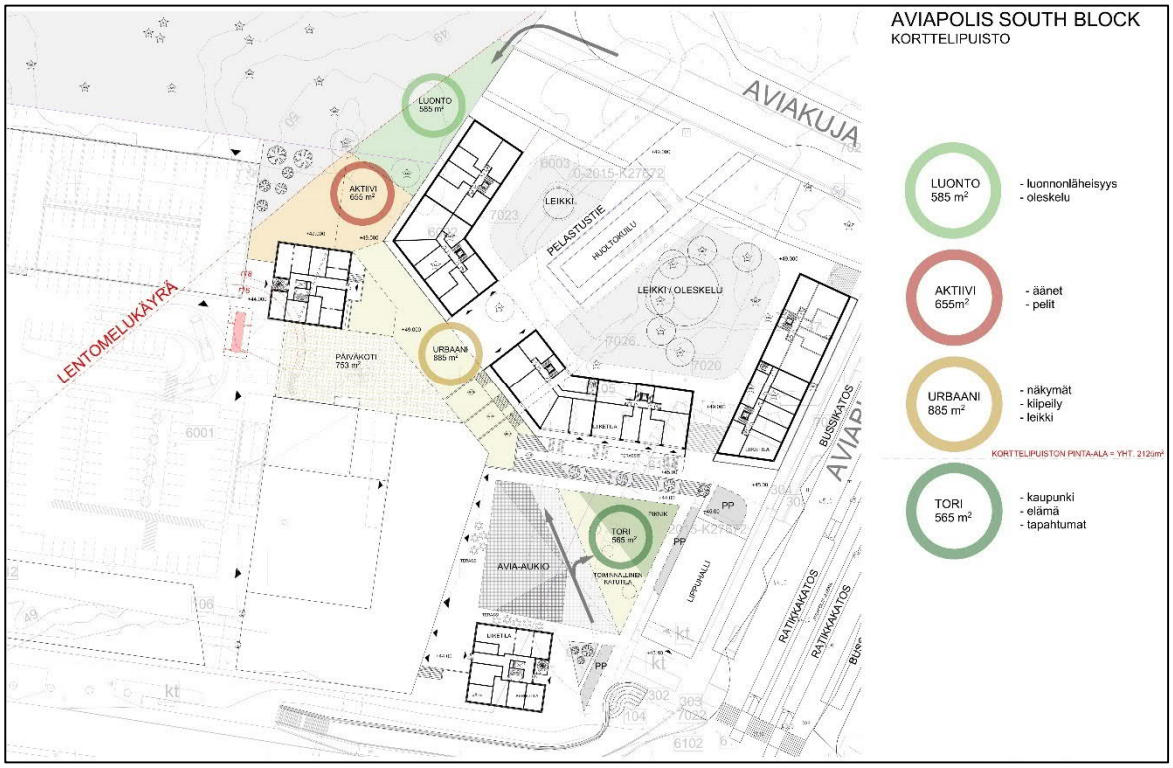

Korttelipuiston idea 9.4.2019.

Asemakaavan laadintaan liittyy selvityksiä, joiden perusteella on muokattu suunnitelmaa ja laadittu kaavamääräyksiä:

Kaupungin omana työnä kartoitettiin alueen puustoa ja valittiin merkittävimmät puut säilytettäviksi. Kallioisessa maastossa jo kasvavilla puilla parhaat mahdollisuudet selvitä hengissä jatkossa.

Tuulisuusselvityksen mukaan vaarallisen kovia puuskatuulia (> 23 m/s) voi esiintyä ainoastaan harvemmin kuin kerran vuodessa. Tuulisuudella on merkitystä erityisesti talvikauden myrskyissä, jolloin tornitalojen juuressa voi esiintyä jopa kävelyä vaikeaksi tekeviä puuskatuulia (> 16 m/s) useammin kuin kerran vuodessa. Näiden esiintyminen riippuu kohteen vihersuunnittelusta ja tuulisuutta lieventävistä rakenteista.

Lokinpuiston metsäkaistaleen säilyttäminen lieventävät tuulisuutta pohjoisen tornitalon juuressa. Avia-aukio on n. 6 metriä matalammalla kuin maanpinta korttelin pohjoisosassa, mikä lieventää luoteen ja pohjoistuulten vaikutuksia. Aseman sisäänkäynti jää alttiiksi 16-kerroksinen tornitalon kulman ohi kiertävälle virtaukselle lounaistuulien yhteydessä. Tätä voitaisiin lieventää esim. puilla ja pensailla. Selvitys totesi, että kaavamääräyksiä tuulisuuden suhteen ei ole tarvetta määritellä.

Kattopihoilla voi talvikaudella esiintyä vaarallisen kovia puuskatuulia. Niiden tuulisuutta voidaan tarvittaessa lieventää ja käyttöaikaa pidentää mm. korkeammilla kaiteilla ja viherrakentamisella.

Asuinkortteleista tehtiin varjo- ja valoisuustutkielmat, jossa muunneltiin asuintornien muotoa, rakennusten kerroslukua ja puiston laitaan sijoittuvan rakennuksen J muotoa.

”Aktiivipuiston” (AH-alue) valoisuus parani hieman, kun J-talon nurkka loiveni ja rakennusten J ja E väli avartui (V3). Korttelipihan valoisuus kohentui, kun rakennuksia madallettiin korttelin etelälaidalla ja korotettiin pohjoislaidalla (V3). Pohjoisemman asuintornin E madaltamisella (XV -> VIII) ei ole merkittävää vaikutusta ”aktiivipuiston” valoisuuteen (V1, V3).

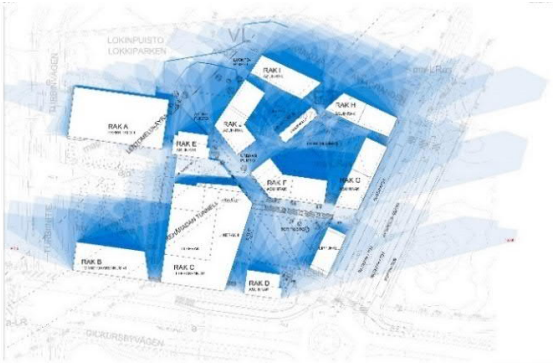

VE1

VE2

VE3

Varjotutkielman ajankohta 10.4. klo 8-18.

VE1: Tornitalot E ja D muodoltaan suorakaiteen omaisia. Asuinkerrostalon J nurkka terävä.

VE2: Tornitalot E ja D muodoltaan neliöitä. Asuinkerrostalon J nurkka terävä.

VE3: Tornitalot E ja D muodoltaan neliöitä. Asuinkerrostalon J nurkka tylppä.

VE1

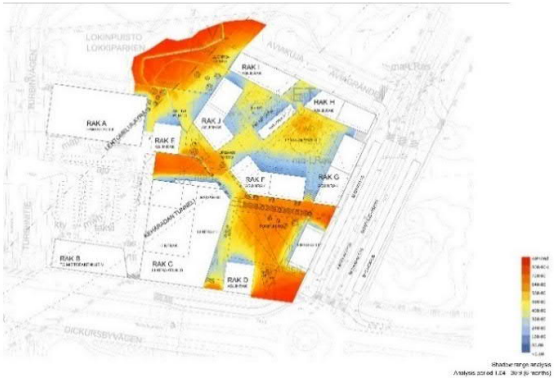

VE2

VE3

Valon määrä aikavälillä 1.4. – 30.9.

VE1, VE2 ja VE3 kuten edellä.

Maanomistaja teetti meluselvityksen Akukon Oy:llä. Laskennassa käytetyt tieliikennetiedot vastaavat ennustetilannetta vuodelle 2030 ja ne ovat peräisin Vantaan kaupungin liikennetiedolta. Muita huomioon otettuja melulähteitä olivat raideliikenne ja lentokentän koekäyttöpaikan melu.

Selvitys osoittaa, että asuinkortteleiden maantasopihat ovat hyvin melulta suojattuja (< 55 dB). Myös liikerakennuksen pohjoisosaan suunnitellun päiväkodin piha ja eteläisen tornitalon kattoterassi saadaan suojattua esimerkiksi 1,5 m korkealla meluesteellä.

Meluntorjuntaa koskevat asemakaavamääräykset on laadittu selvityksen pohjalta.

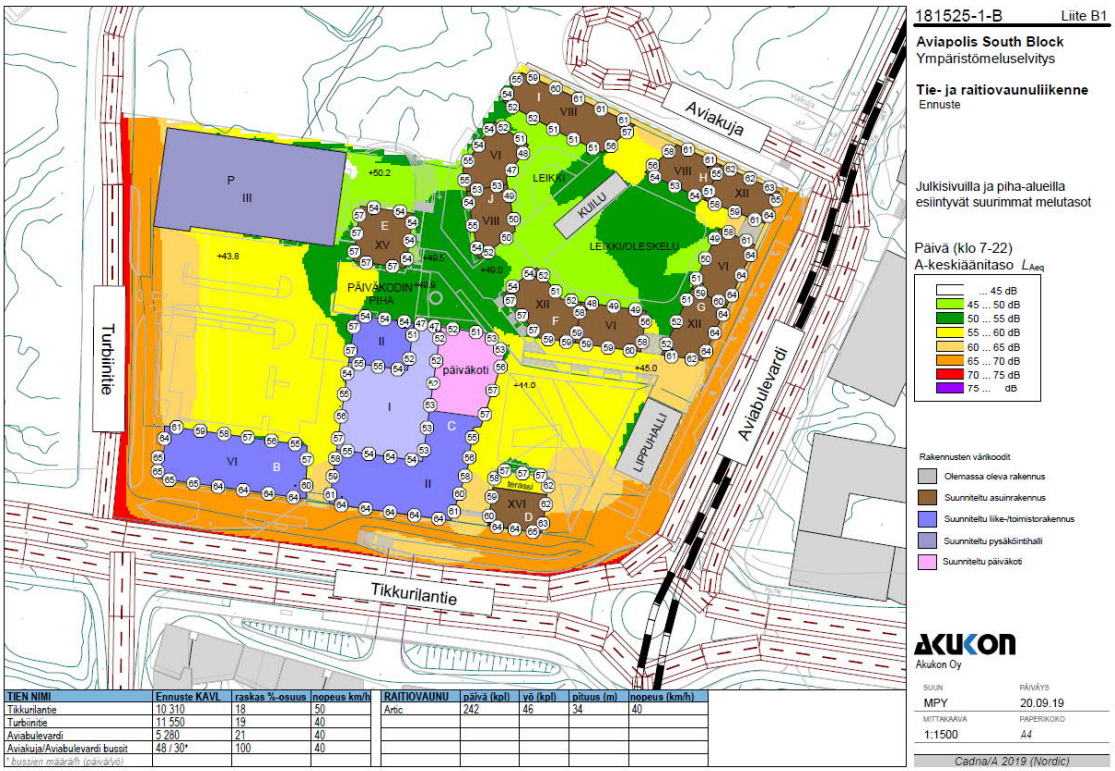

Yllä olevasta kuvasta nähdään, että päiväkodin piha-alueella päiväajan melutason vaatimus ylittyy (keltaiset alueet). Sijoittamalla piha-alueen länsipuolelle kiinteä, n. 1,5 m korkuinen melueste saadaan piha-alue suojattua melulta suuremmalta osalta. Meluesteen sijoitus esitetään alla olevassa kuvassa 1.

Tontin 19 kattoterassilla päiväajan melutason ohjearvo ja vaatimus (yllä olevan kuvan keltaiset alueet) ylittyvät. Jos terassin kaide on kiinteä ja n. 1,5 m korkea, suojaa se paremmin kattoterassia melulta. Vaikutus esitetään alla olevassa kuvassa 2.

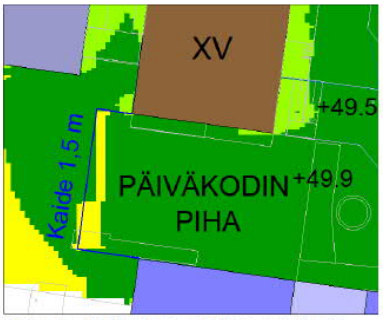

Kuva 1. Meluesteen sijoitus päiväkodin piha-alueelle

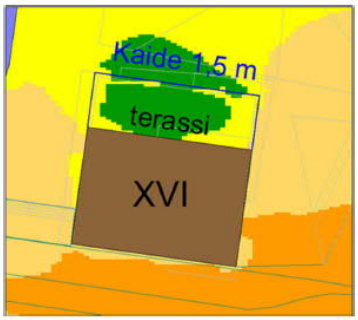

Kuva 2. Kattoterassi, kaiteen vaikutus melutasoihin.

Seuraavassa kuvassa on esitetty julkisivujen äänitasoerosuositukset, joiden pohjalta on laadittu määräykset asemakaavakartalle.

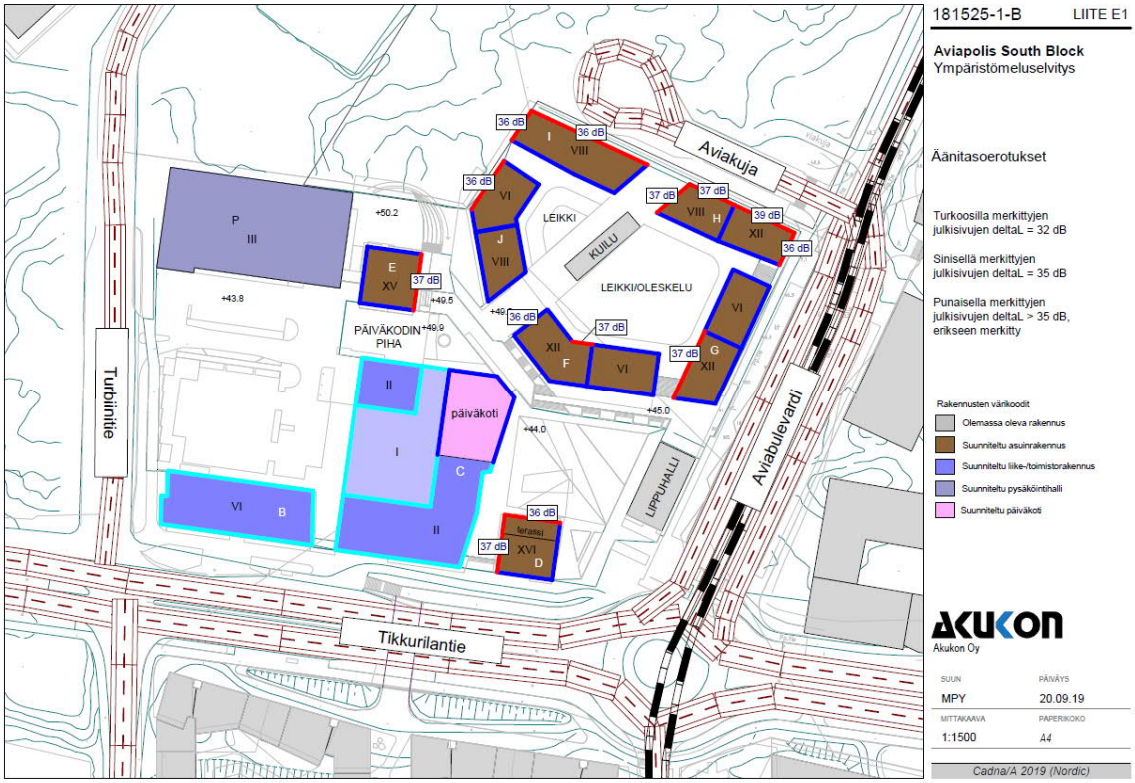
181525-1-B
LIITE E1
Aviapolis South Block
Ympäristömeluselvitys
Äänitasoerotukset
Turkoosilla merkittyjen julkisivujen deltaL = 32 dB
Sinisellä merkittyjen julkisivujen deltaL = 35 dB
Punaisella merkittyjen julkisivujen deltaL > 35 dB, erikseen merkitty
Rakennusten värikoodit
Olemassa oleva rakennus
Suunniteltu asuinrakennus
Suunniteltu liike-/toimistorakennus
Suunniteltu pysäköintihalli
Suunniteltu päiväkoti
Aviakuja
Aviabulevardi
Turbiinitie
Tikkurilantie
LEIKKI
KUILU
LEIKKI/OLESKELU
PÄIVÄKODIN PIHA
LIPPUHALLI
päiväkoti
Akukon Oy
SUUN
MPY
PÄIVÄYS
20.09.19
MITTAKAAVA
1:1500
PAPERIKOKO
A4
Cadna/A 2019 (Nordic)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Aviapolis eteläinen (002417) on osa laajempaa, Aviapolis-asemien ympärille ja Tietotien varteen rakentuvaa, keskustamaista aluetta, jota kutsutaan toistaiseksi Aviapolis Core -alueeksi samannimisen viitesuunnitelman (2019) mukaan.

Aviapolis eteläisen kehittämisen ”punaisena lankana” on kehittää Avia-aukiosta viihtyisä, torimainen sydän, jonka ympärille palvelut sijoittuvat, sekä lisätä asuntorakentamisen määrää voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna. Määräyksillä vaalitaan etenkin jalankulkijan maiseman kiinnostavuutta.

Asemakaavalla muutetaan nykyiset, rakentamattomat keskustatoimintojen ja pysäköintilaitosten korttelialueet sekä osa Turbiinitien katualuetta keskustatoimintojen, asuinkerrostalojen, ja pysäköintilaitosten korttelialueiksi C, AK, ja LPA sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi AH. Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialue ET pienenee hieman. Avia-aukio muuttaa muotoaan siten, että osa nykyisestä aukiosta muuttuu korttelialueeksi ja osa nykyisestä korttelialueesta muuttuu aukioksi. Alueen kerrosluvut vaihtelevat kahdesta kuuteentoista.

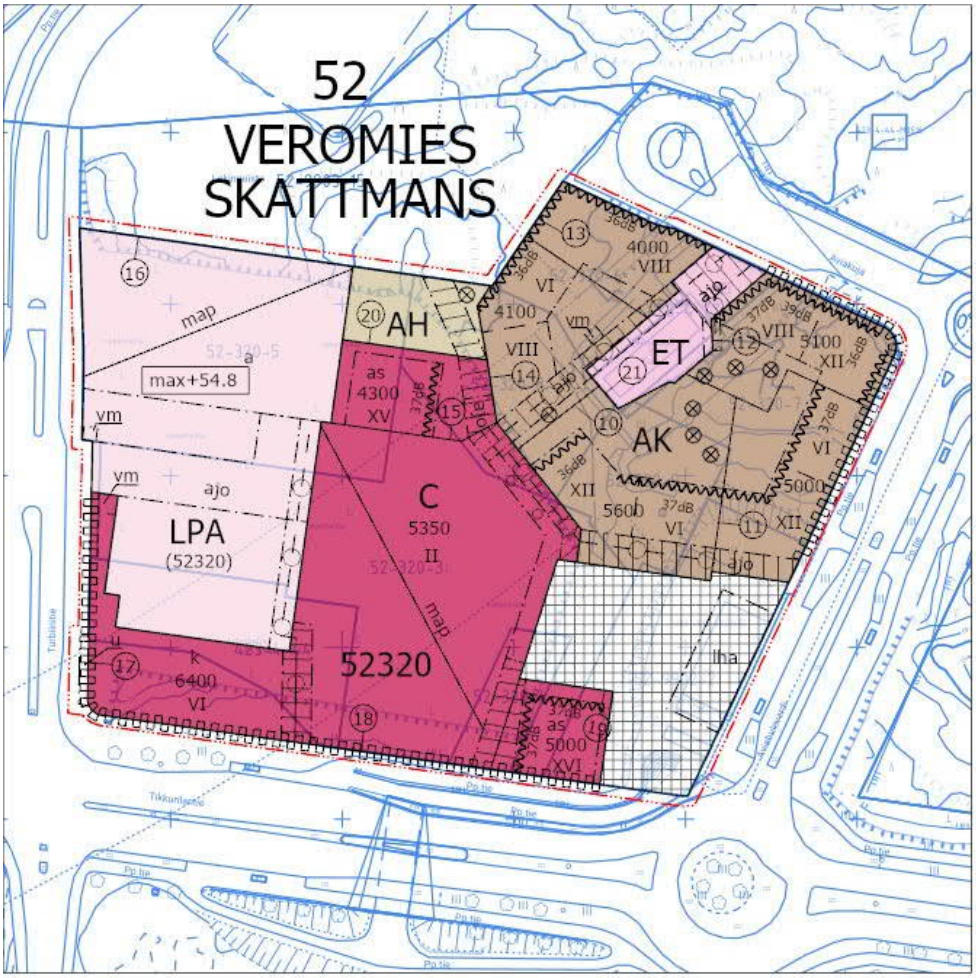

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue AK on 0,84 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 23 800 k-m^2. Tehokkuusluku e = 2,83.

Asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen, AH, koko on 0,08 hehtaaria.

Keskustatoimintojen korttelialue C on kooltaan 1,02 hehtaaria. Sen rakennusoikeus on 21 050 k-m^2 ja tehokkuusluku e = 2,07. Rakennusoikeudesta 9 300 k-m^2 on asumista varten ja 11 750 k-m^2 toimisto- ja liikerakentamiselle.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue ET on kooltaan 0,09 ha.

Autopaikkojen korttelialue LPA on kooltaan 0,76 ha.

Alueelle muuttaa noin 1 000 asukasta. C-korttelialueen asuintorneihin rakennettaneen pääasiassa pieniä asuntoja. Aviakujan varrelle asuinkortteliin tullee pääasiassa perheasuntoja (yksiötä suurempia).

Polkupyöräpaikat

Asunnot	vähintään 2 pp/asunto
Liiketilat	1 pp/ 50 k-m^2
Toimistotilat	1pp/80 k-m^2

Suunnittelijan tulee esittää laskelma ja perustelut, jos perusnormista poiketaan.
Pääosa polkupyöräpaikoista tulee olla helposti käytettävissä ja säältä suojattuja.

Autopaikat

Asunnot	1 ap/130 k-m^2, kuitenkin vähintään 1 ap/3 asuntoa.

Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintilaitoksiin. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikkavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka/ 1 500 k-m^2 sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap/5 000 k-m^2 porraskäytävien läheisyyteen.

Liiketilat	1 ap/180 k-m^2, kun liiketilan koko on alle 2 000 k-m^2
	1 ap/ 120 k-m^2, kun liiketilan koko on yli 2 000 k-m^2
Toimistot	vähintään 1 ap/ 100 k-m^2

Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja ja -värejä koskevia määräyksiä. Liiketilat ja asemarakennus Avia-aukion laidoilla tekevät aukiosta kohtaamisten ja tapahtumien paikan ja kutsuvat viihtymään ja viipyilemään.

Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset sekä varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia.

Korttelin sisälle syntyy turvallisia jalankulun alueita, kun autoliikenne on keskitetty pääasiassa Turbiinitien varaan. Jalankulun yhteys Lokinpuistosta Avia-aukiolle ja edelleen Tikkurilantien alikulkuun toteutuu.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alueen maamerkeiksi muodostuu kaksi asuintornia, joista ensimmäinen sijoittuu Tikkurilantien varteen varsin näkyvälle paikalle, ja toinen suunnittelualueen keskelle. Tornit ovat 16- ja 15-kerroksisia. Tornien väliin, matalaan rakennukseen sijoittuvat kaupalliset palvelut. Tikkurilantien ja Turbiinitien kulmaan sijoittuu 6-7-kerroksinen toimistotalo, joka kurkottaa hieman katualueellekin ja näin korostaa kulman merkitystä kaupunkikuvassa.

Avia-aukiolta Lokinpuistoon johtaa yleiselle jalankululle varattu alue istutuksineen ja portaikkoineen, sillä aukion ja puiston tasoero on huomattava; noin viisi kuusi metriä. Jalankulkualueen koillispuolella on kaksi asuinkerrostalojen pihapiiriä, joiden välissä on Kehäradan huoltokuilurakennus.

Koko alueella kerrosluku on varsin vaihteleva, mikä osaltaan tekee alueesta kaupunkimaisen, ikään kuin alue olisi rakentunut pitkän ajan kuluessa. Lentokentän läheisyyden takia mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m mpy.

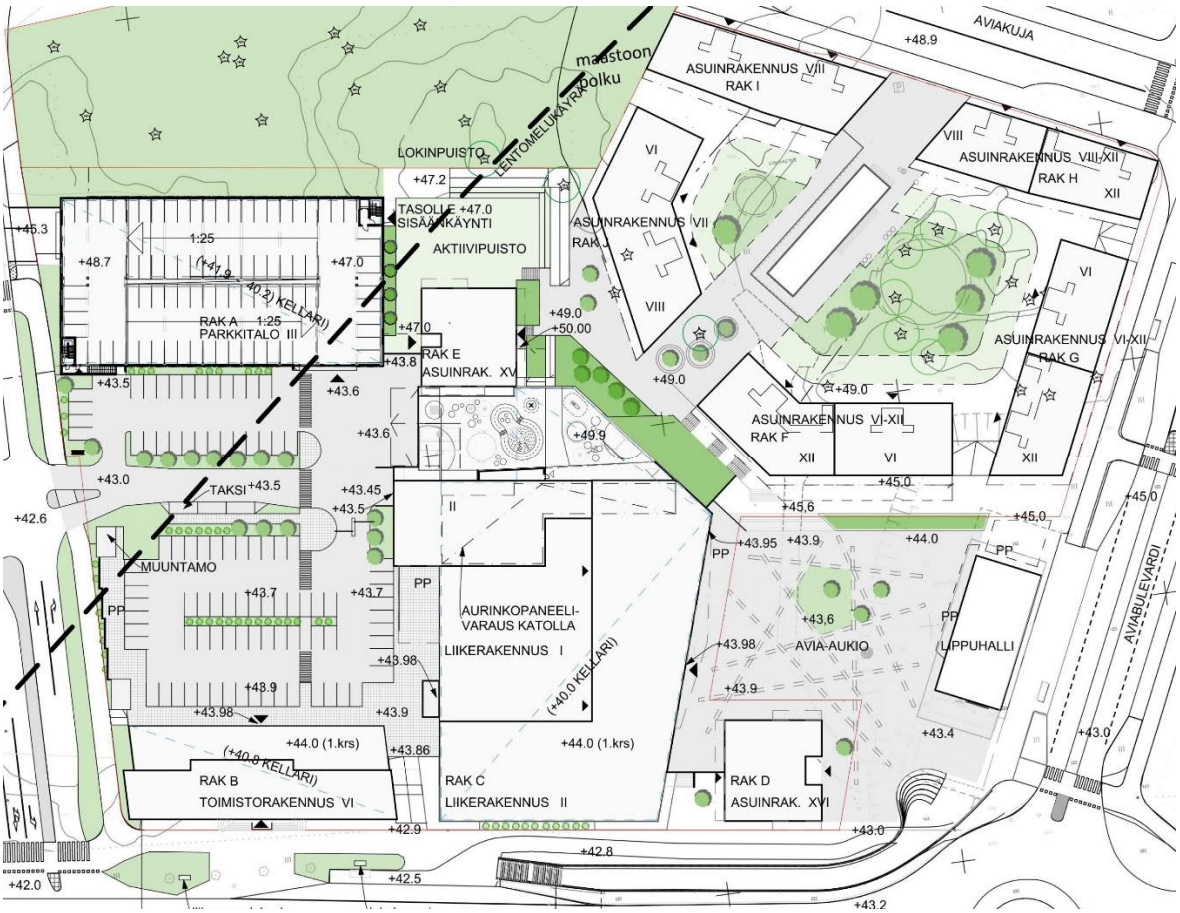

Kaupunkikuvaneuvottelukunnassa 27.6.2019 esitelty suunnitelma. /K&N Arkkitehdit, Linja Arkkitehdit, Arkkitehdit Soini & Horto.

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialue

Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 52320 keskustatoimintojen korttelialueelle tontit 15, 17, 18 ja 19. Keskustatoimintojen korttelialueelle sijoittuu toimisto-, liike-, palvelu- ja asuintiloja yhteensä 21 050 k-m^2. Korkeat asuintornit osoittavat Aviapoliksen aseman ja liikekeskuksen paikan jo kauempaakin.

Toimistot sijoittuvat pääasiassa Tikkurilantien ja Turbiinitien kulmaan, tontille 17, kuusikerroksiseen rakennukseen, jonka saa korottaa osin seitsemänkerroksiseksi ehdolla, että ylimpään kerrokseen sijoittuvat henkilökunnan sosiaali- ja yhteistilat terasseineen. Rakennus tulee toteuttaa kaupunkikuvallisena kiinnekohtana, sillä se näkyy jo kaukaa Toisensavun eteläpäästä, minkä vuoksi asemakaavassa sallitaan rakennuksen työntyvän ulokkeena katualueellekin. Tontin 17 rakennusoikeus on 6 400 k-m^2.

Asunnot sijoittuvat kahteen torniin, joista toinen on Avia-aukion etelälaidalla ja toinen C-alueen pohjoislaidalla. Aukion laidalla olevan tornin maantasokerrokseen sijoittuu liike-, palvelu- ja asukkaiden yhteistiloja tuomaan eloisuutta aukiolle. Tornin katolla on oleskelupiha. Pohjoisemman tornin alimmat kerrokset ovat osin maan alla ja niihin sijoittunee pääasiassa varastoja. Asuintornien rakennusoikeus on yhteensä 9 300 k-m^2.

Asuintornien ja toimistorakennuksen väliin sijoittuu matalahko, kaksikerroksinen rakennus toimisto-, liike- ja palvelutiloille. Avia-aukion varrella olevat liiketilat avautuvat aukiolle. Rakennuksen toiseen kerrokseen on mahdollista rakentaa päiväkoti, kun se pihoineen on vähintään 50 m päässä kaduista. Rakennuksen rakennusoikeus on 5 050 k-m^2.

Avia-aukiolta Lokinpuistoon johtaa yleisen jalankulun alue, joka yhdistää maaston n. 6 metrin tasoeron luiskilla ja portailla, joiden laidoilla on istutuksia. Alueen voi kalustaa ja rakentaa puistomaiseksi oleskelu- ja leikkipaikkoineen. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,6.

Autopaikat sijoittuvat osin LPA-alueelle ja osin kaksikerroksisen rakennuksen alle. Maanalaiset paikat (n. 90 ap) palvelevat lähinnä liiketilojen asiakkaita ja toimistotaloa.

Liikekeskuksen sisäänkäyntinäkymä Avia-aukion puolelta. /K&N Arkkitehdit

Näkymä pysäköintialueelta. /K&N Arkkitehdit

Näkymä Tikkurilantieltä kohti eteläisempää asuintornia. /Linja Arkkitehdit

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 52320 AK-tontit 10-14.

Asuinkerrostalojen korttelialueen pihat ovat n. 6 metriä aukion pintaa ylempänä. Kerrostalojen pihapiirit rakennuksineen muodostavat näin oman, rauhallisen kokonaisuutensa, minkä vuoksi pihapiiri soveltuu hyvin perheasunnoillekin. Aukion laidalla asuinkerrostalojen kivijalkoihin sijoittuu aukiota elävöittävää toimintaa: liike- ja palvelutiloja. Korttelialuetta halkoo yleiselle jalankululle varattu reitti, joka yhdistää Avia-aukiolta lähtevän jalankulun reitin Aviakujaan.

Korkeimmat, 12-kerroksiset rakennukset sijoittuvat korttelin itäisimpiin ja eteläisimpiin kulmiin

Aviakujan ja Aviabulevardin varrelle. Niiden välissä on matalammat, 6-8-kerroksiset rakennukset.

Rakennusoikeus AK-tonteilla on yhteensä 23 800 k-m^2, minkä lisäksi tulee varata tilaa joukkoliikenteen kuljettajien sosiaalitilalle, työ- ja liiketiloille sekä asukkaiden yhteistiloille.

Asuintaloista halutaan kaupunkimaisia, minkä vuoksi määrätään, että jokaisessa asunnossa tulee olla parveke tai viherhuone kadun tai aukion puolelta lukien vasta kolmannesta kerroksesta ylöspäin. Näin rakennus saa ”jalustaosaa”, johon voi sijoittua mm. liiketiloja. Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen, värityksen ja materiaalien tulee olla erilaisia eri rakennuksissa. Saman rakennuksen kerrosluvultaan erilaiset osat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia. Tällä tavoin jalankulkija kokee korttelisivun muodostuvan ikään kuin useista eri rakennuksista ja jalankulkureitistä tulee mielenkiintoisempi. Rakennusten väritys perustuu alueen kallioiden väreihin, joista löytyy niin vaaleita sävyjä kuin voimakkaitakin, murrettuja sävyjä. Värit korostavat kallioista maastoa.

Pihalla säilytetään kalliota ja kookkaita puita. Säilytettävät puut on esitetty kaavakartalla. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

Autopaikat (n. 185 kpl) sijoittuvat LPA-alueelle pysäköintitaloon.

Asuinkerrostalojen korttelialue. /Linja Arkkitehdit Oy

Lähiympäristön kallioiden värimaailmaa. /Merja Häsänen

Pihasuunnitelma. /Vahanen Environment Oy

AH, Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

Aiemmin tehtyjen maankaivuutöiden takia AH-alueen maanpinta (n. +40 - +43 m) on alemmalla tasolla kuin Lokinpuisto (n. +50 m). Sitä on suunniteltu nostettavan joitain metrejä tasolle n. +47 ja sinne sijoitetaan koko korttelia palveleva pelikenttä ja/tai leikkialueita istutuksineen. Yleiselle jalankululle varattu alueen osa toteutetaan laadukkaasti.

Säilytettävä puu on esitetty kaavakartalla. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,2.

Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 52320 AH-tontti 20.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Alueella sijaitsee pysäköintitalo ja maanvaraista pysäköintitilaa. Alueelle varataan tilaa myös kolmelle taksille. Pysäköintitalon neljälle pysäköintitasolle mahtuu n. 220 ap. Kaavalla mahdollistetaan myös viidennen tason rakentaminen. Pysäköintialueelle mahtuu n. 90 ap.

Koska pysäköintitalo sijoittuu pohjoisemman asuintornin viereen, on asemakaavassa määrätty, että pysäköintitalon ylin taso käsitellään laadukkaasti ja monimuotoisesti valaistuksen ja taiteen keinoin sekä että vähintään 20 % katon alasta katetaan viherkatolla. Näin halutaan varmistaa, että myös pysäköintitalon ylintä tasoa lähellä olevista asunnoista avautuu miellyttäviä näkymiä.

Piha-alue on laaja. Jotta siitä ei tulisi kesällä kuumaa asvalttikenttää sekä myös asuntojen ikkunoista avautuvien näkymien takia, määrätään, että piha-aluetta tulee jäsennöidä erilaisin materiaalein ja sinne tulee istuttaa lukuisasti isoksi kasvavia puita. Koska alue on nykyisin syvää kaivantoa, on puille mahdollista järjestää hyvät kasvuolosuhteet. Piha-alueen kautta järjestetään myös turvalliset ja miellyttävät reitit jalankulkijoille mm. pysäköintitalon suuntaan.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,7.

Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 52320 LPA-tontti 16.

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue

Aviakujan varressa olevaa Kehäradan huoltokuilun ET-aluetta hieman pienennetään.

Jotta se liittyisi saumattomasti kerrostalopihaan, määrätään, ettei aluetta saa aidata ja että se tulee suunnitella pihamateriaalein ja istutuksin kerrostalopihaan sopivaksi.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu rakentuvalle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Veromiehen alue on muutoksen kourissa. Aviapoliksen kaavarungon mukaan Veromiehen alueelle tulisi n. 20 000 uutta asukasta, mitä tekeillä olevat ja jo vahvistuneet asemakaavan muutokset tukevat. Näyttää jopa siltä, että kaavarunkoalueella tavoiteasukasmäärä ylitetään.

Asemakaavamuutos on alku Aviapoliksen asema-alueen kehittämiseksi myös asuinalueena. Se toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee lähes 1 000 uudelle asukkaalle, mikä on noin 230 asuntoa enemmän kuin voimassa olevan kaavan mukaisella toteutuksella.

Yhdyskuntarakenne

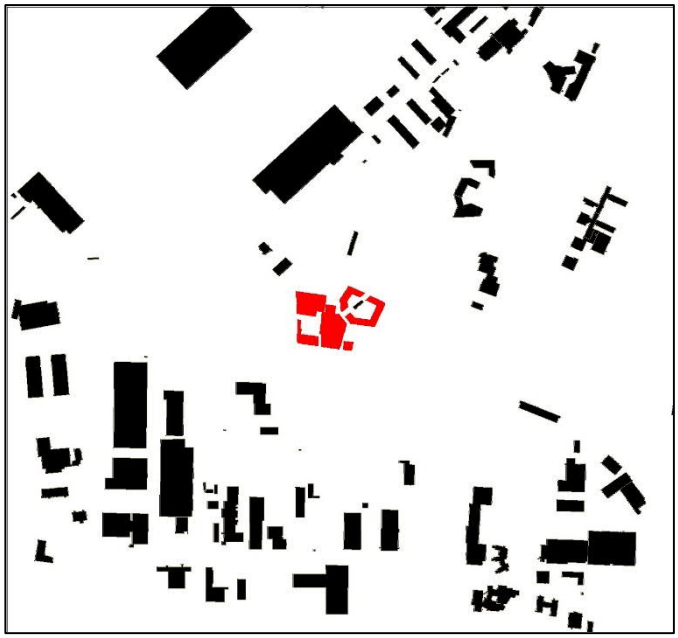

Alue sijoittuu Veromiehen kaupunginosaan, Tikkurilantien ja Aviakujan sekä Aviabulevardin ja Turbiinitien väliin. Lentomelualue (55 dB) leikkaa asemakaava-aluetta luoteis-koillis-suuntaisesti LPA-korttelialueen kohdalla. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu joukkoliikenteen tulevan terminaalin äärelle ja on mahdollisimman hyvin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Voimassa olevan asemakaavan mukaiseen toteutukseen verrattuna Avia-aukiosta saadaan eläväisempi kaupunkitila ja korkeilla rakennuksilla merkitään kaukomaisemassa näkyvämmin Aviapolis-aseman paikkaa. Mittakaava noudattaa Aviapolis Core -viitesuunnitelmaa, joka käsittää Aviapoliksen asemien alueen aina lentokentän terminaaliin asti. Vihertehokkuudesta määräämällä ohjataan aluetta vehreäksi.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee n. 650 kerrostaloasuntoa, mikä on noin 150 asuntoa enemmän kuin voimassa olevan kaavan mukaisella toteutuksella. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Uusia työpaikkoja alueelle tulee kaava-alueen toimisto-, liike- ja palvelutiloihin. Työpaikkojen määrään ei juuri tule muutosta voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Asukkaiden lisäys vaikuttaa positiivisesti koko Aviapoliksen palveluiden saamiseen ja monipuolisuuteen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta niidenkin rakentumista edistetään Aviapoliksen, ja etenkin Veromiehen, alueella. Aviapoliksen ja Tikkurilankin työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteyksien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Asemakaavan ratkaisulla ei ole merkittäviä kaavataloudellisia vaikutuksia. Korttelialue sijaitsee jo nykyisellään hyvien ja mahdollisesti ratikan myötä entistä parempien joukkoliikenneyhteyksien lähellä. Lisääntyvä asumisen määrä mahdollistaa paremmin palvelujen sijoittumista alueelle. Maantasopysäköinnin lisääminen vähentää autopaikkojen rakentamisen kustannuksia, mutta toisaalta lisääntynyt tehokkuus lisää asuinrakennusten kerroslukuja, mikä nostaa niiden rakentamiskustannuksia. Tämä tulee näkymään asuntojen myyntihinnoissa.

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista oletettavasti etenkin tornitaloasukkaat ovat pääasiassa vuokralla asuvia yksineläjiä, kun taas pohjoisosan kerrostaloasukkaista suuri osa lie omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Alueen sosiaalisen elämän vilkastuttamiseksi asuinrakennuksiin rakennetaan asukkaiden yhteistiloja ja kivijalkoihin liike- ja palvelutiloja. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, mm. Lokinpuiston, Plootukallion ja Pyttisbergetin, käyttöä ja luo painetta yleiskaavan mukaisen ulkoilureitin järjestämiselle. Kehärata ja tuleva Vantaan ratikka kuljettavat uusia asukkaita kulttuuriharrastusten pariin pääkaupunkiseudulla ja läheiseltä lentoasemalta pääsee kauemmaskin. Rakennukset sijoittuvat osin kalliolouhikon, osin kalliomaaston päälle Aviabulevardin varrelle siten, että virkistysreitti kulkee läheisen Lokinpuiston kautta. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee Kehäradan aseman ja joukkoliikenteen terminaalin äärellä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta

Ratikkanäkymä Aviabulevardin eteläpäästä / Tuomas Vuorinen /WSP

Vesihuolto

Kiireellisen rakentamisaikataulun vuoksi kaava-alueen eteläpuolen liitos Toisensavun vesihuoltoon toteutetaan yksityisellä putkella.

Uutta HSY:n vesi- ja viemäriverkostoa rakennetaan Aviabulevardilta Avia-aukiolle n. 82 metrin matkalle. Aviakujalla siirretään tulevan rakentamisen alta olemassa oleva vesihuolto sekä kaukolämpö n. 30 metrin matkalta. Aviakujan siirto toteutetaan hankkeen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa.

Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannusarvio uuden Avia-aukiolle toteutettavan vesi- ja viemäriverkoston osalta on noin 107 500 € (alv 0%).

Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Akukon Oy on laatinut asemakaavamuutoksen ratkaisun tueksi meluselvityksen (20.9.2019), jossa esitetyt ääneneristävyysvaatimukset ja -ratkaisut on otettu asemakaavan muutoksessa huomioon määräyksinä.

Alueen äänieristysvaatimuksia määriteltäessä on otettu huomioon katuliikenteen, raideliikenteen, lentoliikenteen ja lentokoneiden huoltokoekäyttöpaikan aiheuttamat melut.

Asuin- ja palvelurakennusten ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena on yleisesti 35 dBA lukuunottamatta muutamia kaavakartalla esitettyjä julkisivuja, joilla se on 36 – 39 dBA. Toimisto- ja liiketilojen ääneneristysvaatimus on 32 dBA. Paikoin ääneneristysvaatimukset ovat suuremmat.

Päiväkodin pihalle määrätään, että piha-alueen melutaso ei saa ylittää 55 dB. Sen voi saavuttaa esimerkiksi 1,5 metriä korkealla, tiiviillä suojalla. Myös Tikkurilantien varressa sijaitsevan asuinrakennuksen kattoterassilla vaadittavan melutason voi saavuttaa 1,5 metriä korkealla kaiteella.

Jatkosuunnittelussa myös niille Aviabulevardin varrella oleville julkisivuille, joilla laskennallinen melutaso ylittää 65 dB, on parvekkeiden rakentamiseen mahdollista löytää meluntorjunnan näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ratkaisu.

Pienhiukkaset

Pienhiukkaspitoisuuteen vaikuttavat liikennemäärät on otettu huomioon rakennusten etäisyyksissä ajoradan reunaan nähden. Turbiinitien, Tikkurilantien ja Aviabulevardin tieliikenteen aiheuttamien pienhiukkasten takia päiväkodin ja sen pihan etäisyyden ko. kaduilta tulee olla vähintään 50 metriä. Eteläisin asuinrakennus sijoittuu n. 16 metrin päähän Tikkurilantien ajoradasta ja itäisin n. 13 metrin päähän Aviabulevardin ajoradasta. Pienhiukkaspitoisuudet pysyvät asuinrakennusten minimietäisyyksien rajoissa.

Asuntojen korvausilmaa ei saa ottaa Tikkurilantien tai Aviabulevardin puolelta. Korvausilmanoton on sijaittava riittävän korkealla rakennuksen puhdasilmaisimmalla puolella.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Suunnittelualueen eteläosassa uudisrakentaminen sijoittuu paikalle, josta kallio on jo louhittu. Alueen pohjoisosassa asuinkerrostalojen tieltä kaadetaan puita ja louhitaan kalliota, mutta piha-alueilla puita ja kalliota säästyy. Lokinpuiston ja Avia-aukion välille järjestetään osana yleiskaavaluonnoksen 2020 mukaista ulkoilureittiä yleiselle jalankululle osoitettu alue, jolle istutetaan puita.

Alueen puusto on kartoitettu Vantaan kaupunkisuunnittelun toimesta (seuraava kuva). Säilytettävät puut on merkitty kaavakartalle. Voimassa oleva asemakaava ei suojele alueen puita.

Luontoarvojen ja ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi kaavassa määrätään korttelialueiden vihertehokkuudet.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutosalue on nykyisin kallioista kasvipäällysteistä pintaa. Alueen tiivistymisen takia rakennetun pinnan osuus kasvaa merkittävästi nykyisestä, jonka seurauksena hulevesien muodostuminen lisääntyy. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, jotta tontilta pois lähtevät hulevesimäärät eivät kasva entisestä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vihertehokkuus
Asemakaavamuutoksen eri korttelialueilla vaaditaan kaavamääräyksissä vihertehokkuutta, joka vaihtelee 0,6:n ja 1,2:n välillä alueen käyttötarkoituksen mukaan. Vihertehokkuuden – viherpintojen ja puiden – avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiöitä.
Vihertehokkuustuloskortit ovat selostuksen liitteenä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Liikennemelu ja pienhiukkaset on käsitelty kohdassa 4.4.1.

Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

LAK Real Estate Oy:	Juha Jaakola	
	Tommi Vaisanen	
	Mikko Sutinen	
	Mika Saariketo (Calash Oy)	
Linja Arkkitehdit:	Markus Makkonen	
Kauto Nikulainen Arkkitehdit Oy:	Harri Nikulainen	
Arkkitehdit Soini & Horto Oy:	Henrik Simelius	
Vahanen Oy	Pekka Määttänen	
Akukon Oy:	Benoît Gouatarbes	
	Liisa Kilpilehto	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Johanna Rajala	alue-arkkitehti
	Merja Häsänen	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	suunnittelijaharjoittelija
	Vuokko Rova	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Jonna Juusola	asemakaavasuunnittelija
Toimiala:	Arja Lukin	projektijohtaja
Kadut ja puistot:	Paula Luomala	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Eija Välimäki	suunnitteluhortonomi
	Heidi Burjam	puistosuunnittelupällikkö
Rakennusvalvonta:	Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
	Jari Saajo	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja tilat:	Tomi Henriksson	asumisasiain päällikkö
	Elisa Ranta	asumisen erikoisasiantuntija
	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö /Asemakaavoitus

Vantaalla, 3. päivänä marraskuuta 2020

Merja Häsänen
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	03.02.2020
Kaavan nimi	002417 Veromies 52 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	22.02.2019
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	3,1206	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,3523	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	3,1206

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**3,1206**	**100,0**	**44850**	**1,44**	**0,0000**	**6850**
A yhteensä	0,9262	29,7	23800	2,57	0,9262	23800
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0191	32,7	21050	2,07	-1,1020	-16950
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,0805	34,6	0		0,1677	0
E yhteensä	0,0948	3,0	0		0,0081	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9007**	**28,9**	**0**	**-1,3462**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**3,1206**	**100,0**	**44850**	**1,44**	**0,0000**	**6850**
A yhteensä	0,9262	29,7	23800	2,57	0,9262	23800
AK	0,8406	90,8	23800	2,83	0,8406	23800
AH	0,0856	9,2	0		0,0856	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0191	32,7	21050	2,07	-1,1020	-16950
C	1,0191	100,0	21050	2,07	-1,1020	-16950
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,0805	34,6	0		0,1677	0
Kadut	0,0049	0,5	0		-0,0069	0
Katuauk./torit	0,3187	29,5	0		-0,0153	0
LPA	0,7569	70,1	0		0,1899	0
E yhteensä	0,0948	3,0	0		0,0081	0
ET	0,0948	100,0	0		0,0081	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9007**	**28,9**	**0**	**-1,3462**	**0**
map	0,9007	100,0	0	-0,6700	0
maph	0,0000		0	-0,6597	0
mwh	0,0000		0	-0,0165	0

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

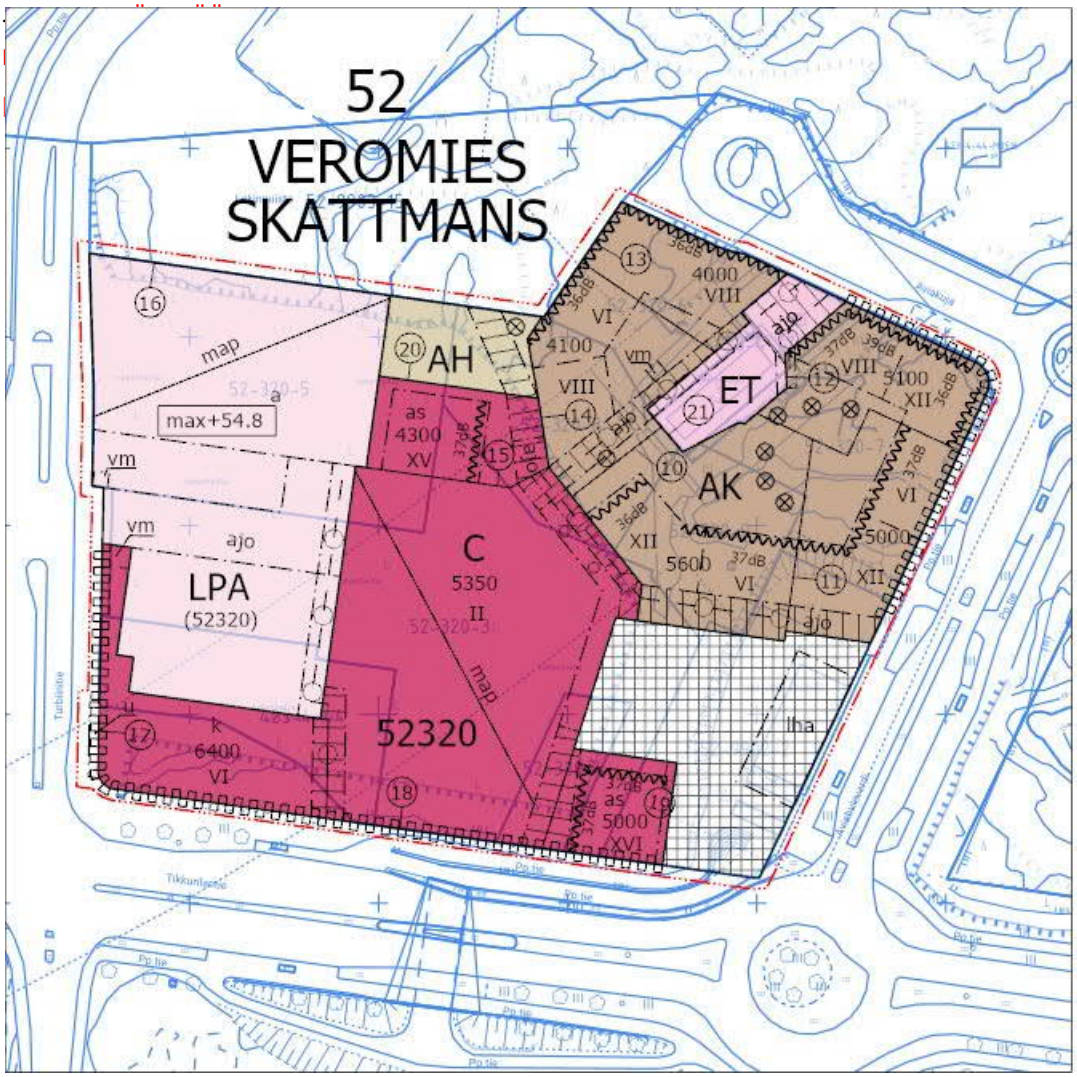

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

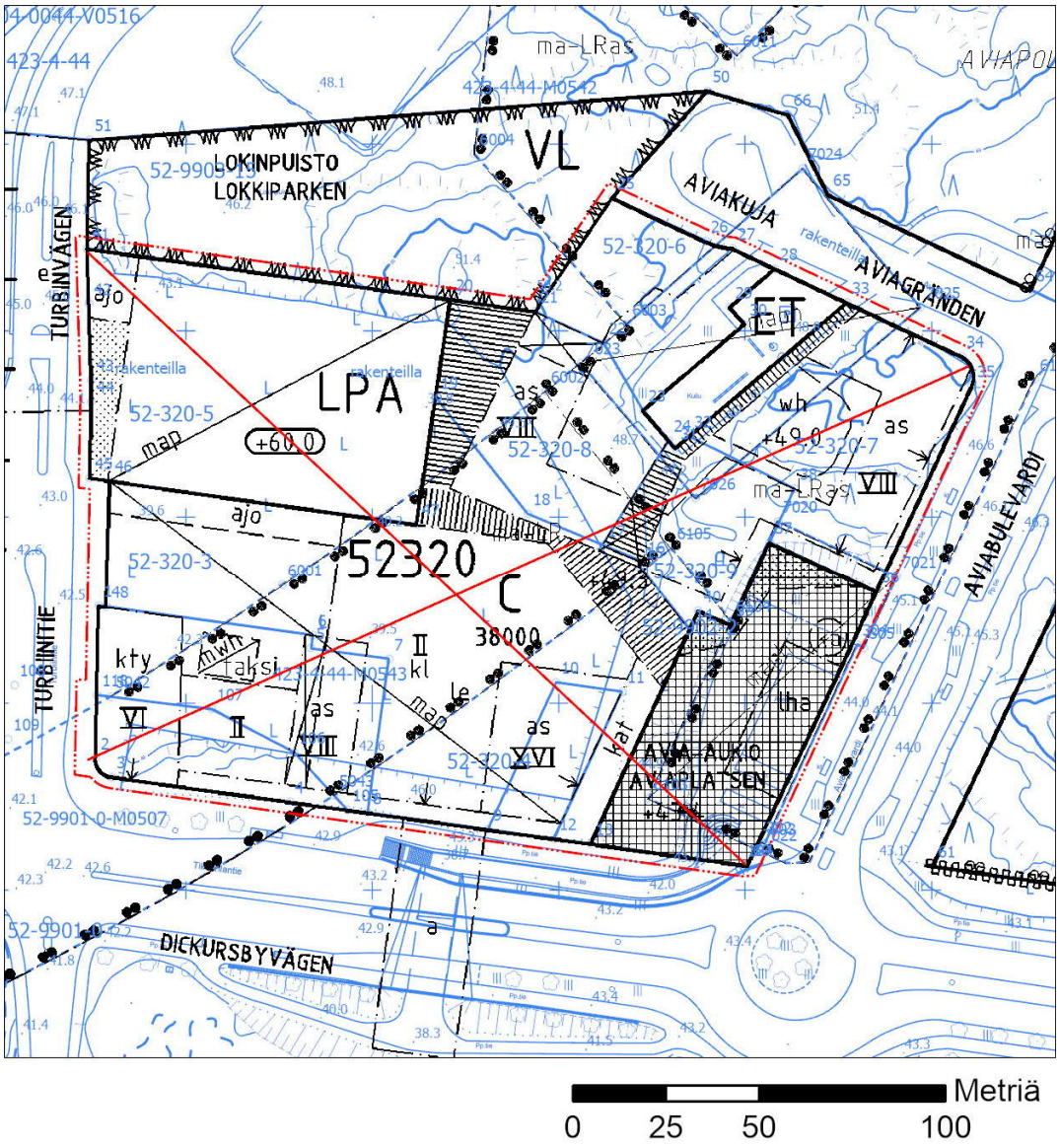

POISTUVAT ASEMAKAAVAMERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002417	3.11.2020

Vantaan kaupunki

AVIAPOLIS ETELÄINEN
Kaupunginosa 52, Veromies

Asemakaavan muutos
Kortteli 52320 sekä katu- ja torialueet.

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Kortteli 52320.

1:2000

Vanda stad

AVIAPOLIS SÖDER
Stadsdel 52, Skattmans

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 52320 samt gatu- och

Tomtindelning och ändring av
Kvarteret 52320.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C

Keskustatoimintojen korttelialue.

Yleistä

Alueelle saa sijoittaa toimisto-, asuin-, liike- ja palvelutiloja.

Liikekeskuksen kellariin saa rakentaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia tiloja.

Maanalaisista tiloista nousevat ilmahormit, luiskayhteydet, porrashuoneet sekä liikekeskuksen kauppakäytävät saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat sekä väestönsuojatilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Jos tontilla 17 toimisto- ja liikerakennuksen henkilökunnan sosiaalitilat ja muut mahdolliset yhteistilat terasseineen sijoitetaan suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle Turbiinitien ja Tikkurilantien kulmaan, saa ne rakentaa sallitun rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Jos tontilla 18 henkilökunnan sosiaalitilat terasseineen sijoitetaan suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle Tikkurilantien varteen, saa ne rakentaa sallitun rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Teknisiä tiloja saa sijoittaa rakennusten kerroksiin rakennusoikeuden lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Alueelle tulee sijoittaa asukkaiden yhteistiloja. Yhteistiloiksi ei lasketa varastoja. Edellä mainittuja asukkaiden yhteistiloja tulee olla vähintään 5 % asumisen kokonaisrakennusoikeudesta sijoitettuna asuinrakennuksiin. Asuinrakennuksiin rakennettavat yhteistilat saa rakentaa merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Asuinrakennukseen on toteutettava asukkaiden yhteiset saunatilat joko ylimpään kerrokseen, jolloin ne voi sijoittaa suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle, tai maantasokerrokseen.

Tontin 19 asuinrakennuksen kivijalkaan tulee sijoittaa liike-, palvelu- ja/tai asukkaiden yhteistiloja. Nämä tilat saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita auto- tai polkupyöräpaikkoja.

Asuinrakennuksen porrashuoneiden 15 k-m2 ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

Allmänt

På området får placeras bostads-, kontors-, affärs- ock servicelokaler.

I affärscentrets källare får byggas utrymmen som betjänar tomtens huvudanvändnings ändamål.

Luftkanaler, rampförbindelser. trapphus samt affärscentrets affärsgallerior som går från de underjordiska utrymmena får byggas utöver den byggrätt som avisas i detaljplanen. Dessa utrymmen samt skyddsrummena dimensionerar inga bil- eller cykelplatser.

Om personalrum och andra eventuella gemensamma utrymmen, inklusive terrasser, i kontors- och affärsbyggnaden på tomt 17 placeras ovanför det högsta tillåtna våningstalet i hörnet av Turbinvägen och Dickursbyvägen, får de byggas utöver den tillåtna byggrätten. De räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Om personalrum inklusive terrasser på tomt 18 placeras ovanför det högsta tillåtna våningstalet vid Dickursbyvägen, får de byggas utöver den tillåtna byggrätten. De räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Tekniska utrymmen får placeras i byggnadernas våningar utöver byggrätten. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Gemensamma utrymmen för de boende ska placeras i området. Förråd räknas inte som gemensamt utrymme. Minst 5 % av den totala byggrätten för boende ska bestå av ovan nämnda gemensamma utrymmen för boende och de ska vara placerade i bostadshusen. Gemensamma utrymmen som byggs i bostadshus får byggas utöver den angivna byggrätten. De räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

I bostadshuset ska gemensamma bastuutrymmen byggas för de boende, antingen på översta våningen, då de kan placeras ovanför det största tillåtna våningstalet, eller på markplansvåningen.

Affärs-, service- och/eller gemensamma utrymmen för de boende ska placeras i bostadshusets stenfot på tomt 19. Dessa utrymmen får byggas utöver byggrätten. De räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

En de som överskrider 15 m²-vy i bostadshusets trapphus får byggas på varje våning utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Trapphusen ska ha dagsljusinsläpp.

Keskustatoimintojen korttelialueeseen liittyviä teknisiä rakenteita saa sijoittaa autopaikkojen korttelialueen puolelle.	Tekniska konstruktioner som hör till kvartersområdet för centrumfunktioner får placeras i kvartersområdet för bilplatser.
Alueelle tulevat muuntamot tulee pyrkiä sijoittamaan rakennusten yhteyteen tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä, myös värityksensä osalta. Muuntamorakennuksia saa sijoittaa myös LPA-alueelle rakennusalan ulkopuolelle.	De transformatorstationer som kommer till området ska man sträva att placera i anslutning till byggnaderna eller integreras som en del i den miljö som byggs, också för färgernas del. De får också placeras i LPA-området.
Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueen pysäköintitaloon.	Soprummen ska placeras i en byggnad och/eller i parkeringshuset i LPA-kvarteret.
Tontin 19 jätehuolto tulee järjestää tontin 18 kautta.	Sopservice på tomt 19 ska ordnas genom tomt 18.
Tikkurilantien ja Avia-aukion laidassa sekä erityisesti Tikkurilantien ja Aviabulevardin kulmassa olevien rakennusten tulee olla arkkitehtonisesti laadukkaita ja näyttäviä.	Byggnaderna vid Dickursbyvägen och Aviaplatsen och då särskilt i hörnet av Dickursbyvägen och Aviabulevarden ska vara arkitektoniskt högklassiga och framträdande.
Tikkurilantien ja Turbiinitien kulma tulee toteuttaa kaupunkikuvallisena kiinnekohtana.	Hörnet av Dickursbyvägen och Turbinvägen ska förverkligas så att det skapas en stadsbildsmässig fixpunkt på platsen.
Turbiinitien varsi tulee rajata vähintään toimisto- ja liikerakennuksen ensimmäisen kerroksen kerroskorkeuteen ja julkisivuun sovittaen arkkitehtuurin keinoin ja istutuksin siltä osin, kuin tontin rajalle ei sijoitcta tonttiliittymää. Muutoin tontteja ei saa aidata, ellei maanpinnan tasoero sitä edellytä.	Turbinvägen ska avgränsas minst upp till kontors- och affärsbyggnadens första vånings våningshöjd och till fasaden så att den med hjälp av arkitektur och planteringar anpassas till den del där det inte placeras en tomtanslutning på tomtgränsen. Tomterna får inte annars inhägnas, om det inte förutsätts av markytans nivåskillnad.
Ilmastointikonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin.	Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anläggningar ska anpassas i byggnadens arkitektur.
Avia-aukion varrella sijaitsevien liiketilojen tulee avautua Avia-aukiolle.	Affärslokalerna vid Aviaplatsen ska öppnas upp mot Aviaplatsen.
Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m mpy.	Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m öh.
Asuintalojen ja pysäköintilaitoksen välille tulee järjestää esteetön jalankulkureitti.	Mellan bostadshusen och parkeringsanläggningen ska det ordnas en hinderfri gångväg.
Asuin- ja palvelurakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.	Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i bostads- och servicehusens ytterhölje ska vara minst 35 dB, om inte något annat har angetts med beteckningar i plankartan.
Toimisto- ja liiketilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i kontors- och affärslokalernas ytterhölje ska vara minst 32 dB.
Päiväkodin ja sen pihan etäisyyden Tikkurilantiestä ja Turbiinitiestä tulee olla vähintään 50 metriä. Piha-alueen melutaso ei saa ylittää 55 dB.	Daghemmet och dess gård ska ligga på minst 50 meters avstånd från Dickursbyvägen och Turbinvägen. Bullernivån i gårdsområdet får inte överskrida 55 dB.
Asuntojen korvausilmaa ei saa ottaa Tikkurilantien tai Aviabulevardin puolelta. Korvausilmanoton on sijaittava riittävän korkealla rakennuksen puhdasilmaisimmalla puolella.	Bostädernas ersättningsluft ska inte tas från Dickursbyvägens eller Aviabulevardens sida. Ersättningsluftintaget ska sitta tillräckligt högt uppe på den sida av byggnaden där luften är renast.
Alueella tulee varautua uusiutuvan energian tuotantoon.	Området ska ha beredskap för produktion av förnybar energi.
Suunnittelussa on otettava huomioon maanpinnan alapuolella sijaitseva kehärata sekä sen vaatimat louhinnan mahdolliset alarajat.	I planeringen ska ringbanan under markytan tas i beaktande, liksom eventuella nedre gränser för de brytningsarbeten som krävs.
Parvekkeet ja ulokkeet	**Ballkonger och utskjuntande partier**
Kiinteästi lasitettavia parvekkeita ja viherhuoneita ei lasketa rakennusoikeuteen.	De balkonger och grönrum som förses med fast inglasning räknas inte in i byggrätten.
Jokaisessa asunnossa tulee olla parveke tai viherhuone kolmannesta kerroksesta ylöspäin.	Varje bostad ska ha en balkong eller ett grönrum från tredje våningen och uppåt.
Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.	Alla balkonger ska inglasas.
Maahan ulottuvia parvekkeen kannattajia ei sallita.	Balkongstöttor som når ända ner till marken är inte tillåtna.
Toimistorakennuksen erkkeri saa ylittää katualueen rajan 2,5 metrillä.	Kontorsbyggnadens burspråk får nå ut över gatuområdesgränsen med 2,5 meter.
Katualueella vapaan kulkukorkeuden tulee olla vähintään 4 metriä.	I gatuområdet ska den fria gånghöjden vara minst 4 meter.
Parvekkeilla ja terasseilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylity.	På balkongerna och terrasserna ska det genom tekniska lösningar sörjas för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.
Julkisivut Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.	**Fasader** Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Rakennuksen kaupunkikuvallisesti tärkeissä, kadun puoleisissa ja kadulle näkyvissä julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja. Muilta osin elementtisaumat tulee häivyttää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla.

Byggnadens stadsbildsmässigt viktiga fasadpartier mot gatan och de fasader som syns mot gatan får inte ha synliga elementfogar. Till övriga delar ska elementfogarna döljas genom fogens placering eller med hjälp av fasadens ytstruktur.

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen, värityksen ja materiaalien tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster, färgsättning och material ska variera i olika byggnader.

Asukkaiden yhteistilojen tulee näkyä julkisivujen erilaisessa käsittelytavassa.

Gemensamma invånarlokaler ska framhävas med hjälp av olika metoder för att behandla fasaderna.

Rakennusten maantasokerros ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Byggnadernas markplansvåning får inte ge ett slutet intryck.

Jalankulkijan havainnointikorkeudella oleva seinäpinta on toteutettava esteettisesti kiinnostavalla tavalla.

En väggyta som befinner sig i fotgängares observationshöjd ska byggas på ett estetiskt intressant sätt.

Liike- ja toimistorakennuksen maantasokerroksen julkisivun tulee olla pääosin lasia.

Fasaden i affärs- och kontorsbyggnadens markplansvåning ska huvudsakligen bestå av glas.

Rakennusten värityksessä tulee suosia lähiympäristön kallioiden värimaailmaa.

I byggnadernas färgsättning ska de närliggande berghällarnas färgvärld favoriseras.

Pihat:

Gården:

Ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

I anslutning till det första bygglovet ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

C-korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,6. Maisema-arkkitehdin tulee esittää vihertehokkuuslaskelma sekä perustelut, jos tavoiteluvusta poiketaan.

C -kvartersområdens gröneffektivitet ska ha målsättningstalet 0,6. Landskapsarkitekten ska lägga fram en gröneffektivitetskalkyl och motiveringar vid avvikelse från målsättningstalet.

Avia-aukion sekä puiston välinen alue tulee suunnitella laadukkaasti viihtyisäksi julkiseksi ulkotilaksi, joka yhdistää Avia-aukion ja Lokinpuiston. Sen kautta ei saa järjestää rakennusten pelastusreittejä. Alueella tulee olla istusia, puita ja pensaita, sekä laadukkaita leikki- ja oleskelupaikkoja. Alueen suunnittelu tulee sovittaa yhteen viereisten kaupungin julkisten ulkotilojen suunnittelun kanssa.

Området mellan Aviaplatsen och parken ska planeras högklassigt så att det blir ett trivsamt offentligt uterum som förenar Aviaplatsen och Lokkiparken. Byggnaders räddningsvägar får inte dras genom området. I området ska det finnas planteringar, träd och buskar, samt lek- och vistelseplatser av hög kvalitet. Planeringen av området ska samordnas med planeringen av de angränsande städernas offentliga uterum.

Istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infra-RYL:n mukaisilla kasvualustoilla. Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.

Levnadsförhållandena för de träd som planteras ska tryggas med växtunderlag enligt infra-RYL. De trädplantor som planteras ska ha ett stamomfång på minst 18 cm.

Jalankulkijan liikkumisreitit ja oleskelualueet tulee suunnitella turvallisiksi ja miellyttäviksi.

Gångstråk och vistelseområden för fotgängare ska planeras så att de är trygga och inbjudande.

Liikerakennuksen huoltopiha tulee kattaa pihakannella, joka on sovitettava maaston korkoihin.

Affärsbyggnadens servicegård ska övertäckas med ett gårdsdäck som ska anpassas till terränghöjningarna.

Alueelle on varattava tontin 15 asuinrakennuksen leikki- ja oleskelualue.

I området ska ett område för lek och vistelse reserveras för bostadshuset på tomt 15.

Tontin 19 asuinrakennuksen oleskelupiha tulee rakentaa asuinrakennuksen katolle.

Uteplatsen för bostadshuset på tomt 19 ska byggas på bostadshusets tak.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä tai muutoin käsitellä osana laadukasta, kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas eller på något annat sätt behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Vähintään Avia-aukioon rajautuvilta osiltaan tonttien pihojenkiveykset on tehtävä vastaavalla materiaalilla kuin Avia-aukion kiveys.

Gårdarnas stenläggningar ska göras med ett material som motsvarar Aviaplatsens stenläggning till minst den del av tomterna som gränsar till Aviaplatsen.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin. Hulevesien viivytystilavuus on 1 m3/100 m2 vettä läpäisemätöntä pintaa kohden. Hulevesijärjestelmät saa sijoittaa LPA-korttelialueelle.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas innan det leds ut i dagvattenavloppet.Dagvattnets fördröjningsvolym är 1 m3/100 m2 yta som inte släpper igenom vatten. Dagvattensystemen får placeras i LPA-kvartersområdet.

Pyöräpaikat

Cyckelplatser

Polkupyöriä saa sijoittaa korttelin 52320 LPA-alueelle.

Cykelplatser får placeras på LPA-området i kvarteren 52320.

Asunnot vähintään	2 pp /asunto
Liiketilat	1 pp /50 k-m2
Toimistotilat	1 pp /80 k-m2

Bostäder minst	2 cp/ bostad
Affärslokaler	1 cp/ 50 m2-vy
Kontorslokaler	1 cp/ 80 m2-vy

Suunnittelijan tulee esittää laskelma ja perustelut, jos perusnormista poiketaan.

Planeraren ska lägga fram en kalkyl och motiveringar vid avvikelse från den grundläggande normen.

Pääosa polkupyöräpaikoista tulee olla helposti käytettävissä ja säältä suojattuja.

Huvuddelen av cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Autopaikat

Bilplatser

Autopaikkoja saa sijoittaa korttelin 52320 LPA-alueelle.

Bilplatser får placeras på LPA-området i kvarteren 52320.

Asunnot 1 ap /130 k-m2, kuitenkin vähintään 1 ap/3 asuntoa.
Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintilaitoksiin. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikkavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m2 sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m2 porraskäytävien läheisyyteen.

Liiketilat 1 ap /180 k-m2, kun liiketilan koko on alle 2 000 k-m2
1 ap /120 k-m2, kun liiketilan koko on yli 2 000 k-m2
Toimistot vähintään 1 ap /100 k-m2

Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Bostäder 1 bp/130 m²-vy, dock minst 1 bp/3 bostäder.

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till parkeringsanläggningar med icke namngivna platser. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats anvisas /1 500 m2-vy samt 1 bp / 5 000 m2-vy i närheten av trapphusen för kortvarig service-parkering och hemtjänst.

Affärsutrymmen 1 bp /180 m2-vy då affärsutrymmet är mindre än 2 000 m2-vy1 bp /120 m2-vy då affärsutrymmet är större än 2 000 m2-vy
Kontor minst 1 bp/100 m2-vy

Bilplatser för övriga utrymmen fastställs i varje enskilt fall i anslutning till bygglovet.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Kvartersområde för flervåningshus.

Yleistä

Alueelle saa sijoittaa myös liike-, toimisto-, työ- ja palvelutiloja rakennusten maantasokerroksiin.

Aviakujan varrelle ensimmäisenä rakennettavan rakennuksen maantasokerrokseen tulee asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi varata joukkoliikenteen kuljettajien sosiaalitila. Sosiaalitilan on oltava kooltaan noin 40 k-m2.

Asuinrakennusten kivijalkaan tulee rakentaa työ-,palvelu-, toimisto- ja/tai liiketiloja, joita voidaan välialkaisesti käyttää myös asukkaiden yhteisinä tiloina, Aviabulevardin ja Aviakujan kulmaan, maantasokerrokseen tontille 12 vähintään 70 k-m2 sekä Avia-aukion laidalle tontille 10 vähintään 250 k-m2.

Alueelle tulee sijoittaa asukkaiden yhteistiloja PKS-RAVA:n suositusten mukaisesti. Niiden tulee sijoittua ensisijaisesti jalankulkureittien varsille. Yhteistiloiksi ei lasketa varastoja.

Jokaiseen asuinrakennukseen on toteutettava asukkaiden yhteiset saunatilat joko ylimpään kerrokseen, jolloin ne voi sijoittaa suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle, tai maantasokerrokseen.

Palvelu-, työ-, toimisto- ja liiketilat sekä asukkaiden yhteistilat saa rakentaa merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Ne eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Teknisiä tiloja saa sijoittaa rakennusten kerroksiin rakennusoikeuden lisäksi. Jos teknisiä tiloja sijoitetaan kaavaan merkityn suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle, tulee ne sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin ja kattomuotoon. Nämä tilat eivät mitoita auto- tai polkupyöräpaikkoja.

Porrashuoneiden 15 k-m2 ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Väestönsuojatilat eivät mitoita auto- tai polkupyöräpaikkoja.

Alueelle tulevat muuntamot tulee pääosin sijoittaa rakennusten yhteyteen tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä. Muuntamorakennuksen väritys tulee sovittaa ympäristöönsä.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueen pysäköintitaloon.

Aviabulevardin ja Avia-aukion varressa rakennusten tulee olla arkkitehtonisesti laadukkaita ja näyttäviä.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m mpy.

Asuinrakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB, jollei kaavakartan merkinnöin ole toisin osoitettu.

Toimisto-, työ- ja liiketilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikenne- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Allmänt

I området är det tillåtet att i byggnadernas markplansvåningar också placera affärs-, kontors-, arbets- och serviceutrymmen.

I markplansvåningen i den byggnad som byggs först vid Aviagränden ska utöver den byggrätt som anvisats i detaljplanen reserveras ett personalrum för chaufförer inom kollektivtrafiken. Personalrummet ska ha en storlek av cirka 40 m2-vy.

I byggnadernas stenfotsvåning ska det byggas arbets-, service-, kontors- och/eller affärslokaler som tillfälligt också kan användas som gemensamma utrymmen för invånarna, i hörnet av Aviabulevarden och Aviagränden, i markplansvåningen på tomt 12 minst 70 m2-vy, och vid Aviaplatsen på tomt 10 minst 250 m2-vy.

Gemensamma utrymmen för de boende ska placeras i området i enlighet med PKS-RAVAs rekommendationer. Dessa utrymmen skall främst placeras vid gångstråk. Förråd räknas inte som gemensamt utrymme.

I varje bostadshus ska gemensamma bastuutrymmen byggas för de boende, antingen på översta våningen, då de kan placeras ovanför det största tillåtna våningstalet, eller på markplansvåningen.

Service-, arbets-, kontors- och/eller affärslokaler samt gemensamma utrymmen för invånarna får byggas utöver den angivna byggrätten. De räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Tekniska utrymmen får placeras i byggnadernas våningar utöver byggrätten. Om tekniska utrymmen placeras ovanför angivet högsta våningtal, skall de anpassa till byggnadens arkitektur och takform. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan får på varje våning byggas en del av trapphusen som överstiger 15m²-vy. Trapphusen ska ha dagsljusintag.

Skyddsrummen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

De transformatorstationer som området får ska huvudsakligen placeras i anslutning till byggnaderna eller integreras i den miljö som byggs. Transformatorsbyggnadens färgsättning ska anpassas till miljön.

Soprum ska placeras i en byggnad och/eller i parkeringshuset i LPA-kvarteret.

Utmed Aviabulevarden och Aviaplatsen ska byggnaderna hålla hög arkitektonisk nivå och vara praktfulla.

Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m öh.

Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i bostadshusens ytterhölje ska vara minst 35 dB, om inte något annat har angetts med beteckningar i plankartan.

Ljudisoleringen mot vägtrafik- och flygbuller ΔL i kontors-, arbets- och affärslokalernas ytterhölje ska vara minst 32 dB.

Asuntojen korvausilmaa ei saa ottaa Aviabulevardin puolelta. Korvausilmanoton on sijaittava riittävän korkealla rakennuksen puhdasilmaisimmalla puolella.

Suunnittelussa on otettava huomioon maanpinnan alapuolella sijaitseva kehärata sekä sen vaatimat louhinnan mahdolliset alarajat.

Parvekkeet

Kiinteästi lasitettavia parvekkeita ja viherhuoneita ei lasketa rakennusoikeuteen.

Jokaisessa asunnossa tulee olla parveke tai viherhuone kadun tai aukion puolelta lukien kolmannesta kerroksesta ylöspäin.

Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.

Maahan ulottuvia parvekkeen kannattajia ei sallita korttelialueen ulkokehällä.

Parvekkeilla ja asuntojen terasseilla tulee teknisin ratkaisuin huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylity.

Julkisivut

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Rakennuksen kaupunkikuvallisesti tärkeissä, kadun puoleisissa ja kadulle näkyvissä julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja. Muilta osin elementtisaumat tulee häivyttää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla.

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen, värityksen ja materiaalien tulee olla erilaisia eri rakennuksissa.

Saman rakennuksen kerrosluvultaan erilaiset osat tulee käsitellä kuin ne olisivat erillisiä rakennuksia.

Asukkaiden yhteistilojen tulee näkyä julkisivujen erilaisessa käsittelytavassa.

Rakennuksen maantasokerros ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Jalankulkijan havainnointikorkeudella oleva seinäpinta on toteutettava esteettisesti kiinnostavalla tavalla.

Maantasokerroksen liiketilojen julkisivun tulee olla pääosin lasia.

Kuusikerroksisten rakennusten katto tulee tehdä arkkitehtonisesti mielenkiintoiseksi. Toteutuksessa on otettava huomioon korkeista asuinrakennuksista kattoa kohti avautuvat näkymät.

Asuinrakennusten värityksen tulee pohjautua lähiympäristön kallioiden värimaailmaan.

Pihat:

Ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelialueen laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

Pihan suunnittelussa hyödynnetään alueella olevia luonnonelementtejä: mäntyjä, siirtolohkareita ja kallioita.

Piha-alueelle on varattava korttelialueen yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla. Tonttien välisiä rajoja ei aidata.

Istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infra-RYL:n mukaisilla kasvualustoilla.

Jalankulkijan liikkumisreitit ja oleskelualueet tulee suunnitella turvallisiksi ja miellyttäviksi.

Kadun ja/tai aukion varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualuee ja/tai aukion välinen tila tulee kivetä tai muutoin käsitellä osana laadukasta, kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun ja/tai aukioon.

Bostädernas ersättningsluft får inte tas från Aviabulevardens sida. Ersättningsluftintaget ska sitta tillräckligt högt uppe på den sida av byggnaden där luften är renast.

I planeringen ska ringbanan under markytan tas i beaktande, liksom eventuella nedre gränser för de brytningsarbeten som krävs.

Balkonger

De balkonger och grönrum som förses med fast inglasning räknas inte in i byggrätten.

Varje bostad ska ha en balkong eller ett grönrum mot gatan eller den öppna platsen räknat från tredje våningen och uppåt.

Alla balkonger ska inglasas.

Balkongstöttor som når ända ner till marken är inte tillåtna mot kvarterssområdets yttre gränser.

På balkongerna och bostädernas terrasserna ska det genom tekniska lösningar sörjas för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.

Fasader

Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke stadsbilden.

Byggnadens stadsbildsmässigt viktiga fasadpartier mot gatan och de fasader som syns mot gatan får inte ha synliga elementfogar. Till övriga delar ska elementfogarna döljas genom fogens placering eller med hjälp av fasadens ytstruktur.

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster, färgsättning och material ska variera i olika byggnader.

Delar med olika våningstal i en och samma byggnad ska behandlas som om de vore separata byggnader.

Gemensamma invånarlokaler ska framhävas med hjälp av olika metoder för att behandla fasaderna.

Byggnadens markplansvåning får inte ge ett slutet intryck.

En väggyta som befinner sig i fotgängares observationshöjd ska byggas på ett estetiskt intressant sätt.

Markplansvåningens affärslokaler ska ha en fasad som huvudsakligen består av glas.

Sexvåningshusens tak ska byggas arkitektoniskt intressant. Vid realisering ska beaktas det utsikt som öppnas från de höga bostadshusen mot taken.

Bostadshusens färgsättning ska basera sig på de närliggande berghällarnas färgvärld.

Gården:

I anslutning till det första bygglovet ska det för hela kvartersområdet utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 0,9.

I planeringen av gården utnyttjas de naturelement som finns i området: tallar, flyttblock och berghällar.

På gårdsområdet ska ett gemensamt område för lek och vistelse reserveras för kvartersområdet.

Tomternas gårdsområden ska delas upp med olika ytbeläggningar och planteringar. Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Levnadsförhållandena för de träd som planteras ska tryggas med växtunderlag enligt infra-RYL.

Gångstråk och vistelseområden för fotgängare ska planeras så att de är trygga och inbjudande.

Utrymmet mellan en byggnad som placeras vid en gata och/eller öppen plats och gatuområdet och/eller en öppen plats ska stenläggas eller på något annat sätt behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan och/eller den öppna platsen på ett smidigt sätt.

Vähintään Avia-aukioon rajautuvilta osiltaan tonttien pihojenkiveykset on tehtävä vastaavalla materiaalilla kuin Avia-aukion kiveys.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin. Hulevesien viivytystilavuus on 1 m3/100 m2 vettä läpäisemätöntä pintaa kohden.

Hulevesien viivytys tulee sovittaa kallioisena säilytettävään maisemaan.

Pyöräpaikat

Asunnot vähintään 2 pp /asunto
Liiketilat 1 pp /50 k-m2
Toimistotilat 1 pp /80 k-m2
Suunnittelijan tulee esittää laskelma ja perustelut, jos perusnormista poiketaan.
Pääosa polkupyöräpaikoista tulee olla helposti käytettävissä ja säältä suojattuja.

Autopaikat

Autopaikkoja saa sijoittaa korttelin 52320 LPA-alueelle.

Asunnot 1 ap /130 k-m2, kuitenkin vähintään 1 ap/3 asuntoa.
Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintilaitoksiin. Vuorottaiskäytölle voidaan antaa lievennetyt autopaikkavaatimukset erillisen selvityksen perusteella. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka / 1 500 k-m2 sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m2 porraskäytävien läheisyyteen.
Liiketilat 1 ap /180 k-m2, kun liiketilan koko on alle 2 000 k-m2
1 ap /120 k-m2, kun liiketilan koko on yli 2 000 k-m2
Toimistot vähintään 1 ap /100 k-m2
Muiden tilojen autopaikat määritellään tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä.

Gårdarnas stenläggningar ska göras med ett material som motsvarar Aviaplatsens stenläggning till minst den del av tomterna som gränsar till Aviaplatsen.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas innan det leds ut i dagvattenavloppet. Dagvattnets fördröjningsvolym är 1 m3/100 m2 yta som inte släpper igenom vatten.

Fördröjningen av dagvatten ska anpassas till landskapet som bevaras bergigt.

Cyckelplatser

Bostäder minst 2 cp/ bostad
Affärslokaler 1 cp/50 m2-vy
Kontorslokaler 1 cp/80 m2-vy.
Planeraren ska lägga fram en kalkyl och motiveringar vid avvikelse från den grundläggande normen.
Huvuddelen av cykelplatserna ska vara lättillgängliga och skyddade mot väder.

Bilplatser

Bilplatser får placeras på LPA-området i kvarteren 52320.

Bostäder 1 bp/130 m2-vy, dock minst 1 bp/3 bostäder.

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till parkeringsanläggningar med icke namngivna platser. Lättnader i kraven på bilplatser kan ges för växelvis parkering utgående från en separat utredning. Utöver normen ska 1 gästplats anvisas /1 500 m2-vy samt 1 bp / 5 000 m2-vy i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemtjänst.

Affärsutrymmen 1 bp /180 m2-vy då affärsutrymmet är mindre än 2 000 m2-vy
1 bp /120 m2-vy då affärsutrymmet är större än 2 000 m2-vy
Kontor minst 1 bp/100 m2-vy
Bilplatser för övriga utrymmen fastställs i varje enskilt fall i anslutning till bygglovet.

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Alueelle tulee sijoittaa peli- ja/tai leikkialueita sekä istutuksia.

Yleiselle jalankululle varattu alueen osa tulee toteuttaa laadukkaasti.

AH-korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 1,2. Maisema-arkkitehdin tulee esittää vihertehokkuuslaskelma sekä perustelut, jos tavoiteluvusta poiketaan.

Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.

I området ska det placeras spel- och/eller lekplatser och planteringar.

Den områdesdel som reserverats för allmän gångtrafik ska byggas på ett högklassigt sätt.

AH-kvartersområdens gröneffektivitet ska ha målsättningstalet 1,2. Landskapsarkitekten ska lägga fram en gröneffektivitetskalkyl och motiveringar vid avvikelse från målsättningstalet.

LPA

Autopaikkojen korttelialue.

Pysäköintilaitokseen saa sijoittaa korttelin 52320 jätetiloja sekä polkupyörän säilytys- ja huoltotiloja.

Alueelle saa sijoittaa joko osaa tai koko korttelia palvelevia muuntamoita. Ne tulee pääosin sijoittaa rakennusten yhteyteen tai integroida osaksi rakennettavaa ympäristöä.

Piha-alueelle tulee sijoittaa kolme autopaikkaa takseille.

Keskustatoimintojen korttelialueeseen liittyviä teknisiä rakenteita saa sijoittaa autopaikkojen korttelialueen puolelle.

Pysäköintilaitoksessa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.

Alueen arkkitehtuurin, käytettävien materiaalien ja ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista.

Pysäköintilaitoksen ylin taso tulee käsitellä laadukkaasti ja monimuotoisesti valaistuksen ja taiteen keinoin muodostaen rakennukseen viidennen julkisivun. Sen toteutuksessa on otettava huomioon korkeista asuintaloista pysäköintilaitosta kohti avautumat näkymät. Rakennuksen yli taso tulee kattaa viherkatolla vähintään 20 % rakennuksen pohjapinta-alasta.

Etelään ja länteen suuntautuvat julkisivut tulee käsitellä pääasiassa viherseinänä ja ritilä/pergolarakentein.

Rakennusten värityksessä tulee suosia lähiympäristön kallioiden värimaailmaa.

Kvartersområde för bilplatser.

I parkeringsanläggningen är det tillåtet att placera både soprum för kvarteret 52320 och förvarings- och serviceutrymmen för cyklar.

Transformatorstationer som betjänaren en del eller hela kvarteret får placeras i området. De ska huvudsakligen placeras i anslutning till byggnaderna eller integreras i den miljö som byggs.

I gårdsområdet ska tre bilplatser placeras för taxibilar.

Tekniska konstruktioner som hör till kvartersområdet för centrumfunktioner får placeras utanför kvartersområdet för bilplatser.

I parkeringsanläggningen ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.

Områdets arkitektur, de använda materialen och miljöbyggandet ska vara högklassigt och genomförandet ska hålla hög kvalitet.

Det översta planet i parkeringsanläggningen ska utformas så att det håller hög kvalitet och är varierande med hjälp av belysning och konst så att det bildar byggnadens femte fasad. I genomförandet ska de vyer som öppnas från höga bostadshus mot parkeringsanläggningen tas i beaktande. Byggnadens övre plan ska övertäckas med ett gröntak som täcker minst 20 % av byggnadens grundyta.

Fasader riktade mot söder och väster ska huvudsakligen behandlas som grönväggar och förses med spjälverks-/pergolakonstruktioner.

I byggnadernas färgsättning ska de närliggande berghällarnas färgvärld favoriseras.

	Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m mpy.	Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m öh.
	LPA-korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,7. Maisema-arkkitehdin tulee esittää vihertehokkuuslaskelma sekä perustelut, jos tavoiteluvusta poiketaan.	LPA-kvartersområdens gröneffektivitet ska ha målsättningstalet 0,7. Landskapsarkitekten ska lägga fram en gröneffektivitetskalkyl och motiveringar vid avvikelse från målsättningstalet.
	Ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.	I anslutning till det första bygglovet ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.
	Piha-aluetta tulee jäsennellä erilaisin pintamateriaalein. Sinne tulee istuttaa lukuisasti isoksi kasvavia puita ja varmistaa niiden sekä tontin muiden istutusten elinmahdollisuudet.	Gårdsområdet ska struktureras med hjälp av olika ytmaterial. I området ska man plantera ett stort antal träd som blir storvuxna och trygga levnadsförhållandena för dem och tomtens övriga planteringar.
	Istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infra-RYL:n mukaisilla kasvualustoilla. Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.	Levnadsförhållandena för de träd som planteras ska tryggas med växtunderlag enligt infra-RYL. De trädplantor som planteras ska ha ett stamomfång på minst 18 cm.
	Jalankulkijan liikkumisreitit tulee suunnitella turvallisiksi ja miellyttäviksi.	Gångstråken för fotgängare ska planeras så att de är trygga och inbjudande.
	Rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä tai muutoin käsitellä osana laadukasta, kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.	Området mellan byggnaden och gatuområdet ska stenläggas eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.
	Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin. Hulevesien viivytystilavuus on 1 m3/100 m2 vettä läpäisemätöntä pintaa kohden. LPA-korttelialueelle saa sijoittaa C-korttelialueen hulevesijärjestelmiä.	I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas innan det leds ut i dagvattenavloppet. Dagvattnets fördröjningsvolym är 1m3/100 m2 yta som inte släpper igenom vatten. I LPA-kvartersområdet får C-kvartersområdets dagvattensystem placeras.
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**
	Aluetta ei saa aidata.	Området får inte inhägnas.
	Alue tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla yhteensopivaksi asuinkerrostalojen korttelialueen kanssa.	Området ska struktureras med hjälp av olika ytmaterial och planteringar så att det passar ihop med kvartersområdet för flervåningshus.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa-alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
③	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
52	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VERO	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
52320	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
Avia-aukio	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
5000	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
VI	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
max +54.8	Pysäköintilaitoksen ylimmän tason ylin sallittu korkeusasema.	Högsta tillåtna höjd för parkeringsanläggningens översta plan.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.

	Ohjeellinen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta.
	Auton säilytyspaikan rakennusala	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.	Byggnadsyta där bostadshus får placeras.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa toimisto- ja liikerakennuksen.	Byggnadsyta där kontors- och affärsbyggnad får placeras.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa henkilöliikenteen terminaalin.	Byggnadsyta, på vilken det får placeras en terminal för personaltrafik.
	Maanalainen pysäköintitila	Underjordiskt parkeringsutrymme
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Byggnadsyta där transformator får placeras.
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.	Riktgivande byggnadsyta, där transformator får byggas.
	Uloke	Utsprång
	Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 37 dB.	Beteckningen anger den sida av byggnadsytan där ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i ytterskiktet ska vara minst 37 dB.
	Säilytettävä/istutettava puurivi	Trädrad som skall bevaras/planteras
	Katu.	Gata.
	Katuaukio/tori.	Öppen plats/torg.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa	För allmän gångtrafik reserverad del av område
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
(52320)	Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.	Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.
	Suojeltava puu.	Träd som skall skyddas.
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanerin

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Siirrettävä vesihuoltolinja
Yksityinen vh
Yksityinen vh
Yksityinen vh
ET
AK
AH
C
LPA
(52320)
52320
max+54.8
ETRS-GK25
Koord.järj.
N2000
Korkeusjärj.
1:1500
Mittakaava
Vesihuollon esisuunnitelma
002417 Aviapolis South Block
0
20
100 m
Vantaan kaupunki
copyright
Paula Luomala
tulosteen laatija
12.10.2020
päiväys

Vihertehokkuus: Keskustatoimintojen korttelialue C

Tuloskortti

Kohteen osoite: Aviapolis, South Block C-kortteli

Päivämäärä: 13.11.2019

Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Petrina Köngäs, Vahanen Environment Oy

Saavutettu vihertehokkuus
0,7
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,3

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	4	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	1	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	5	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

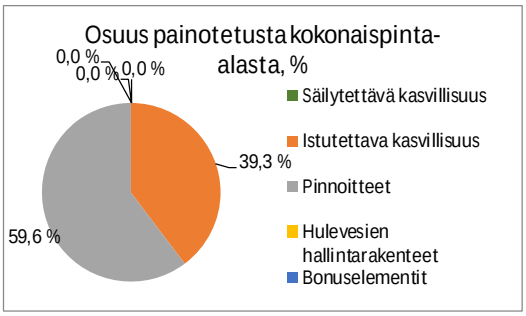

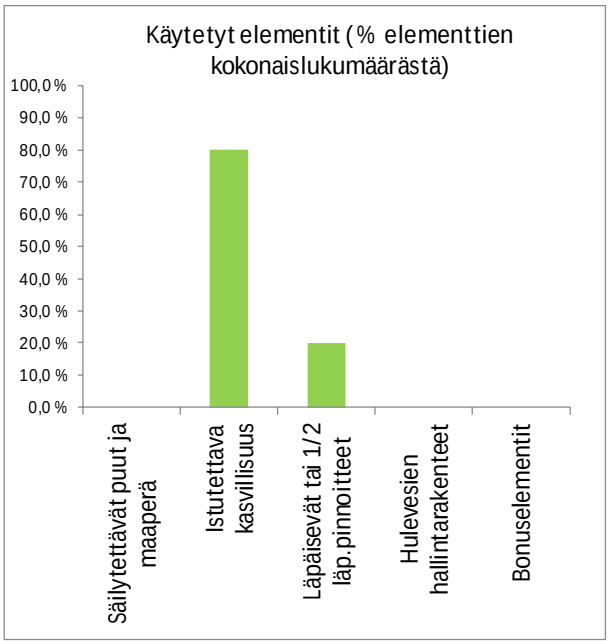

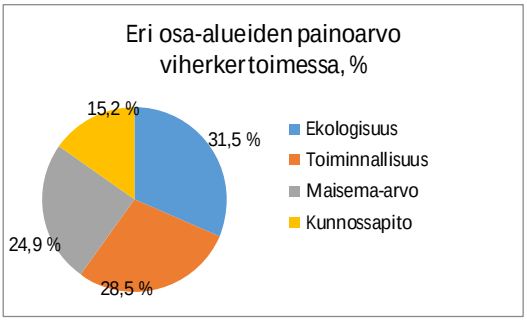

Vihertehokkuus: Asuinkerrostalojen korttelialue AK

Tuloskortti

Kohteen osoite: Aviapolis, South Block AK -alue

Päivämäärä: 13.11.2019

Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Petrina Köngäs, Vahanen Environment Oy

Saavutettu vihertehokkuus
0,9
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,5

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	3	5
Istutettava kasvillisuus	3	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	1	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	7	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

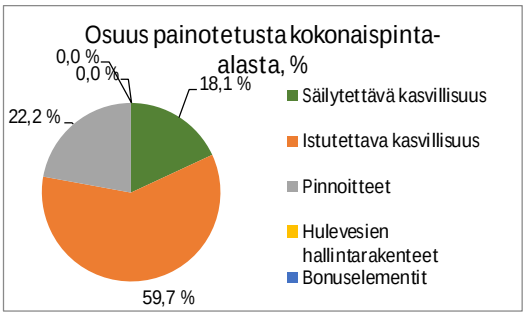

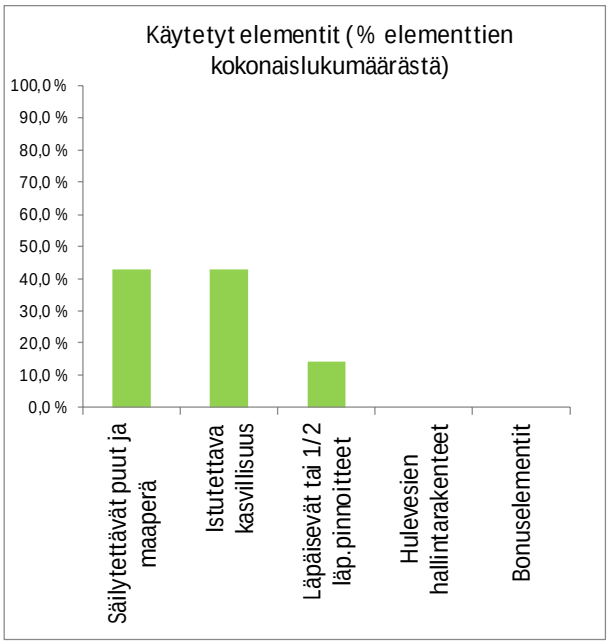

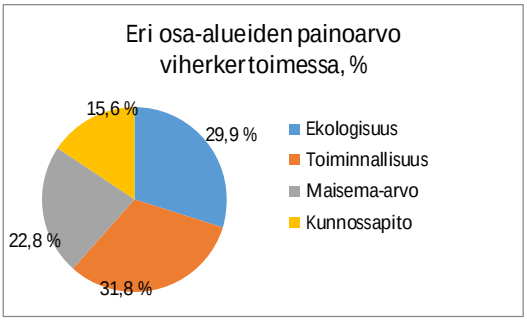

Vihertehokkuus: Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue AH

Tuloskortti

Kohteen osoite: Aviapolis, South Block AH-alue

Päivämäärä: 13.11.2019

Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Petrina Köngäs, Vahanen Environment Oy

Saavutettu vihertehokkuus
1,2
Tavoitetaso
0,7
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	1	5
Istutettava kasvillisuus	3	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	1	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	5	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

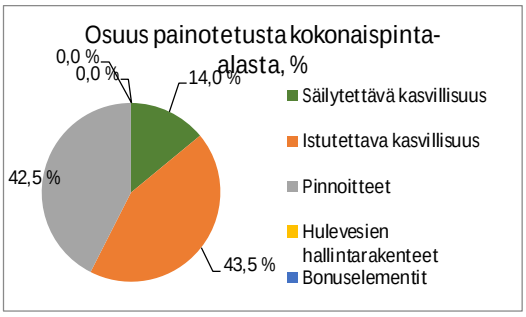

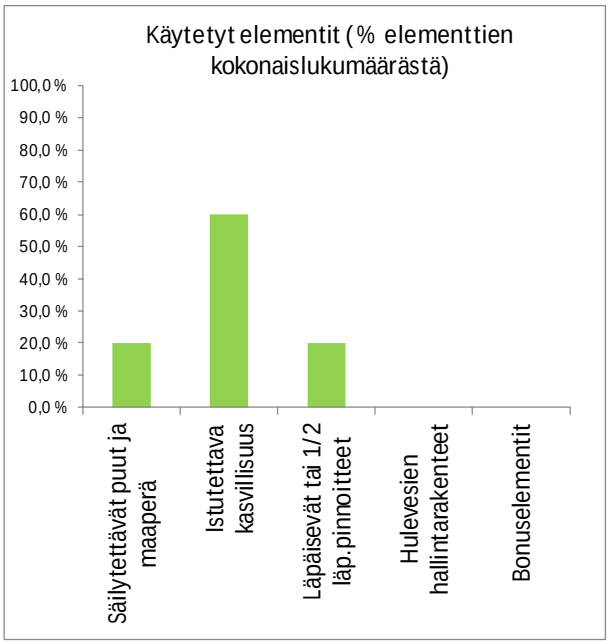

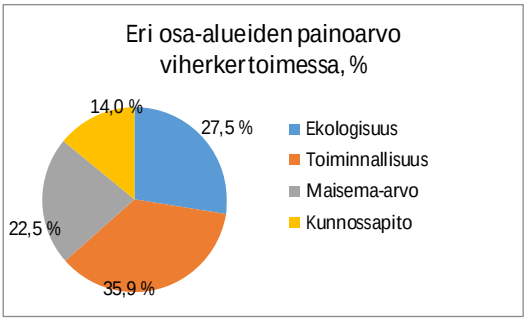

Vihertehokkuus: Autopaikkojen korttelialue LPA

Tuloskortti

Kohteen osoite: Aviapolis, South Block LPA-alue

Päivämäärä: 13.11.2019

Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Petrina Köngäs, Vahanen Environment Oy

Saavutettu vihertehokkuus
0,7
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,3

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	8	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	1	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	9	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

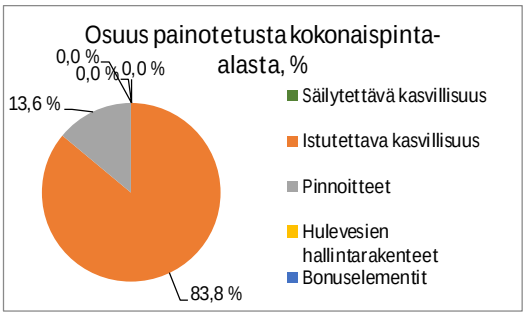

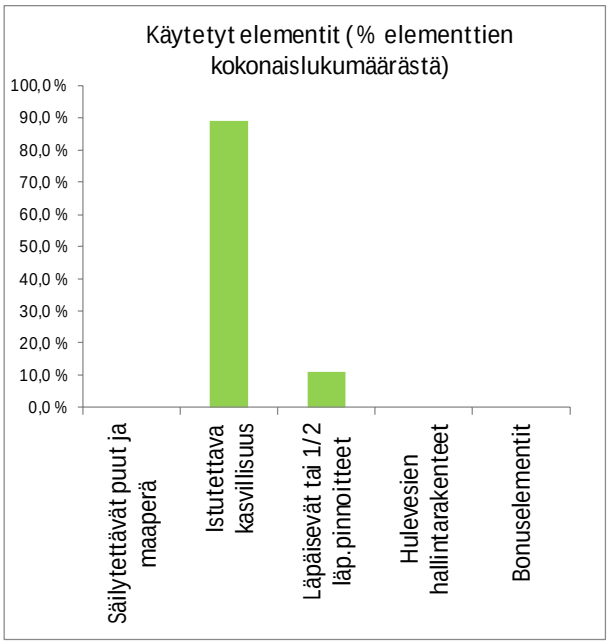

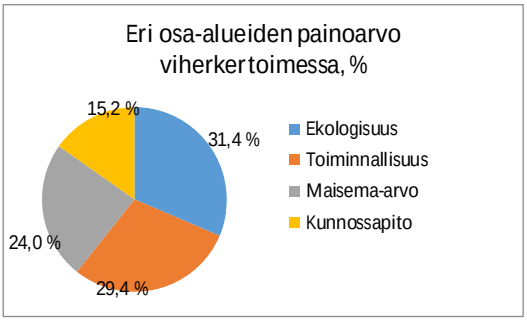

Vantaa

Kaupunkisuunnittelu / MHä

Kaupunginhallitus 1.6.2020 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002417** / **Aviapolis eteläinen**. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Vantaan Energia Oy	Vantaan Energia haluaa, että maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti huomioidaan. Kolmas muuntamo tarvitaan C-korttelin Turbiinitien puoleiselle alueelle, tieliittymän eteläpuolelle.	Lisätään kaavakartalle ohjeellinen paikka kolmannelle muuntamolle
NRO 2 HSY	Selostuksen vesihuollon esisuunnitelma sekä kustannus- ja määrätiedot on päivitettävä uusimman rakennussuunnitelman mukaiseksi.	Muutetaan asemakaavaselostusta vastaamaan uusimpia vesihuollon rakennussuunnitelmia.
NRO 3 HSL	Uutta lausuttavaa aiheeseen ei ole.	-
NRO 4 Finavia Oyj	Kohteen sijainti edellyttää tehokkaita ääneneristysratkaisuja. Kaavaehdotuksessa on panostettu huolelliseen melutilanteen kartoittamiseen ja ratkaisujen pohdintaan. Tuleville asukkaille alueen äänimaiseman informoiminen tulisi kohteen toteuttamisessa huomioida.	-

NRO 5 Uudenmaan ELY-keskus	Asemakaavan muutosalueen melutilanne huomioiden ja alueelle suunnitellut herkät toiminnot (päiväkoti) huomioon ottaen melusuojaukseen ja -määräyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kohteessa on hyvä pyrkiä uuden alueen melun ohjearvoihin.	-

NRO 1
Vantaan Energia Oy

Lausunto:
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 002417

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavan muutosalueella on ohjeelliset aluevaraukset muuntamoille vm-paikkamerkinnöillä. Nämä paikkamerkinnät halutaan säilyttää kaavamerkintöinä. Muuntamot 2kpl sijoittuvat C ja LPA korttelien Turbiinitien puoleiselle alueelle. Toinen tieliittymän eteläpuolelle ja toinen sen pohjoispuolelle. Yksi muuntamo AK korttelin sisäpihalle.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 3). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY
Tomi Virtanen

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
Antti Hartikainen

1. Keskijänniteverkon kartta 1:1500
2. Pienjänniteverkon kartta 1:1500
3. Kaukolämpöverkon kartta 1:1500

Vantaa

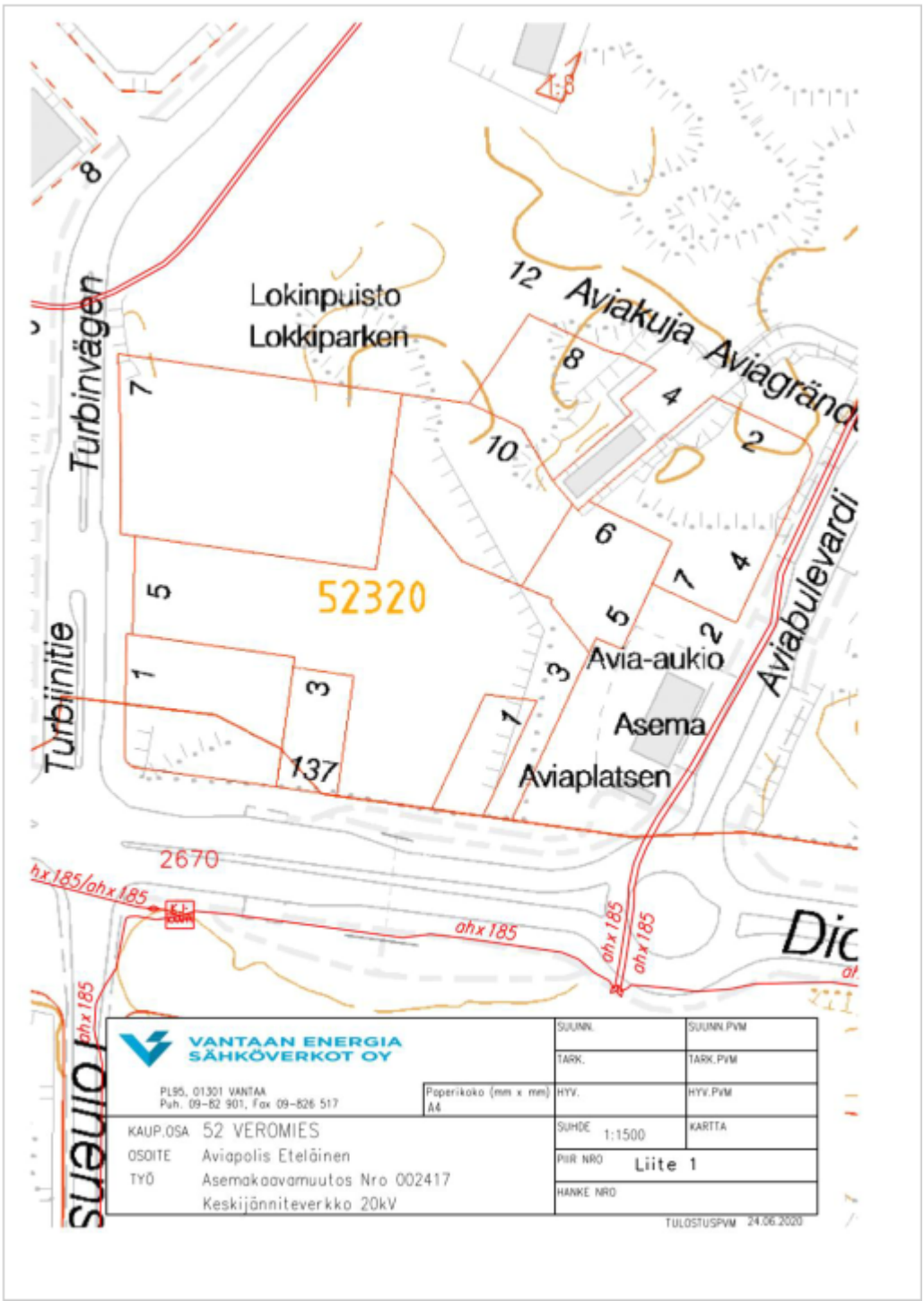
Lokinpuisto
Lokkiparken
Turbinvägen
Turbiinitie
Aviakuja
Aviagränd
Aviabulevardi
Avia-aukio
Asema
Aviaplatsen
52320
137
2670
ohx185/ohx185
ohx185
ohx185
ohx185
VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
PL95, 01301 VANTAA
Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517
Paperikoko (mm x mm) A4
KAUP.OSA 52 VEROMIES
OSOITE Aviapolis Eteläinen
TYÖ Asemakaavamuutos Nro 002417
Keskijännniteverkko 20kV
SUUNN.
SUUNN.PVM
TARK.
TARK.PVM
HYV.
HYV.PVM
SUHDE 1:1500
KARTTA
PIIR NRO Liite 1
HANKE NRO
TULOSTUSPVM 24.06.2020

Vantaa

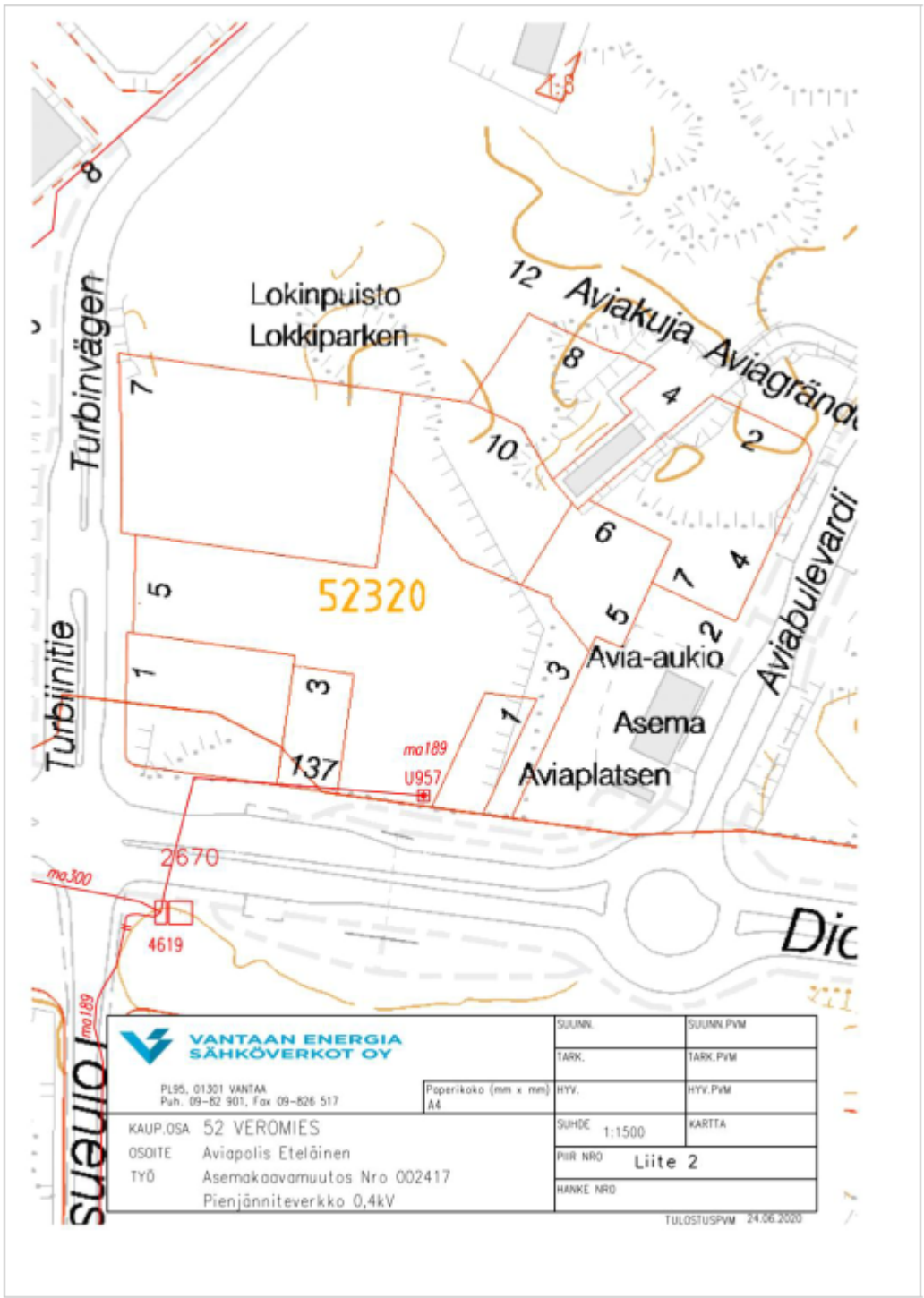
Lokinpuisto
Lokkiparken
Turbinvägen
Turbiinitie
Aviakuja
Aviagränd
Aviabulevardi
Avia-aukio
Asema
Aviaplatsen
52320
137
2670
4619
ma189
U957
ma300
VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
PL95, 01301 VANTAA
Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517
Paperikoko (mm x mm) A4
KAUP.OSA 52 VEROMIES
OSOITE Aviapolis Eteläinen
TYÖ Asemakaavamuutos Nro 002417
Pienjänniteverkko 0,4kV
SUUNN.
SUUNN.PVM
TARK.
TARK.PVM
HYV.
HYV.PVM
SUHDE 1:1500
KARTTA
PIIR NRO Liite 2
HANKE NRO
TULOSTUSPVM 24.06.2020

Vastine:
Asemakaavaehdotuksessa on esitetty ohjeelliset sijainnit kahdelle muuntamolle: AK-korttelialueen sisäpihalla ja LPA-korttelialueen Turbiinitien puoleisella laidalla. Kolmannelle muuntamolle lisätään ohjeellinen paikka kaavakartalle C-korttelialueelle Turbiinitien puoleisen tonttiliittymän eteläpuolelle.

Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia siirretään, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Tarkistukset:
Lisätään kaavakartalle ohjeellinen paikka kolmannelle muuntamolle.

NRO 2
HSY

Lausunto:
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suunnittelualueella ja suunnittelualueen läheisyydessä Aviabulevardilla, Aviakujalla, Toisellasavulla ja Turbiinitiellä on rakennettua vesihuoltoa. Turbiinitien vesihuolto kuuluu tällä hetkellä Finavialle.

Suunnittelualueelle on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoa, joka on esitetty kaavaselostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa. Kaavaselostuksessa on esitetty myös uuden vesihuollon kaivantopituus (43 m) ja kustannusarvio (57 000 €). Hankesuunnittelua on tehty samanaikaisesti asemakaavatyön kanssa, minkä takia uuden vesihuollon rakennussuunnitelmat ovat jo lähes valmiit. Suunnitelmat on laadittu tiiviissä yhteistyössä kaupungin, HSY:n ja hankkeen edustajien kesken. Edellä mainitut vesihuollon esisuunnitelma sekä kustannus- ja määrätiedot ovat vanhentuneet ja ne on päivitettävä uusimman rakennussuunnitelman mukaiseksi. Uutta vesihuoltoa rakennettaessa on noudatettava tarkoin suunnittelualueen alapuolista Kehärataa koskevia ohjeistuksia.
Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109.

Jyrki Kaija
vt. osastonjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Vastine:

Muutetaan asemakaavaselostusta kohdassa ”4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön” vastaamaan uusimpia vesihuollon rakennussuunnitelmia:

<u>Vesihuolto</u>

Kiireellisen rakentamisaikataulun vuoksi kaava-alueen eteläpuolen liitos Toisensavun vesihuoltoon toteutetaan yksityisellä putkella.

Uutta HSY:n vesi- ja viemäriverkostoa rakennetaan Aviabulevardilta Avia-aukiolle n. 82 metrin matkalle. Aviakujalla siirretään tulevan rakentamisen alta olemassa oleva vesihuolto sekä kaukolämpö n. 30 metrin matkalta. Aviakujan siirto toteutetaan hankkeen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa.

Vesihuollon suunnittelu- ja rakentamiskustannusarvio uuden Avia-aukiolle toteutettavan vesi- ja viemäriverkoston osalta on noin 107 500 € (alv 0%).

Tarkistukset:
Muutetaan asemakaavaselostusta vastaamaan uusimpia vesihuollon rakennussuunnitelmia edellä esitetyn mukaisesti.

NRO 3
HSL

Lausunto:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän kannanotto asemakaavan muutokseen Aviapolis eteläinen nro 002417

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa, Aviapolis-aseman eteläisen sisäänkäynnin ympärillä. Alue rajautuu etelässä Tikkurilantiehen, itäosassa Aviabulevardiin, pohjoisessa Aviakujaan sekä lännessä Turbiinitiehen. Kaavamuutosalue sijoittuu osoitteeseen Aviabulevardi 4 sekä Avia-aukiolle.

Tavoitteena on kehittää voimassa olevaa asemakaavaa siten, että keskeiseksi elementiksi muodostuu Asema-aukio/tori, jonka ympärille keskitetään palvelut. Asuinrakentamisen määrää nostetaan voimassa olevaan asemakaavaan nähden 8 100 k-m²:lla. Asumista tulee yhteensä 33 100 k-m², Liike- ja toimistorakentamista on yhteensä 11 750 k-m². Rakentamisen määrä on kaikkiaan 44 850 k-m². Alueen laajuus on 3,1 ha.

HSL on vuonna 2019 lausunut kaavamuutoksesta seuraavaa:

”Vantaan ratikan alustavan yleissuunnitelman mukainen linjaus kulkee Aviabulevardia pitkin. Voidaksemme taata tehokkaat ja korkeatasoiset joukkoliikennepalvelut tulee alustavan yleissuunnitelman sisältö ottaa huomioon alueen suunnittelussa.

Linja-autojen ja raitiovaunujen pysäkkien sijainnit ja pysäkkijärjestelyt kaava-alueella tulee suunnitella yhteistyössä HSL:n kanssa.”

Uutta lausuttavaa aiheeseen ei ole. HSL on mielellään mukana suunnittelun edetessä.

Lisätietoja kaavalausunnon osalta antaa joukkoliikennesuunnittelija Jussi Saarinen ja jatkosuunnittelun osalta liikennesuunnittelija Tiina Örn, sähköpostiosoitteet muodossa etunimi.sukunimi@hsl.fi.
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 14.8.2020
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Vastine:
Vantaan ratikan ja muun joukkoliikenteen uusimmat suunnitelmat on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa ja samalla Aviabulevardin joukkoliikennejärjestelyjä on tarkistettu asemakaavaehdotuksen pohjalta mm. aukion pohjoislaidan huoltoliikenteen takia.

Tarkistukset:
-

NRO 4
Finavia Oyj

Lausunto:
Finavia Oyj:n lausunto asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002417 Aviapolis eteläinen, Vantaa
Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002417 Aviapolis eteläinen 31.8.2020 mennessä.

Asemakaavakohteeseen osoitetaan asuinrakentamista ja liike- ja toimistorakentamista sekä liikerakennuksen yhteyteen sijoittuva päiväkoti. Asemakaavamuutosehdotuksessa tarkastellaan asuinrakentamista noin 900 asukkaalle. Asuinrakentamisen neliömäärät kasvavat noin kolmanneksella nykyiseen kaavaversioon nähden.

Asemakaavakohde sijaitsee Aviabulevardin ja Turbiinitien välisellä alueella Tikkurilantien pohjoispuolella. Kaava-alue sijaitsee osittain Helsinki-Vantaan lentoaseman uuden verhokäyrän Lden 55 dB ylittävällä lentokonemelualueella ja osittain sen välittömässä läheisyydessä. Suunniteltu asutus sijoittuu Lden 55 dB alittavalle alueelle. Rakennusten massoittelussa on pyritty huomioimaan lentoaseman koekäyttöpaikan meluvaikutukset. Asemakaavakohteessa asuinrakennusten julkisivuille on määrätty 35 dB äänitasoerovaatimus ja liikekeskukselle 32 dB äänitasoerovaatimus. Ulkotiloissa melusuojaus toteutetaan päiväkodin pihalle ja kattoterassille sijoitettavilla 1,5 m korkeilla melukaiteilla.

Finavia katsoo, että kohteen sijainti edellyttää tehokkaita ääneneristysratkaisuja ja toteaa, että kaavaehdotuksessa on panostettu huolelliseen melutilanteen kartoittamiseen ja ratkaisujen pohdintaan. Lisäksi Finavia muistuttaa, että tuleville asukkaille alueen äänimaiseman informoiminen tulisi kohteen toteuttamisessa huomioida lentoaseman läheisyyteen viittaavilla elementeillä.

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka & vastuullisuus

Mikko Viinikainen
johtaja, kestävä kehitys

Vastine:
Ääneneristysvaatimukset on laadittu kohteesta laaditun asiantuntijaselvityksen ja kaupungin ympäristömeluasiantuntijan kanssa yhteistyössä viimeisimpien tietojen pohjalta.

Asukkaiden informoiminen on pääasiassa asuntoja myyvän tahon vastuulla. Asemakaavaselostukseen on tehty kirjaukset ympäristömelusta.

Tarkistukset:
-

NRO 5
Uudenmaan ELY-keskus

Lausunto:
Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Aviapolis eteläinen nro 002417 Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Aviapolis eteläisen asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002417).

Yhdyskuntarakenne
Asemakaava tiivistää Aviapoliksen alueen yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Alueelle on hyväksytty 14.12.2015 asemakaava, jossa pääasiallinen pääkäyttötarkoitus on keskustatoimintojen alue C. Asemakaavan muutosehdotuksessa on alueen luonnetta painotettu enemmän asumiseen.

Meluntorjunta
Suunnittelualueelle kohdistuu voimakkaasti useita eri ympäristöhaittoja, jotka vaikuttavat ihmisten terveyteen. Alueella on tästä syystä vaikeaa saavuttaa terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Erityisen huomion kohteena on alueelle sijoitettu päiväkoti ja sen sijainti suhteessa melun lähteisiin. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että asemakaavan muutosalueen melutilanne huomioiden ja alueelle suunnitellut herkät toiminnot (päiväkoti) huomioon ottaen melusuojaukseen ja -määräyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Aviapoliksen alueen tavoitteellinen laatutaso huomioiden kohteessa on hyvä pyrkiä uuden alueen melun ohjearvoihin.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:
Ääneneristysvaatimukset on laadittu kohteesta laaditun asiantuntijaselvityksen ja kaupungin ympäristömeluasiantuntijan kanssa yhteistyössä viimeisimpien tietojen pohjalta.

Tarkistukset:
-

34 § Vastaus Jenni Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloitteeseen Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu

VD/4717/00.02.00.03/2020

HP/A-RK/HY-L

Jenni Chen-Yen sekä 9 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kivistön keskustan ja Keimolan autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on vakava ongelma, joka kuohuttaa erityisesti kerrostalo asukkaita. Autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on pitkään jatkunut ongelma ja tulee jatkumaan, jos sille ei tehdä mitään. Kivistön keskusta on suunniteltu junaliikenteen varalle. Teknisessä lautakunnassa on päätetty, että yksi autopaikka 130 k-m² kohti riittää autopaikkanormiksi. Tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää. Tarjonta ei kohtaa kysynnän määrää. Mikäli Kivistön vetovoima ja pitovoimaa halutaan ylläpitää, asialle on tehtävä jotain. Muutoin seurauksena on ihmisten pois muutto ja kerrostaloasuntojen myyntihinnan lasku.

Ongelma saa lisäpotkua, kun luvattu kauppakeskus ei ole valmistunut aikataulussa, jonka takia kivistöläiset tekevät ostoksia kauempaa Jumbossa, Kaaressa, Myyrmannissa, Sellossa jne., mikä tekee kivistöläiset riippuvaisiksi autoista. Käsin ei ole helppo kantaa painavia ruokakasseja tai isompia päivittäisostoksia. Lisäksi kivistöläiset työskentelevät hyvin laajalla pääkaupunkiseudun alueella, julkisilla liikkuminen on hankalaa tai vie liian paljon aikaa. Olisi suotavaa, että jokaiselle isommalle taloudelle varataan jo rakennusvaiheessa vähintään yksi autopaikka, esimerkiksi kolmiosta ylöspäin 1 autopaikka.

Autoparkki ongelma ei vähene ostoskeskuksen valmistumisen jälkeen, sillä Tikkurilantien varteen on suunnitteilla liikuntapuisto ja asuintaloja, jotka tulevat tarvitsemaan pysäköintitilaa.

Allekirjoittamalla tämän aloitteen, vaadimme teknistä lautakuntaa päivittämään Kivistön ja Keimolan autopaikkanormia vastaamaan todellista tarvetta.”

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 26

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa.

Kivistön keskustassa noudatetaan Kaupunkisuunnittelulautakunnan 11.6.2018 kokouksessaan hyväksymää Vantaan Asuinalueiden pysäköinnin mitoitusohjetta. Mitoitusohjeen tavoitteena on mahdollistaa tiivis kaupunkirakenne sekä laadukas kaupunkiympäristön ja kohtuuhintaisen asuntorakentamisen toteutuminen. Tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa asukaspohjan kasvun, mikä parantaa lähipalveluiden toteutumista. Mitoitusohjeella ohjataan rakentamisen painopistettä hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palveluiden äärelle, mikä osaltaan vähentää tarvetta oman auton omistamiseen ja käyttöön.

Kivistön keskusta sijaitsee tiiviin kaupunkirakenteen kehitysvyöhykkeellä vähintään 1 autopaikka/130 k-m², kuitenkin vähintään 1 autopaikka kolmea asuntoa kohden. Lisäksi vieraspysäköintiin tulee toteuttaa

vähintään 1 ap/1500 k-m² ja lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m². Tavoitteena on rakennettavien autopaikkojen käytön tehostaminen. Mitoitusohje kannustaa keskitettyjen ja nimeämättömien pysäköintiratkaisujen käyttöön, jolloin pysäköintipaikat saadaan tehokkaaseen käyttöön ja pysäköintilaitosten koko pienenee ja vastaavasti niiden kustannukset alenevat.

Vuoden 2018 pysäköintinormin päivityksessä pysäköintinormia tiukennettiin vuosina 2013–2018 voimassa olleesta kokeilunormista. Seurantatutkimuksen perusteella kokeilunormi todettiin turhan väljäksi erityisesti kauempana yli 500 m päässä asemista, mistä syystä väljimmän pysäköintinormin alueita (1 ap /130 kem²) pienennettiin selvästi. Pysäköinnin kehittämistoimien yhteydessä asuinalueiden pysäköinnin mitoitusnormia ei ehdoteta muutettavan, sillä uusi pysäköintinormi on ollut vasta pari vuotta voimassa. Asuinalueiden pysäköinnin mitoitusohjeen päivitystarvetta on tarkoitus tarkastella uudestaan Vantaan uuden yleiskaavan vahvistuttua.

Keimolanmäen eteläosassa on autopaikkojen mitoituksessa käytetty kokeilunormia 1ap/ 130 k-m². Asukaspysäköinti on keskitetty kolmeen yksityisesti omistettuun pysäköintilaitokseen. Keimolankaartella on maksuttomia kadunvarsipaikkoja 4 h aikarajoituksella. Suurimmassa osassa taloyhtiöitä autopaikat on vuokrattu asukkaille. Kaikki paikat on vuokrattu ja niihin on jonoa. Kahdessa taloyhtiössä autopaikat myydään erillisinä osakkeina. Alueella on paljon vuokra- ja asumisoikeusasuntoja.

Tekeillä olevissa pysäköinnin kehittämistoimissa ehdotetaan asukaspysäköintijärjestelmän pilotointia lähivuosina. Hyvä pilottikohde olisi Keimolanmäki ja/tai Kivistön keskusta, mutta toteutustapa on mietittävä tarkkaan, jotta vieraspysäköintimahdollisuuksia ei heikennetä. Pysäköinnin kehittämistoimissa pohditaan myös Keimolanmäen koulun ja päiväkodin pihan pysäköintialueiden hyödyntämistä vuorottaispysäköinnin keinoin. Pysäköintialueen paikoista osa on nykyisellään 60 minuutin saattopaikkoja. Lisäksi koulun edessä on erillinen saattopaikka. Tavoitteena on kaupungin omistamien kiinteistöjen vuorottaispysäköinnin kehittäminen, joka palvelisi myös asukaspysäköinnin tarpeita.

Kaupungin aiemman päättämä autopaikkanormin muutos vaikuttaa viiveellä pysäköintipaikkojen määrään. Kivistön alueen autopaikkavajeen korjaamiseksi tulee etsiä välittömästi vaikuttavia ratkaisuja, esimerkiksi käyttämällä tyhjänä olevia tontteja ja lisäämällä kadunvarsipysäköintiä siellä missä mahdollista.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 34

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa valtuutetulle Jenni Chen-Yen ja 9 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle Kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että vastauksen loppuun lisättiin seuraava kappale: *Kaupungin aiemman päättämä autopaikkanormin muutos vaikuttaa viiveellä pysäköintipaikkojen määrään. Kivistön alueen autopaikkavajeen korjaamiseksi tulee etsiä välittömästi vaikuttavia ratkaisuja, esimerkiksi käyttämällä tyhjänä olevia tontteja ja lisäämällä kadunvarsipysäköintiä siellä missä mahdollista.*
Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Jenni Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkki ongelmalle ratkaisu

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, puh. 0503028799, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu

Valtuustoaloite

Kivistön keskustan ja Keimolan autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on vakava ongelma, joka kuohuttaa erityisesti kerrostaloasukkaita. Autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on pitkään jatkunut ongelma ja tulee jatkumaan, jos sille ei tehdä mitään. Kivistön keskusta on suunniteltu junaliikenteen varalle. Teknisessä lautakunnassa on päätetty, että yksi autopaikka 130 k-m2 kohti riittää autopaikkanormiksi. Tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää. Tarjonta ei kohtaa kysynnän määrää. Mikäli Kivistön vetovoima ja pitovoimaa halutaan ylläpitää, asialle on tehtävä jotain. Muutoin seurauksena on ihmisten pois muutto ja kerrostaloasuntojen myyntihinnan lasku.

Ongelma saa lisäpotkua, kun luvattu kauppakeskus ei ole valmistunut aikataulussa, jonka takia kivistöläiset tekevät ostoksia kauempaa Jumbossa, Kaaressa, Myyrmannissa, Sellossa jne., mikä tekee kivistöläiset riippuvaisiksi autoista. Käsin ei ole helppo kantaa painavia ruokakasseja tai isompia päivittäisostoksia. Lisäksi kivistöläiset työskentelevät hyvin laajalla pääkaupunkiseudun alueella, julkisilla liikkuminen on hankalaa tai vie liian paljon aikaa. Olisi suotavaa, että jokaiselle isommalle taloudelle varataan jo rakennusvaiheessa vähintään yksi autopaikka, esimerkiksi kolmiosta ylöspäin 1 autopaikka.

Autoparkkiongelma ei vähene ostoskeskuksen valmistumisen jälkeen, sillä Tikkurilantien varteen on suunnitteilla liikuntapuisto ja asuintaloja, jotka tulevat tarvitsemaan pysäköintitilaa.

Allekirjoittamalla tämän aloitteen, vaadimme teknistä lautakuntaa päivittämään Kivistön ja Keimolan autopaikkanormia vastaamaan todellista tarvetta.

Jenni Chen-Ye
kaupunginvaltuutettu
Valtuustoaloite 18.5.2020

Aloitteen allekirjoittajat (allekirjoittaa voi myös sähköisesti)

1. Vaula Norrena
2. Tiina Tuomela
3. Sami Kanerva
4. Juha Malmi
5. Juha Hirvonen
6. Emmi Pajunen
7. Minna Atiye
8. Jussi Vähäkangas
9. Stefan Åstrand

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta**, eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä
- lainmukaisuusperusteella, eli jos
    - päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
    - päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
    - päätös on muuten lainvastainen

ja/tai
- tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä oikaisuvaatimukseen mukaan vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita oikaisuvaatimuksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, oikaisuvaatimuksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:
Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa
Puhelin: (09) 8392 2184
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän **päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen, joka koskee verotusta**, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.
Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa
- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15